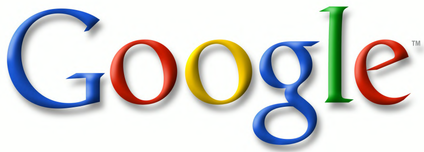

Google

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 07439564 5

Rc
Lécurs

LEXIQUE
FRANÇAIS-GREC.

ON TROUVE A LA MÊME LIBRAIRIE.

LEXIQUE GREC-FRANÇAIS, contenant tous les mots des divers opuscules grecs et cours de versions grecques, en prose et en vers, suivis dans les classes, avec leurs formes difficiles, par *M. De Mourcin ;* ouvrage qui aplanit aux élèves bien des difficultés ; vingt-cinquième édition, revue et corrigée ; *ouvrage autorisé par l'Université ;* 1 gros vol. *in*-8°.

DICTIONNAIRE DES COMMENÇANTS LATIN-FRANÇAIS, composé sur le plan des meilleurs Dictionnaires, par *J. F. Boinvilliers*, ancien inspecteur de l'Université ; deuxième édition revue et augmentée ; 1 vol. *in*-8°.

DICTIONNAIRE DES COMMENÇANTS FRANÇAIS-LATIN, composé sur le plan des meilleurs Dictionnaires, par *J. F. Boinvilliers*, ancien inspecteur de l'Université : quatrième édition ; 1 vol. *in*-8°.

GRADUS AD PARNASSUM ÉLÉMENTAIRE, Dictionnaire poétique de la langue latine, composé d'après les meilleurs Dictionnaires sur un plan uniforme facilitant l'étude des vers latins, *à l'usage des classes de grammaire et d'humanités*, par *J. F. Boinvilliers*, ancien inspecteur de l'Université : nouv. édition, revue et corrigée ; 1 fort vol. *in*-8°.

SYNONYMES LATINS et leurs différentes significations, avec des exemples tirés des meilleurs auteurs, à l'imitation des Synonymes Français de Girard, par *Gardin-Dumesnil :* nouvelle édition, revue et augmentée ; *ouvrage adopté par l'Université ;* 1 gros vol. *in*-8°.

GRAMMAIRE FRANÇAISE méthodique et raisonnée, fondée sur l'autorité des meilleurs grammairiens, par *M. A. Boniface*, ancien chef d'institution à Paris : neuvième édition ; *ouvrage autorisé par l'Université pour les colléges;* 1 fort vol. in-12.

Abrégé de la Grammaire française ; *in*-12.

MÉTHODE POUR ÉTUDIER LA LANGUE LATINE, par *M. J. L. Burnouf*, inspecteur général honoraire des études : sixième édition ; *ouvrage adopté par l'Université;* 1 vol. *in*-8°.

Abrégé de la Méthode latine; *in*-8°.

MÉTHODE POUR ÉTUDIER LA LANGUE GRECQUE, par *M. J. L. Burnouf*, inspecteur général honoraire des études : quarantième édition ; *ouvrage adopté par l'Université ;* 1 vol. *in*-8°.

QUESTIONNAIRE SUR L'ABRÉGÉ DE LA GRAMMAIRE LATINE DE M. BURNOUF, par *J. G.*, professeur au collége Henri IV; *in*-8°.

QUESTIONNAIRE SUR LA GRAMMAIRE LATINE DE M. BURNOUF, par *J. G.*, professeur au collége Henri IV; *in*-8°.

QUESTIONNAIRE SUR LA GRAMMAIRE GRECQUE DE M. BURNOUF, par *A. V.*, professeur au collége royal Saint-Louis ; *in*-8°.

LEXIQUE

FRANÇAIS-GREC

AVEC L'EXPLICATION LATINE,

A L'USAGE DES CLASSES DE GRAMMAIRE ET D'HUMANITÉS;

OUVRAGE ENTIÈREMENT NEUF,

Par FL. LÉCLUSE,

ANCIEN DOYEN ET PROFESSEUR DE LITTÉRATURE GRECQUE ET DE LANGUE HÉBRAÏQUE
A LA FACULTÉ DES LETTRES DE TOULOUSE; MEMBRE DE L'ACADÉMIE
DES INSCRIPTIONS ET BELLES-LETTRES DE LA MÊME VILLE,
CHEVALIER DE LA LÉGION D'HONNEUR, ETC.;

TROISIÈME ÉDITION

REVUE ET AUGMENTÉE.

Ouvrage autorisé par l'Université.

PARIS.

IMPRIMERIE ET LIBRAIRIE CLASSIQUES

DE JULES DELALAIN,

FILS ET SUCCESSEUR D'AUGUSTE DELALAIN,

RUE DES MATHURINS ST-JACQUES, N° 5, PRÈS LA SORBONNE, A PARIS.

M DCCC XLIV.

Tout contrefacteur ou débitant de contrefaçons de cet Ouvrage sera poursuivi conformément aux lois.

Toutes mes Editions sont revêtues de ma griffe.

ΤΩ͂Ι ἘΚΛΑΜΠΡΟΤΆΤΩΙ ΚΑῚ ἘΝΔΟΞΟΤΆΤΩΙ

ΓΕΩΡΓΊΩΙ CUVIER,

ΤΩ͂Ι ἘΠῚ ΤΩ͂Ν ΒΑΣΙΛΙΚΩ͂Ν ΣΥΜΒΟΥΛΙΩ͂Ν,

ἙΝῚ ΤΩ͂Ν ΤΕΣΣΑΡΆΚΟΝΤΑ

ΤΗ͂Σ ΦΡΑΓΚΙΚΗ͂Σ ἈΚΑΔΗΜΊΑΣ, κ. τ. λ.

Ἐξοχώτατε Ἄνερ,

Δρέποντι μὲν κορυφὰς Ἐπιστημῶν ἀπὸ πασῶν, ἀγλαϊζομένῳ δὲ καὶ Γραμμάτων ἐν ἀώτῳ, πῶς ἂν οὕτως ἐθάῤῥουν, ὥςτε εὐτελῆ ταύτην τὴν προσφορὰν καθιεροῦν; πλὴν ἂν πεπεισμένος εἴην ὅτι, ὅσῳ μὲν ὑψηλοτέρως προέκοψαν οἱ ἀληθῶς πεπαιδευμένοι, τοσούτῳ εὐνοϊκωτέρως εἰς τοὺς φιλομούσους καταβλέπουσι.

Χωρὶς δὲ τούτων, ἡ φιλοφροσύνη ᾗ τὴν Ἑλληνικο-Ῥωμαϊκοῦ Λεξικοῦ ἐπανόρθωσίν μου ἤδη προςδέδεξαι, βέβαιόν μοι παρέχει ἐνέχυρον, ὅτι τὸ παρὸν Κελτικο-Ἑλληνικὸν Λεξικόν, ἐντὸς τριῶν ἐτῶν ἐν Θολώσῃ πολυπόνως συντεθέν, καί, εἰ μὲν οὔπω ἐντελές, ἀλλά γε ἐξ ὁλοκλήρου πρωτότυπον, καὶ μέχρι τοῦδε ἀπείρατον, οὐχ ἧττονι φιλοφροσύνῃ προςδέξασθαι ἀξιώσεις.

Φαίνεταί μοι ἔτι καὶ νῦν ἐνεστῶτα ἐκεῖνα τὰ ῥήματα, ἅ με Λευκετίηθεν Θόλωσάνδε ἀποπέμπων οἰκειότερον προςεῖπες· « Ἀπέρχου μέν, ἔφης· τὴν δὲ τοῦ Ἑλληνισμοῦ προθυμίαν ἐν τῇ Παλλαδίᾳ πόλει ἀναζωπύρει. » Οὐκ ἔστιν ὅπως μεταμέλῃ μοι οὕτω χαρίεσσαν ἐντολήν σου ἑκουσίως ἐπιτελέσαντι. Ἐνθάδε ἀκμάζει ἡ σπουδὴ περὶ τῆς καλλίστης γλώσσης· ἐνθάδε πολλοὶ μεθ' Ὁμήρου, Ξενοφῶντος, ἁγίου Χρυσοστόμου, ἐν αὐτοφύτῳ ἰδιώματι καλλιῤῥημονούντων, ἥδιστα συνδιατρίβουσιν.

Ἤδη καί εἰσιν οἵ, Ἑλληνιστὶ γραψείοντες, μόνῃ τοῦ Λεξικοῦ ἐλλείψει ἀναποδίζονται. Ὠφέλιμον οὖν τοῖς φιλέλλησιν ἔσεσθαι, ἵνα μὴ ἀναγκαῖον εἴπω, δέδοκταί μοι, εἰ σύμπασαν Ἑλληνικήν τε καὶ Κελτικὴν ὀνομασίαν, μεσιτευούσης (ὥςπερ μητρὸς τῇ τε θυγατρὶ καὶ τῇ τίτθῃ) τῆς Ῥωμαϊκῆς γλώσσης, ἀντιπαραβάλλοιμι.

Πρὸς δὲ καί, ὑπὲρ μύρια ῥήσεών τε καὶ φράσεων παραδείγματα, ἐκ τῶν εὐδοκίμων τῆς Ἑλλάδος συγγραφέων ἀναλελεγμένα, γραμματικαῖς, ἐτυμολογικαῖς, φιλολογικαῖς καὶ κριτικαῖς παρασημειώσεσι, τὸν χόρον τῇ ποικίλσει προφθάμενος, ἐνδιέσπειρα.

Νῦν δὲ ἐλπίζω, Θείᾳ χάριτι, τὴν δευτέραν συνοπτικοῦ Ἑλληνικῆς γραμματικῆς πίνακος ἔκδοσιν ἐξεργασόμενος, ὄν, πρὸ εἴκοσι ἀπὸ τοῦδε ἐτῶν, Πανελληνισμὸν ὀνομάσας, τοπρῶτον ἐνετύπωσα, οὗ τε μεθοδικὴ διάθεσις, καὶ τοῖς πεπαιδευμένοις καθόλου εὐπρόσδεκτος, καὶ τοῖς μεθύστερον γραμματισταῖς οὐκ ἄχρηστος ἀνεφάνη.

Καὶ αὕτη νέα ἔσται ἡ ἀφορμή, ἥπερ τῇ σου φιλοφροσύνῃ καθδύναμιν ἀντιχαρίζεσθαι ἐπιχειρήσει,

Γενναιότατε Εὐεργέτα,

ὁ εἰλικρινής σου θαυμαστής,
καὶ θεραπευτικὸς πελάτης

Fl. LÉCLUSE.

ἐν Θολώσῃ,
τῇ ἑβδόμῃ μεσοῦντος
Ποσειδεῶνος.

X. 𐅅HHHH. ΔΔΙΙ.

M. le baron Cuvier, par une lettre autographe, accepta cette dédicace, mais désira voir modifier un article que sa modestie ne lui permettait pas de laisser subsister tel qu'il était. L'auteur, ayant déféré à son désir, lui soumit une nouvelle rédaction de cet article. Peu de jours après, il en reçut la réponse suivante :

CONSEIL ROYAL DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE.

Monsieur,

Votre nouvelle rédaction me paraît aussi bien qu'on peut la désirer ; il ne me reste qu'à souhaiter à votre entreprise tout le succès qu'elle mérite. Agréez, je vous prie, de nouveau tous mes remerciements pour l'honneur que vous me faites, en plaçant mon nom à la tête d'un livre qui ne peut manquer d'être très-répandu.

Je vous prie de croire à la haute considération et au sincère attachement de votre très-humble et très-obéissant serviteur

Baron G. CUVIER.

Paris, 6 décembre 1822.

Par arrêté du conseil royal de l'Instruction publique, en date du 4 octobre 1839, le Lexique Français-Grec de M. Fl. Lécluse a été autorisé pour l'usage des classes.

PRÉFACE.

Le prince des lyriques latins, s'adressant aux Pisons, leur donne ce sage conseil :

Vos exemplaria Græca
Nocturna versate manu, versate diurna;

puis il ajoute :

Graiis ingenium, Graiis dedit ore rotundo
Musa loqui.

Écoutons l'éloquente paraphrase de ce dernier vers d'Horace :

« Il s'est trouvé, dans l'antiquité, un peuple sur qui la nature s'est plu à verser tous ses dons. Richesse d'imagination, solidité de jugement, énergie politique, bravoure guerrière, instinct des arts, rien ne lui manqua. Un ciel toujours pur, un sol riche des trésors renfermés dans son sein et de ceux qu'offrait sa surface, des mers et des montagnes pour limites, à droite l'Asie civilisée mais dans la décrépitude, à gauche l'Europe barbare mais pleine de vie, telle était la situation de ce peuple dont la fortune fut si éclatante. Ses philosophes créèrent la science; ses poëtes, franchissant des abîmes, arrivèrent comme par miracle à la perfection; ses législateurs trouvèrent la solution des plus hautes questions politiques; ses guerriers écrasèrent les armées les plus formidables; ses artistes sont encore nos modèles, et les monuments de leur génie reçoivent de nous un culte religieux. — Eh bien! ces précieux avantages, il les imprima à sa langue. Vive, abondante, pittoresque, elle rend tout avec un luxe d'idées et d'images qui vous éblouit; avec un mélange de tons et de valeurs qui font sur votre oreille l'effet d'une délicieuse symphonie. Rien ne lui est étranger : elle passe des hauteurs de l'épopée aux humbles beautés de l'idylle, des spéculations de la philosophie à la naïveté de l'histoire et du conte, des foudres de l'éloquence à la douceur du panégyrique; et ses mouvements, toujours pleins d'une grâce enchanteresse, semblent n'avoir pour objet que de révéler ses perfections. Sans doute elle doit beaucoup aux écrivains qui la manièrent, mais reconnaissons qu'elle recélait le germe de ses beautés; semblable à ces instruments qui, frémissant sous une main savante, portent à l'âme une douce impression, fruit de l'habileté qui présida à leur construction et du talent

qui les interroge. Pour achever de la peindre, disons qu'elle *se fit elle-même;* elle est, pour ainsi dire, le reflet de l'âme. C'est une génération spontanée, dont on ne trouve le modèle que dans le Dieu des chrétiens, qui se contemple et engendre son Verbe. »

Le jeune orateur [1] auquel j'emprunte ce brillant morceau, en disant que la langue grecque *se fit elle-même,* se trouve parfaitement d'accord avec Isocrate, qui, dans son Panégyrique, s'exprime ainsi : « La terre que nous habitons, nous ne l'avons ni usurpée sur d'autres peuples, ni occupée lorsqu'elle était vacante; nous ne sommes pas un mélange confus de plusieurs nations; mais notre origine est si belle et si noble, que la terre même qui nous a donné naissance est celle que nous n'avons jamais cessé de posséder; nous sommes AUTOCHTHONES [2]. »

Malgré cette autorité, il se rencontrera des savants qui taxeront cette assertion de paradoxe, et qui, en avouant que la langue hébraïque est bien loin de réunir les formes riches et variées, les nuances fines et délicates de la grecque, soutiendront que l'unique mot JÉHOVAH, composé des trois éléments qui, en hébreu, marquent les trois temps du seul verbe nécessaire ÊTRE, et qui signifie L'ÉTERNEL, ou celui qui EST, FUT et SERA, peut être considéré comme le prototype de toutes les langues. D'autres ajouteront que toutes les racines et les terminaisons grecques, aussi bien que les latines, qui en dérivent immédiatement, se retrouvent dans la langue savante des Indiens, connue sous le nom de SANSKRITE.

Quelle que soit la véritable origine de la langue grecque, c'est pour faciliter l'étude de cet admirable idiome, que j'ai travaillé à la composition d'un Lexique français-grec. Ç'a été pour moi une longue et pénible tâche; et, si je n'ai pas atteint d'abord à la perfection, j'aurai du moins le mérite d'avoir frayé la route. Pour expliquer la langue française, j'ai fait usage de la latine; mais, afin d'éviter toute confusion, les mots latins ont été imprimés en caractères *italiques*, et renfermés entre deux parenthèses ( ).

Ce Lexique sera fort utile à tout Français qui voudra orthographier par principes, et avec connaissance de cause. En effet, presque toutes les expressions de notre langue usuelle étant prises du latin, et celles de notre langue scientifique, du grec, on verra pourquoi il faut écrire corps

1. Gresset, professeur de rhétorique au collége royal de Toulouse.

2. Ταύτην γὰρ οἰκοῦμεν, οὐχ ἑτέρους ἐκβαλόντες, οὐδὲ ἐρήμην καταλαβόντες, οὐδὲ ἐκ πολλῶν ἐθνῶν μιγάδες συλλεγέντες· ἀλλ' οὕτω καλῶς καὶ γνησίως γεγόναμεν, ὥστ', ἐξ ἧσπερ αὐτὴν ἔχοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦμεν, Αὐτόχθονες ὄντες.

(*corpus*), temps (*tempus*), prudence (*prudentia*), tempérance (*temperantia*); aphthes (ἄφθαι); asyle (ἄσυλον), rhétorique (ῥητορική), rhythme (ῥυθμός). On pourra facilement parcourir toute la nomenclature française, mise en parallèle avec la grecque, par le secours intermédiaire de la latine, et se convaincre qu'il y a entre ces trois langues une telle affinité, qu'il serait difficile de séparer la fille, ou de sa mère, ou de son aïeule. Citons quelques exemples, et essayons de démontrer cette vérité.

Dieu, *Deus*, Θεός· père, *pater*, πατήρ· mère, *mater*, μήτηρ. — La dérivation est visible; nul doute, nul embarras. Mais, quel rapport d'affinité assignera-t-on entre maison, *domus*, οἶκος; — Le voici : 1° maison vient du latin *mansio*, demeure, dérivé de *mansi*, parfait de *maneo*, qui est le verbe grec μένω, νειν, demeurer; 2° *domus* est dérivé de δέμω, μειν, bâtir, parfait δέδομα, d'où est venu δόμος, *domus*, bâtiment; 3° οἶκος se retrouve, comme élément de composition, avec le sens d'habitation, dans les mots : antœciens (ἄντοικοι, *contra habitantes*), périœciens (περίοικοι, *circum habitantes*), paroisse (παροικία), diocèse (διοίκησις), solécisme (σολοικισμός), économe, économie, économique (οἰκονόμος, ου, οἰκονομία, ας, οἰκονομικός, ή, όν) œcuménique (οἰκουμενικός), *etc.*

Les Latins ont enrichi leur langue des dépouilles de la grecque; mais, s'étant peu souciés, le plus souvent, de déguiser leurs larcins, ils se sont contentés d'écrire les mots grecs avec les caractères latins : ce qui fait que, malgré la connaissance du latin, nous ne sommes pas dispensés de l'étude du grec, pour avoir l'intelligence de ces termes, qui seront toujours grecs, quel que soit leur travestissement. Ainsi οἰκουμενικός, écrit *œcumenicus*, ou bien œcuménique, n'en est pas moins une énigme pour quiconque ignore la signification de la racine οἶκος, et les différentes modifications qu'elle doit subir, avant de produire οἰκουμενικός, qui remplace à lui seul cette périphrase latine : *ad universam terram habitabilem spectans*.

Nous employons aussi, dans la langue usuelle, quelques termes grecs, qui sont arrivés en France sans passer par le pays latin; mais l'usage les a tellement accrédités, qu'on ne songe même pas à leur origine; tels sont, entre autres : couper, κοπεῖν· emballer, ἐμβάλλειν· entamer, ἐνταμεῖν· entasser, ἐντάσσειν· harasser, ἀράσσειν· ôter, ὤθειν· tuer, θύειν· couette, κοίτη· flageolet, πλαγίαυλος· orgueilleux, ὀργίλος· paresse, πάρεσις· tôt, θοῶς, κ.τ.λ. C'est une nouvelle preuve de la nécessité d'étudier les racines grecques, pour comprendre la force des termes dont nous nous servons.

Si les Latins, en se contentant de transcrire les mots grecs en caractères

latins, ne nous ont pas dispensés de l'étude du grec, pour en saisir toute la valeur, ils nous ont néanmoins, par cela même, procuré un avantage qui me paraît très-précieux : c'est de nous avoir fait connaître la véritable prononciation des anciens Grecs. En effet, en écrivant *Platææ*, *Achæi*, *Evangelium*, *Navarchi*, etc., ils nous ont appris que les Grecs anciens prononçaient (comme prononcent encore tous les modernes) PLATÆÆ, ACHÆI, *etc.*, et non pas PLATAYAY, ACHAYOY, *etc.*; c'est ainsi qu'en français nous prononçons je FAISAIS, comme s'il était écrit simplement je FEZÈS, et non pas je FAYSAYS ou je FAÏSAÏS. — *Voir* (*ci-après*) *le tableau des* lettres grecques.

Je vais maintenant entrer dans quelques détails sur le plan que j'ai suivi. Ce Lexique se compose de 20,000 articles, comme on peut s'en assurer par l'addition des chiffres que j'ai marqués à la dernière ligne de chaque lettre : A, 1757. B, 1015, *etc.*; sur ces 20,000 articles, 10,000 sont tirés des meilleurs écrivains de la Grèce ; l'autre moitié est empruntée des scoliastes et lexicographes, tels que : Pollux, Hésychius, Suïdas, Budée, Henri et Robert Etienne. Pour la zoologie, j'ai presque toujours cité Cuvier, Buffon ou Aristote. — *Voyez* DUC, PIC, RHINOCÉROS, *etc.*; et pour la botanique, Linnée, Dioscoride ou Théophraste. — *Voyez* ELLÉBORE, GÉRANION, PERSIL, *etc.* Lorsque j'ai été assez heureux pour rencontrer des proverbes grecs qui correspondissent aux nôtres, je n'ai pas manqué de les rapporter. — *Voyez* ENVIE, POT, RAT, SEC, SEL, *etc.*

J'ai eu le plus grand soin d'alléguer mes auteurs, et souvent même le livre, le chapitre ou le vers. Lors donc qu'il n'y a pas de citation, ce sont des phrases ou périphrases que j'ai composées moi-même. — *Voyez* ALLUMETTE, DISTANCE, FERME (*villa*), PAUME de la main, PRINCE ; DÉPART, GAZON, REPOS, *etc.* J'ai quelquefois fait des rapprochements avec le grec moderne, l'italien, l'espagnol, l'allemand, *etc.* — *Voyez* EAU, PAIN, RIVAGE, VIN, *etc.* En un mot, je me suis efforcé d'obvier à l'ennui inhérent à un ouvrage de cette nature, par diverses remarques grammaticales, étymologiques, philologiques et critiques, que l'on trouvera, soit en tête de chaque lettre, soit répandues dans le cours des articles.

Ce Lexique étant principalement destiné à être mis entre les mains de la jeunesse, et d'une jeunesse chrétienne et monarchique, j'ai multiplié à dessein les exemples tirés du Nouveau Testament. — *Voyez* EDIFIER, MYSTÈRE, RENDRE, SOBRIÉTÉ, TIÈDE, *etc.* — GOUVERNEMENT, SOUVERAINETÉ, *etc.*

Dans les noms grecs, j'ai indiqué, suivant l'usage, le génitif et le genre; et dans les verbes, l'infinitif, le présent, le futur et quelquefois le parfait de l'indicatif. A l'égard de certains verbes irréguliers, comme πάσχω, πίπτω, τέμνω, κ.τ.λ., pour éviter les longueurs et les redites multipliées, je les ai marqués d'un astérisque *, en renvoyant tantôt au MANUEL de la langue grecque, tantôt au PANHELLÉNISME, tantôt enfin à la dernière édition du SCHREVELIUS.

Les expressions françaises susceptibles de plusieurs significations, soit au propre, soit au figuré, sont développées avec assez d'étendue. — *Voyez* AIMER, ALLER, FAIRE et FAIRE-FAIRE; DOIGT, MAIN, PIED, *etc.* J'ai signalé plusieurs locutions vicieuses. — *Voyez* FIXER, OBSERVER, RAPPELER, *etc.* Même observation sur les mots hybrides. — *Voyez* HYBRIDE, MINÉRA-LOGIE, PROTO-NOTAIRE, RADIO-MÈTRE, *etc.* Quant à l'orthographe, j'ai suivi celle de l'Académie, et écrit avec elle ÉCONOME et ŒCUMÉNIQUE, MÉCANIQUE et TROCHANTER. J'excepte cependant le cas où une lettre, passée ou ajoutée mal à propos, annonçait visiblement une faute typographique.

En tête de ce Lexique on voit figurer : 1° un alphabet grec; 2° un tableau de la numération grecque; 3° un tableau du calendrier grec; 4° une liste des auteurs grecs et latins, que j'ai cités le plus souvent par abréviation. J'ai mis en lettres MAJUSCULES ceux dont j'ai fait le plus d'usage, et marqué d'un astérisque *, parmi les Grecs, tous ceux qui sont antérieurs à l'année 341 avant J.-C., c'est-à-dire à l'époque où Aristote, le dernier de cette longue et brillante période, fut appelé à la cour de Philippe, pour faire l'éducation de son fils Alexandre; et, parmi les Latins, tous ceux qui ont écrit depuis la deuxième guerre punique jusqu'à la fin du règne d'Auguste, c'est-à-dire depuis l'an 536 jusqu'à l'an 767 de la fondation de Rome, période de 232 ans (connue sous le nom d'âge d'or) dont Tite-Live est le dernier écrivain.

J'ai suivi moi-même la lecture de toutes les épreuves, et j'y ai apporté la plus scrupuleuse attention, surtout pour la partie de l'accentuation, malheureusement trop négligée de nos jours; ce qui me donne lieu d'espérer que si ce PREMIER Lexique Français-Grec ne réunit pas tous les suffrages en sa faveur, il aura du moins un avantage essentiel dans un ouvrage classique, celui de la correction.

FL. LÉCLUSE.

AVERTISSEMENT

DE LA DEUXIÈME ÉDITION [1].

Nous avons peu de choses à ajouter à ce que nous disions en tête de notre première édition, touchant le plan et l'exécution de ce Lexique Français-Grec. Nous dirons seulement que le temps a marché, et que les circonstances ne sont plus les mêmes. Et d'abord, notre illustre Mécène, qui nous avait encouragé à cette entreprise, et qui avait daigné en agréer l'hommage, a succombé sous le poids de ses glorieux travaux; mais son souvenir est impérissable. Disons ensuite que, à l'époque où parut notre Lexique, il fallait rompre la glace, car personne avant nous n'avait frayé la route. Mais à peine le nôtre eut-il paru, qu'il devint très-facile d'en publier d'autres. Une fois la marche tracée, et la nomenclature établie, on profite du travail antérieur, et l'on n'a plus qu'à doubler ou tripler le nombre des exemples et des phrases. Il n'eût tenu qu'à nous, dans cette nouvelle édition, d'ajouter une foule d'exemples, qui eussent été dépourvus d'autorité; mais tel n'était pas notre plan. En effet, excepté les cas de rigueur, lorsqu'il s'agit surtout de mots inconnus des anciens, nous n'avons voulu nous servir que de termes employés par ces mêmes anciens; et comme nous savons par expérience combien peu de confiance on doit attacher aux phrases modernes, nous avons eu soin de citer nos auteurs, et quelquefois même le chapitre ou le vers. S'il était des mots ou les citations pussent passer pour superflues, et être qualifiées d'un luxe inutile d'érudition, reproche qui semble nous avoir été adressé, nous conviendrions que ce serait dans les noms propres, dont nous avons cru devoir enrichir cette nouvelle édition. Eh bien! nous avons été contraint d'en appuyer plusieurs sur des citations de Thucydide, de Xénophon ou d'Homère, pour éviter aux élèves des barbarismes que l'analogie ou l'ignorance peuvent faire commettre. Voyez Corcyre, Cythère, Leuctres, etc. C'est ainsi qu'ont procédé Robert et Henri Etienne, pour établir, le premier son Trésor Latin et le second son Trésor Grec; voilà pourquoi leur autorité est d'un si grand poids, parce que toutes leurs phrases sont appuyées sur des citations tirées des meilleurs auteurs, tandis que l'on ne peut accorder aucune confiance à des idiotismes empruntés peut-être à la langue française.

Paris, 30 avril 1839. FL. LÉCLUSE.

1. La troisième édition, que nous offrons aujourd'hui au public, a été augmentée d'un assez bon nombre de nouveaux exemples, qui ont remplacé la plupart des notes philologiques ..iques, jugées moins nécessaires aux commençants. Auteuil, 25 octobre 1843. FL. L.

LETTRES GRECQUES.

ORDRE.	FIGURE. Majusc.	FIGURE. Minusc.	NOM.	VALEUR.		
1	Α	α	Ἄλφα	A	Franç.	*patte, pâte.*
2	Β	β. ϐ	Βῆτα	B	Esp.	*hube, hubo.*
3	Γ	γ	Γάμμα	G	Allem.	*sagen, siegen.*
4	Δ	δ	Δέλτα	D	Esp.	*verdad, Pedro.*
5	Ε	ε	Ἐ ψιλόν	É	Franç.	*vérité.*
6	Ζ	ζ	Ζῆτα	Z	*id.*	*zizanie.*
7	Η	η	Ἧτα	EE	Angl.	*spleen, sheep.*
8	Θ	ϑ. θ	Θῆτα	TH	*id.*	*think, with.*
9	Ι	ι	Ἰῶτα	I	Franç.	Κύριε ἐλέησον.
10	Κ	κ	Κάππα	K	*id.*	*Kyrié éléïson.*
11	Λ	λ	Λάμϐδα	L	*id.*	
12	Μ	μ	Μῦ	M	*id.*	μπ γκ ντ
13	Ν	ν	Νῦ	N	*id.*	B G D
14	Ξ	ξ	Ξῖ	X	*id.*	
15	Ο	ο	Ὀ μικρόν	Ŏ	*id.*	*hotte, cotte.*
16	Π	π	Πῖ	P	*id.*	
17	Ρ	ρ	Ῥῶ	RH	*id.*	*rhétorique.*
18	Σ	σ. ς	Σῖγμα	S	*id.*	
19	Τ	τ	Ταῦ	T	*id.*	
20	Υ	υ	Ὑ ψιλόν	HY	*id.*	*hypotypôse.*
21	Φ	φ	Φῖ	PH	*id.*	*philosophie.*
22	Χ	χ	Χῖ	CH	Allem.	*Sachen, siechen.*
23	Ψ	ψ	Ψῖ	PS	Franç.	*psaume.*
24	Ω	ω	Ὠ μέγα	Ō	*id*	*hôte, côte.*

Voyelles composées : ☞ *Voir la préface, page* **x**.

ΑΙ	Πλαταιαί,	Platææ.	ΑΥ	Ναύαρχοι,	navarchi.
ΕΙ	Εἰρωνεία,	ironia.	ΕΥ	Εὐαγγέλιον,	evangelium.
ΟΙ	Ἀχαιοί, οῖς,	Achæi, is.	ΟΥ	Συρακοῦσαι,	Syracusæ.

NUMÉRATION GRECQUE.

Les Grecs se servaient des lettres de leur alphabet pour leurs opérations arithmétiques; les deux Tableaux suivants expliquent la valeur qu'ils donnaient tant à leurs Minuscules qu'à leurs Majuscules.

PREMIER TABLEAU. MINUSCULES.			DEUXIÈME TABLEAU. MAJUSCULES.		
Μονάδες, unités.	Δεκάδες, dizaines.	Ἑκατοντάδες, centaines.	Chiffres Grecs.	Chiffres Romains.	Chiffres Arabes.
α′ 1	ι′ 10	ρ′ 100	Ι	I	1
β′ 2	κ′ 20	σ′ 200	Π	V	5
γ′ 3	λ′ 30	τ′ 300	Δ	X	10
δ′ 4	μ′ 40	υ′ 400	|Δ|	L	50
ε′ 5	ν′ 50	φ′ 500	Η	C	100
ϛ′ 6	ξ′ 60	χ′ 600	|Η|	D	500
ζ′ 7	ο′ 70	ψ′ 700	Χ	M	1,000
η′ 8	π′ 80	ω′ 800	|Χ|	—	5,000
θ′ 9	ϟ′ 90	ϡ′ 900	Μ	—	10,000
			|Μ|	—	50,000
1000 ͵α 2000 ͵β	10,000 ͵ι 20,000 ͵κ	1843 ͵αωμγ	ΕΤΕΙ Χ. |Η|ΗΗΗ. ΔΔΔΔΙΙΙ. ANNO M. DCCC. XLIII.		

CALENDRIER GREC.

L'année des Athéniens commençait au solstice d'été, et chaque trimestre correspondait exactement à chacune des quatre saisons : le mois se divisait en trois décades. C'est sur ce modèle qu'avait été calqué le Calendrier républicain, qui a eu cours en France pendant une douzaine d'année ; *dor*, *aire*, *ôse*, *al*, étaient quatre terminaisons appropriées aux quatre saisons.

1°. TABLEAU DE L'ANNÉE

Divisée en quatre saisons et douze mois.

Solstice d'été. — 21 Juin.	
1 Ἑκατομβαιών, 2 Μεταγειτνιών, 3 Βοηδρομιών,	Mois d'Été. — *dor.*
Équinoxe d'automne. — 21 Septembre.	
4 Μαιμακτηριών, 5 Πυανεψιών, 6 Ποσειδεών,	Mois d'Automne. — *aire.*
Solstice d'hiver. — 21 Décembre	
7 Γαμηλιών, 8 Ἀνθεστηριών, 9 Ἐλαφηβολιών,	Mois d'Hiver. — *ôse.*
Équinoxe de printemps. — 21 Mars.	
10 Μουνυχιών, 11 Θαργηλιών, 12 Σκιῤῥοφοριών,	Mois de Printemps. — *al.*

2°. TABLEAU DU MOIS

Divisé en trois décades et trente jours.

1 Νουμηνία (N.L.).	11 πρώτη	21 δεκάτη
2 δευτέρα	12 δευτέρα	22 ἐννάτη
3 τρίτη	13 τρίτη	23 ὀγδόη
4 τετάρτη	14 τετάρτη	24 ἑβδόμη
5 πέμπτη	15 πέμπτη	25 ἕκτη
6 ἕκτη	16 ἕκτη	26 πέμπτη
7 ἑβδόμη	17 ἑβδόμη	27 τετάρτη
8 ὀγδόη	18 ὀγδόη	28 τρίτη
9 ἐννάτη	19 ἐννάτη	29 δευτέρα
(2–9: ἀρχομένου μηνός.)	(11–19: μεσοῦντος μηνός.)	(21–29: φθίνοντος μηνός.)
10 Δεκάς.	20 Εἰκάς.	30 Ἕνη καὶ Νέα.

Observation. Pour la troisième décade, les jours se comptaient dans un ordre rétrograde.

AUTEURS CITÉS LE PLUS SOUVENT EN ABRÉGÉ.

AUTEURS GRECS.

*Alcée.
Ammonius.
*ANACRÉON.
Anthologie.
Aphthonius.
Apollonius Rhod.
Appien.
Aratus.
*Archiloque.
Archimède.
Aristénète.
*ARISTOPHANE.
*ARISTOTE.
Arrien.
ATHÉNÉE.
Basile.
Batrachomyom.
Bion.
Byzantine. (Hist.
Callimaque.
*Cébès.
CHRYSOSTOME. (St.
Démétrius Phal.
*DÉMOSTHÈNE.
DENYS Halic.
Dinarque.
DIODORE Sic.
Dioscoride.
Elien.
Epictète.
*ESCHINE.
*ESCHYLE.
*Esope.
Euclide.
*EURIPIDE.
Eusèbe.
Eustathe.
Galien.
Gaza.
Grégoire Naz.
Héliodore.
Héphestion.
Hermogène.
Hérodien.
*HÉRODOTE.
*HÉSIODE.
Hésychius.
*HIPPOCRATE.
*HOMÈRE.
*ISOCRATE.
Josèphe.
Laërce. (Diog.
Libanius.
*Linus.
Longin.
Longus.
LUCIEN.
Lycophron.
*Lycurgue.
*Lysias.
Maxime Tyr.
Ménandre.
Moschus.
*Musée.
Nicandre.
Nonnus.
Oppien.
*Orphée.
Paul Egin.
PAUSANIAS.
Phavorin.
Philon.
Philostrate.
*Phocylide.
*PINDARE.
Planude.
*PLATON.
PLUTARQUE.
Pollux.
POLYBE.
Polyen.
Proclus.
Ptolémée.
*Sapho.
SEPTANTE.
*SOPHOCLE.
STRABON.
Suïdas.
Synésius.
Tatius. (Achill.
TESTAMENT. (N.
THÉOCRITE.
*Théognis.
THÉOPHRASTE.
*THUCYDIDE.
*Tyrtée.
Ulpien.
*XÉNOPHON.
Zosime.

AUTEURS LATINS.

Apulée.
*Catulle.
*CÉSAR. (Jules-
*CICÉRON.
*Cornélius Nép.
Curce. (Quinte-
Florus.
Gelle. (Aulu-
*HORACE.
Justin.
'nal.
*LIVE. (Tite-
Lucain.
*Lucrèce.
Macrobe.
Martial.
*OVIDE.
Patercule. (Vell.
Perse.
Pétrone.
*Phèdre.
*PLAUTE.
PLINE, Natur.
*Properce.
Quintilien.
*Salluste.
Sénèque.
Suétone.
TACITE.
*TÉRENCE.
*Tibulle.
Valère Max.
*VIRGILE.

LEXIQUE
FRANÇAIS-GREC.

A, *première lettre de l'alphabet*, Ἄλφα, τό, *indécl.* Qui ne sait ni A ni B, ἀναλφάβητος, ου, ὁ,ἡ.

A, *troisième personne singulière du verbe* Avoir, (*habet*) ἔχει. Il y en a qui disent (*sunt qui dicunt*) ἔνιοι λέγουσι. Il a faim (*esurit*) πεινᾷ. Il a soif (*sitit*) διψᾷ.

A, *préposition, s'exprime le plus souvent par le cas appelé datif.* Donner de l'argent à quelqu'un (*pecuniam dare alicui*) ἀργύριον διδόναι* τινί. *Quelquefois on la rend par* ἐπί *ou* πρός. Jupiter envoya un songe pernicieux à Agamemnon, fils d'Atrée, Ζεὺς ἔπεμψεν ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι οὖλον ὄνειρον, *Hom.* Plusieurs tyrans ont légué leur empire à leurs fils, ἔνιοι τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τοῖς υἱέσι διέθεντο, *Plut.* Les arbres dirent à la vigne, εἶπαν τὰ ξύλα πρὸς τὴν ἄμπελον, *Sept.*

A, *selon ses différentes acceptions, peut encore se traduire de différentes manières.* L'enfance n'aime pas à s'attrister, νέα φροντὶς οὐκ ἀλγεῖν φιλεῖ, *Eurip.* Chose horrible à dire, βλάσφημον εἰπεῖν, *Dém.* A mon avis, τὴν ἐμὴν γνώμην. A la troisième heure, τῇ τρίτῃ ὥρᾳ. Aller à cheval, ἱππεύειν. Demeurer à la maison, οἴκοθι *ou* οἴκοι μένειν. Retourner à la maison, οἴκαδε *ou* οἰκόνδε νέεσθαι. *Hom.*

Abaissé, ée (*demissus, abjectus, a, um*) καθειμένος, η, ον. *Thuc.* ταπεινός, ή, όν, *Isocr.*

Abaissement (*demissio, abjectio, onis*) κάθεσις, εως, ἡ, *Gal.* ταπεινότης, ητος, ἡ, *Isocr.*

Abaisser une échelle (*scalas demittere, mitto, misi*) κλίμακα καθιέναι, ἵημι*, *Hérod.* Abaisser un orgueilleux (*superbum deprimere, primo, pressi*) ὑπερήφανον ταπεινόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, ωκα, *N. Test.*

Abaisser [S' (*animum demittere*) ἑαυτὸν καταβάλλειν*, *Plut.* Les eaux, les collines s'abaissent (*decrescunt undæ, subsidunt colles*) μειοῦται ὕδατα, ὑποκαθίζουσι βουνοί.

Abandon (*derelictio, onis*) ἐγκατάλειψις, εως, ἡ. Laisser un champ à l'abandon (*agrum pro derelicto habere*) ἀγρῷ ἀποτάξασθαι, *N. Test.* Parler avec abandon (*molliter, libere loqui*) παῤῥησιάζεσθαι.

Abandonné, ée (*derelictus, a, um*) ἐγκαταλελειμμένος, η, ον. Abandonné de ses amis, φίλων ἔρημος, ου, ὁ,ἡ.

Abandonnement (*desertio, onis*) ἀπόλειψις, εως, ἡ.

Abandonner (*deserere, sero, serui; relinquere, linquo, liqui*) καταλείπειν, πω, ψω, φα, τινά, *Isocr.* ἀπολείπειν, *Xén.* Abandonner son poste (*ordinem deserere*) τάξιν ἐκλείπειν, *Plut.* Abandonner la gloire (*gloriam derelinquere*) δόξαν καταλείπειν, *Dém.*

Abandonner [S' à la tristesse (*tristitiæ se dedere, dedo, dedidi*) ἑαυτὸν τῇ λύπῃ ἐκδιδόναι*. En cela, je m'abandonne à votre prudence (*hanc rem prudentiæ tuæ permitto*) ἐπιτρέπω σοι τήνδε τὴν ἐπιμέλειαν.

Abaque (*abacus, i*) ἄβαξ, ακος, ὁ, *Poll.* ἀβακίσκος, ου, ὁ, dimin.

Abasourdir (*obtundere, tundo, tudi*) ἀπαμβλόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, ωκα, τινά, *Plut.*

Abatage des arbres (*arborum dejectus, us*) δένδρων καταβολή, ῆς, ἡ· δρυοτομία, ας, ἡ.

Abatardi, ie (*depravatus, a um*) ἐξεστραμμένος, η, ον. *Théophr.*

Abatardir (*adulterare, o, avi*) κιβδηλεύειν, ω, σω, κα, τινά, *Arist.*

Abatardir [S' (*degenerare, o, avi*) νοθεύεσθαι, ομαι, *Luc.*

Abatardissement (*depravatio, onis*) διαστροφή, ῆς, ἡ, *Théophr.*

Abatis (*lignorum, tectorum, animalium strages, is*) σωρός, οῦ, ὁ· ἐρείπιον, ου, τό· φθορά, ᾶς, ἡ, *Thuc.*

Abat-jour (*caligans fenestra*) παραθυρίς, ίδος, ἡ.

Abattement (*animi dejectio, onis*) ἀθυμία, ας, ἡ, *Dém.*

Abatteur (*eversor, oris*) ἀνατροπεύς, έως, ὁ, *Plut.* Grand abatteur de bois (*immodicus jactator, oris*) ῥιπτάζων, οντος, ὁ, *Arist.*

Abattre (*evertere, verto, verti; dejicere, jicio, jeci*) καταβάλλειν, βάλλω *, *Plut.* ἀνατρέπειν, πω, ψω, φα, *Dém.* Abattre les forces de quelqu'un (*alicujus vires frangere, o, fregi*) ἐξασθενίζειν, ω, σω, κα, τινά. Abattre la tête à quelqu'un, ἀποκεφαλίζειν, ω, σω, τινά.

Abattre [S' (*fatiscere, sco*) κάμνειν, ἀποκάμνειν, κάμνω, καμῶ, κέκμηκα, *Hérod.*

Abattu, ue (*eversus, dejectus, a, um*) καταβεβλημένος, ἀθυμούμενος, η, ον, *Isocr.*

Abattures (*virgultorum dejectus, us*) φρυγάνων καταβολή, ῆς, ἡ.

Abat-vent (*tegillum, i*) καταστέγασμα, ατος, τό, *Hér.*

Abat-voix (*suggestus culmen, inis*) ἄμβωνος κορυφή, ῆς, ἡ.

Abbatial, e, (*abbatialis, e*) ἀββατικός, ή, όν.

Abbaye (*abbatia, æ*) κοινόβιον, ίου, τό· ἀββάτεια, ας, ἡ.

Abbé (*abbas, atis*) κοινοβιάρχης, ου, ὁ· ἀρχιμανδρίτης, ου, ὁ.

Abbesse (*abbatissa, æ*) ἀρχιμανδρῖτις, ιδος, ἡ.

Abcès (*vomica, æ*) ἀπόστημα, ατος, τό, *Gal.*

Abdère, patrie du philosophe Démocrite, Ἄβδηρα, ων, τά.

Abdication (*abdicatio, onis*) ἀποκήρυξις, εως, ἡ, *Luc.* ἀπόῤῥησις, εως, ἡ, *Synés.*

Abdiquer une magistrature (*abdicare se magistratu*) ἀπειπεῖν * τὴν ἀρχήν, *Arist.*

Abdomen (*abdomen, inis*) ὑπογάστριον, ου, τό, *Dém.*

Abécédaire (*abecedarius, a, um*) ἀλφαβητικός, ή, όν.

Abeille (*apis, is*) μέλισσα, ης, ἡ. L'abeille voltige sur toutes les fleurs, et extrait de chacune d'elles les éléments dont elle compose son miel (*omnibus quidem flosculis insidet apis, de singulis autem utilia carpit*) ἐφ' ἅπαντα μὲν βλαστήματα καθιζάνει μέλιττα, ἀφ' ἑκάστου δὲ τὰ χρήσιμα λαμβάνει. *Isocr.*

Aberration (*aberratio, onis*) ἀποπλάνησις, εως, ἡ, *Arist.*

Abêtir (*hebetare, o, avi; hebescere, sco*) ἀμβλύνειν, ύνω, υνῶ· ἀμβλύνεσθαι, ύνομαι, υνοῦμαι.

Ab hoc et **Ab hac** (*confuse, perturbate*) συγκεχυμένως, *Plut.* ἀκατατάκτως, *Isocr.*

Abhorré, ée, de Dieu et des hommes (*Deo et hominibus invisus, a*) Θεῷ καὶ ἀνθρώποις ἐχθρός, ά.

Abhorrer l'injustice (*ab injuria abhorrere, eo, ui*) τὸ ἀδικεῖν δυσχεραίνειν, ραίνω, ρανῶ. *Plat.* ἀποτροπιάζεσθαι, άζομαι, *Synés.*

Abigeat (*pecoris abactio, onis*) ἀπελασία, ας, ἡ, *Hésych.*

Abîme (*abyssus, i, f.*) ἄβυσσος, ου, ἡ. Un abîme en appelle un autre (*abyssus abyssum invocat*) ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται, *Sept.*

Abîmé, ée, de dettes (*obæratus, a*) ὑπέρχρεως, ω, ὁ, ἡ, *Dém.*

Abîmer (*in profundum demergere, mergo, mersi*) καταποντίζειν, ζω, σω, κα, *N. Test.* καταβαπτίζειν, ζω, *Bas.*

Abject, e (*abjectus, a, um*) ἀποβεβλημένος, η, ον, *Poll.* ἄτιμος, ου, ὁ, ἡ, *Hom.*

Abjection (*abjectio, onis*) ἀπόῤῥιψις, εως, ἡ· ταπείνωσις, εως, ἡ, *Luc.*

Abjuration (*abjuratio, onis*) ἐξωμοσία, ας, ἡ, *Dém.* ἀπομοσία, ας, ἡ, *Poll.*

Abjurer une erreur (*errorem abjurare, o, avi*) τὴν πλάνην ἀπομνύναι, ὄμνυμι *, *Hérod.* διομνύναι, ἐξομνύναι, *Dém.*

Ablactation (*ablactatio, onis*) ἀπογαλάκτισις, εως, ἡ· ἀπογαλακτισμός, οῦ, ὁ.

Ablatif (*ablativus casus*) ἀφαιρετικὴ πτῶσις, εως, *Gramm.*

Ablette (*alburnus, i*) λευκίσκος, ου, ὁ.

Abluer (*abluere, luo, lui*) ἀποπλύνειν, ύνω, υνῶ.

Ablution (*ablutio, onis*) πλύσις, εως, ἡ, *Sept.* ἔκνιψις, εως, ἡ, *Hésych.*

Abnégation (*abnegatio, onis*) ἀπάρνησις, εως, ἡ.

Aboi (*latratus, us*) ὑλαγμός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Aboiement (*latratus, us*) ὕλαγμα, ατος, τό· ὑλακή, ῆς, ἡ.

Abois. Etre réduit aux abois (*ad incitas redigi*) εἰς ἐσχάτας ἀπορίας καθίστασθαι, *Dém.*

Aboli, ie (*antiquatus, a, um*) ἠφανισμένος, η, ον, *Dém.*

Abolir (*abolere, eo, evi*) ἀφανίζειν, ίζω, ίσω, ικα, *Dém.* ἐξαλείφειν, φω, ψω, φα, *Xén.* Abolir une loi (*legem abrogare, o, avi*), τὸν νόμον ἀκυρόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Abolir [S' (*obsolescere, esco, evi*) ἀπαρχαιόεσθαι-οῦσθαι, όομαι-οῦμαι, *Bud.*

Abolissement (*abrogatio, onis*) ἀφανισμός, οῦ, ὁ.

Abolition (*abolitio, onis*) ἀφάνισις, εως, ἡ, *Aristoph.*

Abominable (*abominandus, a, um*) βδελυρός, ά, όν, *Dém.* βδελυκτός, ή, όν, *N. Test.*

Abominablement (*pessime*) βδελυρῶς, βδελυκτῶς, κάκιστα.

Abomination (*abominatio, onis*) βδελυγμός, οῦ, ὁ, *Sept.* βδέλυγμα, ατος, τό. Lors donc que vous verrez l'abomination de la désolation (*quum ergo videritis abominationem desolationis*) ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, *Matth.*

Abominer. Voyez **Abhorrer.**

Abondamment (*abundanter, abunde*) περισσῶς, ὑπερβαλλόντως, *Isocr.*

Abondance (*abundantia, copia, æ*) περισσότης, ητος, ἡ, *Isocr.* ἀφθονία, ας, ἡ, *Xén.* Abondance de richesses (*opum copia*) ἡ περιουσία τῶν χρημάτων, *Dém.* Parler d'abondance (*imparate loqui*) ἀπαρασκευάστως λέγειν. La corne d'abondance (*Amaltheæ cornu*) τὸ κέρας τῆς Ἀμαλθείας.

Abondant, e (*abundans, copiosus, a, um*) περισσός, ή, όν, τι, κατά τι, ἔν τινι, *Plut.* εὔπορος, ὁ,ἡ, τινός, *Arist.*

Abonder (*abundare, o, avi, aliqua re*) εὐπορέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, τινός, *Dém.* περισσεύειν, ω, σω, κα, τινός, *N. Test.* Orateur qui abonde en son sens (*pervicax orator*) ἰσχυρογνώμων ῥήτωρ, *Arist.*

Abonnement à un spectacle (*locatio, onis*) ἡ θέας τινὸς μίσθωσις, εως.

Abonnir. *Voyez* **Améliorer.**

Abord (*aditus, us*) πρόσοδος, ου, ἡ, *Thuc.* D'un abord facile (*aditu facilis, e*) εὐπρόσοδος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.* D'un abord difficile (*aditu difficilis, e*) δυςπρόσοδος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.*

Abord [D' (*primum, primo*) πρῶτον, πρῶτον μέν, τοπρῶτον, *Dém.*

Abordable (*accessu facilis, e*) εὐπρόσιτος, ου, ὁ,ἡ· προσιτός, ή, όν, *Grég. Naz.*

Abordage (*navium concursus, us*) ναυτικὴ σύγκρουσις, εως, ἡ.

Aborder (*adire, eo, ii; accedere, cedo, cessi, ad aliquem ou aliquid*) προσέρχεσθαί τινι, ἔρχομαι *, *Xén.* προςβαίνειν τινί, βαίνω *, *Plut.* παραγίνεσθαι * πρός τι, *Esch.*

Aborigènes (*aborigenes, um; indigenæ, arum*) αὐτόχθονες, όνων, οἱ,αἱ, *Isocr.* ἐγχώριοι, ων, οἱ,αἱ.

Abortif, ive (*abortivus, a, um*) ἐκτρωματιαῖος, αία, αῖον, Produit abortif (*abortivus partus, us*) ἀμβλωθρίδιον, ίου, τό.

Abouchement (*colloquium, ii*) ὁμιλία, ας, ἡ· ἔντευξις, εως, ἡ, πρός τινα, *Plut.*

Aboucher [S' (*congredi, gredior, gressus sum; colloqui, loquor, locutus sum; cum aliquo*) συνομιλέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα· ἐντυγχάνειν, τυγχάνω *· συμπλέκεσθαι, έκομαι, τινί, ou πρός τινα, *Plut.*

Aboutir (*terminari, or, atus sum, aliqua re; spectare, o, avi, ad aliquid*) λήγειν, γω, ξω, χα· τείνειν * πρός τι, προςήκειν, κω, ξω, τινί. Lieu où aboutissent trois chemins (*trivium, i*) τρίοδος, ου, ἡ. L'abcès aboutit (*erumpit vomica*) ἐκπυοῖ τὸ ἀπόστημα, *Diosc.*

Aboutissant. Les tenants et les aboutissants *d'une maison, d'une affaire,* αἱ περιστάσεις καὶ τὰ συνακόλουθα.

Aboutissement d'un abcès (*vomicæ eruptio, onis*) ἐμπύημα, ατος, τό· ἐμπύησις, εως, ἡ, *Hipp.*

Aboyer (*latrare, adlatrare, o, avi*) ὑλάειν-ᾶν, άω-ῶ, άσω, αχα· ὑλακτέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, εἴς τινα, *Isocr.*

Aboyeur (*latrator, oris*) ὑλακτικός, ή, όν· σκύλαξ, ακος, ὁ.

Abrégé (*compendium, ii*) ἐπιτομή, ῆς, ἡ, *Arist.* Méthode abrégée (*compendiaria methodus, i*) σύντομος μέθοδος, ου, ἡ. Ecrire, parler en abrégé (*compendiose scribere, dicere*) συντόμως γράφειν, εἰπεῖν*, *Isocr.*

Abréger (*abbreviare, o, avi*) βραχύνειν, ύνω, υνῶ· ἐπιτέμνειν, *Synés.* συντέμνειν τι, τέμνω*, *Thuc.* ἀποκεφαλαιόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, ωκα, *Arist.*

Abreuver (*adaquare, o, avi; imbuere, buo, bui*) ποτίζειν, ίζω, ίσω, ικα, *Arist.* ὑδραίνειν, αίνω, ανῶ. S'abreuver de larmes, δακρυῤῥοεῖν, ῶ, ήσω.

Abreuvoir (*aquarium, i*) ποτίστρα, ας, ἡ, *Call.*

Abréviateur (*epitomes scriptor, oris*) συντομεύς, έως, ὁ.

Abréviation (*scripturæ compendium, ii; nota, æ*) συγκεκομμένη γραφή, ῆς· σιγλαί ou σίγλαι, ῶν, αἱ.

Abri (*tegmen, inis; perfugium, ii*) σκέπη, ης, ἡ· καταφυγή, ῆς, ἡ, *Dém.* A l'abri (*in tuto*) ἐν ἀσφαλείᾳ.

Abricot (*armeniacum malum, i*) ἀρμενιακὸν μῆλον, ου.

Abricotier (*armeniaca malus, i*) ἀρμενιακὴ μηλέα, ας.

Abriter (*tegere, go, xi*) περισκέπειν, πω, ψω, φα, *Mosch.*

Abrogation d'une loi (*legis abrogatio, onis*) νόμου ἀποχύρωσις, εως, ἡ· ἀποχειροτονία, ας, ἡ, *Dém.*

Abroger une loi (*legem abrogare, o, avi*) νόμον ἀποχυρόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, ωκα, ἀποχειροτονέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, *Dém.*

Abrupto [Ex (*ex abrupto*) ἐξ ἀπροόπτου· ἀποτόμως, *Isocr.*

Abrutir (*hebetare, o, avi; hebescere, sco*) ἀμβλύνειν, ύνω, υνῶ· μωραίνεσθαι, αίνομαι, ανοῦμαι, *N. Test.*

Abrutissement (*stupiditas, atis*) ἀνοησία, ας, ἡ.

Absence (*absentia, æ*) ἀπουσία, ας, ἡ, Absence d'esprit (*mentis aberratio,* προσεξία, ας, ἡ.

Absent, e (*absens, entis*) ἀπιών, οῦσα, όν, *Plut.*

Absenter [S' de la ville (*ab urbe abesse, absum, abfui*) ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπεῖναι, ἄπειμι, εἰμί*, *Arist.*

Absinthe (*absinthium, i*) ἀψίνθιον, ίου, τό, *Diosc.* Vin d'absinthe (*absinthites, æ*) ἀψινθίτης, ου, ὁ, sous-entend. οἶνος, *Diosc.*

Absolu, ue (*absolutus, perfectus, a, um*) ἀπόλυτος, ου, ὁ, ἡ, *Grég. Naz.* τέλειος, α, ον, *Arist.* ἐντελής, έος, ὁ, ἡ, *Luc.*

Absolument (*absolute, prorsus*) τελείως, *Isocr.* παντελῶς.

Absolution (*absolutio, onis*) λύσις, ἀπόλυσις, εως, ἡ, *Dém.*

Absolutoire (*absolutorius, a, um*) λυτικός, ἀπολυτικός, ή, όν.

Absorbant, e (*absorbens, entis*) ῥοφητικός, ή, όν.

Absorber (*absorbere, beo, bui* ou *sorpsi*) καταπίνειν, πίνω*· λαφύσσειν, σσω, ξω, χα, *Plut.*

Absorption (*absorptio, onis*) κατάποσις, εως, ἡ· λαφυγμός, οῦ, ὁ, *Aristoph.*

Absoudre (*absolvere, vo, vi*) ἀπολύειν, ω, σω, κα, τινά τινος, *Lyc.* ἀφιέναι* τινά τινος, *Plut.*

Absous, oute (*absolutus, liberatus, a, um*) ἀπόλυτος, ου, ὁ, ἡ, *Grég. Naz.* ἄφετος, ου, ὁ, ἡ.

Abstème (*abstemius, a*) ἄοινος, ου, ὁ, ἡ, *Xén.* ἀβρόμιος, ου, ὁ, ἡ.

Abstenir [S' (*abstinere, neo, nui, ab aliqua re*) ἀπέχειν τινός, ἔχω*, *Esch.*

Absterger (*abstergere, tergo, tersi*) ἀποσμήχειν, χω, ξω, χα, *Luc.*

Abstersif, ive (*abstersorius, a, um*) σμηκτικός, ή, όν, *Diosc.*

Abstersion (*abstersio, onis*) σμῆξις, εως, ἡ, *Diosc.*

Abstinence (*abstinentia, æ*) ἐγκράτεια, ας, ἡ, *Xén.* ἀπόσχεσις, εως, ἡ.

Abstinent, e (*abstinens, entis*) ἐγκρατής, έος, ὁ, ἡ, τινός, *Isocr.*

Abstraction (*abstractio, onis*) ἀφαίρεσις, εως, ἡ, *Arist.* ἀπροσεξία, ας, ἡ.

Abstractivement (*per abstractionem*) κατ' ἀφαίρεσιν.

Abstraire (*abstrahere, traho, traxi*) ἀφαιρέειν-εῖν*, έω-ῶ.

Abstrait, e (*abstractus, a, um*) ἀφῃρημέ-

νος, η, ον. Sciences, pensées abstraites, (*interiores litteræ, reconditæ cogitationes*) ὑψηλόνοοι-νοι μαθήσεις, διάνοιαι.

Abstrus, use (*abstrusus, a, um*) ἀπόκρυφος, ου, ὁ, ἡ, *Sept.* δυςνόητος, ου, ὁ, ἡ.

Absurde (*absurdus, a, um*) ἄτοπος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.* ἄλογος, ου, ὁ, ἡ, *Isocr.* comp. ώτερος, α, ον, sup. ώτατος, η, ον.

Absurdement (*absurde*) ἀτόπως, *Dém.* ἀλόγως, *Isocr.*

Absurdité (*absurditas, atis*) ἀτοπία, ας, ἡ, *Dém.* ἀλογία, ας, ἡ, *Isocr.*

Abus (*abusus, us*) κατάχρησις, ἀπόχρησις, εως, ἡ, *N. Test.* Réformer les abus dans le gouvernement (*reipublicæ statum emendare, o, avi*) τὰ τῆς πόλεως ἐπανορθόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, ωκα.

Abuser (*abuti, utor, usus sum*, aliqua re) καταχράεσθαι-ᾶσθαι, άομαι-ῶμαι, ήσομαι τινί, *Plat.* χρᾶσθαι κακῶς τινι, *Dém.* ἀποχρᾶσθαι, παρακαταχρᾶσθαί τινι, *Arist.* Usez, mais n'abusez pas, χρῶ, μὴ ἀποχρῶ. Abuser d'une jeune fille (*virginem stuprare, o*) διακορεύειν, εύω· διαφθείρειν, είρω, κόρην, *Plut.*

Abuser [S' (*hallucinari, or; errare, o, avi*) παραβλέπειν, πω, ψω, φα, *Luc.* σφάλλεσθαι, ομαι, περί τινος, *Plat.*

Abuseur (*deceptor, veterator, oris*) ἀπατεών, ῶνος, ὁ· παρθενοπίπης, ου, ὁ, *Hom.*

Abusif, ive (*abusivus, a, um*) καταχρηστικός, ή, όν, *Rhét.*

Abusivement (*abusive*) καταχρηστικῶς, *Gramm.*

Abyme. *Voyez* **Abime.**

Acabit (*natura, æ; indoles, is*) φύσις, εως, ἡ· ποιότης, ητος, ἡ.

Académie (*academia, æ*) ἀκαδημία, ίας, ἡ, *Plut.* ἀκαδήμεια, ας, ἡ, *Aristoph.*

Académique (*academicus, a, um*) ἀκαδημικός, ή, όν, *Luc.*

Acanthe (*acanthus, i*) ἄκανθος, ου, ὁ, ἡ.

Acariatre (*morosus, a um*) δύσκολος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.* ἄχαρις, ιτος, ὁ, ἡ.

Acatalepsie (*acatalepsia, æ*) ἀκαταληψία, ας, ἡ.

Acataleptique (*acatalepticus, a, um*) ἀκαταληπτικός, ή, όν.

Accablant, e (*gravis, e; molestus, a, um*) βαρύς, εῖα, ύ, *Plat.* δυςχερής, έος, ὁ, ἡ, *Dém.*

Accablement (*gravitas, atis; mæror, oris*) βαρύτης, ητος, ἡ, *Plut.* ἀνία, ας, ἡ.

Accabler (*obruere, ruo, rui*) βαρύνειν, ύνω, υνῶ, τινά, *Xén.* καταπιέζω, έσω, τινά.

Accéder à un traité (*ad fœdus accedere, cedo, cessi*) πρὸς τὴν συνθήκην προςχωρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, *Dém.*

Accélérateur, trice (*accelerans, antis*) ἐπιταχύνων, ύνουσα.

Accélération (*acceleratio, onis*) ἐπιτάχυνσις, εως, ἡ.

Accélérer (*accelerare, o, avi*) ἐπιταχύνειν, ύνω, υνῶ, *Plut.*

Accent (*accentus, us*) προςῳδία, ας, ἡ, *Gramm.* — Il y a trois accents, l'*aigu* qui élève la voix, le *grave* qui l'abaisse, et le *circonflexe* qui l'élève et l'abaisse sur la même syllabe : l'aigu s'appelle (*acutus*) ὀξεῖα, le grave (*gravis*) βαρεῖα, et le circonflexe (*circumflexus*) περισπωμένη. Il faut bien prendre garde de confondre l'*accent* avec la *quantité*; l'accent n'a rapport qu'à l'*élévation* du ton, et la quantité se rapporte au *temps* ou à la durée. Ainsi, dans λέγω, la première syllabe doit être élevée, et la seconde, quoique grave, doit avoir une durée double de la première. *Voir les Prolégomènes du* Manuel de la langue grecque.

Accentuation (*accentuum adscriptio* ou *pronuntiatio, onis*) τόνωσις, ου τόνισις, εως, ἡ.

Accentuer (*accentus adscribere, bo, psi,* ou *pronuntiare, o, avi*) τονόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, ωκα· τονίζειν, ίζω, ίσω, ικα, *Gramm.*

Acceptable (*qui, quæ, quod accipi potest*) δεκτός, δεκτικός, ή, όν.

Acceptation (*acceptio, onis*) λῆψις, εως, ἡ, *Thuc.* ἀποδοχή, ῆς, ἡ.

Accepter (*accipere, cipio, cepi*) δέχεσθαι, ομαι, ξομαι, *Dém.* λαμβάνειν *, *Xén.*

Acception (*significatio, onis*) σημασία, ας, ἡ. Acception de personne (*personarum ratio, onis*) προςωποληψία, ας, ἡ. Celui qui fait acception de personnes, προςωπολήπτης, ου, ὁ. Faire acception

de personnes, προςωποληπτέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, *N. Test.*

Accès (*accessus, aditus, us*) πρόςοδος, ου, ἡ, *Thuc.* πάροδος, ου, ἡ, *Xén.* D'un accès facile (*aditu facilis, e*) εὐπρόςοδος, ου, ὁ,ἡ. D'un accès difficile (*aditu difficilis, e*) δυςπρόςοδος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.* Accès de fièvre (*febris accessio, onis*) παροξυσμός, οῦ, ὁ, *Hipp.*

Accessible (*aditu facilis, e*) προςιτός, ή, όν· εὐπρόςιτος, ου, ὁ,ἡ.

Accessoire (*adscitus, a, um*) ἑπόμενος, η, ον. L'accessoire suit le principal (*principali cedit accessio*) τῷ κεφαλαίῳ ἕπεται ἡ προςθήκη.

Accessoirement (*additamenti loco*) ἐν προςθήκης μέρει, *Dém.* ἐν παρέργῳ, *Soph.*

Accident (*casus, us; accidens, entis*) συμβεβηκός, ότος, τό· συμβάν, άντος, τό, *Dém.*

Accidentel, elle (*fortuitus, a, um*) τυχών, οῦσα, όν, *Dém.* ἐπείςακτος, ου, ὁ,ἡ.

Accidentellement (*fortuito, casu*) ἀπὸ τύχης, ἐκ τύχης, διὰ τύχην, *Dém. Isocr.* κατὰ συμβεβηκός, *Arist.*

Acclamation (*acclamatio, onis*) ἐπιφώνημα, ατος, τό, *Plut.* προςφώνημα, ατος, τό, *Dém.* εὐφημία, ας, ἡ, *Hérod.* ἐπιβόημα, ατος, τό, *Thuc.*

Accolade (*amplexus, us*) ἀσπασμός, οῦ, ὁ· περιπλοκή, ῆς, ἡ.

Accoler (*amplecti, plector, plexus sum*) ἀσπάζεσθαι, ομαι, τινά· περιπλέκεσθαι, ομαι· προςαγκαλίζεσθαι, ομαι, *Plut.*

Accommodable (*placabilis, e; facile conciliandus, a, um*) εὐδιάλλακτος, ου, ὁ,ἡ· εὐσυμβίβαστος, ου, ὁ,ἡ.

Accommodage (*condimentum, i*) ἄρτυμα, ατος, τό, *Plut.*

Accommodant, e (*commodus, a, um*) εὐμεταχείριστος, ου, ὁ,ἡ.

Accommodement (*compositio, onis*) συμβιβασμός, οῦ, ὁ· διάλυσις, εως, ἡ. En venir à un accommodement, εἰς συναλλαγὴν συμβαίνειν, βαίνω *.

Accommoder (*componere, pono, posui*) προςαρμόζειν, όζω, όσω, οχα, *Plut.* ἑτοιμάζειν, ζω, σω, κα.

Accommoder [S' (*convenire, venio, veni*) ...έειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, τινί, *N. Test.* S'accommoder aux circonstances (*temporibus obsequi, quor*) τοῖς καιροῖς ἀκολουθέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα.

Accompagnement (*comitatus, us*) ἀκολουθία, ας, ἡ. *Phil.* παραπομπή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Accompagner (*comitari, or*) ἀκολουθέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, τινί, *Luc.* παραπέμπειν, πω, ψω, φα, τινά, *Dém.*

Accompli, ie (*perfectus, a, um*) τέλειος, α, ον· ἐντελής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Accomplir (*perficere, ficio, feci*) ἐπιτελέειν-εῖν, έω-ῶ, έσω, κα, τί, *Isocr.* ἐκπληρόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, ωκα, *N. Test.*

Accomplissement (*perfectio, onis*) τελείωσις, εως, ἡ, *Arist.*

Accord (*consensus, us; concordia, æ*) συμφωνία, ας, ἡ· ὁμόνοια, ας, ἡ, *Dém.*

Accord [D' (*concedo, esto*) ὁμολογέω-ῶ· ἔστω· εἶεν.

Accordailles, fiançailles (*sponsalia, ium*) νύμφια, ων, τά, *Chrys.* μνηστεύματα, ων, τά.

Accordant, e (*consonans, antis*) συνηχῶν, οῦσα, οῦν, *Phil.* σύμφωνος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Accordé, ée (*sponsus, i; sponsa, æ*) νυμφίος, ου, ὁ· νύμφη, ης, ἡ, *Plut.*

Accorder (*concedere, cedo, cessi; conciliare, o, avi*) συγχωρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, τινί τι, *Plat.* διαλλάττειν, ττω, ξω, χα, τινά τινι, *Dém.* ῥυθμίζειν, ίζω, ίσω, *Xén.*

Accorder [S' (*convenire, venio, veni; concinere, cino, cinui*) συναρμόττειν, ττω, σω, κα, τινί, *Dém.* συμφωνέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, *Plut.* Les savants s'accordent sur ce point (*in hoc consentiunt docti*) τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχουσιν οἱ σοφοὶ περὶ τούτου.

Accort, e (*obsequiosus, a, um*) θεραπευτικός, ή, όν, *Plat.* εὐάρεσκος, ου, ὁ,ἡ.

Accostable (*accessu facilis, e*) εὐπρόςιτος, ου, ὁ,ἡ, *Grég. Naz.*

Accoster (*accedere, cedo, cessi*) προςέρχεσθαι *, τινί, *Xén.*

Accouchée (*puerpera, æ*) λεχώ, όος-οῦς, ἡ, *Eurip.*

Accouchement (*puerperium, i; partus,*

us) λοχεία, ας, ἡ, *Plut.* τόκος, ου, ὁ, *Arist.*

Accoucher (*parere, pario, peperi*) τίκτειν, τίκτω, τέξω ou τέξομαι, τέτοκα, *Dém.*

Accoucheuse. *Voyez* Sage-femme.

Accouder [S' (*cubito inniti, nitor*) διαγκωνίζεσθαι, ίζομαι, ίσομαι.

Accouplement (*copulatio, onis*) σύνδεσις, εως, ἡ· συνδυασμός, οῦ, ὁ.

Accoupler (*copulare, o, avi*) συνδυάζειν, άζω, άσω, *Dém.* συνδέειν-εῖν, συνδέω, δήσω, τινί τι, *Arist.* ἀναρμόττειν, όττω, όσω, οκα, τινί τι, *Den. Hal.*

Accoupler [S' (*coïre; eo*) συγγίνεσθαι, γίνομαι *, *Dém.*

Accourcir (*minuere, uo, ui*) βραχύνειν, ύνω, υνῶ, *Synés.*

Accourcissement (*decrescentia, æ*) μείωσις, εως, ἡ. *Plat.*

Accourir (*adcurrere, curro, curri*) προστρέχειν, τρέχω *, *Chrys.* ἐπιθέειν, έω, *Hérod.* δρομαῖον ἀφικνεῖσθαι, ἱκνέομαι *, *Luc.* Accourir au secours de quelqu'un, βοηθεῖν, ῶ, ήσω, τινί.

Accoutrement (*amictus, us*) στολισμός, οῦ, ὁ· στόλισμα, ατος, τό.

Accoutrer (*amicire, cio*) στολίζειν, ίζω, ίσω, *Hés.*

Accoutumance (*consuetudo, inis*) ἔθος, εος-ους, τό, *Isocr.* ἐθισμός, οῦ, ὁ.

Accoutumé, ée, à garder le silence (*tacere assuefactus, a*) σιωπᾷν ἐθισθείς, εῖσα, *Plut.*

Accoutumée [A l' (*de more*) κατ' ἔθος.

Accoutumer son corps au travail (*corpus ad laborem assuefacere, facio, feci*) τὸ σῶμα πρὸς τὸν πόνον ἐθίζειν, ίζω, ίσω, ικα, *Luc.*

Accoutumer [S' (*consuescere, suesco, suevi*) ἐθίζεσθαι, ομαι, ποιεῖν τι, *Xén.*

Accréditer (*commendare, o, avi*) συνίστασθαι, ἵστημι *, τινά τινι, *Dém.*

Accroc (*laceratio, onis*) σπαραγμός, οῦ, ὁ, *Hérod.*

Accrocher (*suspendere, pendo, pendi*) ἀναρτάειν-ᾶν, άω-ῶ, ήσω, *Hérod.*

Accrocher [S' (*adhærere, hæreo, hæsi*) προσέχεσθαι, ἔχω *, τινί. *Arist.*

Accroire. En faire accroire à quelqu'un (*alicui verba dare, do, dedi*) εἰρωνεύεσθαι, ομαι, *Aristoph.* S'en faire accroire (*nimium sibi tribuere, buo, bui*) ἀλαζονεύεσθαι, ομαι, *Isocr.* ἐπαίρεσθαι, ομαι, ἐπί τινι, *Xén.*

Accroissement (*incrementum, i*) αὔξησις, εως, ἡ· ἐπίδοσις, εως, ἡ, *Isocr.*

Accroître (*augere, geo, xi*) αὐξάνειν, άνω, ήσω, *Isocr.*

Accroître [S' (*crescere, cresco, crevi*) αὐξάνεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Accroupir [S' (*conquiniscere, sco*) ὑποκύπτειν, πτω, ψω, φα, *Aristoph.*

Accru, ue (*auctus, a, um*) ηὐξημένος, η, ον.

Accueil. Faire à quelqu'un un bon *ou* un mauvais accueil (*aliquem comiter ou durius excipere, cipio*) οἰκείως ou χαλεπῶς τινα δέχεσθαι, ομαι, *Dém.*

Accueillir (*excipere, cipio, cepi*) δέχεσθαι, ομαι, ξομαι, *Dém.*

Acculer (*coarctare, o, avi*) στενοχωρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, *N. Test.*

Accumulation (*accumulatio, onis*) συνάθροισμα, ατος, τό.

Accumuler (*accumulare, o, avi*) ἐπισωρεύειν, ω, σω, κα, *Eurip.*

Accusateur, trice (*accusator, trix*) κατήγορος, ου, ὁ, ἡ, *Esch.*

Accusatif (*accusativus casus*) αἰτιατικὴ πτῶσις, εως, *Gramm.*

Accusation (*accusatio, onis*) κατηγορία, ας, ἡ, *Thuc.* ἔγκλημα, ατος, τό· γραφή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Accusé, ée (*reus, rea*) ἔνοχος, ου, ὁ, ἡ, τινός· αἴτιος, ία, τινός, *Dém.*

Accuser (*accusare, o, avi*, aliquem furti *ou* furto) κατηγορέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, τινός, *Isocr.* κατά τινος, *Dém.* τινά, *Thuc.* πρός τινα, *Plut.* κατηγορεῖν κλοπήν τινος, ou κλοπῆς τινος, *Isocr.* αἰτιάεσθαι ᾶσθαι, άομαι-ῶμαι, τινὰ κλοπῆς, *Dém.* Ne l'accusez pas d'avoir commis une injustice à votre égard (*nolite eum accusare quod in vos injuriosus fuerit*) μηδὲν ἐγκαλεῖτε αὐτῷ ὡς ἀδικούμενοι.

Acéphale (*capite carens*) ἀκέφαλος, ου, ὁ, ἡ. *R.* ἀ *priv. et* κεφαλή, tête.

Acerbe (*acerbus, a, um*) στρυφνός, ή, όν, *Gal.* πικρός, ά, όν, *Dém.*

Acerbité (*acerbitas, atis*) στρυφνότης, ητος, ἡ· πικρία, ας, ἡ· πικρότης, ητος, ἡ, *Dém.*

Achalander (*emptores allicere, licio, lexi*)

ἀγοραστὰς δημαγωγέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, *Plut.*

Acharné, **ée** (*infestus, a, um*, alicui) ἀπεχθής, έος, ὁ,ἡ, τινί, *Isocr.*

Acharnement (*acerrimus impetus, us*) ἀκάθεκτος ὁρμή, ῆς, ἡ.

Acharner [S' contre son ennemi (*in hostem irato impetu ferri, feror, latus sum*) ἐπ' ἐχθρὸν διὰ θυμὸν φέρεσθαι, φέρω *, *Arist.*

Achat (*emptio, onis*) ὠνή, ῆς, ἡ, *Dém.* ἀγόρασμα, ατος, τό, *Arist.* ἀγόρασις, εως, ἡ, *Plat.*

Ache (*palustre apium, i*) ἐλεοσέλινον, ου, τό, *Diosc.*

Achéens, Ἀχαιοί, ῶν. — Dans Homère, les Grecs sont appelés tantôt Ἀχαιοί, tantôt Δαναοί, une seule fois Ἕλληνες, et jamais Γραῖοι ni Γραικοί.

Acheminement (*via, æ; gradus, us*) ὁδός, οῦ, ἡ· βαθμός, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Acheminer (*viam præstruere, struo, struxi*) προοδοποιέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, *Arist.*

Acheminer [S' (*iter aggredi, gredior, gressus sum*) ὁδοιπορέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, *N. Test.*

Achéron (*Acheron, ontis*) Ἀχέρων, οντος, ὁ, *l'un des quatre fleuves de l'enfer.*

> Ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι
> Κώκυτός θ', ὃς δὴ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ.
> *Hom. Odyss.* X. 513, 514.

Acheter (*emere, emo, emi*) ὠνέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι, ήσομαι· ἀγοράζειν, άζω, άσω, *Dém.* πρίασθαι, αμαι, *Soph. Eurip.* Avoir la passion d'acheter (*empturire, io*) ἀγορασείειν, σείω. L'honneur ne s'achète pas à prix d'argent, δόξα οὐχ ὠνητὴ χρημάτων, *Isocr.*

Acheteur (*emptor, oris*) ὠνητής, οῦ, ὁ, *Dém.* ἀγοραστής, οῦ, ὁ, *Xén.*

Achevé, **ée** (*perfectus, a, um*) τέλειος, α, ον· ἐντελής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Achèvement (*absolutio, onis*) τελειότης, ητος, ἡ· τελείωσις, εως, ἡ, *Arist.*

Achever (*absolvere, solvo, solvi*) ἐπιτελέειν-εῖν, έω-ῶ, έσω, εκα· διαπράττεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Achille, héros de l'Iliade, Ἀχιλλεύς, έως, ὁ.

> — Πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς, *Hom.*

Achoppement. Pierre d'achoppement (*offendiculum, i*) σκάνδαλον, ου, τό· πρόςκομμα, ατος, τό, *N. Test.* προςκοπή, ῆς, ἡ, *Thuc.*

Achromatique (*achromaticus, a, um*) ἀχρωματικός, ή, όν.

Acide (*acidus, a, um*) ὀξύς, εῖα, ύ, *Xén.* comp. ὀξύτερος, α, ον, sup. τατος, η, ον.

Acidité (*acor, oris*) ὀξύτης, ητος, ἡ· ὀξύ, έος, τό.

Acidule (*acidulus, a, um*) ὕποξυς, εος, ὁ,ἡ.

Acier (*chalybs, ybis, m.*) χάλυψ, υβος, ὁ.

Acolyte (*acolytus, i*) ἀκόλουθος, ου, ὁ,ἡ· ἀκώλυτος, ου, ὁ,ἡ.

Aconit (*aconitum, i*) ἀκόνιτον, ου, τό, *Diosc.*

Acousmate (*inanis sonitus*) ἄκουσμα, ατος, τό.

Acoustique (*ad auditum pertinens*) ἀκουστικός, ή, όν. L'acoustique, ἡ ἀκουστική, *sous-entendu* τέχνη.

Acquéreur (*emptor, partor, oris*) ὠνητής, οῦ, ὁ, *Dém.* κτήτωρ, ορος, ὁ, *N. Test.*

Acquérir (*adquirere, quiro, quisivi; comparare, o, avi*) περιποιέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι, ήσομαι, *Arist.* προςκτάεσθαι-ᾶσθαι, άομαι-ῶμαι, ήσομαι, *Isocr.* πορίζειν, προςπορίζειν, ίζω, ίσω, ικα, *Dém.* L'expérience s'acquiert par la pratique (*fabricando fit faber*) ἡ ἐμπειρία ἐκ τῶν πράξεων γίνεται, γίνομαι *.

Acquêt (*commodum, i*) ὠφέλεια, ας, ἡ, *Dém.* συμφέρον, οντος, τό, *Isocr.*

Acquêts (*parta bona, orum*) κτήματα, ων, τά, *Dém.*

Acquiescement (*assensus, us*) ὁμολογία, ας, ἡ, *Dém.*

Acquiescer (*assentiri, tior*, alicui) ὁμογνωμονέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, τινὶ ἔν τινι, *Xén.* τινὶ περί τινος, *Arist.* συγκατατίθεσθαι, τίθημι *, τινί, *Dém.* ὁμολογέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, τινί, *Plat.*

Acquis, **ise** (*acquisitus, a, um*) κτητός, ή, όν, *Plat.* Qui a de l'acquis, beaucoup d'acquis, dans les lettres, dans

la science militaire (*litterarum*, *belli peritus*) γραμμάτων, πολέμων εὖ εἰδώς, *Hom*.

Acquisition (*acquisitio*, *onis*) κτῆσις, εως, ἡ, *Dém*.

Acquit (*accepti-latio*, *onis*) ἀποχή, ῆς, ἡ, *Ulp*. Par manière d'acquit (*perfunctorie*, *obiter*) πρὸς ἀφοσίωσιν, παρέργως, ἀμελῶς, *Isocr*.

Acquitter ses dettes (*æs alienum dissolvere*, *solvo*, *solvi*) τὸ χρέος ἀποδοῦναι, δίδωμι *, *Aristoph*. Acquitter une promesse, τὴν ὑπόσχεσιν ἐπιτελεῖν, ῶ, έσω.

Acquitter [S' du devoir d'un homme de bien (*boni viri officio fungi*, *gor*, *ctus sum*) ἀξίως ἀγαθοῦ ἀνδρὸς πράττειν, ττω, ξω, χα, *Plat*.

Acre, (*acer*, *acris*, *acre*) δριμύς, εῖα, ύ.

Acreté (*acritudo*, *inis*) δριμύτης, ητος, ἡ· δριμύ, έος, τό.

Acrimonie (*acrimonia*, *æ*) δριμύτης, ητος, ἡ.

Acrobate (*funambulus*, *i*) ἀκροβάτης, ου, ὁ.

Acrocérauniens (*Acroceraunia*, montes) Ἀκροκεραύνια ὄρη, τά.

Acrostiche (*acrostichis*, *idis*) ἀκροστιχίς, ίδος, ἡ.

Acrotères (*acroteria*, *orum*) ἀκρωτήρια, ων, τά.

Acte (*factum*, *i*; *actus*, *us*) πρᾶξις, εως, ἡ, *Dém*. Actes des apôtres (*Actus Apostolorum*) αἱ πράξεις τῶν Ἀποστόλων, *N. Test*.

Acteur, **trice** (*actor*, *oris*) ὑποκριτής, οῦ, ὁ, *Plut*.

Actif, **ive** (*activus*, *strenuus*, *a*, *um*) ἐνεργητικός, πρακτικός, δραστικός, ἡ, όν. Verbe actif (*activum verbum*) ἐνεργητικὸν ῥῆμα, ατος, *Gramm*.

Action (*actio*, *onis*; *factum*, *i*; *lis*, *litis*, fém.) ἐνέργεια, ας, ἡ· πρᾶξις, εως, ἡ, *Arist*. ἔγκλημα, ατος, τό· δίκη, ης, ἡ, *Dém*. Action de grâces (*gratiarum actio*, *onis*) εὐχαριστία, ας, ἡ.

Actionner (alicui *litem intendere*, *do*, *di*) γράφεσθαι, ομαι, ψομαι, τινά τινος, *Plut*.

Activement (*activo sensu*) πρακτικῶς, ἐνεργητικῶς, *Gramm*.

Activer (*urgere*, *geo*, *si*) ἐπείγειν, γω, ξω, χα, *Soph*.

Activité (*actuosa natura*, *æ*; *alacritas*, *atis*) ἐνέργεια, ας, ἡ· προθυμία, ας, ἡ, *Dém*.

Actuel, **elle** (*efficax*, *acis*; *præsens*, *entis*) ἐνεργός, ὁ, ἡ, ἐνεργητικός, ή, όν, *Théophr*. ἐνεστώς, ός, ότος. Les circonstances actuelles, τὰ παρόντα πράγματα, ων, *Dém*.

Actuellement (*hoc temporis puncto*, *nunc*) νῦν, νυνί, τανῦν, ἐν τῷ παρόντι, *Dém*.

Adage (*adagium*, *ii*) παροιμία, ας, ἡ, *Arist*.

Adapter (*accommodare*, *o*, *avi*) προςαρμόζειν, ζω, σω, κα, τί τινι, *Plat*.

Addition (*additio*, *onis*) πρόςθεσις, εως, ἡ· προςθήκη, ης, ἡ, *Plat*.

Additionnel (*addititius*, *a*, *um*) πρόςθετος, ου, ὁ, ἡ· προςθετός, ή, όν.

Additionner (*addere*, *do*, *didi*; *summam facere*, *facio*, *feci*) προςτιθέναι, τίθημι· κεφαλαιόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, ωκα.

Adénologie (*adenologia*, *æ*) ἀδενολογία, ας, ἡ. R. ἀδήν, ένος, ὁ, glande.

Adepte (*mysta*, *æ*, m.) μύστης, ου, ὁ· μεμυημένος, η, ον, *Aristoph*.

Adhérence (*adhæsio*, *onis*) προςκόλλησις, εως, ἡ.

Adhérent (*adhærens*, *entis*) προςκολληθείς, εῖσα, έν.

Adhérer (*adhærere*, *hæreo*, *hæsi*, alicui) προςκολλάεσθαι-ᾶσθαι, άομαι-ῶμαι, ήσομαι, τινί, *N. Test*. προςέχεσθαι, ἔχω *, τινί, *Arist*.

Adhésion (*adhæsio*, *onis*) προςκόλλησις, συγκατάθεσις, εως, ἡ.

Adiante. — Voyez **Capillaire**.

Adieu (*vale*, *valete*) ἔῤῥωσο, ἔῤῥωσθε· ὑγίαινε, ὑγιαίνετε, *Luc*. Dire adieu aux plaisirs du monde (*voluptatibus nuntium remittere*) πολλὰ χαίρειν τὰς ἡδονὰς κελεύειν, ω, σω.

Adipeux, **euse** (*adiposus*, *a*, *um*) λιπαρός, ά, όν, *Plat*. στεατώδης, εος, ὁ, ἡ, *Arist*.

Adjacent, **e** (*adjacens*, *entis*) προςκείμενος, η, ον, *Eurip*.

Adjectif (*adjectivum nomen*) ἐπίθετον ὄνομα, ατος, *Gramm*.

Adjectivement (*adjectivi sensu*) ἐπιθετικῶς, *Gramm.*

Adjoindre (*adjungere, jungo, junxi*) προςτιθέναι, τίθημι *, τινί τι, *Thuc.* προςάπτειν, πτω, ψω, φα, τινί τι, *Luc.*

Adjoint (*adjutor, oris*) συμβοηθός, οῦ, ὁ· συνεργός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Adjonction (*adjunctio, onis*) ἐπίζευξις, πρόςθεσις, εως, ἡ, *Phil.*

Adjudant (*adjutor, oris*) συνεργός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Adjudication (*adjudicatio, addictio, onis*) ἐπίκρισις, εως, ἡ.

Adjuger (*adjudicare, o, avi*) ἐπικρίνειν, κρίνω, κρινῶ, *Plut.* ἐπιδικάζειν, ζω, σω, *Arist.*

Adjuration (*adjuratio, onis*) ἐξορκισμός, οῦ, ὁ.

Adjurer. Je t'adjure par le Dieu vivant (*adjuro te per Deum vivum*) ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, *Matth.* XXVI, 63.

Admettre (*admittere, mitto, misi*) εἰςδέχεσθαι, ομαι, ξομαι, *Sept.* προςδέχεσθαι, ομαι, ξομαι, *Polyb.*

Administrateur, trice (*administrator, procurator, trix*) διοικητής, οῦ, ὁ, *Plut.* διοικῶν, οῦσα, *Isocr.*

Administration (*administratio, onis*) διοίκησις, εως, ἡ, *Dém.* οἰκονομία, ας, ἡ, *Arist.*

Administrer (*administrare, o, avi*) διοικέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, *Esch.* Administrer les affaires publiques (*rempublicam administrare*) τὰ κοινὰ πολιτεύεσθαι, *Dém.* τὰ κοινὰ τῆς πόλεως διατιθέναι. *Xén.* Administrer les sacrements (*sacramenta administrare*) τὰ μυστήρια διαμερίζειν.

Admirable (*mirabilis, e; mirus, a, um*) θαυμαστός, ή, όν, *Dém.* θαυμάσιος, α, ον, *Isocr.* ἀγαστός, ή, όν, *Xén.*

Admirablement (*mirifice, mirum in modum*) θαυμαστῶς, θαυμασίως, *Plat.*

Admirateur, trice (*admirator, trix*) θαυμαστής, οῦ, ὁ, *Plut.*

Admiratif, ive. Un geste, un point admiratif (*admirantis gestus; punctum admirandi*) θαυμαστικὸν σχῆμα, ατος, τό· θαυμαστικὴ στιγμή, ῆς, ἡ, *Gramm.*

Admiration (*admiratio, onis*) θαυμασμ… οῦ, ὁ, *Hipp.* θαῦμα, ατος, τό. *Lu…* θάμβος, εος-ους, τό, *Thuc.*

Admirer (*mirari, admirari, demirar… or, atus sum*) θαυμάζειν, άζω, άσω … *plus souvent* άσομαι, ακα, τινά τινος … *Plut.* τινὰ ἐπί τινι, *Xén.* θαῦμα ἔχει… τινος, *Luc.* Admirer la vertu de que… qu'un (*alicujus virtutem admirari*) ἄγα… σθαί τινα τῆς ἀρετῆς, ou τινος τὴ… ἀρετήν, *Xén.* ἄγασθαί τινος τῆς ἀρετῆς… *Dém.*

Admis, ise (*admissus, a, um*) προςδεχθείς, εἰςαχθείς, εῖσα, έν.

Admissible (*admittendus, a, um*) προςδεκτέος, α, ον.

Admission (*admissio, onis*) εἰςδοχή, ῆς, ἡ.

Admonition (*admonitio, onis*) παραίνεσις, εως, ἡ, *Xén.*

Adolescence (*adolescentia, æ*) νεότης, ητος, ἡ, *Dém.* ἡλικία, ας, ἡ, *Isocr.* Dès l'adolescence (*ab adolescentia*) ἐκ νέου, ἐκ μειρακίου, *Dém.*

Adolescent, e, (*adolescens, entis*) ἔφηβος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.* νεανίας, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Adonné, ée (*deditus, a, um*, alicui rei) ἐπιθέμενος, η, ον, τινί, *Synés.* σπουδάζων, ουσα, περί τινος, *Hérod.*

Adonner [S' entièrement à l'étude (*totum se studio dedere*, vel *tradere, do, didi*) ἑαυτὸν διὰ παντὸς τῇ σπουδῇ διδόναι, ou παραδιδόναι, δίδωμι *, *Dém.*

Adopter un enfant (*filium adoptare, o, avi*) υἱοθετέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, *Hésych.* εἰςποιέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, *Dém.* εἰςποιεῖσθαί τινα υἱόν, *Isocr.*

Adoptif, ive (*adoptivus, a*) εἰςποίητος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Fils adoptif, ποιητὸς υἱός, παῖς θετός, *Dém.* Père adoptif, ποιητὸς πατήρ, *Lys.*

Adoption (*adoptio, onis*) εἰςποίησις, εως, ἡ· υἱοθεσία, ας, ἡ, *N. Test.*

Adorable (*adorandus, a, um*) προςκυνητός, ή, όν, *Grég. Naz.*

Adorateur (*cultor, oris*) προςκυνητής, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Adoration (*adoratio, onis*) προςκύνησις, εως, ἡ, *Plut.*

Adorer Dieu (*Deum adorare, o, avi*) προςκυνέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, τῷ Θεῷ, *N. Test.* τὸν Θεόν, *Dém.* ἱκετεύειν, ω,

σω, τὸν Θεόν, *Xén.* προςευχὰς τῷ Θεῷ προςάγειν, γω, ξω, *Chrys.*

Adossé, ée (*adversus, a, um*) ἀντίνωτος, ου, ὁ,ἡ.

Adosser [S' contre un arbre (*ad arborem dorsum applicare, o, avi* vel *ui*) δένδρῳ τὸν νῶτον προςτιθέναι, τίθημι *.

Adoucir (*mitigare, o, avi*) πραΰνειν, ύνω, ὑνῶ, τι, *Plat.* καταπραΰνειν τινά, *Isocr.* Adoucir la multitude par des paroles flatteuses (*dulcibus alloquiis plebem mitigare*) τοὺς πολλοὺς ἐπιεικέσι λόγοις πραΰνειν, νω.

Adoucir [S' (*mitescere, esco*) πραΰνεσθαι, ομαι· πεπαίνεσθαι, ομαι, *Xén.*

Adoucissement (*mitigatio, onis*) πράϋνσις, εως, ἡ, *Arist.*

Adragant (*frutex* ou *gummi*) τραγάκανθα, ης, ἡ.

Adresse (*solertia, æ*) ἀγχίνοια, ας, ἡ, *Arist.* δεξιότης, ητος, ἡ. Adresse d'une lettre (*epistolæ inscriptio, onis*) ἐπιστολῆς ἐπιγραφή, ῆς, ἡ.

Adresser la parole à quelqu'un (*compellare, o, avi, aliquem*) ἐντυγχάνειν, τυγχάνω *, πρός τινα, *Plut.* τινί, *Plat.*

Adresser [S' à quelqu'un, pour en obtenir du secours (*confugere, fugio, fugi, ad aliquem*) καταφεύγειν, γω, ξω, πρός τινα*, ou ἐπί τινα, *Isocr.*—pour l'attaquer (*lacessere, sso, aliquem*) προςκαλέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι, τινὰ πρὸς μάχην, *Xén.*

Adroit, e (*solers, ertis; industrius, a, um*) δεξιός, ά, όν· ἀγχίνους, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

Adroitement (*solerter, callide*) δεξιῶς, ἀγχινόως, *Arist.*

Adulateur, trice (*adulator, trix*) κόλαξ, ακος, ὁ, *Arist.* κολακίς, ίδος, ἡ, *Plut.*

Adulation (*adulatio, onis*) κολακεία, ας, ἡ, *Dém.* θωπεία, ας, ἡ.

Aduler (*adulari, or*) κολακεύειν, εύω, εύσω, τινί, *Plut.* θωπεύειν τινά, *Esch.*

Adulte (*adultus, a, um*) ἀκμαῖος, αία, αῖον, *Luc.*

Adultère (*adulter, era; adulterium, ii*) μοιχός, οῦ, ὁ, *Dém.* μοιχάς, άδος, ἡ, *Athén.* μοιχεία, ας, ἡ, *Plut.*

Adultérin, ine (*adulterinus, a*) μοιχίδιος, ία, *Luc.* μοιχικός, ή, όν, *Phoc.*

Adverbe (*adverbium, ii*) ἐπίῤῥημα, ατος, τό, *Gramm.*

Adverbial, e (*adverbialis, e*) ἐπιῤῥηματικός, ή, όν, *Gramm.*

Adverbialement (*adverbialiter*) ἐπιῤῥηματικῶς, *Gramm.*

Adversaire (*adversarius, a*) ἐναντίος, ία, τινί, *Xén.*

Adversatif, ive (*adversativus, a, um*) ἐναντιωματικός, ή, όν, *Gramm.*

Adverse (*adversus, a, um*) ἐναντίος, ία, ίον, *Xén.*

Adversité (*adversa fortuna*) δυςτυχία, ἀτυχία, ας, ἡ, *Dém.* δυςπραξία, ας, ἡ, *Isocr.*

Aérien, enne (*aerius, a, um*) ἀέριος, ίου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Aérographie (*aeris descriptio*) ἀερογραφία, ας, ἡ.

Aérolithe (*aerius lapis*) ἀερόλιθος, ου, ὁ.

Aérologie (*aerologia, æ*) ἀερολογία, ας, ἡ.

Aéromancie (*aeromantia, æ*) ἀερομαντεία, ας, ἡ.

Aéromètre (*aeris mensura, æ*) ἀερόμετρον, ου, τό.

Aéronaute (*aeronauta, æ, m.*) ἀεροναύτης, ου, ὁ.

Aérostat (*aerostata, æ, m.*) ἀεροστάτης, ου, ὁ.

Aérostatique (*aerostaticus, a, um*) ἀεροστατικός, ή, όν.

Aétite (*aetites, æ, m.*) ἀετίτης, ου, ὁ, sous-entend. λίθος.

Affabilité (*affabilitas, comitas, atis*) εὐπροσηγορία, φιλοπροσηγορία, ας, ἡ, *Isocr.*

Affable (*affabilis, comis, e*) εὐπροςήγορος, φιλοπροςήγορος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Affablement (*affabiliter, comiter*) εὐπροςηγόρως.

Affabulation (*affabulatio, onis*) ἐπιμύθιον, ίου, τό, *Aphth.*

Affadi, ie. Du sel affadi (*sal iners*) μωρανθὲν ἅλας, *Matth.* V, 13.

Affaiblir (*debilitare, o, avi*) ἀσθενόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, τινά. *Xén.*

Affaiblissement (*debilitatio, onis*) ἀσθένημα, ατος, τό· ἀσθένεια, ας, ἡ, *Plat.*

Affaire (*negotium, ii; res, rei*) πρᾶγμα, ατος, τό· ἔργον, ου, τό, *Dém.* Les affaires publiques, τὰ κοινά, αἱ κοιναὶ

Adjectivement (*adjectivè sensu*) ἐπιθετικῶς, *Gramm.*

Adjoindre (*adjungere, jungo, junxi*) προςτιθέναι, τίθημι*, τινί τι, *Thuc.* προςάπτειν, πτω, ψω, φα, τινί τι, *Luc.*

Adjoint (*adjutor, oris*) συμβοηθός, οῦ, ὁ· συνεργός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Adjonction (*adjunctio, onis*) ἐπίζευξις, πρόςθεσις, εως, ἡ, *Phil.*

Adjudant (*adjutor, oris*) συνεργός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Adjudication (*adjudicatio, addictio, onis*) ἐπίκρισις, εως, ἡ.

Adjuger (*adjudicare, o, avi*) ἐπικρίνειν, κρίνω, κρινῶ, *Plut.* ἐπιδικάζειν, ζω, σω, *Arist.*

Adjuration (*adjuratio, onis*) ἐξορκισμός, οῦ, ὁ.

Adjurer. Je t'adjure par le Dieu vivant (*adjuro te per Deum vivum*) ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, *Matth.* XXVI, 63.

Admettre (*admittere, mitto, misi*) εἰςδέχεσθαι, ομαι, ξομαι, *Sept.* προςδέχεσθαι, ομαι, ξομαι, *Polyb.*

Administrateur, trice (*administrator, procurator, trix*) διοικητής, οῦ, ὁ, *Plut.* διοικῶν, οῦσα, *Isocr.*

Administration (*administratio, onis*) διοίκησις, εως, ἡ, *Dém.* οἰκονομία, ας, ἡ, *Arist.*

Administrer (*administrare, o, avi*) διοικέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, ηκα, *Esch.* Administrer les affaires publiques (*rempublicam administrare*) τὰ κοινὰ πολιτεύεσθαι, *Dém.* τὰ κοινὰ τῆς πόλεως διατιθέναι. *Xén.* Administrer les sacrements (*sacramenta administrare*) τὰ μυστήρια διαμερίζειν.

Admirable (*mirabilis, e; mirus, a, um*) θαυμαστός, ή, όν, *Dém.* θαυμάσιος, α, ον, *Isocr.* ἀγαστός, ή, όν, *Xén.*

Admirablement (*mirificè, mirum in modum*) θαυμαστῶς, θαυμασίως, *Plat.*

Admirateur, trice (*admirator, trix*) θαυμαστής, οῦ, ὁ, *Plut.*

Admiratif, ive. Un geste, un point admiratif (*admirantis gestus; punctum admirandi*) θαυμαστικὸν σχῆμα, ατος, τό· θαυμαστικὴ στιγμή, ῆς, ἡ, *Gramm.*

Admiration (*admiratio, onis*) θαυμασμός, οῦ, ὁ, *Hipp.* θαῦμα, ατος, τό. *Luc.* θάμβος, εος-ους, τό, *Thuc.*

Admirer (*mirari, admirari, demirari, or, atus sum*) θαυμάζειν, άζω, άσω et plus souvent άσομαι, αχα, τινά τινος, *Plut.* τινὰ ἐπί τινι, *Xén.* θαῦμα ἔχει μέ τινος, *Luc.* Admirer la vertu de quelqu'un (*alicujus virtutem admirari*) ἄγασθαί τινα τῆς ἀρετῆς, ou τινος τὴν ἀρετήν, *Xén.* ἄγασθαί τινος τῆς ἀρετῆς, *Dém.*

Admis, ise (*admissus, a, um*) προςδεχθείς, εἰςαχθείς, εῖσα, έν.

Admissible (*admittendus, a, um*) προςδεκτέος, α, ον.

Admission (*admissio, onis*) εἰςδοχή, ῆς, ἡ.

Admonition (*admonitio, onis*) παραίνεσις, εως, ἡ, *Xén.*

Adolescence (*adolescentia, æ*) νεότης, ητος, ἡ, *Dém.* ἡλικία, ας, ἡ, *Isocr.* Dès l'adolescence (*ab adolescentia*) ἐκ νέου, ἐκ μειρακίου, *Dém.*

Adolescent, e, (*adolescens, entis*) ἔφηβος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.* νεανίας, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Adonné, ée (*deditus, a, um, alicui rei*) ἐπιθέμενος, η, ον, τινί, *Synés.* σπουδάζων, ουσα, περί τινος, *Hérod.*

Adonner [S' entièrement à l'étude (*totum se studio dedere*, vel *tradere, do, didi*) ἑαυτὸν διὰ παντὸς τῇ σπουδῇ διδόναι, ou παραδιδόναι, δίδωμι*, *Dém.*

Adopter un enfant (*filium adoptare, o, avi*) υἱοθετέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, *Hésych.* εἰςποιέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, *Dém.* εἰςποιεῖσθαί τινα υἱόν, *Isocr.*

Adoptif, ive (*adoptivus, a*) εἰςποίητος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Fils adoptif, ποιητὸς υἱός, παῖς θετός, *Dém.* Père adoptif, ποιητὸς πατήρ, *Lys.*

Adoption (*adoptio, onis*) εἰςποίησις, εως, ἡ· υἱοθεσία, ας, ἡ, *N. Test.*

Adorable (*adorandus, a, um*) προςκυνητός, ή, όν, *Grég. Naz.*

Adorateur (*cultor, oris*) προςκυνητής, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Adoration (*adoratio, onis*) προςκύνησις, εως, ἡ, *Plut.*

Adorer Dieu (*Deum adorare, o, avi*) προςκυνέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, τῷ Θεῷ, *N. Test.* τὸν Θεόν, *Dém.* ἱκετεύειν, ω,

σω, τὸν Θεόν, Xén. προσευχὰς τῷ Θεῷ προσάγειν, γω, ξω, Chrys.

Adossé, ée (adversus, a, um) ἀντίνωτος, ου, ὁ,ἡ.

Adosser [S' contre un arbre (ad arborem dorsum applicare, o, avi vel ui) δένδρῳ τὸν νῶτον προστιθέναι, τίθημι *.

Adoucir (mitigare, o, avi) πραΰνειν, ύνω, υνῶ, τι, Plat. καταπραΰνειν τινά, Isocr. Adoucir la multitude par des paroles flatteuses (dulcibus alloquiis plebem mitigare) τοὺς πολλοὺς ἐπιεικέσι λόγοις πραΰνειν, νω.

Adoucir [S' (mitescere, esco) πραΰνεσθαι, ομαι· πεπαίνεσθαι, ομαι, Xén.

Adoucissement (mitigatio, onis) πράϋνσις, εως, ἡ, Arist.

Adragant (frutex ou gummi) τραγάκανθα, ης, ἡ.

Adresse (solertia, æ) ἀγχίνοια, ας, ἡ, Arist. δεξιότης, ητος, ἡ. Adresse d'une lettre (epistolæ inscriptio, onis) ἐπιστολῆς ἐπιγραφή, ῆς, ἡ.

Adresser la parole à quelqu'un (compellare, o, avi, aliquem) ἐντυγχάνειν, τυγχάνω *, πρός τινα, Plut. τινί, Plat.

Adresser [S' à quelqu'un, pour en obtenir du secours (confugere, fugio, fugi, ad aliquem) καταφεύγειν, γω, ξω, πρός τινα*, ou ἐπί τινα, Isocr.—pour l'attaquer (lacessere, sso, aliquem) προσκαλέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι, τινὰ πρὸς μάχην, Xén.

Adroit, e (solers, ertis; industrius, a, um) δεξιός, ά, όν· ἀγχίνους, ου, ὁ,ἡ, Xén.

Adroitement (solerter, callide) δεξιῶς, ἀγχινόως, Arist.

Adulateur, trice (adulator, trix) κόλαξ, αχος, ὁ, Arist. κολακίς, ίδος, ἡ, Plut.

Adulation (adulatio, onis) κολακεία, ας, ἡ, Dém. θωπεία, ας, ἡ.

Aduler (adulari, or) κολακεύειν, εύω, εύσω, τινί, Plut. θωπεύειν τινά, Esch.

Adulte (adultus, a, um) ἀκμαῖος, αία, αῖον, Luc.

Adultère (adulter, era; adulterium, ii) μοιχός, οῦ, ὁ, Dém. μοιχάς, άδος, ἡ, Athén. μοιχεία, ας, ἡ, Plut.

Adultérin, ine (adulterinus, a) μοιχίδιος, ία, Luc. μοιχικός, ή, όν, Phoc.

Adverbe (adverbium, ii) ἐπίῤῥημα, ατος, τό, Gramm.

Adverbial, e (adverbialis, e) ἐπιῤῥηματικός, ή, όν, Gramm.

Adverbialement (adverbialiter) ἐπιῤῥηματικῶς, Gramm.

Adversaire (adversarius, a) ἐναντίος, ία, τινί, Xén.

Adversatif, ive (adversativus, a, um) ἐναντιωματικός, ή, όν, Gramm.

Adverse (adversus, a, um) ἐναντίος, ία, ίον, Xén.

Adversité (adversa fortuna) δυστυχία, ἀτυχία, ας, ἡ, Dém. δυσπραξία, ας, ἡ, Isocr.

Aérien, enne (aerius, a, um) ἀέριος, ίου, ὁ,ἡ, Arist.

Aérographie (aeris descriptio) ἀερογραφία, ας, ἡ.

Aérolithe (aerius lapis) ἀερόλιθος, ου, ὁ.

Aérologie (aerologia, æ) ἀερολογία, ας, ἡ.

Aéromancie (aeromantia, æ) ἀερομαντεία, ας, ἡ.

Aéromètre (aeris mensura, æ) ἀερόμετρον, ου, τό.

Aéronaute (aeronauta, æ, m.) ἀεροναύτης, ου, ὁ.

Aérostat (aerostata, æ, m.) ἀεροστάτης, ου, ὁ.

Aérostatique (aerostaticus, a, um) ἀεροστατικός, ή, όν.

Aétite (aetites, æ, m.) ἀετίτης, ου, ὁ, sous-entend. λίθος.

Affabilité (affabilitas, comitas, atis) εὐπροσηγορία, φιλοπροσηγορία, ας, ἡ, Isocr.

Affable (affabilis, comis, e) εὐπροσήγορος, φιλοπροσήγορος, ου, ὁ,ἡ, Isocr.

Affablement (affabiliter, comiter) εὐπροσηγόρως.

Affabulation (affabulatio, onis) ἐπιμύθιον, ίου, τό, Aphth.

Affadi, ie. Du sel affadi (sal iners) μωρανθὲν ἅλας, Matth. V, 13.

Affaiblir (debilitare, o, avi) ἀσθενόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, τινά. Xén.

Affaiblissement (debilitatio, onis) ἀσθένημα, ατος, τό· ἀσθένεια, ας, ἡ, Plat.

Affaire (negotium, ii; res, rei) πρᾶγμα, ατος, τό· ἔργον, ου, τό, Dém. Les affaires publiques, τὰ κοινά, αἱ κοιναὶ

πράξεις, πραγματεῖαι, *Dém.* Cela ne fait rien à l'affaire (*nihil ad rem attinet*) πρὸς οὐδὲν καθήκει τοῦτο. L'affaire va bien, va mal (*bene, male se res habet*) καλῶς, κακῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα.

Affairé, ée (*negotiis plenus, a; ardelio, onis*) πολυπράγμων, ονος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Affaissement (*depressio, onis*) καταπίεσις, εως, ἡ.

Affaisser (*deprimere, imo, essi*) καταπιέζειν, έζω, έσω, *Isocr.*

Affaisser [S'. Les montagnes s'affaissent (*subsidunt montes*) ὑποκαθίζει τὰ ὄρη, *Den. Hal.*

Affamé, ée (*famelicus, a; avidus, a*) ὀξύπεινος, ου, ὁ,ἡ, *Athén.* ἐπιθυμητικός, ή, όν, *Arist.*

Affamer (*fame consumere, sumo, sumpsi*) λιμοκτονέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, τινά, *Sept.*

Affectation (*affectatio, onis*) περιεργία, ας, ἡ· ἐπίδειξις, ζήλωσις, εως, ἡ, *Thuc.*

Affecter de l'amitié pour quelqu'un (*amicitiam simulare, o, avi*) προςποιέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι, φίλος εἶναι, *Esch.* Affecter la tyrannie (*tyrannida affectare, o, avi*) τυραννίδος ἀντιποιέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι, *Dém.*

Affection (*animi affectus, us; studium, ii*) πάθος, εος, τό, *Plat.* φιλοστοργία, ας, ἡ.

Affectionner (*diligere, ligo, legi*) ἀγαπάειν-ᾷν, άω-ῶ, ήσω, τινά, *Isocr.*

Affectueusement (*amanter, studiose*) φιλικῶς, *Xén.* φιλίως, *Thuc.*

Affectueux, euse (*amantissimus, a*) εὔνοος-ους, ὁ,ἡ, *Dém.* πρόφρων, ονος, ὁ,ἡ, *Hom.*

Affermer (*locare, o, avi; conducere, co, xi*) μισθόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, τινὶ τὸν οἶκον· ou μισθόεσθαι-οῦσθαι, όομαι-οῦμαι, τινὸς τὸν οἶκον, *Dém.*

Affermir (*stabilire, io, ivi*) βεβαιόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, *Hér.*

Affermissement (*firmitudo, inis*) βεβαίωσις, εως, ἡ· βεβαιότης, ητος, ἡ, *Dém.*

Afféterie (*comptior cultus, us*) ἐπιτηδευτὸς τρόπος, ου.

Affiche (*proscripta tabula*) πρόγραμμα, ατος, τό.

Afficher (*tabellam proscribere, bo, psi*, προγράφειν, φω, ψω, *Arist.* στηλιτεύειν, ω, σω, *Grég. Naz.*

Affidé, ée (*fidus, a, um*) πιστός, ή, όν, *Dém.*

Affiler un rasoir (*novaculam exacuere, o, ui*) ξυρὸν ἀκονάειν-ᾷν, άω-ῶ, ήσω, *Luc.*

Affilier (*adnumerare, o, avi*) συγκαταριθμέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Affiné, ée. De l'or affiné (*purum putumque aurum*) ὄβρυζον, ου, τό.

Affinité (*affinitas, atis*) συγγένεια, ας, ἡ, *Plat.*

Affirmatif, ive (*affirmativus, a, um*) καταφατικός, ή, όν, *Arist.*

Affirmation (*affirmatio, onis*) κατάφασις, εως, ἡ, *Arist.*

Affirmativement (*affirmate*) καταφατικῶς.

Affirmer (*affirmare, asseverare, o, avi*) καταφάναι, φάω, φημί, *Arist.* καταβεβαιόεσθαι-οῦσθαι, όομαι-οῦμαι, τί, *Plut.*

Affliction (*afflictio, onis; mœror, oris*) θλίψις, εως, ἡ, *N. Test.* ταλαιπωρία, ας, ἡ, *Isocr.*

Affligé, ée (*afflictus, a, um; mærens, entis*) τεθλιμμένος, η, ον, *N. Test.* ταλαίπωρος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Affliger (*mœrore conficere, ficio, feci*) ταλαιπωρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, τινά, *Isocr.*

Affliger [S' (*mœrore confici, ficior*) κακοπαθέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, *Isocr.* S'affliger de la félicité publique, ἐπὶ κοινοῖς ἀγαθοῖς δυςμεναίνειν, ω, ανῶ, *Dém.*

Affluence (*affluentia, copia, æ*) ἐπίῤῥοια, ας, η· ἀφθονία, ας, ἡ, *Dém.*

Affluer (*affluere, fluo, fluxi*) ἐπιῤῥέειν-εῖν, έω-ῶ, εύσω, *Gal.* εὐπορέειν-εῖν, έω-ω, ήσω, *Dém.*

Affranchi, ie (*libertus, a*) ἀπελεύθερος, ου, ὁ,ἡ, *Phil.* Le fils, la fille d'un affranchi (*libertinus, a*) ἀπελευθερικός, ική, *Plut.*

Affranchir un esclave (*servum manumittere, mitto, misi*) δοῦλον ἀπελευθερόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, *Plut.* Affranchir quelqu'un de ses craintes (*alicui metum eximere, o, emi*) τινὰ τοῦ δέους ἀπαλλάσσειν, ττειν, ττω, ξω.

Affranchissement de servitude (*manumissio, onis*) ἀπελευθέρωσις, εως, ἡ, *Plut.*

Affre. Les affres de la mort (*mortis horror, oris*) θανάτου φρίκη, ης, ἡ.

Affreusement (*horrifice*) φρικτῶς, φοβερῶς.

Affreux, euse (*horrendus, a, um*) φρικώδης, εος, ὁ,ἡ· φοβερός, ά, όν, *Plat.*

Affront (*contumelia, æ*) ὕβρις, εως, ἡ, *Dém.* ὕβρισμα, ατος, τό, *Plat.*

Affronter les périls (*per aperta pericula ruere, uo, ui*) διὰ κινδύνων ὁρμάειν-ᾷν, άω-ῶ, ήσω.

Affubler [S'] la tête d'un voile (*velo caput obducere, co*) ὀθόνῃ καλύπτεσθαι, ομαι, ψομαι, *Hom. Il.* III, 141.

Affut. Etre à l'affût du gibier (*feris insidiari, or*) θήρας λοχάειν-ᾷν, άω-ῶ, ήσω, *Hér.*

Afin. Afin que je cesse de parler (*ut desinam dicere*) ἵνα παύσωμαι λέγων, *Dém.* Afin de le dire en peu de mots (*ut breviter loquar*) ὡς συντόμως εἰπεῖν, *Isocr.*

Afrique (*Africa, Libya, æ*) Αἰθιοπία, ας, ἡ· Λιβύη, ης, ἡ· Ἀφρική, ῆς, ἡ. Vent d'Afrique (*africus, i*) λίψ, ιβός, ὁ.

Agacé, ée. Avoir les dents agacées (*dentium stupore laborare, o, avi*) διαιμωδέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, *Arist.*

Agacer (*provocare, o, avi; lacessere, o, ivi*) παροξύνειν, ύνω, υνῶ· προκαλέεσθαι, εῖσθαι, έομαι-οῦμαι.

Agamemnon, roi des rois, Ἀγαμέμνων, ονος, ὁ. — Βασιλεύς τ' ἀγαθός, κρατερός τ' αἰχμητής, *Hom.*

Agapes (*pia convivia*) ἀγάπαι, ῶν, αἱ.

Agapètes (*piæ virgines*) ἀγαπηταί, ῶν, αἱ.

Agaric (*agaricum, i*) ἀγαρικόν, οῦ, τό, *Diosc.*

Agate (*achates, æ, m.*) ἀχάτης, ου, ὁ.

Agde. — *Voyez* Fortune.

Age (*ætas, atis; ævum, i*) ἡλικία, ας, ἡ, *Dém.* αἰών, ῶνος, ὁ, *Plat.* Etre du même âge, τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἔχειν, *Dém.* Un homme de moyen âge, τῆς ἡλικίας ἤδη μετρίως ἔχων, *Plat.* Avancé en âge, ἡλικίᾳ προέχων, *Plat.* πόῤῥω τῆς ἡλικίας ὤν, *Xén.* Il est à la fleur de l'âge, εἰς ἀκμὴν κατέστη, *Luc.*

Agé, ée (*annis grandior; annosus, a*) ἡλικίᾳ προέχων, ουσα, *Plat.* Agé de quatorze ans, γεγονὼς ἔτη τέσσαρα καὶ δέκα, *Isocr.* Agé de trente-trois ans, τριάκοντα τριῶν ἐτῶν ὤν, *Plut.*

Agencé, ée (*concinnus, a, um*) εὔρυθμος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Agencer (*concinnare, o, avi*) ἐναρμόζειν, όζω, όσω, *Den. Hal.*

Agenda (*pugillares, ium, m.*) δέλτος, ου, ἡ, *Plut.*

Agenouiller [S'] (*genua flectere, cto, xi*) γονυπετέειν-εῖν, έω-ῶ, τινί, *N. Test.* ὀκλάζειν, ζω, σω, *Sept.* προσκυνεῖν, νῶ, νήσω, τινά, *Plut.* προσπίπτειν, πίπτω *, τινί, *Chrys.*

Agent (*actor, procurator, oris*) ἐνεργῶν, οῦντος, ὁ· ἐπίτροπος, ου, ὁ, *Hérod.* Agent de change (*nummularius, i*) κολλυβιστής, οῦ, ὁ, *Lys.*

Agglomération (*agglomeratio, onis*) συνάθροισις, εως, ἡ.

Agglomérer (*agglomerare, o, avi*) συναθροίζειν, ζω, σω, *Aristoph.*

Agglutiner (*agglutinare, o, avi*) προσκολλάειν-ᾷν, άω-ῶ, ήσω, *Paul Egin.*

Aggravant, e (*adaugens, entis*) ἐπιβαρῶν, οῦσα, οῦν.

Aggraver (*adaugere, geo, xi*) ἐπιβαρεῖν, ῶ, ήσω, *App.*

Agile (*agilis, e*) ἐλαφρός, ά, όν, *Plat.* εὔστροφος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* εὐκίνητος, ου, ὁ,ἡ, *Hipp.* εὐσκαρθμος, ου, ὁ,ἡ, *Hom. Il.* XIII, 31.

Agilement (*agiliter*) εὐκινήτως, εὐστρόφως.

Agilité (*agilitas, atis*) εὐκινησία, εὐστροφία, ας, ἡ, *Sept.*

Agir (*agere, ago, egi*) ἐνεργεῖν, ῶ, ήσω· πράττειν, ττω, ξω, *Dém.* De quoi s'agit-il? (*quid agitur?*) τί ἐστι; τί λέγεται; Le gain le fait agir, ὑπὸ τοῦ κέρδους προάγεται, *Dém.*

Agissant, e (*actuosus, a, um*) ἐνεργῶν, οῦσα, οῦν, *Luc.* πρακτικός, ή, όν, *Polyb.*

Agitation (*agitatio; commotio, onis*) κίνησις, εως, ἡ, *Plut.* δόνημα, ατος, τό, *Luc.*

Agité, ée (*agitatus, a, um*) κινηθείς, εῖσα, έν. Il a l'esprit agité de beaucoup de soins (*multis curis mens ejus movetur*)

κυμαίνουσαν ἔχει πολλαῖς φροντίσι τὴν ψυχήν.

Agiter (*agitare, o, avi*) κινεῖν, ῶ, ήσω· δονεῖν, ῶ, ήσω· σαλεύειν, ω, σω, *Luc.*

Agneau (*agnus, a*) ἄρς, *peu usité au nom.*, *gén.* ἀρνός, ὁ. *Plat.* ἀμνός, οῦ, ὁ, *N. Test.* ἀμνάς, άδος, ἡ, *Sept.* Un petit agneau (*agnellus, i*) ἀρνίον, ου, τό, *Sept.* De l'agneau (*agnina caro, rnis*) ἄρνειον κρέας, ατος-αος-ως, *Luc.*

Agneler (*agnum procreare, o, avi*) ἄρνα τίκτειν, τίκτω *.

Agnelet (*agnellus, i*) ἀρνίον, ίου, τό, *Sept.*

Agonie (*extrema lucta*) ἀγωνία, ας, ἡ.

Agonisant, e (*cum morte luctans*) ἀγωνιῶν, ῶσα, ῶν.

Agoniser (*media jam morte teneri, eor*) ἀγωνιάειν-ᾷν, άω-ῶ.

Agonistique (*ars athletica*) ἀγωνιστική, ῆς, ἡ, sous-ent. τέχνη.

Agonothète (*agonotheta, æ, m.*) ἀγωνοθέτης, ου, ὁ.

Agrafe (*fibula, æ*) πόρπη, περόνη, ης, ἡ, *Elien.*

Agrafer (*fibulare, o, avi*) πορπᾶν, ῶ, ώσω, *Suid.* περονᾶν, ῶ, ήσω, *Hom.*

Agraire. Loi agraire (*agraria lex*) κληρουχικὸς νόμος, ου, *Aristoph.*

Agrandir (*amplificare, o*) μεγαλύνειν, *N. Test.* μηκύνειν, ύνω, υνῶ, *Isocr.*

Agrandir [S' (*augescere, sco*) μεγεθύνεσθαι, μεγαλύνεσθαι, ομαι.

Agrandissement (*incrementum, i*) ἐπαύξησις, εως, ἡ, *Plut.* ἐπίδοσις, εως, ἡ, *Isocr.*

Agréable (*gratus, jucundus, a, um*) τερπνός, ή, όν, *Isocr.* ἡδύς, εῖα, ἡδύ, *Dém.*

Agréablement (*jucunde, lepide*) εὐαρέστως, ἡδέως, *Dém.*

Agréer (*gratum acceptumque habere*) δέχεσθαι, ομαι, ξομαι· ἀξιοῦν, ῶ, ώσω, ωκα.

Agrégation (*aggregatio, onis*) ἐπισυναγωγή, ῆς, ἡ, *N. Test.*

Agréger (*aggregare, o, avi; adjungere, go, xi*) ἐπισυνάγειν, γω, ξω, *Polyb.* προςαιρεῖσθαι, οῦμαι, ἐμοί τινα, *Plut.*

Agrément (*lepor, oris; voluptas, atis; assensus, us*) χάρις, ιτος, ἡ· ἡδονή, ῆς, ἡ· ὁμολογία, ας, ἡ, *Dém.* Agrément de la voix, du langage, ἡδυφωνία, ἡδυλογία ας, ἡ.

Agrès d'un vaisseau (*navis armamenta orum*) νεὼς σκευάσματα, σκεύη, ῶν, τά, *Dém.*

Agresseur (*aggressor, oris*) ἐπιχειρητής, οῦ, ὁ, *Thuc.*

Agression (*aggressio, onis*) ἐπιχείρησις, εως, ἡ, *Thuc.*

Agreste (*agrestis, e*) ἄγριος, ία, ιον, *Dém.* ἀγροῖκος, ου, ὁ, ἡ, *Plat.*

Agricole (*agricola, æ, m.*) γεωργός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Agriculteur (*agricola, æ*) γεωργός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Agriculture (*agricultura, æ*) γεωργία, ας, ἡ, *Isocr.* γεώργημα, ατος, τό, *Plat.*

Agrigente, ville de Sicile, Ἀκράγας, αντος, ὁ. — Pindare, dans sa deuxième Olympique, chante la victoire du roi Théron, qu'il appelle le soutien d'Agrigente :

Ἔρεισμ' Ἀκράγαντος, *Pind.*

Agripper (*arripere, pio, pui*) ἁρπάζειν, ζω, ξω.

Agronome (*agronomus, i*) ἀγρονόμος, ου, ὁ.

Agronomie (*agronomia, æ*) ἀγρονομία, ας, ἡ.

Aguerri, ie (*belli peritus, a*) πολέμου εὖ εἰδώς, υῖα, *Hom.*

Aguerrir (*ad bellum informare, o, avi*) γυμνάζειν, ζω, σω, *Isocr.*

Aguet. Etre aux aguets (*speculari, or*) κατασκοπεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.*

Ah! (*ah! heu! proh!*) αἶ! φεῦ! ἰού! ἰώ! αἰβοῖ!

Aheurter [S' (*pertinaciter instare, sto, stiti*) αὐθαδιάζεσθαι, ομαι, *Plat.*

Ahuri, ie (*stupefactus, a, um*) τεθηπώς, υῖα, ός.

Aide (*auxilium, i*) βοήθεια, ας, ἡ, *Dém.* βοήθημα, ατος, τό, *Aristoph.*

Aide (*adjutor, trix*) συνεργός, οῦ, ὁ, ἡ· συμπράκτωρ, ορος, ὁ, *Hér.*

Aider (*adjuvare, juvo, juvi*) βοηθεῖν, ῶ, ήσω, τινὰ πρός τινα, *Dém.* Aider quelqu'un de ses conseils (*aliquem consiliis juvare*) σύμβουλόν τινι γίνεσθαι, γίνομαι *.

Aïeul, e (*avus, avia*) πάππος ὁ πρὸς πατρός, προπάτωρ, ορος, ὁ· ὁ πρὸς μητρός, μητροπάτωρ, ορος, ὁ· μάμμα, μάμμη, ης, ἡ· τίτθη, ης, ἡ, *Dém.*

Aïeux (*majores, um*) πρόγονοι, ων, οἱ, *Dém.* προγεγεννημένοι, ων, οἱ, *Isocr.*

Aigle (*aquila, æ*) ἀετός, οῦ, ὁ, *Arist.* Aigle de mer, ἁλιάετος, ἁλιαίετος, ου, ὁ, *Arist.*

Aiglon (*aquilæ pullus, i*) ἀετιδεύς, έως, ὁ.

Aigre (*acidus, acerbus, a, um*) ὀξύς, εῖα, ύ, *Arist.* δριμύς, εῖα, ύ.

Aigre-doux (*jucundo acore præditus, a, um*) ὀξύγλυκυς, εια, υ.

Aigrelet, ette (*acidulus, a, um*) ὕποξυς, ὁ, ἡ, ὕποξυ, τό.

Aigrement (*acerbe, acriter*) πικρῶς, *Dém.* στρυφνῶς, χαλεπῶς.

Aigremoine (*inguinaria, æ*, Plin. *agrimonia eupatoria*, Linn.) βουβώνιον, ου, τό, *Diosc.*

Aigret, ette (*subacidus, a, um*) ὕποξυς, ὁ, ἡ, ὕποξυ, τό.

Aigrette (*ardeola, æ*) ἐρωδιός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Aigrette (*crista, æ; apex, icis*, m.) λόφος, ου, ὁ, *Xén.* φάλος, ου, ὁ.

Aigreur (*acor, oris; acerbitas, atis*) ὀξύτης, στρυφνότης, ητος, ἡ.

Aigrir l'esprit de quelqu'un (*alicujus animum exasperare, o, avi*) θυμόν τινος παροξύνειν, ύνω, υνῶ, *Plut.* Aigri par les maux présents, πρὸς τὰ παρόντα χαλεπαίνων, οντος, *Thuc.*

Aigrir [S. Le vin s'aigrit (*vinum acescit*) οἶνος παροξίζει, *Diosc.*

Aigu, uë (*acutus, a, um*) ὀξύς, εῖα, ύ. Lance aiguë, ὀξὺ δόρυ. *Hom.* Voix aiguë, ὀξεῖα φωνή, *Plut.* Accent aigu, ὀξεῖα προςῳδία. — *Voyez* Accent.

Aiguade (*aquatio, onis*) ὕδρευσις, εως, ἡ. *Plut.* Faire aiguade (*aquari, or*) ὑδρεύεσθαι, ομαι, ἐκ τοῦ Νείλου, *Plut.*

Aiguière (*aqualis, is*, m.) ὑδρία, ας, ἡ, *Athén.*

Aiguille (*acus, us*, f.) ῥαφίς, ίδος, ἡ, *N. Test.* βελόνη, ης, ἡ. Ceinture brodée à l'aiguille (*cingulum acu pictum*) κεστὸς ἱμάς, άντος, *Hom.* Disputer sur la pointe d'une aiguille (*rixari de lana caprina*) φιλονεικεῖν περὶ ὄνου σκιᾶς. Aiguille d'un cadran solaire (*stylus, i*) γνώμων, ονος, ὁ.

Aiguillon (*apum aculeus, i; boum stimulus, i*) κέντρον, ου, τό, *Plut.* βούκεντρον, ου, τό. L'aiguillon de la volupté (*voluptatis stimulus*) τῆς ἡδονῆς οἰστρελασία, ας, ἡ, *Jos.*

Aiguillonner (*stimulare, o, avi*) κεντεῖν, ῶ, ήσω. *Théophr.* παροξύνειν, ύνω, υνῶ, *Xén.*

Aiguiser (*acuere, o, ui*) ἀκονᾷν, ῶ, ήσω, *Hér.* ὀξύνειν, ύνω, υνῶ.

Ail, pl. Aulx (*allium, i*) σκόροδον, ου, τό, *Aristoph.* Une tête d'ail, μώλυζα, ης, ἡ· γελγίς, ίδος, ἡ· ἄγλιθες, ων, αἱ.

Aile (*ala, æ; penna, æ*) πτερόν, οῦ, τό· πτέρυξ, υγος, ἡ, *Arist.* Les ailes d'une armée, κέρατα, ων, τά, *Thuc.*

Ailé, ée (*alatus, pennatus, a, um*) πτερωτός, ή, όν, *Arist.* πτερυγωτός, ή, όν, *Aristoph.*

Aileron (*alula, æ; pennula, æ*) πτερύγιον, ου, τό.

Ailleurs (*alibi, alio*) ἄλλοθι, ἀλλόσε. D'ailleurs (*aliunde*) ἄλλοθεν.

Ailleurs [D' (*præterea*) χωρὶς δὲ τούτων, πρὸς τούτοις, *Dém.* Honnête homme d'ailleurs (*alioquin honestus*) τἄλλα καλός, *Dém.*

Aimable (*amabilis, e*) ἐράσμιος, ου, ὁ, ἡ, *Plut.* D'une manière aimable (*amabiliter*) ἐρασμίως, *Plat.*

Aimant, e (*ad amandum propensus, a*) φιλόστοργος, ου, ὁ, ἡ· *et de là* φιλοστοργία, ας, ἡ.

Aimant (*magnes, etis*) μαγνήτης, ου, ὁ· μαγνῆτις, ιδος, ἡ, *Phil.* La gloire est un aimant pour les âmes (*gloria mentes allicit, attrahit*) ἕλκει τὰς ψυχὰς ἐφ' ἑαυτὴν ἡ δόξα.

Aimanté, ée (*magneticus, a, um*) μαγνητικός, ή, όν.

Aimanter (*magnetica vi imbuere, uo, ui*) μαγνητίζειν, ίζω, ίσω.

Aimer (*amare, o, avi; diligere, go, exi*) φιλεῖν, ῶ, ήσω· ἀγαπᾷν, ῶ, ήσω· ἐρᾷν, ῶ, άσω *ou* ἐρασθήσομαι, τινός· στέργειν, γω, ξω. — *Ces quatre verbes ne sont pas synonymes; φιλέω désigne le sentiment d'*amitié, φιλία, ας, ἡ· ἀγαπάω, *celui de* charité, ἀγάπη, ης, ἡ· ἐράω, *celui de l'*amour, ἔρως, ωτος, ὁ· στέρ-

γω, *celui de la* tendresse, στοργή, ῆς, ἡ. Aimer avec passion (*deamare*, *o*) ὑπεραγαπᾶν, άω-ῶ, *Hérod.* Aimer celui qui nous aime (*amantem redamare*, *o*) τὸν φιλοῦντα ἀντιφιλεῖν, ῶ, *Arist.*

Aine (*inguen, inis*) βουβών, ῶνος, ὁ.

Aîné, ée (*natu major* ou *maximus*, *a*) πρεσβύτερος, έρα, ou πρεσβύτατος, άτη.

Aînesse. Droit d'aînesse (*jus primogenituræ*) πρωτοτόκια, ων, τά, *Genèse*, XXV, 31.

Ains. *Voyez* **Mais.**

Ainsi (*sic, ita, itaque*) οὕτως, ὥς. Ainsi que (*quemadmodum*) ὥσπερ. Ainsi soit-il! (*fiat!*) γένοιτο!

Air (*aer, eris*) ἀήρ, έρος, ὁ. L'air du visage (*oris habitus, us*) ἕξις, εως, ἡ· σχῆμα, ατος, τό. Avoir l'air (*videri, eor*) φαίνεσθαι, δοκεῖν, ῶ. L'air d'une chanson (*modulatio, onis*) μελῳδία, ας, ἡ. *Athén.*

Airain (*æs, æris*) χαλκός, οῦ, ὁ. *Diosc.* D'airain (*æreus, æneus, a, um*) χαλκοῦς, ῆ, οῦν, *Xén.* Cœur d'airain, σκληροκαρδία, ας, ἡ. Front d'airain, ἀναισχυντία, ας, ἡ, *Aristoph.*

Aire d'une grange (*area, æ*) ἅλως, ω, ἡ, *Xén.* Aire d'un aigle (*nidus, i*) καλία, ας, ἡ.

Ais (*asser, eris*) σανίς, ίδος, ἡ, *Luc.*

Aisance (*facilitas, atis*) εὐχολία, εὐχοπία, ας, ἡ, *Plut.* εὐπορία, ας, ἡ. Lieux d'aisances (*latrina, æ*) ἀπόπατος, ου, ὁ.

Aise. **Etre** ravi d'aise (*lætari, or*) χαίρειν, ω. Vivre à son aise (*bene beateque vivere, o*) ῥᾳδίως ζῆν, ζάω.

Aise. Je suis fort aise, nous sommes bien aises (*gaudeo, gaudemus*) χαίρω, χαίρομεν, ὅτι, κ.τ.λ.

Aisé, ée (*facilis, e; opulentus, a, um*) ῥᾴδιος, ία, ιον, *Dém.* εὔπορος, ου, ὁ, ἡ. Malaisé (*difficilis, e*) χαλεπός, ή, όν, *Dém.*

Aisément (*facile*) ῥᾳδίως, *Dém.*

Aisselle (*axilla, ala, æ*) μασχάλη, ης, ἡ, *Xén.* μασχαλίς, ίδος, ἡ.

Aissieu. *Voyez* **Essieu.**

Aitiologie (*ætiologia, æ*) αἰτιολογία, ας, ἡ.

Ajax. Deux héros de ce nom figurent dans l'Iliade : Ajax, fils d'Oïlée, Αἴας ὁ τοῦ Ὀϊλῆος, et le grand Ajax, fils de Télamon, Τελαμώνιος Αἴας, αντος, ὁ.

Ajournement (*diei constitutio, onis*) ἡμέρας διορισμός, οῦ, ὁ.

Ajourner (*diem constituere, tuo, tui*) ἡμέραν διορίζειν, ίζω, ίσω.

Ajouter (*addere, do, didi; adjicere, jicio, jeci, aliquid alicui*) προςτιθέναι ou ἐπιτιθέναι, τίθημι *, τινί τι, *Isocr.* ἐπιβάλλειν, προςβάλλειν *, *Arist.* Ajouter foi à quelqu'un (*alicui fidem habere, eo*) πιστεύειν, ω, τινί, *Dém.* Ne pas ajouter foi (*fidem illi non habere*) ἀπιστεῖν, ῶ, ήσω, τινί, *Xén.*

Ajustement (*concinnitas, atis*) εὐρυθμία, ας, ἡ, *Arist.*

Ajuster (*concinnare, o, avi*) ῥυθμίζειν, ίζω, ίσω, *Xén.* ἐναρμόζειν, όζω, όσω, *Den. Hal.*

Alabastrite (*alabastrites, æ*) ἀλαβαστρίτης, ου, ὁ, *Diosc.*

Alambic. *Ce mot paraît composé de l'article Arabe* **al** *et de* ἄμβιξ, ικος, ὁ, olla, æ.

Alambiquer [S'] l'esprit (*animum torquere, queo, rsi*) θυμὸν βασανίζειν, ίζω, ίσω.

Alarme (*bellicus clamor, oris; trepidatio, onis*) ἀλαλή, ῆς, ἡ· τρόμος, ου, ὁ, *Plut.* Jeter l'alarme parmi les ennemis (*terrorem hostibus incutere, tio*) εἰς πολλὴν ταραχὴν τοὺς ἐχθροὺς καθιστάναι, ἵστημι *.

Alarmer (*conturbare, o, avi*) ταράττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Alarmer [S'] (*trepidare, o, avi*) τρέειν, έω, έσω, *Plut.*

Albatre (*alabaster, tri*) ἀλάβαστρον, ου, τό, *Sept.* Cou d'albâtre (*eburneum collum, i*) πάλλευχος δέρη, ης, *Eurip. Méd.* 30. Junon aux bras d'albâtre, λευκώλενος Ἥρη, *Hom.*

Alcaïque. Strophe Alcaïque (*Alcaïca strophe, es*) Ἀλκαϊκὴ στροφή, ῆς. En voici un exemple :

Οὐ χρὴ κακοῖσι θυμὸν ἐπιτρέπειν·
Προκόψομεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι,
Ὦ Βακχί! φάρμακον δ' ἄριστον,
Οἶνον ἐνεικαμένοις μεθύσθαι.

Alcée.

Alchymie. *Ce mot paraît composé de l'ar-*

ticle Arabe AL, *et de* χυμός, οῦ, ὁ, succus, i.

AL-CORAN. *Ce mot, tout arabe, signifie* LE LIVRE *par excellence, et s'emploie, chez les Mahométans dans le sens de notre mot* BIBLE, Βιβλία, ίων, τά.

ALCYON (*halcyon, onis; halcedo, onis*) ἁλκυών, όνος· ἁλκυδών, όνος, ἡ.

ALÉATOIRE (*aleatorius, a, um*) ἀβέβαιος, α, ον· κυβευτικός, ή, όν, *Plat.*

ALÈGRE (*alacer, cris, cre*) εὔθυμος, ου, ὁ, ἡ, *Xén.*

ALÉGRESSE. *Voyez* ALLÉGRESSE.

ALÈNE (*subula, æ*) ῥαφίον, ου, τό. *Gal.* ὀπήτιον, ου, τό.

ALÉNOIS. *Voyez* CRESSON.

ALENTOUR (*circumcirca*) πέριξ, *Polyb.* Les alentours, οἱ πέριξ τόποι· οἱ ἀμφί τινα, *Hom.*

ALERTE (*alacer, cris, cre*) πρόθυμος, ου, ὁ, ἡ, *Arist.* Alerte ! (*state viri !*) ἀνέρες ἔστε, φίλοι ! *Hom.*

ALEXANDRE le Grand, fils de Philippe, roi de Macédoine, Ἀλεξάνδρος ὁ μέγας, ὁ τοῦ Φιλίππου.

ALEXANDRIN. Vers Alexandrins (*heroïca carmina, um*) ἡρωϊκά, ἡ ἑξάμετρα ἔπη, ῶν, τά.

ALEXIPHARMAQUE (*alexipharmacum, i*) ἀλεξιφάρμακον, ου, τό, *Nic.*

ALEXITÈRE (*alexeterium, i*) ἀλεξητήριον, ίου, τό. Ce mot et le précédent s'emploient aussi adjectiv.

ALEZAN, ANE (*rufus, a, um*) πυῤῥός, ά, όν.

ALGARADE (*procacitas, atis*) προπέτεια, ας, ἡ.

ALGORITHME. *Ce mot paraît composé de l'article Arabe* AL, *et de* ἀριθμός, οῦ, ὁ, numerus, i.

ALGUE marine (*alga, æ*) φῦκος, εος, τό, *Théophr.*

ALIÉNATION (*alienatio, onis*) ἀλλοτρίωσις, εως, ἡ, *Thuc.* ἀπαλλοτρίωσις, εως, ἡ, *Arist.* Aliénation d'esprit (*mentis alienatio, onis*) ἀλλοτριότης, ητος, ἡ, *Plat.*

ALIÉNER (*alienare, o, avi* aliquem ab aliquo) ἀπαλλοτριόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω, ωκα, τινά τινος, *Dém.* τινὰ πρός τινα, *Isocr.*

ALIGNÉ, ÉE (*amussitatus, a, um*) εὐθύγραμμος, ου, ὁ, ἡ.

ALIGNEMENT (*æquamentum, i*) στάθμησις, εως, ἡ.

ALIGNER (*ad amussim describere, bo, psi*) κατά, ἐπί, παρά, πρὸς στάθμην διαγράφειν, φω, ψω, φα· σταθμάειν, ᾶν, άω-ῶ, ήσω, ηκα, *Luc.*

ALIMENT (*alimentum, i; cibus, i; esca, æ*) τροφή, ῆς, ἡ, *Arist.* σῖτος, ου, ὁ, *Dém.* ἔδεσμα, ατος, τό, *Isocr.* La gloire est l'aliment des grandes âmes (*generosos animos alit gloria*) τρέφει τὰς εὐγενεῖς ψυχὰς ἡ δόξα.

ALIMENTAIRE. Pension alimentaire (*alimentorum suppeditatio, onis*) τροφεῖον, ου, τό.

ALIMENTER (*alere, o, ui*) τρέφειν, φω, θρέψω, τέτροφα, τέτραμμαι, ψαι, πται, *Dém.*

ALITÉ, ÉE (*lecto affixus, a*) κοιτάζων, ουσα.

ALIZÉ. Les vents alizés (*etesiæ, arum*, pl. m.) ἐτησίαι, ῶν, οἱ, *Arist.*

ALLAITER (*lactare, o, avi*) τιτθεύειν, ω, σω, τινά, *Dém.* θηλάζειν, ζω, σω, *Lys.*

ALLANT (*iens, euntis*) πορευόμενος, η, ον, *Sept.* Allant, e, φιλόδρομος, ου, ὁ, ἡ.

ALLÉCHER (*allicere, licio, lexi*) δημαγωγεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Dém.*

ALLÉE de jardin (*xystus, i*) ξυστός, οῦ, ὁ. *Xén.* Allée d'une maison, οἴκου εἴςοδος, ου, ἡ. Après bien des allées et venues, ἐπειδὴ πολλάκις πορευόμενος ἐπορεύθην, ης, η, *Sept.*

ALLÉGATION (*allegatio, onis*) ἐπαγωγή, ῆς, ἡ, *Arist.*

ALLÉGE (*navicula, æ*) πλοιάριον, ίου, τό, *Xén.*

ALLÉGEANCE (*lenimentum, i*) πράϋνσις, εως, ἡ.

ALLÉGEMENT (*levamen, inis*) κουφισμός, οῦ, ὁ· κούφισμα, ατος, τό, *Eurip.*

ALLÉGER (*levare, o, avi; mitigare, o, avi*) κουφίζειν, ζω, σω, κα· πραΰνειν, ὕνω, ὑνῶ, *Plat.*

ALLÉGORIE (*allegoria, æ*) ἀλληγορία, ας, ἡ, *Rhét.*

ALLÉGORIQUE (*allegoricus, a, um*) ἀλληγορικός, ή, όν, *Herm.*

ALLÉGORIQUEMENT (*allegorice*) ἀλληγορικῶς, *Rhét.*

Allégoriser (*allegoria uti, or*) ἀλληγορεῖν, ῶ, ήσω, *Rhét.*

Allégoriste (*allegoria utens*) ἀλληγορητής, οῦ, ὁ.

Allégresse (*alacritas, atis*) εὐθυμία, ας, ἡ, *Xén.*

Alléguer Homère (*Homerum citare, o, avi*) Ὅμηρον ἐπάγεσθαι, ομαι, *Arist.*

Alleluia, *mot hébreu, qui signifie* louez Dieu, *halelou-iah.*

Aller, je vais, j'irai (*ire, eo, ibo*) πορεύεσθαι, ομαι, σομαι· βαίνειν*, βάδειν, βαδίζειν, ω. Je vais à Cypre, εἶμι ἐς Κύπρον, *Hér.* Comment va votre santé? πῶς ἔχεις; *plur.* πῶς ἔχετε; cet habit lui va bien, ἡ ἐσθὴς αὐτῷ πρέπει. Je vais me retirer, μέλλω ἀναχωρεῖν. Il y va de mon honneur, λόγος ἐστὶ περὶ τῆς τιμῆς μου. Il s'en est allé, ᾤχετο ἀπιών. Au pis aller, κατὰ τὸ χείριστον. Allez à la maison, mes chers enfants, tout ira bien, ἴτ', εὖ γὰρ ἔσται, δωμάτων εἴσω, τέκνα, *Eur. Médée,* 88.

Alliage (*metallorum temperatio, onis*) μετάλλων μίγμα, ατος, τό· σύγχυσις, εως, ἡ.

Alliance (*affinitas, atis; fœdus, eris*) συγγένεια, ας, ἡ, *Plat.* ἐπιγαμία, ας, ἡ, *Dém.* σπονδή, ῆς, ἡ, *Dém.* συνθήκη, ης, ἡ, *Isocr.* Contracter une alliance, κῆδος συνάπτειν, πτω, ψω, *Eur.* Celui qui viole une alliance (*fœdifragus, a*) ὑπερφίαλος, ου, ὁ, ἡ, *Hom.*

Allié, ée (*socius, a, um; fœderatus, a, um*) σύμμαχος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.* ἐπίκουρος, ου, ὁ, ἡ, *Hom.*

Allier (*consociare, o, avi*) συμμιγνύναι, υμι, μίξω, *Plut.*

Allier [S' (cum aliquo *affinitate sese conjungere, go, xi,* ou *societatem inire, eo*) κῆδος συνάπτειν, πτω, ψω, *Eur.* ὅρκια πιστὰ ταμεῖν, τέμνω*, *Hom.* Ne point s'allier au-dessus de soi, καθ' ἑαυτὸν κηδεύειν, ω, *Eschyl.*

Allocution (*allocutio, onis*) δημηγορία, ας, ἡ, *Dém.*

Allonge (*accrementum, i*) ἐπαύξησις, ἐπίδοσις, εως, ἡ, *Xén.*

Allongement (*productio, onis*) μακρύνσις, ἔκτασις, εως, ἡ.

Allonger (*producere, co, xi*) μακρύνειν, ύνω, υνῶ· παρατείνειν, τείνω*, *Luc.*

Allouer une dépense (*expensum comprobare, o, avi*) δαπάνην δέχεσθαι, ομαι, ξομαι.

Allumer (*accendere, do, di*) ἀνάπτειν, πτω, ψω, *Plat.*

Allumer [S' (*exardescere, sco*) ἐκπυροῦσθαι, οῦμαι. La guerre s'est allumée, (*exarsit bellum*) ἐξεκαύσθη πόλεμος, *Plut.* Allumer dans le cœur de quelqu'un l'amour de la gloire, (*in alicujus animo laudis amorem accendere, o*) πρὸς τὴν δόξαν τινὸς θυμὸν ἐκκαίειν, αίω, αύσω.

Allumette (*sulphuratum ramentum*, Mart.) θειωθὲν ξυλάριον, ου, τό. *N'ayant pas rencontré ce mot dans la lecture des auteurs Grecs, j'ai modelé ma traduction sur le mot Allemand* Schwefel-hœlzlein, *petit bois soufré. — Les Grecs modernes disent* τὸ θειαφοχέρι.

Allure (*incessus, us*) βάδισμα, ατος, τό, *Dém.*

Allusion (*adnominatio, onis*) παρονομασία, ας, ἡ, *Rhét.* Aristophane fait souvent allusion à Euripide (*Aristophanes sæpe ad Euripidem alludit*) Ἀριστοφάνης πολλάκις αἰνίττεται εἰς Εὐριπίδην, *Scol.*

Alluvion (*alluvio, onis*) πρόσκλυσις, εως, ἡ.

Almageste, *composé de l'article Arabe* **Al**, *et de* μέγιστος, η, ον, *maximus, a, um.* L'Almageste de Ptolémée, ἡ τοῦ Πτολεμαίου μεγάλη σύνταξις, εως.

Almanach. *Ce mot paraît composé de l'article Arabe* **al**, *et de* μήνη, ης, ἡ, luna, æ. *On peut le rendre en latin par* calendarium, i, *et en Grec par* ἡμερολόγιον, ου, τό, *ou* ἐπιμήνιος ἐφημερίς, ίδος, ἡ. *Les Grecs modernes disent* ἀλμηνιακόν. *R.* μήνη, lune.

Aloès (*aloë, ës*) ἀλόη, ης, ἡ. Bois d'aloès, ἀγάλλοχον, ου, τό, *Diosc.*

Aloi. Or de bon aloi (*purum putumque aurum*) ὄβρυζον, ου, τό.

Alopécie (*alopecia, æ*) ἀλωπεκία, ας, ἡ, *Gal.*

Alors (*tunc, tum*) τότε, *Dém.* τηνίκα, τηνικάδε, τηνικαῦτα, τῆμος. Jusqu'alors (*hactenus*) μέχρι τοῦδε, *Thuc.*

Alouette (*alauda, æ*) κορυδαλός, οῦ, ὁ· κορυδός, οῦ, ὁ· κορυδαλίς, ίδος, ἡ, *Théocr.*

Alourdir (*gravare, o, avi*) βαρύνειν, ύνω, υνῶ, *Xén.*

Aloyau (*bubulus lumbus, i*) βοεία ῥάχις, εως, ἡ.

Alpes (*Alpes, ium,* f.) Ἄλπεις, εων, αἱ. *Rac. Celtiq.* ar pénn, *la tête.*

Alpha (*Alpha*) Ἄλφα, τό. Je suis l'Alpha et l'Oméga, le commencement et la fin, ἐγώ εἰμι τὸ Ἄλφα καὶ τὸ Ὠμέγα, ἀρχὴ καὶ τέλος, *Apoc.* I, 8.

Alphabet (*alphabetum, i*) ἀλφάβητον, ου, τό. *Ce mot est composé de la réunion des deux premières lettres grecques* Ἄλφα, Βῆτα.

Alphabétique (*alphabeticus, a, um*) ἀλφαβητικός, ή, όν.

Alphabétiquement (*secundum ordinem litterarum*) ἀλφαβητικῶς.

Altérable (*mutabilis, e*) μεταβλητός, ή, όν.

Altérant, e (*sitim provocans, antis*) διψητικός, ή, όν.

Altération (*sitis, is ; mutatio, corruptio, onis*) δίψα, ης, ἡ, *Plut.* — ἑτεροίωσις, εως, ἡ, *Arist.* φθορά, ᾶς, ἡ, *Thuc.*

Altercation (*altercatio, onis*) ἔρις, ιδος, ἡ, *Xén.* ἀντιλογία, ας, ἡ, *Dém.*

Altéré, ée (*sitibundus, a, um ; vitiatus, a, um*) διψαλέος, α, ον, *Luc.* διεφθαρμένος, η, ον, *Dém.*

Altérer (*sitim stimulare, o, avi; depravare, o, avi*) δίψαν παρασκευάζειν, άζω, άσω, *Arist.* διαστρέφειν, φω, ψω, *Théophr.*

Alternat (*alternatio, onis*) ἐπάλλαξις, εως, ἡ, *Arist.* ἀμοιβή, ῆς, ἡ, *Plat.*

Alternatif, ive (*alternus, a, um*) ἀμοιβαῖος, α, ον.

Alternative (*alterna conditio, onis*) ἀμφισβήτησις, εως, ἡ. Alternative embarrassante, ἀπορία, ας, ἡ. Les alternatives de la fortune, αἱ τῆς τύχης ἀμοιβαί, ῶν. Etre dans une cruelle alternative, δεινῶς ἀμφισβητεῖν, ῶ, ήσω.

Alternativement (*alternis vicibus*) ἀμοιβαίως, ἐναλλάξ, *Arist.* ἐπαλλάξ, *Xén.*

Alterner (*vices variare, o, avi*) ἀμείβεσθαι, ομαι, ψομαι.

Altesse Royale, Impériale (*Regia, Imperialis Celsitudo, inis*) Βασιλική, Αὐτοκρατορικὴ Ὑψηλότης, ητος.

Althée (*althæa officinalis,* Linn.) ἀλθαία, ας, ἡ, *Diosc.*

Altier, ère (*superbus, a, um*) ὑπερήφανος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Alumine (*aluminosa terra, æ*) στυπτηριώδης γῆ, ῆς.

Alumineux, euse (*aluminosus, a, um*) στυπτηριώδης, εος, ὁ, ἡ, *Gal.*

Alun (*alumen, inis*) στυπτηρία, ας, ἡ, *Diosc.*

Alvéole (*alveolus, i*) κυττάριον, ου, τό. *En parlant des gencives intérieures, on dit* ἔνουλον, ου, τό. *Poll.*

Amabilité (*amabilitas, atis*) τὸ ἐράσμιον, ου · τὸ φιλοτήσιον, ου.

Amadou (*fomes, itis,* f.) ἔναυσμα, ατος, τό · ζώπυρον, ου, τό.

Amadouer (*delinire, io, ivi*) θέλγειν, γω, ξω · μειλίσσειν, σσω, ξω · κηλεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.*

Amaigrir (*macerare, o, avi ; macrescere, sco*) ἐκτήκειν, κω, ξω, *Eur.* ἐκτήκεσθαι, ομαι, ξομαι.

Amaigrissement (*maceratio, onis*) ἴσχνανσις, εως, ἡ, *Arist.* τῆξις, εως, ἡ, *Grég. Naz.*

Amalgame. *Ce mot qui, en chimie, signifie la combinaison d'un métal avec le mercure, paraît composé des deux mots Grecs* ἅμα (simul) *et* γάμος, ου (matrimonium, i) *avec l'interposition de l'article Arabe* al, *comme qui dirait* ἀμάλγαμος, *ou* ἅμα ὁ γάμος. *Dans un sens plus étendu, il se traduit en Latin, par* commixtio, onis, *et en Grec, par* κρᾶσις, σύμμιξις, *ou* σύγχυσις, εως, ἡ.

Amalgamer (*commiscere, sceo, scui*) συμμιγνύναι, μίγνυμι, μίξω.

Amande (*amygdala, æ,* ou *amygdalum, i*) ἀμυγδάλη, ης, ἡ, *Diosc.* ἀμύγδαλον, ου, τό. *Théophr.* ἀμυγδαλίς, ίδος, ἡ, *Plut.* Huile d'amande (*amygdaleum oleum, i*) ἀμυγδάλινον ἔλαιον, ου.

Amandier (*amygdala, æ,* ou *amygdalus, i,* f.) ἀμυγδαλέη - λῆ, ῆς, ἡ, *Diosc.* ἀμύγδαλον, ου, τό, *Sept.* Quand l'amandier fleurira, ὅταν ἀνθήσῃ τὸ ἀμύγδαλον, *Ecclés.* XII. 5.

Amant, e (*amator, trix ; amasius, a*) ἐραστής, οῦ, ὁ, ἐράστρια, ας, ἡ · ἀγαπώμενος, ἐρώμενος, ου, ὁ · ἀγαπωμένη, ἐρωμένη, ης, ἡ.

Amarante (*amarantus, i*) ἀμάραντος, ου, ὁ, ἡ. Couleur amarante (*amarantinus*

color, oris) ἀμαράντινον χρῶμα, ατος.

Amarre (*rudens, entis*) πρυμνήσιον, ου, τό, *Hom.*

Amarrer (*funibus* ou *anchora navem detinere, eo, ui*) μετ' ἀγκύρας ου πρυμνησίου τὴν ναῦν ἀναδεῖν, έω, ήσω. Ils jetèrent l'ancre et amarrèrent le vaisseau, ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν, *Hom. Il.* I, 436.

Amas (*acervus, i; copia, æ*) σωρός, οῦ, ὁ, *Aristoph.* πλῆθος, εος, τό, *Isocr.*

Amasser (*coacervare, o, avi; colligere, ligo, legi*) συναθροίζειν, ζω, σω· συλλέγειν, γω, ξω, *Plat.* Amasser de quoi vivre, βίον συλλέγεσθαι, ομαι, ξομαι, *Dém.*

Amateur des beaux-arts (*liberalium artium amator*) φιλόμουσος, ου, ὁ,ἡ. — de sa patrie (*patriæ amans, antis*) φιλόπατρις, ιδος, ὁ,ἡ. — de la gloire (*gloriæ cupidus, a*) φιλόδοξος, ου, ὁ,ἡ, κ. τ. λ.

Amaurose (*visus obscuratio*) ἀμαύρωσις, εως, ἡ.

Amazone (*Amazon, onis; virago, inis*) Ἀμαζών, όνος, ἡ· ἀντιάνειρα, ας, ἡ, *Hom. Il.* III, 189.

Ambassade (*legatio, onis*) πρεσβεία, ας, ἡ, *Dém.* S'acquitter avec gloire et loyauté d'une ambassade, ἐπιπρεσβεύειν τὰ κάλλιστα καὶ πάντα τὰ συμφέροντα. S'en acquitter avec déloyauté, παραπρεσβεύεσθαι. Collègue d'ambassade, συμπρεσβεύς, έως, ὁ, *Dém.*

Ambassadeur (*legatus, i*) πρεσβεύς, έως, ὁ, *Dém.*

Ambassadrice (*legati uxor, oris*) ἡ τοῦ πρεσβέως παράκοιτις, ιδος, ἡ.

Ambe (*bini, æ, a*) ἄμφω, οῖν, τώ,τά.

Ambiant, e (*circumfusus, a, um*) περιχυθείς, εῖσα, έν· περιβάλλων, ουσα, ον, *Arist.*

Ambidextre (*ambidexter, tra*) ἀμφιδέξιος, ου, ὁ,ἡ, *Hipp.*

Ambigu, ue (*ambiguus, a, um*) ἀμφίβολος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* ἀμφίλογος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

Ambiguïté (*ambiguitas, atis*) ἀμφιβολία, ἀμφιλογία, ας, ἡ.

Ambigument (*ambigue*) ἀμφιβόλως, ἀμφιλόγως.

Ambitieusement (*ambitiose*) φιλοτίμως, *Dém.* φιλοδόξως.

Ambitieux, euse (*ambitiosus, a, um*) φιλότιμος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.* φιλόδοξος, ου, ὁ,ἡ, *Hérod.* Ornements ambitieux du discours (*ambitiosa sermonis ornamenta*) ῥημάτων πομπὴ καὶ ἀγλαϊσμός, οῦ, ὁ.

Ambition (*ambitio, onis*) φιλοτιμία, ας, ἡ, *Hérod.* φιλοδοξία, ας, ἡ, *Hipp.*

Ambitionner (*ambire, io, ii; appetere, o, ivi*) φιλοτιμεῖσθαι, οῦμαι, *Plut.* ἐπιποθεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.* ἐπιθυμεῖν, ῶ, ήσω, τινός, *Isocr.* Ambitionner les dignités, σπουδαρχεῖν, ῶ, ήσω, *Arist.*

Amble. Cheval qui va l'amble (*tolutarius equus, i*) ἵππος χαλπάζων, οντος.

Ambler. *Ce mot vient du latin* ambulare (*tolutim equitare, o, avi*) χαλπάζειν, άζω, *Plut.*

Amblygone (*obtusum habens angulum*) ἀμβλυγώνιος, ου, ὁ,ἡ.

Amblyopie (*hebes oculorum acies, ei*) ἀμβλυωπία, ας, ἡ.

Ambon (*suggestus, us*) ἄμβων, ωνος, ὁ.

Ambre (*succinum, i*) ἤλεκτρον, ου, τό, *Arist.*

Ambroise, Ἀμβρόσιος, ου, ὁ. — Ce mot signifie *littér.* immortel.

Ambrosie (*ambrosia, æ*) ἀμβροσία, ας, ἡ, *Hom.*

Ambulant, e (*ambulator, trix*) περιπατητικός, ή, όν.

Ambulatoire (*ambulatorius, a, um*) πορευτικός, ή, όν.

Ame (*anima, æ; animus, i; mens, entis*) ψυχή, ῆς, ἡ, *Isocr.* θυμός, οῦ, ὁ· νόος-νοῦς, όου-οῦ, ὁ, *Dém.* Le travail fortifie le corps, et la science fortifie l'âme, τὸ μὲν σῶμα πόνοις, ἡ δὲ ψυχὴ λόγοις αὔξεσθαι πέφυκεν, *Isocr.* Grandeur d'âme, μεγαλοψυχία, ας, ἡ, *Dém.* Rendre l'âme, ἐσχάτως διακεῖσθαι, *Diod. Sic.*

Amé, ée (*dilectus, a, um*) ἀγαπητός, ή, όν. — *Voyez* Féal.

Amélioration (*melior status, us*) βελτίωσις, εως, ἡ.

Améliorer (*in melius vertere, to, ti*) βελτιοῦν, ῶ, ώσω.

Amen (*amen*) ἀμήν. *Ce mot est tout hébreu et signifie :* Je le crois véritablement, il en est ainsi, ainsi soit-il! γένοιτο!

Amende (*mulcta, æ*) ζημία, ας, ἡ· καταδίκη, ης, ἡ, *Dém.*

Amendement (*emendatio, onis*) ἐπανόρθωσις, εως, ἡ, *Dém.*

Amender (*mulctam irrogare; emendare, o, avi*) τιμωρίαν ἐπιτιθέναι, τίθημι*, τινὶ ὑπέρ τινος· ἐπανορθοῦν, ῶ, ώσω, τί ou τινά. *Dém.*

Amender [S' (*ad meliorem frugem se recipere, cipio, cepi*) ἐπανορθοῦσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Amener (*adducere, co, xi*) προςάγειν, άγω, άξω, τινά τινι, ou πρός τινα, *Plut.*

Aménité (*amœnitas, atis*) εὐφροσύνη, ης, ἡ· ἁβρότης, ητος, ἡ, *Xén.*

Amenuiser (*attenuare, o, avi*) λεπτύνειν, ύνω, υνῶ, *Arist.*

Amer (*amarus, a, um*) πικρός, ά, όν, *Plut.* ἐχεπευκής, έος, ὁ, ἡ, *Hom.* Avoir la bouche amère, τὸ στόμα ἐκπικροῦσθαι, οῦμαι, *Hipp.*

Amèrement (*amare, acerbe*) πικρῶς, χαλεπῶς, *Dém.*

Amertume (*amaritudo, inis; amarities, ei*) πικρότης, ητος, ἡ· πικρία, ας, ἡ, *Plut.*

Améthyste (*amethystus, i,* m.) ἀμέθυστος, ου, ὁ, ἡ.

Ameublement (*supellex, ectilis,* f.) ἔπιπλα, ων, τά, *Plut.* κατασκευή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Ameuter (*turbas ciere, eo*) τὸ πλῆθος παρορμᾷν, ῶ, ήσω, *Xén.*

Ami, ie (*amicus, a, um*) φίλος, η, ον, *Plat.* φίλιος, ία, ιον, *Xén.* La complaisance fait des amis, et la vérité des ennemis (*obsequium amicos, veritas odium parit,* Tér.) ἡ μὲν ἀρέσκεια φίλους, ἡ δ' ἀλήθεια ἐχθροὺς παρασκευάζει.

Amiable. Terminer un différend à l'amiable (*litem cum bona gratia componere*) δίκην φιλικῶς συναρμόζειν, ζω, σω.

Amiablement (*amice, placide*) φιλικῶς, *Xén.* φιλίως, *Thuc.*

Amiante (*amiantus, i*) ἀμίαντος, ου, ὁ, ἡ.

Amical, e (*amicabilis, e*) φιλικός, ή, όν, *Luc.* φίλιος, ία, ιον, *Xén.*

Amicalement (*amice, comiter*) φιλικῶς, *Xén.* φιλίως, *Thuc.*

Amict (*amictus, us*) ἱερὸν περίβλημα, ατος, τό.

Amidon (*amylum, i*) ἄμυλον, ου, τό.

Amincir (*attenuare, o, avi*) λεπτύνειν, ύνω, υνῶ, *Arist.*

Amiral (*rei maritimæ præfectus, i*) ναύαρχος, ου, ὁ, *Thuc.* Vaisseau amiral (*prætoria navis, is*) ναυαρχίς, ίδος, ἡ. Exercer les fonctions d'amiral, ναυαρχεῖν, ῶ, *Thuc.*

Amirauté (*maris præfectura, æ*) ναυαρχία, ας, ἡ, *Thuc.*

Amitié (*amicitia, æ*) φιλία, ας, ἡ, *Dém.* Rechercher l'amitié de quelqu'un (*alicujus amicitiam expetere, to*) ἐπιθυμεῖν, ῶ, φιλίας τινός, *Dém.*

Amnios (*membrana* q.) ἀμνίον, ου, τό, *Gal.*

Amnistie (*lex oblivionis*) ἀμνηστία, ας, ἡ, *Plut.* — *Sur la prononciation du mot français* amnistie, *et non pas* amnestie, *voyez ce qui est dit en tête de la lettre* Ἦτα, *dans la dernière édition du Schrevelius.*

Amodier. — *Voyez* **Affermer.**

Amoindrir (*imminuere, o, ui*) μειοῦν, ἐλαττοῦν, ῶ, ώσω, τι, *Isocr.*

Amoindrissement (*imminutio, onis*) μείωσις, ἐλάττωσις, εως, ἡ, *Phil.*

Amollir (*emollire, io, ivi*) μαλακύνειν, ύνω· μαλακίζειν, ζω, σω, *Gal.*

Amollir [S' (*mollescere, sco*) μαλακίζεσθαι, ζομαι, *Luc.*

Amollissement (*mollitudo, inis*) μαλάκυνσις, εως, ἡ.

Amonceler (*coacervare, o, avi*) συσσωρεύειν, ω, σω, *Dém.*

Amont. Vent d'amont (*flans ab oriente ventus, i*) ἀνατολικὸς ἄνεμος, ου· ἀπηλιώτης, ου, ὁ.

Amorce (*illecebræ, arum; esca, æ*) θέλγητρον, ου, τό· ἐπαγωγή, ῆς, ἡ, *Plat.*

Amorcer (*illicere, licio, lexi; inescare, o, avi*) θέλγειν, ω, ξω· ἐπάγειν, ω, ξω, *Dém.*

Amortir (*sedare, o, avi; exstinguere, guo, xi*) παύειν, ω, σω, *Dém.* ἀποσβεννύναι, έννυμι, σβέσω, *Plut.* L'ardeur de la fièvre s'amortit, παύεται ὁ πυρετός.

Amortissement (*sedatio, onis*) παῦσις, εως, ἡ.

Amour (*amor, oris; Cupido, inis,* m.) ἔρως, ωτος, ὁ, *Anacr.* Amour-propre (*amor sui-ipsius*) φιλαυτία, ας, ἡ, *Athén.*

Amour réciproque (*mutuus amor*) ἀντέρως, ωτος, ὁ. Amour entre parents, φιλοστοργία, ας, ἡ, *Athén*. Amour fraternel, φιλαδελφία, ας, ἡ. Amour de ses semblables, φιλανθρωπία, ας, ἡ. *N. Test.* Digne d'amour, ἀξιέραστος, ου, ὁ,ἡ, *Héliod.* Amour des lettres, ὁ πρὸς τοὺς λόγους ἔρως, ωτος, *Luc.*

Amouracher [S' (*insano amore capi, ior*) ἐρωτομανεῖν, ῶ, ήσω.

Amourette (*amatoriæ levitates, um*) ἄστατος ἔρως, ωτος.

Amoureusement (*amatorie*) ἐρωτικῶς, *Xén.*

Amoureux, euse (*amator, trix; amatorius, a*) ἐραστής, οῦ, ὁ· ἐράστρια, ας, ἡ· ἐρωτικός, ή, όν, *Plut.*

Amovibilité (*revocabilis status, us*) εὐμετακίνητον, ου, τό.

Amovible (*revocabilis, e*) εὐμετακίνητος, ου, ὁ,ἡ.

Ampélite (*bituminata terra, æ*) ἀμπελῖτις, ιδος, ἡ.

Amphiarthrose (*mixta articulatio, onis*) ἀμφιάρθρωσις, εως, ἡ.

Amphibie (*amphibium, i*) ἀμφίβιος, ου, ὁ,ἡ.

Amphibologie (*ambiguitas, atis*) ἀμφιβολία, ἀμφιλογία, ας, ἡ. — *Ce mot français, et les deux suivants, se sont écartés de l'analogie régulière, puisqu'au lieu* d'amphibologie, *il faudrait lire d'après le Grec,* Amphibolie *ou* Amphilogie.

Amphibologique (*ambiguus, a, um*) ἀμφίβολος, ου, ὁ,ἡ. *Isocr.* ἀμφίλογος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

Amphibologiquement (*ambigue*) ἀμφιβόλως, *Athén.* ἀμφιλόγως.

Amphictyons (*totius Græciæ legati*) Ἀμφικτύονες, ων, οἱ, *Dém. Esch.*

Amphisbène (*serpens* q. *biceps*) ἀμφίσβαινα, ης, ἡ.

Amphisciens (*amphiscii, orum*) ἀμφίσκιοι, ων, οἱ,αἱ, *Géogr.*

Amphithéatre (*amphitheatrum, i*) ἀμφιθέατρον, ου, τό, *Plut.*

Amphitrite (*Amphitrite, es*) Ἀμφιτρίτη, ης, ἡ.

Amphitryon, héros d'une des comédies de Plaute, imitée par Molière, Ἀμφιτρύων, ονος, ὁ.

Amphore (*amphora, æ*) ἀμφιφορεύς, ου ἀμφορεύς, έως, ὁ, *Diosc.*

Ample (*amplus, a, um*) εὐρύς, πλατύς, εῖα, ύ, *N. Test.*

Amplement (*abunde, copiose*) εὐπόρως, δαψιλῶς.

Ampleur (*amplitudo, inis*) εὐρύτης, ητος, ἡ, *Gal.* πλατύτης, ητος, ἡ, *Xén.*

Amplificateur (*amplificator, oris*) ἐπαυξητής, οῦ, ὁ.

Amplification (*amplificatio, onis*) ἐπαύξησις, εως, ἡ· χρεία, ας, ἡ, *Rhét.*

Amplifier (*amplificare, o, avi*) πλατύνειν, μηκύνειν, ύνω, υνῶ, *Isocr.*

Ampoule (*ampulla, æ; pustula, æ*) λήκυθος, ου, ἡ, *Plut.* φλύκταινα, ης, ἡ.

Ampoulé, ée. Paroles ampoulées (*ampullæ, arum; sesquipedalia verba, orum*) στωμύλματα, ων, τά. *Aristophane appelle l'orateur qui affecte un style ampoulé,* στωμυλιοσυλλεκτάδης, ου, ὁ, *Gren.* 865.

Amputation (*amputatio, onis*) ἀκρωτηριασμός, οῦ, ὁ.

Amputer (*amputare, o, avi*) ἀκρωτηριάζειν, ω, σω, *Athén.*

Amulette (*amuletum, i*) περίαπτον, ου, τό, *Plut. Vie de Pér.*

Amusant, e (*gratus, a, um*) τερπνός, ή, όν, *Isocr.*

Amusement (*delectatio, onis*) τέρψις, εως, ἡ, *Isocr.*

Amuser (*delectare, o, avi; distinere, eo, ui*) τέρπειν, πω, ψω, *Eur.* κατέχειν, έχω, καθέξω, *Isocr.* Amuser quelqu'un par de vaines espérances (*aliquem inani spe ludere*) κεναῖς ἐλπίσι τινὰ βουκολέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Amuser [S' (*delectari, or; morari, or*) τέρπεσθαι, ομαι· διατρίβειν, βω, ψω, φα, *Isocr.* Pour ne point m'amuser à ces détails, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγων διατρίψω.

Amusette (*ludicrum, i*) παίγνιον, ου, τό· ἄθυρμα, ατος, τό.

Amuseur (*deceptor, oris*) ἀπατεών, ῶνος, ὁ.

Amygdales (*tonsillæ, arum*) ἀμυγδάλαι, ῶν, αἱ· ἀντιάδες, ων, αἱ.

Amygdaloïde (*amygdalæ speciem referens*) ἀμυγδαλοειδής, έος, ὁ,ἡ.

An (*annus, i*) ἔτος, εος, τό, *Dém.* ἐνιαυτός, οῦ, ὁ, *Plat.* L'an passé, πέρυσι. Dix fois par

an, δεκάκις τοῦ ἔτους, *Elien*. Vingt-neuf ans, τριάκοντα ἔτη, ἑνὸς δέοντος. Agé de moins de soixante ans, ἐντὸς ἑξήκοντα ἐτῶν γεγονώς. Il n'y a pas encore sept ans, ἔτη οὔπω ἐστὶν ἑπτά, *Dém.*

Anabaptistes (*rebaptisantes*) ἀναβαπτισταί, ῶν, οἱ.

Anachorète (*solitarius, i*) ἀναχωρητής, οῦ, ὁ.

Anachronisme (*temporis aberratio*) ἀναχρονισμός, οῦ, ὁ.

Anacréon, poëte lyrique grec, Ἀνακρέων, οντος, ὁ. — Ses odes n'ont été retrouvées qu'au 16e siècle, par H. Etienne, qui les publia à Paris, en 1554.

Anacréontique, *poésie dans le goût de celle d'Anacréon*, Ἀνακρεοντικὴ ποίησις, εως.

Anagallis. — *Voyez* Mouron.

Anagogique (*mysticus, a, um*) ἀναγωγικός, ή, όν.

Anagramme (*anagramma, atis*) ἀνάγραμμα, ατος, τό. — *et de là* ἀναγραμματίζειν, ἀναγραμματισμός, ἀναγραμματιστής, κ. τ. λ.

Analectes (*collectanea, orum*) ἀνάλεκτα, ων, τά.

Analeptique (*refocillans*) ἀναληπτικός, ή, όν.

Analogie (*proportio, onis*) ἀναλογία, ας, ἡ.

Analogique (*consentaneus, a, um*) ἀναλογικός, ή, όν.

Analogiquement (*simili ratione*) ἀναλογικῶς.

Analogisme (*ratiocinatio, onis*) ἀναλογισμός, οῦ, ὁ.

Analogue (*consentaneus, a, um*) ἀνάλογος, ου, ὁ, ἡ.

Analyse (*resolutio, onis*) ἀνάλυσις, εως, ἡ. — *Méthode opposée à la* synthèse (*compositio, onis*) σύνθεσις, εως, ἡ.

Analyser (*resolvere, vo, vi*) ἀναλύειν, ω, σω, κα.

Analytique (*resolvens*) ἀναλυτικός, ή, όν.

Analytiquement (*per resolutionem*) ἀναλυτικῶς.

Anamorphose (*reformatio, onis*) ἀναμόρφωσις, εως, ἡ.

Anapeste (*anapæstus, i*) ἀνάπαιστος, ου, ὁ.

Anapestique (*anapæsticus, a, um*) ἀναπαιστικός, ή, όν.

Anaphore (*anaphora, æ*) ἀναφορά, ᾶς, ἡ, *Rhét.*

Anarchie (*anarchia, æ, f.*) ἀναρχία, ας, ἡ. — *Voyez* Polyarchie.

Anarchique (*ad anarchiam pertinens*) ἀναρχικός, ή, όν · ἄναρχος, ου, ὁ, ἡ. Ils n'étaient pas réduits à l'anarchie, mais néanmoins ils regrettaient leur chef, οὐδὲ μὲν οὐδ' οἱ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν, *Hom. Il.* II, 703, 726.

Anastomose (*exitus venæ alterius in alteram*) ἀναστόμωσις, εως, ἡ. S'anastomoser, ἀναστομοῦν, ῶ, ώσω.

Anathématiser (*diris devovere, veo*) ἀναθεματίζειν, ίζω, ίσω, *N. Test.*

Anathème (*capitis devotio, onis*) ἀνάθεμα, ατος, τό.

Anatocisme (*fœnoris renovatio, onis*) ἀνατοκισμός, οῦ, ὁ.

Anatomie (*resectio, dissectio, onis*) ἀνατομία, ας, ἡ · ἀνατομή, ῆς, ἡ.

Anatomique (*anatomicus, a, um*) ἀνατομικός, ή, όν.

Anatomiquement (*per dissectionem*) ἀνατομικῶς.

Anatomiser (*dissecare, co, cui; scrutari, or*) ἀνατέμνειν, τέμνω* · ἐρευνᾶν, ῶ, ήσω.

Ancêtres (*majores, um*) πρόγονοι, ων, οἱ, *Dém.* προγεγεννημένοι, ων, οἱ, *Isocr.*

Anche (*lingula, æ*) γλωττίς, ίδος, ἡ, *Luc.*

Anchise, époux de Vénus, Ἀγχίσης, ου, ὁ τῆς Κύπριδος πόσις.

Anchois (*apua, æ*) ἀφύη, ης, ἡ · ἐγκρασίχολος, ου, ὁ.

Ancien, enne (*vetus, eris; priscus, a, um*) παλαιός, ά, όν, *Plut.* ἀρχαῖος, α, ον, *Dém.*

Anciennement (*olim, antiquitus*) πάλαι, ἀρχαίως, *Dém.*

Ancienneté (*vetustas, antiquitas, atis*) παλαιότης, ητος, ἡ, *Eur.* ἀρχαιότης, ητος, ἡ, *Paus.*

Anciles (*ancylia, ium*) ἀγκύλια, ίων, τά, *Plut.*

Ancre (*ancora, æ*) ἄγκυρα, ας, ἡ, *Plut.* εὐνή, ῆς, ἡ, *Hom.* Lever l'ancre, τὴν ἄγκυραν αἴρειν, ρω, *Luc.*

Ancrer (*ancoram jacere, cio, jeci*) τὴν ἄγκυραν χαλᾷν, ῶ, άσω, *Luc.* ἀγκυροῦν, ρῶ, ρώσω.

Andouille (*hilla, æ*) ἀλλᾶς, ᾶντος, ὁ.

Androgyne (*androgynus, i*) ἀνδρόγυνος, ου, ὁ.

Andromaque, épouse d'Hector, Ἀνδρομάχη, ης, ἡ τοῦ Ἕκτορος γυνή.

Ane (*asinus, i*) ὄνος, ου, ὁ, *Xén.* Ane sauvage, ὄναγρος, ου, ὁ.

Anéantir (*delere, abolere, eo, evi*) ἀφανίζειν, ἐξουθενίζειν, ίζω, ίσω.

Anéantissement (*interitus, us*) ἀφανισμός, οῦ, ὁ· ἀπώλεια, ας, ἡ, *N. Test.*

Anecdote (*arcana historia, æ*) ἀνέκδοτον, ου, τό.

Anémomètre (*venti mensura*) ἀνεμόμετρον, ου, τό.

Anémone (*anemone, es*) ἀνεμώνη, ης, ἡ.

Anerie (*stupiditas, atis*) ἀμάθεια, ας, ἡ.

Anesse (*asina, æ*) ὄνος, ου, ἡ, *N. Test.*

Aneth (*anethum, i*) ἄνηθον, ου, τό, *Aristoph.*

Anévrisme (*arteriæ dilatatio, onis*) ἀνεύρισμα, ατος, τό· ἀνευρισμός, οῦ, ὁ.

Anfractueux, euse (*sinuosus, a, um*) πολύπτυχος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Anfractuosité (*anfractus, us*) περίοδος, ου, ἡ

Ange (*angelus, i*) ἄγγελος, ου, ὁ, *N. Test.* Semblable à un ange, ἰσάγγελος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.*

Angélique (*angelicus, a, um*) ἀγγελικός, ή, όν.

Angéliquement (*angelice*) ἀγγελικῶς.

Angine (*angina, æ*) συνάγχη, ης, ἡ.

Angiologie (*sermo de vasculis*) ἀγγειολογία, ας, ἡ.

Angiosperme (*vasculoso semine*) ἀγγειόσπερμος, ου, ὁ,ἡ.

Angiotomie (*vasorum sectio*) ἀγγειοτομία, ας, ἡ.

Angle (*angulus, i*) γωνία, ας, ἡ, *Plut.* Angle aigu, ὀξεῖα γωνία. Angle obtus, ἀμβλεῖα γωνία, ας.

Angoisse (*angor, oris; angustiæ, arum*) ἀδημονία, ας, ἡ, *Plut.* στενοχωρία, ας, ἡ, *N. Test.*

Angon (*jaculum, i*) ἄκων, οντος, ὁ, *Hom.*

Anguille (*anguilla, æ*) ἔγχελυς, υος ou εως, ἡ, *Arist.*

Angulaire (*angularis, e*) γωνιαῖος, α, ον· γωνιώδης, εως, ὁ,ἡ. Pierre angulaire, ἀκρογωνιαῖος λίθος, ου, *N. Test.*

Anguleux, euse (*angulosus, a, um*) γωνιώδης, εος, ὁ,ἡ.

Angustié, ée (*ad angustias redactus, a, um*) στενοχωρημένος, η, ον.

Anicroche (*obstaculum, i*) κώλυμα, ατος, τό, *Luc.*

Anier (*agaso, onis*) ὀνηλάτης, ου, ὁ, *Plut.*

Animadversion (*animadversio, onis*) ἐπιτίμησις, εως, ἡ, *Plut.* Encourir l'animadversion de quelqu'un, τινὶ εἰς ψόγον ἔρχεσθαι, ἔρχομαι *.

Animal (*animal, alis*) ζῶον, ου, τό, *Isocr.* Les animaux courent, τὰ ζῶα τρέχει. *Voyez le* Panhellénisme.

Animal, e (*animalis, e*) ψυχικός, ή, όν, *Arist.*

Animalcule (*animalculum, i*) ζώδιον, ζωδάριον, ου, τό, *Arist.* ζωΰφιον, ου, τό, *Athén.*

Animation (*animatio, onis*) ψύχωσις, ἐμψύχωσις, εως, ἡ, *Grég. Naz.*

Animé, ée (*animatus, a, um*) ἔμψυχος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Animer (*animare, o, avi; incendere, do, di*) ψυχοῦν, ἐμψυχοῦν, ῶ, ώσω· θαρσύνειν, ύνω, υνῶ, τινὰ ἐπί τι, *Dém.* Quel artiste a su animer la pierre? τίς λίθον ἐμψύχωσε; *Anthol.*

Animosité (*iracundia, æ*) θυμός, οῦ, ὁ, *Arist.* ὀργή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Anis (*anisum, i*) ἄνισον, ου, τό, *Diosc.*

Ankyloglosse (*linguæ impedimentum, i*) ἀγκυλόγλωσσον, ου, τό.

Ankylose (*incurvatio, onis*) ἀγκύλωσις, εως, ἡ.

Annal, e (*annalis, e; annuus, a, um*) ἐνιαύσιος, ου, ὁ,ἡ.

Annales (*annales, ium,* m.) χρονικά, ῶν, τά, *Luc.*

Annalistes (*annalium scriptor, oris*) χρονογράφος, ου, ὁ.

Anneau (*annulus, i*) δακτύλιος, ου, ὁ, *Plat.* Petit anneau, δακτυλίδιον, ου, τό.

Année (*annus, i*) ἔτος, εος-ους, τό, *Dém.* ἐνιαυτός, οῦ, ὁ, *Plat.* L'année est terminée, ἔληγεν ὁ ἐνιαυτός, *Xén.* Les révo-

lutions des années, αἱ ἐνιαυτῶν περίοδοι, *Plat.* Un grand nombre d'années, πλῆθος ἐτῶν, *Isocr.* Demeurer plusieurs années dans une maison, πολλὰ ἔτη γενέσθαι ἔν τινι οἰκήματι, *Dém.* Dix-huit années se sont écoulées, depuis que...., δέοντα δυοῖν εἴκοσίν ἐστιν ἔτη, ἐξ ὅτου....

Annelé, ée. Des cheveux annelés (*cincinnati capilli, orum*) βοστρυχώδεις τρίχες, ῶν, αἱ.

Anneler (*cincinnare, o, avi*) βοστρυχίζειν, ίζω, ίσω.

Annelure (*cincinni, cirri, orum*) βόστρυχος, ου, ὁ· κίκιννος, ου, ὁ, *Aristoph.*

Annexe (*appendix, icis, f.*) προςθήκη, ης, ἡ, *Plat.*

Annexer (*annectere, cto, xui*) προςαρτᾶν, ῶ, ήσω· προςάπτειν, πτω, ψω, *Luc.*

Annibal, illustre général carthaginois, Ἀννίβας, ίβα, ὁ ἔνδοξος τῶν Καρχηδονίων ἡγεμών.

Annihilation (*annihilatio, onis*) ἐξουθένημα, ατος, τό· ἐξουθένισις, εως, ἡ.

Annihiler (*ad nihilum redigere*), *igo, egi*) ἐξουθενεῖν, ῶ, ήσω· ἐξουθενίζειν, ίζω, ίσω.

Anniversaire (*anniversarius, a, um*) ἐνιαύσιος, ία, ιον, *Hér.* ἐτήσιος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.*

Annonce (*proclamatio, onis*) ἀνακήρυξις, εως, ἡ.

Annoncer (*nuntiare, o, avi*) ἀγγέλλειν, ἀπαγγέλλειν, προςαγγέλλειν, έλλω, ελῶ, τινί τι, ou τινὶ περί τινος, *Plut.* Tout annonçait que la guerre ne faisait que de finir, ἄρτι πεπαῦσθαι τὸν πόλεμον πάντα κατηγόρει. *Héliod.* I.

Annonciation (*annuntiatio, onis*) εὐαγγελισμός, οῦ, ὁ.

Annotation (*annotatio, onis*) ἐπισημείωσις, εως, ἡ, *Gramm.*

Annoter (*annotare, o, avi*) ἐπισημειοῦν, ῶ, ώσω, *Plut.*

Annuaire. — *Voyez* Almanach.

Annuel, elle (*annuus, a, um*) ἐνιαύσιος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.* ἐπέτειος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.* ἐπετήσιος, ου, ὁ,ἡ.

Annuellement (*singulis annis*) κατ' ἐνιαυτόν, κατ' ἔτος, ἀνὰ πᾶν ἔτος, καθ' ἕκαστον ἔτος, *Isocr.*

Annulaire. Le doigt annulaire (*annularis digitus, i*) δακτυλιώτης, ου, ὁ· ὁ παράμεσος δάκτυλος, ου.

Annuler une loi (*legem abrogare, o*) νόμον καταψηφίζεσθαι, ομαι. *Dém.*

Anoblir (*nobilitare, o, avi*) εὐγενῆ ou εὐδόκιμον ποιεῖν, ῶ, ήσω, *Hérod.*

Anodin, ine (*dolores sedans*) ἀνώδυνος, ου, ὁ,ἡ.

Anomal, e (*abnormis, e*) ἀνώμαλος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Anomalie (*aberratio a regula*) ἀνωμαλία, ίας, ἡ.

Anon (*asellus, i*) ὀνίσκος, ου, ὁ· ὀνάριον, ὀνίδιον, ου, τό, *Athén.*

Anonner (*balbutire, io*) τραυλίζειν, *Aristoph.* ψελλίζειν, *Arist.* βατταρίζειν, ίζω, ίσω, *Luc.*

Anonyme (*nomine carens*) ἀνώνυμος, ου, ὁ,ἡ.

Anorexie (*cibi fastidium, i*) ἀνορεξία, ας, ἡ.

Anse (*ansa, æ*) λαβή, ῆς, ἡ, *Plut.* Vase à deux anses, διώτη, ης, ἡ.

Antagoniste (*adversarius, i*) ἀνταγωνιστής, οῦ, ὁ.

Antanaclase (*repercussio, onis*) ἀντανάκλασις, εως, ἡ, *Rhét.*

Antarctique (*australis, e*) ἀνταρκτικός, ή, όν, *Géogr.*

Antécédemment (*ex antecedente*) προηγουμένως.

Antécédent, e (*antecedens, entis*) προεστώς, ῦια, ός· ἡγούμενος, η, ον.

Antéchrist (*antichristus, i*) ἀντίχριστος, ου, ὁ. Il a déjà plusieurs antéchrists d'arrivés (*et nunc antichristi multi facti sunt*) καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασι. *Saint-Jean, prem. Ep.* II, 18.

Antédiluvien, enne (*ante diluvium*) οἱ, αἱ, τὰ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ.

Antenne (*antenna, æ*) κεραία, ας, ἡ, *Plut.* καρχήσιον, ου, τό.

Antépénultième syllabe (*antepenultima syllaba, æ*) προπαραλήγουσα συλλαβή, ῆς, *Gramm.*

Antérieur, e (*anterior, prior, us*) πρόσθιος, ία, ιον, *Arist.* πρότερος, α, ον, *Thuc.*

Antérieurement (*prius, antea*) πρότερον, *Dém.*

Antériorité (*antecessio, onis*) προέλευσις, εως, ἡ.

Anthelminthique (*vermibus contrarius, a, um*) ἀνθελμινθικός, ή, όν.

Anthologie (*florilegium, i*) ἀνθολογία, ας, ή.

Anthrax. — *Voyez* **Charbon.**

Anthropologie (*humanus sermo, onis*) ἀνθρωπολογία, ας, ή.

Anthropomorphite (*humanam formam Deo tribuens*) ἀνθρωπομορφίτης, ου, ὁ.

Anthropophage (*hominum vorator, trix*) ἀνθρωποφάγος, ου, ὁ,ή.

Anti-. *Cette prépos. entre dans la composition de plusieurs mots, et marque* opposition (ἀντί) *ou* antériorité (*ante*), *par exemple :* antidote, *contre-poison;* antidate, *date antérieure.*

Antibes (*urbs Provinciæ*) Ἀντίπολις, εως, ή.

Antichambre (q. d. *antecubiculum, i*) προκοίτιον, ου, τό.

Antichrèse (*anterior usura, æ*) ἀντίχρησις, εως, ή.

Antichrétien, enne (*Christo oppositus, a*) ἀντιχριστιανός, οῦ, ὁ· τῷ χριστιανισμῷ ἀντικείμενος, η, ον.

Anticipation (*anticipatio, onis*) πρόληψις, εως, ή, *Rhét.*

Anticiper (*anteoccupare, o, avi*) προκαταλαμβάνειν, λαμβάνω*, *Plat.* φθάνειν, φθάνω*, *Hér.* Ne vous formez point une opinion anticipée, μὴ πρότερον προλαμβάνετε, *Dém.*

Antidate (*adscripta dies antiquior*) ἡμέρα πρὸ τοῦ χρόνου προσγεγραμμένη.

Antidater une lettre (*antiquiorem diem litteris adscribere, bo, psi*) ἡμέραν πρὸ τοῦ χρόνου τῇ ἐπιστολῇ προσγράφειν, φω, ψω.

Antidote (*antidotum, i*) ἀντίδοτον, ἀντιφάρμακον, ου, τό, *Diosc.*

Antienne (*antiphona, æ*) ἀντίφωνον, ου, τό, *Liturg.*

Antifébrile (*febri oppositus, a, um*) ἀντιπυρετικός, ή, όν.

Antilogie (*contradictio, onis*) ἀντιλογία, ας, ή.

Antimoine (*stibium, i*) στίμμι, ιος, τό, *Pollux.*

Antinomie (*contrariæ leges*) ἀντινομία, ας, ή.

Antipape (*falsus pontifex, icis*) ψευδοαρχιερεύς, έως, ὁ.

Antipathie (*repugnantia, æ*) ἀντιπάθεια, ας, ή.

Antipathique (*repugnans, antis*) ἀντιπαθής, έος, ὁ,ή.

Antipéristaltique (*Voyez* **Péristaltique**) ἀντιπερισταλτικός, ή, όν.

Antipéristase (*contrarietas, atis*) ἀντιπερίστασις, εως, ή.

Antiphonaire (*Voyez* **Antienne**) ἀντιφωνάριον, ου, τό, *Liturg.*

Antiphrase (*antiphrasis, is*) ἀντίφρασις, εως, ή.

Antipodes (*antipodes, um*) ἀντίποδες, ων, οἱ,αἱ.

Antiptose (*casus permutatio, onis*) ἀντίπτωσις, εως, ή, *Gramm.*

Antiquailles (*vilia atque obsoleta*) παλαιούμενα, ἀναχεχωρηκότα, ων, τά, *Den. Hal.*

Antiquaire (*antiquarius, a*) φιλάρχαιος, ου, ὁ,ή· ἀρχαιογράφος, ἀρχαιολόγος, ου, ὁ,ή.

Antique (*antiquus, priscus, a, um*) παλαιός, ά, όν, *Plut.* ἀρχαῖος, α, ον, *Dém.* A l'antique, κατὰ τὸ παλαιόν. Qui a les manières antiques, ἀρχαιότροπος, ου, ὁ,ή.

Antiquité (*antiquitas, prisca vetustas, atis*) παλαιότης, *Eur.* ἀρχαιότης, ητος, ή, *Paus.*

Antiseptique (*putredini obstans*) ἀντισηπτικός, ή, όν, *Méd.*

Antistrophe (*antistrophe, es*) ἀντιστροφή, ῆς, ή.

Antithèse (*antithesis, is*) ἀντίθεσις, εως, ή, *Rhét.*

Antithétique (*oppositus, a, um*) ἀντιθετικός, ή, όν.

Antoeciens (*antœci, orum*) ἄντοικοι, ων, οἱ, *Géogr.*

Antonomase (*pronominatio, onis*) ἀντονομασία, ας, ή, *Rhét.* — *On dit par* antonomase, ὁ Ποιητής, *pour dire* Ὅμηρος, *et* ὁ Ῥήτωρ, *pour dire* Δημοσθένης.

Antre (*antrum, i*) ἄντρον, ου, τό· σπήλαιον, ου, τό, *Luc.*

Anuiter [S' (*noctu iter facere, facio, feci*) νύκτωρ πορεύεσθαι, ομαι.

Anus (*anus, i*) πρωκτός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Anxiété (*anxietas, atis*) ἀδημονία, ας, ή, *Plut.* ἀπορία, ας, ή, *Plat.*

Aoriste (*indefinitum tempus, oris*) ἀόριστος χρόνος, ου, ὁ. *Gramm.* — *Ce temps répond le plus souvent à notre prétérit indéfini :* je déliai, tu délias, il délia; nous déliâmes, vous déliâtes, ils délièrent; ἔλυσα, σας, σε· ἐλύσαμεν, σατε, σαν· *mais quelquefois il se prend dans un sens encore moins déterminé, et correspondant à notre présent, non pas actuel, mais* habituel. *Par exemple, dans cette phrase : Celui qui obéit aux dieux, les dieux* ont coutume d'exaucer *ses prières, il serait indifférent de dire : les dieux* ont toujours exaucé, *ou bien : les dieux* exauceront toujours *les prières de celui qui,* etc., *et tel est le véritable emploi de l'aoriste grec sous ses deux formes, en* σα, σας, σε, *ou bien en* ον, ες, ε. *C'est dans ce sens qu'il faut expliquer ce vers d'Homère :*

Ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ. Iliad. I, 218.

— *Voyez le* Panhellénisme.

Aorte (*arteria princeps*) ἀορτή, ῆς, ἡ.

Aout (*augustus mensis*) μεταγειτνιών, ῶνος, ὁ. — *Voyez le Tableau des Mois.*

Aouteron (*messor, oris*) θεριστής, οῦ, ὁ, *Dém.*

Apagogie (*abductio, onis*) ἀπαγωγή, ῆς, ἡ.

Apaiser (*sedare, o, avi*) παύειν, ω, σω, *Dém.* πραΰνειν ou καταπραΰνειν, ύνω, *Plat.* Je vins à bout de l'apaiser, ἐξιλασάμην ποτὲ αὐτόν. Apaiser la colère de quelqu'un, ὀργήν τινος ἐξιλάσκεσθαι, ομαι *.

Apanage. Les maladies sont l'apanage de la vieillesse (*morbi sunt senectutis appendices*) αἱ νόσοι τῷ γέρᾳ συνακολουθεῖ. L'erreur est l'apanage de l'homme (*errare humanum est*) ἀνθρώπου ἐστὶν ἁρμαρτάνειν, άνω *.

Aparté (*seorsum, separatim*) κεχωρισμένως.

Apathie (*indolentia, æ*) ἀπάθεια, ας, ἡ.

Apathique (*affectibus carens*) ἀπαθής, έος, ὁ,ἡ.

Apédeutisme (*imperitia, æ*) ἀπαιδευσία, ας, ἡ.

Apepsie (*mala coctio, onis*) ἀπεψία, ας, ἡ, *Méd.*

Apercevable (*perceptu facilis, e*) αἰσθητικός, ή, όν.

Apercevoir (*adspicere, cio, spexi; percipere, cipio, cepi*) βλέπειν, πω, ψω, φα, *Xén.*

Apercevoir [S' (*animadvertere, to*) αἰσθάνεσθαι, άνομαι, αἰσθήσομαι. La vieillesse vient sans qu'on s'en aperçoive, τὸ γῆρας ἠρέμα καὶ λάθρα ὑποδύεται.

Aperçu (*adspectus, us*) ἔποψις, περίληψις, εως, ἡ.

Apéritif, ive (*aperiendo aptus, a, um*) διανοίγων, ουσα, ον.

Apétale (*petalis carens*) ἀπέταλος, ου, ὁ,ἡ.

Apetissement (*imminutio, onis*) μείωσις, ἐλάττωσις, εως, ἡ, *Phil.*

Apetisser (*imminuere, o, ui*) μειοῦν, ἐλαττοῦν, ῶ, ώσω, *Isocr.*

Aphélie (*distantia a sole*) ἀφήλιον, ου, τό. *R.* ἥλιος, soleil.

Aphérèse (*ablatio, onis*) ἀφαίρεσις, εως, ἡ, *Gramm.*

Aphonie (*vocis defectus, us*) ἀφωνία, ας, ἡ.

Aphorisme (*aphorismus, i*) ἀφορισμός, οῦ, ὁ, *Hipp.* — *Galien définit ainsi un aphorisme :* ὅπερ διὰ βραχυτάτων ἅπαντα τὰ τοῦ πράγματος ἴδια περιορίζει.

Aphrodisiaque (*venereus, a, um*) ἀφροδισιακός, ή, όν.

Aphthes (*oris ulcera, um*) ἄφθαι, ῶν, αἱ.

Api (*Apiolum malum, i*) Ἄπιον μῆλον, ου, τό.

Apitoyer [S' (*misereri, cor*) σπλαγχνίζεσθαι, ομαι, περί τινος, *N. Test.*

Aplanir (*explanare, o, avi*) ὁμαλίζειν, ζω, σω, *Arist.* διασαφεῖν, ῶ, ήσω. Aplanir tous les obstacles, τὰ ἐμποδὼν ἐκποδὼν ποιεῖν.

Aplanissement (*complanatio, onis*) ὁμαλισμός, οῦ, ὁ.

Aplatir (*comprimere, primo, pressi*) συμπιέζειν, ζω, σω· συνθλίβειν, βω, ψω, *Plat.*

Aplatissement (*compressio, onis*) σύνθλιψις, εως, ἡ.

Aplomb (*perpendiculum, i*) στάθμη, ης, ἡ, *Hom. Il.* XV, 410.

Aplomb [D' (*examussim*) κατὰ στάθμην· ἀκριβωμένως, *Dém.*

Apocalypse (*revelatio, onis*) ἀποκάλυψις, εως, ἡ, *Saint Jean*. R. ἀπό *priv. et* καλύπτειν, πτω, ψω, voiler.

Apocope (*amputatio, onis*) ἀποκοπή, ῆς, ἡ, *Gramm.*

Apocrisiaire (*responsurus, i*) ἀποκρισιάριος, ου, ὁ, *Hist. Byz.*

Apocryphe (*suspectus, a, um*) ἀπόκρυφος, ου, ὁ, ἡ, *Suïd.*

Apocyn (*asclepias syriaca*, Linn.) ἀπόκυνον, ου, τό.

Apode (*pedibus carens, entis*) ἄπους, οδος, ὁ, ἡ.

Apodictique (*demonstrativus, a, um*) ἀποδεικτικός, ή, όν.

Apogée (*distantia a terra*) ἀπόγειον, ου, τό, *Ptol.* Etre à son apogée, *fig.* ἀκμάζειν, ζω, σω.

Apographe (*exscriptum, i*) ἀπόγραφον, ου, τό, *Cic.*

Apollon (*Phœbus, i; Apollo, inis*) Φοῖβος, ου· Ἀπόλλων, ωνος, ὁ, *Hom.*

Apologétique (*defensorius, a, um*) ἀπολογητικός, ή, όν.

Apologie (*defensio, onis*) ἀπολογία, ας, ἡ, *Isocr.*

Apologiste (*defensor, oris*) ὁ ἀπολογούμενος, ου.

Apologue (*apologus, i*) ἀπόλογος, ου, ὁ, *Plat.*

Aponévrose (*tendo, onis*, Cels.) ἀπονεύρωσις, εως, ἡ, *Gal.*

Apophthegme (*effatum, i*) ἀπόφθεγμα, ατος, τό, *Plut.*

Apophyse (*excrescentia, æ*) ἀπόφυσις, εως, ἡ, *Méd.*

Apoplectique (*apoplecticus, a, um*) ἀποπληκτικός, ή, όν, *Arist.*

Apoplexie (*apoplexia, æ*) ἀποπληξία, ας, ἡ, *Gal.*

Aposiopèse (*reticentia, æ*) ἀποσιώπησις, εως, ἡ, *Rhét.*

Apostasie (*defectio, onis*) ἀποστασία, ας, ἡ, *Plut.*

Apostasier (*deficere, ficio, feci*, a fide) ἀποστατεῖν, ῶ, ήσω.

Apostat (*fidei desertor, oris*) ἀποστάτης, ου, ὁ.

Apostème (*vomica, æ*) ἀπόστημα, ατος, τό, *Gal.*

Aposter de faux témoins (*falsos testes subornare, o, avi*) ψευδεῖς μάρτυρας παρασκευάζεσθαι, ομαι, σομαι, *Dém.*

Apostille (*annotatio, onis*) ἐπισημείωσις, εως, ἡ.

Apostiller (*annotare, o, avi*) ἐπισημειοῦν, ῶ, ώσω, *Plut.*

Apostolat (*apostolatus, us*) ἀποστολή, ῆς, ἡ, *N. Test.*

Apostolique (*apostolicus, a, um*) ἀποστολικός, ή, όν, *Suïd.*

Apostoliquement (*apostolorum more*) ἀποστολικῶς.

Apostrophe (*apostrophus, i; ou compellatio, onis*) ἀπόστροφος, ου, ὁ, ἡ, *Gramm.* ἀποστροφή, ῆς, ἡ, *Rhét.*

Apostropher (*compellare*), *o, avi*, aliquem) ἐντυγχάνειν, τυγχάνω*, πρός τινα, *Plut.* προςειπεῖν* τινα, *Isocr.*

Apostume. — *Voyez* **Apostème.**

Apostumer (*suppurare, o, avi*) διαπυΐσκειν, σκω, *Gal.* ἐκπυοῦν, ῶ, ώσω, *Diosc.*

Apothéose (q. *deificatio, onis*) ἀποθέωσις, εως, ἡ.

Apothicaire (*medicamentarius, i*) φαρμακοπώλης, ου, ὁ, *Poll. Ce mot français et le suivant dérivent du verbe grec* ἀποτίθημι (*repono, recondo*), *d'où l'on a formé* ἀποθήκη, *une* boutique, *et ensuite* ἀποθηκάριος, *qui est usité dans le grec moderne.*

Apothicairerie (*medicamentaria officina, æ*) φαρμακοπωλεῖον, ου, τό.

Apôtre (*apostolus, i*) ἀπόστολος, ου, ὁ. Faire le bon apôtre, ἀγαθὸν ὑποκρίνεσθαι, ομαι.

Apozème (*decoctum, i*) ἀπόζεμα, ατος, τό.

Apparaître (*apparere, eo, ui*) ἐπιφαίνεσθαι, ομαι.

Apparat (*apparatus, us*) παρασκευή, ῆς, ἡ, *Dém.* κατασκευή, ῆς, ἡ, *Isocr.*

Appareil (*apparatio, onis*) παρασκευή, ῆς, ἡ, *Thuc.*

Appareiller (*accommodare, o, avi*) προςαρμόζειν, ζω, σω, *Plut.* Appareiller une flotte, στόλον παρασκευάζειν, άζω, άσω, *Dém.*

Apparemment (*evidenter, probabiliter*) φανερῶς, *Dém.* ἐοικότως.

Apparence (*species, ei; visus, us*) εἶδος, ους, τό, *Plat.* ὄψις, εως, ἡ, *Isocr.* En apparence (*in speciem*) ὄψεως ἕνεκα.

Apparent, e (*manifestus, a, um; simu-*

latus, a, um) φανερός, ά, όν, *Dém.* προςποίητος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Apparenter [S' (*affinitatem contrahere, traho, traxi*) κηδεύειν, ω, σω, *Eurip.*

Appariement (*copulatio, onis*) συνδυασμός, οῦ, ὁ.

Apparier (*copulare, o, avi*) συνδυάζειν, άζω, άσω, *Dém.*

Appariteur (*apparitor, oris*) κλήτωρ, ορος, ὁ, *Dém.* ὑπηρέτης, ου, ὁ, *Xén.*

Apparition (*visio, onis*) ἐμφανισμός, οῦ, ὁ· φάσμα, ατος, τό.

Apparoir. Il appert (*constat*) φανερόν ἐστιν, *Isocr.* πρόδηλόν ἐστι, *Dém.*

Appartement (*habitaculum, i*) οἴκημα, ατος· οἰκητήριον, ου, τό, *Plut.*

Appartenance (*appendix, icis*, f.) ἐξάρτημα, ατος, τό.

Appartenant, e (*pertinens, entis*) προςήκων, ουσα, ον, τινί, *Dém.*

Appartenir (*pertinere, attinere, eo, ui*, ad aliquem) προςήκειν, ἀνήκειν, κω, ξω, τινί, *Dém.* Tous les maux qui appartiennent à la vie humaine, κακὰ ὅσα πρόςεστι τῷ ἀνθρωπείῳ βίῳ.

Appas. Les appas de la volupté (*voluptatis illecebræ*) τὰ τῆς ἡδονῆς θέλγητρα· αἱ ἐπαγωγαί, ῶν.

Appat (*esca, æ; illicium, i*) δέλεαρ, ατος, τό.

Appater (*inescare, o, avi*) δελεάζειν, ζω, σω, *N. Test.*

Appauvrir (*depauperare, o, avi*) πτωχίζειν, ίζω, ίσω, *Sept.*

Appauvrissement (*egestas, atis*) ἀπορία, ας, ἡ, *Dém.*

Appeau (*illex, icis*, c.) ἐπαγωγεύς, έως, ὁ.

Appel à un juge supérieur (*provocatio, onis*) ἔφεσις, εως, ἡ, *Den. Hal.* πρόκλησις, εως, ἡ, *Hérod.*

Appelant, e (*provocator, oris*) ἐπικαλούμενος, ένη, *Dém.*

Appeler (*vocare, o, avi*) καλεῖν, ῶ, έσω, *Dém.*

Appeler [S' (*nominari, or*) ὀνομάζεσθαι, ομαι, *Plut.*

Appellatif (*appellativum nomen*) προςηγορικὸν ὄνομα, ατος, *Gramm.*

Appellation (*appellatio, onis*) προςηγορία, ας, ἡ, *Dém.*

Appendice (*appendix, icis*, f.) ἐξάρτημα, ατος, τό· προςθήκη, ης, ἡ, *Plut.*

Appendre (*appendere, do, di*) προςαρτᾶν, ῶ, ήσω, *Luc.*

Appendu, ue (*appensus, a, um*) προςηρτημένος, η, ον.

Appentis (*ædium appendix, icis*, f.) οἰκίας προςάρτημα, ατος, τό.

Appesantir (*aggravare, o, avi*) ἐπιβαρεῖν, ῶ, ήσω, *App.*

Appesantir [S' (*ingravescere, sco*) βαρύνεσθαι, ομαι, *Polyb.*

Appesantissement (*pondus, eris*) βάρος, εος, τό.

Appétence (*appetentia, æ*) ὄρεξις, εως, ἡ, *Arist.*

Appéter (*appetere, to, tivi*) ὀρέγεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Appétissant, e (*appetitum movens*) ὀρεκτικός, ή, όν.

Appétit (*cibi appetentia, æ*) ὄρεξις, εως, ἡ, *Arist.* Recouvrer l'appétit, ὄρεξιν ἀναλαμβάνειν, άνω *.

Applaudir (*applaudere, do, si*) κροτεῖν, ῶ, ήσω, τινί, *Laërce.*

Applaudissement (*plausus, us*) κρότος, ου, ὁ, *Dém.*

Applicable (*congruus, a, um*) ἁρμόδιος, ία, ιον.

Application (*accommodatio; attentio, onis*) ἐφαρμογή, ῆς, ἡ· προςοχή, ῆς, ἡ, *Luc.*

Appliquer (*applicare, co, avi*, ou *cui*) προςαρμόζειν, ζω, σω, τί τινι, *Plat.* προςάπτειν, πτω, ψω, τί τινι, *Luc.*

Appliquer [S' (*animum intendere, do, di*) τὸν νοῦν ἐπέχειν, χω, ἐφέξω, τινί, *Isocr.*

Appoint (*complementum, i*) πλήρωμα, ατος, τό.

Appointements (*pensio, onis; stipendium, ii*) μισθός, οῦ, ὁ, *Dém.*

Apport (*appulsus, us*) ἀγορά, ᾶς, ἡ.

Apporter (*afferre, affero, attuli, allatus*) προςφέρειν, φέρω *, *Polyb.* Ils apportent leur âge pour excuse de leurs défauts, πρόφασιν ἔχουσι τῶν ἁμαρτημάτων τὴν ἡλικίαν.

Apposer (*apponere, pono, posui*) προςτιθέναι, τίθημι, τί τινι, *Thuc.*

Apposition (*appositio, onis*) πρόσθεσις, εως, ἡ, *Arist.*

Appréciateur (*æstimator, oris*) τιμητής, δοκιμαστής, οῦ, ὁ, *Dém.*

Appréciatif, **ive** (*æstimandi vim habens*) διατιμητικός, ή, όν.

Appréciation (*æstimatio*, *onis*) τίμησις, διατίμησις, εως, ἡ, *Dém*.

Apprécier (*æstimare, o, avi*) τιμᾷν, ῶ, ήσω, *Arist.* δοκιμάζειν, ζω, σω, *Dém*.

Appréhender (*comprehendere, do, di; formidare, o, avi*) συλλαμβάνειν, λαμβάνω *, *Luc.* φοβεῖσθαι, οῦμαι, ήσομαι, *Dém*.

Appréhensif, **ive** (*formidolosus, a, um*) κατάφοβος, ου, ὁ, ἡ.

Appréhension (*formido, inis;* ou *notitia, æ*) δέος, ους, τό, *Dém.* — ἀντίληψις, εως, ἡ.

Apprendre (*discere, disco, didici*) μανθάνειν, άνω, μαθήσομαι, μεμάθηκα, *Dém.* Tu enseignais la grammaire, et moi je l'apprenais, σὺ μὲν ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων, *Dém. pour la Couronne*.

Apprendre à quelqu'un la philosophie (*aliquem docere, ceo, cui, philosophiam*) φιλοσοφίαν διδάσκειν, σκω, ξω, τινὰ ou τινί, *Dém*.

Apprenti, **ie** (*tiro, onis*, m. *discipulus, a*) ἀρχάριος, ου, ὁ· μαθητής, οῦ, ὁ, *Dém.* μαθήτρια, ας, ἡ.

Apprentissage (*tirocinium, rudimentum, i*) πρωτοπειρία, ας, ἡ· στοιχείωσις, εως, ἡ, *Bas*.

Apprêt (*apparatus, us*) παρασκευή, *Dém.* κατασκευή, ῆς, ἡ, *Isocr*.

Apprêter (*apparare, adornare, o, avi*) παρασκευάζειν, *Dém.* κατασκευάζειν, άζω, άσω, *Plat*.

Apprivoisé, **ée** (*cicur, uris*, c. *mansuetus, a, um*) τιθασσός, οῦ, ὁ, ἡ· ἥμερος, ου, ὁ, ἡ, *Plat*.

Apprivoiser (*mansuefacere, facio, feci*) τιθασσεύειν, ω, σω, τινά, *Dém.* ἡμεροῦν, ῶ, ώσω, *Isocr*.

Apprivoiser [S' (*mansuescere, sco*) ἡμερεύεσθαι, καταπραΰνεσθαι, ομαι, *Plut*.

Approbateur (*approbator, laudator, oris*) δοκιμαστής, οῦ, ὁ· ἐπαινέτης, ου, ὁ, *Dém*.

Approbatif, **ive** (*approbandi vim habens*) δοκιμαστικός, ἐπαινετικός, ή, όν. Un geste approbatif, ἐπαινετικὸν σχῆμα, ατος, Une sentence approbative, δοκιμαστικὴ γνώμη, ης.

Approbation (*comprobatio, onis*) δοκιμασία, ας, ἡ· συναίνεσις, εως, ἡ.

Approchant, **e** (*accedens, entis; affinis, e*) πλησιάζων, ουσα, ον· παρόμοιος, ου, ὁ, ἡ.

Approchant (*circiter, prope*) σχεδόν, μικροῦ δέοντος.

Approche (*appropinquatio, onis*) προσέγγισις, εως, ἡ. Lunette d'approche, τηλεσκόπιον, ου, τό.

Approcher les échelles des remparts (*scalas mœnibus applicare, o, avi* ou *ui*) κλίμακας πύργοις προστιθέναι, τίθημι *, *Thuc.* Cela approche fort de la folie, ἐγγυτάτω μανίας ἐστὶ ταῦτα, *Dém*.

Approcher [S' de la ville (*ad urbem accedere, cedo, cessi*) πρὸς πόλιν ἐγγίζειν, ζω, σω, *Cébès*.

Approfondir (*excavare, o, avi; scrutari, or*) βαθύνειν, ύνω, υνῶ· διερευνᾷν, ῶ, ήσω, *App*.

Appropriation (*vindicatio, onis*) ἀντιποίησις, εως, ἡ, *Den. Hal*.

Approprier (*concinnare, o, avi*) ἐναρμόζειν, ζω, σω, *Den. Hal*.

Approprier [S' (*sibi vindicare, at, avit*) ἀντιποιεῖσθαι, ou περιποιεῖσθαι, *Dém.* προσποιεῖσθαι, οῦμαι, ήσομαι, *Isocr*.

Approuver (*comprobare, o, avi*) ἀποδέχεσθαι, δέχομαι, ξομαι, *Plat.* Etre approuvé même par les personnes les plus disposées à critiquer, ἐπαινεῖσθαι καὶ ὑπὸ τῶν ψέγειν ἐθελόντων.

Approvisionnement (*comparatio, onis*) πορισμός, οῦ, ὁ.

Approvisionner (*comparare, o, avi*) συμπορίζειν, ζω, σω, *Isocr*.

Approximation (*appropinquatio, onis*) προσεγγισμός, οῦ, ὁ.

Appui (*fulcrum, præsidium, i*) στερέωμα, ἔρυμα, ατος, τό.

Appuyer (*fulcire, io, fulsi*) ἐρείδειν, δω, σω.

Appuyer [S' sur la foi des traités (*fœderibus inniti, or*) ἐπὶ τὰς συνθήκας ἀπερείδεσθαι, ομαι, *Polyb*.

Apre (*asper, a, um; acerbus, a, um*) τραχύς, εῖα, ύ, *Hérod.* πικρός, ά, όν, *Isocr*.

Aprement (*aspere, acerbe*) τραχέως, *Isocr.* χαλεπῶς, πικρῶς, *Dém*.

Après le combat (*post pugnam*) μετὰ τὴν

μάχην, *Dém.* Quelques jours après avoir reçu la nouvelle (*paucis diebus post acceptum nuntium*) ὀλίγαις ἡμέραις ὕστερον τῆς ἀγγελίας, *Den. Hal.* Longtemps après (*multo tempore post*) πολλῷ χρόνῳ ὕστερον. Après que les fondements de Troie eurent été détruits (*postquam Trojæ fundamenta diruta sunt*) ἐπεὶ Τροίας τὰ θέμηλα πέπερται. Après que vous aurez tout entendu (*postquam omnia audiveritis*) ἐπειδὰν ἅπαντα ἀκούσητε, *Dém.*

Après-demain (*perendie*) μεταύριον, *Budée.*

Après-dînée. Promenade de l'après-dînée (*pomeridiana deambulatio, onis*) δειλινὸς περίπατος, ου, *Elien.*

Après-midi (*pomeridianum tempus, oris*) δείλη, ης, ἡ· μεταμεσημερινὸς χρόνος, ου.

Après-soupée (*tempus quod cœnam sequitur*) τὸ ἀπόδειπνον, ου.

Apreté (*asperitas, acerbitas, atis*) τραχύτης, ητος, ἡ, *Xén.* πικρότης, ητος, ἡ, *Dém.* Apreté au gain, φιλοκέρδεια, ας, ἡ.

Apsides. Les apsides de la lune (*lunæ apsides, f.*) σελήνης ἀψῖδες, ων, αἱ, *Astron.*

Apte (*aptus, a, um*, ad aliquid) ἐπιτήδειος, εία, ειον, πρός τι, *Arist.*

Aptère (*alis carens, entis*) ἄπτερος, ου, ὁ,ἡ.

Aptitude (*habilitas, atis*) ἱκανότης, ητος, ἡ.

Apurement d'un compte (*rationum confectio, onis*) εὐθυνῶν διάπραξις, εως, ἡ.

Apurer un compte (*rationes conficere, ficio, feci*) εὐθύνας διαπράσσειν, σσω, ξω, χα, γμαι, ξαι, χται.

Aquatique (*aquaticus, a, um*) ἔνυδρος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Aqueduc (*aquæductus, us*) ὑδραγώγιον, ου, τό· ὑδραγωγία, ας, ἡ, *Sept.*

Aqueux, euse (*aquosus, a, um*) ὑδατώδης, εος, ὁ,ἡ· ὑδατικός, ή, όν, *Théophr.*

Aquilin (*aquilinus, aduncus, a, um*) ἀγκύλος, η, ον· γρυπός, ή, όν, *Xén.*

Aquilon (*aquilo, onis*) βορέας, ου, ὁ, *Arist.* βοῤῥᾶς, ᾶ, ὁ, *Sept.*

Arabe (*Arabs, bis, c.*) Ἄραψ, βος, ὁ,ἡ.

— *Pris dans le sens de* cœur dur, impitoyable, *ce mot peut se traduire par* ἀνελεήμων, ονος, ὁ,ἡ.

Araignée (*araneus, i; aranea, æ*) ἀράχνης, ου, ὁ· ἀράχνη, ης, ἡ, *Plut.* Toiles d'araignée (*aranea, orum*) ἀράχνια, ων, τά, *Hom. Od.* VIII, 280.

Araser (*complanare, o, avi*) ὁμαλίζειν, ζω, σω, *Arist.*

Aratoire (*ad arationem pertinens*) ἀροτήσιος, ου, ὁ,ἡ.

Arbalète (*balista, æ*) βαλλίστρα, ας, ἡ.

Arbalétrier (*sagittarius, i*) τοξότης, ου, ὁ.

Arbitrage (*arbitratus, us*) διαίτησις, εως, ἡ· δίαιτα, ης, ἡ, *Isocr.* Mettre une affaire en arbitrage (*rem alicujus arbitrio committere*) ἐπιτρέπειν τινὶ τὴν δίαιταν πρός τινα, *Dém.*

Arbitraire (*arbitrarius, a, um*) διαιτήσιμος, ου, ὁ,ἡ, *Isée.* Un pouvoir arbitraire, αὐτεξούσιος ἀρχή, ῆς.

Arbitrairement. Agir, gouverner arbitrairement (*ad arbitrium suum agere, imperare*) αὐτεξουσίως πράττειν, ττω, ἄρχειν, ω.

Arbitral, e (*arbitralis, e*) διαιτήσιμος, ου, ὁ,ἡ.

Arbitralement (*arbitrali judicio*) διητησίμως.

Arbitre (*arbiter, tra*) διαιτητής, οῦ, ὁ, *Dém.* Juger, absoudre, condamner en qualité d'arbitre, διαιτᾷν, *Isocr.* ἀποδιαιτᾷν τινι, καταδιαιτᾷν τινος, *Dém.*

Arbitre. Le libre arbitre (*liberum arbitrium, ii*) τὸ ἐφ' ἡμῖν· αὐτοεξουσιότης, ητος, ἡ.

Arbitrer (*arbitrari, or*) διαιτᾷν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Arborer un étendard (*vexillum erigere, igo, exi*) σημεῖον ἀνορθοῦν, ῶ, ώσω.

Arbouse (*arbutum, i*) κόμαρον, ου, τό.

Arbousier (*arbutus, i, f.*) κόμαρος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Arbre (*arbor, oris, f.*) δένδρον, ου, τό, *Xén.* δένδρος, εος, τό, *Thuc.* δρῦς, υός, ἡ. Lieu planté d'arbres (*arboretum, i*) δενδρόφυτος τόπος, ου, *Plut.* δενδρών, ῶνος, ὁ. Grimper aux arbres, δενδροβατεῖν, ῶ, ήσω. Abattre des arbres, δενδροκοπεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Arbrisseau (*frutex, icis*) θάμνος, ου, ὁ, *Diosc.*

Arbuste (*arbuscula, æ*) δένδριον, ου, τό, *Athén.*

Arc (*arcus, us*) τόξον, ου, τό, *Plut.* Tirer de l'arc (*sagittare, o, avi*) τοξεύειν, ω, σω, κα, *Xén.* Tendre un arc (*arcum intendere, do, di*) τόξον κυκλοῦν, ῶ, ώσω, *Elien.* τόξον ἐπιτείνειν, τείνω *, *Plut.*

Arcade (*fornix, icis*, m.) χαμάρα, ας, ἡ, *Gal.* ἁψίς, ῖδος, ἡ.

Arcadien (*Arcas, adis*) Ἀρκάς, άδος, ὁ. Tous deux à la fleur de l'âge tous deux Arcadiens :

> Ἄμφω ἡλικίᾳ γε τεθηλότες, Ἀρκάδες ἄμφω.

Arc-boutant (*sublica, æ*) ἀντηρίς, ίδος, ἡ· ἔρεισμα, ατος, τό.

Arceau d'une voûte (*fornicis arculus, i*) θόλου ἁψίς, ῖδος, ἡ.

Arc-en-ciel (*cœlestis arcus, us*) ἶρις, ιδος, ἡ.

Archaïsme (*antiqua locutio, onis*) ἀρχαϊσμός, οῦ, ὁ, *Gramm.*

Archal. Fil d'archal (*textile æs, æris*) νητὸς ὀρείχαλκος, ου.

Archange (*archangelus, i*) ἀρχάγγελος, ου, ὁ, *N. Test.*

Arche d'un pont (*fornix, icis*, m.) θόλος, ου, ὁ. Arche d'alliance (*fœderis arca, æ*) ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης, *Sept.*

Archéologie (*antiquitatis historia, æ*) ἀρχαιολογία, ας, ἡ.

Archéologue (*antiquitatis peritus, a*) ἀρχαιολόγος, ου, ὁ, ἡ.

Archer (*sagittarius, ii; lictor, oris*) τοξότης, ου, ὁ, *Dém.* ῥαβδοῦχος, ου, ὁ, *Isocr.*

Archet (*plectrum, i*) πλῆκτρον, ου, τό, *Arist.*

Archétype (*exemplar, aris*) ἀρχέτυπον, ου, τό, *Luc.*

Archevêché (*archiepiscopatus, us*) ἀρχιεπισκοπή, ῆς, ἡ.

Archevêque (*archiepiscopus, i*) ἀρχιεπίσκοπος, ου, ὁ.

Archi-. *Ce terme, emprunté du Grec* ἀρχι-, *donne au mot auquel il est joint un degré de supériorité, comme on peut le voir par les exemples suivants :*

Archidiaconat (*archidiaconatus, us*) ἀρχιδιακονία, ας, ἡ.

Archidiacre (*archidiaconus, i*) ἀρχιδιάκονος, ου, ὁ.

Archiduc, -duché, -duchesse, *sont des mots inconnus aux anciens Grecs ; les modernes les rendent par* ἀρχιδούξ, ὁ, -δουκάτον, τό, -δούκισσα, ἡ.

Archiépiscopal, e (*archiepiscopalis, e*) ἀρχιεπισκοπικός, ή, όν.

Archiépiscopat (*archiepiscopatus, us*) ἀρχιεπισκοπή, ῆς, ἡ.

Archiloque (*Archilochus, i*) Ἀρχίλοχος, ου, ὁ. — C'est à ce poëte satirique qu'Horace attribue l'invention du mordant ïambe :

> *Archilochum proprio rabies armavit ïambo.*

Archimandritat (*archimandritæ dignitas, tis*) ἀρχιμανδρεία, ας, ἡ.

Archimandrite (*archimandrita, æ*, m.) ἀρχιμανδρίτης, ου, ὁ.

Archipel (*archipelagus, i*, n.) ἀρχιπέλαγος, εος-ους, τό.

Archipresbytéral, e (*archipresbytericus, a, um*) ἀρχιπρεσβυτερικός, ή, όν.

Archiprêtre (*archipresbyter, eri*) ἀρχιπρεσβύτερος, ου, ὁ. — *Les Grecs modernes disent* πρωτοπαπᾶς, ὁ.

Architecte (*architectus, i*) ἀρχιτέκτων, ονος, ὁ, *Plut.*

Architecture (*architectura, æ*) ἀρχιτεκτονία, ας, ἡ, *Sept.* Ouvrage d'architecture (*architectonicum opus, eris*) ἀρχιτεκτόνημα, ατος, τό· ἀρχιτεκτονικὸν ἔργον, ου, τό, *Arist.*

Architrave (*epistylium, i*) ἐπιστύλιον, ου, τό, *Archit.*

Architriclin (*architriclinus, i*) ἀρχιτρίκλινος, ου, ὁ, *Jean*, II, 8, 9.

Archives (*archiva, orum*) ἀρχεῖα, ων, τά· χαρτοφυλάκιον, ου, τό. — *Voici comme s'exprime Eschine, dans son discours contre Ctésiphon, sur l'utilité des archives :* Qu'il est beau, Athéniens, qu'il est beau l'établissement qui conserve les archives publiques ! Ces archives sont immuables ; elles ne changent pas comme ces traîtres qui changent si aisément de parti : elles démasque-

ront, quand on le voudra, ces hommes qui, après une administration criminelle, se déguisent tout à coup en citoyens vertueux, *Auger*. Καλόν, ὦ Ἀθηναῖοι, καλόν, ἡ τῶν δημοσίων γραμμάτων φυλακή! ἀκίνητον γάρ ἐστι, καὶ οὐ συμμεταπίπτει τοῖς αὐτομολοῦσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ· ἀλλ' ἐπέδωκε τῷ δήμῳ, ὁπόταν βούληται, συνιδεῖν τοὺς πάλαι μὲν πονηρούς, ἐκ μεταβολῆς δ' ἀξιοῦντας εἶναι χρηστούς. *Esch.*

Archiviste (*publicarum tabularum custos, odis*) ὁ τῶν δημοσίων γραμμάτων φύλαξ, ακος· χαρτοφύλαξ, ακος, ὁ.

Archonte (*archon, ontis*) ἄρχων, οντος, ὁ, *Dém.*

Arçon (*ephippii arculus, i*) ἡ τοῦ ἐφιππίου ἀψίς, ῖδος. Etre ferme sur ses arçons, τοῦ ἐφιππίου κρατεῖν, *ou fig.* τῆς γνώμης κρατεῖν, ῶ, ήσω.

Arctique (*septentrionalis, e*) ἀρκτικός, ή, όν.

Arcture (*arcturus, i*) ἀρκτοῦρος, ου, ὁ, *Hés.*

Ardélion (*ardelio, onis*) πολυπράγμων, ονος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Ardemment (*ardenter, alacriter*) περιχαῶς, *Suid.* προθύμως, *Dém.*

Ardent, **e** (*ardens, entis; flagrans, antis*) διάπυρος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* πρόθυμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Etre dévoré d'une soif ardente, περιφλεγῶς διψᾷν, ῶ, *Plut.*

Arder, ou **Ardre** (*ardere, eo; urere, o*) καταχαίειν, καίω, καύσω.

Ardeur (*ardor, oris*) καῦμα, ατος, τό, *Xén.* προθυμία, ας, ἡ, *Dém.*

Ardillon (*ferrea cuspis, idis*) σιδηρεία ἀκωκή, ῆς· ἄρδις, εως, ἡ.

Ardoise (*ardosia, æ*) σχιστόν, οῦ, τό.

Ardu, **ue** (*arduus, a, um*) δυσχερής, έος, ὁ,ἡ· χαλεπός, ή, όν.

Are, *décamètre carré, unité des mesures agraires. R.* ἀροῦν, ῶ, *arare, o.* — *Voyez* **Mètre**.

Arène (*arena, æ*) ψάμμος, ου, ἡ, *Plut.* ἀμφιθέατρον, ου, τό, *Plut.*

Aréneux, **euse** (*arenosus, a, um*) ψαμμώδης, εος, ὁ,ἡ.

Aréole (*areola, æ*) ἁλώνιον, ου, τό.

Aréomètre (*aræometrum, i*) ἀραιόμετρον, ου, τό.

Aréopage (*Martius collis, is*) Ἄρειος πάγος, ου, *Dém.*

Aréopagite (*Areopagita, æ, m.*) Ἀρεοπαγίτης, ου, ὁ.

Arête de poissons (*piscium spina, æ*) ἡ τῶν ἰχθύων ἄκανθα, ης.

Aréthuse (*Arethusa, æ*) Ἀρέθουσα, ης, ἡ.

Argent (*argentum, i; pecunia, æ*) ἄργυρος, ου, ὁ, *Xén.* ἀργύριον, ου, τό, *Dém.* Qui est d'argent (*argenteus, a, um*) ἀργύρεος, έα, εον, *contr.* οῦς, ᾶ, οῦν. Une mine d'argent (*argentifodina, æ*) ἀργυρεῖον, ου, τό, *Strab.* Acheté à prix d'argent, ἀργυρώνητος, ου, ὁ,ἡ. Avide d'argent, φιλάργυρος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.* Avoir beaucoup d'argent, εὐπορεῖν χρημάτων. Manquer d'argent, σπανίζειν χρημάτων, *Dém.*

Argenté, **ée** (*argento obductus, a, um*) ἐπάργυρος, ου, ὁ,ἡ, *Hér.*

Argenter (*argento obducere, co, xi*) ἀργυρόειν-οῦν, *Plut.* καταργυροῦν, περιαργυροῦν, ῶ, ώσω, *Athén.*

Argenterie (*argentea vasa, orum*) ἀργυρώματα, ων, τά, *Polyb.*

Argenteux, **euse** (*pecuniosus, a*) χρημάτων εὐπορῶν, οῦσα.

Argentier (*ærarii quæstor, oris*) θησαυροφύλαξ, ακος, ὁ.

Argentin, **ine** (*argenteus, a, um*) ἀργυροφανής, έος, ὁ,ἡ.

Argiens (*Argivi, orum*) Ἀργεῖοι, ων, οἱ. — *Voyez* **Achéens**.

Argile (*argilla, æ*) ἄργιλος, ou ἄργιλλος, ου, ἡ, *Arist.*

Argileux, **euse** (*argillosus, a, um*) ἀργιλώδης, εος, ὁ,ἡ, *Suid.*

Argo (*navis Argo, us*) Ἀργώ, όος-οῦς, ἡ. Plût au ciel que jamais l'Argo n'eût volé vers les rivages de la Colchide! *Début de la Médée.*

Εἴθ' ὤφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτάσθαι σκάφος
Κόλχων ἐς αἶαν! — *Eur.*

Argonautes (*Argonautæ, arum, m.*) Ἀργοναῦται, ῶν, οἱ.

Argos (*Argi, orum, m.*) Ἄργος, εος, τό, *Hom.*

Arguer (*arguere, uo, ui*) ἐλέγχειν, ω, ξω, *Dém.*

Argument (*argumentum, i*) ἔλεγχος, ου,

ὁ, *Dém.* τεκμήριον, ου, τό, *Isocr.* ὑπόθεσις, εως, ἡ· περιοχή, ῆς, ἡ. Argument captieux, σόφισμα, ατος, τό.

Argumentateur (*argumentator, oris*) συλλογιστής, οῦ, ὁ.

Argumentation (*argumentatio, onis*) συλλογισμός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Argumenter (*argumentari, or*) συλλογίζεσθαι, ομαι, *Arist.*

Argus (*Argus, i; vigilans custos, odis*) Ἄργος, ου, ὁ· ἄϋπνος φύλαξ, ακος, ὁ.

Argutie (*argutiæ, arum*) σόφισμα, ατος, τό, *Hér.*

Argyraspides (*argenteos clypeos gerentes*) ἀργυράσπιδες, ων, οἱ.

Aride (*aridus, a, um*) ξηρός, ά, όν, *Plut.*

Aridité (*ariditas, atis*) ξηρότης, ητος, ἡ, *Plut.*

Ariette (*cantiuncula, æ*) ᾀσμάτιον, ου, τό.

Arion (*Arion, onis*) Ἀρίων, ονος, ὁ. — C'est un Orphée dans les bois, un Arion parmi les dauphins :

> Ὀρφεὺς ἐν νακέεσσιν, ἀνὰ δελφῖνας Ἀρίων.

Aristarque (*Aristarchus, i*) Ἀρίσταρχος, ου, ὁ.

Aristée (*Aristæus, i*) Ἀρισταῖος, ου, ὁ. — Le berger Aristée, fuyant les vallons délicieux arrosés par le fleuve Pénée :

> Ποιμὰν Ἀρισταῖος, φεύγων Πηνήϊα Τέμπη.

Aristide (*Aristides, is*) Ἀριστείδης, ου, ὁ.

Aristocratie (*magnatum potestas, atis*) ἀριστοκράτεια, ας, ἡ.

Aristocratique (*ad aristocratiam pertinens*) ἀριστοκρατικός, ή, όν.

Aristocratiquement (*ut convenit aristocratiæ*) ἀριστοκρατικῶς.

Aristoloche (*aristolochia clematitis*, Linn.) ἀριστολοχία, ας, ἡ.

Aristophane (*Aristophanes, is*) Ἀριστοφάνης, εος-ους, ὁ.

Aristote, précepteur d'Alexandre le Grand (*Aristoteles, is*) Ἀριστοτέλης, εος-ους, ὁ.

Arithméticien (*arithmeticæ peritus*) ἀριθμητικός, οῦ, ὁ.

Arithmétique (*arithmeticus, a, um*) ἀριθμητικός, ή, όν. L'arithmétique (*numerorum scientia, æ*) ἀριθμητική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* τέχνη, *Arist.*

Arithmétiquement (*arithmetica ratione*) ἀριθμητικῶς.

Armateur. (*nauclerus, i*) ναύκληρος, ου, ὁ. Un vaisseau armateur (*prædatoria navis, is*) ληστρικὴ ναῦς, *Thuc.* τῆς ναός, νηός, νεώς.

Arme (*telum, i*) ὅπλον, ου, τό. — *Voyez* **Armes**.

Armé, ée (*armatus, a, um*) ὡπλισμένος, η, ον· ἔνοπλος, ου, ὁ,ἡ, *Hér.* Armé à la légère, ψιλός, οῦ, ὁ, *Dém.* Pesamment armé, ὁπλίτης, ου, ὁ, *Thuc.* A main armée, βιαίως, *Dém.*

Armée (*exercitus, us*) στρατός, οῦ, ὁ· στράτευμα, ατος, τό· δύναμις, εως, ἡ, *Dém.* Lever une armée (*exercitum comparare, o, avi*) στράτευμα παρασκευάζεσθαι, άζομαι, *Dém.* Licencier une armée (*copias dimittere, mitto, misi*) τὴν δύναμιν διαφεῖναι, ἵημι*, *Dém.* Général d'armée, στρατηγός, οῦ, ὁ· πολέμαρχος, ου, ὁ, *Dém.* Soit à l'armée, soit dans ses foyers, ἔν τε τῇ στρατιᾷ καὶ ἐν τῇ πόλει, *Thuc.*

Armement (*bellicus apparatus, us*) πολεμικὴ παρασκευή, ῆς, ἡ· ἡ παρασκευὴ ἡ τοῦ πολέμου, *Dém.*

Armer (*armare, o, avi*) ὁπλίζειν, ζω, σω, *Thuc.*

Armes (*arma, orum; tela, orum*) ὅπλα, ων, τά, *Thuc.* Prendre les armes, λαβεῖν τὰ ὅπλα, *Dém.* Porter les armes, ὁπλοφορεῖν, ῶ. Déposer les armes, κατατιθέναι τὰ ὅπλα. Vaincre l'ennemi par la force des armes, κρατεῖν τοῦ ἐχθροῦ ἐν ὅπλοις, *Xén.*

Armet (*galea, æ*) περικεφαλαία, ας, ἡ.

Armillaire. Sphère armillaire (*armillaris sphæra, æ*) κρικωτὴ σφαῖρα, ας, *Astron.*

Armilles (*armillæ, arum*) κρίκοι, ων, οἱ.

Armistice (*induciæ, arum*) ἀνοχαί, ῶν, αἱ, *Dém.*

Armoire (*armarium, i*) σκευοθήκη, ης, ἡ.

Armoiries (*insignia, ium*) παράσημα, ων, τά, *Plut.*

Armoise (*artemisia vulgaris*, Linn.) ἀρτεμισία, ας, ἡ.

Armure (*armatura, æ*) ὅπλισις, εως, ἡ, *Thuc.* Armure complète, πανοπλία, ας, ἡ, *Dém.*

Armurier (*armorum faber, bri*) ὁπλοποιός, οῦ, ὁ.

Aromate (*aroma, atis*) ἄρωμα, ατος, τό, *Plut.*

Aromatique (*aromaticus, a, um*) ἀρωματικός, ή, όν, *Plut.*

Aromatiser (*aromatis imbuere, uo, ui*) ἀρωματίζειν, ίζω, ίσω, *Diosc.*

Aronde (*hirundo, inis*) χελιδών, όνος, ἡ.

Arpent (*jugerum, i*) πλέθρον, ου, τό, *Diod. Sic.* — *Voyez* Hectare.

Arpentage (*agrorum metatio, onis*) ἀγρῶν μέτρησις, εως, ἡ.

Arpenter (*agros metari, or*) γεωμετρεῖν, ῶ, ήσω.

Arpenteur (*decempedator, oris*) γεωμέτρης, ου, ὁ.

Arqué, ée (*arcuatus, a, um*) τοξοειδής, έος, ὁ, ἡ · κυρτούμενος, η, ον.

Arquebuse. *Cette arme, inconnue aux anciens, ne peut s'exprimer en grec, comme beaucoup d'autres objets, que par une périphrase ;* πυρίκτυπον, ou πυροβόλον ὅπλον, ου, τό· *mais chacune de ces expressions ne désignera pas l'*arquebuse, *plutôt que toute autre arme à feu.*

Arquer (*arcuare, o, avi*) κάμπτειν, πτω, ψω · κυρτοῦν, ῶ, ώσω, *Xén.*

Arraché, ée (*avulsus, a, um*) ἀποσπασθείς, εῖσα, έν.

Arrachement (*avulsio, onis*) ἀπόσπασις, εως, ἡ · ἐκρίζωσις, εως, ἡ.

Arrache-pied [D' (*continenter*) ἀδιακόπως, συνεχῶς, *Thuc.*

Arracher (*avellere, vello, vulsi*, aliquem ab aliq.) ἀποσπᾷν, ῶ, άσω, τινά τινος, *Plut.* τινὰ ἀπό τινος, *Xén.* Arracher la victoire à l'ennemi (*hosti victoriam eripere, pio*) τὴν νίκην ἐκ τῶν πολεμίων ἀναλαμβάνειν, λαμβάνω *.

Arracheur de dents (*dentium exstirpator, oris*) ὀδόντων ἐκριζωτής, οῦ, ὁ.

Arrangement (*compositio, onis*) σύνθεσις, εως, ἡ, *Aristoph.* σύνταξις, εως, ἡ, *Dém.*

Arranger (*componere, pono, posui*) συντιθέναι, τίθημι *, *Isocr.* συντάττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Arrenter (*locare, o, avi ; conducere, co, xi*) μισθοῦν, ῶ, ώσω, τινί τι · μισθοῦσθαι, οῦμαι, τινός τι, *Dém.*

Arrérages. Exiger le payement des arrérages (*usuram ab aliquo exigere, igo, egi*) τόκον εἰσπράττειν, ττω, ξω, παρά τινος, *Dém.*

Arrestation (*comprehensio, onis*) κατάληψις, εως, ἡ, *Thuc.*

Arrêt (*decretum, judicium, i*) ψήφισμα, ατος, τό· δίκη, ης, ἡ, *Dém.* Mettre aux arrêts, ἐς φυλακὴν ποιεῖν, ῶ, τινα, *Arist.* καταβάλλειν, βάλλω * εἰς τὴν εἱρκτήν, *Diod. Sic.*

Arrêté (*statutum, i*) δόγμα, ατος, τό· θεσμός, οῦ, ὁ, *Isocr.*

Arrête-boeuf (*ononis spinosa*, Linn.) ὀνωνίς, ίδος, ἡ, *Diosc.*

Arrêter (*detinere, eo, ui ; reprimere, imo, essi ; statuere, uo, ui*) κατέχειν, κατέχω, καθέξω, τινά, *Plat.* κρατεῖν, ῶ, ήσω, τινός, *Plut.* ψηφίζεσθαι, ομαι, *Dém.* Son insolence ne s'arrêta point là, οὐδ' ἐνταῦθα ἔστη τῆς ὕβρεως, *Plut.*

Arrêter [S' (*stare, sto, steti ; morari, or*) ἵστασθαι, αμαι, *Dém.* διατρίβειν, βω, ψω, *Isocr.* S'arrêter trop longtemps sur un sujet (*alicui rei diutius immorari, or*) περί τινα ὑπόθεσιν πλέον τοῦ δέοντος διατρίβειν, βω, ψω.

Arrher (*pignora exhibere, eo, ui*) ἐνέχυρόν τινί τι παραδιδόναι, δίδωμι *, *Dém.*

Arrhes (*pignus, oris*) ἐνέχυρον, ου, τό, *Dém.* ἀρραβών, ῶνος, ὁ, *N. Test.*

Arrière [En (*retro, retrorsum*) ὀπίσω, ὄπισθεν, *Xén.*

Arriéré (*solutionis dilatio, onis*) ἐκτίσεως ἀναβολή, ῆς, ἡ.

Arrière-boutique (*interior officina, æ*) ἐσώτερον ἐργαστήριον, ου, τό.

Arrière-garde (*extremum agmen, inis*) οὐραγία, ας, ἡ, *Polyb.* Commander l'arrière-garde, οὐραγεῖν, ῶ, ήσω, *Sept.*

Arrière-neveux (*seri nepotes, um*) ἐσσόμενοι ἄνθρωποι, *Hom.*

Arrière-pensée (*secreta cogitatio, onis*) κρυφία διάνοια, ας, ἡ.

Arrière-petit-fils, **Arrière-petite-fille** (*pronepos, otis ; proneptis, is*) τοῦ υἱωνοῦ (ἢ τῆς υἱωνῆς) υἱός, οῦ, ὁ, θυγάτηρ, τέρος, τρός, ἡ.

Arriérer [S' (*retrorsum stare, sto, steti*) ὀπίσω μένειν, μένω, μενῶ.

Arrière-saison (*senescens autumnus, i*) φθινόπωρον, ου, τό.

Arrimer (*navis onus disponere, pono, posui*) τὸν γόμον διατίθεσθαι, τίθημι *.

Arrivée (*adventus, us*) προςέλευσις, εως, ἡ· ἄφιξις, εως, ἡ, *Dém.*

Arriver (*advenire, nio, ni*) παραγίνεσθαι, ομαι *, πρός τι· ἥκειν, κω, ξω, τινί, *Xén.* — dans l'Attique, εἰς τὴν Ἀττικήν, *Dém.* — pour souper, ἐπὶ τὸ δεῖπνον, *Xén.* Il arrive souvent que (*sæpe fit ut*) πολλάκις συμβαίνει ὅτι.

Arroche (*atriplex hortensis*, Linn.) ἀτράφαξις, εως, ἡ, *Diosc.*

Arrogamment (*arroganter*) ὑπερηφάνως, αὐθαδῶς.

Arrogance (*arrogantia, æ*) αὐθάδεια, ας, ἡ· ὑπερηφανία, ας, ἡ, *Isocr.*

Arrogant, e (*arrogans, antis*) αὐθάδης, εος, ὁ, ἡ. *Eurip. Médée.* 103. ὑπερήφανος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Arroger [S' (*sibi arrogare, o, avi*) προςποιεῖσθαι, οῦμαι, τινός, *Isée.* τί, *Plut.* αὐθαδιάζεσθαι, ομαι.

Arroi (*apparatus, us*) παρασκευή, ῆς, ἡ.

Arrondi, ie (*teres, etis; rotundus, a, um*) στρογγύλος, η, ον, *Diosc.* περιφερής, έος, ὁ, ἡ, *Hérod.*

Arrondir (*rotundare, o, avi*) στρογγυλοῦν, σφαιροῦν, ῶ, ώσω.

Arrondissement (*rotundatio, onis; ambitus, us*) στρογγύλωσις, εως, ἡ· περιοχή, ῆς, ἡ.

Arrosement (*irrigatio, onis*) ἄρδευσις, εως, ἡ, *Théophr.*

Arroser (*irrigare, o, avi*) ἀρδεύειν, ω, σω, *Théophr.* ἄρδειν, ω, *Plut.*

Arrosoir (*vas irrigationi aptum*) ποτίστρα, ας, ἡ· ἀρύταινα, ας, ἡ.

Arsenal (*armamentarium, ii*) ὁπλοθήκη, ης, ἡ, *Plut.* Le commandant de l'arsenal, ὁ ἐπὶ ὅπλων, *Dém.*

Arsenic (*arsenicum, i*) ἀρσενικόν, οῦ, τό, *Diosc.* V, 121.

Art (*ars, artis*, f.) τέχνη, ης, ἡ. Les beaux-arts, les arts libéraux (*humaniores disciplinæ, artes liberales*) ἐλευθέριοι ἐπιστῆμαι, ῶν, αἱ, *Isocr.*

Artère (*arteria, æ*) ἀρτηρία, ας, ἡ, *Gal.*

Artériel, elle (*arteriacus, a, um*) ἀρτηριακός, ή, όν.

Artériologie (*tractatus de arteriis*) ἀρτηριολογία, ας, ἡ.

Artériotomie (*arteriæ sectio, onis*) ἀρτηριοτομία, ας, ἡ.

Arthritique (*arthriticus, a, um*) ἀρθριτικός, ή, όν, *Diosc.*

Artichaut (*cinara, æ*) σκόλυμος, ου, ὁ, *Diosc.*

Article (*articulus, i*) ἄρθρον, ου, τό. — prépositif, postpositif, προτακτικόν, ὑποτακτικόν, *Gramm.* Articles de foi, (*fidei capita, um*) τὰ τῆς πίστεως κεφάλαια, ων.

Articulaire (*articularis, e*) ἀρθριτικός, ή, όν, *Hipp.*

Articulation (*articulatio, onis*) ἄρθρωσις, διάρθρωσις, εως, ἡ.

Articuler (*articulatim partiri, ior; verba explanare, o, avi*) ἀρθροῦν, τὴν φωνὴν διαρθροῦν, ῶ, ώσω.

Artifice (*artificium, ii; industria, æ*) τέχνασμα, τέχνημα, ατος, τό, *Xén.* User d'artifice, τεχνᾶσθαι, ῶμαι. Feu d'artifice, πυροτέχνημα, ατος, τό. Triompher de ses ennemis par la ruse et l'artifice, μετὰ δόλου καὶ τέχνης τῶν ἐχθρῶν περιγίνεσθαι, γίνομαι *.

Artificiel, elle (*arte factus, a, um*) τεχνικός, ή, όν, *Arist.*

Artificiellement (*artificiose, industrie*) τεχνικῶς, *Isocr.*

Artificieusement (*artificiose, dolose*) τεχνικῶς, κατατεχνικῶς.

Artificieux, euse (*artificiosus, dolosus, a, um*) τεχνικός, ή, όν, *Arist.* κατάτεχνος, ου, ὁ, ἡ, *Plut.*

Artillerie (*bellica tormenta, orum*) πυροβόλοι μηχαναί, ῶν, αἱ. Grand maître de l'artillerie, ὁ ἐπὶ τῶν πυροβόλων μηχανῶν.

Artimon (*artemon, onis*) ἀρτέμων, ονος, ὁ. *R.* ἀρτᾶν.

Artisan (*artifex, opifex, icis*) δημιουργός, οῦ, ὁ, *Arist.* χειροτέχνης, ου, ὁ, *Den. Hal.* βάναυσος, ου, ὁ, ἡ.

Artison (*teredo, inis*, f.) τερηδών, όνος, ἡ, *Théophr.*

Artiste (*peritus artifex, icis*) τεχνίτης, ου, ὁ, *Dém.*

Artistement travaillé, ée (*affabre factus,*

a, um) δαιδάλεος, έα, εον· καλλίεργος, ου, ὁ, ἡ, *Plat.*

Arum (*arum maculatum*, Linn.) ἄρον, ου, τό, *Diosc.*

Arure (*ægyptiaca mensura, æ*) ἄρουρα, ας, ἡ.

Aruspice (*haruspex, icis*) ἱεροσκόπος, ου, ὁ, ἡ.

Aruspicine (*haruspicina, æ*) ἱεροσκοπική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* τέχνη.

As (*monas, adis*, f. *as, assis*, m.) μονάς, άδος, ἡ· ἀσσάριον, ου, τό.

Asarum ou **Cabaret** (*asarum Europæum*, Linn.) ἄσαρον, ου, τό, *Diosc.*

Asbeste (*asbestus, i*) ἄσβεστος, ου, ὁ, ἡ. — *Pris adjectivement, ce mot signifie* inextinguible.

Ascarides (*vermiculi, orum*) ἀσκαρίδες, ων, αἱ.

Ascendant (*auctoritas, atis*) ἀξίωμα, ατος, τό. Homme d'un grand ascendant, ἀνὴρ ἀξιώματος μεγάλου, *Plut.*

Ascendant, e (*ætate superior, oris*) προγενέστερος, α, ον. L'aorte ascendante, ἡ ἀναβαίνουσα ἀορτή, ῆς.

Ascension (*ascensus, us*) ἀνάβασις, εως, ἡ. L'ascension de Jésus-Christ (*Christi ascensio, onis*) ἡ τοῦ Χριστοῦ ἀνάληψις, εως. Différence ascensionnelle, ἡ ἀναβατικὴ διαφορά, ᾶς, *Astron.*

Ascètes (*meditatores, um*) ἀσκηταί, ῶν, οἱ.

Ascétique (*asceticus, a, um*) ἀσκητικός, ή, όν.

Asciens (*umbra carentes*) ἄσκιοι, ων, οἱ, *Géogr.*

Ascite (*aqua intercus, utis*) ἀσκίτης, ου, ὁ.

Asclépias (*asclepias vince-toxicum*, Linn.) ἀσκληπιάς, άδος, ἡ.

Asiarque (*Asiarcha, æ*, m.) Ἀσιάρχης, ου, ὁ.

Asie (*Asia, æ*) Ἀσία, ας, ἡ.

Asile. — *Voyez* **Asyle.**

Asine. Bête asine (*asinus* ou *asina*) ὄνος, ου, ὁ, ἡ.

Aspect (*aspectus, us*) ὄψις, εως, ἡ, *Plut.* πρόσοψις, εως, ἡ, *Thuc.* Une Gorgone d'un épouvantable aspect, βλοσυρῶπις Γοργώ, όος-οῦς, *Hom. Il.* XI, 36.

Asperge (*asparagus, i*) ἀσπάραγος, ου, ὁ.

Asperger (*aspergere, go, si*) αἰονᾷν, ῶ, ήσω, *Gal.* ῥαντίζειν, ζω, σω, *N. Test.*

Aspérité (*asperitas, atis*) τραχύτης, ητος, ἡ, *Xén.*

Aspersion (*aspergo, inis*) ῥαντισμός, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Aspersoir (*aspergillum, i*) περιῤῥαντήριον, ου, τό, *Esch.*

Asphalte (*bitumen, inis*) ἄσφαλτος, ου, ἡ, *Diosc.*

Asphodèle (*asphodelus luteus*, Linn.) ἀσφόδηλος, ου, ὁ.

Asphyxie (*pulsus defectio, onis*) ἀσφυξία, ας, ἡ.

Asphyxié, ée (*deliquium animi patiens*) λειπόθυμος, ου, ὁ, ἡ.

Aspic (*aspis, idis*, f.) ἀσπίς, ίδος, ἡ. Langue d'aspic, κακολόγος, ου, ὁ, ἡ.

Aspirant (*candidatus, i*) ἀρχήν τινα παραγγέλλων, οντος, ὁ, *Plut.*

Aspirant, e. Pompe aspirante, ῥοφητικὸς σίφων, ωνος.

Aspiration (*aspiratio, onis*) ἐπίπνοια, ας, ἡ, *Plat.*

Aspiré, ée. Voyelle aspirée, δασὺ φωνῆεν, εντος, *Gramm.*

Aspirer à la gloire, à la vertu (*ad gloriam, ad virtutem adspirare, o, avi*) τῆς δόξης, τῆς ἀρετῆς ἐφίεσθαι, εμαι, ἵημι *, *Xén.*

Aspre (*Turcarum moneta*) ἄσπρον, ου, τό.

Assaillant (*aggressor, oris*) ἐπιχειρητής, οῦ, ὁ, *Thuc.*

Assaillir (*aggredi, ior*) ἐπιχειρεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* ἐφορμᾷν, ῶ, ήσω, τινί, *Plut.* πρός τινα, *Xén.*

Assaisonnement (*condimentum, i*) ἄρτυμα, ατος, τό, *Plut.*

Assaisonner (*condire, dio, divi*) ἐξαρτύεσθαι, ομαι, *Thuc.* Discours assaisonné de plaisanteries, λόγος παιδιαῖς ἡδυσμένος, ου.

Assassin (*sicarius, i*) σφαγεύς, έως, ὁ, *Dém.* φονεύς, έως ou ῆος, *Hom. Il.* XVIII, 335.

Assassin, ine (*cædis avidus, a, um*) φονικός, ή, όν.

Assassinat (*ex insidiis patrata cædes, is*) δολοφονία, ας, ἡ.

Assassiner (*dolo interficere, ficio, feci*) δολοφονεῖν, ῶ, ήσω.

Assaut (*assultus, us*) ἐπιπήδησις, ἐφόρμησις, εως, ἡ. Il perdit beaucoup de monde dans les assauts, ἐν ταῖς τειχομαχίαις πολλοὺς στρατιωτῶν ἀπέβαλε, βάλλω *, *Diod.*

Assemblage (*congregatio, coagmentatio, onis*) συνάθροισις, εως, ἡ· σύμπηξις, εως, ἡ, *Luc.*

Assemblée (*cœtus, ûs*) ἐκκλησία, ας, ἡ, *Dém.* Asemblée publique, πανήγυρις, εως, ἡ, *Dém.*

Assembler (*congregare, o, avi*) ἀθροίζειν, ζω, σω, *Plat.* συνάγειν, γω, ξω, *Isocr.*

Assembler [S' (*convenire, venio, veni*) συνέρχεσθαι, -έρχομαι * · συγγίνεσθαι, γίνομαι *.

Asséner à quelqu'un un coup de massue (*clavam alicui impingere, pingo, pegi*) ῥόπαλόν τινι προστρίβεσθαι, βομαι, ψομαι, *Arist.*

Assentiment (*assensus, us*) συμφώνησις, εως, ἡ · ὁμολογία, ας, ἡ, *Dém.*

Assentir (*assentiri, tior*) ὁμογνωμονεῖν, ῶ, ήσω, τινὶ ἔν τινι, *Xén.* τινὶ περί τινος, *Arist.*

Asseoir [S' (*sedere, deo, di*) καθῆσθαι, κάθημαι, *Xén.* καθέζεσθαι, ομαι, *Plat.* Faire asseoir quelqu'un, καθίζειν, ίζω, τινά. Assieds-toi à ma droite, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, *Ps.* 110.

Assermenter (*jusjurandum exigere, igo, egi*) ὅρκον λαμβάνειν, λαμβάνω *, παρά τινος, *Dém.*

Assertion (*assertio, onis*) βεβαίωσις, εως, ἡ, *Thuc.*

Asservir (*in servitutem redigere, igo, egi*) δουλοῦν, ῶ, ώσω, *Hér.*

Assesseur (*assessor, oris*) πάρεδρος, πρόεδρος, σύνεδρος, ου, ὁ, *Dém.*

Assez (*satis, sat*) ἅλις, *Arist.* ἱκανῶς, *Dém.* ἐξαρκούντως, *Isocr.* En voilà assez de dit sur ce sujet, ἅδην τῶν τοιούτων, *Plat.* J'en ai assez, ἀπόχρη μοι τοῦτο, *Dém.*

Assidu, **ue** (*assiduus, a, um*) συνεχής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.* ἀδιάλειπτος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.* Etre assidu à l'ouvrage, ἔργῳ προσκαρτερεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Assiduité (*assiduitas, atis*) συνέχεια, ας, ἡ, *Dém.* ἐπιμονή, ῆς, ἡ, *Plat.*

Assidument (*assidue*) συνεχῶς, *Dém.* ἀδιαλείπτως, *N. Test.*

Assiéger une ville (*urbem obsidere, sideo, sedi*) πολιορκεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.* Les assiégeants et les assiégés, οἱ τε πολιορκοῦντες καὶ οἱ πολιορκούμενοι.

Assiette de table (*escarius orbis, is*) δίσκος, ου, ὁ.

Assiette d'une ville (*urbis situs, us*) τοποθεσία, ας, ἡ. Place forte par son assiette, φρουρίον φύσει ἰσχυρόν, οῦ.

Assignation (*vadimonium, i*) ἐγγύησις, εως, ἡ. *Dém.* Ne point comparaître à l'assignation (*vadimonium deserere, ro, rui*) φυγοδικεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Assigner à chacun ce qu'il faut qu'il fasse (*suum cuique munus describere, bo, psi*) ἑκάστῳ τὸ καθῆκον ου προσῆκον καταγγέλλειν, έλλω, ελῶ.

Assimilation (*assimilatio, onis*) ἀφομοίωσις, εως, ἡ.

Assimiler (*assimilare, o, avi*, aliquid alicui) ὁμοιοῦν, ῶ, ώσω, τί τινι, *Isocr.* παραβάλλειν, βάλλω *, τί τινι, *Lib.* τὶ πρός τι, *Isocr.*

Assis, **ise** (*sedens, entis*) ἥμενος, καθήμενος, η, ον.

Assise de pierres (*lapidum series, ei; ordo, dinis*) λίθων σύνταξις, εως, ἡ· συνάφεια, ας, ἡ.

Assistance. Implorer l'assistance de quelqu'un (*auxilium ab aliquo petere, to, tivi*) βοήθειαν παρά τινος μεταπέμπεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Assistant, **e** (*præsens, entis*) ὁ παρεστώς, οἱ παρεστῶτες· παρών, παροῦσα.

Assisté, **ée** (*comitatus, stipatus, a, um*) παραπεμπόμενος, η, ον.

Assister à un spectacle (*spectaculo adesse, sum, fui*) τῇ θέᾳ παραστῆναι, -ίστημι *.

Assister les pauvres dans leurs besoins (*indigentibus opem ferre, fero, tuli*) τοῖς ἀπόρως διακειμένοις βοηθεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.* Dieu vous assiste ! (*adsit tibi Deus!*) βοηθοῖ σοι ὁ Θεός!

Association (*consociatio, onis*) συνεταιρεία, κοινωνία, ας, ἡ, *Arist.*

Associé, **ée** (*consors, ortis*) συγκοινωνός, οῦ, ὁ,ἡ, *N. Test.* σύγκληρος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Associé à l'empire, τῆς ἀρχῆς μετέχων, οντος.

Associer (*consociare, o, avi*) συγκληροῦν, ῶ, ώσω, τινά τινι, *Esch.* Associer quel-

qu'un à l'empire, εἰς τὴν ἀρχήν τινα προςαιρεῖσθαι, οῦμαι.

Associer [S' avec quelqu'un (*societatem inire, eo, ivi, cum aliquo*) εἰς ἑταιρείαν τινὸς εἰςελθεῖν, -έρχομαι *, *Isocr.*

Assommer quelqu'un à coups de bâton (*aliquem fustibus contundere, tundo, tudi*) τινὰ ξύλῳ ῥοπαλίζειν, ζω, σω, *Xén.* Ce grand parleur assomme tout le monde (*omnes obtundit iste rabula*) ἐνοχλεῖ πᾶσιν ou πάντας οὗτος ὁ στόμαργος.

Assommoir (*clava, æ*) ῥόπαλον, ου, τό.

Assomption (*assumptio, onis*) μετάστασις, εως, ἡ, τῆς Θεοτόκου.

Assonnance (*similis vocum desinentia, æ*) ἡ τῶν λέξεων ὁμοιοκαταληξία, ας, ἡ, *Gramm.*

Assortiment (*instructus, ornatus, us*) προςάρμοσις, εως, ἡ.

Assortir des couleurs (*colores nectere, necto, nexui*) χρώματα προςαρμόζειν, ζω, σω.

Assortissant, e (*congruus, a, um*) εὐάρμοστος, ου, ὁ,ἡ, πρός τι. *Isocr.*

Assoté, ée (*infatuatus, a, um*) μωρανθείς, εῖσα, έν.

Assoupir (*sopire, io, ivi; soporare, o, avi*) κοιμίζειν, ζω, σω· ὑπνοῦν, ῶ, ώσω, *Diosc.* Assoupir un différend, (*rixam componere, pono, posui*) τὰς ἀντιλογίας καθιστάναι, *Plut.*

Assoupir [S' (*dormitare, o, avi*) νυστάζειν, ζω, ξω, *Plat.* ὑπνώττειν, ττω, *Gal.*

Assoupissement (*sopor, oris; veternus* ou *veternum, i*) κάρος, ου, ὁ, *Nic.* ληθαργία, ας, ἡ, *Diosc.*

Assouplir un cheval (*equum flexibilem reddere, o, idi*) τὸν ἵππον εὔκαμπτον ποιεῖν, ῶ, ήσω.

Assourdir (*aures hebetare, o, avi*) ἐκκωφοῦν, ῶ, ώσω, *Luc.*

Assouvir sa faim, sa haine (*famem explere, eo, evi; odium saturare, o, avi*) τὴν πεῖναν ἐκπληροῦν, ῶ, ώσω· τὸ ἔχθος ἐκτελεῖν, ῶ, έσω.

Assouvissement (*satietas, atis*) κόρος, ου, ὁ, *Dém.* πλησμονή, ῆς, ἡ, *Isocr.*

Assujettir (*subigere, go, subegi*) ὑποβάλλειν, βάλλω *· ὑποτάσσειν, σσω, ξω, χα, *N. Test.*

Assujettissant, e (*operosus, molestus, a, um*) ἐπίπονος, ου, ὁ,ἡ· χαλεπός, ή, όν, *Isocr.*

Assujettissement (*molestia, æ; labor, oris*) τὸ ἐπίπονον, ου.

Assurance (*securitas, atis; fiducia, æ*) ἀσφάλεια, ας, ἡ· θάρσος, εος, τό, *Xén.*

Assuré, ée (*tutus, securus, certus, a, um*) ἀσφαλής, ἀδεής, ἀψευδής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Assurément (*profecto, certo*) βεβαίως, ἀσφαλῶς, *Dém.*

Assurer (*asseverare, o, avi; tutum præstare, o, iti*) διαβεβαιοῦσθαι, οῦμαι, *Plut.* ἀσφαλίζειν, ίζω, ίσω. Je vous assure que..., διϊσχυρίζομαι ὅτι...., *Plut.* M'assurant sur votre bienveillance, τῇ παρ' ὑμῶν εὐνοίᾳ πεποιθώς, ότος, *Dém.*

Assureur (*sponsor, oris*) ἐγγυητής, οῦ, ὁ, *Dém.*

Aster (*aster amellus*, Linn.) ἀστήρ, έρος, ὁ.

Astérisme (*sidus, eris*) ἀστερισμός, οῦ, ὁ.

Astérisque (*stellula, æ*) ἀστερίσκος, ου, ὁ, *Théophr.*

Asthmatique (*anhelator, oris*) ἀσθματικός, ή, όν.

Asthme (*anhelatio, onis*) ἄσθμα, ατος, τό.

Astragale (*astragalus, i*) ἀστράγαλος, ου, ὁ.

Astral, e (*sideralis, e*) ἀστρικός, ή, όν.

Astre (*sidus, eris; astrum, i*) ἀστήρ, έρος, ὁ· ἄστρον, ου, τό, *Arist.*

Astreindre quelqu'un par serment (*aliquem jurejurando obstringere, go, xi*) ὅρκῳ τινὰ ἐγκαταλαμβάνειν, λαμβάνω *, *Thuc.*

Astringent, e (*astringens, entis*) στυπτικός, ή, όν, *Méd.*

Astrolabe (*astrolabium, i*) ἀστρολάβιον, ου, τό.

Astrologie (*astrologia, æ*) ἀστρολογία, ας, ἡ, *Arist.*

Astrologique (*ad astrologiam pertinens*) ἀστρολογικός, ή, όν, *Plut.*

Astrologue (*astrologus, i*) ἀστρολόγος, ου, ὁ, *Sept.*

Astronome (*astrorum peritus, i*) ἀστρονόμος, ου, ὁ, *Hérod.*

Astronomie (*astrorum peritia, æ*) ἀστρο-

νομία, ας, ἡ. Etudier l'astronomie, ἐν ἀστρονομίᾳ διατρίβειν, βω, ψω, *Isocr.*

Astronomique (*ad scientiam astrorum pertinens*) ἀστρονομικός, ή, όν.

Astronomiquement (*astronomorum more*) ἀστρονομικῶς.

Astuce (*astutia, æ*) πανουργία, ας, ἡ, *Hérod.*

Astucieux, euse (*astutus, a, um*) πανοῦργος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Asyle (*perfugium, ii*) ἄσυλον, ου, τό, *Philostr.* — *La composition de ce mot* (ἄλφα privatif, *et* σύλη, ης, dépouille) *montre assez clairement que c'est pécher contre l'étymologie, que d'écrire* Asile, *au lieu d'*Asyle. *Il faudrait alors, pour être conséquent, écrire* phisique (*et même* fisique) *au lieu de* physique, φυσική· tirannie *au lieu de* tyrannie, τυραννίς, κ.τ.λ.

Ataraxie (*imperturbatus animus, i*) ἀταραξία, ας, ἡ, *Arist.*

Atarder [S'. — *Voyez* Anuiter [S'.

Ataxie (*regulæ absentia, æ*) ἀταξία, ας, ἡ, *Méd.*

Atelier (*officina, æ*) ἐργαστήριον, ου, τό, *Plat.*

Atermoiement (*dilatio, onis*) ἀναβολή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Atermoyer (*differre, fero, distuli*) ἀναβάλλεσθαι, ομαι, *Dém.*

Athanase (*Athanasius, i*) Ἀθανάσιος, ου, ὁ. R. α priv. et θάνατος, la mort, *littér.* immortel.

Athée (*qui, quæ Deum tollit, aut negat,* Cic.) ἄθεος, ου, ὁ, ἡ, *Luc.*

Athéisme (*atheismus, i*) ἀθεΐα, ας, ἡ· ἀθεϊσμός, οῦ, ὁ.

Athènes (*Athenæ, arum*) Ἀθῆναι, ῶν, αἱ. — Αἵ τε λιπαραὶ καὶ ἀοίδιμοι, Ἑλλάδος ἔρεισμα, Ἀθᾶναι, *Pind.*

Athénien, enne (*Atheniensis, is; Atticus, a, um*) Ἀθηναῖος, αία· Ἀττικός, ή, όν. — ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι! *Dém.*

Athlète (*athleta, æ,* m.) ἀθλητής, οῦ, ὁ, *Poll.* En athlète, ἀθλητικῶς.

Athlétique (*athleticus, a, um*) ἀθλητικός, ή, όν.

Athlothète (*certaminis præses, idis*) ἀθλοθέτης, ου, ὁ.

Athos (*Athos,* m.) Ἄθως, ω, ὁ· *montagne de Macédoine.*

Atlante (*cippus, i*) ἀνδριάς, άντος, ὁ, *Archit.*

Atlantique (*Atlanticus, a, um*) Ἀτλαντικός, ή, όν.

Atlas (*Atlas, antis*) Ἄτλας, αντος, ὁ. — *On donne encore ce nom à un recueil de cartes géographiques; et en anatomie, à la première vertèbre du cou, qui soutient la tête, comme Atlas soutenait le globe du monde.*

Atmosphère (*terram ambiens aër*) ἀτμόσφαιρα, ας, ἡ· ἀτμώδης σφαῖρα, ας. L'heureuse température de l'atmosphère, ἡ τοῦ περιέχοντος ἀέρος εὐκρασία, ας, *Plut.*

Atmosphérique (*atmosphæricus, a, um*) ἀτμοσφαιρικός, ή, όν.

Atome (*individuum corpus, oris,* Cic.) ἄτομος, ου, ἡ, *Plat.*

Atonie (*languor, oris*) ἀτονία, ας, ἡ, *Méd.*

Atourner (*ornare, o, avi*) στολίζειν, ζω, σω.

Atours (*muliebris mundus, i*) γυναικεῖος κόσμος, ου, *Plat.* Une dame d'atour (*ornatrix, icis*) ἡ ἐπὶ τοῦ στολισμοῦ.

Atrabilaire (*atra bile percitus, a, um*) μελαγχολικός, ή, όν· πικρόχολος, ου, ὁ, ἡ, *Hipp.*

Atrabile (*atra bilis, is*) μελαγχολία, ας, ἡ, *Hipp.*

Atre (*focus, i*) ἐσχάρα, ας, ἡ, *Hom.* ἑστία, ας, ἡ, *Hérod.*

Atrides (*Atridæ, arum*) Ἀτρεῖδαι, ῶν, οἱ. Homère désigne sous ce nom patronymique Agamemnon et Ménélas, tous deux fils d'Atrée, frère de Thyeste.

Atroce (*atrox, ocis*) δεινός, ή, όν. Commettre des crimes atroces (*atrocia patrare, o, avi*) δεινὰ ἐργάζεσθαι, ομαι, *Isocr.* D'une manière atroce (*atrociter*) δεινῶς, ὠμῶς.

Atrocité (*atrocitas, atis*) δεινότης, ητος, ἡ· ὠμότης, ητος, ἡ, *Isocr.*

Atrophie (*tabes, is*) ἀτροφία, ας, ἡ, *Méd.*

Atropos (*Atropos, inflexibilis*) Ἄτροπος, ου, ἡ, *unes des trois Parques.*

Attabler [S' (*discumbere, bo, cubui*) ἀνακλίνεσθαι, ομαι, *N. Test.*

Attachant, e (*illecebrosus, a, um*) ἐπαγωγός, ή, όν, *Thuc.* θελκτήριος, α, ον, *Elien.*

Attache (*vinculum, i; studium, ii*) δεσμός, οῦ, ὁ, *Plut.* σπουδή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Attachement (*ardens studium, ii*) ἡ πολλὴ σπουδή, ῆς, *Xén.*

Attacher (*alligare, o, avi; illicere, cio, lexi*) προςδέειν, δέω, δέσω, ou δήσω· θέλγειν, γω, ξω· ἐπάγειν, γω, ξω, *Dém.* Cyrus réussit à s'attacher un si grand nombre de peuples, Κῦρος ἀνηρτήσατο φῦλα τοσαῦτα, *Xén.*

Attacher [S' (*adhærere, hæreo, hæsi*) προςκολλᾶσθαι, ῶμαι, τινί, *N. Test.* προςκεῖσθαι, κειμαι, τινί, *Diosc.* προςέχεσθαι, ομαι, τινί, *Arist.*

Attaquable (*expugnabilis, e*) ἐπίδρομος, ου, ὁ,ἡ.

Attaquants (*aggressores, um*) ἐπιχειρηταί, ῶν, οἱ, *Thuc.*

Attaque (*aggressio, onis*) ἐπιχείρησις, εως, ἡ, *Thuc.*

Attaquer (*oppugnare, o, avi*) προςβάλλειν, βάλλω *, *Dém.*

Atteindre (*attingere, tingo, tigi*) καθάπτεσθαι, ομαι, τινός, *Plut.*

Atteinte (*ictus, us*) προςβολή, εἰςβολή, ῆς, ἡ. Hors de toute atteinte, ἀπολέμητος, ἀνάλωτος, ου, ὁ,ἡ.

Attelage (*jugales equi, orum*) ζεῦγμα, ατος, τό.

Atteler des chevaux, des bœufs (*equos, boves jungere, go*) ἵππους, βοῦς ζευγνύναι, υμι, ζεύξω, ἔζευχα.

Attenant (*prope, propius*) πλησίον.

Attenant, e (*contiguus, a, um*) προςεχής, έος, ὁ,ἡ, *Strab.*

Attendant [En (*interim, interea*) ἐν τῷ μεταξύ, ἐν τοσούτῳ, *Dém. Isocr.*

Attendre (*exspectare, o, avi*) ἀναμένειν, μένω, μενῶ, τινά, *Dém.* Attendre l'occasion, καιρὸν περιμένειν, *Dém.*

Attendre [S' à quelque chose, προςδοκίαν ἔχειν τινός, *Plut.* — à une vie future, ἑτέραν ζωὴν ἀναμένειν, *Chrys.*

Attendrir (*emollire, io, ivi*) μαλακύνειν, ύνω, υνῶ, *Gal.* πραΰνειν, ύνω, ϋνῶ, *Plut.*

Attendrir]S' (*tenerescere, sco; miserescere, esco*) ἁπαλύνεσθαι, ύνομαι· σπλαγχνίζεσθαι, ίζομαι, περί τινος, ou ἐπί τινι, *N. Test.*

Attendrissant, e (*miserabilis, e*) παθητικός, ή, όν.

Attendrissement (*commiseratio, onis*) κατοίκτισις, εως, ἡ, *Xén.* οἰκτιρμός, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Attendu son grand âge (*habita provectæ ætatis ratione*) γήρως ἕνεκα.

Attendu que je ne puis vous persuader (*quandoquidem vobis persuadere non possum*) ὅτι γε μηδὲ ὑμᾶς δύναμαι πείθειν, *Plat.*

Attentat (*audax facinus, oris*) τόλμημα, ατος, τό· παρανομία, ας, ἡ· μιαρὸν πρᾶγμα, ατος, *Dém.*

Attentatoire (*contra leges faciens*) παράνομος, ου, ὁ,ἡ· πλημμελής, έος, ὁ,ἡ.

Attente (*exspectatio, onis*) προςδοκία, ας, ἡ, *Dém.*

Attenter à la vie de quelqu'un (*alicui necem machinari, or*) ἐπιβουλεύειν, ω, σω, τινί, *Isocr.* ἐνεδρεύειν, ω, τινά, *Dém.*

Attentif, ive (*attentus, a, um*) προςεκτικός, ή, όν, *Xén.*

Attention (*attentio, onis; diligentia, æ*) προςοχή, ῆς, ἡ, *Luc.* Mettre son attention à amasser des biens, πλείστην σπουδὴν ποιεῖν, ὥςτε τῶν χρημάτων ἔχειν.

Attentivement (*attente, diligenter*) προςεκτικῶς, *Suid.*

Atténuant, e (*attenuandi vim habens*) λεπτυντικός, ή, όν.

Atténuation (*attenuatio, onis*) λέπτυνσις, εως, ἡ· λεπτυσμός, οῦ, ὁ.

Atténuer (*attenuare, o, avi*) λεπτύνειν, ύνω, υνῶ, *Arist.*

Attérir (*ad terram navem adpellere, pello, puli*) ναῦν πρὸς γῆν ὀκεῖλαι, *Eur. Iphig. en T.* 1380.

Atterrer (*sternere, no, stravi; affligere, go, xi*) καταβάλλειν, βάλλω *, *Isocr.* ταλαιπωρεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Atterrissement (*arenæ aggestus, us*) πρόςχωμα, ατος, τό.

Attestation (*testimonium, ii*) ἐκμαρτυρία, ας, ἡ, *Dém.*

Attester (*testari, or*) προςμαρτυρεῖν, ῶ, ήσω, τινί, *Plut.* ἐπιμαρτύρεσθαι, ομαι, τινά, *Dém.*

Atticisme (*Attica urbanitas, atis*) Ἀττικισμός, οῦ, ὁ.

Attiédir (*tepefacere, facio, feci*) χλιαίνειν, αίνω, ανῶ, *Athén.*

Attiédir [S' (*tepescere, sco*) χλιαίνεσθαι, ομαι, *Luc.*

Attiédissement (*tepor, oris*) χλίανσις, εως, ἡ.
Attifer une femme (*mulierem adornare, o, avi*) γυναῖκα στολίζειν, ζω, σω.
Attique (*Atticus, a, um*) Ἀττικός, ή, όν. Sel attique (*attici sales, lepores*) Ἀττικοὶ ἅλες, ῶν, *Plut.*
Attirail de guerre, de chasse (*bellicus apparatus, us; venatorium instrumentum, i*) πολεμική, θηρευτικὴ παρασκευή, ῆς.
Attirant, e (*illecebrosus, a, um*) θελκτήριος, α, ον· ἐπαγωγός, ή, όν, *Thuc.*
Attirer (*attrahere, ho, xi; allicere, cio, lexi*) ἐφέλκειν, κω, ξω, *Hérod.* προςάγεσθαι, ομαι, *Plat.*
Attirer [S' l'estime de quelqu'un (*alicujus existimationem sibi comparare, o, avi*) εὐδοκιμεῖν, ῶ, ήσω, παρά τινι, *Hérod.*
Attiser le feu (*sopitum ignem suscitare, o, avi*) ζωπυρεῖν, ῶ, ήσω. — le feu de la colère (*iras accendere, do, di*) ὀργὴν παροξύνειν, ou ζωπυρεῖν, *Eur. Aristoph.*
Attitrer des témoins (*falsos testes subornare, o, avi*) ψευδεῖς μάρτυρας παρασκευάζεσθαι, ομαι, *Dém.*
Attitude (*partium corporis situs, us*) ἡ τοῦ σώματος θέσις, εως. Belle attitude, εὐρυθμία, ας, ἡ.
Attouchement (*attactus, us*) ἐπαφή, ῆς, ἡ, *Plat.* ψηλάφησις, εως, ἡ, *Plut.* ψηλάφημα, ατος, τό, *Polyb.*
Attractif, ive (*attrahendi vim habens*) ἀγωγός, ἐφολκός, οῦ, ὁ,ἡ, *Elien.*
Attraction (*attractio, onis*) ἐφέλκυσις, εως, ἡ· ἑλκυσμός, οῦ, ὁ.
Attraire (*attrahere, ho, xi*) προςάγεσθαι, ομαι, *Plat.*
Attrait (*illecebræ, arum*) θέλγητρον, ου, τό· ἐπαγωγή, ῆς, ἡ, *Plat.*
Attrape (*deceptio, onis*) ἀπάτη, ης, ἡ.
Attraper (*decipere, cipio, cepi*) ἐξαπατᾷν, ῶ, ήσω, τινά, *Dém.* — quelqu'un qui s'enfuit (*fugientem consequi* ou *assequi, quor*) τρέχοντα, προφθάνειν, φθάνω *. — le vrai sens d'un passage (*legitimum loci sensum assequi, quor*) σαφῶς τινι παρακολουθεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Ne vous laissez pas attraper, μὴ παρακρουσθῆτε, *Dém.*

Attrapoire (*decipula, æ*) παγίς, ίδος, ἡ.
Attrayant, e (*illecebrosus, a, um*) ἐφολκός, ή, όν, *Thuc.*
Attribuer (*tribuere, uo, ui*) προςνέμειν, νέμω, νεμῶ, τινί τι, *Arist.* ἀνατιθέναι, τίθημι *, τινί τι, *Dém.*
Attribuer [S' tout l'honneur de la victoire (*victoriæ gloriam sibi uni arrogare, o, avi*) ὅλην τῆς νίκης τιμὴν ἑαυτῷ μόνῳ προςποιεῖσθαι, οῦμαι.
Attribut (*attributum, i*) κατηγόρημα, ατος, τό.
Attributif, ive (*tribuendi vim habens*) ἀπονεμητικός, ή, όν.
Attribution (*attributio, onis*) ἀπονομή, ῆς, ἡ· ἀπόδοσις, εως, ἡ.
Attristant, e (*molestus, a, um*) λυπηρός, ά, όν, *Dém.*
Attrister (*contristare, o, avi*) λυπεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.* ἐνοχλεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*
Attrister [S' (*mœrere, eo*) λυπεῖσθαι, οῦμαι, ἐπί τινι, *Plat.* ἀδημονεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Cessez de vous attrister, παῦσαι ἀνιώμενος, μένη.
Attrition (*attritio, onis*) συντριβή, ῆς, ἡ· μετάνοια, ας, ἡ.
Attroupement (*coïtio, onis*) ἐπισύστασις, εως, ἡ, *N. Test.*
Attrouper (*congregare, o, avi*) συνάγειν, γω, ξω, *Isocr.*
Attrouper [S' (*coïre, eo, ivi*) συνίστασθαι, αμαι, *Thuc.*
Au, Aux (*pour* à le, à les) τῷ, τῇ· τοῖς, ταῖς.
Aubade (*antelucanus concentus, us*) πρωϊνὴ συμφωνία, ας.
Aubain (*inquilinus, a*) μέτοικος, ου, ὁ,ἡ· ἔνοικος, ου, ὁ,ἡ, *Strab.*
Aubaine (*insperatum lucrum, i*) ἕρμαιον, ου, τό.
Aube du jour (*diluculum, i*) ὄρθρος, ου, ὁ, *Plut.*
Aube de prêtre (*alba tunica, æ*) στιχάριον, ου, τό.
Aubépine (*alba spina, æ*) λευκάκανθα, ης, ἡ.
Auberge (*diversorium, ii*) κατάλυμα, ατος, τό, *N. Test.* πανδοχεῖον, ου, τό.
Aubergine. — *Voyez* **Mélongène**.
Aubergiste (*caupo, onis*) ξενοδόχος, ου, ὁ· κάπηλος, ου, ὁ.

Aubier (*alburnum, i*) τὸ δένδρου στέαρ, ατος, *Bud.*

Aubifoin. — *Voyez* Bluet.

Aubin (*albumen, inis*) λεύκωμα, ατος, τό, *Diosc.*

Aucun, une, *sans négation* (*ullus, a, um*) ἀμός, οῦ· τὶς, τὶ, τινός. *Avec négation* (*nullus, a, um*) οὐδαμός, μηδαμός, ή, όν· οὐδείς, οὐθείς, μηδείς, εμία, έν· οὔτις, οὔτι. Cet homme n'a aucun ennemi, οὐδένα ἐχθρὸν ἔχει οὗτος ὁ ἄνθρωπος. Aucun des deux, οὐδέτερος, α, ον.

Aucunement (*minime, nullo modo*) οὐδαμῶς, μηδαμῶς.

Audace (*audacia, æ*) τόλμα, ης, ἡ, *Dém.* εὐτολμία, ας, ἡ. La fortune récompense l'audace (*audentes fortuna juvat,* Virg.)

Οὐκ ἔστι τόλμης ἐφόδιον μεῖζον βίου.
Ménandre.

Audacieusement (*audacter*) τολμηρῶς, *Thuc.* θρασέως, *Dém.*

Audacieux, euse (*audax, acis*) τολμηρός, ά, όν, *Dém.* εὔτολμος, ου, ὁ,ἡ, *Hérod.*

Audience (*audientia, æ*) ἀκρόασις, εως, ἡ, *Esch.*

Auditeur (*auditor, oris*) ἀκροατής, οῦ, ὁ, *Dém.* ἀκουστής, οῦ, ὁ, *Isocr.*

Auditif, ive (*ad auditum pertinens*) ἀκουστικός, ή, όν.

Audition (*auditio, onis*) ἀκοή, ῆς, ἡ, *Thuc.*

Auditoire (*auditorium, ii; concio, onis*) ἀκροατήριον, ου, τό, *Plut.* πανήγυρις, εως, ἡ, *Isocr.*

Auge (*alveus, i*) σκάφη, ης, ἡ.

Augment syllabique ou temporel (*syllabicum aut temporale augmentum*) συλλαβικὴ ἢ χρονικὴ αὔξησις, εως, *Gramm.*

Augmentatif, ive (*augendi vim habens*) αὐξητικός, ή, όν· ἐπιτατικός, ή, όν, *Gramm.*

Augmentation (*incrementum, i*) ἐπαυξή, ῆς, ἡ, *Plat.* ἐπίδοσις, εως, ἡ, *Isocr.* ἐπαύξησις, εως, ἡ, *Plut.*

Augmenter (*augere, eo, xi*) αὐξάνειν, άνω*. — son patrimoine (*rem familiarem*) τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν πλείω ποιεῖν, *Isocr.*

Augmenter [S' (*crescere, sco*) αὐξάνεσθαι, αὔξεσθαι, ομαι, *Dém.*

Augural, e (*auguralis, e*) οἰωνικός, ή, όν, *Plut.*

Augure (*augur, uris*) οἰωνιστής, οῦ, ὁ· οἰωνοσκόπος, ου, ὁ, *Hésych.*

Augure (*augurium, ii; omen, inis*) οἰωνισμός, οῦ, ὁ, *Sept.* οἰώνισμα, ατος, τό, *Hérod.*

Augurer (*augurari, ominari, or,* aliquid) οἰωνίζεσθαι, ομαι, τί, *Xén.* Augurez mieux, je vous prie (*bona verba, quæso*) εὐφήμει, *Plat.*

Auguste (*augustus, a, um*) σεβάσμιος, ία, ιον· σεβαστός, ή, όν, *Hérod.*

Aujourd'hui (*hodie*) σήμερον, *Attiq.* τήμερον, *Dém.*

Aulique (*aulicus, a, um*) αὐλικός, ή, όν. R. αὐλή, cour d'un prince.

Aumône (*stips, ipis,* f.) ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, *N. Test.*

Aumônier (*eleemosynarius, ii*) ὁ ἐπὶ τῆς ἐλεημοσύνης.

Aumônier, ère (*misericors, ordis*) ἐλεήμων, ονος, ὁ,ἡ, *Sept.*

Aune, *ancienne mesure de longueur, pour les draps, toiles, etc., remplacée par le* Mètre, *unité fondamentale de toutes les mesures de France* (*ulna, æ*) ὠλένη, ης, ἡ, *Poll.* — *Voyez* Mètre. Mesurer tout le monde à son aune, ἑαυτῷ τοὺς ἄλλους παραμετρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Aune (*betula alnus,* Linn.) κλήθρα, ας, ou κλήθρη, ης, ἡ, *Théophr.*

Aunée (*inula helenium,* Linn.) ἑλένιον, ου, τό, *Diosc.*

Auparavant (*ante, antea, prius*) πρότερον, *Dém.* τὸ πρότερον, *Isocr.* πρόσθεν, *Xén.* προτοῦ, *Thuc.*

Auprès. Auprès de la ville (*prope urbem*) πρὸς τῇ πόλει, *Thuc.* Auprès du fleuve (*juxta fluvium*) ἐπὶ τῷ ποταμῷ, *Thuc.* Auprès du feu (*apud focum*) παρὰ τὴν ἑστίαν, *Arist.*

Auréole (*aureola corona, æ*) ἀκτινοβόλον στεφάνωμα, ατος.

Auriculaire. Un témoin auriculaire (*auritus testis, is*) αὐτήκοος μάρτυρ, υρος. Doigt auriculaire (*auricularis* ou *minimus digitus, i*) ὠτικὸς ou ὠτίτης δάκτυλος, ου, *Poll.*

Aurone (*artemisia abrotonum,* Linn.) ἀβρότονον, ου, τό, *Diosc.*

Aurore (*aurora, æ*) ἕως, ω, ἡ, *Thuc.*

ἠώς, όος-οῦς, ἡ, *Hom.* Dès l'aurore, ἕωθεν, *Xén.* ἅμα ἕῳ, *Thuc.* Avant l'aurore, πρὸ τῆς ἕω, *Hérod.* L'Aurore, avec ses doigts de rose, ouvrait les portes de l'Orient, *Fén.*

> Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
> Ἠώς, *Hom. Il.* I, 477.

Auspice (*auspicium, ii*) οἰωνισμός, οῦ, ὁ, *Sept.* οἰώνισμα, ατος, τό, *Hérod.* Sous d'heureux auspices (*auspicato*) αἰσίως, εἰς καλόν, *Plut.* ἐς καλόν, *Xén.* ἀγαθῇ τύχῃ, *Xén.*

Aussi (*etiam, quoque, pariter, item*) ἔτι, καὶ, ἴσως, *Dém.* ὁμοίως, *Plat.* Et moi aussi, et toi aussi, κἀγώ, καὶ σύ. Ce mal est aussi à craindre pour les cerfs, que pour les hommes (*tam noxium est cervis, quam hominibus*) ἐλάφοις τοσοῦτόν ἐστι κακόν, ὅσον καὶ ἀνθρώποις, *Elien.* Aussi bien que (*æque ac, perinde atque*) ὁμοίως ὥςπερ, τόσον ὅσον. Aussi *signifiant* c'est pourquoi (*itaque*) ἄρα οὖν, *Plat.*

Aussitôt (*statim*) αὐτίκα, *Dém.* τὸ παραυτίκα, *Luc.* Aussitôt dit, aussitôt fait (*dictum ac factum,* Tér.) ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον. Aussitôt qu'il fit jour (*simul ac diluxit*) ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, *Dém.* Aussitôt qu'il se fut levé (*simul atque surrexit*) ὡς ἀνέστη τάχιστα, *Dém.*

Austère (*austerus, a, um*) αὐστηρός, ά, όν, *Plut.*

Austèrement (*austere*) αὐστηρῶς, χαλεπῶς, *Dém.*

Austérité (*austeritas, atis*) αὐστηρότης, στρυφνότης, ητος, ἡ.

Austral, e (*australis, e*) νότιος, ία, ιον, *Arist.*

Autan (*auster, tri; altanus, i*) νότος, ου, ὁ, *Arist.* Viens, Autan, viens souffler à travers mon jardin, ἔρχου, Νότε, καὶ διάπνευσον κῆπόν μου, *Sept. Cantiq. des Cantiq.* IV, 16.

Autant... que (*æque ac; tam quam; tantum quantum; tot quot*) οὕτως ὡς· τόσον ὅσον· τοσοῦτοι ὅσοι, *Isocr.*

Autel (*ara, æ; altare, is*) βωμός, οῦ, ὁ, *Dém.* Immoler sur les autels, ἐπὶ τῶν βωμῶν σφάττειν, ττω, ξω, *Isocr.* Une biche destinée à l'autel, βωμία ἔλαφος, ου, ἡ.

Auteur (*auctor, scriptor, oris*) αἴτιος, α, ον· συγγραφεύς, έως, ὁ, *Isocr.* Sans nom d'auteur, ἀδέσποτος, ου, ὁ,ἡ, *Anth.*

Authenticité (*publica auctoritas, atis*) αὐθεντία, ας, ἡ.

Authentique (*comprobatus, a, um*) αὐθεντικός, ή, όν.

Authentiquement (*palam et aperte*) αὐθεντικῶς.

Authentiquer (*comprobare, o, avi*) κυροῦν, ῶ, ώσω, *N. Test.*

Autocéphale (*sui juris*) αὐτοκέφαλος, ου, ὁ.

Autochthone (*indigena, æ, c.*) αὐτόχθων, ονος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Autocrate, trice (*imperator, trix*) αὐτοκράτωρ, ορος, ὁ· αὐτοκράτειρα, ας, ἡ.

Autocratie (*libera potestas, atis*) αὐτοκρατορία, ας, ἡ.

Auto-da-fé, *exécution d'un jugement de l'inquisition. — Cette phrase portugaise signifie littéralement* acte de foi, πρᾶξις τῆς πίστεως.

Autographe (*propria manu scriptus, a, um*) αὐτόγραφος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Automate (*automatum, i*) αὐτόματον, ου, τό.

Automnal, e (*autumnalis, e*) ὀπωρινός, ή, όν.

Automne (*autumnus, i*) ὀπώρα, ας, ἡ, *Xén.*

Autonome (*propriis legibus vivens*) αὐτόνομος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.*

Autonomie (*jure suo utendi potestas, atis*) αὐτονομία, ας, ἡ.

Autopsie (*oculata fides, ei*) αὐτοψία, ας, ἡ.

Autorisation (*permissio, comprobatio, onis*) συγχώρησις, κύρωσις, εως, ἡ· ἐξουσία, ας, ἡ.

Autoriser (*permittere, mitto, misi; comprobare, o, avi*) ἐπιτρέπειν, πω, ψω· κυροῦν, ῶ, ώσω, *Sept.* Quoique je fusse autorisé à faire autre chose, ἐξὸν ἐμοὶ ἄλλο τι πράσσειν ou πράττειν.

Autorité (*auctoritas, atis*) ἀξίωμα, ατος, τό. Un homme de grande autorité (*vir magni momenti*) ἀνὴρ ἀξιώματος μεγάλου, *Plut.* Parler à quelqu'un avec un ton d'autorité, αὐθεντεῖν, ῶ, ήσω, τινός, *N. Test.*

Autour (*falco palumbarius*, Cuv.) ἀστερίας, ου, ὁ.

Autour. Autour de la ville (*circum*, ou *circa urbem*) περί, ou ἀμφὶ τὴν πόλιν. Il a autour de lui une foule d'histrions, μίμους ἔχει περὶ αὑτόν, *Dém*. Tout autour, πέριξ.

Autre (*alius, a, ud; alter, a, um*) ἄλλος, η, ο, *Dém*. ἕτερος, α, ον, *Plat*. L'un et l'autre (*uterque, utraque, utrumque*) ἑκάτερος, α, ον, *Plut*. Les uns se plaisent à une chose, et les autres à une autre (*alii aliis delectantur*) ἕτερα ἑτέροις ἐστὶν ἡδέα, *Arist*.

Autrefois (*olim, quondam*) πάλαι, τὸ πάλαι, *Dém*. πρίν, τὸ πρίν, ποτέ.

Autrement (*aliter*) ἄλλως, *Arist*. ἄλλῃ, *Plat*.

Autre part (*alibi, alio*) ἄλλοθι, ἑτέρωθι, *Dém*. ἄλλοσε, ἑτέρωσε, *Dém*. D'autre part (*aliunde*) ἄλλοθεν, *Isocr*. ἑτέρωθεν, *Elien*.

Autruche (*struthio-camelus, i*) στρουθοκάμηλος, ου, ὁ.

Autrui. Avoir besoin du secours d'autrui (*alterius auxilio indigere, eo, ui*) ἀλλοτρίας βοηθείας δεῖσθαι, δέομαι.

Auvent (*subgrundæ, arum*) γεῖσον, ου, τό, *Athén*.

Auxiliaire (*auxiliaris, e*) βοηθικός, ή, όν, *Arist*. συμμαχικός, ἐπικουρικός, ή, όν, *Thuc*.

Avachir [S' (*flaccere, eo*) χαυνοῦσθαι, οῦμαι.

Aval. Vent d'aval (*flans ab occidente ventus, i*) δυτικὸς ἄνεμος, ου.

Avaler un œuf (*ovum sorbere, eo, ui*) ᾠὸν ῥοφεῖν, ῶ, ήσω, *Gal*.

Avance (*antecessio, onis*) προέλευσις, εως, ἡ. Se réjouir d'avance, *ou* par avance, προχαίρειν, ω. Faire les premières avances, φθάνειν, ω, *suivi d'un participe*. Soyez plutôt en avance qu'en retard, προτέρησον μᾶλλον ἢ ὑστέρησον. Les avances d'argent que j'ai faites, τὰ ὑπ' ἐμοῦ κεχορηγημένα, ων, *Dém*.

Avancé, ée. Avancé en âge (*ætate provectus, a*) ἡλικίᾳ προέχων, ουσα, *Plat*. La nuit était déjà fort avancée (*plurimum noctis jam processerat*) τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς ἤδη προεκεχωρήκει, *Hérod*.

Avancement (*progressus, us; promotio, onis*) προκοπή, ῆς, ἡ, *Plut*. ἐπίδοσις, εως, ἡ, *Isocr*.

Avancer le bras, la main (*brachium, manum protendere, do, di*) τὸν βραχίονα, τὴν χεῖρα προτείνειν, τείνω, τενῶ, *Xén*. Avancer en âge, γηράσκειν, σκω. Avancer dans l'étude de la philosophie, πρὸς τὴν φιλοσοφίαν ἐπιδιδόναι, δίδωμι*, *Isocr*. ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ προκόπτειν, πτω, ψω, *Luc*.

Avancer [S' (*procedere, cedo, cessi; progredi, ior*) προβαίνειν, βαίνω*, *Dém*. προχωρεῖν, ῶ, ήσω, *Thuc*.

Avanie (*calumnia, æ; gravis injuria, æ*) διαβολή, ῆς, ἡ· ὕβρις, εως, ἡ· λώβη, ης, ἡ.

Avant le jour (*ante diem*) πρὸ τῆς ἡμέρας. Avant notre âge, πρὸ ἐμοῦ, *Dém*.

Avant que (*antequam, priusquam*) πρὶν — ἤ, πρότερον — ἤ, *Dém*. Avant que je ne l'eusse entendu, πρὸ τοῦ ἀκοῦσαι, *Xén*.

Avant [En. Aller en avant (*procedere, cedo, cessi; progredi, ior*) προβαίνειν, βαίνω*, *Dém*. προχωρεῖν, ῶ, ήσω, *Thuc*.

Avantage (*commodum, i; præstantia, æ*) ὠφέλεια, ας, ἡ· ὑπεροχή, ῆς, ἡ. Philippe avait sur vous un grand avantage, ô Athéniens, πλεονέκτημα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μέγα ὑπῆρξε Φιλίππῳ, *Dém. pour la Couronne*.

Avantager quelqu'un (*peculiariter habere, eo, ui, aliquem*) περισσῶς ἔχειν, ἔχω, ἕξω, τινά.

Avantageusement (*commode, opportune*) εὐκαίρως, ἐπιτηδείως, *Thuc*. συμφόρως, *Isocr*. λυσιτελούντως, *Dém*.

Avantageux, euse (*commodus, a, um; conducibilis, e*) ἐπιτήδειος, α, ον, *Dém*. συμφέρων, ουσα, ον, *Isocr*. Une taille avantageuse (*egregia statura, æ*) εὐγενὴς ἡλικία, ας, ἡ.

Avant-bras (*anterius brachium, i*) πῆχυς, εως, ὁ.

Avant-cour (*prius atrium, i*) προαύλιον, ου, τό.

Avant-coureur (*præcursor, oris*) πρόδρομος, ου, ὁ, ἡ, *Plut*.

Avant-dernier, ère. La syllabe avant-dernière (*penultima syllaba, æ*) ἡ παραλήγουσα συλλαβή, ῆς, *Gramm*.

Avant-garde (*primum agmen, inis*) προφυλακή, ῆς, ἡ.

Avant-gout (*prægustatio, onis*) πρόγευσις, εως, ἡ.

Avant-hier (*nudius-tertius*) πρόχθες.

Avant-propos (*præfatio, onis*) προοίμιον, ου, τό· πρόλογος, ου, ὁ. Faire un avant-propos (*præfari*) προοιμιάζειν, άζω, άσω, *Arist.*

Avant-quart (*prænuncium signum, i*) προτεταρτημόριον, ου, τό.

Avant-scène (*proscenium, i*) προσκήνιον, ου, τό, *Plut.*

Avant-toit (*subgrundæ, arum*) γεῖσον, ου, τό, *Athén.*

Avant-veille (*nudius-tertius*) πρόχθες.

Avare (*avarus, a, um*) φιλάργυρος, ου, ὁ,ἡ· φιλοχρήματος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.* Avare de son temps, τοῦ χρόνου φειδόμενος, η. La nature ne lui a pas été avare de ses dons, οὐχ ἐφθόνησεν αὐτῷ ἡ φύσις τῶν παρ' αὐτῆς ἀγαθῶν.

Avarice (*avaritia, æ*) πλεονεξία, ας, ἡ, *Dém.* φιλαργυρία, ας, ἡ, *Isocr.* φιλοχρηματία, φιλοπλουτία, ας, ἡ, *Plat.*

Avaricieux, euse (*avarus, a, um*) φιλάργυρος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Avarie (*detrimentum, i*) βλάβη, ης, ἡ.

Avarié, ée (*detrimentum passus, a, um*) βεβλαμμένος, η, ον.

A-vau-l'eau. Cette affaire est allée à-vau-l'eau, φροῦδον τόδ' ἐγένετο.

Avec. Parler avec franchise (*magna cum fiducia loqui, or*) μετὰ τῆς παῤῥησίας λόγους ποιεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Agir avec l'aide de Dieu (*cum Deo aliquid agere, ago, egi*) σὺν Θεῷ ποιεῖν τι, *Dém.* Rien de plus agréable que le plaisir, lorsqu'il se trouve d'accord avec l'honneur, τέρψις σὺν τῷ καλῷ ἄριστόν ἐστι, *Dém.*

Aveindre quelque provision (*aliquid e penuaria cella depromere, mo, msi*) ἐκ τοῦ ταμείου προφέρειν τι, φέρω*, *Isocr.* προχειρίζεσθαι, ομαι, *Luc.*

Aveint, e (*depromptus, a, um*) πρόχειρος, ου, ὁ,ἡ.

Aveline (*nux avellana, æ*) λεπτοκάρυον, ου, τό, *Diosc.*

Avelinier. — *Voyez* **Coudrier.**

Avé-Maria (*angelica salutatio, onis*) ἀγγελικὸς ἀσπασμός, οῦ.

Avenant, e (*gratiosus, a, um*) χαρίεις, εσσα, εν, *Isocr.*

Avenant [A l' (*congrue*) ἀναλόγως, κατ' ἀναλογίαν.

Avénement (*adventus, us*) προςέλευσις, ἄφιξις, εως, ἡ, *Dém.*

Avenir (*evenire, nio, ni*) συμβαίνειν, βαίνω*, *Dém.*

Avenir (*futurus, a, um*) μέλλων, ουσα, ον, *Dém.* L'avenir (*futurum tempus, oris*) ὁ μέλλων, ὁ ἐσόμενος χρόνος. Le présent, le passé et l'avenir (*quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur,* Virg.) τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα, *Hom. Il.* I, 70. A l'avenir (*in posterum*) λοιπόν, *Anacr.* τὸ λοιπόν, *Dém.* εἰς τὸ λοιπόν, *Xén.* εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον, *Isoc.*

Avent (*Christi adventus, us*) ἡ τοῦ Χριστοῦ ἄφιξις, εως, ἡ.

Aventure (*casus, us; eventus, us*) τύχη, ης, ἡ· τὸ συμβαῖνον, οντος· τὸ συμβάν, άντος· τὸ συμβεβηκός, ότος, *Dém.* D'aventure, par aventure, à l'aventure (*forte, forsitan*) ἀπὸ τύχης, ἐκ τύχης, διὰ τύχην, *Dém. Isocr.* Un mal d'aventure, παρωνυχία, ας, ἡ, *Paul Egin.* Diseur, diseuse de bonne aventure, μάντις, εως, ὁ· χρησμῳδός, οῦ, ὁ,ἡ.

Aventurer (*fortunæ committere, mitto, misi*) ῥιψοκινδυνεῖν, ῶ, ήσω.

Aventureux, euse (*temerarius, a, um*) παράτολμος, ου, ὁ,ἡ.

Aventurier, ère (*audax omnia perpeti,* Hor.) ῥιψοκίνδυνος, ου, ὁ,ἡ.

Avenu, ue (*qui, quæ, quod accidit*) συμβεβηκώς, υῖα, ός.

Avenue (*aditus, us*) εἴςοδος, ου, ἡ· πρόςοδος, ου, ἡ, *Thuc.* Une avenue d'arbres, ξυστός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Avéré, ée (*exploratus, a, um*) δεδοκιμασμένος, η, ον.

Avérer (*probare, o, avi*) ἐλέγχειν, χω, ξω, *Dém.*

Averne (*Avernus*) Ἄορνος, ου, ὁ.

Averse (*rapidus imber, bris*) ῥαγδαῖος ὄμβρος, ου.

Aversion (*alienatio, onis*) ἀπέχθεια, ας, ἡ. Avoir de l'aversion pour quelqu'un (*aliquem aversari, or*) ἀποστρέφεσθαι, ομαι, τινός, *Gal.*

Avertir (*monere, eo, ui,* aliquem aliquid)

παραγγέλλειν, έλλω, ελῶ, τινί τι, *Plat.* νουθετεῖν, ῶ, ήσω· παραινεῖν, ῶ, ήσω, τινί τι, *Dém.*

Avertissement (*monitio, onis*) νουθέτησις, εως, ἡ, *Isocr.* νουθεσία, ας, ἡ, *Plat.*

Aveu (*assensus, us; confessio, onis*) συμφώνησις, εως, ἡ· ὁμολογία, ας, ἡ, *Dém.* Homme sans aveu, ἄγνωστος, ἀνέστιος ἄνθρωπος, ου. De l'aveu de tout le monde, ὁμολογουμένως, *Plut.*

Aveugle (*cæcus, a, um*) τυφλός, ή, όν, *Plut.* L'homme est aveugle, quand il veut lire dans le livre de l'avenir (*heu! vatum ignaræ mentes!* Virg.) τυφλός ἐστιν ἄνθρωπος τοῦ μέλλοντος, *Plut.*

Aveuglement (*cæcitas, atis*) τύφλωσις, εως, ἡ, *Hipp.* τυφλότης, ητος, ἡ, *Arist.* — Aveuglement *ne se dit plus guère maintenant que dans le sens figuré : dans le sens propre, on se sert du mot* **Cécité**.

Aveuglément (*cæco impetu*) ἀπερισκέπτως.

Aveugler (*obcæcare, o, avi*) τυφλοῦν, ῶ, ώσω, τινά, *Plat.*

Aveuglette [A l' (*cæco impetu*) ἀπροβουλεύτως.

Avide (*avidus, a, um*) ἐπιθυμητικός, ή, όν, *Arist.* — de guerre (*belli*) φιλοπόλεμος, ου, ὁ,ἡ — de sang (*cruoris*) φιλαίματος, ου, ὁ,ἡ. — de gain (*lucri*) φιλοκερδής, έος, ὁ,ἡ, *Aristoph.*

Avidement (*avide, cupide*) ἐπιθυμητικῶς, *Poll.*

Avidité (*aviditas, cupiditas, atis*) ἐπιθυμία, ας, ἡ, *Xén.* ἐπιθύμημα, ατος, τό, *Plat.* ἐπιθύμησις, εως, ἡ, *Arist.*

Avilir (*vilem præstare, o, iti*) ἐξευτελίζειν, ίζω, ίσω· φαυλίζειν, ζω, σω, *Xén.*

Avilir [S' (*vilescere, sco*) φαυλίζεσθαι, εὐτελίζεσθαι, ομαι.

Avilissant, e (*turpis, e*) αἰσχρός, ά, όν, *Dém.*

Avilissement (*contemptio, onis*) καταφρόνημα, ατος, τό· καταφρόνησις, εως, ἡ, *Thuc.*

Aviner des futailles (*dolia vino imbuere, uo, ui*) πίθους οἴνῳ ποτίζειν, ζω, σω.

Aviron (*remus, i; palmula, æ*) ἐρετμός, οῦ, ὁ· κώπη, ης, ἡ, *Thuc.*

Avis (*sententia, æ; monitum, i*) γνώμη, ης, ἡ, *Dém.* παραίνεσις, εως, ἡ, *Thuc.* A mon avis (*mea quidem sententia*) κατ' ἐμήν γε γνώμην. Changer d'avis, μεταγιγνώσκειν, γινώσκω*, *Isocr.* Faire changer d'avis à quelqu'un, γνώμην τινὸς μεταστῆσαι, μεθίστημι, *Isocr.* Je suis de votre avis en cela, ὁμογνωμονῶ σοι τοῦτο. Se ranger de l'avis de quelqu'un, τὴν γνώμην τινὸς αἱρεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Avisé, ée (*prudens, entis; cautus, a, um*) συνετός, ή, όν· φρόνιμος, η, ον, *Dém.*

Aviser quelqu'un (*aliquem monere, eo, ui*) νουθετεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Dém.*

Aviser [S' de quelque chose (*aliquid cogitare, o, avi*) ἐννοεῖν, ῶ, ήσω, *Plat.* ἐνθυμεῖσθαι, οῦμαι, τινός, *Xén.* τί, *Isocr.*

Avitailler une place forte (*præsidio commeatum præbere, eo, ui*) ἐφόδια τῇ φρουρᾷ παρέχειν, έχω, έξω, *Dém.*

Avocat (*causidicus, advocatus, i*) συνήγορος, ου, ὁ, *Esch.* μεσίτης, ου, ὁ, *N. Test.*

Avoine, *on peut prononcer* **Avène** (*avena, æ*) βρόμος, ου, ὁ· ἀκρόσπελος, ου, ὁ, *Diosc.* IV, 140.

Avoir (*habere, eo, ui*) ἔχειν, ἔχω, ἕξω. Avoir beaucoup d'ennemis (*multos adversarios habere, eo, ui*) πολλοὺς ἐναντιωμένους ἔχειν, ἔχω*, *Isocr.* Ils avaient des vivres pour un an, ὑπῆρχεν αὐτοῖς σῖτα εἰς ἐνιαυτόν. Vous avez beau dire ou beau faire, ὅσα καὶ ἂν εἴπῃς, ἢ πράξῃς. Il y a des gens qui croient (*sunt qui credunt*) ἔνιοι πιστεύουσιν, ὅτι... Jason a trahi et déshonoré Médée, Ἰάσων Μήδειαν ἀτιμώσας ἔχει, *Eur. Méd.* 33.

Avoir (*possessio, onis*) κτῆμα, ατος, τό, *Dém.*

Avoisiner (*attingere, tingo, tigi*) γειτονεῖν, ῶ, ήσω, *Plat.* γειτνιᾷν, ῶ, άσω, *Hér.*

Avorté, ée. Il a vu tous ses desseins avortés (*cassa et irrita vidit consilia sua*) τοῦ σκοποῦ τῆς ἐλπίδος ἀπέτυχεν, *Dém.*

Avortement (*abortus, us*) ἔκτρωσις, εως, ἡ, *Arist.* ἄμβλωσις, εως, ἡ.

Avorter (*abortire, io*) ἐξαμβλίσκειν, σκω, *Elien*, ἐξαμβλώσκειν, σκω, *Diosc.*

Avorton (*abortivus fœtus, us*) ἔκτρωμα, ατος, τό, *Hipp.* ἄμβλωμα, ατος, τό, *Bud.*

Avoué (*procurator, oris*) ἐπίτροπος, ου, ὁ.

Avouer (*fateri, eor*) ὁμολογεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Il n'y a aucune honte à avouer sa pauvreté, τὸ πένεσθαι οὐχ ὁμολογεῖν τινι αἰσχρόν.

Avril (*aprilis mensis*) μουνυχιών, ῶνος, ὁ. — *Voyez le Tableau des mois.*

Axe (*axis, is,* m.) ἄξων, ονος, ὁ. L'axe du monde, ἄξων τοῦ κόσμου, *Arist.*

Axillaire. Les veines axillaires (*axillares venæ, arum*) αἱ τῆς μασχάλης φλέβες, ῶν.

Axióme (*effatum* ou *pronunciatum, i*) ἀξίωμα, ατος, τό.

Ayant (*habens, entis*) ἔχων, ουσα, ον. — *Voyez* Avoir.

Ayeul. — *Voyez* Aïeul.

Azote. *Ce gaz méphitique paraît avoir tiré son nom de* ἀζωτικός, *en latin*, non vitalis aër.

Azur (*cœruleus lapis* ou *color*) κύανος, ου, ὁ.

Azuré, ée (*cœruleus, a, um;* quasi cœruleus) κυάνεος, *contr.* κυανοῦς, ῆ, οῦν.

Azyme (*non fermentatus, a, um*) ἄζυμος, ου, ὁ,ἡ. La fête des azymes, *ou* des pains sans levain, ἡ ἑορτὴ ἡ τῶν ἀζύμων, *Sept.* — 1757.

B.

B. — Βῆτα. *Cette lettre se prononçant* V, *les Grecs modernes, pour exprimer notre* B, *réunissent les deux lettres* ΜΠ, *et traduisent notre mot* Bombarde *par* ΜΠομπάρδα. *C'est ainsi que les Espagnols et les Gascons confondent dans la prononciation les deux mots latins* bibere *et* vivere. — Un homme qui ne sait ni A ni B (*illitteratus homo, inis*) ἀναλφάβητος ἄνθρωπος. Etre marqué au B, *expression proverbiale, qui se dit d'un homme* Boiteux, Borgne *ou* Bossu, *et qui répond au proverbe grec suivant :*

Καππάδοκες, Κρῆτες, Κίλικες, τρία Κάππα κάκιστα·

c'est-à-dire :

Cappadoces, Cretes, Cilices, tria pessima Cappa.

Babel. — Tour de Babel, πύργος τῆς Βαβυλῶνος, *c'est-à-dire* μεγάλη σύγχυσις, εως.

Babeurre (*lactis serum, i*) ὀῤῥός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Babil (*garrulitas, atis*) γλωσσαλγία, ας, ἡ, *Eur. Médée,* 525. στωμυλία, ας, ἡ, *Aristoph.*

Babillard, e (*garrulus, a, um*) ἀδολέσχης, ου, ὁ, *Athén.* στωμυλιοσυλλεκτάδης, ου, ὁ, *Aristoph. Gren.* 865. — *Aristophane se plaisait à forger des mots composés, et allait quelquefois jusques à la licence. Tel est ce fameux mot, qui renferme cinq à six vers, à la fin de sa pièce intitulée* Ἐκκλησιάζουσαι, *les* Harangueuses :

Λεπαδοτεμαχοσελαχογαλεοκρανιολειψανοδριμυποτριμματοσιλφιοπρασομελιτοκατακεχυμενοκιχλεπικοσσυφοφαττοπεριστεραλεκτρυονοπτεγκεφαλοκιγκλοπελειολαγωοσιραιοβαφητραγανοπτερύγων. — *Chez les Latins, Plaute s'est efforcé de jouter avec le poëte grec; mais sa langue n'étant pas aussi flexible que celle de son rival, il est resté fort en arrière; on peut en juger par le nom que se forge Sagaristion dans la comédie intitulée* Persa, IV, 6. — *Mon nom, dit ce parasite, le voici :*

Vaniloquidorus-virginivendonides-
nugipiliIoquides-argentiexterebronides-
tedigniloquides-numorumexpalponides
quodsemelarripides-nunquamposteripides.

Babiller (*garrire, io*) στωμύλλειν, λλω, *Arist.* ληρεῖν, ῶ, *Dém.*

Babine de singe (*simiæ labrum, i*) πίθηκος ou πιθήκου χεῖλος, εος-ους, τό.

Babioles (*crepundia, orum*) ἀθύρματα, ων, τά.

Babouin (*simia, æ; simius, simiolus, i*) πίθηξ, ηκος, ὁ· πίθηκος, ου, ὁ, *Plut.*

Babylone (*Babylon, onis*) Βαβυλών, ῶνος, ἡ.

Bac (*ponto, onis*) πορθμεῖον, ου, τό, *Plut.*

Bacchanales (*Bacchanalia, orum*) Διονύσια, ων, τά, *Plut.* Célébrer les Bacchanales, ἄγειν τὰ Διονύσια· Διονυσιάζειν, ζω, *Athén.*

Bacchantes (*Bacchæ, arum*) Βάκχαι, ῶν, αἱ, *Eur.* Μαινάδες, ων, αἱ.

Bacchus (*Bacchus, i*) Διόνυσος, Βάκχος, Ἴακχος, Λυαῖος, ου, ὁ.

Baccifère (*baccifer, era, erum*) κοκκοφόρος, ου, ὁ, ἡ.

Bachique (*Bacchicus, a, um*) Διονύσιος, α, ον· Βακχικός, ή, όν.

Bachot (*cymbula, æ*) πλοιάριον, ου, τό.

Bacler. C'est une affaire bâclée, *prov.* (*actum est*) πέπρακται.

Badaud, e (*insulsus, a*) ἀπειρόκαλος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Badauder (*ineptire, io*) ληρεῖν, ῶ, ήσω.

Badin, ine (*nugatorius, a, um*) φλυαρώδης, ληρώδης, εος, ὁ, ἡ, *Arist.*

Badinage (*jocus, i*) ἀστειότης, ητος, ἡ· παιδιά, ᾶς, ἡ, *Plut.*

Badiner (*joculari, or*) παίζειν, ζω, ξω, *Plut.* ἀστεῖα λέγειν, γω, ξω, *Arist.* Parlez-vous sérieusement, ou badinez-vous? (*serio an joco hoc dicis?*) σπουδάζεις ταῦτα, ἢ παίζεις; *Plat.*

Badinerie (*nugæ, arum*) φλυαρία, ας, ἡ· λῆρος, ου, ὁ· ἀδολεσχία, ας, ἡ, *Dém.*

Bafouer (*contumelia afficere, ficio*, aliquem) τινὰ προπηλακίζειν, ζω, σω. Je suis indigné de nous voir ainsi bafouées par Euripide, βαρέως φέρω, προπηλακιζομένας ὁρῶσ' ἡμᾶς ὑπὸ Εὐριπίδου, *Aristoph. Thesmoph.* 385.

Bafrer (*helluari, or*) λαφύσσειν, σσω, ξω· ἀσωτεύεσθαι, ομαι, *Athén.*

Bagage (*impedimenta, orum*) ἀποσκευή, ῆς, ἡ, *Sept.* Plier bagage (*sarcinas colligere, ligo, legi*) ἀνασκευάζειν, άζω, άσω.

Bagarre (*turbæ, arum*) θόρυβος, ου, ὁ, *Thuc.* ταραχή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Bagatelle (*nugæ, arum*) φλυαρία, ας, ἡ· ὕθλος, ου, ὁ· λῆρος, ου, ὁ, *Dém.* S'amuser à des bagatelles (*nugari, or*) φλυαρεῖν, ἀδολεσχεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Bague (*annulus, i*) δακτύλιος, ου, ὁ, *Plat.* Petite bague (*annellus, i*) δακτυλίδιον, ου, τό.

Baguenauder (*nugari, or*) φλυαρεῖν, ἀδολεσχεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Baguenaudier (*colutea arborescens*, Linn.) κολουτέα, ας, ἡ, *Théoph.*

Baguette (*virga, æ*) ῥάβδος, ου, ἡ, *Xén.*

Bahut (*riscus, i*) κιβωτός, οῦ, ἡ, *Athén.*

Bahutier (*riscorum opifex, icis*) κιβωτοποιός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Bai, e (*badius, a, um*) φοῖνιξ, ικος, ὁ, ἡ· φοινικοῦς, ῆ, οῦν.

Baie (*sinus, us*) κόλπος, ου, ὁ, *Strab.*

Baie (*bacca, æ*) ἀκρόδρυον, ου, τό. — de genièvre, ἀρκευθίς, ίδος, ἡ, *Diosc.* — de laurier, δαφνίς, ίδος, ἡ, *Théophr.*

Baigner (*abluere, uo, ui; lavare, lavo, lavi*) λούειν, ω, σω, τινά, *Luc.* Se baigner, λούεσθαι, ομαι, *Xén.* Cette rivière baigne les remparts, οὗτος ὁ ποταμὸς τὰ τείχη προσκλύζει.

Baigneur, euse (*balneator, trix*) βαλανεύς, έως, ὁ, *Platon.* βαλανίς, ίδος, ἡ.

Baignoire (*labrum, i*) λουτήρ, ῆρος, ὁ· πύελος, ου, ὁ, ἡ, *Luc.*

Bail, plur. **Baux** (*locatio, conductio, onis*) μίσθωσις, εως, ἡ, *Dém.*

Baillement (*oscitatio, onis*) χάσμη, ης, ἡ, *Arist.*

Bailler (*oscitare, hiare, o, avi*) χασμᾶσθαι, ῶμαι. Une porte qui bâille, ἡ θύρα χασμωμένη, *Plut.*

Bailler (*tradere, do, didi*, aliquid alicui) ἐγχειρίζειν, ίζω, ίσω, τινί τι, *Dém.*

Bailleur (*oscitator, oris*) χασμώδης, εος, ὁ, ἡ.

Bailleur, Bailleresse (*locator, oris*) ὁ μισθῶν, οῦντος· ἡ μισθοῦσα, ούσης.

Bailli (*prætor, oris*) ἐπίτροπος, ου, ὁ.

Bailliage (*prætoris jurisdictio, onis*) ἐπαρχία, ας, ἡ.

Baillif, ive. — *Voyez* **Bailli.**

Baillon (*capistrum, i*) κημός, οῦ, ὁ.

Baillonner (*os* alicui *frænare, o, avi*) στόμα τινὶ ἐμφράττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Bain (*balneum, i*) βαλανεῖον, ου, τό, *Dém.* λοῦτρον, ου, τό, *Plut.* Prendre un bain, λούεσθαι, ομαι, σομαι. Bains chauds, θερμαί, ῶν, αἱ, *Plut.*

Baïonnette, *poignard dont le manche s'adapte au bout du fusil* (*et qui tire*

son origine de Bayonne) κοπίς, ίδος, ἡ. — *Les Grecs modernes se servent du mot de* μπαγιονέτα.

Baise-mains (*salutatio, onis*) προςκύνημα, χειροφίλημα, ατος, τό.

Baisement (*osculum, i*) φίλημα, ατος, τό.

Baiser (*osculum, suavium, ii*) φίλημα, ατος, τό, *Luc*. Ils lui baisaient les mains et les pieds, κατεφίλουν αὐτοῦ καὶ χεῖρας καὶ πόδας.

Baiser (*osculari, or*) φιλεῖν, καταφιλεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Xén*.

Baisse (*diminutio, onis*) ἐλάττωσις, μείωσις, φθίσις, εως, ἡ, *Plat*.

Baisser (*dimittere, mitto, misi*) καθιέναι, ἵημι *· καταβάλλειν, βάλλω *.

Baisser (*decrescere, sco*) μειοῦσθαι, οῦμαι, *Arist*.

Baissière (*fæx, æcis*, f.) τρύξ, υγός, ἡ, *Plut*.

Bal (*chorus, i; chorea, æ*) χορός, οῦ, ὁ, χορεία, ας, ἡ. Donner des bals (*choreas celebrare*) χορεύειν, ω, σω· Θιάζειν, ω, σω, *Hésych*.

Baladin, ine (*scurra, æ*, m.) γελωτοποιός, οῦ, ὁ,ἡ.

Balafre (*cicatrix, icis*) οὐλή, ῆς, ἡ, *Arist*.

Balafrer (*cicatricem obducere, co, xi*) ἐπουλοῦν, ῶ, ώσω, *Diosc*.

Balai (*scopæ, arum*) σάρωθρον, ου, τό· κόρηθρον, ου, τό, *Luc*.

Balance (*trutina, statera, libra, æ*) τρυτάνη, ης, ἡ, *Dém*. σταθμός, οῦ, ὁ, *Diod. Sic*. ζυγός, οῦ, ὁ, plur. τὰ ζυγά, ῶν, *Plut*.

Balancement (*libramen, inis*) ταλάντωσις, εως, ἡ.

Balancer (*ponderare, o, avi*) ζυγοστατεῖν, ῶ, ήσω, *Polyb*.

Balancer (*æquipollere, eo*) ἰσοσταθμεῖν, ῶ, ήσω. Balancer sur le choix, ἀμφιςβητεῖν πότερόν ἐστιν ἄξιον ἑλέσθαι, *Isocr*. La victoire balançait de part et d'autre, ἐταλαντεύετο τῇδε κἀκεῖσε ἡ νίκη.

Balancier (*libramentum, i*) ἐκκρεμές, έος, τό· σήκωμα, ατος, τό.

Balançoire (*oscillatio, onis*) μηχανή τις ἀμφιῤῥεπής, έος.

Balandran (*gausapa, æ*) ἀμφίμαλλον, ου, τό. — *Au lieu de Balandran, La Fontaine a dit* (VI, 3) *Balandras*:

Sous son balandras fait qu'il sue.

Balayer (*verrere, rro, rri*) κορεῖν, ῶ, ήσω, *Dém*. σαροῦν, ῶ, ώσω, *N. Test*.

Balayeur, euse (*scoparius, ria*) σαρωτής, οῦ, ὁ· σαρωτίς, ίδος, ἡ.

Balayures (*quisquiliæ, arum*) σαρώματα, ων, τά.

Balbutiement (*linguæ hæsitatio, onis*) ψελλισμός, οῦ, ὁ· ψέλλισμα, ατος, τό· τραυλισμός, οῦ, ὁ.

Balbutier (*balbutire, io*) ψελλίζειν, ίζω, ίσω, *Plat*. τραυλίζειν, ω, σω.

Balcon (*pergula, æ*) προστέγιον, ου, τό· στοά, ᾶς, ἡ, *Xén*.

Baldaquin (*tentorium, ii*) σκήνωμα, ατος, τό, *Xén*.

Baléares [Les îles (*Balearides insulæ*, major et minor) αἱ Βαλεαρίδες νῆσοι, ων.

Baleine (*balæna, æ*) φάλαινα, ης, ἡ, *Aristoph*. κῆτος, εος-ους, τό, *Athén*. κῆτος *fait au pluriel* κήτεα, *contr*. κήτη, *d'où Virgile a emprunté* immania cete (*Enéid*. V, 822), *et d'où nous avons formé notre famille des* cétacées.

Balisier (*canna Indica*, Linn.) κάννα Ἰνδική, ῆς.

Baliste (*ballista, æ*) βαλλίστρα, ας, ἡ. R. βάλλειν, lancer.

Balivernes (*nugæ, arum*) φλυαρία, ας, ἡ, *Dém*.

Balle (*pila, æ*) σφαῖρα, ας, ἡ. Jouer à la balle, σφαιρίζειν, ίζω, ίσω, *Plut*. Jeu de balle, σφαίρισις, εως, ἡ, *Arist*. Lieu où l'on joue à la balle, σφαιριστήριον, ου, τό, *Athén*.

Balle de fusil (*plumbea glans, andis*) μολιβδίνη βάλανος, ου.

Balle d'avoine (*avenæ gluma, æ*) ἄχνη, ης, ἡ· ἔλυτρον, ου, τό, *Diosc*.

Baller (*saltare, o, avi*) χορεύειν, ω, σω. Aller les bras ballants (*brachia jactare*) βραχίονας διακινεῖν, ῶ, ήσω.

Ballet (*dramatica chorea, æ*) δραματικὴ χορεία, ας.

Ballon (*follis, is*, m.) φῦσα, ou φύσσα, ης, ἡ. — *Voyez de plus* Aérostat.

Ballot (*fasciculus, i*) φάκελλος, ου, ὁ, *Thuc*.

Ballottage (*jactatio, onis*) ῥιπτασμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Ballotte (*ballota nigra*, Linn.) βαλλωτή, ῆς, ἡ.

Ballotter (*jactare, o, avi*) ῥιπτάζειν, άζω, άσω, *Arist.*

Balourd, e (*stupidus, a, um*) ἀναίσθητος, ον, ὁ, ἡ.

Balourdise (*stupiditas, atis*) ἀναισθησία, ας, ἡ.

Balsamine (*impatiens balsamina*, Linn.) βαλσαμίνη, ης, ἡ.

Balsamique (*balsamum redolens*) βαλσαμικός, ή, όν.

Balustrade (*clathrum, i*) κλῆθρον, ου, τό· κιγκλίς, ίδος, ἡ, *Plut.*

Balustre (*columella, æ*) κιονίσκος, ου, ὁ, *Athén.*

Balustrer (*clathrare, o, avi*) κλῃΐζειν, ίζω, ίσω.

Bambin (ital. *bambino, -nello*) βαμβαῖνον βρέφος, εος.

Ban (*exsilium, i*) φυγή, ῆς, ἡ. — de mariage (*matrimonii prænuntiatio*) γάμου προκήρυγμα, ατος, τό.

Banal, e. Un éloge banal (*vulgaris laudatio, onis*) τυχὸν ἐγκώμιον, ου.

Banc (*scamnum, i*) βάθρον, ου, τό· θράνος, ου, ὁ. Bancs de sable (*brevia, ium*) σύρτεις, εων, αἱ.

Bancale, Bancroche (*valgus, varus, a, um*) βλαισός, ή, όν, *Gal.* ῥαιβός, ή, όν, *Poll.*

Bandage (*ligatura, æ*) δεσμός, οῦ, ὁ.

Bande (*fascia, æ*) ταινία, ας, ἡ, *Plut.*

Bande de voleurs (*latronum agmen, inis*) λῃστρικόν, οῦ, τό.

Bandeau royal (*regium diadema, atis*) βασιλικὸν διάδημα, ατος, τό. Couvrir d'un bandeau les yeux de quelqu'un, τινὸς ὀφθαλμοὺς περικαλύπτειν, πτω, ψω. Oter le bandeau qui couvre les yeux de quelqu'un, ἀπ' ὀφθαλμῶν τινος τὴν ὁμίχλην διασκεδάζειν, άζω, άσω. Avoir un bandeau sur les yeux, ἀμβλυωπεῖν, ῶ.

Bandelette (*vitta, æ*) ταινία, ας, ἡ, *Plat.* Les bandelettes sacrées du dieu, τὰ τοῦ θεοῦ στέμματα, ων, *Hom.*

Bander une plaie (*fascia vulnus obligare, o, avi*) τραῦμα ταινίᾳ διαδέειν, έω, ήσω.

Bander un arc (*arcum intendere, do, di*) τὸ τόξον ἐπιτείνειν, τείνω *, *Plut.*

Bandereau (*funiculus, i*) σχοινίον, ου, τό, *Plut.*

Banderole (*vexillulum, i*) σημάτιον, ου, τό.

Bandière. — *Voyez* **Bannière.**

Bandit (*latro, onis*) λῃστής, οῦ, ὁ, *Diod. Sic.*

Bandoulier (*montivagus latro, onis*) ὀρειπλανὴς λῃστής, οῦ.

Bandoulière (*balteus, i*) ζωστήρ, ῆρος, ὁ, *Hér.*

Banlieue (*urbi contiguus ager, agri*) περιπόλιος ἀγρός, οῦ.

Banne (*carbaseum velum, i*) λαῖφος, εος, τό.

Banner (*carbasa abducere, duco, duxi*) λαίφει σκεπάζειν, άζω, άσω.

Banneret (*vexillifer, eri*) σημαιοφόρος, ου, ὁ, ἡ, *Poll.*

Bannière (*vexillum, i*) σημεῖον, ου, τό, *Thuc.* σημαία, ας, ἡ, *Plut.*

Banni, ie (*exlorris, e*) ἄπολις, ιδος, ὁ, ἡ, *Dém.*

Bannir (aliquem in exsilium pellere, pello, pepuli) φυγάδα, φεύγοντα, ἄπολιν ποιεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Dém.*

Bannissable (*exsilio dignus, a, um*) φυγῆς ἄξιος, α, ον.

Bannissement (*relegatio, onis*) φυγαδεία, ας, ἡ.

Banque (*argentaria, æ*) ἀργυρεῖον, ου, τό, *Strab.* Tenir la banque (*argentariam facere, facio, feci*) ἀργυρεύειν, ω, σω.

Banqueroute. *Ce mot vient de l'italien* banca rotta *ou* banco rotto; (*argentariæ dissolutio, onis*) χρεωκοπία, ας, ἡ. Faire banqueroute (*decoquere, quo, xi*) χρεωκοπεῖν, ῶ, ήσω.

Banqueroutier (*decoctor, oris*) χρεωκόπος, ου, ὁ.

Banquet (*convivium, i*) συμπόσιον, ου, τό, *Plat.* Le banquet sacré (*sacra mensa, æ*) ἡ ἁγία σύναξις, εως, *Théol.*

Banqueter (*convivari, or*) συμποσιάζειν, άζω, άσω, *Grég. Naz.* εὐωχεῖσθαι, οῦμαι, *Xén.*

Banquette (*subsellium, i*) βάθρος, ου, ὁ, *Plut.*

Banquier (*nummularius, i*) τραπεζίτης, ου, ὁ, *N. Test.*

Baptême (*baptisma, atis; baptismus, i*) βάπτισμα, ατος, τό· βαπτισμός, οῦ, ὁ,

N. Test. Un seul Seigneur, une seule foi, un seul baptême, εἷς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα, *Paul aux Ephés.* IV, 5.

Baptiser un enfant (*infantem baptismo lustrare, o, avi*) βρέφος βαπτίζειν, ίζω, ίσω, *N. Test.*

Baptiser son vin (*aquam vino temperare, o, avi*) τὸ ὕδωρ οἴνῳ κεραννύναι, άννυμι, κεράσω, *Plut.*

Baptismal, e (*baptismalis, e*) βαπτιστικός, ή, όν.

Baptistère (*baptisterium, ii*) βαπτιστήριον, ου, τό.

Baquet (*cadus, i*) καδίσκος, ου, ὁ.

Baragouin. *Ce mot est composé de deux mots Bas-Bretons ou Celtiques,* Bara, *pain, et* Gouïn, *vin) qui, frappant les oreilles des étrangers peu accoutumés à ces sons, ont fait appeler ce langage* Baragouin *ou* Baragouinage; *d'où sont venus et le verbe* Baragouiner *et l'adjectif* Baragouineur, euse. *Ces mots, qui sont du style familier, pourraient avoir pour correspondants en Grec, ceux qui furent tirés de la prononciation barbare des habitants de* Soles, *ville de Cilicie (appelés* Σόλοικοι) : Σολοικισμός, οῦ, ὁ· Σολοικίζειν, ίζω, ίσω· Σολοικιστής, οῦ, ὁ, *Luc.*

Baraque (*tugurium, ii*) καλύβη, ης, ἡ, *Thuc.* ἔπαυλις, εως, ἡ, *Elien.*

Baraquer (*tuguria erigere, rigo, rexi*) καλύβας ἀνορθοῦν, ῶ, ώσω.

Baratter du lait (*lac coagulare, o, avi*) γάλα ἐμπυτιάζειν, άζω, άσω, *Diosc.*

Barbacane (*ostiolum, i*) θύριον, θυρίδιον, ου, τό.

Barbare (*barbarus, a, um*) βάρβαρος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Favoriser les barbares, βαρβαρίζειν, ίζω, ίσω, *Xén.* Très-barbare, τριβάρβαρος, *Plut.* Parler une langue barbare, βαρβαροφωνεῖν, ῶ, ήσω. — *Les Grecs appelaient* barbares *tous ceux qui n'étaient pas de leur nation, sans même en excepter les Romains.*

Barbarement (*barbare*) βαρβάρως, βαρβαρικῶς, βαρβαριστί.

Barbaresque (*barbaricus, a, um*) βαρβαρικός, ή, όν.

Barbarie (*barbaries, ei*) βαρβαρότης, ητος, ἡ.

Barbarisme (*barbarismus, i*) βαρβαρισμός, οῦ, ὁ, *Eust.* — *Barbarismus est* (ait Tullius) *cum verbum aliquod vitiose effertur.*

Barbe (*barba, æ*) πώγων, ωνος, ὁ· ὑπήνη, ης, ἡ, *Plut.* γένειον, ου, τό, *Paus.* Qui n'a point de barbe (*imberbis, e*) ἀπώγων, ωνος, ὁ· ἀγένειος, ου, ὁ. Qui a peu de barbe, σπανοπώγων, ωνος, ὁ, *Poll.* Qui a une barbe épaisse, δασυπώγων, ωνος, ὁ, *Aristoph.* Qui a la barbe rousse (*æneobarbus, i*) χαλκοπώγων, ωνος, ὁ, *Plut.* Laisser croître sa barbe, πωγωνοτροφεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.* Commencer à avoir de la barbe, γενειάσκειν, σκω, *Xén.* Barbes d'épi (*aristæ, arum*) ἀθέρες, ων, οἱ. — de plume, πτερά, ῶν, τά, κ.τ.λ.

Barbe-de-bouc (*tragopogon pratense,* Linn.) τραγοπώγων, ωνος, ὁ.

Barbe-de-renard (*astragalus tragacantha,* Linn.) τραγάκανθα, ης, ἡ.

Barbeau (*mullus barbatus,* Cuv.) τρίγλα, ου τρίγλη, ης, ἡ.

Barbeau. — *Voyez* **Bluet.**

Barbelé, ée (*denticulatus, a, um*) ὀδοντωτός, ή, όν.

Barberie (*ars tonsoria*) κουρικὴ τέχνη.

Barbier (*tonsor, oris*) κουρεύς, έως, ὁ, *Plut.* Boutique de barbier (*tonstrina, æ*) κουρεῖον, ου, τό.

Barbillon (*barbatulus mullulus,* Cic.) τριγλίς, ίδος, ἡ.

Barbon (*barbatus senex, senis*) πωγωνίας, ου, ὁ, *Suid.*

Barboteur (*domestica anas, atis*) τιθασσὸς νῆσσα, ης, ἡ.

Barbouilleur (*rudis pictor* ou *scriptor, oris*) ἀφυὴς γραφεύς, έως, ὁ.

Barbu, ue (*barbatus, a, um*) πωγωνιαῖος, α, ον.

Barbue (*rhombus, i*) ῥόμβος, ου, ὁ.

Barcarolle (*nautica cantilena, æ*) ναυτικὸν ᾆσμα, ατος.

Bardane (*arctium lappa,* Linn.) ξάνθιον, ἄρκτιον, ου, τό, *Diosc.*

Barde de lard (*lardi crusta, æ*) τέμαχος, εος-ους, τό.

Bardeau (*scandula, æ*) σχίδαξ, αχος, ἡ, *Diosc.*

Bardot (*burdo, onis; burdus, i*) ἡμίονος, ου, ὁ, *Plut.*

Barguignage (*hæsitatio, onis*) δισταγμός, οῦ, ὁ.

Barguigner (*hæsitare, o, avi*) διστάζειν, άζω, άσω ou άξω.

Barguigneur, euse (*hæsitabundus, a*) διστάζων, ουσα.

Baril (*cadus, i*) κάδος, ου, ὁ, *Hér.*

Barillet (*doliolum, i*) καδίσκος, ου, ὁ.

Bariolage (*variegatio, onis*) ποίκιλσις, εως, ἡ, *Plut.*

Barioler (*variegare, o, avi*) ποικίλλειν, ίλλω, ιλῶ, *Eur.*

Barlong, gue (*longior quam latior*) ἀναλόγου μακρότερος, α, ον.

Baromètre (*barometrum, i*) βαρόμετρον, ου, τό.

Baron (*baro, onis*). *Les Grecs modernes rendent ce titre de noblesse, inconnu aux anciens, par* μπαρόνος.

Baroque (*informis, e*). Un discours baroque (*male cohærens oratio, onis*) ἄτακτος λόγος, ου.

Barque (*lembus, i*) λέμβος, ου, ὁ, *Polyb.*

Barquerolle (*lembunculus, i*) λεμβάδιον, ου, τό.

Barre de fer *ou* de bois (*ferreus* aut *ligneus vectis, is*) σιδηροῦς ἢ ξύλινος μοχλός, οῦ. Or *ou* argent en barre (*aurum* vel *argentum non signatum*) ἄσημος χρυσὸς ἢ ἄργυρος, ου.

Barre, *trait de plume* (*transversa linea, æ*) πλαγία γραμμή, ῆς.

Barreau de fer *ou* de bois (*clathrum, i; cancelli, orum*) κλῆθρον, ου, τό· κιγκλίδες, ων, αἱ, *Plut.*

Barreau. Fréquenter le barreau (*in foro versari, or*) εἰς τὴν ἀγοράν, εἰς τὰ δικαστήρια φοιτᾷν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Barrer une porte (*fores vecte obfirmare, o, avi*) θύραν μοχλοῦν, ῶ, ώσω. Barrer à quelqu'un le chemin des honneurs, ἀπείργειν τινὰ τῆς εἰς τὰς τιμὰς εἰσόδου.

Barrer un écrit (*scripturam expungere, pungo, punxi*) γραφὴν ἐξαλείφειν, φω, ψω· χιάζειν, ζω, σω.

Barres. Jouer aux barres (*stadium currere, rro, cucurri*) σταδιοδρομεῖν, ῶ, ήσω.

Barricade (*catenatum vallum*) χαράκωμα, ατος, τό.

Barricader (*transversis doliis* ou *catenis aditum intercludere, do, si*) περιχαρακοῦν, ῶ, ώσω. Ils se barricadèrent dans le camp, διεφράγνυντο ξύλοις πολλοῖς τὸ στρατόπεδον, *Plut.*

Barrière (*repagulum, i; obex, icis, m. f.*) φραγμός, οῦ, ὁ· περίφραγμα, ατος, τό· ἐμπόδιον, ου, τό.

Barrière, *dans les jeux du cirque* (*carceres, um*) βαλβίς, ίδος, ἡ, *Poll.* ἀφετηρία, ας, ἡ, *sous-ent.* γραμμή *ou* θύρα, *Aristoph.* Depuis la barrière jusqu'au but (*a carceribus ad metam*) ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας μέχρι τοῦ καμπτῆρος, *Aristoph.*

Barrique (*cadus, i*) κάδος, ου, ὁ, *Hér.*

Baryte. *Les chimistes nomment ainsi une terre alcaline élémentaire fort pesante, de* βαρύτης, ητος, ἡ, pesanteur.

Bas, Basse (*humilis, e; imus, a, um; abjectus, a, um*) χαμηλός, ή, όν· ταπεινός, ή, όν· ταπεινόφρων, ονος, ὁ, ἡ. Le blé est à bas prix (*vilis est annona*) εὐτελής ἐστιν ὁ σῖτος. Parler à voix basse (*submissa voce loqui, or*) ἠρέμα λαλεῖν, ῶ, ήσω. La Basse-Bretagne (*inferior Britannia*) ἡ κάτω Βρεταννία. Du haut en bas (*deorsum*) κάτω. Mettre bas les armes (*arma ponere, no, sui*) ὅπλα κατατιθέναι, τίθημι*, *Xén.*

Bas de soie (*serica tibialia, ium*) σηρικαὶ κνημῖδες, ων.

Basane (*aluta, æ*) δεδεμμένη βύρσα, ης· προβατικὸν δέρμα, ατος.

Basané, ée (*fuscus, a, um*) φαιός, ά, όν, *Plat.*

Bascule (*tolleno, onis*) αἰώρα, ας, ἡ· κήλων, ωνος, ὁ.

Base (*basis, is; fundamentum, i*) βάσις, εως, ἡ· θεμέλιον, ου, τό, *Thuc.*

Baser (*stabilire, io, ivi*) βεβαιοῦν, ῶ, ώσω.

Bas-fond (*vadum, i; brevia, ium*) πόρος, ου, ὁ· σύρτεις, ων, αἱ.

Basile le Grand (*Basilius, ii*) Βασίλειος ὁ μέγας.

Basilic (*basiliscus, i*) βασιλίσκος, ου, ὁ. Tu fouleras aux pieds l'aspic et le basilic (*super aspidem et basiliscum ambulabis*) ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, Ps. XC. 13.

Basilic (*ocimum basilicum*, Linn.) ὤκιμον, ου, τό, *Théophr.*

Basilique (*basilica, æ*) βασιλική, ῆς, ἡ.

Bas-relief (*anaglypha, orum*) πρόστυπον, ου, τό· ἀνάγλυφα, ων, τά.

Basse. Chanter la basse (*gravis cantus partes sustinere, eo, ui*) βαρυτόνως ᾄδειν, ω, σω.

Basse-cour (*chors, rtis*) αὐλίσκος, ου, ὁ· ἔπαυλις, εως, ἡ.

Bassement (*humiliter, abjecte*) ταπεινῶς, *Isocr.*

Basses (*brevia, ium*) σύρτεις, ων, αἱ· βραχέα, ων, τά, *Polyb.* Echouer au milieu des basses (*in brevia incidere, hærere in brevibus*) τοῖς βραχέσιν ἐνέχεσθαι, ἔχω*, *Plut.*

Bassesse (*humilitas, atis; abjectio, onis*) φαυλότης, ταπεινότης, ητος, ἡ. Dans quel état de bassesse il est tombé, εἰς οἷαν ταπεινότητα ἀφῖκται, *Thuc.*

Basset (*vestigator canis, is*) χαμαιφερὴς κύων, κυνός.

Bassin (*pelvis, is; lanx, cis; labrum, i*) λεκάνη, ης, ἡ· λουτήρ, ῆρος, ὁ, *Sept.*

Bassiner un lit (*lectum tepefacere, facio, feci*) κοίτην θερμαίνειν, μαίνω, μανῶ. — une plaie (*vulnus aqua calida fovere, veo, vi*) πληγὴν θερμῷ ὕδατι θάλπειν, πω, ψω, ou πυριᾶν, ῶ, άσω, *Diosc.*

Bassinoire (*ignitabulum, i*) θερμαντήριον, ου, τό.

Basson (*major tibia gravioris soni*) βαρύφθογγος αὐλός, οῦ.

Bastant, e (*sufficiens, entis*) ἀρκῶν, οῦσα, οῦν.

Baste (*sufficit*) ἀπόχρη. — *Ce mot et le précédent sont pris de l'italien* bastare, *suffire.*

Bastide (*villa, æ*) ἐπαύλιον, ου, τό.

Bastille (*castellum, i*) πύργος, ου, ὁ.

Bastion (*propugnaculum, i*) περιτείχισμα, ατος, τό.

Bastonnade (*fustiarium, ii*) ξυλοκοπία, ας, ἡ, *Polyb.*

Bas-ventre (*abdomen, inis*) ὑπογάστριον, ου, τό, *Dém.* ἦτρον, ου, τό· λαπάρα, ας, ἡ· ὑποκοίλιον, ου, τό.

Bat (*clitellæ, arum*) ἐπισάγματα, κανθήλια, ων, τά, *Aristoph.*

Bataille (*pugna, æ; prælium, ii*) μάχη, ης, ἡ· ἀγών, ῶνος, ὁ, *Dém.* Bataille navale, ναυμαχία, ας, ἡ, *Dém.* Ranger son armée en bataille, παράταξιν ποιεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.* Livrer bataille, εἰς μάχην ἔρχεσθαι, ἔρχομαι*, *Dém.* Gagner une bataille sur l'ennemi, πολεμίων μάχῃ κρατεῖν, ῶ, ήσω· μάχῃ, ou τὴν μάχην νικᾶν, ῶ, ήσω, *Dém.* Perdre la bataille, μάχῃ, ou μάχην ἡττᾶσθαι, ῶμαι, *Dém.* Mourir glorieusement sur le champ de bataille (*in acie præclare occumbere, cumbo, cubui*) ἐν τάξει εὐκλεῶς τελευτᾶν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Batailler (*pugnare, o, avi; rixari, or*) μάχεσθαι, ομαι· ἐρίζειν, ζω, σω, τινὶ περί τινος, *Isocr.*

Bataillon (*agmen, inis*) τάγμα, ατος, τό. *Plut.* τάξις, εως, ἡ, *Xén.* Bataillon sacré (*quadratum agmen, inis*) φάλαγξ, αγγος, ἡ. Chef de bataillon, ταξίαρχος, ου, ὁ, *Xén.*

Batard, e (*spurius, a, um*) νόθος, ου, ὁ, ἡ, *Plat.*

Batardeau (*pulvinus, i*) χῶμα, ατος, τό, *Dém.* χοῦς, οῦ, ὁ, *Thuc.*

Batardière (*seminarium, ii*) φυτευτήριον, ου, τό, *Théophr.*

Batardise (*spuria conditio, onis*) νοθεία, ας, ἡ.

Bateau (*navigium, ii*) πλοῖον, ου, τό. Petit bateau (*navicula, æ*) πλοιάριον, ου, τό, *Xén.* Bateau de charge (*navigium onerarium, ii*) φορτικὸν πλοῖον, οῦ, *Thuc.*

Batelage (*præstigiæ, arum*) γοήτευμα, ατος, τό, *Plat.* τερατεία, ας, ἡ, *Den. Hal.*

Batelée (*navigii onus, eris*) τοῦ πλοίου φόρτος, ου, ὁ· γόμος, ου, ὁ, *Poll.*

Batelet (*navicula, æ*) πλοιάριον, ου, τό, *Xén.*

Bateleur, euse (*præstigiator, trix*) τερατοποιός, οῦ, ὁ, ἡ· γόης, ητος, ὁ, *Hér.*

Batelier, ère (*navicularius, a*) ναύκληρος, ου, ὁ, ἡ, *Plut.*

Bater une bête de somme (*jumento clitellas imponere, no, sui*) τὸ ὑποζύγιον ἐπισάττειν, ττω, ξω, *Xén.*

Batifoler (*ineptire, io*) μακκοᾶν, ῶ, ᾷς, ᾷ, *Aristoph.*

Batiment (*ædificium, ii; navigium, ii*) οἰκοδόμημα, ατος, τό, *Thuc.* πλοῖον, ου, τό, *Thuc.*

Batir (*ædificare, o, avi*) οἰκοδομεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Bâtir une ville (*urbem con-*

dere, o, idi) πόλιν κτίζειν, ζω, σω, *Hér*. Bâtir sur les fondements d'autrui (*super alienum fundamentum ædificare*) ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομεῖν, *Paul aux Rom*. XV, 20.

BATISSE (*ædificatio, onis*) οἰκοδόμησις, εως, ἡ, *Thuc*.

BATISSEUR (*ædificator, oris*) φιλοικοδόμος, ου, ὁ,ἡ.

BATISTE (*tenuissimum linteum, i*) λεπτοτάτη ὀθόνη, ης.

BATON (*baculus, i*) βακτηρία, ας, ἡ, *Plut*. βάκτρον, ου, τό, *Xén*. S'appuyer sur un bâton (*baculo inniti, or*) βακτηρεύειν, ω, σω, *Grég. Naz*. A bâtons rompus (*interrupte, inordinate*) ὑποβλήδην, ἀτάκτως. Donner à quelqu'un des coups de bâton (*alicui fustem impingere, pingo, pegi*) ξυλοκοπεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Polyb*. Etre le bâton de vieillesse de son père, τὸν πατέρα γεροντανωγεῖν, ῶ, ήσω.

BATONNER quelqu'un. — *Voyez* BATON.

BATONNER un testament (*testamentum cancellare, o, avi*) διαθήκην ἐξαλείφειν, φω, ψω, *Dém*.

BATONNET (*bacillum*) βακτρίδιον, ου, τό.

BATRACHITE (*gemmæ species*) βατραχίτης, ου, ὁ.

BATRACHOMYOMACHIE (*Ranarum et Murium pugna*) βατραχομυομαχία, ας, ἡ. —*Ce petit poëme d'environ* 300 *vers* (dont nous avons publié une édition tétraglotte) *est attribué à Homère*.

BATTANT d'une cloche (*campanæ tudicula, æ*) κώδωνος ῥόπαλον, ου, τό. Porte à deux battants (*bifores, um*) δίθυρος, ου, ὁ,ἡ, *Poll*.

BATTE (*pavicula, æ*) λίστρον, ου, τό.

BATTEMENT de mains (*applausus, us*) κρότος, ου, ὁ, *Dém*. — de cœur (*palpitatio, onis*) ἄραδος, ου, ὁ. — d'artères, (*arteriarum pulsus, us*) ἀρτηριῶν σφυγμός, οῦ, ὁ, *Arist*.

BATTERIE (*conflictus, us*) ἔρις, ιδος, ἡ· μάχη, ης, ἡ, *Dém*. — de cuisine (*coquinaria vasa, orum*) μαγειρικὰ σκεύη, ῶν, *Athén*.

BATTEUR en grange (*frumenti tritor, oris*) ἀλωεύς, έως, ὁ.

BATTOIR (*tudicula, æ*) τριπτήρ, ῆρος, ὁ· κόπανον, ου, τό.

BATTOLOGIE (*inanis eorumdem repetitio*) βαττολογία, ας, ἡ. —*Ce mot* (*ainsi que le verbe* βαττολογεῖν, ῶ, ήσω) *dérive d'un certain* Battus, *dont parle Ovide, Métam*. II, 702:

— Sub illis
Montibus, inquit, erunt; et erant sub montibus illis.

BATTRE (*verberare, o, avi; percutere, tio, ssi*) τύπτειν, πτω, ψω, φα, τινά, *Dém*. αἰκίζειν, ζω, σω, τινά, *Isocr*. Battre des mains (*manibus plaudere, do, si*) τὼ χεῖρε κροτεῖν, ῶ, ήσω, *Xén*. Le tambour bat, τὸ τύμπανον κτυπεῖ. Son cœur lui bat, ἡ καρδία αὐτοῦ σπαίρει, *Athén*. σφύζει, *Gal*.

BATTRE [SE (*pugnare, o, avi; præliari, or*) μάχεσθαι, ομαι, έσομαι ou οῦμαι. — avec quelqu'un, τινί, *Dém*. — pour quelque chose, ὑπέρ τινος, *Isocr*.

BATTU, UE. Yeux battus (*languidi oculi*) ἄτονοι ὀφθαλμοί, ῶν. Chemin battu (*trita via, æ*) λεωφόρος ὁδός, οῦ, ἡ. J'en ai les oreilles battues et rebattues (*plus millies jam audivi*, Tér.) μυριάκις ταῦτα ἤκουσα.

BATTUE. Faire une battue (*feras exagitare, o, avi*) θῆρας παρακινεῖν, ῶ, ήσω.

BAUDET (*asinus, i*) ὄνος, ου, ὁ, *Xén*.

BAUDIR (*canes venaticos incitare, o, avi*) θηρευτικοὺς κύνας προκινεῖν, ῶ, ήσω.

BAUDRIER (*balteus* ou *balteum, i*) ζωστήρ, ῆρος, ὁ, *Hér*.

BAUGE du sanglier (*apri volutabrum, i*) τοῦ κάπρου κυλινδήθρα, ou κυλίστρα, ας, ἡ, *Poll*.

BAUME (*balsamum, i*) βάλσαμον, ου, τό, *Théophr*. Le bois de cet arbrisseau, ξυλοβάλσαμον, ου, τό. Son fruit, καρποβάλσαμον, ου, τό. Son suc, ὀποβάλσαμον, ου, τό, *Diosc*.

BAVARD, E (*garrulus, a*) στωμύλος, ου, ὁ,ἡ· ἀδολέσχης, ου, ὁ, *Athén*. — *Voyez* BABILLARD.

BAVARDAGE (*garrulitas, atis*) στωμυλία, ας, ἡ, *Aristoph*. ἀδολεσχία, ας, ἡ, *Isocr*.

BAVARDER (*garrire, io*) στωμύλλειν, ύλλω, υλῶ, *Arist*. ἀδολεσχεῖν, ῶ, ήσω, *Dém*.

BAVARDERIE (*garrulitas, atis*) στωμυλία,

Bénignement (*benigne*) εὐμενῶς, *Isocr.* φιλοφρόνως, *Xén.* φιλανθρώπως, *Dém.*

Bénignité (*benignitas, atis*) εὐμένεια, ας, ἡ, *Dém.*

Bénin, nigne (*benignus, a, um*) εὐμενής, έος, ὁ,ἡ · ἐπιεικής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Bénir (*benedicere, co, xi,* aliquem *ou* alicui) εὐλογεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Isocr.* εὐφημεῖν, ῶ, καὶ πάντα τ' ἀγαθὰ εὔχεσθαί τινι, *Dém.* Jésus, ayant pris du pain, le bénit et le rompit (*accepit Jesus panem, et benedicens fregit*) λαϐὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον, εὐλογήσας ἔκλασε, *Marc*, XIV, 22.

Bénit, te. Pain bénit, eau bénite (*panis sacer, aqua sacra*) εὐλογημένος ἄρτος, ου· εὐλογημένον ὕδωρ, ατος.

Bénitier (*sacra piscina, æ*) τὸ ἅγιον περιῤῥαντήριον, ου. — *On avait gravé autour d'un bénitier l'inscription suivante, qui pouvait se lire indifféremment en commençant par la gauche ou par droite :*

ΝΙΨΟΝΑΝΟΜΗΜΑΤΑΜΗΜΟΝΑΝΟΨΙΝ

c'est à-dire : νίψον ἀνομήματα, lave tes péchés, μή, et non pas, μόναν ὄψιν, ton seul visage. — *Cette inscription, tirée de l'*Anthol. IV. 13, *se lisait autour du bénitier en entrant par la grande porte, valve gauche, de la Cathédrale de Paris.*

Benjamin (*dilectus filius, ii*) ὁ υἱὸς ὁ ἀγαπητός, οῦ.

Benjoin (*laserpitium, ii*) σίλφιον, ου, τό, *Diosc.*

Béotie (*Bœotia, æ*) Βοιωτία, ας, ἡ.

Béquille (*scipio, onis*) σκίμπων, ωνος, ὁ, *Hér.* σκήπων, ωνος, ὁ, *Aristoph.*

Berbéris. — *Voyez* Epine-vinette.

Bercail (*ovile, is ; caula, æ*) ποίμνιον, ου, τό· αὐλή, ῆς, ἡ.

Berce (*heracleum sphondylium,* Linn.) σφονδύλιον, ου, τό, *Nic. Thér.*

Berceau (*cunæ, arum ; cunabula, orum*) κοιτίς, ίδος, ἡ· σπάργανα, ων, τά, *Hér.* Vigne en forme de berceau, χαμαρωτὴ ἄμπελος, ου, *Diosc.*

Bercer un enfant (*infantis cunas agitare, o, avi*) βρέφους κοιτίδα κινεῖν, ῶ, ήσω.

Bercer quelqu'un d'une vaine espérance (*vana spe aliquem lactare, o, avi*) κενῇ ἐλπίδι τινὰ διαπαίζειν, ζω, ξω, *Plat.* κενὴν ἐλπίδα τινὶ ὑποτείνειν, τείνω, *Dém.*

Berge (*agger, eris*) χῶμα, ατος, τό· χοῦς, οῦ, ὁ.

Berger (*pastor, oris*) ποιμὴν, ένος, ὁ, *Plat.* Une flûte de berger (*pastoritia fistula, æ*) ποιμενικὸς αὐλός, οῦ. L'étoile du berger (*Veneris stella, æ*) Ἀφροδίτη, ης· ὁ ἕσπερος, ου.

Bergère, Bergerette (*ovium custos puella, æ*) νομαία παιδίσκη, ης.

Bergerie (*ovile, is ; caula, æ*) ποίμνιον, ου, τό· αὐλή, ῆς, ἡ.

Bergeronette ou **Hoche-queue** (*motacilla, æ*) ἴϋγξ, γγος, ἡ.

Πότνια δ' ὀξυτάτων βελέων
ποικίλαν ἼΥΓΓΑ τε-
τρακνάμον' Οὐλυμπόθεν
ἐν ἀλύτῳ ζεύξασα κύκλῳ, κ.τ.λ.
Pindare, Pyth. IV. *Str.* 10. v. 381.

Berle (*laver, eris,* n.) σίον, ου, τό, *Diosc.*

Berlue (*caligatio, onis*) ἀμβλυωπία, ας, ἡ. Avoir la berlue (*caligare, o*) ἀμβλυωπεῖν, ῶ, ήσω· ἀμβλυώττειν, ττω, ξω, *Hipp.*

Berner (aliquem *in sublime jactare, o, avi*) τινὰ μετεωρίζειν, ζω, σω. — *au figuré* (*deridicule excipere, cipio, cepi*) καταγελᾷν, ῶ, άσω, τινά, *Dém.* τινός, *Isocr.* τινί. *Hér.*

Besace (*pera, æ*) πήρα, ας, ἡ, *Plut.* Réduit à la besace (*mendicus, i*) πτωχός, οῦ, ὁ· πτωχεύων, οντος, ὁ, *Dém.*

Besacier (*peram gestans, antis*) πηροφόρος, ου, ὁ,ἡ.

Besaigre. Vin besaigre (*acescens vinum, i*) παροξίζων οἶνος, ου, ὁ, *Diosc.*

Besaiguë (*bipennis, is,* f.) δίστομος πέλεκυς, εως, ἡ, *Plut.*

Besant d'or *ou* d'argent (*aureus* vel *argenteus Byzantinorum nummus, i*) χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν τῶν Βυζαντίνων νόμισμα, ατος.

Besogne (*opus, eris*) ἔργον, ου, τό, *Dém.* Avoir beaucoup de besogne (*negotiis distringi, gor*) ἀσχολεῖσθαι, οῦμαι. Se mettre à la besogne, τοῦ πράγματος ἀντιλαμβάνεσθαι, *Dém.*

Besoin. Avoir besoin d'argent (*pecunia egere, eo*) ἀργυρίου δεῖσθαι, έομαι, *Isocr.*

χρείαν ἔχειν, ἔχω *, τινός, *N. Test.* J'ai besoin pour cela d'un ami sincère (*sincero ad hoc amico mihi opus est*) δεῖ ἐμοὶ πρὸς τοῦτο εἰλικρινοῦς φίλου, *Arist.* Je n'ai pas besoin de dire (*mihi dicto non opus est*) οὐδὲν δέομαι λέγειν, *Esch.* Assister quelqu'un au besoin, *ou* dans tous ses besoins (*alicui, ubi opus fuerit, præsto esse, sum, fui*) τινί, ἐν τῷ δέοντι, βοήθειαν ποιεῖσθαι, οὖμαι, *Isocr.* ἐπικουρίαν ποιεῖσθαι, οὖμαι, *Thuc.*

Bestial, e (*belluinus, a, um*) θηριώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Bestialement (*ferino more*) θηριωδῶς, κτηνηδόν.

Bestiaux. — *Voyez* Bétail.

Bestiole (*bestiola, æ*) θηρίδιον, ου, τό, *Théophr.*

Bétail, plur. **Bestiaux** (*pecus, oris*) βόσκημα, ατος, τό, *Dém.* θρέμμα, ατος, τό, *Athén.* Riche en bétail *ou* en bestiaux (*pecore abundans, antis*) πολυθρέμμων, ονος, ὁ,ἡ· πολυθρέμματος, ου, ὁ,ἡ, *Jos.* Gros bétail (*armentum, i*) ἀγέλη, ης, ἡ, *Xén.* βουκόλιον, ου, τό, *Phil.* Menu bétail (*grex, gregis*, m.) ποίμνιον, ου, τό, *Plut.*

Bête (*bestia, bellua, æ*) θήρ, ηρός, ὁ· θηρίον, ου, τό, *Dém.* Bête féroce (*fera bellua, æ*) ἄγριον θηρίον, ου, *Isocr.* Bête de somme (*jumentum, i*) κτῆνος, ους, τό· ὑποζύγιον, ου, τό, *Thuc.*

Bête, *dans le sens moral* (*stupidus, a, um*) ἀβέλτερος, α, ον, *Dém.*

Bêtement (*stolide*) ἠλιθίως, εὐήθως, *Dém.*

Bêtise (*stupiditas, atis*) ἀβελτερία, ας, ἡ, *Arist.* ἠλιθιότης, ητος, ἡ, *Hésych.*

Bétoine (*betonica officinalis*, Linn.) κέστρον, ου, τό· βετονική, ῆς, ἡ.

Bette ou **Poirée** (*beta vulgaris*, Linn.) τεῦτλον, ου, τό, *Diosc.*

Bette-rave, *variété de la précédente* (*beta vulgaris, β' rubra*, Linn.) ἐρυθρὸν τεῦτλον, ου.

Beuglement (*boatus, us*) βόημα, ατος, τό· μυκηθμός, οῦ, ὁ· μύκημα, ατος, τό, *Plut.*

Beugler (*boare, o, avi*) βοᾷν, ῶ, ήσω· μυκᾶσθαι, ῶμαι, *Plut.*

Beurre (*butyrum, i*) πικέριον, ου, τό· βούτυρον, ου, τό, *Gal.*

Beurré (*butyraceum pirum*) βουτύρινον ἄπιον, ου.

Beurrier, ère (*qui, quæ butyrum vendit*) βουτυροπώλης, ου, τό· βουτυροπῶλις, ιδος, ἡ.

Bévue (*error, oris*) ἁμάρτημα, ατος, τό. Faire une bévue (*errare, o, avi*) ἁμαρτάνειν, νω, τήσω, τηκα, *Dém.* Toutes les bévues que font les hommes, ὁπόσα ἄνθρωποι ἐξαμαρτάνουσι, *Xén.*

Biais (*obliquitas, atis*) λοξότης, ητος, ἡ· πλαγιότης, ητος, ἡ. De biais, en biais (*in obliquum*) πλαγίως, λοξῶς.

Biaiser (*obliquare, o, avi*) πλαγιοῦν, ῶ· πλαγιάζειν, ζω, σω, *Poll.* λοξεύειν, ω, σω, *Procl.* λοξοῦν, ῶ, *Strab.*

Bias, un des sept sages de la Grèce (*Bias, antis*) Βίας, αντος, ὁ.

Biberon (*bibax, acis*) φιλοπότης, ου, ὁ· *Poll.* πολυπότης, ου, ὁ, *Plut.*

Bible (*biblia sacra, orum*) βιβλία, ων, τά. — *Ce mot signifie le* Livre *par excellence, c'est-à-dire l'ancien et le nouveau Testament.*

Bibliographe (*bibliographus, i*) βιβλιογράφος, ου, ὁ,ἡ, *Poll.*

Bibliographie (*bibliographia, æ*) βιβλιογραφία, ας, ἡ, *Diosc.*

Bibliomane (*librorum avidus, a*) βιβλιομανής, έος, ὁ,ἡ.

Bibliomanie (*librorum aviditas*) βιβλιομανία, ας, ἡ.

Bibliophile (*librorum amans*) φιλόβιβλος, ου, ὁ,ἡ.

Bibliotaphe (*qui libros tumulat*) βιβλιοτάφος, ου, ὁ,ἡ.

Bibliothécaire (*bibliothecæ præfectus*) βιβλιοφύλαξ, ακος, ὁ.

Bibliothèque (*bibliotheca, æ*) βιβλιοθήκη, ης, ἡ, *Poll.*

Biblique (*biblicus, a, um*) βιβλικός, ή, όν.

Bibus. Une affaire de bibus (*res nihili*) οὐτιδανὸν πρᾶγμα, ατος.

Biceps (*biceps, bicipitis*) δικέφαλος, ου, ὁ,ἡ· δικάρηνος, ου, ὁ,ἡ, *Batrach.*

Biche (*cerva, æ*) ἔλαφος, ου, ἡ, *Arist.* Couleur de biche (*cervinus color, oris*) ἐλάφειον χρῶμα, ατος.

Bichon, onne (*melitæus canis, is*) τριχῶδες κυνάριον, ου.

Bicoque (*ignobile oppidulum, i*) ἀκλεὲς πολίχνιον, ου, *Isocr.*

Bidet (*mannus, mannulus, i*) ἱππάριον, ου, τό, *Xén.*

Bien, Biens (*bona, orum*) οὐσία, ας, ἡ· τὰ ὄντα, ων, *Dém.* ἀγαθά, ῶν, τά· χρήματα, ων, τά, *Isocr.* Biens immeubles, τὰ ὑπάρχοντα, *Isocr.*

Bien (*bonum, i*) ἀγαθόν, οῦ, τό· χρηστόν, οῦ, τό. Homme de bien (*vir bonus*) καλοκἀγαθος ἀνήρ, έρος, *contr.* δρός, *Isocr.* Avoir en vue le bien public (*publico bono inservire, io*) πρὸς τὸ πᾶσι λυσιτελὲς σκοπεῖν, ῶ, ήσω. Faites du bien à ceux qui vous haïssent (*benefacite iis qui oderunt vos*) καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς, *Matth.* V. 44.

Bien (*bene, recte*) εὖ, καλῶς, *Dém.* Se porter bien (*bene valere, eo*) καλῶς ἔχειν, ἔχω *· πράττειν, ττω. Portez-vous bien (*vale, valete*) ἔῤῥωσο, σθε· ὑγίαινε, ετε· χαῖρε, ετε, *Luc.* Il y a bien des gens qui disent (*multi homines dicunt*) πολλοὶ ἄνθρωποι λέγουσιν. Bien plus que (*multo magis quam*) πολλῷ μᾶλλον, ἤπου, *Plat.*

Bien que (*etsi*) εἰ καί. *Voyez* Quoique.

Bien-aimé, ée (*dilectus, a*) ἀγαπητός, ή, *N. Test.*

Bien-dire (*facundia, æ*) εὐγλωττία, ας, ἡ.

Bien-disant, e (*disertus, a*) εὐφραδής, έος, ὁ,ἡ, *Esch.*

Bien-être (*commodum, i*) εὐζωΐα, ας, ἡ· τὸ συμφέρον, οντος, *Isocr.* Chercher son bien-être (*commodis suis inservire*, Cic.) ὑπὲρ τῶν ἰδίων συμφερόντων σπουδάζεσθαι, *Dém.*

Bienfaisance (*beneficentia, æ*) εὐποιΐα, ας, ἡ· εὐεργεσία, ας, ἡ, *Dém.* εὐπραγία, ας, ἡ, *Isocr.*

Bienfaisant, e (*beneficus, a*) εὐεργέτης, ου, ὁ, *Dém.* εὐποιῶν, οῦσα, *Isocr.*

Bienfait (*beneficium, ii*) εὐεργέτημα, ατος, τό· χάρις, ιτος, ἡ, *Dém.* εὐεργεσία, ας, ἡ, *Isocr.* Combler quelqu'un de bienfaits (*aliquem beneficiis cumulare, o, avi*) τινὰ δωρεαῖς τιμᾷν, ῶ, ήσω, *Dém.* Rendre bienfait pour bienfait, τὸν εὖ ποιοῦντα ἀντευποιεῖν, ῶ, ήσω. Il ne faut pas se laisser surpasser en bienfaits par ses amis (*amicorum beneficiis superari non decet*) οὐ πρέπει ἡττᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις τῶν φίλων, *Isocr.*

Bienfaiteur, trice (*de aliquo bene meritus, a*) εὐεργέτης, ου, ὁ, *Dém.* εὐποιῶν, οῦσα, *Isocr.*

Bienheureux, euse (*beatus, fortunatus, a*) ὄλβιος, τρισόλβιος, πανόλβιος, ου, ὁ,ἡ, μακάριος, α, ον. Bienheureux les pauvres d'esprit, parce que le royaume des cieux est à eux (*beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cœlorum*) μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, *Matth.* V. 3. Le séjour des bienheureux, ὁ τόπος τῶν μακαριτῶν. — *Voyez* Rhopalique.

Biennal, e (*biennis, e*) διετής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Bienséance (*decorum, i*) τὸ πρέπον, οντος, *Dém.* Observer les règles de la bienséance (*decorum servare, o, avi*) τὸ πρέπον φυλάττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Bienséant, e (*decorus, a, um*) εὐπρεπής, έος, ὁ,ἡ, *Xén.* εὐσχήμων, ονος, ὁ,ἡ, τινί, *Esch.*

Bientot (*mox, brevi*) αὐτίκα, εὐθύς, *Dém.* εὐθέως, *Plut.*

Bienveillance (*benevolentia, æ*) εὔνοια, ας, ἡ, *Dém.* A cause de sa bienveillance envers nous (*propter ejus erga nos benevolentiam*) διὰ τὴν αὐτοῦ εὔνοιαν, τὴν εἰς ἡμᾶς. Rechercher la bienveillance de quelqu'un (*alicujus benevolentiam expetere*) τινὸς εὐνοίας ὀρέγεσθαι, *Isocr.* La perdre, διαμαρτάνειν ou ἀποστερεῖσθαι τῆς εὐνοίας ou τῆς φιλανθρωπίας τινός, *Dém.*

Bienveillant, e (*benevolus, a, um*) εὔνοος, *contr.* ους, ὁ,ἡ· εὐνοϊκός, ή, όν, *Dém.*

Bienvenu, venue (*gratus adveniens*) εὐπρόσδεκτος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.*.

Bienvenue (*prosper adventus, us*) κατευόδωσις, εως, ἡ.

Bienvoulu, ue (*acceptus, a, um*) εὐάρεστος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.*

Bière (*feretrum, i*) φέρετρον, ου, τό· σορός, οῦ, ἡ, *Hom.* Porteur de bières (*vespillo, onis*) νεκροφόρος, ου, ὁ· ἐνταφιαστής, οῦ, ὁ, *Sept.*

Bière (*cerevisia, æ*) ζῦθος, ου, ὁ, *Théophr.* κρίθινος οἶνος, ου, *Diosc.* Brasseur de bière (*cerevisiarius, ii*) ζυθοποιός, οῦ, ὁ.

Bièvre (*fiber, bri*) κάστωρ, ορος, ὁ, *Diosc.*

Biffer (*decussare, o, avi*) χιάζειν, ζω, σω, *R. la lettre* X.

Bifurcation (*in duas partes divisio, onis*) διχοτομία, ας, ἡ.

Bifurqué, ée (*bifidus, a, um*) διχότομος, ου, ὁ, ἡ.

Bigame (*geminis nuptiis illigatus, a*) δίγαμος, ου, ὁ, ἡ.

Bigamie (*iteratæ nuptiæ, arum*) διγαμία, ας, ἡ. — *Ce mot et le précédent sont* hybrides (*R.* ὕβρις) *c'est-à-dire formés du mélange de deux langues; bi étant latin, et* game *ou* gamie *grecs. Il faudrait dire régulièrement* digame *et* digamie.

Bigarré, ée (*variegatus, a, um*) ποικίλος, η, ον, *Dém.* αἰόλος, ου, ὁ.

Bigarrer (*variegare, go*) ποικίλλειν, ίλλω, ιλῶ, *Eur.* διαποικίλλειν, *Isocr.*

Bigarrure (*variegatio, onis*) ποικιλμός, οῦ, ὁ· ποίκιλσις, εως, ἡ, *Plut.*

Bigle (*pœtus, i; strabo, onis*) παραβλώψ, ῶπος, ὁ, ἡ· στραβός, ή, όν, *Gal.*

Bigler (*oculos distorquere, eo*) στραβίζειν, ζω, σω.

Bigorne (*bicornis incus, udis, f.*) δίκερως ἄκμων, ονος, ὁ.

Bigot, te (*pietatis simulator, trix*) ὑποκριτής, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Bigoterie (*simulata pietas, atis*) ὑπόκρισις, εως, ἡ.

Bigotisme (*pietatis larva, æ*) ὑποκρισία, ας, ἡ.

Bijou (*cimelium, i*) κειμήλιον, ου, τό. Les bijoux d'une femme (*muliebris mundus, i*) γυναικεῖος κόσμος, ου, *Plat.*

Bile (*bilis, is*) χολή, ῆς, ἡ, *Plut.* Remède qui fait évacuer la bile, χολαγωγὸν φάρμακον, ου. Bile noire, μελαγχολία, ας, ἡ, *Hipp.* La bile noire te tourmente, mon ami! μελαγχολᾷς! ὦ 'νθρωπε! *Aristoph. Plutus*, 366.

Bilieux, euse (*biliosus, a, um*) χολώδης, εος, ὁ, ἡ· πικρόχολος, ου, ὁ, ἡ, *Hipp.*

Bille (*globulus, i*) σφαιρίον, σφαιρίδιον) ου, τό.

Billet (*chirographum, i; schedula, æ*) χειρόγραφον, ου, τό· σχεδάριον, ου, τό, *Eust.* S'engager par un billet (*chirographo cavere, eo*) χειρογραφεῖν, ῶ, ήσω, *Pand.* Billets de loterie (*fortunæ sortes, ium*) οἱ τῆς τύχης κλῆροι.

Billevesée (*ineptiæ, arum*) φλυαρία, ας, ἡ, *Luc.* C'est un donneur de billevesées (*prorsus ineptit iste homo*) τριχολογεῖ οὗτος ὁ ἄνθρωπος. — *Plaute donne à un tel homme les noms burlesques de* Vaniloquidorus, Nugipililoquides, etc. *Voyez* **Babillard.**

Billion (*millies mille millia*) δεκαμυριακισμύριοι, αι, α. *Voyez* **Trillion.**

Billon (*æris nummi, orum*) χαλκοῦν νόμισμα, ατος, τό· κέρμα, ατος, τό, *N. Test.*

Billot (*crassior truncus, i*) κορμός, οῦ, ὁ, *Phil.* στέλεχος, εος-ους, τό, *Théophr.*

Bimbelot (*crepundia, orum*) κροτοπαίγνιον, ου, τό.

Binage (*repastinatio, iteratio, onis*) βωλοστροφία, ας, ἡ, *Gaza.*

Binaire (*binarius, a, um*) δυϊκός, ή, όν· δυαδικός, ή, όν.

Biner un champ de vigne (*agrum repastinare, o, avi; vitem iterare, o, avi*) βωλοστροφεῖν, ῶ, ήσω· ἀμπελουργίαν δευτεροῦν, ῶ, ώσω.

Biographe (*vitarum scriptor*) βιογράφος, ου, ὁ.

Biographie (*vitarum scriptio*) βιογραφία, ας, ἡ.

Bion, poëte bucolique (*Bion, onis*) Βίων, ωνος, ὁ.

Bipédal, ale. Une poutre bipédale, longue de deux pieds (*bipedale tignum, i*) διποδιαία δοκός, οῦ, *Xén.*

Bipède (*bipes, edis, c.*) δίπους, οδος, ὁ, ἡ, *Arist.*

Bique (*capella, æ*) αἶξ, αἰγός, ἡ, *Arist.*

Biquet (*hædus, i*) ἔριφος, ου, ὁ, *Arist.* ἐρίφιον, ου, τό, *Athén.*

Birème (*biremis, is, f.*) διήρης, εος, ὁ, ἡ, *Poll.*

Bis, une seconde fois (*bis*) δίς.

Bis, ise (*cineraceus, a, um*) λευκόφαιος, ου, ὁ, ἡ· τεφραῖος, α, ον, *Elien.* Du pain bis (*cibarius* ou *secundarius panis, is*) συγκόμιστος ou πιτυρίτης ἄρτος, ου· πιτυρίας, ου, ὁ, *Gaza.*

BISAÏEUL (*proavus, i*) πρόπαππος, ου, ὁ, *Dém.* — paternel *ou* maternel (*paternus* vel *maternus*) πρὸς πατρὸς ἢ μητρός, *Isocr.*

BISAÏEULE (*proavia, æ*) προμάμμη, ης, ἡ, *Phil.* ἡ τοῦ πάππου μήτηρ, τέρος *contr.* τρός, *Dém.*

BISANNUEL, ELLE (*biennis, e*) διετής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.*

BISBILLE (*rixa, æ*) ἐριθεία, ας, ἡ.

BIS-BLANC (*semi-albus, a, um*) λευκόφαιος, ου, ὁ,ἡ.

BISCORNU, UE (*incongruus, a, um*) ἀνάρμοστος, ου, ὁ,ἡ.

BISCUIT (*dulciaria copta, æ*) κόπτη, ης, ἡ· πέμμα, ατος, τό.

BISCUIT DE MER (*nauticus panis, is*) δίςεφθος ἄρτος, ου.

BISE (*aquilo, onis*) βορέας, ου, ὁ· βοῤῥᾶς, ᾶ, ὁ.

BISET (*palumbus, i; palumba, æ*) φάσσα ou φάττα, ης, ἡ, *Epiph.*

BISON (*bubalus, i*) βούβαλος, ου, ὁ, *Arist.*

BISQUE (*unctiusculum pulmentum, i*) τρυφερὸς ζωμός, οῦ.

BISSAC (*mantica, æ*) πήρα, ας, ἡ, *Plut.*

BISSEXTE (*bissextus dies, ei*) δίςεκτος ἡμέρα, ας, ἡ.

BISSEXTIL, E (*intercalaris annus*) ἐμβολιμαῖον ἔτος, ους.

BISTORTE (*polygonum bistorta*, Linn.) πολύγωνον, ου, τό.

BISTOURI (*chirurgicum scalprum, i*) σμίλη, ης, ἡ· ἰατρικὸν σμιλίον, ου, *Clém. Alex.*

BITHYNIE (*Bithynia, æ*) Βιθυνία, ας, ἡ.

BITUME (*bitumen, inis*) ἄσφαλτος, ου, ἡ, *Diosc.*

BITUMINEUX, EUSE (*bitumineus, a, um*) ἀσφάλτειος, ου, ὁ,ἡ.

BIVAC. — *Voyez* BIVOUAC.

BIVALVE (*biforis, e*) δίθυρος, ου, ὁ,ἡ.

BIVOIE (*bivium, i*) ἄμφοδος, ου, ἡ, *Xén.*

BIVOUAC (*castrenses vigiliæ, arum*) νυκτεγερσία, ας, ἡ.

BIVOUAQUER (*nocturnas excubias agere, ago, egi*) νυκτεγερτεῖν, ῶ, ήσω.

BIZARRE (*morosus, a, um*) δύςκολος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* La fortune est bizarre (*fortuna vices variat*) μεταβλητή ἐστιν ἡ τύχη.

BIZARREMENT (*morose*) δυςκόλως, *Dém.*

BIZARRERIE (*morositas, atis*) δυςκολία, ας, ἡ· τὸ δυςάρεστον, ου, *Isocr.*

BLAFARD, E (*pallidus, a, um*) ὠχρός, ά, όν, *Arist.* λείψαιμος, ου, ὁ,ἡ, *Gall.*

BLAIREAU (*ursus meles*, Cuv.) μελίς, ίδος, ἡ.

BLAMABLE (*vituperabilis, e*) ἐπίψογος, ου, ὁ,ἡ, *Diod. Sic.* ἐπονείδιστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

BLAME (*vituperatio, onis*) ψόγος, ου, ὁ· ἐπιτίμησις, εως, ἡ, *Dém.*

BLAMER (*vituperare, o, avi*) ψέγειν, ω, ξω, τινά, *Plat.* διαψέγειν. *Plut.* ἐπιτιμᾶν, ῶ, ήσω, τινί· μέμφεσθαι, ομαι, ψομαι, τινί, *Dém.* ὀνειδίζειν, ζω, σω, *Soph.* On peut les blâmer de cela, τοῦτο αὐτοῖς μέμφεσθαι ἄξιον, *Plat.*

BLANC, CHE (*albus, candidus, a, um*) λευκός, ή, όν, *Dém.* ἀργός, ή, όν, *Hom.* ἀλφός, ή, όν, *Hésych.* Gelée blanche (*pruina, æ*) πάχνη, ης, ἡ, *Arist.* Blanc d'œuf (*albumen, inis*) λεύκωμα, ατος, τό, *Diosc.* Blanc-bec (*imberbis, is*) ἀπώγων, ωνος, ὁ.

BLANCHAILLE (*pisciculi, orum*) ἰχθύδια, ων, τά, *Plut.*

BLANCHATRE (*subalbidus, a, um*) ὑπόλευκος, ου, ὁ,ἡ, *Diosc.*

BLANCHEMENT (*candide, nitide*) καθαρῶς, *Plut.*

BLANCHI, IE (*dealbatus, a, um*) λευκανθείς, εῖσα, έν.

BLANCHIMENT (*dealbatio, onis*) λευκασμός, οῦ, ὁ.

BLANCHIR (*dealbare, o, avi*, aliquid) λευκαίνειν, αίνω, ανῶ· λευκοῦσθαι, οῦμαι, τί, *Xén.*

BLANCHIR (*albescere, sco; canescere, sco*) λευκαίνεσθαι, ομαι· πολιοῦσθαι, οῦμαι, *Arist.* Cheveux qui commencent à blanchir, αἱ μεσοπόλιοι τρίχες, ῶν.

BLANCHISSAGE (*linteorum lotio, onis*) τῆς ὀθόνης κάθαρσις, εως, ἡ· πλύσις, εως, ἡ.

BLANCHISSANT, E (*albicans, antis*) ὑπολευκαινόμενος, η, ον· — αἱ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμιαί, *Hom. Il.* V, 502.

BLANCHISSERIE (*albaria officina, æ*) πλύσιμον, ου, τό· πλυντήριον, ου, τό.

BLANCHISSEUR, EUSE (*qui, quæ lintea*

purgat) **πλυντήρ**, ῆρος, ὁ· πλύντρια, ας, ἡ, *Poll.*

Blandices (*blanditiæ, arum*) κολακεία, ας, ἡ, *Dém.*

Blaser. Se blaser par l'excès du vin, des plaisirs, *etc.* (*nimia vini potatione, nimio voluptatum usu hebescere, sco*) τῇ ὑπερβολῇ τοῦ οἴνου ου τῶν ἡδονῶν ἀμβλύνεσθαι, ομαι.

Blason (*stemmata, um*) παράσημα, ων, τά. La science du blason, ἡ τῶν παρασήμων ἐπιστήμη, ης.

Blasphémateur (*blasphemator, oris*) βράςφημος, ου, ὁ, *Dém.*

Blasphématoire (*contumeliosus, a, um*) βλάςφημος, ου, ὁ, ἡ.

Blasphème (*blasphemia, æ*) βλαςφημία, ας, ἡ, *Plat.*

Blasphémer (*blasphemare, o*) βλαςφημεῖν, ῶ, ήσω, εἰς Θεόν, *Plat.* — *Ce mot, analysé, signifie* (*lædere famam*) βλάπτειν φήμην. Il a blasphémé ; qu'avons-nous encore besoin de témoins? vous venez d'entendre son blasphème (*blasphemavit; quid adhuc egemus testibus? ecce nunc audistis blasphemiam*) ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων ; ἴδε, νῦν ἠκούσατε τὴν βλαςφημίαν αὐτοῦ, *Matth.* XXVI. 65.

Blattier (*frumentarius, i*) σιτοκάπηλος, ου, ὁ, *Arist.*

Blaude (*lacerna, æ*) τρίβων, ωνος, ὁ, *Dém.*

Blé ou **Bled** (*frumentum, i*) σῖτος, ου, ὁ, *Dém.* Le blé est cher, τίμιός ἐστιν ὁ σῖτος. Le blé est à très-bas prix, εὐωνότατός ἐστιν ὁ σῖτος. Porter du blé à Athènes. σῖτον ἄγειν Ἀθήναζε. Importer *ou* exporter du blé, σῖτον εἰςάγειν εἴς τινάς, ἢ σῖτον ἐξάγειν παρά τισι, *Dém.*

Blé de Turquie. — *Voyez* **Maïs.**

Blé de vache. *Voyez* **Mélampyre.**

Blé noir. — *Voyez* **Sarrasin.**

Blèche (*mollis et ignavus*) βρηχρός, ά, όν.

Blême (*pallidus, a, um*) ὠχρός, ά, όν, *Arist.* λείφαιμος, ου, ὁ, ἡ, *Gal.*

Blêmir (*pallescere, sco*) ὠχριᾶν, ῶ, *Hér.*

Blessé, ée (*vulneratus, saucius, a, um*) τρωθείς, εῖσα, έν· τετραυματισμένος, η, ον. Les morts, les mourants et les blessés (*mortui, morientes et saucii*) οἱ θανόντες, οἱ θνήσκοντες, οἱ τραυματίαι. Médée blessée d'amour (*Medea amore saucia*, Cic.) Μήδεια ἔρωτι θυμὸν ἐκπλαγεῖσ' Ἰάσονος, *Eur. Médée*, 8.

Blesser (*vulnerare, o, avi; lædere, do, si*) τιτρώσκειν, σκω, τρώσω, *Plut.* τραυματίζειν, ζω, σω, *Dém.* οὐτᾷν, ῶ, ήσω, *Hom.* Il le blessa dangereusement à la tête d'un coup d'épée, κατήνεγκεν αὐτῷ κατὰ τῆς κεφαλῆς τῷ ξίφει ἐπικίνδυνον πληγήν, *Plut.*

Blessure (*vulnus, eris; plaga, æ*) τραῦμα, ατος, τό, *Dém.* πληγή, ῆς, ἡ, *Xén.* Mourir des suites d'une blessure (*mori ex vulnere*) ἐκ τοῦ τραύματος ἀποθανεῖν, θνήσκω*, *Xén.*

Blet, ette (*flaccidus, a, um*) ἡμισαπής, έος, ὁ, ἡ.

Blette (*blitum, i*) βλίτον, ου, τό, *Diosc.*

Bleu, e (*cæruleus, a, um; quasi cœlureus*) κυάνεος, η, ον, *Arist.*

Bleuatre (*subcæruleus, a, um*) κυανίζων, ουσα, ον, *Diosc.*

Bleuir (*cæruleum colorem induere* ou *inducere, o*) κυανίζειν, ίζω, ίσω, *Diosc.*

Bloc de marbre (*marmorea moles, is*) μαρμάρινον βάρος, ους. En bloc (*acervatim*) ἀθρόως, σωρηδόν, *Hér.*

Blocage ou **Blocaille** (*cæmentum, i*) χάλιξ, ικος, ὁ, *Thuc.* Une muraille de blocage (*cæmentitius paries, etis*) χαλίκειος τοῖχος, ου.

Blocus (*interclusio, onis*) περικάθησις, εως, ἡ. Faire le blocus d'une place (*urbem obsidione cingere, go, xi*) πόλιν περικαθίζειν, ίζω, ίσω, *Sept.* πόλιν ἐκπολιορκεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Blond, e (*flavus, a, um*) ξανθός, ή, όν, *Arist.*

Blondin, ine (*subflavus, a, um*) ὑπόξανθος, ου, ὁ, ἡ.

Blondir (*flavescere, sco*) ξανθίζεσθαι, ομαι, *Athén.* ξανθίζειν, ίζω, ίσω, *Sept.*

Blondissant, e (*flavens, entis*) ξανθίζων, ουσα, ον.

Bloquer une ville (*urbem obsidione cingere, go, xi*) κύκλῳ πόλιν περικάθησθαι, ημαι, *Dém.* Bloquer toutes les issues, πάσας τὰς ἐξόδους προκαταλαμβάνειν λαμβάνω*.

Blottir [**Se** (*in angustum sese abdere, do, di*) ταπεινοῦσθαι, οῦμαι.

Blouser [**Se** (*hallucinari, or*) σφάλλεσθαι, ομαι· παραβλέπειν, πω, ψω, *Luc.*

Bluet ou **Barbeau** (*cyanus, i*) κύανος, ου, ὁ, *Diosc.*

Bluette (*scintilla, æ*) σπινθήρ, ῆρος, ὁ, *Aristoph.*

Bluteau ou **Blutoir** (*pellinarium cribrum, i*) χρησέρα, ας, ἡ· κόσκινον, ου, τό, *Plat.*

Bluter (*cribrare, o, avi*) κοσκινίζειν, ζω, σω, *N. Test.*

Bobine (*fusus, i*) κλωστήρ, ῆρος, ὁ· ἄτρακτος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Bocage (*nemus, oris*) νέμος, εος-ους, τό· ἄλσος, εος-ους, τό, *Hér.*

Bocager, ère (*nemorosus, a, um*) ἀλσώδης, εος, ὁ,ἡ, *Athén.*

Bocal, ou **Baucal.** *L'étymologie semblerait exiger que l'on préférât la seconde manière d'écrire, quoique moins conforme à l'usage, vu que l'on appelait en grec* βαυκάλιον, ου, τό, un vase à cou fort étroit (*vas angusti oris*), *mot que l'on rapporte à la racine* βαύζειν, ύζω (*baubari, or*) *d'où il semble formé par onomatopée. — Toutefois les Italiens écrivent* boccale, *R.* bocca, *bouche.*

Boeuf (*bos, bovis*) βοῦς, βοός, ὁ, *Arist.* Etable à bœufs (*bovile, is*) βουστάσιον, ου, τό· βούστασις, εως, ἡ· βούσταθμον, ου, τό· βοαύλιον, ου, τό, *Poll.* Faire paître des bœufs (*boves pascere, sco*) βουκολεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.* Immoler des bœufs (*boves mactare, o*) βουθυτεῖν, ῶ, ήσω, *Esch.* De la chair de bœuf, *ou simplement* du bœuf (*bubula caro, rnis*) βόειον κρέας, ατος-αος-ῶς. Un jeune bœuf (*juvencus, i*) μόσχος, ου, ὁ, *Athén.* Un bœuf gras (*bos opimus*) βοῦς σιτευτός, οῦ, *N. Test.* Troupeau de bœufs (*armentum, i*) ἀγέλη, ης, ἡ, *Xén.* βουκόλιον, ου, τό, *Phil.*

Boire (*bibere, bo, bi; potare, o, avi*) πίνειν, πίνω*, *Xén.* Boire toute la journée, ὅλην τὴν ἡμέραν πίνειν, *Xén.* Boire peu, ὀλιγοποτεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.* — du vin, οἰνοποτεῖν. — du vin pur, ἀκρατοποτεῖν, *Athén.* — de l'eau, ὑδροποτεῖν, *Xén.* — de l'eau fraîche, ψυχροποτεῖν, *Plut.* — du lait, γαλακτοποτεῖν, *Athén.* — une médecine, φαρμακοποτεῖν, ῶ, ήσω, *Théophr.* Le boire et le manger, τὸ πιεῖν καὶ τὸ φαγεῖν.

Ἡ γῆ μέλαινα πίνει,
πίνει δὲ δένδρε' αὐτήν.
πίνει θάλασσ' ἀναύρους,
ὁ δ' ἥλιος θάλασσαν,
τὸν δ' ἥλιον σελήνη.
τί μοι μάχεσθ', ἑταῖροι,
χαὐτῷ θέλοντι πίνειν;
Anacr. Ode XIX.

Bois [Du (*lignum, i*) ξύλον, ου, τό, *Arist.* κᾶλον, ου, τό. Un pont de bois (*ligneus pons, ontis*) ξυλίνη γέφυρα, *Xén.* Bois de charpente (*materia, æ*) ὕλη, ης, ἡ, *Dém.* Le bois d'un cerf (*cervina cornua*) ἐλάφειον, ου, τό, *Suid.*

Bois (*silva, æ*) δρυμός, οῦ, ὁ, *Strab.* ὕλη, ης, ἡ, *Xén.* Bois sacré (*lucus, i*) ἄλσος, ους, τό· τέμενος, ους, τό, *Dém.* Les nymphes des bois, αἱ Δρυάδες ou Ἁμαδρυάδες, ων.

Boisé, ée. Une terre bien boisée (*terra silvis obsita*) γῆ ξυλώδης, εος, *Théophr.*

Boiser (*contignare, o, avi*) ξυλοῦν, ῶ, ώσω.

Boiserie (*materiatio, onis*) ξύλωσις, εως, ἡ.

Boiseux, euse (*lignosus, a, um*) ξυλώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théoph.*

Bois-gentil. — *Voyez* **Lauréole.**

Bois puant (*anagyris fœtida*, Linn.) ἀνάγυρις, εως, ἡ, *Diosc.*

Boisseau (*modius, i*) μόδιος, ου, ὁ, *Din.* μέδιμνος, ου, ὁ, *Arist.* — *Cette ancienne mesure, qui variait selon les différents pays, est maintenant remplacée par le* Décalitre. *Voyez ce mot.*

Boisson (*potus, us; potio, onis*) πόμα, ατος, τό, *Luc.* πόσις, εως, ἡ, *Thuc.*

Boite (*capsa, æ; pyxis, idis*) κάψα, ης, ἡ, *Suid.* πυξίς, ίδος, ἡ· κιβωτός, οῦ, ἡ, *Athén.* Petite boîte (*capsula, æ*) κιβώτιον, ου, τό, *Plut.*

Boitement. — *Voyez* **Claudication.**

Boiter (*claudicare, o, avi*) σκάζειν, ζω, *Plut.* χωλαίνειν, νω· καταχωλεύειν, ω, σω, *Grég. Naz.* Boiter légèrement, ὑποσκάζειν, ζω, *Luc.*

Boiteux, euse (*claudus, a, um*) χωλός.

ἡ, όν, *Dém.* κυλλός, ή, όν, *Hipp.* γυιός, ή, όν· σκάζων, ουσα, ον. — d'un seul pied, ἕτερον πόδα. — des deux pieds, ἀμφίχωλος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.* ἀμφιγυήεις, *épithète qu'Homère donne à Vulcain.*

Bol (*bolus, i*) βῶλος, ου, ἡ. Bol d'Arménie (*Armenia gleba, æ*) Ἀρμενία βῶλος, ου.

Bombance (*opiparæ epulæ, arum*) πολυτελὴς εὐωχία, ας, *Plut.*

Bombarde (*bellicum tormentum, i*) πυροβόλος μηχανή, ῆς.

Bombarder une ville (*bellicis tormentis urbem comburere, ro*) πυροβόλοις μηχαναῖς πόλιν πιμπράναι, ημι, *fut.* πρήσω.

Bombe (*ignifer globus, i*) πυρώδης σφαῖρα, ας, ἡ.

Bombement (*convexitas, atis*) κύρτωσις, εως, ἡ.

Bomber (*incurvare, vo; curvescere, sco*) κυρτοῦν, ῶ, ώσω· κυρτοῦσθαι, οῦμαι, *Xén.*

Bon, Bonne (*bonus, a, um*) ἀγαθός, ή, όν, *Dém.* χρηστός, ή, όν, *Isocr.* ἐσθλός, ή, όν, *Hom.* Bel et bon, καλοκάγαθος, ου, ὁ,ἡ. Ami du bon *ou* de ce qui est bon, φιλάγαθος, ου, ὁ,ἡ. Un bon homme (*homo simplex*) ἁπλοῦς ἄνθρωπος. Tenir bon, ἀνθίστασθαι, αμαι. Tout de bon (*serio*) σπουδῇ, *Dém.* De bonne volonté (*alacriter*) προθύμως. A la bonne heure, ἀγαθῇ τύχῃ! *Voyez* Fortune. Bonjour, monsieur! (*salve, domine!*) χαῖρε, ὦ δέσποτα! *Xén.*

Bonace (*malacia, æ*) μαλακία, ας, ἡ· γαλήνη, ης, ἡ· εὐδία, ας, ἡ, *Théophr.*

Bonasse (*simplex, icis*) ἁπλοῦς, ῆ, οῦν· ἄκακος, ου, ὁ,ἡ.

Bonbons (*bellaria, orum*) τραγήματα, ων, τά. Qui aime les bonbons, φιλοτραγήμων, ονος, ὁ,ἡ, *Athén.*

Bond (*subsultus, us*) πήδημα, ατος, τό, *Plut.* ἅλμα, ατος, τό, *Hom.* Par sauts et par bonds (*subsultim*) ὑποπηδητικῶς.

Bonde (*obturamentum, i*) ἔμφραγμα, ατος, τό.

Bondir (*subsilire, io, ui*) ὑποπηδᾶν, ῶ, ήσω· ὑφάλλεσθαι, ομαι· σκιρτᾶν, ῶ, ήσω, *Eur.*

Bondissant, e (*exsultans, antis*) σκιρτητικός, ή, όν.

Bondissement (*exsultatio, onis*) σκίρτημα, ατος, τό· σκιρτηθμός, οῦ, ὁ.

Bondon (*dolii obturamentum, i*) τοῦ πίθου ἔμφραγμα, ατος, τό.

Bondonner (*dolium obturare, o, avi*) τὸν πίθον ἐμφράττειν, ττω, ξω.

Bon-Henri ou Patte-d'oie (*chenopodium bonus Henricus*, Linn.) χηνοπόδιον, ου, τό.

Bonheur (*felicitas, atis*) εὐτυχία, ας, ἡ, *Dém.* εὐδαιμονία, ας, ἡ, *Isocr.* S'il lui arrive quelque bonheur, προςπεσούσης αὐτῷ εὐτυχίας τινός. Se montrer digne de son bonheur, ἄξιον ἑαυτὸν τῆς εὐδαιμονίας καθιστάναι, ἵστημι*, *Isocr.* Par bonheur (*feliciter*) εὐτυχῶς, *Dém.* εὐδαιμόνως, *Isocr.*

Bonhomie (*morum simplicitas, atis*) ἀκακία, ας, ἡ, *Bas.* εὐήθεια, ας, ἡ, *Phil.*

Bonifier (*in melius vertere, to, ti*) βελτιοῦν, ῶ, ώσω.

Bonjour (*salve, ete*) χαῖρε, ετε, *Xén.* — *Les Grecs modernes disent* καλημέρα (calméra) *pour* καλὴ ἡμέρα. Bonjour, mon ami! comment te portes-tu? (*salve, amice! quomodo vales?*) χαῖρε, φίλε! πῶς ἔχεις; *et l'on répond :* bien *ou* mal, καλῶς ou κακῶς.

Bonne d'enfant (*pedissequa, æ*) παιδαγωγός, οῦ, ἡ.

Bonne-aventure (*hariolatio, onis*) μαντεία, ας, ἡ, *Luc.* Dire la bonne aventure (*hariolari, or*) μαντεύεσθαι, ομαι, Diseur, diseuse de bonne aventure (*hariolus, a*) μάντις, εως, ὁ, *Plut.* ἡ, *Athén.*

Bonne-dame (*atriplex hortensis*, Linn.) ἀτράφαξις, εως, ἡ, *Diosc.*

Bonne-fortune (*insperata felicitas, atis*) ἀπροςδόκητος εὐτυχία, *Isocr.*

Bonnement (*simpliciter*) ἁπλῶς, εὐηθῶς. Tu t'es imaginé bonnement (*inepte credidisti*) εὐήθως ᾠήθης, *Dém.*

Bonnet (*pileus, pileolus, i*) πῖλος, ου, ὁ· πιλίον, ου, τό, *Plut.* Qui a la tête près du bonnet (*celer irasci*) ὀξύθυμος, ου, ὁ,ἡ.

Bonneter (*serviliter salutare, o, avi*) δουλικῶς προςκυνεῖν, ῶ, ήσω.

Bonneterie (*pileorum confectio, onis*) πιλοποιΐα, ας, ἡ.

Bonnetier (*pileorum confector, oris*) πιλοποιός, οῦ, ὁ.

Bonsoir (*vale, ete*) ἔρρωσο, σθε, *Luc.* — *Les Grecs modernes disent* χαλησπέρα (calispéra) *pour* χαλὴ ἑσπέρα. *Voyez* Bonjour.

Bonté (*bonitas, atis*) ἀγαθότης, ητος, ἡ, *Grég. Naz.* ἀγαθοσύνη, ης, ἡ, *N. Test.* καλοκἀγαθία, ας, ἡ, *Xén.* χρηστότης, ητος, *Plut.* Avoir pour quelqu'un trop de bonté (*alicui nimis indulgere, geo, si*) ἀνιέναι τινὶ λίαν, *Arist.*

Boote ou **Bouvier** (*bubulcus, i*) Βοώτης, ου, ὁ, *Anacr.* — *C'est une constellation boréale, qui est placée à la queue de la grande ourse, et dans laquelle brille une étoile de première grandeur, appelée* arcture *ou* arctophylax. *R.* ἄρκτος, ὁ,ἡ (*ursus, a*) *et* οὐρά (*cauda*) ou φύλαξ (*custos*).

Μεσονυκτίοις ποθ' ὥραις,
στρέφεται ὅτ' Ἄρκτος ἤδη
κατὰ χεῖρα τὴν Βοώτου·
μερόπων δὲ φῦλα πάντα
κέαται κόπῳ δαμέντα·
Anacr. Ode III.

Nuper silente nocte,
Cum jam rotatur Ursa
Circa manum Bootæ;
Et corpus omne somnos
Fessum labore capit:
H. Etienne.

Boquillon. — *Voyez* Bucheron.

Borax (*borax, acis*) χρυσοκόλλα, ης, ἡ, *Gal.*

Borborygmes (*intestinorum strepitus, us*) βορβορυγμός, οῦ, ὁ· βορβορυγή, ῆς, ἡ.

Bord (*ora, æ*) ἄκρον, ου, τό. Le bord de la mer (*littus, oris*) αἰγιαλός, οῦ, ὁ· ἀκτή, ῆς, ἡ, *Luc.* Le bord d'un vêtement (*fimbria, æ*) λῶμα, ατος, τό· κράσπεδον, ου, τό, *N. Test.* Le bord des lèvres (*summa labra, orum*) ἄκρα χείλη, ων. Vieillard sur le bord de la fosse (*silicernium, i; capularis senex, senis*) τυμβογέρων, οντος· ὁ γέρων τύμβος, *Eur.*

Border. Tant de barbares qui bordent le Danube (*tot millia barbarorum quibus Danubii ora prætexitur*) τοσοῦτοι βάρβαροι οἱ τὴν τοῦ Ἴστρου ὄχθην περικυκλοῦντες.

Bordereau (*scheda, æ*) σχεδάριον, ου, τό, *Eusth.*

Bordure (*limbus, i; ora, æ*) ἐσχατιά, ᾶς, ἡ, *Phil.* περιφέρεια, ας, ἡ, *Arist.*

Boréal, e (*borealis, e*) βόρειος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Borée (*boreas, æ; aquilo, onis*) βορέας, ου, ὁ, *Arist.* βοῤῥᾶς, ᾶ, ὁ, *Elien.*

Borgne (*cocles, itis; unoculus, a, um*) ἑτερόφθαλμος, ου, ὁ,ἡ, *Plut. Vie de Sertorius,* μονόφθαλμος, ου, ὁ,ἡ, *Amm.*

Borne (*limes, itis,* m. *finis, is; terminus, i*) ὅρος, ου, ὁ, *Dém.* ὅριον, ου, τό. *Xén.* Les bornes d'un empire, οἱ ὅροι τῆς ἀρχῆς, *Hér.* Il n'y avait point de borne au bout du champ, οὐδεὶς ὅρος ἐπέστη τῇ ἐχατιᾷ, *Dém.*

Borner (*limitare, o, avi*) ὁρίζειν, ζω, σω, *Arist.* On appelle horizon le cercle qui borne notre vue, ὁρίζων χαλεῖται ὁ κύκλος οὐράνιος, ὁ τὴν ἡμετέραν ὄψιν περιορίζων. Se borner aux soins de ses propres affaires (*propria tantum curare, o*) τὰ ἑαυτοῦ ἀγαπᾶν, ῶ.

Borysthène, grand fleuve de Scythie (*Borysthenes, is*) Βορυσθένης, εος-ους, ὁ.

Bosphore (*bosporus, i*) Βόσπορος, ου, ὁ. *R.* βοῦς, bœuf, *et* πόρος, trajet.

Bosquet (*silvula, æ*) νέμος, εος-ους, τό· βόσχημα, ατος, τό.

Bosse (*gibbus, i; tumor, oris*) κύφωσις, εως, ἡ· κύρτωμα, ατος, τό, *Luc.* ὕβωμα, ατος, τό· ὄγκος, ου, ὁ, *Gal.* οἴδημα, ατος, τό, *Hipp.* Bosse d'un bouclier (*umbo, onis*) ὀμφάλιον, ου, τό, *Suid.* Ouvrages de sculpture en bosse, ἔκτυπα, ων, τά· ἀνάγλυφα, ων, τά. Ouvrages de demi-bosse, en bas-reliefs, πρόστυπα, ων, τά.

Bosseler (*cælare, o, avi*) ἀναγλύφειν, φω, ψω, *Aristoph.* ἐγκολάπτειν, πτω, ψω, *Plut.*

Bossu, ue (*gibbus, a, um*) κυφός, ή, όν· κυρτός, ή, όν, *Hom.*

.... Αἴσχιστος δὲ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε·
φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα· τὼ δέ οἱ ὤμω
κυρτώ, ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε· αὐτὰρ ὕπερθε
φοξὸς ἔην κεφαλήν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη. *Hom. Il.* II, 216.

Bossuer, *faire des* bosses *à la vaisselle, en la laissant tomber* (*incurvare, o, avi*) κάμπτειν, πτω, ψω· κυφοῦν, ῶ, ώσω.

Bostrychite (*lapis* q.) βοστρυχίτης, ου, ὁ.

Bot. Pied bot (*valgus, varus, i*) βλαισός, ή, όν, *Gal.* ῥαιβός, ή, όν, *Poll.*

Botanique (*ars herbaria*) βοτανική, ῆς, ή, *sous-ent.* τέχνη.

Botaniste (*herbarius*) βοτανιστής, οῦ, ὁ· βοτανικός, οῦ, *Diosc.*

Botte de foin (*fœni manipulus, i*) χόρτου φάκελλος ou φάκελος, ου, ὁ.

Botteler (*in manipulos colligare, o, avi*) φακελληδὸν συνδεσμεύειν, ω, σω.

Botter [**Se** (*ocreas induere, o*) κνημῖδας περιάπτειν, πτω, ψω.

Bottes (*ocreæ, arum*) κνημῖδες, ων, αἱ· ὑποδήματα, ων, τά.

Bottier (*ocrearum opifex, icis*) ὑποδηματορράφος, ου, ὁ.

Bottines (*caligæ, arum*) σκελεαί, ῶν, αἱ, *Poll.*

Bouc (*hircus, i; caper, pri*) τράγος, ου, ὁ, *Arist.* αἴξ, αἰγός, ὁ, *Hér.* Peau de bouc, τραγέη, ης, ή, *Plut.* Odeur de bouc, γράσος, ου, ὁ. Sentir cette odeur, τραγίζειν, ίζω, *Hipp.*

Boucaner de la viande (*carnem infumare, o, avi*) κρέας καπνίζειν, ίζω, ίσω.

Bouche (*os, oris*) στόμα, ατος, τό, *Dém.* Bouche d'or, χρυσόστομος, ου. Flux de bouche, λογοδιάῤῥοια, ας, ή. Ne pas oser ouvrir la bouche devant quelqu'un, διαίρειν τὸ στόμα περί τινος οὐκ ἔχειν. Apprendre quelque chose de la bouche de quelqu'un, ἀκούειν τι ἐκ τοῦ στόματός τινος. Fermer la bouche à quelqu'un, ἐπιστομίζειν τινά· στόμα ἐμφράττειν, ττω, ξω, *Dém.* Cette nouvelle s'est répandue de bouche en bouche, ταῦτα ὑπὸ πάντων τεθρύλληται. Ouvrir et fermer la bouche, στόμα ἀνοίγειν καὶ λύειν, *Plut.* Provisions de bouche (*cibaria, orum*) τὰ ἐδώδιμα, ων, *Thuc.*

Bouchée de pain, de viande (*buccella, æ*) βλωμός, οῦ, ὁ· ψωμός, ου, ὁ, *Hom.* ψωμίον, ου, τό, *Laërce.* Des bouchées de chair humaine, ἀνδρόμεοι ψωμοί, *Hom. Od.* IX, 374. — Ψωμίον, *qui chez les anciens ne signifiait qu'une* bouchée de pain, *est le seul mot usité chez les Grecs modernes pour signifier du* pain; donnez-moi du pain, δός μοι ψωμί. *Quant au mot* ἄρτος, *il ne se dit plus que du pain consacré.*

Boucher (*obturare, o, avi*) βύειν, ω, σω, *Hom.* ἐμφράττειν, ττω, ξω, *Dém.* Se boucher les oreilles, βύειν τὰ ὦτα, *Sept.* Esprit bouché (*obtusum ingenium*) ἀμβλύς, εῖα, ύ.

Boucher, ère (*lanius, i*) κρεωπώλης, ου, ὁ, *Poll.*

Boucherie (*laniena, æ*) κρεωπωλεῖον, ου, τό, *Plut.* On fit une horrible boucherie des ennemis (*magna fuit hostium strages*) δεινὴ ἐγένετο τῶν πολεμίων φθορά, *Thuc.*

Bouchoir (*operculum, i*) ἐπιστόμιον, ου, τό.

Bouchon de liége (*suber, eris, n.*) φελλός, οῦ, ὁ, *Luc.*

Bouchonner un cheval (*equum defricare, co, cui*) ἵππον ψήχειν, χω, ξω, *Xén.*

Boucle (*fibula, æ*) πόρπη, ης, ή, *Pind.* Boucle de cheveux (*cirri,* ou *cincinni, orum*) κίκιννος, ου, ὁ, *Aristoph.* πλόκαμος, ου, ὁ, *Hom.* Qui a les cheveux bouclés, ὁ τὴν κόμην βεβοστρυχωμένος, ου. Boucle d'oreille (*inauris, is*) ἐνώτη, ης, ή, *Soph* ἐνώτιον, ου, τό· ἐλλόβιον, ου, τό. Il porte à ses oreilles de longues boucles, ἐκ τῶν ὤτων αὐτῷ ἐνώτια μακρὰ ἀποκρέμανται, *Elien.*

Bouclier (*clypeus, i; scutum, i; parma, cetra, pelta, æ*) ἀσπίς, ίδος, ή· γέῤῥον, ου, τό, *Xén.* θυρεός, οῦ, ὁ· πέλτη, ης, ή, *Plut.* Le Seigneur est mon bouclier, ὑπερασπιστής μου ὁ Κύριος, *Sept.* Jeter son bouclier en fuyant, τὴν ἀσπίδα ἀποβάλλειν, βάλλω *, *Dém.*

Bouder (*tacita exæstuare ira*) σκυθρωπάζειν, ζω, σω, *Xén.*

Bouderie (*tacitus animi tumor, oris*) σκυθρωπότης, ητος, ή.

Boudeur, euse (*tacita ira tumidus, a*) σκυθρωπός, ή, όν.

Boudin (*botulus, i*) ἀλλᾶς, ᾶντος, ὁ, *Aristoph.*

Boue (*lutum, cœnum, i*) πηλός, οῦ, ὁ, *Thuc.* βόρβορος, ου, ὁ, *Dém.* La boue la plus impure, ὁ βορβορωδέστερος πηλός, οῦ, *Plat.* Ame de boue, καταφρονητέος ἄνθρωπος. Traîner quelqu'un dans la

boue, le vilipender, φαυλίζειν, καταφαυλίζειν, ζω, σω, τινά.

Boueux, euse (*lutosus, cænosus, a, um*) πηλώδης, βορβορώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plat.*

Bouffant, e, *en parlant d'une étoffe* (*undosus, a, um*) κυματώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Bouffée de vent (*venti flatus, us*) ἀνέμου ῥιπή, ὁρμή, ῆς, ἡ.

Bouffette (*apex, icis*) κεραία, ας, ἡ.

Bouffir (*tumefacere, facio, feci; tumefieri, fio*) οἰδαίνειν, νω· οἰδάνεσθαι, ομαι, *Hom.*

Bouffissure (*tumor, oris*) οἴδημα, ατος, τό, *Hipp.* ὄγκος, ου, ὁ, *Gal.*

Bouffon (*scurra, æ*, m. *mimus, i*) γελωτοποιός, οῦ, ὁ· βωμολόχος, ου, ὁ, *Phil.* μῖμος, ου, ὁ. Servir de bouffon à quelqu'un, γέλωτά τινι παρέχειν, ἔχω *.

Bouffon, onne (*scurrilis, e*) βωμολοχικός, ή, όν. D'une manière bouffonne (*scurriliter*) βωμολόχως.

Bouffonner (*scurrari, or*) γελωτοποιεῖν, ῶ, ήσω· βωμολοχεύειν, ω, σω, *Plut.*

Bouffonnerie (*scurrilitas, atis*) γελωτοποιΐα, ας, ἡ· βωμολοχία, ας, ἡ, *Plut.*

Bouger. Ne point bouger d'auprès de quelqu'un (*alicui adhærere, reo, si*) προςκεῖσθαι, κειμαι, τινί, *Diosc.* προςέχεσθαι, ομαι, *Arist.*

Bougette (*bulga, æ*) ἱπποπήρα, ας, ἡ· μολγός, οῦ, ὁ, *Aristoph.*

Bougie (*cerea candela, æ*) κηρός, οῦ, ὁ, *Luc.*

Bougonner (*mussare, mussitare, o*) γογγύζειν, ζω· μύζειν, ζω, *Plut.*

Bouillant, e. Eau bouillante (*fervida aqua, æ*) ζεστὸν ὕδωρ, ατος, *Diosc.* Un naturel bouillant (*fervens animus, i*) ὀξύθυμος, ου, ὁ,ἡ.

Bouilli, ie (*elixus, a, um*) ἑψαλέος, η, ον· ἑφθός, ή, όν, *Diosc.*

Bouilli [Du (*elixa caro, rnis*) ἑψαλέον ou ἑφθὸν κρέας, ως, *Diosc.*

Bouillie (*puls, ltis*, f.) πολτός, οῦ, ὁ, *Diosc.*

Bouillir (*bullire, io; fervere, eo; æstuare, o*) βράζειν, ζω, σω· ζέειν, ζέω, ζέσω, *Gal.* Faire bouillir de l'eau, de la viande (*aquam, carnem coquere, incoquere, quo, xi*) ὕδωρ, κρέας ἀναβράζειν, ζω, σω, *Diosc.* ἀναζέειν, ζέω, ζέσω, *Gal.*

Bouillon (*bulla, æ*) πομφόλυξ, υγος, ἡ, *Gal.* A gros bouillons (*undatim*) πομφολυγηρῶς.

Bouillon (*jus, uris; jusculum, i*) ζωμός, οῦ, ὁ· ζωμίδιον, ου, τό, *Aristoph.*

Bouillon-blanc (*verbascum thapsus*, Linn.) φλόμος, ου, ἡ, *Arist.*

Bouillonnement (*æstus, us*) βράσμα, ατος, τό, *Grég. Naz.* βρασμός, οῦ, ὁ.

Bouillonner (*ebullire, io*) ἀναζέειν, έω, έσω, *Diosc.* ὑπερζέειν, *Arist.* ἐκβράζεσθαι, ομαι, *Chrys.* ἀναφλύειν, ω· ἀναφλύζειν, ζω, *Hom.*

Boulanger (*pinsere, so, sui*) ἀρτοποιεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.*

Boulanger, ère (*pistor, trix*) ἀρτοποιός, οῦ, ὁ,ἡ, *Arist.* ἀρτοπώλης, ου, ὁ· ἀρτόπωλις, ιδος, ἡ.

Boulangerie (*panificium, ii*, vel *pistoria officina, æ*) ἀρτοποιΐα, ας, ἡ, *Xén.* ἀρτοπώλιον, ου, τό. — *L'étymologie de ces trois mots français paraît se rapporter à* polentarius, *dont Plaute a fait usage.*

Boule (*globus, globulus, i*) σφαῖρα, ας, ἡ, *Plut.* σφαιρίον, ου, τό, *Théophr.* — *Voyez* Balle.

Bouleau (*betula, æ*) σημύς, ύδος, ἡ.

Boulet rouge (*ignitus globus, i*) διάπυρος σφαῖρα, ας.

Boulette (*offa, offula, æ*) μᾶζα, μαζίσκη, ης, ἡ, *Aristoph.*

Boulevart *ou* **-vard** (*propugnaculum, i*) ἐπιτείχισμα, ατος, τό, *Dém.* πρόβλημα, ατος, τό, *Plat.* ἔπαλξις, εως, ἡ, *Thuc.* ἡ προβολὴ τῆς χώρας, *Xén.*

Bouleversement (*eversio, onis*) ἀνατροπή, ῆς, ἡ, *Grég. Naz.* κατάλυσις, εως, ἡ, *Dém.*

Bouleverser (*evertere, to, ti*) ἀνατρέπειν, πω, ψω, *Dém.* καταλύειν, ω, σω, *Isocr.*

Boulimie (*ingens fames, is*) βουλιμία, ας, ἡ. — *Les particules* βου *et* ἱππο, *prises de* βοῦς bœuf *et* ἵππος cheval, *servent à donner de l'intensité au mot auquel on les ajoute.* Avoir la boulimie, βουλιμιᾷν, ῶ, *Xénoph. Anab.* IV, 5.

Boulingrin (*area graminea, æ*) χλοηφόρος περιβολή, ῆς.

Boulon (*cnodax, acis*) κνώδων, οντος, ὁ.

Bouquet (*sertum, i*) στέφανος, ου, ὁ, *Plut.* στεφάνη, ης, ἡ, *Hérod.* στέμμα, ατος,

τό. Faire un bouquet (*serta texere, o, ui*) στέφανον ὑφαίνειν, αίνω, ανῶ, *Plut.* Vin qui a un bon bouquet, οἶνος εὐώδης, εος.

Bouquetière (*coronaria, æ*) στεφανοπῶλις, ιδος, ἡ· στεφανοπωλήτρια, ας, ἡ.

Bouquin, vieux bouc (*ibex, icis*) παλαιὸς τράγος, ου.

Bouquin (*vetus codex, icis*) παλαιὸν βιβλίον, ου.

Bouquiner (*veteres codices inquirere, ro*) παλαιὰ βιβλία ἐρευνᾷν, ῶ, ήσω.

Bouquiniste (*veterum codicum institor, oris*) παλαιῶν βιβλίων κάπηλος, ου, ὁ.

Bouracan, camelot (*cilicium, i*) κιλίκιον, ου, τό.

Bourbe (*limus, i*) βόρβορος, ου, ὁ, *Plut.*

Bourbeux, euse (*limosus, a, um*) βορβορώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plat.*

Bourbier (*limosa lacuna, æ*) τέναγος, εος, τό, *Plut.*

Bourdaine (*rhamnus frangula*, Linn.) ῥάμνος, ου, ὁ.

Bourde (*mendacium, i*) ψεῦδος, ους, τό, *Dém.*

Bourder (*mentiri, ior*) ψεύδεσθαι, ομαι, *Dém.*

Bourdon (*campana major, oris*) βαρύφθογγος κώδων, ωνος, ὁ.

Bourdon (*fucus, i*) κηφήν, ῆνος, ὁ, *Arist.*

Bourdonnement (*bombus, i*) βόμβος, ου, ὁ, *Elien.*

Bourdonner (*bombum edere, o, idi*) βομβεῖν, ῶ, ήσω.

Bourg (*pagus, vicus, i*) κώμη, ης, ἡ, *Thuc.* — *L'étymologie de ce mot français paraît se rapporter à* πύργος, ου, ὁ (*turris, is*) une tour.

Bourgade (*pagulus, viculus, i*) κώμιον, ου, τό.

Bourgeois, e (*civis, is*) πολίτης, ου, ὁ· πολῖτις, ιδος, ἡ, *Dém.* Manières bourgeoises (*insulsa urbanitas, atis*) εὐτραπελία, ας, ἡ.

Bourgeoisement (*civico more*) ἰδιωτικῶς.

Bourgeoisie (*civitas, atis*) πολιτεία, ας, ἡ, *Dém.* Accorder à quelqu'un le droit de bourgeoisie (*aliquem civitate donare, o, avi*, Cic.) τὴν πολιτείαν τινὶ ψηφίζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Bourgeon (*gemma, æ*) ὄζος, ου, ὁ. Bourgeon de vigne (*vitis oculus, i*) ἀμπέλου ὀφθαλμός, οῦ, ὁ, *Théoph.* Bourgeons du visage (*papulæ, arum*) ἐξανθήματα, ων, τά, *Phil.*

Bourgeonner (*gemmare, o, avi*) ὀφθαλμίζειν, ζω· βλαστάνειν, νω, στήσω· ἐξανθεῖν ou ἐπανθεῖν, ῶ, ήσω, *Hérod.*

Bourrache (*borrago, inis*) βούγλωσσον, ου, τό, *Diosc.*

Bourrade (*pulsatio, onis*) ὠθισμός, οῦ, ὁ· χροῦσις, εως, ἡ, *Plut.*

Bourrasque (*turbo, inis*) ζάλη, ης, ἡ, *Phil.* Mer sujette à de terribles bourrasques, θάλασσα πολὺν ἔχουσα καὶ τραχὺν κλύδωνα, *Plut.* — *Au figuré* (*animi impotentia*) ἀκροχολία, ας, ἡ.

Bourre (*tomentum, i*) γνάφαλον, ου, τό, *Luc.*

Bourreau (*carnifex, icis; tortor, oris*) δήμιος, ου, ὁ· δημόσιος, ου, ὁ, *Dém.* βασανιστής, οῦ, ὁ, *Isocr.*

Bourrée (*virgeus fascis, is*) φρυγάνων σφάκελλος, ου, ὁ, *Den. Hal.*

Bourreler (*cruciare, o, avi*) βασανίζειν, ζω, σω, *Plut.*

Bourrer (*tomento farcire, cio, si*) γναφάλῳ ἐπιπληροῦν, ῶ, ώσω. *Au figuré* (aliquem *obtundere, do, tudi*) παρακρούειν, ω, σω, τινά.

Bourrique (*asinus, a*) ὄνος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

Bourriquet (*asellus, i*) ὀνίσκος, ου, ὁ· ὀνάριον, ὀνίδιον, ου, τό, *Athén.*

Bourru, ue (*morosus, a, um*) δύσκολος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Bourse (*crumena, æ*) μάρσυπος, ου, ὁ, *Xén.* μαρσύπιον, ου, τό, *Poll.* βαλάντιον, ου, τό, *Luc.*

Bourse a pasteur (*thlaspi bursa pastoris*, Linn.) θλάσπι, εως, τό.

Boursier dans un collége (*adolescens in gymnasio alimentarius*) νεανίας ἐν γυμνασίῳ τρόφιμος, ου.

Boursiller (*nummos corrogare, o, avi*) ἐρανίζειν, συνερανίζειν, ζω, σω.

Boursoufflage (*tumor, oris*) ὄγκωμα, ατος, τό.

Boursoufflé, ée (*tumidus, a, um*) ὀγκωτός, ἡ, όν· ὀγκώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Boursoufflure (*tumefactio, onis*) ὄγκωσις, εως, ἡ.

Bouse ou **Bouze** (*bubulus* aut *vaccinus fimus, i*) ὄνθος, ου, ὁ, *Hom. Il.* XXIII, 775, 777, 781.

Bousiller (*luto construere, o, xi*) πηλοῦν, ῶ, ώσω.

Bousilleur, euse (*imperitus artifex, icis*) ἄπειρος τεχνίτης, ου.

Boussole (*nautica pyxis, idis*) ναυτικὴ πυξίς, ίδος, ἡ.

Boustrophédon (*vertendo et flectendo se, more boum arantium*) βουστροφηδόν. Ecrire en boustrophédon, βουστροφηδὸν γράφειν, φω, ψω. — *Les plus anciennes inscriptions grecques sont en* boustrophédon, *c'est-à-dire écrites alternativement de droite à gauche, et de gauche à droite* (*sans discontinuer les lignes*), *à l'imitation des sillons d'un champ.* R. βοῦς, bœuf, *et* στροφή, détour.

Bout (*extremitas, atis*) ἄκρον, ου, τό· ἐσχατιά, ᾶς, ἡ, *Phil.* Le bout de la mamelle (*papilla, æ*) θηλή, ῆς, ἡ, *Arist.* Au bout de la ville (*extrema in urbe*) ἐν ἐσχάτῃ πόλει. Du bout des lèvres, des doigts (*primoribus labris, summis digitis*) ἄκροις χείλεσι, ἄκροις δακτύλοις, ἅπτεσθαι, ομαι, τινός, *Luc.* Pousser à bout la patience de quelqu'un, τινὸς καρτερίαν νικᾷν, ῶ, ήσω. La vertu vient à bout de tout (*omnia vincit virtus*) ἡ ἀρετὴ πάντων κρατεῖ, ou ἅπαντα ἐπικρατεῖ, *Isocr.*

Boutade (*impetus, us*) ὁρμή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Boutant. Arc boutant (*sublica, æ*) ἀντηρίς, ίδος, ἡ· ἔρεισμα, ατος, τό.

Boute-feu (*incendiarius, ii*) ἐμπρηστής, οῦ, ὁ· πυρπολήτης, ου, ὁ· πυρπολέων, οντος, ὁ, *Luc.*

Bouteille (*lagena, æ*) λάγηνος, ου, ἡ, *Athén.* Petite bouteille (*laguncula, æ*) λαγήνιον, ου, τό.

Boutique (*taberna, officina, æ*) καπηλεῖον, ου, *Synés.* ἐργαστήριον, ου, τό, *Plat.* — de barbier, κουρεῖον, ου, τό. — de libraire, βιβλιοπωλεῖον, ου, τό. — de boulanger, ἀρτοπωλεῖον, ου, τό. — de boucher, κρεωπωλεῖον, ου, τό, *Plut.* *Le mot* Boutique *est formé par aphérèse du mot grec* ἀποθήκη, ης, ἡ, *qui signifie un* magasin.

Boutiquier (*tabernarius, i*) κάπηλος, ου, ὁ, *Luc.*

Boutoir d'un sanglier (*apri rostrum, i*) τοῦ κάπρου ῥύγχος, ους, τό, *Athén.*

Bouton de rose (*rosæ calyx, icis, f.*) τοῦ ῥόδου κάλυξ, υκος, ἡ, *Théoph.* — qui vient au visage (*papula, æ*) ἐξάνθημα, ατος, τό, *Phil.* — d'un habit (*globulus, i*) κόμβος, ου, ὁ.

Bouton-d'or (*ranunculus acris*, Linn.) βατράχιον, ου, τό, *Diosc.*

Boutonner (*gemmare, o, avi*) ὀφθαλμίζειν, ίζω, ίσω.

Boutonner un habit (*vestem globulis nectere, cto, xui*) τὴν ἐσθῆτα κομβοῦν, ῶ, ώσω, *Hésych.*

Bouture (*talea, æ*) κλών, ωνός, ὁ.

Bouverie (*bubile, is*) βουστάσιον, ου, τό, *Poll.*

Bouvier (*bubulcus, i*) βουκόλος, ου· βοηλάτης, ου, ὁ, *Elien.* — *Voyez* Boote.

Bouvillon (*juvencus, i*) μόσχος, ου, ὁ, *Athén.*

Bouvreuil (*loxia pyrrhula*, Cuv.) πυῤῥούλας, ου, ὁ.

Boyau (*intestinum, i*) ἔντερον, ου, τό, *Diosc.*

Bracelet (*armilla, æ*) ψέλλιον, ου, τό, *Xén.* περιδέξιον, ου, τό, *Sept.*

Brachial, e. Muscle brachial (*brachialis musculus, i*) ὁ τοῦ βραχίονος μῦς, υός, *Gal.*

Brachygraphe (*concisus scriptor*) βραχυγράφος, ου, ὁ, ἡ.

Brachygraphie (*concisa scriptura*) βραχυγραφία, ας, ἡ.

Brachypnée (*brevis respiratio*) βραχύπνοια, ας, ἡ.

Bracmane (*Indorum philosophus*) γυμνοσοφιστής, οῦ, ὁ. — *On dit également* Brame, Bramin *ou* Bramine.

Braconnier (*furtivus venator, oris*) κλοπαῖος ou κλοπιμαῖος θηρευτής, οῦ.

Braies (*braccæ, arum*) περισκελῆ, ῶν, τά, *Phil.* ἀναξυρίς, ίδος, ἡ, *Xén.*

Braillard, e (*clamosus, a, um*) κραυγαστικός, ή, όν· κραχτικός, ή, όν, *Plut.*

Brailler (*clamitare, o, avi*) κραυγάζειν, άζω, άσω· κράζειν, άζω, άξω· βοᾷν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Brailleur, euse (*clamator, oris*) κράκτης, ου, ὁ, *Plut.*

Braiment (*ruditus, us*) ὄγκησις, εως, ἡ, *Elien.* βρύμησις, εως, ἡ, *Poll.*

Braire (*rudere, do*) ὀγκᾶσθαι, ῶμαι· βρωμᾶσθαι, ῶμαι, *Paus.*
Braise (*pruna, æ*) ἀνθρακίς, ίδος, ἡ.
Brancard (*gestatorium, ii*) φορεῖον, ου, τό, *Hérod.*
Branchage (*ramalia, ium*) κλῶνες, ῶν, οἱ· παραφυάς, άδος, ἡ, *Théophr.*
Branche d'arbre (*ramus, i*) ὄζος, κλάδος, ου, ὁ, *Théophr.* — de vigne (*palmes, itis*, m.) κλῆμα, ατος, τό, *Théophr.*
Branchies (*branchiæ, arum*) βράγχια, ων, τά, *Arist.*
Branchu, ue (*ramosus, a, um*) κλαδώδης, εος, ὁ,ἡ.
Brandevin, *ou* **Eau-de-vie**. — *Ce mot est allemand*, Branntwein, *et signifie* vin brûlé *ou* distillé.
Brandillement (*libramen, inis*) ῥιπτασμός, οῦ, ὁ.
Brandiller les bras (*brachia jactare, o, avi*) τοὺς βραχίονας ῥιπτάζειν, ζω, σω, *Arist.*
Brandilloire. — *Voyez* **Balançoire**.
Brandir une lance, un javelot (*hastam coruscare, o*) ἔγχος ου λόγχην σείειν, ω, *Batrachom.* 167.
Brandon (*tæda, æ*) δᾴς, ᾳδός, ἡ, *Xén.*
Branlant, e (*labans, antis*) καταφερόμενος, η, ον, *Gal.*
Branle. Mener le branle, dans la danse (*in saltatione restim ductare, o*, Tér.) τοῖς χορεύουσιν ἡγεῖσθαι, οῦμαι, *Aristoph.*
Branlement (*nutatio, onis*) παραφορά, ᾶς, ἡ, *Plut.*
Branler (*labare, o*) παραφέρεσθαι, ομαι, *Plat.* σφάλλεσθαι, ομαι, *Plut.*
Branler la tête, les bras, les jambes (*capite nutare, o; brachia, crura agitare, o*) νευστάζειν, ζω· τοὺς βραχίονας, τὰ σκέλη διασείειν, ω.
Braque (*canis vestigator, oris*) κύων ἰχνευτής, οῦ.
Braquemart (*acinaces, is*) ἀκινάκης, ου, ὁ, *Luc.*
Braquer un canon, une lunette (*dirigere, igo, exi*) ἰθύνειν, κατευθύνειν, ύνω, υνῶ.
Bras (*brachium, ii; ulnæ, arum*) βραχίων, ονος, ὁ, *Dém.* ἀγκαί ou ἀγκάλαι, ῶν, αἱ. Bras séculier (*civilis magistratus, us*) κοσμικὴ ἐξουσία, ας. Bras de mer (*fretum, i*) πορθμός, οῦ, ὁ, *Plut.* Un petit enfant qu'on porte sur les bras, ὑπαγκάλιος παῖς, αιδός. Jésus, prenant entre ses bras un petit enfant, dit à ses disciples, Ἰησοῦς ἐναγκαλισάμενος παιδίον, εἶπε τοῖς αὐτοῦ μαθηταῖς, *N. Test.*
Braser (*ferruminare, o*) σίδηρον κολλᾶν, ῶ, ήσω, *Plut.*
Brasier (*ardentes prunæ, arum*) ἀνθρακιά, ᾶς, ἡ, *Hom.*
Brassard (*brachiale, is*) βραχιόνιον, ου, τό, *Xén.*
Brasse (*orgyia, æ*) ὀργυιά, ᾶς, ἡ, *Hér.* Long de deux *ou* trois brasses, διόργυιος, τριόργυιος, ου, ὁ,ἡ.
Brassée de foin (*fœni manipulus, i*) χόρτου ἀγκαλίς, ίδος, ἡ.
Brasser de la bière (*cerevisiam coquere, quo, xi*) ζυθοποιεῖν, ῶ, ήσω.
Brasserie (*cerevisiæ officina, æ*) ζυθοποιοῦ ἐργαστήριον, ου, τό.
Brasseur, euse (*qui, quæ cerevisiam coquit*) ζυθοποιός, οῦ, ὁ,ἡ.
Bravache (*thraso, onis*) ἀλαζών, όνος, ὁ, *Xén.* — *Voir l'explication du mot* ἀλαζών, *donnée par Cyrus à ses officiers, livre* II, *page* 32, *de notre édition grecque et latine de la* Cyropédie *de Xénophon.*
Bravade (*arrogantia, æ*) θράσος, ους, τό· ἀλαζονεία, ας, ἡ, *Dém.*
Brave (*strenuus, a, um*) ἀγαθός, ή, όν· ἀνδρώδης, εος, ὁ,ἡ, *Dém.* Un brave homme (*vir bonus; totus teres atque rotundus*, Hor.) ἀνὴρ καλοκἀγαθος, ου. — *Les mots* brave *et* bravoure *viennent directement des mots grecs* βραβεύς *et* βραβεῖον.
Bravement (*fortiter, viriliter*) ἀγαθῶς, ἀνδρωδῶς.
Braver les dangers, la mort (*pericula, mortem despicere, spicio, spexi*) τῶν κινδύνων, τοῦ θανάτου καταφρονεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Braver tous les dangers pour la liberté, πάντα κίνδυνον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας αἱρεσθαι, *Dém.*
Bravo (*pulchre, bene, recte!*) εὖ, εὖγε!
Phil.
Bravoure (*fortitudo, inis*) ἀνδρεία, ας, ἡ, *Dém.* ἀνδρότης, ητος, ἡ, *Isocr.*
Bréant ou **Bruant** (*anthus, i*, Plin.) ἄνθος, ου, ὁ, *Arist.*
Brebis (*ovis, is*) οἶς, οἰός, ου ὄϊς, ὄϊος, ἡ.

προβατον, ου, τό, *Arist.* Petite brebis (*ovicula, æ*) ὄϊς, ὀΐδος, ἡ· ἀμνάς, άδος, ἡ, *Sept.*

Brèche (*ruina, æ; labes, is*) ἐρείπιον, ου, τό, *Paus.* ζημία, ας, ἡ, *Xén.* Faire une brèche à sa réputation, τὴν ἑαυτοῦ δόξαν καταισχύνειν.

Brèche-dent (*dentium parte minutus, a, um*) λειπόδους, οντος, ὁ, ἡ.

Bréchet (*imum pectus, oris*) στέρνον, ου, τό, *Xén.*

Bredouillement (*linguæ hæsitantia, æ*) ψελλισμός, οῦ, ὁ· ἰσχνοφωνία, ας, ἡ, *Arist.*

Bredouiller (*balbutire, io*) ψελλίζειν, ίζω, ίσω, *Aristoph.*

Bredouilleur, euse (*balbus, a*) μογιλάλος, ου, ὁ, ἡ, *N. Test.* ἰσχνόφωνος, ου, ὁ, ἡ, *Arist.*

Bref, ève (*brevis, e*) βραχύς, εῖα, ύ, *Dém.* Faire brève une syllabe (*syllabam corripere, pio, pui*) συλλαβὴν βραχύνειν, ύνω, υνῶ, *Gramm.*

Bref (*quid plura? ne sim longior*, Cic.) συνελόντι δ' εἰπεῖν, ou φράσαι, *sous-ent.* ὡς ἔξεστι, *Isocr.*

Bref du pape (*summi pontificis diploma, atis*) τοῦ ἀρχιερέως δίπλωμα, ατος, τό.

Bréhaigne. Une vache bréhaigne (*sterilis vacca, æ*) ἡ βοῦς ἄγονος, ου.

Brelan (*aleatorius ludus, i*) κυβεία, ας, ἡ, *Xén.* κυβευτήριον, ου, τό, *Esch.*

Brelander (*in alea tempus consumere, sumo, sumpsi*) κυβεύειν, διακυβεύειν, ω, σω, *Plut.*

Brelandier (*aleator, oris*) κυβευτής, οῦ, ὁ, *Xén.*

Breloque (*vilior ornatus, us*) εὐτελέστερος κόσμος, ου.

Brême (*brema, æ*) κυπρῖνος, ου, ὁ.

Bretelle (*loramentum, i*) ἱμάς, άντος, ὁ, *Xén.*

Brette (*rhomphæa, æ*) ῥομφαία, ας, ἡ.

Bretteur (*machærophorus, i*) μαχαιροφόρος, ου, ὁ.

Breuvage (*potio, onis*) πόμα, ατος, τό, *Luc.* πόσις, εως, ἡ, *Thuc.* Breuvage qui inspire l'amour, φίλτρον, ου, τό, *Hérod.*

Brevet du roi (*regium diploma, atis*) βασιλικὸν δίπλωμα, ατος, τό.

Breveter (*aliquem diplomate donare, o, avi*) δίπλωμά τινι χαρίζεσθαι, ομαι.

Bréviaire (*breviarium, ii*) καθημερινὴ ἀκολουθία, ας, *Liturg.*

Bribe de pain (*panis frustum, i*) ἄρτου κόμμα, ατος, τό.

Bricole (*loramentum, i*) ἱμάς, άντος, ὁ, *Xén.*

Bricoler (*oblique agere, ago, egi*) πλαγιοῦν, ῶ, ώσω· πλαγιάζειν, ζω, σω, *Poll.*

Bride (*habena, æ*) ἡνία, ας, ἡ· χαλινός, οῦ, ὁ, *Xén.* Mener quelqu'un la bride haute, μετὰ χαλινοῦ τινα κυβερνᾶν, ῶ, ήσω, *Plut.*

Brider un cheval (*equum frænare, o, avi*) ἵππον ἡνιάζειν, ζω, σω· χαλινοῦν, ῶ, ώσω· ἵππῳ χαλινὸν ἐμβάλλειν, βάλλω*, *Xén.*

Bridon (*habenula, æ*) ἡνίον, ου, τό.

Brief, ève (*brevis, e*) βραχύς, εῖα, ύ· σύντομος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Brièvement (*breviter*) βραχέως, συντόμως *Dém.*

Brièveté (*brevitas, atis*) βραχύτης, ητος, ἡ, *Dém.* συντομία, ας, ἡ, *Arist.*

Brigade (*turma, æ*) ἱππικὸν τάγμα, ατος. Par brigade (*catervatim*) ἰλαδόν, *Hom.*

Brigadier (*agminis ductor, oris*) ταγματάρχης, ου, ὁ.

Brigand (*latro, onis*) λῃστής, οῦ, ὁ, *Diod. Sic.*

Brigandage (*latrocinium, i*) λῃστεία, ας, ἡ, *Arist.*

Brigander (*latrocinari, or*) λῃστεύειν, ω, σω, *Dém.*

Brigantin (*actuaria navis, is*) μυοπάρων, ωνος, ἡ, *Plut. Lucullus.*

Brigue (*ambitus, us*) σπουδή, ῆς, ἡ· στάσις, εως, ἡ· στασιασμός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Briguer les honneurs (*honores ambire, io*) σπουδαρχεῖν, ῶ, ήσω, *Arist.* φιλοτιμεῖσθαι, οῦμαι, *Plut.*

Brigueur (*ambitiosus, a*) φιλότιμος, ὁ, ἡ, *Plat.*

Brillamment (*splendide*) λαμπρῶς, *Xén.*

Brillant. Le brillant des expressions (*verborum splendor, oris*) ἡ τῶν λόγων λαμπρότης, ητος, *Herm.*

Brillant, e (*splendidus, a, um*) λαμπρός, ά, όν, *Thuc.*

Brillanter un diamant (*adamanta*

scalpere, po) τὸν ἀδάμαντα χαλλωπίζειν, ζω, σω.

Briller (*splendere, eo, ui*) στίλβειν, βω, ψω· λάμπειν, πω, ψω, *Arist.*

Brimborions (*crepundia, orum*) ἀθύρματα, ων, τά.

Brin d'herbe (*festuca, æ*) κάρφος, ους, τό, *Plut.* Brin à brin (*singuli, æ, a*) καθ' ἕν.

Brindes (*Brundusium, i*) Βρεντήσιον, ου, τό.

Brioche (*libum, i*) πέμμα, ατος, τό· ψαιστός, οῦ, ὁ, *Aristoph.*

Brioine ou Bryone, couleuvrée (*bryonia alba*, Linn.) βρυωνία, ας, ἡ.

Brion (*bryum glaucum*, Linn.) βρύον, ου, τό.

Brique (*later, eris*) πλίνθος, ου, ἡ, *Thuc.* Faire de la brique, πλινθεύειν, ω, σω, *Luc.* πλινθουργεῖν, ῶ, ήσω, *Sept.* Une muraille de briques, πλίνθινος τοῖχος, ου. Laver une brique, *c'est-à-dire* perdre sa peine (*laterem lavare*, Tér.) πλίνθον πλύνειν, ύνω, υνῶ, *prov.*

Briquet (*igniarium, ii*) πυρεῖον, ου, τό, *Plut.*

Briqueterie (*lateraria, æ*) πλινθουργία, ας, ἡ, *Sept.* πλινθεῖον, ου, τό, *Lysias.*

Briquetier (*laterarius figulus*) πλινθουργός, οῦ, ὁ· πλινθευτής, οῦ, ὁ, *Poll.*

Bris de prison (*carceris fractura, æ*) ἐκ φυλακῆς φυγή, ῆς, ἡ.

Brisans, écueils (*scopuli, orum*) σκόπελοι, ων, οἱ.

Brise (*levis aura, æ*) ζεφυρικὴ αὔρα, ας, ἡ.

Brisées. Suivre les brisées de quelqu'un (*alicujus vestigiis insistere, sisto, stiti*) κατ' ἴχνος τινὸς βαίνειν, βαίνω*, *Chrys.* κατὰ πόδας τινὶ ἕπεσθαι, ομαι, *Grég. Naz.*

Brisement (*fractura, æ*) κλάσις, εως, ἡ· κλάσμα, ατος, τό, *N. Test.* — de cœur (*animi contritio, onis*) σύντριψις, εως, ἡ, *Grég. Naz.* συντριβή, ῆς, ἡ, *Sept.* σύντριμμα, ατος, τό, *N. Test.*

Briser (*frangere, go, fregi*) κλᾷν, άω, άσω, *N. Test.* συντρίβειν, βω, ψω, *Xén.* Voir son vaisseau brisé (*navem frangere*) ναυαγεῖν, ῶ, ήσω, *Hér.* Briser ses chaînes (*vincula rumpere, po, rupi*) δεσμὸν ἀπορρήσσειν, ῥήγνυμι*, *Hom. Il.* VI, 507. Brisons là, s'il vous plaît, καὶ ταῦτα μὲν ταυτῇ, *Plat.* καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα, *Dém.*

Briseur d'images (*imaginum fractor, oris*) εἰκονοκλάστης, ου, ὁ.

Brisoir (*tudicula, æ*) τριπτήρ, ῆρος, ὁ.

Brisure (*fractura, æ*) κλάσις, εως, ἡ· σύντριμμα, ατος, τό.

Broc. *Budée dérive ce mot de* βρόχος, *tiré de* βέβροχα, *parfait de* βρέχω, verser : (*œnophorum, i*) οἰνοφόρον, ου, τό.

Brocanter (*negotiari, or*) ἐμπορίαν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Brocanteur (*negotiator, oris*) ἔμπορος, ου, ὁ, *Plat.*

Brocard (*dicterium, ii*) σκῶμμα, ατος, τό, *Xén.*

Brocarder (*cavillari, or*) σκώπτειν, πτω, ψω, τινά, *Dém.*

Brocardeur, euse (*cavillator, oris*) σκωπτικός, ή, όν, *Athén.*

Brocart (*aureum textile, is*) χρυσοῦφαντον, ου, τό.

Brochant sur le tout (*supergrediens, entis*) ὑπερβολικός, ή, όν.

Broche (*veru*, plur. *verua*) ὀβελός, οῦ, ὁ, *Hér.* Une broche à cinq rangs, πεμπώβολον, ου, τό, *Hom., Il.* I, 463.

Brocher, esquisser (*delineare, o, avi*) ἐπισκιάζειν, ζω, σω, *Grég. Naz.*

Brochet (*esox lucius*, Cuv.) λούκιος, ου, ὁ.

Brochette (*veruculum, i*) ὀβελίσκος, ου, ὁ, *Xén.*

Brochure (*libellus, i*) βιβλάριον, βιβλαρίδιον, ου, τό.

Brodequin (*cothurnus, i*) κόθορνος, ου, ὁ, *Xén.*

Broder (*acu pingere, go, xi*) κεντεῖν, ῶ, ήσω. Brodé en or, χρυσῷ πεποικιλμένος, η, ον. Ceinture brodée, κεστὸς ἱμάς, άντος, *Hom. Il.* XIV, 214.

Broderie (*acu pictum opus, eris*) κέντημα, ατος, τό.

Brodeur, euse (*qui, quæ acu pingit*) κεντητής, οῦ, ὁ· κεντήτρια, ας, ἡ.

Broiement (*tritura, æ*) τρίψις, εως, ἡ, *Gal.*

Bronchade (*lapsio, onis*) ὀλίσθησις, εως, ἡ, *Plut.*

Broncher (*cespitare, o; labi, or*) παραφόρως βαδίζειν, ίζω, ίσω, *Luc.* ἁμαρτάνειν, νω, τήσω, *Dém.* Cheval qui n'est pas sujet à broncher, ἄπταιστος ἵππος, ου, ὁ, ἡ.

Bronches (*pulmonis vasa, orum*) βρόγχοι, ων, οἱ, *Méd.*

Bronchies (*pulmonis concava, orum*) βρόγχια, ων, τά, *Méd.*

Broncocèle (*gutturis tumor*) βρογχοκήλη, ης, ἡ, *Méd.*

Broncotomie (*gutturis incisio*) βρογχοτομία, ας, ἡ, *Méd.*

Bronze (*æs, æris*) χαλκός, οῦ, ὁ, *Diosc.* Eriger à quelqu'un une statue de bronze (*æream* ou *æneam statuam alicui erigere, go*) χαλκῆν εἰκόνα τινὶ ἱστάναι, ἵστημι*, *Dém.*

Bronzer (*æris colore inficere, ficio, feci*) χαλκοῦν, ῶ, ώσω.

Broquette (*clavulus, i*) ἧλος, ου, ὁ.

Brosse (*scopula, æ*) σαρώθριον, ου, τό.

Brosser (*scopula detergere, go, tersi*) σαροῦν, ῶ, ώσω, *N. Test.*

Brou de noix (*viride nucis putamen, inis*) τοῦ καρύου κέλυφος, εος-ους, τό, *Diosc.*

Brouée (*pruina, æ*) πάχνη, ης, ἡ, *Arist.*

Brouet (*jus, juris*) ζωμός, οῦ, ὁ, *Plut.* Tout s'en est allé en brouet d'andouilles, *loc. prov.* φροῦδα πάντ' ἐγένετο.

Brouette (*pabo, onis; trusatile vehiculum, i*) μονότροχον ἁμάξιον, ου.

Brouhaha (*admurmuratio, onis*) κροτοθόρυβος, ου, ὁ.

Brouï, ïe (*sole adustus, a, um*) ξηρανθείς, εῖσα, έν.

Brouillamini (*confusio, onis*) σύγχυσις, εως, ἡ.

Brouillard (*caligo, inis*) ζόφος, ου, ὁ, *Plut.* ἀχλύς, ύος, ἡ, *Isocr.* σκότος, ου, ὁ, *Dém.* ἀήρ, έρος, ἡ, *Hom.* Papier brouillard (*bibula charta, æ*) ποτικὸς χάρτης, ου, ὁ.

Brouille (*discordia, æ*) διχοστασία, ας, ἡ, *Plut.* Il y a de la brouille dans le ménage (*iræ sunt inter mulierem et virum*, Tér. Andr. *v.* 555) γυνὴ πρὸς ἄνδρα διχοστατεῖ, *Eur.*, *Médée*, *v.* 15.

Brouiller (*permiscere, sceo, scui; perturbare, o, avi*) ἀναμιγνύναι, μίγνυμι*, τὶ πρός τι, *Plut.* Brouiller la ville par des séditions, πόλιν ἀνταράττειν, ττω, ξω, *Plut.* Brouiller deux amis, ἀπαλλοτριοῦν, ῶ, ώσω, φίλον φίλου, *Dém.* φίλον πρὸς φίλον, *Isocr.*

Brouillerie (*discordia, æ*) διχοστασία, ας, ἡ, *Plut.* — *Voyez* **Brouille**.

Brouillon. Faire le brouillon d'une lettre (*epistolam tumultuarie scribere, bo, psi*) τὴν ἐπιστολὴν αὐτοσχεδιάζειν, άζω, άσω.

Brouillon, onne (*turbulentus, a*) ὀχληρός, ά, *Dém.* ταραχώδης, εος, ὁ, ἡ, *Plut.*

Broussailles (*virgulta, dumeta, orum*) παίπαλα, ων, τά· βῆσσαι, ῶν, αἱ· θάμνοι, ων, οἱ.

Brouter l'herbe (*herba pasci, scor*) ἐπιβόσκεσθαι, ομαι.

Broutilles (*virgulta, orum*) φρύγανα, ων, τά, *Esop.*

Broyer (*terere, tero, trivi*) τρίβειν, βω, ψω, *Diosc.*

Broyeur de couleurs (*colorum tritor, oris*) χρωμάτων τριπτήρ, ῆρος, ὁ.

Bru (*nurus, us*) νυός, οῦ, ἡ· νύμφη, ης, ἡ, *N. Test.*

Bruïne (*pruïna, æ*) πάχνη, ης, ἡ, *Arist.* Couvert de bruïne, παχνώδης, εος, ὁ, ἡ.

Bruire (*strepere, po, pui*) ψοφεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.* κτυπεῖν, ῶ, ήσω, *Arist.* Sur le rivage de la mer bruyante, παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης, *Hom. Il.* I, 34.

Bruissement des flots (*undarum strepitus, us*) φλοῖσβος, ου, ὁ, *Hom.*

Bruit (*strepitus, us; fragor, oris; rumor, oris*) ψόφος, θόρυβος, ου, ὁ, *Dém.* κτύπος, ου, ὁ, *Xén.* Nouvelle qui fait beaucoup de bruit, πολυθρύλλητος φήμη, ης. Avoir bon *ou* mauvais bruit (*bene* vel *male audire, io*) καλῶς ἢ κακῶς ἀκούειν, ω, σω. Faire plus de bruit que de besogne, λόγῳ πλεῖον ἢ ἔργῳ διαπράσσειν, σσω, ξω. A grand bruit, ἐκ φανεροῦ, ἐν φανερῷ, *Dém.* A petit bruit, κρύβδην, κρύβδα, λάθρα, *Dém.*

Brulant, e (*adurens* ou *ardens, tis*) καυστικός, ή, όν· διάπυρος, ου, ὁ, ἡ, *Plut.*

Brulé, ée (*adustus, a, um*) πεπυρωμέ-

νος, η, ον. Cerveau brûlé, φανταστικός, ἡ.

Brulement (*crematio, onis*) πύρωσις, καῦσις, εως, ἡ, *Diosc.*

Bruler (*urere, comburere, uro, ussi*) καίειν, αἴω, αύσω· φλέγειν, συμφλέγειν, γω, ξω, *Dém.*

Bruler (*ardere, eo; flagrare, o*) φλέγεσθαι, συμφλέγεσθαι, ομαι. Brûler d'amour (*amore ardere, eo*) ἐρωτομανεῖν, ῶ· — d'envie de se marier (*nupturire, io*) γαμησείειν, ω, *Alciphr.*

Bruleur de maisons (*incendiarius, ii*) ἐμπρηστής, οῦ, ὁ· πυρπολέων, οντος, ὁ, *Luc.*

Brulot (*incendiaria navis, is*) πυρπολέουσα ναῦς, αός, ἡ.

Brulure (*adustio, onis*) ἔμπρησις, καῦσις, εως, ἡ, *Diosc.*

Brumaire. — *Voyez le Tableau des mois.*

Brumal, e (*brumalis, e*) χειμέριος, ία, ιον, *Thuc.*

Brume (*nebula, æ*) ὀμίχλη, ης, ἡ.

Brumeux, euse (*nebulosus, a, um*) ὀμιχλώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.*

Brun, une (*fuscus, a, um*) φαιός, ά, όν, *Plat.* Sur la brune, πρὸς ἑσπέραν, *Plat.* Il commence à faire brun, ἑσπέρα γίνεται, *Xén.*

Brunir des métaux (*metalla lævigare, o, avi*) μέταλλα ἁβρύνειν, νω· λειαίνειν, νω, *Hom.*

Brunissure (*politura, æ*) λείανσις, εως, ἡ.

Brusque (*asper, era, erum; præceps, cipitis*) σκληρός, ά, όν· ἀπότομος, ου, ὁ,ἡ.

Brusquement (*ex abrupto*) ἀποτόμως, *Isocr.* Entrer brusquement en matière, ἄνευ προοιμίου ἄρχεσθαι, ομαι.

Brusquer quelqu'un (*aliquem increpare, o, avi* ou *ui*) ἐπιπλήττειν, ττω, ξω, τινά, *Dém.*

Brusquerie (*præceps impetus, us*) ὀξυθυμία, ας, ἡ.

Brut, e (*ferus, a, um; rudis, e*) ἄγριος, α, ον· ἀκατέργαστος, ου, ὁ,ἡ.

Brutal, e (*brutus, ferus, a, um*) θηριώδης, εος, ὁ,ἡ· ἄγριος, α, ον, *Isocr.*

Brutalement (*brutorum more*) θηριωδῶς, ἀγρίως.

Brutaliser (aliquem *ferociter excipere, cipio, cepi*) πρός τινα ἀγριαίνειν, αίνω, ανῶ, *Plut.*

Brutalité (*belluina feritas, atis*) τὸ θηριῶδες καὶ ἄγριον, *Plat.*

Brute (*fera bellua, æ*) ἄλογον ζῶον, ου, τό· θηρίον, ου, τό, *Xén.*

Bruyant, e (*obstreperus, stridulus, a, um*) θορυβώδης, εος, ὁ,ἡ· πολύφλοισβος, ου, ὁ,ἡ, *Hom. Il.* I, 34.

Bruyère (*erica, myrica, æ*) μυρίκη, ης, ἡ, *Diosc.*

Bu, ue. — *Voyez* **Boire.**

Buanderie (*albaria officina, æ*) πλύσιμον, πλυντήριον, ου, τό.

Buandier, ère (*qui, quæ lintea purgat*) πλυντήρ, ῆρος, ὁ· πλύντρια, ας, ἡ, *Poll.*

Bubale. — *Voyez* **Buffle.**

Bube (*pustula, æ*) φλύκταινα, ης, ἡ, *Thuc.*

Bubon (*pestilens tumor, oris*) βουβών, ῶνος, ὁ.

Bubonocèle (*inguinis tumor, oris*) βουβωνοκήλη, ης, ἡ.

Bucentaure, *sorte de vaisseau vénitien*, βουκένταυρος, ου, ὁ. — R. βοῦς, κεντέω, ταῦρος.

Bucéphale, *nom du cheval d'Alexandre le Grand*, Βουκέφαλος, ου, ὁ. R. βοῦς, bœuf, *et* κεφαλή, tête.

Buche (*stipes, itis*, m.) κορμός, οῦ, ὁ, *Hésych.*

Bucher (*lignaria cella, æ; rogus, i*) ξυλών, ῶνος, ὁ· πυρά, ᾶς, ἡ, *Plut.*

Bucheron (*lignarius, ii*) ξυλοκόπος, ου, ὁ· ξυλευόμενος, ου, ὁ, *Esop.*

Buchette (*cremium, i*) φρύγανον, ου, τό, *Théophr.*

Bucolique (*bucolicus, a, um*) βουκολικός, ή, όν. Poésies bucoliques (*bucolica carmina, um*) βουκολικὰ ἔπη ou μέλη, ῶν, *Elien.*

Buée, lessive (*lixivia, æ*) κονία, ας, ἡ.

Buffet (*abacus, i*) ἄβαξ, ακος, ὁ, *Poll.* Petit buffet (*abaculus, i*) ἀβακίσκος, ου, ὁ· ἀβάκιον, ου, τό, *Polyb.*

Buffle (*urus, i*) βούβαλος, ου, ὁ, *Arist.*

Buglose. — *Voyez* **Bourrache.**

Bugrane (*ononis spinosa*, Linn.) ὀνωνίς, ίδος, ἡ, *Diosc.*

Buis (*buxus, i*, f. Virg. *buxum, i*, Ov.) πύξος, ου, ἡ, *Théophr.* Lieu planté de buis (*buxetum, i*) πυξεών, ῶνος, ὁ. Une boîte de buis, πυξίς, ίδος, ἡ, *Athén.*

Buisson (*dumus, rubus, i*) βάτος, ου, ἡ,

Diosc. Lieu plein de buissons (*dumetum, rubetum, i*) ἀκανθεών, ῶνος, ὁ, *Eust.*

Buisson-ardent (*mespilus pyracantha*, Linn.) πυράκανθα, ης, ἡ, *Nic.*

Buissonneux, euse (*dumosus, a, um*) ἀκανθώδης, εος, ὁ, ἡ, *Théophr.*

Buissonnier, ère. Sujet à faire l'école buissonnière, ἀποφευκτικός, οῦ, ὁ.

Bulbe (*bulbus, i*) βολβός, οῦ, ὁ, *Théophr.*

Bulbeux, euse (*bulbosus, a, um*) βολβώδης, εος, ὁ, ἡ.

Bulle d'air, d'eau (*bulla, æ*) πομφόλυξ, υγος, ἡ, *Luc.*

Bulle d'un pape (*pontificis diploma, atis*) τοῦ ἀρχιερέως δίπλωμα, ατος, τό.

Bulletin (*scheda, schedula, æ*) σχέδη, ης, ἡ· σχεδάριον, ου, τό, *Eusth.*

Bupreste (*buprestis, is*, Plin.) βούπρηστις, εως, ἡ. R. βοῦς, bœuf, *et* πρήθειν, enflammer.

Bure (*crassior pannus, i*) ἁδρότερον ῥάκος, ους, τό.

Bureau (*abacus, i*) ἄβαξ, ακος, ὁ, *Poll.* Petit bureau (*abaculus, i*) ἀβακίσκος, ου, ὁ· ἀβάκιον, ου, τό, *Polyb.* Assis au bureau des impôts, ἐπὶ τὸ τελώνιον καθήμενος, *Matth.* IX, 9.

Burette (*lecythus, i*, f.) λήκυθος, ου, ἡ, *Plut.*

Burin (*cælum, i*) γλυφεῖον, γλυπτήριον, ου, τό, *Luc.*

Buriner (*cælare, o, avi*) γλύφειν, φω, ψω, *Aristoph.*

Burlesque (*jocularis, e*) παιγνιώδης, εος, ὁ, ἡ· γελοῖος, α, ον, *Plut.*

Burlesquement (*localariter*) παιγνιωδῶς, γελοίως.

Buse (*falco buteo*, Cuv.) τριόρχης, ου, ὁ.

Busquer fortune (*fortunam tentare, o, avi*) τὴν τύχην πειράζειν, άζω, άσω· πεῖραν λαμβάνειν, λαμβάνω*, τῆς τύχης, *Plat.* ἐπὶ τῆς τύχης, *Isocr.*

Buste (*statuæ pars superior*) ἀνώτερον ἥμισυ τοῦ ἀγάλματος.

But (*meta, æ*) σκοπός, οῦ, ὁ, *Isocr.* De but en blanc (*temere*) ἀστόχως. Atteindre le but, τοῦ σκοποῦ τυγχάνειν, τυγχάνω*. Manquer le but, τοῦ σκοποῦ ἀποτυγχάνειν, τυγχάνω*. Nous nous sommes proposé ce but dans notre discours, τοῦτον τὸν σκοπὸν ὑπεστήσαμεν τοῦ λόγου, *Luc.*

Buter, toucher au but (*metam attingere, tingo, tigi*) σκοποῦ στοχάζεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Butin (*præda, æ*) λεία, ας, ἡ, *Xén.* ἄγρα, ας, ἡ, *Hérod.*

Butiner (*prædari, or*) ληΐζεσθαι, ομαι, *Thuc.* ληστεύειν, ω, σω, *Hérod.*

Butireux (*butyraceus, a, um*) βουτύρινος, η, ον, *Diosc.*

Butor (*ardea stellaris*, Cuv.) ἀστερίας, ου, ὁ. — *Voyez aussi* Lourdaud.

Butte (*tumulus, i*) χῶμα, ατος, τό, *Luc.* Qui est en butte aux traits de l'envie (*invidiæ obnoxius, a*) τῷ φθόνῳ ἔνοχος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Buvable (*potui aptus, a, um*) πόσιμος, η, ον· πότιμος, ου, ὁ, ἡ, *Diod. Sic.*

Buveur, euse (*potator, oris; potrix, icis*) φιλοπότης, ου, ὁ· φιλοπότις, ιδος, ἡ, *Poll.*

Buvotter (*sorbillare, o, avi*) ἀποῤῥοφεῖν, ῶ, ήσω, *Philostr.*

Bysse (*byssus, i*, f.) βύσσος, ου, ἡ, *Phil.* Manteau de bysse (*byssinum pallium, ii*) βύσσινον φάρος, εος-ους, *Plut.*

Byzance (*Byzantium, i*) Βυζάντιον, ου, τό. — *Cette ville porte aujourd'hui le nom grec de* Κωνσταντινόπολις, εως, ἡ, *c'est-à-dire* ville de Constantin. *Le mot de* Stamboul *est formé par corruption de* εἰς τὴν πόλιν. — 1015.

C.

C. *Cette lettre (ainsi que le* G*) a deux sons différents en français, comme dans la plupart des autres langues. Devant une voyelle forte, elle a le son du* Κάππα *grec :* Caton, Columelle; *mais devant une voyelle faible, nous lui donnons le son du* S, *les Allemands celui de* TS, *les Italiens celui de* TCH. *Ainsi nous prononçons* César, Cicéron, *comme* Sézar, Siséron; *les Allemands prononcent* Tsesar, Tsitsero; *et les Italiens* Tchesar, Tchitchero. *Il est probable que les Latins prononçaient le* C *comme le* Κάππα *grec, même devant les voyelles faibles, puisque Plutarque, qui vivait à Rome, écrivait*

Καῖσαρ *et* Κικέρων. *Erasme, dans son colloque intitulé* Echo, *ne craint pas de faire rimer* famelici *avec* λύχοι, *et* grammatici *avec* εἰχῆ.

Çà. Viens çà (*huc ades*) δεῦρο ἴθι. Depuis trois ans en çà (*tres abhinc annos*) τρίτον ἤδη ἔτος. Courir çà et là (*huc illuc cursitare*) δεῦρο κἀκεῖσε διαφέρεσθαι. Çà, courage ! (*macte animo !*) ἰὴ παιών ! εὖγε !

Cabale (*clandestina coitio, onis*) σύστασις, εως, ἡ.

Cabaler (*conspirare, o, avi*, cum aliquo in aliquem) συνιστάναι ou συνίστασθαι, ίσταμαι, συστήσομαι, τινὶ ἐπί τινα.

Cabaleur (*factiosus, i*) στασιώτης, ου, ὁ· στασιωτικός, οῦ, ὁ.

Caban (*penula, æ*) φαινόλης, ου, ὁ· μανδύη, ης, ἡ.

Cabane (*casa, æ*) στέγη, ης, ἡ· καλύβη, ης, ἡ. Petite cabane (*casula, æ*) καλύβιον, ίου, τό. Se faire une cabane, καλυβοποιεῖσθαι, οῦμαι, *Strab*.

Cabaret (*caupona, æ*) καπηλεῖον, ου, τό. Cabaret où l'on vend du vin (*œnopolium, ii*) οἰνοπώλιον, ίου, τό. Petit cabaret (*cauponula, æ*) καπηλίδιον, ίου, τό. Mauvais cabaret (*gurgustium, ii*) κλοπαῖον, ου, τό.

Cabaretier (*caupo, onis*) κάπηλος, ου, ὁ. Cabaretière (*copa, æ*) καπηλίς, ίδος, ἡ.

Cabas (*fiscina, æ*) τάλαρος, ου, ὁ· ταρσός ou ταῤῥός, οῦ, ὁ. Petit cabas (*fiscella, æ*) ταλαρίσκος, ου, ὁ· ταλάριον, ίου, τό.

Cabinet (*conclave, is*) δωμάτιον, ίου, τό. Cabinet à serrer *ou* enfermer quelque chose (*armarium, ii*) ταμεῖον, ου, τό. Cabinet d'étude (*museum, i*) μουσεῖον, ου, τό. Cabinet de tableaux (*pinacotheca, æ*) πινακοθήκη, ης, ἡ. Cabinet à serrer des papiers (*tablinum, i*) χαρτοφυλάκιον, ου, τό. Cabinet, *ou* secrets les plus cachés de l'Etat (*arcana imperantis consilia*) τὰ τῶν βασιλέων ἀπόῤῥητα βουλεύματα. Qui entre dans les mystères du cabinet (*admissus arcanis principis*) τῷ βασιλεῖ βουληφόρος, ου, ὁ, ἡ.

Cable (*rudens, tis*) κάλως, ω ou ωος, ὁ. — *Voyez (page* 401, *au mot* κάμηλος *ou* κάμιλος) *la dernière édition du Schrevelius.*

Caboche (*caput, itis*) κεφαλή, ῆς, ἡ. C'est une bonne caboche (*egregie cordatus est*) ἐκείνῳ ἡ καρδία εὐαίσθητός ἐστι.

Cabotage (*secundum littus navigatio, onis*) παράπλευσις, εως, ἡ.

Caboter (*littora circumlegere, o, egi*) παραπλεῖν, πλέω, πλεύσω, πέπλευκα.

Cabotier (*navis ad navigationem littoralem aptata*) ἡ ναῦς παραπλευστική.

Cabrer [Se (*arrectum se tollere, sustulit*) ἀνορθοῦσθαι, οῦμαι. Vous le ferez se câbrer (*bilem ipsi movebis*) χόλον αὐτῷ κινήσεις. Se câbrer contre ses supérieurs (*in superiores contumaciam adhibere, eo, ui*) ἀφηνιάζειν, άζω, άσω.

Cabri (*capreolus, i*) δορκάδιον, ίου, τό· ἐρίφιον, ίου, τό.

Cabriole (*levis saltus, us*) ἅλμα, ατος, τό· σκίρτημα, ατος, τό.

Cabrioler (*lascivire, io*) σκιρτᾶν, ῶ, ήσω.

Cabriolet (*levior currus, us*) δίφρος, διφρίσκος, ου, ὁ.

Cabron (*hædina pellicula, æ*) ἐρίφειον δερμάτιον, ίου.

Cabus. Chou cabus (*capitata brassica, æ*) κεφαλωτὴ κράμβη, ης.

Cachalot (*physeter, eris*) φυσητήρ, ῆρος, ὁ.

Cache (*latebra, æ*) κατάδυσις, εως, ἡ. Cache pour les bêtes (*feræ cubile, is*) φωλεός, οῦ, ὁ.

Caché, ée (*abditus, a, um*) κρυπτός, ή, όν· μύχιος, μυχιαῖος, α, ον. Les choses qui sont cachées chez moi (*quæ ego apud me abdita habeo*) ἃ κεκρυμμένα ἔχω παρ' ἐμαυτῷ. Ecueil caché (*cæcum saxum, i*) ἀόρατος σκόπελος, ου. Maladie cachée (*intestinum malum, i*) ἐνδομυχοῦν κακόν, οῦ. Je n'ai rien de caché pour vous (*nihil tibi occulto*) οὐδέν σε ἀποκρύπτω. Etre caché (*latere, eo, ui*) λανθάνειν, άνω*.

Cacher (*abdere, do, didi*) κρύπτειν, ἀποκρύπτειν, πτω, ψω. Il cache sa haine dans son cœur (*pectore odium occultat*) τὸ μῖσος ἐν αὐτῷ κατάκλειστον ἔχει. Il cache sa cruauté sous un air de clémence (*sub clementiæ specie crudelitatem occultat*) κλέπτει τὴν ὠμότητα ἐν ἐπιεικείας πλάσματι. Un homme qui se cache (*tenebrio, onis*) σκοτίας, ίου, ὁ. Se cacher

de honte, ὑπ' αἰσχύνης καταδύεσθαι, ομαι.

Cachet (*sigillum, i*) σφραγίς, ίδος, ἡ. L'empreinte d'un cachet, σφράγισμα, ατος, τό.

Cacheté, ée (*obsignatus, a, um*) σφραγισθείς, εῖσα, έν.

Cacheter (*obsignare, o, avi*) σφραγίζειν, ίζω, ίσω. Celui qui cachette (*obsignator, oris*) σφραγιστής, οῦ, ὁ.

Cachette (*latibulum, i*) κατάδυσις, εως, ἡ. En cachette (*clandestine*) κρύβδην, λάθρα, κρυφηδόν.

Cachot (*carcer, eris*) δεσμωτήριον, ίου, τό.

Cacochyme (*vitiatis humoribus abundans*) κακόχυμος, ου, ὁ,ἡ.

Cacochymie (*corruptorum humorum abundantia*) κακοχυμία, ας, ἡ.

Cacophonie (*sonorum aspera concursio*) κακοφωνία, ας, ἡ.

Cadastre (*fundorum enumerata descriptio, onis*) ἡ τῶν κτημάτων ἀπογραφή, ῆς.

Cadavéreux (*cadaverosus, a, um*) νεκροειδής, έος, ὁ,ἡ.

Cadavre (*cadaver, eris*) πτῶμα, ατος, τό· νεκρός, οῦ, ὁ.

Cadeau (*munusculum, i*) δωρημάτιον, ίου, τό.

Cadenas (*sera catenaria, æ*) κλεῖθρον, ου, τό.

Cadenasser (*catenata sera illigare, o, avi*) κλειδόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Cadence (*numerus, i*) ῥυθμός, οῦ, ὁ.

Cadencé, ée (*numerosus, a, um*) ῥυθμικός, ή, όν.

Cadencer (*ad numeros aptos moderari, or*) ῥυθμίζειν, ίζω, ίσω.

Cadenette (*implicati in nodum crines*) πλόκαμος, ου, ὁ.

Cadet, ette (*natu minor, oris*) νεώτερος, έρα. — (*natu minimus, a*) ἡλικίᾳ ὕστατος, η.

Cadmus, fils d'Agénor, Κάδμος Ἀγηνορίδης, ου, ὁ.

Cadran (*horologium, ii*) ὡρολόγιον, ίου, τό.

Cadre (*margo, inis, c.*) κράσπεδον, ου, τό.

Caduc, uque (*caducus, a, um*) πτώσιμος, η, ον· πτωτός, ή, όν. Age caduc (*ingravescens ætas*) παρηλικία, ας, ἡ· τὸ πανύστατον γῆρας, ατος, ως. Mal caduc (*comitialis morbus*) ἐπιληψία, ας, ἡ.

Caducée (*caduceus, i*) κηρύκειον, είου, τό. Celui qui le porte (*caduceator, oris*) κῆρυξ, υκος, ὁ· κηρυκειοφόρος, ου, ὁ.

Caducité (*ætatis imbecillitas, atis*) παρηλικία, ὑπερηλικία, ας, ἡ.

Cafard, e (*pietatis simulator, trix*) ὑποκριτής, οῦ, ὁ.

Cafarderie (*pietatis simulatio, onis*) ὑπόκρισις, εως, ἡ.

Cage (*cavea, æ*) κλωβός, οῦ, ὁ· ὀρνιθοτροφεῖον, είου, τό.

Cagnard, e (*cessator, oris*) ὀκνηρός, ά· ῥάθυμος, ου, ὁ,ἡ.

Cagnarder (*desidere, deo, sedi*) ὀκνεῖν, ῶ, ήσω· ῥᾳδιουργεῖν, ῶ, ήσω.

Cagnardise (*cessatio, onis*) ῥαθυμία, ας, ἡ· ἀργία, ας, ἡ.

Cagneux, euse (*compernis, e*) ῥαιβοσκελής, έος, ὁ,ἡ· ῥαιβός, ή, όν· σκαμβός, οῦ, ὁ,ἡ.

Cagot, e (*hypocrita, æ, m.*) ὑποκριτής, οῦ, ὁ.

Cagoterie (*hypocrisis, is*) ὑπόκρισις, εως, ἡ.

Cahier (*codex, icis*) τετράδιον, ίου, τό. Cahier de délibération (*acta, orum*) γράμματα, ων, τά.

Cahot (*succussus, us*) ὑποσεισμός, οῦ, ὁ· ὑποτιναγμός, οῦ, ὁ.

Cahotage (*succussio, onis*) ὑπόσεισις, εως, ἡ.

Cahotant, e (*succussarius, a, um*) ὑποσείων, ουσα, ον.

Cahoter (*succutere, io, cussi*) ὑποσείειν, ω, σω· ὑποτινάσσειν, σσω, ξω.

Cahutte (*casula, æ*) καλύβιον, σκηνίδιον, ίου, τό.

Caïeu (*bulbulus, i*) βολβός, οῦ, ὁ. Qui a plusieurs caïeux (*bulbosus, a, um*) βολβώδης, εος, ὁ,ἡ.

Caille (*coturnix, icis*) ὄρτυξ, υγος, ἡ.

Caillé, ée (*coagulatus, a, um*) παγείς, εῖσα, έν. Lait caillé (*concretum lac, ctis*) παγὲν γάλα, κτος.

Caillebotte (*lactis coagulati massula, æ*) τὸ τοῦ γάλακτος πῆγμα, ατος.

Caillement (*coagulatio, onis*) ἐμπυτιασμός, οῦ, ὁ· πῆξις, εως, ἡ.

Cailler (*coagulare, o, avi*) ἐμπυτιάζειν,

άζω, άσω· πήσσειν, ou πήττειν, ω, ξω. Faire cailler (*condensare, o, avi*) τυρόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

CAILLETEAU (*coturnicis pullus, i*) τῆς ὄρτυγος νεοσσός, οῦ, ὁ.

CAILLETTE (*coagulum, i*) πητύα ou πυτία, ας, ἡ.

CAILLETTE (*loquacula muliercula, æ*) φλυαρολόγος γυνή, αικός, ἡ.

CAILLOT (*conglobatus sanguis, inis*) συγκολληθὲν αἷμα, ατος.

CAILLOU (*saxum, i*) πέτρα, ας, ἡ· πέτρος, ου, ὁ. Caillou pour tirer du feu (*silex, icis, c.*) πυρίτης λίθος, ου, ὁ. Petit caillou (*calculus, i*) ψηφίς, ῖδος, ἡ· λιθίδιον, ίου, τό. Un lieu plein de cailloux (*saxetum, i*) πετρώδης τόπος, ου.

CAISSE (*capsa, æ*) κάψα, ης, ἡ· κιβωτός, οῦ, ἡ· θύλαξ, ακος, ὁ. Petite caisse (*capsula, æ*) κιβώτιον, ίου, τό· θυλακίσκος, ου, ὁ. Caisse (*tympanum, i*) τύμπανον, ου, τό. La caisse militaire, στρατιωτικὰ χρήματα, ων, τά.

CAISSIER (*mensarius, ii*) τραπεζίτης, ου, ὁ· κολλυβιστής, οῦ, ὁ.

CAISSON (*currus annonarius, ii*) σιτηρεσία ἅμαξα, ης.

CAJOLER (*blando sermone delinire, io, ivi*) αἱμύλλειν, ύλλω, υλῶ. Cajoler quelqu'un dans l'espoir d'une récompense (*alicui blandiri mercedis causa*) κολακεύειν τινὰ ἕνεκα μισθοῦ. Cajoler les femmes (*muliercularum animis adrepere, po, psi*) τὰς γυναῖκας θωπεύειν, ω, σω. Qui ne se laisse pas cajoler, ἀθώπευτος, ου, ὁ,ἡ.

CAJOLERIE (*blanditiæ, arum*) ἡδυλογία, ας, ἡ. Aimer les cajoleries (*blanditiis oblectari, or*) ταῖς κολακείαις ψυχαγωγεῖσθαι, οῦμαι.

CAJOLEUR (*blandiloquus, a*) ἡδυλόγος, ου, ὁ,ἡ. Cajoleur, *par rapport à une fille* (*amasius, ii*) ὁ ἐρώμενος, ου.

CAL (*callum, i*) τύλος, ου, ὁ· τύλωμα, ατος, τό. Plein de cals (*callosus, a, um*) τυλώδης, εος, ὁ,ἡ. Devenir dur comme un cal (*occallescere, sco*) τυλόεσθαι-οῦσθαι, όομαι-οῦμαι.

CALAMENT (*nepeta, æ*) καλαμίνθη, ης, ἡ.

CALAMINE (*cadmia, æ*) καδμία, ας, ἡ.

CALAMITÉ (*calamitas, atis*) συμφορά, ᾶς, ἡ· δυστυχία, ας, ἡ· τὰ δεινά, ῶν, sous-ent. πράγματα. Regarder comme une calamité, συμφοράν τι ποιεῖσθαι, οῦμαι.

CALAMITEUX. Temps calamiteux (*miserum et luctuosum tempus, oris*) ὁ τῶν συμφορῶν καιρός, οῦ.

CALANDRE, *insecte qui ronge les grains* (*curculio, onis*) τρώξ, ωγός, ὁ· κίς, κιός, ὁ.

CALANDRE, *presse* (*prelum, i*) πιεστήρ, ῆρος, ὁ.

CALANDRER (*prelo densare, o, avi*) πιέζειν, ζω, σω· σφίγγειν, γω, ξω.

CALCAIRE. Pierre calcaire (*lapis in calcem resolubilis*) ὁ τῆς τιτάνου λίθος, ου.

CALCINATION (*liquefactio, onis*) τῆξις, εως, ἡ.

CALCINÉ, ÉE (*liquefactus, a, um*) τετηγμένος, η, ον· ἐκτακείς, εῖσα, έν.

CALCINER (*liquefacere, cio, feci*) ἐκτήκειν, κω, ξω.

CALCUL (*computatio, onis*) λογισμός, οῦ, ὁ. Calcul *qui se forme dans les reins* (*calculus, i*) λιθάριον, ίου, τό· λιθίασις, εως, ἡ.

CALCULABLE (*computabilis, e*) συλλογιστός, οῦ, ὁ,ἡ· εὐαριθμητός, οῦ, ὁ,ἡ.

CALCULATEUR (*calculator, oris*) λογιστής, οῦ, ὁ.

CALCULER (*supputare, o, avi*) συλλογίζεσθαι, ομαι.

CALCULEUX, EUSE (*calculosus, a*) λιθιάων, άουσα.

CALE (*statio, onis*) στάσις, εως, ἡ. Cale d'un vaisseau (*carina, æ*) τρόπις, ιδος, ἡ· στεῖρα, ας, ἡ. Cale *que l'on insère entre deux pièces de bois, pour les serrer* (*cuneolus, i*) σφηνίσκος, ου, ὁ. Cale d'une table (*assula, æ*) σχίδαξ, ακος, ἡ. Cale de l'hameçon (*bolis, idis*) βολίς, ίδος, ἡ.

CALEBASSE (*cucurbita, æ*) κολόκυνθα, ης, ἡ.

CALÈCHE (*pilentum, i*) μετέωρον ὄχημα, ατος.

CALEÇON (*subligaculum, i*) περίζωμα, ατος, τό· περισκελίς, ίδος, ἡ.

CALÉFACTION (*calefactus, us*) θέρμανσις, εως, ἡ· θερμασία, ας, ἡ.

CALEMAR (*calamaria theca, æ*) καλαμοθήκη, ης, ἡ.

CALEMBOURG (*joci vel joca, orum*) παιδιά, ᾶς, ἡ.

Calendes (*calendæ, arum*) καλένδαι, ῶν, αἱ· νεομηνία, ας, ἡ.

Calendrier (*fasti, orum*) μηνιαία ἀπογραφή, ῆς· ἐπιμήνιος ἐφημερίς, ίδος.

Caler la voile (*velum demittere, o, isi*) τὸ ἱστίον χαλᾷν, άω-ῶ, άσω. Caler une table (*mensam stabilire, io, ivi*) τὴν τράπεζαν ἀσφαλίζειν, ίζω, ίσω· βεβαιοῦν, ῶ, ώσω.

Calfater un vaisseau (*navigii rimas stipare, o, avi*) τὴν ναῦν πιττόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω· καταστύφειν, φω, ψω.

Calfeutrage (*stipatio, onis*) στύψις, εως, ἡ· στυφάτης, ητος, ἡ.

Calfeutrer (*rimas opplere, eo, evi*) τοὺς ῥωγμοὺς ξυμπληρόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Calibre (*amplitudo, inis*) πλάτος, εος, τό.

Calice (*calix, icis*, m.) κύλιξ, ικος, ἡ.

Califourchon. Aller à califourchon (*equitare, o, avi*) ἱππάζειν, ζω, σω.

Calin, ine (*deses, idis*) ῥάθυμος, ου, ὁ,ἡ· ἀργός, οῦ, ὁ,ἡ. Calin (*palpator, oris*) κολακευτής, οῦ, ὁ.

Caliner (*otiose vivere, o, xi*) ῥάθυμον τὸν βίον διαπλέειν-εῖν, έω-ῶ, εύσω.

Calleux, euse (*callosus, a, um*) τυλώδης, εος, ὁ,ἡ.

Calligraphe (*calligraphus, i*) καλλιγράφος, ου, ὁ,ἡ.

Calligraphie (*calligraphia, æ*) καλλιγραφία, ας, ἡ.

Callimaque, hymnographe, Καλλίμαχος ὁ ὑμνογράφος, ου.

Calliope, Muse qui préside à la poésie héroïque, Καλλιόπη, ἡ τῆς ἐποποιΐας Μοῦσα, ης.

Callisthène, philosophe, Καλλισθένης, εος-ους, ὁ.

Callosité (*callum, i*) τύλος, ου, ὁ· τύλωμα, ατος, τό.

Calmant (*mitigatorium, ii*) πραϋντικόν, οῦ, τό.

Calmar (*loligo, inis*) τευθίς, ίδος, ἡ.

Calme. La mer est calme (*mare tranquillum est*) ἀκύμων ἐστὶν ἡ θάλασσα. Etre d'un esprit calme (*tranquillo esse animo*) εὐθύμως ἔχειν, ἔχω *.

Calme de la mer (*malacia, æ*) γαλήνη, ης, ἡ. Calme de l'esprit (*animi tranquillitas, atis*) εὐθυμία, ας, ἡ.

Calmer (*sedare, o, avi*) γαληνόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. Calmer sa colère (*iras ponere, o, posui*) τὴν ὀργὴν πραΰνειν, ύνω, υνῶ.

Calomniateur, trice (*calumniator, trix*) συκοφάντης, άντρια.

Calomnie (*calumnia, æ*) συκοφαντία, ας, ἡ.

Calomnier (*calumniari, or*) συκοφαντέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Calomnieusement (*per calumniam*) συκοφαντικῶς.

Calomnieux, euse (*calumniosus, a, um*) συκοφαντικός, ή, όν.

Calotte (*pileolus, i*) πιλίδιον, ίου, τό· πιλίσκος, ου, ὁ.

Calquer un dessin (*picturam ex alia exprimere, o, pressi*) τὴν γραφὴν ἀπομιμέεσθαι-εῖσθαι, έομαι οῦμαι· ἀπογράφειν, φω, ψω.

Calvitie (*calvities, ei*) φαλάκρωσις, εως, ἡ.

Calypso, déesse de l'île d'Ogygie (*Calypso, psus*) Καλυψώ, όος-οῦς, ἡ.

Camaïeu (*monochroma, atis*) μονοχρώματον, ου, τό.

Camail (*humerale, is*) ἐπωμίς, ίδος, ἡ.

Camarade (*socius, ii*) ἑταῖρος, ου, ὁ· ἔτης, ου, ὁ. Camarade d'armes (*commilito, onis*) ὁ συμπολεμῶν, οῦντος· συστρατιώτης, ου, ὁ. Camarade de chambre (*contubernalis, is*) σύνοικος, ου, ὁ. Camarade d'école (*condiscipulus, i*) συμμαθητής, οῦ, ὁ. Camarade de voyage (*comes, itis*) συνέμπορος, ου, ὁ. Camarade d'esclavage (*conservus, i*) σύνδουλος, ου, ὁ. Camarade de table (*coëpulo, onis*) συνδαιταλεύς, έως, ὁ.

Camard, e (*simus, a, um*) σιμός, ή, όν. Un peu camard (*subsimus, a*) ὑπόσιμος, ου, ὁ,ἡ.

Cambouis (*axungia, æ*) θεῖον στέαρ, ατος.

Cambrer (*camerare, o, avi*) καμαρόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Cambrure (*concameratio, onis*) καμάρωσις, εως, ἡ.

Cambyse, roi de Perse, Καμβύσης, ου, ὁ.

Camée (*anaglyptus lapis, idis*) ἀνάγλυπτον, ου, τό.

Caméléon (*chamæleon, onis*) χαμαιλέων, οντος, ὁ.

Camion (*cisiolum, i*) ὀχημάτιον, ίου, τό.
Camisade (*nocturna oppugnatio, onis*) νυχία ἐφόρμησις, εως.
Camisole (*inducula, æ*) χιτωνίσκος, ου, ὁ.
Camomille (*chamæmelum, i*) χαμαίμηλον, ου, τό· ἀνθεμίς, ίδος, ἡ.
Camp (*castra, orum*) στρατόπεδον, ου, τό. Choisir l'emplacement d'un camp, τὸ στρατόπεδον καταλαμβάνειν, λαμβάνω*.
Campagnard, arde, ἀγροῖκος, ου, ὁ,ἡ· ἀγρότερος, τέρα.
Campagne (*rus, ruris*) ἀγρός, οῦ, ὁ. Maison de campagne (*villa, æ*) ἀγροικία, ας, ἡ· ἔπαυλις, εως, ἡ. Dimin. (*villula, æ*) ἐπαύλιον, ου, τό. Mettre son armée en campagne (*exercitum in expeditionem educere, co, xi*) στρατὸν ἐλαύνειν, νω*.
Campane (*fimbria, æ*) θύσανος, ου, ὁ· κροσσός, οῦ, ὁ.
Campement (*castrorum metatio, onis*) στρατοπέδευσις, εως, ἡ.
Camper (*castra ponere, no, sui*) στρατοπεδεύειν, εύω, εύσω.
Camphre (*camphora, æ*) κάμφουρα, ας, ἡ.
Camus, use (*simus, a, um*) σιμός, ή, όν· ὑπόσιμος, ου, ὁ,ἡ.
Canaille (*plebecula, æ*) δημίδιον, ίου, τό· ὄχλος, ου, ὁ.
Canal (*canalis, is*) σωλήν, ῆνος, ὁ· διῶρυξ, υχος, ἡ. Canal souterrain (*cuniculus, i*) ὑπόρυγμα, ατος, τό. Canal d'une rivière (*alveus, ei*) ῥεῖθρον, ου, τό.
Canapé (*bisellium, ii*) δίεδρον, ου, τό· σκίμπους, οδος, ὁ· σκιμπόδιον, ίου, τό.
Canard (*anas, atis, f.*) νῆσσα, ης, ἡ. Petit canard (*anaticula, æ*) νησσάριον, ίου, τό. Appartenant au canard (*anaticus, a, um*) νησσαῖος, α, ον.
Canceller (*cancellare, o, avi*) περιγράφειν, φω, ψω.
Cancer (*cancer, cri*) καρκῖνος, ου, ὁ· καρκίνωμα, ατος, τό.
Cancre (*marinus cancer, cri*) καρκῖνος, ου, ὁ.
Candélabre (*candelabrum, i*) λυχνίον, ου, τό· κηροπήγιον, ου, τό.
Candeur (*animi candor, oris*) εὐγνωμοσύνη, ης, ἡ· ἁπλότης, ητος, ἡ.
Candidat (*candidatus, i*) παραγγέλλων, ουσα· δεξιούμενος, ένη.
Candide (*candidus, a, um*) εὐγνώμων, ονος, ὁ,ἡ· ἐπιεικής, έος, ὁ,ἡ· ἁπλόος-οῦς, ἁπλόη-ῆ, ἁπλόον-οῦν.
Candidement (*candide*) εὐγνωμόνως, ἁπλῶς.
Candie, ou Crète (*Creta, æ*) Κρήτη, ης, ἡ.
Candir [Se (*concrescere, sco, crevi*) συμπήγνυσθαι, υμαι.
Cane. — *Voyez* Canard.
Caneton (*anaticula, æ*) νησσάριον, ίου, τό.
Canevas (*cannabum, i*) κάνναβις, εως, ἡ. Canevas d'un ouvrage d'esprit (*prima operis adumbratio, onis*) σκιαγραφία, ας, ἡ.
Canicule (*canicula, æ*) κύων, κυνός, ὁ· σείριος, ίου, ὁ.
Canif (*cultellus, i*) μαχαίριον, ίου, τό· μαχαιρίς, ίδος, ἡ.
Canin, ine (*caninus, a, um*) κύνειος, ου, ὁ,ἡ. Dents canines, κυνόδοντες, ων, οἱ. Faim canine (*canina fames, is*) βούλιμος, ου, ὁ· βουλιμία, ας, ἡ.
Cannaie (*arundinetum, i*) δονακεῖον, είου, τό· καλαμών, ῶνος, ὁ.
Canne (*arundo, inis*) κάλαμος, ου, ὁ· δόναξ, ακος, ὁ. Abondant en cannes (*arundinosus, a, um*) καλαμώδης, εος, ὁ,ἡ· δονακώδης, εος, ὁ,ἡ. Semblable à la canne (*arundinaceus, a, um*) δονακοειδής, καλαμοειδής, έος, ὁ,ἡ.
Cannelé, ée (*striatus, a, um*) ῥαβδωτός, ή, όν.
Canneler (*striare, o, avi*) ῥαβδωτὸν ποιέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.
Cannelle (*casia, æ*) κασσία, ας, ἡ.
Cannellier (*cinnamomum, i*) κιννάμωμον, ου, τό.
Cannelure (*striatura, æ*) ῥάβδωσις, εως, ἡ. Le creux de la cannelure (*strix, igis*) σύριγξ, γγος, ἡ. Ce qui est élevé entre les cavités de la cannelure (*stria, æ*) ἐξοχή, ῆς, ἡ· ῥάβδος, ου, ἡ.
Cannibale (*humana carne vescens*) ἀνθρωποφάγος, ου, ὁ,ἡ.
Canon (*bellicum tormentum*) πυροβόλος μηχανή, ῆς. Les canons de l'Eglise (*canones, um*) κανόνες, ων, οἱ.
Canonicat (*canonici munus, eris*) ἡ τοῦ κανονικοῦ ἀξίωσις, εως.
Canonique (*canonicus, a, um*) κανονικός, ή, όν.

Canoniquement (*canonice*) κατὰ κανόνας, νομίμως.

Canonisation (*in divorum numerum adscriptio, onis*) ἀποθέωσις, εως, ἡ.

Canoniser (*in numerum divorum adscribere, bo, scripsi*) ἀποθεόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Canoniste (*juris canonici peritus*) τῶν κανόνων εὖ εἰδώς, ότος.

Canonnière (*effluvium, ii*) ἔκρυσις, εως, ἡ· διώρυξ, υχος, ἡ.

Canot (*cymbula, æ*) σκαφίδιον, ίου, τό· μονόξυλον, ου, τό.

Cantate (*cantamen, inis*) ᾆσμα, ατος, τό· ᾠδή, ῆς, ἡ.

Cantatrice (*cantatrix, icis*) ψάλτρια, ας, ἡ· ᾠδός, οῦ, ἡ.

Cantharide, mouche (*cantharida, æ*) κανθαρίς, ίδος, ἡ.

Cantine, cabaret (*popina, æ*) καπηλεῖον, ου, τό.

Cantinier, ère (*popinarius, ia*) κάπηλος, ου, ὁ· καπηλίς, ίδος, ἡ.

Cantique (*canticum, i*) ὕμνος, ου, ὁ· ᾆσμα, ατος, τό. Le cantique des cantiques, *c.-à-d.* le cantique par excellence, qui est de Salomon (*canticum canticorum Salomonis*) ᾆσμα ᾀσμάτων, ὅ ἐστι Σαλωμών, *Sept.* — Ce livre, en hébreu, est appelé *chir hachirim.*

Canton (*curia, æ*) φρατρία, ας, ἡ.

Cantonnement (*militum in vicis statio, onis*) ἡ τῶν στρατιωτῶν κατὰ κώμας στάσις, εως.

Cantonner [Se (*vicatim dispergi, or*) ἀνὰ κώμας διασκεδάννυσθαι, υμαι.

Canule (*tubulus, i*) σωληνίσκος, ου, ὁ· σιφώνιον, ίου, τό.

Cap (*promontorium, ii*) ἀκρωτήριον, ίου, τό· ἄκρα, ας, ἡ, *Paus.*

Cap. Armé de pied en cap (*continuo ferro indutus*) κατάφρακτος, ου, ὁ,ἡ.

Capable. La ville n'était pas capable de les contenir (*horum capax non erat civitas*) τούτους οὐ πόλις ἐδέχετο. Il n'est pas capable de faire cela (*illud facere non potest*) τοῦτο ποιεῖν οὐχ οἷός ἐστι. Il est capable d'enseigner (*aptus est ad docendum*) ἱκανός ἐστι διδάσκειν. C'est un homme fort capable (*est vir eruditissimus*) πολυμαθής ἐστι κατὰ πᾶσαν παιδείαν.

Capacité (*capacitas, atis*) χώρησις, εως, ἡ. Les choses qui sont au-dessus de notre capacité (*quæ supra captum humanum sunt*) τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς ὄντα.

Caparaçon (*phaleræ, arum*) φάλαρα, ων, τά.

Caparaçonné, ée (*phaleratus, a, um*) φαλαρωτός, ή, όν.

Caparaçonner (*tapetis insternere, no, stravi*) τοῖς φαλάροις κοσμέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Cape (*bardocucullus, i*) σισύρα, διφθέρα, ας, ἡ. Cape de femme (*calyptra, æ*) καλύπτρα, ας, ἡ. Rire sous cape (*ridere apud se*) ἐφ' ἑαυτοῦ γελᾷν· ὑπογελᾷν, ῶ, άσω ou άσομαι.

Capeline (*causia, æ*) καυσία, ας, ἡ.

Capillaire (*Veneris capillus, i*) ἀδίαντον, ου, τό.

Capilotade (*minutal, alis*) μυττωτόν, οῦ, τό.

Capitaine (*imperator, oris*) στρατηγός, οῦ, ὁ· στρατάρχης, ου, ὁ. Capitaine de vaisseau (*navi præfectus, i*) ναύαρχος, ου, ὁ· ναυηγός, οῦ, ὁ. Capitaine de corsaires (*piratarum princeps, ipis*) ἀρχιπειρατής, οῦ, ὁ. Capitaine des gardes, ἀρχισωματοφύλαξ, ακος, ὁ.

Capital (*caput, itis*) κεφάλαιον, ου, τό· ἀρχαῖον, οῦ, τό. Le capital d'une chose (*rei cardo, inis*) κῦρος, ους, τό.

Capital, ale (*præcipuus, a, um*) ἐξαίρετος, ου, ὁ,ἡ· πρόκριτος, ου, ὁ,ἡ. Infliger à quelqu'un une peine capitale (*in aliquem capitaliter animadvertere*) τοῦ θανάτου τιμῆσαί τινα. Lettres capitales (*majores litteræ, arum*) τὰ μείζω γράμματα, ων.

Capitaliste (*pecuniosus homo, inis*) ὁ πολλῶν χρημάτων ἀνήρ, ἀνδρός.

Capitan (*thraso, onis*) θρασύγλωσσος, ου, ὁ.

Capitane (*prætoria navis, is*) ναυαρχίς, ίδος, ἡ.

Capitation (*capitum exactio, onis*) κεφαλαίωσις, εως, ἡ· ἐπικεφάλαιον, ου, τό.

Capiteux, euse (*qui, quæ, quod tentat caput*) κεφαλαλγής, έος, ὁ,ἡ.

Capitole (*Capitolium, ii*) Καπιτώλιον, ίου, τό.

Capiton (*bombycinum tomentum, i*) βομβυκινὸν γνάφαλον, ου.

Capitulation (*pactio, onis*) συνθεσία, ας, ἡ· σύνθημα, ατος, τό.

Capituler (*pacisci, scor, pactus*) συνθήκας ποιεῖσθαι, οῦμαι, ήσομαι.

Capot (*cucullatum sagum, i*) σισύρα, διφθέρα, ας, ἡ.

Cappadoce, province de l'Asie Mineure, Καππαδοκία, ας, ἡ.

Καππάδοκες, Κρῆτες, Κίλικες, τρία Κάππα κάκιστα.

Cappadoces, Cretes, Cilices, tria pessima Cappa.

Capre (*cappar, aris*) κάππαρις, εως, ἡ.

Caprice (*morositas, atis*) δυςκολία, ας, ἡ· δυςάρεστον, ου, τό. Le caprice de la fortune (*fortunæ mobilitas, atis*) τῆς τύχης ἀστασία, ας, ἡ.

Capricieusement (*morose*) δυςαρέστως, δυςκόλως.

Capricieux, euse (*morosus, a, um*) δύςκολος, ου, ὁ, ἡ· τὸν τρόπον χαλεπός, ή, όν.

Capricorne (*caper, pri*) αἰγόκερως, ωτος, ὁ.

Caprier (*capparis, is*, f.) κάππαρις, εως, ἡ.

Capse (*capsa, æ*) κιβωτός, οῦ, ἡ· θύλαξ, ακος, ὁ.

Captateur (*captator, oris*) συσκευαστής, οῦ, ὁ.

Captation (*captatio, onis*) συσκευή, ῆς, ἡ.

Capter (*captare, o, avi*) συσκευάζειν, άζω, άσω. Habile à capter la faveur du peuple, δημοχαριστής, οῦ, ὁ.

Captieusement (*captiose*) σοφιστικῶς.

Captieux, euse (*captiosus, a, um*) ἀπατηλός, ή, όν· δολερός, ά, όν. Argument captieux (*fallaces conclusiunculæ, arum*) σοφίσματα, ων, τά.

Captif, ive (*captivus, a, um*) αἰχμάλωτος, ου, ὁ, ἡ.

Captiver (*adstringere, go, xi*) στενοχωρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Captiver l'amitié de quelqu'un (*aliquem sibi devincire, cio, xi*) οἰκειοῦσθαι, οῦμαι, πρός τινα. Se captiver à une chose (*aliqua re adstringi, or*) τινὸς ἐνέχεσθαι, ομαι. Les charmes de la vertu captivent tous les cœurs (*animos devinciunt virtutis illecebræ*) ἕλκει ἐφ' ἑαυτὴν τὰς ψυχὰς ἡ ἀρετή.

Captivité (*captivitas, atis*) αἰχμαλωσία, ας, ἡ· δουλεία, ας, ἡ.

Capture (*captura, æ*) ἄγρα, ας, ἡ· ἄγρευσις, εως, ἡ.

Capturer (*comprehendere, do, hendi*) συλλαμβάνειν, λαμβάνω*.

Capuce, ou **Capuchon** (*cucullus, i*) πῖλος, ου, ὁ· τῆς κεφαλῆς κάλυμμα, ατος, τό.

Capucine (*Indicum nasturtium, ii*) τὸ Ἰνδικὸν κάρδαμον, ου.

Caque (*doliolum, i*) κάδος, ου, ὁ· πιθίσκος, ου, ὁ.

Caquet (*garrulitas, atis*) στώμυλμα, ατος, τό· φλυαρία, ας, ἡ.

Caqueter (*garrire, io, ivi*) κωτίλλειν, ίλλω, ιλῶ· στωμύλλειν, ύλλω, υλῶ. Caqueter comme une poule qui va pondre (*glocire, io*) κλώζειν, ζω, ξω.

Caqueteur, euse (*garrulus, a*) στωμύλος, ου, ὁ, ἡ· κωτίλος, ίλη.

Car (*nam, namque, enim, etenim*) γάρ, γὰρ δή, γάρ τοι, καὶ γάρ τοι.

Carabé (*succinum, i*) ἤλεκτρον, ου, τό.

Caracol (*helix, icis*) ἕλιξ, ικος, ἡ.

Caracole (*gyrus, i*) γῦρος, ου, ὁ.

Caracoler (*circumagere, ago, egi*) περιάγειν, γω, ξω· περιτρέπειν, πω, ψω.

Caractère (*character, eris*) χαρακτήρ, ῆρος, ὁ. — (*dignitas, atis*) ἀξία, ας, ἡ. — (*indoles, is*) φύσις, εως, ἡ. — (*constantia, æ*) μεγαλοφροσύνη, ης, ἡ.

Caractériser (*depingere, go, xi*) διαγράφειν, φω, ψω· ἐκτυποῦν, ῶ, ώσω.

Caractéristique (*peculiaris, e*) ἴδιος, ία, ιον.

Carafe (*lagena, æ*) λάγηνος, ου, ἡ.

Carbonisation (*in carbonem reductio, onis*) ἀνθράκωσις, εως, ἡ.

Carbonnade, grillade (*offa, offella, æ*) ὄπτησις, εως, ἡ.

Carcan (*collaria, æ*) κύφων, ωνος, ὁ.

Carcasse (*ossea forma, æ*) ὀστίνη μορφή, ῆς.

Cardamome (*cardamomum, i*) καρδάμωμον, ου, τό.

Carde (*pecten, inis*) κτείς, ενός, ὁ· κτένιον, ου, τό.

Cardé, ée (*pexus, a, um*) κτενισθείς, εῖσα, έν· ἐκτενισμένος, η, ον.

Carder (*carminare, o, avi*) κτενίζειν, ίζω,

ίσω. Action de carder (*carminatio, onis*) κτενισμός, οῦ, ὁ.

Cardeur, euse (*qui, quæ lanam carminat*) κτενωτής, οῦ, ὁ.

Cardialgie (*cordis dolor, oris*) καρδιαλγία, ας, ἡ.

Cardiaque (*cardiacus, a, um*) καρδιακός, ή, όν.

Cardinal, ale (*præcipuus, a, um*) ἐξαίρετος, ου, ὁ,ἡ· πρόκριτος, ου, ὁ,ἡ.

Cardon (*carduus, i*) σκόλυμος, ου, ὁ.

Carénage (*navis refectio, onis*) τῆς ναὸς ἐπισκευή, ῆς, ἡ.

Carène (*carina, æ*) τρόπις, ιδος, ἡ· στεῖρα, ας, ἡ.

Caréner (*navem reficere, cio, feci*) τὴν ναῦν ἐπισκευάζειν, άζω, άσω.

Caressant, te (*blandus, a, um*) θωπευτικός, ή, όν. D'une manière caressante (*blande*) ἠπίως, μειλιχίως.

Caresse (*blanditiæ, arum*) ἀρεσκεύματα, ων, τά. Trompeuse caresse (*fallax blandimentum, i*) αἱμυλία, ας, ἡ.

Caresser (*blandiri, ior*) θωπεύειν, ω, σω· μειλίσσειν, σσω, ξω· καῤῥέζειν, έζω.

Cargaison (*navis onus, eris*) γόμος, ου, ὁ.

Carguer (*vela colligere, go, legi*) τὰ ἱστία κρασπεδόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Caricature (*ridicula pictura, æ*) καταγέλαστος γραφή, ῆς, ἡ.

Carie (*caries, ei*) εὐρώς, ῶτος, ὁ· σηπεδών, όνος, ἡ.

Carié, ée (*cariosus, a, um*) εὐρώδης, εος, ὁ,ἡ· σαπρός, ά, όν.

Carier [Se (*cariem sentire, tio, si*) εὐρωτιάειν-ᾶν, άω-ῶ.

Carillon (*tumultus, us*) θόρυβος, ου, ὁ· δοῦπος, ου, ὁ.

Carmin (*minium, ii*) μίλτος, ου, ἡ.

Carnage (*cædes, is*) φόνος, ου, ὁ· σφαγή, ῆς, ἡ.

Carnassier, ère (*carnarius, ia*) κρεωδαίτης, ου, ὁ· φιλόσαρκος, ου, ὁ,ἡ.

Carnassière (*carnarius saccus*) κρεωδόχον μαρσύπιον, ου.

Carnation (*carnis color, oris*) χρόα, ας, ἡ. Belle carnation, εὐχροια, ας, ἡ.

Carnaval (*bacchanalia, ium*) βακχεῖα, ων, τά· Διονύσια, ων, τά. Faire le carnaval (*bacchanalia exercere, eo*) Διονύσια ἄγειν, γω, ξω.

Carne (*angulus, i*) γωνία, ας, ἡ.

Carnet (*adversaria, orum*) ὀπισθόγραφον, ου, τό.

Carnivore (*carnivorus, a, um*) κρεωφάγος, ου, ὁ,ἡ· σαρκοβόρος, ου, ὁ,ἡ.

Carnosité (*carnositas, atis*) πολυσαρκία, ας, ἡ.

Caron, nocher des enfers, Χάρων, οντος, ὁ.

Caroncule (*caruncula, æ*) κρεάδιον, ίου, τό· σαρκίον, ίου, τό.

Carotte (*daucus, i*) δαῦκος, ου, ὁ.

Caroube ou **Carouge** (*siliqua, æ*) κεράτιον, ίου, τό.

Caroubier (*siliquifera arbor, oris*) ξυλοκέρατον, ου, τό.

Carpe (*cyprinus, i*) κυπρῖνος, ου, ὁ.

Carquois (*pharetra, æ*) φαρέτρα, ας, ἡ· τοξοθήκη, ης, ἡ. Armé d'un carquois, φαρετροφόρος, ου, ὁ,ἡ.

Carré (*quadratum, i*) τετράγωνον, ου, τό. Carré de jardin (*pulvinus, i*) πρασιά, ᾶς, ἡ.

Carré, ée (*quadratus, a, um*) τετράγωνος, ου, ὁ,ἡ.

Carreau (*later, eris*) πλίνθος, ου, ἡ. Jeter sur le carreau (*prosternere, no, stravi*) καταστρωννύειν, ω, στρώσω. Carreau *ou* coussin (*pulvinar, aris*) προσκεφάλαιον, ου, τό· ὑπαγκώνιον, ίου, τό. Carreau de foudre (*fulmen, inis*) κεραυνός, οῦ, ὁ.

Carrefour (*compitum, i*) ἀγυιά, ᾶς, ἡ· ἄμφοδος, ου, ἡ. Fêtes célébrées dans les carrefours (*compitalia, ium*) ἀμφόδια, ίων, τά.

Carreler (*pavimentare, o*) ἐδαφίζειν, ίζω, ίσω.

Carrer (*quadrare, o, avi*) τετραγωνίζειν, ίζω, ίσω. Se carrer (*superbe incedere, do*) ἀκροβατέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Carrier (*lapicida, æ, m.*) λιθοτόμος, ου, ὁ· λατόμος, ου, ὁ· λιθουλκός, οῦ, ὁ.

Carrière (*lapidicina, æ*) λιθοτομία, ας, ἡ· λατομία, ας, ἡ. — (*curriculum, i*) δρόμος, ου, ὁ. Carrière pour la course à pied (*stadium, ii*) στάδιον, ίου, τό. — pour la course à cheval (*hippodromus, i*) ἱπποδρόμος, ου, ὁ. Entrée de la carrière (*carceres, um*) βαλβίς, ίδος, ἡ· ἀφετηρία, ας, ἡ. Extrémité de la carrière (*calx, cis, f.*) τέρμα, ατος, τό· καμπτήρ, ῆρος, ὁ.

Achever sa carrière (*vitæ cursum peragere, ago, egi*) τὸν βίον ἀπολύειν, ω, σω.

CARRIOLE (*minor rheda, æ*) μικρὰ ἀπήνη, ης.

CARROSSE (*currus, us*) ἅμαξα, ης, ἡ· ἀπήνη, ης, ἡ· ὄχος, ου, ὁ. Carrosse suspendu (*pilentum, i*) μετέωρον ὄχημα, ατος. Carrosse à deux chevaux (*bigæ, arum*) συνωρίς, ίδος, ἡ· ζεύγη, ης, ἡ. — à quatre chevaux (*quadriga, æ*) τέθριππος, ου, ὁ. Celui qui conduit le carrosse (*auriga, æ, m.*) ἡνίοχος, ου, ὁ· ἁρματηλάτης, ου, ὁ.

CARROSSÉE (*qui simul rheda vehuntur*) οἱ ἁμαξοπληθεῖς, ῶν.

CARROSSIER (*rhedarum opifex, icis*) ἁμαξοπηγός, οῦ, ὁ.

CARROUSEL (*equiria, orum*) ἱπποδρόμια, ων, τά.

CARROUSSE (*compotatio, onis*) συμπόσιον, ίου, τό.

CARRURE. Large carrure (*qui amplis est humeris*) ὠμίας, ου, ὁ.

CARTE (*charta, æ*) χάρτης, ου, ὁ, Je vous donne carte blanche (*totum tibi negotium permitto*) ἐπιτρέπω σοι περὶ πάντων. Carte de géographie (*geographica tabula, æ*) γεογραφικὸς πίναξ, αχος. Perdre la carte (*animo perturbari, or*) τὴν ψυχὴν ταράττεσθαι, ομαι.

CARTEL (*ad certamen provocatio, onis*) πρόκλησις, εως, ἡ. Cartel pour l'échange des prisonniers (*captivis redimendis pactio, onis*) ἡ περὶ τῶν αἰχμαλώτων λύτρου ὁμολογία, ας.

CARTHAGE (*Carthago, inis*) Καρχηδών, όνος, ἡ.

CARTHAGINOIS (*Carthaginenses, ium*) Καρχηδόνιοι, ων, οἱ.

CARTILAGE (*cartilago, inis*) χόνδρος, ου, ὁ.

CARTILAGINEUX, EUSE (*cartilaginosus, a, um*) χονδρώδης, εος, ὁ,ἡ.

CARTON (*charta, æ*) χάρτης, ου, ὁ.

CARTONNER (*chartis amicire, io*) τῶν χαρτῶν ἀμπέχειν, ἔχω*.

CARTONNIER (*chartarius, ii*) χαρτοπράτης, ου, ὁ.

CARTOUCHE (*voluta, æ*) ἕλιξ, ικος, ἡ.

CARTULAIRE (*scrinium, ii*) χαρτοφυλάκιον, ίου, τό.

CARYBDE (*Charybdis, is*) Χάρυβδις, εως, ἡ.

CAS, *événement* (*eventus, us*) τύχη, ης, ἡ. Cas fortuit (*fortuitus casus, us*) τὸ συμβὰν ἀπὸ τῆς τύχης. Cas possible, τὸ ἐνδεχόμενον, ου. Cas, *en matière criminelle* (*delictum, i*) ἁμάρτημα, ατος, τό. Les cas que la loi n'a pas prévus, ἃ μὴ διείρηκεν ὁ νόμος. Faire cas d'une chose (*rem in pretio habere, eo, ui*) πρᾶγμα ἐν τιμῇ ἔχειν, ἔχω*.

CAS, *terme de grammaire* (*casus, us*) πτῶσις, εως, ἡ.

CASANIER, ÈRE (*domi manens, entis*) οἰκουρός, οῦ, ὁ,ἡ.

CASAQUE (*sagum, i*) χλαμύς, ύδος, ἡ. Tourner casaque (*ab aliquo deficere, io, feci*) ἀφίστασθαι, αμαι· ἀποστατέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

CASAQUIN (*muliebre epilogium, ii*) γυναικεῖον ἱματίδιον, ίου.

CASCADE (*præceps aquæ lapsus, us*) τοῦ ὕδατος πτῶσις, εως, ἡ.

CASE (*casa, æ*) στέγη, ης, ἡ· καλύβη, ης, ἡ.

CASEMATE (*crypta, æ*) κρύπτη, ης, ἡ· χάσμα, ατος, τό.

CASER (*ordinare, o, avi*) διατάττειν, ττω, ξω. Se caser (*se collocare*) καθίστασθαι, αμαι.

CASERNE (*contubernium, ii*) σκηνή, ῆς, ἡ.

CASERNEMENT (*militum per contubernia distributio, onis*) ἡ τῶν στρατιωτῶν κατὰ σκηνὰς διάταξις, εως.

CASERNER (*milites per contubernia dividere, do, si*) τοὺς στρατιώτας κατὰ σκηνὰς διατάττειν, ττω, ξω.

CASQUE (*galea, æ*) κόρυς, υθος, ἡ· κράνος, εος-ους, τό. Armé d'un casque (*galeatus, a, um*) κορυσθείς, εῖσα, έν.

CASSADE (*ludificatio, onis*) ἐξαπάτη, ης, ἡ.

CASSANT, E (*fragilis, e*) θραυστός, ή, όν· ψαθυρός, ρά, ρόν.

CASSATION (*rescissio, onis*) ἀναίρεσις, εως, ἡ· ἀκύρωσις, εως, ἡ.

CASSE (*cassia, æ*) κασσία, ας, ἡ.

CASSÉ, ÉE (*fractus, a, um*) κεκλασμένος, η, ον· θραυσθείς, εῖσα, έν. Cassé de travaux (*laboribus debilitatus, a*) ἐκ πολλῆς ταλαιπωρίας ἀπειρηκώς, υῖα. Cassé de

vieillesse (*ætate confectus*, ou *cassus, a, um*) γήρᾳ συντετριμμένος, ένη, ένον. Cassé aux gages, ἔκμισθος, ου, ὁ,ἡ.

Casser (*frangere, go, fregi*) ῥηγνύναι, υμι, ῥήξω· θραύειν, ω, σω. Casser une loi (*legem abrogare, o, avi*) τὸν νόμον καταλύειν, ω, σω. Casser un chef (*alicui imperium abrogare, o, avi*) ἀπείργειν, γω, ξω, τινὰ τῆς δυναστείας.

Casserole (*paropsis, idis*) παροψίς, ίδος, ἡ.

Casseron (*loligo, inis*) τεῦθος, ου, ὁ.

Cassette (*arcula, æ*) κάψα, ης, ἡ.

Casseur (*thraso, onis*) κομπαστής, οῦ, ὁ. C'est un grand casseur de raquettes (*valde robustus est*) πολλὴν ἰσχὺν ἔχει.

Cassier (*cassia, æ*) κασσία, ας, ἡ.

Cassine (*villula, æ*) μικρὰ ἔπαυλις, εως.

Cassolette (*acerra, æ*) θυμιατήριον, ίου, τό.

Cassure (*abruptio, onis*) ἀπόῤῥηξις, εως, ἡ· ἀποτομή, ῆς, ἡ.

Castagnettes (*crumata, um*) κρούματα, ων, τά.

Caste (*classis, is*) τίμημα, ατος, τό.

Castor (*fiber, bri*) κάστωρ, ορος, ὁ. De castor (*fibrinus, a, um*) καστόρειος, ου, ὁ,ἡ.

Castramétation (*castrametatio, onis*) ἀναστρατοπεδεία, ας, ἡ.

Casuel, elle (*fortuitus, a, um*) τυχηρός, ά, όν.

Casuellement (*fortuito*) τυχικῶς, ἢ τυχόν.

Catachrèse (*abusus, us*) κατάχρησις, εως, ἡ.

Cataclysme (*diluvium, ii*) κατακλυσμός, οῦ, ὁ.

Catadoupe (*catadupa, æ*) κατάδουπος, ου, ὁ.

Catafalque (*cenotaphium, i*) σαρκοφάγος, ου, ὁ.

Catalogue (*index, icis, m.*) κατάλογος, ου, ὁ.

Cataplasme (*cataplasma, atis*) κατάπλασμα, ατος, τό.

Catapulte (*catapulta, æ*) καταπέλτης, ου, ὁ.

Cataracte (*cataracta, æ*) καταράκτης, ου, ὁ.

Catarrhe (*epiphora, æ*) κατάῤῥοος-ους, όου-οῦ, ὁ.

Catarrheux, euse (*epiphoris obnoxius, a*) καταῤῥοϊτικός, ική.

Catastrophe (*catastrophe, es*) καταστροφή, ῆς, ἡ.

Catéchiser (*doctrinæ christianæ elementis erudire, io*) κατηχίζειν, ίζω, ίσω· κατηχεῖν, ῶ, ήσω.

Catéchisme (*catechesis, is*) κατήχησις, εως, ἡ. Livre qui contient le catéchisme (*catechismus, i*) κατηχισμός, οῦ, ὁ.

Catéchiste (*catechista, æ, m.*) κατηχιστής, οῦ, ὁ.

Catéchumène (*catechumenus, i*) κατηχούμενος, ου, ὁ.

Catégorie (*prædicamentum, enti*) κατηγορία, ας, ἡ. — *Voyez* **Prédicament.**

Catégorique (*categoricus, a, um*) κατηγορικός, ή, όν.

Catégoriquement (*præcise*) διαῤῥήδην, οὐκ ἀμφιβόλως.

Cathédrale (*cathedralis ecclesia, æ*) ἡ ἐκκλησία ἡ τὴν ἐπισκόπου καθέδραν ἔχουσα.

Cathédrant (*præses, idis*) προστάτης, ου, ὁ· προεδρεύων, οντος, ὁ.

Catholicisme (*catholica religio, onis*) ἡ καθολικὴ πίστις, εως.

Catholique (*catholicus, a, um*) καθολικός, ή, όν. Il est catholique (*fidem catholicam profitetur*) μετὰ τῆς καθολικῆς πίστεώς ἐστι.

Catholiquement (*catholice*) καθολικῶς.

Catir (*expolire, io, ivi*) ἐξεργάζεσθαι, ομαι.

Catisseur (*politor, oris*) ἐξεργάτης, ου, ὁ.

Catoptrique (*catoptrica, æ*) κατοπτρική, ῆς, ἡ.

Caucase (*Caucasus, i*) Καύκασος, ου, ὁ.

Cauchemar (*nocturna suppressio, onis*) ἐφιάλτης, ου, ὁ.

Caudataire (*pedissequus, a*) ἀκόλουθος, ου, ὁ,ἡ.

Cause (*causa, æ*) αἰτία, ας, ἡ. — (*ratio, onis*) λόγος, ου, ὁ. — (*lis, litis*) δίκη, ης, ἡ. Cause efficiente, τὸ αὐτοτελὲς αἴτιον, ου. Ce fut la première cause de notre inimitié (*inde iræ, hinc mihi prima mali labes*) ἡ ἐξ ἀρχῆς ἔχθρα ἐκεῖθεν συνέβη, βαίνω *.

Causer (*producere, co, xi*) φύειν, ω, σω. — (*rei causam esse*) παρασκευάζειν, άζω,

άσω. — (*fabulari, or*) μυθεύειν, ω, σω.

Causerie (*garrulitas, atis*) στώμυλμα, ατος, τό· φλυαρία, ας, ἡ.

Causeur, euse (*garrulus, a, um*) στωμύλος, ου, ὁ,ἡ· πολύλαλος, ου, ὁ,ἡ.

Causticité (*mordacitas, atis*) καυστικὴ δύναμις, εως.

Caustique (*adurens, entis*) καυστικός, ή, όν. Qui a l'humeur caustique (*mordax, acis*) σκωπτικός, ή, όν.

Cauteleux, euse (*versutus, a, um*) πολύτροπος, ου, ὁ,ἡ.

Cautère (*cauterium, ii*) καυτήριον, ίου, τό.

Cautérisation (*caustica adustio, onis*) καῦσις, εως, ἡ.

Cautériser (*cauterio inurere, uro, ussi*) καυτηριάζειν, άζω, άσω.

Caution (*sponsor, oris*) ἐγγυητής, οῦ, ὁ. — (*satis-datio, onis*) κατεγγύησις, εως, ἡ.

Cautionnement (*satis-datum, i*) ἱκανοδοσία, ας, ἡ.

Cautionner (*spondere, eo, spopondi*) ἐγγυάειν-ᾶν, άω-ῶ, ήσω.

Cavalcade (*solennis equitatio, onis*) πανηγυρικὴ ἵππευσις, εως.

Cavale (*equa, æ*) ἵππος, ου, ἡ. Petite cavale (*equula, æ*) ἱππάριον, ίου, τό.

Cavalerie (*equitatus, us*) τὸ ἱππικόν, οῦ. Général de la cavalerie (*equitum magister, tri*) ἵππαρχος, ου, ὁ. Etre plus fort en cavalerie (*equitatu plus valere, eo, ui*) ἱπποκρατέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Cavalier (*eques, itis*) ἱππεύς, έως, ὁ· ἱπποβάτης, ου, ὁ.

Cavalier, ère (*liber et expeditus, a*) πάρεργος, ου, ὁ,ἡ.

Cavalièrement (*libere et expedite*) παρέργως.

Cave (*vinaria cella, æ*) οἰνών, ῶνος, ὁ.

Cavé, ée (*cavatus, a, um*) κοιλωθείς, εῖσα, έν. Qui a les yeux cavés (*qui, quæ oculos cavatos habet*) κοιλόφθαλμος, ου, ὁ,ἡ.

Caveau (*crypta, æ*) κρύπτη, ης, ἡ. Caveau où l'on met les morts (*conditorium, ii*) ὑπόγεων, ω, τό.

Caveçon (*lupatum, i*) χαλινός, οῦ, ὁ· λύκος, ου, ὁ.

Caver (*cavare, o, avi*) κοιλόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. Action de caver (*excavatio, onis*) ἐκκοίλωσις, εως, ἡ.

Caverne (*specus, us, c.*) σπήλαιον, αίου, τό· ἄντρον, ου, τό. Petite caverne (*cavernula, æ*) μυχή, ῆς, ἡ· ὀπήδιον, ίου, τό.

Caverneux, euse (*cavernosus, a, um*) σηραγγώδης, εος, ὁ,ἡ.

Cavillation (*captiuncula, æ*) τὸ σοφισμάτιον, ίου, τό.

Cavité (*cavum, i*) κοίλωμα, ατος, τό· ὀπή, ῆς, ἡ. Cavité des dents (*dentium cava, orum*) ὀδόντων βρώματα, ων, τά.

Ce ou Cet, cette (*hic, hæc, hoc*) οὗτος, αὕτη, τοῦτο. — *Voyez le Panhellénisme.* C'est pourquoi (*ideo, quare*) διό, τοιγαροῦν.

Ceci (*hoc, hujus*) τοῦτο, τούτου· τόδε, τοῦδε.

Cécité (*cæcitas, atis*) τυφλότης, ητος, ἡ· τύφλωσις, εως, ἡ.

Cécrops, roi d'Athènes, Κέκροψ, οπος, ὁ.

Céder (*cedere, do, cessi*) εἴκειν, κω, ξω. Céder le haut du pavé (*semita cedere*) παραχωρῆσαι ὁδοῦ. Céder, *être inférieur* (*inferiorem esse*) ἡττάεσθαι-ᾶσθαι, άομαι-ῶμαι, ήσομαι. Je lui cède en tout (*huic omnia cedo*) τῷδε πάντα ὑπείκω. Je n'ai ni cédé ni plié, οὐκ εἶξα, οὐδ' ὑπεχώρησα, *Dém.*

Cèdre (*cedrus, i, f.*) κέδρος, ου, ἡ. Le grand cèdre (*cedrus major*) κεδρελάτη, ης, ἡ. Liqueur qui coule du cèdre (*cedrium, ii*) κέδριον, ίου, τό. Le fruit du cèdre (*cedri bacca, æ*) κεδρίς, ίδος, ἡ. Poix qu'on tire du grand cèdre (*cedria, æ*) κεδρία, ας, ἡ.

Cédule (*syngrapha, æ*) σχέδιον, ου, τό· συγγραφή, ῆς, ἡ.

Ceindre (*cingere, go, xi*) ζωννύναι, υμι, ζώσω. Ceindre le diadème (*cingere caput diademate*) περιστεφανόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. Ceindre une ville de murailles (*cingere urbem mœnibus*) πόλιν περιτειχίζειν, ίζω, ίσω.

Ceint, e (*circumdatus, a, um*) περιβεβλημένος, η, ον· περιχείμενος, η, ον.

Ceinture (*cingulus, i*) ζώνη, ης, ἡ· ζωστήρ, ῆρος, ὁ. Petite ceinture (*zonula, æ*) ζώνιον, ίου, τό. Ceinture de Vénus,

κεστὸς ἱμάς, άντος. Oter la ceinture (*discingere, go, xi*) ἀποζωννύναι, υμι, ζώσω.

Ceinturier (*zonarius, ii*) ζωνιοπλόκος, ου, ὁ.

Ceinturon (*militare cingulum, i*) ζωστήρ, ῆρος, ὁ.

Cela (*id, illud*) ἐκεῖνο, ἐκείνου. Ceci et cela (*hoc et illud*) τοῦτο κἀκεῖνο.

Célébration (*celebratio, onis*) ἑόρτασις, εως, ἡ.

Célèbre (*celeber, bris, bre*) κλυτός, ή, όν· ἔνδοξος, ου, ὁ,ἡ.

Célébrer (*celebrare, o, avi*) ἐγκωμιάζειν, άζω, άσω. Célébrer une fête (*diem festum agere, o*) ἑορτάζειν, άζω, άσω. Célébrer des jeux (*ludos celebrare, o*) πανηγυρίζειν, ίζω, ίσω. Célébrer la messe (*sacra celebrare*) ἱερουργέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Célébrité (*celebritas, atis*) εὔκλεια, ας, ἡ· εὐδοξία, ας, ἡ.

Céler une chose à quelqu'un (*aliquem aliquid celare, o, avi*) τινά τι ἀποκρύπτειν, πτω, ψω.

Céleri (*apium, ii*) σέλινον, ου, τό.

Célérité (*celeritas, atis*) τάχος, εος-ους, τό· ὠκύτης, ητος, ἡ.

Céleste (*cœlestis, e*) οὐράνιος, ία, ιον. Femme d'une beauté céleste (*eximia pulchritudine mulier, eris*) ὑπερφυὴς τὸ κάλλος γυνή, αικός.

Céliaque (*cœliacus, a, um*) κοιλιακός, ή, όν.

Célibat (*cœlibatus, us*) ἀγαμία, ας, ἡ· ἀζυγία, ας, ἡ.

Célibataire (*cœlebs, ibis*) ἄγαμος, ου, ὁ· ἀζυγής, έος, ὁ.

Cellérier, ère (*cellarius, ia*) ταμίας, ου, ὁ· ταμία, ας, ἡ.

Cellier (*cellarium, ii*) οἰνών, ῶνος, ὁ.

Cellule (*cella, æ*) οἰκίσκος, ου, ὁ. Petite cellule (*cellula, æ*) καλυμμάτιον, ίου, τό.

Celui, celle (*is, ea, id*) ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο. Celui, celle qui (*qui, quæ*) ὅς, ἥ.

Cénacle (*cœnaculum, i*) ἀνώγεων, γεω, τό· δειπνοτήριον, ίου, τό.

Cendre (*cinis, eris, m.*) τέφρα, ας, ἡ. σποδός, οῦ, ὁ. Cendre chaude (*favilla, æ*) μαρίλη, ης, ἡ. Réduire en cendres (*in cinerem vertere, to, ti*) τεφρόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Cendré, ée (*cineraceus, a, um*) σποδοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Cendreux, euse (*cinere aspersus, a, um*) τεφρώδης, εος, ὁ,ἡ.

Cendrier (*cineris receptaculum, i*) τὸ τῆς τέφρας ἐκδοχεῖον, είου.

Cénelle (*aquifoliæ bacca, æ*) ὁ τῆς ὀξυακάνθης κόκκος, ου.

Cénobite (*cœnobita, æ, m.*) κοινοβίτης, ου, ὁ· κοινοβιακός, οῦ, ὁ.

Cénotaphe (*inanis tumulus, i*) κενοτάφιον, ίου, τό.

Cens (*census, us*) τίμησις, εως, ἡ.

Censé, ée (*habitus, a, um*) νομισθείς, εῖσα, έν.

Censeur (*censor, oris*) τιμητής, οῦ, ὁ. Qui a été censeur (*censorius vir, i*) τιμητικός, οῦ, ὁ. De censeur (*censorius, a, um*) τιμητικός, ή, όν. Censeur (*criticus, i*) ἐπανορθωτής, οῦ, ὁ.

Censurable (*reprehendendus, a, um*) ἐπιτιμητέος, έα, έον.

Censure (*censura, æ*) ἡ τοῦ τιμητοῦ ἀρχή, ῆς· τιμητεία, ας, ἡ. Censure *ou* critique (*censura, æ*) ἐπανόρθωσις, εως, ἡ.

Censurer (*reprehendere, do, di*) ἐπιτιμάειν-ᾶν, άω-ῶ, ήσω.

Cent (*centum*) ἑκατόν. Deux cents (*ducenti, æ, a*) διακόσιοι, αι, α. Trois cents (*trecenti, æ, a*) τριακόσιοι, αι, α. Quatre cents (*quadringenti, æ, a*) τεσσαρακόσιοι, αι, α. Cinq cents (*quingenti, æ, a*) πεντακόσιοι, αι, α. Six cents (*sexcenti, æ, a*) ἑξακόσιοι, αι, α. Sept cents (*septingenti, æ, a*) ἑπτακόσιοι, αι, α. Huit cents (*octingenti, æ, a*) ὀκτακόσιοι, αι, α. Neuf cents (*nongenti, æ, a*) ἐννεακόσιοι, αι, α. Cent fois (*centies*) ἑκατοντάκις. Deux cents fois (*ducenties*) διακοσιάκις. Trois cents fois (*trecenties*) τριακοσιάκις. Quatre cents fois (*quadringenties*) τεσσαρακοσιάκις. Cinq cents fois (*quingenties*) πεντακοσιάκις. Six cents fois (*sexcenties*) ἑξακοσιάκις. Sept cents fois (*septingenties*) ἑπτακοσιάκις. Huit cents fois (*octingenties*) ὀκτακοσιάκις. Neuf cents fois (*nongenties*) ἐννεακοσιάκις. Poids de cent livres (*centumpondium, ii*) ἑκατοντάσταθμον, ου, τό.

Centaine (*centenarius numerus, i*) ἑκατοντάς, άδος, ἡ.
Centaure (*centaurus, i*) κένταυρος, ου, ὁ· ἱπποκένταυρος, ου, ὁ.
Centaurée (*centaurium, ii*) κενταυρεία, ας, ἡ.
Centenaire. Un vieillard centenaire (*centenarius senex, senis*) ἑκατονταέτης γέρων, οντος.
Centenier (*centurio, onis*) ταξίαρχος, ου, ὁ· ἑκατοντάρχης, ου, ὁ.
Centième (*centesimus, a, um*) ἑκατοστός, ή, όν. Deux — (*ducentesimus*) διακοσιοστός. Trois — (*trecentesimus*) τριακοσιοστός. Quatre — (*quadringentesimus*) τεσσαρακοσιοστός. Cinq — (*quingentesimus*) πεντακοσιοστός. Six — (*sexcentesimus*) ἑξακοσιοστός. Sept — (*septingentesimus*) ἑπτακοσιοστός. Huit — (*octingentesimus*) ὀκτακοσιοστός. Neuf — (*nongentesimus*) ἐννεακοσιοστός.
Centon (*cento, onis*) κέντρων, ωνος, ὁ.
Central, e (*centralis, e*) μεσόμφαλος, ου, ὁ,ἡ.
Centre (*centrum, i*) κέντρον, ου, τό· ὀμφαλός, οῦ, ὁ.
Centumvirs (*centumviri, orum*) οἱ ἑκατὸν ἄνδρες, ῶν.
Centuple (*centuplex, icis*) ἑκατομπλασίων, ονος, ὁ,ἡ. Au centuple (*centuplicato*) ἑκατονταπλασίως.
Centurie (*centuria, æ*) ἑκατοντάς, άδος, ἡ.
Centurion (*centurio, onis*) ἑκατοντάρχης, ου, ὁ. Office du centurion (*centuriatus, us*) ἑκατονταρχία, ας, ἡ.
Cep (*vineæ stirps, stirpis, f.*) τὸ τῆς ἀμπέλου στέλεχος, εος-ους.
Cependant (*interea*) ἐν τῷ μεταξύ, ἐν τούτῳ. — (*tamen*) μενοῦν, ὅμως.
Céphalalgie (*capitis dolor, oris*) κεφαλαλγία, ας, ἡ.
Céphalique (*cephalicus, a, um*) κεφαλικός, ή, όν.
Ceps (*compedes, um, pl. f.*) πέδαι, ῶν, αἱ· στήλη, ης, ἡ.
Cérat (*ceratum, i*) κηρωτόν, οῦ, τό.
Cerbère, chien à trois têtes, gardien des enfers, Κέρβερος, ου, ὁ.
Cercle (*circulus, i*) κύκλος, ου, ὁ. Demi-cercle (*semi-circulus, i*) ἡμίκυκλος, ου, ὁ.
Cercueil (*loculus, i*) φέρετρον, ου, τό· σορός, οῦ, ἡ.
Cérémonie (*ceremoniæ, arum*) τελετή, ῆς, ἡ· θρησκεία, ας, ἡ. En grande cérémonie, μετὰ πολλῆς παρασκευῆς.
Cérès (*Ceres, eris*) Δημήτηρ, τρος, ἡ, voc. ὦ Δήμητερ.
Cerf (*cervus, i*) ἔλαφος, ου, ὁ. De cerf (*cervinus, a, um*) ἐλάφειος, εία, ειον.
Cerfeuil (*chærephyllum, i*) χαιρέφυλλον, ου, τό, R. χαίρειν, se réjouir, φύλλον, feuille, *q. d. foliis gaudens*.
Cerise (*cerasum, i*) κεράσιον, ου, τό.
Cerisier (*cerasus, i, f.*) κέρασος, ου, ὁ, *ab urbe Cerasunte*.
Cerne (*circinatio, onis*) περιαγωγή, ῆς, ἡ· περικύκλωσις, εως, ἡ.
Cerner (*circumcidere, do, di*) περικόπτειν, πτω. — (*circumfodere, io, fodi*) περισκάπτειν, πτω, ψω. Cerner une noix, κάρυον ἐκπυρηνίζειν, ίζω, σω. Cerner une ville (*urbem vallo circumdare, do, dedi*) τὴν πόλιν περιταφρεύειν, ω, σω.
Certain, aine (*certus, a, um*) ἀκριβής, έος, ὁ,ἡ· δῆλος, η, ον. J'en suis certain (*id certo comperi*) πέπεισμαι, ἢ καταγινώσκω. A certains jours (*certis diebus*) ἐν τεταγμέναις ἡμέραις. Certain homme, certaine femme (*quidam, quædam*) ὅδε τις, ἥδε τις.
Certainement (*certo*) ἀληθῶς. Je le sais certainement (*hoc certe scio*) τοῦτο σαφῶς ἐπίσταμαι.
Certes (*næ, profecto*) ναί, δή.
Certificat (*scripta testificatio, onis*) γεγραμμένη μαρτυρία, ας.
Certificateur (*consponsor, oris*) συνεγγυητής, οῦ, ὁ.
Certifier (*testificari, or*) μαρτυρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.
Certitude (*certitudo, inis*) ἀκρίβεια, ας, ἡ.
Céruse (*cerussa, æ*) ψίμμυθος, ου, ὁ· ψιμμύθιον, ου, τό.
Cerveau (*cerebrum, i*) ἐγκέφαλος, ου, ὁ.
Cervelas (*hilla, æ*) ἀλλᾶς, ᾶντος, ὁ.
Cervelet (*cerebellum, i*) ἐγκεφάλιον, ίου, τό.
Cervelle (*cerebrum, i*) ἐγκέφαλος, ου, ὁ. Belle tête, dit le renard, mais de cervelle, point, ὢ οἵα κεφαλή, εἶπεν ἡ ἀλώπηξ, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει, *Esop*.

Cervoise (*cerevisia, æ*) ζύθος, ου, ὁ· ζῦθος, εος, τό.

César, premier empereur romain, Καῖσαρ, αρος, ὁ πρῶτος τῶν Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ, ορος.

Cessation (*intermissio, onis*) διάλειψις, εως, ἡ· ἄνεσις, εως, ἡ. Cessation d'armes (*induciæ, arum*) ἀνοχαί, αἱ· ἐκεχειρία, ας, ἡ. Cessation de plaidoiries (*justitium, ii*) ἀπραξία, ας, ἡ.

Cesse. Sans cesse (*indesinenter*) ἀδιαλείπτως, ἀπαύστως.

Cessé, ée (*desitus, a, um*) ἀπολειφθείς, εῖσα, έν· ἀπολελειμμένος, η, ον.

Cesser (*desinere, o*) καταλήγειν, γω, ξω· παύεσθαι, ομαι. Faire cesser (*rei finem afferre*) παύειν, ω, σω. Cessez de travailler, lorsque vous pouvez encore travailler, λῆγε τῶν πόνων, ἔτι πονεῖν δυνάμενος.

Cession. Faire cession de ses biens (*bonis cedere, o*) τῶν ὄντων ἀφίστασθαι, ἵσταμαι *.

Cessionnaire (*qui bonis cessit*) ὁ τῶν ὄντων ἀφιστάμενος, ου.

Ceste (*cestus, i*) πυγμή, ῆς, ἡ.

Césure (*cæsura, æ*) τομή, ῆς, ἡ· τμῆμα, ατος, τό.

Cet, cette (*hic, hæc, hoc*) οὗτος, αὕτη, τοῦτο.

Cétacées (*immania cete*, Virg.) κήτεα, *contr.* κήτη, ῶν, τά.

Chabot (*gobius, ii*) κωβιός, οῦ, ὁ.

Chacal (*crocottas, æ*, Plin.) ὕαινα, ης, ἡ.

Chacun, une (*quisque, quæque, quodque*) πᾶς τις, πᾶσά τις, πᾶν τι· ἕκαστος, η, ον.

Chagrin (*mœror, oris*) λύπη, ης, ἡ· ἀλγηδών, όνος, ἡ. — (*morositas, atis*) δυςκολία, ας, ἡ. Chagrin (*squali corium, ii*) ἡ τῆς ῥίνης δορά, ᾶς.

Chagrin, ine (*mœstus, a, um*) κατηφής, έος, ὁ, ἡ· σκυθρωπός, οῦ, ὁ, ἡ. — (*morosus, a, um*) δύςκολος, ου, ὁ, ἡ· δυςάρεστος, ου, ὁ, ἡ.

Chagrinant, e (*molestus, a, um*) λυπηρός, ά, όν· ἀλγεινός, ή, όν.

Chagriner (*molestia afficere, cio, feci*) βαρύνειν, ύνω, υνῶ· λυπέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω· ἀνιάειν-ᾶν, άω-ῶ, άσω. Se chagriner (*angi, gor*) λυπέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι.

Chaîne (*catena, æ*) ἅλυσις, εως, ἡ· δεσμός, οῦ, ὁ. Chaîne de tisserand (*subtemen, inis*) κρόκη, ης, ἡ· κροκύφαντον, ου, τό.

Chaînette (*catenula, æ*) ἁλύσιον, ίου, τό.

Chaînon (*catenæ circulus, i*) ὁ τῆς ἁλύσεως κύκλος, ου.

Chair (*caro, carnis*) κρέας, ατος, τό· σάρξ, σαρκός, ἡ. Plaisirs de la chair (*libidines, um*) ἡδοναί, ῶν, αἱ· ἐπιθυμίαι, ῶν, αἱ. Excroissance de chair, σάρκωμα, ατος, τό.

Chaire (*suggestum, i*) βῆμα, ατος, τό. Chaire d'un professeur (*pulpitum, i*) καθέδρα, ας, ἡ.

Chaise (*sella, æ*) φορεῖον, ου, τό. Chaise roulante (*cisium, ii*) δίτροχον ὄχημα, ατος.

Chaland, e (*emptor, oris*) ἀγοραστής, οῦ, ὁ.

Chalastique (*laxando aptus, a, um*) χαλαστικός, ή, όν.

Chalcographe (*cælator, oris*) χαλκογράφος, ου, ὁ.

Chalcographie (*cælatura, æ*) χαλκογραφία, ας, ἡ.

Chaleur (*calor, oris*) θέρμη, ης, ἡ· θάλπος, εος-ους, τό. —*rut des animaux*, voyez Rut.

Chaleureux, euse (*fervidus, a, um*) ζεστός, ή, όν· θερμός, ή, όν.

Chaloupe (*lembus, i*) σκάφος, εος-ους, τό· ἀκάτιον, ίου, τό.

Chalumeau (*calamus, i*) κάλαμος, ου, ὁ. Jouer du chalumeau, καλαμίζειν, ίζω, ίσω.

Chamailler [Se (*magno strepitu confligere, go, xi*) κοναβηδὸν διαμάχεσθαι, ομαι.

Chamaillis (*conflictus, us*) διαμάχημα, ατος, τό.

Chamarré, ée (*segmentatus, a, um*) ἐκ ποικίλων μερῶν πεποιημένος, η, ον.

Chamarrure (*segmentum, i*) ἀπόκομμα, ατος, τό· ἀποτομή, ῆς, ἡ.

Chambranle (*antepagmenta, orum*) προςπήγματα, ων, τά.

Chambre (*conclave, is*) δωμάτιον, ίου, τό· οἴκημα, ατος, τό. — à coucher (*cubiculum, i*) κοιτών, ῶνος, ὁ. — où l'on reçoit les visites (*exhedra, æ*) ἐξέδρα, ας, ἡ.

CHAMBRÉE (*contubernium, ii*) ὁμοσκηνία, ας, ἡ· συσκηνία, ἄς, ἡ.
CHAMBRER (*una habitare, o, avi*) συνοικέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.
CHAMBRETTE (*cella, æ*) οἰκίσκος, ου, ὁ.
CHAMBRIÈRE (*ancillula, æ*) Θεραπαινίδιον, ίου, τό. Chambrière, *fouet de manége*) (*scutica, æ*) μάστιξ, ιγος, ἡ.
CHAMEAU (*camelus, i*) κάμηλος, ου, ὁ.
CHAMELIER (*camelarius, ii*) καμηλίτης, ου, ὁ.
CHAMOIS (*rupicapra, æ*) ἀγρία αἴξ, γός· ἴορκος, ου, ὁ.
CHAMP (*ager, agri*) ἀγρός, οῦ, ὁ. Petit champ (*agellus, i*) ἀγρίδιον, ίου, τό. Champ de Mars (*Martius campus, i*) Ἄρεος πεδίον, ου, τό. Maison des champs (*villa, æ*) ἀγροικία, ας, ἡ.
CHAMP [SUR-LE- (*e vestigio*) παραυτίκα, εὐθέως.
CHAMPÊTRE (*agrestis, e*) ἄγροικος, ου, ὁ,ἡ· ἄγριος, ία, ιον.
CHAMPIGNON (*fungus, i*) μύκης, ητος, ὁ.
CHAMPION (*defensor, oris*) προαγωνιστής, οῦ, ὁ.
CHANCE (*alea, æ*) κλῆρος, ου, ὁ· κυβεία, ας, ἡ.
CHANCELANT, E (*titubans, antis*) συγκλονούμενος, η, ον· παραφερόμενος, η, ον.
CHANCELER (*titubare, o, avi*) συγκλονέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι, ήσομαι· παραφέρεσθαι, φέρω*. Chanceler en parlant (*lingua titubare, o, avi*) τραυλίζειν, ψελλίζειν, ίζω, ίσω.
CHANCELIER (*cancellarius, ii*) ἀρχιγραμματεύς, έως, ὁ.
CHANCELLEMENT (*titubatio, onis*) συγκλόνησις, εως, ἡ· παραφορά, ᾶς, ἡ.
CHANCELLERIE (*cancellarii prætorium*) ἀρχεῖον, ου, τό.
CHANCEUX, EUSE (*incertus, a, um*) ἀμφίβολος, η, ον.
CHANCIR (*rancescere, sco*) ταγγίζειν, ίζω, ίσω.
CHANCISSURE (*rancor, oris*) τάγγη, ης, ἡ· εὐρώς, ῶτος, ὁ.
CHANCRE (*cancer, cri*) καρκῖνος, ου, ὁ· καρκίνωμα, ατος, τό.
CHANCREUX, EUSE (*cancro similis, e*) καρκινώδης, εος, ὁ,ἡ.
CHANDELIER (*candelabrum, i*) λυχνοῦχος, ου, ὁ.
CHANDELIER (*candelarum propola, æ, m.*) λυχνοπώλης, ου, ὁ.
CHANDELLE (*candela, æ*) λύχνος, ου, ὁ.
CHANGE (*permutatio, onis*) ἀνταλλαγή, ῆς, ἡ· διάλλαξις, εως, ἡ. Prendre le change (*errare, o, avi*) σφάλλεσθαι, ομαι. Rendre le change (*par pari referre, fero*) ἀντιποιέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω· ἴσον ἴσῳ ἐπιφέρειν, φέρω*.
CHANGÉ, ÉE (*mutatus, a, um*) μεταβληθείς, εῖσα, έν· ἀλλοιωθείς, εῖσα, έν. Combien il est changé! (*quantum mutatus ab illo!* Virg.) ὅσον αὐτὸς ἑαυτοῦ διέστηκεν!
CHANGEANT, E (*mutabilis, e*) εὐμετάβολος, ου, ὁ,ἡ· ποικίλος, η, ον.
CHANGEMENT (*mutatio, onis*) μεταβολή, ῆς, ἡ· ἀλλοίωσις, εως, ἡ. Faire aux lois de grands changements, πολλὰ τῶν νόμων μεταποιεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*
CHANGER (*permutare, o, avi*) διαλλάττειν, ω, ξω· διαμείβεσθαι, ομαι, ψομαι.
CHANGEUR (*mensarius, ii*) τραπεζίτης, ου, ὁ.
CHANOINE (*canonicus, i*) κανονικός, οῦ, ὁ.
CHANOINESSE (*canonica, æ*) κανονική, ῆς, ἡ.
CHANSON (*cantilena, æ*) ᾠδή, ῆς, ἡ· ᾆσμα, ατος, τό.
CHANSONNER (*conviciari, or*) λοιδορέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω· κατηγορέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.
CHANSONNETTE (*cantiuncula, æ*) ᾀσμάτιον, ίου, τό· ᾠδάριον, ίου, τό.
CHANSONNIER (*cantilenarum modulator, oris*) μελῳδός, οῦ, ὁ.
CHANT (*cantus, us*) ᾠδή, ῆς, ἡ· ᾆσμα, ατος, τό· μέλος, εος-ους, τό. Chants lugubres (*næniæ, arum*) Θρηνῳδία, ας, ἡ.
CHANTEAU (*panis frustum, i*) ὁ τοῦ ἄρτου ψωμός, οῦ.
CHANTEPLEURE (*infundibulum, i*) χώνη, ης, ἡ.
CHANTER (*canere, o, cecini*) ᾄδειν, ᾄδω, ᾄσω· ψάλλειν, άλλω, αλῶ. Chanter les louanges de quelqu'un (*aliquem laudibus efferre, effero, extuli*) ἐπαινέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, τινά.
CHANTEUR, EUSE (*cantator, trix*) ψάλτης, ου, ὁ· ψάλτρια, ας, ἡ.
CHANTIER (*navale, is*) νεώριον, ναυπήγιον, ίου, τό.

Chanvre (*cannabis, is,* f.) κάνναβις, εως, ἡ. Fait de chanvre (*cannabinus, a, um*) καννάβινος, η, ον.
Chaos (*chaos*) χάος, εος-ους, τό.
Chape (*trabea, æ*) τραβέα, ας, ἡ · ἁλουργίς, ίδος, ἡ.
Chapeau (*petasus, i*) πῖλος, ου, ὁ · καυσία, ας, ἡ. Chapeau de fleurs (*corolla, æ*) στεφανίσκος, ου, ὁ.
Chapelle (*sacellum, i*) ναΐδιον, ίου, τό. ἀπελλαί, ῶν, αἱ.
Chaperon (*capitium, ii*) κεφαλίς, ίδος, ἡ · ἄμπυξ, υκος, ὁ,ἡ. Chaperon de muraille (*lorica, æ*) κονίαμα, ατος, τό · θριγκός, οῦ, ὁ.
Chaperonner une muraille (*murum lorica tegere, go, xi*) τὸ τεῖχος θωρακίζειν, ίζω, ίσω.
Chapiteau (*capitulum, i*) ἐπιστύλιον, ίου, τό.
Chapitre (*caput, itis*) κεφάλαιον, αίου, τό. En voilà assez sur ce chapitre (*sat prata biberunt*) καὶ ταῦτα μὲν ταῦτα· ἅδην τῶν τοιούτων, *Plat.* ἀπόχρη μοι τοῦτο, *Dém.*
Chapitre (*conventus, us*) συνέδριον, ίου, τό · σύνοδος, ου, ἡ.
Chapitrer (*graviter objurgare, o, avi*) ἐπιπλήττειν, ττω, ξω.
Chapon (*capo, onis*) ἐκτομίας ἀλεκτρυών, όνος, ὁ.
Chaque (*quisque, quæque, quodque*) πᾶς τις, πᾶσά τις, πᾶν τι · ἕκαστος, η, ον.
Char (*currus, us*) ἅμαξα, ης, ἡ · ἅρμα, ατος, τό · ὄχος, ου, ὁ.
Charançon (*curculio, onis*) τρώξ, τρωγός, ὁ · κίς, κιός, ὁ.
Charbon (*carbo, onis*) ἄνθραξ, ακος, ὁ. Faire du charbon (*in carbonem mutare, o, avi*) ἀνθρακόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.
Charbonner (*carbone infuscare, o, avi*) ὑπομελανίζειν, ίζω, ίσω.
Charbonnier (*carbonarius, ii*) ἀνθρακεύς, έως, ὁ.
Charbonnière (*carbonaria fornax, acis*) πνιγεύς, έως, ὁ.
Charcutier, ère (*porcinarius, ii*) χοιροπώλης, ου, ὁ.
Chardon (*carduus, i*) σκόλυμος, ου, ὁ. Chardon à carder la laine, κνάφος, ου, ὁ.
Chardonner la laine (*lanam carminare, o, avi*) κνάπτειν, πτω, ψω.
Chardonneret (*carduelis, is,* f.) ἀκανθίς, ίδος, ἡ.
Chardonnette (*scolymus, i*) σκόλυμος, ου, ὁ · κινάρα, ας, ἡ.
Charge (*onus, eris*) φόρτος, ου, ὁ · βάρος, εος, τό. — (*mandatum, i*) ἐπιμέλεια, ας, ἡ. — (*officium, ii*) ἐπιτροπή, ῆς, ἡ. — (*munus, eris*) ἀξίωμα, ατος, τό. — (*aggressio, onis*) ἐπιχείρησις, εως, ἡ · εἰσβολή, ῆς, ἡ. Navire de charge, φορτηγίς, ίδος, ἡ.
Chargé, ée (*onustus, a, um*) πεφορτισμένος, ένη, ένον · ἐμβριθής, έος, ὁ,ἡ. Chargé d'une chose (*rei præpositus*) τινὶ προστάτης, ου, ὁ.
Chargement d'un vaisseau (*navis onus, eris*) πρόσθημα, ατος, τό · γέμισμα, ατος, τό.
Charger (*onerare, o, avi*) βαρύνειν, ύνω, υνῶ · φορτίζειν, ίζω, ίσω. Charger d'injures (*injuriis onerare*) περιϋβρίζειν, ίζω, ίσω. Charger d'une commission (*mandare, o, avi*) ἐπιστέλλειν, έλλω, ελῶ · ἐπιτάττειν, ττω, ξω. Charger l'ennemi (*in hostem irruere, uo*) πρὸς τοὺς πολεμίους ἐφορμᾷν, ῶ, ήσω.
Chariot (*currus, us*) ἅμαξα, ης, ἡ · ἅρμα, ατος, τό.
Charitable (*beneficus, a, um*) ἀγαθοποιός, οῦ, ὁ,ἡ.
Charitablement (*benevole*) μετὰ εὐνοίας, εὐνοϊκῶς.
Charité (*charitas, atis*) ἀγάπη, ης, ἡ. La charité couvre tout, πάντα στέγει ἀγάπη, *Paul,* I. *Ep. aux Corinth.* XIII. 7. Charité bien ordonnée commence par soi-même, *proverb.* (*proximus sum egomet mihi,* Tér. Andr. 640) πᾶς τις αὑτὸν τοῦ πέλας μᾶλλον φιλεῖ, *Eur. Médée,* 86.
Charivari (*tumultuatio, onis*) χαρηβαρία, ας, ἡ.
Charlatan (*circulator, oris*) ἀγύρτης, ου, ὁ · φαρμακοπώλης, ου, ὁ. C'est un charlatan (*præstigiator est*) γόης ἐστί, γοητεύει.
Charlataner (*decipere, cipio, cepi*) φεναχίζειν, ω, σω · γοητεύειν, ω, σω.
Charlatanerie (*verborum præstigiæ, arum*) φενάκισμα, ατος, τό · ἀπάτη, ης, ἡ. — (*verbosus sermo, onis*) πολυλογία, ας, ἡ.

Charlatanisme (*circulatoria venditatio, onis*) ἀγυρτεία, ας, ἡ· φαρμακοπώλησις, εως, ἡ.

Charlemagne (*Carolus Magnus, i*) Κάρολος ὁ Μέγας, άλου.

Charmant, e (*jucundissimus, a, um*) εὐχάριστος, ου, ὁ,ἡ. D'un caractère charmant (*eximia indole præditus, a*) εὔφρων, ονος, ὁ,ἡ.

Charme (*incantamentum, i*) γοήτευμα, ατος, τό. — (*illecebra, æ*) θέλκτρον, ου, τό· ἐπαγωγή, ῆς, ἡ. La vertu nous attire par ses charmes (*suis nos illecebris virtus ipsa trahit*) ταῖς ἑαυτῆς ἡδοναῖς ἡμᾶς ἡ ἀρετὴ ὑπάγει.

Charmé, ée (*incantatus, a, um*) γεγοητευμένος, η, ον. — (*illectus, a, um*) ἐπαρθείς, εῖσα, έν· θελχθείς, εῖσα, έν. Je suis charmé (*gaudeo*) ἥδομαι.

Charmer (*incantare, o, avi*) γοητεύειν, ω, σω. — (*illicere, io, lexi*) ἐπάγειν, γω, ξω· δελεάζειν, άζω, άσω. Charmer la douleur (*dolorem lenire, io*) τὴν λύπην πραΰνειν, ύνω, υνῶ.

Charmille (*carpinea sepes, is*) χλοερὸν ἔμφραγμα, ατος.

Charnel, elle (*libidinosus, a, um*) ἀφροδισιαστικός, ή, όν· ἀσελγής, έος, ὁ,ἡ. Plaisir charnel (*libido, inis*) ἀσέλγεια, είας, ἡ.

Charnellement (*libidinose*) ἀσελγέως, ἀσελγῶς.

Charneux, euse (*carnosus, a, um*) κρεώδης, εος, ὁ,ἡ· πολύσαρκος, ου, ὁ,ἡ.

Charnier (*carnarium, ii*) κρεῖον, είου, τό· κρεωδόχον ἀγγεῖον, είου. — (*ossuarium, ii*) ὀστοθήκη, ης, ἡ· ὀστοδοχεῖον, είου, τό.

Charnière (*commissura, æ*) ἐφαρμογή, ῆς, ἡ· συνάφεια, ας, ἡ.

Charnu, ue (*torosus, a, um*) μυώδης, εος, ὁ,ἡ· στιφρός, ά, όν. La partie charnue (*pulpa, æ*) μυών, ῶνος, ὁ.

Charnure (*humana caro, carnis*) ἀνθρωπικὸν κρέας, ατος.

Charpente (*materiatio, onis*) ξυλεία, ας, ἡ· ὕλημα, ατος, τό.

Charpenterie (*lignaria ars, artis*) ὑληουργία, ας, ἡ.

Charpentier (*lignarius faber, bri*) ὑληουργός, οῦ, ὁ.

Charpie (*linamentum, i*) μοτός, οῦ, ὁ· τιλτόν, οῦ, τό.

Charretée (*vehes, is, f.*) ὄχημα, ατος, τό.

Charretier (*carri ductor, oris*) ἁμαξεύς, έως, ὁ.

Charrette (*carrus, i*) ἅμαξα, ης, ἡ· ὄχημα, ατος, τό.

Charriage (*vectura, æ*) ὄχησις, εως, ἡ.

Charrier (*vehere, ho, xi*) ἐποχέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Charron (*curruum faber, bri*) ἁμαξοπηγός, οῦ, ὁ.

Charronnage (*curruum fabri ars, artis*) ἁμαξοπῆξις, εως, ἡ.

Charroyeur (*plaustrarius, ii*) ἁμαξήρης, εος, ὁ.

Charrue (*aratrum, i*) ἄροτρον, ου, τό. C'est mettre la charrue devant les bœufs, ἡ ἅμαξα τὸν βοῦν, sous-ent. ἕλκει, *Luc.*

Charte (*vetus tabula, æ*) γραμματεῖα, ων, τά. Trésor des chartes (*tabularium, ii*) γραμματοφυλάκιον, ίου, τό.

Chartre (*carcer, eris*) φυλακή, ῆς, ἡ· δεσμωτήριον, ου, τό.

Chartre, *maladie de langueur* (*tabes, is*) φθίσις, εως, ἡ.

Chartrier (*tablinum, i*) γραμματοφυλάκιον, ίου, τό. — (*tabularii custos, odis*) γραμματοφύλαξ, φύλακος, ὁ.

Chasse (*venatio, onis*) θήρα, ας, ἡ. Chasse aux oiseaux (*aucupium, ii*) ὀρνιθοθηρευτική, ῆς, ἡ. Gibier pris à la chasse (*venatus, us*) θήρευμα, ατος, τό. Oiseau pris à la chasse (*aucupium, ii*) ὀρνιθοθήρα, ας, ἡ.

Chassé, ée (*expulsus, a, um*) ἐξελαθείς, εῖσα, έν· ἐκβληθείς, εῖσα, έν.

Chasselas (*albus racemus, i*) βούμασθος, ου βούμαστος, ου, ὁ.

Chasser (*venari, or*) θηρεύειν, εύω, εύσω· κυνηγέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Chasser aux oiseaux (*aucupium exercere, ceo, cui*) ὀρνιθοθηράειν-ᾷν, άω-ῶ, άσω. Chasser quelqu'un de sa patrie (*ex patria aliquem expellere, llo, puli*) ἐκ τῆς πατρίδος ἐκβάλλειν, ω*, τινά. Chasser de la maison (*domo expellere, llo*) ἐξοικίζειν, ίζω; ίσω.

Chasseresse (*venatrix, icis*) θεράτειρα, ας, ἡ· κυνηγός, οῦ, ἡ.

Chasseur (*venator, oris*) θηρητήρ, ῆρος,

ὁ· κυνηγός, οῦ, ὁ. Chasseur aux oiseaux (*auceps, cupis*) ὀρνιθοθήρας, ου, ὁ.

Chassie (*lippitudo, inis*) λήμη, ης, ἡ. Avoir la chassie (*lippire, io, ivi*) λημάειν-ᾷν, άω-ῶ.

Chassieux, euse (*lippus, a*) λιμάων-ῶν, άουσα-ῶσα.

Chaste (*castus, a, um*) ἁγνός, ή, όν· καθαρός, ά, όν.

Chastement (*caste*) ἁγνῶς, καθαρῶς.

Chasteté (*castitas, atis*) ἁγνότης, ητος, ἡ· ὁ τοῦ σώματος καθαρμός, οῦ.

Chat (*feles, is, f.*) αἴλουρος, ου, ὁ. Une chatte (*feles fœmina*) γαλέη, ης, *contr.* γαλῆ, ῆς, ἡ.

Chataigne (*castanea, æ*) κάστανον, ου, τό.

Chataigneraie (*castanetum, eti*) καστανών, ῶνος, ὁ.

Chataignier (*castanea, æ*) καστα.ναϊκὴ καρύα, ας.

Chateau (*castrum* ou *castellum, i*) φρούριον, ίου, τό· ἔρυμα, ατος, τό.

Chat-huant (*bubo, onis; noctua, æ*) βύας, ου, ὁ· αἰγωλιός, οῦ, ὁ· κύμινδις, εως, ἡ.

Chatier (*castigare, o, avi*) κολάζειν, άζω, άσω· τιμωρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Châtier un ouvrage (*opus emendare, o, avi*) τὸ ἔργον ἐπανορθόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Chatiment (*castigatio, onis*) ἐπίπληξις, εως, ἡ· κόλασις, εως, ἡ· τιμωρία, ας, ἡ. Subir un châtiment proportionné à ses fautes, τιμωρίαν τῶν ἁμαρτημάτων ἀντίῤῥοπον διδόναι, δίδωμι *, *Chrys.*

Chaton de bague (*pala, æ*) ἡ τοῦ δακτυλίου σφενδόνη, ης.

Chatons. Fleurs en chatons (*paniculæ, arum*) ἀνθῆλαι, ῶν, αἱ.

Chatouillement (*titillatio, onis*) γαργαλισμός, οῦ, ὁ.

Chatouiller (*titillare, o, avi*) γαργαλίζειν, ίζω, ίσω.

Chatouilleux, euse (*titillationis impatiens, entis*) τὸν γαργαλισμὸν δυςφόρως φέρων, ουσα. — (*stomachosus, a*) ὀργίλος, ίλη· ἐπίχολος, ου, ὁ, ἡ.

Chatoyer (*radiare, o, avi*) ἀκτινοβολέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω· ἀποστίλβειν, βω, ψω, φα.

Chattemite (*dissimulator, oris*) ὑποκριτής, οῦ, ὁ.

Chaud (*calor, oris*) θέρμη, ης, ἡ· θάλπος, εος, τό. Avoir chaud (*calere, eo*) θέρεσθαι, ομαι.

Chaud, e (*calidus, a, um*) θερμός, ή, όν. Qui est d'un esprit chaud (*animo fervens, tis*) θερμουργός, οῦ, ὁ.

Chaudement (*ardenter*) περικαῶς, διαπύρως. — (*ardenti studio*) σφόδρα, δεινῶς.

Chaudière (*ahenum, i*) χαλκίον, ίου, τό· ἔμπυρος τρίπους, οδος.

Chaudron (*lebes, etis, m.*) λέβης, ητος, ὁ· λεβήτιον, ίου, τό.

Chaudronnier (*ærarius, ii*) χαλκουργός, οῦ, ὁ· χαλκεύς, έως, ὁ.

Chauffe (*fornax, acis, f.*) κάμινος, ου, ὁ· χωνευτήριον, ίου, τό.

Chauffé, ée (*calefactus, a, um*) θερμανθείς, εῖσα, έν· θαλφθείς, εῖσα, έν.

Chauffer (*calefacere, cio, feci*) θερμαίνειν, αίνω, ανῶ. Se chauffer, θερμαίνεσθαι, ομαι.

Chaufferette (*foculus, i*) ἐσχάριον, ίου, τό.

Chauffoir (*focus, i*) ἐσχάρα, ας, ἡ· ἑστία, ίας, ἡ.

Chaufour (*calcaria fornax, acis*) ὁ τῆς τιτάνου κάμινος, ου.

Chaufournier (*calcarius, ii*) γυψοποιός, οῦ, ὁ.

Chaumage (*culmorum sectio, onis*) καλαμητομία, ίας, ἡ.

Chaume (*culmus, i*) καλάμη, ης, ἡ.

Chaumer (*culmos colligere, go, legi*) καλαμάεσθαι-ᾶσθαι, άομαι-ῶμαι.

Chaumière (*tugurium, ii*) καλύβη, ης, ἡ· καλύβιον, ίου, τό.

Chaumine (*tuguriolum, i*) καλύβιον, ίου, τό.

Chausse (*tibiale, is*) περικνημίς, ῖδος, ἡ· περισκέλιον, ίου, τό. Haut-de-chausse (*braccæ, arum*) ἀναξυρίς, ίδος, ἡ· περισκελίς, ίδος, ἡ. Chausse de docteur (*humerale, is*) ἐπωμίς, ίδος, ἡ.

Chaussé, ée (*calceatus, a, um*) ὑποδεθείς, εῖσα, έν· ὑποδεδεμένος, η, ον.

Chaussée (*moles, is; agger, eris*) χοῦς, οῦ, ὁ· χῶμα, ατος, τό.

Chausser (*calceare, o, avi*) ὑποδέειν, έω, έσω ou ήσω. Chausser quelqu'un d'un cothurne, τὸν κόθορνόν τινι ὑποδέειν, δέω, δήσω.

Chausse-trape (*murices, icum,* m.) τρίβολος, ου, ὁ.
Chaussure (*calceamentum, i*) ὑπόδημα, ατος, τό· πέδιλον, ου, τό.
Chauve (*calvus, a, um*) φαλακρός, ά, όν. Etat d'une tête chauve (*calvities, ei*) φαλακρότης, ητος, ἡ. Devenir chauve (*calvescere, sco*) φαλακροῦσθαι, οῦμαι.
Chauve-souris (*vespertilio, onis,* m.) νυκτερίς, ίδος, ἡ.
Chaux (*calx, cis,* f.) κονία, ας, ἡ· τίτανος, ου, ἡ. Enduire de chaux (*calce oblinere, o, levi*) τιτανόειν-οῦν, όω-ῶ.
Chavirer (*subverti, tor*) ὑποστρέφεσθαι, στρέφομαι.
Chef (*caput, itis*) κεφαλή, ῆς, ἡ. De mon chef (*meo nomine*) παρ' ἐμοῦ. Chef de famille (*pater-familias*) οἰκοδεσπότης, ου, ὁ. Chef d'armée (*exercitus dux, ducis*) στρατηγός, οῦ, ὁ· ἡγεμών, όνος, ὁ.
Chef-d'oeuvre (*eximium opus, eris*) ἔργον κατὰ πάντα τέλειον.
Chélidoine (*hirundinaria, æ*) χελιδόνιον, ίου, τό R. χελιδών, *hirundo.*
Chemin (*via, æ*) ὁδός, οῦ, ἡ· πορεία, ας, ἡ. Grand chemin (*publica via*) λεωφόρος ὁδός, ου, ἡ. Petit chemin (*semita, æ*) τρίβος, ου, ἡ. Ce chemin conduit à la gloire (*hæc via ducit ad gloriam*) αὕτη ἡ ὁδὸς ἐπὶ δόξαν ἄγει.
Cheminée (*caminus, i*) κάμινος, ου, ὁ,ἡ· καπνοδόχη, ης, ἡ.
Cheminer (*iter facere, cio, feci*) βαδίζειν, ίζω, ίσω.
Chemise (*indusium, ii; subucula, æ*) χιτωνίσκος, ου, ὁ· ὑποδύτης, ου, ὁ.
Chênaie (*quercetum, i*) δρυμών, ῶνος, ὁ· δρυμός, ου, ὁ.
Chenal (*alveus, i*) ῥεῖθρον, ου, τό.
Chenapan (*latro, onis*) λῃστής, οῦ, ὁ.
Chêne (*quercus, us,* f.) δρῦς, δρυός, ἡ. Qui est de chêne (*querceus, a, um*) δρύϊνος, νη, νον. Chêne vert (*ilex, icis,* f.) πρῖνος, ου, ἡ.
Chéneau (*colliquiæ, arum*) ὑδρόῤῥοιαι, ῶν, αἱ· ὀχετός, οῦ, ὁ.
Chènevis (*cannabis, is,* f.) κάνναβις, εως, ἡ.
Chènevotte (*cannabinus calamus, i*) καννάβινος κάλαμος, ου.
Chenil (*canum stabulum, i*) ἡ τῶν κυνῶν ἔπαυλις, εως.

Chenille (*eruca, æ*) κάμπη, ης, ἡ.
Chenu, ue (*canus, a, um*) πολιός, ά, όν. Etre *ou* devenir chenu (*canescere, sco*) πολιόεσθαι-οῦσθαι, όομαι-οῦμαι.
Cher (*care*) πολυτίμως. Vous avez acheté cela trop cher, ὑπερτίμιον τοῦτο ἠγόρακας.
Cher, ère (*carus, a, um*) ἀγαπητός, ή, όν· προςφιλής, έος, ὁ,ἡ. — (*pretiosus, a, um*) τίμιος, ία, ιον. Le blé devient cher (*crescit frumenti pretium*) ἀναβαίνει ἡ τιμὴ τοῦ σίτου.
Chercher (*quærere, ro, sivi*) ζητέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Chercher avec soin (*exquirere, ro, sivi*) ἐξακριβάζειν, άζω, άσω. Chercher en fouillant (*perscrutari, or*) διερευνάειν-ᾶν, άω-ῶ, ήσω. Chercher à la piste (*investigare, o*) ἀνιχνεύειν, ω, σω, Chercher jusque dans les recoins les plus cachés, τοὺς μύχους διερευνᾷν, ῶ, ήσω. *App.*
Chercheur (*investigator, oris*) ἐξεταστής, οῦ, ὁ.
Chère. Bonne chère (*lautus victus, us*) πολυτελὴς δίαιτα, ης.
Chèrement (*benevole*) φιλικῶς, ἐραστικῶς. — (*care*) πολυτίμως.
Chéri, ie (*dilectus, a, um*) ἠγαπημένος, η, ον· ἀγαπητός, ή, όν.
Chérir (*diligere, go, lexi*) ἀγαπάειν-ᾷν, άω-ῶ, ήσω· στέργειν, γω, ξω. — *Voyez* Aimer.
Chérissable (*diligendus, a, um*) ἀγαπητέος, α, ον.
Chéronée, ville de Béotie, patrie de Plutarque, Χαιρώνεια, ας, ἡ.
Chersonèse (*chersonesus, i,* f.) χερσόνησος ou χεῤῥόνησος, ου, ἡ.
Cherté (*caritas, atis*) πολυτιμία, ας, ἡ. Cherté du blé (*frumenti caritas*) σιτοδεία, ας, ἡ.
Chervis (*siser, eris,* Plin.) σίσαρον, ου, τό.
Chétif, ive (*vilis, e*) φαῦλος, η, ον· λιτός, ή, όν· ἀπόβλητος, ου, ὁ,ἡ.
Chétivement (*parce*) φειδωλῶς.
Cheval (*equus, i*) ἵππος, ου, ὁ. Mauvais cheval (*caballus, i*) καβάλλης, ου, ὁ. Aller à cheval (*equitare, o, avi*) ἱππάζειν, άζω, άσω.
Chevalet (*equuleus, ei*) ἱππάριον, ίου, τό.

Chevalier (*eques, itis*) ἱππεύς, έως, ὁ· ἱππαστής, οῦ, ὁ. Chevalier d'industrie (*æruscator, oris*) ἀγύρτης, ου, ὁ.

Chevauchée (*equitatio, onis*) ἱππασία, ας, ἡ· ἵππευμα, ατος, τό.

Chevaucher (*equitare, o, avi*) ἱππάζειν, άζω, άσω.

Chevelu, ue (*comatus, a*) εὔθριξ, τριχος, ὁ,ἡ. Les Achéens à la tête chevelue, οἱ καρηκομόωντες Ἀχαιοί, *Hom.*

Chevelure (*coma, æ; cæsaries, ei*) κόμη, ης, ἡ· ἔθειρα, ας, ἡ.

Chevet (*cervical, alis*) προςκεφάλαιον, αίου, τό· ὑπαυχένιον, ίου, τό.

Cheveu (*capillus, i*) ἡ θρίξ, plur. αἱ τρίχες. Qui a les cheveux longs (*capillos promissos habens*) εὐθύθριξ, τριχος, ὁ,ἡ. Qui a les cheveux frisés (*capillos calamistratos habens*) παραπλόκαμος, ου, ὁ,ἡ. Cheveux bouclés (*cincinnus, cirrus, i*) κίκιννος, ου, ὁ· βόστρυχος, ου, ὁ. Cheveux blancs (*canities, ei*) πολιότης, ητος, ἡ. Nœud de cheveux (*capillorum nodus, i*) πλόκαμος, ου, ὁ.

Cheville (*clavus, i*) γόμφος, ου, ὁ. Chevilles du pied (*malleoli, orum*) σφυρόν, ou σφύριον, ου, τό.

Cheviller (*fibulis compingere, go, pegi*) γομφόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Chèvre (*capra, æ*) αἴξ, αἰγός, ἡ. De chèvre (*caprinus, a, um*) αἴγειος, εία, ειον. Etable à chèvre (*caprile, is*) αἰγονόμιον, ίου, τό. Troupeau de chèvres (*caprarum grex, egis*) αἰπόλιον, ίου, τό. Barbe de chèvre (*aruncus, i*) ἤρυγγος, ου, ὁ. Qui a des pieds de chèvre (*capripes, edis*) αἰγίπους, ποδος, ὁ,ἡ. Chèvre sauvage (*caprea, æ*) δορκάς, άδος, ἡ· ἴορκος, ου, ὁ.

Chevreau (*hædus, i*) ἔριφος, ου, ὁ. Petit chevreau (*hædulus, i*) ἐρίφιον, ίου, τό. De chevreau (*hædinus, a, um*) ἐρίφειος, ου, ὁ,ἡ.

Chèvrefeuille (*caprifolium, ii*) περικλύμενον, ου, τό, *Nic.*

Chèvre-pied (*capripes, pedis*) αἰγίπους, ποδος, ὁ,ἡ.

Chevrette (*caprea, æ*) δορκάς, άδος, ἡ.

Chevreuil (*capreolus, i*) δόρξ, δορκός, ἡ.

Chevrier (*caprarius, ii*) αἰπόλος, αἰγοβόσκος, αἰγονόμος, ου, ὁ.

Chevron (*canterius, ii*) δοκός, οῦ, ἡ.

Chevroter (*hædulum parere, io, pepe[ri]*) τὸ ἐρίφιον τίκτειν, τίκτω *.

Chevrotin (*hædina pellicula*) ἐρίφει[ον] δερμάτιον, ίου.

Chez (*apud, ad*, acc.) παρά, πρός, *da[t.]* *acc.* Je viens de chez le roi (*venio a re[ge]*) πορεύομαι παρὰ βασιλέως, *Thuc.*

Chicane (*dialecticæ captiones, um*) σ[ό]φισμα, ατος, τό. Faire à quelqu'un u[ne] mauvaise chicane, τινὶ μάτην φιλονεικεῖ[ν], ῶ, ήσω.

Chicaner (*captiose disputare, o, avi*) σοφίζεσθαι, ομαι· σοφιστικῶς διαλέγεσθα[ι], ομαι.

Chicaneur, euse (*vitilitigator, oris*) φιλό[δι]δικος, ου, ὁ,ἡ.

Chiche (*parcus, a, um*) φειδωλός, ο[ῦ], ὁ,ἡ. Chiche de sa peine (*parcus oper[æ]*) τοῦ πόνου φειδόμενος.

Chichement (*parce*) φειδωλῶς.

Chicorée (*intubus, i*) κιχώρη, ης, ἡ· κιχώριον, ίου, τό.

Chicot (*surculus, i*) φρύγανον, ου, τό· κλάδος, ου, ὁ.

Chien (*canis, is*) κύων, κυνός, ὁ. Peti[t] chien (*catellus, i*) κυνίδιον, ίου, τό. Chie[n] de demoiselle (*melitæus canis*) μελι[τ]ταῖον κυνίδιον, ίου. Gros chiens (*molossi, orum*) μολοσσοί, ῶν, οἱ. Chien de berge[r] (*pastoralis canis*) ποιμενικὸς κύων, κυνό[ς].

Chiendent (*gramen, inis*) ἄγρωστις, εως, ἡ.

Chienne (*canis, is*, f.) κύων, κυνός, ἡ. Petite chienne (*canicula, æ*) κυνίσκη, ης, ἡ.

Chier (*cacare, o, avi*) χέζειν, έζω, έσω ou ἔσομαι· ἀφοδεύειν, ω, σω.

Chiffon (*panniculus, i*) ῥάκιον, ίου, τό· ὑφασμάτιον, ίου, τό. — *chose de pe[u] de valeur* (*quisquiliæ, arum*) συρφετός, οῦ, ὁ.

Chiffonner (*corrugare, o, avi*) καταρ[ρ]υσσόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Chiffonnière (*armariolum, i*) ἀβάκιον, ίου, τό.

Chiffres (*cifræ, arum*) σίγλαι ou σιγλαί, ῶν, αἱ.

Chignon (*cervix, icis*) αὐχήν, ένος, ὁ· τράχηλος, ου, ὁ.

Chiliade (*mille*, pl. *millia*) χιλιάς, άδος, ἡ.

Chiliarque (*millium ductor, oris*) χιλίαρχος, ου, ὁ.

Chimère (*chimæra, æ*) χίμαιρα, ας, ἡ. — (*vana commenta, orum*) πλάσματα, ων, τά. La vertu n'est pas une chimère, οὐ γὰρ μάταιόν ἐστι τῆς ἀρετῆς ὄνομα.

Chimérique (*commentitius, a, um*) φανταστικός, ή, όν· πλαστός, οῦ, ὁ,ἡ.

Chimie (*chymia, æ*) χυμεία, ας, ἡ.

Chimique (*chymicus, a, um*) χυμικός, ή, όν.

Chimiste (*chymiæ peritus, i*) ὁ τῆς χυμείας εὖ εἰδώς, ότος.

Chiourme (*remiges, um*) ἐρέται, ῶν, οἱ· κωπηλάται, ῶν, οἱ.

Chiquenaude (*talitrum, i*) σκινθαρισμός, οῦ, ὁ.

Chiragre (*chiragra, æ*) χειράγρα, ας, ἡ.

Chirographaire (*chirographicus creditor, oris*) χειρογραφικός, οῦ, ὁ,ἡ· χρήστης, ου, ὁ.

Chiromancie (*manuum inspectio*) χειρομαντεία, ας, ἡ.

Chiromancien (*manuum inspector*) χειρόμαντις, εως, ὁ.

Chiron, centaure, Χείρων, ωνος, ὁ.

Chirurgical (*chirurgicus, a, um*) χειρουργικός, ή, όν.

Chirurgie (*chirurgia, æ*) χειρουργία, ας, ἡ.

Chirurgien (*chirurgus, i*) χειρουργός, οῦ, ὁ. R. χείρ, *manus*, et ἔργον, *opus*.

Chlamyde (*pallium, ii*) χλαμύς, ύδος, ἡ· χλαῖνα, ης, ἡ.

Choc (*conflictus, us*) σύγκρουσις, εως, ἡ. Choc de deux armées (*exercituum congressus, us*) διαμάχημα, ατος, τό.

Chœur (*chorus, i*) χορός, οῦ, ὁ. Le maître de chœur (*chori magister, tri*) χοροδιδάσκαλος, ου, ὁ. Le chœur de l'église (*templi cella, æ*) ἄδυτον, ου, τό.

Choir (*cadere, do, cecidi*) πίπτειν, πίπτω*. — *Voyez* Tomber.

Choisi, ie (*delectus, a, um*) ἐπιλελεγμένος, η, ον· ἔκλεκτος, ου, ὁ,ἡ. Personnes choisies de la ville (*selecti civitatis viri*) οἱ ἄνδρες ἄριστοι.

Choisir (*deligere, go, legi*) ἀπολέγειν, ἐκλέγειν, γω, ξω. Donner à choisir (*optionem dare, do, dedi*) αἵρεσιν διδόναι, δίδωμι.

Choix (*delectus, us*) ἐκλογή, ῆς, ἡ· αἵρεσις, εως, ἡ.

Chômable. Jour chômable (*festus dies, ei*) ἑορτή, ῆς, ἡ· ἑορτάσιμος ἡμέρα, ας.

Chômage (*cessatio, onis*) παῦσις, εως, ἡ.

Chômer (*festum celebrare, o, avi*) ἑορτάζειν, άζω, άσω· ἑορτὴν ἄγειν, γω, ξω. — (*cessare, o, avi*) σχολάζειν, άζω, άσω.

Chopiner (*potitare, o, avi*) πολλάκις πίνειν, πίνω*.

Chopper contre une pierre (*ad saxum pedem offendere, do, di*) τῷ λίθῳ τὸν πόδα προσκόπτειν, πτω, ψω.

Choquant, e (*contumeliosus, a, um*) ὑβριστικός, ή, όν. D'une manière choquante, ὑβριστικῶς.

Choquer (*offendere, do, di*) προσκρούειν, ω, σω. Se choquer la tête contre un mur, τὴν κεφαλὴν τῷ τείχει προσκρούειν. Se choquer de tout (*omnia in contumeliam accipere, io*) πρὸς πάντα δυσμενῶς ἔχειν, ἔχω*.

Chorégraphie (*saltationis descriptio, onis*) χορογραφία, ας, ἡ.

Chorographie (*regionis descriptio, onis*) χωρογραφία, ας, ἡ.

Chose (*res, rei; negotium, ii*) πρᾶγμα, ατος, τό· ἔργον, ου, τό. Les choses bonnes *ou* mauvaises, τὰ ἀγαθὰ ἢ τὰ κακά, ῶν. Se croire quelque chose (*se aliquid esse putare*) τινὰ εἶναι δοκεῖν. Sur toutes choses (*imprimis*) μάλιστα δέ.

Chou (*brassica, æ*) κράμβη, ης, ἡ. Tendron de chou (*cyma, atis*) κῦμα, ατος, τό. Le tronc d'un chou (*caulis, is, m.*) καυλός, οῦ, ὁ.

Choucas (*graculus, i*) κορακίας, ου, ὁ.

Chouette (*noctua, æ*) γλαύξ, αυκός, ἡ· σκώψ, ωπός, ὁ.

Choyer (*diligenter curare, o, avi*) περί τινος μάλιστα φροντίζειν, ίζω, ίσω. Se choyer (*corpori deservire, io, ivi*) φιλοσωματέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Chrême (*sacrum chrisma, atis*) ἅγιον χρίσμα, ατος.

Chrétien, enne (*christianus, a, um*) χριστιανός, ή, όν.

Christ (*Christus, i*) Χριστός, οῦ, ὁ.

Christianisme (*christiana religio, onis*) χριστιανισμός, οῦ, ὁ.

Chromatique. Musique chromatique (*chroma, atis*) τὸ χρῶμα, ατος.
Chronique. Maladie chronique (*chronicus morbus, i*) χρονικὴ νόσος, ου.
Chroniques (*chronica, orum*) χρονικά, ῶν, τά.
Chronologie (*temporis ratio*) χρονολογία, ας, ἡ.
Chronologique (*chronologicus, a, um*) χρονολογικός, ή, όν.
Chonologiste (*chronographus, i*) χρονογράφος, ου, ὁ.
Chronomètre (*temporis mensura, æ*) χρονόμετρον, ου, τό.
Chrysalide (*chrysalis, idis*) χρυσαλίς, ίδος, ἡ.
Chrysippe, philosophe, Χρύσιππος, ου, ὁ.
Chrysocolle (*chrysocolla, æ*) χρυσοκόλλα, ης, ἡ.
Chrysolithe (*chrysolithus, i*) χρυσόλιθος, ου, ὁ.
Chrysostome, bouche d'or, Χρυσόστομος, ου, ὁ.
Chuchoter (*mussare, o, avi*) μύζειν, ζω, ξω· ψιθυρίζειν, ίζω, ίσω.
Chuchoterie (*insusurratio, onis*) ψιθύρισμα, ατος, τό.
Chuchoteur, euse (*susurro, onis*) ψίθυρος, ου, ὁ, ἡ.
Chut (*sile*, plur. *silete*) σίγα, σιγᾶτε.
Chute (*casus, us*) πτῶσις, εως, ἡ. Chute d'une maison (*domus ruina, æ*) ἐρείπια, ίων, τά. Chute de cheveux (*capillorum defluvium, ii*) ἡ τῆς κόμης ἀποῤῥοή, ῆς.
Chyle (*chylus, i*) χυλός, οῦ, ὁ.
Chypre ou **Cypre** (*Cyprus, i, f.*) Κύπρος, ου, ἡ. De Chypre (*Cyprius, a, um*) Κύπριος, ία, ιον.
Ci. Celui-ci, celle-ci, ceci (*hic, hæc, hoc*) οὗτος, αὕτη, τοῦτο. Par-ci, par-là (*passim*) ἔνθα καὶ ἔνθα. Ci-dessus, ci-devant (*supra*) πρόσθεν, πρότερον.
Ciboire (*ciborium, ii*) κιβώριον, ίου, τό· ποτήριον, ίου, τό.
Ciboule (*cepula, æ*) κρόμμυον, ύου, τό.
Cicatrice (*cicatrix, icis*) οὐλή, ῆς, ἡ. Couvert de cicatrices (*cicatricosus, a, um*) οὐλώδης, εος, ὁ, ἡ. Petite cicatrice (*cicatricula, æ*) οὐλίδιον, ίου, τό.
Cicatrisé, ée. Plaie cicatrisée (*conglutinatum vulnus, eris*) ἐπουλούμενον τρῶμα, ατος. Il a son corps tout cicatrisé (*vulnerum impressas cicatrices habet*) τῶν τραυμάτων τὰς ὠτειλὰς ἔχει.
Cicatriser (*ad cicatricem obducere, co, xi*) ἐπουλόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. La plaie se cicatrise (*tendit ad cicatricem vulnus*) ἐπουλοῦται τρῶμα, ατος.
Cicérole (*cicercula, æ*) ἐρέβινθος, ου, ὁ.
Cicéron, orateur romain, Κικέρων, ωνος, ὁ.
Ciel (*cœlum, i*) οὐρανός, οῦ, ὁ. La beauté du ciel (*cœlestis pulchritudo, inis*) οὐράνιον κάλλος, εος. Descendu du ciel (*cœlitus delapsus, a, um*) οὐρανόθεν καταπεσών, οῦσα, όν. Que le ciel te confonde! (*Deus te perdat!*) κακῶς σε ἀπολέσειεν ὁ Θεός! Le ciel est serein, ὁ ἀὴρ ἀνέφελός ἐστι.
Cierge (*cereus, i*) κήριον, ίου, τό.
Cieux (*cœli, orum*) οὐρανοί, ῶν, οἱ. — Notre père, qui es aux cieux, πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. *Matth.* VI, 9.
Cigale (*cicada, æ*) τέττιξ, ιγος, ὁ.
Cigogne (*ciconia, æ*) πελαργός, οῦ, ὁ. — machine à tirer de l'eau (*tolleno, onis*) κηλώνειον, ου, τό.
Cigue (*cicuta, æ*) κώνειον, ου, τό.
Cil (*cilium, ii*) βλεφαρίς, ίδος, ἡ.
Cilice (*cilicium, ii*) κιλίκιον, ίου, τό.
Cillement (*palpebratio, onis*) βλεφαρισμός, οῦ, ὁ.
Ciller (*palpebrare, o, avi*) βλεφαρίζειν, ίζω, ίσω.
Cime (*vertex, icis*) κορυφή, ῆς, ἡ· ἄκρον, ου, τό.
Ciment (*cœmentum, i*) ψαμμωτόν, οῦ, τό· σύνδεσμος, ου, ὁ.
Cimenter (*firmare, o, avi*) συναρμόζειν, όζω, όσω.
Cimeterre (*acinaces, is, m.*) ἀκινάκης, ου, ὁ.
Cimetière (*dormitorium, ii*) κοιμητήριον, ίου, τό. *R.* κοιμᾶν, ᾶσθαι, *dormire, io.*
Cimier (*cassidis apex, icis, m.*) λόφος, ου, ὁ.
Cinabre (*cinnabaris, is*) κιννάβαρι, εως, τό.
Cinéraire. Urne cinéraire (*urna cinerum capax*) σορός, οῦ, ἡ· λάρναξ, ακος, ἡ.
Cingler (*virgula cædere, do, cecidi*) ῥαπίζειν, ίζω, ίσω.

Cinnamome (*cinnamomum, i*) κιννάμωμον, ου, τό.

Cinq (*quinque*) πέντε. Le nombre cinq (*quinarius numerus, i*) πεντάς, άδος, ἡ. Cinq fois (*quinquies*) πεντάκις. Espace de cinq ans (*quinquennium, ii*) πενταετηρίς, ίδος, ἡ. Plié en cinq (*quincuplex, icis*) πενταπλοῦς, ῆ, οῦν.

Cinquantaine (*quinquagenarius numerus, i*) πεντηκοντάς, άδος, ἡ. Un homme qui a la cinquantaine (*quinquagenarius homo, inis*) πεντηκονταετὴς ἄνθρωπος, ου.

Cinquante (*quinquaginta*) πεντήκοντα. Une compagnie de cinquante hommes (*quinquagenaria cohors, tis*) πεντηκοστύς, ύος, ἡ.

Cinquantième (*quinquagesimus, a, um*) πεντηκοστός, ή, όν.

Cinquième (*quintus, a, um*) πέμπτος, η, ον. Du cinquième rang (*quintanus, a, um*) πεμπταῖος, αία, αῖον. Pour la cinquième fois (*quintum*) τὸ πέμπτον.

Cinquièmement (*quinto*) τὸ πέμπτον, πεντάκις.

Cintre (*arcus, us*) χαμάρα, ας, ἡ· κύρτωμα, ατος, τό.

Cintrer (*arcuare, o, avi*) κάμπτειν, πτω, ψω· κυρτόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Circé, magicienne, Κίρκη, ης, ἡ.

Circoncire (*circumcidere, do, di*) περιτέμνειν, τέμνω *.

Circoncis, e (*circumcisus, a, um*) περιτετμημένος, η, ον.

Circoncision (*circumcisio, onis*) περιτομή, ῆς, ἡ.

Circonférence (*circumferentia, æ*) περίοδος, ου, ἡ.

Circonflexe. Accent circonflexe (*circumflexus accentus, us*) περισπώμενος τόνος. — sur la pénultième syllabe, προπερισπώμενος. — *Voyez* Accent.

Circonlocution (*verborum circuitus, us*) περίφρασις, εως, ἡ.

Circonscription (*circumscriptio, onis*) περιγραφή, ῆς, ἡ.

Circonscrire (*circumscribere, bo, psi*) περιγράφειν, φω, ψω.

Circonspect, ecte (*circumspectus, a, um*) περιεσχεμμένος, η, ον.

Circonspection (*circumspectio, onis*) περίσκεψις, εως, ἡ. Qui a peu de circonspection, ἀπερίσκεπτος, ου, ὁ, ἡ.

Circonstance (*circumstantia, æ*) περίστασις, εως, ἡ· περιστατικόν, οῦ, τό. L'opportunité des circonstances, ἡ τῆς περιστάσεως ἐπιτηδειότης, ητος.

Circonstancier (*omnia singulatim enarrare, o, avi*) πάντα καθ' ἓν διεξελθεῖν, ἔρχομαι *.

Circonvallation (*circummunitio, onis*) περιφραγμός, οῦ, ὁ.

Circonvenir (*circumvenire, io*) ἐξαπατᾷν, ῶ, ήσω.

Circonvention (*fraus, fraudis*) ἐξαπάτη, ης, ἡ· δόλος, ου, ὁ.

Circonvoisin, ine (*vicinus, a, um*) περικείμενος, η, ον.

Circuit (*circuitus, us*) κύκλωσις, εως, ἡ· περίβολος, ου, ὁ.

Circulaire (*circularis, e*) περικύκλιος, ία, ιον.

Circulairement (*in orbem*) κυκλικῶς, κυκλόσε.

Circulation (*circulatio, onis*) περιφορά, ᾶς, ἡ.

Circuler (*circulari, or*) περιφέρεσθαι, φέρομαι *.

Cire (*cera, æ*) κηρός, οῦ, ὁ. De cire (*cereus, a, um*) κήρινος, ίνη, ινον. De couleur de cire (*cerinus, a, um*) κηροειδής, έος, ὁ, ἡ. Enduit de cire (*ceratus, a, um*) κηρωθείς, εῖσα, έν. Un enduit de cire (*ceratura, æ*) κήρωμα, ατος, τό.

Cirer (*cerare, o, avi*) κηρόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Cirier (*cerarius, ii*) κηροπλάστης, ου, ὁ· κηρουργός, οῦ, ὁ.

Ciron (*acarus, i*) ἄκαρι, εως, τό.

Cirque (*circus, i*) κίρκος, ου, ὁ. Les jeux du cirque (*circenses ludi, orum*) κιρκήσια, ίων, τά.

Cirsocèle (*varicosus ramex, icis*) κιρσοκήλη, ης, ἡ.

Cirure (*ceratura, æ*) κήρωμα, ατος, τό· κηρογραφία, ας, ἡ.

Cisailles (*forfices, um, f.*) ψαλίδες, ων, αἱ.

Ciseau (*excisorius scalper, pri*) ἐγκοπεύς, έως, τό· γλυφεῖον, είου, τό.

Ciseaux (*forficulæ, arum*) ψαλίδια, ίων, τά.

Ciselé, ée (*cælatus, a, um*) τορευθείς, εῖσα, έν· γλυπτός, ή, όν.

Ciseler (*cælare, o, avi*) γλύφειν, φω, ψω·

τορεύειν, ω, σω. Ciseler en relief, ἀναγλύφειν, φω, ψω.

Ciselet (*cælum, i*) γλυπτήριον, ίου, τό· γλυφεῖον, είου, τό.

Ciseleur (*cælator, oris*) γλυφεύς, έως, ὁ· γλυπτήρ, ῆρος, ὁ.

Ciselure (*cælatura, æ*) τορευτική, ῆς, ἡ. — *cælamen, inis*) γλύμμα, ατος, τό· τόρευμα, ατος, τό.

Ciste (*cistus, i, f.*) κίστος, ου, ὁ.

Citadelle (*arx, arcis*) ἄκρα, ας, ἡ· ἀκρόπολις, εως, ἡ.

Citadin, ine (*urbis incola, æ, c.*) ἀστεῖος, εία.

Citation (*in jus vocatio, onis*) κλῆσις, εως, ἡ· ἐγγύη, ης, ἡ.

Cité (*civitas, atis*) πόλις, εως, ἡ. Droit de cité (*civitas, atis*) πολιτεία, ας, ἡ. Accorder à quelqu'un le droit de cité (*alicui civitatem impertiri, ior*) πολιτογραφέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, τινά.

Citer (*in jus vocare, o, avi*) κλητεύειν, ω, σω. — un témoin (*testem citare, o, avi*) τὸν μάρτυρα παρέχεσθαι, ομαι. — un auteur (*auctorem citare, o*) τὸν συγγραφέα περιφέρεσθαι, προβάλλεσθαι, ομαι.

Citérieur, eure (*citerior, ius*) ἐγγύτερος, α, ον· ἐνδότερος, α, ον.

Citerne (*cisterna, æ*) δεξαμενή, ῆς, ἡ· λάκκος, ου, ὁ. Eau de citerne (*aqua cisternina*) λακκαῖον ὕδωρ, ατος.

Citoyen, enne (*civis, is, c.*) πολίτης, ου, ὁ· πολῖτις, ιδος, ἡ.

Citrin, ine (*citrinus, a, um*) κίτριος, ία, ιον.

Citron (*citreum malum, i*) κίτριον ου μηδικὸν μῆλον, ου.

Citronnier (*citrus, i, f.*) κιτρία, ας, ἡ· μηδικὴ μηλέα, ας.

Citrouille (*cucurbita, æ*) σικύα, ας, ἡ· σικυώνη, ης, ἡ.

Civil, e (*civilis, e*) πολιτικός, ή, όν. Guerre civile (*civile bellum, i*) ἐμφύλιος πόλεμος, ου. — (*comis, e*) ἀστεῖος, εία, εῖον.

Civilement (*civiliter*) πολιτικῶς. — (*urbane*) ἀστείως.

Civiliser (*ad cultum civilem deducere, co, xi*) εἰς κοινωνίαν παραλαβεῖν, λαμβάνω *. — (*mansuefacere, facio, feci*) ἡμερόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Civilité (*urbanitas, atis*) ἀστειότης, ητος, ἡ· ἀστεϊσμός, οῦ, ὁ. Faire à quelqu'un des civilités, τινὰ φιλοφρονεῖσθαι, οῦμαι, ήσομαι.

Civique (*civicus, a, um*) πολιτικός, ή, όν· ἀστυκός, ή, όν. Couronne civique (*civica corona*) πολιτικὸς στέφανος, ου.

Clabaud (*blatero, onis*) βλάξ, ακός, ὁ.

Clabauder (*adlatrare, o, avi*) προςυλακτέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. — (*clamitare, o, avi*) κραυγάζειν, άζω, άσω.

Clabauderie (*clamitatio, onis*) κραυγή, ῆς, ἡ.

Clabaudeur, euse (*oblatrator, trix*) προςυλακτῶν, οῦσα.

Claie (*crates, is*) ταρσός ου ταῤῥός, οῦ, ὁ. Fait de claies (*cratitius, a, um*) τάρσινος ου τάῤῥινος, η, ον.

Clair, e (*clarus, a, um*) λαμπρός, ά, όν· φωτεινός, ή, όν· φανερός, ά, όν· ἀγλαός, ή, όν. Cheveux clairs (*rari capilli, orum*) σπάνιαι τρίχες. Qui a un son clair (*clarisonus, a, um*) ὀξύφωνος, ου, ὁ, ἡ. Clair, *en parlant d'un discours* (*dilucidus, a, um*) σαφής, έος, ὁ, ἡ. Voir clair (*clare videre, eo, di*) ἐναργῶς ἰδεῖν, ου ὁρᾷν, ῶ.

Clairement (*perspicue, candide*) φανερῶς, σαφῶς· εὐγνωμόνως, ἁπλῶς.

Clairet. Vin clairet (*rubellum vinum, i*) κιῤῥὸς οἶνος, ου.

Clairon (*lituus, i*) στρογγύλη σάλπιγξ, ιγγος.

Clair-semé, ée (*rarus, a, um*) σπανός, ή, όν· σπάνιος, α, ον· ἀραιός, ά, όν· μανός, ή, όν.

Clairvoyance (*perspicacitas, atis*) εὐστοχία, ας, ἡ· εὐσυνεσία, ας, ἡ.

Clairvoyant, e (*perspicax, acis*) εὔστοχος, ου, ὁ, ἡ· εὐσύνετος, ου, ὁ, ἡ.

Clameur (*clamor, oris*) βοή, ῆς, ἡ· κραυγή, ῆς, ἡ.

Clandestin, ine (*clandestinus, a, um*) κρύφιος, ία, ιον· λαθραῖος, αία, αῖον.

Clandestinement (*clandestino*) κρυφίως, λαθραίως.

Clapier (*leporum latibulum, i*) ὁ τῶν λαγῶν χηραμός, οῦ.

Claquement de dents (*dentium crepitus, us*) ὀδαξισμός, οῦ, ὁ. — de mains (*complosæ manus, uum*) κρότησις, εως, ἡ.

Claquemurer (*arctius includere, do, si*)

ἐν στενοτέρᾳ φυλακῇ ἔχειν. Se claquemurer (*domi se includere*) ἐνδομυχέειν-εῖν, έω ῶ, ήσω.

Claquer des mains (*manus complodere, do, si*) κροτέειν-εῖν, έω-ω, ήσω.

Claquet (*molare crepitaculum, i*) μυλικὸν κρόταλον, ου.

Clarifié, ée. Vin clarifié (*defœcatum vinum, i*) ἄτρυγος οἶνος, ου.

Clarifier (*defœcare, o, avi*) ἀποτρυγόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Clarine (*tintinnabulum, i*) κώδων, ωνος, ὁ.

Clarté (*claritas, atis*) λαμπρότης, ητος, ἡ. — des yeux (*visus claritas*) ὀξυδερκία, ας, ἡ. — de la voix (*vocis claritas*) λαμπροφωνία, ας, ἡ.

Classe (*classis, is*) τίμημα, ατος, τό. — de collége (*schola, æ*) σχολαστήριον, ίου, τό. Aller en classe, εἰς τὸ διδασκαλεῖον φοιτᾷν, ῶ, ήσω.

Classement (*rerum apta ordinatio, onis*) καταλοχισμός, οῦ, ὁ.

Classer (*in classes distribuere, uo, ui*) καταλοχίζειν, ίζω, ίσω.

Classification (*in classes distributio, onis*) καταλοχισμός, οῦ, ὁ.

Classique. Auteur classique (*classicus scriptor, oris*) ὁ ἐν τῷ τιμήματι συγγραφεύς, έως.

Clatir (*clamitare, o, avi*) πολλάκις κράζειν, άζω, άξω.

Claudication (*claudicatio, onis*) χώλανσις, εως, ἡ· χωλότης, ητος, ἡ.

Clause (*clausula, æ*) κεφάλαιον, ου, τό.

Claveau (*pusula, æ*) φλυκτίς, ίδος, ἡ.

Clavelé, ée (*pusulosus, a, um*) φλυκταινώδης, εος, ὁ,ἡ.

Clavette (*clavula, æ*) μικρὸς γόμφος, ου.

Clavicule (*clavicula, æ*) κλειδίον, ίου, τό.

Clayon (*craticula, æ*) ταῤῥίον, ίου, τό.

Clef (*clavis, is*) κλείς, δός, ἡ. Petite clef (*clavicula, æ*) τὸ κλειδίον, ου. Clef de voûte (*cameræ conclusura, æ*) θόλος, ου, ὁ. La grammaire est la clef des sciences, προοδοποιεῖ εἰς τὰ μαθήματα ἡ γραμματική.

Clématite (*clematis, idis*) κληματίς, ίδος, ἡ.

Clémence (*clementia, æ*) εὐγνωμοσύνη, ης, ἡ· πρᾳότης, ητος, ἡ. Avec clémence (*clementer*) εὐγνωμόνως, ἠπίως.

Clément, te (*clemens, tis*) εὐγνώμων, ονος, ὁ,ἡ.

Cléopatre, reine d'Egypte, Κλεοπάτρα, ας, ἡ.

Clepsydre (*clepsydra, æ*) κλεψύδρα, ας, ἡ.

Clerc (*clericus, i*) κληρικός, οῦ, ὁ. — de palais (*scriba, æ*, m.) γραμματεύς, έως, ὁ. Un pas de clerc (*erratum, i*) σφάλμα, ατος, τό.

Clergé (*clericus ordo, inis*) κλῆρος, ου, ὁ.

Clérical, ale (*ecclesiasticus, a, um*) ἐκκλησιαστικός, ή, όν.

Client, e (*cliens, tis, c.*) πελάτης, ου, ὁ· πελάτις, ιδος, ἡ.

Clientèle (*clientela, æ*) πελατεία, ας, ἡ· θεραπεία, ας, ἡ.

Clignement (*nictatio, onis*) σκαρδάμυξις, εως, ἡ.

Cligner (*nictare, o, avi*) σκαρδαμύττειν, ττω, ξω.

Clignotement (*crebra palpebratio, onis*) βλεφαρισμός, οῦ, ὁ.

Clignoter (*crebro nictare, o, avi*) βλεφαρίζειν, ίζω, ίσω.

Climat (*clima, atis*) κλίμα, ατος, τό.

Climatérique (*climactericus, a, um*) κλιμακτηρικός, ή, όν.

Clin d'oeil (*nictatio, onis*) σκαρδάμυξις, εως, ἡ. Dans un clin d'œil (*puncto temporis*) ἐν ἀκαρεῖ, ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ. — *Voyez* Instant.

Clinique. Médecine clinique (*clinica medicina, æ*) κλινική, ῆς, ἡ.

Clinquant (*fucatus nitor, oris*) φυκωθεῖσα λαμπρότης, ητος.

Clio, Muse de l'histoire (*Clio, Clius*) Κλειώ, όος-οῦς, ἡ.

Clique (*clandestina coïtio, onis*) σύστασις, εως, ἡ.

Cliqueter (*strepitare, o, avi*) κτυπέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Cliquetis (*strepitus, us*) κτύπος, ου, ὁ.

Cliquette (*crumata, um*) κρούματα, ων, τά.

Clisse (*craticula, æ*) ταῤῥίον, ου, τό.

Cloaque (*cloaca, æ*) ἀμάρα, ας, ἡ· ἐκδοχεῖον, είου, τό.

Cloche (*campana, æ*) κώδων, ωνος, ὁ· ἠχεῖον, είου, τό. Cloche *à faire cuire du fruit* (*testu*, n.) κλίβανος, ου, ὁ. Cloche, *ampoule aux pieds et aux mains* (*pustula, æ*) φλύκταινα, ης, ἡ· ἐξάνθημα, ατος, τό.

Clochement (*claudicatio, onis*) χώλανσις, εως, ἡ· χωλότης, ητος, ἡ.

Cloche-pied. Courir à cloche-pied (*saltatim currere, o, cucurri*) πηδητικῶς τρέχειν, ω, θρέξω.

Clocher (*claudicare, o, avi*) χωλεύειν, εύω, εύσω.

Clocher (*campanæ turris, is*) ἡ τοῦ ἠχείου τύρσις, εως.

Clochette (*tintinnabulum, i*) μικρὸς κώδων, ωνος.

Cloison (*sepimentum, i*) κλεῖθρον, ου, τό· φράγμα, ατος, τό. Cloison de séparation, διάφραγμα, ατος, τό.

Cloître (*monasterium, ii*) μοναστήριον, ίου, τό.

Cloîtrer (*in monasterium compingere, go, pegi*) εἰς τὸ μοναστήριον ἐμβάλλειν, βάλλω *.

Clopiner (*claudicare, o, avi*) χωλεύειν, εύω, εύσω.

Cloporte (*multipeda, æ*) σίλφη, ης, ἡ.

Clore (*claudere, do, si*) κλείειν, είω, είσω. Clore une ville de murs (*urbem mœnibus sepire, io, psi*) τὴν πόλιν τειχίζειν, ίζω, ίσω. Clore les yeux à un mourant (*alicui lumina premere, mo, pressi*) ὀφθαλμοὺς τινι θανόντι καθαιρεῖν, ῶ. Clore une affaire (*rem concludere, do, si*) τὸ πρᾶγμα συμπεραίνειν, αίνω, ανῶ.

Clos (*clausum, i*) κλεῖθρον, ου, τό.

Clos, se (*clausus, a, um*) κεκλεισμένος, η, ον. A yeux clos (*cæco impetu*) ἀσκέπτως.

Closeau (*prædiolum, i*) χωρίδιον, ίου, τό· κτημάτιον, ίου, τό.

Clôture (*sepimentum, i*) φράγμα, ατος, τό· θριγκός, οῦ, ὁ. Mur de clôture (*intergerinus paries, etis*) διατείχισμα, ατος, τό.

Clou (*clavus, i*) ἧλος, ου, ὁ· γόμφος, ου, ὁ. Petit clou (*clavulus, i*) ἡλίσκος, ου, ὁ. Attacher avec des clous (*clavis affigere, go, xi*) καθηλόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. Garni de clous d'or, de clous d'argent, χρυσόηλος, ἀργυρόηλος, ου, ὁ,ἡ. Clou, *bouton* (*furunculus, i*) δοθιήν, ῆνος, ὁ. Clou de girofle (*cariophyllum, i*) καρυόφυλλον, ου, τό.

Cloué, ée (*clavis affixus, a, um*) ἡλότυπος, ου, ὁ,ἡ· γομφοπαγής, έος, ὁ,ἡ· προσηλουμένος, η, ον, *Eschyl. Prom.*

Clouer (*clavis affigere, go, xi*) καθηλόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Clouter (*clavis instruere, o, xi*) προσηλόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Clouterie (*clavorum officina, æ*) τὸ τῶν ἥλων ἐργαστήριον, ίου.

Cloutier (*clavorum faber, bri*) ἡλουργός, οῦ, ὁ· σιδηρεύς, έως, ὁ.

Clystère (*clyster, eris*) κλυστήρ, ῆρος, ὁ.

Clytemnestre, femme d'Agamemnon, Κλυταιμνήστρα, ας, ἡ.

Coaccusé, ée (*correus, a*) συγκατηγορούμενος, ένη· συγκινδυνεύων, ουσα.

Coactif, ive (*cogendo aptus, a, um*) βιαστικός, ή, όν.

Coaction (*coactus, us*) βιασμός, οῦ, ὁ· ἀνάγκη, ης, ἡ.

Coadjuteur, trice (*adjutor, trix*) συμβοηθός, οῦ, ὁ,ἡ· συνεργός, οῦ, ὁ,ἡ.

Coagulation (*coagulatio, onis*) ἐμπυτιασμός, οῦ, ὁ.

Coagulé, ée (*coagulatus, a, um*) παγείς, εῖσα, έν.

Coaguler (*coagulare, o, avi*) ἐμπυτιάζειν, άζω, άσω· πήσσειν, σσω, ξω. Se coaguler (*concrescere, sco, crevi*) συμπήγνυσθαι, υμαι.

Coaliser [Se (*plures in unum coïre, ëo*) συνίστασθαι, αμαι.

Coalition (*coïtio, onis*) σύστασις, εως, ἡ.

Coassement (*ranarum clamor, oris*) κοάξ, κοάξ, *Aristoph.*

Coasser (*coaxare, o, avi*) κοαξεῖν, ῶ.

Coche (*essedum, i*) ἅρμα, ατος, τό· ἀπήνη, ης, ἡ. Coche, *entaille* (*crena, æ*) γλυφίς, ίδος, ἡ. Coche, *truie* (*scrofa, æ*) γρομφάς, άδος, ἡ.

Cocher (*rhedarius, ii*) ἡνίοχος, ου, ὁ. Fonction de cocher (*aurigatio, onis*) ἡνιόχησις, εως, ἡ.

Cochevis (*galerita, æ*) κορυδαλός, οῦ, ὁ.

Cochon (*porcus, i*) χοῖρος, ου, ὁ.

Cochonnerie (*spurcities, ei*) ῥυπαρία, ας, ἡ· ῥύπος, ου, ὁ.

Coction (*coctio, onis*) ὄπτησις, εως, ἡ · πέψις, εως, ἡ.
Cocyte (*Cocytus, i*) Κωκυτός, οῦ, ὁ.
Codicilles (*codicilli, orum*) βιϐλία, ων, τά.
Coemption (*coëmptio, onis*) συνώνησις, εως, ἡ.
Coercitif, ive (*coërcendo aptus, a, um*) βιαστικός, ή, όν.
Coercition (*coërcitio, onis*) κάθειρξις, εως, ἡ.
Coeur (*cor, cordis*) καρδία, ας, ἡ · θυμός, οῦ, ὁ. En homme de cœur (*fortiter*) ἀνδρείως. De bon cœur (*libenter*) ἀσμένως, ἑκουσίως. Dire par cœur (*memoriter recitare, o, avi*) ἀποστοματίζειν, ίζω, ίσω. Au cœur de l'hiver (*media jam hieme*) ἀνὰ μέσον χεῖμα. Cela est insupportable pour un homme de cœur, ἀλγεινὸν τοῦτο ἀνδρί γε φρόνημα ἔχοντι.
Coffin (*cophinus, i*) κόφινος, ου, ὁ.
Coffre (*arca, æ*) κιϐωτός, οῦ, ἡ · κίστη, ης, ἡ. Coffre, *cercueil* (*capulum, i*) σορός, οῦ, ἡ.
Coffrer (*in carcerem contrudere, do, si*) τινὰ εἰς δεσμωτήριον ἐμϐάλλειν, βάλλω *.
Coffret (*arcula, æ*) κιϐώτιον, ίου, τό · κιστίς, ίδος, ἡ.
Coffretier (*arcarius, ii*) κιϐωτοποιός, οῦ, ὁ.
Cognassier (*cydonia malus, i*) κυδωνία μηλέα, ας.
Cognation (*cognatio, onis*) συγγένεια, ας, ἡ · οἰκειότης, ητος, ἡ.
Cognée (*securis, is, f.*) πέλεκυς, εως, ἡ · ἀξίνη, ης, ἡ. Petite cognée (*securicula, æ*) πελέκιον, ίου, τό.
Cogner (*tundere, do, tutudi*) ἀράσσειν, σσω, ξω. Se cogner la tête contre la muraille (*caput parieti impingere, go, pegi*) τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ τεῖχος προσκόπτειν, πτω, ψω.
Cohérence (*cohærentia, æ*) συνέχεια, ας, ἡ · σύναψις, εως, ἡ.
Cohérent, e (*cohærens, entis*) συνεστώς, ῶσα, ώς · συναφής, έος, ὁ,ἡ.
Cohéritier, ère (*cohæres, edis, c.*) συγκληρονόμος, ου, ὁ,ἡ.
Cohorte (*cohors, tis*) σπεῖρα, ας, ἡ · τάγμα, ατος, τό.
Cohue (*concionalis tumultus, us*) ἀγοραῖος θόρυϐος, ου.
Coi, e (*placidus, a, um*) ἥσυχος, η, ον. Se tenir coi, ἀτρεμεῖν, ῶ, ήσω.
Coiffe (*calantica, æ*) καλύπτρα, ας, ἡ.
Coiffé, ée (*comptus, a, um*) κομψός, ή, όν · κεκοσμημένος, η, ον.
Coiffer (*caput comere, o, psi*) καλλύνειν, ύνω, υνῶ · κοσμέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.
Coiffeur, euse (*comptor, ptrix*) κομμωτής, ώτρια.
Coiffure (*capitis integumentum, i*) τὸ τῆς κεφαλῆς ἐγκάλυμμα, ατος. —, *manière de se coiffer* (*comæ artificium, ii*) κομψότης, ητος, ἡ.
Coin (*angulus, i*) γωνία, ας, ἡ. Les coins des yeux (*hirci, orum*) κανθοί, ῶν, οἱ. Qui a des coins (*angulatus, a, um*) γεγωνιωμένος, η, ον. Coin, *lieu retiré* (*recessus, us*) μυχός, οῦ, ὁ. Coin *à fendre du bois* (*cuneus, i*) σφήν, ηνός, ὁ. Petit coin (*cuneolus, i*) σφηνίσκος, ου, ὁ. Enfoncer un coin (*cuneare, o, avi*) σφηνόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. Fait en forme de coin (*cuneatus, a, um*) σφηνωθείς, εῖσα, έν. Coin *à marquer la monnaie* (*nota, æ*) τύπος, ου, ὁ.
Coing (*cydoneum malum, i*) κυδώνιον μῆλον, ου.
Col (*fauces, ium, f.*) στενά, ῶν, τά.
Colchique (*colchicum, i*) κολχικόν, οῦ, τό.
Coléra-morbus (*cholera, æ*) χολέρα, ας, ἡ. Qui y est sujet (*cholericus, a, um*) χολερικός, ή, όν.
Colère (*ira, æ*) ὀργή, ῆς, ἡ · θυμός, οῦ, ὁ · κότος, ου, ὁ · μῆνις, ιδος. Avec colère (*iracunde*) ὑπερθύμως, μετ' ὀργῆς. Réprimer sa colère (*iram cohibere, eo, ui*) τῆς ὀργῆς κατακρατεῖν, ῶ. Nourrir la colère dans son cœur (*iram concoquere, uo*) τὴν ὀργὴν πεπαίνειν, ω.
Colère (*iracundus, a, um*) ὀργίλος, η, ον · εἰς ὀργὴν ὀξύς, εῖα, ύ.
Colérique (*irritabilis, e*) εὐόργητος, ου, ὁ,ἡ.
Colifichet (*nugæ, arum*) φλυαρία, ας, ἡ.
Colique (*tormina, um*) στρόφοι, ων, οἱ · κωλικὸν ἄλγημα, ατος.
Collaborateur, trice (*adjutor, trix*) συνεργός, οῦ, ὁ,ἡ.

Collation (*cœnula, æ*) δειπνίδιον, ίου, τό· δειλινόν, ou δείελον, ου, τό.

Collation (*collatio, onis*) συμβολή, ἀντιπαραβολή, ῆς, ἡ.

Collationner (*conferre, fero, tuli*) ἀντιπαραβάλλειν, ω *.

Colle (*gluten, inis*) κόλλα, ης, ἡ. Colle forte (*taurinum glutinum, i*) ταυροκόλλα, ης, ἡ.

Collé, ée (*glutinatus, a, um*) κολληθείς, εῖσα, έν.

Collecte (*pecuniarum exactio, onis*) εἴςπραξις, εως, ἡ.

Collecteur (*tributorum exactor, oris*) ἀποδεκτήρ, ῆρος, ὁ· ἀργυρολόγος, ου, ὁ.

Collectif, ive (*collectivus, a, um*) συλλεκτικός, ή, ον.

Collection (*collectanea, orum*) συλλεκτά, ῶν, τά.

Collectivement (*conglobatim*) ἀθρόως, συνεστραμμένως.

Collége (*collegium, ii*) σύλλογος, ου, ὁ· κοινωνία, ας, ἡ. —, *lieu destiné à enseigner* (*gymnasium, ii*) σχολή, ῆς, ἡ· γυμνάσιον, ίου, τό. Chef de collége, γυμνασιάρχης, ου, ὁ· γυμνασίαρχος, ου, ὁ.

Collègue (*collega, æ, m.*) συνεργός, οῦ, ὁ. Collègue en magistrature (*collega in magistratu*) συνάρχων, οντος, ὁ.

Coller (*glutinare, o, avi*) κολλάειν-ᾶν, άω-ῶ, ήσω. Ce qui sert à coller (*glutinamentum, i*) κόλλημα, ατος, τό. Qui sert à coller (*glutinosus, a, um*) κολλώδης, εος, ὁ,ἡ. Celui qui colle (*glutinator, oris*) κολλητής, οῦ, ὁ.

Collet (*colli amictus, us*) ἡ τοῦ αὐχένος ἐφεστρίς, ίδος. Mettre à quelqu'un la main sur le collet, τὰς χεῖράς τινι ἐπιβάλλειν, βάλλω *. Collet, *pour prendre des oiseaux* (*transenna, æ*) παγίς, ίδος, ἡ.

Colleter (*in collum alicujus invadere, do, si*) τραχηλίζειν, ίζω, ίσω. Se colleter avec quelqu'un (*cum aliquo luctari, or*) τινὶ συμπαλαίειν, αίω, αίσω.

Collier (*torques, is, f.*) στρεπτός, οῦ, ὁ. Qui porte un collier (*torquatus, a, um*) στρεπτοφόρος, ου, ὁ,ἡ. Collier de chien, armé de pointes de fer (*millus, i*) δεραίαμβος, ου, ὁ.

Colliger (*colligere, go, legi*) συλλέγειν, γω, ξω. — *conclure* (*aliud ex alio inferre, fero, tuli*) συλλογίζεσθαι, ίζομαι.

Colline (*collis, is, m.*) λόφος, ου, ὁ· γεώλοφον, ου, τό· βουνός, οῦ, ὁ.

Colliquatif, ive (*colliquefaciendo aptus, a, um*) συντηκτικός, ή, όν.

Colliquation (*colliquatio, onis*) σύντηξις, εως, ἡ.

Collision (*collisus, us*) σύγκρουσις, εως, ἡ.

Colloque (*colloquium, ii*) ὁμιλία, ας, ἡ· ἔντευξις, εως, ἡ· διάλογος, ου, ὁ.

Colloquer (*collocare, o, avi*) καθιστάναι, ἵστημι *.

Colluder (*colludere, do, si*) συντεχνάζειν, άζω, άσω· συγκακουργέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Collusion (*collusio, onis*) συντέχνασμα, ατος, τό· συγκακούργημα, ατος, τό· συγκακουργία, ας, ἡ.

Collusoire (*collusorius, a, um*) συγκακουργικός, ή, όν.

Collusoirement (*collusorie*) συγκακουργικῶς.

Collyre (*collyrium, ii*) κολλύριον, ίου, τό.

Colombage (*intergerinus paries, etis*) διατείχισμα, ατος, τό.

Colombe (*columba, æ*) περιστερά, ᾶς, ἡ. Celui qui nourrit des colombes (*columbarius, ii*) περιστεροτρόφος, ου, ὁ.

Colombier (*columbarium, ii*) περιστερεών, ῶνος, ὁ· περιστεροτροφεῖον, είου, τό.

Colon (*colonus, i*) κληροῦχος, ου, ὁ.

Colon (*colum, i*) κῶλον, ου, τό.

Colonel (*legionis tribunus, i*) χιλίαρχος, ου, ὁ.

Colonial, ale (*colonicus, a, um*) κληρουχικός, ἀποικικός, ή, όν.

Colonie (*colonia, æ*) ἀποικία, ας, ἡ· κληρουχία, ας, ἡ.

Colonnade (*peristylum, i*) περίστυλος, ου, ὁ.

Colonne (*columna, æ*) κίων, ονος, ὁ· στύλος, ου, ὁ· στήλη, ης, ἡ. Petite colonne (*columella, æ*) στηλίδιον, ίου, τό. Orné de belles colonnes, εὔστυλος, ου, ὁ,ἡ. Colonne d'armée (*agmen, inis*) τάγμα, ατος, τό.

Colophane (*colophonia, iæ*) κολοφωνία, ας, ἡ.

Coloquinte (*colocynthis, idis*) κολοκύνθη, ης, ἡ· κολοκυνθίς, ίδος, ἡ.

Coloré (*coloratus, a, um*) ἐπιχρωσθείς, εῖσα, έν.

Colorer (*colorare, o, avi*) χρωννύναι, υμι· χρωματίζειν, ίζω, ίσω.

Coloris (*colorum ratio, onis*) χρῶσις, εως, ἡ· χρωματισμός, οῦ, ὁ.

Coloriste (*colorator, oris*) χρωστήρ, ῆρος, ὁ.

Colossal, ale (*colosseus, a, um*) κολοσσαῖος, αία, αῖον.

Colosse (*colossus, i*) κολοσσός, οῦ, ὁ.

Colporteur (*circumforaneus propola, æ*) περιαγοραῖος προπώλης, ου.

Colure (*colurus, i*) κόλουρος, ου, ὁ.

Combat (*pugna, æ; prælium, ii*) μάχη, ης, ἡ. Combat naval, ναυμαχία, ας, ἡ. Combat d'infanterie, πεζομαχία, ας, ἡ.— de cavalerie, ἱππομαχία, ας, ἡ. Engager le combat (*pugnam committere, tto, misi*) μάχην συνάπτειν, πτω, ψω. Combat à coups de poings (*pugilatus, us*) πυγμαχία, ας, ἡ.

Combattant (*pugnator, oris*) μαχητής, οῦ, ὁ· μαχήμων, ονος, ὁ.

Combattre (*pugnare, o, avi*) μάχεσθαι, ομαι. Ces choses se combattent (*repugnant hæc inter se*) ταῦτα ἐναντιοῦται. Combattre pour la religion, pour la liberté publique, τῆς εὐσεβείας, τῆς κοινῆς ἐλευθερίας ὑπερμαχεῖν, ῶ, ήσω.

Combattu, ue. Avoir l'esprit combattu (*animo fluctuare, o*) ἐν ἀπορίᾳ εἶναι, εἰμί *.

Combien (*quantum*) ὅσον, ὡς. Combien cela? (*quanti istud est?*) πόσου ἐστὶ τοῦτο; Combien grand (*quantus, a, um*) ὅσος, η, ον. — *avec l'interrogation*, πόσος, η, ον; Combien petit (*quantulus, a, um*) ὡς ὀλίγος, η, ον. Combien peu (*quantulum*) ὀλίγον ὅσον. Combien de fois? (*quoties?*) ποσάκις; Combien y a-t-il de temps que? (*quandiu?*) ἐκ πόσου χρόνου; Dans combien de temps? (*quando?*) πότε; Combien que (*quamvis*) εἰ καί, κἄν.

Combinaison (*rerum inter se copulatio, onis*) σύναψις, εως, ἡ· συναρμογή, ῆς, ἡ.

Combiner (*connectere, cto, xui*) συνάπτειν, πτω, ψω· συναρμόζειν, όζω, όσω.

Comble (*auctorium, ii*) ἐπίμετρον, ου, τό· προσθήκη, ης, ἡ. Comble d'une maison (*culmen, inis*) τὸ ἄκρον, ου· κορυφή, ῆς, ἡ. De fond en comble (*funditus*) ἄρδην, ἐκ θεμελίων, παντελῶς. Etre au comble de ses plaisirs (*voluptatibus cumulari, or*) ταῖς ἡδοναῖς ὑπερπλησθῆναι.

Comblé (*cumulatus, a, um*) ἔκπλεως, εω, ὁ, ἡ.

Comblement (*cumulatio, onis*) πλήρωσις, εως, ἡ.

Combler (*cumulare, o, avi*) συνεπιτιθέναι, τίθημι*· προσεπιμετρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Combler un fossé (*fossam complere, eo, evi*) τὴν τάφρον συμπληρόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. Combler quelqu'un d'éloges (*aliquem laudibus cumulare, o*) τινὰ ὑπερεπαινέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Combustible (*comburendo aptus, a, um*) καύσιμος, η, ον.

Combustion (*combustio, onis*) ἀπόκαυμα, ατος, τό· ἐμπρησις, εως, ἡ. Mettre tout en combustion (*omnia perturbare, o, avi*) πάντα συγκεράσαι.

Comédie (*comœdia, æ*) κωμῳδία, ας, ἡ. Auteur de comédies (*comœdiarum scriptor, oris*) κωμῳδοποιητής, οῦ, ὁ· κωμῳδοποιός, οῦ, ὁ.

Comédien (*comœdus, i*) κωμῳδός, οῦ, ὁ· ὑποκριτής, οῦ, ὁ.

Comédienne (*mima, æ*) ὑποκριτίς, ίδος, ἡ.

Comestible (*edulis, e*) ἐδώδιμος, ου, ὁ, ἡ.

Comète (*cometa, æ, m.*) κομήτης, ου, ὁ.

Comices (*comitia, orum*) ἀρχαιρέσια, ων, τά.

Comique (*comicus, a, um*) κωμικός, ή, όν. — *plaisant* (*facetus, a, um*) εὐτράπελος, ου, ὁ, ἡ.

Comiquement (*comice*) κωμικῶς. — *plaisamment* (*facete*) εὐτραπέλως.

Comite (*remigum præfectus, i*) ὁ τῶν ἐρετῶν ἀρχός, οῦ.

Comité (*consessus, us*) συνεδρία, ας, ἡ.

Commandant (*præfectus, i*) ἔπαρχος, ου, ὁ. — de place (*urbis præfectus, i*) ἀστυνόμος, ου, ὁ.

Commande. Ouvrage de commande (*imperatum opus, eris*) ἐντεταλμένον ἔργον, ου.

Commandé, ée (*jussus, a, um*) προςταχθείς, εῖσα, έν. Faire ce qui est commandé (*imperata facere, io, feci*) τὰ προςτεταγμένα ποιεῖν, ῶ.

Commandement (*jussum, i*) πρόςταγμα, ατος, τό· ἐντολή, ῆς, ἡ. Pouvoir de commander (*imperium, ii*) ἀρχή, ῆς, ἡ. A commandement (*ad arbitrium*) κατὰ θέλημα, κατὰ τὸ δοκοῦν. Les dix commandements de Dieu, *ou* le décalogue, οἱ δέκα λόγοι, ων.

Commander une chose à quelqu'un (*aliquid alicui imperare, o, avi*) τινί τι ἐπιτάττειν, ττω, ξω. — *avoir l'autorité* (*esse cum imperio*) ἄρχειν, χω, ξω· βασιλεύειν, ω, σω. Se commander (*sibi ipsi imperare*) ἑαυτοῦ κρατέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Comme (*ut, sicut*) ὡς, καθάπερ, ὥςπερ. Comme si (*quasi*) ὡς εἰ, οἱονεί.

Commémoratif, ive (*ad memoriam revocans*) μνημονευτικός, ή, όν.

Commémoration (*commemoratio, onis*) διαμνημόνευσις, εως, ἡ· διήγησις, εως, ἡ.

Commençant (*elementarius, ii*) ὁ τὰ στοιχεῖα διδασκόμενος, ου.

Commencé, ée (*cœptus, a, um*) κατηργμένος, η, ον.

Commencement (*initium, ii*) ἀρχή, ῆς, ἡ. Dès le commencement (*ab initio*) ἐξ ἀρχῆς. — d'un discours (*exordium, ii*) προοίμιον, ίου, τό. Au commencement, Dieu créa le ciel et la terre, ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. *Sept.*

Un bon commencement est la moitié du tout.

(*Dimidium facti, qui cœpit, habet.* — Hor.)

— Ἀρχὴ δέ τοι ἥμισυ παντός. *Hés.*

Commencer (*incipere, io, cepi*) ἄρχεσθαι, ομαι, τινός.

Commensal (*qui simul prandet*) συνάριστος, συντράπεζος, ου, ὁ,ἡ.

Comment (*quomodo*) ὅπως, τίνα τρόπον. Comment vous portez-vous? (*quomodo vales? plur. valetis?*) πῶς ἔχεις; plur. ἔχετε;

Commentaire (*commentarius, ii*) ἐξήγησις, εως, ἡ· ὑπόμνημα, ατος, τό. Les commentaires d'Eustathe sur Homère, αἱ τοῦ Εὐσταθίου εἰς τὸν Ὅμηρον παρεκβολαί, ῶν.

Commentateur (*scriptoris interpres, etis*) ἐξηγητής, οῦ, ὁ.

Commenter (*scriptorem explanare, o, avi*) τὸν συγγραφέα ἐξηγέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι.

Commerçable (*mercabilis, e*) ὤνιος, ία, ιον.

Commerçant (*negotiator, oris*) ἔμπορος, ου, ὁ.

Commerce (*commercium, ii*) ἐμπορία, ας, ἡ· συνάλλαγμα, ατος, τό. Avoir commerce avec quelqu'un (*aliquo familiariter uti, or*) τινὶ ὁμιλέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Commercer (*negotiari, or*) ἐμπορεύειν, εύω, εύσω.

Commère. C'est une hardie commère (*audaculum prorsus mulieris ingenium!*) αὕτη δόλους ῥάπτειν ἔμπειρός ἐστι.

Commettre une faute (*peccare, o, avi*) ἁμαρτάνειν, ω, τήσω· πλημμελέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Commettre une chose à quelqu'un (*aliquid alicui committere, o, si*) τινί τι ἐγχειρίζειν, ίζω, ίσω.

Comminatoire (*minax, acis*) ἀπειλητήριος, ία, ιον· ἀπειλητικός, ή, όν.

Commis (*negotio præfectus, i*) ὁ προεστώς, ῶτος.

Commis, ise (*commissus, a, um*) ἐπιτρεπόμενος, η, ον. Crime commis (*admissum scelus, eris*) πλημμέλημα, ατος, τό· ἁμάρτημα, ατος, τό.

Commisération (*commiseratio, onis*) κατοίκτιρσις, εως, ἡ· οἶκτος, ου, ὁ.

Commissaire de police (*urbanus quæsitor, oris*) δικαστής, οῦ, ὁ. Commissaire des vivres (*annonæ præfectus, i*) ἀγορανόμος, ου, ὁ.

Commission (*mandatum, i*) ἐπίταγμα, ατος, τό· ἐντολή, ῆς, ἡ.

Commissionnaire (*institor, oris*) ἐπιστάτης, ου, ὁ· ἔμπορος, ου, ὁ.

Commissure (*commissura, æ*) συνάρθρωσις, εως, ἡ.

Commode (*commodus, a, um*) εὔχρηστος, ου, ὁ,ἡ· χρήσιμος, η, ον. Qui est d'une humeur commode (*commodus et patiens*, Hor.) εὐγνώμων, ονος, ὁ,ἡ.

Commode (*armarium, ii*) σκευοθήκη, ης, ἡ· ἄβαξ, ακος, ὁ.

Commodément (*commode*) ἐπιτηδείως.

Commodité (*commodum, i*) σύμφορον, ου, τό· ὠφέλεια, ας, ἡ· εὐχρήστημα, ατος, τό. Commodités, *biens* (*bona, orum*) οὐσία, ας, ἡ. — *lieux communs* (*latrina, æ*) ἀφεδρών, ῶνος, ὁ· ἀπόπατος, ου, ὁ.

Commotion (*commotio, onis*) συγκίνησις, εως, ἡ.

Commuable (*commutabilis, e*) εὐμετάλλακτος, ου, ὁ,ἡ· εὐμετάβλητος, ου, ὁ,ἡ.

Commuer une peine (*pœnam commutare, o, avi*) τὴν ποινὴν μεταλλάττειν, άττω, άξω.

Commun, une (*communis, e*) κοινός, ή, όν. Je n'ai rien de commun avec vous (*nihil habeo tecum commune*) οὐδὲν κοινωνῶ σοι. Le sens commun (*communis sensus, us*) κοινὴ τῶν ἀνθρώπων πρόληψις, εως. Le commun (*maxima pars*) πλεῖστοι, αι, α. Les gens du commun (*plebeii, orum*) οἱ τυχόντες, ων.

Communal, e (*ad commune pertinens, tis*) κοινοδήμιος, ία, ιον.

Communauté (*hominum congregatio, onis*) κοινόβιον, ίου, τό.

Communaux (*compascuus ager, gri*) σύμβοτος ἀγρός, οῦ.

Commune (*civitas, atis*) πόλις, εως, ἡ. Maison commune (*publicæ ædes, ium*) δημόσιον οἰκοδόμημα, ατος.

Communément (*vulgo*) κοινῇ, κοινῶς.

Communicable (*contagiosus, a, um*) ἐπιδήμιος, ία, ιον· διαδόσιμος, ου, ὁ,ἡ.

Communicatif, ive (*sociabilis, e*) κοινωνικός, ή, όν.

Communication (*communicatio, onis*) κοινωνία, ας, ἡ· μετουσία, ας, ἡ. Communication d'un mal qui se gagne (*contagium, ii*) ἡ ἐκ τῆς συναφῆς διαφθορά, ᾶς.

Communion (*sacra communio, onis*) ἱερὰ σύναξις, εως.

Communiquer (*communicare, o, avi*) κοινωνέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω· μεταδιδόναι*, δίδωμι. Communiquer avec l'ennemi (*cum hostibus consilia conferre, fero, tuli*) τοῖς πολεμίοις κοινολογεῖσθαι, οῦμαι Maladie qui se communique, διαδόσιμος νόσος, ου, ἡ.

Commutation de peine (*pœnæ commutatio, onis*) τῆς ποινῆς μεταβολή, ῆς, ἡ.

Compacité (*densitas, atis*) πυκνότης, ητος, ἡ.

Compacte (*densus, a, um*) πυκνός, ή, όν.

Compagne (*comes, itis*, f.) κοινωνός, οῦ, ἡ· ἀκόλουθος, ου, ἡ.

Compagnie (*cœtus, us*) ὁμήγυρις, εως, ἡ· ὅμιλος, ου, ὁ. Compagnie *de personnes unies entre elles* (*societas, atis*) κοινωνία, ας, ἡ. La compagnie de quelqu'un (*comitatus, us*) παρακολούθησις, εως, ἡ. Compagnie de cinq, dix, cent hommes, πεμπάς, δεκάς, ἑκατοντάς, άδος, ἡ.

Compagnon de voyage (*comes, itis*) συνέμπορος, ου, ὁ. — de guerre (*commilito, onis*) συμπολεμῶν, οῦντος. — d'école (*condiscipulus, i*) συμμαθητής, οῦ, ὁ. — de table (*convictor, oris*) συνδαιταλεύς, έως, ὁ. — de bouteille (*combibo, onis*) συμπότης, ου, ὁ.

Comparable (*comparabilis, e*) παραβλητός, οῦ, ὁ,ἡ.

Comparaison (*comparatio, onis*) σύγκρισις, εως, ἡ· παραβολή, ῆς, ἡ. En comparaison de nous (*præ nobis*) παρὰ ἡμῖν. Par comparaison (*comparate*) παραβολικῶς. — (*similitudo, inis*) ὁμοιότης, ητος, ἡ.

Comparaître (*se coram judice sistere, o, stiti*) ἐπὶ τὴν κυρίαν ἀπαντάειν-ᾷν, άω-ῶ, ήσω. Promesse de comparaître (*vadimonium, ii*) ἐγγύησις, εως, ἡ. Assigner à comparaître (*vadari, or*) κλητεύειν, εύω, εύσω. Manquer de comparaître (*vadimonium deserere, ro, rui*) φυγοδικέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Comparatif, ive (*comparativus, a, um*) συγκριτικός, ή, όν.

Comparativement (*comparate*) συγκριτικῶς.

Comparer (*unum cum alio componere, o, sui*) συγκρίνειν, ίνω, ινῶ· παρατιθέναι, τίθημι*. Se comparer à un autre (*æquare se cum altero*) ἑαυτὸν ἄλλῳ ἰσάζειν, άζω, άσω.

Compartiment (*descriptio, onis*) διάταξις, εως, ἡ. Compartiment de jardin (*pulvinus, i*) πρασιά, ᾶς, ἡ.

Comparution (*obitum vadimonium, ii*) ἡ ἐπὶ τὴν κυρίαν ἀπάντησις, εως.

Compas (*circinus, i*) διαβήτης, ου, ὁ. Action de conduire le compas (*circinatio, onis*) περιαγωγή, ῆς, ἡ. Arrondir avec le compas (*circinare, o, avi*) κυκλάζειν, άζω, άσω.

τορεύειν, ω, σω. Ciseler en relief, ἀναγλύφειν, φω, ψω.

Ciselet (*cælum, i*) γλυπτήριον, ίου, τό· γλυφεῖον, είου, τό.

Ciseleur (*cælator, oris*) γλυφεύς, έως, ὁ· γλυπτήρ, ῆρος, ὁ.

Ciselure (*cælatura, æ*) τορευτική, ῆς, ἡ. — *cælamen, inis*) γλύμμα, ατος, τό· τόρευμα, ατος, τό.

Ciste (*cistus, i, f.*) κίστος, ου, ὁ.

Citadelle (*arx, arcis*) ἄκρα, ας, ἡ· ἀκρόπολις, εως, ἡ.

Citadin, ine (*urbis incola, æ, c.*) ἀστεῖος, εία.

Citation (*in jus vocatio, onis*) κλῆσις, εως, ἡ· ἐγγύη, ης, ἡ.

Cité (*civitas, atis*) πόλις, εως, ἡ. Droit de cité (*civitas, atis*) πολιτεία, ας, ἡ. Accorder à quelqu'un le droit de cité (*alicui civitatem impertiri, ior*) πολιτογραφέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, τινά.

Citer (*in jus vocare, o, avi*) κλητεύειν, ω, σω. — un témoin (*testem citare, o, avi*) τὸν μάρτυρα παρέχεσθαι, ομαι. — un auteur (*auctorem citare, o*) τὸν συγγραφέα περιφέρεσθαι, προβάλλεσθαι, ομαι.

Citérieur, eure (*citerior, ius*) ἐγγύτερος, α, ον· ἐνδότερος, α, ον.

Citerne (*cisterna, æ*) δεξαμενή, ῆς, ἡ· λάκκος, ου, ὁ. Eau de citerne (*aqua cisternina*) λακκαῖον ὕδωρ, ατος.

Citoyen, enne (*civis, is, c.*) πολίτης, ου, ὁ· πολῖτις, ιδος, ἡ.

Citrin, ine (*citrinus, a, um*) κίτριος, ία, ιον.

Citron (*citreum malum, i*) κίτριον ου μηδικὸν μῆλον, ου.

Citronnier (*citrus, i, f.*) κιτρία, ας, ἡ· μηδικὴ μηλέα, ας.

Citrouille (*cucurbita, æ*) σικύα, ας, ἡ· σικυώνη, ης, ἡ.

Civil, e (*civilis, e*) πολιτικός, ή, όν. Guerre civile (*civile bellum, i*) ἐμφύλιος πόλεμος, ου. — (*comis, e*) ἀστεῖος, εία, εῖον.

Civilement (*civiliter*) πολιτικῶς. — (*urbane*) ἀστείως.

Civiliser (*ad cultum civilem deducere, co, xi*) εἰς κοινωνίαν παραλαβεῖν, λαμβάνω*. — (*mansuefacere, facio, feci*) ἡμερόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Civilité (*urbanitas, atis*) ἀστειότης, ητος, ἡ· ἀστεϊσμός, οῦ, ὁ. Faire à quelqu'un des civilités, τινὰ φιλοφρονεῖσθαι, οῦμαι, ήσομαι.

Civique (*civicus, a, um*) πολιτικός, ή, όν· ἀστυκός, ή, όν. Couronne civique (*civica corona*) πολιτικὸς στέφανος, ου.

Clabaud (*blatero, onis*) βλάξ, ακός, ὁ.

Clabauder (*adlatrare, o, avi*) προσυλακτέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. — (*clamitare, o, avi*) κραυγάζειν, άζω, άσω.

Clabauderie (*clamitatio, onis*) κραυγή, ῆς, ἡ.

Clabaudeur, euse (*oblatrator, trix*) προσυλακτῶν, οῦσα.

Claie (*crates, is*) ταρσός ου ταῤῥός, οῦ, ὁ. Fait de claies (*cratitius, a, um*) τάρσινος ου τάῤῥινος, η, ον.

Clair, e (*clarus, a, um*) λαμπρός, ά, όν· φωτεινός, ή, όν· φανερός, ά, όν· ἀγλαός, ή, όν. Cheveux clairs (*rari capilli, orum*) σπάνιαι τρίχες. Qui a un son clair (*clarisonus, a, um*) ὀξύφωνος, ου, ὁ,ἡ. Clair, *en parlant d'un discours* (*dilucidus, a, um*) σαφής, έος, ὁ,ἡ. Voir clair (*clare videre, eo, di*) ἐναργῶς ἰδεῖν, ου ὁρᾶν, ῶ.

Clairement (*perspicue, candide*) φανερῶς, σαφῶς· εὐγνωμόνως, ἁπλῶς.

Clairet. Vin clairet (*rubellum vinum, i*) κιῤῥὸς οἶνος, ου.

Clairon (*lituus, i*) στρογγύλη σάλπιγξ, ιγγος.

Clair-semé, ée (*rarus, a, um*) σπανός, ή, όν· σπάνιος, α, ον· ἀραιός, ά, όν· μανός, ή, όν.

Clairvoyance (*perspicacitas, atis*) εὐστοχία, ας, ἡ· εὐσυνεσία, ας, ἡ.

Clairvoyant, e (*perspicax, acis*) εὔστοχος, ου, ὁ,ἡ· εὐσύνετος, ου, ὁ,ἡ.

Clameur (*clamor, oris*) βοή, ῆς, ἡ· κραυγή, ῆς, ἡ.

Clandestin, ine (*clandestinus, a, um*) κρύφιος, ία, ιον· λαθραῖος, αία, αῖον.

Clandestinement (*clandestino*) κρυφίως, λαθραίως.

Clapier (*leporum latibulum, i*) ὁ τῶν λαγῶν χηραμός, οῦ.

Claquement de dents (*dentium crepitus, us*) ὀδαξισμός, οῦ, ὁ. — de mains (*complosæ manus, uum*) κρότησις, εως, ἡ.

Claquemurer (*arctius includere, do, si*)

ἐν στενοτέρᾳ φυλακῇ ἔχειν. Se claquemurer (*domi se includere*) ἐνδομυχέειν-εῖν, έω ῶ, ήσω.

Claquer des mains (*manus complodere, do, si*) κροτέειν-εῖν, έω-ω, ήσω.

Claquet (*molare crepitaculum, i*) μυλικὸν κρόταλον, ου.

Clarifié, **ée**. Vin clarifié (*defœcatum vinum, i*) ἄτρυγος οἶνος, ου.

Clarifier (*defæcare, o, avi*) ἀποτρυγόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Clarine (*tintinnabulum, i*) κώδων, ωνος, ὁ.

Clarté (*claritas, atis*) λαμπρότης, ητος, ἡ. — des yeux (*visus claritas*) ὀξυδερκία, ας, ἡ. — de la voix (*vocis claritas*) λαμπροφωνία, ας, ἡ.

Classe (*classis, is*) τίμημα, ατος, τό. — de collége (*schola, æ*) σχολαστήριον, ίου, τό. Aller en classe, εἰς τὸ διδασκαλεῖον φοιτᾷν, ῶ, ήσω.

Classement (*rerum apta ordinatio, onis*) καταλοχισμός, οῦ, ὁ.

Classer (*in classes distribuere, uo, ui*) καταλοχίζειν, ίζω, ίσω.

Classification (*in classes distributio, onis*) καταλοχισμός, οῦ, ὁ.

Classique. Auteur classique (*classicus scriptor, oris*) ὁ ἐν τῷ τιμήματι συγγραφεύς, έως.

Clatir (*clamitare, o, avi*) πολλάκις κράζειν, άζω, άξω.

Claudication (*claudicatio, onis*) χώλανσις, εως, ἡ· χωλότης, ητος, ἡ.

Clause (*clausula, æ*) κεφάλαιον, ου, τό.

Claveau (*pusula, æ*) φλυκτίς, ίδος, ἡ.

Clavelé, **ée** (*pusulosus, a, um*) φλυκταινώδης, εος, ὁ,ἡ.

Clavette (*clavula, æ*) μικρὸς γόμφος, ου.

Clavicule (*clavicula, æ*) κλειδίον, ίου, τό.

Clayon (*craticula, æ*) ταῤῥίον, ίου, τό.

Clef (*clavis, is*) κλείς, δός, ἡ. Petite clef (*clavicula, æ*) τὸ κλειδίον, ου. Clef de voûte (*cameræ conclusura, æ*) θόλος, ου, ὁ. La grammaire est la clef des sciences, προοδοποιεῖ εἰς τὰ μαθήματα ἡ γραμματική.

Clématite (*clematis, idis*) κληματίς, ίδος, ἡ.

Clémence (*clementia, æ*) εὐγνωμοσύνη, ης, ἡ· πραότης, ητος, ἡ. Avec clémence (*clementer*) εὐγνωμόνως, ἠπίως.

Clément, **te** (*clemens, tis*) εὐγνώμων, ονος, ὁ,ἡ.

Cléopatre, reine d'Egypte, Κλεοπάτρα, ας, ἡ.

Clepsydre (*clepsydra, æ*) κλεψύδρα, ας, ἡ.

Clerc (*clericus, i*) κληρικός, οῦ, ὁ. — de palais (*scriba, æ*, m.) γραμματεύς, έως, ὁ. Un pas de clerc (*erratum, i*) σφάλμα, ατος, τό.

Clergé (*clericus ordo, inis*) κλῆρος, ου, ὁ.

Clérical, **ale** (*ecclesiasticus, a, um*) ἐκκλησιαστικός, ή, όν.

Client, **e** (*cliens, tis*, c.) πελάτης, ου, ὁ· πελάτις, ιδος, ἡ.

Clientèle (*clientela, æ*) πελατεία, ας, ἡ· θεραπεία, ας, ἡ.

Clignement (*nictatio, onis*) σκαρδάμυξις, εως, ἡ.

Cligner (*nictare, o, avi*) σκαρδαμύττειν, ττω, ξω.

Clignotement (*crebra palpebratio, onis*) βλεφαρισμός, οῦ, ὁ.

Clignoter (*crebro nictare, o, avi*) βλεφαρίζειν, ίζω, ίσω.

Climat (*clima, atis*) κλίμα, ατος, τό.

Climatérique (*climactericus, a, um*) κλιμακτηρικός, ή, όν.

Clin d'oeil (*nictatio, onis*) σκαρδάμυξις, εως, ἡ. Dans un clin d'œil (*puncto temporis*) ἐν ἀκαρεῖ, ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ. — *Voyez* Instant.

Clinique. Médecine clinique (*clinica medicina, æ*) κλινική, ῆς, ἡ.

Clinquant (*fucatus nitor, oris*) φυκωθεῖσα λαμπρότης, ητος.

Clio, Muse de l'histoire (*Clio, Clius*) Κλειώ, όος-οῦς, ἡ.

Clique (*clandestina coïtio, onis*) σύστασις, εως, ἡ.

Cliqueter (*strepitare, o, avi*) κτυπέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Cliquetis (*strepitus, us*) κτύπος, ου, ὁ.

Cliquette (*crumata, um*) κρούματα, ων, τά.

Clisse (*craticula, æ*) ταῤῥίον, ου, τό.

Cloaque (*cloaca, æ*) ἀμάρα, ας, ἡ· ἐκδοχεῖον, είου, τό.

Concéder (*concedere, do, ssi*) συγχωρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Concentrer sa colère (*iram concoquere, quo, xi*) τὴν ὀργὴν πεπαίνειν, αίνω, ανῶ. Se concentrer (*coalescere, sco*) εἰς τὸ αὐτὸ συνάπτεσθαι, ομαι.

Conception (*conceptio, onis*) σύλληψις, εως, ἡ. — (*intelligentia, æ*) σύνεσις, εως, ἡ· ἔννοια, ας, ἡ.

Concernant (*de*, abl.) περί, ἀμφί, *gén.*

Concerner (*ad aliquem pertinere, eo, ui*) προςήκειν, κω, ξω.

Concert (*concentus, us*) ἁρμονία, ας, ἡ· συνῳδία, ας, ἡ· συμφωνία, ας, ἡ. — (*consensus, us*) ὁμόνοια, ας, ἡ· ὁμοφροσύνη, ης, ἡ. De concert (*uno consensu*) ἐκ μιᾶς γνώμης.

Concerté, ée (*consultus, a, um*) προνενοημένος, η, ον· ἐσκεμμένος, η, ον.

Concerter une affaire avec quelqu'un (*cum aliquo de re deliberare, o, avi*) τινὶ περί τινος συμβουλεύεσθαι, ομαι.

Concerto (*symphonia, æ*) συμφωνία, ας, ἡ.

Concession (*concessio, onis*) συγχώρησις, εως, ἡ.

Concevable (*intelligendus, a, um*) ληπτέος, α, ον.

Concevoir (*concipere, io, cepi*) κύειν, ω, σω. Concevoir de l'espérance (*spem concipere*) ἐλπίδα λαμβάνειν. —, *se faire une juste idée des choses* (*intelligere, go, exi*) συλλαμβάνειν, ω*.

Conchyle (*murex, icis*, m.) κογχύλιον, ίου, τό.

Concierge (*custos, odis*) φύλαξ, ακος, ὁ. — d'une prison (*carceris custos, odis*) δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ· φυλακτήρ, ῆρος, ὁ.

Conciergerie (*carcer, eris*) φυλακή, ῆς, ἡ· δεσμωτήριον, ίου, τό.

Concile (*concilium, ii*) σύνοδος, ου, ἡ. Assembler un — (*concilium cogere, go, egi*) ἐκκλησιάζειν, άζω, άσω.

Conciliable (*conciliandus, a, um*) συναπτέος, α, ον.

Conciliabule (*conciliabulum, i*) συνόδιον, ίου, τό· συνέδριον, ίου, τό.

Conciliant, e (*conciliando aptus, a, um*) συναπτικός, ή, όν.

Conciliateur (*conciliator, oris*) καταλλακτής, οῦ, ὁ.

Conciliation (*conciliatio, onis*) συναλλαγή, ῆς, ἡ· συνοικείωσις, εως, ἡ.

Conciliatrice (*conciliatrix, icis*) προξενήτρια, ίας, ἡ.

Concilier deux personnes entre elles (*alterum alteri conciliare, o, avi*) τινά τινι συνοικειόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. Se concilier la bienveillance de quelqu'un (*alicujus benevolentiam sibi conciliare*) εὔνοιάν τινος κτᾶσθαι, ῶμαι.

Concis, ise (*concisus, a, um*) σύντομος, ου, ὁ,ἡ.

Concision (*concisio, onis*) συντομία, ας, ἡ.

Concitoyen, enne (*civis, is*, c.) πολίτης, ου, ὁ· πολῖτις, ιδος, ἡ.

Conclu, ue (*conclusus, a, um*) ἀποτελεσθείς, εῖσα, έν. Chose conclue (*constitutum, i*) σύνθεμα, ατος, τό· διάταξις, εως, ἡ.

Concluant, e (*demonstrativus, a, um*) ἀποδεικτικός, ή, όν.

Conclure (*concludere, o, si*) συμπεραίνειν, αίνω, ανῶ· ἐπιλέγειν, γω, ξω. C'est ainsi que j'ai conclu (*sic mihi constitutum est*) οὕτω δέδοκταί μοι.

Conclusion d'une affaire (*negotii confectio, onis*) ἡ τοῦ πράγματος διάπραξις, εως. — d'un discours (*peroratio, onis*) ἐπίλογος, ου, ὁ.

Concoction (*coctio, onis*) ἕψησις, εως, ἡ· πέψις, εως, ἡ.

Concombre (*cucumis, eris*, m.) σίκυς, υος, ὁ.

Concomitance (*concomitantia, æ*) ἀκολουθία, ας, ἡ.

Concomitant, e (*concomitans, antis*) ἀκόλουθος, ου, ὁ,ἡ.

Concordance (*convenientia, æ*) ἐφαρμογή, ῆς, ἡ· ὁμολογία, ας, ἡ.

Concorde (*concordia, æ*) ὁμοφροσύνη, ης, ἡ· ὁμόνοια, ας, ἡ. Avec concorde (*concorditer*) ὁμοφρόνως· ὁμονοητικῶς. Propre à entretenir la concorde, ὁμονοητικός, ή, όν.

Concorder (*concordare, o, avi*) συμφωνέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω· ὁμονοέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Concourir (*conspirare, o, avi*) συμπνέειν, έω, εύσω. —, *être en concurrence avec quelqu'un*, ἀντιποιέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι, τινός ou τινί.

Concours (*concursus, us*) συνδρομή, ῆς, ἡ. —, *dispute pour un prix* (*concertatio, onis*) ἀγώνισις, εως, ἡ.

Concret, ète (*concretus, a, um*) συνεστηκώς, κυῖα, κός· συμπαγείς, εῖσα, έν· σύμπηκτος, ου, ὁ,ἡ.

Concrétion (*concretio, onis*) σύστασις, εως, ἡ· σύμπηξις, εως, ἡ.

Conçu, ue (*conceptus, a, um*) κυηθείς, εῖσα, έν. — (*intellectus, a, um*) συλληφθείς, εῖσα, έν. — (*enunciatus, a, um*) ἀποφαντός, ή, όν.

Concubinage (*concubinatus, us*) παλλάκευμα, ατος, τό· παλλακεία, ας, ἡ.

Concubinaire (*concubinus, i*) παλλακός, οῦ, ὁ· συνευνέτης, ου, ὁ.

Concubine (*concubina, æ*) παλλακή, ῆς, ἡ· συνευνέτις, ιδος, ἡ.

Concupiscence (*concupiscentia, æ*) ἐπιθυμία, ας, ἡ.

Concupiscible (*concupiscibilis, e*) ἐπιθυμητός, ή, όν.

Concurremment (*conjuncte*) συνημμένως, συνεζευγμένως.

Concurrence (*concursus, us*) συνδρομή, ῆς, ἡ.

Concurrent, e (*concurrens, entis*) σύνδρομος, ου, ὁ,ἡ.

Concussion (*prævaricatio, onis*) καθύφεσις, εως, ἡ. Commettre d'horribles concussions dans les provinces, ὠμῶς τὰς ἐπαρχίας διαφορεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.*

Concussionnaire (*prævaricator, oris*) καθυφιέμενος, ου, ὁ.

Condamnable (*damnandus, a, um*) καταδικαστέος, καταγνωστέος, έα, έον. — (*vituperandus, a, um*) ψεκτέος, κακηγορητέος, έα, έον.

Condamnation (*damnatio, onis*) κατάγνωσις, εως, ἡ· καταδίκη, ης, ἡ.

Condamné, ée (*damnatus, a, um*) κατεγνωσμένος, η, ον· κατάδικος, ου, ὁ,ἡ. Une porte condamnée (*impervia janua*) ἀδιάβατος, ἀδιέξοδος θύρα, ας.

Condamner quelqu'un à mort (*aliquem capite damnare, o, avi*) καταγινώσκειν, γινώσκω*, τινὸς θάνατον, ou τινὰ θανάτου. Se condamner à un exil volontaire (*exsilium sibi consciscere, sco*) ἑκουσίως φυγεῖν.

Condensation (*densatio, onis*) πυκνότης, ητος, ἡ· πύκνωσις, εως, ἡ.

Condensé, ée (*densus, a, um*) πυκνός, ή, όν.

Condenser (*densare, o, avi*) πυκνόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω· πυκάζειν, άζω, άσω.

Condescendance (*obsequium, ii*) συγκατάβασις, εως, ἡ. Avec condescendance (*obsequenter*) συγκαταβατικῶς. Tout ce qu'il a fait par condescendance pour moi, ὅσα μοι ἐχαρίσατο.

Condescendant (*obsequens, entis*) συγκαταβατικός, συγχωρητικός, ή, όν· χαριζόμενος, η, ον.

Condescendre à la volonté de quelqu'un (*alicui morem gerere, ro, ssi*) συγκαταβαίνειν, βαίνω*, τινί· χαρίζεσθαι, ζομαι, τινί.

Condisciple (*condiscipulus, i*) συμμαθητής, οῦ, ὁ.

Condition (*conditio, onis*) κατάστασις, εως, ἡ· κλῆρος, οῦ, ὁ. Condition d'un traité (*lex, legis*) ὁμολογία, ας, ἡ. A condition (*ea conditione*) ἐπὶ ταύταις ὁμολογίαις· ἐπὶ τούτῳ, ἐφ' ᾧ. Meilleure condition (*melior conditio*) τὸ βέλτιον, ονος. Pire. — (*deterior conditio*) τὸ ἔλαττον, ονος· μειονεξία, ας, ἡ.

Conditionné, ée (*vitio carens, entis*) κατασκευαστός, ή, όν.

Conditionnel, elle (*conditionalis, e*) ὑποθετικός, συνθηματικός, ή, όν.

Conditionnellement (*conditionaliter*) ὑποθητικῶς, κατὰ συνθήκην.

Conditionner (*omnibus numeris absolvere, vo, vi*) κατασκευάζειν, άζω, άσω, τί.

Condoléance (*ex alterius dolore perceptus dolor, oris*) συμπάθεια, παραμυθία, ας, ἡ.

Conducteur, trice (*dux, ducis, c.*) ἡγεμών, όνος, ὁ· ἡγεμονίς, ίδος, ἡ· ὁδηγός, οῦ, ὁ,ἡ.

Conduire (*ducere, co, xi*) ἄγειν, γω, ξω· ὁδηγέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Conduire par la main (*ducere manu*) χειραγωγέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Conduire une armée (*ducere exercitum*) τῆς στρατιᾶς ἡγέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι. Conduire l'Etat (*rempublicam administrare, o, avi*) τὰ κοινὰ πράττειν, ττω, ξω· τῆς πόλεως πραγμάτων ἐπιμελεῖσθαι, οῦμαι. Conduire bien sa maison (*bene rem familiarem administrare*) εὖ οἶκον οἰκεῖν. Se conduire (*se*

gerere, ro, ssi) πράττειν, ττω, ξω. Se bien conduire dans une affaire (*in re aliqua optime se gerere*) καλλιστεύειν, εύω, εύσω.

Conduit (*ductus, us*) ἀγωγή, ῆς, ἡ. Conduit des eaux (*aquarum ductus, us*) ὑδραγωγία, ας, ἡ.

Conduit, e (*ductus, a, um*) ἠγμένος, η, ον· ἀχθείς, εῖσα, έν.

Conduite (*deductio, onis*) παραγωγή, ῆς, ἡ. Conduite en chemin (*in itinere deductio, onis*) ὁδηγία, ας, ἡ. Conduite de l'Etat (*publicarum rerum administratio, onis*) πολιτεία, ας, ἡ. Conduite d'un poëme (*œconomia, æ*) οἰκονομία, ας, ἡ. Conduite d'un enfant (*educatio, onis*) ἀγωγή, ῆς, ἡ. Conduite, *façon d'agir* (*vivendi ratio, onis*) τρόπος, ου, ὁ· ἐπιτήδευμα, ατος, τό. Conduite, *prudence* (*prudentia, æ*) μῆτις, ιδος, ἡ· φρόνησις, εως, ἡ.

Condyle (*condylus, i*) κόνδυλος, ου, ὁ.

Cône (*conus, i*) κῶνος, ου, ὁ.

Confection (*confectio, onis*) διάπραξις, εως, ἡ· συσκευασία, ας, ἡ.

Confectionner (*conficere, io, feci*) διαπράττειν, ττω, ξω· ἀπεργάζεσθαι, άζομαι.

Confédération (*fœdus, eris*) ὁμολογία, ας, ἡ· συνθεσία, ας, ἡ· κοινωνία, ας, ἡ. La confédération achéenne, τὸ τῶν Ἀχαιῶν κοινόν, οῦ. Rompre la — (*fœdus violare, o, avi*) παρασπονδεῖν, έω, ήσω.

Confédéré, ée (*fœderatus, a, um*) ὁμόσπονδος, ου, ὁ, ἡ.

Confédérer [Se (*fœdus facere, io, feci*) σπένδεσθαι, ομαι.

Conférence (*comparatio, onis*) σύγκρισις, εως, ἡ· παραβολή, ης, ἡ. (*colloquium, ii*) ὁμιλία, ας, ἡ· ἔντευξις, εως, ἡ. Entrer en conférence avec quelqu'un (*in colloquium venire cum aliquo*) ἀφικνεῖσθαί τινι εἰς λόγους. Conférences secrètes avec l'ennemi (*clandestina cum hostibus colloquia*) λαθραῖαι πρὸς πολεμίους συνουσίαι, ῶν.

Conférer (*comparare, o, avi*) συγκρίνειν, ίνω, ινῶ. — avec quelqu'un (*cum aliquo colloqui, or*) τινὶ συλλαλέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Confesser (*confiteri, eor*) ὁμολογέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Confesser ingénûment sa faute (*erratum ingenue confiteri*) τὴν ἁμαρτίαν εὐήθως προσομολογεῖν, ῶ, ήσω.

Confession (*confessio, onis*) ἐξομολόγησις, εως, ἡ· ὁμολογία, ας, ἡ.

Confiance (*fiducia, æ*) πίστωσις, εως, ἡ· πεποίθησις, εως, ἡ. Trop grande confiance en soi-même (*confidentia, æ*) παραφρόνημα, ατος, τό· θράσος, εος-ους, τό. Avec confiance (*fidenter*) εὐθαρσῶς, εὐτόλμως.

Confiant, e (*ad fiduciam propensus, a, um*) πρὸς τὴν πεποιθίαν πεφυκώς, υῖα, ός. — *présomptueux* (*confidens, entis*) παράτολμος, ου, ὁ, ἡ· θρασύς, εῖα, ύ.

Confidemment (*cum fiducia*) πεποιθότως.

Confidence (*arcanorum communicatio, onis*) ἡ τῶν ἀποῤῥήτων κοινώνησις, εως. L'homme qui était dans la confidence de Philippe, ὁ πάντα τῷ Φιλίππῳ συνειδώς, ότος.

Confident, e. C'est le confident de tous mes secrets (*meis consiliis est intimus*) τῆς ἐμοῦ βουλῆς κοινωνῶν ἐστι.

Confier (*committere, o, si*) ἐγχειρίζειν, ίζω, ίσω· ἐμπιστεύειν, εύω, εύσω· ἐπιτρέπειν, πω, ψω. Se confier (*confidere, do*) πείθεσθαι, ομαι.

Configuration (*conformatio, onis*) συσχηματισμός, οῦ, ὁ.

Confiner (*confinem esse*) μεθορίζειν, ίζω, ίσω. Confiner au bout du monde (*in ultimum orbem relegare, o*) εἰς τὰς ἐσχάτας χώρας ἀποπέμπειν, πω, ψω. Confiner en prison (*in carcerem compingere, go, egi*) εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐμβάλλειν, βάλλω*. Se confiner en un lieu (*in locum recedere, do*) εἴς τινα τόπον ἀναχωρεῖν, ῶ, ήσω.

Confins (*fines, ium*) μεθόριον, ίου, τό.

Confire (*condire, io, ivi*) παραρτύειν, ύω, ύσω· σκευάζειν, άζω, άσω. Bon à confire (*conditaneus, a, um*) ἀρτυτός, ή, όν· σκευαστός, ή, όν.

Confirmatif, ive (*fidem rei faciens, entis*) πιστευτικός, ή, όν.

Confirmation (*confirmatio, onis*) βεβαίωσις, εως, ἡ.

Confirmé, ée (*confirmatus, a, um*) χρατυνθείς, εῖσα, έν.

Confirmer (*confirmare, o, avi*) βεβαιόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. — *rendre plus certain*, πιστόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. — *appuyer par de nouvelles preuves*, ἐξελέγχειν, χω, ξω.

Les bruits de paix se confirment, βέβαιός ἐστιν ὁ λόγος περὶ εἰρήνης.

Confiscation (*fisco bonorum addictio, onis*) δήμευσις, εως, ἡ.

Confiseur (*conditor, oris*) ἡδυντήρ, ῆρος, ὁ.

Confisquer (*bona fisco addicere, co, xi*) δημεύειν, εύω, εύσω.

Confit, e (*conditus, a, um*) ἠρτυμένος, η, ον· σκευασθείς, εῖσα, έν.

Confiture (*conditus, us*) ἄρτυμα, ατος, τό· σκευασία, ας, ἡ.

Conflagration (*conflagratio, onis*) κατάφλεξις, εως, ἡ.

Conflit (*conflictus, us*) σύγκρουσις, εως, ἡ· διαμάχημα, ατος, τό.

Confluent (*confluens, entis*) σύῤῥοος-ους, όου-οῦ, ὁ· συῤῥοή, ῆς, ἡ.

Confondre (*confundere, o, fudi*) συγχέειν, έω, εύσω· συνταράττειν, ττω, ξω. Confondre ses adversaires (*adversariis os occludere, do, clusi*) τοῖς ἀντιλέγουσι τὸ στόμα ἐμφράττειν, ττω, ξω. — *couvrir de honte*, ἐρυθραίνειν, αίνω, ανῶ.

Confondu, ue (*confusus, a, um*) συγκεχυμένος, η, ον· ταραχθείς, εῖσα, έν. — (*convictus, a, um*) κατελεγχθείς, εῖσα, έν· ἁλούς, οῦσα, όν. — (*pudore suffusus, a, um*) ἐρυθριώμενος, η, ον. Sans être — ἀναισχύντως.

Conformation (*conformatio, onis*) διαμόρφωσις, εως, ἡ· μορφή, ῆς, ἡ.

Conforme (*consentaneus, a, um*) συνῳδός, οῦ, ὁ,ἡ· ὁμόφωνος, ου, ὁ,ἡ. Conforme à la raison (*rationi congruens, entis*) ἄξιος, ία, ιον. Actions conformes à la vertu (*virtuti consentaneæ actiones*) αἱ κατ' ἀρετὴν πράξεις. Ses discours sont conformes à ses actions (*verba factis congruunt*) ἁρμόττουσι τοῖς πράγμασιν οἱ λόγοι.

Conformé, ée. Corps bien conformé (*bene constitutum corpus, oris*) εὐσταθὲς τοῦ σώματος σύστημα, ατος.

Conformément (*congruenter*) ἁρμοζόντως. Vivre conformément à la nature (*congruenter naturæ vivere*) κατὰ φύσιν ζῆν.

Conformer (*accommodare, o, avi*) σχηματοποιέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Se conformer à la volonté de quelqu'un (*se ad alicujus voluntatem conformare*) τινὶ πάντα ποιεῖν πρὸς χάριν· ταῖς ἐπιθυμίαις τινὸς συναγορεύειν, ω.

Conformité (*convenientia, æ*) ἐφαρμογή, ῆς, ἡ· ὁμολογία, ας, ἡ.

Confortatif, ive (*corroborans, antis*) βριάων-ῶν, άουσα-ῶσα, άον-ῶν.

Conforter (*corroborare, o*) βριάειν-ᾶν, άω-ῶ· κραταιόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω· ῥώω, ῥωννύω, ῥώννυμι, fut. ῥώσω.

Confraternité (*sodalitas, atis*) φρατρία, ας, ἡ.

Confrère (*sodalis, is*) φρατήρ, ῆρος, ὁ.

Confrérie (*pia sodalitas, atis*) εὐσεβὴς φρατρία, ας.

Confrontation (*comparatio, onis*) εἰκασία, ας, ἡ.

Confronter (*testes reo producere, co, xi*) τοὺς τῷ φεύγοντι μάρτυρας ἐπάγεσθαι. — *comparer* (*comparare, o, avi*) παρεικάζειν, άζω, άσω.

Confus, use (*confusus, a, um*) συγκεχυμένος, η, ον. Troupe confuse (*incondita multitudo, inis*) πολυμιγὴς ὄχλος, ου. — *couvert de confusion*, ἐρυθριώμενος, η, ον.

Confusément (*confuse*) συγκεχυμένως, φύρδην. — *d'une manière obscure*, ἀμαυρῶς, σκοτεινῶς.

Confusion (*confusio, onis*) σύγχυσις, εως, ἡ. Mettre tout en confusion (*omnia permiscere, eo, scui*) πάντα συνταράττειν, ττω, ξω. Avoir de la confusion d'une chose (*erubescere, sco*) κατ' αἰδῶ ἐρυθριᾷν. En confusion (*confusim*) χύδην, φύρδην.

Conge (*congius, ii*) χόος, *contr.* χοῦς· χοεύς, έως, ὁ.

Congé d'un soldat (*commeatus, us*) δίοδος, ου, ἡ. Congé d'un domestique (*missio, onis*) ἄφεσις, εως, ἡ. Congé des écoliers (*vacatio, onis*) σχολή, ῆς, ἡ. Prendre congé de quelqu'un (*alicui valedicere, dico, dixi*) τινὰ χαίρειν ἐάειν-ᾶν, άω-ῶ, άσω.

Congédier (*dimittere, o, si*) ἀφιέναι, ἵημι *.

Congélation (*congelatio, onis*) σύμπηξις, εως, ἡ· κρυστάλλωσις, εως, ἡ.

Congeler (*congelare, o*) συμπηγνύειν, ύω. Se — συγκρυσταλλοῦσθαι, οῦμαι.

Congénère (*congener, eris*) ὁμογενής, συγγενής, έος, ὁ,ἡ.

Congestion (*congestio, onis*) συμφόρησις, εως, ἡ· ἀθροισμός, οῦ, ὁ.

Congiaire (*congiarium, ii*) ἡ τοῦ χοέως ἐπίδοσις, εως.

Conglobation (*conglobatio, onis*) συστροφή, ῆς, ἡ· συνείλησις, εως, ἡ.

Congloméner (*conglomerare, o, avi*) συσπειράειν-ᾶν, άω-ῶ, άσω· κατειλέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Conglutination (*conglutinatio, onis*) συγκόλλησις, εως, ἡ· συνάφεια, ας, ἡ.

Conglutiner (*conglutinare, o, avi*) συγκολλάειν-ᾶν, άω-ῶ, ήσω.

Congre (*conger, gri*) γογγρός, οῦ, ὁ.

Congrégation (*conventus, us*) φρατρία, ας, ἡ· κοινωνία, ας, ἡ.

Congru, ue (*congruus, a, um*) ἁρμοστός, ή, όν· ὁμολογούμενος, η, ον.

Congruïté (*congruentia, æ*) εὐαρμοστία, ας, ἡ· ἐφαρμογή, ῆς, ἡ.

Congrument (*congruenter*) ἁρμοζόντως, προσηκόντως.

Conifère (*conifer, era, erum*) κωνοφόρος, ου, ὁ,ἡ.

Conique (*turbinatus, a, um*) κωνοειδής, στρομβοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Conjectural, ale (*conjecturalis, e*) στοχαστικός, εἰκαστικός, ή, όν.

Conjecturalement (*ex conjectura*) στοχαστικῶς, εἰκαστικῶς.

Conjecture (*conjectura, æ*) στοχασμός, οῦ, ὁ· εἰκασμός, οῦ, ὁ. Tirer une conjecture de quelque chose, τεκμήριόν τι ποιεῖσθαι, οῦμαι, ήσομαι.

Conjecturer (*ex re conjecturam sumere, mo, psi*) ἀπό τινος στοχάζεσθαι, ομαι· εἰκάζειν, άζω, άσω. Habile à conjecturer, στοχαστικός, ή, όν. Autant que je pouvais conjecturer (*quantum conjectura assequi licebat*) ὡς ἐνῆν τεκμαίρεσθαι.

Conjoindre (*connubio jungere, go, xi*) τῷ γάμῳ συνάπτειν, πτω, ψω.

Conjointement (*conjunctim*) συλλήβδην, κατὰ συμπλοκήν.

Conjoints (*matrimonio conjuncti*) σύζυγες, ων, οἱ,αἱ.

Conjonctif. — *Voyez* Subjonctif.

Conjonctif, ive. Particule conjonctive (*conjunctio, onis*) σύνδεσμος, ου, ὁ.

Conjonction (*conjugium, ii*) γάμος, ου, ὁ· ἐπιγαμία, ας, ἡ. — (*conjunctio, onis*) σύνδεσμος, ου, ὁ· σύζευξις, εως, ἡ. Conjonction de la lune et du soleil (*lunæ coitus, us*) ἡ τῆς σελήνης σύνοδος πρὸς ἥλιον.

Conjoncture (*rerum concursus, us*) καιρός, οῦ, ὁ.

Conjugaison (*conjugatio, onis*) συζυγία, ας, ἡ.

Conjugal, ale (*conjugalis, e*) γαμικός, ή, όν· γαμήλιος, ίου, ὁ,ἡ. Violer la foi conjugale, γαμοκλοπεῖν, ῶ, ήσω, *Phocyl.*

Conjuguer (*conjugare, o, avi*) συζευγνύναι, υμι, ζεύξω.

Conjurateur (*conjurationis princeps, cipis*) ὁ τῆς συστάσεως ἀρχός, οῦ.

Conjuration (*conjuratio, onis*) συνωμοσία, ας, ἡ· σύστασις, εως, ἡ. Former une conjuration (*conjurationem facere, io, feci*) τὰς συνωμοσίας συγκροτέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. — (*obtestatio, onis*) προσλιπάρησις, εως, ἡ.

Conjuré, ée (*conjurationis particeps, cipis*) συνομόσας, ασα· συνωμότης, ου, ὁ.

Conjurer (*obsecrare, o, avi*) προσλιπαρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Conjurer contre les ennemis de l'Etat (*in hostes patriæ conjurare, o, avi*) ἐπὶ τοὺς τῆς πατρίδος ἐχθροὺς συνομνύναι, όμνυμι.

Connaissable (*qui, quæ, quod agnosci potest*) γνωστέος, α, ον.

Connaissance (*cognitio, onis*) σύνεσις, εως, ἡ· γνῶσις, εως, ἡ· κατάληψις, εως, ἡ. — (*mens, tis*) νόος-οῦς, νόου-οῦ, ὁ· φρήν, φρενός, ἡ. Il perdit aussitôt connaissance (*statim mente concidit*) εὐθὺς εἰς ἀθυμίαν ἐνέπεσε. Reprendre connaissance (*mentem colligere, go, legi*) τὴν ψυχὴν ἀναλαμβάνειν. — (*familiaritas, atis*) οἰκειότης, ητος, ἡ· συνήθεια, ας, ἡ. Anciennes connaissances (*veteri familiaritate conjuncti*) ἄνδρες ἐκ παλαιοῦ χρόνου συνήθεις.

Connaisseur, euse (*rei intelligens, entis*) τινὸς εὖ εἰδώς, υῖα.

Connaitre quelqu'un (*aliquem cognoscere, sco, novi*) τινὰ γινώσκειν, γινώσκω*. Connaître quelqu'un de vue (*aliquem de facie novisse*) τὴν ὄψιν τινὸς γινώσκειν. — de nom (*de nomine cognoscere*) ἐξ ὀνόματος εἰδέναι. Connaître une chose (*rei notitiam habere, eo, ui*) γνῶσιν ἔχειν τινός. — à fond (*rem plane cognitam habere*) τὶ ἀκριβόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Faire connaître clairement une chose (*aliquid cognitum facere, io, feci*) σαφῶς δηλῶσαί τι · ποιῆσαί τι φανερόν. Se faire connaître (*nomen sibi facere*) δοξάζεσθαι, ομαι.

Connexe (*connexus, a, um*) συμπεπλεγμένος, συνημμένος, η, ον.

Connexion ou Connexité (*connexio, onis*) συμπλοκή, ῆς, ἡ · σύναψις, εως, ἡ.

Connivence (*conniventia, æ*) ὑπερόρασις, εως, ἡ · παρόρασις, εως, ἡ. Qui est de connivence en quelque chose (*connivens in aliqua re*) ὁ μύων ἐπί τινι · ὁ παριδών τι.

Conniver (*connivere, eo, nisi ou nixi*) παροράειν-ᾶν, ὑπεροράειν-ᾶν, άω-ῶ.

Connu, ue (*cognitus, a, um*) ἐγνωσμένος, η, ον · γνώριμος, ου, ὁ,ἡ. Connu par sa piété (*pietate insignis, e*) ἐπὶ τῇ εὐσεβείᾳ περιφανής.

Conque (*concha, æ*) κόγχη, ης, ἡ · κογχύλη, ης, ἡ.

Conquérant (*populorum domitor, oris*) ὁ τῶν ἐθνῶν δαμάτωρ, ορος · νικηφόρος, ου, ὁ.

Conquérir (*bello quærere, ro, sivi*) ὅπλοις ὑπάγεσθαι, ομαι. Conquérir le Péloponnèse (*Peloponnesum suæ ditioni subjicere, io, jeci*) τὴν Πελοπόννησον ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι.

Conquêtes (*armis quæsita, orum*) τὰ ὅπλοις ὑποταχθέντα, ων.

Conquis, ise (*bello partus, a, um*) ὑποταχθείς, εῖσα, έν. Villes conquises par l'ennemi (*urbes ab hostibus subactæ*) αἱ ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γιγνόμεναι πόλεις.

Consacré, ée, à Dieu (*Deo sacer, cra, crum*) ἐκθειασθείς, εῖσα, έν · ἐκθειωθείς, εῖσα, έν. C'est un usage consacré (*mos invaluit*) ἐπικρατεῖ συνήθεια.

Consacrer (*consecrare, o, avi*) καθιερόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. — à Dieu (*Deo dicare, o, avi*) ἐκθειάζειν, άζω, άσω · ἐκθειόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. Se consacrer tout entier aux lettres (*totum se litteris devovere*) δοῦναι ἑαυτὸν διαπαντὸς τοῖς γράμμασιν, ου λόγοις.

Consanguin, ine (*consanguineus, a, um*) ὅμαιμος, ου, ὁ,ἡ · συγγενής, έος, ὁ,ἡ.

Consanguinité (*consanguinitas, atis*) ἡ πρὸς αἵματος οἰκειότης, ητος.

Conscience (*conscientia, æ*) συνείδησις, εως, ἡ · τὸ συνειδός, ότος. —, *scrupule* (*religio, onis*) ὀσσεία, ου ὀττεία, ας, ἡ. Je fais conscience de dire cela (*religio est ista dicere*) εὐλαβοῦμαι τοῦτο λέγειν · εὐλαβῶς ἔχω τοῦ ταῦτα εἰπεῖν. En conscience (*profecto*) δήπου, ἀληθῶς. — (*bona fide*) εὐγνωμόνως, ἁπλῶς. Quand vous échapperiez aux regards, vous ne pourriez vous dérober à votre conscience, κἂν τοὺς ἄλλους λάθῃς, σαυτόν γε οὐλήσεις, λανθάνω *.

Consciencieusement (*religiose*) εὐσεβῶς, θεοσεβῶς.

Consciencieux, euse (*religiosior, oris*) εὐλαβής, έος, ὁ,ἡ.

Conscript. Pères conscripts (*patres conscripti*) συγγεγραμμένοι ου σύγκλητοι πατέρες.

Conscription (*conscriptio, onis*) καταγραφή, ῆς, ἡ.

Consécration (*consecratio, onis*) καθιέρωσις, εως, ἡ.

Consécutif, ive (*continuus, a, um*) συνεχής, έος, ὁ,ἡ · διηνεκής, έος, ὁ,ἡ.

Consécutivement (*continenter*) συνεχῶς, καθεξῆς.

Conseil (*consilium, ii*) βουλή, ῆς, ἡ · βούλευμα, ατος, τό. Bon conseil, εὐβουλία, ας, ἡ. Mauvais conseil, κακοβουλία, ας, ἡ · ἀβουλία, ας, ἡ. Homme de bon conseil (*in quo satis est consilii*) εὔβουλος, ου, ὁ,ἡ · πολύμητις, ιος, ὁ,ἡ. Ne prendre conseil que de soi-même (*non uti consiliis, nisi suis*) ἰδιοβουλεύειν, εύω, εύσω. Assemblée de ceux qui tiennent conseil (*concilium, ii*) βουλή, ῆς, ἡ · συνέδριον, ίου, τό.

Conseiller (*alicui consilium dare, do, dedi*) τινὶ συμβουλεύειν, εύω, εύσω. Je vous conseille de faire cela (*suadeo tibi, ista facias*) παραινῶ σοι ταῦτα πράττειν.

Conseiller (*consiliarius, ii*) βουλευτής, οῦ, ὁ · σύμβουλος, ου, ὁ,ἡ.

Consentant, te (*assentiens, entis*) ὁμονοῶν, οῦσα · ὁμογνώμων, ονος, ὁ,ἡ. — *qui ne s'oppose pas*, ἑκών, οῦσα.

Consentement (*consensus, us*) ὁμοφροσύνη, ης, ἡ · συγκατάθεσις, εως, ἡ · συνθήκη, ης, ἡ. D'un commun — (*ex omnium consensu*) μιᾷ γνώμῃ.

Consentir (*assentiri, ior*) συγκατατίθεσθαι, εμαι · συναινέειν-εῖν, έω-ῶ, έσω.

Je consens à votre demande (*postulatis tuis assentior*) τοῖς παρακαλουμένοις συγκατατίθεμαι. J'y consens (*per me licet*) εἶεν.

Conséquemment (*igitur*) ἄρα, οὖν, τοιγαροῦν.

Conséquence (*consecutio, onis*) ἀκολουθία, ας, ἡ· ἐπακολούθησις, εως, ἡ. En conséquence du traité (*ex fœdere*) ἐκ τῆς συνθήκης. Affaire de grande conséquence (*permagnum negotium, ii*) πολλοῦ λόγου ἄξιον πρᾶγμα, ατος.

Conséquent, e. Il est conséquent (*sibi constat*) ἑαυτῷ ὁμογνωμονεῖ, ὁμονοεῖ. Par conséquent (*ideo*) ἄρα, οὖν, τοίνυν, οὐκοῦν.

Conservateur, trice (*conservator, trix*) σωτήρ, σώτειρα.

Conservation (*conservatio, onis*) σωτηρία, ας, ἡ. Veiller à la conservation de l'Etat (*saluti reipublicæ consulere, o*) τὰ κοινὰ σώζειν, ω. Je n'oublierai jamais que je vous dois ma conservation, οὐδέποτε ἐπιλήσομαι ὑπὸ σοῦ σωθείς.

Conservatoire (*vim servandi habens*) σωστικός, ή, όν.

Conservé, ée (*servatus, a, um*) τετηρημένος, η, ον· φυλαχθείς, εῖσα, έν. — *échappé au danger* (*salvus et incolumis*) σεσωσμένος, η, ον.

Conserver (*servare, o, avi*) τηρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω· φυλάττειν, ττω, ξω. Je vous ai conservé la vie (*ego te incolumem servavi*) ἐγὼ μὲν σὲ ἔσωσα.

Considérable (*conspicuus, a, um*) ἐπιφανής, έος, ὁ,ἡ. Considérable par son nom et par son rang (*illustris honore et nomine*) ἔντιμος ἀνὴρ καὶ μέγα ὄνομα λαβών. Affaire considérable (*res magni momenti*) πολλοῦ λόγου ἄξιον πρᾶγμα, ατος.

Considérablement (*vehementer*) λίαν, πάνυ, σφόδρα.

Considération (*consideratio, onis*) ἐπίνοια, ας, ἡ· σκέψις, εως, ἡ. Avec considération (*considerate*) ἐσκεμμένως. Pour bien des considérations (*multis de causis*) πολλῶν ἕνεκα. Chose de nulle considération (*res nullius momenti*) τὶ τῶν φαύλων. Etre en grande considération auprès de tout le monde (*in existimatione esse apud omnes*) παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκιμεῖν· παρὰ πάντων καλῶς ἀκούειν. En considération de quelqu'un (*alicujus causa, ou gratia*) τινὸς ἕνεκα, ou χάριν.

Considéré, ée (*perpensus, a, um*) ἐξετασθείς, εῖσα, έν. Homme généralement considéré (*vir magni pretii apud omnes*) ἀνὴρ πολλῆς τιμῆς παρὰ πᾶσι τυγχάνων· σφόδρα παρὰ πᾶσιν ἔντιμος.

Considérer (*considerare, o, avi*) σκέπτεσθαι, ομαι· κατασκοπέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Considérer attentivement une chose (*rem expendere atque æstimare*) ἐπιμελῶς μελετᾷν τι. Considérer une personne (*habere aliquem in pretio*) τινὰ ἐν τιμῇ ποιεῖσθαι, οῦμαι.

Consignataire (*sequester, tri*) μεσέγγυος, ου, ὁ,ἡ· μεσόδικος, ου, ὁ,ἡ.

Consignation (*depositum, i*) μεσεγγύημα, ατος, τό.

Consigner (*rem apud aliquem deponere, no, sui*) τὶ μεσεγγυάεσθαι-ᾶσθαι, άομαι-ῶμαι. Consigner un fait dans l'histoire (*rem litteris mandare, o, avi*) τῇ γραφῇ παραδιδόναι τι. Consigner quelqu'un à sa porte (*aliquem domo excludere*) ἐκβάλλειν τινὰ τῆς οἰκίας. Consigner d'avance le montant de l'amende, τὸ τίμημα προκαταβάλλειν, βάλλω*.

Consistance (*consistentia, æ*) σύστασις, εως· σύμπηξις, εως, ἡ. — *état de stabilité* (*stabilitas, atis*) στερεότης, ητος, ἡ· βεβαιότης, ητος, ἡ. La fortune n'a pas de consistance (*fluxa est fortuna*) εὐμετάβολός ἐστιν ἡ τύχη. Consistance d'une terre (*prædiorum amplitudo, inis*) εὐρυχωρία, ας, ἡ.

Consistant, e (*stabilis, e*) σταθερός, ά, όν· στάσιμος, η, ον.

Consister. Le bonheur consiste dans la vertu (*felicitas in virtute consistit*) ἡ εὐδαιμονία ἐν τῇ ἀρετῇ κεῖται, ou τίθεται.

Consolable (*consolabilis, e*) εὐπαραμύθητος, ου, ὁ,ἡ.

Consolant, e (*consolatorius, a, um*) παραμυθητικός, παρηγορητικός, ή, όν. Rien n'est plus consolant que la présence d'un ami, παραμυθητικὸς ὁ φίλος τῇ ὄψει.

Consolateur (*consolator, oris*) παράκλητος, ου, ὁ· παράμυθος, ου, ὁ.

Consolation (*solatium, ii*) παραμυθία, ας, ἡ· παρηγορία, ας, ἡ. Petite — (*solatiolum, i*) παραμυθίδιον, ίου, τό. Apporter de la consolation (*consolationem afferre, fero, tuli*) παραμυθίαν προσφέρειν, φέρω *.

Console (*prothyris, idis*) προθυρίς, ίδος, ἡ.

Consolé, ée (*solatio affectus, a*) παραμυθίαν ἔχων, ουσα.

Consoler (*consolari, or*) παραμυθέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι· παρηγορέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Se consoler (*solatio levari*) τὴν παραμυθίαν καρπώσασθαι.

Consolidant (*ad cicatricem obducendam efficax*) ἐπουλωτικός, ή, όν.

Consolidation (*stabilitas, atis*) στερεότης, βεβαιότης, ητος, ἡ. Consolidation d'une plaie (*vulneris glutinatio, onis*) ἐπούλωσις, εως, ἡ.

Consolider (*stabilire, io, ivi*) βεβαιόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω· ἀσφαλίζεσθαι, ομαι. Consolider une plaie (*vulnus glutinare, o, avi*) ἐπουλόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. Se consolider (*solidescere, sco*) στερεόεσθαι, οῦσθαι, όομαι-οῦμαι.

Consommateur (*consumptor, oris*) ἀναλωτής, οῦ, ὁ· δαπανητικός, οῦ, ὁ.

Consommation (*consumptio, onis*) ἀνάλωσις, εως, ἡ· δαπάνη, ης, ἡ. — d'un ouvrage (*operis consummatio, onis*) ἐπεξεργασία, ας, ἡ.

Consommé (*decoctum, i*) ἀφέψημα, ατος, τό.

Consommé, ée (*usu absumptus, a, um*) καταναλωθείς, εῖσα, έν· ἐκδαπανηθείς, εῖσα, έν. — (*perfectus, a, um*) τέλειος, εία, ειον· ἀπηρτισμένος, η, ον. Homme d'une érudition consommée (*vir omni eruditione perfectus*) ἀνὴρ κατὰ πᾶσαν παιδείαν εἰς ἄκρον ἐξησκημένος. Tout est consommé, *c'en est fait* (*consummatum est*) τετέλεσται, Jean, XIX, 30. — *Dernières paroles que prononça Jésus-Christ sur la croix, avant de rendre l'esprit.*

Consommer (*usu absumere, mo, psi*) ἐκδαπανάειν-ᾶν, άω-ῶ, ήσω. Consommer de la viande (*carnes decoquere, quo, xi*) τὰ κρέα ἀφεψέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Consommer un ouvrage (*opus perficere, io, feci*) τελεουργέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Consomption (*tabes, is*) φθίσις, εως, ἡ· σύντηξις, εως, ἡ. Il est malade de consomption (*lenta tabe pereditur*) ἐκτήκεται.

Consonnance (*consonantia, æ*) συμφωνία, ας, ἡ.

Consonnant, e (*consonans, antis*) σύμφωνος, ου, ὁ,ἡ· σύνηχος, ου, ὁ,ἡ.

Consonnes (*consonantes litteræ, arum*) σύμφωνα γράμματα, ων.

Consorts (*consortes, ium*) σύγκληροι, ων, οἱ,αἱ· κοινωνοί, ῶν, οἱ,αἱ.

Consoude (*consolida major*) σύμφυτον, ου, τό.

Conspirateur (*conjuratus, i*) ὁ συνομόσας, αντος.

Conspiration (*conspiratio, onis*) συνωμοσία, ας, ἡ· σύστασις, εως, ἡ.

Conspirer (*conspirare, o, avi*) συμπνέειν, έω, εύσω. — (*conjurationem facere, io, feci*) συνίστασθαι, αμαι, τινὶ ἐπί τινα· τὰς συνωμοσίας συγκροτέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Conspuer (*conspuere, uo, ui*) καταπτύειν, ύω, ύσω.

Constamment (*constanter*) εὐσταθῶς, σταθερῶς. Il est constamment vrai que... (*inter omnes constat*) παρὰ πᾶσι φανερὸν γίνεται ὅτι.

Constance (*constantia, æ*) εὐστάθεια, ας, ἡ· ἐμμένεια, ας, ἡ.

Constant, e (*constans, tis*) εὐσταθής, ἐμμενής, έος, ὁ,ἡ· τὴν διάνοιαν στεῤῥός, ά, όν. C'est une chose constante que... (*constat*) ὁμολογεῖται παρὰ πᾶσιν ὅτι.

Constantin le Grand, Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας, άλου.

Constantinople, *littér.* ville de Constantin, Κωνσταντινόπολις, εως, ἡ. — *Voyez* Byzance.

Constater (*rem perspicuam facere, io, feci*) ἀποδεῖξαί τι φανεροῖς ἐλέγχοις.

Constellation (*sidus, eris*) ἄστρον, ου, τό.

Consternation (*pavor, oris*) κατάπληξις, καταπτόησις, εως, ἡ.

Consterné, ée (*consternatus, a, um*) ἐκπλαγείς, εῖσα, έν· ἐξεπτοημένος, η, ον. Consterné au bruit de la guerre, τῷ πολέμῳ καταπεπληγμένος, η, ον.

Consterner (*animos consternare, o, avi*) καταπλήττειν, ττω, ξω· συστέλλειν, έλλω, ελῶ.

Constipation (*adstricta alvus, i*) στύψις, εως, ἡ.

Constiper (*alvum adstringere, go, xi*) τὴν κοιλίαν στύφειν, φω, ψω.

Constitué, ée (*constitutus, a, um*) καθεστηκώς, κυῖα, κός. Corps bien constitué (*bene constitutum corpus, oris*) εὐσταθὲς τοῦ σώματος κατάστημα, ατος. Constitué en dignité (*honore amplificatus, a, um*) ἐπιφανέστατος, άτη, ατον.

Constituer (*constituere, uo, ui*) καθιστάναι, συνιστάναι, ἵστημι*. Constituer quelqu'un en dignité (*aliquem summum in fastigium evehere, ho, xi*) τινὰ πρὸς τὰς ἀνωτάτω τιμὰς ἄγειν, γω, ξω.

Constitution (*compositio, onis*) σύνθεσις, εως, ἡ. Bonne constitution (*firma corporis habitudo, inis*) σαρκὸς εὐστάθεια, ας, ἡ. —, *ordonnance* (*constitutio, onis*) κατάστασις, διάταξις, εως, ἡ.

Constructeur (*structor, oris*) τέκτων, ονος, ὁ.

Construction (*constructio, onis*) κατασκευή, ῆς, ἡ· συναρμογή, ῆς, ἡ. Construction de bâtiment (*exstructio, onis*) οἰκοδόμησις, εως, ἡ. Bois de construction, ἐργάσιμα ξύλα, ων. Construction des mots (*verborum structura, æ*) λόγων σύνταξις, εως, ἡ.

Construire (*construere, o, xi*) κατασκευάζειν, άζω, άσω. Construire les mots (*vocabula construere*) τὰς λέξεις συντάττειν, ττω, ξω.

Construit, e (*constructus, a, um*) κατασκευασθείς, εῖσα, έν.

Consubstantiel, elle (*consubstantialis, e*) ὁμούσιος, ου, ὁ, ἡ.

Consul (*consul, ulis*) ὕπατος, ου, ὁ. Consul pour la seconde fois (*consul iterum*) δισύπατος, ου, ὁ.

Consulaire (*consularis, e*) ὑπατικός, ή, όν. —, *qui a été consul* (*vir consularis*) ἀνὴρ ὑπατικός, οῦ.

Consulat (*consulatus, us*) ὑπατεία, ας, ἡ. Avoir le consulat (*consulatum gerere, ro, ssi*) ὑπατεύειν, εύω.

Consultant (*consultor, oris*) βουλεύων, οντος, ὁ· σύμβουλος, ου, ὁ· βουλευτής, οῦ, ὁ· συμβουλευόμενος, ου, ὁ.

Consultation (*consultatio, onis*) συμβούλευσις, εως, ἡ· συμβουλία, ας, ἡ.

Consulter quelqu'un sur quelque chose (*aliquem de re consulere, lo, lui*) συμβουλεύεσθαι, ομαι, τινὶ περί τινος. Consulter en soi-même (*cum animo suo deliberare*) καθ' ἑαυτὸν ἐπισκέψασθαι.

Consumant, e (*qui, quæ, quod absumit*) ἀναλίσκων, ουσα, ον.

Consumé, ée (*consumptus, a, um*) καταναλωθείς, διαφθαρείς, εῖσα, έν· ἀναλωτός, οῦ, ὁ, ἡ.

Consumer (*consumere, mo, psi*) καταναλίσκειν, ἀλίσκω*. Consumer son bien en débauches (*per luxuriam bona sua effundere, o*) τὰ ὑπάρχοντα εἰς βλαβερὰς ἡδονὰς δαπανᾷν, ῶ. Consumer son temps en quelque chose (*tempus in aliqua re consumere, o*) χρόνον ἔν τινι διατρίβειν, βω, ψω. Le souci me consume peu à peu (*paulatim me cura conficit*) κατὰ μικρὸν ἐμὲ δαπανᾷ ἡ φροντίς.

Contact (*contactus, us*) συναφή, ῆς, ἡ· θίξις, εως, ἡ.

Contagieux, euse (*contagiosus, a, um*) ἐκ τῆς συναφείας λοιμικός, ή, όν. Maladie contagieuse (*morbus contagiosus*) ἐπιδήμιον νόσημα, ατος.

Contagion (*contagium, ii*) ἡ ἐκ τῆς συναφῆς διαφθορά, ᾶς· λοιμός, οῦ, ὁ.

Conte (*fabula, æ*) μῦθος, ου, ὁ. Tout cela n'est qu'un conte (*ista sunt meræ nugæ*) πλάσμα καὶ σκευώρημα ὅλον τοῦτό ἐστι.

Contemplateur (*contemplator, oris*) θεωρός, οῦ, ὁ· θεωρητής, οῦ, ὁ. Contemplateur du ciel (*cœli contemplator*) οὐρανοσκόπος, ου, ὁ.

Contemplatif, ive (*contemplativus, a, um*) θεωρητικός, ή, όν.

Contemplation (*contemplatio, onis*) θεωρία, ας, ἡ· διάσκεψις, εως, ἡ. — de la nature (*naturæ contemplatio*) φυσιολογία, ας, ἡ.

Contempler (*contemplari, or*) θεωρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω· κατασκοπέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. — par l'esprit (*animo aliquid contemplari, or*) πρὸς ἑαυτὸν σκέπτεσθαί τι, ou διελθεῖν. Que l'on peut *ou* l'on ne peut pas contempler, θεωρητός, ή, όν· ἀθεώρητος, ου, ὁ, ἡ.

Contemporain, aine (*æqualis, e*) σύγχρονος, ου, ὁ, ἡ. Mon contemporain (*meus æqualis*) ὁ κατ' ἐμὲ ζῶν· ὁ κατ' ἐμὲ γενόμενος.

Contemporanéité (*ævitatis æqualitas, atis*) συγχρονισμός, οῦ, ὁ.

Contempteur (*contemptor, oris*) καταφρονητής, οῦ, ὁ· ὑπερόπτης, ου, ὁ.

Contemptible (*contemnendus, a, um*) εὐκαταφρόνητος, ου, ὁ,ἡ.

Contenance (*capacitas, atis*) χώρησις, εως, ἡ· εὐρυχωρία, ας, ἡ. —, *maintien*, σχῆμα, ατος, τό· σχηματισμός, οῦ, ὁ. Prendre la contenance d'un homme affligé, λυπούμενον ὑποκρίνεσθαι, ομαι.

Contenant [Le (*quod capit*) τὸ δεκτικόν, οῦ.

Contendant, e (*competitor, trix*) ἀντιποιούμενος, ένη.

Contenir (*capere, io, cepi*) χωρέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Contenir quelqu'un par la crainte (*metu aliquem continere, eo*) τῷ φόβῳ κατέχειν τινά.

Content, e (*contentus, a, um*) ἀρκεσθείς, εῖσα, έν. Content de ce qu'il a (*suo contentus*) αὐτάρκης, εος, ὁ,ἡ. Etre content, *ou* se contenter, ἀρκεῖσθαι, οῦμαι.

Contentement (*delectatio, onis*) τέρψις, εως, ἡ· εὐφροσύνη, ης, ἡ.

Contenter quelqu'un (*alicui satisfacere, io, feci*) τινὶ ἐξαρκέειν-εῖν, έω-ῶ, έσω. Contenter ses créanciers (*creditores absolvere, o*) τοὺς χρήστας ἐκτίνειν, ίνω, ινῶ. Contenter sa passion (*cupiditatem explere, eo*) τὴν ἐπιθυμίαν ἐμπλήθειν, ou ἐμπιπλάναι. Il faut se contenter de ce que l'on a (*rebus præsentibus contentum esse oportet*) δεῖ ἀρέσκεσθαι καὶ ἀγαπᾷν τοῖς παροῦσι.

Contentieusement (*contentiose*) φιλονείκως, ἐριστικῶς.

Contentieux, euse (*controversus, a, um*) ἀμφισβητήσιμος, ου, ὁ,ἡ· ἐπίδικος, ου, ὁ,ἡ. —, *qui aime à disputer* (*litigiosus, a, um*) φιλόνεικος, ou φιλόδικος, ου, ὁ,ἡ.

Contention (*contentio, onis*) φιλονεικία, ας, ἡ· ἔρις, ιδος, ἡ· ἅμιλλα, ης, ἡ. Contention de l'esprit (*animi intentio, onis*) προσοχή, ῆς, ἡ.

Contenu [Le (*quod continetur*) τὸ περιεχόμενον, ου. — (*summa, æ*) τὸ κεφάλαιον, ου· τὸ σύμπαν, αντος.

Conter (*narrare, o, avi*) διηγέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι.

Contestable (*litigiosus, a, um*) ἀμφισβητήσιμος, ἀμφίβολος, ου, ὁ,ἡ.

Contestation (*controversia, æ*) ἀμφισβήτησις, εως, ἡ· ἀμφιλογία, ας, ἡ. Le sujet de la contestation (*res controversa*) τὸ ἐπίδικον, ου· τὸ ἀμφισβήτημα, ατος.

Contesté, ée (*controversus, a, um*) ἀμφισβητήσιμος, ἀμφίλογος, ου, ὁ,ἡ.

Contester (cum aliquo *de re contendere, do, di*) ἀμφισβητέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, τινί τι· ἀγωνίζεσθαι, ομαι, πρός τινα ὑπέρ τινος.

Conteur (*fabulator, oris*) μυθητής, διηγητής, οῦ, ὁ.

Contexture (*contextus, us*) συνυφή, ῆς, ἡ· συνύφανσις, εως, ἡ.

Contigu, ue (*contiguus, a, um*) συναφής, έος, ὁ,ἡ· ἐχόμενος, η, ον. Maisons contiguës (*contiguæ domus*) συνοικίαι, ῶν, αἱ.

Contiguïté (*contiguitas, atis*) συναφή, ῆς, ἡ· σύναψις, εως, ἡ.

Continence (*continentia, æ*) ἐγκράτεια, ας, ἡ. Avec continence (*continenter*) ἐγκρατῶς.

Continent (*continens terra, æ*) ἤπειρος, ου, ἡ.

Continent, e (*continens, entis*) ἐγκρατής, έος, ὁ,ἡ.

Contingence (*fortuitus casus, us*) τὸ συμβὰν ἀπὸ τῆς τύχης.

Contingent (*rata pars, rtis*) διωρισμένον μέρος, εος-ους.

Contingent, e (*fortuitus, a, um*) τυχηρός, ά, όν. — *Voyez* Futur.

Continu, ue (*continuus, a, um*) συνέχων, ουσα, ον· συναφής, έος, ὁ,ἡ. Se livrer à un travail continu (*continuum laborem exercere, eo*) συνεχῶς ἐργάζεσθαι, ομαι.

Continuation (*continuatio, onis*) συνέχεια, ας, ἡ· ἀλληλουχία, ας, ἡ.

Continue [A la (*decursu temporis*) προβαίνοντος χρόνου.

Continuel, elle (*perpetuus, a, um*) συνεχής, έος, ὁ,ἡ· ἀκατάπαυστος, ου, ὁ,ἡ.

Continuellement (*assidue*) συνεχῶς, ἐνδελεχῶς, ἀδιαστάτως.

Continuer (*pergere, go, rexi*) διατελέειν-εῖν, έω-ῶ, έσω. Continuer son chemin (*iter pergere*) ὁδὸν πορεύεσθαι, ομαι, σομαι.

Continuité (*continuitas, atis*) ἐνδελέχεια, ας, ἡ· σύναψις, εως, ἡ. — *durée continue* (*diuturnitas, atis*) χρονιότης, ητος, ἡ.

Contorsion (*distorsio, onis*) διαστροφή, ῆς, ἡ.

Contour (*ambitus, us*) περίβολος, ου, ὁ· περίοδος, ου, ἡ.

Contourné, ée (*distortus, a, um*) διεστραμμένος, η, ον.

Contourner (*distorquere, queo, si*) διαστρέφειν, φῶ, ψω.

Contractant, e (*qui cum al[illegible]ro paciscitur*) συναλλακτής, οῦ, ὁ.

Contracter (*cum aliquo pacisci, scor*) συναλλάττειν, ττω, ξω.

Contraction de nerfs (*nervorum contractio, onis*) σπασμός, οῦ, ὁ.

Contractuel, elle (*qui, quæ, quod in pacto continetur*) συναλλαγματικός, ή, όν.

Contradicteur (*refragator, oris*) ἀντιλογικός, οῦ, ὁ.

Contradiction (*contentio, onis*) ἀντιλογία, ας, ἡ· ἀντίῤῥησις, εως, ἡ. Sans — ἀναμφιλόγως, ἀναμφιβόλως. Esprit de — τὸ φιλόνεικον, ου.

Contradictoire (*secum pugnans*) ἐναντιούμενος, η, ον.

Contradictoirement (*contrario sensu*) ἐναντίως.

Contraindre (*cogere, go, ëgi*) ἀναγκάζειν, άζω, άσω· βιάζεσθαι, ομαι. Se contraindre (*se reprimere*) κατέχειν ἑαυτόν.

Contraint, e (*coactus, a, um*) ἀναγκασθείς, βιασθείς, εῖσα, έν.

Contrainte (*illata vis*) βία, ας, ἡ· ἀνάγκη, ης, ἡ.

Contraire (*contrarius, a, um*) ἐναντίος, ία, ίον. — (*nocens, entis*) βλαβερός, ά, όν. Contraire aux lois, à l'opinion commune, παράνομος, παράδοξος, ου, ὁ, ἡ. Soutenir le contraire (*contradicere, co, xi*) ἀντιλέγειν, γω, ξω. Au contraire (*contra*) ἐξ ἐναντίας, τοὐναντίον.

Contrariant, e, (*repugnax, acis*) ἀντίμαχος, ου, ὁ, ἡ.

Contrarier quelqu'un (*alicui contradicere, co, dixi*) ἀντιλέγειν, γω, ξω, τινί. — *traverser ses desseins* (*alicui adversari, or*) ἀντιτάττεσθαι, ομαι, τινί. Ces choses se contrarient (*hæc sibi mutuo repugnant*) ταῦτα ἀλλήλοις ἀντίκειται.

Contrariété (*repugnantia, æ*) ἐναντιότης, ητος, ἡ. — *obstacle* (*impedimentum, i*) ἐμπόδισμα, ατος, τό. J'ai éprouvé bien des contrariétés, πολλά μοι ἐνέπεσεν ἐναντιώματα.

Contraste (*discrepantia, æ*) διαφωνία, ας, ἡ.

Contraster avec quelqu'un (*ab aliquo discrepare, o, ui*) διαφόρως ἔχειν τινί.

Contrat (*contractus, us*) συνάλλαγμα, ατος, τό· συνθήκη, ης, ἡ.

Contravention (*legis violatio*) παρανόμημα, ατος, τό· παρανομία, ας, ἡ.

Contre (*contra, in*, acc.) κατά, *gén.* πρός, παρά, *acc.* Harangue d'Eschine contre Ctésiphon (*Æschinis contra* ou *in Ctesiphontem oratio, onis*) ὁ τοῦ Αἰσχίνου κατὰ τοῦ Κτησιφῶντος λόγος, ου. Contre la ville (*prope urbem*) ἐγγὺς τῆς πόλεως.

Contre-balancer (*rem cum altera compensare, o, avi*) ἀντικαταλλάττεσθαι, ομαι, τοῦτο ἐκείνου.

Contrebande. Marchandises de contrebande (*velitæ merces, ium*) κωλυθέντα ἐμπορεύματα, ων.

Contrebas (*sursum*) ἄνω, ἄνωθεν.

Contrecarrer quelqu'un (*alicui obsistere, sto, stiti*) ἐναντιοῦσθαι, οῦμαι, τινί.

Contre-coeur [A (*ægre*) δυςχερῶς, χαλεπῶς.

Contre-coup (*repercussus, us*) ἀντιτυπία, ας, ἡ.

Contre-danse (*chorea, æ*) χορεία, ας, ἡ.

Contredire quelqu'un (*alicui contradicere, co, xi*) τινὰ ἀντιλέγειν, γω, ξω· τινὶ ἐναντιοῦσθαι-οῦμαι. Se contredire soi-même (*secum pugnare*) περιπίπτειν ἑαυτῷ.

Contredisant, e (*oblocutor, trix*) κατάλαλος, ου, ὁ, ἡ.

Contredit (*confutatio, onis*) ἀνασκευή, ῆς, ἡ· ἐξέλεγξις, εως, ἡ. Sans contredit (*sine controversia*) ἐκ κοινῆς συγχωρήσεως· ἀναμφιςβητήτως.

Contrée (*regio, onis*) χώρα, ας, ἡ. De contrée en — (*regionatim*) κατὰ χώρας.

Contre-échange (*commutatio, onis*) μεταβολή, ῆς, ἡ· ἀλλαγή, ῆς, ἡ.

Contrefaçon (*adulterata res, rei*) κιβδήλευμα, ατος, τό.

Contrefacteur (*adulterator, oris*) κιβδηλευτής, οῦ, ὁ.

Contrefaction (*adulterina imitatio, onis*) κιβδηλεία, ας, ἡ.

Contrefaire (*imitatione exprimere, o, pressi*) ἀπομιμέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι· προςποιέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι. Contrefaire une écriture (*scripturam adulterare, o*) μεταγράφειν, φω, ψω.

Contrefait, e (*adulteratus, a, um*) κιβδηλευθείς, εῖσα, έν · κίβδηλος, ου, ὁ,ἡ. Très-contrefait (*distortissimus, a, um*) διαστροφώτατος, άτη, ατον.

Contre-fort (*anteris, idis*) ἀντηρίς, ίδος, ἡ.

Contre-jour (*adversum lumen, inis*) ἐμπρόσθιον σέλας, αος.

Contre-lettre (*contrascriptum, i*) ἀντ-αποχή, ῆς, ἡ.

Contre-maître (*proreta, æ, m.*) πρωρεύς, έως, ὁ· πρωράτης, ου, ὁ.

Contre-mandement (*mandatum priori contrarium*) ἐπίταγμα προτέρῳ τινὶ ἐναντίον.

Contre-mander quelqu'un (*aliquem revocare, o, avi*) τινὰ ἀνακαλέειν-εῖν, έω-ῶ, έσω.

Contre-marche (*regressus, us*) ἀναχώρησις, εως, ἡ· ἀναποδισμός, οῦ, ὁ.

Contre-mine (*adversus cuniculus, i*) ἐναντίον ὑπόρυγμα, ατος.

Contre-mont (*sursum*) ἄνω, ἄνωθεν.

Contre-mur (*murus muro appositus*) τεῖχος τείχει προςτεθέν, έντος.

Contre-murer (*murum muro apponere, no, sui*) τεῖχος τείχει προςτιθέναι, τίθημι.

Contre-ordre (*contrarium priori mandatum*) ἐπίταγμα προτέρῳ τινὶ ἐναντίον.

Contre-peser (*rem pondere æquare, o, avi*) παρισόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Contre-pied (*contrarium, ii*) ἐναντίον, ίου, τό.

Contre-poids (*æquipondium, ii*) σήκωμα, ατος, τό· ἀντίῤῥοπον, ου, τό.

Contre-poil (*adversus capillus, i*) ἐναντία θρίξ, τριχός. Se peigner à contre-poil, ἀντιστρόφως κτενίζεσθαι, ομαι.

Contre-poison (*antidotum, i*) ἀντίδοτον, ου, τό.

Contre-ruse (*opposita fraudi fraus*) τέχνασμα τεχνάσματι ἀντιτεθέν.

Contrescarpe (*crepidinis declivitas, atis*) τὸ τῆς ὀφρύος κάταντες, εος.

Contresens (*contrarius sensus, us*) ἐναντίος νόος-οῦς, νόου-οῦ.

Contre-temps (*alienum tempus, oris*) ἀκαιρία, ας, ἡ. A contre-temps (*intempestive*) ἀκαίρως, ou παρακαίρως. Contre-temps (*infestus casus, us*) κακωτέρα τύχη, ης.

Contre-tirer (*imitari, or*) ἀπομιμέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι.

Contrevenant, e (*legum violator, oris*) παράνομος, ου, ὁ,ἡ. Contrevenant à un traité (*fœdifragus, a, um*) παρασπονδήσας, ασα· ὑπερφίαλος, ου, ὁ,ἡ, *Hom.*

Contrevenir aux lois (*leges violare, o, avi*) παρανομέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. — à un traité (*fœdus rumpere, o, rupi*) παρασπονδέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Contre-vérité (*ironice dictum, i*) ἀντίφρασις, εως, ἡ· εἰρωνεία, ας, ἡ. Dire des contre-vérités, εἰρωνεύεσθαι, ομαι, σομαι.

Contribuer (*contribuere, uo, ui*) συμπαρέχειν, έχω, έξω· συμφορέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Ces choses contribuent à la vertu (*hæc adjumento sunt ad virtutem*) ταῦτα συλλαμβάνεται πρὸς τὴν ἀρετήν.

Contribution (*collata pecunia, æ*) συντέλεια, ας, ἡ· δασμός, οῦ, ὁ. Mettre les Grecs à contribution (*Græcis tributum imponere, o*) τοῖς Ἕλλησι φόρον ἐπιθεῖναι.

Contrister (*contristare, o, avi*) ἀνιάειν-ᾶν, άω-ῶ, άσω· συλλυπέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Contrit, e. Dieu ne méprisera pas un cœur contrit et humilié (*cor contritum et humiliatum Deus non despiciet*) καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει, *Ps.* LI, 17.

Contrition (*pœnitentia, æ*) μεταμέλεια, μετάνοια, ας, ἡ.

Contrôle (*rationum liber, bri*) γραμματεῖον, είου, τό.

Contrôler (*rem in acta referre, fero, tuli*) γραμματεύειν, εύω, εύσω. Contrôler une personne (*aliquem redarguere, guo, gui*) τινὰ διασύρειν, ύρω, ou καχίζειν, ίζω, ίσω. Habitué à contrôler tout ce qui se fait, τῶν πρασσομένων ἐξεταστικός, ή, όν.

Contrôleur (*qui rationes inspicit*) ὁ τῶν λόγων ἐπίσκοπος, ου.

Controuvé, ée (*commentitius, a, um*) κατασκευαστός, οῦ, ὁ,ἡ· πλαστός, ή, όν.

Controuver (*fingere, go, xi*) τεχνάζεσθαι, ομαι· πλάσσειν, σσω, σω· συμπλάττειν, ττω, σω.

Controverse (*controversia, æ*) ἀμφισβήτησις, εως, ἡ· ἀμφιλογία, ας, ἡ.

Controversé, ée (*controversus, a, um*) ἀμφισβητήσιμος, ου, ὁ,ἡ· ἀμφίλογος, ου, ὁ,ἡ. Cela ne peut être controversé (*controversia hujus rei nulla est*) ὁμογνωμονοῦσι περὶ τοῦτο πάντες.

Contumace (*contumacia, æ*) φυγή, ῆς, ἡ.

Contumax (*contumax, acis*) φυγοδικέων-ῶν, έουσα-οῦσα.

Contus, use (*contusus, a, um*) θλασθείς, εῖσα, έν.

Contusion (*contusio, onis*) σύντριψις, εως, ἡ.

Convaincant, e (*ad persuadendum efficax, acis*) ἐλεγκτικός, ή, όν.

Convaincre (*convincere, co, vici*) κατελέγχειν, χω, ξω· ἁλίσκειν, ἁλίσκω*. Se convaincre d'une chose (*rem exploratam habere, eo*) τὶ ἀκριβῶς γινώσκειν, σκω.

Convaincu, ue (*persuasus, a, um*) πεπεισμένος, η, ον. J'en suis convaincu (*id mihi exploratum est*) πρόδηλόν ἐστί μοι τοῦτο. Convaincu de crime (*scelere convictus, a*) κακουργήματος ἁλούς, οῦσα.

Convalescence (*ab ægritudine recreatio, onis*) ἀνάληψις, ἀποκατάστασις, εως, ἡ.

Convalescent, e (*ex morbo recreatus, a*) ῥαΐζων, ουσα.

Convenable (*conveniens, entis*) προσήκων, ουσα, ον.

Convenablement (*convenienter*) ἁρμοζόντως, προσηκόντως.

Convenance (*convenientia, æ*) ἐφαρμογή, ῆς, ἡ· ὁμολογία, ας, ἡ. Observer les convenances, τὸ πρέπον φυλάσσειν, σσω, ξω.

Convenir (*convenire, io, veni*) προσήκειν, κω, ξω· ἁρμόττειν, ττω, όσω. Il ne convient pas qu'il en agisse ainsi (*non decet eum sic agere*) οὐκ ἔστι δίκαιον οὐδὲ προσῆκον, αὐτὸν ταῦτα ποιεῖν. Je conviens de l'avoir fait (*fecisse fateor*) ὁμολογῶ πεποιηκέναι, ou πεποιηκώς, υῖα. Nous convenons de cela entre nous (*hæc inter nos paciscimur*) ταῦτα συντιθέμεθα, ou συνομολογούμεθα.

Conventicule (*conventiculum, i*) συνόδιον, ίου, τό· συναγώγιον, ίου, τό.

Convention (*conventum, i*) συμβόλαιον, ου, τό· συνθήκη, ης, ἡ. Ne point garder les conventions (*pacta violare*) τὰς συνθήκας παραβαίνειν, νω*.

Conventionnel, elle (*pactitius, a, um*) συμβατικός, συνθηματικός, ή, όν.

Conventionnellement (*ex pacto*) κατὰ τὴν ὁμολογίαν.

Conventuel, elle (*cœnobiticus, a, um*) κοινοβιτικός, ή, όν.

Convenu, ue (*pactus, a, um*) ὁμολογηθείς, συντεθείς, εῖσα, έν.

Convergence (*linearum in unum coïtio, onis*) ἐπιῤῥέπεια, ας, ἡ.

Converger (*in unum coïre, eo*) συγκύπτειν, πτω, ψω.

Conversation (*familiaris sermo, onis*) συνομιλία, ας, ἡ· διατριβή, ῆς, ἡ. C'est le sujet de toutes les conversations (*in ore est omni populo*, Tér. Andr.) τοῦτο πᾶσι διὰ στόματός ἐστι.

Converser (*confabulari, or*) καταμυθολογέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. En conversant avec les sages, vous le deviendrez vous-mêmes;

Σοφοῖς ὁμιλῶν, καὐτὸς ἐκβήσῃ σοφός.

Conversion (*conversio, onis*) μετάλλαξις, εως, ἡ.

Convertir (*convertere, to, ti*) μεταλλάττειν, ττω, ξω· μεταβάλλειν, βάλλω*. Se convertir en pierre (*lapidescere, sco*) λιθόεσθαι-οῦσθαι, όομαι-οῦμαι.

Convexe (*convexus, a, um*) γυροειδής, έος, ὁ,ἡ· κοῖλος, η, ον.

Convexité (*convexitas, atis*) τὸ γυροειδές, έος· κοιλότης, ητος, ἡ.

Conviction (*persuasio, onis*) πεῖσις, εως, ἡ· πειθώ, όος-οῦς, ἡ.

Convié, ée (*ad cœnam invitatus, a*) συνθοίνιος, ίου, ὁ,ἡ· συντράπεζος, ου, ὁ,ἡ.

Convier à un festin (*ad cœnam invitare, o, avi*) καλέειν-εῖν, έω-ῶ, έσω, τινὰ ἐπὶ δεῖπνον.

Convive (*conviva, æ, c.*) σύμβιος, ου, ὁ,ἡ· συνάριστος, ου, ὁ,ἡ· συμπότης, ου, ὁ· συμπότρια, ας, ἡ.

Convocation (*convocatio, onis*) σύγκλησις, εως, ἡ.

Convoi (*funus, eris*) ἐκφορά, ᾶς, ἡ. Accompagner un convoi (*alicujus exsequias prosequi, or*) τὸν τεθνεῶτα παραπέμπειν, πω, ψω· τῷ ἀποθανόντι ἀκολουθεῖν, ῶ. Convoi de vivres (*commeatus, us*) σιτισμός, οῦ, ὁ· σιτία, ων, τά.

Convoiter (*avide appetere, to, ivi*) ἐπιθυμέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω· ἐφορμάειν-ᾶν, άω-ῶ, ήσω.

Convoiteux, euse (*cupidus, a, um*) ἐπιθυμητικός, ή, όν· ἐφιέμενος, η, ον.

Convoitise (*cupiditas, atis*) ἐπιθυμία, ας, ἡ· ἐπιθύμησις, εως, ἡ.

Convoler en secondes noces (*ad secundas nuptias transire, eo, ivi*) δεύτερον γάμον ποιέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι.

Convoquer (*convocare, o, avi*) συγκαλέειν-εῖν, έω-ῶ, έσω. Convoquer une assemblée (*cœtum convocare, co*) τὴν ἐκκλησίαν ποιεῖν, ῶ, ήσω, ou συνάγειν, γω, ξω.

Convulsif, ive (*spasticus, a, um*) σπαστικός, ή, όν.

Convulsion (*convulsio, onis*) σπασμός, οῦ, ὁ· σπάσμα, ατος, τό.

Coobligé, ée (*simul obligatus, a*) συνένοχος, ου, ὁ,ἡ.

Coopérateur, trice (*adjutor, trix*) ὁ συμπράκτωρ, ορος· συνεργός, οῦ, ὁ,ἡ.

Coopération (*mutua opera, æ*) σύμπραξις, εως, ἡ· συνεργία, ας, ἡ.

Coopérer (*mutuam operam conferre, fero, tuli*) συνεργέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω· συμπράττειν, ττω, ξω.

Coordonner (*simul ordinare, o, avi*) συντάττειν, ττω, ξω.

Copeau (*assula, æ*) σχινδαλμός, οῦ, ὁ· σχίδαξ, αχος, ἡ.

Copie (*exemplar, aris*) ἀντίτυπον, ου, τό· ἀπόγραφον, ου, τό.

Copier (*transcribere, bo, psi*) μεταγράφειν, φω, ψω. Copier une personne (*aliquem sibi ad imitandum proponere*) παράδειγμά τινα ἔχειν, ω.

Copieusement (*copiose*) ἀφειδῶς, δαψιλῶς.

Copieux, euse (*copiosus, a, um*) εὔπορος, ἄφθονος, ου, ὁ,ἡ· δαψιλής, έος, ὁ,ἡ.

Copiste (*librarius, ii*) μεταγραφεύς, έως, ὁ.

Copropriétaire (*dominii jus æquum habens*) συγκεκτημένος, ένη.

Copulatif, ive (*connexivus, a, um*) συμπλεκτικός, συναπτικός, ή, όν.

Coq (*gallus, i*) ἀλέκτωρ, ορος, ὁ· ἀλεκτρυών, όνος, ὁ. Chant du coq (*gallicinium, ii*) ἀλεκτοροφωνία, ας, ἡ.

Coque (*putamen, inis*) κέλυφος, εος, τό· λέπος, εος, τό.

Coquelicot (*papaver rhœas*, Linn.) ἄγριος μήκων, ωνος· ῥοιάς, άδος, ἡ.

Coqueluche (*crebra tussis, is*) πυκνὴ βήξ, βηχός.

Coqueluchon (*cucullus, i*) πῖλος, ου, ὁ· τὸ τῆς κεφαλῆς κάλυμμα, ατος.

Coquet (*mulierum assentator, oris*) ὁ τῶν γυναικῶν θωπευτικός, οῦ.

Coquetier (*cochleare, is*) κοχλιάριον, ίου, τό.

Coquette (*viris placendi studiosa*) ἡ τῶν ἀνδρῶν θωπευτική, ῆς.

Coquetterie (*lenocinium, ii*) κομψότης, ητος, ἡ.

Coquillage (*conchylium, ii*) κογχύλιον, ίου, τό· κωκάλια, ίων, τά.

Coquille (*concha, æ*) κόγχη, ης, ἡ· κογχύλη, ης, ἡ. Fait en coquille (*conchatus, a, um*) κογχοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Coquin, ine (*mendicus, a, um*) πτωχός, ή, όν. — (*nebulo, onis*) φαῦλος, η, ον· οὐτιδανός, οῦ, ὁ,ἡ.

Coquinerie (*nefarium facinus, oris*) κακούργημα, ατος, τό· ἀῤῥητουργία, ας, ἡ· φαυλότης, ητος, ἡ.

Cor (*cornu*, ind.) κέρας, ατος, τό. — durillon (*callus* ou *callum, i*) τύλος, ου, ὁ· τύλωμα, ατος, τό.

Corail (*corallium, ii*) κοράλιον ou κοράλλιον, ίου, τό.

Corbeau (*corvus, i*) κόραξ, ακος, ὁ. Crier comme un corbeau (*crocire, io, ivi*) κρώζειν, ζω, ξω. Cri du corbeau (*crocitus, us*) κρωγμός, οῦ, ὁ.

Corbeille (*corbis, is*, f.) κόφινος, ου, ὁ· σπυρίς, ίδος, ἡ.

Corbillard (*feretrum, i*) νεκροφόρος, ου, ὁ.

Corbillon (*corbula, æ*) σπυρίδιον, ίου, τό.

Corcyre [Ile de (*Corcyra insula, æ*) Κέρκυρα, ας, ἡ, νῆσος. Les Corcyréens, Κερκυραῖοι, ων, οἱ. Les Corinthiens s'avan-

çaient vers Corcyre, avec cent cinquante vaisseaux, οἱ δὲ Κορίνθιοι ἔπλεον ἐπὶ τὴν Κέρκυραν, ναυσὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. *Thucyd.* I, 46. — Les commençants verront par cet exemple, qu'il ne faut pas dire Κόρκυρα. *Voyez* Cythère.

Cordage (*rudens, tis,* m.) κάλως, ω, ὁ.

Corde (*funis, is,* m.) σχοῖνος, ου, ὁ· κάλως, ω, ὁ. Petite corde (*funiculus, i*) σχοινίον, ου, τό. Corde d'arc *ou* d'instrument de musique (*nervus, i*) νευρά, ᾶς, ἡ. Corde à pendre (*laqueus, i*) ἀγχόνη, ης, ἡ· βρόχος, ου, ὁ. Danseur de corde (*funambulus, i*) σχοινοβάτης, ου, ὁ, *et de là* σχοινοβατεῖν, ῶ, ήσω.

Cordé, ée (*colligatus, a, um*) δεθείς, δεσμευθείς, εῖσα, έν.

Cordeau (*funiculus, i*) σχοινίον, ου, τό. Cordeau de charpentier (*linea, æ*) στάθμη, ης, ἡ. Tirer au cordeau (*lineare, o, avi*) διαγράφειν, φω, ψω.

Cordeler (*implicare, o, avi*) σχοινοπλέκειν, κω, ξω.

Cordelette (*funiculus, i*) σχοινίον, ου, τό.

Corder (*funem torquere, queo, si*) σχοινοστρέφειν, φω, ψω.

Corderie (*restiarii officina, æ*) τὸ τοῦ σχοινοπλόκου ἐργαστήριον, ίου.

Cordial, ale (*cordi utilis, e*) καρδιακός, ή, όν. Ami cordial (*ex animo amicus, i*) ὁ ἐκ τῆς ψυχῆς φίλος, ου.

Cordialement (*summo studio*) ἐκ τῆς ψυχῆς.

Cordialité (*verus amor, oris*) ἁπλοϊκὴ φιλία, ας.

Cordiaux (*remedia quæ corroborant*) ῥωστικὰ φάρμακα, ων.

Cordier (*restiarius, ii*) σχοινοπλόκος, ου, ὁ.

Cordon (*funiculus, i*) σχοινίον, ου, τό. Cordon de soulier (*calceamenti corrigia, æ*) οἱ τοῦ ὑποδήματος ζυγοί, ῶν. Cordon de muraille (*muri corona, æ*) στεφάνωσις, εως, ἡ.

Cordonner (*in reticuli modum torquere, queo, si*) σχοινοπλέκειν, κω, ξω.

Cordonnerie (*sutrina, æ*) σκυτεῖον, είου, τό.

Cordonnier (*sutor, oris*) σκυτοτόμος, ου, ὁ· σκυτεύς, έως, ὁ· ὑποδηματοῤῥάφος, ου, ὁ. Métier de cordonnier (*sutrina, æ*) σκυτική, ῆς, ἡ. Exercer le — σκυτοτομεῖν, ῶ, ήσω.

Corfou. — *Voyez* Corcyre.

Coriace (*durus, a, um*) σκληρός, ά, όν· σκυτοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Coriandre (*coriandrum, i*) κορίαννον, ου, τό.

Corinthe (*Corinthus, i,* f.) Κόρινθος, ου, ἡ. Isthme de Corinthe, Κορίνθιος ἰσθμός, οῦ.

Corme (*sorbum, i*) οὖον, ου, τό.

Cormier (*sorbus, i,* f.) ὄη, ης, ἡ· ὄα, ας, ἡ.

Cormoran (*aquaticus corvus, i*) φαλακροκόραξ, ακος, ὁ.

Cornaline (*onyx corneola*) σάρδιον, ίου, τό· σαρδώ, όος, ἡ.

Corne (*cornu,* ind.) κέρας, ατος, τό. Petite corne (*corniculum, i*) κεράτιον, ίου, τό. De corne (*corneus, a, um*) κεράτινος, η, ον. Qui porte des cornes (*corniger, era, erum*) κερατοφόρος, ου, ὁ,ἡ. Frapper de ses cornes (*cornu ferire*) κερατίζειν, ίζω, ίσω. Qui a aux pieds de la corne (*cornipes, edis*) κερατόπους, οδος, ὁ,ἡ. Corne du pied d'un cheval (*ungula, æ*) ὁπλή, ῆς, ἡ. Corne d'abondance (*cornucopia, æ*) τὸ κέρας τῆς Ἀμαλθείας.

Corne de cerf (*plantago coronopus,* Linn.) κορωνόπους, οδος, ὁ.

Cornée (*cornea tunica, æ*) ὑμήν, ένος, ὁ.

Corneille (*cornix, icis,* f.) κορώνη, ης, ἡ.

Corner aux oreilles (*auribus oggannire, io, ivi*) ἐπιψελλίζεσθαι, ομαι.

Cornet à bouquin (*musicum cornu*) βυκανιστήριον, ίου, τό. — à jouer aux dés (*fritillus, i*) πύργος, ου, ὁ. Cornet d'encre (*atramentarium, ii*) μελανοδοχεῖον, είου, τό.

Corniche (*corona, æ*) κορωνίς, ίδος, ἡ.

Cornichе (*corniculum, i*) κεράτιον, ίου, τό· κερατίδιον, ίου, τό.

Cornier, ère (*angularis, e*) γωνιαῖος, αία, αῖον.

Cornouille (*cornum, i*) κράνειον, ου, τό.

Cornouiller (*cornus, i,* f.) κρανεία, ας, ἡ.

Cornu, ue (*cornutus, a, um*) κεραός, οῦ, ὁ,ἡ· κερατόεις, όεσσα, όεν.

Corollaire (*corollarium, ii*) ἐπιφορά, ᾶς, ἡ.

Corolle (*corolla, æ*) στεφάνιον, ίου, τό· κάλυξ, υχος, ἡ.

Corporation (*congregatio, onis*) σωματεῖον, ου, τό.

Corporel, elle (*corporalis, e*) σωματικός, ή, όν· σωματοποιηθείς, εῖσα, έν. Les plaisirs corporels (*corporis voluptates, um*) αἱ περὶ τὸ σῶμα ἡδοναί, ῶν.

Corporellement (*corporaliter*) σωματικῶς.

Corporifier [Se (*corporari, or*) σωματοποιεῖσθαι, οῦμαι.

Corps (*corpus, oris*) σῶμα, ατος, τό. Petit corps (*corpusculum, i*) σωμάτιον, ίου, τό. Corps bien constitué (*corpus bene constitutum*) εὐσταθὲς τοῦ σώματος κατάστημα, ατος. Prendre corps (*in corpus ire, eo*) σωματοῦσθαι, οῦμαι. Corps mort (*cadaver, eris*) πτῶμα, ατος, τό. Corps de ville (*civitatis corpus, oris*) τὸ κοινόν, οῦ. Corps de logis (*ædes, ium*) οἶκος, ου, ὁ. Combattre corps à corps, συστάδην μάχεσθαι, ομαι.

Corpulence (*corpulentia, æ*) πολυσαρκία, ας, ἡ· εὐσωματία, ας, ἡ. Avoir trop de corpulence, ὑπερσαρκεῖν, ῶ, ήσω.

Corpulent, e (*corpulentus, a, um*) πολύσαρκος, ου, ὁ,ἡ.

Corpuscule (*corpusculum, i*) ἄτομος, ου, ἡ.

Correct, e (*emendatus, a, um*) διορθωθείς, ἐπανορθωθείς, εῖσα, έν. Locution correcte (*correcta locutio, onis*) ὀρθοέπεια, είας, ἡ. D'une manière peu correcte (*mendose*) πλημμελῶς.

Correctement (*emendate*) ἐπανορθωτικῶς, ἀναμαρτήτως. Parler correctement (*pure loqui*) εὐθυλογέειν, ὀρθολογέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Correcteur, trice (*emendator, trix*) διορθωτής, οῦ, ὁ, ἐπανορθωτής, οῦ, ὁ. — *celui qui châtie*, ῥαβδιστής, οῦ, ὁ· μαστιγεύς, έως, ὁ.

Correctif (*temperamentum, i*) παραμυθία, ας, ἡ· πραΰνσις, εως, ἡ.

Correction (*emendatio, onis*) διόρθωσις, εως, ἡ· ἐπανόρθωσις, εως, ἡ. — *réprimande*, μέμψις, εως, ἡ. — *punition*, κολασμός, οῦ, ὁ.

Correctionnel, elle (*ad emendationem pertinens*) διορθωτικός, ή, όν.

Corrélatif, ive (*alteri respondens*) ἀνάλογος, ου, ὁ,ἡ.

Corrélation (*convenientia, æ*) ἀναλογία, ας, ἡ.

Correspondance (*commercium, ii*) ὁμιλία, ας, ἡ.

Correspondant (*respondens, entis*) συνόμιλος, ου, ὁ.

Correspondre. La fortune correspond à mes vœux (*votis meis fortuna respondet*) κατὰ τὴν τύχην πράγματά μοι ἀπαντᾷ. Correspondre par ses sentiments à l'affection d'un autre (*alteri in amore respondere, eo*) ἕτερον ἔρωτι ἀμείβεσθαι, ομαι. Correspondre par lettres (*cum altero per epistolas colloqui*) δι' ἐπιστολῶν συνομιλέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, τινί. — *être vis-à-vis* (*respondere, eo, di*) ἐξ ἐναντίου κεῖσθαι, κεῖμαι, κείσομαι. Les faits correspondent aux paroles (*dictis verba respondent*) συμφωνεῖ τὰ ἔργα τοῖς λόγοις.

Corridor (*pervius usus, us*) διάβασις, εως, ἡ· διάβημα, ατος, τό.

Corriger (*corrigere, go, rexi*) διορθόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. Corriger quelqu'un (*in aliquem animadvertere, o, ti*) τινὰ κολάζειν, άζω, άσω. Corriger les mœurs (*mores emendare, o, avi*) διόρθωσίν τινα τοῦ ἤθους ποιεῖσθαι, οῦμαι. Corriger le vin au moyen de l'eau (*vinum aqua temperare, o, avi*) τὸν οἶνον ὕδατι κεράσαι, κεράννυμι, άσω.

Corrigible (*emendabilis, e*) εὐεπανόρθωτος, ου, ὁ,ἡ.

Corroboratif, ive (*qui, quæ, quod corroborat*) ῥωστικός, ή, όν· βριάων-ῶν, άουσα-ῶσα, άον-ῶν.

Corroborer (*corroborare, o, avi*) βριάειν-ᾶν, άω-ῶ, άσω· ἰσχυροποιέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Corroder (*corrodere, do, di*) καταβιβρώσκειν, σκω.

Corrompre (*corrumpere, po, rupi*) διαφθείρειν, είρω, ερῶ. Corrompre par argent (*fidem pretio labefactare*) τινὰ δωροδοκέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Corrompu, ue (*corruptus, a, um*) λελυμασμένος, η, ον· διαφθαρείς, εῖσα, έν. Jugement corrompu (*corruptum judicium, ii*) κακοδικία, ας, ἡ.

Corrosif, ive (*exedens, entis*) βρωτικός, ή, όν.

Corrosion (*rosio, onis*) κατάβρωσις, εως, ἡ· τρῶξις, εως, ἡ.

çaient vers Corcyre, avec cent cinquante vaisseaux, οἱ δὲ Κορίνθιοι ἔπλεον ἐπὶ τὴν Κέρκυραν, ναυσὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. *Thucyd.* I, 46. — Les commençants verront par cet exemple, qu'il ne faut pas dire Κόρκυρα. *Voyez* Cythère.

Cordage (*rudens, tis,* m.) κάλως, ω, ὁ.

Corde (*funis, is,* m.) σχοῖνος, ου, ὁ· κάλως, ω, ὁ. Petite corde (*funiculus, i*) σχοινίον, ου, τό. Corde d'arc *ou* d'instrument de musique (*nervus, i*) νευρά, ᾶς, ἡ. Corde à pendre (*laqueus, i*) ἀγχόνη, ης, ἡ· βρόχος, ου, ὁ. Danseur de corde (*funambulus, i*) σχοινοβάτης, ου, ὁ, *et de là* σχοινοβατεῖν, ῶ, ήσω.

Cordé, ée (*colligatus, a, um*) δεθείς, δεσμευθείς, εῖσα, έν.

Cordeau (*funiculus, i*) σχοινίον, ου, τό. Cordeau de charpentier (*linea, æ*) στάθμη, ης, ἡ. Tirer au cordeau (*lineare, o, avi*) διαγράφειν, φω, ψω.

Cordeler (*implicare, o, avi*) σχοινοπλέκειν, κω, ξω.

Cordelette (*funiculus, i*) σχοινίον, ου, τό.

Corder (*funem torquere, queo, si*) σχοινοστρέφειν, φω, ψω.

Corderie (*restiarii officina, æ*) τὸ τοῦ σχοινοπλόκου ἐργαστήριον, ίου.

Cordial, ale (*cordi utilis, e*) καρδιακός, ή, όν. Ami cordial (*ex animo amicus, i*) ὁ ἐκ τῆς ψυχῆς φίλος, ου.

Cordialement (*summo studio*) ἐκ τῆς ψυχῆς.

Cordialité (*verus amor, oris*) ἁπλοϊκὴ φιλία, ας.

Cordiaux (*remedia quæ corroborant*) ῥωστικὰ φάρμακα, ων.

Cordier (*restiarius, ii*) σχοινοπλόκος, ου, ὁ.

Cordon (*funiculus, i*) σχοινίον, ου, τό. Cordon de soulier (*calceamenti corrigia, æ*) οἱ τοῦ ὑποδήματος ζυγοί, ῶν. Cordon de muraille (*muri corona, æ*) στεφάνωσις, εως, ἡ.

Cordonner (*in reticuli modum torquere, queo, si*) σχοινοπλέκειν, κω, ξω.

Cordonnerie (*sutrina, æ*) σκυτεῖον, είου, τό.

Cordonnier (*sutor, oris*) σκυτοτόμος, ου, ὁ· σκυτεύς, έως, ὁ· ὑποδηματοῤῥάφος, ου, ὁ. Métier de cordonnier (*sutrina, æ*) σκυτική, ῆς, ἡ. Exercer le — σκυτοτομεῖν, ῶ, ήσω.

Corfou. — *Voyez* Corcyre.

Coriace (*durus, a, um*) σκληρός, ά, όν· σκυτοειδής, έος, ὁ, ἡ.

Coriandre (*coriandrum, i*) κορίαννον, ου, τό.

Corinthe (*Corinthus, i,* f.) Κόρινθος, ου, ἡ. Isthme de Corinthe, Κορίνθιος ἰσθμός, οῦ.

Corme (*sorbum, i*) οὖον, ου, τό.

Cormier (*sorbus, i,* f.) ὄη, ης, ἡ· ὄα, ας, ἡ.

Cormoran (*aquaticus corvus, i*) φαλακροκόραξ, ακος, ὁ.

Cornaline (*onyx corneola*) σάρδιον, ίου, τό· σαρδώ, όος, ἡ.

Corne (*cornu,* ind.) κέρας, ατος, τό. Petite corne (*corniculum, i*) κεράτιον, ίου, τό. De corne (*corneus, a, um*) κεράτινος, η, ον. Qui porte des cornes (*corniger, era, erum*) κερατοφόρος, ου, ὁ, ἡ. Frapper de ses cornes (*cornu ferire*) κεραΐζειν, ΐζω, ΐσω. Qui a aux pieds de la corne (*cornipes, edis*) κερατόπους, οδος, ὁ, ἡ. Corne du pied d'un cheval (*ungula, æ*) ὁπλή, ῆς, ἡ. Corne d'abondance (*cornucopia, æ*) τὸ κέρας τῆς Ἀμαλθείας.

Corne de cerf (*plantago coronopus,* Linn.) κορωνόπους, οδος, ὁ.

Cornée (*cornea tunica, æ*) ὑμήν, ένος, ὁ.

Corneille (*cornix, icis,* f.) κορώνη, ης, ἡ.

Corner aux oreilles (*auribus oggannire, io, ivi*) ἐπιψελλίζεσθαι, ομαι.

Cornet à bouquin (*musicum cornu*) βυκανιστήριον, ίου, τό. — à jouer aux dés (*fritillus, i*) πύργος, ου, ὁ. Cornet d'encre (*atramentarium, ii*) μελανοδοχεῖον, είου, τό.

Corniche (*corona, æ*) κορωνίς, ίδος, ἡ.

Corniche (*corniculum, i*) κεράτιον, ίου, τό· κερατίδιον, ίου, τό.

Cornier, ère (*angularis, e*) γωνιαῖος, αία, αῖον.

Cornouille (*cornum, i*) κράνειον, ου, τό.

Cornouiller (*cornus, i,* f.) κρανεία, ας, ἡ.

Cornu, ue (*cornutus, a, um*) κεραός, οῦ, ὁ, ἡ· κερατόεις, όεσσα, όεν.

Corollaire (*corollarium, ii*) ἐπιφορά, ᾶς, ἡ.

Corolle (*corolla, æ*) στεφάνιον, ίου, τό· κάλυξ, υκος, ἡ.

Corporation (*congregatio, onis*) σωματεῖον, ου, τό.

Corporel, elle (*corporalis, e*) σωματικός, ή, όν· σωματοποιηθείς, εῖσα, έν. Les plaisirs corporels (*corporis voluptates, um*) αἱ περὶ τὸ σῶμα ἡδοναί, ῶν.

Corporellement (*corporaliter*) σωματικῶς.

Corporifier [**Se** (*corporari, or*) σωματοποιεῖσθαι, οῦμαι.

Corps (*corpus, oris*) σῶμα, ατος, τό. Petit corps (*corpusculum, i*) σωμάτιον, ίου, τό. Corps bien constitué (*corpus bene constitutum*) εὐσταθὲς τοῦ σώματος κατάστημα, ατος. Prendre corps (*in corpus ire, eo*) σωματοῦσθαι, οῦμαι. Corps mort (*cadaver, eris*) πτῶμα, ατος, τό. Corps de ville (*civitatis corpus, oris*) τὸ κοινόν, οῦ. Corps de logis (*ædes, ium*) οἶκος, ου, ὁ. Combattre corps à corps, συστάδην μάχεσθαι, ομαι.

Corpulence (*corpulentia, æ*) πολυσαρκία, ας, ἡ· εὐσωματία, ας, ἡ. Avoir trop de corpulence, ὑπερσαρκεῖν, ῶ, ήσω.

Corpulent, e (*corpulentus, a, um*) πολύσαρκος, ου, ὁ, ἡ.

Corpuscule (*corpusculum, i*) ἄτομος, ου, ἡ.

Correct, e (*emendatus, a, um*) διορθωθείς, ἐπανορθωθείς, εῖσα, έν. Locution correcte (*correcta locutio, onis*) ὀρθοέπεια, είας, ἡ. D'une manière peu correcte (*mendose*) πλημμελῶς.

Correctement (*emendate*) ἐπανορθωτικῶς, ἀναμαρτήτως. Parler correctement (*pure loqui*) εὐθυλογέειν, ὀρθολογέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Correcteur, trice (*emendator, trix*) διορθωτής, οῦ, ὁ, ἐπανορθωτής, οῦ, ὁ. — *celui qui châtie*, ῥαβδιστής, οῦ, ὁ· μαστιγεύς, έως, ὁ.

Correctif (*temperamentum, i*) παραμυθία, ας, ἡ· πραΰνσις, εως, ἡ.

Correction (*emendatio, onis*) διόρθωσις, εως, ἡ· ἐπανόρθωσις, εως, ἡ. — *réprimande*, μέμψις, εως, ἡ. — *punition*, κολασμός, οῦ, ὁ.

Correctionnel, elle (*ad emendationem pertinens*) διορθωτικός, ή, όν.

Corrélatif, ive (*alteri respondens*) ἀνάλογος, ου, ὁ, ἡ.

Corrélation (*convenientia, æ*) ἀναλογία, ας, ἡ.

Correspondance (*commercium, ii*) ὁμιλία, ας, ἡ.

Correspondant (*respondens, entis*) συνόμιλος, ου, ὁ.

Correspondre. La fortune correspond à mes vœux (*votis meis fortuna respondet*) κατὰ τὴν τύχην πράγματά μοι ἀπαντᾷ. Correspondre par ses sentiments à l'affection d'un autre (*alteri in amore respondere, eo*) ἕτερον ἔρωτι ἀμείβεσθαι, ομαι. Correspondre par lettres (*cum altero per epistolas colloqui*) δι' ἐπιστολῶν συνομιλέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω, τινί. — *être vis-à-vis* (*respondere, eo, di*) ἐξ ἐναντίου κεῖσθαι, κεῖμαι, κείσομαι. Les faits correspondent aux paroles (*dictis verba respondent*) συμφωνεῖ τὰ ἔργα τοῖς λόγοις.

Corridor (*pervius usus, us*) διάβασις, εως, ἡ· διάβημα, ατος, τό.

Corriger (*corrigere, go, rexi*) διορθόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. Corriger quelqu'un (*in aliquem animadvertere, o, ti*) τινὰ κολάζειν, άζω, άσω. Corriger les mœurs (*mores emendare, o, avi*) διόρθωσίν τινα τοῦ ἤθους ποιεῖσθαι, οῦμαι. Corriger le vin au moyen de l'eau (*vinum aqua temperare, o, avi*) τὸν οἶνον ὕδατι κεράσαι, κεράννυμι, άσω.

Corrigible (*emendabilis, e*) εὐεπανόρθωτος, ου, ὁ, ἡ.

Corroboratif, ive (*qui, quæ, quod corroborat*) ῥωστικός, ή, όν· βριάων-ῶν, άουσα-ῶσα, άον-ῶν.

Corroborer (*corroborare, o, avi*) βριάειν-ᾷν, άω-ῶ, άσω· ἰσχυροποιέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Corroder (*corrodere, do, di*) καταβιβρώσκειν, σκω.

Corrompre (*corrumpere, po, rupi*) διαφθείρειν, είρω, ερῶ. Corrompre par argent (*fidem pretio labefactare*) τινὰ δωροδοχέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Corrompu, ue (*corruptus, a, um*) λελυμασμένος, η, ον· διαφθαρείς, εῖσα, έν. Jugement corrompu (*corruptum judicium, ii*) κακοδικία, ας, ἡ.

Corrosif, ive (*exedens, entis*) βρωτικός, ή, όν.

Corrosion (*rosio, onis*) κατάβρωσις, εως, ἡ· τρῶξις, εως, ἡ.

Corroyer (*corium subigere, go, egi*) βυρσεύειν, ω, σω.

Corroyeur (*coriarius, ii*) βυρσεύς, έως, ὁ· βυρσοδέψης, ου, ὁ.

Corrupteur, trice (*corruptor, trix*) διαφθορεύς, έως, ὁ· διαφθείρουσα, ης, ἡ.

Corruptible (*corruptioni obnoxius, a, um*) φθαρτός, ή, όν.

Corruption (*corruptio, onis*) φθάρμα, ατος, τό· καταφθορά, ᾶς, ἡ. — *puanteur* (*putredo, inis*) σαπρότης, σαθρότης, ητος, ἡ.

Corps (*cervi cornua, uum*) τὰ τοῦ ἐλάφου κέρατα, άτων.

Corsage (*statura, æ*) σωμάτωσις, εως, ἡ.

Corsaire (*maritimus prædo, onis*) πειρατής, οῦ, ὁ. Métier de corsaire, πειρατεία, ας, ἡ. Faire ce métier, πειρατεύειν, εύω, εύσω.

Corse [Ile de (*Corsica insula, æ*) Κύρνος, ου, ἡ, νῆσος.

Corselet (*levis lorica, æ*) θωράκιον, ίου, τό.

Corset (*pectorale, is*) θώραξ, ακος, ὁ.

Cortége (*honorificus comitatus, us*) παρακολούθησις, εως, ἡ· συμπεριφορά, ᾶς, ἡ.

Corvette (*speculatoria navis, is*) κατασκοπικὴ ναῦς, ναός.

Corybantes, *ou* prêtres de Cybèle, Κορύβαντες, ων, οἱ.

Coryphée (*coryphæus, i*) κορυφαῖος, ου, ὁ.

Cosmétique (*ornatui aptus, a, um*) κοσμητικός, ή, όν.

Cosmogonie (*mundi fabricatio*) κοσμογονία, ας, ἡ.

Cosmographe (*mundi descriptor*) κοσμογράφος, ου, ὁ.

Cosmographie (*mundi descriptio*) κοσμογραφία, ας, ἡ.

Cosmographique (*ad descriptionem mundi pertinens*) κοσμογραφικός, ή, όν. R. κόσμος *et* γράφω.

Cosmopolite (*totius orbis civis*) κοσμοπολίτης, ου, ὁ.

Cosse (*siliqua, æ*) λοβός, οῦ, ὁ.

Cosser (*coniscare, o, avi*) κορύπτειν, πτω, ψω· κερατίζειν, ίζω, ίσω.

Cosson (*curculio, onis*) κίς, κιός, ὁ· τερηδών, όνος, ἡ.

Cossu, ue (*siliquatus, a, um*) λοβώδης, εος, ὁ, ἡ. — (*cui ampla res est*) πολυκτήμων, ονος, ὁ, ἡ.

Costal, e (*lateralis, e*) παράπλευρος, ου, ὁ, ἡ.

Costume (*habitus, us*) σχῆμα, ατος, τό.

Costumer (*vestem personæ propriam aptare, o, avi*) σχηματίζειν, ίζω, ίσω.

Cote (*taxatio, onis*) τίμησις, εως, ἡ. — *écot* (*symbola, æ*) συμβολή, ῆς, ἡ.

Côte (*costa, æ*) πλευρά, ᾶς, ἡ. Côte d'une montagne (*clivus, i*) γεωλοφία, ας, ἡ· βουνός, οῦ, ὁ. Côte de la mer (*littus, oris*) αἰγιαλός, οῦ, ὁ· ἀκτή, ῆς, ἡ.

Côté (*latus, eris*) πλευρόν, οῦ, τό· πλευρά, ᾶς, ἡ. Mal de côté (*lateris dolor, oris*) πλευρῖτις νόσος, ου. Par le côté (*a latere*) πλευρόθεν. Qui a quatre côtés (*quatuor latera habens*) τετράπλευρος, ου, ὁ, ἡ. Du côté droit (*dextrorsum*) ἐν τῇ δεξιᾷ. Du côté gauche (*sinistrorsum*) ἐπὶ τὴν ἀριστεράν. De ce côté-ci (*hinc*) ἐντεῦθεν. De ce côté-là (*illinc*) ἐκεῖθεν. Des deux côtés (*utrinque*) ἀμφοτέρωθεν. De tous côtés (*undique*) πανταχόθεν. De mon côté (*ego vero*) ἔγωγε. A côté de vous (*prope te*) παρά σε. De côté (*oblique*) πλαγίως. Mettre de côté (*seponere, no, sui*) ἀποτιθέναι, τίθημι. Laisser de côté (*prætermittere, tto, si*) παραλείπειν, πω, ψω. Etre du côté de quelqu'un (*ab alicujus partibus esse*) μετά τινος εἶναι. Biens du côté du père (*paterna bona, orum*) πατρῷα οὐσία, ας.

Coteau (*collis, is, f.*) λόφος, ου, ὁ· βουνός, οῦ, ὁ.

Coter (*notare, o, avi*) σημειόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Coterie (*sodalitium, ii*) ἑταιρεία, ας, ἡ.

Cothurne (*cothurnus, i*) κόθορνος, ου, ὁ.

Cotillon (*tunicula, æ*) χιτώνιον, ίου, τό· χιτωνίσκος, ου, ὁ.

Cotisation (*tributi in capita descriptio, onis*) κεφαλαίωσις, εως, ἡ· ἐπικεφάλαιον, ου, τό. Produit d'une cotisation, τὸ ἐρανιζόμενον, ου.

Cotiser (*pecunias in capita describere, bo, psi*) κεφαλαιόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. Se cotiser (*pecunias in commune conferre, fero, tuli*) συνερανίζειν, ίζω, ίσω· συγχορηγέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Coton (*xylinum, i*) ἔριον, ου, τό· ξύλινον,

ου, τό. Coton, *duvet qui vient sur certains végétaux* (*lanugo, inis*) χνοῦς, οῦ, ὁ.
Cotonneux, euse (*lanuginosus, a, um*) ἐριώδης, χνοώδης, ἰουλώδης, εος, ὁ,ἡ· — *en parlant des fruits qui deviennent mollasses* (*exsuccus, a, um*) ἄχυμος, ου, ὁ,ἡ.
Cotonnier (*gossypium, ii*) ἐριοφόρον δένδρον, ου· γοσσύπιον, ίου, τό.
Cotoyer (*alicujus latus tegere, go, texi*) ἀμφιβαίνειν, βαίνω *. — (*littus legere, lego, gi*) παραπλέειν, έω, εύσω.
Cotte (*tunica, æ*) χιτών, ῶνος, ὁ. Cotte d'armes (*sagum, i*) σάγος, εος, τό.
Cou (*collum, i*) τράχηλος, ου, ὁ· αὐχήν, ένος, ὁ. Devant du cou (*fauces, ium*) λάρυγξ, υγγος, ὁ. Derrière du cou (*cervix, icis*) δέρη, ης, ἡ. Se rompre le cou (*sibi cervicem frangere, go, fregi*) ἑαυτὸν ἐκτραχηλίζειν, ίζω, ίσω. Qui a le cou long, court, etc., δολιχόδειρος, ου, ὁ,ἡ· βραχυτράχηλος, ου, ὁ,ἡ, κ.τ.λ.
Couard, arde (*ignavus, a, um*) κακός, δειλός, ή, όν.
Couardise (*ignavia, æ*) κακότης, ητος, ἡ· δειλία, ας, ἡ.
Couchant [Le (*sol occidens*) δύσις, εως, ἡ. Du levant au couchant (*ab oriente ad occidentem*) ἀπ' ἀνατολῆς μέχρι δύσεως. Au soleil couchant, δυομένου ἡλίου.
Couche (*lectus, i*) λέκτρον, ου, τό· κλίνη, ης, ἡ. — *accouchement*, τέξις, εως, ἡ· τοκετός, οῦ, ὁ. Fausse couche (*abortus, us*) ἐξάμβλωσις, εως, ἡ. Femme en couche (*puerpera, æ*) λοχός, οῦ, ἡ. Couche, *ou* linge dont on enveloppe les enfants (*cunæ, arum*) σπάργανα, ων, τά. Couche de jardin (*pulvinus, i*) πρασιά, ᾶς, ἡ. Mettre une couche de couleur (*colorem inducere, co, xi*) ἐπιχρωματίζειν, ίζω, ίσω. Couche de mortier (*crusta, æ*) κονίαμα, ατος, τό.
Couché, ée (*recubans, antis*) κατακείμενος, η, ον. Etre couché à terre (*humi jacere, eo*) χαμαὶ καθῆσθαι. Etre couché dans un lit (*in toro cubare, o*) κατακλίνειν, ίνω, ινῶ. Couché sur la face (*pronus, a, um*) πρηνής, έος, ὁ,ἡ. — sur le dos (*supinus, a, um*) ὕπτιος, ία, ον.
Couchée (*mansio, onis*) καταγωγή, ῆς, ἡ· καταγώγιον, ίου, τό.
Coucher (*in lecto collocare, o, avi*) κοιμάειν-ᾶν, άω-ῶ, ήσω. Coucher par terre (*humi sternere, no, stravi*) καταστορέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Coucher les couleurs (*colores inducere, co, xi*) ἐπιχρωματίζειν, ίζω, ίσω. Coucher par écrit (*litteris mandare, o*) τῇ γραφῇ παραδιδόναι τι. Coucher dans un lit d'or (*in aureo lecto cubare, o*) ἐπὶ χρυσῆς κλίνης κοιμᾶσθαι. Coucher auprès de quelqu'un (*prope aliquem cubare, o*) παρακεῖσθαί τινι. Se coucher (*lecto se commendare*) εὐνάζεσθαι, ομαι. S'aller coucher (*cubitum ire*) κατακλῖναι. Se coucher, *en parlant des astres* (*occidere, do, di*) δύειν, ύω, ύσω.
Coucher (*cubitus, us*) κατάκλισις, κοίμησις, εως, ἡ. — d'un astre (*occasus, us*) δύσις, εως, ἡ.
Couchette (*lectulus, i*) κλινίδιον, ίου, τό· κλινίς, ίδος, ἡ.
Coucheur (*concubitor, oris*) συνευνέτης, ου, ὁ. Mauvais coucheur, δυςκολόκοιτος, ου, ὁ,ἡ.
Coucou (*cuculus, i*) κόκκυξ, υγος, ὁ.
Coude (*cubitus, us*) ἀγκών, ῶνος, ὁ. Os du coude (*cubitum, i*) κύβιτον, ου, τό.
Coudé, ée (*in angulum flexus, a, um*) καμφθείς, εῖσα, έν· καμπύλος, η, ον· γωνιώδης, εος, ὁ,ἡ.
Coudée (*cubitus, us*) πῆχυς, εως, ὁ. Haut d'une coudée (*cubitalis, e*) πηχυαῖος, α, ον.
Couder (*in angulum flectere, cto, xi*) ἐναγκωνίζειν, ίζω, ίσω.
Coudoyer (*cubito submovere, veo, vi*) παραγκωνίζεσθαι, ομαι.
Coudraie (*coryletum, i*) λεπτοκαρυών, ῶνος, ὁ.
Coudre (*suere, suo, sui*) ῥάπτειν, πτω, ψω, ἔρραφα.
Coudrier (*corylus, i, f.*) λεπτὴ καρύα, ας, ἡ.
Couenne (*suilla cutis, is*) ὑεία δορά, ᾶς, ἡ.
Couette ou Coite, lit de plumes (*culcita, æ*) κοίτη, ης, ἡ.
Coulamment (*fluide*) ῥευστῶς.
Coulant (*fluens, entis*) ῥυτός, ή, όν· ῥοώδης, εος, ὁ,ἡ.
Coulé, ée. Liqueur coulée (*saccatus* vel *percolatus liquor, oris*) σεσακκισμένον ὑγρόν, οῦ. Vaisseau coulé à fond (*depressa navis, is*) καταδυομένη ναῦς, νεώς.

Coulement (*fluxio, onis*) ῥεῦμα, ατος, τό· ῥεῦσις, εως, ἡ.

Couler (*fluere, o, xi*) ῥέειν, ῥέω, ῥεύσω. Le fleuve coule autour des remparts (*flumen muros circumfluit*) ὁ ποταμὸς περιῤῥεῖ τὸ τεῖχος. Couler de toutes parts (*diffluere, o, xi*) διαῤῥέειν, έω, εύσω. Couler, *en parlant de la vigne* (*defluere, o*) ψίνεσθαι, ομαι. Couler à fond un vaisseau (*navem deprimere, mo, pressi*) τὴν ναῦν καταδύειν, ω, σω. Le temps coule (*abit hora*) παρατρέχει ἡμέρα. Couler une liqueur (*percolare, o, avi*) σακκίζειν, ίζω, ίσω. Couler les métaux (*metalla liquefacere, io, feci*) τὰ μέταλλα ἐκτήκειν, κῶ, ξω. Se couler furtivement (*subrepere, o*) ὑφέρπειν, πω, ψω.

Couleur (*color, oris*) χρόα, ας, ἡ· χροιά, ᾶς, ἡ· χρῶμα, ατος, τό. Prendre couleur (*colorem accipere, io, cepi*) χρωματίζεσθαι, ομαι. Prendre la couleur de l'émeraude, de l'azur, etc., σμαραγδίζειν, ίζω· κυανίζειν, ίζω, κ. τ. λ. Il a changé de couleur (*colorem mutavit*) τὴν χροιὰν μετέβαλεν. Il était changeant, et prenait toutes sortes de couleurs (*varius erat, sexcentos subinde colores induens*) παντοῖος ἦν, ἐς μυρία τρεπόμενος χρώματα. Couleur *ou* prétexte (*color, oris*) πρόφασις, εως, ἡ· πρόσχημα, ατος, τό. Couleur préparée pour la peinture (*pigmentum, i*) χρῶμα, ατος, τό. Couleurs dans un discours (*orationis pigmenta*) σχήματα, ων, τά.

Couleuvre (*coluber, bri*) ὄφις, εως, ὁ.

Couleuvrée (*alba vitis, is*) κέδρωστις, εως, ἡ· βρυωνία, ας, ἡ.

Coulevrine (*bellicum tormentum*) πολεμικὸν μηχάνημα, ατος.

Coulis (*carnium succus, i*) ὁ τῶν σαρκῶν χυμός, οῦ.

Coulisse (*ligneolus canalis, is*) διατομή, ῆς, ἡ.

Couloir, *passage de dégagement* (*pervius usus, us*) πόρος, ου, ὁ.

Couloire (*colum, i*) ἠθμός, οῦ, ὁ.

Coulure (*roratio, onis*) ῥοάς, άδος, ἡ.

Coup (*ictus, us*) πληγή, ῆς, ἡ· πλῆγμα, ατος, τό. Coup de foudre (*fulminis jactus, us*) κεραυνοβολία, ας, ἡ. Coup de pierre (*lapidis jactus, us*) λιθοβολία, ας, ἡ. Coup de trait décoché (*telorum conjectio, onis*) ἀκόντισις, εως, ἡ· τόξευμα, ατος, τό. Coup d'œil (*intuitus, ùs*) βλέψις, εως, ἡ. D'un coup d'œil (*uno intui[illegible]*) συνοπτικῶς. Coup de pinceau (*linea, æ*) γραμμή, ῆς, ἡ. Coup de filet (*retium jactus, us*) βόλος, ου, ὁ. Coup de dés (*tesseræ jactus, us*) κυβευτικὸς βόλος, ου. Encore un coup (*iterum*) πάλιν, δεύτερον, αὖθις. A coup sûr (*certo*) ἀληθῶς. Après coup (*serius*) ὀψιαίτερον. Tout à coup (*repente*) ἐξαίφνης, ou ἐξαπιναίως. Tout d'un coup (*simul*) ἅμα, ὁμοῦ. A tous coups (*singulis momentis*) συνεχῶς.

Coupable (*nocens, entis*) ἐπαίτιος, ἔνοχος, ου, ὁ, ἡ.

Coupant, e (*acutus, a, um*) ὀξύς, εῖα, ύ.

Coupe (*cæsio, onis*) τμῆσις, εως, ἡ· τομή, ῆς, ἡ. Coupe de bois, des pierres, ὑλοτομία, λιθοτομία, ας, ἡ.

Coupe (*patera, æ*) κρατήρ, ῆρος, ὁ.

Coupé, ée (*resectus, a, um*) ἀνακοπείς, εῖσα, έν· ἀποτετμημένος, η, ον. D'un style coupé (*concise*) συντόμως, συγκεκομμένως.

Coupeau (*montis jugum, i*) ἄκρα, ας, ἡ· κορυφή, ῆς, ἡ.

Coupe-gorge (*gurgustium, ii*) κλοπαῖον, ου, τό.

Coupe-jarret (*sicarius, ii*) ξιφήρης, εος, ὁ· μιαιφόνος, ου, ὁ.

Coupelle. Or purifié à la coupelle (*purum putumque aurum, i*) ὄβρυζον χρυσίον, ου.

Couper (*secare, co, cui*) κόπτειν, πτω, ψω· τέμνειν, τέμνω*. Action de couper (*recisio, onis*) ἀποτομή, ῆς, ἡ. Couper menu (*rem minutatim concidere, o*) μιστύλλειν, ύλλω, υλῶ. Couper les cheveux (*capillos tondere, eo*) τὴν κόμην κείρειν, είρω, ερῶ. Couper les blés (*fruges metere, to, ssui*). Couper le chemin à quelqu'un (*iter alicui intercludere, do*) τινὰ τῆς ὁδοῦ ἀποκλείειν, είω. Couper les vivres à l'ennemi (*hostem commeatibus intercludere, do*) τοῖς πολεμίοις τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ σίτου ἀποκλείειν, ω. Couper du vin (*vina miscere, eo, scui*) τὸν οἶνον τῷ ὕδατι κεραννύναι, άννυμι, άσω. Se couper (*secum pugnare*) περιπίπτειν ἑαυτῷ.

Couperet (*securicula, æ*) πελέκιον, ίου, τό· μάχαιρα, ας, ἡ.

Couperose (*chalcanthum, i*) χάλκανθον, ου, τό.

Couperosé, ée (*liventibus pustulis aspersus, a, um*) μικραῖς φλυκταίναις καὶ ἕλκεσι ἐξηνθηκώς, υῖα, ός, *Thuc.*

Coupeur (*sector, oris*) τομεύς, έως, ὁ. Coupeur de bourses (*zonarius, ii*) ζωνιοτόμος, βαλαντιοτόμος, ου, ὁ.

Couple (*copula, æ*) συμπλοκή, ῆς, ἡ· σύνδεσμος, ου, ὁ. Un — (*par, aris, n.*) ζεῦγος, εος, τό· ξυνωρίς, ίδος, ἡ.

Coupler (*copulare, o, avi*) συμπλέκειν, κω, ξω· συνείρειν, είρω, ερῶ.

Couplet (*cantiuncula, æ*) ᾀσμάτιον, ᾠδάριον, ίου, τό. —, *strophe d'une chanson* (*strophe, es*) στροφή, ῆς, ἡ.

Coupole (*tholus, i*) θόλος, ου, ὁ.

Coupon (*panni recisamentum, i*) τοῦ ὑφάσματος ἀπόκομμα, ατος, τό.

Coupure (*incisio, onis*) τμῆσις, εως, ἡ· τομή, ῆς, ἡ.

Cour (*area, æ*) αἴθριον, ίου, τό. Cour intérieure, environnée de bâtiments (*cava ædium*) τὸ τῆς οἰκίας κοῖλον, ου. La cour d'un prince (*aula, æ*) βασίλειον, είου, τό. Faire la cour à quelqu'un (*alicujus gratiam aucupari, or*) εὔνοιάν τινος κλέπτειν, πτω, ψω. Cour de justice (*curia, æ*) βουλευτήριον, ἀρχεῖον, είου, τό.

Courage (*animus, i*) θυμός, οῦ, ὁ· φρόνημα, ατος, τό· μένος, εος, τό. Grand courage (*magnanimitas, atis*) μεγαλοψυχία, ας, ἡ. Perdre courage (*animum demittere, tto, si*) ἀθύμως ἔχειν, ἔχω, ἕξω. Inspirer du courage aux soldats (*militum animos incendere, do, di*) τοὺς στρατιώτας θαρσύνειν, ύνω, υνῶ. Avoir du courage dans le malheur (*in calamitatibus animo virili esse*) ἐν ταῖς συμφοραῖς ἀνδρωδῶς διακεῖσθαι, ειμαι. Ne prendre conseil que de son courage, τὸ τοῦ θυμοῦ παράστημα σύμβουλον ποιεῖσθαι, οῦμαι. Je n'ai pas le courage de voir cela (*hæc videre non sustineo*) οὐκ ἀνέχομαι ταῦτα ὁρῶν. Courage! (*macte animo!*) εὖγε! εὖγε τῆς ἀρετῆς!

Courageusement (*fortiter*) ἀνδρείως, ἀνδρικῶς, ἶφι. Se battre courageusement (*acriter pugnare, o, avi*) ἀνδρειοπολεμέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Supporter courageusement le malheur (*res adversas patienter ferre, fero, tuli*) συμφορὰν γενναίως φέρειν, φέρω *.

Courageux, euse (*fortis, e*) ἀνδρεῖος, εία, ον. Courageux dans les travaux (*laborum patiens, entis*) πόνους καρτερῶν, οῦσα.

Couramment (*expedite*) εὐχερῶς, ἐκ προχείρου.

Courant de l'eau (*profluens aqua, æ*) ῥεῖθρον, ου, τό· ῥεῦμα, ατος, τό. Remonter contre le courant du fleuve, ἀνὰ τὸν ποταμὸν πλεῖν, πλέω, πλεύσομαι.

Courant, e (*currens, entis*) τρέχων, ουσα, ον. Eau courante (*fluens aqua, æ*) ῥόος, ου, ὁ· ῥέεθρον, ου, τό. Tout-courant (*facile*) εὐχερῶς.

Courante, diarrhée (*alvi fluxus, us*) διάρροια, ας, ἡ.

Courbatu, ue. Cheval courbatu (*impeditus equus*) ἀσθματικὸς ἵππος, ου.

Courbature (*obstructio, onis*) ἆσθμα, ατος, τό. —, *en parlant de l'homme* (*lassitudo, inis*) κόπος, ου, ὁ.

Courbe (*curvus, a, um*) κυρτός, ή, όν· καμπύλος, ου, ὁ,ἡ. Qui forme des lignes courbes, καμπυλόγραμμος, ου, ὁ,ἡ.

Courbé, ée (*curvatus, a, um*) κεκυρτωμένος, η, ον· καμφθείς, εῖσα, έν. Courbé de vieillesse (*ætate gravis, is*) ἐπ' ἔσχατον γῆρας ἐλάσας, ασα· πόῤῥω τῆς ἡλικίας γενόμενος, ένη. Les arbres sont courbés sous le poids des fruits, τὰ δένδρα ὑπ' εὐφορίας καρπῶν βρίθει, *Phil.*

Courber (*curvare, o, avi*) κυρτόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω· κάμπτειν, πτω. Action de courber, κάμψις, εως, ἡ.

Courbette. Faire des courbettes (*in humilitatem se submittere, tto, si*) ταπεινοφρονέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Courbure (*curvatura, æ*) κύρτωμα, ατος, τό· καμπή, ῆς, ἡ.

Coureur (*cursor, oris*) δρομεύς, έως, ὁ· δρομικός, οῦ. —, *vagabond* (*erro, onis*) πλάνης, ητος, ὁ. Coureurs d'une armée (*speculatores, um*) κατοπτῆρες, ων, οἱ.

Courge (*cucurbita, æ*) κολοκύνθη, ης, ἡ· σικύα, ας, ἡ. Petite courge (*cucurbitula, æ*) κολοκυνθίς, ίδος, ἡ.

Courir (*currere, o, cucurri*) τρέχειν, ω, θρέξω. Courir çà et là (*cursitare, o, avi*) θρεξάσκειν, σκω. Courir après les plaisirs (*voluptates insectari, or*) τὰς ἡδονὰς διώκειν, κω, ξω. Courir le lièvre (*leporem venari, or*) τὸν λαγὼ θηρεύειν, εύω, Courir les tables (*esse mensarum omnium asseclam*) παρασιτέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. L'année qui court (*annus qui nunc volvitur*) παριὸν ἔτος, εος. Le bruit court (*fama vagatur*) φήμη γίνεται.

Couronne (*corona, æ*) στέφανος, ου, ὁ. Petite couronne (*corolla, æ*) στεφάνιον, ίου, τό. Couronne de fleurs (*sertum, i*) στέφος, εος, τό. Combat dont une couronne est le prix, ἀγὼν στεφανίτης, ου. Couronne du roi (*regium insigne, is*) διάδημα, ατος, τό. Il reçut de son père la couronne (*imperium a patre accepit*) τὴν ἀρχὴν παρὰ πατρὸς παρέλαβεν.

Couronné, ée (*coronatus a, um*) ἐστεφανωμένος, η, ον· στεφανοφόρος, ου, ὁ,ἡ. Couronné de laurier (*lauro redimitus, a*) δαφνοκόμος, ου, ὁ,ἡ.

Couronnement (*coronæ impositio, onis*) στεφάνωσις, εως, ἡ. Couronnement d'un édifice (*ædificii pars superior*) κορωνίς, ίδος, ἡ. Couronnement d'un ouvrage (*operis absolutio, onis*) κορωνίς, ίδος, ἡ.

Couronner (*coronare, o, avi*) στεφανόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω· καταστέφειν, φω, ψω.

Courrier (*veredarius, ii*) ταχυδρόμος, ου, ὁ,ἡ.

Courroie (*corrigia, æ*) ἱμάς, άντος, ὁ· ἱμάσθλη, ης, ἡ.

Courroucé, ée (*ira concitus, a, um*) βαρύθυμος, ου, ὁ,ἡ. La mer est courroucée (*æstuat mare*) ἡ θάλασσα πλημμύρει.

Courroucer (*iram alicui movere, eo, movi*) ἐξοργίζειν, ίζω, ίσω· θυμόν τινος ἀναφλέγειν, γω, ξω. Se courroucer contre quelqu'un (*in aliquem incendi, or*) δι' ὀργὴν παροξυνθῆναι κατά τινος· παροργίζεσθαι, ομαι, πρός τινα·

Courroux (*ira, æ*) μῆνις, ιδος ou ιος, ἡ· ὀργή, ῆς, ἡ· θυμός, οῦ, ὁ. Retenir son courroux (*iram cohibere, eo, ui*) τὴν ὀργὴν κατέχειν, ἔχω*. Le courroux de la mer est apaisé (*cecidit maris ira*) τὸ κῦμα τῆς θαλάττης ἔστρωται.

Cours des eaux (*aquarum cursus, us*) ῥόος, ου, ὁ· ῥεῦμα, ατος, τό. Cours de la lune (*lunæ conversio, onis*) ἡ τῆς σελήνης περιφορά, ᾶς. Voyage de long cours (*longa peregrinatio, onis*) μακρὰ ἀποδημία, ας. Achever le cours de sa vie (*vitæ curriculum conficere, io*) τὸν βίον διαδραμεῖν. Monnaie qui a cours (*moneta quæ est in usu*) δόκιμον νόμισμα, ατος.

Course (*cursus, us*) δρόμος, ου, ὁ· δρόμημα, ατος, τό. Léger à la course (*pedibus celer*) πόδας ὠκύς, *Hom.* Prendre sa course (*cursum corripere, io, ui*) ὁρμάεσθαι-ᾶσθαι, άομαι-ῶμαι. Lieu où l'on s'exerce à la course (*stadium, ii*) σταδιοδρόμος, ου, ὁ. Faire des courses sur les terres des ennemis (*in agros hostium incursare, o, avi*) εἰς τὴν χώραν πολεμίων εἰςβάλλειν, βάλλω*. Terminer sa course (*vitæ cursum peragere, o*) τὸν βίον διαδραμεῖν· τὸν βίον ἀπολύειν.

Coursier (*equus, i*) ἵππος, ου, ὁ. Coursier d'un navire (*fori, orum*) καταστρώματα, ων, τά· ἑδώλια, ίων, τά.

Courson (*resex, ecis*, m.) ἀποτομάς, άδος, ἡ.

Court, e (*brevis, e*) βραχύς, εῖα, ύ. Demeurer court (*obmutescere, sco*) κωφάεσθαι-ᾶσθαι, άομαι-ῶμαι. Tenir quelqu'un de court, τὴν ἡνίαν τινὶ ἐπέχειν, ἔχω*.

Courtage (*pararii munus, eris*) προξενία, ας, ἡ. — *salaire du courtier*, προξενητικόν, οῦ, τό.

Courtaud, e (*breviculus, a, um*) τὸ σῶμα βραχύς, εῖα, ύ. Chien courtaud (*auribus mutilatus canis, is*) ἀνούατος κύων, κυνός.

Courtauder. Cheval courtaudé (*cauda truncus equus, i*) κόλουρος ou κολοβὸς ἵππος, ου.

Courte-haleine (*anhelatio, onis*) ἆσθμα, ατος, τό.

Courte-pointe (*stragulum, i*) στρῶμα, ατος, τό.

Courtier (*pararius, ii*) προξενητής, οῦ, ὁ.

Courtine (*lecti velum, i*) περιπέτασμα, ατος, τό.

Courtisan (*aulicus, i*) αὐλικός, οῦ, ὁ. — *qui cherche à plaire*, κόλαξ, ακος, ὁ· θώψ, ωπός, ὁ.

Courtisane (*meretrix, icis*) πόρνη, ης, ἡ· χαμαιτύπη, ης, ἡ.

Courtiser (*alicujus gratiam aucupari, or*) κολακεύειν, εύω, εύσω· θωπεύειν, εύω, εύσω.

Courtois, oise (*comis, e*) φιλόφρων, ονος, ὁ,ἡ· ἐπιεικής, έος, ὁ,ἡ.

Courtoisie (*comitas, atis*) φιλοφροσύνη, ης, ἡ.

Couru, ue. Lièvre couru (*exagitatus lepus, oris*) διωχθεὶς λαγώς, ώ.

Cousin (*culex, icis*) κώνωψ, ωπος, ὁ.

Cousin, ine (*consobrinus, a*) ἀνεψιός, οῦ, ὁ· ἀνεψιά, ᾶς, ἡ. — Issu, issue de germain, ἐξανεψιός, οῦ, ὁ· ἐξανεψιά, ᾶς, ἡ.

Cousinage (*cognatio, onis*) συγγένεια, ας, ἡ.

Cousinière (*conopeum, i*) κωνωπεῖον, ου, τό.

Coussin (*pulvinus, i*) ὑπαγκώνιον, στρωμάτιον, ίου, τό.

Coussinet (*pulvillus, i*) μικρὸν στρωμάτιον, ίου.

Cousu, ue (*sutus, a, um*) ῥαφείς, εῖσα, έν· ἐῤῥαμμένος, η, ον.

Cout (*sumptus, us*) δαπάνη, ης, ἡ· ἀνάλωμα, ατος, τό.

Couteau (*culter, tri*) μάχαιρα, ας, ἡ. Petit couteau (*cultellus, i*) μαχαίριον, ίου, τό.

Coutelas (*acinaces, is, m.*) ἀκινάκης, ου, ὁ.

Coutelier (*cultrorum faber, bri*) μαχαιροποιός, οῦ, ὁ.

Coutelière (*cultrorum theca, æ*) ἡ τῶν μαχαιρῶν θήκη, ης.

Coutellerie (*cultrorum fabrica, æ*) μαχαιροποιΐα, ας, ἡ.

Couter. Cela me coûte cher (*id care mihi constat*) τοῦτο ἔχω λαβὼν πολλῆς τιμῆς. Cela ne vous coûte rien (*id gratis tibi constat*) τοῦτο προῖκα λαβὼν ἔχεις· κατὰ δωρεὰν τούτου ἔτυχες. Cette victoire coûte cher (*ea victoria magno stat*) αὕτη ἡ νίκη σὺν μεγάλῃ ζημίᾳ συνίσταται.

Couteux, euse (*qui, quæ, quod care constat*) πολλῆς τιμῆς ὤνιος, ία, ιον· ἔντιμος, ου, ὁ,ἡ.

Coutre (*aratri culter, tri*) γύης, ου, ὁ.

Coutume (*consuetudo, inis*) συνήθεια, ας, ἡ· ἔθος, εος, τό. Selon la coutume des Grecs (*ut mos Græcorum est*) κατὰ τὸ εἰωθὸς τοῖς Ἕλλησι. Contre la coutume (*præter consuetudinem*) παρὰ τὸν τρόπον. C'est une coutume établie par nos ancêtres (*hoc erat in more majorum*) πάτριον ἡμῖν καὶ παλαιὸν ἔθος ἐστί. Les lois et les coutumes (*civitatis mores et leges*) τῆς πόλεως νόμοι καὶ ἤθη. Se défaire d'une mauvaise coutume, κακὸν ἔθος ἀπεθίζεσθαι, ομαι.

Coutumier, ère (*solitus, a, um*) εἰθισμένος, η, ον· εἰωθώς, θυῖα, θός.

Couture (*sutura, æ*) ῥαφή, ῆς, ἡ· ῥάμμα, ατος, τό. — *cicatrice*, οὐλή, ῆς, ἡ. Il défit les ennemis à plate couture (*hostes ad internecionem cecidit*) φόνον πολὺν τῶν ἐναντίων ἐποίησε.

Couturé, ée (*cicatricosus, a, um*) οὐλώδης, εος, ὁ,ἡ.

Couturier, ère (*sarcinator, trix*) ἀκεστής, έστρια· σκευαστής, οῦ, ὁ.

Couvé, ée (*incubatus, a, um*) ἐπωασμένος, η, ον.

Couvée (*pullatio, onis*) νεοσσία, ας, ἡ· νεοσσοποιΐα, ας, ἡ.

Couvent (*monasterium, ii*) κοινόβιον, ίου, τό.

Couver (*ovis incubare, bo, bui*) ἐπωάζειν, άζω, άσω. Action de couver (*incubatio, onis*) ἐπωασμός, οῦ, ὁ· ἐπώασις, εως, ἡ. Couver sa colère (*iram coquere, quo, xi*) χόλον καταπέπτειν, πτω, ψω, *Hom.*

Couvercle (*operculum, i*) πῶμα, ατος, τό.

Couvert (*tectum, i*) οἴκημα, ατος, τό. Couvert, *ombre que donnent les arbres* (*umbra, æ*) σκιά, ᾶς, ἡ. Mettre le couvert (*mensam instruere, o, xi*) ἀριστοποιεῖν, ῶ, ήσω. Qui est à couvert des embûches (*ab insidiis tutus, a*) πρὸς τὴν ἐπιβουλὴν ἀσφαλῶς ἔχων, ουσα.

Couvert, e (*tectus, a, um*) ἐστεγασμένος, η, ον. Couvert d'écailles (*squamis obductus, a, um*) φιλιδοφόρος, ου, ὁ,ἡ. Couvert de la peau d'un lion (*pelle leonis indutus*) λεοντῆν ἐνδυσάμενος. Couvert de sang (*sanguine perfusus, a*) ἡμαγμένος, η, ον· αἱμαχθείς, εῖσα, έν. Il fait un temps couvert (*nubilat aer*) ἀὴρ ἐπινεφεῖται. Pays couvert (*silvosa regio, onis*) δρυμώδης χώρα, ας. Homme couvert (*homo tectissimus*) κρυπτικὸς ἄνθρωπος, ου.

Couvertement (*occulte*) λαθραίως, κρυφῇ.

Couverture (*tegmen, inis*) σκέπη, ης, ἡ· προβολή, ῆς, ἡ· κάλυμμα, ατος, τό. Couverture de lit (*stragulum, i*) στρῶμα, ατος, τό. Couverture de maison (*tectum, i*) στέγη, ης, ἡ· ὄροφος, ου, ὁ· Donner à sa méchanceté une couverture de piété (*falso pietatis nomine improbitatem prætexere, o, ui*) ἐν τῷ προσχήματι τῆς εὐσεβείας τὴν πονηρίαν καταχρύπτειν, πτω, ψω.

Couverturier (*stragulorum textor, oris*) ὁ τῶν στρωμάτων ὑφάντης, ου.

Couveuse. Poule couveuse (*incubans gallina, æ*) ἐπωαστικὴ ὄρνις, ιθος.

Couvi. Œuf couvi (*corruptum ovum*) διεφθαρμένον ὠόν, οῦ.

Couvre-chef (*rica, æ*) μίτρα, ας, ἡ· ταινία, ας, ἡ.

Couvre-feu (*foci operculum, i*) τὸ τῆς ἐσχάρας ἐπικάλυμμα, ατος.

Couvre-pied (*pedum stragulum, i*) τὸ τῶν ποδῶν στρῶμα, ατος.

Couvreur (*ædium tector, oris*) ὁ στεγαστής, οῦ.

Couvrir (*tegere, go, xi*) σκέπειν, πω, ψω· στεγάζειν, άζω, άσω. Couvrir d'un habit (aliquem *vestire, io*) περιβάλλειν τινὰ ἱματίῳ. Couvrir une honteuse fuite du prétexte d'un voyage (*turpissimam fugam honesto peregrinationis nomine tegere, go, xi*) τὴν αἰσχίστην φυγὴν εὐφήμως ἀποδημίαν ὑποκορίζεθαι, ομαι. Couvrir la terre de fleurs, τὴν γῆν ἄνθεσι καταστορεννύναι, έννυμι, έσω. Se couvrir de gloire (*sibi maximam laudem parere, io*) κλέος ἐξαίρετον περιποιεῖσθαι, οῦμαι. Le temps se couvre (*nubilat aer*) ἀὴρ ἐπινεφεῖται.

Crabe (*carabus, i*) κάραβος, ου, ὁ.

Crachat (*sputum, i*) πτύσμα, ατος, τό· πτύαλον, ου, τό.

Crachement (*screatus, us*) χρέμψις, εως, ἡ. Crachement de sang (*sanguinis exsputio, onis*) αἱμοπτυΐα, ας, ἡ· αἱμόπτυσις, εως, ἡ.

Cracher (*spuere, uo, ui*) χρέμπτεσθαι, ομαι· ἀποπτύειν, ύω, ύσω. Cracher sur quelqu'un (*aliquem consputare, o, avi*) καταπτύειν, ω, σω, τινός.

Cracheur (*sputator, oris*) πτυστής, οῦ, ὁ· ἀποχρεμπτήρ, ῆρος, ὁ.

Crachoir (*vasculum sputis excipiendu idoneum*) πτύελον, ου, τό.

Crachotement (*frequens exscreatio, onis*) πτυελισμός, οῦ, ὁ.

Crachoter (*sputare, o, avi*) πτυελίζειν, πυτίζειν, ίζω, ίσω.

Craie (*creta, æ*) κιμωλία γῆ· λευκὴ γῆ, ῆς. Marqué à la craie (*cretatus, a, um*) τῇ κιμωλίᾳ γῇ χρωσθείς, εῖσα, έν.

Craignant. Homme craignant Dieu (*vir Dei reverentior*) ἀνὴρ πρὸς τὸν Θεὸν εὐλαβῶς ἔχων.

Craindre (*timere, eo, ui*) φοβέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι· δείδειν, δω, σω. Je crains pour vous (*timeo tibi*) ὑπέρ σου δέδοικα. Je crains que cela n'arrive (*timeo ne id accidat*) δέδοικα ὅπως μὴ τοῦτο γενήσεται. Il fit craindre tout le monde (*omnibus terrorem injecit*) δέος πᾶσιν ἐνέβαλε. Qui est à craindre (*metuendus, a, um*) φοβερός, ά, όν.

Craint, e (*formidatus, a, um*) φοβηθείς, εῖσα, έν.

Crainte (*timor, oris; metus, us*) φόβος, ου, ὁ· δέος, δέεος, τό. Avec crainte (*timide*) φοβερῶς. De crainte de ou que (*ne*, subj.) ἵνα μή, *subj.*

Craintif, ive (*timidus, a, um*) δειλός, ή, όν· φοβερός, ά, όν.

Crampe (*torpor, oris*) νάρκη, ης, ἡ.

Crampon (*ferrea fibula, æ*) σιδηρέα περόνη, ης.

Cramponner (*fibulare, o, avi*) περονάειν-ᾶν, άω-ῶ, ήσω.

Cran (*crena, æ*) γλυφίς, ίδος, ἡ.

Crane (*calva, æ*) κρανίον, ίου, τό.

Crapaud (*bufo, onis*) φύσαλος, ου, ὁ.

Crapaudière (*bufonum receptaculum, i*) τὸ τῶν φυσάλων ἐκδοχεῖον, είου.

Crapaudine (*batrachites, æ*) βατραχίτης, ου, ὁ. — *plante*, σιδηρῖτις, ιδος, ἡ.

Crapule (*crapula, æ*) κραιπάλη, ης, ἡ· ἀκολασία, ας, ἡ. Plongé dans la crapule, ἀκόλαστος, ου, ὁ, ἡ.

Crapuleux, euse (*crapulæ obnoxius, ia*) κραιπαλώδης, εος, ὁ, ἡ.

Craquelin (*crustulum, i*) πλακούντιον, ίου, τό.

Craquement (*crepitus, us*) κρότος, ου, ὁ· ψόφος, ου, ὁ.

Craquer (*crepare, po, pui*) ψοφέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω· ἐπικροτέειν εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Craqueter (*crepitare, o, avi*) ἀποκροτέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Craqueur (*blatero, onis*) βλάξ, ακός, ὁ· φλύαρος, ου, ὁ,

Crasse (*squalor, oris*) αὐχμός, οῦ, ὁ· ῥύπος, ου, ὁ· ῥυπαρία, ας, ἡ. Crasse qui tombe de la tête (*furfures, um*) πίτυρα, ων, τά. Crasse des métaux (*scoria, æ*) σκωρία, ας, ἡ. Crasse d'huile (*amurca, æ*) ἀμοργή, ῆς, ἡ.

Crasse, *avarice* (*sordida avaritia, æ*) αἰσχροκέρδεια, ας, ἡ.

Crasseux, euse (*squalidus, a, um*) ῥυπαρός, ά, όν. Qui a la tête crasseuse (*furfurosus, a*) πιτυρώδης, εος, ὁ,ἡ. Crasseux, *sordidement avare* (*sordidus, a, um*) αἰσχροκερδής, έος, ὁ,ἡ.

Cratère (*crater, eris*) κρατήρ, ῆρος, ὁ.

Crayon (*graphium, ii*) γραφεῖον, ου, τό. — *esquisse* (*adumbratio, onis*) σκιαγραφία, ας, ἡ· ὑπογραφή, ῆς, ἡ· γραφίς, ίδος, ἡ.

Crayonner (*graphio delineare, o, avi*) σκιαγραφέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Crayonneux, euse (*cretosus, a, um*) κιμωλιώδης, εος, ὁ,ἡ.

Créance (*creditum, i*) δάνεισμα, ατος, τό. — *crédit sur l'esprit* (*auctoritas, atis*) αὐθεντία, ας, ἡ. Avoir beaucoup de créance parmi le peuple (*in magna esse apud plebem auctoritate*) πλεῖστον παρὰ τῷ ὄχλῳ ἰσχύειν, ύω, ύσω.

Créancier, ère (*creditor, trix*) δανειστής, οῦ, ὁ· χρήστης, ου, ὁ. Frauder ses créanciers, χρεωκοπεῖν, ῶ, ήσω.

Créateur (*creator, oris*) κτιστής, οῦ, ὁ· κτίστωρ, ορος, ὁ. Créateur du monde (*mundi creator, oris*) κοσμοποιός, οῦ, ὁ.

Création (*creatio, onis*) κτίσις, εως, ἡ. Création du monde (*mundi fabricatio, onis*) κοσμοποιΐα, ας, ἡ. Création de magistrats (*magistratuum creatio, onis*) ἀρχαιρεσία, χειροτονία, ας, ἡ.

Créature (*creatura, æ*) κτίσμα, ατος, τό. Créature d'un homme puissant (*cliens, tis, c.*) πελάτης, ου, ὁ· πελάτις, ιδος, ἡ.

Crécelle (*crepitaculum, i*) κρόταλον, ου, τό.

Crécerelle (*tinnunculus, i*) κεγχρίς, ίδος, ἡ.

Crèche (*præsepe, is*) φάτνη, ης, ἡ· κάπη, ης, ἡ.

Crédence (*abaculus, i*) ἀβάκιον, ίου, τό· ἀβακίσκος, ου, ὁ.

Crédibilité. Motifs de crédibilité (*argumenta quibus animus ad credendum inclinatur*) πιθανότης, ητος, ἡ· πίστωμα, ατος, τό.

Crédit (*fides, ei*) πίστις, εως, ἡ. Avoir du crédit auprès de quelqu'un (*apud aliquem valere, eo*) πιστεύεσθαι, ομαι, παρά τινι. Etre en grand crédit (*in magna esse existimatione*) παρὰ πάντων καλῶς ἀκούειν.

Crédule (*credulus, a, um*) εὔπειθος, ου, ὁ,ἡ· ἑτοιμόπιστος, ου, ὁ,ἡ. Peu ou point crédule, δύσπειστος, ου, ὁ,ἡ· ἀπειθής, έος, ὁ,ἡ.

Crédulité (*credulitas, atis*) εὐπείθεια, ας, ἡ· ἑτοιμοπιστία, ας, ἡ.

Créé, éée (*creatus, a, um*) κτισθείς, εῖσα, έν.

Créer (*creare, o, avi*) κτίζειν, ίζω, ίσω. Créer un magistrat (*magistratum creare, o, avi*) χειροτονέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω· ἀρχαιρεσιάζειν, άζω, άσω.

Crémaillère (*pensilis et denticulata lamina, æ*) κρεμάστρα, ας, ἡ

Crème (*cremor, oris*) τὸ παχὺ τοῦ γάλακτος. La crême d'une chose (*quod eximium est*) ἄωτον, ου, τό.

Crément (*augmentum, i*) αὔξημα, ατος, τό.

Créneau (*pinna, æ*) θριγκός, οῦ, ὁ.

Créneler (*murum pinnis distinguere, guo, xi*) θριγκόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Crénelure. Qui a des crénelures (*denticulatus, a, um*) ὀδοντοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Crêpe, *beignet* (*laganum, i*) λάγανον, ἀρτολάγανον, ου, τό.

Crêpé, ée (*crispus, a, um*) οὐλωθείς, εῖσα, έν.

Crêper (*crispare, o, avi*) οὐλόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Crépi, enduit (*arenatum, i*) κονίαμα, ατος, τό.

Crépi, ie (*arenato inductus, a, um*) κεκονιασμένος, η, ον. Crépi de plâtre (*gypsatus, a, um*) γυψωθείς, εῖσα, έν. R. γύψος, ἡ.

Crépine, frange (*fimbria, æ*) θύσανοι, ων, οἱ.

Crépir (*arenato parietem inducere, co, xi*) κονιάειν-ᾶν, άω-ῶ, άσω· γυψόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Crépissure (*incrustatio, onis*) κονίασις, εως, ἡ.

Crépitation (*crepitus, us*) κρότος, ου, ὁ· ψόφος, ου, ὁ.

Crêpu, ue (*crispus, a, um*) οὖλος, η, ον· τρίχουλος, ου, ὁ,ἡ.

Crépuscule (*crepusculum, i*) κνέφας, ατος, τό· ἀμφιλύκη, ης, ἡ. Crépuscule du matin (*lux exoriens, entis*) ἑῴα δείλη, ης. Crépuscule du soir (*lucis et noctis confinia, ium*) ὀψία δείλη, ης.

Cresson alénois (*nasturtium, ii*) κάρδαμον, ου, τό.

Crésus, roi de Lydie, renommé par ses richesses, Κροῖσος, ου, ὁ. Riche comme Crésus, πλούταξ, ακος, ὁ.

Crétacé, ée (*cretaceus, a, um*) χιμωλιώδης, εος, ὁ,ἡ.

Crête (*crista, æ*) λόφος, ου, ὁ. Petite crête (*cristula, æ*) λοφίδιον, ίου, τό. Crête d'un casque (*apex, icis*, m.) ἐπικράνιον, ίου, τό. Crête d'une montagne (*montis vertex, icis*) κορυφή, ῆς, ἡ.

Creusé, ée (*cavatus, a, um*) κοιλωθείς, εῖσα, έν· κοιλωτός, οῦ, ὁ,ἡ.

Creuser (*cavare, o, avi*) κοιλόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω· ὀρύττειν, ττω, ξω. Qui creuse (*cavator, oris*) κολαπτής, οῦ, ὁ. Action de creuser (*fossio, onis*) ὀρυγή, ὀρυχή, ῆς, ἡ.

Creuset. Vertu mise au — (*spectata virtus, utis*) δοκιμασθεῖσα ἀρετή, ῆς.

Creux (*cavum, i*) κοίλωμα, ατος, τό· ὀπή, ῆς, ἡ. Creux de la main (*vola, æ*) θέναρ, αρος, τό. Creux des dents (*cava dentium*) τὰ ὀδόντων βρώματα, ων.

Creux, euse (*cavus, a, um*) κοῖλος, η, ον. Cavernes creuses (*cavæ cavernæ*) ῥωγάδες χαράδραι, ῶν. Qui a les yeux creux (*qui oculos habet cavatos*) κοιλόφθαλμος, ου, ὁ,ἡ. Songes creux (*inania somnia, orum*) ἀσσεῖαι ou ὀττεῖαι, ῶν, αἱ.

Crevasse (*rima, æ*) ῥωγμός, οῦ, ὁ· ῥῆγμα, ατος, τό. Petite — (*rimula, æ*) ῥηγμάτιον, ίου, τό. Crevasses *qui viennent aux mains, aux pieds, ou aux lèvres* (*fissuræ, arum*) ῥαγάδες, ων, αἱ.

Crevasser (*findere, do, fidi*) διασχίζειν, ίζω, ίσω.

Crevé, ée (*disruptus, a, um*) διαῤῥαγείς, εῖσα, έν· κατεῤῥωγώς, υῖα, ός.

Crève-cœur (*cordolium, ii*) καρδιαλγία, ας, ἡ.

Crever (*disrumpere, po, rupi*) διαῤῥηγνύναι, υμι. Crever les yeux à quelqu'un (*alicui oculos effodere, dio, di*) τινὸς ὀφθαλμοὺς ἐκκόπτειν, πτω, ψω. Crever de rire (*risu solvi, or*) εἰς γέλωτα τραπέσθαι. Crever d'envie (*invidia rumpi, or*) ὑπὸ φθόνου διαῤῥήγνυσθαι, υμαι.

Cri (*clamor, oris*) βοή, ῆς, ἡ· κραυγή, ῆς, ἡ. Jeter un cri (*clamorem tollere, o, sustuli*) κραυγάζειν, άζω, άσω. Cri d'enfants au berceau (*vagitus, us*) βαβασμός, οῦ, ὁ· κνυζηθμός, οῦ, ὁ. Cri d'une personne effrayée (*quiritatus, us*) ἐλεεινολογία, ας, ἡ. Cri d'une personne qui se plaint (*ejulatus, us*) ὀλολυγή, ῆς, ἡ. Cri de joie (*jubilum, i*) ἀγαλλίαμα, ατος, τό. Cri de guerre (*militaris clamor, oris*) ἀλαλή, ῆς, ἡ. Cri des rameurs (*hortativus nautarum clamor, oris*) κέλευσμα, ατος, τό. Cri naturel du cheval (*hinnitus, us*) χρεμετισμός, οῦ, ὁ. — du bœuf (*mugitus, us*) μυκηθμός, οῦ, ὁ. — de la brebis (*balatus, us*) βλήχημα, ατος, τό. — du chien (*latratus, us*) ὑλαχή, ῆς, ἡ. — du pourceau (*grunnitus, us*) ὑϊσμός, οῦ, ὁ. — du renard (*gannitus, us*) κνύζημα, ατος, τό. — de la grue (*clangor, oris*) κλαγγή, ῆς, ἡ. — du corbeau (*crocitus, us*) κρωγμός, οῦ, ὁ. Cri des poussins (*pipilatio, onis*) στρίβος, ου, ὁ· λίκιγξ, *Scol. d'Aristoph.* Cri public (*præconium, ii*) ἀνακήρυξις, εως, ἡ.

Criailler (*clamitare, o, avi*) κραυγάζειν, άζω, άσω.

Criaillerie (*clamitatio, onis*) ἀλαλαγμός, οῦ, ὁ.

Criailleur, euse (*clamosus, a, um*) κράκτης, ου, ὁ.

Criant, e. Action criante (*indignum facinus, oris*) ἀῤῥητουργία, ας, ἡ.

Criard, e (*clamator, oris*) κράκτης, ου, ὁ. Avocat criard (*rabula, æ, m.*) στόμαργος, ου, ὁ· σπερμολόγος, ου, ὁ.

Crible (*cribrum, i*) κόσκινος, ου, ὁ· ἠθμός, οῦ, ὁ.

Criblé, ée. Criblé de coups (*vulneribus confossus, a, um*) πολλοῖς τραύμασι τετρωμένος, η, ον. Criblé de dettes (*ob-

æratus, a, um) κατάχρεως, ω, ὁ,ἡ.

Cribler (*cribrare, o, avi*) κοσκινίζειν, ίζω, ίσω· σήθειν, ω.

Criblure (*excretum, i*) ἄχνη, ης, ἡ.

Cric (*vectis, is,* m.) ἐπιβλής, ῆτος, ὁ.

Criée (*auctio, onis*) ἀνακήρυξις, εως, ἡ.

Crier (*clamare, o, avi*) βοάειν-ᾶν, άω-ῶ, ήσω· κράζειν, άζω, άξω. Crier après quelqu'un (*aliquem inclamare, o, avi*) τινὰ ἐπικαλέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Le gond de la porte crie (*cardo stridet*) ἡ στρόφιγξ τρίζει. Votre ventre crie (*intestina tibi crepant*) τὰ ἔγκατά σοι κορκορυγεῖ.

Crierie (*vociferatio, onis*) κραυγή, βοή, ῆς, ἡ.

Crieur, euse (*clamator, oris*) κράκτης, ου, ὁ. Crieur public (*præco, onis*) κῆρυξ, υκος, ὁ. En faire les fonctions, κηρυκεύειν, εύω, εύσω.

Crime (*scelus, eris*) κακούργημα, ατος, τό· μῦσος, εος, τό. Crime honteux (*flagitium, ii*) ἀσέλγεια, ας, ἡ. Crime capital (*capitis crimen, inis*) φονικὸν ἀδίκημα, ατος, τό. Crime de lèse-majesté (*læsæ majestatis crimen, inis*) εἰςαγγελία, ας, ἡ. Commettre un crime (*scelus admittere, tto, si*) κακουργέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. Accumuler crime sur crime (*scelus scelere cumulare, o*) τῷ μύσει μῦσος προστιθέναι, τίθημι*. Supposer à un autre un crime (*alteri fictum crimen inferre*) ψευδῆ αἰτίαν ἐπάγειν τινί. Il me fait un crime de cela (*hoc mihi crimini vertit*) τοῦτό μοι ἐν αἰτίᾳ τίθεται, ou δι' αἰτίας ἔχει.

Criminel, elle (*sons, sontis*) ἐπαίτιος, ίου, ὁ,ἡ. Cause criminelle (*criminalis causa, æ*) ἐγκληματικὴ δίκη, ης. Plaider une cause en criminel (*capitis causam dicere*) θανάτου δίκην ἀπολογήσασθαι, *Thuc.*

Criminellement (*sceleste*) μοχθηρῶς, μιαρῶς.

Crin (*juba, æ*) χαῖτα, ης, ἡ.

Crinière (*juba, æ*) χαῖτα, ης, ἡ. Qui a une crinière (*jubatus, a, um*) χαιτόεις, εσσα, εν.

Crique (*angustior sinus, us*) μικρὸς κόλπος, ου.

Criquet (*mannulus, i*) μάννος, ου, ὁ· ἱππάριον, ίου, τό.

Crise (*crisis, is*) κρίσις, εως, ἡ. R. κρίνειν, ω, *judico.*

Crispation (*nervorum contractio, onis*) σπασμός, οῦ, ὁ.

Crisper (*contrahere, ho, xi*) σπασμὸν ἐνδιδόναι, δίδωμι*. Se crisper (*contractione laborare, o, avi*) σπάσματα λαμβάνειν, λαμβάνω*.

Crisser (*stridere, eo*) τρίζειν, ίζω, ίσω· ῥοιζέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Cristal ou Crystal (*crystallus, i,* f.) κρύσταλλος, ου, ὁ,ἡ. Clair comme le cristal (*crystallinus, a, um*) κρυσταλλοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Cristallin de l'œil (*crystallinus humor, oris*) κρυσταλλίνη νοτίς, ίδος.

Cristallin, ine (*crystallinus, a, um*) κρυστάλλινος, ίνη, ινον.

Cristalliser (*in crystallum cogere, o, ëgi*) κρυσταλλόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Critiquable (*censura dignus, a, um*) ἐπιτιμητέος, α, ον.

Critique. Jour critique (*dies criticus, a*) κρίσιμος ἡμέρα, ας.

Critique (*censor, oris*) κριτικός, οῦ, ὁ,ἡ. Critique minutieux, ὁ λίαν ἀκριβολόγος, ου.

Critique (*ars de scriptis judicandi*) κρίσις, εως, ἡ.

Critiquer une personne (*aliquem carpere, po, psi*) τινὰ διασύρειν, ω· τινὸς ἅπτεσθαι, ομαι. Critiquer un ouvrage (*opus vellicare, o*) τὴν κρίσιν τοῦ ποιήματος κρῖναι.

Croassement (*crocitus, us*) κρωγμός, οῦ, ὁ.

Croasser (*crocire, io*) κρώζειν, ώζω, ώσω.

Croc (*uncus, i*) ἄγκιστρον, ου, τό· ἁρπάγιον, ίου, τό. Croc de batelier (*contus, i*) κοντός, οῦ, ὁ.

Croc-en-jambe (*supplantatio, onis*) ὑποσκελισμός, οῦ, ὁ. Donner à quelqu'un un croc-en-jambe (*aliquem supplantare, o, avi*) τινὰ ὑποσκελίζειν, ίζω, ίσω.

Crochet (*uncinus, i*) ἀγκίστριον, ίου, τό· περόνη, ης, ἡ.

Crocheter une porte (*fores uncino aperire, rio, rui*) τὴν θύραν τῷ ἀγκίστρῳ ἀνοίγειν, γω, ξω.

Crocheteur (*bajulus, i*) φορτηγός, οῦ, ὁ· ἀχθοφόρος, ου, ὁ.

Crochu, ue (*uncus, a, um*) ἀγκύλος, η, ον. L'aigle aux serres crochues, ἀετὸς ἀγκυλοχήλης, ου, ὁ.

Crocodile (*crocodilus, i*) κροκόδειλος, ου, ὁ.

Croire (*rem credere, do, didi*) τινὶ ἐμπιστεύεσθαι, ομαι. S'il faut en croire Platon (*si Platoni credendum est*) εἴ τι δεῖ Πλάτωνι πείθεσθαι. Croyez-moi (*mihi crede*) εὖ ἴσθι. Comme je le crois (*ut arbitror*) ὡς οἶμαι· κατ' ἐμοῦ γε δόξαν. Se croire un personnage (*de se bene existimare*) τινὰ εἶναι ἑαυτῷ δοκεῖν.

Croisé, ée (*transversus, a, um*) ἀντεστραμμένος, η, ον.

Croisée (*fenestra, æ*) θυρίς, ίδος, ἡ.

Croisement (*decussatio, onis*) χιασμός, οῦ, ὁ.

Croiser (*decussare, o, avi*) χιάζειν, άζω, άσω. Croiser un testament (*testamentum cancellare, o, avi*) τὴν διαθήκην περιγράφειν ou ἐξαλείφειν, φω. Croiser quelqu'un (*alicujus consiliis obsistere, sto, stiti*) ἀντιτάττεσθαί τινι. Se croiser mutuellement (*sibi invicem adversari*) ἀλλήλοις ἀντικεῖσθαι. Endroit où deux chemins se croisent (*anfractum, i*) περίοδος, ου, ἡ.

Croisillon (*crucis brachium, ii*) ὁ τοῦ σταυροῦ βραχίων, ονος.

Croissance (*accretio, onis*) προςαύξησις, ἐπίδοσις, εως, ἡ.

Croissant. La lune en son croissant (*crescens luna*) μηνοειδὴς σελήνη, ης. Fait en forme de croissant (*lunatus, a, um*) μηνοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Croisure (*filorum transversa positio, onis*) πλαγία ὕφανσις, εως.

Croît (*pecoris proventus, us*) πρόβασις, εως, ἡ.

Croître (*crescere, sco, crevi*) αὐξάνεσθαι, ομαι· ἐπιδιδόναι, δίδωμι*. Croître en richesses (*in multas opes crescere*) εἰς εὐπορίαν ἐπιδοῦναι.

Croix (*crux, ucis*) σταυρός, οῦ, ὁ. Mettre en croix (*cruci affigere, go, xi*) σταυρόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω. Croix, *affliction* (*ærumnæ, arum*) μόγος, μόχθος, ου, ὁ.

Croquer (*adumbrare, o, avi*) σκιαγραφέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω. — Faire du bruit (*crepitare, o, avi*) ἐπικροτέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Croquet (*crustulum, i*) πλακούντιον, ίου, τό.

Croquignole (*talitrum, i*) σκινθαρισμός, οῦ, ὁ.

Croquis (*levis adumbratio, onis*) σκιαγραφία, ας, ἡ· ὑπογραφή, ῆς, ἡ.

Crosse d'un évêque (*pontificale pedum, i*) ἀρχιερατικὸν χαῖον, ου.

Crossette (*malleolus, i*) μόσχευμα, ατος, τό· μοσχίον, ίου, τό.

Crotte (*cœnum, i*) βόρβορος, ου, ὁ· ἰλύς, ύος, ἡ. Crotte de rat ou de souris (*muscerda, æ*) μυόχοδον, ου, τό.

Crotté, ée (*cœno oblitus, a, um*) ὑποβόρβορος, ου, ὁ,ἡ.

Crotter (*cœno adspergere, go, si*) βορβορόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

Croulement (*labefactio, onis*) ὑπόπτωσις, εως, ἡ.

Crouler (*corruere, o, ui*) ὑποπίπτειν, πίπτω*.

Croupe (*equi tergum, i*) τὸ τοῦ ἵππου νῶτον, ου. Croupe d'une montagne (*jugum, i*) ἄκρα, ας, ἡ· κορυφή, ῆς, ἡ.

Croupé, ée. Cheval bien croupé (*dorsuosus equus, i*) εὐρύνωτος ἵππος, ου.

Croupier (*ludi socius, ii*) συμπαίστωρ, ορος, ὁ.

Croupière (*postilena, æ*) ὑπουρίς, ίδος, ἡ. Tailler des croupières à quelqu'un, *prov.* (*negotium alicui facessere, sso*) πράγματά τινι παρασχεῖν, *Xén. Cyrop. liv.* III. *Plut. Vie d'Alex.*

Croupion (*spinæ pars ultima*) ὀῤῥοπύγιον, ίου, τό.

Croupir (*stagnare, o, avi*) λιμνάζειν, άζω, άσω. Croupir dans l'oisiveté (*otio tabescere, sco*) ἔκηλον χλίεσθαι.

Croupissant, e (*stagnans, antis*) λιμνώδης, εος, ὁ,ἡ.

Croustille (*crustula, æ*) πλακούντιον, ίου, τό.

Croute (*crusta, æ*) πλάξ, ακός, ἡ. Croûte *qui se forme sur une plaie* (*scabrities, ei*) ἐσχάρα, ας, ἡ.

Crouton de pain (*panis frustum, i*) ἄρτου ἀπόκλασμα, ατος.

Croyable (*credibilis, e*) πιθανός, ή, όν· πιστός, ή, όν. D'une façon croyable (*credibiliter*) πιθανῶς.

Croyance (*opinio, onis*) δόξα, ης, ἡ· γνώμη, ης, ἡ. La croyance chrétienne (*christiana fides, ei*) ἡ χριστιανικὴ πίστις, εως. Au-dessus de toute croyance, πί-

στεως μείζων, ονος, ὁ,ἡ. Qui mérite toute croyance, πρὸς πίστιν ἀξιόχρεως, ω, ὁ,ἡ.

CROYANT, E (*religiosior, oris*) εὐσεβέστερος, έρα.

CRU (*fundus, i*) χωρίον, ου, τό. Cela est de mon crû (*ego hujus rei auctor sum*) τούτου αἴτιός εἰμι ἐγώ. — *Produit de l'année* (*proventus, us*) πρόβασις, εως, ἡ.

CRU, UE (*crudus, a, um*) ἄπεπτος, ου, ὁ,ἡ. Fruit cru (*acerbum pomum*) ἄωρον μῆλον, ου. Réponse bien crue (*durum responsum*) χαλεπὴ ἀπόκρισις, εως.

CRU, UE. *Voyez* CROIRE ou CROITRE.

CRUAUTÉ (*crudelitas, atis*) ὠμότης, ητος, ἡ· ἀπήνεια, είας, ἡ. Exercer toutes sortes de cruautés (*nullum crudelitatis genus prætermittere, tto, si*) οὐδὲν ὠμότητος εἶδος παραλείπειν, πω, ψω.

CRUCHE (*urna, æ*) ὑδρία, ας, ἡ· κάλπη, ης, ἡ. Petite cruche (*urnula, æ*) ὑδρίσκη, ης, ἡ· καλπίδιον, ίου, τό. Cruche de terre (*urceus, i*) κέραμος, ου, ὁ. Une cruche, *un lourdaud* (*homo stolidus* et *bardus*) στέλεχος, εος, τό.

CRUCHÉE (*urnæ capacitas, atis*) ἡ τῆς ὑδρίας χώρησις, εως.

CRUCHON (*urnula, æ*) ὑδρίσκη, ης, ἡ.

CRUCIAL, E. Faire des incisions cruciales (*in crucis modum scarificare, o, avi*) σταυρηδὸν σχάζειν, ζω, σω.

CRUCIFÈRE (*crucifer, era, erum*) σταυροφόρος, ου, ὁ,ἡ.

CRUCIFIÉ, ÉE (*cruci affixus, a, um*) σταυρωθείς, εῖσα, έν.

CRUCIFIEMENT (*de cruce suspendium, ii*) σταύρωσις, εως, ἡ.

CRUCIFIER (*cruci affigere, go, fixi*) σταυρόειν-οῦν, όω-ῶ, ώσω.

CRUCIFIX (*Christi e cruce pendentis imago, inis*) Χριστοῦ σταυρωθέντος εἶδος, εος, τό.

CRUDITÉ (*cruditas, atis*) ὠμότης, ητος, ἡ. Crudités d'estomac, ἀπεψία, ας, ἡ.

CRUE (*accretio, onis*) αὔξησις, εως, ἡ.

CRUEL, ELLE (*crudelis, e*) ὠμός, ή, όν· ἀπηνής, έος, ὁ,ἡ. Sentir un froid cruel (*acerbo frigore vexari, or*) ἀγρίῳ κρυμῷ ταλαιπωρεῖσθαι. Vous êtes un homme cruel (*gravis et molestus es*) φορτικὸς καὶ ἐπαχθὴς εἶ. Les bêtes les plus sauvages et les plus cruelles, τὰ ἀγριώτατα καὶ πλείστης ὠμότητος μεστὰ θηρία, ίων, *Isocr.*

CRUELLEMENT (*crudeliter*) ὠμῶς, ἀπηνῶς. Traiter quelqu'un cruellement (*sævitiam in aliquem adhibere, eo, ui*) κακῶς ποιεῖν, ῶ, τινά.

CRUMENT (*duriter*) χαλεπῶς. —, *d'une manière peu civile* (*inurbane*) ἀμούσως, ἀπειροκάλως.

CRURAL, E (*cruralis, e*) μηριαῖος, αία, αῖον.

CRUSTACÉ, ÉE (*crustaceus, a, um*) πλακώδης, εος, ὁ,ἡ.

CUBE (*cubus, i*) κύβος, ου, ὁ.

CUBIQUE (*cubicus, a, um*) κυβικός, ή, όν.

CUCURBITACÉ, ÉE (*cucurbitinus, a, um*) χολοκυνθοειδής, έος, ὁ,ἡ.

CUCURBITE (*cucurbita, æ*) χολοκύνθη, ης, ἡ.

CUEILLETTE (*frugum perceptio, onis*) κατάλεξις, εως, ἡ. —, *quête* (*collecta, æ*) συλλογή, ῆς, ἡ.

CUEILLIR (*colligere, go, legi*) συλλέγειν, γω, ξω. Qui cueille des fruits (*legulus, i, Varr.*) συλλογεύς, έως, ὁ. Cueilli avec la main (*strictivus, a, um*) δρεπόμενος, ένη, ενον. Cueillir les fruits d'un arbre, δένδρον καρπολογεῖν, ῶ, ήσω.

CUEILLOIR (*canistrum, i*) κάνεον, έου, τό· κάναστρον, ου, τό.

CUIDER, penser, croire, *vieux mot tiré du grec* κηδεῖν, κηδεύειν, κήδεσθαι. R. κῆδος, εος, τό, soin, sollicitude.

CUILLER (*cochlear, aris*) κοχλιάριον, ίου, τό· δοίδυξ, υκος, ὁ.

CUILLERÉE (*cochlearium, ii*) κοχλιάριον, ίου, τό.

CUIR (*corium, ii*) δέρμα, ατος, τό· βύρσα, ης, ἡ· σκύτος, εος, τό.

CUIRASSE (*lorica, æ*) θώραξ, ακος, ὁ.

CUIRASSÉ, ÉE (*loricatus, a, um*) τεθωρακισμένος, η, ον· κατάφρακτος, ου, ὁ,ἡ.

CUIRASSER (*loricare, o, avi*) θωρακίζειν, ζω, σω.

CUIRASSIER (*loricatus eques, itis*) κατάφρακτος ἱππεύς, έως.

CUIRE (*coquere, o, coxi*) ἕψειν, ψω, ήσω· πέπτειν, πτω, ψω· ὀπτάειν-ᾶν, άω-ῶ, ήσω. —, *digérer, mûrir* (*coquere, quo, coxi*) πεπαίνειν, αίνω, ανῶ.

Cuire, brûler (*urere, o, ussi*) δάκνειν, ω, δήξω.

Cuisant, e (*mordax, acis*) δηκτικός, ή, όν.

Cuisine (*coquina, æ*) μαγειρεῖον, ὀπτανεῖον, είου, τό. Art de faire la cuisine (*coquinaria ars, artis*) μαγειρική, ῆς, ή.

Cuisiner (*coquinare, o, avi*) ὀψοποιέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι, ήσομαι· μαγειρεύειν, ω, σω.

Cuisinier, ère (*coquus, a*) μάγειρος, ου, ὁ· ὀψοποιός, οῦ, ὁ,ή. Maître cuisinier (*coquorum præfectus, i*) ἀρχιμάγειρος, ου, ὁ.

Cuissart (*ferreum feminis tegmentum*) παραμηρίδια, ίων, τά.

Cuisse (*femur, oris*) μηρός, οῦ, ὁ. Haut de la cuisse (*coxa, æ; coxendix, icis,* f.) ἰσχίον, ίου, τό.

Cuisson (*coctura, æ*) ἕψησις, εως, ή· πέψις, εως, ή· ὄπτησις, εως, ή.

Cuisson, *douleur cuisante* (*mordacitas, atis*) δηκτικόν, οῦ, τό.

Cuissot (*ferinæ femur, oris*) ὁ τοῦ θηρίου μηρός, οῦ.

Cuistre (*gymnasii mediastinus, i*) ὁ τῆς σχολῆς δοῦλος, ου.

Cuit, e (*coctus, a, um*) ἑφθός, ή, όν· πεπτός, ή, όν· ὀπτός, ή, όν.

Cuite (*coctura, æ*) ἕψησις, εως, ή· πέψις, εως, ή· ὄπτησις, εως, ή.

Cuivre (*cuprum, i; Cyprium æs, æris*) Κύπριος χαλκός, οῦ. Ouvrages *ou* vases en cuivre, χαλκώματα, ων, τά.

Cuivré, ée (*cupri colorem referens*) χαλκίζων, ουσα, ον.

Cul (*culus, i; podex, icis*) πρωκτός, οῦ, ὁ· πυγαί, ῶν, αί. Cul *d'un verre, d'une bouteille, d'un tonneau, etc.* (*fundus, i*) πυθμήν, ένος, ὁ· βυθός, οῦ, ὁ. Cul-de-basse-fosse (*subterraneus carcer, eris*) καιάδας, ου, ὁ. Cul-de-jatte (*cruribus captus, a*) ἀσκελής, έος, ὁ,ή. Cul-de-sac (*angiportus, us*) ἀνοδία, ας, ή.

Culbute (*in caput prolapsio, onis*) κατάπτωσις, εως, ή.

Culbuter (*in caput dejicere, cio, jeci*) καταβάλλειν, ω *. Culbuter les ennemis (*hostes in fugam convertere, to*) τροπὴν ποιῆσαι τῶν πολεμίων.

Culbuter (*in caput volvi, or*) καταπίπτειν, πίπτω *.

Culée (*moles, is,* f.) ὄγκος, ου, ὁ.

Culeron (*pars postilenæ caudæ subjecta*) ὑπουραῖον, ου, τό.

Culotte (*braccæ, arum*) ἀναξυρίς, ίδος, ή· περισκελίς, ίδος, ή.

Culte (*cultus, us*) θεοσέβεια, ας, ή· ή τοῦ Θεοῦ λατρεία, ας.

Cultivable (*culturæ accommodatus, a, um*) γεωργήσιμος, ου, ὁ,ή.

Cultivateur (*agricola, æ,* m.) γεωργός, οῦ, ὁ.

Cultivé, ée (*cultus, a, um*) γεωργηθείς, εῖσα, έν.

Cultiver un champ (*agrum colere, o, ui*) χώραν γεωργέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω· ἐργάζεσθαι, άζομαι. Cultiver l'esprit des jeunes gens (*animos juvenum ad humanitatem excolere, o, ui*) τῶν νέων ψυχὰς εἰς φιλανθρωπίαν ἀσκεῖν, ῶ.

Culture (*cultus, us*) ἐργασία, ας, ή.

Cumin (*cuminum, i*) κύμινον, ου, τό.

Cumulativement (*cumulate*) σωρηδόν.

Cumuler (*cumulare, o, avi*) ἐπισωρεύειν, ω, σω.

Cupide (*habendi cupidus, a, um*) πλεονεκτικός, ή, όν.

Cupidité (*cupiditas, atis*) πλεονεξία, ας, ή.

Cupidon (*Cupido, inis,* m.) Ἔρως, ωτος, ὁ.

Curable (*sanabilis, e*) εὐίατος, ου, ὁ,ή.

Curage (*purgatio, onis*) κάθαρσις, εως, ή.

Curatelle (*curatio, onis*) ἐπιτροπή, ῆς, ή· ἐπιτροπεία, ας, ή.

Curateur, trice (*curator, trix*) ἐπίτροπος, ου, ὁ,ή. Etre curateur de son frère (*fratris curationem suscipere, io, cepi*) τὴν τοῦ ἀδελφοῦ ἐπίστασιν ἐπιτρέπεσθαι, ομαι. Curateur d'un pupille (*pupilli curator, oris*) ὀρφανιστής, οῦ, ὁ.

Curatif, ive (*sanandi vim habens*) ἰατικός, ή, όν.

Cure (*curatio, onis*) θεραπεία, ας, ή· ἴασις, εως, ή. Maladie dont la cure est difficile (*morbus sanatu difficilis*) δυσίατος νόσος, ου, ή.

Cure (*curionatus, us*) ἱεραρχία, ας, ή.

Curé (*curio, onis*) ἱεράρχης, ου, ὁ.

Curé, ée (*expurgatus, a, um*) καθαρός, ά, όν.

Cure-dent (*dentiscalpium, ii*) ὀδοντογλυφίς, ίδος, ή.

Curée (*venatoriæ prædæ pars objecta canibus*) κυνάς, άδος, ή.

Cure-oreille (*auriscalpium*, *ii*) ὠτογλυφίς, ίδος, ἡ.

Curer (*purgare*, *o*, *avi*) καθαίρειν, αίρω, αρῶ.

Cureur (*purgator*, *oris*) καθαρτήρ, ῆρος, ὁ.

Curial, e (*ad curionem pertinens*, *entis*) ἱεραρχικός, ή, όν.

Curie (*curia*, *æ*) φρατρία, ας, ἡ.

Curieusement (*curiose*) ἐπιμελῶς, πολυπραγμόνως.

Curieux, euse (*in re aliena curiosus*, *a*, *um*) ἀλλοτριοεπίσκοπος, ου, ὁ,ἡ. Curieux d'apprendre (*discendi cupidus*, *a*) φιλομαθής, έος, ὁ,ἡ. Si tu es curieux d'apprendre, tu deviendras savant, ἐὰν ᾖς φιλομαθής, ἔσῃ πολυμαθής, *Isocr. à Dém.* Etre curieux des affaires d'autrui, ἀλλοτριοπραγεῖν, ῶ, ήσω.

Curieux, euse, *digne d'être vu* (*visendus*, *a*, *um*) ἀξιοθέατος, ου, ὁ,ἡ.

Curiosité (*curiositas*, *atis*) περιεργία, ας, ἡ· πολυπραγμοσύνη, ης, ἡ. Curiosités (*rara et singularia*) τὰ πολλῆς τιμῆς ἄξια, ίων.

Curule. Chaise curule (*curulis sella*, *æ*) ὁ ἀγκυλόπους δίφρος, ου.

Curures (*purgamenta*, *orum*) καθάρματα, ων, τά.

Custode (*aulæum*, *i*) παραπέτασμα, ατος, τό.

Cutanée. Maladie cutanée (*cuticularis morbus*, *i*) δερματικὴ νόσος, ου.

Cuve (*labrum*, *i*) λουτήρ, ῆρος, ὁ. Cuve pour faire cuver du vin (*vinarius lacus*, *us*) πίθος, ου, ὁ· ληνός, οῦ, ὁ.

Cuveau (*labellum*, *i*) λεκάνη, ης, ἡ.

Cuver (*in lacu coqui*, *or*) ζέειν, έω, έσω. Cuver son vin (*crapulam edormiscere*, *sco*) κραιπάλην ὕπνῳ ἐξαιρεῖν, ῶ.

Cuvette (*labellum*, *i*) λεκάνη, ης, ἡ.

Cuvier (*lixivium labrum*, *i*) κύπαρος, ου, ὁ.

Cyathe (*cyathus*, *i*) κύαθος, ου, ὁ.

Cybèle (*Cybele*, *es*) Κυβήβη, ης, ἡ.

Cyclades (*cyclades*, *um*) κυκλάδες νῆσοι, ων, αἱ.

Cyclamen (*terræ tuber*, *eris*) κυκλάμινον, ου, τό.

Cycle (*orbis*, *is*) κύκλος, ου, ὁ.

Cyclique (*orbiculatus*, *a*, *um*) κυκλικός, ή, όν.

Cyclope (*cyclops*, *opis*) κύκλωψ, ωπος, ὁ.

Cygne (*olor*, *oris*) κύκνος, ου, ὁ. De cygne (*olorinus*, *a*, *um*) κύκνειος, εία, ειον.

Cylindre (*cylindrus*, *i*) κύλινδρος, ου, ὁ.

Cylindrique (*cylindraceus*, *a*, *um*) κυλινδροειδής, έος, ὁ,ἡ.

Cymaise (*undula*, *æ*) κυμάτιον, ίου, τό, *Archit.*

Cymbale (*cymbalum*, *i*) κύμβαλον, ου, τό. Jouer des cymbales (*cymbala pulsare*, *o*, *avi*) κυμβαλίζειν, ζω, σω. Joueur de cymbales (*cymbalista*, *æ*, m.) κυμβαλιστής, οῦ, ὁ.

Cynique (*cynicus*, *a*, *um*) κυνικός, ή, όν. — (*impudens*, *entis*) κυνοβλώψ, ῶπος, ὁ.

Cynisme (*cynismus*, *i*) κυνισμός, οῦ, ὁ.

Cynocéphale (*canino capite præditus*, *a*) κυνοκέφαλος, ου, ὁ,ἡ.

Cynoglosse (*canina lingua*) κυνόγλωσσον, ου, τό.

Cynosure (*ursa minor*, *oris*) κυνοσουρά, ᾶς, ἡ.

Cyprès (*cupressus*, *i*, ou *us*, f.) κυπάρισσος, ου, ἡ. Qui est de cyprès (*cupressinus*, *a*, *um*) κυπαρίσσινος, η, ον. Lieu planté de cyprès (*cupressetum*, *i*) κυπαρισσών, ῶνος, ὁ.

Cyrus, roi des Mèdes et des Perses, Κῦρος, ου, ὁ. Cyropédie (*Cyri institutio*, *onis*) Κύρου παιδεία, ας, ἡ.

Cythère [Ile de (*Cythera*, *orum*, n. pl.)] Κύθηρα, ων, τά. — On lit dans Homère, Κυθήροισι ζαθέοισι, Il. XV, 432, et dans Virgile, *super alta Cythera*, En. I, 684. Ce qui prouvera aux commençants qu'il ne faut pas dire ἡ Κύθηρα, ας, mais bien τὰ Κύθηρα, ων. — *Voyez* Corcyre.

Cytise (*cytisus*, *i*) κύτισος, ου, ὁ.

Czar, arine. *Ce mot est dérivé du mot latin* Cæsar, aris, *que Plutarque traduit par* Καῖσαρ, αρος. — 2310.

D.

D. Δέλτα. *Cette lettre, en français, a toujours un son plein, tandis qu'en grec elle a le son du* D *espagnol dans* Pedro, *ou du* TH *doux des Anglais dans* These.

Pour exprimer notre véritable D, *les Grecs modernes se servent de la réunion des deux lettres* NT; *ainsi ils écrivent* Divan NTιϐάνι.

Da. Oui-da (*ita sane*) νὴ Δία, ναὶ δή. Nenni-da (*nequaquam*) οὐ μὰ Δία.

D'abord (*primum, primo*) πρῶτον, πρῶτον μέν, τοπρῶτον, *Dém.*

Dactyle (*dactylus, i*) δάκτυλος, ου, ὁ, *Gramm.*

Dactylique (*dactylicus, a, um*) δακτυλικός, ή, όν.

Dactylologie (*digitalis loquela*) δακτυλολογία, ας, ἡ.

Dague (*sica, æ; pugio, onis*) ξιφίδιον, ου, τό.

Daguet (*subulo, onis*) ἐλαφίνης, ου, ὁ.

Daigner (*dignari, or*) ἀξιόειν-οῦν, ῶ, ώσω, *Isocr.* — *En français, ce verbe est toujours suivi d'un infinitif, que l'on peut tourner en grec de la manière suivante :* Il ne daigna pas même le regarder (*illum ne aspectu quidem suo dignatus est*) τοῦτον οὐδὲ βλέψεως ἠξίωσεν.

Daim, daine (*dama, æ, c.*) δόρξ, κός, ἡ· δορκάς, άδος, ἡ, *Diosc.*

Dais (*umbella, æ*) σκέπασμα, ατος, τό.

Dalle (*lapidea tabula, æ*) λιθίνη πλάξ, ακός.

Dalmatique (*Dalmatica vestis, is*) Δαλματικὴ ἐσθής, ῆτος.

Dam (*damnum, i*) βλάϐη, ης, ἡ, *Plat.* ζημία, ας, ἡ, *Xén.*

Damas (*Damascus, i, f.*) Δαμασκός, οῦ, ἡ (et non pas ὁ). Approcher de Damas, ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ, *Act. des Ap.* IX, 3. — *C'est de cette ville de Syrie qu'on a tiré le nom d'une étoffe de* soie, *d'une espèce de* prune, *et d'un* acier *d'une trempe excellente. De là viennent aussi les mots* damasquiner, damasquinure, damasser, *etc.*

Dame (*domina, hera, matrona, æ*) κυρία, ας, ἡ· δέσποινα, ης, ἡ· δεσπότις, ιδος, ἡ.

Dame-jeanne (*amphora, æ*) ἀμφορεύς, έως, ὁ· κεράμιον, ίου, τό, *Diosc.*

Dameret (*trossulus, i*) λαμυρός, οῦ, ou λάμυρος, ου, ὁ. Faire le dameret, καλλωπίζεσθαι, ίζομαι.

Dames. Jeu de dames (*calculorum* ou *scruporum ludus, i*) πεσσοί, ῶν, οἱ, *Eur. Médée*, 68.

Damier (*alveolus, i*) ἄϐαξ, ακος, ὁ.

Damnable (*damnandus, a, um*) καταδικαστέος, α, ον.

Damnation (*damnatio, onis*) κατάκρισις, εως, ἡ· κατάκριμα, ατος, τό, *N. Test.* Damnation éternelle, ἡ κρίσις τῆς γεέννης, *N. Test.*

Damné, ée (*damnatus, a, um*) κατάκριτος, ου, ὁ, ἡ.

Damner (*damnare, o, avi*) κατακρίνειν, ίνω, ινῶ· καταδικάζειν, ζω, σω.

Damoiseau ou **Damoisel** (*trossulus, i*) λάμυρος, ου, ou λαμυρός, οῦ, ὁ.

Damoiselle. *Ce mot n'est plus usité qu'en style de palais.* — *Voyez* **Demoiselle**.

Danaïdes, les cinquante filles de Danaüs, mariées aux cinquante fils d'Egyptus, Δαναΐδες, ων, αἱ.

Dandin (*longurio, onis*) ἐπιμήκης, εος, ὁ, *Hérod.*

Danger (*periculum, i*) κίνδυνος, ου, ὁ, *Dém.* — *Les épithètes les plus ordinaires dont cet orateur accompagne le mot* κίνδυνος *sont :* δεινὸς καὶ φοϐερός, μέγας, μέγιστος, ἔσχατος, χαλεπός, πρόδηλος. Affronter les dangers, εἰς κινδύνους ἑαυτὸν καθιστάναι, -ίστημι*. Etre hors de tout danger, ἔξω κινδύνου εἶναι, *Isocr.*

Dangereusement (*periculose*) ἐπικινδύνως, *Thuc.*

Dangereux, euse (*periculosus, a, um*) κινδυνώδης, εος, ὁ, ἡ, *Hérod.* ἐπικίνδυνος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Dans. Demeurer dans la ville (*manere in urbe*) μένειν ἐν ἄστει. Se promener dans le jardin (*ambulare in horto*) περιπατεῖν ἐν κήπῳ. Venir dans la Phrygie (*venire in Phrygiam*) ἀφικέσθαι εἰς Φρυγίαν, *Xén.* — *La préposition* dans *peut, en plusieurs occasions différentes, s'exprimer par* κατά, acc. παρά, acc. μετά, acc. ἐπί, gén.

Danse (*saltatio, onis*) ὄρχησις, εως, ἡ, *Plut.* χορεία, ας, ἡ· χορός, οῦ, ὁ. Celui qui mène la danse (*præsultor, oris*) χορηγός, οῦ, ὁ, *Athén.* Danse armée (*armata saltatio*) πυῤῥίχη, ης, ἡ, *ainsi nommée parce que* Pyrrhus *la régla et la perfectionna.*

Danser (*saltare, tripudiare, o, avi*) ὀρχέεσθαι-εῖσθαι, έομαι-οῦμαι· χορεύειν, ω, σω. Danser la pyrrhique, πυῤῥιχίζειν, ίζω, ίσω.

Danseur, euse (*saltator, trix*) ὀρχηστής, οῦ, ὁ, *Luc.* ὀρχηστρίς, ίδος, ἡ, *Xén.* Danseur de corde, saltimbanque (*funambulus, i*) σχοινοβάτης, ου, ὁ, *Chrys.*

Danube (*Danubius, ii*) Ἴστρος, ου, ὁ.

Dard (*jaculum, telum, i*) ἀκόντιον, ίου, τό, *Xén.* βέλος, εος, τό, *Hom.* Le dard d'une abeille (*apis aculeus, i*) τῆς μελίσσης κέντρον, ου, τό, *Anacr.*, *Ode* XL.

Dardanelles, *détroit par où l'Archipel communique à la mer de Marmara*, Ἑλλήσποντος, ου, ὁ.

Dardanus, fondateur de Troie, Δάρδανος, ου, ὁ.

Darder (*jaculari, or; vibrare, o, avi*) βάλλειν, βάλλω* · ἀναπάλλειν, ω, *Arist.* Le soleil darde ses rayons (*sol radios emittit*) ὁ ἥλιος ἀκτινοβολεῖ.

Darique, *monnaie des anciens Perses*, Δαρεικός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Darius, roi de Perse, Δαρεῖος, ου, ὁ.

Dartre (*impetigo, inis*) λειχήν, ῆνος, ὁ, *Diosc.*

Dartreux, euse (*impetigine laborans*) λειχηνιῶν, ῶσα, ῶν, *Théophr.*

Date (*diei adscriptio, onis*) τῆς ἡμέρας προσγραφή, ῆς, ἡ. Une lettre de fraîche date (*recens datæ litteræ*) νεόγραπτος ἐπιστολή, ῆς.

Daté, ée. J'ai reçu votre lettre datée de Rome (*accepi litteras tuas datas Romæ*) τὴν ἐπιστολήν σου ἐκ Ῥώμης ἐκομισάμην.

Dater une lettre (*diem litteris adscribere, bo, psi*) ἡμέραν τῇ ἐπιστολῇ προσγράφειν, φω, ψω.

Datif (*dativus casus*) δοτικὴ πτῶσις, εως, ἡ, *Gramm.* — *Voyez* A, *préposition.*

Datisme (*Datidis imitatio*) Δατισμός, οῦ, ὁ. — *Ce mot est tiré du nom d'un Perse appelé* Datis, *qui croyait fort bien parler la langue grecque, en accumulant plusieurs synonymes, souvent entremêlés de barbarismes, et disait par exemple :* ἥδομαι, καὶ τέρπομαι, καὶ χαίρομαι, *pour dire simplement* je m'en réjouis (*gaudeo*).

Datte (*dactylus, i*) δάκτυλος, ου, ὁ, *Diosc.*

Dattier (*phœnix dactylifera*, Linn.) φοῖνιξ, ικος, ὁ, *Diosc.*

Dauber, *railler* (*cavillari, or*) σκώπτειν, ἐπισκώπτειν, πτω, ψω, *Plut.*

Dauphin (*delphinus, i*) δελφίν, ῖνος, ὁ, *Arist.*

Davantage (*amplius, magis*) περισσοτέρως, πλέον. — *Ce mot, en français, ne peut pas être (comme* plus*) suivi de* que.

Davier (*forfex, icis; forceps, ipis*, f.) ὀδοντάγρα, ας, ἡ.

De (*e, ex; a, ab*, avec l'abl.) ἐξ *devant une voyelle*, ἐκ *devant une consonne*, ἀπό, ὑπό, παρά, πρός, *avec le génitif. Dans plusieurs phrases, le* de *français ne s'exprime pas; par exemple :* La ville de Corinthe (*urbs Corinthus*) ἡ πόλις Κόρινθος. Beaucoup de gens (*multi homines*) πολλοὶ ἄνθρωποι. La bonté de Dieu (*Dei* ou *divina bonitas*) ἡ τοῦ Θεοῦ ἀγαθότης · ἡ θεία ἀγαθοσύνη. Il part de nuit (*noctu proficiscitur*) νύκτωρ ἀπέρχεται. Plein de vin (*plenus vino*) πλήρης οἴνου. Mourir de faim (*fame perire, eo*) λιμῷ ἀπόλλυσθαι, υμαι, *Luc.* XV, 17.

Dé (*tessera, æ*) κύβος, ου, ὁ. Jouer aux dés (*tesseris ludere, o*) κυβεύειν, ω, *Plut.* Le jeu des dés (*alea, æ*) κυβεία, ας, ἡ, *Arist.* Avoir du bonheur ou du malheur au jeu de dés, εὐκυβεύειν ἢ δυςκυβεύειν, ω, σω, *Polyb.* Le dé est jeté! (*jacta est alea!*) ἐῤῥίφθω κύβος!

Dé à coudre (*digitale, is*) δακτυλήθρα, ας, ἡ, *Xén.*

Débacle (*glaciei eruptio, onis*) τοῦ κρυστάλλου ἔκρηξις, εως, ἡ.

Débacler. La rivière a débâclé cette nuit (*hac nocte erupit glacies*) ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἐξέῤῥωγεν ὁ κρύσταλλος.

Déballer ses marchandises (*merces explicare, o, ui*) τὰ ὤνια ἀναπτύσσειν, σσω, ξω, *Arist.*

Débandade. Aller à la débandade (*passim vagari, or*) ἀτάκτως περιφέρεσθαι, ομαι · πλανᾶσθαι, ῶμαι, *Plat.*

Débander un arc (*arcum remittere, o, si*) τόξον λύειν, ω, σω.

Débander [Se (*palari, or*) ἀτάκτως περιφέρεσθαι, ομαι · πλανᾶσθαι, ῶμαι, *Plat.*

Débaptiser. *Ce mot n'est guère d'usage qu'en cette phrase :* Il se ferait plutôt débaptiser que de... (*baptismati potius*

valediceret, quam...) τῷ βαπτίσματι χαίρειν μακρὰ θᾶττον ἂν ἔφραζεν, ἤ...

DÉBARBOUILLER [SE le visage (*vultus sordes detergere, go, si*) τὸν ῥύπον τοῦ προσώπου ἀποσμήχειν, χω, ξω, *Luc.* C'est vouloir débarbouiller un nègre, τοῦτ' ἔστιν Αἰθίοπα σμήχειν.

DÉBARDER (*ligna e navi exportare, o, avi*) τὰ ξύλα ἐκ τῆς νεὼς ἐξάγειν, γω, ξω.

DÉBARQUÉ, ÉE. Un nouveau débarqué (*recens e provincia*, Cic.) νέηλυς, υδος, ὁ,ἡ.

DÉBARQUEMENT (*appulsus, us*) προσόρμισις, εως, ἡ.

DÉBARQUER (*descensionem facere, facio, feci*) τοῦ πλοίου ἐξέρχεσθαι, ομαι. Débarquer des troupes (*copias in terram exponere, pono, posui*) στρατιώτας ἐκβιβάζειν, ζω, σω.

DÉBARRAS (*liberatio, onis*) ἀπαλλαγή, ῆς, ἡ.

DÉBARRASSER quelqu'un de ses chagrins (*aliquem molestiis expedire, io, ivi*, Cic.) ἀπαλλάττειν, ττω, ξω, τινὰ τῶν δεινῶν, *Isocr.* Une affaire dont on ne peut se débarrasser (*inextricabile negotium, ii*) ἀδιάλυτον πρᾶγμα, ατος.

DÉBARRER une porte (*repagula revellere, vello, vulsi*) πύλην ἀναμοχλεύειν, ω, σω, *Eur. Médée*, 1326.

DÉBAT (*contentio, onis*) ἀμφισβήτησις, εως, ἡ· ἀγών, ῶνος, ὁ· ἔρις, ιδος, ἡ, *Xén.* Aimer les débats, φιλονεικεῖν, ῶ, ήσω, *Phil.* J'ai un grand débat avec lui (*inter nos magna rixa est*, Cic.) ἔστι μοι ἀγὼν πρὸς αὐτόν, *Dém.*

DÉBATER un mulet, un âne (*mulo, asino clitellas eximere, imo, emi*) ἡμίονον, ὄνον ἀποσάττειν, ττω, ξω.

DÉBATTRE une question (*rem agitare, o, avi*) κοινολογεῖσθαι, οῦμαι, τινὶ περί τινος, *Dém.*

DÉBATTRE [SE (*agitari, or*) ἀνακινεῖσθαι, οῦμαι.

DÉBATTU, UE (*agitatus, a, um*) ἐξερευνημένος, η, ον· ἐξετασμένος, η, ον.

DÉBAUCHE (*intemperantia, æ; comessatio, onis*) ἀσωτεία, ας, ἡ· κῶμος, ου, ὁ, *Xén.* Vivre dans la débauche (*libidinose vivere, o, xi*) ἀσώτως ζῆν, *fut.* ζήσομαι, *Luc*, XV. Lieu de débauches (*lupanar, aris*) πορνεῖον, ου, τό, *Athén.* χαμαιτυπεῖον, ου, τό, *Luc.* Hanter les lieux de débauche (*scortari, or*) πορνεύειν, ω, σω, *Esch.* πορνεύεσθαι, ομαι, *Dém.*

DÉBAUCHÉ, ÉE (*libidinosus, a, um*) ἀκόλαστος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.* Fille débauchée (*meretrix, icis; scortum, i*) πόρνη, ης, ἡ, *Luc*, XV. χαμαιτύπη, ης, ἡ, *Plut.*

DÉBAUCHER la jeunesse, les femmes (*corrumpere, o, rupi; vitiare, o, avi*) διαφθείρειν, ω, τοὺς νέους, *Plat.* τὰς γυναῖκας, *Lys.* λυμαίνεσθαι, ομαι, *Dém.*

DÉBAUCHEUR (*corruptor, oris*) διαφθορεύς, έως, ὁ, *Plut.* λυμεών, ῶνος, ὁ, *Dém.*

DÉBILE (*debilis, e*) ἀσθενής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.* ἄῤῥωστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Avoir l'estomac débile, τὸν στόμαχον ἀσθενεῖν, ῶ, ήσω.

DÉBILEMENT (*debiliter*) ἀῤῥώστως, ἀσθενῶς, *Dém.*

DÉBILITATION (*debilitatio, onis*) ἀσθένημα, ατος· ἀῤῥώστημα, ατος, τό.

DÉBILITÉ (*debilitas, atis*) ἀῤῥωστία, ας, ἡ· ἀσθένεια, ας, ἡ, *Plat.*

DÉBILITER (*debilitare, o, avi*) ἀσθενοῦν, ῶ, ώσω, τινά, *Xén.* — *Il est bon de remarquer que les verbes en όω ont en grec la même signification que les verbes hébraïques à la conjugaison* Hiphil; *par exemple* πολεμεῖν, guerroyer, faire la guerre; πολεμοῦν, faire guerroyer, exciter à la guerre. *C'est ainsi qu'en hébreu* PAKAD *signifie* il visita par lui-même, *et* HIPHKID, il fit visiter.

DÉBIT. Marchandises de bon débit (*vendibiles merces, ium*) εὐώνητα ἐμπορεύματα, ων.

DÉBITANT, E (*institor, trix*) κάπηλος, ου, ὁ, *Plat.* καπηλίς, ίδος, ἡ, *Aristoph.* Métier de —, καπηλεία, ας, ἡ.

DÉBITER des nouvelles, des mensonges (*rumores, mendacia spargere, go*) φήμας, λόγους, ψεύδη διασκεδάσαι, *Hérod.* διαδιδόναι *, *Polyb.* διασπείρειν, ω, *Xén.*

DÉBITEUR, TRICE (*debitor, trix*) ὀφειλέτης, ου, ὁ, *N. Test.* ὀφειλέτις, ιδος, ἡ, *Eur.* ὁ ὀφείλων, ἡ ὀφείλουσα, *Dém.*

DÉBLAI (*expurgatio, onis*) ἀποκάθαρσις, εως, ἡ, *Thuc.*

DÉBLATÉRER (*deblaterare, o, avi*) καταστωμύλλειν, λλω, λῶ, *Aristoph.*

Déblayer (*expurgare, o, avi*) ἐκκαθαίρειν, αίρω, αρῶ, *Synés.*

Déboire (*ingratus sapor, oris*) ἀηδὴς γεῦσις, εως, ἡ. — *figur.* (*molestia, æ*) ἀηδία, ας, ἡ, *Dém.*

Déboîtement (*luxatio, onis*) ἐξάρθρησις, εως, ἡ· ἐξάρθρημα, ατος, τό, *Gal.* ἐξάρθρωμα, ατος, τό, *Arist.* στρέμμα, ατος, τό, *Dém.*

Déboîter [Se le pied (*pedem luxare, o, avi*) τὸν πόδα ἐξαρθροῦν, ῶ, ώσω, *Arist.* τὸν πόδα στρέφειν, φω, ψω, *Hér.*

Débonder un étang (*stagnum recludere, do, si*) λίμνην ἀποστομοῦν, ῶ, ώσω.

Débondonner un tonneau (*dolium recludere, do, si*) πίθον ἀποστομοῦν, ῶ, ώσω.

Débonnaire (*benignus, a, um*) πραΰς, πραεῖα, πραΰ. Un mari débonnaire (*uxorius, ii*) γυναικίας, ου, ὁ, *Luc.*

Débonnairement (*perbenigne*) πράως, *Dém.*

Débonnaireté (*benignitas, atis*) πραΰτης, ητος, ἡ, *Dém.*

Débord de bile (*bilis effluvium, ii*) χολικὴ ἔκρυσις, εως, ἡ.

Débordé, ée. Un fleuve débordé (*exundans amnis, is*) πλημμύρων ποταμός, οῦ, ὁ. Mener une vie débordée (*effrænatiorem vitam agere*) ἀσώτως ζῆν, *Luc*, XV.

Débordement des eaux, des humeurs, des mœurs, κατακλυσμός, οῦ, ὁ· κατάῤῥους, ου, ὁ· ἀκολασία, ας, ἡ.

Déborder, *en parlant d'une rivière* (*exundare, inundare, o, avi*) πλημμύρειν, ou πλημμυρεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.* κατακλύζειν, ζω, σω, *Xén.* Les poutres débordent (*trabes eminent*) αἱ δοκοὶ ἐξέχουσιν.

Déborder un habit (*vesti limbum detrahere, ho, xi*) ἐσθῆτι τὸ κράσπεδον ἀφαιρεῖν, ῶ, ήσω.

Débotter [Se (*ocreas exuere, uo, ui*) κνημῖδας ἀποδύεσθαι, ομαι.

Débouché (*exitus, us*) ἔξοδος, ου, ἡ, *Soph.*

Déboucher une bouteille (*amphoram relinere, no, levi*) λάγηνον ἀνοίγειν, γω, ξω, *Plut.*

Déboucler (*diffibulare, o, avi*) τὴν πόρπην ἀπολύειν, ω, σω.

Débourber quelqu'un (*aliquem cœno educere, co, xi*) πηλοῦ ἐξάγειν, γω, ξω, τινά. — un étang (*stagno limum extrahere, ho, xi*) λίμνης βόρβορον ἐξέλκειν, ω, ξω.

Débourrer (*tomentum eximere, imo, emi*) τὸ γνάφαλον ἀφαιρεῖν, ῶ, ήσω.

Déboursé (*impensa pecunia, æ*) δαπάνη, ης, ἡ, *Plut.*

Déboursement (*pecuniæ numeratio, onis*) δαπάνημα, ατος, τό, *Dém.*

Débourser de l'argent (*pecuniam numerare, o, avi*) ἀργύριον ἀναλίσκειν, ἀλίσκω*, *Dém.* Sans rien débourser (*sine impendio*) ἀδαπάνως.

Debout (*stans, antis*) ἑστηκώς, υῖα, ός, *Dém.* Debout! (*surge! surgite!*) ἀνίστασο! ἀνίστασθε! Se tenir debout (*stare, sto, steti*) ἵστασθαι, ἵσταμαι, *Arist.*

Débouté, ée, de sa demande (*de actione sua dejectus, a*) δίκης ἐκπεπτωκώς, υῖα.

Déboutonner son habit (*vestis globulos laxare, o, avi*) ἐσθῆτος δεσμοὺς ἐπιχαλᾷν, ῶ, άσω, *Luc.*

Débraillé, ée (*discinctus, a, um*) ἀπεζωσμένος, η, ον, *Hérod.*

Débrider un cheval (*equo frænos detrahere, ho, xi*) ἵππον ἀποχαλινοῦν, ῶ, ώσω. Sans débrider (*continenter*) συνεχῶς, *Thuc.*

Débris (*reliquiæ, arum*) κατάλειμμα, ατος, τό, *Sept.* Ramasser les débris d'une armée, τοὺς σωθέντας ἐκ μάχης συλλέγειν, γω, ξω.

Débrouillement (*explicatio, onis*) διάλυσις, εως, ἡ.

Débrouiller une intrigue (*negotium expedire, io, ivi*) πρᾶγμα διαλύειν, ω, σω, ou διασαφεῖν, ῶ, ήσω.

Débrutir une glace (*crystallum complanare, o, avi*) κρύσταλλον ὁμαλίζειν, ζω, σω, *Arist.*

Débusquer l'ennemi (*hostem deturbare, o, avi*) τὸν πολέμιον ἀπωθεῖν, ῶ, ήσω, *Thuc.*

Début (*exordium, ii*) προοίμιον, ίου, τό· ἀρχή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Débuter, *en parlant d'un orateur* (*initium dicendi facere, facio, feci*) ἀρχὴν τοῦ λόγου ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Deçà. En deçà du fleuve (*citra fluvium*) ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ. En deçà des montagnes (*cis montes*) ἐπὶ τάδε τῶν ὀρῶν,

Arist. En deçà des Alpes, de la mer, *etc.* (*cisalpinus, cismarinus, a, um*) ὁ,ἡ, τὸ ἐπὶ τάδε τῶν Ἄλπεων, ἐπὶ τάδε τῆς θαλάσσης, κ. τ. λ. En deçà et au delà, *ou tout simplement* deçà, delà (*citra ultraque*) ἐπὶ θάτερα μέν, ἐπὶ θάτερα δέ, *Polyb.*

Décacheter une lettre, un testament (*litteras, testamentum resignare, gno, avi*) ἐπιστολήν, διαθήκην ἀποσφραγίζειν, ίζω, ίσω, *Laërce.* ἀπολύεσθαι, ομαι, *Plut.*

Décade (*decas, adis*) δεκάς, άδος, ἡ.

Décadence (*occasus, us*) ἔκπτωσις, εως, ἡ. Approcher de sa décadence, παρακμάζειν, ζω, σω. L'empire tomba bientôt en décadence (*imperium celeriter defloruit*) ἡ ἀρχὴ ταχέως παρήκμασεν, *Plut.* Les affaires vont en décadence, ἔῤῥει τὰ πράγματα. Tout allait en décadence, πάντα ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐτρέπετο, *Xén.*

Décagone (*decagonus, a, um*) δεκάγωνος, ου, ὁ,ἡ.

Décagramme (*decagramma, atis*) δεκάγραμμα, ατος, τό. — *Voyez* Gramme.

Décaisser (*e capsula extrahere, ho, xi*) ἐκ τῆς κάψης ἐξελεῖν, αἱρέω*.

Décalitre (*decalitrum, i*) δεκάλιτρον, ου, τό. — *Voyez* Litre.

Décalogue (*decem Dei præcepta*) δεκάλογος, ου, ὁ. — *Les Hébreux appellent le décalogue* ngaséreth haddevarim, *c'est-à-dire les dix paroles.*

Décaméron (*opus decem dierum*) δεχήμερον, ου, τό.

Décampement (*castrorum motio, onis*) ἀναστρατοπεδεία, ας, ἡ.

Décamper (*castra movere, eo, movi*) *en parlant du général*, μεταστρατοπεδεύειν, ω, σω· *en parlant des soldats*, μεταστρατοπεδεύεσθαι, ομαι, *Plut.*

Décanat (*decani munus, eris*) τοῦ ἀρχαιοτάτου ἀξίωμα, ατος, τό.

Décapiter (*obtruncare, o, avi*) ἀποκεφαλίζειν, ζω, σω, *N. Test.*

Décarreler (*pavimentum extrahere, ho, xi*) τὸ λιθόστρωτον ἀφαιρεῖν, ῶ, ήσω.

Décastère (*decasterum, i*) δεκάστεῤῥον, ου, τό. — *Voyez* Stère.

Décastyle (*decem columnas habens*) δεκάστυλος, ου, ὁ,ἡ.

Décasyllabe (*decem syllabas habens*) δεκασύλλαβος, ου, ὁ,ἡ.

Décéder (*e vita decedere, do, ssi*) τελευτᾶν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Décèlement (*patefactio, onis*) φανέρωσις, εως, ἡ.

Déceler (*patefacere, facio, feci*) ἀνακαλύπτειν, πτω, ψω· φανεροῦν, ῶ, ώσω, τί τινι, *N. Test.* Ceci décèle un mauvais caractère, τεκμήριον τοῦτο τῆς κακοηθείας.

Décembre (*december mensis*) Ποσειδεών, ῶνος, ὁ. — *Voyez le Tableau des mois.*

Décemment (*decenter, decore*) καλῶς, εὐπρεπῶς, προσηκόντως, *Dém.*

Décemvir (*decemvir, iri*) δεκάρχης ou δεκαδάρχης, ου, ὁ· δέκαρχος ou δεκάδαρχος, ου, ὁ.

Décemviral, e (*decemviralis, e*) δεκαρχικός, ή, όν.

Décemvirat (*decemviratus, us*) δεκαρχία, ας, ἡ, *Plut.* δεκαδαρχία, ας, ἡ, *Dém.*

Décence (*decentia, æ; decorum, i*) τὸ πρέπον, οντος, *Dém.* Garder la décence (*decorum servare, o, avi*, Cic.) τὸ πρέπον φυλάττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Décennal, e (*decennalis, e*) δεκαετής, έος, ὁ,ἡ· δεκαέτηρος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.* Fêtes décennales (*decennalia festa*) δεκαέτηροι ἑορταί, ῶν.

Décent, e (*decens, entis; decorus, a, um*) πρέπον, ουσα, ον· πρεπώδης, εος, ὁ,ἡ· καθήκων, ουσα, ον, *Isocr.* προσήκων, ουσα, ον, *Dém.* εὐσχήμων, ονος, ὁ,ἡ, *Esch.* εὐπρεπής, έος, ὁ,ἡ, *Xén.* Avoir un air décent, εὐσχημονεῖν, ῶ, ήσω.

Déception (*deceptio, onis*) ἀπάτη, ἐξαπάτη, ης, ἡ, *Dém.*

Décerner une couronne d'or (*auream coronam decernere, cerno, crevi*) χρυσοῦν στέφανον ψηφίζεσθαι, ομαι, τινί, *Dém.*

Décès (*decessus, obitus, us*) ἡ τοῦ βίου ἀπόστασις, εως, *Xén.* τελευτή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Décevant, e (*illecebrosus, a, um*) θελκτήριος, ου, ὁ,ἡ· ἐπαγωγός, οῦ, ὁ,ἡ, *Thuc.*

Décevoir (*decipere, pio, cepi*) ἐξαπατᾶν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Déchaînement, *au figuré* (*impetus, us*) ὁρμή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Déchaîner un prisonnier (*captivo vincula solvere, vo, vi*) τὰ δεσμά τινι ἐπιλῦσαι, *Théocr. Id.* XXX.

Déchaîner [Se contre quelqu'un (*irato impetu in aliquem ferri, feror*) διὰ θυμὸν ἐπί τινα φέρεσθαι, ομαι, *Arist.*

Décharge (*levamen, inis*) κουφισμός, οῦ, ὁ· κούφισμα, ατος, τό, *Eur.* — d'artillerie (*bellicorum tormentorum explosio, onis*) τῶν πυροβόλων μηχανῶν ἐκβολή, ῆς, ἡ.

Décharger quelqu'un d'un fardeau (*aliquem onere levare, o, avi*) ἀποφορτίζειν, ζω, σω, τινά, *Synés.* Décharger sa colère sur quelqu'un (*in aliquem iram evomere, mo, mui*) διὰ θυμὸν ἐπί τινα φέρεσθαι, ομαι, *Arist.* Décharger quelqu'un d'une accusation criminelle (*reum absolvere, vo, vi*) ἀφιέναι τινὰ τοῦ ἐγκλήματος, *Plut.*

Décharger [Se. Le Danube se décharge dans la mer Noire (*Danubius Euxinum in pontum influit*) ὁ Ἴστρος εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον εἰςρέει. Se décharger de ses dettes (*æs alienum dissolvere, vo, vi*) χρέος ἀποδιδόναι, δίδωμι*, *Aristoph.* — le ventre (*alvum exonerare, o, avi*) ἀποσκευάζεσθαι, ομαι, *Hérod.*

Décharné, ée (*macilentus, a, um*) λειπόσαρκος, ου, ὁ, ἡ. Style décharné (*jejuna oratio ; exsanguis sermo*) ἰσχνὸς καὶ ἄτονος λόγος, ου.

Décharner des os (*ossa carnibus nudare, o, avi*) τὰ ὀστέα ἐκσαρκίζειν, ίζω, ίσω.

Déchaussé, ée (*discalceatus, a, um*) ἀνυπόδητος, ου, ὁ, ἡ, *Xén.*

Déchausser (*discalceare, o, avi*) ἐξυποδέειν, έω. Je ne suis pas digne de le déchausser (*non dignus sum hujus pedum calceamenta solvere*) οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν αὐτοῦ λῦσαι, *Act. des Ap.* XIII, 25.

Déchausser les dents (*dentes circumscalpere, po, psi*) τοὺς ὀδόντας περικνίζειν, ζω, σω. — La vigne (*vitem ablaqueare, o, avi*) τὰς τῆς ἀμπέλου ῥίζας σκαπάνῃ γυμνοῦν, ῶ, ώσω· τὴν ἄμπελον ῥιζοτομεῖν, ῶ, ήσω, *Hipp.*

Déchéance (*juris diminutio, onis*) ἀξιώματος ἀποστέρησις, εως, ἡ.

Déchet (*imminutio, onis*) ἐλάττωμα, ατος, τό· μείωσις, εως, ἡ, *Phil.*

Déchevelé, ée. Elle était toute déchevelée (*passus erat capillus*, Tér. *Héaut.* 291) ἦν τὰς τρίχας ἐσκορπισμένη. — *Virgile a dit, En.* IV, 590 :

Flaventes abscissa comas. —

Décheveler (*mulieri comam deturbare, o, avi*) γυναικὶ κόμην καταισχύνειν, νω.

Déchiffrer une mauvaise écriture, une intrigue (*scripturæ* vel *negotii ambages resolvere, vo, vi*) γριφώδη γραφήν, γριφῶδες πρᾶγμα διεκλύειν, ω, σω.

Déchiqueter (*concidere, do, di*) κατακόπτειν, πτω, ψω, *Thuc.*

Déchiqueture (*incisio, onis*) ἐκκοπή, ῆς, ἡ, *Suid.* ἐντομή, ῆς, ἡ, *Aristoph.*

Déchirant, e. Un spectacle déchirant (*horrendum visu spectaculum, i*) δεινὸν ἰδεῖν θέαμα, ατος, τό, *Eur. Médée*, 1209

Déchiré, ée (*lacer, era, erum*) ῥωγαλέος, α, ον, *Nonn.*

Déchirement (*laceratio, onis*) σπαραγμός, οῦ, ὁ, *Hérod.* — de cœur (*animi cruciatus, us*) ἀλγηδών, όνος, ἡ, *Isocr.*

Déchirer (*lacerare, laniare, o, avi*) σπαράττειν, ττω, ξω, *Hérod.* ἀμύσσειν, σσω, ξω, *Luc.* Déchirer la réputation de quelqu'un, διασύρειν, ω· διαβάλλειν, βάλλω*, τινά, *Luc.* Ville déchirée par les factions, πόλις ἐν αὐτῇ στασιάζουσα, ης. Peu s'en fallut qu'elles ne me déchirassent, ὀλίγου με διεσπάσαντο, *Luc.*

Déchirure (*laceratio, onis*) σπάραξις, εως, ἡ· σπαραγμός, οῦ, ὁ, *Hérod.*

Déchoir de sa première fortune (*a priori fortuna desciscere, sco*) τῆς προτέρας τύχης ἐκπίπτειν, πίπτω*, *Eur.*

Déchu, ue, de ses espérances (*spe dejectus, a*) ἐλπίδος ἁμαρτών, οῦσα, *Dém.*

Déciare, *dixième partie de l'are.* — *Voyez* Are.

Décidé, ée. C'est une affaire décidée (*fixum ratumque est*) πάντως πέπρωται, *Eur. Médée*, 1070.

Décidément (*firmiter, immote*) ἀστεμφῶς, ἀστεμφέως, *Hom.*

Décider une question (*controversiam di-*

rimere, imo, emi) τὴν ἀμφισβήτησιν διαλύειν, ω, σω, *Isocr.*

Décilitre, *dixième partie du litre.* — *Voyez* Litre.

Décimal, e. Calcul décimal, fraction décimale (*denarius numerandi modus, pars numeri denaria*) δεκαδικὸς ἀριθμῶν λόγος, ου · δεκαδικὴ ἀριθμοῦ μερίς, ίδος.

Décimateur (*decumanus, i*, Cic.) δεκατηλόγος, ου, ὁ, *Dém.*

Décimation (*decimatio, onis*) δεκάτευσις, εως, ἡ.

Décime (*decima pars*) δεκατημόριον, ίου, τό. — *On a donné ce nom à la dixième partie du franc. Voyez* Franc.

Décimer une légion (*legionem decumare, o, avi*) τάγμα δεκατεύειν, ω, σω, *Plut.*

Décimes, que l'on offrait à Apollon (*decumæ Apollini oblatæ*) ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος δεκάτη, *Xén.*

Décimètre, *dixième partie du mètre.* — *Voyez* Mètre.

Décisif, ive (*decretorius, a, um*) διακριτικός, ή, όν.

Décisivement (*decretorio modo*) διακριτικῶς, διαλυτικῶς.

Décistère, *dixième partie du stère.* — *Voyez* Stère.

Déclamateur (*declamator, oris*) λογοποιός, οῦ, ὁ · ῥητορεύων, οντος, ὁ, *Isocr.* Un mauvais déclamateur (*rabula, æ*, m.) δικοῤῥάφος, ου, ὁ, *Dém.*

Déclamation (*declamatio, onis*) λογοποιία, ας, ἡ · ῥητορεία, ας, ἡ, *Isocr.*

Déclamatoire (*declamatorius, a, um*) ῥητορικός, ή, όν, *Arist.*

Déclamer (*declamare, declamitare, o, avi*) λογοποιεῖν, ῶ, ήσω · ῥητορεύειν, ω, σω, *Isocr.*

Déclaratif, ive (*declarativus, a, um*) δηλωτικός, ή, όν. — *Voyez* Déprécatif.

Déclaration (*declaratio, onis*) δήλωσις, εως, ἡ. —de guerre (*belli denuntiatio, onis*) τοῦ πολέμου καταγγελία, ας, ἡ, *Dém.*

Déclaratoire (*manifestus, a, um*) δηλοποιῶν, οῦσα, οῦν.

Déclarer (*declarare, o, avi*) δηλοῦν, ῶ, ώσω · ἐμφανίζειν, ζω, σω · μηνύειν, ω, σω, *Isocr.* Déclarer sa façon de pensée, τὴν γνώμην ἀποφαίνεσθαι, φαίνομαι, φανοῦμαι. Déclarer la guerre (*bellum denuntiare, o, avi*) πόλεμόν τινι καταγγέλλειν, έλλω, ελῶ · πόλεμόν τινι προαγορεύειν, ω, σω, *Dém.* Se déclarer pour les Perses (*Persis favere, eo*) τὰ Περσικὰ νοέειν, έω, ήσω, *Elien.*

Déclin (*inclinatio, onis*) παρακμή, ῆς, ἡ. Le déclin de l'âge (*ingravescens ætas, atis*) παρακμάζουσα ἡλικία, ας, ἡ. L'automne était déjà sur son déclin (*jam præcipitaverat autumnus*) ἤδη παρηκμακὼς ἦν ὁ φθινόπωρος, *Plut.*

Déclinable (*qui, quæ, quod declinari potest*) κλιτός, ή, όν, *Gramm.*

Déclinaison (*declinatio, onis*) κλίσις, εως, ἡ, *Gramm.*

Décliner (*declinare, o, avi*) παρακμάζειν, ζω, σω, *Plut.* Décliner la juridiction de quelqu'un, δικαστήν τινα παραιτεῖσθαι, οῦμαι. Les noms se déclinent avec un nombre égal ou inégal de syllabes, τὰ ὀνόματα κλίνεται ἢ ἰσοσυλλάβως ἢ περιττοσυλλάβως, *Gramm.*

Déclivité (*declivitas, atis*) ἐπίκλισις, εως, ἡ, *Grég. Naz.*

Déclore (*recludere, do, si*) ἐκφράττειν, ττω, ξω · ἀνοίγειν, γω, ξω, *Xén.*

Déclouer (*refigere, go, xi*) ἀποκαθηλοῦν, ῶ, ώσω.

Décocher une flèche (*sagittam emittere, tto, si*) τοξεύειν, ω, σω, *Dém.* ἐξακοντίζειν, ίζω, ίσω.

Décoction (*decoctura, æ*) ἄφεψις, εως, ἡ, *Théophr.* ἀφέψημα, ατος, τό, *Diosc.*

Décoiffer une femme (*mulieri comam deturbare, o, avi*) γυναικὶ κόμην καταισχύνειν, ύνω.— une bouteille (*lagenam relinere, no, levi*) λάγηνον ἀνοίγειν, γω, ξω, *Plut.*

Décollation de saint Jean-Baptiste (*Joannis Baptistæ obtruncatio, onis*) Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἀποκεφαλισμός, οῦ, ὁ · ἀποκεφάλισμα, ατος, τό.

Décoller (*caput amputare, o, avi*) ἀποκεφαλίζειν, ζω, σω. — *Hérode dit dans St Luc*, IX, 9 : Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα.

Décoller un papier (*chartam deglutinare, o, avi*) κολλητὸν χάρτην ἀποσπᾷν, ῶ, άσω.

Décolleté, ée (*discinctus, a, um*) ἀπεζωσμένος, η, ον, *Hérod.*

Décoloré, ée (*decolor, oris*) δύςχροος, όου, *contr.* δύςχρους, ου, ὁ, ἡ, *Hipp.*

Décombres (*rudera, um*) ἐρείπια, ίων, τά, *Paus.*

Décomposer (*resolvere, vo, vi*) ἀναλύειν, ω, σω, *Arist.*

Décomposition (*resolutio, onis*) ἀνάλυσις, εως, ἡ, *Athén.*

Décompte (*detractio, onis*) ἀφαίρεσις, εως, ἡ, *Plut.*

Décompter (*detrahere, ho, xi*) ἀφαιρεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Déconcerter (*perturbare, o, avi*) συνταράττειν, ττω, ξω, *Plut.* Il répondit sans se déconcerter (*imperterritus respondit*) ἀνέκπληκτος ἀπεκρίνατο, *Plut.*

Déconfire (*ad internecionem redigere, igo, egi*) ἐξολεθρεύειν, εύω, εύσω, *N. Test.*

Déconfiture (*internecio, onis*) πανολεθρία, ας, ἡ, *Thuc.* ἐξώλεια, ας, ἡ, *Dém.*

Déconfort (*desperatio, onis*) ἀπελπιστία, ας, ἡ, *Bas.* ἀθυμία, ας, ἡ, *Dém.*

Déconforter [Se (*in extrema desperatione versari, or*) ἐν τῷ ἀνελπίστῳ σαλεύειν, ω, σω, *Hés.*

Déconseiller (*dissuadere, deo, si, aliquid alicui*) ἀποτρέπειν, πω, ψω, τινά τινος, *Isocr.*

Décontenancer (*perturbare, o, avi*) ἀναταράττειν, ττω, ξω, τινά, *Plut.*

Déconvenue (*infortunium, ii*) δυςτύχημα, ἀτύχημα, ατος, τό, *Dém.*

Décorateur de théâtre (*scenæ instructor, oris*) τῆς σκηνῆς κατασκευαστής, οῦ, ὁ.

Décoration de théâtre (*scenæ apparatio, onis*) τῆς σκηνῆς κατασκευή, ῆς, ἡ, *Isocr.* παρασκευή, ῆς, ἡ, *Dém.* — de la légion-d'honneur (*honoris insignia, ium*) ἔντιμον ou τίμιον παράσημον, ου.

Décorder (*funem retexere, xo, xui*) σχοῖνον ἀνυφαίνειν, αίνω, ανῶ.

Décorer (*decorare, o, avi*) κοσμεῖν, ῶ, ήσω, *Thuc.* ἀγάλλειν, λλω, λῶ, *Plat.*

Décortication (*decorticatio, onis*) περιφλοισμός, οῦ, ὁ.

Décorum. Garder le décorum (*decorum servare, o, avi*) τὸ πρέπον φυλάττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Découcher (*abnoctare, o, avi*) ἀπονυκτερεύειν, ω, σω, *Plut.*

Découdre (*dissuere, suo, sui*) ἀποῤῥάπτειν, πτω, ψω.

Découlement (*defluvium, ii*) ἀπόῤῥοια, ας, ἡ, *Xén.*

Découler (*defluere, o, xi*) καταῤῥέειν, έω, εύσω. *Xén.*

Découper (*concidere, do, di*) κατακόπτειν, πτω, ψω, *Thuc.*

Découpler des chiens de chasse (*canes venaticos abjungere, go, xi*) θηρευτικοὺς κύνας ἀποζευγνύναι, υμι*.

Découpure (*incisura, æ*) ἐντομή, ῆς, ἡ, *Aristoph.*

Découragement (*animi abjectio, onis*) ἀθυμία, ας, ἡ, *Dém.*

Décourager (alicujus *animum frangere, go, fregi*) ἄθυμον ποιεῖν τινα, *Dém.*

Décourager [Se (*animo deficere, cio, feci*) ἀθυμεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.* Supporter le travail sans se décourager, τοῖς πόνοις προςκαρτερεῖν, ῶ, ήσω.

Décours de la lune (*luna decrescens, entis*) ἡ φθίνουσα σελήνη. Nous sommes au décours de la lune (*decrescit luna*) φθίνεται ἡ σελήνη.

Décousu, ue. Style décousu (*disjuncta oratio, onis*) ἀσύνδετος λόγος, ου.

Décousure (*dissolutio, onis*) διάλυσις, εως, ἡ.

Découvert. Parler, agir à découvert (*aperte loqui, or; palam agere, ago, egi*) παῤῥησίᾳ λαλεῖν τὸν λόγον, *N. Test.* φανερώτατα ποιεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Découverte (*inventum, i*) εὕρημα, ατος, τό, *Plat.* Envoyer à la découverte (*exploratores mittere, o, misi*) κατασκόπους πέμπειν, πω, ψω, *Dém.* Ceux que Cyrus avait envoyés à la découverte, οὓς ἐπεπόμφει ὁ Κῦρος ἐπὶ κατασκοπῇ, *Xén.*

Découvrir (*detegere, go, xi; revelare, o, avi*) ἀποστεγάζειν, άζω, άσω· ἀποκαλύπτειν, πτω, ψω, *N. Test.* Se découvrir pour saluer (*caput nudare, o, avi*) ἀποκιδαρεῖν ou ἀποκιδαροῦν, ῶ.

Décrasser (*sordes abluere, uo, ui*) ῥύπτειν, πτω, ψω. Se décrasser le visage, ῥύπτεσθαι, ομαι, *Aristoph. Acharn.* 17.

Décréditer (alicujus *fidem vel auctoritatem detrahere, ho, xi*) ἄτιμον ποιεῖν, ῶ, ήσω, τινά· ἀτιμάζειν, άζω, άσω, *N. Test.*

Décrépit, e (*decrepitus, a, um*) ἐσχατόγηρως, ω, ὁ,ἡ, *Plut.* ὑπέργηρως, ω, ὁ,ἡ, *Elien.*

Décrépitude (*ætas decrepita*) πανύστατον γῆρας, ατος.

Décret (*decretum, i*) ψήφισμα, ατος, τό, *Dém.*

Décréter (*decernere, no, crevi*) ψηφίζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Décri. Etre *ou* tomber dans le décri (*male audire, io, ivi*) κακῶς ἀκούειν, ω, σω ou σομαι, *Plut.* ὑπό τινος, *Plat.* παρά τινος, *Thuc.*

Décrié, ée (*famosus, a, um*) περιβόητος, ου· περιλεσχήνευτος, ου, ὁ,ἡ, *Hér.* Décrié dans toute la ville, κατὰ τὴν πόλιν διαβόητος, ου, ὁ,ἡ.

Décrier (*infamia notare, o, avi*) παραδειγματίζειν, ίζω, ίσω, *N. Test.* δυςφημεῖν, ῶ, ήσω· ἀτιμάζειν, άζω, άσω· ἀτιμοῦν, ῶ, ώσω, τινά, *Dém.*

Décrire (*describere, bo, psi*) διαγράφειν, φω, ψω, *Plat.*

Décrocher (*diffibulare, o, avi*) ἀναπορπᾶν, ῶ, ήσω.

Décroire, *n'a guère d'usage qu'en cette phrase :* Je ne crois ni ne décrois (*neque annuo neque abnuo*) οὔτε πιστεύω οὔτ' ἀπιστῶ.

Decroissement (*imminutio, onis*) ἐλάττωσις, εω;, ἡ· ἐλάττωμα, ατος, τό· μείωσις, εως, ἡ, *Phil.*

Décroître (*decrescere, sco*) ἐλαττοῦσθαι, οῦμαι· μειοῦσθαι, οῦμαι, *Arist.* La lune décroît, φθίνει ἡ σελήνη.

Décrotter des souliers (*calceos purgare, o, avi*) τὰ ὑποδήματα ῥύπτειν, πτω, ψω.

Décrotteur (*calceorum purgator, oris*) ῥυπτήρ, ῆρος, ὁ.

Déçu, ue (*deceptus, a, um*) ἐξαπατηθείς, εῖσα, έν.

Décuple (*decuplus, a, um*) δεκαπλοῦς, ῆ, οῦν· δεκαπλάσιος, ία, ιον, *Poll.*

Décupler (*decuplare, o*) δεκαπλασιάζειν, ζω, σω, *Sept.*

Décurie (*decuria, iæ*) δεκάς, άδος, ἡ· λόχος, ου, ὁ, *Thuc.*

Décurion (*decurio, onis*) δεκάδαρχος, ου, ὁ, *Phil.* Avoir le grade de —, δεκαδαρχεῖν, ῶ, ήσω, *Hésych.*

Dédaigner (*fastidire, io*) ὑπερόπτεσθαι, ομαι· ἀποστρέφεσθαι, ομαι, *Gal.* Qui n'est point à dédaigner, οὐκ εὐκαταφρόνητος, ου, ὁ,ἡ.

Dédaigneusement (*fastidiose*) ὑπεροπτικῶς, *Xén.*

Dédaigneux, euse (*fastidiosus, a, um*) ὑπεροπτικός, ή, όν, *Dém.*

Dédain (*fastidium, ii*) ὑπεροψία, ας, ἡ, *Hérod.*

Dédale (*labyrinthus, i*) λαβύρινθος, ου, ὁ, *Strab.* — *Le mot* Dédale *est tiré de* Δαίδαλος, ου, ὁ, *artiste habile, qui construisit en Crète le fameux labyrinthe:* un dédale de lois, *pourrait également se rendre par* λαβύρινθος, *pris au figuré.*

Dedans (*intus, intra, intro*) ἔνδον, ἔνδοθι, ἐντός, ἔντοσθε. Le danger est au dedans (*intus est periculum,* Cic.) ἔνδον ἐστὶν ὁ κίνδυνος, *Dém.* En dedans de la muraille. du fossé (*intra murum, intra vallum*) ἐντὸς τοῦ τείχους, *Isocr.* ἔσω τοῦ χάρακος, *Plut.* Là-dedans, *signifiant* au dedans (*domi*) *se rend par* οἴκοθι *ou* οἴκοι, *Plut.* Le dedans *ou* les dedans d'une maison (*interior domus, us*) ἐνδότερος οἶκος. Du dedans, ἔνδοθεν, *Hérod.*

Dédicace (*dedicatio, onis*) ἀφιέρωσις, εως, ἡ. — d'une église (*templi consecratio, onis*) ἐγκαίνια, ων, τά, *Bible.*

Dédicatoire. Epître dédicatoire (*nuncupatoria epistola, æ*) ἀφιερωτικὴ ἐπιστολή, ῆς, ἡ.

Dédier (*dicare* ou *dedicare, o, avi*) ἀφιεροῦν, ῶ, ώσω· καθιεροῦν, ῶ, ώσω· ἀνατιθέναι, τίθημι*, *Plat.* Dédier un livre à quelqu'un, βιβλίον τινὶ ἀναδεικνύναι, δείκνυμι, δείξω· ἀνατιθέναι, τίθημι, θήσω.

Dédire [Se (*aliquid recantare, o,* Hor. *dicta retractare, o,* Virg.) παλινῳδεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.* παλινῳδίαν ᾄδειν, ω, σω, *Aristide.*

Dédit (*retractatio* ou *retractationis mulcta, æ*) παλινῳδία, ou τὸ τῆς παλινῳδίας τίμημα, ατος, *Isocr.*

Dédommagement (*compensatio, onis*)

ἀντάλλαγμα, ατος, τό, *N. Test.* ἀντάμειψις, εως, ἡ· ἀμοιβή, ῆς, ἡ, *Luc.* Donner *ou* recevoir une chose en dédommagement d'une autre, ἀντιδιδόναι* ou ἀντιδέχεσθαι, ομαι, ξομαι, τί τινος.

Dédommager (*compensare, o, avi*) ἀμείβεσθαι, ἀνταμείβεσθαι, ομαι, *Dém.*

Dédoubler un habit (*vestis duplicationem eximere, imo, emi*) ἐσθῆτος τὴν δίπλωσιν ἀνελεῖν, αἱρέω*.

Déduction (*deductio, onis*) ἀπαγωγή, ῆς, ἡ.

Déduire (*deducere, co, xi*) ἀπάγειν, κατάγειν, γω, ξω, *Luc.*

Déesse (*dea, diva, æ*) θεά, ᾶς, ἡ, *Hom.* θεός, οῦ, ἡ, *Dém.* La puissante et bienveillante déesse Minerve, μεγάλη καὶ ἀγαθὴ θεὸς Ἀθηνᾶ, *Dém.* Déesse, chante la colère d'Achille, fils de Pélée :

Μῆνιν ἄειδε, Θεά, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Hom.

— *Remarquez qu'il faut, pour scander correctement ce premier vers de l'Iliade, faire un dactyle de ηϊά, et une seule syllabe des deux voyelles εω.*

Défacher [Se (*mitigari, or*) πραΰνεσθαι, ομαι, *Xén.*

Défaillance (*animi deliquium, ii*) λειποθυμία, ας, ἡ, *Hérod.*

Défaillir (*animo deficere, cio, feci*) λειποθυμεῖν, λειποψυχεῖν, ῶ, ήσω, *Thuc.*

Défaire un bâtiment (*ædificium destruere, o, xi*) οἰκοδόμημα καταβάλλειν, βάλλω*, *Isocr.* — un nœud (*nodum solvere, vo, vi*) σύναμμα λύειν, ω, σω, *Plut.* — une armée (*exercitum profligare, o, avi*) δύναμιν ὄλλυσθαι, υμαι, *Dém.* στρατὸν φυγαδεύειν, ω, σω, *Phil.*

Défaire [Se d'un cheval (*equum vendere, do, didi*) ἵππον πωλεῖν, ῶ, ήσω. — d'une charge (*magistratu se abdicare, o, avi*) τὴν ἀρχὴν ἀπειπεῖν, ἔπω*, *Arist.*

Défait, e (*macilentus, pallidus, a, um*) ἰσχνός, ή, όν· λείφαιμος, ου, ὁ,ἡ, *Gal.*

Défaite (*speciosa excusatio, onis*) πρόφασις, εως, ἡ, *Dém.* — d'une armée (*exercitus clades, is*) ἧττα, ης, ἡ· στρατοῦ ὄλεθρος, ου, ὁ, *Dém.*

Défalquer (*deducere, co, xi*) ἐξαιρεῖσθαι, ἀφαιρεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Défaut (*vitium, mendum, i*) κακία, ας, ἡ, *Dém.* σφάλμα, ατος, τό, *Plut.* — de mémoire (*memoriæ defectus, us*) μνήμης ἔλλειψις, εως, ἡ. Condamner quelqu'un par défaut (*aliquem ob desertum vadimonium damnare, o, avi*) ἐρήμην *sousent.* δίκην καταδικάζειν, ζω, σω, τινά. Etre condamné par défaut, ἐρήμην ὠφλεῖν *ou* ὀφλισκάνειν, ω, *Jurisc.* A défaut de, au défaut de (*vice* ou *loco*, gén.) ἀντί, *gén.*

Défaveur. Tomber en défaveur (*alicujus benevolentia destitui, or*) τῆς εὐνοίας καὶ φιλανθρωπίας τινὸς ἀποστερεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Défavorable (*malevolus, injucundus, a, um*) δύσνους, ου, ὁ,ἡ· ἀηδής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.* Jugement défavorable, ἐναντία ψῆφος, ου.

Défavorablement (*injucunde*) ἀνωφελῶς, ἀηδῶς, *Xén.*

Défectif, ive. Verbe défectif (*defectivum verbum, i*) ἀνώμαλον ῥῆμα, ατος, τό, *Gramm.*

Défection (*defectio, onis*) ἀπόστασις, εως, ἡ, *Thuc.* ἀποστασία, ας, ἡ, *Plut.* ἀπόλειψις, εως, ἡ, *Dém.*

Défectueusement (*mendose*) ἐλλειπῶς, οὐκ ὀρθῶς.

Défectueux, euse (*mendosus, a, um*) ἐλλειπής, έος, ὁ,ἡ.

Défectuosité (*mendum, vitium, i*) ἔλλειψις, εως, ἡ· ἔνδεια, ας, ἡ, *Dém.*

Défendant. A son corps défendant (*repugnanter*) ἐναντίβιον.

Défendeur, deresse (*reus, a*) ὁ φεύγων, οντος· ἡ φεύγουσα, ης· ἔνοχος, ου, ὁ,ἡ· αἴτιος, ία, *Dém.*

Défendre (*defendere, do, di; tueri, eor*) ἀμύνειν, νω, νῶ, *Isocr.* Défendre la liberté du peuple, τῇ δημοκρατίᾳ, ou ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀμύνεσθαι, ομαι, *Dém.* Défendre un accusé, συνηγορεῖν, ῶ, ήσω, ὑπέρ τινος, *Arist.* τινί, *Isocr.* L'augure le plus favorable, c'est de défendre sa patrie (*hoc valet augurium, patriam defendere dextra*) εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι (ou ἀμύνασθαι) περὶ πάτρης, *Hom. Il.* XII, 243.

Défendre à quelqu'un de faire quelque

chose (*vetare, o, ui*, ou *prohibere, eo, ui, aliquem facere aliquid*) εἴργειν, γω, ξω, τινὰ ἀπό τινος, *Xén.* ἀπείργειν, γω, ξω, τινά τινος· ἀπωθεῖν, ῶ, ήσω, τινά τινος, *Plut.* κωλύειν, ω, σω, τινά, *Plut.* διακωλύειν, ω, σω, τί, *Plat.* κατακωλύειν, ω, σω, τί, *Dém.*

Défendre [Se. Je ne puis me défendre de verser des larmes (*non possum temperare a lacrymis*) οὐ δύναμαι ἀπέχειν τῶν δακρύων.

Défense (*defensio*, ou *prohibitio, onis*) ἐπικουρία, ας, ἡ, *Polyb.* ἀπολογία, ας, ἡ, *Dém.* ou κώλυσις, ἐπικώλυσις, εως, ἡ, *Xén.* Faire une vigoureuse défense, ἰσχυρῶς ἀμύνεσθαι, ομαι, οῦμαι. Faire défense de... *Voyez* Défendre.

Défenses d'un éléphant, d'un sanglier (*elephanti, apri dentes falcati*) ἐλέφαντος ou κάπρου χραντῆρες, ων, οἱ, *Théocr. Id.* XXX.

Défenseur (*defensor, oris; patronus, i*) βοηθός, οῦ, ὁ, *Plut.* συνήγορος, ου, ὁ, *Dém.*

Défensif, ive. Armes défensives et offensives (*arma ad tegendum et nocendum*, Cic.) φυλακτικὰ καὶ ἀμυντικὰ ὅπλα, ων. Ligue défensive et offensive (*fœderatorum tum ad repugnandum tum ad oppugnandum inita societas*) τὸ ἐπικουρικὸν καὶ συμμαχικόν. Se tenir sur la défensive (*paratum esse ad resistendum*) τοὺς ἐπιόντας ἀναμένειν, ω, *Dém.*

Déférant, e. Esprit doux et deférant; humeur douce et déférante (*mitis ac lenis animus, i*) ἐπιεικὴς θυμός, οῦ· ἐπιείκεια, ας, ἡ.

Déférence (*observantia, reverentia, æ*) θεραπεία, ας, ἡ, *Isocr.* Avoir pour quelqu'un beaucoup de déférence, πάσῃ θεραπείᾳ θεραπεύειν, ω, σω, τινά, *Xén.* Recevoir de quelqu'un beaucoup de marques de déférence, πολλῆς θεραπείας τυγχάνειν παρά τινος, *Isocr.*

Déférer à l'avis de quelqu'un (*ire in sententiam alicujus*) τινὸς γνώμῃ ἐπακολουθεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Déferler (*vela pandere, do, di*) ἱστία ἐκπετάζειν, ζω, σω.

Déferrer un cheval (*equo soleas detrahere, ho, xi*) ἵππου τὰ ὑποδήματα ἀφελεῖν, αἱρέω*.

Défets (*imperfectæ paginæ, arum*) ἐλλειπῆ, ῶν, τά.

Défi (*provocatio, onis*) πρόκλησις, εως, ἡ, *Hérod.*

Défiance (*diffidentia, æ*) ἀπιστία, ας, ἡ, *Dém.* Avec défiance (*diffidenter*) ἀπίστως, *Isocr.*

Défiant, e (*suspicax, acis*) ὑπόπτης, ου, ὁ· ταχύποπτος, ου, ὁ, ἡ, *Plat.*

Déficit. Etre en déficit (*deficere, cio, feci*) ἐλλείπειν, πω, ψω, *Dém.*

Défier un ennemi au combat (*hostem ad pugnam provocare, o, avi*) τὸν πολέμιον προκαλεῖσθαι εἰς μάχην, *Dém.* πρὸς μάχην, *Plat.*

Défier [Se de quelqu'un (*alicui diffidere, do*) ἀπιστεῖν, ῶ, ήσω, τινί· ἀπίστως ἔχειν, ἔχω, ἕξω, πρός τινα, *Isocr.* ἀπίστως διακεῖσθαι, διάκειμαι, σαι, ται, πρός τινα, ou πρός τι, *Plut.*

Défigurer (*deformare, o, avi*) ἀπομορφοῦν, ῶ, ώσω· καταισχύνειν, ύνω, υνῶ, *Plut.* La maladie l'a tout défiguré, ἐκ τῆς νόσου πάνυ μεταβέβληται τὸ πρόσωπον.

Défilé (*angustiæ, arum*) στενωπὸς ὁδός, οῦ, ἡ· στενοχωρία, ας, ἡ, *N. Test.*

Défiler par ordre (*ordine incedere, do, ssi*) στείχειν, χω, ξω, *Eur.*

Défini, ie (*definitus, a, um*) ὡρισμένος, η, ον, *Dém.* — *Les grammairiens grecs appellent* παρακείμενον χρόνον *le prétérit défini*, πεφίληκα, j'ai aimé; *et* ἀόριστον χρόνον *le prétérit indéfini ou aoriste*, ἐφίλησα, j'aimai. *Voyez* Aoriste. *Les Latins ne connaissaient pas cette distinction, et disaient dans les deux cas* amavi. *En hébreu, la signification du prétérit est encore plus étendue, puisqu'elle comprend aussi l'imparfait et le plus-que-parfait.*

Définir (*definire, io, ivi*) ὁρίζειν, ζω, σω, *Arist.*

Définitif, ive (*definitivus, a, um*) ὁριστικός, ή, όν, *Arist.* En définitive, ὁριστικῶς, διοριστικῶς, ὡρισμένως, διωρισμένως, *Arist.*

Définition (*definitio, onis*) ὁρισμός, οῦ, ὁ· ὅρος, ου, ὁ, *Arist.*

Définitivement (*definitive; immutabiliter*) ὡρισμένως, *Arist.* ἀτρέπτως, *Phil.* ἀμετακινήτως, *Isocr.*

Déflagration (*deflagratio, onis*) ἐμπρησμός, οῦ, ὁ, *Plut.* ἐμπύρωσις, ἔμπρησις, εως, ἡ, *Esch.*

Déflegmation (*pituitæ purgatio*) ἀποφλεγματισμός, οῦ, ὁ.

Défleurir (*deflorescere, esco, rui*) ἀπανθεῖν, ῶ, ήσω, *Grég. Naz.* παραχμάζειν, ζω, σω· παρανθεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.*

Défoncer un tonneau (*dolii fundum eximere, imo, emi*) πίθου τὸν πυθμένα ἀφελεῖν, αἱρέω *.

Déformer un chapeau (*petasum deformare, o, avi*) πέτασον ἀπομορφοῦν, ῶ, ώσω.

Défourner du pain (*e furno panem extrahere, ho, xi*) κλιβάνου ἄρτον ἀφελεῖν, αἱρέω *.

Défrayer quelqu'un de sa route (*alicui viaticum suppeditare, o, avi*) τινὰ ἐφοδιάζειν, άζω, άσω, *Hér.*

Défricher un terrain (*rudem agrum subigere, igo, egi*) χερσεύουσαν χώραν γεωργεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.* — une affaire (*rem extricare, o, avi*) πρᾶγμα ἀναλύειν, ω, σω, *Arist.*

Défriser une perruque (*capillamenti cirros replicare, o, avi*) τὴν φενάκην μιαίνειν, αίνω, ανῶ.

Défroncer les sourcils (*frontem exporrigere, igo, exi,* Tér.) τὸ μέτωπον χαλᾷν, ῶ, άσω, *Aristoph.*

Défroqué, ée. Un moine défroqué (*apostata monachus, i*) ἀποστάτης μοναχός, οῦ, ὁ.

Défunt, e (*defunctus, demortuus, a, um*) τεθνεώς, ῶτος, ὁ· ἀποθανών, οῦσα· τετελευτηκώς, υῖα· κατοιχόμενος, ένη, *Dém.*

Dégagé, ée. Une taille dégagée (*expedita statura, æ*) εὐκίνητος ἡλικία, ας, ἡ.

Dégagement (*liberatio, onis*) ἐλευθέρωσις, εως, ἡ, *Thuc.* ἀπελευθέρωσις, εως, ἡ, *Plut.*

Dégager quelqu'un de l'embarras où il se trouve (*aliquem molestiis expedire, io, ivi*) ἀπαλλάττειν, ττω, ξω, τινὰ τῶν δεινῶν, *Isocr.* — sa parole (*fidem suam liberare, o, avi*) τὴν πίστιν ἐλευθεροῦν, ῶ, ώσω. — du service militaire (*exauctorare, o, avi*) ἀποζωννύναι, υμι *, *Hérod.*

Dégaîner, *tirer l'épée* (*gladium evaginare, o, avi*) τὴν μάχαιραν σπᾷν, ῶ, άσω, *N. Test.*

Déganter [Se (*digitalia exuere, uo, ui*) τὰς χειροθήκας ἐκδύεσθαι, ομαι.

Dégarnir (*denudare, o, avi*) ἀπογυμνοῦν, ῶ, ώσω, *Hés.* γυμνοῦν, ῶ, ώσω, τινά τινος, *Hérod.* Dégarni d'arbres, de soldats, d'argent, ἄδενδρος, ἄφρουρος, ἀχρήματος, ου, ὁ, ἡ.

Dégat (*vastatio, onis*) φθορά, ᾶς, ἡ· πόρθησις, εως, ἡ, *Dém.* Faire le dégât dans les villes et dans les campagnes (*urbes et agros vastare, o, avi*) τὰς πόλεις καὶ τοὺς ἀγροὺς διαπορθεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.*

Dégauchir (*corrigere, igo, exi*) διορθοῦν, ῶ, ώσω, *Dém.*

Dégauchissement (*correctio, onis*) διόρθωσις, εως, ἡ, *Arist.*

Dégel (*glaciei solutio, onis*) ἡ τοῦ παγετοῦ διάλυσις, εως.

Dégeler. Il dégèle aujourd'hui (*hodie solvitur glacies*) σήμερον λύεται ὁ πάγος, ου παγετός.

Dégénération (*degeneratio, onis*) ἡ τοῦ γένους ἐκτροπή, ῆς· διαφθορά, ᾶς, ἡ· νοθεία, ας, ἡ, *Plut.*

Dégénéré, ée. Enfants dégénérés (*degeneres liberi, orum*) ἐξιστάμενα τέκνα, ων, τά, *Théophr.*

Dégénérer (*degenerare, o, avi*) νοθεύεσθαι, ομαι, *Luc.* Dégénérer de la vertu de ses ancêtres, τῆς τῶν προγεγονότων ἀνδραγαθίας ἐξίστασθαι, αμαι. Faire dégénérer, ἐξιστάναι καὶ φθείρειν τὴν τοῦ εὖ ἔχοντος φύσιν, *Aristoph.*

Dégluer un oiseau (*aviculam visco impeditam expedire, io*) ὄρνιθα ἰξοῦ ἐκλύειν, ω, σω.

Déglutition (*sorbitio, onis*) βρόχθισις, εως, ἡ· ῥόφησις, εως, ἡ, *Gal.*

Dégoiser (*garrire, io*) στρουθίζειν, ζω, σω, *Sept.* στωμύλλειν, λλω, *Aristoph.*

Dégorgement de bile (*bilis effusio, onis*) χολῆς ἔκχυσις, εως, ἡ.

Dégorger (*effundere, do, fudi*) ἐκχέειν, έω, εύσω, *Luc.*

Dégourdir [Se les mains (*manuum torporem discutere, tio, ssi*) ναρκώδεις χεῖρας θερμαίνειν, αίνω, ανῶ.

Dégourdissement (*torporis discussio, onis*) νάρκης διάλυσις, εως, ἡ.

Dégout (*tædium, ii*) ἀηδία, ας, ἡ· κόρος, ου, ὁ. *Dém.* — pour la nourriture, ἀνορεξία, ας, ἡ, *Diosc.* Causer des chagrins et des dégoûts, λύπας καὶ ἄσας παρέχειν, ἔχω *.

Dégoutant (*tædiosus, a, um; squalidus, a, um*) ἀηδής, έος, ὁ,ἡ, *Phil.* ῥυπαρός, ά, όν· αὐχμώδης, εος, ὁ,ἡ, *Gal.*

Dégouté, ée (*fastidiosus, a, um*) ὑπεροπτικός, ή, όν, *Dém.* Faire le dégoûté (*fastidire, io*) ἀνορέκτως ἔχειν, ω, ἕξω.

Dégouter (*fastidium* alicui *movere, veo, vi*) κόρον παρέχειν, ω, ξω, τινί· κορεννύναι, κορεννύειν, ou κορέειν, έω, έσω, τινά, *Hérod.*

Dégouter [Se de l'étude (*studium fastidire, io, ivi*) τὴν σπουδὴν ἀποστρέφεσθαι, ομαι, *Gal.* — de la nourriture, πρὸς τροφὴν ἀνορέκτως ἔχειν.

Dégouttant, e (*stillans, antis*) σταλάζων, ουσα, ον· σταλακτικός, σταλακτός, ή, όν, *Diosc.*

Dégoutter (*stillare, o, avi*) σταλάζειν, ζω, ξω, *Eur.* La sueur dégouttait de tout son corps (*sudor per artus ibat*, Virg.) πλείων ἐστάλαξ' ἱδρως, *Eur. Phénic.* 1389.

Dégradation (*de gradu depulsio, onis*) καταβιβασμός, οῦ, ὁ. — d'une maison, d'une forêt (*domus, silvæ detrimentum, i*) οἴκου, ὕλης φθορά, ᾶς, ἡ.

Dégrader un magistrat (*aliquem magistratu movere, veo, movi*) ἀρχῆς τινα ἐκβάλλειν, βάλλω *, *Isocr.*—une maison, une forêt (*domum, silvam evertere, to, ti*) οἶκον, ὕλην διαφθείρειν, ω· πορθεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.*

Dégrafer (*diffibulare, o, avi*) ἀναπορπᾶν, ῶ.

Dégraisser un habit (*vestis illuviem purgare, o, avi*) ῥυπαρὰν ἐσθῆτα καθαρίζειν, ίζω, ίσω· καθαίρειν, αίρω, αρῶ.

Dégraisseur (*qui vestium illuviem detergit*) ὁ τὴν ῥυπαρὰν ἐσθῆτα καθαρίζων, ou καθαίρων, οντος.

Dégravoîment (*suffossio, onis*) κατάσκαψις, εως, ἡ.

Dégravoyer. L'eau a dégravoyé ce mur (*aqua murum hunc suffodit*) τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ τεῖχος κατέσκαψεν.

Degré (*gradus, us*) βαθμός, οῦ, ὁ, *N. Test.* κλίμαξ, ακος, ἡ, *Xén.* Par degrés (*gradatim*, ou *pedetentim*) βαθμηδόν, κλιμακηδόν, *Bas.*

Dégréer un navire (*navem exarmare, o, avi*) ναῦν ἀφοπλίζειν, *Suid.* ἐξοπλίζειν, ω, σω, *App.*

Dégringoler (*præcipitari, or*) κατακρήμνασθαι, ομαι.

Dégrossir une pièce de bois (*lignum decorticare, o, avi*) δοκὸν ἀναφλοίζειν, ζω, *Théophr.*

Déguenillé, ée (*pannosus, a*) κατάρραφος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Déguerpir d'un lieu (*loco excedere, do, ssi*) ἐκχωρεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.*

Déguerpissement (*excessus, us*) ἀποχώρησις, εως, ἡ, *Esch.*

Déguisé, ée. Des amitiés feintes et déguisées (*fucosæ amicitiæ, arum*) πεπλασμένοι φίλοι, ων, *Chrys.*

Déguisement (*habitus mutatio, onis; simulatio* ou *dissimulatio, onis*) προσποίησις, εως, ἡ. *Arist.* ὑπόκρισις, εως, ἡ, *N. Test.* Parler sans déguisement (*aperte loqui, or*) παρρησιάζεσθαι, ομαι, *Act. des Ap.*

Déguiser (*simulare* ou *dissimulare, o, avi*) προσποιεῖσθαι, *Esch.* ὑποκρίνεσθαι, ομαι, *N. Test.* Déguiser la vérité, τὸ ἀληθὲς ἀποκρύπτεσθαι, ομαι, *Isocr.* A ne rien déguiser, ἵνα μή τι ἀποκρύψωμαι.

Dégustateur (*prægustator, oris*) προγεύστης, ου, ὁ.

Dégustation (*degustatio, onis*) πρόγευμα, ατος, τό.

Déguster du vin (*vinum degustare, o*) οἴνου ἀπογεύεσθαι, ομαι, *Plat.*

Déhaler le teint (*vultum dealbare, o*) τὸ πρόσωπον λευκαίνειν, αίνω, ανῶ.

Déhanché, ée (*delumbis, e*) ἔξαρθρος, ου, ὁ,ἡ.

Déharnacher un cheval (*equum ephippio eximere, imo, emi*) ἵππον ἀπολύειν, ω, σω· ἐλευθεροῦν, ῶ, ώσω.

Déhors (*foris, foras*) ἔξω, ἐκτός, *Dém.* Rester dehors pendant trente jours, τριάκοντα ἡμέρας ἔξω γίνεσθαι, *Dém.* Les dehors d'une maison (*externa domus facies*) τὰ ἔξω τοῦ οἴκου. Les gens du dehors (*externi, orum*) ἐξωτικοί, ικαί.

Déicide (*deicidium, i*) θεοκτονία, ας, ἡ.

Déicide (*deicida, æ*, m.) θεοκτόνος, ου, ὁ,ἡ.

Déification (*relatio in numerum deorum*) ἀποθέωσις, εως, ἡ, *Hérod.*

Déifier (*in numerum deorum referre, fero, tuli*) ἀποθεοῦν, ῶ, ώσω..

Déisme (*deismus, i*) θεϊσμός, οῦ, ὁ.

Déiste (*deista, æ,* m.) θεϊστής, οῦ, ὁ.

Déité (*deitas, atis*) θεότης, ητος, ἡ, *Grég. Naz.*

Déja (*jam*) ἤδη, *Dém.* Il y a déjà longtemps (*jam diu, jam pridem, jam dudum*) ἐκ πολλοῦ χρόνου, ἐκ πολλοῦ ἤδη, πολὺν ἤδη χρόνον, *Dém.*

Déjection (*alvi dejectio, onis*) ὑποχώρημα, ατος, τό, *Hipp. Aphor.*

Déjeté, ée (*inflexus* ou *disjunctus, a, um*) ἐστραμμένος, η, ον.

Déjeuné (*jentaculum, i*) ἀκρατισμός, οῦ, ὁ, *Plut.* ἀκράτισμα, ατος, τό, *Arist.*

Déjeuner (*jentare, o, avi*) ἀκρατίζεσθαι, ομαι, *Phil.*

Déjoindre (*disjungere, go, xi*) διαζευγνύναι, υμι, ζεύξω, *Esch.* διασπᾶν, άω, άσω, *Dém.*

Déjoindre [Se (*disjungi, gor*) διαζεύγνυσθαι, υμαι.

Déjoint, e (*disjunctus, a, um*) διαζευχθείς, εῖσα, έν.

Déjouer un complot (*conjurationem retegere, go, xi*) σύστασιν ἀνακαλύπτειν, πτω, ψω.

Delà (*hinc, inde*) ἐντεῦθεν, *Dém.* Delà il est facile de comprendre (*inde facile est intelligere*) ῥᾴδιον ἐκεῖθεν διαγινώσκειν, *Dém.* D'ici et de là (*hinc et inde*) ἔνθεν καὶ ἔνθεν, *Arist.* Je ne recherche rien au delà (*nihil ultra requiro*) μηδὲν ἔτι πέρα ζητῶ, *Plat.* Au delà des bornes de la modération (*ultra modum*) πέρα τοῦ μέτρου, *Dém.* Au delà des Indes (*ultra Indos*) πέραν Ἰνδῶν, *Arist.* Au delà de ce qui est raisonnable (*ultra quam par est*) μᾶλλον τοῦ δέοντος, *Dém.* Au delà de nos mérites (*ultra quam meremur*) ὑπὲρ τὴν ἀξίαν ἡμῶν, *Isocr.* Qui a au delà de soixante ans (*ultra sexaginta annos natus, a*) ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη γεγονώς, υῖα, *Plut.*

Délabrement de la santé (*valetudinis debilitatio, onis*) ἀῤῥωστία, ας, ἡ· ἀῤῥώστημα, ατος, τό, *Dém.*

Délabrer ses vêtements (*vestes lacerare, o, avi*) τὰς ἐσθῆτας συντρίβειν, βω, ψω· σπαράσσειν, σσω, ξω· περισύρειν, ρω. Il a délabré les affaires de la république, τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐλυμήνατο. Santé délabrée, καχεξία, ας, ἡ.

Délacer son corset (*pectorale laxare, o*) τὸν θώρακα ἀπολύειν, ω, σω.

Délai (*mora, æ; dilatio, onis*) διατριβή, ῆς, ἡ· ἀναβολή, ῆς, ἡ, *Dém.* μέλλημα, ατος, τό, *Esch.* μέλλησις, εως, ἡ, *Thuc.* Apporter du délai (*moram afferre, fero, attuli*) ἀναβολήν, διατριβὴν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* Sans délai (*sine mora*) ἀμελλητί, ἀνυπερθέτως, *Plat.*

Délaissement (*derelictio, onis*) ἐγκατάλειψις, ἀπόλειψις, εως, ἡ, *Dém.*

Délaisser (*derelinquere, quo, reliqui*) ἐγκαταλείπειν, ἀπολείπειν, πω, ψω, τινά, *Xén.*

Délassement du corps ou de l'esprit (*corporis aut animi recreatio, onis*) ἀνάπαυσις, εως, ἡ· ἀναψυχή, ῆς, ἡ, *Plat.*

Délasser (*recreare, o, avi*) ἀναπαύειν, ω, σω, τινά, *Xén.* ἀναψύχειν, χω, ξω, *Chrys.* Se délasser de ses fatigues, ἐκ πόνων ἀνακομίζεσθαι, ομαι, *Gal.* ἑαυτὸν ἀναλαμβάνειν, άνω *, *Dém.*

Délateur (*delator, oris*) συκοφάντης, ου, ὁ, *Dém.* Faire le métier de délateur (*delationes factitare, o*) συκοφαντεῖν, ῶ, ήσω.

Délation (*delatio, onis*) συκοφαντία, ας, ἡ· συκοφάντημα, ατος, τό· ἔνδειξις, εως, ἡ, *Dém.*

Délavé, ée (*pallidus, a, um*) ὠχρός, χλωρός, ά, όν.

Délayant (*diluendi vim habens*) διαλυτικός, ή, όν.

Délayement (*dilutio, onis*) διάλυσις, εως, ἡ.

Délayer (*diluere, o, ui*) διαλύειν, ω, σω. Délayer du vin dans de l'eau, οἶνον ἐξυδαροῦν, ῶ, ώσω.

Délectable (*jucundus, a, um*) τερπνός, ή, όν, *Isocr.* ἡδύς, εῖα, ύ· καταθύμιος, ία, ιον· κεχαρισμένος, η, ον, *Dém.*

Délectation (*delectatio, onis*) τέρψις, εως, ἡ, *Isocr.* χάρις, ιτος, ἡ· ἡδονή, ῆς, ἡ, *Dém.* ἡδυπάθεια, ας, ἡ· εὐθυμία, ας, ἡ, *Xén.*

Délecter (*delectare, o, avi*) τέρπειν, πω, ψω, τινά τινι, *Isocr.* εὐφραίνειν, αίνω, ανῶ, τινά, *Dém.* συνηδύνειν, ω, τινά,

Plut. ἡδονὴν ποιεῖν, ῶ, τινι, *Dém.* Se délecter à quelque chose (*aliqua re oblectari, or*) ἥδεσθαι, ομαι, τινί, *Dém.*

Délégation (*delegatio, onis*) ἐπιτροπή, ῆς, ἡ, *Dém.* ἐντολή, ῆς, ἡ, *N. Test.*

Délégatoire (*legatitius, a, um*) ἐπιτροπικός, ή, όν.

Délégué, ée (*legatus, i*) ἐπίτροπος, ου, ὁ,ἡ.

Déléguer (*delegare, o, avi*) ἐπιτρέπειν, πω, ψω, τινί τι, *Isocr.*

Délester un vaisseau (*saburram e navi ejicere, cio, jeci*) τὴν ναῦν ἀφερματίζειν, ζω, σω· κουφίζειν, *N. Test.* ἐπικουφίζειν, ίζω, ίσω, *Phil.* ἐλαφρύνειν, ω, *Sept.*

Délétère. Suc délétère (*nocivum pharmacum, i*) δηλητήριον φάρμακον, ου.

Délibératif, ive (*deliberativus, a, um*) συμβουλευτικός, ή, όν, *Arist.* Qui a voix délibérative, βουλευτής, οῦ, ὁ. Le genre délibératif, δημηγορικὸν εἶδος, ους, τό, *Rhét.*

Délibération (*deliberatio, onis*) βουλή, ῆς, ἡ, *Dém.* βούλευσις, εως, ἡ, *Arist.* Proposer une délibération sur quelque objet (*deliberationem de aliqua re instituere, uo, ui*) βουλὴν περί τινος προτιθέναι, τίθημι*. S'opposer aux délibérations, ἐναντίον εἶναι τῷ βουλεύεσθαι. Etablir une délibération préalable, τῷ βουλεύεσθαι πρὸ τοῦ πράγματος χρῆσθαι, ῶμαι, *Arist.*

Délibéré, ée. Un air délibéré (*confidens aspectus, us*) ἐλευθέρα ὄψις, εως. De propos délibéré (*de industria*) κατὰ προαίρεσιν, ἐκ προαιρέσεως, ἐκ προνοίας, ἐξεπίτηδες, ἑκοντί, *Dém. Isocr.*

Délibérément (*confidenter*) κατατεθαῤῥηκότως, *Plut.*

Délibérer (*deliberare, o, avi*) βουλεύεσθαι, σκέπτεσθαι, ομαι, περί τινος, ou ὑπέρ τινος, *Dém.* Il ne s'agit pas de délibérer s'il faut faire la paix, mais comment il faut la faire, οὐ βουλευτέον περὶ τοῦ εἰ ποιητέον τὴν εἰρήνην, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ποίαν τινά, *Dém.*

Délicat, e (*delicatus, a, um; tenuis, e*) τρυφερός, ά, όν, *Arist.* θρυπτικός, ή, όν, *Xén.* ἁβρός, ά, όν, *Luc.* λεπτός, ή, όν, *Dém. Phal.* Homme doué d'un goût délicat, φιλόκαλος, ἀγχίνους ἀνήρ, έρος, *contr.* ἀνδρός.

Délicatement (*delicate, molliter*) τρυφερῶς, θρυπτικῶς, *Poll.* Vivre —, τρυφᾶν, ῶ, ήσω, *Plut.* Qui vit —, ἁβροδίαιτος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.*

Délicatesse (*mollitia, æ; tenuitas, atis*) τρυφερότης, ἁπαλότης, λεπτότης, ητος, ἡ. Les délicatesses du langage attique, αἱ τῆς ἀττικῆς διαλέκτου λεπτομέρειαι, ῶν.

Délice, m. **Délices**, f. (*deliciæ, arum*) τρυφή, ῆς, ἡ, *Dém.* ἁβρότης, ητος, ἡ, *Xén.* ἁβροσύνη, ης, ἡ, *Chrys.* Vivre dans les délices, τρυφᾶν, ῶ, ήσω, *Dém.* σπαταλᾶν, ῶ. Une veuve qui vit dans les délices, est morte dès son vivant, ἡ χήρα σπαταλῶσα, ζῶσα τέθνηκε, *Paul, I. Ep. à Tim.* V, 6.

Délicieusement (*delicate, molliter*) τρυφερῶς, θρυπτικῶς, *Poll.* διατεθρυμμένως, *Xén.* Vivre délicieusement (*delicate et molliter vivere, o, xi,* Cic.) τρυφᾶν, ῶ, καὶ τῷ βίῳ διαῤῥέειν, έω, *Elien.*

Délié, ée (*tenuis, subtilis, e*) λεπτός, ή, όν· ψιλός, ή, όν, *Dém. Phal.*

Déliennes (*Delii Apollinis festa*) Δήλιαι ἑορταί, ῶν· Δηλιακά, ῶν, τά.

Délier (*solvere, vo, vi*) λύειν, ἐκλύειν, ἀπολύειν, ω, σω.—un cheval, ἵππον, *Xén.* — un nœud, σύναμμα. *Sur le verbe* ΛΥΩ, *voyez* (*page* 489) *la dernière édition du Schrevelius.*

Délinéation (*delineatio, onis*) διαγραφή, ῆς, ἡ· σκιαγραφία, ας, ἡ, *Plat.*

Délinquant (*noxius, a*) ἁμαρτών, οῦσα· παράνομος, ου, ὁ,ἡ· αἴτιος, ία· ἔνοχος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Délinquer (*delinquere, quo, liqui*) ἁμαρτάνειν, άνω, τήσω, *Dém.* πλημμελεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Déliquescence (*dissolutio, onis*) διάλυσις, εως, ἡ· τῆξις, εως, ἡ. Tomber en déliquescence (*deliquere, eo; deliquescere, sco*) τήκεσθαι, ομαι, *Gal.*

Déliquescent, e (*liquabilis, e*) τηκτός, ή, όν.

Délire (*delirium, ii; mentis abalienatio, onis*) ἀλλοτριότης, ητος, ἡ, *Plat.* παραφροσύνη, ης, ἡ· παραλήρημα, ατος, τό, *Xiph.* παράνοια, ἀπόνοια, ας, ἡ, *Dém.* Tomber en délire (*delirare, o*) ληρεῖν, ἀποληρεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* παραληρεῖν, *Aristoph.* παραφρονεῖν, ῶ, ήσω· μαίνεσθαι, ομαι, *Dém.* Vieillard en délire

(*senex delirus*) παράφρων, ονος, ὁ· ληρώδης, εος, ὁ,ἡ· χρονόληρος, ou χρονόληρος, ου, ὁ, *Aristoph.* ☞ LIRA *est sulcus*; lirare *arando sulcos ducere : hinc* delirare *significat a recta via declinare, aberrare, desipere;* Nonn. Marcell. Festus, Isidor. *Proprio sensu dixit Columella :* delirat arator, *tropice vero Horatius :*

Quidquid delirant reges, plectuntur Achivi.

DÉLIT (*delictum, i*) ἔλλειμμα, ατος, τό· ἁμάρτημα, ατος, τό, *Dém.* πλημμέλεια, ας, ἡ· ἁμαρτία, ας, ἡ, *Isocr.* Pris en flagrant délit (*in manifesto scelere deprehensus*, Cic.) ἐπ' αὐτοφώρῳ ἁλούς, όντος, ou λαμβανόμενος, ένου, *N. Test.*

DÉLIVRANCE (*liberatio, onis*) ἄφεσις, εως, ἡ· ἐλευθέρωσις, *Thuc.* ἀπελευθέρωσις, εως, ἡ, *Plut.*

DÉLIVRER (*liberare, o, avi*, aliquem aliqua re, *vel* ab aliqua re) ἐλευθεροῦν, ῶ, ώσω, τινὰ ἀπό τινος, *Plat.* τινά τινος, *Eur.* Délivré du joug des tyrans, τυράννων ἐλεύθερος, α, ον.

DÉLOGEMENT (*migratio, onis*) μετοίκησις, εως, ἡ, *Plat.* ἀπαλλαγή, ῆς, ἡ, *Bas.* ἀποικία, ας, ἡ, *Isocr.*

DÉLOGER (*migrare, o, avi*) μετοικίζεσθαι, ομαι, *Isocr.* μετεκβαίνειν, ω, ἔκ τινος εἴς τι, *Hér.* — quelqu'un de sa maison (*aliquem e domo sua deturbare, o, avi*) ἐκβάλλειν, ω, τινὰ οἴκου, ἀρχῆς, ἐκ πατρίδος, κ.τ.λ. *Isocr.*

DÉLOS, île de la mer Egée, Δῆλος, ου, ἡ.

DÉLOYAL, E (*infidus, a, um*) προδοτικός, ή, όν· παράσπονδος, ἄπιστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

DÉLOYALEMENT (*perfidiose*) προδοτικῶς, ἀπίστως, *Dém.*

DÉLOYAUTÉ (*perfidia, æ*) ἀπιστία, ας, ἡ, *Dém.*

DÉLUGE (*diluvium, ii*) κατακλυσμός, οῦ, ὁ, *Dém.* Un déluge de maux (*malorum inundatio, onis*) ἰλιὰς κακῶν, *Prov.*

DÉMAGOGIE (*popularitas, atis*) δημαγωγία, ας, ἡ.

DÉMAGOGUE (*popularis, is*) δημαγωγός, οῦ, ὁ. Parler, agir en démagogue (*populariter loqui, or; popularibus auris gaudere, eo*) δημαγωγικῶς λέγειν, ω, ξω· τοὺς πολλοὺς δημαγωγεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.*

DÉMAIGRIR une pièce de bois (*trabem attenuare, o, avi*) δοκὸν λεπτύνειν ou ἰσχναίνειν, ω, *Arist.*

DÉMAILLOTER un enfant (*infantulum fasciis evolvere, vo, vi*) βρέφος ἀποσπαργανοῦν, ῶ, ώσω.

DEMAIN (*cras*) αὔριον, *Dém.* Le lendemain (*crastinus dies, ei*) τὸ αὔριον. Remettre une affaire au lendemain (*negotium procrastinare, o, avi*). ἔργον ou πρᾶγμά τι εἰς τὸ αὔριον ἀναβάλλεσθαι, ομαι, *Dém.* Demain matin (*cras mane*) αὔριον πρωΐ, *N. Test.* Après-demain (*perendie*) μεταύριον, *Budée.*

DÉMANCHER un couteau (*cultello manubrium detrahere, ho, xi*) τῇ μαχαιρίδι τὴν λαβὴν ἀφαιρεῖσθαι, οῦμαι.

DEMANDE (*postulatio, onis*) αἴτησις, εως, ἡ, *Isocr.*

DEMANDER (*postulare, o, avi; petere, o, ivi; rogare, o, avi*) αἰτεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* τινά τι, *Xén.* παρά τινός τι, *Plut.* δέεσθαι, ομαι· ἐρωτᾶν, ῶ, ήσω, *Dém.* Je ne vous demande que cette seule chose, ἕν τοῦτό σου δέομαι.

DEMANDEUR, DERESSE (*petitor, trix*) ὁ τὴν αἰτίαν ἐπενεγκών, όντος· ὁ διώκων, ἡ διώκουσα, *Dém.*

DEMANDEUR, EUSE (*flagitator, oris*) αἰτητής, οῦ, ὁ.

DÉMANGEAISON (*pruritus, us*) κνησμονή, ῆς, ἡ· κνησμός, οῦ, ὁ, *Plut.* La démangeaison d'écrire (*scribendi cacoëthes*, Juv. VII, 52) ἡ τοῦ γράφειν κακοήθεια, ας.

DÉMANGER (*prurire, io*) κνήθεσθαι, ομαι, *N. Test.* ἐπικνίζειν, ίζω, ίσω, *Théophr.*

DÉMANTELER une ville (*oppidi mœnia diruere, o, ui*) τὰ τῆς πόλεως τείχη πέρθειν, θω, σω, ou καταβάλλειν, βάλλω*, *Isocr.*

DÉMANTIBULER (*malas confringere, go, fregi*) τὰς γνάθους, τοὺς ὀδόντας συντρίβειν, βω, ψω.

DÉMARCATION (*confinium, ii*) μεθόριον, ίου, τό, *Plut.*

DÉMARCHE (*incessus, us*) βάδισμα, ατος, τό, *Dém.* Fausse démarche, σφάλμα, ατος, τό.

Démarier (*nuptias rumpere, po, rupi*) τοὺς γάμους διαῤῥηγνύναι, υμι.

Démarquer (*notam demere, mo, dempsi,* ou mieux *demsi*) τὸ σημεῖον ἀφαιρεῖσθαι, οῦμαι.

Démarrer (*ancoram tollere, o, sustuli*) τὴν ἄγκυραν αἴρειν, ω, ou ἀνασπᾶσθαι, ῶμαι, *Luc*.

Démasquer (alicui *personam detrahere, ho, xi*) τὸ προςωπεῖόν τινι ἀφαιρεῖσθαι, οῦμαι, *Dém*.

Démater un navire (*navis malos frangere, go, fregi*) τῆς ναὸς τὸν ἱστὸν κατακλᾶν, ῶ, άσω.

Démêlé (*rixa, æ*) ἔρις, ιδος, ἡ, *Xén*. ἐριθεία, ας, ἡ, *N. Test*.

Démêler une affaire embrouillée (*intricatam rem expedire, io, ivi*) ἄδηλόν τι πρᾶγμα διασαφεῖν, ῶ, ήσω, *N. Test*.

Démembrement (*laceratio, onis*) σπαραγμός, οῦ, ὁ, *Hérod*.

Démembrer (*membratim discerpere, po, psi*) μεληδόν, ou κατὰ μέλη διασπαράσσειν, σσω, ξω, *Luc*.

Déménagement (*supellectilis exportatio, onis*) σκευαγωγία, ας, ἡ.

Déménager (*demigrare, o, avi*) μετοικίζεσθαι, ομαι, *Luc*.

Démence (*dementia, æ*) ἄνοια, παράνοια, ἀπόνοια, ας, ἡ, *Dém*. Il en est venu à un tel point de démence (*eo dementiæ venit*) εἰς τοῦτο ἦλθεν ἀνοίας, ἀφροσύνης, μανίας, μωρίας, ἀναισθησίας, *Isocr*.

Démener [Se (*agitari, or*) δονεῖσθαι, κινεῖσθαι, οῦμαι· πολυπραγμονεῖν, ῶ, ήσω.

Démenti. Donner à quelqu'un un démenti formel (*alicui mendacium aperte exprobrare, o, avi*) τὸ ψεῦδός τινι διαῤῥήδην ἐξονειδίζειν, ίζω, ίσω, *Luc*.

Démentir (aliquem *mendacii arguere, uo, ui*) ψεύδους τινὰ ἀπαιτιᾶσθαι, ῶμαι, *Dém*. Ne point se démentir dans sa conduite (*sibi constare, o, stiti*) ἀμετακινήτως ἔχειν, ἔχω, ἕξω, *Isocr*.

Démériter (*indignum fieri*) ἀνάξιον γίνεσθαι.

Démesuré, **ée** (*immodicus, a, um*) ἄμετρος, ου, ὁ,ἡ, *Luc*. ἀνυπέρβλητος, ου, ὁ,ἡ, *Dém*.

Démesurément (*enormiter*) ἀμέτρως, ὑπερβολικῶς, *Dém*.

Démettre. Il s'est démis le pied (*pedem luxavit*) τὸν πόδα ἔστρεφεν, *Hér*.

Démettre [Se de sa charge (*abdicare magistratu*) ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν, *Arist*.

Démeublement (*supellectilis asportatio onis*) τῶν κινητῶν ἀφαίρεσις, εως, ἡ.

Démeubler un appartement (*domum supellectili denudare, o, avi*) οἶκον τῶν σκευῶν ou τῶν ἐπίπλων ἀπογυμνοῦν, ῶ, ώσω.

Demeurant [Au (*cæterum, cætero*) μὲν οὖν, καὶ δή, *Dém*. μέντοι, *Arist*.

Demeure (*domicilium, ii; mansio, onis*) κατοικία, ας, ἡ· οἴκησις, εως, ἡ, *Dém*. οἴκημα, ατος, τό, *Xén*. μονή, διαμονή, ῆς, ἡ, *Polyb*.

Demeurer (*habitare, o, avi; manere, eo, mansi*) οἰκεῖν, κατοικεῖν, ῶ, ήσω, *Eur*. μένειν, ένω, ενῶ. Je ne pourrais demeurer auprès de vous, οὐκ ἂν μείναιμι παρ' ὑμῖν, *Aristoph. Oiseaux*, 598. Demeurer en ville, οἰκεῖν πόλιν, *Isocr*. ἐν τῷ ἄστει, *Dém*. — à la maison, ἐν οἰκίᾳ, *Esch*. — chez des personnes, ἔν τισι, *Plat*. Demeurer dans un pays, κατοικεῖν ἐν τῇ χώρᾳ, *Isocr*. — dans une terre, γῆν τινα, *Plut*. — dans une île, νῆσον, *Isocr*. — sur la terre, ἐπὶ τῇ γῇ, *N. Test*. Le plaisir passe, mais la honte demeure, τὸ μὲν ἡδὺ οἴχεται, τὸ δὲ αἰσχρὸν μένει.

Demi, **ie** (*dimidius, a, um*) ἥμισυς, εια, υ, *Thuc*. Les demi-pains (*dimidii panes*) οἱ ἡμίσεις τῶν ἄρτων, *Xén*. A demi cuit (*semicoctus, a, um*) ἡμίεφθος, ου, ὁ,ἡ, *et de même pour beaucoup d'autres participes ou adjectifs, au devant desquels il suffit de mettre en latin* semi-, *et en grec* ἡμι-. Plus qu'à demi, ὑπὲρ ἥμισυ, *Thuc*. N'être pas bon à demi, οὐκ ἐφ' ἡμισεία χρηστὸν εἶναι, *Dém*. Une demie, ἥμισυ, εος, τό. Un et demi (*sesquialter, era, um*) ἡμιόλιος, ου, ὁ,ἡ, *Plat*. Un pied et demi (*sesquipes, edis*) τριημιπόδιον, ου, τό. Deux et demi (*sesquitertius, a, um*) ἐπίτριτος, ου, ὁ,ἡ, *Plat*.

Demi-cercle, — dieu, — heure, — métal, — mètre, — septier, — ton, *etc.* (*semicirculus, semideus, semihora, semimetallum, semimetrum, hemina, semitonus*, etc.) ἡμίκυκλος, ἡμίθεος, ἡμιώριον, ἡμιμέταλλον, ἡμίμετρον, ἡμίνα, ἡμιτόνιον, κ. τ. λ.

DÉMISSION (*abdicatio, onis*) ἀποκήρυξις, εως, ἡ, *Luc.* ἀπόῤῥησις, εως, ἡ, *Synés.*

DÉMISSIONNAIRE (*qui magistratu se abdicavit*) ὁ τὴν ἀρχὴν ἀπειπών, όντος.

DÉMOCRATE (*populo favens*) δημοκράτης, ου, ὁ.

DÉMOCRATIE (*populare imperium, ii*) δημοκρατία, ας, ἡ.

DÉMOCRATIQUE (*ad populare imperium pertinens*) δημοκρατικός, ή, όν.

DÉMOCRATIQUEMENT (*juxta popularem statum*) δημοκρατικῶς.

DÉMOCRITE, philosophe d'Abdère, Δημόκριτος, ου, ὁ.

DÉMOISELLE (*ingenua virgo, inis*) κόρη, ης, ἡ· παρθένος, ου, ἡ, *Xén.* — (*fistuca, æ*) λίστρον, ου, τό.

DÉMOLIR une muraille (*parietem demoliri, ior*) τὸ τεῖχος καθαιρεῖν, ῶ, ήσω, καταστρέφεσθαι, ομαι· καταβάλλειν, βάλλω*, *Aphth.*

DÉMOLITION (*eversio, onis*) κατάλυσις, ἀναίρεσις, εως, ἡ, *Dém.* — *au pluriel* (*rudera, um*) ἐρείπια, ίων, τά, *Paus.*

DÉMON (*dæmon, onis*) δαίμων, ονος, ὁ, *Plat.* Mauvais démon, κακοδαίμων, ονος, ὁ, *Plut.* Inspiré du démon, δαιμονιακός, ή, όν, *Plut.* Etre possédé du démon, δαιμονίζεσθαι, ομαι, *N. Test.* δαιμονιᾷν, ῶ, ήσω, *Luc.*

DÉMONIAQUE (*dæmone exagitatus, a, um*) δαιμονιακός, ή, όν.

DÉMONOGRAPHE (*qui de dæmonibus scripsit*) δαιμονογράφος, ου, ὁ.

DÉMONOMANIE (*dæmonis insania, æ*) δαιμονικὴ μανία, ας.

DÉMONSTRATEUR (*demonstrator, oris*) ἀποδείκτης, ου, ὁ.

DÉMONSTRATIF, IVE (*demonstrativus, a, um*) δεικτικός, ἐπιδεικτικός, ἀποδεικτικός, ή, όν, *Arist.*

DÉMONSTRATION (*demonstratio, onis*) ἀπόδειξις, εως, ἡ.

DÉMONSTRATIVEMENT (*demonstrative*) δεικτικῶς.

DÉMONTER un cavalier (*equitem ex equo deturbare, o, avi*) ἱππέα ἀπὸ τοῦ ἵππου καταβάλλειν, βάλλω*. — une horloge (*horologium dissolvere, vo, vi*) ὡρολόγιον διαλύειν, ω, σω.

DÉMONTRABLE (*demonstrabilis, e*) ἀποδεικτός, οῦ, ὁ,ἡ, *Arist.*

DÉMONTRER (*demonstrare, o, avi*) δεικνύναι, *Dém.* ἀποδεικνύναι, υμαι, *Hér.* — une chose avec tant d'évidence, que... (*rem ita clare, ut...*) ἐπιδεικνύειν τι οὕτω σαφῶς, ὥςτε....., *Dém.*

DÉMORALISER (*mores corrumpere, po, rupi*) τὰ ἤθη διαφθείρειν, ω· λυμαίνεσθαι, ομαι, *Dém.*

DÉMORDRE. Il n'y a pas moyen de le faire démordre de la résolution qu'il a prise (*est vir propositi tenax*, Hor.) ἀστεμφέα βουλὴν ἔχει. *Hom. Il.* II, 344. ἀπρὶξ ἔχει, *Elien.*

DÉMOSTHÈNE, Δημοσθένης, εος-ους, ὁ· ὁ Ῥήτωρ, ορος, R. δῆμος et σθένος, q. d. *populi robur.*

DÉMUNIR une place forte (*oppidum munitionibus spoliare, o, avi*) φρούριον κατατειχίζειν, ίζω, ίσω.

DÉMURER une porte, une fenêtre (*portam, fenestram recludere, do, si*) θύραν, θυρίδα ἀνοίγειν, γω, ξω, *Plut.*

DÉNAIRE. Nombre dénaire (*denarius numerus, i*) δεκαδικὸς ἀριθμός, οῦ, *Grég. Naz.*

DÉNANTIR [SE (*pignora deponere, no, sui*) τὰ ἐνέχυρα ου τὴν ὑποθήκην κατατίθεσθαι, ομαι.

DÉNATURÉ, ÉE (*inhumanus, a, um*) ἀπάνθρωπος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

DÉNATURER (*adulterare, o, avi*) κιβδηλεύειν, ω, σω, *Arist.* Dénaturer la vérité, τὸ ἀληθὲς διαστρέφειν, φω, ψω.

DENDRITE (*arboris speciem referens*) δενδρίτης, ου, ὁ, *sous-ent.* λίθος.

DÉNÉGATION (*denegatio, onis*) ἀπάρνησις, εως, ἡ.

DÉNI de justice (*supplicum repudiatio, onis*, Cic.) ἀδίκημα, ατος, τό.

DÉNIAISER [SE (*simplicitatem exuere, uo, ui*) ἀφέλειαν ἀποδύειν, ω, σω.

DÉNICHER des oiseaux (*aves nido detrahere, ho, xi*, Virg.) ὀρνιθάρια τῆς καλιᾶς ἀφελεῖν, αἱρέω*.

DENIER (*denarius, i*) δραχμή, ῆς, ἡ, *Thuc.* δηνάριον, ίου, τό, *N. Test.* Je n'ai pas même un denier (*ne teruncium quidem habeo*) οὐδ' ὀβολὸν ἔχω. Denier à Dieu (*arrha, æ*) ἀῤῥαβών, ῶνος, ὁ, *N. Test.* Les deniers publics (*fiscus, i; ærarium, ii*) τὰ δημόσια, ίων, *Dém.*

DÉNIER (*denegare, o, avi*) ἀπαρνεῖσθαι, οῦμαι, *Plut.*

ἐπ' ἐμοί ἐστιν, ἢ οὐκ ἔστι τοῦτο, *Isocr.*

Dépendre des jambons (*pendentes pernas demittere, o, misi*) κρεμαμένους πετασῶνας καθιέναι, ἵημι *.

Dépens. A ses dépens (*suis impensis*) ἰδίοις τέλεσιν, *Den. Hal.* Aux dépens du public (*publico sumptu*) ἐκ τοῦ δημοσίου, *Dém.*

Dépense (*sumptus, us; impensa, æ*) δαπάνη, ης, ἡ, *Plut.* ἀνάλωμα, ατος, τό, *Dém.* Dépense journalière, ἐφήμερος δαπάνη, *Plut.* τὸ καθ' ἡμέραν ἀνάλωμα, *Dém.* Faire de grandes dépenses, οὐ μικρὰς δαπάνας δαπανᾷν, ῶ, ήσω, εἴς τι, *Dém.*

Dépenser beaucoup d'argent au jeu (*infinitos sumptus in aleam impendere, do, di*, Cic.) οὐ μικρὰς δαπάνας εἰς τὴν κυβείαν δαπανᾷν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Dépensier (*promus condus, i*) ταμίας, ου, ὁ, *Xén.*

Dépensier, ère (*prodigus, a, um*) ἄσωτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Déperdition (*perditio, onis*) ἀπώλεια, ας, ἡ· ὄλεθρός, οῦ, ὁ, *Thuc.*

Dépérir (*deperire, eo*) ἀπόλλυσθαι, υμαι, *Aristoph.*

Dépérissement (*detrimentum, i*) ἀπώλεια, ας, ἡ, *N. Test.*

Dépêtrer [**Se** (*sese expedire, io, ivi*) ἀπαλλάττεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Dépeuplement (*vastatio, onis*) πόρθησις, εως, ἡ· ἀνάστασις, εως, ἡ, *Dém.* ἐρήμωσις, εως, ἡ, *N. Test.*

Dépeupler un pays (*regionem depopulari, or*) τὴν χώραν πορθεῖν, διαπορθεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.*

Dépiécer (*discerpere, po, psi*) διαμελεϊστὶ τέμνειν, τέμνω *, *Luc.* μιστύλλειν, λλω, *Hom.*

Dépilation (*pilorum evulsio, onis*) δρωπακισμός, οῦ, ὁ.

Dépilatoire (*dropax, acis*) δρώπαξ, ακος, ὁ.

Dépiler (*pilos evellere, llo, vulsi*) δρωπακίζειν, ίζω, ίσω.

Dépit (*indignatio, onis*) ἀγανάκτησις, εως, ἡ, *Thuc.* Avec dépit, ἀγανακτικῶς. En dépit de tous (*invitis omnibus*) ἀκόντων ἁπάντων καὶ λυπουμένων, *Dém.* βίᾳ ἡμῶν, *Isocr.* Causer du dépit à quelqu'un, τινὰ δάκνειν, ω, δήξω.

Dépité, ée (*indignabundus, a, um*) ἀγανακτῶν, οῦσα, οῦν.

Dépiter [**Se** (*indignari, gnor*) ἀγανακτεῖν, ῶ, ήσω, ἐπί τινι, ou ὑπέρ τινος, *Isocr.* περί τινος, ou διά τι, *Plat.* πρός τινα, *Plut.* κατά τινος, *Luc.* ὀργίζεσθαι, ομαι, τινί, *Dém.* ἄχθεσθαι, ομαι, τινί, *Plat.*

Dépiteux, euse (*stomachosus, a, um*) ἀγανακτέος, έα, έον, *Dém.* ἀγανακτικός, ή, όν, *Plut.*

Déplacé, ée (*intempestivus, a, um*) ἄκαιρος, ου, ὁ,ἡ. Tenir des propos déplacés (*incongrue loqui, or*) ἀτόπως λέγειν, γω, ξω, *Dém.*

Déplacement (*translatio, onis*) μετάθεσις, εως, ἡ· ἄπωσις, εως, ἡ.

Déplacer (aliquid *ou* aliquem *e loco movere, eo*) μετατιθέναι, τίθημι· ἀπωθεῖν, ῶ, ήσω, τινά ou τί. Il cherche à déplacer la pierre d'auprès de la ligne, ἀπὸ γραμμῆς κινεῖ τὴν λίθον, *Théocr.*

Déplaire à quelqu'un (*alicui displicere, ceo, cui*) δυσαρέσκεσθαι, ομαι· ἀπαρέσκειν, σκω, τινί, *Thuc.* Cela me déplaît (*hoc mihi displicet*) ἀπαρέσκει τοῦτό μοι, *Plut.* ἀπαρέσκει με τοῦτο, *Plat.* Si cela te déplaît (*si tibi displicet*) εἴ σοι ἀπὸ θυμοῦ, *Thémist.*

Déplaire [**Se**. Je me déplais à telle ou telle chose (*tædet me hujus rei, piget me hoc facere*) ἄχθομαί τινος, *Plut.* τινί, *Aristoph.* ἐπί τινι, *Xén.* ὑπέρ τινος, *Plat.* ἄχθομαι τοῦτο ποιῶν, *Xén.*

Déplaisance (*displicentia, æ*) δυσαρέστησις, εως, ἡ, *Plat.* Prendre quelque chose en déplaisance, ἀηδῶς τινι χρᾶσθαι, ῶμαι, ήσομαι.

Déplaisant, e (*injucundus, a, um*) ἀτερπής, ἀηδής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Déplaisir (*injucunditas, atis*) ἀτερψία, ας, ἡ, *Dém.* ἀηδία, ας, ἡ, *Phil.* Avec déplaisir (*injucunde*) ἀηδῶς, *Xén.*

Déplanter un arbre (*arborem explantare*, Colum. *deplantare, o, avi*, Plin.) δένδρον ἀποφυτεύειν, ω, σω, *Arist.*

Déplier des marchandises (*merces explicare, o, ui*) τὰ ὤνια ἀναπτύσσειν, σσω, ξω.

Déplisser une robe (*sinus vestis replicare, o, avi*) τὴν ἐσθῆτα ἀναπτύσσειν, σσω, ξω.

Déploiement (*expansio, onis*) ἔκτασις, εως, ἡ, *Grég. Naz.*

Déplorable. Une guerre déplorable (*lamentabile bellum*, Virg.) πολύδακρυς Ἄρης, εος, *Hom.*

Déplorablement (*lamentabiliter*) θρηνητικῶς, *Poll.* ὀδυρτικῶς, *Plut.*

Déplorer (*lamentari, or*) θρηνεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Luc.* ὀδύρεσθαι, ομαι, τί, *Isocr.* κλαίειν, ω, αύσω, τί, *Dém.*

Déployer les voiles (*vela pandere, do, di*) τὰ ἱστία ἐκπετάζειν, ζω, σω. Rire à gorge déployée, ἀσβέστῳ γέλωτι γελᾷν, ῶ, άσω ou ἄσομαι.

Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν, *Hom. Il.* I, 599.

Déplumé, ée (*implumis, e*) ἄπτερος, ου, ὁ,ἡ· ἄπτιλος, ου, ὁ,ἡ, *Suid.*

Déplumer un oiseau (*avi plumas avellere, llo, vulsi*) ὄρνιθι τὰ πτίλα ἀνατίλλειν, λλω.

Dépolir un métal (*metallo polituram tollere, llo, sustuli*) τὸ γλαφυρὸν τοῦ μετάλλου ἀφελεῖν, αἱρέω*.

Déponent. *On appelle ainsi un verbe latin* (ἀποθετικὸν ῥῆμα) *qui, jouissant jadis de ses deux formes en* O *et en* Or, *c'est-à-dire* active *et* passive, *en a déposé une des deux, pour ne conserver que l'autre (qui le plus souvent est celle en* Or), *avec la signification opposée. Ainsi on a dit primitivement* mereo, *je mérite, et* mereor, *je suis mérité; et, dans la suite, on n'a plus dit que* mereor mercedem, *je mérite une récompense.* — *Ces verbes sont en grec ce que l'on appelle* moyens (μέσα), *auxquels on s'est inutilement efforcé d'assigner une signification différente des deux autres.*

Dépopulariser (*populi favorem eripere, pio, pui*) τὴν τοῦ δήμου εὔνοιαν ἀφελεῖν τινι, αἱρέω*.

Dépopulation (*vastatio, onis*) πόρθησις, εως, ἡ, *Dém.* ἐρήμωσις, εως, ἡ, *N. Test.*

Déportation (*relegatio, onis*) ἐξοστρακισμός, οῦ, ὁ. Condamner quelqu'un à la déportation (*aliquem ad exsilium damnare, o, avi*) καταγινώσκειν φυγήν τινος, *Isocr.*

Déportement (*agendi ratio, onis*) διαγωγή, ῆς, ἡ.

Déporter (*in exsilium relegare, o, avi*) ἐξοστρακίζειν, ζω, σω, τινά.

Déporter [Se d'une résolution (*a sententia desistere, o, stiti*) τῆς γνώμης ἀφίστασθαι, αμαι, *Dém*

Déposer contre quelqu'un (*in aliquem testimonium dicere, co, xi*) τινός καταμαρτυρεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Déposer de l'argent chez un banquier (*pecuniam apud argentarium deponere, no, sui*) ἀργύριον τραπεζίτῃ παρακατατίθεσθαι, εμαι, *Isocr.*

Déposer les armes, l'empire, etc. (*arma, imperium deponere, no, sui*) τὰ ὅπλα, τὴν μοναρχίαν κατατίθεσθαι, εμαι. *Plut.*

Dépositaire (*sequester, tri*) μεσίτης, ου, ὁ· διαιτητής, οῦ, ὁ, *Dém.*

Déposition d'un témoin (*testimonium, ii*) μαρτυρία, ας, ἡ, *Dém.*

Déposséder quelqu'un (*alicui possessionem eripere, pio, pui*) τὴν κτῆσίν τινος ἀφελεῖν, αἱρέω*. Il a été injustement dépossédé, ἀδίκως ἀπεστηρήθη.

Dépossession (*spoliatio, onis*) τῆς κτήσεως στέρησις, εως, ἡ, *Arist.* ἀποστέρησις, *Isocr.*

Déposter l'ennemi (*hostem ex loco ejicere, cio, jeci*) τὸν πολέμιον χωρίου ἐκβάλλειν, βάλλω*.

Dépôt (*depositum, i*) παρακαταθήκη, ης, ἡ, *Isocr.* Recevoir, redemander, rendre un dépôt (*depositum accipere, io; reposcere, sco; reddere, do*) τὴν καταθήκην, ὑποθήκην, παραθήκην, ou παρακαταθήκην λαμβάνειν, ω, ou δέχεσθαι, ομαι· ἀπαιτεῖν, ῶ, ήσω· ἀποδοῦναι, δίδωμι*. — *Ces différentes locutions sont prises d'Isocr., de Démosth., de Thucyd. et d'Arist.*

Dépôt (*sedimentum, i*) ὑπόστασις, εως, ἡ· ἴζημα, ατος, τό, *Plut.*

Dépôt (*vomica, æ*) ἀπόστημα, ατος, τό, *Gal.*

Dépoter une plante (*plantam in aliud vas transferre, fero, tuli*) φυτὸν μεταγγίζειν, ίζω, ίσω.

Dépouille (*spolium, ii; exuviæ, arum*) σύλη, ης, ἡ, *Dém.* λάφυρα, ων, τά, *Plat.* La dépouille d'un serpent, λεβηρίς, ίδος, ἡ, *Jos.* τὸ σύφαρ ὄφεως, *Luc.*

Dépouillement (*spoliatio, onis*) σύλησις, εως, ἡ. — des autels, ἱεροσυλία, ας, ἡ.

Dépouiller quelqu'un de ses biens (*aliquem bonis spoliare, o, avi*) ἀγαθῶν τινα στερεῖν, ῶ, ήσω, *Thuc.* ἀποδύειν, ω, σω, τινὰ ἱμάτιον, *Xén.* συλᾶν, ῶ, ήσω, τινά, *Isocr.* — les morts, τοὺς νεκροὺς σκυλεύειν, ω, σω, *Thuc.* Dépouiller tout sentiment d'humanité *ou* de pudeur, ἀπανθρωπεύεσθαι, ομαι· ἀπερυθριάειν-ᾶν, άω-ῶ.

Dépourvoir (*denudare, o, avi*) ἀπογυμνοῦν, ῶ, ώσω, *Hés.* γυμνῶ τινά τινος, *Hérod.*

Dépourvu, ue (*inops, opis*) ἐστερημένος, η, ον. Au dépourvu (*ex improviso*) ἀπροςδοκήτως, *Thuc* αἰφνιδίως, *N. Test.*

Dépravation (*depravatio, onis*) διαστροφή, ῆς, ἡ, *Théophr.*

Dépraver les mœurs de quelqu'un (*alicujus mores depravare, o, avi*) τὰ ἤθη τινὸς διαφθείρειν, ω· τινὰ κακουργεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.* Dépraver *ou* altérer le sens des écritures, τὰς γραφὰς στρεβλοῦν, ῶ, ώσω. *N. Test.*

Déprécatif, ive (*deprecativus, a, um*, ou suivant Novitius, *deprecatorius*) δεητικός, ή, όν, *Théol.* — *Le dictionnaire de l'Académie explique ainsi ce mot : « La forme de l'absolution est* déprécative, δεητικὸς τρόπος, *étant conçue en ces termes, comme dans l'église grecque :* Que Dieu vous absolve, ὁ Θεὸς συγχωρήσοι σοι· *au lieu que, dans l'église latine, on dit en forme* déclarative, δηλωτικῷ τρόπῳ· Je vous absous, λύω σε τῆς ἁμαρτίας.

Déprécation (*deprecatio, onis*) δέησις, εως, ἡ, *Dém.*

Dépréciation (*vilitas, atis*) εὐτέλεια, ας, ἡ, *Chrys.*

Déprécier (*elevare, o, avi*) εὐτελίζειν, ἐκφαυλίζειν, ίζω, ίσω, *Plut.*

Déprédateur (*prædator, oris*) λαφυραγωγός, οῦ, ὁ· λῃστής, οῦ, ὁ, *Xén.*

Déprédation (*prædatio, onis*) σύλη, ης, ἡ, *Dém.* λῃστεία, ας, ἡ, *Arist.*

Déprédér (*deprædari, or*) ἀποσυλᾶν, ῶ, ήσω, *Chrys.* λαφυραγωγεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.* Faire des déprédations dans un pays, ἔκ τινος χώρας συλαγωγεῖν, ῶ, ήσω.

Déprendre. Je ne puis me déprendre de cette opinion (*ab ea sententia discedere non possum*) ταύτης τῆς γνώμης ἀφίστασθαι οὐ δύναμαι.

Dépression (*depressio, onis*) καταπίεσις, εως, ἡ· ταπείνωσις, εως, ἡ.

Déprimer (*deprimere, mo, pressi*) καταπιέζειν, έζω, έσω· ὑποβάλλειν, λλω· ταπεινοῦν, ῶ, ώσω. Déprimer quelqu'un injustement (*injuste aliquem deprimere, o*) παρὰ τὸ δίκαιον ἐλαττοῦν, ῶ, ώσω, τινά, *Isocr.*

Dépriser (*despicere, io, spexi*) εὐτελίζειν, ἐκφαυλίζειν, ίζω, ίσω, *Plut.*

Depuis ce temps-là (*ab illo tempore*) ἀπ' ἐκείνου, *Dém.* Depuis le commencement jusqu'à la fin (*ab initio usque ad finem*) ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἄχρι τῆς τελευτῆς, *Dém.* Depuis le lever du soleil jusqu'à son coucher (*a solis ortu usque ad occasum*) ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος, μέχρι δυομένου, *Esch.* Depuis que (*ex quo*) ἀφ' οὗ, ἐξ οὗ, *Hom.* C'est un fait connu depuis longtemps (*jamdudum illud notum est*) πάλαι δῆλόν ἐστι τοῦτο· ἐκ πολλοῦ ἕκαστος ὑμῶν προεῖδε, *Dém.*

Dépuratif, ive (*purgatorius, a, um*) καθαρτικός, ή, όν, *Plut.*

Dépuration (*purgatio, onis*) κάθαρσις, εως, ἡ, *Plat.* καθαρμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Dépuration (*purgatorium medicamentum, i*) καθαρτικὸν φάρμακον, ου, τό, *Plut.*

Dépurer (*purgare, o, avi*) καθαρίζειν, ζω, σω· καθαίρειν, αίρω, αρῶ, *Plut.*

Députation (*legatio, onis*) πρεσβεία, ας, ἡ, *Dém.* πρέσβευσις, εως, ἡ, *Thuc.* Prétendue députation (*ementita legatio, onis*) παραπρεσβεία, ας, ἡ, *Dém.* Chef d'une députation (*legationis princeps, ipis*) ἀρχιπρεσβευτής, οῦ, ὁ, *Strab.* Collègue de députation (*legationis collega, æ, m.*) συμπρεσβεύς, έως, ὁ, *Dém.*

Député (*legatus, i*) πρεσβεύς, έως, ὁ, *Dém.*

Députer (*legatum mittere, tto, si*) πρεσβεύεσθαι, ομαι· πρεσβείαν ἀποστέλλειν, ω, πρός τινα, *Dém.*

Déracinement (*exstirpatio, onis*) ἐκρίζωσις, εως, ἡ.

Déraciner (*exstirpare, o, avi*) ἐκριζοῦν, ἀποῤῥιζοῦν, ῶ, ώσω· ἐκ θεμελίων ἀπολύεσθαι, ομαι. Le vent a soufflé avec tant de véhémence, qu'il a failli déraciner cet arbre, τοιαύτη ἡ τοῦ πνεύματος γέγονε προςβολή, ὡς καὶ πρόῤῥιζον ἀπειλεῖν τοῦτο δένδρον ἀνασπᾶν, *Chrys. homélie sur la chute d'Eutr.* § I.

Déraison (*rationis privatio, onis*) ἀλογία, ας, ἡ· ἀτοπία, ας, ἡ, *Isocr.*

Déraisonnable (*rationis expers, rtis*) ἄλογος, ἄτοπος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Déraisonnablement (*absurde*) ἀλόγως, ἀτόπως, *Dém.*

Déraisonner (*male ratiocinari, or*) παραλογίζεσθαι, ομαι, *Luc.*

Dérangement (*perturbatio, onis*) ἀταξία, ας, ἡ· ταραχή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Déranger (*perturbare, o, avi*) ταράττειν, *Dém.* ἀναταράττειν, διαταράττειν, συνταράττειν, ττω, ξω, *Plut.*

Derechef (*iterum, rursus* ou *rursum, denuo*) αὖ, αὖθις, πάλιν, ἔμπαλιν.

Déréglé, ée. Mener une vie déréglée (*intemperanter vivere, vo, xi*) ἀσώτως ζῆν, ζάω, Luc, XV, 13.

Dérèglement dans les mœurs (*intemperantia, æ*) ἀκράτεια, ας, ἡ, *Xén.* ἡ τοῦ βίου ἀκρασία, ας, *Dém.*

Déréglément (*intemperanter*) ἀκρατῶς, ἀτάκτως.

Dérégler (*perturbare, o, avi*) ταράττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Dérider [Se (*exhilarari, or*) εὐφραίνεσθαι, ομαι, *Aristoph.*

Dérision (*irrisio, onis*) καταγέλως, ωτος, ὁ· διασυρμός, οῦ, ὁ· χλευασμός, οῦ, ὁ, *Dém.* Tourner quelqu'un en dérision, τινὸς καταγελάειν-ᾷν, άω-ῶ, άσω ou άσομαι.

Dérisoire (*contumeliosus, a, um*) ὑβριστικός, ή, όν, *Esch.*

Dérivatif, ive (*derivativus, a, um*) παράγωγος, ου, ὁ,ἡ.

Dérivation (*derivatio, onis*) παραγωγή, ῆς, ἡ, *terme de grammaire.* — des eaux, ὀχετεία, ας, ἡ, *Théophr.*

Dérivé, *terme de grammaire* (*derivata vox*) παρηγμένη λέξις, εως, *Gramm.*

Dériver un mot d'un autre (*vocem ab alia derivare, o, avi,* ou *deducere, co, xi*) λέξιν ἀπ' ἄλλης παράγειν, γω, ξω. — l'eau dans la plaine, τὸ ὕδωρ εἰς τὸ πεδίον ὀρύγμασι παράγειν, γω, ξω· παροχετεύειν, ω, σω, *Plut.*

Derme (*humana cutis, is*) δέρμα, ατος, τό.

Dermologie (*tractatus de humana pelle*) δερμαλογία, ας, ἡ.

Dernier, ère (*ultimus, extremus, a, um*) ἔσχατος, ὕστατος, η, ον· τελευταῖος, αία, αῖον, *Plat.* Parvenu à la dernière vieillesse, ἐσχατόγηρως, ω, ὁ,ἡ.

Dernièrement (*nuper, novissime*) νεωστί, *Isocr.* ἔναγχος, πρώην, *Dém.*

Dérobé, ée. Porte dérobée (*posticum, i*) παραθύρα, ας, ἡ· παράθυρον, ου παραθύριον, ου, τό, *Clém. Alex.* A la dérobée (*furtim, clanculum*) κρύβδην, *Dém.* κρύφα, λάθρα, *Plut.* Qui se fait à la dérobée (*furtivus, clandestinus, a, um*) κλοπαῖος, α, ον, *Plat.* κλοπιμαῖος, α, ον, *Luc.*

Dérober quelque chose à quelqu'un (*aliquid alicui* ou *ab aliquo furari, or; subripere, pio, pui*) ἀπό τινός τι κλέπτειν, πτω, ψω, *Dém.* κλοπεύειν, ω, σω, *Plut.* Tu ne tueras point; tu ne commettras point d'adultère; tu ne déroberas point, οὐ φονεύσεις· οὐ μοιχεύσεις· οὐ κλέψεις, *Exode*, XX, 13, 14, 15.

Dérober [Se (*sese subripere, pio, pui*) ἀποδιδράσκειν, σκω, *Xén.*

Dérogation (*derogatio, onis*) ἀφαίρεσις, εως, ἡ, *Plut.*

Déroger à une loi (*legi derogare, o, avi*) νόμον τινὰ μεταποιεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Déroger à noblesse (*de dignitate derogare, o, avi*) τὴν τιμὴν καταισχύνειν, ύνω, υνῶ.

Dérouiller (*rubiginem detergere, go, si*) τὸν ἰὸν ἀφελεῖν, αἱρέω *.

Dérouler (*evolvere, vo, vi*) ἀποκυλίειν, ἐκκυλίειν, ω, σω, *Plat.*

Déroute d'une armée (*exercitus clades, is*) τοῦ στρατοῦ ἧττα, ης, ἡ, *Dém.* συμφορά, ᾶς, ἡ, *Isocr.*

Dérouter (*disturbare, o, avi*) πλάζειν, ζω, πλάγξω.—*Voyez* πλαγχθείς, *pag.*671, *dernière édit. du Schrevelius, Paris*, 1820.

Derrière (*podex, icis*, m.) πρωκτός, οῦ, ὁ, *Aristoph.* Tomber sur les derrières de

l'ennemi, τοῖς πολεμίοις κατὰ νώτου ἐπιβρίθειν, ω, σω.

Derrière, par derrière (*pone, post, retro*) ὀπίσω, *Arist.* ὄπισθεν, *Xén.* μετά τινα, *Plat.*

Des, *pour* de les. Il y a des hommes qui disent (*sunt qui dicunt*) ἔνιοι λέγουσιν.

Dès l'enfance, dès le bas âge, dès le berceau (*ab infantia, a puero, ab incunabulis*) ἐκ παιδός, ἐκ νέου, ἐκ πρώτης ἡλικίας, *Dém. Isocr.* — Dès que (*statim ut*) εὐθὺς ὅτε, ὡς τάχιστα, *Xén.*

Désabuser quelqu'un (*errorem alicui detrahere, ho, xi*) τὴν πλάνην τινὸς ἀπολύειν, ω, σω.

Désaccorder (*harmoniam dissolvere, vo, vi*) τὴν ἁρμονίαν διαλύειν, ω, σω.

Désaccoupler — *Voyez* **Découpler**.

Désaccoutumance (*desuetudo, inis*) ἀπεθισμός, οῦ, ὁ· ἀήθεια, ας, ἡ, *Luc.*

Désaccoutumé, ée (*desuetus, a, um*) ἀπειθισμένος, η, ον.

Désaccoutumer quelqu'un de quelque chose (*aliquem aliqua re desuefacere, cio, feci*) ἀπεθίζειν, ζω, σω, τινά τινι, *Esch.*

Désaccoutumer [**Se** (*desuescere, sco*) ἀπεθίζεσθαι, ομαι.

Désagréable (*ingratus, a, um*) ἀτερπής, έος, ὁ, ἡ· ἀηδής, έος, ὁ, ἡ, *Dém.*

Désagréablement (*injucunde*) ἀχαρίτως, ἀηδῶς, *Xén.*

Désagréer. Cela ne me désagrée pas (*hoc mihi non displicet*) οὐκ ἀπαρέσκει τοῦτό μοι, *Plut.* οὐκ ἀπαρέσκει με τοῦτο, *Plat.*

Désagréer un vaisseau (*navem exarmare, o, avi*) ναῦν ἀφοπλίζειν, ίζω, ίσω, *Suïd.*

Désagrément (*molestia, æ*) ἀτερπία, ας, ἡ, *Dém.* ἀηδία, ας, ἡ, *Phil.*

Désajusté, ée (*inconcinnus, a, um*) ἄῤῥυθμος, ου, ὁ, ἡ· ἀνάρμοστος, ου, ὁ, ἡ, *Xén.*

Désaltérer (*sitim restinguere, guo, xi*) τὸ δίψος σβεννύναι, υμι, *Luc.* Les peuples qui se désaltèrent dans les eaux profondes de l'Esèpe, οἱ πίνοντες τὸ τοῦ Αἰσήπου μέλαν ὕδωρ, *Hom.* Les anciens Perses ne s'enivraient jamais, et ne buvaient que pour se désaltérer, οἱ παλαιοὶ Πέρσαι οὔ ποτε πίνοντες ἐμεθύσκοντο, ἀλλὰ διψῶντες ἐπαύοντο, *Xén. Cyrop. Liv.* I. *page* 32 *de notre édition grecque et latine.*

Désancrer (*ancoras solvere, vo, vi*) τὴν ἄγκυραν αἴρειν, ω, ou ἀνασπᾶσθαι, ῶμαι. *Luc.*

Désappareiller. — *Voyez* **Dépareiller**.

Désappointer un soldat (*militem stipendio privare, o, avi*) στρατιώτην τὸν μισθὸν ἀποστερεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Désapprendre (*dediscere, sco*) μεταδιδάσκεσθαι, ομαι, ξομαι· ἀπομανθάνειν, μανθάνω*, *Plat.*

Désapprobation (*improbatio, onis*) ἀποδοκιμασία, ας, ἡ.

Désapprouver (*improbare, o, avi*) ἀποδοκιμάζειν, ζω, σω, *Xén.*

Désarçonner un cavalier (*equitem ex equo deturbare, o, avi*) ἱππέα ἀφ' ἵππου καταβάλλειν, βάλλω*.

Désargenter (*illitum argentum detrahere, ho, xi*) ἐπίχριστον ἄργυρον ἀφελεῖν, αἱρέω*.

Désarmement (*exauctoratio, onis*) ἀφοπλισμός, οῦ, ὁ.

Désarmer (*exarmare, o, avi*) ἀφοπλίζειν, ζω, σω, *Suïd.* — la colère d'un prince (*principem placare, o; mitigare, o*) ἄνακτα καταπραΰνειν, νω, *Isocr.*

Désarroi [En (*confuse*) συγκεχυμένως, *Plut.* ἀκαταστάτως, ταραχωδῶς, *Isocr.* Etre en grand désarroi, ἀκαταστάτως ἔχειν, ἔχω*.

Désassembler (*disjungere, go, xi*) διαζευγνύναι, υμι, ζεύξω, *Esch.*

Désastre (*calamitas, atis*) συμφορά, ᾶς, ἡ, *Dém.*

Désastreux, euse (*calamitosus, a, um*) δυστυχής, έος, ὁ, ἡ, *Dém.* ὀλέθριος, ίου, ὁ, ἡ, *Plat.*

Désavantage (*incommodum, i*) ὑστέρημα, ατος, τό· βλάβη, ης, ἡ, *Plat.*

Désavantageusement (*incommode, inique*) ἀσυμφόρως, *Dém.*

Désavantageux, euse (*incommodus, a, um*) ἀσύμφορος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.* ἀνωφελής, έος, ὁ, ἡ, *Isocr.*

Désaveu (*inficiatio, onis*) ἄρνησις, εως, ἡ, *Luc.*

Désaveugler quelqu'un qui est dans l'erreur (*ab alicujus animo caliginem*

depellere, llo, puli) τῇ διανοίᾳ πλαιώμενόν τινα φωτίζειν, ζω, σω.

Désavouer son fils (*filium abdicare, o, avi*) τὸν υἱέα ἀποκηρύττειν, ττω, ξω, *Luc.* ἀπειπεῖν τὸν υἱόν, *Plat.*

Descendance (*propagatio, onis*) ἀπογονή, ῆς, ἡ· παράφυσις, εως, ἡ.

Descendant, e. Nos descendants (*posteri, orum; nepotes, um*) οἱ ἀπόγονοι, ἐπίγονοι, ἔκγονοι, ἔγγονοι, ἐπιγιγνόμενοι, ων, *Dém. Isocr.* οἱ μεθ' ἡμᾶς, *Luc.*

Descendre (*descendere, do, di*) κατέρχεσθαι, ομαι· καταβαίνειν. — *Voyez* βαίνω *et toute sa famille, pages* 144 *et* xiii, *dernière édition du Schrevelius, Paris,* 1820. Descendre de cheval, ἀπὸ τοῦ ἵππου καταβαίνειν, *Xén.* Descendre d'un mur, ὑποκαταβαίνειν ἐκ τῶν τειχῶν, *Thuc.*

Descente (*descensus, us*) κατάβασις, εως, ἡ, *Isocr.* κάθοδος, ου, ἡ, *Plut.* Faire une descente sans danger sur le pays ennemi, ἀσφαλέστερον καταβαίνειν εἰς πολεμίαν χώραν, *Dém.* — en enfer, εἰς ᾅδου, *Isocr.*

Descente (*ramex, icis,* m.) ἐντεροκήλη· κήλη, ης, ἡ, *Gal.*

Descriptif, ive (*descriptioni aptus, a, um*) περιγραφικός, ή, όν.

Description (*descriptio, onis*) περιγραφή, διαγραφή, ῆς, ἡ. Description vive et frappante, ὑποτύπωσις, εως, ἡ.

Désemballer. — *Voyez* Déballer.

Désembarquer (*navi educere, co, xi*) ἀποβιβάζειν, ζω, σω, *Thuc.*

Désembarrassé, ée (*liber, era; otiosus, a*) σχολάζων, ουσα, *Xén.*

Désembourber (*luto educere, co, xi*) πηλοῦ ἀφελεῖν, αἱρέω *.

Désemparer [Sans (*continuo*) ἀδιαλείπτως· παραυτίκα, *Dém.*

Désempenné, ée (*deplumis, e*) ἄπτερος, ἄπτιλος, ου, ὁ, ἡ, *Suid.*

Désemplir un tonneau (*dolium deplere, eo*) πίθον ἀπαντλεῖν, ἐξαντλεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.*

Désemprisonner (aliquem *e carcere educere, co, xi*) τὸν δεσμόν τινι ἀφαιρεῖν, αἱρέω *, *Dém.*

Désenchanter (*incantamenta solvere, vo, vi*) τὸ βασκάνιον ἀφελεῖν, αἱρέω *.

Désendormir (*expergefacere, cio, feci*) ἐξυπνίζειν, ίζω, ίσω, *Jean,* XI, 11.

Désenfler (*detumere, eo, ui*) ἀπογκοῦσθαι, οῦμαι.

Désenivrer (*ebrietatem discutere, tio, ssi*) τὴν μέθην διαλύειν, ω, σω.

Désennuyer (*tædium levare, o, avi*) τὴν ἀνίαν διαλύειν, ω, σω.

Désenrhumer (*pituitam discutere, cutio, cussi*) τὸν κατάῤῥουν διαλύειν, ω, σω.

Désenrôler un soldat (*militem exauctorare, o, avi*) τὸν στρατιώτην ἀποστρατεύειν, ω, σω, *App.* ἀποζωννύναι, υμι, *Hérod.*

Désenrouer (*raucitatem pellere, pello, pepuli*) τὸ βράγχος ἀφελεῖν, αἱρέω *.

Désensevelir un mort (*cadaver denudare, o, avi*) νεκρὸν ou νέκυν ἀποδύειν, ω, σω.

Désensorceler (*fascinum depellere, pello, puli*) τὸ βασκάνιον διαλύειν, ω, σω.

Désensorcellement (*fascini depulsio, onis*) τοῦ βασκανίου διάλυσις, εως, ἡ.

Désentêter quelqu'un d'une folle opinion (*falsam opinionem alicui detrahere, ho, xi*) τῆς πλάνης ἀποτρέπειν, πω, ψω, τινά, *Isocr.*

Désentraver un cheval (*equum compedibus exsolvere, vo, vi*) ἵππον τῶν πεδῶν ἀπολύειν, ω, σω.

Désert (*solitudo, inis; deserta, orum*) ἔρημος, ου, ἡ· ἐρημία, ας, ἡ, *N. Test.* ἐρήμη χώρα, ας, *Xén.*

Désert, e (*desertus, a, um*) ἔρημος, ου, ὁ, ἡ· ἔρημος, η, ον. Pays désert et inhabité, ἐρήμη ἀνθρώπων χώρα, ας, *Xén.* ἐρήμη καὶ ἀπάνθρωπος γῆ, *Luc.* Chercher les lieux déserts, ἐρημάζειν, άζω, άσω. Tant de villes sont devenues désertes, τοσαίδε πόλεις ἠρημώθησαν, *Thuc.*

Déserter la ville, la campagne (*urbem, rus deserere, ro, rui*) ἀπὸ τῆς πόλεως, τοῦ ἀγροῦ ἀναχωρεῖν, ῶ, ήσω, *Hérod.* Déserter son poste (*a signis discedere, do, ssi*) τὴν τάξιν λείπειν, πω, ψω, *Dém.*

Déserteur (*desertor, oris; transfuga, æ,* m.) λειποτάκτης, ου, ὁ, *Dém.* αὐτόμολος, ου, ὁ, *Isocr.* Déserteur de la foi, ἀποστάτης, ου, ὁ.

Désertion (*desertio, onis ; transfugium, ii*) ἀπόλειψις, εως, ἡ· λειποταξία, ας, ἡ, *Dém.* αὐτομολία, ας, ἡ, *Thuc.* Accusation intentée pour cause de désertion, λειποτάξιον, ίου, τό, *Dém.*

Désespérade [A la (*desperanter*) ἀπηλπισμένως, ἀνελπίστως, *Isocr.*

Désespéré, ée (*desperatus, a, um*) ἀνέλπιστος, ου, ὁ,ἡ. Se battre en désespéré, ἀνεγνωκότως μάχεσθαι, ομαι. Une maladie désespérée, ἀπεγνωσμένη νόσος, ου, *Plut.*

Désespérément amoureux (*insano amore captus, a, um*) ἐρωτομανής, έος, ὁ,ἡ.

Désespérer de quelque chose (*de aliqua re desperare, o, avi*) ἀνελπίζειν, ίζω, ίσω, τινός, *Gal.* — d'un malade, τὸν νοσοῦντα. — de l'état actuel des affaires, τοῖς παροῦσι πράγμασιν ἀθυμεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.* — entièrement, παντάπασιν ἀπογινώσκειν, γινώσκω*, τινός, *Dém.*

Désespérer quelqu'un (*alicui spem omnem adimere, mo, emi*) ἐλπίδα τινὸς ἀφελεῖν, αἱρέω*. Se désespérer (*angi, or*) καταλυπεῖσθαι, οῦμαι· ἀδημονεῖν, ῶ, ήσω· δυςθύμως ἔχειν, ἔχω*· δυςθυμεῖσθαι, οῦμαι, *Eur.*

Désespoir (*desperatio, onis*) ἀνελπιστία, ας, ἡ, *Bas.* ἀθυμία, ας, ἡ, *Dém.* Réduire quelqu'un au désespoir (*desperationem alicui injicere, cio, jeci*) ἄθυμον ποιεῖν, ῶ, τινά, *Dém.* Etre réduit au désespoir (*in extrema desperatione versari, or*) ἐν τῷ ἀνελπίστῳ σαλεύειν, ω, σω, *Hés.* ἐν πολλῇ ἀθυμίᾳ καὶ ἀπογνώσει εἶναι, εἰμί*, *Hérod.*

Déshabiller quelqu'un (*aliquem vestibus exuere, uo, ui*) θοιμάτιόν τινα ἐκδύειν, ω, σω, *Dém.* ἀποδύειν τινὰ ἱμάτιον, *Xén.* Se déshabiller (*vestes exuere, o*) ἱμάτιον ἐκδύεσθαι, ou ἀποδύεσθαι, ομαι.

Déshabité, ée. Un pays, une maison — (*deserta loca, orum ; vacua domus, us*) ἐρήμη χώρα, ας· ἔρημος οἶκος, ου, *Xén.*

Déshabitué, ée (*desuetus, a, um*) ἀπειθισμένος, η, ον.

Déshabituer quelqu'un de quelque chose (*aliquem aliqua re desuefacere, cio, feci*) ἀπεθίζειν, ζω, σω, τινά τινος, *Esch.* Se déshabituer (*desuescere, sco*) ἀπεθίζεσθαι, ομαι.

Déshériter son fils (*filium exhæredare, o, avi*) τὸν υἱὸν ἀποκληροῦν, ῶ, ώσω, *Plut.* Action de déshériter (*exhæredatio, onis*) ἀποκλήρωσις, εως, ἡ.

Déshonnête (*inhonestus, a, um*) ἄκοσμος, ου, ὁ,ἡ· ἀσχήμων, ονος, ὁ,ἡ· αἰσχρός, ά, όν, *Dém.* Paroles, actions déshonnêtes (*turpia dicta, facta, orum*) αἰσχρολογία, αἰσχροποιΐα, ας, ἡ. Celui qui les emploie, *ou* les commet, αἰσχρολόγος, ου· αἰσχροποιός, οῦ, ὁ.

Déshonnêtement (*fœde, turpiter*) αἰσχρῶς, *Dém.* κακοσχημόνως, *Plat.*

Déshonnêteté (*obscœnitas, atis*) αἰσχύνη, ης, ἡ· αἶσχος, εος, τό, *Xén.*

Déshonneur (*dedecus, oris ; infamia, æ*) ἀτιμία, ας, ἡ· ὄνειδος, εος, τό, *Dém.*

Déshonorable ou **Déshonorant, e** (*ignominiosus, a, um*) ἀτιμοποιός, οῦ, ὁ,ἡ· αἰσχρός, ά, όν· ἐπονείδιστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Déshonorer (*dedecorare, o, avi*) ἀτιμάζειν, ζω, σω· καταισχύνειν, ύνω, υνῶ, *Dém.* — une jeune fille (*virginem vitiare, o ; stuprare, o*) τὴν κόρην ἐκπαρθενεύειν, ω· τὴν παρθένον διακορεύειν, ω, *Plut.*

Désignation (*designatio, onis*) ἀπόδειξις, εως, ἡ· ὑπογραφή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Désigné, ée. Consul désigné (*designatus consul, ulis*) ὕπατος ἀναῤῥηθείς, έντος, *Plut.* Etre désigné par le sort, λαγχάνειν, ω*. — pour faire quelque chose, ποιεῖν τι.

Désigner (*designare, o, avi*) χαρακτηρίζειν, ζω, σω, *Plut.* ἀποδεικνύναι, υμι, *Hérod.* ὑπογράφειν, φω, ψω, *Isocr.*

Désinence (*casus, us, m.*) πτῶσις, εως, ἡ. — *Voyez dans la dernière édition du Schrevelius, aux mots* λύω *et* πτῶσις, *la théorie des désinences grecques et latines, telle que je l'ai imprimée en 1802, dans mon* Panhellénisme.

Désinfatuer (*alicui errorem eripere, pio, pui*) τὴν πλάνην τινὸς ἀφελεῖν, αἱρέω*.

Désinfecter une maison (*domum pestilentia infectam expurgare, o, avi*) λοιμώττοντα οἶκον καθαίρειν, ω, ou καθαρίζειν, ζω, σω.

Désinfection d'une maison (*domus purificatio, onis*) οἴκου καθαρισμός, οῦ, ὁ.

Désintéressé, **ée** (*pecuniæ abstinens, entis*) ἀφιλάργυρος, ου, ὁ,ἡ · ἐγκρατής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Désintéressement (*pecuniæ abstinentia, æ*) ἀφιλαργυρία, ας, ἡ · ἐγκράτεια, ας, ἡ, *Xén.*

Désir (*cupido, inis; cupiditas, atis*) ἐπιθυμία, ας, ἡ, *Dém.* Désir de la gloire, φιλοτιμία, ας, ἡ. — des richesses, φιλοπλουτία, ας, ἡ. — de la sagesse, φιλοσοφία, ας, ἡ. Il me prit un jour le désir, εἰςῆλθέ μοι ποτὲ ἡ ἐπιθυμία, *Dém.* Réprimer ses désirs, τῶν ἐπιθυμιῶν κρατεῖν, ῶ, ήσω. Il a été frustré dans ses désirs, διήμαρτεν ὧν ἐπεθύμει, *Isocr.*

Désirable (*optandus, a, um*) ἐπιθυμητός, ή, όν.

Désirer (*cupere, pio, pivi*) ἐπιθυμεῖν, ῶ, ήσω, τινός, *Dém.* Désirer la liberté, περὶ τῆς ἐλευθερίης γλίχεσθαι, ομαι, *Hér.* Tous désirent arriver au premier rang, ἅπαντες τοῦ πρωτεύειν ἀντιποιοῦνται.

Désireux, **euse** (*cupidus, a, um*) ἐφιέμενος, η, ον, τινός, *Dém.* ἐπιθυμητής, οῦ, ὁ, τινός, *Isocr.*

Désistement (*ab aliqua re discessio, onis*) παραίτησις, εως, ἡ.

Désister [**Se** d'une accusation (*accusatione desistere, o, stiti*) τῆς γραφῆς ἀφίστασθαι, αμαι, *Dém.*

Dès lors (*jam tum*) ἐκ τούτου, ἤδη, *Dém.*

Désobéir à quelqu'un (*alicui non obedire, io, ivi*) ἀπειθεῖν, ῶ, ήσω, *N. Test.*

Désobéissance (*contumacia, æ*) ἀπείθεια, ας, ἡ · ἀπειθαρχία, ας, ἡ · αὐθάδεια, ας, ἡ, *Plut.* Avec désobéissance (*contumaciter*) ἀπειθῶς, αὐθαδῶς.

Désobéissant, **e** (*contumax, acis*) ἀπειθής, έος, ὁ,ἡ · αὐθάδης, εος, ὁ,ἡ, *Xén.*

Désobligeamment (*parum officiose*) δυςαρέστως, σκληρῶς, *Xén.*

Désobligeance (*duritas, atis*) τὸ δυςάρεστον, ου.

Désobligeant, **e** (*inofficiosus, a, um*) δυςάρεσκος, δυςάρεστος, ου, ὁ,ἡ · ἀπειρόκαλος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Désobliger quelqu'un (*aliquem offendere, do, di*) προςκρούειν, ω, σω, τινί, *Plut.* λυπεῖν, ῶ, ήσω, τινά τι, ou τινὰ ἔν τινι, *Dém.*

Désobstructif ou **Désobstruant** (*obstructiones discutiens, entis*) διαλυτικὸν φάρμακον, ου.

Désobstruer (*obstructiones discutere, tio, ssi*) διαλύειν, ω, σω.

Désoccupé, **ée** (*otiosus, a, um*) σχολαῖος, α, ον · ἀπράγμων, ονος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Désœuvré, **ée**. Mener une vie désœuvrée (*desidiosam vitam agere, o, egi*) σχολάζειν, ζω, σω · ῥαθυμεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Désœuvrement (*desidia, æ*) ἀεργία, ας, ἡ · ῥαθυμία, ας, ἡ, *Dém.*

Désolant, **e** (*luctuosus, a, um*) πένθιμος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Désolateur (*vastator, oris*) πορθητής, οῦ, ὁ.

Désolation (*mœror, oris*) λύπη, ης, ἡ · ἀνία, ας, ἡ · δυςθυμία, ας, ἡ, *Dém.* Etre dans la désolation (*mœrore adfici, ior*) λυπεῖσθαι, οῦμαι · ἀδημονεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Plonger quelqu'un dans la désolation (*mœrore aliquem adficere, io*) λυπεῖν, ῶ, ήσω, τινά · τρέπειν τινὰ εἰς ἀθυμίαν, *Dém.* Quand donc vous verrez l'abomination de la désolation, ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, *Matth.* XXIV, 15.

Désoler quelqu'un (*aliquem mœrore adficere, io, feci*) λυπεῖν, ῶ, ήσω, τινά · τρέπειν τινὰ εἰς ἀθυμίαν, *Dém.* — une ville, une province (*urbem, provinciam vastare, o, avi*) πόλιν, ἐπαρχίαν διαπορθεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.* καταστρέφεσθαι, ομαι · ἀνάστατον ποιεῖν, *Isocr.* Se désoler (*lugere, eo, xi*) λυπεῖσθαι, οῦμαι · ἀδημονεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Désopilatif, **ive** (*resolutorius, a, um*) διαλυτικός, ή, όν.

Désopiler (*resolvere, vo, vi*) διαλύειν, ω, σω. Se désopiler la rate, *prov.* εὐφραίνεσθαι, ομαι, *Aristoph.*

Désordonné, **ée** (*inordinatus, a, um*) ἄτακτος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Désordonnément (*incomposite*) ἀκοσμήτως, *Dém.*

Désordre (*perturbatio, confusio, onis*) ταραχή, ῆς, ἡ, *Dém.* σύγχυσις, εως, ἡ, *Isocr.* Trouver les ennemis en désordre, ἀτάκτους τοὺς πολεμίους λαμβάνειν, λαμβάνω *. Chevelure en désordre, διεσκεδασμένη κόμη, ης.

Désorganisateur (*conturbator, oris*) συνταράσσων, οντος, ὁ, *Xén.*

Désorganisation (*conturbatio, onis*) συντάραξις, εως, ἡ, *Isocr.*

Désorganiser (*conturbare, o, avi*) συνταράττειν, ττω, ξω, *Xén.*

Désorienter quelqu'un (*aliquem perturbare, o, avi*) διαταράττειν, ττω, ξω, τινά.

Désormais (*deinceps*) ἑξῆς, ἐφεξῆς· τὸ λοιπόν, ou τολοιπόν· μετὰ ταῦτα, *Dém.* λοιπόν, *Anacr.* εἰς τὸ λοιπόν, εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον, *Xén.*

Désosser (*exossare, o, avi*) ἐξοστεΐζειν, ίζω, ίσω.

Désourdir de la toile (*telam retexere, xo, xui*) ἱστὸν ἀνυφαίνειν, ω.

Despote (*dominator, oris*) δεσπότης, ου, ὁ.

Despotique (*imperiosus, a, um*) δεσποτικός, ἡ, όν.

Despotiquement (*imperiose*) δεσποτικῶς, ἐπιταχτικῶς.

Despotisme (*potentatus, us*) δεσποτεία, ας, ἡ. Exercer le despotisme (*dominari, or*) δεσπόζειν, ζω· δεσποτεύειν, ω, σω.

Despumation (*despumatio, onis*) ἐξάφρισις, εως, ἡ.

Dessaisir [Se de quelque chose en faveur de quelqu'un (*aliquid alicui cedere, do, ssi*) ἐξίστασθαι, αμαι, τινί τινος, *Luc.*

Dessaisissement (*remissio, onis*) ἄνεσις, εως, ἡ.

Dessaler des viandes (*salsamenta aqua temperare, o, avi*) ταρίχη ἐν ὕδατι ἐκμαλάττειν, ττω, ξω.

Dessangler un cheval (*equi cingulam solvere, vo, vi*) ἵππον ἀποζωννύναι, υμι, *Hérod.*

Dessèchement d'un marais (*paludis siccatio, onis*) ἕλους ξήρανσις, εως, ἡ.

Dessécher (*exsiccare, desiccare, o, avi*) ξηραίνειν, αίνω, ανῶ, *Plut.* ἐξικμάζειν, ζω, σω, *Phil.*

Dessein (*consilium, ii*) σκοπός, οῦ, ὁ· γνώμη, ης, ἡ· βουλή, ῆς, ἡ, *Dém.* A dessein (*consulto*) ἐξεπίτηδες, ἐκ προαιρέσεως, *Dém.* Sans dessein (*inconsulto*) εἰκῆ, ἀπροβουλεύτως, *Plat.*

Desseller un cheval (*ephippium equo detrahere, ho, xi*) τὸ ἐφίππιον ἵππου ἀφελεῖν, αἱρέω*.

Desserre. Cet homme est très-dur à la desserre (*iste homo tenacissimus* ou *parcissimus est*) οὗτος ὁ ἄνθρωπος φιλαργυρώτατός ἐστι.

Desserrer (*relaxare, o, avi*) ἀναχαλᾷν, ῶ, άσω, *Phil.* Vous ne nous permettiez pas même de desserrer les dents (*nos ne hiscere quidem sinebatis*) οὐ γὰρ γρύζειν εἰᾶθ' ἡμᾶς, *Aristoph. Lysistr.* 509.

Dessert (*bellaria, orum*) τραγήματα, ων, τά, *Plat.* τρωκτά, ῶν, τά, *Hipp.* τρωγάλια, ων, τά· ἐπιδορπίσματα, ων, τά, *Athén.* Qui aime le dessert, φιλοτραγήμων, ονος, ὁ, ἡ, *Athén.*

Desserte (*remota fercula, orum*) τὰ περισσεύματα τῆς τραπέζης.

Desservir une table (*mensam removere, eo, vi*) τὰ φαγήματα ἀπὸ τῆς τραπέζης ἀφαιρεῖν, ῶ. Desservir quelqu'un auprès du roi (*apud regem de aliquo male mereri, eor*) παρὰ βασιλεῖ κακῶς τινα ποιεῖν, ῶ, ήσω.

Dessiccatif, ive (*exsiccando aptus, a, um*) ξηραντικός, ή, όν.

Dessiller les yeux à quelqu'un (*errorem alicui detrahere, ho, xi*) τὴν πλάνην τινὸς ἀπολύειν, ω, σω.

Dessin (*delineatio, onis*) διαγραφή, ῆς, ἡ· σκιαγραφία, ας, ἡ, *Plat.*

Dessinateur (*delineandi peritus, a*) τῆς διαγραφῆς ἔμπειρος, ου, ὁ, ἡ.

Dessiner (*delineare, o, avi*) διαγράφειν, φω, ψω, *Polyb.* Dessiner le plan d'un ouvrage, ἔργον τι προτυποῦν, ῶ, ώσω.

Dessous, au-dessous, en dessous, par-dessous (*subter, infra, deorsum*) κάτω, *Dém.* ὑποκάτω, *Plat.* Il a eu le dessous ou du dessous dans cette affaire (*in hac re inferior discessit*) ἐν τούτῳ ἡττήθη, ou ἐλάττων ἐγένετο, *Dém.*

Dessus, au-dessus, en dessus, par-dessus (*super, supra, sursum*) ἄνω, ὑπέρ, ἐπάνω, ὑπεράνω. Il a eu le dessus dans cette affaire (*in hac re superior discessit*) ἐν τούτῳ κρείττων ἐγένετο, *Den. Halic.* Mettre tout sens dessus dessous, ou sens devant derrière (*omnia perturbare, o, avi*) πάντα ταράττειν, ττω, ξω, *Dém.* ἀναταράττειν, διαταράττειν, συνταράττειν, *Plut.*

Destin (*fatum, i*) εἱμαρμένη, ης, ἡ, *Dém.* μοῖρα, ας, ἡ, *Isocr.* — Voyez **Destinée**.

Destination (*destinatio, onis*) διορισμός, οῦ, ὁ· στοχασμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Destinée. Il est dans notre destinée de ne point garder dans la prospérité les bornes de la modération (*nobis fatale est nunquam in rebus secundis recte sapere*) ἡμῖν εἵμαρται, μηδέποτ' εὖ πράττουσιν εὖ φρονῆσαι, *Dém.*

Destiner quelqu'un à quelque chose (*aliquem ad aliquid destinare, o, avi*) τάττειν, ττω, ξω, τινὰ ἐπί τι, *Plut.* — quelque chose à quelqu'un (*aliquid alicui*) τινά τι, *Dém.* — quelque chose à quelque chose (*aliquid ad aliquid*) ἀποτάττειν, ττω, ξω, τὶ εἴς τι, *Polyb.* Destiner quelqu'un à la mort, καταψηφίζεσθαι, ομαι, θάνατόν τινος, *Élien.* Ce lieu était destiné à devenir la capitale de l'Italie, ἦν τῷ τόπῳ πεπρωμένον ἐκείνῳ τῆς 'Ιταλίας κεφαλῇ γενέσθαι, *Plut.*

Destitué, ée, de tout secours (*omni præsidio destitutus, a*) πάσης βοηθείας ἀπορῶν, οῦσα· ἀμήχανος, ου, ὁ,ἡ. — d'un emploi, τῆς ἀρχῆς ἀποτυχών, όντος, *Élien.*

Destituer quelqu'un d'un emploi (*aliquem magistratu depellere, o, puli*) τῆς ἀρχῆς τινα ἐκβάλλειν, βάλλω*, *Dém.*

Destitution (*amotio, onis*) ἄπωσις, εως, ἡ· ἀποπομπή, ῆς, ἡ, *Isocr.*

Destructeur (*eversor, oris*) ἀνατροπεύς, έως, ὁ, *Plut.* καθαιρέτης, ου, ὁ, *Thuc.* Ulysse, le destructeur des cités, ὁ πτολίπορθος 'Οδυσσεύς, *Hom. Il.* II. 278.

Destructif, ive (*perniciosus, a, um*) ἐξολοθρευτικός, ή, όν.

Destruction (*excidium, ii*) ἐξολόθρευσις, εως· ἀνατροπή, ῆς, ἡ, *Grég. Naz.* — des Thébains, ἡ κατάλυσις τῶν Θηβαίων. — des remparts et des villes, τῶν τειχῶν καὶ πόλεων ἀναίρεσις, εως, ἡ. — et asservissement de la patrie, ἀνάστασις καὶ ἀνδραποδισμὸς τῆς πατρίδος, *Dém.*

Désuétude. Loi tombée en désuétude (*antiquata lex, egis*) ἀποπαλαιωθεὶς νόμος, ου.

Désunion (*disjunctio, onis*) διάζευξις, εως, ἡ, *Grég. Naz.* — (*dissensio, onis*) διχόνοια, ας, ἡ, *Isocr.* Le mariage procure de grands avantages, lorsque la désunion ne règne pas entre les époux :

> Ἥπερ μεγίστη γίγνεται σωτηρία,
> Ὅταν γυνὴ πρὸς ἄνδρα μὴ διχοστατῇ·
> *Eur. Médée.* 14 *et* 15.

Désunir (*disjungere, go, xi*) διαζευγνύναι, υμι*, *Esch.* διασπᾶν, ῶ, άσω, *Dém.*

Détachement (*separatio, onis*) χωρισμός, οῦ, ὁ, *Plut.* — de cavalerie (*equitum turma, æ*) ἱππέων τέλος, εος, τό.

Détacher (*aliquem ab aliquo distrahere, ho, xi*) διασπᾶν, ῶ, άσω, τινὰ ἀπό τινος, *Xén.* Se détacher de toutes les affaires, τῶν πραγμάτων ἀφίστασθαι, αμαι.

Détacher des habits (*maculas e vestibus eluere, o, ui*) ἐσθήτων σπίλον ἀπολύειν, ω, σω.

Détail. Vendre en gros et en détail (*summatim et singulatim vendere, o, didi*) κεφαλαιωδῶς καὶ καθέκαστον πιπράσκειν, σκω, πράσω. Raconter une chose en détail, λεπτολογεῖν, ῶ, ήσω, *Aristoph.* Je vous donnerai tous les détails de cette affaire, depuis les pieds jusqu'à la tête, ἐκ τῶν ποδῶν ἐς τὴν κεφαλήν σοι πάντ' ἐρῶ, *Aristoph. Plutus*, 650. Mais à quoi bon tant de détails? (*sed quid verbis opus est?*) ἀλλὰ γάρ, τί δεῖ τῶν λόγων, τῶν παρ' ἡμῶν; *Chrys.*

Détailler (*singulatim dicere, co, xi*, vel *vendere, do, didi*) λεπτολογεῖν, ῶ, ήσω, ἢ καθέκαστον πιπράσκειν, σκω, πράσω.

Détailleur (*institor, oris*) προπώλης, ου, ὁ, *Aristoph.*

Détaler ses marchandises (*merces colligere, go, legi*) ἀνασκευάζειν, άζω, άσω.

Déteindre [Se (*decolorari, or*) ἀλλοχροεῖν, ῶ, *Arist.*

Déteint, e (*decolor, oris*) ἀλλόχρους, δύσχρους, ου, ὁ,ἡ, *Hipp.*

Dételer des chevaux (*equos abjungere, go, xi*) ἵππους ἀπολύειν, ω, σω· ἀποζευγνύναι, υμι*, *Eur.*

Détendre un arc, son esprit, *etc.* (*arcum, animum remittere, tto, misi*) τόξον, ψυχὴν ἀνιέναι, ἵημι*.

Détendu, ue (*remissus, a, um*) ἀνειμένος, η, ον.

Détenir (*detinere, eo, ui*) κατέχειν, ω, *fut.* καθέξω, *Plat.*

Détention (*detentio, onis*) κάθεξις, εως, ἡ, *Arist.* κατοχή, ῆς, ἡ, *Gal.*

Déterger une plaie (*plagam detergere, geo, si*) πληγὴν ἀποσμᾶν, ῶ, ήσω, *Diosc.*

Détérioration (*depravatio, onis*) διαστροφή, ῆς, ἡ, *Théophr.*

Détériorer (*corrumpere, po, rupi*)

διαφθείρειν, είρω, ερῶ· διαστρέφειν, φω, ψω, *Théophr.* στρεβλοῦν, ῶ, ώσω, *N. Test.*

Déterminant, **e** (*definiendo aptus, a, um*) διορίζων, ουσα, ον.

Déterminatif, **ive** (*definitivus, a, um*) διοριστικός, ή, όν.

Détermination (*fixum consilium, ii*) προαίρεσις, εως, ἡ· διορισμός, οῦ, ὁ.

Déterminé, **ée** (*statutus, a, um*) τεταγμένος, δεδογμένος, η, ον, *Dém.* Un brigand déterminé (*audacissimus latro, onis*) θρασύτατος λῃστής, οῦ. Je suis déterminé à, δέδοκταί μοι, *Plat.*

Déterminément (*certissime, intrepide*) ἀποφαντικῶς, διαρρήδην, *Esch.*

Déterminer (*definire, io*) διορίζειν, ζω, σω. — (*incitare, o, avi*) παρορμᾷν, ῶ, ήσω, τινὰ ἐπί τι, *Xén.*

Déterminer [**Se** à quelque chose (*aliquid apud animum constituere, o, ui*) τῇ γνώμῃ προαιρεῖσθαι, οῦμαί, τι, *Dém.*

Déterrer un cadavre (*cadaver e terra eruere, o, ui*) νεκρὸν ἐξορύττειν, ττω, ξω.

Détersif, **ive** (*detergens, entis*) καθαρτικός, ή, όν.

Détestable (*detestabilis, e*) βδελυκτός, ή, όν, *N. Test.*

Détestablement (*exsecrabilem in modum*) βδελυρῶς, βδελυκτῶς.

Détestation (*detestatio, onis*) βδελυγμία, ας, ἡ, *Chrys.*

Détester (*detestari, exsecrari, or*) βδελύσσεσθαι, μυσάττεσθαι, ομαι, *Luc.*

Détirer (*extendere, do, di*) ἐκτείνειν, τείνω *.

Détiser le feu (*ligna ab igne removere, eo, vi*) τὰ ξύλα ἀπὸ τοῦ πυρὸς χωρίζειν, ζω, σω.

Détonation (*fragor, oris*) κτύπημα, ατος, τό· κτύπος, ου, ὁ, *Xén.*

DéToner (*detonare, o, avi*) καταβροντᾷν, ῶ, ήσω.

Détonner. Une voix qui détonne (*absona vox, ocis*) ἀπῳδός, ου ἄρρυθμος φωνή, ῆς, *Luc.*

Détordre (*detorquere, queo, torsi*) ἀποστρέφειν, φω, ψω.

Détorquer un passage (*sententiam distorquere, queo, torsi*) τὴν γραφὴν στρεβλοῦν, ῶ, ώσω, *N. Test.*

Détortiller (*evolvere, vo, vi*) ἐξελίττειν, ἀνελίττειν, ττω, ξω, *Xén.*

Détour (*flexus, us; circuitio, onis*) καμπή, ῆς, ἡ· διάκαμψις, εως, ἡ, *Grég. Naz.* User de détours dans son langage (*verborum ambagibus uti, or*) ἀμφιλογεῖν, ῶ, ήσω. Parler sans détour (*positis ambagibus vera loqui, or*) εὐθυρρημονεῖν, ῶ, ήσω· διαρρήδην λέγειν, γω, ξω, *Esch.*

Détourner quelqu'un d'une résolution (*aliquem a proposito abducere, co, xi*) τινὰ ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως ἀποπλανᾷν, ῶ, ήσω, *Esch.* Dieu veuille détourner ce malheur de dessus nos têtes! (*quod Deus malum avertat!*) ὃ μηδεὶς ποιήσειε θεῶν! Se détourner du droit chemin (*de recta via deflectere, cto, xi*) τῆς εὐθείας ὁδοῦ ἀποτρέπεσθαι, ομαι, *Hérod.*

Détracter (*maledicere, dico, dixi*) κακολογεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Plut.*

Détracteur (*maledicus, a*) βλάσφημος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Détraction (*maledicentia, æ*) κακολογία, ας, ἡ, *Plut.*

Détraquer (*conturbare, o, avi*) συνταράττειν, ττω, ξω.

Détremper (*diluere, uo, ui*) διαβρέχειν, χω, ξω. Boire son vin détrempé, οἶνον ἐξυδαροῦν, ῶ, ώσω.

Détresse (*angor, oris*) ἀγωνία, ας, ἡ· ἀδημονία, ας, ἡ, *Plut.* Etre dans la détresse, ἐν πάντων ἀπορίᾳ καθεστηκέναι, ἕστηκα.

Détriment (*detrimentum, i*) ζημία, ας, ἡ· βλάβη, ης, ἡ, *Dém.*

Détroit, *défilé* (*angustiæ, arum*) στενοχωρία, ας, ἡ, *N. Test.* Détroit, *bras de mer* (*fretum, i*) πορθμός, οῦ, ὁ, *Plut.* Le détroit des Dardanelles *ou* de Gallipoli (*Hellespontus, i*) Ἑλλήσποντος, ου, ὁ.

Détromper quelqu'un (*alicui errorem eripere, io, ui*) τὴν πλάνην τινὸς ἀφελεῖν, αἱρέω *.

Détrôner un prince (*principem de solio deturbare, o, avi*) βασιλέα τοῦ θρόνου καταβάλλειν, βάλλω *· τῆς τιμῆς ἀπωθεῖσθαι, οῦμαι, *Luc.* καταχρημνίζειν, ζω, σω, *Dém.*

Détrousser sa robe (*vestem resolvere, vo, vi*) τὴν ἐσθῆτα ἀποζωννύναι, υμι, *Hérod.* — les passants (*viatores spoliare, a, avi*;

τοὺς ὁδοιπόρους λῄζειν, ἴζω, *Thuc.* λαφυραγωγεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.*

Détruire (*destruere, o, xi*) καταβάλλειν, βάλλω* · ἀνατρέπειν, πω, ψω, *Isocr.* Crésus détruira un grand empire, Κροῖσος μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει, *Hér.*

Dette (*debitum, i; alienum æs, æris*) χρέος, εος-ους, τό · ὀφείλημα, ατος, τό, *Dém.* Dettes passives *ou* actives, τὰ παρ' ἐμοῦ ἢ τά μοι ὀφειλόμενα. Ne point payer ses dettes, χρεωκοπεῖν, ῶ, ήσω. Payer ses dettes, τὰ ὀφειλόμενα ἀποδοῦναι, δίδωμι*, *Dém.*

Deuil (*luctus, us*) πένθος, εος, τό, *Dém.* Etre en deuil (*lugere, eo, xi*) πένθος ἄγειν, γω, ξω, *Luc.* πενθεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Deutéronome (*legis iteratio*) δευτερονόμιον, ίου. R. δεύτερος, έρα, second, e, *et* νόμος, loi. — *C'est le cinquième des livres de Moïse, lequel, réuni aux quatre précédents* (*appelés* Genèse, γένεσις, Exode, ἔξοδος, Lévitique, λευϊτικός, Nombres, ἀριθμοί), *porte le nom de* Pentateuque.

Deux (*duo, duæ, duo; bini, æ, a*) δύο *ou* δύω, *gén.* δυοῖν *ou* δυεῖν, *dat.* δυσί. Un homme avait deux fils, ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς, *Luc*, XV. 11. Deux fois (*bis*) δίς. Le nombre deux, δυάς, άδος, ἡ. Le nombre duel, δυϊκὸς ἀριθμός, οῦ. Tous deux (*ambo, æ, o; uterque, utraque, utrumque*) ἄμφω, οἶν · ἑκάτερος, α, ον. Lequel des deux (*uter, utra, utrum*) πότερος, α, ον, *avec interrog.*; ὁπότερος, α, ον, *sans interrog.* L'espace de deux ans (*biennium, ii*) διετία, ας, ἡ. Agé de deux ans, διετής, έος, ὁ,ἡ. Qui a deux pieds, δίπους, οδος, ὁ,ἡ. Qui a deux têtes, δικέφαλος, ου, ὁ,ἡ, κ.τ.λ.

Deuxième (*secundus, a, um; alter, era, erum*) δεύτερος, α, ον, *Thuc.*

Deuxièmement (*secundo, iterum*) δεύτερον, *Hérod.* δευτέρως, *Arist.*

Dévaler. Chemin qui va en dévalant (*declivis via, æ*) κατάντης ὁδός, οῦ, ἡ.

Dévaliser (*spoliare, o, avi*) λαφυραγωγεῖν, ῶ, ήσω · ἀποσυλᾶν, ῶ, ήσω, *Chrys.*

Devancer (*antecedere, do, cessi*) προβαίνειν, βαίνω* · φθάνειν, φθάνω* · *Xén.*

Devancier (*antecessor, oris*) πρόδρομος, ου, ὁ,ἡ. Nos devanciers (*majores, um*) πρόγονοι, ων, οἱ, *Dém.* προγεγενημένοι, ων, οἱ, *Isocr.*

Devant (*ante*, acc. *ob*, acc. *præ*, abl. πρό, *gén.* Devant les portes (*ante fores*) πρὸ θυρῶν, *N. Test.* Devant les appartements (*ante ædes*) πρὸ δομῶν, *Eur.* Devant moi (*ante faciem*) πρὸ προσώπου, *N. Test.* Devant les pieds (*ante pedes*) πρὸ ποδῶν, *Plat.* Mettre devant les yeux, πρὸ ὀφθαλμῶν τίθεσθαι, εμαι. Avoir une chose devant les yeux, πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχειν, ἔχω, ἕξω, τι, *Plut.* Ci-devant, πρότερον. En devant, par-devant, ἔμπροσθεν. Le devant d'une maison, τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τῆς οἰκίας. Aller au-devant de quelqu'un (*obviam ire, eo, alicui*) ἀπαντᾶν, ῶ, ήσω, τινί, *Xén.* ἀντιάζειν, άζω, άσω, τινί, *Plut.* ὑπαντιάζειν, ω, τινί, *Luc.*

Dévastateur, trice (*populator, trix*) πορθητής, οῦ, ὁ.

Dévastation (*vastatio, onis*) πόρθησις, εως, ἡ, *Dém.*

Dévaster (*populari, or*) πορθεῖν, διαπορθεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.*

Développement (*explicatio, onis*) ἀνάπτυξις, εως, ἡ · ἑρμηνεία, ας, ἡ. Donner tous les développements nécessaires, πάντα καθ' ἕκαστον ἐξηγεῖσθαι, οῦμαι.

Développer (*explicare, o, ui*) ἀναπτύσσειν, σσω, ξω, *Arist.* διασαφηνίζειν, ζω, σω, *Polyb.*

Devenir (*fieri, fio, factus sum*) γίγνεσθαι, ou γίνεσθαι, γίνομαι*, *Dém.* De bons ils sont devenus méchants, ἀντ' ἀγαθῶν κακοὶ γεγένηνται. — Devenir grand, riche, vieux, *etc. se tournent en grec par* grandir, s'enrichir, vieillir, *etc. tous verbes que l'on trouvera à leur ordre alphabétique.*

Dévergondé, ée (*inverecundus, a, um*) ἀναίσχυντος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Déverrouiller une porte (*januæ pessulum retrahere, ho, xi*) πύλην ἀναμοχλεύειν, ω, σω, *Eur. Médée*, 1326.

Devers. Garder par devers soi (*per seipsum habere, eo, ui*) καθ' ἑαυτὸν ἔχειν, ω, ἕξω.

Déverser. Ce mur déverse (*vergit paries*) κάτω φέρεται ὁ τοῖχος.

Dévêtir [Se (*vestes exuere, uo, ui*) τὰ ἱμάτια ἐκδύειν, ἀποδύειν, ω, σω, *Xén.*

Déviation (*aberratio, onis*) ἀποπλάνησις, εως, ἡ, *Arist.*

Dévider de la laine (*lanam glomerare, o, avi*) ἔριον τολυπεύειν, ω, σω.

Dévidoir (*girgillus, i*) βόμβος, ου, ὁ.

Dévier (*deviare, o, avi*) τῆς ὁδοῦ διαμαρτάνειν, άνω *, *Thuc.*

Devin (*vates, is; hariolus, i*) μάντις, εως, ὁ, *Isocr.* χρησμολόγος, ου, ὁ, *Thuc.*

Deviner (*vaticinari, or*) μαντεύεσθαι, ομαι· χρησμῳδεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.*

Devineresse (*hariola, æ*) μάντις, εως, ἡ, *Athén.*

Devis. Joyeux devis (*læti sermones, um*) εὐτραπελία, ας, ἡ.

Dévisager quelqu'un avec les ongles (*unguibus alicujus ora fœdare, o, avi*) τὸ πρόςωπόν τινος τοῖς ὄνυξιν ἀμύσσειν, σσω, ξω, *Luc.*

Devise (*symbolum, i; inscriptio, onis*) σύμβολον, ου, τό· ἀξίωμα, ατος, τό· ἔμβλημα, ατος, τό· ἐπιγραφή, ῆς, ἡ.

Deviser (*sermocinari, or*) συνομιλεῖν, ῶ, ήσω, *Act. des Ap.*

Dévoiement (*ventris profluvium, ii*) διάῤῥοια, ας, ἡ, *Gal.*

Dévoilement (*revelatio, manifestatio, onis*) ἀνακάλυψις, ἀποκάλυψις, εως, ἡ, *Jean.*

Dévoiler (*revelare, manifestare, o, avi*) ἀνακαλύπτειν, ou ἀποκαλύπτειν, πτω, ψω, *Plut.*

Devoir (*officium, ii*) τὸ καθῆκον, τὸ προςῆκον, τὸ δέον, οντος, *Dém.* Un traité sur les devoirs (*de officiis*) περὶ τῶν καθηκόντων. Manquer à son devoir (*officio deesse, desum, defui*) τὰ καθήκοντα προδιδόναι, δίδωμι *, *Luc.* Rendre à quelqu'un les derniers devoirs (*alicui justa persolvere, vo, vi*, Cic.) τὰ νομιζόμενα ποιεῖν τινι, *Xén.* τῷ τετελευτηκότι τὰ συνήθη ποιεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Devoir de l'argent à quelqu'un (*pecuniam alicui debere, eo, ui*) χρήματά τινι ὀφείλειν, ω, *Plat.* Je dois bientôt partir (*profecturus sum*) μέλλω ἀπέρχεσθαι.

Dévolu, ue (*devolutus, a, um*) ἐπικριθείς, εῖσα, έν, τινί, *Plut.*

Dévorant, e (*edax, acis, c.*) ἀναβρωτικός, ή, όν. Une faim dévorante, βουλιμία, ας, ἡ.

Dévorer (*devorare, o, avi*) καταβιβρώσκειν, σκω· βροχθίζειν, ίζω, ίσω, *Arist.*

Dévot, e (*religiosus, a, um*) εὐσεβής, έος, ὁ, ἡ, *Dém.* Faux dévot (*pietatis simulator, oris*) ὑποκριτής, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Dévotement (*religiose*) εὐσεβῶς, *Dém.*

Dévotion (*pietas, atis*) εὐσέβεια, ας, ἡ, *Dém.*

Dévouement. Codrus, par un généreux dévouement, se sacrifia pour sa patrie (*Codrus pro patria non timidus mori*, Hor.) Κόδρος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος καθιέρωσεν, *Plut.*

Dévouer (*devovere, veo, vi*) καθιεροῦν, ῶ, ώσω, *Plut.*

Dévoyer [**Se** (*a via aberrare, o, avi*) τῆς ὁδοῦ διαμαρτάνειν, ω, *Thuc.*

Dextérité (*dexteritas, atis; solertia, æ*) δεξιότης, ητος, ἡ, *Plut.* εὐφυΐα, ας, ἡ, *Phil.* Avec dextérité, δεξιῶς.

Dextre, *vieux mot* (*dextera* ou *dextra, æ*) δεξιά, ᾶς, ἡ, *Dém.*

Diable (*diabolus, i*) διάβολος, ου, ὁ, *N. Test.* — *Ce mot, qui signifie proprement* calomniateur, *s'emploie en français sous différentes acceptions. On dit par exemple :* c'est un bon diable, c'est un méchant diable; *comme dans Homère* (*Iliad.* II. 190 *et* 200), *Ulysse, s'adressant successivement à un* brave *et à un* lâche, *les appelle indifféremment* Δαιμόνιε.

Diablesse (*megæra, æ*) ἐριστικὴ γυνή, αικός.

> Οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληΐζετ' ἄμεινον
> Τῆς ἀγαθῆς· τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο
> Δειπνολόχης· ἥτ' ἄνδρα καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα
> Εὕει ἄτερ δαλοῦ, καὶ ὠμῷ γήραϊ δῶκεν.
>
> *Hésiode, Géorg.* 700—703.

Diabolique (*diabolicus, a, um*) διαβολικός, ή, όν.

Diaboliquement (*diabolice*) διαβολικῶς.

Diachylon, διάχυλον, ου, τό. R. χύλος, chyle, suc. *Méd.*

Diacode, διακώδιον, ίου, τό. R. κωδία, ας, ἡ, tête de pavot. *Méd.*

DIACONAT (*diaconatus, us*) διακονία, ας, ἡ.

DIACOUSTIQUE, διακουστική, ῆς, ἡ. R. ἀκούω, *audio*.

DIACRE, DIACONESSE (*diaconus, nissa*) διάκονος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.* R. κονέω, *ministro*.

DIADÈME (*diadema, atis*) διάδημα, ατος, τό. *Plut.* Ceindre sa tête du diadème, διαδήματι τὴν κεφαλὴν διαδεῖν; έω, *Luc*.

DIAGNOSTIQUE, διαγνωστικός, ή, όν, R. γιγνώσκω, *cognosco*.

DIAGONAL, E (*diagonalis, e*) διαγώνιος, ου, ὁ,ἡ.

DIAGONALEMENT, διαγωνικῶς. R. γωνία, *angulus*.

DIALECTE (*dialectus, i, f.*) διάλεκτος, ου, ἡ, *Plut.* Ecrire en dialecte dorien, éolien, etc., δωριστί, αἰολιστί γράφειν, φω, ψω.

DIALECTICIEN (*dialecticus, i*) διαλεκτικός, οῦ, ὁ, *Plat*.

DIALECTIQUE (*dialectica, æ*) διαλεκτική, ῆς, ἡ, *Plat*.

DIALECTIQUEMENT, διαλεκτικῶς. R. λέγω, *dico*.

DIALOGIQUE, διαλογικός, ή, όν.

DIALOGISME, διαλογισμός, οῦ, ὁ.

DIALOGUE (*dialogus, i*) διάλογος, ου, ὁ, *Arist*.

DIALOGUER, διαλογίζεσθαι, ομαι.

DIAMANT (*adamas, antis*) ἀδάμας, αντος, ὁ, *Arist.* De la nature du diamant, ἀδαμάντινος, η, ον, *Esch*.

DIAMANTAIRE. — *Voyez* LAPIDAIRE.

DIAMÉTRAL, E, διάμετρος, ου, ὁ,ἡ. R. μέτρον, mètre.

DIAMÉTRALEMENT opposé (*directe ex opposito*) ἐκ διαμέτρου.

DIAMÈTRE, διάμετρος, ου, ἡ, *sous-ent.* γραμμή, ligne, *Eucl*.

DIANE (*Diana, æ*) Ἄρτεμις, ιδος, ἡ, *Luc*.

DIAPASON, διὰ πασῶν, *c'est-à-dire modulation qui parcourt tous les tons de l'octave.* Le chant de la musique instrumentale et vocale, commençant par l'octave, module par la quinte, par la quarte, par le ton, et par le demi-ton, ἡ δὲ ὀργανική τε καὶ ᾠδικὴ μοῦσα, ἀπὸ τοῦ ΔΙΑ ΠΑΣΩΝ ἀρξαμένη, καὶ τὸ διὰ πέντε μελῳδεῖ, καὶ τὸ διὰ τεσσάρων, καὶ τὸ διάτονον, καὶ τὸ ἡμιτόνιον, *Den. Hal. de struct. orat.* § XI.

DIAPHANE (*pellucidus, a, um*) διαφανής, έος, ὁ,ἡ.

DIAPHANÉITÉ (*perspicuitas, atis*) διαφάνεια, ας, ἡ.

DIAPHORÉTIQUE, διαφορητικός, ή, όν. R. φέρω, *fero*.

DIAPHRAGME (*transversum septum, i*) διάφραγμα, ατος, τό.

DIAPRÉ, ÉE (*variegatus, a, um*) ποικίλος, η, ον· πολυχρώματος, ου, ὁ,ἡ, *Plat*.

DIAPRURE (*variegatio, onis*) ποίκιλσις, εως, ἡ, *Plat*.

DIARRHÉE (*ventris profluvium, ii*) διάῤῥοια, ας, ἡ, *Gal*.

DIASCORDIUM, διασκόρδιον, ίου, τό, R. σκόροδον, *allium*.

DIASTASE (*luxatio, onis*) διάστασις, εως, ἡ.

DIASTOLE (*dilatatio, onis*) διαστολή, ῆς, ἡ.

DIASTYLE (*columnis fultus, a*) διάστυλος, ου, ὁ,ἡ.

DIATONIQUE, διάτονος, ου, ὁ,ἡ. R. τόνος, *tonus*.

DIATONIQUEMENT, τὸ διάτονον, *Den. Halic.*

DIATRIBE (*diatriba, æ*) διατριβή, ῆς, ἡ, *Plut*.

DICHOTOME [LUNE (*dimidiata luna*) διχότομος μήνη ou σελήνη, ης.

DICHOTOMIE (*divisio in duas partes*) διχοτομία, ας, ἡ.

DICTAME (*dictamnum genitrix Cretæa carpit ab Ida,* Virg. En., XII. 412) δίκταμον ou δίκταμνον, ου, τό, *Théocr.* *On dit également* δίκταμνος, ου, ἡ. Vin de dictame, δικταμνίτης, ου, ὁ, *sous-ent.* οἶνος, *Diosc*.

DICTATEUR (*dictator, oris*) δικτάτωρ, ωρος, ὁ, *Den. Hal.*

DICTATURE (*dictatura, æ*) δικτατωρία, ας, ἡ, *Plut.* Exercer la dictature (*dictaturam gerere, o, gessi*) μοναρχεῖν, ῶ, ήσω, *Xiph.* δικτατωρεύειν, ω, σω, *Gaza*.

DICTER une lettre (*epistolam dictare, o, avi*) ἐπιστολὴν ὑπαγορεύειν, ω, σω, *Synés*.

DICTION (*dictio, elocutio, onis*) φράσις, εως, ἡ· λέξις, εως, ἡ· *Isocr.* ἑρμηνεία, ας, ἡ, *Den. Hal.*

DICTIONNAIRE (*dictionarium, vocabula-*

rium, ii) λεξικόν, ου ὀνομαστικόν, οῦ, τό, *Poll.* — *Voyez* Lexique.

Diction (*dictum, effatum, i*) παλαιὸς λόγος, ου, *Plat.*

Didactique (*docendo aptus, a, um*) διδακτικός, ή, όν.

Didon, reine de Carthage (*Dido, us*) Διδώ, όος-οῦς, ἡ.

Diérèse (*divisio, onis*) διαίρεσις, εως, ἡ, *Gramm.*

Dièse, *terme de musique*, δίεσις, εως, ἡ.

Diète (*diæta, æ*) δίαιτα, ης, ἡ.

Diététique (*ad diætam pertinens*) διαιτητική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* τέχνη.

Dieu (*Deus, i*) Θεός, οῦ, ὁ, μέγιστος, ὕπατος · Θεὸς καὶ δαίμων, Θεὸς καὶ δαιμόνιον, *toutes expressions de Démosthène.* La puissance divine, δαιμονία δύναμις, εως, *Isocr.* ἰσχὺς τοῦ δαίμονος, Θεῶν δύναμις, εως, ἡ, *Dém.* Dieu nous en préserve! (*Deus meliora!*) εὐφήμει! *Plat.* μηδὲν βλάσφημον εἰπέ! *Arist.* A Dieu ne plaise! (*absit!*) μὴ γένοιτο! *Paul.* Il se porte bien, Dieu merci, σὺν Θεῷ ὑγιαίνει, *Xén.* Se faire un Dieu de son ventre, τῇ γαστρὶ λατρεύειν.

Diffamant (*contumeliosus, a, um*) ὑβριστικός, ή, όν, *Esch.*

Diffamateur (*obtrectator, oris*) κακολόγος, ου · ὑβριστής, οῦ, ὁ, *Plut.*

Diffamation (*obtrectatio, onis*) κακολογία, ας, ἡ · διαβολή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Diffamatoire (*injuriosus, a, um*) ὑβριστικός, ή, όν, *Esch.*

Diffamer quelqu'un (*contumeliosissime alicui maledicere, co, xi*) ὑβριστικῶς, προπηλακιστικῶς χρῆσθαι, ῶμαι, τινί · ὑβρίζειν, προπηλακίζειν, ζω, σω, τινά, *Dém.*

Différemment (*diverse, dissimiliter*) ἄλλως, ἀλλοίως, ἀνομοίως, ἀνίσως, ἀνωμάλως, *Isocr.*

Différence (*discrimen, inis*) ἀλλοιότης, ητος, ἡ, *Plat.* διαφορά, ᾶς, ἡ, *Isocr.* Sans aucune différence, ἀδιαφόρως. En toute circonstance, il y a une différence du tout au tout entre l'ardeur et l'abattement, τὸ πᾶν διαφέρει ἐν παντὶ ἔργῳ προθυμία ἀθυμίας, *Xén. Cyrop. Liv.* I.

Différencier deux objets, *par ex.* le bien et le mal (*distinguere, guo, xi*) τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ διατάττειν, ττω, ξω, *Isocr.*

Différend (*controversia, æ*) ἀμφισβήτησις, εως, ἡ, *Isocr.* Terminer à l'amiable un différend (*controversiam amice dirimere, mo, emi*) τὴν ἀμφισβήτησιν φιλίως διαλύειν, ω, σω, *Isocr.*

Différent, e (*differens, tis*) διάφορος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.* ἀλλοῖος, α, ον · ἄνισος, ου, ὁ, ἡ · ἀνόμοιος, α, ον, *Plat.*

Différer beaucoup de quelqu'un en quelque chose (*plurimum ab aliquo in aliqua re differre, fero, distuli*) ἔν τινι πλεῖστόν τινος διαφέρειν, φέρω *, *Isocr.*

Différer une affaire, la remettre au lendemain (*aliquid in posterum diem differre, fero*) εἰς τὴν ὑστεραίαν τι ἀναβάλλεσθαι, ομαι, *Dém.*

Difficile (*difficilis, e*) δυσχερής, έος, ὁ, ἡ, *Plut.* χαλεπός, ή, όν : δύσκολος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Difficilement (*difficulter, ægre*) χαλεπῶς, δυσχερῶς, δυσκόλως, *Dém.*

Difficulté (*difficultas, atis*) δυσχέρεια, ας, ἡ · δυσκολία, ας, ἡ · χαλεπότης, ητος, ἡ, *Dém.* — d'uriner, δυσουρία, στραγγουρία, ας, ἡ, *Hipp.*

Difficultueux, euse (*morosus, a, um*) δύσκολος, ου, ὁ, ἡ · δυσάρεστος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Difforme (*deformis, e*) ἀσχήμων, ονος, ὁ, ἡ · δύσμορφος, ου, ὁ, ἡ, *Plut.*

Difformité (*deformitas, atis*) δυσμορφία, ἀμορφία, ας, ἡ, *Plut.*

Diffraction (*diruptio, onis*) διάῤῥηξις, εως, ἡ.

Diffus, use. Un style diffus (*sermonis prolixitas, atis*) μακρολογία, ας, ἡ. Etre diffus dans ses discours, μακρολογεῖν, ῶ, ήσω. Pour ne pas être trop diffus (*ne sim prolixior*) ἵνα μὴ μακρὰ λέγω, *Dém.* μακρολογῶ, ou μακροὺς λόγους ἀποτείνω, *Plat.* τοὺς λόγους ἀπομηκύνω, *Luc.*

Diffusément (*prolixe*) ἀποτάδην, *Luc.*

Diffusion du style (*sermonis prolixitas, atis*) μακρολογία, ας, ἡ, *Plat.* — de la lumière (*luminis diffusio*) ἡ τοῦ φωτὸς διάχυσις, εως, *Plut.*

Digastrique (*duplici ventre præditus, a, um*) διγαστρικός, ή, όν.

Digérer (*cibum concoquere, quo, xi*) βρῶμά τι πέπτειν, πτω, ψω, *Gal.* — un affront (*injuriam, iram concoquere*) ὕβριν, ὀργὴν πέπτειν, *Arist.* πεπαίνειν,

αίνω, *Xén.* χόλον καταπέπτειν, πτω, ψω, *Hom.*

Digeste (*digesta, orum*) πανδέκται, ῶν, οἱ, *Jurisc.*

Digestif, ive (*concoctioni aptus, a, um*) πεπτικός, ή, όν, *Arist.*

Digestion (*concoctio, onis*) πέψις, εως, ἡ, *Gal.* Défaut, difficulté de digestion, ἀπεψία, ας, ἡ, *Plut.* δυςπεψία, ας, ἡ, *Athén.* Digestion laborieuse, βραδυπεψία, ας, ἡ. Digestion facile, εὐπεψία, ας, ἡ, *Gal.* Aliment d'une facile digestion, εὔπεπτος, ου, ὁ, ἡ, *Gal.*

Digitale (*digitalis purpurea*, Linn.) δακτυλῖτις, ιδος, ἡ. — *Cette plante est ainsi nommée, parce que sa fleur approche de la figure d'un dé à coudre; elle est de la famille des scrofulaires.*

Digité, ée. Feuille digitée (*digitatum folium, ii*) δακτυλωτὸν φύλλον, ου, τό, *Athén.*

Digne de louange (*laude dignus, a, um*) ἐπαίνου ἄξιος, α, ον. Digne de haine (*odio dignus*) ἄξιος μισεῖσθαι, *Dém.* Juger quelqu'un digne de la mort, τιμᾶσθαί τινα θανάτου, *Plat.* Il a été jugé digne de remporter le prix, ἠξιώθη τῶν ἀριστείων, *Isocr.*

Dignement (*digne*) ἀξίως, *Dém.* — en bonne ou en mauvaise part.

Dignitaire. Les grands dignitaires d'un empire (*imperii magnates, um*) μεγιστᾶνες, ων, οἱ, *N. Test.*

Dignité (*dignitas, atis; honor, oris*) ἀξία, ας, ἡ· ἀξίωμα, ατος, τό, *Dém.* Traiter quelqu'un avec dignité, κατὰ τὴν ἀξίαν τιμᾶσθαι, ῶμαι, τινά, *Plat.* Etre élevé aux plus hautes dignités, ἐν μεγίστῃ ἀξιώσει εἶναι, *Hérod.* N'avoir égard ni à l'âge ni à la dignité de quelqu'un, ἡλικίας τε καὶ ἀξιώματος ἀφειδῶς ἔχειν, *Hérod.*

Digression (*digressio, onis*) παρέκβασις, εως, ἡ, *Xén.* Par forme de digression, διεξοδικῶς.

Digue (*moles; agger, eris*) χοῦς, οῦ, ὁ, *Thuc.* χῶμα, ατος, τό, *Dém.* Opposer une digue à la licence (*licentiam coërcere, ceo, cui*) τὴν ἄνεσιν ἀναστέλλειν, έλλω, ελῶ.

Dilacération (*dilaceratio, onis*) σπαραγμός, οῦ, ὁ, *Hérod.*

Dilacérer (*dilacerare, o, avi*) διασπαράττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Dilapidation (*profusi sumptus, uum*) ἀσωτεία, ας, ἡ, *Arist.*

Dilapider la fortune publique (*publica bona dilapidare, o, avi*) τὰ δημόσια χρήματα διασπαθᾷν, ῶ, ήσω, *Dém.* διασκορπίζειν, ζω, σω, *N. Test.*

Dilatation (*dilatatio, onis*) πλατυσμός, οῦ, ὁ, *Diosc.*

Dilater (*dilatare, o, avi*) πλατύνειν, ύνω, υνῶ, *N. Test.*

Dilection (*dilectio, onis*) ἀγάπησις, εως, ἡ, *Plut.*

Dilemme (*argumentum utrinque feriens*) δίλημμα, ατος, τό, *Arist.*

Diligemment (*diligenter*) ἐπιμελῶς, σπουδαίως, *Arist.*

Diligence (*diligentia, æ*) ἐπιμέλεια, ας, ἡ· σπουδή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Diligent, e (*diligens, entis*) ἐπιμελής, έος, ὁ, ἡ· σπουδαῖος, α, ον, *Dém.*

Diligenter [Se (*festinare, o, avi*) σπουδάζειν, άζω, άσω· σπεύδειν, ω, σω, *Dém.*

Diluvien, enne (*ad diluvium pertinens*) ὁ, ἡ, τὸ ἐκ τοῦ κατακλυσμοῦ.

Dimachère (*duobus gladiis armatus*) διμάχαιρος, ου, ὁ.

Dimanche (*dominica dies*) ἡ κυριακή, ῆς, *sous-ent.* ἡμέρα. *Les anciens disaient* (*dies solis*) ἡ τοῦ ἡλίου. Lundi (*dies lunæ*) ἡ τῆς σελήνης, κ. τ. λ.

Dime. — *Voyez* **Dixme**.

Dimension (*dimensio, onis*) διαμέτρησις, ἀναμέτρησις, εως, ἡ, *Plut.* Les trois dimensions d'un corps sont la longueur, τὸ μῆκος· la largeur, τὸ πλάτος· *et* la hauteur *ou* profondeur, τὸ ὕψος ἢ βάθος, εος-ους.

Diminuer (*diminuere, o*) μειοῦν, ὀλιγοῦν, ῶ, ώσω, *Hésych.* ἐλαττοῦν, ῶ, ώσω, *Thuc.* — (*imminui, or*) φθίνεσθαι, ομαι, *Plat.*

Diminutif, ive (*diminutivus, a, um*) ὑποκοριστικός, ή, όν, *Gramm.*

Diminution (*imminutio, onis*) ἐλάττωσις, μείωσις, φθίσις, εως, ἡ, *Plat.*

Dinde (*indica gallina, æ*) μελεαγρίς, ίδος, ἡ.

Dindon (*indicus gallus, i*) ἰνδικὸς ἀλεκτρυών, όνος.

Dindonneau, *diminutif du mot précédent.*

Diner (*prandium, ii*) ἄριστον, ου, τό, *Thuc.* Dîner frugal, ὀλιγαριστία, ας, ἡ, *Plut.* Donner à dîner à quelqu'un, ἀριστίζειν, ίζω, ίσω, τινά, *Aristoph.* Préparer le dîner, ἀριστοποιεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* L'après-dîner, δείλη, ης, ἡ. Le temps du dîner, ἀριστωτός, οῦ, ὁ, *Hésych.*

Diner (*prandere, eo, di*) ἀριστᾷν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Diocèse (*diœcesis, is*) διοίκησις, εως, ἡ. R. οἶκος, *domus.*

Diodore de Sicile, Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, ου.

Diogène, philosophe cynique, Διογένης, εος-ους, ὁ Κυνικός, οῦ.

Diomède, fils de Tydée, Διομήδης, εος-ους, ὁ.

Dionysiaques (*Bacchanalia, ium*) Διονυσιακά, ῶν, τά. Célébrer les dionysiaques, διονυσιάζειν, άζω, άσω.

Dioptrique (*dioptrica, æ*) διοπτρική, ῆς, ἡ. R. ὄπτομαι *et* διά.

Dioscures [Les (*Jovis filii*) Διόσκουροι, ων, οἱ· Κάστωρ, ορος, καὶ Πολυδεύκης, εος-ους.

Diphthongue (*diphthongus, i, f.*) δίφθογγος, ου, ἡ, *Gramm.* R. φθόγγος *et* δίς.

Diplomate (*politicæ peritus, a*) πολιτικός, ική.

Diplomatie (*politica scientia, æ*) πολιτική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* τέχνη.

Diplomatique (*politicus, a, um*) διπλωματικός, ή, όν.

Diplôme (*diploma, atis*) δίπλωμα, ατος, τό, *Bud.*

Diptère (*binas alas habens*) δίπτερος, ου, ὁ, ἡ.

Diptyques (*duplicati pugillares*) δίπτυχα δελτάρια, ίων.

Dire (*dicere, co, xi; loqui, or*) λέγειν, γω, ξω, *Plut.* λαλεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.* Ne dire que des frivolités (*inania loqui, or*) κενολογεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.* φλυαρεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Dire une chose, et en penser une autre (*aliud dicere, aliud facere*) ἄλλα λέγειν, ἄλλα πράττειν, *Plut.* C'est à vous, *ou* c'est de vous que je dis ces choses, ταῦτά σοι, ἢ ταῦτα περί σου λέγω, *Xén.* Dire son avis sur une question, τὴν γνώμην περί τινος ἀποφαίνεσθαι, *Xén.* Dire franchement ce qu'il en est, τὸν ἐόντα λόγον λέγειν, *Hér.* Chose qu'il n'est pas permis de dire (*dictu nefas*) ὃ μηδ' εἰπεῖν τινι θέμις, *Plat.* Pour ainsi dire (*ut ita dicam*) ὡς ἔπος εἰπεῖν, *Dém.* C'est-à-dire (*id est*) τοῦτ' ἔστι. Dis-je, dit-il (*inquam, inquit*) φημί, φησί. On dit partout (*in ore est omnium*) διαγγέλλεται, *Hérod.*

Direct, e (*directus, a, um*) εὐθύς, εῖα, ύ· εὐθυντός, ή, όν, *Arist.*

Directement (*recta*) εὐθύ, *Xén.* Directement opposé, ἐναντίος, α, ον· ἀντικείμενος, η, ον.

Directeur, trice (*rector, trix*) εὐθυντήρ, ῆρος, ὁ. — d'un collége, γυμνασιάρχης, ου, ὁ, *Esch.* — de conscience, πνευματικὸς πατήρ, τρός.

Direction (*directio, onis*) εὔθυνσις, εως, ἡ, *Arist.*

Diriger (*dirigere, go, rexi*) κατευθύνειν, ύνω, υνῶ, *Plut.* — quelqu'un dans le chemin de la vertu, τινὰ ἐπ' ἀρετὴν προτρέπειν, πω, ψω, *Xén.*

Dirimant, e. Empêchement dirimant (*dirimens* ou *prohibitorium impedimentum, i*) ἀπαγορευτικὸν ἐμπόδιον, ίου.

Disant. Homme bien disant (*disertus homo, inis*) ἐλλόγιμος ἄνθρωπος, λόγιος, δεινὸς εἰπεῖν, *Dém.* Soi-disant, ἐπαγγελλόμενος, ένη.

Discernement (*discrimen, inis; judicium, ii*) διάκρισις, εως, ἡ, *Arist.*

Discerner (*discernere, no, crevi*) διακρίνειν, ίνω, ινῶ, *Isocr.* — l'honnête de ce qui ne l'est pas (— *honesta a turpibus*) τὰ καλά, καὶ τὰ μή, διαλογίζεσθαι, ομαι, *Esch.*

Disciple (*discipulus, a*) μαθητής, ήτρια. Les disciples de Socrate, οἱ ἀμφὶ τὸν Σωκράτην. En ce temps-là, Jésus dit à ses disciples, ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, *N. Test.*

Discipline (*disciplina, æ*) παιδεία, ας, ἡ, *Isocr.* εὐταξία, ας, ἡ. — (*flagellum, i*) μάστιξ, ιγος, ἡ.

Discipliné, ée. Soldats bien disciplinés (*bona disciplina exercitati milites*) καλῶς γεγυμνασμένοι στρατιῶται, ῶν.

Discipliner (*instituere, uo, ui*) παιδεύειν, μαθητεύειν, ω, σω, *Esch.*

Discobole (*disci jaculator, oris*) δισκοβόλος, ου, ὁ.

Discontinuation (*intermissio, onis*) διάλειψις, εως, ἡ, *Plut.* Sans discontinuation (*sine intermissione*) ἀδιαλείπτως, *N. Test.* οὐκ ἀναπαυόμενος, μένη, *Xén. Cyrop. Liv.* II.

Discontinuer (*intermittere, tto, si*) διαλείπειν, πω, ψω, *Théophr.* Il n'a jamais discontinué de s'instruire, οὐ πώποτε διέλιπε μανθάνων.

Disconvenance (*discrepantia, æ*) ἀναρμοστία, ας, ἡ, *Plat.*

Disconvenir (*discrepare, o, ui*) ἀναρμοστεῖν, ῶ, ήσω. Personne ne disconvient de cela (*res in confesso est*) τοῦτο πάντες προςομολογοῦσιν, *Dém.*

Discord: — *Voyez* **Discordant**.

Discordance (*discrepantia, æ*) διαφωνία, ας, ἡ, *Plat.*

Discordant (*discors, ordis*) ἀσύμφωνος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Discorde (*discordia, æ*) διχοστασία, ας, ἡ, *Plut.* Discorde civile, ταραχτικὰ τῆς πολιτείας πάθη, ῶν, *Plut.* — *Homère dépeint ainsi la déesse de la Discorde, qu'il appelle* Ἔρις, ιδος, ἡ.

Ἥτ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει.
Iliad. IV, 442, 443.

— *Virgile a traduit ces deux beaux vers, en les appliquant à la déesse de la Renommée*, Fama, æ.

Parva metu primo; mox sese attollit in auras,
Ingrediturque solo, et caput inter nubila condit.
Eneid. IV, 176, 177.

Discorder (*discordare, o, avi*) διαφωνεῖν, ῶ, ήσω, *Arist.*

Discoureur, euse (*loquaculus, a*) σπερμολόγος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Discourir (*disserere, o, ui*) διαλέγεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Discours (*sermo, onis*) λόγος, ου, ὁ, *Dém.* Les discours qui sortaient de la bouche de Nestor surpassaient le miel en douceur, Νέστορος ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή, *Hom. Il.* I, 249.

Discrédit. Tomber en discrédit (*vilescere, sco*) εἰς ἀπελεγμὸν ἔρχεσθαι, ομαι, *N. Test.*

Discret, ète (*circumspectus, a, um*) πεφυλαγμένος, η, ον, *Plut.*

Discrètement (*considerate*) περιεσκεμμένως, *Luc.*

Discrétion (*prudentia, æ*) σωφροσύνη, ης, ἡ. Se rendre à discrétion (*victori se permittere, o, misi*) ἑαυτὸν τῷ κρείττονι παραδίδοσθαι, ομαι. Vivre à discrétion (*genio indulgere, geo, lsi*) ταῖς ἐπιθυμίαις χαρίζεσθαι, ομαι, *Arist.*

Disculper quelqu'un (*aliquem culpa liberare, o, avi*) τῆς αἰτίας τινὰ ἀπολύειν, ω, σω, *Isocr.* Se disculper d'une accusation, ὑπέρ τινος ἀπολογεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Discursif, ive (*disserendo aptus, a, um*) συμπερασματικός, ή, όν, *Philos.*

Discussif, ive (*diluendo aptus, a, um*) διαλυτικός, ή, όν, *Méd.*

Discussion (*dijudicatio, onis*) διάκρισις, διάγνωσις, εως, ἡ, *Isocr.*

Discuter une affaire (*rem accurate perpendere, do, di*) ἀκριβῶς τι ἐξετάζειν, άζω, άσω, *Dém.*

Disert, e (*disertus, a, um*) ῥητορικός, ή, όν· λέγειν δεινός, ή, όν, *Dém.*

Disertement (*diserte*) ἐλλογίμως, *Dém.*

Disette (*egestas, atis*) ἀπορία, ας, ἡ, *Dém.* Souffrir de la disette, σπάνει σίτου πιέζεσθαι, ομαι, *Xén.*

Diseur, euse. Diseur de riens (*nugator, oris*) ἀδόλεσχος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Disgrâce (*infortunium, ii*) δυστυχία, ας, ἡ· ἀτύχημα, ατος, τό, *Dém.* Encourir la disgrâce du roi (*regis gratia excidere, do, di*) τῆς τοῦ βασιλέως εὐνοίας διαμαρτεῖν, *Dém.*

Disgracié, ée, de la nature (*naturæ donis destitutus, a, um*) δυςφυής, έος, ὁ,ἡ· εἰδεχθής, έος, ὁ,ἡ, *Plut.*

Disgracier quelqu'un (*gratia aliquem privare, o, avi*) τινὰ τῆς εὐνοίας ἀποστερεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Disgracieux, euse (*injucundus, a, um*) ἀηδής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Disjoindre (*disjungere, go, xi*) διαζευγνύναι, υμι *, *Esch.*

Disjonctif, ive (*disjunctivus, a, um*) διαζευκτικός, ή, όν, *Gramm.*

Disjonction (*disjunctio, onis*) διάζευξις, εως, ἡ, *Grég. Naz.*

Dislocation (*luxatio, onis*) ἐξάρθρωμα, ατος, τό, *Arist.*

Disloquer (*luxare, o, avi*) ἐξαρθροῦν, ῶ, ώσω, *Arist.* Se disloquer le pied, τὸν πόδα στρέφειν, φω, ψω, *Hér.*

Disparaître (*evanescere, sco*) ἀφανίζεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Disparate (*inæqualitas, atis*) ἀνωμαλία, ας, ἡ. — (*dispar, aris*) ἀνόμοιος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.* Ces choses sont disparates, ταῦτα οὐ συμφωνεῖ.

Disparité (*inæqualitas, atis*) ἀνωμαλία, ας, ἡ· διαφορά, ᾶς, ἡ, *Isocr.*

Disparition (*e conspectu ablatio, onis*) ἀφάνισις, εως, ἡ.

Disparu, ue (*evanidus, a, um*) φροῦδος, η, ον, *Eur.* ἐξίτηλος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.* Il n'y a plus de maison, tout a disparu, οὐχ εἰσὶ δόμοι, φροῦδα τὰ πάντα, *Eur.*

Dispendieux, euse (*sumptuosus, a, um*) δαπανηρός, ά, όν, *Xén.*

Dispensateur (*dispensator, oris*) διοικητής, οῦ, ὁ,ἡ, *Plut.*

Dispensation (*dispensatio, onis*) διοίκησις, εως, ἡ, *Dém.*

Dispense (*immunitas, atis*) ἀτέλεια, ας, ἡ, *Dém.*

Dispenser quelqu'un de quelque charge (*immunitatem ab aliqua re alicui tribuere, uo, ui*) διδόναι, δίδωμι* τινὶ ἀτέλειάν τινος, *Dém.* — (*dispensare, o, avi*) οἰκονομεῖν, ῶ, ήσω· διανέμειν, μω, μῶ, *Plut.*

Disperser (*dispergere, go, si*) διασκεδάζειν, άζω, άσω, *Thuc.* διασπείρειν, είρω, ερῶ, *Isocr.* διασκορπίζειν, ίζω, ίσω, *N. Test.*

Dispersion (*dispersio, onis*) διασκορπισμός, οῦ, ὁ.

Disponible (*quo uti licet*) εὐδιάθετος, ου, ὁ,ἡ.

Dispos (*agilis, e*) εὐκίνητος, ου, ὁ,ἡ, *Hipp.*

Disposer (*disponere, no, sui*) διατιθέναι, τίθημι*, *Luc.* κατὰ τρόπον τάττειν, ττω, ξω, *Isocr.* Disposez de mes biens, comme des vôtres (*utere bonis meis, tanquam tuis*) τοῖς ἐμοῖς ἀγαθοῖς χρῶ, ὡς τοῖς σαυτοῦ. Se disposer à quelque chose (*sese ad aliquid comparare, o, avi*) ἑαυτὸν ἐπί τι παρασκευάζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Disposition (*dispositio, onis*) διάθεσις, εως, ἡ· διάταξις, εως, ἡ. Etre en bonne ou en mauvaise disposition (*bene vel male affici, ior*) καλῶς ἢ κακῶς ἔχειν, *tant au physique qu'au moral.* — d'un discours, οἰκονομία, ας, ἡ, *Athén.*

Disproportion (*inæqualitas, atis*) ἀσυμμετρία, ας, ἡ· ἀῤῥυθμία, ας, ἡ.

Disproportionné, ée (*proportione carens, entis*) ἀσύμμετρος, ου, ὁ,ἡ· ἄῤῥυθμος, ου, ὁ,ἡ.

Disputable (*controversus, a, um*) ἀμφισβητήσιμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Dispute (*contentio, onis; rixa, æ*) ἀμφισβήτησις, εως, ἡ· ἔρις, ιδος, ἡ, *Xén.* Ils sont toujours en dispute, φιλονεικῶς ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους. Dispute de mots, λογομαχία, ας, ἡ.

Disputer (*disceptare, o, avi; contendere, do, di*) ἀμφισβητεῖν, ῶ, ήσω· ἁμιλλᾶσθαι, ῶμαι, τινὶ περί τινος, *Isocr.* φιλονεικεῖν, ῶ, ήσω, πρός τινα περί τινος, *Hérod.* Se disputer pour des mots, λογομαχεῖν, ῶ, ήσω, *Den. Aréop.*

Disputeur (*rixosus, a, um*) ἐριστικός, ή, όν, *Luc.*

Disque, palet (*discus, i*) δίσκος, ου, ὁ. Celui qui s'exerçait à lancer le disque *s'appelait* δισκοβόλος, ου, ὁ, *et* l'exercice *se nommait* δισκοβολία, ας, ἡ, *Poll.*

Disquisition (*disquisitio, onis*) ἐξέτασις, εως, ἡ, *Luc.*

Dissection (*dissectio, onis*) ἀνατομή, ῆς, ἡ, *Méd.*

Dissemblable (*dissimilis, e*) ἀνόμοιος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* Etre dissemblables en tout point (*plane dissimiles esse inter se*) μηδὲν ἀλλήλοις ἐοικέναι, *Elien.*

Dissemblance (*dissimilitudo, inis*) ἀνομοιότης, ητος, ἡ, *Isocr.*

Disséminer (*disseminare, o, avi*) διασπείρειν, είρω, ερῶ, *Xén.*

Dissension (*dissensio, onis*) διχόνοια, ας, ἡ· διαφωνία, ας, ἡ, *Dém.*

Disséquer (*dissecare, co, cui*) διατέμνειν, ἀνατέμνειν, τέμνω*.

Dissertation (*dissertatio, onis*) διάλεξις, εως, ἡ· διαλογισμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Disserter (*dissertare, o, avi*) διαλογίζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Dissidence (*dissidentia, æ*) διαφορά, ᾶς, ἡ, *Dém.*

Dissimilaire (*dissimilis, e*) ἀνόμοιος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Dissimilitude (*dissimilitudo, inis*) ἀνομοιότης, ητος, ἡ, *Isocr.*

Dissimulateur (*dissimulator, oris*) εἴρων, ωνος, ὁ, *Arist.*

Dissimulation (*dissimulatio, onis*) εἰρωνεία, ας, ἡ. *Dém.*

Dissimulé, ée (*tectus, a, um*) κρυπτικός, ή, όν.

Dissimuler (*dissimulare, o, avi*) εἰρωνεύεσθαι, ομαι, *Plat.* — la vérité, τἀληθὲς ἀποκρύπτεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Dissipateur, trice (*decoctor, oris*) ἄσωτος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Dissipation (*dissipatio, onis*) διασκέδασις, εως, ἡ· ἀσωτεία, ας, ἡ. — *distraction* (*mentis aberratio, onis*) ἀπροσεξία, ας, ἡ.

Dissipé, ée. Esprit dissipé (*vagans animus, i*) ἀπερίσκεπτος νοῦς, οῦ.

Dissiper l'armée ennemie (*hostium copias dissipare, o, avi*) τοὺς πολεμίους διασκεδάζειν, άζω, άσω. Dissiper son patrimoine (*patrimonium profundere, do, fudi*) τὰ ἐκ τοῦ πατρὸς χρήματα ἀσωτεύεσθαι, ομαι, *Elien.*

Dissolu, ue (*dissolutus, a, um*) ἀνειμένος, η, ον· ἄσωτος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Dissoluble (*dissolubilis, e*) διαλυτός, ή, όν· εὔλυτος, ου, ὁ,ἡ.

Dissolument (*dissolute*) ἀσώτως, ἀνειμένως.

Dissolutif, ive (*dissolvendo aptus, a, um*) διαλυτικός, ή, όν.

Dissolution (*dissolutio, onis*) διάλυσις, εως, ἡ. Vivre dans la licence et dans la dissolution (*immoderate et intemperate vivere*) ἀνειμένως, ἀσώτως ζῆν, *N. Test.*

Dissolvant, e (*dissolvens, entis*) διαλυτικός, ή, όν.

Dissonance (*dissonantia, æ*) διαφωνία, ας, ἡ· διαφώνησις, εως, ἡ, *Plat.*

Dissonant, e (*dissonus, a, um*) διάφωνος, ου· δύσηχος, ου, ὁ,ἡ, *Herm.*

Dissoudre (*dissolvere, vo, vi*) διαλύειν, ω, σω, *Isocr.*

Dissous, oute (*dissolutus, a, um*) διάλυτος, ου, ὁ,ἡ.

Dissuader quelqu'un de faire quelque chose (*aliquid alicui dissuadere, deo, si*) ἀποτρέπειν, πω, ψω, τινά τινος, *Isocr.*

Dissuasion (*dissuasio, onis*) ἀντιλογία, ας, ἡ· ἀποτροπή, ῆς, ἡ, *Isocr.* L'auteur de la dissuasion *s'appelle* (*dissuasor, oris*) ὁ ἀποτρέπων, οντος· ἡ ἀποτρέπουσα, ης.

Dissyllabe (*dissyllabus, a, um*) δισσύλλαβος, ου, ὁ,ἡ, *Gramm.*

Distance (*distantia, æ*) ἀπόστασις, εως, ἡ, *Théophr.* — (*ab aliquo*) ἀπό τινος, *Xén.* ἡ κατὰ τόπον διάστασις, εως, *Plut.* διάστημα, ατος, τό, *Plat.* La distance de Toulouse à la Capitale est de 72 myriamètres, ἀπέχει ἡ Θολῶσα τῆς Μητροπόλεως μυριόμετρα δύω καὶ ἑβδομήκοντα, *calqué sur une phrase d'Hérodien.*

Distant, e (*distans, antis*) ἀφιστάμενος, η, ον, *Arist.*

Distendre (*distendere, do, di*) διατείνειν, είνω, ενῶ, *Xén.*

Distendu, ue (*distensus, a, um*) διατεταμένος, η, ον.

Distension (*distensio, onis*) διάτασις, εως, ἡ, *Plat.*

Distillateur (*qui per distillationem herbarum succos exprimit*) μυροποιός, οῦ, ὁ,ἡ.

Distillation (*distillatio, onis*) ἀπόσταξις, εως, ἡ· κατασταγμός, οῦ, ὁ· σταλαγμός, οῦ, ὁ, *Gal.*

Distiller (*stillare, distillare, o, avi*) ἀποστάζειν, ou καταστάζειν, άζω, άξω, *Luc.* Arbre qui distille le miel de ses feuilles, δένδρον ἀπὸ τῶν φύλλων μέλι ἀπολεῖβον, οντος, *Diod. Sic.*

Distinct, e (*distinctus, a, um*) διωρισμένος, η, ον. Une voix distincte (*clara et nitida vox, vocis*) λαμπρὰ καὶ καθαρὰ φωνή, ῆς.

Distinctement (*distincte, clare*) διωρισμένως, καθαρῶς. Prononcer distinctement, ἀρτιστομεῖν, ῶ, ήσω.

Distinctif, ive (*discernendi vim habens, entis*) διακριτικός, ή, όν. Le caractère distinctif de la vertu (*peculiaris et propria virtutis natura*) ἡ τῆς ἀρετῆς ἰδιοσυγκρισία, ας. Les marques distinctives de la royauté (*regia insignia, ium*) τὰ τοῦ βασιλέως ἐπίσημα ou γνωρίσματα,

ων· τὰ βασιλικὰ παράσημα, ων, *Plut.*
Distinction (*distinctio, onis*) διορισμός, οῦ, ὁ, *Aristoph.* διάκρισις, εως, ἡ, *Arist.* Sans distinction (*promiscue*) ἀδιακρίτως.
Distingué, ée. Personnage distingué (*inclytus vir, i*) κλυτὸς ἀνήρ, έρος-δρός, ὁ. — par sa vertu (*virtute clarus*) ἐπ' ἀρετῇ δεδοξασμένος, *Polyb.*
Distinguer (*distinguere, guo, xi*) διορίζειν, ίζω, ίσω· διακρίνειν, ίνω, ινῶ. — les actions louables des actions honteuses, τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ διατάττειν, ττω, ξω, *Isocr.*
Distique (*distichum, i*) δίστιχον, ου, τό.
Distorsion (*distorsio, onis*) διαστροφή, ῆς, ἡ, *Théophr.* — des yeux, στραβισμός, οῦ, ὁ, *Paul Egin.*
Distraction (*distractio, onis*) διασπασμός, οῦ, ὁ, *Plut.* — (*mentis aberratio, onis*) ἀπροσεξία, ας, ἡ.
Distraire (*distrahere, ho, xi*) διασπᾶν, ῶ, άσω, *Xén.* Se distraire l'esprit (*mentem recreare, o, avi*) ἀναπαύεσθαι, ομαι· ἑαυτὸν ἀναλαμβάνειν, ω*, *Dém.*
Distrait, e (*aliud agens, entis*) ἀπρόσεκτος, ου, ὁ,ἡ.
Distribuer (*distribuere, uo, ui,* aliquid in aliquos, *Cic.*) διανέμειν, μω, μῶ, τὶ πρός τινας, *Dém.*
Distributeur, trice (*distributor, oris*) διανομεύς, έως, ὁ.
Distributif, ive (*suum cuique tribuens*) διανεμητικός, ή, όν.
Distribution (*distributio, onis*) διανέμησις, εως, ἡ· διανομή, ῆς, ἡ.
District. Cela n'est pas de mon district, *prov.* (*hoc ad me nihil attinet*) ταῦτα οὐδὲν προσήκει μοι, *Dém.*
Dit, ite. Les dits et gestes d'Alexandre le Grand (*Alexandri Magni dicta et facta*) τὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μεγάλῳ λεχθέντα τε καὶ πραχθέντα.
Dithyrambe (*dithyrambus, i*) διθύραμβος, ου, ὁ. — *sorte de poésie particulièrement consacrée à* Bacchus, *surnommé* Διθύραμβος. RR. δίθυρος, ου, biforis, *et* ἐμβαίνω, ingredior; *quia Bacchus primum ex Semele, et deinde ex femore Jovis natus, adeoque* bis *in vitam* ingressus *fingitur.* Alii aliter.
Dithyrambique (*dithyrambicus, a, um*) διθυραμβικός, ή, όν.

Diton (*duplicis toni intervallum, i*) διτονία, ας, ἡ, *Mus.*
Diurétique (*urinam ciens*) διουρητικός, ή, όν, *Méd.*
Diurne (*diurnus, a, um*) ἡμερήσιος, ία, ιον, *Astron.*
Divaguer (*divagari, or*) πλανᾶσθαι, ῶμαι, *Xén.*
Divergence (*diversa inclinatio, onis*) τὸ ἑτεροῤῥεπές, έος.
Divergent, e (*diversam in partem vergens, entis*) ἑτερόῤῥοπος, ου, ὁ,ἡ: ἑτεροῤῥεπής, έος, ὁ,ἡ.
Diverger (*diversam in partem vergere, go*) ἑτεροῤῥεπεῖν, ou ἑτεροῤῥοπεῖν, ῶ, ήσω.
Divers, e (*diversus, a, um*) διάφορος, ου, ὁ,ἡ· διαφέρων, ουσα, ον, *Isocr.* De diverses couleurs, ποικιλόχρους, ου, ὁ,ἡ. De diverses formes, ποικιλόμορφος, ου, ὁ,ἡ.
Diversement (*diverse*) ἄλλως, ἀλλοίως.
Diversifier (*variare, o, avi*) ποικίλλειν, διαποικίλλειν, ίλλω, ιλῶ, *Isocr.*
Diversion (*deflexio, onis*) παρατροπή, ῆς, ἡ.
Diversité (*diversitas, atis*) ἀλλοιότης, διαφορότης, ητος, ἡ, *Plat.*
Divertir (*delectare, o, avi*) τέρπειν, πω, ψω, τινά τινι, *Isocr.* εὐφραίνειν, αίνω, ανῶ. *Dém.* Se divertir (*oblectari, or*) τέρπεσθαι, ἥδεσθαι, ομαι, *Dém.* εὐφραίνεσθαι, ομαι, *Luc.*
Divertissant, e (*jucundus, a, um*) τερπνός, ή, όν, *Isocr.* ἡδύς, εῖα, ύ, *Dém.*
Divertissement (*oblectatio, onis*) τέρψις, εως, ἡ, *Isocr.* εὐφροσύνη, ης, ἡ, *Xén.*
Dividende (*dividendum, i*) μεριστέον, ου, τό.
Divin, ine (*divus, divinus, a, um*) θεῖος, εία, εῖον, *Dém.* δαιμόνιος, ία, ιον, *Hom.*
Divination (*divinatio, onis*) μαντεία, ας, ἡ, *Arist.* — par l'inspection des mains, χειρομαντεία, ας, ἡ. — par le feu, πυρομαντεία, ας, ἡ. — par les flèches, βελομαντεία, ας, ἡ, κ.τ.λ.
Divinatoire. Art, baguette divinatoire, (*ars vaticinandi, virga divinando apta*) τέχνη, ῥάβδος μαντευτική.
Divinement (*divine, divinitus*) θείως, δαιμονίως, *Luc.*

Diviniser (*divinos honores tribuere, uo, ui*) ἀποθεοῦν, ῶ, ώσω.

Divinité (*Divinitas, atis*) Θεότης, Θειότης, ητος, ἡ. *Isocr.*

Diviser (*dividere, do, si*) μερίζειν, διαμερίζειν, ίζω, ίσω, *N. Test.* διαιρεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.* Diviser en deux, en trois, διχοτομεῖν, τριχοτομεῖν, ῶ, ήσω.

Diviseur (*divisor, oris*) μεριστής, οῦ, ὁ.

Divisible (*dividuus, a, um*) διαιρετός, ή, όν· εὐμέριστος, ου, ὁ,ἡ.

Division (*divisio, onis*) μερισμός, οῦ, ὁ· διαίρεσις, εως, ἡ. — (*discordia, æ*) διχόνοια, ας, ἡ· διαφορά, ᾶς, ἡ, *Dém.*

Divorce (*divortium, ii*) ἀπόπεμψις, εως, ἡ.

Divorcer (*uxorem dimittere, o, si*) τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἀπολύειν, ω, σω, *Matth.*

Divulguer (*pervulgare, o, avi*) διαφημίζειν, ίζω, ίσω· διαθρυλλεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.*

Dix (*decem*) δέκα, οἱ, αἱ, τά. Le nombre dix, δεκάς, άδος, ἡ. Dix fois (*decies*) δεκάκις. L'espace de dix ans, δεκαετία, ας, ἡ. Les dix commandements de Dieu, δεκάλογος, ου, ὁ. Dix mille, μύριοι, αι, α.

Dixième (*decimus, a, um*) δέκατος, η, ον, *Dém.*

Dixièmement (*decimo loco*) κατὰ τὸ δέκατον.

Dixme (*decima pars, artis*) ἡ δεκάτη, ης, *Dém.* La dixme consacrée à Apollon, ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος δεκάτη, *Xén.* Lieu où se paye la dixme, δεκατευτήριον, ίου, τό, *Xén.*

Dixmer (*decimas exigere, go, egi*) δεκατεύειν, ω, σω, *Dém.* Action de dixmer (*decimatio, onis*) δεκάτευσις, εως, ἡ.

Dixmeur (*decimator, oris*) δεκατευτής, οῦ, ὁ.

Dizain (*decem versus*) δεκάστιχον, ου, τό.

Dizaine (*decem*) δεκάς, άδος, ἡ. Une dizaine de personnes (*decem homines*) δέκα ἄνθρωποι.

Dizenier (*decurio, onis*) δεκάδαρχος, δεκαδάρχης, ου, ὁ, *Phil.* Exercer les fonctions de —, δεκαδαρχεῖν, ῶ, ήσω, *Hésych.*

Docile (*docilis, e*) εὐμαθής, έος, ὁ,ἡ, πρός τι, *Dém.* φιλομαθής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.* Etre docile aux ordres de quelqu'un, τινὶ εὐπειθεῖν, ou πειθαρχεῖν, ῶ, ήσω.

Docilement (*dociliter*) εὐμαθῶς, εὐπειθῶς, φιλομαθῶς.

Docilité (*docilitas, atis*) εὐμάθεια, ας, ἡ, *Luc.* φιλομάθεια, ας, ἡ.

Docimasie (*metallorum probatio*) δοκιμασία, ας, ἡ. *On dit aussi*

Docimastique, δοκιμαστική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* τέχνη.

Docte (*doctus, a, um*) πεπαιδευμένος, η, ον· πολυμαθής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Doctement (*docte*) πεπαιδευμένως, *Isocr.* Ouvrage doctement composé (*doctum opus, eris*) σοφὸν ἔργον, ου, *Plut.*

Docteur (*doctor, oris*) διδάσκαλος, ου, ὁ. — ès Lettres, γραμματοδιδάσκαλος, ου, ὁ. — en droit, νομοδιδάσκαλος, κ.τ.λ.

Doctoral, e (*doctoris proprius, a, um*) διδασκαλικός, ή, όν.

Doctorat (*doctoris gradus, us*) διδασκαλικὸν ἀξίωμα, ατος.

Doctrine (*doctrina, æ*) διδασκαλία, ίας, ἡ. La doctrine chrétienne, ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία, ας. Un homme d'une grande doctrine (*vir eminenti doctrina*) ὁ τῆς παιδείας ἀληθῶς τετυχηκώς, ότος, *Dém.*

Document (*documentum, i*) δίδαγμα, δεῖγμα, ατος, τό, *Dém.*

Dodécaèdre (*duodecim basibus innixus, a, um*) δωδεκάεδρος, ου, ὁ,ἡ, *Géom.*

Dodécagone (*duodecies angulatus, a, um*) δωδεκάγωνος, ου, ὁ,ἡ, *Géom.*

Dodone, ville et forêt d'Epire, célèbre par ses oracles, Δωδώνη, ης, ἡ.

Dodu, ue (*pinguis, e*) πολύσαρκος, ου, ὁ,ἡ· πίων, ονος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Doge de Venise (*Venetorum dux, ucis*) ὁ τῶν Ἑνετῶν ἡγεμών, όνος.

Dogmatique (*dogmaticus, a, um*) δογματικός, ή, όν.

Dogmatiquement (*ore dogmatico*) δογματικῶς.

Dogmatiser (*dogmata prædicare, o, avi*) δογματίζειν, ίζω, ίσω.

Dogmatiste (*dogmatum auctor, oris*) δογματιστής, οῦ, ὁ.

Dogme (*dogma, atis; sententia, æ*) δόγμα, ατος, τό, *Plut.* δόξα, ης, ἡ, *Arist.*

Dogue (*molossus canis, is*) μολοσσός, οῦ, ὁ, *sous-ent.* κύων.

Doigt (*digitus, i*) δάκτυλος, ου, ὁ. Le pouce (*pollex, icis*) ἀντίχειρ, ειρος, ὁ, *Gal.* Le second doigt (*index, icis*) λιχα-

νός, οῦ, ὁ. Le doigt du milieu (*medius, ii*) μέσος, ου. Le quatrième doigt (*annularis, is*) παράμεσος, ou δακτυλιώτης, ου. Le petit doigt (*minimus, i*, ou *auricularis, is*) μικρός, οῦ, ou ὠτίτης, ου. Montrer quelqu'un au doigt (*aliquem digito monstrare, o, avi*, Hor.) τινὰ δακτυλοδεικτεῖν, ῶ, ήσω, *Chrys*. Toucher quelque chose du bout des doigts (*aliquid extremo digito attingere, go, tigi*) τινὸς ἄκρῳ δακτύλῳ ἅπτεσθαι, ομαι, *Luc*. Les nœuds ou jointures des doigts (*digitorum articuli*) κόνδυλοι, ων, οἱ. Qui concerne les doigts (*digitalis, e*) δακτυλικός, ή, όν, Qui a des doigts (*digitatus, a, um*) δακτυλωτός, ή, όν, *Athén*.

Doigtier (*digitale, is*) δακτυλήθρα, ας, ή, *Xén*.

Dol (*dolus, i*) δόλος, ου, ὁ. Sans dol ni fraude, ἀδόλως, *Thuc*.

Doléances (*lamentationes, um*) θρῆνοι, ων, οἱ, *Sept*.

Dolemment (*lugubriter*) θρηνητικῶς, πενθικῶς, *Xén*.

Dolent, e (*querulus, a, um*) θρηνητικός, ή, όν · ὀδυρτικός, ή, όν, *Arist*.

Doloire (*dolabra, æ*) σκέπαρνον, ου, τό, *Hom*. ἀξίνη, ης, ἡ, *Xén*. Petite doloire (*dolabella, æ*) ἀξινίδιον, ίου, τό.

Dom *ou* **Don** (*dominus, i*) κύριος, ίου, ὁ.

Domaine de la couronne (*regium patrimonium, ii*) τὰ βασιλικὰ ὑπάρχοντα, ων.

Dôme (*concameratum fastigium, ii*) δῶμα, ατος, τό · θόλος, ου, ὁ.

Domesticité (*domesticus status, us*) οἰκειότης, ητος, ἡ · οἰκετία, ας, ἡ.

Domestique (*domesticus, a, um*) οἰκεῖος, α, ον, *Dém*. Les domestiques d'une maison (*famuli* ou *servi, orum*) θεράποντες, ων, οἱ, *Xén*. οἰκέται, ῶν, οἱ, *Dém*.

Domestiquement (*domestice*) οἰκείως. — (*serviliter*) δουλικῶς, *Luc*.

Domicile (*domicilium, ii*) οἰκητήριον, ίου, τό, *Plut*.

Dominant, e (*dominans, antis*) δεσπόζων, ουσα, ον.

Dominateur, trice (*dominator, trix*) ἐξουσιαστικός, ή, όν · ἐπιτακτικός, ή, όν, *Plat*.

Domination (*dominatio, onis*) δεσποτεία, ας, ἡ, *Dém*.

Dominer (*dominari, or*) κυριεύειν, ω, σω, τινά · δεσπόζειν, όζω, όσω, τινός, *Dém*. — (*supereminere, eo, ui*) ὑπερέχειν, ἐξέχειν, χω, ξω, *Arist*. Se laisser dominer par les plaisirs, ὑφ' ἡδονῶν κρατεῖσθαι, οῦμαι · τῆς ἡδονῆς ἡσσᾶσθαι ou ἡττᾶσθαι, ῶμαι.

Dominical, e. Oraison dominicale (*dominica oratio, onis*) κυριακὴ εὐχή, ῆς, ἡ.

Dommage (*damnum, i*) βλάβη, ης, ἡ, *Plat*. ζημία, ας, ἡ, *Xén*.

Dommageable (*damnosus, a, um*) ζημιώδης, εος, ὁ, ἡ · βλαβερός, ά, όν, *Plat*.

Domptable (*domabilis, e*) εὐνίκητος, ου, ὁ, ἡ.

Dompter (*domare, o, ui*) δαμᾶν, ῶ, άσω · δαμάζειν, άζω, άσω, *Hom*. Habile à dompter les chevaux, ἱπποδάμος, ου, ὁ, ἡ.

Dompte-venin (*asclepias vincetoxicum*, Linn.) ἀσκληπιάς, άδος, ἡ.

Don (*donum, i*) δῶρον, ου, τό · δωρεά, ᾶς, ἡ, *Dém*. Faire don à quelqu'un de quelque chose (*aliquid alicui dono dare, do, dedi*) δωρεῖσθαι, οῦμαι, τινί τι, *Arist*.

Donataire (*donatarius, ii*) δωρολήπτης, ου, ὁ.

Donateur, trice (*donator, dator, oris*) δωτήρ, ῆρος, ὁ, *Luc*. δοτήρ, δότειρα, *Xén*.

Donation (*donatio, onis*) δόσις, εως, ἡ, *Isocr*.

Donc (*igitur, ergo*) οὖν, τοίνυν, οὐκοῦν, δή, *Dém*.

Donjon (*turricula, æ*) πυργίσκος, ου, ὁ · πυργίον, ου, τό, *Luc*.

Donner quelque chose à quelqu'un (*aliquid alicui dare, do, dedi*) διδόναι, δίδωμι, τινί τι, *Dém*. L'action de donner (*datio, onis*) δόσις, εως, ἡ, *Isocr*. Donner la chasse à l'ennemi, τοὺς πολεμίους καταδιώκειν, κω, ξω. Donner les mains, *en signe de soumission*, τὰ χεῖρε προέχεσθαι, ομαι, *Thuc*. Se donner garde, se donner de garde de, φυλάττεσθαι, ομαι, τὶ ou τινά, *Hér*. Donner dans une embuscade, εἰς ἐνέδραν ἐμπίπτειν, πίπτω *, *Xén*. L'Arménien, ne sachant où donner de la tête (*quo se verteret nescius*, Cic.) se réfugie sur le haut d'une colline, ὁ Ἀρμένιος, ἀπορῶν ποῖ τρά-

ποιτο, ἐπὶ λόφον τινὰ καταφεύγει, *Xén. Cyrop. livr.* III.

Donneur, euse (*dator, oris*) δωτήρ, ῆρος, ὁ, *Luc.* δοτήρ, δότειρα, *Xén.*

Dont. *Locution adverbiale, qui remplace* duquel, de laquelle; de qui, de quoi; desquels, desquelles (*cujus, quorum, quarum; ou de quo, de qua, de quibus*) οὗ, ἧς, ὧν· οἷν, αἷν, κ. τ. λ.

Dorade (*aurata, æ*) χρύσοφρυς, υος, ὁ,ἡ, ἰχθύς τις.

Doré, ée (*inauratus, a, um*) ἐπίχρυσος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Dorénavant (*deinceps, posthac*) ἑξῆς, ἐφεξῆς, τολοιπόν, μετὰ ταῦτα, *Dém.* εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον; *Isocr.* εἰς τὸν λοιπόν, *Xén.* λοιπόν, *Anacr. Ode* I.

Dorer (*deaurare, inaurare, o, avi*) χρυσοῦν, ῶ, *Athén.* καταχρυσοῦν, ῶ, ώσω, *Plut.*

Doreur, euse (*inaurator, oris*) χρυσωτής, οῦ, ὁ.

Dorique. Dialecte dorique, δωρικὴ διάλεκτος, ου. Parler en langue dorique, δωριάζειν, άζω, άσω, *Anacr. Ode* X.

Dorloter [Se (*se curare molliter*, Tér.) τρυφᾶν, ῶ, *Dém.* θρύπτεσθαι, ομαι, *Xén.*

Dormant, e. Eaux dormantes (*resides aquæ, arum*) λιμνάζοντα ὕδατα, ων, *Bas.* En dormant (*in somnis*) κατ' ὄναρ.

Dormeur, euse (*somniculosus, a*) ὑπνωτικός, ική· ὑπνώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.* νυσταχτής, οῦ, ὁ, *Aristoph.*

Dormir (*dormire, io, ivi*) εὕδειν, καθεύδειν, δω, σω. — toute la nuit, ὅλην νύκτα, *Plat.* Ne pas dormir, ἀγρυπνεῖν, ῶ, ήσω. Avoir envie de dormir (*dormiturire, io*) νυστάζειν, άζω, άξω, *Aristoph.*

Dormitif, ive (*soporifer, era, erum*) καρωτικός, ή, όν, *Méd.*

Dorsal, e (*dorsalis, e*) νωταῖος, ou νωτιαῖος, α, ον. L'épine dorsale (*dorsalis spina, æ*) νωτιαία ἄκανθα, ης, *Arist.*

Dortoir (*dormitorium, ii*) κοιμητήριον, ίου, τό, *Athén.*

Dorure (*auratura, æ*) χρύσωμα, ατος, τό· χρύσωσις, εως, ἡ, *Plut.*

Dos (*dorsum, tergum, i*) νῶτος, ου, ὁ· νῶτα, ων, τά, *Xén.* Couché sur le dos (*supinus, a, um*) ὕπτιος, ία, ον, *Luc.* Tourner le dos (*terga vertere, to, ti*) τὰ νῶτα ἐπιστρέφειν, φω, ψω, *Luc.* A dos, par derrière (*a tergo*) κατόπισθεν, *Plat.* ἐξόπισθεν, *Plut.* L'épine du dos, ῥάχις, εως, ἡ.

Dose (*medicæ potionis modus, i*) δόσις, εως, ἡ.

Dossier d'une chaise (*scamni dorsum, i*) ὁ τοῦ θράνου νῶτος, ου.

Dot d'une fille (*dos, otis, f.*) προίξ, κός, ἡ, *Dém.* φερνή, ῆς, ἡ, *Sept.*

Dotal, e (*dotalis, e*) προικῷος, ou προίκειος, α, ον, *Théophyl.*

Dotation (*dotalia munera, um*) προίκεια δῶρα, ων, *Théophyl.*

Doter une jeune fille (*virginem dotare, o, avi*) τῇ παρθένῳ προῖκα διδόναι, δίδωμι*, *Dém.* τὴν παρθένον προικίζειν, ἐκπροικίζειν, ίζω, ίσω, *Phil.* φερνίζειν, ίζω, ίσω, *Sept. Exod.* XXII, 16.

Douaire, ἕδνα ou ἔεδνα, ων, τά.

Douairière (*vidua, æ*) χήρα, ας, ἡ, *Plut.* χηρεύουσα, ης, ἡ, *Dém.*

Douane (*portorium, ii*) τελώνιον, ίου, τό, *N. Test.*

Douanier (*portitor, oris*) τελώνης, ου, ὁ, *N. Test.*

Double (*duplex, icis; duplus, a, um*) διπλοῦς, ῆ, οῦν· διπλασίων, ονος, ὁ,ἡ· διπλάσιος, α, ον, *Polyb.* Paroles à double sens (*ambigua verba, orum*) ἀμφίβολα ῥήματα, ων.

Doublement (*dupliciter, duplo*) διπλῇ, διχῇ, *Dém.* δίπτυχα, *Hom.*

Doubler (*duplicare, o, avi*) διπλοῦν, ῶ, ώσω· διπλασιάζειν, άζω, άσω, *Plut.*

Doublure (*duplicatio, onis*) διπλασιασμός, οῦ, ὁ, *Plut.* δίπλωσις, εως, ἡ, *Arist.*

Douceâtre (*dulciculus, a, um*) ὑπόγλυκυς, εως, ὁ,ἡ.

Doucement (*leniter*) πράως, ἠπίως, *Dém.* — (*tacite*) ἠρέμα, σιγῇ, *Plat.*

Doucereux, euse. Faire le doucereux (*blande loqui, or*) αἰκάλλειν, άλλω, αλῶ, *Aristoph.*

Doucet, ette (*mellitus, a, um*) μελιχρός, ά, όν, *Luc.* — *au figuré*, αἱμύλος, ου, ὁ,ἡ.

Douceur (*dulcedo, inis*) γλυκύτης, ητος, ἡ· ἥδυσμα, ατος, τό. La douceur du langage (*sermonis lepores, um*) ἡ χάρις τοῦ λόγου, *Dém.*

Doucine (*cymatium, ii*, Vitr.) κυμάτιον, ίου, τό.

Doué, ée. Doué d'une insigne vertu (*insigni virtute præditus, a, um*) ἀρετῇ διαφέρων, ουσα, ον, *Isocr.* L'homme est doué d'une admirable organisation, ἐξαιρέτου κατασκευῆς ἔλαχεν ὁ ἄνθρωπος, *Phil.*

Douer (*gratificari, or*) χαρίζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Douillet, ette (*molliculus, a, um*) ἁβρότερος, α, ον, *Luc.*

Douillettement (*delicatule*) τρυφερῶς, θρυπτικῶς, *Poll.*

Douleur (*dolor, oris*) ἄλγος, εος, τό· ὀδύνη, ης, ἡ· πόνος, ου, ὁ. — de tête, κεφαλαλγία, ας, ἡ. — de dents, ὀδονταλγία, ας, ἡ. — de l'enfantement, ὠδίν, ῖνος, ἡ, *Plut.*

Douloir [Se (*dolere, eo, ui*) ἀλγεῖν, ῶ, ήσω, *Gal.*

Douloureusement (*dolenter*) ὀδυνηρῶς, *Jos.*

Douloureux, euse (*luctuosus, a, um*) ἀλγεινός, ή, όν· ὀδυνηρός, ά, όν, *Arist.*

Doute (*dubitatio, onis*) ἀμφισβήτησις, εως, ἡ, *Isocr.* ἀπορία, ας, ἡ, *Plut.* Sans doute (*procul dubio*) ἀναμφισβητήτως, ἀληθῶς, *Dém.*

Douter (*dubitare, o, avi*) ἀμφισβητεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.* διστάζειν, διστάζειν, άζω, άσω, *Matth.*

Douter [Se de quelque chose (*aliquid suspicari, or*) ὑποπτεύειν, ω, σω, τὶ, *Plat.*

Douteusement (*dubie*) ἀμφιβόλως, *Athén.* ἐνδοιαστῶς, *Thuc.*

Douteux, euse (*dubius, a, um*) ἀμφισβητήσιμος, η, ον· ἀμφίβολος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Douve (*doliaris asser, eris*) πιθώδης σανίς, ίδος.

Doux, ouce (*dulcis, e; suavis, e*) γλυκύς, εῖα, ύ· γλυκερός, ά, όν, *Luc.* (*mitis, e; blandus, a, um*) ἤπιος, α, ον· ἡδύς, εῖα, ύ. Doux parleur (*blandiloquus, a*) ἡδυεπής, έος, ὁ,ἡ, *Hom.* Le doux parler (*suaviloquentia, æ*) ἡδυέπεια, ας, ἡ. Une douce pluie (*tenuis pluvia, æ*) ὑετός, οῦ, ὁ. Un vent doux (*levis aura, æ*) αὖρα, ας, ἡ. Du vin doux (*mustum, i*) γλεῦκος, εος, τό, *N. Test.*

Douzaine (*duodecim*) δωδεκάς, ou δυωδεκάς, άδος, ἡ. Une douzaine de fois (*duodecies*) δωδεκάκις, ou δυωδεκάκις.

Douze (*duodecim*) δώδεκα, ou δυώδεκα, οἱ, αἱ, τά.

Douzième (*duodecimus, a, um*) δωδέκατος, ou δυωδέκατος, η, ον.

Douzièmement (*duodecimo loco*) κατὰ τὸ δωδέκατον, ou δυωδέκατον.

Doyen (*decanus, i*) ἀρχαιότατος, πρεσβύτατος, ου, ὁ.

Doyenné (*decani munus, eris*) τὸ τοῦ ἀρχαιοτάτου ἀξίωμα, ατος.

Drachme (*denarius, ii*) δραχμή, ῆς, ἡ. Marchandise du prix d'une drachme, ὤνιον δραχμῆς, *Plut.* De la valeur de deux, de trois drachmes, δίδραχμος, τρίδραχμος, ου, ὁ,ἡ.

Dragées (*bellaria, orum*) τραγήματα, ων, τά, *Plat.* Qui aime beaucoup les dragées, φιλοτραγήμων, ονος, ὁ,ἡ, *Athén.*

Drageon (*stolo, onis; surculus, i*) κλαδίσκος, ου, ὁ· παραφυάς, άδος, ἡ, *Théophraste.*

Dragon (*draco, onis*) δράκων, οντος, ὁ, *Arist.* Dragon, *méchante femme*, ἅρπυια, ας, ἡ. Dragons, *cavaliers*, διμάχαι, ῶν, οἱ.

Dramatique (*dramaticus, a, um*) δραματικός, ή, όν.

Dramaturge (*dramaticus scriptor, oris*) δραματουργός, οῦ, ὁ,ἡ.

Drame (*drama, atis*) δρᾶμα, ατος, τό. R. δρᾷν, άω, *ago.*

Drap d'or, de soie, de laine (*aureus, sericus, laneus pannus, i*) χρυσοῦν, σηρικόν, εἰρίνεον ῥάκος, εος-ους. Drap de lit (*lintea, orum*) ὀθόνη, ης, ἡ· ὀθόνιον, ίου, τό, *Théophr.*

Drapeau (*signum, vexillum, i*) σημεῖον, ου, τό, *Thuc.* σημαία, ας, ἡ, *Plut.* Quitter ses drapeaux, λειποταχτεῖν, ῶ, ήσω.

Draper (*pannis vestire, io*) ῥάκεσι σκεπάζειν, άζω, άσω. — (*cavillari, or*) σκώπτειν, πτω, ψω, τινά, *Dém.*

Draperie (*laneum textum, i*) εἰρίνεον ὕφος, εος, *Diosc.*

Drapier (*pannorum textor* vel *venditor, oris*) ἐριουργός, ὁ· ἐριοπώλης, ου, ὁ.

Drastique. Remède drastique (*efficax medicamentum, i*) δραστικὸν φάρμακον, ου, *Méd.*

Dresser (*erigere, go, exi*) ὀρθοῦν, ῶ, ώσω. — des autels (*aras exstruere, o, xi*) βωμοὺς ἱδρύεσθαι, ομαι, *Xén.* — un lit (*lectum sternere, no, stravi*) κλίνην στρωννύναι, υμι, *Xén.* — un festin (*convivium adornare, o, avi*) συμπόσιον κατασκευάζειν, άζω, άσω, *Plut.* — un cheval (*equum domare, o, ui*) ἵππον δαμᾷν, ῶ, άσω, ou δαμάζειν, άζω, άσω. Dresser des embûches à quelqu'un (*insidias alicui struere, o, xi*) τινὶ ἐπιβουλεύεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Dressoir (*abacus, i*) ἄβαξ, ακος, ὁ, *Poll.* — *Voyez* Buffet.

Drogman (*interpres, etis*) ἑρμηνεύς, έως, ὁ, *Xén.*

Drogue (*medicamentum, i*) φάρμακον, ου, τό, *Gal.*

Droguer [Se (*medicamentis uti, or*) φαρμάκοις χρῆσθαι, ῶμαι.

Droguiste (*medicamentorum propola, æ, m.*) φαρμακοπώλης, ου, ὁ. La boutique d'un droguiste, φαρμακοπωλεῖον, ου, τό.

Droit (*jus, uris*) δίκη, ης, ἡ· δίκαιον, ου, τό, *Dém.* Etudier le droit, περὶ τοὺς νόμους διατρίβειν, βω, ψω. Docteur en droit, νομοδιδάσκαλος, ου, ὁ. A bon droit (*jure ac merito*) δικαίως, ἀξίως, εἰκότως, *Dém.* User de son droit, τῷ δικαίῳ χρῆσθαι, ῶμαι, *Dém.*

Droit, e (*rectus, a, um*) ὀρθός, ή, όν· εὐθύς, εῖα, ύ. Marcher droit, ὀρθῶς βαδίζειν, ίζω, ίσω, *Plut.* Ligne droite, ὀρθὴ γραμμή, ῆς, *Arist.* Angle droit, ὀρθὴ γωνία, ας, *Eucl.* Chemin droit, εὐθεῖα ὁδός, οῦ, *Luc.* Conduire quelqu'un tout droit à Babylone, εὐθὺ ἄγειν τινὰ ἐπὶ Βαβυλῶνος, *Xén.*

Droitement (*ex æquo et bono*) ὀρθῶς, δικαίως, ἀξίως, *Dém.*

Droitier, ère (*dexter, era*) δεξιός, ά· ἐπιδέξιος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Droiture (*æquitas, atis*) εὐγνωμοσύνη, ης, ἡ· ἐπιείκεια, ας, ἡ, *Dém.* En droiture (*recta*) εὐθύς, εὐθύ, *Luc.*

Drole, *plaisant* (*facetus, a, um*) εὐτράπελος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Drolement (*lepide*) κομψῶς, χαριέντως, *Plat.*

Drolerie (*festivitas, atis*) εὐτραπελία, ας, ἡ.

Dromadaire (*dromedarius, ii*) δρομὰς κάμηλος, *plur.* δρομάδες, αἱ.

Dru, ue (*densus, a, um*) πυκνός, ή, όν, *Théophr.* — (*dense*) πύκα, πυκνῶς, *Athén.*

Druïdes (*Druïdæ, arum, m.* Cic. *Druïdes, um, m.* Cés.) Δρυΐδαι, ῶν, οἱ. R. δρῦς, chêne.

Dryade (*dryas, adis*) δρυάς, άδος, ἡ. R. δρῦς, chêne.

Du, *contraction pour* de le

Du, ue (*debitus, a, um*) ὀφειλόμενος, η, ον. Il a subi le châtiment qui lui était dû, τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν ἔλαβεν.

Dubitatif, ive (*dubitativus, a, um*) ἀπορηματικός, ή, όν.

Dubitation (*dubitatio, onis*) ἀμφισβήτησις, εως, ἡ.

Duc, *oiseau.* — *Cuvier en a établi trois espèces :* 1° le grand duc (*strix bubo*) βύας, ου, ὁ, *Arist.*; 2° le moyen duc (*strix otus*) ὠτός, οῦ, ou ὦτος, ου, ὁ; 3° le petit duc (*strix scops*) σκώψ, ωπός, ὁ. R. σκιά *et* ὤψ, *parce que c'est un oiseau de nuit.*

Duc, Duché, Duchesse — *Voyez* Archiduc, *etc.*

Ductile (*ductilis, e*) σφυρήλατος, ου, ὁ,ἡ, *Héliod.*

Duel (*duellum, i,* Plaut. *singulare certamen, inis*) μονομαχία, ας, ἡ. Se battre en duel, μονομαχέειν-εῖν, έω-ῶ, ήσω.

Duel. Nombre duel (*dualis numerus, i*) δυϊκὸς ἀριθμός, οῦ, *Gramm.*

Duire. Cela ne me duit pas (*hoc mihi non placet*) τοῦτο ἐμοὶ οὐκ ἀρέσκει, *Plut.*

Dulcification, γλύκανσις, εως, ἡ.

Dulcifier (*dulcius reddere, o*) γλυκαίνειν, αίνω, ανῶ.

Dulie, *culte qu'on rend aux saints*, δουλεία, ας, ἡ, R. δοῦλος, *servus.*

Dument (*rite, ut par est*) δεόντως, ἐννόμως, *Dém.*

Dunes (*arenosi aggeres, um*) ψαμμώδεις λόφοι, ων.

Duo. Chanter un duo, διφώνως ou συμφώνως ᾄδειν, ω.

Dupe (*deceptus, a*) ἀπατηθείς, εῖσα. — (*deceptu facilis*) εὐαπάτητος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.* Etre dupe de quelqu'un, ὑπό τινος φεναχίζεσθαι, ομαι.

Duper (*decipere, io, cepi*) ἐξαπατᾷν, ῶ, ήσω· φεναχίζειν, ίζω, ίσω, *Dém.*

DUPERIE (*deceptio, onis*) ἀπάτη, ἐξαπάτη, ης, ἡ, *Dém.*

DUPEUR (*deceptor, oris*) φέναξ, ακος, ὁ.

DUPLICATA. Par duplicata (*dupliciter*) διπλῇ.

DUPLICATION du cube, ὁ τοῦ κύβου διπλασιασμός, οῦ.

DUPLICITÉ (*duplicitas, atis*) διπλόη, ης, ἡ, *tant au sens physique qu'au moral.*

DUR, E (*durus, a, um*) σκληρός, ά, όν· χαλεπός, ή, όν. La cuisson amollit les viandes les plus dures, ἡ ἕψις τὰ σκληρὰ μαλάττει, *Athén.* Avoir le ventre dur, σκληρὰν κοιλίαν ἔχειν, *Hipp.* Mœurs dures et austères, σκληρὰ ἤθη, *Plut.* Mener une vie dure, σκληρὸν βίον ἄγειν, *Hérod.* Qui a l'esprit dur pour apprendre (*hebes, etis*, c.) ἀμβλύς, εῖα, ύ, *Plut.* Qui a la tête dure, le cœur dur, *etc.*, σκληροτράχηλος, σκληροκάρδιος, ου, ὁ,ἡ, κ.τ.λ. Il faudrait que j'eusse le cœur bien dur, pour ne pas me laisser attendrir par une scène aussi touchante (*an ego tantam animi duritiem habere possum? ut... Cic.*) δυςάλγητος γὰρ ἂν εἴην, τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτείρων ἕδραν, *Soph. Œdipe Roi, vers* 13.

DURABLE (*durabilis, e*) ἐπίμονος, ου, ὁ,ἡ, *Polyb.* βέβαιος, α, ον, *Dém.*

DURANT. Durant toute l'année (*totum per annum*, ou *toto anno*) δι' ὅλου ἔτους. Sa vie durant (*per totam ejus vitam*) δι' ὅλης αὐτοῦ ζωῆς.

DURCIR (*indurare, o, avi*) σκληρύνειν, ύνω, υνῶ, τί, *N. Test.*

DURCIR (*durescere, sco*) σκληρύνεσθαι, ομαι.

DURE. Coucher sur la dure (*humi cubare, o, ui*) χαμαὶ κοιμᾶσθαι, ῶμαι.

DURÉE. De courte durée (*brevis, e*) ὀλιγοχρόνιος, ίου, ὁ,ἡ. De longue durée (*diuturnus, a, um*) πολυχρόνιος, ίου, ὁ,ἡ, *Arist.* μακροχρόνιος, ίου, *Plat.*

DUREMENT (*dure, duriter*) σκληρῶς, ἀφειδῶς, *Xén.* ὠμῶς, *Dém.*

DURER fort longtemps (*diutissime durare, o, avi*) πλεῖστον χρόνον διαμένειν, νω, νῶ, *Isocr.*

DURETÉ (*duritas, duritia, durities*) σκληρότης, χαλεπότης, ὠμότης, ητος, ἡ, *Dém.*

DURILLON (*callum* ou *callus, i*) τύλος, ου, ὁ, *Luc.* τύλωμα, ατος, τό, *Hésych.* Plein de durillons (*callosus, a, um*) τυλώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plat.* τετυλωμένος, η, ον.

DURIUSCULE (*duriusculus, a, um*) ὑπόσκληρος, ου, ὁ,ἡ.

DUUMVIR (*duumvir, iri*) δυαδάρχης, δυάδαρχος, ου, ὁ.

DUUMVIRAL, E (*duumviralis, e*) δυαδαρχικός, ή, όν.

DUUMVIRAT (*duumviratus, us*) δυαδαρχία, ας, ἡ.

DUVET (*lanugo, inis*) χνοῦς, οῦ, ὁ, *Poll.* Plein de duvet (*lanuginosus*) χνοώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théophr.* Duvet des oiseaux, ἁβρότατον τῶν ὀρνίθων πτίλον, ου. Le premier duvet de l'adolescence, ἴουλος, ἴονθος, ου, ὁ.

DYNAMIQUE (*virium scientia*) δυναμική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* τέχνη.

DYNASTE (*potentatum obtinens*) δυνάστης, ου, ὁ, *Xén.*

DYNASTIE (*regum series*) δυναστεία, ας, ἡ.

DYRRACHIUM, ville d'Epire, Δυῤῥάχιον, ίου, τό.

DYSCOLE (*morosus, a, um*) δύςκολος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

DYSPNÉE (*spiritus difficultas*) δύςπνοια, ας, ἡ.

DYSSENTERIE (*intestinorum tormina, inum*) δυςεντερία, ας, ἡ. Mourir de dyssenterie, ὑπὸ δυςεντερίας τὸν βίον καταστρέφειν, *Elien.*

DYSSENTÉRIQUE, δυςεντερικός, ή, όν. R. δυς-, *ægre*, et ἔντερα, *intestina*, 1512.

E.

E, *voyelle qui, suivant l'accent, se prononce de différentes manières.* 1° Je, me. 2° Bonté. 3° Succès. 4° Tête. 5° Collége ou Collège. *Un Français distingue fort bien ces nuances, qui échappent aux étrangers. C'est ainsi que les anciens Grecs avaient, pour le son* I, *des nuances perdues pour les modernes, qui prononcent d'une manière uniforme* ἴσῳ æquali, ὕσω pluam, ἥσω mittam, εἴσω intrà, οἴσω feram, *quoique Denys d'Halicarnasse*

développe, de la manière la plus précise et la plus distincte, les règles et le mécanisme de la prononciation de ces différents l. — *Voyez le* Manuel de la langue Grecque.

Eaque, un des juges des enfers, Αἰακός, οῦ, ὁ. Fils d'Eaque, Αἰακίδης, ου, ὁ.

Eau (*aqua, æ. Ital.* acqua. *Esp.* agua. *Languted.* aïgo) ὕδωρ, ατος, τό. — *Les Grecs modernes disent* νερό, *dérivé de* νηρός, ά, όν, humide, *d'où vient le mot* Néréide. Eaux chaudes, Θερμαί, ῶν, αἱ, *Plut.* Qui manque d'eau, ἄνυδρος, ου, ὁ,ἡ, *Athén.* Qui a de l'eau en abondance, πολύϋδρος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.* Qui a horreur de l'eau, ὑδροφόβος, ου, ὁ,ἡ, Buveur d'eau, ὑδροπότης, ου, ὁ. Ne boire que de l'eau, ὑδροποτεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.*

Ebahir [S' (*stupescere, sco*) καταπλήττεσθαι, ομαι, τινί, *Thuc.* ἐκπλήττεσθαι, ομαι, ἐπί τινι, *Xén.* πρός τι, *Plut.*

Ebahissement (*obstupefactio, onis*) κατάπληξις, εως, ἡ.

Ebarber (*tondere, eo, totondi*) περικείρειν, ρω, ερῶ, *Philostr.*

Ebats. Prendre ses ébats (*sese oblectare, o, avi*) ψυχαγωγεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Ebauche (*adumbratio, onis*) σκιαγραφία, ας, ἡ, *Plat.*

Ebaucher (*delineare, o, avi*) σκιαγραφεῖν, ῶ, ήσω, *Grég. Naz.*

Ebaudir [S' (*exsultare, o, avi*) σκιρτᾷν, ῶ, ήσω, *Plut.* ἀγαλλιᾶσθαι, ῶμαι, ἐπί τινι, *Grég. Naz.*

Ebène (*ebenus* ou *ebenum, i*) ἔβενος ou ἔβελος, ου, ἡ.

Ebéniste (*ebeni opifex, icis*) ἐβενουργός, οῦ, ὁ.

Eblouir (*oculos* vel *mentem perstringere, go, xi*) τοὺς ὀφθαλμοὺς περιαστράπτειν, πτω, ψω, *Bas.* Démosthène terrasse et éblouit ses auditeurs par ses tonnerres et ses éclairs, ὁ Δημοσθένης τοὺς ἀκούοντας καταβροντᾷ τε καὶ καταφέγγει, *Longin, Traité du Sublime, chap.* 28.

Eblouissement (*caligatio, onis*) σκότωμα, ατος, *Gal.* Θάμβος, εος, τό.

Eborgner quelqu'un (*alterum oculum alicui eruere, o*) ἑτερόφθαλμόν τινα καταστῆσαι.

Eboulement d'une muraille (*muri lapsus, us*) τὸ τοῦ τείχους ἐρείπιον, ίου, *Paus.*

Ebouler [S' (*collabi, or*) κατολισθαίνειν, νω, ανῶ, *Elien.*

Ebourgeonnement (*pampinatio, onis*) οἰναρισμός, οῦ, ὁ· βλαστολογία, ας, ἡ, *Théophr.*

Ebourgeonner des vignes, des arbres (*pampinare, o, avi*) οἰναρίζειν, ίζω, ίσω, *Athén.* βλαστολογεῖν, ῶ, ήσω, *Théophr.*

Ebranchement (*interlucatio, onis,* Plin.) διακάθαρσις, εως, ἡ, *Théoph.*

Ebrancher des arbres (*arbores interlucare, o, avi*) τὰ δένδρα διακαθαίρειν, ρω, αρῶ, *Théophr.*

Ebranlement (*concussio, onis*) τιναγμός, οῦ, ὁ· σεισμός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Ebranler (*quatere, io*) τινάσσειν, σσω, ξω· σείειν, ω, σω, *Thuc.* — quelqu'un dans sa résolution, παρακινεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Grég. Naz.*

Ebrécher un couteau (*cultelli aciem effringere, go, egi*) τὴν τοῦ μαχαιρίου ἀκωκὴν διαῤῥηγνύναι, υμι*.

Ebrouement, *en parlant d'un cheval,* ῥόγχος, ου, ὁ.

Ebrouer [S', *pris dans le même sens,* ῥογχάζειν, άζω.

Ebruiter une nouvelle (*nuntium divulgare, o, avi*) ἀγγελίαν τινὰ διαφημίζειν, ίζω, ίσω· διαθρυλλεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.*

Ebullition (*ebullitio, onis*) ἀνάζεσις, ἀνάβρασις, εως, ἡ· βρασμός, ἐκβρασμός, οῦ, ὁ, *Grég. Naz.* Entrer en ébullition, ἀναβράσσειν, άσσω, άσω.

Ecacher (*oblidere, do*) συνθλίβειν, βω, ψω, *Plat.*

Ecaille de poisson (*squama, æ*) λέπος, εος, τό, *Poll.* λεπίς, ίδος, ἡ, *Diosc.* — de tortue, ὄστρακον, ου, τό.—de serpent, φολίς, ίδος, ἡ, *Arist.* Couvert d'écailles (*squamosus, a, um*) λεπιδωτός, ή, όν, *Arist.*

Ecailler un poisson (*piscem desquamare, o, avi*) ἰχθὺν ἐκλεπίζειν, ἀπολεπίζειν, ίζω, ίσω.

Ecailleux, euse (*squamosus, a, um*) λεπιδωτός, φολιδωτός, ή, όν, *Arist.*

Ecale de noix, de fève (*nucis, fabæ putamen, inis*) καρύου, κυάμου κέλυφος, εος, τό, *Diosc. Théophr.*

Ecaler (*decorticare, o, avi*) λέπειν, ἀπολέπειν, πω, ψω, *Aristoph.*

Ecarlate (*coccineus color, oris*) κόκκινον

χρῶμα, ατος. Laine teinte en écarlate, κοκκινοβαφὲς ἔριον, ίου. Tunique d'écarlate, κόκκινος χιτών, ῶνος, *Plut.*

Ecarquiller les jambes (*crura divaricare, o*) τὰ σκέλη διατείνειν, νω, ενῶ, *Arist.*

Ecart, *lieu écarté* (*secessus, us*) μυχός, οῦ, ὁ, *Sept.* Ecart, *en parlant de la conduite* (*erratum, i*) πλημμέλημα, ατος, τό. A l'écart (*seorsum*) χωρίς. Se retirer à l'écart (*secedere, do, ssi*) ἀποχωρεῖν, ἀναχωρεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.*

Ecarteler un criminel (*sontis corpus in quatuor partes discerpere, po, psi*) τὸν κατάδικον τετραμερῶς διασπαράσσειν, σσω, ξω.

Ecarter (*amovere, eo, vi*) ἀποκινεῖν, ῶ, ήσω· ἀποστέλλειν, λλω, ελῶ, *Thuc.*

Ecarter [S' de son chemin (*a via aberrare, o, avi*) τῆς ὁδοῦ ἁμαρτάνειν, ω*, *Arist.* — de la vérité, τῆς ἀληθείας διαμαρτάνειν, ω*, *Isocr.* — de son sujet, τῆς ὑποθέσεως ἀποπλανᾶσθαι, ῶμαι, *Isocr.*

Ecbolique. Remède ecbolique, ἐκβολικὸν φάρμακον, ου, τό, R. ἐκ, *et* βάλλω, *ejicio.*

Ecchymose (*sanguinis effusio*) ἐκχύμωσις, εως, ἡ.

Ecclésiaste, ἐκκλησιαστής, οῦ, ὁ. — *C'est un des livres de Salomon, appelé en hébreu* Cohéleth, *c'est-à-dire en latin,* concionatrix.

Ecclésiastique (*ad ecclesiam pertinens*) ἐκκλησιαστικός, ή, όν.

Ecclésiastiquement, ἐκκλησιαστικῶς. R. ἐκ, *et* καλέω, *voco.*

Ecervelé, ée (*cerebrosus, a, um*) ἀβέλτερος, α, ον.

Echafaud d'un bâtiment (*tabulatum, i*) σανίδωμα, ατος, τό, *Plut.* — de bateleurs, θεατρίδιον, ίου, τό. — *lieu du supplice*, θανατοφόρον πῆγμα, ατος, τό.

Echafaudage (*contabulatio, onis*) σανίδωσις, εως, ἡ.

Echafauder (*contabulare, o, avi*) σανιδοῦν, ῶ, ώσω.

Echalas (*pedamentum, i*) χάμαξ, χάραξ, ακος, ἡ, *Plut.*

Echalasser une vigne (*vineam adminiculari, or*) τὴν ἄμπελον χάραξι στερίζειν, ίζω, ίξω.

Echalotte (*allium ascalonicum*, Linn.) σκορδόπρασον, ου, τό.

Echancrer (*arcuatim emarginare, o, avi*) τοξοειδῶς ἐγκόπτειν, πτω, ψω.

Echancrure (*arcuata incisio, onis*) τοξοειδὴς ἐγκοπή, ῆς, ἡ.

Echandole (*scandula, æ*) σχίδαξ, ακος, ἡ, *Diosc.*

Echange (*commutatio, onis*) ἀλλαγή, ῆς, ἡ, *Arist.* ἄλλαγμα, ατος, τό, *N. Test.*

Echanger une chose contre une autre (*rem re permutare, o, avi*) ἀντικαταλλάττεσθαι, ομαι, τὶ ἀντί τινος, *Arist.*

Echanson (*pincerna, æ,* m.) οἰνοχόος, ου, ὁ, *Xén. Cyrop., liv.* I. Servir à quelqu'un d'échanson, τινὶ οἰνοχοεῖν, ῶ, ήσω.

Echantillon (*specimen, inis*) παράδειγμα, δεῖγμα, ατος, τό, *Dém.*

Echappatoire (*effugium, ii*) ἀπόφευξις, εως, ἡ· ἐκφυγή, ῆς, ἡ, *Aristoph.* Chercher des échappatoires (*diverticula quærere, ro*) παραγωγὴν ἐρεῖν, *Dém.*

Echappée (*inconsultum facinus, oris*) πλημμέλημα, ατος, τό· ἁμάρτημα, ατος, τό, *Dém.*

Echapper aux dangers (*pericula, mortem devitare, o, avi*) τοὺς κινδύνους ἀποφεύγειν, *Dém.* τὸν θάνατον ἐκφεύγειν, γω, ξω, *Plat.* Il l'a échappé belle (*feliciter effugit*) θαυμαστῶς ἐξέφυγεν. S'échapper de prison (*e carcere evadere, do, si*) ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου ἀποδρᾶν, ῶ, άσω, *Dém.* Cela m'est échappé de la mémoire, τοῦτο παρέδραμε τὴν ἐμὴν μνήμην.

Echarde (*spina, æ*) ἄκανθα, ης, ἡ.

Echardonner un champ (*agrum carduis purgare, o, avi*) ἀγρὸν σκολύμων ἐκκαθαίρειν, ω, αρῶ.

Echarpe (*fascia, æ*) ταινία, ας, ἡ, *Plut.* Qui change souvent d'écharpe, ἀλλοπρόσαλλος, ου, ὁ, ἡ, *épithète qu'Homère donne au dieu Mars, Il.* V, 831. *Xénophon, dans le même sens, donne à Théramène le surnom de* κόθορνος, ου, ὁ, *Hellén.* II.

Echarper (*cæsim ferire, io*) διακόπτειν, πτω, ψω.

Echars, e (*præparcus, a*) φειδωλός, λή, *Arist.*

Echarsement (*perparce*) φειδωλοτάτως.

Echasses (*grallæ, arum*) τὰ τῶν καλο-

6ατῶν βάθρα, ων. Marcher sur des échasses (*grallis incedere, do, ssi*) σκωλοβατίζειν, ίζω, ίσω, *Epich.* Qui marche sur des échasses (*grallator, oris*) καλοβάτης, ου, ὁ· σκωλοβατίζων, ουσα, *Epich.*

Echauboulé, **ée** (*pustulosus, a, um*) φλυκταινώδης, εος, ὁ,ἡ.

Echauboulure (*papula, æ*) ἐξάνθημα, ατος, τό, *Phil.* ἔκζεσμα, ατος, τό, *Gal.* φῦμα, ατος, τό, *Diosc.*

Echaudé (*crustulum, i*) πλακούντιον, ίου, τό, *Strab.*

Echaudé, **ée** (*calida perfusus, a, um*) τῷ θερμῷ διαβεβρεγμένος, η, ον. J'ai été échaudé, on ne m'y rattrapera plus (*male mulctatus, meo periculo sapio,* Cic.) τὰ παθήματα μαθήματα, *Esop.*

Echauder (*calida perfundere, do, fudi*) τῷ θερμῷ διαβρέχειν, χω, ξω.

Echaudoir (*caldarium, ii*) θερμαντήρ, ῆρος, ὁ· θερμαντήριον, ίου, τό, *Poll.*

Echauffaison (*gravior æstus, us*) καύσωμα, ατος, τό, *Gal.*

Echauffant, **e** (*calefaciendi vim habens*) θερμαντικός, ή, όν.

Echauffement (*æstus, us*) καύσων, ωνος, ὁ.

Echauffer (*calefacere, io, feci*) θερμαίνειν, αίνω, ανῶ, *Plut.* Echauffer la bile, παροργίζειν, ίζω, ίσω, τινά, *Dém.* S'échauffer (*stomachari, or*) ἀγανακτεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Echauffourée (*imprudenter factum, i*) ἀστόχημα, ατος, τό.

Echauffure (*papula, æ*) ἔκζεσμα, ατος, τό, *Gal.*

Echauguette (*specula, æ*) σκοπή, ῆς, ἡ, *Xén. Cyrop. Liv.* III.

Echéance d'un payement (*solutionis dies, ei*) ἡ τῆς ἀποδόσεως ἡμέρα.

Echec (*clades, is*) ἧττα, ης, ἡ, *Dém.* Après cet échec, ils se retirèrent de Platée, ἀπὸ ταύτης τῆς ἥττης, ἐκ Πλαταιῶν ἀνεχώρησαν, *Dém.* Tenir quelqu'un en échec, τινὰ ἐμποδίζειν, ίζω, ίσω, *Aristoph.*

Echelle (*scalæ, arum*) κλίμαξ, ακος, ἡ, *Xén.* — d'un vaisseau, ἀναβάθρα, ας, ἡ, *Luc.* Monter à l'échelle, τὴν κλίμακα ἀναβαίνειν, βαίνω*.

Echelon (*gradus, us*) βαθμίς, ίδος, ἡ, *Soph.* — *figur.* βαθμός, οῦ, ὁ, *N. Test.* Par échelons (*gradatim*) κλιμακηδόν, *Bas.*

Echeniller un arbre (*arborem erucis purgare, o*) δένδρον καμπῶν καθαίρειν, ρω, αρῶ.

Echeveau de laine, de soie, de fil (*lana, sericum, filum in spiram convolutum*) τολύπη, ης, ἡ. — *se dit proprement de la laine.*

Echevelé, **ée** (*passo capillo*) τὴν κόμην ἄτακτος, ου, ὁ,ἡ.

Echevins (*ædiles, ium*) ἀστυνόμοι, ὧν, οἱ.

Echine (*dorsi spina, æ*) ῥάχις, εως, ἡ.

Echinée (*suillus lumbus, i*) ὑεία ῥάχις, εως, ἡ.

Echiner (*delumbare, o*) ἐκνευρίζειν, ίζω, ίσω, *Dém.*

Echinophthalmie (*palpebrarum inflammatio*) ἐχινοφθαλμία, ας, ἡ.

Echiquier (*lusorius alveolus, i*) ἄβαξ, ακος, ὁ. Planter des arbres en échiquier (*arborum ordines in quincuncem dirigere, go*) δένδρα πενταστίχως κατευθύνειν, νω, ενῶ.

Echo (*vocis imago, inis*) ἠχώ, όος-οῦς, ἡ, *Arist.* L'écho des forêts répète le bruit des flots, οἱ δρυμοὶ τοῖς κύμασιν ἀντηχοῦσιν, ou ἀντιβοῶσι.

Echoir. Si le cas y échoit (*si casus inciderit*) ἐὰν τύχῃ. Chaque capitaine doit faire avancer sa troupe vers la porte qui lui sera échue par le sort, ἕκαστος τῶν λοχαγετῶν πρὸς πύλας, πάλῳ λαχών, τὸν λόχον ἄξει. *Esch., Sept Chefs au siége de Thèbes.*

Echomètre (*soni mensura*) ἠχόμετρον, ου, τό.

Echoppe de librairie (*taberna libraria*) βιβλιοπωλεῖον, ου, τό. — de boucher (— *carnaria*) κρεωπώλιον, ου, τό, *Plut.*

Echouer sur un banc de sable (*in brevia incidere, do, di*) τοῖς βραχέσι περιπίπτειν, πίπτω*, *Polyb.*

Echouer dans ses projets, τοῦ σκοποῦ, τῆς ἐλπίδος ἀποτυγχάνειν, τυγχάνω*, *Dém.*

Ecimer un arbre (*arborem decacuminare, o, avi*) Colum.) δένδρον βλαστολογεῖν, ῶ, ήσω, *Théophr.*

Eclabousser quelqu'un (*aliquem luto perfundere, do, fudi*) πηλῷ τινα ῥυπαίνειν,

νω, ανῶ· πηλοῦν, ῶ, ώσω· πηλύνειν, νω, νῶ.

ECLABOUSSURE (*injectum lutum, i*) πήλωσις, εως, ἡ.

ECLAIR (*fulgur, uris*) ἀστραπή, ῆς, ἡ, *Arist.* στεροπή, ῆς, ἡ, *Grég. Naz.* Il fait des éclairs (*fulgurat*) ἀστράπτει, *Arist.*

ECLAIRAGE (*illuminatio, onis*) φωτισμός, οῦ, ὁ.

ECLAIRCIR (*splendorem adferre, fero, tuli*) λαμπρύνειν, νω. — (*minuere, o, ui*) λεπτύνειν, νω. — (*explanare, o, avi*) σαφηνίζειν, ίζω, ίσω, *Xén.*

ECLAIRCISSEMENT (*explanatio, onis*) σαφηνισμός, οῦ, ὁ· ἔκφρασις, εως, ἡ, *Aphth.*

ECLAIRE ou CHÉLIDOINE (*hirundinaria, æ*) χελιδόνιον, ίου, τό, *Diosc.* II, 214.

ECLAIRÉ, ÉE. Un lieu éclairé (*lucidus locus, i*) εὐφεγγὴς τόπος, ου, *Luc.* Un homme prudent et éclairé, πεπνυμένος καὶ πολυΐστωρ ἀνήρ, έρος-δρός.

ECLAIRER (*collustrare, o, avi*) καταφωτίζειν, ίζω, ίσω, *Grég. Naz.* καταλάμπειν, πω, ψω, *Plut.* Il éclaire (*fulgurat*) ἀστράπτει, *Arist.*

ECLANCHE de mouton (*vervecis coxa, æ*) ὄϊον ἰσχίον, ίου.

ECLAT (*fulgor, oris*) λαμπρότης, ητος, ἡ, *Plut.* — (*fragor, oris*) κτύπος, ου, ὁ. Un éclat de bois (*assula, æ*) σχίδαξ, αχος, ἡ. Des éclats de rire, ἄσβεστος γέλως, ωτος, *Hom.*

ECLATANT, E (*splendidus, a, um*) λαμπρός, ά, όν, *Thuc.* Qui a la voix éclatante, λαμπρόφωνος, ου, ὁ,ἡ.

ECLATER (*emicare, o, ui*) ἀναλάμπειν, πω, ψω, *Xén.* — (*erumpere, po, rupi*) ἐξορμᾶν, ῶ, ήσω, *Xén.* — (*diffringi, gor*) διαῤῥήγνυσθαι, υμαι*, *Dém.* La foudre éclata au milieu des éclairs, βροντὴ δ' ἐῤῥάγη δι' ἀστραπῶν, *Aristoph.*

ECLECTIQUE. Philosophes éclectiques, ἐκλεκτικοί, ῶν, οἱ. R. ἐκ *et* λέγω, *eligo.*

ECLECTISME, ἐκλεκτισμός, οῦ, ὁ. R. ἐκλέγω, *eligo.*

ECLEGME (*electuarium, i*) ἔκλειγμα, ατος, τό. R. ἐκ *et* λείχω, *lambo.*

ECLIPSE de soleil, de lune (*solis, lunæ defectus, us*) ἡλίου, σελήνης ἔκλειψις, εως, ἡ, *Arist.*

ECLIPSER (*obscurare, o, avi*) ἐπισκοτεῖν, ῶ, ήσω· ἐπισκιάζειν, άζω, άσω. *Dém.* S'éclipser (*deficere, io, feci*) ἐκλείπειν, πω, ψω, *Aristoph.*

ECLIPTIQUE (*eclipticus circulus, i*) ἐκλειπτικὸς κύκλος, ου, *Plut.*

ECLISSE (*virga, æ*) ῥάβδος, ου, ἡ.

ECLOPPÉ, ÉE (*mutilus, a, um*) μίτυλος, η, ον· κολοβός, οῦ, ὁ,ἡ, *Arist.*

ECLORE (*enasci, scor*) ἀνατέλλειν, έλλω, ελῶ· χαίνειν, αίνω, ανῶ, *Luc.*

ECLOS, E. Des roses fraîches écloses (*nuper dehiscentes rosæ, arum*) νεωστὶ ἐξανοιχθέντα ῥόδα, ων.

ECLUSE (*cataracta, æ*) καταράκτης, ou καταῤῥάκτης, ου, ὁ, *Suïd.*

ECOLATRE (*scholarcha, æ, m.*) σχολάρχης, ου, ὁ, *Laërce.*

ECOLE (*schola, æ*) σχολή, ῆς, ἡ· *Plut.* Maître d'école (*ludimagister, tri*) σχολάρχης, ου, ὁ, *Laërce.* L'école de Socrate, οἱ ἀμφὶ τὸν Σωκράτην. Fréquenter une école, εἰς τὸ διδασκαλεῖον φοιτᾶν, ῶ, ήσω, *Dém.*

ECOLIER, ÈRE (*discipulus, a*) μαθητής, οῦ, ὁ· μαθήτρια, ας, ἡ. — (*tirunculus, i*) πρωτόπειρος, ου, ὁ,ἡ.

ECONDUIRE (*repellere, o, puli*) ἐκπέμπειν, πω, ψω, *Act. des Ap.*

ECONOMAT (*administratio, onis*) οἰκονομία, ας, ἡ, *Arist.* — *Ce mot et les cinq suivants s'écrivaient autrefois par un Œ, orthographe plus conforme à l'étymologie.*

ECONOME (*administrator, oris*) οἰκονόμος, ου, ὁ, *Arist.* Remplir les fonctions d'économe, οἰκονομεῖν, ῶ, ήσω, *N. Test.* Econome (*parcus, a*) φειδωλός, ωλή, *Arist.*

ECONOMIE (*dispositio, onis*) οἰκονομία, ας, ἡ. — (*parcimonia, æ*) φειδωλία, ας, ἡ, *Grég. Naz.*

ECONOMIQUE (*ad administrationem pertinens*) οἰκονομικός, ή, όν, *Arist.*

ECONOMIQUEMENT, οἰκονομικῶς. — (*parce*) φειδομένως, *N. Test.*

ECONOMISER, οἰκονομεῖν, ῶ, ήσω. — *parcius vivere, o, xi*) φείδεσθαι, ομαι, *Xén.*

ECORCE (*cortex, icis, c.*) φλοιός, οῦ, ὁ, *Gal.* — (*liber, bri*) βίβλος, ου, ἡ. — (*species, ei*) ὄψις, εως, ἡ.

ECORCER (*decorticare, o, avi*) ἐπιφλοίζειν,

ζω, σω, *Théoph.* λέπειν, *Athén.* ἀπολέπειν, πω, ψω, *Aristoph.*

Ecorcher (*pellem detrahere, ho, xi*) δέρειν, ρω, ψω· ἀναδέρειν, ω.

Ecorcheur (*qui corium diripit*) ἐκδέρων, οντος, ὁ.

Ecorchure (*cutis revulsio, onis*) δορά, ᾶς, ἡ.

Ecorner (*cornua* ou *angulos mutilare, o, avi*) τὰ κέρατα, τὰς γωνίας κολοβοῦν, ῶ, ώσω, *Arist.*

Ecornifler (*parasitari, or*) παρασιτεῖν, ῶ, ήσω, *Athén.*

Ecorniflerie (*parasitatio, onis*) παρασίτησις, εως, ἡ.

Ecornifleur, euse (*cœnipeta, æ,* m.) παράσιτος, ου, ὁ, *Athén.*

Ecornure (*mutilatio, onis*) κολόβωσις, εως, ἡ· ἀκρωτηριασμός, οῦ, ὁ, *Diosc.*

Ecosser (*siliqua exuere, o*) τὰ κεράτια ἀφελεῖν, αἱρέω *.

Ecot (*collecta, æ*) συμβολή, ῆς, ἡ, *Plut.* Payer son écot (*symbolam dare, do, dedi*) συνερανίζειν, ίζω, ίσω. Qui ne paye point son écot, ἀσύμβολος, ου, ὁ,ἡ.

Ecoulement (*fluxus, us*) ῥεῦμα, ατος, τό· ῥεῦσις, εως, ἡ.

Ecouler [S' (*effluere, o, xi*) ἐκφέρεσθαι, διαῤῥέειν, έω, εύσω, *Plut.* Comme le temps s'écoule vite! ὡς ταχὺς ἀποῤῥεῖ ou διαῤῥεῖ ὁ χρόνος!

Ecourter (*decurtare, o, avi*) κολοβοῦν, ῶ, ώσω, *Arist.*

Ecoute. Etre aux écoutes (*auribus speculari, or*) προςεχῶς παρατηρεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.*

Ecouter (*audire, io, ivi*) ἀκούειν, ω, σω, ou σομαι· ἀκροᾶσθαι, ῶμαι. Ecouter les leçons d'un maître, διδασκάλου διακούειν, ω. — *En grec, les verbes qui expriment les sensations (celle de la vue exceptée) se construisent avec le génitif. On peut croire que cette exception provient de ce que le sens de la vue paraît être le plus actif, et que l'œil semble aller au loin chercher les objets.*

Ecphractique (*obstructiones solvens*) ἐκφρακτικός, ή, όν.

Ecran (*umbella, æ*) παραπέτασμα, ατος, τό.

Ecraser (*obterere, o, trivi*) ἐπιτρίβειν, βω, ψω, *Arist.*

Ecrémer (*lactis cremorem tollere, o*) τὸ παχὺ τοῦ γάλακτος ἀφελεῖν, αἱρέω *.

Ecrevisse (*cancer, cri*) καρκίνος ou καρκῖνος, ου, ὁ, *Arist.* — de mer, ἀστακός, οῦ, ὁ, *Arist.* Les pinces de l'écrevisse (*forcipes, um,* c.) χηλαί, ῶν, αἱ, *Arist.*

Ecrier [S' (*exclamare, o, avi*) ἐκφωνεῖν, ἀναφωνεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.*

Ecrin (*scrinium, ii*) κιβώτιον, ίου, τό, *Plut.*

Ecrire (*scribere, bo, psi*) γράφειν, φω, ψω. —de sa propre main, αὐτοχειρίᾳ γράφειν, *Phil.* — une lettre, γράμματα γράφειν, *Dém.* — à quelqu'un, ἐπιστέλλειν, ω, τινί, *Isocr.* Ecrire, *c'est-à-dire* composer un livre, συγγράφειν βίβλον, *Luc.* — la vie de quelqu'un, ἀναγράφειν βίον τινός, *Phil.*

Ecrit (*scriptum, i*) τὸ γεγραμμένον, ού. Les écrits des anciens auteurs, τὰ τῶν παλαιῶν συγγράμματα, ων, *Isocr.* Ecrit sous seing privé, ἰδιόγραφον, ου, τό, *A. Gelle.*

Ecriteau (*inscriptio, onis*) ἐπιγραφή, ῆς, ἡ, *Polyb.*

Ecritoire (*calamarium, ii*) καλαμοθήκη, ης, ἡ. — (*atramentarium, ii*) μελανοδοχεῖον, ου, τό.

Ecriture (*scriptura, æ*) γραφή, ῆς, ἡ. Les saintes écritures, αἱ ἅγιαι γραφαί. Fautes d'écriture, σφάλματα, ων, τά.

Ecrivain (*scriba, æ,* m.) γραμματεύς, έως, ὁ, *Dém.* — (*scriptor, oris*) συγγραφεύς, έως, ὁ, *Isocr.*

Ecrou d'une vis (*striatum cochleæ receptaculum, i*) ἑλικοειδὴς τρύπα, ης, ἡ. — d'un geôlier (*incarcerationis instrumentum, i*) τὸ τοῦ δεσμοφύλακος ὄργανον, ου.

Ecrouelles (*strumæ, arum*) χοιράδες, ων, αἱ, *Hipp.* Qui a les écrouelles (*strumosus, a, um*) χοιραδώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Ecroulement (*ruina, æ*) ὑπόπτωσις, εως, ἡ, *Hésych.*

Ecrouler [S'. (La muraille s'est écroulée (*corruit paries*) ἤριπεν ὁ τοῖχος.

Ecru, ue (*crudus, a, um*) ὠμός, ή, όν. Fil écru, ὠμόλινον, ου, τό.

Ecthymose (*cordis dilatatio*) ἐκθύμωσις, εως, ἡ.

Ectropion (*eversæ palpebræ vitium*) ἐκτρόπιον, ίου, τό.

ECTYPE (*expressa effigies*) ἔκτυπον, ου, τό, *Pline*.

ECU d'or, d'argent (*aureus, argenteus nummus, i*) χρυσοῦν, ἀργυροῦν νόμισμα, ατος. C'est un homme qui a beaucoup d'écus, οὗτος ὁ ἀνὴρ πολύχρυσός ἐστιν, *Xén. Cyrop. Liv.* III. — (*scutum, i*) ἀσπίς, ἴδος, ἡ, *Xén.*

ECUEIL (*scopulus, i*) σκόπελος, ου, ὁ. — (*offendiculum, i*) προσκοπή, ῆς, ἡ, *Thuc.* πρόσκομμα, ατος, τό, *N. Test.*

ECUELLE (*scutella, æ*) τρύβλιον, ίου, τό· παροψίδιον, ίου, τό.

ECULER ses souliers (*calceorum talum deprimere, mo, pressi*) τὰ ὑποδήματα ὄπισθεν στρεβλοῦν, ῶ, ώσω.

ECUMANT, E (*spumosus, a, um*) ἀφρώδης, εος, ὁ, ἡ, *Hipp.*

ECUME (*spuma, æ*) ἀφρός, οῦ, ὁ, *Luc.*

ECUMER (*spumare, o, avi*) ἀφρέειν, έω, ήσω, *Hésych.* ἀφρίζειν, ίζω, ίσω, *Diod. Sic.* — (*despumare, o*) ἀπαφρίζειν, ἐξαφρίζειν, ίζω, ίσω. Ecumer les mers, πειρατεύειν, ω, σω.

ECUMEUR de mer (*pirata, æ*, m.) πειρατής, οῦ, ὁ, *Plat.* — de marmite (*cœnipeta, æ*, m.) παράσιτος, ου, ὁ, *Athén.*

ECUMEUX, EUSE. Des flots écumeux (*spumosi fluctus, uum*) ἀφρώδεα κύματα, ων.

ECUMOIRE (*cochleare despumando aptum*) κοχλιάριον πρὸς τὸ ἐξαφρίζειν.

ECURER la vaisselle (*vasa eluere, o, ui*) τὰ σκεύη καθαίρειν, αίρω, αρῶ.

ECUREUIL (*sciurus, i*) σκίουρος, ου, ὁ, *Elien.* R. σκιά, ombre, *et* οὐρά, queue.

ECURIE (*equile, is*) ἱππών, ῶνος, ὁ· ἱπποστασία, ας, ἡ, *Xén.*

ECUSSON (*insitio, onis*) ἐγκέντρισις, εως, ἡ. — *en style d'armoirie* (*scutum, i*) ἀσπίς, ίδος, ἡ.

ECUSSONNER (*inserere, o, ui*) ἐγκεντρίζειν, ίζω, ίσω, *Paul aux Rom.*

ECUYER (*armiger, eri*) ἀσπιδοφόρος, ου, ὁ. — (*equiso, onis*) ἱπποκόμος, ου, ὁ, *Plut.* — tranchant (*carpus, i*, Pétr.) ἀρχιτρίκλινος, ου, ὁ, *N. Test.*

EDEN, *nom que l'Ecriture sainte donne au Paradis terrestre*, Genèse, II, 8. — *Ce mot, dans la langue hébraïque, signifie* délice, volupté.

EDENTÉ, ÉE (*edentulus, a, um*) ἀνόδους, οντος, ὁ, ἡ, *Poll.*

EDENTER (*edentare, o, avi*) ἀποδοντοῦν, ῶ, ώσω.

EDIFIANT, E. C'est une chose édifiante (*res est boni exempli*) τοῦτο παραδειγματικόν ἐστι.

EDIFICATEUR (*ædificator, oris*) οἰκοδόμος, ου, ὁ.

EDIFICATION d'un temple (*templi ædificatio, onis*) ἱεροῦ τινος οἰκοδόμησις, εως, ἡ· οἰκοδομία, ας, ἡ· οἰκοδομή, ῆς, ἡ. — *bon exemple* (*bonum exemplum, i*) καλὸν παράδειγμα, ατος.

EDIFICE (*ædificium, ii*) οἰκοδόμημα, ατος, τό, *Thuc.*

EDIFIER un temple (*templum ædificare, o, avi*) ἱερὸν οἰκοδομεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Edifier sur les fondements d'autrui, ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τινὸς ἐποικοδομεῖσθαι, οῦμαι· ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομεῖν, *Paul aux Rom.* XV, 20.

EDIFIER, *donner un bon exemple. Voyez* ·EDIFIANT, EDIFICATION. — *Si l'on veut faire usage du style biblique, on peut dire avec saint Paul :* la science enorgueillit, mais la charité édifie (*scientia inflat, charitas vero ædificat*) ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ, I *Cor.* VIII, 1. Tout m'est permis, mais tout n'est pas édifiant (*omnia mihi licent, sed non omnia ædificant*) πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ, I *Cor.* X, 23. Que toutes choses soient faites pour l'édification (*omnia ad ædificationem fiant*) πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γενέσθω, I *Cor.* XIV, 26.

EDILE (*ædilis, is*, m.) ἀγορανόμος, ἀστυνόμος, ου, ὁ, *Plut.* Etre édile (*ædilitate fungi, or*) ἀγορανομεῖν, ἀστυνομεῖν, ῶ, ήσω. Ce qui concerne l'édile *ou* l'édilité (*ædilitius, a, um*) ἀγορανομικός, ἀστυνομικός, ή, όν, *Arist.*

EDILITÉ (*ædilitas, atis*) ἀγορανομία, ας, ἡ, *Suid.* ἀστυνομία, ας, ἡ, *Arist.*

EDIT (*edictum, i*) ἐπίταγμα, ατος, τό, *Dém.* διάταγμα, ατος, τό, *Hérod.*

EDITEUR d'un livre (*libri editor, oris*) ὁ βίβλου τινὸς ἐκδότης, ου, *ou mieux* ὁ βιβλίον τι ἐκδιδούς, όντος.

EDITION d'un livre (*libri editio, onis*) ἡ βιβλίου τινὸς ἔκδοσις, εως.

EDUCATION (*educatio, onis*) παιδεία, ας, ἡ· παίδευσις, εως, ἡ, *Xén.*

Edulcoration (*dulcoratio, onis*) γλύκανσις, εως, ἡ.

Edulcorer (*dulcorare, o, avi*) γλυκαίνειν, αίνω, ανῶ.

Efaufiler de la soie (*sericum diducere, co, xi*) μέταξαν διαξαίνειν, ω.

Effaçable (*delebilis, e*) ἐξαλειπτός, οῦ, ὁ,ἡ.

Effacer (*delere, eo, evi*) ἐξαλείφειν, φω, ψω, *Dém.* χιάζειν, άζω, άσω. S'effacer de la mémoire des hommes, ἐξ ἀνθρώπων ἀφανίζεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Effaçure (*litura, æ*) ἐξάλειψις, εως, ἡ· χιασμός, οῦ, ὁ.

Effaré, ée (*efferatus, a, um*) ἐξαγριωθείς, εῖσα, έν.

Effaroucher (*efferare, o, avi*) ἀγριοῦν, *Xén.* ἀπαγριοῦν, ῶ, ώσω, *Théophr.*

Effectif, ive (*reipsa existens ; verus, a, um*) ἐτεός, ά, όν· ἀληθής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Effectivement (*reipsa, revera*) ἐτεόν, ὄντως, ἀληθῶς, *Dém.*

Effectuer (*efficere, io, feci*) ἀποτελεῖν, ῶ, έσω, *Polyb.* διαπράττεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Efféminé, ée (*effeminatus, a, um*) θηλυδρίας, ου, ὁ, *Luc.* θηλυδριώδης, εος, ὁ,ἡ. Mener une vie efféminée, βίον γυναικώδη ἄγειν, *Diod. Sic.* Les Perses à la démarche efféminée, οἱ ἁβροβάται Πέρσαι, ῶν, *Eschyl.*

Efféminer, ἐκθηλύνειν, ἀποθηλύνειν, νω, νῶ, *Phil.*

Effervescence (*fervidus æstus, us*) ἐκβρασμός, οῦ, ὁ· ἔκζεσις, εως, ἡ.

Effet (*effectus, us*) αἰτιατόν, οῦ, τό, *par rapport à la cause, appelée* αἰτία, ας, ἡ. *Long.* — *accomplissement*, ἐνέργημα, ἀποτέλεσμα, ατος, τό, *Gal.* En effet (*reipsa, revera*) ἐτεόν, ὄντως, *Dém.* En effet (*etenim, et quidem*) καὶ γάρ, καί τοι, καὶ γάρ τοι.

Effeuillaison (*frondatio, pampinatio, onis*) ἀποφύλλισις, εως, ἡ· βλαστολογία, ας, ἡ· οἰναρισμός, οῦ, ὁ, *Théophr.*

Effeuiller un arbre, une vigne (*frondare, pampinare, o*) βλαστολογεῖν, ῶ, ήσω, *Théophr.* οἰναρίζειν, ίζω, ίσω, *Athén.* — une rose, ῥόδον ἀποφυλλίζειν, ίζω, ίσω.

Efficace (*efficax, acis*) ἐνεργητικός, ή, όν· ἐνεργός, οῦ, ὁ,ἡ, *Théophr.* Un discours efficace, ἐνεργὴς λόγος, ου, *N. Test.*

Efficacement (*efficaciter*) ἐνεργῶς, *Polyb.*

Efficacité ou **Efficace** (*efficacitas, atis*, ou *efficacia, æ*) ἐνέργεια, ας, ἡ, *Chrys.*

Efficient, e. Cause efficiente (*efficiens causa, æ*) ποιητικὸν αἴτιον, ου, *Plat.*

Effigie (*effigies, ei*) ἐκτύπωμα, ατος, τό· εἰκών, όνος, ἡ, *Isocr.*

Effigier un criminel (*sontis effigiem plectere, cto, xui*) τὴν καταδίκου εἰκόνα τιμωρεῖν, ῶ, ήσω.

Effilé, ée (*gracilis, e*) ἰσχνός, λεπτός, ή, όν, *Plut.* Un homme effilé (*longurio, onis*, Varr.), une femme effilée (*juncea mulier*, Tér.) ἀνήρ, γυνὴ ἐπιμήκης, εος, *Hérod.*

Effiler de la soie, de la laine (*sericum, lanam filatim retexere, xo*) μέταξαν, ἔριον ἀνυφαίνειν, νω, ανῶ.

Effiloquer. — *Voyez* **Effiler.**

Efflanqué, ée. Cheval efflanqué (*ilia trahens equus, i*) λιπόσαρκος ἵππος, ου.

Effleurer avec les pieds la surface des eaux (*aquas pedibus leviter attrectare, o, avi*) ἄκροις τοῖς ποσὶν ἐπιψαύειν τοῦ ὕδατος, *Luc.* Se contenter d'effleurer un sujet, λίγδην τινὸς καθάπτεσθαι, ομαι.

Effleurir (*efflorescere, sco*) ἐπανθεῖν, ἐξανθεῖν, ῶ, ήσω, *Chim.*

Efflorescence des métaux, τὸ τῶν μετάλλων ἐξάνθημα, ατος.

Effluence électrique (*effluentia, æ*) ἠλεκτρώδης ἐκροή, ῆς, ἡ, *Phys.*

Effluent, e (*effluens, entis*) ἐκρέων, ουσα, ον, *Phys.*

Effondrer un poisson (*piscem exenterare, o, avi*) ἰχθὺν ἐξεντερίζειν, ίζω, ίσω, *Diosc.*

Effondrilles (*sedimentum, i*) ὑπόστασις, εως, ἡ· ἴζημα, ατος, τό, *Plut.*

Efforcer [S' (*conari, or ; niti, or*) πειράζειν, άζω, άσω· πειρᾶσθαι, ῶμαι, *Thuc.* — de dire quelque chose, ἐπιχειρεῖν λέγειν τι, *Dém.* — de réussir dans quelque affaire, ἐγχειρεῖν ἔργῳ τινί, *Dém.*

Effort (*conatus, us*) πεῖρα, ἀπόπειρα, διάπειρα, ας, ἡ, *Dém.* ἐγχείρημα, ου

ἐπιχείρημα, ατος, τό, *Isocr.* S'opposer à quelqu'un de tous ses efforts, ἐναντίον εἶναι σφόδρα τοῖς ἐπιχειρήμασί τινος, *Dém.* Faire de vains efforts, ματαιοπονεῖν, ῶ, ήσω. Voir ses efforts trompés, τῆς πείρας ἀποτυχεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Effraction (*effractio, onis*) διάῤῥηξις, εως, ἡ.

Effrayant, e (*terribilis, e*) δεινός, ή, όν· φοβερός, ά, όν, *Dém.*

Effrayer quelqu'un (*aliquem terrere, eo, ui*) φοβεῖν τινα, *Dém.* ἐκφοβεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Isocr.* S'effrayer (*pavescere, sco*) περιφοβεῖσθαι, οῦμαι, *Xén.* — de quelque chose, περιδεῶς ἔχειν πρός τι, *Dém.*

Effréné, ée (*effrænatus, a, um*) ἐξήνιος, ίου, ὁ,ἡ· ἀχάλινος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Effroi (*tremor, oris*) τρόμος, ου, ὁ, *Plut.* φόβος, ου, ὁ, *Dém.*

Effronté, ée (*protervus, a, um*) ἀναίσχυντος, ου, ὁ,ἡ. — au suprême degré, (*impudentissimus, a, um*) ὑπεραναίσχυντος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Effrontément (*impudenter*) ἀναισχύντως, *Plat.*

Effronterie (*impudentia, æ*) ἀναίδεια, ας, ἡ, *Dém.* ἀναισχυντία, ας, ἡ, *Isocr.* Il en est venu à un tel point d'effronterie (*eo venit impudentiæ*) εἰς τοῦτο τῆς ἀναιδείας, εἰς τοσοῦτον τῆς ἀναισχυντίας ἦλθεν, *Isocr.*

Effroyable (*horrendus, a, um*) φοβερός, ά, όν, *Isocr.* Un crime horrible et effroyable (*nefarium scelus, eris*) δεινὸν καὶ σχέτλιον ἀσέβημα, *Dém.* Cette femme était d'une laideur effroyable (*hæc mulier insignis erat ad deformitatem*, Cic.) αὕτη ἡ γυνὴ πανλώβητόν τι καὶ ἀπρόςιτον ἦν μορμολύκειον, *Luc. Toxaris, ou dialogue sur l'Amitié.*

Effroyablement (*mirum in modum*) ὑπερβολικῶς, τερατικῶς, *Plut.*

Effusion de sang, de cœur (*sanguinis, animi effusio, onis*) αἵματος, καρδίας ἔκχυσις, εως, ἡ.

Égal, e (*æqualis, e; par, aris*) ἴσος, η, ον· ὅμοιος, α, ον, *Dém.* Egal en âge, ἧλιξ, ικος, ὁ,ἡ, *Xén. Anab. Liv.* I. Cela m'est égal, τοῦτο ἢ ἐκεῖνο ἀδιαφορῶ. Se battre avec un avantage égal, ἰσοῤῥόπως ἀπομάχεσθαι, ομαι. Traiter quelqu'un d'égal à égal, ἶσόν τινι φάσθαι· ἄντην ὁμοιωθῆναι, *Hom. Il.* I, 187.

Egalement (*æqualiter*) ἐπίσης τινί, *Xén.* ἐξίσης, *Chrys.* ὁμαλῶς, *Plut.* ἴσως, *Dém.* ἴσον, *Thuc.* ἶσον, *Hom.*

Egaler quelqu'un en courage (*aliquem fortitudine æquiparare, o, avi*) ἀνδρείᾳ τινὰ ἐξισοῦσθαι, οῦμαι, *Plut.* S'égaler à quelqu'un, ἄντην τινὶ ὁμοιωθῆναι, *Hom.*

Egalisation (*exæquatio, onis*) ἐξίσωσις, εως, ἡ.

Egaliser (*exæquare, o, avi*) ἐξισοῦν, ῶ, ώσω, τί τινι, *Isocr.*

Egalité (*æqualitas, atis*) ἰσότης, *Plut.* ὁμαλότης, ητος, ἡ, *Arist.* — en droits, ἰσονομία, ας, ἡ. — d'âme (*æquanimitas, atis*) ἐπιείκεια, ας, ἡ, *Plut* εὐγνωμοσύνη, ης, ἡ, *Esch.*

Egard. Avoir égard à quelque chose ou à quelqu'un (*alicujus rationem habere, eo, ui*) πρόνοιάν τινος ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* λόγον ἔχειν τινός, *Dém.* Avoir pour quelqu'un beaucoup d'égards (*in omnibus alicui obsequi, or*) ἐν πᾶσί τινα θεραπεύειν, ω, σω· τινὶ χαρίζεσθαι, ομαι, *Dém.* Eu égard au temps où nous vivons (*ut sunt hæc tempora*) διὰ τὸν παρόντα χρόνον. A l'égard de votre frère (*quod ad fratrem tuum attinet*) ὡς πρὸς τὸν ἀδελφόν σου.

Egarement d'esprit (*mentis aberratio, onis*) πλάνη, ης, ἡ· ἀφαμάρτημα, ατος, τό, *Plut.*

Egarer quelqu'un (*aliquem a recto itinere deducere, co, xi*) πλανᾶν, ῶ, ήσω, τινά. S'égarer (*aberrare, o, avi*) πλανᾶσθαι, ῶμαι. Je me suis égaré pendant la nuit, διὰ νύκτα πεπλάνημαι, *Anacr. Od.* III.

Egayer quelqu'un (*aliquem exhilarare, o, avi*) εὐφραίνειν, αίνω, ανῶ, τινά, *Dém.* S'égayer (*sese oblectare, o, avi*) εὐφραίνεσθαι, ομαι, *St Luc.*

Egée [La mer (*Archipelagus, i, n.*) Αἰγαῖον ou Αἴγειον πέλαγος, εος, ους.

Egide (*ægis, idis*) αἰγίς, ίδος, ἡ, *Hom.* Sous l'égide de la sagesse, βοηθούσης τῆς σωφροσύνης. Prendre quelqu'un sous son égide (*aliquem protegere, go, xi*) σκεπάζειν, τινά, *Diosc.*

Egilops (*oculi vitium*) αἰγίλωψ, ωπος,

ὁ. R. αἴξ, αἰγός, chèvre, et ὤψ, ὠπός, œil.

EGLANTIER (*rubus caninus, i*) κυνόςβατον, ου, τό, *Diosc.*

EGLANTINE (*silvestris rosa, æ*) κυνόῤῥοδον, ου, τό.

EGLÉ, Naïade, Αἴγλη, ης, ἡ.

Ægle Naïadum pulcherrima. Virg.

EGLISE (*ecclesia, æ*) ἐκκλησία, ας, ἡ. — (*templum, i*) ἱερόν, οῦ, τό.

EGLOGUE (*ecloga, æ*) ἐκλογή, ῆς, ἡ. Virgile, dans ses églogues, a imité les idylles de Théocrite, ὁ Βιργίλιος ἐν ταῖς ἐκλογαῖς τὰ τοῦ Θεοκρίτου εἰδύλλια ἐμιμήσατο.

EGOÏSER (*omnia ad se referre, fero, tuli*) φιλαυτεῖν, ῶ, ήσω.

EGOÏSME (*nimius sui ipsius amor*) φιλαυτία, ας, ἡ.

EGOÏSTE (R. *ego*, je) φίλαυτος, ου, ὁ,ἡ. Vivre en égoïste, φιλαύτως ζῆν.

EGORGER (*jugulare, o, avi*) σφάττειν, ἀποσφάττειν, ττω, ξω, τινά, *Dém.*

EGOSILLER [S' (*clamitare, o, avi*) κράζειν, άζω, άξω· κραυγάζειν, άζω, άσω.

EGOUT (*cloaca, æ*) ὀχετός, οῦ, ὁ. Jeter les corps dans les égouts, σώματα εἰς ὀχετοὺς ῥίπτειν, πτω, ψω, *Hér.*

EGOUTTER des verres (*pocula guttatim exhaurire, io, hausi*) σκύφους ἀποστάζειν, άζω, άξω, *Phil.* — (*stillare, o, avi*) σταλάζειν, άζω, άξω· σταλᾷν, ῶ, *Luc.*

EGRAPPER (*uvas legere, go, gi*) ῥαγολογεῖν, ῶ, ήσω· ῥαγίζειν, ίζω, ίσω, *Théocr.*

EGRATIGNER le visage avec les ongles (*alicujus ora unguibus lacerare, o, avi*) τὸ πρόςωπόν τινος ὄνυξιν ἀμύσσειν, σσω, ξω.

EGRATIGNURE (*summæ cutis laceratio, onis*) ἄμυξις, εως, ἡ.

EGRENER (*grana eximere, o, emi*) τοὺς κόκκους ἐκκρίνειν, ω.

EGRILLARD, E (*jocularius, a, um*) παιγνιώδης, εος, ὁ,ἡ· παιδιώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

EGRUGER du sel (*sal infringere, go, egi,* Colum.) τὸν ἅλα θραύειν, ω, σω, λεπτύνειν, νω, νῶ.

EGYPTE (*Ægyptus, i, f.*) Αἴγυπτος, ου, ἡ. Ecrit en langue égyptienne, Αἰγυπτιστὶ γεγραμμένος, η, ον.

EH! que me dites-vous là? (*hem! quid ais?*) φεῦ! τί λέγεις; *Cette exclamation peut s'exprimer, suivant ses divers mouvements, par* ἒ ἒ, ἰού, ἰοῦ, ὦ, ἰώ, αἰβοῖ, παπαί, ὢ πόποι, *Hom.*

EHANCHÉ, ÉE. — *Voyez* DÉHANCHÉ, ÉE.

EHERBER (*runcare, o, avi*) ποάζειν, άζω, άσω.

EHONTÉ, ÉE. — *Voyez* DÉHONTÉ, ÉE.

ELABORATION (*elaboratio, onis*) ἐξεργασία, ας, ἡ.

ELABORER (*elaborare, o, avi*) ἐξεργάζεσθαι, ομαι, *Isocr.*

ELAGAGE (*interlucatio, onis*) διακάθαρσις, εως, ἡ, *Théophr.*

ELAGUER un arbre (*arborem interlucare, o, avi*) δένδρον διακαθαίρειν, ρω, αρῶ, *Théophr.*

ELAN (*cervus alces,* Cuv.) ἀρκτικὸς ἔλαφος, ου.

ELAN (*corporis* vel *animi impetus, us*) ὁρμή, ῆς, ἡ, *Plut.*

ELANCÉ, ÉE. Une taille élancée (*procera statura, æ*) ἐπιμήκης ἡλικία, ας, *Luc.*

ELANCEMENT (*agitatio, onis*) παλμός, οῦ, ὁ, *Hipp.*

ELANCER [S' au milieu des ennemis (*in hostes irruere, uo, ui*) πρὸς τοὺς πολεμίους ἐφορμᾷν, ῶ, ήσω, *Xén.*

ELARGIR (*dilatare, o, avi*) πλατύνειν, νω, νῶ, τί, *N. Test.* Le chemin s'élargit (*pandit se via*) πλατύνεται ἡ ὁδός. Elargir un prisonnier (*aliquem e carcere emittere, tto, misi*) ἀφαιρεῖν τινι τὸν δεσμόν, *Dém.*

ELARGISSEMENT (*amplificatio, onis*) πλατυσμός, οῦ, ὁ, *Diosc.* — d'un prisonnier (*alicujus e custodia dimissio, onis*) ἡ τοῦ δεσμώτου ἄφεσις, εως.

ELASTICITÉ (*renixus, us*) ἀντιτυπία, ας, ἡ· ἐλαστικὴ δύναμις, εως· ἔλασις, εως, ἡ.

ELASTIQUE (*resiliens, entis*) ἀντίτυπος, ου, ὁ,ἡ· ἐλαστικός, ἐλατικός, ή, όν. R. ἐλαύνω ou ἐλάω, *impello.*

ELECTEUR (*elector, trix*) αἱρέτης, ου, ὁ· αἱρέτις, ιδος, ἡ, *Phil.*

ELECTIF, IVE (*electivus, a, um*) αἱρετός, ή, όν, *Arist.*

Election (*electio, onis*) αἵρεσις, εως, ἡ, *Isocr.*

Electricité (*vis electrica*) ἠλεκτρικὴ δύναμις, εως.

Electrique (*electricus, a, um*) ἠλεκτρικός, ή, όν.

Electriser (*vim electricam impertiri, ior*) ἠλεκτρίζειν, ζω, ou ἠλεκτρικὴν δύναμιν μεταδιδόναι, δίδωμι *.

Electromètre (*vis electricæ mensura*) ἠλεκτρόμετρον, ου, τό.

Electrophore (*vim electricam ferens*) ἠλεκτροφόρος, ου, ὁ,ἡ.

Electuaire (*electuarium, ii*) ἔκλειγμα, ατος, τό.

Elégamment (*eleganter*) κομψῶς, χαριέντως, *Isocr.*

Elégance (*elegantia, æ*) χάρις, ιτος, ἡ· ἐκπρέπεια, ας, ἡ, *Isocr.* Parler avec élégance, μουσικῶς ou διαπεπονημένως λέγειν, γω, ξω, *Dém.* Un discours plein d'élégance, κεκαλλιεπημένος λόγος, ου, *Plat.* Ecrire avec élégance, καλλιγραφεῖν, ῶ, ήσω, *Poll.*

Elégant, e (*elegans, antis*) κομψός, ή, όν· φιλόκαλος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* Ecriture élégante, καλλιγραφία, ας, ἡ, *Plut.*

Elégiaque. Poëte élégiaque (*elegorum scriptor, oris*) ἐλεγειοποιός, οῦ, ὁ. Poésie élégiaque, ἐλεγεῖον, ου, τό.

Elégie (*elegia, æ*) ἔλεγος, ου, ὁ, *Aristoph.* ἐλεγεία, ας, ἡ· ἐλεγεῖον, ου, τό. R. ἒ ἒ! *hei! heu!* et λέγω, *dico*.

Elément (*elementum, i*) στοιχεῖον, ου, τό, *Arist.* *Les quatre éléments s'appellent en grec*, ἡ γῆ, τὸ ὕδωρ, ὁ ἀήρ, τὸ πῦρ. Enseigner les premiers éléments, στοιχειοῦν, ῶ, ώσω, *Grég. Naz.* L'enseignement de ces premiers éléments, στοιχείωσις, εως, ἡ, *Den. Aréop.*

Elémentaire (*elementarius, a, um*) στοιχειακός, ή, όν· στοιχειώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Eléphant (*elephantus, i*) ἐλέφας, αντος, ὁ, *Arist.* — *Dans Homère, le mot* ἐλέφας *signifie toujours de l'*ivoire, *et ne se prend jamais pour un* éléphant; *ce qui prouve assez qu'Homère n'a pas connu cet animal, dont Aristote a donné la description la plus exacte.* Trompe d'un éléphant (*elephanti manus, us*) προβοσκίς, ίδος, ἡ, *Diod. Sic.* Son cri (*barritus, us*) βρύχημα, ατος, τό. Son conducteur, *ou* cornac, ἐλεφαντιστής, οῦ, ὁ.

Eléphantiasis (*pellis rugositas, atis*) ἐλεφαντίασις, εως, ἡ· ἐλεφαντιασμός, οῦ, ὁ, *Diosc.* Etre attaqué de cette lèpre, ἐλεφαντιᾷν, ῶ.

Eléphantin, ine. Livres éléphantins, écrits sur des feuilles d'ivoire; ἐλεφάντινα ou ἐλεφαντικὰ βιβλία, ων.

Elévation (*exaltatio, onis*) ὕψωσις, εως, ἡ, *Suïd.* — du pôle (*poli altitudo, inis*) τὸ τοῦ πόλου ὕψωμα, ατος, *Plut.* — *dans le dessin d'un bâtiment*, ὀρθογραφία, ας, ἡ. — de la voix, ἡ τῆς φωνῆς συντονία, ας, *Arist.* — de l'esprit, τὸ ὑψηλόνουν, ου. — du cœur, ὁ τῆς καρδίας μετεωρισμός, οῦ.

Elève (*alumnus, a*) θρεπτός, ή, όν, *Poll.* τρόφιμος, η, ον, *Opp.* θρέμμα, ατος, τό, *Plat.* — (*discipulus, a*) μαθητής, οῦ, ὁ, *Dém.* μαθήτρια, ας, ἡ, *N. Test.* μαθητρίς, ίδος, ἡ, *Phil.* Etre élève de quelqu'un, τινὶ μαθητεύειν, εύω, εύσω.

Elever (*elevare, o, avi; attollere, o*) αἰωρεῖν, ῶ, ήσω· ἐπαίρειν, ω. — quelque chose au-dessus de sa tête, τὶ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς, *Dém.* — les mains, les yeux vers le ciel, τὰς χεῖρας, τὰς ὄψεις ἀνατείνειν πρὸς τὸν οὐρανόν, *Xén.* εἰς τὸν οὐρανόν, *Arist.* Elever un enfant (*puerum educare, o, avi*) παῖδα τρέφειν, φω, θρέψω, *Xén.* παιδεύειν, ω, σω, τινά, *Esch.* Voilà comme il élève la jeunesse, τοιούτοις ἤθεσι τοὺς νεωτέρους παιδεύει, *Isocr.* Elever quelqu'un en dignité, παράγειν, άγω, άξω, τινὰ εἰς ἀξίωμα, *Plut.*

Elever [S' dans la prospérité (*secundis in rebus superbire, io*) εὐτυχοῦντα ἐξυβρίζειν, ίζω, ίσω, *Xén. Cyrop. liv.* III. — contre quelqu'un (*alicui insurgere, go, rexi*) τινὶ ἐπαναστῆναι, ίστημι· πρός τινα ἀνθίστασθαι, αμαι, *Thuc.* ἀνταίρειν, ρω, αρῶ, τινί, *Dém.* Une dispute s'étant élevée, γενομένης ἔριδος. Comme une violente tempête se fut élevée, nous jetâmes les marchandises dans la mer, σφοδρῶς χειμαζόμενοι, ἐκβολὴν ἐποιούμεθα, *Act. des Ap.* XXVII, 18.

Elevure (*pustula, æ*) φλύκταινα, ης, ἡ,

Thuc. Avoir la peau couverte d'élevures, φλυκταινοῦσθαι, οῦμαι, *Diosc.*

Elider une voyelle (*vocalem elidere, do, si*) φωνῆέν τι ἐκθλίβειν, βω, ψω, *Gramm.*

Eligible (*qui, quæ, quod eligi potest*) αἱρετός, ή, όν, *Arist.*

Elimer [S' (*usu consumi, or*) κατατριβῆναι, κατατρίβεσθαι, ομαι, *Plut.*

Elimination (*eliminatio, onis*) ἐξορισμός, οῦ, ὁ.

Eliminer (*eliminare, o, avi*) ἐξορίζειν, ίζω, ίσω, τινά, *Arist.*

Elire (*eligere, go, egi*) ἐκλέγειν, γω, ξω, *Isocr.* Elire un commandant des armées, προστάτην τινὰ τοῦ πολέμου αἱρεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Elision (*elisio, onis*) ἔκθλιψις, εως, ἡ, *Gramm.*

Elite (*quod in re qualibet præstantissimum est*) ἄωτον, ου, τό, *Pind. Olymp.* I. Des gens d'élite (*delecti viri, orum*) ἐκλελεγμένοι ἄνδρες, ῶν.

Elixation (*elixatio, onis*) ἕψησις, εως, ἡ.

Elle, elles (*illa, illæ*) αὕτη, αὗται· ἐκείνη, ἐκεῖναι.

Ellébore ou **Hellébore**, ἐλλέβορος ou ἑλλέβορος, ου, ὁ, *Diosc.* Purger avec de l'ellébore, ἐλλεβορίζειν, ίζω, ίσω. *Cette purgation s'appelle* ἐλλεβορισμός, οῦ, ὁ. Avoir besoin d'ellébore, ἐλλεβοριᾶν, ῶ. Ma commère (*dit le lièvre à la tortue,* La Font. Liv. VI, f. 10), il vous faut purger avec quatre grains d'ellébore, ὦ 'γαθή, ἐλλεβοριᾷς. — *Linnée a fait deux genres séparés, de l'ellébore* noir *et du* blanc. *Il appelle le noir* 1° helleborus fœtidus, 2° helleborus viridis; *et le blanc* 1° veratrum nigrum, 2° veratrum album.

Ellipse (*defectus* vel *omissio*) ἔλλειψις, εως, ἡ.

Elliptique (*defectivus, a, um*) ἐλλειπτικός, ή, όν.

Elme. Feu Saint-Elme (*Castor et Pollux*) Διόσκουροι, ων, οἱ.

Elocution (*elocutio, onis*) φράσις, εως, ἡ· ἑρμηνεία, ας, ἡ, *Dém. Phal.*

Eloge (*elogium, ii*) ἐγκώμιον, ου, τό, *Dém.* Qui est digne des plus grands éloges, ἀξιεπαινότατος, η, ον. Juger quelqu'un digne d'éloge, τινὰ ἐπαίνου ἀξιοῦν, ῶ, ώσω, *Isocr.*

Eloignement (*distantia, æ*) ἀπόστασις, εως, ἡ, *Théophr.* — (*absentia, æ*) ἀπουσία, ας, ἡ. — (*repugnantia, æ*) ἀντιπάθεια, ας, ἡ.

Eloigner (*removere, eo, movi*) χωρίζειν, ζω, σω, τὶ ἀπό τινος, *Plut.* ἀπελαύνειν, ω, τινά τινος, *Dém.* S'éloigner du maniement des affaires publiques, τῶν πραγμάτων ἀφίστασθαι, αμαι, *Dém.* Je suis bien éloigné de vouloir faire mon apologie, πολλοῦ δεῶ ἐγώ, ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολογεῖσθαι, *Plat.*

Eloquemment (*oratorie*) ῥητορικῶς, ἐλλογίμως.

Eloquence (*eloquentia, æ*) δεινότης, ητος, ἡ· ἡ ἐμπειρία τοῦ λέγειν, *Dém.* ἡ εὐπορία τοῦ εἰπεῖν· ἡ δεινότης ἡ ἐν λόγοις, *Isocr.*

Eloquent, e (*facundus, disertus, a, um*) λόγιος, α, ον, *Arist.* δεινός, ή, όν· ῥητορικός, ή, όν· δυνατὸς λέγειν, τεχνίτης τοῦ λέγειν, λέγειν δεινός, εἰπεῖν δεινός, εἰπεῖν δυνάμενος, *toutes expressions de Démosthène.* L'orateur le plus éloquent, ἱκανώτατος τῶν ῥητόρων, δεινότατος πάντων ἀνθρώπων, δεινότατος λέγειν ἁπάντων, *Dém.* Un regard, un silence éloquent, πειστικὴ βλέψις, σιγή, *Plat.*

Elu, ue (*electus, a, um*) ἐκλελεγμένος, η, ον. Il y a beaucoup d'appelés, mais peu d'élus (*multi quidem sunt vocati, pauci vero electi*) πολλοὶ μέν εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί, *Matth.* XX.

Elucidation (*elucidatio, onis*) σαφηνισμός, οῦ, ὁ· ἔκφρασις, εως, ἡ, *Aphth.*

Elucubration (*elucubratio, onis*) νυκτογραφία, ας, ἡ, *Dém.*

Eluder (*eludere, do, si*) διαπαίζειν, ζω, ξω, *Plat.* διακρούειν, ω, σω, *Plut.*

Elysées. Les champs Elysées (*Elysii campi, orum*) Ἠλύσιον πεδίον, ου, *Hom. Od.* IV, 563.

Email, plur. **Emaux** (*encaustum, i*) ἔγκαυμα, ατος, τό. Peinture en émail, ἐγκαυστική, ῆς, ἡ. L'émail des dents (*dentium nitor, oris*) ἡ τῶν ὀδόντων στιλπνότης, ητος. — des fleurs (*florum varietas, atis*, Cic.) ἡ τῶν ἀνθῶν πολύχροια, ας.

Emaillé, ée. Une prairie émaillée de

fleurs (*pratum variis floribus distinctum*) πολυάνθεμος λειμών, ῶνος. Emaillé d'étoiles, διάστερος, ου, ὁ,ἡ.

Emailler (*encausto pingere, go, xi*) ἐγκαυστικῶς γράφειν, φω, ψω.

Emailleur (*encausticus pictor, oris*) ἐγκαυστής, οῦ, ὁ.

Emaillure (*encaustice, es*) ἐγκαυστική, ῆς, ἡ, *Pline.*

Emanation (*emanatio, onis*) ἀποῤῥοή, ῆς, ἡ.

Emancipation (*emancipatio, onis*) χειραφεσία, ας, ἡ.

Emancipé, ée (*emancipatus, a, um*) ἄφετος, ου, ὁ,ἡ, *Isoc.*

Emanciper son fils (*filium emancipare, o, avi*) τὸν υἱὸν ἀφιέναι, ἵημι*, *Dém.* ἐκποιεῖσθαι, οῦμαι, *Pand.*

Emanciper [S' (*licentius aliquid audere, eo*) τὸ προσῆκον ὑπερβαίνειν, βαίνω*.

Emaner (*emanare, o, avi*) ἐκβρύειν, ω, σω· ἀποφέρεσθαι, ομαι, *Plut.*

Emballage (*consarcinatio, onis*) συσκευασία, ας, ἡ.

Emballer (*consarcinare, o, avi*) συσκευάζειν, άζω, άσω, *Dém.* — *Le mot français* emballer *est un de ceux qui nous sont venus directement du grec, sans passer par le latin :* ἐμβάλλειν, emballer; ἐνταμεῖν, entamer; ἐντάσσειν, entasser; ὠθεῖν, ôter; θύειν, tuer, κ.τ.λ.

Emballeur (*consarcinator, oris*) συσκευαστής, οῦ, ὁ.

Embarquement (*conscensio in navem*, Cic.) ἡ ἐπὶ τὴν ναῦν ου τὸ πλοῖον ἐπίβασις, εως.

Embarquer [S' (*navem conscendere, do, di*) ἐπιβαίνειν, βαίνω*, τοῦ πλοίου, *Luc.* ἐπὶ τὴν ναῦν, *Thuc.* Il s'est embarqué dans une méchante affaire (*periculoso negotio seipsum implicuit*) ἐν κακῷ πράγματι ἑαυτὸν ἐνέπλεξεν, *Isocr.*

Embarras (*impedimentum, i*) ἐμπόδισμα, ατος, τό· ἐμπόδιον, ου, τό, *Dém.* κώλυμα, ατος, τό, *Luc.* Causer à quelqu'un de l'embarras, πράγματά τινι παρέχειν, χω, ξω. Tirer d'embarras, ἐκποδὼν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Héliod.* Libre de tout embarras, ἀνεμπόδιστος, ου, ὁ,ἡ, *Epict.*

Embarrassant, e (*molestus, a, um*) δυσχερής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.* χαλεπός, ή, όν, *Dém.*

Embarrassé, ée (*impeditus, a, um*) ἐμποδισθείς, εῖσα, έν. — d'affaires (*negotiis districtus, a*) ἄσχολος, ου, ὁ,ἡ. Qui a l'esprit embarrassé (*animo anxius, a*) πολυμέριμνος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Embarrasser (*impedire, io, ivi*) ἐμποδίζειν, ίζω, ίσω, *Arist.* Ne vous embarrassez pas des harangues de l'ennemi, μηδέν σε λυπούντων αἱ τοῦ πολεμίου παρακελεύσεις, *Xén. Cyrop., liv.* III.

Embasement (*fundamentum, i*) βάσις, εως, ἡ· ὑποπόδιον, ίου, τό.

Embater une bête de somme (*jumento clitellas imponere, no, sui*) ὑποζύγιον ἐπισάττειν, ττω, ξω, *Xén.*

Embatre des roues (*rotas munire, io*) τροχοὺς στεφανοῦν, ῶ.

Embaucher (*auctorare, o*) περιποιεῖσθαι, οῦμαι, *Thuc.*

Embaumement des cadavres (*pollinctura, æ*) ταρίχευσις, εως, ἡ.

Embaumer un mort (*mortuum pollingere* ou *pollincere.* — On trouve dans Plaute *pollinxerat*, et dans Apulée *pollinctus*; mais on ne sait si l'on doit dire *pollincio* ou *pollingo*) νεκρὸν ταριχεύειν, ω, σω. Aimable Colombe, d'où tires-tu ces agréables parfums que tu distilles, et dont tu embaumes les airs?

> Ἐρασμίη πέλεια,
> Πόθεν μύρων τοσούτων,
> Ἐπ' ἠέρος θέουσα,
> Πνέεις τε καὶ ψεκάζεις;
> *Anacr. Od.* IX.

Embaumeur (*pollinctor, oris*) ταριχευτής, οῦ, ὁ, *Diod. Sic.*

Embellir une maison (*domum exornare, decorare, o, avi*) οἶκον καλλωπίζειν, ίζω, ίσω· ἀγάλλειν, λλω, λῶ· κοσμεῖν, ῶ, ήσω, *Thuc.* — (*enitescere, sco*) καλλύνεσθαι, ομαι, *Plat.*

Embellissement (*ornamentum, i*) κόσμημα, ατος, τό, *Plat.* καλλώπισμα, ατος, τό· κόσμος, ου, ὁ, *Arist.*

Embesogné, ée (*negotiis districtus, a*) ἀσχοληθείς, εῖσα.

Emblaver un champ (*agrum frumento conserere, ro, rui*) σῖτον ἐν τῷ ἀγρῷ σπείρειν, ω, *Matth.* XIII, 27.

Emblavure (*ager frumento consitus*) σιτόσπορος ἀγρός, οῦ.

Emblée [D' (*primo impetu*) ὁρμηδόν.

Emblématique (*allegoricus, a, um*) ἐμβληματικός, ή, όν.

Emblème (*emblema, atis*) ἔμβλημα, ατος, τό, *Bud.*

Embler (*rapere, io, ui*) ἁρπάζειν, άζω, σω ou ξω, *Dém.* L'avoir d'autrui tu n'embleras, οὐ κλέψεις, *Exod.* XX.

Emboiser (*blandiri, ior*) αἰκάλλειν, ω, *Aristoph.*

Emboîtement des os (*ossium commissura, æ*) ἡ τῶν ὀστέων σύναψις, εως.

Emboîter (*mutua commissura annectere, cto, xui*) συνάπτειν, πτω, ψω. Mal emboîté, ἄναρθρος, ου, ὁ,ἡ.

Emboîture (*commissura, æ*) συναφή, ῆς, ἡ· συνάφεια, ας, ἡ· ἁρμός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Embolisme (*intercalatio, onis*) ἐμβολισμός, οῦ, ὁ.

Embolismique (*intercalaris, e*) ἐμβόλιμος, ου, ὁ,ἡ· ἐμβολιμαῖος, α, ον.

Embonpoint (*bona corporis habitudo, inis*) εὐεξία, εὐσαρκία, ας, ἡ. Prendre ou avoir de l'embonpoint, εὐσαρκεῖν, ῶ, ήσω. Excès d'embonpoint (*obesitas, atis*) πολυσαρκία, ας, ἡ· λιπαρότης, ητος, ἡ, *Théophr.*

Emboucher la trompette (*tubam inflare, o, avi*) σαλπίζειν, ίζω, ίσω, *Athén.* S'emboucher, *en parlant d'un fleuve ou d'une rivière* (*influere, o, xi*) εἰςρέειν, έω, *Luc.*

Embouchure d'une rivière (*fluminis ostium, ii*) τὸ τοῦ ποταμοῦ στόμα, ατος, *Arist.* ἡ εἰςβολή, ῆς, *Paus.*

Embourber (*in cœnum immergere, go, si*) βορβοροῦν, ῶ, ώσω, *Arist.* L'action d'embourber, καταβορβόρωσις, εως, ἡ, *Plut.*

Embourrer. — Voyez **Rembourrer**.

Embourser des écus (*nummos in crumenam demittere, tto, si*) νομίσματα εἰς τὸ βαλάντιον εἰςβάλλειν, βάλλω *.

Embrasement (*deflagratio, onis*) ἐμπρησμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Embraser (*succendere, do, di*) ὑφάπτειν, πτω, ψω, *Den. Hal.* S'embraser (*conflagrare, o, avi*) καταφλέγεσθαι, ομαι.

Embrassade ou **Embrassement** (*amplexus* ou *complexus, us*) περιπλοκή, ῆς, ἡ· περίπλεξις, εως, ἡ· ἀσπασμός, οῦ, ὁ.

Embrasser (*amplexari, or*) ἀσπάζεσθαι, ομαι· περιπλέκεσθαι, ομαι· ἀγκαλίζεσθαι, ομαι, *N. Test.* Embrasser le parti de Philippe, Φιλιππίζειν, ίζω, ίσω, *Dém.*

Embrasure d'une fenêtre (*fenestræ obliquatio, onis*) τὸ τῆς θυρίδος ἔσωθεν μέρος, εος.

Embrocation (*irrigatio, onis*) ἐμβροχή, ῆς, ἡ, *Chir.*

Embrocher des viandes (*carnes veru transfigere, go, xi*) τὰ κρέα ἀμφ' ὀβελοῖς πείρειν, ω, *Hom.*

Embrouillement (*confusio, onis*) σύγχυσις, εως, ἡ, *Isocr.*

Embrouiller (*implicare, o, ui*) συνταράττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Embrumé, **ée** (*nebulosus, a, um*) ὁμιχλώδης, εος, ὁ,ἡ.

Embryologie (*tractatus de fœtu*) ἐμβρυολογία, ας, ἡ.

Embryon (*fœtus, us*) ἔμβρυον, ου, τό, *Diosc.* — (*homulus, homunculus, i; homuncio, onis*) ἀνθρωπάριον, ίου, τό· ἀνθρωπίσκος, ου, ὁ· ἀνθρώπιον, ίου, τό, *Dém.*

Embryotomie (*fœtus dissectio*) ἐμβρυοτομία, ας, ἡ.

Embûche (*insidiæ, arum*) ἐνέδρα, ας, ἡ· ἐπιβουλή, ῆς, ἡ, *Dém.* ἐπιβούλευσις, εως, ἡ, *Plat.* Tendre des embûches à quelqu'un (*insidias alicui struere, o, xi*) τινὶ ἐπιβουλεύειν, ω, σω, *Isocr.* ἐνέδρας τινὶ καθίζειν, ίζω, ίσω, *Plut.* ἐνέδρας τινὶ ποιεῖσθαι, οῦμαι· τινὰ θηρεύειν, ω, σω, *Luc.*

Embuscade (*insidiæ, arum*) ἐνέδρα, ας, ἡ, *Dém.*

Embusquer [S' (*insidiari, or*) ἐπιβουλεύειν, ω, σω, τινί, *Isocr.* ἐνεδρεύειν, ω, σω, τινά, *Dém.*

Emender (*emendare, o, avi*) διορθοῦν, ῶ, ώσω, τινά, *Dém.*

Emeraude (*smaragdus, i, m.*) σμάραγδος, ου, ἡ, *Apoc.*

Emergent. Rayons émergents (*emergentes radii, orum*) αἱ ἀναδυόμεναι ἀκτῖνες, ων, *Phys.*

Emeri (*smyris, idis*) σμύρις, ιδος, ἡ.

Emérillon (*falco æsalon*, Cuv.) αἰσάλων, ὁ, *Arist.*

Emérillonné, **ée** (*vividus, a, um*) εὔθυμος, ου, ὁ,ἡ.

Emérite (*emeritus, a*) ὁ,ἡ ὑπὲρ τὸν κατά-

fleurs (*pratum variis floribus distinctum*) πολυάνθεμος λειμών, ῶνος. Emaillé d'étoiles, διάστερος, ου, ὁ,ἡ.

Emailler (*encausto pingere, go, xi*) ἐγκαυστικῶς γράφειν, φω, ψω.

Emailleur (*encausticus pictor, oris*) ἐγκαυστής, οῦ, ὁ.

Emaillure (*encaustice, es*) ἐγκαυστική, ῆς, ἡ, *Pline*.

Emanation (*emanatio, onis*) ἀποῤῥοή, ῆς, ἡ.

Emancipation (*emancipatio, onis*) χειραφεσία, ας, ἡ.

Emancipé, ée (*emancipatus, a, um*) ἄφετος, ου, ὁ,ἡ, *Isoc*.

Emanciper son fils (*filium emancipare, o, avi*) τὸν υἱὸν ἀφιέναι, ἵημι*, *Dém*. ἐκποιεῖσθαι, οῦμαι, *Pand*.

Emanciper [S' (*licentius aliquid audere, eo*) τὸ προςῆκον ὑπερβαίνειν, βαίνω*.

Emaner (*emanare, o, avi*) ἐκβρύειν, ω, ύσω· ἀποφέρεσθαι, ομαι, *Plut*.

Emballage (*consarcinatio, onis*) συσκευασία, ας, ἡ.

Emballer (*consarcinare, o, avi*) συσκευάζειν, άζω, άσω, *Dém*. — *Le mot français* emballer *est un de ceux qui nous sont venus directement du grec, sans passer par le latin :* ἐμβάλλειν, emballer; ἐνταμεῖν, entamer; ἐντάσσειν, entasser; ὠθεῖν, ôter; θύειν, tuer, κ.τ.λ.

Emballeur (*consarcinator, oris*) συσκευαστής, οῦ, ὁ.

Embarquement (*conscensio in navem*, Cic.) ἡ ἐπὶ τὴν ναῦν ou τὸ πλοῖον ἐπίβασις, εως.

Embarquer [S' (*navem conscendere, do, di*) ἐπιβαίνειν, βαίνω*, τοῦ πλοίου, *Luc*. ἐπὶ τὴν ναῦν, *Thuc*. Il s'est embarqué dans une méchante affaire (*periculoso negotio seipsum implicuit*) ἐν κακῷ πράγματι ἑαυτὸν ἐνέπλεξεν, *Isocr*.

Embarras (*impedimentum, i*) ἐμπόδισμα, ατος, τό· ἐμπόδιον, ου, τό, *Dém*. κώλυμα, ατος, τό, *Luc*. Causer à quelqu'un de l'embarras, πράγματά τινι παρέχειν, χω, ξω. Tirer d'embarras, ἐκποδὼν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Héliod*. Libre de tout embarras, ἀνεμπόδιστος, ου, ὁ,ἡ, *Epict*.

Embarrassant, e (*molestus, a, um*) δυςχερής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr*. χαλεπός, ή, όν, *Dém*.

Embarrassé, ée (*impeditus, a, um*) ἐμποδισθείς, εῖσα, έν. — d'affaires (*negotiis districtus, a*) ἄσχολος, ου, ὁ,ἡ. Qui a l'esprit embarrassé (*animo anxius, a*) πολυμέριμνος, ου, ὁ,ἡ, *Arist*.

Embarrasser (*impedire, io, ivi*) ἐμποδίζειν, ίζω, ίσω, *Arist*. Ne vous embarrassez pas des harangues de l'ennemi, μηδέν σε λυπούντων αἱ τοῦ πολεμίου παρακελεύσεις, *Xén. Cyrop., liv*. III.

Embasement (*fundamentum, i*) βάσις, εως, ἡ· ὑποπόδιον, ίου, τό.

Embater une bête de somme (*jumento clitellas imponere, no, sui*) ὑποζύγιον ἐπισάττειν, ττω, ξω, *Xén*.

Embatre des roues (*rotas munire, io*) τροχοὺς στεφανοῦν, ῶ.

Embaucher (*auctorare, o*) περιποιεῖσθαι, οῦμαι, *Thuc*.

Embaumement des cadavres (*pollinctura, æ*) ταρίχευσις, εως, ἡ.

Embaumer un mort (*mortuum pollingere* ou *pollincere*. — On trouve dans Plaute *pollinxerat*, et dans Apulée *pollinctus*; mais on ne sait si l'on doit dire *pollincio* ou *pollingo*) νεκρὸν ταριχεύειν, ω, σω. Aimable Colombe, d'où tires-tu ces agréables parfums que tu distilles, et dont tu embaumes les airs?

> Ἐρασμίη πέλεια,
> Πόθεν μύρων τοσούτων,
> Ἐπ' ἠέρος θέουσα,
> Πνέεις τε καὶ ψεκάζεις;
> *Anacr. Od*. IX.

Embaumeur (*pollinctor, oris*) ταριχευτής, οῦ, ὁ, *Diod. Sic*.

Embellir une maison (*domum exornare, decorare, o, avi*) οἶκον καλλωπίζειν, ίζω, ίσω· ἀγάλλειν, λλω, λῶ· κοσμεῖν, ῶ, ήσω, *Thuc*. — (*enitescere, sco*) καλλύνεσθαι, ομαι, *Plat*.

Embellissement (*ornamentum, i*) κόσμημα, ατος, τό, *Plat*. καλλώπισμα, ατος, τό· κόσμος, ου, ὁ, *Arist*.

Embesogné, ée (*negotiis districtus, a*) ἀσχοληθείς, εῖσα.

Emblaver un champ (*agrum frumento conserere, ro, rui*) σῖτον ἐν τῷ ἀγρῷ σπείρειν, ω, *Matth*. XIII, 27.

Emblavure (*ager frumento consitus*) σιτόσπορος ἀγρός, οῦ.

Emblée [D' (*primo impetu*) ὁρμηδόν.

Emblématique (*allegoricus, a, um*) ἐμβληματικός, ή, όν.

Emblème (*emblema, atis*) ἔμβλημα, ατος, τό, *Bud.*

Embler (*rapere, io, ui*) ἁρπάζειν, άζω, σω ou ξω, *Dém.* L'avoir d'autrui tu n'embleras, οὐ κλέψεις, *Exod.* XX.

Emboiser (*blandiri, ior*) αἰκάλλειν, ω, *Aristoph.*

Emboîtement des os (*ossium commissura, æ*) ἡ τῶν ὀστέων σύναψις, εως.

Emboîter (*mutua commissura annectere, cto, xui*) συνάπτειν, πτω, ψω. Mal emboîté, ἄναρθρος, ου, ὁ,ἡ.

Emboîture (*commissura, æ*) συναφή, ῆς, ἡ· συνάφεια, ας, ἡ· ἁρμός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Embolisme (*intercalatio, onis*) ἐμβολισμός, οῦ, ὁ.

Embolismique (*intercalaris, e*) ἐμβόλιμος, ου, ὁ,ἡ· ἐμβολιμαῖος, α, ον.

Embonpoint (*bona corporis habitudo, inis*) εὐεξία, εὐσαρκία, ας, ἡ. Prendre ou avoir de l'embonpoint, εὐσαρκεῖν, ῶ, ήσω. Excès d'embonpoint (*obesitas, atis*) πολυσαρκία, ας, ἡ· λιπαρότης, ητος, ἡ, *Théophr.*

Emboucher la trompette (*tubam inflare, o, avi*) σαλπίζειν, ίζω, ίσω, *Athén.* S'emboucher, *en parlant d'un fleuve ou d'une rivière* (*influere, o, xi*) εἰςρέειν, έω, *Luc.*

Embouchure d'une rivière (*fluminis ostium, ii*) τὸ τοῦ ποταμοῦ στόμα, ατος, *Arist.* ἡ εἰςβολή, ῆς, *Paus.*

Embourber (*in cœnum immergere, go, si*) βορβοροῦν, ῶ, ώσω, *Arist.* L'action d'embourber, καταβορβόρωσις, εως, ἡ, *Plut.*

Embourrer. — *Voyez* Rembourrer.

Embourser des écus (*nummos in crumenam demittere, tto, si*) νομίσματα εἰς τὸ βαλάντιον εἰςβάλλειν, βάλλω *.

Embrasement (*deflagratio, onis*) ἐμπρησμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Embraser (*succendere, do, di*) ὑφάπτειν, πτω, ψω, *Den. Hal.* S'embraser (*conflagrare, o, avi*) καταφλέγεσθαι, ομαι.

Embrassade ou Embrassement (*amplexus* ou *complexus, us*) περιπλοκή, ῆς, ἡ· περίπλεξις, εως, ἡ· ἀσπασμός, οῦ, ὁ.

Embrasser (*amplexari, or*) ἀσπάζεσθαι, ομαι· περιπλέκεσθαι, ομαι· ἀγκαλίζεσθαι, ομαι, *N. Test.* Embrasser le parti de Philippe, Φιλιππίζειν, ίζω, ίσω, *Dém.*

Embrasure d'une fenêtre (*fenestræ obliquatio, onis*) τὸ τῆς θυρίδος ἔσωθεν μέρος, εος.

Embrocation (*irrigatio, onis*) ἐμβροχή, ῆς, ἡ, *Chir.*

Embrocher des viandes (*carnes veru transfigere, go, xi*) τὰ κρέα ἀμφ' ὀβελοῖς πείρειν, ω, *Hom.*

Embrouillement (*confusio, onis*) σύγχυσις, εως, ἡ, *Isocr.*

Embrouiller (*implicare, o, ui*) συνταράττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Embrumé, ée (*nebulosus, a, um*) ὁμιχλώδης, εος, ὁ,ἡ.

Embryologie (*tractatus de fœtu*) ἐμβρυολογία, ας, ἡ.

Embryon (*fœtus, us*) ἔμβρυον, ου, τό, *Diosc.* — (*homulus, homunculus, i; homuncio, onis*) ἀνθρωπάριον, ίου, τό· ἀνθρωπίσκος, ου, ὁ· ἀνθρώπιον, ίου, τό, *Dém.*

Embryotomie (*fœtus dissectio*) ἐμβρυοτομία, ας, ἡ.

Embûche (*insidiæ, arum*) ἐνέδρα, ας, ἡ· ἐπιβουλή, ῆς, ἡ, *Dém.* ἐπιβούλευσις, εως, ἡ, *Plat.* Tendre des embûches à quelqu'un (*insidias alicui struere, o, xi*) τινὶ ἐπιβουλεύειν, ω, σω, *Isocr.* ἐνέδρας τινὶ καθίζειν, ίζω, ίσω, *Plut.* ἐνέδρας τινὶ ποιεῖσθαι, οῦμαι· τινὰ θηρεύειν, ω, σω, *Luc.*

Embuscade (*insidiæ, arum*) ἐνέδρα, ας, ἡ, *Dém.*

Embusquer [S' (*insidiari, or*) ἐπιβουλεύειν, ω, σω, τινί, *Isocr.* ἐνεδρεύειν, ω, σω, τινά, *Dém.*

Emender (*emendare, o, avi*) διορθοῦν, ῶ, ώσω, τινά, *Dém.*

Emeraude (*smaragdus, i, m.*) σμάραγδος, ου, ἡ, *Apoc.*

Emergent. Rayons émergents (*emergentes radii, orum*) αἱ ἀναδυόμεναι ἀκτῖνες, ων, *Phys.*

Emeri (*smyris, idis*) σμύρις, ιδος, ἡ.

Emérillon (*falco æsalon*, Cuv.) αἰσάλων, ὁ, *Arist.*

Emérillonné, ée (*vividus, a, um*) εὔθυμος, ου, ὁ,ἡ.

Emérite (*emeritus, a*) ὁ,ἡ ὑπὲρ τὸν κατά-

buere, uo) ὀθόνην ἀμύλῳ ἐμβρέχειν, χω, ξω.

Empesté, ée. Une haleine empestée, (*graveolentia, æ*) δυςωδία, ας, ἡ, *Plut.*

Empester (*peste inficere, io, feci*) λοιμῷ μιαίνειν, νω, ανῶ. Etre empesté, λοιμώττειν, ττω, *Luc.*

Empêtrer (*intricare, o, avi*) ἐπιπλέκειν, κω, ξω, *Gal.*

Emphase (*exaggeratio, onis*) ἔμφασις, εως, ἡ, *Quint.* Qui parle avec emphase (*grandiloquus, a*) μεγαλοῤῥήμων, ονος, ὁ, ἡ.

Emphatique (*magnificus, a, um*) ἐμφατικός, ή, όν. Style emphatique, μεγαλοῤῥημοσύνη, ης, ἡ. Parler d'un ton emphatique, μεγαλοῤῥημονεῖν, ῶ.

Emphatiquement (*vehementer*) ἐμφατικῶς, μεγαλοῤῥημόνως.

Emphractique, *opposé à* ecphractique (*obstruendo aptus, a, um*) ἐμφρακτικός, ή, όν.

Emphysème (*inflatio, onis*) ἐμφύσημα, ατος, τό.

Emphytéose, ἐμφύτευσις, εως, ἡ. R. φυτεύειν, planter.

Emphytéote, ἐμφυτευτής, οῦ, ὁ.

Emphytéotique, ἐμφυτευτικός, ή, όν.

Empiéter sur le champ d'autrui (*in aliena invadere, do, si*) ἀλλότριον ἀγρὸν ἰδιοποιεῖσθαι, οῦμαι. Action d'empiéter (*usurpatio, onis*) ἰδιοποίημα, ατος, τό· ἰδιοποίησις, εως, ἡ.

Empilement (*cumulus, i*) ἐπισώρευσις, εως, ἡ.

Empiler (*cumulare, o, avi*) ἐπισωρεύειν, ω, σω, *N. Test.*

Empire (*imperium, ii*) αὐτοκρατορία, ας, ἡ· ἀρχή, ῆς, ἡ, *Dém.* Parvenir à l'empire, τὴν ἀρχὴν μεταλαμβάνειν, άνω*, *Isocr.* L'enlever à quelqu'un, τὴν ἀρχὴν ἀφαιρεῖσθαί τινος, *Isocr.* L'abdiquer, τῆς ἀρχῆς παραχωρεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Le reprendre, τὴν ἀρχὴν πάλιν ἀναλαμβάνειν, άνω*, *Isocr.* Les rois des nations exercent sur elles leur empire, οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, *Luc.* XXII, 25.

Empirer (*ingravescere, sco*) βαρύνεσθαι, ομαι, *Polyb.*

Empirique. Médecin empirique (*medicus sola experientia adjutus*) ἐμπειρικὸς ἰατρός, οῦ.

Empirisme, ἐμπειρική, ῆς, ἡ, R. πεῖρα.

Emplacement (*loci positio, onis*) τοποθεσία, ας, ἡ. Vaste emplacement, εὐρυχωρία, ας, ἡ. Emplacement étroit, στενοχωρία, ας, ἡ.

Emplastique (*illinendo aptus, a, um*) ἐμπλαστικός, ή, όν.

Emplatre (*emplastrum, i*) ἔμπλαστρον, ου, τό, *Gal.*

Emplette (*emptio, onis*) ὤνησις, εως, ἡ· ὠνή, ῆς, ἡ, *Dém.* Faire emplette d'un navire, ποιεῖσθαι ὠνὴν τῆς νεώς, *Phil.* Faire emplette de vivres (*cibos emere, o*) τροφὰς ἀγοράζειν, άζω, άσω, *Jean*, IV, 8.

Emplir une cruche d'eau (*urnam aqua implere, eo, evi*) ὑδρίαν ὕδατος γεμίζειν, ίζω, ίσω, *Jean*, II, 7.

Emploi du temps (*temporis usura, a*) ἡ τοῦ χρόνου χρῆσις, εως. — (*munus, eris*) ἔργον, ου, τό· ὑπηρεσία, ας, ἡ. Etre sans emploi (*munere vacare, o*) σχολάζειν, άζω· σχολὴν ἄγειν, γω, ξω, *Plut.*

Employé (*munere aliquo fungens*) ὑπηρέτης, ου, ὁ. Employé aux douanes, τελώνης, ου, ὁ.

Employer son bien en folles dépenses (*divitias frustra impendere, do*) τὰ χρήματα εἰς οὐδὲν δέον προςαναλίσκειν, σκω*, *Dém.* Bien ou mal employer son temps (*tempus suum, horas suas bene vel male collocare, o, avi*, Mart.) καλῶς ἢ κακῶς χρόνῳ χρῆσθαι, ῶμαι, *Dém.* Employer le vert et le sec (*manibus pedibusque conari, or*, Tér.) πάντα λίθον κινεῖν, ῶ, *Prov.* — *Voir le Trésor grec de H. Etienne, tom.* II, *col.* 705. S'employer pour quelqu'un (*operam alicui ponere, no, sui*) τὰ συμφέροντα τῷ ἄλλῳ σκοπεῖν, ῶ, ήσω, *Arist.*

Empoigner (*comprehendere, do, di*) συλλαμβάνειν, άνω*, τινά, *Luc.*

Empois (*amylum, i*) ἄμυλον, ου, τό.

Empoisonné, ée. Breuvage empoisonné (*venenatum poculum, i*) φαρμακῶδες ποτήριον, ίου. Langue empoisonnée (*dolosa lingua, æ*) δολία γλῶσσα, ης, *Ps.* LII, 4.

Empoisonnement (*veneficium, ii*) φαρμακεία, ας, ἡ, *Phil.* φαρμάκευσις, εως, ἡ, *Plat.*

Empoisonner quelqu'un (*aliquem veneno necare*) τινὰ φαρμάσσειν, σσω, ξω, *Plat.*

— les mœurs (*mores corrumpere, po, rupi*) τὰ ἤθη διαφθείρειν, είρω, ερῶ, *Plat.*

Empoisonneur, euse (*veneficus, a*) φαρμακευτής, οῦ, ὁ, *Plat.* φαρμακεύτρια, ας, ἡ, *Théocr.* — (*corruptor, trix*) λυμεών, ῶνος, ὁ, *Dém.* διαφθορεύς, έως, ὁ, *Plut.*

Empoisser (*picare, o*) πισσοῦν ou πιττοῦν, ῶ, *Clém. Alex.*

Empoissonner un étang (*stagnum piscaria copia instruere, o, xi*) λίμνην ἰχθύων γεμίζειν, ίζω, ίσω.

Emporté, ée (*iracundus, a, um*) ὀργίλος, η, ον, *Arist.* θυμὸν ἔχων, ουσα, *Elien.*

Emportement (*iracundia, æ*) ὀργιλότης, ητος, ἡ, *Arist.* ὀργή, ῆς, ἡ, *Dém.* παροργισμός, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Emporter (*auferre, fero, fers, abstuli*) ἀφαιρεῖσθαι, οῦμαι, τινός τι, *Xén.* τινά τι, *Plut.* τινί τι, *Isocr.* Chose qu'on ne peut emporter, ἀναφαίρετος, ου, ὁ,ἡ, *Hér.* Emporter une ville d'assaut (*oppidum vi expugnare, o*) πόλιν κατακράτος ou κατὰ κράτος αἱρεῖν, ῶ *, *Isocr.*

Emporter [L' en dignité sur quelqu'un (*aliquem honoribus antecellere, llo*) τιμαῖς προέχειν τινός, *Isocr.* — en activité, τινὰ τῇ φιλοπονίᾳ ὑπερβάλλεσθαι, ομαι.

Emporter [S' (*iracundia efferri, or*) ὑπ' ὀργῆς ἔξω φέρεσθαι, ομαι, *Isocr.* λαβεῖν ὀργὴν ἐπί τινα, *Dém.*

Empourpré, ée. Des fleurs empourprées, des raisins empourprés (*flores, racemi purpuram referentes*) πορφυρόεντα ἄνθεα, ων· πορφυροειδεῖς βότρυες, ων.

Empourprer (*purpureo colore perfundere, do*) πορφυροῦν, ῶ.

Empreindre (*imprimere, mo, pressi*) ἐγχαράττειν, ττω, ξω· ἐντυποῦν, ῶ, ώσω, *Plut.* — son cachet sur une lettre, ἐπισφραγίζειν, ίζω, ίσω, *Plat.* σφραγίδα βάλλειν, ω *, *Aristoph.*

Empreint, e. Un sentiment empreint dans notre cœur par la nature (*innatus affectus, us*) ἔμφυτον πάθος, εος, *Dém.*

Empreinte (*impressio, onis; nota, æ*) ἐντύπωσις, εως, ἡ· χαρακτήρ, ῆρος, ὁ, *Arist.*

Empressé, ée. Faire l'empressé (*gratis anhelare, o, Phèdre*) πολυπραγμονεῖν, ῶ, ήσω, *Plat.* Homme qui fait l'empressé (*ardelio, onis*) πολυπράγμων, ονος, ὁ, *Arist.*

Empressement (*festinatio, onis*) τάχος, εος, τό· σπουδή, ῆς, ἡ, *Dém.* Avec empressement (*actuose*, Cic.; *anxie*, Pline; *sollicite*, Suét.) διὰ σπουδῆς, *Hér.* μετὰ σπουδῆς· μετὰ πολλῆς σπουδῆς, *Xén.* σπουδαίως, *Isocr.*

Empresser [S' vers quelqu'un (*ad aliquem festinare, o, avi*) σπουδάζειν, άζω, άσω· σπεύδειν, ω, σω, *Dém.* πρός τινα, *Aristoph.* S'empresser de saisir l'occasion, τὸν καιρὸν προλαβεῖν, *Hérod.*

Emprisonnement (*in carcerem conjectio, onis*) εἰς τὴν εἱρκτὴν εἰςαγωγή, ῆς, ἡ.

Emprisonner quelqu'un (*aliquem in carcerem conjicere, io, jeci*) ἄγειν, ἀπάγειν, εἰςάγειν, ω, τινὰ εἰς δεσμωτήριον, *Dém.*

Emprunt (*mutuatio, onis*) δανεισμός, οῦ, ὁ, *Plat.* Vis d'emprunt, et fais bombance à crédit; laisse le sot prêteur se morfondre et supputer les intérêts.

> *Vive, licet sumas æs fœnore: creditor annos*
> *Et menses digitis computet, et doleat.*

> Τέρπε δανειζόμενος τὴν σὴν φρένα· τοῖς δὲ δανεισταῖς
> Κάλλιπε τὴν ψῆφον δάκτυλι καμψοδύνῳ. *Anthol.* I, 84.

Emprunté, ée. Qui porte un nom emprunté (*falso nomine insignitus, a*) ψευδώνυμος, ου, ὁ,ἡ, *Nonn.*

Emprunter de l'argent à quelqu'un (*pecuniam ab aliquo mutuari, or*) χρήματα παρά τινος δανείζεσθαι, ομαι, *Dém.* — à gros intérêts (*magno fœnore*) ἐπὶ μεγάλῳ τόκῳ, *Plut.* La lune emprunte sa lumière au soleil, παραλαμβάνει ἡ σελήνη παρὰ τοῦ ἡλίου φῶς ἀλλότριον.

Emprunteur, euse (*mutuitans, antis*, Plaut.) ἀσμένως δανειζόμενος, ένη.

Empuantir l'air (*aerem tetro odore corrumpere, po, rupi*) τὸν ἀέρα τῇ δυςωδίᾳ λυμαίνειν, ω, *ou mieux* λυμαίνεσθαι, ομαι.

Empyème, ἐμπύημα, ατος, τό. R. πύον, du pus.

Empyrée (*cælestis beatorum sedes*) ἔμπυρος οὐρανός, οῦ.

Empyreumatique, ἐμπυρευματικός, ή, όν. R. πῦρ, feu.

Empyreume, ἐμπύρευμα, ατος, τό.

Emu, ue (*animo commotus, a, um*) θυμούμενος, η, ον.

Emulateur de la vertu d'autrui (*alienæ virtutis æmulator, oris*) ἀλλοτρίας ἀρετῆς ζηλωτής, οῦ, ὁ, *Isocr.*

Emulation (*æmulatio, onis*) ζήλωσις, εως, ἡ, *Thuc.* ζήλωμα, ατος, τό, *Esch.*

Emule (*æmulus, a*) ζηλωτής, οῦ, ὁ, *Isocr.* ἐφάμιλλος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.* (αἱμύλος, *d'où les Latins ont tiré* æmulus, *signifie en grec* enjoué, flatteur). Etre l'émule de quelqu'un, dans la carrière de la vertu (*aliquem virtutis studio æmulari, or*) ζηλοῦν, ῶ, τινα, *Isocr.* πρὸς τὴν ἀρετὴν φιλονεικεῖν, ῶ, ήσω, τινί, *Plat.*

Emulgent, e. Artères, veines émulgentes (*emulgentes arteriæ, venæ*) ἐξαμέλγουσαι ἀρτηρίαι, φλέβες, ῶν.

Emulsion (*emulsio, onis*) ἀμολγαία πόσις, εως.

En. Il est en ville (*in urbe est*) ἐν πόλει ἐστί. En habits brodés d'or, ἐν ἱματίοις χρυσοῖς, *Isocr.* Venir en Phrygie (*venire in Phrygiam*) ἀφικέσθαι εἰς Φρυγίαν, *Xén.* En beaucoup de choses, ἐπὶ πολλῶν, *Dém.* En même temps (*simul*) ἅμα. En songe (*per somnium*) κατ' ὄναρ. En disant ces mots (*hæc dicens*) ταῦτα λέγων. Il en est qui (*sunt qui*) ἔνιοι, αι, α. Je ne m'en souviens plus (*hujus rei non memini*) τούτου, ou τοῦτο ἐπιλέλησμαι, *Aristoph.*

Enallage (*ordinis mutatio*) ἐναλλαγή, ῆς, ἡ, *Rhét.*

Enarthrose (*articulatio, onis*) ἐνάρθρωσις, εως, ἡ, *Anat.*

Encadrer un tableau (*pictam tabulam limbo circumdare, do, dedi*) ζωγραφήματι κράσπεδον περιβάλλειν, ω*. Tableau encadré dans l'or, περίχρυσος πίναξ, αχος, ὁ.

Encager un oiseau (*avem in caveam includere, do, si*) ὄρνιθα εἰς κλωβὸν ἐμβάλλειν, βάλλω*.

Encaisser des marchandises (*merces capsa concludere, do, si*) τὰ ἐμπορεύματα εἰς κάψαν ἐμβάλλειν, ω*.

Encan (*auctio, onis*) δημιοπρασία, ας, ἡ· ἀποκήρυξις, πρᾶσις, εως, ἡ, *Luc.* Mettre les biens de quelqu'un à l'encan (*alicujus bona publicare, o, avi*) τά τινος κηρύττειν, ττω, ξω, *Plut.*

Encanailler [S' (*infimis hominibus adhærere, eo, hæsi*) τοῖς οὐδενὸς ἀξίοις συναναστρέφεσθαι, ομαι, *Plut.*

Encaquer des harengs (*haleces in cadum condere, do, didi*) μαινίδας εἰς κάδον ἐμβάλλειν, ω*.

Encaume (*inusta nota, æ*) ἔγκαυμα, ατος, τό.

Encaustique (*encaustica pictura*) ἐγκαυστική, ῆς, ἡ. Peintre à l'encaustique, ἐγκαυστής, οῦ, ὁ.

Encaver du vin (*vinum in cellam demittere, tto, si*) οἶνον εἰς οἰνῶνα καθιέναι, ίημι*.

Enceindre une ville de murailles (*urbem mœnibus circumdare, do, dedi*) τεῖχος τῇ πόλει περιβάλλειν, ω*, *Arist.* τὴν πόλιν περιτειχίζειν, ίζω, ίσω, *Dém.*

Enceint, e. Femme enceinte (*gravida ou prægnans mulier, eris*) ἐγκύουσα γυνή, αικός, *Arist.* ἐγκύμων, ονος, *Plut.* — d'un enfant mâle, κύουσα ἄῤῥενα, *Arist.* Etre enceinte, κύειν, ω, *Théophr.* κυέειν, έω, *Arist.* ἐν γαστρὶ ἔχειν, ω, *Matth.* I, 18.

Enceinte d'une ville (*urbis circuitus, us*) ὁ κύκλος τοῦ ἄστεος, *Thuc.*

Encénies (*nova dedicatio*) ἐγκαίνια, ίων, τά. R. καινός, nouveau.

Encens (*thus, uris, n.*) λίβανος, ου, ὁ, *Théophr.* — (*adulatio, onis*) θωπεία, κολακεία, ας, ἡ, *Dém.*

Encensement (*thureum suffimentum, i*) λιβανωτικὸν ou λιβανῶδες θυμίαμα, ατος, τό.

Encenser (*thure litare, o*) τοῦ λιβανωτοῦ θυμιᾷν, ῶ, άσω, *Luc.* — les richesses, la multitude (*divitibus,* Quint. *plebem,* Cic. *adulari, or*) τοῖς πλουσίοις κολακεύειν, ω, σω, *Plut.* τὸν δῆμον θωπεύειν, ω, *Esch.*

Encenseur (*adulator, oris*) θώψ, ωπός, ὁ· κόλαξ, αχος, ὁ, *Arist.*

Encensoir (*thuribulum, i*) θυμιατήριον, ίου, τό, *Phil.*

Encéphale. Vers encéphales (*vermes in capite*) ἐγκέφαλοι σκώληκες, ων.

Enchaînement continuel de malheurs (*immensa malorum series, ei*, Ov.) κακῶν Ἰλιάς, άδος, ἡ, *Prov.*

Enchaîner un captif (*captivo catenas indere, do, didi*) αἰχμάλωτον δεσμοῦν, ἁλυσιδοῦν, ῶ, ώσω.

Enchaînure (*catena, æ; series, ei*) σειρά, ᾶς, ἡ· συνέχεια, ας, ἡ.

Enchanté, ée. Bosquets enchantés (*illecebrosa nemora, um*) θελκτήρια βοσκήματα, ων. Elle fut enchantée de ces présents, τούτοις δώροις ὑπερέχαιρεν, *Eur. Médée*, 1172.

Enchantement (*incantamentum, i*) βασκανία, ας, ἡ, *Arist.* γοήτευμα, ατος, τό· γοητεία, ας, ἡ, *Plut.* — des plaisirs (*voluptatum lenocinia, orum*) τὰ τῶν ἡδονῶν θέλγητρα, ων· αἱ τῶν ἡδονῶν ἐπαγωγαί, ῶν, *Plat.*

Enchanter (*fascinare, o*) βασκαίνειν, ω, τινά, *Arist.* — par sa beauté (*venustate illicere, io, exi*) τῷ κάλλει θέλγειν, ἐπάγειν, γω, ξω, *Dém.*

Enchanteur, eresse (*magus, i; sagus, saga*) φαρμακεύς, έως, ὁ, *Luc.* φαρμακεύτρια, ίας, ἡ, *Théocr. Idylle* II. Des yeux enchanteurs (*illices oculi, orum*, Apul.) ἀγωγοὶ καὶ ἐφολκοὶ ὀφθαλμοί, *Élien.* Elle a des yeux enchanteurs (*oculis venatur viros*, Phèdre) τοῖς ὀφθαλμοῖς ἄνδρας θηρᾷ, *Isocr.*

Enchâsser (*includere, do, si*) ἐγκλείειν, κατακλείειν, ω. Phidias ayant représenté un combat contre les Amazones sur le bouclier de Minerve, y enchâssa son propre portrait, ne lui étant pas permis d'y mettre son nom (*Phidias sui similem speciem inclusit in clypeo Minervæ, cum inscribere nomen non liceret*, Cic.) ὁ Φειδίας, τὴν πρὸς Ἀμαζόνας μάχην ἐν τῇ ἀσπίδι τῆς Ἀθήνης ποιῶν, οὐκ ἐξὸν τὸ αὑτοῦ ὄνομα ἐπιγράφειν, αὑτοῦ τινα μορφὴν ἐνετύπωσε, *Plutarque, Vie de Périclès.*

Enchâssure (*inclusio, onis*) ἔγκλεισις, εως, ἡ.

Enchère (*licitatio, onis*) πλειστηριασμός, οῦ, ὁ, *Hésych.* Mettre l'enchère sur quelqu'un (*contra aliquem liceri, eor*) ἀντωνεῖσθαι, οῦμαι, *Lys.* Mettre la dernière enchère; πλειστηριάζεσθαι, ομαι, *Lys.*

Enchérir sur quelqu'un (*contra aliquem liceri, eor*) ἀντωνεῖσθαι, οῦμαι, *Lys.* — (*superare, o, avi*) ὑπερβαίνειν, βαίνω*· ὑπερβάλλειν, ω*. Le blé enchérit (*crescit annona*) σιτοδεία γίνεται.

Enchérissement du blé (*annonæ caritas, atis*) σιτοδεία, ας, ἡ, *Dém.* σπανοσιτία, ας, ἡ, *Xén.*

Enchérisseur (*licitator, oris*) πλειστηριαστής, οῦ, ὁ.

Enchevauchure (*implicatio, onis*) ἐμπλοκή, ῆς, ἡ· ἔμπλεξις, εως, ἡ.

Enchevêtrer un cheval, un âne (*equum, asinum capistrare, o*) ἵππον, ὄνον κημοῦν, ῶ, *Xén.* φιμοῦν, ῶ, ώσω, *N. Test.* S'enchevêtrer (*sese ipsum impedire*) ἐμποδίζεσθαι, ομαι, *Arist.*

Enchifrené [Être (*gravedine laborare, o*) κορυζᾷν, ῶ, ήσω, *Luc.*

Enchifrènement (*gravedo, inis*) κόρυζα, ης, ἡ, *Gal.*

Enchymose (*sanguinis infusio*) ἐγχύμωσις, εως, ἡ.

Enclavement des poutres (*tignorum commissura, æ*) ἡ τῶν δοκῶν συνάφεια, ας, ἡ· συναρμογή, ῆς, ἡ.

Enclaver une prairie dans ses terres (*prata ditionis suæ finibus includere, do, si*) λειμῶνα ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ἀγροῖς κατακλείειν, ω, σω.

Enclin, ine (*proclivis, e*) εὐκατάφορος, ου, ὁ, ἡ, πρός τι, *Arist.* εὐεπίφορος, ου, ὁ, ἡ, *Strab.* ἐπίφορος, ου, ὁ, ἡ, *Hipp.* Enclin à la paresse, ἐπὶ τὸ ῥᾳθυμεῖν ἀποκλίνων, ουσα.

Enclitique, λέξις ἐγκλιτική, *comme sont en latin* que, ve, *et en grec* τέ, γέ. R. κλίνειν, s'incliner.

Enclore une ville de murailles (*urbem mœnibus sepire, io*) πόλιν τινὰ περιτειχείζειν, ίζω, ίσω, *Dém.*

Enclos (*septum, i*) περίβολος, ου, ὁ.

Enclos, e (*clausus, a, um*) φρακτός, ή, όν· κεκλεισμένος, η, ον· κλειστός, ή, όν, *Diod. Sic.*

Enclouer un canon (*tormentum bellicum adacto clavo obstruere, o, xi*) πυρίκτυπον μηχανὴν καθηλοῦν, ῶ, ώσω.

Enclume (*incus, udis*, f.) ἄκμων, ονος, ὁ, *Hér.* Ce mot grec a pour racine le verbe

κάμνειν, *se fatiguer*, et ἄλφα soit augmentatif, soit privatif; *quod nimirum, vel multis ictibus fatigetur, vel nullis ictibus defatigetur.*

Encocher une flèche (*sagittam arcus nervo indere, do, didi*) τόξον ἐπιτείνειν, ω*, *Plut.*

Encoffrer des écus (*nummos arca condere, do, didi*) νομίσματα εἰς κιβωτὸν κατακρύπτειν, πτω, ψω.

Encoignure de murailles (*parietum angulata commissura, æ*) οἱ τῶν τοίχων ἀγκῶνες, ων, *Vitr.*

Encolure d'un cheval (*equini colli species, ei*) ἡ τοῦ ἱππικοῦ τραχήλου ὄψις, εως. Le cygne à la longue encolure (*oloris colli longitudo*) ὁ κύκνος δολιχόδειρος, *Esop.*

Encombre (*impedimentum, i*) ἐμπόδιον, ίου, τό. Sans encombre, ἀνεμποδίστως, *Diod. Sic.*

Encombrement (*obstructio, onis*) ἔμφραξις, εως, ἡ, *Hésych.*

Encombrer (*obstruere, o, xi*) ἐμφράττειν, ττω, ξω, *Dém.* Chemin encombré de monde, ὀχλουμένη ὁδός, οῦ.

Encontre [A l' (*adversus, contra*, acc.) ἐναντίον, κατά, *gén.* Personne ne va à l'encontre (*inficias it nemo*) οὔτις ἐξαρνεῖται τοῦτο, *Esch.*

Encor, *poétique*, pour

Encore (*adhuc, etiam*) ἔτι. Il est encore jeune, νέος ἔτι ἐστίν, *Plat.* Pas encore (*nondum*) οὔπω, μήπω, *Dém.* Non-seulement.... mais encore (*non solum.... sed etiam*) οὐ μόνον.... ἀλλὰ καί.

Encore que, *ou* bien que (*quamvis*) καίπερ, *Dém.* — *Voyez* Quoique.

Encorné, ée. Un cerf haut encorné (*cervus celsa gerens cornua*) ἔλαφος ὑψίκερως, ω, *Hom. Od.* X, 158.

Encouragement (*cohortatio, onis*) παρακελευσμός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Encourager (*milites cohortari, or*) τοὺς στρατιώτας παρακελεύεσθαι, ομαι, *Xén. Cyrop., liv.* III. Paroles propres à encourager, παρορμητικοὶ λόγοι, ων.

Encourir la haine du prince (*in odium principis incidere, do, di*) εἰς τὸ μῖσος τοῦ βασιλέως περιπίπτειν, πίπτω*· ἐπαχθὴς τῷ βασιλεῖ γίνομαι, εσθαι*, *Dém.*

Encrasser [S' (*sordescere, sco*) ῥυπαίνεσθαι, ομαι, *Plut.*

Encre à écrire (*scriptorium atramentum, i*) μέλαν, ανος, τό, *Poll.* τὸ μέλαν ᾧ γράφομεν, *Diosc.* — de cordonnier, χάλκανθον, ου, τό.

Encrier (*atramentarium, ii*) μελανοδοχεῖον, ου, τό.

Encuirassé, ée (*loricatus, a, um*) τεθωρακισμένος, η, ον. — *Ce participe français a vieilli, dans le sens du mot grec, et ne se prend plus que dans celui du verbe suivant :*

Encuirasser [S' (*squalore rigescere, sco*) καταρρυπαίνεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Encyclique (*circularis, e*) κυκλικός, ή, όν· ἐγκύκλιος, ίου, ὁ, ἡ.

Encyclopédie, *cercle de connaissances*, ἐγκυκλοπαιδεία, ας, ἡ.

Encyclopédique, ἐγκυκλοπαιδικός, ή, όν. R.R. κύκλος *et* παῖς.

Encyclopédiste. *Ce mot, ainsi que les deux précédents, est composé de* ἐγκύκλιος, ίου, circulaire, *et de* παιδεία, ας, instruction.

Endémique. Maladie endémique, *telle que l'était la* lèpre *en Judée, ou telle qu'l'est la* plique *en Pologne,* ἐνδήμιος νόσος, ου, ἡ. R. δῆμος, *peuple.*

Endenté, ée (*dentatus, a, um*) ὀδοντωτός, ή, όν· ὠδοντωμένος, η, ον.

Endetté, ée (*obæratus, a*) ὑπέρχρεως, ω, ὁ, ἡ, *Dém.*

Endetter [S' (*æs alienum conflare, o, avi*) ὑπέρχρεων γίνεσθαι*, ὑπέρχρεως γίνομαι*, *Dém.*

Endêver. Faire endêver quelqu'un (*aliquem ad insaniam adigere, go, egi*, Tér.) ἐκμαίνειν, ω, τινά, *Aristoph.*

Endiablé, ée (*lymphaticus, a*) νυμφόληπτος, ου, ὁ, ἡ, *Plat.*

Endimancher [S' (*elegantiores induere vestes*) καλλωπίζεσθαι, ομαι.

Endive (*intubus* ou *intubum, i*) κιχώρη, ης, ἡ· κιχώριον, ίου, τό.

Endoctriné, ée, d'une manière convenable (*rite institutus, a, um*) πεπαιδευμένος ὡς δεῖ, *Xén. Cyrop., liv.* III.

Endommager (*detrimentum adferre, fero, tuli*) ζημίαν φέρειν, φέρω*, τινί, *Dém.* Qui n'a point été endommagé (*indemnis, e*) ἀζήμιος, ίου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Endormeur, *enjôleur* (*adulator*, *oris*) κόλαξ, ακος, ὁ.

Endormi, **ie** (*somniculosus*, *a*, *um*) ὑπνώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.*

Endormir (*sopire*, *io*) ὑπνοῦν, ῶ, ώσω, *Diosc.* — par de belles promesses (*phaleratis verbis ducere*, *co*, *xi*) τέχναις τινὰ ἐξαπατᾷν, ῶ, ήσω, *Dém.* S'endormir (*obdormiscere*, *sco*) καθυπνοῦν, ῶ, ώσω, *Xén.*

Endosser la pourpre (*purpura humeros velare*, *o*) πορφύραν περιβάλλεσθαι, ομαι, *N. Test.* — un billet, σχεδάριον ὀπισθογράφειν, φω, ψω.

Endroit (*locus*, *i*; plur. *loca* ou *loci*, *orum*) τόπος, ου, ὁ, *Dém.* Par quel endroit? (*qua*, *qua parte*) πῇ; Endroit d'une étoffe, *par opposition à l'*Envers (*panni recta frons*) ἡ λαμπροτέρα τοῦ ῥάκους ὄψις, εως.

Enduire de poix, de plâtre (*pice*, *gypso illinere*, *no*, parf. *illini*, *illevi* ou *illivi*) πιττοῦν, γυψοῦν, ῶ, ώσω.

Enduit (*tectorium*, *ii*) κονίαμα, ατος, τό, *Théophr.* Celui qui emploie l'enduit (*tector*, *oris*) κονιατής, οῦ, ὁ, *Hésych.*

Endurant, **e** (*patiens*, *entis*) ὑπομονητικός, ή, όν, *Bas.* καρτερικός, ή, όν, *Xén.*

Endurcir (*indurare*, *o*, *avi*) σκληρύνειν, νω, νῶ, *N. Test.* S'endurcir (*obdurescere*, *sco*) σκληρύνεσθαι, ύνομαι, *Théophr.*

Endurcissement du cœur (*animi induratio*, *onis*) σκληροκαρδία, ας, ἡ.

Endurer (*tolerare*, *o*) ὑπομένειν, νω, νῶ, *Dém.* καρτερεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.* Endurer l'orgueil de quelqu'un, ὄγκον τινὸς καρτερεῖν, ῶ, ήσω.

Énée, fils d'Anchise et de Vénus, Αἰνείας, ου, ὁ· Ἀγχισιάδης, ου, ὁ.

Énergie (*vis*, gén. *vis*) ἐνέργεια, ας, ἡ, *Chrys.* Parler avec énergie (*nervose dicere*, *co*, *xi*) ἐνεργῶς εἰπεῖν.

Énergique (*validus*, *a*, *um*) ἐνεργός, οῦ, ὁ,ἡ. Paroles énergiques (*verba significantia*) ἐνεργητικὰ ῥήματα, ων.

Énergiquement (*valide*, *nervose*) ἐνεργῶς, ἐνεργικῶς, ἐνεργητικῶς.

Énergumène (*a malo dæmone insessus*, *a*) ἐνεργούμενος, μένη.

Énerver (*enervare*, *o*, *avi*) ἐκνευρίζειν, ίζω, ίσω, *Dém.* ἀπονευροῦν, ῶ, ώσω, *Suid.*

Enfaîter (*imbricare*, *o*, *avi*) ἀπογεισσοῦν, ῶ, ώσω, *Arist.*

Enfance (*infantia*, *pueritia*, *æ*) νηπιότης, ητος, ἡ, *Plat.* παιδία, ας, ἡ· παιδικὴ ἡλικία, ας, ἡ, *Phil.* Dès l'enfance (*a pueritia*) ἐκ νηπίου, *Arist.* ἐκ παιδός, *Dém.* Dès leur enfance, ils apprennent à commander et à obéir, εὐθὺς παῖδες ὄντες, μανθάνουσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι, *Xén. Cyrop.*, *livr.* I.

Enfant (*infans*, *antis*, c.) νήπιος, ίου, ὁ· νήπιον, ίου, τό· βρέφος, εος, τό, *Plut.* — qui vient de naître, νεογνὸν παιδάριον, ίου, *Plut.* — (*puer*, *puerulus*; *puella*, *puellula*) παῖς, παιδός, ὁ,ἡ· παιδίσκος, ίσκη· παιδίον ou παιδάριον, ίου, τό. Quand j'étais enfant, je parlais comme un enfant, je jugeais comme un enfant, je pensais comme un enfant; mais quand je suis devenu homme, j'ai oublié tout ce qui tenait à l'enfance, ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην· ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου, *Paul*, I. *Cor.* XIII, 11. — *Voyez* Enfants.

Enfantement (*partus*, *us*; *puerperium*, *ii*) τόκος, ου, ὁ, *Arist.* λοχεία, ας, ἡ, *Plut.* Les douleurs de l'enfantement (*puerperii dolores*, *um*) ὠδὶς ou ὠδίν, ῖνος, ἡ, *Plut.*

Enfanter (*parere*, *io*, *peperi*) τίκτειν, τίκτω *, *Dém.* Lorsqu'une femme enfante, elle sent des douleurs, parce que son terme est venu; mais lorsqu'elle a enfanté, *etc.*, ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, κ. τ. λ. *Jean*, XVI, 21. Les haines enfantent les séditions; les séditions, le massacre; le massacre, *etc.*, ἐξ ἐχθέων μὲν στάσεις ἐγγίνονται· ἐκ δὲ τῶν στασίων, φόνος· ἐκ δὲ τοῦ φόνου, κ. τ. λ., *Hér. Thalie*, 82. Cicéron a dit de même : *ex cupiditatibus odia*, *dissidia*, *discordiæ*, *seditiones*, *bella nascuntur*.

Enfantillage (*puerilitas*, *atis*) τὸ νηπιαχῶδες, εος.

Enfantin, **ine** (*puerilis*, *e*) νηπίαχος,

ου, ὁ,ἡ, *Hom.* Parler *ou* agir d'une manière enfantine (*agere* ou *loqui pueriliter*) νηπιάζειν, άζω, άσω· νηπιαχεύειν, *dont le participe* νηπιαχεύων *se trouve dans Hom. Il.* XXII, 502.

Enfants (*liberi, orum; filius, a; natus, a*) τέκνα, ων, τά, *Xén.* παῖδες, ων, οἱ,αἱ, *Dém.* υἱός, οῦ, ὁ· θυγάτηρ, τέρος, τρός, ἡ. O mes chers enfants! vous avez donc trouvé une patrie! ὦ τέκνα, τέκνα! σφῷν μέν ἐστι δὴ πόλις, *Eur. Médée*, 1027. — légitimes, γνήσιοι παῖδες. — supposés, ὑποβολιμαῖοι. — du sexe masculin, παῖδες ἄῤῥενες. — du sexe féminin, παῖδες θήλειαι, *Dém.* Multitude d'enfants, πολυπαιδία, ας, ἡ, *Isocr.* Privation d'enfants (*orbitas, atis*) ἀπαιδία, ας, ἡ, *Dém.* ἀτεκνία, ας, ἡ, *Arist.* Qui est privé d'enfants (*orbus, a*) ἄτεκνος, ου, ὁ,ἡ. Perdre ses enfants (*orbari*) ἀποτεκνοῦσθαι, *N. Test.* Un père qui aime ses enfants, φιλότεκνος πατήρ, *Arist.* Une mère qui hait ses enfants, μισότεκνος μήτηρ, *Esch.* L'amour de ses enfants, φιλοτεκνία, ίας, ἡ. La haine de ses enfants, μισοτεκνία, ίας, ἡ, *Plut.* Qui a un grand nombre de beaux enfants, πολύπαις καὶ καλλίπαις, αιδος, ὁ,ἡ, *Elien.*

Enfariner (*farina conspergere, go, si*) ἀλεύρου ου ἀλφίτου προςπάσσειν, σσω, τί, *Gal.*

Enfer ou **Enfers** (*inferi, orum*, Cic. *orcus, erebus, tartara*, Virg.) ᾅδης, ου, ὁ, *Phil.* ἡ γέεννα τοῦ πυρός, *N. Test.* ἔρεβος, ους, τό· τάρταρος, ου, ὁ, *plur.* τάρταρα, ων, τά, *Hom.*

Enfermer l'ennemi dans ses retranchements (*hostem in munimento includere, do*) τοὺς πολεμίους εἰς ἔρυμα κατακλείειν, ω, σω, *Xén.*

Enferrer. Il s'est enferré lui-même par ses réponses (*responsionibus suis se impedivit, intricavit, jugulavit*) ἑαυτὸν ἀποκρινόμενος ἔβλαψεν, ἐνεπόδισεν, ἔσφαξεν.

Enfilade (*series, ei*) σειρά, ᾶς, ἡ· ὁρμαθός, οῦ, ὁ· συνέχεια, ας, ἡ, *Dém.*

Enfiler des perles (*margaritas filo trajicere, io*) μαργαρίτας διαπείρειν, είρω, ερῶ· ὁρμαθίζειν, ίζω.

Enfin (*tandem, denique*) τέλος, πέρας, τὸ τελευταῖον, τὸ σύνολον, *Dém.*

Enflammer (*inflammare, o, avi*) φλέγειν, γω, ξω, *Soph.* — l'ardeur guerrière, τινὰ ἐπὶ τὸν πόλεμον παροξύνειν, νω, νῶ, *Isocr.* S'enflammer de colère contre quelqu'un (*ira exardescere, sco*) πρός τινα παροργίζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Enflé, ée (*tumidus, a, um*) ὀγκώδης, εος, ὁ,ἡ, *Xén.* — (*hydropicus, a*) ὑδρωπικός, ική. Style — (*verborum ampullæ, arum*, Hor.) στωμύλματα, ων, τά.

Enfler (*tumefacere, io, feci*) οἰδαίνειν, ω· ὀγκοῦν, ῶ, ώσω. S'enfler (*tumescere, sco*) οἰδεῖν, ῶ, ήσω· ὀγκοῦσθαι, οῦμαι, *Eur.* La mer s'enfle, οἰδαίνει ἡ θάλασσα.

Enflure (*tumor, oris*) ὄγκος, ου, ὁ, *Gal.* οἴδημα, ατος, τό, *Hipp.* Son cœur était rempli d'une vaine enflure, μεγάλα μάτην ἐφύσα, *du verbe* φυσᾷν, ῶ.

Enfoncement (*recessus, us*) μυχός, οῦ, ὁ, *Sept.* — d'une porte (*januæ effractura, æ*) ἡ τῆς θύρας ῥῆξις, διάῤῥηξις, εως.

Enfoncer un clou (*clavum adigere, go, egi*) ἧλον εἰςάγειν, *Eust.* ἐπάγειν, άγω, άξω, *Plut.* — une porte (*januam effringere, go, fregi*) θύραν διαῤῥηγνύναι, υμι *, *Dém.* — dans l'eau (*in aquam immergere, go, si*) ἐφ' ὕδατι καταδύνειν, ύνω, *Arist.* S'enfoncer dans la mer (*in mare immergi, or*) εἰς θάλασσαν βαπτίζεσθαι, ομαι, *Plut.*

Enfonceur de portes ouvertes (*thraso, onis*, Tér.) πυργοπολυνίκης, ου, ὁ, *Plaut.*

Enforcir (*validiorem reddere* ou *fieri*) βριάειν-ᾷν, άω-ῶ. *Hésiode, en ses Géorgiques, emploie ce verbe dans les deux significations,* active *et* neutre, *d'où l'on peut conclure qu'il correspond parfaitement au verbe français :* ῥέα μὲν γὰρ βριάει (*en parlant de Jupiter*), ῥέα δὲ βριάοντα χαλέπτει. *Hés. Géorg.* 5.

Enfouir en terre un trésor (*thesaurum sub terra condere, do, didi*) θησαυρὸν εἰς τὴν γῆν κατακρύπτειν, πτω, ψω, *Xén. Cyrop. Liv.* III.

Enfourner du pain (*panem in furnum immittere, o, misi*) ἄρτον εἰς τὸν κλίβανον ἐμβάλλειν, βάλλω *.

Enfreindre la loi (*legem perfringere, go, fregi*) τὸν νόμον παραβαίνειν, βαίνω *, *N. Test.*

Enfuir [S' (*aufugere, io*) ἀποφεύγειν, γω,

ξω, *Aristoph.* ἀποδιδράσκειν, σκω, *Xén.* Le vin s'enfuit par les fentes du tonneau, διεκπίπτει οἶνος διὰ τῶν τοῦ πίθου πόρων, *Plut.* Le temps s'enfuit sans qu'on s'en aperçoive (*occulte labitur ætas*) ὁ χρόνος λανθάνει διεκπίπτων.

Enfumer (*infumare, o, avi*) καπνίζειν, ίζω, ίσω.

Engageant, e (*illecebrosus, a, um*) ἐπαγωγός, ή, όν, *Thuc.* θελκτήριος, ίου, ὁ, ἡ, *Elien.*

Engagement (*obligatio, onis*) ἐνοχή, ῆς, ἡ· κατεγγύη, ης, ἡ, *Isocr.*

Engager (*oppignerare, o*) ἐνεχυριάζειν, άζω, άσω, *Dém.* — (*aliquem ad aliquid impellere, o, puli*) τινὰ εἴς τι παρορμᾷν, ῶ, *Xén.* τινὰ ἐπί τι παροξύνειν, ω, *Isocr.* — (*auctorare, o*) περιποιεῖσθαι, οῦμαι, *Thuc.* — le combat (*prælium committere, o, si*) εἰς μάχην ἔρχεσθαι, *Dém.*

Engainer une épée (*gladium in vaginam includere, do*) τὸ ξίφος εἰς τὸν κολεὸν ἐμβάλλειν, ω.

Engeance. Maudite engeance, engeance de vipères (*pessima gens, entis*) ἐχιδνῶν γέννημα, ατος, τό, *Matth.* III, 7.

Engelure (*pernio, onis, f.*) χείμεθλον, ου, τό· χειμέτλη, ης, ἡ. Avoir des engelures, χειμεθλιᾷν ou χειμετλιᾷν, ῶ.

Engendrer (*generare, o, avi; gignere, o, genui*) γεννᾷν, ῶ, ήσω, *Xén.* Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, *Matth.* I, 2.

Engerber (*in manipulos colligare, o*) ἀμαλλεύειν, ω, σω. Celui qui engerbe, ἀμαλλευτήρ, ῆρος, ὁ.

Engin (ancienn. *ingenium, i*) ἀγχίνοια, ας, ἡ. — (*machinatio, onis*, Cic.) μηχάνημα, ατος· ἀγγεῖον, ου, τό.

Englober (*conglobare, o*) κατειλεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.*

Engloutir (*vorare, o; sorbere, eo, psi*) λαφύσσειν, σσω, ξω· καταπίνειν, πίνω*, *Plut.* Puisse la terre m'engloutir dans son sein, avant que... (*sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat*, Virg.) πρίν μοι χάνοι εὐρεῖα χθών! *Hom. Il.* IV, 182.

Engluer (*visco oblinere, o*) ἰξῷ περιχρίειν, ω· περιαλείφειν, φω, ψω. S'engluer (*in visco inhærescere, sco*) πρὸς τὸν ἰξὸν συνάπτεσθαι, ομαι.

Engoncé, ée. Cet homme a les épaules engoncées, τὼ δέ οἱ ὤμω κυρτώ, ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε, *Hom.*, *portrait de Thersite, Il.* II, 217.

Engorgement (*obstructio, onis*) ἔμφραξις, εως, ἡ, *Hésych.*

Engorger (*obstruere, o, xi*) ἐμφράττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Engouement (*præoccupatio, onis*) πρόληψις, εως, ἡ· ἐνθουσιασμός, οῦ, ὁ.

Engouer [S' (*cæco judicio rapi, tor*) ἐνθουσιᾷν, ῶ. Facile à s'engouer, ἐνθουσιαστικός, ική.

Engouffrer [S', *en parlant du vent, d'un tourbillon* (*æstuare, o; irruere, o*) κυμαίνειν, ω· ἐφορμᾷν, ῶ, ήσω.

Engourdi, ie (*torpidus, a, um*) ναρκώδης, εος, ὁ, ἡ.

Engourdir (*torporem inducere, co, xi*) ναρκοῦν, ῶ, ώσω. S'engourdir (*torpescere, sco*) ναρκᾷν, ῶ, *Arist.* La variation des saisons ne permet pas aux hommes de s'engourdir, αἱ μεταβολαὶ τῶν ὡρῶν οὐκ ἐῶσι τοὺς ἀνθρώπους ἀτρεμίζειν, *Hippocr. Traité des airs, des eaux et des lieux, chap.* V.

Engourdissement (*torpor, oris*, Cic. *torpedo, inis*, Sall.) νάρκη, ης, ἡ, *Chrys.* νάρκωσις, εως, ἡ, *Hipp.* νάρκησις, εως, ἡ, *Gal.*

Engrais des animaux (*saginatio, onis*) σίτευσις, εως, ἡ. — des terres (*stercoratio, onis*) κόπρωσις, εως, ἡ, *Théophr.*

Engraisser (*pinguescere, sco*) παχύνεσθαι, ύνομαι, *Polyb.* λιπαίνεσθαι, πιαίνεσθαι, ομαι, *Arist.*

Engraisser un oiseau (*avem opimare, o*) ὄρνιθα πιαίνειν, νω, *Arist.* — un champ (*agrum stercorare, o*) ἀγρὸν κοπροῦν, ῶ, *Eust.* κοπρίζειν, ίζω, *Théophr.*

Engranger (*frumentum recondere, do, didi*) τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην, εἰς τὸν σιτοβολῶνα ἀποταμιεύεσθαι, ομαι, *Elien.*

Engraver [S' (*in brevia incidere, do; in brevibus hærere, eo, hæsi*) ἐν τοῖς βραχέσι περιπίπτειν, πίπτω*, *Polyb.* τοῖς βραχέσιν ἐνέχεσθαι, ομαι, *Plut.*

Engrêlé, ée (*striatus, a, um*) ὀδοντωμένος, ένη, ένον.

Engrener (*frumentum moletrinæ ingerere, ro*) σῖτον τῇ μύλῃ ἐνιέναι, ἵημι *.

Engrumeler [S' (*in grumos concrescere, sco*) Θρομβοῦσθαι, οῦμαι.

Enhardir (*animos addere, do, didi*) ἀγαθόν τινα, ου ἀμείνω ποιεῖν, ῶ, ήσω, *Xén. Cyrop., liv.* III.

Enharmonique, *terme de musique*, ἐναρμονικός, ή, όν.

Enharnacher un cheval (*equum insternere, no*) ἵππον ἐπισάττειν, ττω, ξω, *Xén. Cyrop., liv.* III.

Enigmatique (*ambagiosus, a, um*) αἰνιγματικός, ή, όν· αἰνιγματώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Enigmatiquement (*ambigue*) αἰνιγματικῶς, αἰνιγματωδῶς, *Athén.*

Enigme (*sermonis ambiguitas*) αἴνιγμα, ατος, τό, *Esch.* αἰνιγμός, οῦ, ὁ, *Athén.* Ne parler que par énigmes (*obscure loqui*) αἰνίττεσθαι, αἰνιγματίζεσθαι, ομαι. Qui ne parle que par énigmes, αἰνιγματιστής, οῦ, ὁ, *Sept.*

Enivrant, e (*inebrians, antis*) μεθυστικός, ή, όν.

Enivrement (*temulentia, æ*) μέθυσμα, ατος, τό· μέθη, ης, ἡ, *Dém.*

Enivrer (*inebriare, o*) μεθύσκειν, σκω, τινὰ οἴνῳ, *Luc.* S'enivrer (*inebriari, or*) μεθύσκεσθαι, ομαι, *Xén.* οἰνοῦσθαι, οῦμαι, *Elien.* — de plaisir, δι' ἡδονῆς μεθύσκεσθαι, *Plat.*

Enjambée (*spatium inter crura distenta comprehensum*) τὸ τῶν σκελῶν διάστημα, ατος.

Enjamber un fossé (*fossam transcendere, do*) τὴν τάφρον ὑπερβαίνειν, βαίνω *.

Enjaveler du blé (*demessas fruges in manipulos componere, o*) δραγμεύειν, δραγματεύειν, ω, σω.

Enjeu (*ludi pignus, oris*) τὸ τῆς παιδιᾶς ἐνέχυρον, ου.

Enjoindre (*demandare, o, avi*) παραγγέλλειν, έλλω, ελῶ, *Xén.*

Enjôler (*inescare, o, avi*) δελεάζειν, άζω, άσω, *Xén.*

Enjôleur, euse (*adulator, trix*) Θώψ, ωπός, ὁ· κόλαξ, ακος, ὁ· κολακίς, ίδος, ἡ, *Plut.*

Enjolivement (*decoratio, onis*) κόσμημα, ατος, τό, *Plat.* κόσμος, ου, ὁ, *Isocr.*

Enjoliver (*decorare, o, avi*) ἀγάλλειν, λλω, λῶ· κοσμεῖν, ῶ, ήσω, *Thuc.*

Enjoliveur, euse (*exornator, trix*) καλλυντής, οῦ, ὁ· καλλωπιστής, ίστρια.

Enjolivure (*decoratio, onis*) κόσμημα, ατος, τό, *Plat.* κόσμος, ου, ὁ, *Isocr.*

Enjoué, ée (*festivus, a, um*) χαρίεις, εσσα, εν· ἀστεῖος, α, ον, *Dém.* εὐτράπελος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Enjouement (*festivitas, atis*) εὐτραπελία, ας, ἡ· ἀστειότης, ητος, ἡ.

Enkiridion (*manuale, is*) ἐγχειρίδιον, ου, τό, *Epict.* R. χείρ, main.

Enkysté, ée (*in sacco inclusus, a, um*) ἐν κύστει περιεχόμενος, η, ον.

Enlacement (*implicatio, onis*) περιπλοκή, ῆς, ἡ.

Enlacer (*implicare, o, ui*) περιπλέκειν, κω, ξω, *Dém.*

Enlaidir (*deturpare, o, avi*) ῥυπαίνειν, νω, *Den. Hal.* — (*deformem fieri*) δύσμορφον γίνεσθαι.

Enlèvement d'Hélène (*Helenæ raptus, us*) ἡ τῆς Ἑλένης ἁρπαγή, ῆς, *Plut.*

Enlever une jeune fille (*virginem rapere, io, ui*) παρθένον ἁρπάζειν, άζω, άσω ou άξω, *Dém.* — (*attollere, o*) ὑψοῦν, ῶ, ώσω, *N. Test.* Les choses étonnantes ne persuadent pas, elles enlèvent, οὐκ εἰς πειθώ, ἀλλ' εἰς ἔκστασιν ἄγει τὰ ὑπερφυῆ, *Longin.*

Enlier des pierres (*lapides illigare, o*) λίθους ἐνδέειν, έω.

Enligner (*ad lineam componere, no, sui*) παρισάζειν, άζω, άσω.

Enluminer un dessin (*imaginem colorare, o*) τὴν εἰκόνα χρωματίζειν, ίζω, ίσω, *Théophr.* χρωματογραφεῖν, ῶ. Visage enluminé, πρόσωπον οἴνῳ φοινιχθέν, έντος.

Enlumineur, euse (*qui, quæ imagines colorat*) χρωματιστής, οῦ, ὁ· χρωματογραφῶν, οῦσα.

Enluminure (*coloratio, onis*) χρωματογραφία, ας, ἡ· χρωματισμός, οῦ, ὁ, *Scol. d'Aristoph.* χρῶσις, εως, ἡ, *Poll.*

Ennéagone (*novem angulis constans*) ἐννεάγωνος, ου, ὁ,ἡ.

Ennemi, ie (*inimicus, a*) ἐχθρός, ά, όν. — (*hostis, is*) πολέμιος, α, ον, *Dem.*

Un ennemi juré, ἀδιάλλακτος ἐχθρός, *Dém.* — Vous avez appris qu'il a été dit : « Tu aimeras ton prochain, et tu haïras ton ennemi, » ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη· « ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. » *Matth.* V, 43. *La première partie de cette citation est tirée du Lévitique :* Tu aimeras ton prochain comme toi-même, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν, *chap.* XIX, *v.* 18.

ENNOBLIR (*nobilitare, o, avi*) εὐγενῆ ou εὐδόκιμον ποιεῖν, ῶ, ήσω, *Hérod.*

ENNUI (*tædium, ii*) ἀνία, ας, ἡ· ἄχθος, εος, τό, *Xén.*

ENNUYANT, E (*molestus, a, um*) ἀχθεινός, ή, όν, *Dém.*

ENNUYER (*tædium adferre, fero, tuli*) ἀνιᾷν, ῶ· ἀνιάζειν, άζω, *Hom.* λυπεῖν, ῶ, ήσω· βαρύνειν, ω, *Xén.* S'ennuyer de quelque chose (*alicujus rei satietatem capere, io*) ἀσχάλλειν, λλω, λῶ· ἀσχαλᾷν, ῶ, *Hom.* ἄχθεσθαι, ομαι, τινός, *Plut.* τινί, *Aristoph.* ἐπί τινι, *Xén.* ὑπέρ τινος, *Plat.* Je m'ennuie d'entendre répéter mille fois la même chose (*tædet me audire eadem millies*, Tér.) ἄχθομαι ταὐτὰ μυριάκις ἀκούων, *Xén.*

ENNUYEUSEMENT (*moleste, graviter*) ἀνιαρῶς, λυπηρῶς, *Isocr.*

ENNUYEUX, EUSE, ἀνιαρός, λυπηρός, ά, όν· ἀηδής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

ENONCÉ. Un faux énoncé (*falsa rei expositio, onis*) ψευδὴς ἀπόφανσις, εως, *Arist.*

ENONCER (*enunciare, o, avi*) ἀποφαίνεσθαι, ομαι, *Arist.* Qui s'énonce avec facilité, εὐρήμων, ονος, ὁ,ἡ. *Cette qualité s'appelle* εὐρημοσύνη, ης, ἡ.

ENONCIATIF, IVE (*enunciativus, a, um*) ἀποφαντικός, ή, όν, *Arist.*

ENONCIATION (*enunciatio, onis*) ἀπόφανσις, εως, ἡ, *Arist.*

ENORGUEILLIR [S' (*superbire, io*) σεμνύνεσθαι, ομαι· μέγα φρονεῖν, ῶ, ήσω, ἐπί τινι, *Isocr.* ἐπαίρεσθαι, ομαι, ἐπί τινι, *Xén.* S'enorgueillir de sa beauté, de sa fortune, ἐπὶ τῷ κάλλει, ἐπὶ τῷ πλούτῳ μέγα φρονεῖν, ῶ, ήσω.

ENORME (*enormis, e.* R. *norma*, une équerre) ἔκνομος, ἄμετρος, ου, ὁ,ἡ.

ENORMÉMENT (*enormiter*) ἐκτόπως, ἀμέτρως.

ENORMITÉ (*enormitas, atis*) ἀμετρία, ας, ἡ· τὸ ἄμετρον, ου, *Luc.* L'énormité d'un crime (*sceleris atrocitas*) ἡ τοῦ ἀδικήματος δεινότης, ητος, *Lycurg.*

ENQUÉRIR [S' (*aliquid ab aliquo sciscitari, or; aliquem de aliquâ re percontari, or*) πυνθάνεσθαι, ομαι, τὶ παρά τινος, *Xén.* ἐπέρεσθαι, ομαι· ἐρωτᾷν, ῶ, ήσω, τινά, *Isocr.*

ENQUÊTE (*inquisitio, onis*) ἐξετασμός, οῦ, ὁ· ἐξέτασις, εως, ἡ, *Dém.* La chambre des enquêtes (*inquisitionum curia, æ*) ἐξεταστικὸν βουλευτήριον, ίου.

ENQUÊTER [S' (de aliqua re percontari, or) πυνθάνεσθαι, ομαι, περί τινος, *Plut.*

ENQUÊTEUR (*inquisitor, oris*) ἐξεταστής, οῦ, ὁ, *Arist.*

ENQUIS, ISE (*rogatus, a*) ἐρωτηθείς, εῖσα, *Plut.*

ENRACINÉ, ÉE. Enracinés dans la charité (*in charitate radicati*) ἐν ἀγάπῃ ἐῤῥιζωμένοι, *Paul aux Ephés.* III, 18.

ENRACINER (*radicibus firmare, o, avi*) ῥιζοῦν, ῶ, ώσω. Le mal s'est enraciné (*invaluere mala*) τὰ κακὰ ἐῤῥίζωται.

ENRAGÉ, ÉE (*rabidus, rabiosus, a, um*) λυσσώδης, εος, ὁ,ἡ, *Luc.*

ENRAGER (*furere, o; ringi, or*) λυσσᾷν, ῶ, *Diosc.* μαίνεσθαι, ομαι, *Dém.*

ENRAYER une roue (*rotam sufflaminare, o*) τροχὸν ἐποχλεύειν, ω.

ENRAYURE (*sufflamen, inis*) ἐποχλεύς, έως, ὁ, *Eust.*

ENREGISTREMENT (*perscriptio, onis*) ἀναγραφή, ῆς, ἡ, *Plut.* Le préposé à l'enregistrement (*perscriptor, oris*) ἀναγραφεύς, έως, ὁ, *Lys.*

ENREGISTRER (*perscribere, bo, psi*) ἀναγράφειν, φω, ψω, *Esch.*

ENRHUMÉ, ÉE (*gravedine laborans, antis*) κορυζῶν, ῶσα, *Luc.*

ENRHUMER. Sujet à s'enrhumer (*gravedinosus, a*) καταῤῥοητικός, ική.

ENRICHIR (*ditare, locupletare, o*) πλουτίζειν, ίζω, ίσω, τινά, *Xén.*

ENRICHIR [S' (*ditescere, sco*) πλουτεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* εὐπορεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.*

ENRICHISSEMENT (*ornamentum, i*) κό-

σμημα, ατος, τό, *Plat.* κόσμος, ου, ὁ, *Arist.*

Enrôlement (*conscriptio, onis*) συγγραφή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Enrôler des soldats (*milites conscribere, bo, psi*) στρατιώτας καταγράφειν, φω, ψω, *Polyb.*

Enroué, **ée** (*raucus, a, um*) βραγχώδης, εος, ὁ, ἡ· βραγχαλέος, α, ον.

Enrouement (*ravis, is,* f. *raucitas, atis, raucedo, inis*) βράγχος, ου, ὁ· βράγχος, εος, τό, *Arist.*

Enrouer [S' (*raucescere, sco*) βραγχιᾷν, ῶ, *Arist.*

Enrouiller [S' (*rubigine exedi*) ἰοῦσθαι, οῦμαι. Du fer qui s'est enrouillé, ἰωμένος σίδηρος, ου.

Enroulement (*voluta, æ*) ἑλικοειδές, έος, τό· ἕλιξ, ικος, ἡ, *Plut.*

Enrouler (*involvere, o*) ἐντυλίττειν, ττω, ξω, *Aristoph.*

Ensablement (*arenarum moles, is*) ψάμμων ἐπισώρευσις, εως, ἡ.

Ensabler [S' (*arenis adhærescere, sco*) ταῖς ψάμμοις ἐνέχεσθαι, ομαι.

Ensacher (*in saccum demittere, o*) εἰς θύλακα καταβάλλειν, ω*.

Ensanglanté, **ée**. Des mains ensanglantées (*cruentæ, cruentatæ manus*) αἱματώδεις, ᾑμαγμέναι χεῖρες, ῶν, *Soph.*

Ensanglanter (*cruentare, o, avi*) αἱματοῦν, ῶ, ώσω, *Xiph.* αἱμάττειν, ττω, ξω, *Hérod.* Il ensanglante de ses éperons les flancs de son cheval, τὸν ἵππον τῷ κέντρῳ ἐξαιμάσσει, *Xén.*

Enseigne (*signum, vexillum, i*) σημεῖον, ου, τό, *Thuc.* σημαία, ας, ἡ, *Plut.* — (*signifer, eri; vexillarius, ii*) σημαιοφόρος, ου, ὁ, *Poll.* A bonnes enseignes (*jure ac merito*) εἰκότως καὶ προσηκόντως, *Isocr.* Enseigne de cabaretier, κώμυς, υθος, ἡ.

Enseignement (*doctrina, æ*) διδασκαλία, ας, ἡ, *Xén.* διδαχή, ῆς, ἡ, *Théophr.* Les honoraires de l'enseignement (*minerval, alis*) δίδακτρον, ου, τό.

Enseigner à quelqu'un la langue grecque (*linguam græcam aliquem docere, eo, ui*) τινὰ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν διδάσκειν, σκω, ξω, *Isocr.* C'est lui qui vous enseignera toutes choses, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα, *Jean*, XIV, 26.

Ensemble (*simul, una*) ἅμα, ἅμα τινί, *Dém.* ὁμοῦ, ὁμοῦ τινος, *Xén.* Monter ensemble, descendre ensemble, *et une infinité d'autres verbes, s'expriment à l'aide de la préposition* σύν, *Attiq.* ξύν (*cum*); *et l'on dit* συναναβαίνειν, συγκαταβαίνειν, κ. τ. λ.

Ensemble. L'ensemble d'un tableau, d'un poëme, d'un discours, ἡ ζωγραφήματος, ποιήματος, λόγου ἁρμονία, ας· τὸ ὅλον, τὸ σύνολον. *C'est ce qu'Horace a désigné par ce mot* ponere totum, *mettre de l'ensemble.*

Ensemencer un champ (*agrum conserere, ro, sevi*) ἀγρὸν σπείρειν, ω, *Plut.* σπέρματα ἀγρῷ διανέμειν, μω, μῶ, *Plat.*

Enserrer (*complecti, or*) περικλείειν, ω, σω, *Thuc.*

Ensevelir un mort (*mortuum sepelire, io; ivi*) ἀποθανόντα θάπτειν, καταθάπτειν, πτω, ψω, *Dém.* Il fut enseveli dans sa patrie, οἴκοι ἐτάφη.

Ensevelissement (*sepultura, æ*) ταφή, ῆς, ἡ, *Thuc.*

Ensorceler quelqu'un (*aliquem fascinare, o, avi*) βασκαίνειν, ω, τινά, *Arist.*

Ensorceleur, **euse** (*incantator, trix*) φαρμακευτής, οῦ, ὁ, *Plat.* φαρμακεύτρια, ας, ἡ, *Théocr.*

Ensorcellement (*fascinatio, onis*) βασκανία, ας, ἡ, *Arist.*

Ensoufrer (*sulfurare, o, avi*) θειοῦν, ῶ, ώσω.

Ensuite (*deinde, postea*) εἶτα, ἔπειτα, *Dém.* μετέπειτα, *Plat.*

Ensuivre [S'. Il s'ensuit que (*inde sequitur*) μετὰ ταῦτα ἕπεται· ἑπόμενόν ἐστι, *Arist.*

Entablement d'une colonne (*columnæ trabeatio, onis,* Vitr.) κορωνίς, ίδος, ἡ.

Entaché, **ée** (*inquinatus, a, um*) μεμολυσμένος, η, ον, *Héliod.*

Entaille (*incisio, onis*) ἐγκοπή, ῆς, ἡ, *Suïd.* ἐντομή, ῆς, ἡ, *Aristoph.*

Entailler (*incidere, do, di*) ἐγκόπτειν, πτω, ψω· ἐντέμνειν, τέμνω*, *Plut.*

Entaillure (*incisura, æ*) ἐγκοπή, ῆς, ἡ, *Suïd.* ἐντομή, ῆς, ἡ, *Aristoph.*

Entamer (*desecare, o, ui*) ἐνταμεῖν, *voyez* **Emballer**. ἀποτέμνειν, τέμνω*.

— une affaire (*negotium inchoare, o, avi*) ἔργου ἄρχεσθαι, ομαι, *Xén.*

ENTAMURE (*incisio, onis*) ἐντομή, ῆς, ἡ, *Aristoph.* — d'un pain (*primum panis frustum, i*) τὸ πρῶτον τοῦ ἄρτου κόμμα, ατος.

EN TANT QUE (*quatenus*) ἐφ' ὅσα, *Luc.* παρ' ὅσον, *Hér.* En tant que possible (*quatenus licet*) ὡς δυνατόν ἐστι, *Hérod.*

ENTASSEMENT (*coacervatio, onis*) συναθροισμός, οῦ, ὁ· σώρευμα, ατος, τό, *Xén.*

ENTASSER (*coacervare, o, avi*) ἐντάσσειν, *voyez* EMBALLER. συναθροίζειν, ζω, σω, *Plat.* συσσωρεύειν, ω, σω, *Dém.* — injures sur injures, σκώμματα καὶ λοιδορίας συμφορεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

ENTE (*insitio, onis*) ἐγκέντρισις, εως, ἡ. — (*inoculatio, onis*) ἐνοφθαλμισμός, οῦ, ὁ, *Théophr.*

ENTÉ, ÉE (*insitus, a, um*) ἐγκεντρισθείς, εῖσα, έν, *Paul, Rom.* XI.

ENTENDEMENT (*mens, entis*) νοῦς, οῦ, ὁ, *Dém.*

ENTENDEUR (*intellectu prœditus*) νοητικός, οῦ, ὁ.

ENTENDRE (*audire, io, ivi*) ἀκούειν, ω, σω ou σομαι, τινός, *Isocr.* ἀκροᾶσθαι, ῶμαι, τινός, *Plut.* — (*intelligere, go, exi*) φρονεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.* γινώσκειν, γινώσκω*, *Dém.* S'entendre avec quelqu'un (*cum aliquo colludere, do, lusi*) συμπράττεσθαι, ομαι, *Lys.*

ENTENDU, UE. Un homme brave et bien entendu au métier de la guerre (*vir fortis ac rei militaris peritus*) ἀγαθὸς ἀνήρ, καὶ τοῦ πολέμου ἔμπειρος, *Dém.* Bien entendu que (*ea conditione ut*) ἐφ' ᾧτε, *avec l'infinitif.*

ENTENTE. Paroles à double entente (*ambigua verba*) ἀμφίβολα ῥήματα, ων, *Isocr.*

ENTER un olivier (*oleastrum inserere, ro, sevi; inoculare, o, avi*) ἀγριέλαιον ἐγκεντρίζειν, ίζω, ίσω, *Paul, Rom.* XI, 17. ἐνοφθαλμοῦν, ῶ, ώσω, *Théophr.*

ENTÉRINER une requête (*postulationi concedere, do*) αἰτήματι συγκατανεύειν, ω, σω, *Polyb.*

ENTERREMENT (*funus, eris*) κῆδος, εος, τό, *Arist.* Assister à un enterrement (*funeri interesse, sum, fui*) ἐπὶ τὸ κῆδος παραγίγνεσθαι, ομαι, *Isocr.*

ENTERRER un mort (*mortuum humare, o*) νεκρὸν θάπτειν, πτω, ψω, *Dém.* ἀποθανόντα ἐνταφιάζειν, άζω, άσω. *Bas.* Il ne faut enterrer les corps (*disait Cyrus à l'occasion d'un avare qui enfouissait son argent*) qu'après leur mort, εἰς τὴν γῆν ἀρκείτω τὰ σώματα, ὅταν ἕκαστος τελευτήσῃ, καταχρύπτειν, *Xén. Cyrop.*, *liv.* III.

ENTÊTÉ, ÉE (*pertinax, acis*) αὐθάδης, εος, ὁ, ἡ, *Arist.* Entêté de son opinion, ἰσχυρογνώμων, ονος, ὁ, ἡ.

ENTÊTEMENT (*pertinacia, æ*) αὐθάδεια, ας, ἡ, *Plat.* Montrer beaucoup d'entêtement, αὐθαδιάζεσθαι, ομαι, *Plat.*

ENTÊTER (*caput aggravare, o*) τὴν κεφαλὴν βαρύνειν, ω. Odeur qui entête, καρηβαρικὴ ὀσμή, ou ὀδμή, ῆς. Vin qui entête, καρηβαρικὸς οἶνος, *ou simplement* καρηβαρίτης, ου, ὁ, *Suid.* La pesanteur de tête, καρηβάρεια, ας, ἡ. Éprouver cette pesanteur de tête, καρηβαρεῖν, ou καρηβαριᾷν. *De là vient notre mot* Charivari. — Les vents du midi (*dit Hippocrate*) émoussent l'ouïe, causent des vertiges, des douleurs de tête, rendent lourd et énervent le corps, νότοι βαρυήκοοι, ἀλυνδέες, καρηβαρικοί, νωθροί, διαλυτικοί, *Aphor.* III. 5.

ENTÊTER [S' (*pertinaciter agere, o, egi*) αὐθαδιάζεσθαι, ομαι, *Plat.*

ENTHOUSIASME (*divinus afflatus, us*) ἐνθουσιασμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

ENTHOUSIASMER [S'. Il est des orateurs, *dit Longin*, qui croient s'enthousiasmer, et qui, au lieu de tonner, comme ils se l'imaginent, ne font que niaiser et badiner comme des enfants, πολλαχοῦ γὰρ ἐνθουσιᾷν ἑαυτοῖς δοκοῦντες, οὐ βακχεύουσιν, ἀλλὰ παίζουσιν, *Traité du Subl.*, *chap.* II.

ENTHOUSIASTE (*fanaticus, a; lymphaticus, a*) ἐνθουσιαστής, οῦ, ὁ· ἐνθουσιώδης, εος, ὁ, ἡ· ἐνθουσιαστικός, ική. R. Θεός, *Deus.*

ENTHYMÈME (*bimembris syllogismus*) ἐνθύμημα, ατος, τό, *Arist.*

ENTICHÉ, ÉE. Des fruits un peu entichés, ὑπόσαπροι καρποί, ῶν. Homme entiché d'une opinion, ἰσχυρογνώμων, ονος, ὁ, ἡ.

Entier, **ère** (*integer, gra, grum; totus, a, um*) ὅλος, η, ον, *Dém.* ὁλόκληρος, ου, ὁ, ἡ, *Arist.* Entier dans son opinion (*propositi tenax, acis*) ἰσχυρογνώμων, ονος, ὁ, ἡ. *Cette qualité s'appelle* ἰσχυρογνωμοσύνη, ης, ἡ.

Entièrement (*omnino, prorsus*) ὅλως, *Dém.* πάντως, *Plut.* Différer entièrement, τὸ πᾶν διαφέρειν, φέρω *, *Xén.* Dépenser entièrement, καταδαπανᾶν, ῶ, ήσω.

Entité (*entitas, atis*) τὸ εἶναι· τὸ ὄν, ὄντος.

Entomologie (*tractatus de insectis*) ἐντομολογία, ας, ἡ.

Entomologiste, ἐντομολογιστής, οῦ, ὁ· R. ἔντομον, insecte.

Entonner un hymne (*hymnum præcinere, no, nui*) ὕμνον, παιᾶνα ἐξάρχειν, ω, ξω, *Xén. Cyrop. Liv.* III.

Entonner du vin (*in dolium vinum infundere, do*) οἶνον τῷ πίθῳ ἐγχέειν, έω, εύσω.

Entonnoir (*infundibulum, i*) χώνη, ης, ἡ· χωνίον, ίου, τό· ἐπίχυσις, εως, ἡ, *Poll.*

Entorse (*distortio, onis*) διαστροφή, ῆς, ἡ, *Théophr.* Se donner une entorse aux pieds (*talum sibi intorquere, eo*) τὸν πόδα στρέφειν, φω, ψω, *Hér.*

Entortillement (*circumplexio, onis*) περιπλοχή, ῆς, ἡ· περίπλεξις, εως, ἡ.

Entortiller (*circumplecti, or*) περιπλέκειν, κω, ξω, *Arist.*

Entour. Les entours d'une place, τὰ ἀμφί, τὰ περὶ τὴν πόλιν· τὸ πέριξ.

Entourer une ville de murailles (*urbem mœnibus circumdare, do, dedi*) πόλιν περιτειχίζειν, ίζω, ίσω, *Dém.* τεῖχος πόλει περιβάλλειν, ω*, *Arist.*

Entr'accuser [S' (*sese invicem accusare*) ἀλλήλων συγκατηγορεῖν, *Isocr.*

Entr'acte (*intermediæ scenæ, arum*) παρεμβολή, ῆς, ἡ.

Entr'aider [S' (*sibi mutuam opem ferre*) ἀλλήλοις συμβοηθεῖν, *Isocr.*

Entrailles (*viscera, um*) σπλάγχνα, ων, τα· ἔντερα, ων, τά. Sentir ses entrailles émues (*misericordia moveri, eor*) σπλαγχνίζεσθαι, ομαι, *Luc*, XV. 20.

Entr'aimer [S' (*mutuo sese amore complecti*) ἀλλήλους συμφιλεῖν ou συναγαπᾶν. — *Voyez* **Aimer**.

Entraîner quelqu'un au supplice (*aliquem ad supplicium rapere, io*) τινὰ ἐπὶ τιμωρίαν συναρπάζειν, άζω, άσω ou άξω, *Dém.* — à la mort (*ad necem*) ἐπὶ θανάτῳ συλλαμβάνειν, ω*, *Luc.*

Entr'appeler [S' (*sese invicem vocare*) ἀλλήλους συγκαλεῖν, *Xén.*

Entraver (*impedire, io, ivi*) ἐμποδίζειν, ίζω, ίσω, *Arist.* Entraver la marche des affaires, τοῖς πράγμασιν ἐμποδὼν γίνεσθαι, γίνομαι *.

Entr'avertir [S' (*sese invicem commonefacere*) συναναμιμνήσκειν, σκω, *Dém.*

Entraves (*compedes, um,* f.) πέδη, ης, ἡ. Mettre des entraves à un cheval, ἵππον πεδίζειν, ou ποδίζειν, ίζω, ίσω, *Xén. Cyrop. liv.* III.

Entre (*inter, intra,* acc.) μεταξύ, *gén.* Entre les propos (*inter sermones*) μεταξὺ λόγων, *Luc.* Une preuve de l'amitié qui règne entre nous, τεκμήριον φιλίας τῆς πρὸς ἡμᾶς, *Isocr.* Entre lesquels, ἐν οἷς, *Hérod.*

Entre-baillé, **ée** (*semi-apertus, a, um*) χανών, οῦσα, όν, *Luc.*

Entre-baiser [S' (*mutua sibi dare oscula*) ἀλλήλους συγκαταφιλεῖν.

Entre-choquer [S' (*concurrere*) συμπλήσσειν, ou συμπλήττειν. Des rochers bleuâtres qui semblent de loin s'entre-choquer, συμπληγάδες κυάνεαι, *Eur. Médée*, 2.

Entre-colonne, ou

Entre-colonnement (*inter-columnium, ii*) μεσόστυλον, μεσοστύλιον, ίου, τό, *Archit.*

Entre-côte de bœuf (*intercostale bovis frustum*) βόειον κόμμα μεσόπλευρον, ou μεσοπλεύριον, ίου.

Entre-coupé, **ée**. Paroles entre-coupées (*interrupta verba, orum*) διακεκομμένα ῥήματα, ων.

Entre-deux (*intermedium spatium, ii*) τὸ μεταξύ, τὸ διάμεσον, τὸ ἀνάμεσον, *Hér.*

Entre-donner [S' des présents (*sibi mutua dare munera*) ἀλλήλοις ἀντιχαρίζεσθαι, *Xén. Cyrop. liv.* IV.

Entrée (*ingressus, us*) εἴσοδος, ου, ἡ, *Plut.* — (*initium, ii*) ἀρχή, ῆς, ἡ. A l'entrée du printemps (*ineunte vere*) ἀρχομένου τοῦ ἔαρος. — (*primæ dapes*) τὰ πρῶτα ἐδέσματα, ων.

ENTREFAITES. Sur ou dans ces entrefaites (*inter hæc, interea*) μεταξύ, ἐν τῷ μεταξύ, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, ἐν τοσούτῳ, *Dém. Isocr.* Sur ces entrefaites, les Hyrcaniens envoient à Cyrus des messagers, πράττοντος δὲ ταῦτα τοῦ Κύρου, ἀφικνοῦνται ἀπὸ Ὑρκανίων ἄγγελοι, *Xén. Cyrop. liv.* IV.

ENTRE-FRAPPER [S' (*sibi mutua ferre vulnera* ἀλλήλους συγκόπτειν, ψειν.

ENTR'ÉGORGER [S' (*sese invicem jugulare*) ἀλλήλους συσφάττειν, *Eur.*

ENTRELACEMENT (*implicatio, onis*) περιπλοκή, ῆς, ἡ.

ENTRELACER (*implicare, o, ui*) περιπλέκειν, κω, ξω, *Dém.* Serpents entrelacés, ὄφεις ἀλλήλοις ἐμπλεκόμενοι, ων.

ENTRE-LUIRE (*interlucere, eo*) παρεμφαίνειν, ω.

ENTREMÊLER (*intermiscere, eo, scui*) ἐγκαταμιγνύναι, υμι, τινί τι, *Luc.* S'entremêler de ce qui ne nous regarde pas (*multa agendo nihil agere*) πολυπραγμονεῖν, ῶ, ήσω, *Plat.* Un homme qui s'entremêle de tout (*ardelio, onis*) πολυπράγμων, ονος, ὁ, *Arist.*

ENTREMÊTS (*intermediæ dapes*) τὰ διάμεσα ἐδέσματα, ων.

ENTREMETTEUR (*internuncius, ia*) μεσίτης, ου, ὁ, *N. Test.*

ENTREMETTRE [S' (*se alicui negotio admiscere*) μεσιτεύειν, ω, σω, *Paul, Hébr.* VI. 17. S'entremettre de beaucoup de choses, πολυπραγμονεῖν, ῶ, ήσω, *Plat.* Un homme qui s'entremet de beaucoup de choses (*ardelio, onis*) πολυπράγμων, ονος, *Arist.*

ENTREMISE (*interventus, us*) μεσιτεία, ας, ἡ.

ENTRE-NUIRE [S' (*sibi invicem nocere*) ἀλλήλους συνδιαλυμαίνειν.

ENTREPAS. Cheval qui va l'entrepas (*tolutarius equus, i*) ἵππος χαλπάζων, άζουσα.

ENTRE-PERCER [S' (*sese mutuo confodere*) ἀλλήλους συμπαίειν, *Soph.*

ENTREPÔT de marchandises (*statio receptrix mercium*, Cic.) τὸ τῶν ἐμπορευμάτων ὑποδοχεῖον, ου.

ENTREPRENANT, E (*in suscipiendo audax, acis*) τολμηρός, ά, όν, *Dém.* εὔτολμος, ου, ὁ, ἡ, *Hérod.*

ENTREPRENDRE une affaire (*negotium aggredi, ior*) ἐπιχειρεῖν, ῶ, ήσω, πράγματι, *Dém.* τὸ ἔργον, *Plut.* τοῦ πράγματος ἅπτεσθαι, ομαι, *Dém.*

ENTREPRENEUR, EUSE, μισθωτής, οῦ, ὁ· μισθούμενος, ένη, *Dém.*

ENTREPRIS, ISE. Avoir la tête entreprise d'un rhume (*gravedine laborare, o*) κορυζᾷν, ῶ, *Luc.*

ENTREPRISE (*inceptum, i*) ἐπιχείρημα, ατος, τό· τόλμημα, ατος, τό, *Thuc.* Faire une entreprise hardie, τόλμημα τολμᾷν; ῶ, ήσω.

ENTRE-QUERELLER [S' (*rixari, jurgari, or*) ἀλλήλοις συνερίζειν, *Luc.*

ENTRER (*intrare, o, avi; ingredi, ior*) εἰσβαίνειν, βαίνω*, *Hom. Od.* IX. 103. εἰσέρχεσθαι, ομαι, *Plat.* εἰσιέναι, εἴσειμι*· ἐμβατεύειν, ω, σω, εἴς τι, *Dém.* Entrer au tribunal, εἰς τὸ δικαστήριον εἰσέρχεσθαι, *Dém.* Entrer dans sa dixième année, ἐπιβαίνειν ἔτους δεκάτου, *Hérod.* Entrer en charge (*magistratum inire, ineo*) εἰς ἀρχὴν μετιέναι, *Isocr.*

ENTRE-RÉPONDRE [S' (*sibi mutuo respondere*) ἀλλήλοις ἀνταποκρίνεσθαι· ἀντιφωνεῖν, *Anacr.*

ENTRE-SECOURIR [S' (*sibi mutuam opem ferre*) ἀλλήλοις συμβοηθεῖν, *Isocr.*

ENTRESOL (*interstitium, ii; intertabulata, orum*) διάστημα, ατος, τό· μεσοδόκιον, ίου, τό.

ENTRE-SUIVRE [S' (*sese invicem sequi* ou *excipere*) ἀλλήλοις συνέπεσθαι, ou συνακολουθεῖν, *Xén.*

ENTRE-TEMPS. Dans cet entre-temps (*in hoc temporis spatio*) ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, *Dém.*

ENTRETENIR ses biens, sa santé (*bona, valetudinem tueri, eor*) τὰ ἀγαθὰ διαφυλάττειν, ττω, ξω, *Isocr.* τὴν ὑγίειαν σώζειν, ω, *Arist.*

ENTRETENIR [S' avec quelqu'un (*cum aliquo colloqui, or*) συνομιλεῖν, ῶ, ήσω, τινί, *Act. des Ap.* X, 27. — par lettres, δι' ἐπιστολῶν διαλέγεσθαί τινι, *Isocr.*

ENTRETENU, UE. Un jardin bien entretenu (*cultissimus hortus, i*) εὐανθὴς κῆπος, ου, *Plat.*

ENTRETIEN. Avoir avec quelqu'un de longs et fréquents entretiens sur une affaire (*crebro et prolixe de re aliqua cum aliquo colloqui, or*) ἐντεύξεις πυκνὰς καὶ

μακρὰς ποιεῖσθαι, οῦμαι, περί τινος, *Isocr.* — (*corporis cultus, us*) τὸ τοῦ σώματος σχῆμα, ατος, *Hérod.*

Entrevoir (*aliquid quasi per caliginem videre, eo,* Cic.) ἀμβλυωπεῖν, ῶ. Entrevoir les desseins de quelqu'un (*alicujus consilia subodorari, or*) τά τινος βουλεύματα προαισθάνεσθαι, ομαι, *Plut.*

Entrevous, *terme de maçonnerie* (*intertignium, ii*) μεσοδόκιον, ίου, τό.

Entrevue (*colloquium, ii*) ἔντευξις, εως, ἡ, πρός τινα, *Plut.* Honorer quelqu'un d'une entrevue (*aliquem colloquio dignari, or*) τῇ τῶν λόγων κοινωνίᾳ τινὰ ἀξιοῦσθαι, οῦμαι, *Elien.*

Entr'ouverte, e (*semi-apertus, a, um; hians, antis*) χανών, οῦσα, όν· κεχηνώς, υῖα, ός.

Entr'ouvrir. Puisse la terre s'entr'ouvrir sous mes pas, avant que... (*sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat,* Virg.) πρίν μοι χάνοι εὐρεῖα χθών! *Hom. Il.* IV. 182.

Enture (*insitio, onis; inoculatio, onis*) ἐγκέντρισις, εως, ἡ· ἐνοφθαλμισμός, οῦ, ὁ, *Théophr.*

Enumération (*enumeratio, onis*) διαρίθμησις, ἐξαρίθμησις, ἀπαρίθμησις, εως, ἡ· κατάλογος, ου, ὁ, *Arist.*

Enumérer (*enumerare, o, avi*) διαριθμεῖν, ἐξαριθμεῖν, ἀπαριθμεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.* καταλέγεσθαι, ομαι, *Athén.* Enumérer tous les bienfaits dont on a comblé quelqu'un, πάσας εὐεργεσίας εἴς τινα κατατεθείσας διηγεῖσθαι, οῦμαι, *Hérod.*

Envahir une contrée (*regionem invadere, do, si*) ἐμβάλλειν, ω*, εἰς χώραν, *Xén.* ἐπιπηδᾷν, ῶ, χώραν, *Plut.* ἐπιβαίνειν, βαίνω*, χώρας ου ἐπὶ τὴν χώραν, *Dém.*

Envahissement (*invasio, onis*) ἐπέλασις, εως, ἡ, *Luc.* εἰςβολή, ῆς, ἡ, *Isocr.*

Enveloppe (*integumentum, involucrum, i*) σκέπασμα, ατος, τό, *Arist.* εἴλημα, ἐνείλημα, ατος, τό, *Hipp.*

Envelopper (*involvere, vo, vi; tegere, go, xi*) σκεπάζειν, άζω, άσω, *Diosc.* ἐγκαλύπτειν, πτω, ψω, *Plut.* — quelqu'un dans de mauvaises affaires, συμφοραῖς τινα περιβάλλειν, ω*, *Isocr.* κακοῖς τινα ἐμπλέκειν, κω, ξω, *Isocr.*

Envenimer (*aliquid veneno inficere, io, feci*) φαρμάσσειν, σσω, ξω, τὶ, *Plat.* — les paroles de quelqu'un (*alicujus dicta ad invidiam vertere, to, ti*) τοὺς λόγους τινὸς λυμαίνεσθαι, ομαι, *Dém.*

Envergure, *en parlant d'un oiseau* (*alarum expansio, onis*) ἡ τῶν πτερῶν ἔκτασις.

Envers (*erga, in,* acc.) πρός, περί, acc. Se montrer bienveillant envers tout le monde (*benignum erga omnes se gerere*) ἡδέως πρὸς ἅπαντας ἔχειν, ω, *Isocr.* Envers ses parents (*in parentes*) περὶ τοὺς γονεῖς, *Isocr.* Jurez-moi de me défendre envers et contre tous, ὄμοσσόν μοι πρόφρων ἔπεσιν καὶ χερσὶν ἀρήξειν, *Hom. Il.* I. 77.

Envers. L'envers d'une étoffe, *par opposition à l'endroit* (*panni facies aversa*) ἡ φαυλοτέρα τοῦ ῥάκους ὄψις, εως. Tourner une chose à l'envers (*aliquid invertere, to, ti*) καταστρέφειν, φω, ψω, τὶ, *Lib.* ἐκστρέφειν, *Aristoph.* Tomber à l'envers, *sur le dos*, ὕπτιον πίπτειν, πίπτω*.

Envi. A l'envi les uns des autres (*certatim*) ἐφαμίλλως, ἀγωνιστικῶς.

Envie (*invidia, æ; livor, oris*) φθόνος, ου, ὁ· βασκανία, ίας, ἡ, *Dém.* Possession digne d'envie (*invidiosa possessio, onis*) ἐπίφθονον κτῆμα, ατος, *Plat.* Il vaut mieux faire envie que pitié, κρέσσων οἰκτιρμῶν φθόνος, *Pind. Pyth.* I. 164.

Envie (*cupiditas, atis*) ἐπιθυμία, ας, ἡ, *Dém.* Avoir envie d'acheter (*empturire, io*) ἀγορασείειν, ω. — de se marier (*nupturire, io*) γαμησείειν, *Alciphr.* — d'uriner (*micturire, io*) οὐρητιᾷν, ῶ, *Aristoph.* — d'aller à la selle (*cacaturire, io*) χεσείειν, ω· χεζητιᾷν, ῶ, *Aristoph.*

Envie (*reduvia, æ*) παρωνυχίς, ίδος, ἡ· παρωνυχία, ας, ἡ, *Paul Egin.*

Envieilli, ie (*inveteratus, a, um*) πεπαλαιωμένος, η, ον.

Envier (aliquid alicui *invidere, eo*) φθονεῖν, ῶ, ήσω, τινί τινος, *Isocr.* βασκαίνειν, ω, τινί τινος, *Luc.* Envier le bonheur d'autrui, ἀλλοτριοφθονεῖν, ῶ, ήσω.

Envieux, euse (*invidus, lividus, a, um*) φθονερός, ά, όν, *Plut.* βάσκανος, ου, ὁ, ἡ, N'avoir point d'envieux, ἀνεπιφθόνως ἔχειν, ἔχω*.

Environ (*circum, circa, circiter*) ἐγγύς, σχεδόν. Environ soixante-dix vaisseaux, περὶ ἑβδομήκοντα ναῦς, *Thuc.* Environ

trente personnes, ὡς τριάκοντα ἄνθρωποι, *Dém.* Environ cent stades, ὅσον ἑκατὸν σταδίους, *Hérod.* Les environs, οἱ πέριξ τόποι.

ENVIRONNER une ville de murailles (*urbem mœnibus circumdare, do, dedi*) τεῖχος τῇ πόλει περιβάλλειν, ω*, *Arist.* τὴν πόλιν περιτειχίζειν, ίζω, ίσω, *Dém.*

ENVISAGER quelqu'un (*aliquem intueri, eor*) τινὰ θεᾶσθαι, ῶμαι· βλέπειν, πω, ψω ou ψομαι, εἴς τινα, *Dém.* πρός τινα, *Plut.* — (*mente perpendere, do, di*) τῇ γνώμῃ ἐπισκοπεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

ENVOI (*missio, onis*) πέμψις, εως, ἡ, *Thuc.* πομπή, ῆς, ἡ, *Plat.*

ENVOISINÉ, ÉE. Etre bien *ou* mal envoisiné (*bonos aut malos vicinos habere, eo*) καλοὺς ἢ κακοὺς γείτονας ἔχειν, ἔχω*.

ENVOLER [S' (*avolare, evolare, o*) ἀφίπτασθαι, αμαι, *Luc.*

ENVOYÉ, ÉE (*nuncius, a; legatus, i*) ἄγγελος, ου, ὁ, ἡ· πρέσβυς, εως, ὁ, *Dém.*

ENVOYER (*mittere, o, si*) πέμπειν, πω, ψω, τινί τι, *Xén.* — un messager à quelqu'un, πρέσβυν πρός τινα ἀποστέλλειν, λλω, λῶ, *Isocr.*

EOLE, dieu des vents, Αἴολος, ου, ὁ.

EOLIEN *ou* EOLIQUE, *dialecte grec, dans lequel Sapho avait composé ses odes, et dont la langue latine s'est en grande partie formée*, αἰολίς, ίδος, ἡ· αἰολικὴ διάλεκτος, ου. Parler *ou* écrire en —, αἰολίζειν, ίζω· αἰολιστὶ ou αἰολικῶς λέγειν, γω, ξω, ou γράφειν, φω, ψω.

EOLIPYLE, *porte d'Eole* (Vitr. *liv.* I, *chap.* 6) Αἰόλου πύλη, ης, ἡ.

EPACTE (*adscititii dies*) ἐπακταὶ ou ἐπαγόμεναι ἡμέραι. R. ἄγειν, *agere.*

EPAGNEUL, EULE (*canis hispanicus, a*) κύων ἱσπανικός, ική.

EPAIS, AISSE (*spissus, crassus, densus, a, um*) πυκνός, ή, όν, *Théophr.* παχύς, εῖα, ύ, *Xén.* δασύς, εῖα, ύ. Qui a la peau épaisse, παχύδερμος, ου, ὁ, ἡ.

EPAISSEUR d'un mur (*parietis crassitudo, inis*) ἡ τοῦ τοίχου παχύτης, ητος, *Arist.* τὸ πάχος, εος, *Thuc.* — d'un bois, d'une forêt (*silvæ densitas, atis*) ἡ τῆς ὕλης πυκνότης, ητος· τάρφος, εος, τό. — du corps (*obesitas, atis*) πολυσαρκία, ας, ἡ· ὁ περὶ τὰς σάρκας ὄγκος· ὁ τοῦ σώματος ὄγκος, *Elien.*

EPAISSIR (*spissare, o; densare, o*) ἁδρύνειν, νω, νῶ, *Théophr.* πυκνοῦν, ῶ, ώσω, *Plut.* παχύνειν, νω, νῶ, *Polyb.* S'épaissir (*spissescere, sco; densari, or*) ἁδρύνεσθαι, ομαι, *Théophr.* παχύνεσθαι, ομαι, *Polyb.* πυκνοῦσθαι, οῦμαι, *Plut.*

EPAISSISSEMENT (*densatio, concretio, onis*) πύκνωσις, εώς, ἡ, *Plut.* σύμπηξις, εως, ἡ. *Plat.*

EPAMINONDAS, illustre général des Thébains, Ἐπαμινώνδας, δα, ὁ.

EPAMPREMENT (*pampinatio, onis*) οἰναρισμός, οῦ, ὁ· βλαστολογία, ίας, ἡ, *Théophr.*

EPAMPRER la vigne (*vineam pampinare, o*) τὴν ἄμπελον οἰναρίζειν, ίζω, ίσω, *Athén.* βλαστολογεῖν, ῶ, ήσω, *Théophr.*

EPANCHEMENT, *au propre comme au figuré* (*effusio, onis*) ἔκχυσις, εως, ἡ, *Athén.*

EPANCHER (*effundere, do, fudi*) ἐκχέειν, έω, εύσω, *Luc.* — son cœur, τὴν καρδίαν ἀνοίγειν, γω, ξω.

EPANDRE (*diffundere, do, fudi*) διαχέειν, έω, εύσω, *Xén.* διαχύειν, ω, σω, *Plut.*

EPANORTHOSE (*correctio, onis*, fig. de Rhét.) ἐπανόρθωσις, εως, ἡ. R. ὀρθός, *rectus.*

EPANOUIR [S', *en parlant d'une fleur* (*hiare, o; dehiscere, sco*) χαίνειν, ω, *Luc.* — (*voluptate gestire, io*) ἀγαλλιᾶσθαι, ῶμαι, *Grég. Naz.* Fleur nouvellement épanouie, ἄνθος ἄρτι ἀνεῳγός, ότος.

EPANOUISSEMENT d'une rose (*rosæ explicatio, onis*) ἡ τοῦ ῥόδου ἄνοιξις, εως. — du cœur (*animi diffusio, onis*) ἀγαλλίασις, εως, ἡ, *N. Test.*

EPARGNANT, E (*parcior, oris*) φειδωλός, ωλή, *Arist.*

EPARGNE (*parcimonia, æ*) φειδώ, όος, ἡ, *Arist.* φειδωλία, ας, ἡ, *Grég. Naz.*

EPARGNER son ennemi, son argent, sa peine (*hosti, pecuniæ, labori parcere, co, peperci*) ἐχθροῦ, χρημάτων, πόνου φείδεσθαι, ομαι, *Plut.*

EPARPILLER (*dispergere, go, si*) διασκεδάζειν, άζω, άσω, *Thuc.* διασκορπίζειν, ίζω, ίσω, *N. Test.*

EPARS, ARSE (*sparsus, a, um*) ἐσκορπισμένος, η, ον.

Eparvin ou **Epervin** (*suffrago, inis*) μεσοχύνιον, ίου, τό, *Hippiatr.* Un cheval qui a les éparvins (*suffraginosus equus*, Colum.) σειριάων ἵππος, *Diosc.*

Epaté, ée. Un nez épaté (*patulus nasus, i*) σιμὸς μυχτήρ, ῆρος, *Plat.*

Epaule (*humerus, i*) ὦμος, ου, ὁ, *Isocr.* ἐπωμίς, ίδος, ἡ, *Eur.* Le plat des épaules (*scapulæ, arum*) πλάται, ῶν, αἱ, *Poll.* ὠμοπλάται, ῶν, αἱ, *Gal.* L'entre-deux des épaules (*interscapilium, ii*) μετάφρενον, ου, τό, *Hom.* Regarder quelqu'un par dessus l'épaule (*aliquem despicere, io, exi*) ἐπὶ χλευασμῷ καταβλέπειν, πω, ψω ou ψομαι. Je porte cet homme sur mes épaules (*gravat me iste homo*) βαρύνει με οὗτος ὁ ἄνθρωπος, *Xén.*

Epauler quelqu'un (*aliquem juvare, sustentare, o*) συναγωνίζεσθαι, ομαι, τινί, *Dém.*

Epaulette (*humerale, superhumerale, is*) ἐπωμίς, ίδος, ἡ· ἐπωμίδιον, ίου, τό.

Epave (*errabundus, a, um*) πλανώμενος, η, ον, *Luc.* πλανητός, ή, όν, *Plat.*

Epeautre (*spelta, æ*) ζέα, ας, ou ζειά, ᾶς, ἡ, *Diosc.*

Epée (*gladius, ii; ensis, is*, m.) ξίφος, εος, τό, *Xén.* μάχαιρα, ας, ἡ, *Dém.* L'épée, *la profession des armes* (*militia, æ*) ξιφηφορία, ίας, ἡ, *Suïd.* Porter l'épée, ξιφηφορεῖν, ῶ, ήσω, *Hérod.* Mettre l'épée à la main, τὸ ξίφος γυμνοῦν, ῶ, ώσω, *Hérod.* τὸ ξίφος σπᾶσθαι, ῶμαι, *Plut.* Ceindre l'épée, τὴν μάχαιραν ὑποζώννυσθαι, υμαι, *Elien.* Emporter une place l'épée à la main, φρούριον κατὰ κράτος αἱρεῖν, ῶ, *Isocr.* Tuer quelqu'un d'un coup d'épée, τινὰ ξιφοκτονεῖν, ῶ, ήσω, *Suïdas.* Achille remit dans le fourreau sa terrible épée, Ἀχιλλεὺς ἂψ ἐς κουλεὸν ὦσε μέγα ξίφος, *Hom. Il.* 1, 220.

Epeler (*litteras appellare, o, avi*) συλλαβίζειν, ίζω, ίσω.

Eperdu, ue. Médée éperdue d'amour pour Jason (*Jasonis amore saucia*) Μήδεια, ἔρωτι θυμὸν ἐκπλαγεῖσ' Ἰάσονος, *Eur. Médée*, 8.

Eperdument (*impotenter*) ὑπερβολικῶς. Aimer quelqu'un éperdument (*aliquem deperire, eo*) ἐπιμαίνεσθαί τινι, *Phil.*

Eperon (*calcar, aris; stimulus, i*) πλῆκτρον, ου, τό, *Aristoph.* κέντρον, ου, τό, *Strab.* Donner de l'éperon à un cheval, ἵππον μυωπίζειν, ίζω, *Héliod.* Donner de l'éperon à quelqu'un, *le stimuler, l'encourager*, τὸν τρέχοντα ὀτρύνειν, ω· τὰ κέντρα τινὶ περιβάλλειν, ω*, *Diod. Sic.* L'éperon d'un navire (*navis rostrum, i*) ἔμβολον, ου, τό, *Polyb.* χάλκωμα, ατος, τό, *Plut.* ἀκροστόλιον, ίου, τό, *Strab.*

Epervier (*accipiter, tris*) ἱέραξ, ακος, ὁ, *Arist.* Petit —, ἱερακίσκος, ου, ὁ, *Aristoph.* Imiter le cri de l'—, ἱερακίζειν, ίζω, *Elien.*

Ephèbe (*adolescens, entis*) ἔφηβος, ου, ὁ, ἡ, *Xén.* R. ἥβη, puberté.

Ephèdre (*subsidiarius athleta*) ἔφεδρος, ου, ὁ, ἡ. R. ἕδρα, *sedes*. — *C'est aussi le nom d'un conifère* (*ephedra monostachia, distachia*, etc., Linn.) ἐφέδρα μονόσταχυς, δίσταχυς, κ. τ. λ.

Ephélides, *taches de rousseur*, ἐφηλίδες, ων, αἱ. R. ἥλιος, ίου, ὁ, soleil.

Ephémère (*unius diei*) ἐφήμερος, ου, ὁ, ἡ. R. ἡμέρα, jour.

Ephémérides (*diarium, ii*) ἐφημερίδες, ων, αἱ. R. ἡμέρα, jour.

Ephèse, ville d'Ionie, Ἔφεσος, ου, ἡ.

Ephestrie (*pallium, ii*) ἐφεστρίς, ίδος, ἡ. R. ἕννυμι, *induo*.

Ephètes (*Atheniensium magistratus*) ἐφέται, ῶν, οἱ.

Ephialtes (*incubus, i*) ἐφιάλτης, ου, ὁ. R. ἅλλεσθαι, sauter.

Ephod, *ceinture des prêtres hébreux*, ἐπωμίς, ίδος, ἡ, *Exod.* XXV, 7.

Ephores (*inspectores*) ἔφοροι, ων, οἱ. R. ὁρᾶν, ἐφορᾶν, *inspicere*.

Epi (*spica, æ*) στάχυς, υος, ὁ, *Plut.* Barbes d'épi (*aristæ, arum*) ἀθέρες, ων, οἱ, *Diosc.* Disposé en épi, σταχυώδης, εος, ὁ, ἡ.

Epiale (*algida febris*) ἠπίαλος, ου, ὁ.

Epicarpe, ἐπικάρπιον, ίου, τό. R. καρπός, poignet.

Epice (*aroma, atis*) ἄρωμα, ατος, τό, *Plut.* Pain d'épice (*aromaticus panis, is*) μελίτωμα, ατος, τό.

Epicéa ou **Epicia** (*abies picea* ou *pinus abies*, Linn.) πεύκη, ης, ἡ· πίτυς, υος, ἡ, *Hér.*

Epicène, ou *surcommun*, ἐπίκοινος, ου, ὁ,ἡ, *Gramm.*

Epicer (*aromata aspergere, go, si*) ἀρωματίζειν, ίζω, ίσω.

Epicerie. Commerce d'épicerie (*aromataria mercatura, æ*) ἀρωματικὴ ἐμπορία, ίας, ἡ.

Epichérème, *syllogisme renforcé*, ἐπιχείρημα, ατος, τό. R. χείρ, *manus.*

Epicier, **ère** (*aromatarius, a*) ἀρωματοπώλης, ου, ὁ.

Epicrane (*capitis tegumentum*) ἐπίκρανον, ου, τό.

Epicure, *nom d'un philosophe grec*, Ἐπίκουρος, ου, ὁ. — q.d. *auxiliator.*

Epicycle, ἐπικύκλιον, ίου, τό, *Astron.* R. κύκλος, cercle.

Epicycloïde, ἐπικυκλοειδής, έος, ὁ,ἡ, *Géom.* R. κύκλος, cercle.

Epi d'eau, ποταμογείτων, ονος, ὁ,ἡ. — q.d. *fluvio vicinus, a.*

Epidémie, ἐπιδημία, ίας, ἡ. R. δῆμος, *populus.*

Epidémique. Maladie épidémique (*popularis morbus*) ἐπιδημικὴ ou ἐπιδημία νόσος, ου.

Epiderme (*summa cutis*) ἐπιδερμίς, ίδος, ἡ. R. δέρας, δέρμα, peau.

Epier (*speculari, or*) σκοπεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* κατασκοπεῖν, ῶ, ήσω· κατασκέπτεσθαι, ομαι, *Xén.* Epier l'occasion, τὸν καιρὸν παρατηρεῖν, ῶ, ήσω. — (*spicari, or*) σταχυοῦσθαι, οῦμαι· σταχυοφυεῖν, ῶ, ήσω.

Epierrer un champ (*agrum elapidare, o*) ἐκλιθολογεῖν, ῶ, ήσω.

Epieu (*venabulum, i*) προβόλιον, ίου, τό, *Xén.*

Epigastre, ἐπιγάστριον, ίου, τό. R. γαστήρ, ventre.

Epigastrique, ἐπιγαστρικός, ή, όν· ἐπιγάστριος, α, ον.

Epiglotte (*lingula, æ*) ἐπιγλωττίς, ίδος, ἡ. R. γλῶσσα ou γλῶττα, langue.

Epigrammatique, ἐπιγραμματικός, ή, όν. R. γράφειν, *scribere.*

Epigrammatiste, ἐπιγραμματοποιός, οῦ, ὁ, *même racine.*

Epigramme (*epigramma, atis*) ἐπίγραμμα, ατος, τό, *Arist.* Lancer à quelqu'un une épigramme, εἴς τινα ἀποσκώπτειν, πτω, ψω.

Epigraphe (*inscriptio, onis*) ἐπιγραφή, ῆς, ἡ, *Polyb.* R. γράφω, *scribo.*

Epilepsie (*comitialis morbus*, Plin.) ἐπιληψία, ας, ἡ, *Gal.* R. λαμβάνω, *prim.* λήβω, *fut.* λήψομαι, *prehendo.*

Epileptique, ἐπιληπτικός, ή, όν.

Epiler (*deglabrare, bro*) ψιλοῦν, ῶ, ώσω, *Arist.*

Epilogue (*conclusio, onis*) ἐπίλογος, ου, ὁ, *Poll.* R. λέγω, *dico.*

Epiloguer (*carpere, po, psi*) χαχίζειν, ίζω, ίσω, τινά τινος, *Phil.*

Epilogueur (*carptor, oris*) ὁ χαχίζων, οντος, *Dém.*

Epinard. *Ce mot est inusité au singulier; on ne se sert que du pluriel*, des épinards (*spinacium, ii*) σπινάκιον, ίου, τό.

Epine (*spina, æ*) ἄκανθα, ης, ἡ, *Diosc.* — du dos, ῥάχις, εως, ἡ, *Gal.* Une couronne d'épines, ἀκάνθινος στέφανος, ου, *N. Test.* Lieu planté d'épines, ἀκανθών, ῶνος, ὁ, *Eust.* — *Voyez* **Epineux.**

Epineux, **euse** (*spinosus, a, um*) ἀκανθώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théophr.* — ἀκανθώδης *et* ἄκανθα *s'emploient aussi bien au figure qu'au propre.*

Epine-vinette (*berberis vulgaris*, Linn.) ὀξυάκανθα, ης, ἡ.

Epingle (*acicula, æ*) βελόνη, ης, ἡ· βελονίς, ίδος, ἡ.

Epiphanie (*apparitio, onis*) ἐπιφάνεια, ας, ἡ· ἐπιφάνια, ίων, τά. R. φαίνω, φαίνομαι, *luceo, appareo.*

Epiphonème (*acclamatio, onis*) ἐπιφώνημα, ατος, τό, *Quint.* R. ἐπί *et* φωνή, *vox.*

Epiphore (*lacrymarum impetus, us*) ἐπιφορά, ᾶς, ἡ. R. φέρω, *fero.*

Epiploon (*omentum, i*) ἐπίπλοον, όου, τό.

Epique (*ad heroïcum carmen pertinens*) ἐπικός, ή, όν.

Epire, haute *ou* basse (*Epirus, i*, f.) ἡ ἄνω ἢ κάτω Ἤπειρος, ου.

Episcopal, **e** (*episcopalis, e*) ἐπισκοπικός, ή, όν. R. σκέπτομαι, *inspicio.*

Episcopat (*episcopatus, us*) ἐπισκοπή, ῆς, ἡ, *N. Test.*

Episode (*poetica digressio*) ἐπεισόδιον, ίου, τό. *Mot composé de* ἐπί, εἰς, *et* ὁδός,

chemin. *Ce sont, pour ainsi dire, des fleurs que l'on sème en chemin, pour embellir son récit.*

Episodique. Un personnage épisodique (*persona adventitia*) ἐπεισόδιον πρόςωπον, ου.

Epistémonarque (*doctrinæ inspector*) ὁ τῆς ἐπιστήμης ἀρχός, οῦ.

Epistolaire. Le genre épistolaire (*epistolare genus, eris*) ἐπιστολικὸν γένος, εος, *Dém. Phal.*

Epistyle, ἐπιστύλιον, ίου, τό. R. στύλος, colonne.

Epitaphe, ἐπιτάφιον, ίου, τό, *Luc.* R. ταφή, sépulture.

Epitase (*incrementum, i*) ἐπίτασις, εως, ἡ.

Epithalame (*nuptiale carmen*) ἐπιθαλάμιον, ίου, τό, *Poll.*

Epithème, ἐπίθημα ou ἐπίθεμα, ατος, τό. R. τίθημι, *pono.*

Epithète (*adjectivum nomen*) ἐπίθετον ὄνομα, ατος, *Arist.* R. τίθημι, *pono.*

Epitoge, *mot hybride, c'est-à-dire formé de deux éléments différents;* ἐπί, sur, *toga*, toge.

Epitome (*compendium, ii*) ἐπιτομή, ῆς, ἡ, *Arist.* R. τέμνειν, couper.

Epitomer (*brevius reddere*) ἐπιτέμνειν, τέμνω*.

Epître (*epistola, æ*) ἐπιστολή, ῆς, ἡ, *Xén.* R. στέλλειν, envoyer.

Epitrope (*procurator, oris*) ἐπίτροπος, ου, ὁ, *Xén.*

Epizootie (*contagium, ii*) ἐπιζωοτεία, ας, ἡ. R. ζῷον, animal.

Epizootique (*contagiosus, a, um*) ἐπιζωοτικός, ή, όν, *même racine.*

Eploré, ée (*lacrymabundus, a, um*) δεδακρυμένος, ένη, ένον, *Esch.* Etre tout éploré, δακρυῤῥοεῖν, ῶ, ήσω.

Eployé, ée, *terme de blason* (*expansus, a, um*) ἐκτεταμένος, η, ον.

Eplucher (*mundare, o, avi*) καθαίρειν, ω· καθαρίζειν, ίζω, ίσω, *Grég. Naz.* — la conduite de quelqu'un (*in vitam alicujus inquirere, ro, sivi*) τὸν βίον τινὸς ἐξετάζειν, άζω, άσω, *Dém.*

Epluchure (*purgamentum, i; quisquiliæ, arum*) κάθαρμα, ατος, τό· περιψήματα, ων, τά, *N. Test.*

Epode, ἐπῳδός, οῦ, ὁ. R. ἀείδω ou ᾄδω, *cano;* ᾠδή, *canticum.*

Epointer une épée (*gladio mucronem detrahere, ho, xi*) μαχαίρας τὸ στόμα ἐπικλᾷν, άω.

Eponge (*spongia, æ*) σπόγγος, ου, ὁ· σπογγιά, ᾶς, ἡ, *Plut.* Qui tient de l'éponge (*spongiosus, a, um*) σπογγώδης, εος, ὁ, ἡ, *Diosc.*

Eponger (*expungere, go*) σπογγίζειν, ίζω, ίσω, *Aristoph. Thesmoph.* 153. Ordures que l'on a épongées, σπογγίσματα, ων, τά.

Epopée (*epicum poema*) ἔπος, εος, τό· ἐποποιΐα, ας, ἡ.

Epoque, ἐποχή, ῆς, ἡ. R. ἔχω, ἐπέχω, *inhibeo.*

Epoudrer (*pulverem excutere, tio, ssi*) ἐκκονιοῦν, ῶ, ώσω.

Epoumonner [S' à force de crier (*clamitare, o*) κραυγάζειν, άζω, άσω· κράζειν, άζω, άξω, *Dém.*

Epousailles (*sponsalia, ium; nuptiæ, arum*) τὰ νύμφια, ων, *Chrys.* τὰ γαμικά, ῶν, *Thuc.*

Epouse (*sponsa, æ; uxor, oris*) νύμφη, ης, ἡ, *Plut.* ἄλοχος, ου, ἡ, *Plat.* παράκοιτις, ιδος, ἡ, *Luc.* γυνή, αικός, ἡ, *Dém.* — légitime, γνησία γυνή, αικός, *Xén. Cyrop., liv.* IV, 3.

Epousé, ée (*sponsus, a*) νυμφίος, ίου, ὁ· νύμφη, ης, ἡ, *Plut.*

Epouser (*uxorem ducere, co, xi*) γυναῖκα γαμεῖν, ῶ, *Esch.* — (*nubere, bo, psi*) γαμεῖσθαι, οῦμαι, τινί, *Plut.* — en secondes noces, δευτερογαμεῖν, ῶ, *Pand.* Epouser pour de l'argent, κερδογαμεῖν, ῶ, ήσω.

Epousseter un habit (*vestem scopula purgare, o*) τὴν ἐσθῆτα τῷ σαρωθρίῳ καθαρίζειν, ίζω.

Epoussettes (*vestiaria scopula, æ*) σαρώθριον, ίου, τό.

Epouvantable (*terrificus, a, um*) φοβερός, ά, όν, *Dém.*

Epouvantablement (*horrendum in modum*) δεινῶς, φοβερῶς.

Epouvantail (*terriculum, i*) φόβητρον, ου, τό, *N. Test.* μορμώ, όος, ἡ· μορμολυκεῖον, ου, τό, *Lucien, Toxaris.*

Epouvante (*terror, oris; formido, inis*) φόβος, ου, ὁ· δέος, δέεος, δέους, τό, *Dém.* Prendre l'épouvante, ταράττεσθαι, ομαι, *Dém.* Semer l'épouvante dans les rangs

ennemis, τοῖς πολεμίοις φόβον παρασκευάζειν, άζω, άσω, *Dém.*

Epouvanter (*terrefacere, io, feci*) ἐκφοβεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Isocr.* φοβερίζειν, ίζω, ίσω, *Sept.* φοβεῖν, ῶ, ήσω · ταράττειν, ττω, ξω · καταπτήσσειν, σσω, ξω, *Dém.*

Epoux (*sponsus, maritus, i*) νυμφίος, ίου, ὁ · ἀνήρ, έρος-δρός, ὁ, *Dém.*

Epreindre (*exprimere, mo, pressi*) ἐκπιέζειν, έζω, έσω, *Plut.*

Epreintes (*tenesmus, i*) τεινεσμός, οῦ, ὁ, *Nic.*

Epreuve (*experimentum, i*) πεῖρα, ας, ἡ, *Dém.* Mettre quelqu'un à l'épreuve, δοκιμασίαν τινὸς λαμβάνειν, ω*. *Plut.* Une fidélité à l'épreuve (*spectata fides, ei*) δεδοκιμασμένη πιστότης, ητος. Epreuve d'imprimerie (*specimen, inis*) τυπογραφικὸν δεῖγμα, ατος.

Eprouver (*probare, o, avi; experiri, ior*) πειρᾶν, ῶ, τινὸς ἔργου, *Plat.* πεῖραν τινος ἀνθρώπου λαμβάνειν, ω*, *Esch.*

Eprouvette (*specillum chirurgicum*) μήλη, ης, ἡ.

Epuisement de forces (*virium defectio, onis*) ἀδυναμία, ας, ἡ.

Epuiser (*exhaurire, io, hausi*) ἐξαρύειν, ω, σω · ἀπαντλεῖν, ἐξαντλεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.*

Epulie, ἐπουλίς, ίδος, ἡ, *Méd.* R. οὖλον, *gingiva.*

Epulons (*epulones, um*) δαιτυμόνες, ων, οἱ, *Plat.* δαιταλεῖς, ῶν, οἱ, *Athén.*

Epulotique (*cicatricis efficax*) ἐπουλωτικός, ή, όν, R. οὐλή, cicatrice.

Epuré, ée. Langue épurée (*castigatus sermo, onis*) κατακοσμηθείς, ου διαπονηθεὶς λόγος, ου, *Plut.* Quand l'esprit sera épuré et dégagé de tout ce qui est terrestre, ὅταν ἄκρατος καὶ καθαρὸς ὁ νοῦς ἐκκριθῇ, *Xén. Cyrop.* VIII, 7.

Epurer (*expurgare, o, avi*) ἐκκαθαίρειν, ω, *Synés.* — du vin (*vinum defæcare, o, avi*) οἶνον ἀποτρυγεῖν, ῶ · διϋλίζειν, ίζω, ίσω, *Diosc.*

Epurge (*euphorbia lathyris*, Linn.) λαθυρίς, ίδος, ἡ.

Equarrir une poutre, une pierre (*lignum, lapidem quadrare, o, avi*) τὴν δοκόν, τὸν λίθον τετραγωνίζειν, ίζω, *Plut.*

Equateur (*æquator, oris*) ἰσημερινὸς κύκλος, ου, *Théophr.*

Equation (*æquatio, onis*) ἰσότης, ητος, ἡ.

Equerre (*norma, æ*) κανών, όνος, ὁ, *Esch.* γνώμων, ονος, ὁ, *Hér.*

Equestre. Une statue équestre (*equestris statua, æ*) ἱππικὸς ἀνδριάς, άντος.

Equiangle (*æqui-angulus, a, um*) ἰσογώνιος, ίου, ὁ, ἡ.

Equidistant, e (*ex æquo distans, antis*) ἐξ ἴσου ἀπέχων, ουσα, ον.

Equilatéral, e (*æqua latera habens, entis*) ἰσόπλευρος, ου, ὁ, ἡ.

Equilatère (*æqua latera habens, entis*) ἰσόπλευρος, ου, ὁ, ἡ.

Equilibre (*æquilibrium, ii*) ἰσοῤῥοπία, ας, ἡ, *Plut.* Perdre l'équilibre, ἑτεροῤῥεπεῖν, ῶ, ήσω. Qui se tient en équilibre, ἰσόῤῥοπος, ου, ὁ, ἡ, *Plat.* Mettre en équilibre (*librare, o*) ζυγοστατεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.*

Equimultiple (*ex æquo multiplex*) ἰσοπολλαπλάσιος, ίου, ὁ, ἡ.

Equinoxe (*æquinoctium, ii*) ἰσημερία, ας, ἡ, *Plut.*

Equinoxial, ale (*æquinoctialis, e*) ἰσημερινός, ή, όν, *Théophr.*

Equipage de chasse (*venatorium instrumentum, i*) θηρευτικὸν παρασκεύασμα, ατος. — de guerre (*belli apparatus, us*) ἡ τοῦ πολέμου παρασκευή, ῆς, ἡ, *Isocr.* Equipage d'un vaisseau (*classiarii, orum*) ναῦται, ῶν, οἱ, *Xén.*

Equipée (*inepta molitio, onis*) ἀστόχημα, ατος, τό.

Equipement d'un navire (*navis armamenta, orum*) τὰ τῆς ναὸς σκεύη, ου σκευάσματα, *Dém.*

Equiper une flotte (*classem ornare, o, avi*) στόλον παρασκευάζειν, άζω, άσω, *Dém.*

Equipollence (*æquipollentia, æ*) ἰσοδυναμία, ας, ἡ.

Equipollent, e (*æquipollens, entis*) ἰσοδύναμος, ου, ὁ, ἡ. A l'équipollent, ἀναλόγως, κατ' ἀναλογίαν.

Equipoller (*æquipollere, eo*) ἰσοδυναμεῖν, ῶ · ἰσοῤῥοπεῖν, ῶ.

Equitable (*æquus, a, um*) δίκαιος, α, ον, *Isocr.* ἐπιεικής, έος, ὁ, ἡ, *Arist.*

Equitablement (*ex æquo et bono*) δικαίως, ἐπιεικῶς.

Equitation (*equitatio, onis*) ἱππεία, ας, ἡ · ἵππευσις, εως, ἡ, *Xén.*

Equité (*æquitas, atis*) δικαιοσύνη, ης, ἡ· ἐπιείκεια, ας, ἡ, *Dém.*

Equivalent, **e** (*æquivalens, entis*) ἰσοῤῥοπῶν, οῦσα, οῦν· ἰσοκρατής, ἰος, ὁ,ἡ, *Hér.*

Equivaloir (*æquivalere, eo*) ἰσοῤῥοπεῖν, ῶ, *Plat.*

Equivoque (*ambiguus, a, um*) ἀμφίβολος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* ἀμφίλογος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.* Parler d'une manière équivoque, ἀμφιβόλως λέγειν, γω, ξω, *Athén.*

Equivoque (*ambiguitas, atis*) ἀμφιβολία, ἀμφιλογία, ας, ἡ.

Equivoquer (*ambigue dicere, co, xi*) ἀμφιβόλως λέγειν, γω, ξω, *Athén.*

Erable (*acer, eris, n.*) σφένδαμνος, ου, ἡ, *Théophr.* Une table d'érable (*acerna mensa, æ*) σφενδαμνίνη τράπεζα, ης, *Aristoph.*

Eradicatif, **ive**, *terme de médecine*, ἐκριζωτικός, ή, όν.

Eradication (*eradicatio, onis*) ἐκρίζωσις, εως, ἡ.

Erafler (*cutem perstringere, go*) λίγδην ἀναδέρειν, ρω, ερῶ.

Eraflure (*summæ cutis vellicatio, onis*) μικρὰ ἐκδορά, ᾶς.

Eraillé, **ée**. Etoffe éraillée (*semilacer pannus, i*) ἡμιῤῥαγὲς ῥάκος, εος. Yeux éraillés, ὀφθαλμοὶ κεκομμένοι.

Erasme (littér. *amabilis*) Ἐράσμιος, ίου, ὁ.

Erater (*lienem adimere, o*) τὸν σπλῆνα ἀφαιρεῖν, ῶ.

Erato, une des neuf Muses (*Erato, us*) Ἐρατώ, όος-οῦς, ἡ.

Ere (*æra, æ*) ἐποχή, ῆς, ἡ.

Erèbe (*Erebus, i*) Ἔρεβος, εος-ους, τό.

Erecteur. Muscle érecteur, ὀρθωτὴρ μυών, ῶνος, ὁ.

Erection (*erectio, onis*) ὄρθωσις, ἵδρυσις, εως, ἡ.

Ereinté, **ée** (*delumbis, e*) ἄνευρος, ου, ὁ,ἡ.

Ereinter (*delumbare, o*) ἀπονευροῦν, ῶ, *Suid.* ἐκνευρίζειν, ίζω, ίσω, *Dém.*

Erémitique. Vie érémitique (*solitaria vita, æ*) ἐρημιτικός, ou ἐρημικὸς βίος, ου.

Eréthisme (*irritatio, onis*) ἐρεθισμός, οῦ, ὁ, *Hipp.*

Ergot (*calcar, aris*) τὸ τοῦ ἀλέκτορος πλῆκτρον, ου. Se lever sur ses ergots, ὑπερηφανεύεσθαι, ομαι.

Ergoter (*argutari, or*) σοφίζεσθαι, ομαι, *Arist.* — (*vitilitigare, o*) ἀντιλογεῖν, ῶ· διαλεπτολογεῖσθαι, οῦμαι, τινί.

Ergoteur, **euse** (*qui, quæ damnose levi de causa litigat*) γλισχραντιλογεξεπίτριπτος, ου, ὁ,ἡ, *mot comique, forgé par Aristophane.*

Eridan (*fluviorum rex Eridanus*, Virg.) Ἠριδανός, οῦ, ὁ.

> Παρ' ὄχθας Ἠριδανοῖο,
> *Hom. Batrach.* 20.

— On voit par ce double exemble qu'il ne faut pas dire Ἐριδανός. Voy. Corcyre et Cythère.

Eriger à quelqu'un une statue de bronze (*æream alicui statuam erigere, go, exi*) χαλκοῦν ἀνδριάντα τινὶ ἀνιστάναι, ἵστημι, *Luc.* χαλκῆν εἰκόνα τινὶ ἱστάναι, ἵστημι*, *Dém.* S'ériger en docteur (*doctoris nomen sibi arrogare*) τὸ διδασκάλου ὄνομα προςποιεῖσθαι, οῦμαι.

Ermitage (*solitudo, inis*) ἐρημοσύνη, ης, ἡ· ἐρημία, ας, ἡ, *Eschyl.*

Ermite (*solitarius, ii*) ἀναχωρητής, οῦ, ὁ· ἐρημίτης, ου, ὁ, *Grég. Naz.*

Erosion (*erosio, onis*) διάβρωσις, βρῶσις, εως, ἡ, *N. Test.*

Erotique (*amatorius, a, um*) ἐρωτικός, ή, όν, *Plut.*

Errant, **e** (*errabundus, a, um*) πλάνης, ητος, ὁ· πλάνος, η, ον, *Dém.* ἀλώμενος, ένη, ενον, *Isocr.*

Errata (*errata, orum*) τυπογραφικὰ σφάλματα, ων.

Erratique (*erraticus, a, um*) πλανήτης, ου, ὁ, *Isocr.* πλανητός, ή, όν, *Plat.* πλανώμενος, ένη, ενον, *Luc.*

Erre (*gressus, us*) βάδισμα, ατος, τό, *Luc.* Qui va grand'erre, μακροβάμων, ονος, ὁ.

Errements, ou **Erres**. Suivre les erres ou les errements de quelqu'un (*alicujus vestigiis insistere, sto, stiti*) κατὰ πόδας ἕπεσθαι, ομαι, τινί, *Grég. Naz.* κατ' ἴχνος βαίνειν, βαίνω *, τινός, *Chrys.*

Errer dans les ténèbres (*in tenebris errare, o, avi*) ἐν σκότῳ πλανᾶσθαι, ῶμαι, *Luc.* — (*falli, or*) σφάλλεσθαι, ομαι, *Hér.*

Erreur (*error, oris*) πλάνη, ης, ἡ, *Dém.* σφάλμα, ατος, τό, *Plut.* Etre dans l'erreur (*falli, or*) πλάνῃ κατέχεσθαι, ομαι. Induire quelqu'un en erreur, πλανᾷν, ῶ, τινά, *N. Test.* ὑπάγειν, άγω, άξω, τινά, *Dém.* Les erreurs d'Ulysse, αἱ τοῦ Ὀδυσσέως πλάναι, ῶν.

Errhine. Le tabac est une plante errhine, ἡ νικοτιάνη φυτόν ἐστιν ἔῤῥινον. R. ῥίν, ῥῖνες, *nasus, nares.*

Erroné, ée (*errore præoccupatus, a, um*) σφαλερός, ά, όν· ἐπισφαλής, έος, ὁ,ἡ.

Ers (*ervum, i*) ὄροβος, ου, ὁ, *Dém.*

Eructation (*eructatio, onis*) ἐρυγμός, οῦ, ὁ.

Erudit, e (*eruditus, a, um*) πεπαιδευμένος, ένη, ένον, *Isocr.* ὁ τῆς παιδείας ἀληθῶς τετυχηκώς, ότος, *Dém.* ὁ τῆς φιλοσοφίας μετεσχηκώς, *Isocr.*

Erudition (*eruditio, onis*) παιδεία, ας, ἡ· παίδευσις, εως, ἡ, *Dém.* Grande érudition, πολυμαθία, ας, ἡ. Un homme d'une profonde érudition (*vir eruditissimus*) ὁ εἰς ἄκρον τῆς παιδείας ἐληλακώς, ότος, *Plut.*

Erugineux, euse (*æruginosus, a, um*) ἰώδης, εος, ὁ,ἡ.

Eruption volcanique (*vulcania eruptio, onis*) ἡφαιστεία ἐκβολή, ῆς, ou ἔκρηξις, εως.

Erynge (*eryngium campestre,* Linn.) ἠρύγγιον, ίου, τό.

Erinnys, furie, Ἐριννύς, ύος, ἡ.

Erysime (*erysimum officinale,* Linn.) ἐρύσιμον, ου, τό.

Erysipèle (*ignis sacer*) ἐρυσίπελας, ατος, τό, R. ἐρύω, *fut.* ἐρύσω, *traho,* et πέλας, *prope,* c'est-à-dire, *qui gagne de proche en proche.*

Erysipélateux, euse (*in ignem sacrum vergens*) ἐρυσιπελατώδης, εος, ὁ,ἡ.

Ès, *contr. pour* en les. — Maître ès arts (*artium magister, tri*) γραμματοδιδάσκαλος, ου, ὁ.

Escabeau, ou

Escabelle (*scabellum, i*) ὑποπόδιον, ίου, τό.

Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου·
« Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου
ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. »
Ps. CX. 1.

« Viens, a dit l'Eternel à mon auguste Maître,
Viens siéger à ma droite ; et, sous ton joug liés,
Ces fougueux ennemis, qui t'osaient méconnaître,
A tes pieds courberont leurs dos humiliés. »
Chrestom. Hébraïque.

Escadre (*classis, is*) ναυτικόν, οῦ, τό· στόλος, ου, ὁ, *Dém.* Chef d'escadre, ναύαρχος, ου, ὁ, *Thuc.* En remplir la fonction, ναυαρχεῖν, ῶ, *Xén.* Fonction de chef d'escadre (*classis præfectura, æ*) ναυαρχία, ας, ἡ, *Thuc.*

Escadron (*equitum turma, æ*) ἴλη, ης, ἡ, *Plut.* ἱππέων τέλος, εος, τό, *Den. Hal.* Chef d'escadron (*turmæ præfectus, i*) ἰλάρχης, ου, ὁ, *Zosim.*

Escadronner (*turmatim procedere, do, ssi*) ἰλαδόν, κατ' ἴλας προβαίνειν, βαίνω *.

Escalade (*assultus, us*) ἐπιπήδησις, ἀνάβασις, εως, ἡ. Monter à l'escalade ou

Escalader une ville, et s'en rendre maître (*admotis scalis in urbem invadere, do*) κλίμαξι τῇ πόλει ἐπιπηδᾷν, ῶ, ήσω.

Escalier (*scalæ, arum*) κλίμαξ, ακος, ἡ. — dérobé (*posticæ scalæ*) ὀπισθία κλίμαξ, ακος.

Escamoter (*præstigiis illudere, do*) γοητεύειν, ω, σω, *Plut.* — (*surripere, pio, pui*) ὑφαρπάζειν, άζω, άσω, *Aristoph.*

Escamoteur (*præstigiator, oris*) γόης, ητος, ὁ, *Hér.* ἀγύρτης, ου, ὁ, *Phil.*

Escamper, prendre de la poudre d'

Escampette (*clam aufugere, io*) κρύβδην ou κρύβδα ἀποδιδράσκειν, σκω.

Escapade. — *Voyez* Echappée.

Escarbot (*scarabæus, i*) κάνθαρος, ου, ὁ, *Arist.*

Escarboucle (*carbunculus, i*) ἄνθραξ, ακος, ὁ, *Sept.*

Escarcelle (*crumena, æ*) βαλάντιον, ίου, τό, *Luc.*

Escargot (*cochlea, æ*) κοχλίας, ίου, ὁ, *Diosc.*

Escarmouche (*velitatio, onis*) ἀκροβολισμός, οῦ, ὁ· ἀψιμαχία, ας, ἡ.

Escarmoucher (*velitari, or*) ἀκροβολίζεσθαι, ομαι· ἀψιμαχεῖν, ῶ, *Plut.* En es-

carmouchant (*velitando*) ἀψιμάχως, *Den. Hal.*

Escarmoucheur (*veles, itis*) ἀκροβολιστής, οῦ, ὁ· ἀψιμάχος, ου, ὁ, *Polyb.*

Escarotique (*crustam inducens*) ἐσχαρωτικός, ή, όν.

Escarpe (*ima muri declivitas, atis*) τὸ τοῦ τοίχου κάταντες, εος.

Escarpé, ée (*præruptus, a, um*) ἀποῤῥώξ, ῶγος, ὁ,ἡ, *Polyb.* ἀπόκρημνος, ου, ὁ,ἡ, *Diod. Sic.* Un rocher escarpé (*ardua rupes, is*) ἀπότομος πέτρα, ας, *Luc.*

Escarpement (*declivitas, atis*) τὸ κάταντες, εος.

Escarpin (*calceolus, i*) ὑποδηματίδιον, ίου, τό.

Escarpolette (*oscillatio, onis*) αἰώρα, ας, ἡ. Exercice de l'— αἰώρημα, ατος, τό.

Escarre ou **Eschare** (*ulceris crusta, æ*) ἐσχάρα, ας, ἡ. Former des escarres, ἐσχαροῦν, ῶ. Plaie où s'est formée une escarre, ἐσχαρωμένον ἕλκος, εος.

Eschine, rival de Démosthène, Αἰσχίνης, ου, ὁ.

Eschyle, père de la tragédie, Αἰσχύλος, ου, ὁ.

Escient. Il ment à bon escient, *ou* à son escient (*sciens et volens mentitur*) ἑκουσίως καὶ ἀσμένως ψεύδεται.

Esclandre (*projecta audacia, æ*) δημόσιον τόλμημα, ατος.

Esclavage (*servitus, utis*) δουλοσύνη, ης, ἡ· δουλεία, ας, ἡ, *Dém.* Esclavage volontaire, ἐθελοδουλεία, ας, ἡ. Réduire une nation à l'esclavage, ἔθνος καταδουλοῦν, ῶ, ώσω, *Isocr.* Secouer le joug de l'esclavage, τῆς δουλείας ἀπαλλάττεσθαι, ομαι, *Isocr.* Emmener quelqu'un en esclavage. — *Voyez* **Emmener**.

Esclave (*servus, a*) δοῦλος, ου, ὁ· δουλίς, ίδος, ἡ. Petit esclave (*servulus, i*) δουλάριον, ίου, τό, *Luc.* Esclave acheté à prix d'argent, ἀργυρώνητος, ου, ὁ,ἡ. — pris à la guerre (*mancipium, ii*) ἀνδράποδον, ου, τό. — né dans la maison (*verna, æ, m.*) μόθαξ, ακος, ὁ, *Elien.* Un marchand d'esclaves (*mango, onis*) ἀνδραποδοκάπηλος, ου, ὁ,ἡ. Qui concerne un esclave (*servilis, e*) δούλειος, α, ον, *Plat.* δουλικός, ή, όν, *Plut.* En esclave (*serviliter*) δουλικῶς, *Luc.*

Escompter (*aliquid de summa deducere, co*) τοῦ κεφαλαίου τι ὑποστέλλεσθαι, ομαι.

Escorte (*militare præsidium, ii*) φρουρά, ᾶς, ἡ, *Dém.* — (*comitatus, us*) παραπομπή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Escorter quelqu'un jusqu'à sa maison (*aliquem domum comitari, or*) οἴκαδέ τινα παραπέμπειν, πω, ψω, *Plut.* Il était escorté du sénat et de tout le peuple, παρεπέμπετο ὑπὸ συγκλήτου βουλῆς καὶ παντὸς τοῦ δήμου, *Hér.*

Escouade (*peditum manipulus, i*) λόχος, ου, ὁ, *Thuc.* Soldat d'une escouade (*manipularis, is*) λοχίτης, ου, ὁ, *Synés.* Chef d'escouade, λοχαγός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Escourgée (*scutica, æ*) σκυτάλη, ης, ἡ, *Plut.* σκυταλίς, ίδος, ἡ, *Jos.*

Escrime (*gladiatura, æ*) μονομαχία, ας, ἡ, *Luc.* Salle d'escrime (*gladiatorius ludus, i*) μονομαχικὸν γυμνάσιον, ίου. Maître d'escrime (*lanista, æ, m.*) ὁ τῶν μονομαχούντων γυμνασιάρχης, ου.

Escrimer (*rudibus ludere, do*) παιγνιωδῶς μονομαχεῖν, ῶ, ήσω. Escrimer *ou* s'escrimer contre quelqu'un (*cum aliquo de aliqua re digladiari, or*) τινὶ περί τινος διαξιφίζεσθαι, ομαι, *Aristoph.* τινὶ ὑπέρ τινος διαμάχεσθαι, ομαι, *Dém.*

Escrimeur (*gladiaturæ peritus*) τῆς μονομαχίας εὖ εἰδώς, ότος.

Escroc (*æruscator, oris*, Plaute) αἰσχρουργός, οῦ, ὁ,ἡ· αἰσχροκερδής, έος, ὁ,ἡ· πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ.

Escroquer de l'argent à quelqu'un (*aliquem argento emungere, go, xi*, Tér.) τινὰ ἀπομύττειν, ττω, ξω· ἀργύριόν τινι ὑφαρπάζειν, άζω, άσω ou άξω, *Aristoph.*

Escroquerie (*vafrities, ei*) πανουργία, ας, ἡ· αἰσχροκέρδεια, ας, ἡ.

Escroqueur (*æruscator, oris*) αἰσχροκερδής, έος, ὁ,ἡ.

Esculape, fils d'Apollon, dieu de la médecine, Ἀσκληπιός, οῦ, ὁ.

Esope, fabuliste phrygien, Αἴσωπος ὁ μυθολόγος, ου.

Espace (*spatium, ii*) διάστασις, εως, ἡ· διάστημα, ατος, τό, *Plat.* D'espace en espace (*per intervallum*) διασταδόν, *Apoll. Rhod.* Espace de deux, de trois ans (*biennium, triennium, ii*) διετία, τριετία, ας, ἡ.

Espacement (*intervallum, i*) διάστημα, ατος, τό, *Plat.*

Espacer (*certis intervallis disponere, no, sui*) διϊστάναι, ἵστημι*.

Espadon (*framea, æ*) ῥομφαία, ας, ἡ, *N. Test.*

Espalier (*fructiferarum arborum series, ei*) καρποφόρων δένδρων ὄρχατος, ου, ὁ.

Espèce (*species, ei*) εἶδος, εος, τό, *Plat.* D'une même espèce, d'une espèce différente, ὁμοειδής, ἑτεροειδής, έος, ὁ,ἡ. Espèces sonnantes (*nummi, orum*) νομίσματα, ων, τά.

Espérance (*spes, ei*) ἐλπίς, ίδος, ἡ. Qui arrive contre toute espérance, ἄελπτος, ου, ὁ,ἡ. Etre frustré de son espérance, τῆς ἐλπίδος ἀποτυγχάνειν, τυγχάνω*, *Dém.* La foi, l'espérance et la charité sont trois vertus théologales; mais la principale, c'est la charité (*fides, spes, charitas, tria hæc; maxima autem harum charitas*) πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη, *Paul*, I. *Cor.* XIII, 13.

Espérer (*sperare, o, avi*) ἐλπίζειν, ίζω, ίσω, τοῦτο, *Dém.* — obtenir quelque faveur, — χάριν τινὰ τεύξεσθαι, *Plut.*

Espiègle (*lascivus, a*) πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Espièglerie (*vafrities, ei*) πανουργία, ας, ἡ, *Dém.*

Espion, onne (*explorator, trix*) σκοπός, οῦ, ὁ, *Luc.* κατάσκοπος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Espionnage (*speculatio, onis*) κατασκοπή, ῆς, ἡ, *Xén.*

Espionner (*speculari, or*) κατασκέπτεσθαι, ομαι· κατασκοπεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.* σκοπεῖσθαι, οῦμαι, τὶ, *Dém.*

Esplanade (*planities, ei*) πεδίον, ου, τό, *Dém.*

Espoir (*spes, spei*) ἐλπίς, ίδος, ἡ, *Dém.*

Esprit (*spiritus, us*) πνεῦμα, ατος, τό, *Dém.* — Saint (*Sanctus Spiritus*) Ἅγιον Πνεῦμα, ατος, *N. Test.* — (*mens, entis; animus, i*) νόος, νοῦς, ὁ· διάνοια, ας, ἡ, *Dém.* Vivacité d'esprit, ἀγχίνοια, ας, ἡ. Esprit naturel, εὐφυΐα, ας, ἡ. Un homme d'esprit (*ingeniosus vir, i*) εὐφυὴς ἀνήρ, έρος-δρός, *Isocr.* Esprit doux *ou* rude, aspiration (*lenis* aut *asper spiritus*) ψιλὸν ἢ δασὺ πνεῦμα, *Gramm.* Il me vint un jour à l'esprit, ἔννοιά ποθ' ἡμῖν ἐγένετο, *Xén., début de la Cyropédie.* Mon père, je remets mon esprit entre vos mains, πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου, *Luc*, XXIII, 46.

Esquif (*lembus, i*) σκάφος, εος, τό, *Eur. Médée*, 1.

Esquille (*ossis fragmentum, i*) τὸ τοῦ ὀστοῦ θραῦμα ou κλάσμα, ατος.

Esquinancie (*angina, æ*) συνάγχη, ης, ἡ, *Paul Egin.* — extérieure, παρασυνάγχη, ης, ἡ, *le même.* — intérieure, κυνάγχη, ης, ἡ, *Hipp.* —, *en parlant d'un porc*, ὑάγχη, ης, ἡ. — d'argent, ἀργυράγχη, ης, ἡ. *Voyez Plut. Vie de Démosth.*

Esquisse (*adumbratio, onis*) σκιαγραφία, ας, ἡ, *Plat.*

Esquisser (*adumbrare, o, avi*) σκιαγραφεῖν, ῶ, ήσω, *Grég. Naz.*

Esquiver adroitement un coup (*ictum solerter declinare, o, avi*) τὴν πληγὴν δεξιῶς ἐκφεύγειν, γω, ξω, *Plat.* Il s'est esquivé (*abiit, evasit*) ᾤχετο, ἔδρασεν.

Essai (*experimentum, i*) πεῖρα, ας, ἡ, *Elien.* δοκιμασία, ας, ἡ, *Plut.*

Essaim d'abeilles (*apum examen, inis*) μελισσῶν ἑσμός, οῦ, ὁ, *Xén.* σμῆνος, εος, τό, *Arist.*

Essaimer (*examina condere, do*) σμηνουργεῖσθαι, οῦμαι.

Essarter un champ (*solum vepribus purgare, o, avi*) τὰς τοῦ ἀγροῦ ἀκάνθας ἐκριζοῦν, ῶ, ώσω.

Essayer (*experiri, ior; tentare, o, avi*) δοκιμάζειν, άζω, άσω· πειρᾷν, ῶ, *Plat.* πεῖράν τινος λαμβάνειν, ω*, *Esch.*

Essayeur de la monnaie (*monetæ explorator, oris*) ὁ τῶν νομισμάτων δοκιμαστής, οῦ.

Esse de fer (*ferrea subscus, udis*) σιδηροῦν ἄγκιστρον, ου.

Esseau (*dolabella, æ*) ἀξινίδιον, ίου, τό. — (*scandula, æ*) σχίδαξ, ακος, ἡ, *Diosc.*

Essence (*essentia, æ*) οὐσία, ας, ἡ, *Arist.* — de rose, ῥόδινον ἄρωμα, ατος, τό.

Essentiel, elle (*in re atque natura positus, a, um*) οὐσιώδης, εος, ὁ,ἡ. — (*præcipuus, a, um*) κυριώτατος, η, ον,

Plut. L'essentiel d'une affaire, τὸ τοῦ πράγματος κεφάλαιον, ου.

Essentiellement (*natura*) οὐσιωδῶς, βεβαίως, *Plat.*

Esseulé, ée (*derelictus, a*) ἐγκαταλελειμμένος, ένη.

Essieu de fer *ou* de bois (*ferreus* aut *ligneus axis, is*) ἄξων, ονος, ὁ, *Xén.*

Essor. Oiseau qui a pris l'essor, ὄρνις ὑψηλοπετής, έος. Prendre l'essor, *en parlant d'un oiseau* (*libero cœlo se permittere*) ὑψηλῶς ἀνίπτασθαι*. —, *en parlant d'un orateur* (*audacius assurgere, go, rexi*) παῤῥησιάζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Essorer (*in patenti cœlo aliquid exponere*) ἐν ὑπαιθρίῳ ἐκτιθέναι τι. S'essorer. — *Voyez* Essor.

Essorillé, ée (*auribus truncatus, a*) ὠτότμητος, ου, ὁ,ἡ.

Essoufflé, ée (*anhelans, antis; anhelus, a*) πνευστιῶν, ῶσα· ἀσθμάζων, ουσα, *Suid.*

Essui (*apricus locus, i*) ἡλιακόν, οῦ, τό.

Essuie-main (*mantile, is*) χειρόμακτρον, ου, τό, *Xén.*

Essuyer (*tergere, abstergere, detergere, extergere, go, si*) ἀπομάττειν, ττω, ξω, *Dém.* — les pieds, τοὺς πόδας ἐκμάττειν, *Arist.* — la sueur, τὸν ἱδρῶτα ἀπομάττεσθαι, ομαι, *Bas.* Essuyer un affront (*contumeliam pati, tor*) ὑπό τινος ὑβρίζεσθαι καὶ προπηλακίζεσθαι, ομαι, *Plat.* Qui a essuyé bien des dangers (*multa pericula perpessus, a*) πολύτλητος, ου, ὁ,ἡ· πολυτλήμων, ονος, ὁ,ἡ· πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, *Hom. Il.* IX, 676.

Est (*oriens, entis*) ἀνατολή, ῆς, ἡ, *N. Test.* ἀνατολαί, ῶν, αἱ, *Hérod.* Les pays situés à l'est, τὰ πρὸς ἕω. Vent d'est (*subsolanus, i*) εὖρος, ου, ὁ, *Arist.*

Estacade (*vallatio, onis*) ἑστηκότες σκόλοπες, ων.

Estafette (*tabellarius, ii*) ἄγγαρος, *plur.* ἄγγαροι, ων, οἱ.

Estafier (*Ital.* staffiere) ὑπηρέτης, ου, ὁ· σωματοφύλαξ, ακος, ὁ, *Hér.*

Estafilade (*plaga cæsim inflicta*) μαχαίρας στίξις, εως, ἡ.

Estafilader (*alicujus vultum gladio cædere, do*) τὸ πρόσωπόν τινος μαχαίρᾳ στίζειν, ίζω, ίξω.

Ἐγὼ δ' ἀπόλωλα στιζόμενος βακτηρίᾳ, *Aristoph. Guêpes*, 1287.

Estame (*stamen, inis; laneus contextus, us*) στήμων, ονος, ὁ· τολύπη, ης, ἡ· εἰρίνεον ὕφασμα, ατος· εἰροῦν ὕφος, εος, *Diosc.*

Estaminet *ou* tabagie (*fumida popina, æ*) καπνῶδες καπηλεῖον, είου.

Estampe (*æri incisa imago, inis*) ἐκτύπωμα, ατος, τό· χαλκόγραφος ou χαλκότυπος εἰκών, όνος, ἡ.

Estamper (*imaginem exprimere, o*) τὴν εἰκόνα ἐκτυποῦν, ῶ.

Ester en jugement (*ante judices stare; vadimonium sistere, o*) ἀντιδικεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Estimable (*æstimabilis, e*) τιμητός, ή, όν, *Dém.* — (*laudabilis, e*) ἀξιεπαίνετος, ου, ὁ,ἡ.

Estimateur (*rerum æstimator, oris*) τιμητής, δοκιμαστής, κριτής, λογιστής, οῦ, ὁ, *Dém.*

Estimation (*æstimatio, onis*) τίμησις, διατίμησις, εως, ἡ· τίμημα, ατος, τό· τιμή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Estime (*existimatio, onis*) δόκησις, εως, ἡ, *Plat.* δόξα, ης, ἡ, *Dém.* εὐδοξία, ας, ἡ, *Luc.* Jouir de l'estime générale (*ab omnibus bene audire, io*) ὑπὸ πάντων ou παρὰ πάντων καλῶς ἀκούειν, *Thuc. Plut.* Etre en grande estime auprès de quelqu'un, παρά τινι εὐδοκιμεῖν, ῶ, ήσω, *Hér.* δόξαν ἔχειν μεγίστην, *Plat.*

Estimer (*æstimare, o, avi*) τιμᾶν, ῶ, ήσω, *Arist.* — (*existimare, o*) νομίζειν, ίζω· ὑπολαμβάνειν, ω, *Dém.* — (*plurimi facere, io*) τιμᾶν τῆς ἀξίας, τοῦ ἴσου, *Arist.* πλείστου, ἀντὶ πάντων, *Dém.* πρὸ πολλῶν χρημάτων, *Isocr.*

Estival, e (*æstivus, a, um*) θερινός, ή, όν, *Xén.* θέριος, α, ον, *Diosc.*

Estoc (*Allem.* stock, *un bâton*). Frapper d'estoc et de taille (*punctim et cæsim ferire, io*) στίγδην καὶ τμήδην παίειν, ω, σω.

Estocade. Porter à quelqu'un une estocade, *ou*

Estocader (*gladio punctim ferire, io*) μαχαίρᾳ στίγδην παίειν, ω, σω.

Estomac (*stomachus, i*) στόμαχος, ου, ὁ, *Gal.* Mal d'estomac, καρδιαλγία, ας, ἡ, *Gal.* Qui a un bon, un mauvais estomac, εὐστόμαχος, κακοστόμαχος, ου, ὁ,ἡ. Avoir des douleurs d'estomac, καρδιαλγεῖν, ῶ, *Hipp.*

Estomacher [S' (*stomachari, or*) ἀγανακτεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Estrade (*Ital.* strada, *chemin*). Battre l'estrade (*per strata viarum discurrere, ro*) ἀνὰ τὰς ὁδοὺς διαδρομεῖν, ῶ, *andare alla strada,* ital.

Estrade (*suggestus, us*) βῆμα, ατος, τό, *Plat.*

Estragon (*artemisia dracunculus,* Linn.) δρακόντιον, ίου, τό.

Estramaçon. Donner à quelqu'un des coups d'estramaçon, *ou*

Estramaçonner (*ictus alicui cæsim impingere, go*) πληγάς τινι τμήδην προστρίβεσθαι, ομαι, *Aristoph.*

Estrapade. Donner l'estrapade à un soldat, *ou*

Estrapader (*sublatum militem magno impetu per aera demittere, o*) μετεωρισθέντα στρατιώτην ὁρμηδὸν καταβάλλειν, βάλλω*.

Estraper le chaume (*culmi reliquias resecare, o*) τὴν περιοῦσαν καλάμην ἀποτέμνειν, τέμνω *.

Estropié, ée (*mutilus, mutilatus, a, um*) κολοβός, οῦ, ὁ,ἡ, *Arist.* ἀνάπηρος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Qui n'est pas estropié, ἀπήρωτος, ου, ὁ,ἡ.

Estropier (*mutilare, o, avi*) κολούειν, ω, σω, *Théophr.* πηροῦν, κολοβοῦν, ῶ, ώσω, *Arist.* ἀκρωτηριάζειν, άζω, άσω, *Diosc.*

Esturgeon (*acipenser sturio, acipenser huso,* Cuv.) ἔλλοψ, οπος, ὁ· ὀξύρρυγχος, ου, ὁ,ἡ.

Esule (*euphorbia esula,* Linn.) τιθύμαλος, ου, ὁ.

Et (*et, ac, que, atque*) καί, τέ, δέ τε. En haut et en bas (*sursum ac deorsum*) ἄνω τε καὶ κάτω, *Dém.* ἔστι πάντων εἰς κύριος καὶ ῥητῶν καὶ ἀπορρήτων, καὶ ἅμα στρατηγός, καὶ δεσπότης, καὶ ταμίας, *Dém.*

Etable (*stabulum, i*) ἔπαυλις, εως, ἡ· σταθμός, οῦ, ὁ, *Xén.* — à bœufs (*bubile, is*) βουστάσιον, βούσταθμον, βοαύλιον, ου, τό, *Poll.* — à brebis (*ovile, is*) ποίμνιον, ου, τό· αὐλή, ῆς, ἡ. — à chèvres (*caprile, is*) αἰγών, ῶνος, ὁ. — à cochons (*suile, is; hara, æ*) συφεός, οῦ, ὁ, *Hom. Od.* X, 238.

Etabli (*tabulamentum, i*) σανίδωμα, ατος, τό, *Plut.*

Etablir (*stabilire, io*) βεβαιοῦν, ῶ, ώσω, *Hér.* — (*constituere, o, ui*) καθιστάναι, ἵστημι*, *Xén.* — sa fille (*filiam elocare, collocare, o, avi*) τὴν θυγατέρα γαμέσαι· μετὰ προικὸς πλείστης ἐκδιδόναι, δίδωμι, *Isocr.* εἰς γάμον τινὶ διδόναι, *Plut.*

Etablissement (*constitutio, onis*) κατάστασις, εως, ἡ, *Arist.* — d'une jeune fille (*virginis collocatio, elocatio, onis*) ἡ ἔκδοσις τῆς παρθένου, τῆς θυγατρός, *Dém.* Les établissements publics (*publicæ institutiones, um*) τὰ δημοσίως καθεστῶτα, ων, *Plat.*

Etage (*contignatio, onis*) δόκωσις, ξύλωσις, σανίδωσις, εως, ἡ· στέγη, ης, ἡ. Maison à deux, à trois étages, οἶκος δίστεγος, τρίστεγος, ου. Un bœuf (au rapport de Tite-Live) monta jusqu'au troisième étage (*bos in tertiam contignationem conscendit,* Tite-Live) βοῦς τις ἐπὶ τὸ τρίστεγον ἀνέβη. Etage, *degré* (*gradus, us*) βαθμός, οῦ, ὁ, *N. Test.* Par étages (*gradatim*) βαθμηδόν.

Etai, ou Etaie (*fultura, æ*) στήριγμα, ατος, τό, *Plut.*

Etaim (*lana pexa*). τολύπη, ης, ἡ. — *Voyez* Estame.

Etain (*stannum, i*) κασσίτερος, ου, ὁ, *Luc.* D'étain (*stanneus, a, um*) κασσιτέρινος, ίνη, ινον, *Sept.*

Etal, plur. Etaux (*lanionia mensa, æ*) κρεωπωλικὴ τράπεζα, ης, ἡ.

Etalage de marchandises (*mercium expositio, onis*) ἡ τῶν ἐμπορευμάτων ἔκθεσις, εως. Qui aime à faire un grand étalage, ἐπιδεικτικός, ή, όν.

Etaler sa marchandise (*merces suas exponere, no, sui*) τὰ ἐμπορεύματα ἐκτιθέναι, τίθημι*. Le paon étale ses plumes parsemées d'yeux (*pavo oculatas pennas explicat*) ὁ ταών, ou ταώς, πολυόμματα πτερὰ ἀναπτύσσει. Etaler son érudition (*doctrinam ostentare, o*) τῇ παιδείᾳ ἐκπομπεύειν, ω, σω, *Dém.*

Etalier (*lanius, ii*) κρεωπώλης, ου, ὁ, *Poll.*

Etalon (*admissarius equus, i*) ὀχευτής, ου ἀναβάτης ἵππος, ου.

Etalon (*archetypa mensura, æ*) ἀρχέτυπον μέτρον, ου.

Etamé, ée (*stanno illitus, a, um*) κεκασσιτερωμένος, η, ον.

Etamer (*stanno illinere, no*) κασσιτεροῦν, ῶ, ώσω.

Etameur (*stannator, oris*) κασσιτερουργός, οῦ, ὁ.

Etamine (*cilicium, ii*) κιλίκιον, ίου, τό. — des fleurs (*florum stamen, inis*) τὸ τῶν ἀνθῶν στῆμα, ατος.

Etancher le sang (*sanguinem sistere, o*) τὸ αἷμα ὑποπιέζειν, έζω· ἐπέχειν, ω*· ἐφιστάναι, ἵστημι*. — la soif (*sitim sedare, o, avi*) τὴν δίψαν ou τὸ δίψος σϐεννύναι, υμι, *Luc.*

Etançon (*adminiculum, i*) ἔρεισμα, στήριγμα, ατος, τό.

Etançonner (*adminiculare, o, avi; adminiculari, or*) στηρίζειν, ίζω, ίξω· ὑπερείδειν, ω, σω.

Etang (*stagnum, i*) λίμνη, ης, ἡ, *Paus.*

Etant, ὤν, οὖσα, ὄν.

Etape (*cibaria, orum*) σιτηρέσιον, ίου, τό.

Etapier (*annonarius procurator, oris*) ὁ τῶν ἐπιτηδείων ἐπίτροπος, ου, *Xén. Cyrop., liv.* IV.

Etat (*status, us; locus, i*) στάσις, κατάστασις, εως, ἡ. Les choses sont dans un tel état, que... (*sic se res habent, ut...*) εἰς τοῦτο τὰ πράγματα καθέστηκεν, ὥςτε... *Isocr.* En quel état sont nos affaires? (*quo res summa loco?* Virg.) πῶς ἡμῖν τὰ πράγματα ἔχει; *Dém.* Etre en bon état, en mauvais état (*bene aut male sese habere*) καλῶς ἢ κακῶς ἔχειν. En état de porter les armes, de supporter les fatigues (*aptus ad arma, labores*) ἱκανὸς πρὸς τὰ ὅπλα, *Luc.* φέρειν τοὺς πόνους, *Plat.* Faire beaucoup d'état, peu d'état de quelqu'un (*aliquem plurimi, minimi facere, io*) τιμᾶν τινα πλείστου, ἐλαχίστου. Je fais peu d'état de sa colère, οὐκ ὄθομαι κοτέοντος, *Hom. Il.* I, 181. Etat, *profession* (*vitæ institutum, i*) ἐπιτήδευμα, ατος, τό, *Dém.* Etat, *liste* (*index, icis*) κατάλογος, ου, ὁ. Etat (*imperium, respublica*) ἀρχή, ῆς, ἡ· πολιτεία, ας, ἡ. Les états, *ou* l'assemblée des états (*comitia, orum*) ἀρχαιρεσίαι, ῶν, αἱ, *Dém.*

Etau de serrurier (*forceps, ipis*, f.) σιδηρεία λαβίς, ίδος.

Etayer (*fulcire, io, si*) στηρίζειν, ίζω, ίξω· ἐρείδειν, ω, σω, *Lycophr.*, *vers* 246.

Et cætera, *et le reste*, καὶ ἕτερα, καὶ τὰ λοιπά, *ou par abrév.* κ. τ. λ., *etc.*

Eté (*æstas, atis*) θέρος, εος, τό, *Xén.* En été, θέρους, θέρει, ἐν θέρει. Le milieu de l'été, τὸ θέρος μεσοῦν, οῦντος, *Xén.*

Eteignoir (*extinctor cucullus, i*) σϐεστήρ, ῆρος, ὁ· σϐεστήριον χωνεῖον, ου.

Eteindre le feu, la lumière (*ignem, lucernam exstinguere, guo, xi*) τὸ πῦρ, τὸν λύχνον σϐεννύναι, ἀποσϐεννύναι, υμι, *Plut.* — la soif, la rébellion (*sitim sedare, o; seditionem comprimere, o, essi*) δίψης, στάσεως παύειν, ω, σω, *Dém.*

Eteint, e. Une voix éteinte, des yeux éteints (*languida vox; languentia lumina*) ἄτονος φωνή, ῆς· παρηκμακότες ὀφθαλμοί, ῶν.

Etendard (*signum, vexillum, i*) σημεῖον, ου, τό, *Thuc.* σημαία, ας, ἡ, *Plut.* Porte-étendard, σημαιοφόρος, ου, ὁ. Suivre les étendards de quelqu'un, ἕπεσθαί τινι. Lever, arborer l'étendard de la révolte, εἰς στάσιν ἐμϐάλλειν, ω*, *Xén.*

Etendre la main (*manum extendere, do, di*) τὴν χεῖρα ἐκτείνειν, τείνω*, *Plat.* — quelqu'un par terre, καταϐάλλειν τινά. — les bornes de l'empire, τῆς ἀρχῆς ὅρους παρατείνειν, ω*, *Aristoph.* S'étendre (*progredi, ior*) προχωρεῖν, ῶ, ήσω, *Hérod.* — en bâillant (*pandiculari, or*, Plaut.) σκορδινᾶσθαι, ῶμαι, *Aristoph. Guêpes*, 640.

Etendu, ue. Un discours trop étendu (*longior oratio*) μακρότερος λόγος, ου, *Thuc.*

Etendue en longueur (*longitudo, inis*) μῆκος, εος, τό, *Isocr.* — en largeur (*latitudo, inis*) πλάτος, εος, τό, *Arist.* — du temps (*temporis spatium, intervallum, i*) χρόνου διάστημα, ατος, τό.

Une grande étendue de pays, εὐρυχωρία, ας, ἡ. L'étendue, *ou* la portée de la vue, τὸ τῆς ὄψεως μῆκος, *Xén. Cyrop., liv.* IV.

Eternel (*æternus, sempiternus, a, um*) ἀΐδιος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.* αἰώνιος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.* L'Eternel (*en hébreu* Jéhovah) ὁ Θεός.

Eternellement (*ab æterno*) ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, *N. Test.* — (*in æternum*) εἰς τὸν αἰῶνα, *N. Test.* ἀϊδίως, αἰωνίως. Parler éternellement (*indesinenter loqui, or*) ἀδιαλείπτως λέγειν, γω, ξω.

Eterniser son nom dans le souvenir de la postérité (*laudem suam ad sempiternam memoriam propagare*, Cic.) ἀθάνατον μνήμην ἑαυτοῦ καταλείπειν, *Isocr.*

Eternité (*æternitas, atis; ævum immortale*) αἰών, ῶνος, ὁ, *Plat.* Pour l'éternité, ἐς ἀΐδιον, εἰς τὸν αἰῶνα, *N. Test.*

Eternuer (*sternutare, o; sternuere, o*) πταίρειν, αίρω, αρῶ, *Hom. Od.* XVII, 541. Qui fait éternuer, πταρμικός, ή, όν.

Eternument (*sternutamentum, i*) πταρμός, οῦ, ὁ, *Gal.*

Etésiens (*anniversarii venti*) ἐτησίαι, ων, οἱ, *Arist.*

Etêtement (*decacuminatio, onis*) βλαστολογία, ας, ἡ, *Théophr.*

Etêter un arbre (*arborem decacuminare, o*) βλαστολογεῖν, ῶ, ήσω, *Théophr.*

Eteuf, balle à jouer (*pila, æ*) σφαῖρα, ας, ἡ, *Plut.*

Eteule ou Esteuble, *Langued.* rastoul (*stipula, æ*) καλάμη, ης, ἡ, *Den. Hal.*

Ether (*purior aer*) αἰθήρ, έρος, ὁ, *Arist.*

Ethéré, ée (*æthereus, a, um*) αἰθέριος, α, ον· αἰθέριος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Ethiopien (*Æthiops, opis*) Αἰθίοψ, οπος, ὁ, *Hom. Il.* I, 423. R. αἴθειν, *urere*, et ὤψ, *facies.*

Ethique (*moralis philosophia*) ἠθική, ῆς, ἡ, *Arist.* R. ἤθη, τά, les mœurs.

Ethmoïdal, e, *qui a rapport à*

Ethmoïde [L'os (*os coli formam habens*) ἠθμοειδὲς ὀστοῦν. R. ἠθμός, οῦ, ὁ, crible, passoire.

Ethnarchie (*gentis præfectura*) ἐθναρχία, ας, ἡ.

Ethnarque (*gentis præfectus*) ἐθνάρχης, ου, ὁ.

Ethnique (*gentilis, e*) ἐθνικός, ή, όν. R. ἔθνος, τό, nation.

Ethologie (*tractatus de moribus*) ἠθολογία, ας, ἡ.

Ethopée (*morum descriptio*) ἠθοποιΐα, ας, ἡ.

Etienne (*Stephanus*, q.d. *corona*) Στέφανος, ου, ὁ.

Etincelant, e. Ses yeux parurent tout étincelants, δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν, *Hom. Il.* I, 200.

Etinceler (*scintillare, o*) σπινθηρίζειν, ίζω, *Théophr.*

Etincelle (*scintilla, æ*) σπινθήρ, ῆρος, ὁ, *Aristoph.* λαμπηδών, όνος, ἡ, *Chrys.* μαρμαρυγή, ῆς, ἡ, *Plat.* Petite étincelle (*scintillula, æ*) σπινθηράκιον, ίου, τό· μικρὸς σπινθήρ, *Synés.*

Etincellement (*scintillatio, onis*) σπινθηρισμός, οῦ, ὁ.

Etiologie (*tractatus de causis*) αἰτιολογία, ας, ἡ. R. αἰτία, cause.

Etique (*tabidus, a, um*) ἑκτικός, ή, όν. Fièvre étique *ou* hectique, ἑκτικὸς πυρετός, οῦ. R. ἔχω, *fut.* ἕξω.

Etiqueter (*inscribere, bo, psi*) ἐπιγράφειν, φω, ψω, *Luc.*

Etiquette (*inscriptio, onis*) ἐπιγραφή, ῆς, ἡ, *Polyb.*

Etisie (*tabes, is*) φθίσις, εως, ἡ, *Gal.* Tomber en étisie, φθίνειν, ω. — *Voyez* Etique.

Etna, ou mont Gibel, Αἴτνα, ης, ἡ. — πολυδένδρεος Αἴτνα, *Théocr.* XI, 47.

Etoffe de laine, de soie, d'or (*laneus, bombycinus, aureus pannus, i*) εἰροῦν, σηρικόν, χρυσοῦν ὕφος, ου ῥάκος, εος. — (*materia, æ*) ὕλη, ης, ἡ, *Dém.* Gens de même étoffe (*ejusdem farinæ homines*) ὁμοιοπαθεῖς ἄνθρωποι, ων.

Etoffé, ée. Une maison bien étoffée (*bene instructa domus*) εὔσκευος ou εὐσκεύαστος οἶκος, ου.

Etoile (*stella, æ*) ἀστήρ, έρος, ὁ, *Arist.* — fixe, ἀπλανὴς ἀστήρ, *Luc.* Petite étoile (*stellula, æ*) ἀστερίσκος, ου, ὁ. A la belle étoile (*sub dio*) ἐν ὑπαιθρίῳ, *Xén.*

ἐν τῷ αἰθρίῳ, *Luc*. Coucher —, θυραυλεῖν, ῶ, *Synés.*

Etoilé, ée (*stellatus, a, um*) ἀστερόεις, όεσσα, όεν. Un ciel bien étoilé, ἀστερόμματος οὐρανός, οῦ.

Etole (*stola, æ*) στολή, ῆς, ἡ.

Etonnamment (*mire, mirifice*) θαυμασίως, θαυμαστῶς, *Plat.*

Etonnant, e (*stupendus, a, um*) ἐκπληκτικός, ή, όν· θαυμάσιος, α, ον, *Dém.* θαυμαστός, ή, όν, *Isocr.*

Etonné, ée (*stupefactus, a, um*) τεθαμβημένος, η, ον· τεθηπώς, υῖα, ός, *Hom. Il.* XXI, 64.

Etonnement (*stupor, oris*) θάμβος, εος, τό, *Hom.* ἀναισθησία, ας, ἡ, *Dém.*

Etonner (*stupefacere, io*) ἐκπλήττειν, ττω, ξω, τινά, *Hérod.* S'étonner de quelque chose (*aliquid mirari, or*) θαυμάζειν, άζω, τι, *Luc.* θαμβεῖν, ῶ, ήσω, *Hom.* καταπλήττεσθαι, ομαι, τινί, *Thuc.* ἐμπλήττεσθαι, ομαι, ἐπί τινι, *Xén.* πρός τι, *Plut.* Faut-il s'étonner, si... (*quid mirum, si...*) τί θαυμαστόν, εἰ... *Isocr.*

Etouffant, e. Un air étouffant (*æstuosus et quasi suffocans aër*) καυματώδης καὶ πνιγώδης ἀήρ, έρος, ὁ, *Plut.*

Etouffement (*suffocatio, onis*) πνιγμός, οῦ, ὁ, *Diosc.* πνίξ, ιγός, ἡ, *Hipp.* πνίγμα, ατος, τό, *Arist.*

Etouffer (*suffocare, o, avi*) πνίγειν, ἀποπνίγειν, καταπνίγειν, γω, ξω, *Dém.* — (*suffocari, or*) πνίγεσθαι, ἀποπνίγεσθαι, ομαι. — de rire (*risu disrumpi, or*) ἀσβέστως ou ἀμέτρως γελασείειν, ω. — une sédition (*seditionem comprimere, o*) τὴν στάσιν διαλύειν, ω, σω.

Etoupe (*stupa, æ*) στύπη, ης, ἡ, *Jos.* στυππεῖον, ου, τό, *Xén.* Mettre le feu aux étoupes, *prov.* (*iras acuere, o*) παροργίζειν, ίζω.

Etouper (*obstipare, o*) καταστύφειν, φω, ψω, φα.

Etourderie (*temeritas, atis*) προπέτεια, ας, ἡ, *Dém.*

Etourdi, e (*inconsultus, a, um*) ἀπροβούλευτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* A l'étourdie, *ou*

Etourdiment (*inconsiderate*) ἀπερισκέπτως, *Dém.*

Etourdir (*obtundere, do*) ἀπαμβλοῦν, ἐξαμβλοῦν, ῶ, ώσω, *Plut.* — quelqu'un à force de faire du bruit, τὰ ὦτά τινι ἐκκωφεῖν, ῶ, *Luc.*

Etourdissement (*vertigo, inis*) ἴλιγγος, ου, ὁ, *Plut.* ἴλιγξ, γγος, ἡ, *Diod. Sic.* La frayeur des armes lui donne des étourdissements, ὑπὸ τοῦ δέους τῶν ὅπλων ἰλιγγιᾷ, *Aristoph. Acharn.* 581.

Etourneau (*sturnus, i*) ψάρ, αρός, ὁ, *Hom. Il.* XVII, 755.

Etrange (*insolitus, a, um*) παράδοξος, ου, ὁ,ἡ· ἀήθης, εος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Etrangement (*mirum in modum*) παραδόξως, ἀηθῶς.

Etranger, ère (*hospes, hospita*) ξένος ou ξεῖνος, *fém.* ξένη. — (*alienigenus, a, um*) ἀλλογενής, έος, ὁ,ἡ, *N. Test.* ἀλλοδαπός, ή, όν, *Hom.* — (*alienus, a, um*) ἀλλότριος, α, ον, *Esch.* Voyager en pays étrangers (*peregre abire, eo*) ἀποδημεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.* XV. 13. Marchandises tirées de l'étranger, ἐξωτικὰ ἐμπορεύματα, ων.

Etranglement (*strangulatio, onis*) πνιγμός, οῦ, ὁ, *Diosc.* πνίξ, ιγός, ἡ, *Hipp.*

Etrangler quelqu'un (*aliquem strangulare, o, avi*) πνίγειν, ἀποπνίγειν, γω, ξω, τινά, *Xén.* ἄγχειν, χω, ξω, *Luc.* — (*coarctare, o*) στενοῦν, ῶ, ώσω, *Hérod.*

Etre, je suis, je serai, je fus (*esse, sum, ero, fui*) εἶναι, εἰμί, ἔσομαι, ἦν· ὑπάρχειν, ω· τυγχάνειν, ω· γίνεσθαι, ομαι.— πέλω, πέλομαι· τελέθω, ομαι, *poétiques.* Il est riche, πλούσιός ἐστι, *Dém.* Je suis en force, γίγνομαι ἐν δυνάμει, *Dém.* Je suis à Egine, τυγχάνω ὢν ἐν Αἰγίνῃ, *Thuc.* Je suis d'une telle nature, οὕτως ἔχω φύσεως, *Hérod.* Les choses sont ainsi, οὕτως ἔχει τὰ πράγματα, *Dém.* C'est à moi, c'est à toi (*meum, tuum est*) ἐμόν, σόν ἐστι. Soit (*esto*) εἶεν, *Xén.*

Etre, plur. Etres (*ens, entia*) τὸ ὄν, τὰ ὄντα, *Epict.* Les êtres d'une maison (*domus diverticula*) αἱ τοῦ οἴκου διέξοδοι.

Etrécir (*coarctare, o, avi*) στενοῦν, ῶ, ώσω, *Hérod.* στενοχωρεῖν, ῶ, ήσω. S'étrécir (*coarctari, or*) στενοῦσθαι, οῦμαι· στενοχωρεῖσθαι, οῦμαι, *N. Test.*

Etrécissement (*coarctatio, onis*) στένωσις, στενοχώρησις, εως, ἡ, *Arist.*

Etreindre (*stringere, constringere, go, xi*) σφίγγειν, *Phil.* περισφίγγειν, *Diosc.*

συσφίγγειν, γω, ξω, *Athén.* στύφειν, φω, ψω, *Gal.*

Etreinte (*constrictio, onis*) στύψις, εως, ἡ, *Gal.* — d'amitié (*data dextera*) δεξίωσις, εως, ἡ· δεξιαί, ῶν, αἱ, *Hom. Il.* 341.

Etrenne (*strena, æ*) ξένιον, ου, τό· ἐπινομίς, ίδος, ἡ, *Athén.* — (*primitiæ, arum*) ἀπαρχή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Etrenner (*strenas dare* vel *accipere*) τὰ ξένια, τὴν ἐπινομίδα διδόναι ἢ λαμβάνειν. — (*primitias solvere* vel *decerpere*) ἀπάρχεσθαι, ομαι, *Hom.*

Etrier (*stapes, edis*, m.) ἱππικὸν ὑποπόδιον, ίου.

Etrille (*strigilis, is*, f.) στλεγγίς, ίδος, ἡ· ξυστρίς, ίδος, ἡ, *Luc.*

Etriller un cheval (*equum strigili defricare, o, cui*) ἵππον στλεγγίζειν, ίζω, ίσω.

Etripper (*exenterare, eviscerare, o, avi*) ἐξεντερίζειν, ίζω, ίσω, *Diosc.*

Etrivière (*lorum, i*) ἱμάς, άντος, ὁ, *Xén.* Donner les étrivières (*loris cædere, do*) ἱμάσσειν, άσσω, άσω, *Hom.* Esclave qui mérite les étrivières (*servus scutica dignus*) μαστιγίας, ίου, ὁ.

Etroit, e (*angustus, arctus, a, um*) στενός, ή, όν, *Xén.* στενωπός, στενόχωρος, ου, ὁ,ἡ. Etre fort à l'étroit (*angustiis urgeri, eor*) στενοχωρεῖσθαι, οῦμαι, *Bas.*

Etroitement (*anguste, arcte*) στενῶς, ἐστενωμένως.

Etude (*studium, ii*) σπουδή, ῆς, ἡ, *Dém.* μελέτη, ης, ἡ. L'étude est tout, μελέτη τὸ πᾶν, *Périandre.* Un cabinet d'étude, μουσεῖον, είου, τό.

Etudiant (*discipulus, i*) μαθητής, οῦ, ὁ. — en droit, νομοδίφας, ου, ὁ.

Etudié, ée. Paroles étudiées (*composita verba*, Sall.) κεκοσμημένα ῥήματα, ων. Dont les paroles sont étudiées, κομψοεπής, έος, ὁ,ἡ.

Etudier les belles-lettres (*humanioribus litteris studere, eo, ui*) σπουδάζειν, άζω, άσω, τὰ γράμματα, ου περὶ τῶν γραμμάτων, *Plut.* περὶ τὰ γράμματα, *Hér.* ἐπὶ τοῖς γράμμασι, *Isocr.* ὑπὲρ τῶν γραμμάτων, *Dém.*—l'arithmétique, περὶ τοὺς ἀριθμοὺς διατρίβειν, βω, ψω· σπουδὴν ἔχειν περὶ τῶν ἀριθμῶν, *Plat.* πρὸς τοὺς ἀριθμούς, *Dém.*

Etudiole, *serre-papiers*, τὸ χαρτοφυλάκιον, ίου.

Etui (*theca, æ*) θήκη, ης, ἡ, *Xén.*

Etuve (*vaporarium, ii*) ὑπόκαυστον, ου, τό.

Etuver une plaie (*vulnus calido liquore fovere, eo*) τὴν πληγὴν ἐκπλύνειν, νω· θερμῷ ὕδατι πυριᾶν, ῶ, *Diosc.*

Etuviste (*balneator, oris*) βαλανεύς, έως, ὁ, *Plat.*

Etymologie (*vera nominis ratio*) ἐτυμολογία, ας, ἡ· ἔτυμον, ου, τό. Donner l'étymologie, ἐτυμολογεῖν, ῶ, ήσω.

Etymologique, ἐτυμολογικός, ή, όν. R. ἔτυμος, vrai, *et* λόγος, raison.

Etymologiste (*etymorum indagator, oris*) ἐτυμολόγος, ου, ὁ,ἡ.

Eu, eue (*habitus, a, um*) ἐχόμενος, η, ον. J'ai eu (*habui*) ἔσχηκα, ἔχω *.

Eubée, *auj.* Egripo *ou* Négrepont, Εὔβοια, ας, ἡ.

Eucharistie (*gratiarum actio*) εὐχαριστία, ας, ἡ.

Eucharistique, εὐχαριστικός, ή, όν. R. εὖ, *bene*, et χάρις, *gratia.*

Euchologe (*precum libellus*) εὐχολόγιον, ίου, τό.

Euclide, célèbre mathématicien, Εὐκλείδης, ου, ὁ.

Eucrasie (*bona temperies*) εὐκρασία, ας, ἡ.

Eudiomètre (*serenitatis mensura*) εὐδιόμετρον, ου, τό.

Eufraise (*euphrasia officinalis*, Linn.) εὐφρασία, ας, ἡ. — ainsi appelée, ὅτι τοὺς ὀφθαλμοὺς εὐφραίνει, *quod oculos exhilarare putatur.*

Euménides, *par antiphrase* (*furiæ, arum*) εὐμενίδες, ων, αἱ.

Eunuque (*spado, onis*) εὐνοῦχος, ου, ὁ. Faire eunuque, εὐνουχίζειν, ίζω, *Athén.* ἐξευνουχίζειν, ίζω, *Plut.*

Eupatoire (*eupatorium cannabinum*, Linn.) εὐπατόριον, ίου, τό.

Euphémisme (*boni ominis captatio*) εὐφημισμός, οῦ, ὁ.

Euphonie (*suavis pronunciatio*) εὐφωνία, ίας, ἡ.

Euphonique (*suaviter sonans*) εὐφωνικός, ή, όν· εὔφωνος, ου, ὁ,ἡ.

Euphorbe (*euphorbia, æ*) εὐφόρβιον, ου, τό· τιθύμαλος, ου, ὁ.

Euphrosyne, une des trois Grâces, Εὐφροσύνη, ης, ἡ.
Eurhythmie (*numerosa concinnitas*) εὐρυθμία, ας, ἡ. R. ῥυθμός, rhythme.
Euripe, détroit, flux et reflux, Εὔριπος, ου, ὁ.
Euripide, poëte tragique, Εὐριπίδης, ου, ὁ.
Europe (*Europa, æ*) Εὐρώπη, ης, ἡ.
Européen, enne (*europæus, a, um*) εὐρωπαῖος, α, ον.
Euryale, jeune ami de Nisus, Εὐρύαλος, ου, ὁ.
Eurydice, épouse d'Orphée, Εὐρυδίκη, ης, ἡ.
Eurysthée, roi de Mycène, Εὐρυσθεύς, έως, ὁ.
Eusèbe, évêque de Césarée, Εὐσέβιος, ου, ὁ.
Euterpe, muse qui présidait à la musique, Εὐτέρπη, ης, ἡ.
Eux, elles (*illi, illæ*) οὗτοι, αὗται· ἐκεῖνοι, ἐκεῖναι.
Euxin. Le Pont-Euxin (*hospitalis pontus*) Εὔξεινος πόντος. *Cette mer s'appelait primitivement* Ἄξενος, inhospitalière.
Evacuant, e, ou
Evacuatif, ive (*evacuando aptus, a, um*) κενωτικός, ή, όν.
Evacuation (*evacuatio, exinanitio, onis*) κένωσις, ἐκκένωσις, εως, ἡ.
Evacuer (*evacuare, o; exinanire, io*) κενοῦν, ἀποκενοῦν, ἐκκενοῦν, ῶ, ώσω, *Théophraste*.
Evader [S' (*evadere, do, si*) ἀποφεύγειν, γω, ξω, *Dém.* ἀποδιδράσκειν, σκω, *Xén.*
Evagation d'esprit (*mentis evagatio, onis*) ἡ τῆς φρενός, τοῦ νοῦ ἀποπλάνησις, εως.
Evagoras, roi de l'île de Chypre, Εὐαγόρας, ου, ὁ.
Evaluation (*æstimatio, onis*) τίμησις, διατίμησις, εως, ἡ, *Dém.*
Evaluer (*æstimare, o, avi*) τιμᾷν, ῶ, ήσω, *Arist.*
Evandre, roi d'Arcadie (*Evander* ou *Evandrus, dri*) Εὔανδρος, ου, ὁ.
Evangélique (*evangelicus, a, um*) εὐαγγελικός, ή, όν.
Evangéliquement (*evangelice*) εὐαγγελικῶς.
Evangéliser (*evangelium annunciare, o*) εὐαγγελίζειν, ίζω, *N. Test.*
Evangéliste (*evangelista, æ, m.*) εὐαγγελιστής, οῦ, ὁ.
Evangile (*evangelium, ii*) εὐαγγέλιον, ίου, τό. *N. Test.* R. εὖ *et* ἄγγελος, bonne nouvelle.
Evanouir [S' (*evanescere, sco*) ἀφανίζεσθαι, ομαι, *Plut.* — (*animi deliquium pati, ior*) λειποθυμεῖν, ῶ, ήσω.
Evanouissement (*animi deliquium, ii*) λειποθυμία, ας, ἡ, *Hérod.*
Evaporation (*evaporatio, onis*) ἀποθυμίασις, εως, ἡ, *Plut.* — (*mentis evagatio, onis*) ἡ τῆς φρενὸς ἀποπλάνησις, εως· κουφόνοια, ας, ἡ· κενοφροσύνη, ης, ἡ.
Evaporé, ée. Esprit évaporé (*ingenium leve*) κουφόνους, ου, ὁ, ἡ.
Evaporer son chagrin (*dolorem exhalare, o*) τὴν λύπην διασκεδάζειν, άζω. S'évaporer (*in vapores abire, eo; evanescere, sco*) ἐξατμίζεσθαι, ἀφανίζεσθαι, ομαι, *Plut.*
Evasé, ée (*patulus, a, um*) ἀνοικτός, ή, όν· πλατύς, εῖα, ύ.
Evaser (*dilatare, o, avi*) πλατύνειν, ύνω, *N. Test.*
Evasif, ive. Réponse évasive (*subdola responsio, onis*) ἀπατηλὴ ἀπόκρισις, εως. Donner des réponses évasives, παραγωγὴν ἐρεῖν, *Dém.*
Evasion (*fuga, æ; effugium, ii*) ἀπόφευξις, εως, ἡ· ἐκφυγή, ῆς, ἡ, *Aristoph.* ἀποφυγή, ῆς, ἡ, *Plut.* διαφυγή, ῆς, ἡ, *Plat.*
Evêché (*episcopatus, us*) ἐπισκοπή, ῆς, ἡ, *N. Test.* — diocèse, διοίκησις, εως, ἡ. R. οἶκος.
Eveil. Donner l'éveil (*incitare, o*) ἐγείρειν, ρω.
Eveillé, ée (*promptus* et *alacer*) εὔθυμος, πρόθυμος, ου, ὁ, ἡ, *Aristoph.*
Eveiller (*expergefacere, io*) ἐξυπνίζειν, ίζω, ίσω, *Jean*, XI, 11. ἀνεγείρειν, ω, *Dém.* ἐκ τοῦ ὕπνου ἐγείρειν, ρω, ερῶ, *Plat.* Qui a la vertu d'éveiller, ἐγερτικός, ή, όν.
Eveiller [S' (*expergisci, scor*) ἐξεγείρεσθαι, ἀνεγείρεσθαι, ομαι, *Dém.*
Evénement (*eventus, us*) τὸ συμβαῖνον, τὸ συμβάν, τὸ συμβεβηκός, *Dém. Isocr.*
Event. Sentir l'évent, εὐρωτιᾷν, ῶ. Tête à l'évent, κουφόνους, ου, ὁ, ἡ.

Eventail (*flabellum, i*) ῥιπίδιον, ου, τό· ῥιπίς, ίδος, ἡ, *Aristoph. et Poll.*
Eventaire (*cophinus, i*) κόφινος, ου, ὁ, *Aristoph.*
Eventé, ée. Du vin éventé (*vapidum vinum, i*) ἐξίτηλος οἶνος, ου. — (*ventosus homo*) κουφόνους, ου, ὁ,ἡ.
Eventer (*ventilare, o*) ἀνεμίζειν, ῥιπίζειν, ίζω, *Jacq.* I, 6. — un secret (*occultam rem vulgare, evulgare, divulgare, o*) τὸ ἀπόῤῥητον διαθρυλλεῖν, ῶ, ήσω· διαγγέλλειν, ω, *Plut.* διαλαλεῖν, ῶ, ήσω· διακωδωνίζειν, ίζω, *Strab.*
Eventer [S' (*evanescere, sco*) ἀφανίζεσθαι, ομαι· διαφθείρεσθαι, ομαι.
Eventrer (*eviscerare, exenterare, o*) ἐξεντερίζειν, ίζω, *Diosc.*
Eventuel, elle (*fortuitus, a, um*) τυχικός, ή, όν· τυχηρός, ά, όν.
Eventuellement (*fortuito casu*) τυχικῶς, τυχηρῶς.
Evêque (*episcopus, i*) ἐπίσκοπος, ου, ὁ.
Eversion (*eversio, onis*) ἀνατροπή, ῆς, ἡ, *Grég. Naz.* κατάλυσις, εως, ἡ, *Dém.*
Evertuer [S' (*seipsum acuere*) ἑαυτὸν παρορμᾷν, ῶ, *Xén.*
Eviction (*evictio, onis*) ἀπέλεγξις, εως, ἡ.
Evidemment (*evidenter*) σαφῶς, ἐναργῶς, *Dém.*
Evidence (*evidentia, æ*) ἐνάργεια, ας, ἡ, *Dém. Phal.* L'évidence de la chose est telle, que.... τοσαύτη περιφάνεια τοῦ πράγματός ἐστιν, ὥστε.... *Dém.*
Evident, e (*evidens, entis*) σαφής, έος, ὁ,ἡ· δῆλος, η, ον· ἐναργής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*
Evider (*attenuare, o*) λεπτύνειν, ύνω, υνῶ, *Arist.*
Evier d'une cuisine (*culinarium emissarium, ii*) μαγειρικὸν ὑδραγωγεῖον, ου.
Evincer ses biens des mains d'un étranger (*ab aliena manu bona sua vindicare, Cic.*) τὰ ἑαυτοῦ ἀγαθὰ παρ' ἀλλοτρίου νομίμως ου νομικῶς ἀναλαμβάνειν, *Isocr.* κομίζεσθαι, *Dém.*
Evitable (*evitabilis, e*) φεύξιμος, ίμου, ὁ,ἡ· φευκτός, ή, όν, *Soph.*
Eviter (*vitare, evitare, o*) φεύγειν, διαφεύγειν, γω, ξω, *Isocr.*
Evocation (*evocatio, onis*) ἔκκλησις, εως, ἡ, *Suïd.*
Evolution militaire (*militaris evolutio, onis*) στρατιωτικὴ ἐξέλησις, εως, *Tact.*
Evoquer les ombres des morts (*manes evocare, o, avi*) τὰς σκιὰς ἐκκαλεῖσθαι, οῦμαι, *Plut.*
Evulsion (*evulsio, onis*) ἔντιλσις, ἀπόσπασις, εως, ἡ.
Ex (*signifiant* autrefois). Ex-professeur, ὁ πάλαι διδάσκαλος.
Exact, e (*accuratus, a, um*) ἀκριβής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.* ἐπιμελής, έος, ὁ,ἡ, *Xén.*
Exactement (*diligenter, sedulo*) ἀκριβῶς, ἐπιμελῶς, *Dém.*
Exacteur (*exactor, oris*) εἰςπράκτωρ, ορος, ὁ, *Dém.*
Exaction (*exactio, onis*) εἴςπραξις, εως, ἡ, *Dém.*
Exactitude (*diligentia, æ; sedulitas, atis*) ἀκρίβεια, ας, ἡ, *Plut.* ἐπιμέλεια, ας, ἡ· σπουδή, ῆς, ἡ, *Dém.*
Exagérateur (*jactator, oris*) μεγαλοῤῥήμων, ονος, ὁ,ἡ.
Exagératif, ive (*amplificatus, a, um*) ὑπερβολικός, ή, όν.
Exagération (*amplificatio, onis*) μεγαλοῤῥημοσύνη, ης, ἡ· ὑπερβολή, ῆς, ἡ.
Exagérer (*verbis exaggerare, o*) μεγαλοῤῥημονεῖν, ῶ, ήσω.
Exaltation (*exaltatio, onis*) ὕψωσις, εως, ἡ, *Suïd.* ὕψωμα, ατος, τό, *Plut.*
Exalter (*extollere, o*) ὑπερυψοῦν, ῶ, ώσω, *Paul, Philipp.* II, 9. Etre exalté dans ses idées, ἐνθουσιᾷν, ῶ, άσω.
Examen (*examen, inis*) ἐξέτασις, εως, ἡ, *Dém.*
Examinateur (*inquisitor, oris*) ἐξεταστής, οῦ, ὁ, *Arist.*
Examiner (*examinare, investigare, o, avi*) ἐξετάζειν, άζω, άσω, τὶ ἀκριβῶς, *Dém.* ἀνακρίνειν, ω, *Plat.*
Exanthème (*pustula, æ*) ἐξάνθημα, ατος, τό.
Exantlation (*exantlatio, onis*) ἐξάντλησις, εως, ἡ· ἐξάντλημα, ατος, τό. R. ἀντλία, pompe.
Exarchat de Ravenne, τὸ τῆς Ῥαβέννης ἐξαρχεῖον, είου.
Exarque, ἔξαρχος, ου, ὁ. R. ἀρχή, principauté.
Exaspération (*exasperatio, onis*) ἐξαγρίωσις, εώς, ἡ, *Théophr.*
Exaspérer (*exasperare, o*) παροξύνειν, ω· ἐπαγριοῦν, ῶ, ώσω, *Théophr.*

Exaucer la prière de quelqu'un (*alicujus preces audire, exaudire, io*) τινὸς εὐχῆς εἰςακούειν, ω, σω, ou σομαι, *Thuc.*

Excavation (*excavatio, onis*) ἐξόρυξις, εως, ἡ, *Suid.*

Excédant, e. L'excédant d'une somme (*quod superest*) τὸ ἀργύριον περιγινόμενον, *Isocr.*

Excédé, ée, de fatigue (*defatigatus, a, um*) καταπονηθείς, εῖσα, έν, *N. Test.*

Excéder (*superare, o, avi*) ὑπερβαίνειν, βαίνω *, *Hér.*

Excellemment (*excellenter*) ἐξόχως, ὑπερβαλλόντως, *Isocr.*

Excellence (*excellentia, æ*) ἐξοχή, ὑπεροχή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Excellent, e (*excellens, entis; egregius, a, um*) ἔξοχος, ὑπέροχος, διάφορος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ἐξαίρετος, ου, ὁ,ἡ.

Excellentissime (*excellentissimus, a, um*) ἐξοχώτατος, η, ον· ἐξαιρετώτατος, η, ον.

Exceller en sagesse, en vertu, en gloire, en beauté (*sapientia, virtute, gloria, forma antecellere, llo*, ou *præstare, o*) σοφίᾳ, ἀρετῇ, δόξῃ, κάλλει ὑπερέχειν, ω *, *Xén.* διαφέρειν, φέρω *, *Dém.* πρωτεύειν, ω, σω, ἐν σοφίᾳ, *Isocr.*

Excepté (*præter, præterquam*) πλήν, πλὴν ἤ. Tous, excepté un seul (*omnes, uno excepto*) ἅπαντες πλὴν ἑνὸς ἀνδρός, *Isocr.* Toutes les villes, excepté la nôtre (*omnes civitates, præter nostram*) χωρὶς τῆς ἡμετέρας πᾶσαι πόλεις, *Isocr.* L'avenir n'est connu de personne, excepté de Dieu (*nemo futura novit, præterquam Deus*) τὸ μέλλον ἄδηλον παντί, πλὴν ἢ τῷ Θεῷ, *Platon, Apologie de Socr.*

Excepter Socrate des autres hommes (*Socratem ab aliis excipere, io*) τὸν Σωκράτην τοῦ λόγου ἐξαιρεῖν, ῶ, *Plat.*

Exception (*exceptio, onis*) ἐξαίρεσις, εως, ἡ. — judiciaire, παραγραφή, ῆς, ἡ, *Dém.* A l'exception de... — *Voyez* **Excepté**.

Excès (*immoderatio, onis*) ὑπερβολή, ῆς, ἡ· ἀμετρία, ας, ἡ, *Plut.* — (*intemperantia, æ*) ἀσωτεία, ας, ἡ· ἀκράτεια, ας, ἡ, *Xén.* — de démence, μανίας ὑπερβολή, ῆς, ἡ, *Dém.* Il ne faut d'excès en rien (*ne quid nimis*, Tér. Andr. 34) μηδὲν ἄγαν, *prov.*

Excessif, ive (*immodicus, a, um*) ὑπερβολικός, ή, όν· ἄμετρος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Excessivement (*immodice*) ὑπερβολικῶς, ἀμέτρως, *Dém.*

Exciper, *terme de palais* (*exceptionem opponere, o*) τὴν παραγραφὴν διδόναι, δίδωμι *, *Dém.*

Excitatif, ive (*excitatorius, a, um*) ἐγερτικός, ή, όν.

Excitation (*incitatio, onis*) παρακίνησις, παρόρμησις, εως, ἡ, *Xén.*

Exciter quelqu'un à la vertu (*aliquem ad virtutem excitare, o*) ἐγείρειν, ω, τινὰ πρὸς ἀρετήν, *Chrys.* — à la guerre, παροξύνειν, ω, τινὰ ἐπὶ τὸν πόλεμον, *Xén.* Exciter des troubles, ἔριδάς τισιν ἐμβάλλειν, ω *, *Xén.* Exciter le vomissement, ἐμετοποιεῖν, ῶ, ήσω.

Exclamation (*exclamatio, onis*) ἐκφώνησις, εως, ἡ, *Macrob.* Faire une exclamation, ἐκφωνεῖν, ῶ, ήσω. Point d'exclamation *ou* d'admiration, ἐκφωνητική, ou θαυμαστικὴ στιγμή, ῆς.

Exclu, ue, ou **Exclus**, use (*exclusus, a, um*) ἀπειργμένος, η, ον.

Exclure quelqu'un du tribunal (*aliquem a tribunali excludere, do, si*) ἐξείργειν, γω, ξω, τινὰ τοῦ βήματος, *Esch.* ἀπείργειν, γω, ξω, *Dém.* ἀπελαύνειν, ω, *Luc.* ἀποκλείειν, ω, σω, *Aristoph.*

Exclusif, ive (*exclusorius, a, um*, Ulp.) ἀπείργων, ἀποκλείων, ουσα, ον.

Exclusion (*exclusio, onis*) ἀπόκλεισις, εως, ἡ. A l'exclusion de celui-ci (*hoc excepto*) πλὴν τούτου.

Exclusivement (*exclusorie*) ἐξαιρουμένως.

Excommunication (*excommunicatio, onis*) ἀφορισμός, οῦ, ὁ.

Excommunier quelqu'un (*aliquem excommunicare, o, avi; sacris interdicere, co, xi*, Cés.) τινὰ ἀφορίζειν, ίζω, ίσω· τινὰ τῶν ὁσίων καὶ τῶν ἱερῶν εἴργειν, γω, ξω, *Dém.* — *Il ne faut pas s'étonner de voir des mots tirés des anciens auteurs, pour signifier* excommunier; *l'excommunication était en usage dans le paganisme.* Lebrun.

Excoriation (*pellis laceratio, onis*) ἐκδορά, ᾶς, ἡ.

Excorier (*pellem* vel *membranam excoriare, o*) ἐκδέρειν, ω.

Excortication (*corticis detractio, onis*) ἀποφλοίωσις, εως, ἡ.

Excrément (*excrementum, i*) περίττωμα, ατος, τό, *Arist.* διαχώρημα, ατος, τό, *Strab.*

Excrémentitiel, elle. Les ongles, les cheveux, les cornes sont des substances excrémentitielles, οἱ ὄνυχες, αἱ τρίχες, τὰ κέρατα περιττωματικά ἐστιν.

Excréteur ou Excrétoire, *termes d'anatomie*, ἐκκριτικός, ή, όν.

Excrétion (*excretio, onis*) ἔκκρισις, εως, ἡ.

Excroissance de chair (*caro supercrescens*) ὑπερσάρκωσις, εως, ἡ· ὑπερσάρκωμα, ατος, τό.

Excursion (*excursio, onis; excursus, us*) ἐκδρομή, ῆς, ἡ· ἔκδρομος, ου, ὁ· παρέκβασις, εως, ἡ, *Poll.*

Excusable (*excusabilis, e*) συγγνωστός, ή, όν· εὐαπολόγητος, ου, ὁ,ἡ. Il n'est pas excusable, συγγνώμην οὐκ ἔχει.

Excuse (*excusatio, onis*) παραίτησις, εως, ἡ, *Bas.* παραίτημα, ατος, τό, *Plut.* ἀπολογία, ας, ἡ, *Isocr.* Fausse excuse, πρόφασις, εως, ἡ, *Dém.* Recevoir les excuses de quelqu'un, ἀπολογίαν τινὸς ἀποδέχεσθαι, ομαι, *Lyc.*

Excuser quelqu'un (*aliquem excusare, o*) περί τινος ἀπολογεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.* S'excuser de faire une chose (*aliquid deprecari, or*) παραιτεῖν, ῶ, τι, *N. Test.* Excusez-moi, je vous prie (*ignosce mihi, precor*) συγγίνωσκέ μοι· συγγνώμης δέομαι· ou (*minime, nequaquam*) οὐδαμῶς, μηδαμῶς, *Dém.*

Excussion (*excussio, onis*) ἐκτιναγμός, οῦ, ὁ.

Exeat (*exeundi potestas, atis*) ἀφετηρία σχέδη, ης.

Exécrable (*exsecrabilis, e*) κατάρατος, *Luc.* ἐπάρατος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.*

Exécrablement (*exsecrandum in modum*) ἐπαράτως, βδελυκτῶς.

Exécration (*exsecratio, onis*) κατάρα, ας, ἡ, *Plut.*

Exécrer quelqu'un (*aliquem exsecrari, cror*) καταρᾶσθαι, ῶμαι, τινά, *Aristide.*

Exécuter (*exsequi, or; perficere, conficere, io*) ἐπιμελεῖν, συντελεῖν, ῶ, έσω, *Isocr.* — un criminel, κατάδικον θανάτῳ ζημιοῦν, ῶ, *Arist.*

Exécuteur testamentaire (*testamenti curator, oris*) τῆς διαθήκης ἐπίτροπος, ου, ὁ,ἡ. — de la haute justice (*carnifex, icis; tortor, oris*) δήμιος, δημόσιος, ίου, ὁ, *Isocr.*

Exécution (*exsecutio, onis*) τελείωσις, *Arist.* ἐπιτελείωσις, εως, ἡ, *Plut.*

Exégétique, explicatif, ἐξηγητικός, ή, όν.

Exemplaire (*exemplar, aris*) πρωτότυπον, ἀρχέτυπον, ου, τό, *Luc.* —, *en parlant d'un ouvrage*, ἀπόγραφον, ου, τό.

Exemplaire (*exemplo utilis, e*) παραδειγματικός, ή, όν. Mener une conduite exemplaire, ἀρετῆς παράδειγμα παρέχειν, ω*, *Isocr.*

Exemplairement (*ad exemplum*) παραδειγματικῶς.

Exemple (*exemplum, i*) παράδειγμα, ατος, τό, *Dém.* Donner le bon exemple (*bono esse exemplo*) καλὸν παράδειγμα παρέχειν, ω, *Isocr.* Par exemple (*exempli causa, verbi gratia*) παραδείγματος χάριν, παραδείγματος ἕνεκα, *Dém.*

Exemple. Une belle exemple d'écriture, τῆς καλλιγραφίας παράδειγμα, ατος, τό.

Exempt. Un exempt de police (*apparitor, oris*) δορυφόρος ὑπηρέτης, ου, ὁ· κλητήρ, ῆρος, ὁ.

Exempt, e, de quelque chose (*aliqua re* ou *alicujus rei immunis, e*) τινὸς ἀτελής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.* — de monter la garde, φρουρᾶς ἀτέλειαν ἔχων, οντος, ὁ, *Ælien.* Être exempt d'impôt, ἀσυμβολεῖν, ῶ, *Achill. Tat.*

Exempter quelqu'un de quelque chose (*alicui rei alicujus immunitatem dare, do, dedi*) ἀτελείας τινός τινα ἀξιοῦν, ῶ, ώσω· ἀτέλειάν τινός τινι διδόναι, δίδωμι, *Dém.*

Exemption (*immunitas, atis*) ἀτέλεια, ας, ἡ, *Dém.*

Exercer (*exercere, eo, ui*) ἀσκεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.* — son corps aux fatigues, τὸ σῶμα τοῖς πόνοις γυμνάζειν, άζω, *Isocr.* S'exercer à la culture des arts, τὰς τέχνας ἐργάζεσθαι, ομαι, *Plat.*

Exercice (*exercitatio, onis*) ἄσκημα, ατος, τό· ἄσκησις, εως, ἡ, *Xén.* γύμνασμα, ατος, τό, *Athén.* γυμνασία, ας, ἡ, *Dém.* μελέτη, ης, ἡ· διατριβή, ῆς, ἡ, *Isocr.* — utile à la santé, γυμνασία πρὸς ὑγίειαν συμφέρουσα, *Isocr.* — journalier, τὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπιτηδεύματα, ων, *Isocr.*

Exérèse (*extractio, onis*) ἐξαίρεσις, εως, ἡ, *Chirurg.*

Exergue, *hors-d'œuvre*, ἔξεργον, ου, τό, *Numism.*

Exfoliation (*exfoliatio, onis*) ἐκλέπισις, εως, ἡ.

Exfolier [S' (*exfoliari, or*) ἀπολεπίζεσθαι, ομαι.

Exhalaison (*exhalatio, onis*) ἀτμός, οῦ, ὁ· ἀτμίς, ίδος, ἡ, *Plut.*

Exhalation, ἐξάτμισις, ἀναθυμίασις, έως, ἡ.

Exhaler (*exhalare, o*) ἀναθυμιάζειν, άζω, άσω. S'exhaler, ἀναθυμιᾶσθαι, ῶμαι, *Arist.* Exhaler une bonne odeur, εὐωδιάζειν, άζω, άσω.

Exhaussement (*altitudo, inis*) ἔπαρσις, ὕψωσις, εως, ἡ.

Exhausser (*extollere, llo*) ἐπαίρειν, ω· αἰωρεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Exhérédation (*exhæredatio, onis*) ἀποκλήρωσις, εως, ἡ.

Exhérédé, ée (*exhæredatus, a*) ἀπόκληρος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Exhéréder (*exhæredare, o, avi*) ἀποκληροῦν, ῶ, ώσω, τινά, *Plut.*

Exhiber (*exhibere, eo, bui*) παριστάναι, ίστημι*, *Luc.* παρέχειν, ω*, *Dém.*

Exhibition (*exhibitio, onis*) παράστασις, εως, ἡ, *Pand.*

Exhortation (*exhortatio, onis*) παρατροπή, ῆς, ἡ, *Arist.* παραίνεσις, παράκλησις, εως, ἡ, *Isocr.*

Exhorter quelqu'un à quelque chose (*aliquem ad aliquid hortari, adhortari, cohortari, exhortari, or*) προτρέπειν, πω, ψω, τινὰ εἴς τι, *Hérod.* παρακαλεῖν, ῶ, τινὰ ἐπί τι, *Dém.* παροξύνειν τινὰ ποιεῖν τι, *Isocr.*

Exhumation d'un cadavre (*cadaveris effossio, onis*) ἡ τοῦ νεκροῦ ἐξόρυξις, εως.

Exhumer un cadavre (*cadaver e terra refodere, io*) τὸν νεκρὸν ου νέκυν ἐξορύττειν, ττω, ξω.

Exigeant, e (*expostulans, antis*) ἀπαιτῶν, οῦσα.

Exigence. Selon l'exigence du cas, ou du temps (*pro ratione rerum* vel *temporis*) κατὰ τὸν καιρόν, *Xén.*

Exiger de l'argent de quelqu'un (*pecuniam ab aliquo exigere, go, egi*) ἀργύριον τινὰ πράττεσθαι, *Dém.* εἰςπράττειν, ττω, ξω, *Isocr.*

Exigible (*repetendus, a, um*) ἀπαιτητέος, α, ον.

Exigu, ue (*exiguus, a, um*) μικρός, ά, όν· ὀλίγος, η, ον, *Thuc.*

Exiguité (*exiguitas, atis*) μικρότης, *Plat.* ὀλιγότης, ητος, ἡ, *Théophr.*

Exil (*exsilium, ii*) φυγή, ῆς, ἡ, *Dém.* — de dix ans, ὀστρακισμός, οῦ, ὁ. — perpétuel, ἀειφυγία, ας, ἡ, *Dém.* Rappeler quelqu'un de l'exil, τινὰ τῆς φυγῆς κατάγειν, γω, ξω, *Isocr.*

Exilé, ée (*exsul, ulis, c.*) φυγάς, άδος, ὁ,ἡ· ἄπολις, εως, ὁ,ἡ· φεύγων, ουσα.

Exiler quelqu'un (*aliquem exsilio mulctare, o, avi*) τινὸς φυγὴν καταγινώσκειν, ω, *Isocr.* τινὰ ἐκ πόλεως φυγαδεύειν, εύω, *Dém.* S'exiler (*solum vertere, o*) τὴν πόλιν φεύγειν, γω, ξω· φυγὴν ὑπέχειν, χω*, *Dém.*

Exilité (*exilitas, atis*) μικρότης ou σμικρότης, ητος, ἡ.

Existant, e (*existens, entis*) ὑπάρχων, ουσα, ον, *Arist.*

Existence (*existentia, æ*) ὕπαρξις, εως, ἡ. Tout prouve l'existence de Dieu, πάντα τὸν ἄνω Θεὸν σημαίνει.

Exister (*existere, o; esse, sum, fui*) ὑπάρχειν, χω, ξω, *Arist.* εἶναι, εἰμί*.

Exode (*exodus, i, f.*) ἔξοδος, ου, ἡ. — *C'est le second des livres de Moïse, celui où il décrit la sortie de l'Egypte.*

Exomphale, ἐξόμφαλος, ου, ὁ,ἡ. R. ὀμφαλός, *umbilicus.*

Exophthalmie, ἐξοφθαλμία, ας, ἡ. R. ὀφθαλμός, *oculus.*

Exorbitamment (*ultra* ou *supra modum*) ὑπερβολικῶς.

Exorbitant, e, *qui sort de l'orbite* (*enormis, e; immodicus, a, um*) ἄμετρος, ου, ὁ,ἡ· ὑπερβολικός, ή, όν.

Exorciser (*adjurare, o*) ἐξορκίζειν, ίζω, ίσω. — Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, *Matth.* XXVI, 63.

Exorcisme (*adjuratio, onis*) ἐξορκισμός, οῦ, ὁ. R. ὅρκος, *juramentum*.
Exorciste (*adjurator, oris*) ἐξορκιστής, οῦ, ὁ.
Exorde (*exordium, ii*) προοίμιον, ίου, τό, *Thuc*.
Exostose (*ossis prominentia*) ἐξόστωσις, εως, ἡ. R. ὀστοῦν, un os.
Exotérique (*externus, a, um*) ἐξωτερικός, ή, όν.
Exotique (*peregrinus, a, um*) ἐξωτικός, ή, όν.
Expansion (*expansio, onis*) ἔκτασις, εως, ἡ.
Expatrier [S' (*solum vertere, to, ti*) τὴν πόλιν φεύγειν, γω, ξω· φυγὴν ὑπέχειν, ω*, *Dém*.
Expectant, e (*exspectans, antis*) προςδοκῶν, οῦσα.
Expectative (*exspectatio, onis*) προςδοκία, ας, ἡ, *Dém*. Etre dans l'expectative, προςδοκίαν ἔχειν τινός; *Plut*.
Expectorer (*expectorare, o, avi*) ἀποστηθίζειν, ίζω, *Suïd*.
Expédient (*ratio, onis; via, æ*) τρόπος, ου, ὁ· ὁδός, οῦ, ἡ. Chercher un expédient, μηχανὴν ζητεῖν, ῶ, ήσω, *Aristoph*. Il est expédient, il est convenable (*expedit*) χρήσιμόν ἐστι, συμφέρει, *Isocr*.
Expédier (*celeriter conficere, io*) σπεύδειν, ω· ταχέως ἐπιτελεῖν, ῶ, *Isocr*. — un courrier, ἄγγελον ἀποστέλλειν, λλω, λῶ, πρός τινα, *Isocr*.
Expéditif, ive (*strenuus, a, um*) σπευστικός, ἀνυστικός, ή, όν· δραστήριος, ία, ιον, *Thuc*.
Expédition militaire (*expeditio, onis*) στρατεία, ας, ἡ, *Dém*. — par terre, πεζή· — par mer, ναυτική, *Dém*.
Expérience (*experimentum, i*) πεῖρα, ας, ἡ. Faire une expérience, πεῖραν λαμβάνειν, άνω*, *Elien*. δοκιμασίαν λαμβάνειν τινός, *Plut*. — (*experientia, æ*) πεῖρα, ἀπόπειρα, διάπειρα, ας, ἡ, *Dém*. Avoir beaucoup d'expérience, πολλὴν ἐμπειρίαν ἔχειν τινός, *Isocr*. Qui est sans expérience, ἄπειρος, ου, ὁ,ἡ. J'ai appris par l'expérience, πείρᾳ μεμάθηκα, *Hérod*. πεπειραμένος οἶδα, *Dém*.
Expérimental, e (*experientia comprobatus, a, um*) πειραστικός, ή, όν.
Expérimenté, ée. Un homme fort expérimenté dans l'art militaire (*vir belli experientissimus*) ἀνὴρ πολέμου πολύπειρος, πολέμου εὖ εἰδώς, *Hom*.
Expérimenter (*aliquid experiri, ior*) πεῖραν λαμβάνειν τινός, *Esch*. ἀπόπειραν ποιεῖν τινος. *Hérod*.
Expert, e (*expertus, a*) ἔμπειρος, ου, ὁ,ἡ, *Plut*. — dans l'art des combats (*sciens pugnæ*, Hor.) πολέμου εὖ εἰδώς, *Hom*. Nommer des experts (*arbitros designare, o*) διαιτήτας προκαλεῖσθαι, οῦμαι, *Dém*.
Expiation (*expiatio, onis; piamen, inis*) ἀφοσίωσις, εως, ἡ, *Plut*. ἐξίλασμα, ατος, τό, *Bas*.
Expiatoire (*piacularis, e*) ἀφοσιωματικός, ή, όν· ἐξιλαστήριος, α, ον.
Expier (*expiare, o*) ἀφοσιοῦν, ῶ, ώσω, *Plat*. Faute qu'on peut expier (*culpa piabilis*, Ovid.) ἀφοσιωτὸν ἔγκλημα, ατος. Il expiera ses iniquités, ὑπὲρ ὧν ἠδίκησε δίκην δώσει.
Expiration (*exspiratio, onis*) ἔκπνευσις, εως, ἡ· ἐκπνοή, ῆς, ἡ, *Arist*. — d'un terme (*terminus, i*) διωρισμένον τέλος, εος-ους.
Expirer l'air (*exspirare, o*) ἐκπνέειν, έω, εύσω, *Arist*. — (*animam efflare, o*) τὸ πνεῦμα ἀφιέναι, ἀφίημι*, *Matth*. XXVII. 50. L'année étant expirée (*expleto anno*) ἀποτελεσθέντος τοῦ ἔτους.
Explétif, ive (μέν, δέ, τέ, γέ, νύ, κέ, ῥά, *sont appelés par les grammairiens des particules explétives*) παραπληρωματικός, ή, όν.
Explicable (*explicabilis, e*) εὐαπόδεικτος, ου, ὁ,ἡ.
Explicatif, ive (*interpretationi aptus, a, um*) ἐξηγητικός, ή, όν.
Explication (*interpretatio, onis*) ἑρμηνεία, ας, ἡ· ἐξήγησις, εως, ἡ.
Explicitement (*significanter*) σημαντικῶς.
Expliquer clairement sa pensée (*mentem suam explanare, o, avi*) τὴν διάνοιαν διασαφηνίζειν, ίζω, *Polyb*. — les auteurs grecs et latins (*græcos et latinos scriptores prælegere, go*) τοὺς ἑλληνικούς τε καὶ ῥωμαϊκοὺς συγγραφεῖς ἐξηγεῖσθαι, οῦμαι. Facilité à s'expliquer (*sermonis facilitas, atis*) εὐέπεια, ας, ἡ.
Exploit mémorable (*memorabile facinus*

oris) ἀξιομνημόνευτον κατόρθωμα, ατος ou ἀνδραγάθημα, ατος, *Dém.*

Exploit. Envoyer un exploit à quelqu'un (*dicam alicui impingere, go*) τινὶ δίκην ἐπάγειν, γω, ξω, *Xén.*

Exploitation d'une forêt (*arborum succisio, onis*) ὑλοτομία, ας, ἡ.

Exploiter une forêt (*silvæ ligna succidere, do*) ὑλοτομεῖν, ῶ, ήσω.

Explorateur (*explorator, oris*) κατάσκοπος, ου, ὁ, *Dém.*

Explosion (*explosio, onis*) ἔκκρουσις, εως, ἡ· κρότος, ου, ὁ.

Exportation (*exportatio, onis*) ἐξαγωγή, ῆς, ἡ· ἐκκομισμός, οῦ, ὁ, *Strab.*

Exporter des grains (*frumentum exportare, o*) σῖτον ἐξάγειν, άγω, άξω, *Dém.* ἐκφέρειν, φέρω *· ἐκκομίζειν, ίζω, *Thuc.*

Exposé (*expositum, i*) ἔκθεμα, ατος, τό.

Exposer un enfant (*infantem exponere, no, sui*) βρέφος τι ἐκτιθέναι, τίθημι, *Plut.* — un fait (*rem gestam exponere*) τὸ γεγενημένον διεξέρχεσθαι, ομαι, *Dém.* — quelqu'un aux bêtes féroces (*aliquem feris exponere*) θηρίοις τινὰ ἐκδιδόναι, δίδωμι *, *Isocr.* S'exposer aux plus grands périls (*maxima in pericula sese conjicere*) μεγίστους εἰς κινδύνους ἑαυτὸν καθιστάναι, ἵστημι *, *Isocr.*

Exposition (*expositio, onis*) ἔκθεσις, *Alex. Aphrod.* ἐξήγησις, εως, ἡ, *Arist.* — (*loci situs, us*) τοποθεσία, ας, ἡ. Vive exposition, ὑποτύπωσις, εως, ἡ.

Exprès, tout exprès (*de industria*) κατὰ προαίρεσιν, ἐκ προαιρέσεως, ἐκ προνοίας, ἐξεπίτηδες, ἑκοντί, *Dém. Isocr.*

Exprès. Envoyer un exprès (*certum nuntium mittere, o*) πιστὸν ἄγγελον ἀποστέλλειν, ω, πρός τινα, *Isocr.*

Exprès, esse (*certus, indubitatus, a, um*) ῥητός, ή, όν.

Expressément (*disertis verbis*) ῥητῶς, διαῤῥήδην, *Esch.*

Expressif, ive. Des mots expressifs (*significantia verba, orum*) ἐνεργητικὰ ῥήματα, ων.

Expression (*expressio, onis*) ἐκπιεσμός, οῦ, ὁ, *Arist.* — (*elocutio, onis*) φράσις, ἔκφρασις, εως, ἡ. — (*dictio, onis*) λέξις, εως, ἡ, *Isocr.*

Exprimer (*exprimere, mo, pressi*) ἐκπιέζειν, έζω, *Plut.* — clairement sa pensée (*mentem suam explanare, o*) τὴν διάνοιαν διασαφηνίζειν, ίζω, *Polyb.* Facilité à s'exprimer (*sermonis facilitas, atis*) εὐέπεια, ας, ἡ. — (*effingere, go, xi*) ἐκτυποῦσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Expulser (*expellere, o, puli*) ἐξωθεῖν, ῶ, *N. Test.* — quelqu'un de sa patrie, τινὰ ἐκ πατρίδος ἐκβάλλειν, βάλλω *, ou ἐλαύνειν, ω, *Isocr.*

Expulsion (*expulsio, onis*) ἐξώθησις, εως, ἡ, *Alex. Aphrod.* ἐκβολή, ῆς, ἡ, *Isocr.*

Exquis, ise (*exquisitus, eximius, a, um*) ἀκριβής, έος, ὁ, ἡ, *Dém.* Goût exquis dans les arts, φιλοκαλία, ας, ἡ.

Exsiccation. — *Voyez* **Dessèchement.**

Exstant, e (*exstans, antis*) ὑπάρχων, ουσα, ον.

Exstase (*mentis emotio, onis*) ἔκστασις, εως, ἡ.

Extasier [S' (*extra se rapi*) ἐξίστασθαι, αμαι. Toute la multitude s'extasiait, ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι, *Matth.* XII, 23.

Exstatique. Un transport exstatique (*œstus mentem abripiens*) ἐκστατικὴ ὁρμή, ῆς.

Exsudation (*desudatio, onis*) ἀφίδρωσις, εως, ἡ.

Exsuder (*exsudare, o*) ἐξιδροῦν, ἀφιδροῦν, ῶ, ώσω, *Arist.*

Extenseur. Muscle extenseur, ἐκτείνων μυών, ῶνος.

Exstension (*extensio, onis*) ἔκτασις, εως, ἡ· ἐκτένεια, ας, ἡ, *Hésych.*

Exténuation (*extenuatio, onis*) λέπτυνσις, εως, ἡ· ἀδυναμία, ίας, ἡ· ἀσθένημα, ατος, τό.

Exténué, ée (*viribus defectus, a, um*) ἀδύναμος, ου, ὁ, ἡ· ἀσθενής, έος, ὁ, ἡ, *Isocr.*

Exténuer (*debilitare, o*) ἀσθενοῦν, ῶ, τινά, *Xén.*

Extérieur (*frons, ontis*, f. *species, ei*) τὸ ἐξώτερον, ου. A l'extérieur (*extrinsecus*) ἔξωθεν, *Xén.* Avoir un extérieur grave, σεμνοπροσωπεῖν, ῶ, ήσω.

Extérieur (*exterior, us*) ἐξώτερος, α, ον, *N. Test.*

Extérieurement (*extrinsecus*) ἔξωθεν, *Xén.*

Exterminateur (*vastator, oris*) ἐξολοθρευτής, οῦ, ὁ. *Dans l'Apocalypse* (*chap.* IX, v. 11) *l'ange de l'abîme, ou l'ange ex-*

terminateur *est appelé en hébreu* Abaddon, *du verbe* abad (*perire* ou *perdere*) *et en grec* Ἀπολλύων, οντος, *participe du verbe* ἀπολλύω. R. ὄλλυμι, ὄλλυμαι, perdo, pereo.

Extermination (*internecio, onis*) ἐξολόθρευσις, εως, ἡ· ἐξώλεια, ας, ἡ, *Dém.* πανολεθρία, ας, ἡ, *Thuc.*

Exterminer (*exterminare, o*) ἐξορίζειν, ίζω, *Arist.* — (*funditus evertere, to*) ἐξολοθρεύειν, ω, σω.—Ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ, *Act. des Ap.* III, 23.

Externe (*externus, a, um*) ἐξωτερικός, ή, όν, *Arist.*

Extinction (*exstinctio, onis*) σβέσις, ἀπόσβεσις, εως, ἡ, *Arist.* — de voix, ἀφωνία, ας, ἡ.

Extirpation (*exstirpatio, onis*) ἐκρίζωσις, εως, ἡ.

Extirper (*exstirpare, o, avi*) ἐκριζοῦν, ἀποῤῥιζοῦν, ῶ, ώσω. — (*funditus delere, eo*) ἐκ θεμελίων ἀπολλύειν, ω.

Extorquer (*extorquere, eo, si*) ἁρπάζειν, άζω, άσω ou ἄξω· ἀφαιρεῖσθαι, οῦμαι, τινί τι, *Dém.*

Extorsion (*extorsio, onis*) βιαστικὴ ἁρπαγή, ῆς. Celui qui fait des extorsions (*extortor, oris*) βιαστής, οῦ, ὁ.

Extraction (*extractio, onis*) ἐξολκή, ῆς, ἡ. De noble *ou* de basse extraction (*nobili* ou *humili genere natus, a*) καλῶς ou κακῶς γενόμενος, ένη, *Isocr.*

Extraire (*extrahere, o, xi*) ἐξελκύειν, ω, ύσω, *Arist.* — des maximes (*sententias excerpere, po, psi*) ἐκλέγειν, γω, ξω, τὰς γνώμας, *Isocr.*

Extrait d'un livre, d'un registre (*excerptum, i*) ἀνάλεκτον, ου, τό· ἀνάλεξις, εως, ἡ. Faire des extraits (*excerpere, po, psi*) ἀναλέγειν, γω, ξω, *Isocr.*

Extraordinaire (*extraordinarius, insolitus, a, um*) ἔκτακτος, ου, ὁ,ἡ, *Elien.* ἐπίλεκτος, ὁ,ἡ· ἀήθης, εος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Extraordinairement (*extra ordinem*, ou *præter solitum*) ἔξω τῆς τάξεως, ἀήθως, *Thuc.* IV.

Extravagamment (*absurde, inepte*) ἀλόγως, ἀτόπως, *Dém.*

Extravagance (*insulsitas, atis*) μωρία, ας, ἡ· ἀφροσύνη, ης, ἡ, *Sept.* Faire des extravagances (*ineptire, io*) μωραίνεσθαι, ομαι, *N. Test.* παραφρονεῖν, ῶ, *Isocr.*

Extravagant, e (*insulsus, delirus, a, um*) παράφρων, ονος, ὁ,ἡ· ληρώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.* Vieillard extravagant (*delirus senex*) χρονόληρος ou χρονόληρος, ου, ὁ, *Aristoph.*

Extravaguer (*delirare, o*) ληρεῖν, ῶ, ήσω· ἀποληρεῖν, *Dém.* παραληρεῖν, *Aristoph.* παραφρονεῖν καὶ μαίνεσθαι, *Dém.*

Extravasation du sang (*sanguinis suffusio, onis*) ἡ τοῦ αἵματος ἔκχυσις, εως.

Extravasé, ée. Du sang extravasé (*suffusus sanguis, inis*, Pline) ἐκχυθὲν αἷμα, ατος.

Extravaser [S' (*extra vasa seu venas effundi, or*) ἐκχύνεσθαι, ομαι.

Extrême (*extremus, a, um*) ὕστατος, η, ον, *Aristoph.* ἔσχατος, η, ον, *Dém.* τελευταῖος, αία, αῖον, *Isocr.* — (*summus, a, um*) ἄκρος, α, ον· μέγιστος, η, ον. Sentir une douleur extrême, ὑπεραλγεῖν, ῶ, ήσω. Etre réduit à une extrême pauvreté, εἶναι ἐν ταῖς ἐσχάταις ἀπορίαις, *Dém.*

Extrêmement (*summopere, valde*) μάλιστα, *Dém.* πάνυ, *Isocr.*

Extrême-onction (*extrema unctio, onis*) ἐσχάτη χρίσις, εως. — Καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀῤῥώστους, καὶ ἐθεράπευον, *Marc.* VI, 13.

Extrémité (*extremitas, atis*) πέρας, ατος, τό· τὸ ἔσχατον, ου· τὸ τέλος, εος, *Dém.* ἐσχατιά, ᾶς, ἡ, *Phil.* L'extrémité des doigts, οἱ ἄκροι δάκτυλοι, ων.

Extrinsèque (*extrinsecus, a, um*) ἐξωτερικός, ή, όν, *Arist.*

Exubérance (*exuberantia, æ*) εὐπορία, ας, ἡ· περίττωμα, ατος, τό.

Exulcératif, ive (*exulceratorius, a, um*) ἑλκωτικός, ή, όν, *Diosc.*

Exulcération (*exulceratio, onis*) ἕλκωσις, εως, ἡ, *Hipp.*

Exulcérer (*exulcerare, o*) ἀφελκοῦν, ἑλκοῦν, ῶ, *Xénoph.* — 1720.

F.

F. *Il serait difficile d'établir la différence du* F *latin et du* Φ *grec. On sait cependant, au rapport de Quintilien, que Cicéron se raillait d'un Grec qui pronon-*

çait Fundanius, *comme s'il y eût eu* Φundanius. *Les Italiens et les Espagnols ont banni cette lettre grecque de leur langue, et l'ont remplacée par le* F *latin, écrivant* fisica, *au lieu de* physica. *Les Français ont gardé le milieu, en écrivant d'un côté* physique, *comme les Grecs* φυσική, *et d'un autre* fiole, fantaisie, *au lieu de* phiole, phantaisie, etc.

FA, *note de musique. Voyez* GAMME.

FABIUS Maximus, Φάβιος ὁ Μέγιστος, ου, superl. de μέγας, *magnus*.

FABLE (*fabula, æ*) μῦθος, ου, ὁ, *Dém.* Morale d'une fable (*affabulatio, onis*) ἐπιμύθιον, ίου, τό, *Aphth.* Raconter des fables, μυθολογεῖσθαι, οῦμαι, *Théophr.*

FABRICATEUR (*fabricator, oris*) τεχνάστης, οῦ, ὁ. Le fabricateur souverain (*Lafontaine*, I, 7) ὁ κοσμοπλάστης, ου.

FABRICATION (*fabricatio, onis*) τεκτοσύνη, ης, ἡ.

FABRIQUE (*fabrica, æ*) τεκτονεῖον, ἐργαστήριον, ίου, τό.

FABRIQUER (*fabricari, or*) τεκταίνεσθαι, ομαι, *Phil.*

FABULEUSEMENT (*fabulose*) μυθικῶς.

FABULEUX, EUSE (*fabulosus, a, um*) μυθώδης, εος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

FABULISTE (*fabulator, oris*) μυθολόγος, ου, ὁ· μυθοποιός, οῦ, ὁ, *Plat.*

FAÇADE (*frons, ontis*, f.) μέτωπον, ου, τό, *Dém.* — d'un temple (*frontispicium, ii*) προπύλαιον, ου, τό, *Plut.*

FACE (*facies, ei*) πρόσωπον, ου, τό, *Xén.* En face de, à la face de, face à face (*coram*, abl.) ἐναντίον, *gén.* κατὰ πρόσωπον, *Diod. Sic.*

FACÉTIE (*facetiæ, arum*) εὐτραπελία, ας, ἡ.

FACÉTIEUSEMENT (*facete*) εὐτραπέλως, ἀστείως, *Plut.*

FACÉTIEUX, EUSE (*facetus, a, um*) εὐτράπελος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

FACETTE (*latusculum, i*, Lucr.) πλευρίον, ίου, τό. Diamant taillé à douze, à vingt facettes, δωδεκάεδρος, εἰκοσάεδρος ἀδάμας, αντος.

FACHER quelqu'un (*aliquem ad iram concitare, o*) παροργίζειν, ίζω, ίσω, *Paul, Ephes.* VI. 4. Ceci me fâche (*hoc mihi molestum est*) τοῦτό με λυπεῖ. Se fâcher contre quelqu'un (*alicui irasci, or*) ἀγανακτεῖν, ῶ, ήσω, πρός τινα, *Plut.* κατά τινος, *Luc.* ὀργίζεσθαι, ομαι, τινί, *Dém.* Sujet à se fâcher (*indignabundus, iracundus, a, um*) ἀγανακτικός, ἡ, όν, *Plut.* ὀργίλος, η, ον, *Arist.*

FACHEUX, EUSE (*molestus, a, um; gravis, e*) λυπηρός, ά, όν· χαλεπός, ή, όν, *Dém.*

FACILE (*facilis, e*) ῥᾴδιος, α, ον, *Dém.* εὐχερής, έος· πρόχειρος, ου, ὁ,ἡ. *Isocr.* εὔκολος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Plus facile, très-facile (*facilior, facillimus*) ῥᾴων, ονος, ὁ,ἡ· ῥᾷστος, η, ον. Facile à vaincre, à prendre, à digérer, etc. εὐχείρωτος, εὐάλωτος, εὔπεπτος, ου, ὁ,ἡ, κ.τ.λ. D'un abord facile (*pervius, a, um*) εὔβατος, ου, ὁ,ἡ. — (*comis, e*) ὁμιλητικός, ή, όν· φιλοπροςήγορος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

FACILEMENT (*facile*) ῥᾳδίως, εὐχερῶς, *Dém.* Plus facilement, très-facilement (*facilius, facillime*) ῥᾷον, ῥᾷστα.

FACILITÉ (*facilitas, atis*) εὐκολία, εὐχορία, ας, ἡ, *Plut.* — (*lenitas, atis*) πραότης ou πραΰτης, ητος, ἡ, *Dém.*

FACILITER (*facilius reddere, o, idi*) ῥᾷόν τι παρέχειν, ω*· κουφίζειν, ἐκκουφίζειν, ίζω.

FAÇON (*modus, i; ratio, onis*) τρόπος, ου, ὁ, *Plut.* — (*species, ei*) εἶδος, εος, τό. — (*operatio, onis*) ἐργασία, ας, ἡ. Faire des façons, ἀκκίζεσθαι, ομαι, *Plut.* Sans façon, ἐλευθέρως. De façon que (*ita ut*) ὥςτε. En aucune facon (*neutiquam*) οὐδαμῶς, μηδαμῶς. De quelle façon? (*quomodo?*) πῶς;

FACONDE (*facundia, æ*) λογιότης, ητος, ἡ, *Polyb.*

FAÇONNER (*formare, conformare, informare, o, avi*) σχηματίζειν, ίζω, *Phil.* συσχηματίζειν, ίζω, *Plut.* ἠθοποιεῖν, ῶ, ήσω, *le même.* — (*operari, or*) ἐργάζεσθαι, ομαι.

FAÇONNIÈRE (*simulatrix, icis*) ἀκκώ, όος, ἡ.

FACTEUR d'orgues (*organorum faber, bri*) ὀργανοποιός, οῦ, ὁ. — d'un marchand (*institor, oris*) κάπηλος, ου, ὁ, *Plat.* — *distributeur des lettres* (*tabellarius, ii*) ἐπιστολιοφόρος, ου, ὁ.

FACTICE (*factitius, a, um*) ποιητός, σκευαστός, ή, όν, *Plut.*

FACTIEUX, EUSE (*seditiosus, a, um*)

στασιωτικός, ή, όν, *Thuc.* στασιαστικός, ή, όν, *Esch.*

Faction (*seditio, onis*) στάσις, εως, ἡ, *Isocr.* ἀκαταστασία, ας, ἡ, *Luc.* — (*excubiæ, arum*) φυλακή, ῆς, ἡ· φρουρά, ᾶς, ἡ, *Dém.* Etre de faction (*excubias agere, o*) νυκτοφυλακεῖν, φρουρεῖν, ῶ, ήσω, *Hérod.*

Factionnaire (*excubitor, oris*) πρόκοιτος, ου, ὁ, *Thémist.* φύλαξ, ακος, ὁ, *Xén.*

Factotum (*ardelio, onis*) πολυπράγμων, ονος, ὁ, *Arist.* Servir de factotum, πολυπραγμονεῖν, ῶ, ήσω, *Plat.*

Faculté de faire une chose (*facultas, atis*) δύναμις, εως, ἡ· ἐξουσία, ας, ἡ, *Dém.* Ce qui est en notre faculté, τὰ ἐφ' ἡμῖν, *Epict.* Facultés, *biens* (*facultates, opes*) ἀγαθά, ῶν, τά· οὐσία, ας, ἡ, *Isocr.* Faire à quelqu'un des présents selon ses facultés, κατὰ δύναμιν ou καδδύναμιν προςκομίζειν, ίζω, τινί, *Elien.* La Faculté des Lettres, de Droit, *etc.*, οἱ γραμματοδιδάσκαλοι, οἱ νομοδιδάσκαλοι, ων, κ. τ. λ.

Fadaise (*ineptiæ, nugæ, arum*) φλυαρία, ας, ἡ· ὕθλος, λῆρος, ου, ὁ, *Dém.*

Fade (*insipidus; insulsus, a, um*) ἄγευστος, ου, ὁ,ἡ· μωρός, ά, όν, *Luc.*

Fadeur (*insulsitas; fatuitas, atis*) μωρία, ας, ἡ· μωρότης, ητος, ἡ, *Dém.* Du sel dont la saveur s'est convertie en fadeur (*infatuatus sal, alis*) μωρανθὲν ἅλας, ατος, *Matth.* V, 13.

Fagot de sarments (*sarmentorum fascis, is, m.*) φρυγάνων φάκελλος, ου, ὁ, *Thuc.* σφάκελλος ou φακίολος, ου, ὁ, *Den. Hal.* Sentir le fagot, αἱρέσεως ὑποψίαν ἔχειν.

Fagotin (*mimus, i*) ὑποκριτής, οῦ, ὁ, *Plut.*

Fagoue (*glandula, æ*) ἀδήν, ένος, ὁ. *Dans les veaux, cette glande s'appelle* ris de veau.

Faible (*debilis, e*) ἀσθενής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.* ἄῤῥωστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Du fort au faible, ἀναλογικῶς. Rendre faible, ἀσθενοῦν, ῶ, ώσω, *Xén.*

Faiblement (*debiliter*) ἀσθενῶς, *Dém.*

Faiblesse (*debilitas, atis*) ἀσθένεια, ας, ἡ, *Plat.* ἀῤῥωστία, ίας, ἡ. Tomber en faiblesse, λειποθυμεῖν, λειποψυχεῖν, ῶ, ήσω. Avoir de la faiblesse ou du faible pour quelqu'un (*alicui nimium indulgere, geo, si*) λίαν τινὶ καταχαρίζεσθαι, ομαι, *Plut.*

Faiblir (*mollescere, sco*) μαλακίζεσθαι, ομαι, *Luc.*

Faillibilité, τὸ σφαλερόν, οῦ· τὸ ἐπισφαλές, έος-οῦς.

Faillible (*errori obnoxius, a*) τῇ πλάνῃ ἔνοχος, ου, ὁ,ἡ.

Faillir (*errare, o, avi*) σφάλλεσθαι, ομαι· ἁμαρτάνειν, ω*, *Dém.* Mais non : non, vous n'avez point **failli**, Athéniens, en affrontant les dangers pour le salut et la liberté de tous les Grecs; non, j'en jure par les mânes de nos ancêtres, qui bravèrent à Marathon les premiers périls, *etc.* Ἀλλ' οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ὑπὲρ τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀράμενοι· ΟΥ ΜΑ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγόνων, κ. τ. λ., *Dém. pour la Couronne*, § 60. — *Voir Longin, Traité du Sublime, chap.* XVI.

Faillir, *faire banqueroute* (*decoquere, quo, xi*) χρεωκοπεῖν, ῶ, ήσω. —, *manquer de.* Il a failli mourir, παρὰ μικρὸν ἦλθεν ἀποθανεῖν, *Isocr.*

Faillite (*æris alieni rescissio, onis*) χρεωκοπία, ας, ἡ. Qui a fait faillite, χρεωκόπος, ου, ὁ.

Faim (*fames, is*) πεῖνα, ας, ἡ, *Plut.* λιμός, οῦ, ὁ, *Dém.* — canine, βουλιμία, ας, ἡ. Avoir faim (*esurire, io*) πεινᾷν, ῶ. Périr de faim, λιμῷ ἀπόλλυσθαι, υμαι, *Luc.* XV, 17. Heureux ceux qui ont faim et soif de la justice (*beati qui esuriunt et sitiunt justitiam*) μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, *Matth.* V, 6.

Faîne (*fagea glans, dis; fagina nux, nucis*) φηγινέα βάλανος ou ἄκυλος, ου.

Fainéant, e (*desidiosus, a, um*) ὀκνηρός, ά, όν, *Thuc.* ῥάθυμος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Fainéanter (*desidia languescere, sco*) ὀκνεῖν, *Thuc.* ῥαθυμεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Fainéantise (*desidia, æ*) ὄκνος, ου, ὁ· ἀργία, ας, ἡ· ῥαθυμία, ας, ἡ, *Dém.* Vivre dans la paresse et la fainéantise, ὄκνῳ καὶ ῥαθυμίᾳ συζῆν, ζάω.

Faire (*facere, cio, feci; agere, go, egi*) ποιεῖν, ῶ, ήσω· πράττειν, ττω, ξω· δρᾶν, δράω, δράσω, *Dém.* ☞ *Le verbe* faire *s'emploie de tant de manières, en notre langue, qu'on ne peut rapporter toutes les façons de parler où il entre; il faudra se régler sur les exemples suivants :* Faire bien ses affaires, εὖ πράττειν, ττω, ξω, *Dém.* Faites-moi l'amitié, le plaisir de... τοῦτό μοι χαρίζου, *Aristoph.* Faire un bâtiment, οἰκοδομεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* — du bien à quelqu'un, τινὰ εὐεργετεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* — grand cas, peu de cas de quelqu'un, πλείστου, ὀλίγου τινὰ τιμᾶν, ῶ, ήσω, *Arist.* — croire quelque chose à quelqu'un, ἀναπείθειν, θω, τινά τι, *Plut.* — défense, ἀπαγορεύειν, ω, σω, *Xén.* — don d'un cheval à quelqu'un, ἵππον τινὶ δωρεῖσθαι, οῦμαι, *Xén.* — ce qu'il faut faire, τὸ δέον, τὸ προσῆκον ποιεῖν, ou πράττειν, *Dém.* — une faute, ἁμαρτάνειν, νω*, *Dém.* — honneur, τιμᾶν, ῶ, ήσω, *Hom.* — un lit, κλίνην στρωννύναι, υμι*, *Xén.* — du mal à quelqu'un, τινὰ κακουργεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.* — le malade, νόσον προφασίζεσθαι, ομαι, *Dém.* — mention de quelqu'un, τοὔνομά τινος φθέγγεσθαι, ομαι, *Dém.* — une perte, ζημίαν πάσχειν, πάσχω*, *Synés.* — un pont, γεφυροποιεῖν, ῶ, *Polyb.* — un séjour de plusieurs années à Athènes, ou à Rome, διατρίβειν ἐτῶν οὐκ ὀλίγων ἐν ταῖς Ἀθήναις, ἢ ἐν τῇ Ῥώμῃ, *Hérod.* — un testament, διατίθεσθαι, τίθεμαι*, *Dém.* — voile vers Ténédos, ἐπὶ Τενέδου πλέειν, έω, εύσω, *Arr.* N'avoir que faire de dire une chose, οὐδὲν δεῖσθαι λέγειν, *Esch.* Ne faire que d'arriver, ἀρτίως ἐληλυθέναι. Ne faire que parler, ἀδιαλείπτως λέγειν, γω. Se faire à la fatigue, τὸ σῶμα πρὸς τοὺς πόνους ἐθίζειν, ίζω, ίσω, *Luc.* Ce jeune homme n'étudie pas autant qu'il faisait, οὐχ οὕτως σπουδάζει οὗτος ὁ νεανίας, ὡς τὸ πρίν. Il commence à faire jour (*diescit*) ἡμέρα διαφαύσκει, *Hér.* — à faire nuit (*noctescit*) νὺξ ἐπέρχεται, *Hom.* Aussitôt dit, aussitôt fait (*dictum ac factum*, Tér.) ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον· ἅμα ἔπος, ἅμα ἔργον. — Αὐτίκ' ἔπειθ' ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον, *Hom. Il.* XIX, 242. C'en est fait (*actum est*) πέπρωται, εἵμαρται· πέπρακται, τετέλεσται, *N. Test.* Un homme fait, τέλειος ἀνήρ, ἔρος-δρός, *Xén. Cyrop.*, *liv.* I.

Faire faire. *On peut remarquer, en général, sur* faire *suivi d'un* infinitif, *que cette forme de verbes doublement transitive* (*et que la langue hébraïque appelle* Hiphil) *se rendra assez facilement en grec par un verbe en* όω. Faire la guerre, πολεμεῖν, έω, ήσω· faire faire la guerre, πολεμοῦν, όω, ώσω. Aimer, φιλεῖν, έω, ήσω· faire aimer, φιλιοῦν, όω, ώσω. Achever, τελεῖν, έω, έσω· faire achever, τελειοῦν, όω, ώσω. J'ai donc résolu de vous faire connaître toute l'affaire, ἔδοξεν οὖν μοι πρός σε δηλῶσαι τὸ πᾶν, *Soph. Trach.* 373.

Faisable (*possibilis, e; licitus, a, um*) δυνατός, ή, όν, *Dém.* θεμιτός, ή, όν, *Plat.* Qui n'est pas faisable, ἀδύνατος, ἀθέμιτος, ου, ὁ, ἡ.

Faisan, *oiseau du* Phase (*phasianus*, i) φασιανός, οῦ, ὁ, *Athén.*

Faisceau (*fascis, is*, m.) φάκελλος, ου, ὁ, *Thuc.* Les faisceaux consulaires, ὑπατικαὶ ῥάβδοι, ων, *Plut.*

Faiseur, euse. Un faiseur de nouvelles (*famigerator, oris*) διαφημιστής, οῦ, ὁ· λογοποιός, οῦ, ὁ, *Dém.*

Fait (*factum, i*) πρᾶγμα, ατος, τό· πρᾶξις, εως, ἡ· ἔργον, ου, τό, *Dém.* Prendre quelqu'un sur le fait, ἐπ' αὐτοφώρῳ ἁλίσκειν, ω, τινά. De fait (*etenim*) καὶ γάρ. Si fait (*ignoscas velim*) συγχώρησόν μοι. En fait de (*quoad*) κατὰ τό. Tout à fait (*omnino, prorsus*) πάντως, *Plut.* ὅλως, *Dém* παντάπασιν, *Plat.*

Fait, e (*factus, a, um*) πεποιημένος, η, ον. — *Voyez* Faire.

Faîtage (*fastigium, ii*) κολοφών, ῶνος, ὁ.

Faîte (*culmen, inis; apex, icis*, m.) κορυφή, ῆς, ἡ, *Thuc.* τὸ ἀκρότατον, ου. Elever quelqu'un au faîte des grandeurs, εἰς τὸ μέγιστον ὕψους ἆραί τινα, *Hérod.*

Faîtière (*imbrex, icis*, c.) γεῖσσον, ου, τό, *Phavor.*

Faix (*pondus, onus, eris*) ἄχθος, βάρος, εος, τό· φόρτος, ου, ὁ, *Luc.* φορτίον, ου, τό, *Dém.* Plier sous le faix, ὑπὸ βάρους συνθλίβεσθαι, ομαι.

Falaise (*arenosus agger, eris*) ψαμμώδης λόφος, ου.

Falbala de soie (*serica fimbria, iæ*) σηρικὸν κράσπεδον, ου.

Fallace (*fallacia, æ*) παράκρουσις, εως, ἡ, *Dém.*

Fallacieusement (*doloso*) δολερῶς, πανούργως.

Fallacieux, euse (*fallax, acis*) πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* δολερός, ά, όν, *Xén.*

Falloir, il faut (*oportet*) χρή, δεῖ, προσήκει, *Dém.* Il faut bien nourrir ses soldats, ἀναγκαῖόν ἐστι στρατιώτας εὖ τρέφειν, *Dém.* Il me faut de l'argent (*pecunia mihi opus est*) ἀργυρίου δέομαι, *Isocr.* ἀργυρίου χρείαν ἔχω, *N. Test.* Peu s'en fallut qu'il ne fût tué (*parum abfuit quin occideretur*, Cic.) παρὰ μικρὸν ἦλθεν ἀποκτείνεσθαι. Il s'en est peu fallu que je ne tombasse (*parum abfuit quin caderem*) μικρὸν ἀπέλιπον τοῦ μὴ περιπεσεῖν, *Isocr.* Il s'en faut de beaucoup que je cherche à me justifier (*multum abest ut me defendere velim*) πολλοῦ δέω ἐγὼ ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολογεῖσθαι, *Plat.*

Falot (*laterna, æ*) δέλετρον, ου, τό· φανός, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Falot, e (*ineptus, a, um*) ἀνόητος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* μωρός, ά, όν, *Isocr.*

Falotement (*inepte*) ἠλιθίως, ἀνοήτως, *Dém.*

Falourde (*lignorum fascis, is, m.*) ξύλων φάκελλος, ου, ὁ.

Falsificateur (*adulterator, oris*) κιβδηλεύων, ουσα, *Plat.*

Falsification (*adulteratio, onis*) κιβδήλευμα, ατος, τό.

Falsifier la monnaie (*nummos adulterare, o, avi*) τὰ νομίσματα κιβδηλεύειν ou παρακόπτειν, πτω, ψω, *Arist.*

Fame (*fama, æ*) φήμη, ης, ἡ· φάμα, ας, *en dorien.*

Famé, ée. Etre bien *ou* mal famé (*bene vel male audire, io*) καλῶς ἢ κακῶς ἀκούειν, ω, σω ou σομαι, *Plut.*

Famélique (*famelicus, a, um*) πρόσπεινος, ου, ὁ,ἡ· ἀξύπεινος, ου, ὁ,ἡ, *Athén.*

Fameux, euse (*inclytus, a, um; famosus ne se prend qu'en mauvaise part*) κλυτός, ου κλειτός, ἡ, όν· περιβόητος, ου, ὁ,ἡ· περιλεσχήνευτος, ου, ὁ,ἡ, *Hér.*

Familiariser [Se avec quelqu'un (*aliquo familiariter uti, or*) οἰκείως, οἰκειότερον, οἰκειότατα χρῆσθαι, ῶμαι, τινί, *Dém.*

Familiarité (*familiaritas, atis*) οἰκειότης, ητος, ἡ· συνήθεια, ας, ἡ, *Dém.*

Familier, ère (*familiaris, e*) οἰκεῖος, α, ον, *Dém.* ἐπιτήδειος, α, ον, *Isocr.*

Familièrement (*familiariter*) οἰκείως, ἐπιτηδείως.

Famille (*familia, æ*) οἶκος, ου, ὁ· οἰκία, ας, ἡ· γένος, εος, τό, *Dém.* Un père, une mère de famille (*pater, mater familias*) οἰκοδεσπότης, ου, ὁ· οἰκοδέσποινα, ης, ἡ. Qui est d'une bonne famille, εὐγενής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Famine (*fames, is, f.*) λιμός, οῦ, ὁ. Il y aura des famines, des pestes, et des tremblements de terre, ἔσονται λιμοί, καὶ λοιμοί, καὶ σεισμοί, *Matth.* XXIV, 7. *On voit par un passage de Thucydide* (*liv.* II, § 54) *que les Athéniens eux-mêmes confondaient la prononciation des deux mots* λοιμός *et* λιμός· *ce qui est une preuve évidente que le mot* Ἀχαιοί *doit se prononcer, non pas* Achaïoï *ou* Achayoy, *mais, comme les Latins nous l'ont transmis*, Achæi. — *Voir à ce sujet notre* Dissertation sur la prononciation grecque.

Fanal (*fax, acis, f.*) φανός, οῦ, ὁ, *Luc.* λαμπάς, άδος, ἡ, *Athén.*

Fanatique (*fanaticus, a, um*) δεισιδαίμων, ονος, ὁ,ἡ· θεόληπτος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* ἔνθεος, ου, ὁ,ἡ· ἐκστατικός, ή, όν, *Bas.* Transport fanatique, οἶστρος, ου, ὁ.

Fanatisme (*fanaticus furor, oris*) δεισιδαιμονία, ας, ἡ· ἐνθουσιασμός, οῦ, ὁ· θεοληψία, ας, ἡ.

Fane, *terme de jardinage* (*folium, ii*) φύλλον, ου, τό, *Arist.*

Faner [Se (*marcescere, sco*) μαραίνεσθαι, ομαι, *Arist.* καταφθίνειν, ω, *Plut.*

Fanfare (*tubarum clangor, oris*) σάλπισμα, ἀγαλλίαμα, ατος, τό.

Fanfaron (*thraso, onis*) ἀλαζών, όνος, ὁ, *Xén. Cyrop.*, *liv.* II. πυργοπολυνίκης, ου, ὁ. — *Aristophane* (*Gren.* 993) *appelle un* soldat fanfaron (*gloriosus miles*

Plaute) σαλπιγγολογχυπηνάδης, ου, ὁ, *composé de* σάλπιγξ, trompette; λόγχη, lance; ὑπήνη, moustache.

Fanfaronnade (*inanis jactantia, iæ*) ἀλαζονεία, ας, ἡ, *Dém.*

Fange (*cœnum, lutum, i*) βόρβορος, ου, ὁ, *Dém.* πηλός, οῦ, ὁ, *Thuc.*

Fangeux, euse (*cœnosus, lutosus, a, um*) πηλώδης, βορβορώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plat.*

Fanon, *peau qui pend sous la gorge d'un bœuf* (*palearia, ium,* Colum.) ἡ τοῦ βοὸς ὑποδερίς, ίδος.

Fantaisie (*imaginandi vis*) φαντασία, ας, ἡ, *Arist.* — (*libido, inis*) ἐπιθυμία, ας, ἡ, *Plat.* Vivre à sa fantaisie, αὐτονομίᾳ χρῆσθαι, ῶμαι.

Fantasque (*morosus, a, um*) δυςάρεστος, δύςκολος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Humeur — (*morositas, atis*) δυςκολία, ας, ἡ· χαλεπότης, ητος, ἡ, *Isocr.*

Fantasquement (*morose*) δυςκόλως, *Dém.*

Fantassin (*pedes, itis*) πεζός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Fantastique (*commentitius, tia, tium*) φανταστικός, ή, όν.

Fantôme (*spectrum, i*) φάντασμα, ατος, τό, *Arist.* — (*inanis umbra, æ*) σκιά, ᾶς, ἡ. Un fantôme de gloire, κενοδοξία, ας, ἡ.

Faon, *pron.* fan (*hinnulus, i*) νεβρός, οῦ, ὁ, *Plut.* Une biche qui a faonné, ἔλαφος νεβροτόκος, ου, ἡ.

Faquin (*fatuus et nequam*) οὐτιδανός, οῦ, ὁ. Je mériterais à bon droit le titre de faquin, si..., ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην, εἰ..., *Hom. Il.* I, 293.

Farce (*farcimen, inis*) ἀλλᾶς, ᾶντος, ὁ, *Athén.*

Farce (*mimici joci, orum*) μιμικὸν δρᾶμα, ατος· μῖμος, ου, ὁ.

Farceur (*scurra, æ, m.*) γελωτοποιός, οῦ, ὁ· μῖμος, ου, ὁ.

Farcin (*equina scabies, ei*) ἱππικὴ ψώρα, ας.

Farcineux, euse (*scabiosus, a, um*) ψωραλέος, α, ον.

Farcir. Se farcir l'estomac de viandes (*se ingurgitare,* Cic.) ἐγγαστρίζεσθαι, ομαι, *Bas.* καταβροχθίζειν, ίζω, ίσω, *Luc.*

Farcisseur (*fartor, oris*) ἀλλαντοπώλης, ου, ὁ.

Fard (*pigmentum, i; fucus, i*) φῦκος, εος, τό, *Diosc.* φυκίον, ίου, τό, *Luc.* — pour rougir (*purpurissum, i*) ἀνδρείκελον, ου, τό, *Xén.* — pour blanchir (*cerussa, æ*) ψίμμυθος, ου, ὁ· ψιμμύθιον, ίου, τό, *Arist.* Un langage sans fard (*sincera verba, orum*) εἰλικρινὴς λόγος, ου, *Xén.*

Fardé, ée (*fucosus, a, um*) φυκιώδης, εος, ὁ,ἡ.

Fardeau (*onus, pondus, eris*) φόρτος, ου, ὁ, *Luc.* φορτίον, ίου, τό, *Dém.* βάρος, εος, τό· ἄχθος, εος, τό. — *Homère appelle une grosse pierre* ἄχθος ἀρούρης, *Odyss.* XX, 379, *et Batrachom.* 244.

Farder (*fucare, o*) φυκοῦν, όω, *Plut.*

Faribole (*nugæ, arum*) φλυαρία, ίας, ἡ, *Dém.* Dire des fariboles (*nugari, or*) φλυαρεῖν, ῶ, *Dém.*

Farine (*farina, æ*) — de froment, ἄλευρον, ου, τό, *Plat.* — d'orge, ἄλφιτον, ου, τό, *Dém.*

Farineux, euse (*farinaceus, a, um*) ἀλευριτικός, ή, όν, *Athén.*

Farouche (*ferus, a, um*) θηριώδης, εος, ὁ,ἡ, *Isocr.* Bête farouche (*fera bellua, æ*) θήρ, ηρός, ὁ· θηρίον, ου, τό, *Xén.* Qui a le regard farouche (*truculentus, a*) βλοσυρωπός, οῦ, ὁ· Γοργὼ βλοσυρῶπις, ιδος, ἡ, *Hom. Il.* XI, 36.

Fascicule (*fasciculus, i*) φακελλίδιον, ου, τό· δέσμη, ης, ἡ, *Athén.*

Fascination (*fascinatio, onis*) βασκανία, ας, ἡ, *Arist.*

Fascine (*lignorum fascis, is, m.*) ὕλης φάκελλος, ου, ὁ, *Thuc.*

Fasciner (*fascinare, no*) βασκαίνειν, νω, τινά, *Arist.*

Faséole *ou* phaséole (*phaseolus, i*) φασίολος, ου, ὁ.

Faste (*fastus, us*) ὑπεροψία, ας, ἡ· ὄγκος, ου, ὁ, *Isocr.*

Fastes. Les fastes consulaires (*fasti consulares,* Cic.) ὑπατικαὶ ἐφημερίδες, ων. R. ἡμέρα, jour.

Fastidieusement (*fastidiose*) ἀχθεινῶς, *Xén.*

Fastidieux, euse (*fastidiosus, a, um*) ἀχθεινός, ή, όν, *Xén.*

Fastueusement (*fastuose*) ὑπεροπτικῶς, *Xén.*

Fastueux, euse (*fastuosus, a, um*) ὑπεροπτικός, ή, όν, *Isocr.*

Fat (*fatuus, a*) ἀβέλτερος, ου, ὁ,ἡ· μωρός, ά, *Isocr.*

Fatal, e (*fatalis, e*) εἱμαρμένος, η, ον, *Plat.* — (*funestus, a, um*) ὀλέθριος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Fatalement (*fataliter,* Cic.) ἐπικήρως, *Isocr.*

Fatalité (*fatum, i*) εἱμαρμένη, πεπρωμένη, ης, ἡ, *Dém.* μοῖρα, ας, ἡ, *Isocr.* La fatalité a voulu que telle chose arrivât, εἵμαρτο ou ἐπέπρωτο τοῦτο γενέσθαι.

Fatidique (*fatidicus, a, um*) χρησμαγόρος, ου, ὁ· χρησμῳδός, οῦ, ὁ,ἡ.

Fatigant, e (*molestus, a, um*) ἐπίπονος, ου, ὁ,ἡ· χαλεπός, ή, όν, *Isocr.*

Fatigue (*fatigatio, onis*) κάματος, ου, ὁ· κόπος, ου, ὁ, *Xén.* Se faire à la fatigue, πονεῖν συνεθίζεσθαι, ομαι.

Fatigué, ée (*fessus, lassus, a, um*) κεκμηκώς, υῖα, ός· κοπωθείς, εῖσα, έν· ἀπειρηκώς, υῖα, ός, *Plat.*

Fatiguer (*defatigare, o*) καταπονεῖν, ἐνοχλεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Dém.*

Fatras (*farrago, inis*) πολυμιγία, πολυμιξία, ας, ἡ, *Plut.*

Fatuaire (*fanaticus, a*) ἔνθεος, ου, ὁ,ἡ.

Fatuité (*fatuitas, atis*) ἀβελτερία, ας, ἡ· μωρία, ας, ἡ, *Dém.*

Faubourg (*suburbium, ii*) προάστειον, ου, τό, *Den. Hal.*

Fauchage (*fœnisecium, ii*) χορτοκοπία, ας, ἡ.

Faucher un pré (*fœnum succidere, do*) τὸν χόρτον ὑποκόπτειν, πτω, ψω.

Faucheur (*fœniseca, æ,* m.) χορτοκόπος, ου, ὁ.

Faucheur (*phalangium opilio,* Cuv.) φαλάγγιον, ίου, τό.

Faucille (*falcula, æ*) δρεπάνιον, ίου, τό· θέριστρον ou θεριστήριον, ίου, τό, *Sept.*

Faucon (*falco, onis*) ἱέραξ, ακος, ὁ, *Arist.*

Fauconnerie (*accipitrum cura, institutio*) ἱερακοτροφία, ας, ἡ.

Fauconnier (*qui accipitres curat, instituit*) ἱερακοτρόφος, ου, ὁ.

Fauconnière (*bulgæ, arum*) ἱπποπῆραι, ῶν, αἱ.

Faufiler [Se avec quelqu'un (*in alicujus consuetudinem sese insinuare*) ὑποτρέχειν τινὰ καὶ θωπεύειν, *Elien.*

Faussaire (*falsarius, ii*) ψευδογράφος, ου, ὁ.

Faussement (*falso*) ψευδῶς, *Isocr.*

Fausse porte, ψευδόθυρον, ου, τό.

Fausser une clef (*clavem distorquere, eo*) τὴν κλεῖδα στρεβλοῦν, ῶ· διαστρέφειν, φω, ψω. — son serment (*pejerare, o*) ἐπιορκεῖν, ῶ, ήσω· ὅρκους περιφανέστατα ἐπιορκεῖν, *Dém.*

Fausset (*vox acutior*) ἰσχνοφωνία, ας, ἡ.

Fausset (*doliare veruculum, i*) ὁ τοῦ πίθου ὀβελίσκος, ου.

Fausseté (*falsitas, atis*) ψεῦδος, εος, τό, *Plat.* ψευδολογία, ας, ἡ, *Dém.*

Faute (*culpa, æ; delictum, i*) αἰτία, ας, ἡ· ἔγκλημα, ατος, τό, *Dém.* Rejeter la faute sur un autre, εἰς ἄλλον τὴν αἰτίαν τρέπειν, πω, ψω, *Plut.* τὸ ἔγκλημα εἰς ἄλλον μετάγειν, άγω, άξω, *Elien.* Paraître exempt de toute faute, πάσης τῆς αἰτίας ἐκτὸς φαίνεσθαι, ομαι, *Chrys.* — (*erratum, i; menda, æ*) σφάλμα, πταῖσμα, ατος, τό. — (*inopia, penuria, æ*) ἔνδεια, ἀπορία, ας, ἡ, *Dém.* Sans faute (*sine dubio*) ἀναμφιβόλως.

Fauteuil (*cathedra, æ*) καθέδρα, ας, ἡ, *Xén.*

Fauteur, trice (*fautor, trix*) σπουδαστικός, ή· τῆς κακίας συμβοηθός, οῦ, ὁ.

Fautif, ive (*mendosus, a, um*) πλημμελής, έος, ὁ,ἡ, *Plut.* — (*errori obnoxius, a, um*) ἁμαρτητικός, ή, όν.

Fauve (*fulvus, a, um*) πυῤῥός, φαιός, κιῤῥός, ά, όν. *On appelle* bêtes fauves, *les cerfs, daims, chevreuils,* etc., ἔλαφοι, δόρκες, δαρκάδες, κ. τ. λ.

Fauvette (*curruca, æ*) ὑπολωΐς, ΐδος, ἡ, *Théophr.*

Faux (*falx, cis*) ζάγκλη, ης, ἡ· δρέπανον, ου, τό, *Thuc.* Fait en forme de faux (*falcatus, a, um*) δρεπανοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Faux, fausse (*falsus, fictus, a, um*) ψευδής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.* πλαστός, ή, όν. Fausse couche (*abortivus partus, us*)

ἀμβλωθρίδιον, ίου, τό· ἔκτρωμα, ατος, τό, *Hipp.* Faux-fuyant (*effugium, ii*) ἀποφυγή, ῆς, ἡ, *Plut.* Faux semblant (*simulatio, onis*) προσποίησις, εως, ἡ, *Arist.* Accuser quelqu'un à faux (*aliquem falso accusare*) ἀδίκως τινὸς κατηγορεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Homme qui porte un faux nom, ψευδώνυμος ἀνήρ, *Nonn.* Faux apôtre, faux frère, faux prophète, faux sage, faux témoin, faux témoignage, *etc., s'expriment en mettant* ψευδο- *en tête du mot simple :* ψευδαπόστολος, ψευδάδελφος, ψευδοπροφήτης, ψευδόσοφος, ψευδομάρτυρ, ψευδομαρτύριον, κ. τ. λ.

Faveur (*favor, oris; gratia, æ*) εὐμένεια, ας, ἡ· χάρις, ιτος, ἡ, *Dém.* Accorder une faveur à quelqu'un, τινὶ χαρίζεσθαι, ομαι, *Xén.* Briguer la faveur de quelqu'un, τινὸς εὐνοίας ὀρέγεσθαι, ομαι, *Isocr.* Perdre son crédit et sa faveur, τῆς εὐνοίας καὶ χάριτος ἀποστερεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* Des lettres de faveur (*commendatitiæ epistolæ*) συστατικαὶ ἐπιστολαί, ῶν, *N. Test.* Avec l'aide et la faveur de Dieu (*juvante et favente Deo*) σὺν τῷ Θεῷ, *Xén.* Parler en faveur de quelqu'un (*alicujus causa dicere*) τινὸς χάριν, τινὸς ἕνεκα λέγειν, γω, ξω, *Dém.*

Favorable (*favorabilis, e; secundus, a, um*) φιλικός, ή, όν, *Arist.* εὔνους, ου, ὁ,ἡ· εὐνοϊκός, ή, όν· εὐμενής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Favorablement. Ecouter quelqu'un favorablement (*benigne, benevole aliquem audire, io*) εὐνοϊκῶς λέγοντός τινος ἀκούειν, ω, σω ou σομαι, *Dém.*

Favori, ite (*gratia pollens; dilectus, a*) πρόκριτος, ου, ὁ,ἡ· ἀγαπητός, ή, όν. Favori de Mars, Ἀρηΐφιλος, ου, *Hom.*

Favoriser quelqu'un (*alicui favere, eo*) εὐνοϊκῶς ἔχειν, ou προστίθεσθαί τινι, *Dém.* Favoriser le parti de Philippe, Φιλιππίζειν, ίζω, *Dém.*

Féal, ale (*fidelis, e*) πιστός, ή, όν. A nos amés et féaux, τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν καὶ πιστοῖς.

Fébricitant (*febricitans, antis*, Cels.) πυρέττων, ουσα, *Gal.* πυρεταίνων, ουσα, *Arétée.*

Fébrifuge (*adversus febres efficax, acis*) τῷ πυρετῷ ἐναντίος, α, ον.

Fébrile (*febrilis, e*) πυρεκτικός, ή, όν, *Gal.*

Fécale. Matière fécale (*oletum, i*, Pers.) σκώρ, σκατός, τό, *Aristoph.*

Fèces (*fæx*, plur. *fæces*) τρύξ, υγός, ἡ, *Plut.*

Féciaux (*feciales, ium*) εἰρηνοδίκαι, ῶν, οἱ, *Den. Hal.* σπονδοφόροι κήρυκες, ων, *Plut.*

Fécond, e (*fecundus, a, um*) εὔφορος, ου, ὁ,ἡ, *Hérod.* εὔκαρπος, ου, ὁ,ἡ· εὔτοκος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.* Terre féconde en grands hommes, γῆ μεγάλων ἀνθρώπων γενέτειρα, ας.

Féconder (*fecundare, o, avi*) εὔκαρπον ποιεῖν, ῶ.

Fécule (*pollen, inis*) ἄμυλον, ου, τό· παιπάλη, ης, ἡ, *Gal.*

Féculence (*sedimentum, i*) ὑπόστασις, εως, ἡ.

Fédération (*fœdus, eris*) σπονδή, ῆς, ἡ· συνθήκη, ης, ἡ, *Dém.*

Fédéré, ée (*fœderatus, a, um*) ὑπόσπονδος, ὁμόσπονδος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Fée (*fatidica, fatiloqua mulier*, Cic.) μάγος, ου, ἡ· φαρμακίς, ίδος, ἡ, *Luc.* Les enfants aiment les contes des fées (*pueri fabulis Milesio sermone consertis delectantur*, tiré du début d'Apulée) οἱ παῖδες ἥδονται τῶν μύθων τῶν Μιλησίων ἀκούοντες.

Féer, γοητεύειν, εύω· τερατεύεσθαι, ομαι, *Aristoph. Gren.* 859. — Féer *est un mot suranné, qui se disait autrefois en parlant de certains enchantements qu'on attribuait aux fées.*

Féerie (*præstigiæ, arum*) τερατεία, ας, ἡ, *Den. Hal.* γοήτευμα, ατος, τό, *Plut.*

Feindre (*fingere, go, xi; simulare, o, avi*) πλάττεσθαι, ομαι, *Plut.* προσποιεῖσθαι, οῦμαι, *Esch.* — d'être fou, μανίαν ὑποκρίνεσθαι, ομαι, *Luc.*

Feint, e (*fictus, simulatus, a, um*) πλαστός, ή, όν· προσποίητος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.* Une piété feinte, ὑπόκρισις, εως, ἡ. Homme d'une piété feinte et simulée, ὑποκριτής, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Feinte (*fictio, simulatio, onis*) προσποίησις, εως, ἡ, *Arist.* Piété feinte et simulée, ὑπόκρισις, εως, ἡ, *N. Test.*

Feintise. — *Voyez* **Feinte.**

Fêlé, ée (*tenui rima fissus, a, um*, Ov.) ὑπεσχισμένος, η, ον. Avoir le cerveau fêlé, παρακόπτειν, πτω, ψω.

Fêler (*tenui rima findere, do*) ὑποσχίζειν, ζω, σω. Se fêler, ὑποσχίζεσθαι, ίζομαι.

Félicitation (*congratulatio, onis*) σύγχαρμα, ατος, τό. Lettre de félicitation (*gratulatoria epistola*) συγχαρητική ou συγχαρτικὴ ἐπιστολή, ῆς.

Félicité (*felicitas, atis*) ὄλβος, ου, ὁ· εὐδαιμονία, εὐτυχία, ίας, ἡ, *Isocr.* — *Pour nous dépeindre la suprême félicité d'Agamemnon, rois des rois, Homère met dans la bouche de Priam ce vers* Rhopalique (*Voyez ce mot*) :

ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, μοιρηγενές, ὀλβιόδαιμον !

ô felix Atrida, fortunate, beatissime! *Il.* III. 182.

Féliciter quelqu'un de quelque chose (*aliquid alicui congratulari, or*) συγχαίρειν, ω, τινί τινος, *Dém.* συνήδεσθαι, ομαι, τινὶ τῆς εὐτυχίας, *Plut.*

Félon (*proditor, oris*) προδότης, ου, ὁ, *Dém.*

Félonie (*proditio, onis*) πρόδοσις, εως, ἡ· προδοσία, ας, ἡ, *Dém.*

Felouque (*phaselus, i*, Catull.) φάσηλος, ου, ὁ.

Fêlure (*tenuis fissura, æ*) ὑπόσχισμα, ατος, τό.

Femelle (*femella, femina, æ*) τὸ γύναιον, ου· ἡ γυνή, αικός· τὸ θῆλυ, εος· ἡ θήλεια, ας, *Dém.* Eléphant femelle, ὁ θῆλυς ἐλέφας, αντος.

Féminin (*femineus, femininus, a, um*) θῆλυς, εια, υ, *Plut.* Le genre féminin, θηλυκὸν γένος, εος, *Gramm.*

Féminiser. L'épigramme était autrefois du genre masculin, l'usage l'a féminisé, ἀρσενικῶς μὲν τὸ πρὶν Κελτιστὶ τὸ ἐπίγραμμα, νῦν δὲ θηλυκῶς προφέρεται.

Femme (*femina, æ; mulier, eris*) γυνή, αικός, ἡ, *Dém.* — (*uxor, oris; conjux, ugis*) γυνή, αικός, ἡ, *Dém.* ἄλοχος, ου, ἡ, *Plat.* παράκοιτις, ιδος, ἡ, *Luc.* Femme forte (*virago, inis*) ἀνδρίς, ίδος, ἡ, *Symm.* Femme de considération (*matrona, æ*) οἰκοδέσποινα, ης, ἡ, *Plut.* Se laisser gouverner par sa femme, γυναικοκρατεῖσθαι, οῦμαι. Mari qui se laisse gouverner par sa femme, (*uxorius*, Hor.) γυναικίας, ου, ὁ, *Luc.* Sage-femme (*obstetrix, icis*) ἀκεστρίς, ίδος, ἡ, *Hipp.* μαῖα, ας, ἡ, *Plat.* Prendre femme. — *Voyez* **Se Marier.**

Femmelette (*muliercula, æ*) γυνάριον, ου, τό· γύναιον, ου, τό, *Dém.* Femmelette nice, εὐηθικὸν γύναιον, ου.

Fémoral, e (*femoralis, e*) μηριαῖος, α, ον.

Fémur (*femur, oris*) μηρός, οῦ, ὁ· *plur* μηροί, ῶν, οἱ· ou μηρά, ῶν, τά, *Hom. Od.* III. 179.

Fenaison (*fœnisecium, ii*) χορτοκοπία, ας, ἡ.

Fendant. Faire le fendant, ἀλαζονεύεσθαι, ομαι, *Xén.*

Fendre (*findere, scindere, o*) τέμνειν, τέμνω*, σχίζειν, ίζω, *Xén.* Du bois aisé à fendre (*scissile lignum, i*) σχιστὸν ξύλον, *Théophr.* Se fendre (*dehiscere, sco*) ἀποχαίνειν, χαίνειν, ω, ανῶ, *Luc.*

Fenêtre (*fenestra, æ*) θυρίς, ίδος, ἡ· κλισιάς, άδος, ἡ, *Plut.* Petite fenêtre (*fenestella, æ*) θυρίδιον, ου, τό, *Plut.*

Fenil (*fenile, is*) χορτών, ῶνος, ὁ· χορτοδοχεῖον, ου, τό.

Fenouil (*anethum feniculum*, Linn.) μάραθρον, ου, τό. Fenouil sauvage, ἱππομάραθρον, ου, τό.

Fente (*rima, fissura, æ*) σχίζα, ης, ἡ· ὀπή, ῆς, ἡ· κλειθρία, ας, ἡ, *Luc.*

Féodal, ale (*les Grecs ne connaissaient pas les droits féodaux*) πελατικός, ή, όν.

Fer (*ferrum, i*) σίδηρος, ου, ὁ, *Plut.* — *pour le pluriel, Voyez* **Fers.** La rouille du fer (*ferrugo, inis*) ὁ ἰὸς τοῦ σιδήρου, *Diosc.* Une chaîne de fer, σιδηρᾶ ἅλυσις, εως, *Dém.* Un cœur de fer, σιδηροῦν σπλάγχνον, *Plut.* σιδηρόφρων, ονος, ὁ, ἡ, *Esch.* C'est le combat du pot de terre contre le pot de fer, *prov.* πρὸς λέοντα δορκάδες ἅπτουσι μάχην, *Suid.*

Férie, *jour de repos ou de fête* (*feriæ, arum*) σχολή, ῆς, ἡ· ἑορτή, ῆς, ἡ.

Férir (*ferire, io*) παίειν, ω· τύπτειν, πτω, ψω. Sans coup férir, ἀμαχητί.

Ferler les voiles (*vela contrahere, ho, xi*) τὰ ἱστία συστέλλειν, ω, ελῶ.

Fermage (*conductio, locatio, onis*) μίσθωσις, ἀπομίσθωσις, *Dém.*

Fermant, e. A jour fermant, à nuit fermante, ληγούσης ἡμέρας, νυκτός.

Ferme (*villa, æ*) κώμη, ης, ἡ· χωρίον, ίου, τό, *Dém.* αὐλή, ῆς, ἡ, *Den. Hal.* ἔπαυλις, εως, ἡ· ἐπαύλιον, ου, τό, *Plut.* Si ce n'est pas une chose honteuse aux Rhodiens de donner à ferme leurs péages, ce n'en est pas une à Hermocréon de les prendre à ferme (*si Rhodiis turpe non est portorium locare, nec Hermocreonti quidem turpe est conducere*, Cic.) εἰ τοῖς μὲν Ῥοδίοις οὐκ αἰσχρόν ἐστι τὸ ναῦλον μισθοῦν, οὐδὲ δὴ καὶ τῷ Ἑρμοκρέοντι αἰσχρὸν μισθοῦσθαι.

Ferme (*firmus, a, um*) βέβαιος, α, ον, *Dém.* Ferme dans sa résolution (*propositi tenax*) ἰσχυρογνώμων, ονος, ὁ,ἡ. Rendre ferme (*firmare, o, avi*) βεβαιοῦν, ῶ, ώσω, *Hérod.* Tenir ferme (*stare, o, steti*) ἀμετακινήτως ἔχειν, ω*, *Isocr.* Tenez ferme! courage! (*age, agite; macte, macti estote!*) ἄγε, ἄγετε! στῆθι, στῆτε! Terre ferme (*continens terra*) ἤπειρος, ου, ἡ, *Dém.*

Fermement (*firme, firmiter*) στερεῶς, βεβαίως, *Plat.*

Ferment (*fermentum, i*) ζύμη, ης, ἡ, *Plut.* Gardez-vous du ferment des Pharisiens (*cavete a fermento Pharisæorum*) προςέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, *Matth.* XVI. 6.

Fermentatif, ive (*fermento aptus, a, um*) ζυμωτικός, ή, όν.

Fermentation (*fermentatio, onis*) ζύμωσις, εως, ἡ, *Plat.* — (*æstus, us*) ἀνάζεσις, εως, ἡ· βρασμός, οῦ, ὁ, *Grég. Naz.*

Fermenté, ée. Du pain fermenté, ζυμίτης ἄρτος, ου, *Poll.* — non fermenté, ἄζυμος, ου, *Sept.*

Fermenter (*fermentescere, sco*) ζυμοῦσθαι, οῦμαι, *Hipp.* — (*effervescere, sco*) ἐκζέειν, έω· ἐκβράζεσθαι, ομαι, εἰς ἔρωτα, *Chrys.*

Fermer une porte (*januam claudere, do, si*) τὴν θύραν κλείειν, ω, *N. Test.* — l'entrée d'un port, τὸν λιμένα κλείειν, *Thuc.* — une lettre, ἐπιστολὴν σφραγίζειν, ίζω, *Diosc.* — la bouche à quelqu'un, κατασιγάζειν, άζω, τινά, *Hérod.* — les yeux (*connivere, veo, vi* ou *xi*) μύειν, ἐπιμύειν, ω, *Polyb.* Ne pas fermer l'œil de la nuit, ὅλην τὴν νύκτα ἀγρυπνεῖν. Sans fermer les yeux, ἀσκαρδαμυκτεί, *Xén. Cyrop. Liv.* I.

Fermeté (*firmitas, atis*) βεβαιότης, ητος, ἡ, *Arist.* — d'âme, de caractère, ἰσχυρογνωμοσύνη, ης, ἡ. Qui a cette fermeté (*propositi tenax*, Hor.) ἰσχυρογνώμων, ονος, ὁ,ἡ.

Fermeture (*claustrum, i*) κλεῖθρον, ου, τό, *Luc.*

Fermier, ère (*villicus, a*) ἀγρονόμος, ου, ὁ,ἡ. Fermiers généraux, *péagers* (*publicani, mancipes*) τελῶναι, ῶν, οἱ· ἐργολάβοι, ων, οἱ, *Plut.*

Féroce (*ferus, a, um*) θηριώδης, εος, ὁ,ἡ· ἄγριος, α, ον, *Isocr.* Bêtes féroces (*feræ belluæ*) θῆρες, ῶν, οἱ· θηρία, ων, τά, *Xén.*

Férocité (*feritas, atis*) τὸ θηριῶδες, καὶ ἄγριον, *Plat.* θηριωδία, ας, ἡ, *Arist.* ἀγριότης, ητος, ἡ, *Luc.*

Ferraille (*vetera ferramenta, orum*) γρυτάρια, ων, τά. Vendeur de vieille ferraille (*scrutarius, ii*) γρυτοπώλης, ῥωποπώλης, ου, ὁ, *Sept.*

Ferrailler (*digladiari, or*) διαξιφίζεσθαι, ομαι, τινὶ περί τινος, *Aristoph.*

Ferrailleur (*digladiator, oris*) μαχητικός, οῦ, ὁ.

Ferrant. Maréchal ferrant (*ferrarius faber, bri*) σιδηρεύς, έως, ὁ, *Poll.*

Ferré, ée (*ferratus, a, um*) σιδηρωθείς, εῖσα, έν. Eau ferrée, ἰῶδες ὕδωρ, ατος.

Ferrement (*ferramentum, i*) σιδήριον, ου, τό, *Thuc.*

Ferrer (*ferro munire, io*) σιδηροῦν, ῶ, ώσω, *Thuc.* — un cheval (*equum calceare, o*) τῷ ἵππῳ ὑποδήματα ἐμπηγνύναι, υμι.

Ferronnerie (*ferraria officina, æ*) σιδηρουργία, ας, ἡ, *Arist.*

Ferrugineux, euse (*ferrugineus, a, um*) ἰώδης, εος, ὁ,ἡ.

Ferrure (*ferrea compages, is*) σιδήρωμα, ατος, τό.

Fers (*vincula, orum; compedes, um*, f.) δεσμός, οῦ, ὁ· πέδη, ης, ἡ· ποδοκάκη, ης, ἡ, *Dém.* Mettre quelqu'un aux fers (*aliquem in vincula conjicere, io*) ἐμβάλλειν τινὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον, *Dém.* On lui mit les fers à un pied pendant cinq jours et cinq nuits, δέδεται ἐν τῇ ποδοκάκῃ τὸν πόδα πένθ' ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας, *Dém.*

..es fers d'un cheval, *fussent-ils, par catachrèse, d'or ou d'argent* (*equi soleæ*) τὸ τοῦ ἵππου ὑπόδημα, ατος, *Athén.*

..RTILE (*fertilis, e; ferax, acis*) εὔφορος, ου, ὁ,ἡ, *Hérod.* πολυφόρος, πολύκαρπος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.* Esprit fertile en inventions, πολυμήχανος, ου, *Hom. Il.* II. 173.

..RTILEMENT (*fertiliter, ubertim*) εὐφόρως, εὐπόρως, *Dém.*

..RTILISER la terre (*terram fecundare,*) τὴν γῆν εὔκαρπον ποιεῖν, ῶ.

..RTILITÉ (*ubertas, atis*) εὐφορία, ας, ἡ, ..en. *Hal.*

..RU, UE, *participe du verbe* FÉRIR.

..RULE (*ferula, æ*) νάρθηξ, ηκος, ὁ, *Xén.* ..άβδος, ου, ἡ, *Plut.*

..RVEMMENT (*ferventer*) ἐνθέρμως.

..RVENT, E (*fervens, entis*) ἔνθερμος, ου, ..,ἡ. Adresser à Dieu des prières ferventes, τῷ Θεῷ λιπαρῶς προςεύχεσθαι, ..μαι.

..RVEUR (*fervor, oris*) βρασμός, οῦ, ὁ· ζῆλος, ου, ὁ, *N. Test.*

..ESSE. Les fesses (*nates, clunes, ium,* f.) πυγαί, ῶν, αἱ, *Aristoph.* γλουτός, οῦ, ὁ, *Hér.* Un fesse-matthieu, κυμινοπρίστης, ου, ὁ.

..ESTIN (*convivium, ii; epulæ, arum*) συμπόσιον, ίου, τό, *Plut.* εὐωχία, ίας, ἡ, *Arist.* Festin public, δημοθοινία, ίας, ἡ. Donner un festin, εὐωχεῖν, ῶ, ήσω, *Hér.* ἑστιᾶν, ῶ, τινὰ ἤ τινας, *Dém.*

..ESTINER (*epulari, or*) εὐωχεῖσθαι, οῦμαι, *Xén.* ἑστιᾶσθαι, ῶμαι, *Plut.*

..ESTON (*sertum, i*) ἔγκαρποι στέφανοι, ων, *Vitr.*

..ÊTE (*festum, i*) ἑορτή, ῆς, ἡ, *Dém.* Jours de fête (*dies festi*) ἑορτώδης καιρός, οῦ, *Phil.*

..ÊTER (*festum agere, go*) ἑορτάζειν, άζω, *Isocr.* ἑορτὴν ἄγειν, γω, ξω, *Dém.* — un ami (*amicum laute excipere, io*) φίλον λαμπρῶς ξενίζειν, ίζω, *Dém.*

..ÉTIDE (*fœtidus, a, um*) δυςώδης, εος, ὁ,ἡ, *Luc.* βαρύοσμος, ου, ὁ,ἡ, *Diosc.*

..ÉTIDITÉ (*fœtor, oris*) δυςωδία, ας, ἡ, *Plut.* κακοσμία, ας, ἡ, *Poll.*

..ÉTU (*festuca, æ*) κάρφος, εος, τό, *Matth.* VI. 3. Pas même un fétu (*ne hilum quidem*) οὐδὲ γρύ, ou γρῦ, *Dém.*

FEU (*ignis, is*) πῦρ, υρός, τό, *Arist.* — *Les Grecs modernes se servent du mot* φωτιά, *dérivé de* φῶς, φωτός, τό, lumière. Allumer du feu (*ignem accendere, do*) τὸ πῦρ ἅπτειν, πτω, ψω, *Aristoph. Nuées,* 766. Il reconnut les ennemis à la multitude de leurs feux, τῷ πλήθει τῶν πυρῶν, *Xén. Cyrop. Liv.* IV. Feu follet, Πολυδεύκης, εος, ὁ.—sacré, ἐρυσίπελας, ατος, τό, *Gal.* — céleste, πρηστήρ, ῆρος, ὁ, *Arist.* Armes à feu, πυρίκτυπα ὅπλα, ων. Plein de feu (*igneus, a, um*) πυρινός, ή, όν, *Théophr.* ἔμπυρος, ου, ὁ,ἡ· πυρώδης, εος, ὁ,ἡ, *Diosc.* πυροειδής, έος, ὁ,ἡ, *Plat.* διάπυρος, ου, ὁ,ἡ. *Plut.* Un hameau de dix feux, δεκάφυλος κώμη, ης.

FEU, E (*functus, defunctus, a, um*) κάμων, οῦσα· κεκμηκώς, υῖα. Le feu roi, la feue reine, *ou* feu le roi, feu la reine, ὁ μακαρίτης βασιλεύς· ἡ μακαρῖτις βασίλισσα.

FEUILLAGE (*frondes, ium,* f.) φύλλα, ων, τά, *Arist.* Couvrir de feuillage (*frondibus conspergere, go*) φυλλοβολεῖν, ῶ, τινά, *Hér.*

FEUILLAISON. Le temps de la feuillaison, ἡ ὥρα ἡ φυλλοφόρος.

FEUILLE (*folium, ii*) φύλλον, ου, τό, *Arist.* — de vigne (*pampinus, i*) κλῆμα, ατος, τό, *Arist.* Du vin de deux, de trois, de quatre feuilles (*vinum binum, trimum, quadrimum,* Hor.) οἶνος διετής, τριετής, τετραετής, *Hér.* — de métal (*bractea, æ*) πέταλον, ου, τό. — de papier (*plagula, æ*) χάρτης, ου, ὁ.

FEUILLÉ, ÉE (*foliatus, a, um*) φυλλώδης, εος, ὁ,ἡ.

FEUILLET (*folium, ii*) φύλλον, ου, τό.

FEUILLETÉ, ÉE. Gâteau feuilleté (*foliacea placenta, æ*) πεταλώδης πλακοῦς, οῦντος.

FEUILLETER un livre (*librum evolvere, vo*) βιβλίον ἀνελίττειν, ίττω, ίξω, *Xén.*

FEUILLETTE, ἡμίνα, ης, ἡ· κοτύλη, ης, ἡ. — *Le P.* Lebrun, *dans son Dictionnaire français-latin, traduit le mot* feuillette *par ces mots grecs, écrits en caractères latins,* hemina *et* cotyla.

FEUILLU, UE (*foliosus, a, um*) πολύφυλλος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.*

FEUTRE (*coacta lana, æ*) πίλημα, ατος, τό. — (*pileus, pileum, i*) πῖλος, ου, τό· πιλίον, ου, τό, *Plut.*

Feutrer (*lanam constipare, o*) πιλεῖν, ῶ, ήσω.

Fève (*faba, æ*) κύαμος, ου, ὁ, *Plut.* Le roi de la fève, κυάμινος βασιλεύς.

Féverolle (*fabula, æ*, Plaut.) κυάμιον, ίου, τό.

Février (*februarius mensis*) ἀνθεστηριών, ῶνος, ὁ. — *Voyez le Tableau des mois.*

Fi! fi donc! (*apage!*) φεῦ! ἄπαγε!

Fiançailles (*sponsalia, ium*) μνήστευμα, ατος, τό· νύμφια, ίων, τά, *Chrys.*

Fiancé, ée (*sponsus, a*) νυμφίος, ου, ὁ· νύμφη, ης, ἡ, *Plut.*

Fiancer son fils *ou* sa fille (*filium vel filiam spondere, despondere, eo*) υἱὸν ἢ θυγατέρα ἐγγυᾷν, ῶ, τινί, *Hér.*

Fibre (*fibra, æ*) ἴς, ἰνός, ἡ, *Hipp.*

Fibreux, euse (*fibratus, a, um*) ἰνώδης, εος, ὁ,ἡ.

Fic (*marisca, æ*) σῦκον, ου, τό.

Ficeler (*funiculo colligare, o*) θωμίζειν, ίζω, ίξω.

Ficelle (*funiculus, i*) σχοινίον, ου, τό, *Plut.*

Fiche (*fibula, æ*) περόνη, ης, ἡ· στροφεύς, έως, ὁ.

Ficher un pieu en terre (*palum in terram figere, go, xi*) σκόλοπα εἰς τὴν γῆν πηγνύναι, υμι, *Xén.*

Fichu (*pectoralis fascia, æ*) στηθοδεσμίς, ίδος, ἡ.

Fictif, ive (*fictitius, a, um*) πλασματώδης, εος, ὁ,ἡ.

Fiction (*commentum, i*) πλάσις, εως, ἡ· πλάσμα, ατος, τό, *Grég. Naz.* Fiction de personnes (*personarum fictio, onis*, Quint.) προσωποποιΐα, ας, ἡ.

Fidéi-commis (*fidei commissum, i*) παρακαταθήκη, ης, ἡ.

Fidéjussion (*fidejussio, onis*) ἐγγύησις, εως, ἡ.

Fidèle (*fidelis, e; fidus, a, um*) πιστός, ή, όν· ἀληθής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Fidèlement (*fideliter*) πιστῶς, ἀληθῶς, *Dém.*

Fief, *terre qu'on tenait d'un seigneur dominant, à charge de foi et hommage* (*clientelare prædium, ii*) πελατικὸν χωρίον, ου.

Fieffé, ée. Un impudent fieffé (*insigniter impudens*, Cic.) ὑπεραναίσχυντος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Fiel (*fel, ellis*) χολή, ῆς, ἡ, *Plut.* La vésicule du fiel, ἡ χοληδόχος κύστις, εως. Une personne qui n'a point de fiel, ἄχολος, ου, ὁ,ἡ. Un tel état, ἀχολία, ας, ἡ, *Plut.*

Fiente (*stercus, oris*) κόπρος, ου, ἡ.

Fienter (*stercus edere, o*) ἐκκοπρίζειν, ίζω, ίσω.

Fier [Se à quelqu'un (*alicui fidere, confidere, do*) τινὶ πιστεύειν, ω, σω, *Dém.* Ne pas se fier à quelqu'un, ἀπίστως πρός τινα ἔχειν, ἔχω *.

Fier, ère (*superbus, a, um; ferox, ocis*) ἀγέρωχος, ου, ὁ,ἡ· ὑπερήφανος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* — de sa beauté, de ses richesses, ἐπὶ τῷ κάλλει, ἐπὶ τῷ πλούτῳ τετυφωμένος, ένη, *Luc.*

Fier-à-bras (*thraso, onis*) σαλπιγγολογχυπηνάδης, ου, ὁ, *Aristoph.* — *Voyez* **Fanfaron**.

Fièrement (*superbe, arroganter*) ἀγερώχως, ὑπερηφάνως, *Dém.*

Fierté (*superbia, arrogantia, æ*) ἀγερωχία, ας, ἡ· ὑπερηφανία, ας, ἡ, *Dém.* Une noble fierté dans le caractère (*magnanimitas, atis*) μεγαλοψυχία, ας, ἡ, *Arist.*

Fièvre tierce, quarte (*febris tertiana, quartana*) πυρετὸς τριταῖος, ου, *Diosc.* τεταρταῖος, ου, *Alex. Trall.* Accès de fièvre, παροξυσμός, οῦ, ὁ. Avoir la fièvre (*febricitare, o*) πυρέττειν, ττω, *Gal.* πυρεταίνειν, ω, *Arétée.*

Fiévreux, euse (*febriculosus, a, um*) πυρετώδης, εος, ὁ,ἡ.

Fifre (*militaris fistula, æ*) στρατιωτικὴ σύριγξ, γγος.

Figement (*coagulatio, onis*) πῆξις, εως, ἡ, *Arist.*

Figer (*coagulare, o*) πήσσειν, σσω, ξω, *Diosc.* Qui a la propriété de figer, πηκτικός, ή, όν.

Figue (*ficus, i ou us*, f.) σῦκον, ου, τό, *Dém.* — verte (*grossus, i*, c.) ὄλυνθος, ου, ὁ, *Théophr.* — fraîche (*novella, æ*) συκάς, άδος, ἡ, *Poll.* — sèche, ἰσχάς, άδος, ἡ· φιβαλέη, ης, ἡ, *Hésych.* Qui aime les figues, φιλόσυκος, ου, ὁ,ἡ. Cueillir des figues, συκάζειν, άζω, *Poll.*

Figuerie (*ficetum, i*) συκών, ῶνος, ὁ.

Figuier (*ficus, i ou us*, f.) συκῆ, ῆς,

ἡ, *Diosc.* Bois de figuier (*ficulneum lignum, i*) σύκινον ξύλον, ου, *Plut.* Figuier sauvage (*caprificus, i, f.*) ἐρινεός, οῦ, ὁ, *Théophr.* Son fruit, ἐρινεόν, οῦ, τό, *Arist.*

Figuratif, ive (*figurativus, a, um*) χαρακτηριστικός, ή, όν, *Gramm.*

Figurativement (*figurative*) χαρακτηριστικῶς.

Figure (*figura, æ*) σχῆμα, ατος, τό· τύπος, ου, ὁ, *Dém.* χαρακτήρ, ῆρος, ὁ, *Arist.* — de rhétorique, ῥητορικὸν σχῆμα, ατος· τρόπος, ου, ὁ. Prendre la figure d'une colombe, μεταβάλλειν μορφὴν εἰς περιστεράν, *Elien.* Avoir une jolie figure, τὴν ὄψιν εὐπρεπῶς ἔχειν, ἔχω, ἕξω.

Figuré, ée. Langage, sens figuré (*figuratus sermo, onis; tropicus sensus, us*) ἐσχηματισμένος λόγος, ου· τροπικὸς νοῦς, οῦ.

Figurément (*figurate*) τροπικῶς.

Figurer (*figurare, o*) σχηματίζειν, ίζω, ίσω, *Xén.* ἐκτυποῦσθαι, οῦμαι, *Isocr.* Figurer ou faire figure dans le monde (*nomen decusque gerere, ro, ssi*, Virg.) ἀγλαΐζεσθαι, ομαι, *Pind. Olymp.* I. Se figurer (*arbitrari, or*) ἡγεῖσθαι, οῦμαι, *Plat.* νομίζειν, ίζω, *Dém.*

Fil de lin (*lineum filum, i*) λίνον, ου, τό, *Plut.* Le fil d'une toile (*licium, ii*) μίτος, ου, ὁ, *Synés.* Dévider du fil (*filum deducere, co*) μηρύεσθαι, ομαι, *Luc.* Fil d'archal (*textile æs, æris*) νητὸς ὀρείχαλκος, ου. Donner le fil à un rasoir, ξύρον ἀκονᾶν, ῶ, *Luc.* Passer au fil de l'épée, ξιφοκτονεῖν, ῶ, ήσω. Le fil de l'eau, ἡ τοῦ ὕδατος καταδρομή, ῆς· τὸ τοῦ ποταμοῦ κάταντες. Je vais reprendre le fil de mon discours, ἤδη ἐπάνειμι εἰς ταῦτα, ἔνθεν ἐξέβην, *Xén.* ἐπανέρχομαι πάλιν, ὅθεν δεῦρο μετέβην, *Plut.*

Filament (*filum, i; fibra, æ*) ἴς, ἰνός, ἡ· θρίξ, τριχός, ἡ.

Filamenteux, euse (*fibrosus, a, um*) ἰνώδης, εος, ὁ,ἡ· τριχώδης, εος, ὁ,ἡ.

Filandière. Les sœurs filandières (*Parcæ, arum*) Κλωθώ, όος, ἡ, *la fileuse;* Λάχεσις, εως, ἡ, *celle qui règle le sort;* Ἄτροπος, ου, ἡ, *l'inflexible.*

Filandres (*fibræ, arum*) ἶνες, ῶν, αἱ.

Filandreux, euse (*fibrosus, a, um*) ἰνώδης, εος, ὁ,ἡ.

Filasse (*stupa, æ*) στύπη, στύππη, ης, ἡ.

File d'arbres (*arborum series, ordo, versus*) δένδρων συνέχεια, ας, ἡ· σειρά, ᾶς, ἡ· στίξ, ιχός, ἡ. Marcher en file, à la file, στείχειν, χω, ξω· στιχηδὸν πορεύεσθαι, ομαι. Disposer en file, στιχίζειν, ίζω, *Esch.* Serre-file (*extremi agminis ductor, oris*) οὐραγός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Filer de la laine (*lanam nere, eo, evi*) τὸ ἔριον κλώθειν, ω· νήθειν, ω, *Luc.* — le câble (*rudentem explicare, o*) τὸν χαλῶν ἐπιχαλᾶν, ῶ. — (*ordine procedere, do*) στείχειν, χω· στιχηδὸν πορεύεσθαι, ομαι. Faire filer, στειχίζειν, ίζω, *Esch.* Je suis persuadé qu'il filera doux, σαφῶς οἶδ' ὅτι ἡ ὀργὴ αὐτοῦ πεπανθήσεται, *Xén. Cyrop., liv.* IV.

Filet (*filum, i*) νῆμα, ατος, τό. Un filet de voix (*exilis vox, ocis*) λεπτοφωνία, ας, ἡ. Filet pour la pêche, la chasse (*rete, retia, n. casses, ium, m. plagæ, arum*) ἀμφίβληστρον, ου, τό, *Sept.* δίκτυον, ου, τό· γρίπος, ου, ὁ· γρῖφος, ὁ,τό· σαγήνη, ης, ἡ· ἄρκυς, υος, ἡ, *Xén.*

Fileuse (*netrix, icis*) κλώθουσα, ης, ἡ.

Filial, e, υἱϊκός, ή, όν. La piété filiale (*amor filii erga parentes*) ἡ στοργὴ τοῦ υἱοῦ εἰς τοὺς γονεῖς.

Filialement (*ut filium decet*) υἱϊκῶς.

Filiation (*origo, inis*) γένεσις, εως, ἡ. — Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαβίδ, υἱοῦ Ἀβραάμ, *Matth.* I, 1.

Filipendule (*spiræa filipendula*, Linn.) σπειραία, ας, ἡ.

Fille (*filia, æ*) θυγάτηρ, τέρος, *contr.* τρός, ἡ, *Dém.* — *Les Allemands disent* Tochter, *et les Anglais,* Daugther. Petite-fille (*neptis ex filio*) υἱωνή, ῆς, ἡ. (— *ex filia*) θυγατριδῆ, ῆς, ἡ, *Phil.* Belle-fille (*nurus, us*) νυός, οῦ, ἡ. — (*privigna, æ*) προγόνη, ης, ἡ, *Théophr.*

Fille, jeune fille (*puella, æ; virgo, inis*) κόρη, ης, ἡ· παρθένος, ου, ἡ, *Xén.* — nubile (*nubilis, viro matura*) ἐπίγαμος, ου, *Dém.* ἀκμαία, ας, *Luc.* πρὸς γάμον ου γάμου ὡραία, *Elien.* — sans dot (*indotata, æ*) ἄπροικος, ου, *Dém.* La mo-

destie d'une jeune fille (*virgineus pudor, oris; virginalis modestia, æ*) παρθενεία αἰδώς, όος-οῦς· παρθενικὴ σωφροσύνη, ης. Les filles de mémoire (*musæ, arum*) μοῦσαι, ῶν, αἱ, ἅτε τῆς Μνημοσύνης θυγατέρες. Fille de joie (*scortum, i*) πόρνη, ης, ἡ, *Luc.* XV, 30.

Fillette (*puella, puellula, æ*) χορίδιον, ου, τό, *Poll.* χοράσιον, ου, τό, *N. Test.*

Filleul, e (*spiritualis filius, a; filiolus, a*) πνευματικὸς υἱός, οῦ· πνευματικὴ θυγάτηρ, τέρος, *contr.* τρός.

Filoselle (*serica stupa, æ*) σηρικὴ στύπη, ou στύππη, ης.

Filou (*furax, acis*) φιλήτης, ου, ὁ· κλεπτικός, οῦ, *Aristoph.*

Filouter (*suffurari, or*) ὑποκλέπτειν, πτω, ψω, *Pand.*

Filouterie (*latrocinatio, onis*) κλοπή, ῆς, ἡ, *Luc.*

Fils (*filius, ii*) υἱός, οῦ, ὁ, *Dém.* υἱεύς, έως, ὁ, *Hom.* — aîné (*maximus*) πρεσβύτατος, ου. — le plus jeune (*minimus*) νεώτατος, ου. — légitime (*legitimus*) γνήσιος, ου. — adoptif (*adoptivus*) εἰςποίητος, ου, *Dém.* Fils unique, μονογενής, οῦ, *Plat.* Petit-fils (*nepos ex filio*) υἱωνός, οῦ. — (*ex filia*) θυγατριδοῦς, οῦ, ὁ, *Dém.* Beau-fils (*gener, eri*) γαμβρός, οῦ, ὁ, *Dém.* — (*privignus, i*) πρόγονος, ου, ὁ, *Bud.*

Filtrer une liqueur (*colare, percolare, o*) ἤθειν, ω· διϋλίζειν, ίζω, *Plut.*

Fin (*finis, is, c.*) τέλος, εος, τό· τελευτή, ῆς, ἡ· πέρας, ατος, τό· ὅρος, ου, ὁ, *Dém.* L'affaire touche à sa fin, πρᾶγμά ἐστι πρὸς τελευτήν, *Dém.* Mettre fin à son discours, τοῦ λόγου ἀποπαύεσθαι, ομαι, *Plat.* τὸν λόγον παύειν, *Xén.* καταπαύειν, *Luc.* Parler sans fin (*indesinenter loqui*) ἀδιαλείπτως λέγειν, γω, ξω. Enfin, à la fin (*tandem, denique*) τέλος, πέρας· τό τελευταῖον, τοτελευταῖον· τὰ τελευταῖα, τατελευταῖα· τὸ σύνολον, *Dém.*

Fin, ine (*tenuis, subtilis, e*) λεπτός, ψιλός, ή, όν, *Dém. Phal.* — (*callidus, a, um*) ἀγχίνους, ου, ὁ,ἡ, *Xén.* — (*eximius, a, um*) ἐξαίρετος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* De l'or fin (*aurum purum putumque*) ὄβρυζον, ου, τό. Qui a les yeux fins, l'ouïe fine, ὀξυδερκής, έος, ὁ,ἡ· ὀξυήκοος, ου, ὁ,ἡ.

Final, ale (*finalis, e*) τελικός, ή, όν. Il mourut dans l'impénitence finale, ἀμετανόητος ἐτελεύτησεν. — (*ultimus, extremus*) ὕστατος, ἔσχατος, η, ον· τελευταῖος, α, ον, *Plat.* La finale d'un mot (*ultima vocis syllaba*) ἡ λήγουσα· la pénultième, ἡ παραλήγουσα, *et* l'antépénultième, ἡ προπαραλήγουσα, ης, *Gramm.*

Finalement (*denique, demum*) τέλος, πέρας· τοτελευταῖον, τατελευταῖα· τὸ τελευταῖον, τὰ τελευταῖα, *Dém.*

Finance. Les finances de l'Etat (*ærarium, ii*) γαζοφυλάκιον, ίου, τό, *N. Test.* Le ministre *ou* surintendant des finances, ὁ γαζοφύλαξ, ακος. Aristide, après avoir administré les finances de la Grèce, mourut si pauvre, que le peuple fut obligé de marier ses filles, Ἀριστείδου, τοῦ τοὺς φόρους τάξαντος τοῖς Ἕλλησιν, τελευτήσαντος τὰς θυγατέρας ἐξέδωκεν ὁ δῆμος, *Esch. contre Ctésiph.*

Financer (*pecuniam suppeditare, o*) χρήματα παρέχειν, χω, ξω, *Xén.*

Financier (*qui pecuniam publicam tractat*) ὁ ἐπὶ τῶν δημοσίων χρημάτων.

Finasser (*vulpinari, or,* Varron) πανουργεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Il ne s'agit pas de finasser, ni de nager entre deux eaux, οὐκ ἔστιν ἀλωπεκίζειν, οὐδ' ἀμφοτέροις γίγνεσθαι φίλον, *Aristoph., Guêp.* 1280.

Finasserie (*astutia, æ*) πανουργία, ας, ἡ, *Dém.*

Finasseur, euse, *ou*

Finaud, e (*subdolus, a, um*) πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Finement (*astute, callide*) τεχνικῶς, πανούργως, *Dém.*

Finesse (*tenuitas, subtilitas, atis*) λεπτότης, ητος, ἡ· λεπτομέρεια, ας, ἡ. — *ingenii acumen, inis; calliditas, atis*) ἀγχίνοια, ας, ἡ· πανουργία, ας, ἡ. Avec finesse (*callide*) τεχνικῶς, πανούργως, *Dém.* Il n'y entend pas finesse, πάνυ εὐήθως ἔχει· κιθαρίζειν οὐκ ἐπίσταται, *Aristoph., Guêp., pag.* 236 *de notre Choix des auteurs dramatiques.*

Fini, ie (*finitus, definitus, a, um*) τελευτηθείς, εῖσα, έν· διωρισμένος, η, ον. — (*perfectus, absolutus, a, um*) τέλειος, α, ον· ἐντελής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.* Des ouvrages finis, exécutés par les plus habiles artistes, ἔργα τέχνῃ πεποιημένα δημιουργοῖς ἀρίστοις, *Dém.*

Finir son discours (*sermonem finire, io*) τὸν λόγον τελεῖν, έω, έσω, ou τελευτᾶν, ῶ, ήσω, *Dém.* — sa carrière, τὸν βίον καταλύειν, ω, σω. — *mettre la dernière main* (*elaborare, o*) ἐκπονεῖν, ῶ, ήσω, τί, *Thuc.* ἐξεργάζεσθαι, ομαι, τί, *Isocr.* — (*desinere, o*) λήγειν, γω, ξω. — en pointe, εἰς ἀκμὴν ἀπολήγειν, *Arist.* Mots qui finissent de même, τὰ ὁμοιοτέλευτα, ων.

Fiole (*ou mieux* Phiole) *Ce mot est tout grec*, φιάλα, ας, ἡ. — Φιάλαν ὡς εἴ τις ἀφνειᾶς ἀπὸ χειρὸς ἑλών, κ.τ.λ. *Pind.*, *Olymp.* VII.

Firmament (*firmamentum, i*) στερέωμα, ατος, τό. — *C'est par ce mot grec que les Septante ont traduit le* Raquiang *des Hébreux, Gen., chap.* I. — (*cœlum, i; cœli, orum*) οὐρανός, οῦ, ὁ, *Plat.*

Fisc (*fiscus, i; ærarium, ii*) γαζοφυλάκιον, ίου, τό.

Fiscal, e. Procureur fiscal, γαζοφύλαξ, ακος, ὁ.

Fissipède (*digitatus, a, um*) σχιζόπους, οδος, ὁ, ἡ.

Fissure (*fissura, æ*) σχίσις, εως, ἡ· σχίσμα, ατος, τό, *Luc.*

Fistule (*fistula, æ*) σύριγξ, ιγγος, ἡ. — lacrymale, αἰγίλωψ, ωπος, ὁ, *Pline.* R. αἴξ, αἰγός, chèvre, *et* ὤψ, œil; *vitium oculi, capris familiare.*

Fistuleux, euse (*fistulosus, a, um*) συριγγώδης, εος, ὁ, ἡ, *Eusèbe.*

Fixation (*compactio, onis*) πῆξις, εως, ἡ, *Chim.* — (*æstimatio, onis*) τίμησις, διατίμησις, εως, ἡ, *Dém.*

Fixe (*fixus, firmus, ratus, a, um*) βέβαιος, α, ον· ἀκίνητος, η, ον· κύριος, α, ον, *Dém.* Les étoiles fixes, ἀπλανεῖς ἀστέρες, ων, *Luc.*

Fixement. Regarder fixement le soleil (*fixis oculis solem intueri, eor*) εἰς τὸν ἥλιον ἀτενῶς ἀναβλέπειν, πω, ψω· ἀσκαρδαμυκτεί, *Xén.*

Fixer ses regards sur quelqu'un, *et non pas* fixer quelqu'un (*oculos in aliquem figere, go*) ἀτενῶς εἴς τινα ἀναβλέπειν, πω, ψω, ou ἀσκαρδαμυκτεί, *Xén.* Fixer les regards de quelqu'un (*alicujus oculos in se convertere,* Cic.) ὀφθαλμούς τινάς εἰς ἑαυτὸν καταστρέφειν, φω, ψω, *Lib.* Fixer le mercure, τὸν ὑδράργυρον συμπηγνύναι, πήγνυμι*. — les dépens d'un procès, τὸ τίμημα ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Fixité (*fixa natura, æ*) στερεότης, ητος, ἡ.

Flaccidité (*flacciditas, atis*) μάρανσις, εως, ἡ· μαρασμός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Flache (*asperitas, atis*) τραχύτης, ητος, ἡ.

Flacheux, euse, *en parlant d'une poutre* (*aspera trabs, trabis*) τραχεῖα δοκός, οῦ.

Flacon de verre (*vitrea phiala, æ*) ὑαλῆ φιάλη, ης, ἡ.

Flagellants, *nom de certains fanatiques qui se flagellaient en public,* 1260 *ans après J.-C.*, οἱ ἑαυτοὺς μαστιγούμενοι.

Flagellation (*flagellatio, onis*) μαστίγωσις, εως, ἡ.

Flageller (*flagellare, o*) μαστιγοῦν, ῶ, ώσω, *Dém.*

Flageolet (*acutior fistula, æ*) πλαγίαυλος, ου, ὁ. Jouer du flageolet, πλαγιαυλίζειν, ίζω. R. αὐλός, *fistula*, et πλάγιος, ία, *obliquus, a.*

Flagorner (*adulari, or*) θωπεύειν, ω, σω, τινά, *Esch.* κολακεύειν, ω, τινί, *Plut.*

Flagornerie (*adulatio, onis*) θωπεία, ας, ἡ· κολακεία, ας, ἡ, *Dém.*

Flagorneur, euse (*adulator, trix*) θώψ, ωπός, ὁ· κόλαξ, ακος, ὁ, *Arist.* κολακίς, ίδος, ἡ, *Plut.*

Flagrant. En flagrant délit (*in flagranti delicto*) ἐπ' αὐτοφώρῳ, *N. Test.*

Flair (*olfactus, us*) ὄσφρησις, εως, ἡ, *Diosc.*

Flairer (*olfacere, cio*) ὀσφραίνεσθαι, ομαι, τινός, *Xén.*

Flaireur de table, de cuisine (*cœnipeta, æ, m.*) παράσιτος, ου, ὁ, *Athén.*

Flambant, e (*inflammatus, a, um*) φλογώδης, εος, ὁ, ἡ.

Flambe (*iris germanica,* Linn.) Ἶρις, ιδος, ἡ.

Flambé, ée. C'est une affaire flambée (*actum est*) τετέλεσται.

Flambeau (*tæda, æ; fax, acis, f.*) λαμπάς, άδος, ἡ, *Athén.* δᾴς, δᾳδός, ἡ, *Phil.* — (*candelabrum, i*) λυχνοῦχος, ου, ὁ. Porte-flambeau (*tædifer, eri*) δᾳδοῦχος, ου, ὁ. Porter un flambeau devant quelqu'un (*alicui facem præferre, fero, tuli*) δᾳδουχεῖν, ῶ, τινί, *Arist.* Le flambeau de la guerre, de la sédition, τὸ τῆς ἔχθρας,

τῆς ἔριδος ἔναυσμα, ατος, *Hérod.* Le flambeau du jour, ὁ τῆς ἡμέρας φωστήρ, ῆρος· ὁ ἥλιος, ου. — de la nuit, ἡ σελήνη, ης.

Flamber (*ustulare, o*) φλέγειν, γω, ξω. — (*flagrare, o*) φλογίζειν, ίζω, *Sept.*

Flamberge. Mettre flamberge au vent (*gladium evaginare, o*) ξίφος ἐκ κολεοῦ ἕλκεσθαι, ομαι, *Hom. Il.* I. 194.

Flamboyant, **e.** Une épée flamboyante (*flammeus gladius, ii*) φλογίνη ῥομφαία, ας, *Gen.* III. 24.

Flamboyer (*rutilare, coruscare, o*) ἀστράπτειν, πτω, ψω, *Arist.* πυῤῥάζειν, άζω, *N. Test.*

Flamme (*flamma, æ*) φλόξ, ογός, ἡ, *Plut.* Petite flamme, φλόγιον, ου, τό, *Longin.* Couleur de flamme (*flammeus, a, um*) φλόγινος, η, ον. Jeter feu et flamme, βακχεύειν, εύεσθαι, *Longin*, § II.

Flammèche (*scintilla, scintillula, æ*) σπινθήρ, ῆρος, ὁ, *Arist.* σπινθηράκιον, ου, τό, *Grég. Nyss.*

Flanc (*latus, eris*) πλευρόν, οῦ, τό, *Diosc.* πλευρά, ᾶς, ἡ, *Plut.* En flanc, par le flanc, πλευρόθεν. Se battre les flancs, πλευροκοπεῖν, ῶ, *Soph.*

Flandrin (*longurio, onis*) ἐπιμήκης, εος, ὁ, *Hérod.*

Flanelle (*laneus pannus, i*) ἐριῶδες ῥάκος, εος.

Flanquer de tours les côtés (*turribus latera munire, io*) πύργοις τὰ πλευρὰ κρατύνεσθαι, ομαι, *Thuc.* — à quelqu'un un bon soufflet (*alapam alicui impingere, go*) τινὰ ῥαπίζειν, ίζω, ίσω, *Dém.*

Flasque (*languidus, a, um*) χαλαρός, ά, όν· ἄτονος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Flatter (*adulari, or*) κολακεύειν, ω, σω, τινί, *Plut.* θωπεύειν, ω, τινά, *Esch.* Qui flatte l'oreille par ses discours, ἡδυεπής, έος, ὁ,ἡ. Cessez de vous flatter vous-même, παῦσαι σαυτῷ χαριζόμενος. — quelqu'un d'un chimérique espoir (*aliquem inani spe lactare, o*) κενὴν ἐλπίδα τινὶ ὑποτείνειν, ω*, *Dém.*

Flatterie (*adulatio, onis*) θωπεία, ας, ἡ· κολακεία, ας, ἡ, *Dém.*

Flatteur, **euse** (*adulator, trix*) θώψ, ωπός, ὁ· κόλαξ, ακος, ὁ, *Arist.* κολακίς, ίδος, ἡ, *Plut.*

Flatteusement (*assentatorie*) θωπικῶς, κολακευτικῶς.

Flateux, **euse** (*flatulentus, a, um*) πνευματώδης, εος, ὁ,ἡ· πνευματωτικός, ή, όν· φυσώδης, εος, ὁ,ἡ, *Gal.*

Flatuosité (*conclusus spiritus, us*) πνευμάτωσις, εως, ἡ· φύσημα, ατος, τό.

Fléau à battre le blé (*flagellum, i*) μάστιξ, ιγος, ἡ. — d'une balance (*scapus, i*) στύλος, ου, ὁ. — du genre humain (*pestis, is*) λυμεών, ῶνος, ὁ, *Isocr.* — d'Homère, Ὁμηρομάστιξ, ιγος, *surnom de Zoïle.*

Flèche (*sagitta, æ*) τόξευμα, ατος, τό· ἰός, οῦ, ὁ· βέλος, εος, τό, *Dém.* Lancer des flèches, τοξεύειν, ω, σω, *Dém.* Habile à lancer des flèches, τοξότης, ου, ὁ· τοξεύειν ἀγαθός, οῦ, *Elien.* Etre percé de flèches, κατατοξεύεσθαι, ομαι, *N. Test.* Ne sachant plus de quel bois faire flèche (*nescius quo se verteret*, Cic.) ἀπορῶν ποῖ τράποιτο. *Xén. Cyrop.*, *liv.* III.

Fléchir les genoux (*genua flectere*) γονυπετεῖν, γονυκλινεῖν, ῶ, ήσω· γόνατα κάμπτειν, πτω, ψω. — par ses prières la colère de quelqu'un (*alicujus iras precibus permulcere, eo*) ταῖς εὐχαῖς ὀργῆς τινα καταπραΰνειν, ω, νῶ, *Plut.* ὀργήν τινος παύειν, *Isocr.* Homme opiniâtre, qui ne sait ce que c'est que de fléchir (*pertinax, cedere nescius*) δύσπειστος, ου· αὐθάδης, εος, *Arist.* Cyrus fit fléchir sous son autorité les Assyriens, les Lydiens, etc. ὁ Κῦρος κατεστρέψατο τοὺς Ἀσσυρίους, Λυδούς, κ.τ.λ. *Xén. Cyrop.* *liv.* I.

Fléchissement (*flexio, onis*) χαμπή, ῆς, ἡ· κάμψις, εως, ἡ, *Plut.*

Fléchisseur. Muscles fléchisseurs, καμπτικοὶ μυῶνες, *Anat.*

Flegmagogue (*pituitam purgans*) φλεγμαγωγός, ου, ὁ,ἡ.

Flegmatique (*pituitosus*, Cic.) φλεγματικός, ή, όν.

Flegme, *ou mieux* **Phlegme** (*pituita, æ*) φλέγμα, ατος, τό, *Gal.* — *Ce mot grec dont la* R. *est* φλέγειν, brûler, *se prend dans Homère pour un incendie*, Il. XXI, 337.

Flegmon (*inflammatus tumor*) φλεγμονή, ῆς, ἡ.

Flegmoneux, euse, φλεγμονώδης, εος, ὁ,ἡ. R. φλέγω, je brûle.

Flétrir la réputation de quelqu'un (*infamiam alicui inurere, ro, ssi*) τὸ ὄνειδός τινι προςτρίβεσθαι, ομαι, *Plut.*

Flétrir [Se, *en parlant des fleurs, de la beauté, etc.* (*marcescere, sco*) μαραίνεσθαι, ομαι, *Arist.* καταφθίνειν, ω, *Plut.* Une fleur qui ne se flétrit pas, ἀμάραντον ἄνθος, εος.

Flétrissure (*marcor, oris*) μαρασμός, οῦ, ὁ· φθίσις, εως, ἡ· σηπεδών, όνος, ἡ, *Diosc.* — (*inusta macula, æ*) στίγμα, ατος, τό, *Plut.* καυστήρ, ῆρος, ὁ, *Luc.*

Fleur (*flos, oris*, m.) ἄνθος, εος, τό, *Arist.* — de l'âge, ἀνθοῦσα ἀκμή, ῆς, *Isocr.* Qui est à la fleur de l'âge, ἀκμάζων, ουσα, *Dém.* Une guirlande de fleurs (*serlum, i*) στέφανος, ου, ὁ, *Plut.* στέμμα, ατος, τό, *Thuc.* Cueillir des fleurs, ἀνθολογεῖν, ῶ. Une collection de fleurs (*florilegium, ii*) ἀνθολογία, ας, ἡ. Fleur de farine (*pollen, inis*) σεμίδαλις, εως, ἡ. La fleur, *l'élite*, ἄωτον, ου, τό, *Pind.* I. *Od. Olymp.* A fleur d'eau, de terre (*strictim, carptim*) λίγδην, ἐπιλίγδην, *Luc.*

Fleuraison (*florum generatio, onis*) ἄνθησις, εως, ἡ· ἄνθημα, ατος, τό.

Fleurdelisé, ée (*liliis interstinctus, a, um*) κρίνοις διασπαρείς, εῖσα, έν.

Fleurer, *répandre, exhaler une odeur.* Cela fleure comme un baume (*hoc balsamum redolet*) ἀπόζει τοῦτο βαλσάμου, *Diosc.*

Fleuret (*præpilatus gladius, ii*) βεβυσμένον ξίφος, εος.

Fleurette (*flosculus, i*) ἀνθήλιον, ίου, τό, *Diosc.* Conter des fleurettes, ἐρωτικῶς συνομιλεῖν, ῶ· ὑποκορίζεσθαι, ομαι· ὀαρίζειν, ίζω, *Hom.*

Fleuri, ie (*floridus, a, um*) ἀνθηρός, ά, όν, *Luc.* εὐανθής, έος, ὁ,ἡ, *Plat.* Un orateur fleuri, ὁ τὴν λέξιν ἀνθίζων, *Den. Hal.*

Fleurir (*florere, eo; florescere, sco*) ἀνθεῖν, ῶ, ήσω, *Arist.* ἀκμάζειν, άζω, άσω, *Hér.* Lorsqu'Athènes florissait, *ou* était florissante, ὅτε ἤκμαζον Ἀθῆναι.

Fleurissant, e. Les prés fleurissants (*florentia prata, orum*) ἀνθηρὰ λιβάδια, ων. — *Voyez* Florissant, e.

Fleuriste (*florum studiosus, a*) φίλανθος, ου, ὁ,ἡ.

Fleuron (*flosculus, i*) ἀνθήλιον, ου, τό, *Diosc.*

Fleuve (*fluvius, i*) ποταμός, οῦ, ὁ, *Dém.* L'embouchure d'un fleuve (*fluvii ostium, ii*) ποταμοῦ στόμα, ατος, τό, *Arist.* εἰςβολή, ῆς, ἡ, *Paus.*

Flexibilité (*flexibilitas, atis*) εὐκαμψία, ας, ἡ.

Flexible (*flexibilis, e*) καμπτός, ή, όν. Qui a l'esprit flexible (*docilis, e*) εὐάγωγός, οῦ, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Flexion (*flexio, onis*) κάμψις, εως, ἡ· καμπή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Flibustier (*maritimus prædo, onis*) πειρατής, οῦ, ὁ, *Plat.* Exercer le métier de —, πειρατεύειν, ω, σω, *Sept.*

Flocon de laine, de soie (*floccus, i*) γνάφαλον ou κνάφαλον, ου, τό· κροκίς, ίδος, ἡ, *Plut.* Petit flocon (*flocculus, i*) κροκίδιον, ου, τό. Des flocons de neige, αἱ νιφάδες, ων, *Hom. Il.* III, 222.

Floraison. — *Voyez* Fleuraison.

Floraux. Les jeux floraux (*floralia, ium*) τὰ ἀνθεστήρια, ων.

Flore. La flore Atlantique, Ἀτλαντικὴ ἀνθολογία, ας.

Florissant, e. Un empire très-florissant (*florentissimum imperium, ii*) μακρᾶ τῇ δόξῃ διαπρέπουσα ἀρχή, ῆς, *Elien.*

Flot (*fluctus, us*) κῦμα, ατος, τό, *Luc.* κλύδων, ωνος, ὁ, *Hom.* Une mer agitée par les flots (*fluctuosum mare, is*) κυματώδης θάλαττα, ης, *Arist.* Flots de courtisans, κολάκων ὄχλος, ου.

Flottable (*navigationi aptus, a, um*) πλευστικός, ή, όν.

Flottage. Du bois de flottage (*fluctivagum lignum, i*) ἐπινηχόμενον ξύλον, ου.

Flottant, e. Une île flottante (*erratica insula, æ*) πλανητὴ νῆσος, ου. Des bâtons flottants, ἐπιπλέοντα φρύγανα, ων. Esprit flottant et irrésolu (*animo fluctuans*) τῇ ἀπορίᾳ ἐχόμενος, *Hérod.*

Flotte (*classis, is*) στόλος, ου, ὁ· ναυτικόν, οῦ, τό, *Dém.* Equiper une flotte, στόλον παρασκευάζειν, άζω, *Dém.* Le commandement d'une flotte, ναυαρχία, ας, ἡ, *Arist.*

Flotté, ée. Du bois flotté (*fluctivagum lignum*) ἐπινηχόμενον ξύλον, ου.

Flottement (*undulationis motus, us*) κυματώδης κίνησις, εως, ἡ.

Flotter (*fluctuare, o; fluctuari, or*) κυμαίνω, ομαι, *Plut.* κυματοῦσθαι, οῦμαι, *Thuc.* Il flotte entre la crainte et l'espérance (*spemque metumque inter dubius*, Virg.) ἐλπίδος καὶ δέους μέσος ἵσταται.

Fluctuation (*fluctuatio, onis*) κύμανσις, εως, ἡ· κυμάτωσις, εως, ἡ, *Strab.*

Fluctueux, euse (*fluctuosus, a, um*) κυματώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Fluer (*fluere, o, xi*) ῥέειν, έω, εύσω, *Xén.*

Fluet, ette (*delicatus, a, um*) ἁβρός, τρυφερός, ά, όν, *Arist.*

Flueurs (*fluores*, pl. m.) ῥοή, ῆς, ἡ· ῥεῦσις, εως, ἡ, *Méd.*

Fluide (*fluidus, a, um*) ῥυτός, ή, όν, *Théophr.* ῥοώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Fluidité (*fluiditas, atis*) τὸ ῥευστόν, ῥευστικόν, οῦ.

Flute (*tibia, æ*) αὐλός, οῦ, ὁ. — traversière (*obliqua fistula, æ*) πλαγίαυλος, ου. Un joueur de flûte (*tibicen, inis*, m.) αὐλητής, οῦ, ὁ, *Luc.* αὐλῳδός, οῦ, ὁ, *Athén.* Jouer de la flûte traversière, πλαγιαυλίζειν, ίζω.

Fluté, ée. Qui a une voix flûtée (*modulate canens*) ἡδύφωνος, ου, ὁ,ἡ.

Fluter (*tibia canere, o, cecini*) αὐλεῖν, ῶ· *et plus souvent* (*merum bibere*) ζωροποτεῖν, ῶ.

Fluviatile (*fluviatilis, fluvialis, e*) ποτάμιος, α, ον, *Diod. Sic.*

Flux de la mer (*maris æstus, us*) κλύδων, ωνος, ὁ, *Plat.* πλημμύρα, ας, ἡ, *Plut.* — de sang, δυςεντερία, ας, ἡ. — de ventre, διάῤῥοια, ας, ἡ. — de paroles inutiles, λογοδιάῤῥοια, ας, ἡ.

Fluxion (*fluxio, onis*) ἐπιφορά, ᾶς, ἡ, *Méd.*

Fluxionnaire (*fluxionibus obnoxius, ia*) ῥευματικός, κή, *Méd.*

Fœtus (*fœtus, us*) ἔμβρυον, ου, τό, q.d. ἐν τῇ γαστρὶ βρύον.

Foi (*fides, ei*) πίστις, εως, ἡ, *Dém.* Un seul Seigneur, une seule foi, un seul baptême, εἷς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα, *Paul, Ephés.* IV, 5. Digne de foi, ἀξιόπιστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Agir de bonne foi, πιστῶς διοικεῖν, ῶ, τί, *Dém.* Ajouter foi à quelqu'un, πίστιν ποιεῖσθαί τινι, *Plut.*

Foie (*jecur, coris* ou *cinoris*, n.) ἧπαρ, ατος, τό, *Gal.*

Foin (*fœnum, i*) χόρτος, ου, ὁ, *Xén.* Grenier à foin (*fœnile, is*) χορτών, ῶνος, ὁ· χορτοδοκεῖον, ου, τό.

Foire (*nundinæ, arum*) ἐμπόριον, ίου, τό, *Thuc.* — (*ventris profluvium, ii*) διάῤῥοια, ας, ἡ, *Gal.*

Fois. Une fois, deux fois, trois fois, quatre fois, cinq fois, *etc.* (*semel, bis, ter, quater, quinquies*, etc.) ἅπαξ, δίς, τρίς, τετράκις, πεντάκις, *et ainsi de suite.* Cent fois, ἑκατοντάκις. Mille fois, χιλιάκις. Dix mille fois, μυριάκις. Plusieurs fois, πολλάκις. Peu de fois, ὀλιγάκις. Combien de fois? ποσάκις; Tant de fois, τοσάκις. Toutes les fois que, ὁσάκις. A la fois, tout à la fois, ἅμα, ἐν ταὐτῷ.

Foison [A (*abundanter*) ἀφθόνως, περισσῶς, *Isocr.*

Foisonner (*abundare, o, avi*) εὐπορεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* περισσεύειν, ω, τινός, *N. Test.*

Fol ou **Fou**, *fém.* **folle** (*insanus, a, um*) μανικός, ή, όν· ἄφρων, παράφρων, ἔκφρων, ονος, ὁ,ἡ, *Isocr.* Un fol amour, ἐρωτομανία, ίας, ἡ. Etre fou d'une personne, ὑπεραγαπᾶν, ῶ, τινά, *Hérod.*

Folatre (*lascivus, a, um*) παιδιώδης, εος, ὁ,ἡ.

Folatrer (*jocari, or*) παίζειν, συμπαίζειν, ζω, ξω, τινί, *Plat.*

Folatrerie. Par folâtrerie (*lascive*) παιδιωδῶς, παιγνιωδῶς.

Foliacé, ée (*foliaceus, a, um*) φύλλινος, η, ον.

Foliaire, *terme de botanique*, φυλλικός, ή, όν.

Foliation (*foliatio, onis*) φύλλωσις, εως, ἡ.

Folichon, onne (*lascivus, a, um*) παιγνιώδης, εος, ὁ,ἡ.

Folie (*insania, æ*) μανία, ας, ἡ, *Dém.* Folie amoureuse, ἐρωτομανία, ας, ἡ. Il en est venu à un tel point de folie (*eo dementiæ pervenit*) εἰς τοῦτο μανίας ἦλθεν, *Isocr.* C'est le comble de la folie

(*extrema hæc est amentia*) ὑπερβολὴ τῆς μανίας ἐστὶ τοῦτο, *Dém.*

Folio. Un livre in-folio, in-quarto, δίπτυχον, τετράπτυχον βιβλίον, ου.

Foliole (*foliolum, i*) φυλλάριον, ίου, τό.

Follement (*stulte*) ἠλιθίως, ἀνοήτως, *Dém.*

Follet, ette (*lascivus, a, um*) παιγνιώδης, εος, ὁ,ἡ. Poil follet (*lanugo, inis*) ἴονθος, ου, ὁ· λάχνη, ης, ἡ· χνοῦς, οῦ, ὁ, *Poll.* Feu follet, Πολυδεύκης, εος, ὁ. Esprits follets (*lemures, um*) μορμῶνες, ων, *Xén.*

Follicule (*folliculus, i*) κεράτιον, ίου, τό, *Gal.* θυλάκιον, ίου, *Diosc.*

Fomentation (*fomentum, i*) θαλπτήριον, ίου, τό.

Fomenter (*fovere, eo*) ἀναθάλπειν, πω, ψω, *Bas.* — des séditions, στασιάζειν, άζω. — l'espoir de quelqu'un, τινὸς ἐλπίδα τρέφειν, φω, θρέψω.

Foncé, ée. Une couleur foncée (*saturatus color, oris*) βαθὺ χρῶμα, ατος.

Foncer sur l'ennemi (*in hostes irrumpere, po, rupi*) πολεμίοις ἐφορμᾷν, ῶ, *Plut.*

Foncier, ère. Rente foncière (*solarium vectigal, alis*) χωριτικὸς δασμός, οῦ.

Foncièrement (*penitus*) ἐνδοτέρω, ἐνδοτάτω.

Fonction (*functio, onis*) ἐπιτελείωσις, εως, ἡ. — (*munus, eris*) ἔργον, ου, τό, *Dém.* Remplir une fonction publique, τέλος τελεῖν, ῶ, έσω· λειτουργίαν λειτουργεῖν, ῶ, ήσω.

Fond (*fundus, i; ima pars, artis*) βένθος, εος, τό, *Grég. Naz.* βύθος, ου, ὁ· πυθμήν, ένος, ὁ, *Athén.* Une mer sans fond, ἄβυσσος, ου, ἡ· ἀνερμάτιστος θάλασσα, ης, ἡ, *Phil.* Couler un vaisseau à fond (*navem demergere, go, si*) τὴν ναῦν καταποντίζειν, ίζω, ίσω, *Matth.* Détruire une ville à fond, *ou* de fond en comble (*urbem funditus evertere, to, ti*) τὴν πόλιν ἄρδην ἀνατρέπειν, πω, ψω, *Esch.* εἰς τέλος καταφθείρειν, ω, *Dém.* παντάπασιν ἀναιρεῖν, ῶ, *Isocr.* Faire fond sur quelqu'un (*alicui fidere, confidere, fido*) τινὶ πιστεύειν, ω, *Dém.* — Voyez Fonds.

Fondamental, ale (*fundamentalis, e*) θεμελιώδης, εος, ὁ,ἡ· θεμελιακός, ή, όν.

Fondamentalement (*fundamentali modo*) θεμελιωδῶς, θεμελιακῶς.

Fondant, e (*dissolvendo aptus, a, um*) διαλυτικός, ή, όν, *actif;* διαλυτός, ή, όν, *passif.*

Fondateur, trice (*fundator, conditor, trix*) θεμελιωτής, οῦ, ὁ· κτίστωρ, ορος, ὁ, *Athén.* κτιστής, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Fondation (*fundatio, onis*) θεμελίωσις, εως, ἡ. Depuis la fondation de Rome, ἀπὸ τῆς Ῥώμης κτισθείσης.

Fondement (*fundamentum, i*) θεμέλιον, ου, τό, *Thuc.* θέμηλον, θέμεθλον, *Hom.* Jeter les fondements (*fundamenta jacere, io*) τὰ θεμέλια καταβάλλεσθαι, ομαι, *Thémist.*

Fonder (*fundare, o, avi*) κτίζειν, ίζω, ίσω· θεμελιοῦν, ῶ, ώσω, *N. Test.* C'est vous qui, dès le commencement, ô Seigneur, avez fondé la terre, σύ, κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, *Ps.* CII, 26.

Fonder [Se sur quelque chose (*aliqua re niti, or*) τινὶ ἐπισκήπτεσθαι, ομαι, *Dém.*

Fonderie (*conflatorium, ii*) χωνευτήριον, ου, τό. — (*conflatura, æ*) χωνεία, ας, ἡ, *Suid.*

Fondeur (*conflator, oris*) χωνευτής, οῦ, ὁ. — d'or, χρυσοχόος, όου, ὁ.

Fondre les métaux (*metalla liquare, o*) τὰ μέταλλα χωνεύειν, ω. — de l'or, χρυσοχοεῖν, ῶ, ήσω. — de la cire, κηρὸν τήκειν, κω, *Gal.* Se fondre (*liquescere, sco*) ἀνατήκεσθαι, τήκομαι, *Plut.* Il fond de jour en jour (*tabescit in dies*) καθ' ἡμέραν τήκεται. Fondre en larmes, δάκρυα ἀφιέναι, ἵημι *, *Dém.*

Fondre sur l'ennemi (*in hostes irruere, o*) ἐφορμᾷν, ῶ, τῷ πολεμίῳ, *Plut.* πρὸς πολεμίους, *Xén.*

Fondrière (*lacuna, æ*) τέλμα, ατος, τό, *Aristoph.* τέναγος, εος, τό, *Plut.*

Fonds de terre (*agri fundus, i*) ἀγρός, οῦ, ὁ, *Dém.* χωρίον, ου, τό, *Arist.* Des biens-fonds, *ou* immeubles (*res immobiles*, Digest.) ὑποστατικά, ou ἀκίνητα, ων, τά. Fonds, *capital* (*pecuniæ summa, æ*) ἀργυρίου κεφάλαιον, ου, τό, *Dém.* Un grand fonds d'esprit (*magna*

vis ingenii) ἀγχίνοια, ας, ἡ, *Longin.*

Fondu, ue. De l'airain fondu (*liquefactum æs, æris*) κεχωνευμένος χαλκός, οῦ. Cette maison est fondue (*hæc domus evanuit*) φρούδη αὕτη ἡ οἰκία, *Eur.*

Fongosité (*fungus, i*) μυκητότης, ητος, ἡ· μύκης, ητος, ὁ, *Diosc.*

Fongueux, euse (*fungosus, a, um*) μυκητώδης, εος, ὁ,ἡ.

Fontaine (*fons, fontis*, m.) πηγή, ῆς, ἡ, *Plut.* κρήνη, ης, ἡ, *Dém.* Comme une fontaine (*fontis instar*) κρουνηδόν. Eau de fontaine (*aqua fontana*) πηγαῖον ou κρηναῖον ὕδωρ, ατος, *Athén.*

Fontainebleau *ou* fontaine-belle-eau (*fons bellaqueus*) Καλλιῤῥόη, ης, ἡ, *nom d'une fontaine d'Athènes.*

Fontainier ou **Fontenier** (*aquilex, egis*, m.) ὁ τῶν πηγῶν ἐπιστάτης, ου.

Fonte de métaux (*metallorum conflatura, æ*) ἡ τῶν μετάλλων χωνεία, ας, ἡ, *Suïd.* — des neiges (*nivium resolutio, onis*) ἡ τῶν νιφάδων ἀνάλυσις, εως.

Fonticule (*fonticulus, i*) πηγήδιον, ου, τό, *Suïd.*

Fonts baptismaux (*lustrales fontes, ium*) βαπτιστήριον, ου, τό.

For. Le for intérieur (*internum forum, i*) τὸ συνειδός, ότος· συνείδησις, εως, ἡ, *Dém.*

Forain, aine. Marchand forain (*circumforaneus mercator, oris*) περιαγοραῖος ἔμπορος, ου· ἀγύρτης, ου, ὁ, *Suïd.*

Forban (*maritimus prædo, onis*) πειρατής, οῦ, ὁ, *Plat.* Exercer le métier de forban, πειρατεύειν, ω.

Forçat (*coactus remex, igis*) ἄκων ἐρέτης, ου· ἀκούσιος ἐλατήρ, ῆρος.

Force (*vis*, plur. *vires, ium.* — *Le mot latin* vis, *dérivé d'*ἴς, *n'a point de datif au singulier; ainsi, pour rendre cette phrase :* opposer la force à la force, *ce serait un barbarisme de dire :* opponere vim vi, *il faudrait dire :* vim vi repellere) δύναμις, εως, ἡ· ἰσχύς, ύος, ἡ· ἴς, ἰνός, ἡ· βία, ας, ἡ· κράτος, εος, τό· ἐνέργεια, ας, ἡ, κ. τ. λ. A force ouverte, βιαίως. Prendre quelqu'un de force, τινὰ βιάζειν ou βιάζεσθαι, ομαι. A toute force, *ou* absolument, παντελῶς. Selon ses forces, *ou* de toutes ses forces (*pro viribus*) κατὰ δύναμιν, ou καδδύναμιν. Il a force amis, force argent, πολλῶν φίλων, ἢ χρημάτων περισσεύει. A force de prières, πολλὰ λισσόμενος. Emporter une ville de vive force, τὴν πόλιν κατὰ κράτος αἱρεῖν, ῶ, *Isocr.*

Forcé, ée (*coactus, a, um*) ἀναγκασθείς, βιασθείς, εῖσα, έν, *Isocr.*

Forcément (*per vim; invitus, a*) βιαίως, ἀκουσίως· ἄκων, ουσα, *Isocr.*

Forcené, ée (*furibundus, a*) παρακεκινηκώς, υῖα, *Plat.* Etre forcené, ἑαυτοῦ ἐξίστασθαι.

Forceps (*forceps*, c.) λαβίς, ίδος, ἡ.

Forcer quelqu'un à faire *ou* de faire quelque chose (*cogere, cogo, coegi aliquem facere aliquid* ou *ut aliquid faciat*) ἀναγκάζειν, άζω, άσω, τινὰ ποιεῖν τι, *Dém.* — à faire la paix (— *ad pacem*) βιάζεσθαι, ομαι, τινὰ παρὰ τὴν εἰρήνην, *Dém.*

Forces (*forfices, icum*, f.) ψαλίς, ίδος, ἡ, *plur.* ψαλίδες, ων, αἱ.

Forer (*forare, o*) τρυπᾶν, ῶ, ήσω, *Luc.*

Forestier, ère (*silvaticus, a, um*) ὑλαῖος, α, ον.

Foret (*terebra, æ*) τρύπανον, ου, τό, *Athén.*

Forêt (*silva, æ*) ὕλη, ης, ἡ, *Xén.* νάπος, εος, τό· δρυμός, οῦ, ὁ, *Strab.*

Forfaire à son honneur (*pudorem violare, o*) τὴν αἰδῶ παραβαίνειν, ω.

Forfait (*flagitium, ii*) κακουργία, ας, ἡ· ἀσέβημα, ατος, τό, *Dém.*

Forfante (*Ital.* furfante) ἀλαζών, όνος, ὁ, *Xén.* ἀλαζονοχαυνοφλύαρος, ου.

> Εἰ δέ τινες σκώπτουσιν ἀλαζονοχαυνοφλύαροι. *Archestr. cité par Athén.* I.

Forfanterie (*vaniloquentia, æ*) ἀλαζονεία, ας, ἡ, *Dém.*

Forge (*ferraria fabrica, æ*) σιδηρουργία, ας, ἡ· σιδηρεῖον, ου, τό, *Arist.*

Forger du fer (*ferrum cudere, do*) σίδηρον ἐργάζεσθαι, ομαι, *Arist.* — des mensonges (*mendacia fingere, go*) ψεύδη πλάττειν, ττω, *Dém.*

Forgeron (*ferrarius faber, bri*) σιδηρεύς, έως, ὁ, *Poll.* χαλκεύς, έως, ὁ.

Forgeur de nouvelles (*famigerator*, Plaut.) μυθοπλάστης, ου, ὁ, *Dém.* —

de calomnies (*delator, oris*) συκοφάντης, ου, ὁ, *Dém.*

Forligner (*degenerare, o*) νοθεύεσθαι, ομαι, *Luc.*

Formaliser [Se de quelque chose (*aliqua re offendi, or*) σκανδαλίζεσθαι, ομαι, *N. Test.*

Formalité. Observer les formalités (*constitutas formulas sequi, or*) νομικοῖς τρόποις ἕπεσθαι, ομαι.

Format d'un volume (*libri forma, æ*) βιβλίου σχῆμα, ατος, τό.

Formation (*conformatio, onis*) πλάσις, εως, ἡ· σχηματισμός, οῦ, ὁ.

Forme (*forma, figura, æ; species, ei*) μορφή, ῆς, ἡ· ὄψις, εως, ἡ· εἶδος, εος, τό· ἰδέα, ας, ἡ, *Isocr.* Argumenter en forme, τεχνικῶς συλλογίζεσθαι, ομαι. Ne faire une chose que pour la forme (*perfunctorie agere*) πρὸς ἀφοσίωσιν ποιεῖν τι, παρέργως, ἀμελῶς, *Isocr.*

Formel, elle. En termes formels (*conceptis verbis*) διαῤῥήδην, *Esch.*

Formellement (*expresse*) ῥητῶς, διαῤῥήδην, *Esch.*

Former (*formare, conformare, o, avi*) μορφοῦν, τυποῦν, ῶ, ώσω· σχηματίζειν, ίζω, *Phil.* — des vœux, εὔχεσθαι, ομαι, *Xén.* — à la vertu, τινὰ παιδεύειν, ω, τὴν ἀρετήν, *Esch.* εἰς τὴν ἀρετήν, *Xén.*

Formidable (*formidabilis, e*) φοβερός, ά, όν, *Isocr.*

Formule (*formula, æ*) γραμματεῖον, ου, τό.

Fornicateur (*fornicator, oris*) πόρνος, ου, ὁ, *N. Test.*

Fornication (*fornicatio, onis*) πορνεία, ας, ἡ.

Forniquer (*fornicari, or*) πορνεύειν, ω.

Fors ou Hors (*præter, præterquam*) πλήν, πλὴν ἤ. — *Voyez* Hors *ou* Excepté.

Fort (*propugnaculum, i*) φρούριον, ίου, τό, *Thuc.* ἐπιτείχισμα, ατος, τό, *Dém.* Dans le fort de l'hiver, ἀκμάζοντος χειμῶνος.

Fort, *devant un adjectif.* Fort riche, fort puissant (*ditissimus, potentissimus, a, um*) πλουσιώτατος, δυνατώτατος, η, ον.

Fort, e (*fortis, e; potens, entis*) δυνατός, ή, όν· ἰσχυρός, ά, όν. Femme forte (*virago, inis*) ἀνδρίς, ίδος, ἡ, *Symmaq.* Tête forte, ἰσχυρογνώμων, ονος, ὁ, ἡ. A combien plus forte raison? πόσῳ μᾶλλον; Se faire fort (*spondere, eo*) ἐγγυᾶσθαι, ῶμαι, *Dém.*

Fortement (*fortiter, valide*) ἰσχυρῶς, σφόδρα, *Dém.*

Forteresse (*arx, arcis*) ἀκρόπολις, εως, ἡ, *Isocr.* φρούριον, ου, τό, *Thuc.*

Fortifiant, e (*corroborando aptus, a, um*) βριῶν, ῶσα, ῶν.

Fortification (*munitio, onis; munimentum, i*) ὀχύρωμα, ατος, τό· ἐπιτείχισμα, ατος, τό, *Dém.*

Fortifier (*firmare, o, avi; munire, io, ivi*) βριᾶν, ῶ· κρατύνεσθαι, ομαι· περιτειχίζειν, ίζω, *Thuc.* Le mal se fortifie de jour en jour (*malum in dies ingravescit*) τὸ κακὸν καθ' ἡμέραν βαρύνεται.

Fortuit, e (*fortuitus, a, um*) τυχηρός, ά, όν· τυχών, οῦσα, όν, *Dém.*

Fortuitement (*fortuito*) τυχηρῶς, τυχόντως, τυχόν, *Isocr.*

Fortune (*fortuna, æ*) τύχη, ης, ἡ, *Dém.* Heureuse ou malheureuse —, εὐτυχία ἢ δυςτυχία, ας, ἡ, *Isocr.* A la bonne fortune! ἀγαθῇ τύχῃ! *Xénoph. Cyrop., liv.* IV. — *Le mot* τύχη, fortune, *ne se trouve pas dans Homère; ce qui est une preuve qu'il est d'une origine plus récente. L'exclamation de Xénophon,* ἀγαθῇ τύχῃ, *fait partie d'une inscription que nous avons lue sur la porte d'un ancien hôtel-de-ville d'Agde, et que nous allons transcrire ici :*

FORTUNATE
INFORTUNATE
ΑΓΑΘΟΤΥΧΗΝ
ADVOLATO

Remarquons seulement qu'au lieu de dire ἀγαθῇ τύχῃ ADVOLATO, accourez à la bonne fortune, *les anciens habitants d'Agde ont préféré réunir ces deux mots grecs, pour donner à leur cité maritime un nom d'un* heureux augure, *en l'appelant* Ἀγαθοτύχη, ης.

Fortuné, ée (*fortunatus, a, um*) εὐδαίμων, ονος, ὁ, ἡ· εὐτυχής, έος, ὁ, ἡ, *Dém.*

Les Iles Fortunées, *les Canaries* (*fortunatæ insulæ*) εὐδαίμονες νῆσοι, ων, αἱ. — *Voyez* Félicité.

Forum (*forum, i*) ἀγορά, ᾶς, ἡ, *Dém.*

Forure (*terebratio, onis*) τρύπησις, εως, ἡ.

Fosse (*fossa, fovea, æ; scrobs, bis, c.*) τάφρος, ου, ἡ· ταφρεία, ας, ἡ· διωρυχή, ῆς, ἡ, *Dém.* ὄρυγμα, ατος, τό, *Xén.* Basse-fosse (*subterraneus carcer, eris*) ὑπόγειος φυλακή, ῆς. Creuser une fosse, ταφρεύειν, ω. Vieillard sur le bord de la fosse (*capularis senex, silicernium*) τυμβογέρων, οντος, *Eur.*

Fossé. Entourer une place d'un fossé (*castellum fossa circumdare, do, dedi*) τὴν τάφρον τῷ φρουρίῳ περιβάλλεσθαι, ομαι, *Xén.*

Fossette (*fossula, æ*) ὀρυγμάτιον, ίου, τό. — de la joue (*malæ lacuna, æ*) ἡ τῆς παρειᾶς κοιλότης, ητος.

Fossile (*fossilis, e*) ὀρυκτός, ή, όν, *Diosc.*

Fossoyer (*fodere, circumfodere, io*) ταφρεύειν, περιταφρεύειν, ω, σω· περισκάπτειν, πτω, ψω· περιορύττειν, ττω, ξω, *Théophr.*

Fossoyeur (*fossor, oris*) σκαπτήρ, ὀρυκτήρ, ῆρος, ὁ, *Phil.* — (*vespillo, onis*) ἐνταφιαστής, οῦ, ὁ, *Sept.*

Fou. — *Voyez* Fol, folle.

Foudre (*fulmen, inis*) κεραυνός, οῦ, ὁ, *Arist.* L'oiseau qui porte la foudre, κεραυνοφόρος οἰωνός, οῦ. Montagnes souvent frappées de la foudre, Ἀκροκεραύνια ὄρη, ῶν. Etre embrasé par la foudre, κατακεραυνοῦσθαι, οῦμαι. Frapper de la foudre, κεραυνοβολεῖν, ῶ· κεραυνοῦν, ῶ, *Plut.*

Foudroiement (*fulminatio, onis*) κεραύνωσις, εως, ἡ.

Foudroyant, e (*fulminans, antis*) κεραυνοβόλος, ου, ὁ, ἡ.

Foudroyé, ée (*fulmine percussus, a, um*) κεραυνόβολος, ου, ὁ, ἡ.

Foudroyer (*fulminare, o, avi*) κεραυνοβολεῖν, ῶ· κεραυνοῦν, ῶ, ώσω, *Plut.*

Fouet (*flagrum, flagellum, i*) μάστιξ, ιγος, ἡ· αἰκία, ας, ἡ. Marques des coups de fouet (*vibices, icum, f.*) ἡ σμώδιξ ου σμώδιγξ, *Hom.* αἱμάλωψ, ωπος, ὁ, *Gal.* Esclave digne du fouet (*verbero, onis*) μαστιγίας, ίου, ὁ, *Plut.*

Fouetté, ée. Etre fouetté du vent, de la pluie, de la grêle (*vento, imbre, grandine verberari, or*) ἀνέμῳ, ὄμβρῳ, χαλάζῃ τύπτεσθαι, τινάσσεσθαι, ομαι. Ce n'est que de la crême fouettée, τοῦτο ἀνεμώλιόν ἐστι.

Fouetter un enfant (*puerum virgis cædere, do*) τὸν παῖδα μαστιγοῦν, ῶ, ώσω, *Dém.* — un cheval, τὸν ἵππον μαστίζειν, ίζω, ίξω, *Plut.*

Fouetteur (*plagosus, a*) πληγώδης, εος, ὁ, ἡ.

Fougère (*filix, icis, f.*) πτερίς, ίδος, ἡ. Que ne suis-je la fougère! *etc.* ἐγὼ πτερὶς μὲν εἴην, *imité d'Anacréon.*

Fougue (*impetus, us; ardor animi*) ὁρμή, ῆς, ἡ· οἶστρος, ου, ὁ. Se mettre en fougue, entrer en fougue, διὰ θυμὸν φέρεσθαι, ομαι, *Arist.*

Fougueux, euse (*impetuosus, a, um*) ὁρμητικός, ή, όν· ῥαγδαῖος, α, ον, *Plut.*

Fouille (*terræ fossio, onis*) ὄρυξις, εως, ἡ, *Suïd.* ὀρυχή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Fouiller, *creuser la terre* (*terram fodere, io*) σκάπτειν, πτω, ψω· ὀρύττειν, ττω, ξω. — un voleur (*furem excutere, tio, ssi*) τὸν φῶρα ἀναζητεῖν, ῶ. — dans l'antiquité (*antiqua revolvere, vo*) τὰ παλαιὰ γράμματα ἐρευνᾷν, ῶ, ήσω. — dans les replis de sa conscience, τὴν συνείδησιν ἐξετάζειν, άζω, *Isocr.*

Fouine (*mustela foïna, Cuv.*) ἰκτίς, ίδος, ἡ, *Arist.*

Fouir (*terram fodere, io*) σκάπτειν, πτω, ψω· ὀρύττειν, ττω, ξω. L'action de fouir (*fossio, onis*) ὄρυξις, εως, ἡ, *Suïd.* ὀρυχή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Foulant, e. Pompe foulante, πιέσιμος σιφών, ῶνος.

Foule (*turba, æ*) τύρβη, ης, ἡ· ὄχλος, ου, ὁ, *N. Test.* — *multitude, tant de personnes que de choses* (*multitudo, inis*) πλῆθος, εος, τό, *Dém.* Avoir une foule d'occupations (*plurimis negotiis distineri, eor*) πραγμάτων ἀφθόνως ἔχειν, ἔχω. Confondu dans la foule, ἐν τοῖς πολλοῖς λαθών, όντος. En foule, à la foule, σωρηδόν, *Hérod.*

Fouler aux pieds (*conculcare, o, avi*) καταπατεῖν, ῶ, ήσω, *Thuc.* — le peuple, l'accabler d'impôts (*populum tributis*

obruere, o) μείζονα εἰςφορὰν τῷ δήμῳ προςτάττειν, ττω, ξω, *Isocr*. Se fouler le pied (*pedem sibi oblidere, do*) τὸν πόδα στρέφειν, φω, ψω, *Hér*.

Foulerie (*fullonica, æ*) γναφεῖον, ou κναφεῖον, ου, τό, *Hér*.

Foulon (*fullo, onis*) γναφεύς, ou κναφεύς, έως, ὁ, *Aristoph*. Métier de foulon (*ars fullonica*) γναφευτική, ou κναφευτικὴ τέχνη, ης, ἡ. L'exercer, γναφεύειν, ou κναφεύειν, ω, *Aristoph*. Chardon à foulon (*dipsacus fullonum*, Linn.) γναφική, ou κναφικὴ ἄκανθα, ης, *Diosc*.

Foulque, *ou* Poule d'eau (*fulica, æ*) κέπφος, ου, ὁ· κήξ, ηκός, ἡ· αἴθυια, ας, ἡ, *Arist*.

Foulure (*contusio, onis*) θλάσις, εως, ἡ· θλάσμα, ατος, τό, *Diosc*.

Four (*furnus, i*) ἴπνος, ου, ὁ, *Aristoph*. κλίβανος, ου, ὁ, *Hér*. Pain cuit au four (*furnaceus panis*) κλιβανίτης, ἰπνίτης ἄρτος, ου, ὁ, *Athén*.

Fourbe (*fraudulentus, a, um*) πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ· δολερός, ά, όν· ἀπατηλός, ή, όν, *Xén*. Agir en fourbe, πανουργεῖν, ῶ, ήσω.

Fourber (*perfide agere*) παραχρούειν, ω, τινά, *Plat*.

Fourberie ou **Fourbe** (*fraus, dolus, fallacia*) ἀπάτη, ης, ἡ· δόλος, ου, ὁ· παράκρουσις, εως, ἡ, *Dém*.

Fourbir des armes (*arma polire, io*) ὅπλα λεαίνειν, ἁβρύνειν, ω.

Fourbisseur (*armorum politor, oris*) ὁπλοποιός, οῦ, ὁ.

Fourbu, ue, *en parlant des chevaux* (*labefactus equus*) κεκοπιακώς, κεχμηκὼς ἵππος, ου.

Fourche (*furca, æ*) δίκρανον, ου, τό, *Luc*. Fourches patibulaires (*patibulum, i*) σταυρός, οῦ, ὁ· κύφων, ωνος, ὁ, *Arist*.

Fourché, ée (*bifidus, a, um*) διςχιδής, έος, ὁ,ἡ.

Fourchette (*fuscina, æ*) κρεάγρα, ας, ἡ. — à trois dents, τρίαινα, ας, ἡ· τριόδους, οντος, ὁ, *Arist*.

Fourchon (*fuscinæ dens, dentis, m.*) ὁ τῆς κρεάγρας ὀδούς, όντος.

Fourchu, ue. Pied fourchu (*bisulca ungula, æ*) διςχιδὴς ὁπλή, ῆς. Chemin fourchu (*bivium, ii*) ἄμφοδος, ου, ἡ, *Xén*.

Fourgon (*rutabulum, i*) σκάλευθρον, ου, τό· ἴπνιος κοντός, οῦ.

Fourgon pour l'armée (*castrense carrum, i*) στρατιωτικὴ ἅμαξα, ης, *Xén*.

Fourgonner. Ne fourgonnez point tant dans ce feu, τοῦτο πῦρ μὴ παρακινῇς.

Fourmi (*formica, æ*) μύρμος, ου, ὁ, *Hésych*. μύρμηξ, ηκος, ὁ, *Elien*.

Fourmilier (*myrmecophaga didactyla*, Cuv.) μυρμηκοφάγος, ου, ὁ.

Fourmilière (*formicarum domicilium, ii*) μυρμηκιά, ᾶς, ἡ, *Plut*. *Ce mot grec se prend aussi dans le sens d'une* grande multitude; ἀγαθῶν μυρμηκιά, ᾶς, ἡ· *Prov. cité par* Henri Etienne, *dans son Trésor de la Langue Grecque*.

Fourmi-lion (*formica-leo, onis, m.*) μυρμηκολέων, οντος, ὁ.

Fourmillement (*formicatio, onis*) μυρμηκίασις, εως, ἡ.

Fourmiller (*formicare, o*) μυρμηκιᾷν, ῶ· μυρμηκίζειν, ίζω. — (*scatere, eo, ui*) βρύειν, ω, σω, *Aristoph*.

Fournaise (*fornax, acis, f.*) βαῦνος, ου, ὁ· κάμινος, ου, ὁ, *N. Test*.

Fourneau (*fornacula, æ*) καμίνιον, ίου, τό.

Fournée de pain (*unius operæ coctura*) μία ἄρτου ἕψησις, εως.

Fournier (*furnarius, ii*) καμινοκαύστης, ου, ὁ.

Fournir (*suppeditare, o, avi*) ἐκπορίζειν, ίζω, *Plat*. — de l'argent à quelqu'un, χρήματά τινι χορηγεῖν, ῶ, *Isocr*. — des aliments, τῆς τροφῆς τινι ἐπαρκεῖν, ῶ, ήσω, *Arist*. — (*perficere, io, feci*) ἐπιτελεῖν, ῶ, έσω, *Isocr*.

Fournisseur (*præbitor, oris*) πάροχος, ου, ὁ.

Fourniture (*suppeditatio, onis*) ἐπάρκεια, είας, ἡ, *Polyb*. ἐπιχορηγία, γίας, ἡ, *N. Test*.

Fourrage (*pabulum, i*) χόρτασμα, ατος, τό, *N. Test*. νομή, ῆς, ἡ· χιλός, οῦ, ὁ· βορά, ᾶς, ἡ, *Xén*. — (*pabulatio, onis*) χορταγωγία, ας, ἡ. Ramasser du fourrage, χορτάζειν, άζω, άσω.

Fourrager (*pabulari, or*) χορταγωγεῖν, ῶ, ήσω· πρὸς νομὰς ἐξάγειν, γω, ξω, *Xén*.

Fourrageur (*pabulator, oris*) χορταγωγός, οῦ, ὁ.

Fourré, ée. Habit fourré, διφθέρα, σισύρα, ας, ἡ. Coup fourré (*occulta proditio, onis*) λαθραία πρόδοσις, εως. Paix fourrée (*simulata pax, acis*) προςποίητος εἰρήνη· σφαλερὰ καὶ ἄπιστος εἰρήνη, ης, ἡ, *Dém.*

Fourreau d'une épée (*ensis vagina, æ*) ξιφοθήκη, ης, ἡ. Tirer l'épée de son fourreau (*gladium evaginare, o, avi*) ἐκ κολεοῦ ξίφος ἕλκεσθαι, ομαι, *Hom. Il.* I. 194. L'y remettre, ἂψ ἐς κουλεὸν ξίφος ὠθεῖν, *Hom. Il.* I. 220.

Fourrer la main dans sa poche (*manum in peram inserere, ro, rui*) τὴν χεῖρα εἰς πήραν ἀνιέναι, ἵημι*, *Arist.* ἐμβάλλειν, βάλλω*. Se fourrer chez les grands (*sese in principum domos insinuare*) ἑαυτὸν εἰς τὴν τῶν δυναστῶν ὁμιλίαν παρειςάγειν, *Plut.* Se bien fourrer, pour se défendre du froid, ἑαυτὸν ἀντὶ τοῦ κρύους σκεπάζειν, άζω.

Fourreur (*pellio, onis*) διφθεροπώλης, ου, ὁ.

Fourrure (*pellicea vestis; pelliceum stragulum*) σισύρα, διφθέρα, ας, ἡ.

Fourvoyer [Se (*via aberrare, o*) τῆς ὁδοῦ ἁμαρτάνειν, άνω, *fut.* ἁμαρτήσω.

Fouteau. — *Voyez* Hêtre.

Foyer (*focus, i*) ἑστία, ίας, ἡ, *Hérod.* ἐσχάρα, ας, ἡ, *Hom.* Combattre pour la défense de ses autels et de ses foyers (*pro aris et focis dimicare, o*) ὑπὲρ τῶν βωμῶν καὶ τῶν ἑστιῶν διαμάχεσθαι, ομαι.

Fracas (*fragor, oris*) κτύπος, ου, ὁ, *Xén.* πάταγος, ου, ὁ, *Arist.* — (*tumultus, us*) θόρυβος, ου, ὁ, *Thuc.* ταραχή, ῆς, ἡ, *Dém.* Qui fait un grand fracas, βαρύκτυπος, ου, ὁ,ἡ.

Fracasser (*frangere, go, fregi*) κλᾷν, ἐπικλᾷν, κατακλᾷν, ῶ, άσω, *Plut.*

Fraction (*fractio, onis; fragmentum, i*) κλάσις, εως, ἡ· κλάσμα, ατος, τό. Ils le reconnurent à la fraction du pain, ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου, *Luc.* XXXIV, 35. Fraction arithmétique, ἀριθμητικὴ μερίς, ίδος.

Fracture d'un os (*ossis fractura, æ*) ἡ τοῦ ὀστοῦ κλάσις, εως. — d'une porte (*januæ infractio, onis*) τὸ τῆς θύρας κάταγμα, σύντριμμα, ατος· διάῤῥηξις, εως, ἡ.

Fracturé, ée (*fractus, a, um*) κατεαγώς, υῖα, ός· κατεαγείς, εῖσα, έν.

Fragile (*fragilis, e*) εὔκλαστος, εὔθραυστος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* — (*fluxus, caducus, a, um*) εὐκατάπτωτος, ου, ὁ,ἡ, *Eur.*

Fragilité (*fragilitas, atis*) ψαθυρότης, ητος, ἡ, *Arist.* — des choses humaines (*humanarum rerum imbecillitas, atis*) ἡ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀσθένεια, ας.

Fragment (*fragmentum, i*) θραῦμα, ατος, τό, *Luc.* κλάσμα, ατος, τό, *N. Test.*

Frai, *en parlant des poissons*, ὁ τῶν ἰχθύων συνουσιασμός, οῦ.

Fraîchement (*roscido in loco*) ἐν τόπῳ δροσερῷ. — (*recentissime*) νεωστί, *Isocr.* ἄρτι, ἀρτίως, ἔναγχος, *Dém.*

Fraicheur (*frigus, oris*) ψύχος, εος, τό. — du teint (*vividus color, oris*) εὐχροια, ας, ἡ, *Gal.* Dont le teint est plein de fraîcheur, εὔχροος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.* Fraîcheur, *douleur rhumatismale*, ῥευματισμός, οῦ, ὁ.

Frairie (*hilare convivium, ii*) εὐωχία, ας, ἡ, *et peut-être aussi* φρατρία, ας, ἡ.

Frais (*impensa, æ*) δαπάνη, ης, ἡ, *Plut.* — journaliers, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνάλωμα, ατος, *Dém.* Faire de grands frais pour une entreprise, μεγάλα ἀναλώματα εἴς τι ἀναλίσκεσθαι, ομαι· οὐ μικρὰς δαπάνας εἴς τι δαπανᾷν, ῶ, *Dém.* A ses propres frais (*propriis sumptibus*) ἰδίοις τέλεσι, *Den. Hal.*

Frais, aîche (*frigidus, a, um*) ψυχρός, ά, όν, *Xén.* L'air devient plus frais, ὁ ἀὴρ ψυχίζεται. Boire de l'eau fraîche, boire frais, ψυχροποτεῖν, ῶ. Sentir le frais, τοῦ ψύχους αἰσθάνεσθαι, ομαι. Des troupes fraîches, νεήλυδες στρατιῶται, ῶν. Du beurre frais, νεόπηκτον βούτυρον, ου. Qui a le teint frais, εὔχροος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

Fraises (*fraga, orum*) κόμαρα, ων, τά, *Plan.*

Fraise de veau, μόσχου μεσεντέριον, ου, τό. — *collet*, περιτραχήλιον, ίου, τό. — *rang de pieux*, περίφραγμα, ατος, τό.

Fraiser, *plisser à la façon des fraises* (*crispare, corrugare, o*) ῥυτιδοῦν, ῶ, ώσω, *Arist.*

Fraisier (*fragaria vesca*, Linn.) κόμαρος, ου, ὁ,ἡ.

Framboise (*Idæi rubi morum, i*) τὸ τῆς Ἰδαίας βάτου μόρον, ου.

Framboisier (*Idæus rubus*, Linn.) Ἰδαία βάτος, ου.

Franc, *unité monétaire (du poids de 5 grammes d'argent) qui se divise en 10 décimes ou en 100 centimes*, τὸ τῆς Γαλλίας ἀργέτυπον νόμισμα, ατος. Mille francs pèsent cinq kilogrammes, χίλια φράγκα πέντε χιλιογράμμασιν ἰσοσταθμεῖ. — *Voyez* **Mètre**.

Franc, che (*ab aliqua re immunis, is*) τινὸς ἀτελής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*— (*ingenuus, a, um*) ἐλευθέριος, ίου, ὁ,ἡ, *Plut.* — (*sincerus, a, um*) ἀφελής, έος, ὁ,ἡ· ἁπλόος, *contr.* οῦς, ῆ, οῦν, *Dém.* Un homme franc du collier, παῤῥησιαστής, ου, ὁ. Parler franc et net, avec franchise, παῤῥησιάζεσθαι, ομαι, *Dém.* Trois jours francs, τρεῖς ὅλαι ἡμέραι. Un franc impudent, ὑπεραναίσχυντος, ου, *Dém.* Un olivier franc, καλλιέλαιος, *opposé à l'olivier sauvage*, ἀγριέλαιος, ου, ἡ, *Paul, Rom.* XI, 24.

Français, e (*Gallus, a*) Γάλλος, η. La langue francaise (*gallica lingua*) Γαλλικὴ γλῶσσα, ης. Parler français (*gallice loqui, or*) Γαλλικίζειν, ίζω.

France (*Gallia, iæ*) Γαλλία, Γαλατία, Κελτική, Φραγκία. Voici comment s'explique César au sujet de l'ancienne France :

Gallia est omnis divisa in partes tres; quarum unam incolunt Belgæ, aliam Aquitani, tertiam qui ipsorum lingua Celtæ, nostra Galli adpellantur. Hi omnes lingua, institutis, legibus inter se differunt. Gallos ab Aquitanis Garumna flumen, a Belgis Matrona et Sequana dividit. Horum omnium fortissimi sunt Belgæ, etc.

Πᾶσα μὲν ἡ Γαλατία εἰς τρία μέρη διήρηται· ὧν τὸ μὲν οἱ Βέλγαι, τὸ δὲ οἱ Ἀκυϊτανοί, τὸ τρίτον δὲ οἱ ἐπιχωρίως μὲν Κέλται, κατὰ δὲ τὴν ἡμετέραν φωνὴν Γάλλοι ὀνομαζόμενοι, κατοικοῦσι. Καὶ οὗτοι μὲν πάντες ἔς τε τὴν διάλεκτον, καὶ τοὺς νόμους, καὶ τὴν δίαιταν, ἀπ' ἀλλήλων κεχωρίδαται. Τοὺς δὲ Κέλτας ἀπὸ μὲν τῶν Ἀκυϊτανῶν ὁ Γαρούμνας, ἀπὸ δὲ τῶν Βελγῶν ὅ τε Ματρόνας καὶ ὁ Σεκάνας διορίζουσι ποταμοί. Πάντων τούτων κράτιστοί εἰσιν οἱ Βέλγαι, κ.τ.λ.

Franchement (*aperte, libere*) ἁπλῶς, ἀδόλως, ἀφελῶς, *Dém.* Parler franchement, παῤῥησιάζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Franchir un fossé (*fossam transilire, io*) τὴν τάφρον ὑπερβαίνειν, ω, *Dém.* διαπηδᾶν, ῶ, *Xén.* ὑπερπηδᾶν, ῶ, *Esch.* — le mot, παῤῥησιάζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Franchise (*immunitas, atis*) ἀτέλεια, ας, ἡ, *Dém.* — (*candor, oris; libertas, atis*) παῤῥησία, ας, ἡ. Parler avec franchise (*liberius loqui, or*) παῤῥησιάζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Franciser une expression grecque ou latine, ἑλληνικὴν ἢ ῥωμαϊκὴν λέξιν Γαλλικίζειν, ίζω· *et de là* Γαλλικισμός, οῦ, ὁ.

François, e. — *Voyez* **Français, e.**

Francolin (*attagen, enis*, m.) ἀτταγήν, ῆνος, ὁ.

Frange (*fimbria, æ*) θύσανος, ου, ὁ· κράσπεδον, ου, τό, *Athén.*

Frangé, ée (*fimbriatus, a, um*) θυσανόεις, όεσσα, όεν, *Hom. Il.* XVII, 593.

Franquette. A la bonne franquette, *locution familière*, ἁπλῶς, ἀδόλως, ἀφελῶς, *Dém.* ἀκιβδήλως, *Isocr.*

Frappant, e (*stupendus, a, um*) καταπληκτικός, ή, όν.

Frappe (*impressio, onis*) τύπος, ου, ὁ.

Frappé, ée, de la foudre (*fulmine ictus, a, um*) κεραυνωθείς, εῖσα, έν, *Plut.* — d'étonnement, τεθηπώς, υῖα, ός.

Frappement (*percussio, onis*) πλῆξις, εως, ἡ· πλῆγμα, ατος, τό.

Frapper (*verberare, o, avi*) τύπτειν, πτω, ψω, *Dém.* — à la porte (*januam pulsare, o, avi; percutere, tio, ssi*) τὴν θύραν κόπτειν, πτω, ψω· θυροκοπεῖν, ῶ, *Aristoph.* Voici, je me tiens à la porte, et je frappe (*ecce, sto ad ostium, et pulso*) ἰδού, ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν, καὶ κρούω, *Apoc.* III. 20. Qui frappe à ma porte? τίς θύραν ἀράσσει; *Anacr. Od.* III. Frapper une médaille d'or, χρυσοῦν νόμισμα κόπτειν, πτω, ψω, *Diod. Sic.* Frapper *ou* battre des mains, τὼ χεῖρε κροτεῖν, ῶ, *Xén.* Frapper quelqu'un d'étonnement

(*aliquem percellere, cello, culi*) ἐκπλήσσειν, σσω, ξω, τινά, *Hérod.*

Frappeur, euse (*plagosus, a*) πληγώδης, εος, ὁ,ἡ.

Fraternel (*fraternus, a, um*) ἀδελφικός, ή, όν, *Chrys.*

Fraternellement (*fraterne*) ἀδελφικῶς, *Jos.*

Fraterniser (*fraterne vivere*) ἀδελφικῶς ζῆν.

Fraternité (*fraternitas, atis*) ἀδελφότης, ητος, ἡ, *Chrys.*

Fratricide (*fratricida, æ,* m.) ἀδελφοκτόνος, ου, ὁ, *Hér.* — (*fratricidium, ii*) ἀδελφοκτονία, ας, ἡ, *Grég. Naz.* Commettre un fratricide, ἀδελφοκτονεῖν, ῶ, ήσω.

Fraude (*fraus, dis*) ἀπάτη, ης, ἡ· παράκρουσις, εως, ἡ, *Dém.*

Frauder (*fraudare, o*) ἐξαπατᾶν, ῶ, *Luc.* παρακρούειν, ω, σω, *Dém.*

Frauduleusement (*fraudulenter*) δολίως, δολερῶς.

Frauduleux, euse (*fraudulentus, a, um*) ἀπατηλός, ή, όν· δολερός, ά, όν, *Xén.*

Fraxinelle (*dictamus albus*, Linn.) δίκταμνον λευκόν.

Frayé, ée. Chemin frayé, route frayée (*trita via, æ*) λεωφόρος ὁδός, οῦ, ἡ.

Frayer à quelqu'un le chemin (*alicui viam aperire, io; iter sternere, no*) τὴν ὁδόν τινι δεικνύναι, υμι· ποιεῖν ὁδὸν εἶναί τινι, *Dém.* Ces deux hommes ne frayent pas ensemble, τούτω τὼ ἀνθρώπω οὐ συμφωνεῖτον. — *Voyez* Frai.

Frayeur (*pavor, horror, terror, oris*) φόβος, ου, ὁ, *Dém.* δεῖμα, ατος, τό, *Plat.* δέος, δέεος-δέους, τό, *Isocr.* τρόμος, ου, ὁ. *Plut.* Il en pensa mourir de frayeur, μικροῦ μὲν ὑπὸ τοῦ δέους ἐξέθανε, θνήσκω *.

Fredaine, *folie de jeunesse* (*lasciva licentia, æ*) ἀσέλγεια, ας, ἡ, *Phil.* Faire des fredaines, ἀκολαστεῖν, ῶ, ήσω.

Fredon (*tremula modulatio, onis*) τρομερὰ μελῳδία, ας.

Fredonner (*vocem tremule modulari, or*) τρομερᾷ φωνῇ μελῳδεῖν, ῶ.

Frégate (*bellica navis, is*) πολεμικὴ ναῦς, ναός.

Frein (*frenum, i*) χαλινός, οῦ, ὁ, *Xén.* φιμός, κημός, οῦ, ὁ, *Aristoph.* Mettre un frein, χαλινὸν ἐμβάλλειν τινί· ἵππον χαλινοῦν, ῶ· φιμοῦν, κημοῦν, ῶ, ώσω, *Xén.* Qui n'a point de frein, ἀχάλινος, ου, ὁ,ἡ. Dont le frein est d'or, χρυσοχάλινος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

Frelater du vin (*vinum concinnare, adulterare, o*) οἶνον συσκευάζειν, ω· κιβδηλεύειν, ω.

Frêle (*fragilis, e*) εὔθραυστος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* βληχρός, ά, όν· ἀσθενής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Frelon (*crabro, onis*) ἀνθρήνη, ης, ἡ· σφήξ, ηκός, ὁ, *Arist.*

Freluquet (*trossulus, i*) λαμυρός, οῦ, ὁ.

Frémir (*fremere, mo, mui*) φρυάττεσθαι, ομαι, *Plut.* φρίσσειν, σσω, ξω, *Eur.* — d'horreur (*horrescere, sco*) καταφοβεῖσθαι, οῦμαι, *Aristoph.* καταθαμβεῖσθαι, οῦμαι, *Plut.*

Frémissement (*fremitus, us*) φρύαγμα, ατος, τό, *Xén.* φρίξ, ικός, ἡ, *Hom. Il.* XXI. 126.

Frêne (*fraxinus excelsior,* Linn.) μελία, ας, ἡ, *Diosc.*

Frénésie (*delirium, ii*) φρενῖτις, ιδος, ἡ, *Alex. Aphrod.* Avoir un accès de frénésie, φρενιτίζειν, ίζω· φρενιτιᾶν, ῶ, *Gal.*

Frénétique (*delirus, a*) φρενιτικός, ική, *Gal.*

Fréquemment (*frequenter*) πολλάκις· συχνῶς, συχνάκις, *Xén.* πυκνῶς, *Plat.* πυκνάκις, *Arist.*

Fréquence (*frequentia, iæ*) πυκνότης, ητος, ἡ, *Isocr.*

Fréquent, e (*creber, bra, brum*) θαμινός, ή, όν, *Plut.* συχνός, ή, όν, *Plat.* πυκνός, ή, όν, *Dém.* Des mutations très-fréquentes, πυκνόταται μεταβολαί, *Isocr.*

Fréquentatif. *Terme de grammaire, en parlant d'un verbe qui marque l'action fréquente de son primitif, comme :* ῥιπτάζειν, άζω, άσω, (*jactare, o*) *de* ῥίπτειν, πτω, ψω (*jacere, io*).

Fréquentation (*frequentatio, onis*) σύχνωσις, εως, ἡ. — *liaison, intimité* (*usus et consuetudo*) συνήθεια, ας, ἡ· οἰκειότης, ητος, ἡ, *Dém.* La fréquentation des méchants, ἡ τῶν πονηρῶν ὁμιλία, ας.

Fréquenté, ée. Un chemin fréquenté (*via frequens*) πολυάνθρωπος ὁδός, οῦ, ἡ, *Arist.*

Fréquenter un collége (*scholam frequentare, o*) εἰς τὸ διδασκαλεῖον φοιτᾷν, ῶ, *Dém.* Vous ne nous fréquentez pas assez, οὐδὲ θαμίζεις ἡμῖν, *Plat.*

Frère (*frater, tris,* dérivé de φρατήρ, φράτωρ, φρατρία) ἀδελφός, οῦ, ὁ. — consanguin, ὁμοπάτωρ ou ὁμοπάτριος. — utérin, ὁμομήτωρ ou ὁμομήτριος. — germain, ὁμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος, *Dém.* Frères de lait (*collactanei*) ὁμογάλακτες, κτων. Frères jumeaux (*gemini, gemelli*) δίδυμοι, ων· διδυμάονες, ων, *Hom.*

Fresaie (*strix, igis*) στρίξ, ιγός, ἡ· σύρνιον, ου, τό.

Fresque. Peindre à fresque (*Ital.* dipingere a fresco) ἐφ' ὑγροῦ κονιάματος ζωγραφεῖν, ῶ.

Fressure (*exta, orum*) ἔντερα, ων, τά· σπλάγχνα, ων, τά.

Fret (*navis conductio, onis*) ναῦλον, ου, τό· πορθμεῖον, ου, τό, *Plut.*

Fréter un vaisseau (*navem conducere, co*) τὸ πλοῖον ναυλοῦν, ῶ, *Plut.*

Frétillant, e (*irrequietus, a*) σκιρτητικός, ή, όν· ἀνήσυχος, ἄστατος, ου, ὁ,ἡ, *Bas.*

Frétiller. Enfant qui ne fait que frétiller (*puer stare-loco nescius*) ἄστατον παιδίον, ου.

Fretin (*pisciculi, orum*) ἰχθύδια, ίων, τά, *Plut.* — (*quisquiliæ, arum*) περιψήματα, ων, τά, *N. Test.*

Friabilité (*friabilis natura, æ*) ψαθυρότης, ητος, ἡ.

Friable (*friabilis, e*) ψαθυρός, ά, όν· εὔθραυστος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Friand, e (*catillo, onis*) λίχνος, η, *Plat.* Des mets friands (*exquisitæ dapes, um*) ὀρεκτικὰ ἐδέσματα, ων.

Friandise (*catillatio, onis*) λιχνεία, ας, ἡ, *Plut.* Des friandises (*cupedia, orum*) πέμματα, ων, τά, *Plut.* Avide de friandises (*cupediis inhians*) λίχνος, η, *Plat.*

Fricassée (*frixa* ou *fricta caro*) τηγανισμός, οῦ, ὁ.

Fricasser un lièvre (*leporem frigere, go*) τὸν λαγὼν φρύγειν, γω, ξω· τηγανίζειν, ίζω· μιστύλλειν, λλω.

> Μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν.
>
> *Hom. Il.* I. 465.

Ce vers grec a fourni à Martial le calembourg suivant :

> *Si tibi Mistyllus coquus, Æmiliane, vocatur,*
> *Dicetur quare non Taratalla mihi?*

Friche. Une terre en friche (*incultus ager*) χερσώδης ou ἀνέργαστος ἀγρός, οῦ. Rester en friche, χερσεύειν, ω, *Diod. Sic.*

Friction (*frictio, onis*) τρίψις, εως, ἡ, *Gal.*

Frileux, euse (*alsiosus, a; frigoris impatiens*) δύςριγος, ου, ὁ,ἡ· δυςριγής, έος, ὁ,ἡ.

Frimas (*pruina, æ*) πάχνη, ης, ἡ, *Arist.* Un air plein de frimas (*pruinosus aër, ris*) παχνώδης ἀήρ, έρος.

Frime (*simulatio, onis*) προςποίησις, εως, ἡ, *Arist.*

Fringant, e (*petulans, antis*) ἀσελγαίνων, ουσα, *Dém.* σκιρτητικός, ή, όν· πολύσκαρθμος, ου, ὁ,ἡ, *Hom. Il.* II. 814.

Friper ses habits (*vestes deterere, o*) τὰς ἐσθῆτας ἀποτρίβειν, κατατρίβειν, βω, ψω.

Friperie (*interpolata vestimenta*) γρυτάρια, ίων, τά.

Fripier, ère (*interpolator, trix*) γρυτοπώλης, ῥωποπώλης, ου, ὁ· -πῶλις, ιδος, ἡ, *Sept.*

Fripon, onne (*nebulo, onis*) οὐτιδανός, οῦ, ὁ, *Hom.* Œil fripon, mine friponne, ἀσελγαίνων ὀφθαλμός, οῦ· ἀσελγαίνουσα ὄψις, εως.

Friponner (*suffurari, or*) ὑφαρπάζειν, άζω, άσω ou άξω· ὑποκλέπτειν, πτω, ψω, *Pand.*

Friponnerie (*dolus malus,* Cic.) κακουργία, ας, ἡ, *Dém.*

Frire (*frigere, go, frixi, xus,* ou *frigui, ctus*) φρύγειν, γω, ξω, *Athén.* Poêle à frire (*sartago, inis*) τήγανον, ου, τό, *Athén.*

Frise, *pièce d'architecture entre l'architrave et la corniche,* ζωοφόρος, ου, ὁ,ἡ, *Vitr.*

Frisé, ée (*crispus, a, um*) οὖλος, η, ον, *Hom.* Boucles de cheveux frisés (*cirri, cincinni, orum*) κίκιννοι, ων, οἱ, *Aristoph.* βόστρυχοι, ων, οἱ, *Elien.* πλόκαμοι, ων, οἱ, *Hom.*

Friser les cheveux de quelqu'un (*ali-*

quem calamistrare, o) τινὰ βοστρυχίζειν, ίζω, *Den. Hal.* Fer à friser (*calamistrum, i*) χαλαμίς, ίδος, ἡ, *Diosc.* Friser la surface de l'eau, τὸ ὕδωρ ἐπιπολαίως ou λίγδην θιγγάνειν, ω, ou θίγειν, γω, ξω.

Frisson (*horror, oris*) φρίξ, ικός, ἡ· φρίκη, ης, ἡ, *Plut.* Le frisson de la fièvre (*febrilis horror*) ῥιγοπύρετος, ου, ὁ· φρικία, ας, ἡ, *Diosc.*

Frissonnement (*horror, oris*) φρίξ, ικός, ἡ· φρίκη, ης, ἡ, *Plut.*

Frissonner (*horrere, eo; inhorrescere, sco*) φρίσσειν, σσω, ξω, *Dém.* ῥιγεῖν, ῶ, ήσω, *Hom.*

Frisure (*cirri, orum*) βόστρυχοι, ων, οἱ, *Aristoph.*

Frit, ite (*frixus* ou *frictus, a, um*) φρυκτός, τηγανιστός, ή, όν.

Friture de poissons (*frixi pisces*) φρυκτοὶ ou τηγανιστοὶ ἰχθύες, ῦς.

Frivole (*frivolus, a, um*) φλυαρώδης, εος, -ὁ,ἡ. Discours frivole (*nugatorius sermo*) φλύαρος λόγος, ου, *Dém.*

Frivolité (*nugæ, arum*) φλυαρία, ίας, ἡ. Dire des frivolités, φλυαρεῖν, ῶ, ήσω.

Froc. Jeter le froc aux orties, ἀποστατεῖν, ῶ, ήσω.

Froid (*frigus, oris*) ψύχος, εος, τό, *Plut.* Grand froid, ῥῖγος, εος, τό, *Xén.* κρύος, εος, τό, *Luc.* κρυμός, οῦ, ὁ, *Alciphr.* Avoir froid (*frigere, eo*) ῥιγεῖν, ῶ, ήσω, *Plat.* Etre roide de froid, engourdi par le froid (*frigore obrigescere, sco*) τῷ ψυχρῷ πήγνυσθαι, υμαι, *Plut.* Un homme qui souffle le froid et le chaud (*homo bilinguis*) δίλογος ἄνθρωπος, ου, *N. Test.*

Froid, e (*frigidus, algidus, a, um*) ψυχρός, ά, όν, *Xén.* κρυερός, ά, όν, *Hérod.* Eau froide, ψυχρόν, οῦ, τό, *Athén.* Prendre un bain froid, ψυχρολουτεῖν ou ψυχρολουτρεῖν, ῶ, *Strab.* De sang-froid (*sedatis animis*) φλεγματικῶς. Un discours froid, ψυχρολογία, ας, ἡ, *Luc.*

Froidement (*frigide*) ψυχρῶς. — (*sedato corde*) φλεγματικῶς. Parler froidement, *ou* d'un ton froid, ψυχρολογεῖν, ῶ, ήσω, *Hermog.*

Froideur (*frigiditas, atis*) ψυχρότης, ητος, ἡ, *Luc.* ψυχρία, ας, ἡ, *Plut.* Avec froideur (*sedato animo*) αὐστηρῶς, φλεγματικῶς.

Froidir. — *Voyez* **Refroidir.**

Froidure (*frigus, oris*) ψύχος, εος, τό, *Plut.* ῥῖγος, εος, τό, *Xén.*

Froiduleux, euse. — *Voyez* **Frileux, euse.**

Froissement (*contusio, onis*) θλάσμα, ατος, τό· θλιμμός, οῦ, ὁ.

Froisser (*contundere, do; collidere, do*) θλᾶν, άω, άσω· θλίβειν, παρατρίβειν, βω, ψω.

Froissure (*contusio, onis*) θλάσις, εως, ἡ· θλίψις, εως, ἡ.

Frôler (*leviter attrectare, o*) ἀκροθιγγάνειν, άνω.

Fromage (*caseus, ei*) τυρός, οῦ, ὁ. — mou, ἁπαλός, *Longus.* — frais, χλωρός, *Aristoph.* — sec, ξηρός, *Athén.* Marchand de fromages, τυροπώλης, ου, ὁ. Faire *ou* vendre des fromages, τυροποιεῖν ou τυροπωλεῖν, ῶ, ήσω.

Froment (*triticum, i; — frumentum signifie toute espèce de grains, froment, seigle, orge, etc.*) πυρός, οῦ, ὁ, *Phil.* Le froment était cher au dernier marché, ἄξιοι γεγόνασιν οἱ πυροὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ, *Théophr.* περὶ τῆς Ἀδολεσχίας.

Fromentacé, ée (*triticeus, a, um*) πύρινος, η, ον, *Den. Hal.*

Froncé, ée (*rugosus, a, um*) ῥυσσός, ή, όν· ῥυτιδώδης, εος, ὁ,ἡ, *Luc.*

Froncer le sourcil (*frontem caperare*) τὰς ὀφρῦς συνάγειν, γω, ξω, *Luc.*

Fronde (*funda, æ*) σφενδόνη, ης. ἡ. Se servir de la fronde (*fundam torquere, eo*) σφενδονᾷν, ῶ, *Xén.* σφενδονίζειν, ίζω, *Sept.* σφενδονεῖν, ῶ, *Luc.*

Fronder (*fundam torquere, eo*) σφενδονᾷν, ῶ, *Xén.* σφενδονίζειν, ίζω, *Sept.* σφενδονεῖν, ῶ, *Luc.* — les abus (*errores carpere, po*) τὰ πλημμελήματα ἐλέγχειν, χω, ξω, *Dém.*

Frondeur (*funditor, oris*) σφενδονήτης, ου, ὁ, *Xén.* — (*errorum reprehensor, oris*) τῶν πλημμελημάτων ἐπιλήπτωρ, ορος, ὁ, *épithète donnée à Zénon, par Timon le Phliasien, cité par Plutarque, dans la vie de Périclès.*

Front (*frons, tis, f.*) μέτωπον, ου, τό, *Dém.* Affecter de montrer un front sévère, σκυθρωπάζειν καὶ Λακωνίζειν, *Dém.* Se dérider le front, τὸ μέτωπον χαλᾷν, ῶ, *Aristoph.* De front (*fronte adversa*) μετωπηδόν. Etendre une armée sur un

grand front, φάλαγγας εἰς μῆκος συνιστάναι, ἵστημι, *Hér.* Un homme qui n'a point de front, *ou* qui a un front d'airain, ὑπεραναίσχυντος, ου, *Dém.* Il a eu le front de...., εἰς τοσοῦτον ἦλθεν ἀναιδείας, ὥςτε...., *Isocr.*

Frontal ou **Fronteau** (*frontale, is*) προμετωπίδιον, ίου, τό, *Elien.*

Frontière (*confinium, ii*) μεθόριον, ίου, τό, *Plut.* Etendre les frontières de l'Etat (*imperii fines propagare, o*) ὅρους τῆς ἀρχῆς παρατείνειν, τείνω *, *Aristoph.* Une ville frontière (*urbs confinis*) ὅμορος πόλις, εως, ἡ, *Dém.*

Frontispice d'un bâtiment, d'un livre (*ædificii, libri frons, ontis, f.*) οἰκοδομήματος πρόςωπον, ου, τό· βιβλίου μέτωπον, ου, τό.

Fronton (*frontale, is*) προμετωπίδιον, ου, τό, *Elien.*

Frottement (*adfrictus, us*) ἐπίτριψις, πρόςτριψις, εως, ἡ.

Frotter (*perfricare, o, cui*) παρατρίβειν, βω, ψω, *Strab.* — (*ungere, go, xi*) ἀλείφειν, φω, ψω· χρίειν, ω, τινί τι, *Xén.* Il ne faut pas se frotter à plus fort que soi, οὐ δεῖ δορκάδας πρὸς λέοντα μάχην ἅπτειν, *Suïd.* Se frotter les yeux, pour s'aracher au sommeil (*oculos detergere, go* ou *geo*) ἐκ βλεφάρων ὕπνον ἀπώσασθαι, *Théocr. Id.* XXI, 21.

Frotteur (*perfrictor*) τριπτήρ, ῆρος, ὁ.

Fructidor. — *Voyez le Tableau des mois.*

Fructifère (*fructifer, era, erum*) καρποφόρος, ου, ὁ,ἡ· κάρπιμος, ου, ὁ,ἡ, *Théophraste.*

Fructification (*fructuum generatio, onis*) καρποφορία, ας, ἡ.

Fructifier (*fructum ferre, fero, tuli*) καρποφορεῖν, ῶ, ήσω, *Marc,* IV, 28.

Fructueusement (*fructuose, utiliter*) λυσιτελούντως, *Dém.* χρησίμως, *Thuc.*

Fructueux, euse (*fructuosus, a, um; utilis, e*) καρποφόρος, ου, ὁ,ἡ· χρήσιμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ὠφέλιμος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Frugal, ale (*frugalis, e*) λιτόβιος, ίου, ὁ,ἡ, *Strab.* τὴν δίαιταν εὔκολος καὶ ἀρχαῖος, *Eunap.* Etre admis à un repas frugal, à une table frugale, ἀφελῶς ἑστιᾶσθαι, ῶμαι, *Elien.*

Frugalement (*frugaliter*) εὐτελῶς, σωφρόνως. Une table servie frugalement, εὐτελὴς τράπεζα, ης, *Hérod.*

Frugalité (*frugalitas, atis*) εὐτέλεια, ας, ἡ, *Thuc.* Conserver son patrimoine en vivant avec frugalité, τῇ σωφροσύνῃ τὰ ὄντα σώζειν, ζω, *Dém.*

Frugivore (*frugibus se nutriens*) καρποφάγος, ου, ὁ,ἡ.

Fruit (*fructus, us*) καρπός, οῦ, ὁ, *Dém.* ὀπώρα, ας, ἡ· ἐπικαρπία, ας, ἡ· ὤνησις, εως, ἡ, *Dém.* Recueillir des fruits, καρπίζειν, ίζω, *Diosc.* Récolte des fruits, καρπισμός, οῦ, ὁ· κάρπωμα, ατος, τό· κάρπωσις, εως, ἡ, *Xén.* Qui porte de bons fruits, χρηστόκαρπος, ου, ὁ,ἡ, *Strab.* Quel fruit a-t-il retiré de sa philosophie? τί αὐτῷ ἐκ τῆς φιλοσοφίας περιγέγονε; γίνομαι *.

Fruiterie (*fructuaria cella, æ*) ὀπωροθήκη, ης, ἡ· ὀπωροφυλάκιον, ίου, τό.

Fruitier (*pomarium, ii*) μηλών, ῶνος, ὁ. Arbre fruitier, καρποφόρον δένδρον, ου.

Fruitier, ère (*pomarius, ii*) ὀπωροπώλης, ου, ὁ.

Frustrer quelqu'un de son salaire (*aliquem mercede parta destituere, o*) μισθοῦ τινα ἀποστερεῖν, ῶ, *Isocr.* Etre frustré de son espérance (*spe, de spe, a spe decidere, do*) τῆς ἐλπίδος ἀποτυγχάνειν, ω*, *Arist.*

Fugitif, ive (*fugitivus, a, um*) φευκτικός, ή, όν. Qui recherche les fugitifs (*fugitivarius,* Florus) φυγαδοθήρας, ου, ὁ, *Plut.* Esclave fugitif, δραπέτης, ου, ὁ, *Dém.*

Fuir (*fugere, aufugere, io*) φεύγειν, ἀποφεύγειν, γω, ξω ou ξομαι, τὶ ou τινά, *Dém.* Fuir *ou* s'enfuir de la ville, ἐκ τῆς πόλεως ἀποδιδράσκειν, σκω, *Hérod.*

Fuite (*fuga, æ*) φυγή, ῆς, ἡ· τροπή, ῆς, ἡ, *Dém.* φύξις, εως, ἡ, *Hésych.* Mettre les ennemis en fuite, φυγὴν πολεμίοις ποιεῖν, ῶ, *Xén.* Chercher son salut dans la fuite, σώζειν ἑαυτὸν φυγῇ, *Plat.*

Fulguration (*fulguratio*) ἀστραπή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Fuligineux, euse (*fuliginosus, a, um*) λιγνυώδης, εος, ὁ,ἡ, *Hipp.*

Fulminant, e (*fulminans, antis*) κεραυνοβόλος, ου, ὁ,ἡ.

Fulmination (*fulminis jaculatio*) κεραυνοβολία, ας, ἡ.

Fulminer (*fulmina jaculari, or*) κεραυνοβολεῖν, ῶ· κεραυνοῦν, ῶ, τινά, *Plut.* — (*debacchari, or*) ἐκβακχεύειν, εσθαι.

Fumant, e (*fumosus, a, um*) καπνώδης, εος, ὁ,ἡ, *Gal.* — de rage (*rabie tumidus, a, um*) λυσσώδης, εος, ὁ,ἡ, *Luc.*

Fumé, ée. Un jambon fumé (*fumosa perna, æ*) καπνώδης πετασών, ῶνος. Un champ bien fumé (*stercorosus ager, gri*) κοπρώδης ἀγρός, οῦ.

Fumée (*fumus, i*) καπνός, οῦ, ὁ, *Arist.* λιγνύς, ύος, ἡ· ψόλος, ου, ὁ, *Esch.* S'évanouir en fumée, ἐκτυφοῦσθαι, οῦμαι, *Diosc.*

Fumer (*fumare, fumigare, o*) καπνίζειν, ίζω, *Dém.* τύφεσθαι, ομαι, *Sept.*

Fumer un champ (*agrum stercorare, o*) ἀγρὸν κοπρίζειν, ίζω, *Théophr.* L'action de — (*stercoratio, onis*) κόπρισις, κόπρωσις, εως, ἡ, *Théophr.*

Fumet (*odor, nidor, oris*) ὀσμή, ὀδμή, ῆς, ἡ· κνίσσα, ης, ἡ, *Hom.*

Fumeterre (*fumaria officinalis*, Linn.) καπνός, οῦ, ὁ.

Fumeux, euse (*fumosus, a, um*) καπνώδης, εος, ὁ,ἡ, *Gal.*

Fumier (*stercus, oris*) κόπρος, ου, ἡ, *Xén.* — (*sterquilinium, ii*) κοπρών, ῶνος, ὁ, *Athén.*

Fumigation (*suffimentum, i*) θυμίαμα, ατος, τό· θυμίασις, εως, ἡ, *Diosc.*

Fumiger (*suffire, io*) θυμιᾶν, ῶ, *Hér.* ἐκθυμιᾶν, ῶ, *Arist.*

Funambule (*funambulus, i*) σχοινοβάτης, ου, ὁ, *Chrys.*

Funèbre (*funebris, e*) ἐπικήδειος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Vêtements funèbres, πενθίμη ou πενθικὴ ἐσθής, ῆτος. Oraison funèbre, ἐπιτάφιος λόγος, ου, *Dém.*

Funérailles (*funus, eris; exsequiæ, arum*) κῆδος, εος, τό, *Arist.* Assister à des funérailles, ἐπὶ τὸ κῆδος παραγίγνεσθαι, ομαι, *Isocr.* Décerner à quelqu'un des funérailles publiques, δημοσίᾳ θάπτειν τινά, *Dém.*

Funéraire (*funereus, a, um*) ἐντάφιος, ου, ὁ,ἡ, *Synés.*

Funeste (*funestus, a, um*) ὀλέθριος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Funestement (*luctuose*) ὀλεθρίως, πενθικῶς.

Fur. Au fur et à mesure que... (*pro[...]* *secundum*) καθ' ὅ.

Furet (*viverra, æ*) ἰκτίς, ίδος, ἡ, *Aris[...]* — (*scrutator, oris*) ἐξεταστής, οῦ, ὁ, *Arist.*

Fureter (*rimari, scrutari*) ἰχνεύειν, [...] *Xén.* ἐξετάζειν, άζω, άσω, *Isocr.*

Fureteur (*curiosus scrutator, oris*) περίεργος ἐξεταστής, οῦ.

Fureur (*furor, oris*) μανία, ας, ἡ, *Dém.* Etre en fureur, μαίνεσθαι, ομαι, *Dém.* ἐνθουσιάζειν, άζω, *Plat.* Fureur ou pas[...]sion pour les chevaux, ἱππομανία, ας, ἡ. Entrer en fureur poétique, πρὸς τὸ ἐνθουσιῶδες θαλευθῆναι, *Héliod.*

Furibond, e (*furibundus, a, um*) παρα[...] κεκινηκώς, υῖα, ός, *Plat.* μανιώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Furie (*furor, oris*) μανία, ας, ἡ. Entrer en furie, μαίνεσθαι, ομαι. —, *méchante femme*, ἅρπυια, ας, ἡ. —, *divinité infernale*, ἐριννύς, ύος, ἡ. Les noms des trois furies sont : Τισιφόνη, ης, ἡ· Μέγαιρα, ας, ἡ· Ἀληκτώ, όος-οῦς, ἡ.

Furieusement (*insane, supra modum*) μανικῶς, ὑπερβαλλόντως.

Furieux, euse (*furiosus, a, um*) μανικός, ική, ικόν· ἔκφρων, ονος, ὁ,ἡ, *Luc.* Une furieuse passion (*effrenata cupiditas, atis*) ὑπερβολικὴ ἐπιθυμία, ας.

Furoncle (*furunculus, i*) δοθιήν, ῆνος, ὁ.

Furtif, ive (*furtivus, a, um*) κλεπταῖος, α, ον, *Plat.* κλοπιμαῖος, α, ον, *Luc.*

Furtivement (*furtive, furtim*) κλεπτικῶς, κλεμμαδόν, *Plat.*

Fuseau (*fusus, i*) κλωστήρ, ῆρος, ὁ· ἄτρακτος, ου, ὁ,ἡ.

Fusible (*fusilis, e*) χυτός, ή, όν, *Phil[...]* χωνευτός, ή, όν, *Sept.*

Fusiforme. Racine fusiforme (*fusiformis radix*) ἀτρακτοειδὴς ῥίζα, ης, *Botan.*

Fusil (*igniarium, ii*) πυρεῖον, ου, τό, *Plat.* Pierre à fusil, πυρίτης, ου, ὁ, *sous-ent.* λίθος.

Fusil (*ferrea fistula ignivoma*) σιδηροῦ[...] σίφων πυρίκτυπος.

Fusion (*fusio, onis*) χύσις, εως, ἡ· χώνευσις, εως, ἡ.

Fustet (*rhus cotinus*, Linn.) ῥοῦς, ῥοός, ὁ.

'USTIGATION (*fustigatio, onis*) ξυλοκοπία, ας, ἡ, *Polyb.*

USTIGER (*fustigare, o*) ξυλοκοπεῖν, ῶ, ήσω.

'UT d'une colonne (*scapus, i, m.*) στύλος, ου, ὁ. — *Voyez* FUTAILLE.

UTAIE. Un bois de haute futaie (*ardua silva*, Ov.) φυταλιά, ᾶς, ἡ.

'UTAILLE (*dolium, ii*) πίθος, ου, ὁ, *Plut.*

'UT-CE pour moi, fût-ce pour un autre (*sive mihi, sive alteri*) εἴτ' ἐμοί, εἴτ' ἄλλῳ.

UTÉ, ÉE (*catus et callidus, a*) πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

UTILE (*futilis, e*) χυδαῖος, α, ον, *Strab.* μάταιος, α, ον, *Plat.* Discours futile, φλυαρία, ας, ἡ.

UTILITÉ (*futilitas, atis*) ματαιότης, ητος, ἡ· φλυαρία, ας, ἡ, *Luc.* Dire des futilités, φλυαρεῖν, ῶ, ήσω.

UTUR (*futurum tempus, oris*) ὁ μέλλων χρόνος, ου, *Gramm.* — contingent, τὸ ἐνδεχόμενον, ου, *Logiq.*

UTUR, E (*futurus, a, um*) μέλλων, μέλλουσα, μέλλον· ἐσόμενος, ένη, ενον. — *Homère dit, en parlant de Calchas, que son génie embrassait le présent, le futur et le passé :*

> Ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα,
> πρό τ' ἐόντα. *Il.* I, 70.

Et Virgile en a fait l'application à Protée :

> — *Novit namque omnia vates,*
> *Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox*
> *ventura trahantur.*
> *Géorg.* IV, 393.

UTURITION (*futuritio, onis*) τὸ μέλλον, οντος.

UYANT, E (*fugiens, entis*) ἐκμηχυνόμενος, η, ον, *terme de peinture.*

UYARD, E (*fugax*) φυγάς, άδος, ὁ,ἡ· φευκτικός, ή, όν, *Dém.* — 865.

G.

Cette lettre (ainsi que le C*) a deux sons différents en français, comme dans la plupart des autres langues. Devant une voyelle forte, elle a le son du* G *latin,* Gamme, Gomme; *mais devant une voyelle faible, nous lui donnons le son du* J; *ainsi nous prononçons* Germe, Gibier, *comme* Jerme, Jibier. *Dans le second cas, les Italiens prononçent* DGE, DGI, *et les Espagnols donnent au* G *le son guttural de leur* Jota. *Les Grecs aspirent le* Γάμμα *devant une voyelle forte, et le mouillent devant une faible.*

GABARE (*navicula, æ*) πλοιάριον, ίου, τό, *Xén.*

GABELLE (*salaria cella, æ*) ἁλατοπωλία, ας, ἡ.

GABION (*terra farta corbis, is*) ταφρωρύχων κόφινος, ου, ὁ.

GACHE d'une serrure (*pessuli retinaculum, i*) μοχλίου ἔχμα, ατος, τό.

GACHER le plâtre (*gypsum aqua diluere, o*) τὴν γύψον ἐν ὕδατι διαλύειν, ω, σω.

GACHEUX, EUSE (*limosus, lutosus, a, um*) βορβορώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plat.* πηλώδης, τελματώδης, *Thuc.* τεναγώδης, *Luc.* ἰλυώδης, *Gal.*

GACHIS (*fœda effusio, onis*) ἰλυώδης ἔκχυσις, εως.

GAGE (*pignus, oris*) ἐνέχυρον, ου, τό· ὑποθήκη, ης, ἡ, *Dém.* Donner *ou* prendre des gages, ἐνέχυρα παρέχειν, χω, ξω, ou λαμβάνειν, ω*. Les gages d'un domestique (*famuli merces, edis*) ὁ τοῦ οἰκέτου μισθός, οῦ. Qui est aux gages de quelqu'un (*mercenarius*) μισθωτός, οῦ, ὁ, *Dém.*

GAGER (*cum aliquo pignore certare, o*) σύν τινι μετ' ἐγγύης ἀγωνίζεσθαι, ομαι. — un domestique (*famulum mercede conducere, co*) τὸν οἰκέτην μισθοῦσθαι, οῦμαι, *Dém.*

GAGEURE (*sponsio, onis*) ἐγγύησις, εως, ἡ. Gagner une gageure (*sponsione vincere, co*) τῆς ἐγγυήσεως ἐπικρατεῖν, ῶ.

GAGISTE (*mercenarius, ii*) μισθωτός, οῦ, ὁ.

GAGNABLE (*superabilis, e*) εὐνίκητος, ου, ὁ,ἡ.

GAGNAGE (*pascuum, ui*) βόσκημα, ατος, τό, *Plut.*

GAGNANT. Les gagnants et les perdants (*victores et victi*) οἱ νενικηκότες καὶ νενικημένοι.

Gagné, **ée**. Je vous donne gagné (*victoriam tibi concedo*) τὴν νίκην σοι παραχωρῶ.

Gagne-denier (*bajulus*, *i*) φορτοβαστάκτης, ου, ὁ, *Suid.*

Gagne-pain (*ad sustentandam vitam necessaria*, *orum*) τὰ πρὸς τὸ βιοῦν ἀναγκαῖα, ων.

Gagne-petit (*qui ferramenta acuit*) ἀκονητής, οῦ, ὁ.

Gagner (*lucrari*, *or*; *lucrifacere*, *io*) κερδαίνειν, νω, *Dém.* Gagner sa vie, ἐργασίαν ποιεῖσθαι, οῦμαι. Un métier où l'on gagne beaucoup (*ars quæstuosissima*) κερδαλεωτάτη τέχνη, ης. Gagner une bataille, νίκην λαμβάνειν, ω*, *Dém.* — l'affection de quelqu'un, φιλίαν τινὸς κτήσασθαι, *Dém.* — quelqu'un par ses prières, εὐχαῖς τινα καταπραΰνειν, νω, *Isocr.* — les devants, φθάνειν, φθάνω*· προκαταλαμβάνειν, λαμβάνω*, *Théophr.* — du temps, ἀναβολὴν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Plut.* La contagion a gagné la ville, ἡ νόσος τῇ πόλει ἐπέπεσεν, *Thuc.* La peur me gagne, ἐπέρχεταί μοι δέος, *Luc.*

Gai. Allons, gai! (*eia*, *age!*) εὖγε!

Gai, **e** (*hilarus*, *a*, *um*) ἱλαρός, ά, όν· φαιδρός, ά, όν, *Luc.* Rendre gai (*exhilarare*, *o*) ἱλαροῦν, ῶ, ώσω.

Gaillard, **e** (*jocosus*, *festivus*, *a*) παιγνιώδης, εος, ὁ,ἡ· εὐτράπελος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Gaillardement (*jocose*, *festive*) παιγνιωδῶς, εὐτραπέλως.

Gaillardise (*festivitas*, *atis*) εὐτραπελία, ας, ἡ· ἀστειότης, ητος, ἡ.

Gaîment (*hilariter*) ἱλαρῶς, φαιδρῶς. Vivre gaîment, εὐθύμως διαβιοῦν, ῶ, *Synés.*

Gain (*lucrum*, *i*) κέρδος, εος, τό, *Dém.* Etre avide de gain, φιλοκερδεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.* Avide d'un gain honteux, αἰσχροκερδής, έος, ὁ,ἡ, *N. Test.* Une telle avidité, αἰσχροκέρδεια, ας, ἡ, *Dém.* Le gain d'une bataille (*victoria*, *æ*) νίκη, ης, ἡ, *Dém.*

Gaîne (*vagina*, *æ*) θήκη, ης, ἡ, *Xén.*

Gaînier (*cercis siliquastrum*, Linn.) κερατεία, ας, ἡ.

Gaîté (*hilaritas*, *atis*) φαιδρότης, ἱλαρότης, ητος, ἡ, *N. Test.*

Gala, εὐωχία, ας, ἡ· νώγαλα, νωγαλεύματα, ων, τά. Faire un grand gala, εὐωχεῖν, ῶ, ήσω.

Galactite (*lacteus lapis*) γαλακτίτης, ου, ὁ, *sous-ent.* λίθος.

Galactophage (*lacte victitans*) γαλακτοφάγος, ου, ὁ,ἡ.

Galamment (*eleganter*, *lepide*) ἐκπρεπῶς, χαριέντως, *Isocr.*

Galant (*amator*, *oris*) ἐραστής, οῦ, ὁ, *Dém.* Galante (*amatrix*, *icis*) ἐράστρια, ας, ἡ, *Poll.*

Galant, **e**. Un galant homme (*homo lautus et urbanus*) καλοκάγαθος ἄνθρωπος, ου. Un homme galant, φιλόγυνος ἄνθρωπος, ου. Une femme galante, ἑταίρα, ας, ἡ. Poésie galante, ἐρωτικὴ ποίησις, εως.

Galanterie (*urbanitas*, *atis*) ἀστειότης, ητος, ἡ, *Plut.* — *Voyez* **Amourette**.

Galantiser, *faire le* galant, εὐτραπελίζειν, ίζω.

Galaxie (*lactea via*, *æ*) γαλαξίας κύκλος, ου, ὁ, *Astron.*

Galbanon (*galbanum*, *i*) χαλβάνη, ης, ἡ. Un donneur de galbanon, *prov.* (*dabonis*, Erasme) δώσων, οντος, ὁ.

Gale (*scabies*, *ei*) ψώρα, ας, ἡ, *Théophr.* Avoir la —, ψωριᾶν, ῶ, *Plut.*

Galénique. Un docteur galénique, *qui suit les maximes de Galien*, γαληνικός, οῦ, ὁ.

Galénisme, γαληνισμός, οῦ, ὁ· ἡ τοῦ Γαληνοῦ διδασκαλία.

Galéniste, *médecin attaché à la doctrine de Galien*, γαληνιστής, οῦ, ὁ.

Galéopsis, *ortie morte à fleur jaune* (*galeopsis galeobdolon*, Linn.) γαλίοψις, εως, ἡ. R. γαλῆ, *mustela*, et ὄψις, *facies*.

Galère à deux, trois, cinq rangs de rames (*biremis*, *triremis*, *quinqueremis*, *is*, f.) διήρης, *Poll.* τριήρης, *Dém.* πεντήρης, εος, ἡ, *sous-ent.* ναῦς. Capitaine de galère, τριηράρχης, ου, ὁ. Condamner quelqu'un aux galères (*damnare aliquem ad triremes*) συναγκάζειν τινὰ ἀκουσίως ἐρέσσειν, ἐλαύνειν, κωπηλατεῖν.

Galerie (*porticus*, *us*, m.) ξυστός, οῦ, ὁ, *Xén.* — de tableaux, πινακοθήκη, ης, ἡ.

Galérien (*coactus remex*, *igis*) ἄκων ἐρέτης, ου· ἀκούσιος ἐλατήρ, ῆρος.

GALERNE. Vent de galerne (*Nord-Ouest*) καικίας, ου, ὁ, *Pline*.
GALET (*teres lapillus, i*) ἀκταῖον λιθάριον, ίου.
GALETAS (*proxima tegulis contignatio, onis*) ἀνώγεως ὀροφή, ῆς.
GALETTE (*crustulum, i*) πλακοῦς, οῦντος, ὁ.
GALEUX, EUSE (*scabiosus, a, um*) ψωραλέος, έα, έον, *Xén*.
GALIMATIAS (*verborum ampullæ, arum*) στωμύλματα, ων, τά.
GALION OU CAILLELAIT, γάλιον, ίου, τό. R. γάλα, ακτος, *lac, lactis*.
GALIOTE (*lembus, i*) λέμβος, ου, ὁ.
GALLE. Noix de galle (*galla, æ*) κηκίς, ίδος, ἡ· κηκίδιον, ίου, τό, *Suïd*.
GALLICISME (*gallica locutio, onis*) γαλλικισμός, οῦ, ὁ.
GALOCHES (*gallicæ, arum*) καρβατίναι, ῶν, αἱ· ἀρβύλαι, ῶν, αἱ.
GALON d'or *ou* d'argent (*aureus* vel *argenteus limbus, i*) χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν κράσπεδον, ου.
GALONNÉ, ÉE, d'or (*auro fimbriatus, a*) χρυσῷ θυσανωτός, ωτή.
GALOP (*exsultans equi gressus, us*) κάλπη, ης, ἡ.
GALOPER, aller le galop, καλπάζειν, άζω, *Plut. Vie d'Alex., en parlant de Bucéphale*.
GALOPIN (*servulus, i*) δουλάριον, παιδάριον, ίου, τό.
GALVANISME, *phénomène électrique, aperçu* (*vers* 1792) *par l'Italien* Galvani, γαλβανισμός, οῦ, ὁ.
GAMBADE (*exsultatio, onis*) σκίρτησις, πήδησις, εως, ἡ.
GAMBADER (*exsultare, o*) ἐκπηδᾶν, ἀναπηδᾶν, ῶ, *Luc*.
GAMELLE (*camella, æ*, Ovid.) τρύβλιον, ίου, τό.
GAMME (*musicum diagramma, atis*) μουσικὸν διάγραμμα, ατος. ☞ *Ce mot* Gamme *vient du grec* Γάμμα, *parce que Gui Arétin, moine de Saint-Benoît, qui corrigea le chant de l'Eglise vers l'an* 1024, *composa une échelle de chant, avec les six syllabes suivantes :* ut, re, mi, fa, sol, la, *et mit ensuite, à côté de ces notes, les lettres* A. B. C. D. E. F.; *et, parce qu'il accompagna de la lettre* G (Γ) *la note qu'il mit au-dessous du système ancien, toute l'échelle fut appelée, comme elle l'est encore*, Gamme, Γάμμα. *Ces six notes de musique furent tirées des syllabes initiales de l'hymne de saint Jean, première strophe :*

Ut queant laxis — Resonare fibris
Mira gestorum — Famuli tuorum,
Solve polluti — Labii reatum,
Sancte Joannes.

GAMOLOGIE (*tractatus de matrimonio*) γαμολογία, ας, ἡ.
GANGLION (*nervosus plexus*) γαγγλίον, ίου, τό.
GANGRÈNE (*gangræna, æ*) γάγγραινα, ης, ἡ, *Hipp*.
GANGRÉNER [SE, γαγγραινοῦσθαι, οῦμαι. R. γράω, γραίνω, *comedo*.
GANGRÉNEUX, EUSE, γαγγραινώδης, εος, ὁ, ἡ, *même racine*.
GANSE de soie (*serica ansula, æ*) σηρικὸν λαβίδιον, ίου.
GANT (*digitale, is : manicæ, arum*) χειροθήκη, ης, ἡ, *étui de main*. — *Les Allemands disent* Hand-Schuh, *soulier de main*.
GANTELET (*ferrea digitalia, ium*) σιδηρῆ χειροθήκη, ης.
GANYMÈDE, échanson de Jupiter, Γανυμήδης, ους, ὁ.
GARANCE (*rubia tinctorum*, Linn.) ἐρυθρόδανον, ου, τό.
GARANCÉ, ÉE (*rubia tinctus, a, um*) ἐρυθροδανωμένος, η, ον, *Hésych*.
GARANT (*sponsor, oris*) ἐγγυητής, οῦ, ὁ, *Dém*. — (*auctor, oris*) αἴτιος, ίου, ὁ, *Isocr*.
GARANTIE (*sponsio, onis*) ἐγγύησις, εως, ἡ· ἐγγύη, ης, ἡ, *Dém*. — (*auctoritas, atis*) κῦρος, εος, τό· ἀξίωμα, ατος, τό. Ils demandaient à Alexandre des garanties, ᾔτουν τὰ πιστὰ τὸν Ἀλέξανδρον, *Plut*.
GARANTIR (*spondere, eo*) ἐγγυᾶσθαι, ῶμαι, *Dém*. — (*asseverare, ro*) διαβεβαιοῦσθαι, οῦμαι, *Plut*. — (*tueri, eor ; defendere, do*) διασώζειν, ώζω· διαφυλάττειν, ττω, ξω, *Isocr*.
GARBIN (*Africus ventus, i*) Λίψ, ιβός, ὁ.
GARÇON (*puer, eri*) παῖς, αιδός, ὁ. *Les Crétois et les Laconiens disaient* πόϊρ, *d'où est venu le mot latin* puer. — (*fa-*

mulus, i; minister, tri) οἰκέτης, ου, ὁ· ὑπηρέτης, ου, ὁ, *Dém.* — (*cœlebs, ibis*) ἀζυγής, έος· ἄγαμος, ου, *Xén.* Etat de garçon, vie de garçon (*cœlibatus, us*) ἀζυγία, ίας· ἀγαμία, ίας, ἡ, *Hésych.* — Et (quod fortunatum isti putant) uxorem nunquam duxi, *dit Micion, dans les Adelphes de Térence.*

Garde (*custodia, æ*) φυλακή, ῆς, ἡ, *Xén.* — (*ipsi vigiles, um*) φύλακες, ων, οἱ, *Xén.* Corps-de-garde, φυλακτήριον, ίου, τό. Garde (*conservatio, onis*) τήρησις, εως, ἡ· σωτηρία, ας, ἡ, *Arist.*—(*tutela, æ*) ἐπιτροπία, ας, ἡ, *Den. Halic.* Des fruits de garde, τηρητέοι, ἐπίμονοι καρποί, ῶν. La garde d'une épée (*gladii capulus, i*) ἡ τοῦ ξίφους λαβή, ῆς, *Plut.* Etre sur ses gardes, se donner de garde de quelqu'un (*ab aliquo cavere, eo*) τινὰ φυλάττεσθαι, ομαι, *Xén.* Prendre garde, εὐλαβεῖσθαι, οῦμαι· προορᾶσθαι, ῶμαι, *Arist.* Je n'ai garde de me justifier (*multum abest ut me defendam*) πολλοῦ δέω ἐγὼ ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολογεῖσθαι, *Plat.*

Garde du corps (*satelles, itis; stipator, oris*) σωματοφύλαξ, ακος, ὁ, *Hérod.* δορυφόρος, ου, ὁ, *Xén.* — du trésor, γαζοφύλαξ, ακος, ὁ. — des sceaux, ὁ ἐπὶ τῶν σφραγίδων.

Gardé, ée (*custoditus, servatus, a, um*) πεφυλαγμένος, τετηρημένος, η, ον. Le vin trop gardé perd sa force, παλαιότερος οἶνος ἐκτροπίας γίγνεται.

Garde-bois, chasse et pêche, ὁ ἐπιστάτης τῶν ξύλων, τῆς ἄγρας καὶ τῆς ἁλιείας.

Garde-boutique (*invendibilis merx*, Plaut.) δυςώνητον ἐμπόρευμα, ατος, τό.

Garde-côte. Un vaisseau garde-côte, ἐπισκόπιος φάσηλος, ου, *Cic.*

Garde-fou (*lorica, æ; repagula, orum*) προφυλακτικὸν ἕρκος, εος, τό.

Garde-manger (*penuaria cella, æ*) ταμεῖον, *Isocr.* ταμιεῖον, είου, τό, *Plut.*

Garde-meuble, σκευοθήκη, ης, ἡ· σκευοφυλάκιον, ίου, τό.

Garde-note (*chartarum custos, odis*) χαρτοφύλαξ, ακος, ὁ.

Garde-robe (*vestiarium, ii*) ἱματιοφυλάκιον, ίου, τό. — (*ipsa vestimenta, orum*) φορήματα, ων, τά, *Xén.* — (*santolina chamæcyparissus*, Linn.) χαμαικυπάρισσος, ου, ἡ. —(*latrina, æ*) ἀφεδρών, ῶνος, ὁ, *N. Test.* Aller à la — (*alvum exonerare, o*) ἀποπατεῖν, ῶ, ήσω, *Aristoph.* ἀποσκευάζεσθαι, ομαι, *Poll.* παρασκευάζεσθαι, *Sept.*

Garder (*custodire, io*) φυλάττειν, ττω, ξω· φρουρεῖν, ῶ, ήσω· τηρεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.* Il faut garder ces prisonniers, et nous garder d'eux, *ou* nous tenir en garde contre eux, τούτους μὲν τοὺς αἰχμαλώτους φυλάττειν τε καὶ φυλάττεσθαι ἡμᾶς δεῖ, *Xén. Cyrop. liv.* IV. En donner à garder à quelqu'un (*alicui verba dare*) τινὰ φεναχίζειν, ίζω, *Dém.*

Gardeur de cochons (*subulcus, i*) συβώτης, ου, ὁ, *Hom.*

Gardien, enne (*custos, odis*, c.) φύλαξ, ακος, ὁ, *Dém.* φυλακίς, ίδος, ἡ, *Plat.*

Gare (*cave! recede!*) φυλάττου, ἀποχώρησον.

Garenne (*leporarium, ii*) λαγωτροφεῖον, είου, ὁ, *Colum.*

Garer [Se (*cavere, eo; recedere, do*) φυλάττεσθαι, ομαι· ἀποχωρεῖν, ῶ, ήσω.

Gargariser [Se (*gargarisare, o*, Cels.) γαργαρίζειν, ίζω, *Diosc.*

Gargarisme (*gargarismus, i*) γαργαρισμός, οῦ, ὁ.

Gargote (*popina, æ*) καπηλεῖον, είου, τό, *Synés.*

Gargotier (*popinator, oris*) κάπηλος, ου, ὁ, *Luc.*

Gargouillement (*aquæ murmur, uris*) ὁ τοῦ ὕδατος ψιθυρισμός, οῦ.

Garnement (*nebulo, onis*, Cic.) οὐτιδανός, οῦ, ὁ, *Hom.*

Garni, ie. Hôtel garni, chambre garnie (*ornata et instructa domus, us*) ἐστολισμένος οἶκος, ου.

Garnir une maison, une table (*domum, mensam instruere, o, xi*) οἶκον στολίζειν, ίζω· τράπεζαν κατασκευάζειν, άζω, *Xén.* Se garnir contre le froid (*munire se a frigore*) ἀντὶ κρύους ἑαυτὸν σκεπάζειν, άζω.

Garnison (*præsidium, ii*) φρουρά, ᾶς, ἡ, *Dém.*

Garniture (*ornatus, us*) στολισμός, οῦ, ὁ.

Garonne (*Garumna, æ*, m.) Γαρούμνας, ου, ὁ, *César.*

Garou (*daphne laureola*, Linn.) θυμελαία, ας, ἡ. Loup —, λυκάνθρωπος, ου,

ὁ· λάμια, ou λαμία, ας, ἡ· μορμολύκειον ou -κεῖον, ου, τό.

Garrot (*nodosum robur, oris*) ῥόπαλον, ου, τό. — d'un cheval (*equi armus, i*) ἵππου ἐπωμίς, ίδος, ἡ· ἁρμός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Garrotter (*vinculis colligare, o*) θωμίζειν, ίζω, ou θωμίσσειν, σσω, ξω.

Garum (*garum, i*) γάρον, ου, τό, *Gal.*

Gascon, onne (*jactabundus, a, um*) κομπαστικός, ή, όν. — De là sont dérivés gasconisme, gasconnade, gasconner.

Gaspillage (*profusio, onis*) ἀσωτία, ας, ἡ, *Arist.*

Gaspiller son patrimoine (*patrimonium dissipare, o*) τὴν οὐσίαν διασκορπίζειν, ίζω, *Luc.* XV. 13.

Gaspilleur, euse (*nepos, otis*) ἄσωτος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Gaster (*venter* vel *stomachus*) γαστήρ, τέρος-τρός, ἡ, *Gal.*

Gastriloque (*ventriloquus, a*) ἐγγαστρίμυθος, ου, ὁ,ἡ.

Gastrique. Artère, suc —, γαστρικός, ή, όν.

Gastrocèle (*stomachi tumor*) γαστροκήλη, ης, ἡ.

Gastromanie (*ingluvies*) γαστρομανία, ας, ἡ.

Gastronome (*ventri deditus, a*) γαστρονόμος, ου, ὁ,ἡ.

Gastronomie (*ventris imperium*) γαστρονομία, ας, ἡ.

Gastrorraphie (*ventris sutura*) γαστροῤῥαφία, ας, ἡ.

Gastrotomie (*ventris incisio, onis*) γαστροτομία, ας, ἡ.

Gateau (*placenta, æ*) πλακοῦς, οῦντος, ὁ, *Luc.* Petit — πλακούντιον, ου, τό.

Gater (*depravare, o; corrumpere, po*) διαστρέφειν, φω, ψω, *Théophr.* διαφθείρειν, ω, *Plat.* λυμαίνεσθαι, ομαι, *Dém.* Se gâter (*vitiari, or*) φθίνειν, ω· διαφθείρεσθαι, ομαι.

Gauche (*sinister, tra, trum; lævus, a, um; scævus, a, um*) ἀριστερός, ά, όν, *Hér.* λαιός, ά, όν, *Jos.* εὐώνυμος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.* σκαιός, ά, όν, *Eust.* La main droite et la main gauche (*dextra et sinistra manus, us*) ἡ δεξιά τε καὶ ἡ ἀριστερὰ χείρ, χειρός, *Hér.* A gauche, vers la gauche (*ad sinistram, sinistrorsum*) ἐπ' ἀριστερᾷ, *Plut.* ἐς ἀριστεράν, *Hér.* Un coup de tonnerre se fit entendre à gauche (*intonuit lævum,* Virg.) ἐβρόντησεν ἐξ ἀριστερῶν, ἐξ εὐωνύμων. Un esprit gauche, un air gauche (*pravum ingenium; incompositus corporis habitus*) πονηρὰ φύσις, εως· ἀνάρμοστον σχῆμα, ατος, *Xén.*

Gauchement (*inepte*) ἐπαριστέρως· ἀναρμόστως.

Gaucher, ère (*scæva, scævola, æ,* m.) ἀριστερόχειρ, ειρος, ὁ,ἡ.

Gaucherie (*ineptia, iæ*) ἐπαριστερότης, ητος, ἡ· ἀπειροκαλία, ας, ἡ, *Arist.*

Gauchir (*declinare, o*) κλίνεσθαι, ομαι, *Hom.* Ὁ δ' ἐκλίνθη, καὶ ἀλεύατο Κῆρα μέλαιναν, *Il.* III, 360. — (*ambigua fide agere, o, egi*) ἀμφιβόλως πράττειν, ττω, ξω.

Gaudir [Se (*gaudere, eo*) χαίρειν, ω· ἥδεσθαι, ομαι.

Gaufre (*mellis favus, i*) κηρίον, ου, τό, *Arist.* — (*collyra, æ*) κολλύρα, ας, ἡ.

Gaule. — Voyez France.

Gaule (*pertica, æ*) χάμαξ, ακος, ἡ.

Gauler un arbre (*arborem succutere, percutere, tio, ssi*) τὸ δένδρον ξυλοκοπεῖν, ῶ, ήσω.

Gaulois, e (*Gallus, a*) Γάλλος, ου. La langue Gauloise (*Gallica lingua*) Γαλλικὴ γλῶσσα, ης.

Gausser, *se moquer* (*subsannare, o*) γωριᾷν, ῶ, *vox Laconica.*

Gaz, *terme de chimie,* ἀεροειδές, έος, τό· ἀτμίς, ίδος, ἡ.

Gaze (*linea nebula,* Pétr.) λεπτότατον ὕφασμα, ατος.

Gazelle, *animal svelte, et d'un regard si doux, que les Arabes comparent à ses yeux les beaux yeux de femme* (*antilope dorcas,* Cuv.) δορκάς, άδος, ἡ.

Gazette (*diarium, ii*) ἐφημερίς, ίδος, ἡ.

Gazon (*cespes, itis,* m.) χλοερὰ βῶλαξ, ακος. Un autel de gazon (*ara cespititia*) βωλάκινος βωμός, οῦ. Elle se promenait souvent seule sur les gazons fleuris dont un printemps éternel bordait son île :

Sæpius in viridi spatiantem cespite secum

Cernere erat solam, jugi qui vere nitentem
Insulam adornabat. —

Πολλάκις ἐν θαλεραῖς διεφοίτα λειμάσι μούνη,
Ὧν ἀπέραντον ἔαρ χλοερὰν περιέστεφε νῆσον
Κυκλόθεν. — *Télém. Polyglotte.*

Gazon d'Olympe (*statice armeria*, Linn.) στατική, ῆς, ἡ.

Gazouillement des oiseaux (*avium garritus, us*) στρουθισμός, οῦ, ὁ. — d'un ruisseau (*rivuli susurrus, i*) ψίθυρος, ου, ὁ, *Soph.* ψιθυρισμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Gazouiller, *en parlant des oiseaux* (*garrire, io*) στρουθίζειν, ίζω, *Sept.* — *en parlant d'un ruisseau* (*susurrare, o*) ψιθυρίζειν, *Plut.*

Geai (*graculus* ou *galgulus, i*) χοραχίας, ου, ὁ· χολοιός, οῦ, ὁ, *Luc.*

Géant (*gigas, antis*) γίγας, αντος, ὁ, *Batrachom. vers* 7. Imiter les géants, γιγαντιᾶν, ῶ, *Suid.* Combat des géants contre les dieux, γιγαντομαχία, ας, ἡ. Des pas de géant, γιγανταῖα, γιγάντεια, ou γιγαντώδη βήματα, ων. *Ce mot signifie engendré de la terre.* R. γῆ, terre, *et* γάω, engendrer.

Geindre (*gemere, o*) γοᾶν, ῶ, ou γοᾶσθαι, ῶμαι, *Aristoph.* Qui ne fait que geindre (*gemebundus, querulus, a*) μεμψίμοιρος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Gelée (*gelu*, n. indécl.) πάγος, ου, ὁ, *Xén.* — blanche (*pruina, æ*) πάχνη, ης, ἡ, *Arist.* Un pays sujet aux gelées blanches (*pruinosa regio, onis*) παχνώδης χώρα, ας. Gelée de viande (*carnium jus concretum*) κρεῶν ζωμὸς πεπηγώς, ότος.

Geler de froid (*frigore obrigescere, sco*) τῷ ψύχει περιπήγνυσθαι· ὑπὸ τοῦ ψύχους καταπήγνυσθαι, *Arist.* ὑπὸ τοῦ ψύχους πήγνυσθαι, υμαι, *Hérod.* ῥιγοῦν, ῶ, *Luc.* Il gèle, χρυοῦται. L'huile est gelée, τὸ ἔλαιον πέπηγεν. Tous mes membres sont gelés et transis, ἄρθρα μου πέπηγεν, *Eur.*

Geline (*gallina, æ*) ἀλεκτορίς, ίδος, ἡ, *Arist.*

Gelinotte (*delicatior gallina*) ἁβροτέρα ἀλεκτορίς, ίδος.

Gelivure des arbres, ὁ τῶν δένδρων παγετός, οῦ.

Gémeaux (*gemini, orum*) δίδυμοι, ων, οἱ.

Géminé, ée (*iteratus, a, um*) δευτερωθείς, εῖσα, έν.

Gémir (*gemere, ingemere, mo, mui*) στεναχίζειν, ίζω· στένειν, ω· στενάζειν, άζω. άζω, *Dém.* — sur son sort, μεμψιμοιρεῖν, ῶ, *Luc.*

Gémissant, e (*gemebundus, a, um*) μεμψίμοιρος, ου, ὁ,ἡ· στενακτός, στενακτικός, ή, όν, *Sept.*

Gémissement, στόνος, ου, ὁ, *Thuc.* στεναγμός, οῦ, ὁ, *Plut.* στέναγμα, ατος, τό, *Athén.*

Gemme (*gemma, æ*) τιμία λίθος, ου. Sel gemme, ὀρυκτὸς ἅλς, ἁλός.

Gênant, e (*molestus, a, um*) ὀχληρός, ἀνιαρός, λυπηρός, ά, όν, *Dém.*

Gencive (*gingiva, æ*) οὖλον, ου, τό, *Hipp.* — intérieure, ἔνουλον, ου, τό, *Poll.*

Gendarme à cheval (*armatus eques*) πάνοπλος ou κατάφρακτος ἱππεύς, έως.

Gendarmer [**Se** pour une cause légère (*levi de causa debacchari, or*) μικρᾶς ὑπὲρ αἰτίας βακχεύεσθαι, ομαι· ἀγανακτεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Gendre (*gener, eri*) γαμβρός, οῦ, ὁ, *Dém.*

Gêne (*tormentum, i*) βάσανος, ου, ἡ, *Isocr.* Appliquer un criminel à la gêne, τὸν ὑπόδικον εἰς βάσανον παραδιδόναι, δίδωμι*, *Dém.* — (*molestia, æ*) βάρος, εος, τό· στενοχωρία, ας, ἡ· ἀηδία, ας, ἡ, *Dém.*

Gêné, ée. Avoir l'esprit gêné *ou* à la gêne (*animo angi, or*) δυσθυμεῖσθαι, οῦμαι, *Eur.* δυσθύμως ἔχειν, ἔχω*, *Plut.*

Généalogie, γενεαλογία, ας, ἡ. R. γένος, *genus*, et λόγος, *sermo*.

Généalogique. Arbre généalogique, γενεαλογικὸν στέμμα, ατος.

Généalogiste, γενεαλογιστής, γενεαλόγος, ου, ὁ.

Gêner (*angere, go; vexare, o*) στενοχωρεῖν, ῶ· ἐνοχλοῦν, ῶ· ἀνιᾶν, ῶ· λυπεῖν, ῶ, ήσω, *N. Test.* Pour ne pas vous gêner, ἵνα μή σοι ἐμποδίζω.

Général d'armée (*exercitus dux, imperator*) στρατηγός, οῦ, ὁ· πολέμου ἡγεμών, όνος, ὁ· πολέμαρχος, ου, ὁ, *Dém.* — de mille hommes, χιλίαρχος, ου, ὁ. —

de dix mille hommes, μυρίαρχος, ου, ὁ, *Xén.*

Général, e (*generalis, e*) γενικός, ή, όν, *Suid.* En général (*generatim*) γενικῶς, καθόλου, *Arist.*

Généralat (*imperatorium munus, eris*) στρατηγία, ας, ἡ· πολεμαρχία, ας, ἡ.

Généralement (*generaliter*) γενικῶς, καθόλου, *Arist.*

Généralissime (*summus imperator, oris*) ἀρχιστράτηγος, ου, ὁ.

Généralité (*universitas, atis*) τὸ πᾶν· ὁμάς, άδος, ἡ, *Théophr.* Il n'a dit que des généralités, γενικῶς εἶπεν.

Générateur, trice (*generator, trix*) γεννητής, οῦ, ὁ, *Plat.* γεννήτειρα, ας, ἡ.

Génératif, ive (*genitalis, e*) γεννητικός, ή, όν.

Génération (*generatio, onis*) γένεσις, γέννησις, εως, ἡ, *Plat.* De génération en génération, ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, *Ps.* X, 6.

Généreusement (*generose*) μεγαλοπρεπῶς, γενναίως, *Hérod.*

Généreux, euse (*generosus, a, um*) γενναῖος, α, ον· μεγαλοπρεπής, έος, ὁ,ἡ. Un coursier généreux, γενναῖος ἵππος, ου, *Hérod.*

Générique (*generalis, e*) γενικός, ή, όν.

Générosité (*generositas, atis*) μεγαλοψυχία, ίας, ἡ· γενναιότης, ητος, ἡ, *Polyb.*

Genèse, *le premier des cinq livres de Moïse, appelé en hébreu* Berechith, Γένεσις, εως, ἡ, *Sept.*

Genêt d'Espagne (*spartium junceum*, Linn.) — à balais (*spartium scoparium*, Linn.) σπάρτιον ου σπαρτίον, ου, τό.

Généthliaque (*natalitius, a, um*) γενεθλιακός, ή, όν.

Genévrier (*juniperus, i*, f.) ἄρκευθος, ου, ἡ, *Diosc.*

Génie (*genius, ii*) δαίμων, ονος, ὁ, *Pind.* — (*natura, indoles*) φύσις, εως, ἡ, *Dém.* φυή, ῆς, ἡ, *Hom.* — (*ingenium, ii*) ἀγχίνοια, ας, ἡ, *Long.* Homme de génie, ἀγχίνους, ου, ὁ,ἡ, *Hérod.* Le génie d'une langue, ὁ τῆς διαλέκτου ἰδιωτισμός, οῦ.

Genièvre. Baie de genièvre (*juniperi bacca, æ*) ἀρκευθίς, ίδος, ἡ, *Diosc.*

Génisse (*junix, icis*, Pers. *juvenca, bucula, æ*, Virg.) πόρτις, δάμαλις, εως, ἡ, *Phil.*

Génital, e (*genitalis, e*) γόνιμος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Génitif (*genitivus casus, us*) γενικὴ πτῶσις, εως, *Gramm.*

Génitoires (*genitalia, ium*) μόρια, ων, τά, *Paul Egin.*

Géniture (*genitura, æ*) γόνος, ου, ὁ· γονή, ῆς, ἡ, *Luc.*

Genou (*genu*, plur. *genua*) γόνυ, τό, γόνατα, τά, *Plut.* Se mettre à genoux, ἐπὶ τὰ γόνατα ὀκλάζειν, άζω, *Sept.* — devant quelqu'un, τινὶ γονυπετεῖν, ῶ, *N. Test.* τινὰ προςκυνεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.* τινὶ προςπίπτειν, πίπτω*, *Chrys.* Il tomba à genou, γνὺξ δ' ἔριπε, *Hom. Il.* V, 68.

Genre (*genus, eris*) γένος, εος, τό. — masculin, féminin, neutre, ἀρσενικόν, θηλυκόν, οὐδέτερον γένος, εος, *Gramm.* — nerveux, τὸ τῶν νεύρων σύστημα, ατος.

Gent, *plur.* gens. Le droit des gens (*gentium jus, uris*) τὸ τῶν ἐθνῶν δίκαιον, ου. Les vieilles gens sont soupçonneux (*suspicaces sunt senes*) ὑπόπται εἰσὶν οἱ πρέσβεις. Il y a bien des gens qui disent que... (*multi dicunt*) πολλοὶ λέγουσιν. Les gens de lettres (*litterati, orum*) οἱ πεπαιδευμένοι, ων, *Isocr.* Gens de pied, de cheval, οἱ πεζοί, ῶν · οἱ ἱππεῖς, έων. Dites à mes gens (*dic famulis meis*) εἰπὲ τοῖς οἰκέταις μου. Les gens du peuple (*plebeii, orum*) οἱ πολλοί, οἱ δημοτικοί, *Xén.*

Gent, e (*bellulus, a, um*) κομψός, ή, όν, *Aristoph.*

Gentiane (*gentiana lutea*, Linn.) γεντιανή, ῆ, ἡ.

Gentil, *plur.* gentils (*gentilis, iles*) ἐθνικός, οῦ, ὁ· ἐθνικοί, ῶν, οἱ.

Gentil, ille (*lepidus, a, um*) χαρίεις, εσσα, εν, *Arist.*

Gentilhomme (*vir nobilis*) εὐγενής, έος, ὁ, *Arist.* Les gentilshommes persans, οἱ ὁμότιμοι, *Xén. Cyrop.*

Gentilité (*gentilitas, atis*) οἱ ἐθνικοί, ῶν· οἱ Ἕλληνες, ων, *saint Paul.*

Gentillesse (*festivitas, atis*) αἱμυλία, ας, ἡ, *Plut.*

Gentiment (*scite, venuste*) κομψῶς, χαριέντως, *Isocr.*

Génuflexion (*genuflexio, onis*) γονυκλισία, ας, ἡ.

Géocentrique, γεωκεντρικός, ή, όν. R. γῆ, terre, *et* κέντρον, centre.

Géocyclique, γεωκυκλικός, ή, όν. R. γῆ, terre, *et* κύκλος, cercle.

Géode (*terrenus lapis*) γεώδης λίθος, ου.

Géodésie (*terræ divisio*) γεωδαισία, ας, ἡ, *Arist.*

Géographe (*terræ descriptor*) γεωγράφος, ου, ὁ, *Strab.*

Géographie (*terræ descriptio*) γεωγραφία, ας, ἡ, *Strab.*

Géographique, γεωγραφικός, ή, όν. R. γῆ, terre, *et* γράφειν, écrire, décrire.

Geôle (*carcer, eris*) δεσμωτήριον, ου, τό· εἰργμός, οῦ, ὁ, *Dém.*

Geôlier, ère (*carceris custos, odis*) δεσμοφύλαξ, εἰργμοφύλαξ, ακος, ὁ, *Xén.*

Géomancie, γεωμαντεία, ας, ἡ. R. γῆ, terre, *et* μαντεία, divination.

Géomancien, enne (*ex terræ inspectione divinans*) γεώμαντις, εως, ὁ,ἡ.

Géométral, e. (R. γῆ, terre, *et* μέτρον, mesure.) γεωμετρικός, ή, όν. Plan géométral, ἰχνογραφικός, ή, όν.

Géomètre (*terræ mensor*) γεωμέτρης, ου, ὁ, *Plut.*

Géométrie (*terræ descriptio*) γεωμετρία, ας, ἡ, *Aristoph. Nuées,* 202.

Géométrique, γεωμετρικός, ή, όν. R. γῆ, terre, *et* μέτρον, mesure.

Géométriquement, γεωμετρικῶς.

Géorgiques (*libri de agricultura*) γεωργικά, ῶν, τά. R. γῆ, terre, *et* ἔργον, travail.

Géranion, bec de grue (*geranium, ii*) γεράνιον, ίου, τό. R. γέρανος, ου, ἡ, une grue.

Gerbe (*manipulus, i*) ἄμαλλα, ης, ἡ· δράγμα, ατος, τό, *Phil.*

Gerber (*in manipulos colligere, go*) ἀμαλλεύειν, ω· δραγματεύειν, ω.

Gerce (*teredo, inis*) τερηδών, όνος, ἡ, *Théophr.*

Gercer (*scindere, do*) σχίζειν, ίζω.

Gerçure (*scissura, æ*) σχισμή, ῆς, ἡ.

Gérer (*gerere, ro, ssi*) διοικεῖν, ῶ, ήσω, *Esch.* Gérer les affaires publiques, πολιτεύεσθαι, ομαι· τὰ τῆς πόλεως πράσσειν, σσω, ξω.

Germain, aine. Frère germain, sœur germaine (*germanus frater, germana soror*) ὁμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος ἀδελφός· ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία ἀδελφή, *Dém.* Cousin germain (*patruelis consobrinus*) ἀνεψιός, οῦ, ὁ. Cousin issu de germain (*sobrinus*) ἀνεψιαδοῦς, οῦ, ὁ.

Germandrée (*teucrium chamædrys,* Linn.) χαμαίδρυς, υος, ἡ.

Germanie, *ou* Allemagne, Γερμανία, ας, ἡ.

Germanisme (*germanica locutio*) γερμανισμός, οῦ, ὁ.

Germe (*germen, inis*) βλαστός, οῦ, ὁ· βλάστη, ης, ἡ, *Théophr.* βλάστημα, ατος, τό, *Isocr.* Germe de querelle, de discorde (*prima mali labes,* Virg.) ἀρχέκακος, ου, ὁ,ἡ, *Hom. Il.* V, 63.

Germer (*germinare, o*) βλαστάνειν, άνω*, *Arist.* — avant le temps (*prægerminare*) πρωϊβλαστεῖν, στῶ, στήσω, *Théophr.* Etre tardif à germer, ὀψιβλαστεῖν, ῶ.

Germinal. — *Voyez le Tableau des mois.*

Germination (*germinatio, onis*) βλάστησις, εως, ἡ, *Théophr.*

Gérofle. — *Voyez* Girofle.

Gérondif, *terme de grammaire latine, inconnu aux grammairiens grecs.* Amandus, a, um, *s'exprime en grec par* ἀγαπητέος, έα, έον. Il faut savoir (*sciendum est*) ἰστέον ὅτι, κ. τ. λ. *Les gérondifs (gerundia, orum) ne sont autre chose que les cas du substantif verbal, appelé vulgairement infinitif. Ainsi l'on dira:* amare, τὸ ἀγαπᾶν· amandi, τοῦ ἀγαπᾶν· amando, τῷ ἀγαπᾶν. ad amandum, πρὸς τὸ ἀγαπᾶν. — *Voyez le* Panhellénisme.

Gésier d'oiseau (*avium ingluvies, ei*) πρόλοβος, ου, ὁ, *Arist.* — *Voici la phrase d'Aristote :* Ἔστι δὲ ὁ πρόλοβος δέρμα κοῖλον καὶ μέγα, ἐν ᾧ ἡ τροφὴ πρώτη εἰσιοῦσα, ἄπεπτός ἐστιν.

Gésine. Etre en gésine (*parturire, io*) ὠδίνειν, ω, *Plut.*

Gésir (*jacere, eo*) κεῖσθαι, κεῖμαι. — *Voyez* Git.

Gesse odorante, *vulg.* pois de senteur (*lathyrus odoratus,* Linn.) εὔοσμος λάθυρος, ου.

Geste (*gestus, us*) χειρονομία, ίας, ἡ· σχέσις, εως, ἡ, *Dém.* Donner à une statue tel geste, telle attitude, τὸ μὲν καὶ τὸ δὲ σχῆμα ἐν ἀνδριάντι πλάσσειν, ττειν, *Dém.* Geste *ou* signe de tête, νεῦμα, ατος, τό, *Thuc.* Faire un tel geste, νεύειν, ω, σω.

> *Annuit, et totum nutu tremefecit Olympum.* Virg.
>
> Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων. *Hom.*

Gesticulateur (*gesticulator, oris*) χειρονόμος, ου, ὁ, ἡ.

Gesticulation (*gesticulatio, onis*) χειρονομία, ας, ἡ.

Gesticuler (*gesticulari, or*) χειρονομεῖν, ῶ, *Poll.*

Gestion (*gestio, administratio, onis*) διοίκησις, εως, ἡ, *Dém.* οἰκονομία, ας, ἡ, *Arist.*

Gibbeux, euse (*gibbosus, a, um*) κυρτός, κυφός, ή, όν, *Hom.*

Gibbosité (*gibbus, i*) ὕϐωσις, εως, ἡ· ὕϐωμα, ατος, τό, *Gal.*

Gibecière (*venatoria pera, æ*) κίϐισις, εως, ἡ· θηρευτικὴ πήρα, ας, ἡ, *Plut.*

Gibet (*gemoniæ, arum; patibulum, i*) χαρωνεῖα, ων, τά· κύφων, ωνος, ὁ, *Arist.* Attacher quelqu'un au gibet, τινὰ σταυροῦν, ῶ, ώσω.

Gibier (*venaticula præda, æ*) θηρευτικὴ λεία, ας· ἄγρα, ας, ἡ, *Hér.* — de potence, *furcifer, eri*) κύφων, ωνος, ὁ, *Scol. d'Aristoph.*

Giboulée (*subitaneus imber, bris*) ῥαγδαῖος ὄμϐρος, ου.

Giboyer (*venari, or*) θηρεύειν, ω, σω, *Plut.*

Giboyeur (*venator, oris*) θηρευτής, οῦ, ὁ, *Max. Tyr.*

Gigantesque (*giganteus, a, um*) γιγανταῖος, α, ον, *Phil.*

Gigantomachie (*gigantum pugna, æ*) γιγαντομαχία, ας, ἡ.

Gigot (*vervecis femur, oris*) ὄϊος μηρός, οῦ, ὁ.

Gilet (*tunicula, æ*) χιτωνίσκος, ου, ὁ.

Gimblette (*scriblita, æ*) στρεπτόν, οῦ, τό.

Gingembre (*amomum zingiber*, Linn.) ζιγγίϐερις, εως, ἡ.

Ginglyme, charnière (*cardo* vel *junctura*) γιγγλυμός, οῦ, ὁ.

Ginseng, *plante de Tartarie et de Canada, dont la racine, très-recherchée des Chinois, passe, chez eux, pour une véritable panacée, et se vend au poids de l'or. Néanmoins l'expérience n'a point du tout confirmé en Europe les merveilles que les Chinois attribuent au* gin-seng, *dont le nom signifie* hominis femur (*panax quinque-folium*, Linnée).

Girafe (*camelo-pardalis*, Pline) χαμηλοπάρδαλις, εως, ἡ.

Girofle, clou de girofle, καρυόφυλλον, ου, τό.

Giroflée (*cheiranthus cheiri*, Linn.) χείρανθος, λευκόϊον, ου, τό.

Giroflier (*caryophyllus aromaticus*, Linnée) καρυόφυλλος, ου.

Giron (*gremium, ii*) κόλπος, ου, ὁ, *Luc.* Le giron de l'Eglise, ἡ κοινωνία τῆς Ἐκκλησίας.

Girouette, *de* γυροῦν, ῶ, tourner, (*bractea versatilis; bracteola venti index*) ἀεροδεικτικὸν πέταλον, ου. — Girouette, *en parlant d'un homme dont l'opinion tourne à tout vent*, ἀλλοπρόσαλλος, ου, ὁ, ἡ, *Hom. Il.* V, 831. κόθορνος, ου, ὁ, *Xén. Hellén.* II.

Gisant, e (*jacens, entis*) κείμενος, η, ον.

Gît. Ci-gît (*hic jacet*) ὧδε κεῖται.

Gîte (*diversorium, ii*) κατάλυμα, ατος, τό. *N. Test.* — (*latibulum, i*) χηραμός, οῦ, ὁ, ἡ· φωλεός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Gîté, ée (*latitans, antis*) ἐμφωλεύων, ουσα, *Grég. Naz.*

Givre (*pruina, æ*) πάχνη, ης, ἡ, *Arist.*

Glabre (*glaber, bra, brum*) μαδός, ψιλός, ή, όν, *Plat.*

Glace (*glacies, ei*) κρυμός, οῦ, ὁ· κρύσταλλος, ου, ὁ, *Diod. Sic.* — (*speculum, i*) κάτοπτρον, ου, *Phil.* ἔσοπτρον, ου, τό, *N. Test.* Se regarder dans une glace, ἐσοπτρίζεσθαι, ομαι, *Plut.*

Glacer (*congelare, o*) καταπηγνύναι, υμι. Se glacer (*glaciari, or*) κρυσταλλοῦσθαι, οῦμαι, *Phil.*

Glacial (*glacialis, e*) κρυσταλλώδης, κρυμώδης, εος, ὁ, ἡ. Un abord glacial (*frigidior aditus, ûs*) στρυφνὴ ἔντευξις, εως.

Glacière (*glaciei receptaculum*) κρυμοθήκη, ης, ἡ.

Glaciers des montagnes (*glaciati montium vertices*) παγετώδεις τῶν ὀρῶν κορυφαί, ῶν.

Glacis (*declivitas* vel *acclivitas, atis*) κατωφέρεια ἢ ἀνωφέρεια, ας, ἡ, *Alex. Aphrod.*

Glaçon (*glaciei frustum, i*) κρυστάλλινον κόμμα, ατος.

Gladiateur (*gladiator, oris*) μονομάχος, ου, ὁ, *Hérod.* Métier de — (*gladiatura, æ*) μονομαχικὴ τέχνη, ης. Un combat de gladiateurs (*gladiatoria pugna, æ*) μονομαχία, ας, ἡ, *Luc.*

Glaïeul (*gladiolus, i,* Plin.) ξιφίον, ίου, τό · ξυρίς, ξηρίς ou ξειρίς, ίδος, ἡ, *Diosc.* — *Il n'y a, dans ces trois dernières expressions, qu'une variété d'orthographe ; la prononciation est la même.*

Glaire (*viscosa pituita, æ*) γλίσχρον φλέγμα, ατος. — (*ovi albumen, inis*) τὸ λευκὸν τοῦ ᾠοῦ · τὸ λεύκωμα, ατος, *Diosc.*

Glaireux, euse (*pituitosus, a, um*) φλεγματικός, ή, όν, *Gal.*

Glaise *ou* terre glaise (*argilla, æ*) ἄργιλος ou ἄργιλλος, ου, ἡ, *Arist.*

Glaiseux, euse (*argillaceus, a, um*) ἀργιλώδης, εος, ὁ, ἡ, *Suid.*

Glaive (*gladius, ii*) ξίφος, εος, τό, *Xén.* ἄορ, ορος, τό, *Hom.*

Glanage (*spicilegium, ii*) σταχυολογία, ας, ἡ.

Gland (*glans, dis,* f.) βάλανος, ου, ἡ, *Arist.* — d'yeuse, ἄκυλος, ου, ἡ.

Glande (*glandula, æ*) ἀδήν, ένος, ὁ, *Alex. Aphrod.* Traité des glandes, ἀδενολογία, ας, ἡ.

Glanduleux, euse (*glandulosus, a, um*) ἀδενώδης, εος, ὁ, ἡ, *Gal.*

Glane (*derelicta spica, æ*) κατάλειπτος στάχυς, υος.

Glaner (*spicas legere, go*) σταχυολογεῖν, ῶ, ήσω.

Glaneur, euse (*qui, quæ spicas legit*) σταχυολόγος, ου, ὁ, ἡ.

Glanure (*spicilegium, ii*) σταχυολογία, ας, ἡ.

Glapir (*gannire, io*) κνυζεῖν, ῶ · κνυζᾷν, ῶ · κνυᾶσθαι, ῶμαι.

Glapissant, e (*ganniens, entis*) κνυζῶν, ῶσα. Voix glapissante, ὀξυφωνία, ας, ἡ.

Glapissement du renard (*vulpis gannitus, us*) ὁ τῆς ἀλώπεκος κνυζηθμός, οῦ · κνύζημα, ατος, τό, *Hérod.*

Glaucome (*oculi vitium*) γλαύκωμα, ατος, τό, *Gal.*

Glèbe (*gleba, æ*) βῶλος, ου, ἡ, *Théophr.* Terre dont la glèbe est fertile (*glebosa terra*) ἐριβώλαξ, ακος, *Hom.*

Glène (*ossis cavitas*) γλήνη, ης, ἡ, *Anat.*

Glénoïde. Cavité glénoïde, γληνοειδὲς κοίλωμα, ατος.

Glissade (*prolapsio, onis*) πρόπτωσις, εως, ἡ, *Diosc.*

Glissant, e (*lubricus, a, um*) σφαλερός, ά, όν · γλίσχρος, α, ον · ὀλισθηρός, ά, όν, *Plut.*

Glissement (*lapsus in lubrico*) ὄλισθος, ου, ὁ, *Luc.* ὀλίσθησις, εως, ἡ · ὀλίσθημα, ατος, τό, *Plut.*

Glisser (*in lubrico labi, or*) ὀλισθαίνειν, ω, *Plut.* Glisser des mains (*è manibus elabi, or*) ἐκ χειρῶν διεκπίπτειν, πίπτω*, *Plut.* Glisser légèrement sur une chose, τινὸς προςάπτεσθαι, ομαι. Se glisser (*subrepere, po*) ὑποδύεσθαι, ομαι · παρειςάγεσθαι, ομαι, *Plut.*

Globe (*globus, i*) σφαῖρα, ας, ἡ, *Plut.* κλωβός, οῦ, ὁ, cage d'oiseau, *pourrait bien être l'origine du mot français* globe, *comme aussi du mot anglais* club.

Globeux, euse, (*globosus, a, um*) σφαιρικός, ή, όν, *Athén.*

Globule (*globulus, i*) σφαιρίον, ίου, τό, *Théophr.*

Globuleux, euse, σφαιρώδης, εος, ὁ, ἡ.

Gloire (*gloria, æ*) δόξα, ης, ἡ · κλέος, ους, τό, *Dém.* εὔκλεια, ας, ἡ, *Isocr.* La passion de la gloire (*laudum immensa cupido,* Virg.) δοξομανία, ας, ἡ. Avide de gloire, φιλόδοξος, ου, ὁ, ἡ. Gloire immortelle, ἀθάνατος, ἀείμνηστος δόξα, εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον μνημονευθησομένη, *Dém.* Faire gloire de ses richesses (*de divitiis gloriari, or*) περὶ τοῦ πλούτου καταλαζονεύεσθαι, ομαι, *Plut.*

Glorieusement (*gloriose*) ἐνδόξως, *Dém.* εὐκλεῶς, *Poll.*

Glorieux, euse (*gloriosus, a, um*) ἔνδοξος, ου, ὁ, ἡ, *Isocr.* — (*arrogans, antis*) ἀλαζών, όνος, ὁ, *Xén.* ἀλαζονευόμενος, ένη, *Isocr.*

Glorification (*glorialio, onis*) δόξα, ης, ἡ.

Glorifier Dieu (*Deum glorificare, o*) Θεὸν δοξάζειν, άζω, *N. Test.* Se glorifier de ses richesses (*de divitiis gloriari, or*) περὶ τοῦ πλούτου καταλαζονεύεσθαι, ομαι, *Plut.*

Gloriole (*inanis gloriola, æ*) κενὸν δοξάριον, ίου, *Dém.*

Glose (*interpretatio, onis*) γλῶσσα, ης, ἡ· γλώσσημα, ατος, τό, *Varr.*

Gloser (*interpretari, or*) μεθερμηνεύειν, ω, σω, *Polyb.* — (*carpere, po, psi*) παρεξηγεῖσθαι, οῦμαι· διασύρειν, ω, *Dém.*

Gloseur, euse (*reprehensor, oris*) ἐπιλήπτωρ, ορος, ὁ, *Plut.*

Glossaire (*glossarium, ii*) γλωσσάριον, ου, τό.

Glossateur, γλωσσογράφος, ου. R. γλῶσσα, *lingua.*

Glossocatoque (*linguam continens*) γλωσσοκάτοχος, ου, *Chir.*

Glossocome, γλωσσοκομεῖον, είου, τό, *Chir.*

Glossographie (*linguæ descriptio, onis*) γλωσσογραφία, ας, ἡ.

Glossologie (*tractatus de lingua*) γλωσσολογία, ας, ἡ.

Glossopètres, *dents de poissons pétrifiées*, γλωσσοπέτραι, ῶν, αἱ.

Glotte (*glottis, idis*) γλωττίς, ίδος, ἡ, *Luc.*

Glouglou de la bouteille, καχλασμός, οῦ, ὁ· κάχλασμα, ατος, τό· λάταξ, αγος, ἡ· κότταβος, ου, ὁ.

Gloussement (*gallinæ singultus, us*) κλωγμός, οῦ, ὁ.

Glousser (*glocire, io; glocitare, o*) κλώζειν, ζω, *Poll.*

Glouteron *ou* Bardane (*arctium lappa*, Linn.) ξάνθιον, ίου, τό· ἄρκτιον, ίου, τό, *Diosc.*

Glouton, onne (*gluto, helluo, onis*) λαφύκτης, ου, ὁ· λαίμαργος, ου, ὁ,ἡ.

Gloutonnement (*voraciter*) λαιμάργως. Manger —, ἀδδηφαγεῖν, ῶ.

Gloutonnerie (*voracitas, atis*) λαιμαργία, ας, ἡ.

Glu (*viscum* ou *viscus, i*) ἰξός, οῦ, ὁ, *Plut.* ἰξία, ας, ἡ, *Théophr.* Enduit de glu, ἰξῷ ἀληλιμμένος, η, ον.

Gluant, e (*viscosus, a, um*) ἰξώδης, γλοιώδης, εος, ὁ,ἡ.

Gluau (*viscata virga, æ*) ἰξώδης ῥάβδος, ου, ἡ.

Gluer (*visco oblinere, lino, levi*) ἰξῷ περιαλείφειν, φω, ψω, *Théophr.*

Gluten (*gluten, inis*) κόλλα, ης, ἡ, *Diosc.*

Glutineux, euse (*glutinosus, a, um*) κολλώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plat.*

Glyconique ou Glyconien, *vers composé d'un spondée et de deux dactyles, tel que celui-ci :*

Ἐκ γῆς|χρὴ κατι|δεῖν πλόον.

Glyphe (*sculptura, æ*) γλυφή, ῆς, ἡ, *Archit.*

Glyptique (*cælatura, æ*) γλυπτική, ῆς, ἡ.

Gnaphalion (*gnaphalium stæchas*, Linnée) γναφάλιον, ίου, τό· στοιχάς, άδος, ἡ.

Gnide, ville de Carie, Κνίδος, ου, ἡ.

Ἀφροδίτη, ἄνασσα Κνίδου, Πάφου τε!

O Venus, regina Cnidi, Paphique!
Hor. *Od.* I, 25.

Gnomique (*sententiosus, a, um*) γνωμικός, ή, όν.

Gnomon (*index, icis*) γνώμων, ονος, ὁ. R. γινώσκειν, *cognoscere.*

Gnomonique (*ars conficiendi solaria*) γνωμονική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* τέχνη.

Gnostiques (*hæretici* qq.) γνωστικοί, ῶν, οἱ.

Gobelet (*poculum, i*) ποτήριον, ίου, τό, *Plut.* Joueur de gobelets (*præstigiator, oris*) ἀγύρτης, ου, ὁ, *Phil.*

Gober (*deglutire, tio*) καταπίνειν, πίνω *.

Godet (*caliculus, i*) κυαθίσκος, ου, ὁ.

Goétie (*incantamentum, i*) γοητεία, ας, ἡ.

Goffe (Ital. *goffo*) ἀφυής, έος, ὁ,ἡ.

Goguenard, e (*cavillator, oris*) σκώπτης, ου, ὁ, *Suïd.* σκωπτικός, ή, όν, *Athén.*

Goguenarder (*cavillari, or*) σκώπτειν, *Dém.* ἐπισκώπτειν, πτω, ψω, *Luc.*

Goguenarderie (*cavillatio, onis*) σκῶψις, εως, ἡ, *Athén.* χλευασία, ας, ἡ· χλευασμός, οῦ, ὁ· χλεύασμα, ατος, τό, *Dém.*

Goinfre (*helluo, onis*) λαφύκτης, ου, ὁ· λαίμαργος, ου, ὁ,ἡ.

Goinfrer (*helluari*, *lurcari*, *or*) λαφύσσειν, σσω, ξω· λαιμάσσειν, σσω, ξω, *Suid*.

Goinfrerie (*helluatio*, *onis*) λαιμαργία, ας, ἡ.

Goître (*struma*, *æ*) βρογχοκήλη, ης, ἡ.

Golfe (*sinus*, *us*) κόλπος, ου, ὁ, *Strab.*

Gomme (*gummi*, n.) κόμμι, τό, *indéclinable*.

Gommeux, euse (*gummosus, a, um*) κομμιδώδης, εος, ὁ,ἡ.

Gomphose, *articulation en manière de clou*, γόμφωσις, εως, ἡ. R. γόμφος, cheville, clou.

Gond (*cardo*, *inis*, m.) θαιρός, οῦ, ὁ· γιγγλυμός, οῦ, ὁ· στροφεύς, έως, ὁ, *Théophr.* στρόφιγξ, ιγγος, ἡ, *Longin.*

Gondole (*cymba*, *æ*; *cymbium*, *ii*) κύμβη, ης, ἡ, *Soph.* κύμβιον, ίου, τό, *Dém.*

Gonfalon (*vexillum*, *i*) σημεῖον, ου, τό, *Thuc.* σημαία, ας, ἡ, *Plut.*

Gonflé, ée, d'orgueil (*superbia tumens*) ὑπέρογκος, ου, ὁ,ἡ.

Gonflement (*tumor*, *oris*) ὄγκος, ου, ὁ, *Gal.* οἴδημα, ατος, τό, *Hipp.*

Gonfler (*tumefacere*, *cio*, *feci*) παροιδίσκειν, *Arét.* ἐποιδίσκειν, σκω, *Gal.*

Gonfler [Se (*tumescere*, *sco*) ἀνοιδεῖν, ῶ· ὀγκοῦσθαι, οῦμαι.

Goniométrie (*angulorum mensura*) γωνιομετρία, ας, ἡ.

Gordien. Nœud gordien (*nodus*, *quæstio inextricabilis*) δεσμός, ζήτησις ἀδιάλυτος.

Gorge (*fauces*, *ium*) λαιμός, οῦ, ὁ· βρόγχος, ου, ὁ. — (*mulieris pectus*, *oris*) τὰ τῆς γυναικὸς στήθη, ῶν. — (*montium angustiæ*, *arum*) τὰ στενά, ῶν. Couper la gorge à quelqu'un (*aliquem jugulare*, *o*) σφάττειν τινά, *Isocr.* ἀποσφάττειν, ττω, ξω, *Dém.* αὐχενίζειν, ίζω, ίσω, *Phil.* Rire à gorge déployée, ἀσβέστως γελᾶν, ῶ, *Hom.* Faire une gorge chaude de quelque chose, καταγελᾶν, ῶ, άσω ou άσομαι, τινός, *Isocr.* Coupe-gorge, κινδυνώδης τόπος, ου.

Gorgée (*haustus*, *us*) ῥόφημα, ατος, τό· ῥόφησις, εως, ἡ.

Gorger (*implere*, *eo*) γεμίζειν, ίζω, ίσω. Etre gorgé d'or et d'argent, χρημάτων γέμειν, ω. Se gorger de mets (*se cibis obruere*) γαστρίζεσθαι, ομαι, *Aristoph.*

Gorgerette (*pectoralis fascia*, *æ*) στηθόδεσμον, περιστήθιον, ου, τό.

Gorgerin (*ferreum collare*, *is*) σιδηροῦν περιτραχήλιον, ου.

Gorgias, orateur, Γοργίας, ου, ὁ.

Gorgone, γοργώ, όος-οῦς, ἡ· γοργών, όνος, ἡ. — *Les trois gorgones les plus fameuses s'appelaient* Μέδουσα, ης· Σθενυώ, οῦς, *et* Εὐρυάλη, ης.

Gosier (*guttur*, *uris*) λαιμός, οῦ, ὁ. *La partie antérieure s'appelle* λάρυγξ, υγγος, ὁ, *Gal.*; *et la postérieure*, φάρυγξ, γγος, ὁ,ἡ, *Hipp.*

Gothique, *dans le sens de suranné* (*gothicus*, *obsoletus*, *a*, *um*) παλαιούμενος, η, ον, *Plat.* ἀναχεχωρηκώς, υῖα, ός, *Den. Hal.*

Goudron (*pix*, *icis*) πίσσα, ης, ἡ, *Plut.*

Goudronner (*picare*, *o*) πισσοῦν, ῶ· πιττοῦν, ῶ.

Gouffre (*gurges*, *itis*; *vorago*, *inis*) φάραγξ, γγος, ἡ· χάσμα, ατος, τό· βάραθρον, ου, τό, *Xén.*

Goujat (*lixa*, *æ*, m. *calo*, *onis*) σκευοφόρος, ου, ὁ, *Xén.* ξυλοφόρος, ου, ὁ.

Goujon (*gobio*, *onis*; *gobius*, *ii*) κωβιός, οῦ, ὁ.

Goulot d'une bouteille (*lagenæ collum*) τὸ τῆς λαγήνου στόμα, ατος.

Goulu, ue (*helluo*, *onis*) λαφύκτης, ου, ὁ· λαίμαργος, ου, ὁ,ἡ.

Goulument (*voraciter*) λαιμάργως.

Goupillon (*aspergillum*, *i*) περιῤῥαντήριον, ου, τό, *Esch.*

Gourd, e (*frigore adstrictus*, *a*, *um*) κρυμοπαγής, έος, ὁ,ἡ.

Gourdin (*clava*, *æ*) ῥόπαλον, ου, τό, *Xén.*

Gourgane, *fève de marais* (*vicia faba*, Linn.) κύαμος, ου, ὁ.

Gourmade (*pugni ictus*, *us*) κόνδυλος, ου, ὁ. Donner des gourmades, κονδυλίζειν, ίζω, ίσω.

Gourmand, e (*lurco*, *helluo*, *onis*; *vorax*, *acis*) λαίμαργος, ου, ὁ,ἡ· γαστρίμαργος, ου, ὁ,ἡ, *Pind. Olymp.* I. 82.

Gourmander quelqu'un (*aliquem objurgare*, *o*) τινὶ ἐπιπλήττειν, ττω, ξω, *Isocr.* — ses passions, τὰ πάθη κυριεύειν, ω.

Gourmandise (*helluatio*, *onis*) γαστριμαργία, ας, ἡ. Avec gourmandise, γαστριμάργως. Se livrer à la gourmandise, τῇ γαστρὶ χαρίζεσθαι, ομαι.

Gourmet (*vini peritus æstimator*) τοῦ οἴνου εὖ εἰδώς, ότος, ὁ.

Gousse (*siliqua, æ*) κεράτιον, ου, τό, *Gal.* Se former en gousse (*siliquari, or*) λλο-βον γίγνεσθαι. Gousse d'ail, μώλυζα, ης, ἡ· γελγίς, ίδος, ἡ· ἄγλιθες, ων, αἱ.

Gousset (*crumena, æ*) μαρσύπιον, ου, τό, *Poll.* — *axilla, æ*) μασχάλη, ης, ἡ, *Xén.* — (*alarum fœtor, oris*) γράσος, ου, ὁ· κακοσμία, ας, ἡ, *Poll.*

Goût (*gustus, us*) γεῦσις, εως, ἡ. Viandes de haut goût (*acres acutique cibi*) ἁλμυρὰ ἐδέσματα, ων. — (*sapor, oris*) χυμός, οῦ, ὁ, *Plut.* Ceci est *ou* n'est pas de mon goût (*hoc mihi placet* vel *displicet*) τοῦτό μοι ἀρέσκει ἢ ἀπαρέσκει, *Plat.* Avoir du goût pour l'étude (*delectare se cum musis*, Cic.) ταῖς μούσαις ἥδεσθαι, ομαι, *Dém.* — *On dit, dans un sens figuré,* un homme de bon goût, de mauvais goût, φιλόκαλος, ou ἀπειρόκαλος ἄνθρωπος, ου· *et dans le même sens,* le bon goût *ou* le mauvais goût, φιλοκαλία, ἢ ἀπειροκαλία, ας, ἡ, *Arist.*

Goûter (*gustare, o, avi*) γεύεσθαι, ομαι, τινός, *Dém.* Faire goûter, γεύειν, ω, σω, τινός, *Plat.* τὶ, *Soph.* Goûter (*probare, o*) δοκιμάζειν, άζω, άσω, *Isocr.*

Goûter (*merendam sumere, mo, msi*) προδειπνεῖν, ῶ.

Goûter (*merenda, æ,* Plaute) πρόδειπνον, ου, τό.

Goutte (*gutta, stilla, æ*) στάγμα, ατος, τό· σταγών, όνος, ἡ, *Athén.* Goutte à goutte (*guttatim*) κατὰ σταγόνας, στάγδην. Tomber goutte à goutte (*stillare, o*) σταλᾷν, ῶ, *Luc.* σταλάζειν, άζω, άξω, *Phil.* Qui tombe goutte à goutte (*stillatitius, a, um*) στακτός, σταλακτός, σταλακτικός, ἡ, όν, *Diosc.* N'y voir goutte (*cæcutire*) τυφλώττειν, ττω, *Hérod.*

Goutte aux mains, aux pieds, aux genoux, χειράγρα, ποδάγρα, γονάγρα, ας, ἡ. Avoir la goutte (*podagra laborare, o*) ποδαγριᾷν, ποδαγρᾷν, ῶ, *Plat.* — sciatique, ἰσχιάς, άδος, ἡ, *sous.-ent.* ἀρθρῖτις, ιδος. — crampe, σπάσμα, ατος, τό. — sereine, ἀμαύρωσις, εως, ἡ.

Gouttelette (*guttula, æ*) μικρὰ στράγξ, αγγός.

Goutteux, euse (*podagricus, podagrosus, a, um*) ἀρθριτικός, ή, όν· ποδαγρός, οῦ, ὁ, ἡ, *Luc.* ποδαγριῶν, ῶσα, *Plat.* ποδαγρικός, ή, όν, *Diosc.*

Gouttière (*stillicidium, ii*) σταλαγμός, οῦ, ὁ· λιβάς, άδος, ἡ, *Suid.*

Gouvernail (*gubernaculum, i*) οἴαξ, ακος, ὁ· πηδάλιον, ίου, τό.

Gouvernante (*puerorum educatrix, icis*) παιδαγωγός, οῦ, ἡ.

Gouvernants (*gubernatores, um*) οἱ ἄρχοντες, ων.

Gouvernement (*gubernatio, administratio, onis*) πολιτεία, ας, ἡ· πολίτευμα, ατος, τό. — d'un seul, μοναρχία, ας, ἡ. — d'un petit nombre, ὀλιγαρχία, ας, ἡ. — de la multitude, ὀχλαρχία, ας, ἡ. — du peuple, δημοκρατία, ας, ἡ. — des grands, ἀριστοκρατία, ας, ἡ. — de plusieurs *en général*, πολυαρχία, ας, ἡ· (*Voyez* Polyarchie) πολυκοιρανία, ας, ἡ. — *Sur ces différentes formes de gouvernement, voici l'opinion du plus beau génie de l'antiquité, qui florissait neuf siècles avant J.-C.*

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
Εἷς βασιλεύς. — *Hom. Il.* II, 204.

Non multos regnare bonum : rex unicus esto,
Unius imperium. —

Gouverner (*gubernare, o; regere, go*) κυβερνᾷν, ῶ, ήσω, *Dém.* ἄρχειν, χω, ξω, *Xén.* — un Etat avec beaucoup de sagesse, τὰ κοινὰ ἄριστα διοικεῖν, ῶ, *Isocr.* Se laisser gouverner par les femmes, γυναικοκρατεῖσθαι, οῦμαι. — *Voyez sur le mot* gouverner (*gubernare*) κυβερνᾷν, *la page 459 du Schrevelius.*

Gouverneur d'une province (*provinciæ gubernator, oris; præfectus, i*) κυβερνητήρ, ῆρος, ὁ· ἔπαρχος, ου, ὁ· προεστηκώς, ἐφεστηκώς, ότος, ὁ, *Dém.* — d'enfants, παιδαγωγός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Grabat (*grabatus, i*) κράβατος ou κράββατος, ου, ὁ, *N. Test.*

Grace (*gratia, æ; lepos, oris,* m) χάρις, ιτος, ἡ, *Dém.* κομψότης, ητος, ἡ· αἱμυλία, ας, ἡ, *Plut.* Rechercher les bonnes grâces de quelqu'un (*alicujus benevolentiam captare, o*) τινὸς εὐνοίας ὀρέγεσθαι, ομαι, *Isocr.* Faire quelque chose

de mauvaise grâce, ἀκουσίως τι πράττειν, ττω. Actions de grâces, εὐχαριστία, ας, ἡ. Rendre grâces à quelqu'un, εὐχαριστεῖν τινι, *Dém.* ὑπέρ τινος, *Isocr.* Faire grâce à quelqu'un, τινὶ συγγινώσκειν, σκω, *Eur.*

GRACES. Les trois Grâces, αἱ Χάριτες, ων. — Ἀγλαΐα, Θάλεια, Εὐφροσύνη.

GRACIABLE (*ignoscendus, a, um*) συγγνωστός, ή, όν, *Plut.*

GRACIEUSEMENT (*gratiose*) εὐχαρίτως, χαριέντως, *Isocr.*

GRACIEUX, EUSE (*gratiosus, a, um*) εὔχαρις, ιτος, ὁ, ἡ· χαρίεις, εσσα, εν, *Isocr.*

GRACILITÉ de la voix (*vocis gracilitas, exilitas, atis*) ἡ τῆς φωνῆς λεπτότης, ητος· λεπτοφωνία, ας, ἡ.

GRACQUES [LES, Tibérius et Caïus, Γράκχοι, ων, οἱ.

Quis tulerit Gracchos de seditione querentes? Juv.

GRADATION (*gradatio, onis*) κλίμαξ, ακος, ἡ, *Rhét.* Par gradation (*gradatim*) κλιμακηδόν.

GRADE, *degré d'honneur* (*honoris gradus, us*) βαθμός, οῦ, ὁ, *N. Test.*

GRADIN. Les gradins d'un amphithéâtre (*scamna, subsellia, orum*) τὰ τοῦ ἀμφιθεάτρου βάθρα, ων, ou βάθροι, ων, οἱ, *Plut.*

GRADUER un thermomètre (*in gradus distribuere, o*) θερμόμετρον εἰς βαθμοὺς διαιρεῖν, ῶ.

GRAIN de froment (*tritici granum, i*) πυροῦ ou σίτου κόκκος, ου, ὁ, *Diosc.* — de raisin (*acinus, i*) βοτρύων ῥάξ, αγός, ἡ, *Plat.* Le pepin d'un grain de raisin, γίγαρτον, ου, τό, *Sept. Nombres* VI. 3. Un grain de sel (*salis mica, æ*) ἅλατος ψίξ, ιχός, ἡ. Disette de grains (*annonæ penuria, æ*) σπανοσιτία, ας, ἡ, *Xén.* σιτοδεία, ας, ἡ, *Dém.*

GRAINE (*semen, inis*) σπέρμα, ατος, τό, *Plut.*

GRAISSE (*adeps, ipis,* f. *pinguedo, inis*) πιμελή, ῆς, ἡ, *Arist.* λίπος, εος, τό, *Phil.* στέαρ, ατος, τό, *Diosc.*

GRAISSER (*adipe ungere, go, xi*) λίπει ou στέατι χρίειν, ω, ou ἀλείφειν, φω, ψω, *Xén.*

GRAISSET (*rubeta, æ*) φρῦνος, ου, ὁ, *Diosc.*

GRAISSEUX, EUSE (*adiposus, a, um*) στεατώδης, πιμελώδης, εος, ὁ, ἡ, *Arist.*

GRAMINÉES (*gramineæ plantæ*) σιτοειδεῖς βοτάναι, ῶν.

GRAMMAIRE (*grammatica, æ*) γραμματική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* τέχνη, *Luc.* R. γράμματα, *litteræ.*

GRAMMAIRIEN (*grammaticus, i*) γραμματικός, οῦ, ὁ.

GRAMMATICAL, E (*grammaticus, a, um*) γραμματικός, ή, όν, *Plut.*

GRAMMATICALEMENT (*grammatice*) γραμματικῶς, κατὰ τοὺς τῆς γραμματικῆς κανόνας.

GRAMME, γράμμα, ατος, τό. — *Unité des mesures de pesanteur, égale au poids d'un centimètre cube d'eau, ou à la millième partie d'un litre.* 1000 *grammes forment un kilogramme* (χιλιόγραμμα, ατος, τό), *et c'est le poids d'un décimètre cube d'eau, ou d'un litre.* — *Voyez* MÈTRE.

GRAND, E (*grandis, e; magnus, a, um;* comp. *major,* sup. *maximus*) μέγας, μεγάλη, μέγα, *plur.* μεγάλοι, άλαι, άλα, *comp.* μείζων, ονος, ὁ, ἡ, *sup.* μέγιστος, η, ον. Aussi grand que (*tantus quantus*) τόσος ὅσος. Combien grand? (*quantus, a, um?*) πόσος, η, ον; Les grands d'un royaume (*magnates, proceres, optimates*) οἱ ἄριστοι, οἱ μεγιστᾶνες, ων, *N. Test.* Alexandre le Grand, Henri le Grand, Ἀλέξανδρος, Ἔρρικος ὁ Μέγας.

GRANDEMENT (*valde, magnopere*) πολύ, σφόδρα, *Dém.* (*magno animo*) ὑψηλοφρόνως, μεγαλοπρεπῶς, *Dém.*

GRANDEUR (*magnitudo, inis*) μέγεθος, εος, τό, *Arist.* μεγαλειότης, ητος, ἡ, *Dém.* — d'âme (*magnanimitas, atis*) μεγαλοφροσύνη, ης, ἡ· μεγαλοψυχία, ας, ἡ, *Arist.*

GRANDIR (*crescere, sco*) αὐξάνεσθαι, ομαι, *Dém.*

GRANDISSIME (*grandissimus, a, um*) μέγιστος, η, ον.

GRAND-OEUVRE, *terme d'alchimie,* φιλοσοφικὸς λίθος, ου.

GRAND-PÈRE, GRAND'MÈRE. — *Voyez* AÏEUL, E.

GRANGE (*horreum, i*) σιτοβολών, ῶνος, ὁ, *Poll.* ἅλως, ω, ἡ, *Xén.* Battre en grange, ἀλοᾷν, ῶ, *N. Test.*

Granique, fleuve, Γρανικός, οῦ, ὁ.

Graphie. — *Terminaison de plusieurs mots tirés du grec, et qui signifie* description : γεωγραφία, κοσμογραφία, οὐρανογραφία, ὑδρογραφία, κ. τ. λ.

Graphique, γραφικός ou διαγραφικός, κή, κόν.

Graphiquement, γραφικῶς ou διαγραφικῶς.

Graphomètre, γραφόμετρον, ου, τό, *Mathém.*

Grappe de raisin (*uva, æ; racemus, i*) σταφυλή, ῆς, ἡ· βότρυς, υος, ὁ, *Théophr.*

Grappiller (*uvas sublegere*) τοὺς καταλελειμμένους βότρυς συλλέγειν, γω, ξω.

Grappillon (*racemulus, i*) βοτρύδιον, ίου, τό.

Grappin (*harpago, onis*, m.) ἁρπάγη, ης, ἡ, *Hésych.* Jeter le grappin sur, ἁρπάζειν, άζω, άξω.

Gras, asse (*pinguis, e*) πίων, ονος, ὁ,ἡ, *Arist.* λιπαρός, ά, όν, *Plat.* Le gras de la jambe (*sura, æ*) γαστροχνημία, ας, ἡ, *Poll.* Bœuf gras, veau gras, ὁ βοῦς, ὁ μόσχος ὁ σιτευτός, οῦ, *Luc*, XV, 23. Manger gras, faire gras, κρεωφαγεῖν, ῶ· *et de là* κρεωφαγία, ας, ἡ· κρεωφάγος, ου, ὁ,ἡ. Devenir gras (*pinguescere, sco*) παχύνεσθαι, ομαι, *Polyb.*

Gras-double (*omentum, i*) ἐπίπλοον, ου, τό, *Poll.*

Grassement (*opime, opipare*) πιόνως, δαψιλῶς, πολυτελῶς, *Dém.*

Grasseyement (*blæsus sonus, i*) ψελλισμός, τραυλισμός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Grasseyer. *C'est le défaut de certaines personnes, qui ne peuvent prononcer sans difficulté le vers suivant, où domine la lettre* R, *appelée en grec* Ῥῶ·

> Tum ferri rigor, atque argutæ lamina serræ. *Virg.*

Celui qui a ce défaut se nomme en grec ῥωβικώτερος, *H. Etienne.*

Grateron (*galium aparine*, Linn.) ἀπαρίνη, ης, ἡ.

Gratification (*gratificatio, onis*) χάρισμα, ατος, τό.

Gratifier (*gratificari, or*) τινὶ χαρίζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Gratis (*gratis, gratuito*) προῖκα, δωρεάν, *sous-ent.* κατά, *Dém.*

Gratitude (*gratus animus, i*) εὐγνωμοσύνη, ης, ἡ· εὐχαριστία, ας, ἡ. Avec gratitude, εὐγνωμόνως, κεχαρισμένως, *Isocr.*

Grattelle (*impetigo, inis*) λειχήν, ῆνος, ἡ, *Diosc.* Avoir la —, λειχηνιᾷν, ῶ, *Théophr.*

Gratter (*scabere, bo; scalpere, po*) κνᾶν, άω, *Gal.* κνίζειν, ίζω, ἀποξέειν, ξέω, *Luc.* Se gratter la tête, δακτύλῳ κεφαλὴν κνήθειν, θω, *Luc.*

Grattoir (*radula, æ*) ξυστήρ, ῆρος, ὁ.

Gratuit, e (*gratuitus, a, um*) ἄμισθος, ου, ὁ,ἡ.

Gratuitement (*gratuito*) ἀμισθεί ou ἀμισθί, *Dém.*

Grave (*gravis, e*) βαρύς, εῖα, ύ, *de pondere*, Plat. ; *de homine*, Hérod. ; *de voce*, Xén. — *Voyez* Accent.

Graveleux, euse (*calculosus, a, um*) νεφριτικός, ή, όν, *Gal.* Conte —, αἰσχροῤῥημοσύνη, ης, ἡ, *Dém.*

Gravelle (*calculus, i*) νεφρῖτις, ιδος, ἡ, *Thuc.*

Gravement (*graviter*) βαρέως, *Xén.* σεμνῶς, αὐστηρῶς, *Dém.*

Graver (*insculpere, po*) γράφειν, φω, ψω, *Aristoph.* γλάφειν, γλύφειν· χαράσσειν, ἐγχαράττειν, ω, ξω, *Plut.*

Graveur (*cælator, scalptor, oris*) γλύπτης, ου, ὁ· γλυπτήρ, ῆρος, ὁ· γλυφεύς, έως, ὁ· χαλκογράφος, ου, ὁ.

Gravier (*glarea, æ*) ψάμμος, ου, ἡ, *Plut.*

Gravir (*adrepere, po, psi*) χρίμπτειν, πτω, ψω· ἀῤῥιχᾶσθαι, *Hésych.*

Gravité (*gravitas, atis*) βαρύτης, ητος, ἡ, *Plut.* — des mœurs, σεμνότης, ητος, ἡ, *Dém.*

Gravois (*rudera, um*) ἐρείπια, ων, τά, *Paus.*

Gravure (*cælatura, æ*) χαλκογραφία, ας, ἡ.

Gré. De bon gré (*sponte, ultro, libenter*) ἑκουσίως, ἑκουσίᾳ, ἑκοντί, *Dém.* De mauvais gré (*invitus, a*) ἄκων, ἄκουσα, *Isocr.* ἀκούσιος, ία, *Dém.* De gré à gré, συμφώνως. Il le fera bon gré mal gré, βιασθεὶς ἢ πεισθεὶς τοῦτο πράξει. Je me sais bon gré d'avoir fait telle chose,

χαίρω ὅτι τοῦτο ἐποίησα, ou τοῦτο ποιήσας.

Grec, grecque (*Græcus, a, um*) Ἑλληνικός, ή, όν.

Qui non Græca simul junxit documenta Latinis,
Non poterit docti nomen habere viri.

Ὃς μὴ Ῥωμαϊκοῖς Ἑλληνικὰ γράμματα ζεύξῃ,
Οὐ δύναται ξυνετοῦ τοὔνομα ἀνδρὸς ἔχειν.

Grèce (*Græcia, æ*) Ἑλλάς, άδος, ἡ. — Les Grecs, οἱ Ἕλληνες, ων.

Gréer un navire (*navem omnibus rebus instruere, o*) πλοῖον πᾶσι κατασκευάζειν, άζω, *Dém.*

Greffe (*forense tabularium*) γραμματοφυλάκιον, ίου, τό, *Ulp.*

Greffe (*insitio, onis*) ἐγκέντρισις, ἐμφύτευσις, εως, ἡ, *N. Test.*

Greffer un arbre (*arborem inserere, ro*) δένδρον ἐγκεντρίζειν, ίζω, *Paul, Rom.* ἐμφυτεύειν, ω, *Théophr.*

Greffier (*scriba, æ, m.*) γραμματεύς, έως, ὁ. Etre greffier, γραμματεύειν, ω, εύσω.

Grégeois. Feu Grégeois (*Græcanicus ignis*) Ἑλλαδικὸν πῦρ, πυρός.

Grégoire (q.d. *vigilans*) Γρηγόριος, ίου.

Grègue. Tirer ses grègues (*aufugere, io*) ἀποδιδράσκειν, σκω, *Xén.*

Grêle (*gracilis, e*) λεπτός, ἰσχνός, ή, όν, *Plut.* Voix grêle, λεπτοφωνία, ας, ἡ. Qui a la voix grêle, λεπτόφωνος, ου, ὁ, ἡ.

Grêle (*grando, inis*) χάλαζα, ης, ἡ, *Arist.* En forme de grêle, χαλαζηδόν, *Nic.* Sujet à la —, χαλαζώδης, εος, ὁ, ἡ, *Arist.* Faire pleuvoir sur quelqu'un une grêle de pierres, λίθοις τινὰ ἐπιχαλαζᾶν, αζῶ.

Grêler. Il grêle (*grandinat*) χαλαζοβολεῖ.

Grelot (*crotalum, i*) κρόταλον, ου, τό· κροῦσμα, ατος, τό, *Mart.*

Grelotter de froid (*tremulo frigore quati, ior*) ῥιγεῖν, ῶ, *Plat.*

Grémil (*lithospermum officinale*, Linn.) λιθόσπερμον, ου, τό.

Grenade (*granatum, punicum malum*) ῥοιά, ᾶς, ἡ, *Diosc.*

Grenadier (*punica granatum*, Linn.) ῥοά ou ῥοιά, ᾶς, ἡ, *Diosc.*

Grenaille de cuivre (*flos æris*) χάλκανθος, -άνθη, -ανθον.

Grenat, καρχηδόνιος λίθος, ου, *Pline.*

Grenaut (*capito, onis*, piscis) μεγαλοκέφαλος ἰχθύς, ύος.

Grener (*in semen abire, abeo*) σπερμοφορεῖν, ῶ.

Grenetier, ère (*frumentarius, a, um*) σιτοκάπηλος, ου, ὁ, ἡ, *Arist.*

Grenier (*granarium, horreum, i*) σιτοφυλάκειον, ου, τό· σιτοβολών, ῶνος, ὁ, *Poll.*

Grenouille (*rana, æ*) βάτραχος, ου, ὁ, *Gal.* Cri des grenouilles, βρεκεκεκέξ, κοάξ, κοάξ, *Aristoph.* Combat des rats et des grenouilles, βατραχομυομαχία, ας, ἡ.

Grenouillette (*ranunculus bulbosus*, Linn.) βατράχιον, ου, τό.

Grenu, ue (*granosus, a, um*) κοκκώδης, εος, ὁ, ἡ.

Grès (*silex, icis, c.*) χάλιξ, ικος, ὁ, *Suid.*

Grésil (*vitrea pruina, æ*) ὑαλίνη πάχνη, ης.

Grésiller. Il grésille (*cadit pruina*) πίπτει ἡ πάχνη.

Grève (*arenosum littus, oris*) παραθαλάσσιος τόπος, ου.

Grever le peuple d'impôts (*populum tributis gravare, o*) πλείονα τῷ δήμῳ εἰσφορὰν προστάττειν, ττω, ξω, *Isocr.*

Grièche. *Cet adjectif ne se joint qu'à deux substantifs,* ortie-grièche, pie-grièche.

Grief (*injuria, æ; læsio, onis*) ἀδικία, ας, ἡ, *Dém.* βλάβη, ης, ἡ, *Plat.* ζημία, ας, ἡ, *Xén.*

Grief, iève. Crime très-grief, peine très-griève (*atrox facinus, oris; gravissima pœna, æ*) δεινότατον ἀδίκημα, ατος· δεινοτάτη τιμωρία, ας.

Grièvement malade (*graviter ægrotans*) πονηροτάτως ἔχων, ουσα, *Dém.*

Grièveté d'une faute (*peccati gravitas, atis*) ἡ τοῦ ἁμαρτήματος δεινότης, ητος.

Griffes d'un lion (*leonis ungues, ium*) οἱ τοῦ λέοντος ὄνυχες, ων. Donner un

coup de griffes, ὄνυξιν ἀμύσσειν, σσω, ξω, τινά.

GRIFFON (*gryphus, i*) γρύψ, υπός, ὁ, *Hér.*

GRIFFONNAGE (*deformis scriptura, æ*) κακογραφία, ας, ἡ.

GRIFFONNER (*perversè scribere, bo, psi*) διεστραμμένως γράφειν, φω, ψα.

GRIL (*craticula, æ*) ἐσχαρίς, ίδος, ἡ · ταῤῥίον, ου, τό, *Poll.*

GRILLE de fer (*ferrei clathri, orum*) σιδηροῦν κλῆθρον ou κλεῖθρον, ου, τό.

GRILLER de la chair (*carnem super craticula torrere, eo*) κρέας ἐπὶ τῆς ἐσχαρίδος φρύγειν, γω, ξω · ὀπτᾶν, ῶ, *Aristoph.*

GRILLER une fenêtre (*fenestram clathrare, o*) τῇ κλισιάδι κιγκλίδα περιβάλλειν, βάλλω*, *Plut.*

GRILLON (*gryllus, i*) γρύλλος, ου, ὁ.

GRIMACE (*oris contorsio, onis*) ἡ τοῦ προσώπου στρέβλωσις, εως. — (*ficta recusatio*) ἀκκισμός, οῦ, ὁ.

GRIMACER (*os fœde distorquere, eo*) τὸ πρόσωπον αἰσχρῶς διαστρεβλοῦν, ῶ. — (*simulare, o*) ἀκκίζεσθαι, ομαι, *Plut.*

GRIMACIER, ÈRE (*simulator, trix*) ὑποκριτής, οῦ, ὁ · ἀκκώ, όος-οῦς, ἡ, *nomen mulieris, quæ simulate recusabat quod maxime cupiebat.*

GRIMAUD (*tirunculus, i*) ἀρχάριος, ίου, ὁ, *Macaire.*

GRIMOIRE (*magicus liber, bri*) μαγικὸν βιβλίον, ου.

GRIMPANT, E. Plante grimpante (*reptabunda planta*) ἕρπουσα βοτάνη, ης.

GRIMPER sur un arbre (*in arborem adrepere, po*) ἐπὶ δένδρον ἐφερπύζειν, ύζω, *Aristoph.* χρίμπτειν, πτω, ψω · ἀῤῥιχᾶσθαι, *Hésych.*

GRIMPEREAU (*certhia familiaris* ou *muraria*, Cuv.) κέρθιος, ου, ὁ.

GRINCEMENT. Là, il y aura des pleurs et des grincements de dents (*illic erit fletus et stridor dentium*) ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμός, καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, *Matth.* VIII, 12.

GRINCER les dents (*dentibus stridere, eo*) τοὺς ὀδόντας βρύχειν, χω, *Act. des Ap.* VII, 54, τοὺς ὀδόντας τρίζειν, ίζω, *Marc.* IX, 18.

GRIOTTE (*acidulum cerasum, i*) ἄγριον κεράσιον, ίου.

GRIPPE (*libido, inis*) φαντασία, ας, ἡ.

GRIPPER. Le chat a grippé le fromage (*feles caseum surripuit*) ὁ αἴλουρος τὸν τυρὸν ὑφήρπασε.

GRIS, SE (*cinereus, a, um*) λευκόφαιος, ου, ὁ, ἡ. Cheval gris (*gilvus equus, i*) κιῤῥὸς ἵππος, ου, *Paul Egin.* Cheveux gris (*cani capilli*) πολιαὶ τρίχες, ῶν, *Diosc.* — (*ebrius, a*) πάροινος, ου, ὁ, ἡ, *Athén.*

GRISÂTRE (*cinereo proximus, a, um*) ἡμίλευκος, ὑπόλευκος, ου, ὁ, ἡ.

GRISER (*inebriare, o*) μεθύσκειν, σκω, *Luc.* Se griser, μεθύσκεσθαι, ομαι, *Xén.*

GRISON, ONNE (*canescens, entis*) πολιός, ά, όν, *Diosc.* — (*asinus, i*) ὄνος, ου, ὁ, *Xén.*

GRISONNER (*canescere, sco*) πολιοῦσθαι, οῦμαι, *Arist.*

GRIVE (*turdus musicus*, Cuv.) κίχλη, ης, ἡ, *Clém. Alex.*

GRIVOIS, E (*liberior, ius*) αὐθάδης, εος, ὁ, ἡ · προπετής, έος, ὁ, ἡ.

GROGNEMENT du porc (*grunnitus, us*) τὸ γρῦ ou γρύ, *indécl.* γρυλλισμός, γρυσμός, οῦ, ὁ, *Athén.*

GROGNER (*grunnire, io*) γρυλλίζειν, γρύζειν, ζω, *Aristoph.*

GROIN (*rostrum, i*) ῥύγχος, εος, τό, *Athén.* — *Voyez* PORC.

GROMMELER (*mutire, io; mussare, o*) γογγύζειν, μύζειν, ζω, *Plut.*

GRONDER quelqu'un ouvertement (*aperte aliquem increpare, o*) φανερῶς τινι ἐπιπλήττειν, ττω, ξω, *Dém.* Le tonnerre gronde (*strepit tonitru*) ἐπικτυπεῖ ἡ βροντή.

GRONDERIE (*increpatio, onis*) ἐπιτίμησις, εως, ἡ, *Plut.*

GRONDEUR, EUSE (*morosus, a*) δύσκολος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

GROS, OSSE (*crassus, amplus, a, um*) ἁδρός, ά, όν · παχύς, εῖα, ύ, *Xén.* Un gros homme, une grosse femme (*corpulentus vir, corpulenta mulier*) εὔσωμος, εὔσαρκος ἀνήρ, έρος-δρός, γυνή, αικός, *Polyb.*, *Xén.* Une femme grosse (*prægnans mulier*) ἐγκύουσα γυνή, *Arist.* ἐγκύμων, ονος, *Plut.* — (*multùm, valdè*) σφόδρα, *Dém.* En gros (*summatim*) ἐν κεφαλαίῳ, *Dém.*

GROS-BEC (*loxia coccothraustes*, Cuv.)

κοκκοθραύστης, ου, ὁ, *Hésych.* R. κόκκος, ου, *granum*, et θραύειν, ω, *frangere.*

Groseille (*grossularia, æ*) ἀγριοστάφυλον, ου, τό.

Groseiller (*ribes rubrum ; ribes uva crispa ; ribes nigrum*, Linn.) ἀγριοσταφυλίς, ίδος, ἡ.

Grossesse (*prægnatio, onis*) κύησις, εως, ἡ, *Phil.*

Grosseur (*crassitudo, amplitudo, inis*) παχύτης, ητος, ἡ, *Arist.* πάχος, εος, τό, *Thuc.* — (*tumor, oris*) ὄγκος, ου, ὁ, *Gal.*

Grossier, ère (*crassus, a, um*) παχύς, εῖα, ύ. — (*rusticus, inconditus, a, um*) ἄγροικος, η, ον, *Luc.*, ἀπαίδευτος, ου, ὁ, ἡ. Qui a l'esprit grossier, παχίνους, ου, ὁ, ἡ.

Grossièrement. Faire quelque chose grossièrement (*aliquid pingui* ou *crassa minerva facere, io*) ἀγροικεύεσθαι ou ἀγροικίζεσθαι, *Plat.*

Grossièreté (*crassitudo, inis*) παχύτης, ητος, ἡ, *Arist.* — (*rusticitas, atis*) ἀγροικία, ας, ἡ, *Arist.*

Grossir (*crassescere, sco*) παχύνεσθαι, ομαι, *Polyb.* ἁδρύνεσθαι, ομαι, *Théophr.* — (*augere, eo, auxi*) ἐπαυξάνειν, άνω, *Dém.*

Grotesque (*absurdus, ridiculus, a, um*) παράξενος, η, ον· γελοῖος, α, ον, *Plat.* Peintre de grotesques, ῥυπογράφος, ου, ὁ.

Grotesquement (*absurde, ridicule*) παράξενα, γελοίως, *Arist.*

Grotte (*spelunca, æ*) κρύπτη, ης, ἡ· σπέος, έους, τό· σπῆλυγξ, υγγος, ἡ· σπήλαιον, ου, τό, *Luc.*

Grouiller (*scatere, eo*) βρύειν, ω, *Aristophane.*

Grouin. — *Voyez* **Groin.**

Groupe (*coacervatio, onis*) σώρευμα, ατος, τό, *Xén.*

Grouper (*coacervare, o*) συναθροίζειν, ζω, *Plat.* συσσωρεύειν, ω, *Dém.*

Gruau (*alica, æ*) χόνδρος, ου, ὁ, *Gal.*

Grue (*ardea grus*, Cuv.) γέρανος, ου, ἡ. — *machine à élever de grosses pierres* (*grus, uïs*) γέρανος, ου, ἡ· γεράνιον, ίου, τό. Bec-de-grue, γεράνιον, ίου, τό. — *Les mots latins* congruere, congruus, congruentia, etc. *sont dérivés* (*selon Festus*) *de* grus, gruïs.

Gruger (*corrodere, do*) ἀναβιβρώσκειν, σκω, *Gal.*

Grumeau de sang, de lait (*sanguinis, lactis grumus, i*) αἵματος, γάλακτος θρόμβος, ου, ὁ, *Diosc.* χόνδρος, ου, ὁ.

Grumeler (*in grumos cogere, go*) θρομβοῦν, ῶ, ώσω. Se grumeler (*in grumos coïre, coëo*) θρομβοῦσθαι, οῦμαι.

Grumeleux, euse (*grumosus, a, um*) χονδρώδης, εος, ὁ, ἡ· θρομβώδης, εος, ὁ, ἡ, *Soph. Trach.* 715.

Gué (*vadum, i*) πόρος, ου, ὁ· τὸ διαβατὸν μέρος τοῦ ποταμοῦ. Passer un fleuve à gué, ποταμὸν διαβαίνειν, νω*, *N. Test.*

Guéable. Fleuve guéable (*vadosum flumen, inis*) διαβατὸς ποταμός, οῦ, *Luc.*

Guède (*isatis tinctoria*, Linn.) ἰσάτις, ιδος, ἡ.

Guenille (*cento, onis*) διεῤῥωγὸς ῥάκος, εος-ους.

Guenon (*simia, æ*) θῆλυς πίθηκος, ου.

Guenuche (*simiola, æ*) πιθήκιον, ίου, τό.

Guêpe (*vespa, æ*) σφήξ, ηκός, ὁ, *Aristophane.* Essaim de guêpes, σφηκιά, ᾶς, ἡ, *Plut.*

Guêpier (*vesparum sedes, is*) σφηκών, ῶνος, ὁ, *Aristoph.*

Guêpier (*merops apiaster*, Linn.) μέροψ, οπος, ὁ.

Guerdon, *vieux mot dérivé du grec* κέρδος, εος, τό, *lucrum.*

Guère ou **Guères**, *avec une négation* (*parum, non ita multum*) ὀλίγον, μικρόν, *Isocr.* Il n'y a guère que moi (*ego fere solus*) μόνος σχεδὸν ἐγώ. Il ne s'en est guère fallu que je... que tu... qu'il... (*parum abfuit quin ego, quin tu, quin ille...*) ὀλίγου ἐδέησα, σας, σε, *suivi d'un infinitif.*

Guéret (*novalis ager, terra; novale solum*) νέωμα, ατος, τό· νεός, οῦ, ὁ, *Xén.* νεῖος, ου, ὁ, *Théophr.*

Guéridon (*mensula uno pede fulta*) μονοπόδιον, ου, τό.

Guérir quelqu'un (*aliquem sanare, o*) ἰᾶσθαι, ῶμαι, τινά, *Dém.* ἰατρεύειν, ω, τινά, *Plut.* — (*convalescere, sco*) ὑγιαίνειν, ω, *Dém.* ἀναῤῥώννυσθαι, υμαι, *Plut.* Maladie qu'on peut guérir, ἰάσιμος

νόσος, ου, ἡ, *Plat.* Mal qu'on ne peut guérir, ἀνίατον κακόν, οῦ, *Gal.*

Guérison (*sanatio, onis*) ἴασις, εως, ἡ, *Luc.*

Guérissable (*sanabilis, e*) ἰάσιμος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Guérite (*specula, æ*) σκοπή, ῆς, ἡ, *Phil.*

Guerre. — *Ce mot paraît dérivé de* γέῤῥον, bouclier, *considéré comme emblème de la guerre* (*bellum, i*) πόλεμος, ου, ὁ, *Dém.* — sur terre *ou* sur mer, — ὁ κατὰ γῆν, ὁ κατὰ θάλασσαν, *Isocr.* Faire la guerre à quelqu'un, πολεμεῖν, έω-ῶ, πρός τινα, *Dém.* Faire faire la guerre (*forme* hiphil *des Hébreux*) *c'est-à-dire* exciter quelqu'un à faire la guerre, πολεμοῦν, όω-ῶ, τινά· *et le passif* (*forme* hophal *des Hébreux*) être excité à faire la guerre, πολεμοῦσθαι, όομαι-οῦμαι. Faire succéder la paix à la guerre, εἰρήνην ποιεῖν ἐκ πολέμου, *Dém.*

Guerrier, ère (*bellator, trix*) πολεμιστής, οῦ, ὁ, *Plut.* πολεμίστρια, ας, ἡ. — (*bellicus, a, um*) πολεμιστήριος, α, ον, *Xén.*

Guerroyer (*belligerare, o*) πολεμεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Guerroyeur (*bellicosus, i*) φιλοπόλεμος, ου, ὁ.

Guet (*vigiles, um*) φύλακες, ων, οἱ, *Xén.* Etre au guet, faire le guet (*speculari, or*) κατασκοπεῖν, ῶ· κατασκέπτεσθαι, ομαι, *Xén.* Mot du guet, mot d'ordre (*tessera, æ*) σύνθημα, ατος, τό, *Xén.* Cyrus donna pour mot d'ordre : Jupiter allié et commandant, παρεγγύα ὁ Κῦρος σύνθημα· Ζεὺς σύμμαχος καὶ ἡγεμών, *Xén. Cyrop. Liv.* III.

Guet-apens, *ancienn.* Guet appensé, *Acad.* Meurtre fait de guet-apens (*præmeditata cædes, is*) προμελετηθεὶς φόνος, ου. Tomber dans un guet-apens, ἐνέδρᾳ περιπίπτειν, ω*.

Guêtre (*pero, onis*) ἀσκέρα, ας, ἡ, *Poll.* ἀρβύλη, ης, ἡ, *Gal.*

Guetter (*speculari, or*) κατασκοπεῖν, ῶ· κατασκοπεῖσθαι, οῦμαι, *Xén.*

Gueule, *du mot grec* γύαλον, cavitas (*gula, æ; os, oris*) στόμα, ατος, τό. La gueule d'un lion (*leonis rictus, us*) τὸ τοῦ λέοντος χάσμα, ατος, *Anacr. Od.* II.

Gueuser (*mendicare, o*) πτωχεύειν, ω, *Dém.*

Gueux, euse (*mendicus, a*) πτωχός, χή, *Dém.* Gueux revêtu, νεόπλουτος, ου, ὁ. Riche qui fait le gueux, πτωχοπλούσιος, ου. — (*nebulo, onis; nequam*, adj. indécl.) πονηρός, ά, *Dém.*

Gui (*viscum, i*) ἰξός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Guichet (*ostiolum, i*) θύριον, θυρίδιον, ου, τό.

Guichetier d'une prison (*carceris janitor, oris*) ὁ τοῦ δεσμωτηρίου πυλωρός, ου θυρωρός, οῦ, *Luc.*

Guide (*dux, ucis*) ἡγεμών, όνος, ὁ, *Xén.* ὁδηγός, οῦ, ὁ, *Plut.* La Guide du pécheur, *titre d'un vieux livre*, ἡ ὁδηγία τῶν ἁμαρτωλῶν.

Guide (*habena, æ*) ἡνία, ας, ἡ, *Xén.* ἡνίον, ου, τό, *Hom.* Prends en main le fouet et les guides éclatantes, μάστιγα δέξαι, καὶ ἡνία σιγαλόεντα, *Il.* V. 226.

Guider (*ducere, co; præïre, eo*) ὁδηγεῖν, ῶ, ήσω· ἡγεῖσθαι, οῦμαι, *Hér.*

Guidon (*vexillum, i*) σημεῖον, ου, τό, *Thuc.* σημαία, ας, ἡ, *Plut.* — (*vexillifer* ou *vexillarius, ii*) σημαιοφόρος, ου, ὁ, *Poll.*

Guignard (*charadrius morinellus*, Cuv.) χαραδριός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Guigne (*dulcius cerasum, i*) γλυκὺ κεράσιον, ου.

Guigner (*collimare* ou *collineare*) στοχάζεσθαι, ομαι, τινός, *Arist.*

Guignier (*cerasus juliana*, Linn.) κέρασος, ου, ὁ, *Théophr.*

Guignon. Avoir du guignon au jeu (*infeliciter ludere, do*) δυςκυβεύειν, ω, *Polyb.*

Guilée (*subitaneus imber, bris*) ῥαγδαῖος ὄμβρος, ου.

Guillemets (*lunulæ*) μηνίσκοι, ων, οἱ, *Gramm.*

Guilleret, ette (*lætus, a, um*) γηθόσυνος, η, ον· περιχαρής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Guimauve (*hibiscum, hibiscus, i*) ἴβισκος, ου, ὁ· ἀλθαία, ας, ἡ.

Guindé, ée. — *Voyez* Hart. Un style guindé (*ampullatus stylus*) στωμύλματα, ων, τά.

Guinder (*de l'allemand* winden) μετεωρίζειν, ίζω, ίσω, *Aristoph.*

Guingois [De (*oblique*) λοξῶς, καρσίως, πλαγίως.

Guinguette (*caupona, popina, æ*) καπηλεῖον, ου, τό, *Synés.*

Guirlande de fleurs (*sertum, i; florea corona, æ*) στέφανος, ου, ὁ, *Plut.* στέμμα, ατος, τό, *Thuc.*

Guise (*modus, i*) τρόπος, ου, ὁ, *Plut.* Vivre à sa guise (*suo nutu regi*) καθ' ἑαυτοῦ γνώμην ζῆν. En guise de (*pro*, abl. *vice*, gén.) ἀντί, *gén.*

Guitare (*cithara, æ*) κιθάρα, ας, ἡ, *Plat.* Pincer de la guitare, κιθαρίζειν, ίζω, *Aristoph. Guêpes*, 953.

Gustatif, ive (*gustatorius*) γευστικός, ή, όν, *Arist.*

Gustation (*gustatio, onis*) γεῦσις, εως, ἡ, *Arist.*

Guttural, e (*gutturalis, e*) son guttural, λαρυγγισμός, οῦ, ὁ. Les trois lettres Γ. Κ. Χ. sont des lettres gutturales, τὰ τρία γράμματα Γ. Κ. Χ. λαρυγγόφωνά ἐστι.

Gymnase (*gymnasium, ii*) γυμνάσιον, ίου, τό, *Luc.* R. γυμνός, ή, όν, *nudus, a, um.*

Gymnasiarque (*gymnasii rector, oris*) γυμνασιάρχης ou γυμνασίαρχος, ου, ὁ, *Poll.*

Gymnaste (*exercitio præfectus*) γυμναστής, οῦ, ὁ.

Gymnastique (*ad exercitium pertinens*) γυμναστικός, ή, όν. La gymnastique, ἡ γυμναστική, ῆς, *sous-ent.* τέχνη.

Gymnique. Jeux gymniques, γυμνικοὶ ἀγῶνες. R. γυμνός, *nudus.*

Gymnopédie (*nudorum puerorum exercitatio*) γυμνοπαιδεία, ας, ἡ.

Gymnosophistes (*Indorum sapientes, ita vocati quòd nudi in silvis agerent*) γυμνοσοφισταί, ῶν, οἱ, *Plut. vie d'Alexandre.*

Gynécée (*mulierum conclave*) γυναικεῖον, ου, τό · γυναικών, ῶνος, ὁ, *Xén.* γυναικωνῖτις, ιδος, ἡ, *Plut.*

Gynécocratie (*mulierum imperium*) γυναικοκρατία, ας, ἡ.

Gynécocratique, γυναικοκρατικός, ή, όν. R. γυνή, αικός, *et* κράτος.

Gypse (*gypsum, i*) γύψος, ου, ἡ, *Diosc.*

Gypseux, euse (*gypsum referens*) γυψώδης, εος, ὁ, ἡ.

Gyromantie (*circularis vaticinatio*) γυρομαντεία, ας, ἡ.

Gyrovague, *mot hybride* (*du grec* γῦρος, *et du latin* vagus) γυροδρόμος, ου · γυροπλάνης, ητος, ὁ. — 665.

H.

H. *Cette lettre, lorsqu'elle commence un mot, représente parfaitement l'aspiration des Grecs, que l'on nomme* esprit. *Aspirée, elle répond à l'esprit* rude; *non aspirée, elle répond au* doux. *On a marqué par ce signe* (*) *les mots où le* H *doit s'aspirer. Au milieu des mots empruntés du grec, joint aux lettres* T. R. P. C., *il représente les lettres aspirées* Θ (th), Ῥ (rh), Φ (ph), Χ (ch). Ex. : théâtre, θέατρον · rhéteur, ῥήτωρ · phalange, φάλαγξ · chœur, χορός.

***Ha!** (*ah! hem!*) ἆ, ἆ! φεῦ!

Habile (*peritus, a, um*) ἐπιστήμων, ονος, ὁ, ἡ, *Dém.* — dans l'art militaire, dans la politique (— *rei bellicæ, politicæ*) ἔμπειρος πολέμου, πρὸς τὰ τῆς πολιτείας, *Dém.* — (*habilis, e*, alicui rei) ἀρκετός, ή, όν.

Habilement (*peritè*) ἐπισταμένως.

Habileté (*peritia, æ*) ἐπιστήμη, ης, ἡ · ἐμπειρία, ας, ἡ, *Dém.*

Habillement (*vestitus, ûs*) ἐσθής, ῆτος, ἡ · ἱμάτιον, ου, τό, *Dém.*

Habiller [S' (*vestem induere, o*) τὴν ἐσθῆτα, τὸν χιτῶνα ἀμφιεννύναι, ἐννυμι, έσω, *Xén.*

Habit (*vestis, is, f.*) ἐσθής, ῆτος, ἡ, *Dém.*

Habitable (*habitabilis, e*) οἰκήσιμος, ου, ὁ, ἡ. Toute la terre habitable, ἡ οἰκουμένη, ης.

Habitacle (*habitaculum, i*) οἴκημα, ατος, τό, *Xén.*

Habitant, e (*habitator, trix; incola, æ*, c.) ἔνοικος, ου, ὁ, ἡ, *Strab.* κάτοικος, ου, ὁ, ἡ, *Arist.* — d'une ville, πόλεως οἰκήτωρ, ορος, ὁ, *Dém.*

Habitation (*habitatio, onis*) οἴκησις, εως, ἡ, *Dém.*

Habiter (*habitare, o*) οἰκεῖν, ῶ, ήσω. — une ville, πόλιν, *Isocr.* ἔν τινι ἄστει, *Dém.* — une maison, ἐν οἰκίᾳ, *Esch.* — un pays, κατοικεῖν ἔν τινι χώρᾳ, *Isocr.* — une terre, γῆν τινα, *Plut.* — sur la terre, ἐπὶ τῇ γῇ, *N. Test.*

Habitude (*consuetudo, inis*) ἔθος, εος, τό, *Isocr.* — des bonnes études, ἡ τῶν χρηστῶν ἐπιτηδευμάτων συνήθεια, ας, *Dém.* — (*habitus, us ; habitudo, inis*) διάθεσις, ἕξις, εως, ἡ, *Gal.*

Habituel, **elle**. Une maladie habituelle (*consuetus morbus, i*) συνήθης νόσος, ου, ἡ, *Plut.*

Habituellement (*pro consuetudine*) κατ' ἔθος, συνήθως.

Habituer quelqu'un à faire quelque chose (*aliquem ad faciendum aliquid consuefacere, io, feci*) τινὰ συνεθίζειν, ίζω, ποιεῖν τι, *Esch.* S'habituer (*assuescere, consuescere, sco*) ἐθίζεσθαι, ομαι, τινός, *Plat.* ποιεῖν τι, *Xén.*

***Habler** (*splendide mentiri, ior*) κομπάζειν, ζω, σω· ἀλαζονεύεσθαι, ομαι, *Isocr.*

***Hablerie** (*jactantia, æ*) κόμπος, ου, ὁ· ἀλαζονεία, ας, ἡ, *Dém.*

***Hableur**, **euse** (*immodicus jactator, oris*) κομπαστής, οῦ, ὁ· ἀλαζών, όνος, ὁ, *Xén. Cyrop., liv.* II. — *Ce mot et les deux précédents viennent de l'Espagnol* hablar, hablador, *qui sont eux-mêmes dérivés du latin* fabulari, fabulator, *par le changement ordinaire du* F *en* H.

***Hache** (*securis, is ; ascia, æ*) πέλεκυς, εως, ὁ, *Plut.* ἀξίνη, ης, ἡ, *Xén.* Frapper quelqu'un de la hache, τινὰ πελεκίζειν, ίζω, *Diod. Sic.*

***Hacher** de la viande (*carnem minutatim secare, o*) κρέας μιστύλλειν, λλω, *Hom.* — Μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, *Il.* I, 465.

***Hachette** (*securicula, æ*) πελέκιον, ίου, τό.

***Hachis** (*minutal, alis,* Juv.) μυττωτόν, οῦ, τό, *Aristoph.*

***Hagard**, **e** (*trux, ucis, truculentus, a, um*) βλοσυρωπός, ἡ, όν· βλοσυρός, ά, όν, *Hom.* Regarder quelqu'un d'un air hagard, γοργὸν πρός τινα ἀναβλέπειν, πω, ψω ou ψομαι.

Hagiographes (*sacra scripta, orum*) ἁγιόγραφα, ων, τά, *sous-ent.* βιβλία. *Ce sont les livres de la Bible, appelés en hébreu* Ketubim.

Hagiologique (*ad sacra pertinens*) ἁγιολογικός, ή, όν.

***Haï**, **ie**, de Dieu et des hommes (*Deo et hominibus invisus, a*) Θεῷ καὶ ἀνθρώποις ἐχθρός, ά, *Dém.*

***Haie** (*sepes, is, f.*) φραγμός, οῦ, ὁ, *Plut.* ἔμφραγμα, ατος, τό, *Dém.* Former une haie (*longo ordine stare, sto, steti*) στιχηδὸν ἵστασθαι, αμαι, *Suid.*

***Haillon** (*cento, onis*) διερῥωγὸς ῥάκος, ους. Couvert de haillons (*pannosus, a, um*) κατάῤῥαφος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

***Haine** (*odium, ii*) ἔχθος, εος, τό· ἔχθρα, ας, ἡ· μῖσος, εος, τό, *Arist.*

***Haineux**, **euse** (*ad odium propensus, a*) μισητικός, ική.

***Haïr**, je hais, tu hais, il hait (*odisse, odi, isti, it*) μισεῖν, ῶ, ήσω· ἐχθαίρειν, ω, *Plut.*

***Haire** (*cilicium, ii*) κιλίκιον, ίου, τό.

***Haïssable** (*odiosus, a, um*) μισητός, ή, όν· στυγερός, ά, όν, *Dém.*

***Hale** (*solis æstus, us*) ἀλέα, ας, ἡ· ἡλιοκαΐα, ας, ἡ.

***Halé**, **ée** (*sole adustus, a, um*) ἡλιοκαής, έος, ὁ,ἡ.

Haleine (*halitus, us*) ἀτμός, οῦ, ὁ, *Plut.* ἐκπνοή, ῆς, ἡ, *Arist.* Tout d'une haleine (*uno spiritu*) ἀμυστί.

***Haler** le teint (*cutem infuscare*) τὸν χρῶτα ἀμαυροῦν, ῶ.

***Haler** un bateau (*navigium remulcare, o*) πλοῖον ῥυμουλκεῖν, ῶ.

***Haletant**, **e** (*anhelans, antis*) ἀσθμαίνων, ουσα.

***Haleter** (*anhelare, o*) ἀσθμαίνειν, ω, *Arét.*

Halicarnasse, ville de Carie, Ἁλικαρνασσός, οῦ, ἡ.

***Halle** (*macellum, i*) ἀγορά, ᾶς, ἡ, *Dém.* πωλητήριον, ίου, τό, *Thuc.* — au blé, au poisson, à la viande, σιτοπωλεῖον, ἰχθυοπωλεῖον, κρεωπωλεῖον, είου, τό, *Plut.*

***Hallebarde** (*hasta, æ*) λόγχη, ης, ἡ· ἔγχος, εος, τό, *Hom.*

***Hallebardier** (*hastatus, i*) λογχοφόρος, δορυφόρος, ου, ὁ, *Xén.*

*Hallier (*dumetum, i*) ἀκανθεών, ῶνος, ὁ. Lieu plein de halliers (*dumosus locus, i*) ἀκανθώδης χῶρος, ου, *Hérod.*

*Halo, *cercle lumineux autour de la lune,* ἅλως, ω, ἡ.

*Halotechnie, ἁλοτέχνη, ης, ἡ, *Chim.* R. ἅλς, *sal,* et τέχνη, *ars.*

*Halte (*statio, onis*) στάσις, εως, ἡ. Cyrus fit faire halte à ses troupes, Κῦρος ἐπέστησε τὸ στράτευμα, *Xén. Cyrop. liv.* IV. Halte! Halte-là! (*sta, state*) στῆθι, στῆτε!

*Halurgie, ἁλουργεῖον, ου, τό, *Chim.* R. ἅλς, *sal,* et ἔργον, *opus.*

Hamadryades (*quercuum nymphæ*) ἁμαδρυάδες, ων, αἱ.

*Hameau (*viculus, i*) κώμιον, κωμίδιον, ίου, τό, *Plut.*

Hameçon (*hamus, i*) ἄγκιστρον, ου, τό, *Luc.* Prendre du poisson à l'hameçon, ἰχθῦς ἀγκιστρεύειν, εύω, *Clém. Alex.*

*Hampe d'une hallebarde (*hastile, is*) τὸ τῆς λόγχης ξύλον, ου.

*Hanche (*coxa, æ; coxendix, icis*) ἰσχίον, ίου, τό, *Hom. Il.* V. 305. Douleur à la hanche, ἰσχιὰς νόσος, ου, ἡ, *Diosc.*

*Hangar, ἁμαξοστάσιον, ίου, τό. *Ce mot français paraît avoir exprimé d'abord les relais* (ἄγγαρα, ων, τὰ) *des courriers appelés* ἄγγαροι, ων, οἱ.

*Hanneton (*scarabæus melolontha,* Cuv.) κάνθαρος, ου, ὁ.

*Hanscrit. — *Voyez* Sanskrit.

*Hanter les gens vertueux (*ad pios se adplicare,* Cic.) τοῖς εὐσεβέσι συναναστρέφεσθαι, ομαι, *Plut.*

*Happer (*arripere, pio, pui*) χάπτειν, πτω, ψω, *Aristoph.* ἁρπάζειν, άζω, άσω *ou* άξω, *Dém.*

*Haquenée (*asturco, onis*) ἵππος χαλπάζων, ουσα.

*Haquet (*carruca, æ*) ἁμάξιον, ίου, τό, *Suid.*

*Harangue (*concio, onis,* f.) ἀγορά, ᾶς, ἡ· δημηγορία, ας, ἡ, *Dém.*

*Haranguer le peuple (*ad populum concionari, or*) ἐν τῷ δήμῳ δημηγορεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

*Harangueur (*verbosus concionator, oris*) ἀμετροεπὴς δημηγόρος, ου, *Hom. Il.* II. 212.

*Haras (*grex proletarius*) γόνιμος ἀγέλη, ης· ἱπποφόρβιον, ίου, τό.

*Harasser (*defatigare, o*) ἀράσσειν, σσω· καταπονεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.*

*Harceler (*lacessere, sso*) προςκαλεῖσθαι, οῦμαι, *Xén.*

*Hardes et bagages (*sarcinæ, arum; vasa, orum*) ἐνδύματα, ων, τά· ἀποσκευή, ῆς, ἡ, *N. Test.*

*Hardi, ie (*animosus, a, um; audax, acis*) τολμηρός, ά, όν, *Dém.* θρασύς, εῖα, ύ, *Isocr.* εὔτολμος, ου, ὁ, ἡ, *Hér.*

*Hardiesse (*animus, i; audacia, æ*) τόλμα, ης, ἡ· θράσος, εος, τό, *Dém.* θρασύτης, ητος, ἡ, *Isocr.* εὐτολμία, ας, ἡ, *Plut.* — *Voyez* Audace.

*Hardiment (*animose, audacter*) τολμηρῶς, *Thuc.* θρασύτερον, θρασέως, *Dém.* θαρσαλέως, θαῤῥαλέως, *Isocr.*

*Hareng (*clupea harengus,* Cuv.) μαινίς, ίδος, ἡ, *Luc.*

*Harengère (*piscium venditrix, icis*) ἰχθυοπώλαινα, ης, ἡ.

*Hargneux, euse (*rixosus, a, um*) ἐριστικός, ή, όν, *Luc.*

*Haricot (*phaseolus vulgaris,* Linn.) φάσηλος, φασίολος, ου, ὁ.

*Haridelle (*strigosus equus, i*) στριφνὸν ἱππάριον, ίου.

Harmonica (*musica pocula*) ἁρμονικὰ σκύφη, ῶν.

Harmonie (*concentus, us*) ἁρμονία, ας, ἡ, *Arist.* Il n'y a pas d'harmonie entre eux, διαφωνοῦσιν ἀλλήλοις· οὐ συμφωνοῦσιν. Etre en harmonie avec, συμφωνεῖν, ῶ, ήσω, τινί.

Harmonieusement (*numerose*) εὐρύθμως, *Isocr.*

Harmonieux, euse (*numerosus, a, um*) εὔρυθμος, ου, ὁ, ἡ, *Arist.*

Harmonique (*musicus, a, um*) ἁρμονικός, ή, όν, *Arist.*

Harmoniquement (*musice*) ἁρμονικῶς.

Harmoniste (*harmoniæ peritus*) ἁρμονίας εὖ εἰδώς, ότος.

Harmonomètre (*rhythmi mensura, æ*) ῥυθμόμετρον, ου, τό.

*Harnacher un cheval (*equum insternere, no*) ἵππον ἐπισάττειν, ττω, ξω, *Xénoph. Cyrop. liv.* III.

*Harnois. — *On prononce vulgairement* harnais (*armatura, æ*) πανοπλία, ίας,

ἡ. Blanchir sous le harnois, στρατευόμενον γηράσκειν, σκω. — (*equi stratum, i*) φάλαρα, ων, τά, *Hér.*

* Haro, *clameur des anciens Normands* (*tolle, tolle!*) ἆρον, ἆρον!

* Harpe d'or (*aurea cithara*) χρυσέα φόρμιγξ, ιγγος, *Pind. Pythiq. Od.* I. Pincer de la harpe, φόρμιγγα κρέκειν, κω· φορμίζειν, ίζω, *Hom. Od.* IV. 18.

* Harper (*arripere, pio, pui*) ἁρπάζειν, άζω, άσω ou άξω, *Dém.*

* Harpie (*monstrum rapax*) ἅρπυια, ας, ἡ. *On appelle aussi* harpie (*Dict. de l'Acad. Fr.*) *une méchante femme, criarde et acariâtre.*

Οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληΐζετ' ἄμεινον
Τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο,
Δειπνολόχης· ἥτ' ἄνδρα, καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα,
Εὕει ἄτερ δαλοῦ, καὶ ὠμῷ γήραϊ δῶκεν. *Hés. Géorg.* 700.

* Harpin (*contus, i*) κοντός, οῦ, ὁ.

* Harpon (*harpago, onis*) ἁρπάγη, ης, ἡ, *Hésych.*

* Harponner (*harpagonem immittere, tto*) τὴν ἁρπάγην ἐφιέναι, ἵημι *.

* Hart (*virgeum vinculum, i*) σχοῖνος, ου, ὁ. Guindé la hart au cou, *Lafont.* (*strangulatus, a*) ἀπαγχονισθείς, εῖσα, *Luc.*

* Hasard (*casus, us*) τύχη, ης, ἡ, *Dém.* Jeux de hasard (*alea, æ*) κυβεία, ας, ἡ, *Xén.* Par hasard (*forte, fortuito*) τυχόν, τύχῃ, ἀπὸ τύχης, ἐκ τύχης, διὰ τύχην, *Dém.*

* Hasarder (*periclitari, or*) προκινδυνεύειν, ω, σω, ὑπέρ τινος, *Isocr.* Se hasarder (*fortunam tentare, o*) πεῖραν λαμβάνειν τῆς τύχης, *Plat.*

* Hasardeusement (*periculose*) ἐπικινδύνως, *Thuc.*

* Hasardeux, euse (*periculosus, lubricus, a, um*) ἐπικίνδυνος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* κινδυνώδης, εος, ὁ,ἡ, *Hérod.* σφαλερός, ά, όν, *Plut.*

* Hase (*femina lepus, oris*) θῆλυς λαγωός, οῦ.

* Hate (*festinatio, onis*) σπουδή, ῆς, ἡ· τάχος, εος, τό, *Dém.* Avoir hâte, grande hâte de.... (*festinare, o*) σπεύδειν, ω, *Dém.* πρός τινα, *Aristoph.* A la hâte (*festinanter*) διὰ σπουδῆς, *Hér.* μετὰ σπουδῆς, *Xén.* Discours fait à la hâte (*tumultuarius sermo, onis*) αὐτοσχεδίαστος λόγος, ου, *Alcid.*

* Hater, se Hater (*maturare, properare, festinare, o, avi*) ἐπείγειν, γω, ξω· ἐπείγεσθαι, ομαι· σπουδάζειν, άζω, άσω· σπεύδειν, ἐπισπεύδειν, ω, *Isocr. Dém.*

* Hatif, ive (*præcox, ocis*) πρώϊος, ΐα, ϊον, *Théoph.*

* Haussement. — *Voyez* Élévation.

* Hausser (*extollere, o*) ὑψοῦν, ῶ, ώσω, *N. Test.* Se hausser sur le bout des pieds (*in digitos erigi, or*) ἀκροβατεῖν, ῶ, ήσω· ὑπερκύπτειν, πτω, ψω.

* Haut (*altitudo, inis*) ὕψος, εος, τό. Le haut d'une montagne (*montis vertex, icis, m.*) ἡ τοῦ ὄρους κορυφή, ῆς· ἀκρώρεια, ας, ἡ, *Phil.* — d'un arbre (*summa arbor*) τὸ ἀκρότατον δένδρον, ου. Crier haut (*alta voce clamare, o*) μεγάλῃ φωνῇ ἀναβοᾷν, ῶ, ήσω, *Matth.* XXVII, 46. En haut, par en haut (*sursum, supra*) ἄνω, ἐπάνω. D'en haut (*desuper*) ἐπάνωθεν. Traiter quelqu'un de haut en bas, ὑπεροπτικῶς ou ὑβριστικῶς τινι χρῆσθαι, ῶμαι, *Dém.*

* Haut, e (*altus, excelsus, a, um; sublimis, e*) ὑψηλός, ή, όν· μετάρσιος, ου, ὁ,ἡ· μετέωρος, ου, ὁ,ἡ· ἀκρός, ά, όν, *Isocr.* αἰπύς, εῖα, ύ, *Hom.* La haute mer (*altum mare*) πέλαγος, ους, τό. La haute Egypte, ἡ ἀνωτέρα Αἴγυπτος, ου. Chambre haute (*summa ædium pars*) ὑπερῷον, ου, τό· ἀνώγεων, ω, τό, *N. Test.* Une viande de haut goût, ἁλμυρὸν ὄψον, ου, *Xén.* Le haut bout, ἡ τιμιωτάτη ἕδρα, ας. Les hautes sciences, αἱ ὑψηλότεραι μαθήσεις, εων. Les hauts faits (*præclara facinora*) τὰ κατορθώματα, ων, *N. Test.* Le Très-Haut, ὁ Ὕψιστος, ου, *Sept.*

* Hautain, aine (*superbus, a, um*) ἀγέρωχος, ου, ὁ,ἡ, *Hom.* Avoir des sentiments hautains, ὑπερηφανεύεσθαι, ομαι.

* Hautainement (*arroganter*) ἀγερώχως, ὑπεροπτικῶς.

* Hautbois (*tibia, æ*) αὐλός, οῦ, ὁ.

* Haut-bord. Un vaisseau de haut-bord (*excelsior navis*) ὑψηλοτέρα ναῦς, ναός, ioniq. νηός, attiq. νεώς.

* **Haut-de-chausse** (*femoralia, ium*) περιζώματα, ων, τά, *Plut.*

* **Haute-futaie.** — *Voyez* **Futaie.**

* **Haute-lutte.** Emporter une chose de haute-lutte, κατακράτος ou κατὰ κράτος νικᾷν, ῶ, ήσω.

* **Hautement** (*clara voce, audacter*) μεγαλοφώνως, τολμηρῶς, *Thuc.*

* **Hauteur** (*altitudo, inis*) ὕψος, εος, τό, *Thuc.* — (*tumulus, i*) γήλοφος, ου, ὁ, *Den. Hal.* — (*arrogantia, æ*) ὑπερηφανία, ας, ἡ, *Isocr.*

* **Haut-mal.** — *Voyez* **Epilepsie.**

* **Have** (*pallidus, a, um*) ὠχρός, ά, όν, *Arist.* λείφαιμος, ου, ὁ,ἡ, *Gal.*

* **Havre** (*portus, us*) λιμήν, ένος, ὁ, *Thuc.*

* **Havre-sac** (*sacciperium, ii*) σάκκος, ου, ὁ, *Sept.*

* **Hé!** (*ah! heus! hem!*) ἕ, οἶ, αἰβοῖ!

* **Heaume** (*galea, æ*) κόρυς, υθος, ἡ, *Luc.*

Hebdomadaire (*septimanus, a, um*) ἑβδομαδικός, ή, όν. R. ἑπτά, sept.

Hébé, déesse de la jeunesse, Ἥβη, ης, ἡ.

Héberger quelqu'un (*aliquem hospitio excipere, io*) τινὰ ξενίζειν, ίζω, ίσω, *Dém.*

Hébété, ée (*hebes, etis*) ἀναίσθητος, ου, ὁ,ἡ, *Gal.*

Hébraïque (*hebraïcus, a, um*) ἑβραϊκός, ή, όν.

Hébraïsant, ἑβραΐζων, οντος, ὁ.

Hébraïsme, ἑβραϊσμός, οῦ, ὁ.

Hébreu. On mit sur la croix cette inscription (I. N. R. I.) en hebreu, en grec et en latin, καὶ ἦν γεγραμμένον ἑβραϊστί, ἑλληνιστί, ῥωμαϊστί· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, *Jean*, XIX, 19, 20.

Hécate, triple déesse; *Lune* dans le ciel, *Diane* sur la terre, et *Proserpine* aux enfers, Ἑκάτη, ης, ἡ.

Hécatombe, *sacrifice de cent bœufs*, ἑκατόμβη, ης, ἡ, *Hom.*

Hécatomphonie, *sacrifice de cent hommes*, ἑκατομφόνια, ίων, τά.

Hectare, *hectomètre carré*, ou *surface de* 10,000 *mètres carrés.* — *L'hectare contient* 100 *ares.* R. ἑκατόν, cent. — *Voyez* **Are** *et* **Mètre.**

Hecto — (ἑκατόν) *mis en tête des mesures françaises, désigne une unité* cent fois *plus grande que l'unité génératrice.* — *Voyez* **Mètre.**

Hectogramme, *cent grammes* (*Voyez* **Gramme**) ἑκατόγγραμμα, ατος, τό.

Hectolitre, *cent litres* (*Voyez* **Litre**) ἑκατόλλιτρον, ου, τό.

Hectomètre, *cent mètres* (*Voyez* **Mètre**) ἑκατόμμετρον, ου, τό. — carré, *voyez* **Hectare.**

Hector, fils de Priam, Ἕκτωρ, ορος, ὁ· Πριαμίδης, ου, ὁ.

Hécube, épouse de Priam, Ἑκάβη, ης, ἡ.

Hégyre (*mot arabe, qui signifie* fuite) *ère des mahométans, qui commence à l'an* 622 *après J.-C., époque à laquelle Mahomet s'enfuit de la Mecque.*

Hélas! (*hei mihi!*) οἴ ἐγώ, *Soph.* ὤ ἐμέ, *Anthol.* οἴ μοι, *Synés.* Hélas! que je suis malheureux! αἰβοῖ τάλας! *Aristophane.*

Hélène, épouse de Ménélas, Ἑλένη, ης, ἡ.

* **Héler** un navire (*adpellare, o*) προσκαλεῖν, ῶ.

Hélianthème (*cistus helianthemum*, Linn.) ἡλιάνθεμον, ου, τό.

Héliaque, *terme d'astron.*, ἡλιακός, ή, όν. R. ἥλιος, soleil.

Héliastes (*Athenienses judices*) ἡλιασταί, ῶν, οἱ.

Hélice (*tortilis linea*) ἑλικοειδὴς γραμμή, ῆς.

Hélicoïde, ἑλικοειδής, έος, ὁ,ἡ. R. ἕλιξ, *volumen.*

Hélicon, *montagne consacrée aux Muses*, Ἑλικών, ῶνος, ὁ.

Héliodore, Phénicien, évêque de Tricca, en Thessalie, auteur des *Ethiopiques*, Ἡλιόδωρος, ου, ὁ. — Voir (pag. 135) notre Résumé de l'Histoire de la Littérature grecque.

Héliopolis, ville du soleil, Ἡλιόπολις, εως, ἡ.

Hélioscope, ἡλιοσκόπιον, ίου, τό. R. ἥλιος, soleil, *et* σκέπτεσθαι, *parf.* ἔσκοπα, considérer.

Héliotrope, ἡλιοτρόπιον, ίου, τό. R. ἥλιος, soleil, *et* τρέπειν, tourner.

Hellanodiques (*Olympicorum certaminum judices*) ἑλλανοδίκαι, ῶν, οἱ.

Hellébore. — *Voyez* Ellébore.
Hellènes (*Græci, Graii*) Ἕλληνες, ων, οἱ.
Hellénique. Le gouvernement hellénique, ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία, ας.
Hellénisme (*græcanica locutio*) ἑλληνισμός, οῦ, ὁ.
Helléniste (*græcæ linguæ studiosus*) ἑλληνιστής, οῦ, ὁ.
Hellespont, *détroit des Dardanelles*, Ἑλλήσποντος, ου, ὁ. — *Ce détroit tire son nom de* Hellé, *qui y périt*.
Helminthique. — *Voyez* Anthelminthique.
***Hem** ! (*hem! heus tu!*) ὦ οὗτος! ὦ 'τάν! *Luc.* ὦ 'γαθέ! *Xén.*
Hémalopie (*suggillatio in oculis*) αἱμαλώψ, ῶπος, ὁ, *Gal.* R. αἷμα, sang, *et* ὤψ, œil.
Hématite. — *Voyez* Sanguine.
Hématocèle (*sanguinis tumor*) αἱματοκήλη, ης, ἡ.
Hématose (*sanguinis formatio*) αἱμάτωσις, εως, ἡ.
Hémérocalle, *fleur dont la beauté ne dure qu'un jour*, ἡμεροκαλλὲς ἄνθος, εος· ἡμεροκαλλίς, ίδος, ἡ, *Eust.*
Hémi — (*dimidium, semi* —) ἥμισυ, εος, τό.
Hémicycle (*semi-circulus*) ἡμίκυκλος, ου, ὁ.
Hémine (*hemina, æ*) κοτύλη, ης, ἡ.
Hémionite, *genre de fougère* (*hemionitis palmata*, Linn.) ἡμιονῖτις, ιδος, ἡ, *Diosc.* III, 151. *Théophr.* IX, 19.
Hémiplégie, ou
Hémiplexie, *demi-apoplexie*, ἡμιπληξία, ας, ἡ.
Hémiptères (*semi-alata insecta*) ἡμίπτερα ἔντομα, ων.
Hémisphère (*sphæræ dimidium, ii*) ἡμισφαίριον, ίου, τό.
Hémisphérique, ἡμισφαιρικός, ή, όν.
Hémistiche (*versus dimidium*) ἡμιστίχιον, ίου, τό.
Hémoptyïque (*sanguinem exspuens*) αἱμοπτυϊκός, ή, όν.
Hémoptysie (*sanguinis exspuitio*) αἱμόπτυσις, εως, ἡ.
Hémorrhagie (*sanguinis eruptio*) αἱμοῤῥαγία, ας, ἡ. Avoir une hémorrhagie, αἱμοῤῥαγεῖν, ῶ, ήσω.

Hémorrhoïdes (*ora venarum, tanquam capitulis quibusdam turgentia, quæ sæpe sanguinem fundunt*, Cels. VI, 18) αἱμοῤῥοΐδες, ων, αἱ.
Hémorrhoïsse, *femme malade depuis douze ans* (d'un flux de sang) *qui fut guérie en touchant seulement la robe de J.-C.* — Γυνὴ αἱμοῤῥοοῦσα δώδεκα ἔτη, κ.τ.λ. *Matth.* IX, 20.
Hémostatique (*sanguinem sistens*) αἱμοστατικός, ή, όν.
Hendécagone (*undecim angulis constans*) ἑνδεκάγωνος, ου, ὁ, ἡ.
Hendécasyllabe (*undecim syllabis constans*) ἑνδεκασύλλαβος, ου, ὁ, ἡ.
***Hennir** (*hinnire, io*) χρεμετίζειν, ίζω, *Xén.*
***Hennissement** (*hinnitus, us*) χρεμετισμός, οῦ, ὁ, *Ammon.*
Hépatique (*jecoralis, e*) ἡπατικός, ή, όν, *Gal.*
Hépatite, *pierre de la couleur du foie*, ἡπατίτης, ου, ὁ, *Pline.*
Heptacorde (*septem fidibus constans*) ἑπτάχορδος, ου, ὁ, ἡ.
Heptagone (*septem augulis constans*) ἑπτάγωνος, ὁ, ἡ.
Heptarchie, ἑπταρχία, ας, ἡ. — *Voyez* Polyarchie.
Héraclides, ou descendants d'Hercule, Ἡρακλεῖδαι, ῶν, οἱ.
Héraclite, philosophe d'Ephèse, Ἡράκλειτος, ου, ὁ.
Héraldique. La science héraldique, *ou du blason*, ἡ τῶν παρασήμων ἐπιστήμη, ης.
***Héraut** (*præco, onis*) κῆρυξ, υκος, ὁ, *Hom.* Exercer les fonctions d'un —, κηρυκεύειν, ω, *Poll.* Fonctions de —, κηρύκευσις, εως, ἡ, *Hér.*
Herbacé, ée (*herbaceus, a, um*) ποώδης, βοτανώδης, εος, ὁ, ἡ.
Herbages (*olera, oluscula*, pl. n.) λάχανα, ων, τά, *Théophr.* — (*pabula, pascua*, pl. n.) νομοί, ῶν, οἱ. *Arist.* βοσκήματα, ων, τά, *Plut.*
Herbe (*herba, æ*) πόα, ας, *Théophr.* ou ποιά, ᾶς, ἡ · βοτάνη, ης, ἡ. Arracher les mauvaises herbes d'un champ (*runcare, o*) βοτανίζειν, ποάζειν, ζω, *Théophr.* Herbes potagères (*olera, um*) λάχανα, ων, τά, *Théophr.* La connaissance des herbes

(*rei herbariæ scientia*) βοτανική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* ἐπιστήμη.

Herbette (*herbula, æ*) ποάριον, βοτάνιον, ίου, τό.

Herbeux, euse (*herbosus, a, um*) βοτανώδης, ποώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.*

Herbier (*herbarum collectio*) βοτανικὴ συλλογή, ῆς.

Herbière (*olerum venditrix*) λαχανοπωλήτρια, ας, ἡ.

Herborisation (*herbarum perquisitio*) βοτανῶν συνάθροισις, εως, ἡ.

Herboriser (*herbas perquirere, ro*) βοτανολογεῖν, ῶ, ήσω.

Herboriste (*herbarius, ii*) βοτανικός, οῦ, ὁ.

Herbu, ue (*herbeus, herbidus, a, um*) βοτανώδης, ποώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.*

Herco-tectonique, *l'art de fortifier les places*, ἑρκοτεκτονική, ῆς, ἡ.

Herculanum, Ἡράκλειον, ου, τό.

Hercule (*Hercules*) Ἡρακλέης, *contr.* Ἡρακλῆς, έος-έους. — *Ce mot signifie littér.* la gloire de Junon.

***Hère.** Un pauvre hère (*homo nullius pretii*) οὐτιδανός, οῦ, ὁ, *Hom.*

Héréditaire (*hæreditarius, a, um*) κληρονομικός, κή, κόν· κληρονομαῖος, α, ον, *Pand.*

Héréditairement (*hæreditario jure*) κληρονομικῶς.

Hérédité (*hæreditas, atis*) κληρονομία, ας, ἡ· κλῆρος, ου, ὁ, *Dém.*

Hérésiarque (*sectæ auctor et caput*) αἱρεσιάρχης, ου, ὁ.

Hérésie (*secta, æ*) αἵρεσις, εως, ἡ, *Gal.*

Hérétique (*hæreticus, a, um*) αἱρετικός, ή, όν.

***Hérissé, ée.** Des sangliers au poil hérissé (*apri setis horrentes*) ἀναφρίσσοντες ὕες, *Arist.* Avoir les cheveux hérissés, τὰς τρίχας πεφρικέναι, κα, κας, κε.

***Hérisser** [Se (*subrigi, arrigi, or; horrere, eo*) ἀναφρίσσειν, σσω, ξω.

***Hérisson** (*erinaceus, i*) ἐχῖνος, ου, ὁ. — de terre *ou* de mer, — χερσαῖος, *Plut.* πελάγιος, *Arist.*

Héritage (*hæreditas, atis*) κληρονομία, ίας, ἡ· κλῆρος, ου, ὁ, *Dém.* Partager avec son frère un —, τὴν οὐσίαν πρὸς ἀδελφὸν νέμεσθαι *ou* μερίζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Hériter (*hæreditatem adire, eo*) κληρονομεῖν, ῶ, ήσω· κλῆρον αἱρεῖν, ῶ, *Dém.*

Héritier, ère (*hæres, edis, c.*) κληρονόμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Instituer *ou* laisser un héritier, κληρονόμον τινὰ καθιστάναι, ἵστημι· *ou* καταλείπειν, πω, ψω, *Isocr.*

Hermaphrodite (*ambigui sexus*) ἑρμαφρόδιτος, ου, ὁ· ἀνδρόγυνος, ου, ὁ,ἡ.

Hermétiquement fermé, ée, ἐπιμελῶς βεβυσμένος, η, ον.

Hermite, etc. — *Voyez* **Ermite**, etc.

Hermodacte (*iris tuberosa*, Linn.) ἑρμοδάκτυλος, ου, ὁ.

Hermopolis (*ville de Mercure*) Ἑρμόπολις, εως, ἡ.

Hernie, *du mot grec* ἔρνος, εος, τό, *ramus, i* (*ramex, icis*, m.) κήλη, ης, ἡ, *Gal.* Qui a une — (*ramicosus*) κηλήτης, ου, ὁ, *Synés.*

Héro, prêtresse de Vénus à Sestos, amante de Léandre d'Abydos (*Hero, us*) Ἡρώ, όος-οῦς, ἡ.

Hérodote d'Halicarnasse, père de l'Histoire, Ἡρόδοτος ὁ Ἁλικαρνασσεύς, έως. — *né* 484 *ans avant J. C.*

Héroï-comique, ἡρωϊκωμικός, ή, όν.

Héroïde, ἡρωΐς, ΐδος, ἡ. R. ἥρως, ωος, héros.

Héroïne (*virago, inis*) ἡρώϊσσα, ης, ἡ· ἡρωΐς, ΐδος, ἡ, *Athén.*

Héroïque, ἡρωϊκός, ή, όν, *Plut.* ἡρῷος, α, ον, *Arist.*

Héroïquement, ἡρωϊκῶς.

Héroïsme, ἡρωϊκὴ ἀρετή, ῆς.

***Héron** (*ardea cinerea*, Cuv.) ἐρωδιός ou λευκερωδιός, οῦ, ὁ, *Arist.* — *On trouve encore* ἐρωγάς, *dans Hésychius; mais Saumaise pense avec raison qu'il faut plutôt lire* ἐρωδάς, άδος.

***Héronneau** (*ardeola, æ*) μικρὸς ἐρωδιός, οῦ, ὁ.

***Héros** (*heros, oïs*) ἥρως, ωος, ὁ, *Luc.* Chanter les exploits d'un héros, ἡρωλογεῖν, ῶ. *Un tel* chant *se nomme* ἡρωλογία, ας, ἡ.

***Hersage** (*occatio, onis*) βωλοκοπία, ας, ἡ.

***Herse** (*occa, æ*) βωλοκόπον, ου, τό. — (*obex, veclis*) καταῤῥάκτης, ου, ὁ, *Fortific.*

*Herser (*occare, o*) βωλοκοπεῖν, ῶ, ήσω, *Aristoph.*

Hésiode, auteur de *Géorgiques* (ἔργα καὶ ἡμέραι) et d'une *Théogonie*, Ἡσίοδος, ου, ὁ. — *Ce poëte ne paraît pas de beaucoup postérieur à Homère.*

Hésitation (*hæsitatio, onis*) ἀμφισβήτησις, εως, ἡ· ἀπορία, ας, ἡ, *Isocr.* — (*linguæ titubantia, æ*) τραυλισμός, οῦ, ὁ· τραυλότης, ητος, ἡ, *Plut.*

Hésiter (*hæsitare, o; hærere, eo*) ἀμφισβητεῖν, ἀπορεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.* δοιάζειν, διστάζειν, άζω, *Synés.* Sans hésiter, ἀναμφισβητήτως. Il n'y a pas à hésiter, οὐ χρὴ μέλλειν· οὐ καιρὸς ὀκνεῖν.

Hespérides. Le jardin des — (*hortus Hesperidum*) ὁ τῶν Ἑσπερίδων κῆπος, ου. R. ἕσπερος, *vesper*.

Hétéroclite (*aliter declinatus*) ἑτερόκλιτος, ου, ὁ,ἡ.

Hétérodoxe (*alterius opinionis*) ἑτερόδοξος, ου, ὁ,ἡ.

Hétérodoxie (*altera opinio*) ἑτεροδοξία, ας, ἡ.

Hétérogène (*diversi generis*) ἑτερογενής, έος, ὁ,ἡ.

Hétérosciens (*contrariam umbram habentes*) ἑτερόσκιοι, ων.

*Hêtre (*fagus, i, f.*) φηγός, οῦ, ἡ, *Plut.* Lieu planté de hêtres, φηγών, ῶνος, ὁ.

> Etendu mollement sous l'abri de ce hêtre,
> Tityre, etc.
>
> Τίτυρε, σὺ κλινθεὶς φηγοῦ ὕπο ἠϋκόμοιο, κ. τ. λ.

Heur. Tant d'heur et tant de gloire, τοσοῦτον εὐτυχίας καὶ κλέους.

Heure (*hora, æ*) ὥρα, ας, ἡ, *Dém.* Quelle heure est-il? (*quota hora est?*) ποῖόν ἐστι τὸ στοιχεῖον; *Luc.* Tout à l'heure, à l'heure même, ἐνστάσης τῆς ὥρας, *Plut.* De bonne heure, πρωΐ, *adv.* πρώϊμος, ου, ὁ,ἡ, *adj.* A la bonne heure (*concedo*) ἔστω, εἶεν. A la bonne heure, ἀγαθῇ τύχῃ, *Xén.* (*Voyez* Fortune). A la male-heure, κακῇ αἴσῃ, *Hom. Iliad.* V. 209.

Heures canoniales, κανονικαὶ ὧραι ου εὐχαί, ῶν.

Heureusement (*feliciter*) εὐτυχῶς, *Dém.* εὐδαιμόνως, *Isocr.*

Heureux, euse (*beatus, a, um; felix, icis*) εὐτυχής, έος, ὁ,ἡ· εὐδαίμων, ονος, ὁ,ἡ· μακάριος, α, ον, *Dém.* — *Voyez* Rhopalique.

*Heurt (*conflictus, us*) σύγκρουσις, εως, ἡ. — (*offensatio, onis*) πταῖσμα, ατος, τό.

*Heurter contre une pierre (*pedem ad lapidem offendere, do*) πόδα πρὸς λίθον προσκόπτειν, πτω, ψω, *Sept.* — A la porte, θύρας ἀράσσειν, σσω, *Anacr. Od.* III. — quelqu'un, *le contrarier en quelque chose*, λυπεῖν, ῶ, ήσω, τινά τι, *Dém.*

*Heurtoir (*marculus, i*) κορώνη, ης, ἡ· ῥαιστήρ, ῆρος, ὁ, *Plut.*

Hexaèdre (*sex lateribus constans*) ἑξάεδρος, ου, ὁ,ἡ.

Hexagone (*sex angulis constans*) ἑξάγωνος, ου, ὁ,ἡ.

Hexaméron (*opus sex dierum*) ἑξαήμερον, ου, τό, *Bas.*

Hexamètre (*sex mensuris constans*) ἑξάμετρος, ου, ὁ,ἡ.

Hexaples d'Origène, τὰ τοῦ Ὠριγένους ἑξαπλᾶ βιβλία.

Hexastyle (*sex columnas habens*) ἑξάστυλος, ου, ὁ,ἡ.

Hiatus (*hiatus, us*) χάσμα, ατος, τό, *Plat.*

*Hibou (*bubo, onis*) βύας, ου, ὁ, *Arist.*

*Hic. Voilà le hic (*hoc opus, hic labor est*) ἐν τούτῳ κεῖται ἡ δυσκολία.

Hidalgo, *gentilhomme espagnol* (*hijo de algo*) εὐγενὴς τῆς Ἱσπανίας.

* Hideusement (*horride*) φρικτῶς.

* Hideux, euse (*horridus, a, um*) φρικτός, ή, όν. Figure extrêmement hideuse (*supra modum deformis facies*) ὑπερβάλλον τῷ αἴσχει πρόσωπον, *Xén.*

Hidrotique, *et non pas* hydrotique (*sudatorius, a, um*) ἱδρωτικός, ή, όν. R. ἱδρώς, ῶτος, sueur.

* Hie, *batte, demoiselle, mouton* (*fistuca, pavicula*) λίστρον, ου, τό.

Hièble, *ou* Yèble (*sambucus ebulus*, Linn.) χαμαιάκτη, ης, ἡ.

Hier (*heri*) χθές, *Xén.* ἐχθές, *Isocr.* La boisson d'hier (*hesterna potatio, onis*) χθεσινὸς πότος· ὁ χθὲς πότος, ου, *Plat.* Avant-hier (*nudius-tertius*) πρόχθες.

* Hiérarchie (*sacrum imperium, ii*) ἱεραρχία, ας, ἡ. — *Voyez* Polyarchie.
* Hiérarchique, ἱεραρχικός, ή, όν. R. ἱερός, *sacer*, et ἀρχή, *principatus*.
* Hiérarchiquement, ἱεραρχικῶς.
* Hiérarque (*qui sacris præest*) ἱεράρχης, ου, ὁ.
Hières (*sacræ insulæ*) ἱεραὶ νῆσοι, ων.
Hiéroglyphe (*sacra cœlatura*) ἱερόγλυφον, ου· ἱερογλυφικόν, οῦ, τό.
Hiéroglyphique, ἱερογλυφικός, ή, όν. R. ἱερός, *sacer*, et γλύφειν, *cœlare*.
* Hiérographie (*sacra scriptura*) ἱερογραφία, ας, ἡ.
* Hiérologie (*sermo de rebus sacris*) ἱερολογία, ας, ἡ.
Hiéron, roi de Syracuse, Ἱέρων, ωνος, ὁ, *Pind. Olymp.* I.
Hiéronique (*in sacris certaminibus victor*) ἱερονίκης, ου, ὁ.
Hiérophante (*sacrorum antistes*) ἱεροφάντης, ου, ὁ.
Hilaire (*Hilarius, ii*) Ἱλάριος, ίου, ὁ.
Hilarité (*hilaritas, atis*) ἱλαρότης, ητος, ἡ, *N. Test.*
Hilote (*servus spartanus*) εἵλως, ωτος, ὁ· εἱλώτης, ου, ὁ, *Plut.*
Hipparque (*equitum præfectus*) Ἵππαρχος, ου, ὁ.
Hippiatrique (*equaria medicina*) ἱππιατρική, ῆς, *sous-ent.* τέχνη.
Hippocentaure, ἱπποκένταυρος, ου, ὁ. R. ἵππος, κεντεῖν, ταῦρος. — *Voyez Xén. Cyrop.* IV, *p.* 54 *de notre édit. Grecq. et Lat.*
Hippocrate, *père de la médecine*, Ἱπποκράτης, έος-οῦς, ὁ.
Hippocratique. Doctrine —, Ἱπποκρατικὴ διδασκαλία, ας.
Hippocrène (*equinus fons*) ἱπποκρήνη, ης, ἡ.
Hippodrome (*equestrium cursuum circus*) ἱππόδρομος, ου, ὁ.
Hippoglosse, *ou* langue de cheval, *plante*, ἱππόγλωσσον, ου, τό.
Hippogriffe (cheval-griffon) ἱππόγρυψ, υπος, ὁ.
Hippolithe (*equinus lapis*) ἱππόλιθος, ου, ὁ, *Méd.*
Hippolyte, fils de Thésée, Ἱππόλυτος, ου, ὁ.
Hippopotame (cheval de rivière) ἱπποπόταμος, ου, ὁ.
Hirondelle (*hirundo, inis*) χελιδών, όνος, ἡ, *Arist.* Imiter l'hirondelle, χελιδονίζειν, ίζω, *Scol. d'Aristoph.* Pierre d'hirondelle, χελιδόνιον, ου, τό.
* Hisser la voile (*velum attollere, o*) τὸ ἱστίον ἐπαναίρειν, ω.
Histiodromie (*velificatio, onis*) ἱστιοδρομία, ας, ἡ. En faire usage (*solis velis ferri, non remis*) ἱστιοδρομεῖν, ῶ, ήσω.
Histoire (*historia, iæ*) ἱστορία, ίας, ἡ, *Isocr.* Ecrire l'histoire d'une guerre, πόλεμον συγγράφειν, φω, ψω, *Thuc.*
Historien (*historicus scriptor, oris*) συγγραφεύς, έως, ὁ.
Historier (*variegare, o*) ἱστοριεύειν, ω· ποικίλλειν, ω, *Eur.*
Historiette (*fabula, æ*) μυθώδης διήγησις, εως.
Historiographe (*historiarum scriptor*) ἱστοριογράφος, ου, ὁ, *Diod. Sic.*
Historique (*historicus, a, um*) ἱστορικός, ή, όν.
Historiquement (*historico genere*) ἱστορικῶς.
Histrion (*histrio, onis*) μῖμος, ου, ὁ· ὑποκριτής, οῦ, ὁ, *Plut.*
Hiver (*hiems, emis*) χεῖμα, ατος, τό· χειμών, ῶνος, ὁ, *Xén.* Les maladies d'hiver (*hiberni morbi*) χειμεριναὶ νόσοι, *Hipp.* Mettre ses troupes en quartier d'hiver, ἐν χειμαδίῳ χρῆσθαι τῇ δυνάμει, *Dém.* Les en faire sortir, ἐκ τῶν χειμαδίων ἐξάγειν, γω, ξω.
Hiverner en quelque endroit (*alicubi hibernare*, ou *hiemare, o*) ἐν τόπῳ τινὶ χειμάζειν, παραχειμάζειν, άζω, *Dém.*
* Ho! *ou* ho ho! (*ô! hem!*) ὦ, φεῦ! *Xén.*
* Hobereau (*avicula* q.) πύγαργος, ου.
* Hoc. Cela lui est hoc (*hoc illi proprium constat*) τοῦτο αὐτῷ ἴδιόν ἐστι.
* Hoche (*incisura, crena, æ*) γλυφίς, ίδος, ἡ, *Hom.*
* Hochement de tête (*capitis quassatio, onis*) κεφαλῆς τίναγμα, ατος, τό· τιναγμός, οῦ, ὁ.
* Hochequeue (*motacilla, æ*) σεισοπυγίς, ίδος, ἡ, *Suid.* κίγκλος, ου, ὁ, *Gal.*
* Hocher la tête (*caput movere*) τὴν κε-

φαλὴν κινεῖν, ῶ, ήσω, *Matth.* XXVI, 39.

* Hochet (*crepitaculum, i*) κρόταλον, ου, τό, *Diosc.* ἄθυρμα, ατος, τό.

* Hogner (*mussare, mussitare, o*) μύζειν, ζω, ξω· γογγύζειν, ύζω, ύσω.

Hoir (*hæres, edis*, c.) κληρονόμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Hoirie (*hæreditas, atis*) κληρονομία, ας, ἡ· κλῆρος, ου, ὁ, *Dém.*

* Hola! (*heus! heus tu!*) ὦ 'τάν! *Luc.* ὦ 'γαθέ, *Xén.* — (*satis est*) ἀρκεῖ, ἅλις. Mettre le holà (*rixam sedare, o*) τὰς ἀντιλογίας καθιστάναι, ἵστημι, *Plut.* τὸ μένος παῦσαι, *Hom.*

Holocauste (*totius victimæ combustio*) ὁλόκαυστον, ου, τό. Ils offrirent un taureau en holocauste, ταῦρον ὠλοκαύτωσαν.

Holographe. — *Voyez* Olographe.

Holothuries (*holothuria tubulosa,* Cuv.) ὁλοθούρια, ίων, τά, *Arist.* R. ὅλος, tout, *et* θούριος, impétueux.

* Homard (*cancer gammarus,* Linn. *astacus marinus,* Fabr.) κάμμαρος, ου, ὁ· ἀσταχός, οῦ, ὁ.

Homélie (*plus en usage que* homilie.) Les Homélies de Saint Jean Chrysostome, αἱ τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου ὁμιλίαι, ῶν.

Homère, Ὅμηρος, ου, ὁ. *Ce premier poëte de l'antiquité florissait* 300 *ans après la prise de Troie,* 600 *ans après Moïse,* 900 *avant J.-C.*

Trois mille ans ont passé sur la cendre
d'Homère.

Homicide (*homicidium, ii*) ἀνδροκτονία, ας, ἡ· φόνος, ου, ὁ, *Dém.* — (*homicida, æ,* m.) ἀνθρωποκτόνος, ου, ὁ,ἡ.

Homicider (*cædem patrare*) ἀνθρωποκτονεῖν, ῶ.

Homiose (*adsimilatio, onis*) ὁμοίωσις, εως, ἡ, *Méd.*

Hommage (*obsequium, ii ; clientelaris cultus, us*) ἀνθύπειξις, εως, ἡ, *Plut.* πελατικὴ θεραπεία, ας, ἡ.

Hommasse (*corpulenta mulier*) εὔσωμος γυνή, αικός.

Homme (*homo, inis*) ἄνθρωπος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Etym. ἄνω τρέπων ὦπα, *comme l'exprime poétiquement Ovide :* Os homini sublime dedit, etc.—(*vir, iri*) ἀνήρ, έρος-δρός, ὁ. Homme fait, τέλειος ἀνήρ, *Xén.* Homme de bien, καλοκάγαθος, ου. Une multitude d'hommes, πλῆθος σωμάτων, *Dém.* Il n'est pas homme à..., οὐ τοιοῦτός ἐστιν ὥστε, *infin.*

Homocentrique (*idem centrum habens*) ὁμόκεντρος, ου, ὁ,ἡ.

Homœopathie (*similes affectus*) ὁμοιοπάθεια, ας, ἡ.

Homogène (*ejusdem generis*) ὁμογενής, έος, ὁ,ἡ.

Homologation (*publica confirmatio*) δημοσία κύρωσις· ὁμολόγησις, εως, ἡ.

Homologue (*consentaneus, a, um*) ὁμόλογος, ου, ὁ,ἡ.

Homologuer (*fide publica confirmare, o*) δημοσίως κυροῦν, ῶ, ώσω· ὁμολογεῖν, ῶ, ήσω.

Homonyme (*simili nomine gaudens*) ὁμώνυμος. Des expressions homonymes (*ambigua verba*) ὁμώνυμοι λέξεις, εων.

Homonymie (*nominis communitas*) ὁμωνυμία, ας, ἡ, *Gramm.*

Homophage (*crudis cibis vescens*) ὠμοφάγος, ου, ὁ,ἡ, *Hom. Il.* V, 782.

Homophagie (*esus crudarum carnium*) ὠμοφαγία, ας, ἡ.

Homophonie (*concentus, us*) ὁμοφωνία, ας, ἡ.

* Hongre. Cheval hongre (*castratus equus, i*) ἐκτετμημένος ἵππος, ου.

Honnête (*honestus, a, um*) ἔντιμος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.* Une honnête femme (*casta et pudica mulier*) καθαρὰ καὶ σώφρων γυνή, αικός, *Dém.* Un honnête homme (*vir probus*) καλοκάγαθος ἀνήρ, έρος-δρός. Un homme honnête (*homo comis et urbanus*) ὁμιλητικός, εὐπροσήγορος ἄνθρωπος, *Isocr.* Une récompense honnête, ἀνάλογος μισθός, οῦ. Préférer l'honnête à l'utile, τὸ πρέπον τῷ λυσιτελοῦντι προτιθέναι*.

Honnêtement. Se comporter honnêtement (*honeste et decenter agere, ago, egi*) καλῶς καὶ προσηκόντως πράττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Honnêteté (*honestas, atis*) τὸ καλόν, οῦ, *Dém.* — (*probitas, atis*) καλοκαγαθία, ας, ἡ, *Xén.* — (*comitas, atis*) εὐπροσηγορία, ας, ἡ, *Isocr.*

Honneur (*honor, oris; decus, oris*) τιμή, ῆς, ἡ· φιλοτιμία, ας, ἡ, *Dém.* Un homme d'honneur (*vir probus et honestus*) φιλότιμος, ἢ καλοκάγαθος ἀνήρ, έρος-δρός.

Faire honneur à quelqu'un, τιμᾷν, ῶ, τινά. Les honneurs et les dignités, αἱ τιμαὶ καὶ τὰ ἀξιώματα. Rendre à quelqu'un de très-grands honneurs, εἰς ὑπερϐολὴν τιμᾷν τινα, *Dém.*

*Honnir. Honni soit qui mal y pense! *devise de l'ordre de la Jarretière, en Angleterre* (*væ suspicaci!*) οὐαὶ τῷ ὑπόπτῃ!

Honorable (*honorabilis, e*) τίμιος, α, ον· ἔντιμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Honorablement (*honorifice*) ἐνδόξως, *Dém.* ἐντίμως, *Plat.*

Honoraire (*ad honores*) διὰ τιμήν· ὁ ὑπὲρ τὸν κατάλογον, *Dém.*

Honoraires d'un professeur (*minerval, alis*) δίδακτρον, ου, τό. — d'un médecin, ἰατρεῖα, ων, τά.

Honorer quelqu'un selon son mérite (*aliquem pro merito honorare, o*) τινὰ κατ' ἀξίαν τιμᾷν, ῶ, *Isocr.* — autant qu'un autre, ἐξίσου τῷ ἄλλῳ, *Dém.* Ἴσον τίειν τῷ ἄλλῳ, *Hom.*

Honorifique (*honorificus, a, um*) τίμιος, α, ον· ἔντιμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

*Honte (*pudor, oris; verecundia, iæ*) αἰδώς, όος-οῦς, ἡ, *Arist.* ἐντροπή, ῆς, ἡ· αἰσχύνη, ης, ἡ, *Dém.* J'ai honte de dire (*pudet me dicere*) αἰσχύνομαι λέγειν, *Isocr.* — λέγων, *Dém.* Rougir de honte (*erubescere, sco*) καταισχύνεσθαι, ομαι, τὶ, *Isocr.* ἐπαισχύνεσθαί τι, *N. Test.* Qui a perdu toute honte, qui a toute honte bue (*impudentissimus*) ὑπεραναίσχυντος, ου, ὁ,ἡ. — (*dedecus, oris*) αἶσχος, εος, τό· αἰσχύνη, ης, ἡ· ὄνειδος, εος, τό, *Plut.*

*Honteusement (*turpiter*) αἰσχρῶς, *Dém.*

*Honteux, euse (*verecundus, a, um*) αἰδήμων, ονος, ὁ,ἡ, *Arist.* αἰσχυντηλός, ή, όν, *Plut.* — (*turpis, e*) αἰσχρός, ά, όν, *Dém.*

Hopital (*hospitium*) *pour les malades*, νοσοκομεῖον, είου, τό· *pour les pauvres*, πτωχοδοχεῖον, είου, τό· *en général*, ξενοδοχεῖον, πανδοχεῖον, είου, τό, *Plut.*

*Hoquet (*singultus, us*) λύγξ, γγός, ἡ, *Thuc.* λυγμός, οῦ, ὁ, *Plut.* Avoir le — (*singultire, io*) λύζειν, ζω, ξω, *Suid.*

*Hoqueton, ὁ χιτών, ῶνος.

*Horde de barbares (*barbarorum tribus, us, f.*) βαρϐάρων φυλή, ῆς, ἡ.

Horizon (*finitor circulus*) ὁρίζων, οντος, ὁ, *sous-ent.* κύκλος.

Horizontal, e, τῷ ὁρίζοντι παράλληλος, ου, ὁ,ἡ.

Horizontalement, τῷ ὁρίζοντι παραλλήλως.

Horloge (*horas indicans machina*, Cic.) ὡρολόγιον, ίου, τό· ὡροσκοπεῖον, είου, τό, *Strab.* — solaire, σκιαθήρας, ου, ὁ, *Vitr.* Son style, γνώμων, ονος, ὁ, *Vitr.* — d'eau, κλεψύδρα, ας, ἡ, *Arist.*

Horloger, ὁ τὰ ὡρολόγια τεύχων ou πιπράσκων, οντος.

*Hormis (*præter, præterquam*) πλήν, πλὴν ἤ. — *Voyez* Excepté.

Horographie (*horarum descriptio*) ὡρογραφία, ας, ἡ.

Horométrie (*horarum mensura*) ὡρομετρία, ας, ἡ.

Horoscope (*natalitia prædicta, orum*, Cic.) ὡροσκοπεῖον, ου, τό. Tireur d'—, γενεθλιακός, οῦ, ὁ, *A. Gell.* Tirer l'—, γενεθλιαλογεῖν, ῶ. La science de tireur d'—, γενεθλιαλογία, ας, ἡ, *Vitr.*

Horreur (*horror, oris*) φρίκη, ης, ἡ, *Plut.* Avoir horreur de quelque chose (*aliquid horrere, eo*) φρίττειν, ττω, ξω, ὑπέρ τινος, *Dém.* Une sainte horreur (*sacer pavor, oris*) εὐλαϐὴς τρόμος, ου.

Horrible (*horribilis, e*) φρικώδης, εος, ὁ,ἡ· φοϐερός, ά, όν, *Isocr.* Un horrible attentat (*horrendum facinus, oris*) δεινὸν καὶ σχέτλιον ἀσέϐημα, ατος, *Dém.*

Horriblement (*horrendum in modum*) δεινῶς, φοϐερῶς, ὑπερϐολικῶς.

*Hors (*præter, præterquam*) πλήν, πλὴν ἤ, *Dém.* Tout est perdu, disait François Ier, hors l'honneur *ou* fors l'honneur, φροῦδα πάντα, εἶπε Φραγκίσκος ὁ Πρῶτος, πλὴν ἡ τιμή. — *Voyez* Excepté.

*Hors de la ville (*extra urbem*) ἔξω τῆς πόλεως, *Dém.* Il ne sera pas hors de propos (*non extra propositum erit*) οὐκ ἔξω τῆς ὑποθέσεως ἔσται, *Isocr.* Hors de doute, de contestation, ἀναμφισϐήτως, *Xén.* Etre hors de danger, ἔξω ἢ πόῤῥω τοῦ κινδύνου εἶναι, *Chrys.*

Hortensius, célèbre orateur romain (*Hortensius, ii*) Ὁρτήσιος, ίου, ὁ.

Hospice (*hospitium, ii*) ξενοδοχεῖον, είου, τό, *Plut.* Pour les orphelins, ὀρφανοτροφεῖον, είου, τό.

Hospitalier (*hospitalis, e*) ξένιος, α, ον, *Xén.* φιλόξενος, εὔξεινος, ου, ὁ,ἡ· ξενικός, ή, όν, *Arist.*

Hospitalité (*hospitalitas, atis*) ξενία, ας, ἡ, *Dém.* φιλοξενία, ας, ἡ· ξενισμός, οῦ, ὁ, *Plut.* Avec —, φιλοξένως, *Isocr.* Exercer avec plaisir l' —, φιλοξενίζειν, φιλοφρόνως ξενίζειν, ίζω, ίσω, τινά, *Act. des Ap.*, XXVIII, 7.

Hostie (*hostia, æ*) θυσία, ας, ἡ, *Luc.* θῦμα, ατος, τό, *Isocr.*

Hostile (*hostilis, e*) πολέμιος, α, ον· δυςμενής, έος, ὁ,ἡ, *Xén.* Manifester envers quelqu'un des intentions hostiles, πρός τινα πολεμίως ἔχειν, ἔχω*, *Xén.*

Hostilement (*hostiliter*) πολεμίως, *Thuc.* πολεμικῶς, *Isocr.*

Hostilité (*hostilitas, atis*) δυςμένεια, ας, ἡ, *Hérod.*

Hôte, hôtesse (*hospes, hospita*) ξενοδόχος, ου, ὁ,ἡ, *Phil.* πανδοχεύς, έως, ὁ, *Plut.* πανδοχεύτρια, ας, ἡ, *Aristoph.* Hôte, *celui qui est reçu* (*hospes, itis*) ξένος, ου, ὁ, *Dém.*

Hôtel d'un grand seigneur (*ædes, ium, pl. f.*) ἀρχεῖον, ου, τό. — Dieu, νοσοκομεῖον, ου, τό. — garni, ξενοδοχεῖον, ου, τό, *Plut.* Maître d'hôtel, ἀρχιτρίκλινος, ου, ὁ, *N. Test.*

Hôtelier, ère (*caupo, onis; copa, æ*) πανδοχεύς, έως, ὁ, *Plut.* πανδοχεύτρια, ας, ἡ, *Aristoph.*

Hôtellerie (*diversorium, ii*) ξενοδοχεῖον, είου, τό, *Plut.* κατάλυμα, ατος, τό, *N. Test.*

*Hotte (*dossuaria sporta, æ*) νωτιαῖος κόφινος, ου. Porter la hotte, νωτοφορεῖν, ῶ. Action de la porter, νωτοφορία, ας, ἡ.

*Hotteur, euse (*dossuarius, a*) νωτοφόρος, ου, ὁ,ἡ.

*Houblon (*humulus lupulus*, Linn.) βρύον, ου, τό, *Théophr.*

*Houe (*pastinum, i*) σκαφεῖον, είου, τό, *Plut.*

*Houer la terre, la vigne (*terram, vineam pastinare, o*) τὴν γῆν, τὸν ἀμπελῶνα σκάπτειν, πτω, ψω.

*Houille (*fossilis carb., onis*) ὀρυκτὸς ἄνθραξ, ακος.

*Houlette de berger (*pastorale pedum, i*) ποιμενικὴ ῥάβδος, ου· καλαῦροψ, οπος, ἡ, *Hom. Il.* XXIII. 845.

*Houleux, euse (*fluctuosus, a, um*) κυματώδης, εος, ὁ,ἡ.

*Houppe (*apex, icis, m.*) κεραία, ας, ἡ, *N. Test.*

*Houppelande (*pænula, æ*) φαινόλης, ης· μανδύη, ης, ἡ, *Poll.*

*Housse (*stratum, stragulum, i*) στρῶμα, ατος, τό· στρωμνή, ῆς, ἡ· ἐφίππιον, ίου, τό, *Xén.*

*Housser (*scopis purgare, o*) σαίρειν, ω, *Eur.*

*Houssine (*virga, æ*) ῥάβδος, ου, ἡ· ῥαβδίον, ου, τό, *Xén.*

*Houssiner (*virga cædere, do*) ῥαβδίζειν, ίζω, ίσω. — Τρὶς ἐῤῥαβδίσθην, *Paul*, II. *Cor.* XI, 25.

*Houssoir (*scopæ, arum*) σάρωθρον, κόρηθρον, ου, τό, *Luc.*

*Houx (*ilex aquifolium*, Linn.) —, frelon (*ruscus aculeatus*, Linn.) ὀξυμυρσίνη, ης, ἡ.

*Hoyau (*ligo, onis*) δίκελλα, ης, ἡ, *Grég. Naz.*

*Huche (*mactra, æ*) κάρδοπος, ου, ἡ· μάκτρα, ας, ἡ, *Aristoph.*

*Huée (*vociferatio, onis*) κεκραγμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

*Huer (*exsibilare, o*) σιφλώζειν, ώζω· ἐκσυρίττειν, ττω, ξω, τινά, *Dém.*

Hui, au jour d'hui (*hodie*) σήμερον, *Att.* τήμερον· αὐθήμερον, *Dém.*

Huile (*oleum, i*) ἔλαιον, ου, τό, *Xén.* Le marc de l'huile (*amurca, æ*) ἀμόργη, ης, ou ἀμοργή, ῆς, ἡ, *Diosc.* Moulin à huile (*trapetum, i*) τραπητής, οῦ, ὁ. On tirerait plutôt de l'huile d'un mur, que de l'argent de cet homme-là, *locution prov.* ἐκ τούτου πῦρ, οἶμαι, ῥᾷον ἄν τις ἐκτρίψειεν, ἢ ἀργύριον ἐξαγάγοι, *Xén. Cyrop. Liv.* II.

Huilier (*ampulla, æ*) λήκυθος, ου, ἡ, *Plut.*

Huis. A huis clos (*clauso ostio*) κεκλεισμένων θυρῶν, *N. Test.*

Huissier (*ostiarius, ii*) θυρωρός, οῦ, ὁ. — (*apparitor, oris*) κλήτωρ, ορος, ὁ, *Dém.* ὑπηρέτης, ου, ὁ, *Xén.*

*Huit (*octo*) ὀκτώ, οἱ,αἱ,τά, *Plut.* Un corps régulier de huit faces pareilles, ὀκτάεδρος, ου, ὁ,ἡ. Huit fois (*octies*) ὀκτάκις. Le nombre huit, ὀγδοάς, άδος, ἡ. Huit fois autant, ὀκταπλοῦς, ῆ, οῦν. Dix-huit, ὀκτωκαίδεκα. Dix fois huit, *octante,* ὀγδοήκοντα. Huit cents, ὀκτακόσιοι, αι, α. Huit mille, ὀκτακισχίλιοι, αι, α. Huit fois dix mille, *quatre-vingt mille,* ὀκτακισμύριοι, αι, α.

*Huitain (*octoni versus*) στίχων ὀγδοάς, άδος, ἡ.

*Huitaine de jours (*octonarius dierum numerus*) ἡμερῶν ὀγδοάς, άδος, ἡ.

*Huitième (*octavus, a, um*) ὄγδοος, όη, οον, *Thuc.*

*Huitièmement (*octavo loco*) κατὰ τὸ ὄγδοον.

Huîtres (*ostrea, orum,* ou *ostreæ, arum*) ὄστρεα, ων, τά, *Plut.* ὄστρεια, ων, τά, *Athén.* Abondant en —, ὀστρεώδης, εος, ὁ,ἡ.

*Hulotte (*strix ulula*, Cuv.) αἰγωλιός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Humain, aine (*humanus, a, um*) ἀνθρώπειος, α, ον · ἀνθρωπικός, ή, όν · ἀνθρώπινος, η, ον. Le genre humain, ἀνθρώπειον γένος, εος, *Luc.* ἀνθρώπινον γένος, *Plat.* —, *sensible et bon,* ἥμερός τε καὶ φιλάνθρωπος τοὺς τρόπους, *Dém.* N'avoir rien d'humain, ἀφιλανθρώπως ἔχειν, ἔχω *.

Humainement (*humano more*) ἀνθρωπίνως, *Dém.* ἀνθρωποπαθῶς, *Herm.* — (*benigne*) φιλανθρώπως, *Dém.*

Humaniser [S' (*mansuescere, sco*) ἡμεροῦσθαι, οῦμαι · πραΰνεσθαι, *Xén.* καταπραΰνεσθαι, ομαι, *Plat.*

Humanité (*humanitas, atis*) ἀνθρωπότης, ητος, ἡ, *Dém.* —, *bonté, sensibilité,* φιλανθρωπία, ας, ἡ · πρᾳότης, ητος, ἡ · τρόπου ἐπιείκεια, ας, ἡ, *Dém.* Les humanités (*humaniores litteræ, arum*) ἡμεροῦντα γράμματα, ων, τά.

Humble (*humilis, e; modestus, a, um*) ταπεινός, ή, όν, *Luc.* ταπεινόφρων, ονος, ὁ,ἡ, *Plut.* σώφρων, ονος, ὁ,ἡ, *Dém.* Très-humble serviteur, ταπεινότατος δοῦλος.

Humblement (*humiliter, modeste*) ταπεινῶς, *Isocr.*

Humecter la terre (*terram humectare, o*) τὴν γῆν ὑγραίνειν, ω, *Gal.* νοτίζειν, ίζω, *Diosc.*

Humer un œuf (*ovum sorbere, beo, bui* ou *psi*) ᾠὸν ῥοφεῖν, ῶ, ήσω, *Gal.*

Humérus (*humerus, i*) ὦμος, ου, ὁ, *Isocr.*

Humeur (*humor, oris*) ὑγρότης, ητος, ἡ, *Plat.* νοτίς, ίδος, ἡ, *Athén.* — (*indoles, is, f.*) φυή, ῆς, ἡ, *Hom.* Mauvaise humeur (*morositas, atis*) δυσκολία, ας, ἡ. Prendre de l'humeur, δυσχεραίνειν, αίνω, ανῶ. Une personne de mauvaise humeur (*morosus, a*) δύσκολος, ου, ὁ,ἡ · δυσάρεστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Qui est de bonne ou de belle humeur (*commodis moribus, bona indole*) εὔκολος, εὐάρεστος, ου, ὁ,ἡ. Les humeurs, *source des maladies* (*vitiosi humores*) κακοχυμία, ας, ἡ. Tourmenté par une trop grande abondance d'humeurs, κακόχυμος, ου, ὁ,ἡ.

Humide (*humidus, a, um*) ὑγρός, ά, όν, *Xén.* νότιος, α, ον, *Hom.* Cerveau humide, φλεγματικὸν ἐγκέφαλον, ου. L'humide et le sec, τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ ξηρόν.

Humidement (*humido in loco*) ἐν ὑγρῷ τόπῳ, ὑγρῶς.

Humidité (*humiditas, atis*) ὑγρασία, ας, ἡ, *Gal.* ὑγρότης, ητος, ἡ, *Plat.* — (*pituita, æ*) φλέγμα, ατος, τό, *Gal.*

Humiliant, e (*superbiam contundens*) ταπεινωτικός, ή, όν.

Humiliation (*humiliatio, onis*) ταπείνωσις, εως, ἡ.

Humilier (*humiliare, o*) ταπεινοῦν, ῶ, ώσω. S'humilier, ταπεινοῦσθαι, οῦμαι, *N. Test.*

Humilité (*humilitas, atis; sui despicientia, æ*) ταπεινότης, ητος, ἡ, *Isocr.* ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ.

*Hune (*mali corbis,* Bayf) καρχήσιον, ίου, τό.

*Huppe (*upupa epops,* Cuv.) ἔποψ, οπος, ὁ, *Arist.* — (*crista, æ*) λόφος, ου, ὁ, *Xén.*

*Huppé, ée (*cristatus, a, um*) λόφουρος, α, ον, *Hésych.* Une alouette huppée (*alauda galerita* ou *cristata,* Cuv.) κορυδός, κορυδαλός, οῦ, ὁ, *Théocr.*

*Hure de sanglier (*aprugnum caput, itis*) συάγρειος κεφαλή, ῆς, ἡ.

*Hurlement (*ululatus, us*) ὀλολυγμός, οῦ, ὁ · ὀλολυγή, ῆς, ἡ, *Dén. Hal.*

*Hurler (*ululare, o*) ὀλολύζειν, *Sept.* ἀνολολύζειν, ὔζω, ὔξω, *Phil.*

*Hussard (*hungarus eques*) οὔγγαρος ἱππεύς, έως. — *Quelques personnes écrivent* houssard *et* houzard.

*Hutte (*tugurium, ii*) χαλύβη, ης, ἡ, *Thuc.* χαλύβιον, ίου, τό, *Plut.* — construite en branches d'arbres entrelacées, (*frondea casa*, Ovid.) πλεκτὴ χαλύβη, *Théocr. Id.* XXI. 7.

*Hutter [Se (*casam facere, parare, excitare*, Cic.) χαλύβην πλέκειν, κω, ξω, *Théocr.*

Hyacinthe (*flos et gemma*) ὑάκινθος, ου, ὁ,ἡ, *Poll.* — *La fleur s'écrit plus communément* Jacinthe. *Ce mot et tous les suivants, jusqu'à la fin de la lettre* H, *sont visiblement tirés du grec, ou plutôt, sont tout grecs, quoiqu'écrits en caractères français. Ils doivent tous commencer par* Hy, *parce que la lettre* Ὑ, *commençant un mot grec, est toujours affectée d'un* esprit rude. *On remarquera trois éléments qui faciliteront l'intelligence de ces mots exotiques, savoir :* ὕδωρ *ou* ὑδρο-, eau ; ὑπέρ (*super*) sur ; *et* ὑπό (*sub*) sous.

Hyades, *constellation composée de sept étoiles, situées entre les cornes du taureau* (*suculæ, arum*, pl. f.) Ὑάδες, ων, αἱ, *Poll.* — Cicéron *remarque que c'est par ignorance que les Latins ont donné le nom de* suculæ *à cette constellation, que les Grecs appellent* ὑάδες, *du verbe* ὕειν, pleuvoir. *Ils ont cru que ce mot venait de* ὗς, ὑός (*sus*) cochon, *d'où ils ont fait* suculæ, quasi a suibus essent, non ab imbribus, nominatæ. *De Nat. Deor.* II. Virgile *n'a pas partagé cette erreur, puisqu'il dit fort bien :* Arcturum, pluviasque Hyadas, *faisant allusion au verbe* ὕειν, pleuvoir. *Néanmoins nous pensons que la véritable étymologie du mot* Ὑάδες *doit se tirer de la figure de cette constellation, qui représente assez bien notre* V *ou un* Υ. — *Voyez plus bas* Hyoïde.

Hybride, *se dit* 1° *des mots tirés de deux langues* (*Voyez* Gyrovague) *tellement, comme l'a dit Horace,*

Ut turpiter atrum
Desinat in piscem mulier formosa superne.

2° *des mulets et autres êtres nés de deux espèces différentes, et qui semblent faire* injure *à la nature.* R. ὕβρις, injure, affront.

Hydatide (*vesicula, æ*) ὑδατίς, ίδος, ἡ.

Hydragogue (*aquam educens*) ὑδραγωγός, οῦ, ὁ,ἡ.

Hydrargyre (*liquidum argentum*) ὑδράργυρος, ου, ὁ.

Hydraulique, ὑδραυλίς, έως, ἡ· ὑδραυλικός, ή, όν. R. ὕδωρ, *aqua*, et αὐλός, *fistula.*

Hydre (*aquatilis serpens*) ὕδρος, ου, ὁ· ὕδρα, ας, ἡ.

Hydrentérocèle (*aquosus ramex*) ὑδρεντεροκήλη, ης, ἡ.

Hydrie (*aqualis, is*, m.) ὑδρία, ας, ἡ, *N. Test.*

Hydrocardie, ὑδροκαρδία, ίας, ἡ. R. ὕδωρ, eau, *et* καρδία, cœur.

Hydrocèle (*aquosus ramex*) ὑδροκήλη, ης, ἡ.

Hydrocéphale, ὑδροκέφαλος, ου, ὁ,ἡ. R. ὕδωρ, eau, *et* κεφαλή, tête.

Hydrocotyle, *écuelle d'eau,* ὑδροκοτύλη, ης, ἡ.

Hydrodynamique (*aquæ potestas*) ὑδροδυναμική, ῆς, ἡ.

Hydrogène ou *principe générateur de l'eau*, ὑδρογενές, έος, τό.

Hydrographe (*aquarum descriptor*) ὑδρογράφος, ου, ὁ,ἡ.

Hydrographie (*aquarum descriptio*) ὑδρογραφία, ας, ἡ.

Hydrographique, ὑδρογραφικός, ή, όν. R. ὕδωρ, *aqua*, et γράφειν, *scribere.*

Hydrologie (*tractatus de aquis*) ὑδρολογία, ας, ἡ.

Hydromel (*mellita aqua*) ὑδρόμελι, ιτος, τό.

Hydromètre (*aquæ mensura*) ὑδρόμετρον, ου, τό.

Hydromphale (*tumor aquosus circa umbilicum*) ὑδρομφάλη, ης, ἡ.

Hydrophobe (*aquam reformidans*) ὑδροφόβος, ου, ὁ,ἡ.

Hydrophobie (*aquæ metus*) ὑδροφοβία, ας, ἡ. Etre attaqué d'—, ὑδροφοβιᾷν, ῶ, *Diosc.*

Hydrophthalmie, ὑδροφθαλμία, ίας, ἡ. R. ὕδωρ, eau, *et* ὀφθαλμός, œil.

Hydrophylle, *feuille aquatique*, ὑδρόφυλλον, ου, τό.

Hydrophysocèle, *hydrocèle mêlée d'air*, ὑδροφυσοκήλη, ης, ἡ.

Hydropique (*aqua intercute laborans*) ὑδρωπικός, ή, όν, *Diosc.*

Hydropisie (*intercus aqua*) ὕδρωψ, ωπος, ὁ, *Gal.*

Hydropote (*aquæ potor*) ὑδροπότης, ου, ὁ.

Hydrosarque, *tumeur aqueuse et charnue*, ὑδροσάρκωσις, εως, ἡ.

Hydroscope (*aquarum inspector*) ὑδροσκόπος, ου, ὁ, ἡ.

Hydroscopie (*aquarum inspectio*) ὑδροσκοπία, ας, ἡ.

Hydrostatique (*aquæ ponderatio*) ὑδροστατική, ῆς, ἡ· ὑδροστατικός, ή, όν. R. ὕδωρ *et* ἵστημι.

Hydrotique. — *Voyez* Hidrotique. *Quoique ce mot se trouve écrit par un* Y *dans le Dictionnaire de l'Académie française, ce n'est pas moins une faute contre l'orthographe, parce que* ἱδρώς, ῶτος, sueur, *ne s'écrit pas par un* Υ. — *Voyez* Polyarchie.

Hyène (*fera bellua*) ὕαινα, ης, ἡ. R. ὗς, *sus.*

Hygiène (*tuendæ valetudinis cura*) ὑγιεινὴ τέχνη. R. ὑγίεια, *sanitas.*

Hygrocirsocèle (*aquosus varix*) ὑγροκιρσοκήλη, ης, ἡ.

Hygromètre (*humiditatis mensura*) ὑγρόμετρον, ου, τό.

Hygrométrie, ὑγρομετρία, ας, ἡ. R. ὑγρός, humide, *et* μέτρον, mesure.

Hymen (*membrana*) ὑμήν, ένος, ὁ. — *ou synonyme d'*

Hyménée (*nuptiarum præses Deus*) ὑμέναιος, ου, ὁ. — (*ipsæ nuptiæ*) γάμος, ου, ὁ.

Hymne (*carmen in honorem Dei*) ὕμνος, ου, ὁ, *N. Test.* Hymne à la vertu, ὕμνος εἰς τὴν ἀρετήν.

Hymnodes (*hymnorum cantores*) ὑμνῳδοί, ῶν, οἱ.

Hyoïde, ὑοειδὲς ὀστέον, ου. — *C'est un os situé à la racine de la langue, et qui tire son nom de sa ressemblance avec la lettre* Υ. — *Voyez* Hyades.

Hyoscyame (*porcina faba*) ὑοσκύαμος, ου, ὁ, *Nic. Alex.* 416.

Hypallage (*submutatio*) ὑπαλλαγή, ῆς, ἡ. — *Exemple de cette figure : au lieu de* ibant obscura soli, *Virgile dit :*

Ibant obscuri sola sub nocte per umbram. *Enéid.* VI. 268.

Hypécoon (*hypecoüm procumbens*, Linn.) ὑπήκοον, όου, τό.

Hyperbate (*præposterum*) ὑπερβατόν, οῦ, τό.

Hyperbole (*exsuperatio*) ὑπερβολή, ῆς, ἡ.

Hyperbolique (*exsuperans*) ὑπερβολικός, ή, όν.

Hyperboliquement (*supra fidem*) ὑπερβολικῶς.

Hyperborée (*ultra aquilonem*) ὑπερβόρεος, ου, ὁ, ἡ.

Hypercritique (*immodicus censor*) ὑπερκριτικός, οῦ.

Hyperdulie. *Le culte qu'on rend à la sainte Vierge se nomme* ὑπερδουλεία, *c'est-à-dire au-dessus du culte de* dulie, *que l'on rend aux saints.* — *Voyez* Dulie.

Hypericum, *mille-pertuis* (*hypericum perforatum*, ou *androsæmum*, Linn.) ὑπέριχον ou ἀνδρόσαιμον, ου, τό, *Diosc.* III. 173.

Hypersarcose (*carnis excrescentia*) ὑπερσάρκωσις, εως, ἡ.

Hypèthre, *ou temple découvert* (*sub dio*). Le Panthéon était un —, τὸ Πάνθεον ἦν ὕπαιθρον. R. ὑπό, *sub*, et αἶθρα, *dium.*

Hypnotique (*somnifer, era, erum*) ὑπνωτικός, ή, όν.

Hypocauste (*vaporarium, ii*, Cic.) ὑπόκαυστον, ου, τό, *Vitr.*

Hypocondres, *parties latérales de la région supérieure du bas-ventre*, ὑποχόνδρια, ίων, τά.

Hypocondriaque, ὑποχονδριακός, ή, όν. R. ὑπό, sons, *et* χόνδρος, cartilage. — (*atra bile laborans*) μελαγχολικός, ή, όν.

Hypocrisie (*ficta pietas*) ὑπόκρισις, εως, ἡ, *N. Test.*

Hypocrite (*pietatis simulator*) ὑποκριτής, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Hypogastre (*inferior venter*) ὑπογάστριον, ίου, τό.

Hypogastrique, ὑπογαστρικός, ή, όν. R. ὑπό, sous, *et* γαστήρ, ventre.

Hypoglosses (*sublinguales nervi*) ὑπόγλωσσα νεῦρα, ων.

Hypomochlion, *point d'appui d'un levier*, ὑπομόχλιον, ίου, τό. R. ὑπό, sous, *et* μοχλός, levier.

Hypophore (*ulcus cavernosum*) ὑποφορά, ᾶς, ἡ.

Hypophthalmie, *inflammation dans l'œil, sous la cornée*, ὑποφθαλμία, ίας, ἡ. R. ὀφθαλμός.

Hypopion (*suggillatio sub oculo*) ὑπώπιον, ίου, τό. R. ὤψ, ὠπός.

Hypostase (*urinæ sedimentum*) ὑπόστασις, εως, ἡ, *Méd.*

Hypostase, *terme de théologie*, **suppôt**, personne, ὑπόστασις, εως, ἡ.

Hypostatique, ὑποστατικός, ή, όν.

Hypostatiquement, ὑποστατικῶς.

Hypoténuse (*subtendens linea*) ὑποτείνουσα γραμμή, ῆς. *Voici la fameuse proposition d'Euclide, concernant le* carré de l'hypoténuse (*c'est la* 47ᵉ *du* 1ᵉʳ *livre*) : Ἐν τοῖς ὀρθογωνίοις τριγώνοις, τὸ ἀπὸ τῆς τὴν ὀρθὴν γωνίαν ὑποτεινούσης πλευρᾶς τετράγωνον, ἴσον ἐστὶ τοῖς ἀπὸ τῶν τὴν ὀρθὴν γωνίαν περιεχουσῶν πλευρῶν τετραγώνοις. — *Voyez-en la démonstration et la figure dans notre* Résumé de l'Histoire de la Littérature Grecque, pag. 191.

Hypothécaire, ὑποθετικός, ὑποθηκιμαῖος, ὑποθηκάριος, ου, *Ulp.* — *Voyez* **Hypothéquer.**

Hypothécairement, ὑποθετικῶς, ou διὰ τὴν ὑποθήκην.

Hypothénar, ὑπόθεναρ, αρος, τό. *C'est la partie inférieure de la paume de la main, opposée au thénar.* — *Voyez* **Thénar.**

Hypothèque (*fundus pignori oppositus*) ὑποθήκη, ης, ἡ.

Hypothéquer (*fundum pignori opponere*) τὴν οὐσίαν τινὶ ὑποτιθέναι, τίθημι*, *Dém.* ἐνεχυριάζειν, άζω, *Dém.*

Hypothèse (*suppositio*) ὑπόθεσις, εως, ἡ.

Hypothétique (*conditionalis*) ὑποθετικός, ή, όν.

Hypothétiquement (*sub conditione*) ὑποθετικῶς.

Hypotypose (*vivida descriptio*) ὑποτύπωσις, εως, ἡ. — *Voyez un bel exemple de cette figure, p.* 34 *de nos* Extraits Grecs : Ἑσπέρα ἦν, κ.τ.λ.

Hyssope (*hyssopus officinalis*, Linn.) ὕσσωπος, ου, ἡ · ὕσσωπον, ου, τό. — Ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι· πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι, *Ps.* 51 (*selon l'hébreu*). *Asperges me hyssopo et mundabor; lavabis me, et super nivem dealbabor.*

Hystérique (*ad uterum pertinens*) ὑστερικός, ή, όν.

Hystérocèle, ὑστεροκήλη, ης, ἡ. R. ὑστέρα, *uterus*, et κήλη, *ramex.*

Hystérolithe, ὑστερόλιθος, ου, ὁ. R. ὑστέρα, et λίθος, *lapis.*

Hystérotomie (*uteri sectio*) ὑστεροτομία, ας, ἡ.

Hystérotomotocie, *ou opération césarienne*, ὑστεροτομοτοκία. RR. ὑστέρα, *uterus*, τέμνω, τέτομα, *seco*, et τίκτω, τέτοκα, *pario.* — 550.

I.

I. *J'ai remarqué, au sujet de la lettre* E (*page* 186), *que nous avions quatre à cinq manières de prononcer cette voyelle; j'observe au contraire, sur la lettre* I, *que nous ne lui donnons qu'un seul et même son, tandis que les Grecs donnaient à cette voyelle des nuances multipliées et fines, qui sont totalement perdues de nos jours. Aussi les trois voyelles simples* I, Υ, Η, *et les trois voyelles composées* ει, οι, υι, *n'offrant à notre oreille qu'un son monotone, font-ils reprocher à juste titre aux Grecs modernes le défaut d'*iotacisme, ἰωτακισμός.

Iambe (*ïambus, i*) ἴαμβος, ου, ὁ. Faiseur d'ïambes, ἰαμβογράφος, ου, ὁ.

Iambique (*ïambicus versus*) ἰαμβικὸς στίχος, ου. — *De* quatre pieds, *il s'appelle* δίμετρος, *et de* six pieds, τρίμετρος, *exemple* :

Bĕātŭs īllĕ quī, prŏcūl nĕgōtĭīs,
Ut prīscă gēns mōrtālĭūm.

Hor. *Epod.* II.

Iatraliptique (*ars unguentis curandi*) ἰατραλειπτική, ῆς, ἡ.

Iatrique (*ad medicinam pertinens*) ἰατρικός, ή, όν.

Ibis (*tantalus ibis*, Cuv.) ἶβις, ιδος, ἡ, *Hér.*

Icare, fils de Dédale, Ἴκαρος, ου, ὁ.

> Ἴκαρος Ἰκαρίαις οὔνομα δῶκε ῥοαῖς.
>
> *Icarus Icariis nomina fecit aquis.*

Icelui, icelle, *termes de palais* (*ille, illa*) ἐκεῖνος, ἐκείνη.

Ichneumon (*ursus ichneumon*, Cuv. *viverra ichneumon*, Linn.) ἰχνεύμων, ονος, ὁ, *Nic. Thériaques*, 190. R. ἴχνος, *vestigium*. — *quasi* investigator *crocodili*.

Ichnographie (*ædificii delineatio*) ἰχνογραφία, ας, ἡ.

Ichnographique, ἰχνογραφικός, ή, όν.

Ichor (*sanies, ei*) ἰχώρ, ῶρος, ὁ. — *Selon Homère, c'était la* rosée *qui remplaçait le* sang *dans les veines des Immortels.* Ῥέε δ' ἄμβροτον αἷμα θεοῖο (*il s'agit ici de Vénus blessée par Diomède au-dessus du* thénar, ὑπὲρ θέναρος)· ἰχώρ, οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι, *Il.* V. 340. *C'est de là probablement que vient le mot* (*liquor*) **liqueur**.

Ichoreux, euse, ἰχωρώδης, εος, ὁ,ἡ.

Ichoroïde, ἰχωροειδής, έος, ὁ,ἡ.

Ichthyïte (*piscem referens lapis*) ἰχθυΐτης, ου, ὁ, *sous-ent.* λίθος.

Ichthyocolle (*piscis gluten*) ἰχθυοκόλλα, ης, ἡ.

Ichthyolithes (*piscem referentes lapides*) ἰχθυόλιθοι, ων, οἱ.

Ichthyologie (*tractatus de piscibus*) ἰχθυολογία, ας, ἡ.

Ichthyophage (*qui piscibus vescitur*) ἰχθυοφάγος, ου, ὁ,ἡ. — *Faites bien attention à l'accent de ce mot; car si, au lieu de le placer sur la* pénultième *syllabe, vous le placiez sur l'*antépénultième, *la signification* active *serait changée en* passive; *et* ἰχθυόφαγος *ne signifierait pas* mangeur de poissons, *mais* mangé par les poissons.

Ici (*hic, hoc in loco*) ἔνθα, ἔνθαδε, ὧδε. D'ici (*hinc, ex hoc loco*) ἔνθεν, ἐνθένδε. Viens ici, venez ici (*huc ades, adeste*) δεῦρο, δεῦτε. Courir ici et là, ὧδε κἀκεῖσε, δεῦρο κἀκεῖσε διαφέρεσθαι, ομαι, *Dém.* Jusqu'ici (*hucusque, hactenus*) ἄχρι τοῦ δεῦρο, *N. Test.* μέχρι τοῦδε, *Thuc.*

Iconoclaste, *ou briseur d'images*, εἰκονοκλάστης, ου, ὁ. — *Dans ce mot et dans les six suivants, la diphthongue grecque* EI *se traduit par un* I *simple, parce que la nuance qui existait entre ces deux sons est perdue pour nous.* — *Voyez la remarque de la page* 303.

Iconographie (*imaginum descriptio*) εἰκονογραφία, ας, ἡ.

Iconographique, εἰκονογραφικός, ή, όν. R. εἰκών, όνος, ἡ, image, *et* γράφειν, écrire, décrire.

Iconolatre (*imaginum adorator*) εἰκονολάτρης, ου, ὁ.

Iconologie (*tractatus de imaginibus*) εἰκονολογία, ας, ἡ.

Iconomaque (*imaginum oppugnator, oris*) εἰκονομάχος, ου, ὁ,ἡ.

Icosaèdre (*viginti basibus constans, antis*) εἰκοσάεδρος, ου, ὁ,ἡ, *Géom.*

Ictère (*morbus regius* ou *arcuatus*) ἴκτερος, ου, ὁ, *Gal.*

Ictérique, ἰκτερικός, ή, όν, *Gal.* R. ἴκτερος, jaunisse.

Idéal, e (*menti soli pervius, a, um*) φανταστικός, ή, όν.

Idée (*imago, species, forma, effigies*) ἰδέα, ας, ἡ· εἶδος, εος, τό. — (*cogitatio, onis*) ἔννοια, ας, ἡ.

Identifié, ée, συμπεφυκώς, υῖα, ός, τινί.

Identifier (*unum idemque censere, eo*) ταυτίζειν, ίζω.

Identique (*idem, eadem, idem*) ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό, ou ταὐτό, *Arist.*

Identité (*identitas, atis*) ταυτότης, ητος, ἡ, *Arist.*

Idéologie, *ou traité des idées*, ἰδεολογία, ας, ἡ.

Idéologue, ἰδεολόγος, ου, ὁ,ἡ.

Ides (*idus, iduum, idibus*, pl. f.) εἰδοί, ῶν, αἱ, *Plut.* — *Ce mot dérive du verbe étrusq.* iduere, o, *diviser.*

Idiome (*proprietas linguæ*) τὸ ἰδίωμα, ατος, *Diosc.*

Idiopathie (*peculiaris affectio*) ἰδιοπάθεια, ας, ἡ.

Idiopathique, ἰδιοπαθής, έος, ὁ,ἡ. R.

ἴδιος, *proprius*, et πάσχω, ἔπαθον, *pati*, *patior*.

DIOT, E (*stupidus et bardus*, Cic.) ἰδιώτης, ου, ὁ, *Dém*.

DIOTISME (*peculiaris dicendi forma*) ἰδιωτισμός, οῦ, ὁ.

DOINE (*idoneus*, *a*, *um*) ἱκανός, ή, όν· ἐπιτήδειος, α, ον, *Dém*.

DOLATRE, *adorateur d'idoles*, εἰδωλολάτρης, ου, ὁ, *Paul*, I. *Cor*. X, 7. —, *qui aime excessivement*, ἐρωτομανής, έος, ὁ,ἡ. — *Dans ce mot et dans les trois suivants, la diphthongue grecque* EI *se traduit par un* I *simple, parce que la nuance qui existait entre ces deux sons est perdue pour nous. — Voyez la remarque de la page* 303.

DOLATRER, *adorer les idoles*, εἰδωλολατρεύειν, ω, *Bas*. —, *aimer excessivement* (*deamare*, *o*) ἐρωτομανεῖν, ῶ, ήσω· ὑπεραγαπᾷν, ῶ, *Hérod*.

DOLATRIE (*idolorum cultus*, *us*) εἰδωλολατρεία, ας, ἡ, *N. Test*. —, *amour excessif* (*insanus amor*) ἐρωτομανία, ας, ἡ.

DOLE (*falsi alicujus numinis simulacrum*) εἴδωλον, ου, τό, *N. Test*. Les idoles des nations sont d'argent et d'or; elles sont l'ouvrage de la main des hommes, τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν, ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, *Ps*. 115, *selon l'hébreu*.

DOMÉNÉE, roi de Crète, Ἰδομενεύς, έως, ὁ.

DYLLE. Les idylles de Théocrite, τὰ τοῦ Θεοκρίτου εἰδύλλια, ων.

F (*taxus baccata*, Linn.) σμίλαξ, ακος, ἡ, *Diosc*. σμῖλος, ου, ἡ, *Théophr*.

GNARE (*ignarus*, *a*, *um*) ἀνεπιστήμων, ονος, ὁ,ἡ, *Thuc*.

GNÉ, ÉE (*igneus*, *a*, *um*) πυρινός, ή, όν, *Théophr*.

GNICOLE (*ignis adorator*) πυριλάτρης, ου, ὁ.

GNITION (*ignitio*, *onis*) πύρωσις, εως, ἡ.

GNOBLE (*ignobilis*, *e*) ἀγενής, έος, ὁ,ἡ· ἄδοξος, ου, ὁ,ἡ, *Dém*.

GNOBLEMENT (*turpiter*) αἰσχρῶς, *Dém*.

GNOMINIE (*ignominia*, *æ*) δύσκλεια, ἀδοξία, ας, ἡ, *Dém*.

GNOMINIEUSEMENT (*ignominiose*) ἀδόξως, *Dém*.

IGNOMINIEUX, EUSE (*ignominiosus*, *a*, *um*) ἄτιμος, ου, ὁ,ἡ· ἄδοξος, ου, ὁ,ἡ· αἰσχρός, ά, όν, *Dém*.

IGNORAMMENT (*inscienter*) ἀμαθῶς.

IGNORANCE (*ignoratio*, *onis*) ἄγνοια, ἀμάθεια, ἀπειρία, ας, ἡ, *Dém*.

IGNORANT, E (*ignarus*, *a*, *um*) ἀμαθής, έος, ὁ,ἡ· ἀπαίδευτος, ου, ὁ,ἡ, *Esch*.

IGNORÉ, ÉE (*latens*, *entis*) λαθών, οῦσα, όν.

IGNORER (*ignorare*, *o*) ἀγνοεῖν, οῶ, *Dém*. Je l'ignore (*hoc me latet*) λανθάνει με τοῦτο, *le même*.

IL, ILS; ELLE, ELLES (*ille*, *illa*, *illud*; *illi*, *illæ*, *illa*) αὐτός, ή, ό· αὐτοί, αί, ά· ἐκεῖνος, η, ο· ἐκεῖνοι, αι, α· οὗτος, αὕτη, τοῦτο· οὗτοι, αὗται, ταῦτα.

ILE (*insula*, *æ*) νῆσος, ου, ἡ, *Dém*. Presqu'île (*peninsula*, *æ*) χεῤῥόνησος, χερσόνησος, ου, ἡ.

ILIADE d'Homère, ἡ τοῦ Ὁμήρου Ἰλιάς, άδος. — *Voyez* HOMÈRE.

ILIAQUE. Passion iliaque, χόρδαψος, ου, ou χορδαψός, οῦ, ὁ, *Méd*.

ILION *ou* Troie, Ἴλιον, ου, τό. Dans Ilion, Ἰλιόθι· d'Ilion, Ἰλιόθεν. La guerre d'Ilion, Ἰλιακὸς πόλεμος, ου.

ILLÉGAL, E (*legi contrarius*, *a*, *um*) παράνομος, ου, ὁ,ἡ, *Esch*.

ILLÉGITIME (*non legitimus*, *a*, *um*) ἔκνομος, ου, ὁ,ἡ, *Phil*. — (*spurius*) νόθος, ου, *Plut*.

ILLICITE (*illicitus*, *a*, *um*) ἄθεσμος, ου, ὁ,ἡ, *Plut*. ἀθέμιστος, ου, ὁ,ἡ, *Xén*.

ILLIMITÉ, ÉE (*indeterminatus*, *a*, *um*) ἀπεριόριστος, ου, ὁ,ἡ.

ILLISIBLE (*lectu difficilis*, *e*) δυσανάγνωστος, ου, ὁ,ἡ.

ILLUMINATION (*illuminatio*, *onis*) φωτισμός, οῦ, ὁ, *N. Test*. ἔλλαμψις, ἐπίλαμψις, εως, ἡ, *Phil*.

ILLUMINER (*illuminare*, *o*) φωτίζειν, ίζω, *Gal*. καταφωτίζειν, ίζω, ίσω, *Grég. Naz*.

ILLUMINÉS, *visionnaires*, πεφωτισμένοι, ων, οἱ.

ILLUSION (*illusio*, *onis*) φαντασία, ας, ἡ. — (*error*, *oris*) ἐξαπάτη, ης, ἡ, *Dém*. Les illusions des songes, τὰ τῶν ἐνυπνίων φαντάσματα.

ILLUSOIRE (*deceptorius*, *a*, *um*) ἀπατηλός, ή, όν.

Illustration (*illustratio, onis*) ἔλλαμψις, εως, ἡ· λάμπρυσμα, ατος, τό.

Illustre (*illustris, e*) ἐπιφανής, έος, ὁ,ἡ· λαμπρός, ά, όν, *Dém*.

Illustrer (*illustrare, o*) φωτίζειν, ίζω, *Gal*. καταλάμπειν, πω, ψω, τὶ, *Plut*.

Illustrissime et révérendissime seigneur, ἐκλαμπρότατος καὶ ἐνδοξότατος κύριος.

Ilot (*parva insula*) νησίον, ου, τό, *Suid*. νησίδιον, ίου, τό, *Thuc*.

Ilote. — *Voyez* Hilote.

Image (*imago, inis*) εἰκών, όνος, ἡ· ἰδέα, ας, ἡ· εἶδος, εος, τό· εἴδωλον, ου, τό· ἄγαλμα, ατος, τό, *Dém*. Petite image (*imaguncula, æ*) εἰκόνιον, ίου, τό, *Plut*. εἰδύλλιον, ου, τό· ἀγαλμάτιον, ου, τό, *Luc*.

Imaginable (*quod fingi potest animo*) νοητός, ἐννοητός, ἐπινοητός, ή, όν.

Imaginaire (*imaginarius, a, um*) φανταστικός, ή, όν, *Plut*.

Imagination (*imaginatio, onis*) φαντασία, ας, ἡ, *Arist*.

Imaginer (*imaginari, or*, Pline) διατυποῦν, ῶ, τι, *Hér*. Je m'imagine déjà voir le jour (*jam illum diem videre videor*, Tér.) ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἤδη φαντάζομαι δρᾷν, *imité de Galien*.

Imbécile (*imbecillis, e*) βληχρός, ἄβληχρος ou ἀβληχρός, ά, όν· ἀμήχανος, ου, ὁ,ἡ.

Imbécillité (*imbecillitas, atis*) ἀμηχανία, ἀσθένεια, ας, ἡ, *Dém*.

Imberbe (*imberbis, e*) ἀπώγων, ωνος, ὁ,ἡ· ἀγένειος, ου, ὁ,ἡ, *Luc*.

Imbiber (*imbuere, o*) ἐμβρέχειν, χω, ξω, *Diosc*. Un habit imbibé d'eau (*madida vestis, is*) διάβροχος ἐσθής, ῆτος, ἡ.

Imbu, ue, de bons *ou* de mauvais principes (*recte* vel *prave institutus, a, um*) καλῶς ἢ κακῶς πεπαιδευμένος, ένη, ένον.

Imitable (*imitabilis, e*) μιμητός, ή, όν. — *Voyez* Imiter.

Imitateur, trice (*imitator, trix*) μιμητής, οῦ, ὁ, *Thuc*.

Imitatif, ive. De tous les animaux, l'homme est le plus imitatif, ἐκ τῶν ἄλλων ζώων, μιμητικώτατόν ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, *Arist. Poétique*.

Imitation (*imitatio, onis*) μίμησις, εως, ἡ, *Thuc*. A l'imitation de, κατὰ μίμησιν, μιμητικῶς.

Imiter (*imitari, or*) μιμεῖσθαι, οῦμαι, τινά, *Dém*. ζηλοῦν, ῶ, ώσω, τινά, *Isocr*. Courage, Ctésiphon ! tu imites ton père (*laudo, Ctesipho! patrissas*, Tér. Adelphes, 467) εὖγε, ὦ Κτησιφῶν! πατρῴζεις. — *Ce verbe se trouve dans Hérodien*.

Immaculé, ée (*immaculatus, a, um*) ἄμωμος, ου, ὁ,ἡ, *Sept*. ἄσπιλος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test*.

Immanquable (*fixus ratusque*) ἀσφαλής, έος, ὁ,ἡ· ἀναμφίσβητος, ου, ὁ,ἡ, *Dém*.

Immanquablement (*haud dubie*) ἀναμφισβήτως, βεβαίως.

Immarcessible (*immarcescibilis, e*) ἀμάραντος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test*.

Immatérialité (*status materiæ expers*) ἀϋλότης, ητος, ἡ.

Immatériel, elle (*materiæ expers, ertis*) ἄϋλος, ου, ὁ,ἡ.

Immatriculer (*in album referre, fero, tuli*) διαγράφειν, φω, ψω· καταλογίζεσθαι, ομαι.

Immédiat, e (*immediatus, a, um*) ἄμεσος, ου, ὁ,ἡ, *Alex. Aphrod*.

Immédiatement (*immediate*) ἀμέσως. — (*statim*) αὐτίκα, εὐθύς, *Dém*. Suivre immédiatement, ἐπακολουθεῖν, ῶ, ήσω.

Immémorial, e (*omni memoria antiquior, us*) ἀμνημόνευτος, ου, ὁ,ἡ.

Immense (*immensus, a, um*) ἄμετρος, ου, ὁ,ἡ, *Luc*. Avoir d'immenses richesses. τοῖς χρήμασιν ὑπερβάλλειν, βάλλω*.

Immensément (*immodice*) ἀμέτρως, ἀπείρως.

Immensité (*immensitas, atis*) ἀμετρία, ας, ἡ· ἄμετρον, ου, τό, *Luc*. — de l'air. τὸ τοῦ αἰθέρος ἄπειρον, ου.

Immersion (*immersio, onis*) βαπτισμός, οῦ, ὁ, *N. Test*.

Immeubles (*res non moventes*, T. Live) ἀκίνητα ὑπάρχοντα, ων.

Imminent, e (*imminens, entis*) ἐπικείμενος, η, ον. Le danger est imminent (*imminet periculum*) ἐπίκειται ὁ κίνδυνος, *Dém*.

Immiscer [S' dans une affaire étrangère (*alienæ rei se immiscere*) παρεισδύεσθαι, ομαι, *Hérod*. παραδιοικεῖν, ῶ, *Plut*.

Immiséricordieux, euse (*immisericors, cordis*) ἀνελεήμων, ονος, ὁ,ἡ, *N. Test*.

Immobile (*immobilis, e*) ἀκίνητος, ου, ὁ,ἡ,

Xén. — Rester —, ἀμεταχινήτως ἔχειν, *Isocr.*

Immobilité (*immobilitas, atis*) ἀκινησία, ας, ἡ, *Alex. Aphrod.*

Immodéré, ée (*immoderatus, a, um*) ἄμετρος, ου ὁ,ἡ, *Luc.*

Immodérément (*immodice*) ἀμέτρως, ὑπερβολικῶς.

Immodeste (*immodestus, a, um*) ἄκοσμος, ου, ὁ,ἡ· προπετής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Immodestement (*immodeste*) ἀκόσμως, προπετῶς, *Dém.*

Immodestie (*immodestia, æ*) ἀκοσμία, ας, ἡ, *Plut.* προπέτεια, ας, ἡ, *Dém.*

Immolation (*immolatio, onis*) θυσία, ας, ἡ, *Arist.*

Immoler un bœuf (*bovem immolare, o*) βοῦν θύειν, ω, σω, *Plut.* βουθυτεῖν, ῶ, *Eur., Héc.* 261.— des hommes, ἀνθρωποθυτεῖν, ῶ, ήσω, *Phil.*

Immonde (*immundus, a, um*) ἀκάθαρτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Immondices (*purgamenta, orum*) καθάρματα, ων, τά, *Poll.*

Immoral, e (*male moratus, a*) κακοήθης, εος, ὁ,ἡ.

Immoralité (*pravi mores*) κακοήθεια, ας, ἡ.

Immortaliser [S' (*immortalem sui memoriam relinquere, o*) ἀθάνατον ἑαυτοῦ μνήμην καταλείπειν, πω, ψω, *Isocr.*

Immortalité (*immortalitas, atis*) ἀθανασία, ας, ἡ, *Isocr.*

Immortel, elle (*immortalis, e*) ἀθάνατος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Immortelle (*xeranthemum annuum* ou *gnaphalium stœchas,* Linn.) ξηράνθεμον, ου, τό.

Immuable (*immutabilis, e*) ἀμετάτρεπτος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Immuablement (*immutabiliter*) ἀμεταχινήτως, *Isocr.*

Immunité (*immunitas, atis*) ἀτέλεια, ας, ἡ, *Dém.*

Immutabilité (*immutabilitas, atis*) ἀμεταβλησία, ας, ἡ.

Impair (*impar, aris*) ἄνισος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.* Nombre pair, nombre impair, ἄρτιος ἀριθμός· ἀνάρτιος ou περισσὸς ἀριθμός, οῦ, *Plut.*

Impalpable (*tactum fallens*) ἀψηλάφητος, ου, ὁ,ἡ.

Impanation, *terme dogmatique,* ἄρτωσις, εως, ἡ.

Impardonnable (*venia indignus, a, um*) ἀσυγχώρητος, ου, ὁ,ἡ. Cela est impardonnable, οὐκ ἔχει τοῦτο συγγνώμην.

Imparfait, e (*imperfectus, a, um*) ἀτελής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.* ἡμιτελής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.* Temps imparfait, παρατατικὸς χρόνος, ου, *Gramm.*

Imparfaitement (*imperfecte*) ἀτελῶς, ἐλλειπτικῶς.

Impartial, e (*neuter, tra, trum; medius, a, um*) ἀδιάφορος, ου, ὁ,ἡ.

Impartialement (*indifferenter*) ἀδιαφόρως, ἀπροσωπολήπτως.

Impartialité (*indifferentia, æ*) ἀδιαφορία, ας, ἡ.

Impassibilité (*status mali expers*) ἀπάθεια, ας, ἡ, *Plut.*

Impassible (*nulli malo obnoxius, ia*) ἀπαθής, έος, ὁ,ἡ.

Impatiemment (*impatienter*) ἀμενητί, ἀνυπομόνως.

Impatience (*impatientia, æ,* Sén.) ἀγανάκτησις, εως, ἡ, *Thuc.* J'éprouve une grande impatience de l'entendre, λιπαρῶς ἔχω αὐτοῦ ἀκούειν, *Plat.*

Impatient, e (*impatiens, entis*) ἀνυπομόνητος, ου, ὁ,ἡ.— (*stomachosus, a, um*) ἀγανακτικός, ή, όν, *Plut.*

Impatienter [S' (*stomachari, or*) ἀγανακτεῖν, ῶ, ήσω, ἐπί τινι, ὑπέρ τινος, *Isocr.* δυςηνιάστως τι φέρειν, φέρω *, *Synés.*

Impayable (*nullo pretio æquandus, a, um*) πολύτιμος, ου, ὁ,ἡ.

Impeccabilité, ἀναμαρτησία, ίας, ἡ.

Impeccable (*peccato non obnoxius, ia*) ἀναμάρτητος, ου, ὁ,ἡ.

Impénétrabilité, τὸ ἀδιάβατον, ου, *Phys.*

Impénétrable (*impenetrabilis, e*) ἀδιάβατος, ου, ὁ,ἡ· μυστικός, ή, όν.

Impénétrablement, ἀδιαβάτως.

Impénitence (*peccati perseverantia, iæ*) ἀμετανοησία, ίας, ἡ.

Impénitent, e (*quem, quam peccati non pœnitet*) ἀμετανόητος, ου, ὁ,ἡ.

Impératif, ive (*imperativus, a, um*) προςταχτικός, ή, όν. Mode —, προςταχτικὴ ἔγκλισις, εως.

Impérativement (*imperative*) προςταχτικῶς.

Impératrice (*imperatrix, icis*) αὐτοκράτωρ, ορος, ἡ, *Xiph.*
Imperceptibilité, ἀκαταληψία, ίας, ἡ, *Philos.*
Imperceptible (*quod sensum fugit*, Cic.) ἀκατάληπτος, ου, ὁ,ἡ.
Imperceptiblement, ἀκαταλήπτως.
Imperfection (*defectus, us*) ἀτέλεια, ας, ἡ, *Théophr.* — (*vitium, ii*) κακία, ας, ἡ, *Dém.*
Impérial, e (*imperatorius, a, um*) αὐτοκρατορικός, ή, όν, *Xiph.*
Impérieusement (*imperiose*) ἐπιτακτικῶς, *Suid.*
Impérieux, euse (*imperiosus, a, um*) ἐπιτακτικός, ή, όν, *Plat.*
Impérissable (*incorruptibilis, e*) ἄφθαρτος, ἄφθιτος, ου, ὁ,ἡ, *Hom.*
Impéritie (*imperitia, æ*) ἀπειρία, ας, ἡ, *Dém.*
Imperméabilité, ἀδιάβατον, ου, τό, *Phys.*
Imperméable, ἀδιάβατος, ου, ὁ,ἡ.
Impersonnel. Verbe —, *dénomination inexacte, puisqu'un tel verbe, ayant au moins la troisième personne, serait mieux nommé* unipersonnel; ἀπρόσωπον ῥῆμα, ατος, ou μονοπρόσωπον, *Gramm.*
Impersonnellement ou *unipersonnellement*, ἀπροσώπως ou μονοπροσώπως, *Gramm.*
Impertinemment (*insulse*) ἀπειροκάλως.
Impertinence (*insulsitas, atis*) ἀπειροκαλία, ας, ἡ, *Plut.*
Impertinent, e (*insulsus, a, um*) ἀπειρόκαλος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*
Imperturbabilité (*imperturbatus animus*) ἀταραξία, ας, ἡ.
Imperturbable (*imperturbatus, a, um*) ἀτάρακτος, ἀτάραχος, ου, ὁ,ἡ, *Bas.*
Imperturbablement (*imperturbato animo*) ἀταράκτως, ἀταράχως.
Impétrer (*impetrare, o*) τυγχάνειν, ω, τινός, *Isocr.* ἐπιτυγχάνειν, ω*, τινός, *Dém.*
Impétueusement (*magno impetu*) ὁρμητικῶς.
Impétueux, euse (*vehemens, entis*) ὁρμητικός, ή, όν· ῥαγδαῖος, α, ον, *Plut.*
Impétuosité (*impetus, us*) ὁρμή, ῆς, ἡ, *Plut.* L'impétuosité du vent, ἡ τοῦ ἀνέμου φορά, ᾶς.

Impie (*impius, a, um*) ἀσεβής, έος, ὁ,ἡ, *Xén.*
Impiété (*impietas, atis*) ἀσέβεια, ας, ἡ, *Dém.* Les impiétés qu'il a commises, τὰ αὐτῷ ἠσεβημένα, ων.
Impitoyable (*immisericors, ordis*) ἀνελεήμων, ονος, ὁ,ἡ, *N. Test.*
Impitoyablement (*immisericorditer*) ἀνοίκτως, *Soph.*
Implacable (*implacabilis, e*) ἀπαραίτητος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*
Implexe (*implexus, a, um*) ἐμπεπλεγμένος, η, ον.
Implication (*implicatio, onis*) ἔμπλεξις, εως, ἡ· ἐμπλοκή, ἐπιπλοκή, ῆς, ἡ.
Implicite (*implicitus, a, um*) ἐμπεπλεγμένος, η, ον.
Implicitement (*implicite*) ἐμπεπλεγμένως, ἀσαφῶς.
Impliquer (*implicare, o, ui*) ἐμπλέκειν, κω, ξω, *Isocr.* Ces paroles impliquent contradiction (*hæc verba secum pugnant*, Cic.) ταῦτα τὰ ῥήματα ἀλλήλοις ἀντιλέγει.
Imploration (*imploratio, onis*) ἐπίκλησις, *Luc.* δέησις, ἀνάκλησις, εως, ἡ, *Thuc.*
Implorer (*implorare, o*) ἀνακαλεῖσθαι, οῦμαι, τινά, *Plut.* ἐπικαλεῖν, ῶ, τοὺς θεούς, *Thuc.*
Impoli (*impolitus, a, um*) ἄγροικος, ου, ὁ,ἡ, *Théoph.*
Impoliment (*rustico modo*) ἀγροίκως, ἀκόμψως.
Impolitesse (*inurbanitas, atis*) ἀγρότης, ητος, ἡ· ἀγροικία, ας, ἡ, *Théophr.* IV. *Caract. Mor.*
Importance. Affaires d'une grande importance (*res maximi momenti* ou *ponderis*) σπουδαῖα καὶ κατεπείγοντα πράγματα, ων, *Isocr.* D'importance, *adv.* δεινῶς. Faire l'homme d'importance (*sibi nihil non arrogare*) αὐθαδιάζεσθαι, ομαι.
Important, e. Personnage très-important, affaire très-importante (*vir maximi pretii, res maximi ponderis*) σπουδαιότατος ἀνήρ, έρος-δρός· ἐπείγοντα πράγματα, ων, *Isocr.* Le point important, τὸ κεφάλαιον, ου. Homme qui fait l'important, αὐθάδης, εος· ὑπερήφανος, ου, *Dém.*

Importation du blé (*frumenti introductio*) ἡ τοῦ σίτου εἰςκομιδή, ῆς.

Importer du blé à Athènes (*frumentum Athenas importare, o*) σῖτον ἄγειν Ἀθήναζε, *Dém.*

Importer, *verbe unipers.* Il m'importe, il t'importe, il lui importe (*mea, tua, ipsius refert* ou *interest*) τοῦτό μοι, τοῦτό σοι, τοῦτ' αὐτῷ διαφέρει, *Plat.* N'importe, qu'importe? (*nihil mea interest, quid mea refert?* c'est-à-dire, *quid mea res fert?*) οὐδέν μοι τοῦτο διαφέρει, τί μοι τοῦτο διαφέρει; *Plat.* οὔ μοι μέλει τοῦτο, *Anacr.*

Importun, une (*importunus, a, um*) ἄκαιρος, ου, ὁ,ἡ, Théophr. *de re;* Plat. *de homine.*

Importunément (*importune*) ἀκαίρως, *Isocr.*

Importuner quelqu'un (*alicui molestiam exhibere, eo*) ὄχλον ou ἔργον τινὶ παρέχειν, έχω, *Plat.* βαρύνειν, ω· λυπεῖν, ῶ, *Xén.*

Importunité (*importunitas, atis*) ἀκαιρία, ας, ἡ, *Dém.*

Imposant, e. Une majesté imposante, σεμνὸν ἀξίωμα, ατος.

Imposer les mains (*manus imponere, no, sui*) τὰς χεῖρας ἐπιτιθέναι, τίθημι· χειροθετεῖν, ῶ, *Den. Aréop.* — un tribut, φόρον ou τέλος ἐπιβάλλειν, ω, τινί, *Plut.* — silence, κατασιγάζειν, άζω, *Hérod.* En imposer (*verba dare*) φεναχίζειν, ίζω, *Dém.* C'est un homme dont la présence impose, σεμνὸν τούτου ἀνδρὸς ἀξίωμα.

Imposition (*tributum, i*) φόρος, ου, ὁ· φορά, εἰςφορά, ᾶς, ἡ, *Dém.* — des mains (*manuum impositio*) χειροθεσία, ας, ἡ· τῶν χειρῶν ἐπίθεσις, εως, ἡ, *N. Test.*

Impossibilité, ἀδύνατον, ου, τό· ἀδυναμία, ας, ἡ. Etre dans l'impossibilité de..... ἀδυνατεῖν, ῶ, ήσω, *infin.*

Impossible (*impossibilis, e*) ἀδύνατος, ου, ὁ,ἡ. Faire l'impossible, *omnes nervos intendere*) πάντα λίθον κινεῖν, *prov.* Que si, par impossible..., εἰ δ', ὅπερ ἀδύνατον...

Imposteur (*deceptor, calumniator, oris*) συκοφάντης, ου, ὁ· διάβολος, ου, ὁ, *Dém.*

Imposture (*fallacia, calumnia, æ*) συκοφαντία, ας, ἡ· διαβολή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Impôt (*vectigal, alis*) τέλος, εος, τό, *Dém.* δασμός, οῦ, ὁ, *Isocr.*

Impotent, e (*membris captus, a*) τὰ μέλη ἐξηραμμένος, ένη, *Marc,* III. 1.

Impraticable. Cette affaire est impraticable, ἄπραχτόν ἐστι τοῦτο. Homme d'une humeur impraticable (*morosus homo et intractabilis*) χαλεπὸς ἄνθρωπος καὶ δύςκολος, ου, *Dém.* Ce chemin est impraticable (*invium est hoc iter*) ἄβατός ἐστιν αὕτη ἡ ὁδός, *Isocr.*

Imprécation (*imprecatio, onis*) ἀρά, ᾶς, ἡ, *Plat.* κατάρα, ας, ἡ, *Plut.* Charger quelqu'un d'imprécations, τινὶ ἐπαρᾶσθαι, ῶμαι, *Isocr.*

Imprégné, ée. Une terre imprégnée de nitre, γῆ νιτρώδης, εος.

Imprenable (*inexpugnabilis, e*) ἀνάλωτος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* ἀμαιμάχετος, ου, ὁ,ἡ, *Hom.* R. μάχομαι.

Imprescriptible (*quod limitari non potest*) ἀπροςδιόριστος, ου, ὁ,ἡ.

Impression (*impressio, onis*) ἐντύπωσις, τύπωσις, εως, ἡ. Faire impression sur l'esprit de ses auditeurs (*auditorum mentem commovere, eo*) τὸν τῶν ἀκουόντων νοῦν διακινεῖν, ῶ, *Thuc.*

Imprévu, ue (*improvisus, a, um*) ἀπροςδόκητος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Imprimer (*imprimere, o, pressi*) ἐγχαράττειν, ττω, ξω, *Plut.* — son sceau, ἐπισφραγίζειν, ίζω, *Plat.* — un livre, βιβλίον τυποῦν, ἐκτυποῦν, χαλκοτυποῦν, ῶ, ώσω.

Imprimerie, τυπογραφία, χαλκογραφία, ας, ἡ.

Imprimeur. *Il faut distinguer* 1° *celui qui, devant une casse, assemble les caractères dans un* composteur, *et que l'on appelle* compositeur, τυποθέτης, ου, ὁ· 2° *celui qui, avec des* balles *ou un* rouleau, *met l'encre sur les* formes, *et exerce la pression à l'aide d'un* barreau, τυπογράφος, χαλκογράφος, ου, ὁ.

Improbable (*improbabilis, e*) ἀδοκίμαστος, ἀπίθανος, ου, ὁ,ἡ.

Improbation (*improbatio, onis*) ἀποδοκιμασία, ας, ἡ.

Impromptu (*in promptu*) *subst.* αὐτοσχεδιασμός, οῦ, ὁ· *adject.* αὐτοσχέδιος, αὐτοσχεδίαστος, ου, ὁ,ἡ, *Alcid.*

Impropre (*improprius, a, um*) ἄκυρος,

ου, ὁ,ἡ. Terme —, ἀκυρολογία, ας, ἡ.

Improprement (*improprie*) ἀκύρως. Parler —, ἀκυρολογεῖν, ῶ.

Impropriété *d'une expression*, ἀκυρία, ας, ἡ, *Herm.* τὸ ἄκυρον, ου, *Quintil.*

Improuver quelque chose (*aliquid improbare, o*) ἀποδοκιμάζειν, άζω, τι, *Xén.*

Improvisateur, αὐτοσχεδιαστής, οῦ, ὁ.

Improviser, αὐτοσχεδιάζειν, άζω, *Isocr.*

Improviste [A l' (*de* ou *ex improviso*) ἀπροςδοκήτως, ἐξαπιναίως, *Thuc.*

Imprudemment (*imprudenter*) ἀνοήτως, *Dém.* ἀφρόνως, *Isocr.*

Imprudence (*imprudentia, æ*) ἀφροσύνη, ης, ἡ· ἄνοια, ας, ἡ, *Dém.*

Imprudent, e (*imprudens, entis*) ἀνόητος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ἄφρων, ονος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Impubère (*impubes* ou *impuber*) ἄνηβος, ου, ὁ,ἡ, *Théocr.*

Impudemment (*impudenter*) ἀναισχύντως, *Plat.*

Impudence (*impudentia, æ*) ἀναίδεια, ας, ἡ· ἀναισχυντία, ας, ἡ, *Dém.*

Impudent, e (*impudens, entis*) ἀναιδής, έος, ὁ,ἡ· ἀναίσχυντος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Avoir un air impudent, ἀναιδὲς βλέπειν, πω, ψω ou ψομαι.

Impudicité (*impudicitia, iæ*) ἀκαθαρσία, ας, ἡ, *Dém.* ἀσέλγεια, ας, ἡ, *Phil.*

Impudique (*impudicus, a, um*) ἀκάθαρτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ἀσελγής, έος, ὁ,ἡ, *Luc.*

Impudiquement (*impudice*) ἀκαθάρτως, ἀσελγέως ou ἀσελγῶς.

Impuissance (*impotentia, æ*) ἀδυναμία, ας, ἡ, *Antiph.*

Impuissant, e (*impotens, entis*, c.) ἀδύνατος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.* — (*effœtus, sterilis*) ἄγονος, ου, στεῖρος, ου, *Phil.* Faire des efforts impuissants, ματαιοπονεῖν, ῶ, ήσω.

Impulsion (*impulsio, onis*) ὦσις, εως, ἡ, *Arist.* ὠσμός, ὠθισμός, οῦ, ὁ, *Plut.* Donner l'impulsion (*impellere, o, puli*) ὠθεῖν, ῶ, *fut.* ὠθήσω *ou* ὤσω, *Aristoph.* — *Voyez de plus* Instigation.

Impunément (*impune*) νηποινεί, *Dém.* νηποινί, *Xén.*

Impuni, e (*impunitus, a, um*) ἀθώητος, ου, ὁ,ἡ· ἀτιμώρητος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Impunité (*impunitas, atis*) ἀτιμωρησία, ας, ἡ· ἄδεια, ας, ἡ, *Dém.*

Impur, e (*impurus, a, um*) ἀκάθαρτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Impureté (*impuritas, atis*, Cic.) ἀκαθαρσία, ας, ἡ, *Dém.*

Imputation. Une fausse imputation (*falsa criminatio, onis*) συκοφαντία, ίας, ἡ, *Dém.*

Imputer (*imputare, o*) ἀνατιθέναι, τίθημι, τινί τι, *Dém.* Abraham crut à Dieu, et cela lui fut imputé à justice, ἐπίστευσεν Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, *Gen.* XV, 6.

In —, *préposition latine qui, dans la composition de beaucoup de mots français, prend un sens négatif, et se change en* im *devant* B, P, M, *en* il *devant* L, *et en* ir *devant* R. *On peut remarquer, en général, que cet* in négatif *se rend en grec par l'*A privatif, *ou* an *devant une voyelle (en ayant soin de remonter l'accent) exemple :* φθαρτός, corruptible; ἄφθαρτος, incorruptible; ἄξιος, digne; ἀνάξιος, indigne.

Inabordable, *le même que*

Inaccessible (*inaccessus, a, um*) ἄβατος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.* ἀπρόςιτος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.*

Inaccostable (*inaccessibilis, e*) ἀπροςέλευστος, ἀπροςέγγιστος, ου, ὁ,ἡ.

Inaccoutumé, ée (*insuetus, a, um*) ἀσυνήθης, ἀήθης, εος, *Dém.*

Inaction (*inertia, æ*) ἀργία, ῥαθυμία, ας, ἡ, *Dém.*

Inadmissible (*non admittendus, a*) ἀπρόςδεκτος, ου, ὁ,ἡ.

Inadvertance (*imprudentia, æ*) ἀπροςεξία, ας, ἡ.

Inalliable (*insociabilis, e*) ἄμικτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ἀκοινώνητος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Inaltérable (*incorruptibilis, e*) ἄφθιτος, *Hom.* ἄφθαρτος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.* ἄφθορος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Inamissible (*non amittendus*) ἀναπόβλητος, ου, ὁ,ἡ.

Inanimé, ée (*inanimatus, a, um*) ἄψυχος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Inanition (*inedia, æ*) ἀσιτία, ας, ἡ, *Gal.*

Inapplication (*incuria, æ*) ἀμέλεια, ας, ἡ, *Dém.* ῥᾳδιουργία, ας, ἡ, *Xén.*

Inappréciable (*non satis æstimandus, a*) ὑπερτίμιος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Inaptitude (*inhabilitas, atis*) ἀνεπιτηδειότης, ητος, ἡ, *Synés.*

Inarticulé, ée (*inarticulatus, a, um*) ἄναρθρος, ἀδιάρθρωτος, ου, ὁ,ἡ, *Elien.*

Inattaquable (*inexpugnabilis, e*) δυςμάχητος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* ἀμαιμάχετος, ου, ὁ,ἡ, *Hom.* R. μάχομαι.

Inattendu, ue (*inexspectatus, a, um*) ἀπροςδόκητος, ου, ὁ,ἡ.

Inattention (*negligentia, æ*) ἀπροςεξία, ας, ἡ· ἀμέλεια, ας, ἡ, *Dém.*

Incandescent, e (*ignitus, a, um*) ἐκπυρούμενος, η, ον, *Gal.*

Incantation (*incantatio, onis*) γοητεία, ας, ἡ, *Plut.*

Incapable (*inhabilis ad aliquid*) ἄχρηστος, ου, ὁ,ἡ· ἀφυής, έος, ὁ,ἡ, πρός τι, *Dém.* Incapable de se taire, σιγᾷν ἀδύνατος, ου, ὁ,ἡ.

Incapacité (*inhabilitas, atis*) ἀνεπιτηδειότης, ητος, ἡ, *Synés.*

Incarcérer (*in carcerem conjicere, io*) τινὰ εἰς δεσμωτήριον ἄγειν, ἀπάγειν, εἰςάγειν, γω, ξω· ἐμβάλλειν, βάλλω*, *Dém.*

Incarnat (*roseus color*) ῥόδινον χρῶμα, ατος, τό.

Incarnation (*incarnatio, onis*) σάρκωσις, εως, ἡ, *Chrys.* ἐνσωμάτωσις, εως, ἡ, *Ignace.*

Incarner (*incarnare, o*) σαρκοῦν, όω, *Grég. Naz.* — ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, *Verbum caro factum est, et habitavit in nobis*, Jean, I, 14.

Incartade (*procacitas, atis*) προπέτεια, ας, ἡ, *Dém.*

Incendiaire (*incendiarius, ii*) πυρπολήτης, ου, ὁ, *Luc.*

Incendie (*incendium, ii*) ἐμπρησμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Incendier une ville (*urbem incendiis vastare, o*) πόλιν πυρπολεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.*

Incertain, aine (*incertus, a, um*) ἄδηλος, ου, ὁ,ἡ· ἀσαφής, έος, ὁ,ἡ, *Plut.* — (*instabilis, e*) ἀσταθής, έος, ὁ,ἡ· ἀστάθμητος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Incertainement (*incerto*) ἀδήλως, *N. Test.*

Incertitude (*dubitatio, onis*) ἀδηλότης, ητος, ἡ, *Hipp.* ἀπορία, ίας, ἡ, *Plut.* Etre dans l'incertitude, ἀπορεῖν, ῶ, ήσω.

Incessamment (*indesinenter*) ἀδιαλείπτως, *N. Test.* — (*extemplo, illico*) παραχρῆμα, παραυτίκα, *Dém.*

Inceste (*incestus, us*) ἀνόσιος συνουσία, ας· ἀνόμιμος γάμος, ου.

Incestueux, euse (*incestus, a, um*) μιαρός, ά, όν· ἀνόσιος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Incidence, *terme de géom.*, ἔμπτωσις, εως, ἡ.

Incident (*casus, eventus, us*) τὸ συμβάν, άντος· τὸ προςπίπτον, οντος, *Dém.*

Incirconcis, ise (*incircumcisus, a, um*) ἀπερίτμητος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.*

Incirconcision du cœur, σκληροκαρδία, ας, ἡ.

Incise (*incisum, i*) κόμμα, ατος, *Quintil.* Par incises (*incisim*) κομματικῶς, *Herm.*

Inciser (*incidere, do*) ἐντέμνειν, τέμνω*· ἐγκόπτειν, πτω, ψω, *Plut.*

Incision (*incisio, incisura*) ἐγκοπή, ἐντομή, ῆς, ἡ, *Aristoph.*

Incitation (*incitatio, onis*) παρόρμησις, εως, ἡ, *Xén.*

Inciter (*incitare, o*) παρορμᾷν, ῶ, τινὰ ἐπί τι, *Xén.*

Incivil, e (*incivilis, e*) ἄγροικος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.* ἀπειρόκαλος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Incivilement (*inciviliter*) ἀγροίκως, *Plat.* σκαιῶς, *Aristoph.*

Incivilité (*incivilitas, atis*) ἀγροικία, ίας, ἡ, *Théophr.* ἀπειροκαλία, ίας, ἡ, *Dém.*

Inclémence de l'air, de la saison, *etc.* (*cœli inclementia*) ἡ τοῦ χείματος χαλεπότης, ητος· ἡ τοῦ ἀέρος ἀκρασία, ίας, *Théophr.*

Inclinaison, *terme de géom.*, κλίσις, ἔγκλισις, εως, ἡ.

Inclination (*inclinatio, onis*) προθυμία, ας, ἡ· ἐπιῤῥέπεια, ας, ἡ, *Chrys.*

Incliner la tête (*caput inclinare, o*) τὴν κεφαλὴν ἐγκλίνειν, νω. La victoire incline de notre côté (*nostram ad partem vergit victoria*) πρὸς ἡμᾶς ῥέπει ἡ νίκη. Qui incline tantôt d'un côté, tantôt de l'autre, ἀλλοπρόσαλλος, *épithète qu'Homère donne à Mars, Iliad.* V, 831 *et* 889.

Inclus, use (*inclusus, a, um*) ἐγκεκλεισμένος, η, ον.

Inclusivement (*inclusive*) περιεχομένως.

Incognito (ital. *incognito, ita*) ἀγνώστως, *adv.* — ἄγνωστος, ου, ὁ,ἡ, *adject.*

Incohérence, τὸ ἀσύνδετον, ου, *Didact.* — dans le discours, ἀνακολουθία, ας, ἡ.

Incohérent, **e**, ἀσύνδετος, ἔτη, ετον, *Didact.*

Incombustible (*quod comburi nequit*) ἄκαυστος, ου, ὁ,ἡ.

Incommensurable, ἀσύμμετρος, ου, ὁ,ἡ, *Géom.*

Incommode (*incommodus, a, um*) ὀχληρός, λυπηρός, ά, όν, *Dém.*

Incommodé, **ée** (*ægrotans*) ἄῤῥωστος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* Etre —, ἀῤῥωστεῖν, ῶ, ήσω.

Incommodément (*incommode*) βαρέως, χαλεπῶς, *Dém.*

Incommodité (*incommodum, i*) ὄχλος, ου, ὁ· ἀηδία, ας, ἡ, *Dém.* — (*invaletudo, inis*) ἀῤῥωστία, ας, ἡ, *Dém.* Les incommodités de la vieillesse, τὰ τοῦ γήρως χαλεπά, ῶν.

Incommunicable, ἀκοινώνητος, ου, ὁ,ἡ. La toute-puissance de Dieu est incommunicable, ἀκοινώνητός ἐστιν ἡ τοῦ Θεοῦ παντοκρατορία.

Incommutable, ἀναλλοίωτος, ἀμετάβλητος, ου, ὁ,ἡ.

Incomparable (*incomparabilis, e*) ἀσύγκριτος, ἀσύμβλητος, ου, ὁ,ἡ.

Incomparablement (*longe, multum* ou *multo*) πολύ, ἔξοχα. — plus grand que les autres (*longe præstantissimus*) μακρῷ ἄριστος, *Plat.*

Incompatibilité (*repugnantia, æ*) ἀντιπάθεια, ας, ἡ.

Incompatible (*insociabilis, e*) ἀντιπαθής, ἀσυμφής, έος, ὁ,ἡ, *Suid.* Ces choses sont incompatibles, ἀσυνάλλακτά ἐστι ταῦτα.

Incompétence, ἀνεπιτηδειότης, ητος, ἡ.

Incompétent, **e** (*non legitimus, a*) ἀνεπιτήδειος, ου, ὁ,ἡ.

Incomplet, **ète** (*imperfectus, a, um*) ἀτελής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Incompréhensible (*incomprehensibilis, e*) ἀκατάληπτος, ἀσύλληπτος, ου, ὁ,ἡ, *Diosc.*

Inconcevable (*quod percipi non potest*) ἀκατανόητος, ου, ὁ,ἡ. Une hardiesse inconcevable (*immanis audacia*) τερατώδης τόλμα, ης.

Inconciliable, ἀσυνάλλακτος, ου, ὁ,ἡ, *Bas.*

Incongru, **ue** (*incongruus, a, um*) ἀνάρμοστος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Incongruïté, *dans le langage*, ἀκυρολογία, ἀκυρία, ας, ἡ, *Herm.* — *dans la conduite*, ἀγροικία, ας, ἡ, *Théophr.*

Inconnu, **ue** (*ignotus, incognitus, a, um*) ἄγνωστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ἄδοξος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Inconséquence, ἀνακολουθία, ίας, ἡ, *Dém. Phal.*

Inconséquent, **e** (*non consentaneus*) ἀνακόλουθος, ου, ὁ,ἡ, *Hermog.*

Inconsidération (*imprudentia, æ*) ἀπερισκεψία, ἀλογιστία, ας, ἡ, *Polyb.*

Inconsidéré, **ée** (*inconsideratus, a, um*) ἀπερίσκεπτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ἀλόγιστος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Inconsidérément (*inconsulte, temere*) ἀπερισκέπτως, *Dém.* ἀπροβουλεύτως, *Plat.*

Inconsolable (*insolabilis, e*) ἀπαρηγόρητος, ἀπαραμύθητος, ου, ὁ,ἡ.

Inconsolablement (*insolabiliter*) ἀπαρηγορήτως, ἀπαραμυθήτως, *Plat.*

Inconstance (*inconstantia, æ*) ἀβεβαιότης, ητος, ἡ· ἀστασία, ας, ἡ.

Inconstant, **e** (*inconstans, antis*) ἀσταθής, έος, ὁ,ἡ· ἀβέβαιος, α, ον· σφαλερός, ά, όν, *Dém.*

Incontestable (*minime dubius, a, um*) ἀναντίλεκτος, ἀναντίῤῥητος, ου, ὁ,ἡ.

Incontestablement (*indubitanter*) ἀναμφιλόγως, ἀναμφιβόλως.

Incontinence (*incontinentia, æ*) ἀκράτεια, ας, ἡ, *Xén.*

Incontinent, *adv.* (*continuo*) εὐθύς, παραυτίκα, *Dém.*

Incontinent, **e** (*incontinens, entis*) ἀκρατής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Inconvénient (*incommodum, i*) χαλεπότης, ητος, ἡ· δυσκολία, ας, ἡ, *Dém.*

Incorporel, **elle** (*incorporeus, a, um*) ἄσωμος, ἀσώματος, ου, ὁ,ἡ.

Incorporer (*in unum corpus conflare, o*) σωματοποιεῖν, ῶ, τὰ ἔθνη, *Polyb.*

Incorrect, **e** (*incorrectus, a, um*) ἀδιόρθωτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Incorrection, τὸ ἀδιόρθωτον, ου.

Incorrigibilité (*indocilis ratio*) δυσμάθεια, ας, ἡ, *Plat.*

Incorrigible (*inemendabilis, e*) ἀνεπανόρθωτος, ου, ὁ,ἡ, *Phil.*

Incorruptibilité (*corruptionis immunitas*) ἀφθαρσία, ίας, ἡ. — d'un juge, ἀδωροδοκία, ας, ἡ.

Incorruptible (*corruptionis expers, rtis*) ἄφθαρτος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.* Juge—, ἀδωροδόκητος, ου, ὁ,ἡ.

Incrédibilité (*incredibilitas*) ἀπιστία, ας, ἡ, *Isocr.*

Incrédule (*incredulus, a, um*) ἀπειθής, έος, ὁ,ἡ· δύςπειστος, ου, ὁ,ἡ.

Incrédulité (*incredulitas, atis*) ἀπιστία, ας, ἡ, *Dém.* ἀπείθεια, ας, ἡ, *N. Test.*

Incréé, ée (*increatus, a, um*) ἄκτιστος, ου, ὁ,ἡ.

Incroyable (*incredibilis, e*) ἄπιστος, ου, ὁ,ἡ. J'éprouve un plaisir incroyable, θαύμαστον ὅσον ἥδομαι.

Incroyablement (*incredibiliter*) ἀπιθάνως, ἀπίστως, *Dém.*

Incrustation (*incrustatio, onis*) κονίασις, εως, ἡ.

Incruster (*incrustare, o*) κονιᾷν, ῶ, *Arist.*

Incubation (*incubatio, onis*) ἐπῳασμός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Incube *ou* cauchemar (*incubus, i*) ἐπιάλτης ou ἐφιάλτης, ου, ὁ· πνιγαλίων, ονος, ὁ, *Paul Egin.*

Inculpation (*accusatio, onis*) ἔγκλημα, ατος, τό, *Dém.*

Inculper (*accusare, o*) ἐγκαλεῖν, ῶ, έσω, *Dém.*

Inculquer (*inculcare, o*) παρεμβάλλειν, βάλλω*, *Dém.*

Inculte (*incultus, a, um*) ἀνέργαστος, ἀγεώργητος, ου, ὁ,ἡ. Rester inculte, *en parlant d'une terre*, χερσεύειν, ω, *Diod. Sic.*

Incurable (*insanabilis, e*) ἀνίατος, *Gal.* ἀθεράπευτος, ου, ὁ,ἡ, *Phil.*

Incurie (*incuria, iæ*) ἀμέλεια, ας, ἡ, *Dém.*

Incursion (*incursio, onis*) ἐπιδρομή, ῆς, ἡ, *Dém.* Faire une incursion dans l'Attique, εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰςβάλλειν, βάλλω*.

Indécemment (*indecenter*) ἀπρεπῶς, *Isocr.*

Indécence (*indecorum, i*) ἀπρέπεια, ας, ἡ, *Plat.*

Indécent, e (*indecorus, a, um*) ἀπρεπής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Indéchiffrable (*inextricabilis, e*) ἀδιάλυτος, ου, ὁ,ἡ.

Indécis, ise (*dubius, ambiguus, a, um*) ἄπορος, ου, ὁ,ἡ· ἀμφίβολος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Indécision (*anxietas, atis*) ἀπορία, ας, ἡ, *Plat.*

Indéclinable (*indeclinabilis, e*) ἄκλιτος, ου, ὁ,ἡ, *Gramm.*

Indéfini, ie (*indefinitus, a, um*) ἀόριστος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.* — *Voyez* Aoriste.

Indéfiniment (*indefinite*) ἀπροςδιορίστως, *Suïd.*

Indélébile (*indelebilis, e*) ἀνεξάλειπτος, ου, ὁ,ἡ, *Soph.*

Indélibéré, ée (*inconsultus, a, um*) ἀπροβούλευτος, ου, ὁ,ἡ. De propos —, ἀπροβουλεύτως.

Indemniser (*damna rependere, do*) τὴν ζημίαν ἐκτίνειν, νω, *Dém.*

Indemnité (*damni reparatio*) ἀντάμειψις, εως, ἡ· ἀντάλλαγμα, ατος, τό, *N. Test.*

Indépendamment (*nulla habita ratione*) μηδένα λόγον ἔχων, ουσα, *Dém.*

Indépendance, αὐτεξουσιότης, ητος, ἡ. Vivre dans l'indépendance (*ad arbitrium suum vivere*) ἐλευθέρως, καθ' ἑαυτοῦ γνώμην ζῆν.

Indépendant, e (*liber et sui juris*) αὐτεξούσιος, αὐτόνομος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Indestructible (*indissolubilis, e*) ἀδιάλυτος, *Phil.* ἀκατάλυτος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.*

Indétermination (*anxietas, atis*) ἀπορία, ας, ἡ, *Plat.*

Indéterminé, ée (*dubius, a, um*) ἄπορος, ου, ὁ,ἡ. — (*indefinitus, a, um*) ἀόριστος, ου, ὁ,ἡ. — *Voyez* Aoriste.

Indéterminément (*indefinite*) ἀπροςδιορίστως, *Suïd.*

Indévotion (*impietas, atis*) ἀσέβεια, ας, ἡ, *Dém.*

Index d'un livre (*index, icis, m.*) πίναξ, ακος, ὁ, *Plut.* σύλλαβος, ου, ὁ, *Cic.* Le doigt —, λιχανός, οῦ, ὁ, *Luc.* — *Voyez* Doigt.

Indicatif, ive (*indicativus*) ἐνδεικτικός, ἡ, όν. Mode —, ὁριστικὴ ἔγκλισις, εως, *Gramm.*

Indication (*indicatio, onis*) ἔνδειξις, εως, ἡ, *Dém.*

Indice (*indicium, ii*) τεκμήριον, σημεῖον, ίου, τό, *Dém.*

Indicible (*ineffabilis, e*) ἄῤῥητος, ἀδιήγητος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Indifféremment (*indifferenter*) ἀδιαφόρως.

Indifférence (*indifferentia, æ*) ἀδιαφορία, ας, ἡ. Avoir *ou* montrer de l'indifférence, ἀδιαφορεῖν περί τινος.

Indifférent, e (*indifferens, entis*) ἀδιάφορος, ου, ὁ,ἡ. Etre —, ἀδιαφορεῖν, ῶ, ήσω, περί τινος.

Indigence (*indigentia, æ*) ἔνδεια, ας, ἡ, *Dém.* Extrême —, ἡ ἔνδεια τῶν ἀναγκαίων, *Dém.*

Indigène (*indigena, æ*, m.) ἐγχώριος, α, ον· αὐτόχθων, ονος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Indigent, e (*indigens, entis*) ἐνδεής, δεέος, ὁ,ἡ, *Dém.* ἀπόρως διακείμενος, η, ον, *Isocr.*

Indigeste (*concoctu difficilis, e*) δύςπεπτος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* ἀκατασκεύαστος, ου, ὁ,ἡ, *Sept. Gen.* I, 2.

Indigestion (*concoctionis difficultas*) δυςπεψία, ας, ἡ. Etre sujet aux indigestions, δυςπεπτεῖν, ῶ, ήσω.

Indignation (*indignatio, onis*) ἀγανάκτησις, εως, ἡ, *Thuc.*

Indigne de quelque faveur (*aliqua re indignus, a, um*) τινὸς ἀνάξιος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Juger quelqu'un indigne de..., ἀπαξιοῦν, ῶ, ώσω, τινά τινος, *Plut.* Une action indigne (*indignum facinus*) δεινὸν ἀδίκημα, ατος, τό, *Lyc.*

Indignement (*indigne*) ἀναξίως, *Isocr.*

Indigner [S' contre quelqu'un (*alicui indignari, or*) ἀγανακτεῖν, ῶ, ήσω, πρός τινα, *Plut.* κατά τινος, *Luc.* — de quelque chose, ἐπί τινι, ou ὑπέρ τινος, *Isocr.* περί τινος, ou διά τι, *Plat.*

Indignité (*indignitas, atis*) ἀπαξία, ίας, ἡ, *Elien.* — d'un crime, ἀδικήματος δεινότης, ητος, ἡ, *Lyc.*

Indigo, ἰνδικόν, οῦ, τό. Couleur indigo (*color cæruleus*, q.d. *cœlureus*) κυανοῦν χρῶμα, ατος, τό. Avoir cette couleur, κυανίζειν, ίζω, *Diosc.*

Indiquer (*indicare, o*) μηνύειν, ω, σω, *Soph.* La lune indique les mois, ἡ μήνη τοὺς μῆνας μηνύει. Au jour indiqué, ἐν ῥητῇ ἡμέρᾳ.

Indirect, e (*obliquus, a, um*) πλάγιος, ία, ιον, *Théophr.* λοξός, ή, όν, *Arist.*

Indirectement (*oblique*) πλαγίως ou λοξῶς.

Indisciplinable (*indocilis, e*) δυςμαθής, έος, ὁ,ἡ, *Plat.*

Indiscipline (*indocilitas, atis*) δυςμάθεια, ας, ἡ, *Plat.*

Indiscret, ète (*inconsultus, a, um*) ἀπερίσκεπτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Indiscrètement (*inconsiderate*) ἀπερισκέπτως, *Dém.*

Indiscrétion (*inconsiderantia, æ*) ἀλογιστία, ας, ἡ, *Polyb.*

Indispensable (*ineluctabilis, e*) ἀπαραίτητος, ου, ὁ,ἡ.

Indispensablement (*necessario*) ἀπαραιτήτως.

Indisposé, ée (*infirma valetudine affectus, a*) ἄῤῥωστος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* Etre indisposé, ἀῤῥωστεῖν, ῶ, *Dém.* — contre quelqu'un, χαλεπῶς, δυςμενῶς ἔχειν πρός τινα, *Dém.*

Indisposer quelqu'un contre un autre (*aliquem ab aliquo abalienare, o*) ἀπαλλοτριοῦν, ῶ, ώσω, τινά τινος, *Dém.* τινὰ πρός τινα, *Isocr.*

Indisposition (*invaletudo, inis*) ἀῤῥωστία, ας, ἡ, *Isocr.*

Indissoluble (*indissolubilis, e*) ἀδιάλυτος, ου, ὁ,ἡ, *Phil.* ἀκατάλυτος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.*

Indissolublement (*indissolubili modo*) ἀδιαλύτως.

Indistinctement (*indiscriminatim*) ἀδιακρίτως, ἀκρίτως, *Suid.*

Individu (*individuum, i*) ἄτομόν τι, ὁλόκληρόν τι· τὶς, τινός. On distingue le genre, l'espèce et l'individu, τὸ γένος, τὸ εἶδος, καὶ τὸ ἄτομον.

Individuel, elle (*individuus, a, um*) ἄτομος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Individuellement, καθ' ἕνα, καθ' ἕν.

Indivis, ise (*indivisus, a, um*) ἀδιαμέριστος, ου, ὁ,ἡ. Par indivis, ἀδιαμερίστως, *Jurisc.*

Indivisible. L'idée est indivisible, ἀδιαίρετός ἐστιν ἡ ἰδέα, *Plat.*

Indivisiblement (*indissolubili modo*) ἀδιαλύτως.

Indocile (*indocilis, e*) δυςμαθής, έος, ὁ,ἡ, *Plat.*

Indocilité (*indocilitas, atis*) δυςμάθεια, ας, ἡ, *Plat.*

NDOLENCE (*segnities, ei*) ἀπάθεια, ας, ἡ· νωχέλεια, ας, ἡ.

NDOLENT, E (*segnis, e*) ἀπαθής, έος, ὁ,ἡ· νωχελής, έος, ὁ,ἡ.

NDOMPTABLE (*indomabilis, e*) ἀκαταμάχητος, ου, ὁ,ἡ.

NDOMPTÉ, ÉE (*indomitus, a, um*) ἀδάμαστος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

NDU, UE. A une heure indue (*intempestive*) ἀκαίρως, παρακαίρως, *Isocr.*

NDUBITABLE (*indubitabilis, e*) ἀναμφίβολος, ου, ὁ,ἡ.

NDUBITABLEMENT (*procul dubio*) ἀναμφιβόλως, ἀναμφισβητήτως, *Dém.*

NDUCTION (*inductio, onis*) ἐπαγωγή, ῆς, ἡ, *Arist.* — (*incitatio, onis*) παρόρμησις, εως, ἡ, *Xén.* Tirer de quelque chose une induction, ἔκ τινός τι περαίνειν, ω, ανῶ.

NDUIRE (*inducere, co, xi*) εἰσάγειν, *Polyb.* ἐνάγειν, γω, ξω, *Arist.* Ne nous induisez pas en tentation, μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, *Matth.* VI, 13.

INDULGENCE (*indulgentia, æ*) συγχώρησις, εως, ἡ, *Chrys.* Traiter quelqu'un avec beaucoup d'indulgence (*indulgenter*) κεχαρισμένως τινὶ συγχωρεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

INDULGENT, E (*indulgens, entis*) συγκαταβατικός, ή, όν· συγχωρητικός, ή, όν.

INDUMENT (*contra leges*) ἐκθέσμως.

INDUSTRIE (*industria, æ*) φιλοπονία, ας, ἡ, *Dém.* (*solertia, æ*) δεξιότης, ητος, ἡ· ἀγχίνοια, ας, ἡ, *Arist.*

INDUSTRIEUSEMENT (*industrie*) τεχνικῶς, σπουδαίως, *Arist.*

INDUSTRIEUX, EUSE (*industrius, a, um*) φιλόπονος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* δαιδάλεος, έα, εον, *Hom.*

INÉBRANLABLE (*inconcussus, a, um*) ἄσειστος, ου, ὁ,ἡ, *Chrys.* Rester inébranlable, ἀκινήτως ἔχειν, *Isocr.* ou ἀμετακινήτως, *Arist.*

INÉBRANLABLEMENT (*immobiliter*) ἀκινήτως, *Isocr.* ἀμετακινήτως, *Arist.*

INEFFABLE (*ineffabilis, e*) ἄῤῥητος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.*

INEFFAÇABLE (*indelebilis, e*) ἀνεξάλειπτος, ου, ὁ,ἡ, *Soph.*

INEFFICACE (*inefficax, acis*) ἀνενέργητος, ἀδύναμος, ου, ὁ,ἡ, *Diosc.*

INÉGAL, E (*inæqualis, e*) ἄνισος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.* ἀνώμαλος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

INÉGALEMENT (*inæqualiter*) ἀνίσως, ἀνωμάλως, *Isocr.*

INÉGALITÉ (*inæqualitas, atis*) ἀνισότης, ητος, ἡ, *Arist.* ἀνωμαλία, ας, ἡ, *Isocr.* Inégalité du caractère, τὸ τοῦ τρόπου εὐμετάβολον, ου.

INÉNARRABLE (*inenarrabilis, e*) ἀδιήγητος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.* Des gémissements inénarrables, στεναγμοὶ ἀλάλητοι, *Paul, Rom.* VIII, 26.

INEPTE (*ineptus, a, um*) ἄχρηστος, ου, ὁ,ἡ, πρός τι, *Dém.* ἀφυής, έος, ὁ,ἡ, πρός τι, *Isocr.*

INEPTIE (*ineptia, æ*) ἀπειροκαλία, ας, ἡ, *Arist.* ψυχρότης, ητος, ἡ, *Dém.*

INÉPUISABLE (*inexhaustus, a, um*) ἀνεξάντλητος, ου, ὁ,ἡ, *Bas.*

INERTE (*iners, ertis*) ἀδρανής, έος, ὁ,ἡ.

INERTIE (*inertia, iæ*) ἀδράνεια, ας, ἡ. Vivre dans l'inertie, ἀδρανεῖν, ῶ.

INÉRUDIT (*ineruditus, a*) ἀπαίδευτος, ου, ὁ,ἡ.

INESPÉRÉ, ÉE (*insperatus, a, um*) ἄελπτος, ου, ὁ,ἡ, *Soph.*

INESPÉRÉMENT (*ex insperato*) ἐξ ἀέλπτου, *Hérod.*

INESTIMABLE (*inæstimabilis, e*) ὑπερτίμιος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

INÉVITABLE (*inevitabilis, e*) ἄφυκτος, ου, ὁ,ἡ. Péril inévitable, ἀβοήθητος κίνδυνος, *Strab.*

INÉVITABLEMENT, ἀφύκτως, *Plut.*

INEXCUSABLE (*inexcusabilis, e*) ἀναπολόγητος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.* ἀπροφάσιστος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

INEXORABLE (*inexorabilis, e*) ἀπαραίτητος, ου, ὁ,ἡ, *Phil.*

INEXORABLEMENT, ἀπαραιτήτως.

INEXPÉRIENCE (*imperitia, æ*) ἀπειρία, ας, ἡ, *Dém.*

INEXPÉRIMENTÉ, ÉE (*inexpertus, a, um*) ἄπειρος, ου, ὁ,ἡ, τινός, *Isocr.*

INEXPIABLE (*inexpiabilis, e*) ἀσυγχώρητος, ου, ὁ,ἡ· οὐκ ἀφοσιωτός, ή, όν.

INEXPLICABLE (*inexplicabilis, e*) ἀνεξήγητος, ἀμύθητος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

INEXPRIMABLE (*ineffabilis, e*) ἀνέκφραστος, ου, ὁ,ἡ.

INEXPUGNABLE (*inexpugnabilis, e*) ἀκαταμάχητος, δυσμάχητος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

INEXTINGUIBLE (*inextinguibilis, e*) ἄσβεστος, ου, ὁ,ἡ, *Gal.* A l'aspect de Vulcain,

un rire inextinguible éclata dans le céleste palais, ἄσϐεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν, ὡς ἴδον Ἥφαιστον, *Hom. Iliad.* I, 599 *et* 600.

Inextricable (*inextricabilis, e*) ἀδιάλυτος, ου, ὁ,ἡ.

Infaillibilité de l'Eglise, ἡ τῆς ἐκκλησίας ἀπλάνεια, ou ἀναμαρτησία, ας.

Infaillible (*erroris expers*) ἀσφαλής, έος, ὁ,ἡ· ἀναμάρτητος, ου, ὁ,ἡ.

Infailliblement (*certissime*) βεϐαιοτάτως.

Infaisable (*quod fieri nequit*) ἄπρακτος, ἄπρηκτος, ου, ὁ,ἡ, *Hom.*

Infamant, e (*dedecorans, antis*) ἀτιμάζων, ουσα, ον.

Infamation (*infamiæ nota, æ*) ἀτιμία, ας, ἡ, *Dém.* αἰσχρὰ φήμη, ης, *Isocr.*

Infame (*infamis, e*) ἄτιμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* κατάρατος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Infamie (*infamia, iæ*) ἀτιμία, ίας, ἡ· αἰσχύνη, ης, ἡ, *Dém.*

Infanterie (*pedites, um*) πεζή, ῆς, ἡ· πεζικὴ δύναμις, εως, ἡ, *Xén.*

Infanticide (*infanticida, æ*) νηπιοκτόνος, ου, ὁ,ἡ, *Phil.*

Infatigable (*indefessus, a, um*) ἀκάματος, ου, ὁ,ἡ, *Hom.*

Infatigablement (*indefesse*) ἀκαμάτως, ἀκαταπονήτως.

Infatué, ée (*infatuatus, a, um*) μωρανθείς, εῖσα, έν, *N. Test.*

Inféconb, e (*infecundus, a, um*) ἄγονος, ἄτοκος· ἄφορος, ἄκαρπος, ου, ὁ,ἡ, *Théophraste.*

Infécondité (*infecunditas, atis*) ἀγονία, ἀφορία, ας, ἡ, *Plat.*

Infect, cte (*fetidus, a, um*) δυςώδης, εος, ὁ,ἡ, *Luc.* κάκοσμος, ου, ὁ,ἡ, *Hésych.*

Infecter (*fetore implere, eo*) δυςωδεῖν, ῶ. — (*inficere, io*) διαφθείρειν, ρω, ερῶ.

Infection (*fetor, oris*) δυςωδία, ίας, ἡ, *Plat.* κακοσμία, ας, ἡ, *Poll.*

Inférer (*inferere, fero, tuli*) συμπεραίνειν, νω, ανῶ.

Inférieur, e (*inferior, oris*) ἐλάττων, ονος, ὁ,ἡ, *Dém.* Je ne lui suis inférieur en rien, οὐδὲν τούτου ἔλασσον ἔχω.

Inférieurement (*inferius*) κατωτέρω.

Infériorité (*inferiores partes*) ἐλάττωσις, εως, ἡ. Avoir l' —, ἐλαττοῦσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Infernal, e (*infernus, a, um*) στύγιος, ία, ιον, *Plut.* Pierre infernale, καυστικὸς λίθος, ου.

Infertile (*infecundus, a, um*) ἄγονος, ἄτοκος· ἄφορος, ἄκαρπος, ου, ὁ,ἡ, *Théophraste.*

Infertilité (*infecunditas, atis*) ἀγονία, ἀφορία, ας, ἡ, *Plat.*

Infester (*infestare, o*) βλάπτειν, πτω, ψω· ἐνοχλεῖν, ῶ, τινί, *Dém.*

Infidèle (*infidelis, infidus*) ἄπιστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Récit —, ψευδὴς λόγος, ου, *le même.*

Infidèlement (*infideliter*) ἀπίστως, *Dém.*

Infidélité (*infidelitas, atis*) ἀπιστία, ας, ἡ, *Plut.*

Infini, ie (*infinitus, a, um*) ἄπειρος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* ἀπέραστος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Infiniment (*infinite*) ἀπεράντως, *Arist.* — (*multum, valde, plurimum*) σφόδρα, πλεῖστον, *Xén.*

Infinité (*infinitas, atis*) ἀπειρία, ας, ἡ, *Arist.* Il y a une infinité de gens qui disent... (*sexcenti homines dicunt*) μυρίοι ἄνθρωποι λέγουσιν ὅτι...

Infinitif. Mode infinitif (*infinitivus modus*) ἀπαρέμφατος ἔγκλισις, εως, ἡ, *Gramm.*

Infirme (*infirmus, a, um*) ἀσθενής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Infirmer (*infirmare, o*) ἀκυροῦν, ῶ, ώσω, *N. Test.*

Infirmerie (*valetudinarium, ii*) νοσοκομεῖον, είου, τό, *Jérôme.*

Infirmier, ère (*valetudinario præfectus, a*) νοσοκόμος, ου, ὁ,ἡ.

Infirmité (*infirmitas, atis*) ἀσθένεια, ας, ἡ, *Plat.* ἀῤῥωστία, ας, ἡ, *Isocr.* L'homme est sujet à bien des infirmités, τὰ πολλὰ κακοπαθοῦσιν οἱ ἄνθρωποι.

Inflammable (*qui, quæ, quod inflammari potest*) φλογιστός, ή, όν, *Soph.*

Inflammation (*inflammatio, onis*) φλόγωσις, εως, ἡ, *Thuc.* φλεγμονή, ῆς, ἡ, *Hipp.*

Inflammatoire, φλογιστικός, ή, όν. Fièvre inflammatoire, καυσώδης πυρετός, οῦ.

Inflexible (*inflexibilis, e*) ἄκαμπτος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* ἄτροπος, ου, ὁ,ἡ.

Inflexion (*inflexio, onis*) διάκαμψις, *Grég. Naz.* — grammaticale, κλίσις, εως, ἡ.

Infliger une peine (*pœnam infligere, go, xi*) τιμωρίαν τινὶ ἐπιτιθέναι, τίθημι*, *Hérod.*

Influence céleste (*cœli defluvium, ii*) οὐρανία δύναμις, εως· εἴςρυσις, εως, ἡ, *Arist.* Avoir beaucoup d'influence dans une affaire, ἔν τινι πράγματι μέγα ἰσχύειν, ou δύνασθαι.

Influer (*influere, uo*) εἰςρέειν, ῥέω, *Luc.* —, *contribuer*, συνεργεῖν, ῶ, ήσω, *Anton.*

Information (*inquisitio, onis*) ἐξέτασις, εως, ἡ, *Dém.*

Informe (*informis, e*) ἄμορφος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Informer quelqu'un de quelque chose (*aliquem aliquid monere, eo, ui*) παραγγέλλειν, λλω, τινί τι, *Plat.*

Informer [S' à quelqu'un de quelque chose (*aliquid ab aliquo percontari, or*) τινὰ περί τινος πυνθάνεσθαι, ομαι, *Plut.* ἐρωτᾷν, ῶ, τὶ, *Dém.*

Infortune (*infortunium, ii*) ἀτύχημα, ατος, τό· ἀτυχία, ας, ἡ, *Dém.* — *Voyez* Fortune.

Infortuné, ée (*infortunatus, a, um*) δυστυχής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Infracteur des traités, des lois (*fœderum, legum violator, oris*) παράσπονδος, παράνομος, ου, ὁ,ἡ, *Esch.* ὑπερφίαλος, ου, ὁ,ἡ, *Hom.*

Infraction des lois (*legum violatio, onis*) παρανομία, ας, ἡ, *Esch.*

Infructueusement (*sine fructu*) ἀκάρπως, μάτην.

Infructueux, euse (*infructuosus, a, um*) ἄκαρπος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.* Effort, travail infructueux, κενὴ σπουδή, ῆς· μάταιος πόνος, ου.

Infus, use. Sagesse infuse, θεόπνευστος σοφία, ας, ἡ.

Infuser (*infundere, do*) ἐγχέειν, έω, τινί τι, *Synés.*

Infusible (*quod dilui nequit*) ἀδιάλυτος, ου, ὁ,ἡ.

Infusion (*infusio, onis*) ἔγχυσις, εως, ἡ.

Ingénieur (*bellicarum machinarum artifex*) ὁ τῶν πολεμικῶν μηχανῶν ἀρχιτέκτων, ονος.

Ingénieusement (*ingeniose*) ἐπιδεξίως, εὐφυῶς, *Isocr.*

Ingénieux, euse (*ingeniosus, a, um*) εὐφυής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.* δαιδάλεος, έα, εον, *Hom.*

Ingénu, ue (*ingenuus, a, um*) ἁπλοῦς, ῆ, οῦν· ἀφελής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Ingénuité (*ingenuitas, atis*) ἁπλότης, ητος, ἡ· ἀφέλεια, ας, ἡ.

Ingénument (*ingenue*) ἁπλῶς, ἀφελῶς.

Ingérer [S' dans une affaire étrangère (*ultro se in alienum negotium interponere*) εἰς ἀλλότριον πρᾶγμα παρειςδύεσθαι, ομαι, *Hérod.*

Ingrat, e (*ingratus* et *immemor*) ἀχάριστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Terrain ingrat (*jejuna terra*) ἄφορον, ἄκαρπον πεδίον, ου.

Ingratitude (*ingrati animi vitium, ii*) ἀχαριστία, ίας, ἡ, *Dém.* Avec ingratitude (*ingrate*) ἀχαρίστως, *Isocr.* Montrer de l'ingratitude envers ses amis, πρὸς τοὺς φίλους ἀχαριστεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Inguérissable (*insanabilis, e*) ἀνίατος, ου, ὁ,ἡ, *Gal.*

Inguinal, e. Hernie inguinale, βουβωνοκήλη, ης, ἡ.

Inhabile (*inhabilis, e*, ad aliquid) ἀφυής, έος, ὁ,ἡ· ἄχρηστος, ου, ὁ,ἡ, πρός τι, *Dém.*

Inhabilité (*inhabilitas, atis*) ἀνεπιτηδειότης, ητος, ἡ, *Synés.*

Inhabitable (*inhabitabilis, e*) ἀνοίκητος, ου, ὁ,ἡ, *Phil.*

Inhabité, ée (*desertus, a, um*) ἔρημος, η, ον. Terre inhabitable, ἐρήμη ἀνθρώπων χώρα, *Xén.* ἐρήμη καὶ ἀπάνθρωπος γῆ, *Luc.*

Inhérent, e (*inhærens, entis*) ἐμπεφυώς, υῖα, ός, *Hom.*

Inhibition et défense (*inhibitio, onis*) κάθειρξις καὶ ἀπαγόρευσις, εως, ἡ.

Inhospitalier, ère (*inhospitalis, e*) ἄξενος ou ἄξεινος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Inhospitalité (*inhospitalitas, atis*) μισοξενία, ας, ἡ, *Sept.*

Inhumain, aine (*inhumanus, a, um*) ἀπάνθρωπος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Inhumainement (*inhumane*, ou *-maniter*) ἀπανθρώπως.

Inhumanité (*inhumanitas*, *atis*) ἀπανθρωπία, ας, ἡ, *Luc.*

Inhumation (*humatio*, *onis*) ἐνταφιασμός, οῦ, ὁ, *Thuc.*

Inhumé, ée (*humatus*, *a*, *um*) τεθαμμένος, η, ον. ☞ *Remarquez que* inhumatus *signifierait le contraire*, ἄθαπτος, ἄταφος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.*

Inhumer (*humare* ou *inhumare*, *o*) θάπτειν, πτω, ψω, τέταφα, τέθαμμαι, *Dém.* ἐνταφιάζειν, άζω, *Bas.*

Inimaginable, ἀνεπινόητος, ου, ὁ,ἡ.

Inimitable (*inimitabilis*, *e*) ἀμίμητος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Inimitié (*inimicitia*, *æ*) ἔχθρα, ας, ἡ· ἀπέχθεια, ας, ἡ, *Dém.* Il y a entre eux de l'inimitié, ἀλλήλοις ἀπεχθάνονται.

Inintelligible, ἀκατανόητος, ου, ὁ,ἡ.

Inique (*iniquus*, *a*, *um*) ἄδικος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Iniquement (*inique*) ἀδίκως, παρανόμως, *Dém.*

Iniquité (*iniquitas*, *atis*) ἀδικία, ας, ἡ, *Dém.*

Initial, e. Lettres initiales, majuscules, *ou* capitales (*unciales litteræ*) κεφαλικὰ γράμματα, ων.

Initiation (*initiatio*, *onis*) μύησις, εως, ἡ, *Hésych.*

Initié, ée (*initiatus*, *a*) μεμυημένος, τετελεσμένος, ένη, *Luc.*

Initier quelqu'un (*aliquem initiare*, *o*) μυέειν, έω, ήσω, τινά, *Luc.* Celui qui initiait aux mystères, μυσταγωγός, οῦ, ὁ.

Injection (*injectio*, *onis*) ἔγχυσις, εως, ἡ.

Injonction (*jussum*, *i*) ἐντολή, ῆς, ἡ· ἐπίταγμα, ατος, τό, *Dém.*

Injure (*injuria*, *æ*) ἀδικία, ας, ἡ, *Dém.* — (*probrum*, *i*) ὕβρις, εως, ἡ· ὄνειδος, εος, τό, *Dém.* L'injure du temps, ἡ τοῦ ἀέρος χαλεπότης, ητος. Dire des injures à quelqu'un, λοιδορεῖν, ῶ, ήσω, τινά.

Injurieusement (*injuriose*) ὑβριστικῶς, *Dém.*

Injurieux, euse (*injuriosus*, *a*, *um*) ὑβριστικός, ή, όν.

Injuste (*injustus*, *a*, *um*) ἄδικος, παράνομος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Injustement (*injuste*) ἀδίκως, παρανόμως, *Dém.*

Injustice (*injustitia*, *æ*) ἀδικία, παρανομία, ας, ἡ, *Dém.*

Inné, ée (*innatus*, *a*, *um*) ἔμφυτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Innocemment (*innocenter*) ἀβλαβῶς, ἀθῴως, *Dém.*

Innocence (*innocentia*, *æ*) ἀβλάβεια, ἀκακία, ας, ἡ, *Dém.* — (*nimia simplicitas*) ἁπλότης, νηπιότης, ητος, ἡ.

Innocent, e (*innocens*, *entis*) ἄκακος, ου, ὁ,ἡ· ἀναίτιος, ου, ὁ,ἡ· ἀβλαβής, έος, ὁ,ἡ· ἀθῷος, α, ον, *Dém.* — (*nimium simplex*) ἁπλοῦς, ῆ, οῦν· νήπιος, νηπίαχος, ου, ὁ,ἡ.

Innocenter (*absolvere*, *o*) ἀθωοῦν τινα, τοῦ ἐγκλήματος, τοῦ φόνου.

Innombrable (*innumerabilis*, *e*) ἀναρίθμητος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Innominés. Les os innominés, τὰ ἀνώνυμα ὀστᾶ, *Anat.*

Innovateur. — *Voyez* **Novateur.**

Innovation (*innovatio*, *onis*) καινοτομία, ας, ἡ, *Luc.*

Innover (*novare*, *innovare*, *o*) καινοτομεῖν, ῶ· καινοῦν, ῶ· νεοῦν, ῶ, *Grég. Naz.*

Inoccupé, ée (*otiosus*, *a*, *um*) σχολάζων, ουσα, ον.

Inoculation (*inoculatio*) ἐνοφθαλμισμός, οῦ, ὁ, *Théophr.*

Inoculer (*inoculare*, *o*; *inserere*, *o*) ἐνοφθαλμίζειν, ίζω, *Diosc.* ἐγκεντρίζειν, ίζω.

Inodore (*inodorus*, *a*, *um*) ἄοσμος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Inondation (*inundatio*, *exundatio*, *onis*) κατακλυσμός, οῦ, ὁ, *Plat.* *On lit dans Isaïe, chap.* LX, *v.* 6. Une inondation de chameaux (*inundatio camelorum*), *ce que les Septante avaient rendu par* ἀγέλαι καμήλων. *Le mot* chif'hah, *dans le texte hébreu, signifie* troupe, abondance.

Inonder (*inundare*, *o*) κατακλύζειν, ύζω, *Xén.* πλημμυρεῖν, ῶ, *Plut.* Inonder d'un déluge d'épigrammes, ἐπιγράμμασι κατακλύζειν, ζω, σω, *Anthol.*

Inopiné, ée (*inopinatus*, *a*, *um*) ἀπροσδόκητος, ἀδόκητος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.*

Inopinément (*inopinato*) ἀπροσδοκήτως, *Phil.* ἐξ ἀπροσδοκήτου, *Plat.*

Inouï, ïe (*inauditus*, *a*, *um*) ἀνήκουστος, ου, ὁ,ἡ, *Clém. Alex.* ἄπιστος, ου, ὁ,ἡ, *Hér.*

NQUIET, ÈTE (*inquietus, a, um*) ἀνήσυχος, ου, ὁ,ἡ. — (*anxius, a, um*) πολυμέριμνος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

NQUIÉTER quelqu'un (*aliquem inquietare, vexare, o*) τινὰ διαθορυβεῖν, ῶ, ήσω, *Thuc.* τινὶ παρενοχλεῖν, ῶ, *N. Test.* S'inquiéter (*sollicitari, or; angi, or*) μεριμνᾶν, ῶ, ήσω· σπουδάζειν, φροντίζειν, ζω, περί τινος, *Isocr.*

INQUIÉTUDE (*sollicitudo, inis*) μέριμνα, ας, ἡ, *Plut.* φροντίς, ίδος, ἡ, *Dém.*

INQUISITEUR (*inquisitor, oris*) ἐξεταστής, οῦ, ὁ, *Arist.*

INQUISITION. Le tribunal de l'inquisition (*quæsitorum collegium*) τὸ κριτήριον τῆς ἁγίας ἐξετάσεως.

INSATIABILITÉ (*insatiabilis cupiditas, atis*) ἀπληστία, ας, ἡ, *Dém.*

INSATIABLE (*insatiabilis, e*) ἄπληστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ἀκόρεστος, ου, ὁ,ἡ, *Phil.*

INSATIABLEMENT (*insatiabiliter*) ἀκορέστως, ἀπλήστως, *Xén.*

INSCIEMMENT (*inscienter*) ἀνεπιστημόνως, ἀπείρως, *Dém.*

INSCRIPTION (*inscriptio, onis*) ἐπίγραμμα, ατος, τό, *Arist.* ἐπιγραφή, ῆς, ἡ, *Polyb.*

INSCRIRE (*inscribere, bo, psi*) ἐπιγράφειν, φω, *Luc.* S'inscrire en faux contre quelqu'un (*aliquem falsi insimulare, o*) ψεῦδος ἐγκαλεῖν, ῶ, τινί, *Dém.*

INSECTE (*insectum, i*) ἔντομον, ου, τό, *Arist.* Traité des insectes, ἐντομολογία, ας, ἡ.

INSENSÉ, ÉE (*demens, amens*) παράφρων, ἔκφρων, ἄφρων, ονος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

INSENSIBILITÉ (*sensibilitatis defectus; us*) ἀναισθησία, ας, ἡ.

INSENSIBLE (*insensibilis, e*) ἀναίσθητος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.* — (*immisericors, ordis*) ἀνελεήμων, ονος, ὁ,ἡ, *N. Test.*

INSENSIBLEMENT (*sensim, sine sensu*, Cic.) ἀναισθήτως.

INSÉPARABLE (*inseparabilis, e*) ἀχώριστος, ου, ὁ,ἡ, *Grég. Naz.*

INSÉPARABLEMENT (*indissolubili modo*) ἀχωρίστως, ἀδιαλύτως.

INSÉRER (*inserere, ro*) ἐμβάλλειν, βάλλω*, *Dém.*

INSERTION (*insertio, onis*) ἐμβολή, ῆς, ἡ· παρένθεσις, εως, ἡ.

INSIDIEUSEMENT (*insidiose*) ἐπιβούλως, κρυφαίως, *Plut.*

INSIDIEUX, EUSE (*insidiosus, a, um*) ἐπίβουλος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ἐπιβουλευτός, ή, όν, *Luc.*

INSIGNE (*insignis, e*) ἐπίσημος, *Luc.* παράσημος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

INSINUANT, ANTE (*blandus* et *gratiosus*) αἱμύλος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

INSINUATION (*blanda captatio*) ὑποκορισμός, οῦ, ὁ· παρεγγυή, ῆς, ἡ. Exorde par —, ὑποκοριστικὸν προοίμιον, ίου.

INSINUER (*insinuare, o*) παρεισάγειν, γω, ξω, *Plat.* S'insinuer dans les bonnes grâces de quelqu'un (*gratiam alicujus captare, o*) ὑποτρέχειν τινά, καὶ θωπεύειν, *Elien.*

INSIPIDE (*insipidus, a, um*) ἄγευστος, ου, ὁ,ἡ· μωρός, ά, όν, *Luc.* Si le sel devient insipide, avec quoi lui rendra-t-on sa saveur? ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; *Matth.* V, 13.

INSISTER sur un point (*alicui rei insistere, sto; instare, sto*) τινὶ ἐφίστασθαι, αμαι, *Luc.* τινὶ ἐπιμένειν, ω, *Plut.*

INSOCIABLE (*insociabilis, e*) ἀκοινώνητος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

INSOLATION (*insolatio, onis*) ἡλίασις, ἡλίωσις, εως, ἡ.

INSOLEMMENT (*arroganter*) προπετῶς, ὑπερηφανῶς.

INSOLENCE (*arrogantia, æ*) προπέτεια, ας, ἡ· ὑπερηφανία, ας, ἡ, *Isocr.* Rien n'est plus insupportable que l'insolence, οὐδέν ἐστιν ὕβρεως ἀφορητότερον.

INSOLENT, E (*arrogans, antis*, c.) προπετής, έος, ὁ,ἡ· ὑπερήφανος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

INSOLER (*insolare, o*) ἡλιάζειν, άζω, *Diosc.*

INSOLITE (*insolitus, a, um*) ἀήθης, εος, ὁ,ἡ, *Dém.*

INSOLUBLE (*insolubilis, e*) ἀδιάλυτος, ἄλυτος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

INSOLVABLE (*qui non est solvendo*, Cic.) ᾧ οὐκ ἔστιν ἡ ἔκτισις, *Arist.*

INSOMNIE (*insomnia, æ*, Tér. Eun. 219) ἀϋπνία, ας, ἡ, *Plat.* ἀγρυπνία, ας, ἡ, *Xén.* Nuit passée dans l'insomnie, ἄϋπνος νύξ, νυκτός, ἡ.

INSOUCIANCE (*incuria*) ἀπάθεια, ας, ἡ.

INSOUCIANT, E (*affectibus carens*) ἀπαθής, έος, ὁ,ἡ.

INSPECTER (*inspicere, cio, spexi*) ἐπισκοπεῖν, ῶ· ἐφορᾶν, ῶ, *Dém.*

Inspecteur (*inspector, oris*) ἐπίσκοπος, ου, ὁ · ἔφορος, ου, ὁ, *Phil.* ἐπόπτης, ου, ὁ, *Dém.*

Inspection (*inspectio, onis*) ἐπισκοπή, ῆς, ἡ · ἐποπτεία, ας, ἡ, *Plut.*

Inspiration (*inspiratio, onis*) εἰςπνοή, ῆς, ἡ, *Phil.* Poussé par une inspiration divine (*divino numine afflatus, a*) θεόπνευστος, ου, ὁ, ἡ. Une heureuse inspiration, ἀγαθὴ ἐπίνοια, ας, *Clém. Alex.*

Inspirer (*inspirare, afflare, o*) ἐμπνέειν, έω, εύσω, *Plut.* ἐμφυσᾶν, ῶ, *Bas.* Inspirer de l'audace à quelqu'un, θάρσος ἐμπνέειν, έω, τινί.

Instabilité (*instabilitas, atis*) ἀβεβαιότης, ητος, ἡ · ἀστασία, ἀκαταστασία, ίας, ἡ, *Den. Aréop.*

Installer quelqu'un en la place d'un autre (*alium in locum alicujus substituere, o*) τινὰ καθιστάναι, ἵστημι*, εἰς τάξιν τινός, *Bud.*

Instamment (*impense, enixe*) ἐκτενῶς, σφόδρα, σπουδῇ, *Plat.*

Instance (*instantia, æ*) ἔνστασις, εως, ἡ. — *efflagitatio, onis*) λιπαρία, ίας, ἡ, *Hér.* Former une instance contre quelqu'un, δίκην ἐπάγειν τινί, *Xén.*

Instant (*momentum, i*) ἀχαρές, έος, τό, *Poll.* ἀχαρὴς χρόνος, *Dém.* A l'instant (*statim, illico*) εὐθύς, παραυτίκα, *Dém.* En un instant (*temporis puncto*) ἐν ἀχαρεῖ χρόνῳ, *Aristoph.* ἐν ἀχαρεῖ χρόνου, ἐν ἀχαρεῖ, *Luc.* ἐν ἀτόμῳ. — Nous ne nous endormirons pas tous, mais tous nous serons changés, en un instant, en un clin d'œil, πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, *Paul*, I. *Cor.* XV, 51.

Instant, e (*instans, antis*) ἐνεστώς, υῖα, ός. La vie est courte, l'art est long, le moment est pressant *ou* instant, ὁ μὲν βίος βραχύς · ἡ δὲ τέχνη μακρή · ὁ δὲ καιρὸς ὀξύς, *Hipp. Aphor.* Ier.

Instantané, ée (*momentaneus, a, um*) ἀχαριαῖος, α, ον, *Dém.*

Instar [A l' (*instar*, ou *ad instar*) δίκην τινός, *Arist.* A l'instar d'un feu dévorant, δέμας πυρὸς αἰθομένοιο, *Hom. Il.* XI, 596.

Instigateur (*instigator, oris*) παροξυντής, οῦ, ὁ.

Instigation (*instigatio, onis*) παρόρμησις, εως, ἡ, *Xén.*

Instiguer (*instigare, o*) παρορμᾶν, ῶ, τινὰ πρός τι, *Plut.*

Instillation (*instillatio, onis*) ἐπισταγμός, οῦ, ὁ.

Instiller (*instillare, o*) ἐπιστάζειν, άζω, *Diosc.* ἐνστάζειν, άζω, *Hérod.*

Instinct (*instinctus, us.* — *Dans les anciens auteurs Latins, on ne trouve ce mot qu'à l'ablatif*) φυσικὴ κίνησις, εως. Par un instinct divin (*cœlesti instinctu*, Cic.) κατὰ Θεόν, ἐποτρύνοντος Θεοῦ, *Hér.*

Instituer (*instituere, o*) καθιστάναι, ἵστημι*, *Thuc.* — quelqu'un son héritier, κληρονόμον τινὰ καθιστάναι, *Isocr.*

Institut (*institutum, i*) ἔθος, εος, τό. — L'institut de France, τὸ τῶν πεπαιδευμένων συνέδριον, ου. — Les Instituts *ou* Institutes de Justinien, τὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ Καθεστῶτα, Καθεστηκότα, ων.

Instituteur, trice (*puerorum educator, trix*) παιδαγωγός, οῦ, ὁ, ἡ.

Institution (*institutio, onis*) κατάστασις, εως, ἡ. — (*educatio, onis*) παιδεία, ας, ἡ · παίδευσις, εως, ἡ, *Xén.* Les institutions de nos ancêtres (*majorum instituta*) τὰ τῶν προγόνων ἐπιτηδεύματα, ων, *Dém.*

Instructif, ive (*docendo aptus, a, um*) διδακτικός, ή, όν.

Instruction des enfants (*puerorum institutio*) παιδαγωγία, ας, ἡ. Homme sans instruction, ἀπαίδευτος ἄνθρωπος, ου. — Qui a beaucoup d'instruction (*eruditissimus*) καλῶς πεπαιδευμένος, ου, *Isocr.* — (*mandatum, i*) ἐντολή, ῆς, ἡ, *Isocr.*

Instruire (*docere, eo, ui*) διδάσκειν, άσκω, άξω, *Dém.* παιδεύειν, ω, σω, *Isocr.* — (*monere, eo, ui*) παραγγέλλειν, έλλω, ελῶ, τινί τι, *Plat.* — un procès, δίκην τινὰ κατασκευάζειν, άζω, άσω.

Instruit, e (*doctus, a, um*) πεπαιδευμένος, ένη, ένον, *Isocr.*

Instrument (*instrumentum, i*) ὄργανον, ου, τό, *Arist.* instrument de musique, μουσικὰ ὄργανα, ων. — aratoires, γεωργικὰ σκεύη, ῶν, *Hérod.*

Instrumental, e, ὀργανικός, ή, όν.

Insu. A mon insu, à ton insu, etc. (*in-*

sciente me, te, etc.) ἀγνοοῦντος ἐμοῦ, σοῦ, κ.τ.λ.

Insuffisamment (*non satis*) οὐχ ἅλις, *Hom. Il.* V, 349.

Insuffisance (*facultatis inopia, æ*) ἀνεπιτηδειότης, ητος, ἡ.

Insuffisant, e (*impar, aris*) ἀνεπιτήδειος, ου, ὁ,ἡ · οὐκ ἀρκετός, ή, όν.

Insulaire (*insularis, is*) νησιώτης, ου, ὁ, *Dém.* νησιῶτις, ιδος, ἡ, *Plut.* νησιωτικός, ή, όν, *Eur.*

Insultant, e (*contumeliosus, a, um*) ὑβριστικός, ή, όν, *Esch.*

Insulte (*contumelia, iæ*) ὕβρις, εως, ἡ, *Dém.* ὕβρισμα, ατος, τό, *Plat.* Toutes les insultes qu'il m'a faites, ὅσα ἐγὼ ὑπ' αὐτοῦ ὑβρίσθην.

Insulter quelqu'un (*alicui insultare, o*) ὑβρίζειν, ίζω, τινά, ou εἴς τινα, *Plat.*

Insupportable (*intolerabilis, e*) ἀφόρητος, δύςοιστος, ου, ὁ,ἡ, *Strab.*

Insurger [S' contre quelqu'un (*contra aliquem insurgere, go, rexi*) τινὶ ἐπανιστάναι, ἵστημι* · πρός τινα ἀνθίστασθαι, αμαι, *Thuc.*

Insurmontable (*insuperabilis, e*) ἀήττητος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Insurrection (*insurrectio, onis*) ἐπανάστασις, εως, ἡ.

Intact, e (*integer, gra, grum*) ὅλος, η, ον, *Dém.* ἄναπτος, ου, ὁ,ἡ, *Hésych.*

Intarissable (*inexhaustus, a, um*) ἀνεξάντλητος, ου, ὁ,ἡ, *Bas.*

Intègre (*vitæ integer, gra, grum*) καλοκἀγαθος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Juge —, ἀδωροδόκητος κριτής, οῦ.

Intégrité (*integritas, atis*) ὁλότης, ητος, ἡ, *Arist.* — d'un juge, ἀδωροδοκία, ίας, ἡ. — des mœurs, ἡ τῶν τρόπων καλοκἀγαθία, ας, ἡ, *Isocr.*

Intellect (*intellectus, us*) νόος, *contr.* νοῦς, οῦ, ὁ, *Dém.*

Intellectuel, elle. Faculté intellectuelle, νοητικὴ δύναμις, εως.

Intelligence (*intelligentia, æ*) νόησις, σύνεσις, εως, ἡ, *Dém.* D'une intelligence facile *ou* difficile, εὐνόητος, ou δυςνόητος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.* Vivre en bonne *ou* en mauvaise intelligence avec quelqu'un, εὐμενῶς ou δυςμενῶς πρός τινα ἔχειν, *Isocr.*

Intelligent, e (*intelligens, entis*) συνετός, ή, όν, *Luc.*

Intelligible (*intellectu facilis, e*) εὐνόητος, ου, ὁ,ἡ.

Intelligiblement (*intelligenter*) συνετῶς, εὐνοήτως.

Intempérance (*intemperantia, æ*) ἀκράτεια, ας, ἡ, *Xén.* ἀκρασία, ας, ἡ, *Dém.*

Intempérant, e (*intemperans, antis*) ἀκρατής, έος, ὁ,ἡ · ἄσωτος, ου, ὁ,ἡ · ἀκόλαστος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Intempérie des saisons (*cœli intemperies, ei*) ἡ τοῦ ἀέρος ἀκρασία, ίας, *Théophr.*

Intendance (*præfectura, æ*) προστασία, ας, ἡ, *Dém.* — militaire, στρατηγία, ας, ἡ, *Dém.*

Intendant (*præfectus, i*) προστάτης, ου, ὁ · προεστηκώς, ότος, ὁ, *Dém.*

Intensité (*intentio, onis*) ἔντασις, εως, ἡ.

Intenter un procès contre quelqu'un (*litem alicui intendere, do*) λαχεῖν τινι δίκην, *Dém.* γράφεσθαι, ομαι, τινά τινος, *Plut.*

Intention (*intentio, onis; mens, mentis*) σκοπός, οῦ, ὁ, *Hérod.* νόος, *contr.* νοῦς, οῦ, ὁ, *Dém.*

Intentionné, ée. Bien *ou* mal intentionné envers quelqu'un (*in aliquem bene vel male affectus, a*) εὐμενῶς ἢ δυςμενῶς πρός τινα ἔχων, ουσα, *Isocr.*

Intercalaire. Jour, lune intercalaire (*intercalaris dies, luna*) ἐμβόλιμος ἡμέρα, σελήνη, *Diod. Sic.*

Intercalation (*intercalatio, onis*) παρεμβολή, ῆς, ἡ.

Intercalé, ée (*intercalatus, a, um*) ἐπακτός, ή, όν · παρεμβεβλημένος, ένη, ένον. R. βάλλω *.

Intercaler (*intercalare, o*) ἐπάγεσθαι, ομαι, *Hér.* παρεμβάλλειν, ἐμβάλλειν, βάλλω *, *Dém.*

Intercéder pour quelqu'un (*pro aliquo apud aliquem intercedere, do, ssi*) ἱκετεύειν, ω, τινὰ ὑπέρ τινος, *Dém.*

Intercepter (*intercipere, io*) ἐγκαταλαμβάνειν, ω · ὑποτέμνεσθαι, ομαι, *Xén.*

Interception (*interceptio, onis*) διάληψις, εως, ἡ, *Arist.*

Intercesseur (*intercessor, oris*) μεσίτης, ου, ὁ, *N. Test.*

Intercession (*intercessio, onis*) μεσιτεία, ας, ἡ, *Grég. Naz.*

Interdiction (*interdictio, onis*) ἀπόῤῥησις, ἀπαγόρευσις, εως, ἡ.

Interdire (*interdicere, co, xi*) ἀπαγορεύειν, ω, σω, *Dém.* — à quelqu'un le feu et l'eau (— *alicui igne et aqua*) πυρός, καὶ ὕδατος, καὶ στέγης τινὰ εἴργεσθαι, ομαι, *Plut.*

Interdit, e (*stupefactus, a, um*) τεθηπώς, υῖα, ός, *Hom.*

Intéressé, ée (*ad rem suam attentior,* Tér.) φιλοκερδής, έος, ὁ,ἡ.

Intéresser quelqu'un dans son parti (*aliquem in suas partes trahere, ho*) τινὰ πρὸς ἑαυτὸν ἐπάγεσθαι, ομαι, *Dém.* — ses auditeurs (*auditorum mentes commovere, eo*) τὸν νοῦν ἀκουόντων διακινεῖν, ῶ, *Thuc.* S'intéresser en faveur de quelqu'un (*alicui favere, eo*) πρός τινα σπουδάζειν, άζω, άσω · τά τινος φρονεῖν, ῶ, *Dém.* Cela ne m'intéresse en rien (*hoc mea nihil interest*) οὐδὲν ἐμοὶ μέλει τοῦτο, *Anacr.* οὐδέν μοι διαφέρει, *Plat.*

Intérêt (*commodum, i*) τὸ συμφέρον, οντος, *Isocr.* L'intérêt public, τὸ ἀγαθὸν τὸ κοινόν, *Dém.* Chercher ses propres intérêts, ὑπὲρ τῶν ἰδίων συμφερόντων σπουδάζεσθαι, ομαι, *Dém.* — (*usura, æ*) τόκος, ου, ὁ, *Dém.* Exiger l'intérêt d'une somme, τὸν τόκον εἰςπράττειν, ττω, ξω, παρά τινος, *Dém.* L'intérêt de l'intérêt, ἀνατοκισμός, οῦ, ὁ, Cic. *Ad Attic.* V. 21.

Intérieur. L'intérieur d'une maison (*interior domus, us*) ὁ ἔνδοθεν, ὁ εἴσω οἶκος, ου.

Intérieur, eure (*interior, us*) ἐνδότερος, α, ον, *Hérod.*

Intérieurement (*intus, intra*) ἐντός, ἔνδον, *Dém.* εἴσω ou ἔσω.

Intérim, par intérim, dans l'intérim (*interim*) ἐν τῷ μεταξύ.

Interjection, *oh! ah!* (*interjectio, onis*) παρεμβολή, ῆς, ἡ, *Gramm.*

Interjeter appel au tribunal de l'empereur (*Cæsarem appellare*) Καίσαρα ἐπικαλεῖσθαι, οῦμαι, *Act. des Apôtres*, XXV, 11.

Interlocuteur. Les interlocuteurs d'un dialogue, τὰ τοῦ διαλόγου πρόςωπα, ων.

Interlocution (*interlocutio, onis*) διαλογισμός, οῦ, ὁ.

Interloqué, ée, *expression familière*, τεθηπώς, υῖα, ός.

Intermède (*intermediæ scenæ*) παρεμβολή, ῆς, ἡ.

Intermédiaire (*intermedius, a, um*) διάμεσος, ἀνάμεσος, ου, ὁ,ἡ, *Hér.*

Interminable (*terminum non habens*) ἀπέραντος, ἀπέραστος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Intermission (*intermissio, onis*) διάλειψις, εως, ἡ · διάλειμμα, ατος, τό, *Plut.* Sans intermission (*indesinenter*) ἀδιαλείπτως, *N. Test.*

Intermittence (*intercapedo, inis*) διακοπή, ῆς, ἡ · διάλειψις, εως, ἡ.

Intermittent, e. Fièvre intermittente, pouls intermittent, διαλείπων πυρετός, σφυγμός, οῦ, ὁ, *Gal.*

Interne (*internus, a, um*) ἐνδότερος, α, ον, *Hérod.*

Internonce (*internuntius, ii*) διάγγελος, ου, ὁ.

Interpellation (*interpellatio, onis*) παράγγελσις, εως, ἡ.

Interpeller (*interpellare, o*) παραγγέλλειν, λλω, λῶ.

Interpolation (*interpolatio, onis*) παρεμβολή, ῆς, ἡ.

Interpoler (*interpolari, or*) παρεμβάλλειν, βάλλω *.

Interposer (*interponere, no, sui*) παρεντιθέναι, τίθημι* · παρεμβάλλειν, βάλλω*. S'interposer, *au figuré*, μεσιτεύειν, ω.

Interposition (*interpositio, onis*) παρεμβολή, ῆς, ἡ · παρένθεσις, εως, ἡ.

Interprétatif, ive (*interpretando aptus*) ἑρμηνευτικός, ή, όν.

Interprétation (*interpretatio, onis*) ἑρμηνεία, ας, ἡ · ἑρμήνευμα, ατος, τό, *Eurip.*

Interprète (*interpres, etis*) ἑρμηνεύς, έως, ὁ, *Xén.* Se servir d'un interprète, δι' ἑρμηνέως λέγειν, *Elien.*

Interpréter (*interpretari, or*) ἑρμηνεύειν, *Gal.* μεθερμηνεύειν, ω, σω, *Polyb.* — en bonne part, εἰς τὸ εὐσεβέστερον ὑπολαμβάνειν, ω, τὶ, *Grég. Naz.* — en mauvaise part, ἐπὶ τὸ χεῖρον, *Arist.*

Interrègne (*interregnum, i*) μεσοβασιλεία, ας, ἡ, *Plut.*

Interrogatif, ive. Point interrogatif,

πευστικὴ ou ἐρωτηματικὴ στιγμή, ῆς, *Gramm.*

Interrogation (*interrogatio, onis*) ἐρώτησις, εως, ἡ· ἐρώτημα, ατος, τό, *Arist.*

Interrogatoire (*juridicialis quæstio, onis*) ἀνάκρισις, εως, ἡ, *Dém.*

Interrogé, ée (*interrogatus, a, um*) ἐρωτηθείς, εῖσα, έν.

Interroger (*interrogare, o*) ἐρωτᾷν, ῶ, ήσω, τινά τι, *Plut.*

Interrompre (*interrumpere, po, rupi*) διακόπτειν, πτω, ψω.

Interruption (*interruptio, onis*) διακοπή, ῆς, ἡ.

Intersection (*intersectio, onis*) διατομή, ῆς, ἡ.

Interstice (*interstitium, ii*) διάστημα, ατος, τό, *Plat.*

Intervalle (*intervallum, i*) διάστημα, ατος, τό, *Plat.* διάλειμμα, ατος, τό, *Plut.* Dans cet intervalle, ἐν τῷ μεταξύ. Par intervalle, διασταδόν, *Hom.*

Intervenir (*intervenire, io*) ἐπέρχεσθαι, ἔρχομαι*, *Plut.* — en qualité de médiateur, μεσιτεύειν, ω. Intervenir dans une affaire, τῷ πράγματι παραγίνεσθαι ou ἐπιγίνεσθαι, γίνομαι*.

Intervention (*interventus, us*) ἐπέλευσις, εως, ἡ· μεσιτεία, ας, ἡ, *N. Test.*

Intervertir (*intervertere, to*) ἀνατρέπειν, πω, ψω.

Intestat (*intestatus, a*) ἀδιάθετος, ου, ὁ,ἡ. Ab intestat (*intestato*) ἀδιαθέτως.

Intestin, ine. Une guerre intestine (*intestinum bellum, i*) ἐμφύλιος πόλεμος, ου.

Intestins (*intestina, orum*) τὰ ἔντερα, ων, *Diosc.* τὰ ἔγκατα, ἐντόσθια, ων, *Luc.* τὰ σπλάγχνα, ων, *N. Test.*

Intime (*intimus, a, um*) ἐνδότατος, η, ον, *Hérod.* Intime ami, ie, φίλτατος, άτη· οἰκειότατος, άτη, *Thuc.*

Intimement (*intime*) ἐνδοτάτω, οἰκειοτάτως.

Intimer (*edicere, co, xi*) ἐπαγγέλλειν, λλω, *Dém.* — quelqu'un (*alicui actionem intendere*) δίκην ἐπάγειν, γω, ξω, τινί, *Xén.*

Intimider quelqu'un (*alicui metum incutere, tio, ssi*) τινὶ δέος ἐνεργάζεσθαι, ομαι, *Dém.* τινὶ φόβον ἐναπεργάζεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Intimité (*familiaritas, atis*) οἰκειότης, ητος, ἡ, *Dém.*

Intituler un livre (*librum inscribere, bo, psi*) βιβλίον ἐπιγράφειν, φω, ψω, *Luc.*

Intolérable (*intolerabilis, e*) ἀφόρητος, δύςοιστος, ου, ὁ,ἡ, *Strab.*

Intolérance (*intolerantia, iæ*) ἀνεπιείκεια, ας, ἡ. Avec — (*intoleranter*) ἀνεπιεικῶς.

Intolérant (*intolerans, antis*) ἀνεπιεικής, έος, ὁ,ἡ· ἀσύμβατος, ου, ὁ,ἡ.

Intonation (*modulatus, us*) τόνωσις, εως, ἡ.

Intraitable (*intractabilis, e*) ἀμεταχείριστος, ου, ὁ,ἡ.

Intrépide (*intrepidus, a, um*) ἀδεής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.* ἄφοβος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Intrépidemevt (*intrepide*) ἀδεῶς, *Luc.* ἀφόβως, *Dém.*

Intrépidité (*intrepidus animus*) ἀφοβία, ας, ἡ· ἐντολμία, ας, ἡ, *Plut.*

Intrigant, e (*ardelio, onis*) πολυπράγμων, ονος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Intrigue (*callidum artificium, ii*) πολυπραγμοσύνη, ης, ἡ· μηχάνημα, ατος, τό. — *La racine du mot français est* τρίχες, *capilli.*

Intriguer ou s'Intriguer (*machinari, or*) πολυπραγμονεῖν, ῶ, ήσω, *Plat.*

Intrinsèque (*intrinsecus, a, um*) ἐνδότερος, α, ον· ἐνδότατος, η, ον.

Intrinsèquement (*intrinsecus*) ἐνδοτέρω, ἐνδοτάτω.

Introducteur, trice (*qui, quæ introducit*) εἰςάγων, ουσα.

Introductif, ive, εἰςαγωγικός, ή, όν.

Introduction (*introductio, onis*) εἰςαγωγή, ῆς, ἡ, *Synés.*

Introduire (*introducere, co, xi*) εἰςάγειν, γω, ξω, *Elien.*

Introït (*introitus, us*) εἴςοδος, ου, ἡ.

Intronisation, ἐνθρονισμός, οῦ, ὁ.

Introniser un évêque, ἐπίσκοπον ἐνθρονίζειν, ίζω.

Intuitif, ive, ἐποπτικός, ή, όν, *Théol.*

Intuition (*intuitus, us*) ἔποψις, εως, ἡ·

Inusité, ée (*inusitatus, a, um*) ἄχρηστος, ου, ὁ,ἡ· ἀήθης, εος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Inutile (*inutilis, e*) ἀνωφελής, έος, ὁ,ἡ· ἄχρηστος, ου, ὁ,ἡ· ἀλυσιτελής, έος, ὁ,ἡ,

τινί, *Dém.* Paroles inutiles, περισσοὶ λόγοι, ων.

Inutilement (*inutiliter*) ἀχρήστως, *Dém.*

Inutilité (*inutilitas, atis*) ἀχρηστία, ίας, ἡ, *App.*

Invalide (*invalidus, a, um*) ἄῤῥωστος, ου, ὁ,ἡ· ἀσθενής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.* Les invalides (*emeriti milites*) οἱ ὑπὲρ τὸν κατάλογον στρατιῶται, ῶν, *Dém.*

Invalider une donation (*donationem rescindere, do*) τὴν δόσιν ἀκυροῦν, ῶ.

Invariable (*invariabilis, e*) ἀνετεροίωτος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Invariablement (*immutabiliter*) ἀμετακινήτως, *Isocr.*

Invasion (*invasio, onis*) εἰςϐολή, ῆς, ἡ, *Isocr.*

Invective (*objurgatio, onis*) ἐπιτίμησις, εως, ἡ, *Dém.* λοιδορία, ας, ἡ, *Isocr.* Une lettre d'invectives, ἐπιτιμητικὴ ἐπιστολή, ῆς.

Invectiver contre quelqu'un (*aliquem objurgare, o*) ἐπιτιμᾷν, ῶ, τινὶ, *Dém.* λοιδορεῖν, ῶ· ὑϐρίζειν, ίζω. Il n'y a point de mal à invectiver contre les méchants, λοιδορῆσαι τοὺς πονηροὺς οὐδέν ἐστ' ἐπίφθονον, *Aristoph. Chev.* 1271.

Inventaire (*inventarium, ii*) ἀπογραφή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Inventer (*excogitare, o*) ἐπινοεῖν, *Thuc.* διανοεῖν, *Dém.* περινοεῖν, ῶ, ήσω, τὶ, *Plut.*

Inventeur, trice (*inventor, trix*) εὑρετής, οῦ, ὁ, *Isocr.* εὑρέτρια, ας, ἡ· ἐφευρετής, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Inventif, ive (*ad excogitandum solers, rtis, c.*) εὑρετικός, ή, όν.

Invention (*inventio, onis*) εὕρεσις, εως, ἡ, *Plut.* — (*commentum, i*) πλάσμα, ατος, τό, *Grég Naz.*

Inverse. En raison inverse (*contrario modo*) ἀντιστρόφως.

Inversion des mots (*verborum inversio, onis*) ἡ τῶν λέξεων ἀναστροφή, ῆς, *Gramm.*

Investigation (*investigatio, onis*) ἐξέτασις, εως, ἡ· ἔρευνα, ης, ἡ, *Arist.*

Investir une place (*urbem circumsedere, eo*) τὴν πόλιν περικαθίζειν, ίζω, *Sept.* πολιορκεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Investir quelqu'un de toute sa confiance, πᾶσαν πίστιν τινὶ ἐπιτρέπειν, πω, ψω.

Investissement (*circumsessio, onis*) πολιορκία, ας, ἡ, *Isocr.*

Invétéré, ée. Une maladie invétérée (*inveteratus morbus, i*) παλαιωθεῖσα νόσος, ου.

Invétérer ou **s'Invétérer** (*inveterascere, sco*) παλαιοῦσθαι, οῦμαι, *Gal.*

Invincible (*insuperabilis, e*) ἀνίκητος, ἀήττητος, ἄμαχος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Ignorance invincible, ἀμήχανος ἀμαθία, ας. Preuve invincible, ἀνεξέλεγκτον τεκμήριον, ίου.

Invinciblement (*necessario*) ἀνικήτως, ἀναγκαίως, *Isocr.*

Inviolable (*inviolabilis, e*) ἄσυλος, ἀνεκϐίαστος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Inviolablement (*inviolate*) ἀνεκϐιάστως.

Invisible (*invisibilis, e*) ἀόρατος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* ἀθέατος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Invisiblement (*invisibili modo*) ἀοράτως.

Invitation (*invitatio, onis*) πρόςκλησις, εως, ἡ, *Dém.* — à un festin, ἑστίασις, εως, ἡ, *le même.*

Inviter quelqu'un à souper (*aliquem ad cœnam invitare, o*) προςκαλεῖν τινὰ ἐπὶ τὸ δεῖπνον· καλεῖν, ῶ, έσω, κέκληκα, τινὰ πρὸς τὸ δεῖπνον, *Dém.*

Invocation (*invocatio, onis*) ἐπίκλησις, εως, ἡ, *Luc.* — de Dieu, Θεοκλύτησις, εως, ἡ, *Suid.*

Involontaire (*non voluntarius; invitus, a*) ἀκούσιος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ἄκων, ἄκουσα, *Isocr.*

Involontairement (*præter voluntatem*) ἀκουσίως, ἀκοντί, *Dém.*

Invoquer (*invocare, o*) ἐπικαλεῖν, ῶ, έσω. — Dieu, ἐπικαλεῖν Θεόν, *Hérod.* προςκυνεῖν Θεῷ, *N. Test.* τὸν Θεόν, *Dém.* Θεοκλυτεῖν, ῶ, *Plut.*

Invulnérable (*invulnerabilis, e*) ἄτρωτος, ου, ὁ,ἡ.

Io, fille d'Inachus (*Io, us*) Ἰώ, όος-οῦς, ἡ.

Ionie, Ἰωνιά, ᾶς, ἡ. R. ἴον, violette. — Ionien, enne, Ἴων, ωνος, ὁ· Ἰάς, άδος, ἡ.

Ionique, ἰωνικός, ή, όν. Parler, écrire en dialecte ionique, ἰωνίζειν, ίζω· ἰωνικῶς ou ἰαστὶ γράφειν, φω, ψω.

Iôta, ἰῶτα, τό, *indécl.* Il n'y manque pas un iôta, οὐδὲ γρῦ ἐλλείπει.

Iôtacisme (*vice de prononciation, qui consiste dans une répétition trop fréquente de la lettre* ἰῶτα) ἰωτακισμός, οῦ, ὁ. *Voyez notre* Dissertation sur la prononciation grecque, *Toulouse*, 1829.

Iphigénie, fille d'Agamemnon, Ἰφιγένεια, ας, ἡ, *Eur.* Ἰφιάνασσα, ης, ἡ, *Hom.*

Irascibilité (*iracundia, æ*) ὀργιλότης, ητος, ἡ, *Arist.*

Irascible (*iracundus, a, um*) ὀργίλος, η, ον, *Arist.* — *L'Académie dit que le mot français* irascible *n'est guère d'usage qu'en ces phrases :* l'appétit, la partie, la faculté irascible, *qui signifient la faculté de l'âme par laquelle l'âme se porte à surmonter les difficultés qu'elle rencontre à la poursuite du bien ou à la fuite du mal.*

Ire (*ira, æ*) ὀργή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Irénée (q. d. *pacificus*) Εἰρηναῖος, ου, ὁ.

Iris, *météore, plante, partie colorée de l'œil, messagère des Dieux,* Ἶρις, ιδος, ἡ, *Arist. Hom. etc.*

Ironie (*ironia, iæ*) εἰρωνεία, ας, ἡ. User d'ironie, εἰρωνεύεσθαι, ομαι. *Dans ce mot, et dans les deux suivants, la diphthongue grecque* EI *se traduit par un* I *simple, parce que la nuance qui existait entre ces deux sons est perdue pour nous.* — *Voyez la remarque de la page* 303.

Ironique (*ironicus, a, um*) εἰρωνικός, ή, όν, *Arist.*

Ironiquement (*ironico sensu*) εἰρωνικῶς. Parler —, ἐπειρωνεύειν, ω, *App.*

Irradiation (*irradiatio, onis*) ἀκτινοβολία, ας, ἡ, *Plut.*

Irraisonnable (*rationis expers, rtis*) ἄλογος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Irrationnel, elle (*irrationalis, ale*) ἀλόγιστος, ου, ὁ,ἡ, *Géom.*

Irréconciliable (*implacabilis, e*) ἀδιάλλακτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Irréconciliablement (*implacabiliter*) ἀκαταλλάκτως, *Dém.*

Irréfléchi, ie (*inconsideratus, a, um*) ἀπερίσκεπτος, ου, ὁ,ἡ.

Irréfragable (*cui refragari nemo potest*) ἀναντίῤῥητος, ου, ὁ,ἡ, *Plut*

Irrégularité (*aberratio a regula*) ἀνωμαλία, ας, ἡ.

Irrégulier, ère (*regulæ non consentaneus, a, um*) ἀνώμαλος, ου, ὁ,ἡ.

Irrégulièrement (*contra regulam*) ἀνωμάλως.

Irréligieusement (*impie*) ἀσεβῶς, *Xén.*

Irréligieux, euse (*impius, a, um*) ἀσεβής, έος, ὁ,ἡ, *Xén.* Etre *ou* se montrer irréligieux, ἀσεβεῖν, ῶ, ήσω.

Irréligion (*impietas, atis*) ἀσέβεια, ας, ἡ, *Dém.*

Irrémédiable (*irremediabilis, e*) ἀνήκεστος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Irrémédiablement (*insanabiliter*) ἀνηκέστως.

Irrémissible (*inexpiabilis, e*) ἀσυγχώρητος, ου, ὁ,ἡ.

Irrémissiblement (*citra veniam*) ἀσυγχωρήτως.

Irréparable (*irreparabilis, e*) ἀνεπισκεύαστος, ου, ὁ,ἡ.

Irréparablement (*desperanter*) ἀνεπισκευάστως.

Irrépréhensible (*irreprehensibilis, e*) ἄμεμπτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Irrépréhensiblement (*irreprehensibili modo*) ἀμέμπτως.

Irréprochable (*inculpatus, a, um*) ἀμύμων, ονος, ὁ,ἡ, *Hom.*

Irréprochablement (*inculpate*) ἀμωμήτως.

Irrésistible (*inexpugnabilis, e*) ἀμαιμάχετος, ου, ὁ,ἡ, *Hom.* R. μάχομαι.

Irrésolu, ue (*hæsitabundus, a, um*) ἀπορητικός, ή, όν, *Luc.*

Irrésolution (*dubitatio, onis*) ἀπορία, ας, ἡ, *Plut.*

Irrévéremment (*irreverenter*) ἀναιδημόνως, *Gal.*

Irrévérence (*irreverentia, iæ*) ἀναίδεια, ας, ἡ, *Dém.*

Irrévérent, e (*irreverens, entis*) ἀναιδής, ἀνευλαβής, έος, ὁ,ἡ.

Irrévocable (*irrevocabilis, e*) ἀμετάπειστος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Irrévocablement (*irrevocabili modo*) ἀμετατρέπτως.

Irrigation (*irrigatio, onis*) ἄρδευσις, εως, ἡ, *Théophr.*

Irrision (*irrisio, onis*) χλευασμός, οῦ, ὁ, *Dém.*

Irritable (*irritabilis, e*) εὐερέθιστος, ου, ὁ,ἡ, *Strab.*

Irritation (*irritatio, onis*) ἐρεθισμός, οῦ, ὁ, *Hipp.*

Irrité, ée (*irritatus, iratus, a, um*) ἐρεθισθείς, εῖσα, έν· ὠργισμένος, ένη, ένον.

Irriter (*irritare, o*) ἐρέθειν, ω· ἐρεθίζειν, ίζω, *Hom.* ὀργίζειν, ἐξοργίζειν, ίζω, τινὰ πρός τινα, *Xén.*

Irruption (*irruptio, onis*) εἰςϐολή, ἐμϐολή, ῆς, ἡ, *Plut.* Faire une —, προςϐάλλειν, ϐάλλω *, τινί, *Xén.*

Isagogique (*introducendo aptus, a, um*) εἰςαγωγικός, ή, όν.

Isagone (*æquales angulos habens*) ἰσάγωνος, ου, ὁ,ἡ.

Ischion, *un des os innominés*, ἰσχίον ὀστοῦν, *Hom. Il.* V, 305.

Isiaque. Table Isiaque, Ἰσιακὸς πίναξ, ακος.

Isidore (*Isidorus, i*) Ἰσίδωρος, ου, ὁ.

Isochrone (*tempore æqualis*) ἰσόχρονος, ου, ὁ,ἡ.

Isocrate, orateur athénien, Ἰσοκράτης, εος-ους, ὁ.

Isolé, ée (*solus, a, um*) μεμονωμένος, η, ον· μονωθείς, εῖσα, έν.

Isolement (*solitudo, inis*) μόνωσις, εως, ἡ.

Isolément (*solitario*) μονωτί, μοναχῶς.

Isoler (*solum relinquere, o*) μονοῦν, ῶ, ώσω.

Isopérimètre (*æquali circumferentia*) ἰσοπερίμετρος, ου, ὁ,ἡ.

Isoscèle (*æqualia crura habens*) ἰσοσκελής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Issu, ue, *participe du verbe inusité* issir (*oriundus, a*) ἀπόγονος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* — de parents distingués (*nobili genere natus, a*) παρὰ εὐγενῶν γεγονώς, υῖα, *Isocr.* — de germain, *Voyez* Germain.

Issue (*exitus, us*) ἔξοδος, ου, ἡ, *Soph.* L'issue d'une affaire, ἡ τελετὴ τοῦ πράγματος, *Dém.* Qui n'a point d'issue, ἀνέξοδος, ου, ὁ,ἡ.

Isthme (*isthmus, i*) ἰσθμός, οῦ, ὁ, *Arist.* Jeux Isthmiques, Ἰσθμικά, ῶν, τά.

Italie (*Italia, æ*) Ἰταλία, Ἑσπερία, ας, ἡ.

Itératif, ive (*iteratus, a, um*) δευτερωθείς, εῖσα, έν.

Itinéraire (*itinerarium, ii*) ὁδοιπορικὸν βιϐλίον, ου.

Ive ou **Ivette** (*teucrium chamæpitys*, Linn.) χαμαίπιτυς, υος, ἡ.

Ivoire (*ebur, oris*) ἐλέφας, αντος, ὁ, *Hom.* — *Voyez* Eléphant.

Ivraie (*lolium temulentum*, Linn.) αἶρα, ας, ἡ, *Théophr.* ζιζάνιον, ίου, τό. Seigneur, n'as-tu pas semé dans ton champ de la bonne semence? d'où vient donc qu'il y a de l'ivraie? Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει τὰ ζιζάνια; *Matth.* XIII, 27.

Ivre (*ebrius, a, um*) μέθυσος, ου, ὁ,ἡ· μεθύων, ουσα, *Dém.* Etre ivre, μεθύειν, ω. — de sa fortune, de ses succès, τῷ μεγέθει τῶν πραγμάτων μεθύειν, ω.

Ivresse (*ebrietas, atis*) μέθη, ης, ἡ, *Dém.* Revenir de son ivresse, ἀπομεθύσκεσθαι, ομαι.

Ivrogne, gnesse (*ebriosus, a*) μεθυστικός, ή, *Plat.* οἰνοϐαρής, έος, ὁ,ἡ, *Hom.* οἰνόφλυξ, υγος, ὁ,ἡ, *Luc.*

Ivrogner (*comessari, or*) μεθύσκεσθαι, ομαι· κωμάζειν, άζω, *Dém.*

Ivrognerie (*ebriositas*) οἰνοφλυγία, ίας, ἡ, *N. Test.*

Ixion, roi des Lapithes (*Ixion, onis*) Ἰξίων, ονος, ὁ. — 920.

J.

J. *Cette lettre consonne a longtemps été confondue avec la voyelle* I. *Les étrangers ont beaucoup de peine à la prononcer. Les Allemands et les Italiens la prononcent comme notre* Y; *les Espagnols comme le* X *des Grecs. C'est une consonne* faible, *dont la* forte *est le* CH. *Ceux qui n'ont pas la langue entièrement libre, prononcent* zuzer *et* serser, *au lieu de* juger *et* chercher. *L'analogie du* Z *et du* J *se trouve encore confirmée par l'exemple des Romains, qui, ne pouvant pas prononcer le* Z *des Grecs, l'ont souvent remplacé par un* J, *changeant* Ζυγός, *en* Jugum, μείζων, *en* major, λύζω *en* lugeo, etc.

Ja (*jam*) ἤδη. — *Voyez* Déja.

Jable d'un tonneau (*dolii crena, æ*) ἡ τοῦ πίθου γλυφίς, ίδος.

Jabot d'un oiseau (*avis ingluvies, ei*) πρόλοβος, ου, ὁ. — Ἔστι δὲ ὁ πρόλοβος δέρμα κοῖλον καὶ μέγα, ἐν ᾗ ἡ τροφὴ πρώτη εἰσιοῦσα, ἄπεπτός ἐστιν, *Arist.*

Jacent, e (*jacens, entis*) κείμενος, η, ον, *Jurisc.*

Jachère (*vervactum, i*) νέωμα, ατος, τό, *Grég. Naz.*

Jacinthe, ὑάκινθος, ου, ὁ,ἡ. — *Voyez* Hyacinthe.

Jactance (*jactantia, æ*) ἀλαζονεία, ας, ἡ, *Dém.*

Jadis (*olim, quondam*) πάλαι, *Dém.* τὸ πάλαι, *Isocr.*

Jaillir (*scatere, eo, ui*) βλύζειν, ἀναβλύζειν, ύζω, *Arist.* — *Voyez* Vias.

Jaillissant, e. Une fontaine jaillissante (*saliens fons, ontis*) ἀναβλύζουσα πηγή, ῆς· κρουνός, οῦ, ὁ, *Luc.*

Jaillisssement (*scatebra, æ*) ἀνάβλυσις, εως, ἡ, *Arist.*

Jais, *bitume fossile, d'un noir luisant*, γαγάτης, ου, ὁ, *Plin.*

Jalon (*palus, i*) σκόλοψ, οπος, ὁ, *Diosc.*

Jalouser quelqu'un (*aliquem æmulari, or*) ζηλοῦν, ῶ, ώσω, τινά, *Aristoph.* — *alicui invidere, eo*) φθονεῖν, ῶ, τινός, *Isocr.*

Jalousie (*æmulatio, onis*) ζῆλος, ου, ὁ· ζήλωσις, εως, ἡ, *Thuc.* ζηλοτυπία, ίας, ἡ, *Plut.* — (*invidia, iæ*) φθόνος, ου, ὁ, *Dém.* — (*transenna, æ*) κιγκλίς, ίδος, ἡ, *Plut.*

Jaloux, ouse. Je suis le Seigneur ton Dieu, le Dieu jaloux, ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, Θεὸς ζηλωτής, *Exode*, XX. 5. — (*æmulus, a*) ζηλότυπος, ου, ὁ,ἡ, *Aristoph.* — (*invidus, a, um*) φθονερός, ά, όν, *Plut.* — (*suspiciosus, a, um*) ταχύποπτος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Etre jaloux, ζηλοτυπεῖν, ῶ, *en bonne comme en mauvaise part.* Jaloux de sa liberté, φιλελεύθερος, ου, ὁ,ἡ.

Jamais (sans négation, *unquam*, avec négation, *nunquam*) *sans nég.*, ποτέ· *avec nég.*, οὔποτε, μήποτε. A jamais, pour jamais (*in æternum*) πάντοτε, ἀεί, αἰεί, *Dém.*

Jambage de porte, de cheminée, παραστάτης, ὀρθοστάτης, ου, ὁ, *Vitr.*

Jambe (*crus, uris*, n.) σκέλος, ους, τό, *Arist.* L'os du devant de la — (*tibia, æ*) κνήμη, ης, ἡ, *Sept.* Le gras de la jambe (*sura, æ*) γαστροκνημία, ας, ἡ, *Poll.*

Jambé, ée. Bien jambé, εὐσκελής, έος, ὁ,ἡ, *Plat.*

Jambon (*perna, æ*) πέρνα, ης, ἡ· πετασών, ῶνος, ὁ, *Athén.*

Jantes d'une roue, ἴτυς, υος, ἡ, *Hom.* Les bandes qui recouvrent les jantes, ἐπίσσωτρα, ων, τά, *Hom.* — *Voyez l'énumération des parties constitutives d'une* roue, *Hom. Il.* V. 722 *et suiv.*

Janvier (*januarius mensis*) γαμηλιών, ῶνος, ὁ. — *Voyez le Tableau des mois.*

Jappement (*latratus, us*) κνυζηθμός, οῦ, ὁ· ὑλαγμός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Japper (*latrare, o*) ὑλᾶν, ῶ· ὑλακτεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Jardin (*hortus, i*) κῆπος, ου, ὁ, *Dém.* παράδεισος, ου, ὁ, *Xén.*

Jardinage (*horti cultura, æ*) κηπεία, ας, ἡ.

Jardinal, e (*hortensis, e*) κηπαῖος, αία, αῖον, *Diosc.*

Jardiner (*hortum colere, lo, ui*) κηπουρεῖν, ῶ, ήσω.

Jardinet (*hortulus, i*) κηπίον, κηπίδιον, ου, τό, *Thuc.*

Jardinier, ère (*hortulanus, i; olitor, oris*) κηπουρός, οῦ, ὁ, *Diod. Sic.*

Jargon (*agreste loquendi genus*) βαρβαροφωνία, ας, ἡ. — *Voyez* Patois.

Jargonner (*barbaro sermone uti, or*) βαρβαροφωνεῖν, ῶ, ήσω.

Jargonneur (*barbaro sermone utens*) βαρβαρόφωνος, ου, ὁ,ἡ, *épithète qu'Homère donne aux Cariens, Il.* II, 867.

Jarre (*aqualis, is, m.*) ὑδρία, ας, ἡ, *N. Test.*

Jarret (*poples, itis, m.*) ἰγνύα, ας, ἡ, *Sept.* ἰγνύς, ύος, ἡ, *Diod. Sic.* — d'un cheval, d'un chien (*suffrago, inis*) μεσοκύνιον, ου, τό, *Hippiatr.*

Jarretière, περισκελίς, ίδος, ἡ, *Hor.* — *Voyez* Honnir.

Jars (*masculus anser, eris*) ἀρσενικὸς χήν, ηνός.

Jaser (*garrire, io*) στωμύλλειν, ύλλω, υλῶ, *Arist.* ληρεῖν, ῶ, *Dém.*

Jaseur, euse (*garrulus, a*) στωμύλος, κωτίλος, ου, ὁ,ἡ. — *Voyez* Babillard.

Jasmin, ἰάσμινον, ου, τό. R. ἴον, *viola*.

Jaspe (*iaspis, idis*, Virg.) ἴασπις, ιδος, ἡ, *Diosc.*

Jasper (*variegare, o*) ποικίλλειν, ίλλω, ιλῶ, *Eur.*

Jaspure (*variegatio, onis*) ποίκιλσις, εως, ἡ, *Plut.*

Jatte (*gabata, æ*) τρυβλίον, ίου, τό.

Jauger un tonneau (*dolii capacitatem æstimare, o*) τὴν πίθου χώρησιν μετρεῖν, ῶ, ήσω.

Jaune (*flavus, luteus, croceus, a, um*) ξανθός, ή, όν, *Arist.* μήλινος, η, ον, *El.* κρόκινος, η, ον, *Théophr.* κροκώδης, εος, ὁ,ἡ, *Diosc.* Tirer sur le jaune, ξανθίζειν, ίζω.

Jaune d'œuf (*ovi vitellus, i*) λέκιθος, ου, ἡ, *Arist.*

Jaunir (*flavescere, sco*) ξανθίζεσθαι, ομαι, *Athén.* — (*flavum reddere, do*) ξανθίζειν, ίζω, *Aristoph. Acharn.* 1046.

Jaunisse (*morbus regius* ou *arcuatus*) ἴκτερος, ου, ὁ, *Gal.*

Javeline (*hasta, lancea, æ*) ἔγχος, εος, τό, *Hom.* λόγχη, ης, ἡ, *Batrach.*

Javelle de blé (*spicarum merges, itis*, f.) σταχύων δεσμή, ῆς, ἡ.

Javelot (*pilum, spiculum, i*) γρόσφος, ου, ὁ, *Polyb.* ξυστόν, οῦ, τό, *Xén.* ὑσσός, οῦ, ὁ, *Plutarq., vie de Camille.*

Je, *pronom de la première personne, qui, dans toutes les langues, est du genre commun* (*ego*) ἐγώ. —*Voyez le* Panhellénisme.

Jean-Baptiste, Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, οῦ. Entre ceux qui sont nés de femmes, il n'y a aucun prophète plus grand que Jean-Baptiste, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ οὐδείς ἐστιν. *Luc*, VII. 28.

Jéhovah, ἄῤῥητον τετραγράμματον, *nom de Dieu en langue hébraïque, dont la signification est* celui qui est, fut et sera, *et que Racine a fort bien traduit en disant :* l'Eternel est son nom.

Jérémiade (*lamentatio, onis*) θρῆνος, ου, ὁ, *Luc.*

Jérôme (q. d. *sacrum nomen*) Ἱερώνυμος, ου, ὁ.

Jésus-Christ, Ἰησοῦς ὁ Χριστός. — *Le premier mot* (*hébreu*) *signifie* Sauveur ; *le second* (*grec*) *signifie* Oint.

Jet (*jactus, us*) βολή, ῆς, ἡ. — de filet, ὁ βόλος τοῦ δικτύου, *Aristoph.* — d'eau, κρουνός, οῦ, ὁ, *Luc.* Sa vue ne s'étend pas plus loin que la portée d'un jet de pierre :

> Τόσσον τις τ' ἐπιλεύσσει, ὅσον τ' ἐπὶ λᾶαν ἵησιν, *Hom. Il.* III. 12.

Jetée (*moles, is*) χῶμα, ατος, τό, *Dém.* χοῦς, οῦ, ὁ, *Thuc.*

Jeter, je jette, j'ai jeté (*jacere, cio, jeci*) βάλλειν, βάλλω * · ῥίπτειν, πτω, ψω, ἔῤῥιφα, *Soph.* — des pierres contre quelqu'un, λιθοβολεῖν, βολῶ, ήσω, τινά, *N. Test.* Se jeter sur quelqu'un (*in aliquem irruere, o*) ἐφορμᾶν, ῶ, τινί, πρός τινα, *Xén.* — aux genoux de quelqu'un, τινὶ προσπίπτειν, πίπτω*, *Chrys.* τινὶ γονυπετεῖν, ῶ, ήσω, *N. Test.*

Jeton (*calculus*) ψῆφος, ου, ἡ, *Dém.*

Jeu (*jocus, ludus, i*) παιδιά, ᾶς, ἡ, *Plut.* παιγνία, ίας, ἡ, *Xén.* παίγνιον, ίου, τό, *Plat.* Je ne sais s'il parle tout de bon, ou si ce n'est qu'un jeu (*jocone an serio hæc dicat, nescio*, Tér.) σπουδάζει ταῦτα, ἢ παίζει ; *Plat.* Jeu de dés, *et en général* tout jeu de hasard (*alea, æ*) κυβεία, ας, ἡ, *Arist.* Etre heureux *ou* malheureux au jeu, εὐκυβεύειν ἢ δυσκυβεύειν, ω, *Polyb.* Jeu de balle *ou* de paume, σφαίρισις, εως, ἡ, *Arist.* Y jouer, σφαιρίζειν, ίζω, *Plut.* Lieu où l'on y joue, σφαιριστήριον, ίου, τό, *Athn.* Il y a dans Aristophane beaucoup de jeux de mots qui font allusion à Euripide, Ἀριστοφάνης εἰς Εὐριπίδην πολλάκις παίζων αἰνίττεται. Les jeux Olmypiques, Ὀλυμπικοὶ ἀγῶνες, ων. Donner des jeux, χορηγεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Jeudi (*Jovis dies*) ἡ τοῦ Διός, *sous-ent.* ἡμήρα. *Les Grecs ne divisaient pas leurs mois en* semaines, *mais en décades. Voyez le Tableau des mois.*

Jeun [A (*jejunus, a, um*) ἀγευστί, ἀπαστί, *ou adject.* ἄγευστος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Jeune (*novellus, a, um*) νέος, νέα, νέον. Le chagrin n'est pas l'apanage du jeune âge, νέα φροντὶς οὐκ ἀλγεῖν φιλεῖ, *Eur. Médée*, 48. Un jeune homme (*juvenis, is*) νεανίας, ου, ὁ, *Dém.* Le plus jeune de deux, *ou* de plusieurs frères, ὁ νεώτε-

ρος, ὁ νεώτατος. La plus jeune de deux, *ou* de plusieurs sœurs, ἡ νεωτέρα, ἡ νεωτάτη.

Jeune (*jejunium, ii*) νηστεία, ας, ἡ· ἀσιτία, ας, ἡ, *Arist.* Jour de jeûne, νήστιμος ἡμέρα, ας, ἡ.

Jeuner (*jejunare, o*) νηστεύειν, ω, *Plut.* ἀσιτεῖν, ῶ, *Gal.*

Jeunesse (*juventus, utis*) νεότης, ητος, ἡ, *Dém.* ἡ ἀνθοῦσα ἀκμή, ῆς, *Isocr.*

Jeuneur, euse (*jejunator, oris*) νηστευτής, οῦ, ὁ.

Joie (*lætitia, iæ; gaudium, ii*) χαρά, ᾶς, ἡ, *Dém.* γάνος, γῆθος, εος, τό, *Plut.* Le cœur du berger se livre à la joie, γέγηθεν ου γάνυται φρένα ποιμήν, *Hom. Il.* VIII. 559, XIII. 493.

Joignant, e (*contiguus, a, um*) προςεχής, έος, ὁ,ἡ, *Strab.*

Joindre (*jungere, go, xi*) ζευγνύναι, υμι, *fut.* ζεύξω, *parf.* ἔζευχα, *Hér.* Se joindre, se réunir, συνάπτεσθαι, ομαι. A l'endroit où se joignent le Simoïs et le Scamandre :

Ἦχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον ἠδὲ
Σκάμανδρος, *Hom. Il.* V. 774.

Joint ou **Jointure** (*junctura, æ*) ἄρθρον, ου, τό, *Gal.* σύζευξις, εως, ἡ, *Arist.*

Joli, ie (*bellus, scitus, a, um*) κομψός, ή, όν, *Aristoph.* χαρίεις, εσσα, εν, *Arist.*

Joliment (*belle, scite*) κομψῶς, χαριέντως, *Plat.*

Jonc (*juncus, i*) σχοῖνος, ου, ὁ,ἡ, *Théophraste.* Rempli de jonc, σχοινώδης, εος, ὁ,ἡ.

Joncher la terre de fleurs (*floribus humum conspergere, go*) τὴν γῆν ἄνθεσιν καταπάσσειν, σσω, *Alex. Aphrod.*

Jonction (*junctio, onis*) ζεῦξις, εως, ἡ· συζυγία, ας, ἡ, *Aristide.*

Jonglerie (*præstigiæ, arum*) γοήτευμα, ατος, τό, *Plut.*

Jongleur (*præstigiator, oris*) γόης, ητος, ὁ, *Hér.* ἀγύρτης, ου, ὁ, *Phil.*

Jonquille (*narcissus jonquilla*, Linn.) σχοινώδης νάρκισσος, ου.

Joubarbe, q.d. *barbe de Jupiter* (*sempervivum, i*) ἀείζωον, ου, τό.

Joue (*gena, mala, æ*) παρειά, ᾶς, ἡ, *Xén.* Chryséide aux belles joues, ἡ Χρυσηῒς καλλιπάρηος, *Hom. Il.* I. 143. Aux joues de vermillon, μιλτοπάρῃος, ου, ὁ,ἡ, *Il.* II. 637.

Jouer (*ludere, do, si*) παίζειν, ζω, ξω, ou σω, *Plut.* ἀθύρειν, ω, *Hér.* — à pair ou non (*ludere par impar*) τὰ ἄρτια καὶ περιττὰ παίζειν, *Aristoph.* — aux osselets, ἀστραγαλίζειν, ίζω, *Plut.* — aux dés, κυβεύειν, ω, *Plut.* — aux noix, καρυατίζειν, ίζω, *Phil.* — à la balle *ou* à la paume, σφαιρίζειν, ίζω, *Plut.* — la comédie, ὑποκρίνεσθαι, ομαι. Se jouer de quelqu'un (*alicui illudere, do*) ἐμπαίζειν, ζω, τινί, *N. Test.* τινὰ χλευάζειν, άζω, *Hérod.*

Jouet d'enfant (*crepundia, orum*) κροτοπαίγνιον, ίου, τό· ἄθυρμα, ατος, τό· — (*ludibrium, ii*) ἔμπαιγμα, ατος, τό. Ces jouets de la fortune que nous appelons biens, ταῦτα τὰ τῆς τύχης ἐμπαίγματα, ἃ καλοῦμεν ἀγαθά. Servir de jouet à quelqu'un, ὑπό τινος ὑβρίζεσθαι, ομαι, *Hérod.*

Joueur (*aleator, oris*) κυβευτής, οῦ, ὁ, *Xén.* — de flûte (*tibicen, inis*) αὐλητής, οῦ, ὁ, *Luc.* — de gobelets (*præstigiator, oris*) γόης, ητος, ὁ, *Hér.*

Joueuse d'instruments (*fidicina, æ*) ψάλτρια, ας, ἡ, *Athén.*

Joufflu, ue (*bucculentus, a, um*) στομώδης, εος, ὁ,ἡ, *Poll.* — *On dit subst. et famil.* C'est un gros joufflu, γνάθων, ονος, ὁ· φυσίγναθος, ου, ὁ,ἡ, *Batrachom.*

Joug (*jugum, i*) ζυγός, οῦ, ὁ· ζυγόν, οῦ, τό. Fuir le joug de l'esclavage, τὸ δούλειον ζυγὸν φεύγειν, ὡς ὂν κακόν, *Platon,* 8ᵉ *lettre.* — *Sophocle a également employé* (*dans son Ajax, v.* 957) *le neutre* ζυγόν, *mais au pluriel :* πρὸς οἷα δουλείας ζυγὰ χωροῦμεν! Mon joug est facile, et mon fardeau est léger, ὁ ζυγός μου χρηστός, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι, *Matth.* XI. 30.

Jouir (*frui, or,* aliqua re) καρποῦσθαι, οῦμαι, τὶ, *Dém.* ἀπολαύειν, ω, τινός, *Isocr.*

Jouissance (*possessio, onis*) ἀπόλαυσις, εως, ἡ. — (*voluptas, atis*) ἡδονή, ῆς, ἡ· τέρψις, εως, ἡ.

Joujou. — *Voyez* **Jouet.**

Jour (*dies, ei, c.*) ἡμέρα, ας, ἡ, *Dém.* Quelques jours après, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον. Il y a cinq jours, πεμπταία ἀπὸ ταύτης, *Dém.* Jour et nuit, τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας, *Isocr.* Qui dure dix jours, δεχήμερος, α, ον, *Plat.* Bonjour, χαῖρε, χαίρετε. Jour, *lumière*, φῶς, ωτός, τό, *Arist.* Il commence à faire jour, ἡμέρα διαφαύσκει, *Hér.* Se faire jour à travers les ennemis, τοῖς πολεμίοις εἰςπίπτειν, πίπτω*. Mettre un livre au jour, βιϐλίον ἐκδιδόναι, δίδωμι*, *Plut.* εἰς τὸ φῶς ἐκφέρειν, φέρω*, *Plat.*

Journal (*diarium, ii*) ἐφημερίς, ίδος, ἡ, *Plut.*

Journalier, ère (*quotidianus, a, um*) καθημερινός, ή, όν. — (*operarius, a*) ἐργαστήρ, ῆρος, ὁ· ἐργάτης, ου, ὁ, *Xén.* ἐργάτις, ιδος, ἡ, *Arist.*

Journée, *ce mot dérive de l'Ital.* giorno, *pris lui-même du Latin* diurnus, na (*dies, ei, c.*) ἡμέρα, ας, ἡ, *Dém.* Qui vit au jour la journée (*in diem vivens*) καθημερόϐιος, ου, ὁ,ἡ. La journée de Chéronée, ἡ περὶ Χαιρώνειαν μάχη, *Esch.*

Journellement (*quotidie*) καθ' ἑκάστην ἡμέραν, *Luc.* καθ' ἑκάστην, *Isocr.* ἑκάστης ἡμέρας, *Hérod.*

Joute (*ludicra equitum pugna*) παιγνιώδης ἱππομαχία, ας.

Jouter (*certamen inire, eo*) ἀγωνίζεσθαι, ομαι, πρός τινα, *Xén.*

Jouteur (*certator, oris*) ἀγωνιστής, οῦ, ὁ, *Plut.*

Jouvence (*juventus*) νεότης, ητος, ἡ.

Jouvenceau (*adolescens, entis*) ἔφηϐος, ου, ὁ, *Luc.*

Jovial, e (*festivus, a, um*) ἀστεῖος, α, ον, *Dém.* εὐτράπελος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* — *Voyez* Saturnien.

Joyau (*cimelium, ii*) κειμήλιον, ίου, τό. Les joyaux d'une femme (*muliebris mundus, i*) γυναικεῖος κόσμος, ου, *Plat.*

Joyeusement (*hilariter*) ἱλαρῶς, εὐθύμως, *Synés.*

Joyeux, euse (*lætus, a, um*) φαιδρός, ἱλαρός, ά, όν, *Luc.*

Jubé (*suggestus, us*) ἄμϐων, ωνος, ὁ.

Jubilation (*jubilatio, onis*) ἀγαλλίασις, εως, ἡ.

Jubilé. L'année du jubilé, τὸ πεντηκοστὸν ἔτος, εος-ους. — *Voici un quatrain technique, qui donnera l'étymologie de ce mot hébreu :*

> Jovel, Bélier ; *l'an* jubilé
> *Le cinquantième est appelé ;*
> *Car, pour l'annoncer, la trompette*
> *De sa corne seule était faite.*

Jucher [Se sur un arbre (*arbori insidere, eo*) δένδρῳ ἐφέζεσθαι, ομαι, *Hom. Il.* III. 152.

Judaïque, Ἰουδαϊκός, ή, όν.

Judaïser, Ἰουδαΐζειν, ΐζω.

Judaïsme, Ἰουδαϊσμός, οῦ, ὁ.

Judée. Arbre de Judée (*cercis siliquastrum*, Linn.) κερατεία, ας, ἡ.

Judicature. Exercer la judicature (*judicis officio fungi, or*) δικάζειν, άζω, *Isocr.*

Judiciaire. Le genre judiciaire (*judiciale genus, eris*) τὸ δικαστικὸν ou δικανικὸν γένος, εος, *Isocr.*

Judiciairement (*ex formula judiciorum*) δικαστικῶς.

Judicieusement (*consulte, prudenter*) φρονίμως, νουνεχόντως, *Dém.*

Judicieux, euse (*consideratus, a, um*) σώφρων, ονος, ὁ,ἡ· φρόνιμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Juge (*judex, icis*) κριτής, δικαστής, οῦ, ὁ, *Dém.* Excellent juge dans cette matière, τούτων κριτικώτατος, ου.

Jugement (*judicatrix vis*, Quintil.) ἡ κριτικὴ δύναμις. — (*judicium, ii*) κρίσις, εως, ἡ, *Arist.* — (*sententia, æ*) γνώμη, ης, ἡ, *Dém.* Selon mon jugement, κατ' ἐμὴν γνώμην. Porter un bon jugement, ὀρθῶς τὴν δίκην δικάζειν, άζω, *Dém.*

Juger (*judicare, o*) κρίνειν, ω, τινά ἤ τι, *Plut.* — selon les lois, κατὰ τοὺς νόμους δικάζειν, άζω, *Dém.* — avec partialité, κρίσιν πρὸς χάριν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Jugulaire. La veine jugulaire (*juguli vena*) ἡ τοῦ λαιμοῦ φλέψ, εϐός.

Juif, ive (*Judæus, a, um*) Ἰουδαῖος, α, ον. — (*fænerator, oris*) δανειστής, τοκιστής, οῦ, ὁ.

Juillet (*julius mensis*) ἑκατομϐαιών, ῶνος, ὁ. — *Voyez le Tableau des mois.*

Juin (*junius mensis*) σκιῤῥοφοριών, ῶνος, ὁ. — *Voyez le Tableau des mois.*

Jujube (*ziziphum, i*) ζίζιφον, ου, τό.

Jujubier (*rhamnus zizyphus*, Linn.) ζίζιφος, ου.

Jule terrestre, *insecte à cent paires de pieds* (*julus terrestris*, Cuv.) ἴουλος, ου, ὁ.

Jule, **Julie**, Ἴουλος ou Ἰούλιος, ου, ὁ· Ἰουλία, ας, ἡ.

Julienne (*hesperis matronalis*, Linn.) ἑσπερίς, ίδος, ἡ.

Jumeau, elle (*geminus, gemellus, a, um*) δίδυμος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.* δισσός, ή, όν· διδυμάων, ονος, *Hom.*

Jument (*equa, æ*) ἵππος, ου, ἡ, *Xén.* — *Le mot latin* jumentum *se prend pour toute bête de somme.*

Junon, reine des Dieux, sœur et épouse de Jupiter, Ἥρα, ας, *Ioniq.* Ἥρη, ης, ἡ.

— Βοῶπις πότνια Ἥρη,
Hom. Il. I, 551.

Junte, *mot espagnol*, junta (*prononcez* khounta) *qui, dérivé du latin* junctus, juncta, *signifie* réunion, assemblée, ἡ σύγκλητος, ου.

Jupe (*castula, æ*) περίζωμα, ατος, τό, *Varron.*

Jupiter (*Jupiter, Jovis, i, em*) ὁ Ζεύς, voc. ὦ Ζεῦ, ou Ζεῦ πάτερ, *qui a produit le mot* Jupiter. *Les cas obliques* Διός, Διΐ, Δία, *viennent de l'inusité* Δίς, *qui s'est conservé dans le latin*, Dis stygius. *Sur la différence des cas, Voyez au mot* πτῶσις) *la dernière édition du Schrevelius.*

Jupon (*castula, æ*) περιζωμάτιον, ίου, τό, *Varron.*

Juré, ée (*juratus, a*) ὁρκωτός, ή· ὀμωμοσμένος, ένη. Ennemi juré (*infensissimus*) ἔχθιστος, ίστη.

Jurement (*juramentum, i*) ὅρκος, ου, ὁ, *Dém.*

Jurer (*jurare, o*) ὀμνύναι, υμι, *fut.* ὀμώσω, *parf.* ὀμώμοκα, *Dém.* — par Jupiter, Δία ἐπομνύναι, υμι, *Dém.* — Mais non : non, vous n'avez point failli, Athéniens, en affrontant les dangers pour le salut et la liberté de tous les Grecs ; non, **j'en jure** par les mânes de nos ancêtres, qui bravèrent à Marathon les premiers périls, etc. Ἀλλ' οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ὑπὲρ τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀράμενοι. ΟΥ ΜΑ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγόνων, κ.τ.λ. *Dém. pour la Couronne*, § 60.

Jureur (*jurator, oris*) ὀμοτής, οῦ, ὁ.

Juridiction (*jurisdictio, dictionis*) δικαιολογία, ίας, ἡ, *Phil.* δικαιοδοσία, ίας, ἡ, *Polyb.*

Juridique (*juridicus, a, um*) ἔνδικος, ἔννομος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Juridiquement (*legitime*) νομίμως, ἐννόμως, *Dém.*

Jurisconsulte (*jurisconsultus, i*) νομικός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Jurisprudence (*jurisprudentia, æ*) ἡ νομικὴ ἐπιστήμη, ης.

Jus (*jus, juris*, n. *succus, i*) ὀπός, οῦ, ὁ, *lorsqu'il coule de lui-même;* χυλός, οῦ, ὁ, *lorsqu'on le tire par expression.* Jus de la viande, ζωμός, οῦ, ὁ. Jus de la vigne, de la treille, τὸ τῆς ἀμπέλου γέννημα, ατος, *Matth.* XXVIII, 29.

Jusque ou **Jusques** (*usque, usque ad*, acc.) μέχρι ou μέχρις, ἄχρι ou ἄχρις. Jusqu'à ce jour, μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας, *Dém.* Jusqu'aux oreilles (*aurium tenus*) ἄχρι τῶν ὤτων. Jusqu'ici (*hactenus*) μέχρι τοῦδε τοῦ χρόνου, *Xén.* Jusques à quand (*quoüsque tandem*) ἐς τί ἔτι; *Hom. Il.* V, 465. Jusqu'à ce que (*donec*) εἰσόκεν, *même livre, vers* 466.

Jusquiame (*porcina faba*) ὑοσκύαμος, ου, ὁ, *Nic. Alexiph.* 416.

Jussion (*jussum, i*) ἐντολή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Juste (*justus, a, um*) δίκαιος, α, ον, *Dém.* Aristide le juste, Ἀριστείδης ὁ δίκαιος. Juste, *précis*, ἀκριβής, έος, ὁ,ἡ. Trop juste, *trop étroit, trop court*, στενός, ή, όν· βραχύς, εῖα. Chanter juste, εὐρύθμως ᾄδειν ou ἀείδειν, ω.

Justement (*jure ac merito*) δικαίως, *Dém.* —, *précisément*, ἀκριβῶς, κατ' ἀκρίβειαν.

Justesse (*concinnitas, atis*) εὐρύθμως, ἀκριβῶς. Avec justesse, εὐρύθμως, εὐαρμόστως, *Plut.*

Justice (*justitia, iæ*) δικαιοσύνη, ης, ἡ, *Dém.* — distributive, — διανεμητική, ῆς. Rendre la justice, δικάζειν, ζω, σω, *Isocr.*

Justicier quelqu'un (*aliquem supplicio*

afficere, io) τιμωρίᾳ τινὰ κολάζειν, άζω, *Dém*.

Justificatif, ive (*ad purgandum crimen idoneus, a, um*) λογητικός, ή, όν.

Justification (*culpæ liberatio, onis*) ἀπολογία, ίας, ἡ, *Isocr*. Pour notre justification, διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν, *Paul, Rom*. IV, 25.

Justifier (*crimen diluere, o*) δικαιολογίζειν, ίζω· δικαιοῦν, ῶ, ώσω, *N. Test*. — (*probare, o*) ἐλέγχειν, χω, ξω, *Dém*. Se justifier, δικαιολογίζεσθαι, ομαι.

Justifier, *terme d'imprimerie*. Un bon compositeur a soin de bien justifier ses lignes, καλὸς τυποθέτης τὰς γραμμὰς ἀκριβῶς εὐθύνει.

Juteux, euse (*succulentus, a, um*) πολύχυλος, ου, ὁ,ἡ, *Diosc*. — 165.

K.

K. *Cette lettre ne se rencontre guère, en notre langue, que dans quelques mots grecs, que l'on veut revêtir de l'habit français. Elle est inutile devant une voyelle* dure, *et nous écrivons fort bien* Catalogue, Coryphée; *mais elle nous est indispensable devant une voyelle douce* (I *ou* E), *parce que, dans ce cas, notre* C *prendrait le son du* S. — *Voyez Lettre* C, *page* 76.

Kali. — *Voyez* Soude.

Kératoglosse, *muscle attaché à la racine de la langue*, κερατόγλωσσος, ου, ὁ. R. κέρας, ατος, *cornu*, et γλῶσσα, ης, *lingua*.

Kératophylle, *plante visqueuse, qui croît dans la mer*, κερατόφυλλον, ου, τό. R. κέρας, ατος, *cornu*, et φύλλον, ου, *folium*.

Kilogramme, *mille grammes*, χιλιόγραμμα, ατος, τό. *C'est un poids égal à celui du volume d'eau d'un décimètre cube, ou au poids d'un litre d'eau distillée*. — *Voyez* Gramme.

Kilolitre, *mille litres*, χιλιόλιτρον, ου, τό. *C'est un volume égal à celui d'un mètre cube; et le poids d'un tel volume d'eau distillée serait de* 1000 *Kilogrammes*. — *Voyez* Litre.

Kilomètre, *mille mètres*, χιλιόμετρον, ου, τό. — *La distance terrestre du pôle à l'équateur (ou le quart du méridien) ayant été divisée en* 100 *degrés, chaque degré a été subdivisé en* 100 *Kilomètres. Conséquemment le Kilomètre forme exactement la minute centésimale. Pris en carré, il contient une surface de* 100 Hectares. — *Dans ce mot, et dans les deux précédents, c'est sans doute par raison d'euphonie, que l'on a écrit* Kilo-, *au lieu de* Chilio-, *ou* Khilio-, *qui, en grec, signifie* mille.

Kilostère, *mille stères, formant le volume d'un décamètre cube*, χιλιόστερρον, ου, τό. — *Voyez* Stère.

Kirsch-wasser, *eau de cerises*, ὑδροκεράσιον, ίου, τό.

Koran. — *Voyez* Al-Coran.

Kynancie (*angina, æ*) κυνάγχη, ης, ἡ. — *Voyez* Esquinancie.

Kyrié éléison, *Seigneur, ayez pitié*, Κύριε, ἐλέησον. *Cette formule de prière, usitée depuis les premiers temps de l'ère chrétienne, prouve que ce n'est pas d'aujourd'hui que les Grecs prononcent les lettres* Υ *et* Η *comme notre* Υ *et notre* Ι *long*.

Kyrielle, λιτανεία, ας, ἡ. *Pour exprimer ce que nous entendons par ce mot, pris au figuré, les Grecs se servaient du mot* Ἰλιάς, άδος, ἡ, *disant par exemple*, Ἰλιὰς κακῶν, une longue suite de malheurs.

Kyste (*vesica, æ*) κύστις, εως, ἡ, *Gal*.

Kystéotomie (*vesicæ sectio*) κυστεοτομία, ας, ἡ. — 14.

L.

L. *Cette lettre est une de celles que l'on appelle* liquides, *parce que sa prononciation est douce et facile. Elle prend un son plus doux encore, et semble alors devenir une demi-voyelle, lorsqu'elle se prononce mouillée, comme dans* fille, *et dans les mots Ital*. gli, *Portug*., lhe, *Esp*.

llorar. *Dans la langue* Sanskrite, *on compte même au rang des voyelles les sons* li *et* ri. *Les Polonais, au contraire, donnent souvent au* L *un son guttural, et très-difficile pour les étrangers, comme dans les mots* lza, lkam; *et, dans ce cas, ils marquent le* L *d'une barre transversale. Les Chinois, qui n'ont pas les lettres* B. D. R. *les remplacent par* P. T. L., *et, au lieu de* Maria, Christus, *ils prononcent* Ma-li-ya, Ki-li-su-tu-su.

LA, *article féminin*, ἡ, *en supposant féminin le substantif grec.* La ville, ἡ πόλις. La maison, ὁ οἶκος, *Xén.* ἡ οἰκία, *Plut.* τὸ οἴκημα, *Dém.* Je la vois, je l'entends, αὐτὴν ὁράω, αὐτῆς ἀκούω.

LA, *note de musique.* — *Voyez* GAMME.

LA (*ibi*) ἐκεῖ. — *Avec mouvement*, ἐκεῖσε. De là, ἐκεῖθεν. Là où (*ibi ubi*) ἐνταῦθα οὗ, *Isocr.* Je vais là, et de là je reviens ici, ἐκεῖσε, καὶ ἐκεῖθεν δεῦρο, *Dém.* — *Les Latins, outre le mot générique* ibi, *ont douze autres mots pour exprimer les diverses nuances de notre adverbe* là, *selon les trois personnes, et les quatre questions de lieu :* hic, isthic, illic; huc, isthuc, illuc; hinc, isthinc, illinc; hac, isthac, illac. — *Voyez* DELA.

LABEUR (*labor, oris*) πόνος, ου, ὁ, *Dém.*

LABIAL, E. *On appelle* labiales, *les consonnes* B, Π, Φ, *dont la prononciation exige le concours des* lèvres, *que les Latins nommaient* labia, *et les Grecs* τὰ χείλη.

LABILE. Mémoire labile (*labilis memoria*) ἐλλειπὴς μνήμη, ης.

LABORATOIRE (*officina, æ*) ἐργαστήριον, ίου, τό, *Plat.*

LABORIEUSEMENT (*laboriose*) ἐπιπόνως, *Isocr.* διαπόνως, *Plut.*

LABORIEUX, EUSE (*laboriosus, a, um*) φιλόπονος, ου, ὁ,ἡ, *Elien.* — (*operosus, a, um*) μοχθηρός, ά, όν, *Isocr.*

LABOUR (*aratio, onis*) ἄροσις, εως, ἡ, *Arist.*

LABOURABLE (*arabilis, e*) ἀρόσιμος, ἀροτήσιμος, ου, ὁ,ἡ.

LABOURAGE (*agricultura, æ*) γεωργία, ίας, ἡ, *Isocr.* γεώργημα, ατος, τό, *Plat.*

LABOURER (*arare, o*) ἀροῦν, ῶ, όσω· γεωργεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

LABOUREUR (*agricola, æ, m.*) γεωργός, οῦ, ὁ, *Xén.*

LABYRINTHE (*labyrinthus*) λαβύρινθος, ου, ὁ, *Strab.* — *Voyez* DÉDALE.

LAC (*lacus, us, m.*) λίμνη, ης, ἡ, *Paus.* λάκκος, ου, ὁ, *signifie une citerne, Genèse*, XXXVII. 20.

LACÉDÉMONE, ou Sparte, Λακεδαίμων, ονος, ἡ· Σπάρτη, ης, ἡ.

LACER son corset (*pectorale stringere, go*) τὸν θώρακα σφίγγειν, γω, ξω.

LACÉRER (*lacerare, o*) σπαράσσειν, σσω, ξω, *Gal.*

LACET (*ligula, æ*) σφαιρωτήρ, ῆρος, ὁ, *Grég. Naz.* — (*laqueus, i*) παγίς, ίδος, ἡ· πέδη, ης, ἡ, *N. Test.*

LACHE (*laxus, a, um*) χαῦνος, η, ον, *Théophr.* ἔκλυτος, ου, ὁ,ἡ, *Strab.* — (*ignavus, a, um*) κακός, ή, όν· φαῦλος, η, ον· ἄνανδρος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

LACHEMENT. Se conduire lâchement, κακίζεσθαι, μαλακίζεσθαι, ομαι, *Dém.*

LACHER (*laxare, o*) χαυνοῦν, ῶ, ώσω, *Athén.* — la bride à quelqu'un, ἡνίας τινὶ ἀνιέναι, ίημι *, *Plut.* — le pied, φεύγειν, γω, ξω. — de l'eau, οὐρεῖν, ῶ, ήσω, *Hipp.* — un vent, βδέειν, έω, έσω· πέρδειν, ἀποπέρδειν, ω, *Aristoph.*

LACHÉSIS, une des trois Parques, Λάχεσις, εως, ἡ. Les deux autres s'appelaient Κλωθώ, όος-οῦς, ἡ, *la fileuse*, et Ἄτροπος, ου, ἡ, *l'inflexible.* — *Voyez* FILANDIÈRE.

LACHETÉ (*ignavia, iæ*) ἀνανδρία, κακία, ίας, ἡ, *Dém.*

LACONIQUE, λακωνικός, ή, όν. Style laconique, βραχυλογία, ας, ἡ.

LACONIQUEMENT, λακωνικῶς, συντόμως.

LACONISME (*breviloquentia, iæ*) λακωνισμός, οῦ, ὁ· βραχυλογία, ίας, ἡ.

LACRYMAL, E. Une fistule lacrymale, αἰγίλωψ, ωπος, ὁ, *Pline.* — *Voyez* FISTULE.

LACS (*laqueus, i*) παγίς, ίδος, ἡ, *N. Test.* — d'amour, ἐρωτικὰ ἅμματα, ων.

LACTÉ, ÉE. La voix lactée, γαλαξίας, ου, ὁ, *sous-ent.* κύκλος, *Astron.*

LACUNE (*lacuna, æ*) χάσμα, ατος, τό· ἔλλειμμα, ατος, τό.

LADRE (*leprosus, a, um*) λεπρώδης, εος,

ὁ, ἡ · λεπρός, ά, όν, *N. Test.* —, *insensible*, ἀναίσθητος, ου, ὁ, ἡ, *Thuc.* —, *avare*, ῥυπαρός, ά, όν, *Athén.*

Ladrerie (*lepra, æ*) λέπρα, ας, ἡ, *N. Test.* ἐλεφαντίασις, εως, ἡ, *Diosc.* Etre attaqué de ladrerie, ἐλεφαντιᾶν, άω-ῶ. —, *avarice sordide*, ῥυπαρία, ας, ἡ.

Lagophthalmie, *maladie de l'œil* ou *des paupières*, λαγωφθαλμία, ας, ἡ. RR. λαγώς, lièvre, *et* ὀφθαλμός, œil.

Lagune (*lacuna, æ*) τέναγος, εος, τό, *Plut.* τέλμα, ατος, τό, *Aristoph.*

Laid, e (*fœdus, a, um*) εἰδεχθής, έος, ὁ, ἡ, *Plut.* — (*turpis, e*) αἰσχρός, ά, όν, *Dém.*

Laideur (*turpitudo, inis*) αἶσχος, εος, τό, *tant au* propre *qu'au* fig. *Xén.*

Laie (*sus fera*) θηλυκὸς κάπρος, ου · ἀγρία ὗς, ou σῦς, υός.

Laine (*lana, æ*) ἔριον, ου, τό, *Xén.* εἶρος, εος, τό, *Hom.*

Laineux, euse (*lanosus, a, um*) ἐριώδης, εος, ὁ, ἡ · ἐριοφόρος, ου, ὁ, ἡ, *Théophr.*

Laïque, λαϊκός, ή, όν. R. λαός, peuple.

Laisse (*funiculus, i*) σχοινίον, ίου, τό. Mener quelqu'un en laisse, τινὰ χειραγωγεῖν, ῶ.

Laisser (*linquere, relinquere, derelinquere, quo*) λείπειν, ἀπολείπειν, *Xén.* ἐκλείπειν, καταλείπειν, πω, ψω, *Isocr.* — échapper l'occasion, τοῦ καιροῦ ἁμαρτάνειν, ω*, *Dém.* Se laisser tomber, ὀλισθαίνειν, ω, *Plut.* Il ne laisse pas d'être sage, μηδὲν ἧττον σωφρονεῖ. Se laisser aller — *Voyez* **Abandonner** [S'.

Lait (*lac, lactis*) γάλα, γάλακτος, τό, *Arist.* Boire du lait, γαλακτοποτεῖν, ῶ, *Athén.* Cochon de lait, δελφάκιον, ίου, τό. Du lait caillé, γάλακτος θρόμβωσις, εως, ἡ, *Diosc.* Du petit-lait, ὀῤῥός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Laitage (*lactaria*, pl. n.) γαλάκτιον, ίου, τό.

Laite de poisson (*lactes, ium*, f.) ἡ τῶν ἰχθύων γαλακτίς, ίδος.

Laiterie (*lactaria cella, æ*) ἡ τοῦ γάλακτος ἀποθήκη, ης.

Laiteron ou **Laitron**, *plante laiteuse, nommée vulg.* laceron (*sonchus oleraceus*, Linn.) σόγχος, ου, ὁ.

Laiteux, euse (*lacteus, a, um*) γαλακτώδης, εος, ὁ, ἡ · γαλακτικός, κή, κόν, *Diosc.*

Laitière, γαλακτοπράτρια, ας, ἡ.

Laiton (*orichalcum, i*) ὀρείχαλκος, ου, ὁ, *Plat.*

Laitue (*lactuca, æ*) θρίδαξ, ακος, ἡ, *Diosc.*

Lambdoïde. Suture lambdoïde (*ou qui a la forme de la lettre* Λ, *appelée* Λάμβδα) ἡ λαμβδοειδὴς ῥαφή, ῆς, *Anat.*

Lambeau (*segmen, inis*) ἀποκοπή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Lambin, ine (*segnis, e*) ὀκνηρός, ά, όν.

Lambourde (*tigillum, i*) δοκίς, ίδος, ἡ.

Lambris (*laquear, lacunar, aris*) ὀροφή, ῆς, ἡ · φάτνωμα, ατος, τό, *Plut.*

Lambrissé, ée (*laqueatus, a, um*) κοιλόσταθμος, ου, ὁ, ἡ, *Sept.*

Lambrisser (*lacunare, o*) κοιλοσταθμεῖν, ῶ, *Sept.*

Lambrusque (*labrusca, æ*) ἀγριάμπελος, ου, ἡ, *Diosc.*

Lame de métal (*lamina, æ*) πέταλον, ου, τό, *Clém. Alex.*

Lamentable (*lamentabilis, e*) θρηνώδης, εος, ὁ, ἡ, *Hérod.*

Lamentablement (*lamentabili voce*) ἐλεεινῶς, ὀδυρτικῶς, *Plut.*

Lamentation (*lamentatio, onis*) θρῆνος, ου, ὁ, *Luc.*

Lamenter ou **se Lamenter** (*lamentari, or*) θρηνεῖν, ῶ, *Luc.* ὀδύρεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Lamie (*lamia, æ*) λάμια, ας, ἡ.

Lampadophore (*facem gestans*) λαμπαδοφόρος, ου, ὁ, ἡ.

Lampe (*lucerna, æ*) λύχνος, ου, ὁ, *Xén.* Mèche d'une —, ἐλλύχνιον, ίου, τό · θρυαλλίς, ίδος, ἡ, *Luc.* Allumer la —, λύχνον ἅπτειν, πτω, ψω, *Thuc.* L'éteindre, σβεννύναι, υμι*, *Plut.* La lampe brûle, καίεται λύχνος, *Xén.*

Lampion (*lucernula, æ*) λυχνίδιον, ίου, τό.

Lamproie (*petromyzon marinus* aut *fluviatilis*, Cuv.) πετρομύζων, οντος, ὁ. *Ce poisson est ainsi appelé* (*lampetra, æ*) à lambendo petras.

Lance (*lancea, æ*) λόγχη, ης, ἡ, *Arist.* ἔγχος, εος, τό, *Hom.*

Lancer (*vibrare, o*) πάλλειν, βάλλειν, ω*, *Hom.* Se lancer (*irruere, o*) ἐφορμᾶν, ῶ, τινί, *Plut.*

Lancette (*scalpel lum* ou *scalpellus, i*) τὸ φλεδοτόμον, τὸ σμιλίον, ου, *Plut.*

Lancier (*lancearius, ii*) λογχοφόρος, ου, ὁ, *Phil.*

Lande (*inculta terra*) χέρσος γῆ, χέρσος τόπος.

Langage (*lingua, æ; sermo, onis*) διάλεκτος, ου, ἡ· ὁμιλία, ας, ἡ· λόγος, ου, ὁ, *Dém.*

Lange (*fascia, iæ*) σπάργανον, ου, τό, *Plut.* Envelopper un enfant de langes, τὸ βρέφος σπαργανοῦν, όω-ῶ, *Plut.*

Langoureusement (*languide*) ἀτόνως, χαλαρῶς.

Langoureux, euse (*languidulus, a, um*) χαλαρός, ά, όν· ἄτονος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Langue (*lingua, æ*) γλῶσσα, ης, *Attiq.* γλῶττα, ης, ἡ, *Dém.* Retenir sa langue, τὴν γλῶσσαν ἐπέχειν, ω, ἐφέξω, *Chrys.* Couper la langue, γλωσσοτομεῖν, ῶ, *Plut.* Des hommes qui parlent une langue inintelligible, ἀγνωστότατοι τὴν γλῶσσαν, *Thuc.* Qui parle la même langue, ὁμόγλωττος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.* Qui parle une langue étrangère, ἑτερόγλωσσος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.* Qui parle plusieurs langues, πολύγλωττος, ου, ὁ,ἡ. Qui parle la langue grecque, ἑλληνίζων τῇ φωνῇ, *Esch.* Tableau synoptique de la langue grecque, Πανελληνισμός, οῦ, ὁ.

Langue de terre, ἰσθμός, οῦ, ὁ.

Langue de boeuf (*anchusa officinalis*, Linn.) βούγλωσσον, ου, τό.

Langue de chien (*cynoglossum officinale*, Linn.) κυνόγλωσσον, ου, τό.

Langue de serpent (*ophioglossum vulgatum*, Linn.) ὀφιόγλωσσον, ου, τό.

Languette (*ligula, æ*) γλωττίς, ίδος, ἡ, *Luc.*

Langueur (*languor, oris*) ἀτονία, ίας, ἡ, *Plut.* μαρασμός, οῦ, ὁ· μαλακία, ίας, ἡ, *Dém.* Dépérir de langueur, μαραίνεσθαι, ομαι, *Arist.*

Languir (*languere, eo; languescere, sco*) μαραίνεσθαι, ομαι, *Arist.* παρακμάζειν, άζω, *Diosc.*

Languissamment (*languide*) ἀσθενῶς, ἀτόνως, *Luc.*

Languissant, e (*languidus, a, um*) ἄῤῥωστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ἄτονος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Discours languissant, ψυχρὸς λόγος, ου.

Lanière (*lorum, i*) ἱμάς, άντος, ὁ, *Xén.*

Lanifère (*lanifer, era, um*) ἐριοφόρος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Laniste (*lanista, æ*, m.) ὁ τῶν μονομαχούντων γυμναστής, οῦ.

Lanterne (*laterna, æ*) δέλετρον, ου, τό· φανός, οῦ, ὁ, *N. Test.* — sourde, κρύφιος φανός. — magique, φαντασιώδης φανός.

Lanugineux, euse (*lanuginosus, a, um*) χνοώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Laomédon, roi de Troie, fils d'Ilus et père de Priam, Λαομέδων, οντος, ὁ. Nous expions les parjures de Troie et de Laomédon :

Laomedonteæ luimus perjuria Trojæ :
Λαομεδοντείας λύομεν ἐπιόρκια Τροίας.

Laper avec avidité (*avide lambere, o*) προθύμως λάπτειν, πτω, ψω, *Plut.*

Lapereau (*tener cuniculus, i*) ἁπαλὸς δασύπους, οδος.

Lapidaire (*gemmarum scalptor, oris*) λιθουργός, οῦ, ὁ,ἡ.

Lapidation (*lapidatio, onis*) λιθοβολία, ας, ἡ, *Diod. Sic.*

Lapider (*lapidare, o*) λιθάζειν, άζω, *Act. des Ap.* XIV, 19.

Lapidifier [Se (*lapidescere, sco*) ἀπολιθοῦσθαι, οῦμαι, *Athén.*

Lapin, ine (*lepus cuniculus*, Cuv.) δασύπους, οδος, ὁ, *Arist.*

Laps de temps (*temporis lapsus* ou *decursus, us*) ὁ τοῦ χρόνου δρόμος· ἡ τοῦ χρόνου παρέλευσις, εως.

Laps, pse. Laps et relaps (*lapsus et relapsus, a*) δὶς ἀποστήσας, ασα.

Laquais (*Ang.* lackey) ἀκόλουθος, ου, ὁ, *Dém.*

Larcin (*furtum, i*) κλοπή, ῆς, ἡ, *Luc.* —, *la chose dérobée*, κλέμμα, ατος, τό, *Plat.* φώριον, ίου, τό, *Luc.*

Lard (*lardum* ou *laridum, i*) τὸ ὕειον λίπος, εος.

Lardon, *brocard* (*dicterium, ii*) σκῶμμα, ατος, τό, *Xén.*

Lares (*lares, ium*, m.) οἱ ἐφέστιοι θεοί, ῶν.

Large (*largus, latus, a, um*) πλατύς, εῖα, ύ, *Xén.* εὐρύς, εῖα, ύ, *Plat.* Devenir large, πλατύνεσθαι, ομαι. Le large, *la largeur*, πλάτος, εος, τό. Prendre le

large, πρὸς τὸ πέλαγος ἀνάγειν, γω. Etre au large, ἀφθόνως ζῆν.

Largement (*largiter, copiose*) ἀφθόνως, δαψιλῶς, *Hérod*. Boire largement, ἀμυστὶ πίνειν, νω*, *Anacr*.

Largesse (*largitio, onis*) δῶρον, ου, τό· δόσις, εως, ἡ, *Plat*. L'action de se laisser corrompre par des largesses, δωροδοχία, ας, ἡ· δωροδόκημα, ατος, τό, *Dém*. Qui ne se laisse pas corrompre par des largesses, ἀδωροδόκητος, ου, ὁ,ἡ.

Largeur (*latitudo, inis*) τὸ πλάτος, εος, *Arist*. τὸ εὖρος, εος, *Plut*. εὐρύτης, πλατύτης, ητος, ἡ, *Xén*.

Largo, *terme de Musiq*. — *Voyez* **Presto**.

Larigot. Boire à tire-larigot, *c'est-à-dire* à tire-gosier (*de* λάρυγξ, λάρυγγος, gosier) ἀμυστίζειν, ίζω· ἀμυστὶ πίνειν, νω*.

Larme (*lacryma*, *æ*) δάκρυ, υος, τό, *Thuc*. δάκρυον, ου, τό, *Xén*. δάκρυμα, ατος, τό. Verser des larmes, δάκρυα ἀφιέναι, ἵημι*, *Dém*. — des larmes de joie, δακρύειν χαρᾷ, *Xén*. Essuyer les larmes de quelqu'un, δάκρυα ἐξαλείφειν, φω, ψω, *N. Test*. Ne passer aucun jour sans verser des larmes, μηδεμίαν ἡμέραν ἀδακρυτὶ διάγειν, γω, ξω, *Isocr*.

Larme, *suc qui coule de plusieurs arbres* (*gutta, stilla*, *æ*) σταλαγμός, οῦ, ὁ· σταγών, όνος, ἡ, *Athén*.

Larme-de-Job (*coïx lacryma Jobi*, Linn.) χόϊξ, ϊκος, ὁ, *Théophr. Hist. des Plant*. I, 16.

Larmoyant, **e** (*lacrymabundus, a, um*) δακρύῤῥοος, όου, ὁ,ἡ· πολύδακρυς, υος, ὁ,ἡ, *Hom*.

Larmoyer (*lacrymari, or*) δακρυῤῥοεῖν, ῶ· δακρύειν, ω, *Dém*.

Larron, **onnesse** (*fur, furis*, c.) φώρ, ωρός, ὁ, *Plat*. κλέπτης, ου, ὁ, *Plut*. κλέπτρια, ας, ἡ, *Grég. Naz*. — *Voyez dans Hérodote* (*Euterp*. § 121) *l'histoire du* larron adroit et audacieux, *dans laquelle le savant* Guérin du Rocher *n'a cru voir que le chap*. XLIX *de la Genèse, renfermant les* bénédictions prophétiques de Jacob à ses douze fils. *Il commence ainsi son explication :* **Ruben**, *nom propre, coupé en deux, aura été lu* **ru ben**, vois cette pierre, etc., etc., etc. *C'est effectivement par là que, dans Hérodote, l'Architecte de Rhampsinit entre en matière, en disant à ses fils :* vous voyez cette pierre, etc.

Laryngotomie (*gutturis incisio*) λαρυγγοτομία, ας, ἡ, *Méd*.

Larynx (*caput asperæ arteriæ*) λάρυγξ, υγγος, ὁ.

Las! — *Voyez* **Hélas!**

Las, **lasse** (*lassus, fessus, a, um*) κεκμηκώς, υῖα, ός· ἀπειρηκώς, υῖα, ός, *Plat*.

Lascif, **ive** (*lascivus, a, um*) ἀσελγής, έος, ὁ,ἡ, *Luc*. ἀκόλαστος, ου, ὁ,ἡ, *Arist*.

Lascivement (*lascive*) ἀσελγῶς, ἀσελγέως, ἀκολάστως.

Lasciveté (*lascivitas, atis*) ἀσέλγεια, ας, ἡ· ἀκολασία, ας, ἡ, *Arist*.

Laser (*laserpitium gallicum*, Linn.) σίλφιον, ου, τό, *Diosc*.

Lassant, **e** (*onerosus, a, um*) φορτικός, ή, όν, *Arist*.

Lasser (*lassare, fatigare, o*) κοποῦν, ῶ· ἀποτρύειν, ω, *Plut*. Se lasser (*lassescere, sco*) ἀποκάμνειν, ω, *Hérod*. ἀποτρύεσθαι, ομαι, *Plut*. Il ne se lasse pas d'écrire, γράφων οὐ διαλείπει.

Lassitude (*lassitudo*) κόπος, ου, ὁ, *N. Test*.

Latanier (*chamærops humilis*, Linn.) χαμαίρωψ, ωπος, ἡ, *Plin*.

Latent, **e** (*latens, entis*) λανθάνων, ουσα, ον, *Dém*.

Latéral, **e** (*lateralis, e*) παράπλευρος, ου, ὁ,ἡ.

Latéralement (*a latere*) πλαγίως.

Laticlave (*laticlavium, ii*) τὸ πλατύσημον, ου, *Hérod*.

Latin, **ine** (*latinus, a, um*) ῥωμαϊκός, ή, όν, *Plut*. Parler latin (*latine loqui, or*) ῥωμαϊστὶ λέγειν, *Plut*.

> Ὃς μὴ Ῥωμαϊκοῖς Ἑλληνικὰ γράμματα ζεύξῃ,
> Οὐ δύναται ξυνετοῦ τοὔνομα ἀνδρὸς ἔχειν.
>
> *Qui non Græca simul junxit documenta Latinis,*
> *Non poterit docti nomen habere viri.*

Latiniser, Ῥωμαΐζειν, ίζω.

Latinisme, Ῥωμαϊσμός, οῦ, ὁ.

Latiniste, Ῥωμαϊστής, οῦ, ὁ.

Latinité (*latinitas, atis*) Ῥωμαϊκὴ διά-

λεκτος, ου· Ῥωμαϊκὸς λόγος, ου, *Plut.*

LATITUDE (*latitudo, inis*) τὸ πλάτος, εος, *Arist.* τὸ εὖρος, εος, *Plut.*

LATOMIE (*lapidicina, æ*) λατομία, ας, ἡ· λατομεῖον, ου, τό. RR. λᾶας *ou* λᾶς, pierre, *et* τέτομα, *parf. de* τέμνειν, couper, tailler.

LATONE, mère d'Apollon et de Diane, Λητώ, όος-οῦς, ἡ.

LATRIE. Culte de latrie, *culte que l'on rend à Dieu seul,* λατρεία, ας, ἡ.

LATRINES (*latrina, æ; oletum, i*) κοπρών, ῶνος, ὁ· ἀφεδρών, ῶνος, ὁ, *N. Test.*

LATTE (*asserculus, i*) σανίδιον, ίου, τό, *Esch.*

LAURÉAT (*laureatus, a*) δαφνηφόρος, ου, ὁ, ἡ.

LAURÉOLE. *La* lauréole mâle *ou* garou, *est toujours verte* (*Daphne laureola,* Linn.) *La* lauréole femelle *ou* bois-gentil, *perd ses feuilles* (*Daphne mezereum,* Linn.) *Dioscoride en fait mention au livre* IV, *chap.* 173, *sous le nom de* θυμελαία, ας, ἡ, *c'est-à-dire* olivier-thym.

LAURIER (*laurus nobilis,* Linn.) δάφνη, ης, ἡ, *Arist.* — rose (*nerium oleander,* Linn.) νήριον, ου, τό· ῥοδοδάφνη, ης, ἡ. — Alexandrin, ζάλεια, ας, ἡ, *Diosc.*

LAVAGE (*lotio, onis*) πλύσις, εως, ἡ, *Eust.*

LAVANDE (*lavandula spica,* Linn.) νάρδος, ου, ἡ.

LAVANDIÈRE (*quæ lintea purgat*) πλύντρια, ας, ἡ, *Poll.*

LAVASSE (*rapidus imber, bris*) ῥαγδαῖος ὄμβρος, ου.

LAVE-MAIN (*malluvium, ii*) χειρόνιπτρον, ου, τό, *Aristoph.*

LAVEMENT (*lavatio, onis*) λοῦσις, εως, ἡ. — *clystère,* κλυστήρ, ῆρος, ὁ.

LAVER (*lavare, o, lavi*) λούειν, ω, *Luc.* — ses pieds, ses mains, τοὺς πόδας, τὰς χεῖρας νίπτειν, πτω, ψω. — du linge, πλύνειν, ω. Se laver d'un crime (*crimen diluere, o*) περὶ τοῦ ἐγκλήματος ἀπολογεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

LAVEUR, EUSE (*qui, quæ lavat*) πλυντήρ, ῆρος, ὁ· πλύντρια, ας, ἡ, *Poll.*

LAVOIR (*lavacrum, i*) πλύσιμον, ου, τό· λουτρόν, οῦ, τό, *N. Test.*

LAVURE (*lotura, æ*) ἀπόπλυμα, ατος, τό.

LAXATIF, IVE (*alvum resolvens*) χαλαστικός, ή, όν. Avoir une vertu laxative, τὴν κοιλίαν λύειν, ω, σω, ou χαλᾷν, ῶ, άσω.

LAYETTE (*capsa, capsula, æ*) κάψα, ης, ἡ, *Suid.* καψάκιον, ίου, τό, *Hésych.*

LE, LA, LES (*les Latins n'ont point cet article*) ὁ, ἡ, τό. *Voyez le* Panhellénisme. — Je le vois, je la vois, je les vois, αὐτόν, αὐτήν, αὐτὸ ὁράω· αὐτούς, αὐτάς, αὐτὰ βλέπω.

LÉ d'une toile, d'une étoffe (*panni latitudo*) τὸ τοῦ ῥάκους πλάτος, εος.

LÉCHER (*lingere, go*) λείχειν, χω, ξω· περιλειχμᾷν, ῶ, *Luc.*

LEÇON (*memoriter ediscendum*) τὸ μαθητέον, ου. — (*documentum, i*) διδασκαλία, ας, ἡ· μάθημα, ατος, τό. Les diverses leçons des anciens auteurs (*variæ lectiones*) αἱ ποικίλαι ῥήσεις, εων.

LECTEUR, TRICE (*lector, oris*) ἀναγνώστης, ου, ὁ, *Plut.*

LECTURE (*lectio, onis*) ἀνάγνωσις, εως, ἡ, *Plut.* Qui aime la lecture, φιλαναγνώστης, ου, ὁ.

LÉCYTHE (*ampulla, æ*) λήκυθος, ου, ἡ, *Plut.*

LÉDUM, *arbrisseau résineux,* λῆδον, ου, τό. *La gomme qui en découle se nomme* ladanum.

LÉGAL, E (*legalis, e*) νομικός, ή, όν, *Xén.*

LÉGALEMENT (*pro legibus*) νομικῶς.

LÉGALISATION (*testimonium auctoritate publica firmatum*) ἡ νομικὴ βεβαίωσις, εως.

LÉGALISER (*publica auctoritate firmare*) νομικῶς ἐπικυροῦν, ῶ, ώσω.

LÉGAT du pape (*pontificis legatus*) ὁ τοῦ ἀρχιερέως πρέσβυς, εως.

LÉGATAIRE universel, κληρονόμος ὁλόκληρος, ου.

LÉGATION (*legatio, onis*) πρεσβεία, ας, ἡ, *Dém.*

LÉGENDE d'une médaille (*numismatis inscriptio, onis*) ἡ τοῦ νομίσματος ἐπιγραφή, ῆς.

LÉGER, ÈRE (*levis, e*) κοῦφος, η, ον, *Plat.* ἐλαφρός, ά, όν, *Plut.* Achille aux pieds légers, πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς, *Hom.* Troupes légères, οἱ ψιλοί, ῶν, *Xén.*

LÉGÈREMENT, à la légère (*leviter*) κούφως, ἐλαφρῶς, *Eur.* — (*temere*) εὐήθως, *Dém.* προπετῶς, *Isocr.*

Légèreté (*levitas, atis*) κουφότης, ητος, ἡ, *Théophr.* ἐλαφρότης, ητος, ἡ.

Légion (*legio, onis*) τάγμα, ατος, τό, *Plut.*

Légionnaire (*legionarius, ii*) ταγματικός, οῦ, ὁ.

Législateur, trice (*legislator, oris*) νομοθέτης, ου, ὁ, *Arist.* θεσμοθέτης, ου, ὁ, *Esch.*

Législatif, ive, νομοθετικός, ἡ, όν.

Législation (*legislatio, onis*) νομοθέτημα, ατος, τό, *Plut.*

Légiste (*legum peritus, i*) νομικός, οῦ, ὁ.

Légitime (*legitimus, a, um*) νόμιμος, ἔννομος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.* Enfants légitimes, γνήσιοι παῖδες, ων.

Légitime (*hæreditatis legitima portio*) τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας, *Luc*, XV, 12.

Légitimement (*legitime*) νομίμως, ἐννόμως, *Dém.*

Légitimité (*legitimus status, us*) νομίμη στάσις, εως.

Legs (*legatum, i*) τὸ καταλειπόμενον, ου, *Dém.*

Léguer par testament (*testamento legare, o*) διατίθεσθαι, εμαι, *N. Test.* Celui ou celle qui lègue, ὁ διαθέμενος, ἡ διαθεμένη.

Légume (*legumen, inis*) ὄσπριον, ίου, τό, *Gal.* Des légumes (*olera, um*) λάχανα, ων, τά, *Théophr.*

Légumineux, euse (*oleraceus, a, um*) λαχανώδης, εος, ὁ, ἡ, *Diosc.* λαχανηρός, ά, όν, *Théophr.*

Léman (*lacus Lemanus*) ἡ Λέμανος λίμνη, *César.*

Lemme, *terme de Mathém.*, λῆμμα, ατος, τό, *Plut.*

Lemnos, île de l'Archipel, Λῆμνος, ου, ἡ.

Lémures (*lemures, um*, m.) μορμῶνες, ων, οἱ, *Xén.*

Lendemain [Le (*postridie*) τῇ ὑστεραίᾳ, *Plat.*

Lénitif (*lenimentum, i*) ἠπίαμα, ατος, τό.

Lent, e (*lentus, a, um*) βραδύς, εῖα, ύ, *Plat.* ὀκνηρός, ά, όν, *Xén.* Digestion lente, βραδυπεψία, ας, ἡ. Qui a l'esprit lent à concevoir, δυσμαθής, έος, ὁ, ἡ, *Plat.*

Lente (*lens, lendis*, f.) κόνις, ιδος, ἡ, *Arist.*

Lentement (*lente, tarde*) βραδέως, ὀκνηρῶς, *Dém.*

Lenteur (*lentitudo, inis*) βραδύτης, ητος, ἡ, *Grég. Naz.*

Lenticulaire (*lenticularis, e*) φακοειδής, έος, ὁ, ἡ.

Lentille (*lens, lentis*, f.) φακή, ou φακῆ, ῆς, ἡ, *Plut.* — (*lentigo, inis*) φακός, οῦ, ὁ, *Diosc.*

Lentisque (*pistacia lentiscus*, Linnée) σχῖνος, ου, ἡ, *Diosc.* Huile de lentisque, σχινέλαιον, ου, τό.

Léonidas, général lacédémonien, Λεωνίδας, ίδα, ὁ.

Léonin, ine. Société léonine (*leonina societas*) λεοντεία συμμαχία, ίας. — *On appelle* vers léonins *ces vers latins rimés, tels que ceux que les savants s'exerçaient à composer à la cour du pape* Léon X. *Les maximes de l'Ecole de Salerne sont écrites en vers léonins :*

> Caseus hic nequam, qui concoquit omnia se quam;
> Caseus ille bonus, quem dat avara manus.

Léontopétalon (*plante*) λεοντοπέταλον, ου, τό.

Léopard (*felis leopardus*, Cuv.) πάρδος, ου, ὁ· πάρδαλις, εως, ἡ, *Arist.*

Lèpre (*lepra, æ*) λέπρα, ας, ἡ, *N. Test.* ἐλεφαντίασις, εως, ἡ, *Diosc.*

Lépreux, euse (*leprosus, a, um*) λεπρώδης, εος, ὁ, ἡ· λεπρός, ά, όν, *N. Test.*

Lequel, laquelle (*qui, quæ, quod*) ὅς, ἥ, ὅ. Lequel des deux? (*uter, utra, utrum?*) πότερος, α, ον; *Xén.*

Les. — *Voyez* **Le, la.**

Lesbos, île de l'Archipel, Λέσβος, ου, ἡ. Vivre en Lesbien, λεσβίζειν ou λεσβιάζειν, άζω.

Lèse. — Crime de lèse-majesté (*læsæ majestatis crimen*) τὸ καθοσιώσεως ἔγκλημα, ατος.

Léser (*lædere, do, si*) βλάπτειν, πτω, ψω, *Plat.*

Lésine (*sordida avaritia, æ*) μικρολογία, ας, ἡ. *Les comiques donnent à un homme naturellement enclin à la lésine l'épithète*

de κυμινοπριστοχαρδαμογλύφος, ου, *qui signifie* partager un grain de cumin, *et* éplucher une feuille de cresson.

Lésiner (*nimis sumptui parcere, co*) μικρολογεῖσθαι, οῦμαι.

Lésion (*læsio, onis*) βλάψις, εως, ἡ, *Plat.*

Lessive (*lixivium, ii*) κονία, ίας, ἡ, *Arist.*

Lest d'un navire (*saburra, æ*) ἕρμα, ατος, τό, *Arist.*

Leste (*expeditus, a, um*) εὔπορος, πρόχειρος, ου, ὁ,ἡ.

Lestement (*expedite*) ἑτοίμως, προχείρως, *Dém.*

Lester un navire (*navem saburrare, o*) τὴν ναῦν ἑρματίζειν, ίζω, *Plut.*

Lestrygons, *peuples anthropophages*, Λαιστρυγόνες, ων, οἱ· — οὐκ ἄνδρεσσιν ἐοικότες, ἀλλὰ γίγασι, *Hom. Odyss.* X, 120.

Léthargie (*veternus, i*) ληθαργία, ας, ἡ, *Diosc.*

Léthargique (*veternosus, a, um*) ληθαργικός, ή, όν.

Léthé, fleuve de l'oubli, Λήθη, ης, ἡ. *

Lettre (*littera, æ*) γράμμα, ατος, τό, *Plut.* — (*epistola, æ*) ἐπιστολή, ῆς, ἡ, *Dém.* La lettre tue, mais l'esprit vivifie, τὸ μὲν γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ, *Paul*, II. *Cor.* III, 6. L'étude des belles-lettres, ἡ φιλολογία, ίας. Un homme de lettres, φιλολόγος, ου.

Lettré, ée (*litteratus, a*) πεπαιδευμένος, μένη.

Leucophlegmatie, *terme de Méd.* λευκοφλεγματίας ὕδρωψ, ωπος.

Leucophlegmatique, λευκοφλεγματώδης, εος, ὁ,ἡ. R. λευκός, blanc, *et* φλέγμα, pituite.

Leuctres, ville de Béotie (*Leuctra, orum*) Λεῦκτρα, ων, τά. Il campa à Leuctres, ἐστρατοπεδεύσατο ἐν Λεύκτροις, *Xén. Hellén.* VI, 4. Λεύκτρα, ας, *serait un barbarisme.* — *Voyez* Cythère.

Leur (*suus, a, um; ou illorum, arum, orum*) σφέτερος, α, ον. Je leur ai dit (*ipsis dixi*) αὐτοῖς ου αὐταῖς εἶπα.

Leurre (*illicium, ii*) θέλγητρον, ου, τό· ἐπαγωγή, ῆς, ἡ, *Plat.*

Leurrer (*inescare, sco*) δελεάζειν, άζω, *Xén.*

Levain (*fermentum, i*) ζύμη, ης, ἡ, *Plut.* Du pain sans levain, ἄζυμος ἄρτος, ου.

Levant (*oriens, entis*) ἀνατολή, ῆς, ἡ, *N. Test.* Du levant au couchant, ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος μέχρι δυομένου, *Esch.*

Levantin, ine (*orientalis, e*) ἀνατολικός, ή, όν.

Levée (*moles, is*) χῶμα, ατος, τό, *Dém.* χοῦς, οῦ, ὁ, *Thuc.* Faire des levées de troupes, ὁπλίτας καταλέγεσθαι, ομαι, *Xén.* Faire une levée de boucliers, φρυάττειν καὶ μελετᾷν κενά, *Ps.* II. 1.

Lever les yeux, les mains, (*oculos, manus erigere, go*) τοὺς ὀφθαλμούς, τὰς χεῖρας ἀνορθοῦν, ῶ, ώσω. — des troupes, ὁπλίτας καταλέγεσθαι, ομαι, *Xén.* — un plan, διαγράφειν, φω, ψω, *Polyb.* Se lever (*surgere, go, surrexi*) ἐξανίστασθαι, αμαι, *Sept.* Le soleil se lève, ὁ ἥλιος ἀνατέλλει, *N. Test.*

Lever. Le lever du soleil (*solis ortus, us*) ἡ τοῦ ἡλίου ἀνατολή, ῆς.

Levier (*vectis, is, m.*) μοχλός, οῦ, ὁ, *Diod. Sic.* μοχλίον, ίου, τό, *Luc.*

Levis. Pont-levis (*arrectarius pons, tis*) εὐκίνητος γέφυρα, ας.

Lévitique, *le troisième des livres de Moïse*, Λευϊτικόν, οῦ, τό.

Levraut (*lepusculus, i*) λαγώδιον, ίου, τό.

Lèvre (*labium, labrum, labellum, i*) χεῖλος, ους, τό, *Xén.* Qui a de grosses, de petites lèvres, πρόχειλος, λεπτόχειλος, ου, ὁ,ἡ. Goûter du bout des lèvres (*primoribus labris gustare, o*) χείλεσιν ἄκροις γεύσασθαι, *Phil.* Se mordre les lèvres, χελύνην ἐσθίειν, ω, *Aristoph.*

Levrier (*vertagus, i*) λαγοθήρας κύων, κυνός.

Lexicographe (*Lexici auctor, oris*) Λεξικογράφος, ου, ὁ.

Lexique, dictionnaire, *surtout de la langue Grecque* (*dictionarium, vocabularium, ii*) λεξικόν, οῦ, τό.

Lez (*prope*) πλησίον, ἐγγύς.

Lézard (*lacertus, ta*) σαῦρος, σαῦρα, *Théocr.* — tacheté (*stellio, onis*) ἀσκάλαβος, ου, ὁ, *Arist.*

Liais. Pierre de liais, λεῖός τις λίθος, ου.

Liaison (*connexio, onis*) συναφή, συμπλ

χή, ῆς, ἡ, *Plat.* — (*amica conjunctio*) εὔνοια, ας, ἡ· ἕνωσις, εως, ἡ.

Liant, e. Caractère liant, ἐπιεικὴς φύσις, εως.

Liasse de papiers (*chartarum fasciculus, i*) χαρτῶν σύνδεσμος, ου, ὁ, *Hérod.*

Liban. Le mont —, Λίβανος, ου, ὁ.

Libanotis, *plante à odeur d'encens*, λιβανωτίς, ίδος, ἡ.

Libation (*libatio, onis*) σπονδή, ῆς, ἡ, *Xén.*

Libelle (*famosus libellus, i*) ὑβριστικὸν βιβλαρίδιον, ίου, τό.

Libéral, e (*liberalis, e*) ἐλευθέριος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* — (*munificus, a, um*) φιλόδωρος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Les arts libéraux (*ingenuæ artes, ium*) ἐλευθέριοι τέχναι, ῶν.

Libéralement (*liberaliter*) ἐλευθερίως, *Xén.* — (*munifice*) δαψιλῶς, *Bas.*

Libéralité (*liberalitas, atis*) ἐλευθεριότης, ητος, ἡ, *Arist.* — (*munificentia, æ*) δαψίλεια, ας, ἡ· πολυδωρία, ας, ἡ, *Xén.*

Libérateur, trice (*liberator, oris*) ἐλευθερωτής, οῦ, ὁ, *Luc.*

Libérer [Se de ses dettes (*ære alieno se liberare*) τὰ χρέα ἀποδιδόναι, δίδωμι*, *Aristoph.*

Liberté (*libertas, atis*) ἐλευθερία, ίας, ἡ, *Dém.* Chérir la liberté, ἐλευθερίαν ἀγαπᾶν, ῶ, *Isocr.* Mettre quelqu'un en liberté, τινὰ εἰς ἐλευθερίαν ἐξαιρεῖσθαι, οῦμαι, *le même.*

Libertin, ine (*libidinosus, a, um*) ἀκόλαστος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Libertinage (*immodica licentia, æ*) ἀκολασία, ας, ἡ, *Arist.*

Libertiner (*lascivire, io*) ἀσελγαίνειν, ω, *Dém.*

Libraire (*librarius, ii*) βιβλιοπώλης, ου, ὁ.

Librairie (*librorum commercium, ii*) βιβλιοπώλιον, ίου, τό.

Libration (*libratio, onis*) ταλάντωσις, εως, ἡ.

Libre (*liber, era, erum*) ἐλεύθερος, α, ον, *Dém.* — (*sui juris*) αὐτεξούσιος, αὐτόνομος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Propos trop libres, αἰσχρορρημοσύνη, ης, ἡ, *Dém.*

Librement (*libere*) ἐλευθέρως, *Isocr.* Parler librement, παρρησιάζεσθαι, ομαι, *Act. des Ap.* XIX, 8.

Libye (*Libya, æ*) Λιβύη, ης, ἡ. Vent de Lybie (*Africus, i*) Λίψ, ιβός, ὁ.

Lice (*stadium, ii*) στάδιον, ίου, τό, *Hér.* — *où l'on court à cheval*, ἱππόδρομος, ου, ὁ. Entrer en lice, σταδιοδρομεῖν, ῶ, *Dém.*

Lice (*licium, ii*) ὕφασμα, ατος, τό· μίτος, ου, ὁ, *Synés.* — *Dans les tapisseries, on distingue la* haute lice *de la* basse lice.

Lice (*canis venatica*) θηρευτικὴ κύων, κυνός, *Xén.*

Licence (*licentia, æ*) ἄδεια, ας, ἡ· ἐξουσία, ας, ἡ, *Dém.* — (*immodica libertas*) ἄνεσις, εως, ἡ, *Plat.*

Licencier une légion (*missam facere legionem*) τὸ τάγμα προϊέναι, -ίημι*, *Plut.*

Licencieusement (*licentius*) ἐξουσιαστικώτερον.

Licencieux, euse (*licentiosus, a, um*, Tac.) ἐξουσιαστικός, ή, όν· ἀκόλαστος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.* Mener une vie licencieuse, ἀσώτως ζῆν, ζάω, ῶ, ζήσομαι, *Luc.* XV, 13.

Lichen, *plante parasite*, λειχήν, ῆνος, ὁ, *Diosc.*

Licitation (*licitatio, onis*) ὑπερθεματισμός, οῦ, ὁ. — *Voyez* Enchère.

Licite (*licitus, a, um*) θεμιτός, ή, όν, *Plat.*

Licitement (*legitime*) θεμιτῶς.

Liciter (*licitari, or*) ὑπερθεματίζειν, ίζω, ίσω.

Licol ou Licou (*capistrum, i*) κημός, οῦ, ὁ, *Xén.* φιμός, οῦ, ὁ, *Luc.*

Licorne (*unicornis, is, m.*) μονόκερως, ωτος, ὁ, *Arist.*

Licteur (*lictor, oris*) ῥαβδοῦχος, ου, ὁ, *Isocr.*

Lie de vin (*fæx, fæcis, f.*) τρύξ, υγός, ἡ, *Plut.* — de l'huile, ἀμοργή, ῆς, ἡ, *Diosc.* — du peuple, συρφετός, οῦ, ὁ· σύρφαξ, αχος, ὁ,ἡ· *Aristoph.* Boire jusqu'à la lie, μέχρι τρυγὸς ἐκροφεῖν, ῶ, *Synés.*

Lie, *gai, joyeux.* Faire chère lie, εὐωχεῖσθαι, οῦμαι, *Xén.* εὐφρανθῆναι καὶ χαρῆναι, *Luc*, XV, 30.

Liége (*quercus suber*, Linn.) φελλόδρυς, υος, ἡ. Son écorce (*suber, eris, n.*) φελλός, οῦ, ὁ, *Luc.* De liége (*subereus* ou

suberinus) φέλλινος, η, ον, *le même.*

Lien (*vinculum, i*) δεσμός, οῦ, ὁ, *Plut.* — *On dit au pluriel* οἱ δεσμοί *et* τὰ δεσμά. Un cheval qui a rompu ses liens, ἵππος δεσμὸν ἀποῤῥήξας, *Hom. Il.* 570.

Lienterie (*intestinorum lævitas*) λειεντερία, ας, ἡ, *Méd.*

Lier (*ligare, o*) δέειν, ἀναδέειν, έω, τὶ πρός τι, *Thuc.* Se lier d'amitié avec quelqu'un (*amicitia sese cum aliquo conjungere*) φιλικῶς τινι συναναστρέφεσθαι, ομαι, *Plut.*

Lierre (*hedera helix*, Linn.) κισσός, κιττός, οῦ, ὁ, *Théophr.*

Lierre terrestre (*glechoma hederacea*, Linn.) χαμαίκισσος, ου, ὁ.

Liesse, *gaîté, joie* (*lætitia, æ*) φαιδρότης, ητος, ἡ.

Lieu (*locus, i*) τόπος, ου, ὁ, *Dém.* — de franchise, ἄσυλον, ου, τό. En premier lieu, πρῶτον μέν, *Dém.* Elire une personne au lieu d'une autre, ἀντί τινος ἄλλον αἱρεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Lieue (*leuca, æ*). *Ce mot dérive de* λευκός, ή, όν (*albus, a, um*), *parce que les distances itinéraires se marquaient autrefois, comme elles se marquent encore aujourd'hui, avec des bornes de pierre, dont la* blancheur *frappe de loin l'œil des voyageurs. Comme le mot* lieue *était très-vague, on énonce maintenant avec plus de précision les grandes distances en* myriamètres, *et les petites en* kilomètres. ☞ *Toulouse est à* 72 *myriamètres de la Capitale; Versailles est à* 20 *kilomètres de Paris.* — *Voyez* Kilomètre, et Mètre.

Lieutenant (*locum* alicujus *tenens*) τοποτηρητής, οῦ, ὁ. Lieutenant du roi (*regius præfectus, i*) βασιλικὸς ἔπαρχος, ου.

Lieux d'aisances. — *Voyez* Latrines.

Lièvre (*lepus timidus*, Cuv.) λαγώς, ώ, ὁ, *Dém.* λαγωός, οῦ, ὁ, *Luc.*

Ligament (*ligamen, inis*) δεσμός, οῦ, ὁ, *Dém.*

Ligature (*ligatura, æ*) ἅμμα, ατος, τό.

Lignage. — *Voyez* Lignée.

Lignager. Retrait lignager, *terme de palais,* ἀγχιστεία, ας, ἡ. User de ce droit, ἀγχιστεύειν, ω, σω, *Sept. Ruth,* IV, 6.

Ligne (*linea, æ*) γραμμή, ῆς, ἡ, *Arist.* — perpendiculaire, κάθετος γραμμή. — droite, εὐθεῖα γραμμή, *Eucl.* — d'écriture (*versus, us*), στίχος, ου, ὁ. — équinoxiale (*æquator, oris*) ἰσημερινὸς κύκλος, ου, *Théophr.* Lignes de circonvallation (*fossæ, arum*) τάφροι, ων, αἱ, *Dém.* Ligne, *cordeau* (*amussis, is*, f.) στάθμη, ης, ἡ, *Plut.* Des vaisseaux de ligne; — *quoique les Anciens n'eussent point de navires correspondants à nos vaisseaux de ligne, je crois pouvoir emprunter à Homère une expression qu'il emploie plusieurs fois* (*notamm. Il.* I, 306.) νῆας ἐΐσας, *c'est-à-dire* æquis ordinibus dispositas, *ou* disponi aptas in eadem linea. — Ligne de pêcheur (*linea piscatoria*) ὁρμιά, ᾶς, ἡ, *Plut.* Ligne ascendante et descendante, οἱ πρόγονοι καὶ ἀπόγονοι, ων, *Généal.*

Lignée (*stirps, stirpis*, f.) γενεά, ᾶς, ἡ· γένος, εος, τό, *Dém.*

Ligneux, euse (*lignosus, a, um*) ξυλώδης, εος, ὁ, ἡ, *Théophr.*

Lignifier [Se (*in lignum abire, eo*) ξυλοῦσθαι, οῦμαι.

Ligue (*fœdus, eris*) συνθήκη, ης, ἡ, *Isocr.* — (*factio, onis*) στάσις, εως, ἡ· στασιασμός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Liguer [Se (*societatem coire, eo*) συνθήκην ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.* στασιάζειν, άζω, *Plut.*

Ligueur, euse (*factiosus, a*) στασιώδης, εος, ὁ, ἡ, *Xén.*

Lilas, *syringa vulgaris,* Linn.

Liliacées (*liliacei flores*) τὰ κρινώδη ou κρινοειδῆ ἄνθη.

Limace. — *Voyez* Limaçon.

Limaçon (*limax, acis*, f.) κοχλίας, ίου, ὁ, *Diosc.*

Limaille (*ramentum, i*) περίψημα, ατος, τό.

Limande (*marinus passer, eris*) ψῆττα, ης, ἡ.

Limbe du soleil (*limbus, i*) ἡ τοῦ ἡλίου περιφέρεια, ας.

Lime (*lima, æ*) ῥίνη, ης, ἡ, *Xén.*

Limer (*limare, o*) ῥινεῖν, ῶ, ήσω, *Diosc.* — (*expolire, io, ivi*) καταχοσμεῖν, ῶ, ήσω.

Limier (*indagator canis, is*) ἰχνευτὴς κύων, κυνός.

Liminaire. — *Voyez* Préliminaire.

Limitation (*limitatio, onis*) ὁρισμός οῦ, ὁ, *Arist.*

Limite (*limes, itis*, m.) ὅρος, ου, ὁ, *Dém.* Les limites d'un empire (*imperii fines, tum*) οἱ τῆς ἀρχῆς ὅροι, ων, *Hérod.*

Limiter (*limitibus circumscribere, bo, psi*) περιορίζειν, ίζω, *Arist.*

Limitrophe (*limitaneus, a, um*) μεθόριος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Etre limitrophe *ou* contigu à.... μεθορίζειν, ίζω, τινί.

Limodore (*limodorum tuberosum*, Linn.) λειμόδωρον, ου, τό, *Théophr., de Causis Plant.* V, 22.

Limon (*limus, i*) πηλός, οῦ, ὁ· ἰλύς, ύος, ἡ, *Hérod.* — (*citrus limon*, Linn.) κίτριον μῆλον, ου. — (*temo, onis*) ῥυμός, οῦ, ὁ, *Hom. Il.* V, 726.

Limonade, κιτρία πόσις, εως.

Limoneux, euse (*limosus, a, um*) ἰλυώδης, εος, ὁ,ἡ, *Gal.*

Limpide (*limpidus, a, um*) καθαρός, ά, όν· διαφανής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Limpidité (*limpitudo, inis*) διαφάνεια, ας, ἡ, *Eust.*

Limure (*limatura, æ*) ῥίνημα, ατος, *Hérod.* ῥίνισμα, ατος, τό, *Diosc.*

Lin (*linum usitatissimum*, Linn.) τὸ λίνον, ου, *Théophr.* Lin cru, ὠμόλινον, ου, τό, *Hipp.* Lin très-fin, βύσσος, ου, ἡ. Une tunique de lin, λινοῦς χιτών, ῶνος, *Philostr.*

Linaire (*antirrhinum linaria*, Linn.) ἀντίῤῥινον, ου, τό.

Linceul (*linteum, linteolum, i*) σινδών, όνος, ἡ, *Hér.*

Linéaire (*linearis, e*) γραμμικός, ή, όν· γραμμώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Linéament, *trait du visage* (*lineamentum, i*) ὁ τοῦ προςώπου χαρακτήρ, ῆρος. R. χαράσσειν, graver.

Linge (*linteum, i*) ὀθόνη, ης, ἡ. Petit linge (*linteolum, i*) ὀθόνιον, ίου, τό, *Théophr.* λῖς, λιτός, ὁ, *ou peut-être* λῖτον, ου, τό· — κατὰ λῖτα πετάσσας, *Hom, Il.* VIII, 441.

Linger, ère (*lintearius, a*) ὀθονοποιός, οῦ, ὁ,ἡ· ὀθονοπώλης, ου, ὁ.

Lingerie (*lintearia officina, æ*) ὀθονοθήκη, ης, ἡ.

Lingot d'or *ou* d'argent (*aurea* ou *argentea massa, æ*) χρυσοῦν ou ἀργυροῦν τάλαντον, ου.

Lingual, e. *On appelle* linguales *les consonnes dont l'articulation dépend des divers mouvements de la* langue. — *Voyez* Labial, e.

Linon (*tenue linteum, i*) λεπτὸν λίνον, ου, τό.

Linteau d'uné porte (*superliminare, is*) ὑπέρθυρον, ου, τό, *Plut.*

Linus, Λίνος, ου, ὁ. — Linus, Orphée *et* Musée, *trois poëtes antérieurs à Homère, florissaient vers le* 13e *siècle avant notre ère.*

Lion (*felis leo*, Cuv.) λέων, οντος, ὁ, *Arist.* Une peau de lion (*leonina pellis, is*) λεοντῆ δορά, ᾶς.

Lionceau (*leonis catulus, i*) λεοντιδεύς, έως, ὁ· *plur.* λεοντιδεῖς.

Lionne (*lea, leæna, æ*) λέαινα, ης, ἡ, *Arist.*

Lipogrammatique (*quibusdam litteris carens*) λειπογραμματικός, ή, όν.

Lipome (*adiposus tumor*) λίπωμα, ατος, τό· λιπώδης ὄγκος, ου.

Lipothymie (*animi deliquium, ii*) λειποθυμία, ας, ἡ, *Hérod.*

Lippe. — *Voyez* Lippu.

Lippée. Un chercheur de franches lippées, *un écornifleur* (*cœnipeta, æ*, m.) παράσιτος, ου, ὁ, *Athén.*

Lippitude (*lippitudo, inis*) λήμη, ης, ἡ, *Hésych.* λημία, ας, ἡ, *Hipp.*

Lippu, ue (*labiosus, a*) πρόχειλος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.* Un lippu, *subst.* (*labeo, onis*) χείλων, ωνος, ὁ.

Liquéfaction (*liquefactio*) τῆξις, εως, ἡ· τηκεδών, όνος, ἡ, *Diod. Sic.*

Liquéfier (*liquefacere, cio, feci*) τήκειν, ἀνατήκειν, κω, ξω, *Plut.* Se liquéfier (*liquescere, sco*) ἀνατήκεσθαι, ομαι, *le même.*

Liqueur (*liquor, oris*). — *Ce mot est pris du grec* ἰχώρ, ῶρος, *c'est-à-dire de cette* liqueur *d'ambrosie qui, selon Homère* (*Il.* V, 340), *coulait dans les veines des Immortels* : τὸ ὑγρόν, οῦ· ὑγρότης, ητος, ἡ, *Plut.* Un vin de liqueur (*dulcius vinum*) γλυκίων οἶνος, ου.

Liquide (*liquidus, a, um*) ὑγρός, ά, όν, *Diosc.* — *Sur les consonnes appelées* liquides, *voyez* (*pages* 349 *et* 466) *la dernière édition du Schrevelius.*

Liquider une affaire, un compte, *etc.* (*negotium explicare* ou *expedire, io*) τὸ πρᾶγμα, τὰς εὐθύνας διασαφηνίζειν, ίζω, *Polyb.*

Liquidité (*liquiditas, atis*) ὑγρότης, ητος, ἡ, *Plut.*

Liquoreux, **euse**, *en parlant du vin*, γλυκύς, γλυκίων οἶνος.

Lire (*legere, go, gi*) ἀναγινώσκειν, γίνωσκω*, *Dém.* J'ai lu Homère, et je le relirai, τὸν Ὅμηρον ἀνέγνωκα, καὶ αὖθις ἀναγνώσομαι. Lire *ou* réciter des vers (*carmina recitare, o*) τὰ ποιημάτια ἀναλέγειν, εσθαι, *Luc.* Lire dans l'avenir (*ventura videre, eo*) τὰ μέλλοντα προορᾷν, ῶ, *Dém.*

Lis (*lilium candidum,* Linn.) λείριον, ίου, τό, *Diosc.* III, 116. κρίνον, ου, τό, *N. Test.* σοῦσον, ου, τό, *mot pris du phénicien.* Fleurs de lis, λειριόεντα ἄνθη, ῶν.

Lisbonne (*Olyssipo, onis,* Pline) ἡ τοῦ Ὀδυσσέως πόλις.

Liseron, petit *ou* grand (*convolvulus arvensis* ou *sepium*, Linn.) συνελισσόμενόν τι ἄνθος, εος.

Liseur, **euse** (*lector, oris*) ἀναγνώστης, ου, ὁ, *Plut.*

Lisible (*lectu facilis, e*) εὐανάγνωστος, ου, ὁ, ἡ.

Lisiblement (*ita ut facile legi possit*) εὐαναγνώστως.

Lisière (*limbus, i*) κράσπεδον, ου, τό. — (*fascia, æ*) δεσμός, οῦ, ὁ. — (*fines, ium*) κέρατα, ων, τά.

Lisse (*lævis, e*) λισσός, ή, όν· λεῖος, α, ον, *Luc.*

Lisser (*lævigare, o*) λειοῦν, ῶ· λεαίνειν, *Phil.* ἐπιλεαίνειν, ω, *Plut.*

Liste (*index, icis,* m. *series, ei*) κατάλογος, ου, ὁ· τάξις, εως, ἡ, *Dém.*

Lit (*lectus, i; cubile, is*) κλίνη, ης, ἡ, *Isocr.* κοίτη, ης, ἡ (*d'où est venu le vieux mot français* couette) εὐνή, ῆς, ἡ, *Xén.* Etre au lit, κεῖσθαι ἐν τῇ κλίνῃ, *Isocr.* Rester au lit toute une journée, ὅλην ἡμέραν ἐν τῇ κλίνῃ διάγειν, γω, ξω, *Plut.* Faire le lit (*lectum sternere, no*) τὴν κλίνην στρωννύναι, υμι*, *Xén.* Lit nuptial, θάλαμος, ου, ὁ, *Plut.* Lit d'un fleuve (*alveus, i*) χαράδρα, ας, ἡ, *Dém.*

Litanies (*supplicationes*) λιτανεῖαι, ῶν, αἱ.

Liteau (*lupi cubile, is*) φωλεός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Litharge, *écume de l'argent*, λιθάργυρος, ου, ὁ, *Diosc.* R. λίθος, pierre, *et* ἄργυρος, argent.

Lithiasie (*calculi generatio*) λιθίασις, εως, ἡ, *Méd.*

Lithocolle (*lapidum gluten*) λιθοκόλλα, ης, ἡ.

Lithographe, λιθογράφος, ου, ὁ, ἡ. R. λίθος, pierre, *et* γράφειν, écrire.

Lithographie, λιθογραφία, ας, ἡ.

Lithographier, λιθογράφειν, φω, ψω.

Lithographique, λιθογραφικός, ή, όν.

Lithologie (*lapidum descriptio*) λιθολογία, ας, ἡ.

Lithologue (*lapidum descriptor*) λιθολόγος, ου, ὁ, ἡ.

Lithophage (*lapidem comedens*) λιθοφάγος, ου, ὁ, ἡ.

Lithophyte (*lapidea planta*) λιθόφυτον, ου, τό.

Lithotome, λιθοτόμον, ου, τό, *Chir.* R. λίθος, pierre, *et* τέτομα, *parf. de* τέμνειν, couper.

Lithotomie, λιθοτομία, ας, ἡ, *mêmes racines.*

Lithotomiste, λιθοτομιστής, οῦ, ὁ, *mêmes racines.*

Lithotriptique (*calculum frangens*) λιθοτριπτικός, ή, όν, *Méd.*

Litière (*lectica, æ*) φορεῖον, είου, τό, *Plut.* Litière portée par six hommes, ἑξάφορον, ου, τό.

Litière (*stramentum, i*) στρῶμα, ατος, τό, *Xén.*

Litige (*litigium, ii*) ἀμφισβήτησις, εως, ἡ, *Dém.*

Litigieux, **euse** (*litigiosus, a, um*) ἐριστικός, ή, όν, *Isocr.*

Litispendance (*inchoatæ litis prolatio*) ἐνεστηκυῖα δίκη, ης.

Litote (*extenuatio, onis*) λιτότης, ητος, ἡ, *Rhét.*

Litre, λίτρον, ου, τό. *C'est une mesure de capacité, de la contenance d'un décimètre cube, et dont le poids, en eau distillée, est égal à un kilogramme.* — *Voyez* **Mètre.**

Litron. — *Voyez* **Litre.**

Littéraire (*litterarius, a, um*) γραμματικός, ή, όν, *Athén.* Discussion littéraire, ἡ περὶ λόγων ἐξέτασις, εως.

Littéral, e (*litteralis, e*) ὁ κατὰ γράμμα ὤν, οὖσα. Le Grec littéral, ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, *par opposition avec le* Grec moderne *ou* vulgaire, ἡ ἁπλορωμαϊκὴ διάλεκτος.

Littéralement (*ad verbum*) κατὰ τὸ γράμμα.

Littérateur (*litterator, oris*) γραμματιστής, οῦ, ὁ, *Plut.* φιλολόγος, ου.

Littérature (*litteratura, æ*) γραμματεία, ας, ἡ· φιλολογία, ας, ἡ.

Liturgie (*ministerium, ii*) λειτουργία, ας, ἡ.

Liturgique (*ministratorius, a, um*) λειτουργικός, ή, όν.

Livèche (*ligusticum levisticum,* Linn.) σμύρνιον, ίου, τό, *Plin.*

Livide (*lividus, a, um*) πελιδνός, ή, όν, *Thuc.*

Lividité (*livor, oris*) πελιδνότης, ητος, ἡ· πελίωμα, ατος, τό, *Diosc.*

Livraison d'une marchandise (*mercis traditio, onis*) τοῦ ἐμπορεύματος παράδοσις, εως, ἡ, *Thuc.*

Livre (*liber, bri*) βίϐλος, ου, ἡ, *Dém.* βιϐλίον, ίου, τό, *Luc.* Petit livre, βιϐλίδιον, βιϐλάριον, βιϐλαρίδιον, ίου, τό.

Livre, *ou seize onces. Voyez* **Kilogramme.** —, *ou vingt sols. Voyez* **Franc.**

Livrée (*famularis vestis,* Cic.) ὑπηρετικὴ ἐσθής, ῆτος.

Livrer (*aliquid alicui tradere, do*) τινί τι παραδιδόναι, δίδωμι*, *Hér.* Se livrer entièrement à une affaire, ἑαυτὸν διὰ παντός τινι πράγματι διδόναι, *Dém.*

Livret (*libellus, i*) βιϐλίδιον, βιϐλαρίδιον, ίου, τό.

Lobe du foie, du poumon, *etc.* (*lobus, i*) λοϐός, οῦ, ὁ.

Lobule, *dimin. du précéd.*, λόϐιον, ίου, τό.

Local, e (*localis, e*) τοπικός, ή, όν, *Gal.*

Locataire (*inquilinus, a*) ἐντόπιος, ίου, ὁ, ἡ· ἔνοικος, ου, ὁ, ἡ, *Strab.*

Location (*locatio, onis*) μίσθωσις, ἀπομίσθωσις, εως, ἡ, *Dém.*

Loche (*cobitis tænia,* Cuv.) κωϐῖτις, ιδος, ἡ.

Lochies, *terme de Méd.* λοχεῖα, ων, τά. R. λοχός, οῦ, ἡ, *puerpera.*

Locution (*locutio, onis*) φράσις, ἔκφρασις, εως, ἡ.

Lodier (*lodix, icis,* f.) σισύρα, ας, ἡ.

Logarithme, λογαριθμός, οῦ, ὁ. R. λόγος, raison, *et* ἀριθμός, nombre.

Logarithmique, λογαριθμικός, κή, κόν, *mêmes racines.*

Loge (*tugurium, ii; casa, æ*) καλύϐη, ης, ἡ, *Thuc.* στέγη, ης, ἡ, *Strab.* Petite loge (*casula, æ*) καλύϐιον, ίου, τό, *Plut.*

Logeable (*habitabilis, e*) οἰκήσιμος, ου, ὁ, ἡ.

Logement (*habitatio, onis*) οἴκησις, εως, ἡ, *Dém.*

Loger (*habitare, o*) οἰκεῖν, κατοικεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*—quelqu'un (*aliquem hospitio excipere, io*) τινὰ ξενίζειν, ίζω, *Dém.* Logette (*casula, æ*) καλύϐιον, ίου, τό, *Plut.*

Logicien (*logicæ peritus*) λογικός, οῦ.

Logie, *terminaison grecque qui signifie* discours *sur* (λόγος). — *Voyez* **Astrologie**, **Théologie**, *etc.*

Logique (*logica, æ*) λογική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* τέχνη.

Logiquement (*secundum logicam*) λογικῶς.

Logis (*domus, us; habitatio, onis*) οἶκος, ου, ὁ· οἰκία, κατοικία, ας, ἡ. Demeurer au logis (*domi manere, eo*) οἰκουρεῖν, ῶ, ήσω· οἴκοι μένειν, ω, *Dém.* Changer de logis (*migrare, o*) κατοικίζεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Logistes (*rationum exactores*) λογισταί, ῶν, οἱ, *Plut.*

Logistique, *ancien nom de l'algèbre,* λογιστική, ῆς, ἡ.

Logogriphe (*captiosus sermo*) λογόγριφος, ου, ὁ· γριφώδης λόγος. R. γρῖφος ou γρίπος, filet.

Logomachie (*pugna de verbis*) λογομαχία, ας, ἡ.

Loi (*lex, legis*) νόμος, ου, ὁ· θεσμός, οῦ, ὁ, *Dém.* Obéir aux lois, τοῖς νόμοις πείθεσθαι, ομαι. La loi ordonne *ou* défend *telle ou telle chose,* λέγει τοῦτο ὁ νόμος· ἀπαγορεύει τοῦτο ὁ νόμος, *Dém.* — *Le mot* νόμος, *signifiant* loi, *était inconnu à Homère, ainsi que le mot* τύχη, fortune. — *Voyez* **Fortune.** *Or, comme ces deux mots grecs se rencon-*

trent dans les hymnes vulgairement attribuées à Homère (par ex. — χαῖρε, *θεά*, δὸς δ' ἄμμι ΤΥΧΗΝ, εὐδαιμονίην τε), *on a droit d'en conclure que ces hymnes pourraient bien avoir été composés par quelque poëte moins ancien.*

Loin (*longe, procul*) μακράν, πόῤῥω. Loin de l'Océan (*procul Oceano, longe a mari*) πόῤῥω τοῦ Ὠκεανοῦ. De loin (*eminus*) μακρόθεν, πόῤῥωθεν. Bien loin d'être ignoré, il a sur tous les autres une grande supériorité, προέχει, οὐχ ὅσον λανθάνει, *Arist.* Un homme qui a mal au pied, ne peut aller bien loin, ὁ τὸν πόδα νοσῶν, οὐκ ἂν προςβαίη μακράν, *Soph. Philoct.*

Lointain (*longinquitas, atis*) διάστημα, ατος, τό, *Plut.*

Lointain, e (*longinquus, a, um*) μακρός, ά, όν, *Plut.*

Loir (*mus glis*, Cuv.) μυωξός, ἐλειός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Loire (*Liger, eris*, m.) ὁ Λίγερις ποταμός.

Loisible (*licitus, a, um*) θεμιτός, ή, όν, *Plat.*

Loisir (*otium, ii*) σχολή, ῆς, ἡ, *Dém.* Avoir du loisir, σχολάζειν, άζω, *Xén.* N'en avoir pas, ἀσχολεῖσθαι, οῦμαι. Travailler à loisir, κατὰ σχολήν, ἐπὶ σχολῆς τι πράττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Lombes (*lumbi, orum*) ἰξύς, ύος, ἡ, *Gal.* ὀσφύς, ύος, ἡ, *Arist.*

Long, ue (*longus, a, um*) μακρός, ά, όν, *Thuc.* δολιχός, ή, όν. Qui a le cou long, δολιχόδειρος, ου, ὁ,ἡ. Qui a les mains longues, μακρόχειρ, χειρος, ὁ,ἡ, *Plut.* Le long du fleuve, κατὰ τὸν ποταμόν. Se promener en long et en large, κατὰ μῆκός τε καὶ πλάτος περιπατεῖν, ῶ, ήσω. Je sais de longue main, πρὸ πολλοῦ οἶδα. A la longue, προϊόντος τοῦ χρόνου. Il serait trop long d'en faire le détail, μακρόν ἐστι διεξιέναι, ἵημι*, *Plat.*

Longanimité (*longanimitas, atis*) μακροθυμία, ας, ἡ. Doué de —, μακρόθυμος, ου, ὁ,ἡ.

Longe (*lorum, i*) ἱμάς, άντος, ὁ, *Xén.* — de veau (*lumbus vitulinus*) μόσχειος ὀσφύς, ύος, ἡ.

Longévité (*longævitas, atis*) μακροβιότης, ητος, ἡ, *Arist.* Qui en est doué (*longævus, a, um*) μακρόβιος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Longimétrie, *mot hybride.* — *Voyez* Hybride.

Longitude (*longitudo, inis*) μῆκος, εος, τό, *Isocr.* μακρότης, ητος, ἡ, *Plut.*

Longtemps (*diu, longo tempore*) δήν, πολὺν χρόνον. Il n'y a pas longtemps qu'il est arrivé, οὐ πολὺς χρόνος, ἐξ οὗ ἦλθεν, *Isocr.* Depuis longtemps, ἐκ πολλοῦ χρόνου, *Dém.* Longtemps avant la guerre de Troie, πολὺ ἀνωτέρω τῶν Τροϊκῶν.

Longuement (*per longum tempus*) διὰ πολὺν χρόνον.

Longuet, ette (*longiusculus, a, um*) ὑπομήκης, εος, ὁ,ἡ, *Diosc.*

Longueur (*longitudo, inis*) μῆκος, εος, τό, *Isocr.* μακρότης, ητος, ἡ, *Plut.* Traîner la guerre en —, τὸν πόλεμον ἀναβάλλεσθαι, ομαι, *Dém.*

Lopin (*carnis frustum, i*) κρέως κόμμα, ατος, τό.

Loquacité (*loquacitas, atis*) ἀδολεσχία, μακρολογία, ας, ἡ, *Isocr.* — *Voyez* Babillard.

Loquet (*pessulus, i*) μοχλίον, ίου, τό, *Luc.*

Lorgner (*collimare* ou *collineare, o*) στοχάζεσθαι, ομαι, τινός, *Arist.*

Lorgnette (*conspicillum, i*) διόπτρα, ας, ἡ.

Loriot (*oriolus galbula*, Cuv.) χλωρίων, ωνος, ὁ, *Arist. Hist. des Anim.* IX, 22. ἴκτερος, ου, ὁ, *Plin.*

Lors, alors (*tunc, tum*) τότε, τῆμος. Dès lors, ἐκ τούτου χρόνου. Pour lors, τότε. Lors des événements, παρ' αὐτὰς τὰς συμφοράς.

Lorsque (*cum, quando*) ὅτε, ἡνίκα, *indic.* ὅταν, *subj. Dém.*

Los (*laus, laudis*) ἔπαινος, ου, ὁ, *Dém.*

Losange, *terme de Géom.* ῥόμβος, ου, ὁ.

Lot (*pars, artis; portio, onis*) μέρος, εος, τό, *Dém.* μερίς, ίδος, ἡ. — (*sors, ortis*) κλῆρος, ου, ὁ, *Dém.*

Loterie. Billets de loterie (*fortunæ sortes, ium*) οἱ τῆς τύχης κλῆροι, ων.

Lotion (*lotio, onis*) πλύσις, εως, ἡ, *Eust.*

Lotir (*in partes dividere, do*) διαμερίζειν, ίζω, *N. Test.*

Lotophages, Λωτοφάγοι, ων. — *Voyez Hom. Od.* IX, 91-97.

Lotos, *plante délicieuse, qui (suivant Homère) faisait oublier leur patrie à*

ceux qui en mangeaient, λωτός, οῦ, ὁ.

Louable (*laudabilis, e*) ἀξιεπαίνετος, ου, ὁ,ἡ· αἰνετός, *Hésych.* ἐπαινετός, ή, όν, *Chrys.*

Louablement (*laudabiliter*) ἐπαινετῶς, ἀξιεπαίνως.

Louage (*locatio* vel *conductio, onis*) μίσθωσις, *Isocr.* ἀπομίσθωσις, εως, ἡ, *Dém.*

Louange (*laus, laudis*) ἔπαινος, ου, ὁ· ἐγκώμιον, ίου, τό, *Dém.* Combler quelqu'un de louanges, πᾶσαν εὐφημίαν τινὶ παρέχεσθαι, ομαι, *Dém.*

Louanger (*laudibus cumulare, o*) περί τινος ἔπαινον ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Louangeur, euse (*laudator, trix*) ἐπαινέτης, ου, ὁ, *Dém.* ἐπαινετίς, ίδος, ἡ.

Louche (*luscus, sca; strabo, onis*, m.) φολκός, οῦ, ὁ, *Hom. Il.* II, 217, *Portrait de Thersite.* παραβλώψ, ῶπος, ὁ,ἡ· στραβός, ή, όν, *Gal.* Une expression louche, ἀμφίβολος λέξις, εως, *Isocr.*

Loucher (*oculos distorquere, eo*) στραβίζειν, ίζω. Action de loucher, στραβισμός, οῦ, ὁ.

Louer quelqu'un (*aliquem laudare, o*) τινὰ ἐπαινεῖν, ῶ, έσω, *Dém.* ἐγκωμιάζειν, άζω, άσω, *parf.* ἐγκεκωμίακα, *Isocr.*

Louer une maison, *la donner* ou *la prendre à louage* (*domum locare* vel *conducere*) τὸν οἶκον μισθοῦν ἢ μισθοῦσθαι, *Dém.*

Loup (*canis lupus*, Cuv.) λύκος, ου, ὁ, *Arist.* Entre chien et loup, λυκόφως, ωτος, τό. — *Sur le changement de* λύκος *en* lupus, *Voyez* (*page* 391) *la dernière édition du Schrevelius.*

Loup-cervier (*felis lynx*, Cuv.) λύγξ, λυγκός, ὁ,ἡ, *Arist.*

Loupe (*tuberculum, i*) γαγγλίον, ίου, τό· φῦμα, ατος, τό, *Plut.*

Loup-garou (*terriculamentum, i*) μορμολύκειον, *ou* -λυκεῖον, είου, τό. — *Voyez* **Lycanthrope**.

Lourd, e (*gravis, e*) βαρύς, εῖα, ύ, *tant au propre qu'au figuré.*

Lourdaud, e (*stupidus, a*) ἀναίσθητος, ου, ὁ,ἡ, *Gal.* ἀβέλτερος, α, ον, *Dém.*

Lourdement (*graviter*) βαρέως, *Xén.* — (*stolide*) βλακικῶς, ou βλακωδῶς, *Justin Martyr.*

Lourderie (*stupiditas, atis*) ἀβελτερία, ας, ἡ, *Arist.*

Lourdeur (*gravitas, atis*) βάρος, εος, τό· βαρύτης, ητος, ἡ, *Plut.*

Lourdise (*stoliditas, atis*) ἠλιθιότης, ητος, ἡ, *Hésych.*

Loutre (*mustela lutra*, Cuv.) ἔνυδρις, εως, ἡ, *Arist.*

Louve (*lupa, æ*) λύκαινα, ης, ἡ, *Plat.*

Louveteau (*lupi catulus, i*) λυκιδεύς, έως, ὁ, *plur.* λυκιδεῖς.

Louvoyer (*obliquo cursu navigare, o*) λοξοδρομεῖν, ῶ.

Louvre (*lupara, æ*) τὸ βασίλειον, είου.

Loxodromie (*obliqua navigatio*) λοξοδρομία, ας, ἡ.

Loxodromique, λοξοδρομικός, κή, κόν. R. λοξός, oblique, *et* δέδρομα, *parf. de l'inusité* δρέμω, je cours.

Loyal, e (*probus, a, um*) καλοκάγαθος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Loyalement (*optima fide*) καλῶς, ὀρθῶς, πιστῶς, *Dém.*

Loyauté (*probitas, atis*) καλοκαγαθία, ας, ἡ, *Xén.*

Loyer (*merces, edis*) μισθός, οῦ, ὁ, *Dém.* Donner *ou* prendre une maison à loyer (*domum locare* vel *conducere*) οἶκον μισθοῦν ἢ μισθοῦσθαι, *Dém.*

Lu, ue (*lectus, a, um*) ἀναγνωσθείς, εῖσα, έν. — *Voyez* **Lire**.

Lubie (*lubido, inis*) ἐπιθυμία, ας, ἡ.

Lubricité (*lascivia, æ*) ἀσέλγεια, ας, ἡ, *Phil.*

Lubrifier (*viscosum reddere, do*) γλισχραίνειν, αίνω.

Lubrique (*lascivus, a, um*) ἀσελγής, έος, ὁ,ἡ, *Luc.*

Lubriquement (*libidinose*) ἀσελγῶς, ἀκολάστως, *Arist.*

Lucarne (*fenestella, æ*) θυρίδιον, ίου, τό, *Plut.*

Lucide (*lucidus, a, um*) σαφής, έος, ὁ,ἡ· φωτεινός, ή, όν, *Xén.*

Lucien, de Samosate, Λουκιανὸς ὁ Σαμοσατεύς, έως.

Lucifer (*Lucifer, Veneris stella*) φωσφόρος, ου, ὁ,ἡ, *Aristoph.* ἑωσφόρος, ου, ὁ, *Sept.*

Lucine, déesse qui préside aux naissances (*Lucina, Ilithyia, æ*, Hor.) Εἰλείθυια, ας, ἡ.

UCRATIF, IVE (*quæstuosus, a, um*) κερδαλέος, α, ον, *Xén.* Peu ou point lucratif, ἀκερδής, έος, ὁ,ἡ.
UCRE (*lucrum, i*) κέρδος, εος, τό, *Dém.*
UETTE (*uva, æ*) σταφυλή, ῆς, ἡ.
UEUR (*fulgor, oris*) αὐγή, ῆς, ἡ· λαμπρότης, ητος, ἡ, *Plut.* — (*species, ei*) εἶδος, εος, τό.
UGUBRE (*lugubris, e*) θρηνώδης, εος, ὁ,ἡ· πενθικός, ή, όν· γοερός, ά, όν, *Bas.*
UGUBREMENT (*lugubriter*) πενθικῶς, *Xén.*
UI. C'est lui (*hic est*) αὐτός ἐστι. Je lui ai dit (*illi dixi*) αὐτῷ ou αὐτῇ εἶπον.
UIRE (*lucere, eo*) φαίνειν, ω, *Plat.* φέγγεσθαι, ομαι, *Arist.*
UISANT, E (*lucidus, a, um*) φωτεινός, ή, όν, *Xén.* φαεινός, ή, όν, *Luc.* Un ver luisant (*lampyris noctiluca*, Cuv.) λαμπυρίς, ίδος, ἡ, *Plin.*
UMIÈRE (*lux, lucis; lumen, inis*) φῶς, ωτός, τό, *Arist.* φέγγος, εος, τό. —, connaissance, *intelligence*, γνῶσις, εως, ἡ, *Isocr.* σύνεσις, εως, ἡ, *Dém.*
UMIGNON (*ellychnium, ii*) ἐλλύχνιον, ίου, τό.
UMINAIRE (*luminare, is*) φωστήρ, ῆρος, ὁ, *Sept.*
UMINEUX, EUSE (*luminosus, a, um*) φωτεινός, ή, όν, *Xén.* φεγγώδης, εος, ὁ,ἡ, *Grég. Naz.*
UNAIRE (*lunaris, e*) σεληναῖος, α, ον, *Luc.*
UNATIQUE (*lunaticus, a, um*) σεληνιακός, ή, όν· σεληνιαζόμενος, η, ον, *N. Test.*
UNDI (*lunæ dies*) ἡ τῆς σελήνης, *sous-ent.* ἡμέρα. — *Voyez* JEUDI.
UNE (*luna, æ*) σελήνη, ης, ἡ, *Arist.* μήνη, ης, ἡ. Nouvelle lune, νεομηνία, ας, ἡ. Pleine lune, πανσέληνον, ου, τό. La lune croît ou décroît, ἡ σελήνη αὐξάνεται ἢ φθίνεται. La lune est éclipsée, ἡ σελήνη ἐκλείπει.
UNETTE d'approche, τηλεσκόπιον, ίου, τό. ☞ *Les anciens n'avaient pas l'usage des lunettes, qui n'ont été inventées que vers l'an* 1300.
UNULE (*lunula, æ*) σεληνίς, ίδος, ἡ· σελήνιον, ίου, τό.

LUPERCALES (*lupercalia, ium*) λύκαια, ων, τά.
LUPIN (*lupinus albus*, Linn.) θέρμος, ου, ὁ, *Diosc.*
LUSTRAL, E. Eau lustrale (*lustralis aqua, æ*) καθάρσιον ὕδωρ, ατος, *Grég. Naz.*
LUSTRATION (*lustratio, onis*) ἁγνισμός, καθαρμός, οῦ, ὁ, *Plut.*
LUSTRE (*quinquennale lustrum*) πεντετηρίς, ίδος, ἡ, *Thuc.* — (*brachiatum candelabrum*) πολύλυχνος, ου, ὁ.
LUSTRE (*nitor, oris*) στίλβωσις, εως, ἡ, *Bas.* στιλβηδών, όνος, ἡ, *Suid.* στίλβη, ης, ἡ, *Hésych.* Donner du lustre, στιλβοῦν, ῶ, ώσω, τί.
LUSTRER, *donner du lustre* (*illustrare, o*) φωτίζειν, ίζω, ίσω, τί, *Gal.* καταλάμπειν, πω, ψω, τί, *Plut.*
LUT (*lutum, i*) πηλός, οῦ, ὁ.
LUTÈCE, ancien nom de Paris (*Lutetia, æ*) Λευκετία, ας, ἡ.
LUTER (*luto obturare, o*) πηλοῦν, ῶ.
LUTH (*testudo, inis*) χέλυς, υος, ἡ, *Aratus.*
LUTINS (*lemures, um*, m.) μυρμῶνες, ων, οἱ, *Xén.*
LUTTE (*lucta, æ*) πάλη, ης, ἡ, *Plut.* πάλαισμα, ατος, τό, *Xén.*
LUTTER (*luctari, or*) παλαίειν, ω, σω, *Eur.*
LUTTEUR (*luctator, oris*) παλαιστής, οῦ, ὁ, *Plut.*
LUXATION (*luxatio, onis*) ἐξάρθρησις, εως, ἡ· ἐξάρθρημα, ατος, τό, *Gal.*
LUXE (*luxus, us*) τρυφή, ῆς, ἡ· πολυτέλεια, ας, ἡ, *Isocr.*
LUXER (*luxare, o*) ἐξαρθροῦν, ῶ, *Arist.* Se luxer le pied, τὸν πόδα στρέφειν, φω, ψω, *Hér.*
LUXURE (*luxuria, æ*) ἀσωτία, ἀκρατία, ας, ἡ, *Arist.*
LUXURIEUX, EUSE (*luxuriosus, a, um*) ἄσωτος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*
LUZERNE (*medicago sativa*, Linn.) τρίφυλλον, ου, τό.
LYCANTHROPE (*homo lupus*) λυκάνθρωπος, ου, ὁ.
LYCANTHROPIE, λυκανθρωπία, ας, ἡ. R. λύκος, loup, *et* ἄνθρωπος, homme.
LYCAON, roi d'Arcadie, Λυκάων, ονος, ὁ.
LYCÉE d'Athènes (*Lyceum, i*, Cic.) Λύκειον ἐν Ἀθήναις.

Lycurgue, législateur de Sparte, Λυκοῦργος, ου, ὁ.

Lymphatique (*lymphaticus, a, um*) νυμφόληπτος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Lymphe (*lympha, æ*) νύμφη, ης, ἡ· ὕδωρ, ατος, τό.

Lynx (*felis lynx*, Cuv.) λύγξ, λυγκός, ἡ, *Arist.* De lynx, λύγκειος, α, ον. Qui a des yeux de lynx, ὀξύτερον τοῦ λυγκέως βλεπόμενος, ένη, *Aristoph.*

Lyre (*lyra, æ*) λύρα, ας, ἡ. Jouer de la lyre, λυρίζειν, ίζω.

Lyrique. Poésie lyrique, λυρικὴ ποίησις, εως, *Athén.*

Lysandre (*Lysander, dri*) Λύσανδρος, ου, ὁ.

Lysias, orateur, Λυσίας, ου, ὁ.

Lysimachie (*lysimachia vulgaris*, Linn.) λυσιμαχία, ας, ἡ. — 580.

M.

M. *Lettre* mugissante, *classée parmi les* liquides, *et tenant néanmoins à l'ordre des* labiales. *Devant les lettres* Π, Β, Φ, Ψ, Μ, *elle remplace le* Ν, *et l'on écrit* συμπλέκω, συμβαίνω, συμφέρω, συμψηφίζω, συμμένω, *au lieu de* συνπλέκω, κ.τ.λ. *On peut remarquer que, dans presque toutes les langues, le* M *est le signe caractéristique du mot* Mère, *Mater*, Μήτηρ, *comme le* P *est celui du mot* Père, *Pater*, Πατήρ.

Ma (*mea*) ἐμή, *pourvu que le subst. grec soit féminin.* Ma maison (*domus mea*) ἐμὸς οἶκος, ἐμὴ οἰκία, ἐμὸν οἴκημα. *On dit plus communément* ὁ οἶκός μου, la maison de moi.

Macaron, τὸ χρηστὸν μελίτωμα, τὸ καὶ Μάκαρες ποθέουσιν, *Batrachom.* 39 (*id est*, dulce hoc mellitum, *quod ipsi Cœlicolæ desiderant*). — *Voyez* notre édit. tétragl. Toulouse, 1829.

Macaronique, *espèce de vers dans le genre de ceux dont est composée l'élégie sur la mort de Michel Morin :*

> Est juxta nostram grandissimus Ormus
> Eglisam, *etc.*

Macédoine, Μακεδονία, ίας, ἡ. Qui e[st] de —, Μακεδών, όνος, ὁ.

Macérer (*macerare, o*) ἐκτήκειν, κ[ω], ξ[ω], *Eur.* — (*debilitare, o*) ἀποτρύειν, [ω], *Soph.*

Mâchefer (*ferri scoria, æ*) ἡ τοῦ σιδήρ[ου] σκωρία, ίας.

Mâchelière. Les dents mâchelièr[es] (*maxillares dentes, ium*) οἱ μυλοδόντε[ς], ων, *Eust.*

Mâcher (*mandere, do*) μασᾶσθαι, ῶμ[αι], *Théophr.*

Machinal, e (*machinalis, e*, Plin.) μ[η]χανικός, ή, όν, *Arist.*

Machinalement (*machinali modo*) αὐ[το]μάτως.

Machinateur (*sceleris architectus*) μ[η]χανοῤῥάφος, ου, ὁ,ἡ, *Thémist.*

Machination (*molitio, onis*) μηχανοῤῥαφ[ία], ας, ἡ.

Machine hydraulique, pneumatique, ἐ[τ]. ὑδραυλική, πνευματικὴ μηχανή, ῆς.

Machiner (*moliri, ior*) μηχανοῤῥαφ[εῖν], ῶ· μηχανᾶσθαι, ῶμαι, τὶ ἐπί τιν[ι], *Dém.*

Machiniste (*machinarius, ii*) μηχανοπο[ιός], οῦ, ὁ,ἡ.

Mâchoire (*maxilla, æ*) γνάθος, ου, [ἡ], *Dém.* σιαγών, όνος, ἡ, *Sept.*

Maçon (*murorum structor, oris*) τειχ[ο]ποιός, οῦ, ὁ, *Poll.*

Maçonnage (*cæmentum, i*) χάλιξ, ικος, [ὁ], *Thuc.*

Maçonner (*cæmento struere, o, xi*) τε[ι]χοῦν, ῶ, ώσω, *Plut.* τὸ τεῖχος ou τὸ[ν] τοῖχον ἀνορθοῦν, ῶ, *Dém.*

Maçonnerie (*cæmentitia structura, æ*) τειχοποιΐα, ας, ἡ.

Macre ou châtaigne d'eau (*trapa natans*, Linn.) ὑδροκάστανον, ου, τό.

Macrobe (q.d. *longævus*) Μακρόβιος, ου, ὁ.

Macule (*macula, æ*) σπῖλος, ου, ὁ, *Diosc.*

Maculer (*maculare, o*) σπιλοῦν, ῶ, *N. Test.*

Madame (*domina, æ*) κυρία, ας, ἡ· δέσποινα, ης, ἡ. Mesdames (*dominæ, arum*) δέσποιναι, ῶν, αἱ.

Mademoiselle, δεσποσύνη, ης, ἡ.

Madré, ée (*vafer, fra*) πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Madrépore, θαλάσσιον λιθόφυτον, ου.
Madrier (*crassior asser, eris*) παχεῖα σανὶς, ίδος.
Mafflu, ue. Maflu et rebondi, γνάθων καὶ πολύσαρκος.
Magasin (*reconditorium, ii*) ἀποθήκη, ης, ἡ, *Thuc.* Magasin d'armes, ὁπλοθήκη, ης, ἡ.
Mage (*magus, i*) μάγος, ου, ὁ, *Xén.* — Τὸν θεοσεβῆ, καὶ θεολόγον, καὶ ἱερέα οἱ Πέρσαι Μάγον λέγουσιν, *Hésych.*
Magicien, enne (*magus, i; saga, æ*) μάγος, ου, ὁ, ἡ, *Luc.*
Magie (*magia, æ*) μαγεία, ας, ἡ, *Plut.* Exercer la magie, μαγεύειν, εύω, *le même.*
Magique (*magicus, a, um*) μαγικός, ή, όν. Enchantements magiques, μαντεύματα, ων, τά, *Eur. Suppl.* 1110.
Magistral, ale (*magistralis, e*) διδασκαλικός, ή, όν, *Xén.*
Magistralement (*imperiose*) ἡγεμονικῶς, ἐπιτακτικῶς, *Suid.*
Magistrat (*magistratus, us*) προστάτης, ου, ὁ· ἄρχων, οντος, ὁ, *Dém.*
Magistrature (*magistratus, us*) ἀρχή, ῆς, ἡ, *Dém.* δυναστεία, ας, ἡ, *Isocr.*
Magnanime (*magnanimus, a, um*) μεγαλόψυχος, ου, ὁ, ἡ, *Arist.*
Magnanimement (*magno animo*) μεγαλοψύχως, *Dém.*
Magnanimité (*magnanimitas, atis*) μεγαλοψυχία, ας, ἡ, *Arist.*
Magnats (*magnates*) μεγιστᾶνες, ων, οἱ, *N. Test.*
Magnétique (*magneticus, a, um*) μαγνητικός, ή, όν.
Magnificence (*magnificentia, æ*) μεγαλοπρέπεια, ας, ἡ, *Dém.* S'exprimer avec magnificence, μεγαληγορεῖν, μεγαλοῤῥημονεῖν, ῶ, ήσω.
Magnifier (*magnificare, o*) μεγαλύνειν, ύνω, *Xén.*
Magnifique (*magnificus, a, um*) μεγαλοπρεπής, έος, ὁ, ἡ, *Dém.*
Magnifiquement (*magnifice*) μεγαλοπρεπῶς, *Dém.*
Magot (*simia inuus*, Cuv.) πίθηξ, ηκος, ὁ· πίθηκος, ου, ὁ, *Plut.*
Mai (*maius mensis*) θαργηλιών, ῶνος, ὁ. — *Voyez le Tableau des mois.*
Maigre (*macer, cra, crum*) ἰσχνός, ή, όν, *Plut.* Jours maigres, *ou* d'abstinence, νήστιμοι ἡμέραι. Faire maigre chère, φειδομένως ζῆν, ζάω.
Maigrement (*exiliter*) λεπτῶς, φειδομένως, *N. Test.*
Maigreur (*macies, ei*) ἰσχνότης, ητος, ἡ, *Gal.* ἴσχνανσις, εως, ἡ, *Arist.*
Maigrir (*macrescere, sco*) ἰσχναίνεσθαι, ομαι, *Élien.*
Maille. Cotte de mailles (*lorica hamis conserta*) κρικωτὸς θώραξ, ακος.
Maillet (*malleus, i*) ῥαιστήρ, ῆρος, ὁ· σφύρα, ας, ἡ, *Arist.*
Maillot (*fasciæ, arum*) σπάργανα, ων, τά, *Plut.*
Main (*manus, us*, f.) χείρ, χειρός, ἡ. — droite *ou* gauche, δεξιὰ ἢ ἀριστερά, ᾶς, *Arist.* Tendre la main à quelqu'un, χεῖρα προτείνειν, τείνω*, τινί. Les mains derrière le dos, τὰ χεῖρε τοὐπίσω συμπεπλεγμένος, ένη, ένον, *Thuc.* En venir aux mains, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, *Xén. Cyrop.*, III. Ecrire de sa propre main, ἰδιοχείρως γράφειν, φω, ψω. De main en main, διὰ χειρῶν. Mettre la main sur quelqu'un, συλλαμβάνειν, λαμβάνω*, τινά, *Isocr.* Battre des mains, τὰ χεῖρε κροτεῖν, ῶ, *Xén.* Se laver les mains, χειρονίπτεσθαι, ομαι, *Den. Hal.* Il vit du travail de ses mains, ἀπ' ἐργασίας χειρῶν ὡρμημένος ἑαυτὸν τρέφει, *Hérod.* Conduire quelqu'un par la main, χειραγωγεῖν, ῶ, τινά, *Grég. Naz.* Imposer les mains, χειροθετεῖν, ῶ, *Den. Aréop.* De longue —, πρὸ πολλοῦ. Sous main, κρυφίως. Des pieds et des mains (*pedibus manibusque*, Tér. Andr., 161) ὅσον δύναμαι χερσίν τε ποσίν τε, *Hom. Il.*, XX, 360.
Maint, e (*multus, a, um*) πολύς, πολλή, πολύ· πολλοί, αἱ, ά. Maintes fois, πολλάκις.
Maintenant (*nunc*) νῦν, νῦνγε, νυνί, τανῦν, *Dém.*
Maintenir (*asseverare, o; stabilire, io*) διαβεβαιοῦσθαι, οῦμαι, *Plut.* ἰσχυρίζεσθαι, ομαι, *Synés.*
Maintien (*conservatio, onis*) σωτηρία, ας, ἡ, *Arist.* — (*corporis habitus, us*) ἕξις, εως, ἡ· σχῆμα, ατος, τό, *Arist.*
Maire d'une ville, ὁ τῆς πόλεως διοικητής, οῦ.
Mairie, ἡ τῆς πόλεως διοίκησις, εως.

Mais (*sed, verum; at, ast; vero, autem*) ἀλλά, δέ. Non-seulement, mais encore, οὐ μόνον, ἀλλὰ καί, ἀλλὰ μήν, ἀλλ' ὅμως, *Dém.* — *Ce mot de* mais *dérive visiblement du latin* magis. *Virgile a dit :* non equidem invideo, miror magis; *je n'en suis pas jaloux, j'en suis* plutôt *étonné; et La Fontaine :* bat l'air qui n'en peut mais, *c'est-à-dire, à la lettre, qui ne peut rien de* plus, *qui n'en est pas la cause.*

Maïs, blé de Turquie (*zea maïs*, Linn.) ζέα, ας, ἡ· ζειά, ᾶς, ἡ.

Maison (*domus, us*) οἶκος, ου, ὁ, *Xén.* οἰκία, ας, ἡ, *Plut.* οἴκημα, ατος, τό, *Dém.* δόμος, ου, ὁ, *Hom.* Louer une maison (*domum locare, o*) οἶκον μισθοῦν, ῶ. — (*conducere, co*) παρά τινος μισθώσασθαι, *Dém.* Demeurer à la maison (*domi manere, eo, mansi*) οἰκουρεῖν, ῶ, ήσω· οἴκοι μένειν, ω, *le même.* Qui est de bonne maison, εὐγενής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.* — *Le mot* maison *vient du latin* mansio, *dérivé de* maneo, mansi, *lequel est pris de* μένω, ειν, demeurer. *Quant au mot* domus, *c'est le mot grec* δόμος, *tiré de* δέδομα, *parf. de* δέμω, ειν, bâtir. *On voit, par ces rapprochements, que les langues grecque, latine et française se prêtent un secours mutuel :*

— Alterius sic
Altera poscit opem *lingua* et conjurat
amice. *Hor.*

Maisonnette (*mansiuncula, æ*) οἰκίσκος, ου, ὁ, *Dém.*

Maître (*herus, dominus, i*) κύριος, ου, ὁ· δεσπότης, ου, ὁ. *Dém.* — (*magister, tri*) διδάσκαλος, ου, ὁ, *le même.* — d'école, παιδαγωγός, οῦ, ὁ, *le même.* — d'un festin, συμποσιάρχης, ου, ὁ. — de la cavalerie, ἵππαρχος, ου, ὁ, *Xén.* — ès arts, γραμματοδιδάσκαλος, ου, ὁ. Petit-maître (*trossulus, i*) λάμυρος, ου, ou λαμυρός, οῦ, ὁ. Maître autel (*ara præcipua*) κυριώτατος βωμός, οῦ, ὁ· κάλλιστος καὶ ἁγιώτατος, *Dém.*

Maîtresse (*hera, domina, æ*) κυρία, ας, ἡ· δέσποινα, ης, ἡ, *Plat.* — (*magistra, æ*) διδάσκαλος, ου, ἡ, *Diod. Sic.* — (*amasia, æ*) ἐρωμένη, ἠγαπημένη, ης, ἡ, *Athén.* Petite-maîtresse, ἀκκώ, όος-οῦς, ἡ. Maîtresse poutre, ἡ δοκὸς ἡ καλλίστ

Maîtrise (*magisterium, ii*) προεδρία, ια ἡ, *Luc.*

Maîtriser (*dominari, or*) δεσπόζειν, ζω τινός· κυριεύειν, ω, τινά, *Dém.* κρατεῖ ῶ, ήσω, τινός, *Soph.*

Majesté (*majestas, atis*) ἀξίωμα, ατο τό· μεγαλειότης, ητος, ἡ, *N. Test.* μεγ λοπρέπεια, ας, ἡ, *Dém.* Sire, votre Ma jesté, Κύριε, ἡ Μεγαλειότης σου.

Majestueusement (*cum majestate*) μεγ λοπρεπῶς, *Dém.*

Majestueux, euse (*majestate præ tus, a, um*) μεγαλοπρεπής, έος, ὁ,ἡ *Dém.*

Majeur, e (*major, us*) μείζων, ὁ,ἡ, με ζον, τό. Causes majeures, αἱ βαρύτερ αἰτίαι, ῶν. — *hors de tutèle,* αὐτεξούσια ου, ὁ,ἡ. La majeure d'un syllogisme, τοῦ συλλογισμοῦ μείζων πρότασις, εως.

Majeurs (*majores*) πρόγονοι, ων, οἱ, *Dém*

Major. L'état major *d'une armée, d'u régiment,* ἡ τῶν πολεμάρχων, ἡ τῶ ταγματαρχῶν συναγωγή, ῆς.

Majorité (*ætas sui juris,* Cic.) αὐτεξου σιότης, ητος, ἡ.

Majuscules. Lettres majuscules (*uncial litteræ, arum*) τὰ μείζω, τὰ κεφαλαι γράμματα, ων.

Mal, *plur.* **Maux** (*malum, i*) τὸ κακόν οῦ, *Dém.* Faire le bien et fuir le mal, τ μὲν καλὸν πράττειν, τὸ δὲ κακὸν φεύγειν Mal de tête, κεφαλαλγία, ας, ἡ. Mal de dents, ὀδονταλγία, ας, ἡ, *Méd.* Mal, *peine* πόνος, ου, ὁ, *Dém.* Se donner bien du mal, πονεῖν, ῶ, περί τινος, *Arist.* Faire du mal à quelqu'un, τινὰ ποιεῖν κακῶς, *Isocr.* κακουργεῖν, *Dém.* κακοποιεῖν, ῶ *N. Test.* Dire du mal de quelqu'un, βλασφημεῖν, ῶ, ήσω, περί τινος, *Dém.* κακολογεῖν, ῶ, τινά, *Plut.*

Mal, *adv.* (*male, ægre*) κακῶς, δυς- *en composition seulement :* aisé, εὔκολος malaisé, δύσκολος, κ.τ.λ.

Mal, ale. *Le plus grand usage de cet adjectif est dans les mots composés* (*malus, a, um*), κακός, ή, όν· πονηρός, ά, όν, *Dém.*

Malacie, *appétit dépravé,* μαλακία, ας, ἡ.

Malactique (*emolliens*) μαλακτικός, ή, όν, *Méd.*

Malade (*æger, ægra, ægrum*) ἄῤῥωστος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* νοσερός, ά, όν, *Xén.* — d'esprit, ἄθυμος, *Dém.* δύςθυμος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Maladie (*morbus, i*) νόσος, ου, ἡ, *Dém.* νόσημα, ατος, τό· ἀῤῥωστία, ίας, ἡ, *le même.* — du pays, νοσταλγία, ας, ἡ. — d'esprit, δυςθυμία, ας, ἡ, *Arist.*

Maladif, ive (*morbosus, a, um*) νοσώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.*

Maladresse (*imperitia, iæ*) ἀνεπιτηδειότης, σκαιότης, ητος, ἡ.

Maladroit, e (*male habilis,* Cic.) ἀνεπιτήδειος, ου, ὁ,ἡ· σκαιός, ά, όν, *Dém.*

Maladroitement (*inepte*) ἀνεπιστημόνως, σκαιῶς.

Malaise (*ærumna, æ*) κακοπάθεια, ας, ἡ. Eprouver du malaise, κακοπαθεῖν, ῶ, *N. Test.*

Malaisé, ée (*difficilis, e*) δύςκολος, ου, ὁ,ἡ· χαλεπός, ή, όν, *Dém.*

Malaisément (*difficulter*) δυςκόλως, χαλεπῶς, δυςχερῶς, *Dém.*

Malavisé, ée (*inconsideratus, a, um*) ἀπερίσκεπτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Malaxer (*emollire, io*) μαλάσσειν, σσω, ξω.

Male (*mas, maris,* m.) ἄῤῥην, ενος, ὁ, *Arist.* — (*masculus, a, um*) ἀρσενικός, ή, όν. — (*virilis, e*) ἀνδρεῖος, α, ον, *Xén.*

Male-bête (*mala bestia, æ*) ἐξώλης, εος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Malédiction (*maledictio, onis*) κακολογία, ας, ἡ, *Plut.*

Maléfice (*maleficium, ii*) φαρμάκευσις, εως, ἡ, *Plat.*

Male-heure. A la male-heure! κακῇ αἴσῃ! *Hom. Il.* 209. — *Voyez* Heure *et* Fortune.

Malencontre (*infortunium, ii*) ἀτύχημα, ατος, τό, *Dém.*

Malencontreux, euse (*inauspicatus, a, um*) δυςοιώνιστος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Malentendu (*error, oris*) πλάνη, ης, ἡ, *Dém.* σφάλμα, ατος, τό, *Plut.*

Malfaire (*malefacere, io, feci*) κακουργεῖν, ῶ, ήσω, *N. Test.*

Malfaisance (*maleficentia, æ*) κακουργία, ας, ἡ, *Dém.*

Malfaisant, e (*maleficus, a, um*) κακοῦργος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Malfaiteur (*malefactor, eris*) κακοπράγμων, ονος, ὁ,ἡ.

Malgracieux, euse (*inurbanus, a, um*) ἄχαρις, ιτος, ὁ,ἡ.

Malgré moi, toi, lui, elle, etc. (*invitus, a*) ἀκούσιος, α, *Dém.* ἄκων, ουσα, *Isocr.* Malgré les Thébains, βίᾳ Θηβαίων, *le même.* Bon gré, mal gré, ἑκὼν ou ἄκων, *fém.* ἑκοῦσα ou ἄκουσα. — *On ne dit pas* malgré que.

Malhabile (*imperitus, a, um*) ἀνεπιτήδειος, ου, ὁ,ἡ.

Malhabileté (*imperitia, iæ*) ἀνεπιτηδειότης, ητος, ἡ.

Malheur (*infelicitas, atis*) ἀτυχία, δυςτυχία, ας, ἡ, *Dém.*

Malheureusement (*infeliciter*) δυςτυχῶς, ἀτυχῶς, *Isocr.*

Malheureux, euse (*infelix, icis*) δυςτυχής, έος, ὁ,ἡ· ἄθλιος, ία, ιον· ταλαίπωρος, ου, ὁ,ἡ.

Malhonnête (*inurbanus, a, um*) ἄγροικος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.* — (*turpis, e*) αἰσχρός, ά, όν. Un malhonnête homme (*inhonestus homo*) αἰσχροποιὸς ἄνθρωπος, ου.

Malhonnêtement (*inurbane, inhoneste*) ἀγροίκως, *Théophr.* αἰσχρῶς, *Isocr.*

Malhonnêteté (*inurbanitas, atis; turpitudo, inis*) ἀγροικία, ίας, ἡ, *Théophr.* αἰσχύνη, ης, ἡ· αἶσχος, εος, τό, *Xén.*

Malice (*malitia, æ*) πονηρία, κακία, ας, ἡ, *Dém.* — *petit tour innocent* (*jocularis ludificatio*) χλευασμός, ἐμπαιγμός, οῦ, ὁ, *Suid.*

Malicieusement (*malitiose*) πονηρῶς, χλευαστικῶς.

Malicieux, euse (*malitiosus, a, um*) πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ· χλευαστικός, ή, όν.

Malignement (*maligne*) κακοήθως, *Plut.* χλευαστικῶς.

Malignité (*malignitas, atis*) κακοήθεια, ας, ἡ, *Isocr.* ἐμπαιγμός, οῦ, ὁ, *Suid.*

Malin, igne (*malignus, a, um*) κακοήθης, εος, ὁ,ἡ, *Dém.* χλευαστικός, ή, όν. L'esprit malin, le malin, ὁ πονηρός, οῦ, *Matth.* XIII, 19.

Malintentionné, ée (*malevolus, a, um*) κακόνους, ου, ὁ,ἡ, τινί, *Dém.*

Malle (*arca, capsa, æ*) κιβωτός, οῦ, ἡ, *Athén.* κάψα, ης, ἡ, *Suid.*

Malléable (*ductilis, e*) σφυρήλατος, ου, ὁ,ἡ, *Héliod.*

Mallette (*capsula, æ*) κιβώτιον, ίου, τό, *Plut.*

Malôtru (*bardus, i*) βλάξ, ακός, ὁ.

Malpropre (*sordidus, a, um*) ῥυπαρός, ά, όν, *Athén.* πιναρός, ά, όν, *Luc.*

Malproprement (*squalide*) ῥυπαρῶς, αὐχμηρῶς.

Malpropreté (*squalor, oris*) ῥύπος, ου, ὁ· αὐχμός, οῦ, ὁ, *Aristoph.*

Malsain, aine. Un air malsain (*morbidus aër*, Lucr.) νοσώδης ἀήρ, έρος

Malséant, e (*indecorus, a, um*) ἀπρεπής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Malsonnant, e (*auditui gravis, e*) κακόφωνος, ου, ὁ,ἡ· δυσηχής, έος, ὁ,ἡ.

Malte, île de la mer Méditerranée, Μελίτη, ης, ἡ.

Maltraiter quelqu'un (*aliquem male excipere, io*) τινὰ κακουχεῖν ou κακουργεῖν, ῶ, *Plat.*

Malveillance (*malevolentia, æ*) κακόνοια, ας, ἡ, *Dém.*

Malveillant, e (*malevolus, a, um*) κακόνους, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Malverser (*rem male gerere, ro, ssi*) κακῶς πολιτεύεσθαι, ομαι, *Dém.*

Maman (*mater, tris*) μήτηρ, τέρος-τρός, ἡ· μάμμα ou μάμμη, ης.

Mamelle (*mamma, æ*) τιτθός, οῦ, ὁ, *Gal.* μαζός, μασθός, μαστός, οῦ, ὁ, *Arist.* Petite — (*mammula, æ*) τιτθίον, ίου, τό, *Arist.* Qui a de grosses mamelles (*mammosus, a, um*) μαστώδης, εος, ὁ,ἡ. Présenter la mamelle à un enfant, τῷ βρέφει τὸν μαστὸν ἐπέχειν, *Luc.* τὸ βρέφος θηλάζεσθαι, ομαι, *Arist.*

Mamelon (*mamilla, papilla, æ*) θηλή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Mamelu, ue (*mammosus, a, um*) μαστώδης, εος, ὁ,ἡ.

Manant (*rusticus, rusticanus*) χωρίτης, ου· ἄγροικος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Manche (*manubrium, ii*) λαβή, ῆς, ἡ, *Plut.* — d'une charrue (*stiva, æ*) ἐχέτλη, ης, ἡ, *Hésych.*

Manche (*manica, æ*) χειρίς, ίδος, ἡ, *Xén.* Une tunique à manches, χειριδωτὸς χιτών, ῶνος, *Hér.*

Manchon (*villosa manica, æ*) χειροθήκη, ης, ἡ.

Manchot, e (*mancus, a*) κολοβός, οῦ, ὁ,ἡ· πηρός, ά, *Dém.*

Mancie (*terminaison grecque*) divination, μαντεία, ας, ἡ. — *Voyez* Chiromancie, Nécromancie, Rhabdomancie, *etc.*

Mandement (*mandatum, i*) πρόσταγμα, ἐπίταγμα, ατος, τό, *Dém.*

Mander quelque chose à quelqu'un (*aliquid alicui mandare, o*) ἐντέλλεσθαι, ομαι, τινί τι, *Xén.*

Mandibule (*mandibula, æ*) γνάθος, ου, ἡ, *Xén.*

Mandille (*lacerna, æ*) μανδύη, ης, ἡ, *Poll.*

Mandoline, *ou* petite

Mandore (*fidicula, æ*) πάνδωρον, ου, τό, *Athén.*

Mandragore (*mandragora officinalis*, Linn.) μανδραγόρας, ου, ὁ, *Gen.* XXX, 14, 15, 16, et *Cant. des Cant.* VII, 13.

Manducation (*manducatio, onis*) μάσησις, εως, ἡ, *Bas.*

Manége (*equestre curriculum, i*) ἱππόδρομος, ου, ὁ. — (*machinatio, onis*) τέχνημα, ατος, τό· μηχάνημα, ατος, τό, *Dém.*

Mânes (*manes, ium*, m.) σκιαί, ῶν, αἱ, *Hom.*

Mangeable (*esculentus, a, um*) ἐδώδιμος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.*

Mangeoire (*præsepe, is*) κάπη, ης, ἡ· φάτνη, ης, ἡ, *Luc.*

Manger (*edere* ou *esse; comedere, do*) φαγεῖν *ou* φάγεσθαι· ἔδειν, ω *ou* ἔδεσθαι, ομαι, *Plat.* ἔσθειν *ou* ἐσθίειν, ω· τρώγειν, ω, *Dém.* βρώσκειν, σκω, *Élien.* — une voyelle, φωνῆεν ἐκθλίβειν, βω, ψω, *Gramm.*

Manger. Le boire et le manger (*cibus et potus*) τὸ πιεῖν καὶ τὸ φαγεῖν.

Mangeur, euse. Un grand mangeur, πολυφάγος, ου, ὁ,ἡ.

Mangouste. — *Voyez* Ichneumon.

Maniable (*tractabilis, e*) εὐμεταχείριστος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Maniaque (*fanaticus, a*) μανικός, ή, *Luc.*

Manie (*furor, oris*) μανία, ας, ἡ, *Dém.* (*libido, inis*) φαντασία, ίας, ἡ. *Arist.* Avoir la manie des chevaux, ἱππομανεῖν, ῶ.

Maniement des affaires publiques, ἡ τῶν κοινῶν διοίκησις, εως, *Dém.*

Manier (*tractare, attrectare, contrectare, o*) χειρίζειν, ίζω, *Polyb.* ψηλαφᾷν, ῶ, *Dém.* — les armes, τὰ ὅπλα μεταχειρίζεσθαι, ομαι, *Chrys.* Aristide, après avoir manié les deniers publics, mourut si pauvre, que le peuple d'Athènes fut obligé de marier ses filles, Ἀριστείδου, τοῦ τοὺς φόρους τάξαντος τοῖς Ἕλλησι, τελευτήσαντος τὰς θυγατέρας ἐξέδωκεν ὁ δῆμος, *Eschine; péroraison de la harangue contre la Couronne.*

Manière (*modus, i; ratio, onis*) τρόπος, ου, ὁ, *Plut.* εἶδος, ους, τό, *Plat.* A la manière accoutumée (*more solito*) κατὰ τὸ εἰωθός. Par manière d'acquit (*perfunctorie, obiter*) πρὸς ἀφοσίωσιν, παρέργως, ἀμελῶς, *Isocr.* De manière que *ou* à (*ita ut*, subj.) ὥςτε, *infin.*

Manifestation (*manifestatio, onis*) φανέρωσις, εως, ἡ.

Manifeste (*manifestus, a, um*) δῆλος, η, ον, *Dém.* φανερός, ά, όν· ἔκδηλος, κατάδηλος, ου, ὁ,ἡ, *le même;* πρόδηλος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Manifeste (*publica declaratio*) φανερὰ ἐξαγόρευσις, εως.

Manifestement (*manifesto*) φανερῶς, *Plat.* ἐκ φανεροῦ, ἐν φανερῷ, *Dém.*

Manifester (*vulgare, divulgare, go*) δηλοῦν, ῶ, ώσω, *Dém.* φανεροῦν, ῶ, ώσω, τινί τι, *N. Test.*

Manivelle (*versatile manubrium, ii*) κυκλοφορικὴ λαβή, ῆς.

Manne (*manna*, indéclin.) τὸ μάννα, *mot hébr. Deutéron.* VIII. 3. ἀερόμελι, ιτος, τό, *Athén.* — *Voyez* (*Exode* XVI. 15) *l'étymologie du mot hébreu* man-hou? *quid hoc?*

Manne (*cista, cistula, cistella, cistellula, æ*) κίστη, ης, ἡ· κιστίς, ίδος, ἡ, *Aristoph.*

Mannequin (*cophinus, i*) κόφινος, ου, ὁ, *Aristoph.* — (*versatile simulacrum, i*) εὔστροφον εἴδωλον, ου.

Manoeuvre (*qui manu operatur; famulus, i*) χειρουργός, οῦ, ὁ· ὑπηρέτης, ου, ὁ· διάκονος, ου, ὁ, *Dém.*

Manoeuvre (*ministerium, ii*) ὑπηρεσία, διακονία, ας, ἡ, *Dém.* — (*machinatio, onis*) μηχάνημα, ατος, τό, *Dém.*

Manoeuvrer (*operari, or*) ὑπηρετεῖν, διακονεῖν, ῶ, *Dém.*

Manoir (*mansio, onis*) διαμονή, μονή, ῆς, ἡ, *Polyb.*

Manque (*carentia, æ*) ὑστέρησις, εως, ἡ, *N. Test.* — de blé (*frumenti inopia, æ*) σπανοσιτία, ας, ἡ, *Diod. Sic.* — de conseil, ἀβουλία, ας, ἡ, *Dém.*

Manquer d'argent (*pecunia carere, eo*) χρημάτων ἀπορεῖν, ῶ, *Bas.* — son but (*a scopo aberrare, o*) τοῦ σκοποῦ ἀποτυγχάνειν, ω*, *Dém.* — à son devoir (*officio deesse*) τοῦ δέοντος ἀφίστασθαι, αμαι, *le même.* — *se tromper,* σφάλλεσθαι, ομαι· ἁμαρτάνειν, ω*, *le même.* — (*deficere, io*) ἐλλείπειν, πω, ψω, *le même.* Le temps nous manquerait, ἐπιλείποι ἂν ἡμᾶς ὁ χρόνος, *Isocr.* Le cœur lui manque, λειποθυμεῖ. Il a manqué de mourir (*parum abfuit quin moreretur*) παρὰ μικρὸν ἦλθεν ἀποθανεῖν, *Isocr.*

Mansuétude (*mansuetudo, inis*) ἐπιείκεια, ας, ἡ, *Arist.*

Mante (*læna, æ*) χλαῖνα, ης, ἡ. — (*palla, æ*) πέπλος, ου, ὁ, *Hom.*

Manteau (*pallium, ii*) χλαμύς, ύδος, ἡ. Un grand manteau de pourpre, πορφύρεον μέγα φᾶρος, *Hom.* Le manteau de la dévotion (*pietatis larva*) ὑπόκρισις, εως, ἡ.

Manuel. Le manuel d'Epictète, τὸ τοῦ Ἐπικτήτου ἐγχειρείδιον, ίου.

Manuel, elle (*manualis, e*) χειροποίητος, ου, ὁ,ἡ· *ou bien* χειροπληθής, έος, ὁ,ἡ, *Diod. Sic.*

Manuellement. Recevoir *ou* donner manuellement (*accipere* vel *dare de manu in manum,* Cic.) εἰς χεῖρας δέχεσθαι ἢ ἐντιθέναι, *Dém.*

Manufacture, ἐργαστήριον, ίου, τό. Ouvrage de —, χειροποίητον ἔργον, ου, *N. Test.*

Manufacturer (*manu conficere, cio, feci*) χειροποιεῖσθαι, οῦμαι, *Soph.*

Manumission (*manumissio, onis*) ἀπελευθέρωσις, εως, ἡ, *Plut.*

Manuscrit, e (*manu scriptus, a, um*) χειρόγραφος, ου, ὁ,ἡ. Manuscrit original, autographe, αὐτόγραφον, ου, τό, *Suét.*

Manutention (*conservatio, onis*) διατήρησις, ἐπιτήρησις, εως, ἡ, *Grég. Naz.* διαχείρισις, εως, ἡ.

Mappemonde (*orbis mappa*) γεωγραφικὸς πίναξ, ακος.

Maquereau (*scomber scombrus*, Cuv.) σκόμβρος, ου, ὁ, *Arist.*

Maquignon (*mango, onis*) ἱπποκάπηλος, ου, ὁ· κομμωτής, οῦ, ὁ, *Plut.*

Maquignonnage (*mangonium, ii*) μάγγανον, ου, τό· κόμμωμα, ατος, τό, *Luc.*

Maquignonner (*mangoniare, io*) μαγγανεύειν, ω, *Luc.*

Marais (*palus, udis*, f.) ἕλος, εος, τό, *Plat.* λίμνη, ης, ἡ, *Paus.* — salants, ἁλοπήγια, ίων, τά.

Marasme (*lenta tabes*) μαρασμός, οῦ, ὁ, *Arétée.*

Marathon, Μαραθών, ῶνος, ὁ. Journée *ou* bataille de —, Μαραθωνία μάχη, ης. — *Voyez* Jurer.

Marâtre (*noverca, æ*) μητρυιά, ᾶς, ἡ, *Hom.*

Maraud (*pollutus homo*) μιαρός, οῦ· μιαρὰ κεφαλή, *Dém. contre Midias.*

Maraude (*prædatio, onis*) λῃστεία, ας, ἡ, *Arist.*

Marauder (*prædatum ire*) λῃστεύειν, ω, *Hér.* ληΐζεσθαι, ομαι, *Thuc.*

Maraudeur (*prædabundus miles, itis*) λῃστρικὸς ou λῃστικὸς στρατιώτης, ου, *Thuc. Arist.*

Marbre (*marmor, oris*) μάρμαρον, ου, τό, *Zosim.* μάρμαρος, ου, ὁ, *Diod. Sic* Des colonnes de marbre, μαρμάρινοι κίονες, ων, *Athén.*

Marbrer (*in modum marmoris variare*) μαρμαροῦν, ῶ, *Suid.*

Marbrier (*marmorarius, ii*) μαρμαροποιός, οῦ, ὁ.

Marc, *poids de huit onces* ou *quart de kilogramme.* — *Voyez* Kilogramme et Mètre.

Marc d'huile (*amurca, æ*) ἀμόργη ou ἀμοργή, ῆς, ἡ, *Diosc.*

Marcassin (*aprugnus pullus, i*) κάπριος πῶλος, ου.

Marchand, e (*mercator, oris*) ἔμπορος, ου, ὁ, *Plat.* — de vin, οἰνοπώλης, ου, ὁ. — en détail, κάπηλος, ου, ὁ· καπηλίς, ίδος, ἡ. Vaisseau —, ἄκατος, ου, ὁ,ἡ· φορτικὸν πλοῖον, ου, *Thuc.*

Marchander (*pretium sciscitari, or*) τὴν τιμὴν πυνθάνεσθαι, άνομαι. Sans marchander (*sine cunctatione*) ἀναμφισβητήτως.

Marchandise (*merx*, pl. *merces, ium*, f.) ἐμπόρευμα, ατος, τό· ὤνια, ίων, τά, *Dém.*

Marche (*gressus, us; iter, itineris*) βάδισμα, ατος, τό, *Luc.* πορεία, ας, ἡ, *Plat.* Une marche de trois jours, ἡ ὁδὸς τριῶν ἡμερῶν, *Hér.* — d'un escalier (*gradus, us*) βαθμίς, ίδος, ἡ, *Soph.*

Marché (*forum, i*) ἀγορά, ᾶς, ἡ, *Dém.* — (*mercatus, us*) ἐμπόριον, ίου, τό. Qui est à bon marché (*vili pretio parabilis*) εὔωνος, ου, ὁ,ἡ· εὐτελής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.* Le blé n'est pas à bon marché (*annona cara est*) τίμιός ἐστιν ὁ σῖτος, *Dém.*

Marchepied (*scabellum, i*) ὑποπόδιον, ίου, τό. — *Voyez* Escabeau *ou* Escabelle.

Marcher (*ambulare, o; incedere, do*) περιπατεῖν, ῶ· βαδίζειν, ίζω· βαίνειν, ω, *Dém.* — *Sur les composés du verbe* βαίνειν, *voyez* (*page* 143) *le* Manuel *de la langue grecque, Paris*, 1820.

Marcheur, euse. Bon marcheur (*pedibus valens*) πόδας ὠκύς, *Hom.*

Marcotte (*propago, inis*) παραφυάς, άδος, ἡ, *Sept.*

Mardelle. — *Voyez* Margelle.

Mardi (*Martis dies*) ἡ τοῦ Ἄρεος, *sous-ent.* ἡμέρα. — *Voyez* Jeudi.

Mare (*lacus, us*) λίμνη, ης, ἡ, *Paus.*

Marécage (*palustris locus, i*) ἕλος, εος, τό, *Plat.*

Marécageux, euse (*paludosus, a, um*) λιμναῖος, α, ον· λιμνώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.* ἕλειος, α, ον· ἑλώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Maréchal (*de France*), πολέμαρχος, ου, ὁ.

Maréchal ferrant (*equinarum solearum faber*) ἱππικῶν κρηπίδων ποιητής, οῦ· κρηπιδοποιός, οῦ, ὁ.

Marée (*marinus æstus, us*) πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, *Hom. Od.* IX. 486. κλύδων, ωνος, ὁ, *Plut.* Marchand de marée (*cetarius, ii*) κητοπώλης, ου, ὁ.

Marge (*margo, inis*, c.) κράσπεδον, ου, τό.

Margelle d'un puits (*putei crepido, inis*) ὁ τοῦ φρέατος κρημνός, οῦ.

Marguerite, *perle.* Il ne faut pas jeter les marguerites devant les pourceaux,

μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, *Matth.* VII, 6.

Marguerite [Reine, *grande pâquerette (chrysanthemum leucanthemum*, Linnée) χρυσάνθεμον λευκάνθεμον, ου, τό.

Marguillier (*ædituus, i*) νεωκόρος, ἱεροκόμος, ου, ὁ.

Mari (*maritus, i; vir, iri*) γαμέτης, ου, ὁ, *Xén.* ἀνήρ, ἔρος-δρός, ὁ, *Dém.* Mari et femme, ἀνὴρ καὶ γυνή, *le même.*

Mariable (*nuptiis idoneus, a*) ἐπίγαμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Mariage (*matrimonium, ii*) γάμος, ου, ὁ, *Dém.* Le mariage d'une femme (*dos, otis*) προίξ, κός, ἡ· φερνή, ῆς, ἡ, *le même.* Rechercher une fille en mariage, τὴν παῖδα μνηστεύειν, ω, *Eur.*

Marie. La sainte Vierge—, mère de Dieu, ἡ ἁγία παρθένος Μαρία, ας· ἡ Θεοτόκος, ου.

Marié, ée (*connubio junctus, a*) σύζυγος, ου, ὁ,ἡ.

Marier (*connubio jungere, go, xi*) τοῖς δεσμοῖς τοῦ γάμου συζευγνύειν, ω, *Bas.* Se marier, *en parlant de l'homme*, γαμεῖν. — *de la femme*, γαμεῖσθαι. Marier sa fille, τὴν θυγατέρα εἰς γάμον διδόναι τινί, *Plut.*

Marin, ine (*marinus, a, um*) θαλάσσιος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Marinade (*salsamentum, i*) τάριχος, ου, ὁ· τάριχος, εος, τό, *Gal.*

Marine (*res nautica*) ἡ ναυτική, ῆς, *sous-ent.* τέχνη.

Mariner (*sale condire, io*) ταριχεύειν, ω, *Diosc.*

Marinier (*nauta, æ*, m.) ναύτης, ου, ὁ, *Xén.* ναύκληρος, ου, ὁ, *Plut.*

Marionnettes (*sigilla, orum*) νευρόσπαστα, ων, τά, *Plin.*

Marital, e (*maritalis, e*) ἀνδρικός, γαμικός, ή, όν.

Maritalement (*maritali jure*) ἀνδρικῶς, γαμικῶς.

Maritime (*maritimus, a, um*) παραθαλάσσιος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.*

Marjolaine (*origanum majorana*, Linn.) ἀμάρακον, ου, τό· ἀμάρακος, ου, ὁ.

Marmite (*olla, æ*) χύτρα, ας, ἡ, *Xén.* Un écumeur de marmite (*cœnipeta, æ*, m.) παράσιτος, ου, ὁ, *Athén.*

Marmiton (*mediastinus, i*) μεσαύλιος δοῦλος, ου.

Marmot (*caudata simia, æ*) κερκοπίθηκος, ου, ὁ, *Plin.* Croquer le marmot, πολὺν χρόνον προςμένειν, νω, νῶ.

Marmotte (*mus marmotta*, Cuv.) ὀρεινὸς μῦς, υός.

Marmotter (*mutire, io; mussare, mussitare, o*) γογγύζειν, ύζω· μύζειν, ύζω, *Plut.* γρύζειν, ύζω, *Aristoph. Lysistr.* 509.

Marmouset (*mastus, i; pusio, onis*, m.) μορμώ, όος-οῦς, ἡ.

Marne, *rivière* (*Matrona, æ*, m.) Ματρόνας, ου, ὁ, *César.*

Marne, *terre grasse* (*marga, æ*, Plin.) τίτανος, ου, ἡ.

Maroquin (*caprina aluta, æ*) αἴγειος βύρσα, ης.

Marotte (*ridiculum sigillum, i*) τὸ τῆς μωρίας εἴδωλον, ου. Chacun a sa marotte (*sua cuique libido est*) πᾶς τις ἐνίοτε μωροσοφεῖ.

Marquant, e (*insignis, e*) ἐπίσημος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Marque (*nota, æ; signum, i*) σημεῖον, ου, τό, *Dém.* ἐπίσημον, ου, τό, *Plut.* χαρακτήρ, ῆρος, ὁ, *Arist.* σῆμα, ατος, τό, *Hom.* Marque des coups (*vibices, um*) μώλωπες, ων, οἱ· σμῶδιξ αἱματόεσσα, *Hom. Il.* II. 267.

Marqué, ée. Du papier marqué, ἐσφραγισμένος χάρτης. Etre marqué au B. — *Voyez* B.

Marquer (*notare, signare, designare, o*) σημειοῦν, ῶ, *Grég. Naz.* σημαίνειν, διασημαίνειν, ω, *Xén.* Les Samiens marquèrent sur le front des prisonniers athéniens l'empreinte d'une chouette, οἱ Σάμιοι εἰς τὸ τῶν Ἀθηναίων αἰχμαλώτων μέτωπον ἔστιζον γλαῦκας. *Plutarq. vie de Périclès*, § XXVI.

Marqueter (*variegare, o*) ποικίλλειν, ίλλω, ιλῶ, *Eur.*

Marqueterie (*variegatio, onis*) ποίκιλσις, εως, ἡ, *Plut.* Ouvrage de marqueterie, fait de pièces de rapport (*tessellatum* aut *vermiculatum emblema, atis*, Cic.) ποικιλόχρωμον ἔμβλημα, ατος.

Marraine (*quæ puerum de sacro fonte suscipit*) ἡ ἀνάδοχος, ου.

Marri, ie. Je suis marri de l'avoir fait

(*pœnitet me quod id fecerim*) μεταμέλει μοι τοῦτο ποιήσαντι, *Plat.*

Marron (*castanea major*) μεῖζον κάστανον, ου.

Marronier d'Inde (*æsculus hippocastanum*, Linn.) ἱπποκάστανον, ου, τό.

Marrube (*marrubium, ii*) πράσιον, ίου, τό, *Diosc.*

Mars (*martius mensis*) ἐλαφηβολιών, ῶνος, ὁ. — *Voyez le Tableau des mois.*

Mars, dieu de la guerre (*Mars, Martis; Mavors, ortis*, q.d. *magna vertens*) Ἄρης, εος, ὁ, *Hom.*

Ἆρες, Ἄρες βροτολοιγέ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα! *Il.* V, 31 *et* 455.

Marseille, colonie des Phocéens, Μασσαλία, ας, ἡ.

Marsouin (*delphinus phocæna*, Cuv.) φώκαινα, ης, ἡ.

Marte (*mustela martes*, Cuv.) ἰκτίς, ίδος, ἡ, *Plin.*

Marteau (*malleus, i*) σφύρα, ας, ἡ, *Arist.* ῥαιστήρ, ῆρος, ὁ. Frapper à coups de marteau, σφυροκοπεῖν, ῶ, *Sept.* Battu avec le marteau, σφυρήλατος, ου, ὁ,ἡ, *Héliod.*

Martel. Se mettre martel en tête, ζηλοτυπεῖν, ῶ.

Martelé, **ée** (*malleatus, a, um*) σφυρήλατος, ου, ὁ,ἡ, *Héliod.*

Marteler (*malleo percutere, tio*) σφυροκοπεῖν, ῶ, *Sept.*

Martelet (*malleolus, i*) σφύριον ou σφυρίον, ίου, τό, *Théophr.*

Martial, **e** (*martius, martialis*) Ἄρειος, α, ον.

Martinet (*hirundo apus*, Cuv.) χελιδὼν ἄπους, οδος, *Plin.*

Martin-pêcheur, *l'*alcyon *des anciens* (*alcedo hispida*, Cuv.) ἁλκυών, όνος, ἡ. R. ἅλς, *mare*, et κύειν, ω, *gravida sum; quia in mari nidificat et parit.*

Martyr, **e** (*veræ fidei testis*) μάρτυρ, υρος, ὁ,ἡ.

Martyre (*fidei testimonium*) μαρτύριον, ίου, τό.

Martyriser (*cruciare, o*) βασανίζειν, ίζω, ίσω.

Martyrologe (*fidei testium index*) μαρτυρολόγιον, ίου, τό.

Masculin, **ine** (*masculinus, a, um*) ἀρσενικός, ή, όν, *Gramm.*

Masque de théâtre (*tragica persona, æ*) κωμικὸν πρόσωπον, *Luc.* προσωπεῖον ou προσώπιον, ίου, τό, *Dém.* Le masque de la vertu (*virtutis larva, æ*) ἡ τῆς ἀρετῆς προσποίησις, εως. — de la piété (*pietatis simulatio, onis*) ὑπόκρισις, εως, ἡ. Lever le masque (*personam deponere*) τὸ πρόσωπον κατατίθεσθαι.

Masqué, **ée** (*personatus, a*) πρόσωπον ὑποδεδυκώς, υῖα.

Masquer (*tegere, go*) σκεπάζειν, άζω, *Diosc.* — (*dissimulare, o*) εἰρωνεύεσθαι, ομαι, *Plat.*

Massacre (*trucidatio, onis*) σφαγή, ῆς, ἡ, *Isocr.*

Massacrer (*trucidare, o*) κατακαίνειν, ω, *Xén.* Massacrons nos ennemis, ἀλλ' ἄνδρας κτείνωμεν, κ. τ. λ. *Hom.* (*Harangue de Nestor*) *Il.* VI, 70.

Masse (*massa, æ; moles, is*) σωρός, οῦ, ὁ· ὄγκος, ου, ὁ, *Plut.* Croyant qu'elle contenait une masse d'or, νομίσας ἔνδον αὐτῆς ὄγκον χρυσίου εἶναι, *Esop.* En masse (*summatim*) ἐν κεφαλαίῳ, *Dém.* — *Voyez aussi* **Massue**.

Massette *ou* masse d'eau, τύφη, ης, ἡ.

Massier (*claviger*) κορυνήτης, ου, ὁ, *Hom.*

Massif, **ive** (*solidus, a, um*) ὀγκώδης, εος, ὁ,ἡ· ὁλόκληρος, ου, ὁ,ἡ.

Massore, *mot hébreu qui signifie* tradition, παράδοσις, εως, ἡ.

Massue (*clava, æ*) κορύνη, ης, ἡ· ῥόπαλον, ου, τό, *Xén.* Donner un coup de massue, ῥοπαλίζειν, ίζω. Coup de massue, ῥοπαλισμός, οῦ, ὁ. — *Voyez* **Rhopalique**.

Mastic, *gomme qui provient du lentisque* (*pasticia lentiscus*, Linn.) μαστίχη, ης, ἡ, *Diosc.*

Mastiquer, μαστίχῃ πισσοῦν, όω-ῶ.

Mastoïde (*mammæ similis*) μαστοειδής, έος, ὁ,ἡ, *Anat.*

Masure (*parietinæ, arum*) ἐρείπια, ίων, τά, *Paus.*

Mat. Echec et mat! (*te macto!*) ὄλωλας! *En espagnol*, matar *signifie* tuer, *et de là vient encore le mot* matador, *en latin* mactator, oris.

Mat (*malus, i*) ἱστός, οῦ, ὁ, *Hom.* Le

grand mât d'artimon, ἀρτεμών, όνος, ὁ. R. ἀρτᾷν, suspendre.

Mat, e. Or mat; couleur mate, ἀλαμπὴς ou ἀλάμπετος χρυσός, οῦ· ἀμαυρὸν χρῶμα, ατος.

Matelas (*culcita, æ*) στρωμνή, ῆς, ἡ, *Xén.* στρῶμα, ατος, τό, *Plut.*

Matelot (*nauta, navita, æ*, m.) ναύτης, ου, ὁ, *Xén.*

Mater un vaisseau, αἴρειν ἱστὸν ἐν τῇ νηΐ, *Xén.*

Matérialiste (*qui* materiam *quasi universam matrem arbitratur*) ὁ τὴν ὕλην τὸ ὅλον ἡγούμενος.

Matériaux (*materia, æ*) ὕλη, ης, ἡ, *Dém.* — (*commentarii, orum*) ὑπομνήματα, ων, τά, *Plut.*

Matériel, elle (*materialis, e*) ὑλαῖος, α, ον, *Synés.* ὑλικός, ή, όν, *Plut.* ἔνυλος, ου, ὁ,ἡ, *Thémist.*

Matériellement, ὑλικῶς.

Maternel, elle (*maternus, a, um*) μητρικός, ή, όν, *Poll.* μητρῷος, ῴα, ῷον, *Xén.*

Mathématicien, enne, μαθηματικός, ική. R. μανθάνειν, *discere.*

Mathématique, μαθηματικός, ή, όν. Les mathématiques, ἡ μάθησις, εως. ☞ Les Grecs appelaient les mathématiques τὴν μάθησιν, *la* science *par excellence, parce que*

> Πάντα Θεὸς διέταξε μέτρῳ, σταθμῷ, καὶ ἀριθμῷ.
>
> Pondere, mensura, numero Deus omnia fecit.

Mathématiquement, μαθηματικῶς.

Matière (*materia, æ; materies, ei*) ὕλη, ης, ἡ, *Dém.* — (*argumentum, i*) ὑπόθεσις, εως, ἡ, *Scol. de Dém.*

Matin (*molossus, i*) μολοσσός, οῦ, ὁ.

Matin (*matutinum tempus, oris*) τὸ ἑωθινόν, οῦ, *Xén.* ἡ ἑωθινή, ῆς, *Polyb.* De bon matin (*mane*) πρωΐ, πρῴ, ἕωθεν, *Dém.* Se lever de grand matin, ὀρθρίζειν, ίζω.

Matinal, e (*matutinus, a, um*) πρώϊος, ία, ιον· πρωϊνός, ή, όν· ὀρθρινός, ή, όν, *N. Test.*

Matinée (*matutinum tempus, oris*) τὸ ἑωθινόν, οῦ, *Xén.* ἡ ἑωθινή, ῆς, *Polyb.*

Matines (*matutinæ preces*) ὀρθριναὶ εὐχαί, ῶν.

Matineux, euse (*matutinus, a, um*) πρώϊος, ία, ιον· πρωϊνός, ή, όν· ὀρθρινός, ή, όν, *N. Test.*

Matois, e (*callidus, a, um*) πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* C'est un fin matois, τοῦ πανουργεῖν ἐμπείρως ἔχει.

Matou (*mascula feles, is*) αἴλουρος, ου, ὁ.

Matricaire (*matricaria parthenium*, Linn.) παρθένιον, ίου, τό.

Matrice (*matrix, icis*) μήτρα, ας, ἡ, *Luc.* δελφύς, ύος, ἡ· ὑστέρα, ας, ἡ. Langue-matrice, *ou* langue-mère, ἀρχέτυπος γλῶσσα, ης.

Matricule (*nominum index, icis; album, i*) ὁ τῶν ὀνομάτων κατάλογος, ου.

Matrimonial, e (*conjugalis, e*) γαμικός, ή, όν, *Plut.*

Matrone (*matrona, æ*) οἰκοδέσποινα, ης, ἡ· γεραιά, ᾶς, ἡ, *Hom. Il.* VI, 87.

Maturatif, ive (*maturando aptus, a, um*) πεπαντικός, ή, όν.

Maturation (*maturatio, onis*) πέπανσις, εως, ἡ, *Arist.* πεπασμός, οῦ, ὁ, *Gal.*

Maturité des fruits (*fructuum maturitas, atis*) ἡ τῶν καρπῶν πέπανσις, εως, *Théophr.* — de l'âge, ὥρα, ας, ἡ, *Isocr.*

Maudire quelqu'un (*aliquem exsecrari, or*) καταρᾶσθαι, ῶμαι, τινά, *Arist.*

Maudit, e. Retirez-vous de moi, maudits, etc., πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ, οἱ κατηραμένοι, κ.τ.λ. *Matth.* XXV, 41.

Mausole, roi de Carie, époux d'Artémise, Μαύσωλος, ου, ὁ.

Mausolée, Μαυσωλεῖον, είου, τό, *Suét.*

Maussade (*invenustus, a, um*) ἄχαρις, ιτος, ὁ,ἡ, *Hérod.*

Maussadement (*invenuste*) ἀχαρίτως, *Isocr.*

Mauvais, e (*malus, pravus, improbus, a, um*) κακός, ή, όν· πονηρός, ά, όν· φαῦλος, η, ον, *Dém.* Trouver mauvais, ἀποδοκιμάζεσθαι, ομαι, τὶ, *Xén.*

Mauve (*malva silvestris*, Linn.) μαλάχη, ης, ἡ, *Théophr.* — en arbre (*lavatera arborea*, Linn.) δενδρομαλάχη, ης, ἡ, *Théophr.*

Maxime (*effatum, i*) ἀξίωμα, ατος, τό· γνώμη, ης, ἡ, *Dém.* — (*præceptum, ti*) ἐντολή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Maximum, τὸ μέγιστον, ου.
Mazette (*strigosus equus, i*) στριφνὸς καβάλλης, ου.
Me. Il me loue (*me laudat*) ἐπαινεῖ με. Il me donne (*mihi dat*) δίδωσί μοι.
Méandre, *fleuve de l'Asie Mineure, célèbre par ses sinuosités* (*Mæander, dri*) Μαίανδρος, ου. — *Voyez* (*page* 908, *au mot* φαιδρός) *la dernière édition du Schrevelius.*
Méat (*meatus, us*) πορεία, ας, ἡ, *Méd.*
Mécanicien (*mechanicus, i*) μηχανικός, οῦ, ὁ, *Arist.*
Mécanique, μηχανικός, ή, όν, *Arist.* La mécanique, ἡ μηχανική, ῆς, *sous-ent.* τέχνη, *Arist.*
Mécaniquement, μηχανικῶς. R. μηχανή, ῆς, *machina.*
Mécanisme, μηχανισμός, οῦ, ὁ.
Mécène, *protecteur des lettres et des savants*, ὁ τῶν γραμμάτων τε καὶ τῶν πεπαιδευμένων προστάτης, ου.
Méchamment (*improbe, nefarie*) κακῶς, πονηρῶς, *Isocr.*
Méchanceté (*improbitas, atis*) κακία, κακουργία, ας, ἡ, *Dém.*
Méchant (*malus, improbus, a, um*) κακός, ή, όν· πονηρός, ά, όν· μοχθηρός, ά, όν, *Dém.* φαῦλος, η, ον, *le même.*
Mèche d'une lampe (*ellychnium, ii*) ἐλλύχνιον, ίου, τό. — (*igniarium, ii*) πυρεῖον, είου, τό, *Soph. Philoct.* 36. Eventer la mèche, τὰ κρύφια ἀποκαλύπτειν, πτω, ψω.
Mécompte (*error, oris*) πλάνη, ης, ἡ, *Dém.* σφάλμα, ατος, τό, *le même.*
Mécompter [Se (*errare, o*) τῆς ἀληθείας διαψεύδεσθαι, ομαι, *Plat.*
Méconion (*papaveris succus*) μηκώνιον, ίου, τό.
Méconnaissable pour tout autre qu'un père, πλὴν τῷ τεκόντι κάρτα δυςμαθὴς ἰδεῖν, *Eur. Méd.* 1203.
Méconnaissant, **e** (*beneficii immemor, oris*) ἀχάριστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*
Méconnaître les bienfaits qu'on a reçus de ses amis, πρὸς τοὺς φίλους ἀχαριστεῖν, ῶ, *Dém.*
Mécontent, **e**, du présent (*præsentibus non contentus, a*) τὰ παρόντα, ου τοῖς παροῦσιν οὐ στέργων, ουσα, *Dém.*
Mécontentement (*molestia*) ἀηδία, ας, ἡ, *Dém.* Donner à quelqu'un du —, ou
Mécontenter quelqu'un (*alicui non satisfacere, cio, feci*; ou *molestiam exhibere, eo, ui*) τινὰ λυπεῖν, ῶ, ou βαρύνειν, νω, *Xén.*
Mécréant (*incredulus, i*) δύςπιστος, ου, ὁ,ἡ.
Mécroire. Il est dangereux de croire et de mécroire (*periculosum est credere et non credere*, Phèdr.) κινδυνῶδες τό τε πιστεύειν καὶ τὸ ἀπειθεῖν.
Médaille (*numisma, atis*) νόμισμα, ατος, τό. La légende d'une —, ἐπιγραφή, ῆς, ἡ. L'exergue, ἔξεργον, ου, τό, *hors-d'œuvre.*
Médailler, νομισμάτων συλλογή, ῆς, ἡ.
Médailliste, νομισμάτων συλλογεύς, έως, ὁ.
Médaillon, μεῖζον νόμισμα, ατος.
Médecin (*medicus, i*) ἰατρός, οῦ, ὁ, *Isocr.*
Médecine (*ars medica*) ἰατρική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* τέχνη, *Arist.* Une — (*medicamentum, i*) φάρμακον, ου, τό, *Isocr.*
Médée, amante de Jason, Μήδεια, ας, ἡ.
Médiastin (*mediastinum, i*) μεσόφραγμα, ατος, τό.
Médiateur, **trice** (*mediator, oris*) μεσίτης, ου, ὁ, *N. Test.*
Médiation (*interventus, us*) μεσιτεία, ας, ἡ.
Médical, **e** (*ad medicinam pertinens*) ἰατρικός, ή, όν.
Médicament (*medicamentum, i*) φάρμακον, ου, τό, *Isocr.*
Médicamenter (*medicamenta præbere, eo*) φάρμακα παρέχειν, χω, ξω.
Médicinal, **e** (*medendo utilis, e*) ἰάσιμος, ου, ὁ,ἡ.
Médimne (*modius Atticus*) μέδιμνος, ου, ὁ, *Arist.* — *Cette mesure athénienne équivalait à peu près à notre demi-hectolitre.*
Médiocre (*mediocris, e*) μέτριος, ία, ιον, *Dém.*
Médiocrement (*mediocriter*) μετρίως, μέσως, *Dém.*
Médiocrité (*mediocritas, atis*) μετριότης, ητος, ἡ, *Dém.* Honnête médiocrité, ἡ σὺν εὐπρεπείᾳ μετριότης, ητος.
Médion (*medium, ii*) μέσον, ου, τό, *Arist.* — *Lancelot de* P. R. *dans sa grammaire Grecque, appelle* médion *ou moyen, le verbe qui* (*comme le* déponent *des La-*

tins) réunit la signification active *à la terminaison* passive, *et vice versa.* — *Voyez le* Panhellénisme.

Médire de quelqu'un (*de aliquo maledicere, co, xi*) κακολογεῖν, ῶ, τινά, *Plut.* βλασφημεῖν, ῶ, περί τινος, *Dém.*

Médisance (*maledicentia, iæ*) δυσφημία, κακολογία, ας, ἡ, *Plut.*

Médisant, e (*maledicus, a*) βλάσφημος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* κακολόγος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Méditatif, ive (*meditabundus, a*) μελετητικός, ή, όν· φροντιστικός, ή, όν, *Théophr.*

Méditation (*meditatio, onis*) μελέτη, ης, ἡ, *Thuc.* μελέτημα, ατος, τό, *Xén.*

Méditer (*meditari, or*) μελετᾷν, ῶ, *Thuc.* φροντίζειν, ίζω· σκέπτεσθαι, ομαι, τὶ, *Isocr.*

Méditerrané, ée (*mediterraneus, a, um*) μεσόγειος, ου, ὁ,ἡ, *Phil.*

Médullaire (*medullaris, e*) μυελόεις, όεσσα, όεν.

Méduse, Μέδουσα, ης, ἡ. — *Voyez* Gorgone.

Méfait (*malefactum, i*) κακούργημα, ατος, τό, *Dém.*.

Méfiance (*diffidentia, æ*) ἀπιστία, ας, ἡ, *Dém.* Avec — (*diffidenter*) ἀπίστως, *Isocr.*

Méfiant, e (*suspicax, acis*) δύςπιστος, ου, ὁ,ἡ· ὑπόπτης, ου, ὁ· ταχύποπτος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Méfier [Se de quelqu'un (*alicui diffidere, do*) ἀπιστεῖν, ῶ, ήσω, τινί· ἀπίστως ἔχειν, ἔχω, ἕξω, πρός τινα, *Isocr.* ἀπίστως διακεῖσθαι, διάκειμαι, σαι, ται, πρός τινα, ou πρός τι, *Plut.*

Mégarde [Par (*imprudenter*) ἀνοήτως, *Dém.* ἀλογίστως, *Isocr.*

Mégare, ville de l'Attique, Μέγαρα, ων, τά. Qui est de —, Μεγαρεύς, έως, ὁ.

Mégère (*Megæra, æ*) Μέγαιρα, ας, ἡ. — *Voyez* Furie.

Mégissier (*alutarius, ii*) βυρσοδέψης, ου, ὁ, *Aristoph.*

Meilleur, e (*melior, us*) ἀμείνων, ον· κρείττων, ον· βελτίων, ον, *Dém.* Rendre meilleur, βελτιοῦν, ῶ, ώσω. Devenir meilleur, βελτιοῦσθαι, οῦμαι. Le meilleur (*optimus*, q. d. *qualem* optamus) ἄριστος, κράτιστος, βέλτιστος, η, ον, *Dém.*

Mélampyre (*nigrum triticum*) μελάμπυρον, ου, τό.

Mélanagogue (*atram bilem educens*) μελαναγωγός, οῦ, ὁ,ἡ.

Mélancolie (*atra bilis*) μελαγχολία, ας, ἡ, *Hipp.* Etre sujet à la —, μελαγχολιᾷν, ῶ, *Luc.*

Mélancolique (*atra bile percitus, a*) μελαγχολικός, ή, όν, *Hipp.*

Mélancoliquement, μελαγχολικῶς. R. μέλας, noir, *et* χολή, bile.

Mélange (*mixtio, onis; mixtura, æ*) μίξις, εως, ἡ· κρᾶσις, εως, ἡ, *Luc.* L'esprit est pur et sans aucun mélange de matière, ὁ νοῦς καθαρός ἐστι καὶ ἄκρατος, *Xén. Cyrop.* VIII. 7. Des mélanges (*miscellanea, orum*) σύμμικτα, ων, τά· παμμιγὴς ὕλη, ης.

Mélangé, ée (*permixtus, a, um*) κεκραμένος, η, ον. Des drogues mélangées, μεμιγμένα φάρμακα, ων, *Hom. Od.* IV. 230.

Mélanger (*miscere, permiscere, eo, cui*) μιγνύναι, υμι, μίξω, *Plat.* κεραννύναι, υμι, τινί τι, *Plut.*

Mêlée (*turba, tumultus, us*) ταραχή, ῆς, ἡ, *Dém.* θόρυβος, ου, ὁ, *Thuc.*—(*pugna, æ*) μάχη, ης, ἡ, *Dém.*

Mêler (*miscere, permiscere, eo, cui*) μιγνύναι, υμι, μίξω, τὶ μετά τινος, *Plat.* — de l'eau avec le vin (*aqua vinum temperare, o*) τὴν πηγὴν οἴνῳ κεραννύναι, υμι, *Plut.* Se mêler des affaires publiques (*publica negotia tractare, o*) τὰ κοινὰ πολιτεύεσθαι, ομαι, *Dém.* Se mêler de beaucoup de choses qui ne nous regardent pas, πολυπραγμονεῖν, ῶ, *Plat.*

Mélèze (*pinus larix,* Linn.) πίτυς, υος, ἡ· πεύκη, ης, ἡ.

Mélibée (q.d. *cui caræ sunt boves*) Μελίβοιος, ου, ὁ.

Mélilot (*trifolium melilotus,* Linn.) μελίλωτον, ου, τό.

Mélisse (*melissa officinalis,* Linn.) μελισσόφυλλον, ου, τό.

Mélodie (*concentus, us*) μελῳδία, ας, ἡ, *Athén.* μέλος, εος, τό.

Mélodieusement (*canore*) ᾠδικῶς, *Arist.*

Mélodieux, euse (*canorus, a, um*) ᾠδικός, ή, όν, *Luc.* λιγυρός, ά, όν, *Hom.*

Melon (*cucumis melo*, Linn.) πέπων, ονος, ὁ, *Plut.*
Mélongène (*solanum melongena*, Linn.) στρύχνου εἶδός τι.
Mélopée (*lyrica modulatio*) μελοποιΐα, ας, ἡ.
Melpomène, muse qui préside à la tragédie, Μελπομένη, ης, ἡ.
Membrane (*membrana, æ*) ὑμήν, ένος, ὁ, *Gal.* Les membranes qui tapissent le cerveau, μήνιγγες, ων, αἱ, *Arist.*
Membraneux, euse (*membranaceus, a, um*) ὑμένινος, ίνη, ινον, *Athénée.* ὑμενώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*
Membre (*membrum, i*) μέλος, εος, τό, *Arist.* Les membres du corps (*artus, uum, ubus*) τὰ μέλη τοῦ σώματος, *Dém.* Membre d'une période, κῶλον, ου, τό, *Arist.* Une période à deux, à trois, à quatre membres, δίκωλος, τρίκωλος, τετράκωλος περίοδος, ου, ἡ.
Membru, ue (*membrosus, a, um*) μεγαλόμελος, ου, ὁ,ἡ.
Même. Moi-même, toi-même (*ego ipse, tu ipse*) ἐγὼ αὐτός, σὺ αὐτός. Lui-même, elle-même (*ipse, ipsa*) αὐτός, αὐτή. Le même, la même (*idem, eadem, idem*) ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό. Connais-toi toi-même (*nosce te-ipsum*) γνῶθι σεαυτόν, *Solon.* De même âge, de même nature, ὁμῆλιξ, ικος, ὁ,ἡ· ὁμογενής, έος, ὁ,ἡ. De même que..., de même (*quemadmodum..., ita* ou *sic*) ὥςπερ ou ὡς..., ὥς. Même (*etiam*) ἔτι, προςέτι.
Mêmement (*pariter*) ὁμοίως, ὡςαύτως, ἴσως, *Dém.*
Mémoire (*memoria, æ*) μνήμη, ης, ἡ, *Dém.* μνεία, ας, ἡ, *Isocr.* La Déesse de la mémoire, Μνημοσύνη, ης, ἡ. Les filles de mémoire, Μοῦσαι, ῶν, αἱ. Mémoires historiques, ἱστορικὰ ὑπομνήματα, ων. Auteur de mémoires, ὑπομνηματογράφος, ου, ὁ.
Mémorable (*memorabilis, e*) ἀξιομνημόνευτος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*
Menaçant, e (*minax, acis*) ἀπειλητικός, ή, όν, *Plat.* D'un air — (*minaciter*) ἀπειλητικῶς, *Hér.*
Menace (*minæ, arum*) ἀπειλή, ῆς, ἡ, *Dém.*
Menacer quelqu'un de la mort (*mortem alicui minari, or*) τινὶ θάνατον ἀπειλεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Une maison qui menace ruine (*ruinosa domus, us*) πτώσιμον, ἐρείψιμον στέγος, εος, *Eur.*
Ménades (*bacchæ, arum*) μαινάδες, ων, αἱ.
Ménage (*familia, æ*) οἶκος, ου, ὁ, *Dém.* — (*domus administratio, onis*) διοίκησις, εως, ἡ· οἰκονομία, ίας, ἡ. Mettre une fille en ménage (*virginem elocare, o*) τὴν παρθένον γαμίσαι. Monter son ménage (*domum instruere, o*) τὸν οἶκον κατασκευάζειν, άζω. Faire mauvais ménage ou bon ménage, ἡ γυνὴ πρὸς ἄνδρα διχοστατεῖ, οὐ διχοστατεῖ, *Eur. Médée*, 15.
Ménagement, *égard* (*ratio, onis*) πρόνοια, ας, ἡ· λόγος, ου, ὁ, περί τινος, *Isocr.*
Ménager (*parcere, co, peperci*) φείδεσθαι, ομαι, χρημάτων, *Xén.* τινός, *Plut.* — son crédit, sa dignité, ἀξίως ἑαυτοῦ προφείδεσθαι, *Isocr.*
Ménager, ère (*parcus, a, um*) φειδωλός, ή, όν, *Arist.* φειδόμενος, η, ον, *Dém.* Un mauvais ménager (*prodigus, a*) ἄσωτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*
Ménagerie (*pecorosum palatium*, Prop.) ζωοτροφεῖον, είου, τό.
Ménandre, poëte comique (*Menander, dri*) Μένανδρος, ου, ὁ.
Mendiant (*mendicus, a*) πτωχός, ή, *Dém.* προςαίτης, ου, ὁ, *Plut.*
Mendicité (*mendicitas, atis*) πτωχεία, ας, ἡ, *Aristoph.* Etre réduit à la dernière mendicité, πένητα εἶναι ἐς τὰ ἔσχατα, *Elien.*
Mendié, ée (*precarius, a, um*) δεητικός, ή, όν.
Mendier (*mendicare, o*) πτωχεύειν, ω, *Dém.* Je n'ai pas la force de travailler à la terre, et je rougirais de mendier (*fodere non valeo, mendicare erubesco*) σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι, *Luc.* XVI, 3.
Menée secrète (*clandestinum consilium*) κρύφιον τέχνασμα, ατος.
Ménélas, frère d'Agamemnon, Μενέλαος, ου, ὁ· Μενέλεως, ω, ὁ.
Mener (*ducere, co, xi*) ἄγειν, ἄγω, ἄξω, *Plat.* — quelqu'un par la main, χειραγωγεῖν, ῶ, τινά· ὁδηγεῖν, ῶ, ήσω, *Phocyl.* 22. Mener une vie sage ou déréglée, φρονίμως ἢ ἀσώτως ζῆν, ζάω.

Ménétrier (*fidicen, inis*) κιθαρῳδός, οῦ, ὁ.

Ménil (q. d. *manile, is*) μονή, ῆς, ἡ. *Ce vieux terme français se retrouve dans la composition de plusieurs noms de lieux, ex.*: Ménil-montant, Blanc-ménil, *etc.*

Méninge (*pia* vel *dura mater*) μήνιγξ, ιγγος, ἡ, *Arist.*

Ménisque (*vitrea lunula*) μηνίσκος, ου, ὁ, *Optiq.*

Ménologe (*mensium index*) μηνολόγιον, ου, τό.

Menottes (*ferreæ manicæ*) χειροπέδη, ης, ἡ.

Mense (*mensa, æ*) τράπεζα, ης, ἡ, *Xén.*

Mensonge (*mendacium, ii*) ψεῦδος, εος, τό, *Dém.*

Mensonger, ère (*mendax, acis*) ψευδόμενος, η, ον, *Dém.*

Mensuel, elle (*menstruus, a, um*) ἐπιμήνιος, ου, ὁ, ἡ, *Hér.*

Menstrues (*menstrua, orum*) τὰ ἔμμηνα ou ἐμμήνια, ίων, *Diosc.*

Mental, e. Faire l'oraison mentale (*mente orare*) νοερῶς εὔχεσθαι, ομαι.

Mentalement (*sola mentis cogitatione*) νοερῶς.

Menterie. — *Voyez* Mensonge.

Menteur, euse (*mendax, acis,* c.) ψεύστης, ου, ὁ, *Dém.* ψευδής, έος, ὁ, ἡ. Tout homme est menteur (*omnis homo mendax*) πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης, Ps. CXVI, 11.

Menthe poivrée (*mentha piperita*, Linnée) μίνθα ou μίνθη, ης, ἡ· ἡδύοσμος, ου, ἡ, *Diosc.*

Mention (*mentio, onis*) μνήμη, ης, ἡ· μνεία, ας, ἡ, *Dém.*

Mentionner (*alicujus mentionem facere, io*) μνείαν ποιεῖσθαι, οῦμαι, τινός, ou περί τινος, *Isocr.*

Mentir (*mentiri, ior*) ψεύδεσθαι, ομαι· ψευδολογεῖν, ῶ, *Dém.*

Menton (*mentum, i*) γένειον, ου, τό, *Xén.* ἀνθερεών, ῶνος, ὁ, *Hom.*

Mentor (*Mentor, oris*) Μέντωρ, ορος, ὁ. Un sage Mentor, πεπνυμένος ἡγεμών, όνος.

Menu, ue (*minutus, a, um*) λεπτός, ή, όν, *Arist.* Le menu peuple (*plebecula, æ*) πλῆθος, εος, τό, *Isocr.* Hacher menu, μιστύλλειν, ύλλω, υλῶ.

Menuiserie (*ligneum opus elegantius*) λεπτὴ ξυλουργία, ας.

Menuisier (*lignarius faber, bri*) ξυλουργός, οῦ, ὁ.

Méprendre [Se (*allucinari, or*) σφάλλεσθαι, ομαι, *Plat.*

Mépris (*contemptus, us*) καταφρόνησις, εως, ἡ· καταφρόνημα, ατος, τό, *Thuc.*

Méprisable (*despiciendus, a, um*) εὐκαταφρόνητος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.* βραχέος ἄξιος, α, ον, *Plat.*

Méprisant, e (*contemptor, ptrix*) ὑπερόπτης, ου, ὁ, *Thuc.* ὑπερόπτις, ιδος, ἡ, *Sept.* D'un air méprisant (*fastidiose*) ὑπεροπτικῶς, *Xén.*

Méprise (*allucinatio, onis*) σφάλμα, ατος, τό, *Xén.*

Mépriser (*spernere, no, sprevi*) καταφρονεῖν, ῶ, τινός, *Dém.* περὶ ὀλίγου ποιεῖσθαί τι, *Isocr.* Se faire mépriser, εἰς ἀπελεγμὸν ἔρχεσθαι, ἔρχομαι *, *N. Test.*

Mer (*mare, is*) θάλασσα, ης, ἡ· πόντος, ου, ὁ· πέλαγος, ους, τό, *Dém.* Avoir l'empire de la mer, θαλασσοκρατεῖν, ῶ, ήσω· ἄρχειν θαλάσσης, *Dém.*

Mercenaire (*mercenarius, ia*) μισθωτός, τή, *Dém.* — *Voyez* (*page* 90) *notre* Résumé historique de la Littérature grecque.

Mercerie (*minutæ merces*) γέλγη, ης, ἡ.

Merci (*gratias ago*) εὐχαριστῶ. Dieu merci, Θείᾳ χάριτι. S'abandonner à la merci de quelqu'un, ἐπιτρέπειν ἑαυτόν τινι, *Dém.*

Mercier, ère (*minutarum mercium venditor*) γρυτοπώλης, ου, ὁ.

Mercredi (*Mercurii dies*) ἡ τοῦ Ἑρμοῦ, *sous-ent.* ἡμέρα. — *Voyez* Jeudi.

Mercure (*Mercurius, ii*) Ἑρμῆς, οῦ, ὁ. — (*argentum vivum*) ὑδράργυρος, ου, ὁ.

Mercuriale (*mercurialis annua* vel *perennis*, Linn.) λινόζωστις, εως, ἡ, *Diosc.*— (*solennis reprehensio, onis*) ἐπιτίμησις, εως, ἡ.

Merde (*merda, æ*, Hor.) σκώρ, σκατός, τό, *Aristoph.*

Mère (*mater, tris*) μήτηρ, τέρος-τρός, ἡ, *Dém.* — de famille (*mater familias*) οἰκοδέσποινα, ης, ἡ, *Dém.* Qui n'a plus de mère, ἀμήτωρ, ορος, ὁ, ἡ, *N. Test.* Qui aime sa mère, φιλομήτωρ, ορος, ὁ, ἡ, *Plut.* Pie-mère, dure-mère, *Voyez* Méninge.

Méridien, enne (*meridianus, a, um*) μεσημερινός, ου μεσημβρινός, ινή, ινόν, *Procl.* Faire la méridienne, μεσημβριάζειν, άζω, *Plat.*

Méridional, e (*meridianus, a, um*) μεσημβρινός, ινή, ινόν, *Proclus.* — *Voyez* Septentrional, e.

Mérite (*meritum, i*) ἀξία, ας, ἡ. Récompenser quelqu'un selon son mérite, κατὰ τὴν ἀξίαν ἀμείβεσθαι, ομαι, τινά. Un homme d'un grand mérite, ἀνὴρ ὑπερέχων, οντος· ἔξοχος, ου, *Xén.*

Mériter (*merere, eo; ou mereri, eor*) ἄξιον εἶναι τινός. Il mérite le nom de sage, ἄξιός ἐστι κληθῆναι σοφός. Bien mériter de la patrie, τὴν πατρίδα εὖ ποιεῖν, *Dém.*

Merlan (*asellus, i*) ὀνίσκος, ου, ὁ.

Merle (*turdus merula*, Cuv.) κόσσυφος, ου, ὁ, *Aristoph.*

Merveille (*miraculum, i*) θαῦμα, ατος, τό, *Xén.* Faire des merveilles, θαυματουργεῖν, ῶ, ήσω. A merveilles, θαυμασίως, *Plat.*

Merveilleusement (*mirifice*) θαυμαστῶς, θαυμασίως, *Plat.*

Merveilleux, euse (*mirificus, a, um*) θαυμάσιος, ία, ιον· θαυμαστός, ή, όν, *Dém.* Chose merveilleuse à voir, *ou* à entendre, θαῦμα ἰδεῖν, ἢ ἀκοῦσαι.

Mes (*mei, meæ, mea*) ἐμοί, ἐμαί, ἐμά. Mes amis, οἱ φίλοι μου.

Mésalliance (*inæquales nuptiæ*) ἄνισος σύζευξις, εως, ἡ.

Mésallier [**Se** (*inæquale connubium inire, eo*) ἄνισον σύζευξιν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Plat.*

Mésange (*parus, i*) αἰγιθαλός, οῦ, ὁ.

Mésaraïque. Veine, artère mésaraïque, ἡ τοῦ μεσαραίου φλέψ, εβός, ἀρτηρία, ας.

Mésaventure (*infelix casus, us*) δυςτύχημα, ἀτύχημα, ατος, τό, *Dém.*

Mésentère (*on l'appelle* fraise *dans le veau*) μεσεντέριον, ίου, τό, *Arist.*

Mésestimer (*minoris facere, io*) μείονος ἀξίας τιμᾶν, ῶ.

Mésintelligence (*dissidium, ii*) διαφορά, ᾶς, ἡ, *Dém.*

Mésoffrir (*minus pretium offerre, fero, obtuli*) μείονα τιμὴν προςφέρειν, φέρω*.

Mésopotamie (*regio inter fluvios*) Μεσοποταμία, ας, ἡ.

Mesquin (*sordidus, a, um*) ῥυπαρός, ά, όν, *Athén.*

Mesquinement (*sordide*) ῥυπαρῶς.

Mesquinerie (*sordes, ium*, f.) ῥύπος, ου, ὁ, *Diod. Sic.*

Message (*mandatum, i*) ἐπίταγμα, ατος, τό, *Dém.* — (*nuntium, ii*) ἀγγελία, ας, ἡ, *le même.*

Messager, ère (*nuntius, a*) ἄγγελος, ου, ὁ, ἡ. — (*tabellarius, ii*) ἀγγελιαφόρος, ου. — des Dieux, Ἑρμῆς, οῦ, ὁ· Ἶρις, ιδος, ἡ, *Hom.*

Messe (*missa, æ*) ἡ ἁγία λειτουργία, ίας.

Messéance (*indecorum, i*) ἀπρέπεια, ας, ἡ, *Plat.*

Messéant, e (*indecorus, a, um*) ἀπρεπής, έος, ὁ, ἡ, *Isocr.*

Messie (*du mot hébreu* machakh, *qui signifie* oindre) Χριστός, οῦ, ὁ. R. χρίω, *ungo.*

Messieurs, κύριοι, ων. — *voc.* ὦ ἄνδρες!

Mesurable (*quod metiri potest*) μετρητός, ή, όν.

Mesurage (*mensio, onis*) μέτρησις, εως, ἡ, *Plut.*

Mesure (*mensura, æ*) μέτρον, ου, τό, *Arist.* Dieu a tout fait avec poids, nombre et mesure (*pondere, mensura, numero Deus omnia fecit*) πάντα Θεὸς διέταξε μέτρῳ, σταθμῷ, καὶ ἀριθμῷ. — (*concinnitas, atis*) ῥυθμός, οῦ, ὁ. Avec poids et mesure (*circumspecte*) περιεσκεμμένως, *Luc.* Outre mesure, ὑπερμέτρως. A mesure que, au fur et à mesure que... (*proüt, secundum*) καθ' ὅ.

Mesuré, ée (*circumspectus, a, um*) περιεσκεμμένος, η, ον. Homme mesuré dans sa conduite, ἀνὴρ σώφρων, ονος· εὐλαβής, έος-οῦς.

Mesurer (*metiri, ior*) μετρεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.* On vous mesurera avec la mesure avec laquelle vous aurez mesuré les autres, τῷ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν, *Luc*, VI, 38.

Mesureur (*mensor, oris*) μετρητής, οῦ, ὁ, *Dinarq.*

Mésuser des richesses (*divitiis abuti, utor*) τῷ πλούτῳ καταχρῆσθαι, άομαι-ῶμαι, *Plat.*

Métacarpe, μετακάρπιον, ίου, τό, *Anat.* R. καρπός, poignet.

Métachronisme, μεταχρονισμός, οῦ, ὁ. R. χρόνος, temps, *et* μετά, *qui marque* postériorité. — *Voyez* **Prochronisme**.

Métairie (*prædium, ii*) χωρίον, ίου, τό, *Dém.*—(*villa, æ*) ἔπαυλις, εως, ἡ, *Plut.* — *Voyez* Villa.

Métal (*metallum, i*) μέταλλον, ου, τό· *quod scilicet* ἄλλο μετ' ἄλλο *eruitur*.

Métalepse (*permutatio*) μετάληψις, εως, ἡ, *Rhét.*

Métallique (*metallicus, a, um*) μεταλλικός, ή, όν, *Arist.* La science —, ἡ μεταλλευτική, ῆς, *Laërce.*

Métallurgie, μεταλλουργία, ας, ἡ. R. μέταλλον, et ἔργον, *opus.*

Métallurgiste, μεταλλουργός, οῦ, ὁ.

Métamorphose (*transformatio*) μεταμόρφωσις, εως, ἡ.

Métamorphoser (*transformare, o*) μεταμορφοῦν, ῶ, ώσω, *N. Test.*

Métaphore (*translatio*) μεταφορά, ᾶς, ἡ, *Arist.*

Métaphorique (*translatitius, a, um*) μεταφορικός, ή, όν.

Métaphoriquement, μεταφορικῶς.

Métaphysicien, μεταφυσικός, οῦ, ὁ.

Métaphysique, μεταφυσικός, ική, ικόν. La métaphysique (q. d. *post physicam*) ἡ μεταφυσική, *sous-ent.* ἐπιστήμη. R. μετά, après, *et* φυσική, physique.

Métaplasme (*transformatio*) μεταπλασμός, οῦ, ὁ, *Quint.*

Métastase (*mutatio*) μετάστασις, εως, ἡ, *Méd.*

Métatarse, μετατάρσιον, ίου, τό. *Anat.* R. ταρσός, ταρσίον, *craticula.*

Métathèse (*transpositio*) μετάθεσις, εως, ἡ, *Gramm.*

Métayer, **ère** (*villicus, ica*) ἀγρονόμος, ου, ὁ,ἡ.

Méteil (*permixta frumenta, orum*) μεμιγμένοι σῖτοι, ων.

Métempsycose (*animæ ex uno corpore in aliud migratio*) μετεμψύχωσις, εως, ἡ.

Météore igné *ou* aqueux, πυρινὸν ou ὑδρηλὸν μετέωρον, ου, *Arist.*

Météorologique, μετεωρολογικός, ή, όν. RR. λόγος, *et* μετέωρα, *sublimia.*

Méthode (*via, æ; ratio, onis*) μέθοδος, ου, ἡ, *Arist.*

Méthodique, μεθοδικός, ή, όν. R. μετά, et ὁδός, *via, ratio.*

Méthodiquement (*ratione, ordine, et via*, Cic.) μεθοδικῶς.

Métier (*ars, artis*) τέχνη, ης, ἡ, *Isocr.* Exercer un métier, τέχνην ἐργάζεσθαι, ομαι, *Dém.* — (*fabrilis machina, æ*) ἐργαλεῖον, ου, τό.

Métis, **isse** (*bigener, era, erum*) διγενής, έος, ὁ,ἡ.

Métonomasie (*transnominatio, onis*) μετονομασία, ίας, ἡ, *Rhét.* — *C'est par cette figure que* Schwarzerd *s'est appelé en grec* Mélanchthon, *et* l'Epaule *en latin* Scapula.

Métonymie (*nominis mutatio*) μετωνυμία, ας, ἡ, *Rhét.*

Métope (*frons, ontis*, f.) μέτωπον, ου, τό, *Archit.*

Métoposcopie (*frontis inspectio*) μετωποσκοπία, ίας, ἡ. Celui qui en fait profession, μετωποσκοπός, οῦ, ὁ.

Mètre (*mensura, æ*) μέτρον, ου, τό. Vers de deux mètres, de trois, quatre, cinq, six, *etc.*, στίχοι δίμετροι, τρίμετροι, τετράμετροι, πεντάμετροι, ἑξάμετροι, κ. τ. λ. — *On appelle aussi* Mètre, *la mesure par excellence, ou l'unité fondamentale de toutes les mesures. Afin que cette unité reposât sur une base commune à tous les peuples de la terre, les Français ont mesuré un arc du méridien terrestre, et ont partagé en* 100 *degrés le quart de ce méridien, ou la distance du* pôle *à l'*équateur. *Chaque degré a été subdivisé en* 100 *minutes ou kilomètres, et la millième partie du kilomètre, est le* mètre, *unité fondamentale. Le mètre linéaire est donc l'élément de toutes les mesures de longueur; le mètre carré, celui de toutes les mesures de surface; et le mètre cube, celui de toutes les mesures de volume ou de capacité. Les mesures de pesanteur, et les monnaies, ont aussi été réglées d'après l'analogie métrique. Voyez* **Gramme** *et* **Franc**. — *Pour approprier les unités secondaires aux différents besoins, on a adopté d'abord six dénominations principales, le* mètre, *l'are, le* stère, *le* litre, *le* gramme *et le* franc; *puis, à l'aide de quatre mots grecs,* déca, *dix;* hectò, *cent;* kilo, *mille, et* myria, *dix mille, on a formé une échelle décuple de*

multiples; et, avec les trois mots latins, déci, *dixième;* centi, *centième, et* milli, *millième, on a produit l'échelle des sous-multiples. Ainsi, quoique le système métrique paraisse, au premier abord, tout hérissé de grec, il est aisé de comprendre que* myriamètre *signifie* 10,000 *mètres;* kilogramme, 1,000 *grammes;* hectare, 100 *ares;* décalitre, 10 *litres; tandis que les anciennes dénominations de* lieue, *de* livre, *d'*arpent, *de* boisseau, *ne précisaient nullement la valeur de ces mesures, qui d'ailleurs variaient selon les différentes localités.*

Métrète (*amphora, æ*) μετρητής, οῦ, ὁ, *Jean*, II, 6.

Métrique. Le système métrique, τὸ μετρικὸν σύστημα, ατος. — *Voyez* Mètre.

Métromane, μετρομανής, έος, ὁ,ἡ. R. μέτρον, et μαίνεσθαι, *furere*.

Métromanie, μετρομανία, ας, ἡ, *mêmes racines*.

Métropole (*civitas mater*) μητρόπολις, εως, ἡ.

Métropolitain, μητροπολίτης, ου, ὁ.

Mets (*ferculum, i*) φάγημα, ἔδεσμα, ατος, τό.

Mettre (*ponere, o, sui*) τιθέναι, τίθημι*. Mettre la main sur quelqu'un (*manum in aliquem mittere, tto, si*) τὴν χεῖρά τινι ἐπιφέρειν, φέρω*, *Hom. Il.* I, 89. Mettre bas les armes (*arma ponere, deponere*) τὰ ὅπλα κατατίθεσθαι, *Xén.* Mettre bas (*parere, io, peperi*) τίκτειν, τίκτω*, *Dém.* Se mettre à pleurer, à parler, à travailler, ἄρχεσθαι τοῦ κλαίειν, τοῦ λόγου, τοῦ ἔργου, κ. τ. λ. *Xén.*

Meubler une maison (*domum instruere*) τὸν οἶκον κατασκευάζειν, άζω, άσω.

Meubles (*supellex, lectilis*, f.) ἔπιπλα, ων, τά, *Plut.* σκεύη, ῶν, τά, *Dém.* Biens meubles, κινητὰ ἀγαθά, ῶν. — *Voyez* Immeubles.

Meuglement (*mugitus, us*) μυκηθμός, οῦ, ὁ· μύκημα, ατος, τό, *Plut.*

Meugler (*mugire, io*) μυκᾶσθαι, ῶμαι, *Plut.*

Meule (*mola, æ*) μύλη, ης, ἡ. Tourner la meule, τὴν μύλην στρέφειν, περιάγειν, περιφέρειν, ω, *Poll.*

Meunier, ère (*molitor, trix*) μυλωθρός, οῦ, ὁ, *Athén.* ἀλετρίς, ίδος, ἡ, *Plut.*

Meurtre (*cædes, is*, f.) φόνος, ου, ὁ, *Dém.* σφαγή, ῆς, ἡ, *Isocr.* Meurtre général (*internecio, onis*) πανολεθρία, ας, ἡ, *Thuc.* ἐξώλεια, ας, ἡ, *Dém.*

Meurtrier, ère (*interfector, trix*) φονεύς, έως, ὁ, *Isocr.* ἀνδροφόνος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* — de son père, de sa mère, πατροκτόνος, μητροκτόνος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.* Armes meurtrières, φονικὰ ὅπλα, ων.

Meurtrir (*suggillare, o*) ὑπωπιάζειν, άζω, *Paul*, I, *Cor.* IX, 27.

Meurtrissure (*suggillatio, onis*) ὑπωπιασμός, οῦ, ὁ, *Grég. Naz.*

Meute (*odora canum vis*) θηρευτικοὶ κύνες, ῶν.

Mézéréon. — *Voyez* Lauréole.

Mi- (*semi*) ἡμι-. Mi-plein (*semi-plenus, a, um*) ἡμιπληρής, έος, ὁ,ἡ. A mi-jambe, ἄχρι μεσοκνημίου. A la mi-août (*medio Augusti mense*) μεσοῦντος μεταγειτνιῶνος.

Mi, *note de musique.* — *Voyez* Gamme.

Miasmes (*contagia, orum*) μιάσματα, ων, τά.

Miaulement, ἡ τοῦ αἰλούρου φωνή, ῆς.

Miauler, γοάειν-ᾷν, άω-ῶ.

Microcosme (*parvus mundus*) μικρόκοσμος, ου, ὁ.

Micrographie (*parvorum descriptio*) μικρογραφία, ας, ἡ.

Micromégas (*petit* et *grand*) μικρομέγας, *Voltaire*.

Micromètre (*parvorum mensura*) μικρόμετρον, ου, τό.

Microscope, μικροσκόπιον, ίου, τό. R. μικρός, petit, *et* σκοπεῖν, examiner.

Microscopique, μικροσκοπικός, ή, όν, *mêmes racines*.

Midi (*meridies, ei*) μεσημβρία, ας, ἡ, *Thuc.* L'après-midi, δείλη, ης, ἡ. Promenade de l'après-midi, ὁ δειλινὸς περίπατος, ου, *Élien*. N'y voir goutte en plein midi, ἐν μεσημβρίᾳ τυφλώττειν, ττω. Le vent du midi (*auster, tri*) νότος, ου, ὁ, *Arist.* Du nord au midi, ἀπ' ἄρκτου μέχρι νότου. Chercher midi à quatorze heures (*nodum in scirpo quærere*, Tér.) τριχολογεῖν, ῶ.

Mie de pain (*panis mica, æ*) ἡ τοῦ ἄρτου ψίξ, ιχός.

Mie, guère, pas, point, *précédés de* ne, *font fonction de négation, plus ou moins prononcée.* Je ne m'en soucie guère, je n'en veux mie, je n'en veux pas, je n'en veux point; οὐκ ἄθομαι, οὐ βούλομαι.

'Mie *pour* amie. Ma 'mie (*au lieu de* ma amie) *en élidant la voyelle initiale, comme le faisaient les anciens Grecs, et comme le font encore les Italiens,* ἡ φίλη μου.

Miel (*mel, mellis*) μέλι, ιτος, τό, *Arist.* De sa bouche coulaient des paroles plus douces que le miel (*ex Nestoris lingua melle dulcior fluebat oratio*, Cic.) τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή, *Hom. Il.* I, 249. Mouche à miel (*apis, is*) μέλισσα, ης, ἡ. — *Voyez* Abeille.

Mielleux, euse (*mellitus, a, um*) μελιτώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théophr.* μελιχρός, ά, όν, *Luc.*

Mien, enne (*meus, a, um*) ἐμός, ή, όν. Les miens, οἱ συγγενεῖς μου.

Miette (*mica, æ*) ψιχίον, ίου, τό, *N. Test.*

Mieux (*melius*) βέλτιον, ἄμεινον, *Dém.* Se porter mieux, ῥαΐζειν, ΐζω, *Luc.* Il vaut mieux périr en combattant que de sauver sa vie en fuyant, αἱρετώτερόν ἐστι μαχομένους ἀποθνήσκειν, μᾶλλον ἢ φεύγοντας σωθῆναι, *Xén.*

Mièvre (*alacer, malignus*) ὁρμητικός, ή, όν· πονηρός, ά, όν.

Mignard, e (*venustulus, a, um*) ὑποκοριστικός, ή, όν.

Mignardement (*venuste, bellule*) ὑποκοριστικῶς, κομψῶς.

Mignarder un enfant (*puero indulgentius blandiri, ior*) ὑποκορίζεσθαι, ομαι, *Aristoph. Plut.* 1012.

Mignardise (*venustas, atis*) ὑποκορισμός, οῦ, ὁ· κομψότης, ητος, ἡ.

Mignon, onne (*venustus, a, um*) κομψός, ή, όν, *Aristoph.*

Mignonnement (*venuste*) κομψῶς.

Migraine (*dimidii capitis dolor*) ἡμικρανία, ας, ἡ.

Mijaurée, *précieuse ridicule*, ἡ ἀκκώ, οῦς. Faire la —, ἀκκίζεσθαι, *Luc.*

Mil. L'an mil huit cent vingt-deux, le présent Lexique (composé à Toulouse) a été imprimé à Paris, ἐν ἔτει χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ, τὸ παρὸν Λεξικὸν (ἐν Θολώσῃ συντεθὲν) ἐν Παρισίοις τὸ πρῶτον ἐτυπώθη. Fl. L.

Mil (*milium, ii*) κέγχρος, οῦ, ὁ, *Diosc.*

Milan (*falco milvus*, Cuv.) ἰκτίν, ῖνος, ὁ, *Arist.* ἰκτῖνος, ου, ὁ, *Sept.*

Milet, ville d'Ionie, patrie de Thalès, Μίλητος, ου, ἡ. Qui est de —, Μιλήσιος, ία, ιον.

Miliaire (*miliaceus, a, um*) κεγχρώδης, εος, ὁ,ἡ.

Milice (*militia, æ*) στρατιωτική, ῆς, ἡ.

Miliciens (*tirones milites*) ἄτακτοι στρατιῶται, ῶν.

Milieu (*medium, ii*) τὸ μέσον, ου, *Arist.* Le milieu du ciel, τὸ μεσουράνημα, ατος, *Bas.* Le milieu de la nuit, μεσονύκτιον, ίου, τό· ἡ μέση νύξ, κτός, *Thuc.* Qui est au milieu (*medius, a, um*) μέσος, η, ον, *Dém.* Tenir le milieu, μεσόειν-οῦν, όω-ῶ, *Aristoph.* Au milieu de l'été, θέρους μεσοῦντος, *Thuc.* ☞ *Nous avons du philosophe* Confucius, *qui vivait* 550 *ans avant J.-C., un Traité intitulé l'*Invariable Milieu (*Tchoûng-Yoûng*).— *Selon Aristote,* ὁ μέσος βίος βέλτιστος. *Enfin Horace a dit :*

> Virtus est medium vitiorum et utrinque reductum.

Militaire (*militaris, e*) στρατιωτικός, ή, όν, *Xén.* — (*miles, itis*) στρατιώτης, ου, ὁ, *Dém.*

Militairement (*militari modo*) στρατιωτικῶς, *Thuc.*

Militer (*militare, o,* ou *militari, or*) στρατεύειν, ω, σω, ou στρατεύεσθαι, ομαι, *Dém.*

Mille (*mille, millia*) χίλιοι, αι, α, *Isocr.* Mille fois (*millies*) χιλιάκις. Deux mille, trois mille, *etc.*, δισχίλιοι, τρισχίλιοι, αι, α, κ. τ. λ. Dix mille, vingt mille, μύριοι, δισμύριοι, αι, α.

Mille (*miliare, is*). En deçà du centième mille, *ou* de la centième borne milliaire (*intra centesimum milliare*) ἐντὸς σημείου ἑκατοστοῦ, *Hérod.* — *S'il s'agit d'un mille métrique* (*ou de* 1,000 mètres) χιλιόμετρον, ου, τό. — *Voyez* Mètre.

Mille-feuille (*achillea mille-folium*, Linn.) μυριόφυλλον, ου, τό.

Mille-pertuis (*hypericum perforatum*, Linn.) ὑπέριχον ou ὑπερικόν, οῦ, τό, *Diosc.*, *liv.* III.

Mille-pieds, cloportes, χιλιόπους, μυριόπους, οδος, ὁ,ἡ.

Mille-pores, *genre de polypier pierreux*, πολύπορος, ου, ὁ,ἡ.

Millésime d'une médaille, τὸ τοῦ νομίσματος χιλιοστὸν ἔτος, — *et même*, *par catachrèse*, τὸ ἔτος τῆς ἐπιγραφῆς πρὸ τοῦ χιλιοστοῦ.

Millet (*panicum miliaceum*, Linnée) κεγχρώδης ἕλυχος, ου, ὁ, *Diosc.*

Milliaire (*milliarius, a, um*) χιλιαῖος, α, ον. — *Voyez* **Mille** (*milliare, is*).

Milliard, *ou* billion (*millies mille millia*) δεκαμυριακισμύριοι, αι, α.

Millième (*millesimus, a, um*) χιλιοστός, ή, όν.

Millier (*mille, millia*) χιλιάς, άδος, ἡ.

Milligramme, *millième partie du* gramme. — *Voyez* **Gramme**.

Millimètre, *millième partie du* mètre. — *Voyez* **Mètre**.

Million (*mille millia*) ἑκατονταкισμύριοι, αι, α. Etre riche à millions, ὑπερπλουτεῖν, ῶ, *Aristoph. Plut.* 334.

Millionième, ἑκατοντακισμυριοστός, στή, στόν.

Millionnaire (*prædives, itis*) ὑπέρπλουτος, ὑπερπλούσιος, ου, ὁ,ἡ.

Miltiade, Athénien, vainqueur à Marathon, Μιλτιάδης, ου, ὁ.

Mime (*mimus, i*) μῖμος, ου, ὁ.

Minauder, ἀκκίζεσθαι, ομαι, *Plut.*

Minauderie, ἀκκισμός, οῦ, ὁ, *Philostrate.*

Minaudier, ère, ἀκκιζόμενος, ένη · ἀκκώ, όος-οῦς, ἡ, *Luc.*

Mince (*tenuis, e*) ψιλός, ή, όν, *Dém. Phal.* λεπτός, ή, όν, *Arist.*

Mine (*habitus oris et vultus*) σχῆμα, ατος, τό, *Dém.* — (*species, ei*) ὄψις, εως, ἡ. Il a la mine d'un honnête homme, ἀγαθὸς ἀνὴρ φαίνεται. Faire des mines, ἀκκίζεσθαι, ομαι, *Luc.* Faire la mine, σκυθρωπάζειν, άζω, άσω, *Xén. Cyrop.*, *liv.* VI. Faire bonne mine à quelqu'un, οἰκείως τινὰ δέχεσθαι, ομαι, *Dém.*

Mine d'or, d'argent, *etc.*, χρυσωρυχεῖον, είου, τό · ἀργυρεῖον, είου, τό, *Strab.* — (*cuniculus, i*) ὑπόνομος, ου, ὁ, *Thuc.* ὑπόρυγμα, ατος, τό. Pratiquer une mine, ὑπονομεύειν, ω.

Miner (*cuniculos agere, ago, egi*) ὑπονομεύειν, ω · σκάπτειν, πτω, ψω. — (*consumere, o*) φθείρειν, ω · λυμαίνειν, ω, *Hérod.* Miné par les soucis, ταῖς φροντίσιν ἐκτετηκώς, υῖα.

Minéral, *plur.* **Minéraux** (*mineralium*) τὰ μέταλλα, ων · τὰ ὀρυκτά, ῶν, *Diosc.*

Minéral, e. Eaux minérales (*aquæ metallicæ*) μεταλλικαὶ θερμαί, ῶν.

Minéralogie, *mot hybride*, ὁ περὶ τῶν ὀρυκτῶν λόγος · ὀρυκτολογία, ας, ἡ.

Minerve (*Minerva, æ*) Ἀθήνη, ης, ἡ · Παλλάς, άδος, ἡ.

Mineur (*cunicularius, ii*, Végèce) ὑπονομεύων, οντος, ὁ.

Mineur, e (*ætate minor, oris*) οὐκ αὐτεξούσιος, ίου, ὁ,ἡ. L'Asie mineure, Ἀνατολή, ῆς, ἡ. La mineure d'un syllogisme, ἡ τοῦ συλλογισμοῦ ἐλάσσων πρότασις, εως.

Miniature (*pictura minutis punctis elaborata*) ὑπόλεπτος ζωγραφία, ας.

Minimum, τὸ ἐλάχιστον, ου.

Ministère (*ministerium, ii*) ὑπηρεσία, διακονία, ας, ἡ, *Dém.* — (*rerum administratio*) ἡ κοινὴ διοίκησις, εως.

Ministre (*minister, tra*) ὑπηρέτης, ου, ὁ, *Dém.* ὑπηρέτις, ιδος, ἡ, *Xén.* Ministres d'Etat, οἱ τοῦ βασιλέως ὑπουργοί, ῶν.

Minium (*minium, ii*) μίλτος, ου, ἡ, *Diosc.*

Minois. Un joli minois, χαρίεσσα ὄψις, εως, ἡ.

Minon (*feles, is*, f.) αἴλουρος, ου, ὁ.

Minorité (*ætas pupillaris*) ἡ οὐκ αὐτεξούσιος ἡλικία.

Minos, roi de Crète, un des juges des Enfers, Μίνως, ωος, ὁ.

Minotaure, monstre moitié homme et moitié taureau, né de Pasiphaé, femme de Minos, Μινώταυρος, ου, ὁ.

> *Minotaurus inest, Veneris monumenta nefandæ.* Virg. En. VI, 26.

Minuit (*media nox, noctis*) μέση νύξ, νυκτός, *Thuc.* Sur le minuit, μεσονυκτίοις ὥραις, *Anacr. Od.* III.

Minuscules. Lettres minuscules (*minutæ litteræ*) μικρὰ γράμματα, ων.

Minute (*temporis punctum*) ἀκαρές, έος, τό. En une minute, ἐν ἀκαρεῖ, ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, *Paul*, I. *Cor.* XV, 52. — *S'il s'agissait de la division d'un cercle en degrés et en minutes, la minute serait la centième partie du degré.* — *Voyez* Mètre.

Minutie (*minutia, iæ*) φλυαρία, ίας, ἡ, *Dém.*

Minutieux, euse (*in tenui re nimis attentus, a*) μικρολόγος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Mirabelle (*prunus cereola*, Linn.) κοκκύμηλος, ου, ἡ, *Théophr.*

Miracle (*miraculum, i*) θαῦμα, ατος, τό, *Xén.* Faire des miracles, θαυματουργεῖν, ῶ, ήσω.

Miraculeusement (*non sine miraculo*) θαυμασίως, θαυμαστῶς, *Plat.*

Miraculeux, euse (*miraculo similis, e*) θαυμάσιος, ία, ιον· θαυμαστός, ή, όν, *Dém.*

Mire. Point de mire (*meta, æ*) σκοπός, οῦ, ὁ, *Plat.*

Mirer (*ad scopum collineare*, ou *collimare, o*) τοῦ σκοποῦ στοχάζεσθαι, ομαι, *Plat.* Se mirer (*speculum consulere, o*) ἐσοπτρίζεσθαι, ομαι, *Plut.*

Miroir (*speculum, i*) κάτοπτρον, ου, τό, *Phil.* ἔσοπτρον, ου, τό, *N. Test.*

Mis, e (*positus, a, um*) θέμενος, η, ον. Bien mis (*eleganter vestitus, a*) κομψῶς ἠμφιεσμένος, ένη.

Misanthrope (*hominum osor*) μισάνθρωπος, ου, ὁ, *Luc.*

Misanthropie (*hominum odium*) μισανθρωπία, ας, ἡ.

Mise de fonds (*pecuniæ appositio*) ἀργυρίου παράθεσις, εως, ἡ. Mise honnête et décente (*elegans vestitus, us*) εὐπρεπὲς σχῆμα, ατος.

Misérable (*miser, era, erum*) ἄθλιος, ία, ιον, *Dém.* φαῦλος, η, ον. σχέτλιος, ία, ιον, *Soph.* Mener une vie misérable, ἐν ἀθλιότητι τὸν βίον διάγειν, άγω, άξω.

Misérablement (*miserabiliter*) ἀθλίως, οἰκτρῶς, *Dém.*

Misère (*miseria, æ*) ταλαιπωρία, ας, ἡ, *Isocr.* Etre dans la misère, ταλαιπωρεῖν, ῶ, *Dém.*

Miséréré. Colique de miséréré, εἰλεός, οῦ, ὁ· χόρδαψος ou χορδαψός, οῦ, ὁ.

Miséricorde (*misericordia, æ*) οἰκτιρμός, οῦ, ὁ· ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, *N. Test.* ἔλεος, ους, τό· ἔλεος, ου, ὁ, *Dém.* οἶκτος, ου, ὁ, *Isocr.*

Miséricordieusement (*misericorditer*) ἐλεημόνως.

Miséricordieux, euse (*misericors, ordis*) οἰκτίρμων, ou ἐλεήμων, ονος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Mission (*missio*) πέμψις, εως, ἡ, *Thuc.* πομπή, ῆς, ἡ, *Plat.* — apostolique, ἀποστολή, ῆς, ἡ, *N. Test.*

Missionnaire (*evangelii præco*) εὐαγγελικὸς κῆρυξ, υκος.

Missive. Lettre missive, ἐπιστολή, ῆς, ἡ.

Mitaine. — *Voyez* Gant.

Mite, ἄκαρι, τό, *Arist. Histoire des Anim.* V, 32.

Mitigation (*mitigatio, onis*) πράϋνσις, εως, ἡ, *Arist.*

Mitiger (*mitigare, o*) πραΰνειν, νω, τὶ, *Plat.*

Mitoyen, enne. Un mur mitoyen (*intergerinus paries, etis*) μεσότοιχον, ου, τό· διατείχισμα, ατος, τό, *Plut.*

Mitraille (*scruta, orum*) γρυτάρια, ίων, τά.

Mitre (*mitra, æ*) μίτρα, ας, ἡ, *Hérod.*

Mixte (*mixtus, a, um*) μικτός, ή, όν· μεμιγμένος, η, ον.

Mixtion (*mixtio, onis*) μίγμα, ατος, τό· μίξις, εως, ἡ, *Luc.*

Mixtionner (*miscere, sceo*) μιγνύναι, υμι, μίξω, τὶ μετά τινος, *Plut.*

Mobile (*mobilis, e*) εὐκίνητος, ου, ὁ, ἡ· κινητός, ή, όν, *Arist.* Le premier mobile d'une affaire, τὸ κεφάλαιον, ου, *Eupolis*, ἐν τοῖς Δήμοις, *cité par Plutarq.*, *vie de Périclès*, § 3.

Mobilier (*suppellex, lectilis*, f.) ἔπιπλα, ων, τά, *Plut.* σκευή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Mobilité (*mobilitas, atis*) εὐκινησία, ας, ἡ.

Mode (*modus, i*) τρόπος, ου, ὁ, *Plut.* — d'un verbe, ἔγκλισις, εως, ἡ, *Gramm.* — *Sur les différents* modes, *voyez le* Panhellénisme.

Mode (*mos, moris; ritus, us*) θεσμός, οῦ, ὁ· ἔθος, ἦθος, ους, τό. A la mode, *à la façon* des bêtes féroces (*ritu ferarum*) δίκην θηρίων, *Den. Hal.*

Modèle (*exemplar, aris*) ἀρχέτυπον, ου, τό, *Luc.* Modèle de vertu, ἀρετῆς παράδειγμα, ατος, τό, *Plat.*

Modérateur, trice (*moderator, trix*) κυβερνητήρ, ῆρος, ὁ· κυβερνήτειρα, ας, ἡ.

Modération (*moderatio, onis*) μετριότης, ητος, ἡ, *Dém.*

Modéré, ée (*moderatus, a, um*) μέτριος, α, ον, *Dém.*

Modérément (*moderate*) μετρίως, σωφρόνως, *Dém.*

Modérer l'ardeur des soldats (*militum ardorem temperare, o*) τὸ μένος τῶν στρατιωτῶν μετριάζειν, άζω. Ne pouvoir modérer sa joie, τῆς χαρᾶς ἀκρατῶς ἔχειν, ἔχω. Se modérer, ἑαυτὸν κατέχειν, ω, *Hérod.*

Moderne. Les philosophes tant anciens que modernes (*philosophi tum veteres tum recentiores*) οἱ παλαιοί τε καὶ οἱ νεώτεροι φιλόσοφοι. La langue des Grecs modernes, ἡ ἁπλορωμαϊκὴ διάλεκτος, ου.

Modeste (*modestus, a, um*) σώφρων, ονος, ὁ,ἡ, *Dém.* κόσμιος, α, ον, *Isocr.*

Modestement (*modeste*) σωφρόνως, *Dém.* κοσμίως, *Isocr.*

Modestie (*modestia, æ*) σωφροσύνη, ης, ἡ, *Dém.* κοσμιότης, ητος, ἡ, *Arist.*

Modicité (*tenuitas, paucitas, atis*) λεπτότης, ὀλιγότης, ητος, ἡ, *Théophr.*

Modification (*temperamentum, i*) σχηματισμός, οῦ, ὁ· μεταποίησις, εως, ἡ.

Modifier (*temperare, o*) μετριάζειν, άζω· σχηματίζειν, ίζω· μεταποιεῖν, ῶ, ήσω.

Modique (*modicus, a, um*) ὀλίγος, η, ον· μέτριος, α, ον, *Dém.*

Modiquement (*modice*) λεπτῶς, μετρίως, *Dém.*

Modulation (*modulatio, onis*) μελῳδία, ας, ἡ, *Athén.*

Moduler (*modulari, or*) μελῳδεῖν, ῶ, *Athén.*

Moelle (*medulla, æ*) μυελός, οῦ, ὁ, *Gal.*

Moelleusement (*medullitus*, Plaute) μειλιχίως.

Moelleux, euse (*medullosus, a, um*) μεμυελωμένος, η, ον, *Sept.* Une voix moelleuse, ἡδυέπεια, ας, ἡ. Qui a une voix —, ἡδυεπής, έος, ὁ,ἡ, *Hom. Il.* II, 248.

Moellon (*cæmentum, i*) χάλιξ, ικος, ὁ, *Thuc.*

Moeuf. — *Voyez* **Mode** d'un verbe.

Moeurs (*mores, um, m.*) ἦθος, ους, τό· ἤθεα, ῶν, τά. Intégrité des mœurs, ἡ τῶν τρόπων καλοκἀγαθία, ας, *Isocr.* Les mauvaises liaisons corrompent les bonnes mœurs :

Φθείρουσιν ἤθη χρήσθ' ὁμιλίαι κακαί·

vers ïambique trimètre de Ménandre le comique, cité par saint Paul, première épître aux Corinth., XV, 33.

Moi (*ego, mei, mihi, me*) ἐγώ, ἐμοῦ-μοῦ, ἐμοί-μοί, ἐμέ-μέ. Moi-même, ἐγὼ αὐτός. Donnez-moi du pain, du vin, etc. δός μοι ἄρτον, οἶνον, κ. τ. λ. A moi les braves ! τίς ἕψεται ; τίς ἀγαθός ; *Xén. Cyrop.* III, 31.

Moignon (*mutilatum membrum*) κολόβωμα, ατος, τό.

Moindre (*minor, us*) ἥσσων, ἥττων, ονος, ὁ,ἡ, *Thuc.* ἐλάσσων, ἐλάττων, ονος, ὁ,ἡ, *Dém.* μείων, ονος, ὁ,ἡ, *Xén.* Le moindre, ἐλάχιστος, ίστη, ιστον, *Thuc.*

Moine (*solitarius, ii*) μοναχός, οῦ, ὁ, *Den. Aréop.*

Moineau (*passer, eris*) στρουθός, οῦ, ὁ. Petit — (*passerculus, i*) στρουθίον, ίου, τό, *Athén.* Crier comme les moineaux (*pipire, io ; pipilare, o*) πιππίζειν, ίζω, *Aristoph. Ois.* 308.

Moins (*minus*) μεῖον, *Xén.* ἔλασσον, *Dém.* Un peu moins de cent ans, ἔτη οὐ πολὺ ἀποδέοντα τῶν ἑκατόν, *Luc.* Moins qu'il ne faut, ἐνδεεστέρως ἢ προσήκει, *Dém.* τοῦ προσήκοντος, *Plat.* Le moins, τὸ ἐλάχιστον, *Thuc.* Au moins, du moins (*saltem*) γέ, ἀλλά γε, τοὐλάχιστον, *Dém.* A moins de *ou* que (*nisi*) εἰ μή. Ne parlez à personne, à moins que ce ne soit dans un but d'utilité pour celui qui vous écoute, μηδενὶ λέγε, πλὴν ἂν τῷ ἀκούοντι συμφέρῃ, *Isocr.*

Mois (*mensis, is*) μήν, μηνός, ὁ, *Plut.* La lune annonce les mois, ἡ μήνη τοὺς μῆνας μηνύει. Un enfant de six *ou* huit mois, ἑξάμηνον ἢ ὀκτάμηνον βρέφος, εος, *Arist.* — *Sur l'ordre, la division et le nom des douze mois des Athéniens, Voyez le Tableau des mois.*

Moïse, Μωσῆς *ou* Μωϋσῆς, οῦ· Μωσεύς *ou* Μωϋσεύς, έως, ὁ. — *L'étymologie de ce nom hébreu se trouve au chap.* II *de*

l'*Exode*, v.*10. Moché, *du verbe* macha, *extraxit*.

MOISI, IE (*mucidus, a, um*) εὐρώεις, ώεσσα, ῶεν · εὐρώδης, εος, ὁ,ἡ, *Soph*. σαπρός, ά, όν, *Arist*. — *Sur le mot* σαπρόφιλος, *Voyez* (*pag.* 754) *la dernière édition du Schrévélius*.

MOISIR *ou* se moisir (*mucescere, sco*) εὐρωτιᾷν, άω-ῶ, *Théophr*. σήπεσθαι, ομαι, *Xén*.

MOISISSURE (*mucor, oris*) τάγγη, ης, ἡ · εὐρώς, ῶτος, ὁ, *Plut*.

MOISSON (*messis, is; seges, etis*) θέρος, ους, τό · θερισμός, οῦ, ὁ, *Esch*. Riche en moissons, πολυλήϊος, ου, ὁ,ἡ, *Hom. Il*. V, 613.

MOISSONNER (*metere, demetere, to, ssui*) θερίζειν, ίζω, *Xén*. ἀμᾷν, ῶ, ήσω, *Théophr*.

MOISSONNEUR, EUSE (*messor, oris*) θεριστής, οῦ, ὁ · θερίστρια, ας, ἡ, *Dém*. Faucille de —, θέριστρον, θεριστήριον, ου, τό, *Sept*.

MOITE (*uvidus, a, um*) διερός, ά, όν, *Théophr*. ὑγρός, ά, όν, *Xén*.

MOITEUR (*mador, oris*) ὑγρότης, ητος, ἡ, *Plut*.

MOITIÉ (*dimidium, ii*) ἥμισυ, εος, τό. La moitié de la cavalerie, οἱ ἡμίσεις τῶν ἱππέων, *Dém*. La moitié du mur, ἥμισυ τεῖχος, εος, *Thuc*. A moitié (*dimidius, a, um*) ἥμισυς, εια, υ, *adject*. Couper en deux par la moitié, δίχα διαιρεῖν, ῶ, τί.

MOLAIRE (*molaris, e*) μυλικός, ἡ, όν, *N. Test*. Dent molaire, μυλίτης ὀδούς, όντος, *Arist*. γόμφιος, ου, ὁ, *Xén*.

MÔLE, *digue, jetée* (*moles, is*) πρόβολος, ου, ὁ.

MOLÉCULE. Les molécules de l'air, du sang, *etc*., αἱ τοῦ ἀέρος, τοῦ αἵματος λεπτομέρειαι, ῶν.

MOLESTER (*molestare, o*) βαρύνειν, ω · λυπεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Xén*.

MOLLEMENT (*molliter*) μαλακῶς, *Xén*. — (*delicate*) ἁβρῶς, τρυφερῶς.

MOLLESSE (*mollitia, mollities, mollitudo*) μαλακότης, ητος, ἡ, *Plut*. μαλακία, ας, ἡ, *Arist*. ἁβροσύνη, ης, ἡ · ἁβρότης, ητος, ἡ, *Xén*. Vivre dans la mollesse, τρυφάειν-ᾷν, άω-ῶ.

MOLLET, *gras de la jambe* (*sura, æ*) γαστροκνημία, ας, ἡ, *Poll*.

MOLLET, ETTE. Du pain mollet (*molliculus panis*) ὑπομάλακος ἄρτος, ου.

MOLLIFIER (*mollire, io*) μαλακύνειν, ύνω, *Gal*.

MOLLIR (*mollescere, sco*) μαλακίζεσθαι, ομαι, *Luc*.

MOLY (*allium moly*, Linn.) μῶλυ, υος, τό, *Hom. Od*. X, 305.

MOLYBDÈNE (*plumbago, inis*) μολύβδαινα, ης, ἡ.

MOMENT (*momentum, i*) ἀχαρές, έος, τό, *Poll*. En un moment, ἐν ἀχαρεῖ χρόνῳ, *Aristoph*. ἐν ἀχαρεῖ χρόνου, ἐν ἀχαρεῖ, *Luc*. — *Voyez* INSTANT. Moment favorable, καιρός, οῦ, ὁ. Moment décisif, ἀκμή, ῆς, ἡ. A tout moment (*indesinenter*) ἀδιαλείπτως, *N. Test*.

MOMENTANÉ, ÉE (*momentaneus, a, um*) ἀχαριαῖος, α, ον, *Dém*.

MOMENTANÉMENT (*ad temporis momentum*) ἀχαρέως, ἀχαρῶς.

MOMERIE (*ridicula simulatio, onis*) ἀκκισμός, οῦ, ὁ, *Philostr*.

MOMIE (*medicatum corpus, oris*) τεταριχευμένον σῶμα, ατος.

MOMUS, dieu de la raillerie, Μῶμος, ου, ὁ.

MON, MA (*meus, a, um*) ἐμός, ή, όν. Mon père, ma mère, ὁ πατήρ μου, ἡ μήτηρ μου.

MONACAL, E, μοναχικός, ή, όν. R. μόνος, *solus*.

MONACALEMENT, μοναχικῶς.

MONACHISME, μοναχισμός, οῦ, ὁ.

MONADE (*unitas, atis*) μονάς, άδος, ἡ.

MONARCHIE (*unius imperium*) μοναρχία, ας, ἡ, *Hérod*. R. μόνος, *solus*, et ἀρχή, *potestas*. — *Voyez* POLYARCHIE.

MONARCHIQUE, μοναρχικός, ή, όν.

MONARQUE (*qui solus imperat*) μονάρχης, ου, ὁ, *Thuc*.

MONASTÈRE (*monasterium, ii*) μοναστήριον, ίου, τό. R. μόνος, *solus*.

MONASTIQUE, μοναστικός, ή, όν.

MONAUT. Chien monaut (*canis unam aurem habens*) μόνωτος κύων, κυνός.

MONCEAU (*acervus, i*) σωρός, οῦ, ὁ, *Aristoph*. En monceau, σωρηδόν, *Hérod*. Mettre en —, σωρεύειν, ω, *le même*.

MONDAIN, E (*mundanus, a, um*) κοσμικός, ή, όν, *Chrys*.

MONDE (*mundus, i*) κόσμος, ου, ὁ, *Dém*. Bien du monde, πολλοὶ ἄνθρωποι. L'au-

tre monde, ὁ ἐσόμενος βίος, ου. Venir au monde (*nasci, scor, natus*) φύεσθαι, ομαι, ἔφυν, υς, υ. Mettre au monde, τίκτειν, τίκτω *, *Dém*. Les vanités du monde, αἱ κοσμικαί, αἱ τοῦ κοσμοῦ ματαιότητες, ήτων.

Monder (*mundare, o*) καθαρίζειν, ίζω, *Grég. Naz.*

Moniteur (*monitor, oris*) παραινέτης, ου, ὁ. Le moniteur universel, ἡ καθολικὴ ἐφημερίς, ίδος.

Monition (*monitio, onis*) νουθέτησις, εως, ἡ, *Isocr.*

Monnaie (*moneta, æ*) νόμισμα, ατος, τό, *Arist.* — de bon aloi, δόκιμον νόμισμα. Fausse —, ἀδόκιμον νόμισμα, *Aristoph.* Frapper de la fausse —, νόμισμα παρακόπτειν, πτω, ψω, *Luc.* Hôtel des monnaies, ἀργυροκοπεῖον, είου, τό, *Athén.*

Monnayer (*monetam cudere, o*) νόμισμα κόπτειν, πτω, ψω, *Arist.*

Monnayeur (*monetarius, ii*) ἀργυροκόπος, ου, ὁ, *Plut.* Faux —, παραχαράκτης, ου, ὁ, *Pandect.*

Monocorde, μοχόχορδον, ου, τό. R. μόνος, seul, *et* χορδή, corde.

Monogramme, μονόγραμμα, ατος, τό. R. μόνος, seul, *et* γράμμα, lettre.

Monologue (*soliloquium*) μονολογία, ας, ἡ.

Monopétale. Fleur monopétale, μονοπέταλον ἄνθος, εος.

Monopode (*uno pede fultus, a, um*) μονόπους, οδος, ὁ,ἡ.

Monopole (*venditionis privilegium*) μονοπώλιον, ίου, τό, *Arist.* Exercer le —, μονοπωλεῖν, ῶ, *Strab.*

Monopoleur, μονοπώλης, ου, ὁ. R. μόνος, seul, *et* πωλεῖν, vendre.

Monosyllabe, μονοσύλλαβος, ου, ὁ,ἡ. R. μόνος, seul, *et* συλλαβή, syllabe.

Monosyllabique, μονοσυλλαβικός, ή, όν, *mêmes racines*.

Monotone (*uno tenore procedens*) μονότονος, ου, ὁ,ἡ.

Monotonie (*unus idemque tenor*) μονοτονία, ας, ἡ.

Monseigneur (*illustrissimus Dominus*) ἐκλαμπρότατος, ἐξοχώτατος Κύριος, ίου.

Monsieur, *plur.* **Messieurs** (*dominus, domini*) κύριος, κύριοι.

Monstre (*monstrum, i*) πέλωρ, ωρος, τό· τέρας, ατος, τό, *Isocr.*

Monstrueusement (*portentose*) τερατικῶς, *Plut.*

Monstrueux, euse (*prodigiosus, a, um*) πελώριος, ίου, ὁ,ἡ· τερατώδης, εος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Monstruosité, τερατεία, ας, ἡ· τέρας, ατος, τό, *Isocr.*

Mont (*mons, ontis*) ὄρος, εος, τό, *Dém.* La cime d'un mont, τὸ τοῦ ὄρεος ἀκρωτήριον, ίου, *Hér.* Le pied d'un mont, ὑπόρεια, ας, ἡ, *Plut.*

Montagnard, e (*monticola, æ,* m.) ὀρείτης, ου, ὁ· ὀρεινός, ή, όν, *Xén.*

Montagne (*mons, ontis*) ὄρος, εος, τό, *Dém.* La cime d'une —, τὸ τοῦ ὄρεος ἀκρωτήριον, ίου, *Hér.* Le pied d'une —, ὑπόρεια, ας, ἡ, *Plut.* Un pays de montagnes, ὀρεινὴ χώρα, ας, *Xén. Cyrop.*

Montagneux, euse (*montanus, a, um*) ὀρεινός, ή, όν, *Xén.*

Montant (*arrectarius asser, eris*) ὀρθοστάτης, ου, ὁ, *Vitr.* — d'un compte (*summa, æ*) τὸ σύμπαν κεφάλαιον, αίου, *Dém.*

Montant, e. Marée montante, πλημμύρα, ας, ἡ, *Plut.*

Montée (*ascensus, us*) ἀνάβασις, εως, ἡ, *Isocr.*

Monter (*ascendere, do*) ἀναβαίνειν, βαίνω *. Monter en chaire, ἐπὶ βήματος ἀνέρχεσθαι, ομαι. — aux cieux, εἰς οὐρανοὺς ἀνιέναι, *Chrys.* — sur un vaisseau, εἰς τὴν ναῦν ἐμβαίνειν, *Plut.* — à cheval, ἐπὶ τὸν ἵππον ἀναβαίνειν, *Xén.* — la garde, φυλακὰς φυλάττειν, ττω, ξω, *Plut.* Mon ami, montez plus haut, φίλε, προςανάβηθι ἀνώτερον, *Luc*, XIV, 10.—*Sur le verbe* βαίνω, *et ses composés et dérivés, voyez (page* 143) *la dernière édition du* Manuel *de la langue* grecque.

Monticule (*clivus, i*) ὄριον, ίου, τό· βουνός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Montoir, ἀνάβαθρον, ου, τό.

Montre (*specimen, inis*) δεῖγμα, ατος, τό, *Dém.* Faire montre de son talent, τῆς τέχνης πεῖραν διδόναι *, *Dém.* — (*species, ei*) ὄψις, εως, ἡ, *Isocr.* Seulement pour la montre, ὄψεως ἕνεκα. — (*horarum index, icis,* m.) ὡρολόγιον, ίου, τό.

Montrer (*monstrare, o; ostendere, do*) δεικνύναι, ἐπιδεικνύναι, υμι *, *Dém.* δη-

λοῦν, ῶ, ώσω· ἀποδεικνύναι, υμι, *fut.* δείξω, *Isocr.* — (*docere, eo, ui*) διδάσκειν, άσκω, άξω, *Dém.* — à quelqu'un la langue grecque, τὴν Ἑλλάδα γλῶτταν διδάσκειν τινά.

Montueux, **euse** (*montanus, a, um*) ὀρεινός, ή, όν, *Xén.*

Monture (*jumentum, i*) ὑποζύγιον, ίου, τό, *Thuc.*

Monument (*monumentum* ou *monimentum*, du verbe *monere, ui, itus*) μνημεῖον, είου, τό· ὑπόμνημα, ατος, τό, *Isocr.*

Moquer [Se de quelqu'un (*aliquem deridere, eo*) τινὰ καταγελᾶν, άω-ῶ, *Isocr.* χλευάζειν, άζω, *Dém.* ἐπισκώπτειν, πτω, ψω, *Luc.*

Moquerie (*irrisio, onis*) χλευασμός, οῦ, ὁ, *Dém.* χλευασία, ας, ἡ, *Arist.*

Moqueur, **euse** (*irrisor, oris*) χλευαστής, οῦ, ὁ, *Arist.* μῶκος, ου, ὁ, *Suïd.*, *et de là* μωκᾶν, ῶ, *et mieux* μωκᾶσθαι, ῶμαι, se moquer.

Morailles (*lupatum, i*) λύκος, ου, ὁ, *Plut.*

Moral, **e** (*moralis, e*) ἠθικός, ή, όν, *Arist.*

Morale (*morum disciplina, æ*) ἡ ἠθική, ῆς, *sous-ent.* ἐπιστήμη. Morale sévère *ou* relâchée (*austeri* vel *remissi mores*) αὐστηρὰ ἢ ἀνειμένα ἤθη, ῶν.

Moralement (*moribus congruenter*) ἠθικῶς. — (*probabiliter*) πιθανῶς.

Moraliser (*de moribus agere, ago*) ἠθοποιεῖν, ῶ.

Moraliste (*qui de moribus agit*) ἠθογράφος, ου, ὁ.

Moralité, bonne *ou* mauvaise (*recti* vel *pravi mores*) χρηστὰ ἢ πονηρὰ ἤθη. — d'une fable (*affabulatio, onis*) ἐπιμύθιον, ίου, τό, *Aphth.*

Morceau (*frustum, i*) κόμμα, ατος, τό· ἀποκοπή, ῆς, ἡ, *Arist.* τέμαχος, εος, τό, *Athén.* Un morceau d'étoffe (*pannus, i*) ῥάκος, εος, τό, *N. Test.* Un morceau de pain, *une bouchée*, ψωμός, οῦ, ὁ· ψωμίον, ίου, τό, *d'où les Grecs modernes ont pris leur* ψωμί, pain, *réservant le mot* ἄρτος *pour le pain consacré.* Choix des plus beaux morceaux de l'Iliade, ἐκλογὴ τῶν καλλίστων τῆς Ἰλιάδος ῥήσεων.

Morceler (*in partes concidere, do*) μιστύλλειν, ω, *Hom.*

Mordacité (*mordacitas, atis*) τὸ δηκτικόν, οῦ.

Mordant, **e** (*mordax, acis*) δηκτικός, ή, όν, *Athén.*

Mordicus (*mot latin*) ὀδάξ, *Aristoph.* Soutenir mordicus, ἀπρὶξ ἔχειν, ἔχω*, ἕξω, *Elien.*

Mordre (*mordere, eo, momordi*) δάκνειν, ω, *fut.* δήξω, *Plut.* Mordant, tu seras mordu, δακὼν δαχῇ, *prov.* Qui aime à mordre, *à critiquer* (*acerbus reprehensor*) ἐπιλήπτωρ, ορος, ὁ, *épithète que Timon le Phliasien donnait à Zénon, au rapport de Plutarque, vie de Périclès,* § IV.

Morelle (*solanum, i*) στρύχνος, ου, ὁ.

Morfondre [Se (*algere, eo*) ῥιγοῦν, ῶ, *Luc.* ψύχεσθαι, ομαι, *Athén.*

Morgeline, *plante* (*morsus gallinæ*) ἀλσίνη, ης, ἡ.

Morgue (*arrogantia, æ*) ὄγκος, ου, ὁ· ὀργή, ῆς, ἡ. Plein de morgue, ὑπέρογκος, ου, ὁ, ἡ.

Moribond, **e** (*moribundus, a, um*) τεθνηξόμενος, η, ον.

Morigéner (*mores informare, o*) ἠθοποιεῖν, ῶ. Qui est bien *ou* mal morigéné, χρηστοῖς ἢ πονηροῖς ἤθεσι χρώμενος, ένη.

Morille (*phallus esculentus*, Linn.) ἐδώδιμος μύκης, ητος.

Morne (*mæstus, a, um*) κατηφής, έος, ὁ, ἡ· λυπηρός, ά, όν, *Dém.*

Morose (*morosus, a, um*) δύςκολος, ου, ὁ, ἡ· δυςάρεστος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Morosité (*morositas, atis*) δυςκολία, ας, ἡ· χαλεπότης, ητος, ἡ, *Isocr.*

Morphée, fils du Sommeil et de la Nuit, Μορφεύς, έως, ὁ.

Mors (*frænum, i*) τὸ τοῦ χαλινοῦ στόμιον, ίου. Prendre le mors aux dents (*frænum mordere, eo*) τὸν χαλινὸν δάκνειν, ω, *fut.* δήξω.

Morsure (*morsus, us*) δῆξις, εως, ἡ· δηγμός, οῦ, ὁ· δῆγμα, ατος, τό.

Mort (*mors, ortis*) θάνατος, ου, ὁ· τελευτή, ῆς, ἡ, *Dém.* μόρος, ου, ὁ, *Hom.* Mettre à mort, θανατοῦν, ῶ, ώσω, *Plut.* Mort violente (*nex, necis*) βίαιος θάνατος, ου, ὁ, *Dém.*

Muance (*mutatio, onis*) μεταβολή, ῆς, ἡ, *Isocr.* μετάστασις, εως, ἡ, *Dém.*
Mucosité (*mucus, i*) βλέννα, ης, ἡ· μύξα, ης, ἡ, *Gal.*
Mue du serpent (*serpentis exuviæ, arum*) λεβηρίς, ίδος, ἡ, *Jos.* τὸ σύφαρ τοῦ ὄφεως, *Luc.*
Muer (*vocem, pellem, plumas mutare, o*) φωνήν, δέρμα, πτίλον ἀλλάσσειν, σσω, ξω.
Muet, ette (*mutus, a, um*) κωφός, ή, όν· ἄφωνος, ου, ὁ,ἡ, *Phil.* ἄλαλος, ου, ὁ,ἡ, *Sept.*
Mufle (*rostrum, i*) ῥύγχος, εος, τό, *Athén.* — de veau (*antirrhinum majus*, Linn.) ἀντίρρινον, ου, τό.
Muge (*mugil cephalus*, Cuv.) κεστρεύς, έως, ὁ, *Arist.*
Mugir (*mugire, io*) μυκᾶσθαι, ῶμαι, *Plut.*
Mugissant, e (*mugiens, entis*) μυκώμενος, η, ον.
Mugissement (*mugitus, us*) μύκημα, ατος, τό, *Plut.* μυκηθμός, οῦ, ὁ, *Luc.*
Muguet (*convallaria maialis*, Linn.) ἐφήμερον, ου, τό, *Plin.*
Muid (*du Latin* modius). — *Voyez* **Hectolitre** *ou* **Kilolitre**.
Mulcter (*mulctare, o*) ζημιοῦν, ῶ, ώσω, *Dém.*
Mule (*crepida, æ*) κρηπίς, ῖδος, ἡ, *Xén.* (*pernio, onis*, f.) χείμεθλον, ου, τό· χειμέτλη, ης, ἡ.
Mulet, *m.* **Mule**, *fém.* (*mulus, a*) ἡμίονος, ου, ὁ,ἡ, *Hérod.* Char traîné par des mulets, ἡμιονεία ἅμαξα, ης.
Muletier (*mulio, onis*) ἡμιονηλάτης, ου, ὁ· ἡμιονηγός, οῦ, ὁ.
Mulot (*mus silvaticus*, Cuv.) ἄγροικος μῦς, υός.
Multiflore (*multos habens flores*) πολυανθής, έος, ὁ,ἡ.
Multiple (*multiplex, icis*) πολλαπλάσιος, α, ον, *Plut.*
Multipliable (*multiplicabilis, e*) πολλαπλασιαστός, ή, όν.
Multiplicande (*multiplicandus numerus*) πολλαπλασιαστέος, ου.
Multiplicateur (*multiplicator, oris*) πολλαπλασιαστής, οῦ, ὁ.
Multiplication (*multiplicatio, onis*) πολλαπλασίασις, εως, ἡ.—de connaissances, πολυμαθία, ας, ἡ.
Multiplicité (*multitudo, inis*) πλῆθος, εος, τό, *Dém.*
Multiplier (*multiplicare, o*) πολλαπλασιάζειν, άζω, *Plut.* Croissez et multipliez, αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, *Gen.* I, 22.
Multitude (*multitudo, inis*) πλῆθος, εος, τό, *Dém.* La multitude, *le vulgaire*, οἱ πολλοί, ῶν, *Dém.*
Municipal, e. Une ville municipale (*municipium, ii*) κωμόπολις, εως, ἡ, *Strab.*
Munificence (*munificentia, æ*) μεγαλοδωρία, ας, ἡ, *Hérod.* πολυδωρία, ας, ἡ, *Xén.*
Munir (*munire, io*) περιτειχίζειν, ίζω· ἀσφαλίζειν, ίζω, *Thuc.*
Munition (*munitio, onis*) περιτείχισις, εως, ἡ, *Thuc.* Pain de — (*castrensis panis, is*) στρατιωτικὸς ἄρτος, ου.
Munitionnaire (*commeatuum curator, oris*) ὁ τοῦ στρατοπέδου ἐπίτροπος, ου, *Xén. Cyrop.*
Muqueux, euse (*mucosus, a, um*) μυξώδης, εος, ὁ,ἡ, *Gal.*
Mur (*murus, i*) τοῖχος, ου, ὁ. Elever un mur, τοιχοῦν, ῶ, ώσω.
Mur, e (*maturus, a, um*) πέπων, ονος, ὁ,ἡ, *Théophr.* πέπειρος, ου, ὁ,ἡ, *Diosc.* Qui est d'un âge mur, ἡλικίαν ἀκμαῖος, α, *Plut.*
Muraille (*mœnia, ium*) τεῖχος, εος, τό, *Dém.* Entourer une ville de murailles, τεῖχος τῇ πόλει περιβάλλειν, βάλλω, *Arist.* τὴν πόλιν περιτειχίζειν, ίζω, *Dém.*
Mural, e (*muralis, e*) τειχικός, ική, ικόν.
Mure (*morum, i*) μόρον, ου, τό, *Diosc.* ἄβρυνα, ων, τά, *Athén.*
Murement (*considerate*) ἐσκεμμένως, νουνεχόντως, *Dém.*
Murène (*murœna helena*, Linn.) μύραινα ou σμύραινα, ης, ἡ, *Arist.*
Murer une ville (*mœnibus urbem circumdare, o*) πόλιν περιτειχίζειν, ίζω, ίσω. — une porte (*januam obstruere, o, xi*) θύραν ἐμφράττειν, ττω, ξω.
Murier (*morus, i, f.*) μορέα, ας, ἡ, *Diosc.* I, 181.
Murir (*maturescere, sco*) πεπαίνεσθαι,

ομαι, *Xén.* — (*maturare, o*) πεπαίνειν, ω, *Diosc.*

Murmure du zéphyr, *ou* d'un ruisseau (*zephyri murmur, uris; rivuli susurrus, i*) ὁ τοῦ ζεφύρου, τοῦ ῥόου ψίθυρος, ου, *Soph.* ψιθυρισμός, οῦ, ὁ, *Plut.* Un doux murmure, ἡδύ τι ψιθύρισμα, ατος, *Théocr.*—(*murmuratio, onis*) γογγυσμός, οῦ, ὁ, *Sept.*

Murmurer, *en parlant du* zéphyr, *ou d'un* ruisseau (*leni murmure* ou *susurro obstrepere, o*) ψιθυρίζειν, ίζω, *Plut.* — (*mussare, mussitare, o*) μύζειν, ύζω, *Plut.* γογγύζειν, ύζω, *N. Test.*

Musaraigne (*sorex mus araneus*, Cuv.) μυγαλῆ, ou μυογαλῆ, ῆς, ἡ, *Diosc.*

Musard, e (*cessator, trix*) ὀκνηρός, ά.

Musc (*odoramenti genus*) μόσχος, ου, ὁ, *Paul. Egin.*

Muscade (*nux odorata*) μοσχοκάρυον, ου, τό.

Muscat. Raisin, *ou* vin muscat, εὐώδης βότρυς ἢ οἶνος.

Muscle (*musculus, i*) μυών, ῶνος, ὁ, *Gal.*

Musculeux, euse (*torosus, a, um*) μυώδης, εος, ὁ,ἡ, *Gal.*

Muse (*musa, æ*) μοῦσα, ης, ἡ, *Diod. Sic.* — *Hérodote a divisé ses Histoires en neuf parties, auxquelles on a donné le nom des neuf Muses, dans l'ordre suivant :* 1. Κλειώ. 2. Εὐτέρπη. 3. Θάλεια. 4. Μελπομένη. 5. Τερψιχόρη. 6. Ἐρατώ. 7. Πολυμνία. 8. Οὐρανία. 9. Καλλιόπη.

Museau (*rostrum, i*) ῥύγχος, εος, τό, *Athén.*

Musée (*museum, i*) μουσεῖον, είου, τό, *Plut.*

Musée, disciple d'Orphée, Μουσαῖος, αίου, ὁ. — *Voyez* Linus.

Museler (*capistrare, o*) χημοῦν, ῶ, ώσω, *Xén.* φιμοῦν, ῶ, ώσω, *N. Test.*

Muselière (*capistrum, i*) χημός, οῦ, ὁ, *Xén.* φιμός, οῦ, ὁ, *Luc.*

Muser (*nugari*) ὐθλεῖν, φλυαρεῖν, ῶ, ήσω, *Aristoph.* Qui refuse, muse, *prov.* ὁ καιρὸς ὀξύς.

Musette (*canorus uter, tri*) ᾠδικὸς ἀσκός, οῦ. Jouer de la musette, ἀσκῳδεῖν, ῶ.

Musical, e (*canorus, a, um*) μουσικός, ή, όν, *Plut.*

Musicalement (*canore*) μουσικῶς, *Plut.*

Musicien, enne (*musicus, ica*) μουσικός, ική, *Plut.*

Musique (*musica, æ*) μουσική, ικῆς, ἡ, *sous-ent.* τέχνη. — *Voyez* Gamme.

Musqué, ée. Des paroles musquées, μειλίχιοι μῦθοι, ων, *Hom.*

Musurgie (*musica modulatio*) μουσουργία, ας, ἡ.

Mutabilité (*mutabilitas, atis*) τὸ εὐμετάβλητον, ου, *Arist.*

Mutation (*mutatio, onis*) μεταβολή, ῆς, ἡ, *Isocr.* N'être pas sujet aux mutations, ἀμεταχινήτως ἔχειν, *Isocr.*

Mutilation (*mutilatio, onis*) ἀκρωτηριασμός, οῦ, ὁ, *Diosc.*

Mutilé, ée (*mutilus, a, um*) μίτυλος, η, ον· πηρός, ά, όν· ἀνάπηρος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Mutiler (*mutilare, o*) ἀκρωτηριάζειν, άζω, *Diosc.* κολούειν, ω, *Théophr.* κολοβοῦν, ῶ, *Arist.*

Mutin, ine (*pacis modique impatiens*, Stace) ταραχώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Mutiner [Se (*tumultuari, or*) θόρυβον ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* ταραχὴν ποιεῖν, ῶ, *Luc.* αὐθαδιάζεσθαι, ομαι.

Mutinerie (*pertinacia, æ*) αὐθάδεια, ας, ἡ, *Plat.*

Mutité (*vocis defectus, us*) κωφότης, ητος, ἡ· ἀφωνία, ας, ἡ.

Mutuel, elle (*mutuus, a, um*) ἀμοιβαῖος, α, ον.

Mutuellement (*mutuo*) ἀλλήλων, οις, ους, *sans nomin.* Ils s'aiment mutuellement, ἀλλήλους φιλοῦσιν, *Arist.* Se tuer mutuellement, *s'entretuer*, ἀλληλοκτονεῖν, *Hipp.*

Mycènes, ville voisine d'Argos, où régnait Agamemnon, Ἀγαμεμνόνιαι Μυκῆναι, ῶν.

Myiologie, μυιολογία, ας, ἡ, R. μυῖα, *musca.*

Myologie, μυολογία, ας, ἡ. R. μῦς, μυός, *musculus.*

Myope, *qui a la vue courte*, μύωψ, ωπος, ὁ,ἡ. Etre myope, μυωπάζειν, άζω.

Myopie, μυωπία, ας, ἡ. R. μύω, *nicto*, et ὤψ, *oculus.*

Myosotis, *plante de la famille des borraginées, dont le nom signifie* oreille de rat *ou* de souris, μυοςωτίς, ίδος, ἡ.

Myotomie (*musculorum sectio*) μυοτομία, ας, ἡ.

Myriade (*decem millia*) μυριάς, άδος, ἡ.
Myriagramme, *dix mille grammes*, μυριόγραμμα, ατος, τό. — *Voyez* **Gramme**.
Myrialitre, *dix mille litres*, μυριόλιτρον, ου, τό. — *Voyez* **Litre**.
Myriamètre, *dix mille mètres*, μυριόμετρον, ου, τό. — *Voyez* **Mètre**.
Myriare, *dix mille ares*, ou *cent hectares; c'est une surface de terrain égale à un kilomètre carré.* — *Voyez* **Mètre**.
Myrobolan (*glans unguentaria*) μυροβάλανος, ου, ἡ, *Pline*.
Myrrhe (*myrrha, æ*) μύῤῥα, ας, ἡ· σμύρνα, ης, ἡ. Ils lui offrirent en présent de l'or, de l'encens et de la myrrhe, προςήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσόν, καὶ λίβανον, καὶ σμύρναν, *Matth.* II, 11.
Myrrhis (*scandix odorata*, Linn.) μυῤῥίς, ίδος, ἡ.
Myrte (*myrtus, i, f.*) μύρτος, ου, ἡ, *Diosc.* μυρσίνη, ης, ἡ, *Gal.* Lieu planté de myrtes (*myrtetum, i*) μυῤῥινών, ῶνος, ὁ, *Aristoph.*
Myrtiforme. Caroncules myrtiformes, τὰ μυρτόχειλα, ων, *Anat.*
Mystagogue (*initiator, oris*) μυσταγωγός, οῦ, ὁ.
Mystère (*arcanum, i*) μυστήριον, ίου, τό. Voici, je vous annonce un mystère: nous ne nous endormirons pas tous, mais tous nous serons changés, en un instant, en un clin d'œil, ἰδού, μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, *Paul*, I. *Cor.* XV, 51.
Mystérieusement, μυστικῶς.
Mystérieux, euse, μυστηριώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.*
Mysticité (*mystica exercitatio*) μυστικὴ ἄσκησις, εως.
Mystification (*irrisio, onis*) διασυρμός, οῦ, ὁ.
Mystifier (*irridere, eo*) διασύρειν, ω, *Dém.*
Mystique, μυστικός, ή, όν.
Mystiquement, μυστικῶς.
Mythologie (*fabularum scientia, iæ*) μυθολογία, ας, ἡ.
Mythologique, μυθολογικός, ή, όν. Traiter un sujet mythologique, μυθολογεῖν, ῶ, ήσω. R. μῦθος, fable.
Mythologue, μυθολόγος, ου, ὁ, *même racine.* — 1033.

N.

N. *Cette lettre*, nasale *par excellence, est appelée par les grammairiens latins* tinniens littera, *et classée parmi les liquides. Devant les gutturales*, κ, γ, χ, ξ, *le* N *se change en* Γ, *et l'on écrit* συγκαλέω, συγγράφω, συγχέω, συγξαίνω, *au lieu de* συνκαλέω, κ. τ. λ. *Les Grecs modernes prononcent même* τὸν κόσμον, *comme s'il y avait* tongosmon. *Devant les labiales, il se change en* μ (*voyez* M), *et devant* λ, ρ, ς, *il devient* λ, ρ, ς. *Ainsi l'on écrit* συλλέγω, συῤῥάπτω, συσσιτεύω, *pour* συνλέγω, κ. τ. λ.
Nabot, e (*pumilio, onis, c.*) νάνος, ου, ὁ, *Arist.* νανώδης, εος, ὁ,ἡ.
Nacarat (*flammeus color*) φλόγινον χρῶμα, ατος.
Nacelle (*navicula, æ*) λέμβος, ου, ὁ, *Polyb.* κύμβη, ης, ἡ, *Soph.*
Nacre (*concha margaritifera*) μαργαριτοφόρος κόγχη, ης.
Nadir. — *Voyez* **Zénith**.
Nage. Passer une rivière à la nage (*flumen tranare, o*) ποταμὸν διανήχεσθαι, ομαι, *Den. Hal.* Qui est tout en nage (*sudore diffluens, entis*) ἱδρώδης, εος, ὁ,ἡ.
Nageoire (*pinna*) πτερύγιον, ίου, τό.
Nager (*nare, natare, o*) κολυμβᾶν, ῶ, *N. Test.* νέειν, νέω, *Thuc.* νήχεσθαι, ομαι, *Diod. Sic.* Nager entre deux eaux, κολυμβᾶν, ῶ· διακολυμβᾶν τὸν ποταμόν. Qui nage entre deux eaux, *figur.* ἀλλοπρόςαλλος, ου, ὁ,ἡ, *Hom. Il.* V, 831.
Nageur (*natator, oris*) κολυμβητήρ, ῆρος, ὁ· κολυμβητής, οῦ, ὁ.
Naguère ou **Naguères**, *c'est-à-dire* il n'y a guère (*non multum tempus est*); *d'où l'on peut conclure que* guère, *dans son acception propre, a signifié primitivement* beaucoup, *puisque ce n'est qu'avec la négation qu'il signifie le con-*

traire. — (*nuper*) νεωστί, *Isocr.* ἔναγχος, πρώην, *Dém.*

Naïade (*aquarum nympha*) ναϊάς, άδος, ἡ. — *Voyez* Vias.

Naïf, ïve (*ingenuus, a, um*) ἁπλόος, ἁπλοῦς, ῆ, οῦν· ἀφελής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Nain, aine (*nanus, pumilio*) νάνος, ου, ὁ, *Arist.* νανώδης, εος, ὁ,ἡ.

Naissance (*ortus, us*) γένεσις, εως, ἡ· ἀρχή, ῆς, ἡ. D'une illustre —, εὐγενής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Naissant, e (*nascens, oriens, tis*) γινόμενος, ἀρχόμενος, η, ον· ἀνατέλλων, ουσα, ον.

Naître (*nasci, scor*) γίγνεσθαι ou γίνεσθαι, γίνομαι*· φύεσθαι, φύομαι· ἀνατέλλειν, λλω, *N. Test.* Faire naître à quelqu'un le désir d'une chose, τινὸς ἐπιθυμίαν τινι ἐμποιεῖν, ῶ, ήσω.

Naïvement (*ingenue*) ἁπλῶς, ἀφελῶς, *Dém.*

Naïveté (*ingenuitas, atis*) εὐήθεια, ἀκακία, ας, ἡ, *Dém.*

Nantir (*oppignerare, o*) ἐνεχυράζειν, άζω, *Dém.* Se —, ἐνεχυράζεσθαι.

Nantissement (*pigneratio, onis*) ἐνεχύρασμα, ατος, τό, *Dém.*

Napées (*silvarum nymphæ*) ναπαῖαι, ῶν, αἱ.

Naphthe (*bitumen, inis*) νάφθα, ης, ἡ, *Diosc.*

Naples (q. d. *nova urbs*) Νεάπολις, εως, ἡ.

Nappe (*mappa, æ; mantile, is*) ἐπιτραπέζιος ὀθόνη, ης.

Narcisse (*narcissus, i*) νάρκισσος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Narcotique (*torporem inducens*) ναρκωτικός, ή, όν.

Nard (*nardus, i, f.*) νάρδος, ου, ἡ, *Diosc.* Huile de nard, νάρδινον ἔλαιον, αίου, *Athén.*

Narguer ses ennemis (*hostes despicere, io*) τοὺς ἐχθροὺς καταφρονεῖν, ῶ, *Thuc.*

Narquois, e (*callidus, a, um*) πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Narines (*nares, ium*) ῥῖνες, ῶν, αἱ, *Xén.* ῥινία, ων, τά, *Arist.* ῥώθωνες, ων, οἱ, *Den. Hal.*

Narrateur (*narrator, oris*) διηγητής, οῦ, ὁ.

Narratif, ive (*ad narrationem pertinens*) διηγηματικός, ή, όν.

Narration (*narratio, onis*) διήγησις, εως, ἡ, *Luc.* Petite —, διηγημάτιον, ίου, τό.

Narré (*narratum*) διήγημα, ατος, τό.

Narrer (*narrare, o*) διηγεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Nasal, e (*ad nasum pertinens*) τῷ μυκτῆρι προςήκων, ουσα, ον.

Nasalement (*e naribus*) μυκτηρόθεν.

Nasarde (*talitrum, i*) κονδυλισμός, οῦ, ὁ.

Naseaux (*nares, ium*) μύτις, ιδος, ἡ· ῥώθωνες, ων, οἱ, *Den. Hal.*

Nasillard, e (*nasiloquus, a*) μυκτηρόθεν λαλῶν, οῦσα.

Nasiller (*balba de nare loqui*) μυκτηρόθεν λαλεῖν, ῶ.

Nasse (*nassa, æ*) κύρτος, ου, ὁ, *Plut.* Attirer quelqu'un dans la nasse, τινὰ εἰς τὸν κύρτον ἕλκειν, ω, *Elien.*

Natal, e (*natalis, e*) γενέθλιος, ίου, ὁ,ἡ, *Plat.* Le jour natal, γενέσεως ἡμέρα, ας, *Sept.* Le pays natal, ἡ πατρίς, ίδος, *Dém.*

Natation (*natatio, onis*) νῆξις, εως, ἡ, *Plut.*

Natif, ive, de Paris (*Parisiis ortus, a; Lutetiæ natus, a*) ἐν τοῖς Παρισίοις γεγονώς, υῖα· ἐν τῇ Λευκετίᾳ γενηθείς ou γεννηθείς, εῖσα.

Nation (*natio, onis; gens, entis*) ἔθνος, εος, τό, *Dém.* γένος, εος, τό. Syrien de nation, Σύρος τὸ γένος.

National, e. Un concile national, ἐθνικὴ σύνοδος, ου· ἐθνικὸν συνέδριον, ίου. La garde nationale, ἡ πολιτικὴ φρουρά, ᾶς.

Nativité (*nativitas, atis*) γενετή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Natolie, *ou plutôt* Anatolie (*Orientalis plaga*) ἡ Ἀνατολή, ῆς.

Natte de jonc (*storea, matta, æ*) ψίαθος, ου, ὁ,ἡ. — de cheveux, πλόκαμος, ου, ὁ, *Hér.*

Natter les cheveux (*crines in mattæ modum texere, o*) τὰς τρίχας πλέκειν, κω, ξω.

Nattier (*storearum textor, trix*) ψιαθοπλόκος, ου, ὁ,ἡ.

Naturaliser un étranger (*peregrinum civitate donare, o*) τὴν πολιτείαν τῷ ξένῳ ψηφίζεσθαι, ομαι, *Dém.*

NATURALISTE (*naturæ indagator, trix*) φυσιολόγος, ου, ὁ,ἡ.

NATURE (*natura, æ*) φύσις, εως, ἡ, *Dém.* Telle est sa nature, οὕτως πέφυκεν· τοιαύτην ἔχει φύσιν, *Isocr.*

NATUREL, ELLE (*naturalis, e*) φυσικός, ή, όν, *Arist.* L'histoire naturelle, ἡ φυσιολογία, ίας. Les naturels d'un pays, οἱ αὐτόχθονες, ων, *Isocr.* Enfants naturels, νόθοι, ων, οἱ, *Plut.* Enfant d'un bon *ou* d'un mauvais naturel, παῖς καλῶς ἢ κακῶς πεφυκώς, ότος. Il est naturel à l'homme de chérir la liberté, τῷ ἀνθρώπῳ ἔμφυτόν ἐστι τὴν ἐλευθερίαν ἀγαπᾷν, *Dém.*

NATURELLEMENT (*naturaliter*) φυσικῶς, *Plat.* Parler naturellement, *et* sans détour, παῤῥησιάζεσθαι, ομαι, *Dém.*

NAUFRAGE (*naufragium, ii*) ναυάγιον, ίου, τό, *Plat.* ναυαγία, ας, ἡ, *Dém.* Faire naufrage (*navem frangere, go, fregi*) ναυαγεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

NAUFRAGÉ, ÉE (*naufragus, a, um*) ναυαγός, οῦ, ὁ,ἡ, *Xén.*

NAULAGE (*naulum, i*) ναῦλον, ου, τό· πορθμεῖον, είου, τό, *Plut.*

NAUMACHIE (*navalis pugna*) ναυμαχία, ας, ἡ, *Thuc.*

NAUSÉE (*nausea, æ*) ναυτία, ας, ἡ. Avoir des nausées, ναυτιᾷν, ῶ, *Luc.*

NAUTILE (*nautilus pompilius*, Cuv.) ναυτίλος, ου, ὁ.

NAUTIQUE (*nauticus, a, um*) ναυτικός, ή, όν, *Arist.*

NAUTONNIER (*nauta, æ*, m.) ναύτης, ου, ὁ, *Xén.*

NAVAL, E (*navalis, is*) ναυτικός, ή, όν. Combat naval, ναυμαχία, ας, ἡ, *Xén.* Etre vainqueur dans un combat —, καταναυμαχεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Strab.*

NAVET (*brassica napus*, Linn.) βούνιον, ίου, τό, *Diosc.*

NAVETTE de tisserand (*radius textorius*) κερκίς, ίδος, ἡ, *Plat.*

NAVIGABLE (*navigabilis, e*) πλώϊμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Qui n'est pas —, ἄπλοος, *contr.* ἄπλους.

NAVIGATEUR (*navigator, oris*) πλωτήρ, ῆρος, ὁ.

NAVIGATION (*navigatio, onis*) πλόος, *contr.* πλοῦς, οῦ, ὁ, *Thuc.* — favorable, εὔπλοια, ας, ἡ, *Phil.*

NAVIGUER (*navigare, o*) πλέειν, έω, εύσω, *Xén.* ναυτίλλεσθαι, ομαι, *Luc.*

NAVIRE (*navigium, ii*) ἡ ναῦς, *gén.* ναός, *ioniq.* νηός· *attiq.* νεώς· πλοῖον, ου, τό, *Thuc.* Le patron d'un navire, ναύκληρος, ου, ὁ, *Plut.* Le navire Argo, Ἀργῷο[illegible] σκάφος, εος, τό, *Eur. Méd.* 1.

NAVRÉ, ÉE, de douleur (*mœrore confectus, a, um*) λύπῃ συντετριμμένος, ένη, ένον.

NAXOS, une des îles Cyclades, Νάξος, ου, ἡ.

NE, *particule négative* ou *prohibitive.* Je ne veux pas (*nolo*) οὐ θέλω, οὐκ ἐθέλω. Ne faites point cela (*ne hoc faciatis*) μὴ ταῦτα ποιήσαιτε, *Dém.* Ne t'inquiète de rien, mon cher ami, μὴ φρόντιζε μηδέν, ὦ 'γαθέ, *Aristoph.*

NÉ, ÉE (*natus, a, um*) γεγονώς, υῖα, ός, *Isocr.*

NÉANMOINS (*nihilominus*) μηδὲν ἧττον, ὅμως, *Isocr.*

NÉANT (*nihil, nihilum, i*) τὸ οὐδέν, ενός, ἡ οὐδένεια, ας. Un homme de néant (*nebulo, onis*) οὐτιδανός, οῦ, *Hom. Il.* I, 231.

NÉBULEUX, EUSE (*nebulosus, a, um*) νεφώδης, εος, ὁ,ἡ· ὁμιχλώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.*

NÉCESSAIRE (*necessarius, a, um*) ἀναγκαῖος, αία, αῖον, *Dém.* Il est nécessaire d'exposer le fait en peu de mots, ἀναγκαῖόν ἐστι βραχέα εἰπεῖν, *Dém.*

NÉCESSAIREMENT (*necessario*) ἀναγκαίως, *Isocr.* ἀνάγκῃ, *Plat.*

NÉCESSITÉ (*necessitas, atis*) ἀνάγκη, ης, ἡ· πολλή, μεγάλη, δεινοτάτη, *Dém.* — (*inopia, æ*) ἀπορία, ας, ἡ, *Dém.* Les nécessités de la vie, de la nature, τὰ τοῦ βίου, τῆς φύσεως ἀναγκαῖα, ων.

NÉCESSITER (*cogere, go, ëgi*) ἀναγκάζειν, άζω, τινὰ ποιεῖν τι, *Dém.*

NÉCESSITEUX, EUSE (*inops, opis*) ἄπορος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* ἐνδεής, εέος, ὁ,ἡ, *Dém.*

NÉCROLOGE (*mortuorum codex*) νεκρολόγιον, ίου, τό.

NÉCROMANCIE (*mortuorum evocatio*) νεκρομαντεία, ας, ἡ.

NÉCROMANCIEN (*mortuorum evocator*) νεκρόμαντις, εως, ὁ,ἡ.

NECTAR (*nectar, aris*) νέκταρ, αρος, τό, *Hom.* Doux comme du nectar, νεκτάρεος, α, ον, *Luc.*

Nef (*navis, is*) ἡ ναῦς, *gén.* ναός, νηός, νεώς. — d'une église, πρόναον, ου, τό.

Néfaste. Jours néfastes (*nefasti dies*) αἱ ἀποφράδες ἡμέραι, ὧν, *Luc.*

Nèfle (*mespilum, i*) μέσπιλον, ου, τό, *Théophr.*

Néflier (*mespilus germanica*, Linn.) μεσπίλη, ης, ἡ, *Théophr.* ἀρωνία, ας, ἡ, *Diosc.* I, 171.

Négatif, ive (*negativus, a, um*) ἀρνητικός, ἀποφατικός, ή, όν.

Négation (*negatio, onis*) ἄρνησις, ἀπόφασις, εως, ἡ, *Arist.*

Négativement (*negative*) ἀρνητικῶς, ἀποφατικῶς.

Négligé, ée (*neglectus*, quasi *nec lectus, a, um*) ἀφροντισθείς, εῖσα, έν. Une femme qui est dans son négligé, ἀκαλλώπιστος γυνή, αικός.

Négligemment (*negligenter*) ἀμελῶς, *Isocr.*

Négligence (*negligentia, æ*) ἀμέλεια, ας, ἡ, *Xén.*

Négligent, e (*negligens, entis*) ἀμελής, έος, ὁ,ἡ.

Négliger (*negligere, go*) ἀμελεῖν, ῶ, ήσω, τινός, *Isocr.* περί τινος, *Dém.* — ses amis, τῶν φίλων ὀλιγωρεῖν, ῶ, ou ὀλιγώρως ἔχειν, ω*, *Isocr.* — L'occasion, τὸν καιρὸν παριέναι, ἵημι*.

Négoce (*negotium*, quasi *nec otium, ii*) πραγματεία, ας, ἡ, *Dém.* Faire le négoce (*mercaturam facere, io*) ἐμπορίαν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Négociant (*negotiator, oris*) πραγματευτής, οῦ, ὁ· ἔμπορος, ου, ὁ, *Plat.*

Négociateur d'une affaire (*negotii procurator, oris*) ὁ πράγματός τινος ἐπίτροπος, ου· ἐπιμελητής, οῦ, *Xén.*

Négociation d'une affaire (*negotii procuratio, onis*) ἡ πράγματός τινος ἐπιτροπή, ῆς· ἐπιμέλεια, ας, *Dém.*

Négocier une affaire (*negotium procurare, o*) πράγματός τινος ἐπιμελεῖσθαι, οῦμαι, *Plat.* — (*mercaturam facere, io*) ἐμπορίαν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Nègre, esse (*nigrita, æ*, m.) αἰθίοψ, οπος, ὁ· αἰθιοπίς, ίδος, ἡ. Traiter quelqu'un comme un nègre, ὑβριστικῶς χρῆσθαι, ῶμαι, τινί, *Dém.*

Négrepont, *anciennement* Eubée, Εὔβοια νῆσος, ου, *Hom.*

Neige (*nix, nivis*) χιών, όνος, ἡ, *Plut.* Flocons de neiges, νιφάδες, ων, αἱ· νιφετός, οῦ, ὁ, *Hom.* Montagnes couvertes de neige, νιφόεντα ὄρεα, ων, *Hom.*

Neiger. Il neige (*ningit*) χιονίζει, νίφει ou νείφει, *Athén.*

Neigeux, euse (*nivosus, a, um*) νιφετώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Néméens [Jeux, Νεμεαῖοι ἀγῶνες, ων.

Némésis, fille de Jupiter et de la Nécessité, déesse vengeresse des crimes, Νέμεσις, εώς, ἡ.

Nénies (*næniæ, arum*) θρῆνοι, ων, οἱ, *Luc.*

Nénuphar (*nymphæa lutea* vel *alba*, Linn.) νυμφαία, ας, ἡ. *Cette plante porte aussi le nom de* volet.

Néocore (*ædituus, i*) νεωκόρος, ου, ὁ, *Scol. d'Aristoph.*

Néographe (*novo modo scribens*) νεογράφος, ου, ὁ,ἡ.

Néologie (*nova verba*) νεολογία, ας, ἡ.

Néologique. Terme néologique, νέα λέξις, εως.

Néologisme (*novorum verborum usus*) νεολογισμός, οῦ, ὁ.

Néologue (*novorum verborum studiosus*) νεολόγος, ου, ὁ,ἡ.

Néoménie (*nova luna*) νεομηνία, ας, ἡ. — *Voyez le Tableau des mois.*

Néophyte (q.d. *recens plantatus, a*) νεόφυτος, ου, ὁ,ἡ.

Néoptolème (q. d. *juvenis bellator*) ou Pyrrhus, fils d'Achille, Νεοπτόλεμος, ου, ὁ.

Néphrétique, *ou mieux* néphritique, νεφριτικός, ή, όν. R. νεφροί, *renes.* Colique néphrétique, νεφρίτις, ιδος, ἡ, *Thuc.*

Neptune (*Neptunus, i.* — ὅτι τὴν γῆν νίπτει) Ποσειδῶν, ῶνος, ὁ, *quasi* πόσιν δούς, *Hom.*

Nérée, fils de l'Océan et de Téthys, Νηρεύς, έως, ὁ.

Néréides (*Nereï filiæ*) Νηρεΐδες, ων, αἱ, R. νηρός, humide.

Nerf (*nervus, i*) νεῦρον, ου, τό, *Gal.* Qui a du nerf (*nervosus, a, um*) νευρώδης, εος, ὁ,ἡ, *Diosc.* Les finances sont les nerfs de la guerre, νεῦρα τοῦ πολέμου τὰ χρήματα, *Dém.* — *Cicéron a tra-*

duit fort exactement : nervi belli pecunia.

Nerprun, *anciennement* noirprun, *ou* prune noire (*rhamnus catharticus*, Linn.) ῥάμνος, ου, ἡ.

Nerveux, euse (*nervosus, a, um*) νευρώδης, εος, ὁ, ἡ, *Diosc.*

Nestor, fils de Nélée, roi de Pylos, Νέστωρ, ορος, ὁ.

> Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή. *Hom. Il.* I, 249.

Net, ette (*nitidus, mundus, a, um*) γλαφυρός, καθαρός, ά, όν, *Xén.* — (*vacuus, a, um*) κενός, ή, όν. Refuser tout net, διαῤῥήδην ἀρνεῖσθαι, οῦμαι, *Esch.* Mettre un discours au net (*emendare*) τὸν λόγον ἐπανορθοῦν, ῶ, *Dém.*

Nettement (*nitide, clare*) καθαρῶς, σαφῶς, *Dém.*

Netteté (*nitor, oris*) καθαρότης, ητος, ἡ. *Herm.* — *Ce mot français* netteté, *nous offre trois sons bien distincts, quoique les étrangers n'y reconnaissent qu'une seule et même voyelle. C'est ainsi que, chez les anciens Grecs, les voyelles* H, I, Y, *étaient differenciées par des nuances entièrement perdues pour nous. — Voyez ce qu'en dit Denys d'Halicarnasse, page* 29 *des prolégomènes du* Manuel de la Langue Grecque.

Nettoiement (*purgatio, onis*) κάθαρσις, εως, ἡ, *Plat.* καθαρμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Nettoyer (*mundare, o*) καθαρίζειν, ίζω, *Grég. Naz.*

Neuf (*novem*) ἐννέα, *indécl.* Le nombre neuf, ἐννεάς, άδος, ἡ. Neuf fois (*novies*) ἐννεάκις.

Neuf (*novus, a, um*) νέος, α, ον. ☞ *Remarquez que, dans toutes les langues Japétiques (dont le* sanskrit *paraît être le type) il y a un très-grand rapport entre le mot* neuf, *novem*, ἐννέα, *et le mot* neuf, *novus*, νέος. *Sur la cause de ce rapport (qui n'a pas lieu dans les langues sémitiques), voyez (page* 279*) la dernière édition du Schrevelius.*

Neutralement (*neutro sensu*) οὐδετέρως, *Gramm.*

Neutralité. Garder la neutralité (*neutram partem sequi, or*) μέσον ἑαυτὸν φυλάττειν, ττω, ξω, *Luc.*

Neutre (*neuter, tra, trum*) οὐδέτερος, α, ον, *Plat.* Verbe, genre neutre, ῥῆμα, γένος οὐδέτερον, *Gramm.* — (*medius, a, um*) μέσος, η, ον, *Luc.* Rester neutre, μέσον ἑαυτὸν φυλάττειν, ττω, ξω, *Luc.*

Neuvaine, ἐννεάς, άδος, ἡ. — ἐνναταῖαι εὐχαί, ῶν.

Neuvième (*nonus, a, um*) ἔννατος, η, ον, *Plut.* Qui vient *ou* se fait le neuvième jour, ἐνναταῖος, α, ον.

Neuvièmement (*nono loco*) ἔννατον.

Neveu (*fratris* vel *sororis filius, ii*) ἀδελφιδοῦς, οῦ, ὁ, *Poll.* Nos neveux, nos arrière-neveux (*nepotes, um; posteri, orum*) οἱ ἔκγονοι, ων, *Dém.* οἱ ἐπιγιγνόμενοι, *Isocr.* οἱ ὀπίσσω ἐσσόμενοι, *Hom. Il.* VI, 358.

Névrologie (*tractatus de nervis*) νευρολογία, ας, ἡ.

Névrotomie (*nervorum sectio*) νευροτομία, ας, ἡ.

Nez (*nasus, i*) μυκτήρ, ῆρος, ὁ· ῥίν, ῥινός, ἡ. Qui a le nez camus, σιμός, ή, όν. — aquilin, γρυπός, ή, όν. Un chien qui a bon nez (*nasutus canis*) εὔριν κύων, κυνός. Rire au nez de quelqu'un, μυκτηρίζειν, ίζω. — Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται, *Paul, Gal.* VI, 7. Mener quelqu'un par le bout du nez, τῆς ῥινὸς ἕλκειν, κω, ξω, τινά, *Luc.*

Ni (*nec, neque*) οὔτε, οὐδέ· μήτε, μηδέ, *Dém.*

Niais, e (*fatuus, a*) μωρός, ά, όν, *Isocr.* βλάξ, ακός, ὁ, *Luc.*

Niaisement (*stolide*) βλακωδῶς, *Just. Martyr.*

Niaiser (*ineptire, io*) ληρεῖν, ῶ· βλακεύειν, ω.

Niaiserie (*stoliditas, atis*) ἀβελτερία, ας, ἡ, *Arist.*

Nice. Une femmelette nice, εὐηθικὸν γύναιον, αίου, τό.

Niche (*loculamentum, i*) σηκός, οῦ, ὁ· μυχός, οῦ, ὁ. — (*ludificatio, onis*) χλευασμός, οῦ, ὁ.

Nichée (*pullities*) νεοττία, ας, ἡ, *Plut.*

Nicher (*nidulari, or*) νεοττεύειν, ω, *Arist.*

Nicodème (q. d. *victor populorum*) Νικόδημος, ου, ὁ.

Nicolas, Νικόλαος, ου, ὁ. R. νικᾷν, *vincere*, et λαός, *populus*.

Nid (*nidus, i*) χαλιά, ᾶς, ἡ· νεοττία, ας, ἡ, *Plut.* Faire un nid, νεοττεύειν, ω, *Arist.*

Nièce (*fratris* vel *sororis filia, æ*) ἀδελφιδῆ, ῆς, ἡ, *Xén.*

Nielle (*nigella arvensis*, Linn.) μελάνθιον, ίου, τό.

Nier (*negare, go, avi*) ἀρνεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Nigaud, e. — *Voyez* Niais.

Nil, fleuve d'Egypte, Νεῖλος, ου, ὁ.

Nimbe (*nimbus, i*) φωτεινὸς στέφανος, ου.

Nippes d'une femme (*muliebris mundus*) γυναικεῖος κόσμος, ου, *Plat.*

Nique. Faire la nique à quelqu'un (*aliquem subsannare, no*) μυκτηρίζειν, ίζω, τινά, *N. Test.*

Nitre (*nitrum, i*) νίτρον, ου, τό, *Diosc.*

Nitreux, euse (*nitrosus, a, um*) νιτρώδης, εος, ὁ,ἡ.

Nitrique (*nitricus, a, um*) νιτρικός, ή, όν.

Niveau (*amussis, is*, f.) στάθμη, ης, ἡ, *Plut.* De niveau (*ad amussim*) κατὰ στάθμην, ἐπὶ στάθμην, παρὰ στάθμην, πρὸς στάθμην, *Luc.*

Niveler (*ad amussim exigere, o*) σταθμᾶν, ῶ, *Luc.*

Nivellement (*libratio, onis*) στάθμησις, εως, ἡ.

Noble (*nobilis, e*) εὐγενής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.* γενναῖος, α, ον.

Noblement (*nobiliter*) ἐνδόξως, *Dém.* εὐγενῶς, *Plut.*

Noblesse (*nobilitas, atis*) εὐγένεια, ας, ἡ, *Arist.* εὐδοξία, ας, ἡ.

Noce ou **Noces** (*nuptiæ, arum*) γάμος, ου, ὁ, *Dém.* οἱ γάμοι, τὰ γαμικά, *Thuc.* Faire des noces, ποιεῖν γάμους, *Thuc.* συντελεῖν τοὺς γάμους, *Polyb.* Faire des préparatifs de noces, γαμοστολεῖν, ῶ, ήσω.

Nocher (*gubernator, oris*) ναύκληρος, ου, ὁ, *Plut.*

Noctambule (*noctambulus, i*) νυκτιπλάνος, ου, ὁ, *Luc.*

Noctiluque (*noctiluca, æ*) νυκτολαμπίς, ίδος, ἡ, *Arist.*

Nocturne (*nocturnus, a, um*) νυκτερινός, ή, όν, *Arr.*

Noel (*Christi natalitium, ii*) ἡ τοῦ Χριστοῦ γενεθλιάς, άδος. —, *cantique sur la nativité de J.-C.*, ᾆσμα περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ γενεθλιάδος.

Noeud (*nodus, i*) ἅμμα, σύναμμα, ατος, τό· δεσμός, οῦ, ὁ, *Plut.* Défaire un nœud, τὸ σύναμμα λύειν, ω, *Plut.* — d'arbre, ὄζος, ου, ὁ, *Plut.* — des doigts, κόνδυλος, ου, ὁ, *Arist.*

Noir (*niger, gra, grum*) μέλας, αινα, αν, *Arist.* Une action noire (*tetrum facinus, oris*) δεινὸν ἀδίκημα, ατος, *Lyc.*

Noiratre (*subniger, gra, grum*) ὑπομέλας, αινα, αν.

Noiraud, e (*atricolor, oris*) μελαγχρώς, ῶτος, ὁ,ἡ.

Noirceur (*nigror, oris*) μελανότης, ητος, ἡ, *Gal.* — d'une action (*sceleris atrocitas*) ἡ τοῦ ἀδικήματος δεινότης, ητος.

Noircir (*nigrescere, sco*) μελαίνεσθαι, ομαι. — les cheveux (*capillos denigrare, o*) τὰς τρίχας μελαίνειν, ἀπομελαίνειν, διαμελαίνειν. — la réputation de q.qu'un (*alicui infamiam inurere, o*) τινὰ δυςφημεῖν, ῶ· ἀτιμάζειν, άζω· ἀτιμοῦν, ῶ, *Dém.*

Noircissure (*denigratio, onis*) μελάνωσις, εως, ἡ, *Grég. Naz.*

Noise (*rixa, æ*) νεῖκος, εος, τό· ἔρις, ιδος, ἡ, *Xén.*

Noisetier (*corylus avellana*, Linn.) κόρυλος, ου, ὁ.

Noisette (*nux avellana*) λεπτοκάρυον, ου, τό, *Diosc.*

Noix (*nux, ucis*, f.) κάρυον, ου, τό, *Diosc.* — muscade, μοσχοκάρυον, ου, τό.

Nom (*nomen, inis*) ὄνομα, ατος, τό, *Dém.* Qui n'a point de nom, ἀνώνυμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Qui a un nom heureux, εὐώνυμος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.* — un nom sacré, ἱερώνυμος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.* — le même nom, ὁμώνυμος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* — un nom commun, συνώνυμος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.* — un faux nom, ψευδώνυμος, ου, ὁ,ἡ, *Esch.* Les baptisant au nom du Père, et du Fils et du Saint-Esprit, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, *Matth.* XXVIII, 19. — *Les Romains avaient trois et quelquefois quatre noms, savoir :* prænomen, nomen, cognomen, agnomen, inis; *par exemple :* Publius Cornelius Scipio Africanus.

Nomadé (*vagans, antis*) νομάς, άδος, ὁ,ἡ· πλανώμενος, η, ον, *Luc.*

Nombre (*numerus, i*) ἀριθμός, οῦ, ὁ, *Dém.* Le nombre d'une période, ὁ τῆς περιόδου ῥυθμός, οῦ, *Den. Hal.* — *Voyez* Sept.

Nombrer (*numerare, o*) ἀριθμεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.*

Nombreux, euse (*numerosus, a, um*) ἀριθμῷ πολύς, πολλή, πολύ. Style —, εὔρυθμος λέξις, εως, ἡ, *Arist.*

Nombril (*umbilicus, i*) ὀμφαλός, οῦ, ὁ, *Plat.*

Nome, *préfecture*, ou *chant*, νόμος, ου, ὁ.

Nomenclateur (*nomenclator, oris*) ὀνομακλήτωρ, ορος, ὁ, *Plut.*

Nomenclature (*nomenclatura, æ*) ὀνομασία, ας, ἡ, *Arist.*

Nomie, *terminaison grecque, qui signifie* règle, loi (νόμος). — *Voyez* Astronomie, Economie, Physionomie, etc.

Nominal, e (*nominalis, e*) ὀνομαστικός, ή, όν, *Plut.* Faire l'appel nominal, ὀνομαστὶ χαλεῖν, ῶ, έσω.

Nominatif (*nominativus casus*) ὀνομαστικὴ πτῶσις, εως. — *Voyez la dernière édition du Schrevelius, pages* 734 *et* 735.

Nomination (*nominatio, onis*) ὀνομασία, ας, ἡ, *Arist.*

Nommément (*nominatim*) ὀνομαστί, *Dém.* ὠνομασμένως, *Arist.*

Nommer (*nominare, o*) ὀνομάζειν, άζω, άσω, *Plut.* Une femme qui se nommait Aglaïs, γυνὴ Ἀγλαῒς ὄνομα, *Elien.* A point nommé, ἐν τῷ καιρῷ.

Nonpareil, eille (*incomparabilis, e*) ἀσύγκριτος, ἀσύμβλητος, ου, ὁ,ἡ. Nonpareille, *très-petit caractère d'imprimerie,* λεπτότατος τύπος, ου.

Non (*non, haud, minime*) οὐ, *devant une consonne*, οὐκ *devant une voyelle*, οὐχ *devant une voyelle aspirée;* οὐχί, *Dém.* Non-seulement, mais encore, οὐ μόνον, ἀλλὰ καί, *Dém.* Mais non : non, vous n'avez point failli, Athéniens, etc., ἀλλ' οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κ.τ.λ. *Démosth. pour la Couronne.*

Nonagénaire (*nonagenarius, a*) ἐννενηκοντούτης, ου, ὁ· ἐννενηκονταέτης, ου, ὁ· -έτις, ιδος, ἡ.

Nonagésime (*nonagesimus, a, um*) ἐννενηκοστός, ή, όν, *Astron.*

Nonante (*nonaginta*) ἐννενήκοντα, *indécl.*

Nonantième (*nonagesimus, a, um*) ἐννενηκοστός, ή, όν.

Nonce (*nuntius, ii*) ἄγγελος, ου, ὁ. — apostolique, ἀρχιερατικὸς πρέσβυς, εως, ὁ,ἡ.

Nonchalamment (*negligenter*) νωχελέως, βραδέως, *Dém.*

Nonchalance (*negligentia, æ*) νωχέλεια, ou νωχελία, ας, ἡ, *Hom. Il.* XIX, 411.

Nonchalant, e (*negligens, entis*) νωχελής, έος, ὁ,ἡ· ῥᾴθυμος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Nonobstant le danger de l'entreprise (*quantumcumque immineat periculum*) καίπερ ἐπικινδύνου ὄντος τοῦ ἐγχειρήματος.

Non-pair. — *Voyez* Impair *et* Sept.

Nonuple, ἐννεαπλοῦς, ῆ, οῦν.

Nord (*septemtrio, onis*) ἄρκτος, ου, ἡ. Exposé au nord, πρὸς βορέαν ou βοῤῥᾶν βλέπων, ουσα, ον. Le pôle du nord, ἀρκτικὸς πόλος, ου. Le vent du nord (*aquilo, onis*) βορέας, ου, ὁ· βοῤῥᾶς, ᾶ, ὁ, *Sept.* Le vent du nord-est, καικίας, ου, ὁ. — du nord-ouest, σκείρων, ωνος, ὁ.

Normal, e (*normalis, e*) κανονικός, ή, όν. Une école normale, εὐθυντικὴ σχολή, ῆς.

Nos, *plur. de* notre, ἡμέτεροι, αι, α.

Nosologie (*tractatus de morbis*) νοσολογία, ας, ἡ.

Nostalgie, *c'est-à-dire* la maladie du pays (*immensa revisendæ patriæ cupido*) νοσταλγία, ας, ἡ. C'est un très-grand tourment que la nostalgie, *ou* la maladie du pays, ἦ μὴν καὶ πόνος ἐστίν, ἀνιηθέντα νέεσθαι, *Hom. Il.* II, 291. — *Ce mot est composé des deux* R.R. ἄλγος, tourment, *et* νόστος, retour.

Notable (*notabilis, e*) ἀξιόλογος, ἀξιομνημόνευτος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.* Les notables d'un royaume, d'une province, d'une ville (*proceres, magnates, primates, summates*) οἱ μεγιστᾶνες, ων, *N. Test.* οἱ πρωτεύοντες, ων, *Dém.*

Notablement (*notabiliter*) ἐπισήμως, εὐγνώστως.

Notaire (*notarius, ii*) γραμματεύς, έως, ὁ, *Grég. Naz.*

Notamment (*præsertim*) μάλιστα δέ, *Dém.* ἐξαιρέτως, *Plut.*

Note (*adnotatio, onis*) σημείωσις, εως, ἡ· σχόλιον, ίου, τό, *Luc.*

Note *de musique.* — *Voyez* Gamme.

Note d'infamie (*infamiæ nota, æ*) ἀδοξία, ἀτιμία, ας, ἡ, *Dém.*

Noté, ée, d'infamie (*infamis, e*) παρὰ τῶν πολιτῶν ἠτιμωμένος, η, ον, *Isocr.*

Noter (*adnotare, o*) ἐπισημειοῦν, ῶ, ώσω, *Plut.* — quelqu'un d'infamie, ἀτιμάζειν, άζω, τινά, *Xén.* Notez bien cela, σημείωσαι τοῦτο.

Notice biographique, βιογραφικὴ γνῶσις, εως.

Notification (*notificatio, onis*) δήλωσις, εως, ἡ.

Notifier quelque chose à quelqu'un (*notificare, o*) δηλοποιεῖν, ῶ, ήσω· δηλοῦν, ῶ, ώσω, τὶ πρός τινα, *Isocr.*

Notion (*notio, onis*) νόησις, εως, ἡ, *Plut.* La première notion, τὸ πρῶτον νόημα, ατος, *Thémist.*

Notoire (*manifestus, a, um*) δῆλος, η, ον, *Arist.*

Notoirement (*manifeste*) φανερῶς, *Plat.* ἀναφανδόν, *Plut.*

Notoriété. C'est une chose de notoriété publique (*illud apud omnes constat*) ἀποπεφασμένον ἐστίν, *Dém.*

Notre, *plur.* Nos (*noster, tra, trum*) ἡμέτερος, α, ον. Le nôtre, la nôtre, ὁ ἡμέτερος, ἡ ἡμετέρα, τὸ ἡμέτερον.

Noué, ée. Un enfant noué, ῥαχιτικὸς παῖς, παιδός.

Nouer (*nodare, o*) δέειν, έω, έσω ou ήσω, *Thuc.*

Noueux, euse. Du bois noueux (*nodosum lignum, i*) ὀζῶδες ξύλον, ου.

Nougat (*suave edulium, ii*) νώγαλα, ων, τά, *quasi* νέον γάλα.

Nourrice (*nutrix, altrix, icis*) τροφός, οῦ, ἡ, *Isocr.* τιτθίς, ίδος, ἡ, *Synés.* Tel qu'un enfant privé de sa chère nourrice, παῖς ἄτερ ὡς φίλας τιθήνας, *Soph. Philoctète,* 713.

Nourricier, ère. Suc nourricier (*nutritius succus, i*) θρεπτικὸς χυλός, οῦ, *Diosc.* χυμός, οῦ, ὁ, *Athén.*

Nourrir (*nutrire, io; alere, o, ui*) τρέφειν, φω, θρέψω, *Dém.* διατρέφειν, *Isocr.*

Nourrissant, e (*alimento abundans*) τροφώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Nourrisson (*alumnus, na*) τρόφιμος, ίμη, *Opp.* θρέμμα, ατος, τό, *Plat.*

Nourriture (*alimentum, i; cibus, i*) τροφή, ῆς, ἡ, *Arist.* σιτισμός, οῦ, ὁ, *Dém.*

Nous, *pluriel de* Je (*nos*) ἡμεῖς, ῶν, ῖν, ᾶς.

Nouveau, ou Nouvel, elle (*novus, a, um*) νέος, α, ον· καινός, ή, όν, *Arist.* Le nouvel an, νέον ἔτος, εος, *Hérod.* Nouveau-né, νεογενής, έος, ὁ,ἡ. De nouveau (*iterum*) πάλιν, αὖ, αὖθις, *Dém.*

Nouveauté (*novitas, atis*) καινότης, ητος, ἡ, *Isocr.* Qui aime la nouveauté, φιλόκαινος, ου, ὁ,ἡ.

Nouvelle (*nuntium, ii*) ἀγγελία, ας, ἡ, *Dém.* Recevoir une mauvaise nouvelle, ἀκούσματος ἀκούειν βαρυτέρου, *Alciphr.* Apporter une nouvelle fâcheuse, χαλεπὴν καὶ βαρεῖαν ἀγγελίαν φέρειν, φέρω*, *Plat.*

Nouvellement (*nuper, nuperrime*) νεωστί, *Isocr.* ἔναγχος, πρώην, *Dém.*

Nouvelliste (*rumorum auceps, cupis*) φιλακροάμων, ονος, ὁ,ἡ.

Novateur (*novator, oris*) νεωτεριστής, οῦ, ὁ, *Plut.*

Novembre (*november mensis*) πυανεψιών, ῶνος, ὁ. — *Voyez le Tableau des mois.*

Novice (*novitius, ia; tiro, onis*) νεαρός, ά, *Plut.* ἀρχάριος, ίου, ὁ· πρωτόπειρος, ου, ὁ,ἡ, *Athén.*

Noviciat (*tirocinium, ii*) πρωτοπειρία, ας, ἡ.

Noyau (*nucleus, i*) πυρήν, ῆνος, ὁ, *Diosc.*

Noyer (*juglans regia,* Linn.) καρύα, ας, ἡ, *Théophr.*

Noyer (*submergere, go*) καταποντίζειν, ίζω, ίσω, *Matth.* XVIII, 6. Se noyer, καταποντίζεσθαι, ομαι.

Nu, ue (*nudus, a, um*) γυμνός, ή, όν. Qui va nu-pieds, ἀνυπόδητος, ου, ὁ,ἡ.

Nuage (*nubes, is*) νέφος, εος, τό, *Dém.* ἀχλύς, ύος, ἡ, *Gal.* Grâce à ce décret, le péril qui menaçait la ville se dissipa comme un nuage, τοῦτο τὸ ψήφισμα τὸν τότε τῇ πόλει περιστάντα κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν, ὥςπερ νέφος, *Dém.*

pour la Couronne, § 56. — *Longin, dans son traité* περὶ Ὕψους (*du Sublime*), *chap*. XXXII, περὶ συνθέσεως (*sur l'arrangement des paroles*), *fait voir que l'harmonie de cette période, entièrement composée de* nombres dactyliques, *ne le cède point à la beauté de la pensée.*

Nuageux, euse (*nebulosus, a, um*) νεφώδης, ὀμιχλώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.*

Nuance (*colorum commissura, æ*) χρωμάτων ἁρμογή, ῆς, ἡ, *Plin.*

Nuancer (*colores temperare, o*) χρώματα μιγνύναι, κεραννύναι, υμι.

Nubécule (*nubecula*) νεφέλιον, ίου, τό.

Nubile (*nubilis, e*) ἐπίγαμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ἀκμαῖος, αία, αῖον, *Luc.*

Nudité (*nuditas, atis*) γυμνότης, ητος, ἡ, *Chrys.* Nudités (*nudæ figuræ*) γυμναὶ εἰκόνες, ων.

Nue (*nubes, is*) νέφος, εος, τό, *Dém.* Elever quelqu'un jusqu'aux nues, πολλὰ ἐγκωμιάζειν, άζω, τινά, *Dém.*

Nuée (*nubes, is*) νέφος, εος, τό, *Dém.* ἀχλύς, ύος, ἡ, *Gal.* Une nuée d'oiseaux, ὀρνίθων ἀνάριθμος ὄχλος, ου.

Nuement (*ingenue*) ἁπλῶς, *Dém.*

Nuer (*colores temperare, o*) χρωματίζειν, ίζω, *Théophr.*

Nuire à quelqu'un (*alicui nocere, eo, ui*) βλάπτειν, πτω, ψω, τινά· ζημιοῦν, ῶ, ώσω, *Dém.*

Nuisible (*nocivus, a, um*) ζημιώδης, εος, ὁ,ἡ· βλαβερός, ά, όν, *Xén.*

Nuit (*nox, noctis*) νύξ, νυκτός, ἡ, *Dém.* Le milieu de la nuit, μεσονύκτιον, ίου, τό. Passer la nuit à la belle étoile, ἐν ὑπαιθρίῳ νυκτερεύειν, ω, *Phil.* — sans dormir, ἀγρυπνεῖν, ω, *Xén.* Un chef ne doit pas dormir pendant toute la nuit,

> Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα. *Hom. Il.* II, 24.

Nuitamment (*noctu*) νύκτωρ, τῆς νυκτός, *Dém.*

Nul, ulle (*nullus, a, um*) οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν, *Isocr.* μηδείς, μηδεμία, μηδέν, *Dém.* Nul autre que, οὐδεὶς ἄλλος ἤ, *Lyc.* μηδεὶς ἄλλος πλήν, *Isocr.* — (*irritus, a, um*) ἄκυρος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Rendre nul, ἀκυροῦν, ῶ, ώσω, *N. Test.* Homme nul, οὐτιδανός, οῦ, ὁ, *Hom.* Nulle part (*nullibi*) οὐδαμόθι, *Laërce.*

Nullement (*nullo modo, nullo pacto*) οὐδαμῶς, μηδαμῶς, *Dém.*

Nullité dans un acte (*vitium, ii*) ἀκυρία, ας, ἡ.

Numéral, e (*ad numeros pertinens*) ἀριθμητικός, ή, όν. — *Sur la valeur numérale des lettres grecques et latines, voyez* (*pages* 399 *et* 378) *la dernière édition du Schrevelius.*

Numérateur (*numerator, oris*) ἀριθμητής, οῦ, ὁ.

Numération (*numeratio, onis*) ἀρίθμησις, εως, ἡ, *Bas.*

Numérique (*ad numeros pertinens*) ἀριθμητικός, ή, όν. — *Voyez* Sept.

Numériquement (*quoad numerum*) ἀριθμητικῶς.

Numéroter (*numeris notare, o*) ἀριθμοῖς σημειοῦν, ῶ.

Numides, Νομάδες, ων, οἱ. — *Voyez* Nomade.

Numismatique, νομισματικός, κή, κόν. —, *la connaissance des médailles*, ἡ τῶν νομισμάτων ἐπιστήμη, ης.

Numismatographie, νομισματογραφία, ας, ἡ.

Nummulaire, *vulg.* herbe aux écus (*lysimachia nummularia*, Linn.) λυσιμαχία, ας, ἡ.

Nuptial, -e (*nuptialis, e*) γαμικός, ή, όν, *Plut.* Chant —, ἐπιθαλάμιον, ίου, τό. Présent —, γαμήλιον, ίου, τό, *Dém.*

Nuque (*cervix, icis*) αὐχήν, ένος, ὁ, *Arist.*

Nutation (*nutatio, onis*) νεύστασις, εως, ἡ.

Nutritif, ive (*alendi vim habens*) θρεπτικός, ή, όν, *Arist.*

Nutrition (*nutritio, onis*) θρέψις, εως, ἡ, *Alciphr.*

Nyctalope, *qui voit mieux la nuit que le jour*, νυκτάλωψ, ωπος, ὁ,ἡ.

Nyctalopie, νυκταλωπία, ας, ἡ. R. νύξ, νυκτός, nuit, *et* ὤψ, ὠπός, œil.

Nymphe, νύμφη, ης, ἡ, *Plut.* Nymphes des arbres, δρυάδες, ἁμαδρυάδες, ων, αἱ. — des bois et des forêts, ναπαῖαι, ῶν, αἱ. — des fleuves et des fontaines, ναϊάδες, ων, αἱ. — de la mer, νηρεΐδες, ων, αἱ. — des montagnes, ὀρειάδες, ων, αἱ.

Nymphée (*publicum balneum*) νυμφαῖον, ου, τό. — 300.

O.

O, *voyelle tantôt brève et tantôt longue, en français comme en grec. Ainsi* cotte *et* hotte *diffèrent de* côte *et de* hôte, *comme* βόλος *et* πόρος *de* βῶλος *et de* πῶρος. *On devrait prononcer bref* pole arctique, ἀρκτικὸς πόλος, *venant de* πολεῖν, tourner; *et prononcer long* monopôle, μονοπώλιον, *dérivé de* πωλεῖν, vendre. *Mais le Dictionnaire de l'Académie autorise une orthographe contraire à l'étymologie. — Voyez (pages 555 et 971) la dernière édition du Schrevelius.*

O, *exclamation.* O mon père! ô ma mère! Ὦ πάτερ! ὦ μῆτερ! O temps! ô mœurs! Φεῦ τῶν χρόνων! φεῦ τῶν ἠθῶν!

Oasis. Une riante —, γελῶσα ὄασις, εως, ἡ.

Obédience (*obedientia, æ*) ὑπακοή, ῆς, ἡ, *N. Test.*

Obéir à quelqu'un (*alicui obedire, io*) πείθεσθαι, ομαι, τινί, *Dém.* πειθαρχεῖν, ῶ, τινί, *Isocr.*

Obéissance (*obedientia, æ*) πειθαρχία, ας, ἡ, *Dém.* ὑπακοή, ῆς, ἡ, *N. Test.* Avec obéissance, εὐπειθῶς.

Obéissant, e (*obediens*) εὐπειθής, έος, ὁ,ἡ· ὑπήκοος, ου, ὁ,ἡ, τινί, *Dém.*

Obélisque (*obeliscus, i*) ὀβελίσκος, ου, ὁ. R. ὀβελός, une broche.

Obéré, ée (*obæratus, a*) ὑπέρχρεως, ω, ὁ,ἡ, *Dém.*

Obérer [S' (*ære alieno se obruere*) ὑπέρχρεων γίνεσθαι*.

Obésité (*obesitas, atis*) πολυσαρκία, ίας, ἡ· λιπαρότης, ητος, ἡ, *Théophr.*

Objecter (*objicere, io*) προβάλλειν, βάλλω*· ἀντιλέγειν, γω, ξω, *Aristoph.*

Objection (*objectio, objectatio, onis*) ἀντιλογία, ας, ἡ· προβολή, ῆς, ἡ, *Plat.*

Objet (*objectum, i*) τὸ ἀντικείμενον, ου, *Arist.* — (*finis, is,* m.) σκοπός, οῦ, ὁ, *Plat.* Il est l'objet de la haine, de l'envie, de l'admiration universelle, ὑπὸ πάντων μισεῖται, φθονεῖται, θαυμάζεται.

Objurgation (*objurgatio, onis*) ἐπιτίμησις, εως, ἡ, *Dém.*

Oblation (*oblatio, onis*) προσφορά, ᾶς, ἡ, *Sept.*

Obligation (*obligatio, onis*) ἐνοχή, ῆς, ἡ· κατεγγύη, ης, ἡ, *Isocr.*

Obligatoire (*obligans, antis*) ἐπιδέων, ουσα, ον.

Obligé, ée (*coactus, a, um*) ἀναγκασθείς, εῖσα, έν.

Obligeamment (*officiose*) θεραπευτικῶς, *Plut.*

Obligeance (*benignitas, atis*) θεραπεία, ας, ἡ, *Xén.*

Obligeant, e (*officiosus, a, um*) θεραπευτικός, ή, όν, *Plat.*

Obliger quelqu'un à *ou* de faire quelque chose (*aliquem ad aliquid faciendum cogere, cogo, coëgi*) ἀναγκάζειν, άζω, τινὰ ποιεῖν τι, *Dém.* μὴ βουλόμενον βιάζεσθαι, ομαι, *Isocr.* — quelqu'un (*de aliquo bene mereri, eor*) εὖ ποιεῖν, ῶ, τινά, *Dém.* Je l'ai fait pour vous obliger, τοῦτό σοι χαριζόμενος ἐποίησα. Qui aime à obliger (*obsequiosus, a, um*) θεραπευτικός, ή, όν, *Plat.*

Oblique (*obliquus, a, um*) πλάγιος, ία, ιον, *Théophr.* λοξός, ή, όν, *Arist.* Cas obliques, πλάγιαι πτώσεις, εως, *Gramm.* — *Voyez (pages 734 et 735) la dernière édition du Schrevelius, Paris, 1820.*

Obliquement (*obliquo modo*) πλαγίως, λοξῶς.

Obliquité (*obliquitas, atis*) πλαγιότης, λοξότης, ητος, ἡ.

Oblitérer (*obliterare, o*) ἀφανίζειν, ίζω, ίσω· ἀπαλείφειν, ἐξαλείφειν, φω, ψω, *Dém.*

Oblong, gue (*oblongus, a, um*) παραμήκης, εος, ὁ,ἡ, *Diod. Sic.*

Obole (*obolus*) ὀβολός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Obombrer (*obumbrare, o*) ἐπισκιάζειν, άζω, *N. Test.*

Obscène (*obscœnus, a, um*) αἰσχρός, ά, όν, *Plut.*

Obscénité (*obscœnitas, atis*) αἰσχρότης, ητος, ἡ, *Dém.*

Obscur, e (*obscurus, a, um*) ἀμαυρός, ά, όν, *Luc.* ἄδηλος, ου, ὁ,ἡ· ἀφανής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.* Style obscur, ἀσαφὴς λόγος, ου, *Arist.*

Obscurcir (*obscurare, o*) ἐπισκοτεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* ἀμαυροῦν, ῶ, *Phil.* S'obscurcir, ἐπισκοτεῖσθαι, οῦμαι· ἀμαυροῦσθαι, οῦμαι.

Obscurcissement (*obscuratio, onis*) ἀμαύρωσις, εως, ἡ· ἐπισκότησις, εως, ἡ, *Plut.*

Obscurément (*obscure*) ἀμαυρῶς, *Plut.*

Obscurité (*obscuritas, atis*) σκότος, εος, τό, *Dém.* — du style, ἡ τοῦ λόγου ἀσάφεια, ας, *Plut.* — de la vue, ἡ τῶν ὀφθαλμῶν ἀμαύρωσις, εως, *Diosc.* — de la naissance, ἡ δυςγένεια, ας, *Den. Hal.*

Obsécration (*obsecratio, onis*) προςλιπάρησις, εως, ἡ.

Obsédé, ée, du démon, δαιμονιόληπτος, ου, ὁ, ἡ.

Obséder quelqu'un (*alicujus animum obsidere, eo*) προςλιπαρεῖν, ῶ, ήσω, τινί, *Plut.*

Obsèques (*exsequiæ, arum*) κῆδος, εος, τό, *Dém.* Assister aux obsèques *de quelqu'un*, ἐπὶ τὸ κῆδος παραγίνεσθαι, ομαι, *Dém.*

Obséquieux, euse (*obsequiosus, a, um*) θεραπευτικός, ή, όν, *Plat.*

Observances légales, ἡ τοῦ νόμου παρατήρησις, εως, *N. Test.*

Observateur (*observator, oris*) ἐπίσκοπος, ου, ὁ· θεωρός, οῦ, ὁ, *Plat.*

Observation (*observatio, onis*) παρατήρησις, εως, ἡ, *N. Test.* θεωρία, ας, ἡ· κατασκοπή, ῆς, ἡ, *Xén.*

Observatoire (*speculatoria turris*) ἀστροσκοπεῖον, ου, τό.

Observer (*observare, o*) παρατηρεῖν, ῶ, *Luc.* διαφυλάττειν, ττω, ξω, *Plut.* κατασκέπτεσθαι, πτομαι, *Xén.* S'observer, εὐλαβεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* ☞ *Ne dites point :* je vous observe, je lui observai que... *au lieu de :* je vous prie d'observer, je lui fis observer que...

Obsession (*obsessio, onis*) προςλιπάρησις, εως, ἡ.

Obsidional, e. Couronne obsidionale, πολιορκητικὸς στέφανος, ου.

Obstacle (*obstaculum, i*) ἐμπόδιον, ίου, τό· κώλυμα, ατος, τό, *Luc.*

Obstination (*obstinatio, onis*) σκληροκαρδία, ας, ἡ, *Sept.*

Obstiné, ée (*obstinatus, a, um*) ἀμετάπειστος, ου, ὁ, ἡ, *Plut.*

Obstinément (*obstinate*) αὐθαδῶς.

Obstiner [S' (*animo obstinare, o*) ἰσχυρογνώμονα παρέχειν ἑαυτόν.

Obstruction (*obstructio, onis*) ἔμφραξις, εως, ἡ, *Hésych.*

Obstruer (*obstruere, o, xi*) ἐμφράττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Obtempérer (*obtemperare, o*) πείθεσθαι, ομαι, τινί, *Dém.*

Obtenir (*obtinere, eo*) τυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν, τυγχάνω *, τινός, *Isocr.*

Obtention (*impetratio, onis*) ἐπίτευξις, εως, ἡ· ἐπιτυχία, ας, ἡ, *Polyb.*

Obtus, use (*obtusus, a, um*) ἀμβλύς, εῖα, ύ. Qui forme un angle obtus, ἀμβλυγώνιος, ου, ὁ, ἡ. D'un esprit — (*hebeti ingenio*) τὸν νοῦν ἀμβλύς, εῖα.

Obus (*ignivomus globus, i*) πυρίκτυπος σφαῖρα, ας.

Obvier à quelque malheur (*alicui malo occurrere, o*) ἐνεστῶτα κίνδυνον προφθάνειν, φθάνω *, *Isocr.*

Occasion (*occasio, onis*) καιρός, οῦ, ὁ· ἀφορμή, ῆς, ἡ, *Dém.* Occasion favorable, εὐκαιρία, ας, ἡ. D'occasion, par occasion, τυχόν, διὰ τύχην, *Isocr.* Savoir profiter de l'occasion, χρῆσθαι τῷ καιρῷ, *Dém.* Quelle belle occasion il vous présente! οἵαν σοι λαβὴν ἀποδίδωσι! L'occasion est pressante, ὁ καιρὸς ὀξύς, *Hipp. Aphor.* I.

Occasionner (*ansam præbere, eo*) τὴν ἀφορμὴν διδόναι, δίδωμι· παρασκευάζειν, άζω, *Dém.*

Occident (*occidens, entis*) δύσις, εως, ἡ, *Arist.* De l'orient à l'occident (*a solis ortu, usque ad occasum*) ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος, μέχρι δυομένου, *Esch.*

Occidental, e (*occidentalis, e*) δυσμικός, ή, όν, *Ptol.* Les pays occidentaux, τὰ τοῦ κόσμου δυτικὰ μέρη, ῶν.

Occiput. — *Voyez* Sinciput.

Occire (*occidere, do*) κτείνειν, είνω, ενῶ, *Dém.*

Occis, e (*occisus, a, um*) κτάμενος, η, ον, *Hom. Il.* III, 375.

Occulte (*occultus, a, um*) ἀποκεκρυμμένος, η, ον, *Isocr.*

Occupant. Le premier occupant, ὁ φθάνων, ἡ φθάνουσα, *Hér.*

Occupation (*occupatio, onis*) ἀσχολία, ας, ἡ, *Dém.* Donner à quelqu'un beaucoup d' —, πράγματά τινι παρέχειν, χω, ξω, *Xén.*

Occupé, **ée** (*negotiis districtus, a*) ἄσχολος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Occuper un espace, un lieu (*spatium, locum occupare, o*) τόπον τινὰ κατέχειν, ou καταλαμβάνειν, ω, *Isocr.*—un emploi (*munere fungi, or*) ἔργον τι ἐπιτελεῖν, ῶ, έσω, *Arist.* S'occuper à quelque chose (*operam in aliqua re ponere*) ἀσχολεῖσθαι, οῦμαι, περί τι, *Xén.*

Occurrence (*occursus, us*) συνάντημα, ατος, τό· ἀπάντησις, εως, ἡ. Dans cette occurrence, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ.

Océan (*Oceanus, i*) Ὠκεανός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Ochlocratie (*plebis dominatio*) ὀχλοκρατία, ας, ἡ.

Ocre (*luteola terra*) ὤχρα, ας, ἡ.

Octaèdre (*octo basibus fultus, a, um*) ὀκτάεδρος, ου, ὁ,ἡ.

Octaétéride (*octo annorum spatium*) ὀκταετηρίς, ίδος, ἡ.

Octante, *quatre-vingts* (*octoginta*) ὀγδοήκοντα, *indécl.*

Octantième (*octogesimus, a, um*) ὀγδοηκοστός, ή, όν.

Octave (*octavus dies*, vel *numerus*) ἡ ὀγδοάς, άδος. —, *terme de musique*, *voyez* **Diapason**.

Octobre (*october mensis*) μαιμακτηριών, ῶνος, ὁ. — *Voyez le Tableau des mois.*

Octogénaire (*octogenarius, ia*) ὀγδοηκονταέτης, ου, ou -ετής, έος, ὁ,ἡ.

Octogone (*octo angulis constans*) ὀκτώγωνος, ου, ὁ,ἡ.

Octroi (*concessio, onis*) συγχώρησις, εως, ἡ, *Arist.*

Octroyer (*concedere, do*) συγχωρεῖν, ῶ, τινί τι, *Plut.*

Octuple (*octuplus, octuplex*) ὀκταπλοῦς, ῆ, οῦν· ὀκταπλάσιος, ία, ιον.

Oculaire. Témoin oculaire (*oculatus testis, is*) αὐτόπτης, ου, ὁ, *Xén.*

Oculiste (*ocularius medicus, i*) ὀφθαλμόσοφος, ου, ὁ.

Ode (*oda, æ*) ᾠδή, ῆς, ἡ. Poëte qui fait des odes, λυρικὸς ποιητής, οῦ.

Odéon, *théâtre que Périclès avait fait bâtir à Athènes*, Ὠδεῖον, ου, τό, *Plut. Vie de Périclès*, § XIII.

Odeur (*odor, oris, m.*) ὀσμή, ῆς, ἡ, *Thuc.* ὀδμή, ῆς, ἡ, *Luc.* Bonne —, εὐοσμία, εὐοδμία, ας, ἡ, *Théophr.* Mauvaise —, δυςωδία, ας, ἡ, *Plut.* Qui répand une bonne ou une mauvaise odeur, εὐώδης ἢ δυςώδης, εος, ὁ,ἡ. Sans odeur, ἄοσμος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Odieusement (*odiose*) μισητῶς, στυγερῶς, ἐχθρωδῶς, *Dém.*

Odieux, **euse** (*odiosus, a, um*) μισητός, ή, όν· στυγερός, ά, όν, *Dém.*

Odomètre (*itineris mensura, æ*) ὁδόμετρον, ου, τό.

Odontalgie (*dentium dolor*) ὀδονταλγία, ας, ἡ.

Odontalgique, ὀδονταλγικός, κή, κόν. R. ὀδούς, όντος, *dens, dentis*, et ἄλγος, *dolor.*

Odontoïde (*dentis formam habens*) ὀδοντοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Odontologie (*tractatus de dentibus*) ὀδοντολογία, ας, ἡ.

Odorant, **e** (*odorus, a, um*) εὐώδης, εος, ὁ,ἡ· κηώεις, ώεσσα, ῶεν, *Hom. Il.* III, 382.

Odorat (*odoratus, us*) ὄσφρησις, εως, ἡ, *Diosc.*

Odorer (*odorari, or*) ὀσφραίνεσθαι, ομαι, *Xén.*

Odoriférant, **e** (*odorifer, era, um*) εὐώδης, εος, ὁ,ἡ, *Hom.*

Odyssée d'Homère, ἡ τοῦ Ὁμήρου Ὀδύσσεια, ας. — *Voyez* **Homère**.

Œconomat, etc. — *Voyez* **Economat**, etc.

Œcuménique, *universel*, οἰκουμενικός, ή, όν. — q. d. *habitabilis.*

Œdémateux, **euse** (*tumidus, a, um*) οἰδηματώδης, εος, ὁ,ἡ.

Œdème (*tumor, oris*) οἴδημα, ατος, τό, *Hipp.*

Œdipe, Οἰδίπους, οδος, ὁ. — *Ce nom propre, qui signifie* pieds enflés, *est devenu appellatif, et s'applique à celui qui devine les énigmes.*

Œil, *plur.* **Yeux** (*oculus, i*) ὀφθαλμός, οῦ, ὁ, *Dém.* ἴλλος, ὄκκος, ου, ὁ, *Hésych.* ὄμμα, ατος, τό, *Arist.* Privé d'un œil, ἑτερόφθαλμος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Qui a les yeux de travers, στραβών, ῶνος, ὁ· στραβός, ή, *Gal.* Avoir de bons ou de mauvais yeux, ὀξυωπεῖν ἢ ἀμβλυωπεῖν, ῶ, ήσω. Un coup d'œil, βλέψις, εως, ἡ. D'un coup d'œil, συνοπτικῶς. A vue d'œil, αἰσθητῶς. En un clin d'œil, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, *Paul*, I, *Ep. Cor.* XV, 52.

Œil-de-bœuf (*anthemis tinctoria*, Linn.) βούφθαλμον, ου, τό.

Œil-de-Christ (*oculus Christi*; — *aster Atticus, cœruleus, vulgaris*, Casp. Bauh. *aster amellus*, Linn.) Ἀττικὸς ἀστήρ, έρος.

> *Est etiam flos in pratis, cui nomen* amello
> *Fecere agricolæ, facilis quærentibus herba :*
> *Namque uno ingentem tollit de cespite silvam,*
> *Aureus ipse ; sed in foliis, quæ plurima circum*
> *Funduntur, violæ sublucet purpura nigræ.*
> Virg. *Géorg.* IV, 271-275.

Œillade (*intuitus, us*) βλέψις, ἔποψις, εως, ἡ.

Œillère. Dents œillères, κυνόδοντες, ων, οἱ.

Œillet (*dianthus caryophyllus*, Linn.) καρυόφυλλον, ου, τό.

Œnéléon (*vinum oleo mixtum*) οἰνέλαιον, αίου, τό.

Œsophage, *littér.* le conduit du manger, οἰσοφάγος, ου, ὁ. R. φαγεῖν, manger, *et* οἴω, *fut.* οἴσω, porter.

Œuf (*ovum, i*) ᾠόν, οῦ, τό, *Arist.* Pondre des œufs, ᾠοτοκεῖν, ῶ. Couver des œufs, ἐπωάζειν, άζω, *Élien.* Blanc d'œuf (*albumen, inis*) λεύκωμα, ατος, τό, *Diosc.* Jaune d'œuf (*vitellus, i*) λέκιθος, ου, ἡ, *Arist.* Avaler des œufs (*pron.* eu) ᾠὰ ῥοφεῖν, ῶ, ήσω, *Gal.*

Œuvé, ée, ᾠοφόρος, ου, ὁ,ἡ.

Œuvre (*opus, eris*) ἔργον, ου, τό. Bonne œuvre, méchante œuvre, ἀγαθούργημα, κακούργημα, ατος, τό. — de chair, συνουσία, ας, ἡ, *Xén.* Le grand œuvre, ὁ φιλοσοφικὸς λίθος, ου. Mettre en œuvre, ἐργάζεσθαι, ομαι. Mettre la main à l'œuvre, τῷ ἔργῳ ἐπιχειρεῖν, ῶ, *Isocr.* τοῦ πράγματος ἀντιλαμβάνεσθαι, ομαι, *Dém.* Un hors-d'œuvre, πάρεργον, ου, τό, *App.*

Offensant, e (*contumeliosus, a, um*) ὑβριστικός, ή, όν, *Esch.* Répondre d'une manière offensante, ὑβριστικῶς ou ὀνειδιστικῶς ἀποκρίνεσθαι, ομαι, τινί.

Offense (*offensa, offensio, offensum*) ὕβρις, εως, ἡ· ὕβρισμα, ατος, τό, *Dém.* — (*delictum, i*) παράπτωμα, ἁμάρτημα, ατος, τό, *Dém.*

Offenser (*offendere, do*) ὑβρίζειν, ίζω· λυπεῖν, ῶ, τινά τι, ou ἔν τινι. — Dieu (*peccare in Deum*) εἰς Θεὸν ἁμαρτάνειν, άνω, τήσω, *Isocr.* S'offenser de quelque chose (*aliqua re offendi, dor*) ἀγανακτεῖν, ῶ, διά τι, *Plut.*

Offenseur. L'offenseur et l'offensé, ὁ ὑβρίζων τε καὶ ὁ ὑβρισθείς.

Offensif, ive. Armes défensives et offensives (*arma ad tegendum et nocendum*, Cic) φυλακτικὰ καὶ ἀμυντικὰ ὅπλα, ων. Ligne défensive et offensive, τὸ ἐπικουρικόν τε καὶ συμμαχικόν. Prendre l'offensive, προςβάλλειν, βάλλω*.

Offerte (*oblatio, onis*) προςφορά, ᾶς, ἡ, *Sept.*

Office (*officium, ii*) τὸ προςῆκον, ou καθῆκον, οντος. Bons offices, τὰ φιλάνθρωπα, ων, *Den. Hal.* Cicéron a fait un traité des offices (*Tullius scripsit de officiis*) ὁ Κικέρων περὶ τῶν καθηκόντων ἔγραψεν. Faire quelque chose d'office, αὐτοπροαιρέτως. L'office divin, λειτουργία, ας, ἡ. L'office d'une maison (*promptuaria cella, æ*) ταμεῖον, ου, τό, *Isocr.* ταμιεῖον, ου, τό, *Plut.*

Officiant, e (*rem divinam agens*) λειτουργῶν, οῦσα.

Officiel, elle (*auctoritate fultus, a, um*) αὐθεντικός, ή, όν.

Officiellement (*certa auctoritate*) αὐθεντικῶς.

Officier (*sacris operari, or*) λειτουργεῖν, ῶ, ήσω.

Officier, *en général*, ἀξιωματικός, οῦ, ὁ. — militaire, ταξίαρχος, ου, ὁ· ἡγεμών, όνος, ὁ. —, chef de dix, de cent, de mille, de dix mille hommes, δέκαρχος, ἑκατόνταρχος, χιλίαρχος, μυρίαρχος, ου, ὁ, *Xén.*

Officieusement (*officiose*) θεραπευτικῶς, *Plut.*

Officieux, euse (*officiosus, a, um*) θεραπευτικός, ή, όν, *Plat.*

Offrande (*oblatio, onis*) προςφορά, ᾶς, ἡ· δῶρον, ου, τό, *Sept.*

Offrant. Au plus offrant et dernier enchérisseur, τῷ ἀντωνουμένῳ καὶ πλειστηριάζοντι.

Offre (*oblatio, onis*) προσφορά, ᾶς, ἡ, *Sept.* Faire offre *de quelque chose,* προσφέρειν τί, φέρω *.

Offrir (*offerre, fero, obtuli*) προσφέρειν, φέρω *. S'offrir à la vue de quelqu'un, ἑαυτόν τινι ἐπισημαίνειν, *Den. Hal.* Offrir à quelqu'un ses services, sa bourse, τὴν χρείαν, τὰ χρήματά τινι ἐπαγγέλλειν, λλω, λῶ. S'offrir fort à propos, ἐν καιρῷ παραφαίνεσθαι, ομαι, *Plut.*

Offusquer la vue (*prospectum impedire, io*) ἐπισκοτεῖν, ῶ, τινί, *Diosc.* — les lumières de l'esprit, τὸν νοῦν ἀπαμβλύνειν, ύνω.

Ognon (*allium cepa,* Linn.) κρόμμυον, ου, τό, *Xén.* — (*bulbus, i*) βολβός, οῦ, ὁ, *Théophr.* — de mer (*scilla maritima,* Linn.) σκίλλα, ης, ἡ.

Ognonière (*cepina, æ*) κρομμυών, ῶνος, ὁ.

Ogre. Manger comme un ogre, βουλιμιᾷν, ῶ.

Oh! (*oh!*) ὦ! φευ! *Xén.*

Oie (*anser, eris,* m.) χήν, χηνός, ὁ, *Arist.*

Oille (*Esp.* olla) ζωμός, οῦ, ὁ· ζωμίδιον, ίου, τό.

Oindre (*ungere, go, xi*) ἀλείφειν, φω, ψω· χρίειν, ω, σω, *Xén.*

Oing. Du vieux oing (*axungia, iæ*) ὕειον στέαρ, ατος.

Oint, e (*unctus, a, um*) χριστός, ή, όν. L'oint du Seigneur, ὁ Χριστός, οῦ.

Oiseau (*avis, is,* f.) ὄρνις, ιθος, ὁ,ἡ, *Dém.* οἰωνός, οῦ, ὁ, *Hom.* Chasse aux oiseaux (*aucupium, ii*) ὀρνιθοθήρα, ας, ἡ, *Plat.* A vol d'oiseau, κατ' εὐθεῖαν γραμμήν.

Oiseleur (*auceps, upis*) ὀρνιθοθήρας, ου, ὁ, *Plut.* ὀρνιθευτής, οῦ, ὁ, *Elien.* ἰξευτής, οῦ, ὁ, *Bion.*

Oiselier (*qui aves educit*) ὀρνιθοτρόφος, ου, ὁ,ἡ.

Oiseux, euse (*otiosus, a, um*) ἀργός, ή, όν· ὀκνηρός, ά, όν, *Thuc.* Discours oiseux, ἀργολογία, ας, ἡ.

Oisif, ive (*desidiosus, a, um*) σχολαῖος, α, ον· ῥάθυμος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Une vie oisive, ἀπράγμων βίος, ου, ὁ, *Dém.*

Oisillon (*avicula, æ*) ὀρνίθιον, ὀρνιθάριον, ίου, τό, *Plut.*

Oisivement (*otiose*) σχολῇ, ἐν σχολῇ, κατὰ σχολήν, ἐπὶ σχολῆς, *Plat. Esch.*

Oisiveté (*desidia, æ*) ῥαθυμία, ας, ἡ· ὄκνος, ου, ὁ, *Dém.*

Oison (*anserculus, i*) χηνίσκος, ου, ὁ, *Luc.* χηνίον, ίου, τό, *Athén.*

Oléagineux, euse (*oleosus, a, um*) ἐλαιώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Oléandre (*nerium oleander,* Linn.) νήριον, ίου, τό. — (*rosa laurea,* Apul.) ῥοδοδάφνη, ης, ἡ.

Olfactif, ive, ou **Olfactoire,** *Anat.* ὀσφραντικός, ή, όν.

Oliban (*masculum thus, uris*) ἀρσενικὸς λίβανος, ου.

Olibrius (*plagosus Orbilius,* Hor.) γραμματοκύφων, ωνος, ὁ, *épithète injurieuse adressée à Eschine par Démosthène, dans sa harangue pour la Couronne.*

Oligarchie (*paucorum dominatio, onis*) ὀλιγαρχία, ας. — *Voyez* Polyarchie.

Oligarchique, ὀλιγαρχικός, κή, κόν. R. ὀλίγος, en petit nombre, *et* ἀρχή, puissance.

Olivâtre (*oleaginus, a, um*) ἐλάϊνος, η, ον.

Olive (*oliva, æ,* Colum, *olea, æ,* Varr.) ἐλαία, ας, ἡ, *Dém.* Huile d'olive (*oleum, i*) ἔλαιον, ου, τό, *Xén.*

Olivier (*olea Europæa,* Linn.) ἐλαία, ας, ἡ, *Plut.* Lieu planté d'oliviers, ἐλαιών, ῶνος, ὁ, *N. Test.* Couronne d'olivier, ἐλάϊνος στέφανος, ου. Olivier sauvage (*oleaster, tri*) ἀγριελαία, ας, ἡ· ἀγριέλαιος, ου, ὁ,ἡ, *Paul, Rom.* XI, 17 *et* 24.

Olographe. Un testament olographe, *écrit en entier de la main du testateur,* ὁλόγραφος διαθήκη, ης. *Il serait plus correct d'écrire* holographe, *comme on écrit* holocauste, *parce que le mot Grec* ὅλος *est marqué d'un esprit rude.*

Olympe, Ὄλυμπος, ου, ὁ· — q. d. ὅλος λάμπων.

Olympiade, espace de quatre ans, ὀλυμπιάς, άδος, ἡ, *Chronol.*

Olympien. Jupiter olympien, ὀλύμπιος Ζεύς, Διός.

Olympique. Jeux olympiques, ὀλυμπικοὶ ἀγῶνες, ων. Vainqueur aux —, ὀλυμπιονίκης, ου, ὁ.

Olynthe, ville de Thrace, Ὄλυνθος, ου, ἡ. Les Olynthiennes de Démosthène, οἱ τοῦ Δημοσθένους Ὀλυνθιακοὶ λόγοι, ων.

Ombelle (*umbella, æ*) σκιάδιον, ίου, τό· σκιάς, άδος, ἡ.

Ombellifère. La famille des ombellifères, τὰ σκιαδηφόρα ἄνθη, ῶν, *Botan.*

Ombilic (*umbilicus, i*) ὀμφαλός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Ombilical, e (*umbilicalis, e*) ὀμφαλώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Ombrage (*umbraculum, i*) σκιάς, άδος, ἡ, *Plut.* σκέπασμα, ατος, τό. Donner de l'ombrage, *ou* porter ombrage à quelqu'un, εἰς ὑποψίαν τινὸς ἐμπίπτειν, πίπτω*, *Plut.*

Ombrager (*inumbrare, obumbrare, o*) ἐπισκιάζειν, ou κατασκιάζειν, άζω, τινά, *Xén.*

Ombrageux, euse (*suspiciosus, a, um*) ταχύποπτος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.* Cheval —, φοβητικὸς ἵππος, ου.

Ombre (*umbra, æ*) σκιά, ᾶς, ἡ, *Dém.* A l'ombre de leur pouvoir, ὑπὸ τῆς αὐτῶν δυνάμεως. Sous ombre de, ἐν προφάσει. Les ombres (*manes, ium,* pl. m.) σκιαί, ῶν, αἱ, *Hom.*

Ombrer (*umbrare, o*) σκιάζειν, άζω, *Luc.*

Ombreux, euse (*umbrosus, a, um*) σκιώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.* σκιερός, ά, όν, *Xén.*

Oméga (*O magnum*) Ὦ μέγα. Je suis l'Alpha et l'Oméga, le commencement et la fin, ἐγώ εἰμι τὸ Ἄ καὶ τὸ Ὦ, ἀρχὴ καὶ τέλος, *Apoc.* I, 8.

Omelette (q. d. *œufs mêlés*) τηγανισμένα ὠά, ῶν.

Omettre (*omittere, tto, si*) παραλείπειν, διαλείπειν, τὶ, *Isocr.*

Omission (*omissio, prætermissio, onis*) παράλειψις, διάλειψις, εως, ἡ.

Omniscience de Dieu, ἡ τοῦ Θεοῦ πανσοφία, ας, *Théol.*

Omophage, etc. — *Voyez* **Homophage,** etc.

Omoplates (*scapulæ, arum*) ὠμοπλάται, *Gal.* πλάται, ῶν, αἱ, *Poll.*

Omphale, reine de Lydie, qui enchaîna Hercule, et le réduisit à filer pour lui plaire, Ὀμφάλη, ης, ἡ.

Omphalocèle, ὀμφαλοκήλη, ης, ἡ. R. ὀμφαλός, nombril, *et* κήλη, hernie.

On, *pronom indéfini* (*tiré de* un, *ou de* homme) δεῖνα, *g.* δεῖνος, *d.* δεῖνι. On frappe, δεῖνα κόπτει. On dit (*dicitur*) λέγεται. Se moquer du qu'en dira-t-on (*vulgi rumores spernere*) τῆς φήμης παραμελεῖν, ῶ, ήσω.

Onagre (*onager, gri*) ὄναγρος, ου, ὁ,ἡ.

Onc, ou **Onques** (*unquam*) ποτέ, πώποτε. Onques ne vis (*nunquam vidi*) οὔποτε εἶδον.

Once (*uncia, æ*) *seizième partie de l'ancienne livre.* — *Voyez* **Gramme.**

Onciale. Lettres onciales (*unciales litteræ*) τὰ μείζω, τὰ κεφαλικὰ γράμματα, ων.

Oncle, θειός, οῦ, ὁ, *d'où sont venus les mots italiens* zio, *oncle, et* zia, *tante.* — paternel (*patruus, i*) πατράδελφος, ου, ὁ, *Dém.* — maternel (*avunculus, i*) μητράδελφος, ου, ὁ, *Dém.*

Onction (*unctio, onis*) χρίσις, εως, ἡ, *Suid.* ἄλειψις, εως, ἡ, *Plut.* L'extrême —, ἡ ἐσχάτη χρίσις, εως· εὐχέλαιον, ου, τό. — Ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου, *Jacq.* V, 14. Discours rempli d'onction, παθητικὸς λόγος, ου.

Onctueux, euse (*unctuosus, a, um*) λιπαρός, ά, όν, *Plat.*

Onde (*unda, æ*) κῦμα, ατος, τό, *Luc.*

Ondée (*nimbus, i*) ὀμβρία, ας, ἡ, *Théophr.*

Ondoyante, e (*undabundus, a, um*) κυματώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Ondoyer (*undare, o*) κυμαίνειν, αίνω, ανῶ. — un enfant, τὸ βρέφος προβαπτίζειν, ίζω.

Ondulation (*undulatio, onis*) κύμανσις, εως, ἡ.

Onéreux, euse (*onerosus, a, um*) φορτικός, ή, όν, *Arist.*

Ongle (*unguis, is,* m.) ὄνυξ, υχος, ὁ, *Gal.* Se couper les ongles, ὀνυχίζειν, ίζω, *Gal.*

Onglée (*in extremis digitis rigor, oris*) τὸ τῶν ἄκρων δακτύλων ῥῖγος, εος. Avoir l'onglée, τὰς χεῖρας ῥιγοῦν, όω-ῶ, ώσω.

Onguent (*unguentum, i*) ἀλοιφή, ῆς, ἡ· μύρον, ου, τό, *Athén.*

Onirocritique (*ars interpretandi somnia*) ἡ ὀνειροκριτική, *sous-ent.* τέχνη.

Onocrotale (*pelecanus onocrotalus,* Cuv.) ὀνοκρόταλος, ου, ὁ.

Onomatopée (*nominis fictio*) ὀνοματοποιΐα, ας, ἡ. — *Le mot* trictrac *est formé par onomatopée.*

Ontologie (*tractatus de ente*) ὀντολογία, ας, ἡ.

Onyx, *pierre précieuse,* ὄνυξ, υχος, ὁ, *Diosc.*

Onze (*undecim*) ἕνδεκα, *indécl.* Onze fois, ἑνδεκάκις. Le nombre onze, ἑνδεκάς, άδος, ἡ. Vers les onze heures, περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν. ☞ *On prononce vers les* honze *heures.*

Onzième (*undecimus, a, um*) ἑνδέκατος, η, ον. A la onzième heure, τῇ ἑνδεκάτῃ ὥρᾳ. Au onzième siècle, ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ αἰῶνι.

Onzièmement (*undecimo loco*) ἑνδέκατον.

Oolithes, ὠόλιθοι, ων, οἱ. R. ὠόν, œuf, *et* λίθος, pierre.

Opacité (*opacitas, atis*) τὸ ἐπίσκιον, ίου· ἐπισκιασμός, οῦ, ὁ.

Opale (*opalus*, Plin.) ὤπαλος, ου, ἡ.

Opaque (*opacus, a, um*) κατάσκιος, ίου, ὁ,ἡ, *Phil.*

Opéra, μουσικὸν δρᾶμα, ατος.

Opérateur (*qui manu operatur*) χειρουργός, οῦ, ὁ, *Gal.*

Opération (*operatio, onis*) ἐργασία, ας, ἡ. — de l'âme, ἡ τοῦ νοῦ ἐνέργεια, ας. — chirurgicale, χειρούργημα, ατος, τό.

Opérer (*operari, or; agere, o*) ἐργάζεσθαι, ομαι· ἐνεργεῖν, ῶ. Remède qui opère promptement, δραστικὸν φάρμακον, ου.

Ophiogènes (*anguigenæ*) ὀφιογενεῖς, ῶν, οἱ,αἱ.

Ophioglosse, *ou* langue de serpent, (*ophioglossum vulgatum*, Linn.) ὀφιόγλωσσον, ου, τό.

Ophite, *espèce de marbre*, ὀφίτης, ου, ὁ, *sous-ent.* λίθος.

Ophthalmie (*oculi inflammatio*) ὀφθαλμία, ας, ἡ.

Ophthalmique (*ad oculum pertinens*) ὀφθαλμικός, ή, όν.

Ophtalmographie (*oculi descriptio, onis*) ὀφθαλμογραφία, ας, ἡ.

Opilation (*obstructio, onis*) ἔμφραξις, εως, ἡ, *Hésych.*

Opiler (*obstruere, o, xi*) ἐμφράττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Opimes. Dépouilles opimes (*opima spolia, orum*) καλὴ θήρα, ας, *Soph.*

Opiner (*sententiam dicere, co*) γνώμην διδόναι, δίδωμι*, *Dém.* — du bonnet (*in alicujus sententiam pedibus ire, eo*) τινὸς γνώμῃ ἐπακολουθεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Opiniatre (*tenax, pertinax, acis*) ἰσχυρογνώμων, ονος, ὁ,ἡ· αὐθάδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.* Combat opiniâtre, κρατερὰ μάχη ou ὑσμίνη, ης, *Hom.*

Opiniatrément (*pertinaciter*) αὐθαδῶς, *Isocr.* κρατερῶς, *Hom.* Soutenir opiniâtrément, διϊσχυρίζεσθαι, ομαι.

Opiniatrer [S' (*pertinaciter resistere, sto*) αὐθαδιάζεσθαι, ομαι, *Plat.*

Opiniatreté (*pertinacia, pervicacia, æ*) αὐθάδεια, ας, ἡ, *Plat.* ἰσχυρογνωμοσύνη, ης, ἡ, *Jos.*

Opinion (*opinio, onis; sententia, æ*) δόξα, ης, ἡ, *Thuc.* γνώμη, ης, ἡ, *Dém.* Avoir de quelqu'un une bonne *ou* une mauvaise opinion, καλῶς ἢ κακῶς ὑπέρ τινος δοξάζειν, άζω, *Elien.* Etre d'une même opinion, ὁμοδοξεῖν, ῶ, *Théophr.* Qui est d'une opinion différente, ἑτερόδοξος, ου, ὁ,ἡ. Faire changer quelqu'un d'opinion, τινὸς γνώμην ou δόξαν μεταστῆσαι, μεθίστημι*.

Opium (*papaveris succus*) ὄπιον, ίου, τό, *Diosc.* R. ὀπός, suc.

Opopanax (*panacis succus*) ὀποπάναξ, ακος, ὁ.

Opportun, une (*opportunus, a, um*) εὔκαιρος, ου, ὁ,ἡ, *Hér.* ἐπιτήδειος, ου, ὁ,ἡ, πρός τι, *Arist.*

Opportunité (*opportunitas, atis*) εὐκαιρία, ας, ἡ.

Opposant, e (*intercessor, oris*) ἀντιλέγων, ουσα.

Opposé, ée (*oppositus, a, um*) ἀντικείμενος, η, ον· ἀντίθετος, η, ον. Ses discours sont opposés à ses intérêts, ἕτερα λέγει τοῦ συμφέροντος.

Opposer (*opponere, no, sui*) ἀντιτιθέναι, τίθημι*· ἀντιτείνειν, τείνω*, *Dém.* S'opposer à quelqu'un (*alicui adversari, or*) ἐναντιοῦσθαι, οῦμαι, τινί, *Isocr.*

Opposite [A l' (*e regione*) ἀντικρύ ou ἀντικρύς, *Plut.*

Opposition (*oppositio, onis*) ἀντίθεσις, εως, ἡ, *Grég. Naz.*

Oppresser (*opprimere, o, essi*) καταπιέζειν, έζω, *Isocr.*

Oppresseur (*oppressor, oris*) καταθλίβων, οντος, ὁ.

Oppression (*oppressio, onis*) καταπίεσις, κατάθλιψις, εως, ἡ. — tyrannique, καταδυναστεία, ας, ἡ.

Opprimer (*opprimere, mo, pressi*) κατα-

πιέζειν, έζω, *Isocr*. καταδυναστεύειν, ω, *N. Test*.

Opprobre (*opprobrium, ii*) ὄνειδος, εος, τό, *Dém*.

Optatif. Mode optatif, εὐκτικὴ ἔγκλισις, εως, *Gramm*.

Opter (*optare, o*) ἐκλέγειν, γω, ξω, *Isocr*. αἱρεῖσθαι, οῦμαι, *Dém*.

Opticien, ὁ τῆς ὀπτικῆς εὖ εἰδώς.

Optimiste (*qui omnia optima repulat*) ὁ πάντα κάλλιστα ἡγούμενος.

Option (*optio, onis*) αἵρεσις, εως, ἡ, *Dém*.

Optique (*optice, es*) ὀπτική, ῆς, ἡ, *sous-ent*. ἐπιστήμη. Le nerf optique, ὀπτικὸν νεῦρον, ου.

Opulemment (*opulenter*) πλουσίως, εὐπόρως, *Dém*.

Opulence (*opulentia, æ*) εὐπορία, ας, ἡ· πλοῦτος, ου, ὁ, *Dém*.

Opulent, **e** (*opulentus, a, um*) εὔπορος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr*. πλούσιος, α, ον, *Dém*.

Opuscule (*opusculum, i*) ποιημάτιον, ίου, τό.

Or (*aurum, i*) χρυσός, οῦ, ὁ· χρυσίον, ίου, τό. Or fin (*purum putumque aurum*) ὄβρυζον, ου, τό. Couronne d'or (*aurea corona, æ*) χρυσοῦς στέφανος, ου, *Dém*.

Or (*atqui*) καί τοι, καὶ μήν, *Dém*.

Oracle (*oraculum, i*) χρησμός, οῦ, ὁ, *Plut*. μαντεῖον, ου, τό, *Dém*. Consulter l'oracle (*oraculum sciscitari, or*) μαντεύεσθαι, ομαι, *Plut*. χρηστηριάζεσθαι, ομαι, *Diod. Sicil*.

Orage (*procella, æ; nimbus, i*) χειμών, ῶνος, ὁ, *Dém*. θύελλα, ης, ἡ, *Arist*.

Orageux, **euse** (*procellosus, a, um*) θυελλώδης, κυματώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist*.

Oraison (*oratio, onis*) λόγος, ου, ὁ, *Dém*. — (*precatio, onis*) εὐχή, ῆς, ἡ.

Orange (*aureum malum, i*) χρυσόμηλον, ου, τό.

Oranger (*citrus aurantium*, Linn.) χρυσομηλέα, ας, ἡ.

Orang-outang (*simia satyrus*, Cuv.) πίθηκος, ου, ὁ.

Orateur (*orator, oris*) ὁ ῥήτωρ, ορος, *Dém*. Parler en orateur, ῥητορεύειν, εύω.

Oratoire (*oratorius, ia, ium*) ῥητορικός, ή, όν, *Arist*. — (*sacellum, i*) ναΐδιον, ίου, τό, *Xén*.

Oratoirement (*oratorie*) ῥητορικῶς, *Esch*.

Orbe (*orbis, orbiculus, i*) κύκλος, ου, ὁ, *Plat*.

Orbiculaire (*orbiculatus, a, um*) κυκλοφορητικός, ή, όν.

Orbiculairement (*orbiculatim*) κυκληδόν, σφαιρικῶς, *Plut*.

Orbite d'une planète (*orbita, æ*) ἡ τοῦ πλανήτου περίοδος, ου. — de l'œil, ὁ τοῦ ὀφθαλμοῦ κόγχη, ης.

Orchestique (*saltatio*) ὀρχηστική, ῆς, ἡ, *sous-ent*. τέχνη.

Orchestre, ὀρχήστρα, ας, ἡ. R. ὀρχεῖσθαι, *saltare*.

Orchis *ou* satyrion (*orchis mascula* vel *morio*, Linn.) ὄρχις, εως, ὁ, *Diosc*. III, 141.

Ord, **e** (*sordidus, a, um*) ῥυπαρός, ά, όν, *Athén*.

Ordinaire (*solitus, a, um*) συνήθης, εος, ὁ,ἡ, *Plut*. — (*communis, e*) κοινός, ή, όν, *Dém*. D'ordinaire, à l'ordinaire, pour l'ordinaire (*de more, solito more*) κατὰ τὸ σύνηθες· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Ordinairement (*plerumque, vulgo*) τὸ πλεῖστον, *Hérod*. τὰ πλεῖστα, κοινῇ, *Arist*.

Ordinal. Nombre ordinal (*numerus ad ordinem pertinens*) τακτικὸς ἀριθμός, οῦ, ὁ.

Ordination (*ordinatio, onis*) χειροτονία, ας, ἡ.

Ordonnance (*præscriptum, i*) πρόγραμμα, ατος, τό, *Luc*. προγραφή, ῆς, ἡ, *Arist*. — (*mandatum, i*) πρόσταγμα, ἐπίταγμα, ατος, τό, *Dém*. ἐντολή, ῆς, ἡ, *Isocr*. — (*dispositio, onis*) διάταξις, εως, ἡ, *N. Test*. εὐταξία, ας, ἡ, *Isocr*. — d'un discours, ἡ τοῦ λόγου οἰκονομία, ίας, *Athén*.

Ordonnateur (*ordinator, instructor, oris*) διατάκτωρ, ορος, ὁ.

Ordonner (*ordinare, o; disponere, o*) ἐγκοσμεῖν, ῶ, *Plat*. διατάττειν, ττω, ξω, *Xén*. — (*edicere, co; jubere, eo*) ἐπιτάττειν τινί τι· κελεύεσθαι, ομαι, τινὶ περί τινος, *Isocr*.

Ordre (*ordo, inis*) τάξις, εως, ἡ, *Isocr*. Mettre en ordre, διατάττειν, ττω, ξω, *Xén*. — (*mandatum, i*) ἐντολή, ῆς, ἡ, *Isocr*. Donner ordre, ἐπιτάττειν, ττω, ξω, τινί τι, *Isocr*. J'ai fait cela par votre ordre, τοῦτο, σοῦ κελεύσαντος, ἔπραξα. — (*concinnitas, atis*) εὐρυθμία, ίας, ἡ. En sous-ordre, ἐν ὑποταγῇ. Le mot

d'ordre, le mot du guet. — *Voyez* Mot *et* Guet.

Ordure (*sordes, ium*; f.) ῥύπος, ου, ὁ, *Diod. Sic.* κάθαρμα, ατος, τό· ῥυπαρία, ας, ἡ, *Plat.*

Ordurier, ère (*obscænus, a, um*) αἰσχροῤῥήμων, ονος, ὁ,ἡ, *Poll.*

Oreille (*auris, is*, f.) οὖας, ατος, τό· οὖς, ὠτός, τό, *Dém.* Avoir l'oreille délicate, ὦτα πεπαιδευμένα ἔχειν, *Elien.* Prêter l'oreille (*auscultare, to*) ἀκροᾶσθαι, ῶμαι, τινός, *Dém.* Mal d'oreille, ὠταλγία, ας, ἡ, *Diosc.* Qui a les oreilles coupées, ὠτότμητος, ου, ὁ,ἡ, *Sept.*

Oreiller (*pulvinus, i; pulvinar, aris*) προσκεφάλαιον, ου, τό, *Luc.*

Oreste, fils d'Agamemnon et de Clytemnestre, Ὀρέστης, ου, ὁ.

Orfèvre (*aurifex, icis*) χρυσουργός, οῦ, ὁ, *Sept.*

Orfraie (*falco ossifragus*, Cuv.) φήνη, ης, ἡ, *Arist.*

Organe (*organum, i*) ὄργανον, ου, τό, *Arist.*

Organique, ὀργανικός, ή, όν, *Arist.*

Organisation (*constitutio, onis*) ὀργανικὴ κατάστασις, εως.

Organiser (*organis instruere, o; constituere, o*) ὄργανα κατασκευάζειν, άζω· καθιστάναι, ἵστημι.

Organiste (*organicus cantor, oris*) ὁ τὰ ὄργανα κροτῶν, οῦντος.

Orgasme, ὀργασμός, οῦ, ὁ. R. ὀργάω ou ὀργάζω, *turgeo.*

Orge (*hordeum, i*) κριθή, ῆς, ἡ, *Théophr.* Farine d'orge, ἄλφιτον, ου, τό. Pain d'orge, κρίθινος ἄρτος, ου, *Plut.*

Orgies (*bacchanalia, ium*) ὄργια, ίων, τά· διονύσια, ίων, τά, *Plut.* Faire une orgie, διονυσιάζειν, άζω, *Athén.* κωμάζειν καὶ πίνειν ὅλην τὴν νύκτα, *Xén.*

Orgue, m. Orgues, pl. f. πνευματικὸν ὄργανον, *Vitr.*

Orgueil (*superbia, æ*) ὑπερηφανία, ὑπεροψία, ας, ἡ, *Dém.* ὀργή, ῆς, ἡ· ὑπερβία, ας, ἡ· ὄγκος, ου, ὁ, *Isocr.*

Orgueilleusement (*superbe*) ὑπερηφάνως, *Dém.* ὀργίλως, ὑπέρβιον, *Hom. Il.* XVII, 19.

Orgueilleux, euse (*superbus, a, um*) ὑπερήφανος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ὑπεροπτικός, κή, κόν, *Isocr.* ὀργίλος, η, ον· ὑπέρβιος, ου, ὁ,ἡ, *Hom. Il.* XVIII, 262.

Orient (*oriens, entis*) ἀνατολή, ῆς, ἡ, *N. Test.* Depuis l'orient jusqu'à l'occident (*a solis ortu usque ad occasum*) ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος μέχρι δυομένου, *Esch.*

Oriental, e (*orientalis, e*) ἀνατολικός, ή, όν· ἠῷος, α, ον· ἑῷος, α, ον, *Arist.*

Orienter [S' (*sese ad orientem convertere*) πρὸς τὴν ἀνατολὴν στρέφεσθαι, ou τρέπεσθαι, ομαι.

Orifice (*orificium, ii*) στόμα, ατος, τό, *Arist.*

Oriflamme (*regium vexillum, i*) λάβαρον, ου, τό.

Origan (*origanum vulgare*, Linn.) ὀρείγανον, ου, τό, *Diosc.*

Originaire (*oriundus, a, um*) καταγόμενος, η, ον· ἀπόγονος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Originairement (*ab ortu*) ἀπ' ἀρχῆς.

Original (*primigenium exemplar, aris*) ἀρχέτυπον, ου, τό· αὐτόγραφον, ου, τό.

Original, e, ἀρχέτυπος, ου, ὁ,ἡ. — (*morosus, a, um*) δύσκολος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Originalement, ἰδιοτρόπως.

Originalité, ἰδιοσυγκρισία, ίας, ἡ. — (*morositas, atis*) δυσκολία, ας, ἡ.

Origine (*origo, inis*) γένεσις, εως, ἡ· ἀρχή, ῆς, ἡ, *Plat.* — (*causa, æ*) αἰτία, ας, ἡ, *Plut.* — des mots, ἔτυμον, ου, τό· ἐτυμολογία, ας, ἡ, *Cic.*

Originel, elle. Péché originel (*primigenia noxa, æ*) προπατορικὸν ἁμάρτημα, ατος.

Originellement (*ab origine*) ἀπ' ἀρχῆς.

Orion (*nimbosus Orion*, Virg.) Ὠρίων, ωνος, ὁ, *Hom.*

Oripeau, ὀρείχαλκος, ου, ὁ, *Plat.* — q. d. *æs montanum.*

Orithye, fille d'Erechthée, roi d'Athènes, Ὠρείθυια, ας, ἡ.

> Ἠδὲ Γέται, ἠδ' Ἕβρος, ἰδ' Ἀκτιὰς Ὠρείθυια.
>
> *Atque Getæ, atque Hebrus, et Actias Orithyia.*
>
> Virg. Georg. IV, 463.

Ormaie, *lieu planté d'ormes* (*ulmetum, i*) πτελεών, ῶνος, ὁ.

Orme (*ulmus campestris*, Linn.) πτελέα, ας, ἡ, *Diosc.*

Ormeau, μικρὰ πτελέα, ας.

Ormin, *ou mieux* hormin (*salvia horminum*, Linn.) ὅρμινον, ου, τό, *Diosc.*

Orne (*fraxinus ornus*, Linnée) ἀγρία μελία, ας.

Ornement (*ornamentum, i*) κόσμος, ου, ὁ, *Dém.* κόσμημα, ατος, τό, *Plat.*

Orner (*ornare, o*) κοσμεῖν, ῶ, *Dém.* ἀγάλλειν, λλω, *Plat.* Orner son style de pensées brillantes, λαμπραῖς διανοίαις τὸν λόγον σχηματίζειν, ίζω.

Ornière (*orbita, æ*) ἁρματοτροχία, ας, ἡ, *Luc.*

Ornithogale (*ornithogalum luteum* vel *album*, Linn.) ὀρνιθόγαλον, ου, τό.

Ornithologie (*tractatus de avibus*) ὀρνιθολογία, ας, ἡ.

Ornithologiste, ὀρνιθολόγος, ου, ὁ. R. ὄρνις, oiseau, *et* λόγος, discours.

Ornithomancie (*divinatio ex avium volatu*) ὀρνιθομαντεία, ας, ἡ.

Orobanche, ὀροβάγχη, ης, ἡ, *plante ainsi nommée,* ὅτι τοὺς ὀρόβους ἄγχει.

Orobe (*orobus vernus*, Linn.) ὄροβος, ου, ὁ.

Orphelin, ine (*parente* vel *parentibus orbus, a*) ὀρφανός, ανή, *Dém.* Maison où l'on nourrit les orphelins, ὀρφανοτροφεῖον, είου, τό.

Orphée, disciple de Linus et maître de Musée, Ὀρφεύς, έως, ὁ. — *Ces trois poëtes lyriques, dont nous n'avons plus que des fragments, sont antérieurs à Homère.*

Orphique. Poésies orphiques, Ὀρφικὰ ποιήματα, ων.

Orpin ou **Orpiment** (*auri pigmentum, i*) ἀρσενικόν, οῦ, τό, *Diosc.*

Orpin (*sedum telephium*, Linn.) τηλέφιον, ίου, τό.

Orseille d'Auvergne (*patellaria patella*, Decand.) λειχῆνος γένος τι.

Orteil, gros orteil (*crassior pedis digitus*) ὁ παχὺς τοῦ ποδὸς δάκτυλος, ου.

Orthodoxe, ὀρθόδοξος, ου, ὁ,ἡ, *Bas.* R. ὀρθός, *rectus*, et δόξα, *opinio.*

Orthodoxie, ὀρθοδοξία, ας, ἡ, *Bas.*

Orthodromie (*rectus navis cursus*) ὀρθοδρομία, ας, ἡ, *Mar.*

Orthogonal, e, ὀρθογώνιος, ίου, ὁ,ἡ, *Géom.* R. ὀρθός, *rectus*, et γωνία, *angulus.*

Orthographe (*correcta scriptura*) ὀρθογραφία, ας, ἡ, *Gramm.*

Orthographie (*erecta delineatio*) ὀρθογραφία, ας, ἡ, *Vitr.*

Orthographier (*emendate scribere*) ὀρθογραφεῖν, ῶ, *Gramm.*

Orthographique, ὀρθογραφικός, ή, όν. R. ὀρθός, *rectus*, et γράφω, *scribo.*

Orthopédie, ὀρθοπαιδία, ας, ἡ. R. ὀρθός, *rectus*, et παῖς, παιδός, *puer.*

Orthopnée, ὀρθόπνοια, ας, ἡ, *Méd.* R. ὀρθός, *rectus*, et πνέω, *spiro.*

Ortie (*ortica dioïca*, Linn.) ἀκαλήφη, ης, ἡ, *Synés.* — grièche (*urtica urens*, Linn.) κνίδη, ης, ἡ, *Sept.* Jeter le froc aux orties. — *Voyez* **Froc**.

Ortolan (*emberiza hortulana*, Cuv., *Novitius et le Père Lebrun l'appellent* κέγχραμος, ου, *et les Grecs modernes*, συκοφᾶς.

Orvale (*salvia sclarea*, Linn.) σφάκου εἶδός τι.

Orvet (*anguis fragilis*, Cuv.) ὄφεως γένος τι.

Oryctographie (*fossilium descriptio*) ὀρυκτογραφία, ας, ἡ.

Oryctologie (*tractatus de fossilibus*, ὀρυκτολογία, ας, ἡ.

Os (*os, ossis*) ὀστέον, *contr.* ὀστοῦν, οῦ, τό, *Plut.* Petit os (*ossiculum, i*) ὀστάριον, ίου, τό. Os antérieur de la jambe (*tibia, æ*) κνήμη, ης, ἡ, *Hom.*

Oscillation (*oscillatio, onis*) ἀνάπαλσις, εως, ἡ, *Arist.*

Osciller (*oscillare, o*) πάλλεσθαι, ἀναπάλλεσθαι, ομαι.

Oscitation (*oscitatio, onis*) χάσμη, ης, ἡ, *Arist.*

Osé, ée (*audax, acis*) τολμηρός, ά, όν, *Dém.*

Oseille (*rumex acetosa*, Linnée) ὀξαλίς, ίδος, ἡ.

Oser (*audere, eo*) τολμᾶν, ῶ· θρασύνεσθαι, ομαι, *Dém.* Capable de tout oser, ῥᾳδιοῦργος, ου, ὁ,ἡ.

Osier (*salix viminalis*, Linn.) λύγος, ου, ἡ· οἰσύα, ας, ἡ, *Eust.*

Osiris, époux d'Isis, Ὄσιρις, εως, ὁ.

Osselet (*ossiculum, i*) ὀστάριον, ίου, τό. — (*talus lusorius*) ἀστράγαλος, ου, ὁ, *Xén.* Jouer aux osselets, ἀστραγαλίζειν, ίζω, *Athén.* Le jeu des —, ἀστραγάλισις, εως, ἡ, *Arist.*

Ossements (*ossa, orum*) ὀστᾶ, ῶν, τά. Un lieu rempli d'ossements (*ossuarium, ii*) ὀστοδοχεῖον, είου, τό.

Osseux, euse (*osseus, a, um*) ὀστέϊνος, η, ον· ὀστώδης, εος, ὁ,ἡ, *Athén.*

Ossifier. Le cartilage s'est ossifié, ὁ χόνδρος ὀστοῦν ἐγένετο.

Ost (*hostis, exercitus*) στρατός, οῦ, ὁ.

Ostentation (*ostentatio, onis*) κομπασμός, οῦ, ὁ· ἀλαζονεία, ας, ἡ, *Dém.* ἐπίδειξις, εως, ἡ, *Isocr.*

Ostéocope (*ossa tundens* dolor) ὀστεοκόπος, ου, ὁ,ἡ, *Méd.*

Ostéogonie (*ossium generatio*) ὀστεογονία, ας, ἡ.

Ostéologie (*tractatus de ossibus*) ὀστεολογία, ας, ἡ.

Ostracisme (*relegatio per testulas*) ὀστρακισμός, οῦ, ὁ.

Ostracite, ὀστρακίτης, ου, ὁ. R. ὄστρακον, écaille.

Otage (*obses, idis*, c.) ὅμηρος, ου, ὁ. Servir d'otage, ὁμηρεύειν, ω, *Luc.* Exiger de quelqu'un des otages, ἐξομηρεύειν τινά, *Plut.* — *Sur le mot* ὅμηρος, *voyez* (*page* 570) *la dernière édition du Schrevelius.*

Otalgie (*auris dolor*) ὠταλγία, ίας, ἡ, *Diosc.*

Otalgique, ὠταλγικός, κή, κόν. R. οὖς, ὠτός, oreille, *et* ἄλγος, douleur.

Oté, ée. Oté deux ou trois endroits, cet ouvrage est excellent (*sublatis duobus vel tribus locis, optimum est hoc opus*) ἔξω δυοῖν ἢ τριῶν τόπων, τοῦτ' ἔργον ἄριστόν ἐστιν.

Otenchyte (*auricularis clyster*) ὠτεγχύτης, ου, ὁ.

Oter (*tollere, tollo, sustuli*) ὠθεῖν, ῶ, *fut.* ὠθήσω ou ὤσω. — quelque chose à quelqu'un (*aliquid alicui adimere, o, emi*) ἀφαιρεῖν, ῶ, ou ἀφαιρεῖσθαι, οῦμαι, τινός τι, *Xén.* τινά τι, *Plut.* τινί τι, *Isocr.* Biens que l'on ne peut nous ôter, ἀναφαίρετα ἀγαθά, ῶν, *Hérod.*

Othon, empereur romain, Ὄθων, ωνος, ὁ, τῶν Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ, ορος.

Ou, ou bien (*aut, vel, seu, sive*) ἤ, εἴτε, ἄν τε, ἐάν τε. Que je le veuille ou non, εἴτε βούλομαί γε, εἴτε μή, *Dém.*

Où (*ubi*) οὗ. Où t'arrêteras-tu? où iras-tu? (*ubi stabis? quo ibis?*) ποῦ στάσῃ; ποῖ βάσῃ; *Soph. Philoct.*, 834. Par où? (*qua?*) πῇ; D'où? (*unde?*) πόθεν; Là où (*ibi ubi*) ἔνθα ὅπου.

Ouailles (*oves, ium*, f.) ὄϊες, ων, αἱ· πρόβατα, ων, τά.

Ouais! (*ehem!*) οὐαί! παπαί!

Ouate (*sericum tomentum, i*) σηρικὸν γνάφαλον, ου, τό. Herbe à la ouate (*asclepias syriaca*, Linn.) ἀσκληπιάς, άδος, ἡ.

Oubli (*oblivio, onis*) λήθη, ης, ἡ, *Dém.* — des fautes passées, ἀμνηστία, ας, ἡ, *Plut.* — *Voyez* **Amnistie.**

Oubliance (*oblivium, ii*) ἐπιλησμοσύνη, ης, ἡ.

Oublie (*crustulum, i*) ὀβελίας, ου, ὁ. R. ὀβελός, *veru.*

Oublier (*oblivisci, scor*) ἐπιλανθάνεσθαι, ομαι, τινός, *Dém.* ἀμνημονεῖν, ῶ, τί, *Dém.* τινός, *Isocr.* Oublier les injures, ἀμνησικακεῖν, ῶ, ήσω.

Oubliettes, καιάδας, ου, ὁ (*carcer subterraneus, in quem sontes apud Spartanos conjiciebantur*) τοῦτο δέ ἐστιν οἴκημα τῆς εἱρκτῆς ἐν ᾧ θανατοῦσι τοὺς καταδίκους ἀποπνίγοντες, *Plut. Vie d'Agis, édit. de H. Etienne, page* 1474.

Oublieur (*crustularius, ii*) ὀβελιαφόρος, ου, ὁ.

Oublieux, euse (*obliviosus, a, um*) ἀμνήμων, ονος, ὁ,ἡ, *Plat.* ἐπιλήσμων, ονος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Ouest (*occidens, entis*) δύσις, εως, ἡ, *Arist.* Le vent d'ouest (*favonius, ii*) ζέφυρος, ου, ὁ.

Oui (*ita est*) ναί, νὴ Δία. Le oui et le non, τὸ καταφάναι καὶ τὸ ἀποφάναι. — *Ce mot* oui *signifie littéralement* audivi, auditum est; *c'était donc avec raison que, pour répondre affirmativement aux questions de feu l'abbé* Sicard, *ses élèves sourds-muets écrivaient, non pas* Oui, *mais* Vu.

Ouï-dire. Je sais par ouï-dire, mais je n'ai pas vu par moi-même, λόγῳ μὲν ἐξήκουσ', ὄπωπα δ' οὐ μάλα, *Soph. Philoctète*, 686.

Ouïe (*auditus, us*) ἀκοή, ῆς, ἡ, *Dém.* Ouïe fine, εὐηκοΐα, ας, ἡ. Ouïe dure, δυσηκοΐα, ας, ἡ, *Hipp.* Qui a l'ouïe dure (*surdaster, tra*) ὑπόκωφος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Ouïes des poissons, βράγχια, ίων, τά, *Arist.*

Ouïr (*audire, io*) ἀκούειν, ω, *Isocr.* J'ai ouï dire, λόγῳ ἐξήκουσα, *Soph.*

Ouragan (*insana procella, æ*) τρικυμία, ας, ἡ· ζάλη, ης, ἡ, *Phil.*

Ourdir de la toile (*telam ordiri, ior*) ἱστὸν ὑφαίνειν, αίνω, *Hom.* — une trahison, τεχνάζειν, άζω, *Dém.* κακομηχανᾶσθαι, ῶμαι, *Plat.*

Ourlet (*margo, inis, c.*) λῶμα, ατος, τό, *Sept.* κράσπεδον, ου, τό, *N. Test.*

Ours, e (*ursus, a*) ἄρκτος, ου, ὁ, ἡ, *Arist.* La grande ourse, ἑλίκη, ης, ἡ. La petite ourse, κυνοσουρά, ᾶς, ἡ.

Outarde (*otis tarda*, Cuv.) ὠτίς, ίδος, ἡ. R. οὖς, ὠτός, *auris.*

Outil (*instrumentum, i*) ἐργαλεῖον, είου, τό, *Hérod.*

Outrage (*contumelia, æ*) λώβη, ης, ἡ· ὕβρις, εως, ἡ, *Dém.* Recevoir un outrage, ὑπό τινος ὑβρίζεσθαι καὶ προπηλακίζεσθαι, ομαι, *Plat.*

Outrageant, e (*contumeliosus, a, um*) ὑβριστικός, ή, όν, *Esch.*

Outrager quelqu'un (*aliquem contumelia afficere, cio*) ὑβρίζειν, ίζω, τινά, ou εἴς τινα, *Plat.* Tu m'aurais outragé pour la dernière fois, νῦν μ' ὕστατα λωβήσαιο, *Hom. Il.* II, 242.

Outrageusement (*contumeliose*) ὑβριστικῶς, προπηλακιστικῶς, *Dém.*

Outrageux, euse (*contumeliosus, a, um*) ὑβριστικός, ή, όν, *Esch.*

Outrance. Se battre à outrance (*usque ad internecionem pugnare, o*) πανωλέθρως μάχεσθαι, ομαι.

Outre (*uter, tris*) ἀσκός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Outre (*trans, ultra*, accus.) πέρα, πέραν, *génit.* Outre cela, en outre (*præterea, insuper*) χωρὶς δὲ τούτων, *Lyc.* προςέτι, *Hér.* Outre qu'il ne sert de rien, πρὸς τῷ μηδὲν ὠφελεῖν. D'outre en outre, διαμπερές, *Soph. Philoct.* 804.

Outré, ée (*immodicus, a, um*) ἄμετρος, ου, ὁ, ἡ, *Luc.* D'une manière outrée (*ultra quam satis est*) ὑπερβολικῶς. Outré de colère (*ira percitus, a*) ὠργισμένος, η, ον· δι' ὀργὴν παροξυνθείς, εῖσα, έν, *Plut.*

Outremer (*cæruleus color*) κύανος, ου, ὁ, *Diosc.*

Outre-mesure (*præter modum*) ὑπερβολικῶς.

Outre-passer (*prætergredi, ior*) παραβαίνειν, βαίνω *, *Arist.*

Outrer (*modum excedere, do*) τὸ μέτριον ὑπερβάλλειν, βάλλω *, *Dém. Phal.*

Ouvert, e (*apertus, a, um*) ἀνεῳγμένος, η, ον. Visage ouvert, φαιδρὸν πρόςωπον, ου. A force ouverte, βιαίως, *Dém.*

Ouvertement (*palam, aperte*) περιφανῶς, *Isocr.* διαῤῥήδην, *Esch.* Parler ouvertement, παῤῥησιάζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Ouverture (*apertura, æ*) ἄνοιξις, εως, ἡ, *Bas.* A l'ouverture du livre, τὸ βιβλίον ἀνοίγων, οντος. Ouverture de cœur, εὐήθεια, ας, ἡ, *Dém.* — d'esprit, ἀγχίνοια, ας, ἡ, *Longin.* — (*via, modus*) ὁδός, οῦ, ἡ· τρόπος, ου, ὁ.

Ouvrable. Jour ouvrable (*negotiosus dies*, Tac.) ἐργάσιμος ἡμέρα, ας, ἡ.

Ouvrage (*opus, eris*) ἔργον, ου, τό, *Dém.* Se mettre à l'—, τοῦ πράγματος ἀντιλαμβάνεσθαι, ομαι, *Dém.*

Ouvragé, ée, τέχνῃ πεποιημένος, η, ον, *Dém.*

Ouvré, ée (*variegatus, a, um*) πεποικιλμένος, η, ον, *Isocr.*

Ouvreur, euse (*qui, quæ aperit*) ὁ ἀνοίγων, ἡ ἀνοίγουσα.

Ouvrier (*artifex, opifex, icis; operarius, ia*) τεχνίτης, ου, ὁ, *Dém.* χειροτέχνης, ου, ὁ, *Den. Hal.* ἐργάτης, ου, ὁ, *Xén.* δημιουργός, οῦ, ὁ, ἡ, *Arist.* Jour ouvrier, *voyez* Ouvrable.

Ouvrir une porte, un testament, une lettre (*januam, testamentum, litteras aperire, io*) ἀνοίγειν, γω, ξω, τὰς πύλας, *Xén.* διαθήκας, *Dém.* γράμματα, *Synés.* — la bouche, τὸ στόμα διαίρειν, ω, *Synés.* — un livre, βιβλίον ἀναπτύσσειν, σσω, ξω, *N. Test.* — une école, διδασκαλίαν κατασκευάζεσθαι, ομαι.

Ouvroir (*officina, fabrica, æ*) ἐργαστήριον, ίου, τό, *Plat.*

Ovale (*ovatus, a, um*) ὠώδης, εος, ὁ, ἡ· ὠοειδής, έος, ὁ, ἡ, *Xiphil.*

Ovation (*ovatio, onis*) ἐλάττων θρίαμβος, ου, ὁ, *Den. Hal.* Faire à quelqu'un une ovation, τινὰ θριαμβεύειν, ω.

Ovipare (*oviparus, a, um*, Apul.) ὠοτόκος, ου, ὁ, ἡ.

Oxalique (*acetosus, a, um*) ὀξαλικός, ή, όν.

Oxycrat (*aceto mixta aqua*) ὀξύκρατον, ου, τό.

Oxyde, *terme de chimie*. R. ὀξύς, *acidus*. — de cuivre, *voyez* Verdet. — de fer, *voyez* Rouille.

Oxygène, *générateur des acides, base de l'air vital*, τὸ ὀξυγενές, έος, ou plutôt τὸ ὀξυγόνον, ου.

Oxygone (*acutos angulos habens*) ὀξυγώνιος, ίου, ὁ, ἡ, *Géom.*

Oxymel (*aceto mixtum mel*) ὀξύμελι, ιτος, τό.

Oxyrrhodin (*oleum rosaceum aceto temperatum*) ὀξυῤῥόδινον, ου, τό.

Oxysaccharum (*aceto mixtum saccharum*) ὀξυσάκχαρον, ου, τό.

Oyant, e (*audiens, entis*) ὁ ἀκούων, οντος· ἡ ἀκούουσα, ης.

Ozène (*narium ulcus, eris*) ὄζαινα, ης, ἡ, *Méd.* — 460.

P.

P. *Celte consonne est* labiale, *et s'articule plus fortement que le* B. *Dans presque toutes les langues, elle sert à former le mot* père, *pater*, πατήρ (*comme le* M *à former le mot* mère, *mater*, μήτηρ). *Suivie d'un* H, *elle forme une aspiration, que nous confondons avec le* F. — *Voyez* F.

Pacage (*pascuum, i*) βόσκημα, ατος, τό, *Plut.* νομός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Pacager (*pascere, sco*) βόσκειν, σκω· νέμειν, μω, *Dém.*

Pacificateur (*pacificator, oris*) εἰρηνοποιός, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Pacification (*pacificatio, onis*) διαλλαγή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Pacifier (*pacare, o*) εἰρηνοποιεῖν, ῶ· διαλλάττειν, ττω, ξω, *Xén.*

Pacifique (*pacificus, a, um*) εἰρηναῖος, α, ον, *Thuc.*

Pacifiquement (*placide*) ἡσύχως, πράως, *Dém.*

Pacotille (*variæ merces, ium*) γέλγη, ης, ἡ· φορτία, ων, τά.

Pacte (*pactum, i*) συνθήκη, ης, ἡ· ὁμολογία, ας, ἡ, *Dém.*

Pactiser (*pacisci, scor*) συντιθέναι, τίθημι*, *Hérod.* συναλλάττειν, ττω, ξω, *Arist.*

Pactole, fleuve de Lydie, qui roulait des sables d'or, Πακτωλός, οῦ, ὁ.

Paganisme (*gentilitas, atis*, Lact.) ἡ τῶν ἐθνικῶν θρησκεία, ας.

Page (*honorarius puer*) εὐγενὴς παῖς, αιδός. Qui est hors de page (*sui juris*) αὐτεξούσιος, ίου, ὁ, ἡ.

Page (*pagina, æ*) σελίς, ίδος, ἡ, *Den. Hal.*

Pagode, τὸ τῶν Ἰνδῶν ἱερόν, ou εἴδωλον, ου.

Païen, enne (*paganus, a, um; gentilis, e*) ἐθνικός, ή, όν.

Paillard, e (*libidinosus, a*) ἀσελγής, έος, ὁ, ἡ, *Luc.*

Paillasse (*straminea culcita, æ*) ἀχύρινον στρῶμα, ατος.

Paillasson (*storea, æ*) ψίαθος, ου, ὁ, ἡ.

Paille (*palea, æ*) ἄχυρον, ου, τό, *Xén.* — (*gluma, æ*) ἄχνα, ou ἄχνη, ης, ἡ. Garnir de paille, ἀχυροῦν, ῶ, ώσω.

Pailler (*palearium, ii*) ἀχυρών, ῶνος, ὁ, *Arist.*

Paillet, *en parlant du vin* (*helvus, gilvus, a, um*) κιῤῥός, ά, όν, *Paul Egin.*

Paillettes *d'or, de fer*, etc. (*stricturæ, arum*) σπινθῆρες, ων, οἱ.

Pain (*panis, is*) ἄρτος, ου, ὁ, *Dém.* — *Les Grecs modernes ont réservé le mot* ἄρτος *pour le pain consacré, et se servent de* ψωμί, *qui anciennement ne signifiait qu'une* bouchée, ψωμίον. *Ils ont de même remplacé le mot* οἶνος, vin, *par le mot* κρασί, *qui signifie* mélange *dans la langue ancienne.* Pain sans levain, ἀζυμίτης, ου, ὁ, *Sept.* Pain cuit sous la cendre, ἐγκρυφίας ἄρτος, ου, *Phil.* Pain d'épices, μελίτωμα, ατος, τό, *Batrach.* 39. Faire du pain, ἀρτοποιεῖν, ῶ, *Xén.*

Pain-de-pourceau (*cyclamen europæum*, Linn.) κυκλάμινον, ου, τό.

Pair (*par, paris*, c.) ἴσος, η, ον. Nombre pair, ἄρτιος ἀριθμός, οῦ. De pair, *ou* pair à pair (*ex æquo*) ἐξ ἴσου. La chambre des pairs, οἱ ὁμότιμοι, ων, *Xén. Cyrop. Liv.* II, *page* 2 *de notre édit. Grecque et Latine.*

Paire (*par, paris*, n.) ζεῦγος, εος, τό. Une paire de pigeons, d'éperviers, ζεῦγος περιστερῶν, ἱεράκων, *Hér.* Deux paires de ciseaux (*gemina forfex, icis*) δισσὴ ψαλίς, ίδος.

Pairie, τὸ τῶν ὁμοτίμων ἀξίωμα, ατος.

Paisible (*placidus, a, um*) ἥμερος, α, ον· πραΰς, εῖα, ΰ, *Dém.*

Paisiblement (*placide*) ἡσύχως, πρᾴως, *Dém.*

Paître (*pascere, sco; pasci, scor*) βόσκειν, σκω· βόσκεσθαι, ομαι, *Soph. Ajax*, 539. Pais mes agneaux; fais paître mes brebis, βόσκε τὰ ἀρνία μου· ποίμαινε τὰ πρόβατά μου, *Jean*, XXI, 15, 19.

Paix (*pax, pacis*) εἰρήνη, ης, ἡ, *Dém.* Faire la paix, εἰρηνοποιεῖν, ῶ· διαλλάττειν, ττω, ξω, *Xén.* La paix soit avec vous! εἰρήνη ὑμῖν! *Jean*, XX, 19.

Paix! (*sile! silete!*) σίγα! σιγᾶτε! σιγᾶν κελεύω, *Soph. Philoct.* 886.

Palais d'un roi (*regium palatium, ii*) βασίλειον, ου, τό, *Isocr.* — de la bouche (*palatum, i*) οὐρανίσκος, ου, ὁ, *Gal.* — de justice (*curia, æ*) δικαστήριον, ίου, τό, *Dém.*

Palanquin (*lectica, æ*) φορεῖον, ου, τό, *Plut.*

Palatine (*collaris amictus, us*) περιδέραιος διφθέρα, ας, ἡ.

Pale (*pallidus, a, um*) ὠχρός, ά, όν, *Arist.* λείφαιμος, ου, ὁ, ἡ, *Gal.* Les pâles couleurs, ὠχρίασις, εως, ἡ.

Palefrenier (*equiso, agaso, onis*, Q. Curt.) ἱπποκόμος, ου, ὁ, *Plut.* Etre palefrenier, ἱπποκομεῖν, ῶ, ήσω.

Palefroi (*generosus equus*) γενναῖος ἵππος, ου.

Paléographie (*antiquæ scriptiones*) παλαιογραφία, ας, ἡ.

Paleron (*scapulæ, arum*) πλάται, ῶν, αἱ, *Poll.*

Palestre (*palæstra, æ*) παλαίστρα, ας, ἡ, *Xén.*

Palestrique (*palæstricus, a, um*) παλαιστρικός, ή, όν.

Palet (*discus, i*) δίσκος, ου, ὁ. Jouer au palet, δισκεύειν, ω, *Luc.* Celui qui lance le palet, δισκοβόλος, ου, ὁ, *Quintil.*

Palette (*patella, æ*) λεκάνιον, ίου, τό, *Aristoph.* — de peintre, χρωματικὸν σανίδιον, ίου.

Paleur (*pallor, oris*) ὦχρος, ου, ὁ· ὠχρίασις, εως, ἡ.

Palier *d'un escalier*, τὸ τῆς κλίμακος διάστημα, ατος.

Palimpseste (*deradendo tersus, a, um*) παλίμψηστος, ου, ὁ, ἡ.

Palindrome, *vers* ou *phrase qui se lit indifféremment dans les deux sens*, παλίνδρομος στίχος, ου. *Voyez-en un exemple Grec au mot* Bénitier. *En voici un second que nous offre un vers latin pentamètre; c'est un médecin qui parle à un malade :*

Mitis ero, retine leniter ore sitiM.

Palindromie (*cursus reciprocus*) παλινδρομία, ας, ἡ, *Méd.*

Palingénésie (*regeneratio, onis*) παλιγγενεσία, ας, ἡ.

Palinodie (*retractatio, onis*) παλινῳδία, ας, ἡ, *Isocr.* Chanter la palinodie (*recantare, o*) παλινῳδίαν ᾄδειν, ω, *Suid.*

Palir (*pallescere, sco*) ὠχριᾷν, άω-ῶ, άσω, *Hér.*

Palissade (*palorum* ou *vallorum series, ei*) σκολόπων ου χαράκων συνήχεια, ας, ἡ· χαράκωμα, ατος, τό, *Dém.*

Palissader (*vallare, o*) χαρακοῦν, όω-ῶ, ώσω.

Palladium (*Palladis simulacrum, i*) Παλλάδιον, ίου, τό.

Pallas, *la guerrière* Minerve, Παλλάς, άδος, ἡ. R. πάλλειν, ω, *jaculari*, or.

Pallier (*colorare, infucare, o*) ἐπισκεπάζειν, άζω· φυχοῦν ou φυχιοῦν, ῶ.

Palme (*palma, æ*) σπάδιξ, ικος, ὁ, *Poll.* βαΐς, ἡ, *Hésych.* βαΐον, ου, τό, *Jean*, XII, 13. — (*victoria, æ*) νίκη, ης, ἡ. Remporter la palme, νίκην λαμβάνειν, ω, *Dém.* νίκην αἱρεσθαι, ομαι, *Den. Hal.*

Palme (*palmus, i*) παλαιστή, ῆς, ἡ. *Le* palme *est une mesure de quatre doigts, ou d'environ un décimètre, fort commune en Italie.*

Palme de Christ (*palma Christi*). — *Voyez* Ricin.

Palmier (*phœnix dactylifera*, Linnée) φοῖνιξ, ικος, ὁ, *Diosc.*

Palombe (*palumbus, i*, m. *palumba, æ*, f. *palumbes, is*, c.) φάττος, ου, ὁ, *Luc.* φάσσα, φάττα, ης, ἡ, *Epiph.*

᾽Palourdes (*gros coquillages de mer*) αἱ πελωρίδες, ων, *Plin.*

᾽Palpable (*qui, quæ tactu percipi potest*) ψηλαφητός, ή, όν. —(*manifestus, a, um*) φανερός, ά, όν· δῆλος, ἔκδηλος, κατάδηλος, η, ον, *Dém.*

᾽Palpablement (*evidenter*) φανερῶς, *Plat.* ἀναφανδόν, *Plut.*

᾽Palper (*palpare, o*) ψηλαφᾷν, άω-ῶ, ήσω. Les idoles ont des mains, et elles ne palpent point, τὰ εἴδωλα χεῖρας ἔχουσι, καὶ οὐ ψηλαφήσουσι, *Ps.* CXV, 7.

Palpitant, e (*palpitans, antis*) σπαίρων, ἀσπαίρων, ουσα.

Palpitation (*palpitatio, onis*) παλμός, οῦ, ὁ.

Palpiter (*palpitare, o*) ἀσπαίρειν, σπαίρειν, ω, *Athén.* πάλλεσθαι, ομαι. Le cœur me palpite (*salit mihi cor,* Plaut.) ἐν στήθεσι πάλλεταί μοι ἦτορ, *Hom. Il.* XXII, 452.

Palus Méotide (*Mæotica palus, udis*) Μαιῶτις λίμνη, ης.

Pamer [Se (*animo linqui,* Q. Curt.) λειποθυμεῖν, ῶ.

Pamoison (*animi deliquium, ii*) λειποθυμία, ας, ἡ, *Hérod.* Tomber en —, λειποθυμεῖν, ῶ.

Pampre (*pampinus, i*) κλῆμα, ατος, τό, *Arist.* οἴναρον, ου, τό, *Théophr.* Une vigne chargée de pampres (*pampinosa vitis, is*) οἰναρώδης ἄμπελος, ου, ἡ.

Pan, fils de Mercure, dieu des bergers, ὁ Πάν, τοῦ Πανός.

Pan d'un habit (*vestis lacinia, æ*) τὸ τοῦ ἱματίου κράσπεδον, ου, *Matth.* IX, 20. — de muraille, τείχους μέρος, εος, τό. Une tour à quatre, six, huit, douze, vingt pans, τετράεδρος, ἑξάεδρος, ὀκτάεδρος, δωδεκάεδρος, εἰκοσάεδρος πύργος, ου.

Panacée (*omnia sanans*) πανάκεια, ας, ἡ, *Diosc.*

Panache d'un casque (*galeæ crista*) ὁ τῆς κόρυθος λόφος, ου. Hector au panache flottant, κορυθαίολος Ἕκτωρ, *Hom. Il.* II, 816.

Panade (*puls, pultis,* f.) πόλτος, ου, ὁ, *Diosc.*

Panader [Se (*superbo gressu incedere, do*) ἀκροβατεῖν, ῶ.

Panais (*pastinaca sativa,* Linn.) σταφυλῖνος, ου, ὁ, *Diosc.* III, 59.

Panaris (*reduvia, æ*) παρωνυχία, ας, ἡ.

Panathénées (*Atheniensium festum*) Παναθήναια, ων, τά.

Pancarte. De vieilles pancartes (*veteres tabulæ*) παλαιοὶ χάρται, ῶν, q.d. παγχάρται. R. πᾶς, πᾶσα, πᾶν, *et* χάρτης, ου.

Pancrace, παγκράτιον, ίου, τό. R. πᾶν *et* κράτος.

Pancréas (*glandula* q.) πάγκρεας, ατος, τό. R. πᾶν *et* κρέας.

Pancréatique, παγκρεατικός, ική, ικόν, *Méd. même racine.*

Pandectes, πανδέκται, ῶν, οἱ, *Jurisc.* R. πᾶν *et* δέχομαι.

Pandémie, — démique. — *Voyez* Epidémie, — démique.

Pandiculation (*pandiculatio, onis*) σκορδινισμός, οῦ, ὁ, *Gal.*

Pandore, Πανδώρα, ας, ἡ. R. πᾶν, *et* δῶρον. —, *instrument de musique,* πανδοῦρα, ας, ἡ, *Poll.* Jouer de la —, πανδουρίζειν, ίζω.

Panégyrique, πανηγυρικὸς λόγος, ου, *Isocr.* Faire le panégyrique de quelqu'un, τινὰ πανηγυρίζειν, ζω, σω.

Panégyriste, πανηγυριστής, οῦ, ὁ. R. πᾶς, πᾶσα, πᾶν, *et* ἀγορά, *concio.*

Paneterie (*panarium, ii*) ἀρτοθήκη, ης, ἡ.

Panetier. Grand —, ἀρχισιτοποιός, οῦ, ὁ, *Sept. Genèse,* XL, 2.

Panetière (*pera, æ*) πήρα, ας, ἡ, *Plut.*

Panhellénisme (*tableau synoptique de la langue grecque,* Paris, 1802) Πανελληνισμός, οῦ, ὁ.

Panicaut (*eryngium campestre,* Linn.) ἠρύγγιον, ίου, τό.

Panier (*cophinus, calathus, i*) κόφινος, ου, ὁ, *Aristoph.* κάλαθος, ου, ὁ, *Poll.* Petit panier, καλαθίσκος, ου, ὁ, *Poll.*

Panique. Une terreur panique (*panicus terror*) τὸ πανικόν, οῦ, *Cic.* πανικὸς θόρυβος, ου, *Plut.*

Panis ou Panic (*panicum italicum,* Linn.) ἔλυμος, ου, ὁ, *Diosc.*

Panneau, *terme de menuiserie,* τύμπανον, ου, τό, *Vitruv.* Donner dans le panneau, εἰς τὴν παγίδα ἐμπίπτειν, πίπτω *.

Panse (*pantex,* plur. *pantices*) κοιλία, ας, ἡ· ὑπογάστριον, ίου, τό. Pas même une

panse d'A (*ne hilum quidem*) οὐδὲ γρῦ, ou γρύ.

Pansement (*medicatio, onis*) ἰάτρευσις, εως, ἡ, *Plut.*

Panser une blessure (*vulnus obligare, o*) τραῦμα ἐπιδῆσαι, *Gal.* — un cheval (*equum curare, o*) ἵππον στλεγγίζειν, ίζω· ἱπποκομεῖν, ῶ.

Pansu, ue (*ventricosus, a*) γαστρώδης, εος, ὁ,ἡ, *Luc.*

Pantalon (*talares braccæ*) ποδήρεις ἀναξυρίδες, ων.

Pantalon (*scurra, æ, m.*) γελωτοποιός, οῦ, ὁ.

Panteler. — *Voyez* Haleter.

Panthéon, *temple consacré à tous les dieux*, Πάνθεον, ου, τό, *Plin.*

Panthère (*felis pardus*, Cuv.) πάνθηρ, ηρος, ὁ, *Xén.*

Pantographe (*omnia scribens*) παντογράφος, ου, ὁ,ἡ.

Pantomètre (*omnia metiens*) παντόμετρον, ου, τό.

Pantomime (*omnia imitans*) παντόμιμος, ου, ὁ,ἡ, *Plin. le jeune.*

Pantoufle. *Budée dérive ce mot de* παντόφελλος, *qui signifierait propr.* chaussure de liége, φελλός, οῦ, ὁ. — (*crepida, æ*) κρηπίς, ῖδος, ἡ, *Xén.* Mettre ses pantoufles, τὰς κρηπῖδας ὑποδύεσθαι, ομαι, *Hérod.*

Paon, *pron.* pan (*pavo cristatus*, Cuv.) ταών, ῶνος, *Diod. Sic.* ταώς, ώ, ὁ, *Bas.*

Papa (*pater, tris*) πάππας, ου, ὁ. Appeler son papa, παππάζειν, άζω, *Hom. Il.* V, 408.

Papauté (*pontificatus, us*) ἀρχιερωσύνη, ης, ἡ.

Pape (*summus pontifex, icis*) ἀρχιερεύς, έως, ὁ.

Papegai, *perroquet.* — *Ce mot a vieilli chez nous, tandis qu'il est resté en usage chez les Allemands* (papagey), *les Espagnols* (papagayo), *et les Italiens* (pappagallo). ψίτταχος, ου, ὁ, *Plut.* ψιττάκη, ης, ἡ, *Arist.*

Papelard (*pietatis simulator, oris*) ὑποκριτής, οῦ, ὁ.

Paperasses inutiles (*inutiles chartæ*) ἄχρηστοι χάρται, ῶν.

Papeterie (*chartaria officina, æ*) χαρτοποιΐα, ας, ἡ.

Papetier (*chartarius opifex* vel *mercator*) χαρτοποιός, οῦ, ὁ· χαρτοπώλης, ου, ὁ.

Paphos, ville de l'île de Chypre, Πάφος, ου, ἡ.

Papier (*charta, æ*) χάρτης, ου, ὁ, *Diosc.* πάπυρος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.* βίβλος ou βύβλος, ου, ἡ. Une feuille de papier, παπύρινον φύλλον, ου. Papiers publics, ἐφημερίδες, ων, αἱ.

Papille (*papilla, æ*) θηλή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Papillon (*papilio, onis*) ψύχη, ης, ἡ, *Plut.* — *Ainsi nommé, parce que, dans le langage hiéroglyphique, il était l'emblème de l'âme*, ψυχή, ῆς, ἡ. *Notez néanmoins la différence d'accent.* — *Voyez* Accent.

Papillonner (*circumvolitare, o*) ἔνθα καὶ ἔνθα περιπέτεσθαι, ομαι, *Luc.*

Papilloter, *en parlant des yeux* (*nictare, o*) σκαρδαμύσσειν, σσω, ξω, *Eurip.*

Papyracée (*papyraceus, a, um*) παπύρινος, η, ον.

Papyrus (*canna ægyptiaca*) πάπυρος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Paque ou **Paques.** ☞ *On dit :* célébrer la pâque, faire ses pâques; à pâques prochain, pâques fleuries. *Ce mot ne vient pas du verbe grec* πάσχω, ειν, souffrir, *mais du mot hébreu* pesakh, *qui signifie* passage (*R.* pasakh, *passer*). *Il ne faut donc pas le traduire en grec par* πάσχα, ατος, τό, *mais conserver* πάσχα *indéclinable. Voici un exemple tiré de saint Jean* Chrysostome (*bouche d'or*) : καὶ ὅσον ἐν τῷ Πάσχα τῷ ἱερῷ δῆμον εἶδον ξυναγόμενον, τοσοῦτον ὁρῶ καὶ ἐνταῦθα νῦν, *nec minorem nunc video populi frequentiam, quam in sacra Paschæ celebritate.* Homélie sur la chute d'Eutrope, § 4.

Paquerette (*bellis perennis*, Linn.) *C'est une petite* marguerite, *qui fleurit vers le temps de* Pâques. — *Voyez* Marguerite [Reine.

Paquet (*fascis, is*, m. *fasciculus, i*) φάκελλος, ου, ὁ, *Thuc.* δέσμη, ης, ἡ, *Athén.* — de lettres, φάκελλος ἐπιστολῶν, *Synés.* ἐπιστολῶν σύνδεσμος, ου, ὁ, *Hér.* Faire son paquet, συσκευάζειν,

άζω, *Dém.* ἀποσκευάζεσθαι, ομαι, *Act. des Ap.* XXI, 15.

Par. Courir par la ville (*per urbem currere, o*) διὰ τῆς πόλεως τρέχειν, τρέχω*. — par les montagnes, ἀνὰ τὰ ὄρη σκεδάννυσθαι, υμαι, *Plut.* Par chaque année, ἀνὰ πᾶν τὸ ἔτος, *Dém.* Par les dieux immortels, πρὸς θεῶν ἀθανάτων. Par soi-même, καθ' ἑαυτόν. Par colère, δι' ὀργήν, ὑπ' ὀργῆς, μετ' ὀργῆς. Par force, κατὰ κράτος, μετὰ βίας. Par ici, τῇδε. Par où? πῇ; C'est par vous qu'il a été tué (*a vobis interfectus est*) τέθνηκεν ὑφ' ὑμῶν, *Xén.* C'est par lui que je fus instruit (*ab illo institutus fui*) ἐπαιδεύθην ὑπ' ἐκείνου, *Isocr.*

Parabole, παραβολή, ῆς, ἡ. R. παρά *et* βάλλω.

Parabolique, παραβολικός, ή, όν.

Paracentèse (*punctio, onis*) παρακέντησις, εως, ἡ, *Méd.*

Parachèvement d'un ouvrage (*operis confectio, onis*) ἡ τοῦ πράγματος ἐκτέλεσις, διάπραξις, εως, ἡ, *Plat.*

Parachever (*perficere, io*) διαπράττειν, ττω, ξω, *Dém.* διαπράττεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Paraclet (*consolator, oris*) παράκλητος, ου, ὁ, *Jean,* XIV, 26.

Parade (*ostentatio, onis*) ἐπίδειξις, εως, ἡ, *Isocr.* Faire parade de ses richesses, τὸν πλοῦτον ἐπιδεικνύναι, υμι, *Dém.*

Paradigme (*exemplum, i*) παράδειγμα, ατος, τό, *Gramm.*

Paradis. *Ce mot persan signifie* un parc, un verger, παράδεισος, ου, ὁ, *Xén. Cyrop., liv.* I, *chap.* IV, § 11. Dieu planta un jardin dans Héden, du côté de l'orient, et y plaça l'homme qu'il avait formé, ἐφύτευσεν ὁ Θεὸς παράδεισον ἐν Ἐδέμ, κατ' ἀνατολάς, καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε, *Sept. Genèse,* II, 8. *Il signifie chez nous* le séjour des bienheureux. — Aujourd'hui, tu seras avec moi dans le paradis, σήμερον, μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ, *Luc,* XXIII, 43.

Paradoxal, e (*præter opinionem*) παράδοξος, ου, ὁ, ἡ, *Luc.*

Paradoxe, παράδοξος γνώμη, ης. R. παρὰ *et* δόξα.

Parage (*maris plaga, æ*) παραλία, ας, ἡ. Dame de haut parage, εὐγενής τις δέσποινα, ης.

Paragraphe, παράγραφος, ου, ὁ. R. παρά *et* γράφω.

Paraître (*apparere, eo; videri, eor*) φαίνεσθαι, ἐπιφαίνεσθαι, ομαι. Il me paraît égal aux dieux, le mortel qui... (*ille mi par esse deo videtur,* Cat.) φαίνεταί μοι κῆνος ἴσος θεοῖσιν ἔμμεν ἀνήρ, ὅστις, κ. τ. λ., *Sapho.* Il paraît que, δῆλόν ἐστιν ὅτι, *Xén.* Faire paraître (*ostendere, do*) δεικνύναι, ἐπιδεικνύναι, υμι, *Dém.* Faire paraître une fausse amitié, φίλος εἶναι προσποιεῖσθαι, οῦμαι.

Paralipomènes (*prætermissa, orum*) παραλειπόμενα, ων, τά, *Sept.*

Paralipse (*prætermissio, onis*) παράλειψις, εως, ἡ, *Rhét.*

Parallactique, παραλλακτικός, ή, όν, *Astron.*

Parallaxe (*differentia, æ*) παράλλαξις, εως, ἡ, *Astron.*

Parallèle, παράλληλος, η, ον, *Géom.* — (*comparatio, onis*) σύγκρισις, εως, ἡ, *Polyb.*

Parallélipipède, *ou mieux* parallélépipède, παραλληλεπίπεδον, ου, τό, *c'est-à-dire* παράλληλον ἐπίπεδον, surface parallèle.

Parallélisme, παραλληλισμός, οῦ, ὁ.

Parallélogramme, *surface dont les côtés opposés sont parallèles,* παραλληλόγραμμον, ου, τό.

Paralogisme (*falsa ratiocinatio*) παραλογισμός, οῦ, ὁ. Faire un —, παραλογίζεσθαι, ομαι.

Paralysie (*nervorum resolutio*) παράλυσις, εως, ἡ, *Gal.*

Paralytique, παραλυτικός, ική, ικόν, *N. Test.*

Paramètre, παράμετρον, ου, τό, *Géom.*

Parangon, *vieux mot qui signifiait* modèle, patron, *objet de* comparaison. *Le verbe était* parangonner, παραγκωνίζεσθαι, mettre coude contre coude. R. ἀγκών, ῶνος, *cubitus.*

Paranymphe (*pronubus, a*) παράνυμφος, *Hésych.* παρανύμφιος, ου, ὁ, ἡ.

Parapegme (*tabula columnæ adfixa*) παράπηγμα, ατος, τό.

Parapet, παραπέτασμα, ατος, τό. — d'un pont, περίβολος, ου, ὁ, *Vitr.*

Paraphe, *ainsi que* parapher, *me semblent dérivés de* παράπτω, ψω, φα (*annecto*), *d'où a pu venir* παραφή, *dont le simple est* ἀφή, ῆς, ἡ. R. ἅπτω.

Paraphernaux [Biens (*bona præter dotem*) παράφερνα, ων, τά. R. φερνή, ῆς, *dos, dotis.*

Paraphrase (*latior explicatio*) παράφρασις, εως, ἡ.

Paraphraser (*latius explicare, o*) παραφράζειν, άζω.

Paraphraste, παραφραστής, οῦ, ὁ.

Paraplégie (*levis partium sideratio*) παραπληγία, ας, ἡ.

Parapluie (*munimen ad imbres*, Virg. Géorg. II, 352) ἀντὶ τοῦ ὄμβρου σκιάδιον, ίου, τό.

Parasange, παρασάγγης, ου, ὁ. *Selon Hérodote*, la parasange, *mesure itinéraire des anciens Perses*, équivaut à 30 stades : δύναται δὲ ὁ μὲν παρασάγγης τριήκοντα στάδια, *Euterpe*. 50 stades = *notre* myriamètre.

Parasélène (*lunæ imago*) παρασελήνη, ης, ἡ.

Parasite (*cœnipeta, æ*, m.) παράσιτος, ου, ὁ, *Athén.* Faire le métier de parasite, παρασιτεῖν, ῶ, ήσω.

Parasol (*umbella, a*) σκιάδιον, ίου, τό, *Poll.*

Paratonnerre, κεραυνουλκὸς ὀβελός, οῦ.

Paravent, ἀνεμοσκέπης προβολή, ῆς· παραπέτασμα, ατος.

Parc (*vivarium, ii*) θηροτρόφος παράδεισος, ου, *Xén.* — (*septum, i*) ἔμφραγμα, ατος, τό, *Dém.*

Parcelle (*particula, æ*) μερίς, ίδος, ἡ, *Isocr.* Par parcelles (*minutatim*) κατὰ μέρος, *Dém.*

Parce que (*quod, quia*) ὅτι, διότι, ἐπεί. Parce que cela me semble avantageux, ἐπεὶ τοῦτό γέ μοι δοκεῖ καλὸν εἶναι, *Plat.*

Parchemin (*pergamena membrana, æ*) περγαμηνὸς ὑμήν, ένος.

Parcimonie (*parcimonia, æ*) φειδωλία, ας, ἡ, *Grég. Naz.*

Parcourir (*percurrere, o*) διατρέχειν, τρέχω*, *Thuc.* — un livre, βιβλίον συντομώτατα διέρχεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Pardon (*venia, æ*) συγγνώμη, ης, ἡ· ἄνεσις, εως, ἡ, *Dém.* Demander pardon, συγγνώμην αἰτεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.* L'obtenir, συγγνώμης τυγχάνειν, άνω*, *Dém.*

Pardonnable (*ignoscendus, a, um*) συγγνωστός, ή, όν, *Plut.*

Pardonner à quelqu'un (*alicui ignoscere*) συγγινώσκειν, σκω, τινί τι, *Eur.* Pardonnez-moi, συγχώρησόν μοι.

Parégorique. Remède — (*leniendo aptum remedium*) παρηγορικὸν φάρμακον, ου.

Pareil, **eille** (*par, paris*) ἴσος, η, ον, *Dém.* Rendre la pareille (*par pari referre*) τὴν ἴσην μετρεῖν, ῶ, *Paus.*

Pareillement (*pariter*) ἴσως, *Dém.* ὁμοίως, ὡσαύτως.

Parelle (*rumex aquaticus*, Linn.) ἱππολάπαθον, ου, τό.

Parement d'autel (*aræ vestitus, us*) ὁ τοῦ βωμοῦ στολισμός, οῦ.

Parenchyme, *Méd.* παρέγχυμα, ατος, τό. R. παρά, *et* ἐγχύω, *infundo.*

Parénèse (*admonitio, onis*) παραίνεσις, εως, ἡ, *Xén.*

Parénétique (*suasorius, a, um*) παραινετικός, ή, όν, *Isocr.*

Parent, **e** (*cognatus, a*) συγγενής, έος, ὁ, ἡ, *Dém.* Les parents, *père et mère* (*parentes, um*) οἱ γονεῖς, έων, *Dém.* — , *ancêtres* (*majores, um*) πρόγονοι, ων, οἱ, *Dém.*

Parenté (*consanguinitas, atis*) συγγένεια, ας, ἡ, *Dém.* — très-étroite, ἀναγκαιοτάτη συγγένεια, *Isocr.* — *On dit encore, en français*, parentage *et* parentèle.

Parenthèse (*interpositio, onis*) παρένθεσις, εως, ἡ, *Gramm.* Par parenthèse, παρενθέτως. Mettre en parenthèse, παρεντιθέναι, τίθημι*.

Parer (*ornare, exornare, o*) κοσμεῖν, έω-ῶ, *Dém.* στολίζειν, ίζω, *Hés.* Se parer, στολίζεσθαι, ομαι· κοσμεῖσθαι, οῦμαι.

Parer un coup (*ictum declinare, o*) πληγὴν ἐκφεύγειν, γω, ξω, *Plat.* — aux événements, τὰ συμβαίνοντα προφθάνειν, φθάνω*.

Paresse (*pigritia, æ*) ὄκνος, ου, ὁ· ἀργία, ῥαθυμία, ας, ἡ, *Dém.* — d'esprit (*animi remissio*) πάρεσις, εως, ἡ. R. παρίημι, *remitto.*

Paresseux, **euse** (*piger, gra, grum*)

ὀκνηρός, ά, όν, *Thuc.* ῥᾴθυμος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

PARFAIRE (*perficere, cio*) ἐπιτελεῖν, ῶ, *Isocr.* ἐξεργάζεσθαι, κατεργάζεσθαι, ομαι, *N. Test.*

PARFAIT, E (*perfectus, a, um*) τέλειος, α, ον· ἐντελής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.* Le parfait d'un verbe, ὁ παρακείμενος χρόνος. Le plus-que-parfait, ὁ ὑπερσυντελικὸς χρόνος. — *Voyez* (*page* 489) *la dernière édition du Schrevelius.*

PARFAITEMENT (*perfecte*) τελείως, *Dém.*

PARFOIS (*nonnunquam*) ἐνίοτε, *Plat.*

PARFUM (*odoramentum, unguentum*) μύρον, ου, τό, *Athén.* εὐωδία, ίας, ἡ· ἄρωμα, ατος, τό. — Aimable colombe, d'où tires-tu ces parfums dont tu embaumes les airs?

Ἐρασμίη πέλεια,
Πόθεν μύρων τοσούτων,
Ἐπ' ἠέρος θέουσα,
Πνέεις τε καὶ ψεκάζεις;
Anacr. Od. IX.

PARFUMER (*inodorare, o*) μύρων πνέειν καὶ ψεκάζειν, *Anacr.* (*suffire, io*) θυμιᾶν, ῶ, *Hér.* ἐκθυμιᾶν, ῶ, *Arist.* ἐπιθυμιᾶν, ῶ, *Plut.* ὑποθυμιᾶν, ῶ, *Diosc.*

PARFUMEUR, EUSE (*unguentarius, ia*) μυροπώλης, ου, ὁ· μυροπῶλις, ιδος, ἡ, *Athén.* Boutique de —, μυροπωλεῖον, είου, τό, *Aristoph.*

PARHÉLIE (*solis imago*) παρήλιος, ίου, ὁ.

PARI (*sponsio, onis*) ἐγγύησις, εως, ἡ. Gagner un —, τῆς ἐγγυήσεως ἐπικρατεῖν, ῶ.

PARIER (*cum aliquo pignore certare*) σύν τινι μετ' ἐγγύης ἀγωνίζεσθαι, ομαι.

PARIÉTAIRE (*parietaria officinalis*, Linn.) ἑλξίνη, ης, ἡ.

PARIS, ou Alexandre, fils de Priam et d'Hécube, ravisseur d'Hélène, Πάρις, ιδος· Ἀλέξανδρος, ου· Πριαμίδης, ου, ὁ.

PARIS (*Lutetia, æ*, f. *Parisii, orum*, pl. m.) Λευκετία, ας, ἡ· Παῤῥίσιοι, ων, οἱ.

Paris est, pour un riche, un pays de Cocagne.

Λευκετίῃ ἔνι, Φαιήκων εὐδαίμονα γαῖαν
Ἕλλαχ' ἀνὴρ πολύολβος, κ. τ. λ.

PARISIENS (*Parisini* ou *Parisienses*) Παρίσιοι ou Παῤῥίσιοι, ων, οἱ.

PARITÉ (*paritas*) ἰσότης, ητος, ἡ, *Plut.*

PARJURE (*perjurus, a*) ἐπίορκος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* — (*perjurium, ii*) ἐπιορκία, ας, ἡ, *Dém.*

PARJURER [SE (*pejerare, o*) ἐπιορκεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

PARLEMENT (*suprema curia, æ*) ὕψιστον συνέδριον, ίου.

PARLEMENTER (*audire et reddere voces*) ἐντεύξεις περί τινος ποιεῖσθαι, *Isocr.*

PARLER, *de l'Ital.* parlare, o, *pris de* παραλαλεῖν, *par syncope* παρλαλεῖν. — (*loqui, or*) λαλεῖν, ῶ, ήσω· λέγειν, γω, ξω. Parler peu, ὀλίγα λαλεῖν, *Luc.* — en peu de mots, βραχυλογεῖν, ῶ, *Plut.* — beaucoup, πολυλογεῖν. — d'une manière prolixe, μακρολογεῖν, *Hérod.* — à quelqu'un (*aliquem alloqui, or*) λαλεῖν, ῶ, τινί, *Dém.* ἀγορεύειν, ω, τινί, *Luc.* Mal parler de quelqu'un, περί τινος βλασφημεῖν, ῶ, *Dém.* Faire *ou* entendre mal parler de soi, κακῶς ἀκούειν, *Soph.* Parler la langue grecque, ἑλληνίζειν, ίζω.

PARLER. Le doux parler (*suaviloquentia, æ*) ἡδυέπεια, ας, ἡ.

PARLEUR, EUSE (*loquax, acis*) πολυλόγος, ου, ὁ,ἡ.

PARMÉNION, un des généraux d'Alexandre, Παρμενίων, ωνος, ὁ.

PARMI (*inter*, accus. *in*, abl.) μεταξύ, *gén.* ἐν, *dat.* Parmi les différents propos, μεταξὺ λόγων, *Luc.* Parmi lesquels, ἐν οἷς, *Hérod.*

PARNASSE, montagne de Phocide, séjour d'Apollon et des Muses, Παρνασός, οῦ, ὁ. — *à* 100 *kilom. du* Pinde, *et à* 50 *kilom. de l'*Hélicon.

PARODIE, παρῳδία, ας, ἡ· *de* παρά, *et* ᾠδή, chant.

PARODIER, παρῳδεῖν, ῶ.

PARODISTE, παρῳδός, οῦ, ὁ.

PAROI (*paries, etis*, m.) τοῖχος, ου, ὁ, *Thuc.* Les parois de l'estomac, οἱ τοῦ στομάχου ὑμένες, ων.

PAROISSE, παροικία, ας, ἡ. R. παρά, *et* οἶκος, maison.

PAROISSIEN, ENNE, πάροικος, ου, ὁ,ἡ.

PAROLE (*verbum, i; sermo, onis; vox, ocis*) ῥῆμα, ατος, τό· λόγος, ου, ὁ. —

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος... καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, *Jean*, I, 1. Parole mémorable, ἀπόφθεγμα, ατος, τό, *Plut.* Homme de parole, πιστὸς ἄνθρωπος, ου. Adresser la parole à quelqu'un, προςφωνεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Isocr.* Croire quelqu'un sur parole, εἰπόντι πιστεύειν, ω, *Dém.* La parole des anciens était plus fidèle que les serments d'aujourd'hui, λόγοις πιστοτέροις ἐχρῶντο οἱ ἀρχαῖοι ἢ νῦν ὅρκοις, *Thuc.*

Paronomase (*ad nomen allusio*) παρονομασία, ας, ἡ, *Rhét.*

Paros, île de l'Archipel, célèbre par ses carrières de marbre, Πάρος, ου, ἡ.

Parotides (*aurium glandulæ*) παρωτίδες, ων, αἱ, *Anat.*

Paroxysme (*irritatio, onis*) παροξυσμός, οῦ, ὁ, *Méd.*

Parque (*parca, æ*) πεπρωμένη, εἱμαρμένη, ης, ἡ. Les trois parques, αἱ τρεῖς μοῖραι ou κῆρες· Κλωθώ, οῦς, Λάχεσις, εως, Ἄτροπος, ου, ἡ.

Parquer (*intra septa continere, eo,* ou *contineri, eor*) περιφράττειν, ττω, ξω, ou περιφράττεσθαι, ομαι.

Parquet (*tessellatum pavimentum*) πεποικιλμένον σανίδωμα, ατος.

Parrain (*qui infantem de sacro fonte suscipit*) ὁ ἀνάδοχος, ου.

Parrhasius, célèbre peintre d'Ephèse, rival de Zeuxis, Παῤῥάσιος, ίου· ὁ τοῦ Ζεύξιδος ἀνταγωνιστής, οῦ.

Parricide (*parricidium, ii*) πατροκτονία, ou μητροκτονία, ας, ἡ.

Parricide (*parricida, æ*) πατροκτόνος, ou μητροκτόνος, ου, ὁ,ἡ.

Parsemer (*dispergere, go*) διασπείρειν, ρω, ερῶ, *Soph.*

Part (*pars, partis*) μέρος, εος, τό, *Dém.* Prendre une chose en bonne part, ἐπὶ τὸ εὐσεβέστερον λαμβάνειν, άνω*, τί, *Grég. Naz.* La plupart, οἱ πλεῖστοι. A part moi, soi, κατ' ἐμαυτόν, καθ' ἑαυτόν. Mettre à part, ἀναχωρίζειν, ίζω. De toute part, πανταχόθεν, *Isocr.* De part en part, διαμπερές, *Hom.*

Partage (*partitio, onis*) μερισμός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Partager (*partiri, ior*) μερίζειν, ίζω, *Arist.* διανέμειν, ω, *Isocr.* Chemin qui se partage en deux routes (*bivium, ii*) διχότομος ὁδός, οῦ, ἡ· ἄμφοδος, ου, ἡ, *Xén.* Partager l'avis de quelqu'un, γνώμης μετέχειν τινί, *Plat.*

Partant (*igitur*) τοιγαροῦν.

Parterre de fleurs (*florum aureola, æ*) ἀνθῶν πρασιά, ᾶς, ἡ. — d'un théâtre (*cavea, æ*) ἔδαφος, εος, τό.

Parthénon, *temple de Minerve à Athènes*, Παρθενών, ῶνος, ὁ, *Plut. vie de Périclès*, § XIII.

Parti (*partes, ium*) σύστασις, εως, ἡ. Prendre le parti de quelqu'un, μετά τινος εἶναι, εἰμί*. — (*propositum, i*) γνώμη, ης, ἡ. J'ai pris mon parti, δέδοκταί μοι. Prendre le parti de l'épée, στρατεύειν, ou στρατεύεσθαι. Tirer parti de quelque chose, χρήσιμόν τι παρέχειν, *Isocr.*

Partial, e (*personarum acceptor*) προςωπολήπτης, ου, ὁ.

Partialité (*personarum acceptio*) προςωποληψία, ας, ἡ.

Participant, e (*alicujus rei particeps, ipis*) μέτοχος, ου, ὁ,ἡ, τινός, *Plat.*

Participe (*participium, ii*) μετοχή, ῆς, ἡ. — *Voyez le* Panhellénisme.

Participer à quelqu'avantage (*alicujus commodi participem esse*) ὠφελήματός τινος μετέχειν, έχω, *fut.* μεθέξω, *Isocr.*

Particulariser (*rem particulatim edisserere, o*) τὶ κατὰ μέρος διεξιέναι, ίημι*, *Luc.*

Particularité (*singularis circumstantia*) ἰδία περίστασις, εως.

Particule (*particula, æ*) μόριον, ίου, τό· μερίς, ίδος, ἡ, *Isocr.*

Particulier, ère (*peculiaris, e*) ἴδιος, α, ον, *Arist.* Un simple particulier (*privatus homo*) ἰδιώτης, ου, ὁ, *Dém.* En particulier (*seorsum*) χωρίς, *Xén.* νόσφιν, *Hom.* S'entretenir avec quelqu'un en —, τινὶ ἰδιολογεῖσθαι, οῦμαι, *Plat.*

Particulièrement (*singulariter*) διαφερόντως, *Isocr.* Je l'aime —, τοῦτον ἐξαιρετῶς ἀγαπῶ.

Partie (*pars, partis*) μέρος, εος, τό, *Dém.* La partie adverse, τὸ διάφορον, ου, *Den. Hal.* Divisé en deux parties, διμερής, έος, ὁ,ἡ. Faire une partie de chasse, συνθηρᾶν, ῶ, *Xén.* En partie (*partim*) κατὰ μέρος· τὰ μέν, τὰ δέ, *Dém.*

Partiel, elle (*particularis, e*) μερικός, ή, όν.

Partir (*proficisci, scor*) ἀπέρχεσθαι, ομαι · οἴχεσθαι, ομαι, *Isocr.* Il est parti (*abiit, excessit*) ᾤχετο ἀπιών. Partir pour un pays étranger, ἀποδημεῖν, ῶ, ήσω.

Partisan de quelqu'un (*alicujus fautor, oris*) σπουδαστής, οῦ, ὁ, τινός. — (*publicanus, i*) τελώνης, ου, ὁ, *Dém.*

Partitif, ive (*dividendo aptus, a, um*) μεριστικός, ή, όν.

Partition (*partitio, onis*) μερισμός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Partout (*ubique*) πανταχοῦ, *Dém.* — (*quocumque*) πανταχόσε. De partout (*undique*) πανταχόθεν. Partout où, ὅπου ποτὲ γῆς, *Synés.*

Parure (*ornatus, us*) κόσμημα, ατος, τό, *Plat.* κόσμος, ου, ὁ, *Arist.* — de femme (*muliebris mundus*) γυναικεῖος κόσμος, ου, *Plat.*

Parvenir (*pervenire, io*) ἀφικνεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* — aux plus grands honneurs, μεγίστης τιμῆς τυγχάνειν, άνω*, *Dém.*

Parvenu, ue. Un nouveau parvenu (*recens ditatus, a, um*) νεόπλουτος, ου, ὁ,ἡ.

Parvis d'un temple (*templi atrium, ii*) προπύλαιον, αίου, τό, *Vitr.*

Pas (*passus, gradus, us*) βῆμα, ατος, τό, *Xén.* βαθμός, οῦ, ὁ. Pas à pas (*pedetentim*) κατὰ πόδας, βάδην, *Xén.* Qui marche à grands pas, μακροβάμων, ονος, ὁ. Faire un faux pas, σφάλλεσθαι, ομαι. Avoir le pas sur quelqu'un, προΐστασθαι, αμαι · προέχειν, ω*, τινός, *Isocr.*

Pas, *précédé de* ne. Je ne veux pas (*nolo*) οὐ θέλω. Pas un (*ne unus quidem*) οὐδείς, οὐθείς · μηδείς, μηθείς, εμία, έν.

Pascal, e. — *Voyez* Paques.

Pas-d'ane (*tussilago farfara*, Linn.) βήχιον, ίου, τό, *Diosc.*

Pasquin, *un bouffon*, βωμολόχος, ου, ὁ, *Phil.*

Pasquinade (*scurrilitas, atis*) βωμολοχία, ας, ἡ, *Plut.*

Passable (*tolerabilis*) ἀνεκτός, ή, όν.

Passablement (*mediocriter*) μετρίως, μέσως, *Dém.*

Passade (*transitus, us*) διάβασις, εως, ἡ, *Xén.* A la passade (*obiter*) ἐν παρόδῳ, *Luc.*

Passage (*transitus, us*) διέξοδος, ου, ἡ, *Den. Hal.* δίοδος, ου, ἡ, *Esch.* — (*nauticum portorium, ii*)) ναῦλον, πορθμεῖον, είου, τό, *Plut.* Oiseaux de passage (*peregrinæ aves, ium*) ξενιζόμενοι ὄρνιθες, ων. Les plus beaux passages de l'Iliade, αἱ τῆς Ἰλιάδος κάλλισται ῥήσεις, εων.

Passager (*vector, oris*) ἐπιβάτης, ου, ὁ, *Xén.*

Passager, ère (*fluxus, caducus, a, um*) ὀλιγοχρόνιος, ίου, ὁ,ἡ · φθαρτός, ή, όν, *N. Test.*

Passagèrement (*obiter*) ἐν παρόδῳ, *Luc.*

Passant (*viator, oris*) πάροδος, ου, ὁ, *Sept.*

Passe. Etre en belle passe, καλῶς πράττειν, ττω, ξω.

Passé, ée (*præteritus, a, um*) παρεληλυθώς, υῖα, ός, *Isocr.* L'année passée, πέρυσι. Au temps passé, πάλαι, τὸ πρίν, *Hom.*

Passe-droit (*injustitia, æ*) ἀνομία, ας, ἡ, *Dém.*

Passement (*textilis tænia, æ*) ὑφαντὸς ταινία, ας, ἡ.

Passe-partout (*communis clavis*) ἀντικλείς, ειδος, ἡ, *Clém. Alex.*

Passe-passe. Tours de passe-passe (*præstigiæ, arum*) γοητεία, ας, ἡ · γοήτευμα, ατος, τό, *Plut.*

Passe-port (*commeatus, ûs*) δίοδος, ου, ἡ · ἐφόδιον, ίου, τό, *Xén.*

Passer (*transire, eo*) διαβαίνειν. — *Voyez* βαίνω, *et toute sa* famille, *pour exprimer le passage en tout sens*, ἀναβαίνειν, προβαίνειν, ὑπερβαίνειν, κ. τ. λ. *page* 143 *du* Manuel de la langue Grecque, *Paris*, 1820. Le temps passe, παρατρέχει ὁ χρόνος. La beauté passe, μαραίνεται τὸ κάλλος. J'en passerai par où vous voudrez, ὅσα βουλομένῳ ἔσται σοι ποιήσω, *Dém.* Il passe pour sage, σοφὸς νομίζεται. Passer à travers un crible, κοσκινίζειν, ίζω. Passer sa vie dans l'étude, τοῖς λόγοις ἐνδιατρίβειν, ϐω, ψω, *Isocr.* Je passe cela sous silence, ἐῶ ταῦτα λέγειν. Passer bien des fautes à un enfant, ἁμαρτάνοντα παῖδα περιορᾶν, ῶ. Passer un contrat, συναλλάττειν, ττω, ξω. Passer au fil de l'épée, ξιφοκτονεῖν, έω-ῶ,

ήσω. La chose se passe ainsi, τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχει. Se passer de vin, οἴνου ἀπέχεσθαι, ομαι. Qui sait se passer de peu, *ou* à peu, ὀλιγαρκής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Passe-rage (*lepidium latifolium*, Linn.) λεπίδιον, ίου, τό, *Colum.* ἰβηρίς, ίδος, ἡ, *Plin.*

Passereau (*passer, eris*, m.) στρουθός, οῦ, ὁ· στρουθίον, ίου, τό, *Athén.* Deux passereaux ne se vendent-ils pas un sol? οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται, *Matth.* X, 29.

Passe-rose (*alcea rosa*, Linn.) ἀλκέα, ας, ἡ.

Passe-temps (*oblectamentum, i*) ἀναψυχή, ῆς, ἡ, *Plat.*

Passeur d'une rivière (*portitor, oris*), Virg.) πορθμεύς, έως, ὁ, *Luc.*

Passe-velours (*amarantus caudatus*, Linn.) ἀμάραντος, ου, ὁ,ἡ.

Passible (*patibilis, e*) παθητός, ἡ, όν, *Arist.*

Passif, **ive**. Verbe passif (*passivum verbum*) παθητικὸν ῥῆμα, ατος, *Gramm.*

Passion (*passio, onis*) πάθος, εος, τό. (*animi affectus, us*, m.) ἐπιθυμία, ας, ἡ. Emouvoir les passions (*animos commovere, eo*) τὰ πάθη διακινεῖν, ῶ, *Thuc.* La passion de l'amour, ἐρωτομανία, ας, ἡ. Avoir la passion des armes, de la gloire, ὁπλομανεῖν, δοξομανεῖν, ῶ, ήσω. Dompter ses passions, τῶν ἐπιθυμιῶν κρατεῖν, ῶ, *Isocr.*

Passionné, **ée**, pour la gloire (*gloriæ avidissimus, a, um*) δοξομανής, έος, ὁ,ἡ.

Passionnément. Aimer quelqu'un — (*aliquem efflictim amare, o*) ὑπεραγαπᾶν, ῶ, τινά, *Hérod.*

Passionner [Se pour quelqu'un *ou* pour quelque chose, πόθον δεινὸν ἔχειν τινός, *Xén.*

Passivement (*passivo sensu*) παθητικῶς, *Gramm.*

Passoire (*colum, i*) ἠθμός, οῦ, ὁ, *Diosc.* Petite — ἠθμάριον, ίου, τό.

Pastel (*isatis tinctoria*, Linn.) ἰσάτις, ιδος, ἡ.

Pasteur (*pastor, oris*) ποιμήν, ένος, ὁ, *Plat.* νομεύς, έως, ὁ, *Xén.* Je suis le bon pasteur : le bon pasteur donne sa vie pour ses brebis, ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων, *Jean*, X, 11.

Pastille (*pastillus, i*) τροχίσκος, ου, ὁ, *Cels.*

Pastoral, **e** (*pastoralis, e*) ποιμενικός, ἡ, όν, *Phil.* νομευτικός, ἡ, όν, *Plat.* Une pastorale, ποιμενικὸν ou βουκολικὸν ᾆσμα, ατος.

Pastoralement (*pastorali affectu*) ποιμενικῶς, ποιμενικῇ ἀγάπῃ.

Patache (*actuarium navigium, ii*) ὁλκάς, άδος, ἡ.

Pate (*farina aqua subacta*) σταῖς, ou σταίς, σταιτός, τό· μᾶζα, ης, ἡ· πάστη, ης, ἡ.

Paté, ἀρτόκρεας, ατος, τό, *Pers.* VI, 50. R. ἄρτος, pain, *et* κρέας, chair.

Patée (*turunda, æ*) ψωμός, οῦ, ὁ, *Athén.*

Patelin (*palpator, oris*) θώψ, ωπός, ὁ· πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ.

Patelinage (*palpatio, onis*) θώπευμα, ατος, τό, *Plut.* θωπεία, ας, ἡ, *Xén.*

Pateliner (*subdole blandiri, ior*) θωπεύειν, ω, τινά, *Esch.*

Patène de calice (*calicis patena, æ*) ἡ τοῦ ποτηρίου λεκάνη, ης.

Patenôtre (contr. de *Pater noster*) Κυριακὴ εὐχή, ῆς.

Patent, **e**. Lettres patentes, βασιλικὸν δίπλωμα, ατος.

Pater, *oraison dominicale*, τὸ Πάτερ ἡμῶν· Κυριακὴ εὐχή, ῆς.

Patère (*patera, æ*) δέπας, αος, τό, *Athén.* — à deux fonds, δέπας ἀμφικύπελλον, *Hom. Il.* I, 584.

Paternel, **elle** (*paternus, patrius, a, um*) πατρῷος, ῴα, ῷον· πάτριος, ία, ον· πατρικός, ἡ, όν, *Dém.*

Paternellement (*paterno animo*) φιλοστόργως.

Paternité (*paternitas, atis*, Bible) πατρότης, ητος, ἡ.

Pateux, **euse** (*glutinosus, a, um*) κολλώδης, εος, ὁ,ἡ.

Pathétique. Un orateur pathétique (*orator in affectibus potentissimus*) παθητικὸς ῥήτωρ, ορος.

Pathétiquement, παθητικῶς.

Pathognomonique (*morbum designans*) παθογνωμονικός, ἡ, όν.

Pathologie (*tractatus de morbis*) παθολογία, ας, ἡ.

Pathologique, παθολογικός, ή, όν. R. πάθος, souffrance, *et* λόγος, discours.

Pathos (*ampullæ, arum*) πάθος, εος, τό, *Rhét.* — *Voyez* Phébus.

Patibulaire. Fourches patibulaires (*patibulum, i*) σταυρός, οῦ, ὁ· κύφων, ωνος, ὁ, *Arist.*

Patiemment (*patienter*) ὑπομονητικῶς, καρτερικῶς, ἀνεκτῶς, *Dém.*

Patience (*patientia, æ*) ὑπομονή, ῆς, ἡ, *N. Test.* καρτερία, ας, ἡ, *Dém.* καρτέρησις, εως, ἡ, *Plat.* Prendre patience, καρτερεῖν, ῶ, ήσω. Perdre patience, ἀποκαρτερεῖν, ῶ, ήσω. Les fruits de l'esprit sont la charité, la joie, la paix, la patience, etc. ὁ δὲ κάρπος τοῦ πνεύματος, ἔστιν ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, κ. τ. λ. *Paul, Gal.* V, 22.

Patience (*rumex patientia*, Linn.) τὸ λάπαθον, ου, *Diosc.*

Patient, e (*patiens, entis*) ὑπομονητικός, ή, όν, *Bas.* — dans les travaux, πόνων καρτερικός, ή, όν, *Xén.*

Patienter (*patientia uti, or*) εὖ μάλα τλημόνως τι ὑπομένειν, ω, *Elien.*

Patins, *pour glisser sur la glace*, σεσιδηρωμένα ὑποδήματα, ων.

Patir (*pati, ior*) πάσχειν, πάσχω*, *Isocr.*

Patis. — *Voyez* Paturage.

Patisserie (*cupedia, orum*) πέμμα, ατος, τό, *Plut.*

Patissier (*cupedinarius, ii*) πεμματουργός, οῦ, ὁ.

Patois, χωριατικὴ διάλεκτος, ου, ἡ. ☞ *Il ne faut pas confondre ce mot avec* jargon, *qui est un langage corrompu, rempli de solécismes et de barbarismes. Un patois est un* dialecte *de province, usité principalement dans les campagnes. Parmi les différents patois de France, le Languedocien se distingue par sa douceur, et en même temps par son énergie; il est visiblement dérivé du Latin, et semble tenir le milieu entre le Français et l'Espagnol.* Goudouli *a su l'embellir des charmes de la poésie.*

Patre (*pecuarius, ii*) νομεύς, έως, ὁ, *Xén.*

Patriarcal, e, πατριαρχικός, ή, όν.

Patriarcat, πατριαρχία, ας, ἡ.

Patriarche, πατριάρχης, ου, ὁ. R. πατήρ, père, *et* ἀρχή, puissance.

Patrice (*patricius, ii*) πατρίκιος, ίου, ὁ.

Patricien, enne (*patricius, cia*) εὔπατρις, ιδος, ὁ,ἡ.

Patrie (*patria terra*) πατρίς, ίδος, ἡ, *Dém.* πάτρα, ας, ἡ, *Hom.* Qui aime sa patrie, φιλόπατρις, ιδος, ὁ,ἡ. L'augure le plus favorable (répond Hector à Polydamas), c'est de combattre pour la défense de sa patrie (*hoc valet augurium, patriam defendere dextra*) εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι (ou ἀμύνασθαι) περὶ πάτρης, *Hom. Il.* XII, 243.

Patrimoine (*patrimonium, ii*) πατρῷα οὐσία, ας, *Luc.* Dépenser tout son patrimoine, τὴν πατρῴαν οὐσίαν ἀναλίσκειν, σκω, *Dém.*

Patrimonial, e (*paternus, a, um*) πατρῷος, ῴα, ῷον, *Dém.*

Patriote (*patriæ amans*, c.) φιλόπατρις, ιδος, ὁ,ἡ.

Patriotique, πατριωτικός, ή, όν.

Patrocle, compagnon d'Achille, Πάτροκλος, ου, ὁ.

Patron, onne (*patronus, i*) πάτρων, ωνος, ὁ. — d'un navire, ναύκληρος, ου, ὁ, *Plut.* — (*exemplar, aris*) ἀρχέτυπον, ου, τό.

Patronymique (*a patre denominatus*) πατρωνυμικός, ή, όν, *Gramm.*

Patrouille (*vigilum excubiæ, arum*) νυκτοφυλάκησις, εως, ἡ, *Dém.* Faire la patrouille (*excubias agere, o*) φυλακὰς φυλάττειν, ττω, *Plut.*

Patte (*pes, pedis*, m.) ποῦς ou πούς, ποδός, ὁ. — d'écrevisse (*forfex, icis*, f.) χηλή, ῆς, ἡ, *Arist.* Oiseau qui a la patte comme celle de l'oie (*palmipes, edis*) στεγανόπους, οδος, ὁ,ἡ.

Paturage (*pascua, orum*) νομός, οῦ, ὁ, *Arist.* βόσκημα, ατος, τό, *Plut.*

Pature (*pastus, us*) νομή, ῆς, ἡ, *Xén.* — (*pabulum, i*) χιλός, οῦ, ὁ· βορά, ᾶς, ἡ. Donner de la pâture, χιλοῦν, όω-ῶ, *Xén.* La pâture spirituelle, ἡ πνευματικὴ τροφή, ῆς.

Paturer (*pasci, scor*) βόσκεσθαι, ομαι· νέμεσθαι, ομαι, *Pind.*

Paturon (*suffrago, inis*) μεσοκύνιον, ίου, τό, *Hipp.*

Paul, ou **Saul**, Παῦλος, ou Σαῦλος, ου, ὁ. — Saul, Saul, pourquoi me persécutes-tu? Σαῦλε, Σαῦλε (en hébreu Σκεούλ,

Σαούλ), τί με διώκεις; *Act. des Ap.* IX, 4.

Paulo-post-futur, μετ' ὀλίγον μέλλων, οντος, *Gramm.* — « *La signification de ce temps* (*dit le savant* d'Ansse de Villoison) *si mal à propos imaginé par les Grammairiens, est la même que celle du simple* futur, *sans aucune distinction.* »

Paume de la main (*palma, vola, æ*) παλάμη, ης, ἡ. Zénon comparait la rhétorique à la main ouverte (à la paume de la main), et la dialectique à la main fermée (au poing) ὁ Ζήνων τὴν μὲν ῥητορικὴν τῇ παλάμῃ, τὴν δὲ διαλεκτικὴν τῷ κονδύλῳ ἀπείκαζεν.

Paume. Le jeu de paume (*pilæ ludus, i*) σφαίρισις, εως, ἡ, *Arist.* Jouer à la paume, σφαιρίζειν, ίζω, *Plut.* Le lieu où l'on y joue, σφαιριστήριον, ίου, τό, *Athén.*

Paupière (*palpebra, æ*) βλέφαρον, ου, τό, *Diosc.* q.d. τὸ τοῦ βλέπους φᾶρος, le manteau de la vue.

Pausanias, capitaine *ou* historien, Παυσανίας, ου, ὁ.

Pause (*interposita mora, æ*) παῦσις, εως, ἡ· παῦλα, ης, ἡ· ἀνάπαυλα, ης, ἡ.

Pauvre (*pauper, eris,* c.) πένης, ητος, ὁ,ἡ, *Dém.* πενιχρός, ά, όν, *Aristide.* C'est un bien pauvre homme, φαῦλός ἐστι καὶ οὐτιδανός. Le pauvre homme! φεῦ τοῦ ἀνδρός! *Xén.*

Pauvrement. Vivre fort pauvrement, πένεσθαι, ομαι, *Théogn.*

Pauvret, ette (*pauperculus, a*) πενιχρός, ά, όν, *Aristide.*

Pauvreté (*paupertas, atis*) πενία, ας, ἡ· ἀπορία, ας, ἡ· ἔνδεια, ας, ἡ, *Dém.* Bien des méchants vivent dans l'opulence, et beaucoup de gens honnêtes dans la pauvreté,

> Πολλοί τοι πλουτοῦσι κακοί, ἀγαθοὶ δὲ πένονται. *Théognis.*

Pavaner [Se (*superbe incedere, do*) ἀκροβατεῖν, ῶ.

Pavé (*pavimentum, i*) λιθόστρωτον, ου, τό. Disputer à quelqu'un le haut du pavé, περὶ τῶν πρωτείων ἁμιλλᾶσθαι, ῶμαι, τινί.

Paver (*pavire, io*) λίθοις στρωννύναι, υμι, *fut.* στρώσω.

Paveur (*pavimentorum structor, oris*) ὁ τὰς ὁδοὺς λίθοις στρωννύων, οντος.

Pavillon (*tentorium, ii*) σκηνή, ῆς, ἡ, *Xén.* — (*vexillum, i*) σημεῖον, ου, τό, *Thuc.* —, *tour de lit*, κωνωπεῖον, ου, τό. Baisser —, τὸ προτέρημά τινος ὁμολογεῖν, ῶ.

Pavois (*majus scutum, i*) μείζων ἀσπίς, ίδος, ἡ.

Pavot (*papaver somniferum,* Linn.) μήκων, ωνος, ὁ, *Diosc.* Tête de —, κώδεια, ας, ἡ.

Payable (*solvendus, a, um*) λυτέος, έα, έον· ἀποδόσιμος, ου, ὁ,ἡ.

Paye ou Paie (*stipendium, ii*) μισθός, οῦ, ὁ. Priver les soldats de quinze mois de paye, ἀποστερεῖν τοὺς στρατιώτας τὸν μισθὸν πεντεκαίδεκα μηνῶν, *Isocr.*

Payement ou Paiement (*æris solutio, onis*) χρημάτων ἀπόδοσις, εως, ἡ, *Isocr.*

Payer (*pendere, do; solvere, vo*) ἀργύριον ἀποτίειν, ω, σω, *Isocr.* — ses dettes, τὰ ὀφλήματα ἐκτίειν, ω, *Luc.* Il n'a pas de quoi payer (*non est solvendo*) οὐκ ἔστιν αὐτῷ ἡ ἔκτισις, *Arist.* Payer de sa personne, ῥιψοκινδυνεῖν, ῶ. Tu me le payeras (*dabis, improbe, pœnas*) ποινὴν ἐμοὶ τίσεις, *Batrachom,* 98. Payer quelqu'un en même monnaie (*par pari referre*) τὴν ἴσην μετρεῖν, ῶ, *Paus.*

Payeur (*diribitor, oris*) ταμίας, ου, ὁ, *Plut.*

Pays (*regio, onis*) χώρα, ας, ἡ, *Dém.* χῶρος, ου, ὁ. Qui est du même pays, ὁμόφυλος, ου, ὁ,ἡ.

Paysage. Un paysage agréable, ἡ τερπνὴ τῶν ἀγρῶν σύνοψις, εως.

Paysan, anne (*rusticus, ca*) χωρίτης, ου, ὁ· χωρῖτις, ιδος, ἡ.

Péage (*portorium, ii*) τελωνεῖον, ου, τό.

Péager (*portitor, oris*) τελώνης, ου, ὁ, *Dém.*

Peau (*cutis, pellis,* f.) *avec la chair*, δέρμα, ατος, τό. La pellicule qui recouvre la peau, ἐπιδερμίς, ίδος, ἡ.

Peaussier (*coriarius, ii*) βυρσοδέψης, ου, ὁ, *Arist.*

Peccadille (*levior noxa, æ*) ἐλάχιστον ἁμάρτημα, ατος.

Pêche (*persicum malum, i*) περσικὸν μῆλον, ου, *Diosc.*

Pêche (*piscatus, us*) ἁλιευτική, ῆς, ἡ,

Opp. — à la ligne, ἀγκιστρεία, ας, ἡ, *Arist.*

Péché (*peccatum, i*) ἁμάρτημα, ατος, τό · ἁμαρτία, ας, ἡ, *Dém.* — *Voyez* **Bénitier.**

Pécher (*peccare, o*) ἁμαρτάνειν, άνω, *Dém.* — contre les dieux, — εἰς θεούς, *Isocr.* — contre la loi, παρανομεῖν, ῶ, *Arist.* Toutes les fois que les hommes pèchent par ignorance, je regarde leurs fautes comme indépendantes de leur volonté, ὁπόσα δὲ ἀγνοίᾳ ἄνθρωποι ἐξαμαρτάνουσι, πάντα ἀκούσια ταῦτ' ἔγωγε νομίζω, *Xén. Cyrop. Liv.* III (*page* 30 *de notre édition Grecque et Latine.*)

Pêcher (*amygdalus persica*, Linn.) περσικὴ μηλέα, ας, *Théophr.*

Pêcher (*piscari, or*) ἁλιεύειν, ω, σω, *Luc.* — à la ligne, ἀγκιστρεύειν, ω.

Pécheur, pécheresse (*peccator, trix*) ἁμαρτωλός, οῦ, ὁ,ἡ, *N. Test.*

Pêcheur (*piscator, oris*) ἁλιεύς, έως, ὁ, *Plut.* ἰχθύος ἀγρευτήρ, ῆρος, ὁ, *Théocr. Id.* XXI, 6.

Pectoral (*pectorale, is*) περιστήθιον, ίου, τό, *Sept.*

Pectoral, e. Tisane pectorale, βηχικὴ πτισάνη, ης.

Péculat (*peculatus, us*) τὸ τοῦ δημοσίου κλέμμα, ατος.

Pécule (*peculium, ii*) ἰδιόκτημα, ατος, τό· τὰ ἴδια, ίων, *Dém.*

Pécune (*pecunia, æ*) ἀργύριον, ίου, τό, *Dém.*

Pécuniaire (*pecuniarius, a, um*) χρηματικός, ή, όν.

Pécunieux, euse (*pecuniosus, a, um*) πολυχρήματος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Pédagogie (*puerorum institutio*) παιδαγωγία, ας, ἡ.

Pédagogique, παιδαγωγικός, ή, όν. R. παῖς, παιδός, *et* ἄγειν, ἄγω.

Pédagogue (*puerorum institutor*) παιδαγωγός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Pédant, e (*insulsus litterator, oris*) ἀπειρόκαλος, ου, ὁ,ἡ· γραμματοκύφων, ωνος, ὁ, *Dém.*

Pédanterie (*insulsa eruditio, onis*) μωροσοφία, ας, ἡ.

Pédantesque, παιδοτριβικός, ή, όν.

Pédantesquement, παιδοτριβικῶς.

Pédestre. Une statue pédestre (*pedestris statua*) πεζὸν ἄγαλμα, ατος.

Pédiculaire. Maladie pédiculaire (*pedicularis morbus, i*) φθειρίασις, εως, ἡ. Avoir cette maladie, φθειριᾶν, άω-ῶ, *Laërce.*

Pédicule (*pediculus, i*) ποδίον, ίου, τό · ποδάριον, ίου, τό, *Arist.*

Pédoncule, ποδάριον, ίου, τό · μίσχος, ου, ὁ, *Botan.*

Pédotrophie (*puerorum educatio*) παιδοτροφία, ας, ἡ.

Pégase, cheval ailé, Πήγασος, ου, ὁ. R. πηγή, *fons.*

Peigne (*pecten, inis*, m.) κτείς, κτενός, ὁ, *Athén.*

Peigner (*pectere, cto, xui* ou *xi*) κτενίζειν, ίζω, *Hér.*

Peindre (*pingere, depingere, go, xi*) γράφειν, φω, ψω, *Hérod.* ζωγραφεῖν, ῶ, ήσω, *Plat.* Peindre les caractères, les mœurs, ἠθοποιεῖν, ῶ, ήσω.

Peine (*pœna, æ*) ποινή, ῆς, ἡ, *Xén.* τιμωρία, ας, ἡ, *Dém.* — (*dolor, oris*) ἄλγος, εος, τό · λύπη, ης, ἡ, *Dém.* — (*labor, oris*) πόνος, ου, ὁ, *Dém.* κάματος, ου, ὁ, *Hér.* Se donner beaucoup de peine, πένεσθαι, ομαι. — (*difficultas, atis*) δυσχέρεια, ας, ἡ · δυσκολία, ας, ἡ, *Dém.* Avec peine, à peine (*ægre, vix*) χαλεπῶς, μόλις ou μόγις, *Isocr.*

Peiner (*dolore adficere, io*) λυπεῖν, ῶ, τινά, *Isocr.* Peiner *ou* se peiner (*multum laborare, o*) πένεσθαι, ομαι · πονεῖν, ῶ, ήσω · κάμνειν, μνω, καμῶ, κέκμηκα, *Aristoph.*

Peintre (*pictor, oris*) γραφεύς, έως, ὁ, *Isocr.* ζωγράφος, ου, ὁ, *Plut.*

Peinture (*pictura, æ*) γραφή, ῆς, ἡ, *Luc.* ζωγραφία, ας, ἡ, *Phil.* — (*vivida descriptio, onis*) ὑποτύπωσις, εως, ἡ, *Rhét.*

Pékin ou **Pé-King**, *ville de la Chine, dont le nom signifie* Cour du Nord, *comme celui de* Nan-King *signifie* Cour du Midi.

Pelade (*capillorum defluvium, ii*) ἀλωπεκία, ας, ἡ.

Pelé, ée (*depilis, e*) ἄθριξ, τριχος, ὁ,ἡ, *Clém. Alex.*

Pêle-mêle (*confuse, perturbate*) συγκεχυμένως, *Plut.* ἀκατατάκτως, *Isocr.*

Peler (— *par anagramme de* λέπειν, *comme* forme *de* μορφή) λέπειν, πω, ψω, *Athén.*

Pèlerin, ine (*pius viator*) εὐσεβὴς ὁδοιπόρος, ου, ὁ,ἡ.

Pèlerinage (*pia peregrinatio, onis*) ὁσία ὁδοιπορία, ας.

Pélican (*pelecanus onocrotalus*, Cuv.) πελεκάν, ᾶνος, ὁ. R. πέλεκυς, *securis*.

Pélion, montagne de Thessalie, Πήλιον, ίου, τό, *Eur. Médée*, 3.

Pelisse (*pellita vestis, is*) διφθέρα, σισύρα, ας, ἡ, *Longus*.

Pelle de bois (*lignea pala, æ*) ξυλίνη σκαπάνη. — à feu (*batillum, i*) πύραυνον ou πύραυνος, ου.

Pelleterie (*pelles, ium*) διφθέραι, ῶν, αἱ.

Pelletier (*pellio, onis*, m.) διφθεροπώλης, ου, ὁ· βυρσοδέψης, ου, ὁ, *Aristoph.*

Pellicule (*pellicula, æ*) δερμάτιον, ίου, τό.

Pélopidas, général Thébain, Πελοπίδας, ίδα, ὁ.

Péloponnèse (*Pelopis insula*) Πελοπόννησος, ου, ἡ.

Pélops, fils de Tantale et roi de Phrygie, Πέλοψ, οπος, ὁ. *Hom. Il.* II, 105.

Pelote de laine (*laneus glomus, laneum glomer* ou *glomus, eris*) εἰρινέα ἀγαθίς, ίδος, *Hésych.*

Peloton de fil (*lini glomus* ou *glomer, eris*) λινέα ἀγαθίς, ίδος, *Hésych.* — de gens de guerre (*manipulus, i*) λόχος, ου, ὁ, *Thuc.*

Pelotonner (*glomerare, o*) στρομβοῦν, ῶ, ώσω.

Pelouse (*gramineus campus, i*) λειμάς, άδος, ἡ.

Pelu, ue. Patte pelue (*veterator, oris*) πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ.

Peluche (*lanugo, inis*) χνόος, ου, *contr.* χνοῦς, οῦ, ὁ, *Poll.*

Pelucheux, euse (*lanuginosus, a, um*) χνοώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Pelure de fromage (*casei crusta, æ*) ἡ τοῦ τυροῦ πλάξ, ακός· τὸ λέπισμα, ατος.

Pénal, e (*pœnalis, e*) τιμωρητικός, ή, όν· ποίνιμος, ου, ὁ,ἡ, *Soph.*

Pénates (*dii penates, ium*) οἱ ἐφέστιοι θεοί, ῶν.

Penchant (*declivitas, atis*) τὸ κάταντες, εος. Etre sur le penchant *ou* sur le déclin de l'âge, παρακμάζειν, άζω, *Plut.* — (*propensio, onis*) προθυμία, ας, ἡ· ἐπιῤῥέπεια, ας, ἡ, *Chrys.*

Penchant, e (*declivis, e*) κατάντης, εος, ὁ,ἡ· καταῤῥεπής, έος, ὁ,ἡ.

Penchement (*inclinatio, onis*) ἔγκλισις, εως, ἡ, *Arist.*

Pencher le corps (*corpus inclinare, o*) τὸ σῶμα ἀποκλίνειν, ω, *Arist.* — (*deorsum vergere, go*) καταῤῥέπειν, πω, ψω. — du côté de la douceur, πρὸς τὴν πρᾳότητα ἐγκλίνεσθαι, ομαι, ou συντείνειν, τείνω*, *Arist.* Se pencher pour mieux voir, κύπτειν, ou παρακύπτειν, πτω, ψω, *Aristoph.*

Pendable. Un cas pendable (*capitale crimen, inis*) θανατικὴ δίκη, ης, *Plut.* N'est-ce pas un cas pendable? ταῦτα δῆτ' οὐκ ἀγχόνη; *sous-ent.* ἐστί, *Aristophane.*

Pendant toute l'année (*totum per annum*, ou *toto anno*) δι' ὅλου ἔτους. Pendant toute sa vie, δι' ὅλης αὐτοῦ ζωῆς. Pendant l'hiver, χειμῶνος ὥρᾳ. Pendant une nuit délicieuse, ἀμβροσίην διὰ νύκτα, *Hom. Il.* II, 57, ou νύκτα δι' ἀμβροσίην, *Od.* XV, 8. Pendant qu'il en est temps (*dum tempus est*) ἕως καιρός ἐστι, *Dém.* ἐν ᾧ, μέσφα, ὄφρα, *Hom.*

Pendant, e. Un chien qui a les oreilles pendantes (*flaccus canis*, ou *flaccidis auribus*) ὁ κύων ὁ τὰ ὦτα καταβάλλων, οντος.

Pendants d'oreilles (*inaures, ium*) ἐνώτια, ίων, τά, *Elien.* ἕρματα, ων, τά, *Hom. Od.* XVIII, 296.

Pendard (*furcifer, eri; suspendio dignus*) παγκάκιστος, ου. — ὦ παγκάκιστε, κ.τ.λ. *Eur. Médée*, 471.

Pendre (*suspendere, do*) αἰωρεῖν, ῶ, *Dém.* κρεμᾷν, ῶ, τὶ ἔκ τινος, *Arist.* — quelqu'un, τινὰ βρόχῳ ἀναρτᾷν, άω-ῶ, *Hér.* Se pendre, πνίγεσθαι, ομαι. Va te faire pendre (*abi hinc in malam crucem*, Tér.) ἔῤῥ' ἐς κόρακας! Dire de quelqu'un pis que pendre, λίαν βλασφημεῖν, ῶ, περί τινος, *Dém.*

Pendre (*pendere, eo, pependi*) κρεμᾶσθαι, ῶμαι, ἀπό τινος, *Luc.*

Pendu, ue, en l'air (*pendulus, a, um*) ἐκκρεμής, έος, ὁ,ἡ, *Hér.*

Pendule, *masc.* ἐκκρεμὴς ὡρολογίου στύ

λος, ου, ου κρεμάστρα, ας, ἡ. —, *fém.* ἐκκρεμὲς ὡρολόγιον, ίου.

ÈNE de serrure (*pessulus, i*) μοχλίον, ίου, τό, *Luc.*

ÉNÉLOPE, épouse d'Ulysse et mère de Télémaque, Πηνελόπη, ης, ἡ.

ÉNÉTRABLE (*penetrabilis, e*) διάπορος, ου, ὁ,ἡ· διαβατός, ή, όν.

ÉNÉTRANT, E. Esprit pénétrant (*mens sagax*) ἀγχίνοια, ας, ἡ, *Longin.*

ÉNÉTRATION. Qui a beaucoup de pénétration, ἀγχίνους, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

ÉNÉTRÉ, ÉE, de joie, de douleur (*lætitia perfusus, a; dolore percitus, a*) πάσας ἡδόμενος ἡδονάς, *Plat.* περιώδυνος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

ÉNÉTRER (*penetrare, o*) διαπείρειν, ω. — dans le pays ennemi, πολεμίαν χώραν ἐξικνεῖσθαι, οῦμαι, *Hér.* εἰςβάλλειν, ω*, *Xén.* Pénétrer les desseins de quelqu'un, τινὸς βουλεύματα προαισθάνεσθαι, ομαι, *Dém.*

ÉNIBLE (*laboriosus, a, um*) πολύπονος, ἐπίπονος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

ÉNIBLEMENT (*operose*) ἐπιπόνως, *Isocr.* διαπόνως, πολυπόνως, *Plut.*

PÉNIL (*pubes, is,* f.) ἥβη, ης, ἡ, *Anat.*

PENINSULE (*peninsula, æ*) χεῤῥόνησος ou χερσόνησος, ου, ἡ, *Géogr.*

PÉNITENCE (*pœnitentia, æ*) μετάνοια, ας, ἡ, *Plut.* μεταμέλεια, ας, ἡ, *Phil.* μετάγνωσις, εως, ἡ, *Isocr.* Faire pénitence, μεταμέλειαν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* Infliger une —, τιμωρεῖν, ῶ, *Isocr.* Les sept psaumes de la pénitence, οἱ ἑπτὰ μετανοητικοὶ ψαλμοί, ῶν.

PÉNITENT, E, μετανοῶν, οῦσα.

PENNE (*penna, æ*) πτερόν, οῦ, τό, *Luc.*

PENSÉE (*viola tricolor,* Linn.) τρίχρωμον ἴον, ου.

PENSÉE (*cogitatio, onis*) νόος, *contr.* νοῦς, οῦ, ὁ, *Plat.* νόημα, ατος, τό· νόησις, εως, ἡ, *Arist.* ἔννοια, ας, ἡ· λογισμός, οῦ, ὁ, *Dém.* διάνοια, ας, ἡ· διανόημα, ατος, τό, *Isocr.*

PENSER, *poétiq.* — *Voyez* PENSÉE.

PENSER (*cogitare, o*) ἐννοεῖν, έω, *Plat.* — à quelque chose, ἐνθυμεῖσθαι, οῦμαι, τινός, *Xén.* τὶ, *Isocr.* διανοεῖν, έω, τὶ, *Luc.* λογίζεσθαι, ομαι, τὶ, *Dém.* — en soi-même (*secum reputare*) σκοπεῖν παρ' ἑαυτῷ, *Dém.* Il a pensé mourir (*parum abfuit quin moreretur*) παρὰ μικρὸν ἦλθεν ἀποθανεῖν, *Isocr.*

PENSIF, IVE (*cogitabundus, a, um*) σύννους, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* φροντιστικός, ή, όν, *Théophr.*

PENSION annuelle (*annua pensio, onis*) ἐπετήσιος ἔκτισις, εως. — de jeunes écoliers, παιδαγωγεῖον, είου, τό, *Dém.*

PENSIONNAIRE, ὁ τὸν μισθὸν ἐκτίνων ou λαμβάνων.

PENSUM (*pensum, i*) τεταγμένον, ου, τό, *Plut.* —, μαθητοῦ τιμωρία, ας, ἡ.

PENTACORDE (*quinque chordas habens*) πεντάχορδος, ου, ὁ,ἡ.

PENTAGONE (*quinque angulis constans*) πεντάγωνος, ου, ὁ,ἡ.

PENTAMÈTRE (*quinque pedum versus*) πεντάμετρος, ου, ὁ,ἡ.

PENTATEUQUE (*quincuplex constructio*) πεντάτευχος, ου, ὁ. — *En hébr.* thorah, *lex.*

PENTATHLE (*quincuplex certamen*) πένταθλον, ου, τό.

PENTE (*declivitas, atis*) τὸ κάταντες, εος. — (*propensio, onis*) προθυμία, ας, ἡ· ἐπιῤῥέπεια, ας, ἡ, *Chrys.*

PENTECÔTE (*quinquagesima dies*) πεντηκοστὴ ἡμέρα, ας.

PENTHÉE, roi de Thèbes, Πενθεύς, έως, ὁ.

PÉNULTIÈME syllabe (*penultima syllaba*) παραλήγουσα συλλαβή, ῆς, *Gramm.*

PÉNURIE (*penuria, æ*) ἔνδεια, ας, ἡ, *Isocr.* ἀπορία, ας, ἡ, *Dém.*

PÉPIE, ἡ τῶν στρουθῶν γλωσσαλγία, ας.

PÉPIER (*pipire, io; pipilare, o*) πιππίζειν, ίζω, *Aristoph.*

PEPIN de raisin (*acini nucleus, i*) γίγαρτον, ου, τό, *Sept. Nombres,* VI, 4. Qui n'a pas de pepins, ἀγίγαρτος, ου, ὁ,ἡ.

PÉPINIÈRE (*seminarium, ii*) φυτευτήριον, ίου, τό, *Théophr.*

PEPTIQUE (*concoquendo aptus*) πεπτικός, ή, όν.

PERÇANT, E. Qui a la vue perçante, ὀξυδερκής, εὐδρακής, έος, ὁ,ἡ, *Soph.* Qui a l'esprit perçant, ἀγχίνους, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

PERCE. Mettre en perce une pièce de vin (*dolium relinere, lino, levi*) πίθον ἀνοίγειν, γω, ξω, *Plut.*

Perce-feuille (*buplevrum rotundifolium,* Linn.) βούπλευρον, ου, τό.

Perce-mousse (*polytrichum commune,* Linn.) πολύτριχον, ου, τό.

Perce-neige (*galanthus nivalis,* Linn.) γάλανθος, ου, ὁ.

Percepteur des contributions, ὁ τῶν εἰςφορῶν συλλογεύς, έως.

Perceptible (*qui percipi potest*) νοητός, ή, όν.

Perception des impôts, ἡ τῶν εἰςφορῶν εἴςπραξις, εως. — (*intellectus, us*) κατάληψις, εως, ἡ, *Thuc.*

Percer (*forare, o; perfodere, io*) τρυπᾷν, ῶ, *Luc.* τιτρᾷν, τιτραίνειν, τιτράναι, *fut.* τρήσω. — un mur, τοιχωρυχεῖν, ῶ, *Arist.* — l'avenir, τὸ μέλλον προβλέπειν, πω, ψω. Les dents percent à cet enfant, τοῦτο βρέφος ὀδοντιᾷ, ὀδοντοφυεῖ, *Hipp.*

Percevoir (*percipere, io*) καταλαμβάνειν, ω, *Phil.* — les deniers publics, δημοσίᾳ ἀργυρολογεῖν, ῶ.

Perche (*perca fluviatilis,* Cuv.) πέρκη, ης, ἡ, *Arist.*

Perche (*pertica, æ*) χάμαξ, ακος, ἡ, *Luc.* — d'oiseleur (*ames, itis,* Hor. *vari, orum,* Lucain) ἰξευτικὸς κάλαμος, ου· στάλικες, ων, αἱ. — d'arpenteur, *décamètre,* δεκάμετρον, ου, τό. — *Voyez* **Mètre.**

Percher. Se percher sur un arbre (*arbori insidere, eo, sedi*) δένδρῳ ἐφέζεσθαι, ομαι, *Hom. Il.* III, 152.

Perclus, use (*membris captus, a*) παραλυτικός, ή, όν.

Perçoir (*terebra, æ*) τέρετρον, ου, τό· τρύπανον, ου, τό, *Athén.*

Percussion (*percussio, onis*) πληγή, ῆς, ἡ, *Dém.* πλῆξις, εως, ἡ, *Gal.*

Perdition (*perditio, onis*) ἀπώλεια, ας, ἡ. Nul d'eux n'a péri, si ce n'est le fils de perdition, οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, *Jean,* XVII, 12.

Perdre (*perdere, o; amittere, o*) ἀποβάλλειν, ω*, *Xén.* ἀπολλύναι, υμι, *Chrys.* — (*corrumpere, po*) διαφθείρειν, ρω, *Plat.* Perdre son crédit, χάριτος ἐκπίπτειν, πίπτω*, *N. Test.* Perdre courage, ἀθυμεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.* Perdre connaissance, λειποθυμεῖν, ῶ. Se perdre (*perire, eo*) ἀπόλλυσθαι, υμαι. — (*a via aberrare, o*) τῆς ὁδοῦ ἁμαρτάνειν, ω, *Arist.*

Perdreau (*junior perdix, icis*) περδίκιον, ίου, τό.

Perdrix (*tetrao perdix,* Cuv.) πέρδιξ, ικος, ὁ, ἡ, *Arist.*

Perdu, ue. Tout est perdu (*actum est*) πέπρωται. Je suis perdu, ὄλωλα, *Anacr.* Moments perdus, heures perdues (*horæ succisivæ,* Cic.) ὧραι σχολάζουσαι. A corps perdu (*omni impetu*) πανσυδίῃ, *Hom. Il.* II, 12.

Père (*pater, tris*) πατήρ, τέρος-τρός, *Dém.* — adoptif, πατὴρ ποιησάμενος, *le même.* — de famille, οἰκοδεσπότης, ου, ὁ, *Plut.* Pères conscrits, πατέρες συγγεγραμμένοι, *le même.* Qui aime son père, φιλοπάτωρ, ορος, ὁ, ἡ. Privé de son père, ἀπάτωρ, ορος, ὁ, ἡ. Tenir de son père, lui ressembler, l'imiter (*patrissare, sso,* Tér.) πατρῴζειν, ῴζω, *Hérod.*

Pérégrination (*peregrinatio, onis*) ἀποδημία, ας, ἡ, *Dém.*

Péremption d'instance, ἐρημοδίκιον, ίου, τό, *Ulp.*

Péremptoire (*peremptorius, ia, ium*) ἀποφαντικός, ή, όν· ἀναντίῤῥητος, ου, ὁ, ἡ, *Plut.*

Péremptoirement (*decretorio modo*) ἀναντιῤῥήτως.

Perfection (*perfectio, onis*) τελειότης, ητος, ἡ, *Arist.*

Perfectionnement, τελείωμα, ατος, τό· τελείωσις, εως, ἡ, *Arist.*

Perfectionner (*perficere, io*) τελειοῦν, ῶ, ώσω· ἐπιτελεῖν, έω, έσω, *Isocr.*

Perfide (*perfidus, a, um*) ἄπιστος, ου, ὁ, ἡ· παράσπονδος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Perfidement (*perfidiose*) ἀπίστως, *Dém.*

Perfidie (*perfidia, æ*) ἀπιστία, ας, ἡ, *Dém.*

Perforer (*perforare, o*) διατρέειν, έω· διατιτρᾷν, άω, *Théophr.*

Pergame, Πέργαμος, ου, ἡ· Πέργαμα, ων, τά.

Péricarde (*cor ambiens*) περικάρδιον, ίου, τό.

Péricarpe (*fructum ambiens*) περικάρπιον, ίου, τό.

Périclès, illustre Athénien, qui a donné

son nom au plus beau siècle de la Grèce, Περικλέης-ῆς, έεος-έους.

Périclitér (*periclitari, or*) κινδυνεύειν, ω, *Plat.*

Péricondre (*cartilaginem ambiens*) περίχονδρος, ου, ὁ,ἡ.

Péricrane (*calvariam ambiens*) περικράνιον, ίου, τό.

Périgée (*terræ vicinitas*) περίγειον, είου, τό, *Alex. Aphrod.*

Périhélie (*solis vicinitas*) περιήλιον, ίου, τό.

Péril (*periculum, i*) κίνδυνος, ου, ὁ, *Dém.* — *Voyez* Danger. Κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις, κ.τ.λ. *Paul,* II. *Cor.* xi, 26.

Périlleusement (*periculose*) ἐπικινδύνως, *Thuc.*

Périlleux, **euse** (*periculosus, a, um*) ἐπικίνδυνος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* κινδυνώδης, εος, ὁ,ἡ, *Hérod.*

Périmé, **ée**. Instance périmée, ἐρημοδίκιον, ίου, τό, *Ulp.*

Périmètre (*circumferentia, æ*) περίμετρος, ου, ἡ, *sous-ent.* γραμμή, *Polyb.*

Périnée (*interfeminium,* Apul.) περίναιον, αίου, τό.

Période (*circuitus, us*) περίοδος, ου, ἡ, *Arist.* La période est longue, μακρά ἐστιν ἡ περίοδος. Dans le dernier période de sa vie, ἐν τῷ τελευταίῳ βίῳ. La maladie est arrivée à son dernier période, ἀκρότατον παροξυσμὸν ἔχει ἡ νόσος. Période à deux, trois, quatre membres, δίκωλος, τρίκωλος, τετράκωλος περίοδος.

Périodique, περιοδικός, ἡ, όν, *Ptol.*

Périodiquement, περιοδικῶς.

Périœciens (*circumhabitatores*) περίοικοι, ων, οἱ, *Géogr.*

Périoste (*ossa circumdans*) περιόστεον, *contr.* περιόστουν, ου, τό.

Péripatéticien, **enne**, περιπατητικός, ή, όν, *Plut.*

Péripatétisme, περιπατητικὴ φιλοσοφία, ας. R. περιπατεῖν, *ambulare.*

Péripétie (*rerum conversio*) περιπέτεια, ας, ἡ, *Arist.*

Périphérie (*circumferentia, æ*) περιφέρεια, ας, ἡ, *Géom.*

Périphrase (*circumlocutio*) περίφρασις, εως, ἡ, *Quintil.*

Périphraser (*circuitione uti, utor,* Tér.) περιφράζειν, άζω.

Périple (*circa loca quædam navigatio*) περίπλους, ου, ὁ, *Géogr.*

Péripneumonie (*pulmonis inflammatio*) περιπνευμονία, ας, ἡ. Etre attaqué de—, περιπνευμονιᾷν, ῶ. Qui en est attaqué, περιπνευμονικός, ική. R. πνεύμων, poumon.

Périptère (*circum pinnatus*) περίπτερος, ου, ὁ,ἡ.

Périr de faim, de frayeur (*fame, metu perire, eo*) λιμῷ ἀπόλλυσθαι, υμαι, *Luc,* XV, 17. τῷ φόβῳ, *Xén.*

Périsciens, περίσκιοι, ίων, οἱ. R. σκιά, ombre, *et* περί, autour.

Périssable (*fluxus, caducus, a, um*) φθαρτός, ή, όν, *N. Test.*

Péristaltique. Mouvement — (*motus adstrictorius*) περισταλτικὴ κίνησις, εως, ἡ.

Péristyle (locus *columnis cinctus*) περιστύλιον, ίου, τό.

Périsystole, περισυστολή, ῆς, ἡ. — *On donne ce nom à l'intervalle qui est entre la* systole *et la* diastole, *c'est-à-dire entre la* contraction *et la* dilatation *du cœur et des artères.*

Péritoine, περιτόναιον, αίου· περιτόνειον, είου, τό. R. τείνειν *et* περί, s'étendre autour. — *C'est une membrane qui revêt intérieurement tous les viscères du bas-ventre.*

Perle (*unio, onis,* m.) μαργαρίτης, ου, ὁ, *Elien.* Ne jetez pas vos perles devant les pourceaux, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, *Matth.* VII, 6. — *le plus petit caractère d'imprimerie,* ὁ λεπτότατος τύπος, ου. La perle *des maris, des femmes, etc.* τὸ ἄωτον, ου, *Pind.*

Permanence (*permansio, onis*) διαμονή, ῆς, ἡ.

Permanent, **e** (*stabilis, e*) στάσιμος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Perméable (*permeatu facilis, e*) διαβατός, ή, όν.

Permettre (*permittere, o*) ἐπιτρέπειν, πω, ψω, τινί τι, *Dém.* — (*tolerare, o*) ἐᾷν, ἐάω, ou ἐῶ, γίγνεσθαί τι, *le même.*

Je ne permettrai pas qu'on l'insulte, τοῦτον ὑβρισθῆναι οὐκ ἐάσω.

Permis, ise. Il est permis (*licet*) ἔξεστιν, ἐνδέχεται. Tout m'est permis, mais tout n'est pas édifiant (*omnia mihi licent, sed non omnia ædificant*) πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ, *Paul*, I. *Cor*. x, 23.

Permission (*licentia, venia, æ*) ἐξουσία, ας, ἡ· συγχώρησις, εως, ἡ, *Arist*. Avec votre permission (*pace tua*) συγχώρησόν μοι.

Permutation (*permutatio, onis*) ἀντάλλαγμα, ατος, τό· ἀλλαγή, ῆς, ἡ, *Arist*.

Permuter (*permutare, o*) ἀλλάττειν, ττω, ξω, τινί τι, *Sept*. ἀντικαταλλάττεσθαι, ομαι, τὶ ἀντί τινος, *Arist*.

Pernicieusement (*perniciose*) ὀλεθρίως, βλαβερῶς.

Pernicieux, euse (*perniciosus, a, um*) ὀλέθριος, ου, ὁ,ἡ, *Plat*. βλαβερός, ά, όν· ἐξώλης, εος, ὁ,ἡ, *Dém*.

Péroné (*cruris os minus*) περόνη, ης, ἡ.

Péroraison (*peroratio, onis*) ἐπίλογος, ου, ὁ, *Arist*.

Perpendiculaire. Ligne — (*perpendicularis linea, æ*) κάθετος, ου, ἡ, *sous-ent*. γραμμή.

Perpendiculairement (*ad perpendiculum*) κατὰ τὴν κάθετον.

Perpendicule (*perpendiculum, i*) καθέτης, ου, ὁ· στάθμη, ης, ἡ, *Plut*.

Perpétuel, elle (*perpetuus, a, um*) συνεχής, έος, ὁ,ἡ, *Dém*. ἀΐδιος, ου, ὁ,ἡ, *Plut*.

Perpétuellement (*perpetuo*) συνεχῶς, ἀεί, αἰεί, *Dém*. εἰς παντελές, *Elien*.

Perpétuer (*perpetuare, o*, Cic.) ἀϊδίζειν, ίζω· αἰωνίζειν, ίζω.

Perpétuité (*perpetuïtas, atis*) ἀϊδιότης, ητος, ἡ, *Arist*. A perpétuité (*in perpetuum*) εἰς παντελές, *Elien*.

Perplexe (*perplexus, anxius, a, um*) πολύπλοκος, ου, ὁ,ἡ, *Phil*. ἄπορος, ἀμήχανος, ου, ὁ,ἡ.

Perplexité (*perplexitas* ou *anxietas, atis*) ἀπορία, ας, ἡ, *Plat*. ἀδημονία, ας, ἡ, *Plut*. Etre dans la —, ἀδημονεῖν, ῶ, *Xén*.

Perquisition (*perquisitio, onis*) ἐξετασμός, οῦ, ὁ· ἐξέτασις, εως, ἡ, *Luc*. Faire des perquisitions, διερευνᾷν, ῶ· ἐξετάζειν, άζω, *Isocr*.

Perron, ποδίον, ίου, τό, *Suét. Néron*, 12.

Perroquet, ψίτταχος, ου, ὁ, *Plut*.

Perruche, ψιττάχη, ης, ἡ, *Arist*.

Perruque (*galericulum, i*) προκόμιον, ίου, τό· φενάκη, ης, ἡ, *Poll*.—*Laissant de côté l'étymologie badine* (περὶ *nucham*) *du docteur* Akerlio *dans son éloge des perruques, je dérive le mot* perruque *de* φενάκη. R. φέναξ, imposteur.

Perruquier, ère, τριχοκοσμητής, οῦ, ὁ· τριχοκόμος, ου, ὁ,ἡ.

Pers, perse (*cæsius, a, um*) γλαυκός, ή, όν, *Arist*. La déesse aux yeux pers, *Lafont*. γλαυκῶπις Ἀθήνη, ης, *Hom. Il*. I, 206.

Perse, royaume d'Asie, Περσίς, ίδος, ἡ. Les Perses *ou* Persans, Πέρσαι, ῶν, οἱ. Le golfe Persique, Περσικὸς κόλπος, ου.

Persécuter (*persequi, or*) διώκειν, κω, ξω, *Dém*. καταδιώκειν, *Xén*.

Persécuteur (*persecutor, oris*) διώκτης, ου, ὁ· καταδιώκων, οντος, ὁ, *Sept*.

Persécution (*persecutio, onis*) δίωξις, καταδίωξις, εως, ἡ, *Thuc*. — des chrétiens, ὁ τῶν Χριστιανῶν διωγμός, οῦ, *Eusèbe*.

Persée, fils de Jupiter et de Danaé, Περσεύς, έως, ὁ.

Persévéramment (*perseveranter*) ἐπιμόνως, καρτερικῶς.

Persévérance (*perseverantia, æ*) ἐπιμονή, ῆς, ἡ, *Plat*.

Persévérant, e (*perseverans, antis*) ἐπίμονος, ου, ὁ,ἡ.

Persévérer (*perseverare, o*) ἐπιμένειν, ω, τινί, *Plut*.

Persiflage (*derisio, onis*) καταγέλασμα, ατος, τό, *Poll*.

Persifler (*deridere, eo*) καταγελᾷν, ἀω-ῶ, τινά, *Dém*. τινός, *Isocr*. τινί, *Hér*.

Persifleur (*derisor, oris*) εἴρων, ωνος, ὁ· καταγελῶν, ῶντος, ὁ, *Xén*.

Persil (*apium petroselinum*, Linn.) σέλινον, ου, τό. — *Dioscoride et Théophraste distinguent les espèces suivantes*: ἀγριοσέλινον, ἐλεοσέλινον, ἱπποσέλινον, ὀρεοσέλινον, πετροσέλινον.

Persister dans son opinion (*in sua sententia perstare, o*, ou *persistere, sto*) τῇ γνώμῃ, ou ἐν τῇ γνώμῃ ἐπιμένειν, ω, *Isocr*.

Personnage de théâtre (*persona, æ*) πρόςωπον, ου, τό. Jouer un personnage (*personam induere, o*) σχῆμά τι ὑποκρίνεσθαι, ομαι, *Hérod.* Un grand personnage, ἀξιωματικὸς ἀνήρ, έρος-δρός. O le plaisant personnage! (*o festivum caput!* Tér.) ὦ οἷα κεφαλή! *Esop.*

Personne vertueuse (*vir probus, mulier proba*) ἀγαθὸς ἀνήρ, έρος-δρός· ἀγαθὴ γυνή, αικός. Une personne illustre (*splendida persona,* Cels.) λαμπρότατον πρόςωπον, ου. 1re, 2e, 3e personnes, *en termes de grammaire,* πρῶτον, δεύτερον, τρίτον πρόςωπον, ου. Il n'y a point, devant Dieu, d'acception de personnes, οὐ γάρ ἐστι προςωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ, *Paul, Rom.* II, 11.

Personne, *avec une négation* (*nemo, inis,* c.) οὔτις, ινος, ὁ,ἡ· οὐδείς, μηδείς, εμία, έν· οὐδαμός, μηδαμός, ή, όν. Il n'y a personne qui ne convienne (*nemo est qui non fateatur*) οὐδείς ἐστιν, ὅςτις οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν, *Isocr.*

Personnel, **elle** (*cuique proprius, a, um*) ἴδιος, α, ον, *Arist.* Pronom, verbe personnel, προςωπικὴ ἀντωνυμία, ας, ἡ· προςωπικὸν ῥῆμα, ατος, τό, *Gramm.*

Personnellement (*propria persona*) προςωπικῶς.

Personnifier (*personam effingere, go*) προςωποποιεῖν, ῶ, ήσω. — Voyez **Prosopopée**.

Perspective, ὀπτικὴ παράστασις, εως. Avoir la perspective d'une grande fortune, μέγαν πλοῦτον ἐλπίζειν, ίζω.

Perspicacité (*perspicacia*, ou *perspicacitas*) ἀγχίνοια, ας, ἡ, *Arist.* Qui a de la perspicacité, ἀγχίνους, ου, ὁ,ἡ.

Perspicuité du style (*perspicuïtas, atis*) ἡ τοῦ λόγου σαφήνεια, ας, ἡ, *Plat.*

Persuadé, **ée** (*ratus, a*) πεπεισμένος, ένη, *Plut.* Je suis persuadé (*persuasum habeo*) πέπεισμαι, σαι, σται, *Isocr.*

Persuader quelque chose à quelqu'un, *ou* quelqu'un de quelque chose (*aliquid alicui persuadere, eo*) πείθειν τινά τι, *Plat.* ἀναπείθειν τινά τι, *Plut.* τινὰ παραπείθειν, ω, *Xén.* Se persuader (*in animum inducere, co*) ἡγεῖσθαι, οῦμαι, *Plat.* νομίζειν, ίζω, *Dém.*

Persuasif, **ive** (*persuasorius, a, um*) πειστικός, ή, όν, *Plat.*

Persuasion (*persuasio, onis*) πειθώ, όος, ἡ, *Plat.* πεῖσις, εως, ἡ, *Suid.*

Perte (*damnum, detrimentum*) βλάβη, ης, ἡ, *Plat.* ζημία, ας, ἡ, *Xén.* — de temps, χρόνου παρανάλωμα, ατος, τό, *Elien.* — de sang, αἱμόῤῥοια, ας, ἡ. — (*pernicies, clades*) ὄλεθρος, ου, ὁ, *Thuc.* ἧττα, ης, ἡ, *Dém.* A perte de vue, πέρα τῆς ὄψεως, *et figur.* πέρα τοῦ μέτρου, *Dém.*

Pertinemment (*convenienter*) προςηκόντως, *Dém.*

Pertinent, **e** (*conveniens, entis*) προςήκων, καθήκων, πρέπων, ουσα, ον, *Dém.*

Pertuis (*foramen, inis*) τρύπα, ης, ἡ· ὀπή, ῆς, ἡ, *Athén.* — (*fauces, ium*) στενοχωρίαι, ῶν, αἱ.

Pertuisane (*longior hasta, æ*) ἔγχος, εος, τό, *Hom.* δόρυ, δόρατος, τό, *Arist.*

Perturbateur, **trice**, du repos public (*reipublicæ perturbator, trix*) πόλιν συνταράττων, ουσα, *Dém.*

Perturbation de l'âme (*animi perturbatio*) πάθος, εος, τό.

Pervenche (*pervinca, æ.* — *Vinca major* aut *minor,* Linn.) αἰγυπτία κληματίς, ίδος, *Plin.*

Pervers, **erse** (*perversus; pravus, a, um*) παμπόνηρος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Perversion (*corruptio, onis*) φθάρμα, ατος, τό, *Jos.*

Perversité (*perversitas, pravitas, atis*) διαστροφή, ῆς, ἡ. — des mœurs, κακοήθεια, ας, ἡ, *Dém.*

Pervertir quelqu'un (*aliquem depravare, o*) διαστρέφειν, φω, ψω· κακουργεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Xén.* — le sens des écritures, τὰς γραφὰς στρεβλοῦν, όω-ῶ, *N. Test.*

Pesamment (*graviter*) βαρέως. Soldats pesamment armés, ὁπλῖται, ῶν, οἱ, *Dém.*

Pesant, **e** (*gravis, e*) βαρύς, εῖα, ύ, *Plat.* Avoir la tête pesante, καρηβαρεῖν ou καρηβαριᾷν. — Voyez **Entêter**.

Pesanteur (*gravitas, atis*) βάρος, εος, τό· βαρύτης, ητος, ἡ, *Plut.* — de tête, καρηβάρεια, ας, ἡ.

Pèse-liqueur. — Voyez **Aréomètre**.

Peser de l'or (*aurum pensare, ponderare, o*) χρυσὸν ζυγοστατεῖν, ῶ, ήσω,

Polyb. — (*animo perpendere, o*) σταθμᾷν, ῶ, *et plus souvent* σταθμᾶσθαι, ῶμαι, *Plat.* Peser, *avoir du poids*, βαρύνειν, ω· βρίθειν, ω, *Soph.* Qui pèse autant, ἰσοβαρής, έος, ὁ,ἡ, *Luc.*

Peseur (*libripens, endis,* m.) ζυγοστάτης, ου, ὁ.

Peson d'un fuseau (*verticillus, i*) σφόνδυλος, ου, ὁ, *Plut.* — (*statera, æ*) σταθμός, οῦ, ὁ, *Diod. Sic.* ζυγός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Peste (*pestis, is*) λοιμός, οῦ, ὁ, *Hipp.* Etre attaqué de la —, λοιμώττειν, ττω, *Luc.* — (*corruptor, oris*) λυμεών, ῶνος, ὁ, *Isocr.* — *Sur* λοιμός, peste, *et* λιμός, famine, *voyez* (*page* 377) *la dernière édition du Schrevelius.*

Pester contre quelqu'un, *fam.* (*in aliquem debacchari, or*) βακχεύεσθαι, ομαι.

Pestifère (*pestifer* ou *pestiferus, a, um*) λοιμικός, ή, όν, *Plut.*

Pestiféré, ée (*peste laborans, antis*) λοιμώττων, ουσα, *Luc.*

Pestilence (*pestilentia, æ*) λοιμός, οῦ, ὁ, *Hipp.* Heureux l'homme qui ne s'est point assis dans la chaire de pestilence! (*beatus vir qui in cathedra pestilentiæ non sedit!*) μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐπὶ καθέδρᾳ λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν, *Ps.* I, 1.

Pestilent, e (*pestilens, entis*) λοιμώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.*

Pestilentiel, elle, λοιμικός, ή, όν· λοιμώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.*

Pestilentieux, euse, λοιμώδης, εος, ὁ,ἡ· λοιμικός, ή, όν, *Plut.*

Pet (*ventris crepitus, us*) πορδή, ἀποπορδή, ῆς, ἡ, *Alex. Aphrod.*

> Πορδὴ ἀποκτείνει πολλούς, ἀδιέξοδος οὖσα·
> πορδὴ καὶ σώζει, τραυλὸν ἱεῖσα μέλος.
> Οὐκοῦν, εἰ σώζει καὶ ἀποκτείνει πάλι πορδή,
> τοῖς βασιλεῦσιν ἴσην πορδὴ ἔχει δύναμιν. *Anthol.* II, 44.

Pétale (*foliolum, i*) πέταλον, ου, τό.

Pétalisme (*ostracismus per folia*) πεταλισμός, οῦ, ὁ.

Pétard, πυλόκλαστρον, ου, τό· ἀστίοχος, ου, ὁ.

Pétase (*petasus, i*) πέτασος, ου, ὁ, *Poll.*

Pétasite (*tussilago petasites,* Linn.) πετασίτης, ου, ὁ.

Pétaud. La cour du roi pétaud, *prov.* ἀναρχία, πολυαρχία, ας, ἡ. *Voyez* Polyarchie.

Pet-d'ane (*onopordum acanthium,* Linn.) ὀνόπορδον, ου, τό.

Péter (*pedere, o*) πέρδειν, ἀποπέρδειν, ω, *Aristoph.*

Pétillant, e (*crepitans, antis*) κροτέων, ουσα, ον. Des yeux pétillants (*scintillantia lumina*) ἀκτινοβόλα ὄμματα, ων.

Pétillement (*crepitatio, onis*) κρότος, ου, ὁ. — (*scintillatio*) σπινθηρισμός, οῦ, ὁ.

Pétiller (*crepitare, o*) κροτεῖν, ῶ. Du vin qui pétille (*spumans vinum*) ἀφρίζων οἶνος, ου. Le sang lui pétille dans les veines, βράζει τὸ αἷμα ἐν ταῖς φλεψί.

Petit. Du petit au grand, ἀναλόγως. En petit, συντόμως. Petit à petit, κατ' ὀλίγον, κατὰ μικρόν, *Isocr.*

Petit. Les petits d'un oiseau (*pulli, orum*) νεοσσοί, ῶν, οἱ, *Arist.* — d'un cheval, d'un âne, etc., πῶλοι, ων, οἱ, *Xén.* Faire ses petits, τίκτειν, τίκτω.

Petit, e (*parvus, minor, minimus*) μικρός, ou σμικρός, ά, όν· μείων, ὁ,ἡ, μεῖον, ονος, τό· ἐλάχιστος, η, ον, *Thuc.* — *Suivi d'un substantif et marquant un diminutif, il s'exprime en Grec par une des terminaisons :* ιον, άριον, ίσκος. *Nulle autre langue n'est plus riche que la Grecque en diminutifs, tels que :* βίβλος, un livre, βιβλίον, βιβλάριον, βιβλαρίδιον, un petit livre; ἄνθρωπος, un homme, ἀνθρωπίσκος, ἀνθρώπιον, ἀνθρωπάριον, un petit homme, etc. — *Les Latins disaient aussi* cista, *une corbeille,* cistula, cistella, *et* cistellula, *une petite corbeille. La langue Italienne a conservé toutes ces formes diminutives, tandis que la Française les a presque toutes perdues; à peine osons-nous dire encore,* fillette, herbette, pauvrette, etc.

Petitement (*exigue*) μικρόν, μικρῶς, *Isocr.*

Petitesse (*exiguitas, brevitas*) ὀλιγότης, *Isocr.* μικρότης, ητος, ἡ, *Plat.* — d'esprit, μικροπρέπεια, ας, ἡ.

Pétition (*petitio, onis*) αἴτησις, δέησις,

εως, ἡ, *Dém.* Faire une —, αἴτησιν ποιεῖν, ῶ, *Dém.*

Petit-lait (*serum, i*) ὀῤῥός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Petit-maître (*trossulus, i*) λαμυρός, ou λάμυρος, ου, ὁ. — *Aristophane a composé le mot* σφραγιδονυχαργοκομήτης, ου, ὁ.

Pétrée. Arabie pétrée, πετραία Ἀραβία, ας.

Pétrification, λίθωσις, εως, ἡ.

Pétrifier, λιθοῦν, ῶ, ώσω. Se pétrifier (*lapidescere, sco*) λιθοῦσθαι, οῦμαι.

Pétrin (*mactra, æ*) μάκτρα, ας, ἡ, *Aristoph.* μαγίς, ίδος, ἡ· κάρδοπος, ου, ἡ.

Pétrir (*pinsere, so*) μάσσειν, σσω, *fut.* ξω, *parf. passif,* μέμαγμαι, ξαι, κται, *Arist.* Pétri d'esprit, de grâces, ἀγχίστροφος, ου, ὁ,ἡ· χαρίεις, εσσα, εν.

Pétrole (*petræ oleum*) πετρέλαιον, αίου, τό.

Pétulamment (*petulanter*) προπετῶς, ἀσελγῶς, *Dém.*

Pétulance (*petulantia, æ*) προπέτεια, ἀσέλγεια, ας, ἡ, *Dém.*

Pétulant, e (*petulans, antis*) προπετής, ἀσελγής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Pétun *ou* Nicotiane. — *Voyez* Tabac.

Peu (*parum*) μικρῶς, μικρόν, *Isocr.* Il boit peu de vin, ὀλίγον οἶνον πίνει. Peu de gens (*pauci homines*) ὀλίγοι ἄνθρωποι. Peu à peu, κατ' ὀλίγον, κατὰ μικρόν, *Isocr.* Un peu, tant soit peu (*paulum, paululum*) ὅσον ὀλίγον. Peu souvent, ὀλιγάκις. A peu près, σχεδόν. Un peu pâle (*subpallidus, a, um*) ὕπωχρος, ου, ὁ,ἡ. Qui se contente de peu, ὀλιγαρχής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.* Peu s'en faut, *Voyez* Falloir.

Peuplade (*colonia, æ*) ἀποικία, ας, ἡ, *Isocr.*

Peuple (*populus, i*) δῆμος, ου, ὁ, λαός, οῦ, ὁ· ἔθνος, εος, τό, *Dém.* Le petit peuple (*plebs, ebis,* f.) τὸ πλῆθος, εος· ὄχλος, ου, ὁ, *Dém.* Un homme du peuple, ὁ τυχών, όντος.

Peupler. Ville bien peuplée (*populosa civitas*) πολυάνθρωπος πόλις, εὐναιόμενον πτολίεθρον, *Hom. Il.* II, 133.

Peuplier blanc *ou* noir (*populus alba* vel *nigra,* Linn.) λεύκη, ης, ἡ· ἀχερωΐς, ΐδος, ἡ. — αἴγειρος, ου, ἡ, *Théophr.*

Peur (*pavor, timor, metus, formido*) φόβος, ου, ὁ, *Dém.* δέος, δέεος, τό, *Isocr.* δεῖμα, ατος, τό, *Plat.* Avoir peur, φοβεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* Faire peur, φοβεῖν, ἐκφοβεῖν, έω-ῶ, τινά, *Isocr.* De peur que (*ne, ne forte*) μή, μήπως, μήποτε, *Dém.* Il a peur de ne pas pouvoir venir (*timet ut venire possit*) δέδοικεν ὅπως ἐλθεῖν δυνήσεται.

Peureux, euse (*meticulosus, a, um*) δειλός, ή, όν· ἄτολμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Peut-être (*forte, fortasse; forsan, forsitan*) ἴσως, τάχα, τάχα που, *Dém.*

Phaëton, fils du Soleil, Φαέθων, οντος, ὁ.

Phagédénique (*gangrænosus*) φαγεδαινικός, ή, όν.

Phalange Macédonienne, ἡ Μακεδονικὴ φάλαγξ, αγγος, *Dém.*

Phalangite (*legionarius*) φαλαγγίτης, ου, ὁ.

Phalène (*nocturnus papilio*) φάλαινα, ης, ἡ, *Nic. Thér.* 760.

Phare *d'Alexandrie, de Messine,* φάρος, ου, ὁ,ἡ.

Pharisaïque, φαρισαϊκός, ή, όν.

Pharisien, φαρισαῖος, ου.

Pharmaceutique, φαρμακευτικός, ή, όν.

Pharmacie, φαρμακεία, ας, ἡ. R. φάρμακον, drogue, médicament.

Pharmacien, φαρμακεύς, έως, ὁ.

Pharmacopée, φαρμακοποιΐα, ας, ἡ.

Pharmacopole, φαρμακοπώλης, ου, ὁ, *Poll.*

Pharsale. La plaine de —, τὸ Φαρσάλιον πεδίον, ίου.

Pharyngotomie (*gulæ sectio*) φαρυγγοτομία, ας, ἡ.

Pharynx (*caput œsophagi*) φάρυγξ, γγός, ὁ,ἡ.

Phase. Les phases de la lune, αἱ τῆς σελήνης φάσεις, εων.

Phaséole. — *Voyez* Faséole.

Phébus, *ou* le brillant Apollon, Φοῖβος, ου, ὁ. Phébé *ou* la lune, Φοίβη, ης, ἡ. R. φάω, φάος, φῶς.

Phébus, *ou* pathos, φοῖβος, ου, ὁ. — *Aristophane appelle un écrivain qui donne dans le* phébus, στωμυλιοσυλλεκτάδης, άδου, ὁ, *Gren.* 863.

Phèdre, fabuliste (*Phædrus* ou plutôt *Phæder, dri*) Φαῖδρος, ου, ὁ. Phèdre, marâtre d'Hippolyte, Φαίδρα, ας, ἡ τοῦ Ἱππολύτου μητρυιά, ᾶς.

Phéniciens, peuples de Tyr et de Sidon, Φοίνικες, ων, οἱ· Τύριοι, Σιδώνιοι, ίων, οἱ.

Phénicoptère, φοινικόπτερος, ου, ὁ,ἡ. R. φοῖνιξ, rouge, *et* πτερόν, aile.

Phénigme (*rubefactio*) φοίνιγμα, ατος, τό, *Méd.*

Phénix (*fabulosa avis*) φοῖνιξ, ικος, ὁ, *Arist.*

Phénomène (*apparentia*) φαινόμενον, ου, τό. R. φαίνεσθαι, apparaître.

Phidias, célèbre sculpteur Athénien, Φειδίας, ου, ὁ.

Philanthrope, φιλάνθρωπος, ου, ὁ,ἡ. R. φίλος, et ἄνθρωπος.

Philanthropie, φιλανθρωπία, ας, ἡ.

Philippe, roi de Macédoine, père d'Alexandre, Φίλιππος, ου, ὁ.

Philippiques de Démosthène, οἱ τοῦ Δημοσθένους λόγοι Φιλιππικοί, ou κατὰ Φιλίππου.

Phillyrée (*phillyrea latifolia*, Linn.) φιλλυρέα, ας, ἡ.

Philoctète, compagnon d'Hercule, Φιλοκτήτης, ου, ὁ.

Philologie, φιλολογία, ας, ἡ.

Philologique, φιλολογικός, ή, όν.

Philologue (*litterarum studiosus, a*) φιλολόγος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Philomèle, sœur de Procné, fille de Pandion, roi d'Athènes, Φιλομήλα, ou Φιλομήλη, ης, ἡ.

Philopémen (q.d. *amans pastorum*), général des Achéens, Φιλοποίμην, ενος, ὁ.

Philosophale [Pierre, ὁ φιλοσοφικὸς λίθος, ου.

Philosophe, φιλόσοφος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Philosopher, φιλοσοφεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.*

Philosophie (*sapientiæ studium*) φιλοσοφία, ας, ἡ, *Isocr.*

Philosophique, φιλοσοφικός, ή, όν.

Philosophiquement, φιλοσοφικῶς.

Philtre (*amatorium poculum*) φίλτρον, ου, τό, *Hérod.*

Phimosis, φίμωσις, εως, ἡ. R. φιμός, frein.

Phiole. — *Voyez* Fiole.

Phlébotomie (*venæ sectio*) φλεβοτομία, ας, ἡ.

Phlébotomiser, φλεβοτομεῖν, ῶ, ήσω.

Phlégéton, *fleuve des enfers*, Φλεγέθων ou Πυριφλεγέθων, οντος, ὁ.

Phlegme, *et tous ses dérivés.* — *Voyez* Flegme, *etc.*

Phlogistique, *matière inflammable*, φλογιστικόν, οῦ, τό.

Phlogose (*inflammatio, onis*) φλόγωσις, εως, ἡ.

Phlyctène (*pustula, papula, æ*) φλύκταινα, ης, ἡ.

Phocide, contrée de la Grèce, Φωκίς, ίδος, ἡ. Phocéens, Φωκεῖς, έων, οἱ.

Phocion, général et orateur athénien, Φωκίων, ωνος, ὁ.

Phœnicure, *ou* rossignol de muraille, φοινίκουρος, ου, ὁ. R. φοῖνιξ, rouge, *et* οὐρά, queue.

Pholade, *coquillage*, φωλάς, άδος, ἡ.

Phoque, *ou* veau marin (*phoca vitulina*, Cuv.) φώκη, ης, ἡ.

Phosphore, φωσφόρος, ου, ὁ. R. φῶς, lumière, *et* φέρειν, porter.

Phosphoreux, euse, φωσφορώδης, εος, ὁ,ἡ, *mêmes racines.*

Phosphorique, φωσφορικός, ή, όν.

Phrase (*locutio, elocutio*) φράσις, εως, ἡ, *Eust.* Arrondir ses phrases, περιοδεύειν, εύω.

Phraser, φράζειν, ἐκφράζειν, άζω.

Phrénésie. — *Voyez* Frénésie.

Phrygie, province de l'Asie mineure, Φρυγία, ας, ἡ. Phrygiens, Φρύγες, ῶν, οἱ.

Phthisie (*tabes, is*, f.) φθίσις, εως, ἡ, *Gal.*

Phthisique, φθισικός, ή, όν, *Plut.*

Phylactère (*amuletum*) φυλακτήριον, ίου, τό. — Πλατύνουσι δὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι... φιλοῦσί τε καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββί, ῥαββί, *Matth.* XXIII, 5.

Phylarque (*tribus præfectus*) φυλάρχης ou φύλαρχος, ου, ὁ.

Phyllitis (*lingua cervina*) φυλλῖτις, ιδος, ἡ, *Diosc.* III, 121.

Physicien, τῆς φυσικῆς εὖ εἰδώς, ότος, ou σπουδαστής, οῦ, ὁ.

Physico-mathématiques [Sciences, φυσικομαθηματικαὶ ἐπιστῆμαι, ῶν.

Physiologie (*naturæ ratio*) φυσιολογία, ας, ἡ.

Physiologique, φυσιολογικός, ή, όν.

Physiologiste, φυσιολόγος, ου, ὁ.

Physionomie (*oris habitus*; item *ars per-*

noscendi indolem hominis ex facie, Pétr.) φυσιογνωμονία, ας, ἡ.

PHYSIONOMISTE, φυσιογνώμων, ονος, ὁ,ἡ, *Arist.*

PHYSIQUE (*naturalis, e*) φυσικός, ἡ, όν. La physique, φυσική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* ἐπιστήμη, *Arist.*

PHYSIQUEMENT (*naturaliter*) φυσικῶς.

PIACULAIRE (*piacularis, e*) ἀφοσιωματικός, ή, όν.

PIAULER (*pipire, io; pipilare, o*) πιππίζειν, ίζω, *Aristoph.*

PIC (*ligo, onis*) μονόδους σκαπάνη, ης, ἡ. Montagne à pic, ὄρθιον ὄρος, εος, τό, *Xén.*

PIC, *oiseau.* — Cuvier en établit quatre espèces : 1° *picus martius ;* 2° *picus viridis ;* 3° *picus major ;* 4° *picus minor.* — Le pic *s'appelle en grec* δρυοκολάπτης, ου, ὁ (*a tundendis arboribus*) ἀπὸ τοῦ κολάπτειν τὰς δρῦς, *H. Etienne, Trésor grec, tom.* I, *col.* 1054.

PICA, *appétit dépravé,* κίσσα, ης, ἡ.

PICORÉE. Aller à la — (*prædari, or*) ληΐζεσθαι, ομαι, *Thuc.*

PICOTEMENT, μυρμηκίασις, εως, ἡ. Sentir des picotements, μυρμηκιᾷν, ῶ· μυρμηκίζειν, ίζω.

PICOTER quelqu'un (*aliquem dicteriis lacessere, sso*) κερτομίοις ἐπεσί τινα ἐρεθίζειν, ίζω, *Hom. Il.* VI, 419.

PICOTERIE (*verborum aculei*) κερτόμια ἔπεα, ων, *Hom.*

PICOTIN. Un picotin d'avoine (*avenæ corbula, æ*) βρόμου σπυρίς, ίδος, ἡ· σπυρίδιον, ίου, τό.

PIE (*corvus pica,* Cuv.) κίσσα ou κίττα, ης, ἡ, *Plut.*

PIE. Œuvre pie (*pium opus, eris*) εὐσέβημα, ατος, τό.

PIÈCE (*pars, partis*) μέρος, εος, τό, *Dém.* — (*fragmentum, i*) κόμμα, θραῦμα, ατος, τό, *Luc.* Mettre en pièces, διασπαράσσειν, σσω, ξω, *Luc.* Tailler une armée en pièces, πολὺν φόνον τῶν πολεμίων ἐργάζεσθαι, ομαι, *Dém.* A tant la pièce (*singuli, æ, a*) καθ' ἕνα, κατὰ μίαν, καθ' ἕν. Une pièce d'étoffe, ῥάκος, εος, τό. — de théâtre, δρᾶμα, ατος, τό. — de vin, πίθος, ου, ὁ. — de canon, πυρίκτυπος μηχανή, ῆς, ἡ. — de monnaie, νόμισμα, ατος, τό. Une poutre qui est tout d'une pièce, διηνεκὴς δοκός, οῦ, ἡ. Armé de toutes pièces, κατάφρακτος, ου, ὁ,ἡ. Jouer une pièce à quelqu'un, ἐμπαίζειν, ζω, ξω, τινί. Personne ne met une pièce d'étoffe neuve sur un vieil habit, οὐδεὶς ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ, *Matth.* IX, 16.

PIED (*pes, pedis*) ποῦς ou πούς, ποδός, ὁ, *Dém.* Avoir mal au pied, ποδαλγεῖν, ῶ. Pied d'un lit, κλινόπους, οδος, ὁ. Aller à pieds, πεζεύειν, ω, *Luc.* Lâcher le pied, ἀναποδίζειν, ίζω, *Hérod.* Avoir déjà un pied dans la fosse, ἕτερον πόδα ἐν σορῷ ἔχειν, *Luc.* Gens de pied, πεζοὶ στρατιῶται, ῶν. Combattre de pied ferme, συστάδην μάχεσθαι. Mettre pied à terre, *descendre de cheval,* ἀφ' ἵππου καταβαίνειν, *Dém.* Au pied de la lettre, κατὰ γράμμα. Sur le pied de..., κατ' ἀναλογίαν. Pied à pied, βάδην, κατὰ πόδας, *Xén.* D'arrache-pied, ἀδιαλείπτως, *N. Test.* Fouler aux pieds, καταπατεῖν, ῶ, *Thuc.* Tu marcheras sur l'aspic et sur le basilic, et tu fouleras aux pieds le lion et le dragon, ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα, *Ps.* XCI.

PIED, *ancienne mesure de longueur, équivalente à* 325 *millimètres. Le pied métrique* (*maintenant hors d'usage*) *avait été réglé de manière à correspondre exactement au tiers du mètre.* — *Voyez* MÈTRE.

PIED-D'ALOUETTE (*delphinium consolida,* Linn.) δελφίνιον, ίου, τό.

PIED-DE-CHAT (*gnaphalium dioicum,* Linn.) γναφάλιον, ίου, τό.

PIED-DE-LIÈVRE (*trifolium arvense,* Linn.) λαγώπους, οδος.

PIED-DE-LION (*alchemilla vulgaris,* Linn.) λεοντοπόδιον, ίου, τό.

PIED-D'OISEAU (*ornithopus perpusillus,* Linn.) ὀρνιθόπους, οδος.

PIED-DE-VEAU (*arum maculatum,* Linn.) ἄρον, ου, τό, *Diosc.* II, 197.

PIÉDESTAL, *plur.* piédestaux (*columnæ fulcrum*) στυλοβάτης, ου, ὁ, *Vitr.*

PIÉGE (*pedica, æ*) πέδη, ης, ἡ· παγίς, ίδος, ἡ, *N. Test.* — (*insidiæ, arum*) ἐνέδρα, ας, ἡ, *Dém.* — *Voyez* EMBUCHE.

PIÉRIDES, ou les Muses, Πιερίδες, ων, αἱ.

Pierre (*lapis, idis*, m. *petra, æ*) λίθος, ου, ὁ,ἡ· πέτρος, ου, ὁ· πέτρα, ας, ἡ. — angulaire, ἀκρογωνιαῖος λίθος, ου, *N. Test.* — à aiguiser (*cos, cotis*, f.) ἀκόνη, ης, ἡ, *Isocr.* — à feu (*silex, icis*, m.) πυρίτης, ου, ὁ. — ponce (*pumex, icis*, m.) κισσηρίς, ίδος, ἡ, *Théophr.* — de touche, βάσανος, ου, ἡ. — d'achoppement, σκάνδαλον, ου, τό. — infernale, καυτήρ, ῆρος, ὁ. — précieuse (*gemma, æ*) λίθος, ου, ἡ. — (*calculus, i*) λιθίασις, εως, ἡ, *Diosc.* Tailleur de pierres, λιθουργός, οῦ, ὁ· λιθοξόος, ου, ὁ.

Pierre (*Petrus, i*) Πέτρος, ου, ὁ. — Tu es Pierre, et sur cette pierre j'édifierai mon église (*tu es Petrus, et super hanc petram*, etc.) σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, *Matth.* XVI, 18.

Pierreries (*gemmæ, arum*) τίμιαι λίθοι, ων.

Pierrette (*lapillus, i*) λιθάριον, ίου, τό, *Théophr.*

Pierrier, πετροβόλος μηχανή, ῆς· καταπέλτης, ου, ὁ, *Arist.*

Pierrot, *fam.* — *Voyez* Moineau.

Piété (*pietas, atis*) εὐσέβεια, ας, ἡ. La piété accompagne les mortels jusqu'au delà du tombeau, ἡ εὐσέβεια συνθνήσκει βροτοῖς, *Soph. Philoct.* 1489. *Je regarde comme inutile* au moins *la négation que certains éditeurs ont proposée ou même intercalée :* οὐ γὰρ ἡὐσέβεια, κ. τ. λ.

Piéton, onne. Un bon piéton (*pedibus pernix*) πόδας ὠκύς, εῖα, *Hom.*

Piètre. — *Voyez* Mesquin.

Pieu (*palus, vallus, i*) σκόλοψ, οπος, ὁ, *Diosc.* χάραξ, ακος, ἡ, *Aristoph.*

Pieusement (*pie*) εὐσεβῶς, *Dém.*

Pieux, euse (*pius, a, um*) εὐσεβής, έος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Pigeon (*columbus, ba*) περιστερός, ρά, *Arist.* Pigeon ramier, πέλεια, ας, ἡ.

Pigeonneau (*columbulus, i*) περιστέριον, περιστερίδιον, ίου, τό, *Athén.*

Pigeonnier (*columbarium, ii*) περιστερεών, ῶνος, ὁ· περιστεροτροφεῖον, ου, τό.

Pignon (*nux pinea*) στρόβιλος, ου, ὁ. — (*domus culmen*) κορυφή, ῆς, ἡ· ὄροφος, ου, ὁ, *Thuc.*

Pilastre, παραστάτης, ου, ὁ, *Vitr.*

Pile (*pila, æ; strues, is*, f.) πῖλος, ου, ὁ· σωρός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Piler dans un mortier (*pinsere, o; contundere, o*) δοίδυκι ου ὑπέρῳ ἐπὶ λίγδῳ φορύειν, ω· ἐν ὅλμοις κατακόπτειν, πτω, ψω, *Elien.*

Pilier (*pila, æ*) στήλη, ης, ἡ, *Dém.* — de cabaret, οἰνόφλυξ, υγος, ὁ,ἡ, *Luc.*

Pillage (*expilatio, onis*) περισύλησις, εως, ἡ.

Pillard, e (*expilator, oris*) συλητής, οῦ, ὁ.

Piller (*diripere, io*) ἁρπάζειν, διαρπάζειν, άζω, άσω, *Xén.*

Pillerie (*rapina, æ*) ἁρπαγμός, οῦ, ὁ, *Phil.* ἅρπαγμα, ατος, τό, *Jos.* ἅρπασμα, ατος, τό, *Plut.*

Pilleur (*prædator, oris*) λῃστής, οῦ, ὁ· λαφυραγωγός, οῦ, ὁ,ἡ. — *Voyez* Plagiaire.

Pilon (*pilum, pistillum*) δοίδυξ, υκος, ὁ· ὕπερος, ου, ὁ, *Hésych.*

Pilori (*infamis cippus, i*) αἰσχρὰ στήλη, ης.

Piloselle (*hieracium pilosella*, Linn.) ἱεράκιον τριχῶδες.

Pilotage (*navicularia, æ*) ναυκληρία, ας, ἡ, *Arist.*

Pilote (*navis rector, aris*) ναύκληρος, ου, ὁ, *Plut.*

Pilotis (*sublica, æ*) σκόλοψ, οπος, ὁ, *Diosc.* Enfoncer des pilotis (*fistucare, o*) ἐδαφίζειν, ίζω.

Pilule (*pilula, æ*) καταπότιον, ίου, τό, *Cels.* Dorer la pilule à quelqu'un, μειλίσσειν, σσω, ξω, τινά, *Hom. Od.* III, 96.

Pimpant, e (*eleganti cultu superbiens*) πολυτελεῖ ἐσθῆτι θρυπτόμενος, ένη, *Elien.*

Pin (*pinus, i*) πεύκη, ης, ἡ· πίτυς, υος, ἡ, *Hér.*

Pinacle. Alors le diable transporte Jésus dans la ville sainte, et le place sur le pinacle du temple (*et statuit eum super pinnaculum templi*) καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, *Matth.* IV, 5. *On dit figur.* mettre quelqu'un sur le pinacle, εἰς τὸ μέγιστον ὕψους ἆραί τινα, *Hérod.*

Pince (*forceps, ipis*, c.) λαβίς, ίδος, ἡ. —, *petit pli* (*ruga, æ*) ῥυτίς, ίδος, ἡ. Les pinces d'une écrevisse, χηλαί, ῶν, αἱ, *Arist.*

Pinceau (*penicillus* ou *-um*) γραφίς, ίδος, ἡ, *Plut.*

Pince-maille, κυμινοπριστοκαρδαμογλύφος, ου, ὁ,ἡ. RR. κύμινον, πρίω, κάρδαμον, γλύφω. — *vox comica hominem denotans, qui cuminum (minimum semen) in partes secat, et e cardamo (viliori herba) exsculpit quod comedat.*

Pincer (*vellicare, eo*) ἀκροθιγγάνειν, ω· ἀποκνίζειν, ίζω, ίσω, *Arist.* — (*carpere, po; mordere, eo*) διασύρεσθαι, ομαι.

Pincette, *pour arracher le poil* (*volsella, æ*) τριχολάβιον, ίου, τό, *Aëtius.* Pincette, *pour le feu* (*forcipes, um,* c.) πυράγρα, ας, ἡ, *Hom. Il.* XVIII, 477.

Pinçon (*suggillatio, onis*) ὑπωπιασμός, οῦ, ὁ, *Grég. Naz.*

Pindare, prince des lyriques, Πίνδαρος, ου, ὁ.

Pindarique. Ode pindarique, πινδαρικὴ ᾠδή, ῆς.

Pinde, Πίνδος, ου, ὁ. — *Voyez* **Parnasse.**

Pinéale. Glande pinéale, κωνάριον, ίου, τό, *Anat.*

Pinson (*fringilla cœlebs,* Cuv.) σπίνα, ης, ἡ· σπίνος, ου, ὁ, *Aratus,* 1024.

Pintade (*numida meleagris,* Linn.) μελεαγρίς, ίδος, ἡ.

Pinte, *ancienne mesure des liquides, remplacée généralement par le litre.* — *Voyez* **Litre.**

Pioche (*ligo, onis*) σκαπάνη, ης, ἡ· δίκελλα, ης, ἡ, *Grég. Naz.*

Piocher (*ligone terram fodere, io*) σκάλλειν, λλω· σκάπτειν, πτω, ψω. Je n'ai pas la force de piocher la terre, j'aurais honte de mendier, σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι, *Luc,* XVI, 3.

Pionnier (*castrensis fossor, oris*) σκαπτήρ, ὀρυκτήρ, ῆρος, ὁ, *Phil.*

Pipe à fumer, καπνοῦχος ou καπνοποιὸς σίφων, ωνος.

Pipeau (*agrestis calamus, i*) ἄγροικος κάλαμος, ου. — (*viscosus calamus*) ἰξώδης κάλαμος, ου.

Pipée. Prendre des oiseaux à la pipée, ἰξεύειν, ω, *Plut.*

Piquant (*aculeus, i*) ἄκανθα, ης, ἡ, *Diosc.*

Piquant, e (*aculeatus, a, um*) ἀκανθώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théophr.* — (*acri gustu*) ὀξύς, εῖα, ύ· στρυφνός, ή, όν, *Théophr.* — (*mordax, acis*) πικρός, ά, όν (tant des personnes que des choses) *Dém.* — (*illecebrosus, a, um*) ἐπαγωγός, οῦ, ὁ,ἡ, *Thuc.* θελκτήριος, ίου, ὁ,ἡ· ἐφολκός, οῦ, ὁ,ἡ, *Elien.*

Pique (*hasta, æ*) δόρυ, ατος, τό· ἔγχος, εος, τό, *Hom.* — (*dissidium, ii*) ἔρις, ιδος, ἡ, *Xén.* Ils sont toujours en pique, πρὸς ἀλλήλους ἀεὶ φιλονεικοῦσι.

Pique-nique (*collatitia cœna, æ*) ἔρανος, ου, ὁ.

Piquer (*pungere, go, punxi,* ou mieux *pupugi*) νύττειν, ττω, ξω· κεντεῖν, ῶ, ήσω· στίζειν, ίζω, στίξω, *Plut.* — (*dicteriis lacessere, sso*) θράσσειν, σσω, τινά (*Attiq. pour* ταράσσειν) *Plat.* Se piquer (*irasci, scor*) παροργίζεσθαι, ίζομαι. — d'honneur, ἐπὶ τιμῇ παροξύνεσθαι, ομαι, *Isocr.* Du bois qui se pique, σηπόμενον ξύλον, ου. Du vin qui pique par son âpreté, στρυφνὸς οἶνος, ου, *Gal.*

Piquet (*paxillus, i*) πάσσαλος, ου, ὁ, *Synés.* παττάλιον, ίου, τό, *Poll.* — de cavalerie (*equitum turma, æ*) ἴλη, ης, ἡ, *Plut.* ἱππέων τέλος, εος, τό, *Den. Hal.*

Piquette (*posca, æ*) ὀξύκρατον, ου, τό· δεύτερος οἶνος, ου.

Piqueur d'assiette (*cœnipeta, æ,* m.) παράσιτος, ου, ὁ, *Athén.*

Piquier (*hastatus miles*) λογχοφόρος, δορυφόρος, ου, ὁ, *Xén.*

Piqûre d'une épine, d'une abeille (*aculeatus ictus, us*) κέντημα, ατος, τό· τὸ τῆς μελίσσης κέντρον, *Anacr. Od.* XL.

Pirate (*maritimus prædo, onis*) πειρατής, οῦ, ὁ, *Plat.*

Pirater (*maria infestare, o*) πειρατεύειν, ω, *Sept.*

Piraterie, πειρατική, ῆς, ἡ.

Pire, *compar. de* mauvais *ou de* méchant (*pejor, pejus*) χείρων, ονος, ὁ,ἡ, *Thuc.* Le pire (*pessimus, a, um*) κάκιστος, η, ον, *Arist.* Puisque, des deux partis, c'est le pire qui l'emporte, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ, *Hom. Il.* I, 576.

Pirée, port d'Athènes, ὁ Πειραιεύς, έως, *Attiq.* ῶς, *Dém. pour la Cour.*

Pirithous, compagnon de Thésée, Πειρίθοος ou Πειρίθους, ου, ὁ.

Pirogue (*linter ex unica arbore cavatus*) μονόξυλον, ου, τό.

Pirouette, *terme de manége*, γῦρος, ου, ὁ, *Plut.*

Pirouetter. Faire pirouetter un cheval (*equum circumagere*) τὸν ἵππον γυρεύειν, ω, ou γυροῦν, ῶ, ώσω.

Pis d'une vache (*vaccæ uber, eris*, n.) ἡ τῆς βοὸς θηλή, ῆς.

Pis, *plus mal* (*pejus*) χεῖρον. Le pis (*pessimum*) τὸ κάκιστον. Tant pis (*tanto pejus*) τοσούτῳ χεῖρον. Au pis aller (*quo res cumque cadant*) ὡς ἂν τύχοι. Prendre une chose au pis, εἰς τὸ χείριστον τρέπειν, πω, ψω. Tout va de mal en pis (*omnia in pejus ruunt*) τὰ χερείονα νικᾷ, *Hom.*

Piscine (*piscina*, *æ*) ἰχθυοτροφεῖον, είου, τό, *Athén.* — (*lavacrum, i*) κολυμβήθρα, ας, ἡ. Un ange descendait à certaines époques dans la piscine, et troublait l'eau, ἄγγελος κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ, *Jean*, V, 4.

Pisistrate, tyran d'Athènes, Πεισίστρατος, ου, ὁ.

Pissasphalte (*pix bitumine mixta*) πισσάσφαλτος, ου, ἡ.

Pissat (*lotium, ii*) οὔρημα, ατος, τό· οὔρησις, εως, ἡ, *Hipp.*

Pissenlit (*leontodon taraxacum*, Linn.) λεοντόδων, οντος, ὁ.

Pisser (*meiere, o; mingere, go, xi*) οὐρεῖν, ῶ, *Hipp.* Avoir envie de — (*micturire, io*) οὐρητιᾷν, άω-ῶ, *Aristoph.*

Pistache (*pistacium, ii*) πιστάκιον, ίου, τό, *Nic. Thér.* 891.

Pistachier (*pistacia terebinthus*, Linn.) πιστακία, ας, ἡ.

Piste (*vestigium, ii*) ἴχνος, εος, τό, *Gal.* Suivre à la piste, ἐξιχνεύειν, ω, *Plut.*

Pistil (*a specie* pistilli) τὸ τῶν φυτῶν θηλυκὸν ὄργανον, ου.

Pistole, *équivaut à* 10 francs. — *Voyez* Franc.

Pistolet, σιδηροῦς σιφωνίσκος πυρίκτυπος, ου.

Piston (*ambulatilis fundulus, i*) ἔμβολος, ου, ὁ, *Vitr.*

Pitance, ἐδώδιμος ἀπόμοιρα, ας, ἡ.

Piteusement (*miserabiliter*) ἐλεεινῶς, οἰκτρῶς, *Dém.*

Piteux, **euse**, ἐλεεινός, ἡ, όν· οἰκτρός, ά, όν, *Dém.*

Pitié (*commiseratio, onis*) οἶκτος, ου, ὁ, *Isocr.* κατοίκτισις, εως, ἡ, *Xén.* οἰκτιρμός, οῦ, ὁ, *N. Test.* ἔλεος, ὁ ou τό. *Dém.* Avoir pitié de quelqu'un, ἐλεεῖν, ῶ, ήσω, τινά, *Dém.* Il vaut mieux faire envie que pitié, χρέσσων οἰκτιρμῶν φθόνος, *Pind.* I. *Ode Pyth.*, *vers* 164. Seigneur, ayez pitié de nous, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς. ☞ *Nous prononçons* Kyrié éléïson himas, *et non pas* Kurié éléêson hêmas.

Piton (*ferrea fibula*) κρικωτὸς ἧλος, ἡλίσκος, ου.

Pitoyable (*miserabilis, e*) οἰκτρός, ά, όν, *Dém.* — (*miserator, oris*) ἐλεήμων, οἰκτίρμων, ονος, ὁ, ἡ, *Sept.*.

Pitoyablement (*miserabiliter*) ἐλεεινῶς, οἰκτρῶς, *Dém.*

Pittoresque (*Ital.* pittoresco, sca) ζωγραφικός, ή, όν.

Pittoresquement, ζωγραφικῶς.

Pituite (*pituita, æ*) κόρυζα, ης, ἡ· φλέγμα, ατος, τό, *Gal.*

Pituiteux, **euse** (*pituitosus, a, um*) φλεγματικός, ή, όν, *Gal.*

Pivert, *ou* Pic vert. — *Voyez* Pic.

Pivoine (*pæonia officinalis*, Linn.) παιωνία, ας, ἡ, *Théophr.*

Pivot (*cardo, inis*, m.) στροφεύς, έως, ὁ, *Théophr.*

Placage, ἔμβλημα, ατος, τό. Table de placage (*tessellata mensa, æ*) πλακωθεῖσα τράπεζα, ης.

Placard (*tabulatum, i*) σανίδωμα, ατος, τό· πινάκωσις, εως, ἡ, *Plut.*

Placard (*affixus publice libellus*) δημοσίᾳ ou -σίως προςπεπηγμένον πρόγραμμα, ατος.

Placarder, προγράφειν, φω, ψω· πρόγραμμά τι προςπηγνύναι, υμι.

Place (*locus, spatium*) τόπος, ου, ὁ, *Dém.* — publique (*forum, i*) ἀγορά, ᾶς, ἡ, *Dém.* — (*platea, æ*) πλατεῖα, ας, ἡ, *N. Test.* — de guerre, φρούριον, ίου, τό, *Xén.* Les gens en place, οἱ ἐν τέλει, *Soph. Phil.* 389. Qui n'est pas à sa place, *déplacé, ée*, ἄτοπος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.* Rester en place, κατὰ χώραν μένειν, νω, νῶ. En place de (*pro, vice*) ἀντί, *gén.*

Placer (*locare, collocare, o*) ἱστάναι, καθιστάναι, ἵστημι*, *Dém.* — par ordre,

κατὰ τόπον τάττειν, ττω, ξω, τὶ, *Isocr.* διατιθέναι, τίθημι*, *Luc.*

Placet (*supplex libellus, i*) ἱκέσιον βιβλίδιον, ίου.

Plafond (*laquear, lacunar, aris*) φάτνωμα, ατος, τό, *Plut.*

Plafonner (*lacunare, o*) φατνοῦν, όω-ῶ· κοιλοσταθμεῖν, ῶ, *Sept.*

Plage (*littus, oris*) αἰγιαλός, οῦ, ὁ· ἀκτή, ῆς, ἡ, *Luc.* — (*plaga, æ*) χώρα, ας, ἡ, *Dém.* κλίμα, ατος, τό, *Arist.*

Plagiaire (*fur litterarius*) ὁ τὰ ἀλλότρια συγγράμματα ἰδιοποιούμενος.

Plagiat, *dérivé de* πλάγιος, oblique (*plagium, ii*) τὸ τῶν ἀλλοτρίων συγγραμμάτων ἰδιοποίημα, ατος.

Plaider contre quelqu'un (*cum aliquo litigare, o*) δικάζεσθαι, ομαι, τινὶ περί τινος, *Luc.* — pour quelqu'un (*causam pro aliquo dicere, co, xi*) συνηγορεῖν, ῶ, ὑπέρ τινος, *Arist.* τινί, *Isocr.*

Plaideur, euse (*litigator, trix*) ἀντίδικος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* — (*litigiosus, a*) φιλόδικος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Plaidoierie (*forensis opera, æ*, Corn. Nep.) ἀγοραία διαφορά, ᾶς, *Hérod.*

Plaidoyer (*causæ dictio, onis*) συνηγορία, ας, ἡ, *Diosc.*

Plaie (*plaga, æ; vulnus, eris*) πληγή, ῆς, ἡ, *Isocr.* τραῦμα, ατος, τό, *Dém.* — (*clades, is*, f.) ἧττα, ης, ἡ, *Dém.* συμφορά, ᾶς, ἡ, *Isocr.*

Plain, aine (*planus, a, um*) ὁμαλός, ή, όν, *Plut.* — chant, ψαλμῳδία, ας, ἡ.

Plaindre quelqu'un (*alicujus vicem dolere, eo*) συναλγεῖν, ῶ, τινί, *Dém.* Se plaindre (*queri, or*) ὀδύρεσθαι, ομαι, *Dém.* μεμψιμοιρεῖν, ῶ, *Luc.* μέμφεσθαι, ομαι, τινί, *Dém.* τὶ, *Xén.* Qui aime à se plaindre (*querulus, a, um*) μεμψίμοιρος, ου, ὁ,ἡ· ὀδυρτικός, ή, όν, *Arist.*

Plaine (*planities, ei*) πεδίον, ίου, τό, *Dém.*

Plainte (*querimonia, æ*) ὀδυρμός, οῦ, ὁ, *Isocr.* — (*expostulatio, onis*) ἔγκλημα, ατος, τό, *Dém.* Rendre plainte, porter une plainte contre quelqu'un, ἐγκαλεῖν, ῶ, τινά, *Dém.*

Plaintif, ive (*querulus, a, um*) ὀδυρτικός, ή, όν, *Arist.*

Plaintivement (*flebiliter*) ὀδυρτικῶς.

Plaire à quelqu'un (*alicui placere, eo*) ἀρέσκειν, σκω, τινί, *Plut.* τινά, *Plat.* Cela me plaît, τοῦτο δοκιμάζω, *Dém.* τοῦτ' ἐμοὶ βουλομένῳ ἐστί, *Plat.* Il a plu au sénat et au peuple, τῇ τε βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ δέδοκται, *Dém.* Se plaire à quelque chose (*aliqua re delectari, or*) ἥδεσθαι, ομαι, τινί, *Dém.* Plaît-il? τί λέγεις; A Dieu ne plaise (*absit*) μὴ γένοιτο! *Paul*, I. *Cor.* VI, 15. Plût à Dieu (*utinam*) que jamais le vaisseau d'Argo n'eût vogué vers la Colchique!... εἴθ' ὤφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτάσθαι σκάφος, Κόλχων ἐς αἶαν, *Eur. début de la Médée.*

Plaisamment (*facete, lepide*) κομψῶς, χαριέντως, *Plat.* — (*ridicule*) γελοίως, *Arist.*

Plaisance. Jardin de — (*amœna vireta*, Virg.) τερπνὸς παράδεισος, ου.

Plaisant, e (*facetus, lepidus, a, um*) κομψός, ή, όν· εὐτράπελος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* (*ridiculus, a, um*) γελοῖος, α, ον, *Plat.*

Plaisanter (*jocari, or*) ἀστεΐζεσθαι, ομαι· παίζειν, προςπαίζειν, ζω, ξω, τινί, *Plat.*

Plaisanterie (*joci* ou *joca, orum*) παιδιά, ᾶς, ἡ. — (*cavillatio, onis*) σκῶμμα, ατος, τό, *Xén.* Dites-vous cela par plaisanterie, ou sérieusement! σπουδάζεις ταῦτα, ἢ παίζεις; *Plat.* Plaisanterie à part (*remoto joco*) σπουδῇ, *Dém.*

Plaisir (*voluptas, atis*) ἡδονή, ῆς, ἡ, *Dém.* Jouïr des plaisirs de la vie, τῶν τοῦ βίου ἡδονῶν ἀπολαύεσθαι, ομαι, *le même.* Faire plaisir à quelqu'un, τινὶ χαρίζεσθαι, ομαι, *le même.*

Plan d'un édifice, ἰχνογραφία, ίας, ἡ, *Vitr.* — de conduite (*vitæ institutum, i*) ἐπιτήδευμα, ατος, τό, *Dém.*

Plan, ane (*planus, a, um*) ὁμαλός, ή, όν, *Plut.*

Planche (*asser, eris*, m.) σανὶς, ίδος, ἡ, *Luc.* — de graveur (*ænea tabula, æ*) χαλκογραφικὴ πλάξ, ακός. — de jardin (*area, areola, æ*) πρασιά, ᾶς, ἡ.

Planchéïer (*contabulare, o*) σανιδοῦν, όω-ῶ.

Plancher (*tabulatum, i*) σανίδωμα, ατος, τό, *Plut.*

Planchette (*asserculus, i*) σανίδιον, ίου, τό, *Esch.*

Plane (*dolabra, æ*) ῥυκάνη, ης, ἡ· ἀξίνη, ης, ἡ, *Xén.*

Planer (*dolare, dedolare, o*) ῥυκανίζειν, ίζω· πελεκᾷν, άω-ῶ. — (*sese passis alis librare*) ἐξηπλωμένοις πτεροῖς ἵπτασθαι.

Planète (*erraticum sidus, eris*) πλανήτης, ου, ὁ, *Arist.*

Plant (*plantarium, ii*) φυτευτήριον, ίου, τό, *Théophr.* — d'oliviers, ἐλαιών, ῶνος, ὁ, *Dém.*

Plantain (*plantago, inis, f.*) ἀρνόγλωσσον, ου, τό.

Plantation (*plantatio, onis*) φύτευσις, εως, ἡ, *Arist.*

Plante (*planta, æ*) φυτόν, οῦ, τό, *Arist.* φύτευμα, ατος, τό, *Théophr.* βοτάνη, ης, ἡ. La connaissance des plantes, βοτανική, ῆς, ἡ. Plante des pieds, ἴχνος, εος, τό, *Gal.*

Planter (*plantare, o*) φυτεύειν, ω, σω, *Dém.* Quel est celui qui plante une vigne, et ne goûte pas de son fruit? τίς φυτεύει ἀμπελῶνα, καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; *Paul,* I. *Cor.* IX, 7. — un pieu, σκόλοπα ἐμπηγνύναι, υμι.

Planteur (*plantator, oris*) φυτευτής, οῦ, ὁ.

Plantureux, euse (*copiosus, a, um*) εὔπορος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Plaque (*lamina, æ*) πλάξ, ακός, ἡ.

Plaquer (*incrustare, o*) πλακοῦν, ῶ, ώσω.

Plasme, *terme de pharmacie,* πλάσμα, ατος, τό, *Luc.*

Plastique (*fingendo aptus, a, um*) πλαστικός, ή, όν.

Plastron (*pectorale, is*) θώραξ, ακος, ὁ, *Arist.*

Plat (*catinus, i*) παροψίς, ίδος, ἡ, *N. Test.* μαζόνομον, ου, τό, *Hor.*

Plat, e (*planus, a, um*) πλατύς, εῖα, ύ· ὁμαλός, ή, όν, *Plut.* — (*humilis, e*) ταπεινός, ή, όν.—(*abjectus, a*) ταπεινόφρων, ονος, ὁ,ἡ. Plat pays, πεδιάς, άδος, ἡ· πεδίον, ίου, τό. Le plat de la main, d'une épée, τὸ πλατὺ τῆς χειρός, τοῦ ξίφους. A plat, tout à plat (*omnino, prorsus*) παντελῶς, παντάπασιν, *Plat.*

Platane ou Plane (*platanus, i, f.*) πλάτανος, ου, ἡ, *Plat.*

Plateau de balance (*lanx, lancis, f.*) τάλαντον, ου, τό, *Aristoph.* — *terrain élevé, mais uni,* ὑψηλὸς καὶ ὁμαλὸς τόπος.

Platée, ville de Béotie, Πλαταιαί, ῶν, αἱ.

Plate-forme, ἀνώγεων, ω, τό· ὑπερῷον, ου, τό.

Platement (*abjecte*) ταπεινῶς.

Platine. *Le platine est un métal qui surpasse l'or en pesanteur spécifique;* ὑπόλευκος χρυσός, οῦ.

Platitude (*abjectio, onis*) ταπείνωσις, εως, ἡ.

Platon, disciple de Socrate, et maître d'Aristote, Πλάτων, ωνός, ὁ.

Platonique. *Amour, année* platonique, πλατωνικός, ή, όν.

Platras (*rudera, um*) ἐρείπια, ίων, τά, *Paus.*

Platre, γύψος, ου, ἡ, *Diosc.*

Platrer (*gypsare, o*) γυψοῦν, όω-ῶ. Se plâtrer le visage, τὸ πρόςωπον φυκοῦν, όω-ῶ.

Platreux, euse, γυψώδης, εος, ὁ,ἡ.

Platrier, γυψοποιός, οῦ, ου γυψοπώλης, ου, ὁ.

Plausible. Langage plausible (*plausibilis oratio*) εὐπαράδεκτος λόγος, ου, *Chrys.*

Plausiblement, εὐπαραδέκτῳ τρόπῳ.

Plébéien, enne (*plebeius, a, um*) δημοτικός, ή, όν.

Plébiscite (*plebiscitum, i*) ψήφισμα, ατος, τό, *Dém.*

Pléiades. *On les croit ainsi nommées parce que, lorsqu'elles paraissent sur l'horizon, elles annoncent que l'on peut se mettre en mer,* πλέειν, naviguer, *tandis que les* Hyades, *lors de leur apparition, annoncent la* pluie.—*Voyez* Hyades. *Nous croyons que les* Pléiades *tirent leur dénomination, non pas de* πλέειν, naviguer, *mais de leur forme* groupée, *qui les a fait nommer par les paysans la* poussinière. *Ainsi nous dérivons le mot* πλειάδες, ων, αἱ, *de* πλείονες, plures, *comparatif de* πολλοί, multi. *En voilà assez sur ces étoiles,* quæ septem dici, sex tamen esse solent. *Ovid.*

Pleige (*præs, dis, m.*) ἐγγυητής, οῦ, ὁ, *Luc.*

Pleiger, cautionner, répondre, ἐγγυᾷν, άω-ῶ. Qui répond, paye, ἐγγύα, πάρα δ' ἄτη, *Thalès.*

Plein. Le plein est opposé au vide, τὸ πλῆρες τῷ κενῷ ἀντίκειται.

Plein, eine (*plenus, a, um,* abl.) πλήρης, εος, ὁ,ἡ, τινός, *Dém.* πλέος, α, ον,

gén. *Arist.* Plein de vin, οἰνοβαρής, έος, ὁ,ἡ, *Hom.* — d'orgueil, ὑπερήφανος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Pleine mer (*altum mare*) πέλαγος, εος, τό, *Dém.* Pleine lune, πανσέληνον, ου, τό· πανσέληνος, ου, ἡ, *Esch.* Une chienne qui est pleine, ἐγκύουσα κύων, *Arist.* En plein jour, μέσῃ ἡμέρᾳ. A pleines mains, ἀφθόνως, ἀφειδῶς, *Dém.*

Pleinement (*plane, penitus*) παντελῶς, τελείως, *Dém.*

Plénière. Indulgence plénière, τελεία τῶν ἁμαρτιῶν συγχώρησις, εως.

Plénipotentiaire. Ministre —, αὐτεξούσιος πρεσβεύς, έως.

Plénitude de puissance, αὐτεξουσιότης, ητος, ἡ.

Pléonasme (*verborum redundantia, æ*) πλεονασμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Pléthore (*sanguinis* vel *humorum redundantia*) πληθώρα, ας, ἡ.

Pléthorique, πληθωρικός, ή, όν, *Méd.*

Pleurer (*plorāre, o; flere, eo; lacrymari, or*) δακρύειν, ω, σω, *Dém.* κλαίειν, αίω, κλαύσω, *Esch.* — la mort de sa mère, θανοῦσαν μητέρα θρηνεῖν, *Luc.* ἀνακλαίειν, *Isocr.* — de joie, δακρύειν χαρᾷ, *Xén.* La vigne pleure, ἡ ἄμπελος ψίνεται.

Pleurésie (*lateralis dolor,* Plin.) πλευρῖτις, ιδος, ἡ, *Aëtius.* Attaqué de —, πλευριτικός, ική, *Diosc.*

Pleureur, euse (*lacrymabundus, a*) δεδακρυμένος, ένη, *Esch.*

Pleureuses (*præficæ, arum*) ἐγχύτριαι, ἐγχυτρίστριαι, ῶν, αἱ, *Plat.* R. χύτρα.

Pleureux, Pleurnicheur. — *Voyez* Pleureur.

Pleuropneumonie, *inflammation de la plèvre et des poumons,* πλευροπνευμονία, ας, ἡ.

Pleurs (*ploratus, fletus, us*) κλαυθμός, οῦ, ὁ, *Arist.* κλαῦμα, ατος, τό, *Xén.* Baigné de pleurs, δεδακρυμένος, η, ον, *Esch.*

Pleutre (*nebulo, onis*) οὐτιδανός, οῦ, ὁ.

Pleuvoir (*pluere, o*) βρέχειν, χω, ξω, *Matth.* V, 45. Il pleut (*pluit*) ὕει, *Arist.* Faire pleuvoir les injures sur quelqu'un, λοιδορίας καταντλεῖν, ῶ, ήσω, τινός.

Plèvre, πλευρόν, οῦ, τό· πλευρά, ᾶς, ἡ, *Anat.*

Pli (*plicatura, ruga, sinus*) πτύγμα, ατος, τό· πτύξ, χός, ἡ, *Athén.* πτυχή, ῆς, ἡ, *Eur.* ῥυτίς, ίδος, ἡ, *Plat.* Qui a plusieurs plis, πολύπτυχος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Pliable (*flexilis, flexibilis, e*) εὐκαμπής, έος, ὁ,ἡ· καμπτός, ή, όν· λυγιστός, ή, όν. Qui est d'une humeur pliable, εὐάγωγος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Pliant, e. — *Voyez* Pliable.

Plie (*pleuronectes platessa,* Cuv.) ψῆσσα ou ψῆττα, ης, ἡ.

Plier du linge, du papier (*plicare, o*) πτύσσειν, σσω, ξω, *Plut.* πλέκειν, κω, ξω. — les voiles (*vela contrahere, o*) τὰ ἱστία συστέλλειν, ω· τὴν ὀθόνην στεῖλαι, *Luc.* — bagage (*vasa colligere, go*) συσκευάζειν, άζω· συσκευάζεσθαι, ομαι, *Xén.* — les genoux (*genua flectere, o*) γονυκλινεῖν, γονυπετεῖν, ῶ· ὀκλάζειν, άζω, άσω, *Héliod.* — un arbre, δένδρον λυγίζειν, ίζω, ou κάμπτειν, πτω, ψω, *Théophr.* — (*pedem referre, o*) ἀναποδίζειν, ίζω, *Hérod.* — sous le joug, ζυγὸν αὐχένι τιθέναι, τίθημι, *Dém. pour la Couronne.* L'arbre tient bon, le roseau plie, ἡ μὲν δρῦς ἀνθίσταται, ὁ δὲ δόναξ λυγίζεται, ou κάμπτεται. — *Dans ce dernier sens, en style poétique et soutenu, on dit aussi* ployer.

Plinthe, *terme d'Archit.* πλίνθος, ου, ἡ, *Vitr.*

Plique. La plique, *ou* le plica, *des Polonais,* ἡ τῶν τριχῶν περιπλοκή, ῆς.

Plisser (*corrugare, o*) ῥυτιδοῦν, ῶ, *Arist.* — (*corrugari, or*) ῥυτιδοῦσθαι, οῦμαι.

Plissure (*corrugatio, onis*) ῥυτίδωσις, εως, ἡ, *Gal.*

Plomb (*plumbum, i*) μόλυβος ou μόλιβος· μόλυβδος ou μόλιβδος, ου, ὁ, *Plut.* A plomb, d'à plomb, *voyez* Aplomb [D'.

Plombagine (*plumbago, inis*) μολύβδαινα, ης, ἡ.

Plombé, ée. Teint plombé, πελιδνὴ ὄψις, εως, *Nic.*

Plomber (*plumbare, o*) μολιβδοῦν, ῶ.

Plombier (*plumbarius, ii*) μολιβδουργός, οῦ, ὁ.

Plongeon (*mergus, i*) αἴθυια, ας, ἡ, *Arist.* Faire le plongeon, κολυμβᾶν, ῶ, ήσω.

Plonger quelqu'un dans la mer (*aliquem in mare mergere* ou *immergere, go*) τινὰ εἰς θάλασσαν βαπτίζειν, ἢ καταβαπτίζειν,

ίζω, *Plut.* — un poignard dans le sein de quelqu'un, ξιφίδιον εἰς στῆθός τινος ἐμπηγνύναι, υμι *. Plonger, *aller sous l'eau (urinari, or)* δύνειν, ω· κολυμβᾷν, κυβιστᾷν, ῶ.

Plongeur *(urinator, oris)* ἀρνευτήρ, ῆρος, ὁ.

Ployer. — *Voyez* Plier.

Pluie *(pluvia, æ)* βροχή, ῆς, ἡ· ὑετός, οῦ, ὁ, *Arist.* — *(imber, bris)* ὄμβρος, ου, ὁ, *Isocr.*

Plumage *(avis plumæ, arum)* τὰ τοῦ ὄρνιθος πτερά, ἡ πτίλα.

Plumasseau, ou **Plumeau** *(plumea scopula, æ)* ῥιπίδιον, ίου, τό.

Plume *(pluma, penna, æ)* πτίλον, ου, τό, *Aristoph.* πτερόν, οῦ, τό, *Luc.* — *(calamus, i)* κάλαμος, ου, ὁ, *Diosc.*

Plumer un oiseau *(avem plumis nudare, o)* τῷ ὄρνιθι τὰ πτίλα ἀφαιρεῖν, αἱρέω *.

Plumet *(plumea crista, æ)* λόφος, ου, ὁ, *Xén.*

Plupart. — *Voyez* Plus.

Pluralité des suffrages *(plura suffragia)* αἱ πλείονες ψῆφοι, ων. — des Dieux, πολυθεϊσμός, οῦ, ὁ· πολυθεΐα, ας, ἡ·

Pluriel, **elle**. Nombre singulier, duel, pluriel, ἑνικός, δυϊκός, πληθυντικὸς ἀριθμός, *Gramm.* — *Voyez* Sept.

Plus *(plus, amplius, magis)* πλέον, μᾶλλον, *gén.* — qu'il n'est convenable, μᾶλλον τοῦ δέοντος, *Dém.* Le vice a plus de force que la vertu, κακία δύναται πλέον τῆς ἀρετῆς, *le même.* Plus de *(plures, ra)* πλείονες, οἱ,αἱ, τὰ πλείονα. Le plus *(plurimum)* πλεῖστον, *Xén.* Le plus de *(plurimi, æ, a)* πλεῖστοι, αι, α. Plus ou moins, πλέον ἔλαττον, *Athénée.* De plus en plus, ἀεὶ μᾶλλον. D'autant plus que, τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ... plus tôt ou plus tard *(ocius vel serius)* ὠκύτερον ἢ ὀψίτερον. La plus part, *ou* la plupart des philosophes, οἱ φιλόσοφοι οἱ πλεῖστοι.

Plusieurs *(plures, ra)* ἔνιοι, αι, α· πολλοί, αί, ά. Plusieurs fois, ἐνίοτε, πολλάκις. Qui a plusieurs pieds, plusieurs angles, plusieurs bases, *etc.*, πολύπους, πολύγωνος, πολύεδρος, κ. τ. λ.

Plus-que-parfait *(plus quam perfectum tempus, oris)* ὑπερσυντελικὸς χρόνος, ου, *Gramm.*

Plut à Dieu que... *(utinam!)* εἴθε. — *Voyez* Plaire. Plût à Dieu qu'il écrivît, εἴθε γράψειε, *Plat.* — que Brutus vécût, ὤφελε ζῆν ὁ Βροῦτος, *Plut.* ὤφελον, ες, ε, c'est-à-dire, *debebam, as, at.*

Plutarque, philosophe et historien, Πλούταρχος, ου, ὁ.

Pluton *(Pluto, onis; Dis, Ditis)* Πλούτων, ωνος, ὁ· Ἀΐδης, Ἅδης, ου, ὁ. Ἄϊς, ϊδος, ὁ, *Hom.* Chez Pluton, ἐς Ἅδου, *Soph. Philoct.* 1241.

Plutôt. — *Voyez* Plus. Plutôt mourir que... μᾶλλον ἀπολέσθαι, ἤ...

Plutus, dieu des richesses, Πλοῦτος, ου, ὁ.

Pluvier *(charadrius pluvialis,* Cuv.*)* χαραδριός, οῦ, ὁ, *Aristoph.*

Pluvieux, **euse** *(pluviosus, a, um)* ὑετώδης, ου, ὁ,ἡ· ὄμβριος, ία, ον, *Aristoph.*

Pneumatique. Machine—, πνευματικὴ μηχανή, ῆς. R. πνεῦμα, *spiritus.*

Pneumatose *(inflatio)* πνευμάτωσις, εως, ἡ.

Pneumonique *(pulmonarius)* πνευμονικός, ή, όν, *Gal.*

Pô *(Padus, i).* — *Voyez* Eridan.

Poche *(perula, pera, æ)* θυλάκιον, ίου, τό· θύλακος, ου, ὁ, *Athén.*

Poché, ée. Qui a les yeux pochés, τοὺς ὀφθαλμοὺς συγκεκομμένος, ένη.

Pochette *(perula, æ)* θυλάκιον, ίου, τό, *Athén.*

Podagre *(podager, gri)* ποδαγρός, οῦ, ὁ.

Poêle *(velamen, inis)* κάλυμμα, σκέπασμα, ατος, τό, *Luc.*

Poêle *(vaporarium, ii)* ὑπόκαυστον, ου, τό, *Vitr.*

Poêle à frire *(sartago, inis)* τήγανον, ου, τό, *Athén.*

Poêlon, τηγάνιον, ίου, τό.

Poème épique, ἐπικὸν ποίημα, ατος· ἐποποιΐα, ας, ἡ.

Poésie dramatique, δραματικὴ ποίησις, εως· δρᾶμα, ατος, τό.

Poète tragique *ou* comique, τραγικός, ἢ κωμικὸς ποιητής, οῦ.

Poétique, ποιητικός, ή, όν. R. ποιεῖν, faire, créer.

Poétiquement, ποιητικῶς.

Poids *(pondus, eris)* βάρος, εος, τό· στα-

θμός, οῦ, ὁ, *Dém.* D'un poids égal, ἰσοϐαρής, έος, ὁ,ἡ, *Luc.* Qui a du poids (*ponderosus, a, um*) βαρύς, εῖα, ύ. Un homme de poids (*vir magni momenti*) σεμνότατος ἢ ἀξιωματικὸς ἀνήρ, ἐρεσδρός. Dieu a tout fait avec nombre, poids et mesure (*pondere, mensura, numero Deus omnia fecit*) πάντα Θεὸς διέταξε μέτρῳ, σταθμῷ καὶ ἀριθμῷ, *Gnomol.*

Poignant, e. Une douleur poignante (*pungens dolor*) κεντητικὴ ὀδύνη, ης.

Poignard (*sica, æ; pugio, onis*, m.) ξιφίδιον, ίου, τό· ἐγχειρίδιον, ίου, τό, *Plut.* Porter un poignard sous sa robe, ὑπὸ μάλης ξιφίδιον ἔχειν, ἔχω *.

Poignarder quelqu'un (*aliquem sica conficere, cio*) τινὰ ξιφιδίῳ διαχρῆσθαι ou καταχρῆσθαι, ῶμαι.

Poignée (*manipulus, i*) δράγμα, ατος, τό, *Phil.* — d'une épée (*capulus, i*) ἡ λαϐὴ τοῦ ξίφους, *Plut.* Une poignée de gens, ὀλίγος ἀριθμός, οῦ. A poignée, ἀφθόνως.

Poignet (*pugni brachiique commissura*) καρπός, οῦ, ὁ, *Hom.*

Poil (*pilus, i*) ἡ θρίξ, *plur.* αἱ τρίχες, *Arist.* — follet (*lanugo, inis*) λάχνη, ης, ἡ· ἴονθος, ου, ὁ· χνόος, ου, *contr.* χνοῦς, οῦ, ὁ, *Poll.*

Poilu, ue (*pilosus, a, um*) τριχώδης, εος, ὁ,ἡ· δασύς, εῖα, ύ, *Sept. Genèse*, XXV, 25.

Poinçon (*veruculum, i*) τρύπανον, ου, τό.

Poindre (*pungere, go*) κεντεῖν, ῶ. — *Voyez* Poignant. *Le verbe* poindre *n'est plus usité que dans ce proverbe :* Oignez vilain, il vous poindra ; poignez vilain, il vous oindra.

Poindre. Le jour commençait à poindre, et le soleil dorait déjà les cimes des montagnes, lorsque..... ἡμέρας ἄρτι διαγελώσης, καὶ ἡλίου τὰς ἀκρωρείας καταυγάζοντος, κ.τ.λ. *Héliod.* *début des Ethiopiques.*

Poing (*pugnus, i*) πυγμή, ῆς, ἡ· κόνδυλος, ου, ὁ, *Dém.* Avec le poing, πύξ, *Grég. Naz.* Se battre à coups de —, διαπυκτεύειν, ω, *Luc.* Donner à quelqu'un un coup de —, τινὶ κόνδυλον ἐντρίϐειν, ϐω, ψω, *Plut.*

Point (*punctum, i*) στιγμή, ῆς, ἡ· κέντρον, ου, τό. *Euclide définit ainsi le* point *mathématique :* τὸ σημεῖόν ἐστιν, οὗ μέρος οὐθέν, *punctum est, cujus pars nulla est.* I, 1. Le point d'une affaire (*rei caput*) τὸ κεφάλαιον, *Dém.* Il en est venu à un tel point d'impudence, εἰς τοῦτο τῆς ἀναιδείας, εἰς τοσοῦτον τῆς ἀναισχυντίας ἦλθεν, ὥςτε..... *Isocr.* Qui vient à point, cuit à point, etc. ἀκμαῖος, ὡραῖος, α, ον. Disputer sur le point d'honneur, περὶ τῆς τιμῆς ἐρίζειν, ίζω. Le point du jour, ὄρθρος, ου, ὁ, *Plut.* Etre sur le point de, μέλλειν, ω. De tout point, παντελῶς. De point en point, ἀκριϐέστατως. Au dernier point, τὸ ὕστατον, *Luc.* ἐσχάτως, *Plut.*

Point *précédé de* ne, *est une négation plus formelle que* pas. Je ne le ferai pas (*id non faciam*) τοῦτο οὐ ποιήσω· je ne le ferai point (*neutiquam fecerim*) οὐ μὴ ποιήσαιμι. — *En Grec, deux négations, loin de valoir, comme en Latin, une affirmation, expriment, au contraire, une négation absolue.*

Pointe (*acies, cuspis, mucro*) ἀκωκή, *Luc.* ἀκή, ἀκμή, αἰχμή, ῆς, ἡ, *Plut.* ἀκίς, ίδος, ἡ· ὀξύτης, ητος, ἡ, *le même.* La pointe d'une épée, μαχαίρας στόμα, ατος, τό, *Thuc.* — d'une épigramme (*acumen, inis*) ἡ τοῦ ἐπιγράμματος ὀξύτης, ητος.

Pointer (*punctim petere, to*) στίγδην παίειν, ω. — (*dirigere, go, rexi*) εὐθύνειν, κατευθύνειν, νω, *Plut.*

Pointiller (*argutari, or*) σοφίζεσθαι, ομαι· τριχολογεῖν, ῶ, ήσω.

Pointillerie (*argutiæ, arum*) σοφίσματα, ων, τά, *Hérod.*

Pointilleux, euse (*litigator, trix*) ἐριστικός, ική, *Isocr.*

Pointu, ue (*acuminatus, a, um*) ὀξύς, εῖα, ύ. Qui a la tête pointue (*cilo, onis*) φοξός, οῦ, *Hom. Il.* II, 219.

Poire (*pirum, i*) ἄπιον, ίου, τό, *Suid.*

Poireau. — *Voyez* Porreau.

Poirée. — *Voyez* Bette.

Poirier (*pirus communis*, Linn.) ἄπιος, ίου, ἡ, *Diosc.* Poirier sauvage, ἀχράς, άδος, ἡ.

Pois (*pisum sativum*, Linn.) πίσον, ου, τό, *Gal.* — chiche (*cicer arietinum*, Linn.) ἐρέϐινθος, ου, ὁ, *Diosc.* — de

senteur (*lathyrus odoratus*, Linn.) εὔοσμος λάθυρος, ου, ὁ, *Théophr.*

Poison (*venenum, i*) φάρμακον, ου, τό, *Diosc.*

Poissarde (*piscium venditrix*) ἰχθυοπώλαινα, ης, ἡ.

Poisser (*picare, impicare, oppicare, o*) πισσοῦν ou πιττοῦν, όω-ῶ, *Clém. Alex.*

Poisson (*piscis, is*) ἰχθύς, ύος, ὁ, *Arist.* Se nourrir de poisson, ἰχθυοφαγεῖν, ῶ, ήσω. Qui vit de poisson, ἰχθυοφάγος, ου, ὁ,ἡ. Donner à quelqu'un un poisson d'avril, ἐμπαίζειν τινί, φενακίζειν τινά. — *On appelait autrefois un* poisson de vin, *une mesure qui correspond à la huitième partie d'un* litre. *Voyez* Litre.

Poissonnerie (*piscarium forum*) ἰχθυοπωλεῖον, είου, τό.

Poissonneux, euse (*piscosus, a, um*) ἰχθυώδης, εος, ὁ,ἡ.

Poissonnier, ère (*cetarius, piscarius*) κητοπώλης, ἰχθυοπώλης, ώλαινα.

Poitrail (*equinum pectus, oris*) ἱππικὸν στῆθος, εος. — (*antilena, æ*) λάπαδνον, ου, τό, *Hom.*

Poitrinaire (*pulmonarius, a, um*) φθισικός, ή, όν.

Poitrine (*pectus, oris*) στῆθος, εος, τό, *Hipp.* L'os qui est devant la poitrine, στέρνον, ου, τό, *Xén.*

Poivre (*piper pellucidum*, Linn.) πέπερι, εως, τό, *Diosc.* Un grain de poivre, πεπερίς, ίδος, ἡ, *Athén.*

Poivré, ée (*pipere inspersus, a, um*) πεπερόπαστος, ου, ὁ,ἡ.

Poivrière, πεπεροθήκη, ης, ἡ.

Poix (*pix, picis*) πίσσα ou πίττα, ης, ἡ, *Plut.*

Polaire. Cercle, étoile polaire, ὁ τῷ πόλῳ ἐγγὺς κύκλος, ἀστήρ, έρος. *L'étoile polaire est cette étoile qui est à la queue de la petite ourse, appelée en Grec* κυνοσουρά, ᾶς, ἡ.

Pole (*et non pas* pôle) arctique *ou* antarctique, ἀρκτικὸς ou ἀνταρκτικὸς πόλος, ου. R. πολεῖν, tourner.

Polémarque (*dux belli*) πολέμαρχος, ου, ὁ.

Polémique (*bellatorius, a, um*) πολεμικός, ή, όν.

Poli (*nitor, oris*) στίλβη, στίλβωσις, στιλβηδών, όνος, ἡ, *Suid.*

Poli, ie (*politus, a, um*) ξεστός, ή, όν· γλαφυρός, ά, όν. — (*urbanus, a, um*) ἀστεῖος, α, ον, *Isocr.*

Police, πολιτεία, ας, ἡ, *Dém.*

Policé, ée. Une ville bien policée (*bene constituta civitas*) εὖ καθεστηκυῖα πόλις, εως.

Poliment (*polite, urbane*) γλαφυρῶς, *Arist.* ἀστείως, *Plut.*

Polir (*polire, expolire, io*) λειαίνειν· κατακοσμεῖν, ῶ, ήσω, *Plut.* Polir les mœurs *ou* le caractère de quelqu'un, τινὰ ἠθοποιεῖν, ῶ, ήσω.

Polisson (*nebulo, onis*) οὐτιδανός, οῦ, ὁ.

Polissonnerie (*obscœnitas, atis*) ἀσέλγεια, ας, ἡ· αἰσχρότης, ητος, ἡ.

Polissure (*politura, æ*) λείωσις, λείανσις, εως, ἡ.

Politesse (*urbanitas, atis*) ἀστειότης, ητος, ἡ. Parler avec beaucoup de politesse, ἀστεΐζεσθαι, ομαι, *Plut.*

Politique, πολιτικός, ή, όν, *Isocr.* La politique, ἡ πολιτική, ῆς, *sous-ent.* ἐπιστήμη. Habile politique, πολιτείας εὖ εἰδώς, ότος.

Politiquement, πολιτικῶς. — (*callide*) τεχνικῶς, πανούργως, *Isocr.* Agir politiquement, πανουργεῖν, ῶ, *Dém.*

Politiquer, περὶ τῶν πολιτικῶν ὁμιλεῖν, ῶ, ήσω.

Polluer (*polluere, o*) μολύνειν, νω, νῶ, *Isocr.* μιαίνειν, νω, *Luc.*

Pollux, frère de Castor, Πολυδεύκης, εος-ους, ὁ.

Poltron, onne (q.d. *pollice truncatus*) φαῦλος, η, ον· ἄνανδρος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Poltronnerie (*ignavia, æ*) κακία, ἀνανδρία, ας, ἡ, *Dém.*

Poly — (*multum, valde*) πολύς, πολλή, πολύ.

Polyanthée, *ou* multiflore, πολυανθής, έος, ὁ,ἡ, *Botan.*

Polyarchie (*multorum dominatio, onis*) πολυαρχία, ας· πολυκοιρανία, ας, ἡ, *Hom. Il.* II, 204. πολυκαισαρία, ας, ἡ, *Plut.* — *Voyez* Gouvernement.

Polybe, historien, Πολύβιος, ίου, ὁ

Polychreste, *qui sert à plusieurs usages*, πολύχρηστος, ου, ὁ, *Pharm.*

Polyclète, célèbre sculpteur, Πολύκλειτος, ου, ὁ.

POLYCRATE, tyran de Samos, Πολυκράτης, εος-ους, ὁ.
POLYDORE, le plus jeune des fils de Priam, Πολύδωρος, ου, ὁ.
POLYÈDRE, *qui a plusieurs bases* ou *faces*, πολύεδρος, ου, ὁ,ἡ, *Géom.*
POLYEUCTE (*valde optatus*) Πολύευκτος, ου, ὁ.
POLYGAME, *marié* ou *mariée à plusieurs*, πολύγαμος, ου, ὁ,ἡ.
POLYGAMIE (*multæ nuptiæ*) πολυγαμία, ας, ἡ.
POLYGLOTTE, *plusieurs langues*, πολύγλωττος, ου, ὁ,ἡ.
POLYGONE, *plusieurs angles*, πολύγωνος, ου, ὁ,ἡ.
POLYGRAPHE (*de multis scribens*) πολυγράφος, ου, ὁ,ἡ.
POLYHYMNIE, une des neuf Muses, Πολυϋμνία, ας, ἡ. R. ὕμνος, hymne. — *D'autres écrivent* Polymnie, Πολυμνία ou Πολύμνεια, ας, ἡ. R. μνεία, mémoire.
POLYNICE, frère d'Etéocle, Πολυνείκης, εος-ους, ὁ.
POLYPE, *plusieurs pieds*, πολύπους, οδος, ὁ,ἡ, *Elien.*
POLYPÉTALE. Fleurs polypétales, πολυπέταλα ἄνθη, ῶν.
POLYPEUX, EUSE, πολυπώδης, εος, ὁ,ἡ.
POLYPHÈME, cyclope, Πολύφημος, ου, ὁ.
POLYPODE (*polypodium vulgare*, Linn.) πολυπόδιον, ίου, τό.
POLYSPERME, *plusieurs semences*, πολύσπερμος, ου, ὁ,ἡ, *Botan.*
POLYSYLLABE, πολυσύλλαβος, άβου, ὁ,ἡ, *Gramm.*
POLYTHÉISME (*deorum multitudo*) πολυθεΐα, ας, ἡ· πολυθεότης, ητος, ἡ· πολυθεϊσμός, οῦ, ὁ.
POLYTHÉISTE, πολύθεος, ου, ὁ,ἡ. R. πολύς, *et* θεός.
POLYTRIC (*polytrichum commune*, Linn.) πολύτριχον, ου, τό. R. πολύς, *et* θρίξ, *plur.* τρίχες· *q.d.* chevelu.
POLYXÈNE, fille de Priam et d'Hécube, Πολυξένη, ης, ἡ.
POMMADE (*unguentum*, *i*) μύρον, ου, τό, *Athén.*
POMME (*malum*, *i*) μῆλον, ου, τό, *Diosc.* — de pin, στρόβιλος, ου, ὁ.
POMMEAU d'une épée, d'une selle, ἡ τῆς λαβῆς, τοῦ ἐφιππίου σφαῖρα, ας.
POMMIER (*malus*, *i*, f.) μηλέα, ας, ἡ, *Diosc.*
POMPE (*haustrum*, *i*) ἀντλία, ας, ἡ· ἀντλίον, ίου, τό.
POMPE triomphale (*triumphi apparatus*, *us*) θριαμβικὴ πομπή, ῆς.
POMPÉE, rival de César, Πομπήϊος, ου, ὁ.
POMPER (*haurire*, *io*, *hausi*) ἀντλεῖν, ῶ, ήσω, *Elien.*
POMPEUSEMENT (*magnifice*) μεγαλοπρεπῶς, *Dém.*
POMPEUX, EUSE (*splendidus*, *a*, *um*) μεγαλοπρεπής, έος, ὁ,ἡ.
POMPIER, ἀντλητήρ, ῆρος, ὁ.
POMPON (*futilis ornatus*, *us*) μικροπρεπὴς κόσμος, ου.
PONANT. — *Voyez* OCCIDENT.
PONCE. Pierre ponce (*pumex*, *icis*, m.) κισσηρίς, ίδος, ἡ, *Théophr.*
PONCEAU, *coquelicot* (*papaver rhœas*, Linn.) ῥοιὰς μήκων, ωνος, ἡ.
PONCER de la vaisselle, τὰ σκεύη κατακισσηρίζειν, ίζω, *Athén.*
PONCIRE (*citrus tuberosa*, Linn.) κιτρία, ας, ἡ.
PONCTION (*punctio*, *onis*) στίξις, εως, ἡ, *Eust.*
PONCTUALITÉ (*impensior cura*) ἀκριβεστέρα ἐπιμέλεια, ας.
PONCTUEL, ELLE (*impense diligens*) ἀκριβέστατος, η, ον.
PONCTUELLEMENT (*diligentissime*) ἀκριβεστάτως.
PONCTUER (*interpunctionibus distinguere*) στίζειν, ίζω, ίξω, *Gramm.*
PONDRE (*ova ponere*, *o*) ᾠοτοκεῖν, ῶ, *Arist.*
PONT (*pons*, *pontis*, m.) γέφυρα, ας, ἡ. Construire un pont, γεφυροποιεῖν, ῶ, *Polyb.* Celui qui le construit (*pontifex*, *icis*, Varron) γεφυροποιός, οῦ, ὁ, *Plut.*
PONT-DE-CÉ (*pons Cæsaris*) ἡ τοῦ Καίσαρος γέφυρα.
PONT-EUXIN. — *Voyez* EUXIN.
PONTE (*ovatio*, *onis*, Plin.) ᾠοτοκία, ας, ἡ.
PONTÉ, ÉE. Vaisseau ponté (*contabulata navis*, Front.) γεφυρωθεῖσα ναῦς, αός, *Ion.* νηός, *Att.* εώς.
PONTIFE. Le souverain — (*summus pontifex*) ἀρχιερεύς, έως, ὁ.

Pontifical, e (*pontificius, a, um*) ἀρχιερατικός, ή, όν, *N. Test.*

Pontificalement (*pontificio ritu*) ἀρχιερατικῷ θεσμῷ.

Pontificat (*pontificatus, us*) ἀρχιερωσύνη, ης, ἡ, *Phil.* Sous le pontificat de Léon X, ἀρχιερατεύοντος τοῦ Λέοντος τοῦ Δεκάτου.

Ponton (*ponto, onis*) πορθμεῖον, είου, τό.

Populace (*plebecula, æ*) δημίδιον, ίου, τό· οἱ πολλοί, ῶν· τὸ πλῆθος, εος.

Populaire (*popularis, e*) δημοτικός, ή, όν. — (*populi amans*) φιλόδημος, ου, ὁ,ἡ, *Elien.*

Populairement (*populariter*) δημοτικῶς, *Dém.*

Populariser [Se (*popularibus auris gaudere, eo*) τοὺς πολλοὺς δημαγωγεῖν, ῶ, *Plut.*

Popularité (*popularis aura*) δημαγωγία, ας, ἡ, *Dém.*

Population (*populi frequentia, æ*) πολυανθρωπία, ας, ἡ, *Diod. Sic.*

Populeux, euse (*populo frequens*) πολυάνθρωπος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Porc (*porcus, i*) χοῖρος, ου, ὁ, *Arist.*

Porc-épic (*hystrix cristata*, Cuv.) ἡ ὕςθριξ, *plur.* αἱ ὕςτριχες, *Arist.*

Porche d'une église (*templi vestibulum*) πρόναον, ου, τό, *Vitr.*

Porcher (*subulcus, i*) χοιροβοσκός, οῦ, ὁ· συβώτης, ου, ὁ. — Εὔμαιε συβῶτα, *Hom. Od.* XIV, 55.

Porc-marin. — *Voyez* Marsouin.

Porc-sanglier. — *Voyez* Sanglier.

Pore (*meatus, us*) πόρος, ου, ὁ.

Poreux, euse (*occultis meatibus patens*) πορώδης, εος, ὁ,ἡ.

Porphyre, πορφυρίτης, ου, ὁ, *Plin.*

Porreau (*allium porrum*, Linn.) πράσον, ου, τό, *Diosc.* —, *verrue*, πῶρος, ου, ὁ· τύλος, ου, ὁ, *Luc.*

Port (*portus, us*) λιμήν, ένος, ὁ, *Thuc.* Toucher au port, λιμενίζεσθαι, ομαι, *Dém.* — (*vectura, æ*) ὄχησις, εως, ἡ· κομιδή, ῆς, ἡ, *Isocr.* — (*vecturæ pretium, ii*) φορεῖον, φόρετρον, ου, τό, *Poll.* —, *maintien* (*corporis habitus, us*) σχῆμα, ατος, τό· ἕξις, εως, ἡ, *Arist.*

Portail d'une église, τὸ τοῦ ἱεροῦ μέτωπον ου πρόςωπον, ου.

Portant. A bout portant (*cominus*) ἐγγύθεν, *Plut.* συσταδόν, *Thuc.*

Portatif, ive (*gestatu facilis, e*) εὔφορος, εὐκίνητος, ου, ὁ,ἡ.

Porte (*porta, janua, ostium*) πύλη, ης, ἡ, *Plut.* θύρα, ας, ἡ, *Xén.* Frapper à la porte, θύραν πατάσσειν, σσω, ξω, *Xén.* Ouvrir une porte, πύλην ἀνοίγειν, *Plut.* La fermer, θύρας κλείειν, ω, *N. Test.* La porte, *le palais*, θύρα, ας, ἡ, *Xén. Cyrop.*

Porté, ée, à la douceur (*ad lenitatem propensus, a*) πρὸς τὴν πρᾳότητα προπετής, έος, ὁ,ἡ, *Plat.*

Porte-croix (*crucifer, era*) σταυροφόρος, ου, ὁ,ἡ.

Porte-drapeau (*vexillifer, era*) σημαιοφόρος, ου, ὁ,ἡ, *Poll.*

Portée des animaux (*fœtus, fœtura*) κύημα, ατος, τό, *Arist.* κύησις, εως, ἡ, *Phil.* Portée de musique, πεντάγραμμον, ου, τό. Placé hors de la portée du trait, ἔξω βέλους ἑστώς, ῶτος, *Luc.* La portée de l'esprit (*ingenii captus, us*) ἡ τοῦ νόου δύναμις, εως. Il est hors de la portée de l'homme de tout connaître, ὑπὲρ ἄνθρωπόν ἐστι πάντα γνῶναι*. Selon ma portée, κατὰ δύναμιν ου καδδύναμιν, κατ' ἐμαυτόν, *Hom.*

Porte-étendard (*signifer, era*) σημαιοφόρος, ου, ὁ,ἡ, *Poll.*

Portefaix (*bajulus, gerulus, i*) φορτηγός, οῦ· φορτοβαστάκτης, ου, ὁ, *Suïd.*

Portefeuille, χαρτοφυλάκιον, ίου, τό.

Porte-manteau (*vidulus, i*) ἱπποπήρα, ας, ἡ, *Sénèq.*

Porter (*portare, o; ferre, fero, fers, tuli*) φέρειν, φέρω*. — sur ses épaules, ἐπὶ τῶν ὤμων βαστάζειν, άζω, άσω ου άξω, *Arist.* — les armes, ὁπλοφορεῖν, ῶ. Comment vous portez-vous? πῶς ἔχεις; πῶς ἔχετε; Se porter bien *ou* mal, καλῶς ἢ κακῶς ἔχειν, ω. Porter secours à quelqu'un, τινὶ βοηθεῖν, ῶ, *Dém.* ἐπικουρεῖν, ῶ, *Isocr.* Porter du fruit, καρποφορεῖν, ῶ, *Marc*, IV, 28. Porter une santé à quelqu'un (*alicui propinare, o*) τινὶ προπίνειν, ω, *Dém.*

Porteur, euse, d'eau, ὑδροφόρος, ου, ὁ,ἡ. — de lettres, γραμματοφόρος, ου, ὁ,ἡ, *Polyb.*

Porte-verge, ῥαβδοῦχος, ου, ὁ.

Porte-voix, βυκάνη, ης, ἡ, *Suïd.*
Portier, ère (*janitor, trix*) πυλωρός, θυρωρός, οῦ, ὁ,ἡ, *N. Test.*
Portion (*portio, onis*) ἀπόμοιρα, ας, ἡ· μέρος, εος, τό, *Dém.*
Portique (*porticus, us, f.*) στοά, ᾶς, ἡ, *Xén.* —, *l'école de Zénon*, οἱ στωϊκοί, ῶν.
Portrait (*imago, effigies*) εἰκών, όνος, ἡ, *Dém.* — (*morum expressio*) ἠθοποιΐα, ας, ἡ, *Rhétor.*
Porus, roi des Indes, Πῶρος, ου, ὁ.
Posé, ée (*positus, a, um*) κείμενος, η, ον, *Dém.* — (*sedatus, a, um*) ἤρεμος, η, ον· ἥσυχος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*
Posément (*sedate*) ἠρέμα, ἠρεμαίως, *Xén.*
Poser (*ponere, o, sui*) τιθέναι, τίθημι*. — les armes (*arma deponere, o*) τὰ ὅπλα κατατιθέναι, *Dém.* Posons que cela soit (*sit ita sane, esto*) ἔστω, εἶεν, *Xén.*
Positif, ive (*verus, certus, a, um*) ἀτρεκής, έος, ὁ,ἡ· βέβαιος, α, ον, *Thuc.* Degré positif, comparatif, superlatif, θετικός, συγκριτικός, ὑπερθετικός, ή, όν, *Gramm.*
Position (*positio, onis*) θέσις, εως, ἡ, *Arist.*
Positivement (*reipsa, expresse*) θετικῶς, διαῤῥήδην, *Esch.*
Possédé, ée, du démon, δαιμονιζόμενος, ένη, *N. Test.*
Posséder (*possidere, eo*) κτᾶσθαι, ῶμαι, *Dém.* κατέχειν, έχω, *fut.* καθέξω, *Isocr.* Qui possède bien la langue grecque, τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης εὖ εἰδώς, ότος. Qui ne peut se posséder (*animi impotens*) θυμοῦ ἀκρατής, έος, ὁ,ἡ, *Xén.* Qui sait se posséder (*sui compos*) ἑαυτοῦ ἐγκρατής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*
Possesseur (*possessor, oris*) κτήτωρ, ορος, ὁ, *N. Test.*
Possessif. Pronom —, κτητικὴ ἀντωνυμία, ας, *Gramm.*
Possession (*possessio, onis*) κτῆσις, εως, ἡ· κτῆμα, ατος, τό, *Dém.* Avide de possession, de richesses, φιλοκτέανος, ου, ὁ,ἡ, *Hom. Il.* I. 122.
Possibilité (*quod fieri potest*) τὸ δυνατόν, οῦ.
Possible (*possibilis, e*) δυνατός, ή, όν. Il n'est pas possible, sans la justice, d'être un bon citoyen, οὐχ οἷόν τε, ἄνευ δικαιοσύνης, ἀγαθὸν πολίτην γίγνεσθαι, *Xén.* Autant qu'il est *ou* qu'il sera possible, ὅσον δυνατόν, κατὰ δύναμιν ou καδδύναμιν. — (*forte, forsan*) τάχα, τάχα που, *Dém.*
Poste avantageux (*opportuna statio*) ἐπιτήδειος τόπος, ου· στάσις ou τάξις, εως. Abandonner son poste, τὴν τάξιν λείπειν, πω, ψω, *Esch.* — aux lettres, τὸ τῶν ἐπιστολῶν τελωνεῖον, είου.
Poster (*collocare, co*) ἱστάναι, ἵστημι*· καθίζειν, ίζω· κατατίθεσθαι, εμαι, *Isocr.*
Postérieur, e (*posterior, us*) ὀπίσθιος, α, ον· ὕστερος, α, ον, *Plut.*
Postérieurement (*posterius*) μετόπισθεν, *Hom.*
Postériorité, τὸ μεθύστερον, ου.
Postérité (*posteritas, atis; posteri, orum*) οἱ ἐπιγιγνόμενοι· οἱ ἔπειτα γινόμενοι, *Isocr.* οἱ ἐσόμενοι, *Hom.* οἱ ἔπειτα, οἱ μεθ' ἡμᾶς, *Luc.* de l'antique Cadmus jeune postérité, Κάδμου τοῦ πάλαι νέα τροφή, ῆς, *Soph. Œdip. roi*, 1.
Posthume (*posthumus, ma*) ὀψίγονος, ου, ὁ,ἡ.
Postiche (*supposititius, a, um*) ὑποβολιμαῖος, α, ον.
Postillon (*publicus cursor*) ἄγγαρος, *plur.* ἄγγαροι, ων, οἱ,
Postulant (*candidatus, i*) ὁ τὴν ἀρχὴν παραγγέλλων, οντος, *Plut.*
Postuler le tribunat (*ambire tribunatum*) εἰς τὴν δημαρχίαν παραγγέλλειν, έλλω, ελῶ, *App.*
Posture (*corporis status, us*) σχῆμα, ατος, τό· ἕξις, εως, ἡ, *Arist.*
Pot à l'eau (*aqualis, is,* m.) ὑδρία, ας, ἡ, *Athén.* — à feu, ἀστίοχος, ου, ὁ. — de chambre (*matula, æ*) ἀμίς, ίδος, ἡ, *Plut.* — pourri (*Esp.* olla pudrida) παμμιγὴς ὕλη, ης. Pot de vin (*mantissa, æ*) ἐπίμετρον, ου, τό· προςθήκη, ης, ἡ, *Plat.* C'est le combat du pot de terre contre le pot de fer, *prov* πρὸς λέοντα δορκάδες ἅπτουσι μάχην, *Suïd.*
Potable (*potabilis, e*) πόσιμος, πότιμος, ου, ὁ,ἡ, *Diod. Sic.*
Potage (*jus, juris; jusculum, i*) ζωμός, οῦ, ὁ, *Plut.* ζωμίδιον, ίου, τό, *Aristoph.*

Potager. Jardin potager (*olitorius hortus*) κῆπος, ου, ὁ, *Dém.* Herbes potagères (*olera, um*) λάχανα, ων, τά, *Théophr.*

Poteau (*palus, i*) πάσσαλος, ου, ὁ· σταυρός, οῦ, ὁ, *Hom. Od.* XXIV. 453. Attacher à un poteau, πασσαλεύειν, εύω, τινά.

Potelé, ée. Joues potelées (*eminentes genæ*) εὔσαρκοι παρειαί, ῶν.

Potence (*patibulum, i*) σταυρός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Potentat (*præpotens, entis*) ὁ μέγα δυνάμενος, ου.

Poterie (*fictilia vasa, orum*) κεράμια σκεύη, ῶν.

Poterne (*posticum, i*) ψευδόθυρον, ου, τό, *Cic.*

Potier (*figulus, i*) κεραμεύς, έως, ὁ, *Arist.* — d'étain, κασσιτερουργός, οῦ, ὁ.

Potion (*potio, onis*) πόσις, εως, ἡ, *Méd.*

Potiron (*cucurbita pepo*, Linn.) πέπων, ονος, ὁ, *Plut.*

Pou (*pediculus, i*) φθείρ, φθειρός, ὁ, *Plut.* — *Voyez* Pédiculaire.

Pouce, (*pollex*, quia *pollet*) ἀντίχειρ, ειρος, ὁ, *Gal.*

Pouce, *douzième partie de l'ancien pied, répondant à* 27 *millimètres.* — *Voyez* Mètre.

Poudre (*pulvis, eris*, m.) κόνις, εως, ἡ, *Luc.* κονιορτός, οῦ, ὁ, *Plut.* — à canon (*sulphureus, pulvis*) θειώδης κόνις. Jeter de la poudre aux yeux, γοητεύειν, ω· τερατεύεσθαι, ομαι, *Aristoph. Gren.* 859.

Poudrer des viandes de sel (*carnes sale inspergere, go*) κρέα ἅλατι ἐμπάσσειν, σσω, άσω, *Gal.*

Poudreux, euse (*pulverulentus, a, um*) κονιορτώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Pouilleux, euse (*pediculosus, a*) φθειρώδης, εος, ὁ,ἡ.

Poulailler (*gallinarium, ii*) ὀρνιθών, ῶνος, ὁ, *Colum.* πέταυρον, ου, τό, *Théocr.*

Poulain (*equinus pullus*) πῶλος, ου, ὁ, *Xén.* ἱππάριον, ίου, τό, *le même.*

Poularde engraissée (*saginata pullastra, æ*) σιτευτὴ ὀρταλίς, ίδος.

Poule (*gallina, æ*) ἀλεκτορίς, ίδος, ἡ, *Arist.* — d'eau (*fulica, æ*) κήξ, ηκός, ἡ.

Poulet (*gallinaceus pullus*) ὀρνίθιον, ὀρνιθάριον, ίου, τό, *Athén.* —, *billet galant*, ἐρωτικὴ ἐπιστολή, ῆς.

Poulette (*pullastra, æ*) ὀρταλίς, ίδος, ἡ.

Pouliche (*equula, æ*) νέα πῶλος, ου.

Poulie (*trochlea, æ*) τροχαλία, ίας, ἡ, *Arist.*

Pouliner (*fœtum edere, do*) πώλους τίκτειν, τίκτω*.

Pouliot (*mentha pulegium*, Linn.) βλήχων ou γλήχων, ωνος, ἡ, *Diosc.*

Poulpe (*sepia octopus*, Linn.) ὀκτώπους ou ὀκτάπους, οδος, ὁ,ἡ.

Pouls (*arteriæ pulsus, us*) σφυγμός, οῦ, ὁ, *Gal.* σφύξις, εως, ἡ, *Arist.*

Poumon (*pulmo, onis*) πνεύμων ou πλεύμων, ονος, ὁ, *Plut.*

Poupe (*puppis, is*, f.) πρύμνα, ης, ἡ, *Thuc.* Nous avons le vent en poupe, ἐπείγει ἄνεμος κατὰ πρύμναν, *Soph. Philoct.* 1497.

Poupée (*pupa, æ ; imaguncula, æ*) ἀγαλμάτιον, εἰκόνιον, ίου, τό, *Plut.*

Poupon, onne (*pupus, pupa*) εὔσαρκον παιδάριον, ίου.

Pour. Harangue pour Ctésiphon (*oratio pro Ctesiphonte*) ὁ λόγος ὑπὲρ τοῦ Κτησιφῶντος, *Dém.* Pour sa vertu (*propter virtutem*) διὰ ἀρετήν, *Plat.* Parler pour l'interêt de l'Etat, ἐπὶ τῷ συμφέροντι τῆς πόλεως εἰπεῖν, *Dém.* Pour deux motifs. δυοῖν ἕνεκα ou ἕνεκεν, *Isocr.* Pour, *au lieu de*, ἀντί, *gén.* Pour, *afin de* (*ut*, subj.) ἵνα, *subj.* ὥστε, *infin.* Passer pour (*haberi, eor*) νομίζεσθαι, ομαι. Qui soutient le pour et le contre, ἀμφοτερόγλωσσος, ου, ὁ,ἡ, *Timon le Philasien, cité par Plutarque, vie de Périclès.*

Pour-boire (*additamentum, i*) προσθήκη, ης, ἡ, *Plat.*

Pourceau. — *Voyez* Porc.

Pour-parler (*colloquium, ii*) ἔντευξις, εως, ἡ, πρός τινα, *Plut.*

Pourpier (*portulaca oleracea*, Linn.) ἀνδράχνη, ης, ἡ.

Pourpoint (*thorax, acis*, m.) θώραξ, ακος, ὁ.

Pourpre (*purpura, æ*) πορφύρα, ας, ἡ, *Arist.* Manteau de pourpre, πορφυροῦν φᾶρος, εος. Vêtu de pourpre, πορφύραν περιβεβλημένος, ένη.

Pourpré, ée (*purpureus, a, um*) πορφυροῦς, ᾶ, οῦν.

Pour que (*ut*, subj.) ἵνα, *subj.* ὥςτε, *infinitif.*

Pourquoi? (*cur? quare?*) τί; διὰ τί; ἱνατί; τίνος ἕνεκα; *Dém.*

> Ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη,
> καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;
>
> Quels sont ces apprêts formidables?
> Pourquoi, d'un vain orgueil enflés,
> Ces flots de peuples innombrables
> Sont-ils en tumulte assemblés?
>
> *Ps.* II. 1.

Pourri, ie (*putridus, a, um*) σαπρός, ά, όν, *Athén.* — *De là vient l'adjectif* σαπρόφιλος, *que nous a conservé Saint Augustin, dans son Traité sur la Musique.* — *Voyez* (*page* 754) *la dernière édit. du Schrevelius.*

Pourrir (*putrescere, sco*) πύθεσθαι, σήπεσθαι, ομαι, *Xén.* ἀποσήπεσθαι, ομαι, *Hipp.* — (*putrefacere, io*) πύθειν, θω· σήπειν, πω, *Plut.*

Pourriture (*putredo, inis*) σαπρότης, ητος, ἡ, *Diosc.* σηπεδών, όνος, ἡ, *Plut.* Qui tombe en —, σεσηπώς, υῖα, ός, *Hom. Il.* II, 135.

Poursuite (*consectatio, onis*) δίωξις, εως, ἡ, *Thuc.*

Poursuivre (*persequi, or*) διώκειν, κω, ξω, *Dém.* καταδιώκειν, *Xén.* — son chemin, διαπορεύεσθαι, ομαι, *Dém.* — une entreprise, τῇ προαιρέσει ἐμμένειν, νω, *Arist.*

Pourtant (*tamen* ou *attamen*) ὅμως, ἀλλὰ μήν, *Dém.*

Pourtour (*ambitus, us*) γῦρος, ου, ὁ· περίοδος, ου, ἡ.

Pourvoi (*provocatio, onis*) πρόκλησις, εως, ἡ, *Hérod.*

Pourvoir (*providere, eo*) προνοεῖν, ῶ, *Dém.* προμήθειαν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Plat.* — à ses besoins, à ses intérêts, τῆς οὐσίας προνοεῖσθαι, οῦμαι, *Thuc.* Se pourvoir en cassation, *en appeler*, ἐπικαλεῖσθαι, οῦμαι, *Act. des Ap.* XXV, 11.

Pourvoyeur (*annonæ curator, oris*) ἐπίτροπος, ου, ὁ, *Xénoph. Cyrop.*, *liv.* IV.

Pourvu que (*dum, modo*, subj.) ἐφ' ᾧτε, ἐὰν μόνον, *subj.*

Pousse (*germen, inis*) βλάστημα, ατος, τό, *Isocr.* — des dents, ὀδοντοφυΐα, ας, ἡ, *Paul Egin.*

Pousser (*trudere, do*) ὠθεῖν, ῶ, *fut.* ὠθήσω ou ὤσω, *Plat.* — (*pellere, impellere, llo*) ὠθίζειν, ίζω· παρορμᾷν, ῶ, τινὰ εἴς τι, *Xén.* παροξύνειν, ύνω, τινὰ ἐπί τι, *Isocr.* — des cris, βοᾷν, άω-ῶ· κράζειν, άζω, άξω, *Dém.* — des soupirs, στενάζειν, άζω, άξω, *Dém.* — quelqu'un à bout (*aliquem ad insaniam adigere*, Tér.) ἐκμαίνειν τινά, *Phil.* Pousser à la roue, συμβοηθεῖν, ῶ, πρός τινα, *Thuc.*

Pousser (*germinare, o*) βλαστάνειν, άνω, *fut.* βλαστήσω, *Arist.*

Poussière (*pulvis, eris*, m.) κόνις, εως, ἡ, *Luc.* Un tourbillon de —, κονιορτός, οῦ, ὁ, *Plut.* Se rouler dans la poussière, ἐν τῇ κονίστρᾳ κυλινδοῦσθαι, οῦμαι. Faire mordre la poussière, κτείνειν, ἀποκτείνειν, νω, *Dém.*

Poussif, ive (*ilia trahens*) ἀσθματικός, κή, κόν.

Poussin (*pullus, i*) νεοσσός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Poussinière. — *Voyez* **Pléiades.**

Poutre (*trabs, abis*, f.) δοκός, οῦ, ἡ, *Diod. Sic.* Hypocrite, retire d'abord de ton œil la poutre, et ensuite, *etc.*, ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε, κ. τ. λ. *Matth.* VII, 5.

Pouvoir (*posse, possum, potui*) δύνασθαι, αμαι, *fut.* δυνήσομαι· οἷός τε εἰμί [*mot à mot*, je suis tel, je suis capable de]. Je ne puis lui en témoigner ma reconnaissance, οὐχ οἷός τε εἰμί, οὐχ ἱκανός εἰμι ἀποδοῦναι χάριν, *Isocr.* Je ne puis le faire, ἀδύνατός εἰμι τοῦτο πράττειν, *Plat.* οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν δυναίμην, *Isocr.* N'en pouvoir plus, ἐξασθενεῖν, ῶ, *Plut.* Il se peut que (*fieri potest ut*) ἔστιν ὅπως, *Isocr.*

Pouvoir (*potestas, facultas*) ἐξουσία, ας, ἡ· δύναμις, εως, ἡ, *Dém.* Il y a des choses qui sont en notre pouvoir, il y en a qui n'y sont pas, τῶν ὄντων, τὰ μέν ἐστιν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, *Epict.*

Pragmatique, πραγματικός, ική, ικόν, *dérivé de* πρᾶγμα, ατος, *factum.* —

La pragmatique sanction *fut enregistrée au parlement en 1438, sous le règne de Charles VII, et observée jusqu'au temps du* concordat, *réglé en 1517, entre le pape Léon X et le roi François Ier*.

Prairie (*prata, orum*) λειμών, ῶνος, ὁ, *Xén.*

Praticable. Un chemin praticable (*pervium iter, itineris*) βάσιμος ὁδός, οῦ, ἡ, *Luc.*

Praticien, πρακτικός, οῦ, ὁ. —, *qui entend la procédure*, δικανικός, οῦ.

Pratique, πρακτικός, ή, όν. La philosophie théorique et pratique, ἡ θεωρικὴ τε καὶ πρακτικὴ φιλοσοφία.

Pratique (*actualis scientia*) πρᾶξις, εως, ἡ· πρακτική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* ἐπιστήμη.

Pratiquer (*agere, o; tractare, o*) πράσσειν, σσω, ξω. — l'art militaire, τὰ τοῦ πολέμου πράττειν, ττω. — la vertu, τὴν ἀρετὴν ἀσκεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.* Cela se pratique ordinairement, τοῦτο φιλεῖ γίνεσθαι.

Praxitèle, célèbre sculpteur, Πραξιτέλης, εος-ους, ὁ.

Pré (*pratum, i*) λειμών, ῶνος, ὁ, *Xén.*

Préalable [Au (*prius, ante*) πρῶτον, πρότερον.

Préalablement (*præcipue*) προηγουμένως.

Préambule (*proloquium, ii*) προοίμιον, ίου, τό, *Dém.* Sans— (*ex abrupto*) ἀποτόμως, *Isocr.*

Préau (*pratulum, i*) λιβάδιον, ίου, τό. — (*vestibulum, i*) προαύλιον, ίου, τό.

Précaire (*precarius, a, um*) δεητικός, ή, όν.

Précairement (*precario*) δεητικῶς.

Précaution (*cautio, circumspectio, onis*) εὐλάβεια, ας, ἡ· πρόνοια, ας, ἡ· φυλακή, ῆς, ἡ, *Dém.* Prendre toutes ses précautions dans une affaire, πεφυλαγμένως ἔχειν, ω*, περί τι, *Isocr.*

Précautionner [Se (*præcavere, eo*) εὐλαβεῖσθαι, οῦμαι· προφυλάττεσθαι, ομαι, τί, *Xén.*

Précédemment (*prius, antea*) πρότερον, τὸ πρίν, *Hom.*

Précédent, e (*præcedens, entis*) προεστώς, προηγούμενος, η, ον. L'année précédente (*superiori anno*) πέρυσι, *adv.*

Précéder (*præcedere, do*) προβαίνειν, βαίνω*. προηγεῖσθαι, οῦμαι, *Xén.* προγίνεσθαι, ομαι*.

Précepte (*præceptum, i*) ἐντολή, ῆς, ἡ, *Dém.* Les dix préceptes, ὁ δεκάλογος, ου· οἱ δέκα λόγοι, *Sept. Exod.* XXXIV, 28.

Précepteur (*præceptor, oris*) διδάσκαλος, ου, ὁ, *Isocr.* καθηγεμών, όνος, ὁ, *Hér.*

Préceptoral, e, διδασκαλικός, ή, όν.

Précession des équinoxes, ἡ τῆς ἰσημερίας ὀπισθόδρομος κίνησις, εως.

Prêche (*templum, i*) ἱερόν, οῦ, τό. — (*prædicatio, onis*) διδαχή, ῆς, ἡ.

Prêcher (*prædicare, o*) τὸν θεῖον λόγον κηρύττειν, ττω, ξω.

Précieusement (*studiosissime*) σπουδαιοτάτως.

Précieux, euse (*pretiosus, a, um*) τίμιος, α, ον· ἔντιμος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.* Pierre précieuse (*gemma, æ*) τιμία λίθος, ου. Femme précieuse et ridicule, ἀκκώ, όος, ἡ.

Précipice (*præcipitium, ii*) κρημνός, οῦ, ὁ, *Thuc.* Tomber dans un —, κατακρημνίζεσθαι, ομαι, *Théophr.*

Précipitamment (*præcipitanter*) προπετῶς, *Isocr.*

Précipitation (*præcipitantia, æ*) προπέτεια, ας, ἡ, *Dém.*

Précipité, ée (*præceps, cipitis*) προπετής, έος, ὁ, ἡ, *Arist.*

Précipiter dans la mer, εἰς θάλασσαν ῥίπτειν, πτω, ψω, *Dém.* — sa marche, σπεύδειν, κατασπεύδειν, ἐπιταχύνειν, ω, *Plut.* Se précipiter dans les dangers, ῥιψοκινδυνεῖν, ῶ.

Préciput (*præcipuum jus, juris*) προνομία, ας, ἡ· προτέρημα, ατος, τό.

Précis (*summa, æ*) ἐπιτομή, ῆς, ἡ.

Précis, e (*præfinitus, a, um*) διωρισμένος, ένη, ένον.

Précisément (*plane, omnino*) κομιδῆ, ἀκριβῶς, *Dém.*

Précision du style (*orationis concinnitas, atis*) ἡ τοῦ λόγου ἀκρίβεια, ας, ἡ.

Précoce (*præcox, ocis*) πρώϊος, ία, ιον, *Théophr.*

Précocité (*præcox maturitas*) πρωϊότης, ητος, ἡ.

Précompter (*prænumerare, ro*) προαριθμεῖν, ῶ, ήσω.

Préconiser (*laudibus extollere, o*) πᾶσαν

εὐφημίαν τινὶ παρέχεσθαι, ομαι, *Dém.*

Précurseur (*præcursor, oris*) πρόδρομος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Prédécéder (*præmori, ior*) προαποθνήσκειν, θνήσκω*.

Prédécesseur (*antecessor, oris*) προγενέστερος, έρα.

Prédestination (*prædestinatio, onis*) προορισμός, οῦ, ὁ.

Prédestiné, ée (*prædestinatus, ata*) προορισθείς, εἶσα, *Paul, Ephés.* I, 11.

Prédestiner (*prædestinare, o*) προορίζειν, ζω, σω, *Paul, Rom.* VIII, 29.

Prédétermination, προδιορισμός, οῦ, ὁ. R. ὅρος, *terminus.*

Prédéterminer, προδιορίζειν, ίζω.

Prédicament (*prædicamentum, i*) κατηγορία, ας, ἡ, *Arist.* — *Ce philosophe a établi dix* catégories *ou* prédicaments, *dans l'ordre suivant :* 1° οὐσία, la substance; 2° ποσόν, la quantité; 3° ποιόν, la qualité; 4° πρός τι, la relation; 5° ποῦ, le lieu; 6° ποτέ, le temps; 7° κεῖσθαι, la situation; 8° ἔχειν, la possession; 9° ποιεῖν, l'action; 10° πάσχειν, la passion. *Topiq. Liv.* I, *chap.* 7. *page* 60 *du tom.* III. *de l'édition Bipontine.* —Rabelais, qui aimait à plaisanter, a réuni ces dix catégories dans une seule phrase, au commencement de la harangue de Janotus de Bragmardo, au sujet des cloches de Notre-Dame, que Gargantua avait enlevées : *Ego sic argumentor : omnis clocha clochabilis, etc.* (*Garg.* I, 19), c'est-à-dire : Πᾶς κώδων κωδωνιστός, ἐν κωδωνιστηρίῳ κωδωνίζων, ἐκ τοῦ κωδωνίζειν τῷ κωδωνιστικῷ, κωδωνιζοῖ τοὺς κωδωνιστῶς κωδωνίζοντας.

Prédicateur (*sacer concionator, oris*) ἱεροκήρυξ, υκος, ὁ.

Prédiction (*prædictio, onis*) προάγγελμα, ατος, τό· προφητεία, ας, ἡ, *N. Test.*

Prédilection (*præcipuus amor, oris*) προτίμησις, εως, ἡ. Quelle plus grande preuve de prédilection peut-on donner à son mari, que de s'offrir à mourir pour lui? πῶς δ' ἂν μᾶλλον ἐνδείξαιτό τις πόσιν προτιμῶσ', ἢ θέλουσ' ὑπερθανεῖν; *Eur. Alceste.* 152.

Prédire (*prædicere, co, xi*) προεξαγγέλλειν, ω, *Lyc.* προφητίζειν, ίζω, *Hipp.* Tout ce qu'on a prédit autrefois, τὰ πάλαι προειρημένα, ων.

Prédominant, e (*dominans*, Cic. *prævalens*, Plin.) ὑπερισχύων, ουσα, ον, *Théophr.*

Prédominer (*præpollere, eo*) ὑπερισχύειν, ω, σω, *Théophr.*

Prééminence (*præstantia, æ*) ἐξοχή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Prééminent, e (*præstans, egregius*) ὑπέροχος, ἔξοχος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Préexistence, προΰπαρξις, εως, ἡ.

Préexister, προϋπάρχειν, χω, ξω, *Luc.* XXIII, 12.

Préface (*præfatio, onis*) προοίμιον, ίου, τό· πρόλογος, ου, ὁ. Faire une préface (*præfari*) προοιμιάζειν, άζω, *Arist.*

Préfecture (*præfectura, æ*) ἐπαρχία, προστασία, ας, ἡ, *Dém.*

Préférable (*præferendus, a, um*) προκριτέος, προτιμητέος, έα, έον.

Préférablement (*potissimum*) κατὰ προτίμησιν· μάλιστα.

Préférence (*præstantia, æ*) πρόκρισις, προτίμησις, εως, ἡ.

Préférer une chose à une autre (*aliquid alicui præferre, anteferre,* ou *præponere, anteponere*) τὶ ou τινά τινος προτιμᾷν, ῶ, *Plut.* προκρίνειν, ίνω, *Plut.* Je préfère l'honneur à l'argent, et la paix à la guerre, ἀγαπῶ δόξαν ἀντὶ χρημάτων, καὶ εἰρήνην αἱρέομαι πρὸ πολέμου, *Plat.*

Préfet (*præfectus, i*) ἔπαρχος, ου, ὁ· προστάτης, ου, ὁ, *Dém.*

Préfix, ixe (*præfixus, præfinitus, a, um*) διωρισμένος, η, ον.

Préjudice (*damnum, detrimentum, i*) βλάβη, ης, ἡ, *Plat.* ζημία, ας, ἡ, *Xén.*

Préjudiciable (*noxius, perniciosus, a, um*) ζημιώδης, εος, ὁ,ἡ· βλαβερός, ά, όν, *Plat.*

Préjudicier à quelqu'un (*alicui officere, io*) τινὰ βλάπτειν, πτω, ψω· ζημιοῦν, ῶ, ώσω, *Dém.*

Préjugé (*præjudicata opinio*) προκατάγνωσις, εως, ἡ, *Dém.*

Préjuger (*præjudicare, o*) προκρίνειν, προκαταγινώσκειν, σκω, *Dém.*

Prélat (*antistes, præsul*) ἱεράρχης, ου, ὁ.

Prélature (*præsulis dignitas*) ἱεραρχία, ας, ἡ.

Prêle (*equisetum arvense*, vel *fluviatile*, Linn.) ἵππουρις, ιδος, ἡ, *Diosc.*

Prélever (*ante extrahere, ho*) προεξαιρεῖν, αἱρέω*.

Préliminaire (R. *limen, inis*, seuil) προοιμιακός, ή, όν. Discours —, προοίμιον, ίου, τό. Faire un discours —, προοιμιάζειν, άζω, *Arist.*

Prélude (*præludium, ii*) προαύλιον, προοίμιον, ίου, τό, *Arist.*

Préluder (*præludere*, ou *proludere, o*) προαυλεῖν, ῶ· προοιμιάζειν, άζω, *Arist.*

Prématuré, ée (*præmaturus, a, um*) πρόωρος, ου, ὁ,ἡ· πρώϊος, ΐα, ϊον, *Théophr.*

Prématurément (*ante diem*) πρὸ τοῦ καιροῦ.

Préméditation (*præmeditatio, onis*) προμελέτησις, εως, ἡ.

Prémédité, ée. De dessein prémédité (*composito*) ἐκ προαιρέσεως, ἐξεπίτηδες, *Dém. Isocr.*

Préméditer (*præmeditari, or*) προμελετᾷν, ῶ, ήσω, *N. Test.*

Prémices (*primitiæ, arum*) ἀπαρχή, ῆς, ἡ, *Dém.* κάταργμα, ατος, τό, *Plut.* τὰ πρωτεῖα, ων, *Thuc.* Offrir les prémices, ἀπάρχεσθαι, ομαι, *Sept.*

Premier, ère (*primus, a, um*) πρῶτος, η, ον, *Dém.* Tenir le premier rang, τὰ ἄριστα φέρεσθαι, ομαι, *Aristid.* Le premier né (*primogenitus*) πρωτόγονος, ου, ὁ,ἡ· πρωτότοκος, ου, ὁ,ἡ, *Den. Hal.*

Premièrement (*primo, primum*) πρῶτον, τοπρῶτον, *Dém.*

Prémisses d'un syllogisme (*præmissæ*) αἱ δύο πρῶται τοῦ συλλογισμοῦ προτάσεις, εων.

Prémunir [Se, contre le froid (*se munire a frigore*) ἑαυτὸν ἀντὶ κρύους σκεπάζειν.

Prenable (*expugnabilis, e*) ἐκπολέμητος, ου, ὁ,ἡ.

Prendre (*prehendere, do*, R. hand, *la main*) λαμβάνειν, λαμβάνω*. — *capere, io, cepi*) αἱρεῖν, αἱρέω*· ἁλίσκειν, ἁλίσκω*. — (*rapere, io*) ἁρπάζειν, άζω, άσω ou άξω, *Dém.* Prendre les armes, τὰ ὅπλα λαβεῖν, *Dém.* ἀναλαμβάνειν*, *Plut.* — les devants, φθάνειν, φθάνω*· προλαμβάνειν. — femme, *voyez* Se Marier. — garde, εὐλαβεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* — la fuite, φεύγειν, διαφεύγειν, γω, ξω, *Dém.*

Preneur de villes, *surnom de Démétrius* (*urbium expugnator, oris*) πολιορκητής, οῦ, ὁ, *Athén., liv.* III.

Prénom (*prænomen, inis*) προωνύμιον, ίου, τό. — *Voyez* Nom.

Prénotion (*prænotio, onis*) πρόγνωσις, εως, ἡ.

Préoccupation (*anteoccupatio*) προκατάληψις, εως, ἡ, *Rhétor.*

Préoccuper l'esprit de quelqu'un (*alicujus animum præoccupare, o, avi*) τὸν νοῦν τινος προκαταλαμβάνειν, λαμβάνω*, *Théophr.*

Préopinant (*qui primus sententiam dicit*) ὁ τὴν γνώμην προλέγων, οντος.

Préparatifs de guerre (*bellicus apparatus, us*) ἡ τοῦ πολέμου παρασκευή, ῆς, *Dém.* Athéniens, vous voyez ces préparatifs et ces mouvements, τὴν μὲν παρασκευὴν ὁρᾶτε, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν παράταξιν, ὅση γεγένηται, κ. τ. λ. *Esch. début de la harangue contre Ctésiphon.*

Préparation (*præparatio, onis*) παρασκευή, κατασκευή, ῆς, ἡ, *Dém*

Préparatoire (*prævius, a, um*) παρασκευαστικός, ή, όν.

Préparer (*parare, præparare, apparare, comparare, o*) παρασκευάζειν, άζω, *Plut.* Se préparer au combat, ἑαυτὸν πρὸς ἀγῶνα παρασκευάζεσθαι, *Dém.*

Prépondérance, προτέρημα ou πλεονέκτημα, ατος, τό, *Dém.*

Prépondérant, e. Avoir voix prépondérante, προτερεύειν, ω, ou προτερεῖν, ῶ, *Polyb.*

Préposer (*præponere, no*) καθιστάναι, ἵστημι*, τινὰ ἐπί τι, *Isocr.*

Préposition (*præpositio, onis*) πρόθεσις, εως, ἡ, *Gramm.* — *Il y a en grec* dix-huit prépositions, *qui, mises en tête des verbes, en modifient la signification primitive. Le verbe* βαίνω, *par exemple, exprimera le mouvement en différents sens, selon que l'on dira* ἀμφιβαίνω, ἀναβαίνω, ἀντιβαίνω, ἀποβαίνω, διαβαίνω, εἰςβαίνω, ἐκβαίνω, ἐμβαίνω, ἐπιβαίνω, καταβαίνω, μεταβαίνω, παραβαίνω, περιβαίνω, προβαίνω, προςβαίνω, συμβαίνω, ὑπερβαίνω, ὑποβαίνω. *La force de ces* dix-huit prépositions *une fois bien connue, on comprendra faci-*

lement tous les mots français dérivés du grec, dans lesquels elles jouent le principal rôle, tels que : amphithéâtre, analyse, antithèse, apophthegme, dialogue, isagogique, ecchymose, enchymose, épilogue, catalogue, méthode, parabole, période, prologue, prosodie, synode, hyperbole, hypothèse. — *Voyez le* Panhellénisme.

Prépuce (*præputium, ii*) ἀκροβυστία, ας, ἡ, *Paul, Rom.* II, 25.

Prérogative (*prærogativa, æ*) προνομία, ας, ἡ, *Plut.*

Près de, du, de la, des (*prope, propter, acc.*) ἐγγύς, τινί ou τινός, *Arist.* ἐγγύθι, ἐγγύθεν, συνεγγύς, πλησίον, *Dém.* Près de la terre (*prope terram*) πρὸς τῇ γῇ, *Dém.* A peu près, σχεδόν, *le même.*

Présage (*præsagium, ii*) προαίσθησις, εως, ἡ, *Gal.* Heureux présage (*secundum omen*) εὐώνυμον οἰώνισμα, ατος, *Hom.* Qui est d'un mauvais présage, δυςοιώνιστος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Présager la victoire (*victoriam præsagire, io,* ou *portendere, do*) τὴν νίκην προαισθάνεσθαι, ομαι, *Isocr.* ou προσημαίνειν, ω, *Xén.*

Presbyte, *opposé à myope*, πρεςβύτης, ου, ὁ· πρεςβυτικός, ή, όν.

Presbytère (*curionis domus, us*) πρεςβυτέριον, ίου, τό.

Prescience (*præscientia, æ*) πρόγνωσις, εως, ἡ. — Κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ πατρός, *Pierre,* I. *Ep.* I, 2.

Prescription (*præscriptio, onis*) παραγραφή, ῆς, ἡ.

Prescrire quelque chose à quelqu'un (*aliquid alicui præscribere, bo, psi*) διορίζειν, ίζω, τινί τι.

Préséance, *pron.* presséance (*priores partes, ium*) προεδρία, ας, ἡ. Avoir le droit de — (*præsidere, eo*) προεδρεύειν, ω. Qui a ce droit (*præses, idis*) πρόεδρος, ου, ὁ, *Dém.*

Présence (*præsentia, æ*) παρουσία, ας, ἡ, *Dém.* En présence de tout le monde (*coram omnibus*) πάντων παρόντων. En présence de Dieu et des hommes, πρὸς Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Présence d'esprit, ἀγχίνοια, ας, ἡ, *Arist.*

Présent (*munus, eris; donum, i*) δῶρον, ου, τό· δωρεά, ᾶς, ἡ, *Dém.*

Présent, e (*præsens, entis*) παρών, οὖσα, όν. Pour le présent, εἰς τὸ παρόν, *Isocr.* A présent (*nunc*) νῦν, νυνί, *Dém.* Le temps présent, ὁ ἐνεστὼς χρόνος, ου. — *Voyez* Futur.

Présentation (*oblatio, onis*) προςφορά, ᾶς, ἡ, *Sept.*

Présentement (*nunc*) ἐν τῷ παρόντι, *Dém.*

Présenter (*offerre, fero, obtuli*) προςφέρειν, φέρω*, *N. Test.* Se présenter fort à propos devant quelqu'un, τινὶ ἐν καιρῷ παραφαίνεσθαι, ομαι, *Plut.*

Préservatif, ive, προφυλακτικός, ική, ικόν. — *subst.* φυλακτήριον, ίου, τό.

Préserver quelqu'un d'un danger (*periculum ab aliquo pulsare, o*) ἐκ κινδύνου τινὰ διασώζειν, ζω, *Dém.*

Présidence (*præsidentia, æ*) προεδρία, ας, ἡ, *Hérod.*

Président (*præses, idis*) πρόεδρος, ου, ὁ, *Dém.* — du sénat, ὁ τῆς βουλῆς προεδρεύων, οντος, *le même.*

Présider une assemblée (*in concione præsidere, eo*) ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ προεδρεύειν. — le sénat, τῆς βουλῆς προεδρεύειν, ω, *Dém.* — à une entreprise, πράγματί τινι ἐπιστατεῖν, ῶ, *le même.*

Présomptif, ive. Héritier présomptif (*proximus hæres*, Phèdr. III, 10) ὁ ἐγγύτατος κληρονόμος, ου.

Présomption (*conjectura, æ*) στοχασμός, οῦ, ὁ, *Suid.* ὑπόληψις, εως, ἡ, *Isocr.* — (*nimia confidentia*) αὐθάδεια, ας, ἡ, *Plat.*

Présomptueusement (*confidenter*) αὐθαδῶς, *Isocr.*

Présomptueux, euse (*confidentior*) αὐθάδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Presque (*fere, ferme*) σχεδόν, *Dém.*

Presqu'île (*peninsula, æ*) χεῤῥόνησος ou χερσόνησος, ου, ἡ, *Géogr.*

Pressant, e (*urgens, entis, c.*) ἐπικείμενος, η, ον. Le moment est pressant, ὁ καιρὸς ὀξύς, *Hipp.*

Presse (*densa turba*) ἀθρόος ὄχλος, ου.

Presse typographique (*prelum, i*) πιεστήρ, ῆρος, ὁ· πιεστήριον, ίου, τό, *Suid.*

Pressentiment (*præsensio, onis*) προαίσθησις, εως, ἡ, *Gal.* Avoir quelque pressentiment, *ou*

Pressentir quelque chose (*aliquid præsentire, io*) προαισθάνεσθαι, ομαι, τὶ, *Dém.* τινός, *Thuc.* — quelqu'un (*aliquem prætentare, o*) προπειρᾶσθαι, ῶμαι, τινά.

Presser quelqu'un (*aliquem urgere, eo*) ἐπείγειν, γω, ξω, τινά, *Soph.* Le moment presse, ἐπίκειται ὁ καιρός. Se presser (*festinare, o*) ἐπείγεσθαι, ομαι, *Aristophane.*

Pressier. — *Voyez* **Imprimeur.**

Pression (*pressio, onis*) πίεσις, εως, ἡ.

Pressoir (*torcular, aris*) ληνός, οῦ, ὁ, *Sept.* σταφυλοβολεῖον, είου, τό, *Isée.* Monter sur le pressoir, ληνοβατεῖν, ῶ, ήσω.

Pressurer la vendange (*uvas prelo premere*) σταφύλας πιέζειν, έζω.

Prestance (*præclarus oris habitus, us*) εὐσχημοσύνη, ης, ἡ. Qui a bonne —, εὐσχήμων, ονος, ὁ,ἡ.

Prestation de serment (*dictio sacramenti*) ὁρκωμοσία, ας, ἡ.

Preste (*promptus, agilis*) ἕτοιμος, η, ον, *Isocr.* πρόθυμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Preste! (*eia age, agite!*) εἶα, εὖγε! *Luc.*

Prestement (*agiliter*) εὐκινήτως, εὐστρόφως.

Prestesse (*agilitas, atis*) εὐκινησία, εὐστροφία, ας, ἡ, *Sept.*

Prestige (*præstigiæ, arum*) γοήτευμα, ατος, τό, *Plut.*

Presto, *terme de musique.* ☞ *Les Italiens ont désigné, par cinq mots de leur langue, les cinq espèces principales de mouvement; les voici, en commençant par le plus lent :* largo, adagio, andante, allegro, presto.

Présumer (*animo præsumere, o*) εἰκάζειν, άζω, τι, *Dém.* στοχάζεσθαι, ομαι, τινός, *Isocr.* — de soi-même (*sibi nimium arrogare*) αὐθαδιάζεσθαι, ομαι, *Plat.*

Présupposer (*præsupponere, no, sui*) προϋποτιθέναι, τίθημι *.

Présupposition, προϋπόθεσις, εως, ἡ.

Présure (*coagulum, i*) πυτία, ίας, ἡ, *Diosc.* πυετία, ας, ἡ, *Arist.*

Prêt à intérêt (*fœneratio, onis*) δανεισμός, οῦ, ὁ, *Plat.* — à usure, τοκισμός, οῦ, ὁ, *Arist.*— de soldats (*stipendium, ii*) μισθός, οῦ, ὁ, *Dém.*

Prêt, e (*paratus, a, um*) ἕτοιμος, η, ον. — à parler, ἕτοιμος λέγειν, *Isocr.*

Prétendant. Les prétendants de Pénélope, οἱ τῆς Πηνελόπης μνηστῆρες, ων, *Hom.*

Prétendre à quelque chose (*ad aliquid contendere, o*) τινὸς ἐφίεσθαι, ἐφίεμαι, *Xén.* — *soutenir*, que, διϊσχυρίζεσθαι, ομαι, ὅτι, *Plut.* J'entends et je prétends que cela soit (*sic volo, sic jubeo*) ἁνδάνει, ὡς λῶ.

Prétendu, ue (*suppositus, a, um*) νομιζόμενος, η, ον. — (*sponsus, a*) νυμφίος, ίου, ὁ · νύμφη ης, ἡ, *Plut.*

Prétention (*speratum jus, juris*) τὸ νομιζόμενον δίκαιον, ου. — *Voyez* **Prétendre.**

Prêter de l'argent à quelqu'un (*pecuniam alicui commodare, o*) ἀργύριόν τινι δανείζειν, είζω, *Plut.* — à gros intérêt, ἐπὶ μεγάλῳ τόκῳ, *le même.* — l'oreille (*auscultare, to*) ἀκροᾶσθαι, ῶμαι, τινός, *le même.* — la main, βοηθεῖν, ῶ, τινί, *Dém.* — serment, ὁρκωμοτεῖν, ῶ, ήσω, *Eur.* Prêter, *être souple* (*produci, or*) παρατείνεσθαι, ομαι, *Luc.* Se prêter au désir de quelqu'un (*alicui indulgere, eo; sese accommodare, do*) τινὶ συμπεριφέρεσθαι, ομαι.

Prétérit (*præteritum tempus*) παρεληλυθὼς χρόνος, ου. — imparfait, παρατατικός. — plus-que-parfait, ὑπερσυντελικός. — défini, παρακείμενος. — indéfini, ἀόριστος, οἷον · ἔλυσα, σας, σε · σαμεν, σατε, σαν, je déliai, tu délias, il délia; nous déliâmes, vous déliâtes, ils délièrent : ἔφυν, ἔφυς, ἔφυ · ἔφυμεν, ἔφυτε, ἔφυσαν · je fus, tu fus, il fut; nous fûmes, vous fûtes, ils furent.

Prétérition (*prætermissio, onis*) παράλειψις, εως, ἡ, *Gramm.*

Préteur (*prætor, oris*) ἔπαρχος, ου, ὁ · στρατηγός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Prêteur, euse (*creditor, trix*) δανειστής, οῦ, ὁ, *Dém.* La fourmi n'est pas prêteuse, c'est là son moindre défaut, *Lafont.* οὐ δανείζειν εἴωθεν ὁ μύρμηξ, οὗπερ ἥκιστα κατάμεμπτος.

Prétexte (*prætextus, us*) πρόφασις, εως, ἡ, *Dém.* Sous prétexte du bien public, ἐν ὑποσχήματι τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ, *Bas.*

Prétexte (*prætexta, æ*) περιπόρφυρος ἐσθής, ῆτος, ἡ, *Plut.*

Prétexter une maladie (*morbum prætexere, xo*) ἀῤῥωστεῖν προφασίζεσθαι, ομαι, *Dém.* — le nom de la paix, τοὔνομα τῆς εἰρήνης προβάλλεσθαι, ομαι, *Dém.*

Prétoire (*prætorium, ii*) βουλευτήριον, ίου, τό, *Dém.* πραιτώριον, ίου, τό, *N. Test.* Préfet du prétoire, ὁ τῶν δορυφόρων ἔπαρχος, ου.

Prêtre (*presbyter, eri*) πρεσβύτερος, ου, *N. Test.* — *Ce mot grec signifiait autrefois* senior, oris.

Prêtre, esse (*sacerdos, dotissa*) ἱερεύς, έως, ὁ, *Dém.* ἱέρεια, ας, ἡ, *Plut.*

Prêtrise (*sacerdotium, ii*) ἱερωσύνη, ης, ἡ, *Dém.*

Préture (*prætura, æ*) ἐπαρχία, στρατηγία, ας, ἡ, *Plut.*

Preuve (*probatio, onis; argumentum, i*) ἀπόδειξις, εως, ἡ· ἔλεγχος, ου, ὁ, *Dém.* Fournir une preuve, πίστιν παρέχειν, χω, ξω, *le même.*

Preux, *vieux mot*, ἀνδρεῖος, γενναῖος, ου· ὁ πρωτεύων, οντος.

Prévaloir (*prævalere, eo*) ἐπικρατεῖν, ῶ, ήσω, τινός, *Plat.* Se prévaloir de quelque avantage, ἐπί τινι καυχᾶσθαι, ῶμαι, *Luc.* — de ses richesses, περὶ τοῦ πλούτου καταλαζονεύεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Prévaricateur (*prævaricator, oris*) παράνομος, ου, ὁ, *Dém.*

Prévarication (*prævaricatio, onis*) παρανομία, ας, ἡ, *Dém.*

Prévariquer (*prævaricari, cor*) παρανομεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* καθυφιέναι, ίημι*, *le même.*

Prévenance (*obsequium, ii*) θεραπεία, ας, ἡ, *Xén.*

Prévenant, e (*obsequiosus, a, um*) θεραπευτικός, ή, όν, *Plat.*

Prévenir (*prævertere, o*) φθάνειν, ω*, τινός, *Hérod.* — le jugement, φθάνειν τοῦ κριθῆναι, *Plut.* — (*præoccupare, o*) προκαταλαμβάνειν, ω*, τὶ, *Théophr.* — la guerre, πόλεμον προεξανίστασθαι, αμαι, *Plat.*

Prévention (*præoccupatio, onis*) πρόληψις, εως, ἡ.

Prévenu, ue, de crime (*reus, a*) ὑπόδικος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Prévision (*provisio, onis*) προόρασις, πρόοψις, εως, ἡ.

Prévoir l'avenir (*futura prævidere, providere, eo*) τὰ μέλλοντα προορᾷν, ῶ, *Arist.*

Prévôt, προστάτης, ου, ὁ.

Prévoyance (*providentia, æ*) πρόοψις, προνόησις, εως, ἡ, *Dém.*

Prévoyant, e (*providus, a, um*) προορατικός, ή, όν, *Phil.* φρόνιμος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Priam, fils de Laomédon roi de Troie, Πρίαμος, ου, ὁ· Λαομεδοντιάδης, ου, ὁ.

Priape, fils de Bacchus et de Vénus, dieu des jardins, Πρίαπος, ου, ὁ.

Priapisme, πριαπισμός, οῦ, ὁ.

Prie-dieu, προσκυνητήριον, ίου, τό.

Prier (*precari, or*) δεῖσθαι, έομαι, τινός τι, *Dém.* — Dieu (*orare Deum*) εὐχὰς τῷ Θεῷ εὔχεσθαι, *le même.* Je vous prie et conjure (*oro te et obsecro*) ἱκετεύω σε καὶ ἀντιβολέω, *le même.*

Prière (*precatio, onis*) δέησις, εως, ἡ, *Dém.* Prières publiques (*publicæ preces, um*) πάνδημος ἱκετεία, ας, ἡ· δημόσιαι εὐχαί, ῶν, *Dém.*

Prieur (*prior, oris*) προεστώς, ῶτος, ὁ.

Primauté (*primatus, us*) πρωτεῖον, ου, τό, *Dém.* Disputer la —, περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητεῖν, ῶ, *Isocr.*

Prime. De prime abord (*primo aditu*) τοπρῶτον, *Dém.*

Primer (*primas partes tenere, eo, ui*) τὰ ἄριστα φέρεσθαι, ομαι, *Aristid.*

Primeur. Des fruits dans leur primeur, νεόλεκτοι καρποί, ῶν.

Primevère (*primula veris; primula officinalis,* Linn.) τὸ πρῶτον τοῦ ἔαρος ἄνθος, σος.

Primitif, ive (*primigenius, a, um*) πρωτότυπος, ου, ὁ, ἡ, *Gramm.*

Primitivement (*primitus*) ἐξαρχῆς, *Dém.*

Primo (*primo, primum*) πρῶτον, τοπρῶτον, *Dém.*

Primogéniture (*ætatis prærogativa, æ*) τὰ πρωτοτοκεῖα, ων.

Primordial, e, πρώτιστος, η, ον.

Prince (*princeps, ipis,* q.d. *primum caput*) ἄναξ, ακτος· ἄρχων, οντος, ὁ. Homère est le prince des poëtes, et Démosthène le prince des orateurs, ὁ μὲν Ὅμηρος τῶν ποιητῶν, ὁ δὲ Δημοσθένης τῶν ῥητόρων πρωτεύει.

Princesse, ἄνασσα, ἄρχουσα, ης, ἡ.

Principal, *capital d'une dette, fond d'une affaire*, κεφάλαιον, αίου, τό, *Dém*. Payer le principal et les intérêts, τὸ ἀρχαῖον καὶ τοὺς τόκους ἀποδιδόναι, δίδωμι *. — de collége, γυμνασιάρχης, ou γυμνασίαρχος, ου, ὁ, *Poll.*

Principal, **e** (*præcipuus, a, um*) ἐξαίρετος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.* ἡγεμονικός, ή, όν, *Dém.*

Principalement (*præcipue*) ἐξαιρετῶς, *Plut.* τὰ μάλιστα, *Isocr.*

Principauté (*principatus, us*) δυναστεία, ας, ἡ, *Dém.*

Principe (*principium, ii*) ἀρχή, ῆς, ἡ, *Dém.* Dans le principe, ἐν ἀρχῇ, ἐπ' ἀρχῇ. Dès le principe, ἀρχῆθεν, ἐξαρχῆς, *Dém.* —, ἀξίωμα, ατος, τό. De bons principes (*recta instituta, orum*) ἀγαθὰ ἐπιτηδεύματα, ων, *Dém.*

Printannier, **ère** (*vernus, a, um*) ἐαρινός, *et poét.* εἰαρινός, ή, όν, *Diosc.*

Printemps, q. d. *primum tempus* (*ver, veris*, n.) ἔαρ, ἔαρος, τό, *contr.* ἦρ, ἦρος, *Arist.* Au printemps, vers le printemps, ἐν ἦρι, πρὸς τὸ ἔαρ, *Thuc.* Passer le printemps, ἐαρίζειν, ίζω, *Athén.*

Priorité *de temps, de rang*, τὸ ἐμπρόσθιον, τὸ πρωτεῖον, είου.

Prise (*captura, æ*) λῆψις, εως, ἡ, *Plut.* La prise de Troie, ἡ τῆς Τροίας ἅλωσις, εως. — de corps (*comprehensio, onis*) σύλληψις, κατάληψις, εως, ἡ. Une prise de tabac (*una* tabaci *sumptio*, Cels.) μία ταβάκου λαβή. Donner prise (*ansam præbere, eo*) πρόφασίν τινι παρέχειν, ω*, *Dém.* Lâcher prise (*ab aliquo desistere, sto*) τινὸς ἀφίστασθαι, αμαι, *Dém.* En venir aux prises, εἰς χεῖρας ἔρχεσθαι, *Xén.*

Prisée (*æstimatio, onis*) τίμησις, εως, ἡ· τίμημα, ατος, τό, *Dém.*

Priser (*æstimare, o*) τιμᾷν, ῶ, ήσω, τῆς ἀξίας, τοῦ ἴσου, *Arist.* μείζονος, *Xén.* πλείστου, ἀντὶ πάντων, *Dém.*

Priseur (*æstimator, oris*) τιμητής, λογιστής, οῦ, ὁ, *Dém.*

Prismatique, πρισματικός, ή, όν, *Géométrie.*

Prisme, πρίσμα, ατος, τό. R. πρίω, πρίζω, *seco.*

Prison (*carcer, eris*, m.) δεσμωτήριον, ίου, τό· εἱργμός, οῦ, ὁ, *Dém.* Mettre en prison, τινὰ εἰς δεσμωτήριον ἄγειν, ἀπάγειν, εἰςάγειν, γω, ξω, *le même.*

Prisonnier, **ère** (*captivus, a*) δεσμώτης, ου, ὁ· δεδεμένος, ένη, ένον. — de guerre, αἰχμάλωτος, δορυάλωτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Privatif, **ive** (*privativus, a, um*) στερητικός, ή, όν, *Gramm.*

Privation (*privatio, onis*) στέρησις, εως, ἡ, *Arist.* ἀποστέρησις, εως, ἡ, *Isocr.*

Privativement, στερητικῶς.

Privauté (*familiaritas, atis*) συνήθεια, ας, ἡ· οἰκειότης, ητος, ἡ, *Dém.*

Privé, **ée**, de ses parents (*parentibus orbus, a*) ὀρφανός, ανή, *Dém.* — de tout secours, ἄπορος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* —, *particulier*, ἴδιος, α, ον· ἰδιώτης, ου, ὁ, *Dém.* —, *apprivoisé*, τιθασσός, οῦ, ὁ,ἡ, *Plat.* Un privé, *voyez* Latrines.

Privément (*familiariter*) συνήθως, οἰκείως, *Dém.*

Priver quelqu'un de quelque chose (*aliquem aliqua re privare, o*) τινά τινος στερεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.* ἀποστερεῖν, *Isocr.* Se priver de vin (*abstinere vino*) οἴνου ἀπέχεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Privilége (*privilegium, ii*) προνομία, ας, ἡ· προτέρημα, ατος, τό, *Luc.*

Privilégié, **ée**, προνομίαν ἔχων, ουσα, *Luc.* — (*immunis, e*) ἀτελής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Prix (*pretium, ii*) τιμή, ῆς, ἡ· τίμημα, ατος, τό, *Dém.* D'un grand prix, πολλοῦ ἄξιος, ία, ιον, *Laërce.* Au prix de (*præ*, abl.) ἀντί, *gén.* Quel est le prix? — Deux mines, τίς ἡ τιμή; — Δύο μναῖ.

Prix (*præmium, ii*) ἆθλον, ου, τό· γέρας, ατος, αος, ως, τό, *Dém.* Le prix de la bravoure, βραβεῖον, είου, τό. Remporter le prix, τοῦ ἀριστείου ἀξιοῦσθαι, οῦμαι, *Isocr.* τοῦ ἄθλου τυγχάνειν, άνω*, *Dém.*

Probabilité (*probabilitas, atis*) πιθανότης, ητος, ἡ, *Plat.*

Probable (*probabilis, e*) πιθανός, ή, όν, *Dém.*

Probablement (*probabiliter*) πιθανῶς, πιστῶς, εἰκότως, *Dém.*

Probatique (*pecuarium forum*) προβατικὴ ἀγορά, ᾶς. *C'était le nom d'une place de Jérusalem, où se vendaient les* brebis. — Il y avait à Jérusalem, sur la probatique, une piscine appelée en hé-

breu Bethesda, ἣν δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, ἐπὶ τῇ προβατικῇ, κολυμβήθρα ἡ λεγομένη ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, *Jean*, V, 2.

Probe (*probus, a, um*) ἀγαθός, χρηστός, ή, όν, *Dém*.

Probité (*probitas, atis*) χρηστότης, ητος, ἡ, *Plut*. καλοκἀγαθία, ας, ἡ, *Xén*.

Problématique, προβληματικός, ή, όν.

Problématiquement, προβληματικῶς.

Problème (*problêma, atis*) πρόβλημα, ατος, τό. — *Remarquez, sur ce mot, la différente manière d'accentuer, des Grecs et des Romains. Chez les premiers l'*accent *se réglait d'après la quantité de la dernière syllabe; les seconds le réglaient d'après la quantité de la pénultième.* — *Voyez le* Panhellénisme.

Proboscide (*elephanti manus*) προβοσκίς, ίδος, ἡ. R. βόσκω, *pasco*.

Procatarctique (*primarius, a, um*) προκαταρκτικός, ή, όν. R. πρό, κατά, ἄρχεσθαι. ☞ *Les médecins entendent par* procatarctiques *les causes manifestes des maladies, celles qui agissent les premières, et mettent les autres en mouvement.* — *N'écrivez pas* procathartique, *qui signifierait* præpurgatorius, a, um.

Procédé (*ratio, onis; modus, i*) λόγος, τρόπος, ου, ὁ, *Dém*. — (*agendi ratio*) διαγωγή, ῆς, ἡ.

Procéder en homme de bien (*recte agere*) καλῶς καὶ προσηκόντως πράττειν, ττω, ξω, *Dém*. — en justice, δικάζεσθαι, ομαι, *Luc*. Le Saint-Esprit procède du Père et du Fils, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύεται, Ier *concile de Constantinople*.

Procédure (*via juris*) ἡ δικαστική, ῆς.

Procéleusmatique, *pied composé de quatre brèves*, ou *double pyrrhique* (*par ex.* ἐλέγετε) προκελευσματικός, οῦ, ὁ.

Procès (*lis, litis, f.*) δίκη, ης, ἡ· ἀγών, ῶνος, ὁ, *Dém*. Intenter un procès à quelqu'un, λαχεῖν τινι δίκην· πρός τινα δίκην ἔχειν, ω*, *Dém*. Sans aucune forme de procès, ἄνευ κρίσεως, ἀκρίτως, *Isocr*. Procès-verbal, δικαστικὴ καταγραφή, ῆς.

Processif, ive (*litigiosus, a*) φιλόδικος, ου, ὁ,ἡ, *Arist*.

Procession (*supplicatio, onis*) λιτανεία, ας, ἡ. — du Saint-Esprit, ἡ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκπόρευσις, εως. — *Voyez* Procéder.

Prochain, ὁ,ἡ,τὸ πλησίον. — Tu aimeras ton prochain comme toi-même, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, ὡς σεαυτόν, *Matth*. XIX, 19.

Prochain, aine (*proximus, a, um*) ἐγγύτατος, η, ον, *Thuc*.

Proche (*propinquus, a, um*) πλησίος, ία, ίον· ὁ,ἡ,τὸ πλησίον, *Plut*. Proches parents, συγγενεῖς, ῶν, οἱ,αἱ. Proche, tout proche de la ville (*prope urbem*) ἐγγὺς τῆς πόλεως, ou τῇ πόλει, *Arist*.

Prochronisme, προχρονισμός, οῦ, ὁ. R. χρόνος, temps, *et* πρό, *prép. qui marque* antériorité. — *Toute faute de* chronologie *s'appelle en général* anachronisme. *Mais ce terme générique se divise en deux espèces : 1° le* prochronisme, *qui rapporte un fait à un temps* antérieur *à celui où il est réellement arrivé; 2° le* métachronisme, *qui rapporte un fait à un temps* postérieur *à celui auquel il est réellement arrivé.* — *C'est sans doute par erreur typographique que, dans le Dictionnaire de l'Académie française, le mot* Métachronisme *est rapporté à un temps* antérieur.

Proclamation (*proclamatio, onis*) ἀνακήρυξις, εως, ἡ. Proclamation affichée, πρόγραμμα, ατος, τό.

Proclamer (*proclamare, o*) ἀνακηρύττειν, ττω, ξω, *Luc*.

Proconsul (*proconsul, ulis*) ἀνθύπατος, ου, ὁ, *Plut*.

Proconsulat, ἀνθυπατεία, ας, ἡ, *Hérod*. Exercer le —, ἀνθυπατεύειν, εύω, *le même*.

Procréation (*procreatio, onis*) γέννησις, εως, ἡ, *Plat*.

Procréer des enfants (*liberos procreare, creo*) παιδοποιεῖσθαι, οῦμαι, *Xén*.

Procuration (*procuratio, onis*) ἐπιτροπή, ῆς, ἡ, *Dém*.

Procurer à quelqu'un beaucoup d'avantages, πολλὰ ἀγαθά τινι προξενεῖν, ῶ, ήσω, *Elien*.

Procureur, ratrice (*procurator, trix*) ἐπίτροπος, ου, ὁ,ἡ, *Hérod*.

Prodigalement. Vivre —, ἀσώτως ζῆν, *Luc*, XV, 13.

Prodigalité (*prodigalitas, atis*) ἀσωτία, ας, ἡ, *Arist.*

Prodige (*prodigium, ii*) τέρας, ατος, τό, *Plut.* σημεῖον, είου, τό, *Dém.*

Prodigieusement (*prodigiose*) τερατικῶς, *Plut.*

Prodigieux, euse (*prodigiosus, a, um*) τερατώδης, εος, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Prodigue (*prodigus, a, um*) ἄσωτος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Prodiguer son patrimoine, τὰ ἐκ τοῦ πατρὸς χρήματα ἀσωτεύεσθαι, ομαι, *Elien.*

Proditoirement (*proditorie*) προδοτικῶς, *Luc.*

Production (*procreatio, onis*) γέννησις, εως, ἡ, *Plat.*

Produire (*producere, co, xi*) γεννᾷν, ῶ, ήσω, *Xén.* — des témoins, μάρτυρας παριστάναι, ἵστημι*, *Dém.*

Proéminence (*eminentia, æ*) ἐξοχή, ῆς, ἡ, *Hérod.*

Proéminent, e (*eminens, entis*) ἔξοχος, ου, ὁ,ἡ.

Profanateur (*sacrilegus, a*) ἱερόσυλος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.*

Profanation (*profanatio, onis*) βεβήλωσις, εως, ἡ.

Profane (*profanus, a, um*) βέβηλος, ου, ὁ,ἡ· ἀνίερος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Profaner (*profanare, o*) βεβηλοῦν, ῶ, ώσω, *Sept.*

Proférer (*proferre, fero*) προφέρειν, ω*· προφέρεσθαι, ομαι. — (*pronunciare, o*) ἐκφωνεῖν, ῶ, *Dém.*

Professer (*profiteri, eor*) ἐπαγγέλλεσθαι, ομαι, *Luc.* — la langue grecque, τὴν ἑλληνικὴν γλῶτταν διδάσκειν, άσκω, άξω, *Dém.*

Professeur de langue grecque (*græcæ linguæ professor, oris*) ὁ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης διδάσκαλος, άλου, *Dém.*

Profession (*professio, onis*) ἐπάγγελμα, ατος, τό, *Arist.* — (*vitæ institutum, ti*) ἐπιτήδευμα, ατος, τό.

Profil (*obliqua imago, inis*) πλαγία εἰκών, όνος. Peindre de profil, πλαγίως ζωγραφεῖν, ῶ.

Profit (*lucrum, i; utilitas, atis*) κέρδος, εος, τό· ὠφέλεια, ας, ἡ, *Dém.*

Profitable (*fructuosus, a, um; utilis, e*) κερδαλέος, έα, έον, *Xén.* χρήσιμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Profiter (*utilitatem percipere, io*) ἔκ τινος κερδαίνειν, ω, *Isocr.* ἀπό τινος, *Dém.* — à quelqu'un (*prodesse, sum*) ὠφελεῖν, ῶ, τινά· τινὶ λυσιτελεῖν, ῶ, *Isocr.* —, *faire des progrès* (*proficere, io*) προκόπτειν, πτω, ψω, *Luc.* ἐπιδιδόναι, δίδωμι*, *Isocr.*

Profond, e (*profundus, a, um*) βαθύς, εῖα, ύ. Fleuve, sommeil —, βαθὺς ποταμός, ὕπνος, *N. Test.* Une paix profonde, βαθεῖα εἰρήνη, ης, ἡ, *Hér.*

Profondément (*alte, altius*) βαθέως.

Profondeur (*altitudo, inis*) βάθος, εος, τό, *Xén.* βάθυσμα, ατος, τό, *Théophraste.*

Profusion (*profusio, onis*) ἀσωτία, ας, ἡ, *Arist.*

Programme, πρόγραμμα, ατος, τό.

Progrès (*progressus, us*) προκοπή, ῆς, ἡ, *Luc.* Faire des progrès dans la vertu, πρὸς ἀρετὴν ἐπιδιδόναι, δίδωμι*, *Isocr.*

Progression (*progressio, onis*) ἐπίδοσις, εως, ἡ. Mouvement de —, προϊοῦσα κίνησις, εως.

Prohiber (*prohibere, eo*) διακωλύειν, κατακωλύειν, ω, τὶ, *Dém.*

Prohibition (*prohibitio, onis*) κώλυσις, ἐπικώλυσις, εως, ἡ, *Xén.*

Proie (*præda, æ*) λεία, ας, ἡ, *Xén.* ἄγρα, ας, ἡ, *Hér.* Oiseaux de —, ἁρπακτικοὶ οἰωνοί, ῶν. En proie à la calomnie, τῇ διαβολῇ ἔνοχος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Projet (*consilium, ii*) βουλή, ῆς, ἡ, *Dém.* διανόημα, ατος, τό, *Isocr.* Projet chimérique, ματαιοβουλία, ας, ἡ.

Projeter de grandes choses (*magna moliri, ior*) μεγάλα πραγματεύεσθαι, παρασκευάζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Prolégomènes, *longue préface*, προλεγόμενα, ων, τά.

Prolepse (*præsumptio*) πρόληψις, εως, ἡ, *Rhétor.*

Prolixe. Avoir un style prolixe (*verbosa oratione uti, or*) μακρολογεῖν, ῶ, *Plat.*

Prolixement (*prolixius*) διεξοδικώτερον, *Grég. Naz.*

Prolixité du discours (*sermonis prolixitas*) τὸ τοῦ λόγου μῆκος, εος, *Dém.*

Prologue (*præfatio*) πρόλογος, ου, ὁ. Faire un —, προλογίζειν, ίζω.

Prolongation (*diei prorogatio*) ἀναβολή, ῆς, ἡ.

Prolongement (*productio, onis*) ἔκτασις· παράτασις, εως, ἡ.

Prolonger (*producere, co, xi*) παρατείνειν, ω· ἀναμηκύνειν, ω, *Luc.* Cette montagne se prolonge le long du golfe, τοῦτο τὸ ὄρος τῷ κόλπῳ παρατείνει, *Strab.*

Promenade (*ambulatio, ambulacrum*) περίπατος, ου, ὁ. — très-agréable sur les bords de la mer, — ὁ παρὰ τὴν θάλασσαν ἥδιστος, *Plut.*

Promener ses regards de tous côtés, πανταχόσε κατασκοπεῖσθαι, οῦμαι. Se promener (*ambulare, deambulare, o*) περιπατεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Va te promener! (*apage!*) χαίροις! *Anacr.*

Promesse (*promissum, promissio*) ὑπόσχεσις, εως, ἡ· ἐπαγγελία, ίας, ἡ, *Dém.* Oublier ses promesses, τὰς ὑποσχέσεις ἀμνημονεῖν, έω-ῶ, *le même.* —, *obligation par écrit,* συγγραφή, ῆς, ἡ, *Thuc.*

Prométhée, fils de Japet et frère d'Epiméthée, Προμηθεύς, έως, ὁ. Epiméthée oublia le conseil de son frère Prométhée, οὐδ' Ἐπιμηθεὺς ἐφράσαθ' ὥς οἱ ἔειπε Προμηθεύς, *Hésiod. Géorg.* 85.

Prometteur, **euse** (*promissis largus, a*) μεγάλα ὑπισχνούμενος, ένη. Un grand — (*dabo, onis*, Erasm.) δώσων, οντος, ὁ.

Promettre (*promittere, o; polliceri, eor*) ὑπισχνοῦσθαι, οῦμαι· ἐπαγγέλλεσθαι, ομαι, *Dém.* Un jeune homme qui promet beaucoup (*eximia spe adolescens*) νεανίας μεγάλην προσδοκίαν ἐμποιῶν, *Dém.* Se promettre (*sperare, o*) ἐλπίζειν, ίζω, *le même.*

Promission. La terre de —, *ou* la terre promise, ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας.

Promontoire (*promontorium, ii*) ἄκρα, ας, ἡ, *Paus.*

Promotion (*promotio, onis*) προκίνησις, εως, ἡ· ἐκκομισμός, οῦ, ὁ, *Strab.* Faire une promotion, *ou*

Promouvoir (*aliquem ad honores evehere, provehere, o*) τινὰ εἰς ἀξίωμα παράγειν, προάγειν, γω, ξω, *Plut.*

Prompt, **e** (*promptus, a, um*) ταχύς, ὠκύς, εῖα, ύ· πρόθυμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* — à se mettre en colère, ὀργίλος, η, ον, *Arist.*

Promptement (*celeriter*) ὠκέως, ταχέως, *Dém.* Plus promptement qu'on ne s'y attendait, θᾶττον ἐλπίδος, *Hér.*

Promptitude (*celeritas, atis*) τάχος, εος, τό· ὠκύτης, ταχύτης, ὀξύτης, ητος, ἡ, *Dém.*

Promu, **ue**, à quelque dignité (*promotus, a*) εἰς ἀξίωμα παραχθείς, προαχθείς, εῖσα, *Plut.*

Promulgation d'une loi (*promulgatio, onis*) ἡ τοῦ νόμου ἀνακήρυξις, δημοσίευσις, εως.

Promulguer une loi (*legem promulgare, o*) νόμον ἐπαγγέλλεσθαι, ομαι· ἀνακηρύσσειν, σσω, ξω, *Luc.*

Pronation Mouvement de —, κατωφερὴς κίνησις, εως.

Prône (*evangelica expositio, onis*) ἡ ἐν τῷ προνάῳ εὐαγγελικὴ ἐξήγησις, εως.

Prôner quelqu'un (*aliquem laudibus extollere, o*) τινὰ ἐπαινεῖν, ῶ· ἐγκωμιάζειν, άζω, άσω, *parf.* ἐγκεκωμίακα, *Dém.*

Prôneur, **euse** (*alicujus laudum buccinator, oris*) ἐγκωμιαστής, οῦ, ὁ.

Pronom (*pronomen, inis*) ἀντωνυμία, ας, ἡ, *Gramm.* — personnel, προσωπική. — possessif, κτητική. — démonstratif, δεικτική. — relatif, ἀναφορική. — *Voyez le* Panhellénisme.

Pronominal, **e**, ἀντωνυμικός, ή, όν.

Prononcer (*pronuntiare, o*) προφέρειν, φέρω*· ἐκφωνεῖν, ῶ, *Dém.* Se prononcer sur quelque affaire, περί τινος ἀποφαίνεσθαι, ομαι· γνώμην ἀποφαίνειν, ω, *Dém.* Vous prononcez votre condamnation, κατὰ σαυτοῦ ψῆφον φέρεις.

Prononciation (*pronunciatio, onis*) ἡ τῆς φωνῆς ἐκφορά, ᾶς, *Den. Hal.* ἐκφώνησις, εως, ἡ. — oratoire, ὑπόκρισις, εως, ἡ, *Arist.*

Pronostic, προγνωστικόν, οῦ, τό. R. πρό, d'avance, *et* γιγνώσκειν, σκω, connaître.

Pronostiquer, προγινώσκειν, σκω*.

Pronostiqueur, προγνώστης, ου, ὁ.

Propagation du son, de la foi (*propagatio, onis*) ἡ τοῦ ἤχου, τῆς πίστεως παρέκτασις, εως· παραφυάς, άδος, ἡ.

Propager (*propagare, o*) παρεκτείνειν, ω· παραφύειν, ω.

Propension (*propensio, onis*) ἐπιῤῥέπεια, ας, ἡ, *Chrys.*

Prophète (*vates, is*) προφήτης, ου, ὁ,

Plut. Faux —, ψευδοπροφήτης, ου, ὁ.

Prophétesse (*fatidica mulier*) προφῆτις, ιδος, ἡ, *N. Test.*

Prophétique, προφητικός, ή, όν, *N. Test.*

Prophétiquement, προφητικῶς. R. πρό, d'avance, *et* φημί, je dis.

Prophétiser (*futura prædicare, o*) προφητεύειν, ω, σω, *Eur.*

Prophylactique (*præcavendo aptus, a, um*) προφυλακτικός, ή, όν.

Propice (*propitius, a, um*) ἵλεως, ω, ὁ,ἡ, *Xén.* Etre propice, εὐϊλατεύειν, ω, *Sept.*

Propitiation (*propitiatio, onis*) ἱλασμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Propitiatoire (*propitiatorius, a, um*) ἱλαστήριος, ία, ιον. Le propitiatoire, *table d'or très-pur*, ἱλαστήριον, ίου, τό, *Sept. Exod.* XXV, 17.

Propolis (*apum gluten*, q.d. *urbis aditus*) πρόπολις, εως, ἡ.

Propontide, *mer de Marmara*, ἡ Προποντίς, ίδος, *Strab.*

Proportion (*proportio, onis*) ἀναλογία, ας, ἡ, *Arist.* A proportion, κατ' ἀναλογίαν.

Proportionné, ée (*consentaneus, a, um*) ἀνάλογος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Proportionnel, elle, ἀναλογικός, ή, όν. R. λόγος, raison.

Proportionnellement, ἀναλογικῶς.

Proportionnément (*congruenter*) ἀναλόγως.

Proportionner (*accommodare, o*) ἁρμόζειν, ou προςαρμόζειν, όζω, τινί τι, *Plut.*

Propos (*propositum, i*) πρόθεσις, προαίρεσις, εως, ἡ, *Plut.* — (*sermo, onis*) ὁμιλία, ας, ἡ· λόγος, ου, ὁ. Parler à propos, εὐκαίρως λέγειν, *Isocr.* ἐν καιρῷ, κατὰ καιρόν, *Dém.* A tout propos, συχνῶς, πυκνάκις, *Arist.* Mal à propos, hors de propos, ἀκαίρως, ou παρακαίρως, *Isocr.*

Proposer (*proponere, no, sui*) προτιθέναι, τίθημι*, τὶ πρός τινα, *Hér.* — une question, ἐρώτημά τι προβάλλεσθαι, ομαι, *Plut.* Je me suis proposé de parler, εἱλόμην λέγειν, *Dém.* ὑπεθέμην ἐρεῖν, *Isocr.* δέδοκταί μοι λέγειν, *Plat.*

Proposition (*propositio, onis*) πρόθεσις, ὑπόθεσις, εως, ἡ, *Plut.* πρόβλημα, ατος, τό.

Propre (*proprius, a, um*) ἴδιος, ία, ιον, *Arist.* Amour-propre, φιλαυτία, ας, ἡ. Nom propre, κύριον ὄνομα, ατος, *Gramm.* Expression propre, κυριολογία, ας, ἡ, *Longin.* Propre à quelque chose (*ad aliquid aptus, a, um*) πρός τι ἱκανός, ή, όν· ἐπιτήδειος, α, ον, *Arist.* Ne se mêler que de ses propres affaires (*propria curare, o*) τὰ ἴδια πράττειν, ττω, ξω, *N. Test.*

Propre (*mundus, nitidus, a, um*) καθαρός, ά, όν, *Xén.* στιλπνός, ή, όν, *Diosc.*

Proprement (*proprie, eleganter*) κυρίως, καθαρῶς, στιλπνῶς.

Propreté (*munditia, æ; nitor, oris*) καθαρότης, ητος, ἡ, *Herm.* στιλπνότης, ητος, ἡ· στιλβηδών, όνος, ἡ, *Suid.*

Propréteur (*proprætor, oris*) ἀντιστράτηγος, ου, ὁ, *Dém.*

Propriétaire d'un champ (*agri dominus*, ou *possessor*) ἀγροῦ κύριος, ίου, ou κτήτωρ, ορος, ὁ, *N. Test.* Un riche propriétaire, ἀνὴρ πολυπάμων, ονος, *Hom. Il.* IV, 433.

Propriété (*proprietas, atis*) ἰδιότης, ητος, ἡ, *Plut.* — des termes, κυριολογία, ας, ἡ, *Longin.* — (*dominium, ii*) κυριότης, ητος, ἡ, *N. Test.* Qui a de grandes propriétés, ἀνὴρ πολυπάμων, ονος, *Hom. Il.* IV, 433.

Propylées. Les propylées de l'acropole (d'Athènes) furent construites en cinq ans, τὰ προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως ἐξειργάσθη ἐν πενταετίᾳ, *Plut. vie de Périclès*, § 13.

Prorata [Au (*pro rata parte*) κατ' ἀναλογίαν.

Prorogation (*prorogatio, onis*) ἀναβολή, ῆς, ἡ.

Proroger (*prorogare, o*) ἀναβάλλεσθαι, ομαι, *Plut.*

Prosaïque. Expression —, πεζὴ λέξις, εως. Langage —, πεζὸς λόγος, ου, *Den. Hal.*

Prosateur, πεζὸς συγγραφεύς, έως.

Proscénion (*scenæ vestibulum*) προσκήνιον, ίου, τό, *Plut.*

Proscription (*proscriptio, onis*) προγραφή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Proscrire (*proscribere, bo*) προγράφειν, φω· φυγαδεύειν, ω, σω, *Dém.*

Proscrit, e (*proscriptus, a, um*) ἐκδιωκόμενος, η, ον, *Dém.*

Prose (*prosa, æ*, Quintil. *prosa* ou *soluta oratio; pedestris sermo*) πεζὸς λόγος, ου, *Den. Hal.* Ecrire en prose, καταλογάδην γράφειν, φω, ψω, *Luc.*

Prosélyte (*advena, æ*, c.) προςήλυτος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.*

Proserpine, fille de Cérès et de Jupiter, Περσεφόνη, ης, ἡ.

Prosodie (*accentus*, q.d. *ad cantum*) προςῳδία, ας, ἡ. Les règles de la prosodie, οἱ προςῳδιακοὶ κανόνες, ων.—*Voyez* Accent.

Prosodique, προςῳδικός, ή, όν.

Prosopopée (*personarum confictio*) προςωποποιΐα, ας, ἡ, *Rhét.* — *C'est à l'aide de cette figure, que l'Orateur s'écrie :* Peu s'en faut, Athéniens, que le moment présent n'élève la voix pour vous dire, etc. ὁ μὲν οὖν καιρός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μονονουχὶ λέγει, φωνὴν ἀφιείς, κ.τ.λ. I. *Olynth.* § 2.

Prospectus d'un ouvrage, πρόοψις, εως, ἡ, *Thuc.* πρόγραμμα, ατος, τό.

Prospère (*prosper, era, erum*) εὐτυχής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Prospérer (*prospera fortuna uti, or*) διευτυχεῖν, ῶ, ήσω, *Plat.* Tout lui prospère, πάντα αὐτῷ κατὰ ῥοῦν φέρεται, *Grég. Naz.*

Prospérité (*secundæ res*) εὐτυχία, εὐποτμία, ας, ἡ, *Plut.* εὐπραγία, εὐπραξία, ας, ἡ, *Dém.* Etre insolent dans la —, ταῖς τύχαις ἐξυβρίζειν, ίζω, *Luc.*

Prosterner [Se (*se prosternere*) προςκυνεῖν, ῶ, ήσω. — aux pieds des autels, βωμοῖς προςπίπτειν, πτω, *Soph. Trach.* 921.

Prostituée (*prostibulum, i*) χαμαιτύπη, ης, ἡ, *Plut.* πόρνη, ης, ἡ, *Luc.* XV, 30.

Prostituer sa fille (*filiam producere*, Plaut.), τὴν θυγατέρα καταπορνεύειν, ω, *Hérod.* Se prostituer (*pudicitiam prostituere, o*) πορνεύειν, ω, *Esch.* πορνεύεσθαι, ομαι, *Dém.*

Prostitution (*meretricia vita*, Cic.) πορνεία, ας, ἡ. Lieu de — (*lupanar, aris*) πορνεῖον, είου, τό, *Dém.* χαμαιτυπεῖον, είου, τό, *Phil.*

Prostration des forces (*virium defectio*) ἀδυναμία, ας, ἡ.

Protase (*fabulæ expositio*) πρότασις, εως, ἡ. La protase et l'apodose d'une période, ἡ τῆς περιόδου πρότασις (*prima pars*) καὶ ἀπόδοσις (*pars altera*).

Protatique. Personnage —, προτατικὸν πρόςωπον, ου.

Prote d'une imprimerie, ὁ τῆς τυπογραφίας ἐπιστάτης, ου. — Prote *est un mot grec, qui signifie* premier, πρῶτος, η, ον. R. πρό, *ante*, compar. πρότερος; superl. πρότατος, πρόατος, *et par contr.* πρῶτος.

Protecteur, trice (*protector, oris; patronus, i*) ὑπερασπιστής, οῦ, ὁ. — Il est leur défenseur et leur protecteur, βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν, *Ps.* CXV. 9, 10, 11.

Protection (*præsidium, tutela*) ὑπερασπισμός, οῦ, ὁ· ἐπιτροπία, ας, ἡ, *Den. Hal.*

Protée, Πρωτεύς, έως, ὁ. — *Voyez aussi* Girouette.

Protéger (*protegere, go; tueri, eor*) σκεπάζειν, άζω, τινά, *Diosc.* προαμύνειν, νω· διαφυλάττειν, ττω, ξω, *Isocr.*

Protester (*protestari, or*) ἐπιμαρτύρεσθαι, ομαι, *Den. Hal.*

Proto-notaire, *expression hybride, composée du mot grec* πρῶτος, η, ον, premier, *et du mot latin* notarius, *notaire.*

Prototype (*exemplar, aris*) πρωτότυπον, ου, τό, *littér.* premier frappé.

Prou (πολύ) *vieux mot, qui n'a d'usage qu'en cette manière de parler familière :* Peu ou prou, ni peu ni prou.

Proue (*prora, æ*) πρῶρα, ας, ἡ, *Plut.* Celui qui gouverne la proue, πρωρεύς, έως, ὁ, *Plut.*

Prouesse (*egregium facinus, oris*) ἀνδραγάθημα, ατος, τό, *Dém.*

Prouver (*probare, o*) ἐπιδεικνύειν, ω· ἐλέγχειν, χω, ξω, *Dém.*

Provenir (*provenire, io*) προέρχεσθαι, ομαι*· προβαίνειν, βαίνω*, *Chrys.* — (*oriri, ior*) γίνεσθαι, φύεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Proverbe (*proverbium, ii*) παροιμία, ας, ἡ, *Dém.*

Proverbial, e, παροιμιακός, ή, όν.

Proverbialement, παροιμιακῶς.

Providence divine (*divina Providentia, æ*) ἡ θεία Πρόνοια, ας, *Dém.*

Provigner la vigne (*vitem propagare, o*) τὴν ἄμπελον παραφύειν, ω.

Provin (*propago, inis*) παραφυάς, άδος, ἡ, *Sept.*

Province (*provincia, æ*) ἐπαρχία, ας, ἡ, *Plut.* Gouverneur d'une —, ἔπαρχος, ου, ὁ, *Diod. Sic.*

Proviseur d'un collége, γυμνασιάρχης, ου γυμνασίαρχος, ου, ὁ, *Poll.* En remplir la fonction, γυμνασιαρχεῖν, ῶ, ήσω.

Provision de vivres (*cibaria annona, æ*) τὰ τοῦ βίου ἐφόδια, ίων.

Provisoire (*temporarius, a, um*) πρόςκαιρος, ου, ὁ,ἡ.

Provisoirement (*ad tempus*) προςκαίρως.

Provocation (*provocatio, onis*) πρόκλησις, εως, ἡ, *Hérod.*

Provoquer (*provocare, o*) προκαλεῖσθαι, οῦμαι, τινὰ εἰς μάχην, *Dém.* — le vomissement, τὸν ἐμετόν, *Alex. Aphrod.*

Proxénète (*pararius, ii*) προξενητής, οῦ, ὁ.

Proximité (*proximitas, atis*) ἐγγύτης, ητος, ἡ. — (*sanguinis cognatio*) ἀγχιστεία, ας, ἡ, *Dém.*

Prude (*gravitatem affectans*) σεμνολόγος, ου, ὁ,ἡ.

Prudemment (*prudenter*) φρονίμως, *Dém.*

Prudence (*prudentia, æ*) φρόνησις, εως, ἡ, *Dém.* Agir avec —, φρονίμως πράττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Prudent, e (*prudens, entis*) φρόνιμος, η, ον, *Dém.*

Pruderie (*ementita gravitas, atis*) σεμνολόγημα, ατος, τό· ἡ τῆς συνέσεως προςποίησις, εως.

Prud'homme, *vieux mot* (*homo prudens*) ἀγαθὸς ἄνθρωπος, ου.

Prud'hommie, καλοκἀγαθία, ας, ἡ.

Prune (*prunum, i*) κοκκύμηλον, ου, τό.

Pruneau (*passum prunum*) ξηρὸν κοκκύμηλον, ου.

Prunelaie (*prunetum, i*) κοκκυμηλών, ῶνος, ὁ.

Prunelle (*silvestre prunum, i*) ἄγριον κοκκύμηλον, ου.

Prunelle de l'œil (*pupilla, æ*) κόρη, ης, ἡ, *Phil.* γλήνη, ης, ἡ, *Sept.*

Prunellier (*prunus spinosa*, Linn.) ἀγρία κοκκύμηλος, ου, ἡ.

Prunier (*prunus domestica*, Linn.) κοκκυμηλέα, ας, ἡ, *Théophr.* προύνη, ης, ἡ, *le même.*

Prurit (*pruritus, us*) κνησμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Prytanée, πρυτανεῖον, είου, τό. ☞ *Voyez* (*page* 731) *la dernière édition du Schrevelius.*

Prytanes, *magistrats d'Athènes*, πρυτάνεις, εων, οἱ.

Psalmiste, ψαλμιστής, οῦ, ὁ· ψαλμῳδός, οῦ, ὁ.

Psalmodie, ψαλμῳδία, ας, ἡ.

Psaltérion, ψαλτήριον, ίου, τό, *Sept.* R. ψάλλειν, *pulsare.*

Psaumes de David (*Hébr.* tehillim) ψαλμοί, ῶν, οἱ, *Sept.*

Psautier, ψαλτήριον, ίου, τό· ἡ βίβλος τῶν ψαλμῶν.

Pseudonyme (*falso nominatus*) ψευδώνυμος, ου, ὁ,ἡ, *Nonn.*

Psorique, ψωρικός, κή, κόν. R. ψώρα, *scabies.*

Psyché (littér. *anima*) Ψυχή, ῆς, ἡ.

Psychologie, *traité sur l'âme*, ψυχολογία, ας, ἡ.

Psychromètre. — *Voyez* **Hygromètre**.

Ptarmique, πταρμικός, ή, όν. R. πταίρειν, éternuer.

Ptérygion (*alula, plumula*) πτερύγιον, ίου, τό, *Méd.*

Ptolémée, roi d'Egypte, Πτολεμαῖος, αίου, ὁ. R. πτόλεμος, ου, *le même que* πόλεμος, guerre. — *Voyez aussi* **Almageste**.

Ptyalagogue (*salivam ejiciens*) πτυαλαγωγός, οῦ, ὁ,ἡ.

Ptyalisme (*exscreatio*) πτυαλισμός, οῦ, ὁ. R. πτύαλον, salive.

Puant, e (*putidus, a, um*) δυςώδης, εος, ὁ,ἡ, *Thuc.*

Puanteur (*putor, fœtor, oris*) δυςωδία, ας, ἡ, *Plut.* δυςοσμία, κακοσμία, ας, ἡ, *Poll.*

Pubère (*puber* ou *pubes, eris, c.*) ἡβῶν, ῶσα, *Dém.* ἔφηβος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

Puberté (*pubertas, atis*) ἐφηβία, ας, ἡ· ἥβη, ης, ἡ, *Xén.* Entrer dans l'âge de — (*pubescere, sco*) ἡβᾷν, *Dém.* ἐφηβᾷν, άω-ῶ, *Diosc.*

Pubis. L'os pubis, τὸ τῆς ἥβης ὀστοῦν, οῦ, *Anat.*

Public. Le public, τὸ κοινόν, οῦ. En

public, δημοσίως, δημοσίᾳ, *Dém*. Parler en public, δημηγορεῖν, ῶ, ήσω.

Public, ique (*publicus, a, um*) δημόσιος, ία, ιον, *Dém*. Fille *ou* femme — (*scortum, meretrix*) πόρνη, ης, ἡ, *Luc*, XV, 30.

Publicain (*publicanus, i*) τελώνης, ου, ὁ, *Dém*.

Publication (*promulgatio, onis*) δημοσίευσις, ἀνακήρυξις, εως, ἡ.

Publicité. Donner de la —, *ou*

Publier (*vulgare, divulgare, o*) δημοσιοῦν, ῶ· διαγγέλλειν, ω, *Plut*.

Publiquement (*publice, palam*) δημοσίᾳ, *Dém*. περιφανῶς, *Isocr*.

Puce (*pulex, icis*, m.) ψύλλος, ου, ὁ, *Arist*. ψύλλα, ης, ἡ, *Théophr*. Chercher ses puces, ψυλλίζειν, ίζω. Herbe aux puces (*plantago psyllium*, Linn.) ψύλλιον, ίου, τό, *Diosc*.

Pucelle (*puella, virgo*) παρθένος, ου, ἡ, *Xén*.

Pudeur (*ingenuus pudor, oris*) αἰδώς, όος-οῦς, ἡ, *Arist*.

Pudibond, e (*pudibundus, a*) αἰδήμων, ονος, ὁ,ἡ, *Arist*.

Pudicité (*pudicitia, æ*) ἁγνεία, ας, ἡ, *Isocr*.

Pudique (*pudicus, a, um*) ἁγνός, ή, όν, *Plut*.

Pudiquement (*pudice*) ἁγνῶς, καθαρῶς, μετ' αἰδοῦς.

Puer, je pue, tu pues, il pue (*putere, eo, es, et*) κακῶς ὄζειν, ὄζω, εις, ει. Seigneur, il sent déjà mauvais (*Domine, jam fœtet*) Κύριε, ἤδη ὄζει, *Jean*, XI, 39.

Puéril, e (*puerilis, e*) παιδικός, ή, όν· παίδειος, εία, ειον, *Plut*.

Puérilement (*pueriliter*) παιδικῶς, *Plut*.

Puérilité. C'est une — (*puerile est*) παιδαριῶδές τι ἐστίν.

Pugilat (*pugilatus, us*) πυγμαχία, ας, ἡ· πυκτοσύνη, ης, ἡ, *Athén*.

Puîné, ée (*natu posterior*) μεταγενέστερος, έρα.

Puis (*dein, deinde*) εἶτα, ἔπειτα, *Dém*.

Puisard (*putealis fossa, æ*) φρεατιαία τάφρος, ου.

Puiser (*haurire, io*) ἀρύειν, ω· ἀντλεῖν, ῶ, ὕδατος, *Plat*. — de l'eau du Nil, ἐκ τοῦ Νείλου ὑδρεύεσθαι, ομαι, *Plut*.

Puisque (*quoniam*, indic.) ἐπεί, ἐπείπερ, *indic*.

Puissamment (*potenter*) ἰσχυρῶς, δυνατῶς, δεινῶς.

Puissance (*potentia, æ*) δύναμις, εως, ἡ· κράτος, εος, τό· ἐξουσία, ας, ἡ, *Dém*. La toute-puissance (*omnipotentia, æ*) παντοκρατορία, ας, ἡ.

Puissant, e (*potens, entis*, c.) δυνατός, ή, όν· δυνάμενος, ένη, ενον· ἰσχυρός, ά, όν, *Dém*. Tout-puissant (*omnipotens*) παντοκράτωρ, ορος, ὁ,ἡ, *N. Test*.

Puits (*puteus, i*) φρέαρ, ατος, τό, *Luc*. Eau de puits, φρεατιαῖον ὕδωρ, ατος, *Plut*. Creuser un puits, φρεωρυχεῖν, ῶ, *le même*.

Pulluler (*pullulare, o*) βλαστάνειν, άνω*, *Dém*. παραφυεῖν, ῶ, ήσω, *Arist*.

Pulmonaire (*pulmonarius, a, um*) πνευμονικός, ή, όν, *Gal*.

Pulmonie (*pulmonis vitium*) πνευμονικὴ νόσος, ου.

Pulmonique (*pulmonarius, a*) πνευμονικός, ική, *Gal*.

Pulpe (*pulpa, æ*) τὸ σαρκῶδες, εος-ους.

Pulpeux, euse (*pulposus, a, um*) ἡδύχρεως, ω, ὁ,ἡ, *Arist*.

Pulsatille, *ou* Coquelourde (*anemone pulsatilla*, Linn.) ἀνεμώνη, ης, ἡ.

Pulsation (*pulsatio, onis : pulsus, us*) σφύξις, εως, ἡ, *Arist*. σφυγμός, οῦ, ὁ, *Gal*.

Pulvériser (*in pulverem redigere, o*) ψῆν, ψάω, ψήσω· θραύειν, ω, *Hér*.

Punais, aise (*fœtidæ naris*) ὀζώδης, εος, ὁ,ἡ.

Punaise (*cimex, icis*, m.) κόρις, εως, ὁ,ἡ, *Diosc*.

Punir (*punire, io*) κολάζειν, άζω, *Dém*. τιμωρεῖν, ῶ, ήσω, *Xén*.

Punissable (*animadvertendus, a, um*) κολαστέος, έα, έον.

Punition (*pœna, æ*) ποινή, ῆς, ἡ, *Xén*. τιμωρία, ας, ἡ, *Dém*.

Pupille (*pupillus, a*) ὀρφανός, ή. — *prunelle de l'œil*, κόρη, ης, ἡ, *Phil*. γλήνη, ης, ἡ, *Sept*.

Pupitre (*pulpitum, i; pluteus, i*) ἀναγνωστήριον, ίου, τό· ἀνάβαθρον, ου, τό, *Plut*.

Pur, e (*purus, a, um*) καθαρός, ά, όν,

Dém. ἄκρατος, ου, ὁ,ἡ, *Xén*. Travailler en pure perte, ματαιοπραγεῖν, ῶ, ήσω. De l'or pur, ὄβρυζον, ου, τό. Boire pur, ἀκρατοποτεῖν, ῶ, ήσω.

Purée de pois (*pisorum cremor, oris*) πίσων πολτός, οῦ, ὁ.

Purement (*pure, mere, nitide*) καθαρῶς, *Plut*. ἀκρατῶς, *Luc*.

Pureté de l'air (*aeris serenitas*) εὐδία, ας, ἡ, *Théophr*. — du langage (*pura oratio*) ἡ τοῦ λόγου καθαρότης, ητος, *Herm*. — des mœurs (*castimonia, æ*) ἁγνότης, ητος, ἡ, *Dém*.

Purgatif, **ive** (*purgando aptus, a, um*) καθαρτικός, ή, όν, *Plut*.

Purgation (*purgatio, onis*) κάθαρσις, εως, ἡ, *Plat*.

Purgatoire (*purgatorium, ii*) καθαρτικὸν πῦρ, πυρός.

Purger un malade (*ægrum purgare, o*) νοσερὸν καθαίρειν, ω. Se purger d'un crime (*crimen diluere, o*) ἀπολογεῖσθαι, οῦμαι, περί τινος, ou ὑπέρ τινος, *Plat*.

Purification des métaux (*metallorum purificatio*) ὁ τῶν μετάλλων καθαρισμός, οῦ.

Purifier (*purificare, purgare, mundare, o*) καθαρίζειν, ίζω· καθαίρειν, ω, ῶ, *Athén*.

Purulent, **e** (*purulentus, a, um*) πυώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist*.

Pus (*pus, uris*) πύον, ου, τό, *Arist*.

Pusillanime (*pusillanimus, a, um*) μικρόψυχος, ου, ὁ,ἡ, *Grég. Naz*.

Pusillanimité (*pusillanimitas, atis*) μικροψυχία, ας, ἡ, *Phil*.

Pustule (*pustula, æ*) φλύκταινα, ης, ἡ, *Thuc*. φλυκτίς, ίδος, ἡ, *Diosc*.

Putatif, **ive**. Père putatif (*creditus vel habitus pater*) νομιζόμενος πατήρ, τέρος-τρός.

Putois (*mustela putorius*, Cuv.) δυςώδης ἰκτίς, ίδος, ἡ.

Putréfaction (*putredo, inis*) σαπρότης, ητος, ἡ· σῆψις, εως, ἡ· σηπεδών, όνος, ἡ, *Plut*. Tomber en —, ou

Putréfier [**Se** (*putrescere, sco*) σήπεσθαι, ομαι, *Xén*. ἀποσήπεσθαι, ομαι, *Hipp*. Sujet à se putréfier, σηπτός, ή, όν.

Putride (*putridus, a, um*) σαπρός, ά, όν, *Athén*. σαθρός, ά, όν, *Luc*.

Pycnotique (*densando aptus, a, um*) πυκνωτικός, ή, όν.

Pygmalion, roi de Tyr et frère de Didon, Πυγμαλίων, ωνος, ὁ. — *C'est aussi le nom d'un célèbre sculpteur*.

Pygmée (*nanus, i; pumilio, onis*) πυγμαῖος, αίου, ὁ.

Pylade, fidèle ami d'Oreste, Πυλάδης, ου, ὁ.

Pylore, *orifice intérieur de l'estomac* (*portæ custos*) πυλωρός, οῦ, ὁ, *Anat*.

Pylos, Πύλος, ου, ἡ. — Il y avait dans le Péloponnèse trois villes de ce nom.

> Ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο, Πύλος γε μέν ἐστι καὶ ἄλλος.
>
> Pyle à côté de Pyle, et Pyle encor devant.

Plutarque a parodié ce vers proverbial, en l'appliquant aux usuriers (*Voyez nos Extraits moraux de Plutarque*, § 67):

> Ἔστι τόκος πρὸ τόκοιο, τόκος γε μέν ἐστι καὶ ἄλλος.
>
> L'usure de l'usure enfante encor l'usure.

Pyracanthe (*mespylus pyracantha*, Linn.) πυράκανθα, ης, ἡ, *Nic*.

Pyramidal, **e** (*pyramidalus, a, um*) πυραμοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Pyramide (R. πῦρ, *ignis*, ou πυρός, *triticum*) πυραμίς, ίδος, ἡ.

Pyrénées (*Pyrenæi montes*) Πυρηναῖα ὄρη, ῶν. R. πυρήν, ῆνος, ὁ, *nucleus*.

Pyrèthre, *plante*, πύρεθρον, ου, τό, *Nic. Thér*. 938.

Pyrite, πυρίτης, ου, ὁ. R. πῦρ, feu.

Pyromètre (*ignis mensura*) πυρόμετρον, ου, τό.

Pyrophore (*ignem ferens*) πυροφόρος, ου, ὁ,ἡ.

Pyrotechnie, πυροτέχνη, ης, ἡ. R. πῦρ, feu, *et* τέχνη, art.

Pyrotechnique, πυροτεχνικός, ή, όν.

Pyrotique (*urendo aptus*) πυρωτικός, ή, όν.

Pyrrhique, *pied de deux syllabes brèves*, πυῤῥίχιος, ίου, *Héphest*.

Pyrrhique (*armata saltatio, onis*) πυῤῥίχη ὄρχησις, εως. Danser la —, πυῤῥιχίζειν,

ζω. R. Πύῤῥος, ου, Pyrrhus, *inventeur de cette espèce de danse.*

Pyrrhoniens, *sectes de philosophes qui doutaient de tout,* Πυῤῥωνεῖοι, ἐφεκτικοί, σκεπτικοί, ῶν.

Pyrrhonisme, πυῤῥωνισμός, οῦ, ὁ. R. Πύῤῥων, ωνος, ὁ, *scepticus quidam philosophus.*

Pyrrhus, roi d'Epire, Πύῤῥος, ου, ὁ.

Pythagore, célèbre philosophe de Samos, Πυθαγόρας, όρου ou όρα.

Pythie, *prêtresse de l'oracle d'Apollon, à Delphes.* Démosthène disait que la Pythie philippisait, ἔλεγεν ὁ Δημοσθένης ὅτι ἡ Πυθία ἐφιλίππιζεν.

Pythiques. Jeux pythiques, Πύθια, ίων, τά. Vainqueur aux jeux —, Πυθιονίκης, ου, ὁ,

Python, *serpent que tua Apollon,* Πύθων, ωνος, ὁ.

Pythonisse, devineresse (*pythia*, Virg. *saga*, Hor.) πυθώνισσα, ης, ἡ· ἐγγαστρίμυθος, ου, *Sept.* I, *Paralip.* X, 13. — 1870.

Q.

Q. *Cette consonne s'articule comme le* K, *ou comme le* C *dans* coq. *C'est donc une lettre superflue.* — *Elle est ordinairement accompagnée de la voyelle* U, *qui* (*dans* notre *prononciation latine*) *tantôt garde le son qui lui est propre en français* (qui, quem), *tantôt prend le son de l'*OU (qua, quam), *et tantôt reste muet* (quod, quos). *Cette bizarrerie n'a pas lieu chez les Italiens, qui ont conservé à l'*U *latin le son* OU *qu'il avait chez les anciens Romains. On sait que la diversité de cette prononciation a jadis causé du bruit dans nos colléges, et que d'un côté l'on soutenait qu'il fallait dire* qouisqouis, qóuamqouam, *tandis que de l'autre on criait* kiskis, cancan.

Quadragénaire (*quadragenarius, ia*) τεσσαρακονταετής, έος, ὁ,ἡ, *Luc.* τεσσαρακοντούτης, ου, ὁ· τεσσαρακοντοῦτις, ιδος, ἡ.

Quadragésime (*quadragesima dies, ei*) ἡ τεσσαρακοστὴ ἡμέρα, ας.

Quadrangulaire (*quadrangulus, a, um*) τετράγωνος, ου, ὁ,ἡ.

Quadrature du cercle, ὁ τοῦ κύκλου τετραγωνισμός, οῦ.

Quadrer ou Cadrer (*quadrare, o; congruere, o*) ἁρμόττειν, ττω, όσω, πρός τι, *Den. Hal.*

Quadrige (*quadrigæ, arum*) τέθριππον, ου, τό, *Plut.*

Quadrilatère (*quatuor latera habens*) τετράπλευρον, ου, τό.

Quadrille (*equestris quaternio, onis*) ἱππικὴ τετράς, άδος, ἡ.

Quadrupède (*quadrupes, edis,* c.) τετράπους, οδος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Quadruple (*quadruplus, a, um*) τετραπλοῦς, ῆ, οῦν. Au —, τετραπλῆ, *Hom. Il.* I, 128.

Quadrupler (*quadruplicare, co*, Plaut.) τετραπλασιάζειν, άζω, *Hér.*

Quai (*fluvii crepido, inis*) παραποτάμιος κρημνός, οῦ.

Qualifier. Il se qualifie de médecin (*medicum se profitetur*) ἑαυτὸν ἰατρὸν ἐπαγγέλλεται.

Qualité (*qualitas, atis*) ποιότης, ητος, ἡ, *Arist.* Bonnes qualités (*præclaræ dotes*) καλαὶ ἀρεταί, ῶν. Doué de bonnes —, καλῶς πεφυκώς, *et dans le sens contraire,* κακῶς πεφυκώς, υῖα, ός. Homme de qualité, εὐγενὴς ἀνήρ, έρος-δρός. Titres et qualités, ἔντιμοι ὀνομασίαι, ῶν, αἱ. En qualité de (*tanquam*) ὡς, ὥσπερ.

Quand (*quando, cum*) ὅτε, ἡνίκα, *indic.* ὅταν, *subj.* Quand? (*quando?*) πότε; quand même, quand bien même, εἰ καί, *indic.* κἄν, *subj.* Quand je n'obtiendrais pas cette faveur, je ne m'en fâcherais pas, κἂν μὴ τύχω, οὐκ ὀργισθήσομαι, *Dém.*

Quanquan, *pron.* cancan. — *Voyez la lettre* Q.

Quant à moi, j'y consens (*ego vero adsentio*) ἔγωγε ὁμογνωμονέω, ῶ, ou ὁμολογέω, ῶ, *Soph.*

Quantes. Toutes fois et quantes, toutes et quantes fois (*quotiescumque*) ὁποσακισοῦν, ὁποτεοῦν, *Dém.*

Quantième (*quotus, a, um*) ὁπόσος, η,

ον, *sans interrog.*; πόσος, η, ον, *avec interrog.*, *Arist.* Quel quantième avons-nous du mois? (*quota mensis dies?*) πόση τοῦ μηνὸς ἡμέρα;

QUANTITÉ des syllabes (*syllabarum quantitas, atis*) ἡ τῶν συλλαβῶν ποσότης, ητος, *Arist.* — (*multitudo, inis*) πλῆθος, εος, τό, *Dém.* Une grande quantité de livres, πάμπολλα βιβλία, ων. — *Sur la* quantité *et la* qualité, *voyez* PRÉDICAMENT.

QUARANTAINE, τεσσαρακοντάς, άδος, ἡ.

QUARANTE (*quadraginta*) τεσσαράκοντα. Quarante fois, τεσσαρακοντάκις.

QUARANTIÈME (*quadragesimus, a, um*) τεσσαρακοστός, ή, όν.

QUARRÉ, ÉE, *s'écrit maintenant* carré, ée (*quadratus, a, um*) τετράγωνος, ου, ὁ,ἡ, *Thuc.* Pierre quarrée, τετραγωνισμένος λίθος, ου, *Plut.* Bataillon quarré, πλαίσιον, ίου, τό, *Thuc.*

QUART (*quarta pars, tis*) τεταρτημόριον, ίου, τό.

QUART, E. Fièvre quarte (*quartana febris, is*) τεταρταῖος πυρετός, οῦ, *Alex. Trall.*

QUARTE, *terme de musique*, τὸ διὰ τεσσάρων, *Den. Halic.* — *Voyez* GAMME.

QUARTERON, τὸ τῆς λίτρας ἢ τῆς ἑκατοντάδος τεταρτημόριον, ίου.

QUARTIER (*quarta pars, tis*) τεταρτημόριον, ίου, τό. Premier quartier de la lune (*luna crescens*) ἡ αὐξανομένη σελήνη. Dernier quartier — (*luna decrescens*) ἡ μειουμένη. Quartier d'hiver (*hibernaculum, i*) χειμάδιον, ίου, τό. Demander quartier (*pro vita rogare, o*) τὸν θάνατον παραιτεῖσθαι, οῦμαι. Mettre à quartier (*seponere, o*) κεύθειν, ω, σω· ἀποτιθέναι, τίθημι, *Diosc.*

QUASI (*fere, ferme*) σχεδόν, ὀλίγου δεῖν, *Dém.*

QUATERNE (*quaternio, onis*) τετράς, άδος, ἡ.

QUATORZE (*quatuordecim*) δεκατέσσαρες, οἱ,αἱ, *neutre* -τέσσαρα. Agé de quatorze ans, τεσσαρεςκαιδεκαετής, έος· τεσσαρεςκαιδεκέτης, ου, ὁ· τεσσαρεςκαιδεκέτις, ιδος, ἡ.

QUATORZIÈME (*quartus decimus, a, um*) τεσσαρεςκαιδέκατος, η, ον.

QUATRE (*quatuor*) τέσσαρες ου τέτταρες· τέσσαρα, ων, τά. Le nombre quatre, τετράς, άδος, ἡ. Quatre fois (*quater*) τετράκις, *Isocr.* Quatre-vingts ans, ὀγδοήκοντα ἔτη, *Elien.* Quatre à quatre, ἀνὰ τέσσαρας. Marcher à quatre pattes, τετραποδίζειν, ίζω, *Arist.*

QUATRIÈME (*quartus, a, um*) τέταρτος, η, ον, *Arist.*

QUATRIÈMEMENT (*quarto* ou *quartum*) τὸ τέταρτον.

QUE. Celui, celle que vous nommez, ἐκεῖνος ὃν ὀνομάζεις, ἐκείνη ἣν ὀνομάζεις. Ce que vous dites, ὃ λέγεις. Que dites-vous? τί φής; Que ne suis-je plus heureux! ὤφελον εὐδαιμονεῖν μᾶλλον! εὐδαιμονέστερος γενοίμην! Plus que, μᾶλλον ἤ. Autant que, τόσον ὅσον. Il est plus sage que son frère, σοφώτερός ἐστι τοῦ ἀδελφοῦ. Que je suis malheureux! οἴ μοι τάλας! O mon pied, que de maux tu me fais souffrir! ὦ πούς, οἷά μ' ἐργάζῃ κακά! *Soph. Philoct.* Je sais que, je crois que, οἶδα ὅτι, πιστεύω ὅτι, κ. τ. λ. *La grammaire grecque n'est pas hérissée, comme la latine, de toutes les règles épineuses du* que retranché.

QUEL, ELLE (*qualis, e*) οἷος, οἵα, οἷον, *sans interrog.* Quelle heure est-il? ποία ὥρα ἐστί; Quel est cet étranger? τίς ἐστιν οὗτος ὁ ξένος; Tel, quel (*talis, qualis*) τοῖος, οἷος.

QUELCONQUE. Il n'y a homme quelconque, οὐδεὶς πάνυ ἐστὶν ἄνθρωπος.

QUELQUE (*aliquis, qua, quid*) τὶς, τὶ, *diffère, par l'accent, de l'interrogatif* τίς, τί; Quelque peu, ὀλίγον τι. Quelques personnes croient que... ἔνιοι πιστεύουσιν ὅτι... Quelque riche qu'il soit, ὁποσονοῦν, εἰς ὅσον ἂν πλουτῇ.

QUELQUEFOIS (*aliquoties, nonnunquam*) ἐνίοτε, ἔστιν ὅτε, ἔσθ' ὅτε.

QUELQU'UN, UNE (*aliquis, qua*) τὶς, τινός. Quelque chose (*aliquid*) τὶ, τινός. Quelques-uns (*aliquot*) ἔνιοι, αι, α· τινές, τινά.

QU'EN DIRA-T-ON. Se moquer du qu'en dira-t-on (*vulgi rumores spernere*) τῆς φήμης παραμελεῖν, ῶ.

QUENOUILLE (*colus, us*, c.) ἠλακάτη, ης, ἡ, *Luc.* Une maison tombée en quenouille, οἶκος γυναικοκρατούμενος. Le royaume de France ne tombe point en quenouille, ἡ Γαλλικὴ μοναρχία τὴν γυναικοκρατίαν οὐ προςδέχεται.

QUERELLE (*jurgium, ii; querela* signifie *plainte*) νεῖκος, εος, τό· ἔρις, ιδος, ἡ, *Xén.*

QUERELLER quelqu'un (*aliquem increpare, o*) ἐπιπλήττειν τινὶ φανερῶς, *Dém.* Se quereller (*rixari, or*) πρός τινα ζυγομαχεῖν, *Grég. Naz.*

QUERELLEUR, EUSE (*jurgiosus, a, um*) ἐριστικός, ή, όν· φιλόνεικος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.*

QUÉRIMONIE (*querimonia, æ*) ὀδυρτικὴ ἱκεσία, ας.

QUÉRIR (*quærere, o*). *Ce verbe n'est usité qu'à l'infinitif, avec* aller, envoyer, venir. — Qui veut m'aller quérir le médecin? (*quis mihi medicum accersat?*) τίς ἂν ἰατρόν μοι μετέλθοι; *de* μετέρχομαι*, *Aristoph. Harang.* 363.

QUESTEUR (*quæstor, oris*) ταμίας, ου, ὁ, *Plut.*

QUESTION (*quæstio, onis*) ζήτησις, εως, ἡ, *Thuc.* Il est question de vous (*de te agitur*) περί σου λόγος ἐστί. — (*interrogatio*) ἐρώτησις, εως, ἡ· ἐρώτημα, ατος, τό, *Plut.* — (*tormentum, i*) βάσανος, ου, ἡ, *Dém.*

QUESTIONNER (*interrogare, o*) ἐρωτᾷν, ῶ, ήσω, *Plut.* πυνθάνεσθαι, ομαι, *Plut.*

QUESTIONNEUR, EUSE (*crebris interrogationibus molestus, a*) ἄκαιρος ἐξεταστής, οῦ.

QUESTURE (*quæstura, æ*) ταμιεία, ας, ἡ, *App.* ταμιευτικὴ ἐξουσία, ας, *Plut.*

QUÊTE (*mendicatio, onis*) ἐράνισις, εως, ἡ. — du gibier (*indago, inis*) ἰχνεία, ας, ἡ· ἴχνευσις, εως, ἡ, *Xén.*

QUÊTER (*mendicare, o*) ἐρανίζειν, ίζω.

QUÊTEUR, EUSE (*qui, quæ ex officio mendicat*) ὁ ἐρανίζων, ἡ ἐρανίζουσα.

QUEUE (*cauda, æ*) οὐρά, ᾶς, ἡ· κέρκος, ου, ἡ, *Arist.* — des oiseaux, ὀῤῥοπύγιον, ίου, τό, *Arist.* — du lion, ἀλκαία, ας, ἡ, *Hom.* — du cheval, σόβη, ης, ἡ. Singe à queue, κερκοπίθηκος, ου, ὁ. Sans queue, ἄκερκος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.* Qui a une grande queue, μακρόκερκος, ου, ὁ,ἡ, *le même.*

QUEUE DE CHEVAL (*equisetum arvense*, Linn.) ἵππουρις, ιδος, ἡ, *Diosc.*

QUEUE DE LION (*leonurus cardiaca*, Linn.) λεόντουρος, ου, ὁ.

QUEUE DE POURCEAU (*peucedanum officinale*, Linn.) πευκέδανον, ου, τό.

QUEUE DE RENARD (*alopecurus pratensis*, Linn.) ἀλωπέκουρος, ου, ὁ.

QUEUX, *vieux mot* (*coquus, i*) μάγειρος, ου, ὁ, *Plut.* — (*cos, otis*, f.) ἀκόνη, ης, ἡ, *Isocr.*

QUI (*qui, quæ, quod*) ὅς, ἥ, ὅ. Qui? (*quis, quæ?*) τίς, τίνος; ὁ,ἡ. Qui des deux? πότερος, α, ον; Qui es-tu? Qui te connaît? τίς εἶ; καὶ τίς σε οἶδε; *Plut. page* 96 *de notre* Chrestom. Grecq., *Toulouse*, 1825.

QUIA. Il est à quia (*nescit quo se vertat*) ἀπορεῖ, ἀμηχανεῖ.

QUICONQUE (*quicumque, quæcumque*) ὅστις, ἥτις, ὅ,τι, *Aristoph.* ὅστις ἄν, ὅστις δή, *Thuc.* ὅστις ποτέ, *Luc.*

QUIDAM, DANE (*quidam, quædam*) δεῖνα, *gén.* δεῖνος, *dat.* δεῖνι, ὁ,ἡ, *Dém.* τὶς, τὶ, *gén.* τινός.

QUIET, ÈTE (*quietus, a, um*) ἥσυχος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

QUIÉTUDE (*quies, etis*) ἀταραξία, ας, ἡ· ἡσυχία, ας, ἡ, *Dém.*

QUILLE (*metula, æ*) κωνάριον, ίου, τό. — d'un vaisseau (*carina, æ*) στεῖρα, ας, ἡ· τρόπις, ιδος, ἡ, *Poll.*

QUINCAILLIER, ÈRE (*scrutarius, ia*) γρυτοπώλης, ου, ὁ.

QUINCONCE (*quincunx, uncis*) πεμπτάς, άδος, ἡ.

QUINDÉCAGONE (*quindecim angulis constans*) πεντεκαιδεκάγωνος, ου, ὁ,ἡ.

QUINE (*quinio, onis*, m.) πεμπτάς, ou πεντάς, άδος, ἡ.

QUINQUAGÉNAIRE (*quinquagenarius, ia*) πεντηκονταετής, έος, ὁ,ἡ, *Plut.* πεντηκοντούτης, ου, ὁ· πεντηκοντοῦτις, ιδος, ἡ.

QUINQUAGÉSIME (*quinquagesima dies*) ἡ πεντηκοστὴ ἡμέρα, ας.

QUINQUENNALES (*quinquennalia festa*) πενταετηρίδες ἑορταί, ῶν.

QUINQUERCE (*quinquertium, ii*) πένταθλον, ου, τό, *Hér.*

QUINQUÉRÈME (*quinqueremis navis, is*) πεντήρης, εος, ὁ,ἡ.

QUINT. Charles-Quint (*Carolus quintus*) Κάρολος ὁ πέμπτος.

QUINTAL (*centenarium pondus, eris*). — Quintal métrique, ἑκατὸν χιλιογράμματα. — *Voyez* MÈTRE.

QUINTE, *terme de musique*, τὸ διὰ πέντε, *Den. Hal.* — *Voyez* GAMME.

Quinte, *accès de toux*, βηχὸς παροξυσμός, οῦ, ὁ. — (*morositas, atis*) δυςκολία, ας, ἡ.

Quintefeuille (*quinquefolium, ii*, vel *potentilla reptans*, Linn.) πεντάφυλλον, ου, τό.

Quintessence (q.d. *quinta essentia ; quidquid subtilissimum*) λεπτεπίλεπτόν τι· ἄωτον, ου, τό.

Quinteux, euse (*morosus, a, um*) δύςκολος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Quintuple (*quintuplex, icis*) πενταπλοῦς, ῆ, οῦν, *Sept.*

Quintupler (*quintuplicare, o*) πενταπλασιάζειν, άζω.

Quinzaine, πεντεκαιδεκάς, άδος, ἡ.

Quinze (*quindecim*) δεκαπέντε, *indécl.* Quinze fois, δεκαπεντάκις.

Quinzième (*quintus decimus, a, um*) πεντεκαιδέκατος, η, ον.

Quipos des Péruviens, γραμματικοὶ κόμβοι, ων.

Quiproquo (q.d. *qui pro quo*) πλάνη, ης, ἡ· σφάλμα, ατος, τό, *Xén.*

Quittance (*accepti-latio*) ἀποχή, ῆς, ἡ.

Quitte de toutes ses dettes (*omni ære alieno exsolutus, a*) πάντα τὰ ὀφλήματα ἐκτίσας, ασα. Tenir quelqu'un quitte, ἀτέλειάν τινι διδόναι, δίδωμι*, *Dém.*

Quitter (*linquere, relinquere, derelinquere, quo*) λείπειν, ἀπολείπειν, ἐκλείπειν, καταλείπειν, ἐγκαταλείπειν, πω, ψω, φα. — ses habits (*vestes exuere*) ἱμάτια ἀποδύεσθαι, ομαι, *Xén.*

Qui-vive ? Qui-va-là ? τίς ἔρχεται; Se tenir sur le qui-vive, πάντη περιβλέπειν, πω, ψω, *Luc.*

Quoi. Je ne sais quoi, de quoi, à quoi (*nescio quid, de quo, cui*) οὐκ οἶδα τί, περὶ τίνος, τίνι, κ.τ.λ. Quoi donc ? τί οὖν; Pourquoi ? διὰ τί; *Dém.* ἱνατί; *Plat.* Il ne laissa pas de quoi se faire enterrer, οὐδὲν πρὸς τὴν ταφὴν ἔλιπε.

Quoique, bien que, encore que (*quamvis, licet*, subj. *quanquam, etsi*, indic.) καίπερ, εἰ καί, *indic.* κἂν, *subj.* *Dém.*

Quolibet (q.d. *quodlibet dictum*) τὸ σκῶμμα, ατος, *Dém.*

Quote-part (*rata pars*) ἔρανος, ου, ὁ.

Quotidien, enne (*quotidianus, a, um*) καθημερινός, ή, όν· ἐπιούσιος, ίου, ὁ,ἡ, *Matth.* VI, 11.

Quotient, *d'une division*, τὸ ὁπόσον, ou τὸ ὁπηλίκον.

Quotité (*quota pars*) ποσότης, ητος, ἡ; *Arist.* — 105.

R.

R. *Les Latins appelaient cette lettre* caninam *ou* hirrientem litteram, *du verbe* hirrire, hirrio. *Les Chinois ne l'ont pas, et, dans les mots étrangers, la remplacent par* L (se-pe-li-tu-se *au lieu de* spiritus). *Les Arméniens, au contraire, de même que les Grecs et les Espagnols, l'ont double; l'une est* douce, *et l'autre* aspirée. — *Pour nous en tenir au* Ῥῶ *Grec, il est bon de remarquer que, lorsqu'il commence la syllabe, et conséquemment le mot, il est toujours rude, par exemple :* Πύῤ-ῥος, Pyr-rhus, ῥυθμός, rhythme, ῥήτωρ, ῥητορική, rhéteur, rhétorique.

Rabacher (*eadem iterare, o*) ταυτολογεῖν, έω-ῶ, *Polyb.* ῥαβάσσειν, σσω, *Hésych.*

Rabais (*diminutio, onis*) ἐλάττωσις, μείωσις, εως, ἡ, *Plat.*

Rabaisser (*deprimere, mo*) ταπεινοῦν, ἐλαττοῦν, ῶ, *Isocr.*

Rabat (*lineum collare, is*) λινοῦν περιδέραιον, αίου.

Rabattre (*deprimere, mo*) ταπεινοῦν, ἐλαττοῦν, ῶ, *Isocr.* Tout compté, tout rabattu, *prov.* πάντων περιεσκεμμένων.

Rabbin, *docteur juif*, ῥαββί, ὃ λέγεται (ἑρμηνευόμενον) διδάσκαλος, ου, ὁ, *Jean*, I, 39.

Rabbinique, ῥαββινικός, ή, όν.

Rabbinisme, ῥαββινισμός, οῦ, ὁ.

Rabbiniste, ῥαββινιστής, οῦ, ὁ.

Rable d'un lièvre (*leporis lumbus, i*) ἡ τοῦ λαγωοῦ ῥάχις, εως.

Rabot (*runcina, æ*) ῥυκάνη, ης, ἡ.

Raboter (*runcinare, no*) ῥυκανίζειν, ίζω, ίσω.

Raboteux, euse (*scaber, bra, brum*) τραχύς, εῖα, ύ, *Arist.*

Racaille (*quisquiliæ, arum*) σαρώματα, ων, τά· συρφετώδης ὄχλος, ου, ὁ, *Luc.*

Raccommodement (*reconciliatio*) διαλλαγή, καταλλαγή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Raccommoder (*reconcinnare, o*) ἀνασκευάζειν, άζω, *Strab.* Se — avec quelqu'un, τινί, ἢ πρός τινα διαλλάττεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Raccourci, ie. Frapper à bras raccourci (*restrictis lacertis*) συντόνως τύπτειν, πτω, ψω, *Luc.* En raccourci (*compendiose*) ἐν ἐπιτομῇ, συντόμως, *Isocr.*

Raccourcir (*decurtare, to*) κολοβοῦν, ῶ, *Arist.* — (*in compendium redigere, go, egi*) ἐπιτέμνειν, τέμνω*, *Luc.*

Raccourcir (*diminui, or*) ἐλαττοῦσθαι, οῦμαι, *Thuc*, μειοῦσθαι, οῦμαι, *Hésychius.*

Raccourcissement, κολόβωσις, μείωσις, εως, ἡ, *Plut.* — (*compendium, ii*) ἐπιτομή, ῆς, ἡ· συντομία, ας, ἡ, *Arist.*

Raccoutrer (*resarcire, io*) ἀναῤῥάπτειν, πτω, ψω.

Raccroc [Par (*fortuito casu*) τυχηρῶς, ἀπὸ τύχης, *Dém.*

Race (*stirps, pis,* f.) γενεά, ᾶς. ἡ· φυλή, ῆς, ἡ· γένος, εος, τό, *Dém.* Race de vipères (*viperarum progenies*) ἐχιδνῶν γέννημα, ατος, τό, *N. Test.*

Rachat (*redemptio, onis*) λύτρωσις, ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, *N. Test.*

Rachel, fille cadette de Laban et femme de Jacob. — *Ce mot, en hébreu, signifie* brebis.

Racheter un captif (*captivum redimere, mo*) αἰχμάλωτον λύεσθαι, ομαι, *Arist.* Jésus-Christ nous a rachetés, Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν, *Paul, Gal.* III, 13.

Racine (*radix, icis,* f.) ῥίζα, ης, ἡ, *Hipp.* ῥάδιξ, ικος, ἡ, *signifie en Grec*, un rameau. — (*principium, origo*) ἀρχή, ῆς, ἡ, *Plat.* αἰτία, ας, ἡ, *Plut.* Jusques à la racine (*radicitus*) ὁλοῤῥιζεί, *N. Test.*

Racler (*radere, do*) ξέειν, ξέω, έσω· ξύειν, ω, σω, *Théophr.*

Racloir (*radula, æ*) ξύστρον, ου, τό,

Racloire (*radius, ii*) περιστροφίς, ίδος, ἡ.

Raclure (*ramentum, i*) ξέσμα ou ξύσμα, ατος, τό, *Erotien.*

Raconter (*narrare, o*) διηγεῖσθαι, οῦμαι· διεξιέναι, διέξειμι*, *Dém.* διέρχεσθαι, ομαι*, *Isocr.* — ce que l'on a entendu, ἐξ ἀκοῆς ἱστορεῖν, ῶ, ήσω, *Diod. Sic.*

Racquitter [Se (*damna resarcire, io*) τὸ ἀπολωλὸς ἀναλαμβάνειν, άνω*, *Isocr.*

Rade (*navium statio, onis*) ναύσταθμον, ου, τό.

Radeau (*ratis, is,* f.) σχεδία, ίας, ἡ, *Ulpien.*

Radiation (*radiatio, onis*) ἀκτινοβολία, ας, ἡ, *Plut.* — (*litura, æ*) ἐξάλειψις, εως, ἡ.

Radical, e. Un mot radical, πρωτότυπος λέξις, εως, ἡ. Un vice —, ἔμφυτος κακία, ας, ἡ, *Phil.* Guérison radicale, ὁλόκληρος ἴασις, εως, ἡ.

Radicalement (*radicitus*) ῥιζόθεν, *Hérod.* ἐκ ῥιζῶν, *Sept.* ὁλοῤῥιζεί, *N. Test.*

Radicule (*radicula, æ*) ῥιζίον, ίου, τό, *Diosc.*

Radié, ée (*radiatus, a, um*) ἀκτινωτός, ή, όν.

Radieux, euse (*radiosus, a, um*) ἀκτινώδης, εος, ὁ, ἡ.

Radiomètre *mot hybride*, ἀκτινόμετρον, ου, τό.

Radis (*raphanus sativus*, Linn.) ῥαφανίς, ίδος, ἡ, *Diosc.*

Radotage (*deliratio, onis*) λήρησις, εως, ἡ, *Arétée.*

Radoter (*delirare, o*) ληρεῖν, ἀποληρεῖν, ῶ, *Dém.*

Radoteur, euse (*delirus, a*) ληρώδης, εος, ὁ, ἡ, *Arist.*

Radouber un vaisseau (*navem reficere, io*) ναῦν ἀνασκευάζειν, άζω.

Radoucir [Se (*mitescere, sco*) πραΰνεσθαι, ομαι, *Xén.*

Radoucissement (*mitigatio, onis*) πράϋνσις, εως, ἡ, *Arist.*

Raffermir (*confirmare, o*) βεβαιοῦν, ῶ, *Hérod.* στηρίζειν, ίζω, *N. Test.*

Raffermissement (*firmamentum, i*) βεβαίωσις, εως, ἡ, *Thuc.*

Raffinement (*subtilitas, atis*) λεπτομέρεια, ας, ἡ· ἀγχίνοια, ας, ἡ, *Longin.*

Raffiner sur la langue (*subtiliter loqui, or*) λεπτολογεῖν, ῶ, *Aristoph. Nuées*, 319.

Raffoler ou **Raffolir** (*insanire, io*) μαίνεσθαι, ομαι· παραφρονεῖν, ῶ, *Dém.*

Rafle (*uvæ pes, edis*) κενὴ σταφυλή, ῆς. Faire rafle, *ou*

Rafler (*omnia corradere, o*) πάντα συναρπάζειν, άζω, άξω ou άσω, *Xén.*

Rafraîchir (*refrigerare, o*) ἀναψύχειν, ἀποψύχειν, χω, ξω, *Athén.* — (*renovare, o*) ἀνανεοῦσθαι, οῦμαι, *Isocr.* Le vent se rafraîchit, ὁ ἄνεμος ἀναψύχεται, *Arist.* rafraîchir la mémoire, τὴν μνήμην ἀνανεοῦν, ῶ, ώσω.

Rafraîchissant, e (*refrigeratorius, a, um*) ἀναψυκτικός, ή, όν.

Rafraîchissement (*refrigeratio, onis*) ἀνάψυξις, εως, ἡ, *N. Test.* ἀναψυχή, ῆς, ἡ, *Plat.* — (*commeatus, us*) σιτηρήσιον, ίου, τό· ἐπισιτισμός, οῦ, ὁ, *Dém.*

Rage (*rabies, ei*) λύσσα, ης, ἡ, *Gal.* Faire rage (*furere, o*) μαίνεσθαι, ομαι· λυσσᾷν, ῶ, *Diosc.*

Ragoût (*condimentum, i*) ἄρτυμα, ατος, τό, *Plut.*

Ragoûtant, e (*appetitum movens*) ὀρεκτικός, ή, όν.

Ragoûter (*appetitum movere, eo*) τὴν ὄρεξιν παρακινεῖν, ῶ, ήσω· παροξύνειν, νω, *Isocr.*

Ragréer (*reconcinnare, o*) ἀνασκευάζειν, άζω, *Strab.*

Raie (*raia batis*, Cuv.) βατίς, ίδος, ἡ, *Scol. d'Aristoph.*

Raie (*linea, æ*) γραμμή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Raifort (*raphanus sativus*, Linn.) ῥάφανος, ου, ὁ, *Gal.*

Railler quelqu'un *ou* se railler de quelqu'un (*aliquem ridere* ou *irridere, eo*) τινὸς ou τινὰ καταγελᾷν, ῶ, *Dém.* ἐπισκώπτειν, πτω, ψω, τινά, *Luc.* γωριᾷν, άω-ῶ, *Plut. vie de Lyc.*

Raillerie (*jocus, cavillatio*) χλευασία, ας, ἡ· χλεύασμα, ατος, τό· χλευασμός, οῦ, ὁ, *Dém.* Dit-il cela par raillerie, ou sérieusement? σπουδάζει ταῦτα ἢ παίζει; *Plat.*

Railleur, euse (*jocosus, a*) σκωπτικός, ική, ικόν· παιδιώδης, εος, ὁ, ἡ, *Arist.*

Raine (*rana, æ*) βάτραχος, ου, ὁ, *Gal.*

Rainure (*crena, æ*) γλυφίς, ίδος, ἡ, *Hom. Il.* IV. 122.

Raiponce (*campanula rapunculus*, Linn. ἀγρία γογγυλίς, ίδος.

Rais (*radii, orum*) ἀκτῖνες, ων, αἱ. — d'une roue, κνημίαι, ῶν, αἱ, *Lys.*

Raisin (*racemus, i; uva, æ*) βότρυς, υος, ὁ, *Théophr.* σταφυλή, ῆς, ἡ, *Plat.* —sec (*uva passa*) σταφίς, ίδος, ἡ, *Diosc* Un grain de raisin (*acinus* ou *acinum*) ῥάξ, ῥαγός, ἡ, *Plat.* Un pepin—, γίγαρτον, ου, τό, *Sept. Nombr.* VI, 4.

Raisiné (*defrutum, i*) σίραιον, αίου, τό, *Aristoph.*

Raison (*ratio, onis*) λόγος, ου, ὁ, *Dém.* Doué de raison, ἔλλογος, ου, ὁ, ἡ, *Arist.* Animal privé de raison, ἄλογον ζῶον. *Les Grecs modernes ont donné au* cheval *le nom d'ἄλογον.* Raison, *bon droit*, δίκαιον, ου, τό, *Dém.* —, *cause*, αἰτία, ας, ἡ, *Dém.*—, *preuve*, ἔλεγχος, ου, ὁ, *Dém.* A raison de, κατ' ἀναλογίαν. A combien plus forte raison? πόσῳ μᾶλλον; *Math.* VII, 11.

Raisonnable (*ratione præditus, a, um*) ἔλλογος, ου, ὁ, ἡ, *Arist.* —, (*æquus, a, um*) ἐοικώς, υῖα, ός· δίκαιος, α, ον, *Dém.* L'excuse était raisonnable (*honesta erat oratio*, Tér. Andr. 142) ὁ λόγος καλὸς προςῆν, *Soph. Philoct.* 355.

Raisonnablement (*sapienter, recte*) εἰκότως, δικαίως, *Dém.*

Raisonnement (*ratiocinatio, onis*) λογισμός, οῦ, ὁ, *Dém.* συλλογισμός, οῦ, ὁ, *Arist.* faux —, παραλογισμός, οῦ, ὁ.

Raisonner (*ratiocinari, or*) διαλογίζεσθαι, συλλογίζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Raisonneur, euse (*oblocutor, oris*) ἐριστικός, ική.

Rajeunir (*repubescere, sco*) ἀνηβᾷν, ῶ, ήσω, *Aristoph.* Puissante Déesse (*dit Anchise à Vénus*) consens à me rajeunir, ou bien, etc.

> Ἀλλὰ Θεά (δύνασαι γάρ), ἢ ἡβητῆρά με τεῦξον,
> Ἢ καὶ τὴν πολιὴν ὡς νεότητα δέχου.

☞ *Voyez ce distique grec* (*tiré d'une épigramme de l'Anthologie*) *traduit en Latin, de plus de cent façons différentes, dans la dernière édition du Schrevelius* (*page* 1188).

Rajeunissement (*juventutis restitutio*) ἀνανέωσις, εως, ἡ.

Rajuster (*reconcinnare, o*) ἀνασκευάζειν, άζω, *Strab.*

Râle (*rallus crex*, Cuv.) ὀρτυγομήτρα, ας, ἡ, *Arist.*

Rale ou **Ralement** (*singultus, us*) λύγξ, γγός, ἡ, *Thuc.* ῥόγχος, ου, ὁ, *Gal.*

Ralentir (*tardare, o*) βραδύνειν, ύνω, *Hérod.* Se ralentir, *au fig.* (*defervescere, sco*) πραΰνεσθαι, ομαι, *Xén.*

Ralentissement (*remissio, onis*) ἄνεσις, εως, ἡ, *Plat.* πάρεσις, εως, ἡ, *d'où est venu notre mot* paresse.

Raler (*animam singultare, o*) λύζειν, ζω, *Suid.* ῥογχάζειν, άζω· ῥέγχειν, χω, ξω, *Gal.*

Ralliement. Mot *ou* signe de ralliement (*tessera, æ*) σύνθημα, ατος, τό, *Xén.*

Rallier des troupes (*dispersos milites colligere, go*) διεσκορπισμένον στρατὸν συναθροίζειν, ζω, *Eur.*

Rallonger (*producere, co*) μακρύνειν, ἀναμηκύνειν, ύνω, *Luc.*

Rallumer le feu, la lampe (*ignem, lucernam rursus accendere, do*) τὸ πῦρ, τὸν λύχνον πάλιν ἅπτειν ou ἀνάπτειν, πτω, ψω. La guerre se rallume (*recrudescit bellum*) ἀναφλύζει ὁ πόλεμος.

Ramage des oiseaux (*avium garritus, us*) στρουθισμός, οῦ, ὁ.

Ramager (*garrire, io*) στρουθίζειν, ίζω, *Sept.*

Ramas (*congeries, ei*) σωρός, οῦ, ὁ, *Aristophane.*

Ramasser (*coacervare, o*) συσσωρεύειν, ω, *Dém.* — ses gants, πεπτωκυίας χειροθήκας ἀναίρειν, ω *.

Rame (*remus, i*) κώπη, ης, ἡ, *Thuc.* ἐρετμός, ou ἐρετμόν, οῦ, *Hom.* — (*adminiculum, i*) χάμαξ, ou χάραξ, ακος, ἡ, *Aristoph.* Une rame de papier, πεντακόσια χάρτου φύλλα.

Rameau (*ramus, ramulus, i*) κλάδος, κλαδίσκος, ου, ὁ, *Théophr.* Le dimanche des rameaux (*dominica palmarum*) ἡ κυριακὴ τῶν βαΐων.

Ramener (*reducere, co, xi*) ἐπανάγειν, γω, ξω. — les exilés dans leur patrie, — τοὺς φυγάδας εἰς τὴν πατρίδα, *Plat.*

Ramer (*remigare, o*) ἐρέσσειν, σσω· κωπηλατεῖν, ῶ, *Eur.*

Ramer des pois (*pisa adminiculo fulcire, io*) πίσα χάμαξι ou χάραξι στηρίζειν, ίζω, ίξω.

Rameur (*remex, igis*, m.) ἐρέτης, ου, ὁ, *Plut.* κωπηλάτης, ου, ὁ· ἐλατήρ, ῆρος, ὁ, *Luc.*

Rameux, euse (*ramosus, a, um*) κλαδώδης, εος, ὁ, ἡ.

Ramier (*palumbus, ba*) φάσσα, φάττα, ης, ἡ, *Epiph.*

Ramifier [Se, εἰς κλάδους, εἰς φλέβας διαιρεῖσθαι, οῦμαι.

Ramoitir (*humectare*) ὑγραίνειν, ω, *Gal.* νοτίζειν, ίζω, *Diosc.*

Ramollir (*emollire, remollire, io*) ἀναμαλάττειν, ττω, ξω. Se —, ἀναμαλάττεσθαι, ομαι, *Suid.*

Ramoner une cheminée (*caminum verrere, o*) τὸ καπνοδοχεῖον σαροῦν, όω-ῶ, ώσω.

Ramoneur, ὁ τὴν ἀσβόλην σαρῶν· ὁ τοὺς καμίνους καθαίρων.

Rampant, e (*repens, entis*) ἑρπετός, ή, όν. — (*abjectus, a, um*) ταπεινός, ή, όν, *Luc.* Avoir des sentiments bas et rampants, ταπεινοφρονεῖν, ῶ, ήσω.

Rampe d'un escalier (*scalarum fulcrum*) τὸ τῆς κλίμακος ἔχμα, ατος· δρύφακτος, ου, ὁ.

Ramper (*repere, serpere, o*) ἕρπειν, ἑρπύζειν, ω, *Laërce.*

Ramure d'un cerf (*ramosa cervi cornua*) τὰ τοῦ ἐλάφου κέρατα, ων.

Rance (*rancidus, a, um*) ταγγός, ή, όν, *Géopon.*

Rancir (*rancescere, sco*) ταγγίζειν, ίζω, *Aëtius.*

Rancissure (*rancor, oris*) τάγγη, ης, ἡ, *Alex. Aphrod.*

Rançon (*redemptionis pretium*) λύτρον, ου, τό, *Dém.* ἄποινον, ου, τό, *plur.* τὰ ἄποινα, *Hom. Il.* I, 20.

Rançonner (*pecuniam extorquere, eo*) ἀργύριον πράττειν, ττω, τινά, *Dém.*

Rancune (*permanens odium*) μνησικακία, ας, ἡ· μῆνις, ιδος, ou ιος, *acc.* μῆνιν, *Hom.* — μῆνις *est dérivé de* μένω, maneo.

Rancunier, ère, μνησίκακος, ου, ὁ, ἡ· μηνίων, ουσα, *Hom.*

Rang (*ordo, inis; series, ei*) τάξις, εως, ἡ, *Isocr.* σειρά, ᾶς, ἡ· ὁρμαθός, οῦ, ὁ. Tenir le premier rang, πρωτεύειν, ω, *Isocr.* Mettre au rang de..., συναριθμεῖν, ῶ. Mourir en combattant au premier rang, ἐπὶ προμάχοισι πεσόντα τεθνάμεναι, *Tyrt.*

Rangée d'arbres (*arborum series, ei*, f.)

δένδρων συνέχεια, ας, ἡ· στίχος, ου, ὁ, *Plut.*

Ranger (*ordinare, o; disponere, o*) διατάττειν, ττω, ξω, *Xén.* διατιθέναι, τίθημι, *Luc.* — une armée en bataille (*aciem instruere, o, xi*) στρατὸν παρατάττειν, *Xén.* Se ranger du parti de quelqu'un, συμπαρατάττεσθαι, ομαι, τινί, *Isocr.*

Ranimer (*resuscitare, o*) ἀνεγείρειν, ρω, *Dém.* ἀναψύχειν, χω, ξω, *Hom. Il.* XIII, 84.

Rapace (*rapax, acis*) ἅρπαξ, αγος, ὁ, ἡ, *Dém.* ἁρπακτικός, ή, όν, *Bas.*

Rapacité (*rapacitas, atis*) τὸ ἁρπακτικόν, οῦ.

Rapatrier. — *Voyez* **Réconcilier.**

Rape (*radula, scobina, æ*) ξύστρον, ου, τό, *Poll.* — *Voyez aussi* **Rafle.**

Rapé, ée. Habit râpé (*detrita lacernula, æ*) τριβώνιον, ίου, τό.

Raper du sucre (*saccharum radere, do*) σάκχαρον ξέειν, έω, έσω· ou ξύειν, ω, *Théophr.* τρίβειν, διατρίβειν, βω, ψω.

Rapetasser un habit (*vestem interpolare, o, avi*) ἐσθῆτα ἀναῤῥάπτειν, πτω, ψω.

Rapetisser (*minuere, o; curtare, o*) ἐλαττοῦν, ῶ, *Isocr.* μειοῦν, ῶ, *Xén.* Se —, μειοῦσθαι, οῦμαι.

Rapide (*rapidus, a, um*) ὁρμητικός, ή, όν· ταχύς, εῖα, ύ, *Dém.*

Rapidement (*rapide*) ὁρμητικῶς, ταχέως, *Dém.* Qui parle, qui vole rapidement, ταχύγλωσσος, ου, ὁ, ἡ, ὠκυπετής, έος, ὁ, ἡ.

Rapidité (*rapiditas, atis*) ὁρμή, ῆς, ἡ· ταχύτης, ητος, ἡ, *Arist.*

Rapiécer du linge, *ou*

Rapiéceter des meubles (*reconcinnare, o*) ἀναῤῥάπτειν, πτω, ψω· ἀνασκευάζειν, άζω, *Strab.*

Rapine (*rapina, æ*) ἁρπαγμός, οῦ, ὁ, *Phil.* ἅρπαγμα, ατος, τό, *Jos.* ἅρπασμα, ατος, τό, *Plut.* Qui vit de rapines, ἁρπαξίβιος, ου, ὁ, ἡ.

Rapiner (*rapere, io; ex rapto vivere, o*) ἁρπάζειν, άζω, άσω ou άξω, *Dém.* ἁρπαγὴν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Thuc.*

Rappel (*revocatio, onis*) ἀνάκλησις, ἐπανάκλησις, εως, ἡ, *Gal.*

Rappeler (*revocare, o*) ἀνακαλεῖν, ῶ, *Thuc.* — quelqu'un à la vie, ἀναβιώσασθαί τινα, *Plat.* — quelque chose à quelqu'un, ὑπομνῆσαί τινί τι, *Dém.* Se rappeler quelque chose, *et non pas* de quelque chose (*aliquid sibi in memoriam revocare*) ἀναμιμνήσκεσθαι, ομαι, τὶ, *Isocr.*

Rapport (*relatio, onis*) ἀναφορά, ᾶς, ἡ· διήγησις, εως, ἡ, *Luc.* — (*proventus, us*) πρόσοδος, ου, ἡ, *Thuc.* — (*congruentia, æ*) ἀναλογία, ας, ἡ· ἐφαρμογή, ῆς, ἡ, *Plat.* Rapport d'inclinations, d'opinions, συμπάθεια, ὁμόνοια, ας, ἡ. Par rapport à vous, σοῦ χάριν, ἕνεκά σου, *Dém.*

Rapporter (*referre, fero, tuli*) ἀναφέρειν, φέρω*, *Plut.* προσάγειν, γω, ξω, *Arist.* ἀνάγειν, γω, ξω, *Isocr.* ἀνακομίζειν, ίζω, *Xén.* — (*narrare, o*) διηγεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* διέρχεσθαι, ομαι*, *Isocr.* Se rapporter à (*congruere, o*) συναρμόττειν, ττω, τινί, *Xén.* S'en rapporter à quelqu'un (*alicui credere, o*) πιστεύειν, ω, τινί· πείθεσθαι, ομαι, τινί, *Dém.*

Rapporteur d'une affaire, ὁ πράγματός τινος ἐνδείκτης, ου, *Synés.*

Rapporteur, euse (*delator, oris*) συκοφάντης, άντρια, *Aristoph.*

Rapprendre (*iterum discere, sco; vel docere, eo*) πάλιν μανθάνειν, άνω*· ἢ διδάσκειν, άσκω, άξω.

Rapprochement (*comparatio, onis*) παραβολή, ῆς, ἡ, *Isocr.*

Rapprocher (*propius admovere, eo*) προςπελάζειν, άζω, *App.*

Rapt (*raptus, us*) ἁρπαγή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Raquette (*reticulum, i*) σφαιροβόλος, ου, ὁ.

Rare (*rarus, a, um*) σπάνιος, ία, ιον· σπανός, ή, όν, *Plut.* — (*tenuis, e*) μανός, ή, όν· ἀραιός, ά, όν, *Diosc.*

Raréfaction (*rarefactio*) ἀραίωσις, εως, ἡ, *Arist.*

Raréfier (*rarefacere, io*) ἀραιοῦν, ῶ, *Gal.* Se — (*rarefieri, io*) ἀραιοῦσθαι, μανοῦσθαι, οῦμαι, *Théophr.*

Rarement (*raro, rarius*) σπανιάκις, σπανίως, *Hérod.*

Rareté (*raritas, atis*) σπανιότης, ητος, ἡ, *Isocr.* Rareté des vivres, σπανοσιτία, ας, ἡ.

Rarissime (*rarissimus, a, um*) σπανιώτατος, η, ον.

Rarité, *opposée à densité*, ἀραιότης, ητος, ἡ, *Chim.* — *De là vient le mot* aréo-

mètre, ἀραιόμετρον, ου, id est *raritatis mensura*.

RAS, RASE (*rasus, a, um*) ὁμαλός, ή, όν. En rase campagne, ἐν ἴσῳ πεδίῳ.

RASADE. Boire une rasade, ἀμυστὶ πίνειν, πίνω*.

RASER (*barbam abradere, do*) τὸ γένειον κείρειν, ἀποκείρειν, ρω, *Hérod*. Se —, κείρεσθαι, ομαι, *Job*, I, 20. — une ville (*urbem solo æquare, o*) πόλιν κατεδαφίζειν, ίζω. — (*stringere, perstringere, go, xi*) λίγδην καθάπτεσθαι, ομαι, *Thuc*.

RASOIR (*novacula, æ*) ξυρός, οῦ, ὁ, *Aristophane*. ξυρόν, οῦ, τό, *Poll*.

RASSASIER (*satiare, o*) χορεννύναι, υμι, *fut*. χορέσω, *Hérod*. ἐκπληροῦν, ou ἀναπληροῦν, ῶ, *Plut*.

RASSEMBLEMENT (*congregatio, onis*) συναγωγή, ῆς, ἡ· συλλογή, ῆς, ἡ, *Plat*.

RASSEMBLER (*colligere, go*) συλλέγειν, γω, ξω, *Plat*. ἀθροίζειν, ζω, *Dém*.

RASSEOIR [SE (*rursus sedere, eo*) πάλιν καθῆσθαι, ημαι. — (*ad se redire*) ἡσυχάζειν, άζω.

RASSIS, ISE. Esprit rassis (*sedatior animus*) ἡσύχιος φρήν, ενός, ἡ, *Dém*. Pain rassis, ἀπόσκληρος ἄρτος, ου.

RASSURER les esprits (*animos confirmare, o*) τὰς φρένας στηρίζειν, ίζω, ίξω, *N. Test*. Rassurez-vous, Θάῤῥει, Θαῤῥεῖτε, *Dém*.

RAT (*mus rattus*, Cuv.) μῦς, μυός, ὁ, *Arist*. A bon chat bon rat (*par pari referre*) τὴν ἴσην μετρεῖν, *Paus*.

RATATINÉ, ÉE (*retorridus, a, um*, Phèdr.) ῥυσσός, ή, όν· ῥυτιδώδης, εος, ὁ,ἡ, *Luc*.

RATE (*lien, enis*, m.) σπλήν, ηνός, ὁ, *Plut*. Avoir mal à la —, σπληνιᾷν, ῶ.

RATEAU (*rastrum, i*) λίστρον, ου, τό, *Poll*.

RATELER (*rastello abradere, do, rasi*) λιστροῦν, ῶ.

RATELIER (*faliscæ, arum*, Caton) ὁ τῆς φάτνης φραγμός, οῦ· — τὸ τῶν ὀδόντων ἕρκος, εος, *Hom*.

RATER (*a meta aberrare, o*) τοῦ σκοποῦ ἀποτυγχάνειν, άνω*, *Dém*.

RATIÈRE (*muscipula, æ*) μυάγρα, ας, ἡ· παγίς, ίδος, ἡ, *Batrachom*.

RATIFICATION (*rati-habitio*, Ulp.) κύρωσις, εως, ἡ.

RATIFIER (*ratum habere, eo*) κυροῦν, ῶ, ώσω, *N. Test*.

RATION (*annonæ demensum*) σιτηρέσιον, ίου, τό, *Dém*.

RATISSER (*radere, abradere, do*) ξέειν, έω, έσω· ξύειν, ω, σω, *Théophr*.

RATISSOIRE (*radula, æ*) ξύστρον, ου, τό, *Poll*.

RATISSURE (*ramentum, i*) ξέσμα ou ξύσμα, ατος, τό, *Erotien*.

RATON (*musculus, i*) μυΐσκος, ου, ὁ.

RATOPOLIS était bloquée, *Lafont*. περιεκυκλοῦτο Μυόπολις.

RATTACHER (*iterum religare, o*) πάλιν ἀναδέειν, έω, τὶ πρός τι, *Plut*.

RATTRAPER quelqu'un (*præcurrentem assequi, quor*) τὸν προτρέχοντα φθάνειν, φθάνω*. — ce que l'on a perdu (*amissa recipere, io*) τὰ ἀπολωλότα ἀναλαμβάνειν, ω*, *Isocr*.

RATURE (*litura, æ*) ἐξάλειψις, εως, ἡ.

RATURER (*lituram facere, io*) ἐξαλείφειν, φω, ψω, *Xén*.

RAUCITÉ (*raucitas, raucedo*) βράγχος, ου, ὁ· βράγχος, εος, τό, *Arist*.

RAUQUE (*raucus, a, um*) μογγός, οῦ, ὁ,ἡ· βραγχαλέος, έα, έον· βραγχώδης, εος, ὁ,ἡ, *Alex. Aphrod*.

RAVAGE (*vastatio, onis*) πόρθησις, ἀνάστασις, εως, ἡ, *Dém*.

RAVAGER (*vastare, o*) πορθεῖν, διαπορθεῖν, ῶ, ήσω, *Plut*.

RAVALER (*deprimere, mo*) ταπεινοῦν, ἐλαττοῦν, ῶ, ώσω, *Isocr*.

RAVAUDER (*resarcire, io*) ἀναῤῥάπτειν, πτω, ψω.

RAVAUDEUR, EUSE (*interpolator, trix*) ἀκεστής, οῦ, ὁ· ἀκέστρια, ας, ἡ.

RAVE (*brassica rapa*, Linn.) γογγυλίς, ίδος, ἡ, *Théophr*.

RAVIN (*lacuna, æ*) τέναγος, εος, τό· τέλμα, ατος, τό, *Aristoph*. χαράδρα, ας, ἡ, *Hom. Il*. IV, 454.

RAVINE (*eluvies, ei*) κατακλυσμός, οῦ, ὁ; *Dém*. χαράδρα, ας, ἡ.

RAVIR (*rapere, io*) ἁρπάζειν, άζω, άσω ou άξω, *Dém*. Etre ravi d'amiration, θαυμάζειν, ἐπιθαυμάζειν, άζω.

RAVISER [SE (*sententiam mutare, o*) μεταγιγνώσκειν, σκω*, *Isocr*.

RAVISSANT, E (*rapax, acis*) ἅρπαξ, αγος, ὁ,ἡ· ἁρπακτικός, ή, όν. Spectacle —, θέαμα θαυμαστόν, *Dém*. θαυμάσιον, *Isocr*. ἀγαστόν, *Xén*.

Ravissement d'Hélène, ἡ τῆς Ἑλένης ἁρπαγή, ῆς, *Plut.* — (*mentis emotio*) ἔκστασις, εως, ἡ.

Ravitailler une place, σῖτον εἰς φρούριον εἰςκομίζειν, εἰςάγειν, εἰςφέρειν, ω*, *Plut.*

Raviver le feu (*ignis vim acuere, o*) ἀναζωπυρεῖν, ῶ, *Plut.*

Ravoir, *n'est usité qu'à l'infinitif*, ἀναλαμβάνειν, άνω*, τὶ, *Isocr.*

Rayé, ée (*virgatus, a, um*) ῥαβδωτός, ή, όν.

Rayer (*delere, eo*) ἐξαλείφειν, φω, ψω, *Dém.*

Rayon (*radius, ii*) ἀκτίν, ῖνος, ἡ, *Hom. Il.* X, 547. — de miel (*favus, i*) κηρίον, ίου, τό, *Arist.*

Rayonnant, e (*radians, antis*, c.) ἀκτινώδης, εος, ὁ,ἡ.

Rayonner (*radicare, o*) ἀκτινοβολεῖν, ῶ, *Phil.*

Re —, *particule qui marque ordinairement* réitération, *et qui peut se rendre le plus souvent par* ἀνα. *Ex.* : prendre, λαμβάνειν· reprendre, ἀναλαμβάνειν. — *Sinon, il faut se servir de* πάλιν, iterum.

Ré, *note de Musique.* — *Voyez* Gamme.

Réaction (*repulsus, us*) ἀντίκρουσις, εως, ἡ.

Réagir (*in contrarium niti, or*) ἀντενεργεῖν, ῶ.

Réaliser une promesse (*promissum perficere, io*) τὸ ἐπάγγελμα διαπράττεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Réalité (*res vera*) ὕπαρξις, εως, ἡ.

Rebaptiser, ἀναβαπτίζειν, ίζω, ίσω, *Grég. Naz.*

Rebarbatif, ive (*truculentus, a, um*) σκυθρωπός, οῦ, ὁ,ἡ.

Rebatir (*reædificare, o*) ἀνοικοδομεῖν, ῶ, *Hérod.*

Rebattu, ue. Propos rebattu, ταυτολογία, ας, ἡ.

Rebelle (*rebellis, e*) μεταστάς, άντος, ὁ, *Thuc.* ἀντίμαχος, ἀντίπαλος, ου, ὁ,ἡ. Maladie rebelle, δυςίατος, ἀνίατος νόσος, ου, ἡ, *Gal.*

Rebeller [Se (*rebellare, o*) εἰς ἀπόστασιν ὁρμᾶν, ῶ, *Hérod.* ἀφίστασθαι, αμαι· ἀντιμάχεσθαι, ομαι.

Rébellion (*rebellio, onis*) ἐπανάστασις, εως, ἡ, *Thuc.*

Rebondir (*resilire, io*) ἀναπηδᾶν, ῶ, *Aristoph.* Qui a la mine rebondie, στρογγυλοπρόσωπος, ου, ὁ,ἡ.

Rebondissement (*repercussus, us*) ἀντιτυπία, ας, ἡ, *Plut.*

Rebord (*exstans ora, æ*) ἐξέχουσα ἐσχατιά, ᾶς.

Reboucher [Se (*hebescere, sco*) ἀμβλύνεσθαι, ομαι, *Thuc.*

Rebours [A ou Au (*præpostere*) ἀνάπαλιν, πρωθύστερον.

Rebrousser chemin (*retrocedere, o*) ἀναχάζειν, άζω, *Luc.*

Rébus, αἰνιγματώδης ἀλληγορία, ας, ἡ.

Rebut. Marchandises de rebut (*rejectaneæ merces, ium*) ἀπόβλητα ἐμπορεύματα, ων.

Rebutant, e (*ingratus, injucundus; a, um*) ἄχαρις, ιτος, ὁ,ἡ, *Hérod.* ἀηδής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Rebuter (*repudiare, o*) ἀθετεῖν, ῶ, τινά, *N. Test.* Se rebuter, ἀποκάμνειν, μνω**· ἀθυμεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Récalcitrer (*recalcitrare, o*) ἀντιλακτίζειν, ίζω, τινί, *Plut.*

Récapitulation (*summaria repetitio*) ἀνακεφαλαίωσις, εως, ἡ, *Quintil.*

Récapituler (*capitulatim repetere, o*) ἀνακεφαλαιοῦν, όω-ῶ, ώσω, *Paul, Rom.* XIII, 9.

Receler (*furem* ou *furta occultare, o*) τὸν κλέπτην ου τὰ κλέμματα κρύπτειν, ἀποκρύπτειν, πτω, ψω, *Isocr.*

Receleur, euse, τὸν κλέπτην ου τὰ κλέμματα ἀποκρύπτων, ουσα.

Récemment (*recens, nuper*) νεωστί, *Isocr.* ἔναγχος, *Dém.* ἄρτι, ἀρτίως, *le même.* — bâti, ie, νεόκτιστος, ὁ,ἡ, *Den. Hal.*

Recensement (*recensio* ou *recensus, us*) ἐξέτασις, εως, ἡ, *Thuc.* κατάλογος, ου, ὁ, *Dém.*

Récent, e (*recens, entis*) νεαρός, ά, όν, *Den. Hal.* νεαλής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Réceptacle (*receptaculum, i*) ὑποδοχή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Réception (*receptio, onis*) εἰςδοχή, ῆς, ἡ. Faire à quelqu'un une magnifique réception, τινὰ λαμπρῶς προςδέχεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Recette (*pecuniæ coactio*) πρόςοδος, ου, ἡ. — des contributions, ἀργυρολογία, ας,

ἡ. — d'un médicament, τὸ τοῦ φαρμάκου διόρισμα, ατος.

Recevable (*admittendus, a, um*) ἀποδεκτέος, έα, έον.

Receveur des impositions (*vectigalium coactor*) ὁ τῶν δασμῶν ἀποδέκτης, ου.

Recevoir (*accipere, recipere, io, cepi*) λαμβάνειν, λαμβάνω*· δέχεσθαι, ομαι, *Dém.* — une lettre de quelqu'un, ἐπιστολὴν παρά τινος κομίζεσθαι, ομαι, *le même.*

Réchapper (*evadere, do; effugere, io*) ἀποφεύγειν, γω, ξω, τὴν νόσον, *Dém.* ἐκφεύγειν τὸ θανεῖν, *Plat.*

Réchaud (*foculus, i*) ἐσχάριον, ίου, τό, *Plut.* αὐθέψα, ης, ἡ. *Ce mot nous a été conservé par Cicéron,* pro S. Roscio, 133.

Réchauffé, ée. Un dîner réchauffé, ἕωλον ἄριστον ou δεῖπνον, ου.

Réchauffer (*refovere, eo*) ἀναθερμαίνειν, νω· ἀναθάλπειν, πω, ψω.

Recherche (*inquisitio, disquisitio*) ἐξέτασις, εως, ἡ· ἐξετασμός, οῦ, ὁ, *Dém.* Faire une recherche exacte, ἀκριβολογεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* Recherche dans la parure, καλλωπισμός, οῦ, ὁ.

Recherché, ée. Parure recherchée, ἀκριβέστερος κόσμος, ου.

Rechercher (*inquirere, disquirere, ro*) ἐξετάζειν, άζω, *Dém.* ἀκριβοῦν, ῶ, *Xén.* ἱστορεῖν, ῶ, ήσω, *Soph.* — les honneurs (*honores ambire, io*) σπουδαρχεῖν, ῶ, *Arist.* — les faveurs de la multitude (*popularem auram captare, o*) τοὺς πολλοὺς δημαγωγεῖν, έω-ῶ, *Plut.* — une fille en mariage (*virginem procare, o*) κόρην μνᾶσθαι, ῶμαι. Plusieurs me recherchaient, mais aucun ne put me plaire,

Πολλοί με μνώοντο, νόον δ' ἐμὸν οὔτις ἕαδε. *Théocr.* Id. XXVII, 22.

Rechigner (*ringi, or*) σκυδμαίνειν, νω, *Hom.* σκυθρωπάζειν, άζω, *Xén. Cyrop.*

Rechute (*iteratus lapsus, us*) μετάπτωσις, εως, ἡ. —, *en parlant d'une fièvre* (*recidiva febris*) ὑποτροπιάζων πυρετός, οῦ, *Hipp.*

Récidive (*iterata culpa, æ*) μετάπτωσις, εως, ἡ.

Récidiver (*iterum peccare, o, avi*) μεταπίπτειν, πίπτω*, *Dém.*

Récipiendaire (*recipiendus, a*) ἀποδεκτός, τή.

Récipient (*excipulum, i*) ἐκδοχεῖον, είου, τό.

Réciprocation du pendule (*reciprocatio, onis*) ἀντιστροφή, ῆς, ἡ· παλινδρομία, ας, ἡ.

Réciprocité des services (*mutua officia, orum*) ἀμοιβαῖα εὐεργήματα, ων.

Réciproque. Amour réciproque (*reciprocus* ou *mutuus amor*) ἀμοιβαῖος ἔρως· ἀντέρως, ωτος, ὁ.

Réciproquement (*mutuo*) ἀμοιβαδόν, *Théod.* S'aimer réciproquement (*amantem redamare, o*) τοῦ ἐρῶντος ἀντερᾷν, άω-ῶ.

Récit (*narratio, onis*) διήγησις, εως, ἡ, *Luc.* —, *terme de musique,* μονοφωνία, ας, ἡ.

Réciter (*recitare, o*) λογοποιεῖν, ῶ· ῥητορεύειν, ω, *Isocr.* ἀναγινώσκειν*, ἀναλέγειν τὰ ποιήματα, *Luc.* — ses aventures, τὰ συμβάντα διηγεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Réclamation (*repetitio, onis*) ἀπαίτησις, εως, ἡ, *Dém.*

Réclamer les armes de son père (*paterna arma repetere, o*) τὰ τοῦ πατρὸς ὅπλα ἀπαιτεῖν, έω-ῶ, *Soph. Philoct.* 365. — (*implorare, o*) ἀνακαλεῖσθαι, οῦμαι, *Plut.*

Réclus, use (*solitarius, a*) μοναστικός, ική. R. μόνος, *solus.*

Recoin (*recessus, us*) μυχός, οῦ, ὁ, *Sept.*

Récollection (*mentis attentio*) ἑαυτοῦ ἀνάληψις, εως, ἡ.

Récolte (*frugum* et *fructuum perceptio*) ὀπωρισμός, οῦ, ὁ· ἡ τῶν καρπῶν συλλογή, ῆς.

Récolter (*fruges* et *fructus percipere, io; colligere, go*) ὀπωρίζειν, ίζω· καρποῦσθαι, οῦμαι.

Recommandable (*commendabilis, e*) ἀξιέπαινος ou ἀξιεπαίνετος, ου, ὁ,ἡ, *Xénophon.*

Recommandation (*commendatio, onis*) σύστασις, εως, ἡ. Lettre de —, συστατικὴ ἐπιστολή, ῆς, *N. Test.*

Recommander un ami à quelqu'un (*amicum alicui commendare, o*) φίλον τινὶ συνιστάναι, ἵστημι*, *Dém.* — quelque

chose à quelqu'un, τινί τι ἐπιτρέπειν, πω, ψω, *Xén.*

Recommencer le combat (*pugnam redintegrare, o*) τὴν μάχην ἀνανεοῦν, όω-ῶ, *Hérod.*

Récompense (*merces, edis; præmium, ii*) μισθός, οῦ, ὁ· γέρας, ατος, τό, *Dém.* φόρετρον, ου, τό, *de bajulo;* δίδακτρον, ου, τό, *de doctore;* σῶστρον, ου, τό, *de medico.*

Récompenser quelqu'un (*aliquem remunerare, o,* ou *remunerari, or*) τινὰ ἀντευεργετεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.* ἀμείβεσθαι, ομαι, τινά, τῆς δικαιοσύνης, *Luc.* Récompenser le temps perdu, ἀναλισκόμενον χρόνον ἀναλαμβάνειν, άνω*.

Recomposer (*iterum componere, no, sui*) πάλιν συντιθέναι, τίθημι.

Recompter (*renumerare, o*) ἐπαναριθμεῖν, έω-ῶ.

Réconciliable, καταλλακτικός, ή, όν, *Arist.*

Réconciliateur, **trice** (*reconciliator*) διαλλακτής, οῦ, ὁ, *Dém.*

Réconciliation (*reconciliatio, onis*) διαλλαγή, καταλλαγή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Réconcilier (*reconciliare, o*) καταλλάττειν, *Arist.* διαλλάττειν, ττω, ξω, τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας, *Isocr.*

Reconduire quelqu'un (*aliquem reducere, deducere, co, xi*) τινὰ παραπέμπειν, πω, ψω, *Plut.* κατάγειν, άγω, άξω, *le même.*

Réconfort (*solatium, refugium*) παρηγορία, ας, ἡ· παραμυθία, ας, ἡ, *Synés.*

Réconforter (*confirmare, recreare, o*) παρηγορεῖν, ῶ· παραμυθίαν τινὶ φέρειν, φέρω*, *Chrys.*

Reconnaissable (*agnoscendus, a, um*) εὔγνωστος, εὐγνώριστος, ου, ὁ,ἡ.

Reconnaissance (*agnitio, onis*) ἀναγνώρισις, εως, ἡ. — (*scripta confessio*) ἔγγραφος ὁμολογία, ίας, ἡ. — (*gratus animus*) εὐγνωμοσύνη, ης, ἡ· εὐχαριστία, ίας, ἡ. Témoigner à quelqu'un sa —, εὐχαριστεῖν, ῶ, τινί, *N. Test.*

Reconnaissant, **e** (*gratus* et *memor beneficii*) εὐγνώμων, ονος, ὁ, ἡ· εὐχάριστος, ου, ὁ,ἡ, *Phil.*

Reconnaître (*agnoscere, sco*) γνωρίζειν, ἀναγνωρίζειν, ίζω, τινά, *Isocr.* Joseph se fit reconnaître à ses frères, ἀνεγνωρίσθη Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, *Act. des Ap.* VII, 13. — (*confiteri, or*) ὁμολογεῖν, ῶ· ἐξομολογεῖσθαι, οῦμαι, *N. Test.*

Reconquérir le Péloponnèse (*Peloponnesum armis recuperare, o, avi*) τὴν Πελοπόννησον ὑφ' ἑαυτῷ πάλιν ποιήσασθαι.

Reconstruire (*reædificare, o*) ἀνοικοδομεῖν, ῶ, *Hérod.*

Recopier (*iterum describere, bo, psi*) πάλιν μεταγράφειν ἢ ἀντιγράφειν, φω, ψω.

Recoquiller [Se (*convolvi, or*) τυλίσσεσθαι ἢ τυλίττεσθαι, ομαι.

Recorriger (*iterum emendare, o*) ἐπανορθοῦν, ῶ, *Isocr.*

Recoucher [Se (*lectum repetere, o*) πάλιν εὐνάζεσθαι, ομαι.

Recoudre (*iterum consuere, o*) ἀναῤῥάπτειν, πτω, ψω.

Recouper (*resecare, o*) πάλιν ἀποτέμνειν, ἢ ἀνατέμνειν, τέμνω*.

Recourber (*reflectere, o*) ἀνακάμπτειν, πτω, ψω, *Phil.*

Recourir, *avoir recours* à quelqu'un (*ad aliquem confugere, io*) πρός τινα ἢ ἐπί τινα καταφεύγειν, γω, ξω, *Isocr.*

Recours (*perfugium, ii*) καταφυγή, ῆς, ἡ, *Isocr.*

Recouvrement (*recuperatio, onis*) ἀνάκτησις, ἐπανάληψις, εως, ἡ. — de la vue, ἀνάβλεψις, εως, ἡ.

Recouvrer (j'ai recouvré) la liberté (*libertatem recuperare, o, avi*) τὴν ἐλευθερίαν ἀνακτᾶσθαι, ῶμαι, -κέκτημαι, *Elien.*

Recouvrir (j'ai recouvert) une maison (*domum rursus contegere, go, xi*) οἶκον πάλιν στεγάζειν, άζω, άσω· ἀνασκευάζειν, άζω, άσω.

Recracher (*respuere, o*) ἀναπτύειν, ω.

Récréance. Lettres de récréance, ἀνακλητικὰ γράμματα, ων, τά.

Récréatif, **ive** (*jucundus, a, um*) τερπνός, ή, όν, *Isocr.* ἡδύς, εῖα, ύ, *Dém.*

Récréation (*oblectatio, onis*) τέρψις, εως, ἡ, *Isocr.* εὐφροσύνη, ης, ἡ, *Xén.*

Récréer (*oblectare, o*) τέρπειν, πω, ψω, τινά, *Isocr.* εὐφραίνειν, ω, *Dém.* Se récréer (*genio indulgere, eo*) ψυχαγωγεῖν, ῶ, *Polyb.*

Récrépi, **ie** (*dealbatus, a, um*) κεκονιαμένος, η, ον, *Matth.* XXIII, 27.

Récrier [Se (*reclamare, o*) ἀντιβοᾷν, ῶ· ἀντιμαρτυρεῖν, ῶ, *Plut.*

Récrimination, ἀντέγκλημα, ατος, τό. User de récrimination envers quelqu'un, ἀντεγκαλεῖν, ῶ, έσω, τινί.

Récriminatoire, ἀντεγκληματικός, ή, όν.

Récriminer (*vicissim criminari, or*) ἀντεγκαλεῖν, ῶ, *Jurisc.*

Récrire (*rescribere, bo*) ἀντιγράφειν, φω, ψω, πρός τινα.

Récroqueviller [Se, *en parlant du* parchemin, *qui se replie près du feu* (*in sese convolvi*, Plin.) ἀνατυλίττεσθαι, ομαι.

Recrue (*novi milites*) νέοι στρατιῶται, ῶν· νέηλυς, υδος, ὁ,ἡ.

Recruter (*novos milites conscribere, bo*) νέους στρατιώτας συλλέγειν, γω, ξω.

Rectangle (*rectangulus, a, um*) ὀρθόγωνος, ὀρθογώνιος, ου, ὁ,ἡ.

Recteur d'une Académie (*Academiæ rector, oris*) Ἀκαδημιάρχης, ου -ίαρχος, ου, ὁ.

Rectifier (*emendare, o*) διορθοῦν, όω-ῶ, ώσω, *Dém.* ἐπανορθοῦν, *Isocr.*

Rectiligne (*rectis constans lineis*) εὐθύγραμμος, ου, ὁ,ἡ, *Géom.*

Rectitude d'esprit (*rectum ingenium*) ἡ τοῦ νοῦ ὀρθότης, ητος, *Plat.*

Reçu (*accepti-latio, onis*) ἀποχή, ῆς, ἡ, *Ulp.*

Recueil (*collectanea, orum*) ἀνάλεκτα, ων, τά· συλλογή, ῆς, ἡ, *Plat.*

Recueillement (*animi applicatio*) ἑαυτοῦ ἀνάληψις, εως, ἡ.

Recueillir (*colligere, go*) συλλέγειν, γω, ξω, *Plat.* Se —, ἑαυτὸν ἀναλαμβάνειν, άνω*.

Recuire (*recoquere, quo*) ἀναπέπτειν, πτω, ψω.

Reculé, **ée** (*remotus, a, um*) ἀπέχων, ουσα, ον· πόῤῥω τινὸς ὤν, οὖσα, ὄν, *Isocr.*

Reculer (*retrocedere, do, ssi*) ὀπισθορμᾷν, ῶ, *Hésych.*

Reculons [A. Qui marche à reculons (*retrogradus, a*) ὀπισθοβάμων, ονος, ὁ,ἡ.

Récupérer [Se (*damna resarcire, io*) τὸ ἀπολωλὸς ἀναλαμβάνειν, άνω*.

Récusable (*rejiciendus, a, um*) παραιτητέος, έα, έον.

Récusation (*recusatio, onis*) παραίτησις, εως, ἡ.

Récuser un témoin, un juge (*testem, judicem recusare*) μάρτυρα, κριτὴν παραιτεῖσθαι, οῦμαι, *Bas.*

Rédacteur d'un journal, ὁ τῆς ἐφημερίδος διατάκτης, ου.

Rédaction d'un journal, ἡ τῆς ἐφημερίδος διάταξις, εως.

Rédarguer (*redarguere, o*) διελέγχειν, χω, ξω, τινά, *Luc.*

Reddition (d'une place (*urbis deditio, onis*) φρουρίου παράδοσις, εως, ἡ. — d'un compte, λογισμός, οῦ, ὁ· λογοθέσιον, ίου, τό.

Redemander (*repetere, to; reposcere, sco*) ἀπαιτεῖν, ῶ, τινά τι, *Dém.*

Rédempteur (*redemptor, oris*) λυτρωτής, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Rédemption (*redemptio, onis*) λύτρωσις, ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, *N. Test.*

Redevable (*æris* aut *gratiæ debitor*, ὀφειλέτης, ου, ὁ, *N. Test.* ὑπόχρεως, ω, ὁ,ἡ, *Dém.*

Redevenir jeune (*repubescere, sco*) ἀνηβᾷν, άω-ῶ, *Aristoph.* — *Voyez* Rajeunir.

Rédhibition (*redhibitio, onis*) ἀναγωγή, ῆς, ἡ, *Plat.*

Rédiger un journal, τὴν ἐφημερίδα διατάττειν, ττω, ξω.

Redingotte (*Angl.* riding-coat, *habit de voyage*) χλαῖνα, ης, ἡ.

Redire. Vous dites et redites cent fois la même chose (*eamdem cantilenam canis*, Tér. Phorm. 494) ταυτολογεῖς, *Polyb.* Trouver à redire à quelque chose (*aliquid carpere, po*) ἐλέγχειν, χω, ξω, τὶ, *Dém.*

Redite (*verborum iteratio*) ταυτολογία, ας, ἡ.

Redondance (*redundantia*) πλεονασμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Redondant, **e** (*redundans, antis*) πλεοναστικός, ή, όν.

Redonder (*redundare, o.* R. unda) πλεονάζειν, άζω, τινός, *Gal.* περισσεύειν, ω, τινός, *Luc.*

Redonner (*redonare, o,* Hor.) ἀναδιδόναι, δίδωμι*.

Redoublement (*duplicatio, onis*) ἀναδι-

πλασιασμός, οῦ, ὁ, *Gramm.* (*incrementum, i*) αὔξησις, εως, ἡ. — de fièvre, παροξυσμός, οῦ, ὁ, *Méd.*

Redoubler (*duplicare, o*) διπλασιάζειν, άζω· διπλοῦν, όω-ῶ, ώσω, τὶ, *Plut.* — (*ingravescere, sco*) αὐξάνεσθαι, ομαι, *Arist.*

Redoutable (*formidabilis, e*) φοβερός, ά, όν, *Isocr.*

Redoute (*munimentum, i*) ὀχύρωμα, ατος, τό.

Redouter (*formidare, o*) φοβεῖσθαι, οῦμαι· καταδείδειν, ω, τινά, *Dém.*

Redresser (*corrigere, go*) ἐπανορθοῦν, ῶ, ώσω, *Isocr.* Se redresser fièrement, ὑψαυχενίζειν, ίζω, ίσω.

Redresseur. Un grand redresseur de torts, σαλπιγγολογχυπηνάδης, ου, ὁ, *Aristoph.* — *Voyez* Fanfaron.

Réduction d'une province (*provinciæ submissio*) χώρας ὑπόταξις, εως, ἡ. — d'une somme (*imminutio*) ἐλάττωσις, μείωσις, εως, ἡ, *Plat.*

Réduire une province (*provinciam in ditionem suam redigere, igo, egi*) χώραν ὑποτάττειν, ττω, ξω, *Hérod.* — à l'esclavage, καταδουλοῦν, ῶ, ώσω, *Isocr.* — une ville en poudre (*urbem funditus perdere, do, didi*) πόλιν ἐξολοθρεύειν, ω, σω. — sa dépense, τὴν δαπάνην μειοῦν, ἐλαττοῦν, ῶ. A quoi se réduiront tous ces projets? τί ταῦτα γενήσεται;

Réduit (*seclusorium, ii*, Varr.) μυχός, οῦ, ὁ, *Sept.* οἰκίσκος, ου, ὁ, *Dém.*

Réduplication (*duplicatio*) ἀναδίπλωσις, εως, ἡ· ἀναδιπλασιασμός, οῦ, ὁ, *Gramm.*

Réédification (*instauratio, onis*) ἀποκατάστασις, εως, ἡ, *Phil.*

Réédifier (*reædificare, o*) ἀνοικοδομεῖν, ῶ, ήσω, *Hérod.*

Réel, elle (*verus* et *certus*) ἀληθής, έος, ὁ, ἡ· ὑπαρκτός, ή, όν.

Réellement (*reipsa, reapse, revera*) ὄντως, ἀληθῶς, *Dém.*

Refaire (*reficere, io*) ἀνασκευάζειν, άζω, τὶ, *Strab.* — *Voyez* Faire. Se refaire; rétablir sa santé, ses forces, τὴν ὑγίειαν, τὰς δυνάμεις ἀναλαμβάνειν, λαμβάνω *.

Réfection. Prendre sa — (*cibum sumere, o*) σῖτον αἱρεῖσθαι, οῦμαι, *Xén.*

Réfectoire (*cœnaculum, i*) δειπνητήριον, ἑστιατόριον, ίου, τό, *Plut.*

Référer une affaire au sénat (*rem ad senatum referre, fero, tuli*, Cic.) τὶ πρὸς τὴν σύγκλητον ἀναφέρειν, φέρω *, *Plut.*

Réfléchir (*repercutere, tio*) ἀντιτυπεῖν, ῶ, *Luc.* — à quelque chose (*animum ad aliquid attendere, do*) τὸν νοῦν τινι προσέχειν, χω, ξω, *Isocr.* Verbes réfléchis, αὐτοπαθῆ ῥήματα, ων, *Gramm.*

Réfléchissement (*repercussio, onis*) ἀντιτυπία, ας, ἡ· ἀντικοπή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Reflet de la lumière, ἡ τοῦ φωτὸς ἀντανάκλασις, εως.

Refleurir (*reflorescere, sco*) ἀνανθεῖν, ῶ, *Plat.*

Réflexion (*reflexio, onis*) ἀνάκαμψις, ἀνάκλασις, εως, ἡ. — (*animi applicatio*) σκέψις, εως, ἡ· προσοχή, ῆς, ἡ, *Luc.* Parler sans réflexion, ἀφραδεῖν, ῶ, ήσω.

Refluer (*refluere, o*) ἀναῤῥέειν, έω.

Reflux de la mer (*æstus reciprocatio*) παλίῤῥοια, ἀνάῤῥοια, ας, ἡ, *Athén.* Qui est dans un mouvement continuel de flux et de reflux, εὐριπώδης, εος, ὁ, ἡ.

Refondre entièrement un ouvrage, ἔργον τι ἐξ ὁλοκλήρου ἐκπονεῖν, ῶ.

Refonte des monnaies, ἡ τῶν νομισμάτων ἀνάχυσις, εως.

Réformateur, trice (*emendator, trix*) διορθώτης, ἐπανορθώτης, ου, ὁ.

Réformation des mœurs (*morum reformatio*) ἡ τῶν ἠθῶν ἐπανόρθωσις, εως, *Dém.*

Réforme des abus, τὸ τῶν φαύλων ἐπανόρθωμα, ατος. — de gens de guerre, ἡ τῶν στρατιωτῶν μείωσις, εως.

Réformer les mœurs d'une ville (*corruptam civitatem emendare, o*) διεφθαρμένην πολιτείαν ἐπανορθοῦν, όω-ῶ, ώσω, *Arist.* — un régiment (*legionem exauctorare, o*) τάγμα ἀποστρατεύειν, εύω, *App.*

Refouler des hordes barbares, τὰς τῶν βαρβάρων φυλὰς εἰς τοὐπίσω ἀπελαύνειν, νω *.

Réfractaire (*contumax, acis*) ἀπειθής, έος, ὁ, ἡ, *Xén.*

Réfraction des rayons (*interrupti radii*) διακεκλασμέναι ἀκτῖνες, ων.

Refrain (*intercalaris versus*) ἐμβόλιμος στίχος, ου. — *Tels sont ces deux vers que Théocrite a ramenés dix à douze fois*

*chacun dans sa seconde idylle, intitulée l'*Enchanteresse, Φαρμακεύτρια·

ʹΙϋγξ, ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.

Oiseau sacré, vers moi rappelle mon amant.

Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ', ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.

Astre brillant des nuits, écoute mon amour.

Refréner (*refrenare, o*) ἀναχαιτίζειν, ίζω, *Phil.* ἀναστέλλειν, λλω, *Luc.*

Réfrigération (*refrigeratio, onis*) ἀνάψυξις, εως, ἡ, *Chim.*

Réfringent, e, ἀνακλαστικός, ή, όν.

Refrogner [**Se**, ou **se renfrogner** (*frontem caperare, o*) σκυθρωπάζειν, άζω, *Xén. Cyrop.*

Refroidir (*refrigerare, o*) ἀναψύχειν, ἀποψύχειν, *Athén.* Se refroidir (*refrigescere, sco*) ἀναψύχεσθαι, ομαι, *Arist.* Sa colère s'est refroidie (*deferbuit ira*) παύεται τῆς ὀργῆς, *Dém.*

Refroidissement (*refrigeratio, onis*) ἀνάψυξις, εως, ἡ, *N. Test.* — (*remissio, onis*) ἄνεσις, εως, ἡ, *Plut.* πάρεσις, εως, ἡ, *d'où est venu notre mot* paresse.

Refuge (*refugium, perfugium, ii*) καταφυγή, ῆς, ἡ, *Isocr.*

Réfugier [**Se** auprès de quelqu'un (*ad aliquem confugere, io*) πρός τινα καταφεύγειν, γω, ξω, *Isocr.*

Refus (*recusatio, onis; repulsa, æ*) ἀνάνευσις, ἀπόνευσις, εως, ἡ, *Plat.* Eprouver un refus, ἀποδοκιμάζεσθαι, ομαι, *Xén.* N'essuyer aucun refus (*virtus repulsæ nescia sordidæ*, Hor.) οὐκ ἀτυχεῖν τι ἔκ τινος, *Elien.*

Refuser un emploi (*munus recusare, o*) χρείαν τινὰ ἀρνεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* — quelque chose à quelqu'un (*aliquid alicui denegare, o*) ἀπονεύειν, ω, τινί τι, *Dém.* — le combat (*pugnam detrectare, o*) τὴν μάχην ὀκνεῖν, ῶ, *Hérod.* — de faire quelque chose, ἀποδιδράσκειν εἰς τὸ μὴ ποιεῖν τι, *Xén.* Refuser d'écouter, ἀνηκουστεῖν, ῶ, ήσω, τινός. Se refuser aux plaisirs, τὰς ἡδονὰς διαφεύγειν, γω, ξω, *Isocr.*

Réfutation (*refutatio* ou *confutatio*) ἐξέλεγξις, εως, ἡ· ἀνασκευή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Réfuter (*refutare, confutare, o*) ἀνασκευάζειν, άζω· διελέγχειν, χω, ξω, *Luc.* — la calomnie, τὴν διαβολὴν ἀπολύεσθαι, *Plat.* διαλύεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Regagner (*amissa recuperare, o*) τὸ ἀπολωλὸς ἀναλαμβάνειν, άνω*, *Isocr.* — son logis (*domum repetere, o*) οἴκαδε ἀφικέσθαι, *Luc.*

Regain (*autumnale fœnum, i*) ὁ δεύτερος χόρτος, ου.

Régal (*regales epulæ*, Ovid.) εὐωχία, ας, ἡ, *Luc.*

Régaler ses amis (*amicos opiparis dapibus excipere, io*) τοὺς φίλους εὐωχεῖν, ῶ, *Hér.* Se régaler, εὐωχεῖσθαι, οῦμαι, *Xén.*

Regard (*aspectus, us*) ὄψις, βλέψις, εως, ἡ· βλέμμα, ατος, τό, *Luc.* Qui a le regard farouche, βλοσυρωπός, οῦ, *Hom.* Fuir les regards des hommes, τὴν τῶν ἀνθρώπων ὄψιν ἐκφεύγειν, γω, ξω. Tableau que l'on peut embrasser d'un seul regard, συνοπτικὸς πίναξ, ακος.

Regarder (*adspicere, io*) βλέπειν, ἀποβλέπειν, πω, ψω, εἴς τινα, *Isocr.* πρός τινα, *Luc.* — avec admiration (*suspicere, io*) ἀναβλέπειν, πω, ψω, εἰς οὐρανόν, *Xén.* — avec dédain (*despicere, io, exi*) καταβλέπειν, πω, ψω, εἰς τὴν γῆν, *Poll.* Regarder à quelque chose (*attendere, do*) προσέχειν τὸν νοῦν τινι, *Isocr.* — à ce que l'on dit, τοῖς λόγοις προσέχειν, χω, ξω, *le même.* Ceci me regarde (*hoc ad me attinet*) ταῦτα προσήκει μοι, *Dém.* Quant à ce qui me regarde, τόγε εἰς ἐμὲ ἧκον, *Hérod.*

Régence (*regni procuratio*) βασιλικὴ ἐπιτροπή, ῆς.

Régénération (*regeneratio, onis*) ἀναγέννησις, εως, ἡ, *Grég. Naz.* παλιγγενεσία, ας, ἡ, *N. Test.*

Régénérer (*regenerare, o*) ἀναγεννᾷν, ῶ, *N. Test.*

Régent, e (*regni administer, stra*) τῆς βασιλείας ἐπίτροπος, ου, ὁ, ἡ. — d'un collége, σχολάρχης, ου, ὁ.

Régenter (*docere, eo*) σχολαρχεῖν, ῶ. — (*dominari, or*) κυριεύειν, ω, *Dém.*

Régie des biens (*bonorum administratio*) ἡ τῶν ἀγαθῶν διοίκησις, εως, *Dém.*

Régimber (*recalcitrare, o*) ἀντιλακτίζειν, ίζω, τινί, *Plut.*

Régime de vie (*victus ratio, onis*) δίαιτα, ης, ἡ. — grammatical, σύνταξις, εως, ἡ.

Régiment (*legio, onis*) τάγμα, ατος, τό, *Plut.* — de cavalerie, ἱππέων τέλος, εος, τό, *Den. Hal.*

Région (*regio, onis*) χῶρος, ου, ὁ· χώρα, ας, ἡ, *Dém.*

Régir (*regere, go, xi*) διοικεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.* ἐπιστατεῖν, ῶ, τινί, *Plut.*

Régisseur (*administrator, oris*) διοικητής, οῦ, ὁ, *Plut.*

Registre public (*publicæ tabulæ*) δημόσιος κατάλογος, ου.

Règle (*regula, norma, æ*) κανών, όνος, ὁ, *Esch.* γνώμων, ονος, ὁ, *Hér.* —, *au fig.* τάξις, εως, ἡ· μέθοδος, ου, ἡ, *Arist.* Les règles (*menstrua*) τὰ ἔμμηνα ou ἐμμήνια, ων, *Diosc.*

Réglé, **ée** (*ordinatus, a, um*) εὔτακτος, ου, ὁ,ἡ· τεταγμένος, η, ον.

Règlement (*præscriptum, institutum, i*) διάταγμα, ἐπιτήδευμα, ατος, τό, *Dém.*

Réglément (*composite*) εὐτάκτως, *Arist.*

Régler (*lineas ad regulam dirigere, go*) γραμμὰς κατὰ τὸν κανόνα κατευθύνειν, ύνω. — (*ordinare, o; præscribere, bo*) ἐγκοσμεῖν, ῶ, *Plat.* διατάττειν, ττω, ξω, *Xén.*

Réglisse, *racine douce*, γλυκύῤῥιζα, ης, ἡ, *Diosc.*

Règne (*regnum, i*) βασιλεία, ας, ἡ, *Dém.* Sous le règne de François Ier (*regnante Francisco Primo*) βασιλεύοντος τοῦ Φραγκίσκου τοῦ Πρώτου.

Régner (*regnare, o*) βασιλεύειν, ω, σω. — en Asie, Ἀσίας ou ἐν Ἀσίᾳ, *Dém.*

Regorger (*abundare, o, divitiis*) περισσεύειν, ω. Combien de mercenaires regorgent de pain chez mon père! et moi, je meurs de faim! πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων· ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι! *Luc.* XV, 17.

Regrattier, **ère** (*institor, oris*) κάπηλος, ου, ὁ, *Plat.* καπηλίς, ίδος, ἡ.

Regret (*desiderium, ii.* R. *sidus, eris*) πόθος, ου, ὁ, *Dém.* —, *repentir*, μετάνοια, ας, ἡ, *Plut.* A regret (*invito animo*) ἀκουσίως, ἀκοντί, *Dém.*

Regrettable (*desiderio dignus, a, um*) πολυπόθητος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Regretter sa patrie (*patriæ desiderio teneri, eor*) τὴν πατρίδα ποθεῖν, ῶ, *Dém.* — (*dolere, eo*) λυπεῖσθαι, οῦμαι, *le même.*

Régularité (*ordo, inis; regula, æ*) τάξις, εως, ἡ· εὐταξία, ίας, ἡ. — dans la conduite, ἡ τοῦ βίου τάξις, *Isocr.*

Régulier, **ère** (*regularis, e*) κανονικός, ή, όν. Verbe —, ὁμαλὸν ῥῆμα, ατος, *Gramm.*

Régulièrement (*regulariter*) κανονικῶς, ὁμαλῶς.

Réhabilitation (*restitutio in integrum*) ἀποκατάστασις, εως, ἡ.

Réhabiliter (*in integrum restituere, o*) ἀποκαθιστάναι, ἵστημι*.

Rehausser un mur (*murum altius extollere, o*) τὸν τοῖχον ὑψοῦν, ῶ. — l'éclat, la dignité, *etc.*, τὸ κάλλος, τὴν τιμὴν ἐπαυξάνειν, άνω*, *Dém.*

Réimpression (*nova editio*) νέα ἐκτύπωσις, εως.

Réimprimer (*denuo excudere, o*) πάλιν ἐκτυποῦν, ῶ.

Reine (*regina, æ*) βασίλισσα, ης, ἡ, *Plut.*

Reinette (*la* reine *des pommes*) ἄριστον μῆλον, ου.

Reins (*renes, um*, pl. m.) νεφροί, ῶν, οἱ, *Arist.* Douleur de —, νεφρῖτις, ιδος, ἡ, *Thuc.* Poursuivre les fuyards l'épée dans les reins, τοῖς φεύγουσιν ἰσχυρῶς ἐπικεῖσθαι, ἐπίκειμαι.

Réintégration (*restitutio in integrum*) ἀποκατάστασις, εως, ἡ.

Réintégrer (*in integrum restituere, o*) ἀποκαθιστάναι, ἵστημι.

Réitération (*iteratio, onis*) ἀνάληψις, εως, ἡ, *Arist.*

Réitérer (*iterare, o*) ἀναλαμβάνειν, άνω*, *Plat.* δευτεροῦν, ῶ, *Sept.*

Rejaillir (*resilire, io*) ἀναβλύζειν, ύζω· ἀναπηδᾶν, ῶ, *Aristoph.*

Rejeter (*rejicere, io*) ἀποβάλλειν, βάλλω*, *Plut.* — la faute sur un autre, τὴν αἰτίαν ἄλλῳ ἀνατιθέναι, τίθημι, θήσω, *Isocr.*

Rejeton (*surculus, i*) κλάδος, κλαδίσκος, ου, ὁ, *Théophr.* Rejeton de Mars, ὄζος Ἄρηος, *Hom.*

Rejoindre (*conjungere, go, xi*) συνάπτειν, πτω, ψω, τὶ πρός τι, *Arist.* — (*assequi*

ou *consequi, or*) φθάνειν ou προφθάνειν, φθάνω *.

Réjouir (*exhilarare, o*) ἱλαροῦν, φαιδροῦν, ῶ· εὐφραίνειν, νω, *Dém.* L'eufraise est ainsi nommée, parce qu'elle réjouit la vue, ἡ εὐφρασία οὕτω καλεῖται, ὅτι τοὺς ὀφθαλμοὺς εὐφραίνειν νομίζεται. Se réjouir du bonheur de quelqu'un, χαίρειν, συγχαίρειν, ἐπιχαίρειν τῇ εὐτυχίᾳ τινός, *Dém.* Qui se réjouit des maux d'autrui, ἐπιχαιρέκακος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.* Je me réjouis de voir, d'entendre, *etc.*, ἥδομαι, χαίρω ὁρῶν ἢ ἀκούων, κ.τ.λ. *Dém.*

Réjouissance (*gaudium, ii; lætitia, æ*) τέρψις, εως, ἡ, *Isocr.* χαρά, ᾶς, ἡ, *Dém.* χάρμα, ατος, τό, *d'où est venu notre mot* charme.

Réjouissant, e (*lepidus, festivus, a, um*) χαροποιός, οῦ, ὁ,ἡ.

Relache (*intermissio, onis*) διάλειψις, εως, ἡ· διάλειμμα, ατος, τό, *Plut.* Sans relâche (*indesinenter*) ἀδιαλείπτως, *N. Test.*

Relachement (*remissio, onis*) πάρεσις, ἄνεσις, εως, ἡ, *Plut.*

Relacher (*relaxare, o*) — une corde, χορδὴν ἀναχαλᾶν, ῶ, *Phil.* — le ventre, τὴν κοιλίαν λαπάζειν, άζω, *Gal.* — un prisonnier, αἰχμάλωτον προϊέναι, ἵημι*, *Plut.* Se relâcher l'esprit, τὴν ψυχὴν ἀνιέναι, ἵημι*, *Athén.*

Relais (*veredorum statio*) ἱππικὰ ἄγγαρα, ων. — *Martial* (XII, 14) *appelle un cheval de poste* Veredus. *Turnèbe pense que ce mot pourrait bien venir de* vehere rhedam. *En allemand un cheval se dit* Pferd.

Relaps, pse. — *Voyez* Laps, pse.

Relatif, ive (*relativus, a, um*) ἀναφορικός, ή, όν, *Gramm.*

Relation d'un fait (*facti narratio*) διήγησις, εως, ἡ, *Luc.* —, *rapport*, ἀναφορά, ᾶς, ἡ. —, *liaison*, ἑταιρία, ας, ἡ, *Isocr.*

Relativement (*relative*) ἀναφορικῶς.

Relayer (*veredos mutare, o*) τοὺς ἵππους μεταλλάττειν, ττω, ξω. Se relayer les uns les autres, ἀμοιβαίως ἐργάζεσθαι, ou κατὰ διαδοχήν, *Plat.*

Relégation (*relegatio, onis*) ἐξορισμός, οῦ, ὁ, *Den. Hal.*

Reléguer (*relegare, o*) ἐξορίζειν, ίζω· ἐξοστρακίζειν, ίζω, *Plut.*

Relent (*situs, us*) εὐρώς, ῶτος, ὁ, *Plut.* Sentir le —, εὐρωτιᾶν, ῶ, *Théophr.*

Relevé, ée. Un style relevé (*magniloquentia, æ*) μεγαλοῤῥημοσύνη, ης, ἡ.

Relevée (*pomeridianum tempus, oris*) δείλη, ης, ἡ.

Relever (*erigere, go*) ἀνορθοῦν, ῶ, *Xén.* ἐγείρειν, ἀνεγείρειν, ρω, *Dém.* — les défauts de quelqu'un (*aliquem arguere, coarguere, uo*) ἐλέγχειν, χω, ξω, τὶ ou τινά, *Plut.* ἐξελέγχειν, κατελέγχειν. Se relever (*surgere, go*) ἐξανίστασθαι, αμαι, *Sept.* ἀνίστασθαι, *Dém.* ἐπανίστασθαι, *Aristoph.*

Relief, Ouvrage de relief, ἔκτυπα, ων, τά, *Vitr.* — de demi-relief, πρόστυπα, ων, τά, *le même.* ἀνάγλυπτα, ων, τά, *Plin.* τορεύματα, ων, τά, *Cic.*

Relier un livre (*librum compingere, go*) βιβλίον συμπηγνύναι, υμι*.

Relieur (*librorum compactor, oris*) βιβλιοπηγός, οῦ, ὁ.

Religieusement (*religiose*) εὐσεβῶς, *Dém.*

Religieux, euse (*religiosus, pius, a, um*) εὐσεβής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Religion (*religio, onis*) ἡ εὐσέβεια, ἡ περὶ Θεὸν θεράπεια, ας, ἡ, *Isocr.* τὰ θεῖα, τὰ ἱερά, ῶν, *Dém.*

Reliquat (*reliqua, orum*) τὸ ἐπίλοιπον, ου· τὰ παραλειπόμενα, ων.

Reliques des saints (*sanctorum reliquiæ, arum*) τὰ τῶν ἁγίων λείψανα, ων, *Zonaras.*

Relire (*relegere, o, gi*) ἐπαναγινώσκειν, γινώσκω*. — *Voyez* Lire.

Reliure (*libri compactio, onis*) βιβλιοπηγία, ας, ἡ.

Reluire (*lucere, splendere, nitere, fulgere, eo*) φέγγειν, γω, ξω, *Plat.* φέγγεσθαι, ομαι, *Arist.* ἐλλαμπρύνεσθαι, ομαι, *Luc.*

Reluisant, e (*splendidus, a, um*) λαμπρός, ά, όν, *Thuc.*

Remacher (*ruminare, o*) ἀναμηρυκᾶσθαι, ῶμαι, *Luc.*

Remanier (*retractare, o*) ἀναπραγματεύεσθαι, ομαι, *Luc.*

Remarier [Se (*secundas nuptias celebrare*) δευτερογαμεῖν, ῶ. Il songeait à se remarier, πρὸς δευτέρους ἀπεκλίνετο γάμους.

Remarquable (*conspicuus, a, um*) παρά-

σημος, ου, ὁ, ἡ· περίβλεπτος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Remarque (*notatio, nota*) σημείωσις, εως, ἡ· σημεῖον, είου, τό, *Dém.*

Remarquer (*animadvertere, to*) παρατηρεῖν, ῶ, *Luc.* κατανοεῖν, ῶ, *Thuc.* σημειοῦσθαι, οῦμαι, *Paul*, II. *Thessal.* III, 14.

Rembarquer [Se (*navem iterum conscendere, do*) ναῦν πάλιν ἀναβαίνειν, βαίνω*.

Rembourrer (*tomento refercire, cio*) γναφάλου ἐμπλήθειν, θω, σω.

Remboursement (*pecuniæ repræsentatio*) ἀνταπόδοσις, εως, ἡ.

Rembourser (*rependere, do*) ἀνταποδιδόναι, δίδωμι*, *Arist.*

Rembruni, ie. Air rembruni, σκυθρωπότης, ητος, ἡ.

Rembrunir (*infuscare, o*) ἐπιχραίνειν, ω, *Luc.*

Remède (*remedium, ii*) φάρμαχον, ου, τό. — très-actif, δραστικόν. — universel, παναχέστατον, *Phil.* —, *lavement*, κλυστήρ, ῆρος, ὁ.

Remédier (*alicui malo mederi, eor*) ἰᾶσθαι, ῶμαι, *Dém.* ἰατρεύειν, ω, *Plut.* θεραπεύειν, ω, *Isocr.* ἐπικουρεῖν, ῶ, *Xén.* τινά ou νόσον τινά.

Remémorer [Se quelque chose (*aliquid in memoriam reducere, co, xi*) ἀναμιμνήσκεσθαι, ομαι, τὶ, *Isocr.*

Remener quelqu'un chez lui (*domum aliquem reducere, co, xi*) τινὰ ὀπίσω εἰς τὰ οἰκεῖα ἄγειν, γω, ξω, *Elien.*

Remercier (*alicui gratias agere, o*) εὐχαριστεῖν, ῶ, τινί, *Dém.* ὑπέρ τινος, *Isocr.* — (*missum facere, io*) ἀφιέναι, ἵημι*, τινά, *Dém.*

Remerciment (*gratiarum actio*) εὐχαριστία, ας, ἡ.

Remettre (*reponere, restituere, o*) ἀνατιθέναι, τίθημι*, *Arist.* — une lettre à quelqu'un, τὴν ἐπιστολήν τινι παραδιδόναι, δίδωμι*, *Hér.* — une affaire au lendemain, ἀναβάλλεσθαι, ομαι, τὶ εἰς ὑστεραίαν, *Dém.* — à quelqu'un une offense, une dette, ὀφείλημά τι τινὶ ἀφιέναι, ἵημι*, *Matth.* IV, 12. Se remettre d'une maladie, πάλιν ῥαΐζειν, ΐζω, *Dém.* — à l'étude, πάλιν σπουδάζειν, άζω. — une personne, *se la rappeler*, ἀναμιμνήσκεσθαι, ομαι, τινά, *Isocr.*

Réminiscence (*recordatio, onis*) ἀνάμνησις, εως, ἡ, *Arist.*

Remise (*procrastinatio, onis*) ἀναβολή, ῆς, ἡ, *Plut.* — d'une dette (*condonatio*) ἄφεσις, εως, ἡ, *N. Test.* Remise de tout impôt, ἀτέλεια, ας, ἡ. Remise, *pour les voitures*, ἁμαξοστάσιον, ίου, τό.

Rémissible (*ignoscendus, a, um*) συγγνωστός, ή, όν, *Plut.*

Rémission des péchés (*peccatorum remissio*) ἡ τῶν ἁμαρτιῶν ἄφεσις, εως, *N. Test.* Sans rémission (*citra veniam*) ἀσυγχωρήτως.

Remmener (*reducere, co*) ἐπανάγειν, γω, ξω, *Plat.*

Remonter vers sa source, *en parlant d'un fleuve* (*refluere, o*) ἀναῤῥέειν, έω. — une rivière (*adverso flumine navigare, o*) ἀνὰ ποταμὸν πλέειν, έω, *Hér.* —, *reprendre les choses de plus haut*, ἀνωτέρω τὸν λόγον ἄγειν, γω, ξω, *Chrys.*

Remontrance (*admonitio, onis*) νουθέτημα, ατος, τό, *Plut.* νουθέτησις, εως, ἡ, *Arist.* παραίνεσις, εως, ἡ, *Xén.*

Remontrer (*admonere, eo*) νουθετεῖν, παραινεῖν, ῶ, τινά, *Eur.*

Remords de conscience (*conscientiæ morsus, us*, Cic.) συντήρησις, εως, ἡ· ἡ τῆς συνειδήσεως ἔλεγξις, εως. N'éprouver aucun remords, μηδὲν αὑτῷ συνειδέναι, *Dém.* ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν, *N. Test.*

Rémore (*echeneïs remora*, Cuv.) ἐχενηΐς, ΐδος, ἡ· *a sistendis navibus.*

Remorquer un navire, τὴν ναῦν ῥυμουλκεῖν, ῶ. R. ῥῦμα, *fluentum* ou *funis*, et ἕλκω, *traho.* — *On voit que le mot français est tout grec, sauf le changement d'une liquide en une autre*, L *en* R. *C'est par un changement analogue que de* Ῥίνη *nous avons fait* Lime.

Rémouleur. — *Voyez* Émouleur.

Remparer une ville (*urbem præsidio tutari, or*) πόλιν φρουρεῖν, ῶ, *Isocr.*

Rempart (*munimentum, i*) τεῖχος, εος, τό· ἐπιτείχισμα, ατος, τό, *Dém.* Ajax, le rempart des Grecs, Αἴας, τὸ τῶν Ἀχαιῶν ἕρκος, εος. Le Nil est pour l'Egypte un rempart formidable, ἡ Αἴγυπτος τῷ Νείλῳ ὥσπερ ὀχυρωτάτῳ τείχει τετείχισται.

Remplacer quelqu'un par un autre (*aliquem in locum alterius sufficere, cio*) τινὰ εἰς τάξιν τινὸς ὑφίστασθαι, αμαι, *Bud*.

Rempli, **ie** (*plenus, a, um*) πλέος, έα, έον, *Arist*. πλήρης, εος, ὁ,ἡ, *Dém*. Une coupe remplie de vin (*patera vino plena*, ou, par hellénisme, *vini*) δέπας οἴνου πλῆρες. — *Les Grecs sous-entendaient* ἐκ *ou* ἐξ, *et les Latins*, e *ou* ex.

Remplir (*replere, complere, implere, eo*) ἐμπλήθειν, θω, *Plut*. πληροῦν, ῶ, *Plut*. — un navire de blé (*implere navem frumento*) γεμίζειν ναῦν σίτου, *Isocr*. — les devoirs d'un honnête homme, χρηστοῦ ἀνθρώπου ἔργον διαπράττειν, ττω, ξω, *Dém*.

Remplissage (*explementum, ti*) ἐκπλήρωμα, ἀναπλήρωμα, ατος, τό.

Remplumer [Se, *en parlant d'un oiseau*, ἀναπτεροῦσθαι, όομαι-οῦμαι, *Aristoph*.

Remporter (*reportare, o*) ἀφαιρεῖσθαι, οῦμαι, *Xén*. — la victoire, τὴν νίκην λαμβάνειν, νω*, *Dém*. — le prix, τοῦ ἀριστείου ἀξιοῦσθαι, οῦμαι, *Isocr*.

Remuant, **e**. Esprit remuant (*ardelio, onis*) πολυπράγμων, ονος, ὁ,ἡ, *Arist*.

Remuer (*movere, commovere, eo*) κινεῖν, διακινεῖν, ῶ, *Thuc*. — *tant au propre qu'au fig*. Remuer ciel et terre (*omnem lapidem movere*) πάντα λίθον κινεῖν, *Plut*. — le peuple, δῆμον διαταράττειν, ττω, *le même*.

Rémunérateur (*remunerator*) μισθαποδότης, ου, ὁ, *Paul, Hébr*. XI, 6.

Renaissance des lettres, ἡ τῶν γραμμάτων ἀναγέννησις, εως, ἡ.

Renaître (*renasci, scor*) ἀναγεννᾶσθαι, ῶμαι· ἀναφύεσθαι, ομαι, *Plut*.

Renard, **e** (*canis vulpes*, Cuv.) ἀλώπηξ, εκος, ἡ, *Arist*. κερδώ, όος, ἡ· κίναδος, ὁ ou τό, *Soph. Ajax*, 103. Fin comme un renard, κερδαλεόφρων, ονος, ὁ,ἡ, *Hom*. Le renard (*dit Archiloque*) sait beaucoup de choses; le hérisson n'en sait qu'une grande, Πόλλ' οἶδ' ἀλώπηξ, ἀλλ' ἐχῖνος ἓν μέγα.

Renardeau (*vulpecula, æ*) ἀλωπεκίς, ίδος, ἡ.

Renchéri, **ie**. Faire la renchérie, ἀκκίζεσθαι, ομαι, *Plut*. Qui fait la —, ἀκκώ, όος, ἡ.

Renchérir. Le blé renchérit (*crescit annona*) σιτοδεία γίνεται. — *Voyez* **Enchérir**.

Renchérissement du blé (*annonæ caritas*) σιτοδεία, ας, ἡ, *Dém*. σπανοσιτία, ας, ἡ, *Xén*.

Rencontre (*occursus, us*) ἀπάντησις, εως, ἡ· συνάντημα, ατος, τό. — de deux voyelles (*hiatus, us*) χάσμα, ατος, τό. Aller à la rencontre de quelqu'un (*ire alicui obviam*) τινὰ συναντᾶσθαι, ῶμαι, *Dém*. Par rencontre (*fortuito casu*) εἰκῆ, διὰ τύχην, *Dém*.

Rencontrer quelqu'un (*obviam fieri alicui*) ἀπαντᾶν, ῶ, τινί, *Dém*. πρός τινα, *Isocr*. — quelque chose (*nancisci, scor, nactus sum*) τινὸς κύρειν, ρω, ρσω, *Eur*. τινὸς τυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν, άνω*, *Dém*.

Rendez-vous (*dictus, condictus locus* vel *dies*) τεταγμένος, διωρισμένος τόπος ἢ χρόνος, *Dém*.

Rendormir [Se (*redormire, io*) πάλιν καθεύδειν, δω.

Rendre (*reddere, do, didi*) ἀποδιδόναι, δίδωμι*, *Xén*. Rendez à César ce qui est à César, et à Dieu, ce qui est à Dieu, ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος, Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ, τῷ Θεῷ, *Matth*. XXII, 21. — justice, δικαιοδοτεῖν, έω-ῶ, *Plut*. — visite à quelqu'un, ἐπισκέπτεσθαι, ομαι, τινά, *N. Test*. Se rendre (*se dedere*) ἑαυτὸν ἐκδιδόναι, *Dém*. — en quelque lieu, εἴς τινα τόπον στέλλεσθαι, ομαι, *Hérod*.

Rendu, **ue**. Cheval rendu, ἀποκεκμηκὼς ἵππος, *Hérod*.

Rêne (*habenæ, arum*) ἡνία, ας, ἡ· χαλινός, οῦ, ὁ, *Xén*.

Renégat, ἀποστάτης, ου, ὁ.

Renfermer (*includere, concludere, do*) κατακλείειν, ω, *Xén*. — quelqu'un avec un lion dans une cage, καθείργειν τινὰ λέοντι ὁμοῦ εἰς οἴκημα, *Paus*. — (*capere, io; complecti, or*) χωρεῖν, ήσω, *Dém*. περιέχειν, χω, ξω, *Plut*.

Renfler (*validius inflare, o*) ἀναφυσᾶν, ῶ, *Diod. Sic*.

Renforcer (*corroborare, o*) ἐπιῤῥωννύναι, υμι*, *Dém*. renforcer l'armée, τὴν στρατιὰν αὐξάνειν, άνω*.

Renfort (*subsidium, ii*) ἐπιβοήθεια, ας, ἡ, *Phil*.

Rengaîner son épée (*gladium in vaginam recondere, do*) Ἀχιλλεὺς ἂψ ἐς κουλεὸν ὦσε μέγα ξίφος, *Hom. Il.* I, 220.

Renier (*negare, abnegare, o*) ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι, οῦμαι, *Plut.* Avant que le coq ait chanté deux fois, tu me renieras trois fois, πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς ἀπαρνήσῃ με, *Marc.* XIV, 30.

Renifler, τὸν ἀέρα ἢ τὴν βλένναν ἀνθέλκειν, κω, ξω.

Renne (*cervus tarandus*, Cuv.) ἀρκτικὸς ἔλαφος, ου.

Renom (*nomen, inis; fama, æ*) ὄνομα, ατος, τό· φήμη, ης, ἡ, *Plat.*

Renommé, **ée** (*inclytus, a, um*) κλυτός, περικλυτός, οῦ, ὁ,ἡ, *Hom.*

Renommée (*fama, æ*) φήμη, ης, ἡ, *et Doriq.* φάμα, ας. Avoir bonne *ou* mauvaise — (*bene* aut *male audire, io*) καλῶς ἢ κακῶς ἀκούειν, ω, *Plut.*

Renoncer à la vertu (*virtuti nuntium remittere, o*) τὴν ἀρετὴν ἀποδοκιμάζειν, άζω· ἀποποιεῖσθαι, οῦμαι· ἀπειπεῖν, *Arist.*

Renonciation (*renuntiatio, onis*) ἀπόταξις, ἀποκήρυξις, εως, ἡ, *Luc.*

Renoncule (*ranunculus, i*) βατράχιον, ίου, τό, *Diosc.*

Renouée (*centinodia, æ*) πολύγωνον, ου, τό.

Renouer amitié (*amicitiam redintegrare, o*) τὰς παλαιὰς ξενίας ἀνανεοῦσθαι, οῦμαι.

Renouveler (*renovare, o*) ἀνανεοῦσθαι, οῦμαι· ἀνακαινίζειν, ίζω, *Isocr.*

Renouvellement (*renovatio, onis*) ἀνανέωσις, εως, ἡ, *Athén.* ἀνακαίνωσις, εως, ἡ, *N. Test.*

Renseignement (*indicium, ii*) τεκμήριον, ίου, τό· σημεῖον, είου, τό, *Dém.*

Rente (*annuus reditus, us*) ἐπετήσιος πρόσοδος, ου, ἡ.

Rentrée (*reditus, us*) ἐπάνοδος, ου, ἡ, *Plut.*

Rentrer (*rursus introïre*) ἐπανέρχεσθαι, ομαι, *Luc.* — en soi-même, συλλογίζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Renverse [A la (*supinus, resupinus, a, um*) ὕπτιος, ία, ιον, *Luc.*

Renversement (*eversio, onis*) ἀνατροπή, ῆς, ἡ, *Grég. Naz.* κατάλυσις, ἀναίρεσις, εως, ἡ, *Dém.*

Renverser (*evertere, to*) ἀνατρέπειν, πω, ψω, *Dém.* ἀναιρεῖν, αἱρέω*, *le même.* — une ville de fond en comble, πόλιν εἰς ἔδαφος καταβάλλειν, βάλλω*, *Plut.* ἄρδην διαφθείρειν, ρω, ερῶ, *Plat.*

Renvoi (*missio, dimissio, onis*) ἄφεσις, εως, ἡ, *App.* — *dans un livre*, σημεῖον, είου, τό.

Renvoyer (*remittere* vel *dimittere, o*) ἀναπέμπειν, ἢ διαπέμπειν, πω, ψω, *Thuc.* προϊέναι, ἀφιέναι, ἵημι*, *Dém.*

Repaire (*ferarum lustrum, i*) φωλεός, οῦ, ὁ, *Plut.* χηραμός, οῦ, ὁ, *Hom. Il.* XXI, 495.

Repaître [Se (*vesci, scor*) τρέφεσθαι, ομαι. Les malheureux se repaissent d'espérances, αἱ δ' ἐλπίδες βόσκουσι φυγάδας, *Eur. Phénic.* 396.

Répandre (*fundere, effundere, profundere, do*) χέειν, έω, εύσω, *Arist.* χύειν, ω, σω, *Luc.* ἐκχέειν, *le même.* σκορπίζειν, ίζω, *N. Test.* Homme dont le nom est fort répandu, ἀνὴρ περιβόητος, πολύφημος, ου. Répandre des bruits sur le compte de quelqu'un, φήμην περί τινος ἐγκατασπείρειν, ω, *Hérod.*

Réparable (*reparabilis, e*) ἐπανορθωτός, ἐπισκευαστός, ή, όν, *Plut.*

Reparaître (*rursus apparere, eo, ui*) πάλιν φαίνεσθαι, ου ἀναφαίνεσθαι, ομαι, *Aristoph.*

Réparateur (*reparator, oris*) ἐπανορθωτής, ἐπισκευαστής, οῦ, ὁ.

Réparation (*reparatio, onis*) ἐπανόρθωσις, εως, ἡ· ἐπισκευή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Réparer (*reparare, o*) ἐπανορθοῦν, ῶ· ἐπισκευάζειν, άζω, *Dém.* — ses forces, τὴν δύναμιν ἀνακαλεῖν, έω-ῶ, έσω, *Gal.*

Repartie (*responsum, i*) ἀπόκρισις, εως, ἡ, *Dém.*

Repartir (*respondere, eo*) ἀποκρίνεσθαι, ομαι, *Dém.*

Répartir (*dispertire, io*) διαμερίζειν, ίζω, ίσω.

Répartition (*distributio, onis*) διανομή, ῆς, ἡ· διανέμησις, εως, ἡ.

Repas (*cibus, i*) σῖτος, ου, ὁ, *Dém.* Prendre son repas, (*cibum sumere, o*) σῖτον αἱρεῖσθαι, οῦμαι, *Xén.* Donner un repas à ses amis, τοὺς φίλους ἑστιᾷν, ῶ. Etre in-

vité à un —, πρὸς συμπόσιον καλεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Repasser un couteau (*cultellum acuere, o*) μαχαίριον ἀκονᾷν, ῶ. *Hér.* — quelque chose dans son esprit, ἀναπολεῖν τι κατὰ νοῦν, *Den. Hal.*

Repentir (*pœnitentia, æ*) μετάνοια, ας, ἡ, *Plut.* μεταμέλεια, ας, ἡ, *Phil.*

Repentir [Se. Je me repens de ma faute (*me culpæ meæ pœnitet*, q. *pœna tenet*) μεταμέλει ἐμοί τινος, *Dém.* μοί τι, *Isocr.* — d'avoir fait telle chose, μεταμέλει μοι, τοῦτο ποιήσαντι, *Plut.*

Répercussion (*repercussus, us*) ἀντιτυπία, ας, ἡ, *Plut.*

Répercuter (*repercutere, tio*) ἀντιπαίειν, ω· ἀντιτυπεῖν, ῶ, *Luc.*

Répertoire (*repertorium, ii*) ἀπογραφή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Répéter (*iterare, o*) δευτεροῦν, ῶ, *Sept.* — (*repetere, to ; reposcere, sco*) ἀπαιτεῖν τι παρά τινος, *Chrys.*

Répétition (*iteratio, onis*) ἀνάληψις, εως, ἡ, *Arist.* ἐπανάληψις, εως, ἡ, *Herm.* — (*repetitio, onis*) ἀπαίτησις, εως, ἡ, *Dém.*

Repeupler un étang (*pisces reserere*) λίμνην ἰχθύων πάλιν ἐμπλήθειν, ω.

Répit (*dilatio, onis*) ἀναβολή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Replacer (*reponere, o*) ἀνατιθέναι, τίθημι, *Arist.*

Replanter des arbres (*arbores reserere, ro*) δένδρα ἀναφυτεύειν, ω.

Replet, ète (*obesus, obesior*) πολύσαρκος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Réplétion (*obesitas, atis*) λιπαρότης, ητος, ἡ, *Théophr.*

Repli (*flexus, us*) πτύξ, υχός, ἡ, *Athén.* πλοκή, ῆς, ἡ. Les replis de l'âme, (*animi recessus*) τὸ τῆς ψυχῆς ἐνδόμυχον, ου.

Replier (*reflectere, to*) ἀνακάμπτειν, πτω, ψω, *Phil.*

Réplique (*iterata responsio*) ἀνταπόκρισις, εως, ἡ.

Répliquer (*ex adverso respondere*) ἀνταποκρίνεσθαι ομαι. — Et ils ne pouvaient répliquer à ces paroles, καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα, *Luc.* XIV, 6.

Répondant (*præs, prædis ; vas, vadis, m.*) ἐγγυητής, οῦ, ὁ, *Luc.*

Répondre (*respondere, eo*) ἀποκρίνεσθαι, ομαι, πρός τι, *Dém.* — à une objection, τοῖς εἰρημένοις ἀπαντᾷν, ῶ, *Isocr.* — (*spondere, eo*) ὑπισχνεῖσθαι, οῦμαι· ἐγγυᾶσθαι, ῶμαι, φίλον, *Dém.*

Réponse (*responsum, i*) ἀπόκρισις, εως, ἡ, *Dém.*

Reporter (*referre, fero, tuli*) ἀναφέρειν, φέρω*, *Dém.* Quelle réponse a-t-il faite? οἵαν ἀπόκρισιν ἀπεκρίνατο ;

Repos (*quies, requies*) ἡσυχία, ας, ἡ· ἀνάπαυλα, ης, ἡ· ἀνάπαυσις, εως, ἡ.

☞ Λείπουσ' ἰητροί ; ἰητροὶ ἔσονται ἄριστοι
τὰ τρία· εὐφροσύνη, μετρία τ' ἀνάπαυλα, δίαιτα.

Si tibi deficiant medici, medici tibi fiant
hæc tria : mens hilaris, requies moderata, diæta.
Ecole de Salerne.

Reposer, se reposer (*quiescere, requiescere, sco*) ἡσυχάζειν, άζω· ἀναπαύεσθαι, ομαι, *Xén.* Ici repose (*hic jacet*) ἐκεῖ κεῖται. A tête reposée, περιεσκεμμένως, *Luc.*

Reposoir (*statio, onis*) στάσις, εως, ἡ.

Repousser (*repellere, o*) ἀπελαύνειν, νω*, *Luc.* ἀπωθεῖν, παρωθεῖν, ῶ, *Dém.*

Répréhensible (*culpandus, vituperandus, a, um*) μωμητός, ή, όν· ἐπίμεμπτος, ου, ὁ,ἡ.

Répréhension (*reprehensio, onis*) ἐπιτίμησις, εως, ἡ, *Sept.*

Reprendre (*resumere, reprehendere, o*) ἀναλαμβάνειν, άνω*, *Isocr.* — (*carpere, o ; increpare, o, ui*) ἐπιτιμᾷν, ῶ· ἐπιπλήττειν, ττω, τινί, *Isocr.*

Représaille. User de représailles (*par pari referre*) τὴν ἴσην μετρεῖν, ῶ, *Paus.*

Représentation (*repræsentatio, onis*) παράστασις, ὑποτύπωσις, εως, ἡ. — (*adlocutio, onis*) πρόσρησις, εως, ἡ, *Plut.*

Représenter (*repræsentare, o, avi*) παριστάναι, ἵστημι*, *Luc.* — une action telle qu'elle s'est passée, δεικνύναι τὰ δρώμενα, ὡς δρώμενα, *Ach. Tatius.* — (*adloqui, or*) προσερεῖν, έω, τινά, *Isocr.* Se représenter un objet (*aliquid animo effingere, go*) διατυποῦν, ῶ, τὶ, *Hérod.*

Répression (*repressio, onis*) κάθειρξις, κόλασις, εως, ἡ.

Réprimande (*increpatio, onis*) ἐπιτίμησις, εως, ἡ, *Plut.*

Réprimander (*increpare, o, ui*) ἐπιτιμᾷν, ῶ· ἐπιπλήττειν, ττω, ξω, *Dém.*

Réprimer sa colère (*iram reprimere, o*) ὀργὴν κατέχειν, χω, *Arist.* — sa langue, τῆς γλώσσης κρατεῖν, ῶ, *Plut.*

Reprise. A plusieurs reprises (*iterum et sæpius*) πάλιν καὶ πολλάκις.

Réprobation (*reprobatio, onis*) ἀποδοκιμασία, ας, ἡ.

Reprochable (*culpandus, a, um*) ἐπίμεμπτος, ου, ὁ,ἡ.

Reproche (*exprobratio, onis*) ὄνειδος, εος, τό· ἐξονειδισμός, οῦ, ὁ, *Dém.* Un homme sans reproche, ἀμώμητος, ου, ὁ,ἡ· ἀμύμων, ονος, ὁ,ἡ, *Hom.*

Reprocher quelque chose à quelqu'un (*aliquid alicui exprobrare, bro, avi*) ὀνειδίζειν, ἐξονειδίζειν, ίζω, τινί τι, *Luc.*

Reproduction, *en parlant des plantes* (*regerminatio, onis*) ἀναβλάστησις, εως, ἡ.

Reproduire (*regenerare, o*) ἀναγεννᾷν, ῶ, *N. Test.* Se —, ἀναφύεσθαι, ομαι, *Plut.*

Réprouver (*reprobare, o*) ἀποδοκιμάζειν, άζω, *Isocr.* La pierre que les architectes avaient réprouvée, est devenue la pierre angulaire, λίθον ὃν (c'est-à-dire, ὁ λίθος ὃν λίθον, *lapis quem lapidem*) ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας, *Luc.* XX, 17.

Reptile (*reptilis, e*) ἑρπετός, ή, όν, *Phil.* Les reptiles, τὰ ἑρπετά, ῶν.

Républicain, aine, δημοκρατικός, ή, όν.

République (*respublica, reipublicæ*) ἡ πολιτεία, ας· τὰ κοινά, ῶν, *Dém.* — (*populare imperium*) δημοκρατία, ας, ἡ. Etablir *ou* constituer une république, κοινὴν πολιτείαν καθίστασθαι, αμαι, *Dém.* La république des Lettres, τὸ τῶν πεπαιδευμένων σύστημα, ατος.

Répudiation (*repudiatio, repudium*) ἀποπομπή, ῆς, ἡ, *Poll.* ἀπόπεμψις, εως, ἡ, *Dém.*

Répudier sa femme (*uxorem repudiare, o*) τὴν γυναῖκα ἀποπέμπεσθαι, ομαι, *Plut.*

Répugnance (*repugnantia, æ*) ἀπέχθεια, ας, ἡ· ἐναντιότης, ητος, ἡ, *Phil.* Avoir de la répugnance pour quelqu'un (*ab aliquo abhorrere, eo*) ἀποτροπιάζεσθαι, ομαι, τινά, *Synés.* Avec — (*repugnanter*) ἀκουσίως, ἐναντίως, *Arist.*

Répugner (*repugnare, o*) ἀντιμάχεσθαι, ομαι· ἀντικεῖσθαι, ειμαι, *Arist.* δυσχεραίνειν, ω· δυσχεραίνεσθαι, ομαι.

Repulluler (*repullulare, o*) ἀναβλαστάνειν, άνω, *Plat.*

Répulsif, ive, ἀποκρουστικός, ή, όν.

Répulsion, ἄπωσις, εως, ἡ. L'attraction et la répulsion, ἥ τε ἐφέλκυσις καὶ ἡ ἀπόκρουσις, εως, *Phys.*

Réputation (*fama, æ*) φήμη, ης, ἡ, *et Doriq.* φάμα, ας. Jouïr d'une bonne *ou* d'une mauvaise — (*bene* vel *male audire, io*) καλῶς ἢ κακῶς ἀκούειν, ω, *Plut.*

Réputer (*reputare, existimare, o*) νομίζειν, ίζω· ἡγεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Requérir (*poscere, postulare, o*) ἀπαιτεῖν, ῶ· δέεσθαι, ομαι, τινός, *Dém.* Le moment présent requiert beaucoup de prudence et de sagesse, ὁ παρὼν καιρὸς πολλῆς φροντίδος καὶ βουλῆς δεῖται.

Requête (*petitio, onis*) αἴτησις, εως, ἡ, *Isocr.* Présenter une —, αἴτησιν ποιεῖν, ῶ, *Dém.*

Requin (*squalus carcharias,* Cuv.) καρχαρίας, ου, ὁ.

Réquisition (*postulatio, onis*) αἴτησις, εως, ἡ, *Isocr.*

Rescinder un acte (*actum rescindere, do*) ἀκυροῦν, ῶ, *Jurisc.*

Rescision (*rescissio, onis*) ἀκύρωσις, εως, ἡ.

Rescrit (*rescriptum, i*) ἀντιγραφή, ῆς, ἡ.

Réseau (*reticulum, i*) δικτύδιον, ίου, τό.

Réséda (*reseda lutea*, Linn.) φυτόν τι εὔοσμον.

Réserve. Troupes de réserve (*subsidiarii milites*) ἐπικουρικοὶ στρατιῶται, ῶν, *Phil.* Mettre en — (*recondere, do*) ἀποταμιεύεσθαι, ομαι, *Elien.* — (*circumspectio*) ἐπιείκεια, εὐλάβεια, ας, ἡ, *Dém.* Sans réserve, ἐξ ὁλοκλήρου. A la réserve de, πλήν, πλὴν ἤ, *Dém.*

Réservé, ée (*circumspectus, a, um*) πεφυλαγμένος, ένη, ένον, *Plut.*

Réserver (*servare, reservare, o*) κρύπτειν, πτω, ψω· διατηρεῖν, ῶ, ήσω· ἀποταμιεύεσθαι, ομαι, *Elien.*

Réservoir d'eau (*aquæ receptaculum, i*) ὕδατος ἐκδοχεῖον, είου, τό, *Jos.* — de la bile, χοληδόχος κύστις, εως, ἡ.

Résidence (*commoratio, onis*) κατοικία, ας, ἡ· διατριϐή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Résider (*commorari, or*) κατοικεῖν, ῶ· διατρίϐειν, ϐω, ψω, *Dém.* — (*constare, o*) συνίστασθαι, αμαι, *Arist.*

Résidu (*pars residua*) τὸ ἐπίλοιπον, ου.

Résignation (*submissio, onis*) ἀνθύπειξις, εως, ἡ, *Plut.*

Résigner [Se (*sese submittere*) ὑπείκειν, κω, ξω, τινί, *Eur.* Il faut se résigner, ὑπεικτέον, *Soph. Ajax.* 677.

Résiliation d'un bail, ἀκύρωσις, εως, ἡ.

Résilier un bail (*a pacto resilire, io*) τὴν συνθήκην ἀκυροῦν, όω-ῶ· ἄκυρον ποιεῖν, ῶ, *Dém.*

Résine (*resina, æ*) ῥητίνη, ης, ἡ, *Gal.* — R. ῥέω, ῥέειν, couler.

Résineux, euse (*resinosus, resinaceus*) ῥητινώδης, εος, ὁ,ἡ, *Diosc.*

Résipiscence. Venir à — (*resipiscere, sco*) ἀναφρονεῖν, μετανοεῖν, ῶ, *Xén.*

Résistance (*renixus, us*) ἀντίστασις, εως, ἡ· ἐναντιότης, ητος, ἡ, *Phil.*

Résister (*resistere, sto*) ἀντιμάχεσθαι, ομαι· ἀντικεῖσθαι, ειμαι, τινί, *Arist.* Résister aux souffrances les plus terribles, τοῖς δυςφορωτάτοις πάθεσιν ἐγκαρτερεῖν, ῶ, ήσω. — (*durare, o*) διαμένειν, νω, *Isocr.*

Résolu, ue (*audax, confidens*) τολμηρός, ά, όν, *Dém.* θρασύς, εῖα, ύ, *Isocr.*

Résolument (*audacter, confidenter*) τολμηρῶς, *Thuc.* θρασέως, *Dém.*

Résolutif, ive (*discussorius, a, um*) διαλυτικός, ἀναλυτικός, ή, όν.

Résolution (*consilium, propositum, i*) γνώμη, ης, ἡ· προαίρεσις, εως, ἡ, *Phil.* Un homme juste et ferme dans ses résolutions (*justus et tenax propositi vir,* Hor.) δίκαιος ἀνήρ, καὶ ἰσχυρογνώμων, ονος, *Arist.* Changer de —, γνώμην μεταλαμϐάνειν, άνω*, *Dém.* μεταγινώσκειν, σκω*, *Isocr.*

Résolution d'un problème, d'une tumeur, ἡ τοῦ προϐλήματος, τοῦ ὄγκου ἀνάλυσις, εως.

Résonnance (*resonantia, æ*) ἀπήχημα, ατος, τό, *Bas.*

Résonnant, e (*sonorus, a, um*) ἠχώδης, εος, ὁ,ἡ, *Dém. Phal.*

Résonner (*resonare, o*) ἀντηχεῖν, ῶ.

Résoudre, *j'ai résolu; se* résoudre, *je me suis résolu* (*statuere, tuo, statui*) γινώσκειν, σκω, γνώσομαι, ἔγνωκα, *Dém.* ψηφίζεσθαι, ομαι, *le même.* — un problème, πρόϐλημα ἀναλύειν, λύω, λύσω, *Arist.*

Respect (*reverentia, observantia, æ*) ἡ αἰδώς, όος-οῦς, τοῦ βασιλέως, *Plut.* ἡ θεραπεία, ας, περὶ Θεόν. *Isocr.* Ne point se laisser dominer par le respect humain (*respectum ad res humanas non habere,* Cic.) μηδεμίαν τῶν ἀνθρωπίνων πρόνοιαν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Hérod.*

Respectable (*venerabilis, e*) σεϐάσμιος, α, ον, *Hérod.*

Respecter la vieillesse (*senectutem revereri, venerari, or*) τοὺς πρεσϐυτέρους αἰδεῖσθαι, οῦμαι, *Xén.*

Respectif, ive (*mutuus, a, um*) ἀμοιϐαῖος, α, ον.

Respectivement (*mutuo*) ἀμοιϐαίως. — (*comparate*) ἀναλογικῶς, σχετικῶς.

Respectueusement (*reverenter*) αἰδημόνως, *Xén.*

Respectueux, euse (*verecundus, a, um*) αἰδήμων, ονος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Respirable (*spirabilis, e*) πνευστός, ou πνευστικός, ή, όν, *Athén.*

Respiration (*respiratio, onis*) ἀνάπνευσις, εως, ἡ, *Arist.* ἀναπνοή, ῆς, ἡ, *Plat.*

Respirer (*spirare, respirare, o*) πνέειν, ἀναπνέειν, έω, εύσω, *Plat.* ΆΩ. *Voyez sur ce mot* (*page* 142) *la dernière édition du Schrevelius.* Ne respirer que les combats (*prælia anhelare, o,* Stace) τῶν μαχῶν ἐπιθυμεῖν, ῶ, *Dém.*

Resplendir (*splendescere, sco*) λάμπειν, πω, ψω, *Arist.* λάμπεσθαι, ομαι, *Xén.*

Resplendissant, e (*splendidus, a, um*) λαμπρός, ά, όν, *Thuc.*

Responsable (*rationi reddendæ obnoxius, a*) ὑπεύθυνος, ου, ὁ,ἡ.

Ressaisir le pouvoir (*imperium recuperare, o*) τὴν ἀρχὴν πάλιν ἀναλαμϐάνειν, άνω*, *Isocr.*

Ressemblance (*similitudo, inis*) ὁμοιότης, ητος, ἡ, *Arist.*

Ressemblant, e (*similis, adsimilis, e*) ὅμοιος, παρόμοιος, α, ον, τινί, *Dém.*

Ressembler à quelqu'un (*alicujus* ou *alicui similem esse*) εἰκέναι, κω, ξω, τινί, *Isocr.* ὁμοιάζειν, παρομοιάζειν, άζω, τινί. Malheur à vous, Scribes et Pharisiens hypocrites, parce que vous ressemblez à des sépulcres blanchis, οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, *Matth.* XXIII, 27. Qui se ressemble s'assemble (*similis simili gaudet*) ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ προςπελάζει, *Aristénète.*

Ressentiment d'une injure (*injuriæ dolor, oris*, Cic.) μνησικακία, ίας, ἡ, *Aristoph.*

Ressentir de la douleur, ou de la joie (*dolorem* vel *gaudium percipere*) λύπης, ἢ χαρᾶς αἰσθάνεσθαι, ομαι.

Resserrer (*contrahere, o*) συστέλλειν, ω, *Plut.* — le ventre, τὴν κοιλίαν στύφειν, φω, ψω. Médicament propre à —, στυπτικὸν φάρμακον, ου, *Gal.*

Ressort, ἔλαστρον, ου, τό. Ouvrage qui se meut par —, αὐτόματον, ου, τό. Juger en dernier ressort, δεσποτικῶς κρίνειν, ω.

Ressource (*via, æ; ratio, onis*) ὁδός, οῦ, ἡ· τρόπος, ου, ὁ. — (*perfugium, ii*) καταφυγή, ῆς, ἡ, *Dém.* Etre perdu sans ressource (*perire funditus*, Tér.) ἄρδην ἀπόλλυσθαι, υμαι, *Isocr.*

Ressouvenir [Se de quelque chose (*aliquid* ou *alicujus rei recordari, or*) ἀναμιμνήσκεσθαι, ομαι, τὶ, *Isocr.* περί τι, *Plat.* Ne pas se ressouvenir, ἀμνημονεῖν, ῶ, ήσω, τινός.

Ressusciter, *actif* ou *neutre*, ἐκ νεκρῶν ἀνεγείρειν ἢ ἀνεγείρεσθαι. Jésus n'est plus ici; il est ressuscité, οὐκ ἔστιν ὧδε Ἰησοῦς· ἠγέρθη γάρ, *Matth.* XXVIII, 6.

Restant, e (*reliquus, a, um*) λοιπός, ή, όν, *Xén.* ἐπίλοιπος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Restaurant, e (*refocillans*) ἀναληπτικός, ή, όν. Un restaurant, ἀναληπτικὸν βρῶμα, ατος.

Restaurateur des lettres (*litterarum instaurator*) ὁ τῶν γραμμάτων ἐπισκευαστής, οῦ. — *traiteur*, ξενοδόχος, ου, ὁ.

Restauration (*instauratio, onis*) ἀποκατάστασις, εως, ἡ, *Phil.*

Restaurer (*instaurare, o*) ἀνασκευάζειν, άζω, *Isocr.* ἐπισκευάζειν, άζω, *Dém.*

Reste (*reliquiæ, arum*) τὸ ἐπίλοιπον, ου. — (*reliqui, æ, a*) λοιπός, ή, όν, *Xén.* Et le reste (*et cætera*) καὶ τὰ ἕτερα, καὶ τὰ λοιπά, *et par abrév.* κ.τ.λ., etc. Au reste, du reste (*cæterum, cætero*) καὶ δή, τὸ λοιπόν, μέντοι, *Dém.*

Rester (*restare, o*) ὑπολείπεσθαι, ομαι, *Thuc.* Il reste, λοιπόν ἐστι, *Isocr.*

Restituer quelque chose à quelqu'un (*aliquid alicui restituere, o*) τινί τι ἀποδιδόναι, δίδωμι*, *Dém.*

Restitution (*restitutio, onis*) ἀποκατάστασις, εως, ἡ, *Phil.*

Restreindre (*restringere, go*) καταστέλλειν, λλω, λῶ.

Restriction (*circumscriptio, onis*) περιορισμός, οῦ, ὁ. — mentale (*reticentia, æ*) ἀποσιώπησις, εως, ἡ.

Résultat (*summa, æ*) τὸ κεφάλαιον, αίου; τὸ ἑπόμενον, ου, *Arist.*

Résulter. Il résulte de là que... (*inde sequitur*) μετὰ ταῦτα ἕπεται, *Arist.*

Résumé (*compendium, ii*) ἐπιτομή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Résumer, ἀνακεφαλαιοῦν, όω-ῶ, ώσω, *N. Test.*

Résumption (*summaria repetitio, onis*) ἀνακεφαλαίωσις, εως, ἡ, *Quintil.*

Résurrection (*resurrectio a mortuis*) ἐκ νεκρῶν ἀνάστασις, ἔγερσις, εως, ἡ, *N. Test.* Le jour de la —, ἡ ἀναστάσιμος ἡμέρα, ας, *Grég. Naz.*

Rétablir (*restituere, o, ui*) ἀποκαθιστάναι, ίστημι*.

Rétablissement (*restitutio, onis*) ἀποκατάστασις, εως, ἡ, *Phil.*

Retard (*retardatio, onis*) ἀναβολή, ῆς, ἡ· μέλλησις, εως, ἡ, *Thuc.* Sans retard (*sine mora*) ἀμελλητί, *Plat.*

Retarder (*moram afferre*) ἀναβάλλειν, ἀναβάλλεσθαι, *Dém.* — (*cunctari, or*) μέλλειν, ou διαμέλλειν, ω, *Grég. Naz.*

Retenir (*retinere, eo*) κατέχειν, χω, καθέξω, *Plat.* Qui sait *ou* ne sait pas se retenir, αὐτὸς αὑτοῦ ἐγκρατής, ἢ ἀκρατής, έος, ὁ, ἡ.

Rétention d'urine, ἰσχουρία, ας, ἡ.

Retentir (*resonare, personare, o*) ἀντηχεῖν, ῶ· ἐξηχεῖσθαι, οῦμαι, *N. Test.*

Retentissant, e (*resonans, antis, e.*) ἀντηχῶν, οῦσα, οῦν.

Retentissement (*resonantia, æ*) ἠχώ, όος, ἡ· ἀπήχημα, ατος, τό, *Bas.*

Retenue (*moderatio, onis*) μετριότης, ητος, ἡ· σωφροσύνη, ης, ἡ, *Dém.*
Réticence (*reticentia, æ*) ἀποσιώπησις, εως, ἡ, *Rhét.*
Rétif, ive. Cheval rétif (*equus restitans*) ἵππος ἀναχαιτίζων, ουσα. Faire le rétif, ἀναχαιτίζειν, ίζω, *Eurip. Bacch.* 1070.
Rétine (*reticulata oculi tunica, æ*) δικτυοειδὴς ὀφθαλμοῦ χιτών, ῶνος.
Retiré, ée. Un lieu retiré (*secessus, us*) μυχός, οῦ, ὁ, *Sept.* Une vie retirée (*interior vita*) ἀπόκρυφος βίος, ου.
Retirement des nerfs (*nervorum contractio*) ἡ τῶν νεύρων συστολή, ῆς.
Retirer (*retrahere, reducere, co, xi*) ἀνθέλκειν, κω, ξω, *Hér.* ἀνασπᾷν, ῶ, *Arist.* Se retirer (*abscedere, discedere, do*) ἀποχωρεῖν, ῶ, *Dém.* ἀφίστασθαι, ἵσταμαι, *Thuc.*
Retomber (*cadere, recidere, o*) πίπτειν, ἀναπίπτειν, μεταπίπτειν, πίπτω *, εἴς τινα, *Hérod.*
Retordre du fil (*filum intorquere, eo*) νῆμα στροβιλεῖν, ῶ, *Plut.* Donner à quelqu'un du fil à retordre, πράγματά τινι παρέχειν, χω, ξω.
Rétorquer un argument (*argumentum retorquere, eo; regerere, o*) τὸν ἔλεγχον ἀντιστρέφειν, φω, ψω, *Dialect.*
Retors, rse (*retorridus, a,* Phèdre.) πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ.
Rétorsion, *en parlant d'un argument,* ἀντιστροφή, ῆς, ἡ.
Retoucher un ouvrage (*opus retractare, o*) ἔργον ἐκπονεῖν, ῶ, ήσω, *Thuc.* ἐξεργάζεσθαι, ομαι, τὶ, *Isocr.*
Retour (*reditus, us*) ἐπάνοδος, ου, ἡ, *Plut.* Qui est de retour (*redux, ucis*) καταγόμενος, ένη, *Plut.* κατελθών, οῦσα, *Isoc.* Tours, retours, détours *d'un fleuve* (*sinuosi flexus*) μαιάνδριοι γῦροι, ων. Etre sur le retour de l'âge, τῷ γήρᾳ ἐγγίζειν, ίζω, *H. Steph.* Faire un retour sur soi-même, ἑαυτὸν λογίζεσθαι. Retour, *en matière de troc* (*auctarium, ii*) προσθήκη, ης, ἡ, *Plat.*
Retourner (*invertere, to*) καταστρέφειν, φω, ψω, *Lib.* ἐκστρέφειν, *Arist.* — au logis, ἐπὶ τὸν οἶκον ἀναστρέφειν ου ἔρχεσθαι, ἔρχομαι *, *Dém.* Se retourner, ἐπιστρέφεσθαι, ομαι. S'en retourner, οἴχεσθαι, ἀπέρχεσθαι, *Isocr.*
Retracer (*in memoriam reducere, co, xi*) μνείαν τινὸς ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.*
Rétractation (*retractatio, onis*) παλινῳδία, ας, ἡ, *Isocr.*
Rétracter [Se (*dicta retractare, o*) παλινῳδεῖν, ῶ, *Luc.* παλινῳδίαν ᾄδειν, ω, *Aristid.*
Rétraction (*retractio, onis*) ἀνθολκή, ῆς, ἡ, *Plut.*
Retrait lignager, *Jurisc.* — *Voyez* Lignager.
Retraite (*secessus, us*) ἀναχώρησις, εως, ἡ, *Esch.* — (*perfugium, ii*) καταφυγή, ῆς, ἡ, *Dém.* Sonner la retraite (*receptui canere, o*) ἀνακλητικὸν σημαίνειν, νω, *Plut.*
Retranchement (*detractio, onis*) ἀποκοπή, ῆς, ἡ· ἀφαίρεσις, εως, ἡ, *Plut.* — (*vallum, i*) χῶμα, χαράκωμα, ατος, τό, *Dém.*
Retrancher (*resecare, co; detrahere, ho*) ἀποκόπτειν, πτω, ψω· ἀποτέμνειν, τέμνω *, *Plut.* ἀφαιρεῖσθαι, οῦμαι, τινί τι, *Isocr.* — un camp (*castra circumvallare, o*) στρατόπεδον χαρακοῦν, ῶ· περισταυροῦν, ῶ, ώσω, *Thuc.*
Rêtre (*All.* Reiter) Γερμανικὸς ἱππεύς, έως, ὁ.
Rétrécir (*coarctare, o*) στενοῦν, όω-ῶ, *Hérod.* στενοχωρεῖν, ῶ, *N. Test.*
Rétrécissement (*coarctatio, onis*) στένωσις, εως, ἡ.
Rétribuer (*retribuere, o*) ἀνταποδιδόναι, δίδωμι *, τινί τι, *Thuc.*
Rétribution (*retributio, onis*) ἀνταπόδοσις, εως, ἡ, *Sept.*
Rétroactif, ive. Une loi ne peut avoir d'effet rétroactif, οὐκ ἀναποδίζει ὁ νόμος εἰς τοὐπίσω.
Rétroaction, ἀναπόδισις, εως, ἡ.
Rétrogradation, παλιντροπία, ίας, ἡ· ἀναποδισμός, οῦ, ὁ.
Rétrograde (*retrogradus, a, um*) παλίντροπος, ου, ὁ,ἡ· ὀπισθοπόρος, ου, ὁ,ἡ. — *Voyez* Palindrome.
Rétrograder (*retrogradi, ior*) ἀναποδίζειν, ίζω.
Retroussé, ée. Qui a le nez — (*resimus, a*) ἀνάσιμος, ου, ὁ,ἡ.
Retrouver un fils que l'on avait perdu (*amissum filium reperire, io*) ἀπολω-

λάτα υἱὸν εὑρίσκειν, σκω*, *Luc*, XV, 24, 32.

Rets (*rete, is*) δίκτυον, ου, τό· ἄρκυς, υος, ἡ, *Xén*.

Réunion (*conjunctio, onis*) ἕνωσις, σύζευξις, εως, ἡ, *Arist*. — (*reconciliatio*) διαλλαγή, καταλλαγή, ῆς, ἡ, *Dém*.

Réunir (*conjungere, go*) συνάπτειν, πτω, ψω, *Plut*.

Réussir (*bonum exitum habere, eo*) εὐτυχεῖν, ῶ, *Plut*.

Réussite (*successus, us*) εὐτυχία, εὐπραγία, ας, ἡ, *Dém*. Tout cela eut une prompte et heureuse réussite, πάντα ταῦτα ταχὺ καὶ καλῶς συνετελέσθη.

Revanche (*ultio, onis*) ἐκδίκησις, εως, ἡ, *N. Test*.

Revancher [Se (*par pari referre*) τὴν ἴσην μετρεῖν, ῶ, *Paus*.

Rêve (*somnium, ii*) ὄνειρος, ου, ὁ, *Plut*. Faire un rêve très-agréable, ἡδίστῳ ὀνείρῳ συνεῖναι, *Luc*.

Revêche (*acerbus, a, um*) στρυφνὸς καρπός, *Gal*. ἄνθρωπος, *Xén*.

Réveil, ἐξύπνισις, εως, ἡ.

Réveiller (*expergefacere, io*) ἐξυπνίζειν, ίζω, *Jean*, XI, 11. ἀνεγείρειν, ω, *Dém*. Se — (*expergisci, scor*) ἀνεγείρεσθαι, ομαι, *Dém*.

Réveillon (*antelucana cœna, æ*) ὄρθριον δεῖπνον, ου.

Révélation (*revelatio, onis*) ἀνακάλυψις, ἀποκάλυψις, εως, ἡ, *N. Test*.

Révéler (*revelare, o*) ἀνακαλύπτειν, πτω, ψω, *Syn*. ἀποκαλύπτειν, *Plut*.

Revenant, e (*suavis, dulcis*) νόστιμος, η, ον. Des revenants (*lemures, um*) μορμῶνες, ων, οἱ, *Xén*.

Revendeur, euse (*institor, trix*) κάπηλος, ου, ὁ, *Plat*. καπηλίς, ίδος, ἡ.

Revendiquer (*repetere, to*) ἀπαιτεῖν, ῶ, τινά τι, *Dém*.

Revendre (*revendere, do*) ἀναπωλεῖν, ῶ. A revendre (*affatim*) ἀφθόνως, περισσῶς, *Isocr*.

Revenir (*redire, eo*) κατέρχεσθαι, ομαι*, *Dém*. ἀναστρέφειν, φω, ψω, *Luc*. — à soi, ἑαυτὸν ἀναλαμβάνειν άνω*, *Esch*. — à son naturel, ἥκειν φερόμενον εἰς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, *le même*. — d'une maladie, ῥαΐζειν, ΐζω, *Dém*. Je n'en reviens pas, οὐχ ἅλις θαυμάζειν ἔχω. Cette maison revient à tant, οὗτος ὁ οἶκος τοιαύτης τιμῆς ἀγοράζεται.

Revenu annuel (*annuus reditus, us*) ἐπετήσιος πρόσοδος, ου, ἡ.

Rêver de ou à (*somniare, o*) ὀνειρώττειν, ττω, τί, *Plat*. ἐνυπνιάζειν, άζω, *Arist*. ἐνυπνιάζεσθαι, ομαι, *Plut*.

Réverbération (*repercussus, us*) ἀντανάκλασις, εως, ἡ· ἀντιτυπία, ίας, ἡ, *Plut*.

Réverbère, φωτοβολοῦσα λαμπάς, άδος.

Réverbérer (*reverberare, o*) ἀντιτυπεῖν, ῶ, *Luc*.

Reverdir (*revirescere, sco*) ἀναθάλλειν, ω, *Sept*.

Révéremment (*reverenter*) σεμνῶς, αἰδημόνως, *Xén*.

Révérence (*reverentia, æ*) σεμνότης, ητος, ἡ· αἰδώς, όος, ἡ, *Plut*. Faire une révérence (*salutare, o*) προσκυνεῖν, ῶ, *Luc*.

Révérend, e (*reverendus, a, um*) σεβάσμιος, α, ον.

Révérendissime, *parlant d'un prélat* (*reverendissimus, a*) σεμνότατος, άτη.

Révérer (*revereri, eor*) αἰσχύνεσθαι, ομαι, Θεόν, πατέρα, *Dém*.

Rêverie (*delirium, ii*) παραλήρημα, ατος, τό, *Xiphil*. — (*meditatio, onis*) μελέτημα, ατος, τό, *Xén*.

Revers de la main (*aversa manus, us*) ἀπεστραμμένη χείρ, χειρός.

Revêtir (*induere, o*) ἐνδύειν, ω, *Xén*.

Revêtu, ue, de pourpre, πορφύραν περιβεβλημένος, ένη, *N. Test*.

Rêveur, euse (*delirus senex, delira anus*, Cic.) παράφρων, ονος, ὁ, ἡ· ληρώδης, εος, ὁ, ἡ, *Arist*. — (*meditabundus, a, um*) φροντιστικός, ή, όν, *Théophraste*.

Revirer de bord (*proram contorquere, eo*) τὴν πρώραν ἀντιστρέφειν, φω, ψω.

Réviser (*recognoscere, sco*) ἀναγινώσκειν, ἐπιγινώσκειν, σκω*, *Hérod*.

Révision d'une épreuve d'imprimerie, τυπογραφικοῦ δείγματος ἀνάγνωσις, εως, ἡ.

Revivifier (*ad vitam revocare, o*) ἀναζωοποιεῖν, ῶ.

Revivre (*reviviscere, sco*) ἀναβιοῦν, ῶ, ώσω, *Luc*. ἀναζῆν, άω. — Οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε, *Luc*, XV,

24, 32. Faire revivre une ancienne coutume, παλαιὸν ἔθος ἀποκαθίστασθαι, ἵσταμαι.

Révocable (*revocabilis, e*) ἀνάκλητος, ου, ὁ,ἡ· παλινάγρετος, ου, ὁ,ἡ, *Hom. Il.* I, 526.

Révocation (*revocatio, onis*) ἀνάκλησις, εως, ἡ, *Gal.*

Revoir quelqu'un (*aliquem revisere, o*) τινὰ πάλιν ἐπισκοπεῖν, έω-ῶ, *Isocr.* — *Voyez* Revu, ue.

Revoler (*revolare*) ἀναπέτεσθαι, ομαι.

Révoltant, e (*indigne ferendus, a, um*) ἀγανακτητός, ἡ, όν.

Révolte (*rebellio, onis*) ἐπανάστασις, εως, ἡ, *Thuc.*

Révolté, ée (*rebellis, e*) ἀντίμαχος, ου, ὁ,ἡ. Je suis révolté d'entendre un pareil langage, ταῦτα ἀκούων δυσχεραίνω.

Révolter, *choquer*, προσκρούειν, ω, τινί, *Plut.* Se révolter (*rebellare, o*) εἰς ἀπόστασιν ὁρμᾷν, ῶ, *Hérod.*

Révolu, ue. L'année étant révolue (*anno converso*, Cic.) τοῦ ἔτους ἀναστραφέντος.

Révolution des astres (*astrorum conversio*) ἡ τῶν ἀστέρων ἀνακύκλωσις, εως.

Révolution politique (*rerum mutatio*) πολιτικὴ μεταβολή, ῆς, *Isocr.*

Révolutionnaire (*novarum rerum avidus, a*) νεωτεροποιός, οῦ, ὁ,ἡ· νεωτεριστής, οῦ, ὁ.

Révoquer (*revocare, o*) ἀνακαλεῖν, ῶ, έσω, *Thuc.* ἀκυροῦν, ῶ, ώσω.

Revu, corrigé et augmenté, e (*recognitus, emendatus et auctus, a*) ἀναγνωσθείς, ἐπανορθωθεὶς καὶ αὐξηθείς, εῖσα, *épithètes dont on accompagne ordinairement une nouvelle édition.*

Revue de troupes (*copiarum lustratio*) ἐπιπώλησις, εως, ἡ. Cependant Agamemnon faisait à pied la revue de ses troupes,

> Αὐτὰρ ὅ, πεζὸς ἐών, ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν. *Hom. Il.* IV, 231.

Rez-de-chaussée (*summa soli superficies*) ἐπιπόλαιον πέδον, ου.

Rhabdologie (*computatio ope virgarum*) ῥαβδολογία, ας, ἡ.

Rhabdomancie (*divinatio ope virgarum*) ῥαβδομαντεία, ας, ἡ.

Rhachitique, ῥαχιτικός, ή, όν. R. ῥάχις, εως, ἡ, l'épine du dos.

Rhachitis, ῥαχῖτις, ιδος, ἡ, *sous-ent.* νόσος, *Méd.*

Rhachitisme, ὁ τοῦ σίτου ῥαχιτισμός, οῦ, *Botan.*

Rhadamanthe (*Rhadamanthus, i*, Virg.) un des juges des enfers, Ῥαδάμανθυς, υος, ὁ, *et non pas* Ῥαδάμανθος, ου, *si l'on veut s'en rapporter à Homère :*

> Ἡ τέκε μοι Μίνω τε, καὶ ἀντίθεον Ῥαδάμανθυν. *Il.* XIV, 322.

Rhapontic (*rha-ponticum*) ῥᾶ ποντικόν, οῦ. — *Voyez* Rhubarbe.

Rhapsode (q.d. *carminum consutor*) ῥαψῳδός, οῦ, ὁ,ἡ. R. ῥάπτω, ῥάψω, *consuo*, et ᾠδή, *carmen.* — *D'autres préfèrent lire* ῥαβδῳδός (R. ῥάβδος, *virga*), c'est-à-dire, *qui virgam manu tenens, Homeri canit* ῥαψῳδίας, ou plutôt ῥαβδῳδίας.

Rhapsodie (q.d. *consuta carmina*) ῥαψῳδία, ας, ἡ. — *L'Iliade et l'Odyssée d'Homère renferment chacune vingt-quatre* ῥαψῳδίας, *ou plutôt* ῥαβδῳδίας. — *Voyez* Rhapsode.

Rhapsodiste, ῥαψῳδός, οῦ, ὁ.

Rhée, ou Cybèle (*Rhea, æ*) Ῥέα, ας, ἡ· Κυβήβη, ης, ἡ.

Rhège (*Ital.* Reggio) ville d'Italie, Ῥήγιον, ίου, τό. R. ῥήγνυμι, *frango.*

Rhéteur (*rhetor, oris*) ὁ ῥήτωρ, ορος, *d'où est venu* orator, *comme* ὁ χιτών *a produit* hoqueton, *en réunissant l'article au nom. Le contraire a lieu dans* nomen, *de* ὄνομα, *et* dens, dentes, *de* ὀδούς, ὀδόντες.

Rhétoricien, ῥητορικός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Rhétorique *et non pas* rétherique (*rhetorica, æ*) ῥητορική, ῆς, ἡ, *sous-ent.* τέχνη. ☞ *On sait la difficulté qu'éprouva Démosthène, pour parvenir à prononcer la première lettre des mots* ῥήτωρ, ῥητορική, *dont l'aspiration, marquée par l'esprit* rude, *auquel correspond notre* H, *n'est pas facile à ceux que les Grecs appellent* ῥωβικωτέρους, *c'est-à-dire, en français, à ceux qui grasseyent.*

Rhétoriquement (*rhetorice*) ῥητορικῶς. ☞ *Rabelais emploie ce mot en son Pantagruel* (*livre* II, *chap.* 8) *où il*

déploie son érudition, en faisant parler à Panurge quatorze langues différentes. Quand ce dernier a dit à Pantagruel : Adon, chalom lekha, etc. (*domine, pax tibi, etc.*) *Epistémon répond : « A ceste heure ay-je bien entendu ; car c'est langue Hébraïcque, bien* rhétoricquement *prononcée. »*

Rhin, *fleuve* (*Rhenus, i,* m.) Ῥῆνος, ου, ὁ, *César.*

Rhinocéros d'Asie *ou* d'Afrique (*rhinoceros unicornis* ou *bicornis,* Cuv.) ῥινόκερως, ωτος, ὁ, *Strabon.* — R. ῥίν, ῥινός, nez, *et* κέρας, corne. ☞ *J'ai déjà remarqué, à l'article* Eléphant, *qu'Homère n'avait pas connu cet animal ; quant au* Rhinocéros, *voici ce qu'en dit Buffon : « Quoique le nom du* Rhinocéros *soit absolument Grec, il n'était cependant pas connu des anciens Grecs ; Aristote n'en fait aucune mention ; Strabon est le premier auteur Grec, et Pline le premier auteur Latin, qui en aient écrit ; et ce ne fut qu'environ trois cents ans après Alexandre, que Pompée fit voir le premier cet animal à l'Europe. »*

Rhiphées, montagnes de Scythie (*Rhipæi montes*) Ῥιπαῖα ὄρη, ῶν.

Rhodes (*Rhodos insula*) ἡ Ῥόδος νῆσος, ου. Rhodien, enne, Ῥόδιος, ία, ιον, *Hom.*

Rhododaphné (*rosea laurea,* Apul.) ῥοδοδάφνη, ης, ἡ.

Rhododendron (*rosea arbor*) ῥοδόδενδρον, ου, τό.

Rhombe, ῥομβός, οῦ, ὁ, *Géom.*

Rhomboïde (*rhombi figuram habens*) ῥομβοειδής, έος, ὁ,ἡ, *Géom.*

Rhône (*Rhodanus, i*) Ῥοδανός, οῦ, ὁ, *César.*

Rhopalique (*in modum clavæ*) ῥοπαλικός, ή, όν. ☞ *On appelle vers* rhopalique, *celui qui, à l'instar d'une* massue (ῥόπαλον, ου, τό) *commençant par un* monosyllabe, *s'élève jusqu'à des mots de* deux, trois, quatre *et* cinq syllabes. *C'est ainsi qu'Homère* (*Il.* III, 182.) *pour nous dépeindre la suprême* félicité *d'Agamemnon, roi des rois, met dans la bouche de Priam, ce vers* rhopalique, *dont Eustathe analyse toutes les beautés dans ses Commentaires, page 401 de l'édition de Rome :*

Ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, μοιρηγενές, ὀλϐιόδαιμον!
1 2 3 4 5
O felix Atrida, fortunate, beatissime!

Rhubarbe (*rha-barbarum*) ῥᾶ βάρϐαρον. — *Cette plante est ainsi nommée,* q.d. radix exotica ; *racine que les* barbares (*les étrangers*) *trouvent aux environs du fleuve* Rha (*du* Volga) *rivière de Moscovie.*

Rhumatismal, e. Douleur rhumatismale, *ou*

Rhumatisme (*fluxio*) ῥευματισμός, οῦ, ὁ. R. ῥέω, ῥεύσω, *fluo.*

Rhume (*fluxio, gravedo*) ῥεῦμα, ατος, τό, *même racine.*

Rhus ou Sumac (*rhus coriaria,* Linn.) ῥοῦς, ῥοός, ὁ.

Rhythme, *nombre, cadence, mesure* (*numerus, concinnitas*) ῥυθμός, οῦ, ὁ, *Arist.* — *C'est de ce mot que nous avons extrait notre* rime.

Rhythmique (*ad numerum pertinens*) ῥυθμικός, ή, όν, *Plut.*

Riant, e (*lætus, amœnus, a, um*) εὔφρων, ονος, ὁ,ἡ· τερπνός, ή, όν, *Elien.*

Ricanement (*cachinnatio*) καγχασμός, οῦ, ὁ, *Poll.*

Ricaner (*cachinnari, or*) καγχάζειν, άζω, *Athén.*

Ricaneur, euse (*cachinno, onis*) καγχαστής, οῦ, ὁ, *Poll.*

Ric-a-ric (*districte*) ἀκριϐεστάτως, *Plut.* φειδομένως, *N. Test.*

Richard (*prædives, itis*) ὑπέρπλουτος, ὑπερπλούσιος, ίου, ὁ,ἡ.

Riche (*dives, itis*) πλούσιος, ία, ιον, *Dém.* εὔπορος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Richement (*opulenter*) πλουσίως, εὐπόρως, *Dém.*

Richesse (*divitiæ, arum*) πλοῦτος, ου, ὁ· εὐπορία, ας, ἡ, *Dém.*

Ricin *ou* Palme de Christ (*palma Christi; ricinus communis,* Linn.) κίκι, εως, τό, *Diosc.*

Ricochet, ἐποστρακισμός, οῦ, ὁ. Faire des ricochets, ἐποστρακίζειν, ίζω.

Ride (*ruga, æ*) ῥυτίς, ίδος, ἡ, *Plat.* ῥυσσότης, ητος, ἡ, *Plut.*

Ridé, **ée** (*rugosus, a, um*) ῥυτιδώδης, εος, ὁ,ἡ· ῥυσσός, ή, όν, *Luc.*

Rideau (*ductile velum, i*) αὐλαῖον, αίου, τό, *Plut.* καταπέτασμα, ατος, τό, *Phil.*

Ridelles d'une charrette, οἱ τῆς ἁμάξης κύφωνες, ων.

Rider (*rugare, o*) ῥυσσοῦν, ῥυτιδοῦν, όω-ῶ, *Arist.* Les innombrables flots qui rident la surface de la mer, τὸ τῶν ποντίων κυμάτων ἀνήριθμον γέλασμα, ατος, *Eschyl.*

Ridicule (*ridiculus, a, um*) γελοῖος, α, ον· καταγέλαστος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Ridiculement (*ridicule*) γελοίως, *Arist.* καταγελάστως, *Xén.*

Rièble. — *Voyez* **Gratteron.**

Rien (*du mot latin* res, rei, rem, re) *ne marque le néant qu'à l'aide de la négation* ne. *Ainsi* je n'ai rien *signifie à la lettre* non habeo rem. — (*nihil, nihilum*, c'est-à-dire *ne hilum quidem*, pas même un zest) οὐδέν, μηδέν, οὐδὲ γρύ, ἢ γρῦ. Qui ne vaut rien, de nulle valeur, οὐτιδανός, οῦ, ὁ,ἡ. *Hom.*

Rieur, **euse** (*risus amans*) φιλόγελως, ωτος, ὁ,ἡ.

Rigide (*rigidus, austerus, a, um*) ῥίγιος, ία, ιον· αὐστηρός, ά, όν, *Dioc.*

Rigidement (*rigide*) αὐστηρῶς, χαλεπῶς, *Dém.*

Rigidité (*austeritas, atis*) αὐστηρότης, δεινότης, ητος, ἡ, *Dém.*

Rigole (*incile, is*) διώρυξ, υχος ou υγος, ἡ, *Théophr.*

Rigorisme (*austeri mores*) αὐστηρὰ ἤθη, ῶν, τά.

Rigoureusement (*rigide*) αὐστηρῶς, *Dém.*

Rigoureux, **euse** (*durus, a, um; asper, era, erum*) δεινός, ή, όν· σκληρός, ά, όν, *Plut.*

Rigueur de l'hiver (*hiemis asperitas, atis*) τὸ τοῦ χειμῶνος ῥῖγος, εος, *Xén.* — (*severitas, atis*) δεινότης, ητος, ἡ, *Dém.*

Rimailler (*carmina consuere, suo*) ῥαψῳδεῖν, ῶ.

Rimailleur (*ineptus versificator*) φαῦλος ῥαψῳδός, οῦ, ὁ.

Rime, *dérivée de* rhythme (*sonorum similitudo*) ὁμοιοκατάληξις, εως, ἡ.

Rimer, ὁμοιοκαταλήγειν, γω, ξω. — (*versus consuere, o*) ῥαψῳδεῖν, ῶ.

Rimeur (*versificator, oris*, Justin) ῥαψῳδός, οῦ, ὁ.

Rincer une bouteille (*lagenam colluere*) τὴν λάγηνον ἐκπλύνειν, ύνω· ἐκνίπτειν, πτω, ψω.

Ripaille. Faire ripaille, εὐωχεῖσθαι, οῦμαι.

Ripopée, παμμιγὴς οἶνος, ου.

Riposte (*prompta responsio*) πρόχειρος ἀπόκρισις, εως, ἡ.

Riposter (*cito et acute respondere, eo*) προχείρως ἀποκρίνεσθαι, ομαι.

Rire (*ridere, eo*) γελᾷν, ῶ, *Xén.* — sous cape, ἑαυτῷ γελᾷν, *le même.* — à gorge déployée (*cachinnari, or*) καγχάζειν, άζω, *Athén.* Se rire, *se moquer* de quelqu'un (*aliquem deridere, eo*) καταγελᾷν, ῶ, τινά, *Dém.* τινός, *Isocr.* τινί, *Hér.* Chercher à faire rire, γελωτοποιεῖν, ῶ. Sans rire, ἀγελαστί, *Luc.*

Rire ou **Ris** (*risus, us*) γέλως, ωτος, ὁ, *Dém.* — Sardonique, Σαρδόνιος γέλως, *ab herbis Sardoïs.* Eclat de rire, καγχασμός, οῦ, ὁ. Un rire inextinguible, ἄσβεστος γέλως, ωτος, *Hom. Il.* I, 599.

Ris de veau (*vitulina glandula, æ*) μόσχειος ἀδήν, ένος.

Risée (*irrisio, onis*) κατάγελως, ωτος, ὁ, *Xén.*

Risible (*ridiculus, a, um*) γελοῖος, α, ον, *Plat.*

Risque (*discrimen, periculum*) ἀγών, ῶνος, ὁ· κίνδυνος, ου, ὁ, *Dém.*

Risquer (*periclitari, or*) κινδυνεύειν, ω, *Plat.*

Rissolé, **ée** (*tostus, a, um*) ὀπταλέος, έα, έον.

Rit ou **Rite** *plur.* **rites** (*ritus, us*) θεσμός, οῦ, ὁ, *Den. Hal.* Les rites sacrés, αἱ τελεταί, ῶν, *le même.* οἱ θεσμοὶ ἱεροί, *Plut.*

Ritournelle. — *Voyez* **Refrain.**

Rivage de la mer (*littus, oris*) ἀκτή, ῆς, ἡ, *Luc.* αἰγιαλός, οῦ, ὁ· θίν, θινός, ὁ,ἡ, *Hom.* Il suivait en silence le rivage de la mer bruyante;

Βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο
θαλάσσης. *Hom. Il.* I, 34.

☞ *M.* Voss *traduit ainsi ce beau vers*,

avec sa fidélité et son élégance ordinaires :

Schweīgēnd gīeng ĕr ăm ūfĕr dĕs weīt-aūfraūschēndĕn meĕrĕs.

Dans son vers hexamètre, *il a conservé l'harmonie imitative de l'épithète* polyflisvio ; *et c'est ainsi qu'il a traduit tout Homère, vers pour vers, épithète pour épithète. Notre langue ne nous accorde pas un semblable privilége ; et, pour traduire en français le vers qui nous occupe, il a fallu à Rochefort deux vers entiers :*

Dans sa douleur muette il détourne ses pas
Vers les bords où la mer se brise avec fracas.

Rival, e (*æmulus, a*) ἐφάμιλλος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.* Deux rivaux, rivales (*corrivales*, Quint.) ἀντεραστά, αῖν, τώ · ἀντεράστρία, αιν, τά.

Rivaliser (*æmulari, or*) ζηλοῦν, ῶ, τινά, *Isocr.*

Rivalité (*rivalitas, atis*, Cic.) ζηλοτυπία, ας, ἡ, *Diod. Sic.*

Rive (*ripa, æ*) ὄχθη, ης, ἡ, *Plut.*

River un clou, ἧλον ἀμβλύνειν, ύνω.

Riverain (*fluvii accola, æ*, c.) παραπο-τάμιος, α, ον.

Rivière (*fluvius, ii*) ποταμός, οῦ, ὁ, *Dém.* Le lit d'une —, χαράδρα, ας, ἡ, *le même.* Eau de —, ποτάμιον ὕδωρ, ατος, *Diod. Sic.*

Rixe (*rixa, æ ; jurgium, ii*) νεῖκος, εος, τό · ἔρις, ιδος, ἡ, *Xén.*

Riz (*oryza, æ*) ὄρυζα, ης, ἡ, *Diosc.*

Robe (*toga, æ*) τήβεννα, ης, ἡ, *Plut.* τήβεννος, ου, ὁ, *Den. Hal.* — de pourpre, πορφύρεον φᾶρος, εος, *Hom.* — de femme, à longue queue, σύρμα, ατος, τό, *Mart.* — de chambre, κυκλάς, άδος, ἡ, *Prop.* Les gens de robe (*homines forenses*, Quint.) ἀγοραῖοι ἄνθρωποι, *Plut.*

Robinet, ἐπιστόμιον, ίου, τό, *Varron.*

Roboratif, ive (*corroborans*) ῥωστικός, ή, όν.

Robuste (*robustus, a, um*) εὔρωστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Roc (*saxum, i*) σκόπελος, ου, ὁ · ἀπότομος πέτρα, ας, *Luc.*

Rocaille (*conchylia, lapilli*) κογχύλια, λιθάρια, ίων, τά.

Rocambole (*allium scorodo-prasum*, Linn.) σκοροδόπρασον, ου, τό.

Roche (*rupes, is*, f.) ἀπότομος πέτρα, ας, *Luc.* Qui a un cœur de —, σκληροκάρδιος, ίου, ὁ,ἡ.

Rocher escarpé (*ardua rupes, arduum saxum*) ἀπότομος πέτρα, ας, ἡ, *Luc.*

Rôder (*vagari, or*) πλανᾶσθαι, ῶμαι, *Arist.* ἀλᾶσθαι, ῶμαι, *Dém.*

Rôdeur — *Voyez* Vagabond, e.

Rodomont. — *Voyez* Fanfaron.

Rodomontade. — *Voyez* Fanfaronnade.

Rogations (*piæ rogationes*) λιτανεῖαι, ῶν, αἱ.

Rogne (*scabies, ei*) ψωρά, ᾶς, ἡ, *Théophr.*

Rogner (*præcidere, do*) περιτέμνειν, τέμνω * · ἐπικόπτειν, πτω, ψω, *Théophr.* Se rogner les ongles, ὀνυχίζειν, ίζω, *Gal.*

Rogneux, euse (*scabiosus, a, um*) ψωραλέος, έα, έον, *Xén.*

Rognon de veau, μόσχειος νεφρός, οῦ. Des rognons de coq, ἀλέκτορος ὄρχεις, εων, οἱ.

Rognure (*recisamentum, i*) ἀπόκομμα, ατος, τό. — d'ongles, ἀπονύχισμα, ατος, τό, *Laërce.*

Rogue (*arrogans, antis*) ὑπερήφανος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Roi (*rex, regis*) βασιλεύς, έως, ὁ, *Xén.* — *L'étymologie du mot* βασιλεύς, *paraît être* ἡ βάσις τοῦ λεώ (*basis populi*). La fête des Rois, ἐπιφάνεια, ας, ἡ. Le Roi des rois, ὁ πατὴρ ἀνδρῶν τε, Θεῶν τε, *Hom.* — *Voyez* Gouvernement.

Roide (*rigidus, a, um*) σύντονος, ου, ὁ,ἡ · ἐντεταμένος, η, ον · ἄκαμπτος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Etre roide de froid, ῥιγοῦν, όω-ῶ, ώσω. — (*arduus, a, um*) χαλεπός, ή, όν · ἀπότομος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.* Il est tombé roide mort, θανὼν ἔπεσεν.

Roideur (*rigor, oris*) ῥῖγος, εος, τό · ἔντασις, εως, ἡ · ἀκαμψία, ας, ἡ.

Roidir (*tendere, contendere, do*) συντείνειν, ω · ἐντείνεσθαι, ομαι, τόξον, *Xén.* Se roidir contre l'adversité (*reluctari fortunæ*) ἀνταγωνίζεσθαι τῆς τύχης, *Thuc.* — *Ces trois derniers mots se prononcent*

habituellement raide, raideur, raidir.

Roitelet (*motacilla regulus*, Cuv.) τρόχιλος, ου, ὁ, *Plin.* — *C'est le plus petit des oiseaux de notre climat.*

Rôle (*album, i*) κατάλογος, ου, ὁ, *Dém.* — d'un comédien, πρόςωπον, ου, τό. Bien jouer son rôle, ὑποκρίνεσθαι, ομαι, *Dém.*

Romain, e (*Romanus, a, um*) Ῥωμαϊκός, ή, όν, *Plut.*

Romaine (*statera, æ*) σταθμός, οῦ, ὁ, *Diod. Sic.*

Roman (*fabulosa narratio*) μυθοποίημα, ατος, τό.

Romance, ἐλεγεῖον ᾆσμα, ατος.

Romancier, μυθοποιός, οῦ, ὁ,ἡ.

Romanesque, μυθώδης, εος, ὁ,ἡ.

Romarin (*ros marinus*) λιβανωτίς, ίδος, ἡ, *Diosc.*

Rome (*Roma*) Ῥώμη, *id est* Robur.

Rompre (*rumpere, po, rupi*) ῥηγνύναι, υμι*, *Dém.* — ses fers, τὰ δεσμὰ ου τοὺς δεσμοὺς διαῤῥήσσειν, σσω, ξω, *Ps.* II, 3. — la tête à quelqu'un (*alicujus aures obtundere*) τὰ ὦτά τινος ἐκκωφεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.* A tout rompre (*omnibus viribus*) πανσυδίῃ, *Hom.*

Romulus, frère de Rémus, et premier roi de Rome, Ῥωμύλος, ου, ὁ.

Ronce (*rubus fruticosus*, Linn.) βάτος, ου, ἡ, *Diosc.* Hérissé de ronces et d'épines, ἀκανθώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théophraste.*

Rond (*circulus, orbis*) κύκλος, γῦρος, ου, ὁ, *Plut.* Demi-rond (*semi-circulus, i*) ἡμίκυκλος, ου, ὁ· ἡμικύκλιον, ίου, τό, *Procl.* Danser en rond, κυκληδὸν ou σφαιρικῶς ὀρχεῖσθαι, *Plut.*

Rond, e (*rotundus, a, um*) γογγύλος, στρογγύλος, η, ον, *Diosc.* Un homme tout rond (*totus teres atque rotundus*, Hor.) ἀφελὴς καὶ ἁπλοϊκὸς ἀνήρ, ἐροςδρός, *Luc.*

Rondache (*rotunda parma, æ*) στρογγύλη ἀσπίς, ίδος.

Ronde militaire (*vigiliarum lustratio*) ἐπιπώλησις, εως, ἡ. Faire la —, ἐπιπωλεῖσθαι, οῦμαι, *Hom.* Ils buvaient à la ronde dans des coupes d'or, τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι δειδέχατ' ἀλλήλους, *Hom. Il.* IV, 3 *et* 4.

Rondeau, ῥυθμικὸν ᾆσμα, ατος.

Rondement (*ingenue, candide*) ἁπλοϊκῶς, ἁπλῶς, *Dém.*

Rondeur (*rotunditas, atis*) στρογγυλότης, ητος, ἡ· περιφέρεια, ας, ἡ, *Hér.*

Rondin (*clava, æ*) ῥόπαλον, ου, τό, *Xén.*

Ronflement, ῥόγχος, ου, ὁ· ῥέγχος, εος, τό, *Gal.*

Ronfler (*stertere, o*) ῥογχάζειν, άζω· ῥέγχειν, χω, ξω, *Gal.*

Ronger (*rodere, corrodere, o*) διατρώγειν, ω, *Chrys.* παρατρώγειν, *Laërce.* — son frein (*iras coquere*, Silius Ital.) χόλον καταπέπτειν, πτω, ψω, *Hom. Il.* I, 81.

Rongeur. Animaux rongeurs, τὰ ζῶα δηκτικά, ῶν. Ulcères rongeurs, ἑρπυστικὰ ἕλκη, ῶν.

Rongeur [Ver (*conscientiæ stimulus*) ὁ τῆς συνειδήσεως ἔλεγχος, ου.

Roquet (*catulus, i*) κυνάριον, κυνίδιον, ίου, τό, *Arist.*

Roquette (*brassica eruca*, Linn.) εὔζωμον, ου, τό.

Rosacée. Fleur rosacée (*flos rosaceus*) ῥόδινον ἄνθος, εος.

Rosaire (*beatæ virginis rosarium*, Lebrun) ὁ τῆς ἁγίας παρθένου ῥοδών, ῶνος.

Rosat. Onguent rosat (*rosaceum unguentum*) ῥόδινον μύρον, ου, *Athén.*

Rose (*rosa, æ*) ῥόδον, ου, τό. — *Voyez l'éloge de la rose, ode* LI, *d'Anacréon :*

Στεφανηφόρου μετ' ἦρος
Μέλπομαι ῥόδον τέρεινον, κ. τ. λ.

L'Aurore, avec ses doigts de rose, ouvrait les portes de l'Orient, *Fénélon.*

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
Ἠώς. *Hom. Il.* I, 477.

Rosé, ée (*roseus, a, um*) ῥοδόεις, όεσσα, όεν· ῥόδιος, ία, ιον, *Arist.*

Roseau (*arundo, inis*, f.) δόναξ, ακος, ὁ· κάλαμος, ου, ὁ, *Diosc.*

Rosée (*ros, roris*, m.) δρόσος, ου, ἡ, *Arist.* ἕρση ou ἔρση, ης, ἡ, *Hom.* Couvert de rosée (*roscidus, a, um*) δροσώδης, εος, ὁ,ἡ, *Grég. Naz.*

Roseraie (*rosetum, i*) ῥοδωνιά, ᾶς, ἡ, *Suid.*

Rosette, *petit ornement en forme de rose*, κόμβος, κόσυμβος, ου, ὁ.

Rosier (*rosa centifolia*, Linn.) πολύφυλλον ῥόδον, ου.

Rosse, *de l'allem.* Ross, *cheval* (*strigosus equus*) στρίφνος καβάλλης, ου.

Rossignol (*luscinia, philomela, æ*) ἀηδών, όνος, ἡ, *Arist.*

Rot (*ructus, us*) ἐρυγμός, οῦ, ὁ, *Arist.* — aigre *ou* acide, ὀξυρεγμία, ίας, ἡ, *Hipp.*

Rôt [Du (*assa* ou *tosta caro, rnis*) ὄπτημα, ατος, τό, *Plut.*

Rotation du soleil *sur son axe* (*solis rotatio*) ἡ τοῦ ἡλίου περιφορά, ᾶς.

Roter (*ructare, eructare, o*) ἐρεύγειν, γω, ξω· ἐρεύγεσθαι, ομαι, *Alex. Aphrod.*

Rôti, ie (*assus* ou *tostus, a, um*) ὀπτός, ή, όν· ὀπταλέος, έα, έον.

Rôti [Du (*assa* ou *tosta caro, rnis*) ὄπτημα, ατος, τό, *Plut.*

Rôtir (*assare, o; torrere, eo*) ὀπτᾶν, ῶ, ήσω, *Hom.* Faire rôtir de la viande, non pas au feu, mais au soleil, τὸ κρέας οὐ πρὸς πῦρ, ἀλλὰ πρὸς ἥλιον ὀπτᾶν, *Plut.*

Rôtisserie (*coquinum forum*) ὀπτανεῖον ou ὀπτάνιον, ίου, τό.

Rôtisseur, euse (*assator, oris*) ὀπτανεύς, έως, ὁ.

Rotonde (*rotundum ædificium*) περιφερὲς οἰκοδόμημα, ατος.

Rotondité (*rotunditas, atis*) στρογγυλότης, ητος, ἡ· περιφέρεια, ας, ἡ, *Hérod.*

Rotule, *terme d'Anat.* (*rotula, æ*) ἐπιγονατίς, ίδος, ἡ· τροχίσκος, ου, ὁ, *Gaza.*

Roture (*plebeïa conditio*) δημοτικὸν γένος, εος.

Roturier, ère, étymol. *a rumpendo terram* (*plebeïus, a, um*) δημοτικός, ή, όν.

Rouage d'une machine, οἱ τῆς μηχανῆς τροχοί, ῶν.

Roucouler (*gemere, o*) τρύζειν, ύζω, *comme fait la* tourterelle, *appelée* τρυγών, όνος, ἡ.

Roue (*rota, æ*) τροχός, οῦ, ὁ, *Xén.* — *Voyez l'énumération des parties constitutives d'une* roue, *Hom. Il.* V, 722 *et suiv.* Faire la roue, *en parlant du paon*, τὴν οὐρὰν ἀναπτύσσειν, σσω, ξω. Pousser à la roue, τινὶ συμβοηθεῖν, ἔμῶ· συναγωνίζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Rouelle de veau (*rotula, æ*) μόσχειον τέμαχος, εος· τροχίσκος, ου, ὁ.

Rouer un criminel (*rotæ supplicio sontem mulctare, o*) τῇ τοῦ τροχοῦ τιμωρίᾳ τὸν κατάδικον ζημιοῦν, ῶ. — quelqu'un de coups (*aliquem verberibus contundere, do*) τινὰ συγκόπτειν, πτω, ψω, *Xén.*

Rouet (*nentium rota*) ὁ τῶν κλωθουσῶν τροχός, οῦ.

Rouge (*ruber, bra, brum*) ἐρυθρός, ά, όν, *Dém.* Fer rouge (*candens ferrum*) διάπυρος σίδηρος, ου. Boire à rouge bord, ἀμυστὶ πίνειν, νω*. Rouge, *espèce de fard.* — *Voyez* Fard.

Rougeatre (*subruber, bra, brum*) ὑπόλευκος, ου, ὁ, ἡ, *Diosc.*

Rouge-gorge (*rubicula, æ*) ἐρίθακος, ου, ὁ, *Plin.*

Rougeole (*rubentes pustulæ*) ἐρυθρὰ ἐξανθήματα, ων.

Rouge-queue, φοινίκουρος, ου, ὁ.

Rouget (*trigla cuculus*, Cuv.) τρίγλα ou τρίγλη, ης, ἡ, *Arist.*

Rougeur (*rubor, oris*, m.) ἐρυθρότης, ητος, ἡ. Rougeurs (*rubentes pustulæ*) ἐρυθρὰ ἐξανθήματα, ων.

Rougir (*rubefacere, io*) ἐρυθραίνειν, ω, *Hérod.* — (*rubefieri, io*) ἐρυθραίνεσθαι, ομαι, *le même.* — de honte (*erubescere, sco*) ἐρυθριᾶν, ῶ, *Plat.* καταισχύνεσθαι, ομαι, *Isocr.* Sans rougir, ἀπηρυθριασμένως.

Rouille (*rubigo, inis*) ἰός, οῦ, ὁ. La rouille *proprement dite*, *ou* l'oxyde de fer (*ferrugo, inis*) ὁ ἰὸς τοῦ σιδήρου, *Diosc.* La rouille du cuivre, *ou* l'oxyde de cuivre, *que nous appelons* verdet, *ou* verdet-gris (*ærugo, inis*) ὁ ἰὸς τοῦ χαλκοῦ.

Rouillé, ée (*rubiginosus, a, um*) ἰώδης, εος, ὁ, ἡ.

Rouiller [Se (*rubiginem contrahere, ho*) τῷ ἰῷ μολύνεσθαι, ομαι.

Rouïr du chanvre, (*cannabim aqua macerare, o*) τὴν κάνναβιν ἐν ὕδατι ἐκτήκειν, κω, ξω.

Roulade. Faire des roulades, φωνὴν λιγυρῶς διαποικίλλειν, λλω.

Roulant, e (*volubilis, ile*) εὔστροφος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Rouleau (*volumen, inis*) κύλινδρος, ου, ὁ· ἐνείλημα, ατος, τό, *Jos.*

Roulement facile (*volubilitas*) εὐστροφία, ας, ἡ, *Plut.*

Rouler (*volvere, convolvere, o*) κυλίειν, κυλινδεῖν, ῶ, τί, *Xén.* — (*volvi, or*) κυλινδεῖσθαι, οῦμαι, *Arist.* La conversation roule sur la poésie, περὶ τῆς ποιήσεως λόγος ἐστίν. Rouler dans sa pensée de grands projets, πολλὰ δονεῖν καθ' ἑαυτόν, *Suid.*

Roulette (*rotula, æ*) τροχίσκος, ου, ὁ, *Gaza.* — de lit, κλινότροχος, ου, ὁ· κλινότροχον, ου, τό.

Roulier. — *Voyez* Voiturier.

Roulis d'un vaisseau (*navis oscillatio*) τὸ τῆς νεὼς σάλευμα, ατος.

Roupie (*stiria, æ*) ὁ τῆς ῥινὸς σταλαγμός, οῦ.

Roussâtre (*subrufus, a, um*) ὑπόπυῤῥος, ου, ὁ,ἡ.

Roussette (*vespertilio vampyrus*, Cuv.) νυκτερίς, ίδος, ἡ, *Arist.*

Rousseur (*rufus color*) πυῤῥότης, ητος, ἡ. Taches de — (*lentigines*) φακοί, ῶν, οἱ, *Diosc.*

Roussin d'Arcadie (*Arcadium pecus*) ὄνος, ου, ὁ.

Roussir (*rufare, o*) πυῤῥοῦν, ῶ. — (*rufescere, sco*) πυῤῥοῦσθαι, οῦμαι.

Route (*via, æ; iter, itineris*) ὁδός, οῦ, ἡ, *Dém.* πορεία, ας, ἡ, *Plat.* Faire route à pieds, τοῖν ποδοῖν πορεύεσθαι, ομαι, *Xén.* Fuir à vau-de-route (*præcipitanter fugere, gio*) ἀτάκτως φεύγειν, γω, ξω.

Routier. Vieux routier (*recoctus senex, nis*) πολύτροπος, πανοῦργος, ου, *Dém.*

Routine (*assiduus usus, us*) ἐμπειρία, ας, ἡ, *Isocr.*

Routinier, ἐμπειρικός, οῦ, ὁ.

Rouvre (*quercus robur*, Linn.) δρῦς, υός, ἡ, *Diosc.*

Rouvrir une plaie, τὴν οὐλὴν ἀνασχίζειν, ίζω.

Roux, rousse (*rufus, a, um*) πυῤῥός, ά, όν, *Diod. Sic.* — *Dans Sophocle, Philoctète* (*v.* 950), *exhalant sa colère contre Néoptolème, surnommé* Πύῤῥος, *lui dit :* ὦ πῦρ σύ, ô toi, qui es bien digne du nom que tu portes!

Royal, e (*regius, a, um*) βασιλικός, ή, όν, *Isocr.*

Royalement (*regie*) βασιλικῶς, *Isocr.*

Royaliste (*regis amans*) φιλοβασιλεύς, έως, ὁ.

Royaume (*regnum, i*) βασιλεία, ας, ἡ, *Dém.*

Royauté (*regia potestas; regalis dignitas*) βασιλικὴ ἀξία, ας, ἡ· βασιλικὸν ἀξίωμα, ατος.

Ruade (*calcitratio, onis*) λακτισμός, ἀπολακτισμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Ruban (*vitta, fasciola, æ*) λημνίσκος, ου, ὁ· λῶμα, ατος, τό· ταινία, ας, ἡ, *Plut.*

Rubiacées (*rubiaceæ plantæ*) ἐρυθροδανοειδῆ φυτά, ῶν.

Rubicond, e. Une face rubiconde (*os rubicundum*) ἐρυθρὸν πρόσωπον, ου.

Rubis (*carbunculus, i*) ἄνθραξ, ακος, ὁ, *Sept.* Avoir l'éclat du rubis, ἀνθρακίζειν, ίζω.

Rubrique (*rubrica, æ*) μίλτος, ου, ἡ, *Diosc.*

Ruche d'abeilles (*alveare, is*) κυψέλη, ης, ἡ, *Plut.* σίμβλον, ου, τό· σμῆνος, εος, τό.

Rude (*rudis, e; asper, era, erum*) τραχύς, εῖα, ύ, *Hérod.* σκληρός, ά, όν· χαλεπός, ή, όν, *Dém.*

Rudement (*duriter, aspere*) τραχέως, χαλεπῶς, *Isocr.*

Rudesse (*asperitas, atis*) τραχύτης, σκληρότης, ητος, *Xén.*

Rudiment (*rudimentum, i*) προπαίδευμα, ατος, τό, *Phil.* στοιχείωσις, εως, ἡ, *Bas.*

Rudoyer quelqu'un (*aliquem verbis male excipere, io*) τινὶ κρατερὸν μῦθον ἐπιτέλλειν, ω, *Hom. Il.* I, 25.

Rue (*vicus, i; via, æ*) ἀγυιά, ᾶς, ἡ· ῥύμη, ης, ἡ.

Rue (*ruta graveolens*, Linn.) πήγανον, ου, τό, *Diosc.*

Ruelle (*angiportus, us*) στενωπός, οῦ, ὁ,ἡ, *plur.* τὰ στενωπά, ῶν· στένωμα, ατος, τό.

Ruer *ou* **se ruer** (*ruere, o,* act. et n.) ὁρμᾶν, ῶ (*actif et neutre*) *Xén.* — (*calcitrare, o*) λακτίζειν, ίζω, *Dém. de Phal.* ἀπολακτίζειν, *Luc.* En ruant et en mordant, λὰξ καὶ ὀδάξ.

Rugir (*rugire, io*) βρυχᾶσθαι, ῶμαι.

Rugissant, e (*rugiens*) βρυχώμενος, ένη, ενον.

Rugissement du lion (*rugitus, us,* Apul.) ὁ τοῦ λέοντος βρυγμός ou βρυχηθμός, οῦ, *Sept.* τὸ βρύγμα ou βρύχημα, ατος, *les mêmes.*

Rugosité (*rugositas, atis*) ῥυσσότης, ητος, ἡ, *Plut.*

Ruine (*ruina, æ*) ὑπόπτωσις, εως, ἡ, *Hésych.* Menacer ruine, μέλλειν κατολισθαίνειν, *Elien.* Ruine d'une maison, d'une famille, οἰκοφθορία, ίας, ἡ. Des ruines (*rudera, erum*) ἐρείπια, λείψανα, ων, τά, *Hérod.*

Ruiner une ville, une maison (*urbem, domum eruere, diruere, o*) καταβάλλειν, ω*· κατασκάπτειν, πτω, ψω, τὴν πόλιν, *Dém.* τὴν οἰκίαν εἰς ἔδαφος, *Isocr.* Se ruiner (*bona disperdere, o*) τὴν οὐσίαν διασκορπίζειν, ίζω, *Luc.* XV, 13.

Ruineux, euse (*caducus, a, um*) πτώσιμος, ἐρείψιμος, η, ον, *Eur.* — (*damnosus, a, um*) ζημιώδης, εος, ὁ,ἡ· βλαβερός, ά, όν, *Plat.*

Ruisseau (*rivus, rivulus, i*) ῥύαξ, ακος, ὁ· ῥυάκιον, ίου, τό, *Sept.* — de sang, αἵματος ῥύαξ, *Arist.*

Ruisselant, e (*manans, antis*) ῥοώδης, εος, ὁ,ἡ.

Ruisseler (*fluere, profluere, o*) ῥέειν, ἀποῤῥέειν, έω, εύσω, *Diosc.*

Rumeur (*rumor, oris; tumultus, us*) φήμη, ης, ἡ· θόρυβος, ου, ὁ, *Dém.*

Ruminant, e (*ruminans, antis*) μηρυκώμενος, ένη, ενον, *Arist.*

Ruminer (*ruminare, o*) μηρυκᾶσθαι, ῶμαι, *Arist.* ἀναμηρυκᾶσθαι, *Luc.* — (*animo revolvere, o*) πρὸς ἑαυτὸν ἀναπολεῖν, ῶ, *Den. Hal.* ἀνακυκλεῖν, ῶ, ou ἀνατυλίττειν, ττω, *Luc.*

Rupture (*ruptura, ruptio*) ῥῆγμα, ατος, τό· ῥῆξις, εως, ἡ, *Arist.*—(*ramex, icis,* m.) ἐντεροκήλη, ης, ἡ, *Gal.* — (*rupta gratia*) διχοστασία, ας, ἡ, *Plut.*

Rural, e (*ruralis, e*) χωρικός, ἄγροικος, η, ον, *Luc.*

Ruse, *dolus, i; astutia, æ*) δόλος, ου, ὁ· πανουργία, ας, ἡ, *Hérod.* Par ruse, δολίως. Sans ruse, ἀδόλως. — de guerre, stratagème, στρατήγημα, ατος, τό, *Polyen.*

Rusé, ée (*astutus, callidus, a, um*) πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* πολύτροπος, ου, ὁ,ἡ, *Hom.*

Ruser (*fallaciis uti, or*) δολοφρονεῖν, ῶ, ήσω, *Hom.*

Rustaud, e. — *Voyez* **Rustre.**

Rusticité (*rusticitas, atis*) ἀγροικία, ας, ἡ, *Théophr.*

Rustique (*rusticus, a, um*) χωριτικός, ἄγροικος, η, ον, *Luc.* Mener une vie —, ἀγροικίζεσθαι, ομαι, *Plat.*

Rustiquement (*rustice*) χωριτικῶς, ἀγροίκως, *Plat.*

Rustre (*agrestis, rusticanus*) χωρίτης, ου, ὁ· ἀγροικικός, ή, όν, *Max. Tyr.*

S.

S. — *C'est une consonne* sifflante, *beaucoup plus rude que le* Z, *dont elle emprunte la douceur en français, quand elle se trouve placée entre deux voyelles, comme dans le mot* rose; *et en grec, lorsqu'elle précède un* M, *comme dans* Σμύρνα.

Sa, *fém. de* **Son.**

Sabbat. — *Ce mot, en Hébreu, signifie* repos. ☞ Souviens-toi du jour du sabbat, pour le sanctifier, μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, ἁγιάζειν αὐτήν, *Exod.* XX. 8.

Sabbatique. — *Les Juifs appellent ainsi chaque septième année,* τὸ ἕβδομον ἔτος, εος.

Sabine (*juniperus sabina,* Linn.) βράθυ, υος, τό, *Diosc.*

Sable (*sabulum, i; arena, æ*) ψάμμος, ου, ἡ, *Luc.* ἄμμος, ου, ἡ, *N. Test.* ἄμαθος, ψάμμαθος, ου, ἡ, *Hom.*

Sabler un jardin, κῆπον ψάμμῳ ὑποστρωννύναι, υμι. — un verre de vin, τὸν σκύφον οἴνου ἀμυστὶ πίνειν, πίνω*.

Sablier (*arenosum horologium*) ψαμμῶδες ὡρολόγιον, ίου.

Sablière (*sabuletum, i*) ψαμαθών, ῶνος, ὁ.

Sablon (*sabulum, i*) ψάμμος, ου, ἡ, *Luc.* ἄμμος, ου, ἡ, *N. Test.*

Sablonneux, euse (*sabulosus, a, um*) ψαμμώδης, ἀμμώδης, εος, ὁ,ἡ.

Sablonnière (*sabuletum, i*) ψαμαθών, ῶνος, ὁ.

Sabot (*ligneus calceus, i*) ξύλινον ὑπόδημα, ατος. — (*ungula, æ*) ὁπλή, ῆς, *plur.* ὁπλαί, ῶν, αἱ, *Anacr. Od.* II. — (*turbo, inis*, m.) βέμβηξ, ηκος, ou βέμβιξ, ικος, ἡ, *Arét.* Faire tourner un sabot (*turbinem versare, o*, Tibull.) βεμβηκίζειν, ίζω. ☞ βέμβηξ *et* βέμβιξ *ne forment qu'une variante d'*orthographe. — *Voyez* (*page* 353) *la dernière édition du Schrevelius.*

Sabre (*acinaces, is*, m.) ῥομφαία, ας, ἡ· ἀκινάκης, ου, ὁ, *Luc.*

Sabrer (*ferro conscindere*) τῷ σιδήρῳ διακόπτειν, πτω, ψω.

Sac (*saccus, i*, m.) σάκκος, ου, ὁ, *Sept.* — *Ce mot Hébreu* saq *s'est conservé dans presque toutes les langues.* θύλαξ, αχος· θύλακος, ου, ὁ, *Athén.* Prendre quelqu'un la main dans le sac, ἁλίσκειν τινὰ ἐπ' αὐτοφώρῳ, *N. Test.* Un cul de sac, ἀνοδία, ίας, ἡ. Le sac d'une ville, ἡ πόλεως ἀνάστασις, εως· πόρθησις, εως, *Dém.*

Saccade (*præceps impetus, us*) βιαία ὁρμή, ῆς.

Saccagement (*vastatio, populatio*) ἀνάστασις, πόρθησις, εως, ἡ.

Saccager une ville (*urbem vastare, o*) πόλιν πορθεῖν, ou διαπορθεῖν, έω-ῶ, ήσω, *Plut.* λεηλατεῖν, ῶ, *Xén.*

Sacerdoce (*sacerdotium, ii*) ἱερατεία, ας, ἡ· ἱεράτευμα, ατος, *Arist.* ἱερωσύνη, ης, ἡ, *Dém.*

Sacerdotal, e (*sacerdotalis, e*) ἱερατικός, ή, όν, *Arist.*

Sachet (*sacculus, i*) σακκίον, ίου, τό. *Poll.* θυλάκιον, ίου, τό, *Athén.*

Sacre d'un roi, d'un évêque, ἡ βασιλέως, ἐπισκόπου ἁγία χρίσις, εως.

Sacre, *oiseau de proie*, ἱέραξ, αχος, ὁ, *Arist.*

Sacré, ée (*sacer, cra, crum*) ἱερός, ά, όν, *Dém.*

Sacrement (*sacramentum, i*) μυστήριον, ίου, τό, *N. Test.*

Sacrer (*consecrare, o*) χρίειν, ω· καθιεροῦν, ῶ, *Plat.*

Sacrificateur (*sacrificus, i*) ἱεροποιός, οῦ, ὁ, *Dém.* Le grand —, ἀρχιερεύς, έως, ὁ.

Sacrifice (*sacrificium, ii*) ἱερεῖον, είου, τό, *Dém.* θυσία, ας, ἡ, *Isocr.* Faire un sacrifice à quelqu'un, συγχωρεῖν, ῶ, τινί τι, *Dém.*

Sacrifier (*sacrificare, o*) θύειν, ω, *Dém.* — un bœuf, βουθυτεῖν, ῶ, *Eur.* Sacrifier son ressentiment, τὴν μῆνιν ἀφιέναι, ίημι *. Se sacrifier pour la patrie, ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος καθιεροῦν, ῶ, *Plut.*

Sacrilége (*sacrilegium, ii*) ἱεροσυλία, ας, ἡ, *Plut.*

Sacrilége (*sacrilegus, a, um*) ἱερόσυλος, ου, ὁ,ἡ. *N. Test.*

Sacristain (*æditus, i*) νεωκόρος, ου, ὁ· ἱεροφύλαξ, ακος, ὁ, *Aristoph.*

Sacristie (*sacrarium, ii*) ἱεροφυλάκιον, ίου, τό, *Théod.*

Safran (*crocus sativus*, Linn.) κρόκος, ου, ὁ· κρόκον, ου, τό, *Théophr.*

Safrané, ée (*croceus, a, um*) κροκώδης, εος, ὁ,ἡ, *Diosc.* Teindre en safran, κροκοῦν, ῶ, ώσω.

Sagace (*sagax, acis*) ἀγχίνους, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

Sagacité (*sagacitas, atis*) ἀγχίνοια, ας, ἡ, *Arist.* Avec — (*sagaciter*) ἀγχινόως, *le même.*

Sage (*sapiens, entis*) σοφός, ή, όν, *Plat.* σώφρων, ονος, ὁ,ἡ, *Dém.* Etre sage (*sapere, io*) σωφρονεῖν, ῶ, *Dém.*

Sage-femme, *accoucheuse* (*obstetrix, icis*) μαῖα, ας, ἡ, *Plat.* ἀκεστρίς, ίδος, ἡ, *Hipp.*

Sagement (*sapienter*) σοφῶς, *Arist.*

Sagesse (*sapientia, æ*) σοφία, ας, ἡ, *Dém.* Ami de la —, φιλόσοφος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.* Amour de la —, φιλοσοφία, ας, ἡ, *Isocr.*

Sagette, *flèche* (*sagitta, æ*) τόξευμα, ατος, τό, *Dém.*

Sagittaire (*sagittarius, ii*) τοξότης, ου, ὁ, *Astron.*

Saie, hoqueton (*sagum, i*) σάγος, ου, ὁ, *Polyb.*

Saignant, e (*sanguinolentus, a, um*) αἱματώδης, εος, ὁ,ἡ, *Gal.*

Saignée (*venæ sectio*) φλεβοτομία, ας, ἡ, *Gal.* — *faite à une rivière* (*incile, is*) διώρυξ, υχος ou υγος, *Théophr.*

Saignement (*sanguinis profluvium*) αἱμοῤῥαγία, ας, ἡ.

Saigner (*venam secare, o*) φλεβοτομεῖν, ῶ, *Arrien.* — au nez, αἱμοῤῥαγεῖν, ῶ. —

du nez, χαχλίζεσθαι, ομαι, *Eur.* — une rivière, ποταμὸν διορύσσειν, σσω, ξω. Dont la plaie saigne encore (*recens a vulnere*, Virg.) νεούτατος, ου, ὁ, ἡ.

Saigneux, euse (*sanguinolentus, a, um*) αἱματώδης, εος, ὁ, ἡ, *Gal.*

Saillant, e (*eminens, entis*) ἐξέχων, ουσα, ον, *Arist.*

Saillie (*prominentia, æ*) ἐξοχή, ῆς, ἡ, *Hérod.* — *animi* vel *corporis impetus, us*) ὁρμή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Saillir. Le sang saillit (*emicat sanguis*) τὸ αἷμα ἀναβλύζει. — *Voyez* Vias.

Saillir. Cette poutre saille (*hæc trabs prominet*) αὕτη ἡ δοκὸς ἐξέχει.

Sain, aine (*sanus, a, um*) ὑγιής, έος, ὁ, ἡ· ὑγιεινός, ή, όν, *Dém.* — et sauf, (*incolumis, e*, q. d. *in columnis fultus*) ἀρτεμής, έος, ὁ, ἡ· ὑγιὴς καὶ σῶς, *Thuc.* Un homme dont l'esprit, le jugement est sain, ᾧ νοῦς τε ὑγιαίνει καὶ ἔῤῥωται ἡ φρήν, *Elien.*

Sain-doux (*arvina, æ*) ὕειον λίπος, εος, τό.

Sainement (*sane* vel *sana mente*) ὑγιῶς, *Athén.* ὑγιεινῶς, *Dém.*

Sain-Foin d'Espagne (*hedysarum coronarium*, Linn.) ἡδύσαρον, ου, τό, *Diosc.* III, 147.

Saint, e (*sanctus, a, um*) ἅγιος, ὅσιος, ία, ιον, *Dém.* Très-saint (*ter sanctus*) τρισάγιος, ίου, ὁ, ἡ.

Saintement (*sancte*) ἁγίως, ὁσίως, *Isocr.*

Sainteté (*sanctitas, atis*) ἁγιότης, ὁσιότης, ητος, ἡ, *Dém.*

Saisi, ie, de frayeur (*metu perculsus, a*) ὑπὸ δέους ἐκπλαγείς, εῖσα, *Elien.*

Saisie. Faire une saisie, *ou*

Saisir (*apprehendere, do; corripere, io*) ἐπιλαμβάνεσθαι, ομαι, τινός, *Dém.* Se saisir de quelqu'un, τινὰ συλλαμβάνειν, άνω*, *Luc.* συναρπάζειν, άζω, άσω ou άξω, *Den. Hal.* Saisir l'occasion, τῷ καιρῷ χρῆσθαι, ῶμαι, *Dém.* — le vrai sens d'un auteur, τὸν νοῦν τοῦ συγγραφέως σαφῶς συνιέναι, ίημι*, *Xén.*

Saisissement (*animi commotio, onis*) ἡ τῶν φρενῶν συντάραξις, εως.

Saison. Les quatre saisons de l'année, *savoir* : le printemps, l'été, l'automne, l'hiver (*quatuor anni tempora* vel *tempestates*, scilicet : *ver, æstas, autumnus, hiems*) αἱ τέσσαρες τοῦ ἔτους ὧραι, δηλαδή· τὸ ἔαρ, *contr.* ἦρ, ἦρος· τὸ θέρος, εος-ους· ἡ ὀπώρα, ας (ἡ ὥρα τῶν ὀπῶν)· ὁ χειμών, ῶνος, ou τὸ χεῖμα, ατος. — (*tempestivitas*, Cic.) καιρός, οῦ, ὁ, *Dém.* Les fruits de chaque saison, ὁπόσα φέρουσιν ὧραι. Qui est *ou* n'est pas de saison (*tempestivus* vel *intempestivus, a, um*) εὔκαιρος, *Hér.* ἢ ἄκαιρος, ου, ὁ, ἡ, *Plut.*

Salade, τεταριχευμένα λάχανα, ων, *Diosc.*

Salaire (*merces, edis*) μισθός, οῦ, ὁ, *Dém.* Demander à quelqu'un son salaire, τὸν μισθὸν ὑπὲρ τοῦ πόνου τινὰ ἀπαιτεῖν, ῶ, *Elien.*

Salaison (*salsura, salitura, æ*) ταρίχευσις, εως, ἡ. — (*salsamentum, i*) τάριχος, εος, τό, *Gal.*

Salamalec, *salutation arabe, qui signifie* : la paix soit avec vous, εἰρήνη ὑμῖν, *Luc*, XXIV, 36. *Jean*, XX, 21, 26.

Salamandre (*lacerta salamandra*, Cuv.) σαλαμάνδρα, ας, ἡ, *Diosc.*

Salamine, île de l'Attique, Σαλαμίν, ῖνος, ἡ.

Salant. Marais salant (*salaria palus, udis*) ἁλυκίς, ίδος, ἡ, *Strab.*

Salarié, ée. Des troupes salariées (*stipendiarii milites, um*) μισθοφόροι στρατιῶται, ῶν.

Salarier (*mercedem* ou *stipendium dare, do*, ou *persolvere, vo*) μισθοδοτεῖν, ῶ, τινά, *Dém.*

Sale (*sordidus, spurcus, a, um*) ῥυπαρός, ά, όν, *Athén.* πιναρός, ά, όν, *Luc.* — (*obscœnus, a, um*) αἰσχρός, ά, όν, *Plut.*

Salé, ée (*salsus, a, um*) ἁλμυρός, ά, όν, ὄψον, *Xén.* ἁλυκός, ή, όν, ὕδωρ, *Arist.*

Salement (*spurce*) ῥυπαρῶς.

Saler (*sallere, o; sallire, io*) ἁλίζειν, ίζω, *N. Test.* — (*sale condire, io*) ταριχεύειν, ω, *Diosc.*

Saleté (*spurcitia, æ*) ῥυπαρία, ας, ἡ, *Dém.* — (*verborum obscœnitas*) αἰσχρορρημοσύνη, ης, ἡ, *le même.*

Salière (*salinum, i*) ἁλοδοχεῖον, είου, τό.

Saline (*salina, æ*) ἁλυκίς, ίδος, ἡ, *Strab.*

Salique. Loi salique (*lex salica*). — *Voyez* Quenouille.

Salir (*maculare, fœdare, o*) σπιλοῦν, ῶ, *N. Test.* ῥυπαίνειν, ω, *Den. Hal.* μιαίνειν, μολύνειν, ω, *Isocr.*

Salissure (*inquinamentum, i*) μολυσμός, οῦ, ὁ, *N. Test.* μόλυνσις, εως, ἡ, *Théophr.*

Salivaire. Glandes salivaires, σιαλικοὶ ἀδένες, ων, *Anat.*

Salivation, σιαλισμός, οῦ, ὁ· πτυαλισμός, οῦ, ὁ.

Salive (*saliva, æ; sputum, i*) σίαλον, ου, τό, *Xén.* πτύαλον ou πτύελον, ου, τό. Qui provoque la salive, σιαλαγωγός, οῦ, ὁ,ἡ.

Saliver (*salivare, vo; spuere, uo*) σιαλίζειν, πτυαλίζειν, ίζω. Remède qui fait —, σιαλαγωγὸν φάρμακον, ου.

Salle à manger (*cœnaculum, i*) δειπνητήριον, ἑστιατόριον, ίου, τό, *Plut.* — d'armes, παλαίστρα, ας, ἡ. — de danse, ὀρχήστρα, ας, ἡ. — de spectacle, θέατρον, ου, τό, *Dém.*

Saloir, ταριχηρὸς κάδος, ου.

Salomon, fils de David, Σολομών, ῶντος, ὁ.

Salon de compagnie (*exhedra*, Cic.) ἐξέδρα, ας, ἡ. R. ἕδρα, siége.

Salpêtre (q.d. *sal petræ*) νίτρον, ου, τό, *Diosc.*

Salpêtreux, euse, νιτρώδης, εος, ὁ,ἡ.

Salsepareille (*salsaparilla, æ*) σμίλαχος εἶδός τι.

Salsifis (*tragopogon porrifolium*, Linn.) τραγοπώγων, ωνος, ὁ.

Saltimbanque (*præstigiator, oris*) ἀγύρτης, ου, ὁ· γόης, ητος, ὁ, *Hér.* Faire le —, γοητεύειν, ω, *Plut.*

Salubre (*salubris, e*) ὑγιεινός, ή, όν, *Plut.*

Salubrité (*salubritas, atis*) ὑγιεινότης, ητος, ἡ· τὸ ὑγιεινόν, οῦ, *Arist.*

Saluer quelqu'un (*aliquem salutare, o*) τινὰ ἀσπάζειν, ζω, σω, *N. Test.* ἀσπάζεσθαι, ομαι, *Isocr.* χαιρετίζειν, ίζω, ίσω. — de la part de quelqu'un, χαίρειν κελεύειν, ω, παρά τινος, *Synés.*

Salure (*salsura, æ*) ἁλμυρίς, ίδος, ἡ.

Salut (*salus, utis*, f.) σωτηρία, ας, ἡ. Veiller au salut de l'Etat (*reipublicæ saluti consulere, o*) τὰ κοινὰ σώζειν, ω, *Arist.* — (*salutatio, onis*) ἀσπασμός, χαιρετισμός, οῦ, ὁ. — Philippe aux Athéniens, salut et prospérité, Φίλιππος τοῖς Ἀθηναίοις, χαίρειν καὶ εὖ πράττειν.

Salutaire (*salutaris, e*) σωτήριος, ίου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Salutairement (*salutariter*) σωτηρίως.

Salutation angélique (*angelica salutatio, onis*) ἀγγελικὸς ἀσπασμός, οῦ, *N. Test.*

Sambuque (*sambuca, æ*) σαμβύκη, ης, ἡ, *Hésych.*

Samedi (*Saturni* ou *sabbati dies*) ἡ τοῦ Κρόνου, *sous-ent.* ἡμέρα· τὸ σάββατον, ου. — *Voyez* Jeudi *et* Sabbat.

Samos, île de l'Archipel, Σάμος, ου, ἡ.

Sanctification (*sanctificatio*) ἁγιασμός, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Sanctifier (*sanctificare, o*) ἁγιάζειν, άζω, *Exod.* XX, 8.

Sanction (*sanctio, onis*) κύρωσις, εως, ἡ, *Plat.* La pragmatique sanction, ἡ πραγματικὴ κύρωσις, εως. — *Voyez* Pragmatique.

Sanctionner une loi (*legem sancire, io*) τὸν νόμον κυροῦν, ῶ, *Hér.*

Sanctuaire (*sanctuarium, ii*) ἁγιαστήριον, ίου, τό· ἄδυτον, ου, τό.

Sandale (*solea, æ*) σανδάλιον, ίου, τό, *Luc.* σάνδαλον, ου, τό, *Anacr. Od.* XX.

Sandaraque, σανδαράχη, ης, ἡ, *Diosc.*

Sang (*sanguis, inis; cruor, oris*) αἷμα, ατος, τό, *Gal.* De sang-froid, φλεγματικῶς, ἐσκεμμένως. Qui est du même sang, ὁμαίμων, ονος, ὁ,ἡ.

Sang-de-dragon (*dracæna draco*, Linn.) δράκαινα δράκων, οντος.

Sanglant, e (*cruentus, a, um*) αἱματώδης, εος, ὁ,ἡ, *Gal.* Un affront —, ὑβριστικὴ λώβη, ης.

Sangle (*cingula, æ*) ἱμάς, άντος, ὁ, *Xén.* περίζωμα, ατος, τό.

Sangler un cheval (*quadrupedem constringere, go*, Tér.) ἵππον περισφίγγειν, γω, ξω, *Diosc.*

Sanglier (*aper, pri; sus scrofa*, Cuv.) σύαγρος, ου, ὁ, *Dém.* κάπρος, ου, ὁ, *Xén.*

Sanglot (*singultus, us*) λύγξ, γγός, ἡ, *Thuc.* λυγμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Sangloter (*singultire, io*) λύζειν, ζω, ξω, *Suid.*

Sangsue (*sanguisuga, æ; hirudo, inis*) βδέλλα, ης, ἡ, *Théophr.* — du peuple, δημοβόρος, ου, *Hom. Il.* II, 231.

Sanguification (*conversio chyli in sanguinem*) αἱμάτωσις, εως, ἡ.

Sanguin, ine (*sanguine abundans*) αἱματώδης, εος, ὁ,ἡ, *Gal.*

Sanguinaire (*sanguinarius, a, um*) φιλαίματος, ου, ὁ,ἡ· αἱμοχαρής, έος, ὁ,ἡ.

Sanguine, *pierre de couleur de* sang, αἱματίτης, ου, ὁ, *sous-ent.* λίθος, *Pline.*

Sanguinolent, e (*sanguinolentus, a, um*) αἱματώδης, εος, ὁ,ἡ, *Gal.*

Sanhédrin (*consessus, concilium*) τὸ τῶν Ἰουδαίων συνέδριον, ίου.

Sanie (*sanies, ei*) βρότος, ου, ὁ· πύον, ου, τό, *Gal.* Jeter de la sanie, πυοῤῥοεῖν, ἰχωῤῥοεῖν, ῶ, ήσω.

Sanieux, euse (*saniosus, a, um*) ἔμπυος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Sans (*sine, absque*, abl.) ἄνευ, χωρίς, *gén.* Sans art et sans travail, ἄνευ τέχνης καὶ πραγματείας, *Dém.* Parler sans flatterie, χωρὶς κολακείας λέγειν, *le même.* Sans doute, ἀναμφιβόλως, *Macaire.* Sans honneur, sans amis, sans patrie, *etc.*, ἄτιμος, ἄφιλος, ἄπολις, κ. τ. λ. *On peut, en général, se servir de l'A privatif.* Il est parti sans que son père le sût (*inscio patre profectus est*) ἀγνοοῦντος πατρὸς ᾤχετο.

Sanskrit, krite. Langue sanskrite. ☞ *C'est la langue savante et sacrée des Indiens, langue qui paraît être l'*archétype *de toutes les langues japétiques, et dans laquelle on retrouve les racines de la grecque, de la latine et de l'allemande.*

Santé (*sanitas, valetudo*) ὑγίεια, ας, ἡ, *Dém.* Rendre à quelqu'un la santé, τινὰ ἐξυγιαίνειν, ω, *Hipp.* Le travail contribue à la santé, ὁ πόνος συμφέρει πρὸς ὑγίειαν, *Dém.* Boire à la santé de quelqu'un (*alicui propinare, no*) τινὶ προπίνειν, νω*, *le même.*

Sapajou (*simiolus, i*) πιθήκιον, πιθηκίδιον, ίου, τό.

Saper les fondements d'une tour (*turrim suffodere, io, fodi*) πύργον ὑποσκάπτειν, πτω, ψω· ὑπορύττειν, ττω, ξω, *Luc.* — de la morale, χρηστὰ ἤθη φθείρειν, *Ménandre cité par saint Paul*, I, *Ep. aux Corinth.* XV, 33. — *Voyez* **Mœurs.**

Sapeur, σκαπτήρ, ῆρος, ὁ.

Saphique. Strophe Saphique (*Sapphica strophe*) Σαπφικὴ στροφή, ῆς.

> Φαίνεταί μοι κῆνος ἴσος θεοῖσιν
> Ἔμμεν ὠνήρ, ὅςτις ἐναντίος τοι
> Ἰσδάνει, καὶ πλασίον ἁδὺ φωνεί-
> σαί σ' ὑπακούει. **Sapho.**

Saphir (*cærulea sapphirus, i*) κυανέα σάπφειρος, ου, *Diosc.*

Sapho, de Lesbos, surnommée la dixième Muse, contemporaine d'Alcée, Σαπφώ, όος-οῦς, ἡ.

Sapience (*sapientia, æ*) σοφία, ας, ἡ, *Dém.*

Sapin (*sapinus, i*, f. Plin. *abies, etis*, f. Virg.) ἐλάτη, ης, ἡ, *Plut.*

Sapinière (*abiegna silva, æ*) ἐλατίνη ὕλη, ης, *Sept.*

Sarbacane (*longa fistula*) ἀκοντιστήριος σίφων, ωνος.

Sarcasme (*amara irrisio*) σαρκασμός, οῦ, ὁ. R. σάρξ, σαρκός, chair.

Sarcelle (*anas quercedula*, Cuv.) ποταμία νῆττα, ης, ἡ.

Sarcler (*sarrire, io*) σκάλλειν, λλω, λῶ, *Théophr.* σκαλεύειν, ω, *Plut.*

Sarcleur, euse (*sarritor, oris*) σκαλεύς, έως, ὁ, *Xén.*

Sarcloir (*sarculum, i*) σκαλιστήριον, ίου, τό, *Thuc.*

Sarclure (*sarritio, onis*) σκάλσις, σκάλισις, εως, ἡ, *Théophr.*

Sarcologie (*tractatus de carne*) σαρκολογία, ας, ἡ, *Chirurg.*

Sarcophage (*carnes vorans* tumulus) σαρκοφάγος, ου, ὁ,ἡ.

Sarcotique (*carni sanandæ aptus, a, um*) σαρκωτικός, ή, όν, *Chir.*

Sardaigne, île de la Méditerranée, Σαρδώ, όος-οῦς, ἡ.

Sardes, capitale de la Lydie, Σάρδεις, εων, αἱ.

Sardine (*clupea sprattus*, Cuv.) μαινίδιον, ίου, τό.

Sardoine, *pierre précieuse*, σαρδόνυξ, υχος, ὁ, *Pl.*

Sardonien ou Sardonique. — *Voyez* **Rire** *ou* **Ris.**

Sarmates, peuple de la Scythie, Σαρμάται ou Σαυρομάται, ῶν, οἱ.

Sarment (*sarmentum, i*) φρύγανον, ου, τό, *Théophr.*

Sarmenteux, euse (*sarmentosus, a, um*) φρυγανώδης, εος, ὁ, ἡ, *Diosc.*

Sarpédon, fils de Jupiter et roi de Lycie, Σαρπηδών, όνος, ὁ.

Sarrasin ou Blé noir (*polygonum fagopyrum*, Linn.) πολύγωνον φαγόπυρον, ου.

Sarriette de Crète (*satureia thymbra*, Linn.) θύμβρα, ας, ἡ, *Diosc.*

Sas (*incerniculum, i*) τηλία, ας, ἡ· κόσκινον, ου, τό, *Plat.*

Sasser de la farine (*farinam incernere, no*) ἄλφιτον ou ἄλευρον κοσκινίζειν, ίζω, *N. Test.* Sasser et ressasser une affaire, πρᾶγμά τι θεωρεῖν καὶ ἀναθεωρεῖν, ῶ.

Satan, *mot Hébreu, qui signifie* adversaire. — Retire-toi, Satan, ὕπαγε, Σατανᾶ, *Matth.* IV, 10.

Satellite (*satelles, itis*) δορυφόρος, ου, ὁ, *Xén.* ἀκόλουθος, ου, ὁ, ἡ. Servir à quelqu'un de satellite, τινὰ δορυφορεῖν, ῶ, ήσω. La lune est le satellite de la terre, ἡ σελήνη τῇ γῇ συνακολουθεῖ.

Satiété (*satias*, Tér. *satietas, atis*) κόρος, ου, ὁ, *Dém.* πλησμονή, ῆς, ἡ, *Isocr.* Jusqu'à satiété, jusqu'à la satiété, ἐς κόρον, *Luc.* ἄχρι κόρου, *Dém.*

Satin. Robe de satin, σηρικὴ ἐσθής, ῆτος.

Satire (*satira* ou *satura*) σιλλός, οῦ, ὁ· δηκτικὸν ποίημα, ατος.

Satirique (*satiricus, a, um*) δηκτικός, κή, κόν.

Satiriquement (*satirico modo*) δηκτικῷ τρόπῳ.

Satiriser (*mordere, eo*) δάκνειν, δάκνω*, *Eur.*

Satisfaction (*satisfactio, onis*) πληροφορία, ίας, ἡ, *N. Test.* — (*delectatio, onis*) τέρψις, εως, ἡ, *Isocr.* εὐφροσύνη, ης, ἡ, *Xén.*

Satisfaire à la loi (*legi satisfacere, io, feci*) τῷ νόμῳ ἱκανὸν ποιεῖν, ῶ, *Plut.* — son père, sa mère, τῷ πατρί, τῇ μητρὶ κεχαρισμένα ποιεῖν, ῶ. — ses passions, ταῖς ἐπιθυμίαις χαρίζεσθαι, ομαι, *Arist.*

Satisfaisant, e. Une nouvelle satisfaisante (*lætum nuntium*) χαρίεσσα ἀγγελία, ας.

Satisfait, e. Je suis satisfait d'apprendre que.... (*libenter audio*) χαίρω ἀκούων ὅτι, κ.τ.λ.

Satrape, σατράπης, ου, ὁ, *Isocr.* Exercer en Phrygie les fonctions de —, τῆς Φρυγίας σατραπεύειν, ω, *Plut.*

Satrapie, σατραπία, ας, ἡ, *Hér.*

Saturer (*saturare, o*) κορεννύναι, υμι, *Chim.*

Saturnales (*Saturnalia, ium*) τὰ Κρόνια, ίων, *Luc.*

Saturne (*Saturnus, i*) Κρόνος, ου, ὁ.

Saturnien, enne (*par opposition à* jovial, e) μελαγχολικός, ή, όν.

Satyre, σάτυρος, ου, ὁ. — *Voyez le récit de Plutarque, à l'occasion du* Satyre *qui fut présenté à Sylla, près d'Apollonie ; vie de Sylla, page* 857 *de l'édition de Henri Etienne.* — Ἐνταῦθα φασὶ κοιμώμενον ἁλῶναι σάτυρον, κ.τ.λ.

Satyrion (*satyrium hircinum*, Linn.) σατύριον, ίου, τό, *Diosc.*

Sauce (*intinctus, us*) ἔμβαμμα, ατος, τό, *Xén.*

Saucer (*intingere, go*) ἐμβάπτειν, ou ἐμβάπτεσθαι, *Xén. Cyrop. liv.* II.

Saucière (*acetabulum, i*) ὀξύβαφον, ου, τό, *Athén.* ἐμβάφιον, ίου, τό, *Hipp.*

Saucisse, Saucisson (*hilla, æ*) ἀλλᾶς, ᾶντος, ὁ, *Aristoph.* Vendeur de —, ἀλλαντοπώλης, ου, ὁ.

Sauer-kraut (*mot Allemand, qui signifie* choux aigres, *et que l'on prononce vulgairement* choucroute) ὀξυκράμβη, ης, ἡ.

Sauf un ou deux (*excepto uno aut altero*) πλὴν ἑνὸς ἢ δυοῖν.

Sauf, auve (*salvus, a, um*) σάος, σόος, σῶς, σῶος, *et* σῷος, α, ον, *Dém.*

Sauf-conduit (*fides publica*) ἄδεια, ἀσφάλεια, ας, ἡ, *Dém.*

Sauge (*cur moriatur homo, cui* salvia *crescit in horto ? Ecole de* Salerne) σφάκος, ου, ὁ· ἐλελίσφακον, ου, τό, *Diosc.*

Saule (*lenta salix*, Virg.) ἰτέα, ας, ἡ, *Théophr.* οἰσύα, ας, ἡ, *Eust.*

Saumatre. Eau saumâtre, ἁλμυρὸν ὕδωρ, ατος.

Saumon (*salmo salar*, Cuv.) σαλμὼν ou ἁλμών, ῶνος, ὁ.

Saumure (*muria, æ*) ἁλμυρίς, ίδος, ἡ· γάρον, ου, τό, *Gal.*

Saunage (*salis venditio*) ἁλατοπωλία, ας, ἡ.

Saunier (*salarius, ii*) ἁλατοπώλης, ου, ὁ· ἁλοπηγός, οῦ, ὁ.

Saupoudrer de la viande (*carnem sale conspergere, go*) τὸ κρέας ἁλῶν προςπάσσειν, σσω, *Gal.*

Saur, saure, *ou* sauret, *en parlant des harengs*, κεκαπνισμένος, η, ον.

Saussaie (*salicetum, i*) ἰτεών, ῶνος, ὁ.

Saut (*saltus, us*) πήδημα, ατος, τό, *Plut.* Franchir d'un saut, ὑπεράλλεσθαι, -άλλομαι, -αλοῦμαι.

Sauter (*salire, insilire, desilire, io*) σκιρτᾷν, πηδᾷν, ῶ· ἅλλεσθαι, ομαι. — sur son cheval, ἵππον ἐφάλλεσθαι, *Xén.* — à bas de cheval, ἀφ' ἵππου καταπηδᾷν, *Xén.* Il lui sauta au cou, et l'embrassa, ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν, *Luc.* XV, 10. Faire sauter un bastion, τὸ ἐπιτείχισμα ἀναιρεῖν, ῶ· ἀνατρέπειν, πω, ψω, *Dém.*

Sauterelle (*locusta, æ*) ἀκρίς, ίδος, ἡ, *N. Test.* Qui se nourrit de sauterelles, ἀκριδοφάγος, ου, ὁ,ἡ. Il se nourrissait de sauterelles et de miel sauvage, ἡ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον, *Matth.* III, 4.

Sauteur (*saltator, oris*) πηδητής, οῦ, ὁ. — (*funambulus, i*) σχοινοβάτης, ου, ὁ, *Chrys.*

Sautiller (*subsultare, o*) ὑποπηδᾷν, ῶ· ὑφάλλεσθαι, ομαι.

Sautoir, *terme de blason*, χιασμός, οῦ, ὁ. Passer en sautoir, χιάζειν, άζω. R. *la lettre* X.

Sauvage (*agrestis, e; ferus, a, um*) ἄγριος, ία, ιον, *Isocr.* θηριώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.* Olivier sauvage (*oleaster, tri, m.*) ἀγριελαία, ας, ἡ· ἀγριέλαιος, αίου, ὁ,ἡ, *Paul, Rom.* XI, 17, 24.

Sauvageon, ἄγριον δένδρον, ου.

Sauvagin, ine (*ferinus, a, um*) θήρειος, εία, ειον, *Xén.*

Sauvegarde (*tutela, clientela, æ*) ἀσφάλεια, ας, ἡ, *Dém.* ἐπιτροπία, ίας, ἡ, *Den. Hal.* Prendre quelqu'un sous sa —, ἐπιτροπίαν τινὸς λαμβάνειν, ω*, *le même.*

Sauver quelqu'un du danger (*aliquem servare, o*) ἐκ κινδύνου τινὰ σώζειν, διασώζειν, ω, *Dém.* Se sauver (*aufugere, io*) φεύγειν, ἀποφεύγειν, διαφεύγειν, γῶ, ξω, *Dém.* — (*saluti consulere, o*) τὴν ψυχὴν σώζειν, ω.

Sauveté (*securitas, atis*) ἄδεια, ἀσφάλεια, ας, ἡ, *Dém.*

Sauveur. Le Sauveur du monde, Jésus-Christ, ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός, *Jean*, IV, 42.

Sauve-vie (*asplenium ruta muraria, Linn.*) ἄσπληνον ου ἀσπλήνιον, ίου, τό.

Savamment (*docte*) πεπαιδευμένως, *Isocr.*

Savant, e (*doctus, a, um*) πεπαιδευμένος, ένη, ένον, *Isocr.* Un ouvrage savant, σοφὸν ἔργον, ου, *Plut.*

Savantasse, ψευδόσοφος, ου, ὁ,ἡ.

Savate (*crepida, æ*) κρηπίς, ῖδος, ἡ, *Xén.*

Savetier (*crepidarius, ii*) ὑποδηματοῤῥάφος, ου, ὁ· κρηπιδοποιός, οῦ, ὁ, *Athén.*

Saveur (*sapor, oris*) χυλός, χυμός, οῦ, ὁ, *Plut.* Qui est sans — (*insipidus, fatuus*) ἄγευστος, ου, ὁ,ἡ· μωρός, ά, όν, *Luc.* Si le sel perd sa saveur, avec quoi la lui rendra-t-on? ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; *Matth.* V, 13.

Savoir (*scire, io*) γινώσκειν, γινώσκω*. Je sais bien que, ἴσημι δήπου· εἴδω, εὖ οἶδα, σαφῶς οἶδα, ὅτι, *Dém.* Je voudrais bien savoir, ἡδέως ἂν ἴδοιμι. *V.* εἴδω *et* εἰδέω*, *Dém.* Sachez, il faut savoir que, ἴσθι, ἰστέον ὅτι, *Scol.* Je ne saurais vous dire, οὐκ ἂν εἴποιμι. Faire savoir quelque chose à quelqu'un (*aliquem de re aliqua certiorem facere, io*) δηλοῦν, ῶ, τὶ πρός τινα, *Isocr.* δηλοποιεῖν, ῶ, ήσω. C'est à savoir (*scilicet*) δηλονότι, δηλαδή, *Dém.* — (*haud scio*) οὐκ οἶδα.

Savoir. Mon savoir n'est rien (*scire meum nihil est*) ματαία ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη μου.

Savon (*sapo, onis*) σάπων, ωνος, ὁ· σμῆγμα, ατος, τό, *Athén.*

Savonner, σμήχειν, χω, ξω, *Hom. Od.* VI, 226.

Savonneux, euse, σμηγματώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arét.*

Savourer (*plenius gustare, o*) ἐπιθυμητικῶς γεύεσθαι, ομαι, τινός.

Savoureux, euse (*sapidus, a, um*) εὔχυμος, ου, ὁ,ἡ· νόστιμος, ου, ὁ,ἡ· τῇ γεύσει εὔστομος, ου, ὁ,ἡ, *Strab.*

Saxatile (*saxatilis, e*) πετραῖος, αία, αῖον, *Arét.*

Saxifrage (*saxifraga granulata, Linn.*) λιθοτριπτικόν τι φυτόν.

Saxifrage, *terme de Méd.* — *Voyez* Lithotriptique.

Sbire (*Ital.* sbirro) ῥαβδοῦχος, ου, ὁ, *Isocr.*

Scabieuse (*scabiosa, æ*) ψωραλέα, ας, ἡ, ψωράνθεμις, ιδος, ἡ, *Apul.*

Scabreux, euse (*scabrosus, a, um*) τραχύς, εῖα, ύ, *Arist.* — (*periculosus, a, um*) κινδυνώδης, εος, ὁ,ἡ, *Hérod.*

Scalène. Triangle — (q.d. *claudicans*) σκαληνὸν τρίγωνον, ου.

Scalpel (*scalpellus* ou *scalpellum, i*) σμίλη, ης, ἡ· σμιλίον, ίου, τό, *Plut.*

Scamandre, ou Xanthe, fleuve de la Troade :

— μέγας ποταμὸς βαθυδίνης,
Ὃν Ξάνθον καλέουσι Θεοί, ἄνδρες δὲ
Σκάμανδρον. *Hom. Il.* XX, 74.

Scammonée de Montpellier (*cynanchum Monspelianum*, Linn.) σκαμμωνία, ίας, ἡ· σκαμμώνιον, ίου, τό.

Scandale (*offendiculum, i*) σκάνδαλον, ου, τό· πρόςκομμα, ατος, τό. — Οὐαὶ τῷ κόσμῳ, ἀπὸ τῶν σκανδάλων ! *Matth.* XVIII, 7.

Scandaleux, euse, σκανδαλώδης, εος, ὁ,ἡ.

Scandaliser, σκανδαλίζειν, ίζω. Pour ne point scandaliser mon frère, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω, *Paul*, I. *Corinth.* VIII, 13.

Scander un vers (*versum metiri*, q.d. *scandere*) τὸν στίχον μετρεῖν, ῶ.

Scaphandre (q.d. *homo navis*) σκάφανδρος, ου.

Scapulaire (R. *scapulæ, arum*) ἐπωμίς, ίδος, ἡ.

Scarabée (*scarabæus, i*) κάνθαρος, ου, ὁ, *Arist.*

Scare (*scarus viridis*, Cuv.) σκάρος, ου, ὁ, *Athén.*

Scarificateur (R. σκάριφος, *stylus*) σχαστήριον, ίου, τό.

Scarification (*scarificatio*) σχάσις, εως, ἡ, *Théophr.*

Scarifier (*scarificare, o*) σκαριφᾶσθαι, ῶμαι· σχάζειν, άζω, *Arist.* ἀποσχάζειν, άζω, *Gal.*

Scazon (*claudicans*) σκάζων, *plur.* σκάζοντες.—*On appelle ainsi des vers iambiques trimètres qui semblent* boiter, *en ce qu'ils ont, au sixième pied, un* spondée *au lieu d'un* iambe; *ils se nomment aussi* χωλίαμβοι· *en voici un exemple :*

Quīs ēxpĕdīvīt psĭttăcō sŭūm χαῖρε;
Perse, Prol. 8.

Sceau, *et quelquefois* **Scel** (*sigillum, i*) σφραγίς, ῖδος, ἡ, *Thuc.* σφράγισμα, ατος, τό, *Xén.* Garde des sceaux du roi (*a regiis sigillis*) ὁ ἐπὶ τῶν βασιλικῶν σφραγίδων.

Scélérat, e (*sceleratus, a, um*) πονηρός, μιαρός, μοχθηρός, ρά, ρόν, *Dém.*

Scélératesse (*scelus, eris*) πονήρευμα, ατος, τό, *Dém.* μίασμα, ατος, τό, *N. Test.*

Scélite, σκελίτης, ου, ὁ, *sous-ent.* λίθος. R. σκέλος, *crus, uris.*

Scellé. Apposer le scellé (*obsignare, o*) ἐπισφραγίζειν, ίζω, *Plat.*

Sceller (*signare, o*) σφραγίζειν, ίζω, *Diosc.* — (*stabilire, io*) βεβαιοῦν, όω-ῶ, τί, *Hér.*

Scène (*scena, æ*) σκηνή, ῆς, ἡ, *Luc.* Mettre en scène, θεατρίζειν, ίζω, *N. Test.* Paraître sur la —, σκηνοβατεῖσθαι, οῦμαι, *Strab.* Faire à quelqu'un une scène scandaleuse, τινὰ διαλοιδορεῖσθαι, οῦμαι, ήσομαι.

Scénique. Les jeux scéniques (*scenici ludi*) σκηνικοὶ ἀγῶνες, ων, *Athén.*

Scénographie, σκηνογραφία, ίας, ἡ, *Mathém.*

Scénographique, σκηνογραφικός, ή, όν.

Scénopégies, *fête des tabernacles*, σκηνοπήγια, ίων, τά.

Scepticisme, ἡ τῶν σκεπτικῶν δόξα, ης.

Sceptique, σκεπτικός, ή, όν. R. σκέπτομαι, *considero.*

Sceptre (*sceptrum, i*) σκῆπτρον, ου, τό, *Paus.* R. σκήπτειν, σκήπτεσθαι, s'appuyer.

Schène (*prononc.* skène) *mesure itinéraire des Egyptiens, évaluée par Hérodote à* 60 *stades* (12 *kilomètres*) σχοῖνος, ου, ὁ.

Schismatique, σχισματικός, ή, όν.

Schisme (*dissidium, ii*) σχίσμα, ατος, τό. R. σχίζειν, *scindere.*

Schiste (*scissilis lapis*) σχιστὸς λίθος, ου.

Sciage (*serratura, æ*) πρίσις, εως, ἡ.

Sciagraphie (*adumbratio*) σκιαγραφία, ας, ἡ.

Sciagraphique, σκιαγραφικός, ή, όν. R. σκιά, *umbra*.
Sciathérique (*per umbram indicans*) σκιαθηρικός, ή, όν, *Gnomon*.
Sciatique. Goutte—, ἰσχιάς, άδος, *sous-ent*. ἀρθρῖτις, ιδος.
Scie (*serra, æ*) πρίων, ονος, ὁ, *Plut.*
Sciemment (*scienter*) ἐπιστημόνως, *Arist.*
Science (*scientia, æ*) ἐπιστήμη, ης, ἡ, *Plut.* γνῶσις, εως, ἡ, *Isocr.*
Scientifique (*eruditus, a, um*) ἐπιστημονικός, ή, όν.
Scientifiquement (*erudite*) ἐπιστημονικῶς.
Scier (*serrare, o*) πρίειν, ou πρίζειν, ω, σω, *Thuc.*
Scieur, πριστήρ, ῆρος, ὁ· πρίστης, ου, ὁ.
Scille ou **Squille** (*scilla maritima*, Linn.) σκίλλα, ης, ἡ, *Diosc.*
Scillitique. Vin de scille, *ou* —, σκιλλιτικὸς οἶνος, ου, *Diosc.*
Scintillation (*scintillatio, onis*) σπινθηρισμός, οῦ, ὁ.
Scintiller (*scintillare, o*) σπινθηρίζειν, ίζω, *Théophr.*
Scion (*surculus, i*) κλαδίσκος, ου, ὁ, *Théophr.*
Scipion, illustre Romain, Σκηπίων, ωνος, ὁ.
Scissile (*scissilis, e*) σχιστός, ή, όν, *Théophr.*
Scission (*scissio, onis*) σχίσις, εως, ἡ· σχίσμα, ατος, τό, *Luc.*
Sciure (*scobs, obis*, f.) πρίσμα, περίψημα, ατος, τό.
Sclérophthalmie (*oculorum durities*) σκληροφθαλμία, ας, ἡ.
Sclérotique. Membrane —, σκληρωτικὸς ὑμήν, ένος, *Anat.*
Scolastique, σχολαστικός, ή, όν.
Scolastiquement, σχολαστικῶς.
Scoliaste, σχολιαστής, οῦ, ὁ.
Scolie, σχόλιον, ίου, τό. R. σχολή, ῆς, loisir, école.
Scolopendre, *insecte* (*scolopendra forficata*, Linn.) σκολοπένδρα, ας, ἡ, *Théophr.*
Scolopendre, *fougère* (*asplenium scolopendrium*, Linn.) ἄσπληνον, ou σκολοπένδριον, ίου, τό, *Diosc.*
Scorbut, στομακάκη, ης, ἡ, *Strab.*
Scorie (*scoria, æ*) σκωρία, ίας, ἡ, *Diosc.*
Scorpion (*scorpio, onis*) σκορπίος, ου, ὁ, *Diosc.*
Scribe (*scriba, æ*, m.) γραμματεύς, έως, ὁ, *Dém.*
Scrofulaire (R. scrofa, *une truie*) *plante employée contre les*
Scrofules (*strumæ, arum*) χοιράδες, ων, αἱ, *Hipp.*
Scrofuleux, euse (*strumosus, a, um*) χοιραδώδης, εος, ὁ, ἡ, *Arist.*
Scrupule (*scrupulus, religio*) ὑπερακρίβεια, ας, ἡ, *Isocr.*
Scrupuleusement (*scrupulose*) ὑπερακριβῶς.
Scrupuleux, euse (*scrupulosus, religiosus, a*) ὑπερακριβής, εὐλαβής, έος, ὁ, ἡ.
Scrutateur (*scrutator, oris*) ἐξεταστής, οῦ, ὁ, *Arist.*
Scruter (*scrutari, or*) ἐξετάζειν, άζω, *Isocr.*
Scrutin (*tacita suffragia, orum*) ψῆφος, ου, ἡ, *Dém.* Procéder à une élection par voie de —, ψηφίζειν, ou ψηφίζεσθαι, *Thuc.*
Sculpter (*sculpere, o*) γλύφειν, φω, ψω, *Aristoph.* Sculpté en relief, ἀνάγλυπτος, ἀνάγλυφος, ου, ὁ, ἡ.
Sculpteur (*sculptor, oris*) γλυφεύς, έως, ὁ, *Den. Hal.*
Sclupture (*sculptura, æ*) γλυφή, ῆς, ἡ, *Philon.*
Scurrilité (*scurrilitas, atis*) βωμολοχία, ας, ἡ, *Plut.*
Scytale Lacédémonienne, ἡ Λακωνικὴ σκυτάλη, ης.
Scythes, peuples nomades, Σκύθαι, ῶν, οἱ.
Se (*sui, sibi, se*) ἑαυτοῦ, ἑαυτῷ, ἑαυτόν, *ou* αὑτοῦ, αὑτῷ, αὑτόν.
Séance académique, ἀκαδημικὸν συνέδριον, ίου.
Séant. Le malade est sur son séant, ὁ νοσῶν ἐπικάθηται.
Séant, e (*decorus, a, um*) εὐπρεπής, έος, ὁ, ἡ, *Xén.*
Seau (*situla, æ*) κάλπη, ης, ἡ· ὑδρία, ας, ἡ. Il pleut à seaux, *à verse*, ῥαγδαῖος πίπτει ὄμβρος.

Sébacée. Glande —, στεατώδης ἀδήν, ένος, ὁ.

Sec, èche (*siccus, a, um*) ξηρός, ά, όν, *Dém.* Raisin sec, σταφίς, ίδος, ἡ, *Diosc.* Figue sèche, ἰσχάς, άδος, ἡ· φιβαλέη, ης, ἡ, *Hésych.* Mettre un puits à sec, τὸ φρέαρ ἐξαντλεῖν, ῶ, ήσω, *Luc.* Employer le vert et le sec, πάντα λίθον κινεῖν, ῶ, *Plut.*

Sèche (*sepia officinalis, sepia loligo,* Linn. σηπία, ας, ἡ, *Arist.* τευθίς, ίδος, ἡ, *Plut.*

Sèchement (*sicce*) ξηρῶς. — (*jejune*) ἰσχνῶς. — (*duriter*) χαλεπῶς, σκληρῶς, *Xén.*

Sécher (*siccare, desiccare, o*) ξηραίνειν, ω, *Plut.* — (*arescere, sco*) ξηραίνεσθαι, ομαι, *Hipp.* — de douleur, λύπῃ τήκεσθαι, ομαι.

Sécheresse (*siccitas, atis*) ξηρότης, ητος, ἡ· ξηρασία, ας, ἡ.

Secondaire (*secundarius, a, um*) δευτέριος, ία, ιον.

Second, e (*secundus,* id est *qui primum sequitur*) δεύτερος, α, ον, *Thuc.* Avoir le second rang, δευτερεύειν, ω, *Plut.*

Seconde. *Le quart du méridien terrestre ayant été divisé en* 100 degrés, *et chaque degré en* 100 minutes *ou* kilomètres, *la centième partie du kilomètre ou la* seconde *sera le* décamètre, δεκάμετρον, ου, τό. — *Voyez* **Mètre.**

Secondement (*secundo*) δεύτερον, *Hérod.* δευτέρως, *Arist.*

Seconder (*adjuvare, o*) βοηθεῖν, ῶ, τινί, *Dém.*

Secouer (*excutere, tio*) ἐκσείειν, ω· ἐκτινάσσειν, σσω, ξω, *N. Test.*

Secoument (*concussus, us*) τίναγμα, ατος, τό· τιναγμός, οῦ, ὁ, *Thuc.*

Secourable (*officiosus, a, um*) βοηθητικός, ή, όν.

Secourir les malheureux (*miseris succurrere, rro*) τοῖς δυστυχέσι βοηθεῖν, προςβοηθεῖν, ἐπιβοηθεῖν, ῶ, *Thuc.*

Secours (*auxilium, ii*) βοήθεια, ας, ἡ, *Dém.* βοήθημα, ατος, τό, *Arist.* ἐπικουρία, ας, ἡ, *Thuc.*

Secousse (*succussio, onis*) τίναγμα, ατος, τό· τιναγμός, οῦ, ὁ, *Thuc.*

Secret (*arcanum, i*) ἀπόῤῥητον, ου, τό· μυστήριον, ίου, τό, *Dém.* En secret (*arcane*) ἀποῤῥήτως, κρυφαίως, *Hérod.*

Secret, ette (*secretus, arcanus, a, um*) ἀπόῤῥητος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* μυστικός, ή, όν· μυστηριώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.*

Secrétaire (*a secretis, ab epistolis*) ὁ ἐπὶ τῶν ἀποῤῥήτων· ὁ ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν. —, *meuble,* χαρτοφυλάκιον, ίου, τό.

Secrètement (*secreto*) κρυφαίως, ἀποῤῥήτως, *Hérod.*

Sécrétion (*secretio, onis*) ἔκκρισις, εως, ἡ, *Théophr.*

Sécrétoire, ἐκκριτικός, ή, όν, *Méd.*

Sectaire, αἱρετικός, ική.

Sectateur de Platon, ἀκαδημικός. — d'Aristote, περιπατητικός. — de Zénon, στωϊκός, οῦ, ὁ.

Secte (*secta, æ*) αἵρεσις, εως, ἡ, *Gal.*

Secteur de cercle (*circuli sector, oris*) ὁ τοῦ κύκλου τομεύς, έως, *Géom.*

Section (*sectio, onis*) τμῆσις, εως, ἡ· τομή, ῆς, ἡ, *Isocr.*

Séculaire (*sæcularis, e*) αἰώνιος, ίου, ὁ,ἡ· κατ' αἰῶνα γιγνόμενος, η, ον.

Séculier, ère, λαϊκός, ή, όν.

Sécurité (*securitas,* q. d. *sine cura*) ἄδεια, ἀσφάλεια, ας, ἡ, *Dém.*

Sédentaire (*sedentarius, a, um*) ἑδραῖος, αία, αῖον. mener une vie sédentaire, οἰκουρεῖν, ῶ, ήσω.

Sédiment (*sedimentum, fæx, fæcis*) ὑπόστασις, εως, ἡ.

Séditieusement (*seditiose*) στασιαστικῶς, *Arist.*

Séditieux, euse (*seditiosus, a, um*) στασιαστικός, ή, όν, *Thuc.* Discours —, στασιαστικὸς λόγος, ου, *Esch.*

Sédition (*seditio, onis*) στάσις, εως, ἡ, *Isocr.* Exciter des séditions, στασιάζειν, άζω, *Plat.*

Séducteur, trice (*corruptor, trix*) διαφθορεύς, έως, ὁ, *Plut.*

Séduction (*corruptio, onis*) διαφθορά, ᾶς, ἡ, *Dém.*

Séduire (*seducere, co, xi*) πλανᾷν, ῶ, ήσω· διαφθείρειν, ω, *Plat.*

Séduisant, e (*illecebrosus, a, um*) ἐπαγωγός, ή, όν, *Thuc.* θελκτήριος, ίου, ὁ,ἡ, *Elien.*

Segment d'un cercle (*circuli segmentum*) τὸ τοῦ κύκλου τμῆμα, ατος, *Géom.*

Ségrégation (*segregatio, onis*) ὁ ἀφορισμός, οῦ.

Seigle (*secale cereale*, Linn.) βρίζα, ης, ἡ.

Seigneur (*dominus, i*) κύριος, ίου, ὁ. — d'un village, κώμαρχος, ου, ὁ, *Plaute*. Les principaux seigneurs d'un Etat (*magnates, um*) μεγιστᾶνες, ων, οἱ, *N. Test.* Le grand —, ὁ τῶν 'Οθωμανῶν αὐτοκράτωρ, ορος. Le Seigneur a dit à mon Seigneur (*dixit Dominus Domino meo*) εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου.

Seigneurial, e (*dominicus, a, um*) κυριακός, ή, όν.

Seigneurie (*dominatio*) κυριότης, ητος, ἡ, *N. Test.* δεσποτεία, ας, ἡ, *Dém.*

Sein (*sinus, us*, m.) κόλπος, ου, ὁ, *Plut.*, *Vie de Périclès*, § I. — (*pectus, oris*) στῆθος, εος, τό, *Hipp.* — (*animus, i*) θυμός, οῦ, ὁ, *Luc.* — (*venter, tris*) γαστήρ, έρος-τρός, ἡ, *Gal.* — (*ubera, um*) μαστοί, ῶν, οἱ, *Arist.*

Seine (*sagena, æ*, Manil.) σαγήνη, ης, ἡ, *Plut.*

Seine, *fleuve* (*Sequana, æ*, m.) Σεκάνας, ου, ὁ, *César*.

Seing, χειρόγραφον, ου, τό. Mettre son seing, χειρογραφεῖν, ῶ, *Pand.*

Seize (*sexdecim*) ἑκκαίδεκα, οἱ, αἱ, τά, *Hérod.*

Seizième (*decimus sextus, ta, tum*) ἑκκαιδέκατος, η, ον.

Séjour (*commoratio, onis*) διατριβή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Séjourner à Athènes pendant un grand nombre d'années (*non paucos annos Athenis commorari, or*) ἐτῶν οὐκ ὀλίγων ἐν ταῖς 'Αθήναις διατρίβειν, βω, ψω, *Hérod.*

Sel marin *ou* muriate de soude (*marinus sal, alis*) θαλάσσιος ἅλς, ἁλός, *Diosc.* ἅλας, ατος, τό, *N. Test.* Si le sel devient fade, avec quoi lui rendra-t-on sa saveur? ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; *Matth.* V, 13. Sel attique (*atticus lepor, oris; attici sales*) ἀστεϊσμός, οῦ, ὁ· ἀττικοὶ ἅλες, ῶν, *Plut.* Ils ne mangeront point un minot de sel ensemble, οὐ δὴν ἁλῶν κοινωνήσουσι, *Luc.*

Sélénite, σεληνίτης λίθος, ου. R. σελήνη, lune.

Sélénographie (*lunæ descriptio*) σεληνογραφία, ας, ἡ.

Sélénographique, σεληνογραφικός, ική, ικόν. R. σελήνη *et* γράφω.

Selle (*equi stratum, i*) ἐφίππιον, ίου, τό, *Xén.* —, *chaise percée*, ἀφοδευτήριος δίφρος, ου, *Gal.* — *Voyez* Latrines.

Seller un cheval (*equum insternere, no*) τὸν ἵππον ἐπισάττειν, ττω, ξω, *Xén.*

Sellette (*sellula, æ*) θρανίδιον, ίου, τό, *Poll.*

Selon (*secundum*, acc.) κατά, *acc.* Selon mon avis, κατὰ τὴν γνώμην μου. Selon la loi, κατὰ τὸν νόμον, *Dém.* Selon que (*proüt*) καθ' ὅ.

Semailles (*sementis, is*, f.) σπόρος, ου, ὁ, *Xén.*

Semaine (*septimana, æ*) ἑβδομάς, άδος, ἡ, *Gal.* Prêter à la petite —, δανείζειν, τοκίζειν, ίζω, *Dém.*

Semblable à son père (*patri* ou *patris similis, e*) τῷ πατρὶ ὅμοιος, α, ον· παρόμοιος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Rendre semblable une chose à une autre, ὁμοιοῦν, ῶ, ώσω, τί τινι.

Semblablement (*similiter*) ὁμοίως ou παρομοίως, *Dém.*

Semblant. Faux semblant (*simulatio, onis*) προςποίησις, εως, ἡ, *Arist.* Faire semblant (*simulare, o*) προςποιεῖσθαι, οῦμαι, εἶναι φίλος, *Esch.*

Sembler (*videri, eor*) δοκεῖν, καταφαίνεσθαι, *Den. Hal.* Il me semble (*mihi videtur*) φαίνεταί μοι, *le même*. δοκεῖ μοι, *Dém.*

Séméiologie (*tractatus de signis morborum*) σημειολογία, ας, ἡ, *Méd.*

Séméiotique (*signorum indicatio*) ἡ σημειωτική, ῆς, *sous-ent.* τέχνη ou ἐπιστήμη.

Sémélé, fille de Cadmus et mère de Bacchus, Σεμέλη, ης, ἡ.

Semelle (*solea, æ*) κρηπίς, ῖδος, ἡ. *Plut.*

Semence (*semen, inis*) σπέρμα, ατος, τό, *Dém. Phal.*

Semer (*seminare, o; serere, ro, sevi*, σπείρειν, ω, *parf.* ἔσπορα, *Thuc.* — des divisions, στασιάζειν, άζω, άσω. *Plat.*

Semestre (*semestrium, ii*) ἑξάμηνον, ο-

τό. — (*semestris, e*) ἑξάμηνος, ου, ὁ,ἡ, *Xiphil.*

Semeur (*seminator, sator, oris*) σπορεύς, έως, ὁ, *Xén.* Le semeur sortit pour semer, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων, τοῦ σπείρειν, *Matth.* XIII, 3. — de faux bruits (*famigerator, oris*) διαφημιστής, λογοποιός, οῦ, ὁ, *Dém.*

Semi- (*c'est-à-dire* demi-) *par exemple:* Semi-ton (*semi-tonium*) ἡμιτόνιον, ίου, τό. — *Voyez* Demi.

Sémillant, e (*promptus, vividus, a*) γοργός, ὁρμητικός, ική, *Plut.*

Séminaire (*seminarium, ii*) φυτευτήριον, ίου, τό. — φροντιστήριον, ίου, τό.

Séminal, e (*seminalis, e*) σπερματικός, ή, όν, *Phil.*

Sémiramis, femme de Ninus, roi d'Assyrie, Σεμίραμις, ιδος, ἡ.

Semonce (*admonitio, onis*) νουθέτημα, ατος, *Plut.*

Semoule (*simila, similago*) σεμίδαλις, εως, ἡ.

Sempiternel, elle (*sempiternus, a, um*) ἀΐδιος, ίου, ὁ,ἡ, *Plut.* Une vieille — (*anus decrepita*) ἡ γραῦς ἐσχατόγηρως· ἡ γραῖα ὑπέργηρως, ω, *Elien.*

Sénat (*senatus, us*) βουλή, ῆς, ἡ, *Dém.* σύγκλητος, ου, ὁ, *Plut.* γερουσία, ας, ἡ, *Den. Hal.*

Sénateur (*senator, oris*) βουλευτής, οῦ, ὁ, *Dém.*

Sénatorial, e (*senatorius, a, um*) βουλευτικός, ή, όν, *Dém.*

Sénatus-consulte (*senatus-consultum, i*) βούλευμα, ατος, τό, *Plut.* προβούλευμα, ατος, τό, *Den. Hal.*

Séné (*cassia senna, æ*, Linn.) κασσίας εἶδός τι.

Séneçon (*senecio vulgaris*, Linn.) ἠριγέρων, οντος, ὁ, *Diosc.*

Sénestre (*sinister, tra, trum*) ἀριστερός, ά, όν, *Plut.*

Sénevé (*sinapis nigra*, Linn.) σίναπι ou σίνηπι, εως, τό, *Diosc.* ὅτι σίνει ὦπας.

Sénieur (*senior, oris*) ὁ πρεσβύτερος ou πρεσβύτατος, ου. — *C'est de ce mot latin que nous avons formé* seigneur*; les Ital.*, signor; *les Esp.*, señor, *et les Portug.*, senhor.

Sens (*sensus, us*, m.) αἴσθησις, εως, ἡ, *Plut.* ☞ *Les cinq* sens *se disent en grec:* ἡ ὄψις, la vue; ἡ ἀκοή, l'ouïe; ἡ ὄσφρησις, l'odorat; ἡ γεῦσις, le goût; ἡ ἁφή, le tact. — Le sens commun, κοινὴ τῶν ἀνθρώπων πρόληψις, εως. Discours qui n'a pas le sens commun, ἄτοπος λόγος, ου. Le sens d'une phrase, ὁ τῆς φράσεως νόος-νοῦς. *Synés.* Le sens, *le côté*, τὸ μέρος, εος. Mettre tout sens dessus dessous, *ou* sens devant derrière, πάντα συνταράττειν, ττω, ξω, *Plut.* — *Voyez* Ecouter.

Sensation agréable *ou* désagréable, ἡδεῖα ἢ ἀηδὴς αἴσθησις, εως.

Sensé, ée (*prudens, sapiens*) φρόνιμος, ου, ὁ,ἡ· σώφρων, ονος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Sensément (*prudenter, sapienter*) φρονίμως, σοφῶς, *Arist.*

Sensibilité, τὸ αἰσθητικόν, οῦ.

Sensible (*sensilis, sensibilis, e*) αἰσθητός, αἰσθητικός, ή, όν, *Arist.*

Sensiblement, αἰσθητῶς, αἰσθητικῶς. Cela m'afflige sensiblement, τοῦτό με σφόδρα λυπεῖ.

Sensitif, ive, αἰσθητικός, ή, όν.

Sensitive (*mimosa pudica*, Linn.) αἰσθητικόν τι φυτόν.

Sensorium (*sensorium, ii*) αἰσθητήριον, ίου, τό.

Sensualité (*corporea voluptas, atis*) φιληδονία, ας, ἡ, *Plut.*

Sensuel, elle (*voluptarius, a, um*) φιλήδονος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Sensuellement, ἡδονικῶς, σαρκικῶς.

Sentence (*sententia, æ*) γνώμη, ης, ἡ, *Dém.* Un recueil de sentences, γνωμολογία, ας, ἡ.

Sentencieusement (*sententiose*) γνωμολογικῶς, *Suid.*

Sentencieux, euse (*sententiosus, a, um*) γνωμικός, γνωμολογικός, ή, όν, *Dém. Phal.* — *Voyez le recueil* gnomologique, *ou la* Gnomologie *grecque et latine, à la fin de la dernière édition du Schrevelius* (*pages* 1167 *à* 1192), *Paris*, 1820.

Senteur. Pois de senteur (*lathyrus odoratus*, Linn.) εὔοσμος λάθυρος, ου.

Sentier (*semita, æ*, q.d. *semi-iter*) τρίβος, ου, ἡ, *Xén.* ἀτραπός, οῦ, ἡ, *Hérod.*

Sentiment (*animi sensus* ou *affectus, us*)

αἴσθημα, νόημα, πάθημα, ατος, τό, *Xén.* Selon mon sentiment (*mea sententia*) κατὰ τὴν γνώμην μου· κατ' ἐμὴν γνώμην. Faire changer quelqu'un de sentiment, γνώμην τινὸς μεταστῆσαι, μεθίστημι, *Isocr.* Avoir de bons *ou* de mauvais sentiments, καλῶς ἢ κακῶς φρονεῖν, ῶ, *Isocr.*

Sentimental, **e**, παθητικός, ή, όν.

Sentimentalement, παθητικῶς.

Sentine (*sentina, æ*) ἄντλος, ου, ὁ, *Hom.*

Sentinelle (*excubitor, oris*) ὁ φύλαξ, *plur.* οἱ φύλακες, *Xén.* — (*excubiæ, arum*) φυλακή, ῆς, ἡ· φρουρά, ᾶς, ἡ, *Dém.* Etre en sentinelle, *ou* faire sentinelle, ἐν φρουρᾷ εἶναι, εἰμί*· φυλακὰς φυλάττειν, ττω, ξω, *Plat.*

Sentir (*sentire, io*) αἰσθάνεσθαι, ομαι, *Dém.* — (*olfacere, io*) ὀσφραίνεσθαι, ομαι, τινός, *Xén.* Qui sent bon, εὐώδης, εος, ὁ,ἡ. Qui sent mauvais, δυςώδης, εος, ὁ,ἡ. Seigneur, il sent déjà; car il est là depuis quatre jours, Κύριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστι, *Jean*, XI, 39. Ne se sentir coupable d'aucune faute (*nil conscire sibi, nulla pallescere culpa*) ἀπρόςκοπον συνείδησιν ἔχειν, ω*, *N. Test.*

Seoir (*sedere, eo*) καθῆσθαι, κάθημαι. — *Voyez* **Séant** *et* **Sis**, **e**.

Seoir, il sied (*decere, decet*) πρέπειν, πρέπει, *Dém.* Il te sied bien de parler de la sorte! ἄξιον δήπου ἐστί σοι ταῦτα λέγειν! *Xén.* — *Voyez* **Séant**, **Bienséant**, **Malséant**, **Messéant**.

Séparable (*separabilis, e*) χωριστός, ή, όν, *Arist.*

Séparation (*separatio, onis*) χωρισμός, οῦ, ὁ, *Plut.* Mur de —, μεσότοιχον, ου, τό.

Séparément (*separatim*) χωρίς, τινός, *Xén.* Traiter de chaque chose séparément, τὰ καθ' ἕκαστον διηγεῖσθαι, οῦμαι, ήσομαι.

Séparer l'âme du corps (*animum a corpore separare, o*) τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος χωρίζειν, *Plat.* διαχωρίζειν, ίζω, *Xén.* Se séparer de sa femme (*uxorem dimittere, tto, si*) τὴν γυναῖκα αὑτοῦ ἀπολύειν, ω, σω, *Matth.* V, 32. *Marc*, X, 11.

Sept (*septem*) ἑπτά, οἱ, αἱ, τά. Sept fois (*septies*) ἑπτάκις. Le nombre sept, une semaine, ἑπτάς ou ἑβδομάς, άδος, ἡ. Sept cents, ἑπτακόσιοι, αι, α. Sept mille, ἑπτακιςχίλιοι, αι, α. ☞ *Pythagore envisageait le nombre* **Sept** *comme étant la réunion du* premier nombre impair (3), *et du* premier nombre pair (4); *et c'est à cette réunion qu'il attribuait la grande célébrité dont ce nombre a toujours joui:* sept planètes, sept jours, sept merveilles, sept sages, *etc.; célébrité qui n'a fait que s'accroître encore depuis la naissance du christianisme, comme on peut le voir dans l'Apocalypse:* sept églises, sept chandeliers, sept lampes, sept sceaux, sept trompettes, sept plaies, sept phioles, *etc.* — *D'après la définition générale du* nombre (*collection ou assemblage de* plusieurs unités *de même grandeur*), *je ne suis pas éloigné de penser, avec le philosophe grec, que* 3 *et* 4 *soient les deux* premiers nombres. *En effet*, 1, *élément des nombres impairs, et* 2, *élément des nombres pairs, sont les* éléments *de la* pluralité, *mais ne peuvent lui être assimilés ni se confondre avec elle; et, de même que la* ligne *et la* surface *sont les* éléments *du* corps, *sans que l'une ou l'autre soit* corps, *de même* 1 *et* 2 *sont les* éléments *du* nombre, *sans être* nombres.

Septante (*septuaginta*) ἑβδομήκοντα, οἱ, αἱ, τά. Septante fois sept fois (*septuaginta septies*) ἑβδομηκοντάκις ἑπτάκις. Septante mille, *ou* sept fois dix mille, ἑπτακιςμύριοι, αι, α. — *Quand je cite les Septante* (LXX), οἱ Ο', *j'entends les* soixante-dix *interprètes qui, par ordre de Ptolémée Philadelphe, roi d'Egypte, traduisirent* (d'hébreu *en* grec) *les livres de l'Ancien Testament, environ* 300 *ans avant J.-C.*

Septembre (*september mensis*) βοηδρομιών, ῶνος, ὁ. — *Quand l'année des Romains commençait en mars*, septembre *était le* septième (*septimus ab imbre*), *comme* octobre, novembre *et* décembre, *les* dixième, onzième *et* douzième. — *Sur les* mois *des Grecs et leur division en* trois décades, *voyez le Tableau des mois.*

Septénaire (*septenarius numerus, i*) ἡ ἑπτάς ou ἑβδομάς, άδος. — *Voyez* Sept.

Septentrion (*septentrio, onis*) ἄρκτος, ου, ἡ, *Hérod.* Le vent du — (*aquilo, onis*) βορέας, ου, ὁ· βοῤῥᾶς, ᾶ, *Sept.* ἀπὸ τοῦ βοῆν καὶ ῥέειν. — *Le mot* septentrio *est composé de* septem triones (*les* sept *laboureurs*), *par allusion aux* sept *étoiles de la* grande *et de la* petite ourse, *constellations boréales que l'on appelle aussi le* grand *et le* petit charriot, *et que Virgile désigne sous le nom de* gemini Triones, *Enéid.* I, 744 *et* III, 516.

Arcturum, pluviasque Hyadas, geminosque Triones.

Ἀρκτοῦρον, ὑγράς θ' Ὑάδας, διδύμους δέ τε Ἄρκτους.

Septentrional, e (*septentrionalis, e*) ἀρκτικός, ή, όν· ἀρκτῷος, ῴα, ῷον, *Hérod.* — *Remarquez que c'est à l'instar de* septentrional *que nous avons formé par catachrèse le mot* méridional, *du latin* meridianus.

Septième (*septimus, a, um*) ἕβδομος, η, ον, *formé de* ἑπτά (*comme* ὄγδοος, huitième, *de* ὀκτώ, huit) *par le changement ordinaire de* πτ *et* κτ *en* βδ *et* γδ. — *Voyez* Sept.

Septièmement (*septimo loco*) ἕβδομον.

Septique (*putrefaciendo aptus, a, um*) σηπτικός, ή, όν, *Méd.* — *L'opposé de ce mot est* antiseptique.

Septuagénaire (*septuagenarius, a*) ἑβδομηκονταέτης, ου, ὁ· ἑβδομηκοντούτης, *fém.* -τοῦτις.

Septuagésime (*septuagesima dies*) ἑβδομηκοστὴ ἡμέρα, ας.

Septuple (*septemplex, icis*, c. *septuplum, i*, n.) ἑπταπλάσιος, α, ον· ἑπταπλοῦς, ῆ, οῦν.

Septupler, ἑπταπλασιάζειν, άζω.

Sépulcral, e (*sepulcralis, e*) ἐντάφιος, ίου, ὁ,ἡ, *Synés.*

Sépulcre (*sepulcrum, i*) τάφος, ου, ὁ, *Thuc.* μνῆμα, ατος, τό, *Dém.* Sépulcre honoraire (*honorarius tumulus, inane sepulcrum*) κενοτάφιον, ίου, τό, *Sept.* — — magnifique, mausolée, Μαυσωλεῖον, είου, τό, *Suét.* Lieu rempli de sépulcres (*sepulcretum, i*) κοιμητήριον, ίου, τό. — *Sur la pierre sépulcrale, qui portait pour inscription ces trois mots (dont l'injure du temps avait mutilé les dernières syllabes)* ☞ CAro DAta VERmibus, *auxquels on rapporte l'étymologie de* cadaver, *plutôt que de le dériver de* cadere, do (*comme en grec* πτῶμα *dérive visiblement de* πίπτω, πίπτειν, *et en hébreu* nevelah *de* naval), *voyez* (*page* 734, *au mot* πτῶμα, ατος) *la dernière édition du Schrevelius.*

Sépulture (*sepultura, æ*) ἐνταφιασμός, οῦ, ὁ· ταφή, ῆς, ἡ, *Thuc.*

Séquelle (*sequela, æ*) ἀκολούθων ὄχλος, ου, ὁ, *Luc.*

Séquence (*sequentia*) ἀκολουθία, ας, ἡ.

Séquestre. Mettre en —, *ou*

Séquestrer (*sequestrare, o*) ἐπὶ μεσεγγύῳ τιθέναι, τίθημι*.

Sérail *ou* Harem, γυναικών, ῶνος, ὁ· γυναικεῖον, ου, τό.

Séraphins et **Chérubins** (*deux mots hébreux indécl.*) τὰ Σεραφίμ, *Isaïe*, VI, 2 *et* 6. τὰ Χερουβίμ, *Sept. Gen.* III, 24.

Serein (*vespertinus ros, roris*) ἑσπερινὴ δρόσος, ου.

Serein, eine (*serenus, a, um*) γαληναῖος, αία, αῖον· αἴθριος, εὔδιος, ίου, ὁ,ἡ, *Géop.* Goutte sereine, ἡ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀμαύρωσις, εως, *Diosc.*

Sérénade (*vespertinus concentus, us*) ἑσπερινὴ συμφωνία, ας.

Sérénissime. Altesse — (*serenissima Celsitudo, inis*) γαληνοτάτη Ὑψηλότης, ητος.

Sérénité (*serenitas, atis*) γαλήνη, ης, ἡ· αἰθρία, ας, ἡ, *Arist.* εὐδία, ας, ἡ, *Théophraste.*

Séreux, euse (*serosus, a, um*) ὀῤῥώδης, εος, ὁ,ἡ.

Serf, serve (*servus, a*) δοῦλος, ου, ὁ, *Xén.* δούλη, ης, ἡ, *Plut.*

Serge de laine *ou* de soie, εἰρίνεον ou σηρικὸν ῥάκος, εος.

Sergent (*apparitor, oris*) κλήτωρ, ορος, ὁ, *Dém.* — d'une compagnie, λοχαγός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Série (*series, ei*) συνάφεια, συνέχεια, ας, ἡ, *Dém.*

Sérieusement (*serio*) σπουδῇ, *Dém.* Parlez-

vous sérieusement, ou badinez-vous? σπουδάζεις ταῦτα, ἢ παίζεις; *Plat.*

Sérieux (*gravitas, atis*) σεμνότης, ητος, ἡ. Prendre son sérieux (*frontem caperare, o*) σεμνύνεσθαι, ομαι, *Dém.*

Sérieux, euse (*serius, a, um; gravis, e*) σπουδαῖος, α, ον· σεμνός, ή, όν, *Dém.* Parler de choses sérieuses, σπουδαιολογεῖν, ῶ, ήσω.

Serin, ine (*fringilla canaria*, Cuv.) σπίνου ou σπίνης εἶδός τι.

Seringat (*philadelphus coronarius*, Linn.) φιλάδελφος, ου, *Athén.*

Seringue, σύριγξ, ιγγος, ἡ· κλυστήρ, ῆρος, ὁ, *Cels.*

Serment (*jus-jurandum*) ὅρκος, ου, ὁ, *Dém.* ὅρκιον, ίου, τό, *Thuc.* Prêter le serment et le recevoir, ὅρκον δοῦναι καὶ λαβεῖν, *Dém.* Violer son serment (*pejerare, o*) ἐπιορκεῖν, ῶ, ήσω, *le même.* — *Voyez* Jurer.

Sermon (*sacra concio, onis*) ἁγία διδαχή, ῆς· ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

Sermonner quelqu'un (*aliquem moleste reprehendere, o*) χαλεπῶς τινα νουθετεῖν, ῶ, ήσω.

Sermonneur (*molestus monitor*) ἐπιλήπτωρ, ορος, ὁ.

Sérosité du lait, du sang (*lactis, sanguinis serum, i*) ὁ τοῦ γάλακτος, τοῦ αἵματος ὀῤῥός, οῦ, *Arist.* Se tourner en sérosité, ὀῤῥοῦσθαι, οῦμαι.

Serpe (*falx putatoria*) κλαδευτήριον, ίου, τό.

Serpent (*serpens, anguis*) ὄφις, εως, ὁ, *Arist.* Abondant en serpents, ὀφιώδης, εος, ὁ,ἡ, *Strab.*

Serpentaire (*arum dracunculus*, Linn.) δρακόντιον, ίου, τό. — *constellation*, ὀφιοῦχος, ου, ὁ.

Serpenter (*serpere, o*) ἕρπειν, ἑρπύζειν, ω· γυροῦσθαι, οῦμαι· περιστρέφεσθαι, ομαι, *Hom.*

Serpentine (*maculosa gemma*) ὀφίτης, ου, ὁ, *sous-ent.* λίθος, *Diosc.* V, 162.

Serpette. — *Voyez* Serpe.

Serpolet (*thymus serpyllum*, Linn.) ἕρπυλλον, ου, τό, *Théophr.*

Serre, *où l'on garde les* fruits *pendant l'hiver*, ὀπωροθήκη, ης, ἡ, *Varr.*

Serré, ée (*adstrictus, a, um*) προεσταλμένος, η, ον, *Arist.* — (*densus, a, um*) δασύς, εῖα, ύ· ἀθρόος, όα, όον, *Thuc.* πυκνός, ή, όν, *Théophr.*

Serre-file (*extremi agminis ductor*) οὐραγός, οῦ, ὁ, *Xén.*

Serrement de main (*data dextera*) δεξίωσις, εως, ἡ· δεξιαί, ῶν, αἱ, *Hom. Il.* II, 341. — de cœur, θλίψις, εως, ἡ, *N. Test.*

Serre-papiers, χαρτοφυλάκιον, ίου, τό.

Serrer (*constringere, go; constipare, po*) σφίγγειν, συσφίγγειν, γω, ξω, *Athén.* στύφειν, φω, ψω, *Gal.* συστέλλειν, λλω, *Isocr.* Serrer son argent et son or (*nummos aurumque recondere*, Hor.) ἀργύριον χρυσίον τε κρύπτειν, κεύθειν, *Anthol.* — des provisions de bouche, ἀποταμιεύεσθαι, ομαι, *Elien.*

Serres *d'un oiseau de proie* (*falcati ungues*) χηλαί, ῶν, αἱ, *Arist.*

Serrure (*sera, æ*) κλεῖθρον, ου, τό, *Luc.*

Serrurier (*faber ferrarius*) κλειθροποιός, ou κλειδοποιός, οῦ, ὁ.

Serum, partie séreuse (*serum, i*) ὀῤῥός, οῦ, ὁ, *Arist.*

Servage (*servitus, servitudo*) δουλοσύνη, ης, ἡ· δουλεία, ας, ἡ, *Dém.*

Servant, servante (*famulus, famula*) ὑπηρέτης, ου, ὁ· θεράπων, οντος, ὁ, *Xén.* ὑπηρέτις, ιδος, ἡ· θεραπαινίς, ίδος, ἡ, *Plut.*

Serviable (*officiosus, a, um*) θεραπευτικός, ή, όν, *Plat.*

Service (*famulatus, us; famulitium, ii*) ὑπηρεσία, ας, ἡ, *Plut.* δουλεία, ας, ἡ, *Xén.* Gens de —, θεράποντες, ων, οἱ, *Xén.* οἰκέται, ῶν, οἱ, *Dém.* — (*officium, obsequium, ii*) θεραπεία, ας, ἡ, *Xén.* χάρις, ιτος, ἡ, *Dém.* — militaire, πολεμικὰ ἔργα, ων. — divin, λειτουργία, ας, ἡ. — *dans un repas*, τὰ παρατιθέμενα ἐδέσματα.

Serviette (*mantile, is*, Virg. *mappa, æ*, Hor.) χειρόμακτρον, ου, τό, *Xén.*

Servile (*servilis, e*) δούλειος, εία, ειον, *Plat.* δουλικός, ή, όν, *Plut.* Une traduction — (*verbum verbo redditum*) ἡ κατὰ γράμμα μετάφρασις, εως.

Servilement (*serviliter*) δουλοπρεπῶς, δουλικῶς, *Luc.*

Servilité, τὸ δουλοπρεπές, έος.

Servir quelqu'un (*alicui servire, io*) ὑπηρετεῖν, ῶ, τινί, *Dém.* — Dieu, Θεῷ

λατρεύειν, ω, *N. Test.* — une table, τράπεζαν παρατιθέναι*, *Thuc.* — utilement sa patrie, τὴν πατρίδα εὖ ποιεῖν, έω-ῶ, *Dém.* — (*stipendium merere, eo, ui*) στρατεύεσθαι, ομαι, *Thuc.* — (*prodesse, prosum, profui*) ὠφελεῖν, ῶ, τινά, *Isocr.* συμφέρειν, φέρω*, λυσιτελεῖν, ῶ, τινί, *le même.* Se servir de quelque chose (*aliqua re uti, or*) χρῆσθαι, ῶμαι, τινί, *Isocr.* Je me sers de ce que j'ai, χρῶμαι οἷς ἔχω, *pour* τούτοις ἃ ἔχω, *cas d'attraction.*

Serviteur, servante (*famulus, famula*) ὑπηρέτης, ου, ὁ· θεράπων, οντος, ὁ, *Xén.* ὑπηρέτις, ιδος, ἡ· θεραπαινίς, ίδος, ἡ, *Plut.* Je suis votre —, χαῖρε, χαίρετε.

Servitude (*servitus, servitudo*) δουλοσύνη, ης, ἡ· δουλεία, ας, ἡ· *Dém.* Maison qui n'est soumise à aucune servitude, οὐδενὶ ἔνοχος οἰκία, ας, ἡ.

Sésame (*sesamum orientale,* Linn.) σησάμη, ης, ἡ· σήσαμον, ου, τό, *Diosc.*

Sésamoïde. Os sésamoïdes, σησαμοειδῆ ὀστᾶ, ῶν, *Anat.*

Séséli (*seseli tortuosum,* Linn.) σέσελι, εως, τό.

Sésostris, Σέσωστρις, ιος, ὁ.

Sesqui-altère, *terme de Mathém. comme* 3 *est à* 2. Raison sesqui-altère (*sesquialtera ratio*) ἡμιόλιος λόγος, ου.

Sesqui-double, *comme* 5 *est à* 2, ἡμιδιπλοῦς, ῆ, οῦν.

Session d'un concile (*sessio, onis; consessus, us*) τὸ τῆς συνόδου συνέδριον, ίου.

Sesterce, *monnaie romaine, qui valait le quart du* denier, *ou deux* As *et demi* (*sestertius,* q.d. *semi-tertius,* ἡμίτριτος). *Mais, comme nous élevons le* gramme *à une valeur mille fois plus forte, en y ajoutant* kilo-, *et disant* kilogramme, *les Romains élevaient aussi leur* sesterce (LLS) *à une valeur mille fois plus forte, en disant* sestertium, n. *au lieu de* sestertius, m. *Ainsi le petit sesterce était une monnaie réelle, de la valeur d'un demi-réal espagnol* (12 *centimes et demi*) *et le grand sesterce n'était qu'une monnaie idéale* (125 fr.) *comme était le* talent *chez les Grecs, le* franc *chez les Français, etc.*

Setier, *ancienne mesure de grains ou de liqueurs* (*qui variait selon les différentes localités, remplacée maintenant par le* litre, *et ses multiples* décalitre, hectolitre, kilolitre. — *Voyez ces mots, et* Mètre.

Seuil d'une porte (*limen, inis*) βηλός, οῦ, ὁ. — supérieur, ὑπέρθυρον, ου, τό, *Phavor.* —, *l'entrée,* οὐδός, οῦ, ὁ, *Hom.* Etre sur le seuil, ἐπ' ὀδοῦ ἑστηκέναι, ἕστηκα, κας, κε.

Seul, e (*solus, a, um,* de ὅλος, η, ον) μόνος, η, ον, *Dém.* οἶος, ἑνικός, *unicus.*

Seulement (*solum, tantum*) μόνον, *Plat.* μόνως, *Xén.* Non-seulement, mais encore, οὐ μόνον, ἀλλὰ καί, *Dém.*

Seulet, ette. — *Voyez* Seul, e.

Sève d'un arbre (*arboris humor, oris,* ou *succus, i*) ὁ τοῦ δένδρου χυλός, ou χυμός, οῦ.

Sévère (*severus, a, um*) αὐθέκαστος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.* αὐστηρός, ά, όν· ἀκριβοδίκαιος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Sévèrement (*severe*) αὐστηρῶς, χαλεπῶς, *Dém.*

Sévérité (*severitas, atis*) αὐστηρότης, δεινότης, ητος, ἡ, *Dém.*

Sévices (*sævitia, æ*) ὠμότης, δεινότης, χαλεπότης, ητος, ἡ, *Dém. Isocr.*

Sévir contre quelqu'un (*in aliquem sævire, io*) πρός τινα χαλεπαίνειν, ω, *Xén.* ἀγριαίνειν, ω, *Plut.*

Sevrage (*ablactatio, onis*) ἀπογαλακτισμός, οῦ, ὁ.

Sevrer un enfant (*infantem ablactare, o*) τὸ βρέφος ἀπογαλακτίζειν, ίζω, *Sept.* — (*privare, orbare, o*) ἀποστερεῖν, ῶ, τινά τινος, *Xén.*

Sexagénaire (*sexagenarius, a, um*) ἑξηκονταέτης, ου, *ou* -ετής, έος, ὁ,ἡ.

Sexagésime (*sexagesima dies*) ἑξηκοστὴ ἡμέρα, ας, ἡ.

Sexe viril *ou* féminin (*virilis* vel *muliebris sexus, us*) ἀνδρεία ἢ γυναικεία φύσις, ου ἕξις, εως· τὸ γένος, εος, *Den. Hal.* Le sexe, le beau sexe, αἱ γυναῖκες, ῶν, ξί.

Sextuple (*sextuplex*) ἑξαπλοῦς, ῆ, οῦν· ἑξαπλάσιος, α, ον.

Sexuel, elle, γενικός, ή, όν.

Si (*si*) εἰ, *ind.* ἄν, ἐάν, ἤν, *subj.* Si les morts ont quelque sentiment, εἴ τοῖς τεθνεῶσί τις αἴσθησίς ἐστι, *Isocr.* Si Dieu le veut, ἂν Θεὸς θέλῃ, *Dém.* Si besoin

est, ἥν τι δέῃ, *le même*. Si (*an, utrum*). Examinez s'il convient ou non de faire cette chose, σκοπεῖτε εἰ χρὴ τοῦτο ποιεῖν, ἢ μή, *Arist.* εἴτε... εἴτε μή, *Dém.* Si... que (*tam..... quam; tantum..... quantum*) οὕτως.... ὡς· τόσον.... ὅσον. Je crois que non, je crois que si, οὐ πιστεύω, πιστεύω.

Si, *note de musique*. — *Voyez* Gamme.

Sialagogue (*salivam educens*) σιαλαγωγός, οῦ, ὁ, ἡ.

Sibylle, Σίβυλλα, ης, ἡ.

Sibyllins. Les oracles, vers, livres —, τὰ Σιβύλλεια βιβλία, ων.

Sicaire (*sicarius, ii*) σφαγεύς, έως, ὁ, *Dém.*

Siccité (*siccitas, atis*) ξηρότης, ητος, ἡ.

Sicile, île de la Méditerranée, Σικελία, ας, ἡ.

Sicle (*en hébreu* chekel, *de* chacal, *peser*) le sicle du sanctuaire était de vingt oboles, εἴκοσι ὀβολοὶ τὸ δίδραχμον, τὸ ἅγιον, *Exod.* XXX, 13.

Sicyone, une des plus anciennes villes du Péloponnèse, Σικύων, ωνος, ἡ.

Sidéral, e. Année sidérale (*sideralis annus*) ἀστρικὸς ἐνιαυτός, οῦ.

Sidération (*sideratio, onis*) ἀστροβολισμός, οῦ, ὁ, *Théophr.*

Sidéritis (*sideritis hirsuta*, Linnée) σιδηρῖτις, ιδος, ἡ.

Sidéroxylon, *ou* bois de fer, σιδηρόξυλον, ου, τό.

Sidon, ville de Phénicie, Σιδών, ῶνος, ἡ.

Siècle (*sæculum, i*) αἰών, ῶνος, ὁ, *Luc.* De notre siècle, ἐπὶ τῆς ἡμετέρας γενεᾶς, *Dém.*

Sied [Il. — *Voyez* Seoir.

Siége (*sedes, sedile, sella*) ἕδρα, ας, ἡ, *Xén.* ἕδος, εος, τό· ἕδρανον, ου, τό, *Soph.* — d'une ville (*urbis obsidio, onis*) πολιορκία, ίας, ἡ, *Dém.* — *Voyez* Assiéger.

Siéger au tribunal, ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου καθῆσθαι, ημαι.

Sien, enne (*suus, a, um*) ὁ, ἡ, τὸ αὑτοῦ, αὑτῆς, ou ἑαυτοῦ, ἑαυτῆς. Chacun le sien, ἑκάστῳ τὸ ἴδιον. Lui et les siens, αὐτὸς καὶ οἱ φίλοι ou συγγενεῖς αὐτοῦ. Faire des siennes, ἀσωτεύεσθαι, ομαι, *Athén.*

Sieste (*Esp.* siesta). Faire la sieste, βρίζειν, ίζω, *Hom.*

Sieur (*dominus, i*) κύριος, ίου, ὁ.

Sifflement (*sibilus*, plur. *sibila*) συριγμός, *Plut.* συρισμός, οῦ, ὁ, *Luc.*

Siffler (*sibilare, o*) συρίττειν, ττω, ξω, *Luc.* συρίζειν, ίζω, ίξω, *Eur.*

Sifflet, σύριγξ, γγος, ἡ. —, *trachée artère*, τραχεῖα ἀρτηρία, ας.

Siffleur, euse (*sibilator, oris*) συρικτής, οῦ, ὁ.

Sigée, promontoire de la Troade, Σίγειον, είου, τό.

Sigillé, ée. Terre sigillée (*sigillata terra*) σημαντρὶς γῆ, ῆς, *Hér.*

Sigles (*compendiariæ notæ*, par ex.: s. p. q. r.) σιγλαί, ῶν, αἱ.

Sigmoïde, *qui a la forme d'un* sigma Σ *ou* C) σιγμοειδής, έος, ὁ, ἡ.

Signal (*signum, i*) σημεῖον, ου, τό, *Isocr.* Donner le signal de l'attaque, de la retraite, du repos, τὴν ἔφοδον, τὸ ἀνακλητικόν, τὸ ἀναπαυστήριον σημαίνειν, αίνω, ανῶ.

Signalé, ée (*insignis, e*) ἐπίσημος, ου, ὁ, ἡ, *Luc.* παράσημος, ου, ὁ, ἡ, *Plut.*

Signalement, σημαντικὴ καταγραφή, ῆς.

Signaler (*insignire, io*) ἐνσημαίνειν, ω, *Isocr.* Se signaler, ἐπιφαίνεσθαι, ἐλλαμπρύνεσθαι, ομαι. — par la victoire, νίκης δόξαν αἱρεῖν, ω, *Hérod.*

Signature (*signatura, æ*, Suét.) χειρόγραφον, ου, τό. Donner sa signature, χειρογραφεῖν, ῶ, *Pand.*

Signe (*signum, i*, σημεῖον, ου, τό, *Isocr.* — du zodiaque, ζώδιον, ίου, τό, *Arist.* — de la croix, τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον. — de tête, νεῦμα, ατος, τό, *Thuc.* Accorder *ou* refuser par un signe de tête, (*annuere* vel *renuere, o*) κατανεύειν ἢ ἀνανεύειν, ω, *Plat.*

Signer une lettre (*epistolæ nomen suum subscribere, bo*) τὴν ἐπιστολὴν χειρογραφεῖν, ῶ, *Pand.*

Signet d'un livre (*on pron.* sinet) τὸ τοῦ βιβλίου ταινίδιον, ίου.

Significatif, ive. Des termes significatifs (*significantia verba*, Quint.) σημαντικὰ ῥήματα, ων.

Signification (*significatio*) σημασία, ας, ἡ, *Diosc.* σημείωσις, εως, ἡ, *Sept.*

Signifier (*significare, o*) σημαίνειν, ω, *Arist.* — quelque chose à quelqu'un, δηλοῦν, ῶ, τὶ πρός τινα, *Isocr.*

Silence (*silentium, ii*) σιγή, ῆς, ἡ, *Dém.* σιωπή, ῆς, ἡ, *Xén.* Imposer —, κατασιγάζειν, άζω, *Hérod.* Garder un profond —, μακρὰν σιγὴν σιγᾷν, *Chrys.* Passer quelque chose sous —, σιωπῇ παρέρχεσθαι, ομαι*, τὶ, *Dém.* Silence! σίγα, σιγᾶτε!

Silencieux, euse (*taciturnus, a, um*) σιωπηλός, ή, όν, *Plut.*

Silène, nourricier de Bacchus, Σιληνός, οῦ, ou Σειληνός, οῦ, ὁ.

Silex (*silex, icis*, c.) πυρίτης λίθος, ου.

Silique (*siliqua, æ*) κεράτιον, ίου, τό. *Gal.*

Sille, *poëme mordant, en usage chez les Grecs* (*le* sille *des Grecs répond à la* satire *des Romains*) σιλλός, οῦ, ὁ.

Sillon (*sulcus, i*) αὖλαξ, αχος, ἡ, *Phil.*

Sillonner (*sulcare, o*) αὐλακίζειν, ίζω, *Aristoph.*

Silves (*silvæ, arum*) παμμιγὴς ὕλη, ης.

Simagrée, ἀκκισμός, οῦ, ὁ. *Philostr.* Faire des simagrées, ἀκκίζεσθαι, ομαι, *Luc.*

Simarre (*palla, læna, æ*) χιτών, ῶνος, ὁ· χλαῖνα, ης, ἡ.

Similaire (*ejusdem generis*) ὁμογενής, έος, ὁ,ἡ· ὅμοιος, α, ον.

Similitude (*similitudo, inis*) ὁμοιότης, ητος, ἡ, *Arist.*

Simoïs, fleuve de la Troade, Σιμόεις, εντος, ὁ.

> Μεσσηγὺς Σιμόεντος ἰδὲ Ξάνθοιο ῥοάων.
> *Hom. Il.* VI, 4.

Simoniaque, Σιμωνιακός, ή, όν.

Simonide, poëte lyrique, de l'île de Céos, une des Cyclades, Σιμωνίδης, ου, ὁ.

Simonie, Σιμωνία, ας, ἡ. Simon, ayant vu que les apôtres, par l'imposition des mains, faisaient descendre le Saint-Esprit, leur offrit de l'argent, en disant : donnez-moi aussi ce pouvoir, *etc.*, Θεασάμενος δὲ ὁ Σίμων ὅτι, διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων, δίδοται τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα, λέγων· δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, κ. τ. λ. *Act. des Ap.* VIII, 18.

Simple (*simplex, icis*) ἁπλόος, *contr.* ἁπλοῦς, ῆ, οῦν, *Isocr.* ἀφελής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.* — (*candidus, a*) εὐήθης, εος, ὁ,ἡ, *le même.*

Simplement (*simpliciter*) ἁπλῶς, *Dém.* — (*candide*) ἀδόλως, *le même.*

Simplesse (*candor, oris*) εὐήθεια, ἀκακία, ας, ἡ, *Dém.*

Simplicité (*simplicitas, atis*) ἁπλότης, ητος, ἡ. — des mœurs, εὐήθεια, ἀκακία, ας, ἡ, *Dém.*

Simplifier l'enseignement de la langue Grecque, τὴν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης διδαχὴν ἁπλουστέραν καθιστάναι, ίστημι. — *Voyez* (*aux mots* Λύω *et* Πτῶσις) *la dernière édition du Schrevelius.*

Simulacre (*simulacrum, i*) εἴδωλον, ου, τό, *Dém.* φάντασμα, ατος, τό, *Arist.*

Simulation (*simulatio, onis*) προςποίησις, εως, ἡ, *Arist.*

Simulé, ée (*simulatus, a, um*) προςποίητος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Simuler (*simulare, o*) προςποιεῖσθαι, οῦμαι, εἶναι φίλος, *Esch.*

Simultané, ée (*de* simul, *ensemble*) ὁμόχρονος, ου· ἅμα γενόμενος, η, ον.

Simultanéité, ὁμοχρονιότης, ητος, ἡ.

Simultanément, ὁμοῦ, ὁμοχρόνως.

Sinapisme, σιναπισμός, οῦ, ὁ. R. σίνηπι ou σίναπι, moutarde.

Sincère (*sincerus, a, um;* propr. *mel sincerum*, c.-à-d. *sine cera*) εἰλικρινής, έος, ὁ,ἡ, *Xén.* καθαρός, ά, όν, *Dém.*

Sincèrement (*sincere*) εἰλικρινῶς, καθαρῶς, *Plut.*

Sincérité (*sinceritas, atis*) εἰλικρίνεια, ας, ἡ, *N. Test.*

Sinciput *et* **Occiput**, *termes d'Anatomie, tirés du latin* (R.caput, *tête*) βρέγμα, ατος, τό, *Batrachom.* 231. ἰνίον, ίου, τό, *Hom. Il.* V, 73.

Sindon (*linteum, i*) σινδών, όνος, ἡ, *Hér.*

Singe (*simius, simia*) πίθηξ, ηκος, ὁ· πίθηκος, ου, ὁ, *Plut.* — à queue, κερκοπίθηκος, ου, ὁ.

Singer (*ridicule imitari, or*) γελοίως μιμεῖσθαι, οῦμαι.

Singeries (*mimici gestus*) μιμικὰ σχήματα, ων. Faire des singeries, πιθηκίζειν, ίζω.

Singulariser [Se, ἰδιογνωμονεῖν, αὐτογνωμονεῖν, ῶ, ήσω.

Singularité (*singularis ratio*) παράξενος τρόπος, ου.

Singulier (*singularis, e*; q.d. *sine angulo*) μοναδικός, ή, όν. — (*eximius, a, um*) ἐξαίρετος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* — (*mirus, a, um*) θαυμάσιος, ία, ιον, *Dém.* — (*morosus, a, um*) δύςκολος, ου, ὁ,ἡ, *le même.* Combat singulier (*duellum, i*) μονομαχία, ίας, ἡ. Nombre singulier, duel, pluriel, ἑνικός, δυϊκός, πληθυντικὸς ἀριθμός, οῦ, *Gramm.* — *Voyez* **Sept.**

Singulièrement (*singulariter*) ἑνικῶς, μοναδικῶς. — ἢ ἐξόχως, διαφερόντως, *Isocr.*

Sinistre (*sinister, tra, trum*) σκαιός, ά, όν· δυςοιώνιστος, ου, ὁ,ἡ.

Sinistrement (*sinistre*) ἐπαριστέρως, *Plut.*

Sinon (*sin minus, nisi*) εἰ δὲ μή, πλὴν ἤ, *Isocr.*

Sinueux, euse (*sinuosus, a, um*) κολπώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théophr.* πολύπτυχος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Sinuosité (*sinuosus flexus*) κόλπωσις, εως, ἡ· πολυπτυχία, ας, ἡ.

Siphon (*tubus, i*) σίφων, ωνος, ὁ, *Gal.*

Sire, Votre Majesté, Κύριε, ἡ Μεγαλειότης σου.

Sirène. Le chant des sirènes, ἡ τῶν σειρήνων ᾠδή, ης.

Sirius, Σείριος, ίου, ὁ, *Arist.* κύων, κυνός, ὁ, *Luc.* — *C'est la plus brillante étoile du ciel* (la canicule), *dont la lumière est* (dit-on) *trois ans à parvenir jusqu'à nous, tandis que celle du soleil nous parvient en huit minutes; c'est-à-dire que, si la distance de la terre au soleil est de quinze millions de myriamètres, sa distance à Sirius sera de trois trillions de myriamètres, ou deux cent mille fois plus grande :* o altitudo!

Siroc, *vent du sud-est* (*Ital.* scirocco) εὐρόνοτος, ου, ὁ, *Colum.*

Sis, e (*situs, a, um*) κείμενος, η, ον, *Dém.*

Sison (*sison amomum*, Linn.) σίσων, ονος, ὁ.

Sistre (*erepitaculum*) σεῖστρον, ου, τό. R. σείω, *quatio.*

Sisyphe, fils d'Eole, Σίσυφος, ου, ὁ.

Site (*situs, us*) τοποθεσία, ας, ἡ.

Situation (*situs, us; positio, onis*) τοποθεσία, ίας, ἡ· θέσις, εως, ἡ, *Arist.*

Situé, ée (*situs, a, um*) κείμενος, η, ον *Dém.*

Six (*sex*) ἕξ, *indécl.* Le nombre six (*senio, onis*, m.) ἑξάς, άδος, ἡ. Six fois (*sexies*) ἑξάκις. Six cents, ἑξακόσιοι, αι, α, Six mille, ἑξακιςχίλιοι, αι, α, Six fois dix mille, ἑξακιςμύριοι, αι, α. Qui a six angles, six faces, six mètres, *etc.* ἑξάγωνος, ἑξάεδρος, ἑξάμετρος, κ. τ. λ.

Sixain, ἑξάς, άδος, ἡ. —, *stance de six vers*, ἑξάστιχον, ου, τό.

Sixième (*sextus, a, um*) ἕκτος, η, ον, *N. Test.* La sixième partie, ἑκτημόριον, ίου, τό.

Sixièmement (*sexto loco*) ἕκτον.

Smaragdite, σμαραγδίτης, ου, ὁ.

Smyrne, Σμύρνα, ης, ἡ. Sept villes se disputent l'honneur d'avoir vu naître le poëte Homère :

> Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσιν περὶ ῥίζαν Ὁμήρου·
> Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφών, Σαλαμίν, Χίος, Ἄργος, Ἀθῆναι.

Sobre (*sobrius, a, um*) νηφάλιος, ίου, ὁ,ἡ, *Dém.* Etre sobre, νήφειν, φω, ψω, *le même.* σωφρονεῖν, έω-ῶ, ήσω. *N. Test.*

Sobrement (*sobrie*) νηφαλίως, *Poll.* σωφρόνως, *Plut.*

Sobriété (*sobrietas*, q. d. *sine ebrietate*) νῆψις, εως, ἡ· νηφαλιότης, ητος, ἡ· σωφροσύνη, ης, ἡ, *Dém.* Ne soyez pas plus sage qu'il ne faut l'être, mais soyez-le jusqu'à la sobriété, μὴ ὑπερφρονεῖν, παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν· ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, *Paul, Rom.* XII, 3.

Sobriquet (*ludicrum cognomen*) γελοία ἐπωνυμία, ας.

Soc d'une charrue (*aratri vomer, eris*, m.) ἡ τοῦ ἀρότρου ὕννις, εως, *Plut.*

Sociable (*sociabilis, e*) κοινωνικός, ή, όν, *N. Test.*

Social, e. Guerre sociale, *ou* des alliés (*sociale bellum*) συμμαχικὸς πόλεμος, ου.

Société (*societas, atis*) συναναστροφή, ῆς, ἡ· κοινωνία, ας, ἡ· ἑταιρία, ας, ἡ. *Isocr.*

Socle (*fulcrum, i*) βάσις, εως, ἡ· στυλοβάτης, ου, ὁ, *Vitr*.

Socque (*soccus, i*) ποδεῖον, είου, τό, *Théophraste*.

Socrate, illustre philosophe athénien, Σωκράτης, εος-ους, ὁ.

Soeur (*soror, oris*) ἀδελφή, ῆς, ἡ, *Dém*. — consanguine, ὁμοπατρία, ας. — utérine, ὁμομητρία, ας, *le même*.

Soi (*sui, sibi, se*) οὗ, οἷ, ἕ. Soi-même, ἑαυτοῦ, ῷ, όν, *et fém*. ἑαυτῆς, ῇ, ήν. Soi-disant, ἐπαγγελλόμενος, ένη.

Soie (*sericum, i*) μέταξα, ης, ἡ· σηρικόν, οῦ, τό, *Strab*. Un habit de soie, σηρικὴ ἐσθής, ῆτος, *Luc*. Ver à soie, βόμβυξ, υκος, ὁ, *Arist*. — (*seta, æ*) χαίτη, ης, ἡ, *le même*. ἡ θρίξ, αἱ τρίχες, *Hésych*.

Soierie (*sericæ merces, ium*) σηρικὰ ἐμπορεύματα, ων.

Soif (*sitis, is*) δίψα, ης, ἡ, *Plut*. δίψος, εος, τό, *Xén*. Avoir soif (*sitire, io*) διψᾶν ou διψῆν, ῶ, *Hér*. Etancher sa soif, τὸ δίψος σβεννύναι, υμι *, *Luc*. Heureux ceux qui ont faim et soif de la justice, μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, *Matth*. V, 6.

Soigner (*curare, o*) ἐπιμελεῖσθαι, οῦμαι, τινός, *Xén*. περί τινος, *Plat*. — un malade, νοσοῦντα θεραπεύειν, ω· νοσηλεύειν, ω, *Isocr*.

Soigneusement (*accurate*) ἐπιμελῶς, ἀκριβῶς, *Dém*.

Soigneux, euse (*diligens, entis; sedulus, a, um*, q.d. *sine dolo*) ἐπιμελής, έος, ὁ,ἡ· σπουδαῖος, α, ον, *Dém*.

Soin (*cura, æ*) μελέτη, ης, ἡ, *Isocr*. πρόνοια, ας, ἡ, *Dém*. Avoir *ou* prendre soin (*curare, o*) ἐπιμελεῖσθαι, οῦμαι, τινός, *Xén*. περί τινος, *Plat*. Soins, *soucis* (*curæ, arum*) φροντίδες, ων, αἱ, *Dém*.

Soir (*vespera, vesper*) ἑσπέρα, ας, ἡ· ἕσπερος, ου, ὁ. Sur le soir (*vespere, vesperi*) πρὸς ἑσπέραν, *Plat*. C'était le soir, ἑσπέρα ἦν, *Dém. pour la Couronne*. Les prières du soir (*vespertinæ preces*) ἑσπεριναὶ εὐχαί, ῶν. — *Pour souhaiter à quelqu'un le* bon jour *ou le* bon soir, *les Grecs modernes disent* καλημέρα, καλησπέρα.

Soirée (*vespertinum tempus, oris*) ἑσπερινὸς ou δειλινὸς χρόνος, ου, *Sept*.

Soit (*esto*) ἔστω, εἶεν, *Xén*.

Soit... soit (*sive, seu*) εἴτε, ἄν τε, ἐάν τε. Soit qu'il le veuille, soit qu'il ne le veuille pas (*velit, nolit*) εἴτε βούλεταί γε, εἴτε μή, *Dém*.

Soixantaine, ἑξηκοντάς, άδος, ἡ. Qui a la soixantaine, ἑξηκονταέτης, ου· *ou* -ετής, έος, ὁ,ἡ.

Soixante (*sexaginta*) ἑξήκοντα, *indécl*. Soixante fois (*sexagies*) ἑξηκοντάκις. Soixante mille, ἑξηκοντακισχίλιοι, αι, α. Soixante fois dix mille, ἑξηκοντακισμύριοι, αι, α. Soixante-dix *ou* septante (*septuaginta*) ἑβδομήκοντα, *indécl*. — *Voyez* Sept.

Soixantième (*sexagesimus, a, um*) ἑξηκοστός, ή, όν, *Thuc*.

Sol (*solum, i*) πέδον, ου, τό, *Arist*. — fertile, εὔγαιον, εὔγεων, ou εὔγειον ἔδαφος, εος, *Théophr*.

Sol, *note de musique*. — *Voyez* Gamme.

Sol. — *Voyez* Sou.

Solaire (*solaris, e*) ἡλιακός, κή, κόν, *Laërce*. Cadran solaire, σκιάθηρον, ου, τό. — son style, γνώμων, ονος, ὁ.

Solanum, *ou plante* solanée (*solanum, i*) στρύχνος ou στρύχνον, ου, *Diosc*.

Soldat (*miles, itis*) στρατιώτης, ου, ὁ, *Dém*. — vétéran (*emeritus*) ἀφειμένος, ου· ἀπαλλαγείς, έντος, *Arist*.

Soldatesque (*militum caterva*) στρατιωτικὸν στίφος, εος.

Solde. Payer la solde aux soldats (*stipendium militibus solvere, o*) τὸν μισθὸν τοῖς στρατιώταις ἀποδιδόναι, δίδωμι *. Etre à la solde, μισθοφορεῖν, έω-ῶ, *Dém*.

Solder un compte, λογισμὸν ἀποπληροῦν, ῶ, ώσω.

Sole (*pleuronectes solea*, Cuv.) βούγλωσσος, ου, ὁ, *Diosc*.

Sole d'un cheval (*equi solea, æ*) ἱππικὴ κρηπίς, ῖδος.

Solécisme, σολοικισμός, οῦ, ὁ. — *Voyez* Baragouin.

Soleil (*sol, solis*) ἥλιος, ου, ὁ. Le lever *ou* le coucher du soleil, ἀνατέλλων ἢ δυόμενος ἥλιος· ἡλίου ἀνατολὴ καὶ δυσμή, ou δύσις, *Arist*.

Soleil (*helianthus annuus*, Linnée) ἡλίανθος, ου, ὁ.

Solen, *coquillage appelé vulgairement*

manche de couteau, σωλήν, ῆνος, ὁ.

Solennel, elle, *pron.* solanel (*solennis, e, q.d. solus in anno*) ἐτήσιος, ίου, ὁ,ἡ, *Thuc.* ἑορτάσιμος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

Solennellement (*solenniter*) ἐξ ἔθους, πανηγυρικῶς.

Solenniser, πανηγυρίζειν, ίζω.

Solennité (*solennitas, atis*) πανήγυρις, εως, ἡ· ἑορτή, ῆς, ἡ, *Thuc.*

Solfier. — *Voyez* Gamme.

Solidaire, κοινός, ή, όν.

Solidairement (*in solidum*, Ulp.) κοινῶς.

Solide (*solidus, a, um.* R. ὅλος) στερεός, ά, όν, *Arist.* βέβαιος, αία, αιον, *Dém.*

Solidement (*solide*) στερεῶς, βεβαίως, *Isocr.*

Solidité (*soliditas, atis*) στερεότης, ητος, ἡ, *Arist.* βεβαιότης, ητος, ἡ, *Dém.*

Soliloque (*soliloquium, ii*) μονολογία, ας, ἡ.

Solipèdes (*solidas ungulas habentes*) μονώνυχες, ou μώνυχες ἵπποι, ων, *Hom. Il.* V, 236.

Solitaire (*solitarius, a, um*) μοναστικός, ή, όν· ἔρημος, η, ον, *Xén.* —, *anachorète*, ἀναχωρητής, οῦ, ὁ. Ver —, ταινία, ας, ἡ.

Solitairement (*solitarie*) μοναδικῶς.

Solitude (*solitudo, inis*) ἐρημία, ας, ἡ, *Isocr.* Qui aime la solitude, φιλέρημος, ου, ὁ,ἡ. Il vit dans la solitude, ἐρημαῖος ζῇ.

Solive (*tignum, i*) δοκός, οῦ, ἡ, *Aristophane.*

Soliveau (*tigillum, i*) δοκίς, ίδος, ἡ.

Sollicitation (*sollicitatio, onis*) ἐξαίτησις, εως, ἡ.

Solliciter (*sollicitare, o*) ἐπείγειν, γω, ξω, τινά, *Isocr.*

Solliciteur (*sollicitator*, Ulp.) ἐπείκτης, ου, ὁ.

Sollicitude (*sollicitudo, inis*) μέριμνα, ης, ἡ, *Plut.* φροντίς, ίδος, ἡ, *Dém.* En proie à la —, πολυμέριμνος, ου, ὁ,ἡ, *Aristoph.*

Solon, législateur des Athéniens, Σόλων, ωνος, ὁ.

Solstice d'été *ou* d'hiver (*æstivum* vel *hibernum solstitium*) θερινὴ ἢ χειμερινὴ τοῦ ἡλίου τροπή, ῆς.

Solstitial, e (*solstitialis, e*) τροπικός, ή, όν, *Proclus.*

Soluble (*solubilis, e*) λύσιμος, ου, ὁ,ἡ, *Athén.* λυτός, ή, όν, *Arist.*

Solution d'un problème (*solutio, enodatio*) ἡ τοῦ προβλήματος λύσις, *Dém.* διάλυσις, εως, *Plut.*

Solvable (*qui est solvendo*) ᾧ ἔστιν ἡ ἔκτισις, *Arist.*

Somatologie (*tractatus de corpore*) σωματολογία, ας, ἡ, *Méd.*

Sombre (*obscurus, a, um*) σκοτώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.* ἀμαυρός, ά, όν, *Luc.* Air sombre, mélancolique, μελαγχολικὴ ὄψις, εως.

Sommaire (*summarium, summa*) σύνοψις, εως, ἡ· ἐπιτομή, ῆς, ἡ. — (*compendiarius, a, um*) συνοπτικός, ή, όν· ἐπίτομος, ου, ὁ,ἡ.

Sommairement (*summatim*) συνοπτικῶς. Parler —, ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, *Dém.*

Sommation (*interpellatio*) πρόκλησις, εως, ἡ, *Hér.*

Somme d'argent (*argenti summa, æ*) ἀργυρίου ὄγκος, ου, ὁ· κεφαλαῖον, αίου, τό, *Dém.* — (*compendium, ii*) ἐπιτομή, ῆς, ἡ. — d'une addition, ποσότης, ητος, ἡ. En somme, somme toute *ou* totale, ἐν κεφαλαίῳ, *Dém.* — (*onus, eris; sarcina, æ*) φόρτος, ου, ὁ· φορτίον, ίου, τό, *Arist.* σάγμα, ατος, τό, *Plut.* Bête de somme (*jumentum, i*) κτῆνος, εος, τό· ὑποζύγιον, ίου, τό, *Thuc.*

Somme (*somnus, i*) ὕπνος, ου, ὁ, *Dém.* Faire *ou* passer la nuit tout d'un somme, παννύχιον εὕδειν, *Hom. Il.* II, 24.

Sommeil (*somnus, i*) ὕπνος, ου, ὁ, *Dém.* Etre accablé de sommeil, εἰς ὕπνον καταφέρεσθαι, ομαι, *Hér.* Le sommeil est frère de la mort (*est consanguineus lethi sopor*, Virg.) ὕπνος θανάτοιο κασίγνητος, *Hom. Il.* XIV, 231.

Sommeiller (*dormitare, to*) νυστάζειν, άζω, άξω, *Plat.* ὑπνώττειν, ττω, *Gal.*

Sommelier, ère (*cellarius, a*) ταμίας, ου, ὁ· ταμία, ας, ἡ, *Xén.*

Sommellerie (*penuaria cella, æ*) ταμεῖον, ταμιεῖον, είου, τό, *Isocr.*

Sommer quelqu'un de comparaître (*aliquem ad judices provocare, o*) τινὰ ἐς τὸ δικαστήριον ἐπικαλεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.*

Sommet (*vertex, icis; cacumen, inis*) κορυφή, ῆς, ἡ, *Xén.* — d'une montagne, ἀκρώρεια, ας, ἡ, *Phil.* —

Sommier de crin, τρίχινον στρῶμα, ατος, τό.

Sommité (*summitas, atis*) ἀκρότης, ητος, ἡ, *Plat.*

Somnambule (*in somno ambulans*) καθ' ὕπνον βαίνων, ουσα.

Somnifère (*somnifer, era, erum*) ὑπνοποιός, οῦ, ὁ, ἡ.

Somptuaire. Lois somptuaires (*sumptuariæ leges*) οἱ κατὰ τὰς δαπάνας νόμοι, ων.

Somptueusement (*sumptuose*) πολυτελῶς, *Dém.*

Somptueux, euse (*sumptuosus, a, um*) πολυτελής, έος, ὁ, ἡ, *Dém.* δαπανηρός, ά, όν, *Xén.*

Somptuosité (*sumptuosa magnificentia*) πολυτέλεια, ας, ἡ, *Isocr.*

Son (*sonus, i; sonitus, us*) ἦχος, ου, ὁ· ἠχή, ῆς, ἡ, *Plat.* Rendre un son, φθέγγεσθαι, ομαι, *le même.*

Son (*furfur, uris,* m.) πίτυρον, ου, τό, *Théophr.* Pain de son (*furfuraceus panis*) πιτυρίας, ου, *sous-ent.* ἄρτος, *Gal.*

Son, sa, ses (*suus, a, um*) ὁ, ἡ, τὸ αὑτοῦ, αὑτῆς. Le père aime son fils (*pater amat filium suum*) ὁ πατὴρ τὸν αὑτοῦ υἱὸν στέργει. La mère aime sa fille (*mater amat filiam suam*) ἡ μήτηρ τὴν αὑτῆς θυγατέρα στέργει. — (*hujus, ejus, illius, ipsius*) ὁ, ἡ, τὸ αὐτοῦ, αὐτῆς. J'ai vu son fils *ou* sa fille (*illius filium* vel *filiam vidi*) εἶδον τὸν αὐτοῦ ἢ αὐτῆς υἱόν· εἶδον τὴν αὐτοῦ ἢ αὐτῆς θυγατέρα.

Sonde de chirurgien (*specillum, i*) μήλη, ης, ἡ. — des marins, βολίς, ίδος, ἡ, *N. Test.*

Sonder la profondeur de la mer, τὴν θάλασσαν βολίζειν, ίζω, ίσω, *Act. des Ap.* XXVII, 28. — une plaie, πληγὴν ἐρευνᾷν, άω-ῶ. — les intentions de quelqu'un (*aliquem scrutari, or*) τινὰ ἐξετάζειν, άζω, *Isocr.*

Songe (*somnium, ii*) ὄνειρος, ου, ὁ, *Hom.* ἐνύπνιον, ίου, τό, *Plat.* En songe, κατ' ὄναρ. Expliquer les songes, ὀνειροπολεῖν, ῶ, ήσω.

Songer *une chose,* songer *à, de, que...* (*aliquid somniare, o*) ἐνυπνιάζειν, άζω, *Arist.* ὀνειρώττειν, ττω, *Plat.* ὀνειροπολεῖν, ῶ, τι, *Dém.* — (*cogitare, to*) ἐνθυμεῖσθαι, οῦμαι, τινός, *Xén.* τὶ, *Isocr.* — (*attendere, do*) προσέχειν τὸν νοῦν τινι, *Isocr.*

Songeur (*somniator*) ἐνυπνιαστής, οῦ, ὁ, *Sept. Gen.* XXXVII, 19.

Sonnant, e. Espèces sonnantes, χρυσᾶ ou ἀργυρᾶ νομίσματα, ων. Une expression mal sonnante, κακόφωνος λέξις, εως. A l'heure sonnante, ἐν καιρῷ.

Sonner (*sonare, o*) ἠχεῖν, ῶ, *Plut.* βομβεῖν, ῶ. — (*tinnire, io*) κωδωνίζειν, ίζω, *Athén.* Faire sonner la retraite (*receptui canere, o*) ἀνακλητικὸν σημαίνειν, νω, *Plut.* Qui fait sonner bien haut sa naissance, son mérite, etc., κωδωνόκροτος, ου, ὁ, ἡ.

Sonnerie, κωδώνισμα, ατος, τό· βόμβος, ου, ὁ.

Sonnet, *pièce de poésie, composée de deux* quatrains (τετράστιχα) *et de deux* tercets (τρίστιχα).

Sonnette (*tintinnabulum, i*) κώδων, ωνος, ὁ, *Thuc.* κρόταλον, ου, τό. Il marchait d'un pas relevé, et faisait sonner sa sonnette, *La Font.* ὁ δὲ μακροβάμων προὐπορεύετο, τὸν κώδωνα κωδωνίζων. — *Voyez* **Prédicament.**

Sonneur, ὁ κωδωνίζων, οντος.

Sonnez, *terme de trictrac,* δωδεκάς, άδος, ἡ.

Sonore (*sonorus, a, um*) ἠχώδης, εος, ὁ, ἡ, *Dém. Phal.* βομβώδης, εος, ὁ, ἡ, *Elien.* Qui a une voix sonore, λαμπρόφωνος, ου, ὁ, ἡ.

Sophi, *roi de Perse,* ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς, έως.

Sophie, *sagesse,* σοφία, ας, ἡ.

Sophisme, σόφισμα, ατος, τό, *Thuc.*

Sophiste, σοφιστής, οῦ, ὁ, *Luc.*

Sophistique, σοφιστικός, ή, όν, *Arist.*

Sophistiquer, κατασοφίζεσθαι, ομαι· *tous mots dérivés de la* R. σοφός.

Sophocle, poëte tragique athénien, Σοφοκλῆς, έους, ὁ. — *Trois illustres rivaux se partagent la scène athénienne : Eschyle, Sophocle, Euripide. — Sophocle naquit* 495 *ans avant J.-C.,* 15 *ans avant Euripide et* 30 *ans après Eschyle. Il nous reste de lui sept tragédies.*

Sophronistes, *magistrats d'Athènes, dont les fonctions étaient les mêmes que celles des censeurs à Rome,* οἱ σωφρονισταί, ῶν, *mot dérivé du verbe* σωφρονίζειν, former

à la tempérance, *de* σώφρων, ονος, prudent, tempérant. R. σῶς *et* φρήν.

Soporatif, ive | Soporeux, euse | Soporifère | Soporifique (*soporifer, era, erum*) καρωτικός, ή, όν· ὑπνοφόρος, ου, ὁ,ἡ· ὑπνοποιός, οῦ, ὁ,ἡ.

Sorbe (*sorbum, i*) οὖον, ου, τό, *plur.* οὖα, ου ὄα, τά.

Sorbet (*sorbile, is,* n.) ῥοφητόν, οῦ, τό. —*Le mot latin* sorbeo *paraît, ainsi que* sirop *ou* syrop, *se rapporter au mot arabe* chourb, *boisson, dérivé de la* R. chariba, *boire*.

Sorbier des oiseaux (*sorbus aucuparia,* Linn.) — *ou* cormier (*sorbus domestica,* Linnée) ὄα, ας, ἡ· ὄη, ης, ἡ.

Sorcellerie (*incantamentum, i*) γοητεία, ας, ἡ, *Polyb.* γοήτευμα, ατος, τό, *Plut.*

Sorcier (*magus, i*) φαρμακεύς, έως, ὁ, *Luc.*

Sorcière (*saga, æ*) φαρμακεύτρια, ίας, ἡ, *Théocr. Id.* II.

Sordide (*sordidus, a, um*) ῥυπαρός, ά, όν, *Athén.* πιναρός, *Luc.* Avarice sordide, αἰσχροκέρδεια, ας, ἡ, *Dém.*

Sordidement (*sordide*) ῥυπαρῶς.

Sornette (*nugæ, arum*) φλυαρία, ας, ἡ, *Dém.* Il ne dit que des sornettes, φλυαρεῖ, ληρεῖ, *le même*.

Sort (*sors, sortis*) κλῆρος, ου, ὁ, *Dém.* Tirer au sort, κληροῦν, ῶ, ώσω· κληροῦσθαι, οῦμαι. Obtenir par le sort, λαγχάνειν, λαγχάνω*, τὶ, *Dém.* — (*fortuna, æ*) μοῖρα, ας, ἡ· τύχη, ης, ἡ. — *Voyez* Fortune. Content de son sort, αὐτάρκης, εος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Sorte (*genus, ratio, modus*) γένος, εος, τό· τρόπος, ου, ὁ, *Plut.* De même sorte, ὁμογενής, έος, ὁ,ἡ. De sorte, *ou* en sorte que (*ita ut,* subj.) ὥςτε, *infin.*

Sortie (*exitus, egressus, us*) ἔξοδος, ου, ἡ· ἔκβασις, εως, ἡ, *Dém.* A la sortie de l'hiver, φθίνοντος χειμῶνος. Faire une sortie (*erumpere, po*) ἐξορμᾶν, άω-ῶ, *Xén.*

Sortilége *ou* Sort (*magicus cantus, us*) ἐπῳδή, ῆς, ἡ, *Polyb.* γοήτευμα, ατος, τό, *Plut.*

Sortir, sortant, *verbe neutre* (*exire, eo; egredi, ior*) ἐκβαίνειν, βαίνω*, *Isocr.* ἐξέρχεσθαι, ἔρχομαι*, *Xén.* τῆς οἰκίας, ἐκ τῆς πόλεως, *Dém.* Au sortir de l'hiver, φθίνοντος χειμῶνος. Quand Israël sortit d'Egypte; et la maison de Jacob, de chez un peuple barbare (*in exitu Israël de Ægypto, domus Jacob de populo barbaro*) ἐν ἐξόδῳ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οἴκου Ἰακὼβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου, *Ps.* CXIV.

Sortir, sortissant, *verbe actif, qui ne s'emploie qu'en style de palais.* Il faut que cette sentence sortisse son plein et entier effet, αὕτη ἡ γνώμη ἐξ ὁλοκλήρου ἐπιτελεστέα.

Sot, sotte (*stultus, stolidus, a, um*) ἀνόητος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* μωρός, ά, όν, *Isocr.*

Sottement (*stulte, stolide*) ἠλιθίως, βλακωδῶς, *Just. Mart.*

Sottise (*stultitia, stoliditas*) ἀβελτερία, ας, ἡ, *Arist.* ἠλιθιότης, ητος, ἡ, *Hésych.* Accabler quelqu'un de sottises, κατά τινος βλασφημίας ou λοιδορίας λέγειν, γω, ξω, *Dém.*

Sou ou Sol (*solidus; as, assis*). — *L'ancienne livre, qui n'était qu'une unité fictive, se divisait en* 20 *sols; elle a été remplacée par l'unité réelle appelée* franc, *qui se divise en* 10 *décimes, ou en* 100 *centimes.* — *Voyez* Franc *et* Mètre.

Soubassement, στυλοβάτης, ου, ὁ, *Vitr.*

Soubresaut (*subsultus, us*) αἰφνίδιον πήδημα, ατος.

Soubrette (*famula, æ*) ἅβρα, ας, ἡ.

Souche (*stipes, itis,* m. *truncus, i*) στέλεχος, εος, τό, *Théophr.* κορμός, οῦ, ὁ, *Hésych.* — (*stirps, pis,* f.) γενεά, ᾶς, ἡ· γένος, εος, τό, *Dém.*

Souchet à papier (*cyperus papyrus,* Linn.) κύπειρος, ου, ὁ,ἡ· πάπυρος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Souci (*caltha, æ,* Virg.) κάλθα, ης, ἡ.

Souci (*cura, æ; anxietas, atis*) μέριμνα, ης, ἡ, *Anacr.* φροντίς, ίδος, ἡ, *Dém.* Qui est sans souci (*securus,* id est *sine cura*) ἀμέριμνος, ου, ὁ,ἡ.

Soucier [Se. Je me soucie fort peu de sa colère, οὐκ ὄθομαι κοτέοντος, *Hom. Il.* I, 181.

Soucieux, euse (*anxius, a, um*) πολυμέριμνος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.* D'un air soucieux, φροντιστικῶς.

Soucoupe, ὑποκρατήριον, ίου, τό.

Soudain (*repente*) ἄφνω, *Plut.* ἐξαίφνης, *Dém.*

Soudain, aine (*repentinus, a, um*) αἰφνίδιος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* ἐξαπίναιος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

Soudainement (*subito*) αἰφνίδιον, *Plut.* ἐξαπιναίως, *Thuc.*

Soudard, *vieux mot* (*miles, itis*) στρατιώτης, ου, ὁ, *Dém.*

Soude, *salsola soda, salsola kali,* Linnée. — *Voyez* Kali.

Souder les métaux (*ferruminare, o*) τὰ μέταλλα κολλᾷν, ῶ, *Plut.*

Soudoyer des troupes etrangères (*peregrinos milites stipendio conducere, co*) τῶν ξενιτευομένων στρατόπεδον μισθοῦσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Soudre. — *Voyez* Résoudre.

Soudure (*ferrumen, ferruminatio*) κόλλα, ης, ἡ, *Diosc.* ἡ τοῦ σιδήρου κόλλησις, εως, *Plut.* Cette soudure est bonne, σύμβλημα καλόν ἐστι, *Isaïe,* XLI, 7.

Souffle (*flatus, halitus, us*) πνεῦσις, εως, ἡ· πνοή, ἐκπνοή, ῆς, ἡ, *Arist.* ἀτμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Souffler (*flare, spirare, o*) πνέειν, έω, εύσω, *Xén.* Souffler *pour* réchauffer, ἀάζειν, άζω. — *pour* refroidir, φυσᾷν, ῶ· — φυσῶσι μὲν γὰρ ψυχρόν, ἀάζουσι δὲ θερμόν, *Arist. Probl. sect.* 34. Qui souffle le chaud et le froid (*bilinguis*) ἀμφοτερόγλωσσος, ου, ὁ,ἡ, *épithète donnée à Zénon, par Timon le Phliasien.*

Soufflet (*follis, is,* m.) φύσσα ou φῦσα, ης, ἡ, *Hom. Il.* XVIII, 470.

Soufflet (*alapa, æ*) κόλαφος, ου, ὁ, *Epich.* ῥάπισμα, ατος, τό, *N. Test.* Si quelqu'un vous donne un soufflet sur la joue droite, présentez-lui encore l'autre joue, ὅςτις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιάν σου σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην, *Matth.* V, 39.

Souffleter quelqu'un (*alicui alapam impingere, go*) ῥαπίζειν, ίζω, τινά, *Dém.*

Souffleur, *poisson du genre des cétacées* (*physeter macrocephalus,* Cuv.) φυσητήρ, ῆρος, ὁ. — *au théâtre,* ὁ ὑπομιμνήσκων, οντος.

Souffrance (*dolor, oris*) ἄλγημα, ατος, τό. Etre dans la —, ἀλγεῖν, ῶ, ήσω, *Gal.* — (*tolerantia, æ*) ἀνοχή, ῆς, ἡ· ἀνάσχεσις, εως, ἡ, *Plut.*

Souffrant, e (*patiens, entis*) πάσχων, ουσα. — (*tolerans*) καρτερικός, κή, κόν, *Chrys.*

Souffrir (*pati, ior*) πάσχειν, ω*, *Isocr.* — (*dolere, eo*) ἀλγεῖν, έω-ῶ, ήσω, *Gal.* — (*tolerare, o*) ὑπομένειν, νω, τὶ, *Xén.*

Soufre (*sulphur, uris,* n.) θεῖον, είου, τό, *Diosc.* Vapeur de — (*sulfureus vapor*) θειώδης ἀτμός, οῦ.

Soufrer du vin (*vinum sulphure vaporare, o*) τὸν οἶνον θειοῦν, ῶ, ώσω.

Souhait (*optatum, votum, i*) ἐπιθυμία, ας, ἡ· εὐχή, ῆς, ἡ, *Dém.* A souhait, κατ' εὐχήν, πρὸς εὐχήν.

Souhaitable (*optandus, optabilis*) πολύευκτος, ου, ὁ,ἡ· εὐκταῖος, αία, αῖον, *Luc.*

Souhaiter (*optare, exoptare, o*) εὔχεσθαι, ομαι· ποθεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Je vous souhaite le bon jour, χαῖρε, χαίρετε.

Souille (*suïllum volutabrum, i*) χυλινδήθρα, χυλίστρα, ας, ἡ, *Poll.*

Souiller (*fœdare, inquinare, spurcare, o*) μολύνειν, *Isocr.* μιαίνειν, *Hérod.* ῥυπαίνειν, νω, *Phil.*

Souillure (*inquinamentum, i*) μολυσμός, οῦ, ὁ, *N. Test.* μόλυνσις, εως, ἡ, *Théophr.*

Soul, soule (*saturus,* ou *satur, a, um*) διάκορος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.* Manger et boire tout son soûl, φαγεῖν καὶ πιεῖν ἐς κόρον, *Luc.* ἄχρι κόρου, *Dém.* — (*ebrius, a*) μέθυσος, μεθύση γραῦς, *Aristoph. Nuées;* μεθύων, ουσα, *Dém.*

Soulagement (*levamen, inis*) κουφισμός, οῦ, ὁ· κούφισμα, ατος, τό, *Eur.*

Soulager (*levare, vo*) κουφίζειν, ίζω· ἐπελαφρύνειν, νω, κάματον, *Elien.*

Souler (*saturare, satiare, o*) χορεννύναι, υμι, *Hérod.* χορτάζειν, άζω, ἄρτου, *N. Test.* Se soûler (*inebriari, or*) μεθύσκεσθαι ομαι, *Xén.*

Souleur (*repentinus tremor*) αἰφνίδιος τρόμος, ου.

Soulèvement des flots (*æstuatio, onis*) κύμανσις, εως, ἡ. — populaire (*seditio*) ἐπανάστασις, εως, ἡ. — de cœur (*nausea, æ*) ναυτία, ας, ἡ, *Thuc.*

Soulever (*sublevare, o*) ἐπαίρειν, ρω· αἰωρεῖν, ῶ, *Dém.* — le peuple, εἰς στάσιν ἐμβάλλειν, βάλλω*, *Xén.* — le cœur, ἄσην παρέχειν, ω*, *Plat.*

Soulier (*calceus, i*) ὑπόδημα, ατος, τό. R. ὑπό, *sous*, *et* δέω, *lier*. πέδιλον, ου, τό, *Hom.* Qui n'a point de souliers, qui marche nu-pieds, ἀνυπόδητος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

Souligné (*linea subscriptus, a, um*) ὑπογεγραμμένος, η, ον.

Souloir, *vieux mot* (*solere, eo*) εἰωθέναι, εἴωθα, ας, ε, *Dém.*

Soumettre (*submittere, tto*) ὑποτάττειν, ττω, ξω, *Plut.* Se soumettre aux lois, τοῖς νόμοις πειθαρχεῖν, ῶ, *Arist.*

Soumission (*submissio, onis*) ἀνθύπειξις, εως, ἡ, *Plut.* Avoir de la soumission pour quelqu'un, τινὶ εὐπειθεῖν, πειθαρχεῖν, ῶ, ήσω.

Soupape (*valvula, æ*) ἐπιγλωττίς, ίδος, ἡ.

Soupçon (*suspicio, onis*) ὑποψία, ας, ἡ, *Thuc.* ὑπόνοια, ας, ἡ, *Dém.*

Soupçonner (*suspicari, cor*) ὑποπτεύειν, ω, τινὰ ou τὶ, *Plat.* ὑπονοεῖν, ῶ, *Epict.*

Soupçonneux, euse (*suspicax, acis; suspiciosus, a, um*) ὑπόπτης, ου, ὁ· ταχύποπτος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Soupe (*pulmentum, jusculum, i*) ζωμός, οῦ, ὁ, *Plut.* ζωμίδιον, ίου, τό, *Athén.*

Soupente d'une voiture (*lora, orum*) ἱμάντες, ων, οἱ, *Xén.* αἰώρημα, ατος, τό.

Souper (*cœna, æ*) δεῖπνον, ου, τό, *Dém.*

Souper (*cœnare, o*) δειπνεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* — avec quelqu'un, συνδειπνεῖν, ῶ, τινί, *le même.* Donner à quelqu'un à souper, τινὰ ou τινὶ δειπνίζειν, ίζω, *Xén.* Avoir envie de — (*cœnaturire, io*) δειπνησείειν, ω. Qui aime à souper chez les autres (*cœnipeta, æ, m.*) παράσιτος, ου, ὁ, *Athén.*

Soupeser. Harpalus engagea Démosthène à soupeser la coupe d'or, afin de voir combien elle pesait, ἐκέλευσεν ὁ Ἅρπαλος τὸν Δημοσθένη διαβαστάσαντα τὴν κύλικα, τὴν ὁλκὴν τοῦ χρυσίου σκέψασθαι, *Plut. vie de Démosthène, page* 1571 *de l'édition de H. Etienne.*

Soupière (*catinus, i*) τρυβλίον, ίου, τό, *Luc.*

Soupir (*suspirium, ii*) στεναγμός, οῦ, ὁ, *Plut.* Rendre le dernier soupir (*animam efflare, o*) ἐκπνέειν, έω, *Soph.* Jésus, ayant poussé un grand cri, rendit le dernier soupir, ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην, ἐξέπνευσε, *Marc*, XV, 37.

Soupirail, *plur.* soupiraux (*spiraculum, i*) ἀναπνοή, ῆς, ἡ· κατάγειος θυρίς, ίδος, ἡ.

Soupirer (*suspirare, o*) στενάζειν, άζω, άξω· στένειν, ω, ἐπί τινι, *Dém.*

Souple (*flexilis, flexibilis, e*) εὔκαμπτος, ου, ὁ,ἡ· εὐχαμπής, έος, ὁ,ἡ. — (*docilis, e*) εὐαγωγός, οῦ, ὁ,ἡ, *Isocr.*

Souplement (*agiliter*) εὐκινήτως.

Souplesse de corps (*agilitas, atis*) εὐκαμψία, ας, ἡ. — d'esprit (*solertia, æ*) ἀγχίνοια, ας, ἡ, *Arist.*

Source (*scatebra, æ; fons, fontis, m.*) κρουνός, οῦ, ὁ, *Luc.* πηγή, ῆς, ἡ, *Plut.* κρήνη, ης, ἡ, *Dém.* — (*origo, inis*) ἀρχή, ῆς, ἡ, *Plat.* αἰτία, ίας, ἡ, *Plut.*

Sourcil (*supercilium, ii*) ὀφρύς, ύος, ἡ, *Luc.* Froncer le —, ὀφρυοῦσθαι, οῦμαι· τὸ μέτωπον ἀνασπᾷν, ῶ, *Arist.*

Sourciller (*supercilia movere, veo*) ὀφρυάζειν, άζω.

Sourcilleux, euse (*superciliosus, a, um*) ὀφρυόεις, όεσσα, όεν· ὑπερήφανος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Sourd, e (*surdus, a, um*) κωφός, ή, όν, *Arist.* Lanterne sourde, κρύφιον δέλετρον, ου. Rendre sourd, ἐκκωφοῦν, ῶ, ώσω, *Luc.*

Sourdaud, e (*surdaster, tra*) ὑπόκωφος, ου, ὁ,ἡ, *Arist.*

Sourdement (*clam, clanculum*) κρύβδην, κρύβδα, *Dém.*

Sourdine [A la (*tacite, occulte*) σιγηλῶς, λάθρα, *Dém.*

Sourdre (*scatere, eo; scaturire, io; emicare, o, ui*) βλύζειν, ἀναβλύζειν, ύζω, *Arist.* — *Voyez* Vias.

Souriceau (*parvus sorex, icis*) μυΐσκος, ου, ὁ.

Souricière (*muscipula, æ*) μυάγρα, ας, ἡ· μύςφονον, ου, τό, *Hésych.*

Souriquois, e. Le peuple souriquois, *La Font.*, οἱ Μυοπολῖται, ῶν.

Sourire (*subridere, deo*) ὑπομειδιᾷν, μειδιᾷν, μειδᾷν, ῶ, *Hom. Il.* I, 595.

Sourire ou **Souris** (*lenis risus, us*) μείδημα, μειδίαμα, ατος, τό.

Souris (*mus musculus,* Cuv.) μῦς, υός, ὁ· μυΐσκος, ου, ὁ.

Sournois, e (*tectus* et *tacitus*) σιωπηλός, ή, όν, *Plut.*

Sous (*sub*, abl. acc.) ὑπό, *dat. acc.* Cacher quelque chose sous son habit, ὑπὸ ταῖς ἐσθῆσι κρύπτειν, πτω, ψω, τὶ, *Hérod.* Tous les hommes qui sont sous le soleil, οἱ ὑπὸ τουτονὶ τὸν ἥλιον ἄνθρωποι, *Dém.* Rien de nouveau sous le soleil (*nil sub sole novum*) οὐκ ἔστι πᾶν πρόςφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον, *Ecclés.* I, 9. Sous le règne d'Alexandre le Grand, βασιλεύοντος τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου.

Souscription (*subscriptio*, *onis*) ὑπογραφή, ῆς, ἡ, *Bas.*

Souscrire (*subscribere*, *o*) ὑπογράφειν, φω, ψω, *Théod.* — à des conditions, τοῖς παρακαλουμένοις συγκατατίθεσθαι, εμαι, *Dém.*

Sous-diacre, ὑποδιάκονος, ου, ὁ. — *Voyez* Diacre.

Sous-entendre (*subaudire*, *io*) ὑπονοεῖν, ῶ, ήσω.

Sous-ordre [En, ὑποτακτικῶς.

Soussigné, ée. Je soussigné, nous soussignés (*ego infra scriptus*, *nos infra scripti*) ἐγὼ ὑπογεγραμμένος, ἡμεῖς ὑπογεγραμμένοι, κ. τ. λ.

Soustraction (*detractio* ou *subductio*) ἀφαίρεσις, ὑφαίρεσις, εως, ἡ.

Soustraire (*subtrahere*, *ho*) ἀφαιρεῖν, ὑφαιρεῖν, -αιρέω*. — une portion de nourriture, τῆς τροφῆς ὑποστέλλεσθαι, ομαι, *Arist.* — (*liberare*, *o*) ἐλευθεροῦν, ῶ, τινά τινος, *Eur.* Se soustraire aux poursuites de la justice, φυγοδικεῖν, ῶ, ήσω. — au combat, φυγομαχεῖν, έω-ῶ, ήσω.

Soutane (*talaris tunica*) ποδήρης χιτών, ῶνος, ὁ. Qui porte la —, μελαγχίτων, ωνος.

Soutenable. Un poste soutenable, σωστέον φρούριον, ίου.

Soutenir (*sustinere*, *eo*) ἀνέχειν, χω, ξω, οὐρανὸν καὶ γῆν, *Paus.* ὑπομένειν, νω, *Dém.* — son caractère, son personnage (*constare sibi*) ἀμετακινήτως ἔχειν, *Isocr.* — un mur qui menace ruine, πτώσιμον τοῖχον ἐρείδειν, δω· στηρίζειν, ίζω, ίξω. — une famille indigente, ἄπορον οἰκίαν διατρέφειν, φω, ψω, *Synés.*

Souterrain, e (*subterraneus*, *a*, *um*) ὑπόγειος, κατάγειος, ου, ὁ,ἡ, *Diod. Sic.* καταχθόνιος, ίου, ὁ,ἡ, *N. Test.*

Soutien (*adminiculum*, *præsidium*, *ii*) ὑποστήριγμα, ἔρεισμα, ατος, τό, *Luc.*

Soutirer du vin (*vinum elutriare*, *io*) τὸν οἶνον μεταγγίζειν, ίζω, *Diosc.*

Souvenance. J'ai souvenance, *ou* il me souvient (*memini*) μέμνημαι, τινός, *Xén.*

Souvenir (*recordatio*, *memoria*) ἀνάμνησις, εως, ἡ, *Arist.* μνημοσύνη, μνήμη, ης, ἡ, *Dém.* Laisser de soi un immortel —, ἀθάνατον μνήμην ἑαυτοῦ καταλείπειν, *Isocr.*

Souvenir [Se de quelque chose, *ou* se rappeler quelque chose (*meminisse*, *memini*) μνᾶσθαι, μέμνημαι, σαι, ται, τινὸς ou περί τινος, *Isocr.* τὶ, *Dém.* Souviens-toi que tu es homme, μέμνησο ἄνθρωπος ὤν. Faire souvenir quelqu'un de quelque chose, ἀναμιμνήσκειν, -μιμνήσκω, τινά τινος, *Luc.*

Souvent (*sæpe*, *sæpius*) πολλάκις, πλεονάκις, *Dém.* Je me suis souvent étonné de ce que..., πολλάκις ἐθαύμασα, ὅτι..., *Isocrate, début du Panég.*

Souventefois. — *Voyez* Souvent.

Souverain, *chef*, *monarque* (*princeps*, *dominator*) ἡγεμών, όνος, ὁ· μόναρχος, ου, ὁ, *Arist.* μονάρχης, ου, ὁ, *Thuc.*

Souverain, aine (*summus*, *supremus*, *a*, *um*) ἔξοχος, ου, ὁ,ἡ· ὑπέρτατος, η, ον, *Plut.* — pontife, ἀρχιερεύς, έως, ὁ.

Souverainement (*suprema cum potestate*) ἡγεμονικῶς. — (*perfecte*) κατ' ἐξοχήν, τελείως, *Dém.*

Souveraineté. La souveraineté (*dit Hom. Il.* II, 204) n'admet point de partage; il ne faut qu'un seul chef, qu'un seul roi, οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω, εἷς βασιλεύς. — *Voyez* Gouvernement.

Soyeux, euse. Laine soyeuse, σηρικῶδες ἔριον, ίου.

Spacieusement (*spatiose*) εὐρυχώρως.

Spacieux, euse (*spatiosus*, *a*, *um*) εὐρύχωρος, ου, ὁ,ἡ· εὐρυχωρής, έος, ὁ,ἡ, *Strab.*

Spadassin, μαχαιροφόρος, ου, ὁ.

Sparte, ou Lacédémone, Σπάρτη, ης, ἡ. — *Sparte était à Lacédémone ce que la partie est au tout.*

Spartiates, ou Lacédémoniens, Σπαρτιᾶται, ῶν, οἱ.

Spasme (*convulsio*) σπασμός, οῦ, ὁ· σπάσμα, ατος, τό, *Dém.*

Spasmodique (*convulsivus*) σπασμώδης, σπασματώδης, εος, ὁ,ἡ, *Gal.*

Spasmologie, *traité des spasmes*, σπασμολογία, ας, ἡ.

Spathe, *terme de Botan.* σπάθη, ης, ἡ.

Spathule (*spathula, spatha, æ*) σπαθίον, ίου, τό· σπάθη, ης, ἡ, *Diosc.* I, 66.

Spécial, **e** (*specialis, e*) εἰδικός, ή, όν, *Gal.* D'une nature spéciale, ἰδιοφυής, ἰδιογενής, έος, ὁ,ἡ.

Spécialement (*specialiter*) εἰδικῶς.

Spécieusement (*speciose*) εὐπροφασίστως.

Spécieux, **euse** (*speciosus, a, um*) εὐπροφάσιστος, η, ον.

Spécification (*designatio, onis*) εἰδοποιΐα, ας, ἡ· ἀφορισμός, οῦ, ὁ.

Spécifier (*designare, o*) εἰδοποιεῖν, ῶ· ἀφορίζειν, ίζω.

Spécifique. La pesanteur spécifique des métaux, τὸ τῶν μετάλλων εἰδικὸν βάρος, εος. Un remède —, εἰδικὸν φάρμακον, ου.

Spécifiquement, εἰδικῶς.

Spectacle (*spectaculum, i*) θέα, ας, ἡ· θέατρον, ου, τό· θέαμα, ατος, τό, *Dém.* Se donner en —, θεατρίζεσθαι, ομαι, *N. Test.*

Spectateur, **trice** (*spectator, trix*) θεωρός, οῦ, ὁ· θεατής, οῦ, ὁ, *Dém.* θεάτρια, ας, ἡ, *Poll.*

Spectre (*spectrum, i*) φάντασμα, φάσμα, ατος, τό, *Luc.*

Spéculateur (*speculator*) θεωρός, οῦ, ὁ· ἐποπτήρ, ῆρος, ὁ, *Arist.*

Spéculatif, **ive** (*contemplativus, a, um*) θεωρητικός, ή, όν, *Arist.*

Spéculation (*speculatio*) θεώρησις, εως, ἡ· θεωρία, ας, ἡ, *Arist.*

Spéculer (*speculari, or*) θεωρεῖν, ῶ, ήσω, *Plat.* σκέπτεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Spermatique (*seminalis, e*) σπερματικός, ή, όν.

Sperme (*semen, inis*) σπέρμα, ατος, τό.

Sphacèle (*mortificatio*) σφάκελος, ου, ὁ.

Sphénoïde (*cuneïformis, e*) σφηνοειδὲς ὀστοῦν, οῦ. R. σφήν, ηνός, coin.

Sphère (*globus*, Cic.) σφαῖρα, ας, ἡ, *Plut.*

Sphéricité (*globositas*, Macr.) τὸ σφαιρικόν, οῦ.

Sphérique (*globosus, a, um*) σφαιρικός, ική, ικόν.

Sphériquement, σφαιρικῶς.

Sphéristère (*locus ubi pila luditur*) σφαιριστήριον, ίου, τό.

Sphéristique (*ars ludendi pila*) ἡ σφαιριστική, ῆς, *sous-ent.* τέχνη.

Sphéroïde (*globo similis, e*) σφαιροειδής, έος, ὁ,ἡ.

Sphincter (*constringens* musculus) σφιγκτήρ, ῆρος, ὁ.

Sphinx, *monstre fabuleux qui proposait des énigmes aux passants*, σφίγξ, σφιγγός, ἡ. R. σφίγγειν, *stringere, constringere.*

Spicilége, choix (*spicilegium, ii*) σταχυολογία, ας, ἡ.

Spinthéromètre (*scintillarum mensura*) σπινθηρόμετρον, ου, τό.

Spiral, **e** (*tortilis, e*) ἑλικοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Spirale, ἕλιξ, ικος, ἡ· σπεῖρα, ας, ἡ· *El.* En spirale, σπειρηδόν, *Sept.*

Spiration, *Théol.* (*spiratio*) πνεῦσις, εως, ἡ.

Spire, *Géom.* σπεῖρα, ας, ἡ, *Elien.*

Spiritualité, *Théol.* τὸ πνευματικόν, οῦ. R. πνεῦμα.

Spirituel, **elle** (*spiritalis, e*) πνευματικός, ή, όν. — (*sagax*) ἀγχίνους, ου, ὁ,ἡ, *Arist.* Figure spirituelle, ἡ κατὰ τὴν ὄψιν εὐφυΐα, ας.

Spirituellement, πνευματικῶς. — (*sagaciter*) ἀγχινόως, *Arist.*

Spiritueux, **euse** (*spirituosus, a, um*) πνευματώδης, εος, ὁ,ἡ.

Splanchnologie (*tractatus de visceribus*) σπλαγχνολογία, ας, ἡ.

Spleen (*mot Anglais*) *se prononce* spline, σπλήν, ηνός, ὁ, *lien, enis.* — *La lettre Grecque* Η *étant composée de deux* EE, *et se prononçant chez les Grecs comme un* i *long, les Anglais écrivent et prononcent fort exactement le mot* σπλήν.

Splendeur (*splendor, oris*) λαμπρότης, ητος, ἡ. *Plut. Isocr.*

Splendide (*splendidus, a, um*) λαμπρός, ά, όν, *Thuc.*

Splendidement (*splendide*) λαμπρῶς, *Xén.*

Splénétique (*lienosus, a, um*) σπληνιτικός, ή, όν.

Splénique (*lienicus, a, um*) σπληνικός, ή, όν, *Athén.*

Spoliateur, trice (*spoliator, trix*) συλητής, οῦ, ὁ· συλήτειρα, ας, ἡ.

Spoliation (*spoliatio, onis*) σύλη, ης, ἡ, *Dém.* — des temples, ἱεροσυλία, ας, ἡ.

Spolier (*spoliare, o*) συλᾶν, άω-ῶ, ήσω, *Isocr.*

Spondaïque, *vers hexamètre, Grec ou Latin, terminé par un mot de quatre longues* (Ἀμφιτρίτη, incrementum) σπονδαϊκὸς στίχος, ου.

Spondée, *pied de deux syllabes longues*, σπονδεῖος, ου, ὁ, *Héphest.*

Spondyle (*vertebra, æ*) σπόνδυλος, ου, ὁ, *Poll.*

Spongieux, euse (*spongiosus, a, um*) σπογγώδης, εος, ὁ,ἡ, *Diosc.*

Spongite, σπογγίτης, ου, ὁ, *sous-ent.* λίθος.

Spontané, ée (*spontaneus, ultroneus, a, um*) ἑκούσιος, α, ον, *Dém.* αὐτόματος, ου, ὁ,ἡ. D'un mouvement spontané, αὐτομάτως, ἀπ' αὐτομάτου.

Sporades (*sparsæ insulæ*) σποράδες νῆσοι, αἱ. R. σπείρω, ἔσπορα, *spargo.*

Sporadique, *opposé à* épidémique, σποραδικὴ νόσος, ου.

Spumosité (*spumatio*) ἀφρισμός, οῦ, ὁ.

Sputation (*sputatio*) πτυελισμός, οῦ, ὁ.

Squammeux, euse. Suture squammeuse (*squamosa sutura*) λεπιδώδης ῥαφή, ῆς, *Anat.*

Squelette (*arida ossa*) σκελετόν, οῦ, τό. R. σκέλλειν, dessécher.

Squille. — *Voyez* Scille.

Squinancie. — *Voyez* Esquinancie.

Squirrhe (*induratus tumor*) σκίῤῥος, ου, ὁ.

Squirrheux, σκιῤῥώδης, εος, ὁ,ἡ.

Stabilité (*stabilitas, atis*) εὐστάθεια, ας, ἡ· σταθερότης, ητος, ἡ. *Phil.* ☞ Court de Gebelin *a remarqué que les deux lettres* FL *annonçaient dans un mot la* légèreté, *la* fluidité (*flos, fluo, flo*) *et qu'au contraire les deux lettres* ST *marquaient la* fixité, *la* stabilité. *Effectivement la racine Grecque* ΣΤῶ, στάω, ἵστημι, *compte près de* 500 *dérivés ou composés.*

Stable (*stabilis, e*) στάσιμος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* σταθερός, ά, όν· βέβαιος, αία, αιον, *Dém.*

Stachys, *ou* épi fleuri (*stachys germanica*, Linn.) στάχυς, υος, ὁ.

Stade (*stadium, ii*) στάδιον, ίου, τό, *Hérod.* στάδιος, ίου, ὁ, *Diod. Sic.* Courir dans le stade, σταδιοδρομεῖν, ῶ, *Dém.* — 50 stades *équivalent à un* myriamètre.

Stagnant, e (*stagnans, antis*) λιμνώδης, εος, ὁ,ἡ.

Stagnation (*stagnatio*) λιμνασία, ας, ἡ.

Stalactite, σταλακτίς, ίδος, ἡ. R. στάζειν, σταλάζειν, distiller.

Stalagmite, στάλαγμα, ατος, τό, *même racine.*

Stalle, στάσις, εως, ἡ· ἕδρα, ας, ἡ.

Stances, ποιητικαὶ στάσεις, εων. — de quatre vers, τετράστιχα, ων, τά.

Staphisaigre (*delphinium staphisagria*, Linn.) ἀγρία σταφίς, ίδος.

Staphylôme (*oculi vitium*) σταφύλωμα, ατος, τό. R. σταφυλή, *uva.*

Stase, *Méd.* στάσις, εως, ἡ.

Station (*statio, onis*) στάσις, εως, ἡ.

Stationnaire (*stationalis, e*) σταδιαῖος, α, ον, *Hésych.*

Statique, *science de l'équilibre*, ἡ στατική, ῆς, *sous-ent.* ἐπιστήμη.

Statistique *d'un Etat*, στατικὴ γνῶσις, εως.

Statuaire (*statuarius, ii*) ἀγαλματοποιός, οῦ, ὁ, *Diosc. Sic.*

Statue de marbre, de bronze (*marmorea, ænea statua, æ*) μαρμαρίνη, χαλκῆ εἰκών, όνος, *Dém.* ἀνδριάς, άντος, ὁ· ἄγαλμα, ατος, τό, *le même.*

Statuer (*statuere, o*) ψηφίζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Stature (*statura, æ*) ἡλικία, ας, ἡ, *Sept.* Homme d'une très-petite —, ὁ πάνυ τῇ ἡλικίᾳ χαμαίζηλος, ου, *Luc.*

Statut (*statutum, i*) δόγμα, ατος, τό. Les statuts et ordonnances, τὰ καθεστῶτα, ων, *Isocr.*

Stéatite, στεατίτης, ίτου. ὁ. R. στέαρ, στέατος, du suif.

Stéatocèle (*adiposus ramex*) στεατοκήλη, ης, ἡ.

Stéatôme (*adiposus tumor*) στεάτωμα, ατος, τό.

Stéganographie (*tecta scriptura*) στεγανογραφία, ας, ἡ.

Sténographie (*contracta scriptura*) στενογραφία, ας, ἡ.

Stère (*solidum*) στερεόν, στεῤῥόν, οῦ, τό. *C'est une mesure de bois de chauffage, égale au mètre cube.* — *Voyez* **Mètre**. *Le* stère *a remplacé la* voie *et la* corde. *Un dixième de stère s'appelle* décistère, *et dix stères forment un* décastère. *Un décamètre cube contiendrait* 1000 *stères*.

Stéréographie (*solidorum delineatio*) στερεογραφία, ας, ἡ.

Stéréométrie (*solidorum mensura*) στερεομετρία, ας, ἡ.

Stéréotomie (*solidorum sectio*) στερεοτομία, ας, ἡ.

Stéréotype. Edition — (*solidis formis constans*) στερεότυπος ἔκδοσις, εως.

Stéréotyper, στερεοτυποῦν, όω-ῶ. R. στερεός, solide, *et* τύπος (*forma*) frappe, caractère.

Stérile (*sterilis, e*) στεῖρος, α, ον, *Phil.* ἄγονος, ἄκαρπος, ἄφορος, ου, ὁ,ἡ, *Théophraste*.

Stérilité (*sterilitas, atis*) στείρωσις, εως, ἡ, *Bas.* ἀγονία, ἀφορία, ας, ἡ, *Plut.*

Sternum (*ossa pectoralia*) στέρνον, ου, τό.

Sternutatoire, πταρμικός, ή, όν. R. πταίρω, *sternuto*.

Stibié, ée, στιμμώδης, εος, ὁ,ἡ. R. στίμμι, τό, antimoine.

Stigmate (*inusta nota*) στίγμα, ατος, τό. Je porte sur mon corps les stigmates de notre Seigneur Jésus, ἐγὼ τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω, *Paul, Gal.* VI, 27.

Stigmatisé, ée, στιγματίας, ου, ὁ.

Stigmatiser (*notam inurere*) στιγματίζειν, ίζω.

Stimuler (*stimulare, o*) παροξύνειν, νω, *Xén. Cyrop., liv.* VI. Un stimulant, *remède excitant*, παροξυντικὸν φάρμακον, ου. —, *encouragement*, παρόρμημα, ατος, τό.

Stipendiaire (*stipendiarius, ia, ium*) μισθοφόρος, ου, ὁ,ἡ.

Stipendier des troupes étrangères, τῶν ξενιτευομένων στρατόπεδον μισθοῦσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Stipulation (*stipulatio, onis*) ἐπερώτημα, ατος, τό, *N. Test.*

Stipuler (*stipulari, or*) ἐπερωτᾷν, άω-ῶ, ήσω· συγγράφειν, φω, ψω. — *Le mot* stipuler *vient du latin* stipula (une paille), *parce que les premières* stipulations *se firent entre des bergers pour des terres. Celui qui* stipulait *tenait en sa main une* paille, *qui représentait le fonds qu'il redemandait ou qu'il voulait engager*.

Stoïcien, enne, στωϊκός, ή, όν.

Stoïcisme, ἡ τοῦ Ζήνωνος διδαχή· ἡ τῶν στωϊκῶν αὐστηρότης, ητος.

Stoïque, στωϊκός, ή, όν.

Stoïquement, στωϊκῶς.

Stoïsme, στωϊσμός, οῦ, ὁ. — *La racine de ce mot et des quatre précédents est* στοά, portique, *parce que Zénon donnait ses leçons sous un portique*.

Stomacal, e, *ou*

Stomachique, στομαχικός, ή, όν.

Storax. — *Voyez* **Styrax**.

Strabisme (*oculorum distorsio*) στραβισμός, οῦ, ὁ.

Strabon, *ou* le géographe, Στράβων, ωνος· ὁ γεωγράφος, ου.

Stramoine, *ou* pomme épineuse (*datura stramonium*, Linn.) στρύχνου εἶδός τι.

Strangulation (*strangulatio, onis*) ἀγχόνη, ης, ἡ, *Den. Hal.*

Strangurie (*urinæ stillicidium, dii*) στραγγουρία, ας, ἡ, *Gal.*

Stratagème (*astus belli*, Sil. Ital.) στρατήγημα, ατος, τό, *Polyen.*

Stratége *ou* **Stratègue** (*exercitus dux*) στρατηγός, οῦ, ὁ.

Stratocratie (*militare imperium*) στρατοκρατία, ας, ἡ.

Stratographie (*exercitus descriptio*) στρατογραφία, ας, ἡ.

Strict, e (*strictus, a, um*) ἀκριβής, έος, ὁ,ἡ.

Strictement (*scrupulose*) ἀκριβῶς, ὑπερακριβῶς.

Strié, ée. Colonne striée (*striata columna*) ῥαβδωτὸς στύλος, ου.

Stries (*striæ, arum*, Vitr.) στρίγες, ῶν, αἱ· ῥάβδωσις, εως, ἡ.

Strigile (*strigilis, is*) στλεγγίς, ίδος, ἡ· ξυστρίς, ίδος, ἡ, *Luc.*

Striures (*striæ, arum*, Vitr.) στρίγες, ῶν, αἱ· ῥάβδωσις, εως, ἡ.

Strongle (*rotundus vermis*) στρογγύλος σχώληξ, ηκος.

Strophades, *îles de la mer d'Ionie*, στροφάδες νῆσοι, αἱ.

Strophe lyrique, λυρικὴ στροφή, ῆς, ἡ.

Structure (*structura, æ*) d'un édifice, οἰκοδόμησις, εως, ἡ, *Thuc.* — d'un poëme, d'un discours, ἡ τοῦ ποιήματος, τοῦ λόγου συνθήκη ou σύνθεσις, εως, *Den. Hal.*

Strymon, fleuve de Thrace, Στρύμων, ονος, ὁ.

Stuc (*albarium opus, eris*, Vitr.) κονίαμα, ατος, τό, *Théophr.*

Stucateur (*albarius opifex, icis*, Vitr.) κονιατής, οῦ, ὁ.

Studieusement (*studiose*) φιλοπόνως, σπουδαίως, *Arist.*

Studieux, euse (*studiosus, a, um*) φιλόπονος, ου, ὁ,ἡ· σπουδαῖος, α, ον, *Dém.* Si vous êtes studieux, vous deviendrez savant, ἐὰν ῇς φιλομαθής, ἔσῃ πολυμαθής, *Isocr. à Démoniq.*

Stupéfaction (*stupor, oris*) θάμβος, εος, τό, *Hom.*

Stupéfait, e (*stupefactus, a, um*) ἐκπεπληγμένος, η, ον.

Stupéfier (*stupefacere, cio*, pass. *stupefieri, fio*) ἐκπλήττειν, ττω, ξω, τινά, *Hérod.* passif, ἐκπλήττεσθαι, ομαι, τινί, *Dém.*

Stupeur (*stupor, oris*) θάμβος, εος, τό. Etre dans la —, θαμβεῖν, έω-ῶ, ήσω, *Hom. Il.* I, 199.

Stupide (*stupidus, a, um*) ἀναίσθητος, ου, ὁ,ἡ, *Gal.*

Stupidement (*stupide*) ἀναισθήτως.

Stupidité (*stupiditas, atis*) ἀναισθησία, ας, ἡ, *Dém.*

Stygien, enne, στύγιος, ία, ιον. — *Voyez* **Styx**.

Style (*stylus, columna*) στῦλος, ου, ὁ· γραφίς, ίδος, ἡ, *Plat.* — d'un cadran solaire (*index, icis*, m.) γνώμων, ονος, ὁ. — (*dicendi genus*) ἡ τοῦ συγγραφέως ἀγωγή, ῆς, *Den. Hal.*

Stylé, ée, au métier de la guerre, πολέμου εὖ εἰδώς, υῖα, *Hom.*

Stylet (*sica, æ*) ἐγχειρίδιον, ίου, τό, *Dém.*

Stylite (*in columna stans*) στυλίτης, ου, ὁ.

Stylobate (*columnæ fulcrum*) στυλοβάτης, ου, ὁ.

Styptique (*adstringendo aptus, a, um*) στυπτικός, ή, όν.

Styrax (*styrax officinale*, Linn.) στύραξ, αχος, ἡ, *Strab.*

Styx (*invisum flumen*) Στύξ, γός, ἡ. R. στυγεῖν, haïr.

Su, ue. Au su et au vu de tout le monde (*propalam*) προφανῶς, φανερῶς, *Hérod.*

Suaire (*linteum, linteolum*) σινδών, όνος, ἡ, *Hérod.*

Suant, e (*sudans*) ἱδρώδης, εος, ὁ,ἡ.

Suave (*suavis, e*) ἡδύς, εῖα, ύ, *Plat.*

Suavité (*suavitas, atis*) ἡδονή, ῆς, ἡ, *Théophr.*

Subalterne (*inferior*) ὑποτελής, έος, ὁ,ἡ· ἔνοχος, ου, ὁ,ἡ, τινί, *Dém.*

Subdéléguer, τὴν ἐπιτροπίαν τινὶ ἐντέλλεσθαι, ομαι.

Subdiviser (*iterum dividere, do*) ὑποδιαιρεῖν, αιρέω*.

Subdivision (*iterata divisio*) ὑποδιαίρεσις, εως, ἡ.

Subir le joug (*jugum subire, eo*) τὸν ζυγὸν ὑποφέρειν, φέρω*. — un châtiment, τὴν τιμωρίαν ὑπομένειν, νω, *Isocr.*

Subit, e (*subitus, a, um*) αἰφνίδιος, ίου, ὁ,ἡ, *Plut.* ἐξαπίναιος, ου, ὁ,ἡ, *Xén.*

Subitement (*subito*) ἄφνω, *Plut.* ἐξαίφνης, *Dém.*

Subjonctif *ou* **Conjonctif** (*subjunctivus* vel *conjunctivus modus*) ὑποτακτικὴ ἔγκλισις, εως. — *Voyez le* Panhellénisme.

Subjuguer (*subigere, go; domare, o, ui*) δαμᾶν, ῶ· δαμάζειν, άζω. Cyrus subjugua les Syriens, les Assyriens, les Arabes, *etc.*, ὁ Κῦρος κατεστρέψατο Σύρους, Ἀσσυρίους, Ἄραβας, κ. τ. λ., *Xén. Cyrop., lib.* I, § 4.

Sublime (*sublimis, e*) ὑψηλός, ή, όν, *Luc.* Discours qui vise au sublime, ὑψηλολογία, ας, ἡ. Traité du sublime, περὶ ὕψους, *Longin.*

Sublimement (*sublimiter*) ὑψηλῶς.

Sublimité du style (*sublime dicendi genus*) τὸ ὕψος, εος, *Longin.*

Submerger (*submergere, go*) καταποντίζειν, ίζω, *Plut.*

Submersion (*submersio, onis*) καταποντισμός, οῦ, ὁ.

Subordination (*obedientia, æ*) πειθαρχία, ας, ἡ, *Dém.*

Subordonné, ée (*alteri obnoxius, a, um*) ἔνοχος, ου, ὁ,ἡ, τινί, *Dém.*

Suborner de faux témoins (*falsos testes subornare, o*) ψευδεῖς μάρτυρας παρασχευάζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Suborneur de filles (*virginum corruptor*) διαφθορεύς, έως, ὁ, *Plut.* παρθενοπίπης, ίπου, *voc.* ἶπα, *épithète que* Diomède *donne à* Pâris, *Hom. Il.* XI, 385.

Subreptice (*subreptitius, a, um*) κλοπαῖος, α, ον, *Plat.* κλοπιμαῖος, α, ον, *Luc.*

Subrogation (*subrogatio, onis*) ἀντικατάστασις, εως, ἡ.

Subroger (*substituere, o*) ἀντικαθιστάναι, ἵστημι, *Plut.*

Subséquemment (*consequenter*) ἑπομένως, ἀκολούθως τούτοις, *Diosc.*

Subséquent, e (*sequens, consequens*) ἑπόμενος, η, ον.

Subside (*subsidium, ii*) βοήθεια, ας, ἡ· πόρος, ου, ὁ, *Dém.*

Subsidiaire (*subsidiarius, ia, ium*) ἐπικουρικός, ή, όν, *Phil.*

Subsidiairement (*subsidiario modo*) δεύτερον, δευτέρως, *Arist.*

Subsistance (*alimentum, i*) τροφή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Subsister (*subsistere, o*) ὑπάρχειν, χω, ξω· ὑφίστασθαι, αμαι, *Arist.* Faire subsister quelqu'un, τινὶ τὴν τροφὴν παρέχειν, χω, ξω, *Arist.*

Substance (*substantia, æ*) οὐσία, ας, ἡ· ὑπόστασις, εως, ἡ, *Arist.* En substance (*summatim*) συντόμως, *Isocr.* ἐν κεφαλαίῳ, *Dém.*

Substantiel, elle (*substantialis, e*) οὐσιώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.* — (*succi plenus, a, um*) θρεπτικός, ή, όν· πολύχυλος, ου, ὁ,ἡ, *Diosc.*

Substantiellement (*substantialiter*) οὐσιωδῶς.

Substantif. Nom, verbe — (*subtantivum nomen, verbum*) ὑπαρκτικὸν ὄνομα, ῥῆμα, ατος, *Gramm.*

Substantivement (*substantive*) ὑπαρκτικῶς.

Substituer (*substituere, o*) ὑφιστάναι, ἵστημι *, *Xén.* — quelqu'un à la place d'un autre, τινὰ εἰς τάξιν τινὸς καθιστάναι, ἵστημι*, *Bud.*

Substitution (*substitutio, onis*) ὑποκατάστασις, εος, ἡ.

Subterfuge (*effugium, ii*) ἐκφυγή, ῆς, ἡ· ἀπόφευξις, εως, ἡ, *Aristoph.* ἀποφυγή, *Plut.* διαφυγή, *Plat.* Chercher des subterfuges, παραγωγὴν ἐρεῖν, *Dém.*

Subtil, e (*subtilis, e*) λεπτός, ή, όν, *Phil.* Qui a l'esprit subtil (*acuto ingenio*) ἀγχίνους, ου, ὁ, *Arist.*

Subtilement (*subtiliter*) λεπτῶς. Disputer —, λεπτολογεῖν, ῶ, *Luc.*

Subtiliser (*argutari, or*) σοφίζεσθαι, ομαι, *Arist.* λεπτολογεῖν, ῶ, *Luc.*

Subtilité (*subtilitas, atis*) λεπτότης, ητος, ἡ, *Aristoph.* — d'esprit (*ingenii acumen, inis*) ἀγχίνοια, ας, ἡ, *Longin.*

Subvenir aux besoins de quelqu'un (*inopi subvenire, io*) ἀπόρῳ τινὶ βοηθεῖν, έω-ῶ, *Dém.* τῷ δεομένῳ ἐπικουρεῖν, ῶ, *Luc.*

Subvention (*pecuniarium subsidium, ii*) χρημάτων πόρος, ου, ὁ, *Dém.*

Subversion (*subversio, onis*) ἀνατροπή, ῆς, ἡ.

Subvertir (*subvertere, o*) ἀνατρέπειν, πω, ψω, *Dém.*

Suc (*succus, i*) χυλός, οῦ, ὁ, *Diosc.* χυμός, οῦ, ὁ, *Athén.*

Succéder à quelqu'un (*alicui succedere, do*) τινὰ διαδέχεσθαι, ομαι, *Luc.* — dans une charge, τὴν ἀρχήν τινος διαδέχεσθαι, ομαι, *Dém.* — sur le trône, τὴν βασιλείαν τινὸς ἐκδέχεσθαι, ομαι, *Hér.* La paix succède à la guerre, ἡ εἰρήνη τὸν πόλεμον διαδέχεται, ou ἐκδέχεται.

Succès heureux *ou* malheureux (*felix aut infelix successus*) εὐτυχία, εὐπραξία, ας, ἡ, *Dém.* δυστυχία, δυςπραξία, ας, ἡ, *Soph.* Avoir un succès heureux *ou* malheureux, εὐπραγεῖν, ῶ, *Thuc.* δυςπραγεῖν, ῶ, *Plut.*

Successeur (*successor, oris*) διάδοχος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Successif, ive (*continuus, a, um*) διαδοχικός, ή, όν· συνεχής, έος, ὁ,ἡ.

Succession des temps (*annorum series, ei*) ἡ τοῦ χρόνου διαδοχή, ῆς. — (*hæreditas, atis*) κληρονομία, ίας, ἡ, *Dém.*

Successivement (*per vices*) κατὰ διαδοχήν, *Phil.* ἐκ διαδοχῆς, *Arist.*

Succin (*succinum, i*) ἤλεκτρον, ου, τό, *Luc.*

Succinct, e (*concisus, a, um*) σύντομος, ου, ὁ, ἡ, *Plut.*

Succinctement (*concise*) συντόμως, *Isocr.*

Succion (de *sugere, go, xi*) μύξις, εως, ἡ, *de* μύζω, ξω.

Succomber (*succumbere, bo*) ὑποπίπτειν, πίπτω *. — à la tentation, à la colère, à l'amour, τοῦ πειρασμοῦ, Ͽυμοῦ, ἔρωτος ἡττᾶσθαι, ῶμαι, *Plut.*

Succulent, e (*succulentus, a, um*) πολύχυλος, ου, ὁ,ἡ, *Diosc.*

Sucer (*sugere, go, xi*) μύζειν, ζω, ξω, *Xén.* μυζᾷν, ῶ· μυζεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* — (*mammas sugere, go*) μαστοὺς Ͽηλάζειν, άζω, *Sept.*

Sucre (*saccharum*, Plin.) σάκχαρον, ου, τό· σάκχαρ, αρος, τό, *Gal.*

Sucré, ée. Des paroles sucrées (*verba mellita* ou *saccharo sparsa*, Pétr.) μειλίχια ἔπεα, *Hom.* Faire la sucrée, ἀκκίζεσθαι, ομαι, *Luc.*

Sud (*sudum*, q.d. *sine udo*) μεσημβρία, ας, ἡ. Le pole du sud, ὁ πόλος ἀνταρκτικός, c. à. d. *opposé à l'Ourse.* Le vent du sud *ou* du midi, l'autan, νότος, ου, ὁ, *Arist.* Le vent du sud-est, εὐρόνοτος, ου, ὁ. — du sud-ouest, λίψ, λιβός, ὁ. — *Voici ce que dit Hippocrate (et avec beaucoup de raison) sur les vents du sud :* Les vents du sud émoussent l'ouïe, causent des vertiges, des douleurs de tête, rendent lourd, et énervent le corps, Νότοι βαρυήκοοι, ἀλύνδεες, καρηβαρικοί, νωθροί, διαλυτικοί, *Aphor.* III, 5.

Sudorifique (*sudatorius, a, um*) ἱδρωτικός, ή, όν. — *Voyez* **Hydrotique**, *et la remarque dont ce mot est accompagné.*

Suer (*sudare, o*) ἱδροῦν, όω, ώσω, *Xén.* — du sang, αἱματώδη ἱδρῶτα ἱδίειν, ίω, ίσω, *Arist.* Faire suer, ἱδρωτοποιεῖν, ῶ.

Sueur (*sudor, oris*) ἱδρώς, ῶτος, ὁ, *Arist.* ἴδος, εος, τό, *Hés. Boucl. d'Herc.* 397.

Suffètes, *nom des magistrats Carthaginois, qui est visiblement le mot Hébreu* Sophtim (*juges*). ☞ *On sait qu'il y avait un très-grand rapport entre la langue hébraïque et la langue phénicienne ou punique ; témoin cette scène punique que nous a conservée Plaute dans son* Pœnulus, *et dont on trouvera l'explication dans l'avant-propos de notre* Manuel de la langue Basque.

Suffire (*sufficere, sufficit*) ἀρκεῖσθαι, *Thuc.* διαρκεῖν πρός τι, *Plut.* ἐξαρκεῖν πρός τι, ou εἴς τι, *Xén.* Il me suffit, ἐξαρκεῖ μοι, *Xén.* ἀπαρκεῖ, *Den. Hal.* Il suffit (*sat est*) ἀρκεῖ, ἅλις, *Arist.*

Suffisamment (*satis, abunde*) ἅλις, *Arist.* ἱκανῶς, ἐξαρκούντως, *Isocr.*

Suffisance (*sufficientia, æ*) ἱκανότης, ητος, ἡ, *Plat.* — (*arrogantia, æ*) ὑπερηφανία, ας, ἡ, *Isocr.*

Suffisant, e (*sufficiens, entis*) ἀρκετός, ή, όν, *N. Test.* ἱκανός, ή, όν, ποιεῖν τι, *Xén.* — (*arrogans, antis*) ὑπερήφανος, ου, ὁ,ἡ.

Suffocation (*suffocatio, onis*) πνιγμός, οῦ, ὁ, *Diosc.* πνίξ, ιγός, ἡ, *Hipp.* πνίγμα, ατος, τό, *Arist.*

Suffoquer (*suffocare, o*) πνίγειν, ἀποπνίγειν, γω, ξω, *Dém.* καταπνίγειν, *Gal.*

Suffrage (*suffragium, ii*) ψῆφος, ου, ἡ, *Dém.* Donner son suffrage, τὴν ψῆφον φέρειν, φέρω *, *Luc.* Absoudre *ou* condamner quelqu'un par —, τινὰ ἀποψηφίζεσθαι, ομαι, *Thuc.* καταψηφίζεσθαι, *Plat.*

Suffusion (*suffusio, onis*) ὑπόχυσις, εως, ἡ, *Méd.*

Suggérer (*suggerere, ro*) ὑποτιθέναι, τίθημι *, *Den. Hal.* ὑπομιμνήσκειν, σκω, *Esch.*

Suggestion (*instigatio, onis*) παρόρμησις, εως, ἡ, *Xén.* παροξυσμός, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Suicide (*suicida, æ*) αὐθέντης, ου, ὁ· αὐτοκτόνος, ου, ὁ,ἡ. — (*suicidium, ii*) αὐτοφονία, ας, ἡ.

Suie (*fuligo, inis*) ἀσβόλη, ης, ἡ· λιγνύς, ύος, ἡ, *Diosc.*

Suif (*sebum* ou *sevum, i*) στέαρ, ατος, τό, *Arist.*

Suinter (*exsudare, o*) ἀφιδροῦν, ἐξιδροῦν, ῶ, *Alex. Aphrod.*

Suisse (*janitor, oris*) πυλωρός, Ͽυρωρός, οῦ, ὁ, *Luc.*

Suite (*series, ei*) συνέχεια, συνάφεια, ας, ἡ, *Dém.* — (*comitatus, us*) ἀκολουθία, ας, ἡ, *Phil.* Marcher à la suite de quelqu'un, ἀκολουθεῖν, ῶ, τινί, *Luc.* En suite, *voyez* **Ensuite**. De suite (*ex ordine*)

συνεχῶς, *Thuc.* Tout de suite (*statim*) παραυτίκα, αὐτίκα· παρευθύς, εὐθύς, *Dém.*

Suivant mon sentiment (*secundum sententiam meam*) κατ' ἐμὴν γνώμην. Suivant que (*prout*) καθ' ὅ.

Suivant, e (*sequens, entis*) ἑπόμενος, η, ον. — (*famulus, a*) ἀκόλουθος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Suivre (*sequi, or*) ἀκολουθεῖν, παρακολουθεῖν, έω-ῶ, τινί, *Dém.* ἕπεσθαι, ομαι, τινί, *le même.* Il suit de là, μετὰ ταῦτα ἕπεται, ἑπόμενόν ἐστιν, *Arist.* Suivre un cours, εἰς τὸ διδασκαλεῖον φοιτᾷν, άω-ῶ, *Dém.*

Sujet (*argumentum, i*) ὑποκείμενον, ου, τό· ὑπόθεσις, εως, ἡ. — (*causa, æ*) αἰτία, ας, ἡ, *Dém.* Sans sujet (*immerito*) παρὰ τὴν ἀξίαν, *Isocr.* Bon *ou* mauvais sujet (*probus* vel *malus homo*) ἀγαθὸς ἢ πονηρὸς ἄνθρωπος, ου.

Sujet, ette (*subjectus, obnoxius, a*) ὑπήκοος, ου, ὁ,ἡ· ἔνοχος, ου, ὁ,ἡ, τινί, *Dém.* Les chefs et les sujets (*principes et subditi*) οἱ ἄρχοντές τε καὶ οἱ ἀρχόμενοι, ων, *le même.*

Sujétion (*servitus, utis*) ὑπηρεσία, ας, ἡ, *Dém.*

Sulfuré, ée (*sulphureus, rea, reum*) θειώδης, εος, ὁ,ἡ, *N. Test.*

Sumac (*rhus coriaria*, Linn.) ῥοῦς, ῥοός, ὁ.

Superbe (*superbus, a, um*) ὑπερήφανος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* ὑπέρβιος, ου, ὁ,ἡ. — (*magnificus, a, um*) μεγαλοπρεπής, έος, ὁ,ἡ, *le même.*

Superbe (*superbia, æ*) ὑπερηφανία, ας, ἡ, *Dém.* ὑπερβία, ας, ἡ.

Superbement (*superbe*) ὑπερηφάνως, *Dém.* — (*magnifice*) μεγαλοπρεπῶς, *le même.*

Supercherie (*fallacia, æ*) πανουργία, ας, ἡ, *Dém.* Avec — (*fraudulenter*) πανούργως, *Poll.*

Superfétation (*superfœtatio, onis*) ἐπισύλληψις, εως, ἡ, *Méd.* Les uns admettent la superfétation, les autres la nient, οἱ μὲν τὴν ἐπισύλληψιν καταβεβαιοῦνται, οἱ δὲ ἀρνοῦνται.

Superficie (*superficies, ei*) ἐπιπολή, ῆς, ἡ, *Luc.* ἐπίπεδον, ου, τό· ἐπιφάνεια, ας, ἡ, *Strab.*

Superficiel, elle (*superficiarius, a, um*) ἐπιπολαῖος, α, ον.

Superficiellement (*superficialiter, leviter*) ἐπιπολαίως, ἐπιπολῆς.

Superfin, e (*eximius, a, um*) ἐξαίρετος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Superflu, ue (*superfluus, ua, uum*) περισσός, ή, όν, *Hér.* Avoir du —, περισσεύειν, ω, τινός, *Luc,* XV, 17.

Superfluité (*superfluitas, atis*) περισσεία, ας, ἡ, *N. Test.*

Supérieur, eure (*superior, us*) ἀνώτερος, ὑπέρτερος, α, ον, *Plut.* κρείσσων, κρείττων, ονος, ὁ,ἡ, τινός, *Den. Hal.* — d'un monastère, ἀρχιμανδρίτης, ου, ὁ· ἀρχιμανδρῖτις, ιδος, ἡ.

Supérieurement (*excellenter*) ἐξόχως, ἐξαιρετῶς, *Plut.*

Supériorité (*præstantia, æ*) ἐξοχή, ῆς, ἡ, *Plut.* ὑπεροχή, ῆς, ἡ, *Arist.* Avoir de la supériorité sur les autres, τῶν ἄλλων πλεονεκτεῖν, ῶ, ήσω.

Superlatif, ive (*superlativus, a, um*) ὑπερθετικός, ή, όν, *Gramm.*

Superlativement (*superlativo gradu*) ὑπερθετικῶς.

Superstitieusement (*superstitiose*) δεισιδαιμόνως, *Plut.*

Superstitieux, euse (*superstitiosus, a, um*) δεισιδαίμων, ονος, ὁ,ἡ, *Grég. Naz.*

Superstition (*superstitio, onis*) δεισιδαιμονία, ας, ἡ· ἐθελοθρησκεία, ας, ἡ, *N. Test.* Donner dans la —, δεισιδαιμονεῖν, ῶ, *Phil.*

Supin. — *Voyez* Gérondif.

Supination (*supinatio, onis*) ὑπτιασμός, οῦ, ὁ, *Luc.* R. ὕπτιος, α, ον, *supinus, a, um.*

Supplanter (*supplantare, o*) ὑποσκελίζειν, ίζω, τινά, *Phil.* πτερνίζειν, ίζω, *Sept.*

Suppléer (*supplere, eo*) ἐκπληροῦν, ἀναπληροῦν, ῶ, *Plat.* — à ce qui manque, τὸ ἐλλεῖπον πληροῦν, όω-ῶ, ώσω, *Xén.*

Supplément (*supplementum, i*) πλήρωμα, ατος, τό, *Arist.*

Suppliant, e (*supplex, icis*) ἱκέτης, ου, ὁ, *Xén.* ἱκέτις, ιδος, ἡ, *Eur.* ἱκέσιος, ία, ιον, *Plut.*

Supplication (*supplicatio, onis*) ἱκετηρία, ἱκεσία, ἱκετεία, ας, ἡ, *Dém.*

Supplice (*supplicium, ii*) κολασμός, οῦ, ὁ, *Plut.* τιμωρία, ας, ἡ, *Dém.* Traîner quelqu'un au —, ἄγειν τινὰ ἐπὶ θανάτῳ, *Élien.*

Supplicier quelqu'un (*aliquem supplicio plectere, o*) θανάτῳ τινὰ κολάζειν, άζω, *Dém.* θανατοῦν, ῶ, ώσω, *Plut.*

Supplier (*supplicare, o*) ἱκετεύειν, ω, τινὰ ὑπέρ τινος, *Dém.*

Supplique (*supplex libellus, i*) ἱκετήριον γράμμα, ατος.

Support (*fulcrum, i*) στήριγμα, ἔρεισμα, ατος, τό, *Luc.* Le support de la famille, ὁ τοῦ οἴκου στύλος, ου.

Supportable (*tolerabilis, e*) ἀνεκτός, ή, όν, *Dém.* ἀνασχετός, ή, όν, *Luc.*

Supportablement (*tolerabiliter*) ἀνεκτῶς, *Isocr.*

Supporter (*tolerare, o*) ἀνέχεσθαι, ομαι· ὑπομένειν, ω, *Dém.* καρτερεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Supposé, ée. Enfant supposé (*subdititius puer, eri*) ὑποβολιμαῖος παῖς, παιδός, *Dém.* Qui porte un nom —, ψευδώνυμος, ου, ὁ,ἡ, *Nonn.* Cela posé, *ou* supposé (*hoc posito*) τούτου θεμένου, ἢ ὑποθεμένου.

Supposer (*supponere, no*) τιθέναι, ὑποτιθέναι, τίθημι*.

Supposition (*suppositio, onis*) ὑπόθεσις, εως, ἡ. C'est une pure supposition, τοῦτο ψευδής ἐστιν ὑπόθεσις.

Suppôt (*se prend ordinairement en mauvaise part*) ὁ τῆς κακίας συμβοηθός, οῦ.

Suppression d'une loi (*legis abrogatio, onis*) ἡ τοῦ νόμου ἀκύρωσις, ἀναίρεσις, εως, *Dém.* — d'un mot, ἔλλειψις, ἐξάλειψις, εως, ἡ. — d'urine (*urinæ suppressio, onis*) ἰσχουρία, ας, ἡ.

Supprimer une loi (*legem abrogare, o*) τὸν νόμον ἀκυροῦν, ῶ· ἀναιρεῖν, ῶ· λύειν, ω, σω, *Dém.* — un discours (*orationem supprimere, o*) λόγον ἀφανίζειν, ίζω, *Dém.*

Suppuratif, ive (*suppuratorius, a, um*) διαπυητικός, ή, όν.

Suppuration (*suppuratio, onis*) ἐμπύησις, διαπύησις, εως, ἡ, *Hipp.*

Suppurer (*suppurare, o*) διαπυΐσκειν, σκω, *Gal.* ἐμπυοῦν, όω, *Diosc.*

Supputation (*supputatio, onis*) λογισμός, οῦ, ὁ, *Den. Hal.*

Supputer (*supputare, o*) λογίζεσθαι, ομαι, *Plut.*

Suprématie (*suprema auctoritas, atis*) δυναστεία, ας, ἡ.

Suprême (*supremus, summus, a, um*) ὑπέρτατος, άτη, ατον, *Plut.* ἔσχατος, η, ον, *Dém.* L'Être suprême, le Très-Haut, ὁ Ὕψιστος, ου· ὁ Πανυπέρτατος, ου.

Sur (*super, supra*, acc.) ὑπέρ, ἐπί, *gén.* L'ami qu'il a laissé sur la terre, ὁ ὑπὲρ γῆς καταλελειμμένος φίλος, *Luc.* Que votre volonté soit faite sur la terre comme au ciel, γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, *Matth.* VI, 10. Sur le soir, πρὸς ἑσπέραν, *Plat.* Sur la fin du mois, φθίνοντος μηνός. Sur-le-champ (*ilicet, extemplo*) παραχρῆμα, *Dém.* Sur ces entrefaites (*interim, interea*) μεταξύ, ἐν τῷ μεταξύ, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, ἐν τοσούτῳ, *Dém. Isocr.* Sur toutes choses, *voyez* Surtout.

Sur, e (*acidus, a, um*) ὀξύς, εῖα, ύ, *Xén.* Un peu — (*acidulus, a, um*) ὁ,ἡ ὕποξυς, τὸ ὕποξυ, εος.

Sûr, e. Un ami sûr (*amicus certus, fidus*) φίλος βέβαιος, πιστός, *Dém.* — (*securus*, q.d. *sine curâ*) ἀδεής, εέος, ὁ,ἡ, *le même.* — (*tutus, a, um*) ἀσφαλής, έος, ὁ,ἡ, *le même.* Un lieu sûr, ἀκίνδυνος τόπος, ου. A coup sûr, βεβαίως, ἀκινδύνως, *Isocr.* Je suis sûr que...., σαφῶς οἶδα ὅτι. Il est sûr, il est certain (*constat*) δῆλον, πρόδηλόν ἐστι, *Dém.*

Surabondamment (*redundanter*) ὑπερπερισσῶς.

Surabondance (*redundantia, æ*) ὑπερπερίσσευσις, εως, ἡ.

Surabondant (*redundans, antis*) ὑπερπερισσός, ή, όν.

Surabonder (*redundare, do*) ὑπερπερισσεύειν, εύω, σω. Où le péché a abondé, la grâce a surabondé, οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις, *Paul, Rom.* V, 20.

Surachreter (*carius emere, o*) ὑπὲρ ἀξίαν ὠνεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Suranné, ée (*annosus, exoletus, a, um*) ἀπηρχαιωμένος, παλαιούμενος, νη, νον, *Plat.* ὑπερήμερος, ου, ὁ,ἡ, παρθένος, *Arist.* Expression surannée (*obsoletum*

verbum, *i*) ἀναχεχωρηκὸς ὄνομα, *Den. Hal.*

Surcharge (*oneris accessio*, *onis*) φορτίου προςθήκη, ης, ἡ.

Surchargé, **ée**, d'affaires (*negotiis districtus*, *a*, *um*) ἄσχολος, ου, ὁ,ἡ.

Surcharger (*prægravare*, *o*) ἐπιφορτίζειν, ίζω.

Surcomposé, **ée**, ὑπερσύνθετος, ου, ὁ,ἡ.

Surcroît (*accessio*, *onis*) προςθήκη, ης, ἡ, *Plat.* πρόςθεσις, εως, ἡ, *Phil.* Pour surcroît de maux, πρὸς δὲ τούτοις τοῖς κακοῖς.

Surdité (*surditas*, *atis*) κωφότης, ητος, ἡ, *Dém.*

Sureau (*sambucus nigra*, Linn.) ἀκτή, ῆς, ἡ, *Diosc.*

Surement (*certo*, *certius*) βεβαίως, ἀκριβῶς, *Dém.* — (*tuto*, *tutius*) ἀκινδύνως, ἀσφαλῶς, *le même.*

Surenchère (*ulterior licitatio*) ὑπερθεματισμός, οῦ, ὁ.

Surenchérir (*contra liceri*, *eor*) ὑπερθεματίζειν, ίζω.

Surérogation (*ultra rogatum*) περίσσευσις, εως, ἡ.

Suret, **ette** (*acidulus*, *a*, *um*) ὁ,ἡ ὕποξυς, τὸ ὕποξυ, εος.

Sureté (*securitas*, *atis*) ἄδεια, ἀσφάλεια, ας, ἡ, *Dem.* Prendre ses sûretés, se mettre en sûreté, ἀσφάλειαν ἑαυτῷ παρέχειν, ω, ξω, *Luc.*

Surface (*superficies*, *ei*) ἐπίπεδον, ου, τό· ἐπιπολή, ῆς, ἡ, *Luc.* ἐπιφάνεια, ας, ἡ, *Strab.*

Surfaire une marchandise (*merces æquo pluris indicare*, *o*) ὤνιόν τι ὑπὲρ ἀξίαν ἀπαγγέλλειν, έλλω.

Surgeon (*surculus*, *i*) κλάδος, κλαδίσκος, ου, ὁ, *Théophr.*

Surgir au port, ὀκέλλειν, ὀκεῖλαι· ὀκέλλω, ὤκειλα, *Eur.*

Surhausser (*supra extollere*, *llo*) ὑπερυψοῦν, ῶ, ώσω, *Paul*, *Philipp.* II, 9.

Surhumain, **e** (*supra hominem*) ὑπεράνθρωπος, ου, ὁ,ἡ.

Surintendance (*summa præfectura*) ἐπιστασία, προστασία, ας, ἡ, *Dém.*

Surintendant (*summus præfectus*, *i*) ἐπιστάτης, προστάτης, ου, ὁ, *Dém.* — des finances, γαζοφύλαξ, ακος, ὁ.

Surjet (*sutura*, *æ*) ῥαφή, ῆς, ἡ.

Surlendemain (*perendina dies*) ἡ μεταύριον, *sous-ent.* ἡμέρα.

Surmonter (*superare*, *o*) ὑπερβαίνειν, ω, *Hérod.* κρατεῖν, ῶ, τινός, *Isocr.* ἐπικρατεῖν, ῶ, τὶ, *le même.*

Surmulet (*mulus barbatus*, Cuv.) τρίγλα, τρίγλη, ης, ἡ, *Arist.*

Surnager (*supernatare*, *o*, *avi*) ἐπινήχεσθαι, ομαι, *Alex. Aphrod.*

Surnaturel, **elle** (*supra naturam*) ὑπερφυσικός, ή, όν.

Surnom (*cognomen*, *inis*) ἐπωνυμία, ας, ἡ, *Dém.*

Surnommer (*cognomen imponere*, *o*) ἐπονομάζειν, άζω, *Plat.*

Surnuméraire (*adscriptitius*, *ia*) πρόςγραφος, ου, ὁ,ἡ.

Suros (*osseus tumor*) ἐξόστωσις, εως, ἡ.

Surpasser (*superare*, *o*) ὑπερβαίνειν, ω, *Hérod.* κρατεῖν, ῶ, τινός, *Isocr.*

Surpeau. — *Voyez* **Epiderme**.

Surplis (*linteum amiculum*) λινοῦς χιτών, ῶνος.

Surplus (*residuus*, *a*, *um*) λοιπός, ή, όν, *Xén.* ἐπίλοιπος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* Au surplus (*cæterum*, *cætero*) τολοιπόν.

Surprenant, **e** (*mirus*, *a*, *um*) θαυμάσιος, ία, ιον, *Dém.* θαυμαστός, ή, όν, *Isocr.*

Surprendre quelqu'un en flagrant délit (*aliquem in ipso facinore deprehendere*, *o*) τινὰ ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβάνειν, άνω*, *Dém.* — (*imparatum occupare*, *o*) ἀπαρασκεύαστον ἐπιχειρεῖν, ῶ, *Arist.* — (*circumvenire*, *io*) τινὰ ἐξαπατᾶν, ῶ, *Dém.* — (*percellere*, *cello*, *culi*) ἐκπλήσσειν, σσω, ξω, τινά, *Hérod.*

Surpris, **ise** (*perculsus*, *a*, *um*) ἐκπλαγείς, εῖσα, έν, *Elien.* — en flagrant délit, ἐπ' αὐτοφώρῳ ἁλούς, οῦσα, *Dém.* Je suis surpris, *ou* étonné, θαυμάζω ὅτι, *Isocr.*

Surprise (*deprehensio*, *onis*) κατάληψις, εως, ἡ, *Thuc.* — (*fallacia*, *æ*) παράκρουσις, εως, ἡ, *Dém.* — (*admiratio*) θαυμασμός, οῦ, ὁ, *Hipp.* θάμβος, εος, τό, *Thuc.*

Sursaut. S'éveiller en —, ἐξαίφνης ἀνεγείρεσθαι, ομαι.

Surséance (*prolatio*, *onis*) ἀναβολή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Sursoir (*supersedere, eo, Cic.*) ἀναβάλλεσθαι, ομαι, *Dém.*

Sursis (*prolatio, onis*) ἀναβολή, ῆς, ἡ, *Plut.*

Surtaxer (*gravius tributum imponere, o*) μείζονα εἰςφορὰν προστάττειν, ττω, *Isocr.*

Surtout (*præsertim, in primis*) τὰ πρῶτα, *Luc.* μάλιστα δέ, *Dém.*

Surtout (*pænula, æ*) μανδύη, ης, ἡ, *Poll.*

Surveillance (*custodia, æ*) φυλακή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Surveillant, e (*custos, odis*) φύλαξ, ακος, ὁ, ἡ· φυλακτήρ, ῆρος, ὁ, *Dém.*

Surveille (*nudiùs-tertius*) πρόχθες.

Surveiller (*advigilare, o*) φυλάττειν, ττω, ξω, *Xén.* παρατηρεῖν, ῶ, σω, *Luc.*

Survenant, e (*interventor*) ἐπερχόμενος, ένη.

Survendre (*carius vendere, o*) ὑπὲρ ἀξίαν πωλεῖν, ῶ, *Isocr.*

Survenir (*supervenire, io*) ἐπέρχεσθαι, ομαι· περιτυγχάνειν, ω*, *Xén.*

Survivant, e (*alteri superstes, stitis*) ἐπιβιούς, οῦσα, *Plat.*

Survivre à quelqu'un (*alteri superstitem vivere*) τινὶ ἐπιβιοῦν, ῶ, *Plat.*

Sus (*super*) Courir sus à quelqu'un, ἐφορμᾷν, άω-ῶ, τινί, *Plut.* πρός τινα, *Xén.* En sus (*insuper*) προςέτι, *Hér.* Allons sus! (*age, agite!*) εἶα, εὖγε! *Luc.*

Susceptibilité, παροξυσμός, οῦ, ὁ.

Susceptible de jalousie (*invidiæ capax*) φθόνου δεκτικός, ική. — (*iracundus, a, um*) ὀργίλος, ίλη, ίλον, *Arist.*

Suscitation (*instigatio, onis*) παρόρμησις, εως, ἡ, *Xén.*

Susciter (*suscitare, o*) ἐγείρειν, *Thuc.* ἀνεγείρειν, ω, *Dém.* — lignée à son frère, τῷ αὐτοῦ ἀδελφῷ σπέρμα ἀναστῆσαι, *Sept.*

Suscription d'une lettre (*epistolæ inscriptio*) ἡ τῆς ἐπιστολῆς ἀναγραφή, ῆς, *Polyb.*

Susdit, e (*supra dictus, a, um*) πρότερον εἰρημένος, η, ον.

Suspect, e (*suspectus, a, um*) ὕποπτος, ου, ὁ, ἡ, *Thuc.*

Suspecter (*suspicere, io*) ὑποπτεύειν, ω, τινά, *Xén.*

Suspendre (*suspendere, o*) αἰωρεῖν, έω-ῶ, ήσω, *Dém.* κρεμᾷν, ῶ, τὶ ἔκ τινος, *Arist.* — quelqu'un à un arbre, κρεμᾷν τινα ἐκ δένδρου, *Luc.* — (*differre, fero*) ἀναβάλλειν, ω*, τὶ, *Dém.* — quelqu'un de ses fonctions, ἀπαγορεύειν τινὰ ποιεῖν τι, *Dém.*

Suspens. Avoir l'esprit en suspens, διστάζειν, άζω, άσω, *Synés.* ἀπορεῖν, ἀμφιςβητεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Suspension (*interdictio*) ἀπαγόρευσις, εως, ἡ. — (*dilatio*) ἀναβολή, ῆς, ἡ, *Dém.* — d'armes (*induciæ, arum*) ἀνοχαί, ῶν, αἱ, *Dém.*

Suspicion (*suspicio, onis*) ὑποψία, ίας, ἡ, *Thuc.*

Sustenter (*sustentare, o*) τρέφειν, διατρέφειν, φω, θρέψω, *Dém.*

Suture (*sutura, æ*) lambdoïde, λαμβδοειδὴς ῥαφή, ῆς, *Anat.*

Suze, ancienne ville de Perse, Σοῦσα, ων, q.d. *Lilia.*

Suzerain, aine (*dominus, domina*) κύριος, κυρία.

Suzeraineté (*dominatio, onis*) κυριότης, ητος, ἡ.

Svelte (*Ital.* svelto, ta) ἐλαφρός, ά, όν.

Sybarite, Συβαρίτης, ου, ὁ· Συβαρῖτις, ιδος, ἡ. R. Σύβαρις, εως, *urbs luxu perdita.* Une vie de —, Συβαριτικὸς βίος, ου.

Sycomore, litt. *figuier-mûrier* (*acer pseudo-platanus*, Linn.) συκομορέα, ας, ἡ. Zachée, cherchant à voir Jésus, courut devant, et monta sur un sycomore, ὁ Ζακχαῖος, ὃς ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν, προςδραμὼν ἔμπροσθεν, ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, *Luc*, XIX, 4.

Sycophante (*delator*) συκοφάντης, ου, ὁ, *Dém.* — *C'était* propr. *celui qui veillait sur les* figuiers, *pour en empêcher l'exportation.* R.R. σῦκον et φαίνω.

Syllabe (*comprehensio*) συλλαβή, ῆς, ἡ, *Luc.* — *On voit, par la signification de ce mot, que ce n'est que par* catachrèse *que l'on appelle* syllabe *une lettre seule.*

Syllabique. Augment —, συλλαβικὴ αὔξησις, εως. — *Voyez le* Panhellénisme.

Sylepse (*comprehensio*) σύλληψις, εως, ἡ, *Rhét.* — *C'est à l'aide de cette figure qu'Horace a dit, en parlant de Cléopâtre :*

— Daret ut catenis
Fatale *monstrum, quæ* generosius
Perire quærens, etc. *Od.* I, 31.

Syllogisme (*ratiocinatio*) συλλογισμός, οῦ, ὁ, *Arist.* ☞ *L'ancienne école avait renfermé les différentes espèces du* syllogisme *dans les quatre vers suivants :*

> **Barbara**, Celarent, Darii, Ferio, Baralipton,
> Celantes, Dabitis, Fapesmo, Frisesomorum;
> Cesare, Camestres, Festino, Baroco, Darapti,
> Felapton, Disamis, Datisi, Bocardo, Ferison.

Ainsi, un syllogisme composé de trois propositions universelles-affirmatives, *s'appelait plus simplement un syllogisme en* **barbara**; *et un syllogisme dont la majeure est* universelle-affirmative, *et la mineure* (*aussi bien que la conclusion*) particulière-négative, *se nommait plus élégamment un syllogisme en* **baroco**, *d'où est venu probablement le mot* baroque.

Syllogistique, συλλογιστικός, ή, όν.

Sylphe, **sylphide**, ἀέριος, ou ἐναέριος δαίμων, ονος, ὁ,ἡ.

Sylvatique *ou* Silvatique (*silvaticus, a, um*) ὑλαῖος, α, ον, *Botan.*

Sym-. — *Voyez* **Syn-**.

Symbole des Apôtres, τὸ τῶν Ἀποστόλων σύμβολον, ου.

Symbolique, συμβολικός, ή, όν.

Symmétrie (*apta concinnitas*) συμμετρία, ας, ἡ, *Arist.* — *C'est à tort que, dans le Dictionnaire de l'Académie, ce mot et les trois suivants sont écrits avec un seul* M.

Symmétrique (*concinnus, a, um*) σύμμετρος, ου, ὁ,ἡ.

Symmétriquement, συμμέτρως. — *Voyez* **Mètre**.

Symmétriser, συμμέτρως ἔχειν, ἔχω *, *fut.* ἕξω, *avec l'esprit rude.*

Sympathie (*naturæ convenientia*) συμπάθεια, ας, ἡ, *Gal.*

Sympathique, συμπαθής, έος, ὁ,ἡ. Humeur sympathique, συμπάθεια, ας, ἡ, *Gal.*

Sympathiser, συμπαθῶς ἔχειν, ἔχω *.

Symphonie (*concentus, us*) συμφωνία, ας, ἡ, *Plat.*

Symphyse (*ossium cohærentia*) σύμφυσις, εως, ἡ, *Anat.*

Symplégades, ou **Cyanées**, *deux rochers à l'entrée du Pont-Euxin* (*concurrentia*, vel *cærulea* saxa) κυάνεαι συμπληγάδες, *Eur. Médée*, 2.

Symptômatique, συμπτωματικός, ική, ικόν, *Méd.*

Symptôme (q.d. *coincidentia*) σύμπτωμα, ατος. R. σύν *et* πίπτω, tomber ensemble, coïncider.

Syn- ou **Sym-** (*cum*) σύν. — *Cette préposition grecque* (σύν) *signifie, dans tous les mots français en tête desquels elle peut se trouver,* avec, ensemble.

Synagogue (*judaïcus conventus, us*) συναγωγή, ῆς, ἡ, *N. Test.*

Synalèphe (*vocalium contractio*) συναλοιφή, ῆς, ἡ, *Gramm.* — *Par ex.*: quelqu'un *au lieu de* quelque un.

Synallagmatique, συναλλαγματικός, ή, όν. Contrat —, συνάλλαγμα, ατος, τό, *Dém.* — *De la* R. ἄλλος, autre, *est venu* ἀλλάττειν, changer, *et, avec la prépos.* σύν, échanger. *Le futur de* συναλλάττω *étant* συναλλάξω, *le parfait sera* συνήλλαχα, *et le parf. pass.* συνήλλαγμαι, ξαι, κται· *et c'est de la première personne de ce dernier temps qu'est dérivé le mot* συνάλλαγμα, *et, par suite,* συναλλαγματικός. — *Voyez le* Manuel de la Langue Grecque.

Synarthrôse (*articulatio*) συνάρθρωσις, εως, ἡ, *Anat.* — R. ἄρθρον, ου, *articulus.*

Synaxe (*christianorum conventus, us*) σύναξις, εως, ἡ. R. ἄγω.

Synchondrôse (*cartilaginis interventio*) συγχόνδρωσις, εως, ἡ, *Anat.* — R. χόνδρος, cartilage.

Synchrone (*contemporaneus*) σύγχρονος, ου, ὁ,ἡ. R. χρόνος, temps.

Syncope (*animi deliquium, ii*) συγκοπή, ῆς, ἡ· λειποθυμία, ας, ἡ, *Hér.* Tomber en — (*animo deficere, io*) λειποθυμεῖν, ῶ, ήσω.

Syncope, *fig. de Gramm.* συγκοπή, ῆς, ἡ, *quand le retranchement se fait au milieu d'un mot* (*comme* divûm *pour* divorum); *mais quand il se fait à la fin d'un mot* (*comme* δῶ, *pour* δῶμα, *Hom. Il.* VII, 363), *il s'appelle* apocope, ἀποκοπή, ῆς. R. κόπτειν, πτω, ψω, κέκοφα, ou κέκοπα.

Syncoper, συγκόπτειν, πτω, ψω, *parf.* συγκέκοφα ou συγκέκοπα, *parf. pass.* συγκέκομμαι, ψαι, πται, *infin.* συγκεκόφθαι.

Syndérèse (*observatio, conservatio*) συντήρησις, εως, ἡ, *Grég. Naz.* — *Les Grecs prononçant comme un* D *le* T *précédé d'un* N (*et comme un* B *le* P *précédé d'un* M) *nous prononçons fort bien* syndérèse *au lieu de* syntérèse.

Syndic (*procurator*) σύνδικος, ου, ὁ. R. δίκη, cause.

Synecdoque (*comprehensio, conceptio*) συνεκδοχή, ῆς, ἡ. R. σύν, ἐκ, δέχομαι. *C'est une figure de rhétorique qui consiste à prendre le genre pour l'espèce, le tout pour la partie,* et vice versâ.

Synérèse (*complexio*) συναίρεσις, εως, ἡ, *Gramm.*

Synnévrose (*nervosa connexio*) συννεύρωσις, εως, ἡ.

Synode (*conventus, us*) σύνοδος, ου, ἡ. R. ὁδός, *via, iter.*

Synodique, συνοδικός, ή, όν. Mouvement synodique de la lune, συνοδικὴ τῆς μήνης κίνησις· *c'est lorsque* ἡ μήνη τῷ ἡλίῳ συνοδεύει, *Astron.*

Synonyme (*nomen commune habens*) συνώνυμος, ου, ὁ, ἡ.

Synonymie, συνωνυμία, ας, ἡ. R. ὄνομα, nom.

Synoptique, *qui s'offre à la vue d'un seul coup d'œil.* Tableau — de la langue Grecque, ὁ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης συνοπτικὸς πίναξ, ακος, *ou, en un seul mot,* Πανελληνισμός, οῦ, ὁ.

Synoque (*continua febris*) σύνοχος πυρετός, οῦ.

Synovie, *liqueur visqueuse et mucilagineuse, qui humecte les articulations, et en facilite le mouvement.* R. σύν, *et* ᾠόν, *ovum.*

Syntaxe (*constructio*) σύνταξις, εως, ἡ. R. τάσσειν, σσω, ξω, mettre en ordre. *Du parf. passif* τέταγμαι, ξαι, κται, *se dérivent* σύνταγμα, σύνταξις, συντακτικός, ή, όν. — *Voyez* Synallagmatique.

Synthèse (*compositio, onis*) σύνθεσις, εως, ἡ. — *Méthode opposée à l'analyse* (*resolutio, onis*) ἀνάλυσις, εως, ἡ. — *Sur la différence de ces deux méthodes, voyez* (*page* 814) *la dernière édition du Schrevelius.*

Synthétique, συνθετικός, ή, όν, *opposé à* ἀναλυτικός, ή, όν.

Synthétiquement, συνθετικῶς, *opposé à* ἀναλυτικῶς.

Syracuse, ville de Sicile, Συρακοῦσαι, ῶν, αἱ. Les Syracusains, οἱ Συρακόσιοι, ίων.

Syrie, région d'Asie, Συρία, ας, ἡ.

Syringa. — *Voyez* Seringat.

Syringotome (*fistularum sector*) συριγγοτόμος, ου, ὁ, *Anat.*

Syrop. — *Voyez* Sorbet.

Syrtes (*brevia, ium*) σύρτεις, εων, αἱ. R. σύρω, *traho.*

Syssarcôse (*carnis compactio*) συσσάρκωσις, εως, ἡ. R. σάρξ, σαρκός, chair.

Systaltique (*contrahendo aptus, a, um*) συσταλτικός, ή, όν. Mouvement systaltique, συστολή, ῆς, ἡ.

Systématique, συστηματικός, ή, όν.

Systématiquement, συστηματικῶς. R. σύν, *et* ἵστημι.

Système métrique, μετρικὸν σύστημα, ατος. — *Voyez* Mètre.

Systole (*contractio*) συστολή, ῆς, ἡ, *Anat.*

Syzygie (*conjunctio, conjugatio*) συζυγία, ας, ἡ. R. σύν, *et* ζεύγνυμι, *jungo.* — 1360.

T.

T. *Consonne* dentale, *qui s'articule plus fortement que le* D. *On l'insère entre deux voyelles, pour éviter l'hiatus, par exemple :* a-t-on, a-t-il, *pour* a-on, a-il ; *de même en Grec,* σῶμα, σώματος, σώματι, *pour* σώμαος, σώμαϊ. — *Les Attiques changeaient le double* Σ *en un double* T, *disant* γλῶττα, φυλάττω, *au lieu de* γλῶσσα, φυλάσσω· *et c'est à ce propos que* Lucien *a composé, en faveur du* Σῖγμα, *contre le* Ταῦ, *un charmant plaidoyer, sous le titre de :* Δίκη τῶν Φωνηέντων. Jugement des Voyelles. *En voici le début ; c'est le* Σ *qui attaque le*

T, *devant le* Tribunal *des* Voyelles : — Ἐπὶ Ἄρχοντος Ἀριστάρχου Φαληρέως, Πυανεψιῶνος ἑβδόμῃ ἱσταμένου, γραφὴν ἔθετο τὸ Σῖγμα πρὸς τὸ Ταῦ, ἐπὶ τῶν ἑπτὰ Φωνηέντων, βίας ὑπαρχόντων καὶ ἁρπαγῆς, ἀφῃρῆσθαι λέγον πάντων τῶν ἐν διπλῷ Ταῦ ἐκφερομένων.
— Μέχρι μέν, ὦ Φωνήεντα Δικασταί, ὀλίγα ἠδικούμην ὑπὸ τουτουὶ τοῦ Ταῦ.... ἐπὶ δὲ ἐς τοσοῦτον ἥκει πλεονεξίας καὶ ἀνοίας, ὥςτε, κ.τ.λ.

TA, *fém. de* TON.

TABAC OU NICOTIANE (*Nicotiana Tabacum*, Linn.) ἔῤῥινόν τι φυτόν· Νικοτιανή, ῆς, ἡ. R. Nicot. Ταβάκον, ου, τό. R. Tabago.

TABAGIE. — *Voyez* ESTAMINET.

TABARIN (*scurra, æ*, m.) γελωτοποιός, οῦ, ὁ.

TABATIÈRE, ταβάκου πυξίς, ίδος· ταβακοθήκη, ης, ἡ.

TABERNACLE (*tabernaculum, i*) σκηνή, ῆς, ἡ, *Apoc*. XXI, 3. La fête des tabernacles, σκηνοπήγια, ίων, τά.

TABIDE, *term. de Méd.* (*tabidus, a, um*) φθισικός, ή, όν· ταχερός, ά, όν, *Luc*.

TABIS. — *Voyez* TAFFETAS.

TABLATURE. Donner à quelqu'un de la tablature (*negotia alicui facessere*) πράγματά τινι παρέχειν, χω, ξω, *Xén. Cyrop. Liv.* IV, *page* 80 *de notre édition grecque et latine*.

TABLE (*mensa, æ*) τράπεζα, ης, ἡ, q.d. τετράπεζα. Servir une table à la façon des Mèdes, Μηδικὴν τράπεζαν παρατιθέναι, τίθημι*, *Thuc*. Table de jeu, de calcul (*tabula*) ἄβαξ, ακος, ὁ· πλάξ, ακός, ἡ, *Luc*. — d'un livre (*index, icis*) πίναξ, ακος, ὁ.

TABLEAU (*picta tabula, æ*) ζωγράφημα, ατος, τό, *Plat*. εἰκών, όνος, ἡ, *Dém*. — (*vivida effigies*) ὑποτύπωσις, εως, ἡ. — (*album, i*) κατάλογος, ου, ὁ, *le même*. Tableau synoptique de la langue Grecque, ὁ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης συνοπτικὸς πίναξ, ακος, *ou, en un seul mot*, Πανελληνισμός, οῦ, ὁ.

TABLETTE (*tabella, æ*) πινάκιον, πινακίδιον, ίου, τό.

TABLETTES (*pugillares*, ou *pugillaria, ium*) δέλτος, ου, ἡ, *ainsi nommées, parce qu'elles se pliaient en forme de* Δ.

TABLIER de femme, γυναικεῖον διάζωμα, ατος, τό.

TABOURET (*sellula, æ*) θρανίδιον, ίου, τό, *Poll*.

TACHE (*macula, æ*) σπῖλος, ου, ὁ, *Diosc*. κηλίς, ῖδος, ἡ, *Sept*.

TACHE (*pensum, i*) τὸ τεταγμένον, ου, *Plut*. Prendre à tâche, *voyez* TACHER.

TACHER (*maculare, o*) σπιλοῦν, ῶ, *N. Test*. ῥυπαίνειν, νω, *Den. Hal*.

TACHER de (*conari, or*) πειράζειν, άζω· πειρᾶσθαι, ῶμαι, *Thuc*. ἐγχειρεῖν, ἐπιχειρεῖν, ῶ, ήσω, *Dém*.

TACHETÉ, ÉE (*maculis distinctus, a, um*) πεποικιλμένος, η, ον.

TACHYGRAPHE (*celeriter scribens*) ταχυγράφος, ου, ὁ, ἡ.

TACHYGRAPHIE, ταχυγραφία, ίας, ἡ. R. ταχύς, prompt, *et* γράφειν, écrire.

TACHYGRAPHIQUE, ταχυγραφικός, ή, όν.

TACITE (*tacitus, a, um*) ὑπονοούμενος, η, ον.

TACITEMENT (*tacite*) ὑπονοουμένως.

TACITURNE (*taciturnus, a, um*) σιωπηλός, ή, όν, *Plut*.

TACITURNITÉ (*taciturnitas, atis*) τὸ σιωπηλόν, οῦ.

TACT (*tactus, us*) ἁφή, ῆς, ἡ, *Plat*.

TACTICIEN (*ordinandi peritus*) τακτικός, οῦ, ὁ, ἡ.

TACTILE (*tactilis, e*) ψηλαφητός, ή, όν.

TACTION (*tactio, onis*) ἅψις, εως, ἡ, *Arist*.

TACTIQUE, ἡ τακτική, ῆς, *sous-ent*. τέχνη. R. τάσσω, ξω, *ordinare, o*.

TAFFETAS (*sericum textile*) σηρικὸν ὕφος, εος, τό.

TAIE sur l'œil (*albugo, inis*) ἀγλίη, ης, ἡ· λεύκωσις, εως, ἡ, *Diosc*. — d'oreiller, τὸ τοῦ προσκεφαλαίου ἐνείλημα, ατος.

TAILLADER (*incidere, do*) κατακόπτειν, διακόπτειν, πτω, ψω.

TAILLANDIER (*ferrarius faber, bri*) σιδηρεύς, έως, ὁ, *Poll*.

TAILLANT d'une épée (*gladii acies, ei*) τὸ τῆς μαχαίρας στόμα, ατος, *Thuc*. ἀκή, ἀκωκή, ῆς, ἡ· ἀκίς, ίδος, ἡ, *Plut*.

TAILLE (*statura, æ*) ἡλικία, ας, ἡ, *Sept*. De même —, ὁμῆλιξ, ικος, ὁ, ἡ, *Luc*. — des arbres (*interlucatio*) διακάθαρσις, εως, ἡ, *Théophr*. — (*incisura*) γλυφίς, ίδος, ἡ. — (*vesicæ sectio*) λιθοτομία, ας, ἡ. Taille-douce, χαλκογραφία, ίας, ἡ.

Frapper d'estoc et de taille (*punctim et cæsim ferire, io*) στίγδην καὶ τμήδην παίειν, ω.

Tailler (*incidere, o; secare, o*) κόπτειν, ἐγκόπτειν, διακόπτειν, πτω, ψω. — les arbres (*interlucare, o*) διακαθαίρειν, ω, *Théophr*. — la pierre, λιθοτομεῖν, ῶ. — une armée en pièces, στρατὸν ἐξολεθρεύειν, ω.

Tailleur (*sartor, oris*) ῥάπτης, ου, ὁ. — de pierres, λιθοξόος, ου, ὁ· λιθουργός, οῦ, ὁ, *Plut*.

Taillis. — Bois (*cædua silva, æ*) κοπτικὴ ὕλη, ης.

Tain (*stannea lamina, æ*) κασσιτέρινον πέταλον, ου. Mettre *ou* passer au tain, κασσιτεροῦν, ῶ, ώσω.

Taire [Se (*tacere, silere, eo*) σιγᾶν, ῶ, *Eur*. σιωπᾶν, ῶ, *Dém*. Faire taire quelqu'un (*alicui silentium imperare, o*) σιγᾶν κελεύειν, ω, τινά, *Soph. Philoct.* 886.

Taisson. *Voyez* Blaireau.

Talent (*dos, otis*, f.) εὐφυΐα, ας, ἡ. Qui a beaucoup de talent, εὐφυής, έος, ὁ, ἡ.

Talent d'or *ou* d'argent, χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν τάλαντον, ου, τό, *Dém*. — *Sur la division du* talent attique, *et ses rapports avec les monnaies latines et françaises, voyez* (*page* 830) *la dernière édition du Schrevelius*.

Talion (*talio, onis*, m. Cic.) ἀμοιβή, ῆς, ἡ, *Luc*. Œil pour œil, dent pour dent, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, *Matth*. V, 38.

Talisman (*magicum amuletum*) μαγικὸν τέλεσμα, ἀποτέλεσμα, ατος· περίαπτον, ου, τό, *Plut*.

Talon (*calx, calcaneum, talus*) πτέρνα, ης, ἡ, *Dém*. σφυρόν, οῦ, τό, *N. Test*. Donner des coups de —, πτερνίζειν, λακτίζειν, ίζω, *Aristoph*. Avec le talon (*calce*) λάξ, *adv. comme on dit* πύξ, avec le poing, ὀδάξ, avec les dents (*mordicus*). Robe qui descend jusqu'aux talons (*talaris vestis*) ἐσθὴς ποδήρης, εος, *Hésych*.

Talonner quelqu'un, πτερνίζειν, ίζω, τινά· κατὰ πόδας ἕπεσθαι, ομαι, τινί, *Grég. Naz*.

Talonnières de Mercure (*Mercurii talaria, ium*, Cic.) τὰ τοῦ Ἑρμοῦ πτερόεντα πέδιλα, ων.

Talus (*declivitas, atis*) τὸ κάταντες, εος· κλίσις, εως, ἡ. Mur qui va en —, τοῖχος ἐπικλινής, έος, *Thuc*. περικλινής, *Plut*.

Tambour (*tympanum*) τύμπανον, ου, τό. R. τύπτειν, *frapper*.

Tambour, *celui qui bat le tambour*, τυμπανιστής, οῦ, ὁ· τυμπανοτρίβης, ου, ὁ, *Plaute*.

Tambourin, τυμπάνιον, ίου, τό.

Tambouriner, τυμπανίζειν, ίζω.

Tamis (*cribrum, i*) κρησέρα, ας, ἡ· κόσκινον, ου, τό, *Plat*.

Tamiser (*cribrare, o*) κοσκινίζειν, ίζω, *N. Test*.

Tampon (*obthuramentum, i*) ἐμφραγμός, οῦ, ὁ.

Tamponner (*obthurare, ro*. R. θύρα, *ostium*) ἐμφράττειν, ττω, ξω, *Dém*.

Tan, ὁ τῆς δρυὸς φλοιός, οῦ.

Tancer quelqu'un (*aliquem increpare, o*) ἐπιπλήττειν, ττω, ξω, τινί, *Dém*.

Tanche (*cyprinus tinca*, Cuv.) κυπρίνου εἶδός τι.

Tandis que (*dum, tandiu dum*) ἐν ᾧ, ἕως, *Isocr*. ὄφρα, μέσφα, *poétiq*. Tandis qu'il est temps (*dum tempus est*) ἕως καιρός ἐστι, *Dém*.

Tanière (*latibulum, i*) φωλεός, οῦ, ὁ, *Plut*. χηραμός, οῦ, ὁ.

Tanner le cuir (*corium subigere, o*) βυρσεύειν, ω· βυρσοδεψεῖν, ῶ. — (*molestia afficere, io*) ἐνοχλεῖν, ῶ.

Tannerie (*coriaria officina, æ*) βυρσοδεψικὸν ἐργαστήριον, ίου.

Tanneur (*coriarius, ii*) βυρσεύς, έως, ὁ, *N. Test*. βυρσοδέψης, ου, ὁ, *Aristophane*.

Tant (*tantum*, gén. *tantus, a, um*) τοσοῦτον, *gén*. τοσοῦτος, ἢ τηλικοῦτος, αὕτη, οῦτο, *Isocr*. — (*tot.... quot*) τόσοι ἢ τοσοῦτοι.... ὅσοι ἢ ὁπόσοι, αι, α, *le même*. Tant pis, tant mieux, τοσούτῳ χεῖρον, τοσούτῳ βέλτιον. Tant que, ἕως, ἐφ' ὅσον, *Aristote*. Tant de fois, τοσάκις, τοσαυτάκις, *Joseph*. Tant soit peu, μικρὸν ὅσον, ὀλίγον ὅσον. Il a fait tant et de si grandes choses..., τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα διεπράξατο.... Tant s'en faut que je le fasse, qu'au contraire, *etc*., τοσοῦτον

ἀπέχω τοῦτο ποιεῖν, ὡς ου ὥςτε τοὐναντίον, κ.τ.λ. *Isocr.*

Tantale, roi de Phrygie, père de Pélops, Τάνταλος, ου, ὁ.

Tante, θεία, ας, ἡ. — *Voyez* Oncle. — paternelle (*amita, æ*) πατραδέλφη, ης, ἡ. — maternelle (*matertera, æ*) μητραδέλφη, ης, ἡ.

Tantôt (*modo, mox*) ἀρτίως, ἔναγχος, *Dém.* εὐθύς, εὐθέως, *Plut.* Tantôt à droite, tantôt à gauche, ὅτε μὲν εἰς τὰ δεξιά, ὅτε δὲ εἰς τὰ εὐώνυμα, *Aristoph.*

Taon, *pron.* ton (*tabanus bovinus,* Cuv.) οἶστρος, ου, ὁ, *Arist.* μύωψ, ωπος, ὁ,ἡ, *Luc.*

Tapage (*tumultus, us*) θόρυβος, ου, ὁ, *Thuc.*

Tapageur, θορυβοποιός, οῦ, ὁ,ἡ.

Tape (*alapa, æ*) ῥάπισμα, ατος, τό.

Taper (*depalmare, o*) ῥαπίζειν, ίζω.

Tapinois [En (*clam, clanculum*) κρυφίως, ταπεινῶς.

Tapir [Se contre terre, ταπεινοῦσθαι, οῦμαι.

Tapis (*tapes, etis,* m.) δάπις, ιδος, ἡ, *Xén.* τάπις, ιδος, ἡ, *Luc.* τάπης, ητος, ὁ, *Basile.* — velu des deux côtés, χάσας, ου, ὁ, *Xén. Cyrop.* VIII. *Forte vox Persica,* H. ST. — vert, χλοερὸν λιβάδιον, ίου.

Tapisser une chambre, οἴκημά τι περιπετάσμασι στολίζειν, ίζω.

Tapisserie (*aulæum, i*) αὐλαῖον, αίου, τό· περιπέτασμα, ατος, τό· καταπέτασμα, ατος, τό, *Phil.*

Tapissier, **ère**, ταπήτων ἢ αὐλαίων ὑφάντης, άντρια.

Taquin, **ine** (*morosus, a, um*) δύςκολος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Taquinerie (*morositas*) δυςκολία, ας, ἡ.

Tarabuster, *famil.* (*molestare, o*) ἐνοχλεῖν, ῶ, τινὰ ἤ τινι, *Isocr.*

Tard (*sero, serius*) ὀψὲ, ὀψιαίτερον. Qui a commencé fort tard à s'instruire, ὀψιμαθής, έος, ὁ,ἡ, *Luc.* Il se fait bien tard, ὀψιαίτατα γίνεται, *Dém.* Arriver trop tard, κατόπιν ἑορτῆς ἥκειν, *Héliod.*

Tarder (*morari, cunctari, or*) βραδύνειν, νω, *Hérod.* μέλλειν, λλω, *fut.* μελλήσω, *Dém.* Sans tarder (*sine mora*) ἀμελλητί, *Plat.* Il me tarde de le voir, προθυμοῦμαι αὐτὸν βλέπειν, *Arist.*

Tardif, **ive** (*tardus, lentus, serus, a, um*) βραδύς, εῖα, ύ, *Plat.* ὀκνηρός, ά, όν, *Xén.* ὄψιος, ία, ιον, *Théophr.* Qui a l'esprit —, δυςμαθής, έος, ὁ,ἡ, *Plat.* Digestion —, βραδυπεψία, ας, ἡ, *Médec.*

Tardivement (*tarde, lente*) βραδέως, ὀκνηρῶς, *Dém.*

Tare, *déchet* (*decrementum, i*) ἐλάττωσις, φθίσις, εως, ἡ, *Plat.*

Taré, **ée** (*corruptus, a, um*) διεφθαρμένος, η, ον.

Tarentule (*aranea tarantula,* Cuv.) Ταραντίνη ἀράχνη, ης.

Targe (*pelta, æ*) πέλτη, ης, ἡ, *Plut.*

Targette (*pessulus*) μοχλίον, ίου, τό, *Luc.*

Targuer [Se (*superbire, io*) σεμνύνεσθαι, ομαι, *Isocr.* ἐπαίρεσθαι, ομαι, ἐπί τινι, *Xén.*

Tarière (*terebra, æ*) τέρετρον, τρύπανον, ου, τό, *Athén.*

Tarif (*nummarius index*) νομισματικὸς κανών, όνος.

Tarir (*arefacere, cio*) ξηραίνειν, αίνω, *N. Test.* Se tarir (*arescere, sco*) ξηραίνεσθαι, ομαι, *Arist.* Rien ne tarit plus vite que les larmes, οὐδὲν θᾶσσον ξηραίνεται δακρύου.

Tarse, *coude-pied*, ταρσός, οῦ, ὁ, littér. *crates, craticula.*

Tartare (*tartarus*, plur. *tartara*) τάρταρος, ου, ὁ, *plur.* τάρταρα, ων, τά. Précipiter dans le —, ταρταροῦν, όω-ῶ, ώσω, *Pierre,* II. *Ep.* II, 4.

Tarte (*placenta, æ*) πλακοῦς, οῦντος, ὁ, *Luc.*

Tartre stibié (*émétique*) στιμμώδης τρύξ, υγός, ἡ.

Tartufe (*pietatis simulator*) ὑποκριτής, οῦ, ὁ.

Tartuferie (*pietatis simulatio*) ὑπόκρισις, εως, ἡ.

Tas (*acervus, i*) θίν, ou θίς, ινός, ὁ,ἡ σωρός, οῦ, ὁ, *Aristoph.* En tas, σωρηδόν, *Hérod.* Mettre en tas, σωρεύειν, εύω, *le même.*

Tasse (*patera, æ*) ποτήριον, ίου, τό· κύαθος, ου, ὁ, *Athén.*

Tasser, entasser, emballer, entamer, ôter, tuer, *etc. sont des mots qui nous sont arrivés directement de la Grèce, sans avoir passé par le pays Latin :* —

τάσσειν, ἐντάσσειν, ἐμβάλλειν, ἐνταμεῖν, ὤθειν, θύειν, κ.τ.λ.

Tater (*tentare, o*) τητᾷν, ῶ· ψηλαφᾷν, ῶ, ήσω, *Genèse*, XXVII, 12.

Tatillon (*in minutiis diligentior*) λεπτομέριμνος, ου, ὁ,ἡ.

Tatonner (*tentare, pertentare, o*) τητᾷν, ψηλαφᾷν, διφᾷν, ῶ· διστάζειν, άζω, άσω ου άξω.

Tatons [A. Marcher — (*iter pertentare, o*) τὴν ὁδὸν ἐρευνᾷν, ῶ.

Taudis (*gurgustium, ii*) χαλύβιον, ίου, τό, *Plut.*

Taupe (*talpa, æ*, m. f.) ἀσπάλαξ, ακος, ὁ, *Gal.* σπάλαξ, ακος, ὁ, *Clém. Alex.*

Taureau (*taurus, i*) ταῦρος, ου, ὁ, *Arist.*

Tautogramme, ταὐτόγραμμα, ατος, τό, *espèce de poëme où l'on n'emploie que des mots qui commencent par la même lettre.*

Tautologie (*inanis repetitio*) ταὐτολογία, ας, ἡ. User de —, ταὐτολογεῖν, έω-ῶ, *Polyb.*

Tautologique, ταὐτολογικός, ή, όν. R. λέγειν, dire, *et* ταὐτό, la même chose.

Taux (*taxatio, onis*) τίμησις, εως, ἡ, *Esch.*

Taverne (*taberna, æ*) καπηλεῖον, είου, τό, *Synés.*

Tavernier, ère (*tabernarius, a*) κάπηλος, ου, ὁ· καπηλίς, ίδος, ἡ, *Luc.*

Taxe (*taxatio, onis*) τίμησις, εως, ἡ, *Esch.*

Taxer les dépens d'un procès (*litem æstimare, o*, Cic.) τίμημα ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* — quelqu'un d'orgueil, ὄγκον ἐγκαλεῖν, ῶ, τινί, *le même.*

Te. Je te loue (*te laudo*) ἐπαινῶ σε. Je te donne (*tibi do*) δίδωμί σοι. — *Voyez le* Panhellénisme.

Technique, τεχνικός, ή, όν. — *On appelle* techniques *des vers semblables à ceux que l'on peut voir au mot* Syllogisme.

Te Deum, δοξολογία, ας, ἡ. — *Te Deum laudamus, te Dominum confitemur*, σὲ Θεὸν ὑμνοῦμεν, σὲ Κύριον ὁμολογοῦμεν.

Tégument (*tegumentum, i*) ἐπικάλυμμα, ατος, τό, *Sept.*

Teigne (*tinea, æ*) σής, σητός, ὁ, *Théophraste.*

Teigne (*porrigo, inis*) πιτυρίασις, εως, ἡ, *Paul Egin.* Avoir la —, πιτυροῦσθαι, οῦμαι, *Hipp.*

Teigneux, euse (*porrigine laborans, antis*) πιτυρούμενος, ένη.

Teindre (*tingere, go; colorare, o, avi*) βάπτειν, πτω, ψω, *Diosc.* χρώζω, χροΐζω, *Arist.*

Teint, *coloris du visage* (*oris color*) τὸ τοῦ προσώπου χρῶμα, ατος.

Teinture (*tinctura, æ*) βαφή, ῆς, ἡ, *Théophr.* χρῶσις, εως, ἡ. Qui a reçu une double teinture, δίβαφος, ου, ὁ,ἡ. N'avoir de la langue grecque qu'une légère teinture, *ou* qu'une teinture superficielle, τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐπιπολαίως μεμαθηκέναι.

Teinturier (*tinctor, oris*) βαφεύς, έως, ὁ, *Plat.*

Tel (*talis, e*) τοῖος, α, ον· τοιοῦτος, αὕτη, οῦτο. Tel, que (*talis, qualis*) τοιοῦτος, οἷος, α, ον. Je me montrerai tel que je me suis montré par le passé, παρέξω τοιοῦτον ἐμαυτόν, οἱόνπερ ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ, *Esch.* Tel père, tel fils, οἷος ὁ πατήρ, τοῖος ὁ υἱός. Orateur tel quel, μέσος, μέτριος ῥήτωρ, ορος. Il en est venu à un tel point d'impudence, que..., ὁ δὲ εἰς τοσοῦτο τῆς ἀναισχυντίας ἦλθεν, ὥςτε, κ. τ. λ., *Isocr.*

Télamon, fils d'Eaque, frère de Pélée et père d'Ajax, Τελάμων, ωνος, ὁ.

Télégraphe, τηλεγράφος, ου, ὁ,ἡ. R. γράφειν, écrire, *et* τῆλε, loin. ☞ *On voit, par le début de l'*Agamemnon *d'Eschyle, que l'usage du* télégraphe *était connu dès le temps de la prise de Troie.*

Télégraphique, τηλεγραφικός, ή, όν.

Télémaque (q.d. *eminus pugnans*), fils d'Ulysse, Τηλέμαχος, ου, ὁ.

Télescope, τηλεσκόπιον, ίου, τό. R. σκέπτομαι, *parfait* ἔσκοπα, j'observe, *et* τῆλε, loin.

Tellement (*taliter*) τοίως, τοιούτως. —, que (*adeo, ut*) τοσοῦτον, ὥςτε.

Téméraire (*temerarius, ria, rium*) τολμηρός, ά, όν· προπετής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Témérairement (*temere*) προπετῶς, *Isocr.*

Témérité (*temeritas, atis*) ἀβουλία,

ίας, ἡ, *Isocr.* προκίτεια, ας, ἡ, *Dém.*

Témoignage (*testimonium, ii*) μαρτυρία, ἐκμαρτυρία, ίας, ἡ, *Dém.* Faux —, ψευδομαρτυρία, ας, ἡ.

Témoigner (*testari, or; testificari, cor*) μαρτυρεῖν, διαμαρτυρεῖν, έω-ῶ, ήσω, *Dém.*

Témoin (*testis, is, c.*) μάρτυρ, υρος, ὁ,ἡ, *Dém.* — oculaire, αὐτόπτης, ου, ὁ, *Xén.* J'ai des témoins de tout ce que je dis, μάρτυρές εἰσί μοι πάντων τῶν εἰρημένων. Prendre le ciel à témoin, τὸν οὐρανὸν ἐπιμαρτύρεσθαι, ομαι, *Dém.*

Tempe (*tempus,* plur. *tempora,* quia *tempus* vel *ætatem indicant*) κρόταφος, ου, ὁ, *plur.* κρόταφοι, ων, *Dém.*

Tempé, délicieuse vallée de Thessalie, arrosée par le fleuve Pénée, Τέμπεα, *contr.* Τέμπη, τά.

Tempérament (*corporis temperatio*) ἡ τοῦ σώματος διάθεσις, εως. Qui a un bon *ou* un mauvais —, καλῶς ἢ κακῶς διαθέμενος, ένη. — (*temperamentum*) κρᾶσις, εως, ἡ, *Luc.* — (*modus, via*) τρόπος, ου, ὁ· ὁδός, οῦ, ἡ.

Tempérance (*temperantia, æ*) ἐγκράτεια, ας, ἡ· σωφροσύνη, ης, ἡ, *Dém.* Vivre avec —, σωφρόνως ζῆν, ζάω, *Isocr.*

Tempérant, e (*temperans, antis*) ἐγκρατής, έος, ὁ,ἡ· σώφρων, ονος, ὁ,ἡ· μέτριος, α, ον, *Dém.*

Température (*cœli temperies, ei*) ἡ τοῦ ἀέρος διάθεσις, εως. Une agréable —, εὐκρασία, ας, ἡ.

Tempéré, ée (*temperatus, a, um*) συγκεκραμένος, η, ον, *Soph.* ἐγκρατής, έος, ὁ,ἡ· μέτριος, α, ον, *Dém.*

Tempérer (*temperare, o*) κεραννύναι, υμι*, *au propre;* σωφρονίζειν, ίζω, *au figuré.*

Tempête (*tempestas, procella*) χειμών, ῶνος, ὁ, *Dém.* ἄελλα, θύελλα, ης, ἡ, *Arist.* ζάλη, ης, ἡ· τρικυμία, ας, ἡ.

Tempêter (*debacchari, or*) βακχεύεσθαι, ομαι· θρέειν, θρέεσθαι, *Eurip. Méd.* 51.

Temple (*templum, i*) ἱερόν, οῦ, τό, *Isocr.* νεώς, ώ, ὁ, *Dém.* τέμενος, εος, τό, *Hom. Il.* VI, 194.

Temporaire (*temporarius, a, um*) πρόσκαιρος, ου, ὁ,ἡ· χρονικός, ή, όν, *Philon.*

Temporairement (*ad tempus*) προσκαίρως.

Temporal, e. Muscle temporal, κροταφίτης μῦς, μυός.

Temporel, elle (*temporalis, e*) χρονικός, ή, όν, *Phil.*

Temporellement (*ad tempus*) προσκαίρως.

Temporisation, ou

Temporisement (*cunctatio, onis*) μέλλησις, διαμέλλησις, εως, ἡ, *Thuc.*

Temporiser (*cunctari, or*) ἀναβάλλεσθαι, ομαι· μέλλειν, ω, ήσω, *Dém.* διαμέλλειν, *Grég. Naz.*

Temporiseur (*cunctator, oris*) μελλητής, οῦ, ὁ, *Arist.*

Temps (*tempus, oris*) χρόνος, ου, ὁ, *Dém.* — favorable, καιρός, οῦ, ὁ, *le même.* A temps, ἐν καιρῷ. De temps en temps, ἐνίοτε, *Dém.* Il fait beau temps, εὐδία ἐστί, *Théophr.* A toute chose, sa saison (*dit* Salomon *au* IIIe *chapitre de* l'Ecclésiaste, *appelé en hébreu* Cohéleth), et à toute affaire sous les cieux, son temps. — Il y a un temps de naître, et un temps de mourir, *etc*..., τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος, καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

Κατάλογος τῶν κη Καιρῶν.

Καιρὸς τοῦ τεκεῖν, καὶ
Καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν.

Καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι, καὶ
Καιρὸς τοῦ ἐκτίλαι τὸ πεφυτευμένον.

Καιρὸς τοῦ ἀποκτεῖναι, καὶ
Καιρὸς τοῦ ἰάσασθαι.

Καιρὸς τοῦ καθελεῖν, καὶ
Καιρὸς τοῦ οἰκοδομεῖν.

Καιρὸς τοῦ κλαῦσαι, καὶ
Καιρὸς τοῦ γελάσαι.

Καιρὸς τοῦ κόψασθαι, καὶ
Καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι.

Καιρὸς τοῦ βαλεῖν λίθους, καὶ
Καιρὸς τοῦ συναγαγεῖν λίθους.

Καιρὸς τοῦ περιλαβεῖν, καὶ
Καιρὸς τοῦ μακρυνθῆναι ἀπὸ περιλήψεως.

Καιρὸς τοῦ ζητῆσαι, καὶ
Καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι.

Καιρὸς τοῦ φυλάξαι, καὶ
Καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν.

Καιρὸς τοῦ ῥῆξαι, καὶ
Καιρὸς τοῦ ῥάψαι.

Καιρὸς τοῦ σιγᾷν, καὶ
Καιρὸς τοῦ λαλεῖν.

Καιρὸς τοῦ φιλῆσαι, καὶ
Καιρὸς τοῦ μισῆσαι.

Καιρὸς πολέμου, καὶ
Καιρὸς εἰρήνης.

Tenace (*glutinosus, a, um*) γλίσχρος, α, ον, *Hipp.* — (*parcus, a*) φειδωλός, ή, *Dém.* — (*propositi tenax*) ἰσχυρογνώμων, ονος, ὁ,ἡ.

Tenacité (*tenacitas, atis*) γλισχρότης, ητος, ἡ, *Gal.* ἰσχυρογνωμοσύνη, ης, ἡ.

Tenailles (*forceps, icis,* c.) λαβίς, ίδος, ἡ· πυράγρα, ας, ἡ, *Hom. Il.* XVIII, 477.

Tenants. Les tenants et les aboutissants *d'une maison, d'une affaire,* αἱ περιστάσεις καὶ τὰ συνακόλουθα, ων.

Tendance (*proclivitas, atis*) ἐπιῤῥέπεια, ας, ἡ, *Chrys.* Examinez la tendance de cette accusation, σκοπεῖτε δὴ ποῖ συντείνει αὕτη ἡ αἰτία.

Tendant, e (*proclivis, e*) ἐπιῤῥεπής, έος, ὁ,ἡ· ἐπίφορος, ου, ὁ,ἡ, *Hipp.*

Tendon (*tendo, inis,* m.) τένων, οντος, ὁ, *Hom. Il.* IV, 521.

Tendre (*tendere, do, tetendi*) τείνειν, τείνω*, *Plat.* — un arc, τόξον ἐντείνεσθαι, ομαι, *Xén.* — des embûches à quelqu'un, ἐνεδρεύειν, ω, τινά, *Plut.* — la main à quelqu'un, τὴν δεξιὰν προτείνειν τινί, *Xén.* A quoi tend ce discours? πρὸς τί συντείνει οὗτος ὁ λόγος; *Isocr.*

Tendre (*tener, era, erum*) τέρην, τέρεινα, τέρεν· ἁπαλός, ή, όν· ἁβρός, τρυφερός, ά, όν. —, *mollet,* τεράμων, ονος, ὁ,ἡ, *Théophr.* —, *affectueux,* εὐπαθής, έος, ὁ,ἡ· φιλόστοργος, ου, ὁ,ἡ.

Tendrement. Chérir quelqu'un — (*aliquem medullitus amare, o,* Plaute) φιλοστοργεῖν, ῶ, τινά.

Tendresse maternelle *ou* paternelle (*maternus* vel *paternus affectus, us*) ἡ τῆς μητρὸς ἢ τοῦ πατρὸς φιλοστοργία, ας, ἡ. Avec —, φιλοστόργως.

Tendreté ou **Tendreur** des viandes, des légumes, des fruits (*teneritas, teneritudo, teneritiès*) τεραμνότης, ητος, ἡ, *Théophr.*

Tendrons de choux (*cymæ, arum*) κύματα, ων, τά, *Colum.* — de veau, μόσχειοι χόνδροι, ων. Un jeune tendron, νέα κόρη, ης.

Ténèbres (*tenebræ, arum*) σκότος, εος, τό, *Dém.* σκοτία, ας, ἡ, *N. Test.* D'épaisses ténèbres, ἀχανὲς σκότος, εος, *Phil.*

Ténébreux, euse (*tenebrosus, a, um*) σκοτώδης, εος, ὁ,ἡ· σκοτεινός, ή, όν, *Plut.*

Ténédos, petite île située vis-à-vis l'ancienne Troie, Τένεδος, ου, ἡ.

Ténesme, *épreintes,* τεινεσμός, οῦ, ὁ, *Nic.*

Teneur d'une lettre, ἡ τῆς ἐπιστολῆς περιοχή, ῆς.

Ténia, *ou* ver solitaire, ταινία, ας, ἡ.

Tenir, je tiens, je tins (*tenere, eo, ui*) κρατεῖν, ἐπικρατεῖν, έω-ῶ, τινός, *Isocr.* ἔχειν, κατέχειν, ω*, *le même.* — son sérieux, γέλωτα συνέχειν, *Arist.* Tenir tête à quelqu'un, ἐναντιοῦσθαι, οῦμαι, τινί, *Thuc.* Qui tient fortement à son opinion, ἰσχυρογνώμων, ονος, ὁ,ἡ. —, *contenir,* χωρεῖν, ῶ, *Jean,* II, 6. — de son père, *lui ressembler* (*patrissare, o, as, at,* Tér. Adelph. 567) πατριάζειν, άζω· πατρῴζειν, ῴζω, *Hérod.* — au parti des Grecs, de Philippe, *etc.*, Ἑλληνίζειν, Φιλιππίζειν, ίζω, *Dém.* Se tenir debout (*stare, sto, steti*) ἵστασθαι, ἵσταμαι, *Arist.* ἑστηκέναι, *Dém.* Qu'à cela ne tienne, peu m'importe, οὐ μέλει μοι περὶ τούτου, *Isocr.* Tiens, Cyclope, prends ce verre de vin, Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, *Hom. Od.* IX, 347.

Tension des nerfs (*nervorum tensio*) ἡ τῶν νεύρων σύντασις, εως, ἡ, *Diosc.* συντονία, ίας, ἡ, *Arist.* — d'esprit, ἡ νόου προσοχή, ῆς, *Luc.*

Tentant, e (*illecebrosus, a, um*) ἐπαγωγός, οῦ, ὁ,ἡ, *Thuc.*

Tentateur (*tentator, oris*) πειραστής, οῦ, ὁ. Le tentateur, ὁ πειράζων, οντος, *Matth.* IV, 3.

Tentation (*tentatio, onis*) πειρασμός, οῦ, ὁ, *Matth.* VI, 13.

Tentative (*tentamen, inis*) πεῖρα, ας, ἡ· πείρασις, εως, ἡ, *Thuc.*

Tente (*tentorium, ii*) σκηνή, ῆς, ἡ, *Xén.* σκήνωμα, ατος, τό, *le même.* Dresser une —, σκηνᾶν, ῶ, ήσω, *Den. Hal.* σκηνὴν πηγνύναι, *Plat.* ἱστάναι, ἵστημι *, *Xén.*

Tenter (*tentare, o*) πειράζειν, άζω, *N. Test.* πειρᾶν, ῶ, τινά· πεῖραν λαμβάνειν, άνω *, τινός, *Plat.*

Tenture de tapisseries, περιπετάσματα, ων, τά, *Plut.*

Tenu, ue. Un jardin bien tenu, une maison bien tenue, εὐδιάθετος κῆπος, οἶκος, ου.

Ténu, ue (*tenuis, e*) ψιλός, ή, όν, *Dém. Phal.* λεπτός, ή, όν, *Aristid.*

Tenue des Etats (*comitialis dies*) ἀρχαιρεσία, ας, ἡ· ἀρχαιρεσίαι, ῶν, αἱ, *Dém.* —, *en terme de musique* (*tenor, oris*) συντονία, ας, ἡ.

Ténuité (*tenuitas, atis*) ψιλότης, λεπτότης, ητος, ἡ.

Tercet, τρίστιχον, ου, τό.

Térébenthine, τερεβινθίνη ῥητίνη, ης.

Térébinthe (*pistacia terebinthus*, Linn.) τερέβινθος, ου, ἡ.

Tergiversation (*tergiversatio*) ὄκνος, ου, ὁ, *Dém.* μέλλησις, εως, ἡ, *Thuc.*

Tergiverser (*tergiversari, versor*, q.d. *terga verto*) ὀκνεῖν, ῶ, *Dém.* μέλλειν, διαμέλλειν, λλω, *Grég. Naz.*

Terme (*terminus, i*) ὅρος, ου, ὁ, *Dém.* ὅριον, ίου, τό, *Xén.* — (*finis, is*, c.) τέλος, εος, τό· τέρμα, ατος, τό· πέρας, ατος, τό, *Dém.* — (*verbum, locutio*) λόγος, ου, ὁ· λέξις, εως, ἡ, *Plut.* En quels termes sont les affaires? (*quo res summa loco?*) πῶς ἔχει τὰ πράγματα; Se tenir comme un terme, ἀκινήτως, ἀμετακινήτως ἔχειν *, *Isocr.*

Terminaison d'un mot, *sa désinence*, ἡ τῶν λέξεων κατάληξις, εως. — *Sur les désinences des noms grecs et latins, voyez* (*au mot* πτῶσις) *la dernière édition du Schrevelius.*

Terminer (*terminare, o*) ὁρίζειν, ίζω, *Arist.* τελεῖν, ῶ, έσω, *Dém.* τελευτᾶν, ῶ, ήσω, *Thuc.* — sa carrière, τὸν βίον καταλύειν, ω, *Luc.* Se terminer (*desinere, o*) λήγειν, γω, ξω· καταλήγειν, ἀπολήγειν, γω, ξω, εἴς τι, *Arist.*

Terminthe, *ou tubercule inflammatoire* (*sur lequel s'élève une pustule noire, assez semblable au fruit du térébinthe*) τέρμινθος, ου, ὁ,ἡ, *Médec.*

Ternaire. *C'est la réunion du* ternaire *ou* premier nombre impair (*ternio, onis*, m. τριάς, άδος, ἡ) *avec le* quaternaire *ou* premier nombre pair (*quaternio, onis*, m. τετράς, άδος, ἡ), *qui, suivant l'opinion de* Pythagore, *a donné au* septénaire (ἑπτάς ou ἑβδομάς, άδος, ἡ) *la célébrité dont il a toujours joui.* — *Voyez* Sept.

Terne (*ternio, onis*, m.) τριάς, άδος, ἡ.

Terne (*decolor, oris*) δύςχροος, *contr.* δύςχρους, ου, ὁ,ἡ, *Hipp.*

Ternir (*infuscare, o*) ἀμαυροῦν, ῶ, *Phil.* — la réputation de quelqu'un, ῥυπαίνειν, καταρυπαίνειν, νω, τινά, *Isocr.* Ses yeux se ternissent (*hebescunt oculi*) ἀμβλοῦνται οἱ ὀφθαλμοί, *Théophr.*

Ternissure (*decoloratio*) δύςχροια, ας, ἡ, *Gal.*

Terpsichore, Muse qui préside à la danse, Τερψιχόρη, ης, ἡ.

Terrain (*terrenum, i*, Colum.) χωρίον, ίου, τό, *Xén.* τόπος, ου, ὁ, *Dém.* Sonder le terrain, προερευνᾶν, άω-ῶ. Gagner du terrain, προχωρεῖν, ῶ, ήσω, *Thuc.*

Terrasse (*terrenus agger, eris*) χοῦς, οῦ, ὁ, *Thuc.* χῶμα, ατος, τό, *Dém.* Elever une —, προχωννύναι, υμι *, *Hérod.* — (*pergula, æ*, seu *domus editior locus*) ἀνώγεων, ου, τό· ὑπερῷον, ου, τό.

Terrasser son adversaire (*adversarium prosternere, no*) τὸν ἀντίπαλον καταβάλλειν, βάλλω *, *Isocr.*

Terre (*terra, æ; tellus, uris; humus, i*, f.) γαῖα, γέα, ou γῆ, ῆς, ἡ, *Dém.* ἔρα, ας, ἡ· χθών, ονός, ἡ· S'asseoir à terre *ou* par terre (*humi sedere, eo*) χαμαὶ καθῆσθαι, κάθημαι, *Xén.* Tomber à terre, ἔραζε πίπτειν, *Hom. Il.* XII, 156. Qui se traîne terre à terre, χαμαιερπής, έος, ὁ,ἡ. Tremblement de terre, ὁ τῆς γῆς σεισμός, οῦ. Toute la terre habitable, ἡ οἰκουμένη, ης, *sous-entend.* γῆ. Description, mesure de la terre, γεωγραφία, γεωμετρία, ας, ἡ. — *Voyez* Mètre.

Terreau (*humus fimo pinguis*) γῆ κεκοπρωμένη.

Terre ferme (*continens terra*) ἤπειρος, ου, ἡ, *Dém.*

Terre-noix (*bunium bulbo-castanum*, Linnée) βολβῶδες βούνιον, ίου, τό.

Terre-plain, ὁμαλὸν τοῦ χώματος πεδίον, ου.

Terrer [Se (*sub terram se recipere*) ὑπὸ τὴν γῆν κρύπτεσθαι, ομαι.

Terrestre (*terrestris, e*) ἐπίγειος, ου, ὁ,ἡ· ἐπιχθόνιος, ου, ὁ,ἡ.

Terreur (*terror, oris*) τρόμος, φόβος, ου, ὁ, *Dém.*

Terreux, euse (*terrosus, a, um*, Vitr.) γεώδης, χονιορτώδης, εος, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Terrible (*terribilis, e*) δεινός, ή, όν· φοβερός, ά, όν, *Dém.* S'exposer à de terribles embarras, δεινὰ πράγματα ἑαυτῷ παρασκευάζειν, άσειν.

Terriblement (*terribiliter*) δεινῶς, φοβερῶς.

Terrier (*cuniculus, i*) φωλεός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Terrine (*fictilis capedo, inis*) κεραμικὸν κύμβιον, ίου.

Territoire (*territorium, ii*) χωρίον, ίου, τό, *Xén.*

Terroir (*solum, i*) ἀγρός, οῦ, ὁ. Du vin qui sent le —, *ou* qui a un goût de —, οἶνος τοῦ ἰδίου ἀγροῦ ἀπόζων, οντος, *Diosc.*

Tertre (*tumulus, i*) βουνός, οῦ, ὁ· γήλοφος, ου, ὁ, *Den. Hal.* γεώλοφος, ου, ὁ, *Phil.*

Tes (*tui, tuæ, tua*) σοί, σαί, σά. Tes amis, οἱ φίλοι σου.

Tesson. — *Voyez* Têt.

Testacé, ée (*testaceus, a, um*) ὀστρακώδης, εος, ὁ,ἡ, *Diosc.*

Testament (*testamentum, i*) διαθήκη, ης, ἡ, *Dém.* — holographe, ὀλόγραφος διαθήκη. Mourir sans avoir fait de —, ἀδιαθέτως ἀποθνήσκειν, ω. L'ancien et le nouveau Testament, ἡ παλαιά τε καὶ ἡ καινὴ Διαθήκη.

Testamentaire (*testamentarius, a, um*) διαθετικός, ή, όν.

Testateur, trice (*testator, trix*) ὁ διαθέμενος, ou διατιθέμενος, ου· ἡ διαθεμένη, ou διατιθεμένη, ης, *Dém.*

Tester (*testari, or*) διατίθεσθαι, εμαι, *Dém.*

Testimonial, e, μαρτυρικός, ή, όν.

Têt (*testa, æ*) ὄστρακον, ου, τό· κεραμικὸν τρίμμα, ατος.

Tétanos, *roideur spasmodique*, τέτανος, ου, ὁ, *Méd.*

Têtard (*ranæ rudimentum*) γυρῖνος, ου, ὁ, *Aratus*, 947.

Tête (*caput, itis*) κεφαλή, ῆς, ἡ, *Dém.* De la tête aux pieds, *ou* depuis les pieds jusqu'à la tête, ἐκ κεφαλῆς ἐς πόδας, *Hom.* ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλήν, *Aristoph. Plutus*, 650. Douleur de tête, κεφαλαλγία, ίας, ἡ, *Hipp.* Tenir tête à quelqu'un, ἀνθίστασθαι, αμαι, τινί, *N. Test.* Etre à la tête des affaires, τῶν πραγμάτων ἐπιστατεῖν, ῶ, ήσω, *Isocr.*

Tête-à-tête. Un tête-à-tête fort agréable (*suavissima sermonis communicatio*, Cic.) ἡδίστη ὀαριστύς, ύος, ἡ, *Théocr. Id.* XXVII.

Téter (*ubera sugere, o*) μαστοὺς θηλάζειν, άζω, *Sept.* Donner à — (*uber præbere, eo*) τὴν θηλὴν παρέχειν, ω*, *Plut.*

Têtière (*frontale, is*) προμετωπίδιον, ίου, τό, *Elien.*

Tétra —, *du mot Grec* τετράς, άδος, quatre.

Tétracorde (*quatuor chordis instructus*) τετράχορδος, ου, ὁ,ἡ.

Tétradrachme (*quatuor drachmis constans*) τετράδραχμος, ου, ὁ,ἡ.

Tétraèdre (*quatuor basibus fultus, a*) τετράεδρος, ου, ὁ,ἡ.

Tétragone (*quadrangulus, a, um*) τετράγωνος, ου, ὁ,ἡ.

Tétrarchie (*regni quarta pars*) τετραρχία, ας, ἡ.

Tétrarque (*quartæ partis rex, egis*) τετράρχης, ου, ὁ. Etre tétrarque d'un pays, χώρας τινὸς τετραρχεῖν, ῶ, ήσω.

Tette (*uber, eris*, n.) θηλή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Têtu, ue (*pervicax, acis*) ἰσχυρογνώμων, ονος, ὁ,ἡ· ἀμετάπειστος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Texte d'un auteur (*auctoris textus, us*) τὸ τοῦ συγγραφέως κείμενον, ου.

Textile (*textilis, e*) ὑφαντός, ή, όν, *Hom.*

Texture (*textura, æ*) ὕφανσις, εως, ἡ, *Poll.* ὑφή, ῆς, ἡ, *Plat.*

Thalès, de Milet, un des sept Sages de la Grèce, Θάλης, ητος, ou Θαλῆς, ῆ, ὁ.

Thalie. Muse qui préside à la comédie, Θάλεια, ας, ἡ.

Thalictron des prés (*thalictrum flavum*, Linn.) θάλικτρον, ου, τό.

Thaumaturge (*miranda efficiens*) θαυματουργός, οῦ, ὁ.

Théatral, e, θεατρικός, ή, όν, *Arist.* — R. θεᾶσθαι, *spectare*.

Théatre (*spectaculum*) θέατρον, ου, τό, *Dém.* Salle disposée en forme de —, ἀμφιθέατρον, ου, τό, *Plut.*

Thèbes aux cent portes, ἑκατόμπυλοι Θῆβαι, ῶν, *Hom. Il.* IX, 381, 383.

Théisme (*deïsmus, i*) θεϊσμός, οῦ, ὁ.

Théiste (*deista, æ*, m.) θεϊστής, οῦ, ὁ.

Thème (*scribendi argumentum*) θέμα, ατος, τό· ὑποκείμενον, ου, τό.

Thémis (*justitiæ Dea*) Θέμις, ιδος, ou ιστος, ἡ, *Hom.*

Thémistocle, général Athénien, Θεμιστοκλῆς, έος, ὁ.

Thénar, θέναρ, αρος, τό, *Anat.* Diomède blessa Vénus à la main, au-dessus du thénar, ὑπὲρ θέναρος, *Hom. Il.* V, 339.

Théocratie (*Dei imperium*) Θεοκρατία, ας, ἡ.

Théocratique, Θεοκρατικός, ή, όν.

Théodore (q.d. *présent de Dieu*) Θεόδωρος, ου, ὁ.

Théodose, empereur Romain, Θεοδόσιος, ίου, ὁ.

Théogonie (*Deorum generatio*) Θεογονία, ας, ἡ, *Hés.*

Théologal, e, Θεολογικός, ή, όν.

Théologie, Θεολογία, ίας, ἡ, *Plat.* — R. Θεός, Dieu, *et* λόγος, discours.

Théologien, Θεολόγος, ου, ὁ, *Plat.*

Théologique, Θεολογικός, ή, όν, *Arist.*

Théologiquement, Θεολογικῶς.

Théophile (*chéri de Dieu*) Θεόφιλος, ου, ὁ.

Théophraste (*divin parleur*) Θεόφραστος, ου, ὁ.

Théorème (*speculamen*) θεώρημα, ατος, τό, *Eucl.*

Théoricien, θεωρός, οῦ, ὁ. R. θεᾶσθαι, contempler.

Théorie (*contemplatio*) θεωρία, ας, ἡ.

Théorique (*contemplativus*) θεωρικός, ή, όν.

Théoriquement, θεωρικῶς.

Thérapeutique (*sanando aptus, a, um*) θεραπευτικός, ή, όν.

Thériaque (*antidotus, i*, f. *adversus venenum*) ἡ θηριακή, ῆς, *sous-ent.* ἀντίδοτος, ου, ἡ. R. θήρ, θηρός, *fera*.

Thermal, e. Eaux thermales, θερμαὶ πηγαί, ῶν, *Diod. Sic.*

Thermantique (*calefaciendo aptus*) θερμαντικός, ή, όν.

Thermes (*calidi fontes*) θερμαί, ῶν, *sous-ent.* πηγαί, *Plut.*

Thermomètre (*caloris mensura*) θερμόμετρον, ου, τό.

Thermopyles (*calidæ portæ*) θερμόπυλαι, ῶν, αἱ.

Thersite, Θερσίτης, ου, ὁ· ἀμετροεπής, έος, *Hom. Il.* II, 212.

Thésauriser, θησαυρίζειν, ίζω, (q.d. θέω ἐς αὔριον), *Matth.* VI, 19.

Thésauriseur, euse, θησαυριστής, οῦ, ὁ.

Thèse (*positio, propositio*) θέσις, εως, ἡ, *Arist.*

Thésée, fils d'Egée, roi d'Athènes, Θησεύς, έως, ὁ.

Thesmothètes (*legum latores* vel *custodes*) θεσμοθέται, ῶν, οἱ, *Dém.*

Thespis, inventeur de la tragédie, Θέσπις, ιδος, ὁ.

Thessalie, région de l'ancienne Grèce, Θεσσαλία, ίας, ἡ.

Thessalonique, *auj.* Saloniki, Θεσσαλονίκη, ης, ἡ.

Thétis, mère d'Achille, Θέτις, ιδος, ἡ.

Théurgie, *espèce de magie*, θεουργία, ίας, ἡ. R. Θεός, Dieu, *et* ἔργον, ouvrage.

Thlaspi *ou* Bourse à pasteur (*thlaspi bursa pastoris*, Linnée) θλάσπι, εως, τό. — *Plante ainsi nommée, parce que ses semences sont plates et comprimées.* R. θλᾶν, άω, *contundo*.

Thon (*scomber thynnus*, Cuv.) θύννος, ου, ὁ.

Thorachique, ou mieux **Thoracique** (*pectoralis, e*) θωρακικός, ή, όν.

Thorax (*lorica, pectus*) θώραξ, ακος, ὁ, *Arist.*

Thrace, région de l'Europe septentrionale, Θρᾴκη, ης, ἡ. Qui est de Thrace, Θρᾴξ, ᾳκός· Θρῄξ, ῃκός· Θρᾴκιος, Θραΐκιος, ou Θρηΐκιος, ίου, ὁ.

Thrasybule, libérateur d'Athènes, Θρασύβουλος, ου, ὁ.

Thrombus (*sanguinis concreti grumus*) θρόμβος, ου, ὁ.

Thucydide, historien, Θουκυδίδης, ου, ὁ, συγγραφεύς, έως.

Thuriféraire (*thurifer*) λιβανοφόρος, ου, ὁ, ἡ.

Thuya (*thyia occidentalis* vel *orientalis*, Linn.) θυΐα, ας, ἡ.

Thyeste, fils de Pélops et frère d'Atrée, Θυέστης, ου, ὁ.

Thym (*thymus vulgaris*, Linnée) θύμος ou θύμον, ου, *Diosc.* — sauvage *ou* serpolet (*thymus serpyllum*, Linn.) ἕρπυλλον, ου, τό, *Théophr.*

Thymbre (*thymbra spicata*, Linn.) θύμβρα, ας, ἡ.

Thyrse (*hastula hedera vestita*) θύρσος, ου, ὁ, *Plut.*

Tiare, τιάρα, ας, ἡ, *Hér.* κίδαρις, εως, ἡ, *Hésych.*

Tibia (*tibia, æ*) κνήμη, ης, ἡ, *Sept.*

Tic, *habitude* ou *geste ridicule*, σπασμῶδες σχῆμα, ατος.

Tiède (*tepidus, a, um*) χλιαρός, ά, όν, *Gal.* Plût à Dieu que tu fusses froid ou bouillant ! mais parce que tu es tiède, etc., Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ, οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρὸς εἴης, ἢ ζεστός! οὕτως, ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ψυχρὸς οὔτε ζεστός, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου, *Apoc.* III, 15 *et* 16.

Tièdement (*tepide, segniter*) χλιαρῶς, ὀκνηρῶς, *Dém.*

Tiédeur (*tepor, oris*) χλίανσις, εως, ἡ.

Tiédir (*tepescere, esco*) χλιαίνεσθαι, ομαι, *Luc.*

Tien, **enne** (*tuus, a, um*) σός, σή, σόν. Les tiens, οἱ συγγενεῖς σου.

Tierce, *terme de musique.* — *Voyez* **Diapason** *et* **Gamme**. — *S'il s'agissait de la division centésimale d'un cercle en degrés, minutes, secondes et tierces, la tierce serait la centième partie de la seconde.* — *Voyez* **Mètre**.

Tiers (*tertia pars*) τὸ τρίτον μέρος, εος. Médire du tiers et du quart, πάντας ἀδιαφόρως κακολογεῖν, ῶ, *Plut.* Prendre un tiers pour arbitre, διαιτητὴν προκαλεῖσθαι, οῦμαι, τινά, *Dém.*

Tiers, **erce**. Fièvre tierce, quarte (*tertiana, quartana febris*) τριταῖος, τεταρταῖος πυρετός, οῦ, *Diosc.*

Tige d'arbre (*arboris truncus, i*) στέλεχος, εος, τό, *Théophr.* — d'une plante *ou* d'une fleur (*caulis, is*, m.) καυλός, οῦ, ὁ, *le même.* Qui n'a point de tige, ἄκαυλος, ου, ὁ, ἡ, *Arist.* Qui n'a qu'une seule tige, μονόκαυλος, ου, ὁ, ἡ. Qui en a plusieurs, πολύκαυλος, ου, ὁ, ἡ, *Théophr.* La tige d'une famille (*stirps, stirpis*, f.) ἡ ἀρχή, ῆς· τὸ γένος, εος, *Dém.*

Tigre, **esse** (*felis tigris*, Cuv.) τίγρις, ιδος, ἡ, *Elien.* — figur. *impitoyable*, ἀνελεήμων, ονος, ὁ, ἡ, *N. Test.* ἀνηλεής, έος, ὁ, ἡ, *Phil.*

Tillac (*fori, orum*) ἑδώλιον, ίου, τό, *Hér.* κατάστρωμα, ατος, τό, *Thuc.*

Tilleul (*tilia europœa*, Linn.) φίλυρα ou φιλύρα, ας, ἡ, *Hérod.*

Timbale (*poculum, i*) ποτήριον, ίου, τό, *Plut.*

Timbales (*œnea tympana, orum*) χαλκῆ τύμπανα, ων.

Timbalier, τυμπανοτρίβης ἱππεύς, έως, ὁ.

Timbre (*tintinnabulum, i*) κώδων, ωνος, ὁ, *Thuc.* Un beau timbre de voix, λαμπροφωνία, ίας, ἡ. — royal, βασιλικὴ σφραγίς, ίδος.

Timbré, **ée**. Du papier —, ἐσφραγισμένος χάρτης, ου. Qui a le cerveau —, μανικός, ική, *Isocr.*

Timbrer du papier, χάρτην σφραγίζειν, ίζω, ίσω.

Timide (*timidus, a, um*) δειλός, ή, όν, *Dém.*

Timidement (*timide*) περιδεῶς, *Dém.*

Timidité (*timiditas, atis*) δειλία, ἀτολμία, ας, ἡ, *Dém.*

Timon d'un char (*temo, onis*) ῥυμός, οῦ, ὁ, *Hom. Il.* V, 729. — d'un navire (*clavus, i*) πηδάλιον, ίου, τό. Rester au timon des affaires, τὴν πολιτείαν οἰακίζειν, ίζω.

Timoré, **ée**. Qui a la conscience timorée, Θεοφόβος, ου, ὁ, ἡ, *Hésych.*

Timothée, général Athénien, Τιμόθεος, ου, ὁ.

Tine (*cupa, æ*) κάδος ou κάδδος, ου, ὁ, *Plut.*

Tinette (*cupa minor*) καδίον, ίου, τό· καδίσκος, ου, ὁ.

Tintamarre (*tumultus, us*) θόρυβος, ου, ὁ, *Thuc.* ταραχή, ῆς, ἡ, *Dém.* Faire du — (*tumultuari, or*) θορυβεῖν, ῶ, *Xén.*

Tintement (*tinnitus, us*) κωδωνισμός, οῦ, ὁ, *Plut.* βόμβος, ου, ὁ, *Elien.*

Tinter (*tinnire, io*) κωδωνίζειν, ίζω,

Athén. βομβεῖν, ῶ. Les oreilles me tintent, βομβεῦσιν δ' ἀκοαί μοι, *Sapho.*

Tintouin. — *Voyez* Tintement.

Tique (*ricinus, i*) κρότων, ωνος, ὁ· κυνοῤῥαϊστής, οῦ, ὁ, *Arist.*

Tirade. Tout d'une tirade (*uno tractu*) συνεχῶς, ἀδιαλείπτως. Les plus belles tirades de l'Iliade, αἱ κάλλισται τῆς Ἰλιάδος ῥήσεις, εων.

Tirage (*tractus, us*) ὁλκός, οῦ, ὁ. Un cheval de —, ἑλκυστικὸς ἵππος, ου. Le tirage de la loterie, κλήρωσις, εως, ἡ.

Tiraillement d'estomac, καρδιωγμός, οῦ, ὁ. — d'esprit, ἀδημονία, ας, ἡ, *Plut.*

Tirailler quelqu'un avec importunité (*aliquem hinc et illinc moleste trahere, ho*) ἀηδῶς τινα διασπᾷν, ῶ, *Act. des Ap.* XXXIII, 10.

Tirailleurs (*velites, um*) ἀκροβολισταί, ῶν, οἱ· ἀψιμάχοι, ων, οἱ, *Polyb.*

Tirants d'un soulier, οἱ τοῦ ὑποδήματος ἱμάντες, ων, *Luc,* III, 16.

Tire. Oiseau qui vole à tire-d'aile, ὠκύπτερος ὄρνις, ιθος, *Plut.*

Tire-larigot. — *Voyez* Larigot.

Tire-lire (*capsula, æ*) κιβώτιον, ίου, τό.

Tirer (*trahere, ho*) ἕλκειν, κω, ξω. — quelqu'un par le nez, — τινὰ ῥινός, *Luc.* — un char, ἅρμα ἄγειν, γω, ξω, *Hérod.* — vanité de ses richesses, ἐπὶ τῷ πλούτῳ μεγαλαυχεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.* — vengeance d'un affront, ὕβριν τιμωρεῖσθαι, οῦμαι, *Eur. Hippol.* 21. Tirer des flèches, τοξεύειν, ω, σω, *Dém.* — le canon, πυρικτυπεῖν, ῶ. — sur le blanc, ὑπολευκαίνεσθαι, ομαι. Qui tire sur le rouge, ὑπέρυθρος, ου, ὁ, ἡ. Se tirer d'affaire, d'embarras, d'un mauvais pas, etc. ἑαυτὸν τῶν δεινῶν ου τοῦ κινδύνου ἀπαλλάττειν, ττω, ξω, *Isocr.*

Tiret, *trait d'union* ou *de division*, ἑνωτικὴ ἢ διαιρετικὴ γραμμή, ῆς.

Tiroir (*ductile scrinium, ii*) ἀγώγιμον κιβώτιον, ίου.

Tisane, *autrefois* Ptisane [*ce qui était bien plus conforme à l'étymologie*] πτισάνη ou πτισσάνη, ης (*pistum* hordeum). R. πτίσσειν, σσω, *pinsere, so.*

Tisiphone, une des trois furies, Τισιφόνη, ης, ἡ. *Les deux autres sont :* Mégère, Μέγαιρα, ας, ἡ, *et* Alecto, Ἀληκτώ, όος-οῦς, ἡ.

Tison (*titio* ou *torris*) δαλός, οῦ, ὁ, *Hés. Géorg.* 703. — d'enfer, *voyez* Diablesse.

Tisonner, τοὺς δαλοὺς διακινεῖν, ῶ.

Tisser (*texere, o*) ὑφαίνειν, ω. — de la toile, ἱστουργεῖν, ῶ, *Athén.*

Tisserand, e (*textor, trix*) ὑφάντης, άντρια, *Arist.*

Tisseranderie (*textrina, æ*) ἱστουργεῖον, είου, τό.

Tissu. Faire un tissu de feuilles (*frondes intexere, o*) φύλλα ἐμπλέκειν, κω, ξω. Un tissu de merveilles, θαυμάτων συνέχεια, ας, ἡ.

Tissu, ue (*textus, a, um*) ὑφαντός, ή, όν. Tissu de fil de plusieurs couleurs, πολύμιτος, ου, ὁ, ἡ, *Plin.*

Tissure (*textura, æ*) ὕφανσις, εως, ἡ, *Poll.* ὑφή, ῆς, ἡ, *Plat.*

Titans, géants, fils de Titan et de la Terre, Τιτᾶνες, ων, οἱ.

Tithymale, *ou* euphorbe, τιθύμαλος, ου, ὁ, *Diosc.* εὐφόρβιον, ίου, τό, *le même,* III. 96.

Titillation (*titillatio, onis*) γαργαλισμός, οῦ, ὁ, *Plat.*

Titiller (*titillare, o*) γαργαλίζειν, ίζω, *Cébès.*

Titre (*titulus, i*) ἐπιγραφή, ῆς, ἡ. — d'honneur, ἀξίωμα, ατος, τό, *Dém.* A juste titre (*jure ac merito*) εἰκότως, ἀξίως, *le même.*

Titré, ée (*titulo insignitus, a*) ἀξιωματικός, ική.

Tocsin. Sonner le tocsin, περιφόβως κωδωνίζειν, ίζω.

Toge (*toga, æ*) τήβεννα, ης, ἡ· τήβεννος, ου, ὁ, *Den. Hal.*

Toi (*tu, tui, tibi, te*) σύ, σοῦ, σοί, σέ. Toi-même, σὺ αὐτός, αὐτή.

Toile (*tela, æ*) ἱστός, οῦ, ὁ, *Plut.* — d'araignée, ἀράχνιον, ίου, τό, *Hom.*

Toilette de femme (*muliebris mundus, i*) γυναικεῖος κόσμος, ου.

Toise (*ancienne mesure de longueur, correspondant* (*à un* 40e *près*) *à un double mètre.* — *Voyez* Mètre.

Toison (*vellus, eris*) κῴδιον, ίου, τό, *Luc.* μαλλός, οῦ, ὁ. Toison d'or, χρυσόμαλλον δέρας, *Den. Hal.* χρύσειον κῶας, *Apoll. Rhod.* I, 4.

Toit (*tectum, i*) στέγος, εος, τό, *Xén.* ὄροφος, ου, ὁ, *Thuc.* — à porc (*suile,*

is) σωφεός, οῦ, ὁ, *Hom. Od.* X, 238.

Tôle (*ferri lamina*, *æ*) σιδηροῦν πέταλον, ου.

Tolérable (*tolerabilis*, *e*) ἀνασχετός, ή, όν, *Luc.* ἀνεκτός, ή, όν, *Dém.*

Tolérance (*tolerantia*, *æ*) ἀνάσχεσις, εως, ἡ, *Plut.*

Tolérance (*tolerantia*, *æ*) ἐπιείκεια, ας, ἡ.

Tolérant, e (*tolerans*, *antis*) ἐπιεικής, έος, ὁ,ἡ.

Tolérer (*tolerare*, *o*) ἀνέχεσθαι, ομαι, *Dém.* ὑποφέρειν, φέρω *, *Sept.*

Tombe (*tumulus*, *i*) τύμβος, ου, ὁ· τάφος, ου, ὁ, *Thuc.*

Tombeau (*sepulcrum*, *i*) τάφος, ου, ὁ, *Thuc.* — vide, *dressé à la mémoire d'un mort*, κενοτάφιον, ίου, τό.

Tomber (*cadere*, *incidere*, *o*) πίπτειν, πίπτω, *Dém.* — dans le fossé, εἰς τὴν τάφρον ἐμπίπτειν, *Plut.* — à terre, ἐπὶ τὴν γῆν καταπίπτειν, *Xén.* — malade, νόσῳ περιπίπτειν, *Plut.* — de faiblesse, λειποθυμεῖν, ῶ. — d'accord avec quelqu'un, συμφωνεῖν, έω-ῶ, μετά τινος, *Matth.* XX, 2. Il tombe de la grêle, de la neige, de la pluie, χαλαζοβολεῖ, χιονίζει, ὕει, *Arist.*

Tombereau (*plaustrum*, *i*) ἅμαξα, ης, ἡ, *Hér.*

Tome (*operis sectio*) τόμος, ου, ὁ. R. τέμνειν, τέτομα, *secare*, *o*.

Tomie (*terminaison grecque*) coupure, *de* τέμνω, τέτομα. — *Voyez* Anatomie, Laryngotomie, Lithotomie, Phlébotomie, *etc.*

Ton de la voix (*vocis sonus*, Cic.) τόνος, ου, ὁ, *Quintil.* Donner du ton à l'estomac, τὸν στόμαχον ἐπιῤῥωννύναι, ῥώννυμι*. Un demi-ton, ἡμιτόνιον, ίου, τό, *Den. Hal.* — *Voyez* Diapason *et* Gamme.

Ton, ta (*tuus*, *a*, *um*) σός, σή, σόν. Ton père, ta mère, ὁ πατήρ σου, ἡ μήτηρ σου.

Tondeur (*tonsor*, *oris*) κουρεύς, έως, ὁ, *Plut.* κορσεύς, έως, ὁ, *Hésych.*

Tondre (*tondere*, *eo*, *totondi*) κουρεύειν, ω· κείρειν, ω, *Hér.*

Tonique, τονικός, ή, όν. R. τόνος, ton.

Tonnant, e (*fulminator*) κεραυνοβόλος, ου, ὁ,ἡ. Qui a la voix tonnante, βροντόφωνος, ου, ὁ,ἡ.

Tonne (*amplum dolium*) μείζων πίθος, ου. *On peut donner à une tonne un nom particulier, suivant sa capacité. Par exemple, si elle contient* 1,000 litres, 10,000 litres, χιλιόλιτρον, μυριόλιτρον, ου, τό. — *Voyez* Mètre.

Tonneau (*dolium*, *ii*) πίθος, ου, ὁ, *Hom. Il.* XXIV, 527.

Tonnelier (*doliarius*, *ii*) πιθοποιός, οῦ, ὁ.

Tonnelle, *ou* berceau couvert de vigne (*pergulana vitis*) χαμαρωτὴ ἄμπελος, ου, *Diosc.*

Tonner. Il tonne (*tonare*, *tonat*) βροντᾷν, βροντᾷ.

Tonnerre (*tonitru*, plur. *tonitrua*) βροντή, ῆς, ἡ, *Arist.* βρόντημα, ατος, τό, *Eschyl.*

Tonsure (*tonsura*, *æ*) κουρά, ᾶς, ἡ.

Tonsurer, κουρεύειν, ω.

Tonte des brebis (*ovium tonsura*, *æ*) ἡ τῶν προβάτων κουρά, ᾶς.

Topaze, τοπάζιον, ίου, τό, *Jean*, *Apoc.* XX, 21.

Toper (*Esp.* topar) συμφωνεῖν, έω-ῶ. Tope! ἔστω.

Topinambour (*helianthus tuberosus*, Linnée) ἡλίανθος φυματώδης.

Topique (*localis*, *e*) τοπικός, ή, όν, *Gal.* Un remède topique, *ou* un topique, τοπικὸν φάρμακον, ου.

Topiques (*loci communes*) τοπικά, ῶν, τά, *Arist.*

Topographie (*loci descriptio*) τοπογραφία, ας, ἡ.

Topographique, τοπογραφικός, κή, κόν. R. τόπος, lieu, *et* γράφω, décrire.

Toque (*rugatus pileus*) ῥυτιδῶδες πιλίον, ίου.

Toquer (*Esp.* tocar) ἅπτεσθαι, ομαι· τύπτειν, πτω, ψω.

Torche (*tæda*, *æ*) δᾴς, δᾳδός, ἡ, *Phil.*

Torcher (*tergere*, *go* ou *geo*) ὀμοργνύναι, γνυμι, *fut.* ὀμόρξω· σμήχειν, χω, ξω, *Luc.*

Torchis (*paleatum lutum*, Colum.) ἀχυρώδης πῆλος, ου.

Torchon (*peniculus*, *i*) Tér. Eun. 776) σπόγγος, ου, ὁ, *Diosc.*

Tordre (*torquere*, *eo*) στρέφειν, φω, ψω, *Dém.* στρεβλοῦν, όω-ῶ, ώσω, *Den. Hal.*

Tordu, **ue** (*tortus, a, um*) στρεπτός, ή, όν, *Eur.*

Torpeur (*torpor, oris*) νάρκη, ης, ἡ, *Chrys.* νάρκωσις, εως, ἡ, *Hipp.*

Torpille (*torpedo, inis*) νάρκη, ης, ἡ, *Plat.*

Torréfaction (*torrefactio, onis*) φρυγμός, οῦ, ὁ, *Hésych.*

Torréfier (*torrefacere, cio*) φρύγειν, γω, ξω, *Luc.*

Torrent (*torrens, entis*) χείμαῤῥος, ου, ὁ, *Luc.* χειμάῤῥους, ου, ὁ, *Sept.* Verser *ou* répandre un torrent de larmes, δακρυχέειν, χέω, *Hom.* Un torrent de vaines paroles, λογοδιάῤῥοια, ας, ἡ.

Torride. La zône — (*torrida zona, æ*) καπυρὰ ζώνη, ης.

Tors, torse. Une colonne torse (*tortilis columna, æ*) στρεπτὸς στύλος. Qui a les jambes torses (*valgus, varus, a*) βλαισός, ῥαιβός, ή, *Gal.*

Torse (*truncata statua*) κολοβὸν ἄγαλμα, ατος.

Tort (*injuria, damnum*) ἀδικία, ίας, ἡ, *Dém.* βλάβη, ης, ἡ, *Plat.* ζημία, ίας, ἡ, *Xén.* Faire tort à quelqu'un, ἀδικεῖν, ῶ, τινά, *Dém.* Tu n'as point de tort à mon égard, j'impute aux dieux tout le tort, οὔτι μοι αἰτίη ἐσσί, θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσιν, *Hom. Il.* III, 164. A tort (*immerito*) ἀδίκως. — et à travers (*indiscriminatim*) ἀδιακρίτως, ἀκρίτως, ἀκριτί, *Suid.*

Torticolis, ὀπισθοτονία, ας, ἡ· τραχήλου κύφωμα, ατος.

Tortiller (*contorquere, eo*) συστρέφειν, φω, ψω· στρεβλοῦν, ῶ, ώσω.

Tortu, **ue** (*contortus, ta, tum*) συνεστραμμένος, η, ον. Qui a les jambes tortues (*valgus, varus, a*) βλαισός, ῥαιβός, ή, *Gal.*

Tortue (*testudo, inis*) χελώνη, ης, ἡ, *Arist.*

Tortuer (*distorquere, eo*) στρεβλοῦν, ῶ, ώσω.

Tortueusement, στρεβλῶς.

Tortueux, **euse** (*tortuosus, a, um*) στρεβλός, ή, όν, *Arist.* Les replis tortueux du serpent, οἱ τοῦ δράκοντος σπεῖραι, ῶν.

Tortuosité, στρεβλότης, ητος, ἡ.

Torture (*tormentum, i*) βάσανος, ου, ἡ, *Isocr.* Mettre quelqu'un à la —, τινὰ εἰς τὴν βάσανον παραδιδόναι, δίδωμι*, *Dém.* Avoir l'esprit à la —, ἀδημονεῖν, ῶ, *Xén.*

Torturer un accusé, ὑπόδικον εἰς τὴν βάσανον παραδιδόναι, δίδωμι*, *Dém.* — le sens d'un passage, τὴν γραφὴν στρεβλοῦν, ῶ, ώσω.

Toste (*Angl.* toast) porter un toste (*alicui propinare, o*) τινὶ προπίνειν, πίνω*, *Dém.*

Tôt, θοῶς. Si tôt, aussi tôt (*statim*) αὐτίκα, *Dém.* Bien tôt (*mox*) εὐθύς, *le même.* Plus tôt, trop tôt (*citius*) θᾶσσον, *le même.*

Total, **e** (*totus, a, um,* gén. *totius,* dat. *toti*) ὅλος, η, ον, *Dém.* Le total, τὸ πᾶν, αντός.

Totalement (*ex toto, in totum*) ὅλως, *Dém.* πάντως, *Plut.*

Totalité (*tota summa*) τὸ πᾶν, αντός· ἡ ὁμάς, άδος, *Théophr.*

Toton (*taxillus, i*) ἀστράγαλος, ου, ὁ, *Plut.*

Touchant (*de,* abl. *circa,* acc.) περί, ἀμφί, κατά, *acc.*

Touchant, **e**, παθητικός, ή, όν. D'une manière touchante (*miserabiliter*) παθητικῶς, ἐλεεινῶς, οἰκτρῶς, *Dém.*

Touche. Pierre de — (*lydius lapis*) βάσανος, ου, ἡ, *Luc.*

Toucher (*tangere, contingere, attingere, go*) ἅπτεσθαι, ἅπτομαι, τινός, *Arist.* καθάπτεσθαι, ομαι, *Plut.* θιγγάνειν, ω*· θίγειν, γω, ξω, *le même.* Nous touchons à l'été, ἐγγίζει, ou ἐγγύς ἐστι τὸ θέρος, *N. Test.* Toucher de l'argent, *en recevoir,* ἀργύριον λαμβάνειν, λαμβάνω*. Toucher le cœur, *l'émouvoir,* τὸν θυμὸν διακινεῖν, έω-ῶ, *Thuc.* Toucher un instrument à cordes, ψάλλειν, λλω, *Sept.*

Toucher (*tactus, us*) ἁφή, ῆς, ἡ, *Plat.*

Touffe de cheveux (*cirri, orum*) βόστρυχος, ου, ὁ, *Aristoph.* πλόκαμος, ου, ὁ, *Hér.*

Touffu, **ue** (*densus, spissus, a, um*) δασύς, εῖα, ύ· πυκνός, ή, όν, *Théophr.* συχνός, ή, όν· ἀθρόος, α, ον, *Thuc.*

Toujours (*semper*) ἀεί, πάντοτε, αἰεί, *Dém.*

Toulouse (*Tholosa, æ*) Θολῶσα, ης, ἡ.

R. Ͽόλος, *tholus*, dôme, voûte élevée.

— *Sic turribus altis,*
Ardua, ut aërias intrent fastigia nubes. Ausone.

Marcus Palladiæ *non inficianda* Tholosæ
Gloria. Martial, IX, 101.

Toupet (*anterior coma, æ*) προκόμιον, ίου, τό.

Toupie (*turbo, inis*, Virg. En. VII, 378) βέμϐηξ, ηκος, ou βέμϐιξ, ικος, ἡ, *Arist.* ☞ βέμϐηξ *et* βέμϐιξ *ne forment évidemment qu'une variété d'orthographe.*

Tour (*turris, is*, f.) πύργος, ου, ὁ, *Xén.* τύρσις, *Eoliq.* τύῤῥις, εως, ἡ· μόσσυν, υνος, ὁ, *Den. Hal.*

Tour, *instrument de tourneur*, τόρνος, ου, ὁ. Ouvrage fait au tour, τορευτὸν ἔργον.—(*circuitus, us*) γῦρος, ου, ὁ· περίοδος, ου, ἡ, *Plut.* Un tour de lit, κωνωπεῖον, είου, τό, *Hor.* — de phrase, ῥῆσις, φράσις, εως, ἡ. — de promenade, περίπατος, ου, ὁ, *Plut.* Un tour, *une tournure*, σχῆμα, ατος, τό. — *une finesse*, πανουργία, ας, ἡ, *Dém.* — *rang*, τάξις, εως, ἡ. Tour à tour (*vicissim*) ἀμοιϐαίως, *Budée.* κατὰ διαδοχήν, *Plat.*

Tourbe (*palustris gleba*) λιμνώδης βῶλος, ου, ἡ. — (*infima turba*) ὄχλος, ου, ὁ, *N. Test.* τὸ πλῆθος, εος· ἡ σύρϐη ou τύρϐη, ης.

Tourbillon (*turbo, vortex*) καταιγίς, ίδος, ἡ· βέμϐηξ ou βέμϐιξ, κος, ἡ, *Arét.* ζάλη, ης, ἡ· δίνη, ης, ἡ, *Phil.*

Tourelle (*turricula, æ*) πυργίον, ίου, τό, *Luc.* πυργίσκος, ου, ὁ, *Sext. Empir.*

Tourment (*tormentum, i*) βάσανος, ου, ἡ, *Isocr.* — (*animi angor, oris*) ἀδημονία, ας, ἡ, *Dém.* λύπη, ης, ἡ· μέριμνα, ης, ἡ, *Anacr.* Quel plus grand tourment que de vivre dans une crainte continuelle? τί γὰρ ἄλγιον ἢ ζῆν ἀεὶ δεδιότα;

Tourmentant, e (*molestus, a, um*) λυπηρός, ἀνιαρός, ά, όν, *Dém.*

Tourmente (*procella, æ*) καταιγίς, ίδος, ἡ· Ͽύελλα, ης, ἡ, *Arist.*

Tourmenter (*cruciare, o*) βασανίζειν, ίζω, τινά· λυπεῖν, ἀνιᾷν, ῶ, *Gal.* Se —, ἀδημονεῖν, έω-ῶ. Qui se tourmente soi-même, ὁ ἑαυτὸν τιμωρούμενος, ου, *Térence.*

Tourmenteux, euse (*procellosus, a, um*) Ͽυελλώδης, εος, ὁ, ἡ, *Arist.*

Tournant, *en parlant d'un* chemin, *d'un* fleuve (*viæ, fluminis flexus, us*) ὁ τῆς ὁδοῦ, τοῦ ποταμοῦ ἀγκών, ῶνος.

Tournant, e. Un pont tournant, εὔστροφος γέφυρα, ας.

Tournebroche, ὀϐελοστρόφος μηχανή, ῆς, ou κύων, κυνός.

Tourné, ée. Qui a l'esprit bien *ou* mal tourné, καλῶς ἢ κακῶς πεφυκώς, υῖα. Du vin tourné (*vappa, æ*) ἐκτροπίας οἶνος, ου, *Alciphr.*

Tournée d'un inspecteur, ἡ τοῦ ἐφόρου περίοδος, ου.

Tourner (*tornare, no*) τορνεύειν, τορεύειν, ω, *Théophr.* — (*vertere, o*) τρέπειν, πω, ψω· στρέφειν, φω, ψω, *Dém.* γυροῦν, ῶ· δινεύειν, ω, *Arist.* — le dos, νωτίζειν, ίζω· τὰ νῶτα ἐπιστρέφειν, *Luc.* Faire tourner le dos à l'ennemi, τοὺς πολεμίους εἰς φυγὴν τρέπειν, *Dém.* Tourner et retourner tout sens dessus dessous, ἄνω καὶ κάτω πάντα ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* Il ne savait de quel côté se tourner, ἠπόρει ποῖ τράποιτο, *Xén. Cyrop.* III. Puisse la fortune tourner à votre avantage! εὖ σοι γένοιτο! *Athén.* La tête lui tourne, μαίνεται, παραφρονεῖ, *Dém.*

Tournesol (*croton tinctorium*, Linnée) ἡλιοτρόπιον, ίου, τό· littér. *ad solem se vertens.* — R. ἥλιος, soleil, *et* τρέπειν, τέτροπα, tourner.

Tourneur (*tornandi peritus*) τορνευτής, ou τορευτής, οῦ, ὁ, *Plut.* L'art du —, ἡ τορνευτική, ικῆς, *sous-ent.* τέχνη.

Tourniquet, στρόφιγξ, ιγγος, ἡ.

Tournoi (*equitum ludicra pugna*) παιγνιώδης ἱππομαχία, ας

Tournoiement (*circumactio, rotatio*) περιστροφή, ῆς, ἡ· γύρωσις, εως, ἡ. — de tête (*vertigo, inis*) ἴλιγξ, γγος, ἡ· ἴλιγγος, ου, ὁ, *Plut.* En éprouver, ἰλιγγιᾷν, ῶ, *Thémist.*

Tournoyer (*in gyros volvi, or*) γυροῦσθαι, οῦμαι· δινεῖσθαι, οῦμαι· στρέφεσθαι, ομαι.

Tournure (*habitus, us*) σχῆμα, ατος, τό. Cette affaire prend une bonne *ou* une mauvaise —, τὸ πρᾶγμα καλῶς ἢ

κακῶς ἔχει. — de phrase, ῥῆσις, φράσις, εως, ἡ.

Tourte (*torta, æ*, Bibl.) πλακοῦς, οῦντος, ὁ, *Luc.*

Tourteau (*tortula, æ*, Bibl.) πλακούντιον, ίου, τό.

Tourtereau (*junior turtur, uris*, m.) τρυγόνιον, ίου, τό.

Tourterelle (*columba turtur*, Cuv.) τρυγών, όνος, ἡ, *Arist.*

Toussaint [La, ἡ πάντων ἁγίων ἑορτή.

Tousser (*tussire, io*) βήττειν, ττω, *Xén.* Pour moi, je faisais semblant de —, ἐγὼ μέντοι προςεποιούμην βήττειν, *Cyrop., liv.* II, *page* 28 *de notre édition grecque et latine.*

Tousseur, **euse**, βηχώδης, εος, ὁ,ἡ.

Tout (*totum, totius*) τὸ ὅλον, τὸ πᾶν. Tout sage qu'il est, καί περ σοφός. En tout et partout, ἀεὶ καὶ πάντοτε. Tout à fait, παντελῶς, παντάπασιν, *Plat.*

Tout, **toute** (*totus, a, um*) ὅλος, η, ον, *Dém.* — (*integer, universus*) ὁλόκληρος, ου, ὁ,ἡ. — (*omnis, e*) πᾶς, πᾶσα, πᾶν, αντός. — (*cuncti*, q.d. *conjuncti*) οἱ σύμπαντες ou ἅπαντες, c.-à-d. ἅμα πάντες.

Toutefois (*nihilo minus, tamen*) μηδὲν ἧττον, ὅμως, *Isocr.*

Toute-puissance (*omnipotentia*) ἡ τοῦ Θεοῦ παντοκρατορία, ας.

Toute-saine (*hypericum androsæmon*, Linn.) ἀνδρόσαιμον, ου, τό. R. ἀνήρ, έρος-δρός, *et* αἷμα, sang. *Diosc.* III, 173.

Toute-science de Dieu, ἡ τοῦ Θεοῦ πανσοφία, ας, *Théol.*

Toutou (*catellus, a*) κυνίσκος, σκη.

Tout-Puissant [Le (*omnipotens*) ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ορος, *Symb. des Apôtres.*

Toux (*tussis, is*, f.) βήξ, βηχός, ἡ, *Diosc.* Une tisane bonne contre la toux, βηχικὴ πτισάνη ou πτισσάνη, ης.

Toxico-dendron (*venenata arbor*) τοξικόδενδρον, ου, τό.

Toxique (*venenum, i*) τοξικόν, οῦ, τό, *Diosc.* — R. τόξον, τόξα, arc, flèches, *parce qu'on les trempait dans le suc de quelques plantes.*

Trabée (*trabea, æ*) ἀλουργίς, ίδος, ἡ, *Plut.*

Tracas (*tricæ, arum*, Cic. R. θρίξ, τρίχες). Le tracas des affaires, ὁ τῶν πραγμάτων ὄχλος, θόρυβος, ου.

Tracasser (*tricari, or*, Cic.) τριχολογεῖν, ῶ. — quelqu'un, *le tourmenter*, τινὰ βαρύνειν, ύνω, *Xén.* Se tracasser l'esprit, ἀλύειν, ω· ἀδημονεῖν, ῶ, *Xén.*

Tracasserie (*molestia, æ*) ἐνόχλησις, εως, ἡ· ἀηδία, ας, ἡ, *Dém.*

Tracassier, **ère** (*molestus, a*) ἐνοχλῶν, οῦσα· λυπηρός, ά, *Dém.*

Trace (*vestigium, ii*) ἴχνος, εος, τό, *Gal.* ἴχνιον, ίου, τό, *Xén.* Suivre quelqu'un à la trace, τινὰ ἰχνηλατεῖν, έω-ῶ· ἰχνεύειν, ω, *Xén.* Suivre les traces de son père (*patrissare*, *o*, Tér.) πατριάζειν, άζω· πατρῴζειν, ῴζω, *Hérod.*

Tracement d'un plan (*delineatio*) ἰχνογραφία, ας, ἡ.

Tracer un plan (*delineare, o*) διαγράφειν, φω, ψω, *Polyb.* Tracer sur la pierre, *ou* sur le sable, λίθῳ ἢ ψάμμῳ ἐγχαράσσειν, σσω, ξω.

Trachée-artère (*aspera arteria*) ἡ τραχεῖα ἀρτηρία, ας, τῷ οἰσοφάγῳ ἀντικειμένη.

Trachéotomie (*asperæ arteriæ sectio*) τραχεοτομία, ας, ἡ, *Chir.*

Tradition (*traditio, onis*) παράδοσις, εως, ἡ, *Thuc.* διαδοχή, ῆς, ἡ. — *Tertullien dit, en parlant du signe de la croix :* « *Traditio auctrix, consuetudo confirmatrix, fides observatrix.* »

Traditionnel, παραδόσιμος, ου, ὁ,ἡ.

Traducteur (*interpres, etis*, c.) μεταφραστής, τοῦ, ὁ· ἑρμηνεύς, νέως, ὁ, *Xén.*

Traduction (*interpretatio, onis*) μετάφρασις, εως, ἡ. — libre, παράφρασις, εως, ἡ. — littérale, ἑρμηνεία κατὰ λέξιν, *Plut.*

Traduire (*traducere, co, uxi*) μετάγειν, γω, ξω· μετακομίζειν, ίζω, *Hérod.* — les auteurs grecs en latin *ou* en français, τοὺς ἑλληνικοὺς συγγραφεῖς ῥωμαϊστὶ ἢ κελτιστὶ μεθερμηνεύειν, ω, *Plut.*

Trafic (*mercatura, æ*) ἐμπορία, ας, ἡ, *Isocr.*

Trafiquant (*mercator, oris*) ἔμπορος, ου, ὁ, *Plat.*

Trafiquer (*negotiari, or*) ἐμπορεύεσθαι,

ομαι· τὴν ἐμπορίαν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Tragacanthe (*hircina spina, æ*) τραγάκανθα, ης, ἡ.

Tragédie (chant *pour un* bouc) τραγῳδία, ας, ἡ, *Arist.*

Tragédien, τραγῳδός, οῦ, ὁ. R. τράγος, bouc, *et* ᾠδή, chant.

Tragi-comédie, τραγικοκωμῳδία, ας, ἡ.

Tragi-comique, τραγικοκωμικός, ή, όν.

Tragique, τραγικός, ή, όν, *Luc.* Evénement —, οἰκτρὸν ou ἐλεεινὸν συμβάν, άντος.

Tragiquement, τραγικῶς. — (*miserabiliter*) ἐλεεινῶς, οἰκτρῶς, *Dém.*

Trahir (*prodere, do*) προδιδόναι, δίδωμι*, *Xén.* — les intérêts de sa patrie, τὴν πατρίδα, τὰ κοινὰ καταπροδιδόναι, *Luc.*

Trahison (*traditio, onis*) πρόδοσις, εως, ἡ· προδοσία, ας, ἡ, *Dém.*

Train (*incessus, us*) βαδισμός, οῦ, ὁ· βάδισμα, ατος, τό, *Dém.* Qui va bon train, μακροβάμων, ονος, ὁ,ἡ. Se mettre en train, πράγματι ἐπιχειρεῖν, ῶ, *Dém.* — (*comitatus, us*) ἀκολουθία, ας, ἡ, *Phil.* παραπομπή, ῆς, ἡ, *Arist.* Le train des affaires, ὁ τῶν πραγμάτων δρόμος, ου. Faire bien du train, σοβαρεύεσθαι, ομαι. Un train de bois flotté (*ratis, is, f.*) σχεδία, ας, ἡ.

Traînant, **e**. Robe traînante, σύρμα, ατος, τό, *Mart.* — (*languidus, a, um*) ἄτονος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Traîneau (*traha, æ*) ἑλκηθρον, ου, τό, *Théophr.*

Traînée de flammes (*flammarum tractus, us*) φλογῶν ὁλκή, ῆς, ἡ.

Traîner (*trahere, o*) ἕλκειν, κω, ξω, *Luc.* — un char, ἅρμα ἄγειν, γω, ξω, *Hérod.* — de haut en bas *ou* de bas en haut, καθέλκειν ἢ ἀνέλκειν, κω, ξω. — quelqu'un par toute la ville, τινὰ διὰ πάσης πόλεως σύρειν, ω, *Hérod.* — la guerre en longueur, τὸν πόλεμον ἀναβάλλεσθαι, ομαι, *Dém.* — ses paroles, βραδυστομεῖν, ῶ. Robe qui traîne à terre, σύρμα, ατος, τό, *Mart.* Laisser traîner ses livres, τῶν βιβλίων ὀλιγώρως ἔχειν. Se traîner (*repere, serpere, o*) ἕρπειν, ἑρπύζειν, ω, *Laërce.*

Traîneur, *qui reste en arrière*, ὑστερίζων, ουσα.

Traire (*mulgere, eo*) ἀμέλγειν, γω, *Sept.* ἀμέλγειν, γω, *Hipp.* βδάλλειν, ω, *Plat.* Vase à — (*mulctra, æ*) ἀμολγεύς, έως, ὁ, *Théocr.* πέλλα, ης, ἡ, *Hom. Il.* XVI, 642.

Trait (*telum*, de τῆλε, loin) βέλος, εος, τό, *Xén.* Qui se tient hors de la portée du trait, ἔξω βέλους ἑστώς, ῶσα, *Luc.* — (*lorum, i*) ἱμάς, άντος, ὁ, *Xén.* — d'une pesée (*momentum*, q.d. *movimentum, i*) ῥοπή, ῆς, ἡ, *Plut.* Boire tout d'un trait, ἀμυστὶ πίνειν, πίνω*. — de plume, γραμμή, ῆς, ἡ, *Arist.* Les traits du visage, ὁ τοῦ προσώπου χαρακτήρ, ῆρος, *le même.* Un beau trait, un vilain trait (*egregium* vel *pravum facinus, oris*) κατόρθωμα ἢ κακούργημα, ατος, τό, *Dém.*

Traitable (*commodus, a, um*) εὔκολος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Qui est d'une humeur peu —, δύσκολος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Traite. La traite est longue (*longum est iter*) μακρόν ἐστι τὸ διάστημα. Tout d'une traite, ἀδιαλείπτως, *N. Test.* La traite des blés, ἡ τῶν σίτων ἐκκομιδή, ῆς.

Traité (*pactum, pactio*) συνθήκη, ης, ἡ, *Isocr.* Qui viole la foi des traités (*fœdifragus, a*) παράσπονδος, ου, ὁ,ἡ· ὑπερφίαλος, άλου, ὁ,ἡ, *Hom. Il.* III, 106.

Traité de l'âme, ἡ ψυχολογία, ίας. — des animaux, ζωολογία. — des causes, αἰτιολογία. — du ciel, οὐρανολογία. — du corps, σωματολογία. — de Dieu, Θεολογία. — des eaux, ὑδρολογία. — des fables, μυθολογία. — des générations, γενεαλογία. — des glandes, ἀδενολογία. — du monde, κοσμολογία. — des muscles, μυολογία. — de la nature, φυσιολογία. — des nerfs, νευρολογία. — des os, ὀστεολογία. — des pierres, λιθολογία. — du temps, χρονολογία. — de la terre, γεωλογία. — des vaisseaux, ἀγγειολογία. — des viscères, σπλαγχνολογία, κ.τ.λ.

Traitement, bon *ou* mauvais, οἰκεία ἢ χαλεπὴ ὑποδοχή, ῆς. — d'un professeur, (*minerval, alis*) δίδακτρον, ου, τό. — d'une maladie (*morbi curatio*) ἡ τοῦ νοσήματος θεραπεία, ας, ἡ, *Dém.*

Traiter quelqu'un bien *ou* mal (*aliquem bene* vel *male accipere, io*) οἰκείως ἢ

κακῶς ἔχει. — de phrase, ῥῆσις, φράσις, εως, ἡ.

Tourte (*torta, æ*, Bibl.) πλακοῦς, οῦντος, ὁ, *Luc*.

Tourteau (*tortula, æ*, Bibl.) πλακούντιον, ίου, τό.

Tourtereau (*junior turtur, uris*, m.) τρυγόνιον, ίου, τό.

Tourterelle (*columba turtur*, Cuv.) τρυγών, όνος, ἡ, *Arist*.

Toussaint [La, ἡ πάντων ἁγίων ἑορτή.

Tousser (*tussire, io*) βήττειν, ττω, *Xén*. Pour moi, je faisais semblant de —, ἐγὼ μέντοι προςεποιούμην βήττειν, *Cyrop., liv.* II, *page* 28 *de notre édition grecque et latine*.

Tousseur, **euse**, βηχώδης, εος, ὁ,ἡ.

Tout (*totum, totius*) τὸ ὅλον, τὸ πᾶν. Tout sage qu'il est, καί περ σοφός. En tout et partout, ἀεὶ καὶ πάντοτε. Tout à fait, παντελῶς, παντάπασιν, *Plat*.

Tout, **toute** (*totus, a, um*) ὅλος, η, ον, *Dém*. — (*integer, universus*) ὁλόκληρος, ου, ὁ,ἡ. — (*omnis, e*) πᾶς, πᾶσα, πᾶν, αντός. — (*cuncti*, q.d. *conjuncti*) οἱ σύμπαντες ou ἅπαντες, c.-à-d. ἅμα πάντες.

Toutefois (*nihilo minus, tamen*) μηδὲν ἧττον, ὅμως, *Isocr*.

Toute-puissance (*omnipotentia*) ἡ τοῦ Θεοῦ παντοκρατορία, ας.

Toute-saine (*hypericum androsæmon*, Linn.) ἀνδρόσαιμον, ου, τό. R. ἀνήρ, έρος-δρός, *et* αἷμα, sang. *Diosc*. III, 173.

Toute-science de Dieu, ἡ τοῦ Θεοῦ πανσοφία, ας, *Théol*.

Toutou (*catellus, a*) κυνίσκος, σκη.

Tout-Puissant [Le (*omnipotens*) ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ορος, *Symb. des Apôtres*.

Toux (*tussis, is*, f.) βήξ, βηχός, ἡ, *Diosc*. Une tisane bonne contre la toux, βηχικὴ πτισάνη ou πτισσάνη, ης.

Toxico-dendron (*venenata arbor*) τοξικόδενδρον, ου, τό.

Toxique (*venenum, i*) τοξικόν, οῦ, τό, *Diosc*. — R. τόξον, τόξα, arc, flèches, *parce qu'on les trempait dans le suc de quelques plantes*.

Trabée (*trabea, æ*) ἁλουργίς, ίδος, ἡ, *Plut*.

Tracas (*tricæ, arum*, Cic. R. θρίξ, τρίχες). Le tracas des affaires, ὁ τῶν πραγμάτων ὄχλος, θόρυβος, ου.

Tracasser (*tricari, or*, Cic.) τριχολογεῖν, ῶ. — quelqu'un, *le tourmenter*, τινὰ βαρύνειν, ύνω, *Xén*. Se tracasser l'esprit, ἀλύειν, ω· ἀδημονεῖν, ῶ, *Xén*.

Tracasserie (*molestia, æ*) ἐνόχλησις, εως, ἡ· ἀηδία, ας, ἡ, *Dém*.

Tracassier, **ère** (*molestus, a*) ἐνοχλῶν, οῦσα· λυπηρός, ά, *Dém*.

Trace (*vestigium, ii*) ἴχνος, εος, τό, *Gal*. ἴχνιον, ίου, τό, *Xén*. Suivre quelqu'un à la trace, τινὰ ἰχνηλατεῖν, έω-ῶ· ἰχνεύειν, ω, *Xén*. Suivre les traces de son père (*patrissare, o*, Tér.) πατριάζειν, άζω· πατρῴζειν, ῴζω, *Hérod*.

Tracement d'un plan (*delineatio*) ἰχνογραφία, ας, ἡ.

Tracer un plan (*delineare, o*) διαγράφειν, φω, ψω, *Polyb*. Tracer sur la pierre, *ou* sur le sable, λίθῳ ἢ ψάμμῳ ἐγχαράσσειν, σσω, ξω.

Trachée-artère (*aspera arteria*) ἡ τραχεῖα ἀρτηρία, ας, τῷ οἰσοφάγῳ ἀντικειμένη.

Trachéotomie (*asperæ arteriæ sectio*) τραχεοτομία, ας, ἡ, *Chir*.

Tradition (*traditio, onis*) παράδοσις, εως, ἡ, *Thuc*. διαδοχή, ῆς, ἡ. — *Tertullien dit, en parlant du signe de la croix : « Traditio auctrix, consuetudo confirmatrix, fides observatrix. »*

Traditionnel, παραδόσιμος, ου, ὁ,ἡ.

Traducteur (*interpres, etis*, c.) μεταφραστής, τοῦ, ὁ· ἑρμηνεύς, νέως, ὁ, *Xén*.

Traduction (*interpretatio, onis*) μετάφρασις, εως, ἡ. — libre, παράφρασις, εως, ἡ. — littérale, ἑρμηνεία κατὰ λέξιν, *Plut*.

Traduire (*traducere, co, uxi*) μετάγειν, γω, ξω· μετακομίζειν, ίζω, *Hérod*. — les auteurs grecs en latin *ou* en français, τοὺς ἑλληνικοὺς συγγραφεῖς ῥωμαϊστὶ ἢ κελτιστὶ μεθερμηνεύειν, ω, *Plut*.

Trafic (*mercatura, æ*) ἐμπορία, ας, ἡ, *Isocr*.

Trafiquant (*mercator, oris*) ἔμπορος, ου, ὁ, *Plat*.

Trafiquer (*negotiari, or*) ἐμπορεύεσθαι.

ομαι· τὴν ἐμπορίαν ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

TRAGACANTHE (*hircina spina, æ*) τραγάκανθα, ης, ἡ.

TRAGÉDIE (chant *pour un* bouc) τραγῳδία, ας, ἡ, *Arist.*

TRAGÉDIEN, τραγῳδός, οῦ, ὁ. R. τράγος, bouc, *et* ᾠδή, chant.

TRAGI-COMÉDIE, τραγικοκωμῳδία, ας, ἡ.

TRAGI-COMIQUE, τραγικοκωμικός, ή, όν.

TRAGIQUE, τραγικός, ή, όν, *Luc.* Événement —, οἰκτρὸν ou ἐλεεινὸν συμβάν, άντος.

TRAGIQUEMENT, τραγικῶς. — (*miserabiliter*) ἐλεεινῶς, οἰκτρῶς, *Dém.*

TRAHIR (*prodere, do*) προδιδόναι, δίδωμι*, *Xén.* — les intérêts de sa patrie, τὴν πατρίδα, τὰ κοινὰ καταπροδιδόναι, *Luc.*

TRAHISON (*traditio, onis*) πρόδοσις, εως, ἡ· προδοσία, ας, ἡ, *Dém.*

TRAIN (*incessus, us*) βαδισμός, οῦ, ὁ· βάδισμα, ατος, τό, *Dém.* Qui va bon train, μακροβάμων, ονος, ὁ,ἡ. Se mettre en train, πράγματι ἐπιχειρεῖν, ῶ, *Dém.* — (*comitatus, us*) ἀκολουθία, ας, ἡ, *Phil.* παραπομπή, ῆς, ἡ, *Arist.* Le train des affaires, ὁ τῶν πραγμάτων δρόμος, ου. Faire bien du train, σοβαρεύεσθαι, ομαι. Un train de bois flotté (*ratis, is, f.*) σχεδία, ας, ἡ.

TRAÎNANT, E. Robe traînante, σύρμα, ατος, τό, *Mart.* — (*languidus, a, um*) ἄτονος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

TRAÎNEAU (*traha, æ*) ἑλκηθρον, ου, τό, *Théophr.*

TRAÎNÉE de flammes (*flammarum tractus, us*) φλογῶν ὁλκή, ῆς, ἡ.

TRAÎNER (*trahere, o*) ἕλκειν, κω, ξω, *Luc.* — un char, ἅρμα ἄγειν, γω, ξω, *Hérod.* — de haut en bas ou de bas en haut, καθέλκειν ἢ ἀνέλκειν, κω, ξω. — quelqu'un par toute la ville, τινὰ διὰ πάσης πόλεως σύρειν, ω, *Hérod.* — la guerre en longueur, τὸν πόλεμον ἀναβάλλεσθαι, ομαι, *Dém.* — ses paroles, βραδυστομεῖν, ῶ. Robe qui traîne à terre, σύρμα, ατος, τό, *Mart.* Laisser traîner ses livres, τῶν βιβλίων ὀλιγώρως ἔχειν. Se traîner (*repere, serpere, o*) ἕρπειν, ἑρπύζειν, ω, *Laërce.*

TRAÎNEUR, *qui reste en arrière*, ὑστερίζων, ουσα.

TRAIRE (*mulgere, eo*) ἀμέλγειν, γω, *Sept.* ἀθέλγειν, γω, *Hipp.* βδάλλειν, ω, *Plat.* Vase à — (*mulctra, æ*) ἀμολγεύς, έως, ὁ, *Théocr.* πέλλα, ης, ἡ, *Hom. Il.* XVI, 642.

TRAIT (*telum*, de τῆλε, loin) βέλος, εος, τό, *Xén.* Qui se tient hors de la portée du trait, ἔξω βέλους ἑστώς, ῶσα, *Luc.* — (*lorum, i*) ἱμάς, άντος, ὁ, *Xén.* — d'une pesée (*momentum, q.d. movimentum, i*) ῥοπή, ῆς, ἡ, *Plut.* Boire tout d'un trait, ἀμυστὶ πίνειν, πίνω*. — de plume, γραμμή, ῆς, ἡ, *Arist.* Les traits du visage, ὁ τοῦ προςώπου χαρακτήρ, ῆρος, *le même.* Un beau trait, un vilain trait (*egregium* vel *pravum facinus, oris*) κατόρθωμα ἢ κακούργημα, ατος, τό, *Dém.*

TRAITABLE (*commodus, a, um*) εὔκολος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Qui est d'une humeur peu —, δύςκολος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

TRAITE. La traite est longue (*longum est iter*) μακρόν ἐστι τὸ διάστημα. Tout d'une traite, ἀδιαλείπτως, *N. Test.* La traite des blés, ἡ τῶν σίτων ἐκκομιδή, ῆς.

TRAITÉ (*pactum, pactio*) συνθήκη, ης, ἡ, *Isocr.* Qui viole la foi des traités (*fœdifragus, a*) παράσπονδος, ου, ὁ,ἡ· ὑπερφίαλος, άλου, ὁ,ἡ, *Hom. Il.* III, 106.

TRAITÉ de l'âme, ἡ ψυχολογία, ίας. — des animaux, ζωολογία. — des causes, αἰτιολογία. — du ciel, οὐρανολογία. — du corps, σωματολογία. — de Dieu, Θεολογία. — des eaux, ὑδρολογία. — des fables, μυθολογία. — des générations, γενεαλογία. — des glandes, ἀδενολογία. — du monde, κοσμολογία. — des muscles, μυολογία. — de la nature, φυσιολογία. — des nerfs, νευρολογία. — des os, ὀστεολογία. — des pierres, λιθολογία. — du temps, χρονολογία. — de la terre, γεωλογία. — des vaisseaux, ἀγγειολογία. — des viscères, σπλαγχνολογία, κ.τ.λ.

TRAITEMENT, bon ou mauvais, οἰκεία ἢ χαλεπὴ ὑποδοχή, ῆς. — d'un professeur, (*minerval, alis*) δίδακτρον, ου, τό. — d'une maladie (*morbi curatio*) ἡ τοῦ νοσήματος θεραπεία, ας, ἡ, *Dém.*

TRAITER quelqu'un bien ou mal (*aliquem bene* vel *male accipere, io*) οἰκείως ἢ

χαλεπῶς τινα δέχεσθαι, ομαι, *Dém.* — une maladie νόσημα θεραπεύειν, ω, σω, *Isocr.* — (*disserere, ro, rui*) περί τινος διαλέγεσθαι, ομαι, *Dém.* — (*negotiari, or*) διαπραγματεύεσθαι, ομαι. — quelqu'un d'insensé, τινὰ μωρὸν ἢ ἄφρονα προςαγορεύειν, ω, *Plut.*

Traiteur, *restaurateur*, ξενοδόχος, ου, ὁ.

Traître, esse (*proditor, oris*) προδότης, ου, ὁ, *Dém.* προδότις, ιδος, ἡ, *Eur.*

Traîtreusement (*perfidiose*) ἀπίστως, *Dém.*

Trajet (*trajectus, us*) δίαρμα, ατος, τό, *Polyb.* πορθμός, οῦ, ὁ, *Eur.*

Trame (*trama, æ*) κρόκη, ης, ἡ· καῖρος, ου, ὁ. La chaîne *s'appelle* ἤτριον, ίου, τό· πῆνος, ου, ὁ. —, *complot*, συνωμοσία, ας, ἡ, *Dém.*

Tramer, *faire la trame d'une toile*, διάζεσθαι, ομαι. —, *comploter*, κακομηχανᾶσθαι, ῶμαι, *Plat.*

Tramontane (*Ital.* tramontana, *c.-à-d. trans montes*). *On appelle ainsi, dans la Méditerranée, le* vent, *le* côté, *l'*étoile *du* nord. — Il avait perdu la tramontane (*inscius erat quo se verteret*) ἠπόρει ποῖ τράποιτο, *Xén. Cyrop. liv.* III.

Tranchant d'une épée (*gladii acies, ei*) τὸ τῆς μαχαίρας στόμα, ατος, *Thuc.*

Tranchant, e. Ecuyer tranchant (*carpus, i,* Pétr.) ἀρχιτρίκλινος, ου, ὁ, *N. Test.* Ton décisif et tranchant, αὐθάδεια, ας, ἡ, *Plat.*

Tranche de jambon, τέμαχος, εος, τό. R. τέμνω, *seco.* — Un livre doré sur tranche, ἔξωθεν κεχρυσωμένον βιβλίον, ου.

Tranchée (*incile, is*) διώρυξ, υχος ou υγος, ἡ, *Théophr.* —, *retranchement*, θριγκός ἢ θριγχός, οῦ, ὁ. Ouvrir la —, θριγκοῦν, ῶ, ώσω, *Hom. Od.* XIV, 10.

Tranchées (*tormina, um*) στρόφοι, ων, οἱ, *Diosc.* Avoir des —, στροφᾶσθαι, ῶμαι, *le même.*

Trancher (*secare, resecare, o*) κόπτειν, ἀποκόπτειν, πτω, ψω, *Plut.* — la tête à quelqu'un (*aliquem obtruncare, o*) τινὰ ἀποκεφαλίζειν, ίζω, *N. Test.* — la difficulté, τὸ σύναμμα κόπτειν, πτω. — du seigneur, μεγαλαυχεῖν, ῶ, ήσω· μεγαλαυχεῖσθαι, οῦμαι, *Isocr.*

Tranchet (*sutorium scalprum, pri*) ἄρβηλος, ου, ὁ, *Nic. Thér.* 423.

Tranquille (*tranquillus, a, um*) ἥσυχος, ἡσύχιος, ίου, ὁ,ἡ· ἀκύμαντος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.*

Tranquillement (*tranquille*) ἀθορύβως, *Diod. Sic.* ἀταράκτως, *Plut.*

Tranquilliser (*tranquillare, llo,* Cic.) γαληνοῦν, όω-ῶ, *Plut.* Se —, ἡσυχάζειν, άζω.

Tranquillité (*tranquillitas, atis*) ἀταραξία, ας, ἡ. — de la mer, γαλήνη, ης, ἡ. — de l'âme, ἡ τῶν παθῶν εὐδία, ας, *Phil.*

Trans — (au-delà, πέρα, πέραν) *préposition latine qui commence beaucoup de mots français, et qui se rend en grec par* μετά, ὑπέρ, διά, *comme on pourra le remarquer dans les mots suivants :*

Transaction (*transactio, onis*) διάλυσις, εως, ἡ· συνθήκη, ης, ἡ, *Dém.*

Transcendance (*excellentia, æ*) ἐξοχή, ὑπεροχή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Transcendant, e (*excellens*) ἔξοχος, ὑπέροχος, ου, ὁ,ἡ.

Transcription (*transcriptio, onis*) μεταγραφή, ῆς, ἡ.

Transcrire (*transcribere, bo, psi*) μεταγράφειν, φω, ψω, *Thuc.*

Transe (*animi angor, oris*) ἀδημονία, ας, ἡ, *Plut.* Etre toujours en — (*semper tremere, o; tremiscere, sco*) ἀεὶ τρέειν, τρομέειν, τρέμειν, *Dém.*

Transférer (*transferre, fero*) μεταφέρειν, φέρω*, *Soph.* μετάγειν, γω, ξω, *N. Test.* μετακομίζειν, ίζω, ίσω, *Hérod.*

Transfiguration (*transfiguratio*) μεταμόρφωσις, εως, ἡ, *Phil.*

Transfigurer (*transfigurare, o*) μεταμορφοῦν, όω-ῶ, ώσω, *Phil.* **Jésus fut transfiguré en leur présence, et son visage resplendit comme le soleil; et ses vêtements devinrent blancs comme la lumière**, ὁ δὲ Ἰησοῦς μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόςωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος· τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς, *Matth.* XVII, 2.

Transformation (*transformatio*) μεταμόρφωσις, εως, ἡ, *Ovid.*

Transformer (*transformare, o*) μεταμορφοῦν, ῶ, ώσω, *Phil.* **S'étant transformé en cygne**, κύκνου μορφὴν ἀμειψάμενος.

Transfuge (*transfuga, æ,* m.) αὐτόμολος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* Etre —, αὐτομολεῖν, ῶ, ήσω.

Transfuser (*transfundere, do*) μεταχέειν, έω · μεταγγίζειν, ίζω, *Diosc.*

Transfusion (*transfusio*) μεταγγισμός, οῦ, ὁ, *Diosc.*

Transgresser la loi (*legem transgredi, ior*) τὸν νόμον παραβαίνειν, ω*, *N. Test.* — παρά *signifie* à côté, *parce que la loi est considérée comme une ligne*, ultra quam citraque nequit consistere rectum, *Hor.* — *Voyez* Milieu.

Transgresseur des lois, παράνομος, ου, ὁ,ἡ, *Esch.*

Transgression des lois, παρανομία, ας, ἡ, *Esch.*

Transi, transie, de froid *ou* de peur (*frigore rigens*, vel *metu exsanguis*) ῥιγώδης ἢ τρομώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.*

Transiger avec quelqu'un (*transigere, igo, egi*) διομολογεῖσθαι, οῦμαι, *Den. Hal.*

Transissement, ῥῖγος, εος, τό, *Xén.* τρόμος, ου, ὁ, *Plut.*

Transitif. Verbe —, μεταβατικὸν ῥῆμα, ατος, *Gramm.* — πολεμεῖν, έω, guerroyer *ou* faire la guerre, *est un verbe* transitif; *et* πολεμοῦν, όω, faire guerroyer, *ou* exciter un autre à faire la guerre, *peut être considéré comme* doublement transitif. *Cette dernière forme existe dans la conjugaison hébraïque sous le nom d'*Hiphil. *Voyez* Faire *et* Faire faire.

Transition (*transitio, onis*) μετάβασις, εως, ἡ, *Rhét.*

Transitoire (*transitorius, ia, ium*) ὀλιγοχρόνιος, ίου, ὁ,ἡ · φθαρτός, ή, όν, *N. Test.*

Translater (*interpretari, or*) μεθερμηνεύειν, ω, *Polyb.*

Translateur (*interpres, etis, c.*) μεταγλωττιστής, οῦ, ὁ.

Translation (*translatio, onis*) μεταφορά, ᾶς, ἡ · διακομιδή, ῆς, ἡ, *Thuc.*

Transmettre (*transmittere, o*) διαπέμπειν, πω, ψω, τινί τι, *Thuc.*

Transmigration (*transmigratio*) μετοικεσία, ας, ἡ, *Matth.* I, 17. — des âmes, μετεμψύχωσις, εως, ἡ.

Transmissible, διαδόσιμος, παραδόσιμος, ου, ὁ,ἡ.

Transmission (*transmissio*) διάδοσις, παράδοσις, εως, ἡ, *Thuc.*

Transmuable, μεταβλητός, μεταβλητικός, ή, όν, *Arist.*

Transmuer (*transmutare, o*) μεταβάλλειν, ω*, *Arist.*

Transmutation (*transmutatio*) μεταβολή, ῆς, ἡ · μετάλλαξις, εως, ἡ, *Xén.*

Transparence du verre (*vitri pelluciditas, atis,* Vitruv.) ἡ τῆς ὑάλου διαφάνεια, είας.

Transparent, e (*pellucidus, a, um*) διαφανής, έος, ὁ,ἡ, *Arist.* Etre transparent, διαφαίνειν, αίνω, ανῶ.

Transpercer (*transfigere, go*) διαπείρειν, ω, *Diosc.*

Transpiration, διαπνοή, ῆς, ἡ · ἀφίδρωσις, εως, ἡ.

Transpirer (de *trans* et *spirare*) διαπνέειν, έω · ἀφιδροῦν, ῶ, ώσω.

Transplantation, μεταφυτεία, ας, ἡ.

Transplanter (de *trans* et *plantare*) μεταφυτεύειν, ω, σω, *Théophr.* Se — (*transmigrare, o*) μετοικεῖν, έω-ῶ, ήσω, *Dém.*

Transport (*translatio, onis*) διακομιδή, ῆς, ἡ, *Thuc.* — de colère (*excandescentia*) παροξυσμός, οῦ, ὁ, *Dém.* — (*delirium, ii*) φρενῖτις, ιδος, ἡ, *Alex. Aphrod.*

Transporté, ée, d'amour, ἐρωτομανής, έος, ὁ,ἡ. — de colère, δι' ὀργὴν παροξυνθείς, εῖσα, κατά τινος, *Plut.*

Transporter (*transportare, to*) μετακομίζειν, ίζω, *Hérod.* Se transporter chez quelqu'un, τινὶ προσέρχεσθαι, ομαι, *Xén.* L'amour le transporte, ἐρωτομανεῖ. La colère —, ὑπ' ὀργῆς ἔξω φέρεται, *Isocr.*

Transposer (*transponere, no*) μετατιθέναι, τίθημι*, *Plut.*

Transposition (*transpositio*) μετάθεσις, εως, ἡ, *Gramm.*

Transsubstantiation (*transsubstantiatio*) μετουσίωσις, εως, ἡ, *Théol.*

Transsubstantier, μετουσιοῦν, όω-ῶ. R. οὐσία, substance.

Transsuder (de *trans* et *sudare*) διϊδροῦν, ῶ, ώσω.

Transvaser (*elutriare, io*) μεταγγίζειν, ίζω, *Diosc.*

Transversal, e (*transversus, a, um*) πλάγιος, ία, ιον · λοξός, ή, όν · κάρσιος, ία, ιον · περικάρσιος, ίου, ὁ,ἡ, *Arét.*

Transversalement (*transverse*) πλαγίως, λοξῶς, χαρσίως.

Trape (*de* τράπομαι, *Ion. pour* τρέπομαι, vertor) καταῤῥάκτης, ου, ὁ. — παγίς, ίδος, ἡ, *Aristoph.*

Trapèze, *figure de Géom.* τραπέζιον, ίου, τό, q.d. *petite table.*

Trapézoïde (*mensæ formam habens*) τραπεζοειδής, έος, ὁ,ἡ. R. τράπεζα, table.

Trapu, **ue** (*compactæ brevitatis homo, inis*) συνοχωκώς, ότος, *Hom. Il.* II, 216.

Traquenard, *espèce de piége*, παγίς, ίδος, ἡ, *Aristoph.*

Traquet de moulin (*molare crepitaculum, i*) μυλικὸν κρόταλον, ου, τό. — *Aristophane* (*Grenouilles, vers* 863) *appelle un homme, dont la* langue *va comme un* traquet de moulin, *fam.* στωμυλιοσυλλεκτάδης, ου, ὁ. — *Voyez* **Babillard**, **e.**

Traumatique (*vulnerarius, ria, rium*, Plin.) τραυματικός, ή, όν, *Diosc.*

Travail, *plur.* **Travaux** (*labor, oris*) πόνος, ου, ὁ, *Dém.* κάματος, ου, ὁ, *Hérod.* μόγος, μόχθος, ου, ὁ, *Phil.* A force de travail, πολυπόνως, *Plut.* Sans aucun travail, ἀπονητί, *Luc.* — Qui aime le —, φιλόπονος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* L'amour du —, φιλαπονία, ας, ἡ, *le même.* Le travail de l'enfantement, ὠδίν, ῖνος, ἡ, *Plut.* Les travaux d'Hercule, οἱ τοῦ Ἡρακλέους ἆθλοι, *Anacr. Od.* I.

Travailler (*laborare, o*) πένεσθαι, ομαι· πονεῖν, ῶ, ήσω, *Arist.* κάμνειν, μνω, μῶ, κέκμηκα· ἐργάζεσθαι, ομαι· ἀσκεῖσθαι, ἀσκοῦμαι, πρός τι, *Luc.*

Travailleur (*laboris amans*) φιλόπονος, ου, ὁ,ἡ, *Isocr.* πολύπονος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* (*operarius*) ἐργάτης, ου, ὁ· ἐργαστήρ, ῆρος, ὁ, *Xén.*

Travée (*intertignium, ii*) μεσοδόκιον, ίου, τό.

Travers (*obliquum latus*) πλάγιον μέρος, εος· πλαγιότης, ητος, ἡ. Qui marche de travers, λοξοβάτης, ου, ὁ, *Batrachom. vers* 301. Qui a les jambes de —, βλαισός, ή, όν, *Gal.* βαιβός, ή, όν, *Poll.* Qui a les yeux de —, στραβός, ή, όν, *Gal.* Travers d'esprit, ἀλογία, ίας, ἡ, *Dém.* ἀτοπία, ας, ἡ, *Isocr.* En travers, de travers, λοξῶς, πλαγίως, χαρσίως. A travers la ville, *ou* au travers de la ville, διὰ τῆς πόλεως. A tort et à travers, ἀκρίτως, ἀκριτί, *Suid.*

Traverse. Chemin de —, ἀτραπός, οῦ, ἡ, *Phil.* Il a essuyé bien des traverses, πολλὰ ἄλγεα ἔπαθεν. Ma mauvaise fortune est venue à la traverse, ἐνεπόδισέ με κακὴ αἶσα, *Aristoph.*

Traversée (*trajectus, us*) διάβασις, εως, ἡ, *Dém.* πορθμός, οῦ, ὁ, *Eur.*

Traverser (*trajicere, io*) διαπεράω, ῶ, *Isocr.* — la mer, διαπορθμεύειν, ω, *Hér.* — les desseins de quelqu'un, ἐνεμποδίζειν, ίζω, τινά, *Aristoph.*

Traversier, **ère.** Une flûte traversière, πλάγιος αὐλός, οῦ· πλαγίαυλος, ου, ὁ, *d'où nous avons tiré le mot* flageolet.

Traversin (*obliquum cervical*) πλάγιον προσκεφάλαιον, αίου.

Travestir [Se en berger, ποιμενικὸν σχῆμα περιβάλλεσθαι, ομαι, *Xén.* Travestir, *parodier*, παρῳδεῖν, ῶ.

Travestissement, προσπεποιημένον σχῆμα, ατος.

Trayon (*papilla, æ*) θηλή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Trébizonde, ville d'Anatolie, sur la mer Noire, Τραπεζοῦς, οῦντος, ὁ.

Trébucher (*labi, or*) ὀλισθαίνειν, ω, *Plut.*

Trébuchet, *piége pour prendre les oiseaux*, ὀρνιθοπέδη, ης, ἡ. — *petite balance pour peser l'or*, σταθμίδιον, ίου, τό.

Trèfle (*trifolium pratense*, Linn.) τρίφυλλον, ου, τό.

Treillage, ou **Treille.** Vigne en forme de —, καμαρωτὴ ἄμπελος, ου, *Diosc.* Le jus de la treille, γέννημα τῆς ἀμπέλου, *Matth.* XXVI, 29.

Treillis (*cancelli, orum*) κιγκλίς, ίδος, ἡ, *Plut.* Garni d'un treillis, δικτυωτός, ή, όν.

Treilliser (*cancellis includere, do*) κιγκλίδα περιβάλλειν, ω*, *Plut.*

Treize (*tredecim*) τρισκαίδεκα, οἱ, αἱ, τά. Treize fois (*tredecies*) τρισκαιδεκάκις. — *Voyez* **Sept.**

Treizième (*decimus tertius, a, um*) τρισκαιδέκατος, η, ον.

Treizièmement (*tertio decimo loco*) κατὰ τὸ τρισκαιδέκατον.

Tréma, διαίρεσις, εως, ἡ, *Gramm.* — *On appelle* tréma, τρῆμα, ατος (*dérivé de* τράω, τρῶν, trouer) *les deux* points

que l'on met sur la seconde voyelle d'une diphthongue, afin de la prononcer en deux syllabes : ainsi παῖς, παῖδες, *se prononcent* pæs, pædes, *et* πάϊς, πάϊδες, païs, païdes.

Tremblant, e (*tremulus, a, um*) τρομώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.* περιδεής, έος, ὁ,ἡ, *Luc.*

Tremble (*populus tremula,* Linn.) τρομερὰ αἴγειρος, ου.

Tremblement (*tremor, oris*) τρόμος, ου, ὁ, *Plut.* — de terre, σεισμός, οῦ, ὁ. Il se fit un grand tremblement de terre, σεισμὸς ἐγένετο μέγας, *Apocal.* XVI, 18.

Trembler (*tremere, o*) τρομεῖν, ῶ· τρέμειν, ω, *Dém.* — de froid (*rigere, eo*) ῥιγοῦν, ῶ, *Luc.*

Trembleur, euse (*tremebundus, a*) τρομερός, ερά· τρομώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.* δειλός, λή, *Dém.* — Quaker (*pronon.* couacre) *signifie, en Anglais, un* trembleur.

Trembloter, ὑποτρέμειν, τρέμω· ὑποτρομεῖν, έω-ῶ, *Hom. Il.* XX, 28, *et* XXII, 241.

Trémie d'un moulin (*infundibulum, i,* Vitr.) μυλικὴ χώνη, ης.

Trémousser [Se τρέμειν, σαλεύειν, ω.

Trempe, *que l'on donne au fer* (*ferri temperatura,* Pline) ἡ τοῦ σιδήρου βαφή, ῆς. Esprit d'uue bonne trempe, εὐφυΐα, ας, ἡ.

Trempé, ée. Qui frappe à ma porte? — Ouvrez, car je suis tout trempé, τίς θύρας ἀράσσει; — ἄνοιγε, βρέχομαι γάρ, *Anacr. Od.* III.

Tremper son vin (*vinum aqua temperare, o*) τὴν πηγήν, τὸ ὕδωρ οἴνῳ κεραννύναι, υμι*, *Plut.* — le fer, l'acier, τὸν σίδηρον, τὸν χάλυβα βάπτειν, πτω, ψω. — la soupe, τὸν ζωμὸν ἄρτῳ ἐπιχέειν, ou ἄρτον εἰς τὸν ζωμὸν ἐμβάπτειν, πτω, ψω. — dans un crime, τοῦ πονηρεύματος μετέχειν, ἔχω, *fut.* μεθέξω, *Isocr.* — ses mains dans le sang, χεῖρας αἱμάσσειν, σσω, ξω, *Soph. Ajax.* 453.

Trentaine, τριακάς ou τριακοντάς, άδος, ἡ.

Trente (*triginta,* indécl.) τριάκοντα, *indécl.* Trente fois (*tricies*) τριακοντάκις, *Plut.* Qui a trente ans, τριακονταετής, έος, ὁ,ἡ· τριακοντούτης, ου, ὁ· τριακοντοῦτις, ιδος, ἡ.

Trentième (*trigesimus, tricesimus, a, um*) τριακοστός, ή, όν, *Dém.*

Trépan (*terebra, æ*) τρύπανον, ου, τό. L'opération du —, τρύπησις, εως, ἡ.

Trépaner, τρυπᾷν, ῶ, ήσω.

Trépas (*obitus, us*) τελευτή, ῆς, ἡ, *Dém.*

Trépassé, ée (*defunctus, a*) τετελευτηκώς, υῖα, *Dém.* Les trépassés, οἱ θανόντες, καμόντες, κεκμηκότες.

Trépasser (*obire, eo*) τελευτᾷν, ῶ, *Dém.* Il trépassa à l'âge de dix-neuf ans, ἔτη βιοὺς ἐννέα καὶ δέκα, ἐτελεύτησεν, *Esch.*

Trépied (*tripus, odis,* m.) τρίπους, οδος, ὁ,ἡ, *Hom.*

Trépignement (*tripudium, ii*) σφαδασμός, οῦ, ὁ.

Trépigner (*tripudiare, dio*) σφαδάζειν, άζω, *Phil.*

Très (*trois fois*) τρίς. Très-saint, très-heureux, très-malheureux, très-barbare, *etc.*, τρισάγιος, τρισόλβιος, τρισάθλιος, τριβάρβαρος, κ. τ. λ. Très *est la marque du* superlatif, *qui se termine en latin par* ssimus, rrimus, llimus, *comme* doctissimus, pauperrimus, facillimus; *et en grec par* τατος, τάτη, τατον, *ou* ιστος, ίστη, ιστον, *comme* σοφώτατος, η, ον, μέγιστος, η, ον. — *Voyez le* Panhellénisme.

Trésor (*thesaurus, i*) θησαυρός, οῦ, ὁ, *Arist.* Thésauriser, θησαυρίζειν, ίζω, *Hérod.* — q.d. θέω ἐς αὔριον.

Trésorerie (*ærarium, ii*) θησαυροφυλάκιον ou γαζοφυλάκιον, ίου, τό, *Luc,* XXI, 1.

Trésorier (*quæstor, oris*) θησαυροφύλαξ ou γαζοφύλαξ, ακος, ὁ, *Sept.*

Tressaillement de joie (*exsultatio, onis*) ἀγαλλίασις, εως, ἡ, *N. Test.*

Tressaillir de joie (*lætitia exsultare, to*) ἀγαλλιᾶσθαι, ῶμαι, *Grég. Naz.*

Tresse de cheveux (*tortiles capilli*) πλόκαμος, ου, ὁ, *Hér.*

Tresser (*intexere, texere, o*) ἐμπλέκειν, πλέκειν, κω, ξω, *Aristoph.*

Tréteau (*ligneum fulcimentum*) ξύλινον ὑπέρεισμα, ατος, τό. Monter sur les tréteaux, *faire le saltimbanque,* γοητεύειν, εύω, *Plut.*

Trève (*induciæ, arum*) ἐκεχειρία, ίας,

ἡ, *Thuc*. Faire une trève avec l'ennemi, πρὸς τοὺς πολεμίους ἀνοχὰς ποιεῖσθαι, οῦμαι, *Dém*. — (*remissio*) ἄνεσις, εως, ἡ, *Plut*. Trève de raillerie, λῆγε σκώπτων.

Trézène, ville du Péloponnèse, Τροιζήν, ῆνος, ἡ.

Triage (*delectus, us*) ἐκλογή, ῆς, ἡ· ἐπίλεξις, εως, ἡ, *App*.

Triangle (*triangulum, i*) τρίγωνον, ου, τό, *Eucl*.

Triangulaire (*triangularis, e*) τρίγωνος, ου, ὁ,ἡ, *Eucl*.

Tribraque, pied de trois brèves, τρίβραχυς ποῦς, ποδός, *Héphest*.

Tribu (*tribus, us*, f.) φυλή, ῆς, ἡ· φρατρία, ίας, ἡ, *Dém*. Par tribus (*tributim*) κατὰ φυλάς. Qui est de la même tribu, συμφυλέτης, ου, ὁ, *Isocr*. φράτωρ, ορος, ὁ, *Dém*. φρατήρ, *en latin* frater.

Tribulation (*ærumnæ, arum*, de αἴρω, αἰρόμενος) θλίψις, εως, ἡ· ἀνάγκη, ης, ἡ, *N. Test*. Etre dans la tribulation, σφόδρα θλίβεσθαι, ομαι, *Sept*.

Tribule (*tribulus terrestris*, Linn.) τρίβολος, ου, ὁ, *N. Test*.

Tribun du peuple (*plebis tribunus, i*) δήμαρχος, ου, ὁ, *Plut*. — militaire, χιλίαρχος ou χιλιάρχης, ου, ὁ, *le même*.

Tribunal (*tribunal, alis*) βῆμα, ατος, τό, *Dém*. δικαστήριον, ίου, τό, *Plut*.

Tribunat (*tribunatus, us*) δημαρχία, ας, ἡ, *Plut*. Pendant son tribunat, αὐτοῦ δημαρχοῦντος.

Tribune aux harangues (*suggestus, us*) βῆμα, ατος, τό, *Dém*. —, *jubé*, ἄμβων, ωνος, ὁ. Chez les Romains (*rostra, orum*) τὰ ἔμβολα, ων, *Den. Hal*.

Tribunitien, enne (*tribunitius, a, um*) δημαρχικός, ή, όν. La puissance tribunitienne, ἡ τῶν δημάρχων ἐξουσία, ας, *Den. Hal*.

Tribut (*tributum, i; vectigal, alis*) εἰςφορά, ᾶς, ἡ· τέλος, εος, τό, *Dém*. δασμός, οῦ, ὁ, *Isocr*.

Tributaire (*tributarius, a, um*) συντελής, έος, ὁ,ἡ, *Dém*. ὑποτελής, έος, ὁ,ἡ, *Den. Hal*.

Tricher au jeu (*fide nulla ludere, do*) πανούργως παίζειν, ζω.

Tricherie (*astutia, æ*) πανουργία, ας, ἡ.

Tricheur, euse (*astute ludens*) πανούργως παίζων, ουσα.

Tricolore. Violette tricolore, *ou* pensée (*viola tricolor*, Linn.) τρίχρωμον ἴον, ου.

Tricot (*clava, æ*) ῥόπαλον, ου, τό, *Xén*.

Tricot. Des bas de tricot (*reticulata tibialia, ium*) δικτυόκλωστοι κνημῖδες, ων, αἱ.

Tricoter, δικτυοῦν, όω-ῶ, ώσω.

Tricoteur, euse, δικτυοπλόκος, ου, ὁ,ἡ.

Trictrac, *ainsi nommé par* onomatopée. — *Le damier sur lequel on y joue, aussi bien que celui sur lequel on joue aux* échecs *ou aux* dames, *peuvent s'exprimer par un mot générique* (*alveus lusorius*) ἄβαξ, ακος, ὁ, *Poll*.

Trident de Neptune (*Neptuni tridens, entis*) ἡ τοῦ Ποσειδῶνος τρίαινα, ης. Qui porte un —, τριαινοφόρος, ου.

Triennal, e, τριετηρικός, ή, όν, *Virg*. — R. τρεῖς, τρία, trois, *et* ἔτος, année.

Triennat (*triennium, ii*) τριετηρίς, ίδος, ἡ, *Mart*.

Trier (*optimum deligere, go*) τὸ βέλτιστον ἐξ ἁπάντων ἐκλέγεσθαι, ομαι, *Isocr*.

Triérarque, *celui qui* (*chez les Athéniens*) *fournissait ou* commandait *une* galère, τριηράρχης, ου, ὁ. R. τριήρης, trirème, *et* ἀρχή, commandement.

Trigaud, e (*vafer, vafra*) πανοῦργος, ου, ὁ,ἡ, *Dém*.

Trigauder (*perfide agere, go*) πανουργεύεσθαι, ομαι.

Trigauderie (*vafrities, ei*) πανουργία, ας, ἡ, *Dém*.

Triglyphe, *Archit*. (q.d. *ter sculptus*) τρίγλυφος, ου, ὁ,ἡ, *Eur. Oreste*, 1379.

Trigonométrie (*triangulorum mensura*) τριγωνομετρία, ας, ἡ.

Trigonométrique, τριγωνομετρικός, ή, όν. R. γωνία, angle.

Trigonométriquement, τριγωνομετρικῶς, *même racine*.

Trilatéral, e (*tria latera habens*) τρίπλευρος, ου, ὁ,ἡ.

Trillion, mille billions, *ou un* million *de* millions, μυριάκις μυριακισμύριοι, αι, α. ☞ *Pour se faire une idée claire*

de ce nombre, on peut se représenter un décamètre cube = mille mètres cubes = un million de décimètres cubes = un billion de centimètres cubes = un trillion de millimètres cubes, *où (en chiffres)* 1,000,000,000,000. *Un* trillion *est donc* mille *élevé à la* 4e *puissance.*

TRIMESTRE (*trimestris, e*) τρίμηνος, ου, ὁ,ἡ.

TRIN ou TRINE aspect (*trinus aspectus*) τρισσὴ ou τριττὴ ὄψις, εως, *Astrol.*

TRINGLE de fer (*ferreus radius*, Pline) σιδηρᾶ ῥάβδος, ου.

TRINITÉ, τριάς, άδος, ἡ. Le mystère ineffable de la Sainte Trinité, τὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἄῤῥητον μυστήριον.

TRINÔME, binôme, monôme, polynôme, τριώνυμον, διώνυμον, μονώνυμον, πολυώνυμον, ου, τό, *Algèbre.*

TRINQUER (*Allem.* trinken, *boire*) προπίνειν, ω *, τινί.

TRIO (*trium concentus, us*) τριφωνία, ας, ἡ. — de baudets, *La Font.* ὀνικὴ τριάς, άδος· τρίζυγες ὄνοι, ων.

TRIOMPHAL, ALE (*triumphalis, e*) θριαμβικός, ή, όν, *Plut.*

TRIOMPHALEMENT (*triumphali pompa*) θριαμβικῇ πομπῇ.

TRIOMPHANT, E (*triumphans* ou *ovans*) θριαμβεύων, ουσα, ον. L'Eglise triomphante, ἡ θριαμβευτικὴ ἐκκλησία, ας, *Théol.*

TRIOMPHATEUR (*triumphator, oris*, Apul.) θριαμβευτής, οῦ, ὁ.

TRIOMPHE (*triumphus, i*) θρίαμβος, ου, ὁ, *Plut.* — *Il me paraît fort difficile d'assigner à ce mot une étymologie plausible.* — Le petit triomphe (*ovatio, onis.* R. ovis) ἐλάττων θρίαμβος, ου, *Den. Hal.*

TRIOMPHER (*triumphare* ou *ovare, o*) θριαμβεύεσθαι, ομαι. Il a triomphé des rois, ἐθριάμβευσε βασιλεῖς, *Plut.* (*Virgile a dit de même :* ille, triomphata.... Corintho) — (*exsultare, o ; superbire, io*) ἀγαλλιᾶσθαι, ῶμαι· πομπεύειν, ω. Grâce à Dieu, qui nous fait toujours triompher en J. C. τῷ δὲ Θεῷ χάρις, τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ, *Paul,* II. *Cor.* II, 14.

TRIPES (*exta, intestina, orum*) ἔγκατα, ων, τά, *Luc.* ἔντερα, ων, τά, *Diosc.*

TRIPÉTALE (*tria habens folia*) τριπέτηλος, ου, ὁ,ἡ, *Callim.*

TRIPHTHONGUE (*triplex sonus*) τρίφθογγος, ου, ὁ,ἡ. — *Dans les mots français,* eau, oui, *il y a bien triple voyelle, mais il n'y a pas* triple son.

TRIPLE (*triplus, a, um ; triplex, icis*) τριπλοῦς, ῆ, οῦν, *Arist.* τρισσός ou τριττός, ή, όν, *Plat.*

TRIPLEMENT (*tripliciter*) τριπλῶς, τρισσῶς, *Den. Hal.*

TRIPLER, τριπλασιάζειν, άζω· -άζεσθαι, ομαι· τρισσοῦν, ῶ.

TRIPLICITÉ, τὸ τριπλάσιον, ίου.

TRIPOT, *autrefois* jeu de paume, σφαιριστήριον, ίου, τό. —, *et maintenant* maison de jeu, κυβευτήριον, ίου, τό.

TRIPOTAGE, tripoter, tripotier, *sont des expressions trop basses pour figurer dans ce Lexique.*

TRIPTOLÈME, inventeur de la charrue, Τριπτόλεμος, ου, ὁ.

TRIQUE. — *Voyez* TRICOT.

TRIRÈME, *galère à trois rangs de rames* (*triremis*) τριήρης, εος, ους, *sous-ent.* ναῦς, *Dém.*

TRISAÏEUL, E. — *Plaute, dans un seul vers, nous donne la nomenclature suivante :* Pater, avus, proavus, abavus, atavus, tritavus. — Père, πατήρ· aïeul, πάππος· bisaïeul, πρόπαππος· trisaïeul, ἀπόπαππος, δίςπαππος, τρίπαππος, κ.τ.λ. *Voyez Pollux, pag.* 273, *édition d'Hemsterhuys, Amst.* 1706.

TRISANNUEL, ELLE (*triennis, e*) διετής, έος, ὁ,ἡ, *Botan.*

TRISMÉGISTE. Mercure. — (*ter-maximus Mercurius*) τρισμέγιστος Ἑρμῆς, οῦ. R. μέγας, μείζων, μέγιστος.

TRISSYLLABE, dissyllabe, monosyllabe, polysyllabe, τρισύλλαβος, δισύλλαβος, μονοσύλλαβος, πολυσύλλαβος, ου, ὁ,ἡ.

TRISTE (*tristis, e*) λυπηρός, ά, όν, *Dém.* περίλυπος, ου, ὁ,ἡ· ἀνιαρός, ά, όν, *Isocr.* μελαγχολικός, ή, όν, *Hipp.* Voilà ce qu'il y a de plus triste, τοῦτο πάντων ἀνιαρότατον, *Théogn.*

TRISTEMENT (*mœste*) λυπηρῶς, *Isocr.*

TRISTESSE (*tristitia, mœstitia, æ*) λύπη, ης, ἡ· ἀθυμία, ας, ἡ· ἀνία, ας, ἡ, *Dém.* Etre dans la — (*mærere, eo*) λυπεῖσθαι, οῦμαι, ἐπί τινι, *Plat.*

TRITON, *dieu marin*, Τρίτων, ωνος, ὁ.

TRITON, *intervalle dissonnant, composé de* trois tons *entiers* (*comme de* fa *à* si) τρίτονος, ου, ὁ. — *Voyez* DIAPASON *et* GAMME.

TRITURABLE (*tritu friabilis, e*) ψαθυρός, ά, όν · εὔθρυπτος, εὔθραυστος, ου, ὁ, ἡ, *Plut.*

TRITURATION (*tritura, æ; tritus, us*) τρίψις, εως, ἡ.

TRITURER (*terere, o*) τρίβειν, βω, ψω, *Diosc.*

TRIUMVIR (*triumvir, iri*) τριάρχης, ου, ὁ.

TRIUMVIRAL, E (*triumviralis, e*) τριαρχικός, ή, όν.

TRIUMVIRAT (*triumviratus, us*) τριαρχία, τριανδρία, ας, ἡ.

TRIVIAL, E (de *trivium*, τρίοδος, ου, ἡ). Une chanson triviale (*triviale carmen*, Juv.) ἰδιωτικὸν ᾆσμα, ατος. Expression —, ἰδιωτική, ou χυδαία λέξις, εως.

TRIVIALEMENT, ἰδιωτικῶς, χυδαίως ou χυδαϊστί.

TROC (*permutatio*) ἀλλαγή, ῆς, ἡ, *Arist.* ἄλλαγμα, ατος, τό, *N. Test.*

TROCHAÏQUE. Vers —, τροχαϊκὸς στίχος. — *Voyez* TROCHÉE.

TROCHÉE OU CHORÉE, τροχαῖος ou χορεῖος, ου, *Héphest.* — *On appelle ainsi un pied composé de deux syllabes, dont la première est* longue *et la seconde* brève, *comme* σῶμα. *C'est l'opposé de l'*iambe, *pied composé d'une* brève *et d'une* longue, *comme* σοφῶς. *La réunion de ces deux pieds forme un* choriambe, *comme* σωματικῶς.

TROCHISQUE (*pastillus, i*) τροχίσκος, ου, ὁ, *Cels.*

TROËNE (*ligustrum vulgare*, Linn.) λευκόροδον, ου, τό.

TROGLODYTES (*cavernas subeuntes*) τρωγλοδύται, ῶν, οἱ. R. τρώγλη, *caverna*, et δύνειν, *subire*.

TROGNE. Rouge —, ἐρυθροπρόσωπον, ου, τό.

TROGNON de chou, ὁ τῆς κράμβης θύρσος, ου, *Pline.*

TROIE *ou* ILION, Τροία, ας, ἡ · Ἴλιον, ου, τό.

TROIS (*tres, tria*) τρεῖς, τρία, ιῶν. Trois fois (*ter*) τρίς, τριάκις. Le nombre trois, τριάς, άδος, ἡ. — *Selon Pythagore,* trois *est le* premier nombre impair; *et c'est la réunion de ce premier nombre avec* quatre, *le* premier nombre pair, *qui a donné au nombre* sept *la célébrité dont il a toujours joui.* — *Voyez* SEPT.

TROISIÈME (*tertius, a, um*) τρίτος, η, ον.

TROISIÈMEMENT (*tertio, tertium*) τρίτως, τρίτον, τοτρίτον, *Dém.*

TROMBE (*turbineus vortex*) στρόμβος, ου, ὁ. R. στροβέω, στρέφω, *circumago*.

TROMPE (*buccina, æ*) σάλπιγξ, ιγγος, ἡ. — d'éléphant, de mouche, ἡ τοῦ ἐλέφαντος, τῆς μυίας προβοσκίς, ίδος, *Diod. Sic.*

TROMPER (*fallere, llo, fefelli*) σφάλλειν, λλω, τινά, *Hér.* ἀπατᾷν, άω-ῶ, *Thuc.* ἐξαπατᾷν, ῶ, *Dém.* Se tromper (*errare, o*) ἁμαρτάνειν, ω*, *Plat.* — dans ses espérances, τῆς ἐλπίδος ψευσθῆναι, *Isocr.* ou διαμαρτάνειν*, *Dém.*

TROMPERIE (*fallacia, æ*) ἀπάτη, ἐξαπάτη, ης, ἡ, *Dém.*

TROMPETTE (*tuba, buccina, æ*) σάλπιγξ, ιγγος, ἡ, *Arist.* Le son de la trompette (*tubæ clangor, oris*) σάλπισμα, ατος, τό, *Poll.* Sonner de la — (*tuba canere, o*) σαλπίζειν, ίζω, *Athén.* Un trompette (*tubicen, inis*, m.) σαλπιστής, *Polyb.* σαλπιγκτής, οῦ, ὁ, *Luc.*

TROMPEUR, EUSE (*fallax, acis*) ἀπατηλός, ή, όν · δολερός, ά, όν, *Xén.* — (*veterator, oris*) πανοῦργος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

TRONC d'arbre (*truncus, i*) στέλεχος, εος, τό, *Théophr.* κορμός, οῦ, ὁ, *Phil.* —, *souche d'une même famille* (*stirps, pis*, f.) γενεά, ᾶς, ἡ · γένος, εος, τό, *Dém.* — d'église (*stirpis receptrix arcula, æ*) κερματοδοχεῖον, είου, τό.

TRONÇON d'anguille (*anguillæ trunculus*) ἐγχέλυος κόμμα, ατος, τό. Coupé par tronçons, τεμαχιστός, ή, όν.

TRÔNE, *autrefois* THRÔNE (*solium, ii*) θρόνος, ου, ὁ. R. θράω, *sedeo*. Mettre quelqu'un sur le —, ἐνθρονίζειν, ίζω, τινά.

TRONQUER (*truncare, o*) ἀκρωτηριάζειν, άζω, *Diosc.* κολούειν, ω, *Théophr.* κολοβοῦν, ῶ, *Arist.*

TROP (*nimis, nimium*) ἄγαν, ὑπερβαλλόντως, *Dém.* Rien de trop (*ne quid nimis*, Tér.) μηδὲν ἄγαν, *prov.* Le trop (*nimius, a, um*) ὁ, ἡ, τὸ ἄγαν. Le trop

d'étude, de familiarité, *etc.* (*nimium studium*, *nimia familiaritas*) ἡ ἄγαν σπουδή, *Plat.* ἡ λίαν ὁμιλία, *Dém.* Il est trop sage et trop prudent pour.... (*sapientior et prudentior est*, *quam ut*.... *subj.*) σοφώτερος καὶ φρονιμώτερός ἐστιν, ἢ ὥςτε.... *infin.*

Trope, τρόπος, ου, ὁ. R. τρέπω, *verto.* *Par exemple*, le Feu de la colère.

Trophée (*tropæum* et non pas *trophæum*) τρόπαιον, ou τροπαῖον, ου, τό, R. τρέπειν, *faire* tourner le dos *à l'ennemi*. Eriger un —, τροπαῖον ἱστάναι, ἵστημι. Après avoir exterminé les rats (*disent les grenouilles*) nous érigerons un trophée sur le champ de bataille, στήσομεν εὐθύμως τὸ μυοκτόνον ὧδε τροπαῖον, *Batrachom.* 159.

Tropiques (*solstitiorum circuli*) τροπικοὶ κύκλοι, ων. R. τρέπω, *verto.* Le tropique du Cancer, θερινὴ τροπή, ῆς. — du Capricorne, χειμερινὴ τροπή, ῆς, *Géogr.*

Tropologique, *figuré*, τροπολογικός, ή, όν, *Rhét.*

Troquer (*permutare*, *o*) ἀντικαταλλάττεσθαι, ομαι, τινί τι, *Arist.*

Trot. Cheval qui va le trot (*succussor equus*) ὑποσείων ἵππος, ου.

Trotter, ταχέως βαδίζειν, ίζω.

Trou (*foramen*, *inis*) τρύπα, ης, ἡ· τρῆμα, ατος, τό, *Diosc.* ὀπή, ῆς, ἡ, *Athén.* — de l'oreille, κυψέλη, ης, ἡ, *Diosc.* — de serpent, χειά, ᾶς, ἡ. — de souris, μυωπία, ας, ἡ, *Elien.*

Trouble (*turba*, *æ*; *tumultus*, *us*) θόρυβος, ου, ὁ, *Thuc.* ταραχή, ῆς, ἡ, *Dém.* Plein de trouble, θορυβώδης, εος, ὁ, ἡ. Mettre le trouble dans la ville, τὴν πόλιν συνταράττειν, *Xén.* ἀναταράττειν, ττω, ξω, *Plat.* — de l'âme (*animi perturbatio*) πάθος, εος, τό, *Isocr.*

Trouble. Du vin, de l'eau — (*turbidum vinum*, *turbulenta aqua*) τρυγώδης οἶνος, ου· θολερὸν ὕδωρ, ατος. Sa vue devient trouble, ἀμβλοῦνταί οἱ ὀφθαλμοί, *Théophr.*

Trouble-fête (*molestus interpellator*) ὁ παρενοχλῶν, οῦντος, *Plut.*

Troubler (*turbare*, *conturbare*, *perturbare*, *o*) ταράττειν, *Dém.* διαταράττειν, ἀναταράττειν, *Plut.* συνταράττειν, ττω, ξω, *Xén.* — l'eau, τὸ ὕδωρ ἀναθολοῦν, ῶ, *Arist.* Se troubler *en parlant*, συνταράττεσθαι, ομαι. Sa vue se trouble, ἀμβλυνοῦνταί οἱ ὀφθαλμοί, *Théophr.*

Trouée faite à une haie, ἡ τοῦ φραγμοῦ διαιξις, εως.

Trouer (*perforare*, *o*) τρυπᾶν, ῶ. —, *ou* percer à quelqu'un les oreilles, τὰ ὦτα τρυπᾶν, ῶ, *Xén.* — une muraille, τοιχωρυχεῖν, ῶ, *Arist.* τοῖχον διορύττειν, ττω, ξω, *Thuc.* διατιτρᾶν, ῶ, *Théophr.*

Troupe (*turba*, *multitudo*) ὄχλος, ου, ὁ, *N. Test.* πλῆθος, εος, τό, *Dém.* Une troupe d'enfants (*puerorum grex*, *egis*, m.) μειρακίων ἀγέλη, ης, ἡ, *Athén.* Par troupe, par bande (*gregatim*, *catervatim*) ἀγεληδόν, *Hom.* — *Voyez aussi* **Troupes.**

Troupeau, *en général*, ἀγέλη, ης, ἡ, *Xén.* de bœufs (*armentum*) βουκόλιον, ίου, τό, *Phil.* — de brebis (*grex ovium*) ποιμνίον, ίου, τό, *Dém.* — de chèvres, αἰπόλιον, ίου, τό, *Hom.* — de porcs, συβόσιον, ίου, τό.

Troupes (*copiæ*, *arum*) στρατιά, ᾶς, ἡ, *Thuc.* — d'infanterie, πεζικὴ δύναμις, εως, *Xén.* — de cavalerie, ἱππικὴ δύναμις, *le même.* — *ou* forces maritimes, ναυτικαὶ δυνάμεις, *Polyb.* Lever des troupes (*milites conscribere*, *bo*) στρατιώτας καταγράφειν, φω, ψω, *le même.*

Trousse, *carquois*, φαρέτρα, ας, ἡ, *Hom.* — *de barbier*, σκευοθήκη, ης, ἡ. Trousses (*braccæ*, *arum*) ἀναξυρίδες, ων, αἱ, *Xén.* Etre aux trousses de l'ennemi (*fugientem hostem urgere*, *geo*) τοῖς πολεμίοις ἐγκεῖσθαι, κειμαι, *Plut.*

Trousseau (*petite trousse*) de clefs, κλειδῶν φακελλίδιον, ίου, τό. —, *nippes*, φορήματα, ων, τά. — *que l'on donne à une jeune fille en la mariant*, παράφερνα, ων, τά (littér. *præter dotem*). R. παρά, *et* φερνή, dot.

Trousser sa robe (*vestem colligere*, *go*) τὴν ἐσθῆτα ἐπαίρειν, ω.

Trouvaille. Une bonne — (*felix repertum*) αἴσιον εὕρημα, ατος, τό.

Trouvé, ée. Enfants trouvés, ἀπεῤῥιμμένοι παῖδες, ων.

Trouver (*invenire*, *reperire*, *io*) εὑρίσκειν, ou ἐξευρίσκειν, εὑρίσκω *, *Isocr.* εὕρηκα (hévrica) je l'ai trouvé! *s'écriait Archimède*, *en parcourant les rues de Syracuse*, *au sortir du bain.* — par hasard

(*nancisci, scor*) κόρειν, ρω, ρσω, τινός. Il se trouva que (*accidit ut*) συνέβη ὅτι. Je lui trouve beaucoup d'esprit, φαίνεταί μοι ἀγχίνους. Se trouver bien *ou* mal, καλῶς ἢ κακῶς ἔχειν*, ω. Trouver à redire à quelque chose, ἐλέγχειν, χω, ξω, τί, *Dém.*

TRUAND, E (*mendicus, a*) πτωχός, χή, *Dém.*

TRUANDER (*mendicare, o*) πτωχεύειν, ω, *Dém.*

TRUCHEMENT. — *Voyez* DROGMAN.

TRUCHER (*mendicare, o*) πτωχεύειν, ω, *Dém.*

TRUCHEUR, EUSE, πτωχός, χή, *Dém.*

TRUELLE (*trulla, æ*) τύκος ou τύχος, ου, ὁ.

TRUFFE (*lycoperdon tuber*, Linn.) ὕδνον ἢ οἶδνον, ου, τό. R. ὕειν ou οἰδεῖν.

TRUIE (*scrofa, æ*) ὗς γρομφάς, άδος, *Suid.* χοιράς, άδος, ἡ.

TRUITE saumonnée (*salmo trutta*, Cuv.) ἁλμῶνος εἶδός τι.

TRUMEAU de bœuf (*bubulus poples, itis*, m.) βοεία ἰγνύς, ύος. — (*speculum, i*) κάτοπτρον, ου, τό, *Phil.*

TU, TOI, TE (*tu, tui, tibi, te*) σύ, σοῦ, σοί, σέ. — *Les Doriens disent* τύ, τοῦ, τοί, τέ.

TUANT, E. Un travail tuant (*operosus et molestus labor*) κοπιαρὸν καὶ ἀνιαρὸν ἔργον.

TU AUTEM. C'est là le — (*hoc opus, hic labor est*, Virg.) ἐν τούτῳ κεῖται ἡ δυςκολία.

TUBE (*tubus, tubulus, i*) σίφων, ωνος, ὁ· σωλήν, ῆνος, ὁ, *Plut.*

TUBERCULE (*tuberculum, i*) φῦμα, ατος, τό, *Plut.*

TUBERCULEUX, EUSE (*tuberosus, a, um*) φυματώδης, εος, ὁ,ἡ, *Hipp.*

TUBÉREUSE (*polyanthes tuberosa*, Linn.) εὐῶδες ἄνθος, εος.

TUBÉROSITÉ (*tuberculum, i*) φῦμα, ατος, τό, *Plut.*

TUBULÉ, ÉE (*tubulatus, a, um*) σωληνοειδής, σιφωνοειδής, έος, ὁ,ἡ.

TUDESQUE (*teutonicus, a, um*) γερμανικός, ή, όν.

TUE-CHIEN (*colchicum autumnale*, Linn.) κολχικόν, οῦ, τό.

TUE-LOUP (*aconitum lycoctonon*, Linn.) ἀκόνιτον λυκοκτόνον, ου.

TUER (*interficere, io; occidere, o; necare, o*) κτείνειν, ω· φονεύειν, ω· σφάζειν, ζω, ξω· ὀλλύναι, ὄλλυμι*· θύειν, θύω, θύσω. — *Ce verbe français est un de ceux qui sont venus directement de la Grèce, sans passer par le pays latin*, tuer, θύειν· ôter, ὤθειν· emballer, ἐμβάλλειν· entamer, ἐνταμεῖν· tasser, entasser, τάσσειν, ἐντάσσειν· harasser, ἀράσσειν, κ.τ.λ. Tuer des bœufs (*boves mactare, o*) βουσφαγεῖν, έω-ῶ. Tuer le temps (*tempus terere, o*) χρόνον διατρίβειν, βω, ψω, *Xén.*

TUERIE (*hominum strages, is*, fém.) ἀνθρώπων φθορά, ας, ἡ, *Thuc.* — (*boum mactatio*) βουσφαγία, ας, ἡ.

TUE-TÊTE. Crier à — (*vociferari, or*) βοᾷν, άω-ῶ· ἰάχειν, ἐπιάχειν, *Hom. Il.* V, 860.

TUF (*tofus, i*) πῶρος, ου, ὁ. Pierre de tuf, πώρινος λίθος, ου.

TUILE (*tegula, æ*) κέραμος, ου, ὁ, *Phil.* — creuse (*imbrex, icis*, c.) στρογγυλοειδὴς κέραμος, ου· γεῖσσον, ου, τό, *Phavor.*

TUILERIE, κεραμεῖον, είου, τό. — *Il y avait à Athènes un beau quartier appelé le* Céramique (Κεραμεικός) *ou les* Tuileries, *ainsi nommé, des ouvrages en terre cuite qu'on y fabriquait autrefois*; Suidas, *aux mots* κεραμεικός *et* κεραμεικοί. — *Cette étymologie est commune à nos* Tuileries *de Paris.*

TUILIER (*tegularum figulus, i*) κεραμεύς, έως, ὁ, *Arist.*

TULIPE (*tulipa, æ*) πολύχρώματον καὶ ἄοσμον ἄνθος, εος.

TULIPIER de Virginie (*liriodendron tulipifera*, Linnée) λειριόδενδρον, ου, τό.

TUMÉFACTION (*tumefactio*) ἐξόγκωσις, εως, ἡ.

TUMÉFIER (*tumefacere, cio*) ἐξογκοῦν, ῶ· ἐποιδίσκειν, σκω, *Gal.* Se — (*tumescere, sco*) ὀγκοῦσθαι, οῦμαι.

TUMEUR (*tumor, oris*) ὄγκος, ου, ὁ, *Gal.* οἴδημα, ατος, τό, *Hipp.*

TUMULTE (*tumultus, us*) θόρυβος, ου, ὁ, *Thuc.* ταραχή, ῆς, ἡ, *Dém.* Exciter du — (*tumultuari, or*) θορυβεῖν, ῶ, ήσω, *Xén.*

TUMULTUAIRE (*tumultuarius, ia, ium*) θορυβητικός, ή, όν.

Tumultuairement, θορυβητικῶς.
Tumultueusement, τεθορυβωμένως, *Xén.*
Tumultueux, euse (*tumultuosus, a, um*) θορυβώδης, εος, ὁ,ἡ.
Tunique (*tunica, æ*) χιτών, ῶνος, ὁ, *Dém.*
Turban, τουρκικὸς πῖλος, ου.
Turbe (*turba, æ*) τύρβη, ης, ἡ· ὄχλος, ου, ὁ.
Turbiné, ée (*turbinatus, a, um*) στρομβώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*
Turbot (*pleuronectes maximus*, Cuv.) ῥόμβος, ου, ὁ.
Turbulemment (*turbulenter*) ταραχωδῶς, *Plut.*
Turbulence, τὸ ταραχῶδες, εος.
Turbulent, e (*turbulentus, a, um*) ταραχώδης, *Plut.* θορυβώδης, εος, ὁ,ἡ· ὀχληρός, ά, όν, *Dém.*
Turc, turque. Traiter quelqu'un à la turque, *ou* de Turc à More, *prov.* ἀνηλεῶς, ἢ ἀνοίκτως αἰκίζεσθαι, ομαι, τινά, *Isocr.*
Turlupin (*scurra, æ*, m.) βωμολόχος, ου, ὁ, *Phil.*
Turlupinade (*scurrilitas, atis*) βωμολοχία, ας, ἡ, *Plut.*
Turlupiner (*scurrari, cavillari, or*) βωμολοχεύεσθαι, ομαι, *Synés.* σκώπτειν, πτω, ψω, τινά, *Dém.*
Turpitude (*turpitudo, inis*) αἰσχρότης, ητος, ἡ· αἶσχος, εος, τό, *Xén.*
Tussilage (*tussilago, inis*) βήχιον, ίου, τό, *Diosc.*
Tutélaire. Ange tutélaire, προστάτης ou φυλακτικὸς ἄγγελος, ου.
Tutèle (*tutela, æ*) ἐπιτροπή, ῆς, ἡ, *Den. Hal.* Etre en —, ὑπὸ ἐπίτροπον εἶναι, *N. Test.* Qui est hors de —, αὐτεξούσιος, ίου, ὁ,ἡ.
Tuteur, trice (*tutor, oris*) ἐπίτροπος, ου, ὁ,ἡ, *Den. Hal.*
Tutoyer quelqu'un, *se servir du pronom singulier* tu, toi, te (*seul usage reçu chez les anciens Grecs et Romains*) ἑνικῶς ἕνα προςφωνεῖν, ῶ.
Tuyau de plomb (*plombeus tubus*) μολύβδινος σωλήν, ῆνος. — de blé (*calamus, i*) κάλαμος, ου, ὁ, *Diosc.*
Tuyère d'une forge, d'un fourneau, φυσητήριον, ίου, τό.
Tydée, fils d'Œnée et père de Diomède, Τυδεύς, έως, ὁ.

Tympan, τύμπανον, ου, τό. — *Le verbe* τύπτω, ειν, frapper, *étant la* R. *de la plupart des mots qui suivent, voyez ce que nous disons de ce verbe, page* 867 *du Schrevelius.*
Tympaniser (aliquem *publicare*, Suét.) τυμπανίζειν, ίζω· δυςφημεῖν, ῶ, τινά.
Tympanite (*ventosus hydrops*) τυμπανίτης ou τυμπανίας ὕδρωψ, ωπος.
Tympanon, τύμπανον, ψαλτήριον, ίου, τό, *Ps.* CL.
Type (*forma*) τύπος, ου, ὁ, *N. Test.*
Typhon (*procellosus turbo*) τυφών, ῶνος, ὁ.
Typique (*figuratus*) τυπικός, ή, όν.
Typographe, τυπογράφος, ου, ὁ,ἡ. R. τύπος, *et* γράφειν.
Typographie, τυπογραφία, ίας, ἡ. — τυπογραφεῖον, είου, τό.
Typographique, τυπογραφικός, ή, όν.
Typolithes, τυπόλιθοι, ων. R. τύπος, *et* λίθος, pierre.
Tyr, ville de Phénicie, Τύρος, ου, ἡ.
Tyran, τύραννος, ου, ὁ. De bon roi qu'il était, il devint un tyran cruel et farouche, ἐκ χρηστοῦ βασιλέως, ἄγριος καὶ δρακοντώδης ἐγένετο τύραννος, *Plutarque, en parlant de Cécrops.*
Tyrannie, τυραννίς, ίδος, ἡ, *Plut.*
Tyrannique, τυραννικός, ή, όν, *Isocr.*
Tyranniquement, τυραννικῶς.
Tyranniser, τυραννεύειν, ὼ, σω, *Isocr.* βασανίζειν, ίζω, *Aristoph.*
Tyrtée, poëte athénien (680 ans av. J.-C.) Τυρταῖος, ου, ὁ. — 900.

Tyrtæusque mares animos in martia bella
Versibus exacuit.

Hor. Art poét. 402.

U.

U. *Il n'y a, en Europe, que les Français et les Turcs qui connaissent le son de cette voyelle. Tous les autres peuples la prononcent* OU. *Il est probable que l'*Υ *des Grecs approchait de notre* U, *puisque les Romains, qui ne connaissaient*

que l'OU, *furent contraints d'écrire l'Υ grec avec le caractère grec* Υ. *Il paraît néanmoins que cet* Υ *tirait un peu sur l'*I, *puisque* (*comme les Grecs modernes*) *nous ne faisons aucune différence entre l'*Υ *et l'*I, *et que nous prononçons* στύλος, style, τύραννος, tyran, ζέφυρος, zéphyr. *Les Allemands, pour qui l'*U *est un* OU, *ont de plus un* Ue, *qui tient le milieu entre* U *et* I, *comme dans le mot* über (*sur*) *qu'ils prononcent à peu près* uibre.

Ulcération (*ulceratio, onis*) ἕλκωσις, εως, ἡ, *Hipp.*

Ulcère (*ulcus, eris*) ἕλκος, εος, τό, *Plat.*

Ulcérer (*exulcerare, o*) ἀφελκοῦν, ἑλκοῦν, ῶ, *Xén.* — (*exasperare, o*) παροξύνειν, ύνω· ἀπαγριοῦν, ῶ, ώσω, *Théophraste.*

Ulmaire, reine des prés (*spiræa ulmaria*, Linn.) σπειραία, ας, ἡ.

Ultérieur, e (*ulterior, us*) περαῖος, α, ον, *Strab.*

Ultramontain, aine (*transmontanus, a, um*) ὁ, ἡ, τὸ πέρα ou πέραν τῶν Ἄλπεων.

Ulysse, héros de l'Odyssée d'Homère, Ὀδυσσεύς, έως, ὁ.

Un, une (*unus, a, um*) εἷς, μία, ἕν, *Dém.* Une fois (*semel*) ἅπαξ. Un ou deux (*unus aut alter*) εἷς ἢ δεύτερος, *Plut.* J'en veux un ou deux, ἕνα ἢ δύο βούλομαι, *Dém. Hom.* Trois éloges, dont l'un... le second... et le troisième... τρία ἐγκώμια, ὧν ἓν μέν... δεύτερον δέ... τρίτον δέ..., *Isocr.* L'un ou l'autre (*alteruter, utra, utrum*) ἑκάτερος, α, ον, *Thuc.* L'un et l'autre (*uterque, utraque, utrumque*) ἀμφότερος, α, ον, *Isocr.* Les uns... les autres, οἱ μέν... οἱ δέ. Un seul, μόνος, η, ον. Un homme avait deux fils, ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς, *Luc*, XV, 11. — *Sur* un, deux, trois, *voyez* **Sept.**

Unanime (*unanimis, e; unanimus, a, um*) ὁμόθυμος, ου, ὁ, ἡ· ὁμογνώμων, ονος, ὁ, ἡ, *Xén.*

Unanimement (*uno consensu*) ὁμοθυμαδόν, *Xén.*

Unanimité (*unanimitas, atis*) ὁμοθυμία, ὁμόνοια, ας, ἡ, *Dém.*

Uni, ie (*æquus* et *planus, a, um*) ὁμαλός, ή, όν· ὁμαλής, έος, ὁ, ἡ, *Plut.* — (*simplex, icis*) ἁπλοῦς, ῆ, οῦν. — (*conjunctus, a, um*) συνημμένος, η, ον, *Dém.*

Unième. Le vingt et unième (*vicesimus primus*) εἰκοστὸς πρῶτος.

Uniforme (*consimilis, e*) παραπλήσιος, ία, ιον· ὅμοιος, οία, οιον, *Xén.*

Uniformément (*uno tenore*) παραπλησίως, *Dém.*

Uniformité (*æquabilitas, atis*) ὁμοιότης, ἰσότης, ητος, ἡ, *Plut.*

Uniment (*simpliciter*) ἁπλῶς, ἀδόλως, *Dém.*

Union (*conjunctio, onis*) ἕνωσις, σύναψις, εως, ἡ, *Arist.* — (*concordia, æ*) ὁμόνοια, ας, ἡ, *Dém.*

Unique (*unicus, a, um*) ἑνικός, ή, όν· μόνος, η, ον· μοναχός, ή, όν, *Xén.* Fils unique, μονογενὴς υἱός, *Plat.*

Uniquement (*unice*) ἑνικῶς, μοναχῶς, *Arist.*

Unir (*complanare, o*) ὁμαλίζειν, ίζω, *Arist.* — (*conjungere, go*) συνάπτειν, πτω, ψω, τινί τι, *Plut.* τὶ πρός τι, *Arist.* — par les liens de la bienveillance, συνάπτειν τινὰς εὐνοίᾳ πρὸς ἀλλήλους, *Phil.*

Unisson (*unisonus, i*) μονοτονία, ας, ἡ.

Unité (*unitas, atis*) ἑνότης, ητος, ἡ, *Apoll. Tyan.* μονάς, άδος, ἡ, *Plut.*

Univalve (*uniforis, e*) μονόθυρος, ου, ὁ, ἡ.

Univers (*universus mundus*, Cic.) κόσμος, ου, ὁ, *Dém.* τὸ πᾶν, *Plut.* L'univers est un cercle dont le centre est partout, et la circonférence nulle part, ὅλον μὲν τὸν κόσμον κύκλον ἂν εἴποις, οὗ τὸ μὲν κέντρον πανταχοῦ, ἡ δὲ περιφέρεια οὐδαμοῦ.

Universel, elle (*universus, a, um*) ἅπας, σύμπας, ασα, αν, *Dém. Isocr.*

Universellement (*universe*) σύμπαν, *Isocr.* παντάπασιν, *Plat.*

Université (*academia, iæ*) ἀκαδημία, ίας, ἡ, *Plut.*

Uranie, Muse de l'astronomie, Οὐρανία, ίας, ἡ.

Uranographie (*cæli descriptio*) οὐρανογραφία, ας, ἡ.

Uranoscope (*cælum aspiciens piscis*) οὐρανοσκόπος, ου, ὁ.

Uranus, *ou* le Ciel, Οὐρανός, οῦ, ὁ. — C'est aussi le nom d'une planète découverte par Herschel, en 1781. Sa distance au soleil est d'environ 300 millions de myriamètres.

Urbanité (*urbanitas, atis*) ἀστειότης, ητος, ἡ. Etre rempli d'urbanité, ἀστεΐζεσθαι, ομαι, *Plut.*

Ure (*bos urus*, Cuv.) βούβαλος, ου, ὁ, *Arist.*

Urétères (*urinæ meatus*) οὐρητῆρες, ων, οἱ, *Gal.*

Urèthre, οὐρήθρα, ας, ἡ. R. οὐρεῖν, uriner.

Urgence (*instantia, æ*) ἔπειξις, εως, ἡ· ἔνστασις, εως, ἡ.

Urgent, e (*urgens, entis*) ἐπείγων, ουσα, ον· ἐπικείμενος, η, ον. Un besoin urgent, κατεπείγουσα χρεία, ας.

Urine (*urina, æ*) οὖρον, ου, τό, *Arist.* οὔρημα, ατος, τό, *Hipp.* Rétention d'urine, ἰσχουρία, στραγγουρία, ίας, ἡ.

Uriner (*meiere, o; mingere, go, xi*) οὐρεῖν, ῶ, ήσω, *Hipp.* Avoir envie d' — (*micturire, io*) οὐρησείειν, σείω· οὐρητιᾶν, άω-ῶ. Difficulté d' —, δυςουρία, ας, ἡ.

Urineux, euse, οὐρηρός, ά, όν.

Urne (*urna, æ*) ὑδρία, ας, ἡ, *N. Test.* στάμνος, ου, ὁ, ἡ, *Aristoph.* κάλπη, ης, ἡ· σταμνίον, ου, τό, *Plut.* Urne funèbre, σορός, οῦ, ἡ, *Hom.*

Us. Les us et coutumes (*usus soliti*) τὰ ἔθη, ῶν.

Usage (*usus, us*) χρῆσις, εως, ἡ· ἀπόλαυσις, εως, ἡ, *Dém.* — (*mos, oris*) ἔθος, εος, τό. Un homme qui a beaucoup d'usage, ἐμπειρότατος ἄνθρωπος, ώπου, *Isocr.* Faire un bon usage de son temps, de ses richesses, τῷ χρόνῳ, τῷ πλούτῳ καλῶς καὶ νομίμως χρῆσθαι, *Dém.*

Usé, ée (*detritus, a, um*) ἀποτετριμμένος, η, ον. — (*effœtus, a, um*) φθισικός, ή, όν. — (*obsoletus, a, um*) πεπαλαιουμένος, η, ον, *Plat.*

User (*usu consumere, mo*) διατρίβειν, ϐω, ψω, *Dém.* ἀναλίσκειν, -αλίσκω *, *Plat.* — (*uti, or*) χρῆσθαι, ῶμαι, τινί, *Isocr.* En user bien *ou* mal avec ses amis, φιλανθρώπως ἢ ἀδίκως τοῖς φίλοις χρῆσθαι, *Dém.* Les forces s'usent (*deficiunt vires*) ἐλλείπουσιν αἱ δυνάμεις.

Usité, ée (*usitatus, a, um*) συνήθης, εος, ὁ, ἡ, *Dém.*

Ustensiles (*utensilia, ium*) τὰ σκεύη· τὰ χρειώδη, ῶν.

Ustion (*ustio, onis*) καῦσις, εως, ἡ, *Diosc.*

Usuel, elle (*usui aptus, a, um*) εὔχρηστος, ου, ὁ, ἡ.

Usuellement (*usu communi*) συνήθως.

Usufruit (*usus et fructus*, Cic.) ἐπικαρπία, ας, ἡ, *Dém.*

Usufruitier, ère, τῶν κάρπων ἀπολαύων, ουσα.

Usuraire (*fœneratorius, a, um*) δανειστικός, ή, όν.

Usurairement (*fœnerato*) ἐπὶ τόκῳ, *Plat.*

Usure (*usura, æ*) τόκος, ου, ὁ, *Dém.* — (*tritus, us*) ἀπότριμμα, ατος, τό.

Usurier, ère (*fœnerator, trix*, Val. Max.) δανειστής, οῦ, ὁ· τοκιστής, οῦ, ὁ· δανείζων, ουσα· τοκίζων, ουσα, *Dém.*

Usurpateur, trice (*qui, quæ aliena bona invadit*) τὰ ἀλλότρια ἰδιοποιούμενος, ένη.

Usurpation (*alieni boni usurpatio*) ἡ τῶν ἀλλοτρίων ἰδιοποίησις, εως· τὸ ἰδιοποίημα, ατος.

Usurper la couronne (*regnum occupare*, Cic.) τὴν τυραννίδα ἰδιοποιεῖσθαι, οῦμαι.

Ut, *note de musique.* — *Voyez* Gamme.

Utérin, ine. Frères utérins, sœurs utérines (*uterini fratres, uterinæ sorores*) ὁμομήτριοι ἀδελφοί, ὁμομήτριαι ἀδελφαί.

Utile (*utilis, e*) χρήσιμος, ὠφέλιμος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.* Il est utile (*expedit*) λυσιτελεῖ, *Luc*, XVII, 2.

Utilement (*utiliter*) συμφόρως, συμφερόντως, *Isocr.* λυσιτελούντως, *Dém.* χρησίμως, *Thuc.*

Utiliser (*ad utilitatem vertere, to*) χρήσιμον παρέχειν, χω, ξω, *Isocr.*

Utilité (*utilitas, atis*) ὠφέλεια, ας, ἡ· ὠφέλημα, ατος, τό· σύμφορον, ου, τό, *Dém.*

Utopie (*optimus loci status*) εὐτοπία, ας, ἡ. R. εὖ, bien, τόπος, lieu. — 68.

V.

V. *Cette lettre consonne a longtemps été confondue avec la voyelle* U. *Elle cor-*

respond, pour la prononciation, au Β *des Grecs; et on écrit* David Δαβίδ *aussi bien que* Δαυίδ.

Va (*i*) ἴθι. Va-t'en (*abi, exi*) ἄπει, ἔξει. — (*sit, esto*) εἶεν, ἔστω.

Vacance. Le temps des vacances (*feriæ, arum*) σχολή, ῆς, ἡ. Etre en vacances (*feriari, or*) σχολὴν ἄγειν, γω, ξω, *Luc*.

Vacant, e (*vacuus, a, um*) κενός, ή, όν, *Xén*.

Vacarme (*tumultus, us*) θόρυβος, ου, ὁ, *Thuc*. Faire un grand — (*tumultuari, or*) μεγάλην ταραχὴν ποιεῖν, έω-ῶ, ήσω, *Luc*.

Vacation (*vacatio, onis*) σχολή, ῆς, ἡ, *Arist*.

Vache (*vacca, æ*) βοῦς, βοός, ἡ, *Isocr*. δάμαλις, εως, ἡ, *Greg. Naz*.

Vacher, ère (*bubulcus, i*) βουκόλος, ου, ὁ, *Elien*.

Vacherie (*bubile, is*) βουστάσιον, βούσταθμον, ου, τό, *Poll*.

Vacillant, e (*vacillans, antis*) ἄστατος, ου, ὁ,ἡ.

Vacillation (*vacillatio, onis*) παραφορά, ᾶς, ἡ, *Plut*.

Vaciller (*vacillare, llo*) ἀστατεῖν, έω-ῶ, *N. Test*. — (*hæsitare, o*) διστάζειν, άζω, άσω, ou άξω, *Matth*. XIV, 31.

Vacuité (*vacuitas*) κενότης, ητος, ἡ.

Vagabond, e (*vagabundus, a, um*) πλάνος, η, ον, *Dém*. ἀλώμενος, η, ον, *Isocr*. Mener une vie vagabonde, πλανᾶσθαι, ἀλᾶσθαι, ῶμαι, ήσομαι.

Vagissement (*vagitus, us*) κλαυθμυρισμός, οῦ, ὁ, *Plat*.

Vague (*vagus, a, um*) πλάνος, η, ον. — (*dubius, a, um*) ἄπορος, ἄδηλος, ου, ὁ,ἡ, *Plut*.

Vaguement (*indistincte*) ἀδιορίστως.

Vaguer (*vagari, gor*) πλανᾶσθαι, ῶμαι, *Arist*. ἀλᾶσθαι, ῶμαι, *Dém*.

Vagues de la mer (*maris undæ, arum; fluctus, uum*) τὰ τῆς θαλάσσης κύματα, ων, *Luc*.

Vailllamment (*fortiter*) ἐῤῥωμένως, *Dém*. Combattre vaillamment, ἀρετῆς καὶ λήματος μάρνασθαι. *Voyez* Schrév. *p*. 870.

Vaillance (*fortitudo, inis*) ἀνδρεία, ας, ἡ, *Dém*. ἀνδρότης, ητος, ἡ, *Isocr*.

Vaillant, e (*fortis, e*) ἀνδρεῖος, α, ον· ἀνδρώδης, εος, ὁ,ἡ, *Dém*.

Vain, aine (*vanus, a, um*) μάταιος, αία, αιον, *Plat*. κενός, ή, όν, *Dém*. Un homme vain, κενόδοξος, ου· πνευματοφόρος ἄνθρωπος, ου, *Sept*. En vain (*frustra*) μάτην, ματαίως, *Plat*. μάψ, μαψιδίως, *Hom*.

Vaincre (*vincere, co, vici*) νικᾷν, άω-ῶ, ήσω, *Dém*. ἐπικρατεῖν, έω-ῶ, ήσω, τῶν ἐχθρῶν, *Isocr*.

Vaincu, ue (*victus, a, um*) ἡττημένος, η, ον.

Vainement (*incassum*) μάτην, ματαίως, *Plat*. μάψ, μαψιδίως, *Hom*.

Vainqueur (*victor, oris*) ὁ νικῶν, ῶντος· ὁ νενικηκώς, ότος· ὁ κρατήσας, αντος, *Dém*.

Vaisseau (*vas, vasis*) ἄγγος, εος, τό, *Arist*. ἀγγεῖον, ου, τό. — de terre, ὀστράκιον, ίου, τό, *Diosc*. Rupture d'un vaisseau sanguin, φλεβοῤῥαγία, ας, ἡ.

Vaisseau (*navis, is*) ναῦς, ναός, *Plut*. πλοῖον, ου, τό, *Thuc*. — armé en course (*prædatoria navis*) πειρατικὸν σκάφος, εος, *Phil*.

Vaisselle (*vasa, orum*) σκεύεα, *contr*. σκεύη, τά. — d'or, χρύσωμα, ατος, τό. — d'argent, ἀργύρωμα, ατος, τό, *Den. Hal*.

Val, *plur*. Vaux. Courir par monts et par vaux (*per montes et valles cursitare, o*) ἀνὰ τὰ ὄρη καὶ ἄγκη διαδρομεῖν, ῶ.

Valable. L'excuse était valable (*honesta erat oratio*, Térence, Andr. 141) καλὸς προςῆν ὁ λόγος, *Soph. Philoct*. 353.

Valablement (*legitime*) νομίμως, ἐννόμως, *Dém*.

Valet (*famulus, servus, i*) ὑπηρέτης, ου, ὁ, *Dém*. — de pied (*pedissequus, i*) ἀκόλουθος, ου, ὁ, *Dém*. — d'armée (*calo, onis*) σκευοφόρος, ου, ὁ, *Xén*. ξυλοφόρος, ου, ὁ, *Athén*.

Valétudinaire (*valetudinarius, ii*, Cels.) νοσώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut*. καχεκτικός, ή, όν, *Gal*.

Valeur (*pretium, ii*) τιμή, ῆς, ἡ· τίμημα, ατος, τό, *Dém*. Objet d'une grande valeur, πολλοῦ ἄξιον πρᾶγμα, ατος, *Laërce*. Homme de nulle valeur (*nebulo, onis, m.*) οὐτιδανός, οῦ, ὁ, *Hom. Il*. 1, 293.

Valeur guerrière (*bellica virtus, utis*) πολεμικὴ ἀρετή, ῆς· ἀνδρεία, είας, ἡ,

Dém. Avec valeur (*fortiter*) ἐῤῥωμένως, ἀνδριωδῶς, *Dém.*

Valeureusement (*fortiter*) ἐῤῥωμένως, *Dém.*

Valeureux, euse (*fortis, e*) ἀνδρεῖος, εία, ειον· ἀνδρώδης, εος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Valide (*validus, a, um*) εὔρωστος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.* — (*legitimus, a, um*) νόμιμος, ου, ὁ,ἡ, *Dém.*

Validement (*legitime*) νομίμως, ἐννόμως, *Dém.*

Valider (*ratum facere, cio*) κυροῦν, ῶ, ώσω, *N. Test.*

Validité (*rata auctoritas, atis*) κύρωσις, εως, ἡ· κῦρος, εος, τό, *Soph.*

Valise, *du mot allemand* Fell-eisen (*bulgæ, arum; vidulus, i*) ἱπποπήρα, ας, ἡ, *Sénèque.*

Vallée (*vallis, is, f.*) ἄγκος, εος, τό, *Phil.*

Vallon (*convallis, is, f.*) μισγάγκεια, ας, ἡ, *Hom.*

Valoir (*valere, eo*) δύνασθαι, αμαι, *Dém.* — un talent, τάλαντον ἰσχύειν, *Polyb.* Se faire valoir (*magnifice se jactare*) αὐχεῖν, ῶ· ἀλαζονεύεσθαι, ομαι, *Isocr.* Ne faire rien qui vaille, οὐδενὸς ἄξιον πράττειν, ττω, ξω.

Valvules (*valvæ, arum*) δικλίδες, ων, αἱ, *Eust.*

Vampire (*populum vorans, antis*) δημοβόρος, ου, ὁ,ἡ, *Hom. Il.* I, 231.

Van (*vannus, i, f.*) λικμός, οῦ, ὁ, *Sept.* πτύον, ου, τό, *Xén.*

Vanité des vanités, et tout est vanité (*vanitas vanitatum, etc.*) ματαιότης ματαιοτήτων, καὶ τὰ πάντα ματαιότης, *Ecclés.* Tirer vanité de sa naissance, de ses richesses, εὐγένειαν αὐχεῖν, ῶ, *Aristid.* περὶ τοῦ πλούτου καταλαζονεύεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Vanner (*ventilare, o*) λικμᾶν, ῶ, *Sept.* ἐκλικμᾶν, ῶ, *Phil.*

Vanneur (*ventilator, oris*) λικμήτωρ, ορος, ὁ.

Vannier (*vitilium textor*) ὁ λύγους πλέκων, οντος.

Vanter quelqu'un (*aliquem prædicare, o*) τινὰ ἐγκωμιάζειν, άζω, *Dém.* Se vanter, ἀλαζονεύεσθαι, ομαι, *Isocr.*

Vanterie (*jactatio, onis*) καύχησις, εως, ἡ, *N. Test.*

Vanteur (*jactator, oris*) καυχηματίας, ου, ὁ.

Vapeur (*vapor, oris*) ἀτμός, οῦ, ὁ, *Diod. Sic.* Avoir des vapeurs, μελαγχολᾷν, ῶ, *Aristoph.*

Vaporeux, euse (*vaporosus, a, um*) ἀτμώδης, εος, ὁ,ἡ. — (*melancholicus, a, um*) ὑποχονδριακός, κή, κόν.

Vaquer (*vacare, o*) σχολὴν ἄγειν, γω. — à ses affaires, πρὸς τὰ ἑαυτοῦ πράγματα σχολάζειν, άζω, *Arist.*

Varech (*fucus marinus*) φῦκος, εος, τό, *Diod.* φυκίον, ίου, τό, *Luc.*

Variable (*varius, a, um; mobilis, e*) αἰόλος, ου, ὁ,ἡ· εὐμετάβλητος, ου, ὁ,ἡ· ἀσταθής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Variantes (*variæ lectiones*) διάφοροι ἐκφράσεις, εων.

Variation (*variatio, onis*) παράλλαξις, ποίκιλσις, εως, ἡ, *Plat.*

Varice (*varix, icis, c.*) κιρσός, οῦ, ὁ, *Gal.*

Varié, ée (*varius, a, um*) αἰόλος, ου, ὁ,ἡ· ποικίλος, η, ον, *Dém.* Fleur dont les couleurs sont variées, ποικιλόχρουν ἄνθος, εος.

Varier le ton de sa voix (*vocis tonum variare, o*) τὸν τῆς φωνῆς τόνον ποικίλλειν, διαποικίλλειν, λλω, λῶ, *Isocr.* Ne point varier dans son opinion (*sibi constare*) ἀμετακινήτως ἔχειν, *Isocr.*

Variété (*varietas, atis*) πολυειδία, ας, ἡ· ποικιλία, ας, ἡ, *Isocr.* Mettre de la variété dans ses récits, τὰς διηγήσεις διαποικίλλειν, ίλλω, ιλῶ.

Variqueux, euse (*varicosus, a, um*) κιρσώδης, εος, ὁ,ἡ, *Hipp.*

Varlope (*runcina, æ*) ῥυκάνη, ης, ἡ. Se servir de la — (*runcinare, o*) ῥυκανίζειν, ίζω.

Vase (*vas, vasis; plur. vasa, orum*) ἀγγεῖον, ου, τό· ἄγγος, εος, τό, *Arist.* — d'or, χρύσωμα, ατος, τό. — d'argent, ἀργύρωμα, ατος, τό, *Den. Hal.*

Vase (*limus, i*) πηλός, οῦ, ὁ· ἰλύς, ύος, ἡ, *Hérod.* βόρβορος, ου, ὁ, *Plut.*

Vaseux, euse (*limosus, a, um*) ἰλυώδης, εος, ὁ,ἡ, *Gal.* βορβορώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plat.*

Vasistas, *mot allemand qui signifie* (*quid est hoc?*) was ist das? θυρίδιον, ίου, τό.

Vassal, *plur.* Vassaux (*cliens, clientes*) ὁ πελάτης, οἱ πελάται, *Plut.*

Vasselage (*clientela, æ*) τὸ πελατικόν, οῦ.

Vaste (*vastus, a, um*) ὑπερμεγέθης, εος, ὁ, ἡ, *Xén.* Une vaste étendue de plaines, εὐρεῖα πεδιάς, άδος.

Vatican. Les foudres du Vatican, τὰ Οὐατικάνια ἀναθέματα, ων.

Vau-de-route. S'enfuir à — (*præcipitanter fugere, io*) ἀτάκτως φεύγειν, γω, ξω.

Vaudeville, ἀστυχὸν ᾀσμάτιον, ίου.

Vau-l'eau. L'affaire est allée à vau-l'eau (*actum est*) φροῦδα τὰ πάντα, *Eur.*

Vaurien (*nebulo, onis*) οὐτιδανός, οῦ, ὁ, *Hom.*

Vautour (*vultur, uris*) γύψ, γυπός, ὁ, *Plut.* αἰγυπιός, οῦ, ὁ, *Hom.*

Vautrer [Se dans la boue (*in luto volutari, or*) ἐν τῷ πηλῷ κυλινδεῖσθαι, οῦμαι· κυλίεσθαι, ομαι. Qui se vautre —, βορβοροκοίτης, ου, ὁ, *Batrachom.*

Veau (*vitulus, i*) μόσχος, ου, ὁ, *Sept.* Du veau, de la chair de veau, μόσχειον κρέας, ατος, *Xén.* Tuer le veau gras, τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύειν, *Luc.* XV, 23.

Veau-marin (*phoca vitulina*, Cuv.) φώκη, ης, ἡ.

Vedette (*excubitor eques, itis*) φύλαξ ἱππεύς, έως. — (*specula, æ*) σκοπή, ῆς, ἡ, *Phil.* κατασκοπή, ῆς, ἡ, *Xén.*

Végétal, e (*vivens* et *vigens*) φυτικός, ή, όν. Les végétaux, *en général* (*vegetativa*) τὰ φυτά, ῶν.

Végétatif, ive (*vegetativus, a, um*) βλαστητικός, ή, όν.

Végétation (*vegetatio, onis*) βλάστησις, εως, ἡ.

Végéter (*vegetare, o*) βλαστάνειν, άνω, *fut.* στήσω.

Véhémence (*vehementia, æ*) σφοδρότης, δεινότης, ητος, ἡ, *Arist.* Avec — (*vehementer*) δεινῶς, σφόδρα, *Arist.*

Véhément, e (*vehemens, entis*) σφοδρός, ά, όν· δεινός, ή, όν, *Dém.*

Véhicule (*vehiculum, i*) ὄχημα, ατος, τό. L'air est le véhicule du son, ὁ ἀὴρ τὸν ἦχον διάγει.

Veille (*vigilia, æ*) ἀγρυπνία, ας, ἡ, *Xén.* ἐγρήγορσις, εως, ἡ, *Arist.* φυλακή, ῆς, ἡ· νυκτοφυλάκησις, εως, ἡ, *Dém.* Le fruit de mes veilles (*lucubratio, onis*) νυκτογραφία, ίας, ἡ, *Plut.* La veille (*pridie*) τῇ προτεραίᾳ, *Dém.* τῇ προτέρᾳ ἡμέρᾳ, *Arist.* Etre à la veille de, μέλλειν, ω, *Dém.*

Veillée (*lucubratio, onis*) ἡ πρὸς φῶς διαπόνησις, εως.

Veiller (*vigilare, o*) ἐγρηγορεῖν, ῶ, *Arist.* ἀγρυπνεῖν, ῶ, *Sept.* Veiller à la sûreté de la ville, τὴν πόλιν διαφυλάττειν, ττω, ξω, *Isocr.*

Veine (*vena, æ*) φλέψ, εβός, ἡ, *Xén.* — — d'argent, φλὲψ ἀργυρῖτις, ιδος, ἡ, *Aristid.* — poétique, οἶστρος, ου, ὁ. Ouvrir la veine, φλεβοτομεῖν, ῶ. Ouverture d'une veine, φλεβοτομία, ας, ἡ, *Gal.*

Veiné, ée, ou Veineux, euse (*venis abundans*) φλεβώδης, εος, ὁ, ἡ.

Vélar (*erysimum officinale*, Linnée) ἐρύσιμον, ου, τό.

Vêler (*vitulum parere, io*) μόσχον τίκτειν, τίκτω *.

Vélin (*levior vituli membrana*) λεπτότατον τοῦ μόσχου δερμάτιον, ίου.

Vélites (*velites, um*) ἀψιμάχοι, ων, οἱ, *Polyb.*

Vélocité (*velocitas, atis*) τάχος, εος, τό, *Dém.*

Velours. Habit de velours (*serica et villosa vestis*) δλοσηρικὴ ἐσθής, ῆτος.

Velouté, ée. Une voix veloutée (*suavis et melliflua vox*) ἡδυφωνία, ἡδυέπεια, ας, ἡ.

Velte métrique. — *Voyez* Décalitre *et* Mètre.

Velu, ue (*villosus, a, um*) μαλλωτός, ή, όν· λάχνος, η, ον, *Suid.*

Venaison (*ferina caro, rnis*) θήρειον κρέας, ατος, *Xén.*

Vénal, e (*venalis, e*) ὠνητός, ή, όν, *Isocr.* ὤνιος, α, ον, *Plut.* Plume vénale, μισθωτὸς γραφεύς, έως.

Vénalement (*venaliter*) αἰσχροκερδῶς.

Vénalité des charges, τὸ τῶν τελέων πράσιμον. — d'un orateur, d'un juge, δωροδοκία, ας, ἡ.

Venant. Les allants et les venants (*prætereuntes*) οἱ πάροδοι, ων.

Vendange (*vindemia, æ*) τρύγη, ης, ἡ. Le temps des vendanges, τρυγητός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Vendanger (*vindemiare, o*) τὴν ἀμπελίνην ὀπώραν τρυγᾷν, ῶ, *Plut.*

Vendangeur, euse (*vindemiator, oris*) τρυγητής, οῦ, ὁ· τρυγητήρ, ῆρος, ὁ· τρυγήτρια, ας, ἡ.

Vendeur, eresse. Le vendeur et l'acheteur (*venditor et emptor*) ὁ πωλητής τε καὶ ὁ ὠνητής, οῦ, *Dém.*

Vendeur, euse, de poissons (*cetarius, ii*) ἰχθυοπώλης, κητοπώλης, ου, ὁ. — de drogues, φαρμακοπώλης, ου, ὁ, *Poll.*

Vendition (*venditio, onis*) πρᾶσις, εως, ἡ, *Plat.*

Vendre (*vendere, o*) πιπράσκειν, -άσκω, πράσω, *Thuc.* — bien au-dessous de la valeur, πολλοστοῦ μέρους τῆς ἀξίας, *Dém.* Se vendre (*venire, eo*) πωλεῖσθαι, οῦμαι, *Luc.* — à quelqu'un, ἑαυτόν τινι πιπράσκειν, σκω*, *Dém.* Maison à vendre (*venalis domus, us*) ὤνιος οἶκος, ου, *Plut.*

Vendredi (*Veneris dies*) ἡ τῆς Ἀφροδίτης, *sous-ent.* ἡμέρα. *Voyez* Jeudi.

Vénéfice (*veneficium, ii*) φαρμακεία, είας, ἡ, *Phil.* φαρμάκευσις, εως, ἡ, *Plat.*

Venelle, *petite rue.* Enfiler la venelle (*aufugere, io*) ἀποδιδράσκειν, σκω*.

Vénéneux, euse. Plante vénéneuse (*venenosa planta, æ*) φαρμακῶδες φυτόν, οῦ.

Vénérable (*venerabilis, e*) σεβάσμιος, ου, ὁ, ἡ, *Hérod.* πότνιος, α, ον, *Hom.*

Vénération (*veneratio, onis*) σεβασμός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Vénérer (*venerari, or*) σέβεσθαι, ομαι, τινὰ ὡς πατέρα, *Xén.*

Vénerie (*ars venatoria*) κυνηγησία, ας, ἡ, *Diod. Sic.*

Vénérien, enne (*venereus, a, um*, Cic.) ἀφροδίσιος, ία, ιον, *Plat.*

Veneur. Grand veneur (*venatoriæ rei præfectus*) ἀρχικυνηγός, οῦ, ὁ.

Vengeance (*vindicta, æ; ultio, onis*) ἐκδίκησις, εως, ἡ, *N. Test.*

Venger quelqu'un de ses ennemis (*aliquem ab hostibus vindicare, o*) τινὰ ἀπὸ τῶν ἀντιδίκων ἐκδικεῖν, ῶ, *Luc.* XVIII, 3.

Venger [Se de quelqu'un (*aliquem ulcisci, or*) τινὰ τιμωρεῖσθαι, οῦμαι. Je me vengerai, ce jour même, de l'affront que m'a fait Hippolyte, ἅδ' εἰς ἔμ' ἡμάρτηκε, τιμωρήσομαι Ἱππόλυτον ἐν τῇδ' ἡμέρᾳ, *Eurip. Hippol.*, 21.

Vengeur, eresse (*vindex, icis; ultor, trix*) ἐκδικητής, οῦ, ὁ· τιμωρός, οῦ, ὁ, ἡ, *Phil.*

Véniel, elle (*venia dignus, a, um*) συγγνωστός, ή, όν, *Luc.*

Véniellement. Pécher — (*leviter peccare*) συγγνωστὸν ἁμαρτάνειν, νω, τήσω.

Venimeux, euse. Animal venimeux (*venenatum animal, alis*) ἰῶδες, ou ἰοβόλον ζῶον, ου.

Venin (*venenum, i*) φάρμακον, ου, τό, *Diosc.* Jeter du venin sur, ἐνιοβολεῖν, ῶ, τινί.

Venir (*venire, io*) ἔρχεσθαι, ἔρχομαι*· ἥκειν, κω, ξω. — chez quelqu'un, πρός τινα ἀφικνεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* — de chez quelqu'un, παρά τινος, *le même.* Il vient de partir (*modo profectus est*) ἀρτίως ᾤχετο. S'il vient à l'apprendre (*id si resciverit*) ἐὰν τοῦτο μάθῃ. Il me vint un jour à l'idée, ἔννοιά ποθ' ἡμῖν ἐγένετο, *Xén.* Il en est venu à un tel point d'impudence, εἰς τοσοῦτον τῆς ἀναιδείας ἦλθεν, *Isocr.* En venir aux mains, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, *Xén. Cyrop.*, III.

Vent (*ventus, i*) ἄνεμος, ου, ὁ, *Arist.* — frais (*levis aura*) αὔρα, ας, ἡ, *le même.* — favorable, οὖρος, ου, ὁ, *Soph.* Moulin à vent, ἀνεμομύλη, ης, ἡ. Exposé aux vents, προςήνεμος, ου, ὁ, ἡ, *Xén.* La violence du vent a été telle, que..., τοιαύτη γὰρ ἡ τοῦ πνεύματος γέγονε προςβολή, ὥστε... *Chrys.* Vent (*crepitus, us*) πορδή, ἀποπορδή, ῆς, ἡ, *Alex. Aphrod.* Lâcher un —, πέρδεσθαι, ομαι· ἀποπέρδειν, καταποπέρδειν, δω, *Aristophane.*

Vente (*venditio, onis*) πρᾶσις, εως, ἡ, *Plat.* ἀπεμπολή, ῆς, ἡ· διάπρασις, εως, ἡ, *Plut.* Etre en vente (*venire, eo*) πωλεῖσθαι, οῦμαι, *Luc.* Qui est de vente, *d'un bon débit,* ὠνητός, ή, όν, *Isocr.* πράσιμος, ου, ὁ, ἡ, *Xén.*

Venter (*flare, flat*) πνέειν, φυσᾷν.

Venteux, euse (*ventosus, a, um*) φυσώδης, εος, ὁ, ἡ.

Ventosité (*conclusus spiritus, us*) πνευμάτωσις, εως, ἡ· φύσημα, ατος, τό.

Ventouse (*cucurbitula, æ*) σικύα, ας, ἡ,

Hipp. — (*spiraculum, i*) φυσητήριον, ίου, τό.

Ventouser (*cucurbitulas applicare, o*) τὰς σικύας προςβάλλειν, βάλλω*, *Arist.*

Ventre (*venter, tris*) κοιλία, ας, ἡ· γαστήρ, έρος, ἡ, *Gal.* Le bas-ventre (*abdomen, inis*) ὑπογάστριον, ίου, τό, *Poll.* Esclave de son —, γαστρίδουλος, ου, ὁ,ἡ, *Bas.* Se décharger le — (*alvum exonerare, o*) τὰ ἐνοχλοῦντα ἀποσκευάζεσθαι, ομαι, *Hérod.* Le ventre de la mère (*uterus, i*) ὑστέρα, ας, ἡ· δελφύς, ύος, ἡ· μήτρα, ας, ἡ, *Luc.*

Ventrée (*fœtura, æ*) κύημα, ατος, τό, *Arist.*

Ventricule (*ventriculus, i*) γαστρίδιον, ίου, τό.

Ventru, ue (*ventricosus, a, um*) γαστρώδης, εος, ὁ,ἡ· προγάστωρ, ορος, ὁ,ἡ, *Luc.*

Venu, ue. Le premier venu, ὁ φθάσας, αντος. Nouveau venu, νέηλυς, υδος, ὁ,ἡ. Bien-venu, εὐπρόςδεκτος, ου, ὁ,ἡ, *N. Test.*

Venue (*adventus, us*) ἐπέλευσις, ἄφιξις, εως, ἡ, *Dém.* Après bien des allées et des venues, ἐπειδὴ πορευόμενοι ἐπορεύθημεν, ητε, ησαν, *suivant la personne.* Un arbre d'une belle venue, εὐμῆκες δένδρον, ου, *Luc.*

Vénus (*Venus, eris*) Ἀφροδίτη, ης, ἡ, *Hom.*

Vêpre, *vieux mot* (*vesper, vespera*) ἕσπερος, ου, ὁ· ἑσπέρα, ας, ἡ. On était sur le vêpre, ἑσπέρα ἦν, *Dém.* Les vêpres (*vespertinæ preces*) ἑσπεριναὶ εὐχαί, ῶν.

Ver (*vermis, is*) σκώληξ, ηκος, ὁ, *Dém.* — à soie, βόμβυξ, υκος, ὁ, *Arist.* — de terre (*lumbricus, i*) ἕλμινς, ινθος, ἡ, *Eusèb.* — luisant (*lampyris noctiluca, Cuv.*) λαμπυρίς, ίδος, ἡ, *Plin.* — solitaire, ταινία, ας, ἡ, κ. τ. λ. Tirer à quelqu'un les vers du nez (*aliquid ab aliquo expiscari, or, Cic.*) παρά τινός τι ὀνυχίζειν, ίζω, *Phryn.* — *Sur le verbe* ὀνυχίζειν, *voyez le Trésor grec de H. Etienne, tome* II, *col.* 1346.

Véracité (*veritatis studium*) τὸ φιλάληθες, εος.

Verbal, e. Nom verbal, *dérivé d'un verbe,* ῥηματικὸν ὄνομα, ατος, *Gramm.* Procès-verbal, δικαστικὴ καταγραφή, ῆς.

Verbalement (*verbo, ore, voce*) τῇ φωνῇ, διὰ τοῦ στόματος.

Verbe (*verbum,* q.d. *verum boans*) ῥῆμα, ατος, τό, *le* mot *par excellence.* — actif, passif, neutre, ἐνεργετικόν, παθητικόν, οὐδέτερον, *Gramm.* Le Verbe divin, ὁ Θεῖος λόγος, ου, *Théol.*

Verbération de l'air (*aëris verberatio, onis*) τὸ τοῦ ἀέρος κτύπημα, ατος.

Verbeux, euse (*verbosus, a, um*) πολυλόγος, ου, ὁ,ἡ, *Xiph.* ἀμετροεπής, έος, ὁ,ἡ, *Hom.*

Verbiage (*inanes voces*) πολυλογία, ας, ἡ, *Plat.* Qui n'a que du verbiage, φλυαρολόγος, ου, ὁ,ἡ.

Verdatre (*subviridis, e*) ὑπόχλωρος, ου, ὁ,ἡ.

Verdet (*ærugo, inis*) ὁ τοῦ χαλκοῦ ἰός, οῦ. *On dit aussi* verdet-gris, *par corruption* vert-de-gris.

Verdeur du vin (*vini asperitas* ou *acerbitas*) ἡ τοῦ οἴνου στρυφνότης, ητος. — de l'âge, τὸ τῆς ἡλικίας ἄνθος, εος.

Verdir (*virere, eo*) χλοάζειν, άζω· θάλλειν, λλω, *Xén.*

Verdoyant, e (*viridans, antis*) χλοερός, ά, όν· χλωρός, ά, όν, *Plut.*

Verdoyer (*virescere, sco*) χλοάζειν, άζω· θάλλειν, λλω, *Xén.*

Verdure (*viriditas, atis*) χλωρότης, ητος, ἡ, *Plut.*

Véreux, euse (*verminosus, a, um*) σκωληκώδης, εος, ὁ,ἡ.

Verge (*virga, æ*) ῥάβδος, ου, ἡ, *Xén.* Tu les gouverneras avec une verge de fer, ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, *Ps.* II, 9. Battre de verges, ῥαβδίζειν, ίζω, τινά. J'ai été trois fois battu de verges, τρὶς ἐῤῥαβδίσθην, *Paul,* II. *Cor.* XI, 25.

Verger (*viridarium, ii*) παράδεισος, ου, ὁ· κῆπος, ου, ὁ, *Dém.*

Vergeter un habit (*vestem scopula purgare, o*) τὴν ἐσθῆτα τῷ σαρωθρίῳ καθαρίζειν, ίζω.

Vergette (*vestiaria scopula, æ*) σαρώθριον, ίου, τό.

Verglas (*glacialis pruina, æ*) παγετώδης πάχνη, ης.

Vergogne (*verecundia, æ*) αἰδώς, όος, ἡ, *Dém.*

Vergue (*antenna, æ*) ἐπίκριον, ίου, τό· καρχήσιον, ίου, τό.

Véridique (*veridicus, a, um*) φιλαλήθης, εος, ὁ,ἡ.

Vérificateur des écritures (*scripturarum probator*) ὁ τῶν γραφῶν δοκιμαστής, οῦ.

Vérification d'un compte (*rationum exploratio*) ἡ τῶν εὐθυνῶν δοκιμασία, ίας.

Vérifier un fait (*factum explorare, o*) πρᾶγμά τι ἐξετάζειν, άζω· δοκιμάζειν, άζω, *Isocr.*

Véritable (*verus, a, um*) ἀληθής, έος, ὁ,ἡ· ἀληθινός, ή, όν, *Dém.*

Véritablement (*vere*) ἀληθῶς, *Dém.*

Vérité (*veritas, atis*) ἀλήθεια, ας, ἡ· τὸ ἀληθές, έος, *Dém.* Dire à quelqu'un ses vérités, πρός τινα παῤῥησιάζεσθαι, ομαι. En vérité, ναί, ναὶ μὰ Δία, *Xén.* A la vérité... mais (*quidem... vero*) μέν... δέ.

Verjus (*acerba uva, æ*) ὄμφαξ, ακος, ἡ. —, *suc acide*, ὀμφάκιον, ίου, τό, *Diosc.*

Vermeil, eille (*roseus, a, um*) ῥοδαρός, ά, όν. Qui a les joues vermeilles, μιλτοπάρῃος, ου, ὁ,ἡ, *Hom.*

Vermicelle, *de l'italien* vermicelli (*vermisseaux*) *que les Italiens prononcent* vermitchelli, *et que nous prononçons à leur exemple* vermichelle, μᾶζά τις σκωληκοειδής, έος.

Vermiculaire (*vermicularis, e*) σκωληκοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Vermiforme (*vermiformis*) σκωληκοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Vermifuge (*vermibus contrarius, a, um*) ἀνθελμινθικός, ή, όν.

Vermillon (*minium, ii*) μίλτος, ου, ἡ, *Diosc.* Qui a les joues peintes avec du vermillon, μιλτοπάρῃος, ου, ὁ,ἡ, *Hom.*

Vermine (*pediculi, orum*) φθεῖρες, ῶν, οἱ. Etre rongé de —, φθειριᾷν, άω-ῶ, *Laërce.*

Vermisseau (*vermiculus, i*) σκωλήκιον, ίου, τό, *Athén.*

Vermoulu, ue (*cariosus, a, um*) σηπεδονώδης, εος, ὁ,ἡ· σαπρός, ρά, ρόν, *Athén.*

Vermoulure (*caries, ei*) σαπρότης, ητος, ἡ, *Diosc.*

Vernal, e (*vernus, a, um*) ἐαρινός, ή, όν, *Diosc.*

Vernir, κομμίζειν, ίζω.

Vernis (*rhus vernix*, Linn.) ῥοῦς τις κομμιώδης. —, *lustre* (*splendor, oris*) λαμπρότης, ητος, ἡ, *Plut.*

Vernisser, κομμίζειν, ίζω.

Véronique (*veronica officinalis*, Linn.) βερονίκη, ης, ἡ.

Verrat (*verres, is*) χοῖρος οὐ τετμημένος, *Plut.*

Verre (*vitrum, i*) ὕαλος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.* De verre (*vitreus, a, um*) ὑάλινος, η, ον, *N. Test.*

Verre à boire (*scyphus, i*) σκύφος, ου, ὁ, *Luc.*

Verrerie (*vitri officina, æ*) ὑαλουργεῖον, είου, τό.

Verrier (*vitrarius, ii*) ὑαλουργός, οῦ, ὁ.

Verrou (*pessulus, i*) μοχλίον, ίου, τό, *Luc.*

Verrouiller une porte (*januam pessulo obfirmare, o*) τὴν θύραν μοχλοῦν, ῶ, ώσω.

Verrue (*verruca, æ*) ἀκροχορδών, όνος, ἡ. Rempli de verrues (*verrucosus, a*) ἀκροχορδονώδης, εος, ὁ,ἡ.

Vers (*versus, us*) στίχος, ου, ὁ, *Plut.* ἔπος, εος, τό· μέτρον, ου, τό, *Dém.* Vers élégiaques, ïambiques, *etc.* τὰ ἐλεγεῖα, τὰ ἰαμβεῖα, κ. τ. λ.

Vers (*versus, ad, in*, accus.) πρός, *accus.* Je vais vers le port (*eo portum versus*, Plaut.) ἔρχομαι πρὸς τὸν λιμένα. Vers le soir (*sub vesperum*) πρὸς ἑσπέραν, *Plat.* ἑσπέρας οὔσης, ἑσπέρα ἦν, *Dém.*

Versatile (*versatilis, e*) εὔστροφος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Verse. Il pleut à verse, ῥαγδαῖος πίπτει ὄμβρος.

Versé dans l'art militaire (*militiæ peritus*) πολέμου εὖ εἰδώς, ότος, *Hom.*

Verseau (*aquarius, ii*) ὑδροχόος, ου, ὁ, *Proclus.*

Verser (*fundere, effundere, infundere, o*) χέειν, έω, εύσω, *Arist.* χύειν, ω, σω, *Luc.* ἐκχέειν, ἐγχέειν, *Xén.* τινί τι, *Synés.* — des larmes, δακρυχέειν, *Hom.* Les blés versent (*sternuntur segetes*) τὰ λήϊα κατακλίνεται, *Plut.*

Verset (*versiculus, i*) στιχίδιον, ίου, τό, *Plut.*

Versificateur (*versificator, oris*) ῥαψῳδός, οῦ, ὁ, ἡ.

Versification (*versificatio, onis*) ῥαψῳδία, ας, ἡ.

Versifier (*carmina contexere, xo*) ῥαψῳδεῖν, ῶ, ήσω.

Version (*interpretatio, onis*) ἑρμηνεία, ας, ἡ· μετάφρασις, εως, ἡ. Il y a plusieurs versions à ce sujet, εἰσὶ περὶ τούτου λόγοι διάφοροι.

Vert, verte (*viridis, e*) χλωρός, ά, όν, *Plut.* Du vin encore vert, στρυφνὸς οἶνος, ου. Des fruits verts, ἄωροι καρποί, ῶν. Une verte vieillesse, εὔρωστον γῆρας, ατος. Employer le vert et le sec, πάντα λίθον κινεῖν, ῶ, *Plut.* — *Voyez* Employer.

Vertébral, e. Colonne vertébrale (*spina dorsi*) ῥάχις, εως, ἡ, *Gal.*

Vertèbre (*vertebra, æ*) σπόνδυλος ou σφόνδυλος, ου, ὁ, *Sept.* La première vertèbre du cou, ἄτλας, αντος, *parce que, telle qu'*Atlas, *elle supporte le globe de la tête;* la seconde, ἐπιστροφεύς, έως, *c.-à-d.* axe, essieu, pivot.

Vertement. Réprimander quelqu'un vertement (*aliquem acriter objurgare, o*) κρατερῶς ou χαλεπῶς τινι ἐπιτιμᾶν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Vertical, e. Ligne verticale, κάθετος γραμμή, ῆς.

Verticalement (*a vertice*) κατὰ τὴν κάθετον.

Vertige (*vertigo, inis*) ἴλιγγος, ου, ὁ, *Plut.* σκοτόδινος, ου, ὁ, *Hipp.* Avoir des vertiges, ἰλιγγιᾷν, άω-ῶ, *Thémist.* σκοτοδινιᾷν, ῶ, *Phil.*

Vertu (*virtus, utis*) ἀρετή, ῆς, ἡ, *Dém.* L'emporter sur les autres en vertu, ἁπάντων ἀρετῇ διαφέρειν, φέρω*, *Dém.* — des plantes, des remèdes (*plantarum, remediorum potestas*) ἡ τῶν φυτῶν, ἡ τῶν φαρμάκων δύναμις, εως· ἰσχύς, ύος, ἡ. En vertu d'un décret (*ex decreto*) κατὰ ψήφισμα.

Vertueusement (*cum virtute*) ἐναρέτως, σὺν ἀρετῇ.

Vertueux, euse (*virtute præditus, a*) ἐνάρετος, ου, ὁ, ἡ. Une action vertueuse, ἀνδραγάθημα, ατος, τό, *Dém.* κατόρθωμα, ατος, τό, *N. Test.*

Verve poétique (*poëticus furor, oris*) ποιητικὸς οἶστρος, ου, *Plut.* Il est dans sa verve, ἐξοιστρεῖ, *Luc.*

Verveine (*verbena officinalis*, Linnée) ἱεροβοτάνη, ης, ἡ, *Pline.*

Verveux (*verriculum, i*) σαγήνη, ης, ἡ, *Plut.*

Vesce (*vicia sativa*, Linn.) βικία, ας, ἡ, *Géopon.*

Vésicatoire (*vesicatorium, ii*) φλυκταινῶδες ἔμπλαστρον, ου.

Vésicule du fiel (*fellis vesicula, æ*) χοληδόχος κύστις, εως, ἡ, *Hipp.*

Vesse (*hebes ventris flatus*) βδέσμα, ατος, τό· βδόλος, ου, ὁ.

Vesse-de-loup (*lycoperdon bovista*, Linn.) λυκόπορδον, ου, τό.

Vesser (*suppedere, do*, Cic.) βδέειν, έω, έσω· ὑποπέρδεσθαι, ομαι, *Aristoph.*

Vessie (*vesica, æ*) κύστις, εως, ἡ, *Gal.*

Vesta, ou la Terre, Ἑστία, ας, ἡ.

> *Stat vi Terra sua; vi stando Vesta vocatur.* Ovid.

Vestale (*vestalis virgo, inis*) ἑστιὰς παρθένος, ου.

Veste (*tunicula, æ*) χιτωνίσκος, ου, ὁ, *Phil.*

Vestiaire (*vestiarium, ii*) ἱματιοφυλάκιον, ίου, τό.

Vestibule (*vestibulum, i*) πρόθυρον, ου, τό, *Sept.* προπύλαιον, αίου, τό, *Plat.*

Vestige (*vestigium, ii*) ἴχνος, εος, τό, *Gal.* ἴχνιον, ίου, τό, *Xén.*

Vêtement (*vestis, is; vestitus, us; vestimentum, i*) ἐσθής, ῆτος, ἡ· ἱμάτιον, ίου, τό, *Dém.* ἔσθημα, ατος, τό, *Elien.* Qui porte un vêtement magnifique, λαμπρῶς ἐστολισμένος, ένη, ένον. Déchirer ses vêtements, θοιμάτιον καταῤῥηγνύναι, υμι*, *Dém.*

Vétéran (*veteranus, i*) παλαιός, οῦ, ὁ. Soldat —, ἀπεστρατευμένος, ένου, ὁ, *Plut.*

Vétérinaire [Art (*ars veterinaria*. R. *vectura*) ἱππιατρία, ας, ἡ.

Vétille (*nugæ, arum*) φλυαρία, ας, ἡ, *Dém.*

Vétiller (*nugari, or*) τριχολογεῖν, ῶ, ήσω.

Vétilleur, euse (*nugator, oris*) ληρῶν, οῦσα, *Dém.*

Vétilleux, euse (*nugatorius, a, um*

φλυαρώδης, λήρώδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Vêtir (*vestire, io*) ἱματίζειν, ίζω, *N. Test.* Prendre plaisir à se bien vêtir, πολυτελεῖ ἐσθῆτι θρύπτεσθαι, ομαι, *Elien.*

Vêtu, ue. Bien *ou* mal—, καλῶς ou κακῶς ἠμφιεσμένος, η, ον.

Vétusté (*vetustas, atis*) παλαιότης, ητος, ἡ, *Eur.* ἀρχαιότης, ητος, ἡ, *Paus.*

Veuf, veuve (*viduus, a*) χῆρος, ου, ὁ· χήρα, ας, ἡ, *Plut.* Etre —, χηρεύειν, καταχηρεύειν, ω, *Dém.*

Veule. Le temps est veule, φαῦλός ἐστιν ὁ ἀήρ.

Veuvage (*viduitas, atis*) χηροσύνη, ης, ἡ· χηρεία, ας, ἡ, *Thuc.*

Vexation (*vexatio, onis*) κάκωσις, εως, ἡ· ἐπήρεια, ας, ἡ, *Dém.*

Vexatoire (*injuriosus, a, um*) ὑβριστικός, ή, όν, *Dém.*

Vexer (*vexare, o*) ὑβριστικῶς τινι χρῆσθαι, ῶμαι, *Dém.*

Viable (*vitalis, e*) ζώσιμος, ίμου, ὁ,ἡ.

Viager, ère (*ad vitæ tempus*) καθ' ὅλον τὸν βίον.

Viande (*caro, carnis, f.*) κρέας, ατος-αος-ως, τό, *Dém.* Manger de la viande, κρεωφαγεῖν, ῶ, *Gal.* Action de —, κρεωφαγία, ας, ἡ, *Plut.*

Vias, *petite commune du département de l'Hérault, entre Béziers et Agde, qui doit son nom à une voie romaine* (viæ, arum). — *Sur une fontaine en marbre, dont elle est décorée, on fit graver, en 1820, les deux inscriptions suivantes :* ☞

Ἡ Ναϊὰς τῷ Παρόδῳ·
Ἤματι τῷ ἀνέβλυζον, ὅτε θεόπεμπτος ἀνάκτωρ
Τῆς ἔριδος γεγονὼς ἶφι δάμασσε βίας.
ΦΑ. Λ.

Naïas Viatori :
Emicui rediviva, die qua, principe nato,
Felices iniit Gallia læta vias.
Fl. L.

Viatique (*viaticum, i*) ἐφόδιον, ίου, τό. Donner à quelqu'un un viatique, *ou* de quoi faire son voyage (*viatico aliquem instruere, o, xi*, Paterc.) ἐφοδιάζειν, άζω, τινά, *Hér.*

Vibration (*vibratio, onis*) ἀνάπαλσις, εως, ἡ, *Arist.*

Vibrer (*vibrare, o*) πάλλειν, ἀναπάλλειν, ω, *Arist.*

Vicaire (*vicarius, ii*) ὁ ἀντ' ἄλλου τεταγμένος, ου· τοποτηρητής, οῦ, ὁ.

Vice (*vitium, ii; defectus, us*) κακία, ας, ἡ· ἐλάττωμα, ατος, τό, *Dém.*

Vice —. *Ce mot, qui, en latin, signifie* à la place de (*vice*), *se rencontre en tête de plusieurs mots français, et peut se rendre ordinairement en grec par* ἀντί *ou* ὑπό.

Vice-amiral, ὑποναύαρχος, ου, ὁ.

Vice-consul (*proconsul, ulis*) ἀνθύπατος, ου, ὁ.

Vice-roi, μεσοβασιλεύς, έως, ὁ.

Vicié, ée (*vitiatus, a, um*) διεφθαρμένος, η, ον, *Dém.*

Vicieusement (*vitiose*) κακῶς, πονηρῶς, *Dém.*

Vicieux, euse (*vitiosus, a, um*) κακός, ή, όν, *Dém.* — (*mendosus, a, um*) πλημμελής, έος, ὁ,ἡ, *Plat.*

Vicissitude (*vicissitudo, inis*) ἐξάμειψις, εως, ἡ, *Plat.* καταλλαγή, ῆς, ἡ, *Arist.* μεταλλαγή, ῆς, ἡ, *Soph.*

Victime (*victima, hostia, æ*) θυσία, ας, ἡ, *Plat.* θῦμα, ατος, τό, *Isocr.* σφάγιον, ἱερεῖον, είου, τό, *Dém.* Immoler une victime, θυσίαν θύειν, θύω, σω, *Plat.* ἱεροθυτεῖν, ou ἱερόθυτα ποιεῖν, ῶ, *Arist.* J'ai été victime de ma bonne foi, j'ai été trahi, ἀπόλωλα τλήμων, προδέδομαι, *Soph. Philoct. vers* 946.

Victoire (*victoria, æ*) νίκη, ης, ἡ, *Dém.* Remporter une —, νίκην λαμβάνειν, ω*, *Dém.* Faire un noble usage de la —, κατὰ τρόπον τὴν νίκην διοικεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.* Prix de la —, νικητήριον, ίου, τό, *Xén.* Chant de victoire, ἐπινίκιον, ίου, τό, *Plat.*

Victorieusement (*potenter*) ὑπερβαλλόντως.

Victorieux, euse (*victor, oris*, m. *victrix, icis*, f. n. *victores, victrices, victricia*) καλλίνικος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Victuaille (*cibaria, orum*) ἐδώδιμα, ων, τά, *Thuc.*

Vidange. Un tonneau en vidange, ἡμιπλήρης πίθος, ου. Vidanges (*purgamenta, orum*) καθάρματα, ων, τά, *Poll.*

Vidangeur (*latrinarum purgator, oris*) ἀφεδρῶνος καθαρτής, οῦ, ὁ.

Vide (*vacuus, a, um*) κενός, ή, όν, *Xén.* διάκενος, ου, ὁ, ἡ, *Arist.* Le vide (*inane, is*) τὸ κενόν, οῦ. S'en retourner à vide, κενὸν ἐπανέρχεσθαι, ομαι.

Vider (*evacuare, o*) κενοῦν, ἐκκενοῦν, ῶ, *Théophr.* — un différend (*contentionem dirimere, o*) ἔριν ἐκλύειν, ω, *Dém.*

Viduïté (*viduitas, atis*) χηροσύνη, ης, ἡ· χηρεία, ας, ἡ, *Thuc.*

Vie (*vita, æ*) βίος, ου, ὁ, *Dém.* ζωή, ῆς, ἡ, *Arist.* Se choisir un genre de vie, βίον τινὰ αἱρεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* La vie future, ὁ μέλλων βίος. A la fin de sa vie, περὶ τὴν τοῦ βίου καταστροφήν, *Elien.*

Vieil ou Vieux, fém. vieille (*vetus, eris, c. priscus, a, um*) παλαιός, ά, όν, *Arist.* Un vieux ami, παλαιὸς φίλος, ου. Dépouiller le vieil homme, τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον ἀπεκδύσασθαι, *Paul, Coloss.* III, 9.

Vieillard (*senex, senis*) γέρων, οντος, ὁ, *Plat.* πρέσβυς, εως, ὁ, *et Eoliq.* πρέσγυς, *d'où les Latins ont tiré leur* priscus.

Vieille (*vetula, æ; anus, us*) γραῖα, ας, ἡ· γραῦς, αός, ἡ, *Dém.* Une vieille aux parfums n'a plus droit de prétendre, οὐκ ἂν μύροισι γραῦς ἐοῦσ' ἀλείφεο, *Archil., cité par Plutarque, vie de Périclès, page* 76 *de notre édition grecque et françoise,* Toulouse, 1828.

Vieilleries (*veteramenta, orum*) καττύματα, ων, τά, *Luc.*

Vieillesse (*senectus, utis, f.*) γῆρας, ατος-αος-ως, τό, *Dém.* Extrême vieillesse, πανύστατον γῆρας, *Phil.*

Vieillir (*senescere, sco*) γηράσκειν, σκω. — (*veterascere, sco*) παλαιοῦσθαι, οῦμαι, *Gal.*

Vieillot, e (*vetulus, a*) παλαιός, ά, *Plut.*

Vielle (*sambuca, æ*) σαμβύκη, ης, ἡ, *Hésych.*

Vierge (*virgo, inis*) παρθένος, ου, ἡ, *Xén.* De l'huile vierge, γλεύκινον ἔλαιον, αίου, *Plin.* La Sainte Vierge, ἡ Ἁγία Παρθένος· ἡ Θεοτόκος, ου.

Vif, vive (*vivus, a, um*) ζωός, ή, όν, *Xén.* ἔμβιος, ίου, ὁ, ἡ, *Théophr.* — (*vividus, a, um*) ἀκμαῖος, α, ον· λαμπρός, ά, όν, *Thuc.* Une foi vive, θερμὴ πίστις, εως. De la chaux vive, ἄσβεστος, ου. Une eau vive, διηνεκὲς ὕδωρ, ατος. Piquer au vif, χαλεπῶς δάκνειν, κνω *.

Vif-argent (*argentum vivum*) ὑδράργυρος, ου, ὁ.

Vigie. Etre en vigie (*vigilare, o*) ἐν φρουρᾷ εἶναι, εἰμί *, *Plat.*

Vigilamment (*vigilanter*) ἐγρηγορότως, *Bas.* ἐπιμελῶς, *Isocr.*

Vigilance (*vigilantia, iæ*) ἐπιμέλεια, είας, ἡ, *Dém.* ἀγρυπνία, ίας, ἡ, *Xén.*

Vigilant, e (*vigilans, antis*) ἐπιμελής, έος, ὁ, ἡ, *Dém.*

Vigile (*vigilia, æ*) ἐγρήγορσις, εως, ἡ.

Vigne (*vitis, is*) ἄμπελος, ου, ἡ, *Arist.* Un lieu planté de vigne (*vinea, æ*) ἀμπελών, ῶνος, ὁ, *Sept.* Quel est celui qui plante une vigne, et qui ne goûte pas de son fruit? τίς φυτεύει ἀμπελῶνα, καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; *Paul, I. Corinth.* IX, 7.

Vigneron (*vinitor, oris*) ἀμπελουργός, οῦ, ὁ, *Poll.*

Vignette (*graphicum emblema, atis*) εἰκόνιον, ίου, τό.

Vignoble (*vinetum, i*) ἀμπελών, ῶνος, ὁ, *Sept.*

Vigoureusement (*strenue*) ἐῤῥωμένως, *Dém.*

Vigoureux, euse (*validus, a, um*) εὔρωστος, ου, ὁ, ἡ· ἰσχυρός, ρά, ρόν, *Dém.*

Vigueur (*vigor, oris*) ῥώμη, ης, ἡ· σθένος, εος-ους, τό· ἀκμή, ῆς, ἡ, *Arist.*

Vil, e (*vilis, e*) φαῦλος, η, ον· εὐτελής, έος, ὁ, ἡ, *Dém.* D'un vil prix, εὔωνος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Vilain, aine (*turpis, e*) αἰσχρός, ά, όν, *Dém.* εἰδεχθής, έος, ὁ, ἡ, *Plut.* — (*sordidus, a, um*) μικρολόγος, ου, ὁ, ἡ, *Dém.*

Vilainement (*turpiter*) αἰσχρῶς, *Dém.* — (*sordide*) ῥυπαρῶς.

Vilebrequin (*terebellum, i*) τρύπανον, ου, τό, *Athén.* τέρετρον, ου, τό, *Hom. Od.* V, 246.

Vilement (*abjecte*) φαύλως, ἀγεννῶς, *Dém.*

Vilenie (*dedecus, oris; illuvies, ei; sordes, ium*) αἰσχύνη, ης, ἡ· ῥύπος, ου, ὁ, *Diod. Sic.* ῥυπαρία, ας, ἡ, *Plat.*

Vileté (*vilitas, atis*) φαυλότης, ητος, ἡ, *Xén.* εὐτέλεια, είας, ἡ· εὐωνία, ίας, ἡ, *Poll.*

Vilipender (*vilipendere, do*) φαυλίζειν, ίζω, *Xén.*

Villa, *en Provence* bastide, maison de

campagne *ou* de plaisance (*villa*, dim. *villula, æ,* Cic.) ἔπαυλις, εως, ἡ, *dimin.* ἐπαύλιον, ίου, τό. — *On lit sur le fronton d'une petite* villa (*dans un hameau de la banlieue de Paris*) *le distique grec suivant :*

Σμικρόν, ἐμοὶ δ' ἱκανόν, τόδ' ἐπαύλιον· οὐδ' ἔνοχόν τῳ,
Οὐδὲ σαπρόν, δραχμῶν πρὸς δὲ πορισθὲν ἐμῶν.

Ce que l'on peut traduire ainsi :

Petite est la Villa, mais elle est à ma guise;
Elle est libre, elle est propre, et surtout bien acquise.

Village (*pagus, vicus, i*) κώμη, ης, ἡ, *Thuc.* πάγος, ου, ὁ.

Villageois, **e** (*rusticanus, a; rusticus, a, um*) κωμήτης, ου, ὁ, *Joseph.* ἄγροικος, η, ον.

Ville (*urbs, urbis; civitas, atis*) πόλις, εως, ἡ, *Dém.* ἄστυ, εος, τό, *se dit partic. d'Athènes.* Bâtir une ville, πόλιν κτίζειν, ίζω, *Isocr.* Les habitants d'une ville, πολῖται, ῶν, οἱ. Souper en ville, ἔξω δειπνεῖν, ῶ, ήσω. Demeurer en ville, τὴν πόλιν οἰκεῖν, ῶ, ήσω, *Dém.*

Villette (*oppidulum, i*) πολίχνη, ης, ἡ, *Thuc.* πολίχνιον, ίου, τό, *Isocr.*

Vin (*vinum, i*) οἶνος, ου, ὁ, *de l'hébreu* yaïn. *Les Allemands disent* Wein. *Les Grecs modernes ont réservé le mot* οἶνος *pour le vin consacré, et se servent du mot* κρασί, *qui ne signifiait autrefois que* mélange. Vin doux (*mustum, i*) γλεῦκος, εος, τό, *N. Test.* Sac à vin, οἰνοβαρής, έος, ὁ,ἡ. Aux mortels fatigués le vin rend la vigueur (*nectareum recreat languentia corpora vinum*) ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει, *Hom. Il.* VI, 261.

Vinaigre (*acetum, i*) ὄξος, εος, τό, *Plut.* ὀξείδιον, ίου, τό, *Gal.*

Vinaigrier (*acetabulum, i*) ὀξύβαφον, ου, τό, *Athén.*

Vindicatif, **ive** (*vindictæ cupidus, a*) ἐκδικητικός, ική.

Vindicte publique (*publica vindicta, æ*) ἡ κοινὴ ἐκδίκησις, εως.

Vineux, **euse** (*vinosus, a, um*) οἰνώδης, εος, ὁ,ἡ, *Plut.*

Vingt (*viginti*, indécl.) εἴκοσι, *indécl.* Agé de quatre-vingts ans (*nonagenarius, ia*) ἐννενηκονταέτης, ου, ou -ετής, έος, ὁ,ἡ. Vingt fois (*vicies*) εἰκοσάκις.

Vingtaine (*viceni, æ, a*) εἰκάς, άδος, ἡ.

Vingtième (*vigesimus, vicesimus, a, um*) εἰκοστός, ή, όν, *Sept.*

Viol (*vis illata pudicitiæ*) ἡ τῆς αἰδοῦς διαφθορά, ᾶς· βιασμός, οῦ, ὁ, *Dém.*

Violateur des traités (*fœdifragus, a*) ὑπερφίαλος, ου, ὁ,ἡ, *Hom.*

Violation du serment (*perjurium, ii*) ἐπιορκία, ας, ἡ, *Dém.*

Violement des églises (*sacrilegium, ii*) ἱεροσυλία, ας, ἡ, *Plut.*

Violemment (*violenter*) βιαίως, ἀσελγῶς, *Dém.*

Violence (*violentia, æ*) βία, ας, ἡ· βιασμός, οῦ, ὁ, *Dém.*

Violent, **e** (*violentus, a, um*) βίαιος, α, ον, *Plut.*

Violenter quelqu'un (*alicui vim inferre, fero, tuli*) τινὰ βιάζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Violer les lois de l'amitié (*amicitiæ leges violare*) τὰς κοινὰς πίστεις παραβαίνειν, βαίνω *.

Violet, **ette** (*violaceus, a, um*) ἰώδης, εος, ὁ,ἡ, *Diosc.*

Violette (*viola odorata*, Linn.) ἴον, ου, τό, *Arist.* Lieu planté de violettes (*violarium, ii*) ἰωνιά, ᾶς, ἡ, *Théophr.*

Violon (*fides, ium*) τετράχορδον, ου, τό.

Viorne (*viburnum lantana*, Linn.) μέλαινα βρυωνία, ας.

Vipère (*vipera*, id est *vivipara, æ*) ἔχις, εως, ὁ, *Plat.* ἔχιδνα, ης, ἡ, *Gal.* Langue de vipère (*dolosa lingua*) δολία γλῶσσα, ης, *Ps.* LI, 4.

Vipéreau (*viperula, æ*) ἐχίδνιον, ίου, τό· ἐχείδιον, ίου, τό, *Suid.*

Vipérine (*echium vulgare*, Linn.) ἔχιον, ίου, τό.

Virer (*gyros agere, ago, egi*) γυρεύειν, εύω, εύσω.

Virgile, prince des poëtes latins, Βιργίλιος, ίου, ὁ.

Virginal, **e** (*virginalis, e*) παρθενικός, ή, όν, *Athén.*

Virginité (*virginitas, atis*) παρθενία, ας,

ἡ, *Luc.* Vivre dans la virginité, παρθενεύειν, εύω.

Virgule (*virgula, æ*) ὑποστιγμή, ὑποδιαστολή, ῆς, ἡ, *Gramm.*

Viril, e (*virilis, e*) ἀνδρικός, ική, ικόν, *Dém.* ἀνδρώδης, εος, ὁ,ἡ, *Isocr.* ἀνδρεῖος, α, ον, *Xén.* Femme douée d'un courage viril (*virago, inis*) ἀνδρίς, ίδος, ἡ, *Symmaq.*

Virilement (*viriliter*) ἀνδρείως, *Xén.*

Virilité (*virilitas, atis*) ἀνδρότης, ητος, ἡ.

Virole (*nexilis circulus, i*) κρίκος, ου, ὁ.

Virtuose, *en parlant d'un musicien*, μουσικῆς εὖ εἰδώς, ότος.

Virulent, e (*virulentus, a, um*) ἔμπυος, ου, ὁ,ἡ· ἰώδης, εος, ὁ,ἡ.

Virus (*virus, i, n.*) ἰός, οῦ, ὁ, *Plut.*

Vis, *prononcez* visse (*cochlea, æ*, Vitr.) κοχλίας, ου, ὁ· στροφεύς, έως, ὁ.

Visage (*vultus, us; facies, ei; os, oris*) πρόσωπον, ου, τό· ὄψις, εως, ἡ, *Dém.*

Vis-a-vis (*ex adverso, e regione*) ἀντικρύ, ἀντικρύς, *Hom. Il.* III, 359. ἐξ ἐναντίας, *Arist.* Vis-à-vis de l'Italie (*Italiam contra*, Virg.) ἐναντίον τῆς Ἰταλίας.

Viscère (*viscus, eris*) σπλάγχνον, ου, τό, *N. Test.* Traité des viscères, σπλαγχνολογία, ας, ἡ.

Viscosité (*viscositas, atis*) γλισχρότης, ητος, ἡ, *Gal.*

Viser à son but (*ad metam collineare*, vel *collimare, o*) τοῦ σκοποῦ καταστοχάζεσθαι, ομαι, *Arist.* Viser à la royauté (*regnum affectare, o*) τῆς ἀρχῆς ἀντιποιεῖσθαι, οῦμαι, *Dém.* τυραννιᾷν, άω-ῶ, *Suid.*

Visible (*visibilis, e*) ὁρατός, θεατός, ή, όν, *Dém.* Il n'est pas visible aujourd'hui (*hodie adiri non potest*) σήμερον ἄβατός ἐστιν. — (*manifestus, a, um*) φανερός, ά, όν· δῆλος, η, ον, *Dém.*

Visiblement (*manifesto*) φανερῶς, ἀναφανδόν, *Plut.*

Visière d'un casque (*galeæ buccula, æ*) ἡ τῆς κόρυθος παραγναθίς, ίδος.

Vision (*visio, onis*) ὅρασις, εως, ἡ, *Plut.* Une vision véritable, τὸ ὕπαρ, *indécl.* Ce n'est point un songe, c'est une vision véritable, qui ne manquera pas de se réaliser, οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται, *Hom. Od.* XIX, 547, *et* XX, 90. Vision chimérique, φαντασία, ας, ἡ, *Arist.* ὄναρ, τό, *indécl. Hom. ibid.*

Visionnaire (*lymphaticus, ca*) νυμφόληπτος, ου, ὁ,ἡ, *Plat.*

Visitation (*visitatio, onis*) ὁ τῆς Θεοτόκου ἀσπασμός, οῦ.

Visite (*salutatio, onis*) ἐπίσκεψις, εως, ἡ. Faire des visites à ses amis, τοὺς φίλους ἐπισκέπτεσθαι, ομαι, *Hérod.* — (*inquisitio, onis*) ἐξέτασις, εως, ἡ, *Dém.*

Visiter (*visere, invisere, so*) ἐπισκέπτεσθαι, ομαι, *Hérod.* — (*inquirere, ro*) ἐξετάζειν, άζω, *Dém.*

Visiteur (*inspector, oris*) ἐπίσκοπος, ου, ὁ· ἔφορος, ου, ὁ, *Phil.*

Visqueux, euse (*viscosus, a, um*) γλίσχρος, α, ον, *Hipp.*

Visuel, elle (*visorius, a, um*) ὁρατικός, ή, όν.

Vital, e (*vitalis, e*) ζώσιμος, ου, ὁ,ἡ, *Alex. Aphrod.* ζωτικός, ή, όν, *Théophr.* βιωτός, ή, όν, *Plat.*

Vite (*velox, ocis*) ταχύς, εῖα, ύ, *Dém.* ὠκύς, εῖα, ύ, *Hom.*

Vite, Vitement (*velociter*) ταχέως, *Dém.* ὠκέως, *Gal.*

Vitesse (*velocitas, celeritas, atis*) τάχος, εος, τό, *Dém.* ταχύτης, ητος, ἡ, *Arist.* Courir avec vitesse, ταχυδρομεῖν, ῶ. Qui écrit, qui parle avec vitesse, ταχυγράφος, ου, ὁ,ἡ· ὠκυεπής, έος, ὁ,ἡ.

Vitrage (*vitrea, orum*) τὰ ὑάλινα, ων.

Vitre (*vitrea lamella, æ*) ὑαλίνη πλάξ, ακός. Casser les vitres, παῤῥησιάζεσθαι, ομαι, *Dém.*

Vitreux, euse (*vitro similis, e*) ὑαλοειδής, έος, ὁ,ἡ.

Vitrier (*vitrarius, ii*) ὑαλοτέχνης, ου, ὁ.

Vitrification (*in vitrum conversio*) ὑάλωσις, εως, ἡ.

Vitrifier (*in vitrum convertere, to*) ὑαλοῦν, ῶ.

Vitriol (*æris flos*) χάλκανθον, ου, τό

Vivace (*vivax, acis*) μακρόβιος, ου, ὁ,ἡ, *Luc.* εὔζωος, ου, ὁ,ἡ, *Théophr.*

Vivacité (*alacritas, atis*) προθυμία, ας, ἡ, *Dém.* — d'esprit, ἀγχίνοια, ας, ἡ, *Longin.* —, *emportement*, παροργισμός, οῦ, ὁ, *N. Test.*

Vivandier, ère *(castrensis suffarraneus)* στρατιωτικὸς προπώλης, ου.

Vivant, e *(vivus, a, um)* ζῶν, ζῶσα, ζῶν, *Dém.* De mon vivant, ἐμοῦ ζῶντος, *Hom. Il.* I, 88.

Vive *(trachinus draco,* Cuv.*)* δρακαινίς, ίδος, ἡ.

Vivement *(vehementer)* δεινῶς, σφόδρα, *Arist.*

Vivier *(vivarium, ii; piscina, æ)* ἰχθυοτροφεῖον, είου, τό, *Athén.*

Vivifiant, e *(vivificans)* ζωοποιῶν, οῦσα, οῦν.

Vivification *(vivificatio)* ζωοποίησις, εως, ἡ.

Vivifier *(vivificare, o)* ζωοποιεῖν, ῶ.

Vivifique *(vivificus, a, um)* ζωοποιός, οῦ, ὁ,ἡ.

Vivipare *(viviparus, a, um)* ζωοτόκος, ου, ὁ,ἡ. Etre vivipare, ζωοτοκεῖν, έω-ῶ, ήσω.

Vivoter *(ægre vivere, o, xi)* δυςχερῶς ζῆν, ζάω.

Vivre *(vivere, vo, xi)* ζῆν, ζάω, *futur* ζήσομαι· βιοῦν, ῶ, ώσω, *Dém.* — dans l'aisance, εὐδαιμόνως τὸν βίον διάγειν, γω, ξω, *Isocr.* Vivre dans la débauche, ζῆν ἀσώτως, *N. Test.* Vive Dieu! ζῇ Κύριος! *Bible.* Qui vive? τίς ἔρχεται; Se tenir sur le qui-vive, πάντη περιβλέπειν, πω, ψω ou ψομαι, *Luc.* Ils ont vécu, *euphém.* *(vixerunt)* ἔζησαν, ᾤχοντο.

Vivres *(cibaria, orum)* τὰ ἐδώδιμα, ων, *Thuc.* βρωτός, οῦ, ὁ, *Dém.* — *C'est de* βρωτός *que les Allemands ont tiré leur* Brod, *pain.*

Vocabulaire *(vocabularium, ii)* λεξικόν, οῦ, τό· ὀνομαστικόν, οῦ, τό, *Poll.*

Vocal, e *(vocalis, e)* φωνήεις, εσσα, εν, *Xén.*

Vocatif *(vocativus casus)* κλητικὴ πτῶσις, εως, *Gramm.* — *Sur la valeur des cas ou* désinences, *voyez* *(pages* 734 *et* 735*)* *la dernière édition du Schrevelius.*

Vocation. La vocation des Gentils *(Gentilium vocatio)* ἡ τῶν Ἐθνικῶν κλῆσις, εως. — *(divinus afflatus, us)* θεία τις παρακίνησις, εως.

Voeu *(votum, i)* εὐχή, ῆς, ἡ, *Dém.* Faire des vœux pour quelqu'un, ἐπί τινι εὐχὴν εὔχεσθαι, ομαι, *Dém.* Voir l'accomplissement de ses vœux, ἐπὶ τὸ πέρας τῆς εὐχῆς ἀφικέσθαι, ομαι, *Luc.* Qui est l'objet de tous nos vœux, πολύευκτος, ου, ὁ,ἡ.

Vogue *(remigatio, onis)* κωπηλασία, ας, ἡ. — *(fama, æ)* φήμη, ης, ἡ. Avoir la vogue, être en vogue *(in ore omnium versari, sor, satus)* διαφημίζεσθαι, ομαι. Mettre en vogue, διαφημίζειν, ίζω, *Matth.* IX, 31.

Voguer *(remigare, o)* κωπηλατεῖν, έω-ῶ, *Eur.* — *(undoso inflexu procedere, do)* κυμαίνειν, αίνω. Vogue la galère! *(jacta est alea!)* ἐῤῥίφθω κύβος!

Vogueur *(remex, igis)* κωπηλάτης, ου, ὁ· ἐρέτης, ου, ὁ, *Plut.*

Voici, ou **Voila** *(en, ecce)* ἠνί, ἠνίδε· ἰδού, ἴδε. Pilate leur dit : Voici l'homme *(ecce homo)* λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· ἴδε ὁ ἄνθρωπος, *Jean*, XIX, 5. Voici votre roi, ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. Voilà votre fils, ἰδοὺ ὁ υἱός σου. Voilà votre mère, ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου, *Jean, même chap.*

Voie *(via, æ)* ὁδός, οῦ, ἡ, *Dém.* Une voie commode, εὐοδία, ας, ἡ. La voie lactée, ὁ γαλαξίας κύκλος, ου. Voies de fait, βία, ας, ἡ· βιασμός, οῦ, ὁ. Voie de bois *(lignorum vehes, is,* f.*)* ξύλων ὄχημα, ατος, τό. *La voie de bois de Paris équivalait à environ deux* stères *ou* mètres *cubes.* — *Voyez* **Mètre.**

Voila. — *Voyez* **Voici.** — Voilà ses raisons, voici les miennes, ἐκεῖνα μὲν εἶπεν, ταῦτα δ' ἀντειρήσομαι.

Voile *(velamen, inis; velum, i)* πέπλον, ου, τό· πέπλος, ου, ὁ, *Hom.* — *(species, ei)* ὄψις, εως, ἡ, *Isocr.* πρόφασις, εως, ἡ, *Dém.* Les voiles de la nuit, τῆς νυκτὸς σκότος, ὁ,τό. Le voile du temple se déchira, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη, *Matth.* XXVII, 51. Cacher ses vices sous le voile de la piété, ὑποκρίνεσθαι, ομαι.

Voile de navire *(velum, i)* ἱστίον, ου, τό, *Plut.* ὀθόνη, ης, ἡ, *Luc.* Une flotte de cent voiles, ἑκατὸν πλοῖα, ων. Faire voile, πλέειν, έω, εύσω. Caler la voile, τὸ ἱστίον χαλᾷν, ῶ. Plier —, τὴν ὀθόνην στεῖλαι, *Luc.*

Voiler *(velare, o)* καλύπτειν, πτω, ψω· σκεπάζειν, άζω, άσω, *Xén.*

Voilier. Un vaisseau bon voilier, ὠκυπόρος ναῦς, αός, *Hom. Il.* I, 421.

Voir *(videre, eo, di)* ὁρᾷν, ῶ, τινὰ ou τί,

Dém. βλέπειν, πω, ψω, ou ψομαι· Θεᾶσθαι, ῶμαι, *Arist.* Ne voir que de près, *être myope,* μυωπάζειν, άζω, II, *Pierre,* I, 9. — *Voyez* Ecouter.

Voire, voire même, *vieilles expressions* (*vere, immo*) ἀληθῶς, μᾶλλον δὲ, καὶ δὴ καί. *La Fontaine a dit :*

> Chapitres, non de rats, mais chapitres de moines,
> Voire chapitres de chanoines.

Voirie (*purgamentorum receptaculum*) τὸ τῶν καθαρμάτων ἐκδοχεῖον, είου. Jeter un corps à la voirie (*alitibus ferisque corpus epulandum dare*) κύνεσσιν οἰωνοῖσί τε ἑλώριον σῶμα τεύχειν, *Hom. Il.* I, 4.

Voisin, ine (*vicinus, a, um*) γείτων, ονος, ὁ,ἡ, *Plut.* πλησίος, α, ον· πρόςοικος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Etre voisin, γειτνιᾷν, ῶ, *Hér.* γειτονεῖν, ῶ, *Plat.*

Voisinage (*vicinia, æ*) γειτονία, ας, ἡ, *Arist.* γειτνίασις, εως, ἡ, *Plut.* Dans le voisinage, ἐκ γειτόνων, *Luc.*

Voisiner (*vicinos frequentare, o*) τοῖς γείτοσι Θαμίζειν, ίζω, *Plat.*

Voiture (*vectura, æ; vehiculum, i*) ὄχημα, ατος, τό, *Plat.* ἅμαξα, ης, ἡ, *Sept.* Chemin praticable pour les voitures, ἡ ἁμαξιτός, οῦ· ἡ ἁμαξήλατος, ου, *sous-ent.* ὁδός, οῦ. Le prix de la voiture, φορεῖον ou φόρετρον, ου, τό, *Poll.*

Voiturer (*vectare, o*) ἁμαξεύειν, ω, *Plut.* — du blé, σῖτον μετακομίζειν, ίζω, *Hérod.*

Voiturier, *et, dans quelques endroits,* voiturin (*rhedarius, ii*) ἁμαξεύς, έως, ὁ· ζευγηλάτης, ου, ὁ, *Hésych.*

Voix (*vox, ocis*) φωνή, ῆς, ἡ, *Dém.* Qui a une voix agréable, ἡδύφωνος, ου, ὁ,ἡ· ἡδυεπής, έος, ὁ,ἡ, *Hom.* Elever la voix, λαμπρὸν ἀφιέναι φωνήν, *Dém.* — (*suffragium, ii*) ψῆφος, ου, ἡ, *Dém.* — Mettre aux voix, ἐπιψηφίζειν, ίζω, *Thuc.*

Vol (*furtum*, ou *actio furandi*) κλοπή, ῆς, ἡ, *Luc.* — (*quod furto ablatum est*) κλέμμα, ατος, τό, *Plat.* φώριον, ίου, τό, *Luc.*

Vol des oiseaux (*avium volatus, us*) ἡ τῶν ὀρνίθων ποτή, ῆς· πτῆσις, εως, ἡ. Prendre un vol trop haut, λίαν μετεωρίζεσθαι, ομαι.

Volage (*levis, inconstans*) κοῦφος, η, ον, *Plat.* ἀσταθής, έος, ὁ,ἡ, *Dém.*

Volaille (*volatilia, ium*) ὀρνίθια, ίων, τά· πετεινά, ῶν, τά, *Arist.*

Volant, e. Cerf-volant (*lucanus cervus,* Cuv.) κολεόπτερος κάνθαρος, ου, *Arist.* Feuille volante, μοναδικὴ σχέδη, ης.

Volatil, ile. Un sel volatil (*sal volatilis, sal evanidum*) ἐξίτηλος ἅλς, ἁλός· ἐξίτηλον ἅλας, ατος.

Volatile. Un volatile, les volatiles, la gente volatile, *et famil.* de la volatille, τὸ πτηνόν, τὰ πτηνά, τὸ πετεινὸν γένος, κ.τ.λ.

Volatiliser, ἐξατμίζειν, ίζω. Se —, ἐξατμίζεσθαι, ομαι.

Volcan (*vulcanius mons, montis*) πυροβόλον ὄρος, εος.

Volée (*volatus, us*) πτῆσις, εως, ἡ. Une volée d'oiseaux, πετεηνῶν ὀρνίθων ἔθνος, εος, *Hom. Il.* II, 459. Une volée de coups de bâton (*fustuarium, ii*) ξυλοκοπία, ας, ἡ, *Polyb.* Parler, agir à la volée (*temere loqui, or; inconsiderate agere, o*) προπετῶς λέγειν, γω, ξω, *Isocr.* ἀπερισκέπτως πράττειν, ω, *Plat.*

Voler (*furari, or*) κλέπτειν, πτω, ψω, *Dém.* κλοπεύειν, ω, *Plat.*

Voler (*volare, o*) πέτεσθαι, ομαι· πέτασθαι, ομαι· πετάεσθαι, άομαι· ἵπτασθαι, αμαι, *fut.* πτήσομαι, *Plut.*

Volet d'une fenêtre, ξύλινον ἕρκος, εος. — *Voyez aussi* Nénuphar.

Voleter (*volitare, o*) ἄνω τε καὶ κάτω ἵπτασθαι, αμαι, *fut.* πτήσομαι.

Voleur, euse (*fur, furis*) φώρ, φωρός, ὁ, *Plat.* κλοπεύς, έως, ὁ, *Soph.* κλέπτης, ου, ὁ, *Plat.* κλέπτρια, ας, ἡ, *Grég. Naz.* — de grands chemins, λῃστής, οῦ, ὁ, *Diod. Sic.*

Volière (*aviarium, ii*) ὀρνιθοτροφεῖον, ου, τό· ὀρνιθών, ῶνος, ὁ, *Varr.*

Volige (*tenuis asserculus, i*) λεπτὸν σανίδιον, ίου.

Volontaire (*voluntarius, spontaneus, a, um*) ἑκούσιος, α, ον· ἑκών, ουσα, *Dém.* — (*pertinax, acis*) αὐθάδης, εος, ὁ,ἡ, *Arist.*

Volontairement (*sponte, ultro*) ἑκουσίως, *Dém.* ἐθελοντηδόν, *Thuc.*

Volonté (*voluntas, atis*) Θέλημα, βούλημα, ατος, τό· Θέλησις, βούλησις, εως, ἡ, *Dém.*

Volontiers (*libenter*) ἀσμένως, *Isocr.* Se charger volontiers d'une chose, ἀσμενίζειν, *Esch.* ὑπερασμενίζειν, ίζω, *Plut.*

Volte. Faire volte-face (*frontem obvertere, to*) ἀντιστρέφεσθαι, ομαι.

Voltiger (*circumvolitare, to*) περιπέτεσθαι, ομαι, *Luc.*

Voltigeur (*funambulus, i*) σχοινοβάτης, ου, ὁ, *Chrys.*

Volubilité (*volubilitas, atis*) εὐτροχία, εὐστροφία, ας, ἡ, *Plut.*

Volume (*volumen, inis*) τόμος, ου, ὁ. — d'un corps, ἡ τοῦ σώματος πλατύτης, ητος.

Volumineux, euse (*amplus, a, um*) πλατύς, εῖα, ύ. — (*libris refertus, a, um*) πολύβιβλος, ου, ὁ,ἡ.

Volupté (*voluptas, atis*) ἡδονή, ῆς, ἡ, *Dém.* ἡδυπάθεια, ας, ἡ.

Voluptueusement (*delicate, molliter*) ἁβρῶς, τρυφερῶς.

Voluptueux, euse (*voluptuosus, a, um*) ἡδυπαθής, έος, ὁ,ἡ· φιλήδονος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.* Mener une vie voluptueuse, ἡδυπαθεῖν, ῶ, ήσω· τρυφᾶν, ῶ, ήσω.

Volute (*voluta*) ἕλιξ, ικος, ἡ, *Plut.*

Vomique, *abcès au poumon* (*vomica, æ*) ἀπόστημα, ατος, τό, *Gal.*

Vomir (*vomere, o*) ἐμεῖν, ἀπεμεῖν, ῶ, έσω, *Luc.* Envie de — (*nausea, æ*) ναυτία, ίας, ἡ, *Thuc.* Avoir envie de — (*vomiturire, io*) ἐμετιᾶν, ῶ, *Arist.* Vomir feu et flammes contre quelqu'un (*in aliquem debacchari, or*) εἴς τινα παροινεῖν, ῶ, *Dém.* ϑροεῖν, ῶ, *Soph.*

Vomissement (*vomitus, us*) ἔμετος, ου, ὁ· ἐμεσία, ας, ἡ, *Hipp.*

Vomitif, ive (*vomitorius, ia, ium*) ἐμετικός, ή, όν, *Diosc.*

Vorace (*vorax, acis*) ἀδηφάγος, πολυφάγος, ου, ὁ,ἡ, *Plut.*

Voracité (*voracitas, atis*) ἀδηφαγία, ας, ἡ, *Elien.*

Vote (*suffragium, ii*) ψῆφος, ου, ἡ, *Dém.*

Voter (*suffragium ferre, fero, tuli*) ψῆφον φέρειν, φέρω *, *Luc.* τιθέναι, τίθημι *, *Dém.*

Votif, ive (*votivus, a*) εὐχτικός, ή, όν.

Vôtre, *plur.* Vos (*vester, tra, trum*) ὑμέτερος, α, ον. Le vôtre, la vôtre, ὁ ὑμέτερος, ἡ ὑμετέρα, τὸ ὑμέτερον.

Vouer (*votum vovere, eo*) εὐχὴν τῷ Θεῷ εὔχεσθαι, ομαι, *Xén.*

Vouloir (*velle, volo, vis, vult*) βούλεσθαι, ομαι, *fut.* βουλήσομαι, *Dém.* ϑέλειν, ω, *Anacr.* ἐθέλειν, ω, ήσω, *Hom.* Vouloir du bien à quelqu'un, εὐνοϊκῶς ἔχειν πρός τινα, *Isocr.* En vouloir à quelqu'un, τινὰ ζητεῖν, ῶ, ou τινὶ χαλεπαίνειν, ω, *Dém.*

Vous, *plur. de* Tu (*vos*) ὑμεῖς, ῶν, ῖν, ᾶς.

Voute (*camera, æ; fornix, icis*, m.) χαμάρα, ας, ἡ· ϑόλος, ου, ὁ, *Hésych.* La voûte étoilée, ἀστερόεις οὐρανός, οῦ.

Vouté, ée (*cameratus, a, um*) καμαρωτός, ή, όν. Dos voûté, κυρτούμενος νῶτος, ου, *plur.* νῶτα, ων, τά.

Vouter (*camerare, o*) χαμαροῦν, ῶ.

Voyage (*iter, itineris*, n.) ὁδοιπορία, ας, ἡ, *Xén.* Un voyage de trois jours, ἡ ὁδὸς τριῶν ἡμερῶν, *Hérod.*

Voyager (*iter facere, cio*) ὁδοιπορεῖν, ῶ, *Act. des Ap.* X, 9. — à pied, τοῖν ποδοῖν πορεύεσθαι, ομαι, *Xén.* — sur terre, κατὰ γῆν, *Thuc.* — en pays étranger, εἰς χώραν μακρὰν ἀποδημεῖν, ῶ; ήσω, *Luc,* XV, 13.

Voyant, e (*videns, entis*, c.) βλέπων, ουσα· ὁρῶν, ῶσα. —, *en parlant des couleurs*, λαμπρός, ά, όν. Le voyant, *dans la Bible*, ὁ προφήτης, ου.

Voyelle (*vocalis littera*) φωνῆεν γράμμα, ατος, *Plat.* Il y a dans la langue grecque sept voyelles simples, ἑπτά ἐστιν ἐν τῇ ἑλλάδι γλώττῃ φωνήεντα ἁπλᾶ. — *Voyez le* Panhellénisme.

Voyer (*viarius curator, oris*) ὁ τῶν ὁδῶν ἐπίτροπος, ου.

Vrai, aie (*verus, a, um*) ἀληθής, έος, ὁ,ἡ· ἀληθινός, νή, νόν, *Dém.* La vraie raison d'un mot, ἐτυμολογία, ίας, ἡ, *Gramm.* Un homme vrai et sincère, ἀψευδὴς καὶ εἰλικρινὴς ἄνθρωπος, *Xén.* Parler vrai, dire vrai, ἀληθῆ εἰπεῖν, *Dém.*

Vraiment (*certe, sane, scilicet*) ἀληθῶς, δηλαδή, δηλονότι, *Dém.*

Vraisemblable (*veri* ou *vero similis, e*) τῷ ἀληθεῖ εἰκώς, υῖα, ός, *Plat.* πιθανός, ή, όν, *Dém.*

Vraisemblablement, πιθανῶς.

Vraisemblance (*verisimilitudo, inis*) πιθανότης, ητος, ἡ, *Plut.* Discours qui n'a aucune vraisemblance, ἀπίθανος λόγος, ου

Vrille (*térebella, æ*) τερέτριον, ίου, τό. Les vrilles de la vigne, αἱ τῆς ἀμπέλου ἕλικες, ων.

Vu son grand âge (*ætatis habita ratione*) τῆς ἡλικίας λόγον ἔχων, ουσα. Au vu et au su de tout le monde (*propalam*) προφανῶς, φανερῶς, *Hérod.* Vu que (*quoniam*) ἐπεί, ἐπειδή ou ἐπειδήπερ, *Luc*, I, 1.

Vue (*visus, us*) ὄψις, εως, ἡ, *Dém.* Etre en vue, ἐν ὄψει εἶναι, εἰμί*, *Plut.* S'offrir à la vue de quelqu'un, ἐπιφαίνεσθαι, ομαι, τινί, *Hérod.* εἰς ὀφθαλμούς τινος ἔρχεσθαι, ομαι, *Elien.* Vue basse, μυωπία, ας, ἡ. Qui a la vue perçante, ὀξυδερκής, έος, ὁ,ἡ· εὐδρακής, έος, ὁ,ἡ, *Soph.* A vue d'œil, φανερῶς. A perte de vue, πέρα τῆς ὄψεως. Vue, *dessein, projet* (*consilium* vel *propositum, i*) σκοπός, οῦ, ὁ· πρόθεσις, εως, ἡ. Porter ses vues trop haut (*nimis alta sapere, io*) ὑψηλοφρονεῖν, έω-ῶ, *Paul, Rom.* XI, 20.

Vulcain, dieu du feu et des forges, Ἥφαιστος, ου, ὁ.

Vulgaire (*vulgaris, e*) δημώδης, εος, ὁ,ἡ, *Hérod.* τυχών, οῦσα, όν, *Plut.* Langue vulgaire, κοινὴ διάλεκτος, ου. Le vulgaire (*vulgus, i, n.*) τὸ πλῆθος, εος· οἱ πολλοί, ῶν, *Dém.*

Vulgairement (*vulgo*) κοινῇ, *Arist.* On dit vulgairement que..., λέγουσιν οἱ πολλοὶ ὅτι...

Vulgate (*vulgata versio*). *On appelle ainsi la version* latine *de l'Ecriture sainte qui est en usage dans l'Eglise catholique.* ☞ *Le texte sacré de l'Ancien Testament est en* hébreu, *et celui du Nouveau, en* grec.

Vulnérable (*vulnerabilis, e*) τρωτός, ή, όν.

Vulnéraire (*vulnerarius, a, um*) τραυματικός, ή, όν, *Diosc.* — 500.

W.

W. *Cette lettre n'est point française; je n'en fais ici mention qu'afin d'observer que, dans les mots étrangers qui se sont introduits dans notre langue, nous devons la prononcer comme notre* V, *s'il s'agit d'un mot allemand, et comme* Hou, *s'il s'agit d'un mot anglais; parce que* Wolf (*loup*), Wind (*vent*), Wasser (*eau*), *se prononcent* Volf, Vind, Vasser *en allemand, tandis que les mêmes expressions* Wolf, Wind, Water, *se prononcent en anglais* Houolf, Houind, Houater. — 1.

X.

X. *Cette lettre nous représente le* Ξ *des Grecs, lettre double qui équivaut à* ΚΣ. *Elle prend quelquefois, en français, le son du* Z, *comme dans :* deux ans, la sixième heure, dix hommes, *et quelquefois celui du* S, *comme dans* Bruxelles, Xerxès, *etc. — Saint Isidore nous apprend que cette lettre n'a pas été en usage avant le temps d'Auguste; Grégoire de Tours rapporte que le roi Chilpéric ordonna que la lettre* X *serait ajoutée à notre alphabet, et qu'elle serait enseignée aux enfants.*

Xanthe, *fleuve de la Troade*, Ξάνθος, ου, ὁ, *Hom.*

Xénélasie (*peregrinorum expulsio, onis*) ξενηλασία, ας, ἡ, *Plut.*

Xénophon, Athénien, historien, philosophe et capitaine, Ξενοφῶν, ῶντος, ὁ.

Xéranthème, *ou* immortelle éclatante (*xeranthemum fulgidum*, Linnée) ξηράνθεμον, ου, τό.

Xérophage (*qui siccis vescitur*) ὁ,ἡ ξηροφάγος, ου.

Xérophagie, ξηροφαγία, ας, ἡ. R. ξηρός, sec, *et* φαγεῖν, manger.

Xérophthalmie (*siccitas oculorum*) ξηροφθαλμία, ας, ἡ.

Xiphoïde. Cartilage xiphoïde, *situé au bas du sternum, et que l'on appelle vulgairement la* fourchette (*ensiformis cartilago*) ξιφοειδὴς χόνδρος, ου.

Xyste, *chez les Grecs, long portique; et chez les Romains, allée d'arbres*, ξυστός, οῦ, ὁ, *Xén.* — 10.

Y.

Y. *Cette lettre, représentant l'Υ des Grecs, devrait figurer au commencement de plusieurs mots français tirés de la langue grecque, comme :* Ὑάδες, Ὑδροφόβος, Ὕμνος, Ὑπερβολή, Ὑποκριτής, κ. τ. λ. *Mais, comme l'*Ὑ *initial est toujours marqué d'un esprit rude, que nous remplaçons par un* H, *ces mêmes mots s'écrivent ainsi :* Hyades, Hydrophobe, Hymne, Hyperbole, Hypocrite, *etc.* (*Voyez-les à leur ordre.*) — *Les Latins, n'ayant point de voyelle qui répondît exactement à l'*Υ, *ont tout simplement conservé la figure de cette lettre grecque, et écrit* στύλος, stylus, τύραννος, tyrannus, ζέφυρος, zephyrus, *que nous écrivons également* style, tyran, zéphyr. — *Voyez* (*page* 869) *la dernière édition du Schrevelius.*

Y (*ibi, illuc*). Y est-il? ἔστιν ἐνθάδε; Y vas-tu? ἐκεῖσε πορεύῃ; Il y a des gens qui disent (*sunt qui dicunt*) ἔνιοι λέγουσιν, ὅτι. C'est un honnête homme, fiez-vous-y, καλοκἀγαθός ἐστιν, αὐτῷ πίστευσον.

Yeuse (*quercus ilex*, Linn.) πρῖνος, ου, ἡ, *Arist.*

Yeux (*oculi, orum*) ὀφθαλμοί, ῶν, οἱ, *Dém.* — *Voyez* Œil. Mal d'yeux, ὀφθαλμία, ίας, ἡ. Fermer les yeux à quelqu'un, ὀφθαλμούς τινι συγκλεῖσαι, *Dém.*

Yucca (*yucca gloriosa* vel *aloïfolia*, Linn.) ἀλόης εἶδός τι. — 5.

Z.

Z. *Les Latins, au rapport de Quintilien, n'avaient point dans leur langue le son doux et agréable du Z grec. Aussi la langue italienne a-t-elle hérité de la dureté du Z latin, qui se prononçait probablement* TS *ou* DZ, *comme le prononcent encore les Italiens. La langue française, au contraire, a conservé toute la douceur du Z grec, comme on peut le voir dans* Ζέφυρος, Zéphyr, Ζώνη, Zône, *etc. Ne pouvant pas prononcer cette lettre, les Latins la remplaçaient souvent par* I, *comme :* ζεῦγος, jugum, μείζων, major, λύζω, lugeo, *etc.*

Zaleucus, législateur des Locriens, Ζάλευκος, ου, ὁ.

Zante, ou Zacynthe, île de la mer Ionienne, Ζάκυνθος, ου, ἡ. — Οἵ τε Ζάκυνθον ἔχον, *Hom. Il.* II, 634.

Zèbre (*equus zebra*, Cuv.) ῥαβδωτὸς ὄνος, ου.

Zélateur, ζηλωτής, οῦ, ὁ.

Zèle (*zelus, i*) ζῆλος, ου, ὁ, *N. Test.* Le zèle de ta maison m'a dévoré, ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με, *Ps.* LXIX, 10.

Zélé, ée, ζηλωτικός, ή, όν.

Zénith, ἡ τοῦ οὐρανοῦ ἀνωτάτη στιγμή, ῆς. *Ce point a pour opposé un autre point appelé* Nadir, ἡ τοῦ οὐρανοῦ κατωτάτη στιγμή, ῆς.

Zénobie, reine de Palmyre, Ζηνοβία, ίας, ἡ.

Zénon, chef du portique, ou de l'école des Stoïciens, Ζήνων, ωνος, ὁ.

Zéphyr (*favonius, ii*) ζέφυρος, ου, ὁ. — q.d. ζωὴν φέρων.

Zéro. Sa fortune est réduite à zéro, φροῦδος αὐτοῦ πλοῦτος.

Zest Entre le zist et le zest, ἀμφίβολος, ου, ὁ,ἡ.

Zeste de noix (*nucis intersepimentum, i*) τὸ τοῦ καρύου διάφραγμα, ατος. Je n'en donnerais pas un zeste, οὐδὲ γρῦ τοῦτο ἂν πριαίμην· παρ' οὐδὲν τίθεμαι, *Luc.*

Zététique, *terme didact.* Méthode zététique, ζητητικὴ μέθοδος, ου. R. ζητεῖν, chercher.

Zeuxis, célèbre peintre, rival de Parrhasius, Ζεῦξις, ιδος, ὁ.

Zigzag. Qui marche en —, λοξοβάτης, ου, ὁ, *Batrachom. vers* 301.

Zinc, θηλυκὸν στίμμι, εως.

Zist. — *Voyez* Zest.

Zizanie (*lolium temulentum*, Linn.) ζιζάνιον, ίου, τό, *Sept.* — (*discordia, æ*) διαφορά, ᾶς, ἡ, *Dém.* διχοστασία, ας, ἡ, *Plut.* Semer la zizanie dans une ville, τὴν πόλιν διαστασιάζειν, άζω.

Zodiaque (*signifer circulus*) ζωδιακός, οῦ, ὁ, *Poll.*

Zoé, *en hébreu*, Hava (la vie) *d'où* —

avons fait Eve, Ζωή, ῆς, ἡ. — Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ζωή, ὅτι μήτηρ πάντων τῶν ζώντων (*Sept. Exod.* III, 20). Et Adam donna à sa femme le nom de Ζωή (*la vie*), parce qu'elle devait être la mère de tous les *vivants*. — Voyez (page 3) notre *Epitome græca Historiæ sacræ*.

Zoïle, *critique envieux, surnommé le* fléau d'Homère, Ζώϊλος, ὁ Ὁμηρομάστιξ, ιγος.

Zône. La zône torride (*torrida zona, æ*) καπυρὰ ζώνη, ης.

Zoographie (*animalium descriptio*) ζωογραφία, ας, ἡ, *Phil.*

Zoolatrie (*animalium cultus*) ζωολατρεία, ας, ἡ.

Zoolithe (*animal pierre*) ζωόλιθος, ου, ὁ.

Zoologie. *Traité des animaux*, ζωολογία, ας, ἡ. — *Voyez* Traité.

Zoophore, *frise*, ζωοφόρος, ου, ὁ, *Vitr.*

Zoophyte (*animal plante*) ζωόφυτον, ου, τό.

Zootomie (*animalium dissectio*) ἡ ζωοτομία, ας.

Zopyre, noble Persan, Ζώπυρος, ου, ὁ.

Zoroastre, législateur des Perses, Ζωρόαστρος, ου, ὁ.

Zymosimètre, *mesure de la fermentation*, ζυμωσίμετρον, ου, τό.

Zymotechnie, *partie de la chimie qui s'occupe de la* fermentation, ζυμοτεχνία, ας, ἡ. — 35.

FIN DU LEXIQUE.

DE L'ACCENTUATION GRECQUE.

DES ACCENTS EN GÉNÉRAL.

I. *Nature de l'Accent.*

Les accents ne sont autre chose que de petites notes qui ont été introduites dans le discours, pour en arrêter la prononciation et la faciliter aux étrangers. C'est pourquoi les anciens Grecs, à qui elle était toute naturelle, n'en avaient point, comme il paraît par Aristote, par les vieilles inscriptions et par les médailles antiques. Mais il n'est pas aisé de dire quand les accents ont été introduits dans cette langue [1], quoiqu'il y ait apparence que ce n'a été que lorsque les Romains ont commencé à se rendre plus curieux de s'en instruire, et à envoyer leurs enfants étudier à Athènes, c'est-à-dire environ ou un peu avant le temps de Cicéron.

II. *Trois sortes d'Accents.*

Les inflexions de la voix peuvent être toutes réduites à trois espèces; c'est pourquoi les Grecs, comme aussi les Latins, n'ont eu que trois sortes d'accents, savoir: l'aigu, qui élève la voix; le grave, qui la baisse; et le circonflexe, qui, étant composé des deux, marque qu'on l'élève et la baisse sur une même syllabe (laquelle, par conséquent, doit être longue de nature); ce que nous allons expliquer ici de manière à faire comprendre et retenir sans peine les règles que l'on donne à ce sujet.

Tous les mots doivent naturellement avoir un aigu, parce qu'il n'est presque pas possible d'en prononcer un seul, qu'on ne lui donne quelque élévation. Mais, parce que la voix, s'étant élevée, vient nécessairement à baisser, et que cet abaissement peut arriver ou sur la même syllabe ou sur les suivantes; s'il se fait sur la même syllabe, il en naît un circonflexe; mais s'il ne se fait que sur les autres, on n'y marque point d'accent; on y sous-entend seulement le grave, d'où vient que toutes ces syllabes sont appelées βαρύτονοι, c'est-à-dire *à ton grave.*

Le grave est donc moins un accent qu'une privation ou un abaissement de l'accent [2]. C'est pourquoi il ne se marque jamais que *dans la suite du discours,* ἐν τῇ συνεπείᾳ, à la fin des mots où il y aurait naturellement un aigu; montrant qu'alors ces mots n'élèvent pas tout à fait leur finale, mais la soutiennent seulement un peu, parce qu'il est de la nature de la voix de soutenir toujours quelque syllabe en chaque mot, et qu'autrement elle baisserait trop: et ils ne l'élèvent pas tout à fait, parce que cette élévation paraîtrait tellement à l'égard du mot suivant, qu'elle semblerait l'unir à elle, ce qui ne se peut faire qu'aux enclitiques: d'où vient aussi qu'avec ces enclitiques l'accent aigu se retient en son lieu, et ne se change plus en grave; comme ὁ Θεός μου, ὁ πατήρ σου.

1. Un traité classique et curieux, Ἀρκαδίου περὶ τῆς τῶν τόνων εὑρέσεως, κ. τ. λ., déterré dans les manuscrits de la Bibliothèque royale, a décidé cette importante question, et démontré qu'Aristophane de Byzance a imaginé les accents environ 200 ans avant J.-C. — *Manuel de la Langue Grecque, prolégom.* pag. 22.

2. C'est l'effet que produit en musique le *bécarre,* à la suite d'un *dièse.*

III. *Leur analogie générale.*

Or il est de la nature de l'oreille, dit Cicéron, de ne juger guère de l'accent des mots que dans les trois dernières syllabes, comme elle ne juge presque de la cadence finale des périodes que dans les trois derniers mots. C'est pourquoi l'accent, soit en grec, soit en latin, ne se met jamais plus loin qu'à la troisième syllabe avant la fin. Si les Grecs d'aujourd'hui le reculent quelquefois jusqu'à la quatrième [1], on peut dire que ce n'est que par une suite de la barbarie, qui leur a fait corrompre tout ce qu'il y avait de plus harmonieux dans son ancienne prononciation.

Ainsi l'accent ne peut jamais, après son élévation, avoir plus de deux syllabes d'abaissement, qui renfermeront deux temps, ou trois au plus, mais jamais quatre; c'est-à-dire qu'après l'accent il n'y a jamais deux syllabes longues; de sorte que: 1° si les deux dernières sont brèves, il n'y a pas de difficulté que l'accent puisse être sur l'antépénultième en grec, comme il y est toujours en latin, ex. ἅγιος, ou *dóminus;* 2° si les deux dernières sont longues, l'accent ne pourra être plus reculé que sur la pénultième, en grec comme en latin, ex. ἀνθρώπους, ou *formósos;* 3° si la pénultième est longue et la dernière brève, l'accent pourra être circonflexe sur cette pénultième en grec et en latin, ex. σῶμα, ou *formósus.* Dans toutes ces rencontres, il n'y aura que deux temps d'abaissement après l'accent, et jamais plus de deux syllabes, soit en grec, soit en latin.

Mais ce en quoi les Grecs et les Latins ont différé, c'est que les Grecs n'ont pas voulu que, des trois temps d'abaissement qui peuvent suivre l'accent, il y en eût deux sur la dernière syllabe, quoiqu'ils les aient soufferts sur la pénultième, comme ἄνθρωπος; tandis que les Latins n'ont pas voulu que deux de ces temps pussent être sur la pénultième qui suivrait l'accent, quoiqu'ils ne se soient pas embarrassés qu'ils fussent sur la dernière, comme *dóminos.* Voilà pourquoi on dit que les Grecs règlent leur accent sur la dernière, et les Latins, sur la pénultième. En quoi il semble que leur règle ait été plus aisée que celle des Grecs, parce que, quoique la dernière vienne souvent à changer, ou en déclinant ou en conjuguant, leur accent néanmoins demeure ordinairement le même (si ce n'est dans les créments), n'étant pas autre dans *dóminos,* par exemple, que dans *dóminus,* au lieu que les Grecs sont souvent obligés de le changer, comme dans ἄνθρωπος, ἀνθρώπους, et semblables.

C'est de là qu'il arrive aussi qu'on ne recule jamais le circonflexe plus loin que la pénultième, parce que, cet accent renfermant en soi l'élévation et l'abaissement de la voix, il marque déjà un temps d'abaissement sur la syllabe où il se trouve; de sorte que, s'il y avait encore deux syllabes ensuite, ce serait comme si l'on en baissait trois après l'accent. Car σῶμα étant pour σόὸμα, si l'on disait σῶματος, ce serait comme s'il y avait σόὸματος, et comme si l'on mettait un aigu sur la quatrième syllabe avant la fin; ce qui ne se peut. C'est pourquoi l'on est obligé, dans ces rencontres, de changer le circonflexe en aigu, c'est-à-dire de ne commencer à baisser la voix que sur μα, σώματος. Et, de plus, l'on voit par là pourquoi la dernière syllabe, qui suit le circonflexe, ne peut être longue par nature : parce que, cette dernière syllabe ayant déjà été précédée d'un abaissement, qui est dans le circonflexe même, elle ne peut avoir deux temps, suivant ce qui a été dit: et les Latins conviennent en cela avec les Grecs, qu'ils ne mettent jamais le circonflexe sur la pénultième d'un mot, que lorsque

1. Les Grecs modernes prononcent effectivement ἀγάλλιασις au lieu ἀγαλλίασις, mais ils ne croient pas violer la règle d'accent, parce qu'ils ne font qu'une syllabe de λια, licence qui se rencontre également dans notre langue :

> Le gibier du lion, ce ne sont pas moineaux,
> Mais beaux et bons sang*liers*, daims et cerfs bons et beaux.
>
> La Fontaine, II, 19.

la dernière est brève, quoique, selon eux, la syllabe qui suit le premier abaissement puisse être longue après l'aigu.

Ainsi, toute la difficulté des accents grecs consiste en deux choses : la première, à connaître la quantité de la pénultième et de la dernière ; la deuxième, à savoir sur quelle syllabe les mots veulent avoir leur élévation par leur nature, parce que, dans la même rencontre de quantité, il peut être différent parmi eux ; ce qui n'est pas parmi les Latins. Il est facile de reconnaître cette première condition par les règles générales de la quantité. Pour la deuxième, il est difficile de le faire sans le secours du Lexique, ou sans beaucoup d'usage.

Néanmoins, parce qu'après cela il se fait encore divers changements d'accents dans les cas d'un même nom, qu'on ne peut ignorer sans être exposé à se tromper à chaque mot qu'on écrit ou qu'on prononce, et sans passer pour peu instruit dans cette langue, nous avons rassemblé dans quelques chapitres séparés [1] ce qu'il y a de plus nécessaire à savoir sur ce sujet, et cela dans un ordre méthodique et fondé sur l'analogie du principe que nous venons d'expliquer.

IV. *Ne pas confondre l'Accent avec la Quantité.*

Mais la chose où d'ordinaire on se trompe le plus dans la prononciation, c'est de confondre l'accent avec la quantité, qui sont deux choses bien différentes ; car la quantité est pour marquer la longueur ou la brièveté des syllabes, et le temps qu'elles doivent durer ; au lieu que l'accent n'en marque que l'élévation ou l'abaissement. Or, comme dans la musique il se voit que des notes graves ont souvent plusieurs temps, au lieu que de plus aiguës n'en ont qu'un ou moins d'un, et que celles-ci passent souvent très-vite, et les autres très-lentement ; de même il est facile, dans la prononciation, d'élever une syllabe et de la faire passer légèrement, s'il est besoin ; comme, au contraire, d'en baisser une autre et de la faire durer plus longtemps, s'il est nécessaire. Ainsi, dans le mot νέμωμεν, l'antépénultième syllabe sera élevée, mais brièvement, et la pénultième baissée, quoique tenue plus longue et plus pleine que les deux autres, parce qu'elle est telle de sa nature.

Cette prononciation, que Marcien Capelle nomme l'âme des voix et le fondement de l'harmonie, *animam vocum et musices seminarium,* est si majestueuse et si grave, quand elle est ainsi mêlée de la quantité et de l'accent (outre l'avantage de nous faire juger de l'écriture par l'oreille aussi bien que par les yeux), que sans elle la prose devient toute languissante, et les vers mêmes perdent toute leur beauté, comme l'ont déjà remarqué avant nous plusieurs personnes habiles ; parce qu'on n'y distingue plus aucune cadence ni aucune harmonie, cette prononciation vicieuse corrompant les pieds, le nombre et la mesure, les mots, le sens, et toute la grâce qui dépend autant de la durée de la quantité que de l'élévation de l'accent. De là vient que quelques-uns ont cru qu'il serait peut-être utile, au moins pour un temps, de ne plus marquer aucun accent, puisqu'ils ne servent qu'à nous accoutumer à une fausse prononciation, et à nous faire prendre souvent pour long ce qui est bref, ou pour bref ce qui est long.

On peut néanmoins éviter cet inconvénient sans en venir à cette extrémité, pourvu qu'on suive la véritable prononciation que nous croyons avoir établie dans notre Méthode Grecque ; car, faisant sonner doublement les diphthongues [2], en sorte qu'on

1. Nous ne donnons pas ici ces chapitres, parce que toutes les grammaires en font connaître les principaux détails ; l'essentiel était d'expliquer méthodiquement la nature et l'analogie générale des accents. Nous avons d'ailleurs rédigé et publié séparément en 1839 des Notions élémentaires de Prosodie grecque, dont l'accentuation fait partie.

2. Tout ce que dit ici le docte Lancelot est un souhait pieux, mais une véritable utopie. Nous avons, un des premiers en France, traité à fond cette importante question, dans notre

y entende les deux voyelles, mais proférées d'une même voix, et prononçant les voyelles longues plus lentement et plus dans le creux de la bouche que les brèves; puis joignant ensuite la différence des accents, qui ne consiste qu'à forcer un peu la voix, pour lui donner son élévation, soit longue soit brève, selon que le mot le demande, on arrivera facilement à cette proportion, qui n'est ni rude ni difficile, mais qui renferme une douceur reconnue de tous les anciens, et une utilité qui se fera bientôt sentir à ceux qui prendront quelque soin de s'y appliquer.

V. *Avertissement.*

Les grammairiens grecs, pour marquer les accents, usent de certains termes qui semblent plus difficiles que les choses mêmes à ceux pour qui ils sont nouveaux. Nous allons les expliquer ici, afin qu'on les puisse comprendre quand on les rencontrera.

L'accent aigu s'appelle ὀξύς, *acutus;* le grave, βαρύς, *gravis;* et le circonflexe, περισπώμενος, *circumflexus,* de σπάω, *tirer, attirer,* περισπάω, *circumflecto.* Ainsi :

Les mots qui ont	L'Aigu sur	1. la dernière	sont appelés	1. ὀξύτονα, comme Θεός, *Deus.*
		2. la pénultième		2. παροξύτονα, comme λόγος, *sermo.*
		3. l'antépénultième		3. προπαροξύτονα, comme ἄνθρωπος, *homo.*
	Le Circonflexe sur	4. la dernière		4. περισπώμενα, comme κοσμῶ, *orno.*
		5. la pénultième		5. προπερισπώμενα, comme σῶμα, *corpus.*
	Le Grave sous-entendu sur	6. la dernière		6. βαρύτονα, terme qui convient pareillement aux autres dénominations, hors la 1re et la 4e.

Le grave n'étant marqué dans le discours qu'au lieu de l'aigu, comme nous avons dit, les mots qui en sont ainsi notés ne laissent pas de s'appeler ὀξύτονα, *à ton aigu.* Clénard les a appelés βαρύτονα, *à ton grave,* trompé sans doute par la coutume de ceux qui mettent un accent grave sur ces mots, hors la suite du discours, contre toute apparence de raison ; 1° parce que la dénomination d'ὀξύτονα serait absolument fausse, n'y ayant point d'autres noms que ceux-ci à qui elle puisse convenir ; 2° parce que la règle des grammairiens qui disent que l'aigu peut occuper trois places, serait aussi fort inutile, si ces mots ne l'avaient sur la dernière qu'à la fin des périodes; 3° parce qu'il est de la nature de chaque mot d'avoir quelque élévation qui soutienne la prononciation ; et peut-être même que ceux-ci n'en étaient pas tout à fait privés dans le discours, mais qu'elle y était seulement modérée et diminuée, afin, comme nous l'avons dit plus haut, qu'elle ne portât pas sur les syllabes suivantes [1].

Dissertation sur la Prononciation Grecque, imprimée à Toulouse en 1829, et dédiée à M. de Vatimesnil, ministre de l'Instruction publique; nous lui signalions un abus qui s'était propagé dans l'enseignement universitaire, relatif à la prononciation grecque, abus que nous avions depuis dix ans réformé de tous nos efforts dans la cité palladienne ; et nous tenons d'un ancien inspecteur général des études, feu l'abbé Thibault, que M. le ministre, après avoir lu notre dissertation, avait paru si convaincu de nos arguments, qu'il allait immédiatement faire cesser cet abus,... lorsqu'il quitta le ministère.

1. Fidèle sectateur de l'école de Port-Royal, nous avons reproduit ce système si raisonnable, dès le commencement du dix-neuvième siècle, témoin notre *Panhellénisme,* qui a paru dès 1802 ; et dans toutes nos publications postérieures, nous ne nous en sommes jamais départi. Nous avons vu avec plaisir que le savant Wolf l'avait également adopté dans son édition de l'Iliade d'Homère, *Lipsiæ,* 1804.

FIN.

CATALOGUE

De plusieurs Ouvrages Hébreux, Grecs, Latins, Basques, etc., dont M. Fl. LÉCLUSE est auteur ou éditeur, et auxquels il est souvent renvoyé dans son Lexique Français-Grec.

'ΟΔΥΣΣΕΎΣ. Ulysse, poëme en six chants, de Giraudeau, texte grec, avec sommaires français. Paris, Delance, germinal an IX (mars 1801), in-8°.

Le même poëme, imprimé en forme de tableau, sur une grande feuille de colombier. Paris, Delance, même date.

Manuel de la langue Grecque. Paris, Delance, brumaire an X (octobre 1801), in-8°.

Le même, deuxième édition revue et augmentée. Paris, Delalain, 1820, in-8°.

Vers grecs, sur la fête donnée à Paris, à l'occasion de la paix générale. Paris, Delance, brumaire an X (novembre 1801).

Πανελληνισμός, ou Tableau synoptique de la langue grecque, renfermant sur deux grandes feuilles de colombier la Grammaire et la Nomenclature de cette langue. — Clef du Panhellénisme, ou développemant du Tableau synoptique de la langue grecque. Paris, Eberhart, an XI (1802).

« Prenant en considération les suffrages « honorables qu'a obtenus votre Tableau syn« optique de la langue grecque, j'ai décidé « que cet ouvrage serait déclaré classique « pour les Lycées, et qu'il ferait partie de la « bibliothèque de ces établissements. » Paris, 26 décembre 1806.

Le conseiller d'Etat à vie, directeur général de l'Instruction publique,
Signé Fourcroy.

'Επινίκιον, ou Chant de victoire en l'honneur de Napoléon le Grand. Paris, Eberhart, 1806, in-4°.

Télémaque polyglotte, ou Essai d'une traduction de ce poëme en douze langues. La Flèche, Delafosse, avril 1812, in-8°.

Le même, deuxième édition. Paris, Eberhart, mai 1812, in-8°.

Pocrachadapanie, ou Histoire critique de ces deux éditions. Décembre 1812, in-8.

Chrestomathie hébraïque, renfermant un choix des plus beaux morceaux de la Bible (en hébreu), avec des imitations en vers français et des notes. Paris, Eberhart, 1814, in-8°.

La même, grand papier, et grand papier vélin.

Psaumes XXIX et XLIII (selon l'hébreu). Le premier, qui se chante à la synagogue, contient une magnifique description du tonnerre; et le second forme la première partie de notre ordinaire de la messe. Cette édition présente, sur quatre colonnes en regard, le texte hébreu, les versions connues sous le de Septante (en grec) et de Vulgate (en latin), et une nouvelle traduction française, faite d'après l'hébreu, l'une en prose et l'autre en vers, avec sommaires et notes philologiques et critiques. Paris Eberhart, 1817, in-4°.

Le Psaume LII (selon l'hébreu) contenant une sublime invective de David contre l'hypocrite Doëg; deux sonnets hébraïques : 1° Conseils de la Sagesse; 2° le Pécheur repentant; et l'hymne connue sous le nom d'Igdal, texte hébreu, avec une traduction en vers français; imprimés dans l'Israélite Français. Paris, 1817 et 1818, in-8°.

Lexique grec-latin de Schrévélius. Paris, Delalain, 1819, in-8°. — A la suite de cette édition, on a ajouté un Vocabulaire latin-grec d'environ 17,000 mots, le Jardin des Racines Grecques de Lancelot de P. R., et une Gnomologie grecque et latine, ou Recueil de sentences tirées des divers auteurs grecs.

Xénophon. — Cyropédie grecque et latine, les huit livres séparés, ou réunis en 2 vol. in-12. Paris, Delalain, 1820.

Du même. — Gouvernements de Sparte et d'Athènes, en grec et en latin. Paris, Delalain, 1820, in-12.

Eschine. — Harangue contre Ctésiphon, ou Discours contre la Couronne, en grec et en latin. Paris, Delalain, 1820, in-12.

Extraits de divers auteurs grecs, rangés par ordre chronologique, texte seul. Paris, Delalain, 1822, in-12.

Lexique français-grec (avec le mot latin), ouvrage entièrement neuf, composé à Toulouse, et imprimé à Paris, chez Delalain, 1823, in-8°.

Le même, deuxième édition. Paris, Delalain, 1839, in-8°.

Le même, troisième édition. Paris, Delalain, 1843, in-8°.

Programme d'une Bible hébraïque, grecque et latine. Blois, Aucher-Eloy, 1825, grand in-8°.

Chrestomathie grecque (texte seul) divisée en deux parties, poésie et prose. Toulouse, Vieusseux, 1825, in-12.

La même, en dix livraisons séparées, renfermant chacune divers morceaux d'un poëte et d'un prosateur.

Traduction latine de la Chrestomathie grecque, divisée en deux parties, poésie et prose. Toulouse, Vieusseux, 1826, in-12.

Ulysse, poëme de B. Giraudeau, texte grec, avec traduction française en regard. Toulouse, Vieusseux, 1827, in-12.

Le même poëme, texte seul.

Jardin des Racines Grecques, de Lancelot de P. R., nouvelle révision. Toulouse, Vieusseux, 1827, in-12.

Homère. — Les quatre premiers chants de l'Iliade, texte grec, accompagné des nombreuses imitations qui en ont été faites par Virgile et autres poëtes latins. Toulouse, Vieusseux, 1828, in-12.

Plutarque. — Vie de Périclès, texte grec, avec une nouvelle traduction française, et une dissertation sur l'art de traduire. Toulouse, Vieusseux, 1828, in-12.

La même Vie, texte seul.

Dissertation sur la prononciation grecque. Toulouse, Vieusseux, 1829, in-8°.

Batrachomyomachie, poëme héroï-comique attribué à Homère, édition tétraglotte, renfermant le texte grec, une traduction en vers latins par Fl. Lécluse, une imitation en vers français par J. Boivin, et une autre en vers modernes rimés, par Démétrius de Zante. Toulouse, Vieusseux, 1829, in-8°.

Résumption littéraire des travaux de la classe des Inscriptions et Belles-Lettres de l'Académie de Toulouse, lue dans la séance publique du 10 avril 1823. — Dissertation sur Aristophane. — Dissertation sur le Livre de Job. Toulouse, Douladoure, 1830, in-8°.

Dissertation sur la langue basque. Toulouse, Vieusseux, 1826, in-8°.

Manuel de la langue basque, renfermant la Grammaire et deux Vocabulaires, l'un basque-français et l'autre français-basque. Toulouse, Douladoure, 1826, in-8°.

Examen critique du Manuel de la langue basque, Bayonne et Mauléon, 1826, in-8°.

Plauto poligloto, ó sea hablando libremente hebreo, cantabro, céltico, irlandés, hungaro, etc. En Tolosa, año de 1828, in-12, imprenta de J. M. Douladoure.

Sermon sur la Montagne, texte grec et traduction basque en regard, précédé du paradigme complet de la conjugaison basque. Toulouse, Vieusseux, 1831, in-8°.

Escuararen Gorputza (Lexicon Cantabricum), ou Dictionnaire complet, basque-espagnol-français, composé de 40,000 articles, et formant 2 volumes in-8° à deux colonnes, ou 1 volume in-4° à trois colonnes. — Deux prospectus espagnols et français, imprimés à Toulouse, chez Douladoure, ont déjà annoncé ce long et pénible ouvrage entièrement terminé; et qui, n'ayant pas encore été tenté jusqu'ici, est attendu avec impatience dans les deux Cantabries.

Abrégé de l'Histoire Ancienne de Rollin. Paris, Langlumé, 1834, in-12.

Abrégé de l'Anacharsis de Barthélemy. Paris, Langlumé, 1835, in-12.

Histoire de l'Eglise, depuis saint Pierre jusqu'au pontificat de Grégoire XVI, tirée de Fleury et de Bérault-Bercastel, et présentée sur un grand tableau divisé par demi-siècle. Paris, Langlumé, 1835.

Les ouvrages suivants ont tous été publiés à Paris, chez Delalain, dans la période décennale de 1833 à 1843.

Homère. — Iliade, texte grec, avec sommaires et notes. 1838, in-12.

Extraits des poëtes grecs dramatiques, Eschyle, Sophocle, Euripide et Aristophane, texte grec et traduction française. 1838, in-12.

Eschyle. — Les Perses, tragédie, texte grec. 1837, in-12.

La même tragédie, texte grec, avec une traduction interlinéaire. 1840, in-12.

Sophocle. — Antigone, tragédie, texte grec. 1836, in-12.

Euripide. — Les Phéniciennes, tragédie, texte grec. 1838, in-12.

Théocrite. — Idylles choisies, texte grec, édition revue et annotée. 1841, in-12.

Du même. — Première Idylle, texte grec, avec une traduction interlinéaire. 1841, in-12.

Choix d'Epigrammes, tirées de l'Anthologie, texte grec et nouvelle traduction française. 1836, in-12.

Extraits des auteurs grecs (par d'Andrezel), divisés en deux parties, poésie et prose, nouvelle édition, grecque et française. 1836, in-12.

Les mêmes, texte seul; les deux parties réunies en un seul volume.

Platon. — Gorgias, ou sur la Rhétorique, texte grec. 1840, in-12.

Du même. — Premier Hippias, ou sur le Beau, texte grec. 1840, in-12.

Du même. — Premier Alcibiade, ou sur la Nature humaine, texte grec. 1840, in-12.

Le même Dialogue, texte grec, avec une traduction interlinéaire. 1842, in-12.

Cébès le Thébain, ou Tableau de la Vie humaine, texte grec et traduction française. 1833, in-12.

Xénophon. — Morceaux choisis de ses livres historiques et de ses traités moraux, texte grec et traduction française. 1835, in-12.

Isocrate. — Le Panégyrique, ou Eloge d'Athènes, texte grec. 1839, in-12.

Le même Panégyrique, texte grec et traduction française. 1840, in-12.

Du même. — Discours d'Archidame, texte grec. 1842, in-12.

Plutarque. — Extraits de ses œuvres morales, texte grec et traduction française. 1833, in-12.

Du même. — Amitié fraternelle, texte grec. 1840, in-12.

Du même. — Manière d'écouter, texte grec. 1841, in-12.

Du même. — Fortune d'Alexandre, texte grec. 1842, in-12.

Plutarque. — Extraits des Vies des illustres Grecs, comparés aux illustres Romains, texte grec et traduction française. 1833, in-12.

Du même. — Vie de Démosthène, texte grec. 1840, in-12.

Du même. — Vie de Cicéron, texte grec. 1837, in-12.

Lucien. — Extraits de ses Dialogues et de ses Traités divers, texte grec et traduction française. 1833, in-12.

Du même. — Nigrin, ou Mœurs d'un Philosophe, texte grec. 1841, in-12.

Du même. — Eloge de Démosthène, texte grec. 1843, in-12.

Chrysostome (Saint Jean). — Morceaux choisis de ses Homélies diverses, texte grec et traduction française. 1835, in-12.

Ἐπιτομὴ τῆς ἱστορίας τῆς ἱερᾶς, κατὰ τὴν τῶν Οἱ ἐξήγησιν, ou Abrégé de l'Histoire Sainte (en grec), extrait de la version grecque des Septante. 1834, in-18.

Le même Ἐπιτομή, nouvelle édition, revue et augmentée. 1840, in-18.

Lexique grec-français (de Mourcin), édition revue et augmentée. 1840, in-8°.

Virgile (Œuvres de), texte latin, et traduction française de Binet, revue et corrigée. 1835, in-12.

Le même, texte seul. 1837, in-18.

Horace (Œuvres d') texte latin, et traduction française de Binet, revue et corrigée. 1834, in-12.

Le même, texte seul. 1836, in-18.

Cicéron. — Songe de Scipion, texte latin, avec une nouvelle traduction française. 1840, in-12.

Quinte-Curce. — Histoire d'Alexandre le Grand, texte latin et traduction française de Beauzée, revue et corrigée. 1840, in-12.

Résumé historique de la Littérature Grecque. 1837, in-18.

Résumé historique de la Littérature Latine. 1837, in-18.

Poétique Française, extraite de Domairon. 1834, in-12.

Rhétorique de Girard, nouvelle édition revue et corrigée. 1836, in-12.

Prosodie Latine de Le Chevalier, nouvelle édition revue et corrigée, et suivie de Notions élémentaires de Prosodie Grecque, par M. Fl. Lécluse. 1839, in-12.

FIN.

[illegible]

